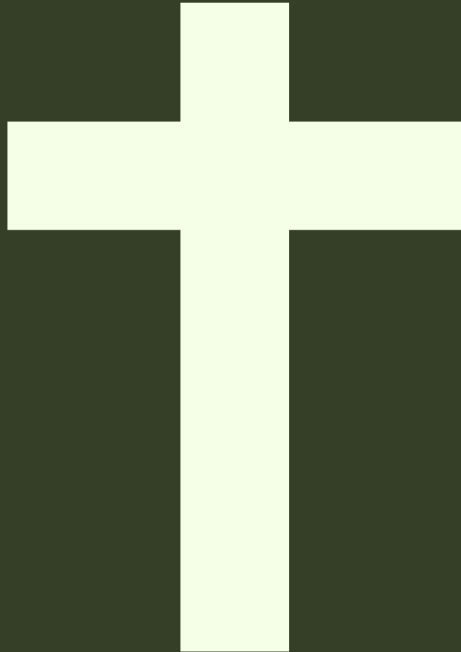

Biblica® Novi srpski
prevod, slobodna
prava

The Holy Bible in the Serbian language, Latin script:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava
The Holy Bible in the Serbian language, Latin script: Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava

copyright © 2005 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ovo Sveti pismo ili „Delo“ je dostupna pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA). Da biste videli ovu licencu, posetite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ili pošaljite pismo na adresu: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SAD.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc. Svaki put kada koristite žig Biblica®, morate da imate pisanu dozvolu od Biblica, Inc. Imate dozvolu da kopirate i distribuirate ovo delo, sve dok ga ne menjate i zadržavate naslov kakav jeste, koji uključuje zaštićeni znak „Biblica®“. Promena ili prevođenje ovog dela će stvoriti izvedeno delo, koje će zahtevati da uklonite zaštićeni znak Biblica®. Kada objavite ovo izvedeno delo, morate da navedete koje ste promene napravili tamo gde ljudi mogu da ih vide, na primer na internet stranici. Takođe, morate da pokažete odakle je originalno delo: „Originalno delo Biblica, Inc. je besplatno dostupno na www.biblica.com fi <https://open.bible>.“

Bez obzira da li koristite ovo delo bez promena ili napravite izvedeno delo, izjava o autorskim pravima mora da bude navedena na naslovnoj strani ili strani o autorskim pravima dela/proizvednog dela na sledeći način:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Takođe, morate da ponudite svoj izvedeni rad koristeći istu licencu (CC BY-SA) i pravila.

Ukoliko želite da obavestite Biblicu, Inc. u vezi sa vašim prevodom ovog dela, molimo vas da nas kontaktirate na <https://open.bible/contact-us>.

 This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025
b57e665f-db1e-586a-8f9f-488f99e19ac3

Contents

Postanje (1. Moj)	1
Izlazak (2. Moj)	66
Levitska (3. Moj)	117
Brojevi (4. Moj)	152
Ponovljeni Zakon (5. Moj)	206
Knjiga Isusa Navina	250
Knjiga o sudijama	280
Knjiga o Rutu	308
1. Knjiga Samuilova	312
2. Knjiga Samuilova	349
1. Knjiga o carevima	382
2. Knjiga o carevima	419
1. Knjiga dnevnika	454
2. Knjiga dnevnika	494
Knjiga Jezdrina	533
Knjiga Nemijina	546
Knjiga o Jestiri	564
Knjiga o Jovu	573
Psalam	624
Priče Solomonove	763
Knjiga propovednikova	812
Pesma nad pesmama	825
Knjiga proroka Isaije	835
Knjiga proroka Jeremije	941
Plač Jeremijin	1030
Knjiga proroka Jezekilja	1043
Knjiga proroka Danila	1105
Knjiga proroka Osije	1123
Knjiga proroka Joila	1139
Knjiga proroka Amosa	1146
Knjiga proroka Avdije	1159
Knjiga proroka Jone	1161
Knjiga proroka Miheja	1164
Knjiga proroka Nauma	1174
Knjiga proroka Avakuma	1179
Knjiga proroka Sofonije	1184
Knjiga proroka Ageja	1190
Knjiga proroka Zaharije	1192
Knjiga proroka Malahije	1204
Matej	1207
Marko	1249
Luka	1276
Jovan	1320

Dela apostolska	1352
Rimljanima	1393
1. Korinćanima	1411
2. Korinćanima	1427
Galatima	1438
Efescima	1444
Filipljanima	1450
Kološanima	1455
1. Solunjanima	1459
2. Solunjanima	1463
1. Timoteju	1465
2. Timoteju	1470
Titu	1474
Filimonu	1476
Jevrejima	1477
Jakovljeva	1490
1. Petrova	1495
2. Petrova	1500
1. Jovanova	1503
2. Jovanova	1508
3. Jovanova	1509
Judina	1510
Otkrivenje	1512

Postanje ili Prva knjiga Mojsijeva

Početak

¹ U početku stvori Bog nebo i zemlju.

² Međutim, zemlja je bila pusta i bezoblična, i tama se prostirala nad bezdanom, a Duh Božiji je lebdeo nad vodama.

³ Tada reče Bog: „Neka bude svetlost!“ I postade svetlost.

⁴ Bog je video da je svetlost dobra, pa je razdelio svetlost od tame.

⁵ Svetlost je Bog nazvao „dan“, a tamu je nazvao „noć“. Prođe večer, svanu jutro – dan prvi.

⁶ Zatim reče Bog: „Neka se prostre svod posred voda da deli *donje* vode od *gornjih* voda!“

⁷ Bog načini svod, te odvoji vode pod svodom od voda nad svodom. Tako se i zbilo.

⁸ Svod nazva Bog „nebo“. Prođe večer, svanu jutro – dan drugi.

⁹ Zatim reče Bog: „Vode pod svodom neka se saberu na jedno mesto i neka se pokaže kopno!“ Tako se i zbilo.

¹⁰ Kopno je Bog nazvao „zemlja“, a vodena zborišta „more“. Vide Bog da je to dobro.

¹¹ Zatim reče Bog: „Neka iz zemlje nikne bilje: ono koje u sebi nosi zrnavlje i drveta koja rađaju plod; sve bilje koje, svako prema svojoj vrsti, rađa na zemlji, i u sebi nosi svoje seme!“ Tako se i zbilo.

¹² Iz zemlje iznikne bilje koje u sebi nosi zrnavlje, svako prema svojoj vrsti i drveta koja rađaju plodove sa semenom, svako prema svojoj vrsti. Vide Bog da je to dobro.

¹³ Prođe večer, svanu jutro – dan treći.

¹⁴ Zatim reče Bog: „Neka budu svetila na nebeskom svodu da dele dan od noći, i da označavaju utvrđena doba, dane i godine,

¹⁵ te da svetle na nebeskom svodu osvetljavajući zemlju!“ Tako se i zbilo.

¹⁶ Bog je stvorio dva velika svetila: veće svetilo da upravlja danom i manje svetilo da upravlja noću – i zvezde.

¹⁷ Bog ih je postavio na nebeski svod da osvetljavaju zemlju,

¹⁸ da upravljaju danom i noći i da dele svetlo od tame. Vide Bog da je to dobro.

¹⁹ Prođe večer, svanu jutro – dan četvrti.

²⁰ Zatim reče Bog: „Neka provrve vodom živa bića, i ptice nek polete nad zemljom po nebeskom svodu!“

²¹ Bog je stvorio i morske nemani i svakojaka živa bića što se kreću i vrve u vodi, te sve ptice krilate po svojim vrstama. Vide Bog da je to dobro.

²² Bog ih blagoslovi govoreći: „Plodite se i množite i napunite morske vode! Tako i ptice neka se namnože na zemlji!“

²³ Prođe večer, svanu jutro – dan peti.

²⁴ Zatim reče Bog: „Neka zemlja proizvede živa bića, svako prema svojoj vrsti: stoku, gmizavce i divlje životinje svake vrste!“ Tako se i zbilo.

²⁵ Bog stvori svakovrsne divlje životinje, svakovrsnu stoku i svakovrsne gmizavce što puze po zemlji. Vide Bog da je to dobro.

²⁶ Zatim reče Bog: „Načinimo čoveka* po svom liku, da liči na nas, da bude vladar ribama morskim, pticama u vazduhu i stoci po celoj zemlji, i svim gmizavcima što puze po zemlji!“

²⁷ Tako stvori Bog čoveka po svom liku,
po Božijem liku ga stvori,
stvori ih – muško i žensko.

²⁸ I blagoslovi ih Bog govoreći: „Plodite se i množite se i napunite zemlju! Podložite je sebi i vladajte ribama morskim, pticama na nebu i svim živim bićima što puze po zemlji!“

²⁹ Zatim reče Bog: „Evo, dajem vam za hranu sve bilje na zemlji što u sebi nosi zrnevlje†, i sva drveta što u svome plodu nose seme! Neka vam to bude za hranu.

³⁰ A divljim životinjama na zemlji, pticama u vazduhu i gmizavcima što puze po zemlji u kojima je dah života – dajem za hranu sve zeleno bilje.“ Tako se i zbilo.

³¹ Bog pogleda sve što je stvorio i sve je bilo veoma dobro. Prođe večer, svanu jutro – dan šesti.

2

¹ Tako je dovršeno nebo i zemlja sa svim svojim mnoštvom.

² Do sedmoga dana je Bog dovršio svoje delo koje je stvorio; sedmoga dana je počinio od svih svojih dela.

³ Tada je Bog blagoslovio sedmi dan i posvetio ga, jer je do tog dana dovršio stvaranje svih svojih dela koja je stvorio.

Adam i Eva

⁴ To je izveštaj o poreklu neba i zemlje kad su bili stvoreni.

Kada je Gospod Bog stvorio zemlju i nebo,

⁵ još nije bilo nikakvog poljskog rastinja, niti je bilo izniklo ikakvo bilje po poljima. Gospod Bog, naime, još nije pustio kišu na zemlju, a nije bilo ni čoveka da obrađuje zemlju.

⁶ Ipak, voda je izvirala iz zemlje i natapala tle.

⁷ Tada Gospod Bog načini čoveka od zemnog praha i udahnu mu u nosnice dah života, te posta čovek živo biće.

⁸ Onda je Gospod Bog zasadio vrt na istoku, u Edenu, i u njega smestio čoveka koga je načinio.

⁹ Gospod Bog je učinio da iz zemlje izrastu svakovrsna drveta primamljivog izgleda i dobra za hranu, te drvo života i drvo poznanja dobra i zla.

¹⁰ U Edenu je izvirala reka koja je napajala vrt. Odande se granala u četiri reke.

¹¹ Prvoj je ime Fison; ona protiče svom zemljom evilskom, u kojoj ima zlata.

¹² Zlato te zemlje je dobro, a ima tamo i smole i oniksa.

¹³ Drugoj reci je ime Gion; ona protiče celom kuškom zemljom.

¹⁴ Trećoj reci je ime Tigar; ona teče istočnim delom Asirije*. Četvrta je Eufrat.

¹⁵ Gospod Bog uzme čoveka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i da se stara o njemu.

¹⁶ Gospod Bog zapovedi čoveku: „Sa svakog drveta u vrtu slobodno jedi,

* **1:26** Imenica *Adam* na izvornom jeziku znači *čovek*, ali je i lično ime prvog ljudskog bića, tj. muškarca, pošto je žena kasnije iz njega stvorena. † **1:29** Doslovno: *bilje što u sebi nosi svoje seme*. Izraz se najverovatnije odnosi na žitarice.

* **2:14** *Ašur* na jevrejskom.

¹⁷ ali sa drveta poznanja dobra i zla ne smeš jesti! Jer, toga dana kada budeš okusio s njega, sigurno ćeš umreti.“

¹⁸ Zatim Gospod Bog reče: „Nije dobro da je čovek sam. Načiniću mu pomoćnika koji će mu priličiti.“

¹⁹ Gospod Bog je načinio iz zemlje sve divlje životinje, i sve ptice na nebu, pa ih je doveo čoveku da vidi kako će koju nazvati. Svako živo biće trebalo je da se zove onako kako ga je čovek nazvao.

²⁰ Čovek je dao imena svoj stoci, svim pticama na nebu i divljim životinjama.

Ipak, za čoveka se nije našao pomoćnik koji bi mu priličio.

²¹ Gospod Bog učini da čovek utone u dubok san. Kada je čovek zaspao, Bog uzme od njega jedno rebro, a mesto popuni mesom.

²² Od rebra što je uzeo od čoveka, Gospod Bog načini ženu i dovede je čoveku.

²³ A čovek reče:

„Evo, ovo je kost od moje kosti

i telo od moga tela!

Neka se zato zove 'žena'[†],

jer je od čoveka uzeta.“

²⁴ Stoga će čovek ostaviti svoga oca i svoju majku, te se priljubiti uz svoju ženu, pa će biti jedno telo.

²⁵ Oboje su bili goli, i čovek i njegova žena, ali se nisu stideli.

3

Pad u greh i Božija kazna

¹ Zmija je bila lukavija od svih divljih životinja koje je stvorio Gospod Bog. Ona reče ženi: „Zar vam je Bog stvarno rekao da ne smete jesti ni s jednog drveta u vrtu?“

² Žena odgovori zmiji: „Plodove sa drveta u vrtu smemo da jedemo,

³ osim ploda sa drveta što je nasred vrta. *Za njega* je Bog rekao: 'Ne jedite s njega niti ga dotičite, inače ćete umreti!'“

⁴ Zmija reče ženi: „Sigurno nećete umreti!

⁵ Naime, zna Bog da će vam se, kada okusite njegov plod, otvoriti oči, pa ćete biti kao bogovi* koji poznaju dobro i zlo.“

⁶ Vide žena da je drvo dobro za jelo, za oči milo i primamljivo za mudrost. Uzme ona od njegovog ploda i pojede. Dala je i svom mužu koji je bio s njom, pa je i on jeo.

⁷ Uto im se oboma otvore oči i oni shvate da su goli. Zato su spleli smokvino lišće i napravili sebi pregače.

⁸ Tada su začuli korak Gospoda Boga, koji je šetao vrtom pri dnevnom povetarcu, pa su se sakrili među drvećem u vrtu.

⁹ Gospod Bog pozva čoveka: „Gde si!“

¹⁰ „Čuo sam tvoj korak u vrtu, ali sam se uplašio zato što sam go, pa sam se sakrio“ – odazva se čovek.

¹¹ „Ko ti je rekao da si go? – upita ga Bog. Zar si jeo plod sa drveta s kojeg sam ti zabranio da jedeš?“

¹² „Žena koju si ti dao da bude sa mnom mi je dala plod sa drveta, pa sam jeo“ – odgovori čovek.

¹³ „Šta si to učinila?“ – upita Gospod Bog ženu.

„Zmija me je prevarila, pa sam jela“ – odgovori žena.

¹⁴ Tada Gospod Bog reče zmiji: „Kad si to učinila,

[†] 2:23 Imenice *čovek* i *žena* u jevrejskom dolaze od istog korena. Da bi izrazio ovaj odnos, Daničić je preveo *žena* sa *čovečica*. * 3:5 Ili: *kao Bog*, s obzirom da je u jevrejskom imenica *Bog* u množini.

prokleta budi među svim životinjama
i svim divljim zverima.

Na svom trbuhu ćeš puzati
i jesti prah celog svog veka!“

¹⁵ Evo, zamećem neprijateljstvo između tebe i žene;
između tvog potomstva i njenog potomstva:

Ono će ti glavu satirati,
a ti ćeš mu petu ujedati.

¹⁶ A ženi reče:
„Umnožiću tvoje trudničke muke,
te ćeš s mukom decu rađati.

Žudećeš za svojim mužem,
ali on će vladati nad tobom!“

¹⁷ Adamu, pak, reče: „Zato što si poslušao svoju ženu, te jeo plod sa drveta za koji sam
ti zapovedio: 'Ne jedi s njega!'; evo:

Zemlja neka bude prokleta zbog tebe,
s mukom ćeš se od nje hraniti celog svog veka!

¹⁸ Rađaće ti trnje i korov,
a hranićeš se poljskim biljem.

¹⁹ Svoj hleb ćeš jesti u znoju svoga lica
dok se ne vratiš u zemlju, pošto si iz nje uzet.

Jer prah si, i u prah ćeš se vratiti.“

²⁰ Čovek dade svojoj ženi ime „Eva“, jer je postala majka svim živima.

²¹ A Gospod Bog načini Adamu i njegovoj ženi odeću od kože, pa ih odenu.

²² Onda Gospod Bog reče: „Evo, čovek je sada postao kao jedan od nas znajući dobro i
zlo. Stoga mu se ne sme dozvoliti da pruži ruku i uzme plod sa drveta, pa da ga pojede i
živi večno.“

²³ Zato ga Gospod Bog istera iz edenskog vrta da obrađuje zemlju iz koje je i uzet.

²⁴ Pošto je isterao čoveka, Gospod Bog je istočno od edenskog vrta postavio heruvime i
plameni mač koji je vitlao tamo i amo, da stražare na putu koji vodi k drvetu života.

4

Kajin i Avelj

¹ Adam leže sa svojom ženom Evom, te ona začne i rodi sina. *Nazvala ga je Kajin,*
rekavši: „Stekla sam čoveka pomoću Gospoda.“

² Potom je rodila njegovog brata Avelja.

Avelj je postao pastir sitne stoke, a Kajin zemljoradnik.

³ Jednog dana Kajin prinese Gospodu prinos od zemaljskih plodova.

⁴ A Avelj prinese kao prinos najbolje delove mesa* od prvine svoga stada. I Gospod
blagonaklono pogleda na Aveljev prinos,

⁵ a na Kajina i njegov prinos se nije ni obazreo. Zato se Kajin veoma naljuti i lice mu
se namrgodi.

⁶ Gospod reče Kajinu: „Zašto se ljutiš i zašto ti se lice namrgodilo?

⁷ Ako činiš dobro, nećeš li biti vedar? A ako ne činiš dobro, greh vreba pred vratima;
on žudi da te svlada, ali ti moraš da ga nadvladaš.“

⁸ Kajin reče svome bratu Avelju: „Hajdemo u polje!“† Ali kada su se našli u polju, Kajin
napadne svoga brata Avelja i ubije ga.

* **4:4** Najboljim delovima mesa smatralo se meso sa puno sala. † **4:8** Masoretski tekst ne dovršava misao: *Kajin reče svome bratu Avelju. Zato većina prevoda sledi Septuagintu, Vulgatu i sirski prevod, dodajući: Hajdemo u polje, iako se te reči ne nalaze u masoretskom tekstu.*

⁹ Zatim Gospod upita Kajina: „Gde je tvoj brat, Avelj?“

Kajin odgovori: „Ne znam. Zar sam ja čuvar svoga brata?“

¹⁰ *Gospod* reče: „Šta si to učinio?! Glas krvi tvoga brata vapi k meni sa zemlje.

¹¹ Stoga budi proklet: *izgonim* te sa zemlje koja je otvorila svoja usta da primi krv tvoga brata koju si prolio svojom rukom.

¹² Kada budeš obrađivao zemlju, ona ti neće davati svoj rod. Bićeš lualica i begunac na zemlji!“

¹³ Kajin reče Gospodu: „Preteško je snositi moju kaznu.‡

¹⁴ Evo, danas me izgoniš s lica zemlje. Sakrivaću se pred tvojim licem, i biću lualica i begunac na zemlji, a svako ko me nađe moći će da me ubije.“

¹⁵ Gospod mu reče: „Ne! Ukoliko neko i ubije Kajina, na njemu će se izvršiti sedam puta veća osveta.“ Gospod tada stavi znak na Kajina, da ga ne ubije ko ga nađe.

¹⁶ Kajin ode pred licem Gospodnjim i nastani se u zemlji NodŠ, istočno od Edena.

Kajinov rodoslov

¹⁷ Kajin leže sa svojom ženom, te ona začne i rodi Enoha. Kajin je sagradio grad i dao mu ime po imenu svoga sina – Enoh.

¹⁸ Enohu se rodio Irad, Iradu Mehujael, Mehujaelu Metusael, Metusaelu Lameh.

¹⁹ Lameh je uzeo sebi dve žene: jedna se zvala Ada, a druga Sela.

²⁰ Ada je rodila Javala koji je bio praotac onih što žive pod šatorom i uzgajaju sitnu stoku.

²¹ Njegovom bratu je bilo ime Juval. On je praotac onih koji sviraju liru i sviralu.

²² Sela je rodila Tuval Kajina koji je kovao svaku vrstu oruđa od bronzе i gvožđa. Njegova sestra se zvala Nama.

²³ Lameh reče svojim ženama:

„Ada i Sela, čujte moj glas!

Žene Lamehove, besedu moju saslušajte.

Čoveka sam ubio, jer me je ranio,

mladića, jer me je udario.

²⁴ Ako će Kajinov život biti osvećen sedam puta više,

Lamehov će biti sedamdeset sedam puta više.“

Sit i Enos

²⁵ Adam ponovo leže sa svojom ženom i ona rodi sina kome dade ime „Sit“, rekavši: „Bog mi je poklonio* potomka umesto Avelja, koga je ubio Kajin.“

²⁶ I Situ se rodio sin, kojemu je dao ime Enos†.

Otada se počelo prizivati ime Gospodnje.

5

Adamov rodoslov do Noja

¹ Ovo je zapis Adamovog rodoslova.

Kada je Bog onog dana stvorio čoveka, načinio ga je po svom liku.

² Stvorio ih je muško i žensko. Onog dana kada ih je stvorio, blagoslovio ih je i nazvao „čovek“.

³ Kada je Adamu bilo stotinu trideset godina rodio mu se sin, njemu sličnom. Dao mu je ime Sit.

‡ 4:13 Daničić ovde prema Septuaginti sledi manje zastupljeno rešenje: *Krivica je moja velika da mi se ne može oprostiti.* § 4:16 Nod – zemlja izbeglištva; izgubljeno mesto, zemlja lutanja. * 4:25 Ime Sit znači *dodeljen, poklonjen, dat* i zvuči slično glagolu *šat – pokloniti*. Eva je Kajina sama *stekla* a Sit joj je darovan od Boga. † 4:26 Enos znači *čovek, čovečanstvo* i znak je nade ispunjenja Božijeg obećanja spasenja.

⁴ Nakon što mu se rodio Sit, Adam je živio još osam stotina godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

⁵ Adam je ukupno živio devet stotina trideset godina, te umro.

⁶ Kada je Situ bilo stotinu i pet godina, rodio mu se Enos.

⁷ Posle njegovog rođenja, Sit je živio još osam stotina sedam godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

⁸ Sit je ukupno živio devet stotina dvanaest godina, te umro.

⁹ Kada je Enosu bilo devedeset godina, rodio mu se Kajinan.

¹⁰ Nakon što mu se rodio Kajinan, Enos je živio još osam stotina petnaest godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹¹ Enos je ukupno živio devet stotina pet godina, te umro.

¹² Kada je Kajinanu bilo sedamdeset godina, rodio mu se Maleleilo.

¹³ Nakon što mu se rodio Maleleilo, Kajinan je živio još osam stotina četrdeset godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹⁴ Kajinan je ukupno živio devet stotina deset godina, te umro.

¹⁵ Kada je Maleleilu bilo šezdeset pet godina, rodio mu se Jared.

¹⁶ Nakon što mu se rodio Jared, Maleleilo je živio još osam stotina trideset godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹⁷ Maleleilo je ukupno živio osam stotina devedeset pet godina, te umro.

¹⁸ Kada je Jaredu bilo stotinu šezdeset dve godine, rodio mu se Enoh.

¹⁹ Nakon što mu se rodio Enoh, Jared je živio još osam stotina godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²⁰ Jared je ukupno živio devet stotina šezdeset dve godine, te umro.

²¹ Kada je Enohu bilo šezdeset pet godina, rodio mu se Matusal.

²² Nakon Matusalovog rođenja Enoh je živio sa Bogom još tri stotine godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²³ Enoh je ukupno živio tri stotine šezdeset pet godina.

²⁴ Enoh je živio sa Bogom, a onda nestao, jer ga je Bog uzeo.

²⁵ Kada je Matusalu bilo stotinu osamdeset sedam godina, rodio mu se Lameh.

²⁶ Nakon Lamehovog rođenja, Matusal je živio još sedam stotina osamdeset dve godine, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²⁷ Matusal je ukupno živio devet stotina šezdeset devet godina, te umro.

²⁸ Kada je Lamehu bilo stotinu osamdeset dve godine, rodio mu se sin.

²⁹ Dao mu je ime „Noje“*, rekavši: „On će nas utešiti u trudu i naporu naših ruku na zemlji koju je prokleo Gospod.“

³⁰ Nakon Nojevog rođenja, Lameh je živio još pet stotina devedeset pet godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

³¹ Lameh je ukupno živio sedam stotina sedamdeset sedam godina, te umro.

³² Kada je Noju bilo pet stotina godina, rodili su mu se Sim, Ham i Jafet.

6

Opšta pokvarenost čovečanstva

¹ Kada su ljudi počeli da se šire na zemlji i ćerke im se rodile,

² opaze sinovi Božiji da su ćerke ljudske lepe, pa su ih uzimali sebi za žene po svom izboru.

³ Gospod reče: „Neće moj Duh zauvek ostati u čoveku, jer je telesan. Stoga, neka mu životni vek* bude stotinu dvadeset godina.“

* 5:29 Ime Noje znači uteha, odmor.

* 6:3 Doslovno: neka mu dana njegovih bude, što je prema nekim tumačima vreme od ovog trenutka do potopa.

⁴ U one dane, a i posle, kada su sinovi Božiji odlazili ćerkama ljudskim i one im rađale decu, na zemlji su se pojavili Nefilimi[†]. Oni su bili od davnina čuveni ljudi.

⁵ Gospod je video da je čovekova pokvarenost na zemlji velika i da je svaka namera koju čovek kuje u sebi uvek samo zlo.

⁶ Gospod je požalio što je stvorio ljude na zemlji i to zaboli njegovo srce.

⁷ Tada Gospod reče: „Istrebiću sa lica zemlje ljude koje sam stvorio, zajedno sa životinjama, gmizavcima i pticama nebeskim, jer sam požalio što sam ih stvorio.“

⁸ Ipak, Noje je našao naklonost u Gospodnjim očima.

Noje i potop

⁹ Ovo je zapis o Noju.

Noje je bio pravedan i besprekoran čovek među svojim savremenikima. Noje je živeo sa Bogom.

¹⁰ Noju su se rodila tri sina: Sim, Ham i Jafet.

¹¹ No, zemlja se bila iskvarila pred Bogom; ispunila se nasiljem.

¹² Bog pogleda na zemlju, a ono, cela zemlja se iskvarila i svaki čovek na zemlji se izopačio.

¹³ Bog reče Noju: „Odlučio sam da okončam život svim ljudima, jer se zemlja ispunila nasiljem zbog njih. Evo, istrebiću ih zajedno sa zemljom!

¹⁴ Zato napravi sebi plovilo od čempresovog[‡] drveta. U plovilu ćeš napraviti pregrade, a spolja i iznutra premazaćeš ga smolom.

¹⁵ A evo kako ćeš ga napraviti: dužina će mu biti tri stotine lakata, širina pedeset lakata i visina trideset lakata.[§]

¹⁶ Na plovilu načini otvor za svetlost i pokrij ga nadstrešnicom lakat* od vrha. Vrata na plovilu postavi sa strane; neka ima donji, srednji i gornji sprat.

¹⁷ Evo, ja ću pustiti potopne vode na zemlju da istrebim svako živo biće pod nebom, sve što u sebi ima dah života. Sve na zemlji će izginuti!

¹⁸ Ali sa tobom ću sklopiti savez. Ući ćeš u plovilo ti, tvoji sinovi, tvoja žena i žene tvojih sinova.

¹⁹ A od svakog živog bića uvedi u plovilo po dvoje, da s tobom prežive; i neka budu muško i žensko.

²⁰ Po dvoje od ptica prema njihovim vrstama, od životinja prema njihovim vrstama i od gmizavaca što puze po zemlji neka uđu k tebi da prežive.

²¹ Sa sobom ponesi svaku vrstu hrane pa čuvaj, da bude i tebi i njima za jelo.“

²² Noje učini tako. Sve što mu je Bog zapovedio, on je to izvršio.

7

¹ Tada Gospod reče Noju: „Uđi u plovilo ti i cela tvoja porodica, jer vidim da si ti jedini pravedan preda mnoštvom u ovom naraštaju.

² Od svih čistih životinja uzmi sa sobom po sedam parova: mužjaka sa ženkom, a od životinja koje nisu čiste uzmi po par: mužjaka sa ženkom.

³ Isto tako i od svih ptica nebeskih uzmi po sedam parova: mužjaka sa ženkom, da bi im se sačuvalo potomstvo na celoj zemlji.

⁴ Naime, za sedam dana ću pustiti kišu da pada na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći, te ću istrebiti s lica zemlje svako živo biće koje sam načinio.“

⁵ Noje učini sve kako mu je Gospod zapovedio.

⁶ Noju je bilo šest stotina godina kada je potop došao na zemlju.

[†] 6:4 Nefilimi su verovatno nova rasa ljudi, a Septuaginta ovaj izraz prevodi kao *divovi*, ali je ovo značenje nesigurno.

[‡] 6:14 Tačno značenje ove reči se ne zna. [§] 6:15 Oko 150 m dug, oko 25 m širok i oko 15 m visok. ^{*} 6:16 Oko 50 cm.

⁷ Zbog voda potopa Noje uđe u plovilo sa svojim sinovima, svojom ženom i ženama svojih sinova.

⁸ Od svih čistih životinja i od životinja koje nisu čiste, od ptica i od svega što puze po zemlji, uđe k Noju u plovilo po dvoje, mužjak i ženka, kao što je Bog zapovedio Noju.

¹⁰ Kada se navršilo sedam dana, navale vode potopa na zemlju.

¹¹ Šeststote godine Nojevog života, drugog meseca, sedamnaestoga dana tog meseca, provale svi izvori velikog bezdana i otvore se sva okna na nebesima.

¹² Kiša je pljuštala po zemlji četrdeset dana i četrdeset noći.

¹³ Tog istog dana* uđu u plovilo Noje i njegovi sinovi: Sim, Ham i Jafet, Nojeva žena i tri žene njegovih sinova.

¹⁴ Sa njima su ušle sve životinje po svojim vrstama: stoka, gmizavci što puze po zemlji i svakojake ptice, sve što ima krila.

¹⁵ Ušli su k Noju u plovilo dvoje po dvoje od svakog bića što u sebi ima dah života.

¹⁶ Životinje koje su ušle unutra bile su par: muško i žensko od svakog bića, baš kao što je Bog zapovedio Noju. Zatim je Gospod zatvorio vrata za njim.

¹⁷ Potop je trajao na zemlji četrdeset dana. Voda je neprestano rasla, tako da je ponela plovilo koje se odiglo od zemlje.

¹⁸ Voda je navaljivala i podigla se visoko nad zemljom, pa je plovilo počelo da plovi po površini vode.

¹⁹ Voda je navaljivala sve jače i jače nad zemljom, te je prekrila sve najviše gore pod celim nebom.

²⁰ Nabujala voda se uzdigla petnaest lakata† povrh gora.

²¹ Tako su izginula sva bića koja se kreću po zemlji: ptice, stoka, zveri, svi gmizavci i svi ljudi.

²² Sve što je u svojim nozdrvama imalo dah života, sve što je bilo na kopnu, izginulo je.

²³ Gospod je istrebio sva živa bića s lica zemlje: ljude, životinje, gmizavce i ptice na nebu – sve njih je istrebio sa zemlje. Ostao je samo Noje i oni što su bili s njim u plovilu.

²⁴ Stotinu pedeset dana je voda gospodarila zemljom.

8

¹ Ipak, Bog se setio Noja i svih životinja i sve stoke što je bila s njim u plovilu; pokrenuo je vetar da duva nad zemljom i voda se povukla.

² Zatvorili su se izvori bezdana i okna na nebesima, te je pljusak sa neba prestao.

³ Voda se postepeno povlačila sa zemlje. Nakon stotinu pedeset dana voda je opala.

⁴ A sedamnaestoga dana sedmog meseca plovilo se zaustavilo na bregovima Ararata.

⁵ Voda je neprestano opadala do desetog meseca, a prvog dana tog meseca su se pokazali planinski vrhovi.

⁶ Nakon četrdeset dana Noje otvori prozor koji je načinio,

⁷ pa pošalje gavrana koji je odletao i doletao dok se voda na zemlji nije isušila.

⁸ Onda je poslao golubicu da vidi da li se voda povukla sa zemlje.

⁹ Ali golubica nije našla čvrsto tlo da spusti svoje noge, pa se vratila k Noju u plovilo zato što je voda još uvek pokrivala celu zemlju. On pruži ruku, uzme golubicu i unese je k sebi u plovilo.

¹⁰ Sačekao je još sedam dana pa je ponovo poslao golubicu iz plovila.

¹¹ Golubica se vratila uveče, i gle, u kljunu joj svež maslinov list. Po tome je Noje znao da je opala voda sa zemlje.

¹² Onda je pričekao još sedam dana pa je poslao golubicu. No, ona mu se nije više vratila.

* **7:13** Izvorni pripovedački stil naizgled protivureći vremenu ulaska Noja i porodice u plovilo, prema stihovima 1-4.

† **7:20** Oko 7.5 m.

¹³ Šest stotina prve godine *Nojevog života*, prvog meseca, prvog dana u mesecu, voda se povukla sa zemlje. Noje skine poklopac sa plovila, pogleda, a ono, površina zemlje suva.

¹⁴ Drugog meseca, dvadeset sedmoga dana u mesecu, zemlja je bila suva.

¹⁵ Bog reče Noju:

¹⁶ „Izađi iz plovila ti, tvoja žena, tvoji sinovi i žene tvojih sinova s tobom.

¹⁷ Sa sobom povedi sva živa bića, sve životinje koje su s tobom: ptice, stoku i sve gmizavce što puze po zemlji. Neka vrve zemljom, plode se i množe se po zemlji!“

¹⁸ I Noje izađe sa svojim sinovima, sa svojom ženom i sa ženama svojih sinova.

¹⁹ I sve životinje, svi gmizavci, sve ptice, sva stvorenja što puze po zemlji izađu iz plovila, vrsta za vrstom.

²⁰ Tada Noje sagradi žrtvenik Gospodu, te uzme od sve čiste stoke i svih čistih ptica i prinese na žrtveniku žrtve svespalnice.

²¹ Gospod omirisa ugodni miris, pa reče u svom srcu: „Nikad više neću zemlju izručiti prokletstvu zbog čoveka, jer su čovekove namere zle od detinjstva, niti ću ikad više uništiti sva živa bića koja sam stvorio.

²² Sve dok bude zemlje,

setve i žetve,

studen i vrućine,

leta i zime,

dana i noći,

nikada neće prestati.“

9

Bog sklapa savez s Nojem

¹ Zatim Bog blagoslovi Noja i njegove sinove i reče im: „Plodite se i množite i napunite zemlju.

² Bojaće vas se i strahovati od vas sve životinje na zemlji, sve ptice nebeske, sve što se kreće po zemlji, i sve ribe u moru; u vaše ruke su predate.

³ Sve što se kreće i živi biće vam za hranu, kao i zeleno bilje; sve vam to dajem.

⁴ Ali meso s njegovim životom, to jest, s njegovom krvlju ne smete jesti.

⁵ A ko prolije vašu krv u kojoj je vaš život, tražiću da odgovara za to. Tražiću da odgovara svaka životinja i svaki čovek za svoga brata.

⁶ Ko prolije krv čovekovu,
njegovu će krv čovek proliti,

jer po svome liku

stvari Bog čoveka.

⁷ A vi, plodite se i množite i raširite po zemlji množeći se na njoj.“

⁸ Još reče Bog Noju i njegovim sinovima što su bili s njim:

⁹ „Evo, ja sklapam svoj savez s vama i s vašim potomstvom posle vas,

¹⁰ i sa svim živim bićima s vama: s pticama, sa stokom i svim divljim životinjama na zemlji – s onima što su s vama izašle iz plovila – sa svim životinjama na zemlji.

¹¹ Ja ću se držati svog saveza s vama, te potopne vode nikad više neće uništiti sva živa bića, niti će ikad više potop pustošiti zemlju.“

¹² Još reče Bog: „Ovo je znak saveza koji sklapam između sebe i vas i svih živih bića što su s vama, savez za sva buduća pokolenja.

¹³ Svoju dugu postavljam u oblake da bude znak saveza između mene i zemlje.

¹⁴ A kad navučem oblake nad zemljom i pojavi se duga u oblacima,

¹⁵ tada ću se setiti svoga saveza između sebe i vas, i svakog živog bića, svakog stvorenja: neće više biti potopnih voda da zatru svako stvorenje.

¹⁶ Kad se duga pojavi u oblacima, ja ću na nju pogledati i setiti se večnog saveza između Boga i svakog živog bića, svakog stvorenja na zemlji.“

¹⁷ *Na kraju* reče Bog Noju: „Ovo je znak saveza koji sam sklopio između sebe i svakog stvorenja na zemlji.“

Noje i njegovi sinovi

¹⁸ Nojevi sinovi, koji su izašli iz plovila, bili su: Sim, Ham i Jafet. Ham je otac Hananov.

¹⁹ Ova trojica su Nojevi sinovi; od njih je poteklo čovečanstvo koje se raširilo po celoj zemlji.

²⁰ Noje počne da obrađuje zemlju i zasadi vinograd.

²¹ Jednom se on napije vina i opije, pa se svuče go nasred svog šatora.

²² Ham, otac Hananov, opazi golotinju svoga oca, pa javi to dvojici svoje braće napolju.

²³ Tada Sim i Jafet uzmu ogrtač, prebace ga sebi preko ramena, pa hodajući natraške pokriju očevu golotinju. Licem su bili okrenuti na drugu stranu, tako da nisu videli očevu golotinju.

²⁴ Kad se Noje otreznio od vina, doznao je šta mu je učinio najmlađi sin.

²⁵ Tada *Noje* reče:

„Proklet *da* je Hanan,
svojoj braći najniži sluga neka bude!“

²⁶ Potom je rekao:

„*Neka* je blagosloven Gospod, Bog Simov,
Hanan neka mu sluga bude!“

²⁷ Neka Bog umnoži potomstvo Jafetovo,
neka živi među šatorima Simovim,
Hanan neka mu je sluga!“

²⁸ Noje je živio još tri stotine pedeset godina nakon potopa.

²⁹ Noje je ukupno živio devet stotina pedeset godina i umro.

10

Tablica naroda

¹ Ovo je rodoslov Nojevih sinova: Sima, Hama i Jafeta. Njima su se rodili sinovi posle potopa.

Jafetovci

² Jafetovi sinovi su:

Gomer, Magog, Midij, Javan, Tuval, Meseh i Tiras.

³ Gomerovi sinovi su:

Ashenas, Rifat i Togarma.

⁴ Javanovi sinovi su:

Elisa i Tarsis, Kitim i Dodanim.

⁵ (Od njih su se razgranali ostrvski narodi po svojim zemljama; svaki sa svojim jezikom, svojim rodovima i svojim narodima.)

Hamovci

⁶ Hamovi sinovi su:

Kuš i Misraim*, Fut i Hanan.

⁷ A Kušovi sinovi su:

Seva, Evila, Savata, Regma i Savataka.

Regmini sinovi su:

Sava i Dedan.

⁸ Kušu se rodio Nevrod. Ovaj je postao prvi moćnik na zemlji.

* **10:6** *Misraim* je praotac svih Misiraca, svih Egipćana. (*Misir* je staro ime Egipta.)

⁹ On je bio i moćni lovac pred Gospodom. Zato se kaže: „Kao Nevrod, moćni lovac pred Gospodom.“

¹⁰ Njegovo carstvo su u početku sačinjavali: Vavilon, Oreh, Arhad i Halani u zemlji Senar.

¹¹ Iz te zemlje je otišao u Asiriju i podigao Ninivu, Rehovot Ir i Halah,

¹² te Resen između Ninive i velikog grada Halaha.

¹³ Od Misraima su, pak, potekli

Ludejci, Enemejci, Lavejci i Naftuhijci,

¹⁴ pa Patrošani, Haslonjani (od kojih su potekli Filistejci) i Kaftoreji.

¹⁵ Hananu se rodio Sidon, njegov prvenac, i Het.

¹⁶ *Od Hanana vode poreklo* Jevusejci, Amorejci, Gergešani,

¹⁷ Evejci, Arukejci, Sinijci,

¹⁸ Arvađani, Samarjani, i Amaćani.

Posle su se hananska plemena rasejala,

¹⁹ tako da se granica Hananaca protezala od Sidona prema Geraru, sve do Gaze, pa prema Sodomi i Gomori, Admi i Sevojimu, sve do Lasa.

²⁰ To su Hamovi potomci, prema svojim plemenima i jezicima, po svojim zemljama i narodima.

Simovci

²¹ A i Simu, praocu svih sinova Everovih, starijem bratu Jafetovom, rodili su se sinovi.

²² Simovi sinovi:

Elam, Asur, Arfaksad, Lud i Aram.

²³ A Aramovi sinovi su:

Uz, Ul, Geter i Mas.

²⁴ Arfaksadu se, pak, rodio Sala,

a Sali Ever.

²⁵ Everu su se rodila dva sina:

jedan se zvao Falek, jer su se za vreme njegovog života ljudi na zemlji podelili; a njegov brat se zvao Jektan.

²⁶ Jektanu su se rodili

Elmodad, Salef, Acarmavet i Jarah,

²⁷ Adoram, Uzal, Dikla,

²⁸ Oval, Avimail, Sava,

²⁹ Ofir, Evila i Jovav; svi ovi su bili Jektanovi sinovi.

³⁰ Njihova su se naselja protezala od Mase do Safira, istočnog gorja.

³¹ To su Simovi sinovi prema svojim plemenima i jezicima, zemljama i narodima.

³² To su plemena Nojevih sinova prema svojim rodoslovima i narodima. Od njih su se razgranali narodi posle potopa.

11

Vavilonska kula

¹ U ono vreme je sva zemlja imala isti jezik i iste reči.

² No, seleći se na istok*, ljudi naiđu na dolinu u zemlji Senar†, i tu se nastane.

³ Tada rekoše jedan drugome: „Hajde da pravimo opeke i da ih valjano ispečemo!“ Opeke su im bile umesto kamena, a smola im je služila umesto maltera.

⁴ Zatim rekoše: „Hajde da sagradimo sebi grad i kulu s vrhom do nebesa. Stecimo time sebi ugled‡, da se ne bismo rasejali po zemlji.“

* 11:2 Ili: sa istoka. † 11:2 To jest u Vavilon. ‡ 11:4 Doslovno: ime.

⁵ Tada je Gospod sišao da vidi grad i kulu što su ljudi gradili.

⁶ Gospod reče: „Pošto su oni jedan narod i svi imaju isti jezik, onda je ovo tek početak njihovog delovanja. Zato im sad ništa neće biti neostvarivo što god da naume.

⁷ Hajde da siđemo i pobrkamo im jezik, da ne razumeju šta govore jedan drugome!“

⁸ Tako ih je Gospod odatle rasuo po celoj zemlji, te su prestali da grade grad.

⁹ Zato mu je ime Vavilon[§], jer je tamo Gospod pobrkao jezik celoj zemlji, i odatle rasuo ljude po celoj zemlji.

Rodoslov od Sima do Avrama

¹⁰ Ovo je Simov rodoslov:

Dve godine posle potopa, kad je Simu bilo stotinu godina, rodio mu se Arfaksad.

¹¹ Nakon što mu se rodio Arfaksad, Sim je živio još pet stotina godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹² Kad je Arfaksadu bilo trideset pet godina, rodio mu se Sala.

¹³ Nakon Salinog rođenja, Arfaksad je živio još četiri stotine tri godine, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹⁴ Sali je bilo trideset godina kad mu se rodio Ever.

¹⁵ Posle Everovog rođenja, Sala je živio još četiri stotine tri godine, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹⁶ Kad su Everu bile trideset četiri godine, rodio mu se Falek.

¹⁷ Nakon Falekovog rođenja, Ever je živio još četiri stotine trideset godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

¹⁸ Kad je Faleku bilo trideset godina, rodio mu se Ragav.

¹⁹ Posle Ragavovog rođenja, Falek je živio još dve stotina devet godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²⁰ Kad su Ragavu bile trideset dve godine, rodio mu se Seruh.

²¹ Posle Seruhovog rođenja, Ragav je živio još dve stotine sedam godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²² Kad je Seruhu bilo trideset godina, rodio mu se Nahor.

²³ Nakon Nahorovog rođenja, Seruh je živio još dve stotine godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²⁴ Kad je Nahoru bilo dvadeset devet godina, rodio mu se Tara.

²⁵ Nakon Tarinog rođenja, Nahor je živio još stotinu i devetnaest godina, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

²⁶ Kad je Tari bilo sedamdeset godina, rodili su mu se Avram, Nahor i Aran.

Tarin rodoslov

²⁷ Ovo je Tarin rodoslov:

Tari su se rodili Avram, Nahor i Aran. Aranu se rodio Lot.

²⁸ Aran je umro pre svoga oca Tare u svom rodnom kraju u Uru Haldejskom.

²⁹ Avram i Nahor su se oženili. Avramovoj ženi je bilo ime Saraja, a Nahorovoj Melha; ova je bila ćerka Arana, koji je takođe bio otac Jeske.

³⁰ Međutim, Saraja je bila nerotkinja, nije imala dece.

³¹ Tara povede svoga sina Avrama, svoga unuka Lota, Aranovog sina, svoju snahu Saraju, ženu svoga sina Avrama, pa se s njima zaputi iz Ura Haldejskoga u Hanan. Tako dođu do Harana i tamo se nastane.

³² Tara je živio dve stotine pet godina. Umro je u Haranu.

§ 11:9 Vavilon – zbrka potiče od glagola pobrkati, izmešati.

12

Bog poziva Avrama

¹ Gospod reče Avramu: „Idi iz svoje zemlje, od svoje rodbine i doma svoga oca u zemlju koju ću ti pokazati.

² Učiniću od tebe veliki narod, blagosloviću te i ime ti učiniti slavnim; ti sam ćeš biti blagoslov.

³ Blagosloviću one koji tebe blagoslove, a prokleću onog koji tebe proklinje.

Po tebi će biti blagoslovena sva plemena na zemlji.“

⁴ Avram je krenuo onako kako mu je rekao Gospod. Sa njim je pošao i Lot. Avramu je bilo sedamdeset pet godina kada je otišao iz Harana.

⁵ Avram je poveo sa sobom svoju ženu Saraju i Lota, sina svoga brata, i svu imovinu koju su stekli, zajedno sa svim slugama koje su pribavili u Haranu, te svi pođu za Hanan. Došavši u Hanan,

⁶ Avram je putovao do mesta Sihema – do velikog hrasta More. U to vreme su Hananci živeli u zemlji.

⁷ Gospod se ukazao Avramu i rekao mu: „Tvome potomstvu ću dati ovu zemlju.“ Na tom mestu je Avram sagradio žrtvenik Gospodu koji mu se ukazao.

⁸ Odatle je produžio prema brdima istočno od Vetilja, te je postavio svoj šator između Vetilja na zapadu i Gaja na istoku. Tu je Avram sagradio žrtvenik Gospodu i prizvao ime Gospodnje.

⁹ Avram je potom nastavio da putuje od mesta do mesta prema Negevu.

Avram u Egiptu

¹⁰ Ali kad je u zemlji nastala glad, Avram se spustio u Egipat da tamo provede neko vreme; u zemlji je, naime, zavládala velika glad.

¹¹ Kad je bio nadomak Egipta, Avram reče svojoj ženi Saraji: „Brine me što si lepa žena.

¹² Kada te Egipćani vide, reći će: 'To je njegova žena.' Onda će me ubiti, a tebe ostaviti na životu.

¹³ Zato reci da si moja sestra, da bi se dobro ophodili prema meni, te da bi mi, zbog tebe, poštedeli život.“

¹⁴ Kad je Avram ušao u Egipat, opaze Egipćani da je žena veoma lepa.

¹⁵ A kad su je opazile i faraonove sluge, pohvalile su je pred faraonom, pa su je odvele na faraonov dvor.

¹⁶ Zbog nje se *faraon* pokazao dobrim prema Avramu, tako da je ovaj stekao sitnu i krupnu stoku, magarce, sluge i sluškinje, magarice i kamile.

¹⁷ Ali Gospod udari faraona i sav njegov dom opakim pošastima* zbog Avramove žene Saraje.

¹⁸ Faraon pozva Avrama i reče mu: „Šta si mi to učinio? Zašto mi nisi rekao da je ona tvoja žena?

¹⁹ Zašto si rekao: 'Ona je moja sestra', a ja je uzeo sebi za ženu? Evo ti sad tvoje žene. Uzmi je i odlazi!“

²⁰ Faraon ga onda preda svojim ljudima, a ovi ga isprate s njegovom ženom i svom njegovom imovinom.

* **12:17** Isti izraz za bolest je upotrebljen u Levitskoj knjizi (treća knjiga Mojsijeva), a označava neku vrstu kožne bolesti.

13

Lot se odvaja od Avrama

¹ I tako ode Avram iz Egipta u Negev* sa svojom ženom i svom svojom imovinom. S njim je bio i Lot.

² Avram je bio veoma bogat stokom, srebrom i zlatom.

³ Putujući od mesta do mesta, iz Negeva je stigao do Vetilja, do mesta između Vetilja i Gaja, gde mu je isprva bio šator,

⁴ do mesta na kome je ranije podigao žrtvenik. Tu je prizvao ime Gospodnje.

⁵ A i Lot, koji je išao s Avramom, je imao ovaca, goveda i šatora.

⁶ Međutim, zemlja nije mogla da ih izdržava dok su bili zajedno; naime, njihova imovina je bila velika, tako da nisu mogli da žive zajedno.

⁷ Nastajale su svađe između pastira Avramove stoke i pastira Lotove stoke. U to vreme su u zemlji živeli Hananci i Ferežani.

⁸ Stoga Avram reče Lotu: „Neka ne bude svađe između tebe i mene, između mojih i tvojih pastira. Pa braća smo!

⁹ Nije li cela zemlja pred tobom? Odvoj se od mene. Kreneš li ti na levo, ja ću na desno, kreneš li na desno, ja ću na levo.“

¹⁰ Lot je pogledao oko sebe i video da je sva Jordanska dolina dobro navodnjena, kao vrt Gospodnji, kao zemlja egipatska prema Soaru. To je bilo pre nego što je Gospod uništio Sodomu i Gomoru.

¹¹ Lot izabere za sebe Jordansku dolinu i ode na istok. Tako su se odvojili jedan od drugog.

¹² Avram je živio u Hananu, a Lot je živio u gradovima doline i razapeo svoje šatore sve do Sodome.

¹³ A stanovnici Sodome su bili opaki: silno su grešili protiv Gospoda.

¹⁴ Nakon što se Lot odelio, Gospod reče Avramu: „Podigni svoj pogled s mesta na kome si i pogledaj prema severu i jugu, istoku i zapadu,

¹⁵ jer svu zemlju koju vidiš daću tebi i tvome potomstvu zauvek.

¹⁶ A tvoje ću potomstvo učiniti brojnim kao prah na zemlji. Pa ako ko bude mogao da prebroji zrnca prašine, i tvoje će potomstvo moći da izbroji.

¹⁷ Ustani i prođi zemljom uzduž i popreko, jer ću je tebi dati.“

¹⁸ Avram pokupi svoje šatore i dođe i nastani se kod velikih hrastova Mamrije, što su kod Hevrona. Onde je podigao žrtvenik Gospodu.

14

Avram izbavlja Lota

¹ U te dane, Amrafel car Senara, Arioh car Elasara, Kedor-Laomer car Elama i Tidal car Gojima,

² povedu rat protiv Bere, cara sedomskog, Varse, cara gomorskog, Šinaba, cara Adme, Simovora, cara Sevojima i cara Vale, to jest Soara.

³ Svi se oni skupe u dolinu Sidim, *gde je Mrtvo more**.

⁴ Dvanaest godina su bili potčinjeni Kedor-Laomeru, ali trinaeste godine se pobune.

⁵ Četrnaeste godine dođe Kedor-Laomer s carevima što su mu bili saveznici i potuku Refaimce u Astarot-Karnajimu, Zuzejce u Amu i Emijce na ravnici kirijatajmskoj,

⁶ te Horijce na njihovoj gori Sir, blizu El-Farana, što je pokraj pustinje.

⁷ Onda se vrate nazad i dođu u En-Mispat, to jest Kadis, i osvoje celu oblast Amaličana i Amorejaca, koji su živeli u Hasason-Tamaru.

* **13:1** Negev znači i jug, što znači da je Avram sa ženom otišao u južni, pustinjski deo Hanana. Slano more.

* **14:3** Doslovno:

⁸ Tada se digne car Sodome, car Gomore, car Adme, car Sevojima i car Vale, to jest Soara, pa zametnu bitku protiv onih u dolini Sidim:

⁹ Kedor-Laomera, cara Elama, Tidala, cara Gojima, Amrafela, cara Senara, Arioaha, cara Elasara – četiri cara protiv petorice.

¹⁰ Dolina Sidim je bila puna jama sa smolom. Carevi Sodome i Gomore, bežeći, upadnu u njih, a ostali pobegnu u gore.

¹¹ A *pobednici* odnesu sva dobra Sodome i Gomore i svu hranu, pa odu.

¹² Odveli su i Lota, Avramovog sinovca, koji je živeo u Sodomi, sa *svim* njegovim dobrima.

¹³ Ali neki begunac dođe i sve ispriča Avramu Jevrejinu, dok je boravio kod hrastova Amorejca Mamrije, brata Eshola i Anera, koji su bili njegovi saveznici.

¹⁴ Kad je Avram čuo da mu je sinovac zarobljen, sabere svoje ljude vične boju – rođene u njegovom domu – njih tri stotine osamnaest, pa krene u poturu do Dana.

¹⁵ Onda ih je podelio u dve grupe, pa je noću napao onu vojsku i potukao je. Gonio ih je sve do Hove, severno od Damaska

¹⁶ i povratio sav plen. Vratio je i svoga sinovca, Lota, sa njegovim dobrima, žene i ostali svet.

Melhisedek blagosilja Avrama

¹⁷ Kad se nakon pobede nad Kedor-Laomerom i carevima koji su bili s njim, Avram vratio u dolinu Save, to jest u Carsku dolinu, izađe mu u susret car Sodome.

¹⁸ Tada Melhisedek, car Salima, donese hleb i vino. On je bio sveštenik Boga Svevišnjega.

¹⁹ On blagoslovi Avrama rekavši:

„Neka Bog Svevišnji,
stvoritelj neba i zemlje, blagoslovi Avrama!

²⁰ Neka je blagosloven Bog Svevišnji,
što tebi u ruke izruči neprijatelje tvoje!“

Avram mu tada dade desetak od svega.

²¹ A car sodomski reče Avramu: „Meni daj ljude, a ti uzmi dobra.“

²² Ali Avram mu reče: „Podižem ruku pred Gospodom, Bogom Svevišnjim, stvoriteljem neba i zemlje,

²³ da neću uzeti ni končića s remena od obuće, niti išta što ti pripada, da ne bi rekao: 'Ja sam učinio Avrama bogatim!'“

²⁴ Za sebe neću ništa, osim što su moji momci pojeli. Deo plena neka uzmu ljudi koji su pošli sa mnom – Aner, Eshol i Mamrije.“

15

Bog sklapa savez sa Avramom

¹ Posle ovih događaja Gospod objavi svoju reč Avramu u viđenju, govoreći:

„Ne boj se, Avrame,
ja sam tvoj štit;
nagrada tvoja je veoma velika.“

² A Avram upita: „Gospode Bože, šta ćeš da mi daš? Ja nemam poroda, pa će naslednik mog doma biti Eliezer Damaštanin.

³ Pošto mi nisi dao potomstvo – produži Avram – evo, jedan od slugu u mome domu će biti moj naslednik.“

⁴ Ali Gospod mu ponovo uputi reč: „Neće ti taj biti naslednik, nego će ti naslednik biti tvoj potomak, od tebe samog.“

⁵ Zatim ga Gospod izvede napolje i reče mu: „Pogledaj na nebo i prebroj zvezde ako ih možeš prebrojati. Toliko će biti tvoje potomstvo.“

⁶ Avram poverova Gospodu, i *Gospod* mu to uračuna u pravednost.

⁷ Zatim mu *Bog* reče: „Ja sam Gospod koji te je izveo iz Ura Haldejskog da ti dam ovu zemlju u posed.“

⁸ Ali Avram upita: „Gospode Bože, kako ću znati da ću je dobiti u posed?“

⁹ *Bog* mu reče: „Prinesi mi junicu od tri godine, kozu od tri godine, ovna od tri godine, jednu grlicu i golubića.“

¹⁰ Avram mu je doneo sve te životinje, rasekao ih na pola i sve polovine postavio jednu naspram druge; ptice nije rasecao.

¹¹ U taj čas se ptice grabljivice okome na mrtve životinje, ali ih je Avram terao.

¹² A kad je sunce bilo na zalasku, Avrama obuzme dubok san, a onda se na njega spusti gusta tama puna užasa.

¹³ Tada mu *Bog* reče: „Zacelo znaj da će tvoji potomci biti došljaci u zemlji koja neće biti njihova. Tamo će robovati i biti tlačeni četiri stotine godina.“

¹⁴ Ali narodu kome budu robovali ja ću suditi, a na kraju će izaći iz te zemlje sa velikim blagom.

¹⁵ A ti ćeš se pridružiti svojim precima u miru; u dubokoj starosti bićeš sahranjen.

¹⁶ *Tvoji potomci* će se vratiti za četvrtog naraštaja, jer se još nije navršila mera amorejskih zlodela.“

¹⁷ Kad je sunce zašlo i spustila se tama, odjednom se pojavi zadimljena peć i goruća baklja, koja je prošla između *životinjskih* polovina.

¹⁸ Toga dana je Gospod sklopio savez s Avramom, rekavši: „Tvome potomstvu dajem ovu zemlju, od reke u Egiptu do velike reke, reke Eufrata:

¹⁹ *zemlju* Kenejaca, Kenezejaca, Kadmonejaca,

²⁰ Hetita, Ferežana, Refaimaca,

²¹ Amorejaca, Hananejaca, Gergešana i Jevusejaca.“

16

Ismailovo rođenje

¹ No, Avramova žena Saraja nije Avramu rađala dece. Ona je imala sluškinju Egipćanku koja se zvala Agara.

² Saraja reče Avramu: „Evo, Gospod me je učinio nerotkinjom. Idi i lezi s mojom sluškinjom, možda ću preko nje steći potomstvo.“

Avram je poslušao što mu je Saraja rekla.

³ Tada je Avramova žena Saraja dovela Avramu svoju sluškinju Agar u Egipćanku i dala mu je za ženu (bilo je to deset godina nakon što se Avram naselio u Hananskoj zemlji).

⁴ Avram legne sa Agarom i ona zatrudni.

Kad je videla da je zatrudnela, s prezirom je gledala na svoju gospodaricu.

⁵ Saraja tada reče Avramu: „Tvoja je krivica što mi se nanosi ova nepravda. Predala sam svoju sluškinju u tvoj zagrljaj, ali otkako je opazila da je zatrudnela, počela je s prezirom da gleda na mene. Neka Gospod presudi ko je od nas dvoje kriv!“

⁶ Avram odgovori Saraji: „Evo, tvoja sluškinja je u tvojoj vlasti. Kako ti se čini da je dobro, tako postupi prema njoj.“ Saraja poče tako zlostavljati Agar, da je ova pobjegla od nje.

⁷ No, Anđeo Gospodnji je naše kod izvora što je na putu za Sur,

⁸ pa je zapita: „Agaro, sluškinjo Sarajina, odakle dolaziš i kuda ideš?“

Agara odgovori: „Bežim od svoje gospodarice Saraje.“

⁹ Tada joj Anđeo Gospodnji reče: „Vrati se svojoj gospodarici i pokori joj se!“

¹⁰ Anđeo Gospodnji joj uz to reče: „Veoma ću umnožiti tvoje potomstvo, tako da se neće moći prebrojiti!“

¹¹ Još joj reče Anđeo Gospodnji:

„Evo, začela si
i rodićeš sina.
Daćeš mu ime 'Ismailo',
jer je Gospod čuo za tvoju nevolju.

¹² On će biti *kao* divlji magarac:
ruka će se njegova na svakoga dizati,
i svačija ruka na njega će se dizati,
sa svom svojom braćom
u neprijateljstvu će živeti.“[†]

¹³ *Agara* je nazvala Gospoda koji joj je govorio: „Ti si Bog koji me vidi!“ *Agara* je, naime, rekla: „Uistinu, videla sam onoga koji me vidi!“

¹⁴ Zato se taj izvor zove „Vir Lahaj Roj“[‡] i nalazi se između Kadisa i Varada.

¹⁵ *Agara* je Avramu rodila sina. Avram je sinu koga mu je *Agara* rodila, dao ime *Ismailo*.

¹⁶ Avramu je bilo osamdeset šest godina kada mu je *Agara* rodila *Ismaila*.

17

Savez i obrezanje

¹ Kad je Avramu bilo devedeset devet godina, ukazao mu se Gospod i rekao mu: „Ja sam Bog Svemoćni, po mojoj volji živi i budi besprekoran.

² Savez svoj sklapam između sebe i tebe, i silno ću te umnožiti.“

³ Avram pade ničice, a Bog *nastavi da* mu govori:

⁴ „Ovo je moj savez sa tobom: postaćeš otac mnogim narodima.

⁵ I nećeš se više zvati Avram, nego će ti 'Avraham'^{*} biti ime, jer sam te učinio ocem mnogih naroda.

⁶ Veoma, veoma plodnim ću te učiniti: od tebe će poteći narodi; i carevi će od tebe proisteći.

⁷ Savez svoj – savez večni – sklapam između sebe i tebe i između tvog potomstva posle tebe kroz sva pokolenja: ja ću biti Bog tebi i tvome potomstvu posle tebe.

⁸ Svu zemlju hanansku, zemlju u kojoj boraviš kao došljak, dajem u večni posed tebi i tvome potomstvu posle tebe; a ja ću biti njihov Bog.“

⁹ Još reče Bog Avrahamu: „A ti drži moj savez, ti i tvoje potomstvo posle tebe, od pokolenja do pokolenja.

¹⁰ A ovo je znak mog saveza između mene i tvog potomstva posle tebe, ovako ćete ga držati: svako muško među vama neka se obrezuje.

¹¹ Obrezujte okrajak svoga tela, i to će biti znak saveza između mene i vas.

¹² Svako muško među vama, od pokolenja do pokolenja, neka se obrezuje kad navrší osam dana; i rob, rođen u vašem domu i kupljeni za novac od stranaca koji nije vaš srodnik.

¹³ Da, čak i rob rođen u vašem domu, kao i kupljen za novac mora se obrezati. To će biti znak na vašem telu da je moj savez sa vama večni savez.

¹⁴ A muškarac koji nije obrezao okrajak svog tela, neka se istrebi iz svog naroda, takav je prekršio moj savez.“

¹⁵ Još reče Bog Avrahamu: „A Saraju, svoju ženu, nećeš više zvati Saraja; ime će joj biti 'Sara'.

¹⁶ Nju ću blagosloviti; šta više, od nje ću ti dati sina. Ja ću je blagosloviti, te će postati majka narodima, i carevi će naroda od nje poteći.“

* **16:11** *Ismailo* znači *Bog je čuo*. † **16:12** Doslovno: *pred licem sve svoje braće će živeti*. ‡ **16:14** *Vir Lahaj Roj* znači *Izvor onoga što živi i vidi me*. * **17:5** Da se istakne razlika između *Avram* – *uzvišeni otac* i *Avraham* – *otac mnoštva*.

¹⁷ Avraham pade ničice, pa se nasmeja i reče u sebi: „Može li se roditi sin čoveku od stotinu godina? Zar će Sara u devedesetoj roditi dete?“

¹⁸ Avraham reče Bogu: „Neka samo Ismailo živi pod tvojim okriljem.“

¹⁹ Bog reče Avrahamu: „Ipak će ti tvoja žena, Sara, roditi sina kome ćeš dati ime 'Isak'†. Ja ću sklopiti svoj savez – večni savez – s njim i s njegovim potomstvom posle njega.

²⁰ Uslišiću te i za Ismaila. Evo, blagosloviću ga i učiniti plodnim i veoma ga umnožiti. Dvanaest knezova će poteći od njega, te ću učiniti da od njega naraste veliki narod.

²¹ Ali svoj ću savez sklopiti sa Isakom koga će ti Sara roditi iduće godine u ovo doba.“

²² Kad je Bog završio razgovor sa Avrahamom, uzneo se od njega.

²³ Avraham je zatim uzeo svog sina Ismaila i sve robove rođene u njegovom domu, kao i one kupljene za novac – sve muške u Avrahamovom domu – pa ih je istog dana obrezao, kako mu je Bog rekao.

²⁴ Avrahamu je bilo devedeset devet godina kada je bio obrezan.

²⁵ Ismailu je bilo trinaest godina kada je bio obrezan.

²⁶ Avraham i njegov sin Ismailo su bili obrezani istoga dana.

²⁷ Sa Avrahamom su bili obrezani i njegovi ukućani *rođeni* u njegovom domu, kao i svi oni kupljeni za novac od stranaca.

18

Avraham i tri tajanstvena posetioca

¹ Gospod se ukazao Avrahamu kod hrastova Mamrije dok je ovaj sedeo na ulazu u šator tokom dnevne žege.

² Avraham podigne pogled i ugleda tri čoveka kako stoje nedaleko od njega. Čim ih je ugledao, potrčao je s ulaza u šator njima u susret. Onda se poklonio do zemlje

³ i rekao: „Gospode, ako sam stekao naklonost pred tobom, nemoj mimoići mene, svoga slugu.

⁴ Neka se donese malo vode: operite noge i odmorite se pod ovim drvetom.

⁵ Doneću hleba da se okrepite, pre nego što produžite svojim putem. Jer navratili ste k svome sluzi.“

Oni odgovoriše: „Učini kako si rekao.“

⁶ Avraham je požurio Sari u šator i rekao: „Brzo uzmi tri mere* brašna, umesi pogače i ispeci ih!“

⁷ Avraham onda požuri govedima, uhvati mlado i ugojeno tele, pa ga preda momku da ga brže zgotovi.

⁸ Onda je uzeo maslo, mleko i ono tele koje je zgotovio, pa je sve to izneo pred one posetioce. A on sam je stajao pred njima, pod drvetom, dok su oni jeli.

⁹ Onda su ga upitali: „Gde je tvoja žena Sara?“

Avraham odgovori: „Eno je u šatoru.“

¹⁰ Gospod reče: „Zaista ću se vratiti k tebi dogodne u ovo vreme, i evo, tvoja žena Sara će imati sina.“

Sara je to slušala na ulazu u šator koji je bio iza njega.

¹¹ I Avraham i Sara su već bili ostareli i u odmaklim godinama. U Sare je, naime, bilo prestalo što biva u mlađih žena.

¹² Sara se na to nasmejala u sebi rekavši: „Zar ću sada iskusiti radost, kad sam već uvenula, a moj gospodar ostareo?“

¹³ Gospod reče Avrahamu: „Zašto se smejala tvoja žena Sara i govorila: 'Zar ću sada roditi kad sam već ostarela?'“

¹⁴ Zar je za Gospoda išta nemoguće? Da, vratiću se k tebi dogodne u ovo vreme i Sara će imati sina.“

† 17:19 Ime *Isak* znači *on se smeje*. * 18:6 Oko 20 kg.

¹⁵ Uplašivši se, Sara je poricala: „Ne, nisam se smejala!“
Ali *Gospod* joj reče: „Jesi, smejala si se.“

Avraham posreduje za Sodomu

¹⁶ Zatim su ljudi ustali i pogledali prema Sodomu. Avraham je pošao s njima da ih isprati.

¹⁷ *Gospod* reče: „Zar ću od Avrahama skrivati šta ću učiniti,

¹⁸ kad ću od njega učiniti veliki i moćni narod, preko koga će biti blagosloveni svi narodi na zemlji?

¹⁹ Jer njega sam izabrao da pouči svoje sinove i svoj dom posle sebe da se drže Gospodnjeg puta čineći što je pravedno i pravo, da bi *Gospod* ostvario ono što je obećao Avrahamu.“

²⁰ *Gospod* nastavi: „Glasna je tužba protiv Sodome i Gomore, jer je njihov greh veoma težak.

²¹ Sići ću, stoga, da vidim čine li zaista ono za šta ih tereti tužba što je k meni došla. Ako nije, znaću.“

²² Ljudi su se odande zaputili ka Sodomu, ali je Avraham ostao da stoji pred *Gospodom*.†

²³ Avraham mu pristupi i reče: „Zar ćeš pogubiti i pravednoga s grešnikom?

²⁴ Možda u gradu ima pedeset pravednika. Zar ćeš i njih da uništiš i ne oprostiš tom mestu radi onih pedeset koji budu u njemu?

²⁵ Daleko bilo od tebe da učiniš takvu stvar! Zar da pogubiš pravednoga s grešnikom, pa da pravednika snađe isto što i grešnika? Daleko bilo od tebe! Zar ni sudija celog sveta da ne čini što je pravo?“

²⁶ *Gospod* odgovori: „Ako u gradu Sodomu nađem pedeset pravednika, zbog njih ću oprostiti celom mestu.“

²⁷ Avraham nastavi: „Usušujem se, evo, da opet kažem nešto svome *Gospodu*, iako sam prah i pepeo.

²⁸ Možda u gradu nedostaje pet od pedeset pravednika. Zar ćeš uništiti celo mesto zbog petorice?“

Gospod odgovori: „Ako nađem tamo četrdeset pet pravednika, neću ga uništiti.“

²⁹ Avraham mu se ponovo obratio: „A ako se u njemu nađe četrdeset pravednika?“

Gospod odgovori: „Neću ga uništiti zbog tih četrdeset.“

³⁰ Avraham opet reče: „Neka se *Gospod* ne gnevi ako nastavim. Šta ako se tamo nađe trideset pravednika?“

Gospod odgovori: „Neću ga uništiti ako ih tamo nađem trideset.“

³¹ Avraham će opet: „Usušujem se, evo, da opet kažem nešto svome *Gospodu*. Ako ih se u gradu nađe dvadeset?“

„Neću uništiti *grad* zbog onih dvadeset.“

³² Avraham opet reče: „Neka se moj *Gospod* ne ljuti ako mu se samo još jednom obratim. A ako se u gradu nađe samo deset pravednih?“

Gospod odgovori: „Neću *ga* uništiti zbog tih deset.“

³³ Kad je završio razgovor s Avrahamom, *Gospod* je otišao, a Avraham se vratio kući.

19

Uništenje Sodome i Gomore

¹ Stignu ona dva anđela uveče u Sodomu baš kada je Lot sedeo kod gradskih vrata. Kad ih je video, Lot im je pošao u susret, poklonio se licem do zemlje

† 18:22 Prema starojevrejskoj prepisivačkoj tradiciji, izvorni tekst je bio *ali Gospod je stao (ostao da stoji) pred Avrahamom*.

² i rekao: „Molim vas, gospodo, svratite u dom svoga sluge da provedete noć i operete noge; onda uranite, pa nastavite svojim putem.“

Oni odgovoriše: „Ne, prespavaćemo na ulici.“

³ No, *Lot* ih je toliko saletao da su oni konačno svratili k njemu i ušli u njegovu kuću. Onda ih je ugostio, ispekao beskvasni hleb, pa su jeli.

⁴ Ali pre nego što su legli na počinak, žitelji grada – muškarci Sodome, stari i mladi – sav narod do poslednjeg čoveka, opkole kuću.

⁵ Onda su pozvali Lota i rekli mu: „Gde su oni ljudi što su noćas došli k tebi? Izvedi ih k nama da spavamo s njima!“

⁶ Lot izađe k njima na ulaz, a vrata zatvori za sobom.

⁷ Onda im reče: „Braćo moja, molim vas, ne činite tog zla!“

⁸ Evo, imam ovde dve ćerke koje još nisu bile u dodiru ni s jednim čovekom. Njih ću vam izvesti, pa činite s njima što vam je volja; ali ovim ljudima ne činite ništa, jer su došli pod senku moga krova.“

⁹ Oni mu rekoše: „Skloni se odatle! Došao si ovde kao došljak, a već se postavljaš za sudiju. Sad ćemo s tobom da uradimo gore nego s njima.“ Onda silovito nasrnu na Lota i primaknu se vratima da ih razvale.

¹⁰ Ali ona dvojica ispruže ruke, uvuku Lota k sebi i zatvore vrata.

¹¹ A one ljude što su bili pred vratima, stare i mlade, udare slepilom tako da nisu mogli da pronađu vrata.

¹² Onda ona dvojica upitaše Lota: „Imaš li ovde još koga: zetove, sinove i ćerke, ili bilo koga u gradu? Izvedi ih iz mesta,

¹³ jer ćemo ga uništiti. Teška je optužba što ga tereti pred Gospodom; on nas je poslao da ga uništimo.“

¹⁴ Lot je zatim izašao i rekao svojim budućim zetovima koji su bili vereni s njegovim ćerkama: „Ustajte! Odlazite iz ovog mesta jer će Gospod uništiti grad!“ Ali njima se činilo da to Lot zbija šalu.

¹⁵ U sam osvit zore, anđeli navale na Lota govoreći: „Ustani i povedi svoju ženu i svoje dve ćerke koje su ovde, da ne budeš zatrt kad grad bude kažnjen!“

¹⁶ Međutim, Lot je oklevao. Ali pošto mu se Gospod smilovao, oni ga uzmu za ruku, kao i njegovu ženu i njegove dve ćerke i bezbedno ih izvedu iz grada.

¹⁷ Čim su ih izveli, jedan od njih reče: „Beži da spaseš život! Ne osvrći se niti se igde u ravnicu zaustavljaj. Beži u brda da ne budeš zatrt!“

¹⁸ Ali Lot im reče: „Nemoj, Gospode*, molim te!“

¹⁹ Tvoj je sluga našao naklonost pred tobom; šta više, iskazao si mi obilje svoje milosti spasivši mi život. Ali ja ne mogu da bežim u brda, jer će me snaći nesreća, te ću poginuti.

²⁰ Evo, tu u blizini ima jedno malo mesto gde bih mogao da pobegnem. Nije li zaista malo? Dopusti mi da pobegnem tamo da spasem život.“

²¹ Gospod† mu odgovori: „Dobro, uslišiću ti i ovu molbu i neću zatrti grad o kome govoriš.“

²² Brzo beži tamo, jer ne mogu ništa da učinim dok ti ne stigneš tamo.“ Zato se taj grad zove „Soar“.

²³ Sunce je izlazilo nad zemljom kad je Lot ušao u Soar.

²⁴ Tada je Gospod na Sodomu i Gomoru sručio kišu od užarenog sumpora – s neba, od Gospoda –

²⁵ pa je uništio ove gradove i svu tu ravnici, sve žitelje gradova i sve što je raslo na zemlji.

* **19:18** Iako je iz konteksta jasno da Lot razgovara sa anđelima (3. lice množine), on ih oslovljava kao *Gospoda* (2. lice jednine), i u ovom i u narednom stihu. † **19:21** U izvornom tekstu je *on*, što ističe nejasnoću sa kim Lot razgovara, sa anđelom ili sa Gospodom.

²⁶ Ali Lotova žena se okrete za sobom i pretvori se u stub soli.

²⁷ Rano sledećeg jutra, Avraham ustane i vrati se na mesto gde je stajao pred Gospodom.

²⁸ Pogledao je prema Sodomi i Gomori i prema celoj ravnici, i ugledao kako se diže dim nad zemljom kao dim iz peći.

²⁹ Kad je Bog uništavao gradove u ravnici gde je Lot živeo, držao je na umu Avrahama, pa je izveo Lota odatle, i izbavio ga od istrebljenja.

Lot i njegove ćerke

³⁰ Lot je napustio Soar, jer se plašio da ostane tamo, i nastanio se u brdima sa svoje dve ćerke. Živeo je sa njima u jednoj pećini.

³¹ Tada je starija ćerka rekla mlađoj: „Naš je otac ostareo, a u zemlji nema muža da bude sa nama, kao što je red po svemu svetu.

³² Hajde da napijemo našeg oca vinom i legnemo s njim. Tako ćemo preko našeg oca sačuvati potomstvo.“

³³ Iste noći opiju one svoga oca vinom, pa starija ode i legne sa svojim ocem. On nije znao ni kad je legla ni kad je ustala.

³⁴ Ujutro je starija rekla mlađoj: „Evo, ja sam prošle noći legla sa našim ocem. Hajde da ga napijemo vinom i ove noći, pa idi i lezi s njim, kako bi preko našeg oca sačuvali potomstvo.“

³⁵ Tako one ponovo napiju svoga oca vinom, pa mlađa ćerka legne s njim. A on opet nije znao ni kad je ova legla ni kad je ustala.

³⁶ Tako su obe ćerke Lotove ostale u drugom stanju sa svojim ocem.

³⁷ Starija ćerka je rodila sina i dala mu ime „Moav“[‡]. On je praotac današnjih Moavaca.

³⁸ I mlađa je rodila sina. Dala mu je ime „Ven-Ami“[§]. On je praotac današnjih Amonaca.

20

Avraham i Sara u Geraru

¹ Odande Avraham ode u krajeve Negeva i nastani se između Kadisa i Sura. Dok je u Geraru živeo kao stranac,

² Avraham je za svoju ženu Saru rekao da mu je sestra. Stoga je Avimeleh, car Gerara, poslao po Saru i uzeo je k sebi.

³ Ali Bog se ukazao Avimelehu noću u snu i rekao mu: „Zbog žene koju si uzeo k sebi, moraš umreti, jer je ona udata žena.“

⁴ Međutim, Avimeleh joj se nije približavao. Na to Avimeleh reče: „Gospode, zar ćeš i nedužan narod pobiti?

⁵ Nije li mi taj čovek rekao da mu je ona sestra? A i ona je rekla da joj je on brat. Učinio sam to čiste savesti, i nisam okaljao ruke.“

⁶ Bog mu u snu odgovori: „Znam ja da si to učinio čiste savesti; u stvari, ja sam te sprečio da ne zgrešiš protiv mene; zato ti nisam dozvolio da je takneš.

⁷ Stoga sad vrati ženu njenom mužu; on je, naime, prorok, pa će se moliti za tebe da ne umreš. Ako li je ne vratiš, sigurno ćeš umreti i ti i svi tvoji.“

⁸ Avimeleh ustane u rano jutro i pozva sve svoje sluge i ispriča im sve što se desilo. Ljude obuze veliki strah.

⁹ Avimeleh zatim pozva Avrahama i reče mu: „Šta si nam to učinio? I čime sam se to ogrešio o tebe, da na mene i moje carstvo svališ toliki greh? Poneo si se prema meni toliko loše, kako se niko ne bi poneo prema bilo kome.“

¹⁰ Avimeleh upita Avrahama: „Šta te je navelo da učiniš takvu stvar?“

[‡] 19:37 Značenje imena *Moav* nije izvesno. Moguće značenje je *od mog oca*. [§] 19:38 *Ven-Ami* znači *Sin mog naroda*.

¹¹ Avraham odgovori: „Zaista sam mislio da nema Božijeg straha u ovom mestu, i da će me ubiti zbog moje žene.

¹² A ona je zaista moja sestra, ćerka moga oca, ali ne i moje majke, pa sam je oženio.

¹³ Kad me je Bog poslao iz doma moga oca u tuđinu, ja sam joj rekao: 'Učini mi ovu uslugu: gde god pođemo, reci – on mi je brat.'“

¹⁴ Avimeleh uze ovaca, krupne stoke, sluge i sluškinje, pa ih dade Avrahamu. Vratio mu je i njegovu ženu Saru.

¹⁵ Avimeleh reče: „Evo, moja ti je zemlja otvorena. Nastani se gde god ti se sviđa.“

¹⁶ A Sari je rekao: „Evo, dajem tvom bratu hiljadu srebrnjaka, kao dokaz tvoje nevinosti pred svima što su s tobom;* time si potpuno opravdana.“

¹⁷ Zatim se Avraham pomolio, te je Gospod iscelio Avimeleha, njegovu ženu, i njegove sluškinje, te su ponovo mogle da rađaju.

¹⁸ Gospod je, naime, zbog Sare, Avrahamove žene, učinio nerodnom svaku ženu u Avimelehovom domu.

21

Isakovo rođenje

¹ Gospod je blagoslovio Saru, i učinio joj kao što je obećao.

² Sara je zatrudnela i rodila Avrahamu sina u njegovoj starosti, u vreme kad je Bog rekao.

³ Svome sinu koga mu je rodila Sara, Avraham je dao ime Isak.

⁴ Avraham je obrezao svoga sina Isaka kad mu je bilo osam dana, kao što mu je Bog zapovedio.

⁵ Avrahamu je bilo stotinu godina kad mu se rodio sin Isak.

⁶ Tada Sara reče: „Bog me je zaista zasmejavao, a i svako ko čuje o ovome smejaće se.“

⁷ Dodala je još: „Ko bi ikada rekao Avrahamu da će mu Sara dobiti decu? Jer rodila sam mu sina u njegovoj starosti.“

Agara i Ismailo oterani

⁸ Dete je raslo i bilo odbijeno od dojenja. Tog istog dana kad je Isak bio odbijen od dojenja, Avraham je napravio veliku gozbu.

⁹ Tek, Sara opazi da se sin Agare Egipćanke, koga je ova rodila Avrahamu, podsmeva Isaku.*

¹⁰ Ona reče Avrahamu: „Oteraj tu sluškinju i njenog sina, jer sin sluškinje neće deliti nasledstvo s mojim sinom Isakom!“

¹¹ Avrahamu je ovo teško palo, jer je i Ismailo bio njegov sin.

¹² Ali Bog reče Avrahamu: „Ne uzbuđuj se zbog dečaka i sluškinje. Poslušaj sve što ti je Sara rekla, jer će se tvoje potomstvo nastaviti preko Isaka.

¹³ Ipak, i od sina tvoje sluškinje podići ću narod, zato što je tvoj potomak.“

¹⁴ Rano ujutro je Avraham uzeo hleba i mešinu s vodom, te ih dao Agari. Onda je to stavio na njena ramena, pa ju je zajedno s dečakom otpremio. Ona je otišla i tumarala po vir-savejskoj pustinji.

¹⁵ Kada je nestalo vode iz mešine, odnela je dečaka pod jedan žbun,

* **20:16** Doslovno: *da budu pokrivalo pred očima sviju što su s tobom*. Značenje ovog idioma je nejasno. Neki komentatori prevode ovaj idiom, kao *otkupnina za ono što ti se dogodilo*. * **21:9** Septuaginta dodaje da se Ismailo igrao sa njenim sinom Isakom. Reči *s njenim sinom Isakom* nema u izvornom tekstu. Ipak, mnogi prevodi prate Septuagintu i dodaju *s njenim, Sarinim sinom*. U izvornom tekstu se jednostavno kaže da se Ismailo igrao ili smejavao. Iz konteksta se, međutim, da zaključiti da se Ismailo rugao Isaku, ili da se igrao s njim (reč *cahak* može da znači i smeјati se i igrati se), što je dalo povoda Sari da predloži Avrahamu da otera Agaru s njenim sinom.

¹⁶ a sama otišla i sela malo dalje, toliko koliko se lukom i strelom može dobaciti. Govorila je u sebi: „Neću da gledam kako mi dete umire.“ Sela je tamo, i glasno zajecala.

¹⁷ Ali Bog je čuo dečakov glas; Anđeo je Božiji pozvao Agar s neba, govoreći joj: „Šta te muči, Agaro? Ne boj se, jer je Bog čuo vapaj dečakov tamo gde leži.

¹⁸ Ustani, uzmi dečaka za ruku i podigni ga, jer ću od njega podići veliki narod.“

¹⁹ Tada joj Bog otvori oči, te ona opazi izvor. Otišla je, napunila mešinu vodom, i napojila dečaka.

²⁰ Bog je bio s dečakom. Odrastao je i živeo u pustinji i postao vešt u lovu lukom i strelom.

²¹ Dok je živeo u pustinji Faran, majka mu je dovela ženu iz Egipta.

Savez između Avrahama i Avimeleha

²² U to vreme Avimeleh u pratnji Fihola, zapovednika njegove vojske, reče Avrahamu: „Bog je s tobom u svemu što radiš.

²³ Zato mi se ovde zakuni pred Bogom da nećeš varati mene, moju decu, niti mog naslednika. Kao što sam ja bio dobar prema tebi, tako i ti budi dobar prema meni i prema ovoj zemlji u kojoj boraviš kao stranac.“

²⁴ Avraham odgovori: „Zaklinjem se!“

²⁵ Onda je Avraham prekorio Avimeleha zbog bunara što su mu ga Avimelehove sluge otele.

²⁶ Avimeleh odgovori: „Ne znam ko je to uradio, a ni ti mi nisi rekao. Tek sam danas čuo o tome.“

²⁷ Avraham uze ovaca i goveda, pa ih dade Avimelehu, te njih dvojica sklopiše savez.

²⁸ Onda je izdvojio sedam jaganjaca iz stada.

²⁹ Avimeleh upita Avrahama: „Šta znače ovih sedam jaganjaca što si ih izdvojio?“

³⁰ Avraham odgovori: „Primi ovih sedam jaganjaca iz moje ruke da mi budu svedok da sam ja iskopao ovaj bunar.“

³¹ To mesto se zove „Vir-Saveja“†, jer su se tamo obojica zaklela.

³² Nakon što su sklopili savez kod Vir-Saveje, Avimeleh i zapovednik njegove vojske Fihol su se vratili u zemlju filistejsku.

³³ A Avraham je kod Vir-Saveje zasadio tamarisk, te prizvao ime Gospoda – večnog Boga.

³⁴ Avraham je dugo živeo kao stranac u zemlji filistejskoj.

22

Bog kuša Avrahama

¹ Posle ovih događaja Bog je iskušao Avrahama. *Bog* ga zovnu: „Avrahame!“

„Evo me!“ – odazva se Avraham.

² *Bog* mu onda reče: „Uzmi svoga sina Isaka, tvoga jedinca koga voliš, i pođi s njim u zemlju Moriju, pa ga prinesi kao žrtvu svespalnicu na brdu koje ću ti pokazati.“

³ Ustane Avraham u rano jutro i osamari magarca. Sa sobom je poveo dva momka i svoga sina Isaka, i pošto je nasekao drva za svespalnicu, digao se i krenuo na mesto koje mu je *Bog* rekao.

⁴ Trećega dana Avraham podigne pogled i izdaleka ugleda ono mesto.

⁵ Avraham reče momcima: „Vi ostanite ovde s magarcem, a ja i dečak idemo gore. Kad se pomolimo, vratićemo se k vama.“

⁶ Avraham uzme drva za žrtvu svespalnicu, natovari ih na svoga sina Isaka, a sam je poneo vatru i nož. Onda su obojica krenula.

⁷ Isak reče svome ocu Avrahamu: „Oče!“

Avraham se odazva: „Evo me, sine!“

† 21:31 To znači Zakletva kod izvora ili Bunar sedmorice.

Isak mu reče: „Evo, tu su vatra i drva, ali gde je jagnje za žrtvu svespalnicu?“

⁸ Avraham odgovori: „Bog će se postarati za jagnje za žrtvu svespalnicu, sine moj.“ Tako njih dvojica nastave put.

⁹ Kad su stigli na mesto za koje im je Bog rekao, Avraham podigne žrtvenik, naslaže drva, pa sveže svoga sina Isaka i položi ga na žrtvenik povrh drva.

¹⁰ Tad Avraham uze nož da zakolje svoga sina.

¹¹ Ali Anđeo Gospodnji ga pozva s neba i reče mu: „Avrahame! Avrahame!“

On odgovori: „Evo me!“

¹² Anđeo Gospodnji reče: „Ne diži ruku na dečaka, niti mu šta čini! Sad znam da se bojiš Boga, jer mi nisi uskratio ni svoga sina jedinca.“

¹³ Avraham se obazre, i gle, iza njega ovan; zapleli mu se rogovi u grmlje. Avraham priđe i uzme ovna, pa ga prinese na žrtvu svespalnicu umesto svoga sina.

¹⁴ Avraham nazva to mesto „Gospod će se postarati.“* Zato se i danas kaže: „Na brdu Gospodnjeg staranja.“†

¹⁵ Anđeo Gospodnji po drugi put pozva Avrahama s neba

¹⁶ i reče mu: „Zaklinjem se samim sobom – govori Gospod – pošto si to učinio i nisi uskratio svoga sina jedinca,

¹⁷ obilno ću te blagosloviti, i tvoje ću potomstvo umnožiti, te će biti brojno kao zvezde na nebu i kao pesak na morskoj obali. Tvoje će potomstvo osvajati vrata svojih neprijatelja.

¹⁸ Zato što si poslušao moj glas, svi će narodi na zemlji biti blagosloveni preko tvog potomstva.“

¹⁹ Avraham se potom vratio k svojim momcima, te su se zajedno uputili u Vir-Saveju, gde je Avraham živeo.

Nahorov rodoslov

²⁰ Posle ovih događaja javili su Avrahamu: „Evo, i Melha je rodila decu tvome bratu Nahoru:

²¹ Njegovog prvenca Uza i njegovog brata Vuza,

Kemuila, oca Aramovog,

²² Keseda, Azava, Fildesa, Jedlafa i Vatuila.“

²³ Vatuilo je bio Revekin otac.

Ovu osmoricu je Melha rodila Avrahamovom bratu Nahoru.

²⁴ A Nahorova inoča‡, koja se zvala Reuma, je rodila

Tevaha, Gahama, Tahasa i Mahu.

23

Sarina smrt i pogreb

¹ Sara je živelu stotinu dvadeset sedam godina.

² Umrle je u Kirijat-Arvi, to jest u Hevronu u hananskoj zemlji. Avraham je žalio za Sarom i naricao za njom.

³ Zatim je Avraham ustao s mesta gde je ležala njegova pokojnica, i obratio se Hetitima:

⁴ „Stranac sam i pridošlica među vama. Prodajte mi zemljište za grob kod vas, da bih mogao da otpremim i sahranim svoju pokojnicu.“

⁵ Hetiti odgovoriše Avrahamu:

* 22:14 Doslovno: *Bog će videti.* † 22:14 Ili: *Na brdu će se Gospod videti.* ‡ 22:24 Inoča – suložnica, naložnica – je u poligamnom braku druga žena (žene) koju čovek uzima pored prve.

⁶ „Čuj nas, gospodaru. Ti si knez Božiji među nama. Stoga sahrani svoju pokojnicu u našem najboljem grobu; niko od nas ti neće uskratiti svoj grob da u njega sahraniš svoju pokojnicu.“

⁷ Avraham je na to ustao i duboko se poklonio stanovnicima zemlje, Hetitima.

⁸ Zatim im je rekao: „Ako se, dakle, slažete da otpremim svoju pokojnicu i sahranim je kod vas, zauzmite se za mene kod Efrona, sina Coharova,

⁹ da mi proda pećinu u Makpeli što je u njegovom vlasništvu. Ona se nalazi na kraju njegovog imanja. Neka mi je pred vama proda za punu cenu, da bih imao grob u svom vlasništvu.“

¹⁰ Efron je sedeo među Hetitima. Tada Efron, Hetit, odgovori Avrahamu, da ga čuju Hetiti svojim ušima – sve starešine što su došle kod gradskih vrata:

¹¹ „Nikako, gospodaru! Poslušaj me: dajem ti i njivu i pećinu na njoj. Dajem* ti je pred svojim narodom; sahrani svoju pokojnicu.“

¹² Avraham se duboko poklonio narodu te zemlje.

¹³ Avraham tada reče Efronu, da narod te zemlje čuje na svoje uši: „Saslušaj ti sada mene. Platiću ti novcem za tu poljanu. Primi to od mene, da mogu tamo da sahranim svoju pokojnicu.“

¹⁴ Efron odgovori Avrahamu:

¹⁵ „Čuj me, moj gospodaru. Zemljište vredi četiri stotine srebrnih šekela†. Šta je to za tebe i mene? Samo ti sahrani svoju pokojnicu.“

¹⁶ Avraham se složio s Efronom, pa mu je izbrojao novac koji je Efron tražio u prisutnosti svih Hetita: četiri stotine šekela srebra trgovačke mere.

¹⁷ Tako je Efronova poljana u Makpeli, što je nasuprot Mamriji, sa pećinom, stablima, i svim što je bilo na njivi,

¹⁸ prešla u Avrahamovo vlasništvo u prisutnosti Hetita – svih starešina što su došle pred gradska vrata.

¹⁹ Nakon toga je Avraham sahranio svoju ženu Saru u pećini na poljani Makpela što je nasuprot Mamrije (kod Hevrona) u zemlji Hananskoj.

²⁰ Tako je poljana i pećina na njoj prešla od Hetita u Avrahamovo vlasništvo za sahranjivanje.

24

Isak i Reveka

¹ Avraham je bio već star i dobro odmakao u godinama. Gospod ga je bio blagoslovio u svemu.

² Avraham reče najstarijem sluzi u svom domu, pod čijom upravom je bila sva njegova imovina: „Stavi ruku pod moje bedro,

³ da te zakunem Gospodom, Bogom neba i zemlje, da mome sinu nećeš dovesti za ženu jednu od ćerki Hananaca među kojima živim,

⁴ nego da ćeš otići u moju zemlju, u moj rodni kraj, te dovesti ženu za mog sina Isaka.“

⁵ Sluga reče Avrahamu: „A šta ako žena neće da pođe u ovu zemlju? Treba li da se vratim i povedem tvoga sina u zemlju iz koje si ti došao?“

⁶ Avraham mu odgovori: „Pazi da ne odvedeš tamo moga sina!

⁷ Gospod, Bog nebeski, koji me je izveo iz doma moga oca i iz moje rodne zemlje, mi je govorio i zakleo se samim sobom, rekavši: 'Tvome potomstvu ću dati ovu zemlju.' On će poslati anđela pred tobom, pa ćeš dovesti odande ženu za mog sina.

⁸ A ako žena neće da pođe s tobom, onda te moja zakletva više ne obavezuje. Samo pazi da tamo ne vodiš moga sina.“

* 23:11 Ili: prodajem. † 23:15 Oko 4,6 kg.

⁹ Tada je sluga stavio ruku pod Avrahamovo bedro, pa mu se zakleo da će učiniti što mu je *Avraham* rekao.

¹⁰ Sluga je uzeo deset kamila svoga gospodara, i poneo svakovrsna dobra svoga gospodara. Onda je ustao i krenuo u Aram-Naharajim, u Nahorov grad.

¹¹ Kod bunara, izvan grada, je pustio kamile da poležu. Bilo je večer, vreme kad žene dolaze da zahvataju vodu.

¹² Onda se pomolio: „O, Gospode, Bože moga gospodara Avrahama, izađi mi danas u susret i iskaži milost mome gospodaru Avrahamu.

¹³ Evo, stojim ovde kod izvora, a ćerke meštana dolaze da zahvataju vodu.

¹⁴ Reći ću jednoj devojci: 'Spusti svoj krčag da se napijem.' Ako ona odgovori: 'Pij! Napojiću i tvoje kamile', neka ona bude ta koju si odredio za tvoga slugu Isaka. Po tome ću znati da si iskazao milost mome gospodaru.“

¹⁵ On još nije bio dorekao molitvu, kad dođe Reveka, koja se rodila Vatuilu, sinu Melhe, žene Avrahamovog brata Nahora, noseći krčag na ramenu.

¹⁶ Devojka je bila predivnog izgleda, devica koju muškarac nije dotakao. Sišla je k izvoru, napunila krčag, pa se vratila gore.

¹⁷ Sluga joj tada potrča u susret i reče joj: „Daj mi, molim te, malo vode iz tvog krčaga!“

¹⁸ Ona mu odgovori: „Pij, gospodaru!“ pa je hitro spustila krčag na ruku i dala mu da pije.

¹⁹ Kad ga je napojila, rekla je: „Naliću i tvojim kamilama da se napoje.“

²⁰ Brzo je izlila krčag u pojilo, pa se požurila k bunaru da ponovo zahvati vode. Zatim je napojila sve njegove kamile.

²¹ Čovek ju je ćutke posmatrao, ne bi li saznao da li je Gospod učinio njegov put uspešnim ili nije.

²² Kad su se kamile napojile, čovek je uzeo zlatnu grivnu za njen nos tešku pola šekela*, a za njene ruke dve zlatne narukvice teške deset šekela†.

²³ Sluga joj tada reče: „Reci mi, molim te, čija si ćerka? Ima li u kući tvoga oca mesta za nas da prenoćimo?“

²⁴ Ona odgovori: „Ja sam ćerka Vatuila, sina koga je Melha rodila Nahoru.“

²⁵ Još mu je rekla: „Kod nas ima puno slame i stočne hrane, a ima i mesta da se prenoći.“

²⁶ Čovek se tada poklonio i pao ničice pred Gospodom,

²⁷ govoreći: „Neka je blagosloven Gospod, Bog moga gospodara Avrahama, što nije uskratio svoju milost i vernost mome gospodaru. Gospod me je doveo pravo u kuću rođaka moga gospodara!“

²⁸ Devojka je onda otrčala i ispričala sve ovo u kući svoje majke.

²⁹ Reveka je imala brata koji se zvao Lavan. Lavan je otrčao napolje, ka čoveku kod studenca.

³⁰ Čim je video grivnu i narukvice na rukama svoje sestre, i kad je čuo reči njegove sestre Reveke: „Ovako mi je govorio taj čovek“, otišao je k čoveku koji je stajao kod kamila na studencu.

³¹ Rekao mu je: „Dođi, blagosloveni od Gospoda! Zašto stojiš napolju? Ja sam već spremio kuću i mesto za kamile.“

³² Čovek je došao u kuću i rastovarao kamile. Lavan je onda dao stočne hrane i slame kamilama, a služi i ljudima koji su bili s njim je doneo vode da operu noge.

³³ Kad je postavio pred njega da jede, sluga reče: „Neću jesti dok ne kažem što imam da kažem.“

Lavan mu reče: „Govori *onda*!“

³⁴ Sluga je počeo da priča: „Ja sam Avrahamov sluga.

* 24:22 Oko 6 gr. † 24:22 Oko 120 gr.

³⁵ Gospod je obilato blagoslovio moga gospodara, te je postao bogat. Dao mu je ovaca i goveda, srebra i zlata, slugu i sluškinja, kamila i magaraca.

³⁶ Sara, žena moga gospodara, mu je rodila sina u njegovoj starosti, kome je dao svu svoju imovinu.

³⁷ Moj me je gospodar zakleo, rekavši: 'Ne uzimaj za ženu mome sinu neku devojkicu od Hananejaca, u čijoj zemlji živim.'

³⁸ Nego idi k porodici moga oca, k mojoj rodbini, da nađeš ženu za moga sina.'

³⁹ Ja sam onda upitao svoga gospodara: 'A šta ako žena neće da pođe sa mnom?'

⁴⁰ On mi odgovori: 'Gospod, čiji put sledim, poslaće svog anđela s tobom, i učiniti tvoj put uspešnim, pa ćeš dovesti ženu za moga sina od moje rodbine, iz porodice moga oca.'

⁴¹ Zakletve ćeš biti razrešen kad odeš k mojoj rodbini. Ako ti oni ne daju devojkicu, onda te moja zakletva više ne obavezuje.

⁴² Danas, kad sam došao kod izvora, rekao sam Gospodu: 'O, Gospode, Bože moga gospodara Avrahama, ako ti je po volji, molim te učini uspešnim put na koji sam krenuo.'

⁴³ Evo, stojim kod izvora i devojkicu koja dođe da crpi vodu, reći ću: 'Daj mi da popijem malo vode iz tvoga krčaga.'

⁴⁴ Ako ona kaže: 'Pij! Izvući ću vode i za tvoje kamile', to će biti ona koju je Gospod odredio za sina moga gospodara.

⁴⁵ Ja još nisam bio dorekao molitvu u sebi, kad eto Reveke sa krčagom na ramenu. Sišla je k izvoru da zahvati vode. Ja joj rekoh: 'Daj mi, molim te, da pijem!'

⁴⁶ Ona je brzo spustila krčag s ramena i rekla: 'Pij! Napojiću i tvoje kamile.' Ja sam pio, a ona je napojila kamile.

⁴⁷ Onda sam je upitao: 'Čija si ti ćerka?'

Ona odgovori: 'Ćerka sam Vatuila, koga je Nahoru rodila Melha.'

Tada sam joj stavio grivnu na nos, a narukvice na njene ruke.

⁴⁸ Zatim sam pao ničice pred Gospodom i blagoslovio Gospoda, Boga moga gospodara Avrahama, koji me je vodio pravim putem da uzmem ćerku brata moga gospodara za njegovog sina.

⁴⁹ A sad, recite mi ako nameravate da iskažete milost i vernost mome gospodaru; ako ne nameravate, i to mi recite, tako da znam hoću li poći na desno ili na levo.'

⁵⁰ Tada Lavan i Vatuilo odgovore: „Od Gospoda je ovo došlo; mi ti ne možemo reći ni da ni ne.

⁵¹ Evo, Reveka je tu: uzmi je i idi, pa neka bude žena tvome gospodaru, kako je Gospod rekao.“

⁵² Kad je Avrahamov sluga čuo ove reči, poklonio se Gospodu licem do zemlje.

⁵³ Sluga je onda izvadio zlatnog i srebrnog nakita, i haljina, pa ih dao Reveki. Njenoj braći i majci je takođe dao dragocene darove.

⁵⁴ Zatim su on i njegovi saputnici jeli i pili, pa su prenoćili tamo.

Kad su ujutro ustali, sluga reče: „Dopustite mi da se vratim svome gospodaru.“

⁵⁵ Ali njen brat i njena majka mu rekoše: „Neka devojkica oстане s nama još desetak dana; onda možeš da ideš.“[‡]

⁵⁶ Ali on im reče: „Ne zadržavajte me, kad je Gospod već učinio moj put uspešnim. Pustite me da idem k svome gospodaru!“

⁵⁷ A oni rekoše: „Pozovimo devojkicu i upitajmo je šta ona misli.“

⁵⁸ Pozvali su devojkicu i upitali je: „Da li hoćeš da pođeš sa ovim čovekom?“

Ona odgovori: „Hoću.“

⁵⁹ Tako oni otpreme svoju sestru i njenu dovilju sa Avrahamovim slugom i njegovim ljudima.

⁶⁰ Onda su blagoslovili Reveku ovim rečima:

[‡] 24:55 Ili: *onda će (devojkica) ići.*

„Sestro naša!
Budi majka nebrojenim hiljadama,
a tvoje potomstvo nek zauzme
vrata svojih neprijatelja.“

⁶¹ Onda su Reveka i njene sluškinje ustale, uzjahale kamile, te pošle za slugom. Sluga je preuzeo Reveku i otišao.

⁶² A Isak se upravo vratio iz Vir Lahaj Roja; on je, naime, živio u oblasti Negeva.

⁶³ Predveče je izašao u polje da se prošeta. Š Podigne on pogled, kad ono, dolaze kamile.

⁶⁴ I Reveka je podigla pogled. Kad je videla Isaka sišla je s kamile

⁶⁵ i upitala slugu: „Ko je taj čovek što nam poljem dolazi u susret?“

Sluga odgovori: „To je moj gospodar.“ Ona je tada uzela veo i pokrila lice.

⁶⁶ Zatim je sluga ispričao Isaku sve što je učinio.

⁶⁷ Isak je tada uveo Reveku u šator svoje majke, Sare, i oženio se njome. Ona mu je postala žena i on ju je voleo. Tako se Isak utešio za svojom majkom.

25

Ostali iz Avrahamovog rodoslova

¹ Avraham je uzeo sebi još jednu ženu; zvala se Hetura.

² Ona mu je rodila Zomrana, Joksana, Madana, Madijana, Jesvoka i Soijena.

³ Joksan je bio otac Save i Dedana. Dedanovi potomci su: Asurci, Letušani i Leumljani.

⁴ Madijanovi sinovi su: Gefa, Afir, Enoh, Avida i Eldaga. Sve su ovo Heturini potomci.

⁵ Avraham je svu svoju imovinu ostavio Isaku.

⁶ A sinovima svojih inoča Avraham je dao darove, i još za života ih razaslao u istočne zemlje, daleko od svoga sina Isaka.

Avrahamova smrt i pogreb

⁷ Ovo su godine koje je Avraham doživio: stotinu sedamdeset pet godina.

⁸ Onda je izdahnuo i umro u dubokoj starosti, star i sit života, te se pridružio svojim precima.

⁹ Sahranili su ga njegovi sinovi, Isak i Ismailo, u pećini Makpeli, na poljani Efrona Hetita, sina Cohara, što je nasuprot Mamrije;

¹⁰ na poljani koju je Avraham kupio od Hetita. Tamo je sahranjen Avraham i njegova žena Sara.

¹¹ Posle Avrahamove smrti, Bog je blagoslovio njegovog sina Isaka, koji je živio kod Vir Lahaj Roja.

Ismailov rodoslov

¹² Ovo je rodoslov Ismaila, sina Avrahamovog, koga mu je rodila Agara Egipćanka, Sarina sluškinja.

¹³ Ovo su imena Ismailovih sinova po redosledu njihovog rođenja: njegov prvenac Navajot, pa Kedar, Avdeilo, Mivsam,

¹⁴ Mišma, Duma, Masa,

¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Nafis i Kedma.

¹⁶ To su sinovi Ismailovi; dvanaest knezova nad dvanaest plemena. Po njima su njihova naselja i taborišta dobila ime.

¹⁷ Ovo su godine koje je Ismailo doživio: stotinu trideset sedam godina. Izdahnuo je i umro i bio pridružen svojim precima.

Š 24:63 Značenje ove reči u jevrejskom je nepouzđano. Neki stari i novi prevodi prevode tu reč *da razmišlja*, ili *da se moli*.

¹⁸ Njegovo potomstvo se naselilo od Evile do Sura, koji je nasuprot Egiptu, na putu što vodi u Asiriju. Živeli su u neprijateljstvu sa svom svojom braćom.*

Rođenje Jakova i Isava

¹⁹ Ovo je rodoslov Avrahamovog sina Isaka.

Avraham je, dakle, bio Isakov otac.

²⁰ Isaku je bilo četrdeset godina kad se oženio Revekom, ćerkom Aramejca Vatuila, iz Padan-Arama, a sestrom Aramejca Lavana.

²¹ Isak se pomolio Gospodu za svoju ženu, jer je bila nerotkinja. Gospod mu je uslišio molitvu, te je njegova žena Reveka zatrudnela.

²² Međutim, blizanci u njenoj utrobi se tako sudare, da je ona uzviknula: „Zašto mi se ovo dešava?“ Zato je otišla da upita Gospoda.

²³ Gospod joj odgovori:
„Dva su plemena u tvojoj utrobi;
dva će se naroda razdeliti
tek što iz tvog krila izađu.
Jedan će narod drugi nadjačati;
stariji će mlađemu služiti.“

²⁴ Kad joj je došlo vreme da rodi, ispostavi se da su dva blizanca u njenoj utrobi.

²⁵ Prvi koji je izašao bio je sav crven i kosmat kao kožuh. Zato su ga nazvali „Isav“.

²⁶ Posle toga je izašao njegov brat držeći rukom Isava za petu. Zato su ga nazvali „Jakov“. Isaku je bilo šezdeset godina kada su mu se oni rodili.

²⁷ Kad su dečaci odrasli, Isav postane vrstan lovac, čovek pustare. Jakov je bio miran čovek koji je provodio vreme u šatorima.

²⁸ Isaku je Isav bio miliji, jer je voleo divljač, a Reveka je više volela Jakova.

²⁹ Jednom je Jakov kuvao varivo. Isav je došao iz pustare, iznemogao.

³⁰ Isav reče Jakovu: „Daj da se najedem tog crvenog variva, jer sam iznemogao!“ Zato mu je ime „Edom“†.

³¹ Jakov mu reče: „Prvo mi ustupi tvoja prvenačka prava.“‡

³² A Isav mu odgovori: „Evo, samo što ne umrem; šta će mi prvenačka prava!“

³³ Jakov mu odvrati: „Najpre mi se zakuni.“

Isav se tada zakleo i ustupio Jakovu svoja prvenačka prava.

³⁴ Onda je Jakov dao Isavu hleba i variva od sočiva. Isav se najeo i napio, pa je ustao i otišao.

Tako je Isav prezreo svoja prvenačka prava.

26

Isak u Geraru i Vir-Saveji

¹ U zemlji je zavládala glad, drugačija od one što je bila u Avrahamovo vreme. Zato je Isak otišao u Gerar, k filistejskom caru, Avimelehu.

² Gospod mu se ukazao i rekao mu: „Ne idi u Egipat, nego prebivaj u zemlji u koju te ja uputim.“

³ Boravi u ovoj zemlji i ja ću biti s tobom, te ću te blagosloviti. A tebi i tvome potomstvu daću svu ovu zemlju, da izvršim zakletvu kojom sam se zakleo tvome ocu Avrahamu.

⁴ Tvoje potomstvo ću umnožiti kao zvezde na nebu i dati mu sve ove krajeve. Preko tvog potomstva biće blagosloveni svi narodi na zemlji,

* 25:18 Značenje rečenice na jevrejskom nije jasno. Ova rečenica može da se prevede i *živeli su nasuprot svoje braće*.

† 25:30 Edom znači crven, rumen. ‡ 25:31 Po ondašnjim zakonu prvorodstva, najstarijem sinu je pripadao najveći deo očevog imanja.

⁵ zato što je Avraham poslušao moj glas, i pokoravao se mojim zapovestima, odredbama i zakonima.“

⁶ Isak se tada naselio u Geraru.

⁷ Kada su ga meštani pitali za njegovu ženu, on im rekao: „Ona mi je sestra.“ Plašio se, naime, da kaže da mu je ona žena, jer je mislio: „Ako kažem da mi je žena, meštani bi me mogli ubiti zbog Reveke, jer je veoma lepa.“

⁸ Isak je već tamo bio duže vreme, kad ga je, jednom prilikom, filistejski car Avimeleh ugledao s prozora kako miluje svoju ženu Revenu.

⁹ Avimeleh je tada pozvao Isaka i rekao mu: „Ona je očigledno tvoja žena. Kako si mogao da kažeš: 'Ona mi je sestra'?“

Isak mu odgovori: „Pomislio sam: 'Da ne umrem zbog nje.'“

¹⁰ Avimeleh mu tada reče: „Zašto si nam to učinio? Neko od ljudi je mogao da legne s tvojom ženom i tako bi na nas svalio krivicu.“

¹¹ Tada je Avimeleh naredio celom narodu: „Ko god takne ovog čoveka ili njegovu ženu, izgubiće život sigurno.“

¹² Isak je sejao u toj zemlji, i te mu je godine urodilo stostruko. Gospod ga je blagoslovio,

¹³ pa se čovek obogatio. Bogatstvo mu se sve više uvećavalo, dok nije postao veoma bogat.

¹⁴ Stekao je i stada ovaca i goveda, te mnogo slugu, tako da su mu Filistejci zavideli.

¹⁵ Zato su Filistejci zatrpali sve bunare što su ih sluge njegovog oca Avrahama iskopale – u vreme njegovog oca Avrahama, napunivši ih zemljom.

¹⁶ Tada Avimeleh reče Isaku: „Idi od nas, jer si postao mnogo moćniji od nas!“

¹⁷ Isak je otišao odande i postavio šator u Gerarskoj dolini, gde se i naselio.

¹⁸ Isak je ponovo iskopao bunare koji su bili iskopani u vreme njegovog oca Avrahama, a što su ih po njegovoj smrti zatrpali Filistejci. Bunarima je dao ista imena koja im je dao njegov otac.

¹⁹ Kopajući u dolini, Isakove sluge nađu izvor pitke vode.

²⁰ Zbog toga su se gerarski pastiri posvađali sa Isakovim pastirima govoreći: „To je naša voda!“ Taj izvor su nazvali Esek*, zato što su se svađali s njim.

²¹ Onda su iskopali drugi bunar, ali su se posvađali i zbog ovog. Zato su nazvali bunar Sitna†.

²² Odande se preselio i iskopao još jedan bunar. Oko ovoga se nisu svađali. Zato ga je nazvao Rovot‡, rekavši: „Gospod nam je dao prostor da se umnožimo na zemlji.“

²³ Odande je otišao u Vir-Saveju.

²⁴ Iste noći mu se Gospod ukazao u snu i rekao mu: „Ja sam Bog tvoga oca Avrahama. Ne boj se, jer ja sam s tobom. Blagosloviću te i umnožiti tvoje potomstvo zbog moga sluga Avrahama.“

²⁵ Isak je tamo podigao žrtvenik i prizvao ime Gospodnje. Tamo postavi svoj šator, a njegove sluge iskopaju bunar.

²⁶ Tada mu iz Gerara dođe Avimeleh sa svojim savetnikom Ohozatom i Fiholom, zapovednikom vojske.

²⁷ Isak im reče: „Zašto ste došli k meni kad me mrzite i kad ste me oterali od sebe?“

²⁸ Oni odgovoriše: „Uvideli smo da je Gospod s tobom. Zato smo rekli: 'Hajde da se zakunemo jedni drugima, i sklopimo savez između sebe.'“

²⁹ Ti nama nećeš činiti zla, kao što ni mi tebe nismo dirali. Naprotiv, činili smo ti samo dobro i u miru te ispratili. Na kraju, ti si od Gospoda blagosloveni.“

³⁰ Isak im je onda priredio gozbu, pa su jeli i pili.

* 26:20 Esek znači svađa. † 26:21 Sitna znači neprijateljstvo. ‡ 26:22 Rovot znači širok prostor.

³¹ Kad su ujutro ustali, zakleli su se jedni drugima. Isak ih onda isprati i oni odu u miru.

³² Tog dana dođu Isakove sluge i izveste ga o bunaru koji su iskopali. Rekli su mu: „Našli smo vodu!“

³³ Taj bunar su nazvali Saveja. Zato se taj grad sve do danas zove „Vir-Saveja“Š.

³⁴ Kad je Isavu bilo četrdeset godina, uzeo je za ženu Juditu, ćerku Veira Hetita, i Vasematu, ćerku Elona Hetita.

³⁵ One su zagorčavale život Isaku i Reveki.

27

Jakov na prevaru dobija očev blagoslov

¹ Kad je Isak ostareo, vid mu se ugasio, tako da nije mogao da vidi. Pozove on svoga starijeg sina Isava i reče mu: „Sine!“

Ovaj mu odgovori: „Evo me!“

² Isak mu reče: „Evo, ostareo sam a ne znam kad ću umreti.

³ Zato uzmi sad svoj tobolac i luk, pa pođi u pustaru i ulovi neku divljač za mene.

⁴ Onda mi skuvaj ukusno jelo, onako kako volim, pa mi donesi da jedem, da te blagoslovim pre nego što umrem.“

⁵ Ali Reveka je čula šta je Isak rekao svome sinu Isavu. Kad je Isav otišao u pustaru da ulovi divljač svome ocu,

⁶ Reveka reče svome sinu Jakovu: „Evo, upravo sam čula kako tvoj otac govori tvome bratu Isavu:

⁷ ‘Donesi mi divljač i skuvaj mi ukusno jelo da jedem, pa da te blagoslovim u prisustvu Gospodnjem pre nego što umrem.’

⁸ Zato, sine moj, poslušaj me i učini ono što ti naredim.

⁹ Idi do stada pa mi donesi odande dva lepa jareta, a ja ću od njih pripremiti ukusno jelo za tvoga oca, baš kako on voli.

¹⁰ Onda to odnesi tvome ocu da jede, da te blagoslovi pre nego što umre.“

¹¹ Jakov reče svojoj majci Reveki: „Ali moj brat Isav je kosmat, a ja sam bez dlaka.

¹² Šta ako me otac dotakne? Onda će me smatrati varalicom, pa ću na sebe navući prokletstvo, a ne blagoslov.“

¹³ Njegova majka mu odgovori na to: „Tvoje prokletstvo neka padne na mene, sine moj. Samo ti mene slušaj i donesi mi jariće.“

¹⁴ Jakov ode pa ih donese svojoj majci, a ona od njih pripravi ukusno jelo, baš kako je njegov otac voleo.

¹⁵ Onda Reveka uzme najbolju odeću svoga starijeg sina Isava što je imala u kući i u nju obuče svoga mlađeg sina Jakova.

¹⁶ A jarećom kožom obloži njegove ruke i goli deo vrata.

¹⁷ Onda je u ruke svoga sina Jakova stavila ukusno jelo i hleb što je pripravila.

¹⁸ Jakov ode k svome ocu i reče: „Oče!“ Ovaj se odazva: „Evo me. Koji si ti, moj sin?“

¹⁹ „To sam ja, Isav, tvoj prvenac“ – odgovori Jakov svome ocu. „Učinio sam kako si mi rekao. A sad ustani, sedi i jedi od mog ulova, da bi mogao da me blagosloviš.“

²⁰ Ali Isak upita svoga sina: „Kako to da si tako brzo uspeo, sine moj?“

Jakov odgovori: „Gospod, Bog tvoj, mi je u tome pomogao.“

²¹ Isak reče: „Primakni se, sine moj, da te dotaknem, da bih znao jesi li ti moj sin Isav ili nisi.“

²² Jakov se primakao svome ocu Isaku, koji ga je, dotakavši, rekao: „Glas je Jakovljev, ali su ruke Isavove.“

²³ Nije ga prepoznao, jer su mu ruke bile kosmate kao ruke njegovog brata Isava. Zato ga je blagoslovio.

²⁴ Ipak, upitao ga je: „Jesi li ti zaista moj sin Isav?“

Jakov odgovori: „Jesam.“

²⁵ Onda Isak reče: „Prinesi mi da jedem od *tvog* ulova, sine moj, da bih te blagoslovio.“

Jakov mu je prineo *da jede*, pa je Isak jeo. Uz to mu je doneo i vina da pije.

²⁶ Zatim mu je njegov otac Isak rekao: „Pridi, sine moj, da te poljubim.“

²⁷ Jakov je prišao i Isak ga je poljubio. Isak je pri tom osetio miris odeće svoga sina pa ga je blagoslovio i rekao:

„Gle, miris moga sina
je kao miris polja
što ih je Gospod blagoslovio.

²⁸ Neka ti da Bog rosu s neba
i rodnu zemlju,
obilje žita i mladoga vina.

²⁹ Neka ti služe narodi,
i neka ti se klanjaju plemena.

Budi vladar svojoj braći;
sinovi majke tvoje ničice nek padaju pred tobom.

Ko tebe proklinje,
sam će proklet biti,
a ko te blagosilja,
blagosloven će biti.“

³⁰ Kad je Isak blagoslovio Jakova, i čim je Jakov otišao od svoga oca Isaka, vrati se njegov brat Isav iz lova.

³¹ I on je pripremio ukusno jelo i došao k svome ocu. Rekao mu je: „Oče moj, ustani i jedi od ulova svoga sina, da bi me blagoslovio.“

³² „Ko si ti?“ – upita ga njegov otac.

Isav odgovori: „To sam ja, Isav, tvoj prvenac.“

³³ Čuvši to, Isak se sav prepao. Onda je rekao: „Ko je onda onaj što je ulovio divljač i doneo mi je? Ja sam to jeo pre nego što si ti došao. Njega sam blagoslovio, te će blagosloven i ostati.“

³⁴ Čuvši reči svoga oca, Isav glasno i gorko zarida. Onda reče svome ocu: „Blagoslovi i mene, oče moj!“

³⁵ Isak odgovori: „Došao je tvoj brat i na prevaru dobio tvoj blagoslov.“

³⁶ Isav reče *na to*: „Ne zove li se s pravom Jakov? Dvaput me je već prevario: oduzeo mi je prvorodstvo, a sada mi je oduzeo i blagoslov.“ Onda je rekao: „Zar za mene nisi sačuvao bar jedan blagoslov?“

³⁷ Isak odgovori Isavu: „Eto, njega sam već postavio za gospodara nad tobom, a svu njegovu braću odredio za njegove slugе. Obezbedio sam ga žitom i mladim vinom. Šta sad mogu da učinim za tebe, sine moj?“

³⁸ Isav mu reče: „Zar ti imaš samo jedan blagoslov, oče moj? Blagoslovi i mene, oče moj!“ Isav je jecao na sav glas.

³⁹ Tada mu reče njegov otac Isak:
„Daleko od rodne zemlje
tvoj dom će biti,
i rosa je nebeska neće natapati.

⁴⁰ Od svoga mača ćeš živeti,
i svome ćeš bratu služiti.
Ali jednom kad se usprotiviš,

jaram ćeš njegov
sa svog vrata zbaciti.“

⁴¹ Isav je omrznuo Jakova zbog blagoslova kojim ga je njegov otac blagoslovio. Govorio je u sebi: „Bliže se dani žalosti za mojim ocem; onda ću ubiti svoga brata Jakova.“

⁴² Kad su Reveki javili šta je rekao njen stariji sin Isav, pozvala je svog mlađeg sina Jakova i rekla mu: „Pazi! Tvoj brat Isav pomišlja na osvetu. Hoće da te ubije!

⁴³ A sad, sine moj, poslušaj moje reči. Ustani i beži k mome bratu, Lavanu, u Haran.

⁴⁴ Ostani kod njega nekoliko dana dok se ne stiša gnev tvoga brata.

⁴⁵ A čim se stiša gnev tvoga brata i on zaboravi šta si mu učinio, poslaću po tebe i dovešću te odande. Zašto da vas obojicu izgubim u jedan dan?“

Isak šalje Jakova kod Lavana

⁴⁶ Reveka se zatim obrati Isaku: „Život mi se smučio zbog ovih Hetitkinja! Ako se i Jakov oženi jednom od žena ove zemlje, Hetitkinjom, šta će mi onda život!“

28

¹ Isak pozva svoga sina Jakova i blagoslovi ga. Onda mu zapovedi: „Ne uzimaj sebi za ženu neku od hananskih devojaka.

² Spremi se i pođi u Padan-Aram, u dom Vatuila, oca tvoje majke, i tamo uzmi sebi za ženu jednu od ćerki Lavana, brata tvoje majke.

³ A Bog Svemoćni neka te blagoslovi i učini te rodnim i brojnim, tako da postaneš skup naroda.

⁴ Neka ti podari Avrahamov blagoslov, pa neka tvoje potomstvo zauzme zemlju u kojoj boraviš kao došljak, zemlju koju je Bog dao Avrahamu!“

⁵ Isak otpremi Jakova, te ovaj ode u Padan-Aram, k Lavanu, sinu Aramejca Vatuila, bratu Reveke, majke Jakova i Isava.

⁶ Isav je video kad je Isak blagoslovio Jakova i poslao ga u Padan-Aram da tamo nađe sebi ženu, te da mu je zapovedio dok ga je blagosiljao: „Ne uzimaj sebi za ženu neku od hananskih devojaka!“

⁷ i da je Jakov poslušao svoga oca i svoju majku te otišao u Padan-Aram.

⁸ Tada je Isav uvideo da su hananske devojke mrske njegovom ocu Isaku,

⁹ pa je otišao k Ismailu, te se, pored žena koje je već imao, oženio Mahalatom, ćerkom Avrahamovog sina Ismaila, a Navajotovom sestrom.

Jakovljevi san u Vetilju

¹⁰ A Jakov ode iz Vir-Saveje i zaputi se u Haran.

¹¹ Kad je došao do nekog mesta, zaustavio se da prenoći, jer je sunce bilo zašlo. Uzeo je jedan kamen s onog mesta, stavio ga pod glavu, pa legao.

¹² Usnio je san: lestve stoje na zemlji, a vrh im dopire do neba, i anđeli Božiji penju se i silaze po njima.

¹³ Na njima je, gore,* stajao Gospod. On reče: „Ja sam Gospod, Bog tvoga pretka Avrahama i Bog Isakov. Zemlju na kojoj ležiš daću tebi i tvome potomstvu.

¹⁴ Tvojih će potomaka biti kao praha zemaljskog; raširićeš se na zapad, istok, sever i jug. Preko tebe i tvoga potomstva će biti blagoslovena sva plemena na zemlji.

¹⁵ Evo, ja sam s tobom: čuvaću te gde god pođeš i dovešću te natrag u ovu zemlju. Neću te ostaviti, nego ću izvršiti što sam ti rekao.“

¹⁶ Jakov se tu probudi od sna i reče: „Zaista je Gospod na ovom mestu, a ja to nisam znao!“

¹⁷ Sav prestrašen rekao je: „Kako je strašno ovo mesto! Nije to ništa drugo nego li Dom Božiji, a ovo su vrata nebeska.“

* 28:13 Ili: *tamo, pored njega.*

¹⁸ Jakov ustane ujutro, uzme onaj kamen što ga je stavio pod glavu, uspravi ga kao stub i na njega izlije ulje.

¹⁹ To mesto je nazvao „Vetilj“†. Taj grad se ranije zvao Luz.

²⁰ Jakov se tu zavetovao, rekavši: „Ako Bog bude sa mnom i sačuva me na ovom putu kojim idem, da mi hleba za jelo i odeće da se oblačim,

²¹ i u miru se vratim u dom svoga oca i Gospod se kao Bog moj pokaže,

²² onda će ovaj kamen što sam ga postavio kao stub, biti Dom Božiji. A od svega što mi budeš dao, tebi ću davati jednu desetinu.“

29

Jakov dolazi u Haran

¹ Jakov nastavi putovanje i dođe u zemlju naroda istoka.

² Odjednom spazi bunar u polju. Oko njega su plandovala tri stada ovaca, jer su ih pojili s tog bunara. Na bunaru je bio navaljen veliki kamen.

³ Kada bi se stada okupila, pastiri bi odvaljali kamen s otvora i napojili ovce. Potom bi vratili kamen na svoje mesto, na otvor bunara.

⁴ Jakov ih upita: „Odakle ste, braćo moja?“

„Iz Harana smo“ – odgovoriše oni.

⁵ „Poznajete li Nahorovog sina Lavana?“ – ponovo ih upita *Jakov*.

Oni odgovore: „Poznajemo.“

⁶ „Je li dobro?“ – nastavi Jakov.

„Dobro je – odgovore pastiri. Evo, njegova ćerka, Rahilja, upravo dolazi sa stadom.“

⁷ *Jakov* reče: „Dan je još u punom jeku. Nije vreme da se okupe stada. Napojite ovce i izvedite ih na pašu.“

⁸ Oni odgovoriše: „Ne možemo dok se ne okupe ostala stada i dok pastiri ne odvaljaju kamen s otvora bunara. Onda ćemo napojiti stada.“

⁹ Dok je on još razgovarao sa njima, dođe Rahilja sa ovcama svoga oca; bila je, naime, pastirica.

¹⁰ Kad je Jakov video Rahilju, ćerku Lavana, brata njegove majke i njegove ovce, pristupio je bunaru i odvaljao kamen s njega, te je napojio ovce svoga ujaka Lavana.

¹¹ Onda je poljubio Rahilju i glasno zaplakao.

¹² Zatim je rekao Rahilji da je on sinovac njenog oca Lavana a sin Revekin. Na to ona otrči i obavesti svoga oca.

¹³ Kad je Lavan čuo vest o Jakovu, sinu svoje sestre, potrčao mu je u susret, pa ga je zagrlio i poljubio. Zatim ga je doveo u svoju kuću. Jakov je potom ispričao Lavanu o svemu što mu se dogodilo.

¹⁴ Na to je Lavan rekao: „Ti si stvarno moja kost i moje telo!“

Jakov se ženi Lijom i Rahiljom

Pošto je *Jakov* proveo s njim celi mesec,

¹⁵ Lavan reče Jakovu: „Zar da besplatno radiš za mene, samo zato što si mi rod? Kaži mi kakvu platu tražiš.“

¹⁶ A Lavan je imao dve ćerke. Starija se zvala Lija a mlađa Rahilja.

¹⁷ Lija nije imala lepe oči*, ali je Rahilja bila stasita i naočita.

¹⁸ Pošto je voleo Rahilju, Jakov reče: „Radiću za tebe sedam godina za tvoju mlađu ćerku Rahilju.“

† 28:19 *Vetilj* znači *Dom Božiji*. * 29:17 Reč koja opisuje Lijine oči u izvornom tekstu je *slabe* ili *meke*. Mnogi komentatori smatraju da se lepota devojčikih očiju na Bliskom istoku prepoznavala po iskričavosti, što je osobina koja nije krasila Lijine oči.

¹⁹ Lavan odgovori Jakovu: „Bolje da je dam tebi nego nekom drugom čoveku. Ostani sa mnom.“

²⁰ Jakov je radio za Rahilju sedam godina. Pošto ju je voleo, činilo mu se da su godine prošle kao nekoliko dana.

²¹ Nakon toga Jakov reče Lavanu: „Moje se vreme navršilo. Zato mi daj moju ženu, jer hoću da budem s njom.“

²² Tada Lavan okupi sve stanovnike tog mesta i priredi gozbu.

²³ Ali uveče uzme on svoju ćerku Liju i uvede je k Jakovu, te ovaj legne s njom.

²⁴ Lavan je svoju sluškinju Zelfu dao svojoj ćerki za sluškinju.

²⁵ Kad je svanulo, kad ono Lija! Jakov reče Lavanu: „Šta si mi to učinio? Zar nisam kod tebe radio za Rahilju? Zašto si me prevario?“

²⁶ Lavan odgovori: „Kod nas nije običaj da se mlađa ćerka uda pre starije.

²⁷ Završi sa starijom ovu svadbenu sedmicu, pa ćemo ti dati i mlađu za narednih sedam godina u mojoj službi.“

²⁸ Jakov je pristao. Kad je završio svadbenu sedmicu s Lijom, *Lavan* mu dade svoju ćerku Rahilju za ženu.

²⁹ Svoju sluškinju, Valu, je dao svojoj ćerki Rahilji za sluškinju.

³⁰ Jakov je onda legao i s Rahiljom i voleo ju je više nego Liju. I tako je radio za Lavana narednih sedam godina.

Jakovljeva deca

³¹ Gospod je video da je Lija nevoljena, pa ju je učinio plodnom; Rahilja je, pak, bila nerotkinja.

³² Lija je zatrudnela i rodila sina. Dala mu je ime „Ruvim“[†], jer je rekla: „Gospod je video moju nevolju; sada će me moj muž voleti.“

³³ Ponovo je zatrudnela i rodila sina. Tada je rekla: „Gospod je čuo da sam nevoljena, pa mi je dao i ovog sina.“ Zato mu je dala ime „Simeun“[‡].

³⁴ Lija je zatrudnela i treći put i rodila sina. Rekla je tada: „Sad će mi se moj muž prikloniti, jer sam mu rodila tri sina.“ Zato mu je dala ime „Levi“[§].

³⁵ Ponovo je zatrudnela i rodila sina. Tom prilikom je rekla: „Sada ću slaviti Gospoda.“ Zato ga je nazvala „Juda“^{*}. Potom je prestala da rađa.

30

¹ Kada je Rahilja videla da ne može da rađa Jakovu decu, postala je zavidna na svoju sestru. Rekla je Jakovu: „Daj mi decu! Ako nećeš, ja ću umreti!“

² Jakov se naljutio na Rahilju i rekao joj: „Zar ja mogu zameniti Boga koji ti nije dao dece?“

³ Ona mu reče: „Evo, tu je moja sluškinja Vala. Lezi s njom, pa neka rodi na mojim kolenima, da tako i ja steknem potomstvo preko nje.“

⁴ *Rahilja* mu je dala svoju sluškinju Valu, pa je Jakov legao s njom.

⁵ Vala zatrudni i rodi Jakovu sina.

⁶ Tada je Rahilja rekla: „Bog je presudio u moju korist. Uslišio je moj glas i dao mi sina.“ Zato mu je dala ime „Dan“^{*}.

⁷ Rahiljina sluškinja, Vala, je ponovo zatrudnela i rodila Jakovu drugog sina.

⁸ Tada je rekla: „Silno sam se borila te sam nadvladala u borbi sa sestrom.“ Zato ga je nazvala „Neftalim“[†].

⁹ Kad je Lija videla da je prestala da rađa, uzela je svoju sluškinju Zelfu i dala je Jakovu za ženu.

[†] 29:32 *Ruvim* znači *Vidi, sin!* A samo ime zvuči kao izraz *Gospod je video moju nevolju*. [‡] 29:33 *Simeun* znači *Onaj koji čuje*. [§] 29:34 *Levi* znači *privržen*. ^{*} 29:35 *Juda* znači *slavljen*. ^{*} 30:6 *Dan* znači *oslobođen optužbe*. [†] 30:8 *Neftalim* znači *moje rvanje*.

¹⁰ Tako je i Zelfa, Lijina sluškinja, rodila Jakovu sina.

¹¹ Tada je Lija rekla: „Došla nam je sreća!“ Zato mu je dala ime „Gad“[‡].

¹² Lijina sluškinja Zelfa je ponovo zatrudnela i rodila Jakovu drugog sina.

¹³ Lija je tada rekla: „Blago meni! Žene će me zvati blaženom.“ Zato mu je dala ime „Asir“[§].

¹⁴ Jednom, u vreme pšenične žetve, Ruvim je išao poljem i našao mandragore*. Doneo ih je svojoj majci, Liji. Rahilja reče Liji: „Daj mi, molim te, malo od mandragora tvoga sina!“

¹⁵ A Lija joj odgovori: „Zar ti nije dosta što si mi uzela muža, nego hoćeš da uzmeš i mandragore moga sina?“

Rahilja odgovori: „U redu. Neka Jakov legne s tobom ove noći u zamenu za mandragore tvoga sina.“

¹⁶ Kad se Jakov vratio uveče iz polja, izađe mu Lija u susret i reče: „Spavaćeš sa mnom ove noći, jer sam te dobila u zamenu za mandragore moga sina.“ Tako je te noći Jakov spavao sa Lijom.

¹⁷ Bog je uslišio Liju, te je zatrudnela i rodila Jakovu petog sina.

¹⁸ Tada Lija reče: „Bog me je nagradio zato što sam ustupila svoju sluškinju svome mužu.“ Zato mu je dala ime „Isahar“[†].

¹⁹ Lija je ponovo zatrudnela i rodila Jakovu šestog sina.

²⁰ Tada je rekla: „Bog me je darovao dragocenim darom; sada će me moj muž ceniti jer rodila sam mu šest sinova.“ Tome je dala ime „Zavulon“[‡].

²¹ Potom je rodila i ćerku i dala joj ime „Dina“.

²² Tada se Bog setio Rahilje: Bog ju je uslišio i učinio da može da rađa.

²³ Zatrudnela je i rodila sina. Tom prilikom je rekla: „Bog je uklonio moju sramotu.“

²⁴ Dala mu je ime „Josif“[§], dodavši: „Neka mi Gospod doda još jednog sina.“

Jakov se bogati

²⁵ Nakon što je Rahilja rodila Josifa, Jakov reče Lavanu: „Pusti me da odem u svoje mesto u svojoj zemlji

²⁶ Daj mi moje žene za koje sam radio kod tebe i moju decu, da mogu da odem. Ti dobro znaš kako sam radio za tebe.“

²⁷ A Lavan mu reče: „Ako imaš i malo naklonosti za mene, ne idi! Po znamenjima sam shvatio* da me je Gospod blagosiljao zbog tebe.

²⁸ Daću ti platu koju sam odrediš.“

²⁹ Jakov mu odgovori: „Ti dobro znaš kako sam ti služio i koliko je stoka uznapredovala pod mojom brigom.

³⁰ Ono malo stoke što si imao pre mene se veoma uvećalo, i Gospod te je blagoslovio kud god sam pošao. Nije li sad vreme da se postaram i za svoju kuću?“

³¹ Lavan mu reče: „Koliko da ti platim?“

Jakov mu odgovori: „Nemoj da mi platiš ništa. Tvoja stada ću goniti na pašu i čuvati ih samo ako mi učiniš ovo:

³² Danas ću proći kroz sva tvoja stada i izdvojiti svaku ovcu crne boje i svaku šarenu i prugastu kozu. To će biti moja plata.

³³ Kad ubuduće budeš svojim očima proveravao moju platu, moje poštenje će svedočiti za mene: ako se u mome stadu nađe ijedna koza koja nije šarena i prugasta, ili jagnje koje nije crno, neka se smatra kao ukradeno.“

³⁴ „Neka bude kako si rekao“ – odgovori Lavan.

[‡] 30:11 Gad znači sreća. § 30:13 Asir znači srećan. * 30:14 Mandragora je višegodišnja, zeljasta biljka. † 30:18 Isahar znači nagrada. ‡ 30:20 Zavulon znači čast, poštovanje. § 30:24 Josif znači nadodati. * 30:27 Reč se odnosi na gatanje. Lavan se kao mnogobožac služio gatanjem da odgonetne dešavanja oko sebe.

³⁵ Ali tog istog dana Lavan izdvoji sve prugaste i šarene jarce, i sve prugaste i šarene koze – svaku koja je na sebi imala belo, kao i svu jagnjad crne boje, pa ih preda svojim sinovima.

³⁶ Zatim se sa stadom udaljio na tri dana hoda od Jakova. Jakov je, pak, ostao da čuva ostatak njegovog stada.

³⁷ Jakov je tada uzeo mlade prutove od topole, badema i platana; na njima je izrezao pruge tako što je ogulio koru i otkrio belinu.

³⁸ Prutove koje je ogulio postavio je u korita ispred stoke koja je dolazila da pije vodu iz pojila. Stoka je dolazila da pije i tu bi se parila.

³⁹ A pošto su se jarci i koze parili pred prućem, koze bi ojarile prugaste, riđaste i šarene jariće.

⁴⁰ Jakov je još izdvojio jagnjad na stranu, dok je ostatak ovaca okrenuo prema prugastim i sasvim crnim ovcama u Lavanovom stadu. Tako je sticao sebi stada koja nije mešao s Lavanovim stadima.

⁴¹ Kad god bi se parila naprednija stoka, Jakov bi stavljao ono pruće u pojila, baš pred oči stoke kako bi se parila pred prućem.

⁴² Međutim, pred kržljivu stoku nije stavljao pruće. Tako je kržljivu dobijao Lavan a dobro razvijenu Jakov.

⁴³ Čovek se tako veoma obogatio, stekao je mnogo stoke, slugu i sluškinja, kamila i magaraca.

31

Jakov beži iz Harana

¹ Čuo je Jakov da Lavanovi sinovi govore: „Jakov je prisvojio sve što pripada našem ocu. Sve ovo bogatstvo je stekao od imovine našeg oca.“

² Jakov je primetio i po Lavanovom licu da se ovaj prema njemu ne drži kao ranije.

³ Tada Gospod reče Jakovu: „Vrati se u zemlju svojih otaca, u svoj rodni kraj, i ja ću biti s tobom.“

⁴ Jakov je tada pozvao Rahilju i Liju u polje gde je bilo njegovo stado,

⁵ i rekao im: „Vidim po licu vašeg oca da se ne drži prema meni kao ranije. Ali sa mnom je bio Bog moga oca.

⁶ Vi i same znate da sam za vašeg oca radio svom svojom snagom.

⁷ Međutim, vaš otac me je varao i deset puta mi menjao platu. Ipak, Bog mu nije dopustio da mi nanese štetu.

⁸ Ako bi on rekao: 'Svako šareno grlo će ti biti plata', onda bi celo stado mladilo šarenu mladunčad. A ako bi rekao: 'Svako prugasto grlo će ti biti plata', onda bi stado mladilo prugastu mladunčad.

⁹ Tako je Bog uzimao stoku od vašeg oca i davao je meni.

¹⁰ Jednom, kad se stado parilo, u snu sam video da su jarci koji su se parili s kozama bili prugasti, mestimično beli i šareni.

¹¹ Tada me je Anđeo Božiji pozvao u snu: 'Jakove!' Ja se odazvah: 'Evo me!'

¹² Anđeo mi reče: 'Podigni svoj pogled i uoči da su svi jarci koji se pare s kozama, prugasti, mestimično beli i šareni. Video sam, naime, sve što ti je Lavan učinio.

¹³ Ja sam Bog koji ti se objavio u Vetilju, gde si pomazao stub i gde si učinio zavet sa mnom. Zato se sad spremi i napusti ovu zemlju, pa se vrati u svoju rodnu zemlju.“

¹⁴ Rahilja i Lija mu odgovore na to: „Zar mi još imamo ikakav deo nasledstva u domu našeg oca?

¹⁵ Nije li na nas gledao kao na tuđinke? Nas je prodao, a novac koji je za nas dobio je potrošio!

¹⁶ Sve to bogatstvo što ga je Bog uzeo od našeg oca pripada nama i našoj deci. Zato učini sve što ti je Bog rekao.“

¹⁷ Tada se Jakov spremi, te posadi svoju decu i svoje žene na kamile.

¹⁸ Zatim potera svu svoju stoku pred sobom, svu svoju imovinu koju je stekao, stoku koju je sabrao u Padan-Aramu, pa se zaputi k svome ocu, Isaku, u hanansku zemlju.

¹⁹ Kad je Lavan otišao da striže svoje ovce, Rahilja je ukrala kućne idole koji su pripadali njenom ocu.

²⁰ Jakov je, pak, zavarao Lavana Aramejca time što nije dao da ovaj nasluti da će on pobeći.

²¹ Tako je Jakov pobegao sa svim što je bilo njegovo. Prešao je reku *Eufkrat* i zaputio se prema galadskom gorju.

Lavan ide u poteru za Jakovom

²² Trećeg dana su javili Lavanu da je Jakov pobegao.

²³ Ovaj je tada poveo svoje rođake i krenuo u poteru za Jakovom sedam dana hoda. Stigao ga je kod brda Galad.

²⁴ Ali Bog je došao k Aramejcu Lavanu noću, u snu i rekao mu: „Pazi da ne preduzimaš ništa protiv Jakova, ni dobro ni zlo.“

²⁵ Lavan je, dakle, stigao Jakova. Jakov je postavio svoj šator na jednom brdu, a Lavan je sa svojim rođacima postavio svoj šator na brdu Galad.

²⁶ Lavan reče Jakovu: „Šta si to uradio? Obmanuo si me i pobegao sa mojim ćerkama kao da su ratne zarobljenice.

²⁷ Zašto si tajno pobegao i obmanuo me? Da si mi rekao da ideš ja bih te ispratio s veseljem i pesmom, uz bubnjeve i lire.

²⁸ A nisi mi dao ni da izljubim svoju unučad i svoje ćerke. Zaista si ludo postupio.

²⁹ U mojoj je moći da vam naudim. Ali Bog tvoga oca mi je prošle noći rekao: 'Pazi da ne preduzimaš ništa protiv Jakova, ni dobro, ni zlo.'

³⁰ U redu, sad, otišao si jer si čeznuo za očinskim domom, ali zašto si ukrao moje bogove?“

³¹ Jakov odgovori Lavanu: „Bio sam se uplašio, jer sam mislio da ćeš oteti svoje ćerke od mene.

³² A ako kod koga nađeš svoje bogove, taj neće ostati na životu. Pokaži ovde pred našim rođacima šta ja to imam kod sebe što je tvoje, pa nosi!“ Jakov, naime, nije znao da je Rahilja ukrala idole.

³³ Lavan je ušao u Jakovljev šator, pa u šator Lije, te u šator dveju sluškinja, ali tamo ništa nije našao. Onda je izašao iz Lijinog šatora i ušao u Rahiljin.

³⁴ Rahilja je, pak, uzela idole i stavila ih u sedlo svoje kamile i sela na njih. Lavan je pretražio celi šator, ali idole nije našao.

³⁵ A Rahilja je rekla svome ocu: „Neka se ne ljuti moj gospodar što ne mogu da ustanem pred njim; snašlo me je, naime, ono što običava u žena.“ Tako je Lavan tražio, ali nije mogao da nađe idole.

³⁶ Tada je Jakov planuo i stao da se prepire s Lavanom: „Koje je to moje zlodelo i koja je moja krivica, te me tako proganjaš?

³⁷ Evo, ispremetao si celo moje pokućstvo, pa kakav si predmet iz svoga doma pronašao? Stavi ga ovde, pred moju i tvoju rodbinu, pa nek oni presude između nas dvojice.

³⁸ Za ovih dvadeset godina koliko sam bio s tobom, tvoje ovce i koze se nisu jalovile, niti sam jeo od ovnova iz tvoga stada.

³⁹ Ono što bi divlja zver rastrgla, tebi nisam donosio, nego bih gubitak sam nadoknađio. To si zahtevao od mene bez obzira da li je grlo bilo ukradeno danju ili noću.

⁴⁰ Danju me je satirala žega, a noću hladnoća. San se nije spuštao na moje oči.

⁴¹ Od ovih dvadeset godina koje sam proveo u tvojoj kući, četrnaest godina sam ti služio za tvoje dve ćerke, a šest godina za tvoje stado, iako si mi menjao platu deset puta.

⁴² Da sa mnom nije bio Bog moga oca, Bog Avrahamov i Strah Isakov, ti bi me otpustio praznih ruku. Ali Bog je video moju muku i trud mojih ruku, te je sinoć presudio.“

⁴³ Lavan odgovori Jakovu: „Ćerke su moje ćerke, deca su moja deca, stado je moje stado i sve što vidiš je moje. A ipak, šta danas mogu da učinim ovim svojim ćerkama ili deci koju su rodile?

⁴⁴ Stoga, hajde da ja i ti sklopimo savez, pa da to bude svedok između mene i tebe.“

⁴⁵ Jakov je tada uzeo jedan kamen i uspravio ga kao stub.

⁴⁶ Onda je rekao svojim rođacima: „Sakupite kamenje.“ Oni su uzeli kamenje i načinili od njega gomilu. Zatim su zajedno jeli kod te gomile.

⁴⁷ Lavan ju je nazvao *Jegar-Sahaduta*^{*}, a Jakov je nazvao *Galed*[†].

⁴⁸ Onda Lavan reče: „Neka ova gomila danas bude svedok između tebe i mene.“ Zato je nazvana *Galed*,

⁴⁹ ali i *Mispa*, jer je Lavan rekao: „Neka Gospod motri na mene i na tebe kad ne budemo videli jedan drugoga.

⁵⁰ Ako budeš zlostavljao moje ćerke, ili ako pored mojih ćerki uzmeš sebi druge žene, pa da i niko ne bude bio s nama, pazi: Gospod je svedok između mene i tebe.“

⁵¹ Lavan još reče Jakovu: „Evo, ovde je gomila a ovde je stub koji sam uspravio da bude međa između mene i tebe.

⁵² Svedok je ova gomila, a svedok je i ovaj stub, da ja neću prelaziti ovu gomilu da ti naudim, niti da ćeš ti prelaziti ovaj stub i ovu gomilu da meni naudiš.

⁵³ Neka Bog Avrahamov i bog Nahorov, i bog njihovog oca, sude među nama.“

Jakov se tada zakleo Strahom svoga oca Isaka.

⁵⁴ Zatim je Jakov prineo žrtvu na brdu i pozvao svoju rodbinu na obed. Nakon obeda su prenoćili na brdu.

⁵⁵ U rano jutro Lavan ustane, izljubi svoje unuke i ćerke i blagoslovi ih. Zatim krene i vrati se u svoje mesto.

32

Jakov se sprema za susret s Isavom

¹ Jakov je išao svojim putem, kad mu u susret izađu Božiji anđeli.

² Ugledavši ih, Jakov reče: „Ovo je Božiji tabor!“ Zato je to mesto nazvao Mahanajim^{*}.

³ Jakov je pred sobom poslao glasnike svome bratu Isavu u zemlju Sir, u edomsku pustaru.

⁴ Zapovedio im je: „Ovako recite mome gospodaru Isavu: 'Ovako kaže tvoj sluga Jakov: Živeo sam u tuđini kod Lavana i tamo sam se zadržao sve do sad.

⁵ Stekao sam volove, magarce, ovce, sluge i sluškinje. Šaljem ovu poruku mome gospodaru, ne bih li stekao tvoju naklonost.“

⁶ Glasnici su se vratili k Jakovu i rekli mu: „Bili smo kod tvoga brata Isava, i evo, on ti dolazi u susret sa četiri stotine svojih ljudi.“

⁷ Jakov se na to prepadne i uznemiri. Zato je podelio na dva tabora ljude sa njim, a takođe i ovce, stoku i kamile,

⁸ misleći: „Ako Isav naiđe na jedan tabor i napadne ga, preostali tabor bi još mogao uteći.“

⁹ Jakov se tada pomolio: „O, Bože moga oca, Avrahama! O, Bože moga oca, Isaka! O, Gospode, koji si mi rekao: 'Vrati se u svoju zemlju, u svoje rodno mesto, i ja ću se pokazati dobrostivim prema tebi.'“

^{*} **31:47** *Jegar-Sahaduta* na aramejskom znači *Gomila svedočanstva*. [†] **31:47** *Galed* na jevrejskom znači isto što i *Jegar-Sahaduta* na aramejskom. ^{*} **32:2** *Mahanajim* znači *dva tabora*.

¹⁰ Nedostojan sam sve tvoje milosti i sve tvoje vernosti što si iskazao svome sluzi. Jer, nekada sam samo sa štapom prešao preko ovog Jordana, a sad imam dva tabora.

¹¹ Izbavi me, molim te, iz ruku moga brata, iz ruku Isavovih, jer se bojim da bi mogao da dođe i ubije i mene i majke s decom.

¹² A ti si rekao: 'Svakako ću se pokazati dobrim prema tebi i učiniti da tvoga potomstva bude kao peska u moru, koji se od mnoštva ne da prebrojiti.'

¹³ Tu noć je proveo tamo. Onda je od stoke što je imao sa sobom pripremio dar za svoga brata Isava:

¹⁴ dve stotine koza i dvadeset jaraca, dve stotine ovaca i dvadeset ovnova,

¹⁵ trideset kamila dojljica sa njihovim mladuncima, četrdeset krava i deset bikova, dvadeset magarica i deset magaraca.

¹⁶ Njih je predao svojim slugama, svako stado posebno, i rekao im: „Vi krenite preda mnom, ali držite rastojanje među stadima.“

¹⁷ Zatim je naredio prvome: „Kad sretnješ moga brata Isava, i on te upita: 'Čiji si ti? Kuda ideš? Čija su ova stada pred tobom?',

¹⁸ ti reci: 'Ona pripadaju tvome sluzi Jakovu; ovo je dar koji šalje svome gospodaru Isavu. On, evo, dolazi za nama.'“

¹⁹ Takav je nalog izdao i drugom i trećem, kao i svim ostalima koji su išli za stadima, rekavši: „To ćete reći Isavu kad ga sretnete.

²⁰ Takođe recite: 'Evo, tvoj sluga Jakov takođe ide za nama.'“ Mislio je, naime: „Umilostivicu prvo Isava darom koji ide preda mnom, a onda ću se suočiti s njim. Možda će mi tada oprostiti.“

²¹ Tako je dar otišao pred njim, dok je on sam prenoćio u taboru.

Jakov se rve s Bogom

²² Te noći Jakov ustane, uzme svoje dve žene i svoje dve sluškinje i svoje jedanaestoro dece, pa pređe Javok preko gaza†.

²³ Nakon što ih je prebacio preko gaza, prebacio je i svu svoju imovinu.

²⁴ Jakov je ostao sam, i tada se neki čovek rvao s njim sve do u osvit zore.

²⁵ Kad je video da ne može da savlada Jakova, uganuo mu je zglobov pri kuku, tako da se Jakovu iščao kuk dok se rvao s njim.

²⁶ Tada čovek reče: „Pusti me, jer sviće zora!“

„Neću te pustiti dok me ne blagosloviš!“ – odvrati *Jakov*.

²⁷ Čovek ga upita: „Kako ti je ime?“

„Jakov“ – odgovori.

²⁸ Onda čovek reče: „Više se nećeš zvati Jakov, nego 'Izrailj'‡, jer si se borio i sa Bogom i sa ljudima, ali si nadvladao.“

²⁹ Zatim je Jakov zapitao: „Reci mi, molim te, svoje ime.“

„Zašto me pitaš za moje ime?“ – odgovorio je. Tu ga je zatim blagoslovio.

³⁰ Jakov je to mesto nazvao „Fanuil§“, jer je rekao: „Video sam Boga licem u lice, ali sam ostao živ.“

³¹ Sunce je granulo dok je Jakov prolazio Fanuil. Hramao je zbog svoga kuka.

³² Zato Izrailjci sve do danas ne jedu tetivu nad kukom iznad bedrenog zglobov, zato što je Jakovljev bedreni zglobov bio iščao u tetivi.

33

Susret Jakova i Isava

† 32:22 Gaz je plitko mesto na reci ili moru gde ljudi, stoka i vozila mogu da pređu gazeći vodu. ‡ 32:28 Izrailj znači On se bori sa Bogom. § 32:30 Fanuil znači lice Božije.

¹ Jakov je podigao pogled i ugledao Isava kako dolazi i četiri stotine ljudi sa njim. Tada je podelio decu između Lije, Rahilje i dve sluškinje.

² Sluškinje i njihovu decu je postavio na čelo, Liju i njenu decu iza njih, a Rahilju i Josifa na začelje.

³ A on sam je pošao napred i poklonio se sedam puta do zemlje dok se nije približio svome bratu.

⁴ Ali Isav mu potrči u susret, zagrli ga, padne mu oko vrata i zaplače.

⁵ Isav je onda podigao pogled i ugledao žene i decu. „Ko su ti ovi?“ – upitao je.

„Deca koju je Bog milostivo podario tvome sluzi“ – odgovori Jakov.

⁶ Tada su pristupile sluškinje sa svojom decom i duboko se poklonile.

⁷ Zatim je pristupila i Lija sa svojom decom, te su se duboko poklonili. Na kraju su pristupili Josif i Rahilja, pa su se i oni duboko poklonili.

⁸ Isav je upitao: „Šta si naumio sa ovom povorkom koju sam sreo?“

Jakov odgovori: „Da steknem naklonost svoga gospodara.“

⁹ Isav reče: „Ja imam dovoljno, brate moj. Zadrži svoje za sebe.“

¹⁰ „Nemoj, molim te – reče mu na to Jakov. Ako sam stekao tvoju naklonost, primi ovaj dar od mene. Jer, kad sam video tvoje lice, to je kao da sam video lice Božije, tako si me blagonaklono primio.“

¹¹ Stoga primi, molim te, dar koji sam ti doneo, jer Bog mi je bio naklonjen, pa imam svega.“ Jakov ga je toliko saletao da je Isav prihvatio.

¹² „Krenimo na put – reče Isav – i ja ću putovati s tobom.“

¹³ Jakov odgovori: „Moj gospodar zna da su deca nejaka, a i da moram da se brinem o ovcama i kravama koje doje. Budem li ih prebrzo terao samo jedan dan, sve stado će uginuti.“

¹⁴ Zato neka moj gospodar krene ispred svoga sluga, a ja ću ići polako, uz korak sa stokom i uz korak sa decom, dok ne dođem k svome gospodaru u Sir.“

¹⁵ Isav reče: „Daj makar da ti ostavim nekoliko svojih ljudi.“

Jakov odgovori: „Čemu? Neka steknem ja samo tvoju naklonost.“

¹⁶ Tako je Isav tog dana otišao svojim putem u Sir.

¹⁷ Jakov, međutim, ode u Sokot, gde je sagradio sebi kuću, i štale za stada. Zato je to mesto nazvano Sokot*.

¹⁸ Došavši iz Padan-Arama, Jakov je mirno prispeo u grad Sihem koji se nalazi u Hananu. Utaborio se pred gradom.

¹⁹ Od sinova Emora, oca Sihemova, je za stotinu kesita† kupio komad zemlje, gde je postavio svoj šator.

²⁰ Tu je podigao žrtvenik i nazvao ga „Bog je Bog Izrailjev“.

34

Osramoćena Dina

¹ Jednom je Dina, koju je Lija rodila Jakovu, izašla da poseti žene te zemlje.

² Ali kad ju je video Evejac Sihem, sin Emora, kneza te oblasti, on je zgrabi, legne s njom i obeščasti je.

³ No, bio je toliko privučen Dinom, Jakovljevom ćerkom, da se zaljubio u nju. Zato je nastojao da pridobije devojčino srce.

⁴ Sihem je svom ocu Emoru rekao: „Uzmi mi ovu devojku za ženu.“

⁵ Jakov je čuo da je njegova ćerka Dina bila obeščaćena dok su njegovi sinovi bili u polju sa stadom. Ipak, ništa nije preduzimao dok se oni ne vrate.

⁶ U međuvremenu, Emor, Sihemov otac, dođe k Jakovu da porazgovara s njim.

* 33:17 Sokot znači skloništa. † 33:19 Kesit: komad nekovanog srebra, preteča novca.

⁷ Uto se vrate Jakovljevi sinovi iz polja. Kad su čuli šta se dogodilo ljudi su bili žalosni i veoma ljuti, jer je Sihem počinio sramotu protiv Izrailja legavši s Jakovljevom ćerkom. Tako se šta nije činilo.

⁸ Emor im tada reče: „Moj se sin svom dušom zaljubio u vašu ćerku. Dajte mu je, molim vas, za ženu.

⁹ Hajde da se orodimo: vi nama dajte svoje ćerke, a uzimajte sebi naše ćerke.

¹⁰ Nastanite se među nama; zemlja je otvorena za vas. Živite, trgujte i stičite dobra u njoj.“

¹¹ Potom se Sihem obrati njenom ocu i njenoj braći: „Daću sve što zatražite, samo da zadobijem vašu naklonost.

¹² Odredite miraz* za nju i svadbeni dar. Daću koliko god zatražite, samo mi dajte devojku za ženu.“

¹³ Pošto je njihova sestra Dina bila obeščašćena, Jakovljevi sinovi odgovore Sihemu i njegovom ocu, Emoru, s prevarom na umu:

¹⁴ „Takvu stvar ne možemo učiniti. Za nas bi, naime, bila sramota dati našu sestru neobrezanome.

¹⁵ Pristaćemo na to samo ako postanete kao mi, to jest, ako se svaki muškarac među vama obreže.

¹⁶ Onda ćemo vam davati naše ćerke, i uzimati vaše ćerke sebi, te se nastaniti među vama i postati jedan narod.

¹⁷ A ako nas ne poslušate i ne obrežete se, mi ćemo uzeti našu sestru† i otići.“

¹⁸ Emoru i njegovom sinu Sihemu se ovaj zahtev učinio povoljnim.

¹⁹ Mladić, koji je bio najuvaženiji čovek u domu svoga oca, nije oklevao da ispuni ovaj zahtev, jer je voleo Jakovljevu ćerku.

²⁰ Emor i Sihem odu pred kapiju svoga grada i obrate se svojim sugrađanima:

²¹ „Ovi ljudi su prijateljski raspoloženi prema nama. Zato neka se nasele u zemlji, i neka trguju u njoj. Zemlja je dovoljno velika i za njih. Mi ćemo moći da uzimamo njihove ćerke za žene, a mi ćemo im davati svoje.

²² Međutim, ljudi će pristati da se nasele među nama i postanu s nama jedan narod samo ako se svaki muškarac među nama obreže kao što su oni obrezani.

²³ Neće li tako njihova stada, njihova imovina i sva njihova stoka postati naši? Dajmo im naš pristanak, pa će se naseliti među nama.“

²⁴ Svi koji su izašli pred gradsku kapiju su poslušali Emora i njegovog sina Sihema, te su svi muškarci koji su došli pred gradsku kapiju bili obrezani.

²⁵ Ali trećeg dana, dok su oni bili u bolovima, dva Jakovljeva sina, Simeun i Levi, Dinina braća, uzmu svoje mačeve i nesmetano dođu u grad, te pobiju sve muškarce.

²⁶ Poseku mačem i Emora i njegovog sina Sihema, odvedu Dinu iz Sihemove kuće, pa odu.

²⁷ Ostali sinovi Jakovljevi dođu, pa opljačkaju grad gde je njihova sestra bila obeščašćena.

²⁸ Uzeli su i njihovu sitnu i krupnu stoku, magarce i sve što je bilo u gradu i na poljima,

²⁹ kao i sve što je bilo od vrednosti. Decu i žene su odveli u ropstvo, a sve što je bilo u kućama su opljačkali.

³⁰ Tada Jakov reče Simeunu i Leviju: „Uvalili ste me u neprilike učinivši me mrskim stanovnicima zemlje, Hanancima i Ferežanima. Ja imam tek šaku ljudi; ako se oni udruže protiv mene i napadnu me, istrebiće i mene i moj dom.“

³¹ Oni odgovoriše: „Zar da s našom sestrom postupaju kao sa bludnicom?“

* 34:12 Na ondašnjem Bliskom istoku, *miraz* je obezbeđivala mladoženjina porodica. † 34:17 Doslovno: *ćerku*.

35

Jakov se vraća u Vetilj

¹ Bog reče Jakovu: „Ustani i idi gore u Vetilj i nastani se tamo. Onda podigni žrtvenik Bogu koji ti se ukazao kad si bežao od svoga brata Isava.“

² Jakov reče svojoj porodici i svima koji su bili s njim: „Odbacite strane bogove iz vaše sredine, očistite se i presvucite odeću.“

³ Ustanimo i pođimo gore u Vetilj. Tamo ću podići žrtvenik Bogu koji me je uslišio kad sam bio u nevolji i koji je bio sa mnom kad sam pošao na put.“

⁴ Tada su oni predali Jakovu sve strane bogove koje su imali i naušnice što su im bile na ušima, pa ih Jakov zakopa pod hrast kod Sihema.

⁵ Kad su krenuli na put, Božiji strah je obuzeo okolne gradove, te niko nije krenuo u poteru za Jakovljevim sinovima.

⁶ Tada je Jakov došao u Luz, to jest Vetilj, u hananskoj zemlji, i sav narod što je bio s njim.

⁷ Onda je podigao žrtvenik i nazvao to mesto „El-Vetilj*“, jer mu se tamo objavio Bog kad je bežao od svog brata.

⁸ Tu je umrla Devora, Revekina dojilja. Sahranili su je niže Vetilja, pod hrastom, koji se otada zove „Tužni Hrast“.

⁹ Bog se ponovo objavio Jakovu kad se vratio iz Padan-Arama, i blagoslovio ga.

¹⁰ Bog mu reče: „Tvoje ime je Jakov, ali se nećeš više zvati Jakov, nego će ti ime biti 'Izrailj'“. Tako ga je nazvao Izrailj.

¹¹ Još mu reče Bog: „Ja sam Bog Svemoćni. Budi rodan i množi se. Od tebe će nastati narod i zbor naroda, i od tebe će carevi proisteći.“

¹² Zemlju koju sam dao Avrahamu i Isaku, predaću tebi i tvome potomstvu posle tebe.“

¹³ Bog se onda uzneo od Jakova, s mesta gde mu je govorio.

¹⁴ Na mestu gde mu je Bog govorio, Jakov je uspravio stub od kamena, pa je na njega izlio žrtvu izlivnicu i prelio ga uljem.

¹⁵ Mesto na kome mu je Bog govorio je nazvao Vetilj†.

Rahiljina smrt

¹⁶ Zatim su napustili Vetilj. Još je bio ostao deo puta do Efrate, kad Rahilja poče da se porađa. Snašli su je jaki trudovi.

¹⁷ Kako je porođaj bio težak, babica joj reče: „Ne boj se, jer i ovo ti je sin.“

¹⁸ Na samrti, dok je izdisala, dala mu je ime *Venoni‡*, ali ga je otac nazvao „Venijamin“§.

¹⁹ Kad je Rahilja umrla, sahranili su je na putu za Efratu, to jest, Vitlejem.

²⁰ Jakov je na Rahiljinom grobu postavio stub, koji sve do danas stoji na njenom grobu.

²¹ Izrailj je nastavio putovanje. Svoj šator je postavio s druge strane Migdal-Edera.

²² Dok je Izrailj boravio u toj zemlji, Ruvim ode i legne s Valom, inoćom svoga oca. Izrailj dozna za to.

Jakovljevi sinovi

Jakovljevih sinova je bilo dvanaest:

²³ Lijini sinovi su:

Jakovljev prvenac Ruvim,
Simeun, Levi, Juda, Isahar i Zavulon.

²⁴ Rahiljini sinovi su:

Josif i Venijamin.

²⁵ Sinovi Vale, Rahiljine sluškinje su:

* **35:7** El-Vetilj znači Bog Vetilja. † **35:15** Vetilj znači Dom Božiji. ‡ **35:18** Venoni znači sin moje tuge. § **35:18** Venijamin znači sin moje desnice.

Dan i Neftalim.
²⁶ Sinovi Zelfe, Lijine sluškinje su:
 Gad i Asir.

To su Jakovljevi sinovi koji su mu se rodili u Padan-Aramu.*

Isakova smrt

²⁷ Jakov ode k svome ocu Isaku u Mamriju, u Kirijat-Arvu, to jest Hevron, gde su nekad Avraham, a potom i Isak živeli kao stranci.

²⁸ Isak je živio stotinu osamdeset godina.

²⁹ Onda je izdahnuo i umro, te se pridružio svojim precima, star i sit života. Sahranili su ga Isav i Jakov, njegovi sinovi.

36

Isavov rodoslov

¹ Ovo je rodoslov Isava, to jest Edoma.

² Isav je uzeo sebi za žene dve hananske devojke: Adu, ćerku Elona Hetita, i Olivemu, ćerku Ane, unuku Sevegona Evejca,

³ i Vasematu, ćerku Ismailovu, Navajotovu sestru.

⁴ Ada je Isavu rodila Elifasa, a Vasemata mu je rodila Raguila.

⁵ Olivema je rodila Jeusa, Jegloma i Koreja. To su Isavovi sinovi koji su mu se rodili u Hananu.

⁶ Isav je uzeo svoje žene, svoje sinove, svoje ćerke, i sve svoje ljude iz svoga doma, svoju stoku – sitnu i krupnu, i svu svoju imovinu koju je stekao u Hananu, te se odvojio od svoga brata Jakova.

⁷ Naime, njihova imovina je bila isuviše velika da bi mogli da žive zajedno; zemlja u kojoj su živeli nije ih više mogla izdržavati zbog njihove stoke.

⁸ Zato se Isav, to jest Edom, nastanio u brdskoj oblasti Sira.

⁹ A ovo je rodoslov Isava, praoca Edomaca, u brdskoj oblasti Sira.

¹⁰ Ovo su imena Isavovih sinova:

Elifas, sin Isavove žene Ade, Raguilo, sin Isavove žene Vasemate.

¹¹ Elifasovi sinovi su bili:

Teman, Omar, Sofar, Gotom i Kenez.

¹² Tamna, inoča Isavovog sina Elifasa, je rodila Elifasu Amalika. To su potomci Isavove žene Ade.

¹³ Ovo su sinovi Raguilovi:

Nahat, Zara, Šama i Moze. To su potomci Isavove žene Vasemate.

¹⁴ Ovo su sinovi Isavove žene Oliveme, ćerke Anine, unuke Sevegonove.

Ona je rodila Isavu Jeusa, Jegloma i Koreja.

¹⁵ Ovo su knezovi nad Isavovim potomcima.

Sinovi Isavovog prvenca Elifasa su knezovi:

Teman, Omar, Sofar, Kenez,

¹⁶ Korej, Gotom i Amalik. Ovi knezovi su Elifasovi sinovi u Edomu, i potomci Isavove žene Ade.

¹⁷ Ovo su potomci Isavovog sina Raguila.

Knezovi: Nahat, Zara, Šama i Moze. Ovi knezovi su sinovi Raguilovi u edomskoj zemlji, a unuci Isavove žene Vasemate.

¹⁸ Ovo su sinovi Isavove žene Oliveme. Knezovi:

* 35:26 Iz st. 16 vidimo da se Venijamin rodio u Hananu a ne u gornjoj Mesopotamiji.

Jeus, Jeglom i Korej. To su potomci Isavove žene Oliveme, Anine ćerke.

¹⁹ To su sinovi Isavovi, i to su knezovi u Edomu.

²⁰ Ovo su sinovi Sira Horijca, stanovnika one zemlje:

Lotan, Soval, Sevegon, Ana,

²¹ Dison, Asar i Disan. Ovi Sirovi sinovi su knezovi Horijaca u edomskoj zemlji.

²² Ovo su Lotanovi sinovi:

sinovi Horiije i Eman. Lotanova sestra je bila Tamna.

²³ Ovo su Sovalovi sinovi:

Golam, Manahat, Eval, Šefo i Onam.

²⁴ Ovo su Sevegonovi sinovi:

Aja i Ana. Ana je onaj što je našao izvore vruće vode u pustari, dok je napasao magarce svoga oca Sevegona.

²⁵ Anina deca su:

Dison i Anina ćerka Olivema.

²⁶ Disanovi sinovi su:

Amada, Asvan, Itran i Haran.

²⁷ Ovo su Asarovi sinovi:

Valan, Zavan i Akan.

²⁸ Ovo su Disanovi sinovi:

Uz i Aran.

²⁹ Ovo su knezovi Horijski:

Lotan, Soval, Sevegon, Ana,

³⁰ Dison, Asar i Rison.

To su knezovi horijski po njihovim klanovima u zemlji Sir.

Edomov rodoslov

³¹ A ovo su carevi koji su vladali u zemlji Edom, pre nego što je i jedan car zavladao nad izrailjskim narodom.

³² Nad Edomom je vladao Valak, Veorov sin, čiji grad se zvao Denava.

³³ Kad je Valak umro, na njegovo mesto se zacario Jovav, sin Zarin iz Vosore.

³⁴ Kad je Jovav umro, na njegovo mesto se zacario Asom iz zemlje Temanaca.

³⁵ Kad je Asom umro, na njegovo mesto se zacario Adad, Varadov sin, koji je potukao Madijance na moavskom polju. Njegov grad se zvao Avit.

³⁶ Kad je Adad umro, na njegovo mesto se zacario Samala iz Masreke.

³⁷ Kad je Samala umro, na njegovo mesto se zacario Saul iz Rovota na Reci*.

³⁸ Kad je Saul umro, na njegovo mesto se zacario Valenon, sin Ahvorov.

³⁹ Kad je Valenon, sin Ahvorov umro, na njegovo mesto se zacario Adar. Njegov grad se zvao Pau. Njegovoj ženi je bilo ime Metaveila, koja je bila ćerka Matraide, ćerke Mezahavove.

⁴⁰ Ovo su imena Isavovih knezova prema njihovim porodicama i naseobinama: Tamna, Gola, Jetet,

⁴¹ Olivema, Ila, Finon,

⁴² Kenez, Teman, Mivsar,

⁴³ Magedilo i Iram.

To su bili edomski knezovi prema svojim naseobinama u zemlji koju su zaposeli.

To je Isav, praotac Edomaca.

* **36:37** Verovatno Eufrat.

37

Josifi i njegova braća

¹ Jakov je živio u zemlji gde je njegov otac živio kao stranac – u zemlji hananskoj.

² Ovo je izveštaj o Jakovljevoj porodici.

Josif, mladić od sedamnaest godina, je čuvao stada svoga oca sa sinovima Vale i Zelfe, koje su bile žene njegovog oca. Josif je njihovom ocu podnosio loše izveštaje o njima.

³ Izrailj je Josifa voleo više od svih svojih sinova, jer mu se ovaj rodio pod starost. Zato mu je napravio dugačku odoru s rukavima*.

⁴ Njegova braća su primetila da ga njihov otac više voli nego li ijednog od njih, pa su ga toliko zamrzeli da nisu mogli ni da ga pozdrave.

⁵ Jednom je Josif usnio san i ispričao ga svojoj braći, zbog čega su ga oni još više zamrzeli.

⁶ „Poslušajte, molim vas – rekao je Josif – san koji sam usnio.

⁷ Vezujemo mi žito u snoplje nasred polja, kad se najednom moj snop digne i uspravi. Uto se vaši snopovi okupe oko moga snopa i duboko mu se poklone.“

⁸ Njegova braća mu rekoše: „Da ne misliš da se zacariš nad nama? Da nećeš, možda, da vladaš nad nama?“ Zbog njegovih snova i zbog njegovih reči su ga još više zamrzeli.

⁹ Josif je usnio još jedan san i ispričao ga svojoj braći: „Evo, usnio sam još jedan san. Sunce, mesec i jedanaest zvezda duboko su mi se poklonili.“

¹⁰ Ali, kad je ispričao san svome ocu i svojoj braći, njegov ga otac ukori: „Šta znači taj san koji si usnio? Zar ćemo doći ja, tvoja majka i tvoja braća i do zemlje ti se klanjati?“

¹¹ Njegova braća su mu zavidela, ali je njegov otac držao celu stvar na umu.

Braća prodaju Josifa

¹² Jednom Josifova braća odu da čuvaju ovce svoga oca kod Sihema.

¹³ Izrailj reče Josifu: „Ne čuvaju li tvoja braća ovce kod Sihema? Hajde da te pošaljem k njima!“

„Dobro“ – odgovori Josif.

¹⁴ Otac mu onda reče: „Idi i vidi je li sve u redu s tvojom braćom i ovcama, pa mi javi.“ Tako ga je poslao iz hevranske doline.

Josif je stigao u Sihem.

¹⁵ Neki čovek ga nađe kako luta po poljima, pa ga upita: „Šta tražiš?“

¹⁶ Josif odgovori: „Tražim svoju braću. Reci mi, molim te, gde čuvaju stado.“

¹⁷ Čovek mu odgovori: „Otišli su odavde. Čuo sam, naime, da su rekli: 'Hajdemo u Dotan!'“

Josif krene za svojom braćom i nađe ih kod Dotana.

¹⁸ Ugledali su ga iz daljine. No, pre nego što im se približio, oni se dogovore da ga ubiju.

¹⁹ Rekli su jedan drugome: „Evo, stiže onaj sanjar.“

²⁰ Hajde sad da ga ubijemo i da ga bacimo u neku jamu! Reći ćemo da ga je proždrla divlja zver. Onda ćemo videti šta će biti od njegovih snova.“

²¹ Kad je to čuo Ruvim, gledao je da ga izbavi iz njihovih ruku, rekavši: „Nemojmo mu oduzimati život!“

²² Ne prolivajmo njegovu krv – nastavio je – bacite ga u ovu jamu tu u pustinji, ali ne dižite ruku na njega!“ Hteo je da ga tako izbavi iz njihovih ruku i da ga vrati njegovom ocu.

* **37:3** Značenje reči koja opisuje Josifovu odoru se ne može jasno odrediti. Biblijski stručnjaci se razilaze u tumačenju reči. Neki smatraju da je odora imala duge rukave i da je sezala do peta, dok drugi smatraju da je odora bila bogato ukrašena ili izvezena.

²³ Kad je Josif stigao k njima, oni svuku njegovu odoru, onu ukrašenu odoru koja je bila na njemu,

²⁴ pa ga zgrabe i bace u jamu. Jama je bila prazna; nije bilo vode u njoj.

²⁵ Zatim su seli da jedu. Uto podignu pogled i ugledaju karavan Ismailjaca kako dolaze iz Galada. Njihove kamile su nosile mirišljavu smolu, melem, i smirnu. Išli su u Egipat.

²⁶ Tada Juda reče: „Kakvu ćemo korist imati ako ubijemo našeg brata i prikrijemo njegovo ubistvo?

²⁷ Hajde da ga prodamo Ismailjcima! Tako nećemo podići ruke na njega, jer on je, ipak, naš brat, naša krv.“ Njegova braća ga poslušашe.

²⁸ I kad su tu prolazili neki Madijanski trgovci, oni izvuku i podignu Josifa iz jame i prodaju ga Ismailjcima za dvadeset srebrnjaka, koji ga potom odvedu u Egipat.

²⁹ Kad se Ruvim vratio, video je da nema Josifa u jami. Tada je razdro svoju odeću.

³⁰ Zatim se vratio svojoj braći i rekao: „Dečaka nema! Šta ću sad i kuda ću?“

³¹ No, oni uzmu Josifovu odoru, zakolju jedno jare i umoče odoru u krv.

³² Zatim uzmu ukrašenu odoru i donesu je svome ocu. Rekli su mu: „Našli smo ovo. Pogledaj da li je ovo odora tvoga sina ili nije.“

³³ Jakov je prepoznao odoru, pa je rekao: „To je odora moga sina! Proždrla ga je divlja zver! Nema sumnje, Josif je rastrgnut na komade!“

³⁴ Jakov je tada razdrao svoju odeću, stavio kostret oko struka, te je dugo vremena oplakivao svoga sina.

³⁵ Svi njegovi sinovi i sve njegove ćerke su se trudili da ga uteše, ali je on odbijao da ga uteše. Govorio je: „Ne! U žalosti ću sići k svome sinu u Svet mrtvih[†].“ Tako je njegov otac naricao za njim.

³⁶ A Madijanci prodaju Josifa u Egipat Petefriju, dvoraninu faraonovom, zapovedniku njegove telesne straže.

38

Juda i Tamara

¹ U to vreme se Juda odselio od svoje braće i nastanio kod Odolamejca po imenu Hira.

² Tu je Juda zapazio ćerku nekog Hananca koji se zvao Šua, pa ju je uzeo za ženu i legao s njom.

³ Ona je zatrudnela i rodila sina, kome je *Juda* dao ime Ir.

⁴ Ponovo je zatrudnela i rodila sina, kome je dala ime Avnan.

⁵ Još jednom je rodila sina i dala mu ime Silom. Juda je bio u Hezivu kada ga je rodila.

⁶ Juda je oženio svoga prvenca Ira devojkom po imenu Tamara.

⁷ Ali Ir je učinio zlo pred Gospodom, te ga je Gospod pogubio.

⁸ Tada Juda reče Avnanu: „Lezi s ženom svoga brata i izvrši prema njoj deversku dužnost i podigni potomstvo svome bratu.“

⁹ Znajući da se potomstvo neće računati kao njegovo, Avnan je ispuštao seme na zemlju kad god bi legao sa ženom svoga brata, da ne bi dao potomstvo svome bratu.

¹⁰ To što je učinio bilo je zlo pred Gospodom i zato je Gospod i njega pogubio.

¹¹ Juda reče svojoj snahi Tamari: „Ostani kao udovica u domu svoga oca dok ne odraste moj sin Silom.“ Mislio je, naime: „Samo da ne umre i on kao njegova braća.“ Zato je Tamara otišla da živi u domu svoga oca.

¹² Nakon mnogo vremena umre Judina žena, ćerka Šuina. Kad su prošli dani žalosti, Juda ode gore u Timnu da striže ovce sa svojim prijateljem Odolamejcem Hirom.

¹³ Tamari jave: „Eno ti svekar ode u Timnu da striže ovce.“

[†] 37:35 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

¹⁴ Tada Tamara skine udovičko ruho, pokrije lice koprenom i umota se, te sedne na ulazu u Enajim što je na putu za Timnu. Videla je, naime, da je Silom odrastao, ali da mu je nisu dali za ženu.

¹⁵ Kad ju je Juda ugledao, pomislio je da je bludnica, jer je bila pokrila lice.

¹⁶ Svrati on k njoj s puta i reče: „Daj da legnem s tobom.“ Nije znao, naime, da mu je to snaha.

Ona mu reče: „Šta ćeš mi dati ako legneš sa mnom?“

¹⁷ „Poslaću ti jedno jare iz stada“ – odgovori Juda.

Ona mu reče: „Može, ako ostaviš zalog dok ga ne pošalješ.“

¹⁸ „Kakav zalog da ti ostavim?“ – upita on.

Ona reče: „Tvoj pečat, vrpca i štap što ti je u ruci.“ Dao joj je i jedno i drugo. Potom legne s njom i ona zatrudni.

¹⁹ Onda je ustala i vratila se; skinula je koprenu s lica i ponovo obukla svoje udovičko ruho.

²⁰ Juda pošalje jare preko svog prijatelja Odolamejca da otkupi zalog od one žene. No, ovaj je nije našao.

²¹ Pitao je ljude iz tog mesta: „Gde je hramska bludnica što je bila tu kod puta za Enajim?“

„Ovde nije bilo hramske bludnice“ – rekoše mu.

²² Odolamejac se vrati k Judi i reče: „Nisam je našao. Šta više, ljudi tog mesta su mi rekli da tamo nije bilo hramske bludnice.“

²³ Juda reče: „Da se ne obrukamo, nek ona zadrži to što ima. Eto, ja sam joj poslao jare, ali je ti nisi našao.“

²⁴ Oko tri meseca kasnije, jave Judi: „Tvoja snaha Tamara se odala bludničenju, pa je čak i zatrudnela u bludničenju.“

„Izvedite je – naredi Juda – pa neka se spali!“

²⁵ Dok su je izvodili, ona poruči svome svekru: „Ovo pripada čoveku s kojim sam zatrudnela. Pogledaj, molim te, da li prepoznaješ čiji je ovaj pečatnjak na vrpci i ovaj štap.“

²⁶ Juda ih prepozna, pa reče: „Ona je pravednija nego ja, koji je nisam dao svome sinu Silomu.“ I više joj nije pristupao.

²⁷ Kad je došlo vreme da rodi, ispostavi se da nosi blizance.

²⁸ Dok se porađala, jedan od njih isturi ruku. Babica uzme njegovu ruku i priveže mu crveni konac oko ruke, rekavši: „Ovaj je izašao prvi.“

²⁹ Ali baš tada on uvuče ruku, pa izađe njegov brat. Babica reče: „Kako li se samo probi?!“ Zato su mu dali ime „Fares“*.

³⁰ Potom je izašao njegov brat koji je na ruci imao crveni konac. Njega su nazvali „Zara“†.

39

Josifi i Petefrijeva žena

¹ Josifa su doveli u Egipat, gde ga je od Ismailjaca, koji su ga tamo odveli, kupio Egipćanin Petefrije, faraonov dvoranin i zapovednik njegove telesne straže.

² Ali Gospod je bio s Josifom, te mu je sve polazilo za rukom. Zato je živeo u domu svoga gospodara Egipćanina.

³ Njegov gospodar je video da je Gospod s Josifom i da mu Gospod daje uspeh u svemu što radi.

⁴ Tako je Josif zadobio njegovu naklonost, pa ga je postavio za upravitelja svoga doma i poverio mu svu svoju imovinu.

* 38:29 Fares znači probijanje. † 38:30 Zara znači rumeni.

⁵ Od kako ga je postavio za nadglednika svoga doma i sve svoje imovine, Gospod je zbog Josifa blagoslovio Egipćaninov dom. Gospodnji blagoslov je bio nad svim što je *Petefrije* imao u kući i na polju.

⁶ Tako je sve što je imao prepustio Josifovoj brizi, tako da nije brinuo ni za šta, osim za hranu koju je jeo.

A Josif je bio stasit i naočit mladić.

⁷ Posle nekog vremena, žena njegovog gospodara baci oko na Josifa, pa mu reče: „Lezi sa mnom!“

⁸ Ali on to odbi i reče ženi svoga gospodara: „Vidi, od kako sam ja ovde, moj se gospodar ne brine ni o čemu u kući, nego je sve prepustio meni.

⁹ On u ovoj kući nema više vlasti od mene; ništa mi nije uskratio osim tebe, jer si njegova žena. Pa kako bih mogao da učinim tako veliko zlo i zgrešim protiv Boga?“

¹⁰ Tako je nagovarala Josifa iz dana u dan, ali on nije pristajao ni da legne s njom ni da bude blizu nje.

¹¹ Jednog dana *Josif* uđe u kuću da radi svoj posao. U kući nije bilo nikoga od slugu.

¹² Ona tada zgrabi njegov ogrtač i reče mu: „Lezi sa mnom!“ No, Josif ostavi ogrtač u njenoj ruci, te pobjegne izjurivši napolje.

¹³ Kad je videla da je ostavio ogrtač u njenoj ruci i da je izjurio iz kuće,

¹⁴ ona pozva slugu i reče im: „Gledajte! Jevrejina nam je doveo da nas ismeva. Došao je tu da legne sa mnom, ali sam ja počela da vičem iz sveg glasa.

¹⁵ Kad je čuo da sam povišila glas i počela da vičem, ostavio je svoj ogrtač kod mene i pobjegao napolje.“

¹⁶ Njegov ogrtač je držala uz sebe dok se njegov gospodar nije vratio kući.

¹⁷ Onda je i njemu ispričala istu priču: „Onaj rob Jevrejin koga si nam doveo, došao je k meni da me ismeva.

¹⁸ Ali kad sam povišila glas i počela da vičem, on je ostavio svoj ogrtač kod mene i pobjegao napolje.“

¹⁹ Kad je njegov gospodar čuo priču svoje žene, koja mu je rekla: „Eto, tako je sa mnom postupio tvoj rob“, razgnevio se.

²⁰ Tada gospodar zgrabi Josifa i baci ga u tamnicu, tamo gde su bili zatvoreni carski zatvorenici.

Josif je ostao u tamnici.

²¹ Ipak, Gospod je bio s njim i smilovao mu se, učinivši da Josif stekne naklonost upravitelja tamnice.

²² Upravitelj tamnice je poverio Josifu upravu nad svim zatvorenicima koji su bili u tamnici.

²³ Upravitelj tamnice nije nadgledao ništa što je poverio Josifu, jer je s ovim bio Gospod koji mu je davao uspeh u svemu što bi preduzeo.

40

Josif tumači snove faraonovim slugama

¹ Posle izvesnog vremena, desilo se da su peharnik i pekar egipatskog cara zgrešili nešto protiv svoga gospodara, egipatskog cara.

² Faraon se razljuti na svoja dva dvoranina, na glavnog peharnika i na glavnog pekara,

³ pa ih stavi u pritvor, u zgradu zapovednika telesne straže, u istu tamnicu gde je Josif bio zatvoren.

⁴ Zapovednik telesne straže je odredio Josifa da ih poslužuje. U pritvoru su proveli neko vreme.

⁵ Jedne noći obojica – peharnik i pekar egipatskog cara, koji su bili zatvoreni u tamnici – usnu san. Svaki čovek je usnio svoj san i svaki san je imao svoje značenje.

⁶ Kad je Josif ujutro došao k njima, primetio je da su loše volje.

⁷ Upitao je tu dvojicu dvoranina koji su bili s njim u pritvoru, u zgradi njegovog gospodara: „Zašto su vam lica smrknuta?“

⁸ Oni mu odgovore: „Usnuli smo snove, ali nema nikoga da nam ih protumači.“ Josif im na to reče: „Nije li Bog taj koji daje tumačenje snova? Hajde, ispričajte mi ih.“

⁹ Glavni peharnik ispriča svoj san Josifu: „U svome sam snu video čokot loze pred sobom.

¹⁰ Na čokotu su bile tri mladice. Tek što je na njima poteralo lišće, mladice se rascvetaju i na njihovim grozdovima dozru zrna.

¹¹ Ja sam, pak, u ruci držao faraonov pehar. Onda sam uzeo ono grožđe, iscedio ga u faraonov pehar, i stavio pehar u faraonovu ruku.“

¹² Josif mu reče: „Ovo je značenje sna: tri mladice su tri dana.

¹³ Za tri dana će ti faraon podići glavu i vratiće te u tvoju službu, pa ćeš opet stavljati pehar u faraonovu ruku kao kad si bio njegov peharnik.

¹⁴ Seti me se kad ti krene na dobro; budi, molim te, tako ljubazan da me spomeneš faraonu i izvučeš me iz ove tamnice.

¹⁵ Ja sam, u stvari, silom bio odveden iz zemlje Jevreja, a ni ovde nisam učinio ništa za šta bi me strpali u ovu tamnicu.“

¹⁶ Kad je glavni pekar video da je Josif dobro protumačio san, rekao je Josifu: „I ja sam usnio san: na glavi mi je bilo tri košare belog peciva.

¹⁷ U gornjoj košari je bilo svakojakog peciva za faraona, ali su ga ptice jele iz košare na mojoj glavi.“

¹⁸ Josif mu odgovori: „Ovo je tumačenje sna: tri košare su tri dana.

¹⁹ Nakon tri dana faraon će ti odrubiti glavu; obesiće te na drvo, pa će ptice jesti meso s tebe.“

²⁰ Tako se i desi; trećega dana je bio faraonov rođendan, i on priredi gozbu za sve njegove dvorane. Glavnog peharnika i glavnog pekara je doveo iz tamnice pred svoje dvorane.

²¹ Glavnog peharnika je vratio u njegovu peharničku službu, te je ponovo stavljao pehar u faraonovu ruku,

²² a glavnog pekara je obesio – po tumačenju koje im je dao Josif.

²³ Međutim, glavni peharnik se nije setio Josifa. Zaboravio ga je.

41

Josif tumači faraonove snove

¹ Posle dve pune godine faraon je sanjao: i gle, stoji on kraj Nila.

² Uto izađe iz Nila sedam lepih i debelih krava. Pasle su među trskom.

³ Međutim, iz Nila za njima izađe sedam drugih krava, ružnih i mršavih, te stanu uz one krave na obali Nila.

⁴ Tada one ružne i mršave krave proždru onih sedam lepih i debelih krava. Tog časa se faraon probudio.

⁵ Kad je zaspao, usnio je drugi san: i gle, sedam punih i jedrih klasova izrastu na jednoj stabljici.

⁶ No, odjednom iznikne za njima sedam drugih klasova, šturih i opaljenih istočnim vetrom.

⁷ Tada onih sedam šturih klasova proždru onih sedam jedrih i punih klasova. Faraon se probudio, ali je shvatio da je i to bio san.

⁸ Ujutro je faraon bio uznemiren, pa je pozvao sve egipatske gatare i mudrace. Faraon im je ispričao svoje snove, ali niko mu ih nije mogao protumačiti.

⁹ Tada glavni peharnik reče faraonu: „Setih se danas mojih pogrešaka

¹⁰ kad se ono faraon razljutio na svoje slugе, pa je bacio mene i glavnog pekara u pritvor, u kući zapovednika telesne straže.

¹¹ Jedne noći smo obojica usnuli po san, i svaki san je imao svoje značenje.

¹² Tamo je sa nama bio jedan mladić, Jevrejin, rob zapovednika glavne straže. Mi smo mu ispričali naše snove, a on je protumačio i moj i njegov san.

¹³ Desilo se baš onako kako nam ih je protumačio; ja sam bio vraćen u službu, a onoga su obesili.“

¹⁴ Faraon odmah pošalje po Josifa, te su ga žurno izveli iz tamnice. Nakon što se obrijao i obukao novu odeću, izašao je pred faraona.

¹⁵ Faraon reče Josifu: „Usnio sam san, ali ga niko ne može protumačiti. Čuo sam da se priča o tebi da možeš da protumačiš san čim ga čuješ.“

¹⁶ Josif odgovori: „Ja ne mogu, ali će Bog dati odgovor faraonu koji će ga umiriti.“

¹⁷ Faraon reče Josifu: „Sanjao sam da stojim na obali reke Nil,

¹⁸ kad iz Nila izađe sedam debelih i lepih krava. Pasle su među trskom.

¹⁹ Ali tada za njima izađe sedam drugih krava, jadnih, mršavih i veoma ružnih. U celoj egipatskoj zemlji nisam video tako ružnih krava.

²⁰ Tada te mršave i jadne krave proždru onih prvih sedam debelih krava.

²¹ No, iako su ih progutale, nije se primećivalo da su im u trbuhu; izgledale su jedno kao i pre. U taj čas se probudim.

²² Zatim sam u snu video kako je na jednoj stabljici izraslo sedam klasova, punih i jedrih.

²³ Ali posle njih izraste sedam suvih, šturih i istočnim vetrom opaljenih klasova.

²⁴ Ti šturi klasovi proždru onih sedam dobrih klasova. Ispričao sam ovo i gatarima, ali niko nije znao da mi odgovori.“

²⁵ Josif reče faraonu: „Faraonovi snovi su, u stvari, jedan san: Bog ti je objavio šta će učiniti.

²⁶ Sedam lepih krava sedam su godina, kao što su i sedam punih klasova sedam godina; to je, dakle, samo jedan san.

²⁷ Sedam mršavih i jadnih krava koje su izašle posle njih, kao i onih sedam suvih, šturih i istočnim vetrom opaljenih klasova, su takođe sedam godina. To su sedam godina gladi.

²⁸ To je ono što sam već rekao faraonu: Bog mu je objavio šta će učiniti.

²⁹ Dolazi, evo, sedam godina velikog obilja za ceo Egipat.

³⁰ Posle njih će doći sedam godina gladi kada će se zaboraviti sve izobilje u Egiptu, jer će glad opustošiti zemlju.

³¹ Zbog gladi koja će uslediti, niko se neće sećati obilja u zemlji; glad će, naime, biti veoma teška.

³² A to što se faraonov san ponovio, znači da se Bog čvrsto odlučio na to i da će to ubrzo i učiniti.

³³ Zato neka sad faraon potraži razboritog i mudrog čoveka, pa neka ga postavi nad egipatskom zemljom.

³⁴ Neka faraon još postavi nadglednike nad Egiptom da prikupljaju petinu od letine u Egiptu tokom sedam godina obilja.

³⁵ Neka prikupljaju svu hranu tokom onih sedam godina koje dolaze, te neka po faraonovom ovlašćenju skladište žito po gradovima i čuvaju ga za hranu.

³⁶ Ta hrana neka služi kao zaliha za zemlju tokom sedam godina gladi koja će zadesiti Egipat, tako da zemlja ne bi propala zbog gladi.“

Josifovo uzdizanje

³⁷ Josifov odgovor se svideo faraonu i svim njegovim dvoranima.

³⁸ Tada faraon reče svojim dvoranima: „Zar možemo naći čoveka kao što je on, čoveka u kome je Duh Božiji?“

³⁹ Zatim faraon reče Josifu: „Budući da ti je Bog obznanio sve ovo, nema nikog ko je tako razborit i mudar kao što si ti.

⁴⁰ Ti ćeš biti nadglednik moga doma, te će se sav moj narod pokoravati tvojim naredbama. Jedino ću ja, koji sam na prestolu, imati veću vlast od tebe.

⁴¹ Evo, postavljam te nad celom egipatskom zemljom“ – reče faraon.

⁴² Tada je faraon skinuo pečatni prsten sa svoje ruke i stavio ga na Josifov prst. Zatim ga je obukao u ruho od najboljeg lana, a oko vrata mu je stavio zlatan lanac.

⁴³ Još je naredio da ga provezu kočijama kao njegovog zamenika, a pred njim su uzvikivali: „Na kolena!“ Tako ga je postavio nad celim Egiptom.

⁴⁴ Uz to mu faraon reče: „Ja sam faraon, niko u celom Egiptu ne sme da makne ruku ili nogu bez tvog odobrenja.“

⁴⁵ Faraon je Josifa nazvao Safnat-Paneah i dao mu za ženu Asenetu, ćerku Poti-Fere, sveštenika iz Ona. Tako je Josif dobio vlast nad Egiptom.

⁴⁶ Josifu je bilo trideset godina kad je stupio u službu faraona, egipatskog cara. Otišavši od faraona, Josif je obišao celu egipatsku zemlju.

⁴⁷ Tokom sedam rodni godina zemlja je obilno rađala.

⁴⁸ U tih sedam godina obilja koje su nastale u Egiptu, Josif je prikupljao svaku vrstu hrane i skladištio je po gradovima. Letinu sa okolnih polja je smeštao u svaki grad.

⁴⁹ Žita koje je Josif prikupio bilo je mnogo kao peska u moru, tako da ga je prestao meriti; nije mu, naime, bilo mere.

⁵⁰ Pre nego što su nastupile godine gladi, Josifu su se rodila dva sina koje mu je rodila Aseneta, ćerka Poti-Fere, sveštenika u Onu.

⁵¹ Josif je svome prvencu dao ime „Manasija“*, jer je rekao: „Bog mi je dao da zaboravim svu svoju muku i svu rodbinu u domu svoga oca.“

⁵² Drugoga je nazvao „Jefrem“†, rekavši: „Bog me je učinio rodnim u zemlji moje patnje.“

⁵³ Kad se navršilo onih sedam godina obilja koje su nastale u Egiptu,

⁵⁴ počele su da nastupaju godine gladi, baš kako je Josif i rekao. U svim zemljama je bilo gladi, ali je u celom Egiptu bilo hleba.

⁵⁵ A kad je glad zadesila i Egipat, narod zavapi faraonu za hleb. Tada faraon reče svim Egipćanima: „Idite k Josifu i učinite kako vam on kaže!“

⁵⁶ Nastala je glad po celoj zemlji. I pošto je zavladala žestoka glad u celom Egiptu, Josif je otvorio sva skladišta, pa je prodavao žito Egipćanima.

⁵⁷ Celi svet je dolazio Josifu u Egipat da kupuje žito, jer je glad bila žestoka po celom svetu.

42

Josifova braća dolaze u Egipat

¹ Kad je Jakov video da ima žita u Egiptu, rekao je svojim sinovima: „Šta se tu zgledate?

² Čuo sam, evo, da ima žita u Egiptu. Siđite tamo i kupite nam ga odande, da ostanemo na životu i ne pomremo.“

³ Tako desetorica Josifove braće siđu da kupe žito u Egiptu.

⁴ Jakov nije slao Josifovog brata Venijamina s njegovom braćom, misleći da bi mu se mogla desiti kakva nesreća.

⁵ Sinovi Izrailjevi su bili među onima koji su došli da kupe žito, jer je glad vladala i u hananskoj zemlji.

⁶ Josif, koji je bio namesnik nad zemljom, prodavao je žito celom narodu u zemlji. Dođu tako i Josifova braća i poklone mu se licem do zemlje.

* 41:51 Manasija znači zaboraviti. † 41:52 Jefrem znači dvostruko plodan.

⁷ Josif je prepoznao svoju braću čim ih je video, ali se prema njima držao kao stranac, te im se oštro obratio: „Odakle ste došli?“ Oni odgovore: „Iz hananske zemlje, došli smo da kupimo hranu.“

⁸ Josif je, naime, prepoznao svoju braću, ali oni njega nisu prepoznali.

⁹ Tada se Josif setio svojih snova koje je sanjao o njima, pa im je rekao: „Vi ste uhode! Došli ste da izvidite gde je zemlja najslabija.“

¹⁰ Oni odgovoriše: „Ne, gospodaru! Tvoje sluge su došle da kupe hrane.

¹¹ Svi mi smo sinovi jednog čoveka. Tvoje sluge su poštteni ljudi, a ne uhode.“

¹² „Ne, nego ste uhode – tvrdio je Josif. Došli ste da izvidite gde je zemlja najslabija.“

¹³ Ali oni mu rekoše: „Nas, tvojih slugu, bilo je dvanaestoro braće. Sinovi smo jednog čoveka u hananskoj zemlji. Eno, najmlađi je sad s našim ocem, a jednoga više nema.“

¹⁴ No, Josif im je *ponovo* rekao: „Onako je kako sam rekao: vi ste uhode!“

¹⁵ Ovako ću vas proveriti: „Tako mi faraona, nećete otići odavde ako ovamo ne dođe vaš najmlađi brat.

¹⁶ Pošaljite jednog od vas da dovede vašeg brata. Vi ostali ćete ostati u pritvoru i biti ispitani da se proveriti da li govorite istinu ili ne. Inače, tako mi faraona, vi ste uhode.“

¹⁷ Potom ih je bacio u zatvor na tri dana.

¹⁸ Trećeg dana im je rekao: „Ja sam čovek koji se boji Boga. Zato učinite ovo što kažem i ostaćete u životu.

¹⁹ Ako ste poštteni, neka jedan od vas braće ostane u zatvoru. Vi ostali idite i odnesite žito svojim izgladnelim porodicama.

²⁰ Potom dovedite svog najmlađeg brata, da se potvrdi istinitost vaših reči, te da ne umrete.“ Tako su i učinili.

²¹ Oni, zatim, rekoše jedan drugome: „Zaista smo krivi zbog našeg brata. Gledali smo njegovu patnju dok nas je molio za milost, ali ga nismo slušali. Zato nas je i snašla ova nevolja.“

²² Ruvim im odvrati: „Nisam li vam rekao: 'Ne ogrešujte se o dečaka!?' Ali vi me niste slušali. Evo, sad se traži odgovornost za njegovu krv!“

²³ Oni nisu znali da ih Josif razume, jer je govorio s njima preko prevodioca.

²⁴ Tada se Josif udaljio od njih i zaplakao. Kad se vratio, ponovo je razgovarao s njima. Onda je izdvojio Simeuna između njih i naredio da ga svežu na njihove oči.

²⁵ Josif je, potom, naredio da im napune žito u vreće, da im se vrati njihov novac u vreće, svakome posebno, te da im se da hrana za put. Tako im je i bilo učinjeno.

²⁶ Natovare oni tako žito na svoje magarce i odu.

²⁷ No, u prenoćištu, jedan od njih otvori svoju vreću da nahrani svog magarca i ugleda svoj novac kako odozgo stoji u vreći.

²⁸ Tada ovaj reče svojoj braći: „Moj novac je vraćen! Evo, tu je u mojoj vreći!“ Njima se oduzme srce. Tresući se, pitali su jedan drugoga: „Šta nam je to Bog uradio?“

²⁹ Kad su došli k svome ocu Jakovu u Hanan, ispričali su mu sve što im se desilo. Rekli su mu:

³⁰ „Čovek koji je gospodar zemlje je grubo govorio s nama i optužio nas da smo uhode.

³¹ Ali mi smo mu rekli: 'Poštteni smo, nismo uhode.

³² Bilo nas je dvanaestoro braće; sinovi smo jednog oca. Jednoga više nema, a najmlađi je sad sa ocem u Hananu.’

³³ Tada nam je taj čovek, gospodar zemlje, rekao: 'Ovako ću znati da ste poštteni: ostavite jednog brata tu sa mnom, a vi ostali uzmite žito za vaše izgladnele porodice, pa idite.

³⁴ Zatim dovedite svog najmlađeg brata, pa ću znati da niste uhode, nego poštteni ljudi. Tada ću vam vratiti vašeg brata, pa ćete moći da trgujete* po zemlji.“

* 42:34 Ili: *da se krećete po zemlji.*

³⁵ Ali dok su praznili svoje vreće, svaki od njih u svojoj vreći nađe svoju kesu sa novcem. Kad su oni i njihov otac ugledali kese sa novcem, uplašili su se.

³⁶ „Ostavljate me bez dece! – reče im njihov otac Jakov. Josifa nema, Simeuna nema, a sad i Venijamina hoćete da odvedete. Sve se urotilo protiv mene!“

³⁷ Tada Ruvim reče svome ocu: „Možeš da usmrtiš moja dva sina ako ti ga ne dovedem natrag. Poveri ga meni i ja ću ti ga vratiti.“

³⁸ Ali Jakov reče: „Neće moj sin sići s vama! Njegov brat je mrtav, i on je ostao sam. Ako bi mu se desila nesreća na putu na koji polazite, onda biste moju sedu glavu u tuzi svalili u Svet mrtvih.“

43

Josifova braća se vraćaju u Egipat s Venijaminom

¹ Vladala je žestoka glad u zemlji.

² Kad su pojeli žito koje su doneli iz Egipta, reče im njihov otac: „Idite i kupite nam malo žita.“

³ Juda mu na to reče: „Onaj čovek nas je izričito upozorio: 'Ne izlazite mi na oči ako vaš brat ne bude s vama.'“

⁴ Ako si spreman da pošalješ našeg brata s nama, mi ćemo sići i kupićemo ti hrane.

⁵ A ako nećeš da ga pošalješ, ni mi nećemo ići, jer nam je onaj čovek rekao: 'Ne izlazite mi na oči ako vaš brat ne bude sa vama.'“

⁶ Izrailj im reče: „Zašto ste mi naneli bol rekavši tom čoveku da imate još jednog brata?“

⁷ Oni mu odgovoriše: „Taj čovek nas je pomno ispitivao o nama i o našoj porodici. Pitao je: 'Da li vam je otac još uvek živ? Imate li još kojeg brata?' Mi smo mu odgovorili na pitanja. Kako smo mogli znati da će reći: 'Dovedite svoga brata?'“

⁸ Tada Juda reče svome ocu, Izrailju: „Pošalji dečaka sa mnom, pa da se spremimo i idemo, da ostanemo na životu i ne pomremo – ni mi, ni ti, ni naša deca.“

⁹ Ja jamčim za njega; mene smatraj odgovornim za njega. Ako ga ne vratim tebi i ne postavim ga pred tebe, neka sam ti kriv do veka.

¹⁰ Da nismo toliko oklevali, do sad bismo se već dva puta vratili.“

¹¹ Njihov otac, Izrailj, im reče: „Kad je tako, neka bude. Ali, učinite ovo: ponesite u svoje torbe najbolje proizvode zemlje pa odnesite na dar onom čoveku: malo melema, malo meda i začina, te nešto smirne, pistacije i badema.“

¹² Sa sobom ponesite i dvostruko više novca, jer morate vratiti novac koji je stavljen odozgo u vaše vreće. Možda je bila greška.

¹³ Povedite i svoga brata, pa se spremite i vratite se onom čoveku.

¹⁴ Neka Bog Svemoćni učini da vam se onaj čovek smiluje, te vam pusti i drugog brata i Venijamina. A ako treba da ostanem bez dece, neka ostanem.“

¹⁵ Tako oni uzmu dar i dvostruko više novca, te povedu Venijamina. Onda se spreme i odu u Egipat, pa stupe pred Josifa.

¹⁶ Kad ih je Josif video sa Venijaminom, rekao je upravitelju svoga doma: „Odvedi ove ljude u kuću, a potom zakolji jedno živinče i prigotovi ga, jer će oni obedovati sa mnom u podne.“

¹⁷ Sluga učini kako mu je Josif rekao, te ih je odveo u Josifovu kuću.

¹⁸ Ljudi su se uplašili kad su bili dovedeni u Josifovu kuću. Mislili su: „Dovedeni smo ovde zbog novca koji nam se našao u vrećama prvi put. Sada će nas napasti i svladati, pa će nas uzeti za robove zajedno s našim magarcima.“

¹⁹ Kad su bili na ulazu u kuću, oni pristupe upravitelju Josifovog doma i

²⁰ obrate mu se: „O, gospodaru! Mi smo tu već jednom dolazili da kupimo hrane.“

²¹ Ali kad smo došli u prenoćište, otvorili smo naše vreće i tamo je bio naš novac. Svaki od nas je, u svojoj vreći, odozgo, zatekao svoj novac, istu svotu. Evo, doneli smo ga sa sobom.

²² Sa sobom smo poneli još novca da kupimo hrane. Ne znamo ko nam je stavio novac u naše vreće.“

²³ „Budite spokojni! – reče im upravitelj. Ne plašite se! Vaš Bog i Bog vašeg oca je stavio blago u vaše vreće. Vaš novac je stigao k meni.“ Potom im je izveo Simeuna.

²⁴ Kad ih je doveo u Josifovu kuću, upravitelj im je dao vode da operu noge, a njihovim magarcima je dao hranu.

²⁵ Zatim su pripremili dar da dočekaju Josifa kad stigne u podne, jer su čuli da će tamo ručati.

²⁶ Kad je Josif došao u kuću, oni mu donesu darove koji su poneli sa sobom i poklone mu se do zemlje.

²⁷ Josif ih je upitao za zdravlje, i nastavio: „A je li zdrav vaš stari otac o kome ste mi govorili? Da li je još živ?“

²⁸ „Tvoj sluga, naš otac, još uvek je živ i u dobrom je zdravlju“ – odgovore oni i duboko mu se poklone.

²⁹ Podigavši pogled, Josif opazi svoga brata Venijamina, sina svoje majke, pa upita: „Da li je ovo vaš najmlađi brat o kome ste mi pričali?“ Onda doda: „Neka ti Bog podari milost, sine moj!“

³⁰ Josif se od samilosti potresao videvši svoga brata, pa je žurno izašao napolje tražeći gde da se isplače. Ušao je u jednu sobu i tamo se isplakao.

³¹ Onda se umio i izašao. Sabravši se, naredio je: „Neka se posluži ručak!“

³² Josifu su služili ručak odvojeno, njima su služili odvojeno, i Egipćanima koji su jeli s njima su takođe služili odvojeno. Egipćani, naime, ne jedu sa Jevrejima, jer je to za njih odvratno.

³³ Pred njim su sedeli po svojoj starosti, od prvorodenca do najmlađeg, na šta su se oni gledali u čudu.

³⁴ Obroci su im se donosili s njegovog stola. Međutim, Venijaminov obed je bio pet puta veći. Tako su pili i gostili se s njim.

44

Poslednje iskušenje

¹ Josif naredi upravitelju svoga doma: „Napuni vreće ovih ljudi hranom onoliko koliko mogu poneti, a novac svakoga od njih stavi odozgo u njegovu vreću.“

² A moj pehar, onaj srebrni pehar, stavi odozgo u vreću najmlađega zajedno s njegovim novcem za žito.“ Upravitelj učini onako kako mu je Josif rekao.

³ Kad je svanulo jutro, otpremili su ljude i njihove magarce.

⁴ Oni još nisu bili otišli daleko od grada, kad Josif reče upravitelju svoga doma: „Ustani i pođi za onim ljudima. Kad ih stigneš, reci im: 'Zašto uzvraćate zlo za dobro?'“

⁵ Zar da ukradete pehar iz kog moj gospodar pije* i iz kog čita budućnost? Učinili ste zlo!“

⁶ Kad ih je stigao, rekao im je te reči.

⁷ Oni mu rekoše: „Zašto moj gospodar govori takve reči? Daleko bilo od tvojih slugu da učine takvu stvar!“

⁸ Čak i novac koji smo našli odozgo u našim vrećama smo ti vratili iz hananske zemlje. Kako bismo, onda, mogli da ukrademo srebro ili zlato iz kuće tvoga gospodara?

* 44:5 Doslovan prevod je *Nije li to ono iz čega moj gospodar pije?* Prevod *Zar da ukradete pehar iz kog moj gospodar pije*, je preuzet iz Septuaginte zbog jasnoće.

⁹ A ako kod nekog od tvojih slugu nađeš ono što pripada tvome gospodaru, taj će umreti, a mi ostali ćemo postati robovi tvome gospodaru.“

¹⁰ „U redu, neka bude kako ste rekli – složio se upravitelj. Ipak, samo onaj kod koga se pronađe pehar će mi biti rob. Vi ostali ćete biti bez krivice.“

¹¹ Brže-bolje su spustili svoje vreće na zemlju, te je svaki od njih otvorio svoju.

¹² Upravitelj je pretraživao od najstarijeg pa do najmlađeg. Pehar je pronađen u Venijaminovoj vreći.

¹³ Na to oni razderu svoju odeću. Onda svaki natovari svog magarca, pa se vrate u grad.

¹⁴ Josif je još bio tamo kad su Juda i njegova braća stigla. Oni se bace pred njim na zemlju.

¹⁵ Josif im reče: „Šta ste to učinili? Zar niste znali da čovek kao ja otkriva budućnost?“

¹⁶ Juda odgovori: „Šta možemo reći mome gospodaru? Šta da kažemo? Čime da se opravdamo? Bog je otkrio krivicu tvojih slugu. Evo nas, robovi smo moga gospodara, i mi i onaj kod koga je pehar nađen.“

¹⁷ „Daleko bilo od mene da učinim tako nešto! – reče Josif. Samo onaj kod koga je pehar nađen će biti moj rob. Vi ostali se mirno vratite svome ocu.“

¹⁸ Juda mu je tada pristupio i rekao: „Moj gospodaru, dozvoli svome sluzi da ti se obrati. Ne gnevi se na tvoga slugu, jer ti si kao faraon.

¹⁹ Moj gospodar je pitao svoje slugu: 'Imate li oca ili brata?'

²⁰ A mi smo odgovorili mome gospodaru: 'Imamo starog oca i brata koji se rodio ocu pod starost. Taj je najmlađi. Njegov pravi brat je umro, tako da je on jedini ostao od svoje majke. Otac ga mnogo voli.'

²¹ Ti si zatim rekao: 'Dovedite ga k meni da ga vidim svojim očima!'

²² A mi smo ti odgovorili: 'Dečak ne može da napusti oca; ako ga ostavi, otac će umreti.'

²³ Ali ti si rekao svojim slugama: 'Ako vaš najmlađi brat ne dođe s vama, ne izlazite mi na oči.'

²⁴ Kad smo se vratili tvome sluzi, našem ocu, preneli smo mu reči moga gospodara.

²⁵ Na to je naš otac rekao: 'Vratite se i kupite nam nešto hrane.'

²⁶ Mi smo mu rekli: 'Ne možemo da idemo tamo. Ići ćemo samo ako naš najmlađi brat pođe s nama. Ako on ne bude bio s nama, tom čoveku nećemo moći da izađemo na oči.'

²⁷ Tvoj sluga, naš otac, nam je tada rekao: 'Vi znate da mi je moja žena rodila dva sina.

²⁸ Jedan me je već napustio. Tada sam mislio: sigurno je rastrgnut! Od tada ga više nisam video.

²⁹ Ako i ovoga odvedete od mene, te i njega zadesi nesreća, s tugom ćete svaliti moju sedu glavu u Svet mrtvih.'

³⁰ Stoga, ako dečak ne bude s nama kad se vratim tvome sluzi, mome ocu – kome je dečak toliko prirastao srcu –

³¹ presvisnuće kad vidi da dečaka nema sa nama. Tako će tvoje slugu s tugom svaliti u Svet mrtvih sedu glavu tvoga slugu, našeg oca.

³² A ja, tvoj sluga, jemčio sam svom ocu za mladića, rekavši: 'Ako ti ga ne dovedem, nek budem kriv svome ocu do veka!'

³³ Zato te molim da tvoj sluga ostane kao rob kod moga gospodara umesto dečaka, a dečak neka se vrati sa svojom braćom.

³⁴ Jer, kako da pođem gore svome ocu ako dečak ne bude sa mnom? Ne bih mogao da gledam jad koji bi shrvaio moga oca.“

¹ Josif nije mogao više da se uzdržava pred svojim slugama, pa je povikao: „Neka svi izađu!“ Pošto niko od njegovih ljudi nije ostao s njim, Josif se otkrio svojoj braći.

² Tada je glasno zaplakao, tako da su ga i Egipćani čuli. Čak je i faraonov dom dočuo za to.

³ „Ja sam Josif! – rekao je svojoj braći. Je li moj otac zaista još živ?“ Njegova braća nisu mogla da odgovore svome bratu; bili su potpuno uplašeni pred njim.

⁴ Josif je zatim rekao svojoj braći: „Pridite k meni.“ Kad su prišli, rekao im je: „Ja sam vaš brat, Josif, koga ste prodali u Egipat.

⁵ No, sada se nemojte žalostiti i gneviti na sebe što ste me prodali ovde. Bog me je, naime, poslao pred vama da vas održi u životu.

⁶ Već su dve godine od kako je glad u zemlji, a još pet godina neće biti ni oranja ni žetve.

⁷ Bog me je poslao pred vama da vam sačuvam potomstvo na zemlji i da vas održim u životu velikim izbavljenjem.*

⁸ Stoga, niste me vi ovde poslali, nego Bog. On me je postavio faraonu za glavnog savetnika, za upravitelja celog njegovog doma, te za gospodara nad celim Egiptom.

⁹ Zato se brzo vratite mome ocu, pa mu recite: 'Tvoj sin Josif ti poručuje: Bog me je postavio za gospodara nad celim Egiptom. Zato dođi k meni, ne oklevaj!

¹⁰ Nastanićeš se u kraju Gosenu, pa ćeš mi biti blizu: ti, tvoji sinovi, tvoji unuci, tvoje ovce i goveda, i sva tvoja imovina.

¹¹ Ja ću se tamo brinuti za tebe, jer glad će trajati još pet godina. Tako nećeš gladovati ni ti, ni tvoja porodica niti stoka što ti pripada.'

¹² Evo, vidite i svojim očima, kao što vidi i moj brat Venijamin, da sam to ja koji vam govorim.

¹³ Ispričajte ocu o svoj mojoj slavi u Egiptu i o svemu što ste videli. Požurite i dovedite ovamo moga oca!“

¹⁴ Onda je pao svome bratu Venijaminu oko vrata i zaplakao. Venijamin je takođe plakao zagrlivši Josifa.

¹⁵ Potom je plačući izljubio i svu ostalu braću. Posle toga su braća razgovarala.

¹⁶ Vest se pročula i na faraonovom dvoru: „Došla su Josifova braća!“ To je bilo drago faraonu i njegovim dvoranima.

¹⁷ Faraon reče Josifu: „Reci svojoj braći ovako: 'Natovarite vašu stoku i idite u hanansku zemlju,

¹⁸ pa povedite svoga oca i vratite se k meni. Ja ću vam dati najbolju zemlju u Egiptu, pa ćete se hraniti od obilja zemlje.'

¹⁹ Ti nadalje naredi: 'Učinite ovo: uzmite kola iz egipatske zemlje za vašu decu i za vaše žene, povedite svoga oca i dođite ovamo.

²⁰ Ne žalite za svojom imovinom, jer vama pripada najbolja zemlja u Egiptu.“

²¹ Sinovi Izrailjevi tako i učine. Po faraonovoj naredbi im je dao kola i hranu za put.

²² Svakome od njih je dao novu odeću, a Venijaminu je dao tri stotine srebrnjaka i pet pari nove odeće.

²³ A svome ocu je poslao deset magaraca natovarenih najboljim proizvodima Egipta, te deset magarica natovarenih žitom, hlebom i namirnicama ocu za put.

²⁴ Zatim je poslao svoju braću. Dok su odlazili, rekao im je: „Ne svađajte[†] se putem!“

²⁵ Pođu oni tako gore iz Egipta i dođu svome ocu Jakovu u Hanan.

²⁶ Zatim ga izveste: „Josif je još uvek živ! Šta više, on je vladar nad celom egipatskom zemljom.“ Jakovu se sledilo srce; nije mogao da im poveruje.

²⁷ Ali kad su mu preneli sve što im je Josif rekao i kad je video kola koja je Josif poslao da ga dovezu, živnuo je duh njihovog oca Jakova.

* 45:7 Ili: *da vam izbavim mnoge preživeli.* † 45:24 Neki komentatori prevode: *Ne plašite se putem.* Ta reč na jevrejskom ima više značenja.

²⁸ Tada Izrailj reče: „To je dovoljno! Moj sin, Josif, je još uvek živ! Otići ću da ga vidim pre nego što umrem.“

46

Jakov odlazi u Egipat

¹ Tako se Izrailj dao na put sa svom svojom imovinom. Kad je došao u Vir-Saveju, prineo je žrtve Bogu svoga oca, Isaka.

² U noćnom viđenju, Bog zovnu Izrailja: „Jakove! Jakove!“

On se odazva: „Evo me!“

³ „Ja sam – reče – Bog tvoga oca. Ne boj se da siđeš u Egipat, jer ću tamo od tebe učiniti veliki narod.

⁴ Ja ću sići s tobom u Egipat i ja sam ću te vratiti ovamo; a Josif će ti svojom rukom sklopiti oči.“

⁵ Jakov ode iz Vir-Saveje. Izrailjevi sinovi smestiše svoga oca, Jakova, svoju decu i svoje žene u kola koja je faraon poslao da ga povezu.

⁶ Sa sobom povedu svoju stoku i svoja dobra što su ih stekli u hananskoj zemlji, pa dođu u Egipat, Jakov i sve njegovo potomstvo.

⁷ U Egipat je poveo svoje sinove, svoje unuke, svoje ćerke i ćerke svojih sinova, sve svoje potomstvo.

⁸ Ovo su imena Izrailjevih sinova koji su otišli za Egipat – Jakov i njegovi potomci: Jakovljev prvenac Ruvim.

⁹ Ruvimovi sinovi:

Enoh, Faluj, Esron i Harmija.

¹⁰ Simeunovi sinovi su:

Jemuilo, Jamin, Aod, Jakin, Cohar i Saul, sin Hananke.

¹¹ Levijevi sinovi su:

Girson, Kat i Merarije.

¹² Judini sinovi su:

Ir, Avnan, Silom, Fares i Zara. Ir i Avnan su umrli u Hananu.

Faresovi sinovi su bili: Esron i Jemuilo.

¹³ Isaharovi sinovi su:

Tola, Fuva, Jov i Simron.

¹⁴ Sinovi Zavulonovi su:

Sared, Alon i Alilo.

¹⁵ To su sinovi koje je Lija rodila Jakovu u Padan-Aramu i ćerku Dinu. Ukupno trideset tri potomaka.

¹⁶ Gadovi sinovi su:

Sifjon, Agije, Sunije, Esvon, Irije, Arodije i Arilije.

¹⁷ Asirovi sinovi su:

Jemna, Jesva, Jesvija, Verija i njihova sestra Sera.

Verijini sinovi su:

Hever i Melhil.

¹⁸ To su potomci Zelfe koju je Lavan dao svojoj ćerki Liji. Ona je rodila Jakovu njih šesnaest.

¹⁹ Ovo su sinovi Jakovljeve žene Rahilje:

Josif i Venijamin.

²⁰ Josifu su se u Egiptu rodili Manasija i Jefrem. Njih mu je rodila Aseneta, ćerka Poti-Fere, sveštenika iz Ona.

²¹ Venijaminovi sinovi su:

Vela, Veher, Asvil, Gira, Naman, Ihije, Ros, Mupim, Upim i Arad.

²² To su Rahiljini potomci koje je rodila Jakovu. Ukupno četrnaest duša.

²³ Danov je sin Asom.

²⁴ Neftalimovi sinovi su:
Jasil, Gunije, Jeser i Selim.

²⁵ To su sinovi Vale koju je Lavan dao svojoj ćerki Rahilji. Ona je rodila Jakovu njih sedam.

²⁶ Svih onih koji su sa Jakovom otišli u Egipat, onih koji od njega potiču, ne uključujući žene Jakovljevih sinova, bilo je šezdeset šest.

²⁷ Josifu su se rodila dva sina u Egiptu. Dakle, svih duša u Jakovljevom domu bilo je sedamdeset.

²⁸ Jakov je pred sobom poslao Josifu Judu da pokaže put do Gosena. Kad su stigli u gosenski kraj,

²⁹ Josif upregne svoja kola, pa pođe u susret svome ocu, Izrailju, u Gosen. Kada se pojavio pred njim, obisnuo mu se oko vrata i dugo plakao.

³⁰ Izrailj reče Josifu: „Sad mogu da umrem, jer sam video tvoje lice, te znam da si još živ!“

³¹ Tada Josif reče svojoj braći i domu svoga oca: „Ja ću sada otići i obavestiti faraona: 'Moja braća i dom moga oca, koji su bili u hananskoj zemlji, došli su k meni.

³² Oni su pastiri, bave se stočarstvom. Dotali su sa sobom sitnu i krupnu stoku, zajedno sa svim svojim imanjem.'

³³ Kad vas faraon pozove i upita: 'Čime se bavite?',

³⁴ vi recite: 'Tvoje sluge se bave stočarstvom od svoje mladosti pa sve do sad, isto kao i naši preci', da biste mogli da se naselite u gosenskom kraju. Naime, Egipćanima su svi pastiri mrski.“

47

Pred faraonom

¹ Josif ode i obavesti faraona: „Došli su moj otac i moja braća sa svojom krupnom i sitnom stokom i sa svom svojom imovinom iz Hanana. Eno ih u gosenskom kraju.“

² Zatim je izdvojio petoricu između svoje braće i predstavio ih faraonu.

³ „Čime se bavite?“ – upitao je faraon njegovu braću.

„Tvoje sluge su pastiri, isto kao i naši preci“ – odgovore oni

⁴ i nastave: „Došli smo da se zadržimo u zemlji kao stranci, jer nema više pašez za stada tvojih slugu. Teška glad je zavládala u hananskoj zemlji. Stoga, dopusti svojim slugama da se nastane u gosenskom kraju.“

⁵ Faraon reče Josifu: „Tvoj otac i tvoja braća su došli k tebi.

⁶ Egipatska zemlja ti je otvorena; nastani svoga oca i svoju braću u najboljem delu zemlje. Nastanite se u gosenskom kraju. Ako znaš da među njima ima sposobnih ljudi, postavi ih za nadglednike moje vlastite stoke.“

⁷ Zatim Josif dođe sa svojim ocem, Jakovom, i predstavi ga faraonu, a Jakov blagoslovi faraona.

⁸ Faraon upita Jakova: „Koliko ti je godina?“

⁹ Jakov odgovori faraonu: „Godina mog lutalačkog života ima stotinu trideset. Neznan je broj godina moga života, a bile su mukotrpane; brojem nisu dostigle godine lutalačkog života mojih otaca.“

¹⁰ Jakov je blagoslovio faraona, pa je otišao od njega.

¹¹ Josif je naselio svoga oca i svoju braću i dao im posed u najboljem delu egipatske zemlje, u Ramesinoj Krajini, kao što je faraon naredio.

¹² Josif je snabdevao hranom svoga oca, svoju braću i sav dom svoga oca, prema broju njihove dece.

Zemlja prelazi u faraonovo vlasništvo

¹³ Hrane nije bilo u celoj zemlji, jer je glad bila žestoka: iscrpila je i egipatsku i hanansku zemlju.

¹⁴ Josif je kupio sav novac što se nalazio u Egiptu i Hananu u zamenu za žito koje se kupovalo i odneo ga u faraonov dvor.

¹⁵ Kad je novca ponestalo u egipatskoj i hananskoj zemlji, svi Egipćani dođu k Josifu, i obrate mu se: „Daj nam hleba! Zašto da pomremo pred tvojim očima? Novca više nema!“

¹⁶ Josif im odgovori: „Pošto novca više nema, doterajte svoju stoku i ja ću vam dati hrane u zamenu za stoku.“

¹⁷ Tako su doterali svoju stoku Josifu, a ovaj im je dao hrane u zamenu za konje, za krupnu i sitnu stoku, za goveda i magarce. Te godine ih je snabdevao hranom u zamenu za svu njihovu stoku.

¹⁸ Ta godina je prošla. Naredne godine su ponovo došli k njemu i rekli mu: „Ne možemo sakriti od svoga gospodara da je nestalo novca, a sva naša stada stoke sada pripadaju našem gospodaru. Nije nam ostalo ništa za našeg gospodara osim naših vlastitih tela i zemlje.“

¹⁹ Zašto da pomremo pred tvojim očima i da se naša polja pretvore u pustoš? Kupi nas i naša polja u zamenu za hranu. Tako ćemo mi i naša polja postati faraonovo vlasništvo. Daj nam seme da ne pomremo nego da preživimo i da se naša polja ne pretvore u pustoš!“

²⁰ Tako je Josif otkupio za faraona celu egipatsku zemlju. Svi Egipćani su prodali svoje njive, jer ih je glad žestoko pritisla. Tako je zemlja postala faraonovo vlasništvo.

²¹ A narod je, od jednog kraja Egipta do drugog, stavio pod upravu gradova.*

²² Jedino nije otkupio njive sveštenika, jer su sveštenici dobijali prihod od faraona i živeli od tog prihoda koji im je faraon davao. Iz tog razloga nisu prodali svoje njive.

²³ Josif reče narodu: „Pošto sam danas kupio i vas i vašu zemlju za faraona, evo vam seme, pa zasejte zemlju.“

²⁴ Faraonu ćete davati jednu petinu od uroda, a četiri petine će ostati vama za sejanje njiva, za hranu vama, vašim ukućanima i vašoj deci.“

²⁵ Oni na to rekoše: „Spasio si nam život! Samo neka nam bude blagonaklon naš gospodar i bićemo robovi faraonu.“

²⁶ Josif je doneo zakon po kome jedna petina zemlje pripada faraonu. Taj zakon o zemlji u Egiptu važi sve do danas. Jedino sveštenečke njive ne pripadaju faraonu.

Jakovljeva poslednja želja

²⁷ Izrailj se nastanio u Egiptu, u gosenskom kraju. Tu su stekli vlasništvo nad zemljom; bili su plodni i veoma se umnožili.

²⁸ Jakov je živio sedamnaest godina u egipatskoj zemlji. Ukupna dužina Jakovljevog života je iznosila stotinu četrdeset sedam godina.

²⁹ Kad se približilo vreme da Izrailj umre, pozvao je svoga sina Josifa i rekao mu: „Ako hoćeš da mi iskažeš svoju naklonost, stavi ruku pod moje bedro i obećaj da ćeš mi iskazati blagonaklonost i odanost. Nemoj me sahraniti u Egiptu!“

* **47:21** Doslovan prevod ove rečenice je: *A narod, od jednog kraja Egipta do drugog, je doveo u gradove.* U tom slučaju se nameće pitanje: ko je onda obrađivao zemlju? Zbog ove nejasnoće u izvornom tekstu mnogi prevodi se odlučuju za prevod Septuaginte: *A narod, od jednog kraja Egipta do drugog, postao je njegovim (faraonovim) robljem.* Prevod koji je ovde ponuđen temelji se na pokušaju da se osmisli izvorni tekst i da se razreši nedoumica koja nastaje doslovnim prevođenjem teksta.

³⁰ Kad budem počinuo sa svojim precima, odnesi me iz Egipta i sahrani me u njihovom grobu.“

A on mu odgovori: „Uradiću kako si rekao.“

³¹ Rekao mu je: „Zakuni mi se.“ Josif mu se zakleo a Izrailj mu se duboko poklonio na uzglavlju[†] svoje postelje.

48

Jakov blagosilja Jefrema i Manasiju

¹ Nakon ovih događanja, jave Josifu: „Otac ti se razboleo.“ Nato je *Josif* poveo svoja dva sina, Manasiju i Jefrema.

² Kad su Jakovu rekli: „Evo, došao ti je tvoj sin Josif“, Izrailj je prikupio snagu i seo na postelju.

³ Jakov reče Josifu: „Bog Svemoćni objavio mi se u Luzu, u hananskoj zemlji, i blagoslovio me.

⁴ Rekao mi je: 'Evo, učiniću te rodnim i brojnim, te učiniti da od tebe nastane skup naroda. A ovu zemlju daću tvome potomstvu posle tebe u večni posed.'

⁵ Sada će tvoja dva sina, Jefrem i Manasija, koja su ti se rodila u Egiptu pre nego što sam došao k tebi, biti moji kao što su moji Ruvim i Simeun.

⁶ Potomci koji su ti se rodili posle njih biće tvoji. Oni će primiti svoje nasledstvo na ime svoje braće.

⁷ Dok sam se vraćao iz Padana, na putu mi umre Rahilja, u hananskoj zemlji, na domak Efrate. Sahratio sam je tamo, uz put za Efratu, sadašnji Vitlejem.“

⁸ Kad je Izrailj video Josifove sinove, upitao je: „Ko su ovi?“

⁹ „To su moji sinovi koje mi je Bog dao ovde“ – odgovori Josif svome ocu.

Izrailj reče: „Privedi mi ih da ih blagoslovim.“

¹⁰ Izrailju su, naime, oči bile oslabile od starosti, pa nije video. Kad ih je priveo, *Izrailj* ih je poljubio i zagrlio.

¹¹ Izrailj zatim reče Josifu: „Nisam se nadao da ću ikada više videti tvoje lice, a evo, Bog mi je dao da vidim i tvoje potomke.“

¹² Josif ih je tada skinuo sa njegovih kolena i poklonio mu se licem do zemlje.

¹³ Zatim Josif uzme svoja dva sina, Jefrema svojom desnicom, Izrailju s leva, a Manasiju svojom levicom, Izrailju s desna, pa mu ih primakne.

¹⁴ Međutim, Izrailj pruži svoju desnicu i položi je na Jefremovu glavu, a svoju levicu na Manasijinu, držeći ruke unakrst, iako je Manasija bio prvenac.

¹⁵ Potom je blagoslovio Josifa, rekavši:

„Bog, čije su puteve sledili preci moji,

Avraham i Isak,

Bog koji je bio moj Pastir

od mladosti moje, pa sve do danas,

¹⁶ Anđeo koji me je od svakog zla izbavljao,

mladiće ove neka blagoslovi.

Neka se po njima spominje ime moje

i ime predaka mojih, Avrahama i Isaka.

Po zemlji neka im se

potomstvo razmnoži.“

¹⁷ Kad je Josif video da je njegov otac položio svoju desnu ruku na Jefremovu glavu, nije mu bilo pravo. Zato je posegnuo za očevom rukom da je premesti sa Jefremove glave na Manasijinu glavu.

[†] 47:31 Septuaginta prevodi *oslonjen na svoj štap*, što sledi prevod Jev 11,21.

¹⁸ Rekao je svome ocu: „Ne tako, oče moj! Položi svoju ruku na glavu ovog drugog, jer je on prvenac.“

¹⁹ Njegov otac je to odbio, rekavši: „Znam, sine moj, znam. Od njega će, takođe, nastati narod, i to veliki narod. Ipak, njegov mlađi brat će biti veći od njega, i njegovo potomstvo će postati mnoštvo naroda.“

²⁰ Tog dana ih je blagoslovio, rekavši:

„Tvojim će imenom blagosiljati Izrailj. Govoriće se:

‘Neka ti Bog učini onako kako *je učinio* Jefremu i Manasiji!’“

Tako je Jefremu dodelio prvenastvo nad Manasijom.

²¹ Izrailj zatim reče: „Evo, uskoro ću umreti, ali Bog će biti s vama i on će vas vratiti u zemlju vaših otaca.

²² Tebi dajem i Sihem, deo više nego tvojoj braći, koji sam lukom i mačem osvojio od Amorejaca.“

49

Jakovljevo zaveštanje

¹ Jakov zatim pozva svoje ostale sinove i reče: „Okupite se da vam kažem šta će se zbiti sa vama u poslednjim danima.

² Okupite se i čujte, sinovi Jakovljevi,
čujte oca svoga Izrailja.

³ Ruvime, prvenče moj,
ti si moja snaga,
prvi plod si moje muževnosti.
Dostojanstvom druge nadmašuješ,
a po snazi ravna ti nema.

⁴ *Ipak*, neobuzdan kao bujica,
ti prvenac nećeš više biti.
Jer na ležaj svoga oca si se popeo,
na postelju si se moju popeo
i tako je oskrnavio.

⁵ Simeun i Levi je braća su rođena,
mačevi njihovi oruđe su nasilja.

⁶ Na većanja njihova ja ne silazio,
niti u savez sa njima ulazio.
Jer u srdžbi ljude su pobili,
iz obešt volove sakatili.

⁷ Proklet bio gnev njihov
jer je prežestok,
i jarost njihova,
jer je preokrutna!
Zato ću ih razdeliti po Jakovu
i rasejati po Izrailju.

⁸ Judo! Braća će te tvoja slaviti;
ruka će tvoja biti na vratu neprijatelja tvojih,
braća tvoja tebi će se klanjati.

⁹ Judo, laviću!
Od plena si, sine, sit otišao;
kao lav je polegao,

kao lavica se ispružio.

Ko sme njega da izaziva?

¹⁰ Žezlo se carsko od Jude odvojiti neće,
ni palica vladarska od njegovih nogu,
dok ne dođe onaj kome pripada,*
kome će se narodi pokoriti.

¹¹ Svoje magare za lozu privezuje,
ždrebe magarice za čokot loze.

Svoju odeću u vinu pere,
svoju haljinu u krvi od vina.

¹² Oči su mu mutne od vina,
zubi su mu beli od mleka.

¹³ Zavulon će živeti na obali mora,
utočište biće brodovima,
do Sidona biće mu granica.

¹⁴ Isahar je magarac koščati
što pod svojim samarom[†] leži.

¹⁵ Videće on da je odmorište zgodno
a zemlja prelepa,
pa će svoja leđa pod teret staviti,
i na službu ropsku će pristati.

¹⁶ Dan će svome narodu suditi;
on je kao svako pleme Izrailjevo.

¹⁷ Nek Dan bude zmija na putu,
ljuta guja pokraj staze
što će konja za petu ujesti,
a konjanik njegov nauznak će pasti.

¹⁸ Tvome se spasenju nadam, Gospode!

¹⁹ Gada će napadati pljačkaši,
no on će im za petama biti.

²⁰ U Asira obilje je hrane,
za careve davaće poslastice.

²¹ Neftalim je košuta slobodna,
koja divnu lanad mladi.[‡]

²² Josif je loza rodna,
loza rodna kraj izvora,
koja grane preko zida pruža.[§]

²³ Ljuto su ga strelci napali,
strelama se na njega okomili,

²⁴ ali luk on čvrsto zapet drži,
mišice mu krepke, ojačale,

* **49:10** Ili: *dok ne dođe onaj kome pripada danak, ili sve dok ne dođe Silom.* † **49:14** Ili: *u toru.* ‡ **49:21** Ili: *Neftalim je krošnjato drvo, što pušta divne grane.* § **49:22** Ili: *Josif je divlji magarac kraj izvora, divlji magarac na obronku.*

rukom Boga, Jakog Jakovljevog,
 zaslugom Pastira, Stene Izrailja,
²⁵ Bogom tvoga oca, koji ti pomaže,
 Svemoćnim koji te blagosilja
 blagoslovima odozgo s nebesa,
 blagoslovima odozdo iz bezdana,
 blagoslovima dojenja i rađanja.

²⁶ Blagoslovi tvoga oca
 od blagoslova drevnih planina su obilniji*,
 od obilja večnih brda izdašnji.
 Nek se oni spuste na glavu Josifovu,
 na teme posvećenog među braćom.

²⁷ Venijamin je vuk grabljivi,
 jutrom jede lovinu,
 a naveče deli plen.“

²⁸ To su sva Izrailjeva plemena, njih dvanaest. Ovo im je njihov otac rekao kad ih je blagosiljao. Svakoga od njih je blagoslovio posebnim blagoslovom.

Jakovljeva smrt

²⁹ Zatim im je zapovedio: „Uskoro ću se pridružiti svome narodu. Sahrinite me sa mojim precima u pećinu koja se nalazi na polju Efrona Hetita.

³⁰ To je pećina na polju Makpeli, prema Mamriji u hananskoj zemlji, koju je Avraham, zajedno s poljem, kupio od Efrona Hetita za mesto sahranjivanja.

³¹ Tamo su sahranjeni Avraham i njegova žena Sara, tamo su sahranjeni Isak i njegova žena Reveka, a tamo sam sahranio i Liju.

³² Polje i pećina na njemu su kupljeni od potomaka Hetita.“

³³ Kad je Jakov dao ova uputstva svojim sinovima, privukao je svoje noge na postelju i izdahnuo, pridruživši se tako svome narodu.

50

Jakovljeva pogreb

¹ Josif se baci preko očevog lica, pa se isplače nad njim i izljubi ga.

² Zatim je zapovedio lekarima koji su bili u njegovoj službi da mu balzamuju oca. Lekari su balzamovali Izrailja.

³ Za to im je trebalo četrdeset dana, jer toliko traje balzamovanje. Egipćani su ga oplakivali sedamdeset dana.

⁴ Kad su dani žalosti prošli, Josif se obrati faraonovim dvoranima: „Ako sam stekao vašu naklonost, prenesite faraonu ovo:

⁵ 'Moj me je otac zakleo, rekavši: 'Evo, bliži mi se kraj. Sahrani me u grobu koji sam načinio za sebe u zemlji hananskoj.' Sada mi dopusti da odem i sahranim svoga oca, a onda ću se vratiti.“

⁶ Faraon mu reče: „Idi i sahrani svoga oca kako te je zakleo.“

⁷ Tako Josif ode da sahrani svoga oca. Sa njim su pošli i svi faraonovi dvorani – uglednici na njegovom dvoru i svi uglednici egipatske zemlje,

⁸ kao i sva njegova porodica, njegova braća i porodica njegovog oca. U gosenskom kraju su ostala jedino njihova deca, ovce i goveda.

⁹ Sa njim su išla i bojna kola i konjanici. Povorka je bila veoma duga.

* **49:26** Ili: *od blagoslova mojih predaka.*

¹⁰ Kad su stigli do Atadovog gumna, koji je s one strane Jordana, održali su veliko i svečano naricanje. *Josif* je održao sedmodnevni obred žalosti za svojim ocem.

¹¹ Kad su stanovnici Hanana videli obred žalosti kod Atadovog gumna, rekli su: „To je egipatski svečani obred žalosti.“ Zato je to mesto nazvano Avel-Misraim*. Ono se nalazi s one strane Jordana.

¹² Jakovljevi sinovi su mu učinili kako im je zapovedio.

¹³ Njegovi sinovi su ga odneli u hanansku zemlju i sahranili u pećini na polju Makpela kod Mamrije. To polje je Avraham kupio od Efrona Hetita za sahranjivanje.

¹⁴ Nakon što je sahranio svoga oca, Josif se vratio u Egipat, on i njegova braća, i svi koji su pošli sa njim da sahrani svoga oca.

Josif teši braću

¹⁵ Videvši da im je otac mrtav, Josifova braća rekoše: „Šta ako je Josif još uvek kivan na nas, pa nam uzvratiti za sve zlo što smo mu naneli?“

¹⁶ Zato poruče oni Josifu: „Pred svoju smrt, tvoj otac je zapovedio:

¹⁷ 'Ovako recite Josifu: 'Oprosti svojoj braći nepravdu i greh koji su učinili postupajući onako zlo prema tebi.' Oprosti, stoga, nepravdu slugama Boga tvoga oca.'" Josif se zaplakao kad su mu to rekli.

¹⁸ Njegova braća lično dođu k njemu, bace se pred njega i kažu mu: „Evo nas, tvoji smo robovi!“

¹⁹ Ali Josif im reče: „Ne bojte se! Pa, zar sam ja umesto Boga?

²⁰ Vi ste smišljali da mi naudite, ali Bog je to okrenuo na dobro. To je učinio da bi sačuvao na životu mnoge narode, kako to i jeste danas.

²¹ Zato se ne bojte! Ja ću se brinuti za vas i vašu decu.“ Tako ih je umirio ljubaznim rečima.

Josifova smrt

²² Josif je ostao u Egiptu sa porodicom svoga oca. Živeo je stotinu deset godina.

²³ Josif je dočekao da vidi Jefremovu decu do trećeg kolena. Mahirovi sinovi, Manasijini unuci su se takođe rodili na Josifovim kolenima.

²⁴ Josif se obrati svojoj braći: „Evo, uskoro ću umreti. Bog će vas svakako posetiti i odvesti vas iz ove zemlje u zemlju koju je pod zakletvom obećao Avrahamu, Isaku i Jakovu.“

²⁵ Tada je Josif zakleo sinove Izrailjeve: „Bog će vam svakako priteći u pomoć. Tada ćete poneti moje kosti odavde.“

²⁶ Josifu je bilo stotinu deset godina kad je umro. Zatim su ga balzamovali i u Egiptu ga položili u kovčeg.

* **50:11** *Avel-Misraim znači Egipatska žalost.*

Izlazak ili Druga knjiga Mojsijeva

Izrailjci potlačeni u Egiptu

¹ Ovo su imena sinova Izrailjevih koji su otišli sa Jakovom u Egipat, svaki sa svojom porodicom:

² Ruvim, Simeun, Levi i Juda,

³ Isahar, Zavulon, Venijamin,

⁴ Dan, Neftalim, Gad i Asir.

⁵ Jakovljevih potomaka bilo je ukupno sedamdeset. Josif je već bio u Egiptu.

⁶ Potom Josif umre, a umru i njegova braća i sav onaj naraštaj.

⁷ Sinovi Izrailjevi su bili rodni, pa su se razmnožili. Postali su brojni i veoma silni, tako da su napunili zemlju.

⁸ Tada je nad Egiptom zavladao novi car koji nije poznavao Josifa.

⁹ On je rekao svome narodu: „Evo, izrailjski narod je postao brojniji i moćniji od nas.

¹⁰ Hajde da postupimo mudro s njima, da ne bi postali još brojniji. Inače, ako izbije rat, oni će se udružiti s našim neprijateljima i zaratiti protiv nas, te napustiti zemlju.“

¹¹ Stoga postave nad njima nadglednike da ih tlače prinudnim radom. Oni su faraonu izgradili gradove-skladišta, Pitom i Ramesu.

¹² Ali, što su ih više tlačili, Izrailjci su bivali još brojniji i napredniji, tako da su se Egipćani užasnuli od njih.

¹³ Zato su ih Egipćani terali na ropski rad.

¹⁴ Zagorčavali su im život teškim radovima: pravljenjem maltera i opeke i raznim poljskim radovima. Sve ropske poslove su im nemilosrdno nametali.

¹⁵ Egipatski car je rekao i jevrejskim babicama, od kojih je jednoj bilo ime Šifra, a drugoj Fua:

¹⁶ „Kad pomažete Jevrejka pri porođaju, obratite pažnju na pol deteta: ako je muško, ubijte ga, a ako je žensko, neka živi.“

¹⁷ Ali babice su se bojale Boga i nisu učinile kako im je egipatski car naredio, nego su ostavljale u životu mušku decu.

¹⁸ Zato je egipatski car pozvao babice i upitao ih: „Zašto ste to činile? Zašto ste ostavljale u životu mušku decu?“

¹⁹ Babice odgovore faraonu: „Jevrejke nisu kao egipatske žene. One su jače, pa rode pre nego što babica dođe k njima.“

²⁰ Bog je bio dobar prema babicama, a narod izrailjski se još više umnožio i postao veoma silan.

²¹ A pošto su se babice bojale Boga, on im je osnovao porodice.

²² Tada je faraon naredio celom narodu: „Svako muško dete koje se rodi Jevrejima neka se baci u Nil, a ženska deca neka se ostave u životu.“

2

Mojsijevo rođenje

¹ U to vreme neki čovek iz Levijevog plemena ode i oženi jednu devojkicu iz istog plemena.

² Žena začne i rodi sina. Videvši da je lep, krila ga je tri meseca.

³ Kad više nije mogla da ga krije, uzela je košaru od papirusove trske, oblepila je smolom i katranom, stavila dečaka u nju i položila je u trsku kraj Nila.

⁴ Njegova sestra je stala podalje, da vidi šta će se desiti s njim.

⁵ No, u Nil siđe faraonova ćerka da se okupa, dok su njene pratilje šetale uz obalu Nila. Uto spazi košaru u trsci, pa pošalje sluškinju da je donese.

⁶ Otvorivši je, ugleda dete! Dečak je plakao. Sažalivši se nad njim, reče: „Ovo je jedno od jevrejske dece.“

⁷ Onda njegova sestra upita faraonovu ćerku: „Hoćeš li da odem i potražim ti dojilju među Jevrejka da ti doji dete?“

⁸ „Idi“ – reče joj faraonova ćerka. Devojka ode i pozove detetovu majku.

⁹ Faraonova ćerka joj reče: „Uzmi ovo dete i odgoji mi ga, a ja ću ti plaćati.“ Tako je žena uzela dete i odgojila ga.

¹⁰ Kad je dečak porastao, odvela ga je faraonovoj ćerki, koja ga je posinila. Dala mu je ime „Mojsije“*, rekavši: „Zato što sam ga izvadila iz vode.“

Mojsije beži u Madijan

¹¹ Jednog dana, kad je Mojsije odrastao, ode on među svoje sunarodnike i vide njihov mukotrpan rad. Tada je video da jedan Egipćanin tuče jednog Jevrejina – jednog od njegovih sunarodnika.

¹² Mojsije se obazre oko sebe, i kad je video da nema nikoga, smrtno udari Egipćanina i sakrije ga u pesak.

¹³ Kada je došao sledećeg dana, video je dva Jevrejina kako se tuku. „Zašto tučeš svoga druga?“ – reče on krivcu.

¹⁴ Ovaj odgovori: „Ko je tebe postavio za glavara i sudiju nad nama? Hoćeš li i mene da ubiješ kao što si ubio onog Egipćanina?“ Mojsije se uplaši, pa reče: „Nema sumnje, već se zna o ovome!“

¹⁵ Kad je faraon ovo čuo, hteo je da pogubi Mojsija. Ali Mojsije pobegne od faraona i skloni se u madijansku zemlju. Tamo je seo kod jednog bunara.

¹⁶ A madijanski sveštenik je imao sedam ćerki. Dođu one da zahvate vodu i napune pojila, da napoje stado ovaca svoga oca.

¹⁷ Međutim, dođu neki pastiri, pa ih oteraju. Tada Mojsije ustane i odbrani ih, te napoji njihovo stado.

¹⁸ Vrate se one svome ocu Raguilu, a on ih upita: „Zašto ste se danas tako brzo vratile?“

¹⁹ One odgovore: „Neki Egipćanin nas je odbranio od pastira. Čak nam je zahvatio vode i napojio stado.“

²⁰ „Pa, gde je on? – upita on svoje ćerke. Zašto ste ostavile tog čoveka? Pozovite ga na obed.“

²¹ Mojsije je pristao da ostane kod tog čoveka, a ovaj je dao Mojsiju svoju ćerku Seforu za ženu.

²² Ona začne i rodi sina. Mojsije mu je dao ime „Girsam“†, rekavši: „Ja sam došljak u tuđoj zemlji.“

Bog se seća svog saveza

²³ Posle mnogo vremena umre egipatski car. Izrailjci su stenjali pod ropstvom. Ipak, iz ropstva se njihov vapaj uzdigao do Boga.

²⁴ Gospod je čuo njihove uzdisaje, i setio se svoga saveza sa Avrahamom, Isakom i Jakovom.

²⁵ Bog je pogledao na Izrailjce i prepoznao ih.

* 2:10 Ime Mojsije zvuči poput jevrejskog glagola *izvučen, izvađen*. † 2:22 Ime Girsam znači *Došljak sam tamo*.

3

Bog se otkriva Mojsiju u gorućem grmu

¹ Jednom je Mojsije čuvao ovce Jotora, svoga tasta, madijanskog sveštenika. Goneći stado po pustari, dođe do Božije gore, do Horiva.

² Tu mu se ukaže Anđeo Gospodnji u plamtećem ognju iz jednog grma. Pogleda on, kad ono, grm gori, ali ne sagoreva.

³ Mojsije reče u sebi: „Hajde da priđem i osmotrim ovu čudnu pojavu, zašto grm ne sagoreva.“

⁴ Kad je Gospod video da prilazi da osmotri, Bog ga zovne iz grma: „Mojsije, Mojsije!“ „Evo me“ – odazva se Mojsije.

⁵ Bog mu reče: „Ne prilazi ovamo! Izuj obuću sa svojih nogu, jer je mesto na kome stojiš sveto tlo.“

⁶ On nastavi: „Ja sam Bog tvoga oca; Bog Avrahamov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi.“ Mojsije na to zakloni svoje lice, jer se bojao da gleda u Boga.

⁷ Gospod mu *opet* reče: „Uistinu sam video nevolje moga naroda u Egiptu i čuo njegov vapaj zbog njegovih tlačitelja. Poznate su mi njegove muke.

⁸ Zato sam sišao da ga izbacim iz ruku egipatskih, te da ih odvedem iz egipatske zemlje u dobru i prostranu zemlju, u zemlju kojom teku med i mleko, u zemlju Hananaca, Hetita, Amorejaca, Ferežana, Evejaca i Jevusejaca.

⁹ I evo, sad je vapaj Izrailjaca došao k meni, a i lično sam video kako ih Egipćani tlače.

¹⁰ A sad hajde da te pošaljem k faraonu da izvedeš moj narod, Izrailjce, iz Egipta.“

¹¹ Mojsije reče Bogu: „Ko sam ja da idem pred faraona i da izvedem Izrailjce iz Egipta?“

¹² Bog mu reče: „Ja ću biti s tobom, a ovo će biti znak da te ja šaljem: kad izvedeš narod iz Egipta, služićete Bogu na ovoj gori.“

¹³ Mojsije upita Boga: „Ako odem k Izrailjcima i kažem im: 'Bog vaših otaca me je poslao k vama', šta da im kažem ako me upitaju: 'Kako mu je ime?'“

¹⁴ „Ja sam onaj koji jesam“ – odgovori Bog Mojsiju i nastavi: „Ovako kaži Izrailjcima: 'Ja Jesam' me je poslao k vama.“

¹⁵ Bog još reče Mojsiju: „Ovako reci Izrailjcima: 'Gospod*, Bog vaših otaca, Bog Avrahamov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi, me je poslao k vama.

To je moje ime doveka;

po njemu neka me pamte

od kolena do kolena.’

¹⁶ Idi i okupi izrailjske starešine, pa im reci: 'Gospod, Bog vaših otaca, Bog Avrahamov, Isakov i Jakovljevi mi se ukazao i rekao mi: „Posetio sam vas i video šta vam se čini u Egiptu.

¹⁷ Zato izjavljujem: ja ću vas izvesti iz egipatske bede u zemlju Hananaca, Hetita, Amorejaca, Ferežana, Evejaca i Jevusejaca, u zemlju kojom teku med i mleko.“

¹⁸ Oni će te poslušati, a ti ćeš otići sa izrailjskim starešinama k egipatskom caru, pa ćete mu reći: 'Gospod, Bog Jevreja, nas je sreo. Dozvoli nam sad da odemo tri dana hoda u pustinju, da prinesemo žrtvu Gospodu, Bogu svojemu.’

¹⁹ Ipak, ja znam da vam egipatski car neće dati da odete ako ga ne natera moćna ruka.

²⁰ Zato ću ispružiti svoju ruku i udariti Egipat svakojakim čudesima koja ću učiniti u njemu. Posle toga će vas pustiti.

²¹ Još ću učiniti da se Egipćani odobrovolje prema ovom narodu, pa kad pođete, nećete otići praznih ruku.

* **3:15** U izvornom tekstu *Jahve*. Međutim, nakon rušenja jerusalimskog hrama u 587. pre Hrista, Jevreji su sve manje koristili ovo Božije ime, da bi zaštitili njegovu svetost, to jest, da bi sprečili lakomisleno i neodgovorno izgovaranje Božijeg imena. Umesto tog imena koristili su reč *Adonaj* (Gospod). Pošto mnogi prevodi koriste ime *Gospod*, i mi ćemo se držati ovog pravila.

²² Svaka žena će zatražiti od svoje susetke ili od stanarke u svojoj kući predmete od srebra i zlata, i odeću. Sve to stavite na svoje sinove i ćerke. Tako ćete opliniti Egipat.“

4

Bog čudesima ubeđuje Mojsija

¹ Ali Mojsije odgovori: „A šta ako mi ne poveruju i ne poslušaju me? Šta ako kažu: 'Gospod ti se nije ukazao'?“

² Gospod ga upita: „Šta je to u tvojoj ruci?“

„Štap“ – odgovori ovaj.

³ Bog mu reče: „Baci ga na zemlju!“ Mojsije baci štap na zemlju i ovaj se pretvori u zmiju. Mojsije ustukne od nje.

⁴ Gospod reče Mojsiju: „Pruži ruku i uhvati je za rep!“ Mojsije pruži ruku i uhvati je za rep, a ona se opet pretvori u štap u njegovoj ruci.

⁵ „Eto, tako će poverovati da ti se ukazao Gospod, Bog njihovih otaca, Bog Avrahamov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi.“

⁶ Gospod mu ponovo reče: „Uvuci svoju ruku u nedra!“ On uvuče svoju ruku u nedra. On izvuče ruku, a ono, ruka mu sva u gubi, *bela* kao sneg.

⁷ Bog mu zatim reče: „Vrati svoju ruku u nedra!“ Mojsije vrati ruku u nedra. Kad je izvukao, opet je bila kao *i ostalo* telo.

⁸ Bog reče: „Ako ti ne poveruju i ne poslušaju svedočanstvo prvog znaka, poverovaće svedočanstvu drugog znaka.“

⁹ A ako ne poveruju ni ovim dvoma znacima i ne poslušaju te, ti uzmi vode iz Nila i prolij na tlo, pa će se voda koju si uzeo iz Nila na tlu pretvoriti u krv.“

¹⁰ Ali Mojsije reče Gospodu: „Oprosti, Gospode, ali ja nisam rečit čovek. Nisam bio ni ranije, a nisam ni sad dok govoriš svome sluzi. Sporo govorim, a jezik mi se zapetlja.“

¹¹ Gospod mu odgovori: „Ko je dao usta čoveku? Ko ga čini nemim ili gluvim? Ko mu daje vid ili ga čini slepim? Zar nisam to ja, Gospod?“

¹² Zato idi sad, ja ću biti s tobom kad budeš govorio i poučiti te šta da kažeš.“

¹³ No, Mojsije reče: „Molim te, Gospode, pošalji nekog drugog.“

¹⁴ Gospod se na to razgnevi na Mojsija, pa mu reče: „Nije li Aron, Levit, tvoj brat? Znam da je on veoma rečit. Evo, on ti upravo izlazi u susret. Kad te bude video, od srca će ti se obradovati.“

¹⁵ Ti ćeš govoriti s njim i preneti mu ove reči. Ja ću biti s tobom i s njim kad budete govorili, i poučiti vas šta da radite.

¹⁶ On će govoriti narodu umesto tebe; on će ti biti umesto usta, a ti ćeš njemu biti umesto Boga.

¹⁷ Uzmi ovaj štap u svoju ruku. Njime ćeš činiti znakove.“

Mojsije se vraća u Egipat

¹⁸ Mojsije se vrati svome tastu Jotoru, pa mu reče: „Dopusti mi da se vratim svojoj braći koja su u Egiptu, da vidim jesu li još u životu.“

„Pođi u miru“ – reče Jotor Mojsiju.

¹⁹ Zatim Gospod reče Mojsiju u Madijanu: „Idi, vrati se u Egipat, jer su pomrli svi koji su hteli da te ubiju.“

²⁰ Mojsije uzme svoju ženu i svoje sinove, posadi ih na magarca, pa se vrati u egipatsku zemlju. U ruku je uzeo štap Božiji.

²¹ Gospod reče Mojsiju: „Kad se vratiš u Egipat, gledaj da pred faraonom učiniš sva čudesa za koja sam ti dao moć. *Ipak*, ja ću otvrdnuti njegovo srce, tako da neće pustiti narod da ode.“

²² A faraonu ćeš reći ovo: 'Govori Gospod: Izrailj je moj sin prvenac.

²³ Rekao sam ti: „Pusti mog sina da mi služi. Odbiješ li da ga pustiš, čuvaj se: ja ću ubiti tvog prvenca.““

²⁴ Ali kad su na putu stali da prenoće, Gospod navali *na Mojsija* da ga ubije.

²⁵ Tada Sefora uzme kameni nož i obreže svoga sina, te se kožicom dotakne *Mojsijevih* nogu i reče: „Ti si mi krvav muž.“

²⁶ Tada ga je *Gospod* ostavio. Tom prilikom je rekla: „Krvav muž“, *misleći* na obrezanje.

²⁷ Gospod reče Aronu: „Pođi u pustinju da sretneš Mojsija.“ On pođe. Kad se sastao sa Mojsijem na Božijoj gori, poljubio ga je.

²⁸ Tada je Mojsije ispričao Aronu sve što je Gospod rekao kad ga je poslao, i o svim znacima koje mu je naredio *da učini*.

²⁹ Zatim Mojsije i Aron odu i okupe sve izrailjske starešine.

³⁰ Aron je ispričao sve što je Gospod rekao Mojsiju, a Mojsije je učinio znakove na oči naroda.

³¹ Narod je tome poverovao. A kad su čuli da je Gospod posetio Izrailjce i da je video njihov jad, pali su na kolena i poklonili se *Gospodu*.

5

Susret s faraonom

¹ Nakon toga Mojsije i Aron odu k faraonu i reknu mu: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Pusti moj narod da ode i u moju čast proslavi praznik u pustinji.'“

² Ali faraon odgovori: „Ko je taj Gospod, pa da poslušam šta on kaže, i da pustim Izrailjce da odu? Ja tog Gospoda ne znam, a niti ću pustiti Izrailjce da odu.“

³ „Bog Jevreja se sreo sa nama – odgovore oni. Zato nas pusti da odemo tri dana hoda u pustinju i prinesemo žrtvu Gospodu, Bogu svojem, da nas ne udari pomorom ili mačem.“

⁴ Nato egipatski car reče: „Mojsije i Arone, zašto odvrćate narod od njegovog posla? Vratite se svome poslu!“

⁵ Faraon još reče: „Eto, sad kad se narod u zemlji toliko umnožio, vi ih sprečavate u poslu.“

⁶ Tog istog dana faraon naredi upravnicima ropske tlake i njihovim nadzornicima:

⁷ „Ne opskrbljujte više narod slamom za pravljenje opeke kao do sada. Neka idu sami i skupljaju slamu.“

⁸ Ipak, zahtevajte od njih istu količinu opeke koju su pravili do sad. Ne smanjujte je. To su lenštine! Zato i viču: 'Idemo da prinesemo žrtvu svome Bogu!'

⁹ Naterajte taj svet da još teže radi; kad budu radili, neće obraćati pažnju na izmišljotine.“

¹⁰ Upravnici ropske tlake i nadzornici dođu i objave narodu: „Ovako kaže faraon: 'Neću vas više opskrbljivati slamom.'“

¹¹ Idite sami i skupljajte je gde god je nađete. Ipak, posao vam neću olakšati.“

¹² Zato se narod razide po celoj egipatskoj zemlji da skuplja strnjiku umesto slame.

¹³ Upravnici ropske tlake su ih terali govoreći: „Dovršite svoj dnevni posao, kao kad ste dobijali slamu.“

¹⁴ A izrailjske nadzornike, koje su faraonovi upravnici ropske tlake postavili, tukli su i ispitivali: „Zašto ni juče ni danas niste napravili propisanu količinu opeke kao ranije?“

¹⁵ Izrailjski nadzornici dođu i zavape k faraonu: „Zašto ovako postupaš sa svojim slugama?“

¹⁶ Slama se više ne daje tvojim slugama, a ipak se od nas traži: 'Napravite opeku!' Evo, sad i tuku tvoje slugu, a kriv je tvoj narod.“

¹⁷ Ali faraon reče: „Lenštine ste vi, lenštine! Zato i kažete: 'Idemo da prinesemo žrtvu Gospodu.'"

¹⁸ Vraćajte se na posao! Slama vam se neće davati, ali morate napraviti istu količinu opeke.“

¹⁹ Izrailjski nadzornici su videli da im se loše piše zbog naredbe: „Ne smanjujte dnevnu količinu opeke.“

²⁰ Kad su otišli od faraona, nabasali su na Mojsija i Arona, koji su ih čekali.

²¹ Nadzornici im rekoše: „Neka vas Gospod ima na oku i sudi vam, jer ste nas omrazili kod faraona i njegovih dvorana; dali ste im mač u ruke da nas pobiju.“

²² Mojsije se obrati Gospodu i reče: „O, Gospode, zašto si uvalio u nevolju ovaj narod? Zašto si me poslao?”

²³ Od kako sam stupio pred faraona da govorim u tvoje ime, on sve gore postupa s ovim narodom, a ti ništa ne činiš da izbaviš svoj narod.“

6

Bog potvrđuje svoje obećanje da će osloboditi Izrailjce

¹ Tada Gospod reče Mojsiju: „Sada ćeš videti šta ću učiniti faraonu. Moja moćna ruka će ga naterati da pusti Izrailjce; moja moćna ruka će ga naterati da ih istera iz svoje zemlje.“

² Još reče Bog Mojsiju: „Ja sam Gospod.“

³ Avrahamu, Isaku i Jakovu sam se objavio pod imenom Bog Svemoćni. Ipak, njima se nisam otkrio pod imenom Gospod*.

⁴ Šta više, sklopio sam svoj savez s njima da ću im dati hanansku zemlju, zemlju gde su živeli kao stranci.

⁵ A još sam čuo i uzdisanje Izrailjaca koje Egipćani drže u ropstvu, pa sam se setio svoga saveza.

⁶ Zato reci Izrailjcima: 'Ja sam Gospod; ja ću vas izbaviti od egipatskog jarma i osloboditi vas od ropstva. Ja ću ispružiti svoju mišicu da ih strogo kaznim, i tako vas otkupim.

⁷ Uzeću vas sebi za narod, i ja ću biti vaš Bog. Tada ćete znati da sam vas ja, Gospod, vaš Bog, oslobodio od egipatskog jarma.

⁸ Ja ću vas odvesti u zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati Avrahamu, Isaku i Jakovu; ja ću vam je dati u posed. Ja sam Gospod.“

⁹ Mojsije je to preneo Izrailjcima, ali oni nisu hteli da ga slušaju, jer im je duh klonuo od teškog ropstva.

¹⁰ Tada Gospod reče Mojsiju:

¹¹ „Idi i reci faraonu, egipatskom caru, da pusti Izrailjce da odu iz njegove zemlje.“

¹² Ali Mojsije reče Gospodu: „Evo, kad me Izrailjci nisu poslušali, kako će faraon poslušati mene koji sam nevešt u govoru?“

¹³ No, Gospod je ponovio što je već rekao Mojsiju i Aronu: zapovedio im je da idu k Izrailjcima, i da kažu faraonu, egipatskom caru, da pusti Izrailjce iz Egipta.

Ruvimov, Simeunov i Levijev rodoslov

¹⁴ Ovo su glavari rodova.

Sinovi Izrailjevog prvenca Ruvima:

Enoh, Faluj, Esron i Harmija.

To su rodovi Ruvimovi.

¹⁵ Sinovi Simeunovi:

Jemuilo, Jamin, Aod, Jakin, Cohar i Saul, sin jedne Hananke.

To su rodovi Simeunovi.

* **6:3** U izvornom tekstu *Jahve*. Vidi više u podložnoj napomeni 2. Moj 3,15.

¹⁶ Ovo su imena Levijevih sinova s njihovim rodoslovom:

Girson, Kat i Merarije.

Levi je živeo stotinu trideset sedam godina.

¹⁷ Girsonovi sinovi su:

Lovenije i Semaj sa svojim porodicama.

¹⁸ Katovi sinovi su:

Amram, Isar, Hevron i Ozilo.

Kat je ukupno živeo stotinu trideset tri godine.

¹⁹ Merarijevi sinovi su:

Molija i Musija.

To su Levijevi rodovi po svojim porodicama.

²⁰ Amram se oženio svojom tetkom Johavedom, koja mu je rodila Arona i Mojsija.

Amram je ukupno živeo stotinu trideset sedam godina.

²¹ Isarovi sinovi su:

Korej, Nefeg i Zihrije.

²² Ozilovi sinovi su:

Misailo, Elisafan i Sitrija.

²³ Aron se oženio Jelisavetom, ćerkom Aminadavovom, sestrom Nasonovom, koja mu je rodila Nadava, Avijuda, Eleazara i Itamara.

²⁴ Korejevi sinovi su:

Asir, Elkana i Avijasaf.

To su Korejeve porodice.

²⁵ Aronov sin, Eleazar, se oženio jednom od Futilovih ćerki, koja mu je rodila Finesa.

To su glavari levitskih rodova po svojim porodicama.

²⁶ To je onaj Aron i onaj Mojsije kojima je Gospod rekao: „Izvedite Izrailjce iz Egipta po njihovim četama.“

²⁷ To su isti Mojsije i Aron koji su rekli faraonu, egipatskom caru, da pusti Izrailjce iz Egipta.

Završetak izveštaja o Mojsijevom poslanju

²⁸ Onog dana kad je Gospod govorio Mojsiju u Egiptu,

²⁹ rekao mu je: „Ja sam Gospod. Reci faraonu, egipatskom caru, sve što ti ja kažem.“

³⁰ Ali Mojsije odgovori Gospodu: „Nevešt sam ja u govoru. Kako će me faraon poslušati?“

7

¹ Gospod je odgovorio Mojsiju: „Vidi! Postavio sam te da budeš kao Bog faraonu, a tvoj brat Aron biće tvoj prorok.

² Ti ćeš govoriti sve što sam ti zapovedio, a Aron će reći faraonu da pusti Izrailjce iz svoje zemlje.

³ Ja ću, pak, otvrdnuti faraonovo srce, i izvesti mnogo svojih znakova i čuda u Egiptu.

⁴ Pošto vas faraon neće poslušati, ja ću zamahnuti svojom rukom na Egipat i udariti ga velikim kaznama, pa ću izvesti svoje čete, svoj narod, Izrailjce, iz Egipta.

⁵ Kad pružim svoju ruku na Egipat i izvedem Izrailjce iz njihove sredine, Egipćani će znati da sam ja Gospod.“

⁶ Mojsije i Aron su učinili onako kako im je Gospod zapovedio.

⁷ Mojsiju je bilo osamdeset, a Aronu osamdeset tri godine kad su govorili s faraonom.

Štap se pretvara u zmiju

⁸ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

⁹ „Kad faraon zatraži od vas: 'Učinite kakvo čudo', ti onda reci Aronu: 'Uzmi štap i baci ga pred faraona', a štap će se pretvoriti u zmiju.“

¹⁰ Mojsije i Aron stupe pred faraona i učine onako kako im je Gospod zapovedio. Aron baci štap pred faraona i pred njegove dvorane, koji se pretvori u zmiju.

¹¹ Ali faraon pozove mudrace i gatare, te ovi vračari učine isto svojim čaranjem.

¹² Svaki od njih baci svoj štap, i svaki se pretvori u zmiju. Međutim, Aronov štap proguta njihove štapove.

¹³ Ali faraonovo srce je otvrdnulo, te ih nije poslušao, baš kako je Gospod i rekao.

Prva pošast: krv

¹⁴ Gospod reče Mojsiju: „Faraonovo srce je tvrdo, te odbija da pusti narod.

¹⁵ Idi k faraonu ujutro, kad on dolazi k vodi, i čekaj na obali Nila da ga sretneš. U ruku uzmi štap koji se bio pretvorio u zmiju.

¹⁶ Reci mu ovo: 'Gospod, Bog Jevreja, poslao me je k tebi da ti kažem: „Pusti moj narod da mi služi u pustinji.“ Ali ti, evo, sve do sad nisi poslušao.

¹⁷ Govori Gospod: „Po ovome ćeš znati da sam ja Gospod. Evo, štapom koji mi je u ruci udariću po vodi u Nilu, pa će se pretvoriti u krv.

¹⁸ Ribe u Nilu će uginuti, a Nil će se tako usmrdeti, da će se Egipćanima gaditi da piju vodu iz njega.““

¹⁹ Gospod još reče Mojsiju: „Reci Aronu: 'Uzmi svoj štap i pruži svoju ruku nad egipatske vode: nad njihove reke, prokope, jezera, i na sva sabirališta vode, pa će se pretvoriti u krv.' Krvi će biti po celom Egiptu, čak i u drvenim i kamenim posudama.“

²⁰ Mojsije i Aron učine onako kako im je Gospod zapovedio. Aron podigne svoj štap i na oči faraona i njegovih dvorana udari po vodi u Nilu, na šta se sva voda u Nilu pretvori u krv.

²¹ Sva riba u Nilu je uginula, a Nil se tako usmrdeo da Egipćani nisu mogli da piju vodu iz njega. Krvi je bilo po celom Egiptu.

²² Ali i gatar egipatski učine isto svojim čaranjem. No, faraonovo srce je i dalje bilo tvrdo, te ih nije poslušao, baš kako je Gospod rekao.

²³ Faraon se okrenuo i otišao u svoj dvor, ne uzimajući ni ovo k srcu.

²⁴ Sav je Egipat počeo da kopa oko Nila, jer nisu mogli da piju vodu iz Nila.

²⁵ Tako je prošlo sedam dana od kako je Gospod udario Nil.

8

Druga pošast: žabe

¹ Gospod reče Mojsiju: „Idi k faraonu i reci mu: 'Govori Gospod: „Pusti moj narod da mi služi.

² Ali ako odbiješ da ih pustiš, čuvaj se: ja ću svu zemlju kazniti žabama.

³ Nil će vrveti žabama. One će se uvući u tvoj dvor, u tvoju spavaću sobu, u tvoju postelju, u domove tvojih dvorana i tvog naroda, u tvoje pećnice i naćve.

⁴ Žabe će skakati po tebi, tvome narodu i po svim tvojim dvoranima.““

⁵ Gospod nastavi da govori Mojsiju: „Reci Aronu: 'Ispruži svoju ruku sa svojim štapom nad reke, prokope i jezera, i učini da žabe izađu i navale na egipatsku zemlju.““

⁶ Aron ispruži svoju ruku nad egipatske vode i žabe izađoše i prekriše egipatsku zemlju.

⁷ Ali i gatar su to isto učinili svojim čaranjem; i oni su učinili da žabe izađu i navale na egipatsku zemlju.

⁸ Tada faraon pozove Mojsija i Arona i reče im: „Molite se Gospodu da odstrani žabe od mene i moga naroda, pa ću pustiti narod da prinese žrtvu Gospodu.“

⁹ Mojsije odgovori faraonu: „Ti imaš čast da mi kažeš kad hoćeš da se molim za tebe, za tvoje dvorane i za tvoj narod, da se žabe povuku od tebe, i tvojih kuća, i da ostanu u Nilu.“

¹⁰ „Sutra“ – odgovori faraon.

Mojsije reče: „Neka bude kako si rekao, da znaš da niko nije kao Gospod, naš Bog.

¹¹ Žabe će se povući od tebe, tvojih domova, od tvojih dvorana i od tvoga naroda; ostaće samo u Nilu.“

¹² Kad su Mojsije i Aron otišli od faraona, Mojsije zavapi k Gospodu zbog žaba, koje je doveo na faraona.

¹³ Gospod je učinio kako je Mojsije rekao: žabe su uginule po kućama, dvorištima i poljima.

¹⁴ Na gomile su ih skupljali, pa se zemlja usmrдела od njih.

¹⁵ No, kada je faraon video da je nastalo olakšanje, otvrdnuo je srce, te ih nije poslušao, baš kako je Gospod rekao.

Treća pošast: komarci

¹⁶ Gospod reče Mojsiju: „Reci Aronu: 'Zamahni svojim štapom i udari po prašini na tlu, i ona će se pretvoriti u komarce po celom Egiptu.'“

¹⁷ Tako su i učinili. Aron ispruži svoju ruku i udari njime po prašini na tlu. Komarci se stuše na ljude i na stoku. Sva prašina na tlu se pretvorila u komarce po celom Egiptu.

¹⁸ Gatari su takođe pokušali da stvore komarce svojim čaranjem, ali nisu mogli.

Tako su se komarci stušili na ljude i na stoku.

¹⁹ Tada gatari rekoše faraonu: „To je prst Božiji!“ Ali faraonovo srce je i dalje bilo tvrdo, i nije ih poslušao, baš kako je Gospod rekao.

Četvrta pošast: obadi

²⁰ Gospod reče Mojsiju: „Ustani u rano jutro i stupi pred faraona kad dolazi k vodi, pa mu reci: 'Ovo govori Gospod: pusti moj narod da mi služi.

²¹ Jer ako ne pustiš moj narod, čuvaj se: pustiću obade na tebe, na tvoje dvorane, na tvoj narod, i na tvoje kuće. Egipatske kuće će se napuniti obadima. Čak će i tlo na kome stoje vrveti od njih.

²² Ipak, u taj dan ću izuzeti gosenski kraj, gde moj narod živi; tamo neće biti obada. Tako ćeš znati da sam ja, Gospod, u ovoj zemlji.

²³ Tako ću napraviti razliku između tvog i mog naroda. Ovaj znak će se pokazati sutra.”

²⁴ Gospod tako i učini. Rojevi obada navale u faraonov dvor i u kuće njegovih dvorana. Sva je egipatska zemlja nastradala od obada.

²⁵ Faraon pozva Mojsija i Arona i reče im: „Idite i prinesite žrtvu svome Bogu, ali tu, u zemlji.“

²⁶ Mojsije mu odgovori: „Bilo bi neprimereno učiniti tako nešto. Žrtve koje prinosimo Gospodu, našem Bogu, Egipćanima su odvratne. Ako, dakle, na njihove oči prinesemo žrtve koje su Egipćanima odvratne, neće li nas kamenovati?

²⁷ Zato moramo da odemo tri dana hoda u pustinju da prinesemo žrtve Gospodu, našem Bogu, kako nam je zapovedio.“

²⁸ „Pustiću vas da odete u pustinju i prinesete žrtve Gospodu, svome Bogu – reče faraon – pod uslovom da ne idete predaleko. Pomolite se i za mene.“

²⁹ Mojsije reče: „Evo, čim odem od tebe, ja ću se pomoliti Gospodu, i sutra će se obadi udaljiti od faraona, od njegovih dvorana, i od njegovog naroda. Samo da nas faraon opet ne prevari, te ne pusti narod da prinese žrtve Gospodu.“

³⁰ Kad je Mojsije otišao od faraona, pomolio se Gospodu.

³¹ Gospod je učinio što je Mojsije tražio; obadi su se udaljili od faraona, od njegovih dvorana i od njegovog naroda. Ni jedan jedini nije ostao.

³² Ali faraon je i ovaj put otvrdnuo srce, pa nije pustio narod.

9

Peta pošast: pomor stoke

¹ Tada Gospod reče Mojsiju: „Idi k faraonu i reci mu: 'Ovako kaže Gospod, Bog Jevreja: pusti moj narod da mi služi.

² Jer ako odbiješ da ih pustiš, te ih i dalje budeš zadržavao,

³ čuvaj se: ruka će Gospodnja udariti velikim pomorom tvoju stoku u poljima: tvoje konje, magarce, kamile, krupnu i sitnu stoku.

⁴ Ali Gospod će napraviti razliku između stoke Izrailjaca i stoke Egipćana, tako da ništa što pripada Izrailjcima neće uginuti.“

⁵ Gospod je odredio i vreme za to, rekavši: „Sutra će Gospod učiniti ovo u zemlji.“

⁶ Gospod je to i učinio sutradan: sva egipatska stoka je uginula, dok od izrailjske stoke nijedno grlo nije uginulo.

⁷ Faraon pošalje *ljude* da se raspitaju, i zaista, ni jedno grlo koje pripada Izrailjcima nije uginulo. Ipak, faraonovo srce je ostalo tvrdo, pa nije pustio narod da ide.

Šesta pošast: čirevi

⁸ Tada Gospod reče Mojsiju i Aronu: „Uzmite iz peći nekoliko punih šaka pepela, pa neka ga Mojsije, na faraonove oči, baci prema nebu.

⁹ Od toga će nastati sitna prašina koja će se razleteti po celoj egipatskoj zemlji, i od koje će po ljudima i životinjama izbijati veliki čirevi puni gnoja širom Egipta.“

¹⁰ Oni uzmu pepela iz peći i stanu pred faraona. Onda Mojsije baci pepeo prema nebu, i čirevi puni gnoja izbiju po ljudima i životinjama.

¹¹ Gatari nisu mogli da se pojave pred Mojsijem zbog čireva, jer su i po gatarima izbili čirevi, kao i po ostalim Egipćanima.

¹² No, Gospod je otvrdnuo faraonovo srce, pa ih nije poslušao, baš kako je Gospod rekao Mojsiju.

Sedma pošast: grad

¹³ Tada Gospod reče Mojsiju: „Porani ujutro i stani pred faraona, pa mu reci: 'Ovako kaže Gospod, Bog Jevreja: pusti moj narod da mi služi.

¹⁴ Naime, ovaj put ću poslati sve svoje pošasti na tebe, na tvoje dvorane i na tvoj narod, tako da znaš da na celoj zemlji nema nikoga kao što sam ja.

¹⁵ Jer, da sam već ispružio svoju ruku i udario pomorom tebe i tvoj narod, nestalo bi te s lica zemlje.

¹⁶ Baš zato sam te i postavio da na tebi pokažem svoju silu, i da se moje ime razglasi po celom svetu.

¹⁷ Ti, dakle, još uvek ugnjetavaš moj narod i ne puštaš ga da ide.

¹⁸ Evo, sutra ću pustiti tako strašan grad kakvog nije bilo u Egiptu od kako je postao, pa sve do sad.

¹⁹ Zato pošalji *ljude* da uteraju unutra tvoju stoku i sve što je tvoje na polju. Svaki čovek ili životinja koji se nađu na polju, a ne sklone se pod krov, pogинуće kad grad počne da pljušti po njima.“

²⁰ Oni faraonovi dvorani, koji su se pobožali Gospodnje reči, uteraju svoje slugе i stoku pod krov.

²¹ A oni koji nisu marili za Gospodnju reč, ostavili su svoje slugе i stoku u polju.

²² Tada Gospod reče Mojsiju: „Pruži svoju ruku prema nebu, pa neka zapljušti grad po celom Egiptu, po ljudima, životinjama i po svem bilju u Egiptu.“

²³ Mojsije pruži svoj štap prema nebu. Gospod pošalje gromove i grad, a munje se obore na zemlju. Gospod je zasuo gradom zemlju Egipćana.

²⁴ Grad je pljuštao, a kroz njega su parale munje. Tako teškog grada nikada nije bilo u Egiptu otkako je naroda u njemu.

²⁵ Grad je pobio u celom Egiptu sve što se našlo napolju, ljude i životinje; uništio je i sve bilje na poljima i polomio sve poljsko drveće.

²⁶ Samo u gosenskom kraju, gde su živeli Izrailjci, nije bilo grada.

²⁷ Tada je faraon pozvao Mojsija i Arona i rekao im: „Ovaj put sam sagrešio. Gospod je u pravu, a ja i moj narod smo krivi.

²⁸ Pomolite se Gospodu da prestanu ovi gromovi i grad, a ja ću vas pustiti da idete. Ne morate se duže zadržavati.“

²⁹ Mojsije mu odgovori: „Čim izađem iz grada, podići ću svoje ruke k Gospodu i gromovi će prestati, a ni grada više neće biti, tako da znaš da zemlja pripada Gospodu.

³⁰ Ipak, ja znam da se ni ti ni tvoji dvorani još uvek ne bojite Gospoda Boga.“

³¹ Tako su propali lan i ječam, jer je ječam bio u klasu, a lan je tek propupeo.

³² Pšenica i raž nisu stradali, jer su pozna žita.

³³ Mojsije je otišao od faraona, *izašao iz grada*, te podigao ruke k Gospodu. Gromovi i grad su prestali, a ni kiša više nije padala na zemlju.

³⁴ Kad je faraon video da su prestali gromovi, grad i kiša, ponovo je zgrešio; otvrdnuli su srce i on i njegovi dvorani.

³⁵ Pošto je faraonovo srce otvrdnulo, on nije pustio Izrailjce da idu, baš kako je Gospod rekao preko Mojsija.

10

Osmi pošast: skakavci

¹ Tada Gospod reče Mojsiju: „Idi k faraonu, jer sam otvrdnuo srce njemu i njegovim dvoranima, da bih učinio znakove među njima,

² te da bi ti pripovedao svojim sinovima i unucima kako sam strogo postupio s Egipćanima, i kakve sam znakove izveo među njima, da biste znali da sam ja Gospod.“

³ Mojsije i Aron dođu k faraonu i kažu mu: „Ovako kaže Gospod, Bog Jevreja: 'Dokle ćeš odbijati da mi se pokoriš? Pusti moj narod da mi služi.

⁴ Odbiješ li da ih pustiš, čuvaj se, jer ću sutra dovesti skakavce na tvoju zemlju.

⁵ Oni će prekriti površinu, tako da se zemlja neće videti, pa će pojesti sve što je ostalo posle grada. Poješće ti čak i drveće što je tek počelo da raste na polju.

⁶ Ispuniće tvoj dvor, kuće tvojih dvorana, i kuće svih Egipćana. Tako nešto nisu videli ni tvoji oci, a ni oci tvojih otaca, otkako su se pojavili na zemlji pa do dana današnjeg.“ Mojsije se okrene, pa ode od faraona.

⁷ Tada faraonu rekoše njegovi dvorani: „Dokle će nas ovaj odvlačiti u propast? Pusti te ljude da idu, pa neka služe Gospodu, svome Bogu. Zar ne vidiš da je Egipat propao?“

⁸ Vrate oni Mojsija i Arona k faraonu, a on im reče: „Idite i služite Gospodu, svome Bogu! Ko sve ide?“

⁹ Mojsije odgovori: „Svi mi idemo, stari i mladi, naši sinovi i ćerke, naša sitna i krupna stoka, jer idemo da proslavimo praznik Gospodu.“

¹⁰ Faraon mu na to reče: „Tako bio Gospod s vama, ako vas pustim sa vašim ženama i decom! Vidi se da nemate dobre namere.

¹¹ Nikako! Neka idu samo odrasli muškarci da služe Gospodu, jer to je ono što ste tražili.“ Time su bili oterani od faraona.

¹² Tada Gospod reče Mojsiju: „Ispruži svoju ruku nad egipatskom zemljom, pa će skakavci navaliti na Egipat i pojesti sve bilje što je ostalo od grada.“

¹³ Mojsije ispruži svoj štap nad Egiptom, a Gospod navede na zemlju istočni vetar koji je duvao celi dan i celu noć. Ujutro je vetar doneo skakavce.

¹⁴ Skakavci su navalili na celu egipatsku zemlju i spustili se na celu zemlju u ogromnom broju. Toliko skakavaca nikada ranije nije bilo, a niti će ih ikad više biti.

¹⁵ Pokrili su površinu cele zemlje, tako da je bila tamna. Pojeli su sve bilje u zemlji i svaki plod na drveću koji je ostao od grada. U celoj egipatskoj zemlji nije ostalo ni lista na drvetu, ni travke na polju.

¹⁶ Faraon brže-bolje pozove Mojsija i Arona, pa im reče: „Zgrešio sam protiv Gospoda, vašeg Boga, i protiv vas.

¹⁷ Oprostite mi moj greh još ovaj put i pomolite se Gospodu, vašem Bogu, da otkloni od mene ovu pogibeljnu pošast.“

¹⁸ Kad je Mojsije otišao od faraona, pomolio se Gospodu.

¹⁹ Tada je Gospod pokrenuo veoma jak zapadni vetar koji je poneo skakavce i sručio ih u Crveno more. Nijedan jedini skakavac nije ostao u egipatskoj zemlji.

²⁰ Ipak, Gospod je učinio da otvrdne srce faraonu, pa nije pustio Izrailjce.

Deveta pošast: tama

²¹ Tada Gospod reče Mojsiju: „Ispruži svoju ruku prema nebu, pa nek se spusti tama na Egipat, takva tama da se može opipati.“

²² Mojsije ispruži svoju ruku prema nebu i spusti se gusta tama na celi Egipat. Trajala je tri dana.

²³ Ta tri dana čovek čoveka nije mogao da vidi, i niko se nije micao sa svoga mesta. Međutim, u svim izrailjskim domovima bilo je svetla.

²⁴ Tada faraon pozva Mojsija i reče: „Idite i služite Gospodu! Samo vaša sitna i krupna stoka neka ostane ovde. Vaše žene i deca mogu da idu s vama.“

²⁵ Mojsije odgovori: „Moraš nam dati da Gospodu, svome Bogu, prinesemo prinose i žrtve svespalnice.

²⁶ Prema tome, s nama idu i naša stada, neće ostati ni papak, jer od njih treba da izaberemo ono što ćemo prineti Gospodu, našem Bogu. Naime, mi ne znamo šta da prinesemo Gospodu, dok ne dođemo tamo.“

²⁷ Ali Gospod je otvrdnuo faraonovo srce, te nije pristao da ih pusti.

²⁸ „Odlazi! – reče faraon Mojsiju. Dobro pazi da se više ne pojavljuješ preda mnom. Onog dana kad mi lice vidiš, umrećeš.“

²⁹ Mojsije mu reče: „Tako će i biti; više ti neću videti lice.“

11

Deseta pošast: smrt egipatskih prvenaca

¹ Gospod reče Mojsiju: „Dovešću još jednu pošast na faraona i na Egipat. Posle toga će vas pustiti da idete odavde. I ne samo da će vas pustiti, izgnaće vas odavde.

² A izrailjskom narodu reci da svaki čovek zatraži od svog suseda i svaka žena od svoje susetke dragocenosti od srebra i zlata.“

³ Gospod je učinio da Egipćani budu naklonjeni narodu. Šta više, sam Mojsije je uživao veliki ugled u Egiptu, među faraonovim dvoranima i narodom.

⁴ Mojsije reče: „Ovako kaže Gospod: 'Oko ponoći proći ću Egiptom,

⁵ te će svaki prvenac u Egiptu umreti: od faraonovog prvenca koji sedi na prestolu, do prvenca sluškinje što stoji za žrvnjem, te sva prvina od stoke.

⁶ Tada će u celom Egiptu nastati veliko naricanje, kakvog nije bilo niti će ikad više biti.

⁷ A kod Izrailjaca ni pas neće zarežati na čoveka ili na životinju. Po tome ćete znati da je Gospod napravio razliku između Egipćana i Izrailjaca.’

⁸ Onda će tvoji službenici doći k meni, pasti ničice preda mnom i reći mi: 'Odlazite i ti i sav narod koji ide za tobom!' Posle toga ću otići.“ Mojsije ode od faraona kipteći od gneva.

⁹ Gospod reče Mojsiju: „Faraon vas neće poslušati, zato da bih umnožio svoja čudesa u Egiptu.“

¹⁰ Mojsije i Aron su učinili sva ova čuda pred faraonom, ali je Gospod otvrdnuo srce faraonu, te nije pustio Izrailjce iz Egipta.

12

Pasha

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu u Egiptu:

² „Ovaj mesec neka bude za vas početak meseci. Neka vam bude prvi mesec u godini.

³ Recite ovo svoj zajednici izrailjskoj: 'Desetog dana ovog meseca neka svako nabavi po jagnje* za svoju porodicu; jedno po domaćinstvu.

⁴ Ako je domaćinstvo suviše malo da ga pojede, neka ga podeli sa najbližim susedom, prema broju osoba i prema količini koju svako može da pojede.

⁵ Jagnje neka bude bez mane, muško, staro godinu dana. Možete da izaberete bilo jagnje bilo jare.

⁶ Čuvajte ga do četrnaestog dana ovog meseca, a onda neka ga sva sabrana izrailjska zajednica zakolje uveče.

⁷ Zatim neka uzmu nešto krvi i poškrope njome oba dovratka i nadvratnik kuće u kojoj će se jagnje jesti.

⁸ Te iste noći neka jedu meso pečeno na vatri, sa beskvasnim hlebom i gorkim zeljem.

⁹ Ne jedite sirovo ili kuvano meso, nego ispečeno na vatri: sa glavom, nogama i iznutricama.

¹⁰ Ne ostavljajte ništa do jutra. Ako nešto preostane do jutra, spalite na vatri.

¹¹ A ovako ćete ga jesti: opasanog struka, sa obućom na nogama i štapom u ruci. Ješćete ga u žurbi: to je pasha Gospodnja.

¹² Jer te ću noći proći egipatskom zemljom i pobiti sve prvence u Egiptu, kako ljude tako životinje. Ja sam Gospod, i ja ću kazniti sve egipatske bogove.

¹³ A krv neka vam služi kao znak na kućama u kojima živite. Kad budem opazio krv, proći ću† mimo vas, tako da vas neće zadesiti zatirući pomor kad budem udario egipatsku zemlju.

¹⁴ Taj dan neka vam bude spomen-dan. Slavite ga kao praznik Gospodu. Praznujte ga od pokolenja do pokolenja; to je trajna uredba.

¹⁵ Sedam dana jedite beskvasni hleb. Prvoga dana uklonite sav kvasac iz vaših kuća. Jer, ko god bi jeo nešto s kvascem između prvog i sedmog dana, taj neka se istrebi iz Izrailja.

¹⁶ Prvoga dana održavajte sveti sabor, a tako i sedmoga dana. Tih dana ne radite nikakva posla. Pripremaćete samo ono što svako mora da jede.

¹⁷ Slavite *praznik* Beskvasnih hlebova, jer sam baš tog dana izveo vaše čete iz Egipta. Slavite, stoga, ovaj dan od pokolenja do pokolenja; to je trajna uredba.

¹⁸ Od večeri četrnaestoga dana prvoga meseca do večeri dvadeset prvoga dana istoga meseca jedite beskvasni hleb.

¹⁹ Sedam dana ne sme da se nađe kvasca u vašim kućama. Ko god bi jeo nešto s kvascem, taj neka se istrebi iz izrailjske zajednice, bilo da je stranac ili domaći.

²⁰ Ne jedite ništa što je s kvascem. U svim svojim naseobinama jedite beskvasni hleb.“

* 12:3 Imenica *seh* osim *jagnje* znači i *jare*, što se i vidi iz zapovesti u st. 5. † 12:13 Glagol *pasah* – *prolaziti* od koga je izvedena imenica *Pasha*.

²¹ Mojsije je zatim sazvao sve izrailjske starešine i rekao im: „Idite i nabavite jagnjad za vaše porodice, pa zakoljite pashalno jagnje.

²² Zatim uzmite kitu izopa i zamočite je u krv koja je u zdeli, pa tom krvlju iz zdele poškropite nadvratnik i oba dovratka. Niko od vas neka ne izlazi preko kućnih vrata do jutra.

²³ Kad Gospod bude prolazio da potuče Egipćane, videće krv na nadvratniku i na oba dovratka, pa će proći pokraj vrata, te neće dozvoliti Pogubitelju da uđe kroz vrata vaših kuća i potuče vas.

²⁴ Ova uputstva držite kao trajnu uredbu za sebe i za svoju decu.

²⁵ I kada uđete u zemlju koju će vam Gospod dati, vršite ovaj obred.

²⁶ Kad vas zapitaju vaša deca: 'Kakav je to obred?',

²⁷ vi im recite: 'Ovo je pashalna žrtva Gospodu, koji je prošao pokraj kuća Izrailjaca u Egiptu kad je ubijao Egipćane, dok je naše domove pošteđivao.'“ A narod je kleknuo i poklonio se.

²⁸ Izrailjci odu i učine onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju i Aronu.

²⁹ A u ponoć Gospod pobije sve prvence u egipatskoj zemlji: od faraonovog prvenca koji sedi na prestolu do prvenca zatvorenika u tamnici, a tako i prvinu stoke.

³⁰ Faraon se probudio te noći, kao i svi njegovi dvorani i svi Egipćani, jer se glasan lelek otegnuo Egiptom. Naime, nije bilo kuće u kojoj nije bilo mrtvaca.

Izlazak

³¹ Iste noći je faraon pozvao Mojsija i Arona i rekao im: „Ustajte i odlazite od mog naroda i vi i Izrailjci! Idite i služite Gospodu kako ste zahtevali.

³² Povedite svoju sitnu i krupnu stoku kako ste tražili, i idite pa i mene blagoslovite.“

³³ Egipćani su terali narod da što pre ode iz zemlje, jer su govorili: „Svi ćemo izginuti!“

³⁴ Tako je narod poneo svoje još neuskislo testo, noseći ga na ramenima u naćvama uvijenim u ogrtače.

³⁵ Izrailjci su, takođe, učinili onako kako im je Mojsije rekao: tražili su od Egipćana dragocenosti od srebra i zlata, i odeću.

³⁶ Gospod je učinio da Egipćani budu blagonakloni prema narodu, pa su davali. Tako su oplenili Egipćane.

³⁷ Izrailjci se zapute iz Ramese prema Sokotu. Bilo je oko šest stotina hiljada ratnika-pešaka, ne računajući žene i decu.

³⁸ Sa njima je otišlo i mnoštvo različitih naroda i veoma mnogo stoke, krupne i sitne.

³⁹ Zatim su od testa koje su poneli iz Egipta ispekli beskvasne lepinje. Testo nije bilo uskiso, jer su bili isterani iz Egipta, te nisu mogli da se duže zadržavaju. Zato nisu pripremili ni zalihe hrane za put.

⁴⁰ Izrailjci su u Egiptu proveli ukupno četiri stotine trideset godina.

⁴¹ A kada se navršilo četiri stotine trideset godina, na sam taj dan, sve čete Gospodnje su izašle iz egipatske zemlje.

⁴² Pošto je te noći Gospod probdeo da ih izvede iz Egipta, ova noć će za sve Izrailjce biti noć bdenja Gospodu za sva pokolenja.

Uredba za Pashu

⁴³ Gospod reče Mojsiju i Aronu: „Ovo je uredba za Pashu:

Nijedan stranac ne sme jesti pashalnu večeru.

⁴⁴ Svaki rob, kupljen novcem i obrezan, može je jesti.

⁴⁵ Ipak, došljak ili najamnik ne mogu je jesti.

⁴⁶ Jedite je u jednoj kući. Meso ne iznosite iz kuće. Ne lomite ni jednu kost žrtve.

⁴⁷ Sva izrailjska zajednica mora da se pridržava ovoga.

⁴⁸ Ako stranac koji boravi kod tebe želi da proslavi Pashu Gospodu, svi muški u njegovom domu moraju da se obrežu. Tek onda može da je proslavi, jer će biti kao i žitelj zemlje. Nijedan neobrezani ne može da pristupi večeri.

⁴⁹ Isti zakon neka važi i za domaćeg i za stranca koji boravi kod tebe.“

⁵⁰ Svi Izrailjci su učinili onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju i Aronu.

⁵¹ Tog istog dana je Gospod izveo Izrailjce iz Egipta, četu po četu.

13

Zakon o prvencima

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Posvetite mi svakog prvenca. Svako muško dete među Izrailjcima – prvenac majčine utrobe, kao i sva prvina stoke, meni pripadaju.“

³ Mojsije reče narodu: „Pamtite ovaj dan u koji ste izašli iz Egipta, iz kuće ropstva, jer vas je Gospod snažnom rukom izveo odande. Hleb s kvascem neka se ne jede!

⁴ Danas izlazite, u mesecu avivu*.

⁵ A kad te Gospod uvede u zemlju Hananaca, Hetita, Amorejaca, Evejaca i Jevusejaca, za koju se zakleo vašim ocima da će vam je dati, zemlju kojom teku med i mleko, vršićeš ovaj obred u ovom mesecu:

⁶ Sedam dana jedite beskvasni hleb, a sedmoga dana neka bude praznik Gospodu.

⁷ Beskvasni hleb će se jesti sedam dana. Hleb s kvascem ne sme ni da se vidi. Kvascu nigde ni traga da ne bude na svom tvom području.

⁸ Tog dana ćeš reći svome sinu: 'To je zbog onog što je Gospod učinio za mene kad sam izašao iz Egipta.'

⁹ To će ti biti kao znak na tvojoj ruci i podsetnik pred očima, da bi Gospodnji Zakon bio na tvojim ustima. Jer, Gospod te je snažnom rukom izveo iz Egipta.

¹⁰ Vršićeš ovu uredbu svake godine u naznačeno vreme.

¹¹ A kad te Gospod dovede u zemlju Hananaca, kako se zakleo tebi i tvojim ocima, i preda ti je,

¹² odvojićeš svakog prvenca majčine utrobe Gospodu. Isto tako će i sva muška prvina stoke pripadati Gospodu.

¹³ Svako prvorodeno magare ćeš otkupiti jagnjetom ili jaretom. Ako ga ne otkupiš, slomi mu vrat. Otkupićeš i svakog prvenca od svojih sinova.

¹⁴ Kad te tvoj sin danas-sutra upita: 'Šta to znači?', ti mu reci: 'Gospod nas je snagom svoje ruke izveo iz Egipta, iz kuće ropstva.'

¹⁵ Kad je faraon tvrdoglavo odbio da nas pusti, Gospod je pobio sve prvence u egipatskoj zemlji: od prvenaca ljudi do prvine stoke. Zato ja Gospodu prinosim na žrtvu svaku mušku prvinu majčine utrobe, a svakog prvenca među svojim sinovima otkupljujem.

¹⁶ To će ti biti kao znak na ruci i kao podsetnik pred tvojim očima da nas je Gospod snagom svoje ruke izveo iz Egipta.“

Prelazak preko Crvenog mora

¹⁷ A kad je faraon pustio narod da ide, Gospod ih nije poveo putem koji vodi u filistejsku zemlju, iako je onuda bilo bliže. Gospod je, naime, rekao: „Kad narod vidi ratovanje, mogao bi da se predomisli i vrati u Egipat.“

¹⁸ Zato ih je poveo zaobilaznim putem kroz pustinju prema Crvenom moru. Izrailjci su otišli iz Egipta u punoj ratnoj spremi.

* **13:4** Kasnije nazvan i mesec *nisan*, koji otpočinje najranije 8. marta a najkasnije 11. aprila, što zavisi od adara, dvanaestog meseca u godini.

¹⁹ Mojsije je sa sobom poneo Josifove kosti, jer je ovaj tražio od Izrailjaca da mu se svečano zakunu: „Bog će vam svakako priteći u pomoć. Tada ćete odavde poneti sa sobom i moje kosti.“

²⁰ *Izrailjci* su krenuli iz Sokota, a utaborili se u Etamu, na rubu pustinje.

²¹ Gospod je išao pred njima danju u stubu od oblaka da im pokazuje put, a noću u stubu od ognja, da im osvetljava put, da bi mogli da putuju i danju i noću.

²² Stub od oblaka pred narodom nije odstupao danju, niti stub od ognja noću.

14

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Reci Izrailjcima neka se vrate i utabore pred Pi-Hahirotom između Migdola i mora, nasuprot Vel-Sefona. Utaborite se nasuprot ovom mestu, uz more.

³ Faraon će reći: 'Izrailjci besciljno tumaraju zemljom; opkolila ih je pustinja.'

⁴ No, ja ću otvrdnuti srce faraonu, i on će krenuti u poteru za njima. Međutim, ja ću se proslaviti nad faraonom i svom njegovom vojskom. Tada će Egipćani znati da sam ja Gospod.“ Izrailjci tako i učine.

⁵ Kad su egipatskog cara izvestili da je narod pobegao, faraon i njegovi dvorani se predomisle o narodu. Rekoše: „Šta to učinismo! Pustili smo Izrailjce i oni nam neće više robovati!“

⁶ Zato je upregnuo svoja bojna kola i poveo svoju vojsku sa sobom.

⁷ Poveo je šest stotina najboljih bojnih kola zajedno sa ostalim bojnim kolima po Egiptu. Sva kola su imala zapovednike.

⁸ Gospod je otvrdnuo srce faraonu, egipatskom caru, te je ovaj krenuo u poteru za Izrailjcima, koji su izašli s uzdignutom pesnicom.

⁹ Egipćani su se dali u poteru za njima sa svim faraonovim konjima, bojnim kolima, konjanicima i vojskom, i konačno ih stigli kod Pi-Hahirota, nasuprot Vel-Sefona.

¹⁰ Kad se faraon približio, Izrailjci su se osvrnuli i opazili da su im Egipćani za petama. U velikom strahu, Izrailjci zavape Gospodu.

¹¹ Onda rekoše Mojsiju: „Zar u Egiptu nije bilo grobova, nego si nas doveo tu u pustinju da pomremo? Šta je trebalo da nas izvodiš iz Egipta?“

¹² Nismo li ti ovo govorili i u Egiptu: 'Idi od nas, neka služimo Egipćanima! Jer bolje nam je da robujemo Egipćanima, nego da pomremo u pustinji!'“

¹³ Ali Mojsije odgovori narodu: „Ne bojte se! Ostanite na svom mestu, pa ćete videti šta će Gospod učiniti da vas spase danas. Naime, Egipćane koje danas vidite nikada više nećete videti.

¹⁴ Gospod će se boriti za vas. Budite spokojni!“

¹⁵ Gospod upita Mojsija: „Zašto vapiš k meni? Reci Izrailjcima da krenu na put.

¹⁶ A ti podigni svoj štap, ispruži svoju ruku nad morem i razdeli ga na dvoje, da Izrailjci mogu da prođu sred mora po suvom.

¹⁷ Ja ću, evo, otvrdnuti srce Egipćanima, te će oni krenuti za njima, ali ja ću se proslaviti nad faraonom i svom njegovom vojskom, njegovim bojnim kolima i konjanicima.

¹⁸ Kad se proslavim nad faraonom, njegovim bojnim kolima i konjanicima, Egipćani će znati da sam ja Gospod.“

¹⁹ Tada se Anđeo Gospodnji, koji je išao pred izrailjskim taborom, premestio iza njih. Stub od oblaka pred njima se takođe pomerio, došao im iza leđa i stao,

²⁰ našavši se između egipatskog tabora i izrailjskog tabora. Oblak je noću zamračivao jedne, dok je drugima svetleo, tako da cele noći nisu mogli da priđu jedni drugima.

²¹ Mojsije ispruži svoju ruku nad morem, a Gospod pošalje jak istočni vetar koji je uzbijao vodu cele noći, učinivši da se more isuši. Voda se podelila,

²² pa su Izrailjci hodali posred mora po suvom dnu. Voda im je stajala kao zid s desne i leve strane.

²³ Tada se Egipćani sa svim faraonovim konjima, bojnim kolima i konjanicima spuste u more i počnu da ih gone.

²⁴ Pred samu zoru, Gospod pogleda dole iz stuba od ognja i oblaka na egipatsku vojsku i u nju unese pometnju.

²⁵ Zaglavio je točkove na bojnim kolima, tako da su se teškom mukom pokretali. „Bežimo od Izrailjaca – povikaše Egipćani – jer se Gospod bori za njih protiv Egipćana!“

²⁶ Gospod reče Mojsiju: „Ispruži ruku nad morem, da se voda vrati na Egipćane, na njihova bojna kola i konjanike.“

²⁷ Mojsije ispruži ruku nad morem, i u osvit zore se voda vrati na svoje mesto. Egipćani su bežali od vode, ali ih je Gospod sručio usred mora.

²⁸ Voda se vratila i potopila bojna kola i konjanike, svu faraonovu vojsku koja je bila krenula za Izrailjcima u more. Ni jedan od njih nije preživeo.

²⁹ A Izrailjci su hodali posred mora po suvom dnu, dok su im zidovi vode stajali s desna i s leva.

³⁰ Tog dana je Gospod izbavio Izrailjce iz ruku Egipćana, a Izrailjci su videli mrtve Egipćane na morskoj obali.

³¹ Kad su Izrailjci videli veliku silu koju je Gospod pokazao nad Egipćanima, narod se pobojavao Gospoda, pa su poverovali Gospodu i njegovom sluzi Mojsiju.

15

Mojsijeva pesma

¹ Tada su Mojsije i Izrailjci zapevali ovu pesmu u slavu Gospoda:

„Gospodu ću zapevati,
jer se silno proslavio,
konja i konjanika
u more je svalio.

² Gospod je moja sila i pesma,
on mi je spasenje.
On je moj Bog, slaviću Boga oca svoga,
njega ću ja uzvisivati.

³ Gospod je ratnik,
Gospod mu je ime.

⁴ Kola je faraonova
i vojsku njegovu u more sručio,
čelnici se vojni
u moru Crvenom podavili.

Tama ih je prekrila,

⁵ u dubine su morske
kao kamen potonuli.

⁶ Desnica se tvoja, Gospode,
proslavila silom,
desnica je tvoja, Gospode,
zatrila dušmana.

⁷ Veličanstvom svoje slave
oborio si one što se protiv tebe bune,
svoj gnev si kao oganj poslao,
proždro ih je kao slamu.

⁸ Na dah tvojih nozdrva sabraše se vode,
stihije se morske kao zid uspraviše,
u srcu mora bezdan se morski
u tlo čvrsto pretvori.

⁹ Dušmanin reče:
'Goniću ih, uhvatiti,
plen svoj podeliti,
zasitiću njima svoju dušu;
svoj ću mač isukati
i silom ih porobiti.'

¹⁰ Na dah tvojih usta
more ih je prekrilo,
potonuše kao olovo
u moćnim vodama.

¹¹ Ko je kao ti,
Gospode, među bogovima?
Ko je kao ti,
veličanstven u svetosti,
strašan u slavi,
tvorac čudesu?

¹² Ispružio si svoju desnicu
i zemlja ih je progutala.

¹³ Svojom milošću ti si izveo narod,
njega si ti otkupio,
snagom si ga svojom poveo
k stanu svoje svetosti.

¹⁴ Čuće to narodi, od straha zadrhtaće,
strava obuzeće žitelje filistejske.

¹⁵ Smeli su se vladari edomski,
zastrepeli knezovi moavski,
klonuli su svi žitelji Hanana.

¹⁶ Užas i strah njih je obuzeo,
mišicom si ih svojom moćnom
zanemio, skamenio,
dok tvoj narod, Gospode, ne prođe,
dok narod, koji si ti stekao, ne prođe.

¹⁷ Dovešćeš ih i zasaditi
na gori koja tebi pripada,
na mestu koje ti, o, Gospode,
boravištem svojim učini,
Svetilištem, Gospode,
što ga tvoje ruke utemeljiše.

¹⁸ Gospod će carevati
u veke vekova."

¹⁹ Kad su, dakle, faraonovi konji, bojna kola i konjanici pošli za njima u more, Gospod je vratio morske vode na njih, dok su Izrailjci hodali po suvom usred mora.

²⁰ Potom je Aronova sestra Marija, proročica, uzela bubanj u ruku, a sve ostale žene su je pratile s bubnjevima i plešući.

²¹ Marija im je zapevala:
„Zapevajte Gospodu

jer se silno proslavio,
konja i konjanika
u more je svalio.“

Gorka voda kod Mare

²² Mojsije je poveo Izrailjce od Crvenog mora. Krenuli su prema pustinji Sur. Tri dana su putovali pustinjom, ali nisu našli vodu.

²³ Kad su došli u Maru, nisu mogli da piju vodu kod Mare, jer je bila gorka. Zato su to mesto nazvali Mara*.

²⁴ Narod je gundao Mojsiju: „Šta ćemo da pijemo?“

²⁵ Mojsije zavapi Gospodu. Gospod mu pokaže neko drvo. Mojsije baci to drvo u vodu i voda postane slatka.

Tamo im je Gospod dao uredbe i pravo, i tamo ih je stavio na kušnju.

²⁶ Rekao je: „Ako pažljivo slušaš glas Gospoda, Boga svoga, činiš što je pravo pred njim, i slušaš njegove zapovesti, te držiš sve njegove uredbe, nijedna od pošasti koje sam doveo na Egipat neće doći na tebe. Jer sam ja, Gospod, tvoj lekar.“

²⁷ Zatim su došli u Elim, gde je bilo dvanaest izvora i sedamdeset palmi. Utaborili su se tu, uz vodu.

16

Mana i prepelice

¹ Petnaestoga dana drugog meseca nakon izlaska iz Egipta, cela izrailjska zajednica ode iz Elima i dođe u pustinju Sin, koja se nalazi između Elima i Sinaja.

² U pustinji je cela izrailjska zajednica počela da gundati protiv Mojsija i Arona.

³ Izrailjci su im govorili: „E, da smo samo pomrli od Gospodnje ruke u Egiptu! Tamo smo sedeli oko lonaca s mesom i jeli hleba do mile volje. A vi ste nas doveli u ovu pustinju da pomorite gladu sav ovaj zbor.“

⁴ Tada Gospod reče Mojsiju: „Evo, poslaću vam kišu hleba s neba. Neka narod izlazi i skuplja koliko mu je potrebno za taj dan. Tako ću ih iskušati da vidim hoće li slediti moj Zakon ili ne.“

⁵ Šestog dana neka donesu i pripreme duplu meru onoga što skupljaju svakog dana.“

⁶ Mojsije i Aron rekoše svim Izrailjcima: „Uveče ćete uvideti da vas je Gospod izveo iz Egipta,

⁷ a ujutro ćete videti Gospodnju slavu, jer je Gospod čuo kako ste gundali protiv njega. Ko smo mi da gundate protiv nas?“

⁸ Mojsije produži: „Uveče će vam Gospod dati da jedete mesa, a ujutro hleba do mile volje, jer je Gospod čuo kako mu prigovarate. Vi, naime, ne gundate protiv nas, nego protiv Gospoda.“

⁹ Mojsije reče Aronu: „Reci svoj izrailjskoj zajednici: 'Pristupite Gospodu jer je čuo vaše gundanje!'“

¹⁰ Dok je Aron govorio svoj izrailjskoj zajednici, oni se okrenu prema pustinji, i tada se pojavi u oblaku slava Gospodnja.

¹¹ Tada Gospod reče Mojsiju:

¹² „Čuo sam gundanje Izrailjaca. Reci im ovako: 'Uveče ćete jesti meso, a ujutro hleba do mile volje. Tada ćete znati da sam ja Gospod, vaš Bog.'“

¹³ Uveče dolete prepelice i prekriju tabor, a ujutro je rosa bila svuda oko tabora.

¹⁴ Kad se sloj rose digao, površina pustinje je bila pokrivena nečim sitnim, pahuljastim, sličnim mrazu po zemlji.

* 15:23 Mara znači gorka, gorčina.

¹⁵ Videvši to, Izrailjci su pitali jedni druge: „Šta je ovo?“, jer nisu znali šta je to.

Mojsije im reče: „To je hleb koji vam je Gospod dao za hranu.“

¹⁶ Ovo vam je Gospod zapovedio: „Skupite onoliko koliko je svakome dovoljno za hranu. Uzmite po gomer[†] za svakog člana u svome šatoru.“

¹⁷ Izrailjci tako i učine. Neki su skupili više neki manje.

¹⁸ Kad su izmerili po gomer, onome koji je skupio više nije preostalo, a niti je nedostajalo onome koji je skupio manje; svako je skupio onoliko koliko mu je bilo potrebno.

¹⁹ Mojsije im reče: „Niko da ne ostavlja od toga do sledećeg jutra.“

²⁰ Ali oni nisu slušali Mojsija, nego su ostavili nešto od toga do sutra. Međutim, to se ucrvlja i usmrđi. Mojsije se razgnevi na njih.

²¹ To su skupljali svakoga jutra, svako koliko mu je trebalo. Ali čim bi granulo sunce, *mana* bi se istopila.

²² Šestog dana su skupili dva gomera po osobi. Svi knezovi zajednice dođu i izveste Mojsija o ovome.

²³ Mojsije im reče: „Gospod je zapovedio ovo: 'Sutra je dan odmora, sveta subota Gospodu. Pecite i kuvajte što god hoćete. Sve što ostane, sklonite i čuvajte za sutra.'“

²⁴ Izrailjci ostave to za sutra, kako im je Mojsije zapovedio. To im se nije usmrđelo, a nije bilo ni crva u tome.

²⁵ Mojsije im reče: „Jedite danas, jer je danas subota Gospodu. Danas nećete naći mannu na zemlji.“

²⁶ Skupljajte je šest dana, a sedmoga dana, u subotu, neće je biti.“

²⁷ Ipak, desilo se da su neki iz naroda i sedmoga dana izašli da je skupljaju, ali je nisu našli.

²⁸ Gospod reče Mojsiju: „Dokle ćete odbijati da slušate moje zapovesti i zakone?“

²⁹ Držite na umu da vam je Gospod dao subotu; zato vam i daje hranu šestog dana za dva dana. Svako neka ostane gde je; neka niko ne izlazi iz svoga doma na sedmi dan.“

³⁰ Tako se narod odmarao sedmoga dana.

³¹ Izrailjski narod je tu *hranu* nazvao manom. Bila je kao zrno korijandra; bila je bela i imala je ukus medenog kolačića.

³² Mojsije reče: „Ovo je naredba koju je Gospod izdao: 'Napunite jedan gomer da se čuva za vaša buduća pokolenja, da vide hranu kojom sam vas hranio u pustinji kad sam vas izveo iz Egipta.'“

³³ Mojsije reče Aronu: „Uzmi jednu posudu i stavi u nju pun gomer mane, pa je položi pred Gospodom, da se čuva za buduća pokolenja.“

³⁴ Aron je položio mannu pred Svedočanstvo[‡] na čuvanje, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

³⁵ Izrailjci su se hranili manom četrdeset godina, dok nisu ušli u zemlju gde su se naselili. Manom su se hranili dok nisu došli na granicu hananske zemlje.

³⁶ (Gomer je deseti deo efe.)

17

Voda na čudesan način izvire iz stene

¹ Cela izrailjska zajednica je krenula dalje iz pustinje Sin, putujući od postaje do postaje, kako je Gospod zapovedio. Utaborili su se kod Rafidina, ali tamo nije bilo vode da narod pije.

² Tada je narod počeo da se svađa s Mojsijem, govoreći: „Daj nam da pijemo vode!“

* **16:15** Ovo je prvo spominjanje *mane* – hleba s neba, koje zapravo na izvornom jeziku zvuči poput pitanja *Šta je ovo?* i očigledna je igra reči. † **16:16** *Gomer* je mera koja je iznosila nešto više od dva litra. ‡ **16:34** *Svedočanstvo* je bilo u Kovčegu u kome su se čuvale deset zapovesti urezane na kamenim pločama.

Mojsije im odgovori: „Zašto se sa mnom svađate? Zašto iskušavate Gospoda?“

³ Narod je bio žedan, pa je gundao protiv Mojsija. Rekli su mu: „Zašto si nas izveo iz Egipta? Zar hoćeš da žeđu pomoriš nas, našu decu i našu stoku?“

⁴ Mojsije zavapi Gospodu: „Šta da radim s ovim narodom? Još malo pa će da me kamenuju!“

⁵ Gospod odgovori Mojsiju: „Izađi pred narod i povedi sa sobom nekoliko izrailjskih starešina. Zatim uzmi u ruku svoj štap kojim si udario po Nilu, pa pođi.

⁶ Evo, ja ću stati pred tobom na stenu kod Horiva, a ti ćeš udariti po steni i iz nje će poteći voda da narod pije.“ Mojsije učini tako na oči izrailjskih starešina.

⁷ To mesto je nazvao *Masa* i *Meriva*, jer su se tu Izrailjci svađali i iskušavali Gospoda govoreći: „Da li je Gospod među nama ili nije?“

Bitka protiv Amaličana

⁸ Tada naiđu Amaličani i zavojšte protiv Izrailjaca kod Rafidina.

⁹ Mojsije reče Isusu *Navinu*: „Izaberi ljude, pa idi i zametni bitku protiv Amaličana. A ja ću sutra stati na vrh brda s Božijim štapom u svojoj ruci.“

¹⁰ Isus *Navin* učini onako kako mu je rekao Mojsije, te ode u boj protiv Amaličana. A Mojsije, Aron i Or se popnu na vrh brda.

¹¹ Dok su Mojsijeve ruke bile uzdignute, Izrailjci bi pobeđivali, a kad bi ih spustio, Amaličani bi pobeđivali.

¹² No, Mojsijeve ruke se umore. Zato su uzeli kamen i stavili ga pod njega, te je seo, a Aron i Or su mu držali ruke, jedan s jedne strane, a drugi s druge. Tako mu ruke nisu klonule do zalaska sunca.

¹³ Isus *Navin* porazi Amalika i njegov narod oštricom mača.

¹⁴ Tada Gospod reče Mojsiju: „Zapiši ovo u knjigu da se pamti i prenesi ovo Isusu *Navinu*: potpuno ću izbrisati sećanje na Amalika pod nebom!“

¹⁵ Mojsije podigne žrtvenik i nazva ga – „Gospod je moja zastava“ –

¹⁶ jer je rekao: „Pošto se ruka podigla na Gospodnji presto, Gospod će voditi rat protiv Amalika od naraštaja do naraštaja.“

18

Jotor posećuje Mojsija

¹ Mojsijev tast Jotor, madijanski sveštenik, je čuo sve što je Gospod učinio za Mojsija i za celi izrailjski narod, i kako je izveo Izrailjce iz Egipta.

² Njegov tast, Jotor, je poveo sa sobom Mojsijevu ženu Seforu, koju je Mojsije bio otpustio

³ i njena dva sina. Jednome je bilo ime Girsam, jer je rekao: „Ja sam došljak u tuđoj zemlji.“

⁴ Drugome je bilo ime Eliezer, jer je rekao: „Bog moga oca mi je bio u pomoći, i izbavio me od faraonovog mača.“

⁵ Mojsijev tast, Jotor, i Mojsijeva žena i sinovi dođu u pustinju, gde se *Mojsije* bio utaborio kod Božije gore.

⁶ On poruči Mojsiju: „Ja, tvoj tast Jotor, dolazim k tebi s tvojom ženom i njena dva sina.“

⁷ Mojsije je krenuo u susret svome tastu; poklonio mu se i poljubio ga. Upitali su se za zdravlje, pa su ušli u šator.

⁸ Tada je Mojsije ispričao svome tastu o svemu što je Gospod učinio s faraonom i Egipćanima zbog Izrailja, i o svim nevoljama koje su ih snašle na putu, te kako ih je Gospod izbavio.

⁹ Jotor se radovao svemu dobru što je Gospod učinio Izrailjcima i kako ih je izbavio iz ruku Egipćana.

¹⁰ Jotor reče: „Neka je blagosloven Gospod, koji vas je izbavio iz ruku Egipćana i ruku faraonovih, koji je izbavio narod iz egipatskih ruku.

¹¹ Sad znam da je Gospod veći od svih bogova; tako im je učinio jer su oholo postupali s Izrailjem!“

¹² Tada je Jotor, Mojsijev tast, prineo žrtvu svespalnicu i druge žrtve Bogu. Zatim su došli Aron i sve izrailjske starešine da s Mojsijevim tastom pristupe obedu u Božijem prisustvu.

¹³ Sutradan je Mojsije seo da rešava sporove među narodom. Narod je stajao oko njega od jutra do večeri.

¹⁴ Kad je Mojsijev tast video šta sve Mojsije čini za narod, zapitao ga je: „Što se ti toliko baviš narodom? Zašto ti sediš sam, a sav narod stoji oko tebe od jutra do večeri?“

¹⁵ Mojsije odgovori svome tastu: „Zato što narod dolazi k meni da traži *pravdu* od Boga.

¹⁶ Kad imaju neki spor, oni dolaze k meni. Onda ja presudim između jednog i drugog, i uputim ih u Božije odredbe i zakone.“

¹⁷ „Nije dobro to što radiš – reče mu njegov tast.

¹⁸ I ti i ovaj narod s tobom ćete se potpuno iscrpsti. Pretežak je to posao za tebe; sam ga ne možeš obavljati.

¹⁹ Poslušaj sad moj savet koji ću ti dati i Bog će biti s tobom: ti zastupaj narod pred Bogom i iznosi njihove sporove pred Boga.

²⁰ Objašnjavaj im uredbe i zakone i upućuj ih na put kojim treba da idu i na dela koja treba da čine.

²¹ Ali izdvoj od sveg naroda sposobne ljude, bogobojazne i pouzdane, koji mrze mito, i postavi ih za glavare nad skupinama od hiljadu, stotinu, pedeset i deset.

²² Neka oni sude narodu u svako doba, a pred tebe neka iznose veće sporove. Manje sporove neka rešavaju sami. Olakšaj sebi teret: neka ga oni s tobom nose.

²³ Ako ovako učiniš, i Bog ti tako zapovedi, moći ćeš da izdržiš, a sav će ovaj narod zadovoljno otići svojoj kući.“

²⁴ Mojsije je poslušao savet svoga tasta, pa je učinio kako je ovaj rekao.

²⁵ Mojsije je izabrao sposobne ljude od svih Izrailjaca, i postavio ih za glavare narodu: načelnike nad skupinama od hiljadu, stotinu, pedeset i deset,

²⁶ da sude narodu u svako doba. Teže slučajeve su iznosili pred Mojsija, a sve manje sporove su rešavali sami.

²⁷ Zatim Mojsije otpremi svoga tasta, te se ovaj vrati u svoju zemlju.

19

Na Sinaju

¹ Prvog dana trećeg meseca izlaska iz Egipta, na sam taj dan, Izrailjci dođu u Sinajsku pustinju.

² Oni su bili krenuli iz Rafidina, pa su došli u Sinajsku pustinju. Izrailjci su se utaborili tu, u pustinji, pred gorom.

³ Mojsije se uspe k Bogu, a Gospod ga pozove s gore i reče mu: „Ovako reci domu Jakovljevom, obznani Izrailjcima:

⁴ ‘Vi ste videli šta sam učinio Egipćanima i kako sam vas nosio na orlovskim krilima i doveo vas k sebi.

⁵ A sad, ako budete pažljivo slušali moj glas i držali moj savez, bićete mi najdragocenija svojina među svim narodima, jer moja je sva zemlja.

⁶ Vi ćete mi biti carstvo sveštenika i sveti narod.’ Ovo su reči koje ćeš preneti izrailjskom narodu.“

⁷ Mojsije se vrati, okupi narodne starešine i prenese im sve što mu je Gospod zapovediao.

⁸ A sav narod odgovori u jedan glas: „Učinićemo sve što je Gospod rekao.“ Mojsije je preneo Gospodu što je narod rekao.

⁹ Gospod reče Mojsiju: „Evo, ja ću doći k tebi u gustom oblaku da narod čuje kad budem govorio s tobom, da ti zauvek veruju.“

Kad je Mojsije preneo Gospodu reči naroda,

¹⁰ Gospod mu reče: „Idi k narodu i posveti ih danas i sutra. Neka operu svoju odeću.

¹¹ Trećeg dana neka budu spremni, jer će trećeg dana Gospod sići na goru Sinaj na oči sveg naroda.

¹² Označi granicu oko gore za narod, i reci im: 'Pazite da se ne penjete na goru niti da se dotičite njenog podnožja! Ko se dotakne brda, sigurno će umreti.

¹³ Ničija ruka neka ga se ne dotiče, jer će takav biti zasut kamenjem ili ustreljen strelom; bilo životinja ili čovek, neka ne ostane na životu. Kad se začuje otegnuti glas ovnujskog roga, tada neka se popnu na goru.“

¹⁴ Mojsije siđe s gore k narodu i posveti narod. Oni operu svoju odeću.

¹⁵ Mojsije im naredi: „Budite spremni za treći dan. Ne dotičite se žena!“

¹⁶ A trećega dana, u sam osvit, razlegne se grmljavina, munje počnu da sevu, a gust se oblak nadvije nad gorom. Glas trube snažno odjeknu, a sav narod u taboru zadržta od straha.

¹⁷ Mojsije povede narod iz tabora u susret Bogu. Stali su u podnožju gore.

¹⁸ Cela gora Sinaj je bila obavijena dimom, jer je Gospod na nju sišao u ognju. Dim se dizao kao iz peći, a sva se gora tresla.

¹⁹ Zvuk trube bio je sve jači i jači. Mojsije je govorio, a Bog mu je glasno odgovarao.

²⁰ I tako je Gospod sišao* na goru Sinaj, na njen vrh. Tada je Gospod pozvao Mojsija da se uspne na vrh gore. Mojsije se uspne.

²¹ Gospod reče Mojsiju: „Siđi i upozori narod da se ne probija prema Gospodu da ga vidi, inače će mnogi izginuti.

²² A sveštenici koji prilaze Gospodu neka se posvete, da ih Gospod ne bi pobio.“

²³ „Narod ne može da uziđe na goru Sinaj – reče Mojsije – jer si nas ti sam opomenuo: 'Označi granice oko gore i proglasi je svetom.“

²⁴ „Siđi, pa se uspni s Aronom – reče Gospod Mojsiju. Ali sveštenici i narod neka se ne probijaju gore, ka Gospodu, da ih ne bi pobio.“

²⁵ Mojsije siđe k narodu i saopšti mu sve to.

20

Deset zapovesti

¹ I Bog izgovori sve ove reči:

² „Ja sam Gospod, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.

³ Nemoj imati druge bogove osim mene.

⁴ Ne pravi sebi idola, ni obličja od bilo čega što je gore na nebesima, ili dole na zemlji, ili u vodi pod zemljom.

⁵ Ne klanjaj im se, niti im služi. Jer sam ja, Gospod, tvoj Bog, ljubomorni Bog, koji kažnjava decu zbog krivice njihovih otaca, do trećeg i četvrtog kolena – onih koji me mrze,

⁶ ali iskazujem milost hiljadama koji me ljube i vrše moje zapovesti.

⁷ Ne uzimaj uzalud ime Gospoda, Boga svoga, jer neće pred Gospodom biti bez krivice onaj koji uzalud izgovara njegovo ime.

* **19:20** Ovo je primer sažimajućeg narativa, s obzirom da je Gospod već sišao na goru, prema stihu 16.

⁸ Sećaj se dana subotnjeg i posvećuj ga.

⁹ Šest dana radi i obavljaš sve svoje poslove.

¹⁰ A sedmi dan je subota Gospodu, tvome Bogu. Ne radi nikakva posla, ni ti, ni tvoji sinovi i ćerke, ni tvoje sluge i sluškinje, ni tvoja stoka, ni stranac *koji živi* u tvojim gradovima.

¹¹ Pa i Gospod je za šest dana stvorio nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a u sedmi dan je počinio. Zato je Gospod blagoslovio i posvetio dan subotnji.

¹² Poštuj svoga oca i svoju majku, da bi ti se produžili dani na zemlji koju ti daje Gospod, Bog tvoj.

¹³ Ne ubij!

¹⁴ Ne čini preljube!

¹⁵ Ne kradi!

¹⁶ Ne svedoči lažno protiv bližnjega svoga!

¹⁷ Ne poželi kuću bližnjega svoga, ni ženu njegovu, ni slugu njegovog, ni sluškinju njegovu, ni vola njegovog, ni magarca njegovog, niti išta što pripada tvome bližnjemu.“

¹⁸ Sav narod je bio svedok grmljavine i sevanja, svi su čuli glas trube i videli* kako se gora dimi. Drhtali su i stajali podalje.

¹⁹ Onda su rekli Mojsiju: „Ti nam govori, a mi ćemo slušati. Neka nam Bog ne govori više, inače ćemo umreti!“

²⁰ „Ne bojte se – odgovori Mojsije narodu – Bog je došao da vas ispita, te da pobudi svoj strah u vama, kako ne biste grešili.“

²¹ Tako je narod ostao podalje, a Mojsije je pristupio gustoj tami gde je bio Bog.

O idolima i žrtvenicima

²² Gospod reče Mojsiju: „Ovako reci Izrailjcima: 'Videli ste da sam govorio s vama s neba.

²³ Zato ne pravite uz mene bogove od srebra, niti pravite sebi bogove od zlata.

²⁴ Načini mi žrtvenik od zemlje i na njemu mi prinosi žrtve svespalnice i žrtve mira, svoju sitnu i krupnu stoku. Na svakom mestu gde odredim da se moje ime spominje, doći ću k tebi i blagosloviti te.

²⁵ A ako mi budeš gradio žrtvenik od kamena, ne gradi ga od tesanog kamena, jer ako spustiš svoje dleto na njega, oskrnavićeš ga.

²⁶ Ne uzlazi do mog žrtvenika po stepenicama, da se ne pokaže tvoja golotinja.

21

¹ Ovo su propisi koje ćeš im izložiti:

Zakon o robovima

² Ako kupiš Jevrejina za roba, neka ti služi šest godina. Sedme godine neka ode kao slobodan čovek, bez ikakvog duga.

³ Ako dođe sam, neka sam i ode. A ako ima ženu, neka njegova žena ode s njim.

⁴ Ako mu njegov gospodar da ženu, i ona mu rodi sinove ili ćerke, žena i njena deca neka pripadnu gospodaru, a on neka ide sam.

⁵ Ali ako rob kaže: 'Volim svoga gospodara, svoju ženu i svoju decu, neću da budem slobodan',

⁶ neka ga njegov gospodar dovede k Bogu*. Zatim neka ga njegov gospodar privede k vratima ili do vratniku, i probuši mu šilom uho, pa neka mu služi zauvek.

⁷ Proda li ko svoju ćerku za sluškinju, ona neće biti oslobođena kao muški robovi.

* **20:18** Prema Samarjanskom Petoknjižju, narod se bojao, što je jasno iz st. 20, iz Mojsijevih reči, ali i reakcije Adama i Eve na Božiju posetu nakon pada u greh. * **21:6** Ili: *sudiji*.

⁸ Ako nije po volji svome gospodaru, koji ju je odredio za sebe, neka joj dopusti da se otkupi. Stranom narodu je ne sme prodavati, jer nije postupao s njom po dogovoru.

⁹ A ako je odredi za svoga sina, mora postupati s njom kao s ćerkom.

¹⁰ Ukoliko se oženi drugom ženom, ne sme prvoj uskraćivati hranu, odeću i bračne odnose.

¹¹ A ako joj uskrati ovo troje, slobodna je da ode bez otkupnine.

Ubistvo

¹² Ako ko udari čoveka i ubije ga, neka se svakako kazni smrću.

¹³ Ali ako to ne uradi namerno, nego Bog dopusti da mu ruka to učini, odrediću ti mesto gde može pobeći.

¹⁴ Ako ko namerno napadne svoga bližnjeg i na prevaru ga ubije, odvuci ga i od moga žrtvenika, da se pogubi.

¹⁵ Ko udari svoga oca ili svoju majku, neka se svakako kazni smrću.

¹⁶ Ko otme čoveka i proda ga, ili ga drži u svojoj vlasti, neka se svakako kazni smrću.

¹⁷ Ko prokune svoga oca ili svoju majku, neka se svakako kazni smrću.

Tuča

¹⁸ Ako se ljudi posvađaju, pa jedan udari drugog kamenom ili pesnicom, ali ovaj ne umre, nego padne u postelju,

¹⁹ ali se kasnije oporavi i počne da izlazi uz pomoć štapa, oprašta se onome koji ga je udario. Ipak, taj mora da mu plati za gubitak vremena i da se pobrine za njegovo potpuno ozdravljenje.

²⁰ Ko udari svoga slugu ili sluškinju štapom, i oni umru od njegovog udarca, taj nek se kazni.

²¹ Ali ako se sluga oporavi nakon dan-dva, onda vlasnik neće biti kažnjen, jer je sluga njegova svojina.

²² Ako se ljudi potuku i udare trudnu ženu, te ona pobaci, ali ne bude druge štete, krivac mora da plati odštetu koju njen muž zatraži, uz odobrenje sudija.

²³ Bude li kakve druge štete, kazna neka bude: život za život,

²⁴ oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noga za nogu,

²⁵ opekotina za opekotinu, rana za ranu, modrica za modricu.

²⁶ Ako ko udari svoga roba ili robinju u oko i izbiye ga, neka ga oslobodi zbog oka.

²⁷ Ako ko svome robu ili robinji izbiye zub, neka ga oslobodi zbog zuba.

Odšteta

²⁸ Ako vo ubode čoveka ili ženu i usmrti ih, zaspi vola kamenjem. Njegovo meso ne sme da se jede. Njegov vlasnik oslobađa se krivice.

²⁹ Ali ako je vo ubadao i ranije, a njegov vlasnik, i pored toga što je bio opomenut nije pazio na vola, pa vo usmrti čoveka ili ženu, vo neka se zaspe kamenjem. Njegov vlasnik neka se takođe pogubi.

³⁰ Međutim, ako se od njega traži novčana nadoknada, on može da otkupi svoj život, ako plati sve što se od njega traži.

³¹ Ako vo ubode dečaka ili devojčicu, na njemu će se primeniti isti zakonski postupak.

³² Ako vo ubode roba ili robinju, njegov vlasnik neka isplati trideset srebrnih šekela† njihovom gospodaru, a vo neka se kamenuje.

³³ Ako neko otvori bunar ili iskopa bunar, ali ga ne pokrije, pa u njega upadne vo ili magarac,

³⁴ vlasnik bunara mora da plati njegovom vlasniku odštetu u novcu. Uginula životinja neka pripadne njemu.

³⁵ Ako nečiji vo ubode vola koji pripada nekom drugom i usmrti ga, neka prodaju živog vola, pa neka podele novac. Mrtvog vola neka takođe podele.

† 21:32 Oko 345 gr.

³⁶ Međutim, ako se zna da je vo ubadao i ranije, a njegov ga gospodar nije čuvao, on mora da nadoknadi vola za vola. Mrtva životinja neka pripadne njemu.

22

Krađa

¹ Ako neko ukrade vola ili grlo sitne stoke, pa ih zakolje ili ih proda, mora da ih nadoknadi: pet goveda za jednog vola i četiri ovce za jednu ovcu.

² Ako se lopov zatekne dok provaljuje, pa mu se zada udarac od koga umre, onaj koji ga ubije neće odgovarati za prolivenu krv.

³ Ali ako se to desi po izlasku sunca, odgovaraće za prolivenu krv.

Lopov mora da nadoknadi štetu. Ako nema ništa, treba ga prodati da otplati što je ukrao.

⁴ Ako se ukradeno živinče nađe živo u njegovom vlasništvu, bilo vo, magarac ili grlo sitne stoke, mora da ga plati dvostruko.

Odšteta

⁵ Ako neko napasa svoju stoku u nečijem polju ili vinogradu i dopusti joj da ga obrsti, neka nadoknadi štetu najboljim urodom iz svoga polja ili iz svoga vinograda.

⁶ Ako izbije požar i zahvati žbunje, pa spali žito u snopu, klasu ili na celom polju, onaj koji je izazvao požar mora da nadoknadi štetu.

⁷ Ako neko poveri svome bližnjemu novac ili stvari na čuvanje, a neko to ukrade iz kuće tog čoveka, lopov, ako se nađe, mora da plati dvostruko.

⁸ Ako se lopov ne pronade, vlasnik kuće neka stupi pred Boga*, da se utvrdi da nije položio ruku na dobra svoga blišnjega.

⁹ U svim slučajevima kršenja zakona o imovini – radilo se o volu, magarcu, sitnom grlu stoke, odeći, ili bilo kojoj izgubljenoj stvari za koju se tvrdi: 'To je moje!', spor dve strane mora da se iznese pred Boga. Onaj koga Bog proglasi za krivca mora da plati dvostruko svome bližnjemu.

¹⁰ Ako neko poveri svome bližnjemu magarca, vola, grlo sitne stoke ili bilo kakvo živinče na čuvanje, pa ono uquine, povredi se, ili ga neko odvede, a nema svedoka,

¹¹ neka se čuvar zakune pred Gospodom da nije položio ruku na dobra svoga blišnjega. Vlasnik neka pristane na to, a čuvar ne mora da nadoknadi ništa.

¹² Ali ako mu je ukrao živinče, mora da nadoknadi štetu vlasniku.

¹³ Ako divlja zver rastrgne živinče, neka ga donese kao dokaz, pa neće morati da nadoknadi štetu za rastrgnuto živinče.

¹⁴ Ako neko pozajmi od svog blišnjeg živinče, ali se ono osakati ili uquine dok je vlasnik bio odsutan, neka nadoknadi štetu.

¹⁵ Ukoliko je vlasnik bio prisutan, ne mora da plati odštetu. Ako je vlasnik unajmio živinče, cena najma pokriva gubitak.

Društveni i moralni zakoni

¹⁶ Ako neko zavede devojkicu koja nije zaručena i legne s njom, neka plati miraz za nju, pa neka je uzme za ženu.

¹⁷ Ako njen otac odbije da mu je da, zavodnik neka plati novčani iznos u vrednosti miraza za devojkicu.

¹⁸ Ne ostavljaj vračaru u životu.

¹⁹ Ko obleži živinče, neka se svakako pogubi.

²⁰ Ko prinese žrtvu drugim bogovima, osim samom Gospodu, neka se istrebi.

²¹ Ne postupaj loše sa došljakom niti ga ugnjetavaj, jer ste i vi bili došljaci u Egiptu.

²² Ne tlači udovicu ili siročića.

²³ Jer, ako ih budeš tlačio, i oni zavape k meni, sigurno ću uslišiti njihove vapaje.

* 22:8 Ili: *sudije*.

²⁴ Moj gnev će planuti, pa ću vas pobiti mačem. Tada će vaše žene postati udovice, a vaša deca siročad.

²⁵ Ako pozajmiš novac nekome iz moga naroda, siromahu u tvojoj sredini, ne postupaj s njim kao zajmodavac: ne zahtevaj kamatu od njega.

²⁶ Ako uzmeš u zalog ogrtač svoga bližnjega, vrati mu ga pre nego što sunce zađe,

²⁷ jer mu je njegov ogrtač jedini pokrivač za telo. U čemu će, inače, spavati? Međutim, kad zavapi k meni, ja ću ga uslišiti, jer ja sam milosrdan.

²⁸ Ne proklinji Boga, niti govori ružno o knezu svoga naroda.

²⁹ Ne oklevaj da mi prineseš od obilja svoga žita i od svoga mladog vina i ulja.

Meni ćeš dati prvenca od svojih sinova.

³⁰ Isto ćeš činiti i sa krupnom i sitnom stokom: sedam dana neka ostane sa svojom majkom, a osmog dana ga donesi k meni.

³¹ Budite narod posvećen meni: ne jedite meso životinje koju je rastrgla divlja zver, nego ga bacite psima.

23

Zakoni o pravednosti i samilosti

¹ Ne širi lažne glasine. Ne pristaj uz zlikovca da svedočiš lažno.

² Ne sledi većinu da činiš zlo, niti se priklanjaj većini u izvrtnju pravde kad svedočiš u parnici.

³ Ne budi pristrasan prema siromahu u njegovoj parnici.

⁴ Ako naiđeš na zalutalog vola ili magarca svog neprijatelja, svakako mu ga moraš dovesti natrag.

⁵ Kad vidiš magarca onoga koji te mrzi da je pao pod svojim teretom, ne ostavljaj ga tako; moraš da mu pomogneš da se podigne sa svojim teretom.

⁶ Ne izvrći pravdu na štetu svog siromaha u njegovoj parnici.

⁷ Kloni se lažnih optužbi, ne ubijaj nevinog i pravednog, jer ja neću oprostiti zlikovcu.

⁸ Ne primaj mito, jer mito zaslepljuje one koji jasno vide i izvrće reči pravednika.

⁹ Ne ugnjetavajte došljaka, jer znate kako je došljaku. Pa i sami ste bili došljaci u Egiptu.

Zakoni o suboti

¹⁰ Šest godina zasejavaj zemlju i ubiri njen rod.

¹¹ Sedme godine je ostavi da počiva neobrađena, da se od nje hrane siromasi tvoga naroda. Što ostane, neka divlje životinje pojedu. Isto tako ćeš činiti sa tvojim vinogradom i tvojim maslinjakom.

¹² Šest dana radi svoj posao, a sedmoga dana prestani sa radom, da se odmori tvoj vo i tvoj magarac, i da odahne sin tvoje sluškinje i došljak.

¹³ Dobro pazite na sve što sam vam rekao. Ne prizivajte imena drugih bogova. Neka ih tvoja usta ne izuste.

Praznici

¹⁴ Triput godišnje održavaj praznike u moju čast.

¹⁵ Slavi praznik Beskvasnih hlebova: sedam dana jedi beskvasni hleb, kako sam ti i zapovedio. Čini to u određeno vreme u mesecu avivu, jer si tog meseca izašao iz Egipta. Neka se niko ne pojavljuje preda mnoom praznih ruku!

¹⁶ Slavi i praznik žetve prvim plodovima od uroda što ga seješ na polju.

Takođe slavi i praznik berbe na kraju godine, kad s polja kupiš plodove svoga rada.

¹⁷ Triput godišnje neka se svi tvoji muški pojave pred Gospodom Bogom.

¹⁸ Ne prinosi mi krv žrtve s nečim što sadrži kvasac.

Salo od žrtve prinesene za moj praznik, neka ne ostane do jutra.

¹⁹ Najbolje prvine svoje zemlje donesi u Dom Gospoda, svoga Boga.

Ne kuvaj jare u mleku njegove majke.

Obećanja i uputstva

²⁰ Evo, ja šaljem Anđela pred tobom da te čuva na putu, dok te ne dovede do mesta koje sam pripremio.

²¹ Čuvaj ga se i slušaj ga. Ne protivi mu se; on neće praštati vaše prestupe, jer je moje ime u njemu.

²² Ali ako ga zaista budete slušali i radili sve što vam kažem, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima.

²³ Jer, moj Anđeo će ići pred tobom i dovesti te do Amorejaca, Hetita, Ferežana, Hananaca, Evejaca i Jevusejaca, i ja ću ih istrebiti.

²⁴ Ne klanjaj se njihovim bogovima, niti im služi. Ne povodi se za onim što oni čine, nego poruši njihove idole i porazbijaj njihove *svete* stubove.

²⁵ Služite Gospodu, svome Bogu, pa će blagosloviti tvoj hleb i vodu. Ja ću uklanjati pošast od tebe.

²⁶ U tvojoj zemlji neće biti pometkinje niti nerotkinje. Ja ću ti dati pun životni vek.

²⁷ Ja ću poslati svoj užas pred tobom; baciću u pometnju svaki narod koji susretneš, i učiniti da tvoji neprijatelji okrenu leđa i pobegnu od tebe.

²⁸ Stršljene ću poslati pred tobom da nagnaju u beg Evejce, Hanance i Hetite ispred tebe.

²⁹ Neću ih isterati pred tobom za godinu dana, da zemlja ne opusti i da se divlje životinje ne razmnože na tvoju štetu.

³⁰ Teraću ih malo po malo pred tobom, dok se ne umnožiš i zaposedneš zemlju.

³¹ Postaviću ti granice: od Crvenog mora* do Filistejskog mora†, i od pustinje do Eufrata. Naime, ja ću u vaše ruke predati stanovnike zemlje, koje ćeš isterati pred sobom.

³² Ne sklapaj savez sa njima i sa njihovim bogovima.

³³ Ne daj im da se nasele u tvojoj zemlji, da te ne navedu da grešiš protiv mene. Jer ako budeš služio njihovim bogovima, oni će ti biti zamka.”

24

Potvrđen savez

¹ Bog reče Mojsiju: „Popni se k Gospodu, ti, Aron, Nadav i Avijud, te sedamdeset izrailjskih starešina. Poklonite se izdaleka.

² Neka samo Mojsije pristupi Gospodu. Ostali neka ne prilaze. Narod neka se ne penje s njim.“

³ Mojsije ode i ispriča narodu sve Gospodnje reči i sve uredbe. Narod odgovori u jedan glas: „Vršićemo sve reči što ih je Gospod izrekao.“

⁴ Mojsije je napisao sve reči Gospodnje.

Sledećeg jutra je poranio i podigao žrtvenik u podnožju gore i dvanaest stubova za dvanaest izrailjskih plemena.

⁵ Zatim je poslao izrailjske mladiće da prinesu žrtve svespalnice i da žrtvuju Gospodu junce kao žrtve mira.

⁶ A Mojsije uzme polovinu krvi i ulije je u posude, a drugu polovinu izlije na žrtvenik.

⁷ Onda je uzeo Knjigu saveza i glasno je pročitao narodu. Oni odgovoriše: „Vršićemo sve što je Gospod rekao, i pokoravati se *tome*.“

⁸ Mojsije je, zatim, uzeo krv i njome poškropio narod, i rekao: „Evo krvi saveza koji je Gospod sklopio sa vama na temelju svih ovih reči.“

* 23:31 Jevrejski *Jam-Suf*, a naziv Crveno more dolazi iz Septuaginte i Vulgate. Iz 1. Car 9,26 i 5. Moj 1,40 je jasan njegov položaj, gde se spominje grad Elat na severnoj obali, gde je danas Akapski zaliv. † 23:31 Sredozemno more.

⁹ Posle toga se Mojsije popeo sa Aronom, Nadavom, Avijudom i sedamdesetoricom izrailjskih starešina.

¹⁰ Oni su videli Boga Izrailjevog. Pod njegovim nogama je bilo nešto kao postolje od čistog safira, jasno kao samo nebo.

¹¹ *Bog* nije dizao svoju ruku na glavare Izrailjaca. Gledali su Boga, jeli i pili.

¹² Gospod reče Mojsiju: „Popni se k meni na goru. Ostani tamo, a ja ću ti dati kamene ploče sa Zakonom i zapovestima koje sam napisao za njihovu pouku.“

¹³ Mojsije ustane sa svojim pomoćnikom Isusom Navinom, i Mojsije se popne na goru Božiju.

¹⁴ Starešinama je rekao: „Vi nas čekajte ovde, dok se ne vratimo. Evo, Aron i Or su sa vama. Ko bude imao neki spor, neka se obrati njima.“

¹⁵ Mojsije se popne na goru, a oblak prekrije goru.

¹⁶ Slava Gospodnja se spustila na goru Sinaj, i oblak ju je obavijao šest dana. Sedmog dana *Gospod* pozove Mojsija iz oblaka.

¹⁷ Očima Izrailjaca je slava Gospodnja na vrhu gore izgledala kao sažihući oganj.

¹⁸ Mojsije je ušao usred oblaka i popeo se na goru. Na gori je Mojsije proveo četrdeset dana i četrdeset noći.

25

Uputstva za građenje svetog Šatora

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Reci Izrailjcima da mi prikupe prilog. Primajte prilog od svakog čoveka koji od srca daje prilog za mene.

³ Ovo je prilog koji ćete primiti od njih:

zlatu, srebro, bronzu;

⁴ ljubičastu, skerletnu i tamno crvenu tkaninu, fini lan i kostret;

⁵ ovnujske kože obojene u crveno, fine kože;

bagremovo drvo;

⁶ ulje za svetlo,

začine za ulje pomazanja i miomirisni kad;

⁷ oniks i drugo drago kamenje za ukivanje u oplećak i naprsnik.

⁸ Zatim mi sagradite Svetilište, pa ću se nastaniti među njima.

⁹ Napravi ovo Prebivalište i sve posuđe za njega tačno prema nacrtu koji ću ti pokazati.

Kovčeg saveza

¹⁰ Oni neka naprave Kovčeg od bagremovog drveta; dva i po lakta dug, lakat i po širok i lakat i po visok*.

¹¹ Obloži ga čistim zlatom, iznutra i spolja, i načini oko njega zlatan venac.

¹² Zatim izlij četiri zlatna koluta i prikuj ih na njegove četiri strane; dva koluta na jednu stranu i dva koluta na drugu.

¹³ Onda načini drške od bagremovog drveta i obloži ih zlatom.

¹⁴ Provuci ih kroz kolutove s obe strane Kovčega da se Kovčeg nosi o njima.

¹⁵ Drške neka ostanu u kolutima na Kovčegu; neka se iz njih ne izvlače.

¹⁶ U Kovčeg stavi Svedočanstvo koje ću ti dati.

Poklopac

* 25:10 Oko 1,25 m dug, oko 75 cm širok i visok.

¹⁷ Poklopac za *Kovčeg* napravi od čistog zlata. Neka bude dug dva i po lakta i širok lakat i po[†].

¹⁸ Zatim napravi dva heruvima od kovanog zlata. Prikuj ih na oba kraja poklopca;

¹⁹ jednog heruvima na jedan kraj, a drugog heruvima na drugi kraj poklopca. Pričvrsti ih na obe strane poklopca, tako da s njim čine jednu celinu.

²⁰ Heruvimi neka imaju podignuta krila prema gore, tako da zaklanjaju poklopac. Neka stoje licem okrenuti jedan prema drugome, tako da im lica budu okrenuta prema poklopcu.

²¹ Poklopac stavi na *Kovčeg*, a u *Kovčeg* stavi Svedočanstvo koje ću ti dati.

²² Sastajaću se s tobom kod poklopca, između dva heruvima što su na *Kovčegu* svedočanstva, i tamo ti saopštavati sve zapovesti za Izrailjce.

Sto za posvećene hlebove

²³ Napravi sto od bagremovog drveta. Neka bude dva lakta dug, jedan lakat širok i jedan i po lakat visok[‡].

²⁴ Obloži ga čistim zlatom, i obrubi ga zlatnim pojasom.

²⁵ Napravi mu i dlan[§] široki okvir oko njega, i obrubi ga zlatnim pojasom.

²⁶ Zatim mu napravi četiri zlatna koluta i postavi ih na njegova četiri nožna ugla.

²⁷ Kolutovi neka budu pod okvirom da drže drške za nošenje stola.

²⁸ Drške napravi od bagremovog drveta i obloži ih zlatom. O njima će se nositi sto.

²⁹ Napravi za njega: tanjire, čaše, vrčeve i pehare za izlivanje prinosa. Napravi ih od čistog zlata.

³⁰ Na sto postavljalj hleb da stalno bude preda mnom.

Svećnjak

³¹ Svećnjak napravi od čistog zlata. Njegovo postolje, stalak, čašice, pupoljke i laticice – iskuj iz jednog komada.

³² Neka se grana u šest krakova: tri kraka s jedne strane stalka i tri kraka s druge strane stalka.

³³ Na jednom kraku neka budu tri čašice u obliku bademovog cveta, svaka s pupoljcima i laticama. Na drugom kraku neka takođe budu tri čašice u obliku bademovog cveta, svaka s pupoljcima i laticama. Tako neka bude sa svih šest krakova koji izbijaju iz svećnjaka.

³⁴ Sâm svećnjak neka ima četiri čašice u obliku bademovog cveta, svaka s pupoljcima i laticama.

³⁵ Jedan pupoljak neka bude ispod prva dva kraka, drugi pupoljak ispod druga dva kraka, i treći pupoljak ispod poslednja dva kraka. Tako neka bude za svih šest krakova koji izbijaju iz svećnjaka.

³⁶ Pupoljci i krakovi neka čine jednu celinu sa svećnjakom. Sve to neka bude iskovanu od jednog komada čistog zlata.

³⁷ Napravi i sedam svetiljki i postavi ih da osvetljavaju prostor ispred njega.

³⁸ Mašice i pepeljare napravi od čistog zlata.

³⁹ Za sve posuđe neka se upotrebi jedan talant* čistog zlata.

⁴⁰ Gledaj da napraviš to prema nacrtu koji ti je pokazan na gori.

26

Prebivalište Božijeg prisustva

¹ Prebivalište napravi od deset zavesa: od finog lana, te od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine. Na njima neka budu veštinom umetnika izvezeni heruvimi.

[†] 25:17 Oko 1,25 m dug i oko 75 cm širok. [‡] 25:23 Oko 1 m dug, 50 cm širok i 75 cm visok. [§] 25:25 Oko 7,5 cm.

* 25:39 Oko 34 kg.

² Dužina svake zavesa neka bude dvadeset osam lakata, a širina četiri lakta*. Sve zaveses neka budu iste mere.

³ Pet zavesa neka budu spojene jedna za drugu, a tako i drugih pet zavesa neka budu spojene jedna za drugu.

⁴ Zatim načini petlje od ljubičaste tkanine pri rubu poslednje zaveses spojenoga dela, a to isto načini pri rubu poslednje zaveses u drugoj polovini spojenog dela.

⁵ Napravi pedeset petlji na prvoj zavesi i pedeset petlji pri rubu poslednje zaveses drugog spojenog dela. Petlje neka budu jedna naspram druge.

⁶ Zatim napravi pedeset zlatnih kopči. Zaveses ćeš kopčama sastaviti jednu s drugom, tako da Prebivalište bude jedna celina.

⁷ Potom od kozje dlake napravi zaveses za Šator površ Prebivališta; napravi jedanaest zavesas.

⁸ Svaka zavesa neka bude trideset lakata duga i četiri lakta široka†; svih jedanaest zavesas neka budu iste mere.

⁹ Prvih pet zavesas sastavi posebno, a tako i ostalih šest zavesas sastavi posebno. Šestu zavesu udvostruči na prednjoj strani Šatora.

¹⁰ Zatim napravi pedeset petlji na rubu prvog spojenog dela, i pedeset petlji na rubu drugog spojenog dela.

¹¹ Onda napravi pedeset bronzanih kopči, pa ih prikopčaj za petlje da spajaju Šator u jednu celinu.

¹² Od preostalih zavesas, jednom polovinom pokrij zadnju stranu Prebivališta.

¹³ Ostatak zavesas neka visi po jedan lakat‡ duž obe strane Šatora, da ga pokriva.

¹⁴ Zatim napravi pokrivač za Šator od ovnujskih koža obojenih u crveno, a površ njega pokrivač od finih koža.

¹⁵ Napravi i daske od bagremovog drveta za Prebivalište, koje će stajati uspravno.

¹⁶ Dužina svake daske biće deset lakata, a širina jedan i po lakat§.

¹⁷ Svaka daska neka ima dva klina, tako da daske stoje uspravno jedna uz drugu. Tako učini sa svakom daskom za Prebivalište.

¹⁸ Napravi daske za Prebivalište: dvadeset dasaka za južnu stranu,

¹⁹ i četrdeset srebrnih podnožja ispod dvadeset dasaka – dva podnožja ispod jedne daske, za njena dva klina, i dva podnožja ispod druge daske, za njena dva klina.

²⁰ Tako i na severnoj strani Prebivališta neka bude dvadeset dasaka

²¹ sa četrdeset srebrnih podnožja – dva podnožja ispod jedne daske, i po dva podnožja ispod svake naredne daske.

²² Za zapadnu stranu Prebivališta napravi šest dasaka.

²³ Za uglove na zadnjoj strani Prebivališta napravi dve daske.

²⁴ Neka stoje jedna uz drugu spojene na dnu, a na vrhu neka budu spojene jednim obručem. Neka tako obadve čine dva ugla.

²⁵ Dakle, neka bude ukupno osam dasaka i šesnaest srebrnih podnožja; po dva podnožja za svaku dasku.

²⁶ Napravi prečage od bagremovog drveta; pet prečaga za daske na jednoj strani Prebivališta,

²⁷ pet prečaga za daske na drugoj strani Prebivališta, i pet prečaga za daske na zadnjoj strani Prebivališta, prema zapadu.

²⁸ Srednja prečaga neka se pruža sredinom dasaka s jednog kraja na drugi.

²⁹ Daske obloži zlatom, a obruče za prečage napravi od zlata. Prečage obloži zlatom.

³⁰ Podigni Prebivalište prema nacrtu koji ti je pokazan na gori.

* 26:2 Oko 14 m duge i oko 2 m široke. † 26:8 Oko 15 m duge i oko 2 m široke. ‡ 26:13 1 lakat oko 50 cm. § 26:16 Dužina oko 5 m a širina oko 75 cm.

Zavesa

³¹ Napravi zavesu od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i finog lana, a na njoj izvezi heruvime umetničkom veštinom.

³² Okači je na četiri zlatom obložena stuba od bagremovog drveta, sa kukama od zlata. Neka stoje na četiri srebrna podnožja.

³³ Zavesu okači za kopče, pa donesi tamo, iza zaves, Kovčeg svedočanstva. Zavesa će vam deliti Svetinju od Svetinje nad svetinjama.

³⁴ Stavi poklopac na Kovčeg svedočanstva u Svetinji nad svetinjama.

³⁵ Sto postavi izvan zaves, a svećnjak na južnu stranu Prebivališta, nasuprot stola. Sto postavi na severnu stranu.

³⁶ Napravi zastor za ulaz u Šator od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, te od finog lana – vezom izvezen.

³⁷ Za zastor napravi pet stubića od bagremovog drveta i obloži ih zlatom. Kuke za njih neka budu od zlata. Izlij za njih pet bronzanih podnožja.

27*Žrtvenik*

¹ Napravi žrtvenik od bagremovog drveta. Neka bude četvrtastog oblika: pet lakata dug, pet lakata širok, i tri lakta visok*.

² Na njegova četiri ugla napravi rogove, tako da žrtvenik i rogovi čine jednu celinu. Žrtvenik obloži bronzom.

³ Zatim napravi lonce za uklanjanje pepela, lopatice, kotliće i mašice. Sve posude načini od bronz.

⁴ Napravi za žrtvenik rešetku od bronz, u obliku mreže. Na mreži načini četiri bronzana obruča za njena četiri ugla.

⁵ Mrežu pričvrsti za okvir ispod žrtvenika, tako da doseže do polovine žrtvenika.

⁶ Onda napravi drške za žrtvenik od bagremovog drveta i obloži ih bronzom.

⁷ Drške neka se provuku kroz kolutove s obe strane žrtvenika, radi nošenja.

⁸ Napravi ga od dasaka, i neka bude šupalj. Kako ti je pokazano na gori, tako neka bude napravljen.

Dvorište

⁹ Napravi dvorište za Prebivalište. Na južnoj strani, zaves za dvorište neka budu od finog lana, dužine stotinu lakata† za tu stranu.

¹⁰ Neka budu okačene o dvadeset stubova sa dvadeset bronzanih podnožja. Kuke i šipke za stubove neka budu od srebra.

¹¹ Dužina zaves na severnoj strani takođe neka bude stotinu lakata. Neka bude dvadeset stubova sa dvadeset bronzanih podnožja. Kuke i šipke za stubove neka budu od srebra.

¹² Širinu dvorišta, njegovu zapadnu stranu, neka pokriva pedeset lakata‡ zaves. I tamo neka bude deset stubova sa deset podnožja.

¹³ Širina dvorišta na istoku neka bude pedeset lakata§.

¹⁴ Zaves s jedne strane ulaza neka su petnaest lakata* duge, sa svoja tri stuba i njihova tri podnožja.

¹⁵ Zaves za drugu stranu ulaza neka su takođe petnaest lakata duge, sa svoja tri stuba i njihova tri podnožja.

* 27:1 Oko 2,5 m dug i širok, i oko 1,5 m visok. † 27:9 Oko 50 m dužine. ‡ 27:12 Oko 25 m dužine. § 27:13 Oko 50 m dužine. * 27:14 Oko 7,5 m dužine.

¹⁶ Za dvorišni ulaz daj da se vezom izveze dvadeset lakata† dug zastor od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i finog lana. Neka bude na četiri stuba i njihova četiri podnožja.

¹⁷ Svi stubovi oko dvorišta neka budu spojeni srebrnim kukama. Njihova podnožja neka budu od bronz.

¹⁸ Dužina dvorišta neka bude stotinu lakata, širina pedeset lakata, a visina pet lakata‡, sa zavesama od finog lana i bronzanim podnožjima.

¹⁹ Sve potrepštine za Prebivalište, čemu god da služe, njegovi kočici, kao i svi kočici za dvorište, neka budu od bronz.

Ulje za svećnjak

²⁰ Zapovedi Izrailjcima da ti donesu čistog, sveže iscedenog, maslinovog ulja za svećnjak, da svetlo stalno gori.

²¹ Aron i njegovi sinovi će ga postavljati u Šatoru od sastanka, izvan zaves

28

Sveštenička odora

¹ Izdvoj od Izrailjaca svog brata Arona i njegove sinove: Nadava, Avijuda, Eleazara i Itamara, pa ih dovedi k sebi, da mi služe kao sveštenici.

² Napravi svetu odoru za svog brata Arona na čast i ukras.

³ Reci svim veštim ljudima koje sam obdario mudrošću da naprave odoru za njegovo posvećenje, da bi mi služio kao sveštenik.

⁴ Ovakvu će odoru napraviti: naprsnik, oplećak, plašt, vezenu košulju, turban i pojas. Takvu će odoru napraviti za tvog brata Arona i za njegove sinove, da mi služe kao sveštenici.

⁵ Neka upotrebe za nju zlato, ljubičastu, skerletnu i tamno crvenu tkaninu i fini lan.

Oplećak - Efod

⁶ Oplećak neka naprave od zlata, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i od finog lana – vešto izvezenog.

⁷ Neka na njemu budu dve naramenice da pričvršćuju oba njegova kraja.

⁸ Pojas kojim će se oplećak opasivati neka takođe bude od zlata, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine i finog lana, tako da s njim sačinjava jedan komad.

⁹ Zatim uzmi dva draga kamena oniksa i u njih ureži imena Izrailjevih sinova:

¹⁰ Šest imena na jednom kamenu i šest ostalih imena na drugom kamenu, prema redu njihovog rođenja.

¹¹ Ureži imena sinova Izrailjevih u dva kamena kao što zlatar urezuje pečate na prstenje, i optoči ih zlatnim okvirom.

¹² Umetni ta dva draga kamena u naramenice oplećka u sećanje na sinove Izrailjeve. Aron će ih nositi na ramenima pred Gospodom kao potsetnik.

¹³ Onda napravi dva koluta od zlata,

¹⁴ i dva lančića od čistog zlata u obliku upletene uzice, pa ih pričvrsti za kolutove.

Naprsnik za presuđivanje

¹⁵ Naprsnik za presuđivanje napravi umetničkom veštinom. Napravićeš ga na isti način kao oplećak: od zlata, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i finog lana.

¹⁶ Neka bude u obliku četvorougla, udvojen; pedalj* dug i pedalj širok.

† 27:16 Oko 10 m. ‡ 27:18 Oko 50 m dužine, oko 25 m širine i 2,5 m visine. * 28:16 Oko 23 cm.

¹⁷ Poređaj na njemu četiri reda dragog kamenja. U prvom redu: rubin, topaz i smaragd;

¹⁸ u drugom redu: malahit, safir i dijamant;

¹⁹ u trećem redu: hijacint, ahat i ametist;

²⁰ a u četvrtom redu: hrisolit, oniks i jaspis.

Neka budu optočeni zlatnim okvirom.

²¹ To drago kamenje predstavljaće imena dvanaest sinova Izrailjevih; na svakom će biti urezano, kao na pečatu na prstenju, po jedno ime za svako od dvanaest plemena.

²² Napravi za naprsnik lančiće od čistog zlata u obliku upletene uzice.

²³ Zatim napravi za naprsnik dva zlatna kolutića i pričvrsti ih na dva gornja ugla naprsnika.

²⁴ Zlatne lančiće priveži za dva kolutića na uglovima naprsnika.

²⁵ Oba kraja lančića priveži za dva okvira, pa ih pričvrsti za dve naramenice s prednje strane oplećka.

²⁶ Onda napravi dva kolutića od zlata i pričvrsti ih za dva donja ugla naprsnika, pri rubu unutrašnje strane do oplećka.

²⁷ Nadalje, napravi dva kolutića od zlata i pričvrsti ih za donji kraj naramenice oplećka, na njegovoj prednjoj strani, kod šava iznad pojasa oplećka.

²⁸ Neka se kolutići naprsnika privežu za kolutiće oplećka uzicom od purpura, tako da naprsnik stoji iznad pojasa, kako ne bi spadao s oplećka.

²⁹ Aron će nositi imena sinova Izrailjevih na naprsniku za presuđivanje, na svom srcu, kad god bude ulazio u Svetinju, kao stalni potsetnik pred Gospodom.

³⁰ U naprsnik za presuđivanje stavi Urim i Tumim, da budu na Aronovom srcu, kad god bude stupao pred Gospoda. Aron će ih nositi na srcu, te uvek donositi presude među Izrailjcima pred Gospodom.

Plašt

³¹ Plašt za oplećak napravi od ljubičaste tkanine.

³² U njegovoj sredini neka bude prorez za glavu. Rub oko proreza neka se opšije vezenim okovratnikom, da se plašt ne bi cepao.

³³ Zatim svuda oko ruba plašta napravi narove od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, a između njih zvončiće od zlata:

³⁴ zvonce od zlata pa nar, zvonce od zlata pa nar, i tako svuda okolo uz rub plašta.

³⁵ Neka ga Aron ima na sebi kad vrši službu, da se čuje kad ulazi u Svetinju pred Gospoda i kad izlazi – da ne bi umro.

³⁶ Napravi pločicu od čistog zlata i na njoj ureži, kao na pečatu: 'POSVEĆEN GOSPODU'.

³⁷ Priveži je ljubičastom vrpcom i postavi je na vrh turbana, s prednje strane.

³⁸ Neka bude na Aronovom čelu. Aron će, pak, preuzeti na sebe krivice koje Izrailjci počine pri prinošenju svih svojih posvećenih prinosa. Pločica će uvek stajati na Aronovom čelu, kako bi našli smilovanje pred Gospodom.

³⁹ Zatim istkaj košulju od lana, i napravi turban od lana, i vezom izvezeni opasač.

⁴⁰ Aronovim sinovima napravi košulje sa opasačima i turbane, njima na čast i ukras,

⁴¹ pa u njih obuci svog brata Arona i njegove sinove s njim. Zatim ih pomaži, uvedi u službu i posveti ih, da mi služe kao sveštenici.

⁴² Napravi im i gaće od lana da im pokrivaju goli deo tela, od struka do bedara.

⁴³ Neka ih Aron i njegovi sinovi nose kad god ulaze u Šator od sastanka, ili kad pristupaju žrtveniku da vrše bogosluženje u Svetinji nad svetinjama, da ne navuku krivicu na sebe i umru.

Ovo je trajna uredba za njega i njegovo potomstvo posle njega.

29

Posvećenje Arona i njegovih sinova za sveštenu službu

¹ Ovako ćeš postupiti s njima da ih posvetiš za moje sveštenstvo: uzmi jednog junca i dva ovna bez mane;

² onda uzmi beskvasni hleb, beskvasne kolače zamešene s uljem, i beskvasne lepinje premazane uljem. Napravi ih od pšeničnog brašna.

³ Stavi ih u jednu košaru i u njoj ih prinesi s juncem i dva ovna.

⁴ Onda dovedi Arona i njegove sinove na ulaz u Šator od sastanka i operi ih vodom.

⁵ Zatim uzmi odoru i obuci Arona u košulju, ogrtač oplećka, oplećak i naprsnik i opaši ga izvezenim pojasom oplećka.

⁶ Stavi mu turban na glavu i na njoj pričvrsti posvetni natpis.

⁷ Zatim uzmi ulje za pomazanje i pomaži ga izlivajući ulje na njegovu glavu.

⁸ Onda dovedi njegove sinove, obuci im košulje,

⁹ opaši ih pojasevima – kako Arona tako i njegove sinove – i obavij im turbane. Tako neka im pripada sveštenstvo prema trajnoj uredbi. Tako ćeš uvesti u službu Arona i njegove sinove.

Žrtva za posvećenje

¹⁰ Dovedi onda junca pred Šator od sastanka, a Aron i njegovi sinovi neka polože ruke na njegovu glavu.

¹¹ Ti onda zakolji junca pred Gospodom kod ulaza u Šator od sastanka.

¹² Uzmi nešto od krvi junca i prstom je namaži na robove žrtvenika, a ostatak krvi izlij podno žrtvenika.

¹³ Zatim skini sve salo oko iznutrica, jetrenu mrežicu, i oba bubrega s lojem, pa to spali na žrtveniku.

¹⁴ Meso junca, njegovu kožu i balegu spali izvan tabora. To je žrtva za greh.

¹⁵ Nakon toga uzmi jednog ovna, a Aron i njegovi sinovi neka polože ruke na njegovu glavu.

¹⁶ Zakolji ovna i uzmi nešto od njegove krvi, pa njome zapljusni žrtvenik sa svih strana.

¹⁷ Ovna iseci na komade, operi mu iznutrice i noge, pa ih stavi na ostale delove i glavu.

¹⁸ Zatim celog ovna spali na žrtveniku. To je žrtva svespalnica Gospodu, ugodni miris, paljena žrtva za Gospoda.

¹⁹ Onda uzmi drugog ovna. Aron i njegovi sinovi neka polože ruke na njegovu glavu,

²⁰ a ti ga zakolji. Onda uzmi nešto krvi i njome namaži resicu desnog uha Aronovog, te resicu desnog uha njegovih sinova, palac njihove desne ruke, i palac njihove desne noge. Ostatom krvi zapljusni žrtvenik sa svih strana.

²¹ Zatim uzmi nešto krvi sa žrtvenika i ulja za pomazanje, pa njima poškropi Arona i njegovu odeždu, a tako i njegove sinove i njihove odežde. Tako će biti posvećen on i njegova odežda, kao i njegovi sinovi i njihove odežde.

²² Potom uzmi salo od ovna, salo s repa, salo oko iznutrica, jetrenu mrežicu, oba bubrega sa salom oko njih, i desnu plećku – jer je ovan žrtva za posvećenje –

²³ zatim jedan okrugli hleb, jedan kolač zamešen s uljem, i jednu lepinju iz košare sa beskvasnim hlebom što je pred Gospodom.

²⁴ Sve to položi na ruke Arona i njegovih sinova, pa prinesi žrtvu dizanicu pred Gospodom.

²⁵ Zatim uzmi to iz njihovih ruku, pa spali na žrtveniku povrhu žrtve svespalnice, kao ugodni miris pred Gospodom. To je paljena žrtva Gospodu.

²⁶ Uzmi zatim grudi ovna koji je prinesen za Aronovo posvećenje i prinesi ih kao žrtvu dizanicu pred Gospodom. Taj deo neka pripadne tebi.

²⁷ Posveti grudi koje su bile prinesene kao žrtva dizanica i but koji je bio prinesen kao žrtveni dar od ovna prinesenog za posvećenje Arona i njegovih sinova.

²⁸ Aron i njegovi sinovi neka primaju taj deo od Izrailjaca, jer je to žrtva dizanica. Izrailjci će davati taj deo kada budu prinosili žrtve mira koje se podižu Gospodu. Ovo je trajna uredba.

²⁹ Aronove posvećene odežde neka pripadnu njegovim sinovima posle njega; u njima neka budu pomazani i uvedeni u službu.

³⁰ Sin koji ga nasledi kao sveštenik, neka ih sedam dana nosi, kad uđe u Šator od sastanka da vrši bogoslužjenje u Svetinji.

³¹ Zatim uzmi ovna posvećenja i skuvaj njegovo meso na svetom mestu.

³² Aron i njegovi sinovi neka jedu meso od tog ovna sa hlebom iz košare, na ulazu u Šator od sastanka.

³³ Dakle, što je bilo prineseno za njihovo otkupljenje prilikom njihovog uvođenja u službu – to neka jedu. Neovlašćen ne sme to da jede, jer je posvećeno.

³⁴ Ako preostane šta mesa i hleba, spali na vatri; to ne sme da se jede, jer je posvećeno.

³⁵ Postupi sa Aronom i njegovim sinovima onako kako sam ti zapovedio. Sedam dana ih uvodi u službu.

³⁶ Svakog dana prinesi junca kao žrtvu za greh – za otkupljenje. Prinesi i žrtvu za greh da otkupiš žrtvenik, a zatim ga pomaži da ga posvetiš.

³⁷ Sedam dana prinosi žrtvu otkupljenja za žrtvenik i posvećuj ga. Tada će žrtvenik postati presvet, i što god ga se dotakne biće posvećeno.

³⁸ A ovo ćeš stalno prinositi na žrtvu: dnevno dva jagnjeta od godinu dana.

³⁹ Jedno jagnje prinesi ujutro, a drugo prinesi uveče.

⁴⁰ S prvim jagnjetom prinesi jednu desetinu efe* brašna zamešenog s četvrtinom hina† ulja od tučenih maslina, i žrtvu izlivnicu od četvrtine hina vina.

⁴¹ Drugo jagnje prinesi uveče. S njim prinesi istu žitnu žrtvu kao ujutro, i žrtvu izlivnicu na ugodni miris, paljenu žrtvu Gospodu.

⁴² Neka se ova žrtva svespalnica prinosi na ulazu u Šator od sastanka, pred Gospodom, od pokolenja do pokolenja. Tamo ću se sastajati s tobom da ti govorim.

⁴³ Tamo ću se sastajati i s Izrailjcima, i moja će slava posvetiti to mesto.

⁴⁴ Ja ću posvetiti Šator od sastanka i žrtvenik. Takođe ću posvetiti Arona i njegove sinove da mi služe kao sveštenici.

⁴⁵ Ja ću boraviti među Izrailjcima i biti njihov Bog.

⁴⁶ Tada će znati da sam ja, Gospod, Bog njihov, koji ih je izveo iz Egipta da boravim među njima. Ja sam Gospod, Bog njihov!

30

Kadioni žrtvenik

¹ Napravi žrtvenik za paljenje kada; napravi ga od bagremovog drveta.

² Neka bude četvorouglast: jedan lakat dug, jedan lakat širok, i dva lakta visok*. Njegovi rogovi neka budu iz jednog dela s njim.

³ Obloži ga čistim zlatom: njegovu gornju stranu, njegove strane unaokolo i njegove rogove. Obrubi ga zlatnim okvirom.

⁴ Zatim mu napravi po dva zlatna koluta na obe bočne strane i pričvrsti ih ispod okvira, da se kroz njih provuku drške za nošenje žrtvenika.

⁵ Drške napravi od bagremovog drveta i obloži ih zlatom.

⁶ Postavi žrtvenik ispred zavese što zaklanja Kovčeg svedočanstva, ispred poklopca nad svedočanstvom. Tu ću se sastajati s tobom.

* 29:40 Oko 1,6 kg. † 29:40 Oko 1 l. * 30:2 Oko 50 cm dug i širok i oko 1 m visok.

⁷ Neka Aron na njemu pali mirisni kad. Paliće ga svakog jutra, kad bude pripremao svetla.

⁸ Neka ga Aron ponovo pali kad bude palio svetla uveče, tako da mirisni kad stalno gori pred Gospodom u sva pokolenja.

⁹ Na žrtveniku ne prinosite nikakav tuđi kad, ni žrtvu svespalnicu, ni prinos, ni žrtvu izlivnicu.

¹⁰ Jednom godišnje neka Aron izvrši obred otkupljenja nad rogovima prinoseći krv žrtve za otkupljenje greha. To neka se čini jednom godišnje za sva pokolenja. Jer, žrtvenik je presveta svetinja Gospodu.“

Hramski porez

¹¹ Gospod zatim reče Mojsiju:

¹² „Kad praviš popis Izrailjaca, neka svako ko se ubraja u popis da Gospodu otkupninu za svoj život, da ih ne pogodi pomor dok ih popisuješ.

¹³ Svako ko podleže popisu neka da: pola šekela† – prema hramskoj meri (jedan šekel je dvadeset gera‡). Tih pola šekela će biti prinos Gospodu.

¹⁴ Svi koji podležu popisu, dakle, oni od dvadeset godina pa naviše, davaće ovaj prinos Gospodu.

¹⁵ Bogati neće davati više, niti siromašni manje od pola šekelaŠ, kada daju prinos Gospodu kao otkup za svoj život.

¹⁶ Zatim uzmi otkupni novac od Izrailjaca, i upotrebi ga za službu u Šatoru od sastanka. Neka to bude podsetnik Izrailjcima pred Gospodom, da ste otkupili svoje živote.“

Bronzani umivaonik

¹⁷ Gospod reče Mojsiju:

¹⁸ „Napravi umivaonik od bronzs sa bronzanim postoljem, za pranje. Postavi ga između Šatora od sastanka i žrtvenika, i nali u njega vodu.

¹⁹ Neka Aron i njegovi sinovi peru u njemu ruke i noge.

²⁰ Kad god ulaze u Šator od sastanka, neka se operu vodom, da ne pomru. Takođe, kad god pristupaju žrtveniku da obavljaju službu i da prinos svespalnice Gospodu,

²¹ neka operu ruke i noge, da ne pomru. Ovo je trajna uredba za Arona i njegovo potomstvo za sva njihova buduća pokolenja.“

Ulje za pomazanje

²² Zatim Gospod reče Mojsiju:

²³ „Uzmi najbolje začine: pet stotina šekela* smirne, polovinu te mere cimeta, to jest, dve stotine pedeset šekela, dve stotine pedeset šekela† mirišljave trske,

²⁴ pet stotina šekela‡ kasije prema hramskoj meri, i hinŠ maslinovog ulja.

²⁵ Napravi od toga sveto ulje za pomazanje apotekarskom veštinom. To će biti sveto ulje za pomazanje.

²⁶ Njime pomaži Šator od sastanka i Kovčeg svedočanstva;

²⁷ sto i sav njegov pribor; svećnjak i sav njegov pribor; kadioni žrtvenik;

²⁸ žrtvenik za žrtve svespalnice i sav njegov pribor, i umivaonik sa svojim postoljem.

²⁹ Posveti ih, pa će biti presveta svetinja. Ko god ga se dotakne biće posvećen.

³⁰ Zatim pomaži Arona i njegove sinove, i posveti ih da mi služe kao sveštenici.

³¹ A Izrailjcima reci: 'Ovo je moje posvećeno ulje za pomazanje za sva pokolenja.

³² Ono se ne sme izlivati na telo neposvećenog čoveka, niti ga pravite od istih sastojaka. Ono je sveto, pa sveto neka bude i vama.

† 30:13 Oko 6 gr. ‡ 30:13 Oko 12 gr. § 30:15 Oko 6 gr. * 30:23 Oko 5,8 kg. † 30:23 Oko 3 kg. ‡ 30:24 Oko 5,8 kg. § 30:24 Oko 4 l.

³³ Ko god napravi ulje od istih sastojaka ili ga stavi na nekog tuđinca, neka se istrebi iz svog naroda.”“

Miomirisni kad

³⁴ Gospod još reče Mojsiju: „Uzmi začine: natafe, šeheleta, helbene, i čistog tamjana, sve u jednakim količinama,

³⁵ pa napravi miomirisni kad apotekarskom veštinom, posoljen, čist i svet.

³⁶ Nešto od toga izmrvi u prah i stavi pred Svedočanstvo u Šatoru od sastanka, gde ću se sastajati s tobom. Ulje neka bude za vas presveta svetinja.

³⁷ Miomirisni kad spravljen od ovih sastojaka ne smete praviti za sebe. To drži kao svetinju, jer je Gospodu posvećeno.

³⁸ Ko god za sebe napravi takav kad da mu miriše, neka se istrebi iz svoga naroda.“

31

Izbor graditelja Šatora od sastanka

¹ Gospod *opet* reče Mojsiju:

² „Vidi, ja sam po imenu pozvao Veseleila, sina Urijinog, sina Orovog, iz Judinog plemena.

³ Ispunio sam ga Duhom Božijim, *i podario mu* mudrost, pronicljivost i znanje za svaku vrstu veštine:

⁴ da vešto smišlja nacрте za izradu predmeta od zlata, srebra i bronzе;

⁵ da reže i umeće kamenje; da rezbari drvo, i da radi svakovrsne poslove.

⁶ Njemu sam pridodao Elijava, sina Ahisamakovog, iz Danovog plemena. Veštinom sam obdario i sve sposobne ljude, da naprave sve što sam zapovedio:

⁷ Šator od sastanka, Kovčег svedočanstva s poklopcem na njemu; sav nameštaj za Šator;

⁸ sto i njegov pribor; svećnjak od čistog zlata sa svim svojim priborom; kationi žrtvenik;

⁹ žrtvenik za žrtve svespalnice sa svim svojim priborom, i umivaonik sa svojim postoljem;

¹⁰ pa izvezene odežde, posvećene odežde za sveštenika Arona i odežde za njegove sinove kad služe kao sveštenici;

¹¹ ulje za pomazanje, i miomirisni kad za Svetinju. Neka učine sve kako sam zapovedio.“

Uputstva za subotu

¹² Zatim Gospod reče Mojsiju:

¹³ „Reci ovo Izrailjcima: 'Držite moje subote, jer je to znak između mene i vas, od pokolenja do pokolenja, da biste znali da sam ja, Gospod, koji vas posvećujem.

¹⁴ Držite subotu, jer je sveta za vas. Ko god je oskrnavi, neka se svakako pogubi; ko god bude radio kakav posao u subotu, neka se istrebi iz svog naroda.

¹⁵ Šest dana neka se radi, a sedmog dana neka bude subota potpunog odmora posvećena Gospodu. Ko god bude radio kakav posao u subotu, neka se svakako pogubi.

¹⁶ Stoga, neka Izrailjci drže subotu, slaveći je kao večni savez od pokolenja do pokolenja.

¹⁷ To će biti večni znak između mene i Izrailjaca, jer je Gospod za sedam dana stvorio nebo i zemlju, a u sedmi dan je prestao da radi i odahnuo.”“

¹⁸ Kad je Gospod prestao da govori s Mojsijem na gori Sinaj, dao mu je dve ploče Svedočanstva, kamene ploče, ispisane Božijim prstom.

32

Nevera Izrailjaca - zlatno tele

¹ Kad je narod video da Mojsije dugo ne silazi s gore, sabrao se oko Arona i rekao mu: „Na noge! Napravi nam boga* koji će ići pred nama, jer ne znamo šta se dogodilo sa onim Mojsijem koji nas je izveo iz Egipta.“

² Aron im odgovori: „Poskidajte zlatne naušnice sa ušiju svojih žena, sinova i ćerki, pa ih donesite k meni.“

³ Sav narod je poskidao zlatne naušnice sa svojih ušiju i doneo ih Aronu.

⁴ Ovaj je to zatim uzeo od njih, rastopio zlato u kalupu i od toga napravio kip teleta. Narod reče: „Evo, tvojih bogova, Izrailju, koji su te izveli iz egipatske zemlje!“

⁵ Kad je Aron to video, sagradio je pred njim žrtvenik i objavio: „Sutra je praznik Gospodu!“

⁶ Sledećeg jutra su ustali, prineli žrtvu svespalnicu i pristupili sa žrtvama mira. Onda je narod posedao da jede i pije, i ustao da se zabavlja.

⁷ Tada Gospod reče Mojsiju: „Idi i siđi, jer se iskvario tvoj narod, koji si izveo iz zemlje egipatske!“

⁸ Brzo su skrenuli s puta koji sam im zapovedio. Izlili su sebi kip teleta, klanjali mu se i prineli mu žrtve. I još su govorili: 'Ovo je bog tvoj, Izrailju, koji te je izveo iz Egipta!'“

⁹ Gospod nastavi: „Vidim da je ovaj narod tvrda vrata.“

¹⁰ Zato me pusti sada da iskalim svoj gnev na njima i da ih pobijem. Onda ću od tebe učiniti veliki narod.“

¹¹ Tada Mojsije stade da preklinje Gospoda, svoga Boga: „Zašto, Gospode, da iskaljuješ svoj gnev na tvoj narod koji si izveo iz Egipta velikom silom i moćnom rukom?“

¹² Zašto da Egipćani kažu: 'Sa zlom ih je namerom izveo, da ih pobije u gorama, i istrebi ih s lica zemlje'? Odvrati svoj plamteći gnev i odustani od nevolje kojom hoćeš da udariš svoj narod!“

¹³ Seti se svojih slugu Avrahama, Isaka i Izrailja, kojima si se zakleo samim sobom, rekavši im: 'Umnožiću vaše potomstvo kao zvezde na nebu, i svu ovu zemlju koju sam vam obećao daću vašem potomstvu, da zauvek postane njihovo nasledstvo.'“

¹⁴ I Gospod je odustao od nesreće, koju je nameravao da svali na svoj narod.

¹⁵ Mojsije se okrene i siđe s gore. U rukama je nosio dve ploče Svedočanstva. Ploče su bile ispisane na obe strane; ispisane i s jedne i s druge strane.

¹⁶ Ploče su bile Božije delo; reči na pločama je urezao sam Bog.

¹⁷ Isus Navin je čuo buku naroda koji je galamio, pa je rekao Mojsiju: „Ratna buka u taboru!“

¹⁸ Mojsije mu na to reče:

„Ne kliću to pobednici,
niti žale pobeđeni,
pevanje je sve što čujem.“

¹⁹ Kad se približio taboru i video tele i igranje, Mojsije planu gnevom. Baci on ploče iz ruku i razbije ih na podnožju gore.

²⁰ Onda uzme tele, spali ga i izmrvi u prah, pa ga prospe u vodu i natera Izrailjce da je piju.

²¹ Mojsije, potom, upita Arona: „Šta ti je skrivio ovaj narod, da si ga uvalio u tako veliki greh?“

²² „Neka se moj gospodar ne gnevi – odgovori mu Aron. I sam znaš da je ovaj narod sklon zlu.“

²³ Oni su mi rekli: 'Napravi nam bogove koji će ići pred nama, jer ne znamo šta se dogodilo s onim čovekom Mojsijem, koji nas je izveo iz Egipta.'

²⁴ Ja sam im onda rekao: 'Ko ima zlata, neka ga skine sa sebe.' Oni su mi dali zlato, a ja sam ga bacio u vatru, i izašlo je ovo tele.“

* 32:1 Ili: *Ovo su tvoji bogovi. Isto je i u st. 4 i 23.*

²⁵ Mojsije je video da se narod razuzdao, jer ga je Aron prepustio razuzdanosti, na zloradost njegovih neprijatelja.

²⁶ Tada Mojsije stade na ulaz u tabor i reče: „Ko je za Gospoda, neka stane uz mene.“ Svi Leviti se okupiše oko njega.

²⁷ On im reče: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Neka svako od vas pripaše mač o bedro! Vratite se i prođite kroz tabor, od ulaza do ulaza, pa neka svako ubije ko brata, ko prijatelja, ko suseda.'“

²⁸ Leviti su učinili kako im je Mojsije naredio. Tog dana je palo oko tri hiljade ljudi.

²⁹ Tada Mojsije reče: „Danas ste stupili u službu Gospodnju, svaki uz cenu sina ili brata, te vas je on blagoslovio danas.“

³⁰ Ujutro je Mojsije rekao narodu: „Veliki ste greh počinili. Ipak, ja ću se uspeti Gospodu, ne bih li ga, kako, umolio za otkupljenje vašeg greha.“

³¹ Mojsije se vrati Gospodu i reče: „O, kako je velik greh počinio ovaj narod napravivši sebi boga od zlata!

³² Ali sada im oprosti greh, a ako nećeš, izbriši i mene iz svoje knjige koju si napisao.“

³³ Gospod reče Mojsiju: „Izbrisaću iz svoje knjige samo onog koji je zgrešio protiv mene.“

³⁴ A ti sad povedi ovaj narod tamo gde sam ti rekao. Evo, moj Anđeo će ići pred tobom. A kad dođe vreme da ih kaznim, kazniću ih za njihov greh.“

³⁵ Gospod je udario narod *pomorom* zbog teleta, koje je Aron napravio.

33

Narod napušta goru Sinaj

¹ Gospod reče Mojsiju: „Idi! Idi odavde gore, ti i narod koji si izveo iz Egipta, i pođi gore u zemlju za koju sam se zakleo Avrahamu, Isaku i Jakovu: 'Daću je tvom potomstvu.'“

² A ja ću poslati pred tobom Anđela i isteraću Hanance, Amorejce, Hetite, Ferežane, Evejce i Jevusejce

³ i *dovesti vas* u zemlju kojom teku mleko i med. Ja neću poći gore s tobom, da vas ne bih istrebio na putu, jer ste narod tvrdovrat.“

⁴ Kad je narod čuo ove oštre reči, toliko se ožalostio da niko nije stavio na sebe nakit.

⁵ Gospod reče Mojsiju: „Reci Izrailjcima: 'Vi ste narod tvrdovrat. Kad bih samo za tren išao gore sa vama, pobio bih vas. Zato skinite sa sebe nakit, a ja ću videti kako da postupim s vama.'“

⁶ Tako su Izrailjci poskidali sa sebe nakit kod gore Horiv.

Šator od sastanka

⁷ Mojsije je uzeo šator i postavio ga daleko izvan tabora. Nazvao ga je šator od sastanka. Ko god je hteo da traži volju Gospodnju, odlazio bi u šator od sastanka koji se nalazio izvan tabora.

⁸ A kada bi Mojsije odlazio u šator, sav narod bi ustajao i svako bi stajao na ulazu u svoj šator i gledao za Mojsijem sve dok ovaj ne uđe u šator.

⁹ Kad bi Mojsije ušao u šator, stub oblaka bi se spuštao i stajao na ulazu u šator, dok je *Gospod* razgovarao sa Mojsijem.

¹⁰ Kada bi narod video da stub oblaka stoji na ulazu u šator, sav narod bi ustajao i svako bi se klanjao na ulazu svoga šatora.

¹¹ Gospod je razgovarao s Mojsijem licem u lice, kao što bi neko razgovarao sa svojim prijateljem. Mojsije bi se zatim vratio u tabor. Međutim, njegov pomoćnik Isus, sin Navinov, mladić, ne bi napuštao šator.

Gospod pristaje da putuje sa Izrailjcima

¹² Mojsije se obrati Gospodu: „Ti si mi rekao: 'Povedi ovaj narod', ali mi nisi objavio koga ćeš poslati sa mnom. Ti si takođe rekao: 'Poznajem te po imenu, i ti si našao naklonost preda mnom.'

¹³ Ako sam, dakle, našao naklonost pred tobom, otkrij mi svoje puteve da bih te poznavao i da bih i dalje nalazio tvoju naklonost. Uzmi u obzir da je ovaj narod tvoj narod.“

¹⁴ Gospod na to reče: „Ja lično ću poći s tobom, i *tako* te uspokojiti.“

¹⁵ Mojsije reče: „Ako ti lično ne pođeš sa nama, ne izvodi nas odavde gore.

¹⁶ Kako će se znati da sam našao naklonost pred tobom, ja i tvoj narod, ako ne po tome što ćeš poći sa nama? Po tome ćemo se razlikovati, ja i tvoj narod, od svih drugih naroda na zemlji.“

¹⁷ Gospod reče Mojsiju: „Učiniću sve što si tražio, zato što si našao naklonost preda mnom i zato što te poznajem po imenu.“

¹⁸ Mojsije zamoli: „Pokaži mi svoju slavu.“

¹⁹ „Učiniću da moja dobrota prođe pored tebe – reče Gospod – i izgovoriću pred tobom svoje ime Gospod. Smilovaću se kome hoću da se smilujem, i iskazaću milosrđe kome hoću da iskažem milosrđe.

²⁰ Moje lice ne možeš videti – reče – jer nijedan čovek me ne može videti i ostati u životu.“

²¹ Gospod reče: „Evo, ovde kod mene je jedno mesto; stani na ovu stenu.

²² Kad moja slava bude prolazila, staviću te u procep stene i zakloniti te svojom rukom dok ne prođem.

²³ Onda ću skloniti svoju ruku, pa ćeš me videti s leđa. No, moje lice se ne može videti.“

34

Nove ploče Zakona

¹ Gospod reče Mojsiju: „Iskleši sebi dve kamene ploče kao što su bile one prve, a ja ću na njima ispisati iste reči koje su bile napisane na prvim pločama koje si razbio.

² Budi gotov do jutra, a ujutro se uspnj na goru Sinaj i stani tamo, na vrhu gore, pred mene.

³ Neka se niko ne penje s tobom; niko ne sme da se pojavi na celoj gori. Ni ovce ni goveda neka ne pasu pred gorom.“

⁴ Mojsije je isklesao dve kamene ploče kao što su bile pređašnje, pa se ujutro popeo na goru Sinaj noseći u rukama dve kamene ploče, kako mu je Gospod zapovedio.

⁵ Tada je Gospod sišao u oblaku, stao kod Mojsija i izgovorio svoje ime: „Gospod!“

⁶ Gospod je prošao pokraj njega i izgovorio svoje ime: „Gospod! Gospod! Bog milostivi i milosrdni, spor na srdžbu, bogat milošću i vernošću,

⁷ iskazuje milost hiljadama, oprašta krivicu, prestup i greh, ali *krivca* ne ostavlja nekažnjena, nego kažnjava greh otaca na njihovoj deci i unucima sve do trećeg i četvrtog kolena.“

⁸ Mojsije odmah pade na zemlju i pokloni se Gospodu.

⁹ Mojsije reče: „Ako sam stekao naklonost pred tobom, molim te, Gospode, da pođeš sa nama. Iako je ovaj narod tvrdovrat, oprosti nam krivicu i grehe, pa nas prihvati kao svoju baštinu.“

¹⁰ Gospod na to reče: „Evo, sklapam savez: učiniću takva čuda pred tvojim narodom kakva nikada nisu bila učinjena ni u kojoj zemlji, ni u kojem narodu. Tada će svaki narod usred koga boraviš videti šta Gospod čini, jer ono što ću učiniti za tebe, biće zadivljujuće.

¹¹ Drži sve što ti zapovedam danas. Evo, ja ću proterati pred tobom Amorejce, Hanance, Hetite, Ferežane, Evejce i Jevusejce.

¹² Čuvaj se da ne sklopiš savez sa stanovništvom zemlje u koju ulaziš, da ne postanu zamka u tvojoj sredini.

¹³ Nego, porušite njihove žrtvenike, oborite njihove stubove i posecite Aštartine stubove.

¹⁴ Ne služite ni jednom drugom bogu! Gospod je na glasu po svojoj ljubomori, jer je on ljubomorni Bog.

¹⁵ Ne sklapaj savez sa stanovnicima one zemlje! Jer, kada budu bludničili sa svojim bogovima i prinosili im žrtve, pozivaće i tebe, te ćeš jesti od njihovih žrtava,

¹⁶ i uzimati svojim sinovima njihove ćerke. Onda će one, kada budu bludničile sa svojim bogovima, navesti i tvoje sinove na blud sa svojim bogovima.

¹⁷ Ne izlivaj sebi livene idole.

¹⁸ Održavaj praznik Beskvasnih hlebova. Sedam dana jedi beskvasne hlebove, kako sam ti zapovedio – u određeno vreme u mesecu avivu, jer si u tom mesecu izašao iz Egipta.

¹⁹ Svaki prvenac majčine utrobe meni pripada, kao i svaka prvina od tvoje sitne i krupne stoke.

²⁰ Prvinu magarca otkupi jagnjetom, a ako ga ne otkupiš, zavrni mu vrat. Otkupi svakog prvenca od svojih sinova.

Ne pojavljujte se preda mnoom praznih ruku!

²¹ Šest dana radi, a sedmoga otpočini; moraš otpočinuti čak i za vreme oranja ili žetve.

²² Slavi praznik Sedmica – prvih snopova pšenične žetve i praznik Berbe pri kraju godine.

²³ Triput godišnje neka se svi tvoji muški pojave pred Gospodom, Bogom Izrailjevim.

²⁴ Ja ću, naime, izgnati narode pred tobom i proširiti tvoje granice, tako da niko neće žudeti za tvojom zemljom kad triput godišnje budeš išao da se pojaviš pred Gospodom, Bogom svojim.

²⁵ Ne prinosi mi krv žrtve sa kvascem, niti ostavljaj žrtvu prinesenu za praznik Pashe do jutra.

²⁶ Najbolje prvine svoje zemlje donesi u dom Gospoda, svoga Boga.

Ne kuvaj jare u mleku njegove majke.“

²⁷ Gospod reče Mojsiju: „Napiši ove reči koje sam ti rekao, jer sam na osnovu ovih reči sklopio savez sa tobom i sa Izrailjem.“

²⁸ Mojsije je proveo sa Gospodom četrdeset dana i četrdeset noći tokom kojih nije jeo hleba niti pio vode. Tada je na pločama napisao reči saveza – deset zapovesti.

Mojsijevo lice sjaji

²⁹ Mojsije je sišao sa gore Sinaj. Dok je silazio sa gore noseći u rukama dve ploče Svedočanstva, nije znao da mu se lice sjaji zbog razgovora sa Gospodom.

³⁰ Kada su Aron i Izrailjci videli da mu se lice sjaji, plašili su se da mu priđu.

³¹ Mojsije ih je pozvao, pa su se vratili k njemu Aron i svi knezovi zajednice. Tada je Mojsije razgovarao sa njima.

³² Zatim su mu prišli i svi Izrailjci, a on im je preneo sve reči koje mu je Gospod rekao na gori Sinaj.

³³ Kad je Mojsije završio razgovor sa njima, pokrio je sebi lice velom.

³⁴ Kad god je Mojsije ulazio pred Gospoda da razgovara sa njim, skidao bi veo sve dok ne izađe. Kad bi izašao i preneo Izrailjcima što mu je Gospod zapovedio,

³⁵ oni bi videli da se Mojsijevo lice sjaji. Tada bi Mojsije vraćao veo na svoje lice, sve dok ne uđe da razgovara sa Gospodom.

35

Propisi za subotu

¹ Mojsije je okupio svu zajednicu Izrailjaca i rekao im: „Ovo je Gospod zapovedio da se čini:

² Šest dana obavljaš sve svoje poslove, a sedmi dan neka vam bude sveta subota potpunog odmora Gospodu. Ko god bude radio na taj dan, neka se usmrti.

³ Ne palite vatru po vašim mestima na subotnji dan.“

Prilozi za Prebivalište

⁴ Mojsije reče celoj zajednici Izrailjaca: „Ovo je Gospod zapovedio:

⁵ izdvojte prilog za Gospoda. Svako u koga je široko srce neka da prilog za Gospoda: zlato, srebro i bronzu;

⁶ ljubičastu, skerletnu i tamno crvenu tkaninu, fini lan i kostret;

⁷ ovnujske kože obojene u crveno, fine kože i bagremovo drvo;

⁸ ulje za svetlo, začine za ulje pomazanja i miomirisni kad;

⁹ oniks i drugo drago kamenje za ukivanje u oplećak i naprsnik.

¹⁰ Ko god je vešt među vama neka dođe da napravi što je Gospod zapovedio:

¹¹ Prebivalište – njegov Šator i pokrivač, kopče, daske, obruče, stubove i podnožja;

¹² Kovčeg sa njegovim drškama, poklopac i pregradnu zavesu;

¹³ sto sa njegovim drškama i svim njegovim priborom; prinesene hlebove;

¹⁴ svećnjak za svetlo i sav njegov pribor, lampe i ulje za osvetljenje;

¹⁵ kadioni žrtvenik sa svojim drškama, ulje pomazanja i začine za kađenje; zastor za ulaz u Prebivalište;

¹⁶ žrtvenik za žrtve svespalnice sa bronзанom oplatom, drškama i svim njegovim priborom; umivaonik sa svojim postoljem;

¹⁷ zavesa za dvorište sa stubovima i podnožjima, i zastor za dvorišni ulaz;

¹⁸ kočice za Prebivalište i kočice za dvorište sa njihovom užadi;

¹⁹ izvezene odežde za službu u Svetinji – posvećene odežde za sveštenika Arona i odežde za sveštenučku službu njegovih sinova.“

²⁰ Nakon toga je cela zajednica otišla od Mojsija.

²¹ Onda su došli svi koje je srce vuklo, svako darežljivog duha, pa su doneli prilog Gospodu za radove na Šatoru od sastanka, za njegovu službu i za posvećene odežde.

²² Došli su i muškarci i žene, svi darežljivog srca, i doneli broševe, naušnice, prstenje, narukvice, lančice i razne predmete od zlata; svako od njih je doneo zlato kao posvetni dar za Gospoda.

²³ I svako kod koga se našla ljubičasta, skerletna i tamno crvena tkanina, fini lan, kozja koža, ušavljene ovnujske kože, kože obojene u crveno ili fina koža, to je doneo.

²⁴ Isto tako i svi koji su hteli da prinesu srebro ili bronzu donosili su to kao prinos Gospodu. Svi koji su imali bagremova drva donosili su ga za izradu svakovrsnih predmeta.

²⁵ Sve žene vične predenju su donele što su isprele svojim rukama: ljubičastu, skerletnu i tamno crvenu tkaninu i fini lan.

²⁶ Sve žene koje je srce poticalo, prele su kostret.

²⁷ Knezovi su donosili oniks i drugo drago kamenje za umetanje u oplećak i naprsnik;

²⁸ začine i ulje za svetlo, za pomazanje i za miomirisni kad.

²⁹ Svi Izrailjci – svi ljudi i žene koje je srce poticalo da prilože što god za posao koji je Gospod preko Mojsija zapovedio da se uradi – donosili su dobrovoljni prilog Gospodu.

Graditelji Šatora

³⁰ Mojsije reče Izrailjcima: „Vidite! Gospod je po imenu pozvao Veseleila, sina Urijinog, sina Orovog, iz plemena Judinog.

³¹ On ga je ispunio Duhom Božijim, i dao mu mudrost, pronicljivost i znanje za svaku vrstu veštine,

³² da vešto smišlja nacрте za izradu predmeta od zlata, srebra i bronze;

³³ da reže i umeće kamenje; da rezbari drvo, i da radi svakovrsni umetnički posao.

³⁴ Njemu i Elijavu, sinu Ahisamakovom, iz plemena Danovog, dao je sposobnost da poučavaju druge.

³⁵ Obdario ih je umećem za izvođenje svakojakih radova: za rezbarenje, pravljenje nacрта, vezenje ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine i finog lana, kao i za pletenje. Oni su vični svim poslovima i pravljenju nacрта.

36

¹ Neka tako Veseleilo, Elijav i svi koje je Gospod obdario sposobnošću, umećem i razumom da znaju kako da urade sav posao na Svetinji, izvrše sve što je Gospod zapovedio.“

² Mojsije pozva Veseleila, Elijava i sve sposobne ljude koje je Gospod obdario umećem; sve koje je poticalo srce da se late posla i urade ga.

³ Oni su tada primili sav dobrovoljni prilog od Mojsija koji su Izrailjci doneli za izvođenje radova oko Svetinje. No, kako su mu oni jutro za jutrom još uvek donosili priloge,

⁴ dođoše svi majstori koji su obavljali radove na Svetinji – svaki sa posla na kome je radio –

⁵ i rekoše Mojsiju: „Narod donosi i više nego što je potrebno da se obavi posao koji je Gospod zapovedio da se uradi.“

⁶ Tada je Mojsije izdao naredbu koja je bila objavljena u taboru: „Neka više nijedan čovek ni žena ne pravi više ništa kao prilog za Svetinju.“ Tako je narod prestao da donosi.

⁷ Bilo je svega dovoljno da se uradi posao, čak je i preostalo.

⁸ Tada su svi sposobni ljudi, koji su bili među onima što su obavljali posao, sagradili Prebivalište od deset zavesa. Bile su načinjene od finog lana, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, na kojima su bili veštinom umetnika izvezeni heruvimi.

⁹ Sve zavese su bile iste mere: dvadeset osam lakata* u dužinu i četiri lakta u širinu.

¹⁰ Veseleilo je spojio pet zavesa jednu s drugom, a tako je i drugih pet zavesa spojio jednu s drugom.

¹¹ Zatim je napravio petlje od ljubičaste tkanine pri rubu poslednje zavesespojenoga dela, a tako je napravio pri rubu poslednje zavesespojenog dela.

¹² Napravio je pedeset petlji na prvoj zavesi i pedeset petlji pri rubu poslednje zavesespojenog dela. Petlje su stajale jedna naspram druge.

¹³ Onda je napravio pedeset kopči od zlata, pa je njima spojio zavese jednu s drugom. Tako je Prebivalište bilo jedna celina.

¹⁴ Napravio je i zavese od kozje dlake za Šator povrh Prebivališta. Napravio je jedanaest zavesespojenoga dela.

¹⁵ Dužina svake zavesespojenog dela je bila trideset lakata, a širina svake zavesespojenog dela četiri lakta†. Svih jedanaest zavesespojenog dela su bile iste mere.

¹⁶ Prvih pet zavesespojenog dela je napravio posebno, a ostalih šest zavesespojenog dela posebno.

¹⁷ Napravio je pedeset petlji na rubu krajnje zavesespojenog dela, i pedeset petlji na rubu drugog spojenog dela.

¹⁸ Zatim je napravio pedeset bronzanih kopči da drže Šator, tako da bude jedna celina.

¹⁹ Napravio je i pokrivač za Šator od ovnujskih koža obojenih u crveno, a povrh njega pokrivač od finih koža.

²⁰ Onda je napravio daske od bagremovog drveta za Prebivalište, da stoje uspravno u njemu.

²¹ Svaka daska je bila deset lakata dugačka i jedan i po lakat široka‡.

* 36:9 1 lakat oko 50 cm. † 36:15 Oko 15 m duge i 2 m široke. ‡ 36:21 Oko 5 m duga i 75 cm široka.

²² Svaka daska je imala po dva klina da drži daske jednu uz drugu. To je napravio za sve daske u Prebivalištu.

²³ Za južnu stranu Prebivališta napravio je dvadeset dasaka,

²⁴ i četrdeset srebrnih podnožja ispod dvadeset dasaka – dva podnožja ispod jedne daske, za njena dva klina, i dva podnožja ispod druge daske, za njena dva klina.

²⁵ Tako je i na severnoj strani Prebivališta napravio dvadeset dasaka

²⁶ sa četrdeset srebrnih podnožja – dva podnožja ispod jedne daske, i po dva podnožja ispod svake naredne daske.

²⁷ Za zapadnu stranu Prebivališta napravio je šest dasaka

²⁸ i dve daske za uglove Prebivališta na zadnjoj strani.

²⁹ Bile su udvojene od dna, pa sve do vrha, gde su bile spojene jednim obručem. Tako je napravio po dve daske za oba ugla.

³⁰ Bilo je, dakle, osam dasaka i šesnaest srebrnih podnožja; po dva podnožja za svaku dasku.

³¹ Zatim je napravio prečage od bagremovog drveta: pet prečaga za daske na jednoj strani Prebivališta,

³² pet prečaga za daske na drugoj strani Prebivališta, i pet prečaga za zadnju stranu Prebivališta, prema zapadu.

³³ Napravio je središnju prečagu, da se proteže sredinom dasaka, s jednog kraja na drugi.

³⁴ Daske je obložio zlatom, a njihove obruče koje drže prečage je napravio od zlata. Prečage je obložio zlatom.

³⁵ Napravio je i zavesu od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i finog lana, a na njoj izvezao heruvime umetničkom veštinom.

³⁶ Za nju je napravio četiri stuba od bagremovog drveta i obložio ih zlatom. Njihove kuke su bile od zlata, i za njih je izlio četiri podnožja od srebra.

³⁷ Za ulaz u Šator napravio je zastor od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i finog lana, vezom izvezenog,

³⁸ i pet stubića sa njegovim kukama. Vrhove stubova i njihove obruče je obložio zlatom, dok su njihovih pet podnožja bila od bronz.

37

Kovčeg saveza

¹ Veseleilo je napravio Kovčeg od bagremovog drveta; dva i po lakta dug, lakat i po širok i lakat i po visok*.

² Obložio ga je čistim zlatom iznutra i spolja, i napravio mu zlatan venac unaokolo.

³ Zatim je izlio za njega četiri koluta od zlata za sve njegove četiri strane; dva koluta na jednoj strani i dva koluta na drugoj strani.

⁴ Napravio je i drške od bagremovog drveta i obložio ih zlatom.

⁵ Drške je provukao kroz kolutove s obe strane Kovčega za nošenje Kovčega.

⁶ Onda je napravio poklopac za Kovčeg od čistog zlata; dva i po lakta dužine i lakat i po širine.

⁷ Napravio je dva heruvima od kovanog zlata, i prikovao ih na oba kraja poklopca;

⁸ jednog heruvima na jedan kraj, a drugog heruvima na drugi kraj poklopca. Heruvime je napravio tako da sa poklopcem čine jednu celinu.

⁹ Heruvimi su imali podignuta krila prema gore, tako da zaklanjaju poklopac. Bili su licem okrenuti jedan prema drugome, tako da su im lica bila okrenuta prema poklopcu.

Stolovi za posvećene hlebove

* **37:1** Oko 1,25 m dug i 75 cm širok i visok. Toliike su dimenzije i poklopca, navedene u šestom stihu.

¹⁰ Zatim je napravio sto od bagremovog drveta; dva lakta dug, jedan lakat širok i jedan i po lakat visok[†].

¹¹ Obložio ga je čistim zlatom, i obrubio ga zlatnim pojasom.

¹² Napravio mu je i dlan[‡] široki okvir oko njega, i obrubio ga zlatnim pojasom.

¹³ Za sto je izlio četiri zlatna koluta i postavio ih na njegova četiri nožna ugla.

¹⁴ Kolutovi su bili pod okvirom da drže drške za nošenje stola.

¹⁵ Drške za nošenje stola je napravio od bagremovog drveta i obložio ih zlatom.

¹⁶ Onda je od čistog zlata napravio pribor za sto: tanjire, čaše, zdele, vrčeve i pehare za izlivanje prinosa.

Svećnjak

¹⁷ Svećnjak je napravio od čistog zlata. Njegovo postolje, stalak, čašice, pupoljci i laticice bili su iskovani iz jednog komada.

¹⁸ Granao se u šest krakova: tri kraka s jedne strane stalka i tri kraka s druge strane stalka.

¹⁹ Na jednom kraku bile su tri čašice u obliku bademovog cveta, svaka s pupoljcima i laticama. Na drugom kraku su također bile tri čašice u obliku bademovog cveta, svaka s pupoljcima i laticama. Tako je bilo sa svih šest krakova koji izbijaju iz svećnjaka.

²⁰ Na svećnjaku je bilo četiri čašice u obliku bademovog cveta, svaka s pupoljcima i laticama.

²¹ Jedan pupoljak je bio ispod prva dva kraka, drugi pupoljak ispod druga dva kraka, i treći pupoljak ispod posljednja dva kraka. Tako je bilo na svih šest krakova koji izbijaju iz svećnjaka.

²² Pupoljci i krakovi činili su jednu celinu sa svećnjakom; sve je bilo iskovanano od jednog komada čistog zlata.

²³ Napravio je, zatim, sedam svetiljki sa mašicama i pepeljarama od čistog zlata.

²⁴ Svećnjak sa svim njegovim priborom je napravio od jednog talanta[§] čistog zlata.

Kadioni žrtvenik

²⁵ Zatim je napravio kadioni žrtvenik od bagremovog drveta, jedan lakat dug, jedan lakat širok – četvorouglastog oblika – i dva lakta visok*. Rogovi su mu bili napravljeni iz jednog dela s njim.

²⁶ Obložio ga je čistim zlatom: njegovu gornju stranu, njegove strane unaokolo i njegove rogove, i obrubio ga zlatnim okvirom.

²⁷ Na njemu je napravio po dva zlatna koluta ispod okvira na obe bočne strane, za drške kad se na njima nosi.

²⁸ Drške je napravio od bagremovog drveta i obložio ih zlatom.

²⁹ Onda je napravio sveto ulje za pomazanje i čisti miomirisni kad načinjen apotekarskom veštinom.

38

Žrtvenik za žrtve svespalnice

¹ Zatim je napravio žrtvenik za žrtve svespalnice od bagremovog drveta, pet lakata dug, pet lakata širok – četvrtastog oblika – i tri lakta visok*.

² Na njegova četiri ugla napravio mu je rogove, tako da su rogovi bili iz jednog komada sa žrtvenikom, i obložio ga bronzom.

³ Napravio je i pribor za žrtvenik: lonce za uklanjanje pepela, lopatice, kotliće i mašice. Sve posude je načinio od bronzne.

[†] 37:10 Oko 1 m dug, oko 50 cm širok i 75 cm visok. [‡] 37:12 Oko 7,5 cm. [§] 37:24 Oko 34 kg. * 37:25 Oko 50 cm dug i širok, i oko 1 m visok. * 38:1 Oko 2,5 m dug i širok, i oko 1,5 m visok.

⁴ Za žrtvenik je napravio rešetku od bronzе, u obliku mreže. Na mreži je načinio četiri bronzana obruča za njena četiri ugla.

⁵ Izlio je četiri koluta za četiri kraja bronzane rešetke za oslonac drškama.

⁶ Onda je napravio drške za žrtvenik od bagremovog drveta i obložio ih bronzom.

⁷ Drške je provukao kroz kolutove s obe strane žrtvenika, radi nošenja. Napravio ga je od dasaka, i bio je šupalj.

Umivaonik

⁸ Zatim je napravio bronzani umivaonik sa bronzanim postoljem od ogledala žena koje su služile kod ulaza u Šator od sastanka.

Dvorište Prebivališta

⁹ Zatim je napravio dvorište za Prebivalište. Zavesе za dvorište na južnoj strani bile su od finog lana, dužine stotinu lakata[†].

¹⁰ Bile su okačene o dvadeset stubova sa dvadeset bronzanih podnožja. Kuke i šipke za stubove bili su od srebra.

¹¹ Dužina zavesе na severnoj strani je takođe bila stotinu lakata[‡] sa svojih dvadeset stubova i sa dvadeset bronzanih podnožja. Kuke i šipke za stubove su bile od srebra.

¹² Na zapadnoj strani, bilo je pedeset lakata[§] zavesе sa deset stubova i deset podnožja. Kuke i šipke za stubove su bile od srebra.

¹³ Na prednjoj, istočnoj strani, bile su zavesе od pedeset lakata.*

¹⁴ Zavesе s jedne strane ulaza bile su petnaest lakata[†] duge, sa svoja tri stuba i njihova tri podnožja.

¹⁵ Zavesе za drugu stranu ulaza bile su takođe petnaest lakata[‡] duge, sa svoja tri stuba i njihova tri podnožja.

¹⁶ Sve zavesе unaokolo su bile od finog lana.

¹⁷ Podnožja za stubove su bila od bronzе, a kuke na stubovima i njihove šipke od srebra. I vrhovi stubova su bili obloženi srebrom dok su svi dvorišni stubovi imali srebrne vrhove.

¹⁸ Zastor na dvorišnim vratima bio je vezom izvezen od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine i finog lana. Bio je dvadeset lakata dug i pet lakata visok[§], kao i dvorišne zavesе.

¹⁹ Njihovih stubova bilo je četiri. Njihova podnožja su bila od bronzе, a njegove kuke od srebra. Vrhovi stubova su bili obloženi srebrom, a njihove šipke su bile od srebra.

²⁰ Svi kočici za Prebivalište i oko dvorišta su bili od bronzе.

Spisak utrošenih stvari

²¹ Ovo je popis stvari koje su utrošene za Prebivalište – Prebivalište svedočanstva, koji je na Mojsijevu zapovest izvršen trudom Levita pod nadzorom Itamara, sina sveštenika Arona.

²² Veseleilo, sin Urijin, sin Orov, iz plemena Judinog, napravio je sve što je Gospod zapovedio Mojsiju.

²³ S njim je bio Eljav, sin Ahisamakov, iz plemena Danovog, rezbar, tkač i vezilac za ljubičastu, skerletnu i tamno crvenu tkaninu i fini lan.

²⁴ Sveг zlata koje je upotrebljeno za radove na izgradnji Svetinje – priloženog zlata – dvadeset devet talanata sedam stotina trideset šekela*, prema hramskom šekelu.[†]

²⁵ A srebra koje je prikupljeno tokom popisivanja zajednice bilo je stotinu talanata i hiljadu i sedam stotina sedamdeset pet šekela,[‡] prema hramskom šekelu –

[†] 38:9 Oko 50 m. [‡] 38:11 Oko 50 m. [§] 38:12 Oko 25 m. * 38:13 Oko 25 m. [†] 38:14 Oko 7,5 m. [‡] 38:15 Oko 7,5 m. [§] 38:18 Oko 10 m dug i 2,5 m visok. * 38:24 Više od 1 t. [†] 38:24 Oko 998 kg. [‡] 38:25 Oko 3,4 t.

²⁶ jedna beka po glavi, to jest, pola šekela prema hramskoj meri, od svakoga koji je bio popisán, od dvadeset godina pa naviše; ukupno šest stotina tri hiljade pet stotina pedeset.

²⁷ Stotinu talanata srebra je bilo utrošeno za izlivanje podnožja za Svetinju i podnožja za zavese; sto podnožja od stotinu talanata srebra – jedan talantš za svako podnožje.

²⁸ Od hiljadu sedam stotina sedamdeset pet šekela je napravio kuke za stubove, obložio im vrhove i napravio šipke za njih.

²⁹ Priložene bronzé bilo je sedamdeset talanata i dve hiljade četiri stotine šekela*.

³⁰ Napravio je i podnožja za ulaz u Šator od sastanka, bronzani žrtvenik s njegovom bronzanom rešetkom i sav pribor za žrtvenik;

³¹ zatim, podnožja oko dvorišta, podnožja za dvorišnu kapiju, sve kočice za Prebivalište, i sve kočice oko dvorišta.

39

Svešteničke odežde

¹ Od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, napravili su svetu odoru za službu u Svetinji; napravili su posvećene odore za Arona, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

Oplećak

² Oplećak su napravili od zlata, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine i finog lana.

³ Iskovali su pločice od zlata, pa su ih izrezali u niti da se vešto upletu u ljubičastu, skerletnu i tamno crvenu tkaninu i od finog lana – vešto izvezenog.

⁴ Za oplećak su napravili naramenice koje su bile sastavljene s njim na oba njegova kraja.

⁵ Pojas kojim se opasivao oplećak je takođe bio napravljen od zlata, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine i finog lana, tako da je s njim činio jednu celinu, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁶ Zatim su oniks optočili okvirom od zlata. Na njemu su, kao na pečatnom prstenu, bila izrezana imena Izrailjevih sinova.

⁷ Umetnuli su ih u naramenice oplećka da budu podsetnik sinovima Izrailjevim, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

Naprnsnik

⁸ Potom su napravili naprnsnik umetničkom veštinom, kao i oplećak: od zlata, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine i finog lana.

⁹ Bio je u obliku četvorougla, udvojen; bio je pedalj* dužine, pedalj širine, i podvostručen.

¹⁰ Umetnuo je u njega četiri reda dragog kamenja. U prvom redu su bili: rubin, topaz i smaragd;

¹¹ u drugom redu: malahit, safir i dijamant;

¹² u trećem redu: hijacint, ahat i ametist;

¹³ a u četvrtom redu: hrisolit, oniks i jaspis. Bili su optočeni zlatnim okvirom.

¹⁴ Bilo je dvanaest dragih kamenova sa imenima sinova Izrailjevih; na svakom je bilo urezano, kao na pečatu na prstenju, po jedno ime za svako od dvanaest plemena.

¹⁵ Za naprnsnik su napravili lančice od čistog zlata u obliku upletene uzice.

¹⁶ Zatim su napravili dva zlatna kolutića i pričvrstili ih na dva gornja ugla naprnsnika.

¹⁷ Zlatne lančice su privezali za dva kolutića na uglovima naprnsnika.

¹⁸ Oba kraja lančica su privezali za dva okvira i pričvrstili ih za dve naramenice s prednje strane oplećka.

¹⁹ Onda su napravili dva kolutića od zlata i pričvrstili ih za dva donja ugla naprsnika, pri rubu unutrašnje strane do oplećka.

²⁰ Zatim su napravili dva kolutića od zlata i pričvrstili ih za donji kraj naramenice oplećka, na njegovoj prednjoj strani, kod šava iznad pojasa oplećka.

²¹ Kolutiće naprsnika su privezali za kolutiće oplećka uzicom od purpura, da bi naprsnik stajao iznad pojasa, te da ne bi spadao s oplećka, baš kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

Plasť

²² Potom su napravili plasť za oplećak, sav istkan od ljubičaste tkanine.

²³ U njegovoj sredini je bio prorez za glavu, kao prorez na oklopu. Rub oko proreza bio je opšiven vezanim okovratnikom, da se plasť ne bi cepao.

²⁴ Svuda oko donjeg ruba plasťa napravili su narove od ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, i finog lana.

²⁵ Napravili su zvončice od čistog zlata i stavili ih između narova, svuda oko ruba plasťa za službu, baš kako je Gospod zapovedio Mojsiju:

²⁶ zvonce pa nar, zvonce pa nar, i tako svuda okolo uz rub plasťa, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

²⁷ Aronu i njegovim sinovima su istkali košulje od finog lana,

²⁸ lanene turbane, lanene kape i gaće od finog lana.

²⁹ Pojasevi su bili vezom izvezeni od finog lana, ljubičaste, skerletne i tamno crvene tkanine, baš kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

Posvetna pločica

³⁰ Zatim su napravili pločicu, posvetni natpis, od čistog zlata i na njemu urezali kao na pečatu: „POSVEĆEN GOSPODU“.

³¹ Privezali su je ljubičastom vrpcom i postavili je na vrh turbana, baš kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

Dovršenje radova

³² Tako su bili završeni svi radovi na Prebivalištu, Šatoru od sastanka. Izrailjci su uradili sve što je Gospod rekao Mojsiju da urade.

³³ Onda su doneli Mojsiju Prebivalište, Šator od sastanka i sav njegov pribor: njegove kopče, njegove daske, njegove obruče, njegove stubove i podnožja;

³⁴ pokrivač od ovnujskih koža obojenih u crveno, pokrivač od finih koža i pregradnu zavesu;

³⁵ Kovčeg svedočanstva sa svojim drškama i poklopac;

³⁶ sto sa svim njegovim priborom; prinesene hlebove;

³⁷ svećnjak od čistog zlata sa njegovim svećama – poredanim lampama – sa svim njegovim priborom, i ulje za osvetljenje;

³⁸ žrtvenik od zlata, ulje pomazanja i začine za kađenje i zastor za ulaz u Šator;

³⁹ bronzani žrtvenik sa bronzanom oplatom, drškama i svim njegovim priborom; umivaonik sa svojim postoljem;

⁴⁰ zavese za dvorište, sa stubovima i podnožjima, i zastor za dvorišni ulaz, njegovu užad i kočice i sav pribor za službu u Prebivalištu, za Šator od sastanka;

⁴¹ izvezene odežde za službu u Svetinji – posvećene odežde za sveštenika Arona i odežde za sveštenučku službu njegovih sinova.

⁴² Izrailjci su uradili sav posao onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁴³ Mojsije je, zatim, pregledao sve radove, pa kad je video da su uradili kako je Gospod zapovedio, blagoslovio ih je.

40

Postavljanje Šatora od sastanka

- ¹ Tada je Gospod rekao Mojsiju:
- ² „Prvoga dana prvog meseca podigni Prebivalište, Šator od sastanka.
- ³ Postavi tamo Kovčeg svedočanstva i zakloni ga zavesom.
- ⁴ Onda donesi sto i postavi na njega ono što treba postaviti; donesi i svećnjak i u njega stavi sveće.
- ⁵ Postavi zlatni kadioni žrtvenik ispred Kovčega svedočanstva i postavi zastor na ulaz u Prebivalište.
- ⁶ Ispred ulaza u Prebivalište, Šator od sastanka, postavi žrtvenik za žrtve svespalnice.
- ⁷ Umivaonik stavi između Šatora od sastanka i žrtvenika i nalij u njega vodu.
- ⁸ Dvorište postavi okolo, a na dvorišnu kapiju postavi zastor.
- ⁹ Potom uzmi ulje za pomazanje i pomaži Prebivalište i sve što je u njemu i posveti ga i sav njegov pribor, pa će biti svet.
- ¹⁰ Pomaži i žrtvenik za žrtve svespalnice i sav njegov pribor i posveti ga. Tako će žrtvenik postati presvet.
- ¹¹ Pomaži i umivaonik i njegovo postolje i posveti ga.
- ¹² Zatim dovedi Arona i njegove sinove na ulaz u Šator od sastanka, pa ih okupaj vodom.
- ¹³ Arona obuci u posvećenu odeždu, pa ga pomaži i posveti da mi služi kao sveštenik.
- ¹⁴ Zatim dovedi njegove sinove, pa ih obuci u košulje.
- ¹⁵ Pomaži ih, kao što su pomazao njihovog oca, da mi služe kao sveštenici. Njihovo pomazanje će ih uvesti u sveštenučku službu u sva pokolenja.“
- ¹⁶ Mojsije učini sve kako mu je Gospod zapovedio.
- ¹⁷ Prebivalište je bilo podignuto prvog dana prvog meseca druge godine.
- ¹⁸ Mojsije je podigao Prebivalište. Postavio je podnožja, a na njih daske, zatim je postavio prečage i uspravio stubove.
- ¹⁹ Onda je rasprostro Šator nad Prebivalištem i na njega od gore stavio pokrivač Šatora, baš kako je Gospod zapovedio Mojsiju.
- ²⁰ Potom je uzeo Svedočanstvo i stavio ga u Kovčeg, stavio drške na Kovčeg i odozgo poklopio Kovčeg.
- ²¹ Kovčeg je doneo u Prebivalište, pa je obesio pregradnu zavesu da zakriva Kovčeg svedočanstva, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.
- ²² Sto je postavio u Šator od sastanka na severnoj strani Prebivališta, izvan zaves.
- ²³ Na njega je poređao hlebove pred Gospodom, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.
- ²⁴ Svećnjak je postavio u Šator od sastanka nasuprot stolu, na južnoj strani Prebivališta.
- ²⁵ Potom je upalio sveće pred Gospodom, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.
- ²⁶ Ispred zaves u Šatoru od sastanka postavio je zlatni žrtvenik.
- ²⁷ Na njemu je upalio miomirisni kad, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.
- ²⁸ Na ulaz u Prebivalište je postavio zastor.
- ²⁹ Žrtvenik za žrtve svespalnice je postavio kod ulaza Prebivališta Šatora od sastanka i na njemu prineo žrtvu svespalnicu i žrtvu od žita, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.
- ³⁰ Umivaonik je postavio između Šatora od sastanka i žrtvenika, i u njega nalio vode za pranje.
- ³¹ Iz njega su Mojsije, Aron i njegovi sinovi prali ruke i noge.
- ³² Prali su se kad su ulazili u Šator od sastanka i kad su pristupali žrtveniku, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

³³ Mojsije je zatim podigao dvorište oko Prebivališta i žrtvenika i postavio zastor na dvorišnu kapiju. Tako je Mojsije završio posao.

Slava Gospodnja ispunjava Prebivalište

³⁴ Tada je oblak prekrio Šator od sastanka i slava Gospodnja je ispunila Prebivalište.

³⁵ Mojsije nije mogao da uđe u Šator od sastanka, jer je na njemu počivao oblak, a slava Gospodnja ispunjavala Prebivalište.

³⁶ Tokom celog njihovog putovanja, kad god bi se oblak podizao sa Prebivališta, Izrailjci bi kretali na put.

³⁷ Ali, ako se oblak ne bi digao, ni oni ne bi kretali na put, sve do dana kada bi se podizao.

³⁸ Jer, u toku celog njihovog putovanja, oblak Gospodnji je bio nad Prebivalištem danju, dok je noću u oblaku bio oganj, pred očima celog doma Izrailjevog.

Levitska ili Treća knjiga Mojsijeva

Žrtva svespalnica

- ¹ Gospod pozva Mojsija i reče mu iz Šatora od sastanka:
- ² „Govori sinovima Izrailjevim i reci im: 'Kad ko od vas prinosi žrtvu Gospodu, neka je prinese od stoke, krupne ili sitne.
- ³ Ako prinosi žrtvu svespalnicu od krupne stoke, neka prinese muško bez mane. Neka ga dovede na ulaz od Šatora od sastanka, da bi ga Gospod prihvatio.
- ⁴ Zatim neka položi ruke na glavu žrtve svespalnice, da bi bila prihvaćena kao otkup za njegov *greh*,
- ⁵ i neka zakolje junca pred Gospodom. Onda neka sinovi Aronovi, sveštenici, prinesu krv i njome zapljusnu sve strane žrtvenika, koji je kod ulaza u Šator od sastanka.
- ⁶ Neka se *zatim* žrtva svespalnica odere i iseče na delove.
- ⁷ Potom neka sinovi Aronovi nalože vatru na žrtveniku, a na vatru naslažu drva.
- ⁸ Zatim neka sinovi Aronovi, sveštenici, poređaju delove, glavu i salo, na drva što su na ognju na žrtveniku.
- ⁹ Drob i noge neka se operu, a sveštenik neka sve to spali na žrtveniku. To je svespalnica, žrtva koja se pali na ugodan miris Gospodu.
- ¹⁰ Ako prinosi žrtvu od sitne stoke, neka prinese jagnje ili jare kao žrtvu svespalnicu. Neka prinese muško bez mane.
- ¹¹ Neka ga zakolje pred Gospodom, sa severne strane žrtvenika. A sinovi Aronovi, sveštenici, neka njegovom krvlju zapljusnu žrtvenik sa svih strana.
- ¹² Neka zatim iseku žrtvu na delove, s glavom i lojem, a sveštenik neka poređa delove na drva koja su na ognju na žrtveniku.
- ¹³ Drob i noge neka operu u vodi, a sveštenik neka sve to prinese i spali na žrtveniku. To je svespalnica, žrtva koja se pali na ugodan miris Gospodu.
- ¹⁴ Ako prinosi Gospodu žrtvu svespalnicu od ptica, neka prinese na žrtvu grlicu ili golubića.
- ¹⁵ Neka ga sveštenik donese na žrtvenik, i otkine mu glavu. Potom neka ga spali na žrtveniku, a krv neka iscedi niz žrtvenik sa strane.
- ¹⁶ Gušu s njenom sadržinom* neka ukloni i baci ih istočno od žrtvenika, gde se odlaže pepeo.
- ¹⁷ Onda neka ga raspori duž krila, ali tako da ih ne raskine. Tada neka ga sveštenik spali na žrtveniku, na drvima što su na vatri. To je svespalnica, žrtva koja se pali na ugodan miris Gospodu.

2

Žitna žrtva

- ¹ Ako neko hoće da prinese žitnu žrtvu Gospodu, neka prinese brašno na žrtvu; neka ga prelije uljem i na njega stavi tamjan.
- ² Onda neka ga donese sinovima Aronovim, sveštenicima. Potom neka sveštenik zagrabi punu šaku brašna, ulje i sav tamjan, pa neka ga spali na žrtveniku za spomen, kao žrtvu koja se pali na ugodan miris Gospodu.

* **1:16** Ili: *Gušu s perjem*. Ne zna se tačno značenje jevrejske reči.

³ Što ostane od dara, neka pripadne Aronu i njegovim sinovima, kao najsvetiji deo od žrtava koje se pale Gospodu.

⁴ Ako neko hoće da prinese žitnu žrtvu koja se peče u peći, neka to budu beskvasne pogače od brašna umešene s uljem, ili beskvasni kolači preliveeni uljem.

⁵ Ako je tvoja žrtva pečena na tiganju, neka bude od brašna bez kvasca umešena s uljem.

⁶ Izlomi je na komade i prelij je uljem. To je žitna žrtva.

⁷ Ako je tvoja žrtva pržena na tiganju, neka bude pripremljena od brašna i ulja.

⁸ Žitnu žrtvu pripremljenu na jedan od ovih načina prinesi Gospodu. Zatim je donesi svešteniku, a on neka je odnese na žrtvenik.

⁹ Potom sveštenik neka uzme deo od žitne žrtve za spomen, pa neka ga spali na žrtveniku. To je žrtva koja se pali na ugodan miris Gospodu.

¹⁰ Što ostane od žitne žrtve, neka pripadne Aronu i njegovim sinovima, kao najsvetiji deo od svespalnica koje se prinosе Gospodu.

¹¹ Nijedna žrtva koju prinosite Gospodu, ne sme da bude pripremljena s kvascem; ništa što je ukvasano ili s medom ne smete paliti kao žrtvu Gospodu.

¹² Žrtvu od prvih plodova prinosite Gospodu, ali neka se ne prinosе na žrtveniku kao ugodan miris.

¹³ Svaku žitnu žrtvu posoli. Ne propuštaj da solju saveza Boga svoga posoliš svoju žitnu žrtvu; svaku svoju žrtvu prinosi sa solju.

¹⁴ Ako prinosiš Gospodu žitnu žrtvu od prvih plodova, prinesi je u vidu mladog klasja prženog na vatri, ili izdrobljenog svežeg žita.

¹⁵ Izlij na nju ulja i stavi na nju tamjana. To je žitna žrtva.

¹⁶ Neka zatim sveštenik spali na žrtveniku nešto od izdrobljenog žita i ulja, sa svim tamjanom, kao žrtvu koja se pali Gospodu.

3

Žrtva mira

¹ Ako neko prinosi žrtvu mira od krupne stoke, neka prinese Gospodu muško ili žensko bez mane.

² Zatim neka položi ruku na glavu njegove žrtve, i neka je zakolje na ulazu u Šator od sastanka. Tada neka sinovi Aronovi, sveštenici, zapljusnu krvlju sve strane žrtvenika.

³ Od žrtve mira, kao paljenu žrtvu Gospodu, neka prinese salo koje pokriva creva, i sve salo oko iznutrica.

⁴ A bubrege i salo što je oko njih i na slabinama, te mrežicu što je na jetri, neka ukloni zajedno s bubrežima.

⁵ Onda neka sinovi Aronovi spale to na žrtveniku zajedno sa žrtvom svespalnicom, koja je na drvima što su na vatri. To je žrtva koja se pali na ugodan miris Gospodu.

⁶ Ako neko prinosi žrtvu od sitne stoke, kao žrtvu mira Gospodu, neka prinese muško ili žensko bez mane.

⁷ Ako na žrtvu prinosi ovcu, neka je donese pred Gospoda.

⁸ Neka položi ruku na glavu žrtve, pa neka je zakolje ispred Šatora od sastanka. Onda neka sinovi Aronovi njenom krvlju zapljusnu žrtvenik sa svih strana.

⁹ Od žrtve mira, kao svespalnicu Gospodu, neka prinese: salo, ceo rep – neka ga otkine kod kičme – loj koji pokriva creva i svo salo oko iznutrica.

¹⁰ A bubrege i salo što je oko njih i na slabinama, te mrežicu što je na jetri, neka ukloni zajedno s bubrežima.

¹¹ Zatim neka sveštenik spali to na žrtveniku; to je hrana koja se pali na žrtvu Gospodu.

¹² Ako prinosi kozu, neka je donese pred Gospoda.

¹³ Neka položi ruku na njenu glavu, pa neka je zakolje ispred Šatora od sastanka. Onda neka sinovi Aronovi njenom krvlju zapljusnu žrtvenik sa svih strana.

¹⁴ Od žrtve, kao svespalnicu Gospodu, neka prinese: salo koje pokriva creva, i sve salo oko iznutrica.

¹⁵ A bubrege i salo što je oko njih i na slabinama, te mrežicu što je na jetri, neka ukloni zajedno s bubrežima.

¹⁶ Neka sveštenik spali to na žrtveniku, kao svespalnicu na ugodan miris Gospodu. Sve salo pripada Gospodu!

¹⁷ Ovo je večna uredba za vaša pokolenja, u svim vašim naseljima: ne jedite loja ni krvi!”

4

Žrtve za greh

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Izrailjcima i reci im: 'Kada se neko nehotice ogreši o jednu od zapovesti Gospodnjih čineći što je zabranjeno:

³ Ako zgreši pomazani sveštenik, i time učini da greh padne na narod, neka za greh koji je počinio prinese iz krda junca bez mane Gospodu na žrtvu za greh.

⁴ Neka dovede junca pred Gospoda, kod ulaza u Šator od sastanka; neka položi ruku na junčevu glavu, te zakolje junca pred Gospodom.

⁵ Onda pomazani sveštenik neka uzme nešto junčeve krvi i donese je u Šator od sastanka.

⁶ Zatim neka sveštenik umoči prst u krv i delom krvi poškropi sedam puta pred Gospodom ispred zavesesvetinje.

⁷ Potom sveštenik neka namaže nešto krvi na robove žrtvenika za paljenje kada pred Gospodom, koji se nalazi u Šatoru od sastanka. Svu ostalu krv neka izlije na podnožje žrtvenika za žrtve svespalnice, koji je kod ulaza u Šator od sastanka.

⁸ Onda neka izvadi sve salo iz junca, žrtve za greh, salo koje pokriva creva i sve salo koje je oko iznutrica.

⁹ A bubrege i salo što je oko njih i na slabinama, te mrežicu što je na jetri, neka ukloni zajedno s bubrežima,

¹⁰ kao što se uklanja iz vola, žrtve mira. Neka ih zatim sveštenik spali na žrtveniku za žrtve svespalnice.

¹¹ A junčevu kožu sa svim njegovim telom, glavom i nogama, utrobom i balegom –

¹² sve što ostane od junca – neka odnese izvan tabora na čisto mesto, gde se prosipa pepeo, i neka ga spali na drvima; gde se prosipa pepeo, tamo neka bude spaljen.

¹³ Ako sav zbor Izrailjev nehotice zgreši, a zboru ostane nepoznato u čemu je stvar, to jest, ako prekrše koju od Gospodnjih zapovesti čineći što je zabranjeno, i tako postanu krivi,

¹⁴ onda, kad se dozna za greh koji su učinili, neka zbor prinese iz krda jednog junca na žrtvu za greh. Neka ga dovedu pred Šator od sastanka,

¹⁵ a starešine zajednice, neka tu, pred Gospodom, polože ruke na junčevu glavu, pa neka zakolju junca pred Gospodom.

¹⁶ Zatim neka pomazani sveštenik donese nešto junčeve krvi u Šator od sastanka.

¹⁷ Onda neka sveštenik umoči prst u krv i neka poškropi sedam puta pred Gospodom ispred zavesesvetinje.

¹⁸ Sa nešto krvi neka pomaže robove žrtvenika koji stoji pred Gospodom u Šatoru od sastanka. Svu ostalu krv neka izlije na podnožje žrtvenika za žrtve svespalnice, koji je kod ulaza u Šator od sastanka.

¹⁹ A sve salo neka izvadi iz junca i neka ga spali na žrtveniku.

²⁰ Sa juncem neka postupi onako kako je postupio s juncem žrtvom za greh. Kad sveštenik izvrši obred otkupljenja nad njima, biće im oprošteno.

²¹ Zatim neka iznese preostalog junca izvan tabora, i neka ga spali kao što je spalio prvog junca. To je žrtva za greh za zbor.

²² Ako knez nehotice zgreši i prekrši jednu od zapovesti Gospoda, Boga svoga, čineći što je zabranjeno, i tako postane kriv,

²³ ili mu ukažu na greh koji je učinio – neka prinese na žrtvu muško jare bez mane.

²⁴ Neka položi ruku na glavu jareta i neka ga zakolje na mestu gde se kolju žrtve svespalnice pred Gospodom. To je žrtva za greh.

²⁵ Zatim neka sveštenik uzme na prst nešto krvi od žrtve za greh i neka je stavi na rogove žrtvenika za žrtve svespalnice. Svu ostalu krv neka izlije na podnožje žrtvenika za žrtve svespalnice.

²⁶ A sve salo neka spali na žrtveniku, kao što se pali salo žrtve mira. Kad sveštenik izvrši nad njim obred otkupljenja, biće mu oprošteno.

²⁷ Ako neko iz naroda u zemlji nehotice zgreši i prekrši jednu od Gospodnjih zapovesti čineći što je zabranjeno i tako postane kriv,

²⁸ ili mu ukažu na greh koji je počinio – neka za greh koji je počinio prinese na žrtvu žensko jare bez mane.

²⁹ Zatim neka položi ruku na glavu žrtve za greh, i neka je zakolje na mestu za žrtve svespalnice.

³⁰ Onda sveštenik neka uzme nešto od njene krvi na prst, pa neka stavi na rogove žrtvenika za žrtve svespalnice. Svu ostalu krv neka izlije na podnožje žrtvenika.

³¹ A sve njeno salo neka izvadi, kao što se vadi salo iz žrtve mira, a sveštenik neka ga spali na žrtveniku na ugodan miris Gospodu. Kad sveštenik izvrši nad njim obred otkupljenja, biće mu oprošteno.

³² Ako dovodi jagnje kao žrtvu za greh, neka dovede žensko jagnje bez mane.

³³ Zatim neka položi ruku na glavu žrtve za greh i neka je zakolje na mestu za žrtve svespalnice.

³⁴ Tada sveštenik neka uzme nešto od njene krvi na prst i neka je stavi na rogove žrtvenika za žrtve svespalnice. Svu ostalu krv neka izlije na podnožje žrtvenika.

³⁵ A sve njeno salo neka izvadi, kao što se vadi salo iz žrtve mira, a sveštenik neka ga spali na žrtveniku povrh žrtava koje se pale Gospodu. Kad sveštenik izvrši nad njim obred otkupljenja za greh koji je učinio, biće mu oprošteno.

5

¹ Ako neko sagraši tako što se ne odazove na sudski poziv kako bi dao izjavu pod zakletvom, iako je bio svedokom događaja, odnosno, ako je to video, ili je za to znao, snosiće krivicu.

² Ili ako neko dotakne nešto nečisto: strvinu nečiste zverke, ili strvinu nečiste stoke, ili strvinu nečistog gmizavca, ili bilo koju nečistu strvinu, pa se neznajući oskrnavi, ipak će biti kriv.

³ Ili kad neko dotakne ljudsku nečistoću – čime god nečistim da se oskrnavi – a to mu ostane nepoznato, ali kasnije sazna, skrivio je.

⁴ Ili ako se neko nepromišljeno zakune da će uraditi bilo zlo ili dobro – šta god da čovek nepromišljeno izgovori u zakletvi – a to mu ostane nepoznato, kad sazna kasnije za svoju krivicu u jednom od ovih slučajeva,

⁵ te shvati da je skrivio u jednom od njih, neka prizna ono u čemu je zgrešio.

⁶ A kao žrtvu za prestup koji je počinio, neka prinese Gospodu žensko grlo od sitne stoke, ovcu ili kozu, na žrtvu za greh. A sveštenik neka izvrši nad njim obred otkupljenja.

Žrtva za siromaha

⁷ Ako nije u stanju da priušti jagnje ili jare, neka Gospodu, kao žrtvu za prestup koji je počinio, prinese dve grlice, ili dva golubića, jednog na žrtvu za greh, a drugog na žrtvu svespalnicu.

⁸ Neka ih donese svešteniku, a ovaj neka prvo prinese ono što je određeno kao žrtva za greh. Zatim neka mu zavrne vrat tako da ga odvoji od glave, ali glavu neka mu ne otkine sasvim.

⁹ Onda neka krvlju žrtve za greh poškropi žrtvenik, a ostalu krv neka izlije na podnožje žrtvenika. To je žrtva za greh.

¹⁰ Drugog neka prinese na žrtvu svespalnicu, po propisu. Sveštenik neka izvrši obred otkupljenja nad njim za greh koji je počinio, i biće mu oprošteno.

¹¹ Ako nije u stanju da priušti dve grlice ili dva golubića, neka Gospodu, kao naknadu za počinjeni greh, prinese jednu desetinu efe* brašna. Neka u njega ne dodaje ulja, niti stavlja tamjana na njega, jer je to žrtva za greh.

¹² Brašno neka donese svešteniku, a sveštenik neka zagradi od njega punu šaku za spomen, i neka to spali na žrtveniku kao paljenu žrtvu Gospodu. To je žrtva za greh.

¹³ Neka sveštenik izvrši nad njim obred otkupljenja za greh koji je počinio u bilo kojem od ovih slučajeva, i biće mu oprošteno. Ostalo neka pripadne svešteniku kao žitna žrtva.“

Žrtva za prestup

¹⁴ Gospod reče Mojsiju:

¹⁵ „Ako neko učini verolomstvo, tako što se nehotice ogreši o neku od svetih stvari Gospodnjih, neka Gospodu, kao naknadu, dovede iz stada jednog ovna bez mane, čiju ćeš vrednost u srebrnim šekelima određivati prema hramskom šekelu†. To je žrtva za prestup.

¹⁶ Kao žrtvu za prestup kojim se ogrešio o svetu stvar, neka nadoda petinu vrednosti i to neka preda svešteniku. Sveštenik neka izvrši nad njim obred otkupljenja ovnom, žrtvom za prestup, i biće mu oprošteno.

¹⁷ Ako neko zgreši tako što prekrši jednu od zapovesti Gospodnjih, te učini ono što je zabranjeno, a to mu ostane nepoznato, ipak će snositi odgovornost za svoju kaznu.

¹⁸ Taj neka svešteniku dovede iz stada ovna bez mane odgovarajuće vrednosti kao žrtvu za prestup. Sveštenik neka izvrši nad njim obred otkupljenja za greh koji je nehotice učinio, i biće mu oprošteno.

¹⁹ To je žrtva za prestup; skrivio je protiv Gospoda.“

6

¹ Gospod još reče Mojsiju:

² „Čovek koji učini greh neverstva protiv Gospoda, tako što prevari svoga bližnjega u onome što mu je bilo dano na čuvanje ili u zalog; ili opljačka ili iskoristi svoga bližnjega;

³ ili nađe izgublenu stvar i slaže; ili se lažno zakune za jednu od ovih stvari koju neko može da učini, te se ogreši jednom od njih;

⁴ ako, dakle, ovako zgreši i shvati svoju krivicu i vrati što je opljačkao, ili stekao iskorištavanjem, ili što mu je bilo dano na čuvanje, ili što je našao kao izgubljeno,

⁵ ili bilo šta za šta se lažno zakleo, neka to u celosti isplati vlasniku i nadoda petinu na dan kad prinese žrtvu za svoj greh.

⁶ Za žrtvu za prestup Gospodu neka donese svešteniku iz stada ovna bez mane prema vrednosti koju ti odrediš.

⁷ Kad sveštenik izvrši nad njim obred otkupljenja pred Gospodom, biće mu oprošteno ono čime je navukao na sebe greh, šta god to bilo.“

Svakodnevne žrtve svespalnice

* 5:11 Oko 1,6 kg. † 5:15 Oko 12 gr.

⁸ Gospod reče Mojsiju:

⁹ „Zapovedi Aronu i sinovima Izrailjevim i reci im: 'Ovo je zakon za žrtvu svespalnicu: svespalnica neka ostane na žrtveniku, na mestu spaljivanja, celu noć sve do jutra. Vatra na žrtveniku mora stalno da gori.

¹⁰ Sveštenik neka obuče svoju lanenu odeću i duge lanene gaće, a onda neka skupi pepeo nakon što oganj sagori svespalnicu na žrtveniku, i istrese ga pored žrtvenika.

¹¹ Zatim neka skine sa sebe odeću i obuče drugu odeću, te neka odnese pepeo izvan tabora na čisto mesto.

¹² Oganj na žrtveniku neka stalno gori; ne sme se gasiti. Neka sveštenik svako jutro naloži drva na oganj, neka na njega složi žrtvu svespalnicu i neka spali salo od žrtava mira.

¹³ Oganj na žrtveniku mora stalno da gori; ne sme se gasiti.

Žitna žrtva

¹⁴ Ovo je zakon za žitnu žrtvu: Aronovi sinovi neka je prinose pred Gospodom ispred žrtvenika.

¹⁵ Jedan od njih neka zagradi šaku brašna i ulja od žitne žrtve i sav tamjan koji je na žitnoj žrtvi, pa neka to spali na žrtveniku kao spomen na ugodan miris Gospodu.

¹⁶ Što preostane od žrtve neka pojedu Aron i njegovi sinovi; hlebovi neka se jedu bez kvasca na posvećenom mestu; neka ih jedu u dvorištu Šatora od sastanka.

¹⁷ Ne smeju se peći sa kvascem. Deo od paljenih žrtava koje se meni prinose njima sam dao. To je najsvetiji deo, kao što je žrtva za greh i žrtva za prestup.

¹⁸ Svaki muškarac od potomaka Aronovih može jesti taj deo od žrtava koje se pale Gospodu. To je večna uredba za sve vaše naraštaje. Ko god ih se dotakne, postaće svet.”

Žrtva pomazanja

¹⁹ Gospod je govorio Mojsiju:

²⁰ „Ovo je prinos koji će Aron i njegovi sinovi prinosti Gospodu na dan pomazanja: desetinu efe* brašna kao redovnu žitnu žrtvu, polovinu ujutro, a polovinu uveče.

²¹ Neka se priprema na tiganju sa uljem; neka bude dobro umešana. Žitnu žrtvu donesi izlomljenu na komade, pa je prinesi na ugodan miris Gospodu.

²² Neka je prinese jedan od Aronovih sinova, koji se pomazuje kao njegov naslednik. To je večna uredba. Žrtva neka se Gospodu potpuno spali.

²³ Svaka žitna žrtva koju prinosi sveštenik neka se potpuno spali; ne sme se jesti.“

Žrtva za greh

²⁴ Gospod reče Mojsiju:

²⁵ „Reci Aronu i njegovim sinovima: 'Ovo je zakon za žrtvu za greh: žrtva za greh neka se zakolje pred Gospodom na mestu gde se kolje žrtva svespalnica – presveta je.

²⁶ Sveštenik koji prinosi žrtvu za greh može od nje jesti na svetom mestu, u dvorištu Šatora od sastanka.

²⁷ Što se god dotakne mesa postaće sveto, a ako krv poprska odeću, operi je na svetom mestu.

²⁸ Zemljani lonac u kome se meso kuva mora se nakon toga razbiti, a ako je kuvano u bronzanom loncu, lonac neka se izriba i ispere vodom.

²⁹ Svako muško među sveštenicima sme je jesti – presveta je.

³⁰ Svaka žrtva za greh čija se krv donosi u Šator od sastanka da se izvrši obred otkupljenja na svetom mestu, neka se ne jede, nego neka se spali vatrom.

* 6:20 Oko 1,6 kg.

7

Žrtva za prestup

¹ Ovo je zakon o žrtvi za prestup. Ona je presveta.

² Neka se žrtva za prestup kolje na mestu gde se kolju žrtve svespalnice, a njenom krvlju neka se zapljusne žrtvenik sa svih strana.

³ Neka se prinese sve njeno salo, rep i salo koje pokriva iznutrice,

⁴ oba bubrega i salo što je oko njih i na slabinama; i mrežica što je na jetri neka se ukloni zajedno s bubrezima.

⁵ Neka to sveštenik spali na žrtveniku kao paljenu žrtvu Gospodu. To je žrtva za prestup.

⁶ Svako muško među sveštenicima sme je jesti. Neka se jede na svetom mestu. Ona je presveta.

⁷ Zakon o žrtvi za prestup isti je kao zakon o žrtvi za greh. Isti je zakon za obe: ona pripada svešteniku koji njome vrši obred otkupljenja.

⁸ Svešteniku koji prinosi nečiju žrtvu svespalnicu, neka pripadne koža od žrtve koju je prineo.

⁹ Svaka žitna žrtva koja se peče u peći, i svaka koja se pripravlja u kotliću ili na tiganju neka pripadne svešteniku koji je prinosi; njegova je.

¹⁰ Svaka žitna žrtva koja se mesi sa uljem ili nasuvo, neka pripadne svim sinovima Aronovim podjednako.

Žrtva mira

¹¹ Ovo je zakon za žrtvu mira koja se prinosi Gospodu.

¹² Ako je ko prinosi u znak zahvalnosti, neka uz žrtvu zahvalnicu prinese i beskvasne pogače umešene sa uljem, ili beskvasne kolače namazane uljem.

¹³ Uz pogače neka prinese i hleb od dizanog testa sa žrtvom mira, kao svoju zahvalnost.

¹⁴ Od svega što prinosi neka prinese po jedan kolač na dar Gospodu. To neka pripadne svešteniku koji škropi krv od žrtve mira.

¹⁵ A meso od žrtve mira kojom zahvaljuje, neka se pojede na dan kada se prinese; ništa ne sme ostati do jutra.

¹⁶ Ako neko prinosi žrtvu zavetnicu, ili dobrovoljnu žrtvu, meso neka se pojede na dan kad prinosi svoju žrtvu. Što od toga ostane, neka se pojede sutradan.

¹⁷ Ako nešto mesa od žrtve ostane do trećega dana, neka se spali.

¹⁸ Ako neko jede meso od žrtve mira i trećega dana, taj koji je prinosi neće biti ugodan Bogu; žrtva mu se neće računati, jer je meso postalo nečisto. Onaj koji jede od njega navući će na sebe krivicu.

¹⁹ Meso koje se dotakne čega nečistog neka se ne jede; neka se spali. Ko god je čist sme jesti meso.

²⁰ Ako bi neko jeo mesa od žrtve mira koja pripada Gospodu, a pritom bude nečist, taj neka se istrebi iz svoga naroda.

²¹ Ako se neko dotakne čega god nečistog: čovečije nečistoće, ili nečiste životinje, ili kakve god nečiste i gadne životinje, a zatim jede od mesa žrtve mira koja pripada Gospodu, takav neka se istrebi iz svoga naroda.”

Životinjsko salo se ne sme jesti

²² Gospod reče Mojsiju:

²³ „Reci narodu izrailjskom: 'Ne jedite nikakvog sala od volova, ovaca i koza!

²⁴ Salo od uginule ili rastrgane životinje može se koristiti za bilo šta, ali ga ne smete jesti.

²⁵ Ko god bi jeo salo od životinje koja se prinosi na paljenu žrtvu Gospodu, neka se istrebi iz svoga naroda.

²⁶ Ni u jednom od svojih naselja ne smete jesti nikakve krvi, ni od ptica ni od stoke.

²⁷ Ako neko jede bilo kakvu krv, neka se istrebi iz svoga naroda.”

Delovi za sveštenike

²⁸ Gospod reče Mojsiju:

²⁹ „Reci narodu izrailjskom: 'Onaj ko prinosi Gospodu žrtvu mira, neka donese Gospodu deo od žrtve mira.

³⁰ Svojim rukama neka donese paljenu žrtvu Gospodu: salo s grudima. Grudi neka se podignu pred Gospodom kao žrtva dizanica,

³¹ a sveštenik neka spali salo na žrtveniku. Grudi neka pripadnu Aronu i njegovim sinovima.

³² Desnu plećku od žrtve mira daj svešteniku kao dar.

³³ Onome između Aronovih sinova koji prinosi krv i salo žrtve mira, neka pripadne desna plećka.

³⁴ Ja sam, naime, uskratio narodu izrailjskom grudi žrtve mira i plećku žrtvenoga dara, i dao ih Aronu, svešteniku, i njegovim sinovima. To im sleđuje od naroda izrailjskog po večnoj uredbi.”

³⁵ To je deo određen za Arona i njegove sinove od žrtava koje se pale Gospodu, na dan kada se uvode u službu kao sveštenici Gospodnji.

³⁶ Ovo je Gospod zapovedio Izrailjcima da im daju na dan njihovog pomazanja po večnoj uredbi za sve njihove naraštaje.

³⁷ To je zakon za žrtvu svespalnicu, za žitnu žrtvu, za žrtvu za greh, za žrtvu za prestup, za žrtvu posvećenja, i za žrtvu mira,

³⁸ koji je Gospod dao Mojsiju na gori Sinaju, na dan kad je zapovedio narodu izrailjskom da prinosi svoje žrtve Gospodu u Sinajskoj pustinji.

8

Posvećenje Arona i njegovih sinova za sveštenučku službu

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Uzmi Arona i njegove sinove; odeću, ulje posvećenja, junca žrtve za greh, dva ovna, košaru beskvasnih hlebova,

³ i saberi celu zajednicu kod ulaza Šatora od sastanka.“

⁴ Mojsije učini kako mu je Gospod zapovedio. Kada se zajednica sabrala kod ulaza od Šatora od sastanka,

⁵ Mojsije reče zajednici: „Ovo je Gospod zapovedio da se uradi!“

⁶ Mojsije je doveo Arona i njegove sinove, pa ih je oprao u vodi.

⁷ Obukao ga je u odeždu i opasao ga opasačem. Zatim ga je obukao u košulju, i stavio na njega oplećak. Onda ga je opasao izvezenim pojasom i njime ga pričvrstio uz oplećak.

⁸ Stavio je na njega naprsnik, a u naprsnik je stavio Urim i Tumim.

⁹ Na glavu mu je stavio turban, a na čelo turbana metnuo je zlatnu pločicu, posvetni natpis, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

¹⁰ Mojsije uze ulje za pomazanje i pomaza Prebivalište i sve stvari u njemu, i tako ga posveti.

¹¹ Od tog ulja je poškropio žrtvenik sedam puta. Zatim je pomazao žrtvenik, sve njegovo posuđe, i umivaonik sa postoljem, da ih posveti.

¹² Nešto od tog ulja je izlio na Aronovu glavu i pomazao ga, da ga posveti.

¹³ Mojsije je pristupio Aronovim sinovima i obukao ih u košulje, opasao ih pojasevima, i obmotao im turban oko glave, kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

¹⁴ Potom je priveo junca, žrtvu za greh. Aron i njegovi sinovi su položili ruke na glavu junca, žrtve za greh,

¹⁵ a Mojsije ga je zaklao. Onda je uzeo nešto krvi i svojim prstom je namazao na rogove žrtvenika i tako ga očistio. Ostalu krv je izlio podno žrtvenika. Tako ga je posvetio da se vrši obred otkupljenja na njemu.

¹⁶ Mojsije je, zatim, uzeo sve salo što je oko creva, mrežicu na jetri, oba bubrega s lojem, i spalio ih na žrtveniku.

¹⁷ A junca s njegovom kožom, mesom i balegom, spalio je izvan tabora, onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

¹⁸ Potom je *Mojsije* doveo ovna za žrtvu svespalnicu, a Aron i njegovi sinovi su položili ruke ovnu na glavu.

¹⁹ Tada ga je Mojsije zaklao i krvlju zapljusnuo žrtvenik sa svih strana.

²⁰ Nakon toga je isekao ovna na komade, pa je spalio glavu, delove i salo.

²¹ Utrobu i noge je oprao u vodi, pa je celog ovna spalio na žrtveniku. To je bila žrtva svespalnica na ugodni miris, paljena žrtva koja se prinosi Gospodu – onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

²² Zatim je doveo drugog ovna, ovna za posvećenje. Aron i njegovi sinovi polože ruke na njegovu glavu,

²³ a Mojsije ga zakolje. Zatim je Mojsije uzeo nešto ovnove krvi, pa je njome namazao resu Aronovog desnog uha, palac njegove desne ruke, i palac njegove desne noge.

²⁴ Onda je Mojsije doveo Aronove sinove. Mojsije im je namazao nešto od krvi na resu desnog uha, na palac desne ruke i na palac desne noge. Ostalom krvlju Mojsije je zapljusnuo žrtvenik sa svih strana.

²⁵ Nakon toga je uzeo salo, rep, sve salo oko iznutrica, mrežicu s jetre, oba bubrega s njihovim salom, i desnu plećku.

²⁶ Iz košare s hlebovima, koje su stajale pred Gospodom, uzeo je jednu beskvasnu lepinju, jedan hleb s uljem, i jedan kolač, i stavio ih na salo i na desnu plećku.

²⁷ *Mojsije* je sve to stavio na ruke Aronu i na ruke njegovih sinova, i podigao ih kao žrtvu dizanicu pred Gospodom.

²⁸ Mojsije je, zatim, uzeo to iz njihovih ruku i spalio na žrtveniku sa žrtvom svespalnicom. To je bila žrtva za posvećenje na ugodni miris, paljena žrtva Gospodu.

²⁹ Potom je Mojsije uzeo grudi i podigao ih kao žrtvu dizanicu pred Gospodom. To je bio Mojsijev deo od ovna, žrtve za posvećenje – kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

³⁰ Onda je Mojsije uzeo od ulja pomazanja i od krvi, koji su bili na žrtveniku, pa je poškropio Arona i njegovu odeždu, i njegove sinove i njihove odežde, pa je posvetio Arona i njegovu odeždu, i njegove sinove i njihove odežde.

³¹ Tada Mojsije reče Aronu i njegovim sinovima: „Skuvajte to meso na ulazu u Šator od sastanka i tamo ga jedite s hlebom iz košare s posvetnim hlebom, kao što sam zapovedio: 'Neka ga jedu Aron i njegovi sinovi.'"

³² Što ostane od mesa i hleba, neka se spali.

³³ Ne napuštajte ulaz Šatora od sastanka sedam dana, dok se ne navrše dani vašeg posvećenja. Naime, sedam dana će trajati vaše posvećenje.

³⁴ Kako se danas činilo, tako je Gospod zapovedio da se i nadalje vrši obred otkupljenja za vas.

³⁵ Na ulazu Šatora od sastanka ostanite sedam dana, danju i noću, držeći što je Gospod zapovedio, da ne izginete. Tako mi je bilo zapovedeno.“

³⁶ Aron i njegovi sinovi su izvršili sve reči koje im je Gospod zapovedio preko Mojsija.

9

Početak sveštenečke službe

¹ Osmoga dana je Mojsije pozvao Arona, njegove sinove, i izrailjske starešine.

² Rekao je Aronu: „Uzmi tele iz krda za žrtvu za greh, i ovna bez mane za žrtvu svespalnicu, pa ih dovedi pred Gospoda.

³ A Izrailjcima reci: 'Uzmite jarca za žrtvu za greh, i tele i jagnje, oboje od godinu dana, bez mane, za žrtvu svespalnicu,

⁴ i vola i ovna za žrtvu mira da se žrtvuju pred Gospodom, i žitnu žrtvu umešenu sa uljem, jer će vam se danas Gospod ukazati.“

⁵ Oni donesoše što im je Mojsije zapovedio ispred Šatora od sastanka. Tada je cela zajednica pristupila i stala pred Gospoda.

⁶ Mojsije reče: „Ovo su reči koje vam je Gospod zapovedio da činite, da bi vam se pokazala slava Gospodnja.“

⁷ Tada Mojsije reče Aronu: „Pristupi žrtveniku i prinesi žrtvu za greh za sebe i žrtvu svespalnicu, pa učini obred otkupljenja za sebe i za narod. Onda prinesi žrtvu naroda i izvrši obred otkupljenja za njih, kao što je Gospod zapovedio.“

⁸ Aron pristupi žrtveniku i zakla za sebe tele – žrtvu za greh.

⁹ Zatim su mu njegovi sinovi doneli krv; on je umočio prst u krv i njome namazao rogove žrtvenika. Ostalu krv je izlio na podnožje žrtvenika.

¹⁰ Salo, bubrege, i mrežicu što je na jetri od žrtve za greh, spalio je na žrtveniku, kao što je Gospod rekao Mojsiju.

¹¹ A meso i kožu spalio je izvan tabora.

¹² Zatim je zaklao žrtvu svespalnicu. Njegovi sinovi su mu dodali krv, a on je njome zapljusnuo žrtvenik sa svih strana.

¹³ Onda su mu dodali žrtvu svespalnicu, deo po deo, i glavu, a on je to spalio na žrtveniku.

¹⁴ Creva i noge je oprao, pa ih je spalio na žrtveniku sa žrtvom svespalnicom.

¹⁵ Zatim je doveo žrtvu za narod: uzeo je jarca, žrtvu za greh za narod, zaklao ga, i prineo ga kao žrtvu za greh, kao i prethodno.

¹⁶ Posle toga je doveo žrtvu svespalnicu i prineo je po propisu.

¹⁷ Potom je doneo žitnu žrtvu, pa je uzeo punu šaku od nje i spalio to na žrtveniku uz jutarnju žrtvu svespalnicu.

¹⁸ Potom je zaklao vola i ovna – žrtvu mira za narod. Aronovi sinovi su mu dodali od te krvi, kojom je zapljusnuo sve strane žrtvenika.

¹⁹ Salo od vola i ovna: rep, salo što pokriva creva, bubrege, mrežicu što je na jetri;

²⁰ te delove sala su položili na grudi, a Aron je spalio salo na žrtveniku.

²¹ Grudi i desnu plećku Aron je podigao kao žrtvu dizanicu pred Gospodom, kao što je Mojsije zapovedio.

²² Zatim je Aron podigao ruke prema narodu i blagoslovio ga. Pošto je prineo žrtvu za greh, žrtvu svespalnicu i žrtvu mira, siđe.

²³ Tada Mojsije i Aron dođu u Šator od sastanka. Kad su izašli blagoslovili su narod, a slava se Gospodnja pokazala celom narodu.

²⁴ Tada siđe oganj od Gospoda i proguta žrtvu svespalnicu i delove sala na žrtveniku. Kad je sav narod to video, povikao je i pao ničice.

10

Vatra spaljuje Nadava i Avijuda

¹ Aronovi sinovi, Nadav i Avijud, svaki uzme svoju kadionicu, u njih stave vatru a na nju kad, pa su prineli pred Gospodom tuđi oganj, suprotno onome što im je zapovedio.

² Tada siđe oganj od Gospoda i proguta ih, te poginu pred Gospodom.

³ Tada Mojsije reče Aronu: „To je ono što je Gospod rekao: 'Pokazaću svoju svetost preko onih koji su mi blizu, i proslaviću se pred svim narodom.'“ Aron je ćutao.

⁴ Mojsije je pozvao Misaila i Elisafana, sinove Ozila, strica Aronovog, pa im je rekao: „Pristupite i iznesite svoju braću ispred Svetinje na mesto izvan tabora.“

⁵ Oni pristupe i iznesu ih u njihovim odorama izvan tabora, kao što je Mojsije rekao.

⁶ Potom Mojsije reče Aronu i njegovim sinovima, Eleazaru i Itamaru: „Ne raščupavajte svoju kosu, i ne razdirite svoju odeću, da ne poginete i da on ne plane gnevom na svu zajednicu. A vaša braća, sav dom Izrailjev, mogu da oplakuju one koje je Gospod spalio.

⁷ Ne napuštajte ulaz Šatora od sastanka da ne poginete, jer je ulje pomazanja Gospodnjeg na vama.“ Oni su učinili kako je Mojsije rekao.

⁸ Gospod reče Aronu:

⁹ „Nemoj piti vina i žestoka pića, ni ti ni tvoji sinovi, kada ulazite u Šator od sastanka, da ne poginete. To je večna uredba za vaše naraštaje,

¹⁰ da biste mogli praviti razliku između svetog i nesvetog, i između nečistog i čistog,

¹¹ i da biste učili Izrailjce svim uredbama koje im je Gospod rekao preko Mojsija.“

¹² Mojsije reče Aronu i njegovim preostalim sinovima, Eleazaru i Itamaru: „Uzmite žitnu žrtvu što je ostala od paljene žrtve Gospodnje, i jedite je beskvasnu pored žrtvenika, jer je presveta.

¹³ Jedite je na svetom mestu; to je deo od paljene žrtve Gospodnje, koji sleduje tebi i tvojim sinovima, jer mi je tako zapovedeno.

¹⁴ A grudi žrtve dizanice i plečku žrtvenog dara jedite na čistom mestu, ti, tvoji sinovi i tvoje ćerke; to je deo od žrtava mira izrailjskog naroda, koji sleduje tebi i tvojim sinovima.

¹⁵ Plečka žrtvenog dara i grudi žrtve dizanice, zajedno sa delovima sala paljene žrtve, neka se donesu radi prinošenja žrtve dizanice pred Gospodom. To će biti deo koji sleduje tvojim sinovima i tebi dovek, kao što je Gospod zapovedio.“

¹⁶ Onda se Mojsije raspitao o jarcu – žrtvi za greh, a on već spaljen! Razgnevivši se na Eleazara i Itamara, Aronove preostale sinove, rekao je:

¹⁷ „Zašto niste jeli žrtvu za greh na svetom mestu, jer je presveta?! Ona vam je dana da ukloni krivicu zajednice i da izvrši za njih obred otkupljenja pred Gospodom.

¹⁸ Pošto njena krv nije bila unesena u Svetinju, trebalo je da je jedete u Svetinji, kao što sam zapovedio.“

¹⁹ Aron odgovori Mojsiju: „Vidi, danas su prineli svoju žrtvu za greh i svoju žrtvu svespalnicu pred Gospodom, a evo šta me je zadesilo. Da sam danas jeo žrtvu za greh, da li bi to ugodilo Gospodu?“

²⁰ Kad je Mojsije to čuo, odobrio je to.

11

Propisi o čistoj i nečistoj hrani

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

² „Recite Izrailjcima: 'Od svih životinja na zemlji, ovo su one koje smete jesti:

³ svaku koja ima papke, i to razdvojene papke, i koja preživa, možete jesti.

⁴ Međutim, od onih životinja što preživaju, ili imaju razdvojene papke ne jedite: kamilu, jer iako preživa, nema razdvojene papke; nečista je za vas;

⁵ daman*, jer iako preživa, nema razdvojene papke; nečist je za vas;

⁶ divljeg zeca, jer iako preživa, nema razdvojene papke; nečist je za vas;

⁷ svinju, jer iako ima razdvojene papke, ne preživa; obredno je nečista za vas.

⁸ Ne jedite njihovo meso, i ne dotičite njihovu strvinu; nečiste su za vas.

Vodene životinje

* 11:5 Sisar veličine zeca koji nastanjuje Afriku i jugozapadnu Aziju.

⁹ Od svega što je u vodi, ove jedite: sve što je u vodi, u morima ili rekama, i ima peraje i krljušt, to možete jesti.

¹⁰ A sve što je u morima i rekama, a nema peraje i krljušt, od svega što vrvi u vodi, i od svih drugih živih bića – za vas je odvratno.

¹¹ Držite ih za odvratne; ne jedite njihovo meso, i neka vam njihova lešina bude odvratna.

¹² Sve što je u vodi, a nema peraje i krljušt – za vas je odvratno.

Ptice

¹³ Ovo su ptice koje morate smatrati nečistima. Ne jedite ih, jer su odvratne za vas: orao, lešinar, jastreb,

¹⁴ kraguj, kobac svake vrste,

¹⁵ sve vrste gavrana,

¹⁶ noj, sova, galeb, sve vrste kraguja,

¹⁷ ćuk, kormoran, buljina,

¹⁸ labud, buljina, beloglavi sup,

¹⁹ roda, sve vrste čaplji, pupavac i slepi miš.

Ostale životinje

²⁰ Sva krilata bića koja gamižu i idu na četiri noge, za vas su odvratna.

²¹ Od svih bića koja gamižu i idu na četiri noge, ove možete jesti: one koje iznad svojih nogu imaju zglobove kojima skaču po zemlji.

²² Od ovih možete jesti: sve vrste skakavaca, sve vrste cvrčaka, i sve vrste argola i zrikavaca.

²³ A svako krilato biće koje gamiže, a ima četiri noge, za vas je odvratno.

²⁴ Ova će vas učiniti nečistima; ko god dotakne njihovu lešinu biće nečist do večeri.

²⁵ Ko god ponese njihovu lešinu, neka opere svoju odeću; biće nečist do večeri.

²⁶ Svaka životinja koja ima nerazdvojene papke i ne preživa, za vas je nečista i nečist će biti svako ko ih se dotakne.

²⁷ Sve što hoda na šapama među životinjama koje hodaju na četiri noge, za vas su nečiste. Ko god se dotakne njihove lešine, biće nečist do večeri.

²⁸ Ko ponese njihovu lešinu, neka opere svoju odeću; biće nečist do večeri. Za vas su nečiste.

Gmizavci

²⁹ Od životinja što puze po zemlji za vas su nečiste: lasica, miš, i sve vrste velikih guštera,

³⁰ gekon, krokodil, zelembać, daždevnjak i kameleon.

³¹ Od životinja što puze te su nečiste za vas. Ko god ih dotakne kad uginu biće nečist do večeri.

³² Kad neka od ovih životinja mrtva padne na nešto, to će biti nečisto, bilo to drvena posuda, odeća, koža, ili kostret, to jest, svaki predmet koji služi čemu. To neka se zamoči u vodu, i biće nečisto do večeri. Potom će biti čisto.

³³ Ako neka od njih upadne u bilo koju zemljanu posudu, sve što je u njoj biće nečisto. Zato je razbijte.

³⁴ Svaka hrana koja se jede, ako u nju dospe voda iz takve posude, postaće nečista, i svako piće koje se pije biće nečisto ako je bilo u takvoj posudi.

³⁵ Ako lešina neke od ovih životinja padne na nešto, to će biti nečisto, bilo peč ili ognjište. To neka se razvali. One su nečiste i za vas će ostati nečiste.

³⁶ Ipak, izvor ili čatrnja gde se skuplja voda biće čisti, ali onaj ko dotakne njihovu lešinu biće nečist.

³⁷ Ako takva strvina padne na seme za setvu, seme će ostati čisto.

³⁸ Ali ako voda ovlaži seme i strvina padne na njega, za vas će biti nečisto.

³⁹ Ako ugine životinja koju smete jesti, svako ko je dodirne biće nečist do večeri.

⁴⁰ Onaj koji pojede od njene strvine biće nečist do večeri, a ko ponese njenu strvinu neka opere svoju odeću i bude nečist do večeri.

⁴¹ Svaka životinja koja puzi po zemlji je odvratna. Neka se ne jede!

⁴² Sve što ide na trbuhu, i sve što se kreće na četiri noge, i sve što ima mnogo nogu, i sva bića što puze po zemlji, to ne smete jesti, jer su odvratne.

⁴³ Nemojte se poganiti nijednim bićem koje puzi; ne skrnavigate se njima da ne postanete nečisti.

⁴⁴ Jer ja sam Gospod, Bog vaš! Zato budite sveti, jer sam ja svet. Ne skrnavigate se nijednim bićem što puzi po zemlji.

⁴⁵ Ja sam Gospod koji vas je izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Stoga budete sveti, jer ja sam svet!

⁴⁶ Ovo su zakoni o životinjama, pticama i svakom živom biću koje vrvi u vodi, i svakom biću koje puzi po zemlji,

⁴⁷ da se pravi razlika između nečistog i čistog; između životinja koja se mogu jesti i životinja koja se ne mogu jesti.”

12

Propisi o porođajama

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Reci narodu izraelskom: 'Kad koja žena zatrudni i rodi muško dete, biće nečista sedam dana; biće nečista kao u dane mesečnog reda.

³ Osmoga dana neka se dete obreže.

⁴ Neka u stanju čišćenja od svoje krvi ostane trideset tri dana; neka ne dotiče ništa sveto, i neka ne ulazi u Svetilište, dok se ne navrše dani njenog očišćenja.

⁵ A ako rodi žensko dete, biće nečista dve nedelje, kao u toku mesečnog reda; neka u stanju čišćenja od svoje krvi ostane šezdeset šest dana.

⁶ Kad se navrše dani njenog čišćenja za sina ili za ćerku, neka na ulaz u Šator od sastanka dovede svešteniku jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu, i golubića, ili grlicu, za žrtvu za greh.

⁷ On će ga prineti pred Gospodom i izvršiti obred otkupljenja za nju, i biće očišćena od izliva svoje krvi.

Ovo je zakon za ženu kada rodi muško ili žensko dete.

⁸ A ako ne može sebi da priušti jagnje, neka uzme dve grlice ili dva golubića, jedno za žrtvu svespalnicu, a drugo za žrtvu za greh. Sveštenik će izvršiti obred otkupljenja za nju i biće čista.”

13

Guba

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

² „Čovek na čijoj se koži pojavi otok, svrab ili svetla pega, i to se razvije u oboljenje na njegovoj koži koje izgleda kao guba,* neka se dovede svešteniku, Aronu ili jednom od njegovih sinova, sveštenika.

³ Neka sveštenik pregleda oboljenje na njegovoj koži. Ako je dlaka na obolelom mestu pobelela, a obolelo mesto niže od kože na njegovom telu, to je guba. Kada ga sveštenik pregleda, neka ga proglasi nečistim.

⁴ Ali ako je pega na njegovoj koži bela, i ne izgleda da je niža od kože, a dlaka na njoj nije pobelela, neka sveštenik zatvori obolelog na sedam dana.

* **13:2** Ova reč u jevrejskom se tradicionalno prevodi kao *guba*, iako može da označava bilo koje zarazno oboljenje kože.

⁵ Sedmoga dana neka ga sveštenik pregleda. Ako vidi da je oboljenje ostalo isto i da se nije proširilo po koži, neka ga sveštenik zatvori na još sedam dana.

⁶ Sedmoga dana neka ga sveštenik ponovo pregleda. Ako primeti da se oboljenje povlači i da se nije proširilo po koži, neka ga proglasi čistim: to je svrab. Neka opere svoju odeću i biće čist.

⁷ Ali ako se svrab proširi po koži nakon što ga sveštenik pregleda i proglasi čistim, neka se ponovo pojavi pred sveštenikom.

⁸ Ako sveštenik vidi da se svrab proširio po koži, neka ga proglasi nečistim; to je guba.

⁹ Onaj ko oboli od gube mora da se dovede pred sveštenika.

¹⁰ Ako sveštenik primeti da je otok na koži beo, i da je od njega pobelela dlaka, i da je živo meso u otoku,

¹¹ to se guba pritajila na njegovoj koži. Sveštenik će ga proglasiti nečistim. Neće ga zatvoriti, jer je već nečist.

¹² Ali ako guba izbije po koži tako da prekrije celu kožu od glave do pete, gde god da sveštenik pogleda,

¹³ neka ga sveštenik pregleda. Ako je guba prekrila celo njegovo telo, neka proglasi obolelog čistim. Pošto je sve pobeležilo, čist je.

¹⁴ Ali čim se na njemu pojavi živo meso, biće nečist.

¹⁵ Kada sveštenik primeti živo meso, neka ga proglasi nečistim. Živo meso je nečisto; to je guba.

¹⁶ Ako živo meso ponovo pobeli, neka dođe svešteniku.

¹⁷ Ako, dakle, sveštenik vidi da je oboljenje pobeležilo, neka sveštenik proglasi obolelog čistim: čist je.

¹⁸ Kada neko dobije čir na koži koji zaceli,

¹⁹ a na tom mestu se pojavi beli otok, ili crvenkastobela mrlja, neka se pokaže svešteniku.

²⁰ Ako sveštenik primeti da otok izgleda niži od ostale kože, i da je dlaka pobeležila, neka ga sveštenik proglasi nečistim. To je oboljenje, guba koja je izbila na čiru.

²¹ Ako sveštenik primeti da na otoku nema bele dlake, i da nije niži od ostale kože, nego da se povlači, neka ga sveštenik zatvori na sedam dana.

²² Ako se proširi po koži, neka ga sveštenik proglasi nečistim: to je kožno oboljenje.

²³ No, ako svetla mrlja stoji gde jeste i ne širi se, to je ožiljak od čira. Neka ga sveštenik proglasi čistim.

²⁴ Ako neko ima opekotinu na koži, pa se na živom mesu na opekotini pojavi pega, bilo crvenkastobela ili bela,

²⁵ neka je sveštenik pregleda. Ako je dlaka na svetloj mrlji pobeležila i izgleda niže od ostale kože, to je guba izbila na opekotini. Neka ga sveštenik proglasi nečistim. To je oboljenje gube.

²⁶ Ali, ako sveštenik primeti da dlaka na svetloj mrlji nije pobeležila i da mrlja nije niža od ostale kože, nego da se povlači, neka ga sveštenik zatvori na sedam dana.

²⁷ Sedmoga dana, neka ga sveštenik pregleda. Ako se proširi po koži, neka ga sveštenik proglasi nečistim. To je oboljenje gube.

²⁸ No, ako svetla mrlja stoji gde jeste i ne širi se po koži, nego se povlači, neka ga sveštenik proglasi čistim. To je ožiljak od opekotine.

²⁹ Ako muškarac ili žena ima oboljenje na glavi, ili na bradi,

³⁰ neka sveštenik pregleda oboljenje. Ako izgleda da je niže od ostale kože, i da je na njemu dlaka žućkasta i tanka, neka ga sveštenik proglasi nečistim. To je šuga, oboljenje gube† na glavi ili na bradi.

† 13:30 Ovde se ne radi o gubi, već o šugi, iako reč koja je upotrebljena u jevrejskom može da označava i gubu, to jest, bilo koje zarazno oboljenje kože.

³¹ Ali ako sveštenik nakon pregleda ustanovi da oboljenje, šuga, ne izgleda niže od ostale kože, i da nema crne dlake na njemu, neka sveštenik zatvori obolelog od šuge na sedam dana.

³² Sedmog dana neka sveštenik pregleda obolelog. Ako se šuga nije proširila, i nema žućkaste dlake na njoj, a šuga ne izgleda niža od ostale kože,

³³ neka se ošugavljani obrije, ali neka ne obrije šugu. Sveštenik neka ga zatvori na još sedam dana.

³⁴ Sedmog dana neka sveštenik pregleda obolelog od šuge. Ako primeti da se šuga nije proširila po koži, i da nije niža od ostale kože, neka ga sveštenik proglasi čistim. Neka opere svoju odeću i biće čist.

³⁵ Međutim, ako se šuga proširi po koži nakon što je bio proglašen čistim,

³⁶ neka ga sveštenik pregleda. Ako primeti da se šuga proširila po koži, neka sveštenik ne gleda ima li žute dlake; nečist je.

³⁷ Ako on oceni da se šuga nije promenila, i da crna dlaka nije izrasla na njoj, šuga se izlečila: čist je. Sveštenik neka ga proglasi čistim.

³⁸ Ako se na koži nekog čoveka ili žene pojave bele pege,

³⁹ neka sveštenik izvrši pregled. Ako su pege na koži zagasito bele, to je osip izbio na koži: čist je.

⁴⁰ Ako nekom čoveku opadne kosa s glave, te oćelavi, čist je.

⁴¹ Ako mu kosa opadne spreda, te mu oćelavi čelo, čist je.

⁴² Ali ako mu se na ćelavom čelu ili ćelavom zatiljku pojavi belo oboljenje sa crvenilom, to je guba izbila po ćelavom čelu ili ćelavom zatiljku.

⁴³ Neka ga sveštenik pregleda. Ako primeti oboljenje s belim otokom i crvenilom na njegovom ćelavom čelu ili ćelavom zatiljku, nalik gubi na koži,

⁴⁴ čovek je gubav, nečist je. Neka ga sveštenik proglasi nečistim; oboljenje mu je na glavi.

⁴⁵ Onaj ko oboli od oboljenja gube, neka nosi razdrtu odeću; kosa neka mu bude raspuštena; a gornju usnu neka pokrije i neka viče: 'Nečist! Nečist!'

⁴⁶ On će biti nečist dokle god je oboljenje na njemu. Pošto je nečist neka živi odvojeno: boravište će mu biti izvan tabora.

Propisi za odeću gubavih

⁴⁷ Ako se oboljenje gube[‡] pojavi na vunenoj ili lanenoj odeći,

⁴⁸ bilo na osnovi bilo na potki, ili na koži, ili na bilo čemu izrađenom od vune;

⁴⁹ te ako je oboljenje na odeći, ili na koži, na osnovi ili na potki, ili bilo kakvom predmetu od kože, zelenkaste ili crvenkaste boje, to je oboljenje gube. Neka se pokaže svešteniku.

⁵⁰ Kada sveštenik pregleda oboljenje, neka zatvori zaraženi predmet na sedam dana.

⁵¹ Sedmog dana neka pregleda zaraženi predmet. Ako se oboljenje proširilo po odeći, bilo na osnovi bilo na potki, ili na koži, ili na bilo čemu izrađenom od kože, čemu god da koža služi, to je zloćudno oboljenje gube; predmet je nečist.

⁵² Neka spali odeću, osnovu ili potku, bilo da je od vune ili od lana, ili kakav predmet od kože na kome se nađe oboljenje, jer je to zloćudna guba. To neka se spali!

⁵³ Sveštenik neka izvrši pregled. Ako se oboljenje nije proširilo po odeći, osnovi ili potki, ili po bilo kakvom predmetu od kože,

⁵⁴ neka sveštenik naredi da se opere predmet na kome je oboljenje. Zatim neka ga zatvori na još sedam dana.

⁵⁵ Sveštenik neka pregleda zaraženi predmet nakon što je bio opran. Ako proceni da oboljenje nije promenilo izgled, iako se nije proširilo, nečist je. Neka se spali, bilo da se oboljenje nalazi na spoljašnjoj ili unutrašnjoj strani predmeta.

[‡] 13:47 Ova reč verovatno označava *plesan, buđ*.

⁵⁶ Ako sveštenik vidi da se oboljenje povuklo nakon pranja, neka otkine to mesto s odeće, ili s kože, s osnove ili potke.

⁵⁷ Ali ako se oboljenje opet pojavi na odeći, na osnovi ili potki, ili na bilo kakvom predmetu od kože, što god je zahvaćeno oboljenjem, neka se to spali.

⁵⁸ A odeću, osnovu ili potku, ili bilo kakvu stvar od kože, s koje ode oboljenje nakon što je opereš, treba ponovo oprati i biće čista.“

⁵⁹ To su propisi o oboljenju gube na odeći od vune ili lana, na osnovi ili na potki, ili na bilo kakvom predmetu od kože, da proglaše šta je čisto ili nečisto.

14

Očišćenje gubavoga

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Ovo će biti zakon za gubavoga u dan njegovog očišćenja. Kada ga dovedu svešteniku,

³ sveštenik će izaći iz tabora. Ako vidi da se oboleli izlečio od gube,

⁴ neka sveštenik zapovedi da se za čoveka koji će biti očišćen donesu dve žive i čiste ptice, kedrovo drvo, tamno crveno predivo i izop.

⁵ Neka sveštenik zapovedi da se jedna ptica zakolje nad svežom vodom u zemljanoj posudi.

⁶ Zatim neka uzme živu pticu, kedrovo drvo, tamnocrveno predivo i izop, pa neka ih umoči zajedno sa živom pticom u krv ptice koja je bila zaklana nad svežom vodom.

⁷ Potom neka sedam puta poškropi onoga koji se čisti od gube i proglasi ga čistim. Onda neka pusti živu pticu u polje.

⁸ A očišćeni neka opere svoju odeću, neka obrije sve svoje dlake, i neka se okupa u vodi i biće čist. Posle toga neka se vrati u tabor, ali neka boravi izvan svog šatora sedam dana.

⁹ A sedmoga dana neka obrije sve svoje dlake na glavi, bradi, grudima, obrvama, i sve ostale dlake. Onda neka opere svoju odeću i okupa telo u vodi i biće čist.

¹⁰ Osmoga dana neka uzme dva jagnjeta bez mane, jedno žensko jagnje bez mane od godinu dana, tri desetine efe* brašna zamešenog s uljem za žitnu žrtvu, i jedan log† ulja.

¹¹ Neka sveštenik koji vrši očišćenje, postavi sve to i čoveka koji se čisti, pred Gospodom, na ulaz Šatora od sastanka.

¹² Neka sveštenik uzme jedno muško jagnje i prinese ga kao žrtvu za prestup zajedno sa logom ulja. Neka ih podigne pred Gospodom kao žrtvu dizanicu.

¹³ Jagnje neka zakolje na svetom mestu gde je zaklao žrtvu za greh i žrtvu svespalnicu. Žrtva za prestup, kao žrtva za greh, pripada svešteniku; ona je presveta.

¹⁴ Neka sveštenik uzme nešto krvi žrtve za prestup, pa neka njome namaže desnu resicu uha onog koji se čisti, palac njegove desne ruke i palac njegove desne noge.

¹⁵ Sveštenik, zatim, neka uzme log ulja i izlije malo na dlan svoje leve ruke,

¹⁶ i pošto umoči prst desne ruke u ulje koje mu je na dlanu leve ruke, neka prstom sedam puta poškropi ulje pred Gospodom.

¹⁷ Ostatkom ulja iz svog dlana, neka sveštenik, preko krvi žrtve za prestup, namaže desnu resicu uha onog što se čisti, desni palac njegove ruke i desni palac njegove noge.

¹⁸ Onim što ostane od ulja na njegovom dlanu, neka sveštenik pomaže glavu onoga koji se čisti. Tako će sveštenik izvršiti obred otkupljenja za njega pred Gospodom.

¹⁹ Potom neka sveštenik prinese žrtvu za greh, i izvrši obred otkupljenja za onoga koji se čisti od svoje nečistote, a onda neka zakolje žrtvu svespalnicu.

²⁰ Neka sveštenik prinese na žrtveniku žrtvu svespalnicu i žitnu žrtvu. Tako će sveštenik izvršiti obred otkupljenja za njega, pa će biti čist.

* 14:10 Oko 6,5 kg. † 14:10 Oko 3 dcl.

²¹ Ali ako je siromašan, te ne može sebi priuštiti ovo, neka uzme jedno muško jagnje kao žrtvu za prestup, da se podigne kao žrtva za njegovo otkupljenje, i jednu desetinu mere brašna zamešenog s uljem za žitnu žrtvu, jedan log ulja,

²² dve grlice ili dva golubića, prema onome što može priuštiti, jednog kao žrtvu za greh, a drugog kao žrtvu svespalnicu.

²³ Osam dana od svoga očišćenja, neka ih donese svešteniku na ulaz od Šatora od sastanka, pred Gospoda.

²⁴ Neka sveštenik uzme jagnje, žrtvu za prestup, log ulja, i neka ih podigne kao žrtvu dizanicu pred Gospodom.

²⁵ Tada neka zakolje jagnje, žrtvu za prestup, a sveštenik neka uzme nešto krvi žrtve za prestup, i namaže resicu desnog uha onoga koji se čisti, palac njegove desne ruke i palac njegove desne noge.

²⁶ Onda neka sveštenik izlije malo ulja na dlan svoje leve ruke,

²⁷ i prstom desne ruke poškropi uljem što mu je u dlanu leve ruke sedam puta pred Gospodom.

²⁸ Nakon toga, neka sveštenik uljem iz njegovog dlana namaže resicu desnog uha onog koji se čisti, palac njegove desne ruke i palac njegove desne noge, tamo gde je stavljena krv žrtve za prestup.

²⁹ Ostatom ulja što mu je u dlanu, neka sveštenik namaže glavu onoga koji se čisti, da izvrši obred otkupljenja za njega pred Gospodom.

³⁰ Zatim neka prinese jednu od grlica ili jednog od golubića, šta već može priuštiti;

³¹ jedno za žrtvu za greh, a drugo za žrtvu svespalnicu, zajedno sa žitnom žrtvom – prema sopstvenim mogućnostima. Tako će sveštenik izvršiti obred otkupljenja pred Gospodom za onoga koji se čisti.“

³² Ovo je zakon za obolelog od gube, koji nema sredstava za svoje očišćenje.

Propisi za kuću gubavoga

³³ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

³⁴ „Kada uđete u hanansku zemlju koju vam dajem u posed, a ja dovedem gubu na neku kuću u zemlji koju zaposednete,

³⁵ neka vlasnik kuće dođe i javi svešteniku: 'Pojavilo se nešto kao zarazno oboljenje u mojoj kući.'

³⁶ Tada neka sveštenik zapovedi da se kuća isprazni, pre nego što ode da pregleda oboljenje, da se ne bi onečistilo sve što je u kući. Nakon toga neka sveštenik uđe da pregleda kuću.

³⁷ Neka pregleda kuću, pa ako primeti da je oboljenje po zidovima kuće u vidu udubljenja zelenkaste ili crvenkaste boje, koja izgledaju niža od površine zida,

³⁸ neka sveštenik izađe na kućna vrata i neka zatvori kuću na sedam dana.

³⁹ Sedmoga dana, neka se sveštenik vrati. Ako primeti da se oboljenje proširilo po zidovima kuće,

⁴⁰ neka zapovedi da se izvadi kamenje na kome je oboljenje i neka se izbaci izvan grada na nečisto mesto.

⁴¹ Potom neka se kuća ostruže iznutra, a ostrugani malter neka se izbaci izvan grada na nečisto mesto.

⁴² Onda neka uzmu drugo kamenje i stave ga umesto onoga kamenja. Zatim neka se uzme novi malter i kuća *ponovo* omalteriše.

⁴³ Ali ako oboljenje ponovo izbije na kući nakon što je kamenje bilo izvučeno, i nakon što je kuća bila ostrugana i omalterisana,

⁴⁴ neka sveštenik dođe i pogleda. Ako primeti da se oboljenje proširilo po kući, to je zloćudna guba u kući: kuća je nečista.

⁴⁵ Neka se kuća sruši, a kamenje, drvena građa, i sav malter od kuće neka se odnesu izvan grada na nečisto mesto.

⁴⁶ Ko uđe u kuću dok je zatvorena, biće nečist do večeri.

⁴⁷ A ko spava u kući, neka opere svoju odeću. Takođe i onaj ko jede u kući, neka opere svoju odeću.

⁴⁸ Ako sveštenik dođe i primeti da se oboljenje nije proširilo po kući nakon što je kuća bila omalterisana, neka proglasi kuću čistom, jer se oboljenje izlečilo.

⁴⁹ Za očišćenje kuće neka uzme dve ptice, kedrovinu, skerletno predivo i izop.

⁵⁰ Zatim neka zakolje jednu pticu nad svežom vodom u zemljanoj posudi.

⁵¹ Neka, zatim, uzme kedrovinu, izop, skerletno predivo i živu pticu, i umoči ih u krv zaklane ptice i svežu vodu, te poškropi kuću sedam puta.

⁵² Pošto očisti kuću krvlju ptice, svežom vodom, živom pticom, kedrovinom, izopom i skerletnim predivom,

⁵³ neka pusti živu pticu u polje izvan grada. Tako će izvršiti obred otkupljenja za kuću, i biće čista.

⁵⁴ Ovo je zakon za svako oboljenje gube i šuge,

⁵⁵ za gubu na odeći ili kući,

⁵⁶ za otok, svrab, ili pegu,

⁵⁷ da se utvrdi kada je nešto nečisto, a kada čisto.“

Ovo je zakon za gubu.

15

Obredna nečistoća

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

² „Govorite narodu izrailjskom! Recite mu: 'Kada neki čovek ima izliv iz svoga tela, njegov izliv je nečist.

³ Njegova nečistoća je u ovome: bez obzira da li njegov izliv ističe iz tela, ili je izliv prestao da ističe iz tela, on je nečist.

⁴ Svaka postelja na koju legne onaj sa izlivom, biće nečista, i svaka stvar na koju sedne, biće nečista.

⁵ Onaj koji dotakne njegovu postelju, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.

⁶ Onaj koji sedne na stvar na kojoj sedi onaj sa izlivom, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.

⁷ Onaj koji dotakne telo onoga sa izlivom, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.

⁸ Ako onaj sa izlivom pljune na čistog, neka taj opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.

⁹ I svako sedlo na koje sedne onaj sa izlivom, biće nečisto.

¹⁰ Svako ko se dotakne bilo čega što je bilo pod njim, biće nečist do večeri. A ko ponese takve stvari, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.

¹¹ Ako onaj sa izlivom dotakne nekoga, a nije prethodno oprao ruke u vodi, taj neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.

¹² Ako onaj sa izlivom dotakne zemljanu posudu, neka se ona razbije, a bilo kakva drvena posuda neka se ispere vodom.

¹³ Kada se onaj koji ima izliv očisti od svoga izliva, neka izbroji sedam dana za svoje očišćenje. Onda neka opere svoju odeću i okupa se u svežoj vodi, pa će biti čist.

¹⁴ Osmoga dana neka uzme dve grlice ili dva golubića, donese ih pred Gospoda na ulaz Šatora od sastanka i preda ih svešteniku.

¹⁵ Neka sveštenik prinese jedno za žrtvu za greh, a drugo za žrtvu svespalnicu. Tako će sveštenik izvršiti nad njim otkupljenje pred Gospodom za njegov izliv.

- ¹⁶ Kad čovek ima izliv semena, neka opere u vodi sve svoje telo i bude nečist do večeri.
- ¹⁷ I svaka tkanina i koža na kojoj se nađe izliv semena, neka se opere u vodi, i bude nečista do večeri.
- ¹⁸ Ako žena legne sa muškarcem i on izlije seme, neka se oboje okupaju u vodi i budu nečisti do večeri.
- ¹⁹ Kad žena ima izliv, to jest, *redovan* izliv krvi iz svoga tela, biće nečista sedam dana, a ko god je dotakne biće nečist do večeri.
- ²⁰ Sve na šta legne biće nečisto, i sve na šta sedne biće nečisto.
- ²¹ Ko god se dotakne njene postelje, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.
- ²² I ko god se dotakne bilo kakve stvari na koju ona sedne, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.
- ²³ Bilo to postelja ili stvar na kojoj ona sedi, kada je dotakne, biće nečist do večeri.
- ²⁴ Ako neki čovek legne s njom, njena nečistoća će preći na njega. On će biti nečist sedam dana, a tako će i svaka postelja na koju legne biti nečista.
- ²⁵ Ako žena ima izliv krvi mnogo dana, ali ne u vreme njene redovne nečistoće, ili ako se izliv nastavi nakon njene redovne nečistoće, biće nečista za sve vreme izliva. Ona će biti nečista kao u dane svoje redovne nečistoće.
- ²⁶ Svaka postelja na kojoj bude ležala za sve vreme njenog izliva, za nju će biti kao postelja tokom njene nečistoće, i svaki predmet na koji sedne biće nečist, kao u vreme njene redovne nečistoće.
- ²⁷ Ko god je dotakne, biće nečist. Taj neka opere svoju odeću, okupa se u vodi i bude nečist do večeri.
- ²⁸ A ako se očisti od svoga izliva, neka izbroji sedam dana, pa će nakon toga biti čista.
- ²⁹ Osmoga dana neka uzme za sebe dve grlice, ili dva golubića, i neka ih donese svešteniku, na ulaz Šatora od sastanka.
- ³⁰ Neka sveštenik prinese jedno kao žrtvu za greh, a drugo kao žrtvu svespalnicu pred Gospodom, radi nečistoće njenog izliva.'
- ³¹ Držite Izrailjce dalje od njihove nečistoće, da ne onečiste moje Prebivalište, koje je među njima, i tako umru u svojoj nečistoći.
- ³² Ovo je zakon za čoveka koji ima izliv: za onoga koji ima izliv semena, te tako postane nečist,
- ³³ i za ženu koja se ne oseća dobro zbog svoje redovne nečistoće, to jest, i za muško i za žensko koje ima izliv, i za čoveka koji legne sa ženom koja je nečista."

16

Dan otkupljenja

- ¹ Gospod je govorio Mojsiju i Aronu nakon smrti dva Aronova sina, kada su stupili pred Gospoda i poginuli.
- ² Gospod je rekao Mojsiju: „Reci svome bratu Aronu da ne dolazi u Svetinju iza zavese u svako doba, ispred poklopca nad Kovčegom, da ne bi umro, jer ja se pojavljujem u oblaku nad poklopcem.
- ³ Neka Aron ovako dođe u svetinju: sa juncem iz krda za žrtvu za greh, i ovnom za žrtvu svespalnicu.
- ⁴ Neka obuče na sebe svetu lanenu košulju i lanene gaće na svoje telo; neka se opaše lanenim pojasom, a na glavu neka stavi laneni turban. To je sveta odora. Neka se okupa u vodi, pa neka se obuče.
- ⁵ Neka od zajednice Izrailjaca uzme dva jarca za žrtvu za greh, i jednog ovna za žrtvu svespalnicu.

⁶ Aron neka prinese junca za žrtvu za greh radi sebe, da izvrši obred otkupljenja za sebe i svoj dom.

⁷ Zatim neka uzme dva jarca i postavi ih pred Gospoda, na ulaz od Šatora od sastanka.

⁸ Neka Aron baci kocku za ta dva jarca, jednu kocku za Gospoda, a drugu za Azazela*.

⁹ Potom neka Aron dovede jarca kockom određenog za Gospoda, i prinese ga kao žrtvu za greh.

¹⁰ A jarac, koji je kockom određen za Azazela, neka se živ postavi pred Gospoda, da se njime izvrši obred otkupljenja, i da se pošalje Azazelu u pustinju.

¹¹ Tada neka Aron dovede junca, žrtvu za greh radi sebe, i izvrši obred otkupljenja za sebe i za svoj dom. Neka zakolje junca, žrtvu za greh radi sebe.

¹² Neka, zatim, uzme kadionicu punu užarenog uglja sa žrtvenika pred Gospodom, i dve pune šake sitno istucanog mirisnoga kada, pa neka donese iza zavese.

¹³ Onda neka stavi kad na oganj pred Gospodom, tako da oblak od kada zakloni poklopac nad Svedočanstvom, da ne bi umro.

¹⁴ Nakon toga neka uzme nešto junčeve krvi i svojim prstom poškropi prednju, istočnu stranu poklopca, a nešto od krvi neka poškropi svojim prstom ispred poklopca sedam puta.

¹⁵ Zatim neka zakolje jarca, žrtvu za greh za narod. Onda neka donese njegovu krv iza zavese, pa neka uradi s njegovom krvlju kao što je uradio s krvlju junca; neka je poškropi na poklopac i ispred poklopca.

¹⁶ Tako će izvršiti obred otkupljenja za Svetinju zbog nečistoće Izrailjaca, zbog njihovih prestupa i svih njihovih greha. Neka isto uradi i sa Šatorom od sastanka, koji prebiva s njima usred njihove nečistoće.

¹⁷ Nijedan čovek ne sme biti u Šatoru od sastanka od časa kada on uđe da izvrši obred otkupljenja u Svetinji do časa kada izađe. Kad izvrši obred otkupljenja za sebe i za sav zbor Izrailjaca,

¹⁸ neka izađe prema žrtveniku koji je pred Gospodom, i neka izvrši obred otkupljenja za njega. Neka uzme nešto junčeve i jarčeve krvi, pa neka njome namaže rogove žrtvenika sa svih strana.

¹⁹ Onda neka ga poškropi svojim prstom sedam puta. Tako će ga očistiti od svih nečistoća Izrailjaca, i posvetiti ga.

²⁰ Kad završi obred otkupljenja za Svetinju, Šator od sastanka i žrtvenik, neka dovede živog jarca.

²¹ Neka Aron položi obe ruke na glavu živoga jarca i nad njim ispovedi sve krivice Izrailjaca, sve njihove prestupe, i sve njihove grehe. I pošto ih sve položi na glavu jarca, neka ga pošalje u pustinju s jednim čovekom koji je određen za to.

²² Tako će jarac poneti na sebi sve njihove krivice u pusti kraj.

Kad pošalje jarca u pustinju,

²³ neka Aron uđe u Šator od sastanka, skine sa sebe lanenu odoru koju je obukao prilikom ulaska u Svetinju, i ostavi je tamo.

²⁴ Potom neka okupa svoje telo u vodi na svetom mestu, i obuče svoju odeću. Nakon toga neka izađe i prinese žrtvu svespalnicu za sebe, za narod, i izvrši obred otkupljenja za sebe i za narod.

²⁵ Salo žrtve za greh neka spali na žrtveniku.

²⁶ Onaj koji šalje jarca Azazelu, neka opere svoju odeću i okupa svoje telo u vodi. Nakon toga neka uđe u tabor.

* **16:8** Ne postoji jedinstveno mišljenje o tome ko je, ili šta je *Azazel*. Mnogi tumači veruju da se ime *Azazel* odnosi na pustinskog zlog duha. Drugi veruju da ovo ime označava liticu ili planinu gde se jarac prinosio. Treći su mišljenja da izraz *Azazel* označava potpuno uništenje. NIV prevodi *ispaštica* što se odnosi na jarca kojim se uklanja greh. Osnovna ideja je jasna: greh Izrailja je odstranjen.

²⁷ A junac, žrtva za greh, i jarac, žrtva za greh, čija je krv unešena u Svetinju za obred otkupljenja, neka se iznesu izvan tabora da se spale: njihova koža, meso i balega.

²⁸ Onaj koji ih spaljuje, neka opere svoju odeću i neka se okupa u vodi. Posle toga neka uđe u tabor.

²⁹ Neka ovo bude za vas trajna uredba: sedmoga meseca, desetog dana, postite† i ne radite nikakvog posla, kako domaći, tako i stranac koji boravi među vama.

³⁰ Jer na ovaj dan biće izvršen obred otkupljenja za vas, da vas očisti od svih vaših greha, pa ćete biti čisti pred Gospodom.

³¹ Za vas je to subota potpunog odmora kada ćete postiti. Ovo je trajna uredba.

³² Neka sveštenik, koji bude pomazan i posvećen za sveštenučku službu umesto svoga oca, izvrši obred otkupljenja. Neka obuče svetu lanenu odoru,

³³ pa neka izvrši obred otkupljenja za sveto Svetilište, za Šator od sastanka i žrtvenik. Potom neka izvrši obred otkupljenja za sveštenike, i za sav sabrani narod.

³⁴ Neka ovo bude trajna uredba za vas: obred otkupljenja za Izrailjce obavljaće se jedanput godišnje za sve njihove grehe.“

Mojsije je učinio onako kako mu je Gospod rekao.

17

Zabrana krvi u ishrani

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Aronu, njegovim sinovima, i svim Izrailjcima. Reci im: 'Ovo je Gospod zapovedio:

³ Svaki čovek iz doma Izrailjeva koji zakolje vola, ovcu, ili kozu u taboru, ili izvan tabora,

⁴ a ne dovede ih na ulaz od Šatora od sastanka da ih prinese kao prinos Gospodu pred njegovim Prebivalištem, biće kriv za prolivenu krv: prolio je krv; neka se takav čovek istrebi iz svog naroda.

⁵ To je zato da bi Izrailjci svoje žrtve, koje bi prinosili u polju, donosili pred Gospoda na ulaz Šatora od sastanka, k svešteniku, i prinosili ih kao žrtve mira Gospodu.

⁶ Neka sveštenik zapljusne krvlju Gospodnji žrtvenik kod ulaza u Šator od sastanka, i spali salo na ugodan miris Gospodu.

⁷ Tako neće više svoje žrtve prinositi jarcima* sa kojima bludniče. Neka ovo bude trajna uredba za njihove naraštaje.

⁸ Još im recite: 'Svaki čovek iz doma Izrailjeva, ili stranac što boravi među vama, koji prinosi žrtvu svespalnicu, ili drugu žrtvu,

⁹ a ne donese je na ulaz Šatora od sastanka da je prinese Gospodu, neka se istrebi iz svog naroda.

¹⁰ Ako bilo koji čovek iz doma Izrailjeva, ili bilo koji stranac što boravi među vama, bude jeo krv, ja ću okrenuti svoje lice protiv takvoga što jede krv, i istrebiti ga iz njegovog naroda.

¹¹ Jer je život živog bića u njegovoj krvi, a ja sam vam je dao da na žrtveniku vršite obred otkupljenja za svoje živote, jer krv je ono što vrši otkup za život.

¹² Zato sam rekao Izrailjcima: niko od vas ne sme jesti krv, pa ni stranac koji boravi među vama.

¹³ Svaki čovek, bio on Izrailjac, ili stranac što boravi među vama, koji ulovi zverku ili pticu što se može jesti, neka iscedi njenu krv i zatrpa je zemljom.

† 16:29 Doslovno: *ponizite svoje duše*, ili kako je Daničić preveo, *mučite duše svoje*.
u obličju jaraca (jev. *sajir*).

* 17:7 Odnosno zlim duhovima

¹⁴ Jer je život svakog živog bića njegova krv, a ja sam rekao Izrailjcima: ne jedite krvi nijednoga živog bića, jer je život svakog živog bića njegova krv. Ko god je bude jeo, neka bude istrebljen.

¹⁵ Ako neko pojede meso uginule, ili rastrgane životinje, bio domaći ili stranac, neka opere svoju odeću, okupa se u vodi, i bude nečist do večeri.

¹⁶ Ako se ne operu i ne okupaju svoje telo, snosiće odgovornost za svoju krivicu.”“

18

Nedozvoljeni odnosi

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Izrailjcima i reci im: 'Ja sam Gospod, Bog vaš.

³ Ne povodite se za delima koja se čine u egipatskoj zemlji gde ste živeli, niti za delima hananske zemlje u koju vas dovodim. Ne sledite njihove zakone.

⁴ Vršite moje odredbe i držite moje propise sledeći ih. Ja sam Gospod, Bog vaš!

⁵ Držite moje propise i odredbe: ko ih vrši, po njima će steći život. Ja sam Gospod!

⁶ Neka niko od vas ne pristupa kome od svoje krvne rodbine da otkrije njihovu golotinju*. Ja sam Gospod!

⁷ Ne otkrivaj golotinju svoga oca ili svoje majke; majka ti je, ne otkrivaj njenu golotinju.

⁸ Ne otkrivaj golotinju žene svoga oca; to je golotinja tvoga oca.

⁹ Ne otkrivaj golotinju svoje sestre, ćerke svoga oca, ili ćerke svoje majke, bilo da se rodila u kući, ili izvan kuće.

¹⁰ Ne otkrivaj golotinju ćerke svoga sina, ili ćerke svoje ćerke, jer je njihova golotinja tvoja golotinja.

¹¹ Ne otkrivaj golotinju ćerke žene svoga oca, koja se rodila tvome ocu: sestra ti je.

¹² Ne otkrivaj golotinju sestre svoga oca; ona je krvna rodbina tvoga oca.

¹³ Ne otkrivaj golotinju sestre svoje majke, jer je ona krvna rodbina tvoje majke.

¹⁴ Ne otkrivaj golotinju brata svoga oca: ne pristupaj njegovoj ženi; strina ti je.

¹⁵ Ne otkrivaj golotinju svoje snahe: ona je žena tvoga sina; ne otkrivaj njenu golotinju.

¹⁶ Ne otkrivaj golotinju žene svoga brata; to je golotinja tvoga brata.

¹⁷ Ne otkrivaj golotinju žene i njene ćerke, niti uzimaj za ženu ćerku njenog sina, ili ćerku njene ćerke, da otkriješ njenu golotinju. Oni su krvna rodbina; to je izopačenost.

¹⁸ Ne uzimaj sebi za ženu sestru svoje žene, da ne stvoriš suparništvo otkrivajući njenu golotinju dok ti je prva žena živa.

¹⁹ Ne pristupaj ženi da otkriješ njenu golotinju tokom njene redovne nečistoće.

²⁰ Nemoj legati sa ženom svoga bližnjega; postaćeš nečist.

²¹ Ne daj da nijedno tvoje dete bude žrtvovano Molohu; tako ćeš oskrnaviti ime svoga Boga. Ja sam Gospod!

²² Ne legaj s muškarcem, kao što se leže sa ženom; to je odvratno.

²³ Ne legaj s nijednom životinjom: opoganićeš se njome. Nijedna žena se ne sme podati životinji da se s njom pari; to je izopačenost.

²⁴ Ne pogani se nijednim od ovog, jer su se ovim poganili narodi koje ja teram pred vama.

²⁵ I pošto se zemlja opoganiła, kaznio† sam je za njenu krivicu, te je zemlja izbljuvala svoje stanovništvo.

²⁶ Zato držite moje propise i uredbe i ne činite ništa od ovih odvratnih stvari, ni domaći, ni stranac koji boravi među vama.

* **18:6** Otkriti golotinju znači stupiti u intiman odnos s nekim. † **18:25** Glagol *kazniti* je u prošlom vremenu, kao da je kazna već izvršena, što naglašava izvesnost Božije kazne. Bog je osudio zemlju, tj. njene stanovnike, ali izvršenje kazne leži u budućnosti.

²⁷ Jer, sve su te odvratne stvari činili ljudi, koji su pre vas živeli, pa je zemlja postala nečista.

²⁸ Pazite da ne poganite zemlju; ona će izbljuvati vas, kao što je izbljuvala narod koji je u njoj živio pre vas.

²⁹ Ko god učini bilo koju od ovih odvratnosti; neka se istrebe iz svog naroda oni koji ih učine.

³⁰ Stoga, držite se onog što vam nalažem, da ne sledite nijedan od odvratnih običaja koji su se činili pre vas. Ne poganite se njima. Ja sam Gospod, Bog vaš!”

19

Obred i svetost

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori svoj izrailjskoj zajednici. Reci im: 'Budite sveti, jer sam svet ja, Gospod, Bog vaš!

³ Svako neka poštuje* svoju majku i svoga oca. Držite subote. Ja sam Gospod, Bog vaš!

⁴ Ne okrećite se za ništavnim idolima; ne pravite sebi livene bogove. Ja sam Gospod, Bog vaš!

⁵ Kada prinosite žrtvu mira Gospodu, prinesite je tako da bude primljena u vaše ime.

⁶ Neka se pojede istog dana kada se prinese, ili sutradan. Što ostane do trećeg dana, neka se spali.

⁷ Ako se od nje bude jelo i trećeg dana, biće nečista, te neće biti primljena.

⁸ Onaj koji je bude jeo, navući će krivicu na sebe, jer je oskrnavio ono što je sveto Gospodu. Taj čovek neka se istrebi iz svoga naroda.

⁹ Kada žanjete urod svoje zemlje, ne žanjite do samog kraja svoje njive, i ne pabirčite što ostane od vaše žetve.

¹⁰ Nemoj pabirčiti ni svoj vinograd, ni kupiti zrna koja padnu s tvoga vinograda, nego ih ostavi siromahu i strancu. Ja sam Gospod, Bog vaš!

¹¹ Ne kradite!

Ne lažite!

Ne varajte jedan drugoga!

¹² Ne zaklinjite se lažno mojim imenom, i tako skrnnaviti ime svoga Boga. Ja sam Gospod!

¹³ Ne tlači svoga bližnjega!

Ne pljačkaj! Ne zadržavaj kod sebe nadnicu radnikovu do jutra!

¹⁴ Ne proklinji gluvoga, i ne postavljaš prepreke ispred slepog da se saplete, nego se boj Boga svoga! Ja sam Gospod!

¹⁵ Ne izvrćite pravdu: ne budi pristrasan prema siromahu, niti se stavljaš na stranu bogatoga. Sudi svome bližnjem po pravdi.

¹⁶ Ne idi okolo da širiš klevete među svojim narodom.

Ne ugrožavaj život svoga bližnjega. Ja sam Gospod!

¹⁷ Ne mrzi svoga brata u svome srcu. Ukori svoga bližnjega, da ne podlegneš grehu zbog njega.

¹⁸ Ne osvećuj se, i ne gaji u sebi gnev protiv svojih sunarodnika, nego voli bližnjega svoga kao samoga sebe. Ja sam Gospod!

¹⁹ Drži moje propise:

Ne daj da se tvoja stoka pari sa stokom druge vrste.

Ne zasejavaj svoju njivu dvema vrstama semena.

Ne odevaj se u odeću od dve različite tkanine.

²⁰ Ako čovek legne sa robinjom koja je zaručena za drugog čoveka, ali nije otkupljena ili oslobođena, neka budu kažnjeni. Ipak, neće biti pogubljeni, jer ona nije slobodna.

* **19:3** Doslovno: *Svako neka se boji...*

²¹ On neka dovede ovna, žrtvu za prestup, na ulaz Šatora od sastanka, kao žrtvu za prestup Gospodu.

²² Neka sveštenik izvrši obred otkupljenja za njega ovnom, žrtvom za prestup, pred Gospodom za njegov greh, i biće mu oprošten greh koji je počinio.

²³ Kad uđete u zemlju i zasadite bilo koju voćku, smatrajte njen plod zabranjenim[†]. Tri godine će vam biti zabranjen; ne sme se jesti.

²⁴ Četvrte godine neka sav njen rod bude posvećen za veselje u čast Gospodu.

²⁵ Pete godine možete jesti njen plod. Tako će vam se urod uvećati. Ja sam Gospod, Bog vaš.

²⁶ Ne jedite ništa s krvlju. Ne gatajte i ne vraćajte.

²⁷ Ne izbrijavajte svoje zulufe, i ne podrezujte krajeve svoje brade.

²⁸ Ne režite se po telu radi pokojnika, i ne iscrtavajte po sebi znakove. Ja sam Gospod!

²⁹ Ne obeščašćuj svoje ćerke dajući je za bludnicu, da se zemlja ne bi odala bludu i ispunila pokvarenošću.

³⁰ Držite moje subote, i poštujujte moje Svetilište. Ja sam Gospod!

³¹ Ne obraćajte se prizivačima duhova, niti tražite savet od vidovnjaka, da se ne onečistite o njih. Ja sam Gospod, Bog vaš!

³² Ustani pred sedom glavom, i ukazuj čast starcu; boj se svoga Boga! Ja sam Gospod!

³³ Ako se stranac nastani s tobom u vašoj zemlji, nemojte ga zlostavljati.

³⁴ Stranac koji se nastani s vama neka vam bude kao domaći. Voli ga kao samog sebe, jer ste i vi bili stranci u Egiptu. Ja sam Gospod, Bog vaš!

³⁵ Ne budi nepošten kad meriš dužinu, težinu, ili količinu.

³⁶ Koristi poštenu vagu, poštene tegove, poštenu efu[‡] i pošteni hin[§]. Ja sam Gospod, Bog vaš, koji vas je izveo iz Egipta.

³⁷ Držite sve moje propise, i sve moje odredbe, izvršavajući ih. Ja sam Gospod!“

20

Kazne za kršenje zakona svetosti

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Reci Izrailjcima: 'Svaki Izrailjac i svaki stranac koji boravi u Izrailju, koji da svoje dete Molohu, neka se svakako pogubi; narod zemlje neka ga zaspe kamenjem.

³ Ja ću, lično, okrenuti svoje lice protiv tog čoveka i istrebiti ga iz njegovog naroda, jer je dao svoje dete Molohu i tako onečistio moje Svetilište i obeščastio moje sveto ime.

⁴ Ali ako narod zemlje zatvori oči kada taj čovek da svoje dete Molohu, i ne pogubi ga,

⁵ ja ću okrenuti svoje lice protiv tog čoveka i njegovog roda, pa ću istrebiti iz njihovog naroda i njega i sve koji se budu odali bludu sa Molohom.

⁶ Ako se neko obrati prizivačima duhova i vidovnjacima i krene za njima, te se tako oda bludu, ja ću okrenuti svoje lice protiv tog čoveka, pa ću ga istrebiti iz njegovog naroda.

⁷ Posvetite se i budite sveti, jer ja sam Gospod, Bog vaš.

⁸ Držite moje propise i vršite ih. Ja sam Gospod koji vas posvećuje.

⁹ Ako neko prokune svoga oca ili svoju majku, neka se svakako pogubi; pošto je prokleo oca, ili majku, krv njegova pada na njegovu glavu.

¹⁰ Ako čovek učini preljubu sa ženom svoga blišnjega, neka se svakako pogubi i preljubnik i preljubnica.

¹¹ Ako čovek legne sa ženom svoga oca, otkrio je golotinju svoga oca. Neka se svakako oboje pogube; krv njihova pada na njihovu glavu.

¹² Ako čovek legne sa svojom snahom, neka se svakako oboje pogube. Učinili su izopačeno delo; krv njihova pada na njihovu glavu.

[†] 19:23 Doslovno: *neobrezanim*. [‡] 19:36 *Efa* je mera za suhu materiju i iznosi oko 16 kg. [§] 19:36 Oko 4 l.

¹³ Ako čovek legne sa muškarcem kao što se leži sa ženom, počinili su odvratno delo. Neka se svakako oboje pogube; krv njihova pada na njihovu glavu.

¹⁴ Ako čovek oženi ženu i njenu majku, to je pokvarenost. Neka se i on i njih dve spale. Tako neće biti pokvarenosti među vama.

¹⁵ Ako čovek obleži životinju, neka se svakako pogubi. Životinja neka se ubije.

¹⁶ Ako žena priđe životinji da se pari s njom, ubij i ženu i životinju. Neka se svakako pogube; krv njihova pada na njihovu glavu.

¹⁷ Ako čovek uzme za ženu svoju sestru, ćerku svoga oca, ili ćerku svoje majke, i on vidi njenu golotinju, i ona vidi njegovu golotinju, to je sramota. Neka se istrebe pred očima svoga naroda. Otkrio je golotinju svoje sestre; neka odgovara za svoju krivicu.

¹⁸ Čovek koji legne sa ženom dok ima mesečni red i otkrije njenu golotinju, otkrio je tako izvor njenog izliva, a ona je otkrila izvor svoje krvi. Neka se oboje istrebe iz svoga naroda.

¹⁹ Ne otkrivaj golotinju sestre svoje majke ili sestre svoga oca, jer bi tako otkrio golotinju svoga roda. Neka odgovaraju za svoju krivicu.

²⁰ Čovek koji legne sa svojom strinom, otkrio je golotinju svoga strica. Neka plate sa svoj greh: umreće bez poroda.

²¹ Ako čovek legne sa ženom svoga brata, to je nečisto. Otkrio je golotinju svoga brata; neka budu bez poroda.

²² Držite sve moje propise, sve moje uredbe, i vršite ih, da vas zemlja, u koju vas vodim da se naselite, ne bi izbljuvala.

²³ Ne sledite običaje naroda koje ja teram pred vama, jer oni su činili sve to, pa su mi postali mrski.

²⁴ A ja sam vam rekao: vi ćete primiti u posed zemlju; ja ću vam je dati u posed – zemlju kojom teku mleko i med. Ja sam Gospod, Bog vaš, koji vas je odvojio od drugih naroda.

²⁵ Zato razlikujte čiste životinje od nečistih, i čiste ptice od nečistih. Ne opoganjujte se životinjom ni pticom, niti bilo čime što puze po zemlji, što sam ja izdvojio za vas kao nečisto.

²⁶ Budite mi sveti, jer sam svet ja, Gospod; ja sam vas odvojio od drugih naroda da budete moji.

²⁷ Ako se među vama nađe čovek koji priziva duhove, ili je vidovnjak, neka se svakako pogubi kamenovanjem. Krv njihova pada na njih.”

21

Sveštencička svetost

¹ Gospod reče Mojsiju: „Govori sveštenicima, Aronovim sinovima. Reci im: 'Neka se niko od vas ne oskrnavi dodirujući pokojnika u svome narodu,

² izuzev onih koji su mu u krvnom srodstvu: svoje majke, oca, sina, ćerke, brata,

³ sestre device s kojom je blizak, jer nije bila udata. Radi nje se može oskrnaviti.

⁴ Ipak, neka se ne oskrnavi rodbinom sa ženine strane, i tako postane nečist.

⁵ Neka ne izbrijavaju nijedan deo svoje glave, i neka ne podrezuju krajeve svoje brade, niti se režu po telu.

⁶ Neka budu posvećeni svome Bogu; neka ne skrnave ime svoga Boga, jer oni prinosе Gospodnje svespalnice. Zato neka budu sveti!

⁷ Neka se ne žene ženom okaljanom bludom, a ne smeju se ženiti ni ženom koja je razvedena od svoga muža, jer je *sveštenik* posvećen svome Bogu.

⁸ Smatraj ga svetim, jer on prinosi hleb tvoga Boga. Neka je i tebi svet, jer sam svet ja, Gospod, koji vas posvećujem.

⁹ Ako se sveštenikova ćerka oskrnavi postavši bludnica, ona skrnavi svoga oca; neka bude spaljena.

¹⁰ Prvosveštenik, koji je nad svojom braćom, na čiju glavu je izliveno ulje pomazanja, i koji je posvećen da nosi odoru, ne sme raščupavati svoju kosu i derati svoju odeću.

¹¹ On ne sme prilaziti pokojniku, niti se sme skrnaviti svojim ocem i svojom majkom.

¹² Neka ne izlazi iz Svetilišta, da ne bi oskrnavio Svetilište svoga Boga, jer je posvećen uljem posvećenja svoga Boga. Ja sam Gospod!

¹³ Neka uzme za ženu samo devicu.

¹⁴ On ne sme uzimati za ženu udovicu, razvedenu i okaljenu bludom; sme se oženiti samo devicom iz svoga naroda,

¹⁵ da ne bi oskrnavio svoje potomstvo među svojim narodom, jer ga ja, Gospod, posvećujem.”

¹⁶ Gospod još reče Mojsiju:

¹⁷ „Govori Aronu i reci mu: 'Neka niko od tvoga potomstva, uključujući i njihove buduće naraštaje, koji ima telesnu manu, ne pristupa da prinosi hleb svome Bogu.

¹⁸ Nijedan čovek sa telesnom manom ne sme pristupati: slepac, ili bogalj, ili ko ima oštećeno lice, ili neko izobličenje na telu;

¹⁹ onaj ko ima slomljenu nogu ili ruku;

²⁰ grbavac, ili patuljastog rasta; onaj ko ima oštećeno oko, ili šugu, ili kakvo kožno oboljenje, ili ima zdrobljene mošnice.

²¹ Nijedan čovek iz Aronovog potomstva, koji ima telesnu manu, ne sme pristupati da prinosi paljenu žrtvu Gospodnju. Pošto ima telesnu manu, neka ne pristupa da prinosi hleb svoga Boga.

²² On sme jesti hleb svoga Boga; ono što je najsvetije i sveto.

²³ Ipak, pošto ima telesnu manu, neka ne ulazi iza zavese, i neka ne pristupa žrtveniku, da ne bi oskrnavio moje Svetilište, jer ih ja, Gospod, posvećujem!”

²⁴ Tako je Mojsije govorio Aronu, njegovim sinovima, i svim Izrailjcima.

22

Sveti prinosi

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Reci Aronu i njegovim sinovima da pažljivo postupaju sa posvećenim priložima Izrailjaca, koje mi posvećuju, da ne bi oskrnavili moje sveto ime. Ja sam Gospod!

³ Reci im: 'Ako bilo ko od vaših potomaka, u svim vašim naraštajima, priđe posvećenim prinosima, koje Izrailjci posvećuju Gospodu, dok je nečist, neka se takav čovek istrebi preda mnom. Ja sam Gospod!

⁴ Ako neko od Aronovih potomaka ima gubu ili izliv, neka ne jede od posvećenih prinosa dok se ne očisti. Ko god dotakne nešto što se onečistilo mrtvim telom, ili ima izliv semena,

⁵ ili dotakne kakvog gmizavca, pa postane nečist, ili dotakne čoveka i tako postane nečist – kakva god da je njegova nečistoća –

⁶ čovek koji dotakne tako nešto, biće nečist do večeri. On ne sme jesti od posvećenih prinosa, dok ne opere telo u vodi.

⁷ Kad sunce zađe, biće čist. Nakon toga može da jede od posvećenih prinosa, jer to mu je hrana.

⁸ Neka ne jede crkotinu ili što je razderala zver, da se ne bi oskrnavio o nju. Ja sam Gospod!

⁹ Stoga neka čuvaju moj nalog, da ne navuku na sebe greh i ne umru radi njega, ukoliko se oskrnave. Ja sam Gospod koji ih posvećujem!

¹⁰ Neposvećeni neka ne jede posvećeni prinos. Posvećeni prinos ne smeju jesti ni gost sveštenikov ni njegov nadničar.

¹¹ Ali, ako sveštenik kupi nekoga novcem kao svojinu, taj može jesti prinos. Hleb smeju jesti i oni koji su rođeni u njegovom domu.

¹² Ako se sveštenikova ćerka uda za čoveka iz drugog plemena*, ona ne sme jesti od svetih prinosa.

¹³ Ako sveštenikova ćerka ostane udovica, ili je razvedena, a nema dece, pa se vrati u dom svoga oca, kao kad je bila mlada, ona sme da jede hleb svoga oca. Ipak, nijedan svetovnjak ne sme da jede.

¹⁴ Ako čovek nehotice pojede od svetog prinosa, neka da svešteniku nadoknadu za sveti prinos dodajući petinu njegove vrednosti.

¹⁵ Neka sveštenici ne skrnave posvećene prinose Izrailjaca, koje ih oni podižu Gospodu.

¹⁶ Dopuštajući narodu da jede od njihovih prinosa, narod bi teretio greh koji zahteva nadoknadu, jer sam ja, Gospod, koji ih posvećuje.”

Neprihvatljive žrtve

¹⁷ Gospod reče Mojsiju:

¹⁸ „Reci Aronu, njegovim sinovima, i svim Izrailjcima. Reci im: 'Ako neki čovek iz doma Izrailjeva, ili stranac koji boravi u Izrailju, žrtvuje prinos da se izvrši bilo kakav zavet, ili daje dragovoljni prilog, koji se prinosi Gospodu kao žrtva svespalnica –

¹⁹ da bi bio primljen – mora prineti muško, bez mane, bilo to junac, ovca ili koza.

²⁰ Ne prinosite ništa što na sebi ima manu, jer vam to neće biti primljeno.

²¹ Ako neko prinosi Gospodu žrtvu mira da izvrši zavet, ili daje dragovoljni prilog od krupne ili sitne stoke, neka bude bez mane da bi bilo primljeno; ne sme imati nikakav nedostatak.

²² Ne prinosite Gospodu što je slepo, ili povređeno, ili osakaćeno, ili sa čirom, ili sa svrabom, ili sa šugom. Takvo ne stavljajte na žrtvenik da se prinese Gospodu kao paljena žrtva.

²³ Ipak, vola ili ovcu sa dužim ili kraćim udom možete prineti kao dobrovoljni prilog, ali to neće biti primljeno za zavet.

²⁴ A što ima nagnječene, zdrobljene, otkinute, ili odsećene mošnice, to ne prinosite Gospodu. Tako nešto nemojte činiti u svojoj zemlji.

²⁵ Nijednu od ovih životinja ne primajte od stranca, da biste je prineli kao hranu svome Bogu, jer su osakaćene; na njima je mana, te vam to neće biti primljeno.”

²⁶ Gospod reče Mojsiju:

²⁷ „Kada se omlade muško tele, jagnje, ili koza, neka ostane sedam dana sa svojom majkom, a od osmoga dana pa naviše biće primljeno kao paljena žrtva Gospodu.

²⁸ Ne koljite vola, ili ovcu, i njeno mlado u isti dan.

²⁹ Kada prinosite Gospodu žrtvu zahvalnicu, prinesite je tako da vam bude primljena.

³⁰ Neka se pojede istog dana; ništa ne ostavljajte do sledećeg jutra. Ja sam Gospod!

³¹ Čuvajte moje zapovedi i vršite ih. Ja sam Gospod!

³² Ne skrnavite moje sveto ime, da bi moja svetost bila držana među narodom izrailjskim. Ja sam Gospod, koji vas posvećujem.

³³ Ja sam vas izveo iz egipatske zemlje, da bih vam bio Bog. Ja sam Gospod!”

23

Praznici

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori narodu izrailjskom. Reci im: 'Ovo su Gospodnji praznici, kada ćete sazivati svete sabore. Ovo su moji praznici:

* **22:12** To se odnosi na čoveka koji nije iz Levijevog plemena, koje je od svih izrailjskih plemena jedino bilo određeno za sveštenu službu.

Subota

³ Šest dana radi, a sedmoga dana je subota potpunog odmora, sveti sabor. Ne radite nikakvog posla; neka Gospodnja subota bude po svim vašim mestima.

⁴ Ovo su Gospodnji praznici, sveti sabori, koje ćeš proslavljati u određeno vreme:

Pasha i praznik Beskvasnih hlebova

⁵ Prvoga meseca, četrnaestog dana u mesecu, uveče, počinje Pasha Gospodnja.

⁶ A petnaestoga dana istog meseca je Gospodnji praznik Beskvasnih hlebova. Jedite beskvasne hlebove sedam dana.

⁷ Prvoga dana održavajte sveti sabor; ne radite nikakvog svakodnevnog posla.

⁸ Sedam dana prinosite Gospodu paljene žrtve. A sedmoga dana biće sveti sabor: ne radite nikakav posao.”

Prva žetva

⁹ Gospod reče Mojsiju:

¹⁰ „Govori Izrailjcima. Reci im: 'Kad uđete u zemlju koju vam ja dajem, i počnete od nje žeti žetvu, prvi snop svoje žetve donesite svešteniku.

¹¹ Tada neka on podigne snop pred Gospodom da budete primljeni. Sveštenik će ga podignuti narednog dana nakon subote.

¹² Na dan kada podižete snop, prinesite jagnje od godinu dana, bez mane, kao žrtvu svespalnicu Gospodu,

¹³ a uz njega desetinu efe brašna zamešenog s uljem, kao žitnu žrtvu. To je paljena žrtva, ugodni miris Gospodu. Uz njega ide i žrtva izlivnica od četvrtine hina* vina.

¹⁴ Do tog dana, dok ne prinesete prinos svoga Boga, ne smete jesti hleb, prženo žito, ili sveže klasje. To je večna uredba za vaše naraštaje po svim vašim mestima.

Praznik Sedmica

¹⁵ Narednog dana nakon subote, pošto prinesete klas za žrtvu dizanicu, nabrojte sedam punih nedelja.

¹⁶ Nabrojte pedeset dana do prvoga dana nakon sedme subote, pa prinesite Gospodu žrtvu od novog žita.

¹⁷ Donesite iz svojih mesta dva hleba za žrtvu dizanicu, svaki od po dve desetine mere brašna. Neka budu pečeni s kvascem, kao prvina za Gospoda.

¹⁸ Sa hlebom prinesite sedam jaganjaca bez mane, od godinu dana, jednog junca iz krda, i dva ovna, za žrtvu svespalnicu Gospodu, zajedno s njihovim žitnim žrtvama i žrtvama izlivnicama, kao paljenu žrtvu, ugodan miris Gospodu.

¹⁹ Prinesite i jednog jarca kao žrtvu za greh, i dva jagnjeta od godinu dana, kao žrtvu mira.

²⁰ Neka ih sveštenik podigne pred Gospodom s hlebom od prvina, kao žrtvu dizanicu, i sa ona dva jagnjeta. To je sveti prinos za Gospoda, koji sleduje svešteniku.

²¹ Istog dana sazovite sabor. Neka vam to bude sveti sabor. Ne radite nikakav svakodnevni posao! Ovo je trajna uredba za sve vaše naraštaje po svim vašim mestima.

²² Kad počnete žeti žetvu sa svoje zemlje, nemojte žeti do samog kraja svoga polja, niti pabirčiti posle svoje žetve. To ostavite siromahu i strancu. Ja sam Gospod, Bog vaš.”

Prvi dan sedmog meseca

²³ Gospod reče Mojsiju:

²⁴ „Govori Izrailjcima: 'Sedmoga meseca, prvoga dana u mesecu, neka vam bude potpuni počinak, spomen-dan objavljen glasom trube, sveti sabor.

²⁵ Ne radite nikakvog svakodnevnog posla. Prinesite Gospodu paljenu žrtvu.”

Dan otkupljenja

* 23:13 Oko 1 l.

²⁶ Gospod reče Mojsiju:

²⁷ „A desetog dana sedmoga meseca je dan otkupljenja. Neka vam to bude sveti sabor. Postite† i prinesite paljenu žrtvu Gospodu.

²⁸ Ne radite nikakvog posla na taj dan, jer je to dan otkupljenja, kada će se izvršiti vaše otkupljenje pred Gospodom, Bogom vašim.

²⁹ Onaj ko ne bude postio na ovaj dan, neka se istrebi iz svog naroda.

³⁰ Ko god se bude latio kakvog posla na ovaj dan, njega ću ja zatrti usred njegovog naroda.

³¹ Ne radite nikakvog posla! To je trajna uredba za vaše naraštaje, po svim vašim mestima.

³² Neka vam to bude subota potpunog odmora. Postite! Proslavljajte svoju subotu od večeri devetog dana u mesecu do sledeće večeri.“

Praznik Senica

³³ Gospod reče Mojsiju:

³⁴ „Govori Izrailjcima: 'Petnaestog dana u sedmom mesecu je praznik Senica Gospodu, u trajanju od sedam dana.

³⁵ Prvoga dana je sveti sabor: ne radite nikakvog svakodnevnog posla.

³⁶ Sedam dana prinosite Gospodu paljene žrtve, a osmoga dana neka vam bude sveti sabor. Tada ćete prinositi Gospodu paljene žrtve. To je svečani sabor; ne radite nikakvog posla.

³⁷ To su Gospodnji praznici, koje ćete slaviti kao svete sabore, prinoseći Gospodu paljene žrtve, žrtve svespalnice, žitne žrtve, prinose i žrtve izlivnice, svaku u određeni dan,

³⁸ osim Gospodnjih subota i vaših darova, i osim svih zaveta i dobrovoljnih priloga koje prinosite Gospodu.

³⁹ A petnaestog dana u sedmom mesecu, kad prikupite prvine zemlje, sedam dana slavite Gospodnji praznik. Prvi i osmi dan neka budu dani potpunog odmora.

⁴⁰ Na prvi dan uzmite najbolje plodove, palmove grane, grane s lisnatog drveća, i vrbe s potoka, pa se sedam dana veselite pred Gospodom, Bogom svojim.

⁴¹ Proslavljajte Gospodnji praznik sedam dana u godini. Ovo je trajna uredba za vaše naraštaje: slavite taj praznik sedmog meseca.

⁴² Živite u senicama sedam dana; svi rođeni u Izrailju neka žive u senicama,

⁴³ da bi vaši naraštaji znali da sam ja, Gospod, Bog vaš, učinio da narod izrailjski živi u senicama, kad sam ih izveo iz Egipta.“

⁴⁴ Tako je Mojsije saopštio Izrailjcima Gospodnje praznike.

24

Plamen u svećnjaku

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Zapovedi Izrailjcima da ti donesu čistog, sveže iscedenog, maslinovog ulja za svećnjak, da svetlo stalno gori.

³ Neka ga Aron postavi u Šatoru od sastanka, izvan zavesesvedočanstva, da neprestano gori pred Gospodom, od večeri do jutra. To je trajna uredba za sve vaše naraštaje.

⁴ Neka Aron neprestano održava žiške na svećnjaku od čistog zlata pred Gospodom.

Posvećeni hlebovi

⁵ Uzmi brašna i ispeci dvanaest pogača. Neka svaka pogača teži dve desetine efe*.

⁶ Postavi ih u dva reda, po šest u svakom, na sto od čistog zlata pred Gospodom.

⁷ Na svaki red stavi čistog tamjana, da hleb bude za spomen, paljenu žrtvu Gospodu.

⁸ Neka ih Aron svake subote postavlja pred Gospodom, kao večni savez radi Izrailjaca.

† 23:27 Doslovno: Mučite ili Poniziti svoju dušu. * 24:5 Oko 2,6 kg.

⁹ Neka ih Aron i njegovi sinovi jedu na svetom mestu, jer je to najsvetiji deo od paljenih žrtava Gospodnjih. To je večna uredba.“

Kazna za bogohulstvo

¹⁰ A sin jedne Izrailjke i Egipćanina, dođe među Izrailjce, i potuče se u taboru sa jednim Izrailjcem.

¹¹ Međutim, sin te žene, Izrailjke, pogrdi ime *Gospodnje* proklinjući ga. Dovedu ga Mojsiju. Njegova majka se zvala Selomita, ćerka Davrijina, iz Danovog plemena.

¹² Stavili su ga u pritvor, dok im se ne obznani Gospodnja odluka.

¹³ Gospod reče Mojsiju:

¹⁴ „Izvedi izvan tabora bogohulnika, a svi koji su ga čuli neka polože ruke na njegovu glavu. Zatim neka ga cela zajednica kamenuje.

¹⁵ A Izrailjcima reci: 'Ako neki čovek prokune svoga Boga, odgovaraće za svoj greh.

¹⁶ Onaj koji pogrdi ime Gospodnje, neka se svakako pogubi; neka ga cela zajednica zaspe kamenjem. Bio on stranac ili domaći, ako pogrdi ime *Gospodnje*, neka umre!

¹⁷ Ako neko oduzme život čoveku, neka se svakako pogubi.

¹⁸ Ako neko usmrti živinče, neka plati odštetu: život za život.

¹⁹ Ako neko nanese povredu svome bližnjemu, neka mu se uradi ono što je on uradio njemu.

²⁰ Prelom za prelom, oko za oko, zub za zub. Kako je on drugome naneo povredu, tako neka se njemu nanese povreda.

²¹ Ako neko ubije živinče, neka plati odštetu, a ko ubije čoveka, neka se pogubi.

²² Isti zakon važi za vas, kako za stranca, tako za domaćeg. Ja sam Gospod, Bog vaš.“

²³ Pošto je Mojsije saopštio Izrailjcima ovo, oni izvedu bogohulnika izvan tabora i zaspu ga kamenjem. Tako su Izrailjci učinili kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

25

Subotnja godina

¹ Gospod reče Mojsiju na gori Sinaj:

² „Govori Izrailjcima i reci im: 'Kad uđete u zemlju koju vam dajem, neka zemlja drži Gospodnju subotu.

³ Šest godina zasejavaj svoju njivu, i šest godina obrezuj svoj vinograd i sabiraj rod,

⁴ a sedme godine neka bude subota potpunog odmora za zemlju, Gospodnja subota. Tada nemoj sejati svoju njivu i obrezivati svoj vinograd.

⁵ Nemoj žeti što sâmo rodi nakon tvoje žetve, niti brati grožđe od svoje neobrezane loze. To će biti godina subotnjeg odmora za zemlju.

⁶ Što zemlja rodi tokom svoje subote, to će vam biti za jelo. Sav njen urod neka bude za jelo tebi, tvome sluzi i tvojoj sluškinji; tvome najamniku, i došljaku koji boravi kod tebe;

⁷ tvojoj stoci i zverima što žive na tvojoj zemlji. Sve što zemlja rodi, to se može jesti.

Oproсна godina

⁸ Nabroj sedam subotnjih godina, sedam puta po sedam godina, tako da ovih sedam subotnjih godina daju zbir od četrdeset devet godina.

⁹ Sedmoga meseca, desetoga dana, zapovedi da zatrubi truba; na dan otkupljenja, zatrubite u trube po svoj zemlji.

¹⁰ Posvetite pedesetu godinu, i proglasite slobodu u zemlji za sve njene stanovnike. To će vam biti oproсна godina. Tada neka se svaki od vas vrati na svoj posed, i svaki čovek neka se vrati u svoj rod.

¹¹ Pedeseta godina neka vam bude oproсна. Ne sejte i ne žanjite što rodi nakon žetve, i ne obrezujte lozu,

¹² jer to je oprosna godina. Neka vam bude sveta: hranite se samo onim što rodi na njivi.

¹³ Te oprosne godine, neka se svaki čovek vrati na svoj posed.

¹⁴ Stoga, kada prodajete zemlju svome bližnjemu, ili je kupujete od njega, ne varajte svoga brata.

¹⁵ Kad kupuješ od svoga bližnjega, platićeš samo za broj godina od oprosne godine; onaj ko prodaje naplatiće ti samo za ostatak žetvenih godina.

¹⁶ Što je više godina, to je veća cena; što je manje godina, to je manja cena, jer on ti prodaje broj žetvi.

¹⁷ Ne varajte svog bližnjeg, nego se boj svoga Boga, jer ja sam Gospod, Bog vaš.

¹⁸ Vršite moje uredbe, i držite moje zakone. Vršite ih i živećete spokojno na zemlji.

¹⁹ Zemlja će davati svoj rod, pa ćete jesti do mile volje, i spokojno živeti u njoj.

²⁰ Ako se pitate: šta ćemo jesti sedme godine, kad ne budemo ni sejali, ni skupljali svoj urod?

²¹ Evo, ja ću vam poslati svoj blagoslov: šeste godine će zemlja roditi rod za tri godine.

²² A kad budete sejali osme godine, hranićete se od starog uroda sve do devete godine, dok ne prispe njen urod.

²³ Zemlja ne sme da se proda zauvek, jer zemlja pripada meni, a vi ste kod mene stranci i došljaci.

²⁴ Gde god imate zemlju u posedu, morate dozvoliti da se zemlja otkupi.

²⁵ Ako tvoj brat osiromaši i proda svoj posed, neka dođe njegov najbliži rođak-staratelj i otkupi što je njegov brat prodao.

²⁶ Ko nema rođaka-staratelja, ali dođe do dovoljno sredstava da otkupi posed,

²⁷ neka izbroji godine od otkupa i isplati razliku čoveku kome ga je prodao. Onda neka se vrati na svoj posed.

²⁸ A ako nema dovoljno sredstava, posed će ostati u vlasništvu onoga koji ga je kupio do oprosne godine. U oprosnoj godini zemlja će biti vraćena, pa će se on vratiti na svoj posed.

²⁹ Ako neko proda stambenu kuću u gradu opasanom zidinama, on može da je otkupi pre nego što istekne godina od njene prodaje. Rok za otkup biće jedna godina.

³⁰ Ako se kuća ne otkupi pre isteka pune godine, kuća u gradu opasanom zidinama preći će u trajno vlasništvo kupca i njegovih potomaka, te neće biti vraćena u oprosnoj godini.

³¹ Kuće po selima koje nisu ograđene zidinama, neka se vode kao njive; one se mogu otkupiti, ali se u oprosnoj godini moraju vratiti.

³² Međutim, Leviti će zauvek držati pravo otkupa kuća koje poseduju u levitskim gradovima.

³³ Ako jedan od Levita otkupi kuću, koja je prodana u jednom od gradova u njihovom posedu, ona mora da se vrati u oprosnoj godini, jer su kuće po levitskim gradovima njihovo vlasništvo među Izrailjcima.

³⁴ Pašnjaci oko ovih gradova ne smeju se prodavati, jer to je njihovo vlasništvo za sva vremena.

³⁵ Ako tvoj brat, koji živi uz tebe, osiromaši, te ne može da se izdržava, pomozi mu; neka živi uz tebe kao stranac ili došljak.

³⁶ Ne uzimaj kamatu od njega, i ne naplaćuj mu više, nego se boj svoga Boga. Neka tvoj brat živi uz tebe.

³⁷ Ne pozajmljuj mu novac s kamatom, i ne naplaćuj mu više za hranu.

³⁸ Ja sam Gospod, Bog vaš, koji sam vas izveo iz Egipta, da vam dam hanansku zemlju, i da vam budem Bog.

³⁹ Ako osiromaši tvoj brat koji je uz tebe, i proda se tebi, ne teraj ga da radi kao rob.

⁴⁰ Neka bude kod tebe kao najamnik i kao došljak, pa neka služi kod tebe do oprosne godine.

⁴¹ Tada može da ode od tebe sa svojom decom, i da se vrati u svoj rod i na posed svojih predaka.

⁴² Zato što su moje sluge koje sam izveo iz Egipta, ne smeju se prodavati kao što se prodaju robovi.

⁴³ Nemoj gospodariti nemilosrdno nad njim, nego se boj svoga Boga.

⁴⁴ Robove i robinje možete imati, ali od naroda koji žive oko vas. Njih možete kupovati kao robove i robinje.

⁴⁵ Možete kupovati i decu došljaka i stranaca, koji žive među vama, ili one koji su rođeni u vašoj zemlji, i čije porodice žive među vama. Oni mogu da budu vaše vlasništvo.

⁴⁶ Možete ih zadržati u vlasništvu za vašu decu posle vas, da ih naslede kao trajno vlasništvo. Oni neka vam služe kao robovi, ali nad vašom braćom Izrailjcima, niko da ne gospodari nemilosrdno.

⁴⁷ Ako se stranac ili došljak obogati, a tvoj brat osiromaši, pa se proda strancu ili došljaku među vama, ili potomku iz strančevog roda,

⁴⁸ on ima pravo da bude otkupljen i nakon što se prodao. Neka ga otkupi neko od njegove braće,

⁴⁹ ili neka ga otkupi stric, ili stričev sin, ili neko od najbliže porodice. Ukoliko se obogati, on može da otkupi samog sebe.

⁵⁰ Neka s kupcem izračuna vreme od godine kada se prodao, pa do oprosne godine; cena za koju se prodao određivaće se prema broju godina. Vreme koje je proveo s vlasnikom neka mu se računa kao najamniku.

⁵¹ Ako ostane još mnogo godina, on će, prema njihovom broju, platiti cenu za svoj otkup.

⁵² Ako ostane malo godina do oprosne godine, on će platiti za svoj otkup prema njihovom broju.

⁵³ Vreme koje je proveo s vlasnikom, neka mu se računa kao najamniku. Neka se ne gospodari nemilosrdno nad njim na tvoje oči.

⁵⁴ Ukoliko ne bude otkupljen ovako, on i njegova deca biće oslobođeni u oprosnoj godini.

⁵⁵ Jer Izrailjci su moje sluge, koje sam izveo iz Egipta. Ja sam Gospod, Bog vaš!

26

Nagrada za poslušnost

¹ Ne pravite sebi ništavne idole, i ne podižite stubove, i ne postavljajte likove od kamena po svojoj zemlji da im se klanjate, jer ja sam Gospod, Bog vaš!

² Držite moje subote i poštujte moje Svetilište. Ja sam Gospod!

³ Ako budete sledili moje propise i verno držali i vršili moje zapovesti,

⁴ ja ću vam davati kišu u pravo vreme, pa će vam zemlja davati svoj rod, i stabla na polju rađati svoje plodove.

⁵ Vršidba će vam stizati berbu grožđa, a berba grožđa stizati setvu, pa ćete jesti svoj hleb i biti siti, i živeti spokojno u svojoj zemlji.

⁶ I daću mir u zemlji, pa ćete odlaziti na počinak, i niko vas neće plašiti. Ja ću dati odmor zemlji od krvoločnih zveri, a mač neće prelaziti preko vaše zemlje.

⁷ Progonićete svoje neprijatelje, a oni će padati pred vama od mača.

⁸ Vaša će petorica terati stotinu, a vaših stotinu teraće deset hiljada. Neprijatelji vaši padaće pred vama od mača.

⁹ Okrenuću se k vama i učiniti vas rodnim i brojnim, te učvrstiti svoj savez s vama.

¹⁰ Hranicete se žitom iz starih zaliha, ali ćete izbacivati staro žito da napravite mesto za novo.

¹¹ Ja ću postaviti svoje Prebivalište među vama, i nećete mi biti mrski.

¹² Hodiću među vama i biću vam Bog, a vi ćete biti moj narod.

¹³ Ja sam Gospod, Bog vaš, koji vas je izveo iz Egipta, da im više ne budete robovi. Slomio sam prečage vašeg jarma, i učinio da uspravno hodate.

Kazna za neposlušnost

¹⁴ Ali ako me ne poslušate, i ne budete vršili sve ove zapovesti,

¹⁵ nego prezrete moje uredbe, i odbacite moje zakone; ako, dakle, ne budete izvršavali sve moje zapovesti, nego raskinete moj savez,

¹⁶ ovo ću učiniti s vama: dovešću na vas užas, bolest i groznicu, od koje se gubi vid, i gasi život. Sejaćete uzalud, jer će vam setvu pojesti vaši neprijatelji.

¹⁷ Ja ću se okrenuti protiv vas, i vaši će vas neprijatelji tući, te će vaši dušmani zavladati nad vama. Bežaćete i kad vas niko ne bude gonio.

¹⁸ Ako me ni tada ne poslušate, kazniću vas sedam puta više za vaše grehe.

¹⁹ Skršiću snagu kojom se ponosite, i učiniću da nebo nad vama bude kao gvožđe, a zemlja pod vama kao bronza.

²⁰ Uzalud ćete trošiti snagu, jer vam zemlja neće davati uroda, a drveće u zemlji neće rađati svoje plodove.

²¹ Ako mi se dalje budete protivili, i ne budete hteli da me slušate, umnožiću vaše rane sedam puta više za vaše grehe.

²² Poslaću i divlje zveri, koje će vas ostaviti bez dece, i istrebiti vašu stoku. One će vas desetakovati, tako da će opusteti vaši putevi.

²³ Ako uprkos ovome odbijete moju stegu, i nastavite da mi se protivite,

²⁴ ustaću protiv vas i udariti vas sedam puta gore za vaše grehe.

²⁵ Dovešću na vas mač da izvrši osvetu za savez. Ako se povučete u svoje gradove, poslaću zarazu među vas, pa ćete biti izručeni u ruke neprijatelja.

²⁶ Kad vam prekinem snabdevanje hlebom, deset će žena peći hleb u jednoj peći. Deliće vam hleb na meru; ješćete, ali se nećete nasititi.

²⁷ Ako me ni tada ne poslušate, nego nastavite da mi se protivite,

²⁸ u svom ću se gnevu okrenuti protiv vas, i sedmostruko vas kazniti za vaše grehe.

²⁹ Ješćete meso svojih sinova i meso svojih ćerki.

³⁰ A ja ću uništiti vaše žrtvene bregove i poseći vaše stubove u čast sunca. Vaše ću leševe naslagati na vaše beživotne idole, i gadićete se mojoj duši.

³¹ Pretvoriću vaše gradove u ruševine, i opustošiću vaša svetišta. Vaš kad mirisni više neću mirisati.

³² Ja ću opustošiti zemlju, da će se nad njom zaprepastiti i vaši neprijatelji, koji će živeti u njoj.

³³ A vas ću rasejati po narodima; isukaću mač protiv vas, pa će vam zemlja opusteti, a vaši gradovi ležati u ruševinama.

³⁴ U to vreme, kad budete u zemlji svojih neprijatelja, zemlja će uživati u svojim subotama za sve vreme dok je pusta. Tada će zemlja počivati i uživati u svojim subotama.

³⁵ Dokle god je pusta, ona će počivati, jer nije počivala tokom vaših subota, dok ste vi živeli u njoj.

³⁶ A preživelima od vas uteraću strah u kosti u zemlji njihovih neprijatelja; nagnaće ih u beg i šušanj lista kada se zaljulja. Bežaće kao gonjeni mačem; padaće iako ih niko neće progoniti.

³⁷ I saplitaće se jedan o drugoga, kao gonjeni mačem, iako ih niko neće progoniti. Tako se nećete moći održati pred svojim neprijateljima.

³⁸ Propašćete među narodima; progutaće vas zemlja vaših neprijatelja.

³⁹ A preživeli među vama usahnuće u zemlji svojih neprijatelja zbog svojih krivica, i zbog krivica svojih predaka.

⁴⁰ Ali ako priznaju svoje krivice, i krivice svojih predaka – njihovog neverstva kojim su zgrešili protiv mene,

⁴¹ zbog čega sam im se suprotstavio i odveo ih u zemlju njihovih neprijatelja; ako se tada ponizi njihovo neobrezano srce i plate za svoje krivice,

⁴² setiću se svog saveza sa Jakovom, i svog saveza sa Isakom, i svog saveza sa Avrahamom, i setiću se zemlje.

⁴³ Jer zemlja će im biti napuštena, pa će uživati svoje subote kad opusti bez njih. A oni će platiti za svoje krivice, zato što su prezreli moje zakone, i odbacili moje uredbe.

⁴⁴ Pa i kad ih ovo snađe u zemlji njihovih neprijatelja, ja ih neću prezreti, niti će mi postati toliko mrski, da bih ih dokrajčio, i raskinuo svoj savez sa njima, jer ja sam Gospod, Bog njihov.

⁴⁵ Radi njih ću se setiti saveza sa njihovim ocima koje sam izveo iz Egipta na oči naroda, da im budem Bog. Ja sam Gospod!“

⁴⁶ Ovo su uredbe, propisi i zakoni, koje je Gospod ustanovio između sebe i Izrailjaca na gori Sinaj preko Mojsija.

27

Zavetovani darovi

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Izrailjcima i reci im: 'Ako neko zavetuje Gospodu osobu, ali hoće da se otkupi, ovako ćeš vršiti procenu:

³ muškarca između dvadeset i šezdeset godina starosti proceni na pedeset srebrnih šekela* prema hramskom šekelu†.

⁴ Ako se radi o ženi proceni je na trideset šekela‡.

⁵ Muško između pet i dvadeset godina starosti proceni na dvadeset srebrnih šekela§, a žensko na deset šekela*.

⁶ Muško između mesec dana i pet godina starosti proceni na pet srebrnih šekela†, a žensko na tri srebrna šekela‡.

⁷ Muško od šezdeset godina i starije proceni na petnaest šekela§, a žensko na deset šekela.

⁸ Ukoliko osoba ne može da plati procenjenu vrednost, neka dođe k svešteniku, koji će ga proceniti; sveštenik će proceniti onoga koji čini zavet prema njegovim mogućnostima.

⁹ Ako neko donosi živinče kao prinos Gospodu, što god se daje Gospodu, sveto je.

¹⁰ Dobro živinče se ne sme nadomestiti, niti zameniti za loše, ili loše živinče za dobro. Ako se jedno živinče zameni drugim, tada će i zavetovano i zamenjeno biti sveto.

¹¹ Ako je živinče nečisto, te nije od onih koje se mogu prineti Gospodu, neka ga donese pred sveštenika.

¹² Neka ga sveštenik proceni prema tome da li je dobro ili loše. Kakvu mu vrednost sveštenik odredi, tako će biti.

¹³ Ako vlasnik hoće da ga otkupi, neka doda jednu petinu na procenjenu vrednost.

¹⁴ Ako neko zavetuje svoju kuću Gospodu, neka sveštenik proceni kuću prema tome da li je dobra ili loša. Kakvu mu vrednost sveštenik odredi, tako će biti.

¹⁵ Ukoliko onaj koji zavetuje svoju kuću hoće da je otkupi, neka doda jednu petinu na procenjeni iznos, i biće njegova.

* 27:3 Oko 580 gr. † 27:3 Oko 12 gr. ‡ 27:4 Oko 345 gr. § 27:5 Oko 230 gr. * 27:5 Oko 115 gr. † 27:6 Oko 58 gr. ‡ 27:6 Oko 35 gr. § 27:7 Oko 175 gr.

¹⁶ Ako neko zavetuje Gospodu jednu njivu od svog porodičnog imanja, proceni je prema količini semena koje ide u setvu: za jedan homer* ječmenog semena pedeset srebrnih šekela†.

¹⁷ Ako zavetuje svoju njivu u oprosnoj godini, procenjena vrednost ostaje ista.

¹⁸ Ako svoju njivu zavetuje nakon oprosne godine, sveštenik će proračunati cenu prema broju godina koje preostaju do naredne oprosne godine, pa će se njena procenjena vrednost srazmerno umanjiti.

¹⁹ Ako onaj koji zavetuje njivu poželi da je otkupi, neka doda jednu petinu na procenjenu vrednost, i biće njegova.

²⁰ U slučaju da ne otkupi njivu, nego je proda drugome, više je ne može otkupiti.

²¹ Kad njiva bude oslobođena u oprosnoj godini, neka bude posvećena kao njiva zavetovana Gospodu i postane sveštenikova imovina.

²² Ako neko zavetuje Gospodu njivu koju je kupio, ali nije deo njegovog porodičnog imanja,

²³ neka sveštenik proračuna njenu vrednost prema proceni do oprosne godine, i neka istoga dana isplati procenjeni iznos kao stvar posvećenu Gospodu.

²⁴ U oprosnoj godini njiva će se vratiti onome od koga ju je kupio; onome koji drži njivu u posedu.

²⁵ Svaka procena će se vršiti prema hramskom šekelu: u jednom šekelu ima dvadeset gera‡.

²⁶ Prvina stoke, pošto je prvina, pripada Gospodu, i zato se ne može zavetovati. Bilo vo ili ovca, ono pripada Gospodu.

²⁷ Ako je to jedna od nečistih životinja, ona se može otkupiti po procenjenoj vrednosti dodavši petinu cene. Ako se ne otkupi, neka se proda po procenjenoj vrednosti.

²⁸ Šta god neko ima, pa zavetom posveti Gospodu, bilo to osoba, živinče, ili njiva na porodičnom imanju, ne sme se prodati, niti otkupiti. Sve što je zavetom posvećeno, najsvetije je Gospodu.

²⁹ Nijedna osoba, koja je određena za kletu uništenje, ne sme se otkupiti: mora svakako da se pogubi.

³⁰ Desetak od svakog zemaljskog semena i od plodova sa stabala pripada Gospodu: to je sveto Gospodu.

³¹ Ako neko hoće da otkupi deo svog desetka, neka doda na to petinu cene.

³² Desetak od sve krupne i sitne stoke, svako deseto od onog što prolazi ispod pastirskog štapa, neka bude sveto Gospodu.

³³ Neka niko ne ispituje je li dobro ili loše, i neka se ne zamenjuje. A ako se zameni, tada će i prvo i zamenjeno biti sveto; ne sme se otkupiti.”“

³⁴ Ovo su zapovesti koje je Gospod dao Mojsiju za Izrailjce na Sinajskoj gori.

* 27:16 Jedan *homer* zahvata oko 220 l. † 27:16 Oko 580 gr. ‡ 27:25 Oko 12 gr.

Brojevi ili Četvrta knjiga Mojsijeva

Prvi popis Izrailjaca

¹ Prvoga dana drugoga meseca, druge godine nakon što su izašli iz Egipta, Gospod reče Mojsiju u Sinajskoj pustinji, u Šatoru od sastanka:

² „Izvršite popis sve zajednice sinova Izrailjevih po njihovim porodicama i njihovim otačkim domovima, prema broju imena svih muškaraca, jednog po jednog.

³ Ti i Aron zabeležite sve u Izrailju po njihovim jedinicama, od dvadeset godina pa naviše, koji su sposobni za vojsku.

⁴ S vama će biti po jedan čovek iz svakog plemena, koji je glavar svog otačkog doma.

⁵ Ovo su imena ljudi koji će vam pomagati:

za Ruvimovo pleme, Elisur, Sedijurov sin;

⁶ za Simeunovo pleme, Surisadajev sin Salamilo;

⁷ za Judino pleme, Aminadavov sin Nason;

⁸ za Isaharovo pleme, Sogarov sin Natanailo,

⁹ za Zavulonovo pleme, Helonov sin Elijav.

¹⁰ Za Josifove sinove:

Amijudov sin Elisama, za Jefremovo pleme,
i Fadasurov sin Gamalilo, za Manasijino pleme.

¹¹ Za Venijaminovo pleme, Gadeonijev sin Avidan;

¹² za Danovo pleme, Amisadajev sin Ahijezer;

¹³ za Asirovo pleme, Ehranov sin Fagailo;

¹⁴ za Gadovo pleme, Deuelov sin Elisaf;

¹⁵ za Neftalimovo pleme, Enanov sin Ahirej.“

¹⁶ Ovi su bili izabrani od zajednice, knezovi svojih otačkih plemena, glavari Izrailjevih hiljada.

¹⁷ Mojsije i Aron su uzeli ove ljude koji su bili određeni po imenu,

¹⁸ pa su sabrali svu zajednicu prvoga dana drugog meseca. Oni su se, jedan po jedan, upisali u svoja rodoslovlja, po svojim porodicama, po svojim otačkim domovima, i po svojim imenima, od dvadeset godina pa naviše,

¹⁹ kao što je Gospod zapovedio Mojsiju. Tako ih je popisao u Sinajskoj pustinji.

²⁰ Od potomaka Ruvima, Izrailjevog prvenca, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.

²¹ Iz Ruvimovog plemena bilo je popisano četrdeset šest hiljada pet stotina.

²² Od Simeunovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci sposobni za vojsku od dvadeset godina pa naviše, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.

²³ Iz Simeunovog plemena bilo je popisano pedeset devet hiljada tri stotine.

- ²⁴ Od Gadovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci sposobni za vojsku od dvadeset godina pa naviše, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ²⁵ Iz Gadovog plemena bilo je popisano četrdeset pet hiljada šest stotina pedeset.
- ²⁶ Od Judinih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci sposobni za vojsku od dvadeset godina pa naviše, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ²⁷ Iz Judinog plemena bilo je popisano sedamdeset četiri hiljade šest stotina.
- ²⁸ Od Isaharovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ²⁹ Iz Isaharovog plemena bilo je popisano pedeset četiri hiljade četiri stotine.
- ³⁰ Od Zavulonovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ³¹ Iz Zavulonovog plemena bilo je popisano pedeset sedam hiljada četiri stotine.
- ³² Od Josifovih potomaka: od Jefremovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ³³ Iz Jefremovog plemena bilo je popisano četrdeset hiljada pet stotina.
- ³⁴ Od Manasijinih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ³⁵ Iz Manasijinog plemena bilo je popisano trideset dve hiljade dve stotine.
- ³⁶ Od Venijaminovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ³⁷ Iz Venijaminovog plemena bilo je popisano trideset pet hiljada četiri stotine.
- ³⁸ Od Danovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ³⁹ Iz Danovog plemena bilo je popisano šezdeset dve hiljade sedam stotina.
- ⁴⁰ Od Asirovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ⁴¹ Iz Asirovog plemena bilo je popisano četrdeset jedna hiljada pet stotina.
- ⁴² Od Neftalimovih potomaka, pojedinačno su bili popisani svi muškarci od dvadeset godina pa naviše, sposobni za vojsku, po svojim rodoslovima, po svojim porodicama i svojim otačkim domovima.
- ⁴³ Iz Neftalimovog plemena bilo je popisano pedeset tri hiljade četiri stotine.
- ⁴⁴ Ovi popisani su bili oni koje je popisao Mojsije sa Aronom, uz pomoć dvanaest

knezova, po jedan čovek na svaki otački dom.

⁴⁵ Svi Izrailjci, koji su bili upisani u svoje otačke domove, od dvadeset godina pa naviše, bili su sposobni za vojsku u Izrailju.

⁴⁶ Svih popisanih bilo je šest stotina tri hiljade pet stotina pedeset.

⁴⁷ Ipak, među njih se nisu vodili Leviti prema svom predačkom plemenu.

⁴⁸ Naime, Gospod je rekao Mojsiju:

⁴⁹ „Neka se Levijevo pleme ne popisuje, i neka se ne popisuju sa ostalim Izrailjcima.

⁵⁰ Nego, postavi Levite nad Prebivalištem svedočanstva, i nad svom opremom i svim što mu pripada. Oni će nositi Prebivalište sa svom opremom, služiti u njemu, i logorovati oko Prebivališta.

⁵¹ Kad Prebivalište krene, neka ga Leviti rastave, a kad se Prebivalište zaustavi, neka ga Leviti podignu. Ako mu se približi tuđinac, neka se pogubi.

⁵² Ostali Izrailjci neka logoruju svaki u svome taboru, kod svoje zastave, i po svojim četama.

⁵³ Leviti neka logoruju oko Prebivališta svedočanstva, da ne bi planuo gnev na izrailjsku zajednicu. Zato neka čuvaju stražu kod Prebivališta svedočanstva.“

⁵⁴ Izrailjci učine sve onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju. Baš tako su učinili.

2

Raspored plemena u taboru

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

² „Neka Izrailjci logoruju svaki kod svoje zastave, pod grbom svoga očinskog doma. Neka se utabore oko Šatora od sastanka, ali podalje.“

³ S prednje strane, prema istoku, biće Judin tabor po svojim četama i pod svojom zastavom. Knez Judejaca je Nason, sin Aminadavov.

⁴ Njegova vojska broji sedamdeset četiri hiljade šest stotina.

⁵ Do njega će logorovati Isaharovo pleme. Knez Isaharovih potomaka je Natanailo, sin Sogarov.

⁶ Njegova vojska broji pedeset četiri hiljade četiri stotine.

⁷ Zatim Zavulonovo pleme s knezom Zavulonovih potomaka Elijavom, sinom Helonovim.

⁸ Njegova vojska broji pedeset sedam hiljada četiri stotine.

⁹ Ukupan broj popisanih u Judinom taboru, po njihovim četama, bio je stotinu osamdeset šest hiljada četiri stotine. Neka oni prvi polaze.

¹⁰ Na jugu će biti zastava Ruvimovog tabora po svojim četama. Knez Ruvimovih potomaka je Elisur, sin Sedijurov.

¹¹ Njegova vojska broji četrdeset šest hiljada pet stotina.

¹² Do njega neka logoruje Simeunovo pleme. Knez Simeunovih potomaka je Salamilo, sin Surisadajev.

¹³ Njegova vojska broji pedeset devet hiljada tri stotine.

¹⁴ Onda Gadovo pleme. Knez Gadovih potomaka je Elisaf, sin Raguilov.

¹⁵ Njegova vojska broji četrdeset pet hiljada šest stotina pedeset.

¹⁶ Ukupan broj popisanih po njihovim četama u Gadovom taboru bio je stotinu pedeset jedna hiljada četiri stotine pedeset. Oni neka polaze drugi.

¹⁷ Zatim neka krene Šator od sastanka, pošto se Levijev tabor nalazi usred drugih tabora. Svaki će poći prema mestu taborovanja, i pod svojom zastavom.

¹⁸ Na zapadu će biti zastava Jefremovog tabora po svojim četama. Knez Jefremovih potomaka je Elisama, sin Amijudov.

¹⁹ Njegova vojska je brojila četrdeset hiljada pet stotina popisanih.

²⁰ Do njega će biti Manasijino pleme. Knez Manasijinih potomaka je Gamalilo, sin Fadasurov.

²¹ Njegova vojska broji trideset dve hiljade dve stotine.

²² Potom sledi Venijaminovo pleme. Knez Venijaminovih potomaka je Avidan, sin Gadeonijev.

²³ Njegova vojska broji trideset pet hiljada četiri stotine popisanih.

²⁴ Ukupan broj popisanih u Jefremovom taboru po njihovim četama, bio je stotinu osam hiljada i stotinu. Oni neka polaze treći.

²⁵ Na severu će biti zastava Danovog tabora po svojim četama. Knez Danovih potomaka je Ahijezer, sin Amisadajev.

²⁶ Njegova vojska broji šezdeset dve hiljade sedam stotina popisanih.

²⁷ Do njega neka se utabori Asirovo pleme. Knez Asirovih potomaka je Fagailo, sin Ebranov.

²⁸ Njegova vojska broji četrdeset jednu hiljadu pet stotina popisanih.

²⁹ Zatim sledi Neftalimovo pleme. Knez Neftalimovih potomaka je Ahirej, sin Enanov.

³⁰ Njegova vojska broji pedeset tri hiljade četiri stotine popisanih.

³¹ Ukupan broj popisanih u Danovom taboru, bio je stotinu pedeset sedam hiljada šest stotina. Oni neka kreću poslednji pod svojim zastavama.

³² To su Izrailjci koji su popisani prema svojim otačkim domovima. Ukupan broj popisanih u taborima po njihovim četama je šest stotina tri hiljade pet stotina pedeset.

³³ Leviti nisu bili popisani sa ostalim Izrailjcima, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

³⁴ Tako su Izrailjci izvršili sve što je Gospod zapovedio Mojsiju: tako su logorovali pod svojim zastavama i tako išli, svako prema svom rodu i otačkom domu.

3

Leviti

¹ Ovo su Aronovi i Mojsijevi rodoslovi, iz vremena kad je Gospod govorio Mojsiju na Sinajskoj gori.

² Ovo su imena Aronovih sinova: prvenac Nadav, Avijud, Eleazar i Itamar.

³ To su imena Aronovih sinova koji su bili pomazani i uvedeni u sveštenučku službu.

⁴ Međutim, Nadav i Avijud su poginuli pred Gospodom, kad su prineli tuđi oganj pred Gospodom u Sinajskoj pustinji. A pošto nisu imali sinova, sveštenučku službu su obavljali Eleazar i Itamar, pod svojim ocem Aronom.

⁵ Gospod reče Mojsiju:

⁶ „Dovedi Levijevo pleme i postavi ga pred sveštenikom Aronom, pa neka mu služe.

⁷ Neka obavljaju dužnosti za njega i za svu zajednicu pred Šatorom od sastanka, dok služe u Prebivalištu.

⁸ Neka se staraju za sav nameštaj u Šatoru od sastanka, i brinu se za Izrailjce, dok služe u Prebivalištu.

⁹ Daj Levite Aronu i njegovim sinovima; oni su mu dodeljeni među Izrailjcima.

¹⁰ A Arona i njegove sinove postavi da vrše svoju sveštenu službu. Ako tuđinac pristupi, neka se pogubi.“

Leviti i prvenci Izrailja

¹¹ Gospod reče Mojsiju:

¹² „Ja sam, evo, uzeo Levite od Izrailjaca umesto svih prvenaca, koji su prvi plod utrobe među Izrailjcima. Leviti su moji!

¹³ Jer, moji su svi prvenci. Onoga dana kad sam pobio sve prvence u Egiptu, sebi sam posvetio svakog prvenca u Izrailju, i od ljudi i od stoke, da budu moji. Ja sam Gospod!“

¹⁴ Gospod reče Mojsiju u Sinajskoj pustinji:

¹⁵ „Popiši Levite prema njihovim otačkim domovima i rodovima; popiši svako muško od jednog meseca pa naviše.“

¹⁶ Mojsije ih je popisao kako mu je bilo zapovedeno po reči Gospodnjoj.

¹⁷ Ovo su bili Leviti po svojim imenima:

Girson, Kat i Merarije.

¹⁸ A ovo su imena Girsonovih sinova po njihovim rodovima:

Lovenije i Semaj.

¹⁹ Katovi sinovi po svojim rodovima su:

Amram, Isar, Hevron i Ozilo.

²⁰ Merarijevi sinovi po svojim rodovima su:

Molija i Musije.

To su levitski rodovi po svojim otačkim domovima.

²¹ Od Girsona potiču Lovenijev rod i Semajev rod. To su Girsonovi rodovi.

²² Broj svih popisanih muškaraca, od mesec dana pa naviše, bio je sedam hiljada pet stotina.

²³ Girsonovi rodovi su logorovali na zapadu, iza Prebivališta.

²⁴ Knez otačkog doma Girsonovih rodova bio je Elisaf, sin Lailov.

²⁵ Girsonovci su u Šatoru od sastanka bili zaduženi za Prebivalište, Šator i njegov pokrivač, i zavesu na ulazu od Šatora od sastanka;

²⁶ dvorišne zastore, zavesu na ulazu od dvorišta oko Prebivališta i žrtvenika, i njegovu užad, i za svaku njihovu službu.

²⁷ Od Kata potiče Amramov, Isarov, Hevronov i Ozilov rod. To su Katovi rodovi.

²⁸ Ukupan broj svih muškaraca od jednog meseca pa naviše, bio je osam hiljada šest stotina.

Oni su se starali za Svetinju.

²⁹ Katovi rodovi su logorovali s južne strane Prebivališta.

³⁰ Knez Katovih otačkih domova bio je Elisafan, sin Ozilov.

³¹ Oni su se brinuli za Kovčeg, sto, svećnjak, žrtvenike, za posuđe u Svetinji koje se koristilo pored ovih, zavesu, i za svaku hramsku službu.

³² Vrhovni starešina nad Levitima bio je Eleazar, sin sveštenika Arona. On je nadgledao one koji su se brinuli za Svetinju.

³³ Od Merarija potiče rod Molijev i rod Musijev. To su Merarijevi rodovi.

³⁴ Broj svih popisanih muškaraca, od jednog meseca pa naviše, bio je šest hiljada dve stotine.

³⁵ Knez otačkih domova u Merarijevim rodovima bio je Surilo, sin Avihejev.

Oni su logorovali sa severne strane Prebivališta.

³⁶ Dužnost Merarijevih sinova bila je da se brinu za daske Prebivališta, za njegove prevornice, stubove, podnožja, za sve posuđe i za svaku njihovu službu,

³⁷ kao i za stubove oko dvorišta, sa njihovim postoljima, kočicama i konopcima.

³⁸ S prednje strane Prebivališta, pred Šatorom od sastanka s istoka, logorovali su Mojsije, Aron i njegovi sinovi.

Oni su vršili dužnosti u Svetilištu za Izrailjce.

Svaki tuđinac koji bi pristupio, imao je da se pogubi.

³⁹ Svih popisanih Levita koje je, po Gospodnjoj naredbi, popisao Mojsije s Aronom prema njihovim rodovima, svih muškaraca od jednog meseca pa naviše, bilo je dvadeset dve hiljade.

⁴⁰ Gospod reče Mojsiju: „Popiši sve muške prvence među Izrailjcima od jednog meseca pa naviše, i napravi spisak s njihovim imenima.

⁴¹ Levite uzmi za mene – Ja sam Gospod – umesto svih izrailjskih prvenaca, a levitsku stoku umesto sve prvine stoke Izrailjaca.“

⁴² Tako je Mojsije popisao sve izrailjske prvence, kao što mu je zapovedio Gospod.

⁴³ Ukupan broj muških prvenaca po njihovim imenima, od jednog meseca pa naviše, bio je dvadeset dve hiljade dve stotine sedamdeset tri.

⁴⁴ Gospod reče Mojsiju:

⁴⁵ „Uzmi Levite umesto svih izrailjskih prvenaca i levitsku stoku umesto njihove stoke; neka Leviti pripadaju meni. Ja sam Gospod.

⁴⁶ A za otkupnu cenu za onih dve stotine sedamdeset tri izrailjska prvenca, koliko ih ima više od Levita,

⁴⁷ uzmi po pet šekela* po glavi prema hramskom šekelu (jedan šekel teži dvadeset gera†).

⁴⁸ Otkupnu cenu za te što ih ima više daj Aronu i njegovim sinovima.“

⁴⁹ Mojsije je uzeo novac od otkupnine za one kojih je bilo više od onih koje su Leviti otkupili.

⁵⁰ Mojsije je od izrailjskih prvenaca primio hiljadu tri stotine šezdeset pet šekela‡ hramske mere.

⁵¹ Mojsije je po naredbi Gospodnjoj predao novac od otkupa Aronu i njegovim sinovima, baš kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

4

Katov rod

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

² „Popiši Katove potomke između Levijevih potomaka prema njihovim rodovima i očinskim domovima,

³ između trideset i pedeset godina, sve koji su sposobni za službu, koji će vršiti službu u Šatoru od sastanka.

⁴ Ovo je služba Katovih potomaka: da se brinu za najsvetije stvari u Šatoru od sastanka.

⁵ Kad tabor kreće na put, neka Aron i njegovi sinovi skinu pregradnu zavesu i njom pokriju Kovčeg svedočanstva.

* 3:47 Oko 58 gr. † 3:47 Oko 12 gr. ‡ 3:50 Oko 16 kg.

⁶ Neka preko njega stave pokrivač od fine kože, a odozgo neka prostru tkaninu, potpuno ljubičastu. Zatim neka mu provuku drške.

⁷ Preko stola za prinesene hlebove, neka prostru ljubičastu tkaninu, pa neka stave na njega zdele, posude za kad, vedra i krčage za žrtve izlivnice. Neka hleb stalno stoji na njemu.

⁸ Preko njih neka prostru purpurnu tkaninu i prekriju to pokrivačem od fine kože. Potom neka mu provuku drške.

⁹ Zatim neka uzmu ljubičastu tkaninu i pokriju svećnjak za svetlo i njegove žiške, njegove usekače, njegove podmetače, i sve posude za ulje, koje služe za njegovu upotrebu.

¹⁰ Neka ga sa svim njegovim priborom zaviju u pokrivač od fine kože i stave ga na nosiljku.

¹¹ Preko zlatnog žrtvenika neka prostru ljubičastu tkaninu, i pokriju ga pokrivačem od fine kože. Onda neka mu provuku drške.

¹² Neka uzmu sve posude za službu koje se koriste u Svetinji, pa neka ih stave u ljubičastu tkaninu i pokriju ih pokrivačem od fine kože. Potom neka ih stave na nosiljku.

¹³ Neka uklone pepeo sa žrtvenika, i prostru preko njega skerletno platno.

¹⁴ Onda neka stave na njega sav pribor za njegovu upotrebu: kadionice, viljuške, lopatice, kotliće i sve posude za žrtvenik, pa neka preko njega prostru pokrivač od fine kože i provuku mu drške.

¹⁵ Nakon što Aron i njegovi sinovi završe s pokrivanjem Svetinje i svih svetih posuda prilikom polaska tabora na put, neka dođu Katovi potomci da ih ponesu. Ipak, neka ne dotiču svete stvari, da ne poginu. To su stvari u Šatoru od sastanka koje će nositi Katovi potomci.

¹⁶ A Eleazar, sin sveštenika Arona, neka se stara za ulje za svetlo, za miomirisni kad, za dnevnu žitnu žrtvu i ulje posvećenja, za celo Prebivalište i sve što se nalazi u njemu, i za Svetinju i njene posude.“

¹⁷ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

¹⁸ „Ne dopustite da budu istrebljeni plemenski rodovi Katovih potomaka između Levita.

¹⁹ Ovako postupajte s njima da ostanu u životu i ne izginu kad pristupaju Svetinji nad svetinjama: neka dođu Aron i njegovi sinovi i svakome odrede šta će raditi i nositi.

²⁰ Oni neka ne ulaze da gledaju svete stvari, da ne bi izginuli.“

Girsonov rod

²¹ Gospod reče Mojsiju:

²² „Popiši Girsonove sinove po njihovim otačkim domovima i njihovim porodicama.

²³ Popiši one od trideset godina pa naviše, sve do pedesete godine, sve koji su sposobni za službu, koji će obavljati službu u Šatoru od sastanka.

²⁴ Ovo je služba Girsonovih rodova, kako će raditi i šta će nositi:

²⁵ neka nose zavesu Prebivališta i Šator od sastanka, njegov pokrivač i pokrivač od fine kože, koji ide preko njega, i pregradnu zavesu na ulazu u Šator od sastanka;

²⁶ zatim dvorišne zastore na ulazu od dvorišta što je oko Prebivališta i žrtvenika, njegove konopce i sav pribor za njihovu upotrebu. Oni će raditi sve što treba uraditi oko tih stvari.

²⁷ Sve što treba nositi i uraditi, biće dužnost Girsonovih potomaka, po naredbi Arona i njegovih sinova; predaj im u nadležnost sve što treba da nose.

²⁸ To je služba Girsonovih potomaka u Šatoru od sastanka. Njihove dužnosti biće pod nadzorom Itamara, sina sveštenika Arona.

Merarijev rod

²⁹ Potom popiši Merarijeve potomke po njihovim rodovima i otačkim domovima.

³⁰ Popiši one od trideset godina pa naviše, sve do pedesete godine, sve koji su sposobni za službu, koji će obavljati službu u Šatoru od sastanka.

³¹ Njihova dužnost je, pored svih ostalih dužnosti u Šatoru od sastanka, da nose: daske za Prebivalište, njegove prevornice, stubove i postolja;

³² stubove oko dvorišta i njihova postolja, njihove kočice, njihove konopce, i sav njihov pribor za svaku njihovu upotrebu; nabroj po imenu predmete koje su dužni da nose.

³³ Ovo je služba rodova Merarijevih potomaka, prema svim njihovim službama u Šatoru od sastanka, pod nadzorom Itamara, sina sveštenika Arona.“

Broj popisanih Levita

³⁴ Tako su Mojsije, Aron i knezovi zajednice popisali Katove potomke po njihovim rodovima i otačkim domovima,

³⁵ od trideset godina naviše, pa do pedeset godina, sve sposobne za službu u Šatoru od sastanka.

³⁶ Broj popisanih po njihovim rodovima bio je dve hiljade sedam stotina pedeset.

³⁷ To je broj popisanih Katovih rodova, svih onih koji su služili u Šatoru od sastanka. Njih su popisali Mojsije i Aron, kao što je Gospod zapovedio preko Mojsija.

³⁸ Girsonovi sinovi su bili popisani po njihovim rodovima i otačkim domovima,

³⁹ između trideset godina naviše, pa do pedeset godina, sposobnih da obavljaju službu u Šatoru od sastanka.

⁴⁰ Broj popisanih po svojim rodovima i otačkim domovima bio je dve hiljade šest stotina trideset.

⁴¹ To je broj popisanih Girsonovih sinova, svih onih koji su služili u Šatoru od sastanka. Njih su popisali Mojsije i Aron, po Gospodnjoj zapovesti.

⁴² Popisanih iz rodova Merarijevih sinova prema svojim rodovima i otačkim domovima,

⁴³ između trideset i pedeset godina, svih sposobnih da obavljaju službu u Šatoru od sastanka;

⁴⁴ popisanih, dakle, po njihovim rodovima, bilo je tri hiljade dve stotine.

⁴⁵ To je broj popisanih Merarijevih sinova koje su popisali Mojsije i Aron, kao što je Gospod zapovedio preko Mojsija.

⁴⁶ Broj popisanih Levita, koje su popisali Mojsije, Aron i izrailjski knezovi po njihovim rodovima i otačkim domovima,

⁴⁷ između trideset i pedeset godina, koji su bili sposobni za službu služenja i službu nošenja u Šatoru od sastanka;

⁴⁸ tih popisanih bilo je osam hiljada pet stotina osamdeset.

⁴⁹ Svaki od njih je bio popisan prema svome služenju i nošenju, onako kako je Gospod zapovedio preko Mojsija.

5

Zakon o obrednoj nečistoći

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Zapovedi Izrailjcima da udalje iz tabora svakoga ko je gubav, svakoga ko ima izliv, i svakoga ko se onečistio o mrtvaca.

³ Udaljite iz tabora kako muško tako žensko, da ne onečiste njihov tabor usred koga ja prebivam među njima.“

⁴ Izrailjci učine tako; udaljili su ih izvan tabora. Kako je Gospod rekao Mojsiju, tako su Izrailjci učinili.

Priznanje greha i otkupljenje

⁵ Gospod reče Mojsiju:

⁶ „Reci Izrailjcima: 'Kad muškarac ili žena učini kakav greh protiv drugoga, te se izneveri Gospodu i navuče na sebe krivicu,

⁷ neka prizna svoj greh koji je učinio. Zatim neka da punu naknadu za svoj prestup, i neka doda na to jednu petinu onome kome je skrivio.

⁸ Ali ako taj čovek nema rođaka kome bi pripala naknada, neka se naknada da Gospodu na ime sveštenika, osim ovna – otkupnice kojom će se izvršiti otkupljenje za njega.

⁹ Od svih svetih prinosa koje Izrailjci donose svešteniku, neka svaka žrtva dizanica pripadne njemu.

¹⁰ Njemu, dakle, neka pripadnu sveti prinosi svakog čoveka; što god je dano svešteniku, neka pripadne svešteniku.”

Provera ženine vernosti

¹¹ Gospod reče Mojsiju:

¹² „Reci Izrailjcima, kaži im: 'Ako nečija žena zastrani i tako mu se izneveri,

¹³ pa neko legne s njom, a njen muž ne zna za to, i ona prikrije da se onečistila, ali nema svedoka protiv nje pošto nije bila uhvaćena na delu;

¹⁴ ako ga obuzme duh ljubomore, te posumnja da mu se žena onečistila, ili ga obuzme ljubomora, pa posumnja na ženu, iako se nije onečistila,

¹⁵ neka muž dovede svoju ženu k svešteniku. Neka donese sa sobom i prinos za nju: desetinu efe* ječmenog brašna. Neka ga ne prelija uljem i neka ne meće na njega tamjana, jer je to žitna žrtva za ljubomoru, žitna žrtva za spomen radi sećanja na krivicu.

¹⁶ Zatim neka je sveštenik privede i postavi pred Gospoda.

¹⁷ Neka sveštenik uzme svete vode u zemljanu posudu, i neka uzme nešto prašine s poda Prebivališta i stavi je u vodu.

¹⁸ Pošto je sveštenik postavio ženu pred Gospodom, neka joj raspusti kosu, a na njene ruke neka položi žitnu žrtvu za spomen, što je žitna žrtva za ljubomoru. Sveštenik neka uzme u svoje ruke vodu gorčine koja donosi prokletstvo.

¹⁹ Tada neka je sveštenik zakune i kaže ženi: 'Ako nijedan čovek nije legao sa tobom, i ako nisi zastranila i onečistila se dok si bila pod vlašću svoga muža, neka ti ne naudi ova voda gorčine koja donosi prokletstvo.

²⁰ A ako si zastranila i onečistila se dok si bila pod vlašću svoga muža, te je neki čovek osim tvoga muža legao s tobom“ –

²¹ tu neka sveštenik zakune ženu ovom kletvom i kaže joj – „neka te Gospod učini predmetom proklinjanja i kletve usred tvoga naroda; neka Gospod učini da ti materica usahne a stomak ti otekne.

²² Neka ova voda gorčine, koja donosi prokletstvo, uđe u tvoju utrobu i učini da ti stomak otekne a materica ti usahne!’

A žena neka kaže na to: 'Amin, Amin!’

²³ Neka sveštenik napiše ova prokletstva na list i spere ih u vodi gorčine.

²⁴ Zatim neka da ženi da popije vodu gorčine koja donosi prokletstvo, kako bi voda gorčine koja donosi prokletstvo ušla u nju i izazvala gorčinu.

²⁵ Potom neka sveštenik uzme iz ženinih ruku žitnu žrtvu za ljubomoru, podigne je pred Gospodom i donese je na žrtvenik.

²⁶ Onda neka sveštenik zahvati pregršt od žitne žrtve, kao njen spomen, i spali to na žrtveniku. Konačno, neka da ženi da popije vodu.

²⁷ Kad je napoji vodom, ako se oskrnavila i izneverila svome mužu, voda prokletstva će ući u nju i izazvati gorčinu, pa će joj stomak oteći a materica joj usahnuti; tako će ta žena postati prokletstvom u svom narodu.

* 5:15 Oko 1,6 kg.

²⁸ A ako se žena nije oskrnavila, neće joj biti ništa, te će moći da rađa potomstvo.

²⁹ Ovo je zakon o ljubomori, kad žena zastrani i onečisti se dok je pod vlašću svoga muža,

³⁰ ili kad čoveka obuzme duh ljubomore, pa posumnja na ženu. Tada neka sveštenik postavi ženu pred Gospoda i primeni na njoj sav ovaj zakon.

³¹ Čovek će biti oslobođen krivice, a žena će ispaštati za svoju krivicu.”“

6

Nazirejski zavet

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Izrailjcima. Reci im: 'Ako neki muškarac ili žena hoće da učini poseban zavet, zavet kojim se posvećuje Gospodu za nazireja,

³ neka se uzdržava i od vina i od žestokog pića, i neka ne pije vinsko sirće ni sirće od žestokog pića. Neka ne pije sok od grožđa, i neka ne jede grožđe, bilo da je sveže ili suvo.

⁴ Dok god traje njegovo nazirejstvo neka ne jede ništa od vinove loze, ni zrna ni ljusku.

⁵ Dok god traje njegovo nazirejstvo, neka britva ne prelazi preko njegove glave, dok se ne navrše dani koje je zavetovao Gospodu kao nazirej; neka bude svet i neka pusti da mu kosa na glavi raste.

⁶ Dok god je posvećen Gospodu kao nazirej, neka ne prilazi blizu mrtvaca.

⁷ Neka se ne skrnavi ni kad mu umru otac ili majka, brat ili sestra, jer znak nazirejstva nosi na svojoj glavi.

⁸ Dok god traje njegovo nazirejstvo posvećen je Gospodu.

⁹ Ako neko iznenada umre u njegovoj blizini, te tako onečisti kosu koju je posvetio, neka obrije svoju glavu na dan svoga očišćenja; neka je obrije sedmoga dana.

¹⁰ Osmoga dana neka na ulaz u Šator od sastanka donese svešteniku dve grlice ili dva golubića.

¹¹ Neka sveštenik prinese jedno kao žrtvu za greh, a drugo kao žrtvu svespalnicu, da izvrši otkupljenje za njega jer se oskrnavio preko mrtvaca. Istoga dana neka posveti svoju glavu

¹² pa neka se ponovo posveti Gospodu za vreme svog nazirejskog zaveta, i neka donese jagnje od godinu dana kao žrtvu za prestup. Prethodno vreme se neće računati, jer je oskrnavio svoj nazirejski zavet.

¹³ Ovo je zakon za nazireje u dan kad se navrši vreme njegovog nazirejskog zaveta: neka ga dovedu na ulaz od Šatora od sastanka,

¹⁴ i neka donesu prinos Gospodu: jedno muško jagnje bez mane od godinu dana za žrtvu svespalnicu; jedno žensko jagnje bez mane od godinu dana kao žrtvu za greh; jednog ovna bez mane za žrtvu mira;

¹⁵ košaru beskvasnog hleba od brašna – kolače umešene s uljem; beskvasne pogače namazane uljem; njihove žitne žrtve i žrtve izlivnice.

¹⁶ Neka ih sveštenik donese pred Gospoda i prinese žrtvu za njegov greh i njegovu žrtvu svespalnicu.

¹⁷ Ovna neka prinese Gospodu kao žrtvu mira zajedno s košarom beskvasnog hleba. Sveštenik neka prinese žitnu žrtvu i žrtvu izlivnicu.

¹⁸ Zatim neka nazirej obrije svoju posvećenu glavu na ulazu u Šator od sastanka. Kosu sa svoje posvećene glave neka stavi u vatru ispod žrtve mira.

¹⁹ Potom neka sveštenik uzme plećku od skuvanog ovna, jedan beskvasni kolač iz košare, i jednu beskvasnu pogaču, pa neka to stavi na ruke nazireja, nakon što ovaj obrije svoju posvećenu kosu.

²⁰ Neka ih sveštenik podigne kao žrtvu dizanicu pred Gospodom; oni su sveti deo za sveštenika zajedno sa grudima i butom žrtve dizanice. Posle toga nazirej može da pije vino.

²¹ Ovo je zakon za nazireja koji zavetuje dar Gospodu povrh onoga što može da priušti. Neka zavet kojim se obavezao bude u skladu sa njegovim nazirejstvom.“

Sveštenički blagoslov

²² Gospod reče Mojsiju:

²³ „Reci Aronu i njegovim sinovima: 'Ovako blagosiljajte Izrailjce. Recite im:

²⁴ „Neka te Gospod blagoslovi i čuva;

²⁵ neka te Gospod obasja svojim licem
i bude ti milostiv;

²⁶ neka Gospod okrene svoje lice k tebi
i da ti mir.“

²⁷ Ovako neka prizivaju moje ime na potomke Izrailjeve i ja ću ih blagosloviti.“

7

Žrtve za glavare

¹ Onoga dana kad je završio s podizanjem Prebivališta Mojsije je pomazao i posvetio i njega i sve posuđe. Pomazao je i posvetio žrtvenik i sav njegov pribor.

² Tada su pristupili izrailjski knezovi, glavari otačkih domova i plemenski knezovi, koji su nadzirali popisane,

³ i doneli svoje prinose pred Gospoda: šest kola i dvanaest volova, jedna kola za dva kneza, po jedan vo za svakog kneza. Doneli su ih ispred Prebivališta.

⁴ Tada Gospod reče Mojsiju:

⁵ „Primite ih od njih da rade u službi Šatora od sastanka; dajte ih Levitima, svakome prema njegovoj službi.“

⁶ Mojsije je uzeo kola i volove i predao ih Levitima.

⁷ Dvoja kola sa četiri vola dao je Gersonovim potomcima prema njihovoj službi.

⁸ Četvora kola sa osam volova dao je Merarijevim sinovima prema njihovoj službi, pod vodstvom Itamara, sina sveštenika Arona.

⁹ Katovim sinovima ih nije dao, zato što je njihova služba da nose svete stvari na svojim ramenima.

¹⁰ Zatim su knezovi doneli prinos za posvećenje žrtvenika na dan njegovog pomazanja. Kad su knezovi doneli svoje prinose pred žrtvenik,

¹¹ Gospod reče Mojsiju: „Neka svakoga dana po jedan knez donese svoj prinos za posvećenje žrtvenika.“

¹² Tog prvoga dana svoj je prinos doneo Nason, Aminadavov sin, iz Judinog plemena.

¹³ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela*; jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela† prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

¹⁴ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

¹⁵ jedan junac, jedan ovan i jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

¹⁶ jedan jarac za žrtvu za greh;

¹⁷ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Nasona, sina Aminadavovog.

* 7:13 Oko 1,5 kg. † 7:13 Oko 800 gr.

- 18 Drugoga dana svoj je prinos doneo Natanail, sin Sogarov, Isaharov knez.
- 19 Njegov prinos je bio:
jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;
20 jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;
21 jedan junac, jedan ovan i jedno muško jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;
22 jedan jarac za žrtvu za greh;
23 a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet muških jaganjaca od godinu dana.
To je bio prinos Natanaila, sina Sogarovog.
- 24 Trećega dana svoj je prinos doneo Elijav, sin Helonov, knez Zavulonovih potomaka.
- 25 Njegov prinos je bio:
jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;
26 jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;
27 jedan junac, jedan ovan, jedno muško jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;
28 jedan jarac za žrtvu za greh;
29 a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.
To je bio prinos Elijava, sina Helonovog.
- 30 Četvrtog dana svoj je prinos doneo Elisur, sin Sedijurov, knez Ruvimovih potomaka.
- 31 Njegov prinos je bio:
jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;
32 jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;
33 jedan junac, jedan ovan, jedno muško jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;
34 jedan jarac za žrtvu za greh;
35 a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.
To je bio prinos Elisura, sina Sedijurovog.
- 36 Petog dana svoj je prinos doneo Salamilo, sin Surisadajev, knez Simeunovih potomaka.
- 37 Njegov prinos je bio:
jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;
38 jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;
39 jedan junac, jedan ovan, jedno muško jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;
40 jedan jarac za žrtvu za greh;
41 a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.
To je bio prinos Salamila, sina Surisadajevog.

⁴² Šestog dana svoj je prinos doneo Elisaf, sin Deuelov, knez Gadovih potomaka.

⁴³ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁴⁴ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁴⁵ jedan junac, jedan ovan, jedno muško jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁴⁶ jedan jarac za žrtvu za greh;

⁴⁷ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Elisafa, sina Deuelovog.

⁴⁸ Sedmog dana svoj je prinos doneo Elisama, sin Amijudov, knez Jefremovih potomaka.

⁴⁹ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁵⁰ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁵¹ jedan junac, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁵² jedan jarac za žrtvu za greh;

⁵³ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Elisame, sina Amijudovog.

⁵⁴ Osmoga dana svoj je prinos doneo Gamalilo, sin Fadasurov, knez Manasijinih potomaka.

⁵⁵ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno finog brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁵⁶ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁵⁷ jedan junac, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁵⁸ jedan jarac za žrtvu za greh;

⁵⁹ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Gamalila, sina Fadasurovog.

⁶⁰ Devetoga dana svoj je prinos doneo Avidan, sin Gadeonijev, knez Venjaminovih potomaka.

⁶¹ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁶² jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁶³ jedan junac, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁶⁴ jedan jarac za žrtvu za greh;

⁶⁵ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Avidana, sina Gadeonijevog.

⁶⁶ Desetoga dana svoj je prinos doneo Ahijezer, sin Amisadajev, knez Danovih potomaka.

⁶⁷ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁶⁸ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁶⁹ jedan junac, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁷⁰ jedan jarac za žrtvu za greh;

⁷¹ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Ahijezer, sina Amisadajevog.

⁷² Jedanaestoga dana svoj je prinos doneo Fagailo, sin Eهرانov, knez Asirovih potomaka.

⁷³ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁷⁴ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁷⁵ jedan junac, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁷⁶ jedan jarac za žrtvu za greh;

⁷⁷ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Fagaila, sina Eهرانovog.

⁷⁸ Dvanaestoga dana svoj je prinos doneo Ahirej sin Enanov, knez Neftalimovih potomaka.

⁷⁹ Njegov prinos je bio:

jedna srebrna zdela teška stotinu trideset šekela, jedan srebrni kotao težak sedamdeset šekela prema hramskom šekelu, oboje puno brašna pomešanog s uljem za žitnu žrtvu;

⁸⁰ jedna zlatna kadionica teška deset šekela, puna kada;

⁸¹ jedan junac, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu svespalnicu;

⁸² jedan jarac za žrtvu za greh;

⁸³ a za žrtvu mira dva vola, pet ovnova, pet jaraca, i pet muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos Ahireja, sina Enanovog.

⁸⁴ To su bili prinosi izrailjskih knezova za posvećenje žrtvenika u dan kad je bio pomazan:

dvanaest srebrnih zdela, dvanaest srebrnih kotlova i dvanaest zlatnih kadionica.

⁸⁵ Svaka srebrna zdela je težila stotinu trideset šekela, a svaki kotao je težio sedamdeset šekela. Ukupna težina srebra tih posuda je bila dve hiljade četiri stotine šekela[‡], prema hramskom šekelu.

⁸⁶ Bilo je dvanaest zlatnih kadionica punih kada, i svaka kadionica je težila deset šekela prema hramskom šekelu. Ukupna težina zlata od kadionica bila je stotinu dvadeset šekela.

⁸⁷ Ukupan broj stoke za žrtvu svespalnicu bio je: dvanaest junaca, dvanaest ovnova, dvanaest jaganjaca od godinu dana, s njihovim žitnim žrtvama, i dvanaest jaraca za žrtvu za greh.

[‡] 7:85 Oko 28 kg.

⁸⁸ Ukupan broj stoke za žrtvu mira bio je dvadeset četiri vola, šezdeset ovnova, šezdeset jaraca i šezdeset muških jaganjaca od godinu dana.

To je bio prinos za posvećenje žrtvenika nakon njegovog pomazanja.

⁸⁹ Kad je Mojsije ušao u Šator od sastanka da razgovara s Gospodom, čuo je kako mu govori glas odozgo, više poklopca, koji je bio na Kovčegu svedočanstva, između dva heruvima. Tada mu je govorio.

8

Sedam svetiljki

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Aronu i reci mu: 'Kada budeš postavljao svetiljke, neka sedam svetiljki svetle ispred svećnjaka.'“

³ Aron učini tako; postavio je svetiljke da svetle ispred svećnjaka, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁴ A svećnjak je ovako bio napravljen: bio je iskovan od zlata, od postolja do latica; tako je bio iskovan. Svećnjak je bio napravljen prema slici koju je Gospod pokazao Mojsiju.

Posvećenje Levita za službu

⁵ Gospod reče Mojsiju:

⁶ „Uzmi Levite između naroda i očisti ih.

⁷ Ovako ćeš postupiti s njima kako bi ih očistio: poškropi ih vodom očišćenja, a oni neka obriju britvom sve svoje telo i operu svoju odeću, pa će biti čisti.

⁸ Zatim neka uzmu jednog junca zajedno sa žitnom žrtvom od brašna zamešenog s uljem, a ti uzmi drugog junca za žrtvu za greh.

⁹ Onda dovedi Levite ispred Šatora od sastanka i saberi svu izrailjsku zajednicu.

¹⁰ Kad dovedeš Levite pred Gospoda, neka Izrailjci polože svoje ruke na Levite.

¹¹ Tada neka Aron prinese Levite pred Gospodom, kao žrtvu dizanicu sinova Izrailjevih, da bi mogli obavljati službu Gospodnju.

¹² Potom neka Leviti polože ruke juncima na glavu; ti prinesi jednog kao žrtvu za greh, a drugog kao žrtvu svespalnicu Gospodu za otkupljenje Levita.

¹³ Kad postaviš Levite pred Arona i pred njegove sinove, prinesi ih Gospodu kao žrtvu dizanicu.

¹⁴ Zatim izdvoj Levite između Izrailjaca da budu moji.

¹⁵ Nakon toga, kad ih očistiš i prineseš ih na žrtvu dizanicu, neka Leviti stupe u službu Šatora od sastanka.

¹⁶ Naime, između Izrailjaca, oni su posvećeni za mene. Ja sam ih uzeo za sebe umesto svih koji se prvi rađaju iz majčine utrobe, umesto svih prvenaca potomaka Izrailjevih.

¹⁷ Jer, meni pripada svaki prvenac između potomaka Izrailjevih, kako od ljudi tako od stoke; ja sam ih posvetio za sebe onoga dana kad sam pobio sve prvence u Egiptu.

¹⁸ A Levite sam uzeo umesto svih prvorođenaca među Izrailjcima.

¹⁹ Od Izrailjaca, Aronu i njegovim sinovima dodeljujem Levite, da obavljaju službu za Izrailjce u Šatoru od sastanka, i da vrše otkupljenje za Izrailjce, da ne bi došao pomor na Izrailjce kad dođu do Svetilišta.“

²⁰ Mojsije, Aron i sva zajednica potomaka Izrailjevih učine s Levitima sve kako je Gospod zapovedio Mojsiju; Izrailjci su učinili s Levitima baš tako.

²¹ Leviti su se očistili od greha i oprali svoju odeću, a Aron ih je prineo kao žrtvu dizanicu pred Gospodom. Aron je izvršio nad njima obred otkupljenja da bi ih očistio.

²² Posle toga su Leviti došli da obavljaju službu u Šatoru od sastanka pred Aronom i njegovim sinovima. Kako je Gospod zapovedio Mojsiju za Levite, tako su učinili s njima.

²³ Gospod opet reče Mojsiju:

²⁴ „Ovo je uredba za Levite: od dvadeset pet godina pa naviše, neka stupaju u službu da obavljaju službu u Šatoru od sastanka.

²⁵ A kad ko navrší pedesetu godinu, neka se povuče iz službe i ne radi više.

²⁶ On može pomagati svojoj braći u vršenju službe u Šatoru od sastanka, ali neka ne obavlja službu. Ovako ćeš postupati s Levitima u vezi s njihovim dužnostima.“

9

Pasha kod Sinaja

¹ Gospod reče Mojsiju u Sinajskoj pustinji prvoga dana druge godine po njihovom izlasku iz Egipta:

² „Neka Izrailjci slave Pashu u određeno vreme.

³ Slavite je u njeno vreme, četrnaestog dana ovoga meseca, uveče; slavite je po svim njenim propisima i uputstvima.“

⁴ Tako je Mojsije rekao Izrailjcima da slave Pashu.

⁵ Pashu su proslavili u Sinajskoj pustinji, prvog *meseca* četrnaestog dana, uveče. Izrailjci su učinili onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁶ A dogodilo se da su se neki ljudi onečistili o ljudski leš, te nisu mogli toga dana da slave Pashu. Tog dana su došli pred Mojsija i Arona,

⁷ i rekli Mojsiju: „Da, onečistili smo se o ljudski leš, ali zašto nam se uskraćuje da prinesemo žrtvu Gospodu u njeno vreme zajedno sa ostalim Izrailjcima?“

⁸ Mojsije im odgovori: „Sačekajte da čujem šta će Gospod zapovediti za vas.“

⁹ Gospod reče Mojsiju:

¹⁰ „Reci Izrailjcima: 'Ako se neko od vas, ili od vaših potomaka onečisti o mrtvaca, ili je na dalekom putu, neka i on slavi Pashu Gospodnju.

¹¹ Neka je slave drugoga meseca četrnaestog dana uveče. Neka jedu jagnje s beskvasnim hlebovima i gorkim zeljem.

¹² Ništa od njega ne sme ostati do sledećeg jutra, i neka mu ne prelome ni jednu kost. Neka je slave po svim njenim propisima i uputstvima.

¹³ Ali ako je neko čist i nije na putu, pa propusti da proslavi Pashu, neka se takav istrebi iz svog naroda, jer nije prineo žrtvu Gospodu u njeno vreme. Taj će čovek ispaštati za svoj greh.

¹⁴ Ako stranac koji boravi sa vama hoće da slavi Pashu Gospodnju, neka je slavi u skladu s njenim propisima i uputstvima. Neka bude isti zakon za vas, kako za stranca tako za rođenog u zemlji.“

Oblak i oganj nad Prebivalištem

¹⁵ Onoga dana kad je Prebivalište bilo podignuto, Šator svedočanstva je prekrrio oblak, koji je od večeri do jutra bio u obliku ognja nad Prebivalištem.

¹⁶ Tako je bilo stalno: oblak ga je prekrivao *danju*, a noću je bio u obliku ognja.

¹⁷ Kad god se oblak podizao sa Šatora, Izrailjci bi kretali na put, a gde bi se oblak zaustavio, tamo bi se Izrailjci utaborili.

¹⁸ Izrailjci su polazili na Gospodnju zapovest i logorovali po Gospodnjoj zapovesti. Dok god bi oblak počivao nad Prebivalištem, oni bi logorovali.

¹⁹ Čak i kada bi se oblak zadržao nad Prebivalištem mnogo dana, Izrailjci su se držali Gospodnje naredbe, te nisu polazili.

²⁰ A kada bi se desilo da oblak nekoliko dana stoji nad Prebivalištem, oni bi na Gospodnju zapovest ostali u logoru i na Gospodnju zapovest polazili.

²¹ Ako bi se desilo da se oblak zadrži od večeri do jutra, a ujutro se oblak podigne, i oni bi polazili. Kad god bi se oblak digao, bilo danju ili noću, oni bi polazili.

²² Bilo da je oblak počivao nad Prebivalištem dva dana, jedan mesec, ili duže vreme, Izrailjci bi ostali u taboru i ne bi polazili. Polazili bi kada bi se podizao.

²³ Na Gospodnju zapovest su dizali tabor i na Gospodnju zapovest su polazili. Držali su Gospodnju naredbu, po Gospodnjoj zapovesti *danoj* preko Mojsija.

10

Sedam truba

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Načini sebi dve trube; načini ih od kovanog srebra, da ti služe za sazivanje zajednice i pokretanje tabora.

³ Kad se one oglase, neka se sva zajednica sabere k tebi kod ulaza u Šator od sastanka.

⁴ Ako samo jedna zatrubi, neka se saberu k tebi knezovi, glavari Izrailjevih plemena.

⁵ Kad gromko zatrubite, neka krenu tabori koji su na istoku.

⁶ Kad gromko zatrubite po drugi put, neka krenu tabori na jugu. Neka gromko zatrube kad god tabor kreće.

⁷ Kad se okuplja zbor, zatrubite, ali ne gromko.

⁸ Neka Aronovi sinovi, sveštenici, trube u trube. To će biti trajna uredba za vas i vaše naraštaje.

⁹ Kad u svojoj zemlji stupite u rat protiv neprijatelja koji vas napada, gromko zatrubite u trube, pa će vas se setiti Gospod, Bog vaš, i bićete izbačeni od svojih neprijatelja.

¹⁰ U dan kad se budete radovali na svojim praznicima i na početku svojih meseci, zatrubite u trube, pa prinosite svoje žrtve svespalnice i svoje žrtve mira. Neka vam one budu spomen pred vašim Bogom. Ja sam Gospod, Bog vaš!“

Odlazak sa Sinaja

¹¹ Dvadesetog dana, drugog meseca, druge godine, oblak se podigao sa Prebivališta svedočanstva,

¹² pa su Izrailjci krenuli iz Sinajske pustinje idući od mesta do mesta. Oblak se zaustavio u Faranskoj pustinji.

¹³ Tako su po prvi put krenuli na put po Gospodnjoj zapovesti *danoj* preko Mojsija.

¹⁴ Prvo je krenula zastava Judinog tabora, po svojim vojskama, na čelu sa Nasonom, sinom Aminadavovim.

¹⁵ Nad vojskom Isaharovog plemena bio je Natanailo, sin Sogarov.

¹⁶ Nad vojskom Zavulonovog plemena bio je Elijav, sin Helonov.

¹⁷ Kad je Prebivalište bilo rastavljeno, Girsonovi i Merarijevi potomci su poneli Prebivalište.

¹⁸ Zatim je krenula zastava Ruvimovog tabora, na čelu sa Elisuirom, sinom Sediturovim.

¹⁹ Nad vojskom Simeunovog plemena bio je Salamilo, sin Surisadajev.

²⁰ Nad vojskom Gadovog plemena bio je Elisaf, sin Deuelov.

²¹ Tada su Katovi potomci krenuli noseći svete stvari. Svetilište je bilo podignuto pre nego što su stigli.

²² Zatim je krenula zastava Jefremovog tabora po svojim vojskama, na čelu sa Elisamom, sinom Amijudovim.

²³ Nad vojskom Manasijinog plemena bio je Gamalilo, sin Fadasurov

²⁴ Nad vojskom Venijaminovog plemena bio je Avidan, sin Gadeonijev.

²⁵ Onda je, kao prateća straža svih tabora, krenula zastava Danovog tabora, po svojim vojskama. Nad njihovom vojskom bio je Ahijezer, sin Amisadajev.

²⁶ Nad vojskom Asirovog plemena bio je Fagailo, sin Ehanov.

²⁷ Nad vojskom Neftalimovog plemena bio je Ahirej, sin Enanov.

²⁸ To je bio red po kome su Izrailjci putovali, kad su kretali po svojim četama.

²⁹ Mojsije reče svome tastu Hovavu, sinu Raguila Madijanca: „Putujemo na mesto za koje je Gospod rekao: 'Vama ću ga dati.' Pođi s nama i činićemo ti dobro, jer je Gospod obećao dobro Izrailju.“

³⁰ On mu odgovori: „Neću poći, nego ću se vratiti u svoju zemlju i u svoj rod.“

³¹ Mojsije mu reče: „Molim te, nemoj da nas ostaviš; ti, naime, znaš gde da se utaborimo u pustinji, pa ćeš nam biti poput očiju.“

³² Ako pođeš s nama, što god dobro Gospod učinio nama, isto dobro ćemo učiniti tebi.“

³³ Tako su sa Gore Gospodnje krenuli na trodnevni put. Ispred njih je išao Kovčeg Gospodnjeg saveza ta tri dana puta, da im nađe mesto za odmor.

³⁴ Oblak Gospodnji je danju bio nad njima kad bi polazili iz tabora.

³⁵ Kad je Kovčeg polazio, Mojsije je govorio:

„Ustani, Gospode,
neka se razidu tvoji dušmani!
Neka se razbeže pred tobom oni što te mrze!“

³⁶ A kad se zaustavljao, govorio je:
„Vrati se, Gospode,
među Izrailjeve hiljade!“

11

Gospodnji oganj

¹ Međutim, narod je počeo da gundā u Gospodnje uši radi svoga zlopaćenja. Kad je to Gospod čuo, raspalio se njegov gnev: planuo je Gospodnji oganj među njima, pa je proždri jedan kraj tabora.

² Tada je narod zavapio k Mojsiju. Mojsije se pomolio Gospodu i oganj se ugasio.

³ Tako se to mesto prozvalo Tavera*, jer je tamo planuo oganj Gospodnji.

Svetina gundā zbog mane

⁴ Ali svetinu među njima je spopala žudnja, pa su Izrailjci ponovo počeli da jadikuju i govore: „Ko će nas nahraniti mesom?“

⁵ Sećamo se kako smo u Egiptu zabadava jeli ribu, pa krastavce, dinje, praziluk, i crni i beli luk.

⁶ Sada nam je duša u nosu, a ništa drugo ne vidimo osim ove mane!“

⁷ Mana je bila kao zrno korijandra, a izgledala je kao bdelijum.

⁸ Narod je išao okolo i kupio je, a zatim su je mleli na žrvnjima, ili je mrvili u avanu, i kuvali u loncu. Od toga su pravili kolače, koji su imali ukus uljanih kolača.

⁹ Kada bi u toku noći rosa pala na tabor, na nju bi pala mana.

¹⁰ Mojsije je čuo da narod jadikuje – svaka porodica na ulazu svog šatora. Tada se Gospod silno razgnevio, a Mojsije se ozlovoljio.

¹¹ Mojsije reče Gospodu: „Zašto zlopatiš svoga slugu? Zašto mi nisi iskazao naklonost, nego si natovarao na mene teret sveg ovog naroda?“

¹² Jesam li ja začeo sav ovaj narod? Jesam li ih ja rodio, kad mi kažeš: 'Nosi ih u svome naručju, kao što dojilja nosi odojče', u zemlju koju si uz zakletvu obećao njihovim precima?

¹³ Odakle mi meso za sav ovaj narod, jer mi vape govoreći: 'Daj nam meso da jedemo!'

* **11:3 Tavera** – izgaranje, oganj.

¹⁴ Ne mogu sam da nosim sav ovaj narod, jer je to preteško za mene.

¹⁵ Ako ćeš ovako da postupaš sa mnom, bolje je da me odmah ubiješ. A ako sam stekao naklonost pred tobom, ne daj da gledam svoju muku.“

¹⁶ Gospod reče Mojsiju: „Okupi mi sedamdeset ljudi od izrailjskih starešina za koje znaš da su starešine naroda i njegovi nadglednici. Zatim ih dovedi pred Šator od sastanka i postavi ih tamo sa sobom.

¹⁷ Tada ću sići i govoriti tamo s tobom, pa ću uzeti od Duha koji je na tebi i staviti ga na njih. Tako će zajedno sa tobom nositi teret naroda, pa ga nećeš više nositi sam.

¹⁸ A narodu reci: 'Posvetite se za sutra, pa ćete jesti meso, jer kukate u Gospodnje uši i govorite: „Ko će nas nahraniti mesom? Bilo nam je bolje u Egiptu.“ Gospod će vam dati meso, pa ćete se najesti.

¹⁹ I nećete jesti samo dan ili dva, ni pet, ni deset ni dvadeset dana,

²⁰ nego čitav mesec, dok vam ne izađe na nos, te vam postane odvratno, jer ste prezreli Gospoda koji je među vama, i kukali pred njim govoreći: „Zbog čega smo to izlazili iz Egipta?““

²¹ Mojsije reče na to: „Ja sam među narodom koji broji šest stotina hiljada pešaka, a ti kažeš: 'Daću im mesa, pa će jesti mesec dana!'

²² Da se zakolju i stada ovaca i krda goveda, da li bi to bilo dovoljno za njih? Čak i da se sve ribe izvuku iz mora, da li bi im to bilo dovoljno?“

²³ Gospod odgovori Mojsiju: „Zar je ruka Gospodnja tako kratka? Sada ćeš videti hoće li se ispuniti moja reč koju sam ti rekao, ili neće.“

Duh i sedamdeset starešina

²⁴ Mojsije izađe i prenese narodu reči Gospodnje. Zatim je okupio sedamdeset starešina naroda i postavio ih oko Šatora.

²⁵ I Gospod se spustio u oblaku i govorio sa njim. Potom je uzeo nešto od Duha koji je bio na njemu i stavio ga na sedamdeset starešina. Kad je Duh počnuo na njima, počeli su da prorokuju, ali nisu više to ponovili.

²⁶ A u taboru su ostala dva čoveka. Jedan se zvao Eldad, a drugi Modad. Na njih se spustio Duh. Oni su bili među popisanim starešinama, ali nisu otišli u Šator, nego su prorokovali u taboru.

²⁷ Tada neki momak otrči i javi Mojsiju: „Eldad i Modad prorokuju u taboru!“

²⁸ Isus Navin, Mojsijev pomoćnik, jedan od njegovih momaka, reče: „Mojsije, gospodaru moj, zabrani im!“

²⁹ Ali Mojsije mu reče: „Zar si zavidan radi mene? E, kad bi svi u narodu Gospodnjem postali proroci! Kad bi samo Gospod stavio svoga Duha na njih!“

³⁰ Potom se Mojsije sa izrailjskim starešinama vratio u tabor.

Prepelice

³¹ Gospod je učinio da dune vetar†, koji je doneo prepelice s mora i razasuo ih po taboru, na dan hoda s jedne strane tabora i na dan hoda s druge strane tabora, na dva lakta‡ od zemlje.

³² Narod je ustao, pa je kupio prepelice sav dan i svu noć, i sav naredni dan. Onaj koji je najmanje skupio imao je deset homera§. Zatim su ih razasuli svuda po taboru.

³³ Dok im je meso još bilo u zubima – bilo je još nesažvakano – planu gnev Gospodnji na narod, i Gospod udari narod veoma velikim pomorom.

† **11:31** Jevrejska imenica *Ruah* se prevodi i kao *Duh*, *duh* i kao *vetar*. Očigledna je ironija i u ovom događaju sa prepelicama i onom prethodnom, sa opunomoćenjem sedamdeset starešina. Naime, i duhovna služba i sud dolaze od Boga. ‡ **11:31** Oko 1 m. § **11:32** Oko 2.200 l.

³⁴ Zato se to mesto prozvalo Kivrot-Atava*, jer su tamo sahranili narod koji se polakomio.

³⁵ Iz Kivrot-Atave narod je krenuo u Asirota i utaborio se u Asirotu.

12

Aron i Marija zavide Mojsiju

¹ Marija i Aron su počeli da govore protiv Mojsija zbog kušanske žene koju je oženio; jer je uzeo za ženu Kušanku.

² Rekli su: „Zar je Gospod govorio samo preko Mojsija? Nije li govorio i preko nas?“ Gospod je to čuo.

³ A Mojsije je bio veoma ponizan čovek, najponizniji čovek na zemlji.

⁴ Gospod odmah reče Mojsiju, Aronu i Mariji: „Dođite, vas troje, u Šator od sastanka!“ Njih troje odu.

⁵ Gospod siđe u stubu od oblaka, pa stade na ulaz od Šatora i pozva: „Arone i Marija!“ Oni stupe napred.

⁶ Gospod reče: „Čujte moje reči:
kad se među vama nađe prorok Gospodnji,
ja mu se objavljujem u viđenju
i govorim mu u snu.

⁷ Ali sa mojim slugom Mojsijem nije tako;
on je veran Bogu nad celim domom.

⁸ Ja mu progovaram licem u lice,
u zbilji, a ne u zagonetkama;
on gleda obličje Gospodnje.

Kako se, onda, ne bojite
da govorite protiv moga sluge Mojsija?“

⁹ Gospod planu svojim gnevom na njih i ode.

¹⁰ Kada se oblak podigao sa Šatora, a ono, Marija ogubavela, *bela* kao sneg. Aron se okrenuo prema Mariji, kad gle, ona gubava.

¹¹ Tada Aron reče Mojsiju: „Molim te, moj gospodaru, nemoj nas kazniti za greh koji smo počinili u svojoj ludosti!“

¹² Ne daj da ona bude kao mrtvo dete, koje izađe iz majčine utrobe s već napola raspadnutim telom!“

¹³ Tada je Mojsije zavapio Gospodu i rekao: „O, Bože, molim te, isceli je!“

¹⁴ Gospod reče Mojsiju: „Da joj je otac pljunuo u lice, ne bi li nosila svoju sramotu sedam dana? Neka bude odvojena izvan tabora sedam dana, a onda neka opet bude priključena.“

¹⁵ Tako je Marija bila odvojena izvan tabora sedam dana. Narod nije polazio dok Marija nije bila ponovo priključena.

¹⁶ Posle toga je narod otišao iz Asirota, i utaborio se u Faranskoj pustinji.

13

Uhode izviđaju hanansku zemlju

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Pošalji ljude da izvide hanansku zemlju, koju dajem Izrailjcima. Iz svakog otačkog plemena pošalji po jednog čoveka. Neka svaki od njih bude njihov knez.“

³ Tako ih je Mojsije poslao iz Faranske pustinje po Gospodnjoj zapovedi. Svi su oni bili glavari Izrailjaca.

* 11:34 U prevodu, *grobovi lakomih*.

⁴ Ovo su njihova imena:

iz Ruvimovog plemena: Samuja, sin Zahurov;

⁵ iz Simeunovog plemena: Safat, sin Surin;

⁶ iz Judinog plemena: Halev, sin Jefonijin;

⁷ iz Isaharovog plemena: Igal, sin Josifov;

⁸ iz Jefremovog plemena: Osija, sin Navinov;

⁹ iz Venijaminovog plemena: Faltije, sin Rafujev;

¹⁰ iz Zavulonovog plemena: Gudilo, sin Sudin;

¹¹ iz Josifovog plemena (iz Manasijinog plemena): Gadije, sin Susin;

¹² iz Danovog plemena: Amilo, sin Gamalin;

¹³ iz Asirovog plemena: Satur sin Mihailov;

¹⁴ iz Neftalimovog plemena: Navija, sin Vofsijev;

¹⁵ iz Gadovog plemena: Gudilo, sin Makijev.

¹⁶ To su imena ljudi koje je Mojsije poslao da izvide zemlju. A Mojsije je prozvao Osiju, sina Navinovog, Isus.

¹⁷ Kad ih je poslao da izvide hanansku zemlju, Mojsije im je rekao: „Idite gore u Negev, pa se uspnite na gorje!

¹⁸ Izvidite kakva je zemlja, da li je narod koji živi u njoj jak ili slab, ima li ih malo ili mnogo.

¹⁹ Da li je zemlja u kojoj žive dobra ili loša? Da li su gradovi u kojima žive neograđeni ili utvrđeni?

²⁰ Da li je zemlja plodna ili neplodna? Ima li u njoj drveća ili nema? Budite hrabri i donesite od plodova zemlje.“ A bilo je vreme ranog grožđa.

²¹ Tada su otišli i izvideli zemlju od pustinje Cin do Reova, kod Levo-Amata.

²² Popeli su se u Negev i došli u Hevron, gde su živeli Enakovi potomci Ahiman, Sesaj i Talmaj. (Hevron je bio izgrađen sedam godina pre egipatskog Soana.)

²³ Kad su došli do potoka Eshola, odsekli su lozu s jednim grozdom, koji su dvojica nosila na motki, a poneli su i narova i smokava.

²⁴ To mesto se prozvalo potok Eshol zbog grozda koji su tamo Izrailjci odsekli.

²⁵ Iz izviđanja zemlje su se vratili posle četrdeset dana.

Izveštaj o izviđanju

²⁶ Po povratku su otišli k Mojsiju, Aronu i svoj izrailjskoj zajednici u Kadis u Faranskoj pustinji, i doneli izveštaj njima i svoj zajednici, a pokazali su im i plodove zemlje.

²⁷ Ispričali su mu: „Otišli smo u zemlju u koju si nas poslao, i zaista u njoj teku med i mleko. Ovo su njeni plodovi!

²⁸ Ali narod koji živi u zemlji je moćan, a gradovi su utvrđeni i veoma veliki. Tamo smo videli i Enakove potomke.

²⁹ U Negevu žive Amaličani, a u gorju žive Hetiti, Jevusejci i Amorejci. Hananci žive uz more i uz Jordan.“

³⁰ Tada Halev utiša narod pred Mojsijem i reče: „Hajde, pođimo gore i osvojimo je, jer je možemo savladati!“

³¹ Ali ljudi koji su otišli gore s njim rekoše: „Ne možemo ići gore na onaj narod, jer je jači od nas!“

³² Tako su među Izrailjcima raširili nepovoljan izveštaj o zemlji koju su izviđali, govoreći: „Zemlja kroz koju smo prošli da je izvidimo je zemlja koja proždire svoje stanovnike, a sav narod koji smo videli u njoj je gorostasan!“

³³ Tamo smo videli i Nefilime* – Enakovce divovskog porekla. Činilo nam se da smo prema njima kao skakavci, a tako se i njima činilo.“

14

Narod se buni

¹ Na to se sva zajednica uzbunila i udarila u viku; i narod je plakao one noći.

² Svi su Izrailjci gundali protiv Mojsija i Arona; sva im je zajednica govorila: „E, da smo samo pomrli u Egiptu, ili u pustinji!

³ Zašto nas Gospod vodi u ovu zemlju? Da poginemo od mača, a naše žene i deca da postanu roblje? Nije li bolje za nas da se vratimo u Egipat?“

⁴ Tada rekoše jedan drugom: „Hajde da postavimo vođu i vratimo se u Egipat!“

⁵ Mojsije i Aron padoše ničice pred svom izrailjskom zajednicom.

⁶ Tada su Isus, sin Navinov, i Halev, sin Jefonijin, koji su bili među onima što su uhodili zemlju, razderali svoju odeću

⁷ i rekli svoj izrailjskoj zajednici: „Zemlja kroz koju smo prošli da je izvidimo izvanredno je lepa zemlja!

⁸ Ako budemo ugodni Gospodu, on će nas uvesti u ovu zemlju i dati nam je. To je zemlja u kojoj teku med i mleko.

⁹ Samo se ne bunite protiv Gospoda. Ne bojte se naroda zemlje, jer su za nas kao zalogaj hleba; njih nema ko da zaštititi, a s nama je Gospod. Ne bojte se!“

¹⁰ Međutim, sva je zajednica pretila da će ih kamenovati. Tada se slava Gospodnja ukazala svim Izrailjcima kod Šatora od sastanka.

¹¹ Gospod reče Mojsiju: „Dokle će me prezirati ovaj narod? Dokle će odbijati da mi veruju uprkos svih znakova koje sam učinio među njima?

¹² Udariću ih pomorom i zatrti ih, a od tebe ću učiniti narod veći i moćniji od njih.“

¹³ Ali Mojsije reče Gospodu: „Kad to čuju Egipćani između kojih si izveo ovaj narod svojom silom,

¹⁴ oni će to reći stanovnicima ove zemlje. A oni su čuli da si ti, Gospode, usred ovoga naroda; da im se ti, Gospode, ukazuješ licem u lice, i da tvoj oblak stoji nad njima; da ideš pred njima, danju u stubu od oblaka, a noću u stubu od ognja.

¹⁵ Ako pobiješ ovaj narod do poslednjeg, onda će narodi, koji su čuli za tvoje ime, reći:

¹⁶ 'Gospod nije mogao da dovede ovaj narod u zemlju koju im je uz zakletvu obećao, pa ih je zato pobio u pustinji.'

¹⁷ A sad, Gospode, neka se pokaže tvoja sila, kao što si obećao, rekavši:

¹⁸ 'Gospod je spor na srdžbu, bogat milošću, oprašta krivicu i prestup, ali krivca ne ostavlja nekažnjena, nego kažnjava nepravdu otaca na njihovoj deci i unucima sve do trećeg i četvrtog kolena.'

¹⁹ Oprosti krivicu ovom narodu po velikoj tvojoj milosti, kao što si mu opraštao od Egipta pa do sada.“

²⁰ Gospod reče: „Opraštam po tvojoj reči.

²¹ Ali, tako mi života, i tako slava Gospodnja ispunila svu zemlju,

²² ni jedan od ljudi koji su videli moju slavu i znakove koje sam učinio u Egiptu i u pustinji, a koji su me iskušavali deset puta i bili neposlušni mome glasu,

²³ neće videti zemlju koju sam uz zakletvu obećao njihovim ocima. Ni jedan od tih što su me prezreli neće je videti.

²⁴ A svoga slugu Haleva – zato što je drugačijeg duha i zato što se potpuno pouzdao u mene – njega ću odvesti u zemlju u koju je otišao, i njegovi će je potomci dobiti u posed.

²⁵ Pošto Amaličani i Hananci žive u dolini, sutra se vratite i idite u pustinju prema Crvenom moru.“

* 13:33 Vidi 1. Moj 6,4.

²⁶ Zatim Gospod reče Mojsiju i Aronu:

²⁷ „Dokle će ova opaka zajednica da gundā protiv mene? Čuo sam prigovore Izrailjaca, koji gundaju protiv mene.

²⁸ Reci im: 'Tako mi moga života – govori Gospod – učiniću vam ono što ste mi rekli na moje uši.

²⁹ Vaša će mrtva tela popadati po ovoj pustinji, svi vi koji ste uvedeni u razne popise, od dvadeset godina pa navise, vi koji ste gundali protiv mene;

³⁰ ni jedan od vas neće ući u zemlju za koju sam se uz podignutu ruku zakleo da ću vas naseliti u njoj, osim Haleva, sina Jefonijinog i Isusa, sina Navinovog.

³¹ Ipak, vašu decu, za koju ste rekli da će postati roblje, njih ću uvesti da upoznaju zemlju koju ste vi prezreli.

³² A vaša mrtva tela će popadati po ovoj pustinji.

³³ Vaša deca će biti pastiri u pustinji četrdeset godina i ispaštati zbog vašeg neverstva, dok vaša tela do poslednjeg ne propadaju mrtva u pustinji.

³⁴ Ispašćete svoje krivice četrdeset godina, prema broju dana – četrdeset dana tokom kojih ste izviđali zemlju, za svaki dan po godinu. Tako ćete znati šta znači protiviti mi se.'

³⁵ To sam ja, Gospod, rekao, i ja ću to jamačno učiniti svoj ovoj opakoj zajednici koja se urotila protiv mene. U ovoj pustinji će skončati; tu će pomreti.

³⁶ A ljudi koje je Mojsije poslao da izvide zemlju, i koji su se vratili i izazvali svu zajednicu da gundā protiv njega donevši nepovoljan izveštaj o zemlji,

³⁷ isti ti ljudi koji su doneli nepovoljan izveštaj o zemlji, pomrli su od pošasti pred Gospodom.

³⁸ Od tih ljudi koji su išli da izvide zemlju, preživeli su samo Isus, sin Navinov, i Halev, sin Jefonijin.“

³⁹ Kad je Mojsije izgovorio ove reči svem izrailjskom narodu, narod se veoma ožalostio.

⁴⁰ Ali u rano jutro oni ustanu i počnu da se penju na vrh gorja, govoreći: „Zgrešili smo, ali evo, idemo na mesto o kome je Gospod govorio.“

⁴¹ Mojsije im reče: „Zašto prestupate zapovest Gospodnju? To neće uspeti.

⁴² Ne penjite se, jer Gospod nije među vama; inače ćete biti potučeni od svojih neprijatelja!

⁴³ Naime, ispred vas su Amaličani i Hananci, pa ćete izginuti od mača. Odvratili ste se od Gospoda, i zato Gospod neće biti s vama.“

⁴⁴ Ali oni prkosno nastaviše da se penju na vrh gorja, iako ni Mojsije, ni Kovčeg Gospodnjeg saveza, nisu pošli iz tabora.

⁴⁵ Tada su sišli Amaličani i Hananci koji su živeli u gorju, i potukli ih, goneći ih sve do Orme.

15

Žrtve za razne prilike

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Izrailjcima. Reci im: 'Kad uđete u zemlju koju vam dajem da se u njoj naselite,

³ pa budete hteli da prinesete paljenu žrtvu Gospodu od krupne ili sitne stoke na ugodan miris Gospodu, bilo žrtvu svespalnicu ili žrtvu radi ispunjenja zaveta, ili dobrovoljnu žrtvu, ili u vreme praznika,

⁴ onaj ko prinosi prinos Gospodu, neka prinese i žitnu žrtvu, jednu desetinu efe* brašna umešenog sa četvrtinom hina† ulja.

* 15:4 Oko 1,5 l. † 15:4 Oko 1 l.

⁵ Za svako jagnje koje se prinosi na žrtvu svespalnicu ili neku drugu žrtvu, prinesi i četvrtinu hina vina za žrtvu izlivnicu.

⁶ Za ovna, prinesi žitnu žrtvu od dve desetine efe[‡] brašna umešenog s jednom trećinom hina ulja,

⁷ a za žrtvu izlivnicu prinesi jednu trećinu hina[§] vina na ugodan miris Gospodu.

⁸ Kad prinosiš Gospodu junca na žrtvu svespalnicu, bilo kao žrtvu za ispunjenje zaveta, ili kao žrtvu mira,

⁹ uz junca prinesi i žitnu žrtvu od tri desetine efe^{*} brašna zamešenog s pola hina[†] ulja.

¹⁰ Za žrtvu izlivnicu prinesi pola hina vina na ugodan miris Gospodu.

¹¹ Tako treba učiniti sa svakim volom i ovnom, i sa svakim živinčetom, jagnjetom ili jaretom.

¹² Koliko god da ih prinesete, tako učinite sa svakim, koliko god da ih ima.

¹³ Neka svako ko je rođen u zemlji postupi ovako kad prinosi paljenu žrtvu na ugodan miris Gospodu.

¹⁴ Ako se stranac doseli k vama, ili se trajno nastani među vama, i hoće da prinese paljenu žrtvu na ugodni miris Gospodu, neka je prinese onako kako je vi prinosite. Ista je uredba i za vas i za stranca.

¹⁵ To je trajna uredba za vaše naraštaje. I vi i stranci bićete jednaki pred Gospodom.

¹⁶ Isti zakon i isti propis važiće i za vas i za stranca koji boravi među vama.”“

¹⁷ Gospod reče Mojsiju:

¹⁸ „Govori Izrailjcima. Reci im: 'Kad budete ušli u zemlju u koju vas vodim,

¹⁹ i budete jeli hleb te zemlje, prinesite prinos Gospodu.

²⁰ Od prvine testa prinesite prinos u vidu kolača; prinesite ga kao što se prinosi prinos s gumna.

²¹ Prinosite Gospodu prinos od prvine testa od naraštaja do naraštaja.

Žrtve za nehotične grehe

²² Ali ako nehotice zgrešite, pa ne izvršite sve ove zapovesti koje je Gospod dao Mojsiju;

²³ sve što vam je Gospod zapovedio preko Mojsija, od dana kada vam je Gospod dao zapovest za sve vaše naraštaje, do sad,

²⁴ ukoliko je učinjeno nehotice, bez znanja zajednice, neka sva zajednica prinese od krupne stoke jednog junca kao žrtvu svespalnicu na ugodan miris Gospodu, zajedno sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, po propisu, i jednog jarca za žrtvu za greh.

²⁵ Sveštenik neka izvrši obred otkupljenja za svu izrailjsku zajednicu i biće im oprošteno; greh, naime, nije bio učinjen namerno, a oni su prineli svoju žrtvu – paljenu žrtvu Gospodu – i žrtvu za greh radi svoje greške.

²⁶ Tako će biti oprošteno svoj izrailjskoj zajednici i svakom strancu koji je među njima, jer je sav narod nehotice zgrešio.

²⁷ Ako neko nehotice zgreši, neka prinese jedno žensko jare od godinu dana kao žrtvu za greh.

²⁸ Zatim neka sveštenik izvrši obred otkupljenja pred Gospodom za onoga ko je nehotice zgrešio, jer je nenamerno zgrešio; kad izvrši obred otkupljenja za njega, biće mu oprošteno.

²⁹ Bilo da se radi o Izrailjcu rođenom u zemlji ili o strancu među njima, isti zakon važi za svakog ko nehotice zgreši.

³⁰ Ako neko iz prkosa uvredi Gospoda, bilo da je rođen u zemlji ili je stranac, neka se takav istrebi iz svoga naroda.

³¹ Pošto je prezreo Gospodnju reč i prekršio njegovu zapovest, neka se takav čovek istrebi; njegova krivica ostaće na njemu.”“

[‡] 15:6 Nešto više od 3 kg. [§] 15:7 Oko 1,5 l. ^{*} 15:9 Oko 5 kg. [†] 15:9 Oko 1,5 l.

Kazna za kršenje subote

³² Dok su Izrailjci bili u pustinji, našli su čoveka koji je skupljao granje na subotnji dan.

³³ Oni koji su ga našli da skuplja granje odveli su ga pred Mojsija, Arona i svu zajednicu.

³⁴ Stavili su ga pod stražu, jer još nije bilo jasno kako treba postupiti s njim.

³⁵ Gospod reče Mojsiju: „Neka se čovek svakako pogubi. Neka ga sva zajednica zaspe kamenjem izvan tabora.“

³⁶ Tada ga je sva zajednica izvela izvan tabora i zasula ga kamenjem, te je umro, kao što je Gospod rekao Mojsiju.

Rese na odeći

³⁷ Gospod reče Mojsiju:

³⁸ „Govori Izrailjcima. Reci im neka prave rese na skutima svoje odeće, od naraštaja do naraštaja, a na resu svakog skuta neka privezuju ljubičastu vrpcu.

³⁹ Imaćete resu da se, kad je vidite, setite svih Gospodnjih zapovesti i vršite ih, kako ne biste sledili svoje srce i svoje oči, koje vas navode na neverstvo.

⁴⁰ Tada ćete se sećati svih mojih zapovesti i vršiti ih, pa ćete biti sveti svom Bogu.

⁴¹ Ja sam Gospod, Bog vaš, koji sam vas izveo iz Egipta, da vam budem Bog. Ja sam Gospod, Bog vaš!“

16

Pobuna Koreja, Datana i Avirona

¹ A Korej, sin Isarov, sin Katov, sin Levijev, Datan i Aviron, sinovi Elijavovi, i Avnan, sin Faletov, sin Ruvimov,

² se pobuniše protiv Mojsija. S njima je bilo i dve stotine pedeset Izrailjaca, knezova zajednice, uglednih ljudi, koje je izabrala zajednica.

³ Okupe se oni protiv Mojsija i Arona i kažu im: „Prevršili ste meru! Sva je zajednica sveta, svaki od njih, a Gospod je među njima. Vi se postavljate iznad Gospodnje zajednice!“

⁴ Kad je Mojsije to čuo, pao je ničice.

⁵ Zatim je rekao Koreju i svoj njegovoj zajednici: „Ujutro će Gospod obznaniti ko je njegov i ko je svet, i kome dopušta da stupi pred njega. Onaj koga izabere, tome će dopustiti da stupa pred njega.

⁶ Neka Korej i sva njegova zajednica urade ovo: uzmite kadionice,

⁷ pa sutra u njih stavite vatru, a na nju stavite kad pred Gospodom. Čovek koga Gospod izabere, taj će biti svet. Vi ste prevršili meru, sinovi Levijevi!“

⁸ Zatim Mojsije reče Koreju: „Čujte, sinovi Levijevi!

⁹ Zar vam je malo što vas je Bog Izrailjev izdvojio iz sve Izrailjeve zajednice i dopustio da stupate pred njega, da obavljate službu u Gospodnjem Prebivalištu, i da stojite pred zajednicom i služite joj?

¹⁰ On je dozvolio tebi i svoj tvojoj braći sa tobom, sinovima Levijevim, da stupate pred njega, a vi još tražite i sveštenstvo.

¹¹ Stoga ste se ti i tvoja zajednica udružili protiv Gospoda; jer ko je Aron da gundate protiv njega?“

¹² Zatim je Mojsije poslao da pozovu Datana i Avirona, sina Elijavovog. Oni rekoše: „Mi nećemo doći gore.

¹³ Nije li dovoljno što si nas izveo iz zemlje u kojoj teku med i mleko da nas pomoriš u pustinji, nego još hoćeš i da gospodariš nad nama?“

¹⁴ Osim toga, nisi nas doveo u zemlju u kojoj teku med i mleko, i nisi nam dao u posed njive i vinograde. Šta hoćeš? Da prevedeš ove ljude žedne preko vode? Nećemo doći gore.“

¹⁵ Mojsije se vrlo naljuti i reče Gospodu: „Ne obaziri se na njihove prinose. Od njih nisam uzeo ni magarca, niti sam naudio kome od njih.“

¹⁶ A Koreju Mojsije reče: „Pojavite se pred Gospodom, ti i tvoja zajednica. Budite sutra ovde ti, oni i Aron.“

¹⁷ Neka svaki uzme svoju kadionicu i u nju stavi kad, i prinese svoju kadionicu pred Gospoda, dve stotine pedeset kadionica. Ti i Aron uzmite svoje kadionice.“

¹⁸ Svaki čovek je uzeo svoju kadionicu i u nju stavio vatru i položio na nju kad. Zatim su stali na ulaz Šatora od sastanka sa Mojsijem i Aronom.

¹⁹ Kad je Korej okupio svu zajednicu na ulaz Šatora od sastanka, pojavila se slava Gospodnja svoj zajednici.

²⁰ Tada Gospod reče Mojsiju i Aronu:

²¹ „Odvojte se od ove zajednice, da ih dokrajčim za čas.“

²² Ali oni padoše na zemlju i rekoše: „O, Bože duhova svih stvorenja, zar ćeš se razgneviti na svu zajednicu zato što je jedan čovek sagrešio?“

²³ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

²⁴ „Reci zajednici: 'Odstupite od Korejevih, Datanovih, i Avironovih šatora.'“

²⁵ Mojsije ustane i ode k Datanu i Avironu; pratili su ga izrailjske starešine.

²⁶ Tada je rekao zajednici: „Odstupite od šatora ovih opakih ljudi, i ne dirajte ništa što im pripada, da ne izginete zbog njihovih greha.“

²⁷ Tada su odstupili od šatora Koreja, Datana i Avirona. A Aviron i Datan su izašli i stali na ulaz svojih šatora sa svojim ženama, sinovima i malom decom.

²⁸ Tada Mojsije reče: „Ovako ćete znati da me je Gospod poslao da učinim sva ova dela, i da ih ne činim od svoje volje.“

²⁹ Ako ovi ljudi umru kao što svi ljudi umiru, te ih zadesi ono što zadesi sve ljude, onda me Gospod nije poslao.

³⁰ Ali ako Gospod učini nešto neviđeno: ako zemlja otvori svoje ždrelo i proguta i njih i sve što je njihovo, pa živi siđu u Svet mrtvih*, tada ćete znati da su ti ljudi prezreli Gospoda.“

³¹ Čim je izgovorio sve ove reči, rascepi se zemlja pod njima;

³² zemlja je otvorila svoje ždrelo i progutala i njih i njihove domove, sa svim Korejevim ljudima i svom njihovom imovinom.

³³ Tako su i oni i sve njihovo živi sišli u Svet mrtvih; zemlja se zatvorila nad njima, pa su nestali iz zbora.

³⁴ Sav se Izrailj, koji je bio oko njih, razbežao kad je čuo njihove krike, govoreći: „Bežimo, da i nas ne proguta zemlja!“

³⁵ Tada je planuo oganj od Gospoda i proždri onih dve stotine pedeset ljudi, koji su prineli kad.

³⁶ Zatim Gospod reče Mojsiju:

³⁷ „Reci Eleazaru, sinu sveštenika Arona, da iz tog zgarišta izvadi kadionice – jer su posvećene – a vatru neka razbaca podalje.“

³⁸ A od kadionica ljudi koji su zgrešili po cenu svojih života, neka se iskuju pločice za oblaganje žrtvenika. Naime, prineli su ih pred Gospodom, pa su postale svete. Neka budu znak za Izrailjce.“

³⁹ Sveštenik Eleazar je uzeo bronzane kadionice koje su prineli oni što su izgoreli, pa su ih iskovali u pločice za žrtvenik.

* **16:30** U izvornom tekstu Šeol, to jest mesto gde prebivaju mrtvi. Daničić je preveo sa *grob*.

⁴⁰ One su opomena Izrailjcima da niko neovlašćeni, koji nije od Aronovog potomstva, ne pristupa da prinese kad pred Gospodom, da ne bio prošao kao Korej i njegova zajednica, po reči koju mu je Gospod rekao preko Mojsija.

⁴¹ Ali već sledećeg dana, sav je izrailjski zbor gundao protiv Mojsija i Arona. Govorili su: „Vi ste pobili narod Gospodnji!“

⁴² Dok se zbor sabirao protiv njih, Mojsije i Aron se okrenuše prema Šatoru od sastanka, kad gle, on pokriven oblakom i slava se Gospodnja pojavi.

⁴³ Mojsije i Aron dođu pred Šator od sastanka.

⁴⁴ Tada Gospod reče Mojsiju:

⁴⁵ „Uklonite se od ove zajednice da ih istrebim za čas!“ Oni padoše ničice.

⁴⁶ Mojsije reče Aronu: „Uzmi kadionicu i stavi u nju vatru sa žrtvenika, a na nju stavi kad, pa pohitaj k zajednici da izvršiš za nju obred otkupljenja, jer je planuo gnev Gospodnji; pomor je već počeo.“

⁴⁷ Aron uzme kadionicu, kao što mu je Mojsije rekao, i otrči usred zbora. A tamo, pomor već počeo među narodom. Tada je stavio kad i izvršio obred otkupljenja za narod.

⁴⁸ Stao je između mrtvih i živih i pošast je prestala.

⁴⁹ Od pošasti je pomrlo četrnaest hiljada sedam stotina, osim onih što su izginuli zbog Koreja.

⁵⁰ Pošto je pošast prestala, Aron se vratio k Mojsiju na ulaz Šatora od sastanka.

17

Procvetali Aronov štap

¹ Tada Gospod reče Mojsiju:

² „Govori Izrailjcima i uzmi od njih štapove prema njihovim otačkim domovima, po jedan štap od svakog kneza svoga otačkog doma – ukupno dvanaest štapova – i napiši ime svakog čoveka na njegovom štapu.

³ Zatim napiši Aronovo ime na Levijevom štapu, jer na svaki otački dom ide po jedan štap.

⁴ Stavi ih u Šator od sastanka pred Svedočanstvom, gde se sastajem sa vama.

⁵ Kada štap onog čoveka koga je izaberem propupi, tada ću okončati gundanje Izrailjaca protiv tebe.“

⁶ Mojsije je rekao Izrailjcima neka mu svi knezovi daju štap, za svakog kneza jedan štap prema njihovim otačkim domovima, ukupno dvanaest štapova. Aronov štap je bio među njihovim.

⁷ Mojsije položi štapove u Šator svedočanstva pred Gospodom.

⁸ Sutradan, kad je Mojsije došao u Šator svedočanstva, a ono, Aronov štap iz Levijevog doma propupeo; poterali pupoljci, procvetali cvetovi i sazreli bademi.

⁹ Mojsije je izneo sve štapove koji su bili pred Gospodom i dao ih svim Izrailjcima. Svaki čovek je pogledao i uzeo svoj štap.

¹⁰ Gospod reče Mojsiju: „Vrati Aronov štap u Svedočanstvo da se čuva kao opomena pobunjenicima. Tako će se okončati njihovo gundanje protiv mene, pa neće izginuti.“

¹¹ Kako mu je Gospod zapovedio, tako je Mojsije učinio.

¹² Tada Izrailjci rekoše Mojsiju: „Izgibosmo! Propadosmo! Svi propadosmo!“

¹³ Ko god priđe Prebivalištu Gospodnjem, umreće! Zar ćemo izginuti do poslednjeg?“

18

Dužnosti sveštenika i Levita

¹ Gospod reče Aronu: „Ti, tvoji sinovi i tvoj otački dom s tobom bićete odgovorni za krivice u Svetilištu. A ti i tvoji sinovi bićete odgovorni za krivice koje se tiču vašeg sveštenstva.

² Dovedi i svoju braću iz Levijevog plemena, tvog otačkog plemena, da ti se pridruže i da služe tebi i tvojim sinovima pred Šatorom svedočanstva.

³ Oni će obavljati dužnosti za tebe i za sav Šator. Ipak, ne smeju prilaziti svetim stvarima i žrtveniku, da ne poginu i oni i vi.

⁴ Neka ti se pridruže i obavljaju dužnosti u Šatoru od sastanka za celokupnu službu u Šatoru. Neovlašćeni neka vam ne prilaze.

⁵ Obavljajte dužnosti u Svetinji i oko žrtvenika, da ne bi više dolazio gnev na Izrailjce.

⁶ Ja sam, evo, odvojio vašu braću Levite između Izrailjaca; njih sam vam dao na dar kao posvećene Gospodu da obavljaju službu u Šatoru od sastanka.

⁷ A vi i vaši sinovi pazite na svoje sveštenstvo u pogledu svih stvari koje se tiču žrtvenika i prostora iza zavese. Dajem vam na dar sveštenučku službu. Ako neovlašćeni pristupi, neka se pogubi.“

Deo koji pripada sveštenstvu

⁸ Gospod reče Aronu: „Evo, predajem ti u dužnost moje prinose, sve svete prinose Izrailjaca. Dajem ih tebi i tvojim sinovima u deo; to je trajna uredba.

⁹ Ovo neka pripadne tebi od najsvetijih žrtava koje se pale: svaki njihov prinos, svaka njihova žrtva, svaka žrtva za greh i svaka žrtva za prestup, koja mi se prinosi kao najsvetija žrtva, neka pripadne tebi i tvojim sinovima.

¹⁰ Jedite je na najsvetijem mestu; neka je jede svaki muškarac. Neka ti bude sveta!

¹¹ Neka i ovo bude tvoje: sve žrtve dizanice Izrailjaca koje oni prinose na dar, dajem tebi i tvojim sinovima s tobom; to je trajna uredba. Svako ko je čist u tvome domu može je jesti.

¹² Dajem ti i sve što je najbolje od ulja, vina i žita koje oni donose Gospodu.

¹³ Prvi plodovi od svega što donose Gospodu s njihove zemlje biće tvoji. Svako ko je čist u tvome domu može da ih jede.

¹⁴ I sve što je posvećeno u Izrailju neka bude tvoje.

¹⁵ Sve što se prvo rodi iz majčine utrobe, svako živo biće, čovek ili životinja, koje se prinosi Gospodu, biće tvoje. Ali prvenca, bilo od čoveka ili od životinje, moraš da otkupiš. Otkupi i prvinu nečistih životinja.

¹⁶ Kad navrše mesec dana, otkupljuj ih po otkupnoj ceni od pet srebrnih šekela*, prema hramskom šekelu, što je dvadeset gera†.

¹⁷ Međutim, ne otkupljuj prvenca od krave, ovce i koze; oni su posvećeni. Njihovom krvlju zapljusni žrtvenik, a njihovo salo spali kao paljenu žrtvu na ugodan miris Gospodu.

¹⁸ Njihovo meso neka pripadne tebi, kao i grudi žrtve dizanice i desna plečka.

¹⁹ Sve svete prinose koje Izrailjci prinose Gospodu, dajem tebi i tvojim sinovima i ćerkama po trajnoj uredbi. To je večni savez potvrđen solju‡ pred Gospodom, tebi i tvome potomstvu s tobom.“

²⁰ Gospod reče Aronu: „Ti nećeš dobiti nasledstvo u njihovoj zemlji, niti ćeš dobiti deo među njima. Ja sam tvoj deo i tvoje nasledstvo među Izrailjcima.

²¹ Levijevim potomcima dajem zauzvrat u nasledstvo desetinu od svega u Izrailju, radi njihove službe, službe koju vrše u Šatoru od sastanka.

²² Zato neka Izrailjci ne pristupaju više Šatoru od sastanka, kako ne bi navukli na sebe greh, te izginuli.

* 18:16 Oko 60 gr. † 18:16 Oko 12 gr. ‡ 18:19 Ili: neraskidivim savezom.

²³ Leviti neka vrše službu u Šatoru od sastanka; ostali će navući na sebe krivicu. To je trajna uredba za njihove naraštaje među Izrailjcima. Ali, nasljedstvo neće primiti u posed,

²⁴ zato što Levitima dajem u nasljedstvo desetinu od prinosa koje Izrailjci prinosu na dar Gospodu. Zato sam rekao za njih: 'Oni neće dobiti nasljedstvo među Izrailjcima.'"

²⁵ Gospod reče Mojsiju:

²⁶ „Govori Levitima i reci im: 'Kad primate od Izrailjaca desetinu koju sam vam od njih dao u nasljedstvo, onda vi prinesite dar Gospodu: desetinu od desetine.

²⁷ To će vam se računati u dar, isto kao žito sa gumna i vino iz muljare.

²⁸ Tako ćete i vi prinositi dar Gospodu od svih svojih desetina koje primate od Izrailjaca. Od njih ćete davati Gospodnji dar svešteniku Aronu.

²⁹ Od svih prinosa koje dobijate, prinesite Gospodu najbolji, najsvetiji deo.'

³⁰ Reci im: 'Kad prinesete najbolji deo od njih, to će se Levitima računati isto kao i urod od gumna i urod od muljare.

³¹ To možete jesti na svakom mestu, vi i vaši ukućani, jer je to plata za vašu službu u Šatoru od sastanka.

³² Kad prinesete najbolji deo od toga, nećete navući greh na sebe. Tako nećete oskrnaviti svete prinose Izrailjaca, i nećete izginuti.'"

19

Crvena junica

¹ Gospod reče Mojsiju i Aronu:

² „Ovo je odredba zakona koju je Gospod zapovedio: reci Izrailjcima neka dovedu k tebi crvenu junicu, besprekornu, na kojoj nema mane, i na koju još nije bio stavljan jaram.

³ Predaj je svešteniku Eleazaru. Neka je odvedu izvan tabora, pa neka je zakolju pred njim.

⁴ Zatim neka Eleazar stavi nešto njene krvi na svoj prst i poškropi njome sedam puta u pravcu Šatora od sastanka.

⁵ Potom neka junica bude spaljena na njegove oči; neka se spali njena koža, njeno meso, njena krv i njena balega.

⁶ Onda neka sveštenik uzme nešto kedrovog drveta, izopa i skerletnog prediva, pa neka to baci u vatru.

⁷ Neka sveštenik opere svoju odeću i svoje telo u vodi. Nakon toga, neka dođe u tabor. Ipak, sveštenik će biti nečist do večeri.

⁸ Neka i onaj koji je obavio spaljivanje opere svoju odeću u vodi i opere svoje telo u vodi, i ostane nečist do večeri.

⁹ Zatim neka jedan čist čovek skupi pepeo od junice i iznese ga izvan tabora, na čisto mesto, da se čuva za vodu očišćenja za Izrailjevu zajednicu; to je žrtva za greh.

¹⁰ Onaj koji je skupljao juničin pepeo neka opere svoju odeću i bude nečist do večeri. To je trajna uredba i za Izrailjce i za stranca među njima.

¹¹ Svako ko dotakne mrtvo ljudsko telo biće nečist sedam dana.

¹² Taj neka se očisti vodom trećeg i sedmog dana. Ako se ne očisti trećeg i sedmog dana, neće biti čist.

¹³ Svako ko dotakne leš preminulog čoveka, a ne očisti se, oskrnaviće Gospodnje Prebivalište. Takav čovek neka se istrebi iz Izrailja. Pošto nije bio poškopljen vodom očišćenja, nečist je, te njegova nečistoća ostaje na njemu.

¹⁴ Ovo je zakon kad čovek umre u šatoru: svako ko uđe u šator i svako ko je u šatoru biće nečist sedam dana.

¹⁵ I svaka otkrivena posuda koja nema poklopac na sebi biće nečista.

¹⁶ Ko god se nađe na otvorenom, pa dotakne ubijenog mačem, ili umrlog *prirodnom smrću*, ili dotakne ljudsku kost, ili grob, biće nečist sedam dana.

¹⁷ Za onoga koji se oskrnavio, neka se odvadi malo pepela od spaljene žrtve za greh, i neka se u jednu posudu nalije na njega sveža voda.

¹⁸ Zatim neka jedna čista osoba uzme izop, zamoči ga u vodu i poškropi šator i sve posuđe i sve osobe koje su tamo, ili onoga koji je dotaknuo kost, ili ubijenog, ili nekoga ko je umro *prirodnom smrću*, ili grob.

¹⁹ Neka čista osoba poškropi oskrnavljenog trećeg i sedmog dana, koji će biti očišćen sedmog dana. Zatim neka opere svoju odeću, opere se vodom, i biće čist do večeri.

²⁰ A čovek koji se oskrnavi, a ne očisti se, neka se istrebi iz zbora, jer je oskrnavio Svetilište Gospodnje. Pošto nije bio poškropljen vodom očišćenja, nečist je.

²¹ To će za njih biti večna uredba.

Onaj ko škropi vodom očišćenja, neka opere svoju odeću, a onaj ko dotakne vodu očišćenja biće nečist do večeri.

²² Sve što nečista osoba dotakne postaće nečisto, i osoba koja to dotakne biće nečista do večeri.“

20

Gorka voda u Merivi

¹ Sva je zajednica Izrailjaca došla u pustinju Cin prvog meseca. Narod je boravio u Kadisu. Tamo je umrla Marija, i tamo su je sahranili.

² Ali pošto nije bilo vode za zajednicu, oni su se okupili protiv Mojsija i Arona.

³ Narod se prepirao s Mojsijem, govoreći: „Kamo sreće da smo izginuli kad su naša braća izginula pred Gospodom!

⁴ Zašto ste doveli zbor Gospodnji u ovu pustinju? Da pomremo i mi i naša stoka?

⁵ Zašto ste nas izveli iz Egipta? Da nas dovedete na ovo užasno mesto? Nema ovde ni žita, ni smokava, ni loze, ni narova, a nema ni vode za piće!“

⁶ Mojsije i Aron napuste zbor i dođu na ulaz u Šator od sastanka, pa padnu ničice. Tada im se ukazala slava Gospodnja.

⁷ Gospod reče Mojsiju:

⁸ „Uzmi štap, i okupi zbor, ti i tvoj brat Aron, pa na njihove oči naredi steni da iz nje poteče voda. Tako ćeš iz stene izvesti vodu za njih i napojiti zajednicu i njihovu stoku.“

⁹ Mojsije uzme štap pred Gospodom, kako mu je zapovedio.

¹⁰ Kad su Mojsije i Aron okupili zbor pred stenom, Mojsije im reče: „Čujte, vi buntovnici! Hoćemo li vam izvesti vodu iz ove stene?“

¹¹ Zatim Mojsije podiže ruku i dvaput udari svojim štapom po steni. Voda izbi u obilju, pa je pila i zajednica i njihova stoka.

¹² Tada Gospod reče Mojsiju i Aronu: „Zato što mi niste verovali, te niste objavili moju svetost pred očima Izrailjaca, nećete uvesti ovaj zbor u zemlju koju sam im dao.“

¹³ To su vode Merive, gde su se Izrailjci svađali sa Gospodom, i gde je preko njih objavio svoju svetost.

Edom zabranjuje prolaz Izrailjcima

¹⁴ Mojsije je iz Kadisa poslao glasnike caru Edoma:

„Ovako kaže tvoj brat Izrailj: 'Ti znaš za sve nevolje koje su nas snašle.

¹⁵ Naši preci su sišli u Egipat i živeli u njemu dugo vremena. Ali Egipćani su zlostavljali nas i naše pretke.

¹⁶ A kad smo zavapili Gospodu, on je čuo naš glas i poslao nam Anđela koji nas je izveo iz Egipta.

Sad smo, evo, u Kadisu, gradu na rubu tvoga područja.

¹⁷ Dopusti nam da prođemo kroz tvoju zemlju. Nećemo prolaziti preko vaših polja i kroz vaše vinograde, niti ćemo piti vodu iz vaših bunara. Ići ćemo carskim putem ne skrećući ni desno ni levo, dok ne prođemo kroz tvoje područje.”

¹⁸ Ali Edom odgovori:

„Ne prelazi preko moje zemlje, da ne izađem pred tebe s mačem!”

¹⁹ Izrailjci mu odgovoriše: „Ići ćemo glavnim putem, i ako mi i naša stoka budemo pili tvoju vodu, platićemo. Samo ćemo proći pešice, ništa više.”

²⁰ „Ne prolazi!” – odgovori on.

Edom je izašao na njih sa silnom vojskom i jakim naoružanjem.

²¹ Pošto je Edom odbio da dozvoli Izrailju da prođe kroz njegovo područje, Izrailj se okrenuo od njega.

Aronova smrt

²² Potom je sva zajednica Izrailjaca otišla iz Kadisa i došla na goru Or.

²³ Na gori Or, na rubu edomske zemlje, Gospod reče Mojsiju i Aronu:

²⁴ „Neka se Aron pridruži svome narodu, jer neće ući u zemlju koju sam dao Izrailjcima, zato što ste se pobunili protiv moje naredbe kod merivskih voda.

²⁵ Povedi Arona i njegovog sina Eleazara i izvedi ih na goru Or.

²⁶ Skinu sa Arona njegovu odeću i obuci u nju njegovog sina Eleazara. A Aron neka se pridruži svome narodu; neka umre tamo.”

²⁷ Mojsije učini kako mu je Gospod zapovedio. Popeli su se na goru Or na oči cele zajednice.

²⁸ Tada je Mojsije skinuo sa Arona njegovu odeću i obukao u nju njegovog sina Eleazara. Aron je umro tamo na vrhu gore. Zatim su Mojsije i Eleazar sišli s gore.

²⁹ Kad je sva zajednica videla da je Aron izdahnuo, sav je dom Izrailjev oplakivao Arona trideset dana.

21

Razorenje Arada

¹ Kad je car Arada, Hananac koji je živeo u Negevu, čuo da Izrailj dolazi iz pravca Atarina, napao je Izrailjce i zarobio neke od njih.

² Tada se Izrailj zavetovao Gospodu, rekavši: „Ako predaš ovaj narod u naše ruke, izručićemo njegove gradove kletom uništenju.”

³ Gospod je uslišio Izrailjev glas i predao im Hanance. Izručili su kletom uništenju i njih i njihove gradove. Zato se to mesto prozvalo Orma*.

Bronzana zmija

⁴ Sa gore Or su se zaputili putem prema Crvenom moru, da bi zaobišli edomsku zemlju. Ali narod je na putu postao nestrpljiv.

⁵ Tada je narod rekao protiv Boga i protiv Mojsija: „Zašto ste nas izveli iz Egipta? Da pomremo u pustinji? Jer nema ni hleba ni vode, a ova jadna hrana nam se ogadila.”

⁶ Tada je Gospod poslao na narod otrovne zmije†; one su ih ujedale, pa je pomrlo mnogo naroda u Izrailju.

⁷ Narod je došao k Mojsiju i rekao: „Zgrešili smo kad smo govorili protiv Gospoda i protiv tebe. Pomoli se Gospodu da ukloni zmije od nas!” Mojsije se pomolio za narod.

⁸ Gospod reče Mojsiju: „Napravi *zmiju* otrovnicu i postavi je na stub. Bude li ko ujedan, neka pogleda na nju i preživeće.”

⁹ Mojsije napravi bronzanu zmiju i postavi je na stub. I kad bi zmija ujela nekog, taj bi pogledao u zmiju i ozdravio.

* **21:3** Mesto kletog uništenja. † **21:6** Doslovno: *ognjene zmije*. Izraz najverovatnije označava *otrovne zmije*.

Put za Moav

¹⁰ Izrailjci su nastavili i utaborili se u Ovotu.

¹¹ Napustivši Ovot, utaborili su se kod Ije-Avarima, u pustinji nasuprot Moava, prema istoku.

¹² Odande su otišli i utaborili se kod potoka Zareda.

¹³ Kad su otišli odande, utaborili su se na drugoj strani Arnona, koji je u pustinji i izvire na amorejskoj međi. Naime, Arnon je moavska granica, između Moavaca i Amorejaca.

¹⁴ Zato se kaže u Knjizi Gospodnjih ratova:

„Vajev kod Sufe i arnonski potoci,

¹⁵ s pritokama što dopiru do mesta Ara,
i naslanjaju se na moavsku granicu.“

¹⁶ Odande odu do Vira, bunara gde je Gospod rekao Mojsiju: „Okupi narod da im dam vodu.“

¹⁷ Tada je Izrailj zapevao ovu pesmu:

„Pokuljaj, bunare! Zapojte mu:

¹⁸ Bunar su knezovi iskopali,
izdubili ga velikaši narodni,
žezlom i štapovima svojim.“

Iz pustinje odoše u Mantanain,

¹⁹ iz Mantanaina u Nahaliel, a iz Nahaliela u Vamot;

²⁰ iz Vamota u dolinu što je u moavskoj zemlji, kod vrhunca Fasge što se nadvija nad pustom.

Ratovi protiv Sihona i Oga

²¹ Izrailj je poslao glasnike Sihonu, amorejskom caru, s porukom:

²² „Dozvoli mi da prođem kroz tvoju zemlju. Nećemo skretati ni u polja ni u vinograde, i nećemo piti vodu iz bunara, nego ćemo ići carskim putem, dok ne prođemo tvoje područje.“

²³ Međutim, Sihon nije dozvolio Izrailju da prođe kroz njegovo područje. Sihon je skupio sav svoj narod i izašao da presretne Izrailja u pustinji. Kad je došao do Jase, stupio je u boj protiv Izrailja.

²⁴ Izrailj ga je potukao oštrim mačem i osvojio njegovu zemlju od Arnona do Javoka, sve do Amonaca, jer je amonska granica bila utvrđena.

²⁵ Izrailj je zauzeo sve te gradove i nastanio se u svim amorejskim gradovima, Esevonu i svim njegovim selima.

²⁶ A Esevon je bio grad amorejskog cara Sihona, koji je ratovao protiv pređašnjeg moavskog cara, od koga je oduzeo svu njegovu zemlju sve do Arnona.

²⁷ Zato pesnici kažu:

„Dođite u Esevon da se podigne
i utvrdi Sihonov grad!

²⁸ Jer suknu oganj iz Esevona,
plamen iz grada Sihonovog,
te proguta Ar moavski
i stanovnike visina arnonskih.

²⁹ Teško tebi, Moave,
propao si, narode Hamosov.
Svoje je sinove učinio izbeglicama,
a ćerke svoje zatočenicama
Sihona, cara amorejskog.

³⁰ I potukosmo ih;

propade Esevon sve do Devona,
opustošismo ih do Nofa
što se pruža do Medeve.“

³¹ Tako se Izrailj nastanio u amorejskoj zemlji.

³² Nakon što je Mojsije poslao ljude da izvide Jazir, Izrailjci su osvojili njegova sela i izgnali Amorejce koji su tamo živeli.

³³ Potom su se okrenuli i krenuli gore putem za Vasan. Tada je Og, vasanski car, i sav njegov narod izašao protiv njih u boj kod Edrajina.

³⁴ Gospod reče Mojsiju: „Ne boj ga se, jer sam u tvoje ruke predao i njega, i sav njegov narod, i njegovu zemlju. Učini s njim kao što si učinio s amorejskim carem Sihonom, koji je živio u Esevonu.“

³⁵ Tada su potukli njega, njegove sinove i sav njegov narod, tako da mu nije ostao nijedan preživeli; a njegovu zemlju su zaposeli.

22

Valak poziva Valama da prokune Izrailja

¹ Izrailjci su nastavili put. Utaborili su se na moavskim poljanama na drugoj strani Jordana nasuprot Jerihona.

² A Valak, sin Seforov, je video sve što je Izrailj učinio Amorejcima.

³ Moava je obuzeo veliki strah od naroda, jer je bio mnogobrojan; Moava je obuzeo užas pred Izrailjcima.

⁴ Moavci rekoše madijanskim starešinama: „Ova rulja će obrstiti sve oko nas, kao što vo obrsti poljsku travu.“

Valak, sin Seforov, je u to vreme bio car Moava.

⁵ Tada je poslao glasnike Valamu, sinu Veorovom, u Fatur, koji je kod Eufрата, u zemlju svoga naroda, da ga pozovu. Rekao je:

„Evo, izašao je jedan narod iz Egipta i prekrrio zemlju; živi tu, nasuprot mene.

⁶ Dođi stoga i prokuni mi ovaj narod, jer je moćniji od mene, pa ću možda moći da ga savladam i isteram iz zemlje. Znam, naime, da koga ti blagosloviš, taj je blagosloven, a koga prokuneš, taj je proklet.“

⁷ Odu moavske i madijanske starešine noseći sa sobom nagradu za vraćanje. Kad su došli Valamu, preneli su mu Valakove reči.

⁸ On im reče: „Prenoćite ovde, a ja ću vam odgovoriti onako kako mi Gospod bude rekao.“ Tako su moavski knezovi ostali sa Valamom.

⁹ Bog dođe k Valamu i reče mu: „Ko su ovi ljudi s tobom?“

¹⁰ Valam odgovori Bogu: „Moavski car Valak, sin Seforov, poslao mi je ovu poruku:

¹¹ 'Evo, izašao je jedan narod iz Egipta i prekrrio zemlju. Stoga, dođi i prokuni mi ih, pa ću možda moći da ih savladam i isteram.“

¹² Međutim, Bog odgovori Valamu: „Ne idi s njima! Ne proklinji taj narod, jer je blagosloven.“

¹³ Ujutro Valam ustade i reče Valakovim knezovima: „Vratite se u svoju zemlju, jer je Gospod odbio da me pusti da pođem s vama.“

¹⁴ Knezovi Moava su ustali, vratili se Valaku i rekli mu: „Valam je odbio da pođe s nama.“

¹⁵ Valak je ponovo poslao knezove, brojnije i uglednije od prvih.

¹⁶ Dođu oni k Valamu i poruče mu:

„Govori Valak, sin Seforov: 'Nemoj oklevati da dođeš k meni,

¹⁷ jer ću te bogato nagraditi. Učiniću sve što mi kažeš, samo dođi i prokuni mi ovaj narod.“

¹⁸ Valam odgovori Valakovim slugama: „Da mi Valak da i punu kuću srebra i zlata, ne bih mogao da prekršim zapovest Gospoda, Boga moga; ništa ne mogu da učinim, ni veliko ni malo.

¹⁹ A sad prenoćite i vi ovde, da vidim šta će mi još Gospod kazati.“

²⁰ Bog dođe noću k Valamu i reče mu: „Ako su ovi ljudi došli da te pozovu, ustani i idi s njima, ali čini samo ono što ti zapovedim.“

Valamova magarica

²¹ Ujutro Valam ustane, osedla svoju magaricu i ode sa moavskim knezovima.

²² Ali Bog se veoma razgnevio zato što je otišao. Dok je Valam jahao svoju magaricu u pratnji dvojice svojih slugu, na put mu se postavio Anđeo Gospodnji da ga spreči

²³ Kad je magarica ugledala Anđela Gospodnjeg kako stoji na putu sa isukanim mačem u ruci, skrenula je s puta i krenula preko polja. Valam je počeo da tuče magaricu da je vrati na put.

²⁴ Zatim je Anđeo Gospodnji stao na uzak put između vinograda, s ogradama s jedne i druge strane.

²⁵ No, kad je magarica ugledala Anđela Gospodnjeg, pribila se uz zid i prignječila Valamovu nogu. On je opet istuče.

²⁶ Anđeo Gospodnji opet pođe ispred i stane u tesnac, gde se nije moglo skrenuti ni desno ni levo.

²⁷ Magarica je videla Anđela Gospodnjeg, pa je legla pod Valamom. Valam se toliko razgnevio da je počeo da je tuče štapom.

²⁸ Tada je Gospod otvorio usta magarici i ona reče Valamu: „Šta sam ti učinila da si me tako istukao tri puta?“

²⁹ Valam odgovori: „To je zato što praviš budalu od mene! Da imam mač pri sebi, odmah bih te ubio!“

³⁰ Magarica reče Valamu: „Nisam li ja tvoja magarica koju si oduvek jahao sve do danas? Jesam li ti ikada činila ovako nešto?“

On odgovori: „Nisi.“

³¹ Tada je Gospod otvorio Valamove oči. Kad je video Anđela kako stoji na putu sa isukanim mačem u ruci, poklonio se licem do zemlje.

³² Anđeo Gospodnji mu reče: „Zašto si tri puta istukao magaricu? Evo, to sam ja sam izašao da te zaustavim, jer je tvoj put poguban* preda mnom.

³³ Magarica me je videla, pa se okrenula od mene tri puta. Da se nije uklanjala od mene, zaista bih te ubio, a nju bih ostavio u životu.“

³⁴ Valam odgovori Anđelu Gospodnjem: „Zgrešio sam. Nisam, naime, znao da ti stojiš na putu da me zaustaviš. Stoga, ako je to zlo u tvojim očima, ja ću se vratiti.“

³⁵ Anđeo Gospodnji odgovori Valamu: „Idi sa tim ljudima, ali govori samo ono što ti kažem.“ Tako je Valam otišao sa Valakovim knezovima.

³⁶ Kad je Valak čuo da je Valam došao, izašao je da ga dočeka u moavskom gradu koji se nalazi kod Arnona, na samoj granici.

³⁷ Valak reče Valamu: „Zar nisam slao glasnike da te pozovu? Zašto mi nisi došao? Zar nisam u stanju da te bogato nagradim?“

³⁸ Valam odgovori Valaku: „Evo, došao sam k tebi. Ali zar ja mogu da kažem bilo šta? Govoriću samo ono što mi Bog stavi na jezik.“

³⁹ Valam ode sa Valakom. Došli su u Kirijat-Uzot.

⁴⁰ Tada je Valak primeo na žrtvu krupnu i sitnu stoku, pa je od toga poslao Valamu i knezovima, koji su bili s njim.

* 22:32 Ne zna se tačno značenje ove jevrejske reči.

⁴¹ Sledećeg jutra je poveo Valama i doveo ga na Vamot-Val, odakle je mogao da vidi jedan deo naroda.

23

Valamova prva priča

¹ Valam reče Valaku: „Podigni mi ovde sedam žrtvenika i pripremi mi sedam junaca i sedam ovnova.“

² Valak učini onako kako mu je Valam rekao. Zatim su Valak i Valam prineli na žrtveniku jednog junca i jednog ovna.

³ Valam reče Valaku: „Ostani kod svoje svespalnice, a ja ću poći; možda će se Gospod sresti sa mnom, pa šta mi kaže, to ću govoriti.“ Tako ode on na uzvišicu.

⁴ Gospod je sreo Valama, i *Valam* mu je rekao: „Pripremio sam sedam žrtvenika i na svakom žrtveniku prineo jednog junca i jednog ovna.“

⁵ Tada Gospod stavi reč u Valamova usta i reče: „Vrati se Valaku i govori tako.“

⁶ Kad se vratio Valaku, ovaj je stajao kod svoje svespalnice sa svim moavskim knezovima.

⁷ Tada Valam izreče svoju priču:

„Iz Arama me Valak dovede,
car moavski iz gorja istočnog;
'Dođi – reče – Jakova mi prokuni,
dođi i Izrailj prezri!’

⁸ Kako da prokunem
koga Bog ne proklinje,
i prezrem

koga Gospod ne prezire?

⁹ Jer gledam ga s planinskih vrhova,
posmatram ga s gorskih uzvišenja;
gle naroda koji živi izdvojeno,
među narode on se ne računa.

¹⁰ Ko će izbrojiti prah Jakovljeva,
ko da izbroji četvrtinu Izrailja?
O, kad bih umro smrću pravedničkom,
kad bi i moj kraj bio kao njihov!“

¹¹ Tada Valak reče Valamu: „Šta si mi to učinio? Doveo sam te da prokuneš moje neprijatelje, a ti si ih obilno blagoslovio.“

¹² *Valam* odgovori: „Zar da ne kažem verno ono što mi je Gospod stavio u usta?“

Valamova druga priča

¹³ Valak mu reče: „Pođi sa mnom na drugo mesto; odatle ćeš videti samo jedan njegov deo, a ne sav narod. Odande mi ga prokuni.“

¹⁴ Zatim ga je odveo u Zofimsko polje, na vrh Fasge. Tamo je podigao sedam žrtvenika i na svakom žrtveniku prineo po jednog junca i ovna.

¹⁵ *Valam* reče Valaku: „Stani tu kod svoje svespalnice, a ja idem onamo da se sretnem s *Gospodom*.“

¹⁶ Gospod sretne Valama, stavi svoju reč u njegova usta i reče: „Vrati se Valaku i govori ovako.“

¹⁷ Kada se vratio k njemu, Valak je stajao kod svoje svespalnice sa moavskim knezovima. Valak ga upita: „Šta je Gospod rekao?“

¹⁸ Tada Valam izreče svoju priču:

„Ustani, Valače,
poslušaj me, sine Seforov!

¹⁹ Bog nije čovek da bi slagao,
ili potomak ljudski da bi se kajao.
Zar je šta rekao da nije učinio,
izrekao da nije ispunio?

²⁰ Zapovest mi dade da blagosiljam,
blagoslov je dao i neću ga povući.

²¹ Ne nazire se nesreća u Jakovu,
nevolja se ne vidi u Izrailju.
S njim je Gospod, Bog njegov,
carski mu poklik sred njega odzvanja!

²² Bog ih je iz Egipta izveo,
on je njemu kao rozi bivolovi.

²³ Protiv Jakova nema vraćanja,
protiv Izrailja nema gatanja.
Nek se sada priča o Jakovu,
o Izrailju nek se pripoveda:
'Evo, šta je Bog učinio!'

²⁴ Kakav li je to samo narod!
Kao lavica ustaje,
kao lav se diže,
ne leže dok ulov ne proždere
i krvi se žrtava ne napije.“

²⁵ Tada Valak reče Valamu: „Kad ga već ne možeš prokleti, nemoj ga ni blagosiljati!“

²⁶ Valam odgovori Valaku: „Zar ti nisam rekao: 'Učiniću sve što mi Gospod bude rekao?’“

Valamova treća priča

²⁷ Valam reče Valaku: „Hajde da te odvedem na drugo mesto; možda će Bogu biti po volji da mi ih prokuneš odande!“

²⁸ Valak povede Valama na vrh Fegora koji se nadvija nad pustom.

²⁹ Valam reče Valaku: „Podigni mi ovde sedam žrtvenika i pripremi mi sedam junaca i sedam ovnova.“

³⁰ Valak je uradio kako mu je Valam rekao, i prineo sedam junaca i sedam ovnova.

24

¹ Kad je Valam video da je Gospodu po volji da blagosilja Izrailja, nije više išao da traži znamenja kao prethodna dva puta, nego se okrenuo licem prema pustinji.

² Kad je Valam pogledao, video je kako Izrailj logoruje po svojim plemenima. Tada je Duh Gospodnji došao na njega,

³ pa je izrekao svoju priču. Rekao je:
„Proroštvo Valama, sina Veorovog,
proroštvo čoveka, koji jasno vidi,

⁴ proroštvo onoga što reči Božije čuje.
On viđenje prima od Svemoćnoga,
na tlo pada očima otvorenim.

⁵ Kako su ti divni šatori, Jakove,
i tvoja boravišta, Izrailju!

⁶ Kao potoci granaju se,
kao vrtovi pokraj reke,

kao aloje koje Gospod posadi,
kao kedrovi što su pokraj vode.
⁷ Voda će poteći iz njegovih vedara,
potomstvo mu biti nad mnogim vodama.

Car će mu se uzdići nad Agagom,
i carstvo se njegovo uzvisiti.

⁸ Iz Egipta Bog ga je izveo,
on je njemu kao rozi bivolovi.
Neprijatelje će svoje proždreti,
kosti im slomiti,
strelama ih probosti.

⁹ Spustio se kao lav,
legao je kao lavica;
ko sme njega da izaziva?

Blaženi da su koji tebe blagosiljaju,
prokleti da su koji tebe proklinju!“

¹⁰ Tu se Valak razgnevi na Valama, pljesnu dlanom o dlan, pa reče Valamu: „Pozvao sam te da prokuneš moje neprijatelje, a evo, ti si ih blagoslovio sva ova tri puta!

¹¹ Odlazi sada u svoje mesto! Rekao sam da ću te bogato nagraditi, ali Gospod ti je uskratio nagradu.“

¹² Valam odgovori Valaku: „Zar nisam rekao i tvojim glasnicima koje si poslao:

¹³ 'Da mi Valak da svoju kuću punu srebra i zlata, ne bih mogao da prekršim zapovest Gospodnju, kako bih na svoju ruku učinio bilo dobro, bilo zlo – govoriću ono što mi Gospod bude rekao?’

¹⁴ A sad, evo, idem svome narodu, hajde da ti saopštim šta će ovaj narod učiniti tvom narodu u poslednjim danima.“

Valamova četvrta priča

¹⁵ Tada Valam izreče svoju priču:
„Proroštvo Valama, sina Veorovog,
proroštvo čoveka koji jasno vidi,
¹⁶ proroštvo onoga što Božije reči čuje,
i poznaje mudrost Svevišnjega.
On viđenje prima od Svemoćnoga,
na tlo pada očima otvorenim.

¹⁷ Vidim ga, ali ne u sadašnjosti,
posmatram ga, ali ne iz bliza.

Zvezda će izaći od Jakova,
žezlo se podići od Izrailja;
on će satrti krajeve moavske,
i razbiti Sitove potomke.

¹⁸ Edom će postati tuđa imovina,
Sir, dušman njegov zaposednut biće,
kad Izrailj nastupi sa silom!

¹⁹ Vladar će od Jakova izaći,
i istrebiti preživjele iz grada.“

Valamova peta priča

²⁰ Zatim je pogledao prema Amaliku i izrekao svoju priču:
„Amalik je bio prvi među narodima,
ali mu je kraj u propasti.“

Valamova šesta priča

²¹ Onda je pogledao prema Keneju i izrekao svoju priču:
„Čvrsto stoji tvoje stanište,
gnezdo* tvoje na steni počiva.

²² No, Kenej će biti istrebljen,
kad ga Asirija u roblje odvede.“

Valamova sedma priča

²³ Ponovo Valam izreče svoju priču:
„Jao! Ko će preživeti kad Bog učini ovo?

²⁴ Brodovi će doći iz Kitima,
ali će i on propasti zauvek,
kad pokori Asiriju i Evera.“

²⁵ Potom Valam ustane i vrati se u svoje mesto, a Valak ode svojim putem.

25

Izrailj se odaje idolopoklonstvu

¹ Dok je Izrailj boravio u Sitimu, narod je počeo da bludniči s Moavkama.

² One su pozivale narod da prinosi žrtve njihovim bogovima, a narod je jeo i klanjao se njihovim bogovima.

³ Tako je Izrailj pristao uz Val-Fegora. Zato je planuo Gospodnji gnev na Izrailja.

⁴ Gospod reče Mojsiju: „Uzmi sve starešine naroda i povedaj* ih usred bela dana pred Gospodom, da se Gospodnji gnev odvрати od Izrailja.“

⁵ Mojsije reče Izrailjevim sudijama: „Neka svako od vas pobije one svoje ljude koji su pristali uz Val-Fegora.“

⁶ Dok su oni plakali kod ulaza u Šator od sastanka, dođe neki Izrailjac i dovede jednu Madijanku svojoj braći, na Mojsijeve oči i na oči sve Izrailjeve zajednice.

⁷ Kad je to video Fines, sin Eleazara, Aronovog sina, ustao je i napustio zajednicu. Uzme on koplje u ruku,

⁸ ode za Izrailjcem u šator i oboje ih probode, i Izrailjca i ženu, nju kroz stomak. Tako je prestala pošast među Izrailjcima.

⁹ Od pošasti je izginulo dvadeset četiri hiljade.

¹⁰ Gospod reče Mojsiju:

¹¹ „Fines, sin Eleazara, Aronovog sina, je odvratio moj gnev od Izrailjaca, jer je svojom revnošću pokazao moju revnost među njima, pa nisam istrebio Izrailjce u svojoj revnosti.

¹² Zato mu reci: 'Evo, s njime sklapam savez mira.

¹³ To će njemu i njegovom potomstvu posle njega biti savez trajnog sveštenstva, zbog toga što je bio revnostan za svoga Boga i izvršio otkupljenje za Izrailjce.“

¹⁴ Ime pogubljenog Izrailjca, koji je bio ubijen sa madijanskom ženom, bilo je Zimrije. On je bio sin Salua, kneza jednog od Simeunovih otačkih domova.

¹⁵ Ime Madijanke koja je bila ubijena bilo je Hazvija. Ona je bila ćerka Sura, plemenskog glavara jednog roda u Madijanu.

¹⁶ Gospod reče Mojsiju:

* **24:21** Reč za *gnezdo* zvuči slično kao *Kajin*, što je igra reči u jevrejskom. * **25:4** Postoji nekoliko mogućih prevoda reči kojom se opisuje izvršenje smrtno kazne: *vešati*, *nabiti na kolac*, *javno osramotiti* (Septuaginta).

¹⁷ „Napadni Madijance i pobij ih,
¹⁸ jer su vas zaveli u slučaju Fegora i njihove sestre Hazvije, ćerke madijanskog kneza, koja je bila ubijena u vreme pošasti koja se dogodila zbog Fegora.“

26

Popis novog naraštaja

¹ Gospod reče Mojsiju i svešteniku Eleazaru, sinu Aronovom:
² „Izvršite popis sve zajednice sinova izrailjevih, od dvadeset godina pa navise, po njihovim očinskim domovima, svakog ko je u Izrailju sposoban za vojsku.“
³ Mojsije i sveštenik Eleazar im rekoše na moavskim poljanama kod Jordana blizu Jerihona:
⁴ „Popišite ljude od dvadeset godina pa navise, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.“

Ovo su bili Izrailjci koji su izašli iz Egipta:

⁵ Ruvim, Izrailjev prvenac. Ruvimovi sinovi:
od Enoha, porodica Enohova;
od Faluja porodica Falujeva.
⁶ Od Esrona, porodica Esronova,
od Harmije porodica Harmijina.
⁷ To su Ruvimove porodice; bilo ih je popisano četrdeset tri hiljade sedam stotina trideset.
⁸ Falujev sin bio je Elijav.
⁹ Elijavovi sinovi: Namuilo, Datan i Aviron. Datan i Aviron su bili zastupnici zajednice, oni koji su se pobunili protiv Mojsija i Arona s Korejevim pristalicama, kada su se pobunili protiv Gospoda.
¹⁰ Tada se zemlja otvorila svoje ždrelo i progutala i njih i Koreja. To je bilo onda kada su te pristalice izginule, a oganj progutao dve stotine pedeset ljudi. Tako su postali opomena.

¹¹ Ipak, Korejevi sinovi nisu izginuli.

¹² Simeunovi sinovi po svojim porodicama:
od Namuila porodica Namuilova;
od Jamina porodica Jaminova;
od Jakina porodica Jakinova;
¹³ od Zare porodica Zarina,
od Saula porodica Saulova.

¹⁴ To su Simeunove porodice, ukupno dvadeset dve hiljade dve stotine.

¹⁵ Gadovi sinovi po svojim porodicama:
od Sifona porodica Sifonova;
od Agija porodica Agijeva;
od Sunija porodica Sunijeva;
¹⁶ od Azena porodica Azenova;
od Irija porodica Irijeva;
¹⁷ od Aroda porodica Arodova;
od Arilija porodica Arilijeva.

¹⁸ To su porodice Gadovih sinova. Od njih je bilo popisanih četrdeset hiljada pet stotina.

¹⁹ Judini sinovi: Ir i Avnan, ali Ir i Avnan su umrli u Hananu.

²⁰ Judini sinovi po svojim porodicama su bili:

od Siloma porodica Silomova;
od Faresa porodica Faresova;
od Zare porodica Zarina.

²¹ Faresovi sinovi su bili:
od Esrona porodica Esronova;
od Jemuila porodica Jemuilova.

²² To su Judine porodice. Od njih je bilo popisano sedamdeset šest hiljada pet stotina.

²³ Isaharovi sinovi po svojim porodicama:

od Tole porodica Tolina;
od Fuve porodica Fuvina;

²⁴ Od Jasuva porodica Jasuvova;
od Simrona porodica Simronova.

²⁵ To su porodice Isaharove. Od njih je bilo popisano šezdeset četiri hiljade tri stotine.

²⁶ Zavulonovi sinovi po svojim porodicama:

od Sareda porodica Saredova,
od Alona porodica Alonova,
od Alila porodica Alilova.

²⁷ To su porodice Zavulonove. Od njih je bilo popisano šezdeset hiljada pet stotina.

²⁸ Josifovi sinovi po svojim porodicama: Manasija i Jefrem.

²⁹ Manasijini sinovi:

od Mahira porodica Mahirova, a Mahir rodi Galada,
od Galada je porodica Galadova.

³⁰ Ovo su Galadovi sinovi:
od Ahijezero porodica Ahijezerova;
od Heleka porodica Helekova;

³¹ od Esrila porodica Esrilova,
od Sihema porodica Sihemova;

³² od Semida porodica Semidova;
od Efera porodica Eferova.

³³ A Salpad, sin Eferov, nije imao sinove nego ćerke. One su se zvale Mala, Nuja, Eglia, Melha i Tersa.

³⁴ To su Manasijine porodice. Od njih je bilo popisano pedeset dve hiljade sedam stotina.

³⁵ Jefremovi sinovi po svojim porodicama:

od Sutala porodica Sutralova;
od Vehera porodica Veherova;
od Tahana porodica Tahanova,

³⁶ sinovi Sutralovi:
od Erana porodica Eranova.

³⁷ To su porodice Jefremovih sinova. Od njih je bilo popisano trideset dve hiljade pet stotina.

To su sinovi Josifovi po svojim porodicama.

³⁸ Venijaminovi sinovi po svojim porodicama:

od Vele porodica Velina;
od Asvila porodica Asvilova;

od Ahirama porodica Ahiramova;

³⁹ od Šufama porodica Šufamova;

od Ufama porodica Ufamova.

⁴⁰ Velini sinovi su bili:

Arad i Naman; od Arada porodica Aradova;

od Namana porodica Namanova.

⁴¹ To su Venijaminovi sinovi po svojim porodicama. Od njih je bilo popisano četrdeset pet hiljada šest stotina.

⁴² Ovo je Danovo potomstvo po svojim porodicama:

od Sameja porodica Samejeva.

To je Danovo potomstvo po svojim porodicama.

⁴³ Od svih Samejevih porodica bilo je popisanih šezdeset četiri hiljade četiri stotine.

⁴⁴ Asirovi sinovi po svojim porodicama:

Od Jemne porodica Jemnina;

od Jesvije porodica Jesvijeva;

od Verija porodica Verijina.

⁴⁵ Verijini sinovi:

od Hevera porodica Heverova;

od Melhila porodica Melhilova.

⁴⁶ Asirova ćerka zvala se Sera.

⁴⁷ To su porodice Asirovih sinova. Od njih je bilo popisano pedeset tri hiljade četiri stotine.

⁴⁸ Neftalimovi sinovi po svojim porodicama:

od Jasila porodica Jasilova;

od Gunija porodica Gunijeva;

⁴⁹ od Jesera porodica Jeserova;

od Selima porodica Selimova.

⁵⁰ To je Neftalimov rod po svojim porodicama. Od njih je bilo popisano četrdeset pet hiljada četiri stotine.

⁵¹ Popisanih Izrailjaca bilo je ukupno šest stotina jedna hiljada sedam stotina trideset.

⁵² Gospod reče Mojsiju:

⁵³ „Ovima neka se podeli zemlja u nasledstvo prema broju imena.

⁵⁴ Većem plemenu daj veće nasledstvo, a manjem plemenu daj manje nasledstvo; neka se svakome da nasledstvo prema broju njegovih popisanih.

⁵⁵ Neka se zemlja podeli žrebom; neka je prime u nasledstvo prema imenima njihovih otačkih plemena.

⁵⁶ Nasledstvo neka se svakom plemenu podeli žrebom prema tome da li je veliko ili malo.“

⁵⁷ A ovo su popisani Leviti po svojim porodicama:

od Girsona porodica Girsonova;

od Kata porodica Katova i od Merarija porodica Merarijeva.

⁵⁸ Ovo su Levijeve porodice:

porodica Lovenijeva,

porodica Hevronova,

porodica Molijeva,
porodica Musijeva, porodica Korejeva.

A Katu se rodio Amram.

⁵⁹ Amramovoj ženi ime je bilo Johaveda. Ona je bila Levijeva ćerka, koja mu se rodila u Egiptu. Ona je Amramu rodila Arona i Mojsija i njihovu sestru Mariju.

⁶⁰ Aronu se rodio Nadav, Avijud, Eleazar i Itamar.

⁶¹ Ali Nadav i Avijud su poginuli kad su prineli tuđi oganj pred Gospodom.

⁶² Svih popisanih muškaraca od jednog meseca pa naviše bilo je dvadeset tri hiljade. Oni nisu bili popisani s Izrailjcima, pošto im nije dano nasledstvo među Izrailjcima.

⁶³ To su oni koje je popisao Mojsije i sveštenik Eleazar, koji su popisali Izrailjce na moavskim poljanama kod Jordana nasuprot Jerihonu.

⁶⁴ Među ovima nije bilo nijednoga od onih koje su popisali Mojsije i Aron, kad su popisivali Izrailjce u Sinajskoj pustinji.

⁶⁵ Gospod je, naime, rekao: „Neka svakako pomru u pustinji!“ Od tih ni jedan nije preživeo osim Haleva, sina Jefonijinog, i Isusa, sina Navinovog.

27

Salpadove ćerke

¹ Tada su pristupile ćerke Salpada, sina Eferovog, sina Galadovog, sina Mahirovog, sina Manasijinog, sina Josifovog. On je bio iz Manasijine porodice. Ćerke su mu se zvale: Mala, Nuja, Egla, Melha i Tera.

² Stale su pred Mojsija i sveštenika Eleazara, pred knezove i svu zajednicu, kod ulaza u Šator od sastanka, i rekle:

³ „Naš otac je umro u pustinji. On nije bio među onim pristalicama, Korejevim pristalicama, što su se pobunile protiv Gospoda, nego je umro zbog svog greha. Nije imao sinova.

⁴ Zašto da ime našeg oca nestane iz njegove porodice zato što nije imao ni jednog sina? Daj nam posed među braćom našeg oca.“

⁵ Mojsije donese njihov slučaj pred Gospoda.

⁶ Gospod reče Mojsiju:

⁷ „Salpadove ćerke su u pravu. Daj im posed u nasledstvo među braćom njihovog oca; prevedi na njih nasledstvo njihovog oca.

⁸ A Izrailjcima reci: 'Ako čovek umre a nema nijednog sina, prevedite nasledstvo na njegovu ćerku.

⁹ Ako nema ni ćerku, njegovo nasledstvo dajte njegovoj braći.

¹⁰ Ako nema ni braću, dajte njegovo nasledstvo braći njegovog oca.

¹¹ Ako njegov otac nema braće, njegovo nasledstvo dajte u posed njegovom najbližem rođaku iz rodbine. Neka to Izrailjcima bude pravna uredba kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.“

Isus Navin postavljen za Mojsijevog naslednika

¹² Gospod reče Mojsiju: „Popni se na ovu goru Avarim i pogledaj zemlju koju sam dao Izrailjcima.

¹³ Kad je pogledaš, pridružićeš se svome narodu, kao što mu se pridružio tvoj brat Aron,

¹⁴ jer ste se pobunili protiv moje reči u pustinji Cin kada se zajednica svađala, umesto da kod voda objavite moju svetost pred njihovim očima.“ (To su merivske vode kod Kadisa u pustinji Cin.)

¹⁵ Mojsije reče Gospodu:

¹⁶ „Neka Gospod, Bog duhova svih stvorenja, postavi jednog čoveka nad zajednicom, koji će ih predvoditi u svemu što preduzimaju, koji će ih izvoditi i dovoditi. Tako Gospodnja zajednica neće biti kao stado bez pastira.“

¹⁸ Gospod reče Mojsiju: „Uzmi Isusa, sina Navinovog, čoveka u kome je *moj* Duh, i položi svoju ruku na njega.

¹⁹ Postavi ga pred sveštenika Eleazara i pred svu zajednicu, i uvedi ga u službu u njihovoj prisutnosti.

²⁰ Zatim mu predaj deo svoje vlasti, da mu se pokorava sva izrailjska zajednica.

²¹ Onda ga postavi pred sveštenika Eleazara, a on će za njega tražiti savet od Gospoda putem Urima. Na njegovu zapovest neka on i sva izrailjska zajednica polaze i na njegovu zapovest neka dolaze.“

²² Mojsije učini kako mu je Gospod zapovedio. Uzeo je Isusa i postavio ga pred sveštenika Eleazara i pred svu zajednicu.

²³ Zatim je položio svoju ruku na njega u uveo ga u službu, kao što je Gospod rekao preko Mojsija.

28

Dnevni prinosi

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Zapovedi Izrailjcima i reci im: 'Pazite da prinosite moj prinos, hranu za moju paljenu žrtvu, moj ugodni miris, u vreme koje je određeno za njega.'

³ Reci im: 'Ovo je paljena žrtva koju ćete prinositi Gospodu: dnevno dva jagnjeta od godinu dana, bez mane, kao trajnu žrtvu svespalnicu.

⁴ Jedno jagnje prinesi ujutro, a drugo prinesi uveče.

⁵ Uz to, umešaj desetinu efe* brašna s četvrt hina† čistog, sveže iscedenog ulja.

⁶ To je trajna žrtva svespalnica ustanovljena na gori Sinaj, na ugodni miris – paljenu žrtvu Gospodu.

⁷ Žrtva izlivnica će biti četvrt hina žestokog pića za svako jagnje. Neka se žrtva izlivnica Gospodu izlije u Svetinji.

⁸ Drugo jagnje prinesi uveče. S njim prinesi istu žitnu žrtvu kao ujutro, i žrtvu izlivnicu na ugodni miris, paljenu žrtvu Gospodu.

Subotnje žrtve

⁹ Na subotnji dan prinesi dva jagnjeta od godinu dana, bez mane, dve desetine efe brašna umešenog sa uljem za žitnu žrtvu, i žrtvu izlivnicu koja ide uz nju.

¹⁰ To je žrtva svespalnica za svaku subotu, pored svakodnevne žrtve svespalnice i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

Mesečne žrtve

¹¹ Na početku vaših meseci prinesite žrtvu svespalnicu Gospodu: dva junca, dva ovna i sedam jaganjaca od godinu dana bez mane.

¹² Žitna žrtva uz svakog junca biće: tri desetine efe brašna umešenog s uljem. Žitna žrtva uz svakog ovna biće: dve desetine brašna umešenog s uljem.

¹³ Žitna žrtva uz svako jagnje biće: dve desetine brašna umešenog s uljem. To je žrtva svespalnica – paljena žrtva na ugodan miris Gospodu.

¹⁴ Žrtva izlivnica koja ide uz njih biće: pola hina‡ vina za svakog junca, jedna trećina hina§ vina za ovna, i jedna četvrtina hina* vina za jagnje. To je žrtva svespalnica za svaki novi mesec tokom meseci u godini.

* 28:5 Oko 1,6 kg. † 28:5 Oko 1 l. ‡ 28:14 Oko 2 l. § 28:14 Oko 1,3 l. * 28:14 Oko 1 l.

¹⁵ Uz svakodnevnu svespalnicu, neka se Gospodu prinosi jedan jarac kao žrtva za greh, uz žrtvu izlivnicu koja ide s njom.

Žrtve za Pashu

¹⁶ Prvoga meseca, četrnaestog dana u mesecu počinje Pasha Gospodnja.

¹⁷ A petnaestoga dana istog meseca je praznik. Jedite beskvasne hlebove sedam dana.

¹⁸ Prvoga dana održavajte sveti sabor; ne radite nikakvog svakodnevnog posla.

¹⁹ Kao paljenu žrtvu, svespalnicu, prinesite Gospodu dva junca, jednog ovna i sedam jaganjaca od godinu dana, bez mane.

²⁰ Žitna žrtva koja ide uz njih biće: tri desetine efe brašna umešenog s uljem za svakog junca, dve desetine za ovna,

²¹ a jednu desetinu prinesi za svakog od sedam jaganjaca.

²² Takođe, prinesi i jednog jarca, žrtvu za greh, da se izvrši otkupljenje za vas.

²³ Ovo prinosite pored jutarnje žrtve svespalnice koja se svakodnevno prinosi.

²⁴ Ovako ćete činiti svaki dan za sedam dana. To je paljena žrtva, ugodni miris Gospodu. Neka se to prinosi uz svakodnevnu žrtvu svespalnicu i uz žrtvu izlivnicu koja ide s njom.

²⁵ A sedmoga dana neka vam bude sveti sabor: ne radite nikakav posao.

Žrtve za praznik Sedmica

²⁶ Na dan prvina, prilikom vašeg praznika Sedmica, kad prinesete Gospodu žitnu žrtvu od nove žetve, održavajte sveti sabor. Ne radite nikakav svakodnevni posao!

²⁷ Za žrtvu svespalnicu na ugodan miris Gospodu prinesite dva junca, jednog ovna i sedam jaganjaca od godinu dana.

²⁸ Žitna žrtva koja ide uz njih biće: tri desetine efe brašna umešenog s uljem za svakog junca, dve desetine za ovna,

²⁹ a jednu desetinu za svakog od sedam jaganjaca;

³⁰ i jednog jarca, da se izvrši otkupljenje za vas.

³¹ Pored svakodnevne žrtve svespalnice, i žitne žrtve koja ide uz nju, prinesite uz nju i žrtvu izlivnicu. Neka vam budu bez mane.

29

Žrtve za praznik truba

¹ Prvog dana sedmog meseca održavajte sveti sabor. Ne radite nikakav svakodnevni posao. Neka vam to bude trubni dan.

² Tada prinesite kao žrtvu svespalnicu na ugodan miris Gospodu jednog junca, jednog ovna i sedam jaganjaca od godinu dana, bez mane.

³ Žitna žrtva koja ide za njih biće: tri desetine efe brašna umešenog s uljem za junca, dve desetine za ovna,

⁴ i jedna desetina za svakog od sedam jaganjaca;

⁵ i jednog jarca, da se izvrši otkupljenje za vas.

⁶ Pored mesečne žrtve svespalnice i žitne žrtve koja ide uz nju, i svakodnevne svespalnice i žitne žrtve koja ide uz nju, prinesite uz nju i propisanu žrtvu izlivnicu, na ugodan miris Gospodu.

Žrtve za praznik otkupljenja

⁷ Desetog dana, istog sedmog meseca, održavajte sveti sabor. Postite* i ne radite nikakav svakodnevni posao.

⁸ Tada prinesite kao žrtvu svespalnicu na ugodan miris Gospodu jednog junca, jednog ovna i sedam jaganjaca od godinu dana. Neka budu bez mane.

* **29:7** Doslovno: *Ponizite svoje duše, ili kako je Daničić preveo, Mučite duše svoje.*

⁹ Žitna žrtva koja ide uz njih biće: tri desetine efe brašna umešenog s uljem za junca, dve desetine za ovna,

¹⁰ a jedna desetina za svakog od sedam jaganjaca;

¹¹ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored žrtve otkupljenja za greh, svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz njih.

Žrtve za praznik Senica

¹² Petnaestog dana sedmog meseca održavajte sveti sabor. Ne radite nikakav svakodnevni posao. Praznik Gospodu proslavljajte sedam dana.

¹³ Kao žrtvu svespalnicu, paljenu žrtvu na ugodan miris Gospodu, prinesite trinaest junaca, dva ovna i četrnaest jaganjaca od godinu dana. Neka budu bez mane.

¹⁴ Žitna žrtva koja ide uz njih biće: tri desetine efe brašna umešenog s uljem za svakog od trinaest junaca, dve desetine za svakog ovna,

¹⁵ a jedna desetina za svakog od četrnaest jaganjaca;

¹⁶ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

¹⁷ Drugog dana prinesite: dvanaest junaca, dva ovna, četrnaest jaganjaca bez mane,

¹⁸ sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

¹⁹ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

²⁰ Trećeg dana prinesite: jedanaest junaca, dva ovna i četrnaest jaganjaca od godinu dana, bez mane,

²¹ sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

²² i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

²³ Četvrtog dana prinesite: deset junaca, dva ovna i četrnaest jaganjaca od godinu dana, bez mane,

²⁴ sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

²⁵ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

²⁶ Petog dana prinesite: devet junaca, dva ovna i četrnaest jaganjaca od godinu dana, bez mane,

²⁷ sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

²⁸ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

²⁹ Šestog dana prinesite: osam junaca, dva ovna i četrnaest jaganjaca od godinu dana, bez mane,

³⁰ sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

³¹ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

³² Sedmog dana prinesite: sedam junaca, dva ovna i četrnaest jaganjaca od godinu dana, bez mane,

³³ sa žitnom žrtvom i žrtvom izlivnicom, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

³⁴ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

³⁵ Osmog dana održavajte svečani sabor. Ne radite nikakav svakodnevni posao.

³⁶ Kao žrtvu svespalnicu, paljenu žrtvu na ugodni miris Gospodu, prinesite jednog junca, jednog ovna i sedam jaganjaca bez mane;

³⁷ žitnu žrtvu i žrtvu izlivnicu, prema propisanom broju junaca, ovnova i jaganjaca;

³⁸ i jednog jarca za žrtvu za greh, pored svakodnevne žrtve svespalnice, žitne žrtve koja ide uz nju i žrtve izlivnice koja ide uz nju.

³⁹ To prinosite Gospodu na svoje određene praznike, pored svojih zaveta i dobrovoljnih priloga, bilo da su to vaše žrtve svespalnice, žitne žrtve, žrtve izlivnice ili žrtve mira.”“

⁴⁰ Tako je Mojsije rekao Izrailjcima sve što mu je Gospod zapovedio.

30

Zaveti žena

¹ Mojsije reče glavarima plemena izrailjskog naroda: „Ovo je Gospod zapovedio:

² 'Ako neki čovek učini zavet Gospodu, ili položi zakletvu kojom se obaveže, neka ne pogazi svoju reč; neka učini ono što izađe iz njegovih usta.

³ Ako žena učini zavet Gospodu u svojoj mladosti, ili se obaveže zakletvom dok je u kući svoga oca,

⁴ pa njen otac sazna za njen zavet ili zakletvu kojom se obavezala, ali joj ne prigovori, tada svi njeni zaveti i svaka zakletva kojom se obavezala ostaju na snazi.

⁵ Ali ako joj otac to zabrani istog dana kad sazna, svi njeni zaveti i zakletve kojima se obavezala više ne važe. Gospod će joj oprostiti, jer joj je otac zabranio.

⁶ Ako se uda dok je pod zavetom, ili se obavezala nepromišljenom izjavom,

⁷ pa njen muž sazna za to, ali joj ne prigovori istog dana kad sazna, tada svi njeni zaveti i obećanja kojima se obavezala ostaju na snazi.

⁸ Ako joj se muž usprotivi istog dana kad sazna, on time poništava zavet, ili nepromišljenu izjavu kojom se obavezala. A Gospod će joj oprostiti.

⁹ Zavet udovice ili razvedene, sve čime se obavezala, i dalje je obavezuje.

¹⁰ Ako žena učini zavet dok je u kući svog muža, ili se obaveže obećanjem uz zakletvu,

¹¹ pa njen muž sazna za to, ali joj ne prigovori i ne zabrani joj, tada svi njeni zaveti i svako obećanje kojim se obavezala ostaju na snazi.

¹² Ali ako ih muž poništi istog dana kad sazna za njih, ništa što je prešlo preko njenih usana ne važi. Pošto ih je njen muž poništio, Gospod će joj oprostiti.

¹³ Svaki zavet i svaku zakletvu kojom se žena obaveže na neko samoodricanje, njen muž može da potvrdi ili poništi.

¹⁴ Ako dani prolaze, a muž joj ne prigovara, on potvrđuje sve njene zavete, ili sva obećanja kojima se obavezala. On ih je potvrdio, jer joj nije prigovorio istog dana kad je saznao za njih.

¹⁵ Ali ako ih poništi kasnije, pošto je već saznao za njih, sam će nositi njenu krivicu.”“

¹⁶ To su odredbe koje je Gospod dao Mojsiju za muža i njegovu ženu, i za oca i njegovu ćerku u njenoj mladosti, dok je u kući svoga oca.

31

Rat protiv Madijanaca

¹ Gospod reče Mojsiju:

² „Izvrši osvetu nad Madijancima zbog Izrailjaca. Potom ćeš se pridružiti svome narodu.”“

³ Mojsije reče narodu: „Naoružaj ljude među vama za rat, pa neka idu na Madijance da izvrše nad njima Gospodnju osvetu.

⁴ Pošalji u bitku po hiljadu ljudi iz svakog izrailjskog plemena.“

⁵ Tako je od Izrailjevih hiljada bilo okupljeno dvanaest hiljada ljudi naoružanih za rat, po hiljadu iz svakog plemena.

⁶ Mojsije ih je poslao u rat, po hiljadu iz svakog plemena, zajedno sa Finesom, sinom sveštenika Eleazara, koji je poneo sa sobom posvećeno posuđe i ratne trube.

⁷ Oni su zaratili protiv Madijana, baš kako je Gospod zapovedio Mojsiju i pobili mu sve muškarce.

⁸ Pored ostalih pobili su i madijanske careve Evija, Rekema, Sura, Ora i Revu – pet madijanskih careva. Mačem su pogubili i Valama, sina Veorovog.

⁹ Izrailjci su sa sobom povelili madijanske žene i decu, i zaplenili svu njihovu stoku, sva njihova stada i sva njihova dobra,

¹⁰ a sve njihove gradove po kojima su živeli spalili ognjem.

¹¹ Onda su uzeli plen i sve što je bilo oduzeto, i ljude i stoku,

¹² pa su roblje, oduzeto i plen doveli Mojsiju, svešteniku Eleazaru i svoj Izrailjevoj zajednici u tabor na moavskim poljanama, kod Jordana, nasuprot Jerihonu.

¹³ Mojsije, sveštenik Eleazar i svi knezovi zajednice pođu im u susret izvan tabora.

¹⁴ Mojsije se razbesneo na vojvode, na zapovednike hiljada i stotina, koji su se vraćali iz rata.

¹⁵ Mojsije im reče: „Zar ste ostavili u životu sve žene?

¹⁶ A baš su one, na Valamov nagovor, navele Izrailjce da se iznevere Gospodu u slučaju Fegora, pa je Gospodnju zajednicu pogodila pošast!

¹⁷ Stoga sad pobijte svu mušku decu i svaku ženu koja je spavala sa muškarcem.

¹⁸ Ipak, poštedite za sebe svaku mladu devojkicu koja nije spavala sa muškarcem.

¹⁹ Svaki od vas koji je ubio nekoga ili je dotakao ubijenog, neka logoruje sedam dana izvan tabora. Očistite sebe i svoje robove trećega i sedmoga dana.

²⁰ Neka se očisti i svako ruho, svaki kožni predmet, svaki predmet načinjen od kozje dlake, i svaki predmet od drveta.“

²¹ A sveštenik Eleazar reče ratnicima koji su išli u bitku: „Ovo je odredba Zakona koji je Gospod dao Mojsiju:

²² zlato, srebro, bronzu, gvožđe, kalaj i olovo,

²³ sve što je otporno na vatru, neka se propusti kroz vatru i biće čisto. Ipak, neka se očisti i vodom očišćenja. A sve što nije otporno na vatru propustite kroz vodu.

²⁴ Sedmoga dana operite svoju odeću i bićete čisti. Potom se vratite u tabor.“

Podela plena

²⁵ Gospod reče Mojsiju:

²⁶ „Ti, sveštenik Eleazar i glavari otačkih domova zajednice, izvršite popis plena, ljudi i stoke.

²⁷ Zatim podeli plen između ratnika koji su išli u bitku i cele zajednice.

²⁸ Od ratnika koji su išli u bitku odvoj deo za Gospoda: jednu glavu od svakih pet stotina, kako od ljudi tako od krupne stoke, magaraca i ovaca.

²⁹ Uzmite to od njihove polovine i dajte to svešteniku Eleazaru za prinos Gospodu.

³⁰ A od polovine plena Izrailjaca uzmi jednu glavu od svakih pet stotina, kako od ljudi tako od krupne stoke, magaraca, ovaca – od svake stoke – i daj ih Levitima, koji su zaduženi za službu u Prebivalištu Gospodnjem.“

³¹ Mojsije i Eleazar učine kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

³² Plena što je ostao od oduzetog koje je zaplenila vojska bilo je: šest stotina sedamdeset pet hiljada ovaca,

³³ sedamdeset dve hiljade grla goveda,

³⁴ šezdeset jedna hiljada magaraca,
³⁵ i trideset dve hiljade ljudskih duša – žena koje nisu spavale sa muškarcem.
³⁶ Dakle, polovina dela vojske koja je išla u bitku bila je:

tri stotine trideset sedam hiljada pet stotina grla sitne stoke.

³⁷ Deo za Gospoda od sitne stoke bio je šest stotina sedamdeset pet ovaca.

³⁸ Bilo je trideset šest hiljada goveda, od kojih je Gospodnji deo bio sedamdeset dva grla;

³⁹ magaraca je bilo trideset hiljada pet stotina, od kojih je Gospodnji deo bio šezdeset jedno grlo;

⁴⁰ i šesnaest hiljada ljudskih duša, od kojih je Gospodnji deo bio trideset dve duše.

⁴¹ Mojsije je predao svešteniku Eleazaru deo, prinos za Gospoda, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁴² Polovina dela Izrailjaca koju je Mojsije odvojio od ljudi koji su ratovali –

⁴³ polovina koja je pripala zajednici, iznosila je: tri stotine trideset sedam hiljada pet stotina grla sitne stoke,

⁴⁴ trideset šest hiljada goveda,

⁴⁵ trideset hiljada pet stotina magaraca,

⁴⁶ i šesnaest hiljada ljudskih duša.

⁴⁷ Od te polovine, koja je pripala Izrailjcima, Mojsije je uzeo po jedno od pedeset, i od ljudi i od stoke, i dao Levitima koji su bili zaduženi za službu u Prebivalištu Gospodnjem, kao što mu je Gospod zapovedio.

⁴⁸ Tada su Mojsiju pristupili vojni zapovednici nad hiljadama, knezovi nad hiljadama i stotinama,

⁴⁹ i rekli mu: „Tvoje sluge su izvršile popis ratnika koji su bili pod našim vodstvom, i nijedan od nas ne nedostaje.

⁵⁰ A mi smo doneli prinos Gospodu, šta je već ko našao, predmete od zlata, narukvice i grivne, prstenje, naušnice i ogrlice, da se izvrši otkupljenje za nas pred Gospodom.“

⁵¹ Mojsije i Sveštenik Eleazar su uzeli od njih zlato, sav taj nakit.

⁵² Svega zlata, žrtve dizanice koju su prineli Gospodu bilo je šesnaest hiljada sedam stotina pedeset šekela*.

⁵³ A vojnici su zadržali za sebe što su zaplenili.

⁵⁴ Potom su Mojsije i sveštenik Eleazar uzeli zlato od knezova nad hiljadama i stotinama i doneli ga u Šator od sastanka, kao spomen Izrailjcima pred Gospodom.

32

Osvajanje i podela oblasti istočno od Jordana

¹ A Ruvimovci i Gadovci su imali silno mnoštvo stoke. Kad su Ruvimovci i Gadovci videli da je oblast Jazira i Galada pogodno mesto za stoku,

² došli su k Mojsiju, svešteniku Eleazaru i knezovima zajednice i rekli:

³ „Atarot, Devon, Jazir, Namra, Esevon, Elealija, Sevama, Navav i Veana,

⁴ zemlja koju je Gospod pokorio pred izrailjskom zajednicom je pogodna zemlja za stoku, a tvoje sluge imaju stoku.“

⁵ Oni nastaviše: „Ako smo stekli naklonost pred tobom, neka se ova zemlja da tvojim slugama u posed. Ne vodi nas preko Jordana.“

⁶ Mojsije odgovori Gadovcima i Ruvimovcima: „Zar da vaša braća idu u rat, a vi da ostanete ovde?

⁷ Zašto odvrćate Izrailjce od prelaska u zemlju koju im je dao Gospod?

* 31:52 Oko 200 kg.

⁸ Tako su postupili i vaši očevi kad sam ih poslao iz Kadis-Varnije da izvide zemlju.

⁹ I kad su otišli do potoka Eshola i videli zemlju, odvratili su Izrailjce od ulaska u zemlju koju im je dao Gospod.

¹⁰ Tog dana je Gospod planuo gnevom i zakleo se govoreći:

¹¹ 'Nijedan od ljudi od dvadeset godina pa naviše koji su izašli iz Egipta, neće videti zemlju za koju sam se zakleo njihovim precima Avrahamu, Isaku i Jakovu, jer me nisu verno sledili,

¹² osim Kenezejca Haleva, sina Jefonijinog, i Isusa, sina Navinovog, zato što su verno sledili Gospoda.'

¹³ Međutim, Gospod je planuo gnevom na Izrailj, pa je učinio da četrdeset godina lutaju po pustinji, dok nije pomro sav taj naraštaj koji je činio zlo pred Gospodom.

¹⁴ A sada ste, porode grešnički, stupili na mesto svojih predaka da još više navučete na Izrailja plamteći gnev Gospodnji.

¹⁵ Ako se odvratite od njega, on će ih i dalje ostaviti u pustinji; tako ćete upropastiti sav ovaj narod."

¹⁶ A oni mu pristupiše i rekoše: „Podigli bismo ovde samo obore za našu stoku i gradove za naše žene i decu,

¹⁷ ali ćemo se naoružati i hitro stati na čelo Izrailjaca, dok ih ne dovedemo na njihovo mesto. A naše žene i deca neka ostanu u utvrđenim gradovima zbog stanovnika ove zemlje.

¹⁸ Svojim se domovima nećemo vraćati sve dok svaki Izrailjac ne primi svoj deo u nasledstvo.

¹⁹ Ipak, mi nećemo primiti svoj deo u nasledstvo sa njima, tamo s one strane Jordana i dalje, pošto nam je nasledstvo pripalo na ovoj, istočnoj strani Jordana."

²⁰ Mojsije im reče: „Ako održite reč – ako naoružani pođete u rat pred Gospodom,

²¹ te svaki od vas naoružan pređe preko Jordana pred Gospodom, dok on ne istera ispred sebe svoje neprijatelje,

²² i dok zemlja ne bude pokorena pred Gospodom, onda se možete vratiti, pa ćete biti rešeni krivice pred Gospodom i pred Izrailjcima. Tada će vam ova zemlja pripasti u nasledstvo pred Gospodom.

²³ Ali ako ne uradite tako, zgrešićete protiv Gospoda. Znajte da ćete ispaštati za svoj greh.

²⁴ Podignite gradove za svoje žene i decu i torove za svoje ovce, ali uradite što ste obećali."

²⁵ Gadovci i Ruvimovci odgovoriše Mojsiju: „Tvoje sluge će učiniti kao što naš gospodar zapoveda.

²⁶ Naša deca i žene, naša stada i stoka ostaće tamo u galadskim gradovima,

²⁷ a tvoje sluge, svi koji su naoružani za rat, preći će da ratuju pred Gospodom, kao što naš gospodar kaže."

²⁸ Zatim je Mojsije radi njih izdao zapovest svešteniku Eleazaru, Isusu, sinu Navinovom i glavarima otačkih domova Izrailjevih plemena.

²⁹ Mojsije im reče: „Ako Gadovci i Ruvimovci, svi ljudi naoružani za rat, pređu s vama preko Jordana ispred Gospoda, i zemlja bude pokorena pred vama, vi ćete im dati galadsku zemlju u posed.

³⁰ Ukoliko njihovi ljudi ne pređu naoružani s vama, neka prime svoj posed među vama u hananskoj zemlji."

³¹ Gadovci i Ruvimovci odgovore: „Učinićemo onako kako je Gospod rekao tvojim slugama.

³² Preći ćemo pod oružjem pred Gospodom u hanansku zemlju, ali ćemo zadržati nasledstvo u našem posedu s ove strane Jordana."

³³ Zatim je Mojsije dodelio Gadovcima, Ruvimovcima i polovini plemena Manasije, Josifovog sina, carstvo amorejskog cara Sihona, i carstvo vasanskog cara Oga, zemlju sa gradovima unutar njenih granica, i okolne oblasti.

³⁴ Gadovci su podigli Devon, Atarot, Aroir.

³⁵ Atarot-Sofan, Jazir, Jogveju,

³⁶ utvrđene gradove Vet-Nimru i Vet-Aran, i torove za ovce.

³⁷ Ruvimovci su sagradili Esevon, Elealiju, Kirijatajim,

³⁸ Navav i Val-Meon, kojima su promenili imena, i Sivmu; gradovima koje su sagradili dali su drugačija imena.

³⁹ Potomci Mahira, sina Manasijinog, su otišli u Galad, osvojili ga i isterali iz njega Amorejce koji su bili u njemu.

⁴⁰ Mojsije je dao Galad Mahiru, sinu Manasijinom, koji se naselio u njemu.

⁴¹ Manasijin sin Jair je otišao i osvojio njihova sela, koje je prozvao „Jairova sela“.

⁴² Zatim je Novah otišao i osvojio Kenat sa njegovim naseljima, i prozvao ga Novah po svom imenu.

33

Postaje Izrailjaca po izlasku iz Egipta

¹ Ovo su postaje Izrailjaca, kada su izašli iz Egipta po svojim odredima pod vodstvom Mojsija i Arona.

² Mojsije je popisao mesta njihovog polaska od postaje do postaje, kako je zapovedio Gospod. Ovo su njihove postaje prema polaznim tačkama:

³ Krenuli su iz Ramese prvog meseca petnaestog dana. Dan posle Pashe, Izrailjci su pobedonosno izašli naočigled svih Egipćana,

⁴ dok su Egipćani sahranjivali sve svoje prvorodence, koje je Gospod pobio među njima. A Gospod je izvršio pravdu i nad njihovim bogovima.

⁵ Izrailjci su krenuli iz Ramese i ulogorili se u Sokotu.

⁶ Krenuli su iz Sokota i ulogorili se u Etamu, koji je na rubu pustinje.

⁷ Krenuli su iz Etama, skrenuli prema Pi-Hahirotu, koji je nasuprot Vel-Sefona, i ulogorili se pred Migdolom.

⁸ Krenuli su iz Irota, pa su sredinom mora prešli u pustinju. Zatim su išli tri dana preko pustinje Etama i ulogorili se u Mari.

⁹ Otišli su iz Mare i došli u Elim, gde je bilo dvanaest studenaca i sedamdeset palminih stabala, i tamo se ulogorili.

¹⁰ Krenuli su iz Elima i ulogorili se kod Crvenog mora.

¹¹ Zatim su otišli od Crvenog mora i ulogorili se u pustinji Sin.

¹² Otišli su iz pustinje Sin i ulogorili se u Dafaki.

¹³ Otišli su iz Dafake i ulogorili se u Elusi.

¹⁴ Otišli su iz Eluse i ulogorili se u Rafidinu, gde nije bilo vode da narod pije.

¹⁵ Otišli su iz Rafidina i ulogorili se u Sinajskoj pustinji.

¹⁶ Kad su otišli iz Sinajske pustinje ulogorili su se u Kivrot-Atavi.

¹⁷ Otišli su iz Kivrot-Atave i ulogorili se u Asirotu.

¹⁸ Otišli su iz Asirota i ulogorili se u Ratami.

¹⁹ Otišli su iz Ratame i ulogorili se u Rimon-Faresu.

²⁰ Otišli su iz Rimon-Faresa i ulogorili se u Livni.

²¹ Otišli su iz Livne i ulogorili se u Resi.

²² Otišli su iz Rese i ulogorili se u Kelati.

²³ Otišli su iz Kelate i ulogorili se kod gore Safera.

²⁴ Otišli su od gore Safera i ulogorili se u Haradi.

- ²⁵ Otišli su iz Harade i ulogorili se u Makelotu.
²⁶ Otišli su iz Makelota i došli u Katati.
²⁷ Otišli su iz Katate i ulogorili se u Tarati.
²⁸ Otišli su iz Tarate i ulogorili se u Meteki.
²⁹ Otišli su iz Meteke i ulogorili se u Asmoni.
³⁰ Otišli su iz Asmone i ulogorili se u Moserotu.
³¹ Otišli su iz Moserota i ulogorili se u Vene-Jakane.
³² Otišli su iz Vene-Jakane i ulogorili se u Hor-Gadgadi.
³³ Otišli su iz Hor-Gadgade i ulogorili se u Jotvati.
³⁴ Otišli su iz Jotvate i ulogorili se u Evroni.
³⁵ Otišli su iz Evrone i ulogorili se u Esion-Geveru.
³⁶ Otišli su iz Esion-Gevera i ulogorili se u pustinju Cin, to jest u Kadisu.
³⁷ Otišli su iz Kadisa i ulogorili se kod gore Or, na kraju edomske zemlje.
³⁸ Tada se sveštenik Aron popeo na goru Or po Gospodnjoj zapovesti i umro tamo, prvog dana petog meseca, u četrdesetoj godina po izlasku Izrailjaca iz Egipta.
³⁹ Aronu je bilo stotinu dvadeset tri godine kad je umro na gori Or.
⁴⁰ A car Arada, Hananac, koji je živio u Negevu hananskom, čuo je o dolasku Izrailjaca.
⁴¹ Zatim su otišli od gore Ora i ulogorili se u Salmonu.
⁴² Otišli su iz Salmona i ulogorili se u Finonu.
⁴³ Otišli su iz Finona i ulogorili se u Ovotu.
⁴⁴ Otišli su iz Ovota i ulogorili se kod Ije-Avarima, na području Moava.
⁴⁵ Otišli su iz Ije-Avarima i ulogorili se u Devon-Gadu.
⁴⁶ Otišli su iz Devon-Gada i ulogorili se u Gelmon-Devlataimu.
⁴⁷ Otišli su iz Gelmon-Devlataima i ulogorili se kod avarimskih gora, pred Navavom.
⁴⁸ Otišli su iz avarimskih gora i ulogorili se na moavskim poljanama, kraj Jordana, kod Jerihona.
⁴⁹ Tako su logorovali kraj Jordana, na moavskim poljanama, od Vet-Jesimota pa sve do Avel-Sitima.
⁵⁰ Tamo, na moavskim poljanama, kraj Jordana kod Jerihona, Gospod reče Mojsiju:
⁵¹ „Govori Izrailjcima i reci im: 'Kad preko Jordana pređete u hanansku zemlju,
⁵² isterajte pred sobom sve stanovnike zemlje. Uništite sve njihove kipove, zatrite sve njihove livene idole, i razorite sve njihove uzvišice.
⁵³ Zauzmite zemlju i nastanite se u njoj, jer sam je vama dao u posed.
⁵⁴ Zemlju podelite žrebom prema svojim porodicama. Većoj dajte veće nasledstvo a manjoj dajte manje nasledstvo. I šta kome žreb odredi to neka mu bude. Primićete nasledstvo prema otačkim plemenima.
⁵⁵ Ali ako ne isterate pred sobom stanovnike zemlje, oni koje ostavite biće vam iverje u očima i trnje u bokovima; oni će vas kinjiti u zemlji u kojoj živite.
⁵⁶ A ono što sam naumio da učinim njima, to ću učiniti vama.”

34

Plemenske granice

- ¹ Gospod reče Mojsiju:
² „Zapovedi Izrailjcima i reci im: 'Kad uđete u hanansku zemlju, zemlja koja vam je pripala u posed imaće ove granice:
³ Južni deo će vam se protezati od pustinje Cin uz Edom. Južna granica će vam se protezati s ruba Mrtvog mora na istoku,

⁴ pa će zavijati na jug prema Akravimskoj uzvišici, ići prema Cinu, nastavljati se južno od Kadis-Varnije, izbiti na Asar-Adar i prelaziti preko Asemone.

⁵ Granica će, zatim, od Asemone skrenuti prema Egipatskom potoku i izbiti na more.

⁶ Zapadna granica će vam biti Veliko more; to neka vam bude zapadna granica.

⁷ Ovo će vam biti severna granica: omeđite je od Velikog mora pa do gore Ora.

⁸ Od gore Ora omeđite sebi granicu do Levo-Amata, a kraj granice neka bude Sedad.

⁹ Neka se granica pruža do Zefrona, a kraj neka joj bude kod Asar-Enana. Neka vam to bude severna granica.

¹⁰ Zatim omeđite sebi granicu od Asar-Enana do Sefama.

¹¹ Od Sefama granica će se spuštati prema Rivli istočno od Ajina, i nastaviti da se spušta dok ne dođe do istočne obale jezera Hineret.

¹² Zatim će se granica spuštati na Jordan i završavati na Mrtvom moru.

To će biti vaša zemlja sa granicama koje je okružuju.“

¹³ Mojsije zapovedi Izrailjcima: „Ovo je zemlja koju ćete žrebom naslediti, za koju je Gospod zapovedio da je dobije devet i po plemena.

¹⁴ Naime, otački domovi potomaka Ruvimovog plemena, otački domovi potomaka Gadovog plemena, već su primili svoje nasledstvo. Svoje nasledstvo je primila i polovina Manasijinog plemena.

¹⁵ Dva i po plemena su uzeli svoje nasledstvo s druge strane Jordana, nasuprot Jerihona, s istočne strane.“

¹⁶ Gospod reče Mojsiju:

¹⁷ „Ovo su imena ljudi koji će vam podeliti zemlju: sveštenik Eleazar i Isus, sin Navinov.

¹⁸ Uzmi i po jednog kneza iz svakog plemena da raspodeljuju zemlju.

¹⁹ Ovo su imena tih ljudi:

Halev, sin Jefonijin, iz Judinog plemena;

²⁰ Samuilo, sin Amijudov, iz plemena Simeunovih potomaka;

²¹ Eldad, sin Haslonov, iz Venijaminovog plemena;

²² knez Vukija, sin Jeklinov, iz plemena Danovih potomaka.

²³ Od Josifovih potomaka: knez Anilo, sin Ufidov, iz plemena Manasijinih potomaka;

²⁴ knez Kemuilo, sin Saftanov, iz plemena Jefremovih potomaka;

²⁵ knez Elisafan, sin Farnahov, iz plemena Zavulonovih potomaka;

²⁶ knez Faltilo, sin Ozainov, iz plemena Isaharovih potomaka;

²⁷ knez Ahijud, sin Selemijin, iz plemena Asirovih potomaka;

²⁸ i knez Fadailo, sin Amijudov, iz Neftalimovog plemena.“

²⁹ Ovima je Gospod zapovedio da raspodele nasledstvo Izrailjcima u hananskoj zemlji.

35

Levitski gradovi

¹ Gospod reče Mojsiju na moavskim poljanama kod Jordana nasuprot Jerihona:

² „Zapovedi Izrailjcima neka od svog nasledstva koje poseduju daju Levitima gradove da u njima žive. Daj Levitima i pašnjake koji okružuju gradove.

³ Gradovi u kojima će živeti neka budu njihovi, a pašnjaci neka budu za njihovu stoku i sve njihove životinje.

⁴ Neka pašnjaci oko gradova koje ćeš dati Levitima, budu hiljadu lakata* udaljeni od gradskog zida, svuda unaokolo.

⁵ Izvan grada izmeri dve hiljade lakata na istočnoj strani grada, dve hiljade lakata na južnoj strani, dve hiljade lakata na zapadnoj strani i dve hiljade lakata† na severnoj strani, tako da grad bude u sredini. To neka im pripadne kao gradski pašnjaci.

Gradovi-utočišta

⁶ Od gradova koje ćete dati Levitima, šest će biti gradovi-utočišta, gde ćete dozvoliti ubici da pobjegne. Uz njih dodajte još četrdeset dva grada.

⁷ Neka bude ukupno četrdeset osam gradova, sa njihovim pašnjacima, koje ćete dati Levitima

⁸ Kad dajete gradove od poseda Izrailjaca, od većih plemena uzmite više, a od manjih uzmite manje. Neka svako pleme ustupi nešto gradova Levitima prema obimu nasledstva koje je primilo.“

⁹ Gospod reče Mojsiju:

¹⁰ „Govori Izrailjcima i reci im: 'Kad preko Jordana pređete u hanansku zemlju,

¹¹ odvojte sebi gradove za gradove-utočišta, gde će pobeći neko ko nehotice ubije čoveka.

¹² Neka vam ti gradovi budu utočišta od osvetnika, da ubica ne bi umro pre nego što stane na sud pred zajednicu.

¹³ Od gradova koje ćete dati, šest će vam biti gradovi-utočišta.

¹⁴ Za gradove-utočišta dajte tri grada s druge strane Jordana, a tri grada u hananskoj zemlji.

¹⁵ Neka ovih šest gradova služe kao utočišta Izrailjcima, strancu i došljaku, gde će pobeći svako ko je nehotice ubio nekoga.

¹⁶ Ali ako neko udari koga gvozdеном alatkom, te on umre, on je ubica; neka se ubica svakako pogubi.

¹⁷ Ako neko udari koga kamenom iz ruke od koga se može poginuti, i taj umre, on je ubica; neka se ubica svakako pogubi.

¹⁸ Ako neko udari koga drvenim predmetom iz ruke od koga se može poginuti, i taj umre, on je ubica; neka se ubica svakako pogubi.

¹⁹ Krvni osvetnik mora lično da ubije ubicu. Kada ga sretne neka ga ubije.

²⁰ Ako neko iz mržnje, namerno, baci nešto na koga, pa ga ubije,

²¹ ili iz neprijateljstva rukom udari koga, pa on umre, neka taj što ga je udario bude svakako pogubljen; ubica je. Neka krvni osvetnik pogubi ubicu kada ga sretne.

²² Ali ako ga slučajno gurne bez neprijateljstva, ili ako nehotice baci nešto na njega,

²³ ili, ne videći ga, slučajno ispusti na njega kakav kamen koji može da usmrti, pa on umre, a pritom mu nije bio neprijatelj, niti je nameravao da mu naudi,

²⁴ tada neka zajednica, prema ovim propisima, prosudi između onoga koji je usmrtio i osvetnika.

²⁵ Neka zajednica izbavi ubicu iz ruku krvnog osvetnika, i neka ga vrati u grad-utočište u koji je pobjegao. Neka ostane u njemu do smrti Prvosveštenika, koji je bio pomazan svetim uljem.

²⁶ Ako ubica stupi izvan granice grada-utočišta u koji je pobjegao,

²⁷ a krvni osvetnik naiđe na njega izvan granice njegovog grada-utočišta, pa krvni osvetnik ubije ubicu, neće biti kriv za prolivenu krv.

²⁸ Naime, ubica mora da ostane u gradu-utočištu do smrti Prvosveštenika. Posle smrti Prvosveštenika ubica može da se vrati u zemlju gde ima posed.

²⁹ Ovo su uredbe i propisi za vas i vaše naraštaje u svim vašim mestima.

* 35:4 Oko 500 m. † 35:5 Oko 1 km.

³⁰ Ko god ubije čoveka neka se pogubi na svedočanstvo svedoka. Niko ne može da bude osuđen na smrt na osnovu svedočanstva jednog svedoka.

³¹ Ne primajte otkupninu za život ubice koji je kriv za smrt; on mora svakako da se pogubi.

³² Ne primajte otkupninu ni za onoga koji je pobjegao u svoj grad-utočište, da bi se vratio i živio u zemlji pre smrti Prvosveštenika.

³³ Ne oskrnavljujte zemlju u kojoj živite, jer krv oskrnavljuje zemlju. Nikakvo otkupljenje se ne može izvršiti za zemlju na kojoj je prolivena krv, osim krvlju onoga koji ju je prolio.

³⁴ Ne oskrnavljujte zemlju u kojoj živite, i gde ja prebivam; jer ja, Gospod, prebivam među Izrailjcima.”

36

Udaja naslednica

¹ Glavari otačkih domova porodica potomaka Galada, sina Mahirovog, sina Manasijinog, iz rodova Josifovih potomaka, pristupe i obrate se Mojsiju i knezovima, glavarima otačkih domova Izrailjaca.

² Rekli su: „Gospod je zapovedio mome gospodaru da se Izrailjcima žrebom podeli nasledstvo. Gospod je takođe zapovedio mome gospodaru da se nasledstvo našeg brata Salpada da njegovim ćerkama.

³ Međutim, ako se one udaju za nekoga iz drugog izrailjskog plemena, njihov deo nasledstva biće otuđen od nasledstva naših predaka i biti pripojen nasledstvu drugog plemena u koje se udaju. Tako će nam se oduzeti deo nasledstva koje nam je dodeljeno.

⁴ A kad Izrailjcima dođe oprosna godina, onda će njihov deo nasledstva preći u nasledstvo plemena u koje se udaju. Tako će njihov deo nasledstva biti otuđen od nasledstva naših predaka.”

⁵ Tada je Mojsije, prema Gospodnjoj reči, zapovedio Izrailjcima: „Istina je što potomci Josifovog plemena kažu.

⁶ Ovo je reč koju Gospod zapoveda za Salpadove ćerke: 'One mogu da se udaju za koga hoće, pod uslovom da se udaju u porodicu iz plemena svoga oca.

⁷ Nasledstvo Izrailjaca se ne može prenositi s plemena na pleme; neka svi Izrailjci zadrže nasledstvo svojih otačkih plemena.

⁸ Svaka ćerka koja nasledi deo u jednom od izrailjskih plemena mora da se uda u porodicu iz plemena svoga oca, kako bi svaki Izrailjac zadržao u posedu nasledstvo svojih otaca.

⁹ Nasledstvo se ne može prenositi s plemena na pleme, jer sva izrailjska plemena moraju da zadrže svoje nasledstvo.”

¹⁰ Salpadove ćerke su uradile onako kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

¹¹ Mala, Tersa, Egla, Melha i Nuja, Salpadove ćerke, udale su se za sinove svojih stričeva,

¹² i tako postale žene Manasijinih sinova, Josifovih potomaka; pa je nasledstvo ostalo u plemenu porodice njihovog oca.

¹³ Ovo su zapovedi i propisi koje je Gospod preko Mojsija dao Izrailjcima na moavskim poljanama nasuprot Jordana, blizu Jerihona.

Ponovljeni Zakon ili Peta knjiga Mojsijeva

Uvod

¹ Ovo su reči koje je Mojsije izgovorio svem Izrailju s one strane Jordana, u pustinji u Aravi* nasuprot Sufu, između Farana i Tofela, Lavana, Asirota i Di Zahava.

² A od Horiva do Kadis-Varnije preko gore Sir ima jedanaest dana hoda.

³ Četrdesete godine prvoga dana jedanaestoga meseca, Mojsije je rekao Izrailjcima sve što mu je Gospod zapovedio da im kaže.

⁴ Nakon što je porazio amorejskog cara Sihona koji je vladao u Esevonu i vasanskog cara Oga koji je vladao u Astarotu u Edrajinu,

⁵ s one strane Jordana, u zemlji moavskoj, Mojsije je počeo da objašnjava ovaj Zakon. Govorio je:

⁶ „Gospod, naš Bog, rekao nam je na Horivu: 'Dosta ste boravili na ovoj gori.

⁷ Zaputite se u gorski kraj Amorejaca i svih njihovih suseda, u Aravu, u gorje, u ravnicu† i Negev, u Primorje, u zemlju Hananaca, i u Livan sve do velike reke, reke Eufrata.

⁸ Pogledajte! Predao sam vam ovu zemlju. Idite i zauzmite tu zemlju za koju se Gospod zakleo vašim ocima Avrahamu, Isaku i Jakovu, da će je dati njima i njihovom potomstvu posle njih.'

Postavljenje vođa

⁹ U to vreme sam vam rekao: 'Ne mogu sam upravljati vama.

¹⁰ Gospod vas je toliko umnožio da vas je danas kao zvezda na nebu.

¹¹ Gospod, Bog vaših otaca, neka vas umnoži hiljadu puta više! Neka vas blagoslovi, kao što vam je obećao!

¹² Kako bih, inače, ja sam mogao da nosim vaš teret, vaša bremena i sporove?

¹³ Izaberite sebi iz svakoga plemena ljude mudre, razumne i iskusne da vam ih postavim za glavare.'

¹⁴ A vi ste mi odgovorili: 'Dobro je to što si rekao da ćeš učiniti!'

¹⁵ Tada sam uzeo glavare plemena, ljude mudre i iskusne, pa sam ih postavio vama za glavare, za zapovednike jedinica od hiljadu, stotinu, pedeset i deset, i za plemenske zapovednike.

¹⁶ U to vreme sam zapovedio vašim sudijama: 'Saslušajte svoju braću i sudite pravedno kad neko ima spor sa svojim sunarodnikom, ili sa strancem.

¹⁷ Ne budite pristrani u suđenju, nego saslušavajte kako malog, tako velikog. Ne plašite se nikoga, jer sud pripada Bogu. Ako je spor suviše težak za vas, donesite ga meni da čujem.'

¹⁸ U to vreme sam vam zapovedio sve što imate da činite.

Poslanje uhoda

¹⁹ Zatim smo otišli s Horiva, pa smo prešli svu onu veliku i zastrašujuću pustinju koju ste videli na putu prema gorskom kraju Amorejaca, kako nam je zapovedio Gospod, naš Bog. Tako smo došli u Kadis-Varniju.

²⁰ Ja sam vam tada rekao: 'Došli ste u gorski kraj Amorejaca, koji vam daje Gospod, Bog vaš.

* 1:1 Arava, ili poljana, pustinjska ravnica. † 1:7 Sefela.

²¹ Vidi, Gospod, Bog tvoj, predao ti je ovu zemlju. Uspni se i osvoji je, kao što ti je rekao Gospod, Bog tvojih otaca. Ne boj se i ne strahuj!

²² Tada ste mi svi vi pristupili i rekli: 'Hajde da pošaljemo ljude ispred nas da izvide zemlju i donesu nam izveštaj o putu kojim ćemo ići i gradovima u koje ćemo doći.'

²³ Ovaj predlog mi se dopao. Zato sam odabrao između vas dvanaestoricu ljudi, iz svakog plemena po jednog.

²⁴ Oni su krenuli, uspeli se u gorje, te došli u dolinu Eshol i izvideli je.

²⁵ Onda su poneli u svojim rukama plodove te zemlje, pa su se spustili k nama i doneli nam izveštaj. Rekli su: 'Zemlja koju nam Gospod daje je dobra.'

Pobuna protiv Gospoda

²⁶ Međutim, vi niste hteli da pođete gore, nego ste se pobunili protiv naredbe Gospoda, svoga Boga.

²⁷ Gundali ste u svojim šatorima i govorili: 'Gospod nas mrzi! Izveo nas je iz Egipta da nas preda Amorejcima u ruke, kako bi nas istrebili.'

²⁸ Kuda da idemo? Naša braća su napunila naše srce strahom, govoreći: „taj narod je veći i viši rastom od nas, a gradovi su im ogromni i opasani zidinama do nebesa. I Enakovce smo tamo videli!“

²⁹ Tada sam vam rekao: 'Ne strahujte! Ne bojte ih se!

³⁰ Gospod, Bog vaš, koji ide pred vama, ratovaće za vas, kao što je to činio u Egiptu na vaše oči.

³¹ U pustinji si video da te je Gospod, Bog tvoj, nosio kao što otac nosi svoga sina tokom celog puta koji ste prevalili sve dok niste došli do ovog mesta.'

³² Ali i pored toga niste se pouzdali u Gospoda, Boga svoga,

³³ koji ide pred vama da vam potraži mesto za taborovanje – noću u ognju da vidite put na koji ste krenuli, a danju u oblaku.

³⁴ Kad je Gospod čuo šta ste rekli, razgnevio se i zakleo:

³⁵ 'Nijedan od ovih ljudi iz ovog zlog naraštaja neće videti dobru zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati vašim ocima,

³⁶ osim Haleva, sina Jefonijina. On će je videti! Njemu i njegovim sinovima ću dati zemlju u koju je stupio, zato što se potpuno pouzdao u Gospoda.'

³⁷ Zbog vas se Gospod razgnevio i na mene, pa je rekao: 'Ni ti nećeš ući tamo!

³⁸ Isus, sin Navinov, koji stoji pred tobom, ući će tamo. Ohrabri ga, jer će on uvesti Izrailja da primi zemlju u posed.

³⁹ A vaša deca, za koju ste rekli da će postati plen, oni će ući tamo. Njima ću dati da zauzmu zemlju.

⁴⁰ Vi, pak, krenite natrag i idite u pustinju prema Crvenom moru.'

⁴¹ Vi ste mi odgovorili: 'Zgrešili smo Gospodu. Krenućemo gore i ratovati kako je zapovedio Gospod, Bog naš.' Svaki čovek je pripasao svoje oružje misleći da je lako uspeti se u gorski kraj.

⁴² Tada mi je Gospod rekao: 'Reci im: „Ne penjite se i ne ratujte, jer neću biti među vama; inače ćete biti potučeni od svojih neprijatelja!“

⁴³ Ja sam vam to rekao, ali vi niste poslušali. Pobunili ste se protiv onoga što je Gospod rekao, pa ste se pripasali i uspeli u gorje.

⁴⁴ Tada su izašli Amorejci koji žive u gorju i presreli vas goneći vas kao pčele. Tukli su vas od Sira do Orme.

⁴⁵ Onda ste se vratili i plakali pred Gospodom. Ali Gospod nije slušao vaš vapaj, niti se obazreo na vas.

⁴⁶ Zato ste ostali u Kadisu mnogo dana – onoliko koliko ste ostali tamo.

2

Lutanje u pustinji

¹ Okrenuli smo se i zaputili u pustinju prema Crvenom moru kako nam je rekao Gospod. Dugo vremena smo se vrteli oko gore Sir.

² Tada mi je Gospod rekao:

³ 'Dosta ste se vrteli oko ove gore. Okrenite se prema severu!

⁴ Zapovedi narodu: „Sada prolazite kroz područje vaše braće, Isavovih potomaka, koji žive u Siru. Oni vas se boje, ali se vi dobro čuvajte!

⁵ Ne upuštajte se u sukob sa njima, jer vam neću dati ni stopu od njihove zemlje. Naime, Sir sam dao Isavu u posed.

⁶ Hranu od njih kupujte za novac, da imate šta da jedete, a takođe i vodu plaćajte novcem.“

⁷ Jer, Gospod, Bog tvoj, koji te je blagoslovio u svim tvojim poduhvatima, zna da prolaziš kroz ovu veliku pustinju. Gospod, Bog tvoj, ovih je četrdeset godina bio s tobom, te ti ništa nije nedostajalo.

⁸ Tako smo zaobišli svoju braću, potomke Isavove, koji žive u Siru, putem što vodi u Aravu, Elat i Esion-Gever, pa smo skrenuli na put što vodi u moavsku pustinju.

⁹ Gospod mi reče: 'Ne napadaj Moavce, niti stupaj u rat s njima, jer ti neću dati u posed njihovu zemlju: Lotovim potomcima sam dao Ar u posed.'

¹⁰ (Tamo su nekada živeli Emijci. Bio je to narod veliki i brojan; visoki kao Enakovci.

¹¹ Njih, kao i Enakovce, takođe svrstavaju u Refaimce, iako ih Moavci zovu Emijcima.

¹² U Siru su nekada živeli Horijci. Isavovi potomci su prisvojili njihovu zemlju, istrebili ih i naselili se na njihovo mesto. To isto je učinio Izrailj u zemlji koju mu je Gospod dao u posed.)

¹³ 'A sad ustanite i pređite preko potoka Zareda.' Tako smo prešli preko potoka Zareda.

¹⁴ Putovali smo trideset osam godina od Kadis-Varnije do prelaska potoka Zareda, sve dok nije pomro čitav taj naraštaj ljudi u taboru sposobnih za ratovanje, kao što im se Gospod zakleo.

¹⁵ Šta više, Gospodnja ruka se okrenula protiv njih da ih smete usred tabora, dok svi nisu bili istrebljeni.

¹⁶ A kada su pomrli u narodu svi ljudi sposobni za ratovanje,

¹⁷ Gospod mi reče:

¹⁸ 'Danas prelaziš preko moavskog područja kod Ara.

¹⁹ Kad se približiš Amoncima, ne napadaj ih, niti se upuštaj u sukob sa njima, jer ti neću dati u posed zemlju Amonaca. Naime, nju sam je dao u posed Lotovim potomcima.'

²⁰ (Ta zemlja je nekada pripadala Refaimcima, koje su Amonci zvali i 'Zamzu-mićanima'.

²¹ To je bio narod veliki i brojan; bili su visokog rasta kao Enakovci. Gospod ih je istrebio pred Amoncima koji su prisvojili njihovu zemlju i naselili se na njihovo mesto.

²² To su isto učinili i potomci Isava koji žive u Siru. Oni su istrebili Horijce, prisvojili njihovu zemlju i nastanili se na njihovo mesto gde žive sve do danas.

²³ A Avince, koji su živeli u selima oko Gaze, istrebili su Kaftoreji, koji dolaze iz Kaftora, i naselili se na njihovo mesto.)

Poraz Sihona, cara esevonskog

²⁴ 'Ustanite i nastavite put, pa pređite preko potoka Arnona! Evo, predao sam vam u ruke Sihona, cara esevonskog, Amorejca, i njegovu zemlju. Počni da je osvajaš! Stupi u rat protiv njega!

²⁵ Danas počinjem da pred tobom širim strah i trepet među narode pod celim nebom. Oni će čuti glasine o tebi, pa će drhtati od straha pred tobom i spopadaće ga užas od tebe.'

²⁶ Tada sam iz pustinje Kedemot poslao glasnike esevonskom caru Sihonu s miroljubivom porukom:

²⁷ 'Dozvoli mi da prođem preko tvoje zemlje. Ići ću glavnim putem i neću skretati ni desno ni levo.

²⁸ Hranu za jelo i vodu za piće prodaj mi za novac. Samo mi dozvoli da prođem pešice,

²⁹ dok ne pređem preko Jordana u zemlju koju nam daje Gospod, Bog naš. Tako su mi učinili i Isavovi potomci koji žive u Siru i Moavci koji žive u Aru.'

³⁰ Ali Sihon, car esevonski, nije nam dao da prođemo, jer je Gospod, Bog tvoj, učinio njegov duh nepopustljivim a njegovo srce tvrdim, kako bi ga predao u tvoje ruke, kao što i jeste danas.

³¹ Gospod mi reče: 'Evo, počeo sam da ti predajem Sihona i njegovu zemlju. Počni da osvajaš njegovu zemlju, kako bi je prisvojio!'

³² Tada je Sihon izašao pred nas, on i sav njegov narod u boj kod Jase.

³³ Ali, Gospod, Bog naš, nam ga je predao, tako da smo porazili njega, njegove sinove i njegov narod.

³⁴ U to vreme smo zauzeli sve njegove gradove i izvršili kletu uništenje nad svakim gradom – nad muškarcima, ženama i decom – nikog živog nismo ostavili.

³⁵ Zaplenili smo samo stoku i odneli plen iz gradova koje smo osvojili.

³⁶ Od Aroira, koji se nalazi kod potoka Arnona i grada koji je kod potoka, sve do Galada, nije bilo grada koji je bio previsok za nas. Sve nam ih je predao Gospod, Bog naš.

³⁷ Samo se zemlji Amonaca nisi približavao: potoku Javoku, niti gradovima u gorju, baš kako je zapovedio Gospod, Bog naš.

3

¹ Zatim smo se okrenuli i krenuli gore putem za Vasan. Tada je Og, vasanski car, i sav njegov narod, izašao u boj protiv nas kod Edrajina.

² Tada mi Gospod reče: 'Ne boj ga se, jer sam u tvoje ruke predao i njega, i sav njegov narod i njegovu zemlju. Učini s njim kao što si učinio s amorejskim carem Sihonom, koji je živio u Esevonu.'

³ Gospod, naš Bog, je predao u naše ruke vasanskog cara Oga i sav njegov narod; tako da mu nije ostao ni jedan preživeli.

⁴ U to vreme smo zauzeli sve njegove gradove. Nije bilo grada koji im nismo oduzeli – šezdeset gradova, to jest, celu oblast Argov, Ogovo carstvo u Vasanu.

⁵ Svi ovi gradovi su bili utvrđeni visokim zidinama, vratima i prevornicama. Uz njih je bilo mnogo neutvrđenih sela.

⁶ I nad njima smo izvršili kletu uništenje, kao što smo učinili sa esevonskim carem Sihonom, kada smo izvršili kletu uništenje nad svim njihovim gradovima: nad muškarcima, ženama i decom.

⁷ Zaplenili smo samo stoku i odneli plen iz gradova.

⁸ Tako smo u ono vreme oteli zemlju iz ruku dvojice amorejskih careva, što se nalazi s one strane Jordana, od potoka Arnona do gore Ermon

⁹ (Sidonci zovu Ermon Sirjon a Amorejci ga zovu Senir),

¹⁰ sve gradove u ravnici, u celom Galadu, celom Vasanu, sve do Salke i Edrajina – gradove Ogovog carstva u Vasanu.

¹¹ (Og, vasanski car, je jedini preostali Refaimac. Njegov gvozdeni krevet se još uvek nalazi u Ravi amonskoj. Bio je devet lakata dug i četiri lakta* širok, mereno običnim laktom.)

Podela zemlje

* 3:11 Oko 4,5 m dug i 2 m širok.

¹² U to vreme smo osvojili ovu zemlju od Aroira koji je kod potoka Arnona. Pola galadskog gorja i njegove gradove dao sam Ruvimovom i Gadovom plemenu.

¹³ Što je ostalo od Galada i celi Vasan, Ogovo carstvo, dao sam polovini Manasijinog plemena. Cela argovska oblast i sav Vasan nekada su se zvali 'zemlja Refaimaca'.

¹⁴ Jair, Manasijin sin, je osvojio celi argovski kraj do gesurske i mahatske granice. Ta vasanska mesta je nazvao po sebi, tako da se i dan danas zovu 'Jairova sela'.

¹⁵ Mahiru sam dao Galad.

¹⁶ Ruvimovom i Gadovom plemenu sam dao područje od Galada kod potoka Arnona, čijom sredinom se pruža granica, sve do potoka Javoka, gde je Amonska granica.

¹⁷ Jordan i Arava su služili kao granica koja se protezala od jezera Hineret do mora kod Arave – Mrtvog mora – podno obronaka Fasge na istoku.

¹⁸ U ono vreme sam vam zapovedio: 'Gospod, Bog vaš, dao vam je ovu zemlju da je zaposednete. Svi vi koji ste sposobni za boj krenite naoružani ispred svoje braće.

¹⁹ Neka samo vaše žene, nejač i stoka – jer znam da imate mnogo stoke – ostanu u vašim gradovima koje sam vam dao.

²⁰ Kad Gospod da počinak vašoj braći i vama, te kad osvoje zemlju koju im Gospod daje s one strane Jordana, tada svaki čovek neka se vrati na posed koji sam vam dao.'

²¹ U ono vreme sam zapovedio Isusu: 'Svojim očima si video sve što je Gospod, Bog tvoj, učinio ovoj dvojici careva; Gospod će tako učiniti i drugim carstvima kroz koja budeš prolazio.

²² Ne plaši ih se, jer će se Gospod, Bog vaš, boriti za vas.'

Mojsiju nije dozvoljen prelazak Jordana

²³ U ono vreme sam molio Gospoda:

²⁴ 'Gospode, Bože, ti si počeo da pokazuješ svome sluzi svoju veličinu i svoju moćnu ruku. Jer, koji to Bog na nebesima ili na zemlji može da čini takva dela i čudesa?

²⁵ Sada mi dopusti da uđem i vidim dobru zemlju s one strane Jordana, predivno gorje i Livan.'

²⁶ Ali se Gospod naljutio na mene zbog vas i nije me poslušao. Gospod mi je rekao: 'Dosta! Ne pominji mi više ovo!

²⁷ Uspni se na vrh Fasge i digni svoj pogled prema zapadu i severu, prema jugu i istoku. Dobro pogledaj svojim očima, jer nećeš preći preko ovog Jordana.

²⁸ Isusa uvedi u dužnost; ohrabri ga i osokolj, jer će on predvoditi ovaj narod i dovesti ih da prime u posed ovu zemlju koju ćeš videti.'

²⁹ Tako smo ostali u dolini kod Vet-Fegora.

4

Mojsije podseća Izrailjce da drže savez

¹ A sad, Izrailju, poslušaj zapovesti i uredbe koje vas učim da držite, da biste mogli da živite, te da biste mogli da uđete i zaposednete zemlju koju vam daje Gospod, Bog vaših otaca.

² Ne dodajte ništa onome što vam zapovedam, niti šta oduzimajte od toga, nego držite zapovesti Gospoda, Boga vašeg, koje vam nalažem.

³ Svojim očima ste videli šta je Gospod učinio Val-Fegoru – kako je Gospod, Bog tvoj, istrebio iz tvoje sredine svakog ko je pošao za Val-Fegorom.

⁴ A vi, koji ste stali uz Gospoda, živi ste i danas.

⁵ Evo, poučio sam vas o zapovestima i uredbama koje mi je Gospod, Bog moj, zapovedio da ih vršite u zemlji u koju ulazite da je zaposednete.

⁶ Držite ih i vršite, jer će to biti vaša mudrost i razum u očima naroda. Kad budu čuli za sve ove uredbe, reći će: 'Samo je ovaj veliki narod mudar i razuman.'

⁷ Jer, ima li koji drugi veliki narod boga koji mu je toliko blizu kao što je nama blizu Gospod, Bog naš, kad god ga prizovemo?

⁸ Koji to veliki narod ima tako pravedne zapovesti i uredbe, kao što je sav ovaj Zakon koji vam danas dajem?

⁹ Samo pazi i dobro se čuvaj da ne zaboraviš događaje koje si video svojim očima. Neka ne iščile iz tvog sećanja celog tvog života; šta više, pouči o njima i svoju decu i svoje unuke.

¹⁰ Onog dana kada si stajao na Horivu pred Gospodom, Bogom svojim, Gospod mi je rekao: 'Okupi mi narod da čuje moje reči, da nauče da me se boje dokle god žive u ovoj zemlji, i da tome nauče i svoju decu.'

¹¹ Vi ste se primakli i stali u podnožje gore koja je bacala oganj sve do samog neba, dok je okolinu prekrivao mrak i gusta tama.

¹² Tada vam je Gospod progovorio iz ognja. Čuli ste zvuk reči, ali niste videli nikakav lik – čuli ste samo glas.

¹³ On vam je objavio svoj savez i zapovedio vam da vršite deset zapovesti koje je napisao na dve kamene ploče.

¹⁴ U ono vreme mi je Gospod zapovedio da naučite zapovesti i uredbe, kako biste ih vršili u zemlji u koju ulazite da je osvojite.

Upozorenje protiv idolopoklonstva

¹⁵ Zato se dobro uzmite u pamet! Onoga dana kada vam je Gospod govorio na Horivu iz ognja, niste videli nikakav lik,

¹⁶ da se ne biste pokvarili, te da ne biste napravili sebi isklesani lik ili kip u obliku muških ili ženskih likova,

¹⁷ niti u obliku stoke što je na zemlji, ili ptica što lete po nebesima,

¹⁸ niti u obliku gmizavaca što puze po zemlji, ili riba što su u vodi pod zemljom.

¹⁹ I kad pogledaš na nebo i vidiš sunce, mesec i zvezde – svu vojsku nebesku, nemoj da se prevariš i počneš da im se klanjaš i da im služiš. Njih je Gospod, Bog tvoj, dao za sve narode pod celim nebom.

²⁰ A vas je Gospod uzeo i izveo vas iz one usijane peći, Egipta, da budete njegov narod, njegova svojina, kao što i jeste danas.

²¹ No, Gospod se razgnevio na mene zbog vas i zakleo se da neću preći preko Jordana i ući u dobru zemlju koji ti Gospod, Bog tvoj daje u posed.

²² I eto, ja ću umreti u ovoj zemlji i neću preći preko Jordana, a vi ćete preći i zauzeti ovu dobru zemlju.

²³ Pazite da ne zaboravite savez koji je Gospod, Bog vaš, sklopio sa vama, da ne bi pravili sebi klesane likove bilo čega što vam je zabranio Gospod, Bog vaš.

²⁴ Jer, Gospod, Bog tvoj, oganj je koji spaljuje; on je ljubomorni Bog.

²⁵ A, ako dobiješ sinove i unuke i ostanete u zemlji, pa se pokvarite i načinite sebi svakojake klesane likove čineći što je zlo u očima Gospoda, Boga tvoga, te izazovete njegov gnev,

²⁶ evo – pozivam danas protiv vas nebo i zemlju kao svedoke – bićete brzo istrebljeni iz zemlje u koju idete preko Jordana da je zauzmete; nećete dugo ostati na njoj, nego ćete biti sasvim istrebljeni.

²⁷ Gospod će vas rasejati među narode. Od vas će preostati tek mali broj među narodima kojima će vas Gospod odvesti.

²⁸ Tamo ćete služiti bogovima koje su ljudske ruke načinile od drveta i kamena, koji ne mogu ni da vide ni da čuju, ni da jedu ni da mirišu.

²⁹ Odande ćete tražiti Gospoda, Boga svoga. Naći ćeš ga ako ga potražiš svim srcem svojim i svom dušom svojom.

³⁰ Kada budeš u nevolji i sve te ovo snađe u poslednjim danima, tada ćeš se okrenuti Gospodu, Bogu svome, pa ćeš slušati njegov glas.

³¹ Jer, Gospod, Bog tvoj, milostivi je Bog; on te neće ostaviti ni uništiti, niti će zaboraviti savez koji je pod zakletvom sklopio s tvojim ocima.

Gospod je Bog

³² Stoga, ispitaj protekla vremena što su minula pre tebe, od kada je Bog stvorio čovečanstvo na zemlji, raspitaj se s jednog kraja neba do drugog: zar se ikada nešto tako veličanstveno dogodilo? Zar se tako nešto čulo?

³³ Zar je koji narod čuo da mu glas Božiji govori iz ognja, kao što si ti čuo i ostao živ?

³⁴ Ili, zar je ijedan bog pokušao da ode i uzme jedan narod za sebe iz drugog naroda kaznama, znacima i čudesima, ratom, moćnom rukom i ispruženom mišicom, te velikim strahom, kao što je sve to Gospod, Bog tvoj, uradio za tebe u Egiptu na tvoje oči?

³⁵ To ti je pokazano da znaš da je Gospod pravi Bog i da osim njega nema drugog.

³⁶ Oglasio ti se s neba da se poučiš. Na zemlji ti je dozvolio da vidiš njegov veliki oganj i da čuješ njegove reči iz ognja.

³⁷ A zato što je zavoleo tvoje oce, izabrao je njihovo potomstvo posle njih. Tebe je, pak, izveo iz Egipta svojom velikom silom,

³⁸ da istera velike narode koji su brojniji od tebe, kako bi te uveo u zemlju i dao ti je u posed, kao što je to danas.

³⁹ Stoga, znaj danas i uzmi k srcu da je Gospod pravi Bog gore na nebesima i dole na zemlji; drugoga nema.

⁴⁰ Drži njegove zakone i zapovesti koje ti zapovedam danas, da dobro bude tebi i tvojim sinovima posle tebe i da proživiš dugo vremena na zemlji koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u sve dane.“

Gradovi-utočišta

⁴¹ Tada je Mojsije izdvojio tri grada istočno od Jordana,

⁴² gde svaki ubica može da pobegne ako slučajno ubije svoga bližnjeg prema kome nije gajio mržnju, te tako spase sebi život u jednom od tih gradova.

⁴³ A ovo su gradovi: za Ruvimovo pleme – Vosor na pustinjskoj visoravni, za Gadovo pleme – Ramot u Galadu, za Manasijino pleme – Golan u Vasanu.

Mojsije ponavlja Zakon

⁴⁴ Ovo je Zakon koji je Mojsije izložio Izrailjcima;

⁴⁵ ovo su propisi, uredbe i pravila koje je Mojsije saopštio Izrailjcima kad su izašli iz Egipta,

⁴⁶ s one strane Jordana, u dolini nasuprot Vet-Fegora, u zemlji Sihona, amorejskog cara koji vlada u Esevonu. Njega su Mojsije i Izrailjci porazili kad su izašli iz Egipta

⁴⁷ i osvojili njegovu zemlju, te zemlju Oga, cara vasanskog, dvaju amorejskih careva koji su živeli s druge strane Jordana, na istoku:

⁴⁸ od Aroira, koji se nalazi na obali potoka Arnona do gore Siriona*, to jest, Ermona,

⁴⁹ i svu Aravu na istočnoj strani Jordana, sve do mora kod Arave, pod obroncima Fasge.

5

Deset zapovesti

¹ Mojsije pozva sve Izrailjce i reče im: „Poslušaj, o Izrailju, sve propise i odredbe koje vam danas govorim na vaše uši! Naučite da ih držite, kako biste ih vršili.

² Gospod, Bog naš, je sa nama sklopio savez na Horivu.

* 4:48 Sirion prema Sirskom tekstu, a Sion, prema jevrejskom.

³ Gospod nije sklopio ovaj savez s vašim ocima, nego s nama svima koji smo ovde danas živi.

⁴ Gospod je s vama govorio licem u lice na gori usred ognja.

⁵ U ono vreme sam stajao između Gospoda i vas da vam objavim reč Gospodnju, jer ste se uplašili od ognja, te se niste popeli na goru. On je rekao:

⁶ 'Ja sam Gospod, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.

⁷ Nemoj imati druge bogove osim mene.

⁸ Ne pravi sebi idola, ni obličja od bilo čega što je gore na nebesima, ili dole na zemlji, ili u vodi pod zemljom.

⁹ Ne klanjaj im se, niti im služi. Jer sam ja, Gospod, tvoj Bog, ljubomorni Bog, koji kažnjava decu zbog krivice njihovih otaca, do trećeg i četvrtog kolena – onih koji me mrze, ali iskazujem milost hiljadama koji me ljube i vrše moje zapovesti.

¹¹ Ne uzimaj uzalud ime Gospoda, Boga svoga, jer neće pred Gospodom biti bez krivice onaj koji uzalud izgovara njegovo ime.

¹² Drži dan subotnji, i posvećuj ga kako ti je zapovedio Gospod, Bog tvoj.

¹³ Šest dana radi i obavljaš sve svoje poslove.

¹⁴ A sedmi dan je subota Gospodu, tvome Bogu. Ne radi nikakva posla, ni ti, ni tvoji sinovi i ćerke, ni tvoje sluge i sluškinje, ni tvoj vo, ni tvoj magarac, niti išta od tvoje stoke, ni stranac koji živi u tvojim gradovima, da bi se i tvoj sluga i tvoja sluškinja odmorili, kao ti.

¹⁵ Seti se da si bio rob u Egiptu i da te je Gospod, Bog tvoj, izveo odande snažnom rukom i ispruženom mišicom. Zato ti je Gospod, Bog tvoj, zapovedio da vršiš dan subotnji.

¹⁶ Poštuj svoga oca i svoju majku, kao što ti je zapovedio Gospod, Bog tvoj, da bi ti se produžili dani, i da bi ti bilo dobro na zemlji koju ti daje Gospod, Bog tvoj.

¹⁷ Ne ubij!

¹⁸ Ne čini preljube!

¹⁹ Ne kradi!

²⁰ Ne svedoči lažno protiv bližnjega svoga!

²¹ Ne poželi ženu bližnjega svoga. Ne priželjkuj kuću bližnjega svoga, ni polje njegovo, ni slugu njegovog, ni sluškinju njegovu, ni vola njegovog, ni magarca njegovog, niti išta što pripada tvome bližnjemu.'

²² Gospod nije ništa dodavao rečima koje je gromkim glasom saopštio celoj tvojoj zajednici na gori iz ognja, oblaka i guste tame. Upisao ih je na dve kamene ploče i predao mi ih.

²³ Kada ste čuli glas iz tame, dok je gora plamtela u ognju, pristupili ste mi sa svim glavarima vaših plemena i starešinama.

²⁴ Tada ste rekli: 'Evo, Gospod, Bog naš, pokazao nam je svoju slavu i svoje veličanstvo, te smo čuli njegov glas iz ognja. Danas smo videli da čovek može da ostane u životu iako mu Bog govori.'

²⁵ Zašto sad da umremo? Naime, proždraće nas ovaj veliki oganj, pa ćemo umreti ako nastavimo da slušamo glas Gospoda, Boga našega.

²⁶ Jer, postoji li iko ko je čuo glas živoga Boga da govori usred ognja, kao mi, i ostao u životu?

²⁷ Ti pristupi i slušaj sve što kaže Gospod, Bog naš. Sve što ti saopšti Gospod, Bog naš, ti prenesi nama, a mi ćemo to poslušati i izvršiti.'

²⁸ Gospod je čuo što ste mi rekli, pa mi je rekao: 'Poslušaću reči koje ti je ovaj narod uputio. Dobro je sve što su rekli.'

²⁹ O, kad bi se samo u srcu bojali mene i stalno se držali mojih zapovesti, da bi dovekako bilo dobro njima i njihovoj deci!

³⁰ Idi i reci im neka se vrate u svoje šatore.

³¹ A ti ostani ovde sa mnom i ja ću ti reći sve zapovesti, propise i odredbe koje ćeš ih naučiti da vrše u zemlji koju im dajem u posed.'

³² Zato pazite da ih vršite, baš kao što vam je zapovedio Gospod, Bog vaš. Ne odstupajte od njih ni levo ni desno!

³³ U potpunosti se držite puta koji vam je odredio Gospod, Bog vaš, da bi ostali u životu, da bi vam bilo dobro i da bi dugo proživeli u zemlji koju ćete zaposesti.

6

Najveća zapovest

¹ Ovo su zapovesti, propisi i odredbe koje mi je Gospod, Bog vaš, naredio da vas njima poučim, kako biste ih vršili u zemlji u koju idete da je zauzmete,

² da bi se ti, tvoja deca i tvoji unuci bojali Gospoda, Boga svoga, celog svog života, držeći sve uredbe i zapovesti koje ti nalažem, i tako imali dug život.

³ Slušaj, Izrailju, drži ih i izvršavaj, da ti dobro bude i da se veoma umnožite u zemlji kojom teku med i mleko, kao što ti je obećao Gospod, Bog tvojih otaca.

⁴ Čuj, Izrailju! Gospod, Bog naš, jedini je Gospod.

⁵ Zato, voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom.

⁶ Neka ove reči koje ti danas zapovedam budu na tvom srcu.

⁷ Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sediš u svojoj kući i kad ideš putem; kad ležeš i kad ustaješ.

⁸ Priveži ih kao znak na svoju ruku, i neka ti budu kao zapis među očima.

⁹ Napiši ih na dovratnicima svoga doma i na vratima tvojim.

¹⁰ A kad te Gospod, Bog tvoj, uvede u zemlju za koju se zakleo tvojim ocima, Avrahamu, Isaku i Jakovu, da će je dati tebi – u dobre i velike gradove koje nisi gradio;

¹¹ u kuće pune svakovrsnih dobara, koje nisi napunio; na iskopane bunare, koje nisi kopao, u vinograde i maslinjake, koje nisi sadio, pa se sit najedeš –

¹² pazi da ne zaboraviš Gospoda, koji te je izveo iz Egipta, iz kuće ropstva.

¹³ Boj se Gospoda, Boga svoga, njemu služi i njegovim se imenom zaklinji.

¹⁴ Ne idite za drugim bogovima, božanstvima naroda koji vas okružuju,

¹⁵ da ne plane gnev Gospoda, Boga tvoga, i istrebi vas s lica zemlje. Jer Gospod, Bog vaš, koji je među vama, ljubomorni je Bog.

¹⁶ Ne iskušavajte Gospoda, Boga svoga, kao što ste ga iskušavali kod Mase.

¹⁷ Predano držite zapovesti Gospoda, Boga svoga, njegove propise i uredbe koje vam je dao.

¹⁸ Čini što je pravedno i dobro u njegovim očima, da ti bude dobro i da zaposedneš dobru zemlju koju je Gospod obećao tvojim ocima,

¹⁹ terajući sve tvoje neprijatelje pred tobom, kao što je Gospod rekao.

²⁰ A kada te, danas – sutra, tvoj sin upita: 'Šta znače propisi, uredbe i pravila koje nam je zapovedio Gospod, Bog naš?',

²¹ ti mu reci: 'Nekada smo bili faraonovi robovi u Egiptu, ali nas je Gospod izveo iz Egipta snažnom rukom.

²² Gospod je na naše oči činio velike i strašne znakove i čudesu protiv Egipta, protiv faraona i protiv celog njegovog doma.

²³ Izveo nas je odande, da nas dovede i da nam zemlju za koju se zakleo našim ocima.

²⁴ Gospod nam je zapovedio da vršimo sve ove uredbe, kako bismo se bojali Gospoda, Boga svoga, i da bi nam bilo dobro u sve dane, te da sačuvamo živote, kao što je to danas.

²⁵ Ovo će biti naša pravednost: da držimo i vršimo sve ove zapovesti pred Gospodom, Bogom našim, kao što nam je on zapovedio.'

7

Potpuno odvojenje od mnogobožaćkih naroda

¹ Jer kad te Gospod, Bog tvoj, uvede u zemlju koju ideš da osvojiš, pa isteraš pred sobom mnoge narode: Hetite, Gergešane, Amorejce, Hanance, Ferežane, Evejce, Jevusejce – sedam naroda brojnijih i jačih od tebe –

² i kad ih Gospod, Bog tvoj, preda u tvoje ruke, i ti ih poraziš, izvrši nad njima kletu uništenje. Ne sklapaj savez sa njima, niti im iskazuj milosti.

³ Ne stupaj u brak s njima. Svoje ćerke ne udaji za njihove sinove, niti uzimaj njihove ćerke za svoje sinove,

⁴ jer će one odvratiti tvoje sinove od mene, da bi služili drugim bogovima. Tada će Gospodnji gnev planuti protiv vas, pa će te brzo istrebiti.

⁵ Nego, ovako ćete postupati s njima: porušite njihove žrtvenike, oborite njihove stubove, posecite njihove Aštartine stubove i spalite njihove kipove.

Izrailj – narod posvećen Bogu

⁶ Jer, ti si narod posvećen Gospodu, Bogu svome. Tebe je Gospod, Bog tvoj, izabrao od svih naroda koji su na zemlji da budeš njegov narod, njegova najdragocenija svojina.

⁷ Gospod vas nije zavoleo i izabrao zato što ste brojniji od drugih naroda – u stvari, vi ste bili najmanji od svih naroda –

⁸ nego zato što vas Gospod voli i drži zakletvu kojom se zakleo vašim ocima. Zato vas je Gospod izveo moćnom rukom i izbavio vas iz kuće ropstva, iz ruku faraona, cara egipatskoga.

⁹ Stoga, znaj da je Gospod, Bog tvoj, pravi Bog, verni Bog koji drži svoj savez i iskazuje milost do hiljadu kolena onima koji ga vole i drže njegove zapovesti.

¹⁰ A onima koji ga mrze uzvraća ponaosob i uništava ih; onome koji ga mrzi uzvraća bez odlaganja.

¹¹ Zato, drži zapovesti, propise i uredbe koje ti danas zapovedam da ih vršiš.

Blagoslovi za poslušnost

¹² Ako budeš slušao ove uredbe, te ih budeš držao i vršio, Gospod, Bog tvoj, će držati svoj savez i milost, za koje se zakleo tvojim ocima.

¹³ Tada će te voleti i blagosiljati te i umnožiti te. Blagosloviće plod tvoje utrobe, plod tvoje zemlje, tvoje žito, mlado vino i ulje, telad tvojih krava i prirast tvoje sitne stoke, na zemlji za koju se zakleo tvojim ocima da će je dati tebi.

¹⁴ Od svih naroda ti ćeš biti najblagosloveniji. Među tobom neće biti jalovoga ni jalove, niti među tvojom stokom.

¹⁵ Gospod će otkloniti od tebe svaku bolest. On te neće udariti opakim pošastima egipatskim za koje znaš, ali će udariti njima one koji te mrze.

¹⁶ Uništi sve narode koje ti je predao Gospod, Bog tvoj. Neka se tvoje oko ne sažaljeva nad njima. Ne služi njihovim bogovima, jer će ti to biti zamka.

¹⁷ Možda ćeš reći u sebi: 'Ovi narodi su brojniji od mene. Kako ću ih isterati?'

¹⁸ Ne boj ih se, nego se seti šta je Gospod, Bog tvoj, učinio faraonu i celom Egiptu!

¹⁹ Svojim si očima video velike nevolje, znakove i čudesa, snažnu ruku i ispruženu mišicu, kojima te je Gospod, Bog tvoj, izveo. Tako će Gospod, Bog tvoj, učiniti sa svim narodima kojih se bojiš.

²⁰ Šta više, Gospod, Bog tvoj, će poslati stršljene na njih, dok ne izginu preostali koji se budu krili od tebe.

²¹ Ne plaši ih se, jer je Gospod, Bog tvoj, u tvojoj sredini. On je Bog, veliki i strašni!

²² Gospod, Bog tvoj, izgoniće ove narode pred tobom malo po malo. Nećeš moći da ih brzo istrebiš, da se zveri ne bi razmnožile protiv tebe.

²³ Gospod, Bog tvoj, će ih predati tebi; uneće među njih veliku pometnju, dok ne budu istrebljeni.

²⁴ On će predati u tvoje ruke njihove careve da istrebiš njihovo ime pod nebom. Niko neće moći da ti se suprotstavi dok ih ne uništiš.

²⁵ Kipove njihovih bogova spali! Ne poželi njihovo srebro i zlato što je na njima; ne uzimaj ga da ne bi upao u zamku, jer je to odvratno Gospodu, Bogu tvome.

²⁶ Ne unosi grdobu* u svoju kuću, da ne bi kao ona bio udaren kletim uništenjem. Neka ti bude mrska i odvratna, jer je određena za kletu uništenje.

8

Ne zaboravljaj Gospoda, Boga svoga

¹ Drži i vrši sve zapovesti koje ti danas zapovedam, da biste se umnožili, te da biste ušli i osvojili zemlju, za koju se Gospod zakleo vašim ocima.

² Sećaj se celog puta kojim te je Gospod, Bog tvoj, vodio četrdeset godina u pustinji, da bi te obuzdao i iskušao, te da bi saznao šta ti je u srcu, da li ćeš vršiti njegove zapovesti ili ne.

³ On te je krotio, pustio te da gladuješ, pa te je nahranio manom za koju nisi znao ni ti ni tvoji preci, da te nauči da čovek ne živi samo od hleba, nego od svake reči koja izlazi iz usta Gospodnjih.

⁴ Za tih četrdeset godina, odeća na tebi nije se pocepala, niti su ti noge oticale.

⁵ Stoga, shvati u svom srcu da te Gospod, Bog tvoj, odgaja kao što otac odgaja sina.

⁶ Drži zapovesti Gospoda, Boga svoga, da bi sledio njegove puteve i da bi ga se bojao.

⁷ Jer, Gospod, Bog tvoj, vodi te u dobru zemlju, zemlju potoka, izvora i dubinskih voda što izviru u dolinama i brdima;

⁸ zemlju pšenice i ječma, loze, smokava i narova, zemlju maslina, ulja i meda;

⁹ zemlju u kojoj nećeš jesti hleb u siromaštvu, i gde ti ništa neće nedostajati; zemlju gde kamenje ima gvožđa, iz čijih ćeš brda iskopavati bakar.

¹⁰ Tada ćeš se najesti i nasititi, pa ćeš blagosiljati Gospoda, Boga svoga, za dobru zemlju koju ti je dao.

¹¹ Pazi da ne zaboraviš Gospoda, Boga svoga, propuštajući da držiš njegove zapovesti, odredbe i propise, koje ti danas dajem.

¹² A kad se najedeš i nasitiš, kad izgradiš dobre kuće i u njima se nastaniš,

¹³ kad se tvoja krupna i sitna stoka razmnoži, kad stekneš mnogo srebra i zlata i sva se tvoja imovina uveća,

¹⁴ nemoj da se uzoholiš u srcu i zaboraviš Gospoda, Boga svoga, koji te je izveo iz Egipta, iz kuće ropstva.

¹⁵ On je taj što te je vodio kroz veliku i strašnu pustinju, punu zmija otrovnica i škorpija, kroz suv i bezvodni kraj i izveo ti vodu iz stene tvrde kao kremen-kamen.

¹⁶ On te je hranio manom u pustinji za koju nisu znali tvoji preci, da te ukroti i iskuša, te da te na kraju učini srećnim.

¹⁷ Nemoj tada da kažeš u svome srcu: 'Svojom silom i snagom svojih ruku sam stekao sebi ovo bogatstvo.'

¹⁸ Seti se da ti Gospod, Bog tvoj, daje snagu da stičeš bogatstvo, da ispuni svoj savez za koji se zakleo tvojim ocima, kao što je to danas.

* 7:26 Grdoba je pogrdna reč za idola.

¹⁹ A ako zaboraviš Gospoda, Boga svoga, pa kreneš za drugim bogovima te im budeš služio i klanjao im se, jamčim vam da ćete biti istrebljeni.

²⁰ Kao što Gospod istrebljuje narode pred vama, tako ćete i vi biti istrebljeni, jer niste poslušali glas Gospoda, Boga svoga.

9

Nezaslužena Božija milost

¹ Slušaj, Izrailju! Danas prelaziš Jordan da uđeš i ovladaš narodima većim i brojnijim od tebe, i ogromnim gradovima opasanim do nebesa.

² Tu žive Enakovci, narod veliki i visokog rasta, za koji znaš i o kome si slušao: 'Ko će se suprotstaviti Enakovcima?'

³ Znaj danas da Gospod, Bog tvoj, ide ispred tebe kao oganj proždirući. On će ih istrebiti i pokoriti pred tobom, a ti ćeš ih isterati i brzo ih istrebiti, kao što ti je rekao Gospod.

⁴ Nemoj reći u svome srcu kad ih Gospod, Bog tvoj, potera pred tobom: 'Gospod me je zbog moje pravednosti uveo da zauzmem ovu zemlju.' Naprotiv, Gospod ih tera ispred tebe zbog opakosti tih naroda.

⁵ Ne, nije zbog pravednosti i čestitosti tvoga srca to što ideš da zaposedneš tu zemlju; Gospod, Bog tvoj, tera pred tobom te narode zbog njihove opakosti, kao i da ispuni obećanje kojim se zakleo tvojim ocima, Avrahamu, Isaku i Jakovu.

⁶ Znaj i to da ti Gospod, Bog tvoj, ne daje da zaposedneš ovu dobru zemlju zbog tvoje pravednosti; ti si, naime, narod tvrdovrat.

⁷ Sećaj se i ne zaboravljaj kako si u pustinji izazivao Gospoda, Boga svoga, buneći se protiv Gospoda, od dana kada si izašao iz Egipta, pa sve dok niste stigli ovde.

⁸ Na Horivu ste izazivali Gospoda, da se on toliko razgnevio na vas da je hteo da vas istrebi.

⁹ A kad sam se popeo na Horiv da uzmem kamene ploče, ploče saveza koji je Gospod sklopio sa vama, ostao sam na gori četrdeset dana i četrdeset noći, tokom kojih nisam jeo hleba ni pio vode.

¹⁰ Tada mi je Gospod dao dve kamene ploče, napisane Božijim prstom. Na njima su bile sve reči koje vam je na gori saopštio Gospod na dan zbora.

Zlatno tele

¹¹ Kada se navršilo četrdeset dana i četrdeset noći, Gospod mi je dao dve kamene ploče, ploče saveza.

¹² Tada mi je Gospod rekao: 'Ustani i brzo siđi s ove gore, jer se pokvario narod koji si izveo iz Egipta. Brzo su skrenuli s puta na koji sam ih uputio; napravili su sebi livenog idola.'

¹³ Gospod mi reče: 'Video sam da je ovaj narod, narod tvrdovrat.

¹⁴ A sada me pusti da ih istrebim i da im zatrem ime pod nebom, a od tebe ću učiniti narod moćniji i brojniji od njih.'

¹⁵ Okrenuo sam se i sišao s gore, dok je gora plamtela ognjem. U rukama sam držao dve kamene ploče saveza.

¹⁶ Tu sam video da ste zgrehili Gospodu, Bogu svome, načinivši sebi liveno tele. Brzo ste skrenuli s puta na koji vas je Gospod uputio.

¹⁷ Tada sam dohvatio one kamene ploče, bacio ih iz svojih ruku i na vaše oči ih razbio.

¹⁸ Onda sam pao ničice pred Gospodom ležeći četrdeset dana i četrdeset noći, kao prvi put. Hleba nisam jeo, niti sam pio vode, zbog sveg greha koji ste počinili; činili ste što je zlo u njegovim očima i time izazvali Gospoda na gnev.

¹⁹ Naime, uplašio sam se gneva i srdžbe kojim se Gospod ražestio na vas, da vas istrebi. Ipak, Gospod me je poslušao i ovaj put.

²⁰ Gospod se veoma razgnevio i na Arona, pa je hteo i njega da istrebi. Tada sam molio Gospoda i za njega.

²¹ A vaš greh, vaše liveno tele, sam uzeo i spalio u vatri. Zatim sam ga izlomio i izmrvio sve dok od njega nije ostao samo prah. Prah sam bacio u potok koji teče s gore.

²² Gospoda ste gnevili i u Taveri, Masi i Kivrot-Atavi.

²³ Kada vas je Gospod poslao iz Kadis-Varnije, rekao je: 'Popnite se i osvojite zemlju koju sam vam dao.' Ali vi ste se pobunili protiv naredbe Gospoda, Boga svoga; niste mu poverovali, niti ste ga poslušali.

²⁴ Bunili ste se protiv Gospoda odkad vas poznajem.

²⁵ Pao sam ničice pred Gospodom i ležao tamo četrdeset dana i četrdeset noći, jer je Gospod rekao da će vas istrebiti.

²⁶ Tada sam molio Gospoda: 'Gospode, Bože, ne uništavaj narod svoj, baštinu svoju, koju si otkupio svojim veličanstvom i izveo iz Egipta svojom silnom rukom.

²⁷ Seti se tvojih slugu: Avrahama, Isaka i Jakova; ne obaziri se na tvrdoglavost ovog naroda, na njegovu opakost i greh,

²⁸ da se ne bi govorilo u zemlji iz koje si nas izveo: „Gospod nije mogao da ih dovede u zemlju koju im je obećao. On ih je iz mržnje izveo, kako bi ih pobio u pustinji.“

²⁹ A oni su tvoj narod, tvoja baština, koju si izveo svojom velikom silom i ispruženom mišicom.'

10

Nove ploče

¹ U to vreme mi je Gospod rekao: 'Iskleši sebi dve kamene ploče kao što su bile one prve, pa se popni k meni na goru; napravi i drveni Kovčeg.

² Ja ću, onda, napisati na pločama reči koje su bile napisane na prvim pločama koje si razbio. Stavi ih u Kovčeg.'

³ Tako sam napravio Kovčeg od bagremovog drveta, isklesao dve kamene ploče, kao što su bile one prve, pa sam se popeo na goru sa dve kamene ploče u rukama.

⁴ Bog je napisao na pločama ono što je napisao prvi put; deset zapovesti koje vam je Gospod saopštio na gori iz ognja na dan zбора, i predao mi ih.

⁵ Zatim sam se okrenuo i sišao s gore. Ploče sam stavio u Kovčeg koji sam napravio, kao što mi je Gospod zapovedio, i tamo su još uvek.

⁶ (Iz Virota koji pripada Jakancima, Izrailjci su nastavili prema Moseri. Tamo je Aron umro i bio sahranjen. Na njegovo mesto su postavili za sveštenika njegovog sina, Eleazara.

⁷ Odatle su nastavili za Gudgod, a iz Gudgoda za Jotvatu, u zemlju mnogih potoka.

⁸ U to vreme je Gospod izdvojio Levijevo pleme da nosi Kovčeg saveza Gospodnjeg, da stoji pred Gospodom, da mu služi i da blagosilja u njegovo ime, kao što je to danas.

⁹ Zato Levi nema svoj deo baštine sa njegovom braćom. Sam Gospod je njegova baština, baš kao što mu je rekao Gospod, Bog tvoj.)

¹⁰ Ja sam ostao na gori četrdeset dana i četrdeset noći, kao prvi put. Gospod me je poslušao i ovaj put, te nije hteo da te uništi.

¹¹ Gospod mi reče: 'Spremi se i kreni na put na čelu naroda, da odu i osvoje zemlju za koju sam se zakleo da ću je dati njihovim ocima.'

Boj se Gospoda

¹² A sad, Izrailju, šta to Gospod, Bog tvoj, traži od tebe? Samo to da se bojiš Gospoda, Boga svoga, da slediš sve njegove puteve, da ga voliš; da služiš Gospodu, Bogu svome, svim srcem svojim i svom dušom svojom,

¹³ i da držiš zapovesti i uredbe Gospodnje, koje ti danas nalažem, za tvoje dobro.

¹⁴ Gle, Gospodu, Bogu tvome, pripada nebo, i nebo nad nebesima, te zemlja i sve što je na njoj.

¹⁵ Jedino su tvoji oci prionuli Gospodu za srce; on ih je zavoleo i izabrao njihovo potomstvo posle njih između svih naroda, kao što je to danas.

¹⁶ Zato obrežite svoje srce i ne ukrućujte više vratove.

¹⁷ Jer, Gospod, Bog vaš, je Bog nad bogovima i Gospodar nad gospodarima, Bog veliki, moćni i strašni, koji nije pristrasan, ni podmitljiv.

¹⁸ On dodeljuje pravdu siromahu i udovici; voli stranca i daje mu hranu i odeću.

¹⁹ Zato volite stranca, jer ste i sami bili stranci u Egiptu.

²⁰ Bojte se Gospoda, Boga svoga, njemu služite i njegovim se imenom kunite.

²¹ On je tvoja slava i Bog tvoj, koji je učinio za tebe ova velika i strašna dela koja si svojim očima video.

²² Jer, tvoji preci odoše u Egipat sa sedamdeset duša, a sada vas je Gospod, Bog tvoj, razmnožio kao zvezde na nebu.

11

Nagrada za poslušnost

¹ Zato voli Gospoda, Boga svoga, i uvek drži njegove naredbe, propise, uredbe i zapovesti.

² Znajte danas, da vaši sinovi nisu ti što su iskusili karanje Gospoda, Boga vašeg, i videli njegovo veličanstvo, njegovu moćnu ruku i ispruženu mišicu,

³ znakove i njegova dela koja je učinio usred Egipta protiv faraona, cara egipatskoga, i sveg njegovog naroda;

⁴ šta je učinio sa egipatskom vojskom, njihovim konjima i bojnim kolima, kako ih je podavio u vodama Crvenog mora, dok su vam bili za petama, i kako ih je zatro Gospod do današnjega dana.

⁵ *Oni nisu videli* šta je učinio za vas u pustinji dok niste došli na ovo mesto;

⁶ šta je učinio Datanu i Avironu, sinovima Elijava, potomka Ruvimovog, kad se otvorila zemlja usred Izrailja i progutala i njih i njihove domove, njihove šatore i svu njihovu imovinu.

⁷ Ne, to su vaše oči videle sva velika dela koja je Gospod učinio.

⁸ Zato držite sve zapovesti koje vam danas nalažem, da budete jaki, da uđete i osvojite zemlju u koju idete da je zauzmete,

⁹ te da dugo proživite na zemlji za koju se Gospod zakleo vašim ocima da će je dati vama i vašem potomstvu – zemlju kojom teku mleko i med.

¹⁰ Jer, zemlja u koju ulaziš da je zauzmeš nije kao egipatska zemlja iz koje si izašao, gde si sejao svoje seme i navodnjavao ga svojom nogom, kao što se navodnjava povrtnjak.

¹¹ Zemlja u koju ulazite da je zauzmete zemlja je brda i dolina koja se navodnjava kišom sa neba.

¹² To je zemlja o kojoj se sam Gospod, Bog tvoj, stara; zemlja nad kojom oči Gospoda, Boga tvog, stalno bdiju, od početka do kraja godine.

¹³ Ako poslušate zapovesti koje vam danas zapovedam, i budete voleli Gospoda, Boga svoga, i služili mu svim svojim srcem i svom svojom dušom,

¹⁴ on će davati ranu i poznu kišu vašoj zemlji u pravo vreme, pa ćete sabirati svoje žito, svoje vino i svoje ulje;

¹⁵ davaće vam travu na vašem polju za vašu stoku, te ćete jesti i nasititi se.

¹⁶ Pazite da se ne prevarite u svome srcu, pa zastranite služeći i klanjajući se drugim bogovima.

¹⁷ Tada će gnev Gospodnji planuti protiv vas: nebesa će se zatvoriti i neće davati kišu, zemlja neće davati svoj rod, a vi ćete brzo nestati sa dobre zemlje koju vam Gospod daje.

¹⁸ Zato usadite ove moje reči u srce svoje i u dušu svoju; privežite ih kao znak na svoju ruku; neka vam budu kao zapis među očima.

¹⁹ Poučite njima svoju decu; govorite im o njima; kad sediš u kući, kad ideš putem, kad ležiš i kad ustaješ.

²⁰ Napiši ih na dovracima svoje kuće i na tvojim vratima,

²¹ da bi ti se umnožili dani i dani tvoje dece na zemlji za koju se Gospod zakleo tvojim ocima da će im je dati, dokle god bude neba nad zemljom.

²² Ako budete predano držali ove zapovesti koje vam zapovedam da vršite, voleli Gospoda, Boga svoga, sledili sve njegove puteve i čvrsto se držali uz njega,

²³ Gospod će poterati sve ove narode ispred vas, pa ćete razvlastiti narode koji su veći i brojniji od vas.

²⁴ Svako mesto gde bude stupila vaša noga, biće vaše; vaša granica će se protezati od pustinje do Livana i od reke Eufrata do Zapadnog mora*.

²⁵ Niko neće moći da vam se odupre, jer će Gospod, Bog vaš, uliti strah i trepet po celoj zemlji u koju stupite, baš kao što vam je rekao.

Blagoslov ili prokletstvo

²⁶ Vidi! Postavljam danas pred vas blagoslov i prokletstvo:

²⁷ blagoslov ako poslušate zapovesti Gospoda, Boga svoga, koje vam ja danas nalažem,

²⁸ a prokletstvo ako ne poslušate zapovesti Gospoda, Boga svoga, te skrenete sa puta na koji vas ja danas upućujem i krenete za drugim bogovima koje niste poznavali.

²⁹ A kada te Gospod, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju ideš da je zauzmeš, postavi blagoslov na goru Gerizim, a prokletstvo na goru Eval.

³⁰ Nisu li te gore s druge strane Jordana, na putu što vodi na zapad, u zemlji Hananaca koji žive u Aravi, nasuprot Galgalu, blizu hrasta More?

³¹ Jer vi sad prelazite preko Jordana da uđete i zauzmete zemlju koju vam daje Gospod, Bog vaš. Vi ćete je zauzeti i živeti u njoj.

³² Zato drži i vrši propise i uredbe koje danas postavljam pred vas.

12

Određeno mesto bogoslužnja

¹ Ovo su propisi i uredbe koje ćete morati dosledno držati u zemlji koju ti je Gospod, Bog vaših otaca, predao da je zauzmeš u sve dane, dokle god živiš na zemlji.

² Potpuno uništi sva mesta gde su narodi, koje ćete proterati, služili svojim bogovima: na planinama, brdima i uzvišicama, i ispod svakog zelenog drveta.

³ Porušite njihove žrtvenike, uništite njihove svete stubove, spalite Aštartine stubove, porazbijajte njihove kipove, zatrite im imena sa onih mesta.

⁴ Gospodu, Bogu vašem, ne služite na taj način.

⁵ Nego, tražite Gospoda, Boga vašeg, na mestu koje će on izabrati između svih tvojih plemena, da smesti svoje ime u Prebivalište. Tamo ćete ići.

⁶ Tamo donosite žrtve svespalnice i ostale žrtve, vaše desetke i dobrovoljne priloge, te prvinu vaše krupne i sitne stoke.

⁷ Ješćete tamo, pred Gospodom, Bogom svojim, i radovati se sa svojim domovima svemu što su vaše ruke postigle, čime te je blagoslovio Gospod, Bog tvoj.

⁸ Ne radite onako kako mi danas radimo ovde, gde svako radi što mu se čini pravo,

⁹ jer još niste ušli u mesto počinka, u baštinu koju ti daje Gospod, Bog tvoj.

¹⁰ Ali kad pređete preko Jordana i nastanite se u zemlji koju vam Gospod, Bog vaš, daje u posed, i da vam odmor od svih vaših neprijatelja koji vas okružuju, te budete živeli spokojno,

* 11:24 *Sredozemno more.*

¹¹ tada ćete donositi u mesto koje izabere Gospod, Bog vaš, sve što vam zapovedam: žrtve svespalnice i ostale žrtve, desetke, dobrovoljne priloge i sve zavetne darove koje budete zavetovali Gospodu.

¹² Tamo ćete se radovati pred Gospodom, vi, vaši sinovi i vaše ćerke, vaše sluge i sluškinje, i Levit koji bude živeo u tvojim gradovima, jer on nema sa vama udeo i nasledstvo.

¹³ Pazi da ne prinosiš žrtve svespalnice gde ti zapne oko,

¹⁴ nego samo na mestu koje izabere Gospod u jednom od tvojih plemena. Tamo prinosi svoje žrtve svespalnice i tu radi sve što ti zapovedam.

¹⁵ Kad god hoćeš, možeš da zakolješ i jedeš meso po svim svojim gradovima, prema blagoslovu koji ti daje Gospod, Bog tvoj. I čisti i nečisti mogu jesti srnu i jelena.

¹⁶ Samo krv ne jedite; izlivajte je na zemlju kao vodu.

¹⁷ U svojim gradovima ne smeš jesti od desetka svoga žita, mladog vina, ulja, prvine svoje krupne i sitne stoke, niti išta od tvojih zavetnih darova i dobrovoljnih priloga.

¹⁸ To ćeš jesti samo pred Gospodom, Bogom svojim, na mestu koje odabere Gospod, Bog tvoj, ti, tvoji sinovi i tvoje ćerke, tvoje sluge i tvoje sluškinje, i Levit koji bude živeo u tvojim gradovima. Raduj se pred Gospodom, Bogom svojim, u svemu što preduzme ruka tvoja.

¹⁹ Pazi da ne zanemariš Levita, dokle god živiš na svojoj zemlji.

²⁰ A kad Gospod, Bog tvoj, proširi tvoje granice, kako ti je obećao, pa kažeš: 'Hoću da jedem mesa', zato što ti se duša zaželi mesa, jedi mesa kad god ti se prohte.

²¹ Ali, ako mesto koje Gospod, Bog tvoj, izabere da u njemu smesti svoje ime, bude daleko od tebe, onda zakolji od svoje krupne ili sitne stoke koju ti je dao Gospod, Bog tvoj – kao što sam ti zapovedio – te jedi po svojim gradovima kad god hoćeš.

²² Jedi ga onako kao što bi se jela srna ili jelen; neka ga jedu i čisti i nečisti.

²³ Samo, pazi da ne jedeš krv, jer je krv život. Zato ne smeš da jedeš život sa mesom.

²⁴ Ne jedi je, nego je izlij na zemlju kao vodu.

²⁵ Ne jedi je, da bi bilo dobro tebi i tvojim sinovima posle tebe, budeš li činio što je pravedno u očima Gospodnjim.

²⁶ Tvoje posvećene prinose i dobrovoljne priloge donosi samo na mesto koje Gospod odabere.

²⁷ Svoje žrtve svespalnice prinosi zajedno sa mesom i krvlju na žrtveniku Gospoda, Boga svoga, ali krv tvojih žrtava moraš proliti pored žrtvenika Gospoda, Boga svoga. Meso možeš jesti.

²⁸ Drži i slušaj sve ove reči koje ti danas zapovedam, da bi bilo dobro tebi i tvojoj deci posle tebe doveka, kad budeš činio ono što je dobro i pravedno u očima Gospoda, Boga tvoga.

²⁹ Gospod, Bog tvoj će, naime, istrebiti narode koje ideš da osvojiš. A kad ih osvojiš i naseliš se na njihovo mesto,

³⁰ pazi se da se ne uhvatiš u njihovu zamku – nakon što pred tobom budu istrebljeni – pa počneš da tražiš njihove bogove govoreći: 'Kako su ovi narodi služili svojim bogovima, tako ću i ja činiti.'

³¹ Ne postupaj tako prema Gospodu, Bogu tvome, jer Gospod mrzi svaku odvratnost koju su oni činili sa svojim bogovima. Oni su čak i svoje sinove i ćerke spaljivali u čast svojih bogova.

³² Predano drži sve što ti danas zapovedam; ne dodaj im ništa niti im išta oduzimaj.

13

Zabrana služenja drugim bogovima

¹ Ako se u tvojoj sredini pojavi prorok ili sanjač snova, pa ti ponudi čudesni znak ili čudo,

² te se čudesni znak ili čudo dogodi, a on ti, zatim, kaže: 'Hajde da sledimo druge bogove' (bogove koje niste poznavali) 'i da im služimo',

³ ne slušaj reči tog proroka ili sanjača snova. Naime, to vas Gospod, Bog vaš, iskušava da dozna volite li Gospoda, Boga vašeg, svim srcem i svom dušom.

⁴ Gospoda, Boga svoga sledite i njega se bojte, njegove zapovesti držite i njegov glas slušajte, njemu služite i uz njega prionite.

⁵ A onaj prorok ili sanjač snova neka se pogubi, jer vas je navodio da se odvratite od Gospoda, Boga svoga, koji vas je izveo iz Egipta i otkupio vas iz kuće ropstva, kako bi vas skrenuo sa puta kojim vam je Gospod, Bog vaš, naredio da idete. Zato iskoreni zlo iz svoje sredine.

⁶ Ako te tvoj brat, sin tvoje majke, ili tvoj sin, ili tvoja ćerka, ili tvoja ljubljena žena, ili najbliži prijatelj, potajno nagovara, govoreći: 'Hajde da služimo drugim bogovima!', koje nisi poznavao ni ti ni tvoji preci,

⁷ bogovima naroda koji vas okružuju, bilo da su blizu tebe ili daleko od tebe, s jednog kraja zemlje do drugog,

⁸ ne popuštaj mu, niti ga slušaj. Nemoj ga sažaljevati, štedeti ili kriti,

⁹ nego ga ubij. Neka ga prvo tvoja ruka udari, a zatim i ruke ostalog naroda.

¹⁰ Zaspi ga kamenjem do smrti, jer je pokušao da te odvrati od Gospoda, Boga tvoga, koji te je izveo iz Egipta, iz kuće ropstva.

¹¹ Tada će sav Izrailj čuti i bojati se, te neće više činiti ovakvo zlo u tvojoj sredini.

¹² Ako čuješ da su se u jednom od tvojih gradova, koji ti Gospod, Bog tvoj, daje da živiš u njemu,

¹³ pojavili među tobom neki probisveti, i zaveli žitelje iz njihovog grada, govoreći: 'Hajde da služimo drugim bogovima', koje niste poznavali,

¹⁴ ispitaj stvar i sprovedi istragu. Dobro se raspitaj o tome, pa ako je to istina, to jest, ako se utvrdi da se takvo gnusno delo dogodilo u tvojoj sredini,

¹⁵ pobij mačem stanovništvo tog grada. Izruči kletom uništenju sve što je u njemu, uključujući stoku.

¹⁶ Zatim saberi na trgu sav plen i spali grad sa svim njegovim plenom, kao svespalnicu Gospodu, Bogu tvome. To neka bude ruševina dovek; ne sme se ponovo podizati.

¹⁷ Neka tvoja ruka ne dotiče ništa što je odvojeno za kletu uništenje, da bi se Gospod odvratio od svog plamtećeg gneva, da bi ti iskazao milost i smilovao ti se, te da bi te umnožio, kao što se zakleo tvojim ocima,

¹⁸ ako poslušas glas Gospoda, Boga svoga, i budeš držao sve njegove zapovesti koje ti danas dajem, i činio što je pravedno u očima Gospoda, Boga tvoga.

14

Čista i nečista hrana

¹ Vi ste deca Gospoda, Boga svoga. Nemojte se rezati niti brijati kosu na čelu za pokojnikom.

² Jer, ti si narod posvećen Gospodu, Bogu svome; tebe je Gospod izabrao od svih naroda na zemlji da budeš njegov narod, njegova dragocena svojina.

³ Ne jedi ništa što je odvratno.

⁴ Ovo je stoka koju možete jesti: vo, ovca, koza,

⁵ jelen, srna, srndać, kozorog, antilopa, bivo i divokoza.

⁶ Jedite svaku životinju koja ima razdvojene papke, kod koje su papci potpuno razdvojeni i koja preživa.

⁷ Međutim, od onih životinja što preživaju, ili imaju papke razdvojene na dvoje, ne jedite kamilu, zeca i damana. Te neka budu obredno nečiste za vas, zato što preživaju, ali nemaju razdvojene papke.

⁸ Svinja takođe neka bude obredno nečista za vas, jer ima razdvojene papke, ali ne preživa. Njihovo meso ne jedite, i ne dotičite njihovu strvinu.

⁹ A od svega što živi u vodi možete jesti sve što ima peraje i krljušt.

¹⁰ A sve što nema peraje i krljušt, neka bude obredno nečisto za vas.

¹¹ Jedite sve čiste ptice.

¹² A ove nemojte jesti: orla, lešinara, jastreba,

¹³ sokola, kopca svake vrste,

¹⁴ sve vrste gavrana,

¹⁵ noja, sovu, galeba, sve vrste kraguja,

¹⁶ čuka, buljinu, labuda,

¹⁷ buljinu, beloglavog supa i kormorana,

¹⁸ rodu, sve vrste čaplji, pupavca i slepog miša.

¹⁹ Sve krilate bube neka budu nečiste za vas. Ne jedite ih!

²⁰ Svaku čistu pticu možete jesti.

²¹ Ne jedite ništa što uquine. To daj došljaku koji živi u tvojim gradovima neka jede, ili prodaj strancu. Jer ti si narod posvećen Gospodu, Bogu svome.

Ne kuvaj jare u mleku njegove majke!

Desetak

²² Odvajaj desetak od sveg uroda što zaseješ, koji ti njiva donese svake godine.

²³ Jedi pred Gospodom, Bogom svojim – na mestu koje on izabere za Prebivalište svome imenu – desetak od svoga žita, od svoga mladog vina, od svoga ulja, od prvine svoje krupne i sitne stoke, kako bi naučio da se bojiš Gospoda, Boga svoga, sveg svoga veka.

²⁴ Ali ako je put predug za tebe, pa ne možeš da doneseš desetak kada te blagoslovi Gospod, Bog tvoj, jer je mesto koje je Gospod, Bog tvoj, izabrao da smesti svoje ime tamo, daleko od tebe,

²⁵ prodaj to, a novac uzmi i idi na mesto koje izabere Gospod, Bog tvoj.

²⁶ *Tamo* kupi za novac sve što hoćeš: krupnu stoku, sitnu stoku, vino, žestoko piće, i sve što ti duša poželi, pa jedi tamo pred Gospodom, Bogom svojim, te se veseli tamo i ti i tvoj dom.

²⁷ Nemoj zanemariti Levita koji živi u tvojim gradovima, jer on nema dela i nasledstva sa vama.

²⁸ Na kraju svake treće godine izdvajaj desetak od uroda za tu godinu i smesti ga u svoje gradove.

²⁹ Kad dođe Levit koji nema dela ni nasledstva sa tobom, ili stranac, siroče i udovica, koji žive u tvojim gradovima, neka jedu i neka se nasite, da bi te Gospod, Bog tvoj, blagoslovio u svakom poslu koga se tvoje ruke late.

15

Oprosna godina

¹ Na kraju svake sedme godine opraštaj dugove.

² Ovo je način praštanja: svaki zajmodavac neka oprosti dug svome bližnjemu. Neka ne potražuje povraćaj duga od svoga bližnjega ni od svoga brata, jer je proglašeno Gospodnje opraštanje dugova.

³ Od stranca možeš da tražiš, ali svome bratu moraš otpisati što god da ti duguje.

⁴ Među tobom neka ne bude siromaha, jer će te Gospod jamačno blagosloviti u zemlji, koju ti Gospod, Bog tvoj daje u nasledstvo da je zaposedneš,

⁵ ako budeš slušao glas Gospoda, Boga svoga, držeći i vršeći ove zapovesti koje ti danas nalažem.

⁶ Jer, Gospod, Bog tvoj, će te blagosloviti kao što je obećao, pa ćeš davati u zajam mnogim narodima, ali ti sam nećeš pozajmljivati. Ti ćeš vladati mnogim narodima, ali oni neće vladati nad tobom.

⁷ Ako jedan od tvoje braće postane siromah u jednom od tvojih gradova u zemlji koju ti daje Gospod, Bog tvoj, ne budi tvrda srca, niti škrte ruke prema svome bratu koji je siromašan.

⁸ Naprotiv, neka tvoja ruka bude velikodušna prema njemu, pa mu pozajmi koliko mu je dovoljno kada se nađe u potrebi.

⁹ Pazi da ti se u srce ne uvuče opaka misao, pa da kažeš: 'Približila se sedma godina, godina praštanja' i da nemilostivim okom pogledaš svoga siromašnoga brata, te mu ne daš ništa. Ako on zavapi Gospodu protiv tebe, greh će pasti na tebe.

¹⁰ A kada mu daješ, ne gundaj u sebi, nego mu daj velikodušno, jer će te Gospod, Bog tvoj, blagosloviti zbog ovoga u svim tvojim poslovima i u svemu čega se tvoje ruke late.

¹¹ Naime, siromaha nikada neće nestati iz zemlje. Zato ti zapovedam da budeš široke ruke prema svome bratu siromahu i onome koji je u potrebi u tvojoj zemlji.

Oslobođenje slugu

¹² Ako ti se tvoj brat, Jevrejin ili Jevrejka, proda, neka ti služi šest godina, a sedme ga godine pusti na slobodu.

¹³ A kad ga pustiš na slobodu, ne otpuštaj ga praznih ruku.

¹⁴ Opskrbi ga obilato od svoje sitne stoke, sa svoga gumna i iz vinske kace. Čime je tebe blagoslovio Gospod, Bog tvoj, to i njemu daj.

¹⁵ Sećaj se da si bio rob u zemlji egipatskoj i da te je Gospod, Bog tvoj, otkupio. Zato ti danas izdajem ovu naredbu.

¹⁶ Ali ako on kaže: 'Neću da idem od tebe', zato što voli tebe i tvoj dom i zato što mu je dobro kod tebe,

¹⁷ ti onda uzmi šilo, probuši mu uho na vratima, pa neka ti bude rob doveka. Postupi isto tako i sa svojom sluškinjom.

¹⁸ Kad ga budeš puštao na slobodu, ne čini to teška srca, jer je zaslužio dvostruku najamničku platu za šest godina što je radio za tebe. Zbog toga će te Gospod, Bog tvoj, blagosloviti u svemu što budeš radio.

Prvorođeno od životinja

¹⁹ Svu mušku prvinu od tvoje krupne i sitne stoke posveti Gospodu, Bogu svome. Zato ne upreži vola prvenca niti striži prvenca od svoje sitne stoke.

²⁰ Jedi ga pred Gospodom, Bogom svojim, ti i tvoj dom, na mestu koje izabere Gospod.

²¹ Ali ako bude imao kakvu telesnu manu, ako bude hrom ili slep, ili bude imao kakvu god tešku telesnu manu, nemoj ga prinositi na žrtvu Gospodu, Bogu svome.

²² Mogu ga jesti i obredno nečisti i čisti, kao srnu i jelena.

²³ Samo ne jedi njegovu krv! Ispusti je na zemlju kao vodu.

16

Pasha

¹ Drži mesec aviv i slavi Pashu Gospodu, Bogu svome, jer te je u mesecu avivu, Gospod, Bog tvoj, izveo noću iz Egipta.

² Prinosi Gospodu, Bogu svome, na pashalnu žrtvu, živinče od tvoje sitne i krupne stoke na mestu koje Gospod odabere, da tamo nastani svoje ime.

³ Ne jedi s njim ništa što ima kvasca, nego sedam dana jedi s njim beskvasni hleb – hleb nevoljnički – jer si u žurbi izašao iz Egipta, da bi se celog svog života sećao dana svoga izlaska iz Egipta.

⁴ Kvasac neka se ne vidi na svemu tvojem području sedam dana; i ništa od mesa koje žrtvuješ uveče prvoga dana ne sme da ostane preko noći do jutra.

⁵ Pashu ne smeš žrtvovati ni u jednom od tvojih gradova koje ti daje Gospod, Bog tvoj,

⁶ nego samo na mestu koje odabere Gospod, Bog tvoj, da tamo nastani svoje ime. Samo tu prinosi Pashu uveče po zalasku sunca, u isto vreme kad si izašao iz Egipta.

⁷ Kuvaj i jedi na mestu koje je odabrao Gospod, Bog tvoj. Onda se ujutro vrati u svoje šatore.

⁸ Šest dana jedi beskvasni hleb, a u sedmi dan neka bude svečano sabranje Gospodu, Bogu tvome. Ne radi nikakav posao.

Praznik Sedmica

⁹ Izbroj sedam sedmica; tih sedam sedmica počni da brojiš od prvog zamaha srpa po zreлом žitu.

¹⁰ Tada slavi praznik Sedmica Gospodu, Bogu svome, prinoseći dobrovoljni prilog kako te bude blagoslovio Gospod, Bog tvoj.

¹¹ Tada se veseli pred Gospodom, Bogom svojim, ti, tvoji sinovi i ćerke, tvoje sluge i sluškinje, Levit koji živi u tvojim gradovima, te stranac, siročić i udovica, koji žive u tvojoj sredini, na mestu koje izabere Gospod, Bog tvoj, da tamo nastani svoje ime.

¹² Sećaj se da si bio rob u Egiptu. Zato drži i vrši ove uredbe.

Praznik Senica

¹³ Praznik Senica slavi sedam dana nakon što sabereš urod sa svoga gumna i iz svoje vinske kace.

¹⁴ Veseli se na svom prazniku, ti, tvoji sinovi i ćerke, tvoje sluge i sluškinje, Levit, te stranac, siročić i udovica, koji žive u tvojim gradovima.

¹⁵ Sedam dana slavi praznik Gospodu, Bogu svome, na mestu koje odabere Gospod, jer će te Gospod, Bog tvoj, blagosloviti u svemu što ti rodi i u svakom poslu koga se tvoje ruke late, kako bi bio u potpunosti radostan.

¹⁶ Triput godišnje neka se svi tvoji muški pojave pred Gospodom, Bogom tvojim, na mestu koje on izabere: za praznik Beskvasnih hlebova, za praznik Sedmica i za praznik Senica. Niko neka ne dolazi pred Gospoda praznih ruku.

¹⁷ Svako neka daruje što može, prema blagoslovu koji je na tebe izlio Gospod, Bog tvoj.

Sudije

¹⁸ U svim svojim gradovima koje ti daje Gospod, Bog tvoj, postavi sudije i upravitelje za svoja plemena, da po pravdi sude narodu.

¹⁹ Ne iskrivljuj pravdu; ne budi pristrasan; ne primaj mito, jer mito zaslepljuje oči mudrih i izvrće reči pravednika.

²⁰ Idi u potpunosti za pravdom, da bi živio i zauzeo zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj.

Zabrana služenja drugim bogovima

²¹ Ne sadi sebi nikakvo drvo za Aštartin stub pored žrtvenika Gospoda, Boga tvoga, koji podigneš,

²² niti podiži sebi stubove, jer ih Gospod, Bog tvoj, mrzi.

17

¹ Ne žrtvuj Gospodu, Bogu svome, vola ili jagnje koje ima neku manu ili kakav drugi nedostatak, jer je to mrsko Gospodu, Bogu tvome.

² Ako se u jednom od tvojih gradova, koje ti daje Gospod, Bog tvoj, nađe muškarac ili žena koji učini zlo u očima Gospoda, Boga svoga i krši njegov savez,

³ odlazeći da služi drugim bogovima i da im se klanja, suncu, mesecu, ili bilo čemu od vojske nebeske, a što sam ja zabranio,

⁴ pa ti to jave ili čuješ za to, ti onda dobro ispitaj stvar. Ako se utvrdi da je istina da se takva mrska stvar dogodila u Izrailju,

⁵ onda tog muškarca ili ženu, koji je počinio takvo opako delo, izvedi izvan grada, pa ih kamenuj da umru.

⁶ Taj čovek neka se pogubi na svedočenje dva ili tri svedoka. Na svedočenje jednog svedoka ne sme da se pogubi.

⁷ Neka prvo svedoci dignu ruku na njega da ga pogube, a onda celi narod neka je digne. Tako ćeš istrebiti zlo iz svoje sredine.

Sud

⁸ Ako ti bude preteško da presudiš u slučaju različitih vrsta ubistava, sporenja oko prava, povreda, ili svađe u tvojim gradovima, ti se onda spremi i idi u mesto koje odabere Gospod, Bog tvoj.

⁹ Obrati se sveštenicima – Levitima i sudiji koji bude u službi u to vreme. Njih pitaj, oni će ti reći kako valja presuditi.

¹⁰ Postupi onako kako su ti rekli na mestu koje Gospod izabere. Gledaj da uradiš baš onako kako te upute.

¹¹ Postupi prema uputstvu koje su ti dali, i prema presudi koju su ti saopštili. Ne odstupaj ni levo ni desno od onoga što ti kažu.

¹² Ako se neko drzne da ne poslušá sveštenika koji stoji tamo da služi Gospodu, Bogu tvome, ili sudiju, taj neka se pogubi. Tako ćeš istrebiti zlo iz Izrailja.

¹³ Kad sav narod to čuje, bojaće se, te se neće više ponašati drsko.

Car

¹⁴ Kad dođeš u zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj, i ti je zauzmeš i nastaniš se u njoj, pa onda kažeš: 'Postaviću cara nada mnom, kao što ga imaju svi narodi oko mene',

¹⁵ postavi sebi za cara čoveka koga izabere Gospod, Bog tvoj. Sebi za cara postavi jednog od svoje braće; ne smeš da postaviš stranca nad sobom, koji ti nije brat.

¹⁶ Samo neka ne drži mnogo konja i ne šalje narod u Egipat da dobavi sebi još konja, jer vam je Gospod rekao: 'Nikada se više ne vraćajte ovim putem!'

¹⁷ Takođe, neka ne uzima sebi mnogo žena, da mu srce ne zastrani, i neka ne gomila sebi zlata i srebra.

¹⁸ A kad sedne na svoj carski presto, neka na svitku prepíše za sebe ovaj Zakon od sveštenika Levita.

¹⁹ Neka ga drži uz sebe; neka ga čita celog svog života, da nauči da se boji Gospoda, Boga svoga, držeći sve reči ovog Zakona i vršeći sve ove odredbe;

²⁰ da se ne ponaša nadmeno prema svojoj braći, i da ne odstupa ni desno ni levo od zapovesti, kako bi on i njegovi sinovi dugo vladali nad Izrailjem.

18

Sveštenstvo

¹ Sveštenici – Leviti, celo Levijevo pleme, neće imati dela ni nasledstva sa Izrailjem. Neka žive od paljenih žrtava koje se prinose Gospodu, jer je to njihov deo.

² Oni, dakle, neće imati nasledstva među svojom braćom; Gospod je njihovo nasledstvo, kako im je i rekao.

³ Ovo je pravo po kome sveštenici imaju da primaju od naroda – od onih koji prinose na žrtvu bilo vola ili ovcu: plećku, vilice i želudac. To treba dati svešteniku.

⁴ Davaćeš mu i prvinu od žita, vina i ulja, kao i prvinu od vune svojih ovaca,

⁵ jer je Gospod, Bog tvoj, od svih plemena odabrao njega i njegove sinove da zauvek stoje i služe u ime Gospodnje.

⁶ Ako neki Levit koji živi u jednom od tvojih gradova, bilo gde u Izrailju, iz sveg srca poželi da se preseli u mesto koje odabere Gospod,

⁷ može da služi *tamo* u ime Gospoda, Boga svoga, kao sva njegova braća Leviti, koji stoje tamo pred Gospodom.

⁸ Neka prima isti deo kao i drugi, bez obzira na prodanu očevinu.

Upozorenje protiv neznabožačkih običaja

⁹ Kad dođeš u zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj, nemoj da se učiš da činiš gnusna dela tih naroda.

¹⁰ Neka se ne nađe među tobom neko ko bi svoga sina ili ćerku provodio kroz oganj, ko bi se bavio gatanjem, čaranjem, tumačenjem znamenja, čarobnjaštvom,

¹¹ niko ko bi bacao vračke, prizivao duhove, ni vidovnjak, ili onaj što za savet pita mrtve.

¹² Jer, Gospodu se gadi svaki koji čini ovo. Zbog ovih gnusnih dela ih Gospod, Bog tvoj, tera ispred tebe.

¹³ A ti budi besprekoran pred Gospodom, Bogom svojim.

¹⁴ Naime, ovi narodi koje ćeš ti izgnati slušaju vračare i gatare. Ti ne čini to, jer ti to ne dozvoljava Gospod, Bog tvoj.

Prorok

¹⁵ Gospod, Bog tvoj, podići će ti proroka među vama, od vaše braće, kao što sam ja. Njega slušajte!

¹⁶ To je ono što si tražio od Gospoda, Boga svoga, na gori Horiv na dan zbora: 'Neću više da slušam glas Gospoda, Boga svoga, niti da gledam ovaj veliki oganj, da ne umrem!'

¹⁷ Gospod mi je na to rekao: 'Dobro je to što su rekli.

¹⁸ Zato ću podići proroka između tvoje braće kao što si ti; ja ću staviti svoje reči u njegova usta, pa će govoriti sve što mu zapovedim.

¹⁹ Ako neko ne posluša ono što prorok bude rekao u moje ime, toga ću ja smatrati odgovornim.

²⁰ A ako se neki prorok drzne da u moje ime kaže nešto što nisam zapovedio, ili da govori u ime drugih bogova, taj prorok neka se pogubi.'

²¹ Ti se možda pitaš u sebi: 'Kako da prepoznamo reč koju Gospod nije saopštio?'

²² Ako prorok objavi nešto u ime Gospodnje, a to se ne ostvari, niti se ispuni, to je reč koju Gospod nije saopštio. Prorok je to govorio iz sopstvene drskosti; ne boj ga se.

19

Gradovi-utočišta

¹ Kad Gospod, Bog tvoj, istrebi narode, čiju zemlju ti Gospod, Bog tvoj, daje, i ti ih naslediš, pa se naseliš u njihovim gradovima i u njihovim kućama,

² izdvoj tri grada usred zemlje koju ti Gospod, Bog tvoj, daje da zauzmeš.

³ Izgradi sebi put onamo i podeli natroje područje zemlje, koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasledstvo, tako da svaki ubica može da pobjegne.

⁴ Ubica može da pobjegne i ostane u životu samo u slučaju da nehotice ubije svoga blišnjega i da prethodno nije gajio mržnju prema njemu.

⁵ Na primer, ako neko ode sa svojim blišnjim u šumu da seče drva, pa zamahne sekirom da poseče drvo, a sečivo izleti iz drške i udari njegovog blišnjega i ubije ga, on može da pobjegne u jedan od ovih gradova, te tako ostane u životu.

⁶ Inače bi osvetnik, razjaren, mogao da goni ubicu, i da ga – zbog dužine puta – stigne i ubije, iako ubica ne zaslužuje smrtnu kaznu, budući da nije prethodno gajio mržnju prema njemu.

⁷ Zato ti zapovedam da izdvojiš tri grada.

⁸ Ako Gospod, Bog tvoj, proširi tvoje područje, kao što se zakleo tvojim ocima, i da ti zemlju koju je obećao da će dati tvojim ocima,

⁹ zato što budeš držao ove njegove zapovesti i vršio što ti zapovedam danas, te budeš voleo Gospoda, Boga svoga i budeš sledio njegove puteve celog života – onda ovim gradovima dodaj još tri grada.

¹⁰ Tako se nevina krv neće prolivati u tvojoj zemlji koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasledstvo. U protivnom, krv će pasti na tebe.

¹¹ Ali ako neko mrzi svoga bližnjega i vreba ga, pa ga udari i ubije, a onda pobegne u jedan od ovih gradova,

¹² neka starešine njegovog grada pošalju po njega, neka ga dovedu odande i predaju ga krvnom osvetniku da ga usmrti.

¹³ Ne sažaljevaj se nad njim! Tako ćeš iskoreniti prolivanje nevine krvi u Izrailju, pa će ti biti dobro.

¹⁴ Ne pomeraj kamen međaš svoga bližnjega, kojim su tvoji preci omeđili tvoje nasledstvo, što ćeš primiti u zemlji koju ti Gospod, Bog tvoj, daje da zauzmeš.

Lažno svedočenje

¹⁵ Jedan jedini svedok ne sme da svedoči protiv nekoga ko je počinio bilo kakav zločin ili prestup. Optužba može da se potvrdi samo na osnovu izjave dva ili tri svedoka.

¹⁶ Ako zlonamerni svedok svedoči protiv nekoga da ga okrivljuje za prestup,

¹⁷ tada neka oba čoveka koji se spore stanu pred Gospoda, pred sveštenike i sudije, koji budu služili u to vreme.

¹⁸ Onda sudije neka dobro ispituju slučaj. Ako se ispostavi da je svedočenje lažno, to jest, da je svedok lažno optužio svoga brata,

¹⁹ učinite mu ono što je on smišljao da učini svome bratu. Tako ćeš iskoreniti zlo iz svoje sredine.

²⁰ Kad ostali čuju za to, bojaće se, te neće više činiti takvo zlo u tvojoj sredini.

²¹ Ne pokazuj sažaljenje! Život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noga za nogu.

20

Zakoni o ratu

¹ Kad kreneš u rat protiv svojih neprijatelja, i vidiš konje, bojne kočije, i vojsku brojniju od sebe, ne boj ih se, jer je s tobom Gospod, Bog tvoj, koji te je izveo iz Egipta.

² Pre nego što stupiš u boj, neka pristupi sveštenik i obrati se narodu.

³ Neka im kaže: 'Čuj, Izrailju! Danas stupate u rat protiv svojih neprijatelja. Ne klonite srcem! Ne plašite se! Ne bojte se! Neka vas ne hvata strava od njih!

⁴ Jer, Gospod, Bog vaš, ide s vama da se bori protiv vaših neprijatelja i da vas izbavi.'

⁵ Zatim neka se vojni zapovednici obrate narodu: 'Ima li koga da je sagradio novu kuću, ali se nije uselio u nju? Neka se vrati svojoj kući, da ne pogine u ratu pa da se drugi naseli u nju.

⁶ Ima li koga da je zasadio vinograd, a još ga nije brao? I on neka se vrati svojoj kući, da ne pogine u ratu, i da mu neko drugi ne obere rod.

⁷ Ima li koga da se verio, ali se još nije oženio? Neka se vrati svojoj kući, da ne pogine u ratu, pa da se neko drugi ne oženi njegovom verenicom.'

⁸ Neka vojni zapovednici još kažu narodu: 'Ima li koga da je plašljiv i malodušan? Neka se vrati svojoj kući, da ne bi i njegova braća klonula srcem kao on.'

⁹ Kad zapovednici prestanu da govore narodu, neka postave glavare da vode narod.

¹⁰ Kad kreneš na grad da ga napadneš, najpre mu ponudi mir.

¹¹ Ako prihvate mir i otvore gradska vrata, neka sav narod koji se nađe u njemu bude podvrgnut prinudnom radu, pa neka ti služi.

¹² Ako ne prihvati mir, nego zarati s tobom, opsedni ga.

¹³ Kada ti ga Gospod, Bog tvoj, preda u ruke, pobij mačem sve njegove muškarce.

¹⁴ A žene, decu, stoku i sve što se nađe u gradu – sav plen – uzmi sebi, pa uživaj u plenu svojih neprijatelja koje ti je predao Gospod, Bog tvoj.

¹⁵ Ovako postupaj sa svim gradovima koji su veoma daleko od tebe, gradovima koji ne pripadaju narodima koji su odavde.

¹⁶ Samo u ovim gradovima, koje ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasledstvo, ne ostavljaj u životu živu dušu.

¹⁷ Samo Hetite, Amorejce, Hanance, Ferežane, Evejce i Jevusejce udari kletim uništenjem, kao što ti je Gospod, Bog tvoj naredio,

¹⁸ da vas ne bi naučili da činite sva odvratna dela koja oni čine za svoje bogove, i da vi ne biste grešili protiv Gospoda, Boga svoga.

¹⁹ Kad dugo vremena opседаш grad, boreći se da ga osvojiš, ne uništavaj njegovo drveće sekući ga sekirom. Ne seci ga, nego jedi njegov plod. Zar su stabla na polju ljudi, pa da ih opседаш?

²⁰ Možeš da uništavaš i sečeš samo ono drveće za koje znaš da nisu voćke. Od njih gradi naprave za opsedanje grada koji je u ratu s tobom, dok ne padne.

21

Kad se ne zna ko je ubica

¹ Ako se u zemlji koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u posed, nađe telo usmrćenog čoveka da leži u polju, a ne zna se ko ga je ubio,

² neka izađu starešine i sudije, pa neka izmere udaljenost od ubijenog do okolnih gradova.

³ Onda neka starešine grada, koji je najbliži ubijenom, uzmu junicu koja još nije radila, to jest, koja nije vukla pod jarmom.

⁴ Zatim starešine tog grada neka svedu junicu u neki nepresušni potok, u dolinu koja se ne obrađuje niti seje. Neka tamo kod potoka slome vrat junici.

⁵ Tada neka pristupe sveštenici, Leviti, jer je njih izabrao Gospod, Bog tvoj, da služe i da blagosiljaju u ime Gospodnje; oni će razrešavati svaki spor i nasilje.

⁶ Potom starešine grada koji bude najbliži ubijenom, neka operu ruke u potoku nad junicom kojoj je slomljen vrat,

⁷ i izjave: 'Naše ruke nisu prolile ovu krv, niti smo svojim očima išta videli.

⁸ Zato oprosti svome narodu Izrailju, koji si otkupio, Gospode, i ne svaljuj krivicu za nedužnu krv na svoj narod.' Tako će im krivica za prolivenu krv biti oproštena.

⁹ Ti ćeš ukloniti prolivanje nedužne krvi iz svoje sredine, ako budeš činio što je pravo u Gospodnjim očima.

Ponašanje prema zarobljenicima

¹⁰ Kad pođeš u rat protiv svojih neprijatelja i Gospod, Bog tvoj, ih preda u tvoje ruke, te ih zarobiš,

¹¹ pa među zarobljenicima vidiš lepu ženu, zaljubiš se u nju i poželiš da je uzmeš sebi za ženu,

¹² dovedi je u svoju kuću. Onda neka se ošiša do glave, podreže nokte

¹³ i baci odeću u kojoj je bila zarobljena, pa neka provede mesec dana u tvojoj kući oplakujući svoga oca i svoju majku. Nakon toga možeš da joj pristupiš kao muž, pa neka ti bude žena.

¹⁴ A ako ti ne bude po volji, pusti je da ide gde god hoće. Ne smeš je prodati za novac, niti postupati s njom kao sa robinjom, zato što si je ponizio.

Pravo prvorodstva

¹⁵ Ako neki čovek ima dve žene: jednu koju voli, a drugu koju ne voli, pa mu i ona što je voli i ona što je ne voli rode sinove, ali prvenac bude sin nevoljene –

¹⁶ kad dođe dan da podeli svoju imovinu u nasledstvo svojim sinovima – on ne sme dodeliti pravo prvorodstva sinu voljene na štetu sina nevoljene, koji mu je pravi prvenac.

¹⁷ Naime, on mora da prizna sina nevoljene za prvenca i da mu da dvostruki deo svoje imovine, zato što je on prvenac njegove snage – njemu pripada pravo prvorodstva.

Neposlušni sin

¹⁸ Ako neko ima sina koji je tvrdoglav i buntovan, koji ne sluša svog oca i majku, čak ni kada ga opominju,

¹⁹ neka ga njegov otac i majka odvedu pred gradske starešine, kod vrata svoga mesta.

²⁰ Onda neka kažu gradskim starešinama: 'Ovo je naš tvrdoglavi i buntovni sin koji neće da nas sluša. Izjelica je i pijanica.'

²¹ Zatim neka ga svi ljudi u gradu zaspnu kamenjem da umre. Tako ćeš iskoreniti ovo zlo iz svoje sredine. Celi Izrailj će čuti za ovo, pa će se bojati.

Različiti zakoni

²² Ako neko učini greh koji zaslužuje smrtnu kaznu i bude pogubljen vešanjem o drvo,

²³ njegovo telo ne sme ostati da visi preko noći. On mora da bude sahranjen istog dana, jer je proklet pred Bogom svako ko je obešen *o drvo*. Tako nećeš oskrnaviti zemlju koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasledstvo.

22

¹ Ako vidiš vola ili ovcu svoga brata kako lutaju, nemoj da prođeš mimo njih, nego ih vrati svome bratu.

² Ako tvoj brat ne živi blizu tebe, ili ga ne poznaješ, dovedi ih svojoj kući, pa neka budu kod tebe dok tvoj brat ne dođe da ih traži. Tada mu ih vrati.

³ Tako čini sa njegovim magarcem, s njegovim ogrtačem, i sa svime što tvoj brat izgubi, a ti nađeš. Ne smeš skretati pogled od onoga što je njegovo.

⁴ Ako vidiš da je magarac ili vo tvoga brata pao na putu, ne skreći pogled na drugu stranu, nego mu pomoz da ih podigne.

⁵ Žena ne sme da se oblači u mušku odeću, niti muškarac sme da se oblači u žensku odeću, jer je Gospodu, Bogu tvome, odvratano svako ko to čini.

⁶ Ako putem naiđeš na ptičje gnezdo, sa ptićima, ili s jajima, na drvetu ili na zemlji, a majka sedi na ptićima ili na jajima, ne uzimaj majku sa ptićima.

⁷ Majku pusti na slobodu, a ptiće uzmi, da bi ti išlo dobro i da bi imao dug život.

⁸ Kad sagradiš novu kuću, napravi ogradu oko svog krova, da ne bi svalio krivicu za prolivenu krv na svoj dom, ako neko padne s njega.

⁹ U svom vinogradu nemoj da seješ drugi usev, jer će i urod od useva koje si zasejao, i urod od vinograda biti odvojen* za Gospoda.

¹⁰ Nemoj da oreš sa volom i magarcem upregnutim zajedno.

¹¹ Ne oblači se u odeću načinjenu od vune i lana zajedno.

¹² Napravi rese na četiri ugla ogrtača kojim se zaogrćeš.

Preljuba i blud

¹³ Ako čovek oženi ženu i legne s njom, ali je onda zamrzi,

¹⁴ te iznese optužbe protiv nje i ocrni je, govoreći: 'Oženio sam se ovom ženom, ali kad sam legao s njom, nisam našao na njoj dokaz devičanstva',

¹⁵ tada neka devojčini majka i otac donesu dokaz njenog devičanstva pred gradske starešine, na vrata.

¹⁶ Zatim neka devojčin otac kaže: 'Dao sam svoju ćerku ovom čoveku za ženu, ali ju je on zamrteo.'

* 22:9 U izvornom tekstu *biti posvećen*.

¹⁷ Evo, on je izneo neosnovane optužbe, govoreći: „Nisam našao dokaz devičanstva na tvojoj ćerki.“ Ovo je dokaz o devičanstvu moje ćerke! Onda neka rasprostru posteljinu ispred gradskih starešina.

¹⁸ Zatim neka starešine tog grada uzmu tog čoveka i neka ga kazne;

¹⁹ neka ga udare globom od stotinu srebrnjaka, pa neka ih daju devojčinom ocu, jer je ocrnio izrailjsku devicu. Neka mu zato ostane žena; ne sme se razvesti od nje dok je živ.

²⁰ Ali, ako se optužba pokaže istinitom, da se nije našao dokaz devojčinog devičanstva,

²¹ neka izvedu devojku na kućna vrata njenog oca, pa neka je ljudi onog grada zaspnu kamenjem dok ne umre, jer je učinila sramotu u Izrailju, odajući se bludu u domu svoga oca. Tako ćeš iskoreniti ovo zlo iz svoje sredine.

²² Ako se neki čovek zatekne da spava sa ženom koja je udata za drugoga, neka se oboje pogube: čovek koji je spavao sa tom ženom i sama žena. Tako ćeš iskoreniti ovo zlo iz Izrailja.

²³ Ako se neki čovek zadesi u gradu, pa sretne mladu devicu zaručenu za drugoga i legne s njom,

²⁴ dovedite ih oboje na vrata toga grada, pa ih zaspnu kamenjem dok ne umru: ženu zato što nije zvala u pomoć u gradu, a čoveka zato što je obeščastio ženu svoga bližnjega. Tako ćeš iskoreniti ovo zlo iz svoje sredine.

²⁵ Ako čovek naiđe u polju na zaručenu devojku, pa na silu legne s njom, neka umre samo čovek koji je legao s njom.

²⁶ Devojci nemoj ništa da učiniš, jer nije zaslužila smrtnu kaznu. Naime, to je isto kao kad neko napadne svoga bližnjega i ubije ga.

²⁷ On je naišao na nju u polju, ali iako je zaručena devojka zapomagala, nije bilo nikoga da je izbavi.

²⁸ Ako neki čovek naiđe na mladu devicu koja nije zaručena, pa je zgrabi i legne s njom – ali ih razotkriju –

²⁹ neka taj čovek da njenom ocu pedeset srebrnjaka. A pošto ju je obeščastio, neka mu bude žena. Od nje se ne sme razvesti dok je živ.

³⁰ Neka se niko ne ženi očevom ženom; niko da ne otkriva golotinju svoga oca.

23

Zabrana ulaska u zajednicu Gospodnju

¹ Neka se u zajednicu Gospodnju ne prima niko kome su mošnice zdrobljene, ili kome je muški ud osakaćen.

² Neka se u zajednicu Gospodnju ne prima mešanac; njegovo potomstvo neka se ne prima ni do desetog kolena.

³ U Gospodnju zajednicu neka se ne prima Amonac ni Moavac; njihovo potomstvo neka se nikada ne prima u zajednicu Gospodnju, čak ni u desetom kolenu,

⁴ zato što vam nisu izašli u susret sa hlebom i vodom kad ste izašli iz Egipta. Čak su unajmili i Valama, sina Veorovog, iz Fatura u Aram-Naharajimu, da te prokune.

⁵ Ali Gospod, Bog tvoj, nije hteo da usliši Valama, nego je Gospod, Bog tvoj, preokrenuo kletvu u blagoslov, jer te voli Gospod, Bog tvoj.

⁶ Ne trudi se da sklopiš mir ni prijateljstvo s njima sveg svoga veka, zauvek.

⁷ Ne preziri Edomca, jer on ti je brat. Ne preziri ni Egipćanina, jer si bio došljak u njegovoj zemlji.

⁸ Njihovi potomci u trećem kolenu mogu da pristupe zajednici Gospodnjoj.

Propisi o obrednoj čistoći vojske

⁹ Kad pođeš s taborom na svoje neprijatelje, čuvaj se od svega što je nečisto.

¹⁰ Ako se neko od vas oskrnavi zbog noćnog izliva, neka izađe izvan tabora i neka se ne vraća u njega.

¹¹ Predveče neka se opere, pa neka se vrati u tabor kad zađe sunce.

¹² Imaj mesto izvan tabora, gde ćeš ići napolje.

¹³ Sa svojom opremom drži i lopaticu. Kad ideš napolje, njome ćeš iskopati jamu i potom zakopati svoju nečist,

¹⁴ jer Gospod, Bog tvoj, ide posred tvog tabora da te zaštiti i da ti izruči tvoje neprijatelje. Zato neka tvoj tabor bude svet. Neka Gospod ne zapazi ništa nedolično u njemu, da ne bi odstupio od tebe.

Razni zakoni

¹⁵ Ne vraćaj roba njegovom gospodaru od koga je pobjegao k tebi.

¹⁶ Neka živi u tvojoj sredini, u mestu koje sam izabere u jednom od tvojih gradova koji mu se sviđi.

¹⁷ Nijedna od ćerki Izrailjevih ne sme biti hramska bludnica, niti sme biti hramskog bludnika među sinovima Izrailjevim.

¹⁸ Ne donosi platu bludnice, ni pseću zaradu* kao bilo kakav zavetni dar u dom Gospoda, Boga svoga, jer je i jedno i drugo odvratno Gospodu, Bogu tvome.

¹⁹ Ne naplaćuj svome bratu kamatu, niti za novac, niti za hranu, niti za bilo šta gde se naplaćuje kamata.

²⁰ Strancu možeš da je naplaćuješ, ali tvome bratu ne smeš, da ti Gospod, Bog tvoj, da blagoslov u svemu čega se tvoje ruke late u zemlji u koju ulaziš da je zauzmeš.

²¹ Kad zavetuješ nekakav zavet Gospodu, Bogu svome, ne oklevaj da ga ispuniš, jer će to Gospod, Bog tvoj, jamačno tražiti od tebe, pa ćeš navući greh na sebe.

²² A ako se ne zavetuješ, nećeš navući greh na sebe.

²³ Ispuni ono što pređe preko tvojih usana i izvrši ono što si svojim ustima dobrovoljno zavetovao Gospodu, Bogu svome.

²⁴ Ako uđeš u vinograd svoga blišnjega, jedi grožđa do mile volje, ali ga ne smeš staviti u svoju korpu.

²⁵ Ako uđeš u žitno polje svoga blišnjega, klasje možeš trgati rukom, ali srp ne smeš prinositi žitu svoga blišnjega.

24

¹ Ako čovek uzme ženu i postane joj muž, ali mu ona ne bude po volji, pošto je pronašao nešto nedolično na njoj, neka joj napiše potvrdu o razvodu, uruči joj je i otera je iz svoje kuće.

² A ako ode iz njegove kuće i postane žena drugom čoveku,

³ pa je i taj drugi čovek zamrzi i napiše joj potvrdu o razvodu, uruči joj je i otera je iz svoje kuće – ili taj drugi čovek, koji ju je uzeo za ženu, umre –

⁴ tada prvi muž koji ju je oterao, ne može da je vrati k sebi kako bi je uzeo za ženu, nakon što se tako oskrnavila. Bilo bi to odvratno pred Gospodom. Zato ne uvaljuj u greh zemlju, koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasleđstvo.

⁵ Ako se neko tek oženi, neka ne ide u vojsku; njemu se ne sme ništa stavljati u dužnost. On će oslobođen provesti godinu dana u svojoj kući, da razveseljuje ženu kojom se oženio.

⁶ Niko da ne uzima u zalog vodenični kamen, ni gornji ni donji, jer bi tako uzeo u zalog nečiji život.

⁷ Ako se nađe neko da je oteo svoga brata, Izrailjca, te da je postupio s njim kao s robom ili ga je prodao, neka se otmičar pogubi. Tako ćeš iskoreniti ovo zlo iz svoje sredine.

⁸ Ako se pojavi guba, dobro pazi da učiniš sve što te pouče sveštenici, Leviti. Držite i vršite što sam njima zapovedio.

* **23:18** Zarada muškarca koji se prostituiše.

⁹ Sećaj se šta je Gospod, Bog tvoj, učinio Mariji na putu kad ste izašli iz Egipta.

¹⁰ Ako svome bližnjemu daješ što god u zajam, ne odlazi u njegovu kuću da uzmeš zalog od njega.

¹¹ Ti stoj napolju, a taj čovek kome pozajmljuješ neka ti donese napolje zalog.

¹² Ako je čovek siromašan, nemoj legati sa njegovim zalogom na sebi.

¹³ Njegov zalog moraš da mu vratiš kad zađe sunce, da bi mogao da spava u svom ogrtaču. Tako će te blagosiljati, a tebi će se to uračunati u pravedno delo pred Gospodom, Bogom tvojim.

¹⁴ Ne zakidaj siromašnog ili ubogog najamnika, bilo da je tvoj brat ili stranac koji živi u jednom od tvojih gradova.

¹⁵ Svakoga dana mu isplaćuj njegovu zaradu, pre nego što zađe sunce, jer je siromah, te mu od nje zavisi život. Inače će zavapiti Gospodu protiv tebe, pa ćeš navući na sebe greh.

¹⁶ Neka se očevi ne pogubljuju zbog svojih sinova i neka se sinovi ne pogubljuju zbog svojih očeva. Svako treba da bude pogubljen za svoj greh.

¹⁷ Ne izvrći pravdu strancu ili siročetu, niti uzimaj u zalog haljine udovici.

¹⁸ Sećaj se da si bio rob u Egiptu i da te je Gospod, Bog tvoj, izbavio odande. Zato ti zapovedam da vršiš ovu zapovest.

¹⁹ Kad žanješ žito na svome polju, pa ispustiš snop, ne vraćaj se da ga uzmeš. Neka ostane strancu, siročetu i udovici, da te Gospod, Bog tvoj, blagoslovi u svemu čega se tvoje ruke late.

²⁰ Kad jednom otreseš maslinu, ne pregledaj grane iza sebe. To neka ostane strancu, siročetu i udovici.

²¹ Kad bereš svoj vinograd, nemoj da pabirčiš za sobom. To neka ostane strancu, siročetu i udovici.

²² Sećaj se da si bio rob u zemlji egipatskoj. Zato ti zapovedam da vršiš ovu zapovest.

25

¹ Kad dođe do svađe između ljudi i oni dođu pred sud, sudije neka dodele pravo nevinom, a krivca neka osude.

² Ako krivac zasluži šibanje, neka mu sudija naredi da legne, i neka mu u njegovoj prisutnosti odbroje onoliko udaraca koliko zaslužuje njegova krivica.

³ Četrdeset udaraca može da mu se udari, ali ne više, da se tvoj brat ne bi ponizio pred tobom, ako bi mu se udarilo više udaraca.

⁴ Ne zavezuj usta volu kad vrše.

Zakon o deverskoj dužnosti

⁵ Kad braća stanuju zajedno, pa jedan od njih umre, a nije imao sina, žena umrloga neka se ne udaje za tuđinca izvan porodice, nego neka joj pristupi njen dever i uzme je za ženu i tako izvrši deversku dužnost.

⁶ Prvenac koga ona rodi, vodiće se na ime njegovog preminulog brata, da njegovo ime ne izumre iz Izrailja.

⁷ A ako on ne bude hteo da uzme svoju snahu za ženu, neka ga njegova snaha odvede na gradska vrata, pred starešine i neka izjavi: 'Moj dever neće da sačuva ime svome bratu u Izrailju; neće da mi učini deversku dužnost.'

⁸ Tada neka ga starešine njegovog grada pozovu i razgovaraju sa njim. Ako on ostane pri svom, govoreći: 'Neću da je uzmem za ženu',

⁹ onda neka mu njegova snaha, u prisustvu starešina, pristupi, skine mu sandalu s noge, pljune mu u lice i kaže ovo: 'Ovako se radi čoveku koji neće da podigne dom svoga brata.'

¹⁰ Taj neka se prozove u Izrailju 'Dom bosoga'.

Ostali zakoni

¹¹ Ako se dva čoveka potuku, a žena od jednoga priđe da izbavi svoga muža od ruku onoga koji ga tuče, pa pruži ruku i uhvati ga za mošnice,

¹² odseci joj ruku. Ne pokazuj joj milosti.

¹³ Ne drži u svojoj torbi dvojaku meru: težu i lakšu.

¹⁴ Takođe, ne drži u svojoj kući dvojaku meru za žito: veću i manju.

¹⁵ Tvoja mera neka bude tačna i poštena, a tako i tvoja žitna mera neka bude tačna i poštena, da bi dugo živeo na zemlji koju ti daje Gospod, Bog tvoj.

¹⁶ Jer, Gospodu, Bogu tvome, je odvratano svako ko čini ovo, svako ko radi nepošteno.

¹⁷ Sećaj se šta ti je učinio Amalik kad si izašao iz Egipta.

¹⁸ On te je presreo na putu i napao u tvom zaleđu sve posustale, kad si bio malaksao i iscrpljen, jer se nije Boga bojao.

¹⁹ Stoga, kad ti Gospod, Bog tvoj, da počinak od svih tvojih neprijatelja oko tebe, u zemlji koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasledstvo, istrebi pod nebom spomen na Amalika. Ne zaboravi!

26

Prvi plodovi i desetak

¹ A kad dođeš u zemlju koju ti Gospod, Bog tvoj, daje u nasledstvo, i ti je zauzmeš i nastaniš se u njoj,

² uzmi nešto od prvine svih poljskih plodova koje ti rodi zemlja, koju ti daje Gospod, Bog tvoj, stavi ih u košaru i idi na mesto koje izabere Gospod, Bog tvoj, da tamo nastani svoje ime.

³ Idi k svešteniku koji bude služio u to vreme i reci mu: 'Izjavljujem danas pred Gospodom, Bogom tvojim, da sam ušao u zemlju za koju se Gospod zakleo našim ocima da će nam je dati.'

⁴ Zatim neka sveštenik uzme košaru iz tvoje ruke i položi je pred žrtvenik Gospoda, Boga tvoga.

⁵ Ti ćeš na to izgovoriti pred Gospodom, Bogom tvojim: 'Moj je otac bio aramejski lualica koji je sišao u Egipat i boravio tamo kao stranac sa šačicom ljudi. Tamo je postao narod veliki, moćan i brojan.

⁶ Ali Egipćani su nas zlostavljali i ugnjetavali, i nametnuli nam težak rad.

⁷ Tada smo zavapili Gospodu, Bogu naših otaca, i Gospod je čuo naš glas i video naš jad, mukotrpni rad i potlačenost.

⁸ Gospod nas je izveo iz Egipta moćnom rukom, ispruženom mišicom, velikom strahotom, te znacima i čudima.

⁹ On nas je doveo do ovog mesta i dao nam ovu zemlju, zemlju kojom teku mleko i med.

¹⁰ Sada, evo, prinosim prve plodove zemlje, koju si mi ti, o, Gospode, dao.' Zatim položi to pred Gospoda, Boga svoga, pa se pokloni pred Gospodom, Bogom svojim.

¹¹ I raduj se zajedno sa Levitom i došljakom u tvojoj sredini za sve dobro što je tebi i tvome domu dao Gospod, Bog tvoj.

¹² A kad u trećoj godini, godini desetka, završiš sa izdvajanjem sveg desetka od godišnjeg uroda, i kad ga daš Levitu, strancu, siročetu i udovici, da jedu i da se nasite,

¹³ reci pred Gospodom, Bogom svojim: 'Uklonio sam iz kuće sve što je posvećeno Gospodu. Šta više, to sam dao Levitu, strancu, siročetu i udovici, prema tvojoj zapovedi koju si mi dao. Nisam prekršio, niti zaboravio, nijednu od tvojih zapovedi.

¹⁴ U svojoj žalosti ništa od toga nisam jeo, ništa od toga nisam uklanjao kad sam bio nečist, niti sam išta od toga prinosio mrtvacu. Poslušao sam glas Gospoda, Boga svoga, i učinio onako kako mi je zapovedio.

¹⁵ Pogledaj s nebesa, iz svog svetog Prebivališta, pa blagoslovi svoj narod, Izrailj, i zemlju koju si nam dao, zemlju kojom teku mleko i med – kako si se zakleo našim ocima!’

Poziv na poslušnost

¹⁶ Danas ti Gospod, Bog tvoj, zapoveda da vršiš ove uredbe i propise. Drži ih i vrši svim svojim srcem i svom svojom dušom.

¹⁷ Danas si izjavio da će Gospod biti tvoj Bog, i da ćeš slediti njegove puteve i držati njegove uredbe i propise, i slušati njegov glas.

¹⁸ Danas je Gospod izjavio da si njegov narod, njegova dragocena svojina, kao što ti je obećao, i da ćeš držati sve njegove zapovedi.

¹⁹ On će te uzvisiti čašću, imenom i slavom nad svim narodima koje je stvorio; ti ćeš biti narod posvećen Gospodu, Bogu svome, kako je obećao.“

27

Žrtvenik na gori Eval

¹ Zatim Mojsije sa izrailjskim starešinama, zapovedi narodu: „Držite sve zapovesti koje vam danas zapovedam.

² Onog dana kad pređete Jordan u zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj, podigni sebi veliko kamenje i okreči ih u belo.

³ Na njima napiši sve reči ovog Zakona kad pređeš tamo da uđeš u zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj, zemlju kojom teku mleko i med, kako ti je obećao Gospod, Bog tvojih otaca.

⁴ Dakle, kad pređeš Jordan, podigni ovo kamenje na gori Eval, kako ti zapovedam danas, i okreči ih u belo.

⁵ Tamo podigni žrtvenik Gospodu, Bogu svome, kameni žrtvenik, ali na njega ne spuštaj dleto.

⁶ Žrtvenik Gospodu, Bogu svome, podigni od neklesanog kamenja i na njemu prinesi žrtve svespalnice Gospodu, Bogu svome.

⁷ Prinosi i žrtve mira. Jedi ih tamo i raduj se pred Gospodom, Bogom svojim.

⁸ Na kamenju napiši sve reči ovog Zakona, jasno i čitko.“

Prokletstva sa gore Eval

⁹ Mojsije reče sveštenicima, Levitima i svem Izrailju: „Utihni, Izrailju, i počuj! Danas si postao narod Gospoda, Boga svoga.

¹⁰ Zato slušaj glas Gospoda, Boga svoga, i vrši njegove zapovedi i uredbe, koje ti danas nalažem.“

¹¹ Tog dana zapovedi Mojsije narodu:

¹² Kad pređete preko Jordana, neka ova plemena stanu na goru Gerizim da blagosiljaju narod: Simeun, Levi, Juda, Isahar, Josif i Venijamin.

¹³ A ova plemena neka stanu na goru Eval da izgovaraju prokletstva: Ruvim, Gad, Asir, Zavulon, Dan i Neftalim.

¹⁴ Zatim neka Leviti jakim glasom kažu svim Izrailjcima:

¹⁵ „Neka je proklet svako ko napravi sebi idola, klesanog ili livenog, stvar odvratnu Gospodu, delo umetnika, i stavi ga na skrovito mesto!“

A sav narod neka kaže: „Amin!“

¹⁶ „Proklet bio ko ne poštuje majku i oca!“

A sav narod neka kaže: „Amin!“

¹⁷ „Proklet bio ko pomera kamen međaš svoga bližnjeg!“

A sav narod neka kaže: „Amin!“

¹⁸ „Proklet bio ko zavodi slepca na stranputicu!“

A sav narod neka kaže: „Amin!“

¹⁹ „Proklet bio ko izvrće pravo stranca, siročeta i udovice!“

- 20 „Proklet bio ko legne sa ženom svoga oca, jer je otkrio golotinju svoga oca!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“
- 21 „Proklet bio ko legne s bilo kakvom životinjom!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“
- 22 „Proklet bio ko legne sa svojom sestrom, sa ćerkom svoga oca ili ćerkom svoje majke!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“
- 23 „Proklet bio ko legne sa svojom taštom!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“
- 24 „Proklet bio ko potajno ubije svoga bližnjeg!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“
- 25 „Proklet bio ko uzima mito da ubije nevinu dušu!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“
- 26 „Proklet bio ko ne bude ispunjavao reči ovog Zakona i vršio ih!“
A sav narod neka kaže: „Amin!“

28

Blagoslovi poslušnosti

¹ Ako budeš verno slušao glas Gospoda, Boga svoga, držeći i vršeći sve njegove zapovedi, koje ti ja danas zapovedam, Gospod, Bog tvoj, uzvisiće te nad svim narodima na zemlji.

² Svi ovi blagoslovi spustiće se na tebe i ostvariti se na tebi, ako poslušaš glas Gospoda, Boga svoga.

³ Blagosloven ćeš biti u gradu i blagosloven na polju.

⁴ Blagosloven će biti plod tvoje utrobe, rod tvoje zemlje, i prirast tvoje stoke: telad tvojih krava i jagnjad tvojih stada.

⁵ Blagoslovene će biti tvoje košare i naćve.

⁶ Blagosloven ćeš biti kad ulaziš, blagosloven kad izlaziš.

⁷ Kad tvoji neprijatelji ustanu na tebe, Gospod će učiniti da budu potučeni pred tobom. Krenuće jednim putem na tebe, a razbežati se pred tobom na sedam puteva.

⁸ Gospod će narediti da blagoslov bude s tobom, u tvojim žitnicama i u svemu čega se tvoje ruke late, te blagosloviti zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj.

⁹ Gospod će te učiniti svojim posvećenim narodom, kao što ti se zakleo, ako budeš držao zapovedi Gospoda, Boga svoga, i sledio njegove puteve.

¹⁰ Tada će svi narodi na zemlji videti da je ime Gospodnje zazvano nad tobom, pa će te se bojati.

¹¹ Gospod će te obilato obdariti dobrima: plodom tvoje utrobe, prirastom tvoje stoke i rodом sa tvoje njive, na zemlji za koju se Gospod zakleo tvojim ocima da će ti je dati.

¹² Gospod će ti otvoriti svoju bogatu riznicu – nebo – da daje kišu tvojoj zemlji u pravo vreme, i da blagoslovi sve čega se tvoje ruke late. Ti ćeš davati u zajam mnogim narodima, ali ti sam nećeš uzimati u zajam ni od koga.

¹³ Gospod će te učiniti glavom, a ne repom. Uvek ćeš biti na vrhu, nikad na dnu, ako poslušaš zapovedi Gospoda, Boga svoga, koje ti danas zapovedam da ih držiš i vršiš.

¹⁴ Zato ne skreći od ovih reči koje ti danas nalažem, ni desno ni levo, da bi išao za drugim bogovima i služio im.

Prokletstva neposlušnosti

¹⁵ Ali ako ne budeš slušao glas Gospoda, Boga svoga, držeći i vršeći sve njegove zapovedi i uredbe, koje ti ja danas nalažem, doći će na tebe sva ova prokletstva i sustići te.

¹⁶ Proklet ćeš biti u gradu, proklet ćeš biti na polju.

¹⁷ Prokleta će biti košara tvoja i naćve tvoje.

¹⁸ Proklet će biti plod tvoje utrobe, rod tvoje zemlje, telad tvojih krava i jagnjad tvoga stada.

¹⁹ Proklet ćeš biti kad ulaziš, proklet kad izlaziš.

²⁰ Gospod će poslati na tebe prokletstvo, pometnju i kaznu, na sve čega se tvoja ruka lati da uradi, dok ne budeš istrebljen i brzo ne propadneš zbog svojih zlih dela, zato što si me zaboravio.

²¹ Gospod će prilepiti na tebe kugu dok te ne istrebi iz zemlje u koju ulaziš da je osvojiš.

²² Gospod će te udariti sušicom, groznicom, upalom, žegom i sušom, medljikom i kukoljem; ovo će te goniti dok ne pogineš.

²³ Nebo nad tvojom glavom biće od bronzе, a zemlja pod tobom od železa.

²⁴ Kišu za tvoju zemlju, Gospod će pretvoriti u prašinu. Prah će na tebe padati sa nebesa, dok ne budeš istrebljen.

²⁵ Gospod će učiniti da budeš poražen od tvojih neprijatelja; jednim putem ćeš ići na njih, a na sedam puteva ćeš bežati pred njima. Postaćeš prizor grozote za sva kraljevstva na zemlji.

²⁶ Tvoje mrtvo telo biće hrana svim pticama nebeskim i divljem zverinju zemaljskom, ali neće biti nikoga da ih otera.

²⁷ Gospod će te udariti egipatskim čirevima, šuljevima, krastama i šugom, od kojih nećeš moći da se izlečiš.

²⁸ Gospod će te udariti ludilom, slepilom i pometnjom uma.

²⁹ Tumaraćeš usred bela dana, kao što slepac tumara u tami, ali nećeš imati uspeha u svojim poduhvatima; bićeš tlačen i pljačkan celog svog veka, ali neće biti nikoga da te izbavi.

³⁰ Zaručićeš se sa ženom, ali će je drugi uzeti i leći s njom. Izgradićeš kuću, ali nećeš živeti u njoj. Zasadićeš vinograd, ali ga nećeš brati.

³¹ Vola će ti na tvoje oči zaklati, ali ti od njega nećeš jesti. Magarca će ti ugrabiti pred tobom, ali ti ga neće vratiti. Tvoje ovce će biti predane tvojim neprijateljima, a neće biti nikog da ti priskoči u pomoć.

³² Tvoje sinove i ćerke predavaće drugom narodu; isplakaćeš svoje oči gledajući za njima svaki dan, ali ćeš biti bespomoćan.

³³ Rod tvoje zemlje i sav tvoj trud poješće narod koji ne poznaješ. Bićeš tlačen i gažen celog svog veka.

³⁴ Sići ćeš s uma od prizora koje će tvoje oči gledati.

³⁵ Gospod će te udariti opakim čirevima po kolenima i bedrima, od kojih nećeš moći da se izlečiš – od stopala tvojih nogu do temena tvoje glave.

³⁶ Gospod će odvesti tebe i cara koga budeš postavio nad sobom, narodu za koji nisi znao ni ti ni tvoji preci, pa ćeš tamo služiti drugim bogovima, drvenim i kamenim.

³⁷ Bićeš predmet zgražanja, ruganja i podsmeha za sve narode kojima te Gospod bude odveo.

³⁸ Sejaćeš mnogo semena po njivi, ali ćeš malo žeti, jer će ti skakavci pojesti urod.

³⁹ Sadićeš vinograde i obrađivati ih, ali vino nećeš piti, niti brati grožđe, jer će ga izjesti crvi.

⁴⁰ Maslina ćeš imati po celom svom području, ali se uljem nećeš mazati, jer će ti masline opadati.

⁴¹ Rađaće ti se sinovi i ćerke, ali tebi neće pripadati, jer će otići u ropstvo.

⁴² Sve tvoje drveće i plodovi tvoje zemlje postaće plen skakavaca.

⁴³ Stranac koji živi među tobom uzdićaće se sve više i više nad tobom, a ti ćeš padati sve niže i niže.

⁴⁴ On će ti davati u zajam, ali ti njemu nećeš davati u zajam. On će biti glava, a ti ćeš biti rep.

⁴⁵ Sva će te ova prokletstva snalaziti, goniti i stizati te, dok ne budeš istrebljen, zato što nisi slušao glas Gospoda, Boga svoga, držeći zapovedi i odredbe koje ti je zapovedio.

⁴⁶ Ona će biti znak i čudo za tebe i tvoje potomstvo do veka.

⁴⁷ Pošto nisi služio Gospodu, Bogu svome, veselog i radosnog srca, pored sveg obilja,

⁴⁸ robovaćeš svojim neprijateljima, koje će Gospod poslati protiv tebe, u gladi i žeđi, u golotinji i potpunoj oskudici. On će staviti gvozdeni jaram na tvoj vrat dok te ne istrebi.

⁴⁹ Gospod će iz daleka, s kraja zemlje, dovesti narod na tebe koji će se obrušiti kao orao, narod čiji jezik nećeš razumeti,

⁵⁰ narod bezdušan koji neće imati obzira prema starcu niti milosti prema detetu.

⁵¹ On će izjesti mladunčad tvoje stoke, urod tvoje zemlje, dok te ne istrebi; neće ti ostaviti ni žito, ni mlado vino, ni ulje, ni telad tvoje stoke, ni jagnjad tvojeg stada, dok te ne upropasti.

⁵² Opsedaće te u svim tvojim gradovima širom tvoje zemlje, dok ne sruši tvoje visoke i utvrđene zidine u koje si se uzdao. Opsedaće te po svim tvojim gradovima širom tvoje zemlje koju ti je dao Gospod, Bog tvoj.

⁵³ A ti ćeš jesti plod svoje utrobe, meso svojih sinova i svojih ćerki, koje ti je dao Gospod, Bog tvoj, tokom opsade i nevolje kojom te tvoj neprijatelj bude pritisnuo.

⁵⁴ Čak će i najblaži i najosetljiviji čovek među tobom zlobnim okom gledati na svoga brata, ljubljenu ženu, i svoju decu koja mu prežive;

⁵⁵ nijednom od njih neće davati meso svojih sinova koje bude jeo, jer mu drugo neće ostati, tokom opsade i nevolje kojom te tvoj neprijatelj bude pritisnuo po svim tvojim gradovima.

⁵⁶ Čak će i najnežnija i najosetljivija žena, toliko nežna i osetljiva da se ne usuđuje da spusti stopala na zemlju, zlobnim okom gledati voljenog muža, svoje sinove i svoje ćerke, posteljicu koja joj između nogu izađe i decu koju rodi.

⁵⁷ Ona će ih – zbog sve veće oskudice – krišom jesti tokom opsade i nevolje kojom će te pritisnuti tvoj neprijatelj po tvojim gradovima.

⁵⁸ Ako ne budeš držao i vršio sve reči ovoga Zakona koje su napisane u ovoj knjizi, te se ne budeš bojao ovog slavnog i strašnog imena – Gospoda, Boga svoga –

⁵⁹ Gospod će udariti tebe i tvoje potomstvo pošastima, pošastima velikim i strašnim, i bolestima opakim i dugotrajnim.

⁶⁰ On će dovesti na tebe sve bolesti egipatske od kojih si strahovao, i one će se pilepti za tebe.

⁶¹ Gospod će još podići na tebe svaku vrstu bolesti i pošasti koja nije zapisana u knjizi ovog Zakona, dok istrebljen ne budeš.

⁶² Ostaće vas šaćica, iako ste bili brojni kao zvezde na nebu, zato što nisi slušao glas Gospoda, Boga svoga.

⁶³ I kako se Gospod radovao dok vam je davao napretka i množio vas, tako će se Gospod radovati dok vas bude upropaštavao i istrebljivao. Tako ćete biti iskorenjeni iz zemlje u koju ulazite da je zauzmete.

⁶⁴ Gospod će te rasejati među sve narode, s jednog kraja zemlje na drugi. Tamo ćeš služiti drugim bogovima od drveta i kamena za koje nisi znao ni ti ni tvoji preci.

⁶⁵ Među tim narodima nećeš naći odmora, niti počinka svojim stopalima. Tamo će ti Gospod dati plašljivo srce, iščilele oči i ojađenu dušu.

⁶⁶ Život će ti visiti o koncu, bojaćeš se i danju i noću, a život ćeš provoditi u neizvesnosti.

⁶⁷ Ujutro ćeš govoriti: „Da je samo večer!“, a uveče: „Da je samo jutro!“, zbog straha koji će ti obuzimati srce i od prizora koji će ti oči gledati.

⁶⁸ Gospod će te brodovima vratiti u Egipat, putem za koji sam ti rekao da ga više ne smeš videti. Tamo ćete se sami prodavati svojim neprijateljima za sluge i sluškinje, ali neće biti kupca.

29

Obnova saveza

¹ Ovo su reči saveza koji je Gospod zapovedio Mojsiju da sklopi sa Izrailjcima u zemlji moavskoj, osim saveza koji je sklopio sa njima na Horivu.

² Mojsije pozva sve Izrailjce i reče im:

Vi ste videli sve što je Gospod na vaše oči učinio u Egiptu faraonu, svim njegovim dvoranima i celoj njegovoj zemlji.

³ Svojim očima si video velika iskušenja, znakove i ona velika čudesa.

⁴ Gospod vam sve do danas nije dao um da razumete, oči da vidite i uši da čujete.

⁵ Četrdeset godina sam vas vodio po pustinji; odeća vam se nije pocepala, niti vam se obuća na vašim nogama poderala.

⁶ Hleba niste jeli, vina i žestoka pića niste pili, da biste znali da sam ja Gospod, Bog vaš.

⁷ Kada ste došli na ovo mesto u susret vam je izašao Sihon, car esevonski, i Og, car vasanski, da zarate protiv nas, ali smo ih mi potukli.

⁸ Uzeli smo njihovu zemlju i dali je u nasledstvo Ruvimovom i Gadovom plemenu, i polovini Manasijinog plemena.

⁹ Zato držite i vršite reči ovog saveza, da biste imali uspeha u svemu što radite.

¹⁰ Danas svi stojite u prisustvu Gospoda, Boga svoga: glavari vaših plemena, starešine i vojni zapovednici, svi Izrailjci,

¹¹ vaša deca i žene, stranci koji žive u vašem taboru – od onoga što ti cepa drva do onoga što ti nosi vodu –

¹² da stupite u savez sa Gospodom, Bogom svojim, koji Gospod, Bog vaš, sklapa danas sa vama,

¹³ da bi te postavio danas sebi za narod, i da bi bio tvoj Bog, kao što ti je obećao, i kao što se zakleo tvojim ocima, Avrahamu, Isaku i Jakovu.

¹⁴ Ovaj savez i ovu zakletvu ne sklapam samo sa vama,

¹⁵ koji danas stojite ovde sa nama pred Gospodom, Bogom našim, nego i sa onima koji danas nisu ovde.

¹⁶ Vi, naime, i sami znate kako smo živeli u egipatskoj zemlji i kako smo prolazili posred naroda; *onih naroda* kroz koje ste prošli.

¹⁷ Videli ste njihove gadosti i idole od drveta i kamena, srebra i zlata, koji su kod njih.

¹⁸ Neka se ne nađe među vama muškarac ili žena, porodica ili pleme kome bi se danas srce odvratilo od Gospoda, Boga našeg, da ide da služi bogovima tih naroda. Neka među vama ne bude korena koji rađa otrov ili pelen.

¹⁹ Ako neko čuje reči ove zakletve, i da sebi blagoslov govoreći u sebi: „Biće sve u redu sa mnom, pa ako i živim po samovolji svoga srca“, poplava će odneti suvu zemlju.

²⁰ Gospod neće biti voljan da oprostí takvome, nego će Gospodnji gnev i ljubomora planuti na njega, pa će svaka kletva zapisana u ovoj knjizi pasti na njega. Tako će Gospod istrebiti njegovo ime pod nebom.

²¹ Gospod će odvojiti zlikovca od svih plemena Izrailjevih, po svim kletvama saveza koje su napisane u knjizi ovog Zakona.

²² Tada će kasniji naraštaj, vaši sinovi koji dođu posle vas i došljak koji dođe iz daleke zemlje, kad vide rane na zemlji i njene bolesti kojima ju je Gospod udario, reći:

²³ „Cela je zemlja spaljena sumporom i solju! Niko je ne seje, ništa iz nje ne niče, nikakva trava iz nje ne raste. Opustošena je kao Sodoma i Gomora, kao Adma i Sevojim, koje Gospod uništi u svom gnevju i jarosti!“

²⁴ Svi će narodi pitati: „Zašto Gospod učini ovako sa ovom zemljom? Šta izazva ovaj veliki plamteći gnev?“

²⁵ Odgovoriće im: „Zato što su napustili savez Gospoda, Boga svojih otaca, koji je sklopio sa njima kad ih je izveo iz zemlje egipatske.“

²⁶ Otišli su da služe i klanjaju se drugim bogovima, bogovima za koje nisu znali i koje im on nije namenio.

²⁷ Zato je planuo gnev Gospodnji na ovu zemlju, pustivši na nju sva prokletstva koja su zapisana u ovoj knjizi.

²⁸ Gospod ih je iskorenio iz njihove zemlje u ljutini, jarosti i velikom gnevju, i bacio ih u drugu zemlju. Tako je i danas.“

²⁹ Što je skriveno, to pripada Gospodu, Bogu našem, a što je otkriveno, to pripada nama i našoj deci zauvek, da vršimo sve reči ovoga Zakona.

30

Povratak Gospodu

¹ A kad se sve ove reči, blagoslov i prokletstvo, koje sam postavio pred tobom, ispune na tebi i ti ih uzmeš k srcu, među svim narodima u koje te Gospod, Bog tvoj, bude izгнаo,

² te se vratiš Gospodu, Bogu svome, svim srcem i svom dušom svojom, ti i tvoji sinovi, i budeš slušao njegov glas u svemu što ti danas zapovedam,

³ Gospod, Bog tvoj, će vratiti tvoje izgnanike* i smilovati ti se. Onda će te vratiti i sabrati te iz svih naroda među koje te je rasejao Gospod, Bog tvoj.

⁴ Pa makar bio isteran i na sam kraj nebasa, Gospod, Bog tvoj, će te sabrati odande, odande će te uzeti.

⁵ Gospod, Bog tvoj, dovešće te u zemlju koju su posedovali tvoji preci, pa ćeš je ti zaposesti; a on će te učiniti uspešnijim i brojnijim od tvojih predaka.

⁶ Gospod, Bog tvoj, obrezaće tvoje srce i srce tvog potomstva, kako bi voleo Gospoda, Boga svoga, svim svojim srcem i svom svojom dušom, da bi živeo.

⁷ Gospod, Bog tvoj, će sva ova prokletstva baciti na tvoje neprijatelje i na tvoje mrzitelje koji su te progonili.

⁸ A ti ćeš ponovo slušati glas Gospodnji i vršiti sve zapovesti koje ti ja danas nalažem.

⁹ Gospod, Bog tvoj, će ti dati uspeha u svakom poslu kojega se tvoje ruke late, u plodu tvoje utrobe, prirastu tvoje stoke i urodu tvoje zemlje, jer će ti se Gospod opet radovati čineći ti dobro, kao što se radovao tvojim ocima,

¹⁰ ako poslušаш glas Gospoda, Boga svoga, kako bi držao njegove zapovesti i uredbe, koje su zapisane u knjizi ovog Zakona, te ako se okreneš Gospodu; Bogu svome, svim svojim srcem i svom svojom dušom.

Izbor: život ili smrt

¹¹ Naime, ova zapovest koju ti ja danas nalažem nije preteška za tebe niti je za tebe nedostižna.

¹² Nije na nebu, pa da kažeš: „Ko će se popeti na nebo da nam je donese, da je čujemo i vršimo je?“

¹³ Nije ni preko mora, pa da kažeš: „Ko će od nas preći preko mora da nam je donese, da je čujemo i vršimo je?“

¹⁴ Reč je, naime, blizu tebe, u tvojim ustima i u tvome srcu, da je vršiš.

¹⁵ Gledaj! Danas postavljам pred tebe život i smrt, sreću i nesreću.

* 30:3 Ili: *obnoviti tvoju sreću.*

¹⁶ Jer, ja ti danas zapovedam da voliš Gospoda, Boga svoga, da slediš njegove puteve i držiš njegove zapovedi, uredbe i propise, da bi živeo, te da bi te umnožio Gospod, Bog tvoj, i da bi te blagoslovio u zemlji u koju ulaziš da je zauzmeš.

¹⁷ Ali ako se tvoje srce odvрати, ako ne budeš slušao, nego zastraniš i budeš se klanjao drugim bogovima i služio im,

¹⁸ kažem vam danas da ćete sigurno propasti. Nećete dugo živeti u zemlji, u koju, prelazeći preko Jordana, ulaziš da je zauzmeš.

¹⁹ Danas pozivam nebo i zemlju za svedoke, da sam postavio pred vas život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Stoga izaberite život, da živite vi i vaše potomstvo,

²⁰ voleći Gospoda, Boga svoga, slušajući njegov glas, i držeći se njega. Jer on je tvoj život i dužina tvojih dana, da bi mogao da boraviš u zemlji za koju se Gospod zakleo tvojim ocima, Avrahamu, Isaku i Jakovu, da će im je dati.

31

Isus Navin umesto Mojsija

¹ Mojsije izađe i reče ove reči celom Izrailju.

² Rekao im je: „Danas mi je stotinu dvadeset godina, i ne mogu više izlaziti i vraćati se. Gospod mi je rekao: 'Nećeš preći preko Jordana.'“

³ Sam Gospod, Bog tvoj, preći će pred tobom; on će da istrebi ove narode pred tobom, pa ćeš ih izgnati. Isus će ići pred tobom, kao što je Gospod rekao.

⁴ Gospod će postupiti sa njima onako kako je postupio sa Sihonom i Ogom, carevima amorejskim, i njihovom zemljom, kada ih je istrebio.

⁵ Gospod će vam ih predati, a ti ćeš postupiti sa njima prema svim zapovedima koje sam vam dao.

⁶ Zato budite jaki i odvažni! Ne bojte se, niti strahujte od njih! Jer, Gospod, Bog tvoj, ide sa tobom; on neće odstupiti od tebe niti će te ostaviti.“

⁷ Mojsije pozva Isusa i reče mu pred celim Izrailjem: „Budi jak i odvažan, jer ćeš ti ući sa ovim narodom u zemlju za koju se Gospod zakleo njihovim ocima da će im je dati. Ti ćeš im je predati u nasledstvo.“

⁸ Sam Gospod ide pred tobom. On će biti sa tobom; on neće odstupiti od tebe, niti će te ostaviti. Ne boj se i ne strahuj!“

Javno čitanje Zakona

⁹ Mojsije napisao ovaj Zakon i dade ga sveštenicima, Levitima, koji nose Kovčeg saveza Gospodnjeg, i svim izrailjskim starešinama.

¹⁰ Tada im Mojsije naredi i reče: „Na kraju svake sedme godine, u vreme oprosne godine, na praznik Senica,

¹¹ kad sav Izrailj dođe da se pojavi pred licem Gospoda, Boga svoga, na mestu koje on izabere, pročitaj ovaj Zakon pred celim Izrailjem, na njihove uši.

¹² Neka se okupi narod, muškarci, žene, deca i stranac koji živi u tvojim gradovima, da čuju i da nauče da se boje Gospoda, Boga vašeg, te da drže i vrše sve reči ovoga Zakona.

¹³ A njihova deca, koja ne znaju Zakon, čuće i naučiće da se boje Gospoda, Boga vašeg, za sve vreme koje budete živeli u zemlji koju ćete zauzeti, kad pređete preko Jordana.“

Bog zapoveda Mojsiju

¹⁴ Gospod reče Mojsiju: „Evo, primaklo se vreme tvoje smrti. Zato pozovi Isusa, pa stanite kod Šatora od sastanka, da ga postavim u službu.“

Mojsije i Isus odu i stanu kod Šatora od sastanka.

¹⁵ Tada se Gospod ukaza u Šatoru u stubu od oblaka. Stub od oblaka je stajao na ulazu u Šator.

¹⁶ Gospod reče Mojsiju: „Evo, ti ćeš uskoro otpočiniti sa svojim precima, a ovaj narod će početi da bludniči sa drugim bogovima iz strane zemlje u koju će ući. Mene će napustiti i prekršiti savez koji sam sklopio sa njim.

¹⁷ U taj dan će planuti moj gnev na njih, pa ću ih napustiti i sakriti svoje lice od njih. A kad ih u taj dan snađu velika zla i nevolje, govoriće: 'Nisu li me snašle ove nevolje zato što moj Bog nije u mojoj sredini?'

¹⁸ U taj dan ću sigurno sakriti svoje lice zbog sveg zla što je učinio, okrenuvši se drugim bogovima.

Mojsijeva pesma - svedočanstvo Izrailjevog otpada

¹⁹ A sad napiši sebi ovu pesmu. Neka je nauče Izrailjci! Nauči ih da je pevaju! Ta će pesma biti moje svedočanstvo protiv Izrailjaca.

²⁰ Kad ih odvedem u zemlju za koju sam se zakleo njihovim ocima, u zemlju kojom teku mleko i med, kad se najedu i ugoje, okrenuće se drugim bogovima i služiće im, a mene će prezreti i prekršiće moj savez.

²¹ A kad ih snađu velika zla i nevolje, pevaće im se ova pesma za svedočanstvo, jer je tvoje potomstvo neće zaboraviti. Ja, naime, znam njihove namere koje još danas snuju, i pre nego što ih uvedem u zemlju za koju sam se zakleo.“

²² Tog dana je Mojsije napisao ovu pesmu i naučio Izrailjce pesmi.

²³ A Isusu, sinu Navinovom, zapovedi i reče: „Budi jak i odvažan, jer ćeš ti uvesti Izrailjce u zemlju za koju sam im se zakleo. Ja ću biti s tobom.“

²⁴ Kad je Mojsije do kraja upisao u knjigu sve reči ovoga Zakona,

²⁵ zapovedio je Levitima, koji nose Kovčeg saveza Gospodnjeg:

²⁶ „Uzmite knjigu ovoga Zakona i stavite je pokraj Kovčega saveza Gospoda, Boga vašeg. Neka bude tamo kao svedok protiv tebe.

²⁷ Jer, ja znam tvoju nepokornost i tvoju tvrdovratost. Ako ste buntovni prema Gospodu danas, dok još živim sa vama, koliko ćete više biti buntovni posle moje smrti!

²⁸ Saberite k meni sve starešine svojih plemena i svoje nadglednike da im na uši kažem ove reči, i da pozovem nebo i zemlju za svedoke protiv njih.

²⁹ Znam, naime, da ćete se posle moje smrti iskvariti i skrenuti s puta na koji sam vas uputio. U poslednjim danima snaći će vas nesreća, jer ćete činiti što je zlo u očima Gospoda i gneviti ga delima svojih ruku.“

Mojsijeva pesma

³⁰ Tada je Mojsije na uši celog izrailjskog zbora do kraja izgovorio ovu pesmu.

32

¹ Čujte, nebesa, govoriću,
slušaj, zemljo, besedu usta mojih.

² Kao kiša neka daždi pouka moja,
kao rosa nek se spusti beseda moja,
kao pljusak na mladu travu,
kao sitna kiša na mlado bilje.

³ Jer, objaviću ime Gospodnje,
veličajte Boga našega!

⁴ On je Stena, bez mane je delo njegovo,
jer pravedni su svi putevi njegovi.
Bog je veran, on je besprekoran,
pravedan je on i pravičan.

- ⁵ A oni se iskvariše,
nisu više deca njegova,
jer srama nemaju,
naraštaj su opak i izopačen.
- ⁶ Zar ovako vraćaš Gospodu,
narode bezumni i nemudri?
Nije li on tvoj otac koji te je stvorio,
koji te je načinio i ojačao?
- ⁷ Spomenite se davnih dana,
rasudite o godinama minulih vekova.
Upitaj svog oca,
on će ti objasniti,
i svoje starešine,
oni će ti reći.
- ⁸ Kad je Svevišnji delio nasledstvo narodima,
kad je delio potomke ljudske,
postavio je granice narodima,
prema broju sinova Izrailjevih*.
- ⁹ Jer, nasledstvo Gospodnje,
narod je njegov,
Jakov je deo njegov,
njegovo je on nasledstvo.
- ¹⁰ Našao ga je u zemlji pustinjskoj,
u pustari strašnoj gde ničega nema.
Branio ga je, zbrinuo ga
i zaštitio ko zenicu oka svoga.
- ¹¹ Kao što orao bdi nad svojim gnezdом,
i lebdi nad svojim ptićima,
kao što širi svoja krila i uzima ih,
te ih nosi na svojim perima,
- ¹² tako ih je sam Gospod vodio;
drugog boga ne bi pored njega.
- ¹³ Na visine ga je zemaljske posadio,
te je jeo urod sa polja,
hranio ga medom iz litice,
i uljem iz najtvrđe stene;
- ¹⁴ maslom od stoke,
mlekom od stada,
ovnovima i jarcima vasanskim
i pšenicom ponajboljom.
Pio si vino, krv grožđa.
- ¹⁵ Ugojio se Ješurun†,
uzjogunio se,
usalio si se, okrupnjao i nasitio,
ostavio je Boga koji ga je načinio,
otpao je od Stene svoga spasenja.

* 32:8 Ili: *sinova Božijih*, prema kumranskim prepisima. † 32:15 *Uzdignuti, čestiti*, počasni naziv za Izrailj.

16 Bogovima tuđim ljubomoru mu izazvaše,
i idolima odvratnim gnev mu raspališe.

17 Zlodusima, a ne Bogu, žrtve su prinosili,
bogovima koje nisu poznavali,
bogovima novim, skoro prispelim,
koje preci vaši poznavali nisu.

18 Zanemario si Stenu koja te je začela,
zaboravio Boga, koji te je rodio.

19 Video je to Gospod, pa ih je odbacio,
jer sinovi ga i ćerke razgneviše.

20 Tada reče: „Svoje lice ću od njih sakriti,
da vidim kako će svršiti;
jer naraštaj su oni izopačeni,
deca koja nemaju vernosti.

21 Na ljubomoru su me izazvali,
bogom koji Bog nije,
razgnevili me svojim ništavilima.
Zato ću ih učiniti ljubomornim

narodom koji nije narod,
razdražiću ih narodom bezumnim.

22 Jer, moj gnev je vatru zapalio,
i goreće sve do dubina Sveta mrtvih[‡];
progutaće i zemlju i plod njen,
spaliće temelje gorske.

23 Stoga, nevolje ću na njih zgrnuti,
na njih ću svoje odapeti strele.

24 Glad će ih poharati,
satrće ih pošasti i ljute zaraze!
Čeljusti zverske na njih ću poslati,
s otrovom gmizavaca što puze u prašini.

25 Napolju će mač uzimati decu,
a unutra će užas obuzimati
kako momka, tako i devojkju,
kako dojenče, tako sedu glavu.

26 Rekao bih: 'U prah ću ih smrviti,
njih ću izbrisati iz sećanja ljudi',

27 da mi nije do gnevnoga neprijatelja:
dušmani bi se njihovi mogli prevariti,
govoreći: 'Naša ih je ruka nadjačala,
sve to Gospod nije učinio.'“

28 Jer, oni su narod što nema razuma,
rasuđivanja među njima nema.

29 Kad bi samo bili mudri,
to bi oni razmotrili,
shvatili bi svoj svršetak.

30 Zar bi jedan mogao da goni hiljadu,
i da dvojica deset hiljada poteraju,

[‡] 32:22 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

da ih Stena njihova nije prodala,
da ih Gospod njima nije izručio.

³¹ Jer, stena njihova nije kao naša Stena;
to i dušmani naši mogu da prosude.

³² Jer, vino njihovo,
od loze je sodomske, a sa polja gomorskih.
Grožđe je njegovo, grožđe otrovano,
grozdovi mu sama gorčina.

³³ Vino je njihovo otrov zmijin
i ljuti je otrov aspidin.

³⁴ „Nije li on bezbedan kod mene,
zapečaćen u mojim riznicama?

³⁵ Moja je osveta! Ja ću uzvratiti,
kad im noga bude posrnula.

Jer blizu je dan njihove nesreće,
propast njihova brzo se primiće.“

³⁶ Gospod će suditi svome narodu,
na svoje će se sluge sažaliti,
kad vidi da ih snaga napušta,
da kraj dođe robu i slobodnom.

³⁷ Pitaće: „Gde su sada bogovi njihovi,
gde li stena kojom se zaklanjaše?

³⁸ Jeli su salo njihovih žrtava,
i pili vino njihovih izlivnica.

Neka ustanu da vam pomognu,
nek vam oni budu zaštita.

³⁹ Vidite sada da sam ja onaj,
i da drugog boga pored mene nema.

Ja usmrćujem i ja oživljujem,
ja ranjavam i ja zaceljujem;
iz moje se ruke niko ne izbavlja.

⁴⁰ Dižem svoju ruku prema nebu i kažem:
Ne bio ja živ do veka,

⁴¹ ako ne naoštrim mač svoj sjajni,
da sud uzmem u svoje ruke,
da odmazdom vratim dušmanima,
i otplatim onima koji mene mrze.

⁴² Svoje strele napojiću krvlju,
mač moj naješće se mesa:
krvlju poklanih i zarobljenih,
i dugokosim glavama
čelnika dušmanskih.“

⁴³ Radujte se, puci, narode njegov,
jer krv će slugu svojih osvetiti,
odmazdom će uzvratiti svojim dušmanima,
i otkupiće svoju zemlju i svoj narod.

⁴⁴ Mojsije dođe sa OsijomŠ, sinom Navinovim, i izgovori sve reči ove pesme na uši sveg naroda.

⁴⁵ Kad je Mojsije završio da saopštava sve ove reči celom Izrailju,

⁴⁶ rekao im je: „Uzmite k srcu sve reči kojima vas upozoravam danas. Naredićeš svojoj deci da drže i vrše sve reči ovoga Zakona.

⁴⁷ Ovo nisu prazne reči; one su vaš život. Vršeći ih, dugo ćete živeti u zemlji koju ćete zauzeti kad pređete preko Jordana.“

Napomena Mojsijeve smrti

⁴⁸ Tog istog dana, Gospod reče Mojsiju:

⁴⁹ „Popni se na ovu goru Avarim, goru Navav, koja je u zemlji moavskoj, kod Jerihona, i pogledaj zemlju hanansku, koju dajem sinovima Izrailjevim u nasledstvo.

⁵⁰ Tamo na gori na koju se penješ ćeš umreti i pridružiti se svome narodu, kao što je tvoj brat Aron umro na gori Or, pridruživši se svome narodu.

⁵¹ Jer vi ste mi se izneverili pred Izrailjcima, u vreme Merive kadiske u pustinji Cin, kad niste pokazali moju svetost pred Izrailjcima.

⁵² Zato ćeš samo izdaleka videti zemlju, ali u tu zemlju, koju dajem narodu izrailjskom, nećeš ući.“

33

Mojsije blagosilja izrailjska plemena

¹ Ovo je blagoslov, kojim je Mojsije, čovek Božiji, blagoslovio narod izrailjski pred svoju smrt.

² Reče:

„Siđe Gospod sa Sinaja,
sa Sira se njemu objavi,
zablista s gore Farana,
s hiljadama svojih svetih dođe,
u desnici mu plamen Zakona.*

³ Da, ti voliš narode,
svi sveti njegovi u ruci su tvojoj!
Pred tvoje su noge pali,
učeći se tvojim rečima.

⁴ Mojsije nam Zakon predade,
u nasledstvo zbora Jakovljeva.

⁵ Neka bude cara u Ješurunu,
kad glavari se narodni sakupe,
zajedno s plemenima Izrailjevim.

⁶ Neka živi Ruvim, neka ne izumre,
nek mu uvek šačica preostane!“

⁷ A za Judu reče ovo:
„Usliši, Gospode, glas Judin,
i dovedi ga njegovom narodu.
Nek rukama svojim pravo svoje brani,
pomoć mu budi protiv dušmana njegovih.“

⁸ A za Levija reče:
„Tumimi i Urimi tvoji, Gospode,

Š 32:44 Isus Navin, prema 4. Moj 13,16. * 33:2 Ne zna se tačno značenje ovog stiha.

pripadaju tvom vernom čoveku.
Njega si kušao kod Mase,
s njim se svađao kod voda merivskih.

⁹ On kaže o ocu svome i majci svojoj:
'Ne vidim ih!'

Braću svoju ne prepozna je,
decu svoju ne primećuje;
jer tvoje je naredbe vršio
i tvoj savez čuvao.

¹⁰ On Jakova uči tvojim odredbama,
i Izrailja tvome Zakonu.

On kad prinosi tvojim nozdrvama,
i svespalnicu na tvoj žrtvenik.

¹¹ Blagoslovi, Gospode, snagu njegovu,
i prihvati dela ruku njegovih.
Slomi bedra onih što ustaju na njega,
da ne ustanu više njegovi mrzitelji.“

¹² Za Venijamina reče:
„Gospodnji je on miljenik,
spokojno kod njega počiva;
On ga štiti svakodnevno,
u naručju njegovom prebiva.“

¹³ Za Josifa reče:
„Nek Gospod blagoslovi zemlju njegovu,
obiljem rose sa nebesa,
te vodom iz dubine što leži pod *zemljom*;

¹⁴ obiljem plodova koje daje sunce,
obiljem uroda što daju meseci;

¹⁵ prvinom drevnih gora,
i obiljem večnih brda;

¹⁶ obiljem zemlje i njene punine,
dobrom voljom onog što u grmu prebiva.

Sve to nek se spusti na glavu Josifovu,
na teme posvećenog *među* svojom braćom.

¹⁷ Veličanstvom je kao vo prvenac,
rogovi mu kao bivolovi.

Njima on probada narode,
sve do krajeva zemaljskih.

Takvo je mnoštvo hiljada Jefremovih,
takve su hiljade Manasijine.“

¹⁸ Za Zavulona reče:
„Raduj se, Zavulone, u svojim pohodima,
i ti, Isahare, u svojim šatorima!

¹⁹ Na planinu će pozvati narode,
da prinesu žrtve pravedne;
crpiće od obilja mora,
od blaga koje pesak krije.“

²⁰ A za Gada reče:
 „Nek je blagosloven onaj
 što širi *granice* Gadove!
 Kao lav u zasedi leži,
 te razdire rame i glavu.
²¹ Izabrao je za sebe prvinu,
 određenu za glavara.
 Došao je s glavarima naroda
 i pravdu Gospodnju izvršio,
 i odredbe njegove s Izrailjem.“

²² Za Dana reče:
 „Dan je lavić,
 što skače iz Vasana.“

²³ Za Neftalima reče:
 „Neftalim je milošću nasićen,
 i ispunjen blagoslovom Gospodnjim,
 zapad i jug on će zauzeti.†“

²⁴ Za Asira reče:
 „Blagosloven bio Asir među sinovima,
 nek miljenik bude među svojom braćom,
 i nek svoje noge u ulje umače.

²⁵ Nek ti brave budu od železa i bronzе,
 nek ti snaga traje u sve tvoje dane.

²⁶ Niko nije kao Bog Ješurunov,
 koji po nebesima jezdi
 da ti u pomoć stigne,
 i po oblacima u svome veličanstvu.

²⁷ Bog iskonski tvoje je utočište,
 večne mišice njegove podižu *te*;
 on pred tobom tera tvoga dušmana,
 i govori: 'Istrebi!'

²⁸ U spokojstvu živi Izrailj,
 izdvojen je izvor Jakovljeve
 u zemlji žita i mladog vina,
 gde nebеса rosom dažde.

²⁹ Srećan li si, Izrailju!
 Ko je kao ti, narode,
 koga Gospod izbavlja?
 On ti je štit – tvoja odbrana,
 On je mač tvoj – tvoja pobeda.
 Dušmani tvoji puziće pred tobom,
 a ti ćeš im po leđima gaziti.‡“

34

Mojsijeva smrt

† 33:23 Ili: *južni deo od jezera on će zauzeti.* ‡ 33:29 Ili: *a ti ćeš im uzvišice gaziti.*

¹ S moavskih poljana, Mojsije se popeo na brdo Navav, na vrhunac Fasge, nasuprot Jerihonu. Odatle mu je Gospod dao da vidi celu zemlju: Galad sve do Dana,

² celo Neftalimovo područje, zemlju Jefremovu i Manasijinu, svu Judinu zemlju do Zapadnog mora,

³ Negev sa okolinom Jerihonske doline, i Palmov grad do Soara.

⁴ Gospod mu reče: „Ovo je zemlja za koju sam se zakleo Avrahamu, Isaku i Jakovu, rekavši: 'Tvome potomstvu ću je dati.' Tebi sam dozvolio da je vidiš svojim očima, ali tamo nećeš ući.“

⁵ Mojsije, sluga Gospodnji, umre tamo, u zemlji moavskoj, po reči Gospodnjoj.

⁶ On ga je sahranio tamo, u dolini, u zemlji moavskoj, nasuprot Vet-Fegoru. Do dana današnjeg niko nije saznao gde je njegov grob.

⁷ Mojsiju je bilo stotinu dvadeset godina kad je umro. Oko mu nije oslabilo, niti ga je snaga napustila.

⁸ Izrailjci su trideset dana oplakivali Mojsija na moavskim poljanama. Tako su se završili dani oplakivanja i žaljenja za Mojsijem.

⁹ Isus, sin Navinov, je bio ispunjen duhom mudrosti jer je Mojsije položio svoje ruke na njega. Izrailjci su ga slušali i činili kako je Gospod zapovedio Mojsiju.

¹⁰ U Izrailju se više nije pojavio prorok kao Mojsije, koga je Gospod poznavao licem u lice.

¹¹ Njega je Gospod poslao u Egipat da učini sve one znakove i čudesu protiv faraona, njegovih dvorana i cele njegove zemlje,

¹² putem njegove moćne ruke i strašnih dela, koje je Mojsije učinio na oči celog Izrailja.

Knjiga Isusa Navina

Isus Navin postavljen za vođu

¹ Posle smrti Mojsija, sluge Gospodnjeg, reče Gospod Isusu, sinu Navinovom, Mojsijevom pomoćniku:

² „Moj sluga Mojsije je mrtav. A ti se sada spremi da pređeš preko ovog Jordana, ti i sav ovaj narod, u zemlju koju dajem Izrailjcima.

³ Ja ću vam dati svako mesto gde bude stupila vaša noga, kao što sam obećao Mojsiju.

⁴ Granica će vam se protezati od pustinje i Livana, sve do velike reke, reke Eufrata – sva zemlja Hetita – i do Sredozemnog mora na zapadu.

⁵ Niko neće moći da ti se odupre celog tvog života. Kao što sam bio sa Mojsijem, tako ću biti sa tobom; neću odstupiti od tebe, niti ću te ostaviti.

⁶ Budi jak i odvažan, jer ti ćeš dati ovom narodu u posed ovu zemlju, za koju sam se zakleo njihovim ocima da ću je njima dati.

⁷ Samo budi jak i veoma odvažan da držiš i vršiš sav Zakon koji ti je naložio moj sluga Mojsije. Ne odstupaj od njega ni desno ni levo, da bi bio uspešan gde god da pođeš.

⁸ Neka se knjiga ovoga Zakona ne razdvaja od tvojih usta. Razmišljaj o njoj danju i noću, kako bi verno držao sve što je u njoj zapisano. Samo će ti tada dobro ići na tvom putu i imaćeš uspeha.

⁹ Zar ti nisam zapovedio: 'Budi jak i odvažan! Ne plaši se i ne strahuj, jer je s tobom Gospod, Bog tvoj, gde god da kreneš.'“

¹⁰ Zatim je Isus zapovedio nadglednicima naroda:

¹¹ „Prođite kroz tabor i naredite narodu: 'Snabdejte se hranom, jer ćete za tri dana preći preko ovog Jordana, da biste ušli u zemlju koju vam Gospod, Bog vaš, daje u posed.'“

¹² A Ruvimovom i Gadovom plemenu, i polovini Manasijinog plemena, Isus reče:

¹³ „Setite se naloga koji vam je dao Mojsije, sluga Gospodnji: 'Gospod, Bog vaš, koji vam daje počinak, dao vam je ovu zemlju.'“

¹⁴ Vaše žene, deca i stada neka ostanu u zemlji koju vam je dao Mojsije s one strane Jordana. A svi vi ratnici, krenite naoružani ispred svoje braće, pa im pomozite,

¹⁵ dok Gospod ne da počinak vašoj braći kao vama. A kad i oni zauzmu zemlju koju vam daje Gospod, Bog vaš, vi se vratite i zaposednite svoju zemlju, koju vam je Mojsije, sluga Gospodnji, dao na drugoj strani Jordana, prema istoku.“

¹⁶ Oni odgovoriše Isusu: „Učinićemo sve što si nam zapovedio, i poći ćemo gde god nas pošalješ.

¹⁷ Kao što smo slušali Mojsija, tako ćemo slušati tebe. Samo neka Gospod, Bog tvoj, bude s tobom kao što je bio s Mojsijem.

¹⁸ A ko se pobuni protiv tvoje naredbe i ne posluša tvoje reči u svemu što mu zapovediš, neka se pogubi. Samo budi jak i odvažan!“

2

Isus Navin šalje uhode u Jerihon

¹ Isus, sin Navinov, je iz Sitima tajno poslao dvojicu uhoda. Rekao im je: „Idite i izvidite zemlju i Jerihon.“ Oni su otišli i došli k jednoj ženi, bludnici, koja se zvala Rahava, i tamo prenoćili.

² To je javljeno jerihonskom caru: „Evo, noćas su došli neki ljudi, Izrailjci, da uhode zemlju.“

³ Tada je jerihonski car poslao ljude k Rahavi, i poručio: „Izvedi ljude koji su došli k tebi i ušli u tvoju kuću, jer su došli da uhode celu zemlju.“

⁴ Međutim, žena je odvela ona dva čoveka i sakrila ih. Zatim je rekla: „Jeste, ti ljudi su došli k meni, ali ja nisam znala odakle su.“

⁵ A kada se uveče zatvarala gradska kapija, ti ljudi su otišli. Ne znam kuda su se zaputili. Požurite za njima, da ih stignete.“

⁶ U stvari, ona ih je bila odvela na krov i sakrila ih među snoplje lana koje je razastrla na krovu.

⁷ Ljudi su se onda dali u poteru za njima prema Jordanu, sve do gaza reke. Kad su gonioči izašli, gradska kapija se zatvorila za njima.

⁸ A pre nego što su *uhode* otišle na počinak, ona se popela k njima na krov

⁹ i rekla im: „Znam da vam je Gospod predao ovu zemlju, jer nas je obuzeo užas od vas, pa strepe od vas svi žitelji zemlje.“

¹⁰ Čuli smo, naime, kako je Gospod isušio vodu Crvenoga mora pred vama kada ste izašli iz Egipta, i šta je učinio Ogu i Sihonu, dvojici amorejskih careva, s druge strane Jordana, koje ste istrebili.

¹¹ Kad smo to čuli, sišlo nam je srce u pete, tako da nijednome čoveku nije ostalo hrabrosti da vam se odupre, jer Gospod, Bog vaš, jeste Bog koji je gore na nebesima i dole na zemlji.

¹² Sada mi se zakunite Gospodom da ćete iskazati milost mojoj porodici, kao što sam ja vama iskazala milost. Dajte mi pouzdan znak

¹³ da ćete mi poštediti oca i majku, braću i sestre i sve njihove, i da ćete nas izbaviti od smrti.“

¹⁴ Ljudi joj odgovoriše: „Svojim životom jamčimo za vas! Ako nas ne izdate, iskazaćemo vam milost i vernost, kad nam Gospod preda zemlju.“

¹⁵ Tada ih je Rahava konopcem spustila kroz prozor, jer je njena kuća bila naslonjena na gradski zid, tako da je živela na zidu.

¹⁶ Još im je rekla: „Idite u gore da vas ne stignu vaši gonioči. Krijte se tri dana, dok se potera ne vrati; onda idite svojim putem.“

¹⁷ Ljudi joj rekoše: „Tvoja zakletva kojom si nas zaklela neće nas obavezivati,

¹⁸ ukoliko, kad uđemo u zemlju, ne privežeš ovu crvenu vrpcu za prozor kroz koji nas spuštaš. Onda sakupi kod sebe, u svojoj kući, svoga oca i svoju majku i svoju braću i svu svoju porodicu.

¹⁹ Ko stupi napolje preko praga tvoje kuće, krv njegova na njegovu glavu, mi nismo odgovorni. Ako neko rukom takne nekog od onih koji su sa tobom u kući, krv njegova pašće na naše glave.

²⁰ A ako nas izdaš, tvoja zakletva kojom si nas zaklela neće nas obavezivati.“

²¹ Ona odgovori: „Neka bude kako ste rekli!“

Zatim ih je otpremila i oni odoše. Ona je, pak, privezala crvenu vrpcu za prozor.

²² Oni odoše i dođoše u goru. Tamo su proveli tri dana, dok se potera nije vratila. Gonioči su ih svuda tražili, ali ih nisu našli.

²³ Tada su se dve uhode vratile: sišli su s gore i došli k Isusu, sinu Navinovom, pa su mu ispričali sve što ih je snašlo.

²⁴ Rekli su Isusu: „Gospod je predao celu zemlju u naše ruke; od nas strepe svi žitelji zemlje.“

3

Prelazak preko Jordana

¹ Isus porani i sa svim Izrailjcima krene iz Sitima. Dođu do Jordana, pa tamo, kod prelaza, prenoće.

² Nakon tri dana, vojni zapovednici prođu taborom

³ i zapovede narodu: „Čim vidite da sveštenici Leviti nose Kovčeg saveza Gospoda, Boga vašega, vi krenite sa vašeg mesta i idite za njima.

⁴ Međutim, neka rastojanje između vas i Kovčega bude oko dve hiljade lakata*. Ne prilazite mu bliže, da biste znali kojim putem da idete, jer tim putem niste putovali ranije.“

⁵ Zatim Isus reče narodu: „Posvetite se, jer će Gospod sutra učiniti čudesa među vama.“

⁶ A sveštenicima reče: „Ponesite Kovčeg saveza i krenite ispred naroda.“ Oni ponesu Kovčeg saveza i krenu ispred naroda.

⁷ Gospod reče Isusu: „Ovog istog dana ću početi da te uzvisujem u očima celog Izrailja, da znaju da ću biti sa tobom kao što sam bio sa Mojsijem.

⁸ Ti zapovedi sveštenicima koji nose Kovčeg saveza: 'Kada stignete do ruba voda jordanskih, stanite u Jordan.'“

⁹ Onda Isus reče Izrailjcima: „Pridite ovde i čujte reči Gospoda Boga vašega.“

¹⁰ Isus reče: „Po ovome ćete znati da je živi Bog među vama: on će terati ispred vas Hanance, Hetite, Evejce, Ferežane, Gergešane, Amorejce i Jevusejce.

¹¹ Evo, Kovčeg saveza Gospoda cele zemlje ići će pred vama u Jordan.

¹² A sada odaberite među sobom dvanaest ljudi iz plemena Izrailjevih, od svakog plemena po jednog.

¹³ Čim stopala sveštenika koji nose Kovčeg Gospoda, Vladara cele zemlje, stupe u vode Jordana, razdeliće se vode Jordana što teku od gore i ostati da stoje kao brana.“

¹⁴ Kad je narod krenuo iz svojih šatora da pređe preko Jordana, sveštenici koji nose Kovčeg saveza su bili ispred naroda.

¹⁵ Tek što su nosači Kovčega došli do Jordana i noge sveštenika koji nose Kovčeg dotakle rub vode (a tokom sveg vremena žetve Jordan plavi svoje obale),

¹⁶ vode koje teku od gore su stale i uspravile se kao brana veoma daleko odatle, kod Adama, grada koji se nalazi pokraj Sartana, dok je voda koja se spušta do mora Arave – Mrtvog mora, potpuno otekla. Narod je, pak, prelazio prema Jerihonu.

¹⁷ Sveštenici koji nose Kovčeg saveza Gospodnjeg su nepomično stajali na suvom usred Jordana, dok sav Izrailj nije prešao preko Jordana.

4

¹ Kad je sav narod prešao preko Jordana, Gospod reče Isusu:

² „Odaberite dvanaestoricu ljudi, po jednog iz svakog plemena,

³ i zapovedite im: 'Uzmite dvanaest kamenova iz sredine Jordana sa mesta gde stoje noge sveštenika. Ponesite ih sa sobom i postavite ih na mesto gde ste proveli noć.'“

⁴ Isus je tada pozvao dvanaestoricu ljudi iz Izrailjevih plemena, koje je odredio, po jednog čoveka iz svakog plemena

⁵ i rekao im: „Pođite ispred Kovčega Gospoda, Boga vašega, usred Jordana i neka svaki čovek digne na rame po jedan kamen, prema broju Izrailjevih plemena.

⁶ To će biti znak među vama. A kad vas danas-sutra vaša deca zapitaju: 'Šta vam predstavlja ovo kamenje?',

⁷ vi im recite: 'Vode Jordana su se razdelile pred Kovčegom saveza Gospodnjeg, dok je prolazio preko Jordana. Neka ovo kamenje izrailjskom narodu bude doveka za spomen.'“

⁸ Izrailjci učine onako kako im je zapovedio Isus. Uzmu dvanaest kamenova iz sredine Jordana, prema broju Izrailjevih plemena, prenesu ih do svoga prenoćišta i tamo ih polože, kao što je Gospod rekao Isusu.

* 3:4 Oko 1 km.

⁹ Zatim je Isus postavio dvanaest kamenova usred Jordana, na mesto gde su bile noge sveštenika koji su nosili Kovčeg saveza. Tamo stoje do dana današnjega.

¹⁰ A sveštenici koji su nosili Kovčeg su stajali usred Jordana, sve dok nije bilo izvršeno sve što je Gospod zapovedio Isusu da narod izvrši, baš kao što je Mojsije zapovedio Isusu. Tako je narod brzo prešao.

¹¹ A kad je sav narod prešao, prešao je i Kovčeg saveza Gospodnjeg sa sveštenicima koji su stali ispred naroda.

¹² Prešli su i Ruvimovci, Gadovci i polovina plemena Manasijinog u bojnom poretku, i stali na čelo Izrailjaca, kao što im je naredio Mojsije.

¹³ Oko četrdeset hiljada naoružanih ljudi prešlo je pred Gospodom da ratuju na Jerihonskim poljanama.

¹⁴ Tog dana je Gospod uzvisio Isusa u očima celog Izrailja. Poštovali su ga kao što su poštovali Mojsija celog njegovog veka.

¹⁵ Onda je Gospod rekao Isusu:

¹⁶ „Zapovedi sveštenicima koji nose Kovčeg svedočanstva da izađu iz Jordana.“

¹⁷ Isus zapovedi sveštenicima: „Izađite iz Jordana!“

¹⁸ Čim su sveštenici, koji nose Kovčeg saveza Gospodnjeg, izašli iz sredine Jordana i njihove noge stupile na suvo, vrati se voda Jordana na svoje mesto, plaveći svoje obale kao i ranije.

¹⁹ Narod je izašao iz Jordana desetoga dana prvoga meseca. Utaborili su se u Galgalu, kod istočne granice Jerihona.

²⁰ A onih dvanaest kamenova što su ih uzeli iz Jordana, Isus je postavio u Galgalu.

²¹ Zatim je rekao Izrailjcima: „Kad vas danas-sutra zapitaju vaša deca: 'Šta *predstavlja* ovo kamenje?',

²² vi ih poučite: 'Izrailj je po suvom prešao preko Jordana,

²³ zato što je Gospod, Bog vaš, isušio vode Jordana pred vama dok nismo prošli, kao što je Gospod, Bog vaš, učinio sa Crvenim morem, kad ga je isušio pred nama dok nismo prošli.

²⁴ To je zbog toga da bi svi narodi zemlje znali koliko je jaka ruka Gospodnja, i da biste se vi uvek bojali Gospoda, Boga svoga.“

5

Obrezanje u Galgalu

¹ Kad su svi amorejski carevi s one strane Jordana na zapadu i svi hananski carevi u primorju, čuli da je Gospod isušio vode Jordana pred Izrailjcima dok nisu prošli, sišlo im je srce u pete, pa su izgubili hrabrost pred Izrailjcima.

² U to vreme je Gospod rekao Isusu: „Načini sebi kamene noževe i obreži Izrailjce ponovo, po drugi put.“*

³ Isus je načinio sebi kamene noževe i obrezao Izrailjce na Brežuljku obrezaka.

⁴ A evo zašto ih je Isus obrezao: kad je sav narod izašao iz Egipta, svi muškarci, svi ljudi sposobni za rat, bili su pomrli na putu kroz pustinju kada su napustili Egipat.

⁵ Naime, sve to ljudstvo koje je izašlo bilo je obrezano, ali svi oni koji su se rodili u pustinji tokom puta, nakon što su izašli iz Egipta, bili su neobrezani.

⁶ Izrailjci su četrdeset godina išli po pustinji, dok nisu pomrli svi ljudi sposobni za rat, koji su izašli iz Egipta, jer nisu poslušali glas Gospodnji. Zato im se Gospod zakleo da im neće dati da vide zemlju za koju se Gospod zakleo njihovim ocima da će je dati nama – zemlju u kojoj teku mleko i med.

* 5:2 Misli se na drugi naraštaj Izrailjaca.

⁷ Ipak, umesto njih je podigao njihove sinove koje je Isus obrezao; oni su još uvek bili neobrezani, jer nisu bili obrezani na putu.

⁸ A kad je sav narod bio obrezan, ostali su u taboru sve dok se nisu oporavili.

⁹ Tada Gospod reče Isusu: „Danas sam uklonio sa vas sramotu egipatsku.“ Zato se to mesto zove „Galgal“[†], sve do dana današnjeg.

¹⁰ Izrailjci su se utaborili u Galgalu. Tu, na Jerihonskim poljanama su proslavili Pashu uveče, četrnaestog dana u mesecu.

¹¹ A sutradan posle Pashe, jeli su od plodova zemlje: beskvasni hleb i prženo zrnevlje žita.

¹² Čim su počeli da se hrane plodovima zemlje, mana je prestala da pada. Tako Izrailjci nisu više imali manu; te godine su jeli od uroda hananske zemlje.

Susret s anđelom

¹³ Dok je Isus boravio kod Jerihona, podigao je pogled i ugledao čoveka kako stoji pred njim sa isukanim mačem u svojoj ruci. Isus mu priđe i upita ga: „Jesi li za nas ili za naše neprijatelje?“

¹⁴ Ovaj mu odgovori: „Ne, ja sam kapetan vojske Gospodnje i sada sam došao.“ Isus pade ničice pred njim, pokloni mu se i reče: „Šta moj gospodar zapoveda svome sluzi?“

¹⁵ Kapetan vojske Gospodnje reče Isusu: „Skinu obuću sa svojih nogu, jer je mesto na kome stojiš sveto.“ Isus učini tako.

6

Pad Jerihona

¹ A Jerihon je bio zatvoren i jako utvrđen pred Izrailjcima; niko nije izlazio niti ulazio.

² Tada Gospod reče Isusu: „Pogledaj, predaću u tvoje ruke Jerihon, njegovog cara i njegove ratnike.

³ Svi vi, ratnici, obidite oko grada jedanput. Tako činite šest dana.

⁴ Neka sedam sveštenika nose sedam truba od ovnujskih rogova pred Kovčegom. Sedmoga dana obidite oko grada sedam puta, a sveštenici neka zatrube u trube.

⁵ Kad se truba od ovnujskog roga oglasi otegnutim zvukom, neka sav narod, čim čuje glas trube, vikne u sav glas, pa će pasti zidovi grada. Tada sav narod neka krene u napad, svaki odande gde se zadesi.“

⁶ Isus, sin Navinov, pozva sveštenike i reče im: „Ponesite Kovčeg saveza, a sedam sveštenika neka ponesu sedam truba od ovnujskih rogova ispred Kovčega Gospodnjeg.“

⁷ A narodu reče: „Pođite i obidite oko grada, a ratnici neka idu ispred Kovčega Gospodnjeg.“

⁸ Kad je Isus to zapovedio narodu, krenuše sveštenici koji nose sedam truba od ovnujskih rogova pred Gospodom. Trubili su u rogove, a Kovčeg saveza je išao za njima.

⁹ Ratnici su išli ispred sveštenika koji su trubili u rogove, dok je ostali narod išao za Kovčegom. Išli su tako dok je odzvanjao zvuk truba.

¹⁰ Isus je bio zapovedio narodu: „Ne vičite i ne dižite glas, i neka reč ne pređe preko vaših usana, sve do dana kada vam kažem: 'Vičite!' Tada vičite.“

¹¹ Onda je naredio da Kovčeg Gospodnji obiđe jednom oko grada, pa su se vratili u tabor i prenoćili u njemu.

¹² Sledećeg dana Isus porani, a sveštenici podignu Kovčeg Gospodnji.

¹³ Sedam sveštenika koji su nosili sedam truba od ovnujskih rogova išli su pred Kovčegom Gospodnjim i trubili u rogove. Ratnici su stupali pred njima, a ostali narod je išao za Kovčegom Gospodnjim dok su trube odjekivale.

[†] 5:9 Ime mesta *Galgal* dolazi od jevrejske reči *galal*, što znači *odvaljati* (kamen). Bog je uklonio sramotu s izrailjskog naroda kao što se kamen valjanjem sklanja s puta.

¹⁴ I drugog dana su jednom obišli oko grada, pa su se vratili u tabor. Tako su činili šest dana.

¹⁵ Sedmoga dana u osvit zore porane i na isti način obiđu sedam puta oko grada. Samo su toga dana obišli oko grada sedam puta.

¹⁶ Kad su sveštenici sedmi put zatrübili u rogove, Isus reče narodu: „Vičite, jer vam je Gospod predao grad!”

¹⁷ Neka grad i sve što je u njemu bude posvećeno Gospodu za uništenje. Samo Rahava bludnica neka ostane u životu, ona i svi koji su sa njom u kući, zato što je sakrila uhode koje smo poslali.

¹⁸ A vi se držite dalje od onoga što je posvećeno za uništenje, da ne biste sami bili izručeni uništenju: ako uzmete nešto od onoga što je posvećeno za uništenje, izložit ćete uništenju izrailjski tabor i navući na njega propast.

¹⁹ Sve srebro, zlato, bronzano i gvozdeno posuđe posvećeno je Gospodu; neka se donese u riznicu Gospodnju.“

²⁰ Tako je narod povikao na glas truba. Čim je čuo glas truba, narod kliknu gromkim glasom, a zidine grada padoše. Narod onda krenu na grad, svako odande gde se zadesio, pa osvojiše grad.

²¹ Izručili su kletom uništenju sve koji su se našli u gradu: pobili su mačem muškarce i žene, mlado i staro, volove, ovce i magarce.

²² A onoj dvojici što su uhodili zemlju, Isus reče: „Idite u kuću one žene bludnice i izvedite je odande, nju i sve njene, kao što ste joj se zakleli!”

²³ Mladići, uhode, odu i izvedu Rahavu, njenog oca i njenu majku, njenu braću i sve njene. Izveli su svu njenu rodbinu i smestili ih izvan izrailjskog tabora.

²⁴ A grad i sve što je u njemu su spalili ognjem. Samo su srebro i zlato, te bronzano i gvozdeno posuđe stavili u riznicu Doma Gospodnjeg.

²⁵ Isus je poštdeo bludnicu Rahavu i dom njenog oca, i sve što je bilo njeno. Ona je ostala među Izrailjcima sve do dana današnjega, jer je sakrila uhode koje je Isus poslao da uhode Jerihon.

²⁶ U to vreme je Isus izrekao ovu kletvu: „Proklet bio čovek pred Gospodom, koji ponovo podigne i sazida ovaj grad, Jerihon.

Položio mu temelje po cenu

svoga prvenca,

a vrata po cenu

svoga najmlađega!”

²⁷ Gospod je bio sa Isusom i glas o njemu se proćuo po celoj zemlji.

7

Ahanov greh

¹ Međutim, Izrailjci su se teško ogrešili o kletvu, jer je Ahan*, sin Harmije, sin Zavdijev, sin Zare, iz plemena Judina, uzeo od onog što je bilo posvećeno. Zato je planuo gnev Gospodnji protiv Izrailjaca.

² Isus je poslao ljude iz Jerihona u Gaj, koji se nalazi kod Vet-Avena, a istoćno od Vetilja. Rekao im je: „Idite i izvidite zemlju.“ Oni su otišli i izvideli Gaj.

³ Kada su se vratili k Isusu, rekli su mu: „Neka ne ide sav narod; neka samo dve ili tri hiljade ljudi ode i napadne Gaj. Ne poteži tamo sav narod, jer ih nema mnogo.“

⁴ Tako je od naroda otišlo tamo oko tri hiljade ljudi, ali su se razbežali pred ljudima iz Gaja.

⁵ Ljudi iz Gaja su pobili nekih trideset šest ljudi; gonili su ih ispred gradskih kapija sve do Ševarima, i pobili ih na strmeni. Tada je narodu klonulo srce; postalo je kao voda.

* 7:1 Ime dobijeno iz imenice *akar* – nevolja.

⁶ A Isus razdra svoju odeću i pade ničice na zemlju pred Kovčegom Gospodnjim, on i starešine izrailjske, a glave posuše prašinom.

⁷ Isus zavapi: „Jao, Gospode, Bože! Zašto si preveo ovaj narod preko Jordana? Da nas predaš u ruke Amorejaca da nas unište? Kamo sreće da smo ostali s druge strane Jordana!

⁸ Šta drugo da kažem, o, Gospode, kad je Izrailj podvio rep pred svojim neprijateljima?

⁹ Kad to čuju Hananci i svi stanovnici zemlje, okrenuće se protiv nas i istrebiti nam ime sa lica zemlje. Šta ćeš učiniti za ime svoje veliko?“

¹⁰ Gospod reče Isusu: „Ustani! Zašto ležiš ničice?

¹¹ Izrailj je zgrešio; prekršili su moj savez koji sam im zapovedio da drže. Uzeli su od onog što je posvećeno; ukrali su, lagali i sakrili među svoje stvari.

¹² Izrailjci nisu mogli da opstanu pred svojim neprijateljima; podvili su rep pred njima, zato što su sami pali pod kletvu uništenja. Ako ne uklone iz svoje sredine ono što je ukleto, neću više biti sa njima.

¹³ A ti ustani i posveti narod. Reci im: 'Posvetite se za sutra, jer govori Gospod, Bog Izrailjev: „Ukleti predmet je u tvojoj sredini, Izrailju. Ako, dakle, ne odstraniš iz svoje sredine što je ukleto, nećeš moći da opstaneš pred svojim neprijateljima.“

¹⁴ Zato ćete ujutro pristupiti po svojim plemenima, a pleme koje Gospod označi pristupiće po svojim rodovima. Rod koji Gospod označi pristupiće po svojim porodicama, a onda iz one porodice koju Gospod označi, pristupiće čovek po čovek.

¹⁵ Onaj u koga se nađe ukleti predmet, neka se spali on i sve što mu pripada, jer je prekršio savez Gospodnji, i učinio sramotno delo u Izrailju.“

¹⁶ Isus porani ujutro i dovede sve Izrailjce po njihovim plemenima. Bilo je označeno Judino pleme.

¹⁷ Kad je naredio da pristupe Judini rodovi, Zarin rod je bio označen. Zatim je naredio da pristupi Zarin rod, glavari porodični. Bila je označena porodica Zavdijeva.

¹⁸ Na kraju je naredio da pristupi Zavdijeva porodica. Označen je bio Ahan, sin Harmijev, sin Zavdijev, sin Zarin, iz plemena Judina.

¹⁹ Tada Isus reče Ahanu: „Sine moj, podaj slavu Gospodu, Bogu Izrailjevu, i priznaj. Kaži mi šta si učinio; ne skrivaj ništa od mene.“

²⁰ Ahan odgovori: „Istina je, zgrešio sam Gospodu, Bogu Izrailjevu. Evo šta sam učinio:

²¹ Video sam među plenom divan senarski ogrtač, dve stotine srebrnih šekela[†] i šipku od zlata tešku pedeset šekela.[‡] Polakomio sam se i uzeo ih. Eno su zakopani u zemlji usred moga šatora. Srebro je odozdo.“

²² Isus je poslao ljude koji su otrčali do šatora, i gle, to je bilo skriveno u njegovom šatoru. Srebro je bilo odozdo.

²³ Uzeli su ih iz šatora i doneli ih Isusu i svim Izrailjcima, i položili ih pred Gospoda.

²⁴ Tada su Isus i sav Izrailj s njim, uzeli Ahana, sina Zarinog, i srebro, ogrtač i zlatnu šipku, njegove sinove i ćerke, njegove volove i magarce, njegove ovce, njegov šator i sve što mu je pripadalo, i odveli ih u dolinu Ahor[§].

²⁵ Isus reče: „Kako si ti navukao propast na nas, tako neka danas Gospod svali propast na tebe!“

Tada ga je sav Izrailj kamenovao, a njih su spalili nakon što su ih kamenovali.

²⁶ Zatim su navalili na njega veliku gomilu kamenja, koja stoji do danas. Tako je Gospod prestao da se gnevi. Zato se to mesto prozvalo dolina Ahor^{*}, i tako se zove sve do danas.

[†] 7:21 Oko 2,3 kg. [‡] 7:21 Oko 600 gr. [§] 7:24 Dolina Ahor – Dolina propasti. ^{*} 7:26 U prevodu: Dolina propasti.

8

Zauzimanje Gaja

¹ Gospod reče Isusu: „Ne boj se i ne strahuj! Povedi sa sobom sve ratnike, pa kreni gore na Gaj. Vidi, u tvoje ruke ću predati gajskoga cara, njegov narod, njegov grad i njegovu zemlju.

² Sa Gajom i njegovim carem ćeš učiniti isto što si učinio sa Jerihonom i njegovim carem; ali, plen i stoku iz njega možete da uzmete za sebe. Postavi zasedu gradu s leđa.“

³ Isus se spremi sa svim ratnicima da napadne Gaj. Izabrao je trideset hiljada najboljih ratnika i poslao ih noću.

⁴ Naredio im je: „Pazite! Zauzmite busiju iza grada, ali se ne udaljavajte previše od grada. Svi budite spremni.

⁵ A ja i sav narod koji me prati približićemo se gradu. Kad oni izađu na nas kao prvi put, mi ćemo se dati u beg pred njima.

⁶ Oni će nas goniti dok ih ne odmamimo od grada, jer će misliti: 'Beže ispred nas, kao ranije.' Dok mi budemo bežali ispred njih,

⁷ vi se dignite iz zasede i zauzmite grad. Gospod, Bog vaš, predaće ga u vaše ruke.

⁸ Kad zauzmete grad, spalite ga ognjem. Učinite to po Gospodnjoj zapovedi. Pazite na ovo što sam vam zapovedio!“

⁹ Isus ih posla i oni odoše u zasedu. Smestili su se između Vetilja i Gaja, zapadno od Gaja. Isus je tu noć proveo među narodom.

¹⁰ Isus je ustao ranim jutrom i postrojio narod, pa je sa izrailjskim starešinama krenuo gore pred narodom na Gaj.

¹¹ Svi ratnici koji su bili s njim su krenuli i pristupili gradu. Utaborili su se severno od Gaja, tako da je dolina bila između njih i Gaja.

¹² Poveo je oko pet hiljada ljudi. Postavio ih je u zasedu između Vetilja i Gaja, zapadno od grada.

¹³ Narod je postavio glavni tabor severno od grada, dok se zaseda smestila zapadno od grada. Te noći je Isus otišao u dolinu.

¹⁴ Kad ih je gajski car ugledao, strčali su se ujutro on i sav njegov narod i izašli niz obronak prema Aravi u boj protiv Izrailja. Međutim, nije znao da mu je iza grada postavljena zaseda.

¹⁵ Tada Isus i sav Izrailj počеше da beže, kao da su ih pobedili.

¹⁶ Gajani na to pozvaše sve ljude iz grada da ih gone. Goneći tako Isusa, bili su odvučeni od grada.

¹⁷ Nije bilo čoveka u Gaju i u Vetilju, koji nije izašao da goni Izrailjce; ostavili su grad otvoren goneći Izrailjce.

¹⁸ Tada Gospod reče Isusu: „Ispruži koplje što ti je u ruci prema Gaju, jer ću ga predati u tvoje ruke.“ Isus ispruži koplje u svojoj ruci prema gradu.

¹⁹ Čim je ispružio ruku, zaseda se hitro diže sa svoga mesta i jurnu napred. Ušli su u grad i osvojili ga, te ga u tren oka zapalili.

²⁰ Kad su se Gajani osvrnuli, videli su kako se iz grada diže dim ka nebu. Niko od njih nije imao gde da pobegne, jer se narod koji je bežao prema pustinji okrenuo protiv progonitelja.

²¹ Jer kad su Isus i sav Izrailj videli da je zaseda osvojila grad, i da se dim diže iz grada, okrenuli su se i napali Gajane.

²² Onda su i oni iz grada izašli na njih, tako da su se Gajani našli usred Izrailjaca, opkoljeni sa obe strane. Izrailjci su ih tako potukli da nijedan nije preživeo, niti utekao.

²³ A gajskoga cara su uhvatili živog i doveli ga pred Isusa.

²⁴ A kad su Izrailjci pobili sve stanovnike Gaja koji su ih gonili napolju, u pustinji, te kad su svi do poslednjeg izginuli od oštrice mača, svi Izrailjci su se vratili u Gaj i pobili stanovništvo oštricom mača.

²⁵ Muškaraca i žena koji su stradali toga dana bilo je dvanaest hiljada, sve žitelji Gaja.

²⁶ Isus nije povukao svoju ruku koju je ispružio sa kopljem sve dok svi žitelji Gaja nisu bili izručeni kletom uništenju.

²⁷ Izrailjci su zaplenili za sebe samo stoku i plen iz tog grada, prema naredbi koju je Gospod dao Isusu.

²⁸ Isus je spalio Gaj i učinio ga zauvek ruševinom, opustelim mestom sve do danas.

²⁹ A gajskoga cara je obesio o drvo do večeri. Čim je sunce izašlo, Isus je naredio da skinu leš sa drveta. Bacili su ga na ulaz gradske kapije i navalili na njega gomilu velikog kamenja, koja stoji tamo sve do danas.

Obnova saveza na gori Eval

³⁰ Tada je Isus podigao žrtvenik Gospodu, Bogu Izrailjevom, na gori Eval,

³¹ kao što je Mojsije, sluga Gospodnji, zapovedio Izrailjcima, kako je napisano u knjizi Mojsijevog Zakona – žrtvenik od netesanog kamenja, neobrađenog gvožđem. Na njemu su prineli Gospodu žrtve svespalnice i žrtve mira.

³² Zatim je pred Izrailjcima prepisao na kamenju Zakon Mojsijev, koji je on bio napisao.

³³ Sav Izrailj – stranci i domaći – sa njihovim starešinama, zapovednicima i sudijama, stali su s obe strane Kovčega ispred sveštenika i Levita koji su nosili Kovčeg saveza Gospodnjeg. Polovina je bila okrenuta prema gori Gerizimu, a polovina prema gori Eval, kao što im je svojevremeno zapovedio Mojsije, sluga Gospodnji, kako bi narod izrailjski primio blagoslov.

³⁴ Zatim je Isus pročitao sve reči Zakona: blagoslov i prokletstvo, kao što je napisano u knjizi Zakona.

³⁵ Od svih reči koje je Mojsije zapovedio, nije bilo nijedne koju Isus nije pročitao pred celim saborom izrailjskim, pred ženama, decom i došljacima koji su boravili među njima.

9

Gavaonska prevara

¹ Kad su to čuli svi carevi zapadno od Jordana, u gorju i ravnici, i duž čitave obale Mediteranskog mora do Livana: Hetiti, Amorejci, Hananci, Ferežani, Evejci i Jevusejci,

² sabrali su se da jednodušno zarate protiv Isusa i Izrailjaca.

³ A kad su stanovnici Gavaona čuli šta je Isus učinio sa Jerihonom i Gajem,

⁴ poslužili su se lukavstvom. Izdavalu su se za poslanstvo; na svoje magarce su prebacili stare vreće i vinske mešine, pocepane i zakrpljene.

⁵ Na noge su obuli iznošenu i pokrpljenu obuću i obukli se u dotrajalu odeću. Sav hleb koji su poneli na put bio je suv i razdrobljen.

⁶ Zatim su otišli k Isusu u tabor kod Galgala i rekli njemu i Izrailjcima:

„Došli smo iz daleke zemlje. Sklopite sa nama savez.“

⁷ Izrailjci odgovoriše Evejcima: „Ko zna da ne živite među nama. Kako onda da sklopimo savez sa vama?“

⁸ Oni rekoše Isusu: „Tvoji smo podanici.“

Isus im odgovori: „Ko ste i odakle dolazite?“

⁹ Oni mu odgovoriše: „Tvoje sluge su došle iz daleke zemlje radi imena Gospoda, Boga tvoga. Čuli smo, naime, za njegovu slavu i za sve što je učinio u Egiptu,

¹⁰ i sve što je učinio dvojici amorejskih careva s druge strane Jordana, Sihonu, caru esevonskom, i Ogu, caru vasanskom u Astarotu.

¹¹ Onda su nam naše starešine i svi žitelji naše zemlje rekli: 'Ponesite sa sobom hrane za put, pa pođite da se sretnete sa njima. Recite im: vaši smo podanici; sklopite sa nama savez!'

¹² Evo našeg hleba što smo ponesi na put od svojih kuća; bio je još vruć kada smo krenuli k vama, a sada je, eto, suv i razdrobljen.

¹³ Naše mešine sa vinom bile su nove kad smo ih napunili, a sada su, evo, pocepane. Pa i naša odeća i obuća su dotrajali od veoma dugog puta.“

¹⁴ Ljudi su uzeli nešto od njihove hrane, ne pitajući za savet Gospoda.

¹⁵ Tada je Isus sklopio mir sa njima, a zatim je sklopio savez sa njima da će ih poštediti. Knezovi zajednice su im to potvrdili zakletvom.

¹⁶ Tri dana nakon što su sklopili sa njima savez, dočuli su da su oni njihovi susedi i da žive u njihovoj blizini.

¹⁷ Izrailjci se na to zapute i trećeg dana dođu u njihove gradove, Gavaon, Kefiru, Virot i Kirijat-Jarim.

¹⁸ Izrailjci ih nisu pobili zato što su im se knezovi zajednice zakleli Gospodom, Bogom Izrailjevim.

Čitava zajednica je gundala protiv knezova.

¹⁹ Knezovi rekoše celoj zajednici: „Mi smo im se zakleli Gospodom, Bogom Izrailjevim, i zato im ne smemo nauditi.

²⁰ Ovako ćemo postupiti sa njima: ostavićemo ih na životu, da nas ne bi stigao gnev Božiji, zbog zakletve kojom smo im se zakleli.

²¹ Pustimo ih da žive – nastaviše glavari – ali neka budu drvoseče i vodonoše celoj zajednici.“ Kako su knezovi rekli, tako je i bilo.

²² Onda ih Isus pozva i reče im: „Zašto ste nas prevarili govoreći da živite daleko od nas, kad u stvari živite u našoj blizini?

²³ Zato ćete biti pod kletvom: nikada nećete prestati da budete robovi; bićete drvoseče i vodonoše za Dom moga Boga.“

²⁴ Oni odgovoriše Isusu: „Tvoje sluge su čule šta je Gospod, Bog tvoj, odredio Mojsiju: da će vam predati celu zemlju i da će istrebiti sve stanovništvo zemlje. Veoma smo se uplašili od vas za svoje živote. Zato smo tako učinili.

²⁵ Sada smo, evo, u tvojim rukama. Čini s nama što smatraš da je dobro i pravo.“

²⁶ Isus je postupio sa njima ovako: izbavio ih je iz ruku Izrailjaca, te ih nisu pobili.

²⁷ Tog dana ih je učinio drvosečama i vodonošama za čitavu zajednicu i za žrtvenik Gospodnji na mestu koje on izabere. Oni to rade sve do danas.

10

Savez petorice careva protiv Gavaona

¹ Kad je Adoni-Sedek, car jerusalimski, čuo da je Isus osvojio Gaj i da ga je izručio kletom uništenju, učinivši sa Gajem i njegovim carem kao što je učinio sa Jerihonom i njegovim carem, i da su stanovnici Gavaona sklopili mir sa Izrailjcima, te da žive u njihovoj blizini,

² veoma se uplašio. Naime, Gavaon je bio značajan grad, kao jedan od carskih gradova. Bio je veći od Gaja, a svi njegovi ljudi su bili ratnici.

³ Adoni-Sedek, car jerusalimski, je poslao poruku Oamu, caru hevronsom, Piramu, caru jarmutskom, Jafiji, caru lahiskom, i Daviru, caru eglonskom:

⁴ „Dođite k meni i pomozite mi da osvojim Gavaon, jer je sklopio mir sa Isusom i Izrailjcima.“

⁵ Na to se udружиše pet careva amorejskih, car jerusalimski, car hevronske, car jarmutski, car lahiski i car eglonski, i krenuše sa svom svojom vojskom na Gavaon. Opseli su grad i napali ga.

⁶ Tada su Gavaonjani poslali poruku Isusu u tabor u Galgalu: „Ne napuštaj svoje slugе nego se požuri k nama, da nas izbaviš i da nam pomogneš, jer su se sabrali protiv nas svi carevi amorejski, koji žive u gorju.“

⁷ Isus krene iz Galgala, a sa njim sav narod sposoban za rat i svi najbolji ratnici.

⁸ Gospod reče Isusu: „Ne boj ih se, jer ću ih predati u tvoje ruke. Ni jedan od njih ti neće odoleti.“

⁹ Isus ih iznenada napadne, pošto je cele noći išao od Galgala.

¹⁰ Gospod je uneo pometnju među njih pred Izrailjem, koji im je naneo veliki poraz kod Gavaona. Pobili su putem prema Vet-Oronu. Izrailjci su ih tukli sve do Azeke i Makede.

¹¹ A dok su bežali pred Izrailjcima niz Vet-Oronsku strminu, Gospod ih je zasipao velikim gradom sa neba do Azeke. Više ih je poginulo od grada nego što su ih Izrailjci pobili svojim mačevima.

¹² Onoga dana kad je Gospod predao Amorejce Izrailjcima, Isus se obrati Gospodu pred Izrailjcima i povika:

„Stani, sunce, nad Gavaonom,
i meseče, nad dolinom Ajalona!“

¹³ Umiri se sunce, i stade mesec,
dok se narod nije osvetio svojim neprijateljima.
Nije li to zapisano u Knjizi Jašarevoj?

Sunce stade nasred neba, te nije zalazilo ceo dan.

¹⁴ Takvog dana nije bilo ni pre ni posle, da je Gospod poslušao glas jednog čoveka, jer Gospod se borio za Izrailja.

¹⁵ A onda se Isus sa svim Izrailjem vratio u tabor u Galgalu.

Petorica careva se kriju u pećini kod Makede

¹⁶ A onih pet careva su pobili i sakrili se u jednoj pećini kod Makede.

¹⁷ Isusu je bilo javljeno: „Našli smo petoricu careva kako se kriju u pećini kod Makede.“

¹⁸ Isus naredi: „Navalajte veliko kamenje na ulaz od pećine i postavite ljude pred njega da paze na njih.“

¹⁹ A vi ne stojte tu, nego gonite vaše neprijatelje i pobijte ih. Ne dajte im da se vrate u svoje gradove, jer ih je Gospod predao u vaše ruke!“

²⁰ Kad su Isus i Izrailjci okončali pokolj nad njima nanevši im veliki i potpuni poraz, samo je nekolicina preživelih pobegla u njihove utvrđene gradove.

²¹ Zatim se narod mirno vratio Isusu u tabor kod Makede. Niko se više nije usuđivao da brusi jezik protiv Izrailjaca.

²² Tada Isus reče: „Otvorite ulaz od pećine i dovedite mi onih pet careva iz pećine.“

²³ Oni učiniše tako. Dovedi su pred njega onih pet careva iz pećine, cara jerusalimskog, cara hevranskog, cara jarmutskog, cara lahiskog i cara eglogskog.

²⁴ Kada su izveli one careve pred Isusa, Isus pozva sve Izrailjce i reče zapovednicima ratnika koji su pošli s njim: „Pristupite i stanite svojim nogama na vratove ovih careva.“ Oni pristupe i stanu im svojim nogama na vratove.

²⁵ Još im reče Isus: „Ne bojte se i ne strahujte! Budite jaki i srčani, jer tako će učiniti Gospod sa svim neprijateljima sa kojima budete ratovali.“

²⁶ Posle toga je Isus naredio da se carevi pogube i obese na pet stabala. Na stablima su visili do večeri.

²⁷ O zalasku sunca, Isus je zapovedio da ih skinu sa stabala i da ih bace u pećinu u kojoj su se krili. Onda su na ulaz od pećine navalili veliko kamenje, koje tamo stoji sve do danas.

²⁸ Tog dana je Isus osvojio Makedu. Osvojio je grad oštrim mačem i *pogubio* njenog cara, a sve stanovništvo u njemu je izručio kletom uništenju. Za sobom nije ostavio preživjele. S makedskim carem je postupio kao sa jerihonskim carem.

Osvajanje južnih gradova

²⁹ Iz Makede se Isus sa svim Izrailjem zaputio u Livnu i napao je.

³⁰ Gospod je Livnu takođe predao u ruke Izrailju, koji je pobio oštrim mačem njenog cara i sve stanovništvo u gradu. Za sobom nije ostavio preživjele. S njenim carem je postupio kao sa jerihonskim carem.

³¹ Iz Livne je Isus sa svim Izrailjcima nastavio prema Lahisu. Utaborio se kod grada i napao ga.

³² Gospod je predao Lahis u Izrailjeve ruke. Osvojio ga je drugog dana. Sve stanovništvo u gradu su pobili oštricom mača, isto kao što su učinili sa Livnom.

³³ Tada je došao Horam, car Gezera, da pomogne Lahisu, ali je Isus potukao njega i njegov narod; nikoga nije ostavio na životu.

³⁴ Iz Lahisa se Isus sa svim Izrailjem zaputio u Eglon. Utaborio se kod grada i napao ga.

³⁵ Osvojio ga je istog dana udarivši na njega oštrim mačem. Tog dana je izručio kletom uništenju sve stanovništvo u gradu, isto kao što su učinili sa Lahisom.

³⁶ Iz Eglona se Isus sa svim Izrailjem popeo u Hevron i napao ga.

³⁷ Osvojili su ga i pobili oštrim mačem njegovog cara, njegove gradove i sav narod u njemu. Postupio je sa njim kao sa Eglonom: nikoga nije ostavio na životu; izručio je kletom uništenju sav narod u njemu.

³⁸ Onda se Isus sa svim narodom vratio u Davir i zaratio protiv njega.

³⁹ Osvojio ga je, a onda je njegovog cara i njegove gradove udario oštricom mača. Njegovo stanovništvo je izručio kletom uništenju. Kako je postupio sa Hevronom, tako je postupio sa Davirom i njegovim carem. Isto tako je postupio i sa Livnom i njenim carem.

⁴⁰ Tako je Isus porazio celi gorski kraj: Negev, ravnice i obronke, i sve njihove careve. Nikoga nije ostavio na životu; sve što je disalo izručio je kletom uništenju, kako je zapovedio Gospod, Bog Izrailjev.

⁴¹ Isus ih je pobio od Kadis-Varnije do Gaze, i sav kraj gosenski* do Gavaona.

⁴² Sve te careve i njihove zemlje Isus je osvojio odjedanput, jer je Gospod, Bog Izrailjev ratovao za Izrailja.

⁴³ A onda se Isus sa svim Izrailjem vratio u tabor u Galgalu.

11

Poraz severnih careva

¹ Kad je to čuo Javin, car Asora, pošalje poruku Jovavu, caru Madona, caru Simrona, i caru Ahsafa,

² te carevima na severu, u gorju, u Aravi južno od Hinereta i u ravnice, i one na uzvišicama Dora na zapadu –

³ Hanancima na istoku i zapadu, Amorejcima, Hetitima, Ferežanima, Jevusejcima u gorju, Evejcima podno Ermona, u zemlji Misi.

⁴ Izađu oni sa svom svojom vojskom, s narodom brojnim kao pesak na morskoj obali, i sa veoma brojnim konjima i bojnim kolima.

⁵ Udruže se ovi carevi, pa dođu i utabore se kod meromskih voda da zarate sa Izrailjem.

⁶ Tada reče Gospod Isusu: „Ne boj ih se, jer ću sutra u ovo vreme učiniti da izginu pred Izrailjem. Njihovim konjima preseći tetive, a njihova bojna kola spali.“

* **10:41** Postoje dva Gosena. Jedan je u Judi a drugi u Egiptu.

⁷ Isus dođe sa svom vojskom kod meromskih voda i iznenada ih napadne.

⁸ Gospod ih predade u ruke Izrailjaca, koji ih potukoše. Gonili su ih od Velikog Sidona do Misrefot-Majima, i do doline Misper na istoku. Tako su ih porazili da niko nije preživeo.

⁹ Isus je učinio sa njima kako mu je Gospod rekao. Njihovim konjima je presekao tetive, a njihova bojna kola je spalio.

¹⁰ Isus se u to vreme vrati i osvoji Asor, a njegovog cara pogubi mačem; Asor je nekada bio prestonica svim tim carstvima.

¹¹ Sve stanovništvo su pobili, oštricom mača izručivši ih kletom uništenju. Nikoga nije ostavio na životu.

¹² Isus je osvojio sve gradove ovih careva, a njih je pobio oštricom mača, kao što je zapovedio Mojsije, sluga Gospodnji.

¹³ Međutim, Izrailj nije spalio gradove koje su stajali na uzvišicama; Isus je spalio samo Asor.

¹⁴ Izrailjci su za sebe uzeli kao plen sve što je bilo u tim gradovima i stoku. Pobili su oštricom mača sve stanovništvo, dok ih nisu istreбили. Nikoga nisu ostavili na životu.

¹⁵ Što je Gospod zapovedio Mojsiju, svome sluzi, to je Mojsije zapovedio Isusu, koji je tako i učinio; nije izostavio ništa od svega što je Gospod zapovedio Mojsiju.

¹⁶ Isus je osvojio celu ovu zemlju: gorje, sav Negev, sav gosenski kraj i ravnicu, Aravu, gorsku oblast Izrailja sa njegovim podbrežjem,

¹⁷ od gore Halak, koja se diže prema Siru, do Val-Gada u dolini Livana, podno gore Ermon. Sve njihove careve je zarobio i pogubio.

¹⁸ Dugo je vremena Isus vojevao sa svim ovim carevima.

¹⁹ Međutim, nije bilo grada koji je sklopio mir sa Izrailjem, osim Evejaca koji žive u Gavaonu; svi su bili osvojeni ratom.

²⁰ Naime, Gospod im je otvrdnuo srce da stupe u rat sa Izrailjem, da bi bili izručeni kletom uništenju, i tako bili istrebljeni bez milosti, kao što je Gospod zapovedio Mojsiju.

Uništenje Enakovaca

²¹ U ono vreme dođe Isus i istrebi Enakovce iz gorja, Hevrona, Davira, i Anave, i iz celog Judinog gorja i izrailjskog pobrežja; njih i njihove gradove je izručio kletom uništenju.

²² Enakovaca nije ostalo u zemlji sinova Izrailjevih; ostalo ih je samo u Gazi, Gatu i Azotu.

²³ Isus je zauzeo svu zemlju, kao što je Gospod obećao Mojsiju, i dao je Izrailju u baštinu, podelivši je među plemenima. Zemlja je, napokon, utihnula od rata.

12

Popis poraženih careva

¹ A ovo su carevi krajeva koje su Izrailjci porazili, i osvojili njihove zemlje s one strane Jordana ka istoku, od potoka Arnona do gore Ermon, sa svom Arabom na istoku:

² Sihon, car amorejski, koji je stolovao u Esevonu;

njegova vladavina se prostirala od Aroira, koji leži na rubu potoka Arnona, sredinom potoka i polovinom Galada sve do potoka Javoka, koji čini granicu sa Amoncima,

³ obuhvatajući istočnu Aravu do jezera Hineret, sve do Arapskog ili Mrtvog mora u pravcu Vet-Jesimota na istoku, i obronaka Fasge na jugu.

⁴ Zatim, Og car vasanski; jedan od poslednjih Refaimaca, koji je stolovao u Astarotu i Edrajinu.

⁵ Njegova vladavina se prostirala nad gorom Ermon, nad Salkom i nad čitavim Vasanom do gesurske i mahatske granice, i nad polovinom Galada sve do granice Sihona, esevonskoga cara.

⁶ Njih su Mojsije, sluga Gospodnji, i Izrailjci pobili, a tu zemlju je Mojsije, sluga Gospodnji, dao u posed Ruvimovom i Gadovom plemenu i polovini Manasijinog plemena.

⁷ Ovo su carevi zemalja koje su Isus i Izrailjci porazili na zapadnoj strani Jordana, od Val-Gada, u dolini Livana do gore Alaka, što vodi gore u Sir. Isus je dao njihovu zemlju u posed Izrailjevim plemenima prema njihovim delovima,

⁸ u gorju, u ravnici, Aravi, po obroncima, u pustinji, u Negevu: zemlju Hetita, Amorejaca, Hananaca, Ferežana, Evejaca, i Jevusejaca:

⁹ car jerihonski, jedan;

car gajski (kod Vetilja), jedan;

¹⁰ car jerusalimski, jedan;

car hevranski, jedan;

¹¹ car jarmutski, jedan;

car lahiski, jedan;

¹² car eglonski, jedan;

car gezerski, jedan;

¹³ car davirski, jedan;

car gaderski, jedan;

¹⁴ car ormatski, jedan;

car aradski, jedan;

¹⁵ car livnjanski, jedan;

car odolamski, jedan;

¹⁶ car makedski, jedan;

car vetiljski, jedan;

¹⁷ car tafujski, jedan;

car eferski, jedan;

¹⁸ car afečki, jedan;

car saronski, jedan;

¹⁹ car madonski, jedan;

car asorski, jedan;

²⁰ car simron-meronski, jedan;

car ahsafski, jedan;

²¹ car tanaški, jedan;

car megidski, jedan;

²² car kedetski, jedan;

car jokneamski na Karmilu, jedan;

²³ car dorski, u Nafat-Doru, jedan;

car gojimski u Galgalu, jedan;

²⁴ car terski, jedan.

Sve ukupno trideset jedan car.

13

Neosvojena područja

¹ Kad je Isus ostareo i zašao u godine, Gospod mu reče: „Ostario si i zašao u godine, a još mnogo zemlje je ostalo da se osvoji.

² Ovo je zemlja koja je ostala:

sve filistejske oblasti i sva gesurska zemlja,

³ od Sihora, koji je nadomak Egipta, i do granice Akarona na severu, a računa se kao područje Hananaca; pet filistejskih gospodara u Gazi, Azotu, Askalonu, Gatu, Akaronu; Avinci su

⁴ na jugu,

sva hananska zemlja od Mare sidonske do Afeka i do amorejske granice;

⁵ zatim zemlja Givlijaca i sav Livan na istoku, od Val-Gada podno gore Ermon do Levo-Amata.

⁶ Ja ću oterati pred Izrailjcima sve stanovnike gorja, od Livana do Misrefot-Majima – sve Sidonce. Ti samo podeli Izrailju zemlju u posed, kao što sam ti zapovedio.

⁷ A sad podeli ovu zemlju u posed među devet plemena i polovini Manasijinog plemena.“

Podela zemlje istočno od Jordana

⁸ Ruvimovci i Gadovci su zajedno sa drugom polovinom Manasijinog plemena već bili primili u posed zemlju, koju im je dao Mojsije s istočne strane Jordana.

Ovako im je Mojsije, sluga Gospodnji, raspodelio zemlju:

⁹ od Aroira, koji je kraj obale potoka Arnona, i od grada kroz koji potok protiče, svu visoravan od Medeve do Devona,

¹⁰ sve gradove Sihona, amorejskog cara, koji je vladao u Esevonu do granice sa Amoncima;

¹¹ zatim Galad i gesursku i mahatsku oblast, cela gora Ermon, i sav Vasan do Salke;

¹² a u Vasanu sve carstvo Oga, koji je vladao u Astarotu i Edrajinu. On je bio jedini preostali potomak Refaimaca. Njega je Mojsije pogubio i zaposeo njegovu zemlju.

¹³ Međutim, Izrailjci nisu proterali Gesurce i Mahaćane, tako da su Gesurci i Mahaćani ostali da žive usred Izrailja sve do današnjeg dana.

¹⁴ Samo Levijevom plemenu nije dao u posed zemlju, jer su žrtve svespalnice za Gospoda, Boga Izrailjevog, njegovo nasledstvo, kao što mu je rekao.

Ruvimovo pleme

¹⁵ Mojsije je dao Ruvimovom plemenu delove po njegovim porodicama:

¹⁶ njima je pripalo područje od Aroira, koji je na obali potoka Arnona, i grad u sredini doline kojom potok teče, i sva visoravan kod Medeve;

¹⁷ zatim Esevon i svi njegovi gradovi na visoravni: Devon, Vamot-Val i Vet-Valmeon,

¹⁸ Jasa, Kedemot, Mifat,

¹⁹ Kirijatajim, Sivma, Zaret-Sar na gori iznad doline,

²⁰ Vet-Fegor, padine Gaze, Fasga i Vet-Jesimot,

²¹ svi gradovi visoravni, i celo carstvo Sihona, amorejskog cara, koji je vladao u Esevonu. Njega je Mojsije porazio, kao i madijanske knezove: Evija, Rekema, Sura, Ora i Revu. Oni su bili Sihonovi vazali koji su živeli u toj zemlji.

²² Pored ostalih koje su pobili, Izrailjci su ubili mačem i Valama, sina Veorova, prorikatelja.

²³ Granica Ruvimovih sinova, bila je Jordan. To je bilo nasledstvo Ruvimovaca prema njihovim porodicama, gradovi sa njihovim selima.

Gadovo pleme

- ²⁴ Mojsije je dao Gadovom plemenu, sinovima Gadovim, delove po njihovim porodicama.
- ²⁵ Njima je pripala oblast Jazira, svi gradovi u Galadu, polovina zemlje Amonaca do Aroira, koji je nasuprot Rave,
- ²⁶ od Esevona do Ramot-Mispe i Vetonima, i od Mahanajima do granice Lo-Devara;
- ²⁷ a u dolini: Vet-Aram, Vet-Nimra, Sokot i Safon sa ostatkom carstva Sihona, cara esevonskog: Jordan i oblast koja se proteže do ruba jezera Hineret, na istočnoj strani Jordana.
- ²⁸ To je nasledstvo Gadovih sinova prema njihovim porodicama, gradovi sa svojim selima.

Polovina Manasijinog plemena

- ²⁹ Mojsije je dao deo polovini Manasijinog plemena prema njegovim porodicama.
- ³⁰ Njima je pripala zemlja od Mahanajima, sav Vasan, sve carstvo Oga, cara vasanskog i sva Jairova sela u Vasanu – šezdeset gradova.
- ³¹ Polovina Galada, Astarot, Edrajin, gradovi Ogovog carstva u Vasanu, pripali su sinovima Mahira, sina Manasijinog, to jest, polovini sinova Mahirovih po njihovim porodicama.
- ³² To je Mojsije dodelio u nasledstvo na moavskim poljanama na drugoj strani Jordana, istočno od Jerihona.
- ³³ Mojsije nije dao nasledstvo Levijevom plemenu; Gospod, Bog Izrailjev, njegovo je nasledstvo, kao što im je on rekao.

14

Podela zemlje zapadno od Jordana

- ¹ Ovo su delovi koje su Izrailjci primili u posed u hananskoj zemlji, koje su im razdelili u nasledstvo Eleazar, sveštenik, Isus, sin Navinov, i glavari porodica izrailjskih plemena.
- ² Žrebom su im razdelili nasledstvo, kao što je Gospod zapovedio preko Mojsija, među devet i po plemena.
- ³ Jer, Mojsije je dao nasledstvo dvama i po plemenima na drugoj strani Jordana. Levitima nije dao nasledstvo među njima.
- ⁴ Naime, od Josifovih potomaka su nastala dva plemena: Manasijino i Jefremovo. A Levitima nisu dali deo u zemlji, osim gradova da žive u njima i pašnjaka za njihovu stoku i stada.
- ⁵ Kako je Gospod zapovedio Mojsiju, tako su Izrailjci učinili, kad su delili zemlju.

Halev dobija Hevron

- ⁶ Judejci pristupe Isusu u Galgalu, a Halev, sin Jefonijin, Kenežanin, obrati mu se: „Ti znaš šta je Gospod rekao Mojsiju, čoveku Božijem, za mene i za tebe u Kadis-Varniji.
- ⁷ Bilo mi je četrdeset godina kada me je Mojsije, sluga Gospodnji, poslao iz Kadis-Varnije da uhodim zemlju. Ja sam ga izvestio kako sam najbolje znao.
- ⁸ Moja braća koja su pošla sa mnom uplašila su narod, ali ja sam se potpuno uzdao u Gospoda, Boga svoga.
- ⁹ Tog dana se Mojsije zakleo: 'Zemlja u koju je tvoja noga stupila pripašće tebi i tvojim sinovima zauvek, jer si se uzdao u Gospoda, Boga moga.'
- ¹⁰ I eto, Gospod me je održao u životu kao što je obećao. Prošlo je četrdeset pet godina od kako je Gospod rekao ovo Mojsiju, dok je Izrailj još išao pustinjom;

¹¹ sada mi je osamdeset pet godina, ali sam i danas snažan kao onoga dana kada me je Mojsije poslao; snaga mi je ista sada kao što je bila nekada, tako da mogu ratovati i obavljati poslove.

¹² A sada mi daj ovo gorje, kao što je Gospod obećao toga dana. I sam si čuo tog dana da Enakovci žive tamo i da su gradovi veliki i utvrđeni. Bude li Gospod sa mnom, proteraću ih, kao što je Gospod rekao.“

¹³ Tada je Isus blagoslovio Haleva, sina Jefonijina, i dao mu Hevron u posed.

¹⁴ Stoga, Hevron pripada Halevu, sinu Jefonijinu, Kenežaninu, sve do danas, zato što se pouzdao u Gospoda, Boga Izrailjeva.

¹⁵ Hevron se ranije zvao „Kirijat-Arva“; Arva je bio veliki čovek među Enakovcima.

Tada je zemlja utihnula od rata.

15

Nasledstvo Judinog plemena

¹ Judinom plemenu, po svojim porodicama, žrebom je pripao deo južno do granice Edoma, i do pustinje Cin na krajnjem jugu.

² Južna granica im se prostirala od ruba Mrtvog mora, od južnog zaliva;

³ nastavljala se dalje južno od Akravimske uzvišice, prolazila pustinjom Cin, i podizala južno od Kadis-Varnije, prelazila preko Esrona, penjala se k Adaru i odatle skretala prema Karki.

⁴ Odatle je prolazila Asemonom i izlazila na Egipatski potok i dopirala sve do mora. To će vam biti južna granica.

⁵ Istočna granica je bila Mrtvo more do ušća Jordana.

Na severu, granica je počinjala od zaliva Mrtvog mora do ušća Jordana.

⁶ Odatle je granica podizala Vet-Oglom i prolazila severno od Vet-Arave. Granica se, zatim, penjala na Kamen Voana, sina Ruvimova,

⁷ nastavljala gore prema Daviru, od doline Ahor, i skretala prema severu u Galgal, koji je nasuprot adumimske uzvišice južno od potoka. Onda je nastavljala prema vodama En-Semesa i završavala kod En-Rogila.

⁸ Otuda se preko doline Ven-Enom s juga dizala prema gradu Jevusejaca, to jest Jerusalimu. Potom se granica dizala zapadno na goru, nasuprot Ven-Enom dolini, koja je na severnom kraju refaimske doline.

⁹ Granica se, zatim, protezala od vrha gore do izvora voda Neftoje i izbijala na gradove u gori Efron, a onda skretala prema Vali, odnosno Kirijat-Jarimu.

¹⁰ Od Vale je granica zavijala ka zapadu prema gori Sir, i prolazeći severno od gore Jarima, to jest Hasalona, spuštala se u Vet-Semes i išla prema Timni.

¹¹ Granica je, zatim, izlazila na Akaron ka severu i dizala se prema Sikronu, pa je, prolazeći preko gore Vala, izlazila na Javnila i odatle izbijala na more.

¹² Zapadna granica je bila Sredozemno more.

To je bila granica koja je okruživala sinove Judine, po njihovim porodicama.

Područje koje je pripalo Halevu i njegovim potomcima

¹³ A Halevu, sinu Jefonijinu, Isus je dao deo među sinovima Judinim, prema naredbi koju mu je dao Gospod: Kirijat-Arvu (Arva je bio praotac Enakovaca), to jest, Hevron.

¹⁴ Halev je proterao odatle tri Enakovca: Sesaja, Ahimana i Talmaja, potomke Enakove.

¹⁵ Odande je pošao na stanovnike Davira, koji se nekada zvao „Kirijat-Sefer“.

¹⁶ Halev reče: „Onome ko napadne i osvoji Kirijat-Sefer, daću svoju ćerku Ahsu za ženu.“

¹⁷ Osvojio ga je Gotonilo, sin Keneza, brata Halevova. Zato mu je Halev dao svoju ćerku Ahsu za ženu.

¹⁸ Kad je došla k njemu, Gotonilo je nagovori da traži polje od njenog oca. Kad je sišla s magarca, Halev je upita: „Šta želiš?“

¹⁹ Ona mu odgovori: „Daj mi blagoslov! Kad si mi već dao zemlju u Negevu, daj mi i koji izvor vode.“ On joj je dao Gornje i Donje izvore.

Gradovi Judinog plemena

²⁰ To je nasledstvo Judinog plemena po svojim porodicama.

²¹ Najudaljeniji gradovi plemena Judinih sinova, duž edomske granice na krajnjem jugu, bili su:

Kavzeel, Eder, Jagur;

²² Kina, Dimona, Adada;

²³ Kedes, Asor, Itnan;

²⁴ Zif, Telem, Valot;

²⁵ Asor-Adata, Keriot-Esron (to jest, Asor);

²⁶ Amam, Sema, Molada;

²⁷ Asar-Gada, Esemon, Vet-Felet;

²⁸ Asar-Sual, Vir-Saveja, Viziotija;

²⁹ Vala, Im, Asem;

³⁰ Eltolad, Hesil, Orma;

³¹ Siklag, Madmana, Sansana;

³² Levaot, Sileim, Ajin, i Rimon: ukupno dvadeset devet gradova sa svojim selima.

³³ U dolini:

Estaol, Saraja, Asna;

³⁴ Zanoja, En-Ganim, Tafuja, Inam;

³⁵ Jarmut, Odolam, Sokot, Azeka;

³⁶ Sarajim, Aditajim, Gedira i Gedirotajim: četrnaest gradova sa svojim selima;

³⁷ Senan, Adasa, Migdal-Gad;

³⁸ Dilan, Mispa, Jokteil;

³⁹ Lahis, Vaskat, Eglon;

⁴⁰ Havon, Lamas, Hitlis;

⁴¹ Gedirot, Vet-Dagon, Nama i Makeda: šesnaest gradova sa svojim selima;

⁴² Livna, Eter, Asan;

⁴³ Jeftaj, Asna, Nesiv;

⁴⁴ Keila, Ahziv i Marisa: devet gradova sa svojim selima.

⁴⁵ Akaron sa svojim naseljima i selima;

⁴⁶ od Akarona prema moru, svi gradovi u blizini Azota, sa svojim selima.

⁴⁷ Azot sa svojim naseljima i selima, Gaza, sa svojim naseljima i selima, sve do Egipatskog potoka i ruba Sredozemnog mora.

⁴⁸ U gorju:

Samir, Jatir, Sokot;

⁴⁹ Dana, Kirijat-Sana, to jest, Davir;

⁵⁰ Anav, Estemon, Anim,

⁵¹ Gosen, Olon, Gilo: jedanaest gradova sa svojim selima.

⁵² Zatim, Arav, Duma, Esan,

⁵³ Janum, Vet-Tafuja, Afeka,

⁵⁴ Humata, Kirijat-Arva, to jest Hevron, i Sior: devet gradova sa svojim selima.

⁵⁵ Maon, Karmil, Zif, Juta,

⁵⁶ Jezrael, Jokdeam, Zanoja,

⁵⁷ Kajin, Gavaja, i Timna: deset gradova sa svojim selima.

⁵⁸ Alul, Vet-Sur, Gedor,

⁵⁹ Marat, Vet-Anot, i Eltekon: šest gradova sa svojim selima.

⁶⁰ Kirijat-Val, to jest, Kirijat-Jarim, i Rava: dva grada sa svojim selima.

⁶¹ U pustinji:

Vet-Arava, Midin, Seha,

⁶² Nivsan, Slani grad, i En-Gedi: šest gradova sa svojim selima.

⁶³ Ipak, Judejci nisu mogli da isteraju žitelje Jerusalima, Jevusejce. Zato Jevusejci žive sa Judejcima u Jerusalimu sve do danas.

16

Posed Josifovog plemena

¹ Josifovim sinovima je žrebom pripalo područje od Jordana, kod Jerihona, istočno od jerihonskih voda, koje se odatle pružalo pustinjom k vetiljskoj gori.

² Onda se granica nastavljala od Vetilja, odnosno Luza, i prolazila kroz predeo Arkijana do Atarota.

³ Zatim se spuštala ka moru k području Jafleta sve do granice Donjeg Vet-Orona i do Gezera, i izlazila na more.

⁴ Tako su potomci Josifovi, Manasijini i Jefremovi primili svoje nasledstvo.

⁵ Ovo je bilo područje sinova Jefremovih po njihovim porodicama:

Granica njihovog nasledstva se protezala sa istoka od Atarot-Adara do Gornjeg Vet-Orona,

⁶ i izlazila na more. Na severu je granica išla od Mikmetata i zaokretala na istok na Tanat-Silo, i prelazila preko njega u pravcu istoka do Janohe.

⁷ Od Janohe se spuštala ka Atarot-Narotu, doticala se Jerihona i izbijala na Jordan.

⁸ Granica je, zatim, išla od Tafuje prema moru do potoka Kane i nastavljala prema moru. To je bilo nasledstvo plemena sinova Jefremovih po svojim porodicama.

⁹ Jefremovci su imali sve te gradove i sela, a uz to i odvojene gradove usred nasledstva sinova Manasijinih.

¹⁰ Oni nisu proterali Hanance koji su živeli u Gezeru. Tako Hananci žive među Jefremovcima sve do dana današnjeg. Ipak, bio im je nametnut prinudni rad.

17

Nasledstvo Manasijinog plemena

¹ Žrebom je pripao deo i plemenu Manasijinom, pošto je Manasija bio prvenac Josifov. A Mahiru, prvencu Manasijinom, ocu Galadovom – vrsnom ratniku – pripao je Galad i Vasan.

² Po deo je pripao i ostalim sinovima Manasijinim po svojim porodicama: potomcima Aviezerovim, Helekovim, Esrilovim, Sihemovim, Eferovim i Semidinim. To su muški potomci Manasije, sina Josifovog, po svojim porodicama.

³ A Salpad, sin Eferov, sin Galadov, sin Mahirov, sin Manasijin, nije imao sinove, nego je imao ćerke. Ovo su imena njegovih ćerki: Mala, Nuja, Egla, Melha i Tera.

⁴ One su došle pred sveštenika Eleazara, pred Isusa, sina Navinova, i pred knezove i rekle: „Gospod je zapovedio Mojsiju da nam daš nasledstvo među našom braćom.“ Zato im je na zapovest Gospodnju dato nasledstvo među braćom njihovog oca.

⁵ Tako je Manasiji pripalo deset delova, osim galadske i vasanske zemlje, koje su s druge strane Jordana,

⁶ jer su ćerke Manasijine dobile nasledstvo među njegovim sinovima. Ostalim sinovima Manasijinim je pripala galadska zemlja.

⁷ Manasijina granica se prostirala od Asira do Mikmetata, koji je kod Sihema, a zatim skretala na desno, k stanovnicima En-Tafuje.

⁸ Manasiji je pripadala oblast Tafuje, ali je grad Tafuja na Manasijinoj granici pripadao Jefremovim sinovima.

⁹ Granica se, zatim, spuštala do potoka Kane. Ovi gradovi južno od potoka, pripadali su gradovima Manasijinog plemena, iako su se nalazili među gradovima Jefremovog plemena. Manasijina granica ide severnom stranom potoka i izlazi na more.

¹⁰ Južni deo pripadao je Jefremovom plemenu, a severni Manasijinom. More im je bila granica. Na severu su se graničili sa Asirovim plemenom, a na istoku sa Isaharovim.

¹¹ Na području Isaharovog i Asirovog plemena, Manasijinom plemenu je pripadao: Vet-San sa svojim naseljima i Jivleam sa svojim naseljima, zatim stanovnici Dora sa svojim naseljima, stanovnici En-Dora sa svojim naseljima, stanovnici Tanaha sa svojim naseljima, i stanovnici Megida sa svojim naseljima; ovi sačinjavaju tri područja.

¹² Manasijini sinovi nisu mogli da proteraju stanovnike ovih gradova. Hananci su bili rešeni da žive u toj zemlji.

¹³ Ali kad su Izrailjci ojačali, pritisli su Hanance prinudnim radom, ali ih nisu mogli proterati.

Josifovi sinovi osvajaju šumske predele

¹⁴ Sinovi Josifovi rekoše Isusu: „Zašto si nam dodelio nasledstvo prema jednom žrebu, samo jedan deo, kad smo mnogoljudan narod, koga je Gospod toliko blagoslovio?“

¹⁵ „Ako ste mnogoljudan narod – odgovori im Isus – vi idite gore u šume, u zemlju ferežansku i refaimsku, pa iskrčite sebi zemlju, kad vam je već tesna gora Jefremova.“

¹⁶ Sinovi Josifovi na to rekoše: „Gora nam neće biti dovoljna, a uz to, svi Hananci, stanovnici doline, imaju bojna kola od železa, kako oni u Vet-Sanu i njegovim naseljima, tako i oni u jezraelskoj dolini.“

¹⁷ Tada Isus reče domu Josifovu, Jefremovu i Manasijinom: „Narod ste mnogoljudan i snaga vam je velika i zato nećete više imati samo jedan deo.“

¹⁸ Gora neka bude vaša. Ako je šumovita, iskrčite je, pa će vam pripasti gde god se pruža. A i Hanance ćete proterati, ako i imaju bojna kola od železa, ako i jesu jaki.“

18

Podela zemlje ostalim plemenima

¹ Cela se zajednica Izrailjaca okupila u Silomu, gde su postavili Šator od sastanka. Cela im je zemlja bila pokorena.

² Ipak, ostalo je među Izrailjcima sedam plemena koja još nisu primila svoju baštinu.

³ Tada Isus reče Izrailjcima: „Dokle ćete oklevati da krenete i osvojite zemlju koju vam je dao Gospod, Bog vaših otaca?“

⁴ Izaberite po tri čoveka iz svakog plemena, a ja ću ih poslati da naprave popis zemlje za deobu. Onda neka se vrate k meni.

⁵ Onda neka je podele na sedam delova. Juda neka ostane na svom području na jugu, a dom Josifov neka ostane na svom području na severu.“

⁶ A vi prepisite zemlju na sedam delova, pa mi donesite ovde prepis. Ja ću onda baciti žreb tu, pred Gospodom, Bogom našim.

⁷ Levijevo pleme nema deo među vama, jer je sveštenstvo Gospodnje njihova baština. Gadovo i Ruvimovo pleme, i polovina plemena Manasijinog, već su primili svoju baštinu s druge strane Jordana, na istoku, koju im je dao Mojsije, sluga Gospodnji.

⁸ Ljudi se spremiše i krenuše. Isus je zapovedio onima koji su išli da popišu zemlju, rekavši: „Idite i prođite zemljom i popišite je, a onda se vratite k meni, a ja ću ovde u Silomu baciti žreb za vas pred Gospodom.“

⁹ Ljudi su otišli, prošli zemljom i popisali je po gradovima, podeljenim na sedam delova. Zatim su se vratili k Isusu u tabor u Silomu.

¹⁰ Tada je Isus bacio žreb za njih u Silomu pred Gospodom, i razdelio tamo zemlju sinovima Izrailjevim po njihovim plemenskim delovima.

Venijaminovo pleme

¹¹ Prvi žreb je pao na Venijaminovo pleme po njegovim porodicama. Njima je u deo pripalo područje između Judinog plemena i Josifovog plemena.

¹² Granica im se protezala od severnog ruba Jordana, podizala severnim bokom Jerihona, nastavljala u gorje na zapadu i izlazila na pustinju Vet-Aven.

¹³ Granica je odatle nastavljala ka Luzu, južnom stranom Luza (danas je to Vetilj), pa se spuštala do Atarot-Adara na gori, južno od Donjeg Vet-Orona.

¹⁴ Granica je, zatim, zaokretala sa zapada na jug, od gore koja se nalazi južno od Vet-Orona, i završavala kod Kirijat-Vala, to jest, Kirijat-Jarima, grada koji pripada Judinom plemenu. To je zapadna strana.

¹⁵ Južna strana je počinjala od ruba Kirijat-Jarima na zapadu, a odande je granica izlazila na izvor Neftoje.

¹⁶ Granica se, zatim, spuštala do podnožja gore nasuprot doline Ven-Enom, na severnoj strani refaimske doline, nastavljala ka dolini Enom niz južne obronke Jevusejaca, i spuštala se do En-Rogila.

¹⁷ Od severa je zavijala i išla ka En-Semesu, izbijala na Gelilot nasuprot adumimske uzvišice, i spuštala se do Kamen Voana, sina Ruvimovog.

¹⁸ Zatim se nastavljala prema obronku nasuprot Vet-Arave u pravcu severa, i silazila do Arave.

¹⁹ Granica je onda nastavljala severnom stranom Vet-Ogle i završavala se na severnom zalivu Mrtvog mora, kod južnog kraja Jordana. To je južna granica.

²⁰ Jordan je bio granica s istočne strane.

To je nasledstvo sinova Venijaminovih sa njihovim granicama unaokolo, po njihovim porodicama.

Venijaminovi gradovi

²¹ Gradovi Venijaminovog plemena po svojim porodicama bili su:

Jerihon, Vet-Ogla, Emek Kesis;

²² Vet-Arava, Semarajim, Vetilj;

²³ Avin, Fara, Ofra;

²⁴ Hefar-Amona, Ofnija i Gavaja: dvanaest gradova sa svojim selima.

²⁵ Gavaon, Rama, Virot;

²⁶ Mispa, Kefira i Mosa;

²⁷ Rekem, Jerfail i Tarala;

²⁸ Sila, Elef, Jevus, to jest, Jerusalim, Gavat i Kirijat: četrnaest gradova sa svojim selima.

To je nasledstvo sinova Venijaminovih po njihovim porodicama.

¹ Drugi žreb je izašao za Simeuna, za pleme sinova Simeunovih po njihovim porodicama. Njihovo nasledstvo bilo je usred nasledstva sinova Judinih.

² Njima je pripala u nasledstvo:

Vir-Saveja, Seva i Molada;

³ Asar-Sual, Vala i Asem;

⁴ Eltolad, Vetul i Orma;

⁵ Siklag, Vet-Markavot i Asar-Susa;

⁶ Vet-Levaot i Saruen: trinaest gradova sa svojim selima.

⁷ Zatim Ajin, Rimon, Eter, Asan: četiri grada sa svojim selima

⁸ i sva sela oko ovih gradova sve do Valat-Vira i Ramat-Negeva.

To je nasledstvo plemena sinova Simeunovih po svojim porodicama.

⁹ Nasledstvo sinova Simeunovih bilo je uzeto od zemlje Judinog plemena, zato što je deo dodeljen sinovima Judinim bio preveliki za njih. Tako su sinovi Simeunovi primili svoj deo u nasledstvo usred njihove baštine.

Nasledstvo Zavulonovog plemena

¹⁰ Treći žreb je izašao za sinove Zavulonove, po njihovim porodicama.

Područje njihovog nasledstva prostiralo se do Sarida.

¹¹ Granica im se na zapad penjala ka Mareali i doticala Davaset i dopirala do Potoka nasuprot Jokneama.

¹² Onda je zaokretala od Sarida prema istoku sunca ka granici Kislota-Tavora, izlazila na Davrat, i uspinjala se ka Jafiji.

¹³ Odatle je išla ka istoku sunca ka Gat-Eferu, Et-Kacinu, izlazila na Rimon i zaokretala ka Nei.

¹⁴ Granica je onda skretala na sever prema Anatonu i završavala u dolini Jeftailu,

¹⁵ sa Katatom, Nalalom, Simronom, Idalom, i Vitlejemom: dvanaest gradova sa svojim selima.

¹⁶ Ovi gradovi sa svojim selima – to je nasledstvo sinova Zavulonovih po njihovim porodicama.

Nasledstvo Isaharovog plemena

¹⁷ Četvrti žreb je izašao za Isahara, za sinove Isaharove po njihovim porodicama.

¹⁸ Njihova granica je obuhvatala:

Jezrael, Kislota, Sunem;

¹⁹ Aferajim, Seon, Anaharat;

²⁰ Ravit, Kison, Aves;

²¹ Remet, En-Ganim, En-Adu i Vet-Fasis.

²² Granica je, zatim, doticala Tavor, Sahasimu, Vet-Semes i završavala kod Jordana: šesnaest gradova sa svojim selima.

²³ Ovi gradovi sa svojim selima – to je nasledstvo plemena sinova Isaharovih po njihovim porodicama.

Nasledstvo Asirovog plemena

²⁴ Peti žreb je izašao za pleme sinova Asirovih po njihovim porodicama.

²⁵ Njihova granica obuhvatala je:

Helkatu, Aliju, Vetenu, Ahsafu;

²⁶ Alamelehu, Amadu i Misalu. Granica je doticala Karmil sa zapada, i Sihor-Livnat.

²⁷ Zatim je skretala na istok prema Vet-Dagonu i dopirala do Zavulona i doline Jeftaila na severu, te do Vet-Emeka i Naila, i izbijala na Kavul s leva,

²⁸ a onda nastavljala ka Evronu, Reovu, Amonu i Kani sve do Velikog Sidona.

²⁹ Granica je zatim zavijala ka Rami do utvrđenog grada Tira, zaokretala ka Osi i izlazila na more. Obuhvatala je Mehevel i Ahziv,

³⁰ Umu, Afek i Reov:

dvadeset dva grada sa svojim selima.

³¹ Ovi gradovi sa svojim selima – to je nasledstvo plemena sinova Asirovih po svojim porodicama.

Nasledstvo Neftalimovog plemena

³² Šesti žreb je izašao za sinove Neftalimove po njihovim porodicama.

³³ Granica im je išla od Elafa, i od hrasta u Cananimu, od Adami-Nekeva, Javnila do Lakuma i završavala kod Jordana.

³⁴ Zatim je granica okretala na zapad k Aznat-Tavoru i odatle izlazila na Hukok, i dopirala do Zavulona s juga, do Asira sa zapada, i do Jude na Jordanu s istoka.

³⁵ Ovo su utvrđeni gradovi: Sidim, Ser, Amat, Rakat, Hineret;

³⁶ Adama, Rama, Asor;

³⁷ Kedes, Edrajin, En-Asor;

³⁸ Iron, Migdal-El, Orem, Vet-Anat, i Vet-Semes:

devetnaest gradova sa svojim selima.

³⁹ Ovi gradovi sa svojim selima – to je nasledstvo plemena sinova Neftalimovih.

Nasledstvo Danovog plemena

⁴⁰ Sedmi žreb je izašao za pleme sinova Danovih po njihovim porodicama.

⁴¹ Granica njihovog nasledstva obuhvatala je:

Saraja, Estaol, Ir-Semes,

⁴² Salavin, Ajalon, Jetla,

⁴³ Elon, Timna, Akaron,

⁴⁴ Eltekon, Giveton, Valat,

⁴⁵ Jud, Veni-Varak, Gat-Rimon,

⁴⁶ Me-Jarkon i Rakon s područjem nasuprot Jope.

⁴⁷ Ali, područje sinova Danovih bilo je pretesno za njih; zato se dignu sinovi Danovi, napadnu Lesem i osvoje ga, a stanovništvo pobiju oštricom mača. Grad zaposednu i nasele se u njemu. Lesem su prozvali Dan, po imenu svoga oca, Dana.

⁴⁸ Ovi gradovi sa svojim selima – to je nasledstvo plemena sinova Danovih po njihovim porodicama.

Nasledstvo Isusa Navina

⁴⁹ Kada su završili deobu zemlje u nasledstvo po njenim područjima, Izrailjci dadoše Isusu, sinu Navinovom, nasledstvo među sobom.

⁵⁰ Po naredbi Gospodnjoj dali su mu grad koji je tražio: Timnat-Serah* u Jefremovoj gori. On je grad obnovio i naselio se u njemu.

⁵¹ To su nasledstva koja su sveštenik Eleazar, Isus, sin Navinov, i rodovski glavari podelili izrailjskim plemenima, u Silomu, pred Gospodom, na vratima Šatora od sastanka. Tako su završili deobu zemlje.

20

Gradovi-utočišta

¹ Gospod reče Isusu:

² „Reci Izrailjcima: 'Odredite sebi gradove-utočišta, za koje sam vam govorio preko Mojsija,

* **19:50** Ovo je Timnat-Ares iz Sud 2,9.

³ da onamo utekne ubica koji slučajno ubije osobu, iz nehata. Neka vam oni budu utočište od krvnog osvetnika.

⁴ A kad pobegne u jedan od ovih gradova, neka stane kod ulaza gradskih vrata i neka iznese svoj slučaj pred starešinama tog grada. Oni neka ga prime u grad i neka mu daju mesto u kome će živeti među njima.

⁵ Ako ga krvni osvetnik progoni, oni ne smeju predati ubicu u njegove ruke, jer je nehotice ubio svoga bližnjeg, a ranije ga nije mrzeo.

⁶ Neka u tom gradu boravi dok ne stane pred zajednicu radi suda, i sve do smrti velikog sveštenika, koji bude u službi u to vreme. Tada neka se ubica vrati u svoj grad i u svoj dom – u grad iz koga je pobegao.“

⁷ Zato su odredili Kedes u Galileji, u Neftalimovoj gori, Sihem u Jefremovoj gori i Kirijat-Arvu, to jest Hevron, u Judinoj gori.

⁸ S druge strane Jordana, istočno od Jerihona, odredili su: Vosor u pustinji, na visoravni, od Ruvimovog plemena, Ramot u Galadu, od Gadovog plemena i Golan u Vasanu, od Manasijinog plemena.

⁹ Ovo su gradovi određeni za sve Izrailjce i došljake među njima, gde može da utekne svako ko nehotice ubije čoveka, a da ne pogine od ruke krvnog osvetnika, dok ne stane pred zajednicu.

21

Levitski gradovi

¹ Zatim glavari levitskih rodova dođoše svešteniku Eleazaru, Isusu, sinu Navinovom, i glavarima rodova izrailjskih plemena,

² pa im rekoše u Silomu, u zemlji hananskoj: „Gospod je zapovedio preko Mojsija da nam se daju gradovi gde ćemo živeti i pašnjaci oko njih za našu stoku.“

³ Izrailjci su, po reči Gospodnjoj, dali Levitima, od svoga nasledstva, ove gradove s njihovim pašnjacima.

⁴ Prvi žreb je izašao za porodice Kata. Levitima, potomcima sveštenika Arona, žrebom je pripalo trinaest gradova, od Judinog, Simeunovog i Venijaminovog plemena.

⁵ A ostatku sinova Katovih, žrebom je pripalo deset gradova od porodica Jefremovog i Danovog plemena, i od polovine Manasijinog plemena.

⁶ Sinovima Girsonovim žrebom je pripalo trinaest gradova od porodica Isaharovog, Asirovog i Neftalimovog plemena, i od polovine Manasijinog plemena u Vasanu.

⁷ Sinovima Merarijevim po njihovim porodicama pripalo je dvanaest gradova od plemena Ruvimovog, Gadovog i Zavulonovog.

⁸ Tako su Izrailjci žrebom dodelili Levitima te gradove sa njihovim pašnjacima, kao što je Gospod zapovedio preko Mojsija.

Gradovi sinova Katovih

⁹ Ovi gradovi od plemena sinova Judinih i od plemena sinova Simeunovih, koji se navode po imenima, bili su dati

¹⁰ sinovima Aronovim, Levitima iz porodice Kata, jer je prvi žreb pao na njih.

¹¹ Dali su im: Kirijat-Arvu, to jest, Hevron, u Judinoj gori sa okolnim pašnjacima (Arva je bio praotac Enakovaca).

¹² Ali, polja i sela oko grada, bila su već dana u vlasništvo Halevu, sinu Jefonijinu.

¹³ Dakle, sinovima sveštenika Arona dali su Hevron sa pašnjacima, da bude grad-utočište za onog ko poćini ubistvo, Livnu sa pašnjacima,

¹⁴ Jatir s pašnjacima, Estemoju sa pašnjacima,

¹⁵ Olon s pašnjacima, Davir s pašnjacima,
¹⁶ Ajin s pašnjacima, Jutu s pašnjacima, Vet-Semes s pašnjacima – devet gradova od ona dva plemena.

¹⁷ Od Venijaminovog plemena: Gavaon s pašnjacima, Gavaja s pašnjacima,

¹⁸ Anatot s pašnjacima, i Almon s pašnjacima – četiri grada.

¹⁹ Tako je sveštenicima, sinovima Aronovim, pripalo sve ukupno trinaest gradova sa svojim pašnjacima.

²⁰ Preostalim porodicama sinova Katovih, Levitima koji vode poreklo od Kata, žrebom su bili dodeljeni gradovi Jefremovog plemena.

²¹ Dali su im Sihem s pašnjacima u Jefremovoj gori, da bude grad-utočište za onog ko poćini ubistvo, i Gezer s pašnjacima,

²² Kivsajim s pašnjacima, Vet-Oron s pašnjacima – četiri grada.

²³ Od Danovog plemena: Eltekon s pašnjacima, Giveton s pašnjacima,

²⁴ Ajalon s pašnjacima, i Gat-Rimon s pašnjacima – četiri grada.

²⁵ Od polovine Manasijinog plemena: Tanah s pašnjacima i Gat-Rimon* s pašnjacima – dva grada.

²⁶ U svemu: deset gradova sa njihovim pašnjacima za preostale sinove Katove.

Gradovi sinova Girsonovih

²⁷ Levitskim porodicama sinova Girsonovih je pripao: od polovine plemena Manasijina grad-utočište Golan u Vasanu s pašnjacima, za onog ko poćini ubistvo, i Vestera† s pašnjacima – dva grada.

²⁸ Od Isaharovog plemena: Kison s pašnjacima, Davrat s pašnjacima,

²⁹ Jarmut s pašnjacima i En-Ganim s pašnjacima – četiri grada.

³⁰ Od Asirovog plemena: Misal s pašnjacima, Avdon s pašnjacima,

³¹ Helkat s pašnjacima i Reov s pašnjacima – četiri grada.

³² Od Neftalimovog plemena: grad-utočište Kedes u Galileji s pašnjacima, za onog ko poćini ubistvo, Amot-Dor s pašnjacima, Kartan s pašnjacima – tri grada.

³³ Svih gradova Girsonovaca po njihovim porodicama bilo je trinaest gradova sa njihovim pašnjacima.

Gradovi sinova Merarijevih

³⁴ A ostatku Levita, porodicama sinova Merarijevih, pripali su od Zavulonovog plemena:

Jokneam s pašnjacima, Karta s pašnjacima,

³⁵ Dimna s pašnjacima, i Nalal s pašnjacima – četiri grada.

³⁶ Od Ruvimovog plemena:

Vosor s pašnjacima, Jasa s pašnjacima,

³⁷ Kedemot s pašnjacima, i Mifat s pašnjacima – četiri grada.

³⁸ Od Gadovog plemena:

grad-utočište Ramot u Galadu s pašnjacima, za onog ko poćini ubistvo, Mahanajim s pašnjacima,

³⁹ Esevon s pašnjacima, i Jazir s pašnjacima – ukupno četiri grada.

⁴⁰ Svih gradova sinova Merarijevih po svojim porodicama, od preostalih Levita, koji su im žrebom dodeljeni, bilo je dvanaest.

⁴¹ Svih levitskih gradova usred poseda Izrailjaca bilo je četrdeset osam gradova s njihovim pašnjacima.

* **21:25** Ili: *Ivleam*, prema Septuaginti i svim verzijama paralelnog teksta. † **21:27** Grad *Astarot*, prema Is Nav 12,4; 13,31.

⁴² Svaki od ovih gradova imao je okolne pašnjake; tako je bilo sa svim ovim gradovima.

⁴³ Gospod je dao Izrailju celu zemlju za koju se zakleo njihovim ocima. Oni su je osvojili i nastanili se u njoj.

⁴⁴ Gospod im je dao da otpočinu svuda unaokolo, baš kako se zakleo njihovim ocima. Niko od njihovih neprijatelja nije mogao da im se odupre. Gospod im je predao u ruke sve njihove neprijatelje.

⁴⁵ Od svih dobrih obećanja koje je Gospod dao domu Izrailjevu, nijedno nije ostalo neispunjeno. Svako se ispunilo.

22

Isus Navin otprema prekojordanska plemena

¹ Tada Isus pozva Ruvimovce, Gadovce i polovinu Manasijinog plemena

² i reče im: „Izvršili ste sve što vam je zapovedio Mojsije, sluga Gospodnji, i poslušali ste me u svemu što sam vam zapovedio.

³ Niste napustili vašu braću tokom ovih mnogih godina sve do današnjega dana, nego ste verno vršili zapovest Gospoda, Boga svojega.

⁴ A sada je Gospod, Bog vaš, dao počinak vašoj braći kao što vam je obećao. Zato se vratite u svoje šatore, u zemlju gde je vaš posed, koji vam je Mojsije, sluga Gospodnji, dao s druge strane Jordana.

⁵ Samo dobro pazite da vršite zapovest i Zakon koji vam je dao Mojsije, sluga Gospodnji: da volite Gospoda, Boga svoga, da sledite sve njegove puteve, da držite njegove zapovedi, da prionete uz njega i da mu služite svim srcem i svom dušom.“

⁶ Isus ih je, zatim, blagoslovio i otpremio, i oni odoše u svoje šatore.

⁷ Mojsije je polovini Manasijinog plemena bio dao zemlju u Vasanu, a drugoj polovini je Isus dao zemlju zapadno od Jordana, s njihovom braćom. I njih je Isus poslao u njihove šatore, nakon što ih je blagoslovio.

⁸ Rekao im je: „Vratite se u svoje šatore sa velikim blagom, sa veoma brojnom stokom, sa srebrom, zlatom, bronzom i gvožđem, i veoma mnogo odeće. Podelite plen svojih neprijatelja sa svojom braćom.“

Podizanje žrtvenika na obali Jordana

⁹ Tako su se sinovi Ruvimovi, sinovi Gadovi i polovina Manasijinog plemena rastali od naroda izrailjskog u Silomu u zemlji hananskoj, da se vrata u galadsku zemlju, na svoj posed koji su zauzeli na zapovest Gospodnju, preko Mojsija.

¹⁰ Kad su došli u Gelilot jordanski, u hananskoj zemlji, sinovi Ruvimovi, sinovi Gadovi i polovina Manasijinog plemena podigoše veliki i naočit žrtvenik na Jordanu.

¹¹ Izrailjci su čuli da se govori: „Eno, podigli sinovi Ruvimovi, sinovi Gadovi i polovina Manasijinog plemena, žrtvenik prema zemlji hananskoj, u Gelilotu jordanskom, preko puta Izrailjaca.“

¹² Kad su, dakle, Izrailjci to čuli, skupila se cela zajednica Izrailjaca u Silomu da zarate protiv njih.

¹³ Izrailjci pošalju sinovima Ruvimovim, sinovima Gadovim, i polovini Manasijinog plemena u zemlju Galad, sveštenika Finesa, sina Eleazarovog

¹⁴ i deset knezova sa njim, po jednog kneza za rod iz svakog Izrailjevog plemena. Svaki od njih je bio glavar rodova među hiljadama Izrailjevim.

¹⁵ Dođu oni k sinovima Ruvimovim, sinovima Gadovim i polovini Manasijinog plemena u zemlji Galad i saopšte im:

¹⁶ „Ovako kaže cela zajednica Gospodnja: 'Šta znači ovo neverstvo koje ste počinili protiv Boga Izrailjevog? Zar ste se odvratili od Gospoda izgradivši sebi žrtvenik i odmetnuvši se danas od Gospoda?

¹⁷ Zar nam nije dosta krivice fevorske od koje se nismo očistili sve do dana današnjeg, i radi koje je došao pomor na zajednicu Gospodnju?

¹⁸ A vi ste se danas odvratili od Gospoda!

Kad ste se vi danas pobunili protiv Gospoda, neće li koliko sutra planuti njegov gnev protiv cele zajednice Izrailjeve?

¹⁹ Ako se zemlja vašeg poseda opoganila, a vi pređite u zemlju Gospodnjeg poseda, gde boravi Prebivalište Gospodnje, pa delite zemlju sa nama. Samo se ne odmećite od Gospoda i od nas gradeći sebi žrtvenik mimo žrtvenika Gospoda, Boga našega.

²⁰ Nije li se Ahan, sin Zarin, teško ogrešio uzevši ono što je zabranjeno, pa je planuo gnev protiv cele zajednice Izrailjeve? Nije, dakle, samo on umro za svoju krivicu.“

²¹ Sinovi Ruvimovi, sinovi Gadovi i polovina Manasijinog plemena odgovore glavarima porodica Izrailjevih:

²² „Gospod, Bog Svevišnji! Gospod, Bog Svevišnji! On zna, a i Izrailj neka zna: ako smo se odmetnuli od Gospoda, ili ako smo mu bili neverni, nemojte nas poštediti danas.

²³ Ako smo podigli žrtvenik da se odvratimo od Gospoda, i ako smo ga podigli da prinosimo žrtve svespalnice i žrtve mira, neka nam Gospod sudi!

²⁴ Učinili smo ovo od brige. Rekli smo: 'Danas-sutra će vaši sinovi reći našim: „Šta vi imate s Gospodom, Bogom Izrailjevim?

²⁵ Gospod je odredio Jordan za granicu između nas i vas, sinova Ruvimovih i sinova Gadovih. Vi nemate dela sa Gospodom.“ Tako bi vaši sinovi mogli da učine da naši sinovi prestanu da služe Gospodu.

²⁶ Zato smo rekli: 'Hajde da podignemo sebi žrtvenik, ali ne za svespalnice i klanice',

²⁷ nego da on bude svedočanstvo između vas i nas, i između naših naraštaja posle nas, da ćemo služiti Gospodu u njegovom prisustvu sa našim žrtvama svespalnicama, klanicama i žrtvama mira. Tako vaši sinovi neće moći da kažu jednog dana našim sinovima: 'Vi nemate dela sa Gospodom.'

²⁸ Rekosmo: 'Ako to jednog dana budu rekli nama ili našim potomcima, mi ćemo im reći: „Pogledajte ovu građevinu - vernu predstavu žrtvenika Gospodnjeg! Njega su naši preci podigli, ne za svespalnice i za klanice, nego za svedočanstvo između nas i vas.“

²⁹ Daleko bilo od nas da se odmećemo od Gospoda i da se odvrćemo od njega gradeći žrtvenik za svespalnice i klanice mimo žrtvenik Gospoda, Boga našega, koji je pred njegovim Prebivalištem.“

³⁰ Kad su Fines sveštenik, knezovi zajednice i glavari porodica Izrailjevih, koji su bili s njim, čuli reči koje su izgovorili sinovi Ruvimovi, sinovi Gadovi i sinovi Manasijini, bilo im je po volji.

³¹ Tada reče Fines sveštenik, sin Eleazarov, sinovima Ruvimovim, sinovima Gadovim i sinovima Manasijinim: „Danas smo poznali da je Gospod među nama, jer niste počinili ovo neverstvo protiv Gospoda. Tako ste izbacili Izrailjce od ruke Gospodnje.“

³² Zatim su se Fines sveštenik, sin Eleazarov, i knezovi vratili od sinova Ruvimovih i sinova Gadovih iz zemlje Galad u zemlju hanansku k Izrailjcima, i podneli im izveštaj.

³³ Odgovor se svideo Izrailjcima, pa su blagosiljali Boga. Nisu više govorili o tome da krenu u rat protiv njih da unište zemlju u kojoj žive sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi.

³⁴ Sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi nazvaše žrtvenik „Svedočanstvo“, jer rekoše: „Ovo je svedočanstvo među nama da je Gospod naš Bog.“

23

¹ Prošlo je mnogo vremena od kako je Gospod dao počinak Izrailju od svih njihovih neprijatelja unaokolo. Isus je ostareo i zašao u godine.

² Isus je pozvao sve Izrailjce, starešine, glavare, sudije i upravitelje i rekao im: „Ostareo sam i zašao u godine.

³ Videli ste sve što je Gospod, Bog vaš, učinio svim ovim narodima radi vas, jer se Gospod, Bog vaš, borio za vas.

⁴ Vidite, dao sam u nasledstvo vašim plemenima zemlju ovih naroda koji su preostali, i zemlju svih onih naroda koje sam istrebio od Jordana do Mediteranskog mora na zapadu.

⁵ Gospod, Bog vaš, će ih goniti i isterati pred vama, a vi ćete zauzeti njihovu zemlju, baš kao što vam je obećao Gospod, Bog vaš.

⁶ Budite sasvim odlučni u tome da držite i vršite sve što je napisano u knjizi Zakona Mojsijevog, kako ne biste odstupali od njega ni desno ni levo.

⁷ Ne mešajte se sa ovim narodima koji su ostali među vama; ne spominjite imena njihovih bogova, ne kunite se njima, ne služite im, niti im se klanjajte,

⁸ nego prionite uz Gospoda, Boga vašega, kao što ste činili do danas.

⁹ Gospod je izгнаo pred vama narode velike i mnogobrojne, i niko vam se nije odupreo do ovoga dana.

¹⁰ Jedan je od vas gonio hiljadu, jer se Gospod, Bog vaš, borio za vas, kao što je obećao.

¹¹ Zato se pomno starajte da volite Gospoda, Boga svoga.

¹² Jer, ako se odvratite i prionete uz ove narode koji su ostali među vama, ako se orodite s njima i pomešate se s njima,

¹³ znajte da Gospod, Bog vaš, neće više terati ove narode pred vama; oni će vam postati zamka i mreža, biće bič vašim bokovima i trnje vašim očima, dok ne budete bili istrebljeni iz dobre zemlje koju vam je dao Gospod, Bog vaš.

¹⁴ Ja, evo, krećem danas na put kojim ceo svet ide. Vi znate svim srcem i svom dušom da nijedno od ovih dobrih obećanja koje je obećao Gospod, Bog vaš, nije ostalo neispunjeno. Svako se ispunilo radi vas; nijedno se obećanje nije izjalovilo.

¹⁵ I kao što se radi vas ispunilo svako dobro obećanje koje vam je dao Gospod, Bog vaš, tako će Gospod dovesti na vas svako zlo dok vas ne istrebi sa ove dobre zemlje, koju vam je dao Gospod, Bog vaš.

¹⁶ Ako prekršite savez Gospoda, Boga vašega, koji vam je on odredio, i odete da služite drugim bogovima, i počnete im se klanjati, planuće Božiji gnev na vas, te ćete brzo biti istrebljeni sa dobre zemlje koju vam je on dao.“

24

Savez u Sihemu

¹ Isus je sabrao sva plemena Izrailjeva u Sihemu i pozvao starešine Izrailjeve, njihove glavare, sudije i starešine, pa su stali pred Boga.

² Isus reče celom narodu: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Vaši preci – poput Tare, oca Avrahamovog i Nahorovog – živeli su u davna vremena s druge strane Eufrata, i služili drugim bogovima.

³ Ali ja sam odveo pretka vašeg Avrahama odande, s druge strane Eufrata, i proveo ga kroz celu hanansku zemlju. Umnožio sam njegovo potomstvo i dao mu Isaka.

⁴ Isaku sam dao Jakova i Isava. Isavu sam dao goru Sir u posed, dok je Jakov sa svojim sinovima sišao u Egipat.

⁵ Zatim sam poslao Mojsija i Arona, pa sam udario Egipat pošastima koje sam učinio usred njega, i onda vas izveo odande.

⁶ Vaše oce sam izveo iz Egipta, pa ste stigli na more. Ali Egipćani su progonili vaše oce bojnim kolima i konjanicima sve do Crvenog mora.

⁷ Oni su zavapili Gospodu, i on je postavio oblak između njih i Egipćana. Zatim je doveo more na njih i preplavio ih. Svojim su očima videli šta sam učinio protiv Egipćana. Potom ste dugo vremena živeli u pustinji.

⁸ Zatim sam vas doveo u zemlju Amorejaca, koji su živeli s druge strane Jordana. Oni su ratovali s vama, ali ja sam ih predao u vaše ruke; istrebio sam ih pred vama, te ste zaposeli njihovu zemlju.

⁹ Međutim, digao se Valak, sin Seforov, car moavski, i zaratio sa Izrailjem. On je pozvao Valama, sina Veorovog, da vas prokune.

¹⁰ Ali ja nisam hteo da poslušam Valama, pa vas je obilno blagoslovio. Tako sam vas izbavio iz njegove ruke.

¹¹ Nakon toga ste prešli preko Jordana i došli do Jerihona. Tada su stupili u rat s vama žitelji Jerihona, zajedno sa Amorejcima, Ferežanima, Hanancima, Hetitima, Gergešanima, Evejcima i Jevusejcima, ali sam ih ja predao u vaše ruke.

¹² Pred vama sam poslao stršljene, pa su oni terali pred vama dva amorejska cara; nisi *to učinio* svojim mačem i lukom.

¹³ Dao sam vam zemlju za koju se niste trudili, gradove koje niste gradili, ali u kojima živite, vinograde i maslinjake koje niste sadili, ali od kojih se hranite.'

¹⁴ Zato se bojte Gospoda i služite mu odano i besprekorno; odbacite bogove kojima su služili vaši preci s one strane Eufрата i u Egiptu, te služite Gospodu.

¹⁵ A ako vam ne odgovara da služite Gospodu, izaberite danas kome ćete služiti: bogovima kojima su služili vaši preci s one strane Eufрата, ili bogovima amorejskim u čijoj zemlji živite. A ja i dom moj služićemo Gospodu."

¹⁶ Narod odgovori: „Daleko bilo od nas da ostavimo Gospoda da bismo služili drugim bogovima!

¹⁷ Jer Gospod, Bog naš, je taj koji je izveo nas i naše oce iz Egipta, kuće ropstva, on je učinio na naše oči one velike znakove, i on nas je čuvao celim putem kojim smo putovali, i među svim narodima kroz koje smo prolazili.

¹⁸ Gospod je taj koji je proterao pred nama sve narode, Amorejce koje su živeli u zemlji. Zato ćemo i mi služiti Gospodu, jer je on Bog naš."

¹⁹ Isus reče narodu: „Vi ne možete da služite Gospodu, jer on je sveti Bog, ljubomorni Bog koji vam neće oprostiti prestupe i grehe.

²⁰ Ako ostavite Gospoda da biste služili stranim bogovima, on će se okrenuti i dovesti propast na vas, pa će vas dokrajčiti, nakon što vam je činio dobro."

²¹ Narod odgovori Isusu: „Ne, mi ćemo služiti Gospodu!"

²² Isus reče narodu: „Vi ste svedoci protiv sebe da ste izabrali da služite Gospodu."

Narod odgovori: „Svedoci smo."

²³ „Stoga, uklonite strane bogove iz vaše sredine i priklonite se srcem ka Gospodu, Bogu Izrailjevu."

²⁴ Narod odgovori Isusu: „Služićemo Gospodu, Bogu našem, i slušaćemo njegov glas."

²⁵ Tako je Isus tog dana u Sihemu sklopio savez sa narodom, i dao im uredbe i propis.

²⁶ Isus je upisao ove reči u knjigu Božijeg Zakona. Zatim je uzeo veliki kamen i postavio ga tamo ispod hrasta, kod Svetilišta Gospodnjeg.

²⁷ Isus reče celom narodu: „Evo, ovaj će kamen biti svedok protiv nas, jer je čuo sve reči koje nam je Gospod rekao. On će biti svedok protiv vas ako se izneverite svome Bogu."

²⁸ Tada Isus otpremi narod, svakoga na njegovo nasledstvo.

Isusova smrt

²⁹ Nakon ovih događaja, umre Isus, sin Navinov, sluga Gospodnji. Bilo mu je stotinu deset godina.

³⁰ Sahranili su ga u kraju koji mu je pripao u nasledstvo u Timnat-Serahu, koji je na Jefremovoj gori severno od gore Gas.

³¹ Izrailj je služio Gospodu tokom sveg Isusovog veka, i tokom sveg veka starešina koji su nadživeli Isusa, i koji su znali za sva dela koja je Gospod učinio za Izrailj.

³² A Josifove kosti, koje su Izrailjci poneli iz Egipta, sahranili su u Sihemu, na delu polja koje je Jakov kupio od sinova Emora, oca Sihemovog, za stotinu kesita.* Tako je Sihem pripao u nasledstvo sinova Josifovih.

³³ Umro je i Eleazar, sin Aronov. Sahrnili su ga u Gavaji, gradu njegovoga sina Finesa, koji mu je pripao u Jefremovoj gori.

* **24:32** *Kesit*: komad nekovanog srebra, preteča novca.

Knjiga o sudijama

Osvajanje ostatka zemlje

¹ Nakon Isusove smrti, Izrailjci upitaše Gospoda: „Ko će od nas prvi poći gore na Hanance da se bori protiv njih?“

² Gospod odgovori: „Neka gore pođe Juda. Evo, ja ću predati zemlju u njegove ruke.“

³ Juda reče svome bratu Simeunu: „Pođi gore sa mnom u zemlju koja mi je dodeljena da se borimo protiv Hananaca, a onda ću ja poći s tobom u zemlju koja je tebi dodeljena.“ I Simeun ode s njim.

⁴ Juda ode gore i Gospod mu predade u ruke Hanance i Ferežane. Pobili su u Vezeku deset hiljada ljudi.

⁵ U Vezeku su naišli na Adoni-Vezeka, stupili u boj protiv njega, i porazili Hanance i Ferežane.

⁶ Adoni-Vezek se dao u beg, ali su ga gonili i uhvatili, pa su mu odsekli palce na rukama i na nogama.

⁷ Tada reče Adoni-Vezek: „Sedamdeset careva odsečenih palčeva na rukama i na nogama kupilo je mrvice pod mojim stolom. Kako sam činio, tako mi je Bog vratio.“ Odveli su ga u Jerusalim i tamo je umro.

⁸ Judejci napadnu Jerusalim i osvoje ga. Grad su udarili oštricom mača i zapalili ga.

⁹ Posle toga su sišli Judejci da se bore protiv Hananaca koji su živeli u gorju, Negevu i ravnicima.

¹⁰ Judejci odu na Hanance koju su živeli u Hevronu (Hevron se nekada zvao „Kirijat-Arva“) i poraze Sesaja, Ahimana i Talmaja.

¹¹ Odande su otišli na stanovnike Davira, koji se nekada zvao „Kirijat-Sefer“.

¹² Halev reče: „Onome ko napadne i osvoji Kirijat-Sefer, daću svoju ćerku Ahsu za ženu.“

¹³ Osvojio ga je Gotonilo, sin Keneza, mlađeg brata Halevova. Zato mu je Halev dao svoju ćerku Ahsu za ženu.

¹⁴ Kad je došla k njemu, Gotonilo je nagovori da traži polje od njenog oca. Kad je sišla s magarca, Halev je upita: „Šta želiš?“

¹⁵ Ona mu odgovori: „Daj mi blagoslov! Kad si mi već dao zemlju u Negevu, daj mi i koji izvor vode.“ Halev joj je dao Gornje i Donje izvore.

¹⁶ A potomci Keneja, tasta Mojsijevog, odu gore s Judejcima iz Palmovog grada u Judejsku pustinju koja leži u Negevu kod Arada. Otišli su i naselili se među tamošnjim narodom.

¹⁷ Juda ode sa svojim bratom Simeunom i pobi Hanance koji su živeli u Sefatu. Grad su izručili kletom uništenju. Zato se grad prozvao Orma*.

¹⁸ Juda je, takođe, osvojio Gazu sa njenim područjem, Askalon sa njegovim područjem i Akaron sa njegovim područjem.

¹⁹ Gospod je bio s Judom, te je ovaj osvojio gorje. Žitelje doline nije mogao da protera, jer su imali gvozdena bojna kola.

²⁰ Halevu su, po Mojsijevoj naredbi, dali Hevron, odakle je proterao tri Enakovca.

²¹ Sinovi Venijaminovi nisu proterali Jevusejce koji žive u Jerusalimu. Zato Jevusejci sve do danas žive u Jerusalimu sa sinovima Venijaminovim.

²² Tako su i sinovi Josifovi otišli gore u Vetilj, i Gospod je bio s njima.

²³ Sinovi Josifovi izvide Vetilj, koji se nekada zvao „Luz“.

²⁴ Tamo su uhode videle jednog čoveka kako izlazi iz grada. Oni mu rekoše: „Pokaži nam ulaz u grad, pa ćemo ti se smilovati.“

* **1:17** Orma, odnosno uništenje.

²⁵ On im pokaže ulaz u grad. Onda udare grad oštricom mača, a onog čoveka sa njegovom porodicom puste.

²⁶ Čovek ode u zemlju Hetita i tamo podigne grad. Nazvao ga je Luz, a tako se zove i danas.

²⁷ Sinovi Manasijini nisu osvojili Vet-San i njegova naselja, ni Tanah i njegova naselja, ni žitelje Dora sa njegovim naseljima, ni žitelje Jivleama sa njegovim naseljima, ni žitelje Megida sa njegovim naseljima, jer su Hananci bili rešeni da žive u zemlji.

²⁸ Ali kad je Izrailj ojačao, nametnuo je Hanancima prinudni rad. Ipak, nisu ih sasvim proterali.

²⁹ Ni Jefrem nije proterao Hanance, stanovnike Gezera; Hananci su nastavili da žive među njima u Gezeru.

³⁰ Zavulon nije proterao ni stanovnike Kitrona ni stanovnike Nalola. Tako su Hananci ostali među njima, ali im je bio nametnut prinudni rad.

³¹ Asir nije proterao stanovnike Akoa, Sidona, Ahlava, Ahziva, Helbe, Afeka i Reova.

³² Pošto ih nisu proterali, Asirovci su ostali među Hanancima, žiteljima zemlje.

³³ Ni Neftalim nije proterao stanovnike Vet-Semesa i Vet-Anata, te je živeo usred Hananaca, stanovnika zemlje. Stanovnicima Vet-Semesa i Vet-Anata bio je nametnut prinudni rad.

³⁴ Amorejci su potisnuli Danovce u gorski kraj; nisu im davali da silaze u dolinu.

³⁵ Amorejci su bili rešeni da ostanu da žive na gori Heres, u Ajalonu i u Sâlvimu. Ali pritiska ih je ruka doma Josifovog, pa im je bio nametnut prinudni rad.

³⁶ Amorejska granica se pružala od uzvišice Akravim, od Sele, pa naviše.

2

Anđeo Gospodnji u Vokimu

¹ Anđeo Gospodnji dođe gore iz Galgala u Vokim i reče: „Izveo sam vas gore iz Egipta i doveo vas u zemlju za koju sam se zakleo ocima vašim. Rekao sam: 'Nikada neću raskinuti svoj savez s vama.

² Ne sklapajte saveza sa stanovnicima ove zemlje, nego uništavajte njihove žrtvenike.' Ali vi niste poslušali moj glas. Šta ste to učinili?

³ Zato vam kažem: neću ih isterati pred vama; oni će biti trnje vašim bokovima, a njihovi bogovi biće vam zamka.“

⁴ Kad je Anđeo Gospodnji izgovorio ove reči celom izrailjskom narodu, narod udari u glasan plač.

⁵ Zato se to mesto prozvalo Vokim. Tamo su prineli žrtvu Gospodu.

Neposlušnost i poraz

⁶ Isus otpusti narod, i Izrailjci odu svaki na svoje nasledstvo, da zaposednu zemlju.

⁷ Narod je služio Gospodu svega veka Isusovog i svega veka starešina koje su nadživele Isusa, i koje su videle sva velika dela koja je Gospod učinio za Izrailja.

⁸ Isus, sin Navinov, sluga Gospodnji, umre. Bilo mu je stotinu deset godina.

⁹ Sahranili su ga na delu njegovog nasledstva u Timnat-Aresu, u Jefremovoj gori, severno od gore Gas.

¹⁰ A kada se sav taj naraštaj pridružio svojim precima, došao je novi naraštaj koji nije poznao Gospoda i dela koja je učinio za Izrailj.

¹¹ Izrailjci su počeli da čine ono što je zlo u očima Gospodnjim, i da služe Valima.

¹² Ostavili su Gospoda, Boga svojih otaca, koji ih je izveo iz zemlje egipatske, i pošli za drugim bogovima, bogovima naroda oko njih, pa su im se klanjali. Tako su razgnevili Gospoda.

¹³ Ostavili su Gospoda i služili Valu i Aštarti.

¹⁴ Tada je planuo gnev Gospodnji na Izrailja, pa ih je predao u ruke pljačkaša koji su ih pljačkali. Gospod ih je prodao njihovim neprijateljima, tako da više nisu mogli da im se odupru.

¹⁵ Kad god su izlazili *u boj*, ruka Gospodnja se dizala protiv njih, na njihovu štetu, kako im je Gospod obećao, i kako im se zakleo. Tako su se našli u velikoj nevolji.

Gospod podiže sudije

¹⁶ Tada je Gospod počeo da im podiže sudije da ih izbavljaju iz ruku njihovih pljačkaša.

¹⁷ Ali oni ni sudije nisu slušali, nego su se izneverili s drugim bogovima i klanjali im se. Brzo su skrenuli s puta kojim su njihovi preci išli slušajući Gospodnje zapovesti; oni nisu tako činili.

¹⁸ Kad im je podizao sudije, Gospod je bio sa sudijom i izbavljao ih iz ruku njihovih neprijatelja za svega veka sudije, jer mu je bilo žao njihovog roptanja pod jarmom njihovih tlačitelja i ugnjetača.

¹⁹ Ali kada bi sudija umro, oni bi se ponovo vraćali na staro i činili i gore od svojih otaca. Išli su za drugim bogovima, služili im i klanjali im se ne odustajući od svojih opakih dela i postupaka.

²⁰ Gospod se razgnevio na Izrailja, pa im je rekao: „Zato što je ovaj narod prekršio moj savez koji sam naložio njihovim ocima, i nije poslušao moj glas,

²¹ neću više terati pred njima nijedan od naroda koje je Isus ostavio kad je umro,

²² kako bih njima iskušao Izrailja, da vidim hoće li se držati puta Gospodnjeg i hodati njime kao što su ga se držali njihovi preci, ili neće.“

²³ Zato ih je Gospod ostavio; nije ih odmah izagnao, ni predao u Isusove ruke.

3

Preostali narodi

¹ Ovo su narodi koje je Gospod ostavio da njima kuša Izrailjce, to jest, sve one koji nisu iskusili ni jedan od hananskih ratova.

² Ostavio ih je da bi naredni naraštaji Izrailjaca naučili da ratuju – oni koji nisu iskusili predašnje ratovanje:

³ pet filistejskih knezova i svi Hananci, Sidonci i Evejci koji žive u livanskom gorju, od gore Val-Ermona do Levo-Amata.

⁴ Oni su ostavljeni da bi kroz njih Izrailj bio kušan, da bi se videlo hoće li slušati zapovesti Gospodnje koje je dao njihovim ocima preko Mojsija.

⁵ Izrailjci su ostali da žive usred Hananaca, Hetita, Amorejaca, Ferežana, Evejaca i Jevusejaca.

⁶ Uzimali su njihove ćerke za žene, udavali svoje ćerke za njihove sinove, i služili njihovim bogovima.

Gotonilo

⁷ Izrailjci su činili ono što je zlo u očima Gospodnjim; zaboravili su Gospoda, Boga svoga, i služili Valima i Aštartama.

⁸ Tada je planuo gnev Gospodnji na Izrailja i Gospod ih je predao u ruke Husan-Risatajima, cara Aram-Naharajima. Izrailjci su služili Husan-Risatajimu osam godina.

⁹ Izrailjci zavapiše Gospodu, i Gospod im podiže izbavitelja da ih izbavi – Gotonila, sina Kenezovog, mlađeg brata Halevovog.

¹⁰ Duh Gospodnji se spustio na njega, pa je postao sudija Izrailju. Otišao je u boj i Gospod mu je predao u ruke Husan-Risatajima, cara aramskog.

¹¹ Tako je zemlja bila mirna četrdeset godina.

Aod

Kad je Gotonilo, sin Kenezov, umro,

¹² Izrailjci su ponovo počeli da čine ono što je zlo u očima Gospodnjim. Zato je Gospod dozvolio Eglonu, caru moavskom da nadjača Izrailja, zbog toga što su činili ono što je zlo u očima Gospodnjim.

¹³ On je sabrao Amonce i Amaličane, pa je udario na Izrailj i zauzeo Grad palmi*.

¹⁴ Izrailjci su služili Eglonu, caru moavskom, osamnaest godina.

¹⁵ Izrailjci zavapiše Gospodu i on im podiže izbavitelja, Aoda, sina Gire, Veni-jaminovca, levaka. Izrailjci pošalju po njemu danak Eglonu, caru moavskom.

¹⁶ Aod načini sebi dvosekli bodež, lakat dužine, pripaše ga uz desni bok pod svoj ogrtač,

¹⁷ i donese danak Eglonu, caru moavskom. A Eglon je bio veoma debeo čovek.

¹⁸ Kad je predao danak, Aod je otpremio ljude koji su nosili danak,

¹⁹ a on sam se vratio od kipova što su kod Galgala. Rekao je: „Imam za tebe tajnu poruku, o, care.“

Car reče: „Tiše!“ Svi se dvorani koji su bili s njim povukoše.

²⁰ Kad je Aod došao pred njega, Eglon je sedeo sam u gornjoj, hladovitoj sobi. Aod reče: „Imam poruku od Boga za tebe.“ Eglon na to ustade sa stolice.

²¹ Tada Aod posegnu levom rukom i poteže bodež s desnog boka, pa ga zari u Eglonov stomak.

²² Drška uđe u salo zajedno sa sečivom, a salo se sklopi nad drškom. Aod nije izvukao bodež iz sala, tako da je nečist izlazila iz stomaka.

²³ Aod izađe kroz trem, zatvori za sobom vrata gornje sobe i zaključa ih.

²⁴ Kad je otišao, došle su Eglonove slugе. Videvši da su vrata gornje sobe zaključana, rekli su: „On je jamačno u hladovitoj sobi radi nužde.“

²⁵ Dugo su čekali, a onda su se zabrinuli videvši da ne otvara vrata. Otvore oni vrata, a ono, njihov gospodar leži mrtav na zemlji.

²⁶ Dok su oni bili u nedoumici, Aod je pobegao; prošao je kipove i pobegao u Seirat.

²⁷ Čim je došao, zatrubio je u rog na Jefremovoj gori. Izrailjci siđu s gore, s njim na čelu.

²⁸ Aod im reče: „Krenite za mnom, jer vam je Gospod predao u ruke vaše neprijatelje, Moavce!“ Oni krenu za njim i zauzmu gazove na Jordanu kod Moava. Nikoga nisu puštali da pređe.

²⁹ Tom prilikom su pobili oko deset hiljada Moavaca, sve srčanih i hrabrih ljudi. Nijedan od njih nije umakao.

³⁰ Tog dana je Moav potpao pod vlast Izrailja, i zemlja je bila mirna osamdeset godina.

Samegar

³¹ Posle njega je bio Samegar, sin Anatov. On je pobio šest stotina Filistejaca volujskim ostanom i tako izbavio Izrailja.

4

Devora

¹ Ali kad je Aod umro, Izrailjci nastaviše da čine ono što je zlo u očima Gospodnjim.

² Tada ih je Gospod predao u ruke Javina, cara hananskog, koji je vladao u Asoru. Zapovednik njegove vojske bio je Sisera, koji je živeo u Aroset-Gojimu.

³ Izrailjci zavapiše Gospodu, jer je Javin imao devet stotina gvozdениh bojnih kola, te je okrutno tlačio Izrailjce dvadeset godina.

⁴ U to vreme je u Izrailju sudila proročica Devora, žena Lapidotova.

⁵ Ona je običavala da sedi pod Devorinom palmom između Rame i Vetilja u Jefremovoj gori. Izrailjci su dolazili k njoj gore, da im deli pravdu.

* **3:13** Jerihon.

⁶ Ona je poslala po Varaka, sina Avinoamovog, iz Kedesu Neftalimovog, i rekla mu: „Nije li Gospod, Bog Izrailjev, zapovedio: 'Idi, uziđi na goru Tavor, i povedi sa sobom deset hiljada ljudi iz Neftalimovog i Zavulonovog plemena?’“

⁷ Ja ću da namamim k tebi Siseru, zapovednika Javinove vojske, na potok Kison, s njegovim bojnim kolima i njegovim mnoštvom, i predaću ga u tvoje ruke.“

⁸ Varak joj odgovori: „Ići ću ako ti pođeš sa mnom; ako ne pođeš sa mnom, neću ići.“

⁹ Ona odgovori: „Zaista ću poći s tobom, ali na putu na koji ideš, slava neće pripasti tebi; Gospod će predati Siseru u ruke jedne žene.“ Devora ustade i ode sa Varakom u Kedes.

¹⁰ Varak pozva Zavulonovo i Neftalimovo pleme u Kedes. Deset hiljada ljudi je išlo za njim; i Devora je posla gore s njim.

¹¹ A Hever Kenejac bio se odvojio od ostalih Kenejaca, od sinova Hovava, Mojsijevog tasta, i razapeo sebi šator kod hrasta u Cananimu nedaleko od Kedesu.

¹² Siseri je bilo javljeno da se Varak, sin Avinoamov, popeo na goru Tavor.

¹³ Sisera je sazvaio sva svoja bojna kola – devet stotina gvozdениh kola – i sav narod sa njim iz Aroset-Gojima kod potoka Kisona.

¹⁴ Devora reče Varaku: „Na noge! Ovo je dan u koji je Gospod predao Siseru u tvoje ruke. Ne stupa li Gospod pred tobom?“ Varak siđe s gore Tavor a za njim deset hiljada ljudi.

¹⁵ Gospod je doveo u pometnju Siseru, sva njegova bojna kola i sav njegov tabor pred Varakovim mačem. Sisera je sišao s bojnih kola i dao se peške u beg.

¹⁶ Varak je gonio bojna kola i vojsku sve do Aroset-Gojima. Svi su Siserini vojnici izginuli od oštrice mača; nijedan nije preživio.

¹⁷ A Sisera je pobegao u šator Jaile, žene Hevera Kenejca, jer je između Javina, cara asorskog, i doma Hevera Kenejca vladao mir.

¹⁸ Jaila je izašla u susret Siseri i rekla mu: „Svrati, moj Gospodaru, svrati k meni. Ne boj se!“ Sisera svrati k njoj u šator, a ona ga zaogrne pokrivačem.

¹⁹ Sisera joj reče: „Daj mi da popijem malo vode; žedan sam.“ Ona otvori mešinu s mlekom, da mu da pije i pokrije ga.

²⁰ On joj reče: „Stani na ulaz od šatora; ako neko dođe i pita: 'Ima li koga unutra', ti reci: 'Nema.'“

²¹ Izmoren, Sisera zaspi. Tada Jaila, žena Heverova, uze šatorski kolac i malj u ruku, tiho mu priđe, i zabi mu klin u slepoočnicu. Klin prođe sve do zemlje, i Sisera umre.

²² U međuvremenu, dođe Varak goneći Siseru. Jaila mu izađe u susret i reče mu: „Dodi da ti pokažem čoveka koga tražiš.“ On dođe k njoj, a ono, Sisera leži mrtav, s šatorskim kocem u slepoočnici.

²³ Tog dana je Gospod pokorio Javina, cara hananskog, pred Izrailjcima.

²⁴ Ruka Izrailjaca je sve teže i teže pritiskala Javina, cara hananskog, dok ga nije dokrajčila.

5

Devorina pesma

¹ Tog dana su Devora i Varak, sin Avinoamov, ispevali pesmu:

² „Zato što su vođe izrailjske na čelo stupile,
zato što se narod voljno odazvao – blagosiljajte Gospoda!

³ Čujte, carevi, slušajte, vladari!
Zapevaću Gospodu, ispevaću pesmu Gospodu, Bogu Izrailjevu.

⁴ Kad si silazio sa Sira, Gospode,

kad si stupao sa polja edomskih,
zemlja se tresla, nebesa su pljuštala,
oblaci su vodom zapljuštali.

⁵ Gore su se tresle* pred Gospodom,
pred Gospodom sinajskim, Bogom Izrailjevim.

⁶ U dane Samegara, sina Anatova, u dane Jaile,
putevi su opusteli, te su putnici
hodali po stazama krivudavim.

⁷ Sela izrailjska opusteše,
dok ne ustah ja, Devora, dok ne ustah
da Izrailju budem majka.

⁸ Kad su bogove nove birali,
rat im stiže na gradske kapije.
Zar se štit video u Izrailju,
ili koplje među četrdeset hiljada?

⁹ Srce je moje uz vođe Izrailjeve,
i uz one što se voljno odazvaše.
Blagosiljajte Gospoda!

¹⁰ Vi što jašete bele magarice,
i sedite na prostirkama,
vi što putevima hodite,

razaberite

¹¹ glas pevača kod bunara.
Tamo oni poju o pravednim *delima* Gospodnjim,
o pravednim *delima* njegovih meštana u Izrailju.

Tada narod Gospodnji siđe k vratima.

¹² Probudi se, probudi, Devoro,
probudi se i pesmu zapevaj!
Ustani, Varače, i roblje povedi,
ti sine Avinoamov!

¹³ Šaćica je moćni narod nadvladala,
narod se Gospodnji sabrao k meni na moćne.

¹⁴ Od Jefrema izađoše oni što ponikoše među Amaličanima,
za tobom je Venijamin s tvojim mnoštvima,
od Mahira su izašli zapovednici,
a od Zavulona oni što štap pisarski nose.

¹⁵ Knezovi su Isaharovi sa Devorom,
Isahar se za Varakom u dolinu sjurio,
u stopu ga je verno pratio.

Među četama Ruvimovim,
dugo se na odluku nakanjuju.

¹⁶ Zašto sediš među torovima?
Da čuješ kako dozivaju stada?

Među četama Ruvimovim,
dugo se na odluku nakanjuju.

¹⁷ Galad počiva s one strane Jordana;

* 5:5 Ovako je prema Septuaginti, Targumu i sirijskom rukopisu.

a što Dan još sedi u lađama?

Asir sedi uz obalu morsku,
mirno živi u svojim lukama.

¹⁸ Zavulon je narod što se narugao smrti,
kao i Neftalim sa polja visokih.

¹⁹ Carevi su došli i ratovali,
u boj stupiše carevi hananski
kod Tanaha, kraj voda megidskih,
al' se plena – srebra ne domogoše.

²⁰ S neba su zvezde ratovale,
sa svojih su staza sa Siserom ratovale.

²¹ Odnese ih potok Kison, potok drevni, potok Kison.
Stupaj smelo, dušo moja!

²² Kopita su tad konjska zatutnjala,
u galop, u galop udariše pastuvi.

²³ 'Proklinjite Meroz!' – reče Anđeo Gospodnji.
'Ljuto proklinjite njegove meštane,
jer ne pritekoše u pomoć Gospodu,
ne pomogoše Gospodu protiv moćnih.'

²⁴ Blagoslovena nek je Jaila među ženama,
žena Hevera Kenejca,
blagoslovenija nek je od svih žena šatora.

²⁵ Kad je tražio vode, mleka mu nali,
u zdelu kneževsku masla mu dade.

²⁶ Levicom se mašila za kolac,
a desnicom za malj kovački,
pa udari Siseru i glavu mu smrska,
zdrobi mu, probi mu slepoočnice.

²⁷ Kod njenih nogu savi se i pade,
pružio se podno njenih nogu,
gde se savi, tamo mrtav pade.

²⁸ Siserina majka kroz prozor pogledava,
kroz rešetku ona sa suzama zbori:
'Zašto mu kola još ne pristižu?
Zašto topot kola njegovih kasni?'

²⁹ Najmudrija joj odgovara dvorkinja,
samoj sebi ona odgovara:

³⁰ 'Plen su našli, pa ga sada dele,
po devojkju, pa i dve na ratnika,
bojeno i istkano za plen Siseri,
bojeno i istkano, to mu je plen,
za vratove onih koji plene.'

³¹ Tako nek propadnu svi tvoji dušmani, Gospode,
kao sunce u punom sjaju neka sinu koji tebe vole!
Zemlja je bila mirna četrdeset godina.

6

Gedeon

¹ Izrailjci su opet činili što je zlo u očima Gospodnjim. Zato ih je Gospod predao u ruke Madijanaca na sedam godina.

² Pošto je madijanska ruka teško pritisla Izrailj, Izrailjci su pred najezdom Madijanaca pravili skloništa, pećine i utvrđenja u gorama.

³ Kad god su Izrailjci sejali, tamo bi se penjali Madijanci, Amaličani i istočni narodi, i napadali ih.

⁴ Podigli bi sebi tabor naspram njih i uništavali urod zemlje sve do Gaze. Ništa nisu ostavljali Izrailju da preživi, ni ovce, ni vola, ni magarca.

⁵ Jer, kad bi se pojavili sa svojim stadima i podizali svoje šatore, stuštili bi se kao veliki roj skakavaca; njima i njihovim kamilama nije bilo broja. Ulazili su u zemlju da je pustoše.

⁶ Tako je Madijan doveo Izrailj do krajnje bede. Tada su Izrailjci zavapili Gospodu.

⁷ Kad su Izrailjci zavapili Gospodu zbog Madijana,

⁸ Gospod je poslao Izrailjcima jednog proroka. On im reče: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Ja sam vas izveo iz Egipta i odveo vas iz kuće ropstva.

⁹ Ja sam vas izbavio iz ruku Egipćana i iz ruku svih vaših tlačitelja. Isterao sam ih pred vama i dao vam njihovu zemlju.

¹⁰ Rekao sam vam: ja sam Gospod, Bog vaš. Ne služite bogovima Amorejaca u čijoj zemlji živite. Ali vi niste bili poslušni mome glasu.”

¹¹ Anđeo Gospodnji dođe i sede pod hrastom kod Ofre, koji pripada Joasu, potomku Aviezerovu. Njegov sin Gedeon je vršio pšenicu u vinskoj muljari da bi je sačuvao od Madijanaca.

¹² Anđeo Gospodnji mu se ukazao i rekao: „Gospod s tobom, silni ratniče!”

¹³ Gedeon mu odgovori: „Oprosti, gospodaru, ali ako je Gospod s nama, zašto nas je snašlo sve ovo? I gde su sva ona njegova čuda o kojima su nam pričali naši preci? Govorili su: 'Zar nas nije Gospod izveo gore iz Egipta?' Zašto nas je onda Gospod napustio i predao nas u ruke Madijanaca?”

¹⁴ Gospod se okrenuo prema njemu i rekao mu: „Idi s tom silom u sebi i izbavićeš Izrailja iz madijanskih ruku. Zar te ne šaljem ja?”

¹⁵ Gedeon mu odgovori: „Oprosti, Gospode, ali kako ću ja da izbavim Izrailja? Moj rod je najneznatniji u Manasijinom plemenu, a ja sam najmlađi u domu moga oca.”

¹⁶ Gospod mu reče: „Ja ću biti s tobom, pa ćeš potući Madijance kao jednog čoveka.”

¹⁷ *Gedeon* mu reče: „Ako sam našao naklonost u tvojim očima, daj mi neki znak da ti govoriš sa mnom.

¹⁸ Molim te, nemoj da odeš odavde dok se ne vratim k tebi. Ja ću doneti dar i položiti ga pred tobom.”

Gospod odgovori: „Ostaću ovde dok se ne vratiš.”

¹⁹ Gedeon je otišao, zgotovio jare, i ispekao beskvasne hlebove od jedne efe* brašna. Meso je stavio u košaru, a supu nalio u lonac, pa je sve to doneo pod hrast i postavio.

²⁰ Anđeo Božiji mu reče: „Uzmi meso i beskvasne hlebove, stavi ih na ovu stenu, a supu prolj.” *Gedeon* učini tako.

²¹ Anđeo Gospodnji ispruži štap koji mu je bio u ruci i vrhom dotače meso i beskvasne hlebove. Tada iz stene planu oganj i spali meso i beskvasne hlebove. Anđeo Gospodnji nestade pred njegovim očima.

²² Kada je Gedeon video da je to bio Anđeo Gospodnji, on reče: „Jao meni, Gospode Bože, jer sam video Anđela Gospodnjeg licem u lice!”

²³ Gospod mu reče: „Mir s tobom! Ne boj se, nećeš umreti.”

* 6:19 Oko 16 kg.

²⁴ Tu je Gedeon podigao žrtvenik Gospodu i nazvao ga „Gospod-Mir“. Žrtvenik i dan danas stoji u Ofri Aviezerovoj.

²⁵ Iste noći Gospod reče Gedeonu: „Uzmi vola svoga oca, onog vola od sedam godina i poruši Valov žrtvenik koji je u vlasništvu tvoga oca, i poseci Aštartin stub do njega.

²⁶ Na vrhu te uzvišice podigni žrtvenik Gospodu, Bogu svome, slažući kamenje red po red. Zatim uzmi onog vola i prinesi ga na žrtvu svespalnicu na drvima od Aštartinog stuba koji ćeš poseći.“

²⁷ Gedeon je poveo deset ljudi od svojih slugu i uradio kako mu je rekao Gospod. Ali kako se plašio svoje porodice i ljudi iz grada da to uradi danju, uradio je to noću.

²⁸ Kad su ljudi ustali ujutru, imali su šta da vide: Valov žrtvenik srušen, Aštartin stub posečen, a vo prinesen na žrtvu svespalnicu na novosagrađenom žrtveniku.

²⁹ Ljudi su pitali jedni druge: „Ko je ovo učinio?“

Kad su istražili i ispitali, rekli su: „To je učinio Gedeon, Joasov sin.“

³⁰ Građani rekoše Joasu: „Izvedi svog sina da bude pogubljen zato što je srušio Valov žrtvenik i posekao Aštartin stub.“

³¹ Ali Joas reče svima koji su ustali protiv njega: „Zar ćete vi braniti Valov slučaj? Zar ćete ga vi izbaviti? Ko brani Vala biće mrtav do sledećeg jutra. Ako je Val Bog, neka se sam brani, budući da je njegov žrtvenik srušen.“

³² Tog dana su Gedeona prozvali Jeroval, što znači: „Neka Val povede spor protiv njega što mu je srušio žrtvenik.“

³³ Svi Madijanci, Amaličani i istočni narodi bili su udružili snage, pa su prešli preko Jordana i utaborili se u jezraelskoj dolini.

³⁴ Tada se Duh Gospodnji spusti na Gedeona, te on zatrubi u rog i pozva Aviezerov rod da krene za njim.

³⁵ Poslao je glasnike i svima iz Manasijinog plemena, i pozvao ih da krenu za njim. Zatim je poslao glasnike Asirovom, Zavulonovom i Neftalimovom plemenu, pa su im oni pošli gore u susret.

³⁶ Gedeon reče Bogu: „Ako hoćeš da mojom rukom izbaviš Izrailj, kao što si obećao,

³⁷ evo, staviću na gumno ovčje runo. Bude li rose samo na runu, a sva zemlja bude suva, onda ću znati da ćeš izbaviti Izrailj mojom rukom, kao što si obećao.“

³⁸ Tako je i bilo. Gedeon ustane ujutro i iscedi iz runa rosu – punu posudu vode.

³⁹ Gedeon reče Bogu: „Nemoj se gneviti na mene što ti se obraćam još jednom. Dozvoli mi još samo jednom da pokušam s runom: neka samo runo bude suvo, a po svoj zemlji neka bude rosa.“

⁴⁰ Bog učini tako iste noći: samo je runo bilo suvo, dok je po svoj zemlji bila rosa.

7

Gedeon poražava Madijance

¹ Porani Jeroval, to jest, Gedeon, i sav narod koji je bio s njim utabori se kod En-Aroda. Madijanski tabor je bio severno od njegovog, u dolini podno brda More.

² Gospod reče Gedeonu: „Suviše je naroda s tobom da bih predao Madijance u njihove ruke; inače bi Izrailj mogao da se hvali na moj račun, govoreći: 'Moja me je ruka spasla.'"

³ Zato objavi narodu: 'Ko se plaši i drhti, neka napusti galadsku goru i neka se vrati.'“ Vratilo se dvadeset dve hiljade ljudi. Ostalo je deset hiljada.

⁴ Gospod reče Gedeonu: „Još je previše naroda. Siđi s narodom na vodu, a ja ću ih iskušati tamo za tebe. Za koga ti kažem: 'Neka ovaj pođe s tobom', taj neka pođe s tobom. A za koga ti kažem: 'Ovaj neka ne pođe sa tobom', taj neka ne pođe.“

⁵ Gedeon siđe sa narodom na vodu. Tada Gospod reče Gedeonu: „Odvoj na jednu stranu sve one koji lapću vodu jezikom, kao što pas lapće, od onih koji kleče na kolenima dok piju.“

⁶ Onih koji su laptali prinoseći vodu k ustima bilo je tri stotine. Sav ostali narod je klečao na kolenima dok je pio vodu.

⁷ Gospod reče Gedeonu: „Izbaviću vas sa ovih tri stotine koji su laptali. Madijance ću predati u tvoje ruke. Sav ostali narod neka se vrati, svaki u svoje mesto.“

⁸ Oni što su ostali preuzeli su hranu i rogove od naroda, a onda je Gedeon poslao sve Izrailjce u njihove šatore. Zadržao je samo njih tri stotine.

Madijanski tabor je bio ispod njega u dolini.

⁹ Te noći mu Gospod reče: „Ustani, siđi u tabor, jer sam ti ga predao u ruke.

¹⁰ Ali ako se bojiš da siđeš u boj, siđi u tabor ti i tvoj sluga, Fura.

¹¹ Slušaj šta govore. Posle toga ćeš se ohrabriti, te ćeš sići i napasti tabor.“ Gedeon siđe sa svojim slugom Furom do vojnih redova na obodu tabora.

¹² A Madijanci, Amaličani i svi istočni narodi bili su prekrili dolinu kao veliko mnoštvo skakavaca. Njihovim kamilama nije bilo broja; bilo ih je kao peska na morskoj obali.

¹³ Gedeon je stigao tamo baš kad je jedan čovek pričao svome drugu svoj san. Govorio je: „Evo, ovo je san koji sam usnio: video sam pogaču ječmenog hleba kako se kotrlja u madijanski tabor. Kad je došla do jednog šatora i udarila ga, šator se prevrnuo i pao.“

¹⁴ Njegov drug mu odgovori: „To nije ništa drugo nego li mač Gedeona, sina Joasova, Izrailjca. Bog je u njegove ruke predao Madijance i sav tabor.“

¹⁵ Kad je Gedeon čuo kako je onaj ispričao san i kako ga je drugi protumačio, poklonio se Bogu i vratio se u izrailjski tabor. Onda je rekao: „Ustajte, jer je Gospod predao u vaše ruke madijanski tabor!“

¹⁶ Tih tri stotine ljudi je podelio u tri čete i svakom je u ruke dao po jedan rog, prazan krčag i baklju. Baklje su bile u krčazima.

¹⁷ „Gledajte mene – reče im – i radite što i ja. Kad dođem do ruba tabora, radite ono što ja radim.

¹⁸ Kad ja zatrubim u rog i svi oni koji budu sa mnom, onda i vi zatrubite u rogove svuda oko tabora i kličite: 'Za Gospoda i Gedeona!'“

¹⁹ Gedeon je došao sa stotinom ljudi za sobom na rub tabora, pri početku ponoćne straže. Smena straže je tek bila izvršena.

²⁰ Tada su zatrubili u rogove i razbili krčage koje su imali u rukama. Tako su sve tri čete zatrubile u rogove i razbile krčage. Noseći baklje u levoj ruci, a rogove da trube u desnoj, klicali su: „Mač za Gospoda i Gedeona!“

²¹ Svaki čovek je ostao da stoji na svom mestu oko tabora, dok se sav tabor dao u beg. Madijanci su vičući stali da beže.

²² Kad su onih tri stotine zatrubili u rogove, Gospod je učinio da Madijanci u celom taboru okrenu mačeve jedni na druge. Vojska pobeže sve do Vet-Asete, u pravcu Serere, do obale Avel-Meole kod Tavata.

²³ Tada su se sabrali Izrailjci iz Neftalimovog, Asirovog i celog Manasijinog plemena i krenuli u poturu za Madijancima.

²⁴ Gedeon je poslao glasnike po celoj Jefremovoj gori poručujući: „Siđite da presretnete Madijance. Odsecite im gazove na Jordanu kod Vitvare.“

Svi su se Jefremovci sabrali i zauzeli gazove na Jordanu do Vitvare.

²⁵ Oni su uhvatili dva madijanska kneza, Oriva i Ziva. Oriva su ubili kod Orivove stene a Ziva kod Zivove muljare. Potom su se dali u poturu za Madijancima. A Orivovu i Zivovu glavu su doneli Gedeonu preko Jordana.

8

Zavej i Salman

¹ Jefremovci rekoše Gedeonu: „Zašto si nam to učinio? Zašto nas nisi pozvao kada si pošao u boj protiv Madijanaca?“ Žestoko su ga ukorili.

² Gedeon im odgovori: „Zar se ono što sam ja uradio može meriti sa onim što ste vi uradili? Nije li Jefremovo pabirčenje bolje od Aviezerove berbe?

³ Bog je predao u vaše ruke madijanske knezove, Oriva i Ziva. Može li se porediti ono što sam ja učinio sa vašim delom?“ Ove reči su stišale njihov gnev prema njemu.

⁴ Gedeon je došao do Jordana i prešao ga. Još uvek su bili u poteri, ali su i on i tri stotine ljudi sa njim bili umorni.

⁵ Gedeon reče stanovnicima Sokota: „Dajte nekoliko hlebova narodu koji ide za mnom, jer su umorni. Ja gonim Zeveja i Salmana, madijanske careve.“

⁶ Sokotski glavari mu odgovoriše: „Jesu li Zevej i Salman već u tvojoj ruci, pa da damo hleba tvojoj vojsci?“

⁷ Gedeon im reče: „U redu! Kad mi Gospod preda u ruke Zeveja i Salmana iskidaću vam meso pustinjskim trnjem i dračem.“

⁸ Odatle je otišao u Fanuil, pa je i njima rekao isto. Međutim, ljudi iz Fanuila su mu odgovorili kao što su mu odgovorili oni iz Sokota.

⁹ Gedeon je rekao Fanuila: „Kad se vratim u miru, srušiću ovu kulu.“

¹⁰ A Zevej i Salman su bili u Karkoru sa svojom vojskom od oko petnaest hiljada. To je sve što je bilo ostalo od sve vojske istočnih naroda; poginulo je stotinu dvadeset hiljada ljudi naoružanih mačem.

¹¹ Gedeon ode gore putem kojim prolaze oni što žive pod šatorima, istočno od Novaha i Jogveje, i napadne tabor dok je tabor bio spokojan.

¹² Dva madijanska cara, Zevej i Salman, pobegoše, ali ih je Gedeon gonio i uhvatio. Svu vojsku im je uplašio.

¹³ Nakon bitke se Gedeon, sin Joasov, vratio preko Hereške uzvišice.

¹⁴ Uhvatio je nekog momka iz Sokota, pa ga je ispitivao. Momak mu je popisao imena sokotskih glavara i starešina, njih sedamdeset sedam.

¹⁵ Gedeon je otišao k stanovnicima Sokota i rekao: „Evo Zeveja i Salmona zbog kojih ste mi se narugali, govoreći: 'Jesu li Zevej i Salman već u tvojoj ruci, pa da damo hleba tvojoj izmorenoj vojsci?'“

¹⁶ Onda je uzeo gradske starešine, pa ih je išibao pustinjskim trnjem i dračem. Tako je naučio pameti stanovnike Sokota.

¹⁷ Fanuilsku kulu je srušio, a stanovnike grada pobio.

¹⁸ Zatim reče Zeveju i Salmanu: „Kako su izgledali ljudi koje ste pobili na Tavoru?“ „Bili su nalik tebi – odgovoriše. Svaki je izgledao kao carev sin.“

¹⁹ Gedeon reče: „To su bila moja braća, sinovi moje majke. Tako mi Gospoda, da ste im pošteđeli život, ne bih vas ubio.“

²⁰ Onda reče Jeteru, svome prvencu: „Ustani i ubij ih!“ Ali momčić nije potegao mač; plašio se. Bio je, naime, još dečak.

²¹ Zevej i Salman rekoše: „Ustani ti i ubij nas, jer kakav je čovek, takva mu je i snaga.“ Gedeon ustade i pobi Zeveja i Salmana. Onda je uzeo mesečice koju su visili oko vrata njihovih kamila.

Gedeonov efod

²² Tada mu Izrailjci rekoše: „Vladaj nad nama, ti, tvoj sin i tvoj unuk, jer si nas izbavio iz madijanske ruke!“

²³ Gedeon im odgovori: „Ja neću da vladam nad vama, a ni moj sin neće vladati nad vama. Gospod će vladati nad vama.“

²⁴ Gedeon nastavi: „Ipak, tražiću od vas jedno: neka mi svako od vas da po jedan prsten od svog plena.“ Poraženi su nosili zlatne prstenove, jer su bili Ismailjci.

²⁵ Oni odgovore: „Rado ćemo dati!“ Prostrli su jedan ogrtač, pa je svaki čovek bacio tamo po jedan prsten od svoga plena.

²⁶ Težina zlatnih prstenova koje je Gedeon tražio iznosila je hiljadu sedam stotina šekela zlata*, ne računajući mesečice, lančice, skerletnu odeću koju su nosili madijanski carevi, i priveske koji su visili o vratovima njihovih kamila.

²⁷ Od njih je Gedeon napravio efod i postavio ga u svome gradu, Ofri. Sav se Izrailj poveo za njim, i tako se odao bludu idolopoklonstva. To je bila zamka za Gedeona i njegov dom.

Gedeonova smrt

²⁸ Tako su Madijanci bili poniženi pred Izrailjcima i nisu više dizali glavu. Zemlja je bila mirna četrdeset godina, dokle god je Gedeon živeo.

²⁹ A Jeroval, sin Joasov, ode da živi u svom domu.

³⁰ Gedeon je imao sedamdeset sinova koji su potekli od njega, jer je imao mnogo žena.

³¹ On je imao i jednu inoću u Sihemu, koja mu je rodila sina. On mu je dao ime Avimeleh.

³² Gedeon, sin Joasov, umre u dubokoj starosti. Sahranili su ga u grobu Joasa, njegovog oca, u Ofri Aviezerovoj.

³³ Nakon Gedeonove smrti Izrailjci su se ponovo odali bludu idolopoklonstva, služeći Valima, te su proglasili Val-Verita za boga.

³⁴ Izrailjci se više nisu sećali Gospoda, Boga svoga, koji ih je izbavio iz ruku svih njihovih neprijatelja unaokolo.

³⁵ Nisu više poštovali dom Jerovala – Gedeona, za sve dobro što je učinio za Izrailj.

9

Avimeleh

¹ Avimeleh, sin Jerovalov, ode u Sihem k braći svoje majke, i reče njima i celom rodu svoje majke:

² „Recite stanovnicima Sihema: 'Šta je bolje za vas: da nad vama vlada sedamdeset ljudi, svi Jerovalovi sinovi, ili da nad vama vlada jedan čovek? Setite se da sam ja vaše telo i krv.'“

³ Kad su braća njegove majke prenela sve ove reči svim stanovnicima Sihema, njihovo srce se priklonilo Avimelehu. Govorili su: „On je naš brat.“

⁴ Tada su mu dali sedamdeset šekela srebra* iz hrama Val-Verita; s tim je Avimeleh unajmio neke ništarije i pustolove, koji su pošli za njim.

⁵ Zatim je otišao u dom svoga oca u Ofri i pobio svoju braću, Jerovalove sinove, njih sedamdeset, na jednom kamenu. Preživeo je samo Jerovalov najmlađi sin, Jotam, koji se sakrio.

⁶ Posle toga su se okupili svi stanovnici Sihema i Vet-Mila i postavili Avimeleha za cara kod hrasta koji stoji kod Sihema.

⁷ Kad su to javili Jotamu, on ode, stade na vrh gore Gerizima i povika iz sveg glasa: „Poslušajte me, meštani Sihema, tako vas čuo Bog!

⁸ Pošla jednom stabla da pomažu cara koji će vladati nad njima. Rekli su maslini: 'Vladaj nad nama.'

⁹ Maslina im odgovori: 'Zar da se odrekнем svoje masnoće, kojom se čini čast bogovima i ljudima, da bih se njihala nad drugim drvećem?'

¹⁰ Stabla rekoše smokvi: 'Dođi i vladaj nad nama.'

¹¹ Smokva im odgovori: 'Zar da se odrekнем svoje slatkoće i svog izvrsnog ploda, da bih se njihala nad drugim drvećem?'

¹² Stabla rekoše lozi: 'Dođi i vladaj nad nama.'

¹³ Ali loza im odgovori: 'Zar da se odrekнем svoga vina koje veseli bogove i ljude, da bih se njihala nad drvećem?'

* 8:26 Oko 20 kg. * 9:4 Oko 800 gr.

¹⁴ A sva stabla rekoše trnu: 'Dođi i vladaj nad nama.'

¹⁵ Trn odgovori stablima: 'Ako zaista hoćete da me pomažete za cara nad vama, dođite i sklonite se u moj hlad. A ako nećete, neka plane oganj iz trna i spali kedrove livanske.'

¹⁶ Jeste li, dakle, postupili časno i savesno kad ste zacarili Avimeleha? Jeste li dobro postupili prema Jerovalu i njegovom domu? Jeste li mu pravo učinili nakon svega što je učinio za vas?

¹⁷ Moj je otac ratovao za vas dovevši svoj život u opasnost, te vas izbavio iz ruke madijanske,

¹⁸ a vi ste danas ustali protiv kuće moga oca i pobili njegove sinove, sedamdeset ljudi na jednom kamenu, i postavili Avimeleha, sina sluškinje, za cara nad meštanima Sihema, jer vam je brat.

¹⁹ Ako ste postupili časno i savesno prema Jerovalu i njegovom domu, onda se radujte s Avimelehom, i on neka se raduje s vama.

²⁰ A ako niste, neka plane oganj iz Avimeleha i spali meštane Sihema i Vet-Mila, i neka plane oganj iz meštana Sihema i Vet-Mila i spali Avimeleha."

²¹ Tada Jotam pobeže. Pošto je utekao, otišao je u Vir i tamo se nastanio, kako bi se sklonio od svoga brata Avimeleha.

Pobuna Sihemljana protiv Avimeleha

²² Avimeleh je vladao nad Izrailjem tri godine.

²³ Ali Bog unese zao duh između Avimeleha i meštana Sihema, koji nisu bili odani Avimelehu.

²⁴ To je bilo zbog toga da se osveti zločin počinjen nad sedamdesetoricom Jerovalovih sinova i da njihova krv padne na Avimeleha, njihovog brata, koji ih je pobio, kao i na meštane Sihema koji su mu pomogli da pobije svoju braću.

²⁵ Meštani Sihema su radi njega postavljali zasede po gorskim vrhovima i pljačkali svakog ko je pored njih prolazio putem. To je bilo javljeno Avimelehu.

²⁶ Tada je u Sihem došao Gal, sin Evedov, sa svojom braćom, koji je zadobio poverenje meštana Sihema.

²⁷ Izađu oni u polje i oberu svoje vinograde. Kad su izmuljali grožđe, upriličili su slavlje; otišli su u hram svojih bogova, gde su jeli, pili i proklinjali Avimeleha.

²⁸ Tada Gal, sin Evedov, reče: „Ko je Avimeleh da bismo mu mi, Sihemljani, služili? Zar ne bi trebalo da Jerovalov sin i njegov nadglednik Zevul služe ljudima Emora, oca Sihemova?! Zašto da služimo Avimelehu?

²⁹ Da je ovaj narod u mojoj vlasti, ja bih svrgnuo Avimeleha! Rekao bih mu: 'Skupi svu svoju vojsku i izađi u boj!'

³⁰ Kad je Zevul, gradski glavar, čuo reči Gala, sina Evedovog, razgnevio se.

³¹ Tajno je poslao glasnike Avimelehu poručivši: „Eno, Gal, sin Evedov, i njegova braća, došli u Sihem i bune grad protiv tebe.

³² Zato ustani noću, ti i narod koji je s tobom, i postavi zasedu u polju.

³³ Ujutro, čim grane sunce, digni se i navali na grad. Kad Gal izađe pred tebe sa narodom koji je s njim, čini s njim šta god hoćeš."

³⁴ Ustane Avimeleh noću, i sav narod s njim, i postave zasedu oko Sihema u četiri čete.

³⁵ Čim je Gal, sin Evedov, izašao i stao kod ulaza gradskih vrata, Avimeleh ustane iz zasede sa narodom koji je bio s njim.

³⁶ Gal je primetio ljude, pa je rekao Zevulu: „Gle, neki ljudi silaze s gorskih vrhova."

Zevul mu reče: „To su senke sa gora, pa ti se čini kao da su ljudi."

³⁷ Gal opet reče: „Evo, ljudi silaze s visa, a jedna četa dolazi iz pravca Čarobnjakovog hrasta."

³⁸ Zevul mu reče: „Gde ti je sad jezik? Govorio si: 'Ko je Avimeleh da bismo mu služili?' Nisu li to ljudi koje si prezirao? Hajde sad, izađi i ratuj s njim!'

- ³⁹ Gal izađe predvodeći stanovnike Sihema i stupi u boj sa Avimelehom.
- ⁴⁰ Međutim, Avimeleh je poterao Gala u beg, te je ovaj pobegao. Mnogo ljudi je izginulo sve do vrata.
- ⁴¹ Avimeleh je živio u Arumi, a Zevul je proterao Gala i njegovu braću iz Sihema.
- ⁴² Sledećeg dana je narod izašao u polje, i to je bilo javljeno Avimelehu.
- ⁴³ Avimeleh povede ljude, podeli ih u tri čete i postavi zasedu u polju. Videvši da narod izlazi iz grada, navalio je na njih i pobio ih.
- ⁴⁴ Onda Avimeleh i čete koje su bile s njim navale na ulaz od gradskih vrata, a dve čete napadnu sve koji su bili u polju i pobiju ih.
- ⁴⁵ Avimeleh je ratovao protiv grada celog tog dana. Nakon što je osvojio grad, pobio je ljude koji su bili u njemu. A grad je razorio i posuo ga solju.
- ⁴⁶ To su čuli svi stanovnici u sihenskoj kuli, pa su otišli u sklonište hrama El-Verita.
- ⁴⁷ Kad su javili Avimelehu da su svi stanovnici u sihenskoj kuli okupili tamo,
- ⁴⁸ Avimeleh se popne na goru Salmon, on i svi ljudi s njim, uzme sekiru u ruke i naseče granja, pa ponese na ramenima. Onda reče ljudima s njim: „Što ste videli da sam ja uradio, brzo uradite i vi.“
- ⁴⁹ Svaki čovek je odsekao po granu, pa su pošli za Avimelehom. Granje su stavili na sklonište i zapalili vatru nad onima unutra. Tako su izginuli svi ljudi iz sihemske kule, oko hiljadu muškaraca i žena.
- ⁵⁰ Avimeleh ode u Teves. Tamo se utaborio i zauzeo grad.
- ⁵¹ Ali usred grada se nalazila jaka kula. Tamo su pobegli svi muškarci i žene – svi stanovnici grada – zatvorili se, i popeli se na krov kule.
- ⁵² Avimeleh je dospeo do kule i napao je. Kada se približio vratima kule da je zapali,
- ⁵³ neka žena baci mlinski kamen Avimelehu na glavu i slomi mu lobanju.
- ⁵⁴ On brzo pozva momka koji mu je nosio oružje i reče mu: „Izvadi svoj mač u ubij me, da ne pričaju o meni: 'Žena ga je ubila.'“ Njegov momak ga je probo i tako je umro.
- ⁵⁵ Kad su Izrailjci videli da je Avimeleh mrtav, svaki se vratio u svoje mesto.
- ⁵⁶ Tako je Bog uzvratio Avimelehu za njegov zločin koji je počinio nad svojim ocem pobivši sedamdesetoricu svoje braće.
- ⁵⁷ A Bog je svalio svaki zločin ljudi iz Sihema na njihovu glavu. Tako ih je stigla kletva Jotama, sina Jerovalova.

10

Tola

- ¹ Posle Avimeleha pojavio se Tola, sin Fuve, sin Dodov, iz Isaharovog plemena, da izbavi Izrailj. Živeo je u Samiru, u Jefremovoj gori.
- ² On je bio sudija Izrailju dvadeset tri godine. Kad je umro, sahranili su ga u Samiru.

Jair

- ³ Posle njega pojavio se Jair, Galađanin. On je bio sudija Izrailju dvadeset dve godine.
- ⁴ On je imao trideset sinova koji su jahali trideset magaraca i vladali nad trideset mesta. Ona se po njima zovu Jairova sela sve do danas, a nalaze se u zemlji galadskoj.
- ⁵ Kad je Jair umro, sahranili su ga u Kamonu.

Izrailjevo otpadništvo i pokajanje

- ⁶ Izrailjci su opet činili što je zlo u očima Gospodnjim. Služili su Valima i Astartama, i bogovima Arama, i bogovima Sidona, i bogovima Moava, i bogovima Amonaca, i bogovima Filistejaca. Ostavili su Gospoda i nisu mu više služili.
- ⁷ Zato je Gospod planuo gnevom na Izrailja, i predao ih u ruke Filistejaca i Amonaca,
- ⁸ koji su od one godine satirali i tlačili Izrailjce. Osamnaest godina su tlačili sve Izrailjce s one strane Jordana, u zemlji Amorejaca, koja je u Galadu.

⁹ A onda su Amonci prešli preko Jordana da ratuju protiv Jude i Venijamina, i doma Jefremovog. Izrailj se našao u velikoj nevolji.

¹⁰ Tada su Izrailjci zavapili Gospodu govoreći: „Zgrešili smo protiv tebe, jer smo napustili našeg Boga i služili Valima.“

¹¹ Gospod reče Izrailjcima: „Nisam li vas izbavljao od Egipćana, Amorejaca, Amonaca, Filistejaca,

¹² Sidonaca, Amaličana i Maonaca,* koji su vas tlačili? Vi ste i tada zavapili k meni, a ja sam vas izbavio iz njihovih ruku.

¹³ Ali vi ste me ostavili i služili drugim bogovima; zato vas neću više izbavljati od njih.

¹⁴ Idite i vapite bogovima koje ste izabrali sebi. Neka vas oni izbave u času vaše nevolje!“

¹⁵ Izrailjci rekoše Gospodu: „Zgrešili smo! Čini s nama što ti drago, samo nas izbavi danas.“

¹⁶ Tada su uklonili strane bogove iz svoje sredine, pa su služili Gospodu, koji nije više mogao da trpi Izrailjevu muku.

¹⁷ Amonci su se sabrali, i utaborili kod Galada. A Izrailjci su se sabrali i utaborili kod Misper.

¹⁸ Narod i glavari galadski rekoše jedan drugom: „Neka čovek koji prvi krene u boj protiv Amonaca bude glavar svim stanovnicima Galada.“

11

Jeftaj

¹ Jeftaj, Galađanin, je bio silni ratnik. Bio je sin bludnice, a Galad mu je bio otac.

² Ali Galadu je njegova žena rodila sinove. Kad su odrasli, oni su oterali Jeftaja s rečima: „Ti nemaš nasledstva u domu našeg oca jer si sin druge žene.“

³ Jeftaj je pobegao od svoje braće i naselio se u zemlji Tov. Tu su se neke ništarije okupile oko njega, pa su s njim pljačkale.

⁴ Nakon izvesnog vremena, Amon je zaratio protiv Izrailja.

⁵ Kad su Amonci zaratili protiv Izrailja, starešine galadske dođu da vrata Jeftaja iz zemlje Tov.

⁶ Rekli su Jeftaju: „Dođi i budi nam vojvoda, da ratujemo protiv Amonaca.“

⁷ Jeftaj odgovori starešinama galadskim: „Niste li me vi mrzeli i oterali me iz doma moga oca? Zašto dolazite k meni sad kad ste u nevolji?“

⁸ Starešine Galada rekoše Jeftaju: „Zato smo se sada vratili k tebi. Ako pođeš s nama i ratuješ protiv Amonaca, bićeš glavar nama i svim stanovnicima Galada.“

⁹ Jeftaj odgovori starešinama Galada: „Ako me odvedete natrag da ratujem protiv Amonaca, i ako mi ih Gospod preda, hoću li vam biti glavar?“

¹⁰ Galadske starešine odgovore Jeftaju: „Neka Gospod bude svedok među nama; učinićemo kako si rekao.“

¹¹ Jeftaj je otišao sa starešinama Galada, a narod ga je postavio sebi za glavara i vojvodu. Jeftaj je ponovio sve svoje uslove pred Gospodom u Mispi.

¹² Onda je poslao glasnike amonskom caru rekavši: „Šta imaš protiv mene, te si došao k meni da ratuješ protiv moje zemlje?“

¹³ Amonski car odgovori Jeftajevim glasnicima: „Po izlasku iz Egipta, Izrailj je uzeo moju zemlju od Arnona do Jordana i Javoka. Zato mi je sad vrati milom.“

¹⁴ Jeftaj je ponovo poslao glasnike amonskom caru

¹⁵ i rekao mu:

„Ovako kaže Jeftaj: Izrailj nije uzeo ni moavsku zemlju, ni zemlju Amonaca.

¹⁶ Po izlasku iz Egipta, Izrailj je išao kroz pustinju do Crvenog mora i došao u Kadis.

* **10:12** Septuaginta prevodi *Madijanaca*.

¹⁷ Izrailj je poslao glasnike caru Edoma rekavši: 'Dozvoli mi da prođem kroz tvoju zemlju.' Međutim, edomski car nije hteo da ga poslušao. Poslao je glasnike i moavskom caru, ali ni on nije dao svoj pristanak. Tako je Izrailj ostao u Kadisu.

¹⁸ Nastavljajući pustinjom, Izrailj je zaobišao edomsku i moavsku zemlju i došao istočno od moavske zemlje. Utaborili su se s druge strane Arnona. U moavske predele nisu stupali, jer je Arnon granica Moavu.

¹⁹ Izrailj je poslao glasnike Sihonu, amorejskom caru, caru Esevona, rekavši mu: 'Dozvoli nam da prođemo kroz tvoju zemlju i dođemo na svoje odredište.'

²⁰ Ali Sihon nije verovao Izrailju da hoće samo da pređe preko njegovog područja. Sihon je sabrao svu svoju vojsku, utaborio se u Jasi i stupio u rat protiv Izrailja.

²¹ Gospod, Bog Izrailjev, je predao Sihona i svu njegovu vojsku Izrailju u ruke, te je Izrailj osvojio svu zemlju Amorejaca koji su živeli u toj zemlji.

²² Osvojili su svu oblast Amorejaca, od Arnona do Javoka, i od pustinje do Jordana.

²³ Sad kad je Gospod, Bog Izrailjev, izгнаo Amorejce pred svojim narodom, Izrailjem, ti bi hteo da nas izгнаš?

²⁴ Zar ti ne držiš u posedu ono što ti je dao Hamos, bog tvoj? Tako ćemo i mi zadržati sve ono što nam je Gospod, Bog naš, dao da osvojimo.

²⁵ Da nisi možda bolji od Valaka, sina Seforovog, cara moavskog? Da li se on sporio sa Izrailjem? Da li je on ratovao s njima?

²⁶ Kad se Izrailj pre tri stotine godina naselio u Esevonu i njegovim naseljima, u Aroiru i njegovim naseljima, i u svim gradovima uz Arnon, zašto ih tada niste oteli?

²⁷ Nisam ja tebi skrivio, nego ti meni činiš nepravdu ratujući protiv mene. Neka Gospod, Sudija, danas presudi između Izrailjaca i Amonaca."

²⁸ Ali car Amonaca se nije obazirao na poruku koju mu je Jeftaj poslao.

²⁹ Tada Duh Gospodnji siđe na Jeftaja, te on prođe preko područja Galada i Manasije nastavljajući preko Mispe galadske, i od Mispe galadske dođe na Amonce.

³⁰ Tu se Jeftaj zavetovao Gospodu, rekavši: „Ako predaš Amonce u moje ruke,

³¹ ko prvi izađe na vrata moje kuće da me dočeka kad se vratim u miru od Amonaca, pripašće Gospodu, i toga ću prineti na žrtvu svespalnicu."

³² Jeftaj ode k Amoncima da ratuje protiv njih i Gospod ih predade u njegove ruke.

³³ Tukao ih je od Aroira do Minita, dvadeset gradova – i do Avel-Keramima. Bio je to veliki poraz. Tako su Amonci bili poniženi pred Izrailjcima.

³⁴ Kad se Jeftaj vratio svojoj kući u Mispu, u susret mu izađe njegova ćerka igrajući uz bubnjeve. Ona mu je bila jedinica; osim nje nije imao drugih sinova i ćerki.

³⁵ Kad ju je Jeftaj ugledao, razderao je svoju odeću i zakukao: „Jao, ćerko moja! U kakav si me jad bacila! Zar baš ti da mi doneseš nesreću! Zavetovao sam se Gospodu i ne mogu poreći zavet."

³⁶ Ona mu odgovori: „Oče moj, svojim ustima si se zavetovao Gospodu; učini sa mnom kako si rekao, jer ti je Gospod dao da se osvetiš svojim neprijateljima, Amoncima."

³⁷ Ona još reče svome ocu: „Neka mi se dozvoli ovo: pusti me na dva meseca da idem po gorama s mojim drugaricama, da oplaćem svoje devičanstvo."

³⁸ On odgovori: „Idi!" Pustio ju je na dva meseca. Ona je otišla sa svojim drugaricama i oplakivala svoje devičanstvo na gorama.

³⁹ Kada su se navršila dva meseca, vratila se svome ocu, a on je izvršio nad njom zavet kojim se zavetovao. I nikada nije upoznala čoveka.

Otuda običaj u Izrailju

⁴⁰ da svake godine Izrailjeve devojke odlaze i oplakuju ćerku Jeftaja Galađanina, četiri dana u godini.

12

Sukob između Jefremovaca i Galađana

¹ A Jefremovci se sakupe i dođu na sever*. Rekli su Jeftaju: „Zašto si išao da ratuješ protiv Amonaca a da nisi pozvao i nas da idemo s tobom? Zapalićemo ti kuću nad tobom!“

² Jeftaj im odgovori: „Ja i moj narod smo imali veliki spor sa Amoncima. I vas sam pozvao, ali vi niste došli da me izbavite iz njihovih ruku.“

³ Kad sam video da izbavljenje ne stiže, stavio sam glavu u torbu i pošao na Amonce, a Gospod ih je predao u moje ruke. Zašto ste, dakle, došli danas da ratujete protiv mene?“

⁴ Tada je Jeftaj sabrao sve Galađane i stupio u boj protiv Jefrema. Galađani su potukli Jefrema, jer su Jefremovci govorili: „Vi ste, Galađani, Jefremovi begunci, koji žive usred Jefrema i Manasije.“

⁵ Galađani su presekli Jefremu gazove na Jordanu. Kad bi neko od Jefremovih begunaca rekao: „Pustite me da prođem“ – Galađani bi ga pitali: „Jesi li Jefremovac?“ Kad bi ovaj odgovorio: „Nisam“ –

⁶ oni bi mu rekli: „Reci Šibolet†.“ Ako bi on rekao: „Šibolet“ – jer nije umeo da izgovori, oni bi ga zgrabili i ubili na jordanskim gazovima. Tom prilikom poginulo je četrdeset dve hiljade Jefremovaca.

⁷ Jeftaj je bio sudija u Izrailju šest godina. Kad je Jeftaj Galađanin umro, sahranili su ga u jednom od galadskih gradova.

Avesan

⁸ Posle njega je sudija u Izrailju bio Avesan iz Vitlejema.

⁹ On je imao trideset sinova i trideset ćerki, koje je poudavao na razne strane. I sinovima je doveo žene sa strane. On je bio sudija u Izrailju sedam godina.

¹⁰ Kad je Avesan umro, bio je sahranjen u Vitlejemu.

Elon

¹¹ Posle njega je sudija u Izrailju bio Elon Zavulonac. On je sudio u Izrailju deset godina.

¹² Kad je Elon Zavulonac umro, sahranili su ga u Ajalonu, u zemlji Zavulonovoj.

Avdon

¹³ Posle njega je sudija u Izrailju bio Avdon, sin Elila Piratonjanina.

¹⁴ On je imao četrdeset sinova i trideset unuka koji su jahali sedamdeset magaraca. On je bio sudija u Izrailju osam godina.

¹⁵ Kad je Avdon, sin Elila Piratonjanina umro, bio je sahranjen u Faratonu u Jefremovoj zemlji, u amaličkom gorju.

13

Samson

¹ Ali Izrailjci nastaviše da čine što je zlo u Gospodnjim očima. Zato ih je Gospod predao u ruke Filistejcima za četrdeset godina.

² A bio je jedan čovek iz Saraje, iz Danovog plemena, po imenu Manoj. Njegova žena je bila nerotkinja i nije imala dece.

³ Anđeo Gospodnji se ukazao ženi i rekao joj: „Ti si nerotkinja i nemaš dece, ali ćeš zatrudneti i roditi sina.“

⁴ Od sada se pazi: ne pij vina, ni žestoka pića, i ne jedi ništa što je nečisto.

* 12:1 Ili: *dođu u Safon*. † 12:6 Jevrejska imenica *Šibolet* znači i *klas*, ali znači i *gaz*, što se vidi iz ovog konteksta.

⁵ Vidi, zatrudnećeš i rodićeš sina. Neka britva ne prelazi preko njegove glave, jer će dečak od majčine utrobe biti nazirej, posvećen Bogu. On će početi da izbavlja Izrailja iz filistejskih ruku.“

⁶ Žena dođe i ispriča to svome mužu rekavši: „Čovek Božiji je došao k meni; izgledao je kao Anđeo Gospodnji. Veoma sam se uplašila, pa ga nisam pitala odakle je, a on mi nije rekao kako se zove.“

⁷ Rekao mi je: 'Evo, zatrudnećeš i rodićeš sina. Od sada ne pij vina ni žestoka pića, i ne jedi ništa što je nečisto, jer će dečak biti nazirej Božiji od majčine utrobe do smrti.“

⁸ Manoj se tada ovako pomolio Gospodu: „Molim te, Gospode! Neka čovek Božiji koga si poslao ponovo dođe k nama, i nauči nas šta da činimo sa dečakom kad se rodi.“

⁹ Bog je uslišio Manojev glas. Anđeo Gospodnji je ponovo došao k ženi dok je ona sedela u polju. Njen muž, Manoj, nije bio s njom.

¹⁰ Žena je brzo otrčala i ispričala to svom mužu. Rekla mu je: „Evo, ukazao mi se onaj čovek koji mi je došao onog dana.“

¹¹ Manoj ustade i ode za svojom ženom. Kad je došao k čoveku, upitao ga je: „Jesi li ti onaj čovek koji je govorio s mojom ženom?“

On odgovori: „Jesam.“

¹² Manoj reče: „Kad se ispune tvoje reči, kakav će biti dečakov način života? Kako treba postupati s njim?“

¹³ Anđeo Gospodnji odgovori Manoj: „Žena mora da se uzdržava od svega što sam joj rekao.“

¹⁴ Neka ne jede ništa što dolazi od vinove loze. Neka ne pije vina ni žestoka pića, i neka ne jede ništa nečisto. Neka drži sve što sam joj zapovedio.“

¹⁵ Manoj reče Anđelu Gospodnjem: „Rado bismo te zadržali i zgotovili ti jare.“

¹⁶ Anđeo Gospodnji reče Manoj: „Da me i zadržite, ja ne bih jeo tvoju hranu. Ali ako hoćeš da prineseš žrtvu svespalnicu, prinesi je Gospodu.“ Manoj nije znao da je to Anđeo Gospodnji.

¹⁷ Manoj tada upita Anđela Gospodnjeg: „Kako ti je ime, da bismo mogli da te častimo kad se ispune tvoje reči?“

¹⁸ Anđeo Gospodnji reče: „Zašto me pitaš za moje ime; ono je čudesno.“

¹⁹ Manoj uze jare i prinos, i na steni ih prinese kao svespalnicu Gospodu, koji čini čudesa. Dok su Manoj i njegova žena gledali

²⁰ kako se plamen sa žrtvenika diže k nebu, Anđeo Gospodnji se uznesu u plamenu s žrtvenika. Videvši to, Manoj i njegova žena padoše ničice.

²¹ Anđeo Gospodnji nije se više ukazivao Manoj i njegovoj ženi. Tada je Manoj shvatio da je to bio Anđeo Gospodnji.

²² Manoj reče svojoj ženi: „Jamačno ćemo umreti jer smo videli Boga!“

²³ Njegova žena mu reče: „Da je Gospod hteo da nas usmrti, ne bi prihvatio svespalnicu i prinos iz naših ruku, ne bi nam dozvolio da vidimo sve ovo, niti bi nam obznanio tako nešto.“

²⁴ Žena rodi sina i dade mu ime „Samson“. Dečak je odrastao a Gospod ga je blagoslovio.

²⁵ Duh Gospodnji je počeo da deluje u njemu u Danovom taboru, između Saraje i Estaola.

14

Samsonova ženidba

¹ Jednom Samson siđe u Timnu i zapazi tamo filistejsku devojk.

² Kad se vratio gore ispričao je to ocu i majci. Rekao je: „Video sam filistejsku devojk u Timni. Zato mi je sada uzmite za ženu.“

³ Njegovi otac i majka mu rekoše: „Zar nema devojaka u tvome bratstvu i u celom našem narodu, da moraš ići da uzmeš sebi ženu od neobrezanih Filistejaca?“

Samson odgovori ocu i majci: „Nju mi uzmite, jer ona je za mene ona prava.“

⁴ Njegov otac i njegova majka nisu znali da to dolazi od Gospoda, koji je tražio zadelicu s Filistejcima. U to vreme su Filistejci vladali nad Izrailjem.

⁵ Samson je sišao u Timnu sa svojim ocem i svojom majkom. Kad su došli do timnjanskih vinograda, mladi lav ričući krene prema njemu.

⁶ Duh Gospodnji siđe na njega, i on golim rukama rastrže lava kao jare. Ipak, ocu i majci nije rekao šta je uradio.

⁷ Onda je otišao k onoj devojci i pričao sa njom; ona je za Samsona bila ona prava.

⁸ Kad se posle izvesnog vremena vratio da je odvede, skrenuo je da pogleda mrtvog lava, a ono, u mrtvom lavu roj pčela i med.

⁹ Zahvatio je med šakom, pa ga je idući jeo. Onda je otišao svome ocu i svojoj majci, i dao meda i njima, te su i oni jeli. Međutim, nije im rekao da ga je uzeo iz mrtvog lava.

¹⁰ Njegov otac ode k devojci i Samson napravi tamo gozbu, kako su to običavali mladi ljudi.

¹¹ Čim su ga videli odredili su mu trideset pratilaca da budu uz njega.

¹² Tada im je Samson rekao: „Dozvolite mi da vam postavim zagonetku. Ako je odgonetnete za sedam dana gozbe, daću vam trideset lanenih košulja i trideset svećanih haljina.

¹³ A ako ne budete mogli da je odgonetnete, vi ćete meni dati trideset lanenih košulja i trideset svećanih haljina.“

Oni rekoše: „Reci svoju zagonetku, mi te slušamo.“

¹⁴ Samson im reče:

„Od onog koji jede izašlo je jelo,
od jakoga izašlo je slatko.“

Tri dana nisu mogli da odgonetnu zagonetku.

¹⁵ Četvrtog dana rekoše njegovoj ženi: „Izmami od svog muža rešenje zagonetke, ili ćemo spaliti i tebe i kuću tvoga oca. Zar ste nas pozvali ovde da nas opljačkate?“

¹⁶ Samsonova žena je došla pred njega plačući i govoreći: „Ti me svakako mrziš i ne voliš me. Postavio si zagonetku mojim sunarodnicima, a meni je nisi rastumačio?“

On joj odgovori: „Nisam je rastumačio svome ocu i svojoj majci, a tebi da je rastumačim?“

¹⁷ Ona je tako plakala pred njim sedam dana, koliko je trajala njihova gozba. Sedmoga dana joj je rastumačio zagonetku, jer je toliko navaljivala na njega. Ona je onda odala zagonetku svojim sunarodnicima.

¹⁸ Sedmoga dana, pre zalaska sunca, meštani grada mu rekoše:

„Šta je slađe od meda,
i šta je jače od lava?“

Samson im reče:

„Da niste orali s mojom junicom,
moju zagonetku ne biste rešili!“

¹⁹ Tada Duh Gospodnji siđe na njega, te on ode u Askalon i pobi trideset ljudi. Skinuo je s njih odeću i dao svećane haljine onima što su odgonetnuli zagonetku. Tako razjaren vratio se gore očevoj kući.

²⁰ A Samsonovu ženu su dali jednom od njegovih svadbenih pratilaca koji je bio uz njega.

15

Samson pali Filistejcima letinu

¹ Posle nekog vremena, u vreme žetve pšenice, Samson dođe da poseti svoju ženu noseći joj jare. Rekao je: „Hoću da uđem k svojoj ženi u sobu.“ Ali njen otac mu nije dao da uđe.

² Njen otac mu reče: „Bio sam uveren da je mrziš, pa sam je dao jednom od tvojih pratilaca. Nije li njena mlađa sestra lepša od nje? Uzmi nju umesto one.“

³ Samson im reče: „Ovaj put neću biti kriv Filistejcima kad im učinim neko zlo.“

⁴ Samson ode, uhvati tri stotine lisica, okrene ih repom prema repu i sveže im po jednu baklju između dva repa.

⁵ Onda zapali baklje i pusti lisice među filistejsku letinu. Tako je spalio požnjevenu i nepožnjevenu letinu, vinograde i maslinike.

⁶ Filistejci su se pitali: „Ko je ovo učinio?“ Rekli su im: „To je bio Samson, zet jednog Timnjanina, zato što je ovaj uzeo njegovu ženu i dao je jednom od njegovih pratilaca.“

Tada se Filistejci dignu i spale i nju i njenog oca.

⁷ Samson im je na to rekao: „Kad ste to uradili, neću se smiriti dok vam se ne osvetim.“

⁸ Istukao ih je uzduž i popreko nanevši im veliki poraz. Onda je otišao, nastanio se u pećinu Etamske stene.

⁹ Ali Filistejci se dignu i utabore se u Judi. Bili su se raširili do Lehije.

¹⁰ Judejci im rekoše: „Zašto ste se ustali protiv nas?“

Oni im odgovoriše: „Ustali smo da svežemo Samsona i učinimo mu kako je on učinio nama.“

¹¹ Tada je tri hiljade ljudi iz Judinog plemena otišlo do ruba Etamske pećine i reklo Samsonu: „Zar ti nije poznato da Filistejci vladaju nad nama? Šta si nam to učinio?“

On im odgovori: „Kako su oni meni učinili, tako sam ja učinio njima.“

¹² Oni mu rekoše: „Došli smo da te svežemo i predamo Filistejcima u ruke.“ Samson im reče: „Zakunite mi se da me vi sami nećete ubiti!“

¹³ „Nećemo – rekoše mu – samo ćemo te svezati i predati u njihove ruke, ali te nećemo ubiti.“ Zatim su ga svezali sa dva nova konopca i odveli iz pećine.

¹⁴ Kad je došao do Lehije, Filistejci krenuše na njega kličući od radosti. Tada ga Duh Gospodnji obuže, i konopci oko njegovih ramena postadoše kao laneni konci spaljeni vatrom, te sveze spadoše sa njegovih ruku.

¹⁵ Tu je našao svežu magareću čeljust, dohvatio je i njome pobio hiljadu ljudi.

¹⁶ Samson reče:

„Magarećom čeljusti
gomilu sam na gomilu naslagao;
magarećom čeljusti
pobio sam hiljadu.“

¹⁷ Kad je to izrekao, bacio je čeljust iz svoje ruke i nazvao ono mesto „Ramat-Lehija“.

¹⁸ Kako je bio veoma žedan, zavapio je ka Gospodu i rekao: „Gospode, ti si izvojevao ovo veliko izbavljenje rukom svoga sluga. Zar sad da umrem od žeđi i padnem u ruke neobrezanima?“

¹⁹ Gospod probi šupljinu što je kod Lehije i odatle izbi voda. Samson se napio, povratio snagu i oporavio se. Zato je to mesto nazvao *En-Akore*^{*}, a ono je do danas u Lehiji.

²⁰ On je bio sudija u Izrailju za vreme filistejske vladavine dvadeset godina.

16

Samson u Gazi

¹ Jednom je Samson otišao u Gazu. Tamo je video neku bludnicu i ušao k njoj.

² Ljudima u Gazi je bilo javljeno: „Samson je došao ovamo!“ Tada su ga opkolili i cele noći čekali u zasedi na njega kod gradskih vrata. Pritajili su se cele noći, misleći: „Ubićemo ga kad svane zora.“

^{*} 15:19 Simbolično ime: *Izvor onog koji vapi*.

³ Samson je ležao do ponoći, a onda je ustao, dohvatio gradska vrata s oba dovratka i iščupao ih zajedno s prevornicom. Zatim je vrata stavio na ramena i izneo ih na vrh jednog brda koje se nalazi kod Hevrona.

Samson i Dalila

⁴ Posle toga, Samson je zavoleo jednu devojkicu iz doline Sorika, koja se zvala Dalila.

⁵ Filistejski knezovi odu gore k njoj i reknu joj: „Gledaj da izmamiš od njega gde se krije njegova velika snaga, kako bismo mogli da ga svladamo, svežemo i pokorimo. Svaki od nas će ti, zauzvrat, dati po hiljadu i stotinu srebrnih šekela.“

⁶ Dalila reče Samsonu: „Reci mi gde se krije tvoja velika snaga? Čime bi mogao da budeš vezan i svladan?“

⁷ Samson joj odgovori: „Da me vežu sa sedam svežih volujskih žila, koje se još nisu osušile, izgubio bih snagu i postao kao svaki drugi čovek.“

⁸ Filistejski knezovi su joj doneli sedam svežih volujskih žila, još neosušenih, i ona ga je vezala njima.

⁹ A kod nje u sobi čekala je zaseda. Ona povika: „Samsone, Filistejci idu na tebe!“ On pokida žile kao što se kudolja prekine kad je dohvati vatra. Tako se nije saznalo gde se krije njegova snaga.

¹⁰ Dalila reče Samsonu: „Eto, ti si terao šegu sa mnom i ispričao mi laži. A sad mi reci čime bi mogli da te svežu.“

¹¹ On joj reče: „Da me vežu novim, još neupotrebljenim konopcima, izgubio bih snagu i postao kao svaki drugi čovek.“

¹² Tada Dalila uze sedam novih konopaca i sveza ga njima. Onda mu viknu: „Samsone, Filistejci idu na tebe!“ Zaseda je, naime, čekala u sobi. Ali on pokida konopce na svojim ramenima kao konce.

¹³ Dalila reče Samsonu: „Eto, ti sve vreme teraš šegu sa mnom i pričaš mi laži. Reci mi čime mogu da te vežu.“

On joj odgovori: „Da mi upletu sedam pramenova kose na razboj i zaglave ih klinom, postao bih kao svaki drugi čovek.“

¹⁴ Dok je on spavao, ona uplete sedam pramenova njegove kose na razboj i zaglavi ih klinom.

Onda mu viknu: „Samsone, Filistejci idu na tebe!“ On se probudi iz sna, i istrigne i klin, i razboj i osnovu.

¹⁵ Ona mu reče: „Kako možeš reći da me voliš, kad srcem nisi sa mnom? Triput si već terao šegu sa mnom i nisi mi rekao gde se krije tvoja velika snaga.“

¹⁶ Ali kako mu je ona svakoga dana dodijavala svojim rečima i saletala ga, smučilo mu se do smrti,

¹⁷ pa joj je otvorio celo svoje srce. Rekao joj je: „Britva nikada nije prešla preko moje glave, jer sam nazirej Božiji od majčine utrobe. Da se ošišam, snaga bi me napustila; izgubio bih snagu i postao kao svaki drugi čovek.“

¹⁸ Kad je Dalila videla da joj je otvorio celo svoje srce, poručila je filistejskim knezovima: „Dođite sada, jer mi je otvorio celo svoje srce.“ Filistejski knezovi dođu k njoj, noseći srebro u rukama.

¹⁹ Ona ga je uspravala na svome krilu i pozvala jednog čoveka, pa mu je odsekla sedam pramenova kose s glave. Prvo ga je ona savladala. Tako ga je napustila snaga.

²⁰ Onda je viknula: „Samsone, Filistejci idu na tebe!“

On se probudio iz sna misleći: „Izvući ću se kao i ranije i oslobodiću se“, jer nije znao da je Gospod odstupio od njega.

²¹ Tada su ga Filistejci uhvatili i iskopali mu oči. Zatim su ga odveli u Gazu i okovali ga bronzanim okovima. U tamnici je okretao mlin.

²² Međutim, odsečena kosa je počela da raste.

Samsonova smrt

²³ A Filistejski knezovi bili su se okupili da prinesu veliku žrtvu svome bogu Dagonu i da se provesele. Rekli su: „Naš bog nam je predao u ruke našeg neprijatelja Samsona.“

²⁴ Kad je narod video Samsona, slavio je svoga boga i klicao:

„Naš bog nam je predao u ruke
našeg neprijatelja Samsona,
koji je opustošio našu zemlju
i pobio mnoge od nas.“

²⁵ Kad im se srce ispunilo radošću, povikali su: „Pozovite Samsona da nas zabavlja!“ Dovedi su Samsona iz tamnice, te je ovaj igrao pred njima.

Onda su ga postavili između stubova.

²⁶ Samson reče momku koji ga je vodio za ruku: „Ostavi me tamo gde mogu da opipam stubove na kojima građevina počiva, da se naslonim na njih.“

²⁷ A zgrada je bila puna muškaraca i žena. Tamo su bili i svi filistejski knezovi. Samo je na krovu bilo oko tri hiljade muškaraca i žena koji su gledali kako Samson igra.

²⁸ Samson zazva Gospoda i reče: „Gospode Bože, seti me se i daj mi snagu još samo ovaj put, o, Bože, da se odjednom osvetim Filistejcima za svoje oči!“

²⁹ Samson napipa dva srednja stuba na kojima je zgrada počivala, opre se o njih, desnicom o jedan, a levicom o drugi,

³⁰ i reče: „Neka umrem s Filistejcima!“ Zatim ih je svom snagom gurnuo, te se zgrada srušila na knezove i na narod koji je bio u njoj. Onih koje je pobio umirući, bilo je više nego onih koje je pobio za života.

³¹ Tada su došla njegova braća i sav dom oca njegovog, uzela ga i odnela gore. Sahrnili su ga između Saraje i Estaola u grobu njegovog oca, Manoja. On je sudio Izrailju dvadeset godina.

17

Miheja vrši idolopokloničku službu

¹ Bio neki čovek iz Jefremove gore po imenu Miheja.

² On je rekao svojoj majci: „Hiljadu i stotinu srebrnih šekela koji su ti ukradeni, zbog kojih si preda mnom izrekla kletvu – to srebro je kod mene, ja sam ga uzeo.“

Njegova majka mu reče: „Neka te Gospod blagoslovi, sine moj!“

³ Tih hiljadu i stotinu srebrnih šekela je vratio svojoj majci. Majka mu reče: „Srebro koje sam posvetila Gospodu, dajem svome sinu, da od njega načini rezanog i livenog idola. Sada ti ih vraćam.“

⁴ Kad je *Miheja* vratio srebro svojoj majci, ona je uzela dve stotine srebrnih šekela i dala ih zlataru. On je od njih načinio rezanog i livenog idola koji je stajao u Mihejinoj kući.

⁵ Ovaj čovek, Miheja, je posedovao svetište. On je načinio efod i kućne idole, i posvetio jednog od svojih sinova za svoga sveštenika.

⁶ U ono vreme nije bilo cara u Izrailju, i svako je radio što mu se činilo pravo.

⁷ A bio je jedan mladić iz Vitlejema Judinog, iz Judinog plemena. On je bio Levit koji je živeo tamo kao došljak.

⁸ Taj čovek je otišao iz grada Vitlejema u Judi da nađe sebi mesto da se naseli kao došljak. Putujući došao je u Jefremovu goru do Mihejine kuće.

⁹ Miheja ga upita: „Odakle dolaziš?“

Levit mu odgovori: „Ja sam iz Vitlejema u Judi, i tražim da se negde nastanim.“

¹⁰ Miheja mu reče: „Ostani da živiš kod mene i budi mi ocem i sveštenikom, a ja ću ti davati deset srebrnih šekela godišnje, odeću i hranu.“ Levit ode k njemu.

¹¹ Levit je pristao da živi kod tog čoveka, i mladić mu je bio kao jedan od njegovih sinova.

¹² Miheja je posvetio Levita i on mu je postao sveštenik. Mladić je živeo u Mihejinoj kući.

¹³ Miheja reče: „Sada znam da će mi Gospod dati napretka, zato što imam Levita za sveštenika.“

18

Seoba Danovog plemena

¹ U ono vreme, kada nije bilo cara u Izrailju, Danovo pleme je tražilo sebi zemlju da se naseli, jer do tada nije primilo u posed zemlju među Izrailjevim plemenima.

² Zato su Danovci iz svoga plemena poslali petoricu hrabrih ratnika iz Saraje i Estaola, da uhode zemlju i istraže je. Rekli su im: „Idite i izvidite zemlju.“

Oni odu u Jefremovu goru, u Mihejinu kuću, i tamo prespavaju.

³ Kad su bili kod Mihejine kuće, prepoznali su glas mladoga Levita. Svrate oni tamo i upitaju ga: „Ko te je doveo ovamo? Šta radiš ovde? Zašto si tu?“

⁴ On im odgovori: „Tako i tako je Miheja učinio za mene. On me je unajmio, te sam postao njegov sveštenik.“

⁵ Oni mu rekoše: „Pitaj Boga da znamo hoće li put na koji smo pošli biti uspešan?“

⁶ On im reče: „Idite u miru. Gospod bdi nad putem na koji ste pošli.“

⁷ Tih pet ljudi odu i dođu u Lais. Videli su da narod u njemu živi spokojno, po običaju Sidonaca – mirno i spokojno. Osvajači im nisu upadali u zemlju, a nije bilo ni vladara. Osim toga, bili su daleko od Sidonaca, i ni sa kim nisu imali dodira.

⁸ Kad su se vratili svojoj braći u Saraju i Estaol, njihova braća su ih pitala: „Kakve vesti donosite?“

⁹ Oni im odgovoriše: „Dižite se! Krenimo gore na njih, jer videli smo da je zemlja veoma dobra! Šta još čekate? Ne oklevajte da odete i zauzmete tu zemlju.

¹⁰ Kad dođete tamo, naći ćete bezbrižan narod, a i zemlja je prostrana. Gospod je predao zemlju u vaše ruke. To mesto ne oskudeva ni u čemu što zemlja daje.“

¹¹ Tada je šest stotina naoružanih ljudi iz Danovog plemena krenulo iz Saraje i Estaola.

¹² Otišli su gore i utaborili se kod Kirijat-Jarima u Judi. Zato se to mesto sve do danas zove „Danov tabor“. Ono se nalazi zapadno od Kirijat-Jarima.

¹³ Odatle su otišli u Jefremovu goru i došli do Mihejine kuće.

¹⁴ Ona petorica što su išla da uhode zemlju Lais rekoše svojoj braći: „Znate li da u ovim kućama postoje efod i kućni idoli, te idol rezani i liveni? Sad znate šta da radite.“

¹⁵ Onda su svratili tamo i ušli u kuću mladoga Levita, kod Mihejine kuće, i upitali ga za zdravlje.

¹⁶ Šest stotina ljudi iz Danovog plemena, naoružanih za rat, ostalo je da stoji na ulazu kapije.

¹⁷ A ona petorica što su išli gore da uhode zemlju odu unutra i uzmu rezani kip, efod, kućne idole, i livenog idola. Sveštenik je stajao na ulazu kapije uz onih šest stotina ljudi naoružanih za rat.

¹⁸ Kad su ušli u Mihejinu kuću i uzeli rezani kip, efod, kućne idole i livenog idola, sveštenik im reče: „Šta to radite?“

¹⁹ Oni mu odgovoriše: „Umukni! Stavi ruku na usta i pođi s nama. Bićeš nam ocem i sveštenikom. Nije li za tebe bolje da budeš sveštenik celom plemenu u Izrailju, nego da budeš sveštenik u domu jednog čoveka?“

²⁰ Sveštenik se tome obradovao; uzeo je efod, kućne idole i rezani kip, pa se pridružio narodu.

²¹ Onda su se okrenuli i nastavili put. Napred su pustili decu, sitnu stoku, i imovinu.

²² Oni su se već bili udaljili od Mihejine kuće, kad su žitelji kuća koje su bile oko Mihejine kuće digli viku i dali se u poteru za Danovcima.

²³ Pošto su vikali za njima, Danovci su se okrenuli i rekli Miheji: „Šta je s tobom? Zašto si digao narod?“

²⁴ Miheja odgovori: „Uzeli ste bogove koje sam napravio i sveštenika, i otišli. Šta meni ostaje? I još me pitate: 'Šta je s tobom?'“

²⁵ Danovci mu rekoše: „Glasa više da nisi pustio za nama! Inače bi neki besni ljudi mogli da se obore na tebe, pa bi navukao propast i na sebe i na svoju porodicu.“

²⁶ Danovci, zatim, odu svojim putem, a Miheja, videvši da su jači od njega, okrene se i vrati svojoj kući.

²⁷ Danovci su uzeli ono što je Miheja napravio, i sveštenika koji je bio kod njega, pa su navalili na Lais, na mirne i bezbrižne ljude. Pobili su ih oštricom mača, a grad su spalili.

²⁸ Nije bilo nikoga da ih izbavi, jer je grad bio daleko od Sidona, i ni sa kim nisu imali dodira. Grad je ležao u dolini, koja je bila kod Vet-Reova.

Danovci su iznova sagradili grad i naselili se u njemu.

²⁹ Nazvali su ga Dan, po imenu svoga praoca Dana, koji se rodio Izrailju. Grad se pre toga zvao „Lais“.

³⁰ Danovci su postavili sebi idola, a Jonatan, sin Girsama, Mojsijevog sina, i njegovi sinovi, bili su sveštenici Danovom plemenu, sve do vremena izgnanstva zemlje.

³¹ Postavili su sebi Mihejinog idola, koji je ovaj napravio, tako da je stajao tamo za sve vreme dok je Dom Božiji bio u Silomu.

19

Zločin stanovnika Gavaje u Venijaminovom plemenu

¹ U ono vreme, kada nije bilo cara u Izrailju, živeo je na kraju Jefremove gore neki čovek, Levit. On je sebi uzeo inoću iz Vitlejema Judinog.

² Ali inoća se naljutila na njega, pa je pobegla od njega u dom svoga oca u Vitlejem Judin. Tamo je bila četiri meseca.

³ Njen muž ode za njom da je ubedi da se vrati. Sa sobom je vodio slugu i par magaraca. Ona ga je dovela u kuću njenog oca. Kad ga je njen otac video, radosno ga je primio.

⁴ Njegov tast, devojčin otac, je navalio na njega da ostane, pa je ostao s njim tri dana. Tamo su jeli, pili i noćili.

⁵ Četvrtog dana su poranili; on se spremio da ide, ali je devojčin otac rekao svome zetu: „Okrepi se zalogačem hleba, pa onda idite.“

⁶ Njih dvojica su seli, pa su jeli i pili zajedno. Onda je devojčin otac rekao tom čoveku: „Hajde, ostani još noćas i proveseli se.“

⁷ Čovek je ustao da krene, ali je njegov tast navalio na njega, te je opet prespavao tamo.

⁸ Kad je petoga dana poranio da ide, devojčin otac mu reče: „Okrepi se i sačekaj dok odmakne dan.“ Tako su obojica jeli.

⁹ Čovek je, zatim, ustao da pođe sa svojom inoćom i momkom. Njegov tast, devojčin otac, mu reče: „Evo, dan naginje k večeri; prenoćite ovde, jer dan je na izmaku. Prenoci ovde i proveseli se, a sutra poranite i pođite na put svojoj kući.“

¹⁰ Ali čovek nije hteo da prenoći, nego je ustao i otišao. Došao je na domak Jevusa, to jest, Jerusalima, vodeći sa sobom par osedlanih magaraca, svoju inoću i slugu.

¹¹ Dan je skoro sasvim bio na izmaku kad su bili kod Jevusa. Tada sluga reče svome gospodaru: „Hajde da svratimo u ovaj jevusejski grad i prenoćimo u njemu.“

¹² Njegov gospodar mu reče: „Nećemo da svraćamo u grad stranaca koji nisu Izrailjci, nego ćemo ići u Gavaju.“

¹³ Levit još reče svome sluzi: „Hajde da stignemo do kojeg od onih mesta i prenoćimo u Gavaji ili u Rami.“

¹⁴ Tako su nastavili da putuju. Sunce je već bilo zašlo kad su bili blizu Gavaje, koja pripada Venijaminovom *plemenu*.

¹⁵ Skrenuli su tamo da prenoće u Gavaji. Levit je ušao u grad i seo na gradski trg, ali nije bilo nikoga da ih primi u kuću da prenoće.

¹⁶ A neki starac se uveče vraćao s njive nakon posla. On je bio iz Jefremove gore, ali je živio kao došljak u Gavaji. Stanovnici mesta su bili Venijaminovci.

¹⁷ Podigavši pogled ugledao je putnika na gradskom trgu. „Kuda ideš? – upita starac. I odakle dolaziš?“

¹⁸ Levit mu odgovori: „Idemo od Vitlejema Judinog na kraj Jefremove gore. Ja sam odande. Putovao sam u Vitlejem Judin i idem u Dom Gospodnji, ali nema nikoga da me primi u svoj dom.“

¹⁹ Mi imamo slamu i seno za naše magarce, a hleba i vina za mene, za tvoju sluškinju i za momka s tvojim slugama. Ni u čemu ne oskudevamo.“

²⁰ Starac mu odgovori: „Mir s tobom! Ja ću se postarati za sve što ti treba. Samo nemoj provesti noć na trgu.“

²¹ Tada ga je doveo svojoj kući i dao krmu magarcima. Zatim su oprali noge, pa su jeli i pili.

²² Dok su se oni gostili, neki ljudi iz grada, ništarije, opkole kuću i počnu da lupaju na vrata. Rekli su starcu, gospodaru kuće: „Izvedi čoveka koji je došao u tvoju kuću da spavamo s njim.“

²³ Gospodar kuće izađe pred njih i reče im: „Ne, braćo! Ne činite takva zla! Taj čovek je ušao u moju kuću, zato ne činite takvu sramotu!“

²⁴ Evo, izvešću vam svoju ćerku, devicu, i njegovu inoću; nad njima izvršite nasilje. Činite s njima što god hoćete, ali ne činite ovom čoveku takvu sramotu!“

²⁵ Međutim, ljudi nisu hteli da ga poslušaju. Tada je *Levit* zgrabio inoću i izveo im je napolje. Oni su je silovali i zlostavljali celu noć do jutra. Pustili su je u osvit zore.

²⁶ Žena je došla pred svitanje i pala na ulaz kuće onog čoveka gde je bio njen gospodar. Tamo je ostala dok se nije razdanilo.

²⁷ Njen Gospodar je ustao ujutro, otvorio vrata kuće i izašao da nastavi svojim putem. Tu je ugledao ženu kako leži na ulazu kuće, s rukama na pragu.

²⁸ On joj reče: „Ustani da idemo!“ Ali ona nije odgovorila. Čovek ju je stavio na magarca, spremio se i zaputio kući.

²⁹ Kad je došao kući, uzeo je nož, pa je uzeo svoju inoću i rasekao je, ud po ud, na dvanaest delova, i razaslao ih u sve krajeve Izrailja.

³⁰ Ko god je to video, rekao je: „Tako se nešto nije dogodilo ni videlo od dana kad su Izrailjci izašli iz Egipta, do danas. Razmislite o tome, posavetujte se, pa se izjasnite.“

20

Rat Izrailjaca protiv Venijaminovaca

¹ Tada su izašli svi Izrailjci, od Dana do Vir-Saveje i zemlje Galad. Zajednica se sabrala kao jedan čovek kod Gospoda u Mispi.

² Na zbor Božijeg naroda došli su glavari celog naroda, svih Izrailjevih plemena, i četiri stotine hiljada ljudi naoružanih mačem.

³ A Venijaminovci su čuli da su Izrailjci otišli gore u Mispu. Izrailjci zapitaše: „Recite nam kako se dogodio zločin?“

⁴ Levit, muž žene koja je bila ubijena, odgovori: „Ja sam sa inočom došao u Gavaju Venijaminovu da prenoćim.“

⁵ Međutim, napali su me meštani Gavaje i noću opkolili kuću u kojoj sam bio; hteli su da me ubiju. Moju inoću su silovali, tako da je umrla.

⁶ Ja sam, onda, uzeo inoću, rasekao je i poslao je u sve delove Izrailjevog nasledstva, jer su počinili izopačenost i sramotu u Izrailju.

⁷ Evo, svi ste vi Izrailjci; razmotrite stvar i ovde donesite odluku.“

⁸ Sav narod ustade kao jedan čovek, govoreći: „Niko od nas neće ići svome domu, niko se od nas neće vraćati svojoj kući.

⁹ A sad, ovo je što ćemo uraditi Gavaji: poći ćemo na nju kako žreb pokaže.

¹⁰ Izabraćemo deset ljudi od stotinu iz svih izrailjskih plemena, stotinu od hiljadu, i hiljadu od deset hiljada, da nose namirnice za vojsku. Kad vojska uđe u Gavaju Venijaminovu, kazniće je za sramotu koju je počinila u Izrailju.“

¹¹ Svi su se Izrailjevi ljudi sabrali protiv tog grada, združeni kao jedan čovek.

¹² Izrailjska plemena poslaše ljude po svom Venijaminovom plemenu i upitaše: „Kakav se to zločin dogodio među vama?

¹³ Predajte sad te ništarije iz Gavaje da ih pogubimo i iskorenimo zlo iz Izrailja.“ Ali Venijaminovci nisu hteli da poslušaju glas svoje braće Izrailjaca.

¹⁴ Tada su se Venijaminovci iz svojih gradova sabrali u Gavaji da ratuju protiv Izrailjaca.

¹⁵ Venijaminovaca iz gradova, koji su tog dana bili sabrani, bilo je dvadeset šest hiljada ljudi naoružanih mačem, ne računajući sedam stotina izabраниh ljudi, žitelje Gavaje, koji su bili sabrani.

¹⁶ Od sveg tog naroda, ovih sedam stotina izabраниh ljudi bili su levaci; svaki je od njih gađao kamenom iz pračke u dlaku, ne promašujući.

¹⁷ Izrailjaca, bez Venijaminovaca, koji su bili sabrani, bilo je četiri stotine hiljada ljudi naoružanih mačem, sve samih ratnika.

¹⁸ Oni su ustali i otišli gore u Vetilj da pitaju Boga. Izrailjci su pitali: „Ko će od nas prvi krenuti da ratuje sa Venijaminovcima?“

Gospod odgovori: „Juda *neka pođe* prvi.“

¹⁹ Izrailjci ustanu ujutro i utabore se nasuprot Gavaje.

²⁰ Izrailjski ljudi su izašli da ratuju protiv Venijamina; svrstali su se u bojni red da stupe u boj protiv Gavaje.

²¹ Ali Venijaminovci izađu iz Gavaje i potuku Izrailjce. Tog dana je palo dvadeset dve hiljade ljudi.

²² Vojska Izrailjaca je prikupila snagu, te se ponovo svrstala u bojni red na istom mestu gde se svrstala prvoga dana.

²³ Naime, Izrailjci su otišli gore i plakali pred Gospodom sve do večeri. Pitali su Gospoda: „Hoću li opet stupiti u boj s mojim bratom Venijaminom?“

Gospod odgovori: „Krenite na njega!“

²⁴ Drugoga dana Izrailjci krenu na Venijaminovce.

²⁵ Ali Venijaminovci iz Gavaje izađu im na megdan drugoga dana i potuku Izrailjce. Palo je još osamnaest hiljada ljudi, od kojih je svaki bio naoružan mačem.

²⁶ Tada su svi Izrailjci, sav narod, otišli gore u Vetilj, te su plakali i sedeli pred Gospodom. Tog dana su postili sve do večeri i prinosili žrtve svespalnice i žrtve mira pred Gospodom.

²⁷ Izrailjski narod je pitao Gospoda. (Tamo je u te dane bio Kovčeg saveza Božijeg,

²⁸ a Fines, sin Eleazarov, sin Aronov, služio je pred njim u ta vremena.) Izrailjci su pitali *Gospoda*: „Hoćemo li ponovo izaći u boj protiv naše braće Venijaminovaca, ili da se okanemo toga?“

Gospod odgovori: „Krenite, jer ću vam ga sutra predati u ruke.“

²⁹ Tada je Izrailj postavio zasedu Gavaji unaokolo.

³⁰ Trećega dana Izrailj krene na Venijaminovce; svrstali su se u bojni red protiv Gavaje, kao i pre.

³¹ Venijaminovci su izašli na megdan vojsci, i počeli da ubijaju narod, kao i pre, ali su bili odvučeni od grada na puteve, od kojih jedan vodi gore u Vetilj, a drugi u Gavaju. Ubili su oko trideset Izrailjaca na polju.

³² Venijaminovci su govorili: „Padaju pred nama kao prvi put!“ A Izrailjci su se bili dogovorili: „Bežimo da ih odmamimo od grada na puteve!“

³³ Tada su svi Izrailjci krenuli sa svog mesta i svrstali se u bojni red kod Val-Tamara, dok je izrailjska zaseda jurnula iz svoga skrovišta kod poljana Gavaje.

³⁴ Pred Gavaju je došlo deset hiljada izabраниh ljudi iz celog Izrailja. Nastala je ljuta bitka, ali Venijaminovci nisu znali da im se bliži propast.

³⁵ Gospod je porazio Venijamina pred Izrailjem. Tog je dana Izrailj pobio dvadeset pet hiljada stotinu ljudi, koji su svi bili naoružani mačem.

³⁶ Tada su Venijaminovci shvatili da su poraženi.

A oni Izrailjci što su uzmakli sa svojih položaja pred Venijaminovcima, uzdali su se u zasedu koju su postavili Gavaji.

³⁷ Zaseda je hitro navalila na Gavaju, i ušavši u nju, posekla celi grad oštricom mača.

³⁸ A Izrailjci su se bili dogovorili sa onima iz zasede: kad ovi uđu u grad, neka podignu veliki oblak dima iz grada kao znak.

³⁹ Tada će se Izrailjci vratiti u boj.

Kad su, dakle, Venijaminovci počeli da ubijaju, palo je tridesetak Izrailjaca. Tada su govorili: „Nema sumnje, ginu pred nama kao u predašnjem boju!“

⁴⁰ Kad je znak, stub dima, počeo da se diže iz grada, Venijaminovci su se obazreli i ugledali kako se plamen iz celog grada diže do neba.

⁴¹ Tada su se Izrailjci okrenuli, a Venijaminovci su se prestravili, jer su shvatili da ih je zadesilo zlo.

⁴² Venijaminovci se dadoše u beg pred Izrailjcima putem što vodi u pustinju, ali se iz bitke nisu mogli izvući, jer su ih ubijali i oni što su izašli iz gradova.

⁴³ Oni su opkolili Venijaminovce i, goneći ih bez predaha, dokrajčili ih pred Gavajom na istoku.

⁴⁴ Palo je osamnaest hiljada Venijaminovaca, sve samih ratnika.

⁴⁵ Venijaminovci su se okrenuli i pobjegli prema pustinji, ka steni Rimonu, ali su Izrailjci posekli još pet hiljada ljudi po putevima. Pratili su ih u stopu dok im nisu potukli još dve hiljade ljudi.

⁴⁶ Tog je dana palo ukupno dvadeset pet hiljada Venijaminovaca naoružanih mačem, sve samih ratnika.

⁴⁷ Onih koji su se okrenuli i pobjegli ka steni Rimonu, bilo je šest stotina. Ovi su ostali četiri meseca kod Stene Rimona.

⁴⁸ Izrailjci su se zatim vratili natrag k Venijaminovcima i pobili mačem muškarce iz gradova, stoku i što se god našlo. A sve gradove na koje su naišli spalili su ognjem.

21

Žene za Venijaminovce

¹ A Izrailjci su se bili zakleli kod Mispe: „Niko od nas neće dati svoju ćerku Venijaminovcu za ženu.“

² Narod je došao u Vetilj. Tamo su sedeli pred Bogom do večeri, naričući i gorko plačući.

³ Govorili su: „Gospode, Bože Izrailjev! Zbog čega se dogodilo ovo u Izrailju, da jednog plemena danas više nema u Izrailju?“

⁴ Sledećeg jutra je narod poranio i sagradio žrtvenik, pa je prineo žrtve svespalnice i žrtve mira.

⁵ Izrailjci upitaše: „Ima li koga od svih Izrailjevih plemena da nije došao gore na zbor pred Gospoda?“ Naime, tvrdo su se zakleli da će svakako biti pogubljen onaj ko ne dođe Gospodu gore u Mispu.

⁶ Tada su se Izrailjci sažalili nad svojim bratom Venijaminom i rekli: „Danas je odsečeno jedno pleme od Izrailja.

⁷ Šta da učinimo da preživeli dobiju žene, kad smo se zakleli Gospodom da im nećemo dati svoje ćerke za žene?“

⁸ Upitali su: „Ima li koga od Izrailjevih plemena da nije došao pred Gospoda, gore u Mispu?“ Ispostavilo se da niko iz Javis-Galada nije došao u tabor, na zbor.

⁹ Jer kad se narod prebrojio, tamo nije bilo nikog od stanovnika Javis-Galada.

¹⁰ Zatim su poslali tamo četu od dvanaest hiljada ratnika i zapovedili im: „Idite i pobijte ostrim mačem stanovnike Javis-Galada, i žene i decu.“

¹¹ Ovako ćete učiniti: „Ubijte svakog muškarca i svaku ženu koja je delila postelju sa muškarcem.“

¹² Među stanovništvom Javis-Galada našli su četiri stotine devica koje nisu delile postelju s muškarcem, pa su ih doveli u Silom, koji je u Hananu.

¹³ Onda je cela zajednica poslala poruku Venijaminovcima, koji su bili kod stene Rimona, i objavila im mir.

¹⁴ Tada su se Venijaminovci vratili, i dali im žene iz Javis-Galada, koje su bile pošteđene. Međutim, nije ih bilo dovoljno za sve.

¹⁵ Narod se sažalio nad Venijaminom, zato što je Gospod okrnjio jedno od izrailjskih plemena.

¹⁶ Tada su starešine zbora rekle: „Šta da učinimo da preživeli dobiju žene, pošto su žene iz Venijamina istrebljene?“

¹⁷ Rekoše još: „Venijaminovo nasledstvo mora pripasti preživelim, da se ne bi zatrla jedno pleme iz Izrailja.

¹⁸ Mi im ne možemo dati svoje ćerke za žene, jer su se Izrailjci zakleli: 'Nek je proklet onaj ko da ženu Venijaminovcu!'

¹⁹ Evo – rekoše – u Silomu se svake godine održava praznik Gospodu. Grad se nalazi severno od Vetilja, istočno od puta koji od Vetilja vodi gore u Sihem, i južno od Levone.“

²⁰ Zatim su dali uputstvo Venijaminovcima: „Idite, sakrijte se u vinograde

²¹ i gledajte. Kad silomske devojke izađu da igraju u kolu, vi izađite iz vinograda, pa neka svaki od vas otme sebi ženu između silomskih devojaka. Onda se vratite u zemlju Venijaminovu.

²² A kad njihovi očevi ili braća dođu k nama da se žale, mi ćemo im reći: 'Oprostite im nas radi, jer u ovom ratu nismo mogli da zarobimo ženu za svakoga od njih. Vi niste hteli da im ih date, jer biste tada vi bili krivi.“

²³ Venijaminovci su učinili tako; uzeli su sebi za žene one devojke što su oteli dok su igrale, prema broju svojih muškaraca. Potom su otišli i vratili se na svoje nasledstvo. Pošto su obnovili gradove, nastanili su se u njima.

²⁴ Tada su se Izrailjci razišli odande, svaki u svoje pleme i u svoj rod, i svaki se odande vratio na svoje nasledstvo.

²⁵ U ono vreme nije bilo cara u Izrailju i svako je činio što mu se činilo pravo.

Knjiga o Ruti

Ruta i Nojemina

¹ U ono vreme kada su vladale sudije, nastala je glad u zemlji. Tada je jedan čovek iz Vitlejema u Judi otišao da živi kao došljak u moavskoj zemlji sa svojom ženom i svoja dva sina.

² Čovek se zvao Elimeleh a žena mu se zvala Nojemina. Njegova dva sina zvala su se Malon i Heleon. Oni su bili Efraćani iz Vitlejema Judinog. Došli su u moavsku zemlju i tamo se naselili.

³ A onda je Elimeleh umro, i Nojemina je ostala sama sa svoja dva sina.

⁴ Oni su se oženili Moavkama: jedna se zvala Orfa, a druga Ruta. Tamo su živeli desetak godina.

⁵ Međutim, umrli su i Malon i Heleon, te je žena ostala i bez svoja dva sina i bez svoga muža.

⁶ Tada se Nojemina spremila da se sa svojim snahama vrati iz moavske zemlje. Čula je, naime, u moavskoj zemlji, da je Gospod milostivo pogledao na svoj narod i dao mu hrane.

⁷ Izašla je iz mesta gde je živela, pa je sa svoje dve snahe krenula na put da se vrati u Judinu zemlju.

⁸ Tada je Nojemina rekla svojim dvema snahama: „Vratite se svaka domu svoje majke. Neka vam Gospod iskaže milost, kao što ste vi učinile pokojnicima i meni.

⁹ Neka Gospod da svakoj od vas da nađe počinka u domu svoga muža.“

Onda ih je poljubila. One na to briznuše u glasan plač

¹⁰ i rekoše joj: „Ne, vratićemo se s tobom k tvome narodu.“

¹¹ Nojemina reče: „Vratite se, ćerke moje. Zašto biste išle sa mnom? Imam li još sinova u utrobi da vam budu muževi?

¹² Stoga se vratite, ćerke moje, idite. Ja sam suviše stara za udaju. Čak i da kažem sebi: 'Ima još nade za mene', pa se još ove noći udam i rodim sinove,

¹³ zar biste čekali dok odrastu? Zar biste zbog njih ostale neudate? Ne, ćerke moje, moja je muka veća nego vaša, jer se ruka Gospodnja podigla na mene.“

¹⁴ One opet briznuše u glasan plač. Orfa se, zatim, poljupcem oprostila od svoje svekrve, a Ruta je ostala s njom.

¹⁵ Nojemina reče: „Evo, tvoja se jetrva vratila svome narodu i svojim bogovima. Vrati se i ti za svojom jetrvom.“

¹⁶ Ruta odgovori: „Ne teraj me da te ostavim i da odem od tebe, jer kuda ti kreneš, krenuću i ja, i gde se ti nastaniš, nastaniću se i ja. Tvoj je narod moj narod, i tvoj Bog je moj Bog.

¹⁷ Gde ti umreš, umreću i ja i tamo ću biti sahranjena. Neka mi Gospod učini tako, i još više, ako me čak i smrt rastavi od tebe.“

¹⁸ Kad je Nojemina videla da je čvrsto rešila da ide s njom, prestala je da je odgovara.

¹⁹ Tako su njih dve nastavile put dok nisu došle u Vitlejem. Kad su stigle u Vitlejem, ceo se grad uskomešao zbog njih. Žene su govorile: „Je li to Nojemina?“

²⁰ Ona im je odgovorila: „Ne zovite me više Nojemina, nego me zovite Mara*, jer mi je Svemoćni dodelio veoma gorku sudbinu.

²¹ Otišla sam s obiljem a Gospod me je vratio bez ičega. Zašto me zovete Nojemina kad je Gospod svedočio protiv mene, i kad je Svemoćni doveo nesreću na mene?“

* **1:20** Mara znači: gorčina, jad.

²² Tako se Nojemina vratila sa svojom snahom Rutom Moavkom iz moavske zemlje. Došle su u Vitlejem na početku žetve ječma.

2

Ruta pabirči na Vozovoj njivi

¹ Nojemina je imala rođaka s muževljeve strane, veoma imućnog čoveka iz Elimelehovog roda. On se zvao Voz.

² Ruta Moavka reče Nojemini: „Htela bih da idem u polje da pabirčim klasje za onim ko mi je blagonaklon.“

Nojemina joj odgovori: „Idi, ćerko moja.“

³ Ruta je otišla i pabirčila u polju za žeteocima. Ipak, sreća joj se nasmešila, jer je taj deo polja pripadao Vozu, koji je bio iz Elimelehovog roda.

⁴ Voz dođe iz Vitlejema, i reče žeteocima: „Gospod bio s vama!“

Oni mu odgovoriše: „Neka te Gospod blagoslovi!“

⁵ Voz upita momka koji je bio nad žeteocima: „Čija je ona mlada žena?“

⁶ Momak koji je bio nad žeteocima odgovori: „To je ona mlada Moavka što se vratila s Nojeminom iz moavske zemlje.“

⁷ Pitala je: „Smem li da pabirčim i kupim klasje za žeteocima?“ Na nogama je od jutros kad je došla, pa sve do sad; samo je malo predahnula u kući.“

⁸ Voz reče Rut: „Čuj me, ćerko moja. Nemoj ići na drugu njivu da pabirčiš. Nemoj odlaziti odavde, nego se drži uz moje devojkje.“

⁹ Ti gledaj na kojoj njivi žanju, pa idi za njima. A ja sam naredio momcima da te ne uznemiravaju. Kad ožedniš, idi k vedrima i pij od vode koju momci izvlače.“

¹⁰ Ruta na to pade ničice, pokloni se licem do zemlje, i reče mu: „Zašto sam stekla tvoju naklonost, te obraćaš pažnju na mene kad sam strankinja?“

¹¹ Voz joj odgovori: „Rekli su mi sve što si učinila za svoju svekrvu posle smrti tvoga muža; kako si ostavila svoga oca i svoju majku, i svoju rodnu zemlju, i otišla k narodu koji nisi ranije poznavala.“

¹² Neka te Gospod nagradi za tvoje dobro delo. Gospod, Bog Izrailjev, neka ti obilato uzvрати, kad si došla da se skloniš pod njegova krila.“

¹³ Ona odgovori: „O, samo da i dalje uživam tvoju naklonost, moj gospodar! Jer, ti si me utešio, i ljubazno govorio svojoj sluškinji, iako nisam tvoja sluškinja.“

¹⁴ Kad je bilo vreme obedu, Voz joj reče: „Hodi ovamo, pojedi hleba i umoči zalogaj u sirće.“

Ona je sela pored žeteoca, a on joj je dao prženog zrna. Jela je i nasitila se, i još joj je ostalo.

¹⁵ Kad je ustala da pabirči dalje, Voz zapovedi svojim momcima: „Neka pabirči i između klasja, i nemojte joj prigovarati.“

¹⁶ Nego, vi još navlaš ispuštajte po neki klas iz naramaka. Ostavite joj da kupi, i ne prekorevajte je.“

¹⁷ Ruta je pabirčila na njivi do večeri, a onda je ovršila što je napabirčila. Bilo je oko efe* ječma. Zatim je ponela i došla u grad.

¹⁸ Kad je njena svekrva videla koliko je napabirčila, i kad je Ruta izvadila i dala joj što joj je ostalo od ručka,

¹⁹ upitala ju je: „Gde si pabirčila danas? Gde si radila? Neka je blagosloven onaj koji se obazreo na tebe.“

Tada je Ruta ispričala svojoj svekrvi kod koga je radila. Rekla je: „Čovek kod koga sam danas radila zove se Voz.“

* 2:17 1 efa teži oko 16 kg.

²⁰ Nojemina reče na to svojoj snahi: „Neka ga Gospod blagoslovi, kad nije uskratio milosti ni živima ni mrtvima.“ Nojemina dodade: „Taj čovek nam je rođak i jedan od naših staratelja.“

²¹ Ruta Moavka reče: „On mi je još rekao: 'Drži se uz moje sluge dok ne požanju sve što mi pripada.'“

²² Nojemina reče svojoj snahi Ruti: „Ćerko moja, drži se ti njegovih devojaka, da ne bi zapala u nepriliku na drugoj njivi.“

²³ Tako se Ruta držala Vozovih devojaka i pabirčila dok se nije završila žetva ječma i pšenice. Ona je živela kod svoje svekrve.

3

Ruta i Voz na gumnu

¹ Nojemina reče svojoj snahi Ruti: „Kako bi bilo, ćerko moja, da ti potražim dom, gde će ti biti dobro?“

² Tu je naš rođak, Voz, s čijim devojkama si radila. Evo, on će ove noći vejati ječam na gumnu.

³ Ti se umij, namiriši se, obuci svečanu haljinu, pa idi k njemu na gumno. Međutim, ne daj da te primeti, dok ne završi da jede i pije.

⁴ Kad on ode na počinak, gledaj gde je legao, pa i ti lezi tamo. Onda podigni pokrivač s njegovih nogu i lezi tamo, a on će ti reći šta da radiš.“

⁵ Ruta joj odgovori: „Uradiću sve što kažeš.“

⁶ Tako je otišla na gumno i učinila kako joj je svekrva naredila.

⁷ Voz je jeo i pio, pa je vesela srca otišao da legne pored stoga. Tada se ona prikrala, podigla pokrivač s njegovih nogu i legla.

⁸ Oko ponoći čovek se trže; okrenuvši se ugledao je ženu kod svojih nogu.

⁹ On upita: „Ko si ti?“

„To sam ja, Ruta, tvoja sluškinja – odgovori ona. Raširi svoje krilo nada mnom, jer si mi rođak-staratelj.“

¹⁰ Tada on reče: „Neka te Gospod blagoslovi, ćerko moja! Ovo tvoje dobro delo bolje je nego ono prvo, jer nisi tražila mladiće, bili oni siromašni ili bogati.“

¹¹ A sad, ćerko moja, nemoj se bojati. Učiniću za tebe sve što tražiš, jer svi moji sugrađani znaju da si čestita žena.

¹² Jeste, ja sam zaista tvoj staratelj, ali postoji još jedan rođak-staratelj, koji je bliži srodnik od mene.

¹³ Prenoci ovde, a ujutro, ako on želi da bude staratelj, dobro, neka bude staratelj. Ali ako ne želi da ti bude staratelj, ja ću ti biti staratelj, tako mi živog Gospoda! Spavaj do jutra.“

¹⁴ Tako je ona spavala do jutra kod njegovih nogu. Ustala je rano dok još čovek čoveka nije mogao prepoznati, jer je Voz rekao: „Da se ne sazna da je žena dolazila na gumno.“

¹⁵ Onda joj je rekao: „Dodaj mi ogrtač koji je na tebi, i dobro ga drži.“ Ona je držala ogrtač, a on joj je odmerio šest merica ječma. Zatim joj je naprtio, pa je otišla u grad.

¹⁶ Kad je stigla, njena svekrva joj reče: „Kako je prošlo, ćerko moja?“ Tada joj je Ruta ispričala sve što je čovek učinio za nju.

¹⁷ Zatim je dodala: „Dao mi je još i ovih šest merica ječma, i rekao mi: 'Ne vraćaj se praznih ruku svojoj svekrvi.'“

¹⁸ Nojemina reče: „Ostani ovde, ćerko moja, dok ne vidiš šta će od toga ispasti. Voz se neće smiriti dok još danas ne privede stvar kraju.“

4

Voz se ženi Rutom

¹ Voz je otišao do gradske kapije i seo tamo. Uto naiđe onaj rođak-staratelj o kome je Voz govorio. Voz ga pozva: „Prijetelju, hodi ovamo i sedi.“ On dođe i sede.

² Zatim je doveo deset gradskih starešina i rekao: „Sedite ovde.“ Oni sedošu.

³ Voz reče onom rođak-staratelju: „Nojemina, koja se vratila iz moavske zemlje, prodaje deo zemlje što je pripadala našem bratu Elimelehu.

⁴ Zato sam smatrao za shodno da te obavestim o ovome. A ti, ako hoćeš da budeš staratelj, otkupi zemlju u prisustvu ovih koji sede ovde i u prisustvu starešina moga naroda. Ako nećeš da je otkupiš, kaži mi da znam. Naime, niko drugi je ne može otkupiti osim tebe. Ja dolazim tek iza tebe.“

On odgovori: „Otkupiću je.“

⁵ Voz reče: „Onoga dana kad kupiš zemlju od Nojemine, od nje dobijaš i Rutu Moavku, ženu pokojnika, da bi se pokojniku sačuvalo ime na njegovom nasledstvu.“

⁶ Ali staratelj reče: „E, onda ne mogu da je otkupim za sebe, da ne bih rasuo svoje nasledstvo. Ti preuzmi moje pravo rođackog starateljstva, jer ja ne mogu da je otkupim.“

⁷ A ovako se nekada radilo u Izrailju prilikom otkupa ili razmene: radi overe svakog ugovora, čovek bi izuo sandalu i dao je drugome. To je bila potvrda u Izrailju.

⁸ Tako je i rođak-staratelj rekao: „Kupi je za sebe“, i izuo sandalu.

⁹ Zatim je Voz rekao starešinama i narodu: „Danas ste svedoci da sam kupio od Nojemine sve što je pripadalo Elimelehu, i sve što je pripadalo Heleonu i Malonu.

¹⁰ Takođe uzimam sebi za ženu Rutu Moavku, Malonovu ženu, da se pokojniku sačuva ime na njegovom nasledstvu. Tako se pokojnikovo ime neće ugasiti među njegovom braćom i u njegovom mestu. Vi ste danas svedoci!“

¹¹ Tada sav narod na vratima i starešine rekoše: „Svedoci smo! Neka da Gospod da ova žena, koja ulazi u tvoj dom, bude kao Rahilja i Lija, koje su obe podigle kuću Izrailjevu. Obogati se u Efrati a proslavi se u Vitlejemu.

¹² Neka dom tvoj, preko potomstva koje će ti Gospod dati od ove mlade žene, bude kao dom Faresa, koga je Tamara rodila Judi.“

Potomstvo Voza i Rute

¹³ Tako se Voz oženio Rutom i ona mu je postala žena. On je spavao s njom; Gospod joj je dao da zatrudni, pa je rodila sina.

¹⁴ A žene rekoše Nojemini: „Neka je blagosloven Gospod koji ti nije danas uskratio rođak-staratelja. Neka mu ime postane slavno u Izrailju!

¹⁵ On će biti okrepljenje tvojoj duši i potpora tvojoj starosti; jer rodila ga je tvoja snaha koja te voli i koja ti je bolja od sedam sinova.“

¹⁶ Tada je Nojemina uzela dečaka i metnula ga na krilo. Ona se starala o njemu.

¹⁷ Susede su mu dale ime, jer su rekle: „Nojemini se rodio sin!“ Tako su ga prozvale Ovid. On je bio otac Jeseja, oca Davidova.

Davidovi preci

¹⁸ Ovo je rodoslov Faresov:

Fares je imao Esrona,

¹⁹ Esron Rama,

Ram Aminadava,

²⁰ Aminadav Nasona,

Nason Salmona,

²¹ Salmon Voza,

a Voz Ovida.

²² Ovid je imao Jeseja,

a Jesej Davida.

Prva knjiga Samuilova

Rođenje Samuilovo

¹ Bio jedan čovek iz Ramatajima sofimskog, iz Jefremove gore. On se zvao Elkana, a bio je sin Jeroama, sina Elijuja, sina Tohua, sina Sufova, Jefremovac

² Imao je dve žene. Jedna se zvala Ana, a druga Fenina. Fenina je imala dece, a Ana nije imala dece.

³ Taj čovek je svake godine odlazio iz svog grada u Silom da se tamo pokloni, i prinese žrtvu Gospodu nad vojskama. Dva Ilijeva sina, Ofnije i Fines, bili su tamo sveštenici Gospodnji.

⁴ Na dan kada je Elkana prinosio žrtvu, svojoj ženi, Fenini, i svim njenim sinovima i ćerkama dao je po jedan žrtveni deo.

⁵ Međutim, Ani je dao dva žrtvena dela, zato što ju je voleo, iako joj je Gospod zatvorio matericu.

⁶ A njena suparnica joj je zagorčavala život, ponižavajući je što joj je Gospod zatvorio matericu.

⁷ To se dešavalo iz godine u godinu. Kad god bi Ana odlazila u Dom Gospodnji, Fenina bi je ponižavala. Zato je Ana plakala i nije jela.

⁸ Njen muž joj je govorio: „Ana, zašto plačeš? Zašto ne jedeš? Zašto ti je srce tužno? Nisam li ti ja važniji od deset sinova?“

⁹ Kad su završili sa jelom i pićem u Silomu, Ana je ustala. A Ilije, sveštenik, sedeo je na stolici kod dovratka Doma Gospodnjeg.

¹⁰ Ogorčene duše Ana se pomolila Gospodu gorko plačući.

¹¹ Tada se zavetovala rekavši: „Gospode nad vojskama! Ako zaista pogledaš na muku svoje sluškinje i setiš me se, i ne zaboraviš svoju sluškinju, nego daš svojoj sluškinji muško čedo, ja ću ga dati Gospodu za sve dane njegovog života, te britva neće preći preko njegove glave.“

¹² Dok se ona tako dugo molila pred Gospodom, Ilije je motrio na njena usta.

¹³ Ana se molila u sebi, samo su joj se usne micale. Glas joj se nije čuo, pa je Ilije mislio da je pijana.

¹⁴ Ilije joj reče: „Koliko ćeš još biti pijana? Okani se vina!“

¹⁵ Ana mu odgovori: „Ne, moj gospodaru. Ja sam žena ojađene duše. Nisam pila ni vina ni žestoka pića, već izlivam svoju dušu pred Gospodom.“

¹⁶ Ne smatraj svoju sluškinju nevaljalom ženom, jer sam sve do sad govorila od velike tegobe i jada.“

¹⁷ Ilije odvrati: „Idi u miru. Neka ti Bog Izrailjev da ono što si tražila od njega.“

¹⁸ A ona reče: „Samo da tvoja službenica stekne tvoju naklonost.“ Tada je žena otišla svojim putem, pa je jela, a lice joj više nije bilo tužno.

¹⁹ Ujutro su ustali i poklonili se Gospodu, pa su se vratili. Kad su došli kući u Ramu, Elkana leže sa svojom ženom Anom, i Gospod je se seti.

²⁰ Nakon izvesnog vremena Ana zatrudni i rodi sina. Dala mu je ime „Samuilo“, jer je rekla: „Izmolila sam ga od Gospoda.“

Ana posvećuje Samuila

²¹ Kad je taj čovek, Elkana, sa svim njegovim domom išao gore da prinese Gospodu godišnju žrtvu i ispuni svoj zavet,

²² Ana nije išla, jer je rekla svome mužu: „Kad odojim dečaka, odvešću ga da se pojavi pred Gospodom, pa će tamo ostati zauvek.“

²³ Elkana reče svojoj ženi: „Učini što ti se čini dobrim. Ostani dok ga ne odojiš. Samo neka Gospod ispuni svoju reč.“ Tako je žena ostala kući i dojala svog sina, dok ga nije odojila.

²⁴ Čim ga je odojila, povel ga je sa sobom uzevši trogodišnjeg junca, efu* brašna, i mešinu vina i dovela ga u Dom Gospodnji u Silomu. A dečak je još bio mali.

²⁵ Kad su zaklali junca, odveli su dečaka Iliju.

²⁶ Tada je Ana rekla: „Oprosti, gospodaru! Života mi tvoga, gospodaru, ja sam ona žena koja je stajala tu do tebe i molila se Gospodu.

²⁷ Za ovog dečaka sam se molila, i Gospod mi je dao ono što sam tražila od njega.

²⁸ Zato ga ja dajem natrag Gospodu, da pripada Gospodu dok je živ.“ Tada se pokloniše Gospodu.

2

Anin hvalospev

¹ Ana se zatim pomolila ovim rečima:

„Veseli se moje srce u Gospodu,

Podiže se rog* moj u Gospodu.

Usta moja likuju nad dušmanima mojim,
jer se radujem tvojemu spasenju.

² Niko nije svet kao što je Gospod;
nema nikog osim tebe,
i nema Stene kao što je Bog naš.

³ Ne množite reči uznosite,
nek iz vaših usta oholost ne izlazi,
jer Gospod je Bog Sveznajući,
on prosuđuje dela čovekova.

⁴ Luk se lomi junacima,
a posrnuli se opasuju snagom.

⁵ Nekad siti za hleb se unajmljuju,
a nekad gladni ne gladuju više.

Nerotkinja rađa sedmoro,
a majka mnogih sinova sahne.

⁶ Gospod usmrćuje i oživljuje,
u Svet mrtvih† spušta i odande podiže.

⁷ Gospod daje siromaštvo i bogatstvo,
ponižuje i uzvisuje.

⁸ Siromaha diže iz prašine,
iz bunjišta diže ubogoga,
da ih posadi s plemićima,
i dodeli im počasna mesta.

Jer Gospodnji su stupovi zemlje,
na njima je osnovao vaseljenu.

⁹ On čuva stope svojih vernih,

* 1:24 Oko 16 kg. * 2:1 Rog je u Svetom pismu simbol snage, sile i vlasti. † 2:6 U izvornom tekstu Šeol, ili podzemlje, gde prebivaju duše umrlih.

a opaki će propasti u tami,
jer snagom čovek neće nadvladati.
¹⁰ Propašće oni što se protive Gospodu,
Gospod će na njih zagrmeti s nebesa.
On će suditi krajevima zemlje,
svome caru on će dati snagu,
uzvisiće rog pomazaniku svome.“

Gresi Ilijevih sinova

¹¹ Elkana se vratio svojoj kući u Ramu, a dečak je služio Gospodu pod nadzorom Ilija sveštenika.

¹² A Ilijevi sinovi bili su opaki ljudi i nisu poznavali Gospoda.

¹³ Ti sveštenici su ovako običavali da postupaju s narodom: kad je neko prinosio žrtvu dolazio bi sveštenikov sluga s trorogom viljuškom u ruci, i dok se meso još kuvalo,

¹⁴ zabadao njom u kotao, lonac, tiganj, ili šerpu, i što god bi se nabolo na viljušku, sveštenik bi uzimao sebi. Ovako su postupali sa svim Izrailjcima koji su dolazili tamo, u Silom.

¹⁵ Osim toga, pre nego što se palilo salo, došao bi sveštenikov sluga i rekao čoveku koji je žrtvovao: „Daj meso da se ispeče za sveštenika, jer on od tebe neće primiti kuvano meso, nego sirovo.“

¹⁶ Ako bi mu čovek odgovorio: „Neka prvo spale salo, pa onda uzmi šta ti duša želi“, sluga bi mu rekao: „Ne, nego mi daj sad, a ako nećeš, uzeću silom!“

¹⁷ Greh mladića je bio vrlo velik pred Gospodom, jer su ljudi prezrivo postupali s prinosom Gospodnjim.

¹⁸ A Samuilo je služio pred Gospodom, tek dečak pripasan lanenim oplećkom.

¹⁹ Njegova majka bi mu načinila malu odoru i donosila mu svake godine kad bi dolazila sa svojim mužem da prinesu godišnju žrtvu.

²⁰ Tada bi Ilije blagoslovio Elkanu i rekao: „Neka ti Gospod da dece od ove žene umesto onoga koje je izmolila od Gospoda.“ Potom bi se vratili kući.

²¹ Gospod je pohodio Anu te je zatrudnela i rodila tri sina i dve ćerke. A dečak Samuilo je rastao pred Gospodom.

Ilije opominje svoje sinove

²² Ilije je bio veoma star. Tek, čuo je sve što su njegovi sinovi činili svemu Izrailju, i to da spavaju sa ženama koje služe kod ulaza Šatora od sastanka.

²³ Rekao im je: „Zašto radite takve stvari? Jer slušam o vašim opakim delima od sveg ovog naroda.“

²⁴ Nemojte, sinovi moji! Nije dobra vest koju čujem da narod Gospodnji širi.

²⁵ Ako čovek zgreši protiv čoveka, Bog će posredovati za njega, ali ako čovek zgreši protiv Gospoda, ko će posredovati za njega?“ Ali oni nisu poslušali glas svoga oca jer je Gospod rešio da ih pogubi.

²⁶ A dečak Samuilo je stasavao i sticao naklonost Gospoda i ljudi.

Božija kazna nad Ilijevim domom

²⁷ Tada dođe Božiji čovek k Iliju i reče mu: „Govori Gospod: 'Ja sam se objavio domu tvoga pretka dok su bili u Egiptu robujući faraonovom domu.“

²⁸ Izabrao sam ga između svih Izrailjevih plemena sebi za sveštenika, da prinosi žrtve na mom žrtveniku, da pali kad, i da nosi oplećak preda mnom. Domu tvoga oca dao sam i sve paljene žrtve naroda izrailjskog.

²⁹ Zašto gazite moju žrtvu i moj prinos, koje sam odredio za moje Prebivalište? Ti častiš svoje sinove više nego mene hraneći ih prvinama svakog prinosa mog naroda, Izrailja.’

³⁰ Zato Gospod, Bog Izrailjev objavljuje: 'Rekao sam tvome domu i domu tvoga oca da će stupati pred mojim licem doveka.' Ali, sada kaže Gospod: 'Daleko to bilo od mene! Jer ja poštujem one koji mene poštuju, a oni koji me preziru, biće osramoćeni.

³¹ Evo, dolaze dani kada ću odseći tvoju mišicu i mišicu doma tvoga oca, tako da neće biti starca u tvome domu.

³² Ti ćeš gledati nesreću u mom Prebivalištu, a umesto sveg obilja koje će se dati Izrailju, u tvome domu neće biti starca doveka.

³³ A koga od tvojih ne istrebim ispred svoga žrtvenika ostaviću samo zato da ti sahnju oči i da ti duša vene, a sve mnoštvo potomaka u tvome domu poumiraće u najboljim godinama.

³⁴ Ovo će ti biti znak; to će zadesiti oba tvoja sina, Ofnija i Finesa: obojica će poginuti istog dana.

³⁵ A sebi ću postaviti vernog sveštenika koji će raditi po mome srcu i po mojoj volji. Ja ću mu podići trajni dom, a on će stupati pred mojim pomazanikom doveka.

³⁶ A ko preostane u tvome domu doći će da mu se pokloni za srebrnjak i komad hleba, govoreći: primi me, molim te, u kakvu sveštenučku službu da imam zalogaj hleba."

3

Bog poziva Samuila

¹ A momčić Samuilo je služio Gospodu pod Ilijevim nadzorom. U onim danima reč Gospodnja je bila retka a viđenja nisu bila česta.

² Jednoga dana dogodilo se ovo: Ilije je ležao u svojoj sobi. Vid je počeo da mu se gasi te nije mogao da vidi.

³ Božiji svećnjak još nije bio ugašen. Samuilo je spavao u Gospodnjem Domu gde je bio Kovčeg Božiji.

⁴ Gospod pozva Samuila, a on se odazva: „Evo me!“

⁵ Otrči on k Iliju i reče: „Evo me, zvao si me.“ Ilije mu reče: „Nisam te zvao. Vрати se i spavaj.“ On se vrati i legne.

⁶ Gospod ponovo pozva: „Samuilo!“ Samuilo ustane i ode k Iliju: „Evo me, zvao si me.“ Ilije mu odgovori: „Nisam te zvao, sine, vrati se i spavaj.“

⁷ Samuilo još nije poznavao Gospoda; reč Gospodnja mu još nije bila objavljena.

⁸ Gospod pozva Samuila po treći put. On ustane i ode k Iliju. Rekao mu je: „Evo me, zvao si me.“ Tada je Ilije shvatio da to Gospod zove dečaka.

⁹ Ilije reče Samuilu. „Idi i spavaj. Ako te ponovo pozove, ti reci: 'Govori, Gospode, sluga tvoj sluša.'“ Samuilo ode i legne u svoju sobu.

¹⁰ Gospod dođe, stane tamo, i pozove kao ranije: „Samuilo, Samuilo!“ Samuilo odgovori: „Govori, jer sluga tvoj sluša.“

¹¹ Gospod reče Samuilu: „Evo, učiniću u Izrailju nešto zbog čega će svima koji čuju za to odzvanjati u ušima.

¹² U taj dan ispuniću protiv Ilija sve što sam rekao o njegovom domu, od početka do kraja.

¹³ Objavljujem mu da osuđujem njegov dom do veka za njegovu krivicu, jer je znao da su njegovi sinovi činili svetogrđe, a on ih nije obuzdao.

¹⁴ Zato se kunem domu Ilijevom da nikakva žrtva, ni prinos neće otkupiti krivicu doma Ilijevog.“

¹⁵ Samuilo je ležao do jutra, a zatim je otvorio vrata Doma Gospodnjeg. Samuilo se plašio da ispriča Iliju viđenje.

¹⁶ Tada je Ilije pozvao Samuila: „Sine moj!“

Ovaj odgovori: „Evo me.“

¹⁷ Ilije reče: „Kakvu ti je poruku saopštio? Nemoj ništa da sakrivaš od mene. Neka Bog tako učini s tobom i još više, ako od mene sakriješ jednu reč od svega što ti je On rekao.“

¹⁸ Samuilo tada ispriča sve i ništa nije sakrio od njega. Ilije na to reče: „On je Gospod; neka čini što mu je volja.“

¹⁹ Samuilo je rastao a Gospod je bio s njim, te nije dopustio da i jedna od njegovih reči ostane neispunjena.

²⁰ Sav je Izrailj, od Dana do Vir-Saveje, znao da je Samuilo postavljen za proroka Gospodnjeg.

²¹ Gospod je nastavio da se ukazuje u Silomu; Gospod se objavljivao Samuilu u Silomu kroz svoju reč.

4

Poraz Izrailjaca; Kovčeg saveza otet

¹ No, Samuilova je reč bila namenjena svemu Izrailju. Izrailjci su izašli u boj protiv Filistejaca. Utaborili su se kod Even Ezera a Filistejci kod Afeka.

² Filistejci su se svrstali u bojni red da se sukobe s Izrailjcima. Povala se bitka, ali su Izrailjci bili poraženi od Filistejaca, koji su pobili nekih četiri hiljade ljudi na bojnom polju.

³ Kad se narod vratio u tabor, izrailjske starešine rekoše: „Zašto nas je Gospod porazio danas pred Filistejcima? Hajde da iz Siloma uzmemo Kovčeg saveza Gospodnjeg! Kad on dođe među nas izbaviće nas od naših neprijatelja.“

⁴ Pošalju oni ljude u Silom i uzmu odande Kovčeg saveza Gospoda nad vojskama, koji sedi nad heruvimima. Tamo sa Kovčegom Božijeg saveza bila su oba Ilijeva sina. Ofnije i Fines.

⁵ Kad je Kovčeg Gospodnjeg saveza došao u tabor sav Izrailj povika gromkim glasom, tako da se zemlja potresla.

⁶ Filistejci su čuli poklik, pa su rekli: „Kakav je ovo gromki poklik u jevrejskom taboru?“

Na vest da je Kovčeg Gospodnji došao u tabor,

⁷ Filistejci se uplašise. Govorili su: „To je Bog došao u tabor! Teško nama! Ovako se nešto nikada nije dogodilo!

⁸ Jao nama! Ko će nas izbaviti iz ruku ovih moćnih bogova? To su oni bogovi što su udarili Egipćane svakojakim pošastima u pustinji.

⁹ Ohrabrite se! Držite se muški, Filistejci, da ne budete robovi Jevrejima, kao što su oni bili robovi vama. Držite se muški i borite se!“

¹⁰ Filistejci stupe u boj i potuku Izrailjce, te ovi pobegnu svaki u svoj šator. Poraz je bio veoma veliki. Na izrailjskoj strani palo je trideset hiljada pešaka.

¹¹ Kovčeg Božiji je bio otet, a oba Ilijeva sina, Ofnije i Fines, pogiboše.

Ilijeva smrt

¹² Tog istog dana dotrči neki Venijaminovac iz bojnog reda i dođe u Silom. Imao je iscepanu odeću a na glavi prašinu.

¹³ Kad je stigao, Ilije je sedeo na stolici kraj puta motreći, jer mu je srce strepilo zbog Kovčega Božijeg. Kad je čovek došao u grad i ispričao šta se dogodilo, ceo je grad zakuckao.

¹⁴ Ilije je čuo kuknjavu, pa je upitao: „Kakva je ovo buka?“

Čovek požuri da obavesti Ilija.

¹⁵ Iliju je bilo devedeset osam godina; oči su mu bile ukočene, pa nije mogao da vidi.

¹⁶ Čovek reče Iliju: „Dolazim s bojnog polja. Pobegao sam danas iz bojnog reda.“

Ilije upita: „Šta se dogodilo, sine moj?“

¹⁷ Glasnik odgovori: „Izrailjci su pobjegli pred Filistejcima; narod je pretrpeo veliki poraz. Oba tvoja sina, Ofnije i Fines, su poginula, a Kovčeg Božiji je otet!“

¹⁸ Kad je spomenuo Kovčeg Božiji, Ilije pade sa stolice unazad, kraj gradske kapije, slomi vrat i umre, jer je bio star i težak čovek. Bio je sudija u Izrailju četrdeset godina.

¹⁹ A njegova snaha, žena Finesova, bila je pred samim porođajem. Kad je čula vest da je otet Kovčeg Božiji i da su joj umrli svekar i muž, savi se i rodi, jer su je uhvatili trudovi.

²⁰ Dok se rastavljala s dušom, rekoše joj žene što su stajale oko nje: „Ne boj se, rodila si sina.“ Međutim, ona nije odgovorila, niti je marila.

²¹ Dečaku je dala ime „Ihavod“*, rekavši: „Otišla je slava od Izrailja“, zato što je Kovčeg Božiji bio otet, i zbog svekra i muža.

²² Zato je rekla: „Otišla je slava od Izrailja, jer je otet Kovčeg Božiji.“

5

Kovčeg saveza kod Filistejaca

¹ Filistejci uzmu Kovčeg Božiji i donesu ga iz Even Ezera u Azot.

² Uzeli su Kovčeg Božiji, doneli ga u Dagonov hram i postavili ga pored Dagona.

³ Porane Azoćani ujutro, kad ono, Dagon pao licem na zemlju pred Kovčegom Gospodnjim. Oni uzmu Dagona i vrata ga na njegovo mesto.

⁴ Ustanu oni sutradan rano ujutro, a ono, Dagon opet pao licem na zemlju pred Kovčegom Gospodnjim. Njegova glava i obe njegove ruke ležale su odsečene na pragu. Dagonu je ostao samo trup.

⁵ Zato Dagonovi sveštenici i oni koji ulaze u Dagonov hram u Azotu ne stupaju na Dagonov prag do dana današnjeg.

⁶ Ruka je Gospodnja teško pala na Azoćane. Gospod je uneo stravu među njih; udario je čirevima Azot i njegovu okolinu.

⁷ Azoćani su bili uplašeni. Govorili su: „Kovčeg Boga Izrailjeva ne sme ostati sa nama, jer je njegova ruka teško pala na nas i na našeg boga Dagona.“

⁸ Pošalju oni po filistejske knezove i okupe ih. Pitali su ih: „Šta da radimo s Kovčegom Boga Izrailjeva?“ Oni odgovoriše: „Neka se Kovčeg Boga Izrailjeva prenese u Gat.“ Tako oni prenesu Kovčeg Boga Izrailjeva.

⁹ Ali nakon što su ga preneli, ruka se Gospodnja spusti na grad i nastaje velika strahota. Gospod je udario grad, i mlado i staro, tako što su im izbili čirevi.

¹⁰ Tada su poslali Kovčeg Božiji u Akaron.

Ali čim je Kovčeg Božiji došao u Akaron, Akaronjani digoše viku: „Doneli su Kovčeg Boga Izrailjeva da pomori nas i naš narod!“

¹¹ Oni pošalju po sve knezove filistejske i okupe ih. Rekli su im: „Pošaljite Kovčeg Boga Izrailjeva da se vrati na svoje mesto, da ne pomremo mi i naš narod.“ Smrtna je strava zahvatila grad; ruka je Božija teško pala na njega.

¹² Oni koji nisu umrli, bili su udareni čirevima. Vapaj se grada digao do neba.

6

Kovčeg Gospodnji vraćen Izrailju

¹ Kovčeg Gospodnji je bio sedam meseci u zemlji Filistejaca.

² Pozovu Filistejci sveštenike i gatare i upitaju ih: „Šta da radimo sa Kovčegom Gospodnjim? Kažite nam kako da ga pošaljemo na njegovo mesto.“

³ Oni odgovoriše: „Ako ćete slati natrag Kovčeg Boga Izrailjeva, ne šaljite ga prazna. Vratite ga sa žrtvom za prestup. Tada ćete ozdraviti i saznati zašto se njegova ruka nije odvratila od vas.“

* **4:21** Ime *Ihavod* znači *gde je slava?* ili *otišla je slava*.

⁴ Oni upitaše: „S kakvom žrtvom za prestup da ga vratimo?“

Oni rekoše: „Pet zlatnih čireva i pet zlatnih miševa, prema broju filistejskih knezova, jer je ista pošast udarila vas i vaše knezove.

⁵ Napravite, dakle, likove vaših čireva i miševa koji zatiru zemlju, i dajte slavu Bogu Izrailjevu, ne bi li se njegova ruka maknula od vas, od vaših bogova i od vaše zemlje.

⁶ Zašto da otvrdnete srca kao što su Egipćani i faraon otvrdili svoja srca? Kad ih je Bog udario, nisu li ih pustili, te su otišli?

⁷ A sada načinite nova kola i uzmite dve krave dojlilice koje nisu nosile jaram. Upregnite krave u kola a njihovu telad odvedite od njih kući.

⁸ Zatim uzmite Kovčeg Gospodnji i stavite ga na kola, a predmete od zlata, koje mu vraćate kao žrtvu za prestup stavite u kovčežić pored njega. Onda ga pošaljite neka ide.

⁹ Ako vidite da ide prema svome mestu, gore u Vet-Semes, to nam je on učinio ovo veliko zlo, a ako ne pođe, znaćemo da nas to nije udarila njegova ruka, nego nam se ovo dogodilo slučajno.“

¹⁰ Urade oni tako. Dovedu dve krave dojlilice, upregnu ih u kola a njihovu telad zadrže kući.

¹¹ Kovčeg Gospodnji stave na kola zajedno s kovčežićem u kome su bili zlatni miševi i likovi njihovih čireva.

¹² Krave su krenule pravo prema Vet-Semesu. Išle su jednim putem i mukale, ne skrećući ni desno ni levo. Filistejski knezovi su ih pratili sve to granice Vet-Semesa.

¹³ A meštani Vet-Semesa želi su pšenicu u dolini. Podigavši pogled ugledali su Kovčeg, pa su se radovali što ga vide.

¹⁴ Kola su došla u polje Isusa Vetsemešanina, i zaustavila se kod jednog velikog kamena. Tada su iscepali drva od kola, pa su prineli krave kao svespalnicu Gospodu.

¹⁵ Leviti su spustili Kovčeg Gospodnji, a kovčežić sa predmetima od zlata su stavili na onaj veliki kamen. Tog su dana stanovnici Vet-Semesa prinosili Gospodu žrtve svespalnice i druge žrtve.

¹⁶ Petorica filistejskih knezova su to videli, pa su se istog dana vratili u Akaron.

¹⁷ Ovo su zlatni čirevi što su ih Filistejci vratili kao žrtvu za prestup, za Gospoda: jedan za Azot, jedan za Gazu, jedan za Askalon, jedan za Gat, i jedan za Akaron.

¹⁸ Zlatnih miševa je bilo prema broju svih filistejskih gradova koji su pripadali petorici filistejskih knezova, od utvrđenih gradova do neograđenih sela. Veliki kamen na polju Isusa Vetsemešanina na koji su položili Kovčeg Gospodnji stoji tamo sve do danas.

¹⁹ Ali Gospod pobi neke od ljudi iz Vet-Semesa, njih sedamdeset*, jer su pogledali u Kovčeg Gospodnji. Narod je plakao zato što ga je Gospod udario velikom pogibijom.

²⁰ Na to su Vet-Semešani rekli: „Ko može opstati pred Gospodom, ovim svetim Bogom? Kome će Kovčeg otići odavde?“

²¹ Tada su poslali glasnike stanovnicima Kirijat-Jarima i poručili im: „Filistejci su vratili Kovčeg Gospodnji. Dođite i uzmite ga k sebi.“

7

Povratak Gospodu i pobjeda nad Filistejcima

¹ Ljudi iz Kirijat-Jarima dođu i odnesu Kovčeg Gospodnji u kuću Avinadavovu na brdu, a njegovog sina, Eleazara, posvete da čuva Kovčeg Gospodnji.

² Prošlo je mnogo vremena – dvadeset godina – od dana kad je Kovčeg ostao u Kirijat-Jarimu. Čitav je dom Izrailjev čeznuo za Gospodom.

* **6:19** U većini jevrejskih manuskripata i Septuaginti piše *Sedamdeset ljudi, pedeset hiljada ljudi*, što uvodi nejasnoću u prevod.

³ Samuilo reče svem domu Izrailjevom: „Ako se svim svojim srcem vraćate Gospodu, uklonite iz svoje sredine strane bogove i Aštarte. Usmerite svoje srce ka Gospodu i služite jedino njemu, pa će vas izbaviti iz ruku Filistejaca.“

⁴ Tada su Izrailjci uklonili Vale i Aštarte te su služili jedino Gospodu.

⁵ Samuilo reče: „Okupite sav Izrailj u Mispi da se pomolim Gospodu za vas.“

⁶ Oni se okupiše u Mispi. Tamo su izvlačili vodu i izlivali je pred Gospodom. Tog su dana postili i ispovedali: „Zgrešili smo Gospodu.“ A Samuilo je bio sudija Izrailjcima u Mispi.

⁷ Filistejci su dočuli da su se Izrailjci okupili u Mispi. Tada su se podigli knezovi filistejski da napadnu Izrailj. Kad su to čuli Izrailjci uplašili su se Filistejaca.

⁸ Izrailjci rekoše Samuilu: „Ne prestaj vapiti za nas Gospodu da nas izbavi iz ruku Filistejaca.“

⁹ Samuilo uze jedno jagnje odojče i prinese ga kao svespalnicu Gospodu. Potom je Samuilo zavapio Gospodu za Izrailja, i Gospod ga je uslišio.

¹⁰ Dok je Samuilo prinosio žrtvu svespalnicu, Filistejci su se približili da napadnu Izrailja. Ali Gospod zagrme jakom grmljavinom u taj dan protiv Filistejaca i smete ih, tako da su bili potučeni od Izrailja.

¹¹ Izrailjci su izašli iz Mispe i dali se u poteru za Filistejcima tukući ih sve do ispod Vet-Hara.

¹² Tada je Samuilo uzeo jedan kamen i postavio ga između Mispe i Sena i nazvao ga Even Ezer* rekavši: „Dovde nam Gospod pomože.“

¹³ Tako su Filistejci bili poniženi, te nisu više upadali na izrailjsku zemlju. Ruka je Gospodnja pritiskala Filistejce celog Samuilovog veka.

¹⁴ Izrailj je povratio gradove od Akarona do Gata, koje su mu Filistejci uzeli. Izrailj je, takođe, oslobodio i njihovo područje iz ruku Filistejaca. Između Amorejaca i Izrailja vladao je mir.

¹⁵ Samuilo je bio sudija Izrailju celog svog života.

¹⁶ On je svake godine obilazio Vetilj, Mispu i Galgal i delovao kao sudija nad Izrailjem u svim tim mestima.

¹⁷ Potom bi se vraćao u Ramu, jer mu je tamo bila kuća. I tamo je bio sudija nad Izrailjem. A tamo je podigao i žrtvenik Gospodu.

8

Narod traži cara

¹ Kad je Samuilo ostareo, postavio je svoje sinove za sudije nad Izrailjem.

² Njegov sin prvenac zvao se Joilo a drugi se zvao Avija. Oni su bili sudije u Vir-Saveji.

³ Ali njegovi sinovi nisu išli njegovim stopama: povelili su se za nepoštenim dobitkom, primali mito i izvrtali pravdu.

⁴ Tada su se okupile sve izrailjske starešine i došle k Samuilu u Ramu.

⁵ Rekoše mu: „Evo, ti si ostareo, a tvoji sinovi ne idu tvojim stopama. Zato nam postavi cara da nam sudi, kao što je u svih naroda.“

⁶ Samuilu nije bilo pravo kad su mu rekli: „Postavi nam cara da nam sudi.“ Zato se pomolio Gospodu.

⁷ Gospod reče Samuilu: „Poslušaj narod u svemu što traži od tebe, jer nisu prezreli tebe, nego su prezreli mene kao svoga cara.“

⁸ Sve što su činili od dana kad sam ih izveo iz Egipta do dana današnjeg, to čine i tebi: ostavili su mene i služili tuđim bogovima.

⁹ Zato ih poslušaj u svemu, ali ih ozbiljno opomeni i obznani im na koji će način car vladati nad njima.“

* 7:12 *Even Ezer* znači *kamen pomoći*.

¹⁰ Samuilo je preneo sve reči Gospodnje narodu, koji je od njega tražio cara.

¹¹ Rekao je: „Ovo je način na koji će car vladati nad vama: uzimaće vaše sinove i postavljati ih da voze njegova bojna kola, da mu budu konjanici i da trče ispred njegovih bojnih kola.

¹² Postavljaće ih kao zapovednike nad hiljadu i nad pedeset; oraće njegove njive i žeti njegovu letinu, praviti mu oružje i opremu za njegova bojna kola.

¹³ A vaše ćerke će uzimati da mu prave mirise, da mu budu kuvarice i pekarke.

¹⁴ Uzimaće vaša najbolja polja, vinograde i maslinjake, i davati ih svojim slugama.

¹⁵ On će uzimati desetak od vašeg žita i davaće ga svojim dvoranima i slugama.

¹⁶ Uzimaće i vaše slugе, sluškinje, najbolje momke i vaše magarce, da rade za njega.

¹⁷ On će uzimati desetak od vaših stada a vi ćete mu biti robovi.

¹⁸ U taj dan ćete vapiti zbog cara koga ste izabrali sebi, ali vam Gospod neće odgovoriti u onaj dan.“

¹⁹ Ali narod je odbio da sluša Samuila. Rekli su: „Ne, neka car vlada nad nama, pa ćemo biti kao svi drugi narodi!

²⁰ Naš car će nam suditi, stupaće pred nama i vodiće naše ratove.“

²¹ Samuilo je saslušao reči naroda i preneo ih Gospodu.

²² Gospod reče Samuilu: „Poslušaj njihov glas i postavi im cara.“

Samuilo reče narodu: „Neka se svako vrati u svoje mesto.“

9

Bog izabira Saula za cara

¹ Bio neki imućan čovek, iz Venijaminovog plemena, koji se zvao Kis. On je bio sin Avilov, sin Serorov, sin Vehorarov, sin Afijin.

² Kis je imao mladog i dobrog sina po imenu Saul. U celom Izrailju nije mu bilo ravna; za glavu je bio viši od svakoga u narodu.

³ Jednom su se Kisu, Saulovom ocu, izgubile magarice. Kis reče svome sinu Saulu: „Hajde uzmi jednog momka, pa idi da tražiš magarice.“

⁴ Saul je prošao Jefremovom gorom i zemljom saliskom, ali ih nisu našli. Prošli su i zemljom salimskom, ali ih tamo nije bilo. Zatim su prošli zemljom Venijaminovom, ali ih nisu našli.

⁵ Kada su došli u zemlju Suf, Saul reče svome sluzi koji je bio sa njim: „Hajde da se vratimo; inače će moj otac prestat i brine zbog magarica i početi da brine zbog nas.“

⁶ Sluga mu odgovori: „Evo, ovde u ovom gradu živi čovek Božiji, koga veoma poštuju; sve što kaže, to se ostvari. Pođimo tamo; možda će nam reći kojim putem da krenemo.“

⁷ Saul reče svome sluzi: „Ako i pođemo, šta da ponesemo čoveku? Hleba nam je nestalo u vrećama, a nemamo ni dara da ponesemo čoveku Božijem. Šta imamo?“

⁸ Sluga opet odgovori Saulu: „Evo, imam pri sebi četvrt šekela srebra*. Daću to čoveku Božijem, da nam kaže kojim putem da krenemo.“

⁹ Nekada bi u Izrailju ovako govorio onaj koji bi išao da pita Boga: „Hajdemo k videocu!“, jer današnji prorok se nekada zvao videlac.

¹⁰ Saul reče svome sluzi: „Dobro kažeš. Hajdemo!“ Tako su otišli u grad gde je živeo čovek Božiji.

¹¹ Dok su se penjali uz brdo prema gradu, naišli su na neke devojke koje su izlazile da izvuku vodu. Pitali su ih: „Da li je ovde videlac?“

¹² „Jeste, evo tu je pred vama – odgovoriše im – požurite sad, jer baš danas je došao u grad da na uzvišici prinese žrtvu za narod.

* 9:8 Oko 3 gr.

¹³ Čim uđete u grad naći ćete ga pre nego što ode na uzvišicu da jede. Narod, naime, neće jesti, dok on ne dođe, jer on prvo mora da blagoslovi žrtvu. Nakon toga će zvanice jesti. Idite sad, jer ćete ga još danas naći.“

¹⁴ Tako su otišli do grada. Dok su ulazili u grad ugledali su Samuila kako im ide u susret na putu prema uzvišici.

¹⁵ A dan pre nego što je Saul došao, Gospod je objavio Samuilu, rekavši:

¹⁶ „Sutra, u ovo vreme, poslaću ti čoveka iz zemlje Venijaminove. Pomaži ga za vladara nad mojim narodom, Izrailjem. On će izbaviti moj narod od Filistejaca, jer sam pogledao na moj narod; njihov je vapaj došao do mene.“

¹⁷ Kad je Samuilo video Saula, Gospod mu reče: „To je čovek za koga sam ti rekao da će vladati mojim narodom.“

¹⁸ Saul pristupi Samuilu unutar gradskih vrata i reče mu: „Reci mi, molim te, gde je videočeva kuća?“

¹⁹ Samuilo odgovori Saulu: „Ja sam videlac. Idite preda mnom na uzvišicu. Danas ćete jesti sa mnom, a ujutro ću te ispratiti i reći ti sve što ti je na umu.“

²⁰ A što se tiče magarica koje su ti se izgubile pre tri dana, ne brini se, jer su pronađene. A za kim sav Izrailj čezne, ako ne za tobom i za svim tvojim očinskim domom?“

²¹ Saul odgovori: „Nisam li ja Venijaminovac, iz najmanjeg Izrailjevog plemena? Nije li moja porodica najneznatnija od svih porodica Venijaminovog plemena? Zašto mi govoriš tako nešto?“

²² Tada je Samuilo poveo Saula i njegovog slugu, pa ih je doveo u gozbenu sobu, gde im je dao počasno mesto među zvanicama. Tamo je bilo tridesetak ljudi.

²³ Samuilo je rekao kuvaru: „Donesi onaj deo koji sam ti dao; onaj za koji sam ti rekao: 'Stavi ga na stranu.'“

²⁴ Kuvar uze but i što je bilo na njemu, i postavi pred Saula. Samuilo reče: „Evo, što je ostavljeno, to stavi pred sebe i jedi, jer je ostavljeno za tebe radi ove prilike. Zato sam – reče – pozvao narod.“ Tako je Saul jeo sa Samuilom tog dana.

²⁵ Zatim su se vratili s uzvišice u grad, a Samuilo je razgovarao sa Saulom na krovu.

²⁶ Kad su u osvit zore ustali, Samuilo pozva Saula na krovu: „Ustani da te ispratim.“ Saul ustane, pa obojica, on i Samuilo, izađu napolje.

²⁷ Dok su hodali prema kraju grada, Samuilo reče Saulu: „Reci momku da pođe ispred nas.“ Momak ode. „A ti stani na čas da ti objavim reč Božiju.“

10

¹ Samuilo uze flašicu ulja, izli je na njegovu glavu, poljubi ga i reče: „Sam te Gospod pomazuje za vladara nad svojom baštinom.“

² Danas kad odeš od mene, naići ćeš na dva čoveka kod Rahiljinog groba u Venijaminovoj zemlji, u Selsi. Oni će ti reći: 'Našle su se magarice koje si pošao da tražiš. Tvoj otac se više ne brine za magarice, ali se zabrinuo za vas, govoreći: „Šta da učinim za svoga sina?“'

³ Kad odande nastaviš i dođeš do Tavorskog hrasta, srešćeš tamo tri čoveka, koji će ići k Bogu u Vetilj. Jedan će nositi tri jareta, drugi tri pogače, a treći mešinu vina.

⁴ Oni će te pozdraviti, pa će ti dati dva hleba. Ti ih primi iz njihovih ruku.

⁵ Potom ćeš otići na uzvišicu Božiju, gde se nalazi filistejski vojni tabor. Tamo, čim stupiš u grad, naići ćeš na grupu proroka kako silazi s uzvišice. Pred njima će biti lire, bubnjevi, frule i citre, a oni će prorokovati.

⁶ Duh Gospodnji sići će na tebe, pa ćeš prorokovati s njima i biti promenjen u drugog čoveka.

⁷ A kad se svi ovi znakovi ispune na tebi, onda čini što ti prilika nalaže, jer je Bog s tobom.

⁸ Zatim siđi preda mnom u Galgal, a ja ću doći k tebi da prinesem žrtve svespalnice i žrtve mira. Sačekaj sedam dana, dok ne dođem k tebi i poučim te šta ćeš dalje činiti.“

⁹ Čim se Saul okrenuo da ode od Samuila, Bog mu je promenio srce, te su se svi oni znakovi ispunili tog dana.

¹⁰ Kad su došli do Gavaje, dođe mu u susret grupa proroka. Tada je Duh Božiji sišao na njega, te je prorokovao među njima.

¹¹ Kad su svi oni koji su ga od ranije poznavali videli gde prorokuje s prorocima, govorili su jedan drugome: „Šta se to dogodilo s Kisovim sinom? Zar je i Saul među prorocima?“

¹² Jedan odvrati: „A ko im je otac?“ Zato je nastala izreka: „Zar je i Saul među prorocima?“

¹³ Kad je prestao da prorokuje, otišao je na uzvišicu*.

¹⁴ Saulov stric je upitao njega i njegovog momka: „Gde ste vi to išli?“ Saul odgovori: „Da tražimo magarice. Kad smo videli da ih nigde nema, otišli smo k Samuilu.“

¹⁵ Saulov stric opet upita: „Ispričaj mi šta vam je rekao Samuilo.“

¹⁶ Saul odgovori svome stricu: „Rekao nam je da su se magarice našle.“ Ipak, nije mu ispričao ono što mu je Samuilo rekao za carstvo.

Saul žrebom određen za cara

¹⁷ Samuilo sazva narod u Mispu ka Gospodu,

¹⁸ pa reče narodu izrailjskom: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Ja sam izveo Izrailja iz Egipta, i izbavio vas iz ruku Egipćana, i iz ruku svih carstava koja su vas tlačila.

¹⁹ A vi ste danas prezreli vašeg Boga, koji vas izbavlja od svih vaših muka i nevolja, rekavši: 'Postavi nad nama cara.' Sada stanite pred Gospoda po svojim plemenima i rodovima.“

²⁰ Samuilo privede sva Izrailjeva plemena, a žreb padne na Venijaminovo pleme.

²¹ Zatim je priveo Venijaminovo pleme po svojim porodicama. Žreb je pao na porodicu Matrijevu, a onda je žreb pao na Saula, Kisovog sina. Ali kad su ga tražili, nisu ga mogli naći.

²² Onda su opet pitali Gospoda: „Da li je taj čovek već došao?“

Gospod odgovori: „Eno ga, krije se među tovarom.“

²³ Otrčali su i doveli ga odande. Kad je stao usred naroda, za glavu je bio viši od svakoga u narodu.

²⁴ Samuilo reče svem narodu: „Pogledajte koga je Gospod izabrao, jer mu nema ravna u svem narodu!“

Sav narod povika: „Živeo car!“

²⁵ Tada je Samuilo saopštio narodu carska prava i dužnosti, zapisao ih u knjigu, i položio ih pred Gospoda. Onda je poslao sav narod svojim kućama.

²⁶ I Saul je otišao kući u Gavaju. S njim su otišli i odvažni ljudi kojima je Bog taknuo srce.

²⁷ Ali neke propalice rekoše: „Kako će nas ovaj izbaviti?“ Prezreli su ga i nisu mu doneli dar. On je to oćutao.

11

¹ Tada je došao Amonac Nas i utaborio se naspram Javis-Galada. Svi meštani Javisa rekoše Nasu: „Sklopi savez s nama, pa ćemo ti služiti.“

² Amonac Nas im odgovori: „Ovako ću sklopiti savez s vama: iskopaću svakome od vas desno oko. Tako ću izložiti sramoti sav Izrailj.“

³ Starešine Javisa mu rekoše: „Ostavi nam sedam dana, da pošaljemo glasnike u sve krajeve Izrailja, pa ako niko ne dođe da nas izbavi, predaćemo se tebi.“

* **10:13** Uzvišica, jevrejski *bama* – žrtveni breg, sveta uzvišica.

⁴ Dođu glasnici u Gavaju Saulovu i prenesu te reči narodu. Sav narod udari u glasan plač.

⁵ A Saul se upravo vraćao s polja idući za volovima. On upita: „Zašto narod plače?“ Tada su mu ispričali šta su poručili Javišani.

⁶ Kad je čuo ove reči, Duh Božiji siđe na Saula, i obuze ga silan gnev.

⁷ On uze dva vola, iseče ih na komade, i posla ih u sve krajeve Izrailja po glasnicima. Rekao je: „Ko ne pođe za Saulom i Samuilom, tako će biti učinjeno njegovim volovima.“ Strah je Gospodnji obuzeo narod, pa su svi pošli kao jedan.

⁸ Kad ih je izbrojio u Vezeku, bilo je tri stotine hiljada Izrailjaca i trideset hiljada Judejaca.

⁹ Zatim su rekli onim glasnicima, koji su došli: „Ovako recite meštanima Javis-Galada: 'Sutra, kad pripeče sunce, bićete izbavljeni.'“ Kad su se glasnici vratili i rekli to Javišanima, oni su se obradovali.

Saula potvrđuju za cara

¹⁰ Meštani Javisa poručiše Amoncima: „Sutra ćemo vam se predati, pa činite s nama što vam drago.“

¹¹ Sutradan je Saul podelio narod u tri čete; ušli su usred tabora o jutarnjoj straži i tukli Amonce do dnevne žege. Preživeli su se tako razbežali, da ni dvojica nisu ostala zajedno.

¹² Narod reče Samuilu: „Ko je to rekao: 'Zar će Saul vladati nad nama?' Dajte te ljude da ih pogubimo!“

¹³ Saul reče: „Ovoga dana niko neće biti pogubljen, jer danas je Gospod doneo spasenje Izrailju!“

¹⁴ Tada Samuilo reče: „Hajdemo u Galgal, da tamo potvrdimo carstvo.“

¹⁵ Sav je narod otišao u Galgal, pa su tamo zacarili Saula pred Gospodom. Zatim su prineli žrtve mira pred Gospodom. Saul se tamo veoma radovao sa svim ljudima iz Izrailja.

12

Samuilo se povlači iz službe

¹ Samuilo reče svem Izrailju: „Evo, poslušao sam vas u svemu što ste tražili od mene, i postavio sam cara nad vama.

² A sad, evo vam cara koji će vas predvoditi. Ja sam ostareo i osedeo. Moji sinovi su tu među vama. Vodio sam vas od svoje mladosti sve do danas.

³ Evo me! Odgovorite mi ovde pred Gospodom i pred njegovim pomazanikom: kome sam oteo vola, ili magarca? Jesam li koga prevario? Jesam li koga tlačio? Od koga sam primio mito, da bih radi njega skrenuo pogled na drugu stranu? Ja ću vam sve to vratiti.“

⁴ Oni odgovoriše: „Nikoga nisi prevario, nikoga nisi tlačio, i nisi ni od koga uzeo ništa!“

⁵ On im odgovori: „Gospod je svedok, a svedok je i njegov pomazanik ovoga dana, da ništa niste našli u mom posedu.“

Oni odgovoriše: „On je svedok!“

⁶ Samuilo onda reče narodu: „Da, Gospod je svedok, on koji je postavio Mojsija i Arona, i koji je izveo naše oce iz Egipta.

⁷ Sada pristupite da vam pred Gospodom posvedočim o svim pravednim delima, koje je Gospod učinio za vas i za vaše oce.

⁸ Kad je Jakov došao u Egipat, vaši su preci zavapili Gospodu. Gospod im je poslao Mojsija i Arona, koji su izveli vaše pretke iz Egipta, i nastanili ih na ovom mestu.

⁹ Ali oni su zaboravili Gospoda, svoga Boga, i on ih je predao u ruke Sisere, zapovednika asorske vojske, u ruke Filistejaca i ruke moavskog cara, koji su ratovali protiv njih.

¹⁰ Tada su zavapili Gospodu, rekavši: 'Zgrešili smo, jer smo napustili Gospoda, i služili Valima i Aštartama. Izbavi nas sada iz ruku naših neprijatelja, pa ćemo služiti tebi.'

¹¹ Tada je Gospod poslao Jerovala, Varaka*, Jeftaja, i Samuila, i izbavio vas iz ruku vaših neprijatelja oko vas, tako da ste spokojno živeli.

¹² Ali kad ste videli Nasa, cara amonskog, kako ide na vas, rekli ste mi: 'Ne, nego neka car vlada nad nama', premda je vaš car, Gospod, Bog vaš.

¹³ A sad, eto cara koga ste izabrali, koga ste tražili. Evo, Gospod je postavio cara nad vama.

¹⁴ Ako se budete bojali Gospoda i budete mu služili, ako budete slušali njegov glas i ne budete se bunili protiv Gospodnje reči, onda ćete i vi i car što nad vama vlada slediti Gospoda, Boga vašega.

¹⁵ Ali ako ne budete slušali Gospodnjeg glasa, nego se budete bunili protiv Gospodnjih zapovesti, ruka će se Gospodnja dići na vas, kao što se digla na vaše oce.

¹⁶ A sada pristupite i pogledajte ovu veliku stvar, koju će Gospod učiniti na vaše oči!

¹⁷ Nije li danas žetva pšenice? Ja ću zazvati Gospoda da pošalje grmljavinu i kišu†. Tada ćete znati i uvideti koliko je veliko zlo koje ste učinili pred Gospodom tražeći sebi cara.“

¹⁸ Samuilo zazva Gospoda i Gospod posla onoga dana grmljavinu i kišu. Sav se narod veoma uplašio Gospoda i Samuila.

¹⁹ Na to je sav narod rekao Samuilu: „Pomoli se Gospodu, svome Bogu, za svoje sluge da ne pomremo, jer smo na sve naše grehe dodali i ovo zlo tražeći sebi cara.“

²⁰ Samuilo odgovori narodu: „Ne bojte se! Da, vi ste učinili sve ovo zlo, ali sad se ne odvrćajte od Gospoda, nego služite Gospodu svim svojim srcem.

²¹ Ne okrećite se za ništavnim idolima, od kojih nema koristi i koji ne mogu izbaviti, jer su ništavni.

²² A Gospod neće ostaviti svoj narod, radi svoga velikog imena, jer je Gospodu bilo po volji da vas učini svojim narodom.

²³ A od mene daleko bilo da zgrešim Gospodu, te prestanem da se molim za vas, i upućujem vas na dobar i ispravan put.

²⁴ Samo se bojte Gospoda i verno mu služite svim svojim srcem; jer pogledajte kako se pokazao velikim radi vas.

²⁵ Ali ako nastavite da činite zlo, propašćete i vi i vaš car.“

13

Saul podiže Izrailjce na ustanak

¹ Saulu je bilo trideset* godina kad je postao car, a vladao je četrdeset† dve godine nad Izrailjem.

² Saul je izabrao sebi tri hiljade Izrailjaca. Dve hiljade ih je bilo sa Saulom u Mihmasu, i u gorju Vetilja, a hiljadu ih je bilo sa Jonatanom u Gavaji Venijaminovoj. Ostali narod je poslao svojim kućama.

³ A Jonatan je pobio filistejski vojni tabor u Gavaji. Filistejci su čuli za to. Tada je Saul zapovedio da zatrube u rog po celoj zemlji, poručivši: „Neka čuju ovo Jevreji!“

⁴ Kad je sav Izrailj čuo to, rekli su: „Saul je pobio filistejski vojni tabor, pa su Filistejci omrzli Izrailjce. Narod se u Gilgalu okupio oko Saula.“

* **12:11** U izvornom tekstu *Vedan*. Ovo ime se ne nalazi među imenima sudija u Knjizi o sudijama. To je najverovatnije drugo ime *Varaka*. Septuaginta i Pešita prevode sa *Varak*. † **12:17** Žito se želo u maju i junu kada prođe sezona kiša, tako da bi ona, kiša, uz grmljavinu, upropastila žetvu. * **13:1** Jevrejski tekst ne navodi Saulove godine, a ovo je rešenje nekoliko kasnijih prepisa Septuaginte. † **13:1** Jevrejski tekst navodi samo dve godine Saulove vladavine, što je nemoguće prema napomenama stiha 8 ovog poglavlja i podatka iz Dap 13,21.

⁵ Filistejci su se okupili da ratuju protiv Izrailja. Imali su trideset hiljada bojnih kola, šest hiljada konjanika, i vojsku tako brojnu kao pesak na morskoj obali. Izašli su i utaborili se kod Mihmasa, istočno od Vet-Avena.

⁶ Kad su Izrailjci videli da su se našli u neprilici, jer je vojska bila pritešnjena, narod se posakrivao u pećine, žbunje, među stene, u trapove i jame.

⁷ Neki Jevreji su čak prešli preko Jordana, u Gadovu i Galadovu zemlju.

Bog odbacuje Saula kao cara

Saul je još bio u Galgalu, a sav je narod, koji je išao za njim, drhtao od straha.

⁸ Saul je čekao sedam dana, prema roku koji je Samuilo odredio. Ali kako Samuilo nije došao u Galgal, narod je počeo da se razilazi od Saula.

⁹ Tada Saul reče: „Donesite mi žrtvu svespalnicu i žrtve mira.“ Tako je prineo žrtvu svespalnicu.

¹⁰ Tek što je dovršio prinošenje žrtve svespalnice, dođe Samuilo. Saul mu pođe u susret da ga pozdravi.

¹¹ Samuilo mu reče: „Šta si to uradio?“ Saul mu odgovori: „Video sam da se narod razilazi od mene; ti nisi došao do određenog dana, a Filistejci se okupili kod Mihmasa.

¹² Tada sam rekao u sebi: 'Sada će Filistejci sići na mene u Galgal, a ja se još nisam pomolio Gospodu za naklonost.' Zato sam se odvažio i prineo žrtvu svespalnicu.“

¹³ Samuilo mu reče: „Ludo si postupio što nisi održao zapovesti koje ti je dao Gospod, Bog tvoj! Inače bi Gospod sada utvrdio tvoje carstvo nad Izrailjem doveka.

¹⁴ Stoga se tvoje carstvo neće održati. Gospod je potražio čoveka po svom srcu i postavio ga za vladara nad svojim narodom, jer ti nisi održao što ti je Gospod zapovedio.“

¹⁵ Samuilo je ustao i otišao iz Galgala u Gavaju Venijaminovu. A Saul je pobrojio narod koji je ostao s njim; bilo ih je oko šest stotina ljudi.

Nenaoružani Izrailj

¹⁶ Saul, njegov sin Jonatan, i narod koji se našao uz njega, boravili su u Gavaji Venijaminovoj, a Filistejci su se utaborili u Mihmasu.

¹⁷ Tada je iz filistejskog tabora izašla četa pljačkaša i odvojila se u tri grupe: jedna grupa je krenula putem prema Ofri u zemlju sualsku,

¹⁸ druga putem prema Vet-Oronu, a treća se zaputila ka granici koja preko sevojimske doline gleda u pustinju.

¹⁹ Tada se u celoj izrailjskoj zemlji nije mogao naći kovač, jer su Filistejci govorili: „Samo da Jevreji ne počnu praviti sebi mačeve i koplja.“

²⁰ Naime, svi su Izrailjci silazili k Filistejcima kad bi neko hteo da iskuje sebi raonik, motiku, sekiru, ili srp.

²¹ Cena je bila dve trećine šekela za raonike i motike, i trećina šekela za oštrenje sekira i nameštanje ostana.

²² Tako na dan bitke niko od sveg naroda, koji je bio sa Saulom i Jonatanom, nije imao mač ili koplje; imali su ih samo Saul i njegov sin Jonatan.

Jonatan napada Filistejce

²³ A jedan filistejski odred je izašao prema klancu kod Mihmasa.

14

¹ Jednog dana, Saulov sin Jonatan reče svome sluzi, koji je nosio njegovo oružje: „Hajde da pređemo do filistejskog vojnog tabora na drugoj strani.“ Svoga oca nije obavestio o tome.

² Saul je boravio u okolini Gavaje, ispod narovog drveta, kod Migrona. S njim je bilo oko šest stotina ljudi.

³ Efod* je u to vreme nosio Ahija, sin Ahituva, brata Ihavoda, sina Finesa, sina Ilija, sveštenika Gospodnjeg u Silomu. Narod nije znao da je Jonatan otišao.

⁴ A klanac, koji je Jonatan gledao da pređe kako bi došao do filistejskog vojnog tabora, nalazio se između dve strme litice. Jedna se zvala Voses a druga Sene.

⁵ Jedna je litica stajala na severu, nasuprot Mihmasa, a druga, na jugu, nasuprot Gavaje.

⁶ Jonatan reče svome sluzi koji mu je nosio oružje: „Hajde da pređemo ka vojnom taboru onih neobrezanih. Možda će Gospod učiniti nešto za nas, jer ništa ne sprečava Gospoda da izbavi, bilo mnogo ljudi ili malo.“

⁷ Njegov štitonoša mu odgovori: „Čini što god ti je u srcu. Moje je srce jedno s tvojim.“

⁸ Jonatan reče: „Evo, preći ćemo k tim ljudima, pa ćemo im se pokazati.“

⁹ Ako nam kažu: 'Stojte dok ne dođemo do vas', ostaćemo gde jesmo, i nećemo se penjati k njima.

¹⁰ A ako nam kažu: 'Uspnite se k nama', onda ćemo se uspeti, jer ih je Gospod predao u naše ruke. To će nam biti znak.“

¹¹ Kad su se njih dvojica pokazala filistejskom vojnom taboru, Filistejci rekoše: „Gle, Jevreji izlaze iz rupa u koje su se posakrivali!“

¹² Ljudi iz vojnog tabora rekoše Jonatanu i njegovom štitonoši: „Popnite se k nama da vas naučimo čemu.“

Jonatan reče svome štitonoši: „Penji se za mnom, jer ih je Gospod predao u Izrailjeve ruke!“

¹³ Jonatan se penjao služeći se rukama i nogama, a njegov štitonoša za njim. Filistejci su padali pred Jonatanom, a njegov štitonoša ih je ubijao za njim.

¹⁴ To je bio prvi napad kada su Jonatan i njegov štitonoša pobili dvadesetak ljudi na polju od oko pola jutra.

Poraz Filistejaca

¹⁵ Tada je strah obuzeo tabor na polju; strava je spopala sav narod u vojnom taboru i četu pljačkaša. Zemlja se potresla, te je zavládala pometnja od Boga.

¹⁶ Saulovi osmatrači iz Gavaje Venijaminove su videli da se vojska raspršila na sve strane.

¹⁷ Tada Saul reče narodu s njim: „Postrojte se i vidite ko je otišao od nas.“ Kad su se postrojili, nije bilo Jonatana i njegovog štitonoše.

¹⁸ Saul reče Ahiji: „Donesi Kovčeg Gospodnji.“ Naime, Kovčeg Gospodnji je tog dana bio s narodom izrailjskim.

¹⁹ Dok je Saul razgovarao sa sveštenikom, metež u filistejskom taboru bivao je sve veći. Saul reče svešteniku: „Povuci ruku!“

²⁰ Saul i sav narod s njim kliknuše i stupiše u boj. A tamo, Filistejci okrenuli mačeve jedni na druge. Pometnja je bila veoma velika.

²¹ Pa i oni Jevreji koji su ranije bili na strani Filistejaca, i koji su otišli u njihov tabor, okrenuli su se od njih i pridružili se Izrailjcima, koji su bili sa Saulom i Jonatanom.

²² Kad su svi oni Izrailjci što su se posakrivali u Jefremovoj gori čuli da su se Filistejci dali u beg, nagrnuli su za njima u boj.

²³ Tog je dana Gospod izbavio Izrailja, a bitka se raširila sve do preko Vet-Avena.

Saulova nerazumna zakletva

²⁴ Izrailjci su bili iscrpljeni tog dana, jer je Saul zakleo narod rekavši: „Proklet bio čovek koji okusi hrane do uveče, dok se ne osvetim svojim neprijateljima!“ Tako sav narod nije okusio hrane.

²⁵ Kad je narod došao u šumu, bilo je pčelinjeg saća na površini zemlje.

* **14:3** Efod je bio predmet koji se koristio za saznavanje Božije volje. Na drugim mestima označava deo sveštenečke odeće.

²⁶ Stupivši u šumu, narod je video da med teče, ali niko nije prineo ruku ustima, jer se narod plašio zakletve.

²⁷ Jonatan nije čuo kad je njegov otac zakleo narod, pa je prineo vrh štapa koji mu je bio u ruci i zamočio ga u saće, a zatim prineo ruku ustima; oči su mu se odmah zasvetlele.

²⁸ Jedan čovek mu reče: „Tvoj je otac strogo zakleo narod rekavši: 'Neka je proklet čovek koji okusi hrane danas.' A narod je bio izmoren.“

²⁹ Jonatan mu odgovori: „Moj otac gura zemlju u propast. Pogledajte kako su mi se oči zasvetlele čim sam okusio malo ovog meda.“

³⁰ Da je narod slobodno jeo od plena koji je zatekao kod svojih neprijatelja, ne bi li poraz Filistejaca bio još veći?“

³¹ Tog su dana tukli Filistejce od Mihmasa do Ajalona, pa se narod veoma izmorio.

³² Tada se narod bacio na plen. Nahvatali su sitnu stoku, goveda i telad, klali ih na zemlji, i jeli ih s krvlju.

³³ To su javili Saulu: „Eno, narod greši protiv Gospoda jedući meso s krvlju.“

Saul reče: „Izneverili ste se *Gospodu*. Dovaljajte mi ovamo veliki kamen.“

³⁴ Zatim je rekao: „Raziđite se među narod i recite im: 'Neka mi svako dovede svoga vola ili ovcu. Ovde ćete ih klati i jesti. Nemojte grešiti protiv Gospoda jedući krv.'“

Te noći mu je svako od naroda doveo svoga vola, pa su tamo klali i jeli.

³⁵ Tada je Saul sagradio žrtvenik Gospodu. To je bio prvi žrtvenik koji je sagradio Gospodu.

³⁶ Saul reče: „Siđimo noćas u poteru za Filistejcima, da ih orobimo dok ne svane jutro. Nećemo poštediti ni jednog od njih.“

Oni mu odgovoriše: „Radi što ti se čini dobro.“

Sveštenik mu reče: „Pristupimo Bogu.“

³⁷ Saul je pitao Boga: „Da se spustim u poteru za Filistejcima? Hoćeš li ih predati u ruke Izrailju?“ Ali onoga dana mu nije odgovorio.

³⁸ Tada Saul reče: „Pristupite ovamo svi narodni glavari! Doznajte i vidite kako je ovaj današnji greh bio počinjen!“

³⁹ Jer tako mi živoga Gospoda, koji izbavlja Izrailja, ako se krivica nađe i na mom sinu Jonatanu, biće svakako pogubljen!“ Ali niko mu iz svega naroda nije odgovorio.

⁴⁰ Saul reče celom Izrailju: „Vi stanite na jednu stranu, a ja i moj sin Jonatan staćemo na drugu stranu.“

Narod odgovori Saulu: „Radi što ti se čini dobro.“

⁴¹ Tada se Saul obratio Gospodu: „Bože Izrailjev, pokaži po pravdi!“ Žreb je pao na Jonatana i Saula, a narod je izašao *nevin*.

⁴² Saul reče: „Bacite žreb između mene i moga sina Jonatana!“ Žreb pade na Jonatana.

⁴³ Saul reče Jonatanu: „Reci mi šta si uradio.“

Jonatan mu ispriča: „Ja sam samo okusio malo meda krajem štapa koji mi je bio u ruci. Evo me, spreman sam da umrem.“

⁴⁴ Saul reče: „Neka mi tako učini Gospod, i još više, ako danas zaista ne umreš, Jonatane!“

⁴⁵ Tada je narod rekao Saulu: „Zar da umre Jonatan koji je učinio ovo veliko izbavljenje u Izrailju? Daleko bilo! Tako živ bio Gospod, nijedna vlas neće pasti s njegove glave na zemlju, jer on je danas učinio ovo delo uz Božiju pomoć!“ Tako je narod izbavio Jonatana, te nije poginuo.

⁴⁶ Saul je prestao da goni Filistejce, a Filistejci su se vratili u svoja mesta.

⁴⁷ Kad je Saul učvrstio carevanje nad Izrailjem, zaratio je protiv svih svojih neprijatelja unaokolo: protiv Moava, protiv potomaka Amonovih, protiv Edoma, protiv careva sovskih, i protiv Filistejaca. Gde god bi se okrenuo, pobeđivao bi.

⁴⁸ Odlikovao se junaštvom; porazio je Amaličane, i izbavio Izrailja iz ruku onih koji su ga pljačkali.

Saulova porodica

⁴⁹ Saulovi sinovi su bili: Jonatan, Jesvija, i Malhi-Suv, a njegove dve ćerke zvale su se: starija Merava, a mlađa Mihala.

⁵⁰ Saulova žena zvala se Ahinoama, ćerka Ahimasova, a zapovednik njegove vojske zvao se Avenir, sin Nera, Saulovog strica.

⁵¹ A Kis, Saulov otac, i Ner, Avenirov otac, bili su sinovi Avilovi.

⁵² Ljuti se rat vodio sa Filistejcima tokom sveg Saulovog veka. A kada bi Saul video kojeg odvažnog čoveka ili vrsnog ratnika, uzimao bi ga u svoju službu.

15

Sveti rat protiv Amaličana

¹ Samuilo reče Saulu: „Mene je Gospod poslao da te pomažem za cara nad njegovim narodom Izrailjem. Zato poslušaj reči Gospodnje:

² Govori Gospod nad vojskama: 'Video sam šta je Amalik učinio Izrailju, kako mu se isprečio na putu kad je izašao iz Egipta.

³ Zato navali na Amalika i izvrši kletu uništenje nad njim i nad svim što mu pripada. Ne šteti ga, nego istrebi ljude i žene, decu i dojenčad, volove i ovce, kamile i magarce.”

⁴ Tada je Saul okupio narod i izbrojio ih u Telajimu. Bilo je dve stotine hiljada pešaka, a Judejaca deset hiljada.

⁵ Saul je došao kod amaličkog grada i u dolini postavio zasedu.

⁶ Saul reče Kenejcima: „Idite, odvojte se od Amaličana da vas ne istrebim s njima, jer ste bili naklonjeni svim Izrailjcima kad su izašli iz Egipta.“ Tako su se Kenejci odvojili od Amaličana.

⁷ Saul je tukao Amalika od Evile pa do Sura, koji je blizu Egipta.

⁸ Agaga, amaličkog cara je uhvatio živog, a sav narod je pobio mačem, kletim uništenjem.

⁹ Ipak, Saul i narod su pošteđeli Agaga, te najbolje ovce, krupnu stoku, ugojenu telad i jagnjad i sve što je valjalo. Nad tim nisu hteli da izvrše kletu uništenje, već samo nad onim što je bilo bezvredno i rđavo.

Bog odbacuje Saula

¹⁰ Tada je reč Gospodnja došla Samuilu:

¹¹ „Žao mi je što sam postavio Saula za cara, jer se okrenuo od mene i nije izvršio moje zapovesti.“ Samuilo je bio ljut, pa je cele noći vapio Gospodu.

¹² Samuilo je ustao u rano jutro da se nađe sa Saulom. Samuilu su javili: „Saul je otišao u Karmil. Tamo je, eno, podigao sebi spomenik. Zatim se okrenuo i otišao dole u Galgal.“

¹³ Kad je Samuilo došao k Saulu, ovaj mu reče: „Neka te Gospod blagoslovi! Izvršio sam zapovest Gospodnju!“

¹⁴ Samuilo ga upita: „Kakvo je onda ovo blejanje ovaca što dopire do mojih ušiju, i mukanje goveda koje čujem?“

¹⁵ Saul odgovori: „Dotali su ih od Amalika; narod je pošteđeo najbolje ovce i goveda da ih žrtvuje Gospodu, tvome Bogu. Nad ostalim smo izvršili kletu uništenje.“

¹⁶ Tada mu Samuilo reče: „Dosta! Objaviću ti šta mi je Gospod rekao noćas.“ Saul mu reče: „Govori!“

¹⁷ Samuilo reče: „Koliko god da si neznatan u svojim očima, nisi li ti glava Izrailjevih plemena? Gospod te je pomazao za cara nad Izrailjem.

¹⁸ Gospod te je poslao na put i rekao ti: 'Izvrši kletu uništenje nad onim grešnicima, Amaličanima. Vojuj protiv njih dok ih ne istrebiš.'

¹⁹ Zašto nisi poslušao glas Gospodnji? Zašto si se bacio na plen i učinio što je zlo u Gospodnjim očima?“

²⁰ Saul odgovori Samuilu: „Ja sam poslušao glas Gospodnji: otišao sam na put na koji me je Gospod poslao: doveo sam Agaga, amaličkog cara, i izvršio kletu uništenje nad Amaličanima.

²¹ A narod je uzeo od plena, sitnu i krupnu stoku, prvinu od onoga što je određeno za kletu uništenje, da se žrtvuje Gospodu, tvome Bogu u Galgalu.“

²² Samuilo na to reče:
„Zar su Gospodu milije žrtve svespalnice
i prinosi nego poslušnost Gospodnjem glasu?
Poslušnost je bolja od žrtve,
i pokornost je bolja od ovnujskog sala.

²³ Neposlušnost je kao greh vraćanja,
a nepokornost kao zločin idolopoklonstva.

Ti si odbacio reč Gospodnju,
i zato je Gospod odbacio tebe kao cara.“

²⁴ Saul reče Samuilu: „Zgrešio sam! Prestupio sam Gospodnju zapovest i tvoje naloge, jer sam se uplašio naroda i poslušao njihov glas.

²⁵ Sada te molim, oprosti mi moj greh, i vrati se sa mnom da se poklonim Gospodu.“

²⁶ Samuilo odgovori Saulu: „Neću se vratiti s tobom! Ti si odbacio reč Gospodnju i zato je Gospod odbacio tebe kao cara Izrailjevog.“

²⁷ Samuilo se okrenuo da ide, ali je Saul zgrabio rub njegovog plašta, i rub se otkinuo.

²⁸ Samuilo mu reče: „Danas je Gospod otkinuo od tebe Izrailjevo carstvo i dao ga tvome bližnjem koji je bolji od tebe.

²⁹ A On, Slava Izrailjeva, ne laže i ne kaje se, jer nije čovek da bi se kajao.“

³⁰ Saul reče na to: „Zgrešio sam! Ali molim te sad, ukaži mi čast pred starešinama mog naroda i pred Izrailjem, pa se vrati sa mnom da se poklonim Gospodu, tvome Bogu.“

³¹ Tada se Samuilo vratio sa Saulom, a Saul se poklonio Gospodu.

³² Samuilo zatim reče: „Dovedite mi Agaga, amaličkog cara!“

Agag je vedro došao k njemu misleći: „Gorčina smrti me je zaista mimoišla.“

³³ Ali Samuilo reče:
„Kao što je tvoj mač oduzeo decu ženama,
tako će među ženama tvoja majka ostati bez dece.“

Tada je Samuilo posekao Agaga pred Gospodom u Galgalu.

³⁴ Zatim je Samuilo otišao u Ramu, a Saul se vratio svojoj kući u Gevu Saulovu.

³⁵ Samuilo nije više video Saula do dana svoje smrti. Samuilo je žalio za Saulom, jer se Gospod pokajao što je postavio Saula za cara nad Izrailjem.

16

Davidovo pomazanje

¹ Gospod reče Samuilu: „Dokle ćeš žaliti za Saulom kad sam ga ja odbacio kao cara nad Izrailjem? Napuni uljem svoj rog i pođi; šaljem te k Jeseju u Vitlejem, jer sam izabrao za cara jednog od njegovih sinova.“

² Samuilo upita: „Kako da idem? Saul će me ubiti ako čuje.“

Gospod reče: „Povedi sa sobom jednu junicu, pa reci: 'Došao sam da prinesem Gospodu žrtvu.'“

³ Zatim pozovi Jeseja na žrtvu, a ja ću ti obznaniti šta dalje da činiš. Pomazaćeš mi onoga koga ti pokažem.“

⁴ Samuilo je učinio što mu je Gospod rekao, pa je otišao u Vitlejem. Drhteći od straha gradske starešine su mu pošle u susret. Upitali su ga: „Dolaziš li u miru?“

⁵ On odgovori: „*Da*, u miru. Došao sam da prinesem žrtvu Gospodu. Zato se posvetite i dođite sa mnom na prinošenje žrtve.“ Posvetio je i Jeseja i njegove sinove i pozvao ih na prinošenje žrtve.

⁶ Kad su došli, Samuilo je video Elijava i pomislio: „Jamačno pred Gospodom stoji njegov pomazanik!“

⁷ Ali Gospod reče Samuilu: „Ne gledaj na njegov izgled i na visinu njegovog rasta, jer sam ga odbacio. Gospod ne gleda kao što čovek gleda. Čovek gleda na spoljašnjost, a Gospod gleda na srce.“

⁸ Jesej pozva Avinadava i dovede ga pred Samuila, a on reče: „Gospod nije izabrao ni ovoga.“

⁹ Jesej je, zatim, doveo Šamu, ali Samuilo reče: „Ni ovoga Gospod nije izabrao.“

¹⁰ Jesej je doveo svih sedam sinova pred Samuila, ali Samuilo reče Jeseju: „Gospod nije izabrao ni jednog od ovih.“

¹¹ Samuilo upita Jeseja: „Jesu li to svi mladići?“

Jesej odgovori: „Ostao je još najmlađi. Eno ga, čuva ovce.“

Samuilo reče Jeseju: „Pošalji po njega, jer nećemo sedati za sto dok on ne dođe.“

¹² Jesej posla po njega i dovede ga. Momak je bio rumenih obraza, lepih očiju i lepog izgleda.

Gospod reče: „Ustani i pomaži ga: to je taj!“

¹³ Samuilo je uzeo rog s uljem i pomazao ga usred njegove braće. Duh Gospodnji je obuzeo Davida od tog dana. Zatim je Samuilo ustao i vratio se u Ramu.

David postaje Saulov sluga

¹⁴ Duh Gospodnji je odstupio od Saula, a jedan zao duh poslan od Gospoda je počeo da ga spopada.

¹⁵ Saulove sluge su mu rekle: „Vidi, spopada te zli duh poslan od Gospoda.“

¹⁶ Nek naš gospodar dozvoli svojim slugama da potraže čoveka koji ume da svira liru. Kad god zli duh od Gospoda navali na tebe, on će zasvirati na njoj, pa će ti biti bolje.“

¹⁷ Saul reče svojim slugama: „Idite i potražite čoveka koji ume dobro da svira i dovedite ga k meni.“

¹⁸ Jedan od slugu reče: „Evo, video sam sina Jeseja iz Vitlejema. On ume da svira, hrabar je junak i ratnik, razborit je u govoru i naočit, i Gospod je s njim.“

¹⁹ Saul posla glasnike Jeseju i poruči: „Pošalji mi svoga sina Davida koji je kod stada.“

²⁰ Jesej je uzeo jednog magarca i stavio na njega hleba, mešinu vina i jedno jare, pa je to poslao Saulu po Davidu.

²¹ Tako je David došao k Saulu i stupio u njegovu službu. Saul ga je veoma zavoleo, te je David postao njegov štitonoša.

²² Zatim je Saul poručio Jeseju: „Neka David ostane kod mene jer je stekao moju naklonost.“

²³ I kad god bi zli duh spopao Saula, David bi uzimao liru i svirao. Tada bi se Saul smirio i bilo bi mu bolje.

17

David i Golijat

¹ Filistejci okupiše svoju vojsku da ratuju. Okupili su se kod Sokota, koji pripada Judi, a utaborili se između Sokota i Azeke, u Efes-Damimu.

² Saul i Izrailjci su se okupili i utaborili u dolini Ili, pa su se svrstali u bojni red protiv Filistejaca.

³ Filistejci su bili na jednom brdu, a Izrailjci na drugom. Između njih je bila dolina.

⁴ Tada je iz filistejskog tabora istupio izazivač po imenu Golijat iz Gata. Bio je visok šest lakata i pedalj*.

⁵ Na glavi je imao bronzanu kacigu, a na sebi je imao ljuskav oklop od bronzne težine pet hiljada šekela†.

⁶ Na nogama je imao bronzane štitnike i bronzani kopljić između ramena.

⁷ Šipka njegovog koplja bila je kao vratilo, a šiljak koplja mu je bio težak šest stotina gvozdениh šekela‡. Pred njim je išao njegov štitonoša.

⁸ On je, dakle, stao i dozivao Izrailjeve bojne redove govoreći im: „Zašto izlazite da se svrstate za boj? Nisam li ja Filistejac a vi Saulove sluge? Izaberite jednog čoveka, pa neka siđe k meni!

⁹ Ako me svlada u dvoboju i pogubi me, mi ćemo vam biti podanici, a ako ja svladam njega i pogubim ga, vi ćete nama biti podanici.“

¹⁰ Filistejac je nastavio: „Ja sam danas osramotio bojne redove Izrailja! Dovedite mi čoveka da se borimo!“

¹¹ Kad su Saul i svi Izrailjci čuli ove Filistejčeve reči, smeli su se i veoma uplašili.

David dolazi u tabor

¹² David je bio sin jednog Efraćanina iz Vitlejema Judinog, po imenu Jesej, koji je imao osam sinova. U Saulovo vreme Jesej je bio vremešan i odmakao u godinama.

¹³ Jesejeva tri starija sina su bila otišla za Saulom u rat. Ta tri sina koji su otišli u rat zvali su se: Elijav, prvenac, drugi Avinadav a treći Šama.

¹⁴ David je bio najmlađi. Tri najstarija su otišla za Saulom.

¹⁵ David je odlazio od Saula i vraćao se da napasa ovce svoga oca u Vitlejemu.

¹⁶ A Filistejac je istupao ujutro i uveče i postavljao se četrdeset dana.

¹⁷ Jesej reče svome sinu Davidu: „Uzmi za svoju braću ovu efuš prženog žita i ovih deset hlebova, pa se požuri svojoj braći u tabor.“

¹⁸ A ovih deset sireva odnesi zapovedniku nad hiljadu. Vidi kako su tvoja braća, i donesi od njih neki znak.“

¹⁹ Saul je bio s njima i sa svim izrailjskim ljudstvom u dolini Ili ratujući protiv Filistejaca.

²⁰ David porani ujutro, ostavi stado čuvaru i ode kako mu je zapovedio njegov otac Jesej. Došao je u tabor baš kad je vojska izašla u bojni red i podigla bojni poklik.

²¹ Izrailjci i Filistejci su svrstali svoje borbene redove jedni prema drugima.

²² David je ostavio svoje stvari kod čuvara opreme, pa je otrčao do bojnog reda; došao je da upita braću jesu li dobro.

²³ Dok je on razgovarao s njima, iz filistejskih redova je istupio izazivač, po imenu Golijat iz Gata, i izgovorio iste reči kao pre. A David je to čuo.

²⁴ Kad su ga Izrailjci videli, svi su pobegli od njega, jer su se veoma uplašili.

²⁵ Izrailjci su govorili: „Jeste li videli ovog čoveka? On izlazi da sramoti Izrailja. Car će dati veliko blago onome ko ga pogubi. Daće mu još i svoju ćerku za ženu, a dom njegovog oca oslobodiće od poreza.“

²⁶ David upita ljude što su stajali s njim: „Šta će dobiti čovek koji pogubi ovog Filistejca i skine sramotu s Izrailja? I ko je taj neobrezani Filistejac da sramoti bojne redove živoga Boga?“

²⁷ Narod mu odgovori isto: „To će se učiniti za čoveka koji ga pogubi.“

²⁸ Kad je Elijav, Davidov najstariji brat, čuo kako on razgovara s ljudima, razgnevio se na Davida i rekao: „Zašto si došao? Kome si ostavio ono malo ovaca u pustinji? Znam ja tvoju obest i zlobu tvoga srca: ti si došao da vidiš bitku!“

²⁹ David odgovori: „Šta sam sad uradio? Zar se ne sme reći ni reč?“

* 17:4 Oko 3 m. † 17:5 Oko 60 kg. ‡ 17:7 Oko 7 kg. § 17:17 Oko 16 kg.

³⁰ Onda se okrenuo od njega prema nekom drugom i ponovio iste reči. Narod mu je odgovorio isto kao prvi put.

³¹ Kad je narod čuo njegove reči, javili su Saulu, koji je poslao po njega.

³² David reče Saulu: „Neka nikom ne klone srce zbog njega! Tvoj sluga će izaći na dvoboj sa ovim Filistejcem.“

³³ Saul odgovori Davidu: „Ne možeš ti izaći na dvoboj sa ovim Filistejcem, jer si ti još dečak, a on je ratnik od svoje mladosti.“

³⁴ David odvrati Saulu: „Tvoj je sluga čuvao ovce svoga oca, pa kad bi došao lav ili medved i ugrabio ovcu iz stada,

³⁵ ja bih krenuo za njim, udario ga i istrkao je iz njegovih usta. Ako bi me on napao, ja bih ga zgrabio za grivu i udario ga dok ne umre.

³⁶ Tvoj sluga je ubio lava i medveda, pa će i ovaj neobrezani Filistejac proći kao jedan od njih, zato što je vređao bojne redove Boga živoga.“

³⁷ David još dodade: „Gospod koji me je izbavio od lava i medveda, on će me izbaviti i od ovog Filistejca.“ Saul na to reče Davidu: „Idi, i neka Gospod bude s tobom!“

Dvoboj

³⁸ Tada je Saul obukao Davidu svoje ratno odelo; stavio mu je bronzanu kacigu na glavu, i obukao mu oklop.

³⁹ Zatim mu je pripasao svoj mač preko odela. David je pokušao da hoda, ali kako nije navikao na to, rekao je Saulu: „Ne mogu da hodam u ovome, jer nisam navikao.“ Zato je David skinuo to sa sebe.

⁴⁰ David uze svoj štap, izabra iz potoka pet glatkih kamenova, i stavi ih u džep svoje pastirske torbe, pa s praćkom u ruci ode pred Filistejca.

⁴¹ A Filistejac, pred kojim je išao štitonoša, primicao se sve bliže Davidu.

⁴² Filistejac je pogledao, pa kad je video Davida, podsmehnuo mu se, jer je bio mlad, rumenih obraza i lepog izgleda.

⁴³ Filistejac reče Davidu: „Zar sam ja pseto da na mene izlaziš sa štapom?“ Kad je Filistejac isproklinjao Davida svojim bogovima,

⁴⁴ rekao mu je: „Dođi k meni, da dam tvoje telo pticama nebeskim i zverima poljskim.“

⁴⁵ David mu odvrati: „Ti ideš na mene s mačem, kopljem i kopljićem, a ja idem na tebe u ime Gospoda nad vojskama, Boga Izrailjevih bojnih redova, koje si ti vređao.

⁴⁶ Još danas će te Gospod predati u moje ruke, a ja ću te ubiti i odseći ti glavu. Još danas ću dati leševe iz filistejskog tabora pticama nebeskim i zverima zemaljskim. Tako će sva zemlja znati da ima Boga u Izrailju.

⁴⁷ A znaće i sav ovaj zbor da Gospod ne spasava mačem i kopljem. Naime, bitka pripada Gospodu, i on će vas predati u naše ruke.“

⁴⁸ Kad je Filistejac krenuo da se približava Davidu, David brzo istrča na bojište u susret Filistejcu.

⁴⁹ David segnu rukom u torbu i uze odande kamen, baci ga iz praćke, i pogodi Filistejca u čelo. Kamen mu se zari u čelo i on pade licem na zemlju.

⁵⁰ Tako je David svladao Filistejca praćkom i kamenom: udario ga je i ubio bez mača u ruci.

⁵¹ Onda je David potrčao i stao nad Filistejcem, uzeo njegov mač, izvadio ga iz korica i ubio ga. Zatim mu je njime odsekao glavu.

Kad su Filistejci videli da je njihov junak poginuo, dali su se u beg.

⁵² Tada su se digli ljudi iz Izrailja i Jude, pa su uz bojni poklik gonili Filistejce sve do Gaja i do akaronskih vrata. Smrtno ranjeni Filistejci padali su na sarajimskom putu sve do Gata i Akarona.

⁵³ Kad su se Izrailjci vratili iz potere za Filistejcima, opljačkali su njihov tabor.

⁵⁴ A David je uzeo Filistejčevu glavu i doneo je u Jerusolim. Njegovo oružje je stavio u svoj šator.

⁵⁵ Kad je Saul video da David izlazi protiv Filistejca, upitao je Avenira, zapovednika vojske: „Avenire, čiji je sin taj mladić?“

Avenir odgovori: „Tvoga mi života, care, ne znam.“

⁵⁶ Car mu reče: „Raspitaj se čiji je sin taj mladić.“

⁵⁷ Kad se David vratio pošto je ubio Filistejca, Avenir ga dovede pred Saula. Filistejčeva glava mu je još bila u ruci.

⁵⁸ Saul ga upita: „Čiji si ti sin, mladiću?“

David odgovori: „Sin sam tvoga sluge Jeseja Vitlejemca.“

18

Savez Jonatana i Davida

¹ Kad je David završio razgovor sa Saulom, Jonatanova duša se vezala za Davidovu dušu, i Jonatan ga je zavoleo kao samoga sebe.

² Tog dana ga je Saul zadržao kod sebe i nije mu dao da se vrati kući svoga oca.

³ A Jonatan je sklopio savez s Davidom, jer ga je voleo kao samoga sebe.

⁴ Jonatan je skinuo plašt koji je nosio na sebi i dao ga Davidu zajedno s odorom. Dao mu je čak i svoj mač, svoj luk i svoj opasač.

⁵ David je bio uspešan na svim pohodima na koje ga je Saul slao, pa ga je Saul postavio kao zapovednika nad vojskom. To je bilo milo svemu narodu i Saulovim slugama.

⁶ Prilikom njihovog povratka, kad se David vratio pošto je ubio Filistejca, izlazile su žene iz svih izrailjskih gradova u susret caru Saulu pevajući, igrajući, i veseleći se uz bubnjeve i cimbale.

⁷ Žene su se radovale i pevajući odgovarale jedna drugoj:
„Saul pobi svoje hiljade,
a David desetine hiljada.“

⁸ Saul se veoma naljutio; ozlojedile su ga te reči. Rekao je: „Davidu su dodelili desetine hiljada, a meni samo hiljade. Još mu samo treba carstvo!“

⁹ Od tog dana je Saul popreko gledao Davida.

¹⁰ Sutradan zao duh od Boga napade Saula, tako da je počeo da mahnita po kući. David je svirao liru kao obično. Saul je u ruci imao koplje.

¹¹ On baci koplje govoreći u sebi: „Prikovaću Davida za zid!“ Ali David mu se dvaput izmaknuo.

¹² Saul se bojao Davida, jer je Gospod bio s njim, a od Saula je bio odstupio.

¹³ Zato ga je Saul uklonio iz svoje blizine i postavio ga kao zapovednika nad hiljadu. Tako je David odlazio i vraćao se na čelu naroda.

¹⁴ David je bio uspešan u svim svojim poduhvatima jer je Gospod bio s njim.

¹⁵ Kad je Saul video da je David veoma uspešan spopao ga je strah od njega.

¹⁶ Sav je Izrailj i Juda voleo Davida jer je odlazio i vraćao se njima na čelu.

¹⁷ Saul reče Davidu: „Evo, daću ti svoju stariju ćerku, Meravu, za ženu. Samo mi budi hrabar i vodi ratove Gospodnje.“ Saul je mislio u sebi: „Neću da se moja ruka digne na njega, nego neka strada od filistejske ruke.“

¹⁸ David odgovori Saulu: „Ko sam ja i ko mi je rod, i šta je dom moga oca u Izrailju, da budem carev zet?“

¹⁹ Ali kad je došlo vreme da Meravu, Saulovu ćerku, daju Davidu, dali su je Adrilu Meolaćaninu za ženu.

²⁰ Međutim, Saulova ćerka Mihala je volela Davida. Kad su to javili Saulu, on je bio zadovoljan.

²¹ Saul je govorio u sebi: „Daću mu je da mu bude zamka kako bi stradao od filistejske ruke.“

Saul reče Davidu: „Danas možeš da mi postaneš zet s ovom drugom.“

²² Saul zapovedi svojim slugama: „Recite Davidu nasamo: 'Evo, postao si drag caru, a vole te i sve njegove sluge; zato budi carev zet.'“

²³ Kad su Saulove sluge prenele ove reči Davidu, on im odgovori: „Zar vama izgleda kao sitnica postati carev zet? Ja sam samo siromašan čovek, i bez ugleda.“

²⁴ Sluge javiše Saulu: „Ovo je David rekao.“

²⁵ Saul na to reče: „Ovako recite Davidu: 'Car ne želi nikakav ženidbeni dar, osim stotinu filistejskih obrezaka, da se car osveti svojim neprijateljima.'“ Saul je mislio da će tako udesiti da David pogine od ruke Filistejaca.

²⁶ Kad su Saulove sluge prenele Davidu ove reči, Davidu se svidelo da bude carev zet. Još pre isteka vremena,

²⁷ David se spremi i ode sa svojim ljudima, i pobi dve stotine Filistejaca. Zatim je doneo caru njihove obreske na broj, da bi postao carev zet. Tada mu je Saul dao svoju ćerku Mihalu za ženu.

²⁸ Videvši to, Saul je shvatio da je Gospod s Davidom, a još je i njegova ćerka Mihala volela Davida.

²⁹ Zato se Saul još više bojao Davida. Saul je sve vreme bio Davidov neprijatelj.

³⁰ Filistejski knezovi su izlazili u boj, ali kad god su izlazili David je imao više uspeha od svih Saulovih slugu. Tako je njegovo ime postalo veoma slavno.

19

Saul proganja Davida

¹ Saul je rekao svom sinu Jonatanu i svim svojim slugama da bi trebalo ubiti Davida. Međutim, Jonatanu je David bio veoma drag.

² Jonatan je javio Davidu rekavši: „Moj otac, Saul, gleda da te ubije. Stoga budi na oprezu sledećeg jutra, skloni se negde i krij se.“

³ A ja ću izaći i stati uz mog oca na polju gde ti budeš, pa ću se zauzeti za tebe kod njega. Kad vidim kakva je stvar, javiću ti.“

⁴ Jonatan je svome ocu, Saulu, govorio dobro o Davidu. Rekao mu je: „Neka se car ne ogreši o svog slugu Davida, jer se on nije ogrešio o tebe. Naprotiv, od njegovih dela imao si veliku korist.“

⁵ On je doveo svoj život u opasnost; ubio je Filistejca, a Gospod je dao veliko izbavljenje svem Izrailju. Ti si to video i radovao se. Zašto bi se ogrešio o nevinu krv i ubio svog slugu Davida bez razloga?“

⁶ Saul je poslušao Jonatana, a onda se zakleo: „Tako živ bio Gospod, David neće poginuti!“

⁷ Jonatan je tada pozvao Davida i javio mu sve što je rečeno. Zatim je Jonatan doveo Davida k Saulu, pa mu je služio kao pre.

Saul po drugi put pokušava da ubije Davida

⁸ Opet je izbio rat. David je izašao, borio se s Filistejcima i naneo im veliki poraz, tako da su se razbežali pred njim.

⁹ A zao duh od Gospoda spopade Saula dok je sedeo u svojoj kući i držao koplje u ruci. David je svirao liru.

¹⁰ Saul je hteo da prikuje Davida kopljem za zid, ali se David izmaknuo, te se koplje zabolo u zid. David je pobjegao i sklonio se te noći.

¹¹ Tada je Saul poslao glasnike Davidovoj kući da ga vrebaju i ubiju ujutru. Ali Davidu je njegova žena Mihala poručila: „Ako se noćas ne skloniš negde, sutra će te ubiti.“

¹² Tada je Mihala spustila Davida kroz prozor, te je on pobjegao i sklonio se.

¹³ Mihala je zatim uzela kip i stavila ga u krevet. Onda mu je na glavu stavila navlaku od kozje dlake, i pokrila ga pokrivačem.

¹⁴ Kad je Saul poslao glasnike da odvedu Davida, ona im je rekla: „Bolestan je.“

¹⁵ Saul je poslao glasnike da vide Davida. Rekao je: „Donesite mi ga s posteljom, da ga ubijem!“

¹⁶ Glasnici dođu, kad ono, na postelji kip s navlakom od kozje dlake na glavi.

¹⁷ Saul reče Mihali: „Zašto si me ovako prevarila i pustila moga neprijatelja da utekne?“

Mihala odgovori Saulu: „Zato što mi je rekao: 'Pusti me! Zašto da te ubijem?'“

¹⁸ David je pobjegao i sklonio se. Došao je k Samuilu u Ramu i ispričao mu sve što mu je Saul učinio. Zatim je otišao sa Samuilom u Najot, pa su tamo boravili.

¹⁹ Tada su javili Saulu: „Eno Davida u Najotu kod Rame!“

²⁰ Saul je poslao glasnike da uhvate Davida, ali kad su videli grupu proroka kako prorokuju predvođeni Samuilom, počeli su i oni da prorokuju.

²¹ Kad su to javili Saulu, on je poslao druge glasnike, ali su i oni počeli da prorokuju. Saul je poslao glasnike po treći put, ali su i ovi prorokovali.

²² Tada je on sam otišao u Ramu. Kad je došao do velikog studenca kod Seka, on upita: „Gde su Samuilo i David?“

„Eno ih u Najotu kod Rame“ – odgovoriše mu.

²³ Saul se uputi tamo u Najot kod Rame, ali Duh Božiji siđe i na njega, te je išao dalje i prorokovao, dok nije stigao u Najot.

²⁴ Zatim je svukao sa sebe odeću pa je prorokovao pred Samuilom. Onako go ležao je ceo dan i celu noć. Zato se kaže: „Zar je i Saul među prorocima?“

20

Jonatanova odanost

¹ David je pobjegao iz Najota kod Rame pa je došao k Jonatanu i rekao mu: „Šta sam uradio? Šta je moja krivica? Čime sam se ogrešio o tvoga oca da mi radi o glavi?“

² Jonatan mu odgovori: „Daleko bilo! Nećeš ti umreti! Moj otac ne čini ništa, ni veliko ni malo, a da mi to ne poveri. Zašto bi moj otac krio to od mene? To ne može biti.“

³ David se još zakleo: „Tvoj otac dobro zna da sam stekao tvoju naklonost, pa misli: 'Jonatan ne sme saznati za ovo, da se ne bi ožalostio.' Zaista, živoga mi Gospoda, i života mi tvoga, od smrti me deli samo jedan korak.“

⁴ Jonatan reče Davidu: „Šta hoćeš da učinim za tebe?“

⁵ David odgovori Jonatanu: „Sutra je mladina, a ja moram da sednem s carem za trpezu. Ti me pusti, a ja ću se sakriti u polju do treće večeri.“

⁶ Ako tvoj otac primeti da sam odsutan, ti reci: 'David me je usrdno molio da ga pustim da otrči do Vitlejema, svoga grada, jer se tamo prinosi godišnja žrtva za celu porodicu.'

⁷ Ako on kaže: 'U redu' onda je tvoj sluga bezbedan. A ako plane gnevom, znaj da je rešio da mi naudi.

⁸ Stoga budi milostiv svome sluzi, jer si stupio s njim u savez Gospodnji. A ako sam skrivio nešto ubij me sam. Zašto bi me vodio k svome ocu?“

⁹ Jonatan reče na to: „Daleko bilo! Kad bih zaista znao da je moj otac rešio da ti naudi, zar ti ne bih to javio?“

¹⁰ David reče Jonatanu: „Ko će mi javiti ako tvoj otac odgovori oštro?“

¹¹ Jonatan odgovori Davidu: „Hajde, izađimo u polje.“ Njih dvojica izađu u polje.

¹² Tada Jonatan reče Davidu: „Gospod, Bog Izrailjev, neka mi bude svedok! Prekosutra u ovo vreme, iskušaću svoga oca. Ako odgovor bude povoljan po Davida, a ja ti tada ne pošaljem poruku da ti to obznamim,

¹³ neka Gospod plati Jonatanu i još više. Ako li je moj otac naumio da ti naudi, i to mi otkrije, ja ću te pustiti da odeš u miru. Neka Gospod bude s tobom kao što je bio s mojim ocem.

¹⁴ Ako još budem bio živ, ti ćeš mi iskazati Gospodnju milost, kako ne bih poginuo.

¹⁵ A ti nemoj nikada uskratiti milosti mome domu, čak i kad Gospod istrebi Davidove neprijatelje s lica zemlje.“

¹⁶ Tako je Jonatan sklopio savez s domom Davidovim, govoreći: „Neka Gospod traži račun od Davidovih neprijatelja.“

¹⁷ Jonatan je, zatim, iznova zakleo Davida svojom ljubavlju, jer ga je voleo kao svoj život.

¹⁸ Jonatan reče Davidu: „Sutra je mladi mesec. Primetiće se da te nema, jer će tvoje mesto biti prazno.

¹⁹ Ti siđi prekosutra i idi na ono mesto gde si se sakrio kad se stvar dogodila, i ostani kod kamena Ezela.

²⁰ Ja ću odapeti tri strele pokraj kamena, kao da gađam metu.

²¹ Evo, ja ću poslati momka k tebi da nađe strele. Ako kažem momku: 'Eno, strele su onde kraj tebe, donesi ih!', ti onda dođi, jer si bezbedan; nema opasnosti, tako bio živ Gospod!

²² A ako kažem momku: 'Eno, strele su tamo podalje od tebe', ti idi, jer te Gospod šalje.

²³ Što se tiče ovoga što smo se ja i ti dogovorili, znaj: Gospod je svedok između mene i tebe doveka.“

²⁴ Tako se David sakrio u polju. Došao je mladi mesec i car je seo za sto da jede.

²⁵ Kad je car, po svom običaju, seo na mesto do zida, Jonatan je ustao, a Avenir je seo do Saula. Davidovo mesto je bilo prazno.

²⁶ Saul nije ništa rekao tog dana, misleći: „Nešto mu se dogodilo. Mora da je nečist; svakako je nečist.“

²⁷ Međutim, Davidovo mesto je bilo prazno i narednog dana nakon mladog meseca. Saul upita svoga sina Jonatana: „Zašto sin Jesejev nije došao na obed ni juče ni danas?“

²⁸ Jonatan odgovori Saulu: „David me je usrdno molio da ga pustim da ode do Vitlejema.

²⁹ Rekao je: 'Pusti me, molim te, jer naša porodica prinosi žrtvu u gradu. Brat mi je to lično naložio. Sad, ako sam stekao tvoju naklonost, dozvoli mi da skoknem i vidim svoju braću.' Zato nije došao za carev sto.“

³⁰ Saul na to planu gnevom na Jonatana i reče: „Izrode i buntovniče! Zar ja ne znam da si stao na stranu Jesejevog sina, na svoju sramotu, i na sramotu majke koja te je rodila?

³¹ Jer sve dok sin Jesejev živi na zemlji nećeš biti bezbedan ni ti ni tvoje carstvo. Zato pošalji po njega, neka ga dovedu k meni, jer je zaslužio smrt.“

³² Jonatan odgovori svome ocu Saulu: „Zašto mora da se pogubi? Šta je učinio?“

³³ Tada Saul baci koplje na Jonatana da ga probode. Jonatan je shvatio da je njegov otac rešio da ubije Davida.

³⁴ Jarostan, Jonatan ustane od stola. Tog drugog dana mladog meseca nije jeo, jer mu je bilo žao Davida što ga je njegov otac osramotio.

³⁵ Ujutro je Jonatan izašao u polje na sastanak s Davidom. S njim je bio i jedan mladi momak.

³⁶ Jonatan reče momku: „Potrči i nađi strele koje ću odapeti!“ Momak potrča, a Jonatan odape strelu preko njega.

³⁷ Kad je momak došao do mesta kuda je odapeo strelu, Jonatan viknu za momkom govoreći: „Nije li strela tamo podalje od tebe?“

³⁸ „Požuri, ne stoji!“ – doviknu Jonatan za njim. Jonatanov momak pokupi strele i vrati se svome gospodaru.

³⁹ Momak nije znao ništa; samo su Jonatan i David znali u čemu je stvar.

⁴⁰ Tada je Jonatan dao momku svoje oružje i rekao mu: „Odnesi ovo u grad.“

⁴¹ Momak ode, a David izađe iz svog skrovišta na jugu, pade ničice na zemlju i pokloni se tri puta. Zatim su se izljubili, pa su plakali zajedno, naročito David.

⁴² Tada Jonatan reče Davidu: „Idi u miru, jer smo se zakleli jedan drugome u ime Gospodnje, rekavši: 'Gospod neka bude svedok između mene i tebe, i između mog potomstva i tvog potomstva doveka.'“

David je zatim ustao i otišao, a Jonatan se vratio u grad.

21

David u Novu

¹ David je došao u Nov k svešteniku Ahimeleku. Drhteći od straha Ahimelek pođe Davidu u susret, i upita ga: „Zašto si sam i nema nikoga s tobom?“

² David odgovori svešteniku Ahimeleku: „Car mi je zapovedio rekavši mi: 'Niko ne sme da zna zašto te šaljem i šta sam ti zapovedio.' Momke sam poslao na jedno mesto gde ćemo se sastati.“

³ A sad, šta imaš pri ruci? Daj mi pet hlebova, ili šta god ti se nađe.“

⁴ Sveštenik odgovori Davidu: „Nemam običnog hleba pri ruci, već samo posvećeni hleb, pod uslovom da su se momci uzdržavali od žena.“

⁵ David odgovori svešteniku: „Žene su nam svakako bile uskraćene, kao i uvek kad odlazim na zadatak. Tela momaka su čista, čak i na običnom putovanju, a koliko pre će im tela biti čista danas!“

⁶ Tada mu je sveštenik dao posvećene hlebove, jer tamo nije bilo običnog hleba, osim prinesenog hleba, koji se uklanjao ispred Gospoda da se zameni toplim hlebom onoga dana kad se stari odnosio.

⁷ Međutim, toga se dana zatekao tamo jedan od Saulovih slugu, koji se zadržao pred Gospodom. Zvao se Doik Edomac, a bio je nadzornik Saulovih pastira.

⁸ David reče Ahimeleku: „Imaš li ovde pri sebi kakvo koplje, ili mač? Nisam, naime, poneo ni svoj mač, ni svoje oružje, jer je carev posao bio hitan.“

⁹ Sveštenik odgovori: „Ovde je mač Golijata Filistejca koga si ubio u dolini Ili. Evo, zamotan je ovde u plaštu iza efoda. Uzmi ga ako hoćeš; drugoga osim ovoga nema ovde.“ David odgovori: „Takvoga nigde nema, daj mi ga!“

David u Gatu

¹⁰ David se diže tog dana i pobeže od Saula. Onda je došao k Ahisu, caru Gata.

¹¹ Ahisove sluge su govorile Ahisu: „Nije li ovo David, car zemlje? Nisu li o njemu pevali, igrajući i govoreći:

'Saul pobi svoje hiljade,

a David desetine hiljada?’“

¹² David se veoma zabrinuo zbog ovih reči, i veoma se uplašio Ahisa, cara Gata.

¹³ Zato je počeo da se pretvara pred njima kao da nije pri čistoj pameti u njihovim rukama: škrao je po gradskoj kapiji i puštao da mu bale cure niz bradu.

¹⁴ Tada Ahis reče svojim slugama: „Eto, vidite da je čovek lud. Zašto ga dovodite k meni?“

¹⁵ Zar nemam dovoljno ludaka, pa ste doveli ovoga k meni da luduje preda mnom? Zar će mi takav ući u kuću?“

22

David u Odolamu i Mispi

¹ David je odande pobegao u pećinu Odolam. Kad su to čula njegova braća i dom njegovog oca, došli su onamo k njemu.

² Pridružili su mu se svi koji su bili u nevolji, svi koji su bili zaduženi, i svi ogorčene duše, a on im je bio glavar. S njim je bilo oko četiri stotine ljudi.

³ David je odande otišao u Mispu moavsku i obratio se moavskom caru: „Dozvoli da se moj otac i moja majka sklone kod vas dok ne vidim šta će Bog učiniti sa mnom.“

⁴ Tako ih je doveo k moavskom caru, pa su ostali s njim dokle god je David bio u skrovištu.

⁵ Tada prorok Gad reče Davidu: „Nemoj ostati u skrovištu, nego idi u Judinu zemlju.“ David ode i dođe u šumu Aret.

Saul ubija sveštenike u Novu

⁶ Saul je dočuo da se pojavio David i ljudi koji su bili s njim. Saul je tada bio u Gavaji i sedeo pod tamariskom. U ruci je držao koplje a sve njegove sluge stajale su oko njega.

⁷ Tada Saul reče svojim slugama koji su stajali oko njega: „Čujte, Venijaminovci! Zar će sin Jesejev dati svima vama polja i vinograde? Hoće li da vas sve postavi za zapovednike nad hiljadu ili stotinu?

⁸ Zašto ste se onda urotili protiv mene? Jer niko mi ne javlja da je moj sin sklopio savez sa Jesejevim sinom! I niko ne mari za mene, i ne javlja mi da je moj sin podstakao mog slugu da me vreba iz zasede, kao što je to danas.“

⁹ Doik Edomac, koji je stajao sa Saulovim slugama, odgovori: „Video sam kad je Jesejev sin došao u Nov k Ahimeleku, Ahituvovom sinu.

¹⁰ Ahimelek je upitao Gospoda za njega i dao mu hrane. Dao mu je i mač Filistejca Golijata.“

¹¹ Tada je car poslao po sveštenika Ahimeleka, sina Ahituva, i sav dom njegovog oca, sveštenike u Novu. Svi su oni došli pred cara.

¹² Saul reče: „Čuj sad, sine Ahituve!“

On odgovori: „Evo me, gospodaru!“

¹³ Saul mu reče: „Zašto ste se urotili protiv mene, ti i Jesejev sin? Ti si mu dao hleb i mač, i pitao za njega Gospoda, da bi se digao na mene i vrebao me iz zasede, kao ovoga dana.“

¹⁴ Ahimelek odgovori caru: „A ko je od svih carevih slugu tako veran kao David, a još i carev zet, zapovednik tvoje telesne straže, poštovan u tvom domu?

¹⁵ Zar je danas prvi put da sam za njega pitao Gospoda? Daleko bilo! Neka car ne optužuje time svoga slugu niti koga iz doma moga oca! Tvoj sluga ništa nije znao od sveta toga!“

¹⁶ A car reče: „Zacelo ćeš poginuti, Ahimeleče, i ti i dom tvoga oca!“

¹⁷ Car zapovedi stražarima: „Okrenite se i pogubite sveštenike Gospodnje, jer su se udružili s Davidom; znali su da je pobjegao a nisu mi javili.“

Ali careve sluge se nisu usudile da podignu ruku da ubiju sveštenike Gospodnje.

¹⁸ Tada car reče Doiku: „Okreni se ti i pogubi sveštenike!“ Doik Edomac se okrene i ubije sveštenike. Tog dana je pobio osamdeset pet ljudi koji su nosili laneni efod.

¹⁹ I Nov, sveštenci grad, su pobili oštrim mačem: muškarce i žene, decu i dojenčad, volove, magarce i ovce.

²⁰ Ipak, umakao je jedan od sinova Ahimeleka, sina Ahituvova, po imenu Avijatar, pa je pobjegao za Davidom.

²¹ Tada je Avijatar ispričao Davidu kako je Saul pobio sveštenike Gospodnje.

²² David reče Avijataru: „Znao sam onoga dana kad je Doik Edomac bio tamo da će jamačno javiti Saulu. Ja sam kriv za sve živote iz doma tvoga oca.

²³ Ostani sa mnom; ne boj se, jer onaj koji traži tvoj život takođe traži moj život. Kod mene ćeš biti bezbedan.“

23

David u Keili

¹ Davidu su javili: „Eno, Filistejci ratuju protiv Keile i pljačkaju gumna.“

² Tada je David pitao Gospoda: „Da li da idem i napadnem te Filistejce?“

Gospod odgovori Davidu: „Idi, napadni Filistejce i spasi Keilu.“

³ Rekoše Davidu njegovi ljudi: „Vidi, mi strahujemo i tu u Judi, a šta će biti ako odemo u Keilu protiv filistejske vojske?!“

⁴ David je ponovo upitao Gospoda, i Gospod mu je odgovorio: „Spremi se i siđi u Keilu jer ću izručiti Filistejce u tvoje ruke.“

⁵ David ode sa svojim ljudima u Keilu, stupi u boj protiv Filistejaca, otera njihova stada i nanese im veliki poraz. Tako je David spasao meštane Keile.

⁶ A kad je Avijatar, Ahimelekov sin, pobjegao k Davidu u Keilu, sa sobom je poneo Efod.

Saul progoni Davida

⁷ Kad je Saulu bilo javljeno da je David došao u Keilu, Saul je rekao: „Bog mi ga je predao u ruke, jer je samog sebe zatvorio, kad je ušao u grad s kapijama i prevornicom.“

⁸ Tada je Saul sazvaio sav narod na boj, da siđe u Keilu i da opkoli Davida i njegove ljude.

⁹ Kad je David doznao da mu Saul smišlja zlo, rekao je svešteniku, Avijataru: „Donesi Efod.“

¹⁰ David reče: „Gospode, Bože Izrailjev, tvoj je sluga čuo da se Saul sprema da dođe u Keilu da razori grad zbog mene.“

¹¹ Hoće li me meštani Keile predati u njegove ruke? Dolazi li Saul kao što je čuo tvoj sluga? Gospode, Bože Izrailjev, reci svome sluzi.“

Gospod odgovori: „Dolazi.“

¹² David nastavi: „Hoće li meštani Keile predati mene i moje ljude u Saulove ruke?“ Gospod odgovori: „Predaće vas.“

¹³ Tada su se digli David i njegovi ljudi, njih oko šest stotina, i otišli iz Keile idući s mesta na mesto. Kad su Saulu javili da je David pobjegao, on je obustavio pohod.

David kod Horeša

¹⁴ David je boravio u pustinji, po skrovištima; nastanio se u gorju pustinje Zif. Saul ga je neprestano tražio ali ga Gospod nije dao u njegove ruke.

¹⁵ David je video da je Saul izašao u pohod da mu oduzme život, i zato je ostao u pustinji Zif, kod Horeša.

¹⁶ Tada se Jonatan, Saulov sin, spremio i otišao k Davidu u Horeš, te mu je ulio pouzdanje u Gospoda.

¹⁷ Jonatan mu reče: „Ne boj se, jer te neće stići ruka moga oca, Saula. Ti ćeš carevati nad Izrailjem a ja ću biti drugi do tebe. Čak i moj otac zna to.“

¹⁸ Zatim su njih dvojica sklopili savez pred Gospodom. David je ostao u Horešu a Jonatan se vratio kući.

¹⁹ A Zifejci dođoše Saulu u Gavaju i rekoše: „Ne krije li se David kod nas po skrovištima kod Horeša, na brdu Ehele, južno od Jesimona*?“

²⁰ Sada, neka car dođe dole, ako mu je po volji, a naše je da ga izručimo u careve ruke.“

²¹ Saul odgovori: „Neka vas Gospod blagoslovi zato što ste se sažalili na mene.“

²² Idite sad i još se bolje pripremite; izvidite i doznajte gde je mesto na kome se zadržava, i ko ga je tamo video. Rečeno mi je, naime, da je veoma prepređen.

* 23:19 *Jesimon* znači i *pustara*, *pustinja*, ali ponekad je i ime određenog područja.

²³ Izvidite, dakle, i doznajte za svako skrovište gde se krije. Kad to pouzdano utvrdite, vratite se k meni. Onda ću ja poći s vama, pa ako je u tom kraju, tragaću za njim po svim rodovima u Judi.“

²⁴ Oni su se zatim digli i otišli u Zif pre Saula. David i njegovi ljudi bili su u pustinji Maon, u Aravi, južno od Jesimona.

²⁵ Saul i njegovi ljudi krenu u potragu. Kad su to javili Davidu, on je sišao do stene, te je boravio u pustinji Maon. Saul je to čuo, pa je krenuo u poteru za Davidom u pustinju Maon.

²⁶ Saul je išao jednom stranom planine a David je sa svojim ljudima išao drugom stranom planine. David se žurio da umakne Saulu, jer su Saul i njegovi ljudi opkoljavali Davida i njegove ljude da ih zarobe.

²⁷ Uto je došao glasnik k Saulu i rekao mu: „Brzo dođi, jer su Filistejci napali zemlju!“

²⁸ Tada je Saul obustavio poteru za Davidom, i otišao da se suprotstavi Filistejcima. Zato se ono mesto prozvalo „Stena razdvajanja“.

²⁹ Odande je David otišao u skrovišta En-Gedija i tamo se nastanio.

24

David pošteđuje Saula

¹ Kad se Saul vratio iz pohoda na Filistejce, javili su mu: „Eno Davida u pustinji En-Gedi!“

² Tada Saul povede sa sobom tri hiljade momaka iz celog Izrailja i ode da traži Davida po Liticama divokoza.

³ Saul dođe do ovčijih torova pored puta. Tamo je bila jedna pećina i Saul uđe u nju radi nužde. Međutim, David i njegovi ljudi sedeli su na kraju pećine.

⁴ Rekoše Davidu njegovi ljudi: „Evo, danas je dan za koji ti je Gospod rekao: 'Predaću tvog neprijatelja u tvoje ruke, da učiniš s njim što ti je milo.'“ David ustane i neprimetno odseče rub Saulovog plašta.

⁵ David je odmah zatim osetio grižu savesti što je odsekao rub Saulovog plašta.

⁶ On reče svojim ljudima: „Sačuvaj me Gospode da učinim takvu stvar svome gospodaru, pomazaniku Gospodnjem. Zar na njega da podignem ruku? Pa on je pomazanik Gospodnji!“

⁷ Tako je David ovim rečima ukorio svoje ljude, i nije im dao da ustanu na Saula. A Saul je izašao iz pećine i pošao svojim putem.

⁸ Onda je i David ustao i izašao iz pećine, pa je povikao za Saulom: „Gospodaru moj, care!“ Saul se obazre, a David padne ničice i pokloni se licem do zemlje.

⁹ David reče Saulu: „Zašto slušaš ljude, koji ti govore: 'David želi tvoju propast?'“

¹⁰ Evo, ovog dana si video svojim očima da te je danas Gospod predao u moje ruke u ovoj pećini. Rekli su mi da te ubijem, a ja sam te poštedeo. Rekao sam: 'Neću podići ruku na svoga gospodara, jer on je pomazanik Gospodnji.'

¹¹ Oče moj, dobro pogledaj rub svoga plašta u mojoj ruci. Ja sam, naime, odsekao rub tvoga plašta, a nisam te ubio. Znaj i shvati da nisam kriv za zločin ili pobunu. Ja nisam sagrašio protiv tebe, a ti vrebaš moj život da mi ga oduzmeš.

¹² Neka Gospod presudi između mene i tebe! Gospod neka me osveti na tebi, ali moja te ruka neće taći.

¹³ Kao što kaže drevna izreka: 'Od opakih dolazi opako delo.' Zato te moja ruka neće taći.

¹⁴ Na koga je izašao car Izrailjev? Koga to goniš? Mrtvog psa, običnu buvu!

¹⁵ Gospod neka bude sudija; on neka presudi između mene i tebe. Neka on razmotri i zastupa moj slučaj; on neka me izbavi iz tvoje ruke.“

¹⁶ Kad je David izgovorio ove reči Saulu, reče Saul: „Da li je to tvoj glas, sine Davide?“ – i glasno zaplaka.

¹⁷ On reče Davidu: „Ti si pravedniji od mene, jer si mi učinio dobro, iako sam ti naneo zlo.

¹⁸ Sam si rekao danas kako si mi učinio dobro: Gospod me je predao u tvoje ruke, a ti me nisi ubio.

¹⁹ Kad čovek naiđe na svog neprijatelja, hoće li ga pustiti da ode u miru? Neka te Gospod nagradi dobrim za to kako si se danas poneo prema meni.

²⁰ Sada znam da ćeš jamačno postati car i da će se carstvo Izrailjevo učvrstiti u tvojoj ruci.

²¹ Zato mi se sada zakuni Gospodom da nećeš istrebiti moje potomstvo posle mene, i da nećeš zatrti moje ime iz doma moga oca.“

²² David se zakle Saulu. Saul se vrati svojoj kući a David i njegovi ljudi odu u gorsko skrovište.

25

Samuilova smrt

¹ Samuilo je umro i sav se Izrailj okupio. Oplakali su ga i sahranili u Rami, njegovom domu. A David se digne i siđe u pustinju Faran.

Mudrost Avigejina

² Bio neki čovek u Maonu koji je imao gazdinstvo u Karmilu. Čovek je bio veoma bogat; imao je tri hiljade ovaca, i hiljadu koza. Baš u to vreme je strigao svoje ovce u Karmilu.

³ Čovek se zvao Naval, a njegova žena se zvala Avigeja. Žena je bila razborita i lepa, ali je čovek bio težak i zao; bio je od roda Halevova.

⁴ David je u pustinji čuo da Naval striže svoje ovce,

⁵ pa je poslao deset momaka i rekao im: „Idite u Karmil. Kad dođete k Navalu pozdravite ga u moje ime.

⁶ Recite: 'U zdravlje! Mir tebi i tvome domu, i mir svemu što imaš!

⁷ Čuo sam da strižeš ovce. Tvoji pastiri su boravili kod nas, ali mi im nismo naudili, niti im je išta nestalo dok su bili u Karmilu.

⁸ Pitaj svoje momke pa će ti reći. Stoga pokaži blagonaklonost prema mojim momcima, jer smo došli u svečan dan. Daj, molim te, svojim slugama i svome sinu Davidu što ti se nađe pri ruci.“

⁹ Davidovi momci su došli, i preneli Navalu sve te reči u Davidovo ime, pa su pričekali.

¹⁰ Naval odgovori Davidovim slugama: „Ko je David? Ko je sin Jesejev? Mnogo je danas slugu koji se odmeću od svojih gospodara.

¹¹ Zar da uzmem svoj hleb, svoju vodu i svoju stoku, koju sam zaklao za ljude koji mi strižu ovce, da bih to dao ljudima o kojima ne znam odakle su?“

¹² Davidovi momci se okrenu i vrate putem kojim su došli. Kad su se vratili preneli su Davidu sve te reči.

¹³ Tada David reče svojim ljudima: „Neka svako pripaše svoj mač!“ David je takođe pripasao svoj mač. Za Davidom je otišlo oko četiri stotine ljudi, a dve stotine ih je ostalo kod opreme.

¹⁴ Tada je jedan od momaka javio Avigeji, Navalovoj ženi: „Evo, David je iz pustinje poslao glasnike da požele blagoslov našem gospodaru, a on ih je nagrdio.

¹⁵ Ti ljudi su bili veoma dobri prema nama; nisu nam naudili, niti nam je išta nestalo za sve vreme dok smo bili u polju blizu njih.

¹⁶ Oni su nam bili kao bedem i noću i danju, sve vreme dok smo bili s njima napasajući ovce.

¹⁷ Ti sad primi na znanje i vidi šta ćeš da radiš, jer je određena propast našem gospodaru i svem njegovom domu. A s njim niko ne može razgovarati, jer je ništarija.“

¹⁸ Avigeja brzo uzme dve stotine hlebova, dve mešine vina, pet zgotovljenih ovaca, pet merica* prženog žita, stotinu grozdova suvog grožđa i dve stotine kolača od smokava, i natovari ih na magarce.

¹⁹ Onda je rekla svojim slugama: „Pođite ispred mene a ja ću doći za vama.“ Svome mužu Navalu nije ništa rekla.

²⁰ Dok je jašući na magarcu silazila zaklonjena planinom, u susret su joj dolazili David i njegovi ljudi, tako da se susrela s njima.

²¹ David je govorio u sebi: „Uzalud sam čuvao ovome sve što ima u pustinji. Ništa od svega što ima nije nestalo. Sada mi je vratio zlo za dobro.“

²² Neka Gospod učini tako Davidovim neprijateljima i još više, ako Navalu do jutra ostavim na životu i jedno muško od svega što ima.“

²³ Kad je Avigeja ugledala Davida brzo je sjahala s magarca, pa je pala ničice pred Davida i poklonila se do zemlje.

²⁴ Bacivši se pred njegove noge rekla je: „Gospodaru, neka krivica padne na mene! Dozvoli svojoj sluškinji da ti se obrati! Poslušaj reči svoje sluškinje!

²⁵ Neka moj gospodar ne obraća pažnju na onu ništariju Navalu; jer on je onakav kakvo mu je ime. Zove se 'Naval'[†], i bezumlje ga prati. A tvoja sluškinja nije videla momke koje je moj gospodar poslao.

²⁶ A sad, gospodaru, živoga mi Gospoda, i živ mi bio ti, Gospod te je sprečio da poćiniš krvoproliće i da uzmeš pravdu u svoje ruke. Neka prođu kao Naval tvoji neprijatelji, i oni koji žele zlo mome gospodaru.

²⁷ A ovaj dar što je donela tvoja sluškinja svome gospodaru, neka se da momcima koji prate moga gospodara.

²⁸ Oprosti prestup svojoj sluškinji! A Gospod će zaista učvrstiti tvoj dom, jer moj gospodar vodi Gospodnje ratove. Zato neka se ne nađe na tebi zlo za svega tvoga veka.

²⁹ Pa ako ko i krene da te progoni, i radi ti o glavi, život mog gospodara biće čuvan u riznici života kod Gospoda, Boga tvoga, a živote tvojih neprijatelja baciće kao iz praćke.

³⁰ A kad Gospod učini mom gospodaru svako dobro koje ti je obećao i postavi te za vladara nad Izrailjem,

³¹ neka ovo ne tereti tvoju savest i tako postane kamen spoticanja mome gospodaru da je bezrazložno prolio krv i da je uzeo pravdu u svoje ruke. A kad Gospod iskaže dobrotu mome gospodaru, ti se onda seti svoje sluškinje.“

³² David odgovori Avigeji: „Neka je blagosloven Gospod, Bog Izrailjev, koji te je poslao danas da me sretneš.

³³ Neka je blagoslovena tvoja razboritost i neka si blagoslovena ti što si me danas sprečila da prolijem krv i uzmem pravdu u svoje ruke.

³⁴ Jer živoga mi Gospoda, Boga Izrailjevog, koji mi nije dao da ti učinim zlo, da nisi požurila da me sretneš, Navalu ne bi ostalo do zore nijedno muško!“

³⁵ David je primio od nje ono što mu je donela, pa joj je rekao: „Vrati se u miru svojoj kući. Evo, poslušao sam te i uslišio tvoju molbu.“

³⁶ Kad se Avigeja vratila Navalu, on je u svojoj kući imao gozbu dostojnu cara. Naval je bio dobre volje jer je bio veoma pijan. Zato mu nije ništa rekla do jutra.

³⁷ Ujutru, kad se Naval otrezniio od vina, njegova žena mu ispriča sve što se dogodilo. Tada ga izdade srce u grudima, i on osta nepokretan kao kamen.

³⁸ Desetak dana kasnije Gospod udari Navalu i on umre.

* 25:18 Oko 35 l. † 25:25 Bezumnik.

³⁹ Kad je David čuo da je Naval umro, rekao je: „Neka je blagosloven Gospod koji se zauzeo za mene kada mi je Naval naneo uvredu; i on je sprečio svoga slugu da ne učini zlo. Gospod je svalio Navalovo zlo na njegovu glavu.“

Potom je David poslao poruku Avigeji da će je uzeti za ženu.

⁴⁰ Davidove sluge su došle k Avigeji u Karmil i rekle: „David nas je poslao k tebi da te uzme za ženu.“

⁴¹ Avigeja je ustala, poklonila se licem do zemlje, i rekla: „Evo tvoje sluškinje, koja je spremna da služi i da pere noge slugama svoga gospodara.“

⁴² Avigeja je brzo ustala i uzjahala magarca, a pet njenih sluškinja ju je pratilo. Tako je otišla za glasnici i postala njegova žena.

⁴³ David se oženio još i Ahinoamom iz Jezraela, pa su mu obe bile žene.

⁴⁴ Naime, Saul je svoju ćerku Mihalu, Davidovu ženu, dao Faltiju, sinu Laisa, iz Galima.

26

David po drugi put šteti život Saulu

¹ Dođu Zifejci k Saulu u Gavaju i kažu mu: „Ne krije li se David na brdu Eheli, nasuprot Jesimona?“

² Saul ustane i ode u pustinju Zif s tri hiljada biranih Izrailjaca da traži Davida u pustinji Zif.

³ Saul se utaborio kraj puta na brdu Eheli, što je nasuprot Jesimona. David, koji je boravio u pustinji, video je da je Saul došao u pustinju za njim.

⁴ David je poslao izvidnicu, te je doznao da je Saul zaista došao.

⁵ Tada je David ustao i došao na mesto gde se Saul utaborio. David je video mesto gde su legli Saul i Avenir, sin Nerov, zapovednik Saulove vojske. Saul je spavao u taboru, a ljudi su se utaborili oko njega.

⁶ David upita Ahimeleka Hetita i Avisaja, sina Serujina, Joavovog brata: „Ko će sići sa mnom u tabor k Saulu?“

Avisaj odgovori: „Ja ću poći s tobom.“

⁷ David s Avisajem dođe k ljudima po noći. Saul je ležao spavajući u taboru. Kod uzglavlja mu je bilo zabodeno koplje. Avenir i ljudi su spavali oko njega.

⁸ Avisaj reče Davidu: „Danas ti je Bog izručio u ruke tvoga neprijatelja. Zato mi sad dozvoli da ga probodem kopljem za zemlju jednim udarcem, dvaput neću morati.“

⁹ David reče Avisaju: „Nemoj ga ubiti, jer ko će dići ruku na pomazanika Gospodnjeg i ostati nekažnjen?“

¹⁰ David nastavi: „Živoga mi Gospoda! Gospod će ga udariti, bilo da mu dođe vreme da umre, bilo da ode u rat i pogine.“

¹¹ Sačuvaj Gospode da dignem ruku na pomazanika Gospodnjeg. Nego uzmi sad ovo koplje i krčag za vodu što su kod njegovog uzglavlja, pa da idemo.“

¹² David uzme koplje i krčag za vodu kod Saulovog uzglavlja i oni odu. Niko ništa nije ni video ni znao, niti se iko probudio; svi su spavali, jer je Gospod učinio da utonu u dubok san.

¹³ Zatim je David prešao na drugu stranu i stao na vrh jednog brda, tako da je bilo veliko rastojanje između njih.

¹⁴ Onda je doviknuo narodu i Aveniru, sinu Nerovom, i rekao: „Avenire, hoćeš li se odazvati?!“

Avenir se odazva: „Ko si ti što dozivaš cara?“

¹⁵ David reče Aveniru: „Nisi li ti junak? Ko ti je ravan u Izrailju? Zašto onda nisi čuvao svoga gospodara, cara, jer je jedan od mojih ljudi došao da ubije cara, tvoga gospodara?“

¹⁶ Nije dobro to što si učinio. Živoga mi Gospoda, zaslužili ste smrt, jer niste čuvali svoga gospodara, pomazanika Gospodnjeg. Pogledajte sada carevo koplje i krčag za vodu koji su mu bili kod uzglavlja!“

¹⁷ Saul je prepoznao Davidov glas, pa je rekao: „Jesi li to ti, sine moj Davide?“

David odgovori: „Moj je glas, gospodaru moj, care.“

¹⁸ David upita: „Zašto moj gospodar progoni svoga slugu? Šta sam uradio? Kakvo sam zlo skrivio?“

¹⁹ Stoga neka gospodar moj, car, sasluša reči svoga sluge. Ako te je Gospod podigao protiv mene, neka se umilostivi prinosom. Ali ako to čine ljudi, neka budu prokleti pred Gospodom. Jer su me izgnali danas da nemam svog dela u baštini Gospodnjoj. To je kao da su mi rekli: 'Idi i služi drugim bogovima.'

²⁰ Zato neka se ne proliva moja krv pred Gospodom, jer je car Izrailjev izašao da traži običnu buvu, kao da goni jarebicu u planini.“

²¹ Saul odgovori: „Zgrešio sam. Vрати se, sine Davide, jer ti više neću činiti zlo, pošto je danas moj život bio dragocen u tvojim očima. Eto, postupio sam nerazumno i učinio veliku grešku.“

²² David odgovori: „Evo carevog koplja. Neka dođe jedan od momaka da ga uzme.“

²³ A Gospod neka plati svakom čoveku po svojoj pravdi i vernosti! Jer Gospod te je danas predao u moje ruke, ali ja nisam hteo da podignem ruku na pomazanika Gospodnjeg.

²⁴ I, eto, kao što je ovoga dana tvoj život bio vredan u mojim očima, tako neka moj život bude vredan u Gospodnjim očima. On neka me izbavi iz svake nevolje!“

²⁵ Tada Saul reče Davidu: „Blagosloven da si, sine moj Davide! Zaista ćeš biti uspešan i izaći kao pobednik.“

David ode svojim putem a Saul se vrati u svoje mesto.

27

David među Filistejcima

¹ David reče u sebi: „Jednog dana ću ipak poginuti od Saulove ruke. Bolje je za mene da pobegnem u zemlju Filistejaca. Tada će Saul prestati da me traži po izrailjskim krajevima, pa ću umaći njegovoj ruci.“

² David se digne i ode sa šest stotina ljudi, koji su bili s njim, Ahisu, sinu Maohovom, caru Gata.

³ David je boravio kod Ahisa u Gatu, on i njegovi ljudi, svaki sa svojom porodicom. David je sa sobom imao svoje dve žene, Ahinoamu iz Jezraela i Avigeju iz Karmila, Navalovu udovicu.

⁴ Saul je saznao da je David pobegao u Gat i više ga nije tražio.

⁵ David reče Ahisu: „Ako sam stekao tvoju naklonost, neka mi se da mesto u jednom od gradova u zemlji da se nastanim. Zašto da tvoj sluga boravi s tobom u carskom gradu?“

⁶ Tog dana mu je Ahis dao Siklag. Zato Siklag pripada Judinim carevima sve do danas.

⁷ David je u zemlji Filistejaca živeo godinu i četiri meseca.

⁸ David je izlazio sa svojim ljudima i pljačkao Gesurce, Gerzejce i Amaličane, koji su odvajkada bili stanovnici zemlje koja se prostire od Sura do Egipta.

⁹ David je pustošio tu zemlju ne ostavljajući u životu ni muško ni žensko. Odnosio je samo sitnu i krupnu stoku, magarce, kamile i odeću, i vraćao se k Ahisu.

¹⁰ Kad bi Ahis upitao: „Gde ste pljačkali danas?“, David bi odgovarao: „U Negevu Jude“, ili: „U Negevu Jerameila“, ili: „U Negevu Kenejaca.“

¹¹ David nije ostavljao u životu ni muško ni žensko da bi ih doveo u Gat, jer je mislio: „Mogli bi da nas odaju i kažu: 'Ovako je David radio.'“ David je imao takav običaj sve vreme dok je živeo u filistejskoj zemlji.

¹² Ahis je imao poverenja u Davida govoreći: „On je zaista postao mrzak svome narodu, Izrailju! Zato će mi biti sluga dovek.“

28

Filistejci se spremaju u rat protiv Izrailja

¹ U ono vreme su Filistejci skupili svoju vojsku za rat, da ratuju protiv Izrailja. Ahis reče Davidu: „Znaj da ćeš ići sa mnom u pohod, ti i tvoji ljudi.“

² David odgovori Ahisu: „Sad ćeš svakako videti šta će učiniti tvoj sluga!“

Ahis reče Davidu: „Zato ću te postaviti za svog telohranitelja zauvek.“

Saul kod vračare

³ Samuilo je umro i sav ga je Izrailj oplakao. Sahranili su ga u Rami, u njegovom gradu. A Saul je bio istrebio iz zemlje sve prizivače duhova i vidovnjake.

⁴ Kad su se Filistejci skupili, došli su u Sunem i utaborili se. Saul je sabrao sve Izrailjce, pa su se utaborili u Gelvuji.

⁵ Kad je Saul ugledao filistejsku vojsku, uplašio se, tako da mu se srce jako treslo.

⁶ Saul je pitao Gospoda za savet, ali mu Gospod nije odgovorio ni preko snova, ni preko Urima, a ni preko proroka.

⁷ Tada Saul reče svojim slugama: „Potražite mi ženu koja priziva duhove, da odem i upitam je.“ Njegove sluge mu rekoše:

„Evo, ima jedna žena u En-Doru, koja priziva duhove.“

⁸ Tada se Saul prerušio; obukao je drugačiju odeću i otišao sa dvojicom slugu. Bila je noć kad su stigli k ženi. Saul reče: „Prizovi mi jednog duha. Podigni mi onoga koga ti kažem.“

⁹ Žena mu odgovori: „To znaš šta je Saul učinio, i kako je istrebio prizivače duhova i vidovnjake iz zemlje. Zašto mi postavljaš zamku? Hoćeš li da me izručiš smrti?“

¹⁰ Saul joj se zakle Gospodom rekavši: „Tako mi živog Gospoda, nećeš snositi nikakvu krivicu zbog ovoga.“

¹¹ Žena upita: „Koga hoćeš da ti podignem?“

On odgovori: „Podigni mi Samuila.“

¹² Kad je žena ugledala Samuila, glasno povika, i reče Saulu: „Zašto si me obmanuo? Ti si Saul!“

¹³ Car joj reče: „Ne boj se! Nego, šta vidiš?“

Žena odgovori Saulu: „Vidim nešto božansko kako se diže iz zemlje.“

¹⁴ „Kako izgleda?“ – upita on.

Ona odgovori: „Izlazi starac, ogrnut plaštom.“

Saul je tada znao da je to Samuilo, pa je pao licem do zemlje i poklonio se.

¹⁵ Samuilo reče Saulu: „Zašto si narušio moj pokoj i podigao me?“

Saul odgovori: „U velikoj sam nevolji. Filistejci me napadaju, a Bog je odstupio od mene; ne odgovara mi više ni preko proroka, ni preko snova. Zato sam pozvao tebe, da mi kažeš šta da radim.“

¹⁶ Samuilo odgovori: „Zašto pitaš mene kad je Gospod odstupio od tebe i postao ti neprijatelj?“

¹⁷ Gospod je učinio s tobom kako je rekao preko mene. Gospod je istrgao carstvo iz tvoje ruke i dao ga tvome bližnjemu, Davidu.

¹⁸ Pošto nisi poslušao Gospodnji glas i nisi izvršio Gospodnji gnev na Amaliku, zato ti je Gospod danas to učinio.

¹⁹ Gospod će predati i Izrailjce što su s tobom u ruke Filistejcima, te ćete sutra i ti i tvoji sinovi biti sa mnom. Tako će Gospod predati izrailjski tabor u ruke Filistejcima.“

²⁰ Saul se istog trenu srušio na zemlju svom dužinom, prestravljen Samuilovim rečima. A izgubio je i snagu, jer nije ništa jeo ceo dan i celu noć.

²¹ Kad je ona žena došla k Saulu i videla da je veoma uplašen, rekla mu je: „Evo, tvoja te je sluškinja poslušala. Izložila sam svoj život opasnosti, pa sam poslušala ono što si mi rekao.“

²² Stoga poslušaj glas svoje sluškinje: izneću pred tebe zalogaj hleba, pa jedi. Tako će ti se vratiti snaga, pa ćeš moći da se vratiš svojim putem.“

²³ Ali on je odbio govoreći: „Neću jesti!“

Ali kako su i njegove sluge i žena navalili na njega, poslušao ih je. Tako je ustao sa zemlje i seo na ležaj.

²⁴ A žena je imala kod kuće ugojeno tele, pa ga je brzo zaklala. Zatim je uzela brašno, pa je umesila beskvasne hlebove i ispekla ih.

²⁵ Onda je donela pred Saula i pred njegove sluge. Nakon što su jeli, ustali su i te iste noći otišli.

29

Filistejski knezovi neće s Davidom u bitku

¹ Filistejci su okupili svu svoju vojsku u Afeku, a Izrailjci su se utaborili kod izvora u Jezraelu.

² Filistejski knezovi su prolazili sa svojim stotinama i hiljadama, a David je sa svojim ljudima išao u pozadini s Ahisom.

³ Tada filistejski knezovi rekoše: „Šta rade ti Jevreji ovde?“

Ahis odgovori filistejskim knezovima: „Nije li to David, sluga izrailjskog cara Saula, koji je sa mnom više od godinu dana? Ja nisam našao na njemu nikakvu manu od dana kad je prebegao do danas.“

⁴ Ali filistejski knezovi su se naljutili na njega. Rekli su mu: „Vrati tog čoveka; neka se vrati u mesto koje si mu odredio. Neka ne ide s nama u bitku da nam ne bi postao neprijatelj u bici. Čime bi ponovo stekao naklonost svoga gospodara ako ne glavama ovih ljudi?“

⁵ Nije li to onaj isti David o kome su pevali u kolu:

‘Saul pobi svoje hiljade,
a David desetine hiljada?’“

⁶ Ahis pozva Davida i reče mu: „Živoga mi Gospoda, ti si pošten. Bilo bi mi milo da ideš sa mnom u ratne pohode, jer nisam našao na tebi nikakvo zlo od dana kad si došao k meni do ovoga dana. Ipak, nisi po volji knezovima.“

⁷ Zato se vrati u miru i nemoj činiti ništa što bi ozlovoljilo filistejske knezove.“

⁸ David odgovori Ahisu: „Šta sam uradio? Kakvu si krivicu našao na svome sluzi od dana kad sam se pojavio pred tvojim licem do ovoga dana, da ne mogu ići u boj protiv neprijatelja moga gospodara, cara?“

⁹ Ahis odgovori Davidu: „Znam, drag si mi kao Anđeo Božiji, ali filistejski knezovi su rekli: ‘On neće ići s nama u bitku.’“

¹⁰ Stoga porani sutra, ti i sluge tvoga gospodara koji su došli s tobom; ustanite čim svane, pa idite.“

¹¹ David porani sa svojim ljudima, pa istog jutra krene i vrati se u filistejsku zemlju, a Filistejci odu u Jezrael.

30

David oslobađa Amaličke zarobljenike

¹ David i njegovi ljudi stigli su trećega dana u Siklag, nakon što su Amaličani izvršili upad u Negev i Siklag. Napali su Siklag i spalili ga.

² Zarobili su žene i one koji su bili u gradu, mlado i staro; nisu ubili nikoga, nego su ih odveli i otišli svojim putem.

³ Kad je David sa svojim ljudima ušao u grad, video je da je grad spaljen, i da su njihove žene, sinovi i ćerke zarobljeni.

⁴ Tada su David i narod koji je bio s njim zakukali, i plakali su dok im nije ponestalo snage za plakanje.

⁵ Bile su zarobljene i obe Davidove žene, Ahinoama iz Jezraela i Avigeja, Navalova udovica iz Karmila.

⁶ David se našao u velikoj neprilici, jer su ljudi pretili da će ga kamenovati. Naime, svi su ljudi bili ogorčeni zbog svojih sinova i ćerki. Ali David se ohrabrio u Gospodu, svome Bogu.

⁷ Tada David reče svešteniku Avijataru, sinu Ahimelekovom: „Donesi Efod!“ Avijatar donese Efod Davidu.

⁸ David je pitao Gospoda za savet: „Da li da krenem u poteru za tom četom pljačkaša? Hoću li ih stići?“

Gospod mu odgovori: „Kreni u poteru, jer ćeš ih svakako stići i izbaviti narod.“

⁹ Tada je David otišao sa šest stotina ljudi, pa su došli do potoka Vosora, gde su neki ostali.

¹⁰ David je nastavio poteru sa četiri stotine ljudi, a dve stotine ih je stalo, jer su bili previše iscrpljeni da pređu preko potoka Vosora.

¹¹ Tada su u polju našli nekog Egipćanina i odveli ga Davidu. Dali su mu hleba da jede i vode da pije.

¹² Zatim su mu dali grudvu smokava i dva suva grozda. Kad je to pojeo, oporavio se, jer tri dana i tri noći nije jeo ni hleba niti je pio vode.

¹³ David ga upita: „Čiji si i odakle si?“

Mladić odgovori: „Ja sam Egipćanin, rob jednog Amaličana. Moj me je gospodar ostavio, jer sam se razboleo pre tri dana.“

¹⁴ Mi smo upali u Negev Hereta, u Judina područja, u Negev Haleva i spalili Siklag.“

¹⁵ David ga ponovo upita: „Možeš li me odvesti do tih pljačkaša?“ On odgovori: „Zakuni mi se Bogom da me nećeš pogubiti i da me nećeš izručiti mome gospodaru, pa ću te odvesti do pljačkaša.“

¹⁶ A kada ga je odveo dole, gle: oni se raširili po svem onom kraju jedući, pijući i veseleći se zbog velikog plena koji su odneli iz filistejske zemlje i iz Judine zemlje.

¹⁷ David ih je tukao od sumraka sve do večeri sledećeg dana. Niko od njih nije pobegao, osim četiri stotine mladića koji su uzjahali kamile i pobjegli.

¹⁸ David je izbavio sve što su Amaličani uzeli, a izbavio je i obe svoje žene.

¹⁹ Ništa im nije nestalo, ni malo ni veliko, ni sinovi ni ćerke, ni plen, niti išta od svega što su im uzeli; sve je to David vratio.

²⁰ David je prisvojio svu sitnu i krupnu stoku. To stado su terali ispred svoje stoke i govorili: „Ovo je Davidov plen!“

²¹ Zatim je David došao k onim dvema stotinama, koji su bili suviše iscrpljeni da prate Davida, a koje su ostavili kod potoka Vosora. Oni su izašli u susret Davidu i narodu koji je bio s njim. Tada je David pristupio ljudima i pozdravio ih.

²² Ali svi zlonamernici i ništarije koji su išli s Davidom progovoriše: „Pošto nisu išli s nama, nećemo im dati ništa od plena koji smo izbavili, nego svako neka uzme svoju ženu i decu, pa neka idu!“

²³ Tada David reče: „Ne radite tako, braćo moja, s onim što nam je dao Gospod. On nas je sačuvao i predao nam u ruke četu pljačkaša koji su nas napali.“

²⁴ Ko će vas poslušati u ovome? Nego, koliki deo ide onome koji ide u bitku, toliki deo ide onome koji ostaje kod opreme; deliće na ravne časti.“

²⁵ Tako je bilo od onog dana i nadalje. David je to uveo kao uredbu i propis za sav Izrailj do današnjeg dana.

²⁶ Kad se David vratio u Siklag, poslao je deo plena starešinama Jude, koji su mu bili prijatelji, i poručio: „Evo, ovo je poklon za vas od plena Gospodnjih neprijatelja.“

²⁷ *To je bilo* za one u Vetilju, Ramot-Negevu, Jatiru;

²⁸ Aroiru, Sifmotu, Estemoji;

²⁹ i za one u Rahalu, Jerameilu i u kenejskim gradovima;

³⁰ u Ormi, Vor-Asanu, u Atahu,

³¹ u Hevronu i u svim mestima gde je David dolazio sa svojim ljudima.

31

Saul oduzima sebi život

¹ Filistejci su stupili u boj protiv Izrailjaca, ali su Izrailjci pobjegli pred Filistejcima, pa su padali mrtvi na gori Gelvuji.

² Filistejci su pritisli Saula i njegove sinove i ubili Jonatana, Avinadava i Malhi-Suva, Saulove sinove.

³ Bitka se žestoko vodila oko Saula. A onda su ga strelci pogodili i teško ga ranili.

⁴ Tada Saul reče svome štitonoši: „Izvadi svoj mač i probodi me, da ne dođu ovi neobrezani, da me probodu i narugaju mi se.“

Ali štitonoša nije hteo, jer se veoma uplašio. Tada je Saul uzeo mač i bacio se na njega.

⁵ Kad je njegov štitonoša video da je Saul mrtav, i on se bacio na mač i umro s njim.

⁶ Tako su onoga dana zajedno poginuli Saul, tri njegova sina, njegov štitonoša i svi njegovi ljudi.

⁷ Kad su Izrailjci na drugoj strani doline i na drugoj strani Jordana videli da su Izrailjci pobjegli i da su poginuli Saul i njegovi sinovi, napustili su svoje gradove i pobjegli. Tada su došli Filistejci i naselili se u njima.

⁸ Sutradan, kad su Filistejci došli da opljačkaju mrtve, našli su Saula i njegova tri sina, koji su poginuli na gori Gelvuji.

⁹ Tada su mu odrekli glavu i skinuli oružje s njega. Njih su poslali po svoj filistejskoj zemlji da razglase radosnu vest po hramovima svojih idola i među narodom.

¹⁰ Njegovo oružje su stavili u Aštartin hram, a telo su mu obesili na zidine Vet-Sana.

¹¹ Kad su meštani Javis-Galada čuli šta su Filistejci uradili Saulu,

¹² digli su se svi hrabri ljudi, pa su pešačili celu noć i skinuli Saulovo mrtvo telo i tela njegovih sinova sa zidina Vet-Sana. Vratili su se u Javis i tamo ih spalili.

¹³ Potom su uzeli njihove kosti i sahranili ih pod tamariskom u Javisu. Zatim su postili sedam dana.

Druga knjiga Samuilova

Davidu javljaju za Saulovu pogibiju

¹ Nakon Saulove smrti, David se vratio pošto je porazio Amaličane. David je ostao u Siklagu dva dana.

² A trećeg dana dođe neki čovek iz Saulovog tabora. Odeća mu je bila poderana, a na glavi mu je bila prašina. Kad je došao k Davidu, bacio se pred njegove noge.

³ David mu reče: „Odakle si došao?“

Ovaj mu odgovori: „Pobegao sam iz izrailjskog tabora.“

⁴ David ga upita: „Šta se dogodilo? Reci mi!“

Čovek odgovori: „Narod je pobegao iz bitke, i mnogo je od naroda poginulo. Poginuo je i Saul i njegov sin Jonatan.“

⁵ David opet upita mladića, koji mu je doneo vest: „Kako znaš da je mrtav Saul i njegov sin Jonatan?“

⁶ Mladić, glasnik, odgovori: „Desilo se da sam se našao na gori Gelvuji, a tamo, Saul se naslonio na svoje koplje, a bojna kola i konjanici ga pritisli.

⁷ Kad se osvrnuo oko sebe, ugledao me je, pa me pozvao. 'Evo me!' – odazvah se.

⁸ On me upita: 'Ko si ti?'

'Ja sam Amaličanin' – odgovorio sam mu.

⁹ On mi reče: 'Dođi, pa stani ovde i ubij me, jer me je obuzela smrtna muka, ali je duša još u meni.'

¹⁰ Stao sam nad njim i ubio ga znajući da neće preživeti nakon pada. Potom sam uzeo krunu koja mu je bila na glavi, i narukvicu s njegove ruke, i doneo ih ovde svome gospodaru.“

¹¹ Tada je David zgrabio svoju odeću i razderao je, a tako i svi ljudi s njim.

¹² Jadikovali su, naricali i postili do večeri za Saulom i njegovim sinom Jonatanom, za narodom Gospodnjim i za domom Izrailjevim, jer su pali od mača.

¹³ David reče mladiću koji je doneo vest: „Odakle si?“ Ovaj odgovori: „Ja sam Amaličanin, sin jednog doseljenog stranca.“

¹⁴ David ga upita: „Kako se nisi bojao da usmrtiš pomazanika Gospodnjeg?“

¹⁵ Tada David pozva jednog od momaka i reče mu: „Dođi ovamo i pogubi ga!“ Momak ga udari i ovaj umre.

¹⁶ David mu reče: „Tvoja krv na tvoju glavu, jer su tvoja usta svedočila protiv tebe govoreći: 'Ubio sam pomazanika Gospodnjeg.'“

David žali za Saulom i Jonatanom

¹⁷ Tada je David ispevao tužbalicu za Saulom i njegovim sinom Jonatanom.

¹⁸ Rekao je Judejcima da nauče „Pesmu o luku“, koja je zapisana u Knjizi Pravednika.

¹⁹ „Slava tvoja, Izrailju, izgibe na tvojim brdima!

Kako padoše junaci?

²⁰ Ne pričajte to u Gatu,
ne objavljujte po ulicama Askalona,
da se ćerke filistejske ne raduju,
da ćerke neobrezanih ne likuju.

²¹ O, gore gelvujske,
ne padala rosa na vas,

kiša ne natapala polja prvina!
 Jer štit junaka tamo je okaljan,
 štit Saulov nije uljem namazan,
 22 već krvlju palih, i salom ratnika.
 Luk Jonatanov nije ustuknuo,
 mač Saulov nije se vratio prazan.
 23 Saul i Jonatan, u životu voljeni i mili,
 ni u smrti nisu se rastali.
 Od orlova behu hitriji,
 od lavova behu snažniji.

24 Čerke izrailjske, za Saulom naričite,
 koji vas je u grimiz i lan odevao,
 i zlatnim vam nakitom haljine kitio.

25 Kako li junaci padoše usred boja!
 Jonatan je posečen na tvojim brdima.
 26 Duša me boli zbog tebe, Jonatane, moj brate;
 drag si meni bio veoma,
 ljubav mi tvoja beše čudesnija od ženske ljubavi.

27 Kako padoše junaci!
 Kako propade oružje!“

2

Davidu pomazuju za cara Jude

1 Nakon ovoga David je upitao Gospoda: „Da li da odem u jedan od gradova Jude?“
 Gospod mu odgovori: „Idi!“
 David opet upita: „Kuda da idem?“
 Gospod odgovori: „U Hevron.“

2 David ode tamo gore. S njim su takođe otišle i njegove dve žene, Ahinoama iz Jezraela i Avigeja, Navalova udovica iz Karmila.

3 David je sa sobom poveo i svoje ljude, svakog sa svojom porodicom, i tako su se nastanili u Hevronu.

4 Tada su došli Judejci i tamo pomazali Davida za cara nad Judinim domom. A kad su Davidu javili da su ljudi iz Javis-Galada sahranili Saula,

5 David je poslao glasnike ljudima iz Javis-Galada i rekao im: „Neka vas Gospod blagoslovi, zato što ste učinili ovo milostivo delo vašem gospodaru, Saulu, sahranivši ga.

6 Neka sad Gospod iskaže vama milost i vernost. Pošto ste to učinili i ja ću pokazati dobrotu prema vama.

7 A sad se ohrabrite i držite se muški. Vaš gospodar Saul je mrtav, a mene je dom Judin pomazao da im budem car.“

Okršaj Davidovog i Saulovog doma

8 Međutim, Avenir, sin Nerov, zapovednik Saulove vojske, uzme Saulovog sina Isvosteja, odvede ga u Mahanajim,

9 i zacari ga nad Galadom, Asurom, Jezraelom, Jefremom, Venijaminom, i nad svim Izrailjem.

10 Isvosteju, Saulovom sinu, bilo je četrdeset godina kad je postao car nad Izrailjem, a vladao je dve godine. Ipak, dom Judin je sledio Davida.

11 David je bio car u Hevronu nad domom Judinim sedam godina i šest meseci.

¹² Avenir, sin Nerov, i sluge Isvosteja, Saulovog sina, izađu iz Mahanajima i dođu u Gavaon.

¹³ A i Joav, sin Serujin i sluge Davidove izađu i sretnu se sa njima kod gavaonskog jezera. Jedni su stali s jedne strane jezera, a drugi sa suprotne strane.

¹⁴ Avenir reče Joavu: „Hajde neka ustanu momci da se takmiče pred nama.“ „Neka ustanu!“ – reče Joav.

¹⁵ Oni ustanu i nabroje se: dvanaest za Venijamina, za Isvosteja i Saula, i dvanaest od Davidovih slugu.

¹⁶ Svako zgrabi svoga protivnika za glavu i zari mu nož u bok, i tako zajedno padoše. Zato se to mesto prozvalo „Helkat-Asurim“*, a nalazi se u Gavaonu.

¹⁷ Tog dana je došlo do teške bitke, ali su Avenir i Izrailjci bili poraženi od Davidovih slugu.

¹⁸ Tamo su bila i trojica Serujinih sinova: Joav, Avisaj i Asailo. Asailo je bio hitrih nogu kao srna u polju.

¹⁹ Asailo je gonio Avenira; bio mu je za petama, ne skrećući ni desno ni levo.

²⁰ Opazivši ga iza sebe, Avenir mu reče: „Jesi li to ti, Asailo?“ „Ja sam“ – odgovori on.

²¹ Avenir mu reče: „Skreni desno ili levo, pa uhvati jednog od momaka i uzmi njegovo oružje.“ Ali Asailo nije hteo da prestane da ga goni.

²² Avenir je opet rekao Asailu: „Prestani da me goniš! Zašto da te sastavim sa zemljom? Kako onda da pogledam tvom bratu Joavu u lice?“

²³ Pošto je Asailo to odbio, Avenir ga je tako udario zadnjim delom koplja, da mu je koplje prošlo kroz leđa. Asailo je pao tamo i umro na mestu. Ko god je došao na mesto gde je Asailo pao i umro, zaustavio bi se.

²⁴ Joav i Avisaj su i dalje gonili Avenira. Sunce je bilo na zalasku kad su došli do Ame, koja je nasuprot Gije, na putu prema gavaonskoj pustinji.

²⁵ Venijaminovci su se svrstali oko Avenira u jednu četu i zaustavili se na vrhu jedne uzvišice.

²⁶ Tada Avenir doviknu Joavu i reče: „Zar će mač doveka proždirati? Zar ne vidiš da će ishod biti poguban? I koliko će još proći dok ne kažeš narodu da prestane da goni svoju braću?“

²⁷ Joav reče na to: „Živoga mi Boga, da nisi progovorio, narod bi nastavio da goni svoju braću sve do sledećeg jutra.“

²⁸ Tada je Joav zatrubio u trubu, pa je sav narod stao; nisu više gonili Izrailja, i nisu se više borili.

²⁹ Avenir i njegovi ljudi su cele te noći hodali kroz Aravu, pa su prešli preko Jordana. Zatim su prošli sav Vitron i došli u Mahanajim.

³⁰ A Joav se vratio iz potere za Avenirom. Kad je okupio sav narod, primetili su da nedostaje devetnaest Davidovih slugu, i Asailo.

³¹ Davidove sluge su, pak, pobile tri stotine šezdeset Venijaminovaca, koji su bili Avenirovi ljudi.

³² A Asaila su odneli i sahranili ga u pećini njegovog oca u Vitlejemu. Joav i njegovi ljudi su hodali cele noći i došli u Hevron kad je svanuo dan.

3

Gavaonska bitka

¹ Dugo se vodio rat između doma Saulovog i doma Davidovog, ali je dom Davidov sve više jačao a dom Saulov slabio.

² Davidu su se rodili sinovi u Hevronu:

* **2:16** *Polje kamenja ili polje oštrica mača.*

njegov prvenac Amnon, od Ahinoame Jezraelke,
³ drugi Hileav, od Avigeje, udovice Navala iz Karmila,
treći Avesalom, sin Mahe, ćerke Talmaja, gesurskog cara,
⁴ četvrti Adonija, sin Agitin,
peti Sefatija, sin Avitalin,
⁵ i šesti Itram, od Davidove žene Egle.
Ovi su se rodili Davidu u Hevronu.

Avenir se priklanja Davidu

⁶ U toku rata između doma Saulovog i doma Davidovog, Avenir je ojačao svoj položaj u domu Saulovom.

⁷ Saul je imao inoću po imenu Resfa, ćerku Ajinu. Isvostej reče Aveniru: „Zašto si legao sa inočom moga oca?“

⁸ Avenir se veoma razgnevio na Isvostejeve reči, pa mu je rekao: „Zar sam ja pasja glava iz Jude? I dan danas pokazujem odanost domu tvoga oca Saula, njegovoj braći i prijateljima, i nisam te izručio u Davidove ruke, a ti mi danas nalaziš krivicu zbog jedne žene.“

⁹ Neka Bog kazni Avenira, i još više, ako ne ostvarim za Davida ono što mu se Gospod zakleo,

¹⁰ da će preneti carstvo s doma Saulovog i uspostaviti presto Davidu nad Izrailjem i Judom od Dana do Vir-Saveje.“

¹¹ Isvostej se nije usudio da kaže ni reč Aveniru jer ga se plašio.

¹² Avenir je, zatim, poslao glasnike Davidu u svoje ime govoreći: „Čija je zemlja? Sklopi savez sa mnom, pa ću ti pomoći da pridobiješ sav Izrailj.“

¹³ David odgovori: „Dobro, sklopiću savez s tobom. Međutim, zahtevam od tebe jedno: ne pojavljuj se preda mnom ako mi ne dovedeš Mihalu, Saulovu ćerku, kad dođeš da me vidiš.“

¹⁴ David je poslao glasnike Isvostej, sinu Saulovom, govoreći: „Daj mi moju ženu Mihalu, koju sam isprošio za stotinu filistejskih obrezaka.“

¹⁵ Isvostej je poslao po nju, pa ju je uzeo od njenog muža Faltila, sina Laisova.

¹⁶ Njen muž je pošao s njom plaćući iza nje sve do Vaurima. Tada mu je Avenir rekao: „Idi, vrati se kući.“ I on se vrati.

¹⁷ A Avenir je razgovarao sa izrailjskim starešinama. Rekao je: „Vi već duže vremena tražite da David bude car nad vama.“

¹⁸ Učinite to sada, jer je Gospod obećao Davidu: 'Rukom svog sluga Davida izbaviću svoj narod Izrailj iz ruku Filistejaca i iz ruku svih njihovih neprijatelja.'“

¹⁹ Avenir je razgovarao i sa Venijaminovcima. Potom je Avenir preneo Davidu u Hevronu da je sve to po volji Izrailju i svem domu Venijaminovom.

²⁰ Kad je Avenir sa dvadeset ljudi došao k Davidu u Hevron, David je priredio gozbu za Avenira i ljude koji su bili s njim.

²¹ Avenir reče Davidu: „Spremiću se i poći da okupim sav Izrailj za svog gospodara, cara, a oni će sklopiti savez s tobom, pa ćeš vladati nad svime što hoćeš.“ Zatim je David otpremio Avenira, te je ovaj otišao u miru.

Avenirovo ubistvo

²² Uto se vrate Davidove sluga i Joav iz pohoda, donoseći sa sobom veliki plen. Avenir nije više bio sa Davidom u Hevronu, jer ga je David otpremio u miru.

²³ Kad je došao Joav i sva vojska s njim, javili su Joavu: „Došao je Avenir, sin Nerov, k caru koji ga je otpremio, pa je otišao u miru.“

²⁴ Joav dođe k caru i reče: „Šta si to učinio? Avenir je, eto, došao k tebi. Zašto si ga otpremio? A sada je otišao.“

²⁵ Zar ne znaš da je Avenir, sin Nerov, došao da te obmane? Došao je on da sazna tvoje korake i da otkrije sve što radiš.“

²⁶ Joav izađe od Davida i pošalje glasnike za Avenirom. Oni su ga vratili od studenca Sire. No, David nije znao za to.

²⁷ Kad se Avenir vratio u Hevron, Joav ga je poveo u stranu unutar gradskih vrata da, tobože, razgovara s njim nasamo, i onde mu zadao ubod u stomak. Tako je Avenir umro zato što je prolio krv Joavovog brata Asaila.

²⁸ Kasnije, kad je David čuo o tome, rekao je: „Ja i moje carstvo smo doveka nevini pred Gospodom za krv Avenira, sina Nerovog.

²⁹ Neka krivica padne na Joava i na sav dom oca njegovoga. Ne ponestalo u Joavovom domu ljudi koji pate od izliva ili gube, ljudi koji se hvataju vretena ili ginu od mača, i ljudi koji nemaju hleba.“

³⁰ Tako su Joav i njegov brat Avisaj ubili Avenira, zato što je ubio njihovog brata Asaila u bici kod Gavaona.

³¹ David reče Joavu i svemu narodu koji je bio s njim: „Razdrite svoju odeću i obucite se u kostret, pa naričite pred Avenirom.“ I David je išao za nosilima.

³² Sahranili su Avenira u Hevronu. Car je glasno plakao na Avenirovom grobu, a plakao je i sav narod.

³³ Car je ispevao tužbalicu za Avenira, rekavši:

„Zar je trebalo da pogine Avenir, kao što luda umire?

³⁴ Ruke tvoje ne behu vezane,
noge ti ne behu okovane,
a ti pade kao od zlikovaca.“

Sav je narod nastavio da plače za njim.

³⁵ Zatim je sav narod došao nudeći Davida da pojede nešto, dok je još dan. Ali David se zakleo: „Neka me Bog kazni, i još više, ako okusim hleba ili nešto drugo pre zalaska sunca.“

³⁶ Sav je narod primio to k znanju i bilo im je po volji. I što god je car činio bilo je po volji svemu narodu.

³⁷ Tog dana je sav narod, i sav Izrailj, uvideo da car nije bio umešan u ubistvo Avenira, Nerovog sina.

³⁸ Car reče svojim slugama: „Ne znate li da je danas pao knez i veliki čovek u Izrailju?

³⁹ Danas sam još uvek slab, iako sam pomazani car. Ovi ljudi, Serujini sinovi, prejaki su za mene. Neka Gospod plati zlikovcu po njegovom zlu.“

4

Isvostejevo ubistvo

¹ Kad je Saulov sin čuo da je Avenir umro u Hevronu, klonule su mu ruke, i sav je Izrailj bio u pometnji.

² A Saulov sin je imao dva zapovednika svojih četa. Jedan se zvao Vana a drugi Rihav. Oni su bili sinovi Rimona Viroćanina, iz Venijaminovog plemena. Virot se, takođe, ubraja u Venijaminove krajeve.

³ Viroćani su prebegli u Gitajim gde su ostali kao došljaci do današnjega dana.

⁴ A Jonatan, Saulov sin, je imao sina, koji je bio hrom na obe noge. Njemu je bilo pet godina kad je iz Jezraela došla vest o Saulu i Jonatanu. Njegova dadilja ga je podigla i potrčala, ali dok je žurila da pobegne, desilo se da je on pao i ostao hrom. Ime mu je bilo Mefivostej.

⁵ Zapute se Viroćani, Rihav i Vana, i dođu u Isvostejevu kuću za dnevne žege. On se odmarao na krevetu u podne.

⁶ Oni uđu u kuću kao da uzmu pšenicu i probodu ga u stomak. Zatim su Rihav i njegov brat Vana pobjegli.

⁷ Ušli su u kuću dok je on spavao na svom krevetu u svojoj spavaćoj sobi. Proboli su ga na smrt i odsekli mu glavu. Glavu su uzeli, pa su cele noći putovali putem za Aravu.

⁸ Isvostejevu glavu su doneli Davidu u Hevron i rekli caru: „Evo glave tvoga neprijatelja Isvosteja, Saulovog sina, koji je tražio tvoj život. Danas je Gospod izvršio osvetu za moga gospodara, cara, nad Saulom i njegovim potomstvom.“

⁹ David odgovori Rihavu i njegovom bratu Vani, sinovima Rimona Viroćanina: „Živoga mi Gospoda, koji me je izbavio iz svake nevolje!

¹⁰ Čovek koji mi je doneo vest da je Saul mrtav mislio je da mi donosi dobru vest. Ja sam ga uhvatio i pogubio u Siklagu da mu platim za vest.

¹¹ Šta ću tek da uradim sa zlikovcima koji su ubili pravednog čoveka u njegovoj kući i u njegovom krevetu? Zar da ne tražim od vas da platite za njegovu krv i da vas ne istrebim sa zemlje?“

¹² Tada David dade naredbu momcima i oni ih pogubiše. Potom su im odsekli ruke i noge i obesili ih kod jezera u Hevronu. A Isvostejevu glavu su uzeli i sahranili je u Avenirov grob u Hevronu.

5

David pomazuje za cara

¹ Sva su plemena Izrailjeva došla k Davidu u Hevron i rekla mu: „Evo, ti si naše telo i krv.

² Pa i ranije, kad je Saul bio car nad nama, ti si vodio Izrailja u pohode. I tebi je Gospod rekao: „Ti ćeš biti pastir mome narodu, Izrailju; ti ćeš biti vladar Izrailju.““

³ Sve starešine Izrailjeve su došle k caru u Hevron pa su sklopili savez sa carem Davidom, u Hevronu pred Gospodom, i pomazali Davida za cara nad Izrailjem.

⁴ Davidu je bilo trideset godina kad je postao car, a vladao je četrdeset godina.

⁵ U Hevronu je vladao sedam godina i šest meseci nad Judom, a u Jerusalimu je vladao trideset tri godine nad svim Izrailjem i Judom.

Jerusalim postaje prestonica Izrailja

⁶ Car i njegovi ljudi su krenuli na Jerusalim protiv Jevusejaca koji su živeli u zemlji. Oni rekoše Davidu: „Nećeš ući ovamo! Slepí će te i hromi odbiti.“ Pod tim su mislili: „David neće ući ovde.“

⁷ Ipak, David je osvojio sionsku tvrđavu, a to je *sad* Davidov grad.

⁸ David je rekao tog dana: „Onaj ko porazi Jevusejce i zauzme prokop, neka pobije slepe i hrome, koji su Davidovi neprijatelji.“ Zato se kaže: „Neka slepi i hromi ne ulaze u Dom *Gospodnji**.“

⁹ David se nastanio u tvrđavi koju je nazvao Davidov grad. David je zidao svuda naokolo, od Milona† prema unutra.

¹⁰ David je postajao sve moćniji, jer je Gospod, Bog nad vojskama, bio s njim.

¹¹ A Hiram, tirski car, je poslao Davidu glasnike i kedrovog drveta, stolarima i klesarima koji su Davidu sagradili dvorac.

¹² Tada je David uvideo da ga je Gospod postavio za cara nad Izrailjem i da je uzvisio njegovo carstvo radi svog naroda Izrailja.

¹³ Kad je došao iz Hevrona, David je uzeo sebi još inoča i žena iz Jerusalima, te mu se rodilo još sinova i ćerki.

* 5:8 Doslovno: *kuća, dom*. Najverovatnije je da se izraz odnosi na hram. † 5:9 *Milon* znači *ispuniti* i verovatno je reč o terasama ukrašenim kamenjem i poduprtim zidovima.

¹⁴ Ovo su imena onih koji su mu se rodili u Jerusalimu: Samuja, Sovav, Natan i Solomon,

¹⁵ Jevar, Elisuja, Nefeg, Jafija,

¹⁶ Elisama, Elijada i Elifelet.

David pobeđuje Filistejce

¹⁷ Kad su Filistejci čuli da su Davida pomazali za cara nad Izrailjem, svi su krenuli gore da traže Davida. David je to čuo, pa je otišao dole u sklonište.

¹⁸ Filistejci dođu i rašire se po refaimskoj dolini.

¹⁹ Tada David zapita Gospoda: „Da li da napadnem Filistejce? Hoćeš li ih predati u moje ruke?“

Gospod odgovori Davidu: „Napadni ih, jer ću ih jamačno predati u tvoje ruke.“

²⁰ David dođe u Val-Faresim i porazi ih tamo. Tada je rekao: „Gospod je prodro kroz moje neprijatelje preda mnom, kao što prodire voda.“ Zato se to mesto prozvalo Val-Faresim[‡].

²¹ Filistejci su ostavili tamo svoje idole a David i njegovi ljudi su ih odneli.

²² Filistejci se ponovo popnu i rašire se u refaimskoj dolini.

²³ David upita Gospoda, i on mu odgovori: „Ne idi gore, nego idi okolo, iza njih i navali na njih kod balzamovih stabala.

²⁴ Kad začuješ zvuk koraka s vrha balzamovih stabala, kreni odlučno, jer će Gospod izaći pred tobom da udari na filistejski tabor.“

²⁵ David učini kako mu je Gospod zapovedio i potuče Filistejce od Gavaje do Gezera.

6

David prenosi Kovčeg saveza u Jerusolim

¹ David je ponovo sabrao birane ljude iz Izrailja, njih trideset hiljada.

² Spremio se, pa je sa svim narodom koji je bio s njim otišao da iz Vale Judine donese Kovčeg Božiji, koji nosi ime po Gospodu nad vojskama koji sedi nad heruvimima.

³ Kovčeg Božiji su doneli na novim zapregama iz Avinadavovog doma, koji je bio na brdu. Uza i Ahijo, Avinadavovi sinovi, su vozili nove zaprege.

⁴ Kada su ih izvezli iz Avinadavove kuće na brdu, sa Kovčegom Božijim, Ahijo je išao ispred njega.

⁵ David i sav dom Izrailjev se veselio pred Gospodom uz svakovrsne svirale od čempresovog drveta, uz lire, bubnjeve, daire, zveckalice i cimbale.

⁶ Kad su došli do Nahonovog gumna, Uza pruži ruku i prihvati Kovčeg Božiji, jer su volovi nagnuli u stranu.

⁷ Ali Gospod planu gnevom na Uzu; Bog ga udari na tom mestu radi njegovog prestupa, i on pade mrtav tamo kod Kovčega Božijeg.

⁸ David je bio ljut zbog toga što je Gospod usmrtio Uzu, pa je prozvaao to mesto *Fares-Uza*, i tako se zove do danas.

⁹ Tog dana se David uplašio od Gospoda, pa je rekao: „Kako Kovčeg Gospodnji da dođe k meni?“

¹⁰ David nije hteo da donese Kovčeg Gospodnji k sebi u Davidov grad, nego ga je odneo u kuću Gaćanina Ovid-Edoma.

¹¹ Kovčeg Gospodnji je ostao tri meseca u kući Ovid-Edoma, Gaćanina, i Gospod je blagoslovio Ovid-Edoma i sav njegov dom.

¹² Caru Davidu su javili: „Gospod je blagoslovio dom Ovid-Edoma i sve što ima zbog Kovčega Božijeg.“ Tada je David otišao i doneo Kovčeg Božiji iz kuće Ovid-Edoma u Davidov grad s veseljem.

[‡] 5:20 Ili: *Gospodar probijanja*.

¹³ Kad su oni što su nosili Kovčeg Gospodnji napravili šest koraka, žrtvovali su vola i ugojenog ovna.

¹⁴ David je, opasan lanenim efodom, igrao iz sve snage pred Gospodom.

¹⁵ Tada su on i sav dom Izrailjev prenosili Kovčeg Gospodnji uz klicanje i uz zvuke rogova.

¹⁶ Kad je Kovčeg Gospodnji došao u Davidov grad, Saulova ćerka Mihala je pogledala dole s prozora. Videvši cara Davida kako skače i igra pred Gospodom, prezrela ga je u srcu.

¹⁷ Kovčeg Gospodnji su doneli i postavili ga na svoje mesto u šatoru koji je David razapeo za njega. Tada je David prineo pred Gospodom žrtve svespalnice i žrtve mira.

¹⁸ Kad je David završio s prinošenjem žrtve svespalnice i žrtve mira, blagoslovio je narod u ime Gospoda nad vojskama.

¹⁹ Zatim je razdelio narodu, svem mnoštvu Izrailjevu, i muškarcima i ženama, svakome po jedan hleb, kolač od urmi i kolač od suvog grožđa. Potom se sav narod vratio svojim kućama.

²⁰ Kad se David vratio da blagoslovi svoj dom, u susret mu je izašla Mihala, ćerka Saulova. Rekla je: „Lepo se proslavio danas car Izrailjev kad se raspojasao pred sluškinjama svojih slugu kao neki prostak!“

²¹ A David reče Mihali: „Ja sam pred Gospodom igrao, pred njim, koji me je izabrao umesto tvoga oca i sveg njegovog doma, da me postavi za vladara nad Gospodnjim narodom Izrailjem.

²² A ja ću se poniziti i više od ovoga, i postaću još manji u sopstvenim očima, ali ću u očima sluškinja o kojima si govorila biti držan u časti.“

²³ Mihala, ćerka Saulova, nije imala dece do dana svoje smrti.

7

Bog utvrđuje svoj savez s Davidom

¹ Kad se car nastanio u svome dvoru, i kad mu je Gospod dao da otpočine od svih njegovih neprijatelja unaokolo,

² car reče proroku Natanu: „Evo, pogledaj, ja živim u dvoru od kedrovine, a Kovčeg Božiji prebiva pod šatorskim zavesama.“

³ Natan reče caru: „Idi i učini što ti je na srcu, jer je Gospod s tobom.“

⁴ Ali iste noći reč Gospodnja dođe Natanu, govoreći:

⁵ „Idi i reci mome sluzi Davidu: 'Ovako kaže Gospod: zar ćeš mi ti sagraditi dom da prebivam u njemu?

⁶ Ja nisam prebivao u domu od dana kad sam izveo Izrailjce iz Egipta, pa sve do danas. Dok sam se selio od mesta do mesta, Šator mi je bio prebivalište.

⁷ Gde god sam išao sa svim Izrailjcima, jesam li rekao i jednu reč kojem od Izrailjevih sudija, kojima sam zapovedio da budu pastiri mom narodu Izrailju: „Zašto mi niste izgradili dom od kedrovine?“

⁸ A sad ovako reci mome sluzi Davidu: 'Govori Gospod nad vojskama: ja sam te odveo s pašnjaka i od ovaca, da budeš vladar mome narodu Izrailju.

⁹ Bio sam s tobom gde god si išao i zatirao sam sve tvoje neprijatelje pred tobom. Ja ću tvoje ime učiniti velikim, kao ime velikaša na zemlji.

¹⁰ Odrediću mesto za moj narod Izrailj i zasaditi ga tamo, pa će stanovati na svom mestu i neće više strepeti, a opaki ih više neće mučiti kao nekada,

¹¹ kad sam postavio sudije nad svojim narodom Izrailjem. Ja ću ti dati odmor od svih tvojih neprijatelja.

Gospod ti objavljuje: Gospod će ti sazidati dom.*

* **7:11** Bog ovde obećava Davidu da će uspostaviti carsku lozu preko njega.

¹² A kad se završe tvoji dani i ti počineš sa svojim precima, ja ću podići tvoga potomka posle tebe, od tebe samog, i utvrditi njegovo carstvo.

¹³ On će sagraditi dom mome imenu, a ja ću zauvek utvrditi presto njegovog carstva.

¹⁴ Ja ću mu biti Otac, a on će mi biti sin. Kad učini nepravdu, kazniću ga prutem ljudi, i udarcima potomaka ljudi.

¹⁵ Ipak, neću povući svoju milost od njega, kao što sam je povukao od Saula, koga sam uklonio ispred tebe.

¹⁶ Tvoj dom i tvoje carstvo biće čvrsto doveka pred tobom, i tvoj presto će biti doveka utvrđen.“

¹⁷ Natan je preneo Davidu sve ove reči i celo viđenje.

Davidova molitva

¹⁸ Tada je car David ušao, seo pred Gospoda i rekao:

„Ko sam ja, Gospode Bože, i šta je moj dom da si me doveo dovdje?

¹⁹ I kao da je ovo bilo malo u tvojim očima, Gospode Bože, nego si još govorio o domu svoga sluge za daleka vremena. Zar je čovek vredan da ga ovako učiš, Gospode Bože?

²⁰ Šta još da ti David kaže? Ti poznaješ svoga slugu, Gospode Bože.

²¹ Radi tvoje reči i po svom srcu učinio si svu ovu veliku stvar da bi je obznanio svome sluzi.

²² Zato si veličanstven, Gospode Bože, jer nema nikog kao što si ti, i nema Boga osim tebe po svemu što smo čuli svojim ušima.

²³ I ko je narod kao tvoj narod, kao Izrailj, jedini narod na zemlji čiji je Bog otišao da otkupi svoj narod i da proslavi svoje ime čineći velika i strašna dela za njih i za svoju zemlju, otkupivši ih za sebe iz Egipta, od naroda i njihovih bogova?

²⁴ Ti si podigao sebi tvoj narod Izrailj da ti bude narod doveka, i da im ti, Gospode, budeš Bog.

²⁵ A sad, Gospode Bože, održi doveka obećanje koje si dao za svoga slugu i za njegov dom, i učini kako si rekao.

²⁶ Neka se zauvek veliča tvoje ime, da bi ljudi rekli: 'Gospod nad vojskama je Bog nad Izrailjem.' A dom tvoga sluge Davida neka bude utvrđen pred tobom.

²⁷ Jer ti si, Gospode nad vojskama, Bože Izrailjev, otkrio ovo svome sluzi, rekavši: 'Ja ću ti podići dom.' Zato se tvoj sluga usudio da ti se pomoli ovom molitvom.

²⁸ A sad, Gospode Bože, ti si Bog i tvoje su reči istina; ti si dao svome sluzi dobro obećanje.

²⁹ Neka ti, stoga, bude po volji da blagosloviš dom svoga sluge da ostane doveka pred tobom, jer ti si to rekao, Gospode Bože. Neka dom tvoga sluge bude blagosloven tvojim blagoslovom doveka.“

8

Davidovi ratovi

¹ Posle toga David je potukao Filistejce i pokorio ih. David je uzeo Meteg-Amu iz ruku Filistejaca.

² David je takođe porazio i Moavce. On ih je plegao po zemlji, a onda ih je izmerio konopcem: dve dužine konopca onih koje treba usmrtiti, i jedna dužina konopca onih koje treba ostaviti u životu. Moavci su postali Davidovi podanici, pa su mu plaćali danak.

³ David je potukao i Adad-Ezera, sina Reovova, sovskog cara, dok je ovaj išao da povрати svoju vlast uz reku Eufkrat.

⁴ David je zarobio od njega hiljadu sedam stotina konjanika i dvadeset hiljada pešaka. David je podrezao žile svim konjima, osim jedne stotine koju je zadržao.

⁵ Aramejci iz Damaska dođu u pomoć Adad-Ezeru, sovskom caru, ali David pobi Aramejcima dvadeset dve hiljade ljudi.

⁶ David je postavio vojne tabore u Aramu damaštanskom; Aramejci su postali Davidovi podanici, pa su mu donosili danak. Gospod je davao pobjedu Davidu gdje god je išao.

⁷ David je od Adad-Ezerovih slugu uzeo zlatne štitove i doneo ih u Jerusaleim.

⁸ A iz Adad-Ezerovih gradova, Vetaha i Virotaja, car David je odneo ogromnu količinu bronz.

⁹ Kad je Toja, car amatski, čuo da je David potukao svu Adad-Ezerovu vojsku,

¹⁰ poslao je svoga sina Jorama caru Davidu, da ga pozdravi i da mu čestita što je zaratio protiv Adad-Ezera i porazio ga. Naime, Adad-Ezer je ratovao protiv Toje. Joram je sa sobom doneo predmete od srebra, zlata i bronz.

¹¹ Car David je i njih posvetio Gospodu, kao što je posvetio srebro i zlato svih naroda koje je pokorio:

¹² Edomaca, Moavaca, Amonaca, Filistejaca, Amaličana i plen od Adad-Ezera, sina Reovovog, sovsoga cara.

¹³ Davidovo ime je postalo slavno kad se vratio nakon što je porazio Edomce u Slanoj dolini, njih osamnaest hiljada.

¹⁴ U Idumeji je svuda postavio vojne tabore. Tako su svi Edomci postali Davidovi podanici. Gospod je davao pobjedu Davidu gdje god je išao.

Davidovi zvaničnici

¹⁵ David je vladao nad celim Izrailjem, sudeći i deleći pravdu celom svom narodu.

¹⁶ Joav, sin Serujin, bio je nad vojskom, a Josafat, sin Ahiludov, bio je dvorski savetnik*.

¹⁷ Sadok, sin Ahituvov i Ahimelek, sin Avijatarov, bili su sveštenici. Soraja je bio pisar†.

¹⁸ Venaja, sin Jodajev, je bio nad Herećanima i Felećanima, a Davidovi sinovi su bili knezovi‡.

9

David se zauzima za Mefivostej

¹ David reče: „Da li je još neko preostao iz Saulovog doma, da mu iskažem milost radi Jonatana?“

² A u Saulovom domu je bio neki sluga po imenu Siva. Kad su ga pozvali pred Davida, car mu reče: „Jesi li ti Siva?“

On odgovori: „Tvoj sam sluga.“

³ Car ga upita: „Je li preostao još neko iz Saulovog doma, da mu iskažem Božiju milost?“

Siva odgovori caru: „Preostao je jedan Jonatanov sin, koji je hrom na obe noge.“

⁴ „Gde je on?“ – upita car.

„Eno, on je u kući Mahira, sina Amilovog, u Lo-Devaru“ – odgovori Siva caru.

⁵ Tada je car poslao po njega, pa su ga doveli iz kuće Mahira, sina Amilovog, iz Lo-Devara.

⁶ Kad je Mefivostej, sin Jonatana, Saulovog sina, došao pred Davida, pao je ničice pred njim i poklonio mu se.

David reče: „Mefivosteju!“

„Evo, tvoj sam sluga!“ – odgovori on.

⁷ David mu reče: „Nemoj se plašiti, jer ću ti iskazati milost radi tvoga oca Jonatana. Vratću ti svu zemlju tvoga dede Saula, a ti ćeš uvek jesti hleb za mojim stolom.“

⁸ Mefivostej se pokloni, pa reče: „Ko je tvoj sluga, da obraćaš pažnju na mrtvog psa kao što sam ja?“

* **8:16** Doslovno: *onaj koji se seća*, ili *podseća*. Moguće je da izraz *mazkir* u jevrejskom označava *dvorskog zapisničara*.

† **8:17** Osoba koja je vodila carsku prepisku. ‡ **8:18** Doslovno: *sveštenici*. Problem je što David nije bio iz Levijevog plemena, i prema tome njegovi sinovi nisu mogli da budu sveštenici. Zato neki prevodi i Septuaginta prevode sa *carski savetnici*, ili *knezovi* (Daničić), odnosno *prvi do cara*, kako kaže uporedni tekst u 1. DnV 18,17.

⁹ Car je, zatim, pozvao Sivu, Saulovog slugu, i rekao mu: „Sve što je pripadalo Saulu i njegovom domu dao sam unuku tvoga gospodara.

¹⁰ Ti ćeš obrađivati zemlju za njega zajedno sa tvojim sinovima i tvojim slugama, i donositi urod unuku svoga gospodara, da bi imao hranu. A Mefivostej će uvek jesti hleb za mojim stolom.“ Siva je imao petnaest sinova i dvadeset slugu.

¹¹ Siva reče caru: „Tvoj sluga će učiniti onako kako mu je njegov gospodar zapovedio. Mefivostej će jesti za mojim stolom, kao jedan od carevih sinova.“

¹² Mefivostej je imao malog sina koji se zvao Miha. Svi koji su živeli u Sivinom domu su služili Mefivostejju.

¹³ Mefivostej je živio u Jerusalimu pošto je uvek jeo za carevim stolom. On je bio hrom na obe noge.

10

Rat sa Amoncima i Aramejcima

¹ Posle ovoga je umro car Amonaca, a umesto njega se zacario njegov sin Anun.

² David reče: „Pokazaću naklonost prema Anunu, Nasovom sinu, kao što je njegov otac pokazao naklonost prema meni.“ David je izrazio svoje saučešće preko svojih slugu.

Tako su Davidovi poslanici došli u zemlju Amonaca.

³ Ali amonski knezovi rekoše svome gospodaru Anunu: „Misliš li da ti je David poslao glasnike da ti izjave saučešće kako bi iskazao čast tvome ocu? Nije li poslao svoje slugе s namerom da ispita i izvidi grad kako bi ga srušio?“

⁴ Tada je Anun uhvatio Davidove slugе i obrijao im pola brade i odsekao im odeću do pola, sve do zadnjice, i poslao ih natrag.

⁵ Kad su to javili Davidu, on je poslao nekog da im izađe u susret, jer su bili veoma osramoćeni. Car im je rekao: „Ostanite u Jerihonu, dok vam ne naraste brada, pa se vratite.“

⁶ Kad su Amonci videli da su se zamerili Davidu, poslali su poslanstvo i unajmili Aramejce iz Vet-Reova i Sove, dvadeset hiljada vojnika, cara Mahe sa hiljadu ljudi i dvanaest hiljada ljudi iz Tova.

⁷ Čuvši ovo, David je poslao Joava sa svom vojskom, najboljim ratnicima.

⁸ Amonci su izašli i svrstali se u bojni red pred vratima, dok su Aramejci iz Sove i Reova, i ljudi iz Tova i Mahe, bili zasebno na polju.

⁹ Kad je Joav video da će se bitka protiv njega voditi s dve strane, спреда i pozadi, izabrao je izvestan broj najvrsnijih vojnika u Izrailju i svrstao ih u bojni red nasuprot Aramejaca.

¹⁰ Ostalu vojsku je dao svome bratu Avisaju, koji ih je svrstao u bojni red nasuprot Amonaca.

¹¹ Rekao je: „Ako Aramejci budu jači od mene, ti mi priteci u pomoć, a ako Amonci budu jači od tebe, ja ću tebi doći u pomoć.

¹² Drži se hrabro! Pokažimo se junački radi našeg naroda i radi gradova našeg Boga, a Gospod će učiniti što mu je po volji.“

¹³ Joav i narod koji je bio sa njim počeli su da se primiču, da se sukobe sa Aramejcima, ali oni su se razbežali pred njima.

¹⁴ Kad su Amonci videli da su Aramejci pobegli, pobegli su pred Avisajem i ušli u grad. Pošto se vratio iz borbe sa Amoncima, Joav je došao u Jerusolim.

¹⁵ Kad su Aramejci videli da ih je Izrailj razbio, ponovo su se sabrali.

¹⁶ Adad-Ezer je poslao glasnike, pa je sabrao Aramejce s druge strane reke. Oni su došli u Helam na čelu sa Sovakom, zapovednikom Adad-Ezerove vojske.

¹⁷ Kad su to javili Davidu, on je sabrao sav Izrailj, i prešavši preko Jordana, došao u Helam. Aramejci su se svrstali u bojni red protiv Davida i upustili se u boj s njim.

¹⁸ Međutim, Aramejci pobegoše pred Izrailjem. David je pobio sedam stotina aramejskih vozača bojnih kola, i četrdeset hiljada konjanika. Smrtno je ranio i Sovaka, zapovednika Adad-Ezerove vojske, koji je umro tamo.

¹⁹ Kad su svi carevi, koji su bili Adad-Ezerovi podanici, videli da su poraženi pred Izrailjem, sklopili su mir s Izrailjem, pa su im postali podanici.

Od tada su se Aramejci pribojavali da pomognu Amoncima.

11

Davidova preljuba sa Vitsavejom

¹ U proleće, u vreme kad carevi odlaze u rat, David je poslao Joava sa svojim slugama i sa svim Izrailjem. Oni su pobili Amonce i opkolili Ravu. Ali David je ostao u Jerusalimu.

² Jednog dana u predvečerje, David ustane sa svoje postelje i prošeta se po krovu carskog dvora. S krova je ugledao ženu kako se kupava. Žena je bila veoma lepa.

³ David je poslao čoveka da se raspita o ženi, i bilo mu je javljeno: „Nije li to Vitsaveja, ćerka Elijamova, žena Urije Hetita?“

⁴ Tada je David poslao glasnike da je dovedu. Kada je došla k njemu, on leže s njom baš kad se očistila od svoje mesečne nečistoće. Zatim se vratila kući.

⁵ Žena je zatrudnela, pa je poslala poruku Davidu: „Trudna sam.“

⁶ Tada je David poslao poruku Joavu: „Pošalji mi Uriju Hetita.“ Joav pošalje Uriju Davidu.

⁷ Kad je Urija došao k njemu, David ga upita kako je Joav i narod, i kako ide rat.

⁸ David reče Uriji: „Siđi u svoju kuću i operi svoje noge.“ Urija izađe iz carevog dvora, a iza njega su nosili carev dar.

⁹ Ali Urija leže na ulaz carevog dvora, zajedno sa svim slugama svoga gospodara, te nije sišao svojoj kući.

¹⁰ Kad su Davidu javili da Urija nije otišao kući, David reče Uriji: „Zar nisi tek došao s puta? Zašto nisi otišao kući?“

¹¹ Urija odgovori Davidu: „Kovčeg, Izrailj i Juda borave u šatorima, a moj gospodar Joav i sluge moga gospodara logoruju na otvorenom polju. Kako, onda, da odem svojoj kući da jedem i pijem, i da spavam sa svojom ženom? Tako mi tvoga života i tvoje duše, ja neću učiniti tako nešto.“

¹² David reče Uriji: „Ostani ovde još danas, a sutra ću te otpremiti.“ Tako je Urija ostao tog dana i sutradan u Jerusalimu.

¹³ David ga je pozvao da jede i pije s njim, pa ga je napio. Ali uveče Urija izađe i legne na svoj ležaj sa slugama svoga gospodara; nije otišao svojoj kući.

David ubija Uriju

¹⁴ Ujutro je David napisao Joavu pismo i poslao ga po Uriji.

¹⁵ U pismu je napisao: „Stavite Uriju napred gde je bitka najljuća, a onda se povucite iza njega, pa neka bude pogođen i neka pogine.“

¹⁶ I tako, dok je Joav opsedao grad, postavio je Uriju na mesto gde je znao da se nalaze najbolji ratnici.

¹⁷ Ljudi iz grada izađu i upuste se u bitku sa Joavom. Od naroda je palo nekoliko Davidovih slugu, a poginuo je i Urija Hetit.

¹⁸ Tada je Joav poslao Davidu sve vesti o bici.

¹⁹ Zapovedio je glasniku: „Na kraju, kad saopštiš caru sve vesti o ratu,

²⁰ a car se razgnevi, pa ti kaže: 'Zašto ste se toliko primakli gradu da ratujete? Zar niste znali da će gađati sa zidina?'

²¹ Ko je ubio Avimeleha, Jerovalovog sina? Nije li to bila žena koja je bacila na njega mlinski kamen sa zidina Tevesa?', tada reci: 'Poginuo je i tvoj sluga Urija Hetit.'“

²² Glasnik ode. Kad je došao, ispričao je Davidu sve radi čega ga je Joav poslao.

²³ Glasnik reče Davidu: „Ljudi su bili jači od nas; izašli su napolje na nas, ali smo ih potisnuli do gradskih vrata.

²⁴ Strelci su gađali tvoje sluge sa zidina, te su neke careve sluge izgubile život, a poginuo je i Urija Hetit.“

²⁵ David reče glasniku: „Ovako reci Joavu: 'Neka te to ne muči, jer mač pokosi sad ovog sad onog. Navali jače na grad i uništi ga.' To će ga ohrabriti.“

²⁶ Kad je Urijina žena čula da je Urija mrtav, žalila je za svojim mužem.

²⁷ A kad je prošlo vreme žaljenja, David je poslao po nju i doveo je u svoj dom. Ona mu je postala žena i rodila mu je sina. Ali to što je David učinio bilo je zlo u Gospodnjim očima.

12

Prorok Natan osuđuje Davida

¹ Gospod je poslao proroka Natana k Davidu. Kad je došao k njemu, rekao mu je: „U jednom gradu su živela dva čoveka. Jedan je bio bogat, a drugi siromašan.

² Bogataš je imao veoma mnogo sitne i krupne stoke.

³ Siromah nije imao ništa osim jednog ženskog jagnjeta koje je kupio. On ga je odgojio i ono je raslo zajedno sa njim i njegovom decom. Jelo je od njegove hrane, pilo iz njegove čaše i spavalo u njegovom naručju; bilo mu je kao ćerka.

⁴ Jednom je bogatašu došao putnik. Njemu je bilo žao da uzme grlo od svoje sitne ili krupne stoke da ugosti gosta koji mu je došao, pa je uzeo siromahovo jagnje i zgotovio ga za čoveka koji mu je došao.“

⁵ David se strahovito razgnevio na tog čoveka. „Živoga mi Gospoda – reče on Natanu – čovek koji je to učinio zaslužuje smrt!

⁶ Ima da plati četvorostruko za jagnje zato što je učinio ovakvu stvar, i nije pokazao samilost.“

⁷ Natan reče Davidu: „Ti si taj čovek! Zato govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Ja sam te pomazao za cara nad Izrailjem, i izbavio sam te iz Saulove ruke.

⁸ Dao sam ti kuću tvoga gospodara i žene tvoga gospodara u tvoje krilo, i dao sam ti dom Izrailjev i Judin. A da ti je to bilo malo, ja bih ti dao i više.

⁹ Zašto si prezreo reč Gospodnju i učinio što je zlo u njegovim očima? Posekao si mačem Uriju Hetita a njegovu ženu si uzeo sebi za ženu. Ubio si ga mačem Amonaca.

¹⁰ Zbog toga se mač nikada neće odmaći od tvoga doma, jer si me prezreo i jer si uzeo ženu Urije Hetita da ti bude žena.’

¹¹ Govori Gospod: 'Evo, podižem na tebe nevolju iz tvog doma, pa ću na tvoje oči uzeti tvoje žene i dati ih tvom bližnjemu, koji će spavati s tvojim ženama usred bela dana.

¹² Ti si to učinio tajno, a ja ću učiniti ovo pred svim Izrailjem usred bela dana.“

¹³ David reče Natanu: „Zgrešio sam Gospodu.“

Natan reče Davidu: „Gospod ti je oprostio greh: nećeš umreti.

¹⁴ Ipak, pošto si ovim delom podstakao neprijatelje Gospodnje na prezir, sigurno će umreti sin koji ti se rodio.“

¹⁵ Potom se Natan vratio svojoj kući. A Gospod udari dete koje je Urijina žena rodila Davidu, i ono se teško razboli.

¹⁶ David se molio Gospodu za dete; David je postio, pa je ušao u kuću i prenoćio na zemlji.

¹⁷ Starešine njegovog doma su stajale oko njega nastojeći da ga podignu sa zemlje, ali on nije hteo, niti je hteo da jede s njima.

¹⁸ Sedmoga dana je dete umrlo. Davidove sluge su se bojale da mu jave da je dete mrtvo, jer su govorili: „Govorili smo mu dok je dete bilo živo, pa nas nije slušao; kako da mu kažemo da je dete umrlo? Učiniće neko zlo.“

¹⁹ Kad je primetio da sluge šapuću, David je shvatio da je dete umrlo. David upita svoje sluge: „Da li je dete umrlo?“

Oni odgovoriše: „Umrlo je.“

²⁰ Tada je David ustao sa zemlje, umio se i presvukao u drugu odeću. Zatim je ušao u Dom Gospodnji i poklonio se. Onda je otišao u svoju kuću i tražio da mu iznesu hranu, te je jeo.

²¹ Njegove sluge mu rekoše: „Zašto ovo radiš? Dok je dete bilo živo, postio si i plakao, a sad kad je dete mrtvo, ti ustaješ i jedeš.“

²² On odgovori: „Dok je dete još bilo živo, postio sam i plakao, misleći: 'Ko zna? Možda će se Gospod smilovati, pa će dete ostati u životu.'“

²³ Ali sada kad je mrtvo, zašto da postim? Zar mogu da ga vratim? Ja ću otići k njemu, ali ono se neće vratiti meni.“

²⁴ David je, zatim, utešio svoju ženu Vitsaveju. On je otišao k njoj i legao s njom, a ona je rodila sina kome je on dao ime „Solomon“*. Gospod ga je voleo,

²⁵ pa je to objavio preko proroka Natana, koji mu je, radi Gospoda, dao ime „Jedidija“†.

Joav zauzima Ravu

²⁶ Joav je napao Ravu amonsku i zauzeo carski grad.

²⁷ Zatim je poslao glasnike Davidu, rekavši: „Napao sam Ravu i zauzeo gradski vodovod.“

²⁸ Stoga, skupi sad narod, opkoli grad i zauzmi ga; inače ću ja osvojiti grad, pa će biti nazvan po meni.“

²⁹ Skupivši sav narod, David je otišao u Ravu, napao je i osvojio.

³⁰ David je s Molohove glave skinuo krunu s dragim kamenom, koja je bila teška talanat‡ zlata. Staviše je da krase Davidovu glavu.§ Iz grada je odneo i vrlo veliki plen.

³¹ Odveo je i narod koji je živeo u njemu i postavio ga da radi s testerama, gvozdanim pijucima i gvozdanim sekirama, a druge je poslao da rade u ciglanama. Tako je uradio sa svim amonskim gradovima. Potom se David sa svim narodom vratio u Jerusalim.

13

Amnonovo nasilje nad Tamarom

¹ A ovo se dogodilo posle toga: Avesalom, Davidov sin, je imao lepu sestru po imenu Tamara. U nju se zaljubio Davidov sin Amnon.

² Amnon je toliko patio da se razboleo zbog svoje sestre Tamare, jer je bila devica. Amnonu se činilo nemogućim da joj učini bilo šta.

³ Ali Amnon je imao prijatelja po imenu Jonadav, koji je bio sin Davidovog brata Šime. Jonadav je bio veoma domišljat čovek.

⁴ On ga upita: „Zašto tako veneš iz dana u dan, carev sine? Zašto mi ne kažeš?“

Amnon mu reče: „Zaljubio sam se u Tamaru, sestru moga brata Avesaloma.“

⁵ Jonadav mu reče: „Lezi u svoj krevet i učini se bolestan. Kad dođe tvoj otac da te vidi, ti mu reci: 'Dozvoli da dođe moja sestra Tamara i nahrani me. Neka pripremi jelo pred mojim očima, da vidim, pa ću jesti iz njene ruke.'“

⁶ Amnon legne i učini se bolestan. Kad je car došao da ga vidi, Amnon reče caru: „Dozvoli da dođe moja sestra Tamara i napravi par kolača pred mojim očima, pa ću jesti iz njene ruke.“

* 12:24 Solomon znači *miroljubiv*. † 12:25 Jedidija znači *Gospodnji miljenik*. ‡ 12:30 Oko 34 kg. § 12:30 Postoje izvesne nedoumice o značenju jevrejske reči koja je ovde prevedena sa *Moloh*, koji je bio amonsko božanstvo. Kruna koja se ovde spominje, a koja se nalazila na glavi idola, bila je teška oko trideset četiri kilograma. Malo je verovatno da bi David nosio tako tešku krunu. Drugi komentatori smatraju da je kruna uzeta s glave ravskog cara, što takođe predstavlja problem. Najprihvatljivije objašnjenje je da je dragi kamen s te krune David stavio na svoju krunu.

⁷ David posla Tamaru u dvor i reče: „Idi, molim te, u kuću tvoga brata Amnona, i pripremi mu jelo.“

⁸ Tamara ode u kuću svoga brata Amnona, koji je ležao. Uzela je testo i umesila kolače pred njegovim očima, pa ih je ispekla.

⁹ Zatim je uzela tepsiju i iznela je pred njega, ali je on odbio da jede.

Tada Amnon reče: „Neka izađu svi koji su kod mene!“ Tako su izašli svi koji su bili kod njega.

¹⁰ Amnon reče Tamari: „Donesi mi jelo u sobu, pa ću jesti iz tvoje ruke.“ Tamara uzme kolače koje je napravila i donese ih svome bratu Amnonu u sobu.

¹¹ Kad mu je prinela da jede, on je zgrabi i reče joj: „Dođi, sestro moja, lezi sa mnom.“

¹² Ali Tamara mu reče: „Nemoj me obeščastiti, brate moj, jer se tako nešto ne radi u Izrailju. Ne čini takvu sramotu!“

¹³ Kuda bih ja išla sa svojom sramotom? A ti bi bio kao jedan od bezumnika u Izrailju. Molim te, stoga, govori s carem, jer on me neće uskratiti tebi.“

¹⁴ Međutim, on nije hteo da je poslušao, nego je svladao i legao s njom.

¹⁵ Tada je Amnona obuzela silna mržnja prema njoj, tako da je mržnja prema njoj bila veća od ljubavi koju je imao za nju. Amnon joj reče: „Diži se! Odlazi!“

¹⁶ Ona reče na to: „Ne čini to, jer će to što me teraš biti veće zlo od onoga koje si mi učinio.“

Ali on nije hteo da je poslušao,

¹⁷ nego je pozvao momka koji ga je posluživao i rekao mu: „Oteraj ovu od mene! Izbaci je i zaključaj vrata za njom!“

¹⁸ A ona je imala na sebi dugačku haljinu s rukavima, kakve su nosile careve ćerke dok su bile devojke.

¹⁹ Tada je Tamara posula glavu pepelom, i razderala dugu haljinu koju je nosila; stavila je ruku na glavu i otišla kukajući putem naglas.

²⁰ Njen brat Avesalom je upita: „Da nije Amnon, tvoj brat, bio s tobom? Sad, sestro moja, čuti; brat ti je; ne uzimaj to k srcu.“ I tako je Tamara ostala osamljena u domu svoga brata Avesaloma.

²¹ Kad je car David čuo o svemu ovome, veoma se razgnevio.

²² Avesalom nije rekao Amnonu ni reč, ni dobru ni lošu. Naime, Avesalom je mrzeo Amnona zato što je obeščastio njegovu sestru Tamaru.

Avesalom osvećuje Tamaru

²³ Dve godine kasnije Avesalom je strigao ovce u Val-Asoru kod Jefrema, pa je pozvao sve careve sinove.

²⁴ Avesalom dođe k caru i reče: „Evo, sad se strižu ovce tvome sluzi; neka car i njegove sluge izvole da dođu sa slugom tvojim.“

²⁵ Car odgovori Avesalomu: „Ne, sine moj, nemoj da idemo svi, da ti ne budemo na teret.“ Avesalom ga je uporno molio, ali on nije hteo. Ipak, blagoslovio ga je.

²⁶ Tada Avesalom reče: „Ako ti nećeš, neka moj brat Amnon pođe sa nama.“

Car mu reče: „Zašto da ide s tobom?“

²⁷ No, pošto ga je Avesalom uporno molio, poslao je Amnona i sve careve sinove.

²⁸ Tada Avesalom naredi svojim momcima: „Pazite! Kad se Amnon razveseli od vina, a ja vam kažem: 'Udarite Amnona!', tada ga ubijte. Ne bojte se! Nisam li vam ja to zapovedio? Budite hrabri i junačni!“

²⁹ Avesalomovi momci učiniše Amnonu kako im je Avesalom naredio. A svi carevi sinovi ustadoše, uzjahaše svaki svoju mazgu i pobegoše.

³⁰ Dok su oni bili na putu, došla je vest do cara: „Avesalom je pobio sve careve sinove, te ni jedan nije preživeo.“

³¹ Tada je car razderao svoju odeću i legao na zemlju, i sve njegove sluge su stajale razderane odeće.

³² Ali Jonadav, sin Šime, Davidovog brata, reče: „Neka moj gospodar ne misli da su pobijeni svi mladići – carevi sinovi; mrtav je samo Amnon. Naime, Avesalom se zarekao da će to učiniti onog dana kad je Amnon obeščastio njegovu sestru Tamaru.

³³ Zato neka se moj gospodar, car, ne uznemirava, misleći da su svi carevi sinovi mrtvi; samo je Amnon mrtav.“

³⁴ Međutim, Avesalom je pobjegao.

A kad je momak koji je osmatrao pogledao, video je veliko mnoštvo kako ide putem iza njega, padinom planine.

³⁵ Jonadav reče caru: „Evo, dolaze carevi sinovi; ispalo je onako kako je tvoj sluga rekao.“

³⁶ Tek što je on dovršio, došli su carevi sinovi i glasno zaplakali. Gorko su plakali i car i njegove sluge.

³⁷ A Avesalom je pobjegao Talmaji, sinu Amijuda, cara gesurskog. David je, pak, svaki dan žalio za svojim sinom.

³⁸ Pošto je Avesalom pobjegao u Gesur, ostao je tamo tri godine.

³⁹ Kad se utešio zbog Amnonove smrti, car je čeznuo za Avesalomom.

14

Avesalom se vraća u Jerusolim

¹ Ali Joav, sin Serujin, je znao da je carevo srce naklonjeno Avesalomu.

² Stoga je Joav poslao da mu dovedu jednu mudru ženu iz Tekuje. On joj reče: „Pretvaraj se da si u žalosti: obuci se u žalbenu odeću i ne maži se mirisnim uljem, kao žena koja mnoge dane žali za pokojnikom.

³ Potom idi caru i reci mu ove reči.“ Joav joj je rekao šta da kaže.

⁴ Kad je žena iz Tekuje došla caru, pala je ničice na zemlju, poklonila se i rekla: „Pomagaj, care!“

⁵ Car joj reče: „Šta te muči?“

Ona odgovori: „Ja sam udovica; muž mi je umro.

⁶ Tvoja je sluškinja imala dva sina. Njih dvojica su se potukli u polju, a nije bilo nikog da ih rastavi. Jedan je udario drugog i ubio ga.

⁷ Tada se cela porodica digla na tvoju sluškinju, govoreći: 'Daj tog bratoubicu da ga pogubimo radi života koji je oduzeo svome bratu! Istrebimo ga iako je nasljednik!' Međutim, tako će mi ugasiti jedinu žeravicu koja mi je ostala, te se mome mužu neće sačuvati ni ime ni potomstvo na zemlji.“

⁸ Car reče ženi: „Idi kući, a ja ću izdati naredbu u tvoju korist.“

⁹ Žena iz Tekuje reče na to caru: „Gospodaru moj, care, neka krivica padne na mene i na dom moga oca; a car i njegov presto su nedužni.“

¹⁰ Car reče: „Ako ti neko zapreti, ti ga dovedi meni; taj te više neće uznemiravati.“

¹¹ A ona reče: „Neka car to spomene Gospodu, tvome Bogu, da krvni osvjetnik ne učini još gore zlo, te zatre mog sina.“

On reče: „Živoga mi Gospoda, tvome sinu neće pasti ni dlaka s glave!“

¹² Tada žena reče: „Dozvoli da tvoja sluškinja kaže još nešto mome gospodaru, caru.“

On joj reče: „Reci.“

¹³ Ona reče: „Zašto si naumio da uradiš istu stvar protiv naroda Božijeg? Donoseći ovakvu odluku, car osuđuje samog sebe, pošto ne vraća onoga koga je izgnao.

¹⁴ Jer, mi moramo umreti; mi smo kao voda kad se prospe na zemlju, te se ne može skupiti. No, Bog ne uzima život, već je iznašao načine da izgnani ne ostanu u izgnanstvu.

¹⁵ Ja sam, stoga, došla da kažem ovo caru, svome gospodaru, jer me je narod uplašio. A tvoja sluškinja je pomislila: 'Obratiću se caru; možda će car učiniti što njegova sluškinja traži.

¹⁶ Naime, car će čuti, pa će izbaviti svoju sluškinju iz ruku čoveka koji hoće da istrebi mene i mog sina s nasledstva Božijeg.'

¹⁷ Mislila je tvoja sluškinja: 'Reč moga gospodara, cara, će me umiriti, jer je moj gospodar, car, kao Anđeo Gospodnji, koji razlikuje dobro od zla. Neka Gospod, Bog tvoj, bude s tobom.'

¹⁸ Tada car odgovori ženi: „Nemoj zatajiti od mene ništa što ću te pitati.“

Ona odgovori: „Neka moj gospodar govori.“

¹⁹ Car upita: „Da li su Joavovi prsti zajedno s tobom u celoj ovoj stvari?“

Ona odgovori: „Života mi tvoga, gospodaru moj, care, sve je onako kako je moj gospodar, car, rekao; od toga se ne može ni levo ni desno. Jeste, tvoj sluga Joav mi je to zapovedio; on mi je rekao da kažem sve ove reči.

²⁰ Tvoj sluga Joav je to učinio da bi prikazao stvar s druge strane, ali moj gospodar je mudar kao Anđeo Božiji, pa zna sve što se dešava u zemlji.“

²¹ Tada car reče Joavu: „Evo, uradiću to. Idi i dovedi mladića Avesaloma.“

²² Na to je Joav pao ničice na zemlju, poklonio se i blagoslovio cara, govoreći: „Danas tvoj sluga zna da sam našao blagonaklonost pred tobom, gospodaru moj, care, jer je car učinio što je njegov sluga tražio.“

²³ Joav je, zatim, ustao i otišao u Gesur, pa je doveo Avesaloma u Jerusolim.

²⁴ Međutim, car reče: „Neka se vrati u svoju kuću, ali preda mnom neka se ne pojavljuje.“ Tako se Avesalom vratio u svoju kuću, ali pred carem se nije pojavljivao.

²⁵ A u celom Izrailju nije bilo čoveka koga su više hvalili zbog njegove lepote od Avesaloma. Na njemu nije bilo mane od temena do pete.

²⁶ On je šišao svoju kosu na kraju godine, jer mu je bila teška. Kosa mu je bila teška dve stotine šekela* carske mere.

²⁷ A Avesalom je imao tri sina i jednu ćerku, po imenu Tamara, koja je bila veoma lepa žena.

²⁸ Avesalom je živeo u Jerusalimu dve godine a da se nije pojavio pred carem.

²⁹ Tada je Avesalom poslao po Joava, da bi ga poslao caru, ali on nije hteo da dođe k njemu. Poslao je po njega i drugi put, ali ovaj opet nije hteo da dođe.

³⁰ Avesalom reče svojim slugama: „Joavovo polje je pored moga, a ječam je još na njemu. Idite i zapalite ga!“ Tako Avesalomove sluge zapale polje.

³¹ Tada se Joav diže i dođe Avesalomu u kuću, pa mu reče: „Zašto su tvoje sluge zapalile moje polje?“

³² Avesalom odgovori Joavu: „Eto, ja sam ti poslao poruku: dođi ovamo da te pošaljem k caru da kažeš: 'Zašto sam se vratio iz Gesura? Bilo bi mi bolje da sam ostao tamo!' Zato mi dopusti da vidim cara, pa ako sam kriv za nešto, neka me pogubi!“

³³ Joav ode caru i javi mu, te car pozva Avesaloma. Kad je došao caru, poklonio se licem do zemlje pred njim, a car je poljubio Avesaloma.

15

Avesalomova borba za vlast

¹ Nakon ovoga je Avesalom nabavio kočije i konje, i pedeset ljudi da trče ispred njega.

² Avesalom je ustajao rano i stajao kraj puta kod gradskih vrata. Kad god je neki čovek došao caru da presudi kakav spor, Avesalom bi ga pozvao i rekao mu: „Iz kojeg si mesta?“ Kad bi čovek odgovorio: „Tvoj sluga je iz jednog od Izrailjevih plemena“,

* 14:26 Oko 2 kg.

³ Avesalom bi mu rekao: „Vidi, tvoj slučaj je dobar i pravedan, ali nema nikog da te sasluša kod cara.“

⁴ Zatim bi rekao: „E, kad bih ja bio postavljen za sudiju u zemlji! Tada bi svaki čovek koji ima spor, ili žalbu, mogao da dođe k meni, i ja bih mu dodelio pravdu.“

⁵ A kad bi mu neko pristupio da mu se pokloni, on bi pružio svoju ruku, te bi ga uhvatio, i poljubio.

⁶ Ovako je postupao sa svakim Izrailjcem koji bi dolazio caru po pravdu. Tako je Avesalom pridobio za sebe srca Izrailjaca.

⁷ Na kraju četvrte godine, Avesalom reče caru: „Dopusti mi da odem u Hevron i izvršim zavet koji sam zavetovao Gospodu.“

⁸ Jer kad je tvoj sluga bio u Gesuru aramejskom, ja sam učinio zavet rekavši: 'Ako me Gospod vrati u Jerusalim, ja ću služiti Gospodu.'“

⁹ Car mu reče: „Pođi u miru!“ On se diže i ode u Hevron.

¹⁰ Međutim, Avesalom je poslao uhode po svim izrailjskim plemenima, rekavši: „Kad čujete glas trube, vi recite: 'Avesalom se zacario u Hevronu!'“

¹¹ Sa Avesalomom je otišlo dve stotine ljudi iz Jerusalima, koji su bili pozvani. Oni su otišli nedužne savesti, ne znajući ništa o svemu ovome.

¹² Dok je Avesalom prinosio žrtve, poslao je po Ahitofela Gilonjanina, Davidovog savetnika, da dođe iz svog grada Gila. Zavera je bila jaka, jer je narod u sve većem broju pristajao uz Avesaloma.

Davidov beg

¹³ Tada je došao glasnik Davidu i rekao: „Srce Izrailjaca se okrenulo za Avesalomom.“

¹⁴ David reče svim svojim slugama koji su bili s njim u Jerusalimu: „Na noge! Bežimo, inače nećemo pobeći od Avesaloma! Krenimo što brže, da ne požuri on, pa nas stigne i izruči nas propasti, a grad poseće mačem!“

¹⁵ Careve sluge rekoše caru: „Šta god naš gospodar odluči, tvoje sluge su ti na raspolaganju!“

¹⁶ Car je krenuo pešice sa svim svojim domom, osim deset svojih inoča, koje je ostavio da čuvaju dvor.

¹⁷ Kad je car izašao, sav ga je narod pratio. Zaustavili su se kod poslednje kuće.

¹⁸ Sve su njegove sluge stupale uz njega; a i svi Herećani i Felećani; i svi Gaćani, šest stotina ljudi, koji su došli za njim iz Gata, stupali su pred carem.

¹⁹ Car reče Itaju, Gaćaninu: „Zašto i ti ideš s nama? Vрати se i ostani sa carem; ti si stranac, i još izgnanik iz svoje zemlje.“

²⁰ Juče si došao, pa zar danas da te vodim da se potucaš s nama? Ja idem zato što moram da idem. Zato se vrati i povedi svoju braću sa sobom. Neka milost i vernost Gospodnja budu s tobom.“

²¹ Itaj odgovori caru: „Živoga mi Gospoda, i živ bio moj gospodar car, gde god bude moj gospodar car, vodilo to u smrt ili život, tamo će biti i tvoj sluga!“

²² David reče Itaju: „Hajde onda!“ Tako Itaj Gaćanin krenu, a sa njim i svi njegovi ljudi sa svojom nejači.

²³ Cela zemlja je glasno plakala, dok je sav narod prolazio. Kad je car prešao preko potoka Kidrona, prešao je i sav narod idući prema pustinji.

²⁴ Tamo je bio i Sadok sa svim Levitima, koji su nosili Kovčeg saveza Božijeg. Oni su spustili Kovčeg Božiji dok sav narod nije izašao iz grada. I Avijatar je došao gore.

²⁵ Tada car reče Sadoku: „Vрати Kovčeg Božiji u grad. Ako nađem naklonost u Gospodnjim očima, on će me dovesti natrag, i dati mi da vidim i Kovčeg i njegovo boravište.“

²⁶ Ali ako mi kaže: 'Nisi mi po volji', evo me, pa neka čini sa mnom što smatra za dobro.“

²⁷ Car još reče Sadoku, svešteniku: „Zar ne razumeš? Vрати se u grad u miru s vaša dva sina, tvojim sinom Ahimasom i Jonatanom, Avijatarovim sinom.

²⁸ Evo, ja ću se zadržati u pustinji, kod rečnih gazova*, dok ne dođe od vas poruka da me obavesti.“

²⁹ Tada su Sadok i Avijatar vratili Kovčeg Božiji u Jerusalam, i ostali tamo.

³⁰ A David se penjao uz Maslinsku goru; išao je bos i plakao pokrivene glave. I sav narod koji je bio s njim pokrio je glavu i išao plačući.

³¹ Uto su Davidu javili da je Ahitofel među zaverenicima sa Avesalomom. David reče: „O, Gospode, obrati Ahitofelov savet u ludost!“

³² Kad se David uspeo na vrh, gde se narod klanjao Bogu, dočekaо ga je Husaj Arkijanin, s poderanom odećom i s prašinom na glavi.

³³ David mu reče: „Ako pođeš sa mnom, bićeš mi na teret.

³⁴ Ali, ako ostaneš u gradu i kažeš Avesalomu: 'Biću tvoj sluga, care. Bio sam sluga tvoga oca, a sada ću biti tvoj sluga', moći ćeš da osujeteš Ahitofelov savet radi mene.

³⁵ Zar nisu tamo s tobom sveštenici Sadok i Avijatar? Šta god da čuješ u carevom domu, javi sveštenicima Sadoku i Avijataru.

³⁶ Eno, tamo su i njihova dva sina, Sadokov sin Ahimas i Avijatarov sin Jonatan. Izvesti me po njima o svemu što čuješ.“

³⁷ Davidov prijatelj Husaj je došao u grad baš kad je Avesalom ušao u Jerusalam.

16

Davidovi neprijatelji

¹ Kad je David malo odmakao od vrha, došao mu je u susret Siva, Mefivostejev sluga, s parom osedlanih magaraca, na kojima je bilo dve stotine hlebova, stotinu grudvi suvog grožđa, stotinu plodova letnjeg voća i mešina vina.

² Car reče Sivi: „Šta si naumio s ovim?“

Siva odgovori: „Magarci su da ih carev dom jaše, hleb i letnje voće je da ih momci jedu, a vino je da ga piju oni koji malakšu u pustinji.“

³ „A gde je sin tvoga gospodara?“ – upita car.

Siva odgovori: „Eto, on je ostao u Jerusalmu, jer kaže: 'Danas će mi dom Izrailjev vratiti carstvo moga dede.'“

⁴ Car na to reče: „Sve što pripada Mefivosteju sada pripada tebi.“

„Klanjam se – odgovori Siva. Samo da nađem naklonost u očima svoga gospodara cara.“

Semaj proklinje Davida

⁵ Kad je car David došao u Vaurim, izašao je neki čovek iz Saulovog doma, po imenu Semaj, sin Gire; izašao je i proklinjao.

⁶ On je bacao kamenje na cara Davida i na sve njegove sluge, iako su Davidu, s desna i s leva, bili sva vojska i svi ratnici.

⁷ Semaj je proklinjao govoreći: „Odlazi, odlazi, krvniče i ništarijo!

⁸ Gospod ti je vratio za svu krv doma Saulovog na čije si se mesto zacario. Gospod je predao carstvo u ruke tvoga sina Avesaloma. Eto, tvoje zlo je došlo na tebe, jer si krvnik!“

⁹ Tada Avisaj, sin Serujin, reče: „Zašto da ovaj mrtvi pas proklinje moga gospodara, cara? Pusti me da odem tamo i odsečem mu glavu!“

¹⁰ Car reče: „Šta ja imam s vama, sinovi Serujini? On proklinje zato što mu je Gospod rekao da proklinje Davida. I ko će reći: 'Zašto ovo radiš?'“

* **15:28** Postoje razlike u tumačenju jevrejske reči koja se odnosi na mesto sastanka. Neki prevode u *polju* (Daničić), ili *rečni gazovi*. U svakom slučaju, radi se o ugovorenom mestu gde će se donositi vesti.

¹¹ David još reče Avisaju i svim svojim slugama: „Evo, moj sin, koji je izašao iz mog tela, traži da mi uzme život, a kako neće ovaj Venijaminovac? Pusti ga, neka proklinje, jer mu je Gospod to rekao.

¹² Možda će Gospod videti moju muku i uzvratiti mi dobrotom za njegovu kletvu.“

¹³ David i njegovi ljudi su nastavili svojim putem, a Semaj je išao kraj obronka gore, proklinjući i bacajući kamenje i prašinu na njega.

¹⁴ Car i sav narod s njim su došli iscrpljeni tamo, pa su predahnuli.

Ahitofelov savet

¹⁵ A Avesalom je došao sa svim izrailjskim narodom u Jerusalem zajedno s Ahitofelom.

¹⁶ Kad je Husaj Arkijanin, Davidov prijatelj, došao Avesalomu, Husaj je rekao Avesalomu: „Živeo car! Živeo car!“

¹⁷ Avesalom reče Husaju: „Zar je ovo odanost tvome prijatelju? Zašto nisi otišao sa svojim prijateljem?“

¹⁸ Husaj odgovori Avesalomu: „Ne, ja sam za onoga koga je izabrao Gospod, ovaj narod i svi Izrailjci, i s njim ću i ostati.

¹⁹ Osim toga, kome ću služiti ako ne Davidovom sinu? Kako sam služio tvome ocu, tako ću služiti i tebi.“

²⁰ Zatim Avesalom reče Ahitofelu: „Savetuj šta da radimo.“

²¹ Ahitofel reče Avesalomu: „Lezi sa inočama svoga oca, koje je ostavio da čuvaju dvor. Kad sav Izrailj čuje da si postao mrzak svome ocu, ohrabriće se sve tvoje pristalice.“

²² Tada su na krovu razapeli šator za Avesaloma, pa je Avesalom legao sa inočama svoga oca na oči sveg Izrailja.

²³ U one dane je svaki savet koji je Ahitofel dao bio tražen kao Božija reč. Zato su i David i Avesalom cenili svaki Ahitofelov savet.

17

¹ Ahitofel reče Avesalomu: „Dopusti mi da izaberem dvanaest hiljada ljudi, te da se dignem u poteru za Davidom već ove noći.

² Napašću ga dok je izmoren i klonulog duha, pa ću ga uplašiti, te će pobeći sav narod koji je s njim. Ubiću samo cara,

³ te ću ti dovesti natrag sav narod. A kad se sav narod vrati tebi, osim čoveka koga tražiš, sav će se narod umiriti.“

⁴ Ovaj savet se učinio valjanim i Avesalomu i svim izrailjskim starešinama.

⁵ Tada Avesalom reče: „Pozovite Husaja Arkijanina, da čujemo šta i on ima da kaže.“

⁶ Kad je Husaj došao Avesalomu, Avesalom mu reče: „Ahitofel je dao ovaj savet. Hoćemo li postupiti po njegovom savetu? Ako ne, šta ti kažeš?“

⁷ Husaj reče Avesalomu: „Ovaj put savet koji je dao Ahitofel nije dobar.“

⁸ Husaj nastavi: „Ti znaš da su tvoj otac i njegovi ljudi ratnici, i da su razjareni kao medvedica kad joj otmu medvediće u polju. Tvoj otac je izvrstan borac i neće noćiti s narodom.

⁹ On se sada krije u nekoj jami ili na nekom drugom mestu. Ali ako neko od naših padne u prvom udaru, proširiće se glas: 'Izgibe narod koji sledi Avesaloma!'

¹⁰ Tada će se i ratnik, u koga je lavlje srce, uplašiti, jer sav Izrailj zna da je tvoj otac ratnik, i da su ljudi s njim izvršni borci.

¹¹ Stoga, savetujem da se sav Izrailj, od Dana do Vir-Saveje, okupi oko tebe, da ga bude mnogo kao peska na morskoj obali, i da ti lično pođeš u boj.

¹² Tada ćemo navaliti na njega gde god se našao, i oboriti se na njega kao što rosa pada na zemlju, te neće preživeti ni on niti ijedan od ljudi što su sa njim.

¹³ A ako se povuku u grad, sav će Izrailj doneti užad pod taj grad, pa ćemo ga odvući do potoka, sve dok od njega ne ostane ni kamičak.“

¹⁴ Avesalom i svi Izrailjci rekoše na to: „Savet Husaja Arkijanina je bolji od Ahitofelovog saveta.“ Jer Gospod je bio odredio da Ahitofelov savet, koji je bio bolji, bude osujećen, da bi Gospod doveo propast na Avesaloma.

Husaj upozorava Davida

¹⁵ Husaj reče sveštenicima Sadoku i Avijataru: „Tako i tako je Ahitofel savetovao Avesalomu i Izrailjevim starešinama, a ja sam savetovao tako i tako.

¹⁶ A sad brzo pošaljite poruku i javite Davidu: 'Nemoj noćas noćiti kod rečnih gazova u pustinji, nego pređi preko, inače će biti uništeni i car i sav narod koji je s njim.'“

¹⁷ A Jonatan i Ahimas su čekali u En-Rogilu; jedna sluškinja je dolazila i donosila im vesti, a oni su odlazili i izveštavali cara Davida. Naime, oni nisu mogli da idu u grad da ih ne bi videli kako ulaze u grad.

¹⁸ Međutim, video ih je neki dečak, pa je javio Avesalomu. Oni su brzo otišli, pa su došli u kuću jednog čoveka u Vaurimu, koji je imao bunar u svome dvorištu. Oni se spustiše u njega.

¹⁹ Tada je čovekova žena uzela prostirku i pokrila otvor bunara. Na nju je razasula prekrupu, tako da niko nije znao za ovo.

²⁰ Kad su Avesalomove sluge došle kod ženine kuće rekli su: „Gde su Ahimas i Jonatan?“

Žena im odgovori: „Prešli su preko potoka.“ Oni su ih tražili, ali pošto ih nisu našli, vratili su se u Jerusalim.

²¹ Nakon što su otišli, ona dvojica su se popela iz bunara i otišla i javila caru Davidu. Rekli su Davidu: „Ustani i brzo pređi preko vode, jer im je Ahitofel tako i tako savetovao protiv vas.“

²² Tada su David i sav narod s njim ustali, pa su prešli preko Jordana. Do svanuća nije bilo ni jednog koji nije prešao preko Jordana.

²³ Kad je Ahitofel video da se nije postupilo po njegovom savetu, osedlao je magarca, spremio se i otišao kući u svoj grad. I pošto je dao uputstva za svoj dom, obesio se i umro. Sahranili su ga u grobu njegovih predaka.

²⁴ A David je došao u Mahanajim, dok je Avesalom sa svim Izrailjcima prešao preko Jordana.

²⁵ Avesalom je postavio Amasu nad vojskom umesto Joava. Amasa je bio sin nekog čoveka po imenu Itra Izrailjac, koji je obležao Avigeju, ćerku Nasovu, sestru Seruje, majke Joavove.

²⁶ Izrailj i Avesalom su se utaborili u oblasti Galada.

²⁷ Kad je David stigao u Mahanajim, Sovije, sin Nasov iz Rave amonske, Mahir, sin Amilov iz Lo-Devara, i Varzelaj Galađanin iz Rogelima,

²⁸ donesoše postelje, čaše, zemljane sudove; pšenicu i ječam, brašno, prženo zrnje, pasulj i sočivo;

²⁹ med, maslo, ovčiji i kravlji sir. To su doneli za jelo Davidu i narodu s njim, jer su rekli: „Narod je oglađneo, izmorio se i ožedneo u pustinji.“

18

Avesalomov poraz i smrt

¹ David je izvršio smotru naroda koji je bio s njim, i postavio nad njima zapovednike nad hiljadu i zapovednike nad stotinu.

² Zatim je David poslao narod: jednu trećinu sa Joavom, drugu trećinu s Avisajem, sinom Serujinim, bratom Joavovim, i jednu trećinu sa Itajem Gaćaninom.

Tada car reče narodu: „I ja ću poći s vama.“

³ Ali ljudi mu rekoše: „Ti nećeš ići, jer ako mi pobegnemo, oni neće mariti za nas. Čak i da polovina od nas izgine, oni neće mariti za nas, jer ti vrediš kao nas deset hiljada. Zato je bolje da nam pomažeš iz grada.“

⁴ Car im reče: „Učiniću sve što vam se čini dobro.“

Tako je car stajao kod gradskih vrata, dok je sav narod izlazio po stotinama i hiljadama.

⁵ Car zapovedi Joavu, Avisaju i Itaju: „Čuvajte mi mladića Avesaloma.“ Sav narod je čuo kad je car zapovedio ovo svim zapovednicima za Avesaloma.

⁶ Narod je izašao u boj protiv Izrailja; bitka se vodila u Jefremovoj šumi.

⁷ Davidove sluge su porazile izrailjski narod; bio je to veliki poraz u onaj dan: dvadeset hiljada *mrtvih*.

⁸ Bitka se proširila po celom kraju. Toga dana je šuma progutala više naroda nego što ih je palo od mača.

⁹ A Avesalom je nabasao na neke Davidove sluge. Avesalom je jahao na svojoj mazgi, ali dok je mazga prolazila ispod guste krošnje jednog velikog hrasta, kosa mu se zakačila za hrast, tako da je visio između neba i zemlje. Mazga ispod njega je nastavila da ide.

¹⁰ Jedan od ljudi je to video i javio Joavu: „Eno, video sam Avesaloma kako visi o jednom hrastu.“

¹¹ Joav reče čoveku koji mu je doneo vest: „Kad si ga video, zašto ga nisi sastavio sa zemljom na licu mesta? Ja bih ti dao deset *šekela* srebra* i jedan opasač.“

¹² Čovek odgovori Joavu: „I da imam hiljadu šekela srebra u svojim rukama, ne bih digao ruku na carevog sina, jer je car na naše uši zapovedio tebi, Avisaju i Itaju: 'Čuvajte mi mladića Avesaloma.'“

¹³ Pa i kad bih počinio izdaju nasrćući na njegov život, a od cara se ništa ne može sakriti, ti bi se držao po strani.“

¹⁴ Joav mu reče: „Neću ja da traćim vreme s tobom!“ Onda je uzeo tri koplja u svoju ruku i zabio ih Avesalomu u srce, dok je još bio živ usred hrasta.

¹⁵ Zatim je deset momaka, Joavovih štitonoša, okružilo Avesaloma i dokrajčili ga, te je umro.

¹⁶ Joav je zatrubio u trubu, pa se narod vratio iz potere za Izrailjem; Joav je, naime, povukao narod.

¹⁷ Avesaloma su uzeli i bacili u veliku jamu u šumi i nabacali na njega veoma veliku gomilu kamenja. U međuvremenu je sav Izrailj pobegao svojim kućama.

¹⁸ A Avesalom je, za života, podigao sebi stub u Kraljevoj dolini, jer je rekao: „Nemam sina da sačuva spomen na moje ime.“ Zato je stub nazvao po svom imenu, te se zove „Avesalomov spomenik“ sve do danas.

Davidu javljaju za Avesalomovu smrt

¹⁹ Tada Ahimas, Sadokov sin, reče: „Pusti me da otrčim i javim caru da ga je Gospod izbavio iz ruku njegovih neprijatelja.“

²⁰ Joav mu reče: „Danas nećeš biti glasnik dobre vesti. Učinićeš to neki drugi dan, ali danas nećeš javiti dobru vest, jer je carev sin poginuo.“

²¹ Zatim Joav reče Kušaninu: „Idi i javi caru što si video.“ Kušanin se pokloni Joavu i otrča.

²² Ali Ahimas, sin Sadokov, opet reče Joavu: „Bilo kako bilo, pusti me da i ja otrčim za Kušaninom.“

Joav mu reče: „Zašto da trčiš, sinko, kad ti dobra vest neće doneti nagradu?“

²³ „Bilo kako bilo, pusti me da otrčim.“

Joav mu reče: „Hajde, trči!“ Ahimas otrča preko ravnice i preteče Kušanina.

* 18:11 Oko 120 gr.

²⁴ A David je baš sedeo među dvojim gradskim vratima. Tada je stražar, koji je bio na krovu vrata, podigao pogled i ugledao nekog čoveka kako trči.

²⁵ Stražar je viknuo i javio caru. Car reče: „Ako je sam, onda nosi dobru vest.“ Dok se čovek približavao,

²⁶ stražar je video drugog čoveka kako trči, pa je pozvao čuvara na vratima, rekavši: „Evo, još jedan čovek trči!“

Car reče: „I on nosi dobru vest.“

²⁷ Stražar reče: „Vidim da onaj prvi trči kao Ahimas, Sadokov sin.“

Car reče: „On je dobar čovek i dolazi sa dobrom vešću.“

²⁸ Ahimas pozva i reče caru: „Dobro je!“ Zatim se poklonio caru licem do zemlje i rekao: „Neka je blagosloven Gospod, Bog tvoj, koji je zaustavio ljude što su digli ruku na moga gospodara cara.“

²⁹ Car upita: „Da li je mladić Avesalom dobro?“

Ahimas odgovori: „Video sam veliko komešanje kad me je carev sluga Joav slao, ali nisam video šta je bilo.“

³⁰ Car reče: „Pomeri se tamo u stranu.“ On se pomerio u stranu, pa je stajao.

³¹ Tada je došao Kušanin i rekao: „Dobra vest za moga gospodara cara! Jer, danas te je Gospod izbavio iz ruku svih koji su se digli protiv tebe!“

³² Tada car upita Kušanina: „Da li je dobro mladić Avesalom?“

Kušanin odgovori: „Neka neprijatelji moga gospodara cara, i svi koji se dižu protiv tebe da ti naude prođu kao taj mladić.“

³³ Na to car zadrhta i ode u gornju sobu nad gradskim vratima i briznu u plač. Išao je i govorio: „Sine moj Avesalome, sine moj, sine moj Avesalome! O, da sam ja umro umesto tebe! Avesalome, sine moj, sine moj!“

19

David žali za Avesalomom

¹ Joavu su javili: „Eno, car plače i tuguje za Avesalomom!“

² Tako se pobeda toga dana pretvorila u žalost za sav narod, jer je narod čuo da car tuguje za svojim sinom.

³ Tog dana se narod ušunjao u grad, kao narod koji se posramljeno ušunja kad pobegne iz bitke.

⁴ A car je pokrio svoje lice plačući na glas: „Avesalome, sine moj! Avesalome, sine moj, sine moj, sine moj!“

⁵ Tada je Joav došao caru u kuću i rekao mu: „Danas si osramotio svoje sluge koje su spasle život tebi, tvojim sinovima i ćerkama, i tvojim ženama i inočama,

⁶ pošto voliš one koji te mrze i mrziš one koji te vole. Danas si javno pokazao da ti nije stalo ni do vojvoda ni do slugu, jer danas vidim da bi ti bilo drago da je Avesalom ostao živ, a da smo svi mi mrtvi.

⁷ A sad ustani i idi i obrati se ljubazno svojim slugama, jer zaklinjem se Gospodom: ako ne izađeš, ni jedan čovek neće ostati s tobom ove noći, pa će ova nevolja biti gora od svake koja te je zadesila od tvoje mladosti do sada.“

⁸ Tada je car ustao i seo kod gradskih vrata. Kad su narodu javili: „Car sedi kod gradskih vrata“, sav je narod došao pred cara.

Izrailjci su, pak, pobegli svojim kućama.

⁹ A sav narod se raspravljao po svim Izrailjevim plemenima, govoreći: „Car nas je izbavio iz ruku naših neprijatelja i spasao nas iz ruku Filistejaca, a sada je morao da pobegne iz zemlje od Avesaloma.

¹⁰ Ali Avesalom, koga smo pomazali da vlada nad nama, je poginuo u bici. Stoga, zašto ništa ne preduzimate da vratite cara?“

¹¹ Tada je car David poslao poruku sveštenicima Sadoku i Avijataru: „Recite Judinim starešinama: 'Zašto da vi budete poslednji koji će vratiti cara u njegovu kuću?' – Naime, ono što se govorilo po svem Izrailju je došlo do cara u njegovu kuću –

¹² Jer, vi ste moja braća, moja krv i meso. Zašto da budete poslednji koji će vratiti cara?

¹³ A Amasi recite: 'Zar ti nisi moja krv i meso? Neka mi Gospod tako učini i neka još doda, ako doživotno ne budeš vojvoda moje vojske umesto Joava!'"

¹⁴ Tako je zadobio srca svih Judejaca kao jednog čoveka, pa su poslali caru poruku: „Vrati se i ti i tvoje sluge.“

¹⁵ Tada se car vratio i došao do Jordana, a Judejci su došli u Galgal da se sretnu s carem i da ga prevedu preko Jordana.

Davidov povratak u Jerusolim

¹⁶ Tada je Semaj, sin Girin, Venijaminovac iz Vaurima, zajedno sa ljudima iz Jude, pohitao caru u susret.

¹⁷ S njim je bilo hiljadu ljudi iz Venijaminovog plemena, kao i Siva, sluga iz Saulovog doma sa svojih petnaest sinova i dvadeset slugu. Oni su došli do Jordana pred cara.

¹⁸ Dok su prevodili carev dom da ga dovedu, i da čini što mu se čini dobro, Semaj, sin Girin, pade ničice pred carem baš kad je ovaj trebalo da pređe preko Jordana.

¹⁹ Semaj reče caru: „Neka me moj gospodar ne drži krivim, i neka ne pamti kako je tvoj sluga skrivio protiv tebe onoga dana kad je moj gospodar car izašao iz Jerusalima; neka moj gospodar ne uzme to k srcu.

²⁰ Jer tvoj sluga zna da je skrivio. Ali, eto, ja sam, od sveg doma Josifovog, prvi došao da dočekam mog gospodara cara.“

²¹ Avisaj, sin Serujin, reče: „Zar ne bi trebalo da Semaj bude pogubljen zbog toga, pošto je proklinjao Gospodnjeg pomazanika?“

²² Ali David reče: „Šta ja imam s vama, sinovi Serujini, te mi se danas protivite? Zar danas da neko bude pogubljen u Izrailju? Zar ne znam da sam danas car nad Izrailjem?“

²³ Car reče Semaju: „Nećeš biti pogubljen.“ I zakle mu se car.

Susret Mefivostej i cara

²⁴ Tako je i Saulov sin Mefivostej sišao da dočeka cara. On se nije brinuo za svoje noge, nije podrezivao bradu, niti je prao svoju odeću od dana kad je car otišao do dana kad se vratio u miru.

²⁵ Kad je došao iz Jerusalima da dočeka cara, car mu reče: „Zašto nisi pošao sa mnom, Mefivostej?“

²⁶ On odgovori: „Gospodaru moj, care, moj sluga me je obmanuo, jer tvoj mu je sluga rekao: 'Osedlaj mi magarca, da ga uzjašem i pođem sa carem', jer je tvoj sluga hrom.

²⁷ A on je ocrnio tvoga slugu pred mojim gospodarem carem. Ali moj gospodar car je kao Anđeo Božiji; uradi kako ti se čini dobro.

²⁸ Jer sav dom moga oca nije zaslužio ništa drugo osim smrti od moga gospodara cara. Ipak, ti si posadio svoga slugu među one koji jedu za tvojim stolom. Kakvo onda pravo imam da još nešto tražim od cara?“

²⁹ Car odgovori: „Zašto i dalje trošiš reči? Određujem da ti i Siva podelite zemlju među sobom.“

³⁰ Mefivostej reče caru: „Neka uzme sve, samo kad se moj gospodar car vratio u miru u svoj dom!“

Davidova naklonost prema Varzelaju

³¹ Varzelaj Galađanin dođe iz Rogelima i pređe preko Jordana s carem, da ga isprati kod Jordana.

³² Varzelaj je bio veoma star; bilo mu je osamdeset godina. On je snabdevao cara hranom, dok je car boravio u Mahanajimu; bio je, naime, veoma bogat čovek.

³³ Car reče Varzelaju: „Pređi sa mnom, a ja ću se starati o tebi kod sebe u Jerusalimu.“

³⁴ Varzelaj odgovori caru: „Koliko mi je još dana ostalo da živim, da bih išao s carem u Jerusolim?“

³⁵ Danas mi je osamdeset godina. Znam li još šta je dobro a šta loše? Može li tvoj sluga osetiti ukus onoga što jede i pije? Može li još slušati glas pevača i pevačica? Zašto da tvoj sluga još bude na teretu svome gospodaru caru?

³⁶ Tvoj će sluga poći s carem malo dalje od Jordana. Zašto car hoće da me nagradi ovakvom nagradom?

³⁷ Dopusti svome sluzi da se vrati i umre u svom gradu gde je grob moga oca i moje majke. Ali, evo, tu je tvoj sluga Himam; neka on pređe s mojim gospodarem carem. Uradi za njega što ti se čini dobro.“

³⁸ Car reče: „Neka onda Himam pođe sa mnom, a ja ću učiniti za njega što se tebi bude činilo dobro; što god želiš, ja ću to učiniti za njega.“

³⁹ Zatim je sav narod prešao preko Jordana. Nakon što je car prešao na drugu stranu, poljubio je Varzelaja i blagoslovio ga, pa se ovaj vratio u svoje mesto.

⁴⁰ Kad je car prešao u Galgal, s njim je prešao i Himam. S carem je prešao sav Judin narod i polovina izrailjskog naroda.

⁴¹ Zatim su i svi Izrailjci došli k caru i rekli mu: „Zašto su te naša braća Judejci ukrali i preveli preko Jordana, i cara i sve Davidove ljude?“

⁴² Svi Judejci odgovoriše Izrailjcima na to: „Zato što nam je car rod. Zašto se ljutite zbog toga? Jesmo li jeli od careve hrane? Da li nam je šta darovao?“

⁴³ Izrailjci odgovoriše Judejcima: „Mi imamo deset delova u cara, te imamo više prava na Davida od vas. Zašto nas onda prezirete? Nismo li baš mi prvi predložili da vratimo našeg cara?“

Ipak, reči Judejaca su bile teže od reči Izrailjaca.

20

Sevina pobuna

¹ Tamo se zadesila neka ništarija, po imenu Seva, sin Vihrijev, Venijaminovac. On je zatrubio u rog i rekao:

„Nemamo mi udela sa Davidom!

Nema nama nasledstva sa sinom Jesejevim!

Svaki u svoj šator, Izrailju!“

² Tada su svi Izrailjci odstupili od Davida i pošli za Sevom, Vihrijevim sinom. A Judejci su verno sledili svog cara od Jordana do Jerusalima.

³ Kad je David došao svojoj kući u Jerusalim, car je uzeo svojih deset inoča koje je ostavio da čuvaju dvor i odveo ih u jednu kuću pod stražom. On se starao za njih, ali sa njima nije spavao. One su ostale zatvorene do dana svoje smrti, živeći kao udovice.

⁴ Car reče Amasi: „Okupi mi Judejce za tri dana, a i ti budi ovde.“

⁵ Amasa ode i okupi Judu, ali mu je uzelo duže od roka koji mu je dao car.

⁶ David reče Avisaju: „Sada će nam Seva, sin Vihrijev, naneti više zla nego Avesalom. Zato uzmi sluge svoga gospodara i kreni u poteru za njim, da ne bi našao sebi utvrđene gradove i umakao nam.“

⁷ Joavovi ljudi zajedno sa Herećanima i Felećanima, i svim ratnicima, krenu za njim. Napustili su Jerusalim i dali se u potragu za Sevom, sinom Vihrijevim.

⁸ Kad su bili kod velikog kamena u Gavaonu, Amasa dođe pred njih. Joav je na sebi nosio bojnu odeću, a uz bok mu je bio pripasan mač u koricama. Ali kad je pošao, mač je ispao.

⁹ Joav reče Amasi: „Je li sve kako treba, brate moj?“ Joav uze Amasu desnom rukom za bradu da ga poljubi.

¹⁰ Amasa se nije obazreo na mač u Joavovoj ruci; Joav mu zari mač u stomak, tako da mu se utroba prosula na zemlju. Nije bilo potrebe da ga udari dvaput; na mestu je ostao mrtav. A Joav i njegov brat Avisaj su nastavili poturu za Sevom, sinom Vihrijevim.

¹¹ Jedan od Joavovih ljudi je stao kod Amasinog tela i rekao: „Ko je uz Joava i Davida, neka ide za Joavom!“

¹² A Amasa je ležao u svojoj krvi nasred puta. Kad je čovek video da se sav narod zaustavlja, odvuкао je Amasu s puta u polje i pokrio ga plaštom; video je da će se zaustaviti svako ko prođe.

¹³ Pošto su Amasu sklonili s puta, svi ljudi su krenuli za Joavom da gone Sevu, sina Vihrijevog.

¹⁴ On je prošao kroz sva izrailjska plemena sve do Avel Vet-Mahe. Okupili su se i svi Virani i pošli za njim.

¹⁵ Kad je sav narod sa Joavom došao, opkolili su ga u Avel Vet-Mahi. Podigli su nasip koji je stajao oko grada.

Dok su potkopavali zid da ga sruše,

¹⁶ jedna mudra žena pozva iz grada: „Čujte! Čujte! Recite Joavu: 'Primakni se ovamo da razgovaram s tobom.'“

¹⁷ Kad joj se Joav primakao, žena je rekla: „Jesi li ti Joav?“

On odgovori: „Jesam.“

Ona mu reče: „Poslušaj reči svoje sluškinje.“

On reče: „Slušam.“

¹⁸ Ona reče: „Nekada su govorili: 'Neka traže savet u Avelu', i tako bi završili stvar.

¹⁹ Mi smo miroljubivi i odani u Izrailju. Zašto tražiš da uništiš grad, koji je jedan od najvažnijih gradova u Izrailju? Zašto hoćeš da proždereš nasledstvo Gospodnje?“

²⁰ Joav odgovori: „Daleko bilo! Daleko bilo od mene da ga prožderem ili uništim!

²¹ Nije reč o tome, već o čoveku iz Jefremove gore, po imenu Seva, sinu Vihrijevom, koji je podigao ruku na cara Davida. Izručite samo njega i ja ću se povući iz grada.“

Žena odgovori Joavu: „Evo, biće ti bačena njegova glava preko zida.“

²² Žena dođe k svemu narodu sa svojim mudrim predlogom. Tako su odsekli glavu Sevi, sinu Vihrijevom, i bacili je Joavu. Tada je Joav zatrubio u rog, pa su se svi razišli od grada svojim kućama, a on se vratio caru u Jerusalem.

Davidovi zvaničnici

²³ Joav je bio nad svom izrailjskom vojskom, a Venaja, sin Jodajev, je bio nad Herećanima i Felećanima.

²⁴ Adoram je bio nad prisilnim radom, a Josafat, sin Ahiludov, je bio dvorski savetnik.

²⁵ Seva je bio pisar a Sadok i Avijatar su bili sveštenici.

²⁶ Ira Jairanin je, takođe, bio Davidov sveštenik.

21

David osvećuje Gavaonjane

¹ U Davidovo vreme bila je glad tri godine zaredom. David je tražio lice Gospodnje i Gospod reče: „Na Saulu i njegovom domu leži krivica za prolivenu krv, jer je pogubio Gavaonjane.“

² Car je pozvao Gavaonjane i govorio s njima. A Gavaonjani nisu Izrailjci, nego preostali potomci Amorejaca, kojima su se Izrailjci obavezali zakletvom. U svojoj revnosti za Izrailj i Judu, Saul je nastojao da ih istrebi.

³ David reče Gavaonjanima: „Šta mogu da učinim za vas? Čime da vas otkupim da biste blagoslovili nasledstvo Gospodnje?“

⁴ Gavaonjani mu odgovoriše: „Ne tražimo ni srebro ni zlato od Saula i njegovog doma, niti tražimo da se iko pogubi u Izrailju.“

David reče: „Što god kažete, ja ću to učiniti za vas.“

⁵ Oni odgovoriše caru: „Od čoveka koji nas je zatirao i koji je naumio da nas uništi, da se ne održimo nigde u Izrailju –

⁶ neka nam se preda sedam od njegovih sinova da ih raskomadamo pred Gospodom u Gavaji Saula, izabranika Gospodnjeg.“

Car reče: „Predaću ih.“

⁷ Ipak, car je poštedeo Mefivosteja, sina Saulovog sina Jonatana, zbog zakletve koju su David i Jonatan položili jedan drugom pred Gospodom.

⁸ Car uze Armonija i Mefivosteja, dva sina Resfe, ćerke Aje, koje je rodila Saulu, i pet sinova Saulove ćerke Merave*, koje je rodila Adrilu, sinu Varzelaja Meolaćanina,

⁹ i predade ih u ruke Gavaonjana. Oni su ih raskomadali na gori pred Gospodom. Sva sedmorica su stradali zajedno. Bili su pogubljeni u prvim danima žetve, na početku žetve ječma.

¹⁰ Tada je Resfa, ćerka Ajina, uzela vreću od kostreti i prostrla je za sebe na steni, od početka žetve†, sve dok kiša s neba nije pala na njih. Ona nije dala da ptice nebeske dolaze na njih danju, ni zveri poljske noću.

¹¹ Kad su Davidu javili šta je uradila Ajina ćerka Resfa, Saulova inoća,

¹² on je otišao i uzeo Saulove kosti i kosti njegovog sina Jonatana od meštana Javis-Galada, koje su ukrali s glavnog trga u Vet-Sanu; njih su Filistejci obesili tamo onog dana kad su ubili Saula na Gelvuji.

¹³ David je odneo odande Saulove kosti i kosti njegovog sina Jonatana, i združio ih s kostima raskomadanih.

¹⁴ Zatim je sahranio Saulove kosti i kosti njegovog sina Jonatana u Venijaminovom području, u Seli, u grobu njegovog oca Kisa. Pošto su uradili sve što je car zapovedio, Bog se smilovao zemlji.

Davidovi vojni pohodi

¹⁵ A kada je opet izbio rat Filistejaca sa Izrailjem, David i njegove sluge s njim, su otišli dole i stupili u boj s Filistejcima. David je bio iscrpljen.

¹⁶ A Jesvi-Venov, jedan od potomaka Rafajevih, imao je koplje teško tri stotine šekela‡ bronze. Imao je i novi mač, i govorio je kako će ubiti Davida.

¹⁷ Ali Davidu priteče u pomoć Avisaj, sin Serujin, koji navali na Filistejca i ubi ga. Tada su se Davidovi ljudi zakleli: „Nećeš više izlaziti s nama u boj, da se ne ugasi svetiljka Izrailju.“

¹⁸ Posle toga je opet izbio rat s Filistejcima u Govu. Tada je Sivehaj Husaćanin ubio Safa, koji je bio Rafajev potomak.

¹⁹ Zatim je opet izbio rat sa Filistejcima u Govu. Tada je Elhanan, sin Jare-Oregimova, iz Vitlejema, ubio Golijata Gaćanina, kome je drška koplja bila kao tkalačko vratilo.

²⁰ Zatim je opet izbio rat u Gatu. Tu je bio neki čovek divovskog rasta, koji je imao šest prstiju na svakoj ruci, i šest prstiju na svakoj nozi, ukupno dvadeset četiri prsta. I on je bio Rafajev potomak.

²¹ On je vređao Izrailj, ali ga je ubio Jonatan, sin Davidovog brata Šime.

²² Ta četvorica su bili potomci Rafaja iz Gata, a poginuli su od ruke Davida i njegovih slugu.

* **21:8** U većini jevrejskih tekstova i u prepisima Septuaginte stoji *Mihala*. Međutim, Mihala je bila mlađa Saulova ćerka koja nije imala dece. Zato se većina prevoda odlučuje za *Merava* – koja je bila Saulova starija ćerka – prema dva jevrejska teksta i sirijskom tekstu. To odgovara tekstu 1. Sam 18,19, jer je Merava bila Adrilova žena. † **21:10** Od aprila do septembra ili oktobra, do sezone kiša. ‡ **21:16** Oko 3,5 kg.

22

Davidova pobjednička pjesma

¹ David je ispevao Gospodu reči ove pesme onoga dana kada ga je Gospod izbavio iz ruku svih njegovih neprijatelja i iz Saulove ruke.

² Rekao je:

Gospode, steno moja,
tvrdavo moja, izbavitelju moj.

³ Moj Bog je meni stena,
gde zaklon nalazim.

Štite moj, rože mog spasenja,
zaklone moj, utočište moje!

Od nasilja ti me izbavljaš.

⁴ Prizvaću Gospoda slave predostojnog,
i on će me spasti od mojih dušmana.

⁵ Jer, smrtni me talasi okružiše,
užasnut sam razornim rekama.

⁶ Užad su me Sveta mrtvih opkolila,
smrt me vreba sa svojim zamkama.

⁷ U nevolji zavapih Gospodu,
i povikah ka Bogu svojemu.
Iz svog hrama glas je moj čuo,
moj vapaj stiže do njegovih ušiju.

⁸ Tad se zemlja uzdrma, zatrese,
zadrhtaše temelji nebeski,
stresoše se zbog njegovog gneva.

⁹ Dim se diže njemu iz nozdrva,
oganj plamti iz njegovih usta,
žar ugljeni iz njega izbija.

¹⁰ On nebesa presavi i siđe,
pod nogama gusta mu je tama.

¹¹ Heruvima uzjaha, polete,
i zaplovi na krilima vetra.

¹² Od tame načini oko sebe šator,
od oblaka tamnih, od zborišta voda.

¹³ Od sjaja pred njim ugalj užareni bljuju.

¹⁴ Tada Gospod zagrmje s nebesa,
razleže se glas Svevišnjega.

¹⁵ Strele odape i dušmane rasu,
bljesnu munjom, smete ih i razbi.

¹⁶ Kad je Gospod počeo da kara,
kad mu dah iz nozdrva planu,
doline se morske pokazaše,
otkriše se temelji sveta.

¹⁷ Ruku pruži sa visina, dohvati me,
iz voda me moćnih izvuče,

¹⁸ od moćnog me izbavi dušmana,
od onih jačih što me mrze.

- 19 Navališe na mene u dan moje muke,
ali Gospod mi je bio oslonac.
- 20 Izvede me na prostrano mesto,
izbavi me jer sam mu po volji.
- 21 Gospod mi po pravdi mojoj plati,
nagradi mi čistoću ruku mojih,
- 22 jer puteve Gospodnje sačuvah;
Bogu svome ja nisam skrivio.
- 23 Sudovi njegovi svi su mi pred očima,
od odredbi njegovih odvratio se nisam.
- 24 Pred njim sam ja bio besprekoraan,
sačuvao sam sebe od krivice,
- 25 po pravdi me je mojoj Gospod nagradio,
moja mu je nedužnost pred očima.
- 26 Ti vernima iskazuješ vernost,
besprekornima uzvraćaš poštenjem.
- 27 S čistima ti postupaš čisto,
a s opakima postupaš lukavo.
- 28 Ti izbavljaš krotak narod,
a uznosite gledaš da oboriš.
- 29 Jer ti si mi svetiljka, Gospode,
Gospod moju tamu rasvetljuje.
- 30 Jer sa tobom ja razbijam četvrtu,
s Bogom mojim preskačem zidine.
- 31 Put je Božiji besprekoraan,
reč je Gospodnja u vatri prekaljena;
štit je svima što u njemu utočište traže.
- 32 Jer ko je Bog osim Gospoda?
Ko je stena osim našeg Boga?
- 33 On je Bog, tvrđava moja jaka;
on put moj čini besprekornim.
- 34 Dade mi noge hitre ko u košute,
postavi me čvrsto na visine.
- 35 Ruke moje uči vojevanju,
da luk bronzani natežem mišicama.
- 36 Ti mi daješ štit spasenja svoga,
tvoj odaziv čini me velikim.
- 37 Širiš tlo pod korakom mojim,
da mi noge ne bi posrnule.
- 38 Dušmane svoje gonim i tamanim,
ne vraćam se dok ih ne dokrajčim.
- 39 Zatirem ih, razbijam, i neće se dići,
i padaju pod moje noge.
- 40 Ti me opremaš snagom za bitku,
i obaraš poda mnom moje protivnike.
- 41 Ti učini da dušmani moji
rep svoj podviju preda mnom,

- da mrzitelje svoje iskorenim.
- 42 Pogledaše, ali im spasa nema niotkuda;
Gospodu *zavapiše*, ali on im ne odgovara.
- 43 Izmrvih ih kao prah zemaljski,
izgazih ih kao blato sa ulica.
- 44 Ti me izbavi od sukoba s mojim narodom,
sačuvao si me za glavu pucima.
Narod koji nisam znao, taj mi narod služi.
- 45 Tuđinci mi laskaju,
čim me čuju, oni me slušaju.
- 46 Tuđinci gube srčanost,
iz svojih tvrđava izlaze drhćući.
- 47 Živeo Gospod! Blagoslovena bila stena moja!
Uzvišen bio Bog, stena moga spasenja!
- 48 To je Bog što me osvećuje,
on obara narode poda mnom;
- 49 on me rešava mojih dušmana.
Nad mojim si me mrziteljima uzvisio,
izbavio me od čoveka nasilnog.
- 50 Zato ću te hvaliti, Gospode, među pucima,
tvoje ću ime pesmom proslavljati.
- 51 Veliko spasenje daje svome caru;
iskazuje milost pomazaniku svome, Davidu,
i njegovom potomstvu doveka.

23

Davidove poslednje reči

- 1 Ovo su poslednje Davidove reči.
„Govori David, sin Jesejev.
Govori čovek postavljen na visoko mesto,
pomazanik Boga Jakovljevog,
pevač pesama Izrailjevih.
- 2 Duh Gospodnji govori preko mene,
reč je njegova na mome jeziku.
- 3 Bog Izrailjev progovori,
Stena Izrailjeva reče o meni:
'onaj što pravedno vlada nad ljudima,
onaj što vlada u strahu Božijem,
- 4 on je kao svetlost jutarnja,
kao sunce u jutru bez oblaka,
što svetluca u travi posle kiše.'
- 5 Nije li takav moj dom sa Bogom?
Jer sa mnom je večni savez sklopio,
uređen i čuvan u svemu.
Neće li on dati da moj uspeh nikne,
i da svaka moja želja procveta?

⁶ A ništarije su poput trnja što se baca,
jer ga niko rukom ne dohvata.

⁷ Dotiče se samo gvožđem ili drškom koplja,
te se na mestu potpuno spaljuje.“

Davidovi junaci

⁸ Ovo su imena Davidovih junaka: Josev-Vasevet, Tahkemonac, glavar trojice. On je jednom prilikom zavitlao kopljem i pobio odjednom osam stotina.

⁹ Za njim je bio Eleazar, sin Dodov, sina Ahošova. On je bio jedan od trojice junaka koji su s Davidom jurišali na Filistejce okupljene za bitku. A Izrailjci su se povukli.

¹⁰ Tada se on digao i tukao Filistejce dok mu se ruka nije umorila, pa se tako ukočena stegla oko mača. Tog dana je Gospod izvojevao veliku pobedu. Zatim se narod vratio samo da pokupi plen.

¹¹ Za njim je bio Sama, sin Agejev, Araranin. Filistejci se skupiše u Lehiji, gde je bila njiva puna sočiva; a narod je pobegao od Filistejaca.

¹² Ali on stane usred polja, odbrani ga i potuče Filistejce. Tako je Gospod izvojevao veliku pobedu.

¹³ U vreme žetve, vodeća trojica među tridesetoricom dođu k Davidu u odolamsku pećinu, dok su Filistejci bili utaboreni u refaimskoj dolini.

¹⁴ Tada je David bio u tvrđavi, a u Vitlejemu je bio filistejski vojni tabor.

¹⁵ David željno reče: „E, kad bi me neko napojio vodom iz studenca što je kod vitlejemske kapije!“

¹⁶ Tada se ona tri junaka probiju kroz filistejski tabor, izvuku vode iz studenca što je kod vitlejemske kapije, ponesu je i donesu Davidu. Ali David nije hteo da je pije, nego je izlio pred Gospodom.

¹⁷ Reče: „Ne daj, Gospode, da to učinim! Nije li to krv ljudi koji su otišli ne mareći za svoj život?“ Zato nije hteo da pije.

To su učinila ta trojica junaka.

¹⁸ Avisaj, Joavov brat, sin Serujin, je bio vodeći među trojicom. On je podigao koplje protiv tri stotine i pobio ih. Tako je sebi stekao ime među trojicom.

¹⁹ Pošto je bio najslavniji među tridesetoricom, postao im je zapovednik. Ipak, nije dostigao onu trojicu.

²⁰ I Venaja, sin Jodajev, iz Kavzeela. On je bio hrabar ratnik, koji je učinio velika dela. On je ubio dva sina Ariela, Moavca. A jednog snežnog dana je sišao u jamu i ubio lava.

²¹ Ubio je i nekog Egipćanina, gorostasa, koji je imao koplje u ruci. Venaja je izašao pred njega sa štapom, istrgao koplje iz Egipćaninove ruke i ubio ga njegovim kopljem.

²² Venaja, sin Jodajev, je učinio ove stvari, pa je tako stekao ime među trojicom junaka.

²³ On je bio najslavniji među tridesetoricom, ali nije dostigao onu trojicu. David ga je postavio za zapovednika svoje telesne straže.

²⁴ Među tridesetoricom su bili:

Joavov brat Asailo,
Dodov sin Elhanan iz Vitlejema,

²⁵ Šama Arođanin,

Elika Arođanin,

²⁶ Helis Falćanin,

Ira, sin Ikisov, Tekujanin,

²⁷ Aviezer Anatoćanin,

Mevunej Husaćanin,

²⁸ Salmon Ahošanin,

Maraj Netofaćanin,

²⁹ Helev, sin Vanin, Netofaćanin,
Itaj, sin Rivajev, iz Gavaje Venijaminove,
³⁰ Venaja Piratonjanin,
Idaj iz doline Gasa.
³¹ Avi-Alvon Arvaćanin,
Azmavet Varumljanin,
³² Elijava Salvonjanin,
Jonatan, od sinova Jasinovih,
³³ Šama Araranin,
Ahijam, sin Saharov, Araranin,
³⁴ Elifelet, sin Asveja Mahaćanina,
Elijam, sin Ahitofela Gilonjanina,
³⁵ Esro Karmilac,
Farej Arvijanin,
³⁶ Igal, sin Natanov, iz Sove,
Vanija iz Gada,
³⁷ Selek Amonac,
Narej Viroćanin, štitonoša Joava, sina Serujinog,
³⁸ Ira Jetranin,
Gariv Jetranin,
³⁹ i Urija Hetit;
ukupno trideset sedam.

24

Davidov popis Jude i Izrailja

¹ Gospodnji gnev je ponovo planuo na Izrailja. Gospod je podstakao Davida protiv njih, rekavši: „Idi i izbroj Izrailj i Judu.“

² Car reče Joavu, zapovedniku vojske s njim: „Prođite po svim plemenima Izrailjevim, od Dana do Vir-Saveje, i izbrojte narod, da bih znao koliko ga ima.“

³ Joav reče caru: „Neka Gospod, Bog tvoj, još umnoži narod stoput više, i da moj gospodar car može to videti svojim očima. Ali zašto moj gospodar car želi tako nešto?“

⁴ Ipak careva reč je bila jača od Joava i zapovednika vojske. I tako su Joav i zapovednici vojske otišli od cara da izbroje izrailjski narod.

⁵ Prešli su preko Jordana i utaborili se u Aroiru, na desno od grada i potoka, a potom su nastavili preko Gada do Jazira.

⁶ Zatim su došli u Galad i u područje Tahtim-Odsije, a onda su otišli u Dan-Jan i okolinu Sidona.

⁷ Zatim su otišli u tirsku tvrđavu i u sve gradove Evejaca i Hananaca i u Vir-Saveju u Negevu Judinom.

⁸ Nakon devet meseci i dvadeset dana, pošto su prošli celom zemljom, vratili su se u Jerusalem.

⁹ Tada je Joav izvestio cara o broju popisanog naroda; u Izrailju je bilo osam stotina hiljada ljudi spremnih da se late mača, a Judejaca je bilo pet stotina hiljada.

¹⁰ Međutim, Davida je zapekla savest nakon što je izbrojio narod.

David reče Gospodu: „Teško sam zgrehio zbog toga što sam to učinio. A sad, Gospode, oprosti krivicu svome sluzi, jer sam učinio veliku ludost.“

¹¹ Ujutro, kad je David ustao, dođe reč Gospodnja proroku Gadu, Davidovom videocu:

¹² „Idi i reci Davidu: 'Govori Gospod: nudim ti tri stvari; izaberi jednu od njih, a ja ću to dovesti na tebe.'“

¹³ Gad dođe Davidu i saopšti mu to, rekavši: „Hoćeš li da na tebe dođu tri godine gladi u tvoju zemlju, ili da bežiš tri meseca od svojih protivnika, ili da tri dana hara pošast po tvojoj zemlji? Razmisli i odluči kakav odgovor da donesem onome koji me je poslao.“

¹⁴ David odgovori Gadu: „Na velikoj sam mucu... Neka padnemo u ruke Gospodnje, jer je veliko njegovo milosrđe; samo da ne padnem u ljudske ruke.“

¹⁵ Tada je Gospod poslao pomor na Izrailj, počevši od tog jutra do dana koji je bio određen. Umrlo je sedamdeset hiljada ljudi od Dana do Vir-Saveje.

¹⁶ Ali kad je Anđeo pružio ruku da uništi Jerusalem, Gospod je odustao od nevolje, pa je rekao Anđelu koji je usmrćivao narod: „Dosta je! Povuci svoju ruku!“ Tada se Anđeo Gospodnji nalazio kod gumna Orne Jevusejca.

¹⁷ Kad je David video kako Anđeo ubija narod, rekao je Gospodu: „Evo, ja sam zgrešio, ja sam učinio opako delo; ali ovo stado, šta su oni učinili? Neka tvoja ruka padne na mene i na dom moga oca.“

David podiže žrtvenik

¹⁸ Tog dana je Gad došao k Davidu i rekao: „Idi i podigni Gospodu žrtvenik na gumnu Orne Jevusejca.“

¹⁹ David ode i učini po Gadovoj reči, kako je Gospod zapovedio.

²⁰ Kad je Orna pogledao dole, ugledao je cara i njegove slugе kako dolaze k njemu. Orna izađe i pokloni se caru licem do zemlje.

²¹ Orna reče: „Zašto je moj gospodar car došao k svome sluzi?“

David odgovori: „Da od tebe kupim gumno i sagradim žrtvenik Gospodu, da se zaustavi ova pošast nad narodom.“

²² Orna reče Davidu: „Neka ga moj gospodar car uzme, pa neka prinese na žrtvu šta god mu je po volji. Evo, ovde su volovi za žrtvu svespalnicu, mlat i volujski jarmovi za drva.“

²³ Sve to Orna daje caru.“ I još Orna reče caru: „Neka Gospod, Bog tvoj, milostivo pogleda na tebe.“

²⁴ Car odgovori Orni: „Ne, nego ću ih kupiti od tebe po određenoj ceni. Neću prineti svespalnice Gospodu, Bogu svome, a da me ništa ne košta.“

Tako je David kupio gumno i volove za pedeset srebrnih šekela.

²⁵ Tamo je David sagradio žrtvenik Gospodu i prineo žrtve svespalnice i žrtve mira. Gospod je uslišio molitvu za zemlju, te je prestala pošast u Izrailju.

Prva knjiga o carevima

Borba za presto

¹ Car David je bio star i odmakao u godinama; pokrivali su ga odećom, ali nije mogao da se ugrije.

² Njegove sluge mu rekoše: „Hajde da za našega gospodara cara pronađemo mladu devicu, koja će se starati o njemu i služiti ga; neka leži uz tebe, pa će se naš gospodar car ugrijati.“

³ Potražili su mladu i lepu devojkicu po svim krajevima Izrailja, i našli su Avisagu Sunamku i doveli je caru.

⁴ Devojka je bila veoma lepa, starala se o caru i služila ga, ali car nije spavao s njom.

⁵ A Adonija, sin Agitin, se hvalisao: „Ja ću biti car!“ On je sebi nabavio kočije i konje, i pedaset ljudi koji su trčali pred njim.

⁶ Njegov otac ga nikada nije ukorio, rekavši: „Zašto si to uradio?“ On je, takođe, bio veoma zgodan, a rodio se posle Avesaloma.

⁷ On je bio u dogovoru sa Joavom, sinom Serujinim, i sveštenikom Avijatarom, koji su podržavali Adoniju.

⁸ Međutim, sveštenik Sadok, Venaja, sin Jodajev, prorok Natan, Semaj, Rei i Davidovi junaci nisu pristali uz Adoniju.

⁹ Jednom je Adonija prinosio na žrtvu sitnu i krupnu stoku i utovljene junce kod kamena Zoeleta u blizini En-Rogila. Pozvao je svu svoju braću, careve sinove, i sve Judejce koji su bili careve sluge.

¹⁰ Ipak, nije pozvao ni proroka Natana, ni Venaju, ni junake, a ni svoga brata Solomona.

¹¹ Tada prorok Natan reče Vitsaveji, majci Solomonovoj: „Zar nisi čula da se Adonija, sin Agitin, zacario bez znanja našeg gospodara cara?“

¹² A sad, hajde da te posavetujem kako da spaseš život i sebi i svome sinu Solomonu.

¹³ Idi caru Davidu i reci mu: 'O, moj gospodaru care, zar se ti nisi zakleo svojoj sluškinji rekavši: tvoj sin Solomon će carevati posle mene, i on će sesti na moj presto. Zašto je, onda, Adonija postao car?'

¹⁴ Dok ti još tamo budeš govorila s carem, ja ću ući za tobom i potvrditi tvoje reči.“

¹⁵ Vitsaveja ode caru u njegovu sobu. Car je bio veoma star, a Avisaga Sunamka je služila caru.

¹⁶ Vitsaveja je kleknula i poklonila se caru, a car je upita: „Šta želiš?“

¹⁷ Ona mu reče: „Gospodaru moj, ti si se pred Gospodom, Bogom svojim, zakleo svojoj sluškinji, rekavši: 'Tvoj sin, Solomon, će biti car posle mene, i on će sesti na moj presto.'“

¹⁸ A evo, sada je Adonija car, a ti, moj gospodaru care, ne znaš o tome.

¹⁹ On je žrtvovao mnoštvo volova i ugojenih ovaca. Pozvao je i sve careve sinove, sveštenika Avijatara, zapovednika vojske Joava, ali nije pozvao tvoga slugu Solomona.

²⁰ O, gospodaru moj care, oči svez Izrailja su uprte u tebe, da im kažeš ko će sesti na presto posle mog gospodara cara.

²¹ A kad se moj gospodar car upokoji sa svojim precima, ja i moj sin Solomon bićemo krivci.“

²² Dok je ona još govorila s carem, dođe prorok Natan.

²³ Tada su javili caru: „Ovde je prorok Natan.“ Kad je došao pred cara, poklonio se caru licem do zemlje.

²⁴ Natan reče: „Gospodaru moj care, da li si ti rekao: 'Adonija će biti car posle mene, i on će sesti na moj presto?'

²⁵ Jer on je danas otišao i žrtvovao volove, ugojenu stoku, i mnoštvo ovaca. Pozvao je sve careve sinove, vojne zapovednike i sveštenika Avijatara, i eno ih, jedu i piju pred njim i uzvikuju: 'Živeo car Adonija!'

²⁶ Međutim, nije pozvao ni mene, tvoga slugu, ni sveštenika Sadoka, ni Venaju, sina Jodajevog, a ni tvoga slugu Solomona.

²⁷ Kako to da je moj gospodar car doneo takvu odluku, a da nije obznanio svome sluzi ko će sesti na presto moga gospodara cara posle njega?"

Solomon dolazi na Davidov presto

²⁸ Car David odgovori: „Pozovite mi Vitsaveju!“ Ona je došla pred cara i stala pred njega.

²⁹ Tada se car zakle i reče: „Živoga mi Gospoda, koji je spasao moj život od svake nevolje,

³⁰ danas ću učiniti kako sam ti se zakleo pred Gospodom, Bogom Izrailjevim, rekavši: 'Tvoj sin Solomon biće car posle mene, i on će sesti na moj presto umesto mene.'“

³¹ Tada je Vitsaveja klekla i poklonila se caru licem do zemlje, rekavši: „Neka moj gospodar car David živi doveka!“

³² Zatim car David reče: „Pozovite mi Sadoka sveštenika, proroka Natana i Venaju, sina Jodajevog!“

³³ Kad su došli pred cara, car im reče: „Povedite sa sobom sluge svoga gospodara i posadite moga sina Solomona na moju mazgu, pa ga dovedite dole na Gion.

³⁴ Neka ga tamo sveštenik Sadok i prorok Natan pomažu za cara nad Izrailjem. Potom zatrubite u trubu i recite: 'Živeo car Solomon!'

³⁵ Onda pođite za njim, a on neka dođe i sedne na moj presto, i neka vlada umesto mene; njega određujem da bude vladar nad Izrailjem i nad Judom.“

³⁶ Venaja, sin Jodajev, reče caru: „Amin! Neka Gospod, Bog moga gospodara cara, objavi tako.

³⁷ Kao što je Gospod bio s mojim gospodarem carem, tako neka bude i sa Solomonom, i neka uzvisi njegov presto još više nego presto moga gospodara, cara Davida.“

³⁸ Tako siđu sveštenik Sadok, prorok Natan, i Venaja, sin Jodajev, s Herećanima i Felećanima, te posade Solomona na mazgu cara Davida i dođu na Gion.

³⁹ Tada je sveštenik Sadok uzeo iz Šatora rog s uljem i pomazao Solomona. Zatim su zatrubili u trubu, a sav narod je govorio: „Živeo car Solomon!“

⁴⁰ Sav je narod pošao za njim svirajući u svirale i radujući se glasno, tako da se tresla zemlja od njihovog klicanja.

⁴¹ To je čuo Adonija i sve uzvanice koje su bile s njim, baš kad su završavali s gozбом. Kad je Joav čuo glas trube upita: „Kakva je to galama u gradu?“

⁴² Dok je on još govorio, dođe Jonatan, sin sveštenika Avijatara. Adonija reče: „Hodi ovamo, jer ti si čestit čovek, i donosiš dobru vest.“

⁴³ Jonatan odgovori Adoniji: „Baš obratno! Naš gospodar, car David, je postavio Solomona za cara!

⁴⁴ Car je poslao s njim sveštenika Sadoka, proroka Natana i Venaju, sina Jodajevog, s Herećanima i Felećanima. Oni su ga posadili na carevu mazgu,

⁴⁵ a sveštenik Sadok i prorok Natan su ga pomazali za cara na Gionu. Odande su nastavili veseleći se, i grad se uskomešao. To je galama koju ste čuli.

⁴⁶ Solomon već sedi na carskom prestolu.

⁴⁷ Došle su i careve sluge da blagoslove našeg gospodara, cara Davida, govoreći: 'Neka Bog učini ime Solomonovo većim od tvoga imena; neka podigne njegov presto iznad tvoga.' Car se na to poklonio na svojoj postelji.

⁴⁸ Zatim je car rekao: 'Neka je blagosloven Gospod, Bog Izrailjev, koji je danas dao da jedan od mojih sinova sedne na moj presto, i da to vidim svojim očima.'“

⁴⁹ Na ovo se sve Adonijine uzvanice prepadoše; ustali su; pa je svako otišao svojim putem.

⁵⁰ A Adonija je, u strahu od Solomona, otišao i uhvatio se za rogove žrtvenika.

⁵¹ Tada su Solomonu javili: „Eno, Adonija se uplašio cara Solomona i drži se za rogove žrtvenika, govoreći: 'Neka mi se car Solomon zakune danas, da neće pogubiti mačem svoga slugu!'“

⁵² Car Solomon reče: „Ako se pokaže čestitim, neće mu pasti ni dlaka s glave, ali ako se kakvo zlo nađe na njemu, umreće.“

⁵³ Tada je car Solomon poslao ljude, koji su ga spustili sa žrtvenika. Onda je došao i poklonio se caru Solomonu. Solomon mu reče: „Idi kući.“

2

David savetuje Solomona

¹ Kad se približio čas Davidove smrti, zapovedio je svome sinu Solomonu:

² „Ja odlazim na put kojim sva zemlja ide. Stoga budi jak i drži se muški.

³ Pazi na sva uputstva Gospoda, Boga svoga, sledeći njegove puteve i držeći njegove propise, njegove zapovedi, njegove pravila i njegova svedočanstva, kako je zapisano u Zakonu Mojsijevom, da bi bio uspešan u svemu što preduzimaš, kuda god se okreneš.

⁴ Tada će Gospod ispuniti obećanje koje mi je dao, rekavši: 'Ako tvoji sinovi budu pazili kako žive, i budu hodili preda mnom u vernosti svim svojim srcem i svom svojom dušom, nikada ti neće ponestati naslednika na Izrailjevom prestolu.'

⁵ Takođe znaš šta mi je učinio Joav, sin Serujin, i šta je učinio s dvojicom izrailjskih vojnih zapovednika, Avenirom, sinom Nerovim, i Amasom, sinom Jeterovim. On ih je ubio prolivši krv u miru kao u ratu, okaljavši opasač oko svojih bokova i sandale na svojim nogama krvlju prolivenom u ratu.

⁶ Postupi kako ti mudrost nalaže, ali ne dozvoli da mu seda glava s mirom siđe u Svet mrtvih*.

⁷ A sinovima Varzelaja Galađana iskaži blagonaklonost, jer su bili uz mene kad sam bežao pred tvojim bratom Avesalomom. Zato neka jedu za tvojim stolom.

⁸ Kod tebe je i Semaj, sin Girin, Venijaminovac iz Vaurima. On me je ljuto proklinjao onog dana kad sam išao za Mahanajim. Ipak, došao je da me dočeka na Jordanu. Tada sam mu se zakleo Gospodom: 'Neću te pogubiti mačem.'

⁹ Zato mu ne opraštaj krivicu, jer ti si mudar čovek, i znaš kako da postupiš s njim, da pošalješ njegovu sedu glavu s krvlju u Svet mrtvih.“

¹⁰ Zatim se David upokojio sa svojim precima; sahranili su ga u Davidovom gradu.

¹¹ David je vladao nad Izrailjem četrdeset godina. U Hevronu je vladao sedam godina, a u Jerusalamu je vladao trideset tri godine.

Solomon učvršćuje svoju vlast

¹² Solomon je seo na Davidov presto, i njegovo carstvo se veoma učvrstilo.

¹³ A Adonija, sin Agitin, dođe Vitsaveji, majci Solomonovoj. Ona upita: „Dolaziš li s mirom?“

On reče: „S mirom.“

¹⁴ On reče: „Imam nešto da ti kažem.“ Ona reče: „Kaži.“

¹⁵ On reče: „Ti znaš da je carstvo bilo moje, i da je sav Izrailj očekivao da budem car. Ali ispalo je drugačije, pa je pripalo mome bratu, jer ga je dobio od Gospoda.

¹⁶ A sad imam nešto što bih te zamolio. Nemoj me odbiti.“

Ona reče: „Govori.“

¹⁷ „Pitaj, molim te, cara Solomona – on te neće odbiti – da mi da Avisagu Sunamku za ženu.“

* 2:6 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

¹⁸ „U redu – reče Vitsaveja – razgovaraću s carem o tebi.“

¹⁹ Vitsaveja dođe caru Solomonu da s njim razgovara o Adoniji. Car je ustao da je pozdravi; poklonio joj se, pa je seo na presto. Tada su postavili stolicu za carevu majku, te je ona sela njemu s desne strane.

²⁰ Ona reče: „Tražila bih od tebe jednu malu stvar, nemoj me odbiti.“

Car joj reče: „Traži, majko, jer te neću odbiti.“

²¹ Ona reče: „Neka se da Avisaga Sunamka tvome bratu Adoniji za ženu.“

²² Car Solomon odgovori svojoj majci: „Zašto tražiš Avisagu Sunamku za Adoniju? Što ne tražiš i carstvo za njega, pošto je on moj stariji brat?! A još su i sveštenik Avijatar i Joav, sin Serujin, uz njega.“

²³ Tada se car Solomon zakle: „Neka mi Gospod tako učini, i još više, ako Adonija ne plati glavom za ove reči!

²⁴ Stoga, živoga mi Gospoda, koji me je postavio na presto Davida, oca moga, i podigao mi dom, kako je obećao, danas će Adonija biti pogubljen!“

²⁵ Tada car Solomon poslao Venaju, sina Jodajevog, koji udari Adoniju, te on umre.

²⁶ Zatim je car rekao svešteniku Avijataru: „Idi u Anatot na svoj posed. Zaslužio si da umreš, ali te neću pogubiti danas, jer si nosio Kovčeg Gospoda Boga pred mojim ocem, i jer si podneo sve nevolje koje je moj otac podneo.“

²⁷ Tako je Solomon isključio Avijatara iz sveštenstva Gospodnjeg, da se ispuni reč Gospodnja izrečena u Silomu za dom Ilijev.

²⁸ Kad je ova vest došla do Joava, pobegao je u Šator Gospodnji, i uhvatio se za rogove žrtvenika, pošto se Joav priklonio Adoniji, iako se nije priklonio Avesalomu.

²⁹ Tada su javili caru Solomonu: „Joav je pobegao u Šator Gospodnji i eno ga kod žrtvenika.“ Car poslao Venaju, sina Jodajevog i reče mu: „Idi i ubij ga.“

³⁰ Venaja uđe u Šator Gospodnji i reče Joavu: „Car zapoveda da izađeš.“

Ali on odgovori: „Neću, neka umrem ovde!“

Venaja se vrati caru s odgovorom: „Joav je rekao tako i tako; to je odgovor koji mi je dao.“

³¹ Car mu reče: „Uradi kako je rekao. Ubij ga, pa ga sahrani. Tako će se s mene i s doma moga oca ukloniti krivica za nevinu krv koju je Joav prolio.

³² Tako će Gospod vratiti njegovo krvavo delo na njegovu glavu, jer je ubio dva pravedna čoveka i to bolja od njega; on je, bez znanja moga oca Davida, ubio mačem Avenira, sina Nerovog, vojvodu Izrailjevog, i Amasu, sina Jeterovog, vojvodu Judinog.

³³ Neka krivica za njihovu krv padne na glavu Joavu i njegovom semenu zauvek. A Davidu i njegovom semenu, njegovom domu i njegovom prestolu, neka dovek bude mir od Gospoda.“

³⁴ Venaja, sin Jodajev, ode i udari Joava, te on umre. Sahranili su ga kod njegove kuće u pustinji.

³⁵ Car Solomon je umesto njega postavio Jodajevog sina Venaju nad vojskom, a sveštenika Sadoka je car postavio umesto Avijatara.

³⁶ Potom car poslao po Semaju i reče mu: „Sagradi sebi kuću u Jerusalmu i ostani tamo; nikud ne izlazi odande.

³⁷ Onog dana kad izađeš i pređeš preko potoka Kidrona, znaj da ćeš svakako umreti, pa će tvoja krv pasti na tvoju glavu.“

³⁸ Semaj odgovori caru: „Povoljna je reč koju je rekao moj gospodar car. Tvoj sluga će uraditi tako.“ Semaj je dugo vremena ostao u Jerusalmu.

³⁹ Na kraju treće godine, dva Semajeva roba odbegnu k Ahisu, sinu Mahinom, caru gatskom. Semaju su javili: „Tvoji robovi su u Gat.“

⁴⁰ Semaj ustane, osedla magare i ode u Gat, k caru Ahisu, da traži svoje robove. Semaj ode i dovede svoje robove iz Gata.

⁴¹ No, Solomonu su javili da je Semaj otišao iz Jerusalima u Gat i da se vratio.

⁴² Car posla po Semaja i reče mu: „Nisam li te zakleo Gospodom i upozorio te: 'Onog dana kad izađeš bilo gde, znaj da ćeš svakako umreti?' Zar mi nisi odgovorio: 'Povoljna je reč; poslušaću'?”

⁴³ Zašto nisi održao zakletvu Gospodu i zapovest koju sam ti dao?”

⁴⁴ Car je još rekao Semaju: „Ti znaš u svom srcu sve zlo koje si učinio mome ocu Davidu. Neka Gospod vrati tvoje zlo na tvoju glavu.

⁴⁵ Neka Solomon bude blagosloven, a presto Davidov neka zauvek bude utvrđen pred Gospodom.“

⁴⁶ Tada je car dao naredbu Venaji, sinu Jodajevom, pa je otišao i udario Semaja, te je ovaj umro.

Tako se carstvo utvrdilo u Solomonovim rukama.

3

Solomon se moli za mudrost

¹ Solomon se sprijateljio s faraonom, carem Egipta, oženivši se njegovom ćerkom. Doveo ju je u Davidov grad i tamo je ostala dok nije dovršio gradnju svoga dvora, Doma Gospodnjeg, i zida oko Jerusalima.

² Narod je, međutim, prinosio žrtve na uzvišicama, jer u to vreme još nije bio sagrađen Dom Gospodnjem imenu.

³ Solomon je voleo Gospoda, sledeći uputstva svoga oca Davida, samo što je prinosio žrtve i kad na uzvišicama.

⁴ Car ode u Gavaon da tamo prinese žrtve, jer je tamo bila glavna uzvišica. Solomon je prineo hiljadu svespalnica na tom žrtveniku.

⁵ Gospod se u Gavaonu ukazao Solomonu noću u snu. Bog reče: „Traži šta želiš i ja ću ti dati.“

⁶ Solomon reče: „Ti si iskazao veliku milost svome sluzi, mome ocu Davidu, koji je hodio pred tobom u vernosti, pravednosti i poštenju srca. Ti si mu sačuvao ovu veliku milost i dao mu sina da sedne na njegov presto, kako je to danas.

⁷ A sad, Gospode, Bože moj, ti si postavio svoga slugu za cara umesto moga oca Davida. Ali ja sam još veoma mlad i ne znam vladati.

⁸ Sluga je tvoj usred tvog naroda, koji si izabrao, velikog naroda koji je toliko brojan da se ne da izbrojiti.

⁹ Daj svome sluzi poslušno srce da može suditi tvome narodu, i da može prosuditi šta je dobro a šta zlo; jer ko može suditi tvome narodu koji je tako veliki?”

¹⁰ Gospodu je bilo milo što je Solomon to tražio.

¹¹ Bog mu na to reče: „Pošto si tražio ovo, a nisi tražio za sebe ni dug život, ni bogatstvo, ni život svojih neprijatelja, nego si tražio razum da prosudiš šta je pravo,

¹² evo, učiniću po tvojoj reči. Dajem ti mudro srce i razum; takvog kao što si ti nije bilo pre tebe, a ni posle tebe se neće pojaviti neko kao što si ti.

¹³ Dajem ti i ono što nisi tražio: bogatstvo i slavu, tako da se niko od careva neće moći meriti s tobom za svez tvoga veka.

¹⁴ Ako budeš sledio moje puteve i držao moje uredbe i zapovedi kao što je sledio tvoj otac David, tada ću produžiti i tvoj život.“

¹⁵ Solomon se probudio, ali bio je to san. Kad se vratio u Jerusalim, stao je pred Kovčeg saveza Gospodnjeg i prineo žrtve svespalnice i žrtve mira. Zatim je priredio gozbu za sve svoje sluge.

Solomonova mudra odluka

¹⁶ Potom su k caru došle dve žene, bludnice, i stale pred njega.

¹⁷ Jedna od žena reče: „Molim te, moj gospodaru. Ja i ova žena smo živele u istoj kući. Ja sam rodila dete dok je ona bila u kući.

¹⁸ Tri dana nakon mog poroda, rodila je i ova žena. Bile smo same; s nama nije bilo nikoga u kući, samo smo nas dve žene bile u kući.

¹⁹ Ali tokom noći umre sin ove žene, jer je legla na njega.

²⁰ Ustane ona usred noći i uzme mog sina koji je bio uz mene; a tvoja je sluškinja spavala. Ona ga je uzela u svoje naručje, a svog mrtvog sina je položila u moje naručje.

²¹ Probudim se ujutro da podojim svog sina, a on mrtav. Pošto je bilo jutro, ja ga pažljivo pogledam; vidim, nije to moj sin koga sam rodila.“

²² Ali druga žena reče: „Ne, moj sin je živ, a tvoj sin je mrtav.“

Na to prva reče: „Ne, nego je tvoj sin mrtav, a moj sin je živ.“ Tako su govorile pred carom.

²³ Tada car reče: „Jedna kaže: 'Moj sin je onaj živi, a tvoj sin je mrtav', a druga kaže: 'Ne, nego je tvoj sin mrtav, a moj je onaj živi.'“

²⁴ Car naredi: „Donesite mi mač.“ Oni donesoše mač pred cara.

²⁵ Car reče: „Presecite živo dete na dva dela, pa dajte jednu polovinu jednoj, a drugu polovinu drugoj.“

²⁶ Međutim, žena čiji je sin bio živ, ispunjena sažaljenjem prema svome sinu, reče: „Molim te, moj gospodaru, daj joj živo dete, samo ga nemoj ubiti!“

A ona druga reče: „Neće biti ni moje ni tvoje; preseći ga!“

²⁷ Tada car reče: „Dajte živo dete prvoj ženi; ne ubijajte ga. Ona je njegova majka.“

²⁸ Kad je sav Izrailj čuo za presudu koju je izrekao car, imali su strahopoštovanje za njega, jer su videli da je u njemu Božija mudrost da deli pravdu.

4

Solomonovi državni službenici

¹ Car Solomon je vladao nad svim Izrailjem.

² Ovo su bili njegovi glavari:

Azarija, sin Sadokov, sveštenik;

³ Elioref i Ahija, sinovi Sisini, pisari;

Josafat, sin Ahiludov, dvorski savetnik;

⁴ Venaja, sin Jodajev, vojvoda nad vojskom,

Sadok i Avijatar, sveštenici;

⁵ Azarija, sin Natanov, je bio nad namesnicima;

Zavut, sin Natanov, sveštenik i carev prijatelj;

⁶ Ahisar, dvorski upravitelj;

i Adoniram, sin Avdin, nad prinudnim radom.

Solomonovi namesnici

⁷ Solomon je imao dvanaest namesnika po svem Izrailju, koji su cara i njegov dom snabdevali hranom; svaki je bio dužan da snabdeva hranom po jedan mesec u godini.

⁸ Ovo su njihova imena:

Sin Orov u Jefremovoj gori;

⁹ sin Dekerov u Makasu, Sâlvimu, Vet-Semesu i Elonu Vet-hananskom;

¹⁰ sin Esedov, u Aruvotu; on je bio nadležan za Sokot i sav eferski kraj;

¹¹ sin Avinadavov, nad svim dorskim krajem; žena mu je bila Tafata, ćerka Solomonova;

¹² Vana, sin Ahiludov, je bio nad Tanahom i Megidom i svim Vet-Sanom, koji je kod Sartana, pod Jezraelom, od Vet-Sana do Avel-Meole, do preko Jokmeama;

¹³ sin Geverov u Ramotu galadskom; on je upravljao selima Jaira, sina Manasijinog, u Galadu i argovskoj oblasti u Vasanu, nad šezdeset velikih gradova sa zidinama i bronzanim prevornicama;

¹⁴ Ahinadav, sin Idov, u Mahanajimu;

¹⁵ Ahimas u Neftalimu; on je bio oženjen Vasematom, ćerkom Solomonovom;

¹⁶ Vana, sin Husajev, u Asiru i Valotu;

¹⁷ Josafat, sin Farujin, u Isaharu;

¹⁸ Semaj, sin Ilin, u Venijaminu;

¹⁹ Gever, sin Urijev, u zemlji galadskoj, u zemlji amorejskog cara Sihona i vasanskog cara Oga. Bio je samo jedan namesnik u toj zemlji.

Solomonova veličina

²⁰ Juda i Izrailj su bili mnogobrojni kao pesak pokraj mora. Jeli su i pili i veselili se.

²¹ Solomon je vladao nad svim carstvima od Eufrata do filistejske zemlje i egipatske granice. Oni su donosili danak i služili Solomonu sveg njegovog veka.

²² Dnevna količina hleba za Solomonov dvor bila je trideset kora* jednog brašna, i šezdeset kora drugog brašna†;

²³ deset ugojenih volova i dvadeset volova s pašnjaka; stotinu ovaca i koza, osim jelena, srna, srndaća i ugojene živine.

²⁴ Jer on je vladao nad svim područjima zapadno od Eufrata, od Tapse do Gaze, nad svim carevima zapadno od Eufrata. On je uživao mir u svim područjima unaokolo.

²⁵ Juda i Izrailj, od Dana do Vir-Saveje, su spokojno živeli, svako pod svojom lozom i pod svojom smokvom, u sve dane Solomonove.

²⁶ A Solomon je imao četrdeset hiljada konja za jaslama za svoja kola, i dvanaest hiljada konjanika.

²⁷ A namesnici su, svaki svog meseca, snabdevali hranom cara Solomona i sve koji su sedeli za njegovim stolom; i nisu dozvolili da nešto nedostaje.

²⁸ Oni su, takođe, svaki prema svom redu, donosili ječam i slamu za konje i konje za vuču na mesto koje je tamo bilo određeno.

Solomonova mudrost

²⁹ A Gospod je Solomonu dao veoma veliku mudrost i razboritost, i razumevanje široko kao pesak na morskoj obali.

³⁰ Solomon je svojom mudrošću nadmašio mudrost svih naroda istoka i svu mudrost Egipta.

³¹ Bio je mudriji od svakog čoveka, mudriji od Etana Ezraita, i od Emana, Halkola i Darde, sinova Maolovih, pa se njegovo ime pročulo po svim narodima unaokolo.

³² Sastavio je tri hiljade poslovice, a njegovih pesama je bilo hiljadu i pet.

³³ Govorio je o drveću, od kedra sa Livana do izopa, koji raste iz zida; govorio je o životinjama i pticama, o gmizavcima i ribama.

³⁴ Ljudi iz svih naroda dolazili su da čuju Solomonovu mudrost, od svih careva na zemlji koji su čuli za njegovu mudrost.

5

Priprema za gradnju Doma

¹ Hiram, car tirski, je poslao svoje sluge Solomonu, jer je čuo da je bio pomazan za cara umesto svoga oca, a i zato što su Hiram i David bili prijatelji sveg Davidovog veka.

² Solomon je poslao poruku Hiram, rekavši:

* 4:22 Oko 5 t. † 4:22 Oko 10 t.

³ „Ti znaš da moj otac David nije mogao da sagradi Dom imenu Gospoda, Boga svoga, zbog ratova koje su vodili protiv njega svuda unaokolo, dok ih Gospod nije položio pod njegove noge.

⁴ Ali sada je meni Gospod, Bog moj, dao počinak sa svake strane, tako da nemam ni protivnika ni zle sreće.

⁵ Evo, ja sam naumio da sagradim Dom imenu Gospoda Boga svoga, kao što je Gospod obećao mome ocu Davidu, rekavši: 'Tvoj sin, koga ću umesto tebe postaviti na tvoj presto, on će podići Dom mome imenu.'

⁶ Stoga izdaj nalog da se kedrovi s Livana seku za mene. Moje sluge će biti s tvojim slugama, a ja ću plaćati nadnicu tvojim slugama koliko god ti odrediš. Naime, ti znaš da među nama nema takvog čoveka koji ume seći drveće kao Sidonci.“

⁷ Kad je Hiram čuo Solomonove reči, veoma se obradovao. Rekao je: „Neka je blagosloven danas Gospod, koji je Davidu dao mudrog sina da vlada nad ovim velikim narodom!“

⁸ Zatim je Hiram poslao poruku, rekavši:

„Primio sam poruku koju si mi poslao; učiniću sve što želiš s kedrovim i čempresovim drvetom.

⁹ Moje sluge će ih sa Livana spustiti do mora, a ja ću ih povezati u splavove i morem ih dovesti do mesta koje mi ti naznačiš. Ja ću ih razvezati, a ti ih odvezi, pa čini šta ti je volja. A ti snabdevaj hranom moj dom.“

¹⁰ Tako je Hiram snabdevao Solomona kedrovim i čempresovim drvetom, koliko god je hteo.

¹¹ A Solomon je snabdevao Hiram sa dvadeset hiljada kora* pšenice da se hrani njegov dom, i dvadeset kora† čistog ulja. Toliko je Solomon davao Hiram godinu za godinom.

¹² A Gospod je dao Solomonu mudrost, kao što mu je obećao. Između Hirama i Solomona je vladao mir, pa su njih dvojica sklopili savez.

¹³ Car Solomon je podigao ljude iz svega Izrailja da kuluče. Bilo je trideset hiljada kulučara.

¹⁴ On ih je slao na Livan u smenama od po deset hiljada. Na Livanu su ostajali mesec dana, a dva meseca kući. Adoniram je bio nad prinudnim radom.

¹⁵ Solomon je imao sedamdeset hiljada nosača i osamdeset hiljada klesara u gori,

¹⁶ osim tri hiljade i tri stotine Solomonovih nadglednika nadležnih za rad, koji su nadzirali narod koji je obavljao posao.

¹⁷ Car je zapovedio da se izvadi veliko i skupoceno kamenje, da bi se isklesano kamenje položilo za temelj Doma.

¹⁸ Hiramovi i Solomonovi zidari i ljudi iz Givlija su klesali kamen i tesali drvo za gradnju Doma.

6

Solomon gradi Dom

¹ Četiri stotine i osamdesete godine po izlasku Izrailjaca iz Egipta, a četvrte godine vladavine cara Solomona nad Izrailjem, meseca Ziva – a to je drugi mesec – on je počeo da gradi Dom Gospodnji.

² Dom koji je car Solomon sagradio Gospodu bio je šezdeset lakata dug, dvadeset lakata širok i trideset lakata visok*.

³ Trem ispred glavne dvorane Doma bio je dvadeset lakata dug, prema širini Doma, i deset lakata† širok, prema dužini Doma.

⁴ Za Dom je načinio uske prozore s rešetkama.

* 5:11 Oko 3.250 t. † 5:11 Oko 3.250 l. * 6:2 Oko 30 m dug, 10 m širok i 15 m visok. † 6:3 Oko 10 m dug i 5 m širok.

⁵ Uz zid Doma je podigao građevinu na spratove, koja se prostirala oko zidova Doma, i oko Svetilišta i Svetinje nad svetinjama; u njoj je napravio bočne odaje.

⁶ Donji sprat građevine je bio širok pet lakata, srednji sprat šest lakata, a treći sedam lakata[‡]; jer je postavio potporne grede spolja oko Doma, da se grede ne bi umetale u zidove Doma.

⁷ Dok se Dom zidao, gradili su ga kamenom koji je već bio obrađen u kamenolomu, pa se u Domu nije čuo ni čekić, ni sekira niti ikakvo gvozdeno oruđe za vreme njegove izgradnje.

⁸ Ulaz donjeg sprata bio je na južnoj strani Doma; stepenice su zavijale gore na srednji sprat, a sa srednjeg na treći.

⁹ Kad je dovršio gradnju Doma, pokrio ga je gredama i kedrovim daskama.

¹⁰ Sagradio je građevinu oko celog Doma. Visina svakog sprata je bila pet lakata[§]; oni su sa Domom bili spojeni kedrovim gredama.

¹¹ Reč Gospodnja dođe Solomonu:

¹² „Što se tiče Doma koji gradiš, ako budeš sledio moje propise i slušao moje uredbe, ako budeš držao sve moje zapovesti živeći po njima, preko tebe ću ispuniti svoje obećanje, koje sam dao tvom ocu Davidu za tebe.

¹³ A ja ću se nastaniti među Izrailjcima i neću ostaviti svoj narod Izrailj.“

¹⁴ Tako je Solomon izgradio Dom i dovršio ga.

¹⁵ Unutrašnje zidove Doma je obložio kedrovim daskama. Zidove Doma je obložio drvetom, od poda do tavanice. Pod je obložio čempresovom daskom.

¹⁶ Na zadnjoj strani Doma je načinio pregradu od dvadeset lakata* od kedrove daske, od poda do zidova; to je sagradio kao unutrašnje Svetilište – Svetinju nad svetinjama.

¹⁷ Svetilište u Domu ispred Svetinje nad svetinjama bilo je četrdeset lakata.[†]

¹⁸ A na kedrovini unutar Doma su bili urezani pupoljci i rastvoreni cvetovi. Sve je bilo od kedrovine, tako da se kamen nigde nije video.

¹⁹ Svetinju nad svetinjama je sagradio unutar Doma da tamo postavi Kovčeg saveza Gospodnjeg.

²⁰ Ispred Svetinje nad svetinjama, koja je bila dvadeset lakata duga, dvadeset lakata široka, dvadeset lakata[‡] visoka i obložena čistim zlatom, bio je žrtvenik od kedrovine koji je takođe obložio.

²¹ Solomon je unutrašnjost Doma obložio čistim zlatom, a ispred Svetinje nad svetinjama je razvukao lanac i obložio ga zlatom.

²² Sav Dom je obložio zlatom, a zlatom je obložio i sav žrtvenik kod Svetinje nad svetinjama.

²³ U Svetinji nad svetinjama je načinio heruvime od maslinovog drveta; svaki je bio visok deset lakata[§].

²⁴ Jedno krilo heruvima je imalo pet lakata, a tako je i drugo krilo heruvima imalo pet lakata. Od vrha jednog krila do vrha drugog je bilo deset lakata.*

²⁵ I drugi heruvim je bio deset lakata; oba heruvima su imala istu meru i isti oblik.

²⁶ Visina svakog heruvima je bila deset lakata[‡].

²⁷ Heruvime je postavio usred unutrašnjeg Svetilišta. Krila heruvima su bila raširena, tako da je krilo jednog dodirivalo jedan zid, a krilo drugog dodirivalo drugi zid. Druga krila su im se dodirivala u sredini Svetilišta.

²⁸ I heruvime je obložio zlatom.

²⁹ Po svim zidovima Doma, iznutra i spolja, urezao je likove heruvima, palmi, i rastvorenih cvetova.

[‡] 6:6 Donji oko 2,5 m širine, srednji oko 3 m a treći oko 3,5 m. § 6:10 Oko 2,5 m. * 6:16 Oko 10 m. † 6:17 Oko 20 m. ‡ 6:20 Oko 10 m duga, široka i visoka. § 6:23 Oko 5 m. * 6:24 Svako krilo je imalo 2,5 m a 5 m od vrha do vrha. † 6:26 Oko 5 m.

³⁰ Tako je i pod u Domu obložio zlatom spolja i iznutra.

³¹ Za ulaz u Svetinju nad svetinjama napravio je dvokrilna vrata od maslinovog drveta; stub i dovratnici su bili na pet uglova[‡].

³² Na tim dvokrilnim vratima od maslinovog drveta je urezao likove heruvima, palmi i rastvorenih cvetova, i obložio ih zlatom; heruvime i palme je obložio listićima zlata.

³³ Isto je učinio i sa ulazom u Svetilište, sa dovratnicima od maslinovog drveta na četiri ugla,

³⁴ i sa dvokrilnim vratima od čempresovog drveta; svako krilo je bilo napravljeno od dva dela koji su se sklapali i rasklapali.

³⁵ Na njih je urezao heruvime, palme i rastvorene cvetove, pa je izrezbareno ravnomerno obložio zlatom.

³⁶ Sagradio je i unutrašnje predvorje od tri reda tesanog kamenja i jednog reda kedrovih greda.

³⁷ Temelji Doma Gospodnjeg su bili položeni četvrte godine u mesecu Zivu.

³⁸ Jedanaeste godine meseca Vula, koji je osmi mesec, Dom je bio završen sa svim svojim delovima i prema svemu što je bilo određeno za njega. Solomon ga je izgradio za sedam godina.

7

Solomonov dvor i ostale zgrade

¹ Solomon je zidao sebi dvor trinaest godina i dovršio ga.

² Sazidao je i dom u Livanskoj šumi, stotinu lakata dug, pedeset lakata širok i trideset lakata* visok, na četiri kedrova stuba, s kedrovim gredama iznad stubova.

³ Dom je bio pokriven kedrovim drvetom preko greda, koje su bile na četrdeset pet stubova, po petnaest u svakom redu.

⁴ Bilo je tri reda prozora, jedan naspram drugog u tri reda.

⁵ Sva vrata i pragovi su bili na četiri ugla, s prozorima koji su stajali jedan naspram drugog u tri reda.

⁶ Načinio je i trem od stubova, pedeset lakata dug i trideset lakata† širok. Trem je bio s prednje strane a ispred njega su bili stubovi s nadstrešnicom.

⁷ Zatim je načinio prestoni trem, to jest, sudski trem gde je delio pravdu; bio je obložen kedrovinom od poda do krova.

⁸ U njegovoj kući gde je prebivao, bio je drugi trem iza onog trema. On je napravio dom kao taj trem za faraonovu ćerku kojom se oženio.

⁹ Sve ovo je bilo od skupocenog kamena, tesanog na meru i sečenog testerom, i iznutra i spolja, od poda do krova, i spolja do velikog dvorišta.

¹⁰ Temelj je bio od velikog i skupocenog kamenja, veličine od osam i deset lakata‡.

¹¹ Odozgo je bilo skupoceno kamenje tesano po meri, i kedrove daske.

¹² Veliki trem je imao unaokolo tri reda tesanog kamenja i jedan red kedrovih balvana, kao unutrašnje dvorište Doma Gospodnjeg i hramski trem.

Oprema Doma

¹³ Car Solomon je poslao poruku Hiramu iz Tira i pozvao ga.

¹⁴ On je bio sin jedne udovice iz Neftalimovog plemena, kome je otac bio iz Tira. On je bio umetnik bronzarski. Hiram je bio veoma vešt i uman, pa je svašta umeo da napravi od bronzе. On je došao k caru Solomonu i uradio mu sav posao.

‡ 6:31 Ne zna se tačno o kakvim vratima se ovde radi, odnosno kako su ova vrata funkcionisala. Otuda razlike u prevodu. * 7:2 Oko 50 m dug i širok i oko 15 m visok. † 7:6 Oko 25 m dug i 15 m širok. ‡ 7:10 Oko 4 m i 5 m.

¹⁵ Salio je dva stuba od bronz; jedan stub je bio osamnaest lakata visok, a dvanaest lakataŠ mu je bio obim unaokolo. Drugi stub je bio jednak prvom.

¹⁶ Zatim je načinio dva ogavlja salivena od bronz; da se stave odozgo na stubove. Jedno ogavlje je bilo visoko pet lakata, a drugo ogavlje je takođe bilo visoko pet lakata*.

¹⁷ Na ogavljljima, koja su bila na vrhu stubova, načinio je prepletene pletenice i vrpce u obliku lanaca; sedam na jednom ogavlju i sedam na drugom ogavlju.

¹⁸ Na ta dva ogavlja je napravio i dva reda narova oko jedne pletenice da pokrivaju ogavlje na vrhu stubova; isto je napravio i na drugom ogavlju.

¹⁹ Na ta dva ogavlja na vrhu stubova u tremu, bili su napravljeni ljiljani od četiri lakta†.

²⁰ Na ogavljljima oba stuba, iznad i ispod pletenica, bilo je dve stotine narova u dva reda svuda oko oba ogavlja.

²¹ Takve stubove je postavio na tremu Doma; desni stub je nazvao Jakin, a levi stub je nazvao Voaz.

²² Na vrhu stubova bili su vešto izrađeni ljiljani. Tako je rad na stubovima bio završen.

²³ Zatim je izradio more od iskovanog metala. Bilo je sasvim okruglo i imalo je deset lakata od jednog kraja do drugog; bilo je pet lakata visoko, a u obimu je bilo trideset lakata‡, mereno užetom.

²⁴ Ispod ruba su mu bili ukrasi u obliku cvetnih latica svuda oko njega, po deset na svaki lakat, kojima je bilo optočeno more unaokolo; dva je reda latica bilo saliveno s njim.

²⁵ More je stajalo na dvanaest volova; tri su gledala na sever, tri su gledala na zapad, tri su gledala na jug, a tri su gledala na istok. More je stajalo na njima odozgo, a njihova zadnja strana je bila unutra.

²⁶ Debljina mu je bila jedan pedaljŠ, a rub mu je bio kao rub čaše, kao cvet ljiljana, i primalo je dve hiljade vata*.

²⁷ Zatim je načinio deset podnožja od bronz; svako podnožje je bilo po četiri lakta u dužinu, četiri lakta u širinu, i tri lakta† u visinu.

²⁸ A podnožja su bila ovako napravljena: okviri su bili pričvršćeni između uglova.

²⁹ Na okvirima među uglovima bili su lavovi, volovi i heruvimi, a odozgo na uglovima su bili stubići. Ispod i iznad lavova i volova bio je iskovan venac.

³⁰ Ispod svakog podnožja bila su po četiri bronzana točka s bronzanim osovinama, a na četiri ugla bili su držači. Držači pod svakom umivaonicom bili su sliveni sa svakim vencem.

³¹ Otvor unutar podnožja, bio je jedan pedalj‡. Otvor je bio okrugao, a sa svojim postoljem bio je pedalj i poŠ. Na otvoru su bili urezani ukrasi; ali oplata nisu bile okrugle, nego četvrtaste.

³² Četiri točka su bila ispod oplata, a osovine točkova su bile pričvršćene na postolje. Visina svakog točka bila je lakat i po*.

³³ Točkovi su bili napravljeni kao točkovi za kola; njihove osovine, glavnjače, naplaci i paoci, sve je bilo liveo.

³⁴ Bila su četiri držača na četiri ugla; držači su bili spojeni s postoljem.

³⁵ Na vrhu postolja bio je okrugli remen pola lakta† visine. Držači i oplata su bili pričvršćeni za vrh postolja.

³⁶ Na njegovim uglovima i oplata izrezao je heruvime, lavove i palme, gde god je bilo mesta, i vence svuda unaokolo.

Š 7:15 Oko 9 m u visinu i 6 m u obimu. * 7:16 Oko 2,5 m. † 7:19 Oko 2 m. ‡ 7:23 Oko 5 m od jednog do drugog kraja, oko 2,5 m u visinu a u obimu oko 15 m. § 7:26 Oko 23 cm. * 7:26 Oko 40.000 l. † 7:27 Oko 2 m u dužinu i širinu i oko 1,5 m u visinu. ‡ 7:31 Oko 23 cm. § 7:31 Oko 34,5 cm. * 7:32 Oko 75 cm. † 7:35 Oko 25 cm.

³⁷ Na taj je način načinio deset podnožja; svi su bili jednako saliveni, jednake mere i oblika.

³⁸ Načinio je i deset umivaonica od bronzе, koje su zahvatale po četrdeset vata[‡]; svaka umivaonica je imala obim od četiri lakta[§], i svaka je umivaonica zahvatala po četrdeset vata. Po jedna umivaonica je stajala na svakom od deset podnožja.

³⁹ Namestio je pet podnožja na desnoj strani Doma, i pet na levoj strani Doma. More je postavio na desnu stranu, prema jugoistoku.

⁴⁰ Hiram je napravio i lonce, lopatice i kotliće. Tako je Hiram dovršio sav posao koji je radio na Domu Gospodnjem za cara Solomona:

⁴¹ Dva stuba i dva okrugla oglavlja na vrhu dva stuba, i dve pletenice da pokrivaju ta dva oglavlja na vrhu dva stuba;

⁴² četiri stotine narova na dve pletenice; dva reda narova na svakoj pletenici, da pokrivaju dva okrugla oglavlja na vrhu stubova;

⁴³ deset podnožja i deset umivaonica na njima;

⁴⁴ jedno more i dvanaest volova ispod mora;

⁴⁵ lonce, lopatice i kotliće. Svi sudovi koje je Hiram napravio caru Solomonu za Dom Gospodnji, bili su od uglačane bronzе.

⁴⁶ Car ih je lio u glinenim kalupima, u dolini Jordana, između Sokota i Sartana.

⁴⁷ Solomon nije merio sve sudove, jer ih je bilo mnogo; nije se tražio izveštaj o težini bronzе.

⁴⁸ Solomon je napravio i sve ostalo posuđe koje je bilo u Domu Gospodnjem:

zlatni žrtvenik,

zlatni sto na kome je bio prineseni hleb,

⁴⁹ svećnjake od čistog zlata, pet s desne strane i pet s leve strane ispred Svetinje nad svetinjama;

latice, svetiljke i mašice od zlata;

⁵⁰ čaše, usekače i kotliće; kadionice i tepsije od čistog zlata;

zlatne prevornice za vrata unutrašnjeg Doma – za Svetinju nad svetinjama i za vrata velike dvorane.

⁵¹ Tako je bio dovršen sav posao koji je car Solomon uradio za Dom Gospodnji. Zatim je uneo u riznicu Doma Gospodnjeg stvari koje je njegov otac David posvetio: srebro, zlato, i posuđe.

8

Osvećenje Doma

¹ Tada je Solomon okupio u Jerusalemu izrailjske starešine, sve plemenske knezove i vođe izrailjskih porodica, da prenesu Kovčeg saveza Gospodnjeg iz Davidovog grada, sa Siona.

² Svi Izrailjci su se okupili kod cara Solomona na praznik u mesecu Etanimu, što je sedmi mesec.

³ Kad su došle sve izrailjske starešine, sveštenici su poneli Kovčeg.

⁴ Poneli su i Kovčeg Gospodnji i Šator od sastanka i sve sveto posuđe, koje je bilo u Šatoru; nosili su ih sveštenici i Leviti.

⁵ A car Solomon i sva zajednica Izrailjaca, koji su se okupili kod njega pred Kovčegom, prinosili su na žrtvu toliko sitne i krupne stoke da ih se nije moglo izbrojiti ni proračunati.

[‡] 7:38 Između 1.000–1.600 l, zavisno od načina računanja drevnih mera. [§] 7:38 Oko 2 m.

⁶ Zatim su sveštenici doneli Kovčeg saveza Gospodnjeg na njegovo mesto, u unutrašnje Svetilište Doma, u Svetinju nad svetinjama, pod krila heruvima.

⁷ Naime, heruvimi su imali raširena krila nad Kovčegom, tako da su od gore zaklanjali Kovčeg i njegove drške.

⁸ Drške su bile toliko dugačke da su se njihovi krajevi videli iz Svetilišta ispred Svetinje nad svetinjama. Ipak, nisu se videle spolja. Tamo su do dana današnjeg.

⁹ U Kovčegu nije bilo ničeg osim dve kamene ploče, koje je tamo položio Mojsije na Horivu, kad je Gospod sklopio savez sa Izrailjcima, nakon što su izašli iz Egipta.

¹⁰ Kad su sveštenici izašli iz Svetilišta, oblak je ispunio Dom Gospodnji.

¹¹ Sveštenici nisu mogli da stoje i obavljaju službu zbog oblaka, jer je slava Gospodnja ispunila Dom Gospodnji.

¹² Tada Solomon reče: „Gospod je rekao da će prebivati u gustoj tami.

¹³ Ja sam ti sagradio veličanstveni Dom, stan gde ćeš prebivati doveka.“

Solomonov govor

¹⁴ Zatim se car okrenuo i blagoslovio sav zbor Izrailjev, dok je sav zbor Izrailjev stajao.

¹⁵ Tada reče:

„Neka je blagosloven Gospod, Bog Izrailjev, koji je svojom rukom izvršio ono što je svojim ustima obećao mome ocu Davidu, rekavši:

¹⁶ 'Od dana kad sam izveo svoj narod Izrailj iz Egipta, nisam izabrao grad među svim plemenima Izrailjevim da se sagradi Dom gde bi prebivalo moje ime; ali sam izabrao Davida da vlada nad mojim narodom Izrailjem.'

¹⁷ Moj otac David je naumio da sazida Dom imenu Gospoda, Boga Izrailjevog.

¹⁸ No, Gospod reče mome ocu Davidu: 'Dobro si učinio što si u svom srcu naumio da sazidaš Dom mome imenu.

¹⁹ Ipak, nećeš ti sagraditi Dom, nego će tvoj sin, koji je potekao iz tvojih bedara, sagraditi Dom mome imenu.'

²⁰ Gospod je održao obećanje, te sam ja nasledio svoga oca Davida na Izrailjevom prestolu, kako je Gospod obećao, i izgradio Dom imenu Gospoda, Boga Izrailjevog.

²¹ Postavio sam i mesto za Kovčeg, gde je savez Gospodnji, koji je on sklopio sa našim precima kad ih je izveo iz Egipta.“

Solomonova molitva

²² Solomon je stao pred žrtvenik Gospodnji, ispred sveg zbora Izrailjevog, ispružio ruke prema nebu

²³ i rekao:

„O, Gospode, Bože Izrailjev, nema Boga kao što si ti, gore na nebesima, ni dole na zemlji, koji čuvaš savez i milost svojim slugama koji hodaju pred tobom svim svojim srcem.

²⁴ Ti si ispunio što si rekao svome sluzi, mome ocu Davidu; što si rekao svojim ustima, to si izvršio svojom rukom, kao što je to danas.

²⁵ A sad, Gospode, Bože Izrailjev, održi što si obećao svome sluzi, mome ocu Davidu, kad si rekao: 'Neće ti nestati potomka preda mnom koji će sedeti na Izrailjevom prestolu, samo ako tvoji sinovi budu pazili na svoj put i hodili preda mnom, kao što si ti hodio preda mnom.'

²⁶ A sad, Bože Izrailjev, neka se ispuni tvoja reč, koju si rekao svome sluzi, mome ocu Davidu.

²⁷ Ali zar će Bog zaista boraviti na zemlji? Ni najviša te nebesa ne mogu obuhvatiti, a kamoli ovaj Dom što sam sagradio.

²⁸ Obazri se na molitvu sluge svoga i na njegovu molbu, Gospode Bože; poslušaj vapaj i molitvu, koju sluga tvoj upućuje danas pred tobom.

²⁹ Neka tvoje oči motre na ovaj Dom i noću i danju, prema mestu za koje si rekao: 'Moje će ime biti tamo', kako bi čuo molitvu koju ti sluga tvoj upućuje na ovom mestu.

³⁰ Počuj preklinjanje svoga sluge i svoga naroda Izrailja kojim se mole na ovom mestu. Poslušaj na nebu, na mestu gde prebivaš – poslušaj i oprosti.

³¹ Kad neko zgreši protiv svog bližnjega, te se od njega traži da se zakune, i on dođe i zakune se pred tvojim žrtvenikom u ovom Domu,

³² ti čuj s nebesa i deluj, te osudi onoga koji je učinio bezakonje svaljujući na njegovu glavu prema onome što je učinio. A pravednika nagradi prema njegovoj pravednosti.

³³ Ako tvoj narod Izrailj bude poražen od neprijatelja zato što su zgrešili protiv tebe, ali se pokaju pred tobom i daju slavu tvome imenu, pa se pomole i preklinju za milost u ovom Domu,

³⁴ ti čuj na nebesima i oprosti greh svoga naroda Izrailja, i vrati ih u zemlju koju si dao njihovim precima.

³⁵ Ako se nebo zatvori i ne daje kišu, jer su zgrešili protiv tebe, pa se pomole na ovom mestu, te odaju slavu tvome imenu i pokaju se za svoje grehe, pošto ih poniziš,

³⁶ ti čuj na nebesima i oprosti greh svojih slugu, svoga naroda Izrailja. I kad ih naučiš dobrom putu da po njemu hode, pošalji kišu svojoj zemlji, koju si dao svome narodu u nasledstvo.

³⁷ Ako zemlju zadesi glad, ili pomor, suša, kukolj, skakavci, gusenice, ili kad ih neprijatelj opkoli u kojem od njihovih gradova; kakva god da je pošast ili bolest,

³⁸ pa bilo ko od sveg tvog naroda Izrailja oseti tegobu u svom srcu i uputi molitvu ili molbu šireći ruke prema ovom Domu,

³⁹ usliši na nebesima, na tvom Prebivalištu. Oprosti i deluj: daj svakome po svim njegovim delima, jer ti znaš njegovo srce – samo ti znaš srce svih ljudi –

⁴⁰ da bi te se bojali u sve dane dok žive u zemlji koju si dao njihovim ocima.

⁴¹ Ako i stranac, koji nije od tvog naroda Izrailja, dođe iz daleke zemlje radi tvog imena,

⁴² jer će se čuti za tvoje veliko ime i za tvoju moćnu ruku i ispruženu mišicu – ako dođe i pomoli se u ovom Domu –

⁴³ usliši ga na nebesima, na tvom Prebivalištu, i učini sve za šta ti ovaj stranac zavapi, da bi narodi na zemlji upoznali tvoje ime i da bi te se bojali, kao tvoj narod Izrailj, i da bi znali da se tvoje ime priziva nad ovim Domom koji sam sagradio.

⁴⁴ Ako tvoj narod izađe u boj protiv svoga neprijatelja putem kojim ga ti pošalješ, i oni se pomole Gospodu prema gradu koji si izabrao, i prema Domu koji sam sagradio tvome imenu,

⁴⁵ čuj na nebesima njihovu molitvu i njihovu molbu, te im dodeli pravdu.

⁴⁶ Ako zgreše protiv tebe – jer nema čoveka koji ne čini greh – i ti se razgneviš na njih i izručiš ih njihovim neprijateljima, koji ih odvedu kao zarobljenike u neprijateljsku zemlju, bilo daleko ili blizu,

⁴⁷ ako tada dođu k sebi u zemlji u kojoj su zarobljeni i pokaju se, te se počnu moliti tebi u zemlji svojih porobljivača, govoreći: 'Zgrešili smo, učinili smo nepravdu, skrivili smo',

⁴⁸ pa se vrate k tebi svim srcem i svom dušom u zemlji svojih neprijatelja koji su ih porobili, i pomole se tebi prema svojoj zemlji koju si dao njihovim ocima i prema gradu koji si izabrao i prema Domu koji sam sagradio za tvoje ime,

⁴⁹ ti čuj na nebesima, na tvom Prebivalištu, njihovu molitvu i molbu, i učini im po pravdi.

⁵⁰ Tada oprosti svome narodu, koji je zgrešio protiv tebe i za sve prestupe koji su učinili protiv tebe, i smiluj im se pred njihovim porobljivačima da bi se oni smilovali na njih.

⁵¹ Jer oni su tvoj narod i tvoje nasljedstvo, koga si izveo iz Egipta, iz topionice gvožđa.

⁵² Neka tvoje oči bdiju nad molbom tvoga sluga i nad molbom tvoga naroda Izrailja, i usliši ih kad god te prizovu.

⁵³ Jer ti si ih, Gospode Bože, izdvojio sebi za nasljedstvo od svih naroda na zemlji, kao što si rekao preko svoga sluga Mojsija, kad si izveo naše očeve iz Egipta.“

Solomon blagosilja narod

⁵⁴ Kad je Solomon završio svu ovu molitvu i molbu koju je uputio Gospodu, ustao je ispred žrtvenika Gospodnjeg gde je klečao na svojim kolenima s raširenim rukama prema nebu.

⁵⁵ Zatim se uspravio, pa je gromkim glasom blagoslovio sav zbor Izrailjev, rekavši:

⁵⁶ „Neka je blagosloven Gospod koji je dao počinak svome narodu Izrailju, kao što je obećao; nijedna reč nije ostala neispunjena od svih dobrih obećanja koje je dao preko svoga sluga Mojsija.

⁵⁷ Neka Gospod, Bog naš, bude s nama kao što je bio s našim ocima; neka nas ne napusti i ne ostavi.

⁵⁸ Neka prikloni naša srca k sebi, da sledimo sve njegove puteve, i da držimo njegove zapovedi, propise i odredbe, koje je zapovedio našim ocima.

⁵⁹ Neka ove reči što sam izmolio pred Gospodom, budu blizu Gospoda, Boga našega, danju i noću, da bi dan za danom činio pravdu svome sluzi i svome narodu Izrailju,

⁶⁰ te da bi svi narodi na zemlji znali da Gospod jeste Bog i da nema drugog.

⁶¹ Stoga, neka vaše srce bude potpuno predano Gospodu, Bogu našem, sledeći njegove propise i držeći njegove zapovedi, kao ovoga dana.“

Posvećenje Doma

⁶² Zatim su car i sav izrailjski narod s njim prineli žrtve pred Gospodom.

⁶³ Solomon je prineo Gospodu kao žrtvu mira dvadeset dve hiljade goveda i stotinu dvadeset hiljada ovaca. Tako su car i svi Izrailjci posvetili Dom Gospodnji.

⁶⁴ Tog dana je car posvetio središte dvorišta, koje je ispred Doma Gospodnjeg. Naime, tamo je prineo žrtvu svespalnicu, žitnu žrtvu, i salo žrtava mira, pošto je bronzani žrtvenik koji je bio pred Gospodom bio premalen da bi na njega stale žrtve svespalnice, žitne žrtve i salo žrtava mira.

⁶⁵ U to vreme je Solomon, sa svim Izrailjem, priredio svečanost – veliki sabor pred Gospodom, Bogom našim, s narodom od Levo-Amata do Egipatskog potoka, sedam dana i još sedam dana, ukupno četrnaest dana.

⁶⁶ Osmog dana je otpremio narod, a oni su blagoslovili cara i otišli svojim kućama, veseleći se i radujući se u srcu zbog sveg dobra što je Gospod učinio svome sluzi Davidu i svome narodu Izrailju.

9

Bog se ponovo ukazuje Solomonu

¹ Kad je Solomon dovršio gradnju Doma Gospodnjeg, carevog dvora, i svega što je Solomon želeo da uradi,

² Gospod se javio Solomonu po drugi put, kao kad mu se ukazao u Gavaonu.

³ Gospod mu reče:

„Čuo sam tvoju molitvu i tvoju molbu koju si izmolio preda mnom. Posvetio sam ovaj Dom koji si sagradio da tamo postaviš moje ime zauvek. Moje oči i moje srce biće uvek tamo.

⁴ A ti, ako budeš hodao preda mnom kao što je hodao tvoj otac David u čestitosti srca i pravednosti, prema svemu što sam ti zapovedio, i budeš čuvao moje propise i uredbe,

⁵ učvrstiću tvoj carski presto nad Izrailjem doveka, kao što sam obećao tvome ocu Davidu, rekavši: 'Nikad ti neće ponestati nasljednika na Izrailjevom prestolu.'

⁶ Ali ako se vi ili vaši potomci odvratite od mene, te ne budete čuvali moje zapovedi i propise, koje sam stavio pred vas da ih sledite, pa odete da služite drugim bogovima i da im se klanjate –

⁷ istrebiću Izrailja sa lica zemlje koju sam vam dao, a Dom koji sam posvetio za svoje ime odbaciću od sebe, pa će Izrailj postati predmet ismejavanja i ruganja među svim narodima.

⁸ A svako ko bude prolazio pored ovog Doma, koji je sada uzvišen, biće zaprepašten, pa će zviždati i govoriti: 'Zašto je Gospod postupio ovako sa ovom zemljom i sa ovim Domom?'

⁹ Tada će im reći: 'Zato što su napustili Gospoda, Boga svoga, koji je izveo njihove očeve iz Egipta, i prigrlili druge bogove klanjajući im se i služeći im. Zato je Gospod doveo na njih svu ovu nevolju.'"

Solomonova ostala dela

¹⁰ Kad se navršilo dvadeset godina u toku kojih je Solomon sagradio dve građevine, Dom Gospodnji i carev dvor,

¹¹ car Solomon je dao Hiramu dvadeset gradova na području Galileje, pošto je Hiram, tirski car, snabdevao Solomona kedrovim drvetom, čempresovim drvetom i zlatom koliko god je želeo.

¹² Ali kad je Hiram došao da vidi gradove koje mu je Solomon dao, nije bio zadovoljan s njima.

¹³ Tada je rekao: „Kakvi su to gradovi koje si mi dao, brate?“ Zato se taj kraj zove „Kavul“*, sve do danas.

¹⁴ Hiram je poslao caru stotinu dvadeset talanata† zлата.

¹⁵ Ovo je izveštaj o prinudnom radu koji je car Solomon uveo, da bi sagradio Dom Gospodnji, svoj dvor, Milon, jerusalimske zidine, te Asor, Megido i Gezer.

¹⁶ A faraon, car Egipta, ode, osvoji Gezer i spali ga, a Hanance, stanovnike grada, pobije. Grad je dao u miraz svojoj ćerki, Solomonovoj ženi.

¹⁷ Potom je Solomon ponovo sagradio Gezer, i donji Vet-Oron;

¹⁸ pa Valat i Tadmor‡ u pustinjskom kraju,

¹⁹ i sve Solomonove gradove-skladišta, gradove za njegova bojna kola, i gradove za konjanike, i sve što je Solomon pozeleo da gradi u Jerusalemu, na Livanu i u svim krajevima gde je vladao.

²⁰ A svim narodima koji su preostali od Amorejaca, Hetita, Ferežana, Evejaca, i Jevusejaca, koji nisu Izrailjci –

²¹ njihovim potomcima koji su ostali posle njih u zemlji, a koje Izrailjci nisu mogli istrebiti – Solomon je nametnuo prinudni rad do današnjeg dana.

²² Ipak, Solomon nije učinio nijednog Izrailjca robom; oni su bili ratnici, njegove sluge, glavari, zapovednici, i zapovednici njegovih bojnih kola i konjice.

²³ Oni su bili i nadzornici nad Solomonovim poslom; bilo je pet stotina pedeset onih, koji su nadgledali narod koji je obavljao posao.

²⁴ Zatim se faraonova ćerka preselila iz Davidovog grada u njenu kuću koju je Solomon sagradio za nju. Tada je sagradio i Milon.

²⁵ Solomon je triput godišnje prinosio žrtve svespahnice i žrtve mira na žrtveniku, koji je sagradio za Gospoda, a sa njima je palio kad pred Gospodom. Tako je dovršio Dom.

²⁶ Car Solomon je načinio i brodove u Esion-Geveru, koji se nalazi kod Elata na obali Crvenog Mora, u Edomu.

* 9:13 Kavul na jevrejskom zvuči kao izraz bezvredan. † 9:14 Oko 4 t. ‡ 9:18 Ili: Tamar.

²⁷ Hiram je na ove brodove poslao svoje sluge, pomorce, koji su bili iskusni na moru, zajedno sa Solomonovim slugama.

²⁸ Oni su otišli u Ofir i odande uzeli četiri stotine dvadeset talanata[§] zlata i doneli ga caru Solomonu.

10

Poseta carice od Save

¹ Glas o Solomonovoj slavi radi imena Gospodnjeg, došao je do carice od Save, pa je došla da ga iskuša zagonetkama.

² Došla je u Jerusalem sa veoma velikom pratnjom, s kamilama koje su nosile balzam, i veoma mnogo zlata i dragog kamenja. Došavši k Solomonu, rekla mu je sve što joj je bilo na umu.

³ Solomon joj je odgovorio na sva pitanja; caru ništa nije bilo nepoznato, ništa što nije mogao da joj odgovori.

⁴ Kad je carica od Save videla svu Solomonovu mudrost i dvor koji je sagradio,

⁵ hranu za njegovim stolom, odaje njegovih dvorana, dvorenje njegove posluge i njihovu odeću, njegove peharnike, i njegove žrtve svespalnice koje je prineo u Domu Gospodnjem, ostala je bez daha.

⁶ Tada je rekla caru: „Istinit je glas koji sam čula u svojoj zemlji o tvojim delima i mudrosti,

⁷ ali nisam htela da verujem glasovima dok nisam došla i videla svojim očima. Eto, ni pola mi nije rečeno; tvoja mudrost i bogatstvo prevazilaze glas koji sam čula.

⁸ Blago tvojim ženama i blago ovim tvojim slugama što uvek stoje pred tobom i slušaju tvoju mudrost!

⁹ Blagosloven da je Gospod, Bog tvoj, kome si po volji, i koji te je postavio na presto Izrailjev! Zbog svoje večne ljubavi prema Izrailju, Gospod te je učinio carem, da deliš pravdu i pravednost.“

¹⁰ Zatim je dala caru stotinu dvadeset talanata* zlata, veoma mnogo balzama i dragog kamenja. I nikada više nije došlo toliko takvog balzama koliko je carica od Save dala caru Solomonu.

¹¹ Uz to su Hiramove lađe, koje su donosile zlato iz Ofira, donele iz Ofira veoma veliku količinu almugovog drveta† i dragog kamenja.

¹² Car je od almugovog drveta napravio potporne stubove za Gospodnji Dom i za carev dvor, i lire i harfe za svirače. Takvog almugovog drveta nije više došlo, niti se videlo do dana današnjeg.

¹³ Car Solomon je dao carici od Save sve što je poželela i tražila, osim onoga što joj je darovao od svog carskog obilja. Zatim se sa svojim slugama vratila u svoju zemlju.

¹⁴ Težina zlata, koje je dolazilo Solomonu svake godine, iznosila je šest stotina šezdeset šest talanata‡,

¹⁵ pored onoga što je dolazilo od putujućih trgovaca i preprodavaca, i od svih arapskih careva i upravitelja zemlje.

¹⁶ Car Solomon je načinio dve stotine velikih štitova od kovanog zlata – šest stotina šekela§ zlata po jednom štitu,

¹⁷ i tri stotine malih štitova od kovanog zlata – tri mine* zlata po jednom štitu. Car ih je stavio u kuću Livanske šume.

¹⁸ Car je napravio i veliki presto od slonove kosti i optočio ga čistim zlatom.

¹⁹ Presto je imao šest stepenika. Vrh prestola je bio zaobljen sa zadnje strane, a sa svake strane sedišta bile su ručice pored kojih su stajala dva lava.

§ 9:28 Oko 14 t. * 10:10 Oko 34 kg. † 10:11 Ne zna se tačno o kakvom drvetu se radi. Neki stručnjaci misle da je reč o sandalovom drvetu. ‡ 10:14 Preko 20 t. § 10:16 Oko 7 kg. * 10:17 Malo više od 1,5 kg.

²⁰ Dvanaest lavova je stajalo na šest stepenika s jedne i s druge strane. Takav nikada nije bio napravljen ni u jednom carstvu.

²¹ Sve čaše iz kojih je car Solomon pio bile su od zlata, a i sve posude iz kuće Livanske šume su bile od čistog zlata; u Solomonovo vreme srebru se nije davala velika vrednost.

²² Naime, car je imao tarsiske lađe, zajedno sa Hiramovim lađama. Jednom u tri godine, tarsiske lađe su dolazile i donosile zlato, srebro, slonovu kost, majmune i paune.

²³ Tako je car Solomon nadmašio sve zemaljske careve u bogatstvu i mudrosti.

²⁴ Sav je svet tražio prijem kod Solomona, da čuju njegovu mudrost, koju mu je Bog stavio u srce.

²⁵ Svaki od njih je donosio dar: predmete od srebra i zlata, odeću, oružje, balzam, konje i mazge, godinu za godinom.

²⁶ Solomon je nakupio bojna kola i konje. Imao je hiljadu četiri stotine bojnih kola i dvanaest hiljada konja, koje je razmestio po gradovima za bojna kola, i kod cara u Jerusalimu.

²⁷ Car je učinio da srebro u Jerusalimu bude kao kamenja, a kedrovog drveta mnogo kao divljih smokava u ravnici.

²⁸ Solomon je uvezio konje iz Egipta[†] i Kue. Carevi trgovci su ih kupovali u Kui po *određenoj* ceni.

²⁹ Bojna kola koja su dolazila iz Egipta koštala su šest stotina srebrnih *šekela*, a konj stotinu pedeset. Tako su preko carevih trgovaca snabdevali sve hetitske i aramejske careve.

11

Solomonovi gresi

¹ Car Solomon je, osim faraonove ćerke, voleo mnoge strane žene: Moavke, Amonke, Edomke, Sidonke i Hetitke.

² One su bile od naroda za koje je Gospod rekao Izrailjcima: „Ne stupajte u brak sa njima, niti oni s vama, jer će zavesti vaše srce da sledite njihove bogove.“ Solomon se takvima priklanjao i voleo ih.

³ Imao je sedam stotina žena carskog roda i tri stotine inoča. One su zavele njegovo srce.

⁴ Kad je Solomon ostareo njegove žene su zavele njegovo srce da sledi druge bogove, tako da njegovo srce nije bilo sasvim s Gospodom, Bogom svojim, kao što je bilo srce njegovog oca Davida.

⁵ Solomon je sledio Ašartu, boginju Sidonaca, i Moloha*, gadost Amonaca.

⁶ Tako je učinio zlo u Gospodnjim očima, i nije potpuno sledio Gospoda, kao njegov otac David.

⁷ Tada je Solomon sagradio uzvišicu za Hamosa, gadost Moavaca, na gori kod Jerusalema, i Moloha, gadost Amonaca.

⁸ Tako je činio za sve svoje žene strankinje, koje su palile kad i prinosile žrtve svojim bogovima.

⁹ Gospod se razgnevio na Solomona, zato što mu se srce odvratilo od Gospoda, Boga Izrailjevog, koji mu se dvaput ukazao,

¹⁰ zapovedivši mu da ne sledi druge bogove. Ipak, on nije držao što je Gospod zapovedio.

¹¹ Zato Gospod reče Solomonu: „Kada tako stoje stvari s tobom, i pošto nisi čuvao moj savez i moje odredbe koje sam ti zapovedio, jamačno ću otrgnuti carstvo od tebe i dati ga tvome sluzi.

[†] **10:28** Neki prevode sa *Musri*, umesto jevrejski *Micraim*, to jest Misir, kako je Daničić preveo, odnosno Egipat. *Musri* i *Kua* su bili gradovi u Maloj Aziji, i bili su središta za odgoj konja u Solomonovo vreme. * **11:5** Ili: *Malhoma*, što je drugo ime ovog amonskog božanstva.

¹² No, to neću učiniti za tvog života radi tvog oca Davida, nego ću ga otrgnuti iz ruke tvog sina.

¹³ Međutim, neću otrgnuti od njega svo carstvo, nego ću dati jedno pleme tvome sinu radi Davida i radi Jerusalima koji sam izabrao.“

Solomonovi neprijatelji

¹⁴ Tada je Gospod podigao protivnika Solomonu, Edomca Adada, iz carske loze u Edomu.

¹⁵ Naime, kad je David bio u Edomu, a Joav zapovednik otišao da sahrani poginule, pobio je sve muške u Edomu.

¹⁶ Joav i Izrailj su ostali tamo šest meseci, dok nije istrebio sve muške u Edomu.

¹⁷ Međutim, Adad pobegne sa nekim Edomcima, slugama svoga oca i dođe u Egipat. Adad je tada bio dečak.

¹⁸ Otišli su iz Madijana i došli u Faran. Iz Farana su povelili ljude sa sobom, pa su došli u Egipat, k faraonu, egipatskom caru. On mu je dao kuću i hranu, a dao mu je i zemlju.

¹⁹ Faraon je pokazao veliku blagonaklonost prema Adadu, te mu je dao za ženu svoju ćerku, sestru carice Tahpenese.

²⁰ Tahpenesina sestra mu je rodila sina Genuvata, koga je Tahpenesa othranila u faraonovom domu. Genuvat je živio u faraonovom domu među faraonovim sinovima.

²¹ Kad je Adad čuo u Egiptu da je David počnuo sa svojim precima, i da je umro Joav zapovednik vojske, Adad reče faraonu: „Dozvoli mi da odem u svoju zemlju.“

²² Faraon mu reče: „Zar ti nešto nedostaje kod mene kad tražiš da ideš u svoju zemlju?“ Ali on reče: „Ne, ipak, dozvoli mi da odem.“

²³ Gospod je Solomonu podigao još jednog protivnika, Rezona, sina Elijadinog, koji je odbegao od svoga gospodara Adad-Ezera, sovske cara.

²⁴ On je okupio oko sebe ljude postavši zapovednik čete odmetnika, koje je David pobio. Oni su otišli u Damask, nastanili se u njemu, i postavili ga za cara u Damasku.

²⁵ On je bio protivnik Izrailju u sve dane Solomonove, osim Adada koji je stvarao neprilike; vladao je nad Aramom i prezirao Izrailj.

Jerovoamova pobuna

²⁶ Jerovoam, sin Navatov, Jefremovac iz Saride i Solomonov sluga, kome se majka zvala Seruja, udovica, takođe se pobunio protiv cara.

²⁷ Ovo je razlog zašto se pobunio protiv cara. Solomon je izgradio Milon i zatvorio prolom u gradu svoga oca Davida.

²⁸ Jerovoam je bio sposoban čovek. Kad je Solomon video kako mladić obavlja posao, postavio ga je za nadglednika prinudnog rada sveg doma Josifovog.

²⁹ U to vreme, kad je Jerovoam izlazio iz Jerusalima, naiđe na njega putem prorok Ahija, Silomljanin zaogrnut novim ogrtačem. Kad su njih dvojica bili sami u polju,

³⁰ Ahija uze sa sebe novi ogrtač, pocepa ga na dvanaest delova

³¹ i reče Jerovoamu: „Uzmi sebi deset delova, jer govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Evo, istrgnuću carstvo iz Solomonovih ruku, pa ću ti dati deset plemena.

³² Jedno pleme će ostati njemu radi moga sluge Davida i radi Jerusalima, koji sam izabrao od svih plemena Izrailjevih.

³³ Jer, oni su me ostavili da se klanjaju Aštarti, boginji Sidonaca, Hamosu, moavskom bogu i Molohu, bogu Amonaca, i nisu sledili moje puteve, ni vršili što je pravo u mojim očima, niti su držali moje odredbe i propise kao *Solomonov* otac David.

³⁴ Ipak, neću oduzeti sve carstvo iz njegovih ruku, jer sam ga postavio za kneza dok god je živ, radi moga sluge Davida koga sam izabrao, koji je držao moje zapovesti i odredbe.

³⁵ Uzeću carstvo iz ruku njegovog sina, pa ću ti dati deset plemena.

³⁶ A njegovom sinu daću jedno pleme, da Davidu ostane zauvek svetiljka preda mnom u Jerusalimu, gradu koji sam izabrao za sebe, da tamo postavim svoje ime.

³⁷ A tebe ću postaviti da vladaš nad svime što ti duša želi, i bićeš car nad Izrailjem.

³⁸ Ako budeš slušao sve što ti zapovedim, i budeš sledio moje puteve i činio što je pravo u mojim očima, ako budeš držao moje odredbe i zapovesti, kao što je činio moj sluga David, biću s tobom i podići ću ti trajni dom, kao što sam podigao Davidu, i daću ti Izrailj.

³⁹ Zbog ovoga ću poniziti Davidovo potomstvo, ali ne zauvek.”

⁴⁰ Solomon je nastojao da ubije Jerovoama, ali je Jerovoam ustao i pobegao u Egipat, k Sisaku, caru egipatskom. Tamo je ostao do Solomonove smrti.

Solomonova smrt

⁴¹ Ostala Solomonova dela, i sve što je postigao, i njegova mudrost, nisu li zapisana u Knjizi dela Solomonovih?

⁴² Car Solomon je vladao u Jerusalimu nad svim Izrailjem četrdeset godina.

⁴³ Kad je Solomon počinuo sa svojim precima sahranili su ga u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Rovoam.

12

Otcepljenje severnih plemena

¹ Rovoam ode u Sihem, jer je sav Izrailj došao u Sihem da ga zacare.

² Kad je to čuo Jerovoam, sin Navatov, vratio se iz Egipta. Naime, on je još uvek bio u Egiptu, gde je pobegao od cara Solomona.

³ Tada su poslali po njega i pozvali ga. Kad su Jerovoam i sav zbor Izrailjev došli, rekli su Rovoamu:

⁴ „Tvoj otac nam je stavio težak jaram; stoga, olakšaj nam tešku službu svoga oca i njegov teški jaram koji nam je nametnuo, pa ćemo ti služiti.“

⁵ On im odgovori: „Idite i vratite se k meni za tri dana.“ Narod ode.

⁶ Rovoam se posavetovao sa starešinama koji su bili u službi njegovog oca dok je bio živ. Reče im: „Šta mi vi savetujete? Kakav odgovor da dam ovom narodu?“

⁷ Oni mu odgovoriše: „Ako se danas pokažeš kao sluga ovom narodu i budeš im služio, i ako im odgovoriš prijatnim rečima, oni će ti biti sluge zauvek.“

⁸ Međutim, on je odbacio savet koji su mu dale starešine. Zatim se posavetovao sa mladićima koji su odrasli s njim, a koji su sada bili u njegovoj službi.

⁹ On ih upita: „Šta vi savetujete? Kakav odgovor da dam ovom narodu, koji mi reče: 'Olakšaj nam jaram koji nam je nametnuo tvoj otac?'“

¹⁰ Mladići koji su odrasli s njim rekoše: „Ovako reci tom narodu, koji ti je rekao: 'Tvoj otac nam je stavio težak jaram, a ti nam jaram olakšaj.' Ti im, dakle, ovako reci: 'Moj mali prst je deblji od bedara moga oca.'“

¹¹ Stoga, moj otac vam je natovarao težak jaram, a ja ću još dodati na njega; moj otac vas je šibao bičevima, a ja ću vas šibati škorpijama*.”

¹² Trećeg dana Jerovoam i sav Izrailj dođu Rovoamu, pošto je car rekao: „Vratite se k meni za tri dana.“

¹³ Car im odgovori grubo, odbacujući savet koji su mu dale starešine.

¹⁴ Rekao im je po savetu mladića: „Moj otac vam je natovarao težak jaram, a ja ću još dodati na vaš teret; moj otac vas je šibao bičevima, a ja ću vas šibati škorpijama.“

¹⁵ Ali car nije poslušao narod, jer je Gospod tako uredio, da bi ispunio svoju reč, koju je Gospod rekao Jerovoamu, sinu Navatovom, preko Ahije Silomljanina.

¹⁶ Kad je sav Izrailj video da ih car nije poslušao, narod odgovori caru: „Kakav deo mi imamo s Davidom?“

* **12:11** Škorpija je naziv za bič sa upletenim metalnim opiljcima.

Nema nama nasledstva sa sinom Jesejevim!

U svoje šatore, Izrailju!

Sad se, Davide, sam brini za svoj dom!“

Zatim su se Izrailjci vratili svojim kućama.

¹⁷ Car Rovoam je vladao samo nad Izrailjcima koji su živeli u Judinim gradovima.

¹⁸ Car Rovoam je poslao Adorama, nadzornika prinudnog rada, ali ga je sav Izrailj kamenovao, pa je poginuo. Car Rovoam se brzo pope u svoje kočije i pobeže u Jerusalim.

¹⁹ Tako se Izrailj pobunio protiv doma Davidovog sve do danas.

²⁰ Kad je sav Izrailj čuo da se Jerovoam vratio, poslali su po njega i pozvali ga pred skupštinu. Tada su ga zacarili nad svim Izrailjem. Niko drugi nije ostao uz dom Davidov osim Judinog plemena.

²¹ Kad se Rovoam vratio u Jerusalim, sabrao je sav dom Judin i sve pleme Venijaminovo, stotinu osamdeset hiljada izabраних ratnika, da ratuju protiv doma Izrailjevog, da povrate carstvo Rovoamu, sinu Solomonovom.

²² Ali reč Božija dođe Semaju, čoveku Božijem:

²³ „Reci Rovoamu, sinu Solomonovom, caru Judinom, i svem domu Judinom i Venijaminovom, i ostalom narodu:

²⁴ 'Ovako kaže Gospod: ne izlazite da ratujete protiv svoje braće Izrailjaca. Neka se svako vrati svojoj kući, jer ova stvar dolazi od mene.“ Tada su poslušali reč Gospodnju i vratili se kući, prema reči Gospodnjoj.

Jerovoam gradi zlatnu telad

²⁵ A Jerovoam je utvrdio Sihem, u Jefremovoj gori, i tu je živeo. Zatim se odselio odande i utvrdio Fanuil.

²⁶ Jerovoam reče u svom srcu: „Sada bi carstvo moglo da se vrati domu Davidovom.

²⁷ Ako ovaj narod bude nastavio da odlazi u Dom Gospodnji u Jerusalimu da prinosi žrtve, srce ovog naroda će se vratiti njihovom gospodaru Rovoamu, caru Judinom. Onda će me ubiti i vratiti se Rovoamu, caru Judinom.“

²⁸ Kad je car razmislio o ovome, napravio je dva zlatna teleta i rekao narodu: „Dovoljno ste odlazili u Jerusalim. Evo, tvojih bogova, Izrailju, koji su te izveli iz egipatske zemlje!“

²⁹ Jedno tele je postavio u Vetilju, a drugo u Danu.

³⁰ To je bila prilika za greh jer je narod otišao pred ono tele u Danu.

³¹ On je podigao i kapele na uzvišicama, i postavio sveštenike iz redova naroda, koji nisu bili Leviti.

³² Zatim je Jerovoam uveo praznik osmog meseca, petnaestog dana, poput praznika u Judi, prinoseći žrtve na žrtveniku. Isto je učinio u Vetilju, žrtvujući teladima koje je napravio. U Vetilju je postavio sveštenike uzvišica koje je napravio.

³³ Jerovoam je žrtvovao petnaestog dana, osmog meseca – onog meseca kad je u svom srcu naumio da uvede praznik za Izrailjce – na žrtveniku koji je sagradio u Vetilju. Žrtvovao je i kadio na žrtveniku.

13

Čovek Božiji iz Jude

¹ Čovek Božiji dođe iz Jude u Vetilj po reči Gospodnjoj, dok je Jerovoam stajao kod žrtvenika da prinese kad.

² On povika prema žrtveniku, po reči Gospodnjoj, i reče: „O, žrtveniče, žrtveniče! Ovako kaže Gospod: 'Evo, rodiće se sin domu Davidovom, po imenu Josija; on će na tebi žrtvovati sveštenike uzvišica, koji na tebi prinosе kad, i na tebi će biti spaljene ljudske kosti.“

³ Tog dana je učinio znak, govoreći: „Ovo je znak o kome je Gospod govorio: žrtvenik će se raspući, pa će se pepeo na njemu rasuti.“

⁴ Kad je car Jerovoam čuo reč koju je čovek Božiji objavio protiv žrtvenika u Vetilju, ispružio je ruku sa žrtvenika, govoreći: „Uхватите ga!“ Ali osuši mu se ruka koju ispruži na njega, te je nije mogao povući.

⁵ Tada se žrtvenik raspuče, a pepeo sa njega se rasuo, prema znaku koju je učinio čovek Božiji po reči Gospodnjoj.

⁶ Car reče čoveku Božijem: „Molim te, zauzmi se za mene pred Gospodom, Bogom svojim; pomoli se za mene da mi ozdravi ruka.“ Tada se čovek Božiji zauzeo za njega pred Gospodom, te je careva ruka ozdravila; postala je kao što je bila.

⁷ Car reče čoveku Božijem: „Dođi kod mene kući i okrepi se, a ja ću ti dati dar.“

⁸ Ali čovek Božiji reče caru: „Ni da mi daš pola svog dvorca ne bih pošao s tobom, niti bih jeo tvoju hranu ni pio vodu u ovom mestu.“

⁹ Jer tako mi je bilo zapovedeno po reči Gospodnjoj: 'Nemoj jesti hranu ni piti vodu, niti se vraćaj putem kojim si došao.'“

¹⁰ Tako je otišao drugim putem, i nije se vratio putem kojim je došao u Vetilj.

¹¹ A u Vetilju je živeo jedan stari prorok. Njegovi sinovi dođu i ispričaju mu sva dela koja je učinio čovek Božiji tog dana u Vetilju, i reči koje je rekao caru. Kad su to ispričali svome ocu,

¹² otac ih upita: „Kojim je putem otišao?“ Njegovi sinovi su mu pokazali put kojim je otišao čovek Božiji koji je došao iz Jude.

¹³ On reče svojim sinovima: „Osedlajte mi magarca!“ Oni su mu osedlali magarca, a on ga je uzjahao

¹⁴ i otišao za čovekom Božijim. Našavši ga kako sedi ispod jednog hrasta, on ga upita: „Jesi li ti čovek Božiji koji je došao iz Jude?“

Ovaj odgovori: „Jesam.“

¹⁵ Prorok mu reče: „Dođi sa mnom u moju kuću i pojedi nešto.“

¹⁶ Ali on mu odgovori: „Ne mogu se vratiti s tobom i ući u tvoju kuću, i ne mogu s tobom jesti hleb, niti piti vodu u ovom mestu,

¹⁷ jer mi je rečeno po reči Gospodnjoj: 'Nemoj tamo jesti hleba niti piti vode, i nemoj se vraćati putem kojim si došao.'“

¹⁸ Stari prorok odgovori: „I ja sam prorok kao ti. A meni je anđeo rekao po reči Gospodnjoj: 'Dovedi ga natrag sa sobom u tvoju kuću, da jede hleba i pije vode.'“ Ali mu je slagao.

¹⁹ Tako se on vratio s njim, pa je jeo hleba i pio vode u njegovoj kući.

²⁰ Ali dok su sedeli za stolom, dođe reč Gospodnja proroku koji ga je doveo natrag.

²¹ On povika čoveku Božijem, koji je došao iz Jude: „Govori Gospod: 'Pošto si se ogлуšio o reč Gospodnju, i nisi držao zapovest koju ti je zapovedio Gospod, Bog tvoj,

²² nego si se vratio, jeo hleba i pio vode u mestu za koje ti je rekao: ne jedi hleba i ne pij vode, tvoje telo neće doći u grob tvojih predaka.'“

²³ I nakon što se najeo hleba i napio, on je osamario magarca proroku koji se vratio.

²⁴ Kad je otišao, naišao je lav na njega na putu i ubio ga. Njegovo telo je ležalo ispruženo na putu a magarac je stajao pored njega. Lav je takođe stajao pored tela.

²⁵ Ljudi koji su prolazili, videli su ispruženo telo na putu i lava kako stoji pored tela, pa su otišli i javili to u gradu gde je živeo stari prorok.

²⁶ Kad je to čuo prorok koji ga je doveo natrag, rekao je: „To je čovek Božiji koji se ogлуšio o reč Gospodnju. Gospod ga je predao lavu koji ga je rastrgao i ubio, prema reči koju mu je Gospod rekao.“

²⁷ Tada reče svojim sinovima: „Osamarite mi magarca.“ Oni ga osamariše.

²⁸ Otišao je i našao njegovo telo ispruženo na putu, a lav i magarac su stajali pored njegovog tela; lav nije pojeo telo niti rastrgao magarca.

²⁹ Stari prorok podigne telo čoveka Božijeg, položi ga na magarca i vrati ga natrag u grad, da ga oplache i sahrani.

³⁰ Zatim je položio njegovo telo u svoj grob, pa su ga oplakali, govoreći: „Jao, brate moj!“

³¹ Nakon što su ga sahranili, prorok reče svojim sinovima: „Kad umrem, sahranite me u grob gde je sahranjen čovek Božiji; moje kosti položite pored njegovih.“

³² Jer će se zaista zbiti što je objavio po reči Gospodnjoj protiv žrtvenika koji je u Vetilju, i protiv svih hramova na uzvišicama po samarijskim gradovima.“

³³ Međutim, Jerovoam ni posle ovoga nije odustao od svojih zlih puteva, nego je nastavio da postavlja sveštenike uzvišica iz redova naroda; posvećivao je za sveštenike uzvišica svakog ko je to hteo.

³⁴ Time je dom Jerovoamov navukao na sebe greh, koji je doveo do njegove propasti i istrebljenja s lica zemlje.

14

Sud nad domom Jerovoamovim

¹ U to vreme se razboleo Jerovoamov sin Avija.

² Jerovoam reče svojoj ženi: „Spremi se i preobuci da ne prepoznaju da si Jerovoamova žena, pa idi u Silom; tamo je, eno, prorok Ahija, koji mi je rekao da ću biti car nad ovim narodom.“

³ Ponesi sa sobom deset hlebova, nešto kolača, i vrč meda, pa idi k njemu. On će ti reći šta će se dogoditi s dečakom.“

⁴ Jerovoamova žena učini tako. Spremi se ona i ode u Silom i dođe u Ahijinu kuću.

A Ahija nije mogao da vidi, jer mu se od starosti zamutio vid.

⁵ Gospod reče Ahiji: „Evo, došla je Jerovoamova žena da te pita za svog sina, jer je bolestan. Ti joj reci tako i tako. Kad dođe pretvaraće se da je neka druga.“

⁶ Kad je Ahija čuo zvuk njenih koraka, dok je ulazila na vrata, on reče: „Uđi, ženo Jerovoamova. Zašto se pretvaraš da si neka druga? Ja sam poslan da ti saopštim tešku vest.“

⁷ Idi i reci Jerovoamu: 'Govori Gospod, Bog Izrailjev: ja sam te podigao iz naroda i učinio te vladarom nad mojim narodom Izrailjem;

⁸ otrgnuo sam carstvo od doma Davidovog i dao ga tebi. Ali ti nisi bio kao moj sluga David, koji je držao moje zapovesti i sledio me svim svojim srcem čineći samo ono što je pravo u mojim očima.

⁹ No, ti si učinio više zla od svih koji su bili pre tebe; ti si otišao i načinio sebi druge bogove i livene idole da me razdražuješ, okrenuvši mi leđa.

¹⁰ Zato ću dovesti nevolju na dom Jerovoamov; istrebiću Jerovoamu svako muško, roba i slobodnjaka u Izrailju i spaliti dom Jerovoamov, kao što se spaljuje balega do kraja.

¹¹ Jerovoamove koji su umrli u gradu izješće psi, a one koji su u polju izješće ptice nebeske, jer je tako Gospod rekao.'

¹² A ti se vrati kući; kad tvoje stope stupe u grad, dete će umreti.

¹³ Sav Izrailj će ga oplakati i sahraniti ga, jer će on jedini ući u grob od Jerovoamovih, jer je Gospod, Bog Izrailjev, samo na njemu našao nešto dobro od doma Jerovoamovog.

¹⁴ A Gospod će podići sebi cara nad Izrailjem, koji će istrebiti dom Jerovoamov danas, šta više sad.

¹⁵ Gospod će zatresti Izrailj kao što se zatrese trska u vodi. On će iščupati Izrailj iz ove dobre zemlje, koju je dao njihovim ocima, i rasejati ih preko Eufrata, jer su načinili sebi Aštartine stupove, da razjare Gospoda.

¹⁶ On će ostaviti Izrailj zbog greha koje je Jerovoam učinio, i tako naveo Izrailj na greh.“

¹⁷ Jerovoamova žena je ustala i otišla u Tersu. Kad je prekoračila prag kuće, dete je umrlo.

¹⁸ Sahrnili su ga, i sav ga je Izrailj oplakao, po reči koju je Gospod rekao preko svoga sluge proroka Ahije.

¹⁹ Ostala Jerovoamova dela, kako je ratovao i vladao, zapisana su u Knjizi dnevnika izrailjskih careva.

²⁰ Jerovoam je vladao dvadeset i dve godine, pa je počinuo sa svojim precima. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Nadav.

Rovoamova vladavina u Judi

²¹ Rovoam, sin Solomonov, je vladao u Judi. Bilo mu je četrdeset jedna godina kad je postao car, a vladao je sedamnaest godina u Jerusalimu, u gradu koji je Gospod izabrao od svih izrailjskih plemena, da tamo postavi svoje ime. Majka mu se zvala Nama Amonka.

²² Juda je činio što je zlo u Gospodnjim očima. Gresima koje su činili, razbesneli su ga više od svega što su njihovi preci učinili.

²³ Sebi su, takođe, izgradili uzvišice, stubove i Aštartine stupove na svakom visokom brdu i pod svakim zelenim drvetom.

²⁴ Bilo je čak i hramskih bludnika. Narod je činio sve gadosti naroda koje je Gospod proterao pred Izrailjcima.

²⁵ Pete godine cara Rovoama, digao se Sisak, car Egipta, protiv Jerusalima.

²⁶ On je odneo sve blago iz Doma Gospodnjeg, i sve blago iz carevog dvora; sve je odneo. Odneo je i sve štitove od zlata, koje je napravio Solomon.

²⁷ Car Rovoam je umesto njih napravio štitove od bronzе i poverio ih zapovednicima straže koja je čuvala vrata carevog dvora.

²⁸ Kad god je car odlazio u Dom Gospodnji, stražari bi ih donosili, a potom bi ih vraćali u oružarnicu straže.

²⁹ Ostala Rovoamova dela, i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

³⁰ Rat se stalno vodio između Rovoama i Jerovoama.

³¹ Kad se Rovoam upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Davidovom gradu. Majka mu se zvala Nama Amonka. Njegov sin Avijam* se zacario umesto njega.

15

Avijamova vladavina nad Judom

¹ U osamnaestoj godini carevanja Jerovoama, sina Navatovog, Avijam se zacario nad Judom.

² On je vladao tri godine u Jerusalimu. Majka mu se zvala Maha, ćerka Avesalomova.

³ On je sledio sve grehe koje je njegov otac učinio pre njega. Srce mu nije bilo predano Gospodu, Bogu njegovom, kao što je bilo srce njegovog praoca Davida.

⁴ Ipak, radi Davida mu je Gospod, Bog njegov, dao svetiljku u Jerusalimu, podigavši njegovog sina posle njega i sačuvavši Jerusalim.

⁵ Jer, David je činio što je pravo u očima Gospodnjim i nije se odvratio od ničega što mu je zapovedio sveg svog života, osim u slučaju Urije Hetita.

⁶ Rat se vodio između Rovoama i Jerovoama sveg veka Avijamovog.

⁷ Ostatak Avijamovih dela, i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih? Avijam i Jerovoam su ratovali između sebe.

⁸ Kad se Avijam upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Davidovom gradu. Njegov sin Asa se zacario umesto njega.

* **14:31** Avija, prema 2. Dnv.

Asina vladavina nad Judom

⁹ Dvadesete godine Jerovoamovog carevanja nad Izrailjem, Asa je postao car nad Judom.

¹⁰ Vladao je četrdeset godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Maha, ćerka Avesaloma.

¹¹ Asa je činio što je pravo u očima Gospoda, kao njegov praotac David.

¹² On je proterao hramske bludnike iz zemlje i odstranio sve idole koje su njegovi preci načinili.

¹³ On je takođe i svoju majku Mahu uklonio s položaja carice majke, jer je načinila odvratne Aštartine stupove. Asa je posekao stupove i spalio ih u dolini Kidron.

¹⁴ No, iako nije uklonio uzvišice, Asino srce je bilo u potpunosti verno Gospodu sveg njegovog života.

¹⁵ On je doneo u Dom Gospodnji stvari koje je njegov otac posvetio: srebro, zlato i posuđe.

¹⁶ Između Ase i Vase, izrailjskog cara, vodio se rat u sve njihove dane.

¹⁷ Izrailjski car Vasa je krenuo protiv Jude utvrdivši Ramu, da bi sprečio svakoga da dolazi ili odlazi od Ase, cara Judinog.

¹⁸ Tada je Asa uzeo sve srebro i zlato što je ostalo u riznici Doma Gospodnjeg i u riznici carskog dvora, i predao ih svojim slugama. Car Asa ih je, zatim, poslao Ven-Adadu, sinu Tavrimonovom, sinu Esionovom, aramejskom caru koji živi u Damasku, poručivši:

¹⁹ „Neka bude savez između mene i tebe, kao između mog oca i tvog oca. Evo, šaljem ti dar, srebro i zlato; dođi i poništi svoj savez sa Vasom, carem izrailjskim, da bi otišao od mene.“

²⁰ Ven-Adad je poslušao Asu, pa je poslao svoje vojne zapovednike da napadne izrailjske gradove. Osvojio je Ijon, Dan, i Avel Vet-Mahu, te sav Hineret i svu zemlju Neftalimovu.

²¹ Kad je to čuo Vasa, prestao je da utvrđuje Ramu, te se vratio u Tersu.

²² Tada je car Asa sazvao sve Judejce, bez izuzetka, pa su odneli iz Rame sve kamenje i drvo, koje je Vasa upotrebio za gradnju. S njima je car Asa utvrdio Gavaju Venijaminovu i Mispu.

²³ Ostala Asina dela, svi njegovi ratni pohodi, i sve što je uradio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva? Međutim, u starosti su mu obolele noge.

²⁴ Kad se Asa upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Josafat.

Nadavova vladavina nad Izrailjem

²⁵ Nadav, sin Jerovoamov, počeo je da vlada u drugoj godini Ase, cara Judinog. Vladao je dve godine nad Izrailjem.

²⁶ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim; išao je stopama svoga oca, čineći njegov greh na koji je naveo Izrailj.

²⁷ Protiv njega se urotio Vasa, sin Ahijin, od Isaharovog doma; Vasa ga je ubio kod Givetona filistejskog, dok su Nadav i sav Izrailj opsedali Giveton.

²⁸ Vasa ga je ubio u trećoj godini Ase, cara Judinog, i zacario se na njegovo mesto.

²⁹ Čim se zacario, pobio je sav dom Jerovoamov. Nije ostavio ni žive duše Jerovoamu, dok sve nije istrebio, prema reči koju je Gospod rekao preko svoga sluga Ahije Silomljanina,

³⁰ zbog greha koje je Jerovoam učinio i na koji je naveo Izrailj, izazivajući gnev Gospoda, Boga Izrailjevog.

³¹ Ostala Nadavova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

³² Asa i Vasa, car izrailjski, ratovali su između sebe sveg njihovog veka.

Vasina dinastija: Vasina vladavina nad Izrailjem

³³ U trećoj godini Ase, cara Judinog, zacario se Vasa, sin Ahijin, nad svim Izrailjem u Tersi. Vladao je dvadeset četiri godine.

³⁴ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; išao je stopama Jerovoamovim, čineći njegov greh na koji je naveo Izrailj.

16

¹ Reč Gospodnja dođe Juju, sinu Hananinom, protiv Vase:

² „Ja sam te podigao iz praha i postavio te za vladara nad mojim narodom Izrailjem. Ali ti si krenuo Jerovoamovim stopama i naveo moj narod Izrailj na greh, gneveći me svojim gresima.

³ Zato ću iskoreniti Vasu i njegov dom, i učiniću tvoj dom kao dom Jerovoama, sina Navatovog.

⁴ Vasine koji poginu u gradu izješće psi, a koji poginu u polju izješće ptice nebeske.“

⁵ Ostala Vasina dela, ono što je učinio, i njegovi vojni pohodi, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

⁶ Kad se Vasa upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Tersi. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Ila.

⁷ Reč Gospodnja je preko proroka Juja, sina Hananinog, došla protiv Vase i njegovog doma, zbog svega zla što je učinio u očima Gospodnjim, gneveći ga svojim delima, postavši kao dom Jerovoamov, i zbog toga što je istrebio dom Jerovoamov.

Ilina vladavina nad Izrailjem

⁸ Dvadeset šeste godine Ase, cara Judinog, Ila, sin Vasin, zacario se nad Izrailjem u Tersi. Vladao je dve godine.

⁹ Protiv njega se urotio njegov sluga Zimrije, zapovednik polovine njegovih bojnih kola, dok je bio pijan u Tersi, u kući Arse, upravitelja dvora u Tersi.

¹⁰ Zimrije je ušao i ubio ga u dvadeset sedmoj godini Ase, cara Judinog, pa se zacario na njegovo mesto.

¹¹ Kad je postao car, čim je seo na presto, pobio je sav dom Vasin; nije ostavio na životu ni jedno muško od njegove rodbine i prijatelja.

¹² Zimrije je uništio sav dom Vasin prema reči Gospodnjoj koja je bila upućena Vasi preko proroka Juja,

¹³ zbog svih greha Vasinih i greha njegovog sina Ile, koje su počinili, i na koje su naveli Izrailja, gneveći Gospoda, Boga Izrailjevog, svojim idolima.

¹⁴ Ostala Ilina dela, i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

Zimrijeva vladavina nad Izrailjem

¹⁵ Dvadeset sedme godine Ase, cara Judinog, Zimrije, je vladao sedam dana u Tersi. Vojska je bila utaborena kod Givetona filistejskog.

¹⁶ Kad je narod u taboru čuo da se priča: „Zimrije je izvršio prevrat i ubio cara“, zacarili su Amrija, zapovednika vojske, nad Izrailjem istog dana u taboru.

¹⁷ Tada su Amrije i sav Izrailj s njim otišli iz Givetona i opkolili Tersu.

¹⁸ Kad je Zimrije video da je grad opkoljen, otišao je u utvrđenje carskog dvora i zapalio carski dvor nad sobom. Tako je poginuo,

¹⁹ zato što je počinio grehe čineći što je zlo u Gospodnjim očima, idući Jerovoamovim stopama, i zato što je učinio greh, i naveo Izrailj na greh.

²⁰ Ostala Zimrijeva dela i prevrat koji je izvršio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

Amrijeva vladavina nad Izrailjem

²¹ Zatim se izrailjski narod podelio; polovina naroda je pošla za Tivnijem, sinom Ginatovim, da ga učine carem, a druga polovina je pošla za Amrijem.

²² Međutim, narod koji je sledio Amrija, bio je jači od naroda koji je sledio Tivnija, Ginatovog sina. Tivnije je umro, a Amrije je postao car.

²³ Trideset prve godine Ase, cara Judinog, Amrije se zacario nad Izrailjem. Vladao je dvanaest godina; šest godina je vladao u Tersi.

²⁴ On je kupio samarijsko brdo od Samira za dva talanta* srebra i izgradio grad. Gradu koji je sagradio dao je ime Samarija, po imenu Samira, vlasnika samarijskog brda.

²⁵ Amrije je činio što je zlo u očima Gospodnjim; on je činio gore od svih koji su bili pre njega.

²⁶ U svemu je išao stopama Jerovoama, sina Navatovog, koji je učinio greh, i koji je Izrailj naveo na greh, te su razgnevili Gospoda, Boga Izrailjevog, svojim idolima.

²⁷ Ostala Amrijeva dela koja je učinio, i vojni pohodi koje je poduzeo, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

²⁸ Kad se Amrije upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Samariji. Na njegovo mesto zacario se njegov sin Ahav.

Ahavova vladavina nad Izrailjem

²⁹ Ahav, sin Amrije, zacario se nad Izrailjem u trideset osmoj godini Ase, cara Judinog. Ahav, sin Amrije, je u Samariji vladao nad Izrailjem dvadeset dve godine.

³⁰ Ahav, sin Amrije, je činio što je zlo u Gospodnjim očima više nego svi koji su bili pre njega.

³¹ Za njega ne samo da je bila neznatna stvar slediti grehe Jerovoama, sina Navatovog, nego se još oženio Jezaveljom, ćerkom Etvala, cara sidonskog, te je otišao da služi Valu i da mu se klanja.

³² On je podigao žrtvenik Valu u Valovom hramu, koji je sagradio u Samariji.

³³ Ahav je napravio Aštartine stupove i učinio više da razgnevi Gospoda, Boga Izrailjevog, od svih izrailjskih careva koji su bili pre njega.

³⁴ U njegovo vreme je Hil Vetiljanin sagradio Jerihon. Temelje Jerihona je položio po cenu svog prvence Avirona, a vrata je postavio po cenu svog najmlađeg sina Seguva, prema reči Gospodnjoj koja je bila rečena preko Isusa, sina Navinovog.

17

Prorok Ilija proriče sušu

¹ Ilija Tesvićanin, iz Tesve galadske, reče Ahavu: „Živoga mi Gospoda, Boga Izrailjevog, kome služim: narednih godina neće biti ni rose, ni kiše, osim na moju zapovest.“

Iliju hrane gavrani

² Reč Gospodnja dođe Iliji:

³ „Idi odavde i kreni na istok, pa se sakrij kod potoka Horata, istočno od Jordana.

⁴ Pićeš iz potoka, a ja sam naredio gavranima da te tamo hrane.“

⁵ On ode i učini po reči Gospodnjoj. Pošto je otišao, nastanio se kod potoka Horata, istočno od Jordana.

⁶ Gavrani su mu svako jutro i večer donosili hleb i meso, a pio je iz potoka.

Ilija i udovica iz Sarepte

⁷ Međutim, nakon izvesnog vremena potok je presušio, jer nije bilo kiše u zemlji.

⁸ Tada mu dođe reč Gospodnja:

⁹ „Ustani i idi u Sareptu sidonsku i nastani se tamo. Evo, ja sam zapovedio tamo jednoj ženi udovici da te hrani.“

* 16:24 Oko 70 kg.

¹⁰ On je ustao i otišao u Sareptu. Kad je došao na gradska vrata, udovica je skupljala granje. On je pozva i reče: „Donesi mi malo vode u krčagu, da pijem.“

¹¹ Kad je ona pošla da donese, on joj doviknu: „Donesi mi i malo hleba u ruci!“

¹² Ona mu odgovori: „Živoga mi Gospoda, Boga tvoga, nemam nikakvog hleba osim šake brašna u ćupu i malo ulja u krčagu. Evo, skupljam grančicu, dve, da odem kući i da spremim sebi i svom sinu, da pojedemo, pa da umremo.“

¹³ Ilija joj reče: „Ne boj se, nego idi i uradi kako si rekla; ali prvo napravi meni hleb od toga i donesi mi, pa onda idi i spremi za sebe i svoga sina.“

¹⁴ Jer govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Brašno u ćupu se neće potrošiti i ulje u krčagu neće nestati, dok Gospod ne pusti kišu na zemlju.“

¹⁵ Ona ode i učini kako joj je Ilija rekao; jeli su i ona i on i sav njen dom za dugo vremena.

¹⁶ Brašno u ćupu se nije potrošilo niti je ulje u krčagu nestalo, prema reči koju je Gospod rekao preko Ilije.

Ilija oživljuje udovičinog sina

¹⁷ Posle ovih događaja oboleo je sin žene, domaćice kuće. No, bolest mu se veoma pogoršala, tako da je izdahnuo.

¹⁸ Tada mu ona reče: „Šta imaš protiv mene, Božiji čoveče? Zar si došao k meni da me podsetiš na moju krivicu i usmrtiš mi sina?“

¹⁹ On joj reče: „Daj mi svoga sina.“ Uzeo ga je iz njenog naručja i odneo ga u gornju sobu, gde je stanovao, i položio ga na svoj krevet.

²⁰ Zatim je zavapio Gospodu i rekao: „Gospode, Bože moj, zar ćeš dovesti nesreću i na udovicu kod koje stanujem, i usmrtiti joj sina?“

²¹ Tada se ispružio nad dečakom tri puta i zavapio Gospodu, rekavši: „Gospode, Bože moj, neka se vrati duša u ovoga dečaka.“

²² Gospod je uslišio Ilijin vapaj, i dečakova duša se vratila u njega, te je oživeo.

²³ Zatim je Ilija uzeo dečaka, doneo ga iz gornje sobe u kuću, i dao ga njegovoj majci. Ilija reče: „Vidi, tvoj sin je živ!“

²⁴ Žena reče Iliji: „Sada znam da si čovek Božiji i da je reč Gospodnja iz tvojih usta istina.“

18

Susret Ilije i Ahava

¹ Posle mnogo dana, dođe reč Gospodnja Iliji, u trećoj godini: „Idi i pokaži se Ahavu, a ja ću poslati kišu na zemlju.“

² Tako Ilija ode u susret Ahavu.

A u Samariji je vladala ljuta glad.

³ Ahav pozva Avdiju, upravitelja dvora. Avdija se veoma bojao Gospoda.

⁴ Kad je Jezavelja ubijala proroke Gospodnje, Avdija je uzeo stotinu proroka i sakrio ih. Pedeset ih je sakrio u jednu pećinu i hranio ih hlebom i vodom.

⁵ Ahav reče Avdiji: „Obiđi zemlju i sve izvore vode i sve potoke; možda ćemo naći kakvu travu da održimo u životu konje i mazge, da nam ne izgine stoka.“

⁶ Podelili su između sebe zemlju, gde će koji proći; Ahav je krenuo jednim putem, a Avdija je otišao drugim putem.

⁷ Dok je Avdija išao putem, Ilija mu izađe u susret. Prepoznavši ga, Avdija pade ničice i reče: „Jesi li to ti, gospodaru Ilija?“

⁸ On mu odgovori: „Ja sam. Idi i reci svome gospodaru: 'Ilija je ovde.'“

⁹ Avdija reče na to: „Kakav sam greh učinio te daješ svoga slugu u ruke Ahavove, da me ubije?“

¹⁰ Živoga mi Gospoda, Boga tvoga, nema naroda ni carstva gde moj gospodar nije poslao da te traže. Kad bi rekli: 'Nema ga ovde', on bi naterao to carstvo ili narod da se zakunu da te nisu našli.

¹¹ A ti mi sad kažeš: 'Idi i reci svome gospodaru da je Ilija ovde.'

¹² Kad ja odem od tebe, Duh Gospodnji će te odneti ni sam ne znam gde. Međutim, kad ja budem došao da to javim Ahavu, a on te ne nađe, on će me ubiti! A tvoj sluga se boji Gospoda od svoje mladosti.

¹³ Zar nije bilo javljeno mome gospodaru šta sam uradio kad je Jezavelja ubijala proroke Gospodnje? Ja sam sakrio stotinu proroka Gospodnjih, po pedeset u jednu pećinu i hranio ih hlebom i vodom.

¹⁴ A ti mi sad kažeš: 'Idi i reci svome gospodaru da je Ilija ovde.' Pa, on će me ubiti!"

¹⁵ Ilija reče: „Živoga mi Gospoda nad vojskama, kome služim, danas ću se pokazati pred njim.“

Ilija na gori Karmil

¹⁶ Avdija ode da se sretne s Ahavom, i pošto mu je javio, Ahav ode da se sretne sa Ilijom.

¹⁷ Kad je ugledao Iliju, Ahav mu reče: „Jesi li ti onaj što dovodi nevolju na Izrailja?“

¹⁸ Ilija odgovori: „Nisam ja taj što je doveo nevolju na Izrailja; to si ti i dom tvoga oca. Vi ste napustili Gospodnje zapovesti i otišli za Valima.

¹⁹ A sada mi saberi sav Izrailj na gori Karmil i četiri stotine pedeset Valovih proroka, i četiri stotine Aštartinih proroka, koji jedu za Jezaveljinim stolom.“

²⁰ Ahav posla po sav Izrailj i sabra proroke na goru Karmil.

²¹ Tada Ilija pristupi svem narodu i reče: „Dokle ćete hramati na obe noge? Ako je Gospod Bog, sledite njega, a ako je to Val, sledite njega.“

Narod mu nije odgovorio ni reči.

²² Tada Ilija reče narodu: „Samo sam ja ostao od proroka Gospodnjih, dok je Valovih proroka četiri stotine pedeset.

²³ Neka nam se daju dva junca; neka oni izaberu sebi jednog junca, pa neka ga raseku na delove i polože ga na drva, ali neka ne podmeću vatru. Ja ću uraditi isto sa drugim juncem i položiti ga na drva. Vatru neću podmetati.

²⁴ Vi onda prizovite ime svoga boga a ja ću prizvati ime Gospodnje. Onaj bog koji se odazove vatrom, taj je Bog.“

Sav narod odgovori: „Predlog je dobar.“

²⁵ Ilija reče Valovim prorocima: „Izaberite sebi jednog junca i pripremite ga najpre, jer vas je više. Zatim prizovite ime svoga boga, ali ne podmećite vatru.“

²⁶ Oni uzmu junca koji im je dan i pripreme ga.

Zatim su prizivali ime Valovo od jutra do podneva, govoreći: „O, Vale, odgovori nam!“ Ali nije bilo ni glasa, ni odgovora. Onda su igrali oko žrtvenika koji je bio napravljen.

²⁷ Kad je došlo podne, Ilija im se podsmehnu i reče: „Vičite glasnije, jer on je bog! Možda se zamislio, ili je zauzet; možda je otputovao, ili spava, pa ga treba probuditi.“

²⁸ Tada su počeli još glasnije da viču i da se paraju noževima i šilima po svom običaju, dok ih nije oblila krv.

²⁹ Kad je prošlo podne, oni stadoše da prorokuju dok nije došlo vreme da se prinese žrtva. Ali nije bilo ni glasa, ni odgovora, niti znaka života.

³⁰ Ilija reče svem narodu: „Pristupite k meni.“ Kad je sav narod pristupio k njemu, on je popravio Gospodnji žrtvenik, koji je bio porušen.

³¹ Ilija je uzeo dvanaest kamenova, prema broju plemena sinova Jakovljevih, kome je došla reč Gospodnja: „Tvoje ime će biti Izrailj.“

³² Od tog kamenja je podigao žrtvenik u ime Gospodnje, a oko žrtvenika je iskopao jarak toliko širok, da bi se u njemu mogle zasejati dve mere* žita.

³³ Zatim je poređao drva, isekao vola na komade, i položio ga na drva.

³⁴ Tada je rekao: „Napunite četiri krčaga vodom i izlijte je na žrtvu svespalnicu i na drva. Uradite to još jednom“ – reče. I opet reče: „Učinite to i po treći put“; i učiniše tako i treći put.

³⁵ Voda je potekla oko žrtvenika i ispunila jarak.

³⁶ Kad je došlo vreme da se prinese žrtva, prorok Ilija pristupi i reče: „Gospode, Bože Avrahamov, Isakov i Izrailjev, neka se danas zna da si ti Bog u Izrailju, a da sam ja tvoj sluga, i da sam po tvojoj reči učinio sve ove stvari.

³⁷ Usliši me, Gospode! Usliši me, da bi ovaj narod znao da si ti Gospode Bog, i da ćeš ti obratiti njihova srca.“

³⁸ Tada se sruči oganj Gospodnji i proguta i žrtvu svespalnicu, i drva, i kamenje, i zemlju, i isuši vodu u jarku.

³⁹ Kad sav narod to vide, pade ničice i reče: „Gospod je Bog! Gospod je Bog!“

⁴⁰ Tada im Ilija reče: „Pohvatajte Valove proroke; neka nijedan ne umakne.“ Oni su ih pohvatali i doveli Iliji kod potoka Kisona, i tamo ih je poklao.

Svršetak suše

⁴¹ Ilija reče Ahavu: „Idi, jedi i pij, jer se čuje zvuk velikog pljuska.“

⁴² Ahav je otišao da jede i pije, a Ilija je otišao na vrh Karmila. Tu je kleknuo na zemlju i položio glavu među kolena.

⁴³ Potom je rekao svome sluzi: „Ustani i pogledaj prema moru.“

On pogleda i reče: „Nema ničega.“

Ilija je sedam puta rekao: „Vrati se.“

⁴⁴ Sedmog puta je sluga rekao: „Eno, od mora se diže mali oblak, kao ljudski dlan.“

Ilija reče: „Idi i reci Ahavu: 'Upregni svoje kočije i siđi da te ne uhvati pljusak.'“

⁴⁵ Nebo se namah smrači od oblaka i vetra, i spusti se veliki pljusak. Ahav se popne u svoje kočije i ode u Jezrael.

⁴⁶ A ruka Gospodnja dođe na Iliju; on se opasa i otrča pred Ahavom sve do Jezraela.

19

Ilija beži od Jezavelje

¹ Kad je Ahav ispričao Jezavelji sve što je Ilija uradio, i kako je poubijao mačem sve proroke,

² Jezavelja je poslala glasnika Iliji, govoreći: „Neka mi tako učine bogovi, i neka dodaju, ako sutra u ovo vreme ne učinim s tvojim životom, kao što je bilo učinjeno sa životom svakoga od njih.“

³ On se uplašio, pa je ustao i pobegao da sačuva sebi život. Došao je u Vir-Saveju u Judi, gde je ostavio svoga slugu.

⁴ Onda je otišao u pustinju, dan hoda. Došavši do jedne smreke, seo je ispod nje i poželeo da umre. Rekao je: „Dosta mi je više! Gospode, uzmi moj život, jer nisam bolji od svojih predaka!“

⁵ Legao je ispod smreke i zaspao.

Ali anđeo ga dotaknu i reče mu: „Ustani i jedi.“

⁶ Kad se obazreo, tamo kod njegove glave je bila pogača pečena na kamenu i krčag vode. Jeo je i pio, pa je ponovo legao.

⁷ Anđeo Gospodnji se vratio po drugi put, dotaknuo ga i rekao mu: „Ustani i jedi, jer te očekuje dalek put.“

* 18:32 Oko 15 kg.

⁸ Ilija je ustao, pa je jeo i pio. Obnovivši snagu tom hranom, išao je četrdeset dana i četrdeset noći do Božije gore Horiv.

Ilijin susret sa Bogom

⁹ Tamo je ušao u jednu pećinu i prespavao tamo. Zatim mu dođe reč Gospodnja: „Šta ti radiš ovde, Ilija?“

¹⁰ On odgovori: „Bio sam veoma revan za Gospoda, Boga nad vojskama, jer su Izrailjci napustili tvoj savez, srušili tvoje žrtvenike i mačem pobili tvoje proroke. Samo sam ja ostao, a sada gledaju da i meni uzmu život.“

¹¹ Bog reče: „Izađi i stani na goru pred Gospodom, jer će Gospod proći.“

Pred Gospodom je bio veliki i silan vetar koji je cepao gore i lomio stene. Ali Gospod nije bio u vetru. Posle vetra je bio zemljotres, ali Gospod nije bio u zemljotresu.

¹² Posle zemljotresa je bio oganj, ali Gospod nije bio u ognju. Posle ognja dođe tihi šapat.

¹³ Kad je to Ilija čuo, zaklonio je lice plaštom, pa je izašao i stao na ulaz od pećine. Zatim mu je glas rekao: „Šta ti radiš ovde, Ilija?“

¹⁴ On odgovori: „Bio sam veoma revan za Gospoda, Boga nad vojskama, jer su Izrailjci napustili tvoj savez, srušili tvoje žrtvenike i mačem pobili tvoje proroke. Samo sam ja ostao, a sada gledaju da i meni uzmu život.“

¹⁵ Gospod mu reče: „Idi i vrati se putem za damaštansku pustinju. Kad dođeš, pomaži Azaila za cara nad Aramom,

¹⁶ a Juja, sina Nimsijevog, pomaži za cara nad Izrailjem. Jeliseja, sina Safatovog iz Avel-Meole, pomaži za proroka umesto sebe.

¹⁷ Ko pobegne od Azailovog mača, njega će ubiti Juj, a ko pobegne od Jujevog mača, njega će ubiti Jelisej.

¹⁸ Ipak, ostaviću u Izrailju sedam hiljada – sve one čija se kolena nisu savila pred Valom, i sva usta koja ga nisu celivala.“

Ilija poziva Jeliseja u službu

¹⁹ Ilija ode odande i nađe Jeliseja, sina Safatovog, kako ore. Pred njim je bilo dvanaest jarmova volova, a sam je bio kod dvanaestog. Ilija prođe kraj njega i baci na njega svoj ogrtač.

²⁰ On ostavi volove, potrča za Ilijom i reče mu: „Dozvoli mi da se izljubim s ocem i majkom, pa ću poći za tobom.“

Ilija mu reče: „Idi, vrati se; zar sam ti učinio nešto veliko?“

²¹ Tada se okrenuo od njega, uzeo volove i zaklao ih. Meso je skuvao na drvima od volovskog jarma, i dao ga narodu da jede. Zatim je ustao i pošao za Ilijom, kao njegov sluga.

20

Rat s Aramejcima

¹ Ven-Adad, aramejski car, je sabrao svu svoju vojsku; s njim je bilo trideset dva cara, s konjima i bojnim kolima. On je otišao, opkolio Samariju i napao je.

² Potom je poslao glasnike Ahavu, caru izrailjskom, u grad.

³ Rekao mu je: „Ovako poručuje Ven-Adad: 'Tvoje srebro i zlato pripada meni, i tvoje predivne žene i deca pripadaju meni.'“

⁴ Car izrailjski odgovori: „Kako ti kažeš, gospodaru moj, care. Tvoj sam i ja i sve što imam.“

⁵ Glasnici su ponovo došli i rekli: „Ovako kaže Ven-Adad: 'Poručio sam ti: predaj mi svoje srebro i zlato, svoje žene i decu.'“

⁶ Zato ću ti sutra u ovo vreme poslati svoje sluge i oni će pretražiti tvoju kuću i kuće tvojih slugu, pa će uzeti sve što ti je vredno i odneti.“

⁷ Tada car izrailjski pozva sve starešine zemlje i reče: „Primite k znanju i pogledajte kako traži nevolju; jer je poslao po moje žene i decu, i po moje srebro i zlato, a ja mu nisam odbio.“

⁸ Sve starešine i sav narod mu rekoše: „Ne slušaj, niti pristaj!“

⁹ On reče Ven-Adadovim glasnicima: „Recite svome gospodaru caru: 'Učiniću sve što si prvi put tražio od svoga sluge, ali ovo ne mogu da učinim.'“ Glasnici odu i vrate se sa porukom.

¹⁰ Ven-Adad mu posla poruku: „Neka mi bogovi tako učine i neka dodaju, ako od Samarije ostane toliko pepela da svaki čovek koji me sledi dobije po šaku.“

¹¹ Izrailjski car mu odgovori: „Kaže se: 'Neka se ne hvali onaj koji se opasuje, nego onaj koji se raspasuje.'“

¹² Kad je Ven-Adad čuo ovu poruku dok je pio sa carevima pod šatorima, rekao je svojim slugama: „Krenite!“ Oni krenuše u grad.

Ahav pobeđuje Ven-Adada

¹³ Uto jedan prorok pristupi Ahavu, caru izrailjskom, i reče: „Govori Gospod: 'Vidiš li sve ovo veliko mnoštvo? Evo, danas ću ga predati u tvoje ruke, da znaš da sam ja Gospod.'“

¹⁴ Ahav reče: „Preko koga?“ Prorok reče: „Govori Gospod: 'Preko momaka oblasnih namesnika.'“

On upita: „Ko će započeti bitku?“

Prorok reče: „Ti.“

¹⁵ Ahav je prebrojao momke oblasnih namesnika, njih dve stotine trideset dva, a zatim je prebrojio sav narod, sve Izrailjce, njih sedam hiljada.

¹⁶ Izašli su u podne, dok se Ven-Adad napijao sa trideset dva cara, koji su mu došli u pomoć.

¹⁷ Prvo su izašli momci oblasnih namesnika.

Ven-Adad je poslao izvidnicu, koja mu je javila: „Izašli su ljudi iz Samarije.“

¹⁸ On reče: „Ako su izašli radi mira, pohvatajte ih žive, a ako su izašli radi rata, svejedno ih pohvatajte žive.“

¹⁹ Tako momci oblasnih namesnika izađu iz grada, a vojska za njima.

²⁰ Svaki je ubio svog protivnika, te su se Aramejci razbežali. Izrailjci su ih gonili, ali je Ven-Adad, aramejski car, pobegao na konju s konjanikom.

²¹ Tada je izašao i izrailjski car i navalio na konje i bojna kola, i naneo Aramejcima veliki poraz.

²² Zatim prorok pristupi izrailjskom caru i reče mu: „Idi i pojačaj svoje snage; razmisli i vidi šta ćeš da uradiš, jer će te aramejski car napasti na početku naredne godine.“

²³ A sluge aramejskog cara rekoše mu: „Njihovi bogovi su planinski bogovi, i zato su nas savladali. Ali ako se sukobimo sa njima u ravnici, svakako ćemo ih savladati.“

²⁴ Učini ovako: ukloni careve s njihovih položaja, a umesto njih postavi vojvode.

²⁵ Zatim skupi onakvu vojsku kakvu si izgubio, isto toliko konja i bojnih kola, pa ćemo se sukobiti s njima u ravnici, i svakako ćemo ih savladati.“ On ih je poslušao, pa je učinio tako.

Pobeda kod Afeka

²⁶ Na početku godine, Ven-Adad skupi Aramejce i krene na Afek da ratuje protiv Izrailjaca.

²⁷ I Izrailjci su se skupili i poneli hranu, pa su im krenuli u susret. Kad su se Izrailjci utaborili nasuprot njima, bili su kao dva stada koza. Aramejci su, pak, prekrili zemlju.

²⁸ Tada pristupi čovek Božiji i reče izrailjskom caru: „Govori Gospod: 'Zato što su Aramejci rekli: Gospod je bog planina, a ne bog dolina, predaću sve ovo veliko mnoštvo u tvoje ruke, da znate da sam ja Gospod.'“

²⁹ Sedam dana su bili utaboreni jedni naspram drugih. Sedmoga dana je počela bitka. Izrailjci su pobili stotinu hiljada aramejskih pešaka u jednom danu.

³⁰ Ostali su pobjegli u Afek, u grad, ali se gradski zid srušio na preostalih dvadeset sedam hiljada ljudi. Ven-Adad je pobjegao u grad i ušao u tajnu odaju.

³¹ Njegove sluge mu rekoše: „Čuli smo da su carevi doma Izrailjevog milostivi. Stoga, hajde da stavimo kostret oko bokova i konopce oko glava i izađimo pred izrailjskog cara; možda će ti poštedeti život.“

³² Tako su opasali kostret oko bokova i stavili konopce oko glava, pa su došli k izrailjskom caru i rekli: „Tvoj podanik, Ven-Adad, kaže: 'Molim te, poštedi mi život.'“ Ahav na to reče: „Zar je još uvek živ? On je moj brat.“

³³ Tražeći neki znak, ljudi su hitro dočekali njegovu reč i rekli: „Jeste, Ven-Adad je tvoj brat!“ On im reče: „Idite i dovedite ga.“ Ven-Adad izađe pred njega, a on ga uze u svoja bojna kola.

³⁴ Ven-Adad mu reče: „Vratiću ti gradove koje je moj otac uzeo od tvog oca, a možeš za sebe da postaviš i tržnice u Damasku, kao što je moj otac postavio u Samariji.“

Ahav odgovori: „Pustiću te na osnovu ovog dogovora.“ Zatim je sklopio savez s njim i pustio ga.

Prorok osuđuje Ahava

³⁵ Ali dođe jedan od proročkih sinova i reče jednom od svojih drugova po reči Gospodnjoj: „Udari me!“ No, ovaj je odbio da ga udari.

³⁶ Zato mu prorok reče: „Pošto nisi poslušao glas Gospodnji, evo, čim izađeš od mene, ubiće te lav.“ Tek što je malo odmakao od njega, naišao je na njega lav i ubio ga.

³⁷ Zatim je našao drugog čoveka i rekao mu: „Udari me!“ Čovek ga udari i izranjavi ga.

³⁸ Prorok ode i stade na put da sačeka cara. Na oči je stavio povez da se prikrije.

³⁹ Kad je car prolazio, on doviknu caru i reče: „Tvoj je sluga stupio u sâmo središte bitke, kad je neki čovek došao k meni i doveo mi jednog čoveka, rekavši: 'Čuvaj ovog čoveka! Ako bude nestao, svojim ćeš životom platiti za njegov život, ili ćeš platiti talanat* srebra.'“

⁴⁰ Ali dok je tvoj sluga bio zauzet ovim i onim, on je nestao.“

Izrailjski car mu reče: „Onda je to tvoja presuda; sam si je izrekao.“

⁴¹ Ali on brže-bolje skide povez sa očiju. Tada je car izrailjski video da je to jedan od proroka.

⁴² On reče caru: „Govori Gospod: 'Zato što si pustio čoveka koga sam odredio za kletu uništenje, svojim ćeš životom platiti za njegov život, i tvoj narod za njegov narod.'“

⁴³ Car izrailjski ode svojoj kući, smrknut i ljutit.

21

Navutejev vinograd

¹ Posle ovih događaja dogodilo se ovo: Navutej Jezraelac je imao vinograd u Jezraelu, uz dvor Ahava, cara Samarije.

² Ahav reče Navuteju: „Daj mi svoj vinograd da imam za sebe povrtnjak, jer se nalazi uz moju kuću. A ja ću ti dati umesto njega bolji vinograd; ili, ako više voliš, isplatiću ti njegovu vrednost u novcu.“

³ Ali Navutej reče Ahavu: „Ne dao Gospod da ti dam nasledstvo svojih predaka!“

* 20:39 Oko 34 kg.

⁴ Ahav dođe svojoj kući smrknut i ljutit, zbog odgovora koji mu je dao Navutej Jezraelac, govoreći. „Ne dam ti nasljedstvo svojih predaka.“ Legao je na svoju postelju, okrenuo lice na stranu i nije hteo da jede.

⁵ Njegova žena Jezavelja dođe k njemu i upita ga: „Zašto si tako zle volje, pa ne možeš da jedeš?“

⁶ On joj reče: „Govorio sam sa Navutejem Jezraelcem. Rekao sam mu: 'Daj mi svoj vinograd za novac, ili ako želiš, daću ti drugi vinograd za njega.' Ali on reče: 'Neću ti dati svoj vinograd.'“

⁷ Reče mu njegova žena Jezavelja: „Zar ne vladaš ti nad Izrailjem? Ustani, jedi i razvedri se, a ja ću ti dati vinograd Navuteja Jezraelca.“

⁸ Tada je napisala pisma u Ahavovo ime, zapečatila ih njegovim pečatom i poslala pisma starešinama i glavarima, koji su živeli u istom gradu s Navutejem.

⁹ U pismima je napisala sledeće:

„Proglasite post i postavite Navuteja pred narod.

¹⁰ Zatim postavite dve ništarije ispred njega da svedoče protiv njega, govoreći: 'Proklinjao si Boga i cara!' Onda ga izvedite i kamenujte da pogine.“

¹¹ Ljudi iz njegovog grada, starešine i glavari, koji su živeli u njegovom gradu, učine po poruci koju im je poslala Jezavelja, onako kako im je napisala u pismima koja im je poslala.

¹² Proglase oni post i postave Navuteja pred narod.

¹³ I dođu dva čoveka, ništarije. Oni su se postavili ispred njega i svedočili protiv Navuteja pred narodom, govoreći: „Proklinjao je Boga i cara!“ Potom su ga izveli napolje i zasuli ga kamenjem, te je poginuo.

¹⁴ Zatim su poslali poruku Jezavelji: „Navutej je kamenovan; mrtav je.“

¹⁵ Kad je Jezavelja čula da je Navutej kamenovan i da je poginuo, rekla je Ahavu: „Ustani i prisvoji vinograd Navuteja Jezraelca, koji je odbio da ti da za novac. Naime, Navutej nije više živ, nego je mrtav.“

¹⁶ Kad je Ahav čuo da je Navutej mrtav, ustao je i sišao u vinograd Navuteja Jezraelca da ga prisvoji.

Ilija navešćuje Božju kaznu

¹⁷ Tada dođe reč Gospodnja Iliji, Tesvićaninu, govoreći:

¹⁸ „Ustani i pođi u susret Ahavu, caru izrailjskom u Samariji. Eno ga u Navutejevom vinogradu; sišao je da ga prisvoji.

¹⁹ Reci mu: 'Govori Gospod: ubio si i prisvojio!' Reci mu: 'Govori Gospod: na mestu gde su psi lizali Navutejevu krv, psi će lizati i tvoju krv.'“

²⁰ Ahav reče Iliji: „Nađe li me, neprijatelju moj!“

Ilija odgovori: „Nađoh te! Zato što si se prodao da učiniš zlo u očima Gospodnjim,

²¹ 'evo, dovešću na tebe propast, pa ću zatrti tvoje potomstvo, i iskoreniti Ahavu svako muško, roba i slobodnjaka.

²² Učiniću s tvojim domom kao s domom Jerovoama, sina Navatovog, i kao s domom Vase, sina Ahijinog, jer si me gnevio navodeći Izrailja na greh.'

²³ Gospod je rekao i za Jezavelju: 'Psi će izjesti Jezavelju kod zidina jezraelskih.

²⁴ One od Ahava koji umru u gradu, izješće psi, a one koji umru u polju, izješće ptice nebeske.'“

²⁵ I nikada nije bilo takvog kao Ahav, koji se prodao da čini zlo u Gospodnjim očima, na šta ga je podsticala njegova žena Jezavelja.

²⁶ On je postupao na najodvratniji način, sledeći idole, baš kao što su činili Amorejci, koje je Gospod isterao pred Izrailjcima.

²⁷ Kad je Ahav čuo ove reči, razderao je svoju odeću i obukao na sebe kostret, pa je postio i ležao u kostreti, hodajući potišteno.

²⁸ Tada dođe reč Gospodnja Iliji Tesvićaninu:

²⁹ „Jesi li video kako se Ahav ponizio preda mnom? Ipak, pošto se ponizio preda mnom, neću dovesti propast za njegovog života; dovešću propast na njegov dom u vreme njegovog sina.“

22

Združeni pohod protiv Arama

¹ Naredne tri godine nije bilo rata između Arama i Izrailja.

² A onda, u trećoj godini, dođe Josafat, car Judin, k caru izrailjskom.

³ Car izrailjski reče svojim slugama: „Znate li da Ramot galadski pripada nama? A ipak, mi ne preduzimamo ništa da ga povratimo iz ruku cara aramskog.“

⁴ On reče Josafatu: „Hoćeš li poći sa mnom na Ramot galadski?“ Josafat odgovori caru izrailjskom: „Što sam ja, to si ti; moj je narod kao tvoj narod, i moji konji kao tvoji konji.“

⁵ Josafat reče caru izrailjskom: „Zatraži prvo Gospodnji savet.“

⁶ Car izrailjski okupi četiri stotine proroka i reče im: „Da li da pođem u rat protiv Ramota galadskog, ili da se okanem toga?“ Oni mu odgovoriše: „Pođi, jer će ga Gospod predati u careve ruke.“

⁷ Josafat upita: „Ima li ovde još neki prorok Gospodnji da ga pitamo?“

⁸ Car izrailjski reče Josafatu: „Postoji još jedan čovek preko koga možemo da pitamo Gospoda, ali ja ga mrzim, jer mi ne prorokuje ništa dobro, nego samo zlo. To je Miheja, sin Jemlin.“

A Josafat reče: „Neka car ne govori tako.“

⁹ Tada car izrailjski dozva jednog dvoranina i reče: „Brzo dovedi Miheju, sina Jemlinog!“

¹⁰ Car izrailjski i Josafat, car Judin, obučeni u svoje odore, sedeli su svaki na svome prestolu kod gumna na ulazu samarijske kapije, dok su svi proroci prorokovali pred njima.

¹¹ Sedekija, sin Hananin, načini sebi gvozdene rogove i reče: „Govori Gospod: 'Ovim ćeš bosti Aramejce, dok ih ne dokrajčiš!'“

¹² Svi proroci su ovako prorokovali, govoreći: „Idi na Ramot galadski i imaćeš uspeha, jer će ga Gospod dati u careve ruke!“

Prorok Miheja proriče propast

¹³ Glasnik koji je otišao da pozove Miheju, rekao mu je: „Eno, proroci jednodušno prorokuju što je povoljno za cara. Stoga neka i tvoje reči budu kao njihove; govori caru ono što je povoljno za njega.“

¹⁴ Miheja odgovori: „Živoga mi Gospoda, govoriću ono što mi Gospod bude rekao!“

¹⁵ Kad je došao k caru, car mu reče: „Miheja, da li da idemo u Ramot galadski da ratujemo protiv njega, ili da se okanem toga?“ Miheja mu dogovori: „Idi, imaćeš uspeha. Gospod će ga predati u careve ruke.“

¹⁶ Car mu reče: „Dokle ću te zaklinjati da mi kažeš samo istinu u ime Gospodnje?“

¹⁷ Miheja reče: „Vidim sav Izrailj raštrkan po gorama, kao stado bez pastira. Gospod reče: 'Oni nemaju gospodara; neka se svako vrati kući u miru.'“

¹⁸ Tada car izrailjski reče Josafatu: „Nisam li ti rekao da mi neće prorokovati ništa dobro, nego samo zlo?“

¹⁹ Ali Miheja reče: „Zato čuj reč Gospodnju! Video sam Gospoda kako sedi na svome prestolu, a sva je nebeska vojska stajala s njegove desne i leve strane.“

²⁰ Gospod reče: 'Ko će zavesti Ahava da pođe na Ramot galadski?'

Jedan je rekao ovako, a drugi onako.

²¹ Jedan duh izađe, stade pred Gospoda i reče: 'Ja ću ga zavesti.' Gospod ga upita: 'Kako?'

²² On reče: 'Izaći ću i biću lažljiv duh u ustima svih njegovih proroka.'

Gospod reče: 'Uspećeš da ga zavedeš; idi i učini tako.'

²³ Gospod je, dakle, stavio lažljivog duha u usta svih ovih proroka; a Gospod ti objavljuje propast."

²⁴ Tada Sedekija, sin Hananin, priđe, udari Miheju po obrazu i reče: „Zar je Duh Gospodnji otišao od mene da bi govorio tebi?“

²⁵ Miheja reče: „Videćeš onoga dana kada budeš išao iz sobe u sobu da se sakriješ.“

²⁶ Car izrailjski reče: „Uzmi Miheju i predaj ga Amonu, upravitelju grada, i Joasu, carevom sinu.

²⁷ Reci: 'Govori car: bacite ovoga u tamnicu, i hranite ga s malo hleba i vode dok se ne vratim u miru.'"

²⁸ A Miheja mu reče: „Ako se zaista vratiš u miru, onda Gospod nije govorio preko mene.“ I još reče: „Čujte, svi narodi!“

Poraz i Ahavova smrt

²⁹ Tako car izrailjski i Josafat, car Judin, krenu na Ramot galadski.

³⁰ Car izrailjski reče Josafatu: „Prerušiću se i poći u bitku, a ti obuci svoju odoru.“ Car izrailjski se preruši i ode u bitku.

³¹ A car aramejski zapovedi trideset dvojici zapovednika svojih bojnih kola: „Ne upuštajte se u boj ni s velikim ni s malim, već samo s carem izrailjskim.“

³² Kad su zapovednici bojnih kola videli Josafata, mislili su: „To je sigurno car izrailjski.“ Tada su se okrenuli i oborili se na njega. Ali Josafat povika.

³³ Kad su zapovednici bojnih kola videli da to nije car izrailjski, okrenuli su se od njega.

³⁴ Međutim, neko nasumce odape luk i ustreli cara izrailjskog između sastava njegovog oklopa. On reče svome vozaču: „Okreni kola i izvedi me iz bitke, jer sam ranjen.“

³⁵ Ljuta se bitka vodila celog tog dana, ali se car držao na nogama u bojnim kolima naspram Aramejaca. Krv iz rane slivala se na pod bojnih kola. Umro je uveče.

³⁶ Pri zalasku sunca, bilo je objavljeno: „Svaki čovek u svoj grad! Svaki čovek u svoj kraj!“

³⁷ Tako je poginuo car *izrailjski*. Doneli su ga u Samariju i tamo ga sahranili.

³⁸ Bojna kola su oprali u samarijskom jezeru: tamo su psi lizali njegovu krv, a bludnice se kupale, prema reči koju je Gospod rekao.

³⁹ Ostala Ahavova dela i sve što je učinio, o dvoru koji je sagradio od slonovače, i o gradovima koje je sagradio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

⁴⁰ Ahav se upokojio sa svojim precima, a na njegovo mesto se zacario njegov sin Ohozija.

Josafatovo carevanje nad Judom

⁴¹ Josafat, sin Asin, zacario se nad Judom u četvrtoj godini Ahava, cara Izrailja.

⁴² Josafatu je bilo trideset pet godina kad se zacario, a vladao je dvadeset pet godina u Jerusalmu. Majka mu se zvala Azuva, ćerka Silejeva.

⁴³ On je u svemu sledio puteve svoga oca Ase i nije odstupao od toga, nego je činio što je pravo u Gospodnjim očima. Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁴⁴ Josafat je bio u miru sa carem izrailjskim.

⁴⁵ Ostalo o Josafatu, junaštvo koje je pokazao u ratovanju, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

⁴⁶ Takođe je iskorenio iz zemlje hramske bludnike koji su se održali do vremena njegovog oca.

⁴⁷ U Edomu nije bilo cara; namesnik je vladao kao car.

⁴⁸ Josafat je izgradio deset tarsiskih lađa da ide u Ofir po zlato, ali lađe nisu mogle da odu jer su se nasukale kod Esion-Gevera.

⁴⁹ Tada Ohozija, sin Ahavov, reče Josafatu: „Neka moje sluge pođu na lađama s tvojim slugama.“ Ali Josafat nije hteo.

⁵⁰ Kad se Josafat upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u gradu njegovog praoca Davida. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Joram.

Ohozijina vladavina nad Izrailjem

⁵¹ Ohozija, sin Ahavov, se zacario nad Izrailjem u Samariji u sedamnaestoj godini Josafata, cara Judinog. Vladao je dve godine nad Izrailjem.

⁵² On je činio što je zlo u Gospodnjim očima, sledeći put svoga oca i svoje majke, i put Jerovoama, sina Navatovog, koji je Izrailj naveo na greh.

⁵³ Služio je Valu i klanjao mu se. Tako je razgnevio Gospoda, Boga Izrailjevog, baš kao što je to njegov otac činio.

Druga knjiga o carevima

Ilija osuđuje Ohoziju

¹ Posle Ahavove smrti Moav se pobunio protiv Izrailja.

² A Ohozija padne kroz rešetku s prozora svoje gornje sobe u Samariji i povredi se. Tada je poslao glasnike govoreći im: „Idite i upitajte Velzevuva, akaronskog boga, hoću li ozdraviti od ove bolesti.“

³ Ali Anđeo Gospodnji reče Iliji Tesvićaninu: „Ustani i pođi u susret glasnicima samarijskog cara. Reci im: 'Zar nema Boga u Izrailju, te idete da pitate Velzevuva, akaronskog boga?'

⁴ Zato govori Gospod: nećeš ustati sa postelje na koju si legao, nego ćeš svakako umreti.“ I Ilija ode.

⁵ Kad su se glasnici vratili k caru, on ih upita: „Zašto ste se vratili?“

⁶ Oni mu odgovoriše: „Sreo nas je jedan čovek, koji nam je rekao: 'Idite, vratite se k caru koji vas je poslao i recite mu: ovako kaže Gospod: zar nema Boga u Izrailju, te šalješ ljude da pitaš Velzevuva, akaronskog boga?' Zato se nećeš podići s postelje na koju si legao, već ćeš svakako umreti.“

⁷ Car ih upita: „Kakav je bio taj čovek koji vas je sreio i rekao vam to?“

⁸ Oni mu rekoše: „Imao je ogrtač od dlake i kožni pojas oko bokova.“ On reče: „To je Ilija Tesvićanin!“

⁹ Tada je poslao zapovednika nad pedeset sa pedeset ljudi. Kad je došao k njemu, Ilija je sedeo na vrhu brda. Zapovednik reče: „Božiji čoveče, u ime cara, silazi!“

¹⁰ Ilija mu odgovori: „Ako sam zaista Božiji čovek, neka se spusti oganj s neba i neka spali i tebe i tvoju pedesetoricu.“ Oganj se spusti s neba i proguta i njega i njegovu pedesetoricu.

¹¹ Car mu je poslao drugog zapovednika nad pedeset. On je otišao i rekao mu: „Čoveče Božiji, u ime cara, siđi odmah!“

¹² Ali Ilija odgovori: „Ako sam zaista Božiji čovek, neka se spusti oganj s neba i neka proguta i tebe i tvoju pedesetoricu.“ I spusti se oganj s neba i proguta i njega i njegovu pedesetoricu.

¹³ Tada je car poslao trećeg zapovednika nad pedeset. Treći zapovednik nad pedeset se pope, pade ničice pred Ilijom i zamoli ga: „Božiji čoveče, neka moj život i životi ovih pedeset tvojih slugu budu dragoceni u tvojim očima.“

¹⁴ Eto, vatra se spustila s neba i progutala dva zapovednika nad pedeset i njihovu pedesetoricu. Stoga neka moj život bude dragocen u tvojim očima.“

¹⁵ Tada Anđeo Gospodnji reče Iliji: „Siđi s njim; ne boj ga se.“ On ustane i ode s njim k caru,

¹⁶ i reče mu: „Govori Gospod: 'Zato što si poslao glasnike da pitaju Velzevuva, akaronskog boga, kao da nema Boga u Izrailju čiju bi reč potražio, nećeš ustati sa postelje na koju si legao, nego ćeš jamačno umreti.“

¹⁷ Tako je umro po reči Gospodnjoj, kao što je rekao Ilija. Umesto njega se zacario Joram u drugoj godini cara Jorama*, sina Josafata, cara Judinog, jer nije imao sina.

¹⁸ Ostala Ohozijina dela koja je učinio, nisu li zapisana u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

* 1:17 Radi se o dve različite osobe istog imena.

2

Ilija odnet na nebo

¹ Kad je bilo vreme da Gospod uzme Iliju u nebo, Ilija i Jelisej su otišli iz Galgala.

² Ilija reče Jeliseju: „Ostani ovde, jer me je Gospod poslao u Vetilj.“

Jelisej mu reče: „Živoga mi Gospoda, i ti da si mi živ, neću te ostaviti.“ Tako odu dole u Vetilj.

³ A proročki sinovi, koji su bili u Vetilju, izađu pred Jeliseja i reknu mu: „Zar ne znaš da će Gospod danas uzeti tvoga gospodara od tebe?“

On reče: „I ja znam; tiho.“

⁴ Ilija reče Jeliseju: „Ostani ovde, jer me je Gospod poslao u Jerihon.“

On mu odgovori: „Živoga mi Gospoda, i tako mi ti bio živ, neću te ostaviti.“ I tako odu u Jerihon.

⁵ U Jerihonu proročki sinovi pristupe Jeliseju i upitaju ga: „Zar ne znaš da će Gospod danas uzeti tvoga gospodara od tebe?“

On odgovori: „I ja to znam; tiho.“

⁶ Ilija mu reče: „Ostani ovde, jer me je Gospod poslao na Jordan.“

Jelisej odgovori: „Živoga mi Gospoda, i tako mi ti bio živ, neću te ostaviti.“ Tako su obojica otišla.

⁷ Pošlo je i pedeset od proročkih sinova. Oni su stajali podalje, a njih dvojica su stajali kod Jordana.

⁸ Tada je Ilija uzeo svoj ogrtač, smotao ga, i njime udario po vodi. Voda se razdelila na jednu i na drugu stranu, tako da su njih dvojica prošli po suvom.

⁹ Kad su prošli, Ilija reče Jeliseju: „Traži nešto od mene pre nego što budem uzet.“

On mu reče: „Neka dvostruka mera tvoga duha dođe na mene.“

¹⁰ Ilija mu reče: „Tražio si tešku stvar; ipak, ako me vidiš kad budem bio uzet od tebe, neka ti bude tako; ako ne *budeš video*, onda se to neće dogoditi.“

¹¹ Dok su oni tako hodali i razgovarali, pojave se ognjene kočije i ognjeni konji i dođu između njih, pa u vohoru odnesu Iliju na nebo.

¹² Kad je to Jelisej video, povikao je: „Oče moj, oče moj, kočije i konjanici Izrailjevi!“ I nije ga više video. Zatim je uzeo njegov ogrtač i poderao ga na dva dela.

¹³ Onda je podigao Ilijin ogrtač, koji je spao s njega, pa se vratio i stao na obalu Jordana.

¹⁴ Tada je uzeo Ilijin ogrtač, koji je spao s njega, i udario po vodi. Rekao je: „Gde je Gospod, Bog Ilijin?“ Udario je po vodi i voda se razdelila na jednu i na drugu stranu. Jelisej prođe.

¹⁵ Proročki sinovi iz Jerihona koji su ga posmatrali izdaleka, rekoše: „Ilijin duh je počinuo na Jeliseju!“ Kad su došli da se sretnu s njim, poklonili su mu se licem do zemlje.

¹⁶ Tada mu rekoše: „Evo, tvoje sluge imaju pedeset jakih ljudi sa sobom, da idu i potraže tvoga gospodara. Možda ga je Duh Gospodnji bacio na neku planinu, ili u neku dolinu.“

On reče: „Ne šalžite ih.“

¹⁷ Oni su tako navalili na njega, da mu je bilo neprijatno. Onda im je rekao: „Pošaljite ih.“ Poslali su pedeset ljudi, koji su tražili tri dana, ali ga nisu našli.

¹⁸ Kad su se vratili k njemu, koji je ostao u Jerihonu, on im reče: „Zar vam nisam rekao da ne idete?“

Iscljenje vode

¹⁹ Ljudi iz grada rekoše Jeliseju: „Kao što moj gospodar vidi, grad je dobar za život, ali je voda loša, a zemlja jalova.“

²⁰ Jelisej reče: „Donesite mi novu činiju.“ Oni mu donesoše.

²¹ On ode do izvora, baci u njega soli i reče: „Govori Gospod: 'Iscljujem ovu vodu, da od nje više ne dođe ni smrti ni jalovosti.'“

²² Voda je postala zdrava sve do danas, prema reči koju je rekao Jelisej.

Jeliseju se rugaju

²³ Odande je otišao u Vetilj. Dok je hodao putem, iz grada su izašli neki mali dečaci i rugali mu se govoreći: „Penji se, čelo! Penji se, čelo!“

²⁴ On se okrenuo, pogledao ih i prokleo ih u ime Gospodnje. Tada su iz šume izašle dve medvedice i rastrgle četrdeset dva dečaka.

²⁵ Odatle je otišao na goru Karmil, pa se zatim vratio u Samariju.

3

Joramova vladavina nad Izrailjem

¹ Joram, sin Ahavov, se zacario nad Izrailjem u Samariji u osamnaestoj godini Josafata, cara Judinog. Vladao je dvanaest godina.

² Činio je što je zlo u Gospodnjim očima, ali ne kao njegov otac i njegova majka, jer je uklonio Valov stub, koji je njegov otac napravio.

³ Ipak, on se držao greha Jerovoama, sina Navatovog, koji je naveo Izrailj na greh; nije se odvojio od njih.

Rat protiv Moava

⁴ A Misa, car moavski, bio je stočar. On je isporučivao danak caru izrailjskom od stotinu hiljada jaganjaca i vunu od stotinu hiljada ovnova.

⁵ Ali kad je Ahav umro, car moavski se pobunio protiv cara izrailjskog.

⁶ Car Joram je još istog dana otišao iz Samarije i sabrao sav Izrailj.

⁷ Tada je poslao poruku Judinom caru Josafatu: „Moavski car Misa se pobunio protiv mene. Hoćeš li poći sa mnom u rat na Moav?“

On odgovori: „Poći ću. Ja sam kao ti, moj je narod kao tvoj narod, i moji konji kao tvoji konji.“

⁸ Još upita: „Kojim ćemo putem poći?“ Joram odgovori: „Putem kroz Edomsku pustinju.“

⁹ Tako odu car izrailjski, car Judin i car edomski. Sedam su dana tumarali Edomskom pustinjom, sve dok nije nestalo vode i za vojsku i za stoku koja je išla s njima.

¹⁰ Tada reče car izrailjski: „Avaj! Gospod je sabrao ova tri cara da ih preda u ruke Moavcima.“

¹¹ Josafat reče: „Zar nema nijednog proroka Gospodnjeg da upitamo Gospoda?“

Jedan od slugu cara izrailjskog odgovori: „Tu je Jelisej, sin Safatov, koji je sipao vodu na Ilijine ruke.“

¹² Josafat reče: „Reč je Gospodnja s njim.“ Car izrailjski i Josafat, car Judin, i car edomski odu dole k njemu.

¹³ Jelisej odgovori caru izrailjskom: „Šta ja imam s tobom? Idi k prorocima svoga oca i prorocima svoje majke.“

Car izrailjski mu reče: „Nemoj tako, jer je Gospod sabrao ova tri cara da ih preda u ruke Moavcima.“

¹⁴ Jelisej reče: „Živoga mi Gospoda, Boga nad vojskama, kome služim; da nemam obzira prema Josafatu, caru Judinom, ne bih te ni pogledao.“

¹⁵ A sada mi dovedite svirača.“

Dok je svirač svirao, spusti se ruka Gospodnja na njega,

¹⁶ i on reče: „Govori Gospod: 'Iskopajte u ovoj dolini mnogo jama.“

¹⁷ Jer govori Gospod: nećete videti ni vetra ni kiše, a ovaj će se potok napuniti vodom, pa ćete piti i vi i vaša stoka i vaša tegleća stoka.

¹⁸ A to je tek neznatna stvar u Gospodnjim očima, jer će on predati Moavce u vaše ruke.

¹⁹ Kad osvojite sve najbolje gradove, oborite svako plodonosno drvo i zatrpajte sve izvore, a svaku dobru njivu uništite kamenjem.”“

²⁰ Sledećeg jutra kad su prineli prinos, poteče voda iz pravca Edoma, tako da je sva zemlja bila puna vode.

²¹ Kad su Moavci čuli da su carevi krenuli u boj protiv njih, pozvali su svakog ko je stasao za oružje, pa su se postavili na granicu.

²² Ujutro, kad su ustali, sunce je bljeskalo po vodi; Moavcima se izdaleka učinilo da je voda crvena kao krv.

²³ Tada rekoše: „To su se carevi pobili i poklali među sobom. Stoga, na plen, Moavci!”

²⁴ Ali kad su došli u izrailjski tabor, Izrailjci se digoše i udariše na Moavce, te oni pobegoše pred njima. Ušavši u Moav, nastavili su da tuku Moavce.

²⁵ Uništili su gradove, a svaki čovek je bacio kamen na svaku dobru njivu, te je bila zasuta. Zatrpali su svaki izvor i oborili svako plodonosno drvo. Ostavili su samo zidine Kir-Areseta. Strelci s praćkama su ga opkolili i počeli da ga gađaju.

²⁶ Kad je car moavski video da se bitka okrenula protiv njega, uzeo je sedam stotina ljudi vičnih maču da se probije do cara edomskog, ali nisu uspeali.

²⁷ Zatim je uzeo svoga sina prvenca, koji je trebalo da se zacari na njegovo mesto, i prineo ga na žrtvu svespalnicu. Izrailjce je obuzeo veliki bes, te su se povukli od njega i vratili se u svoju zemlju.

4

Jelisej i udovičino ulje

¹ Žena jednog od proročkih sinova zavapi Jeliseju: „Tvoj sluga je umro a ti znaš da se tvoj sluga bojava Gospoda. A sad je došao zajmodavac da odvede moja dva sina da mu budu robovi.”

² Jelisej joj odgovori: „Šta da uradim za tebe? Šta imaš u kući?”

Ona reče: „Tvoja sluškinja nema ništa u kući osim jednog krčaga ulja.”

³ On joj reče: „Idi i pozajmi prazne posude od svih svojih suseda; neka ih ne bude malo.

⁴ Zatim uđi i zatvori vrata za sobom i za svojom decom, pa nalivaj ulje u sve te posude; i kako se koji napuni, ti ga skloni.”

⁵ Ona ode od njega, zatvori vrata za sobom i za svojim sinovima. Oni su joj donosili posude, a ona je nalivala u njih.

⁶ Kad su sve posude bile pune, ona reče svom sinu: „Donesi mi još posuda.”

Ali on joj reče: „Nema više posuda.” Tada je ulje stalo.

⁷ Ona dođe i reče to čoveku Božijem, a on joj reče: „Idi, prodaj ulje i podmiri svoj dug; ti i tvoji sinovi ćete živeti od onoga što ostane.”

Jelisej i Sunamka

⁸ Jednog dana je Jelisej prolazio kroz Sunem. Tamo je živela jedna bogata žena, koja ga je molila da jede kod nje. I tako, kad god je prolazio, svraćao bi tamo na obed.

⁹ Ona reče svom mužu: „Evo, znam da je čovek koji stalno prolazi ovuda sveti Božiji čovek.

¹⁰ Hajde da mu napravimo malu sobu na krovu, i da mu namestimo ležaj, sto, stolicu, i svećnjak, da se smesti tamo kad god svrati kod nas.”

¹¹ Jednog dana kad je došao, otišao je u gornju sobu i legao tamo.

¹² On reče svome sluzi Gijeziyu: „Pozovi onu Sunamku.” Kad ju je pozvao, ona je stala pred njega.

¹³ Tada mu reče: „Evo, bacila si se u toliku brigu zbog nas. Šta da učinimo za tebe? Hoćeš li da se zauzmemo za tebe kod cara, ili zapovednika vojske?”

Ona odgovori: „Živim među svojim narodom.“

¹⁴ Jelisej upita: „Šta bi moglo da se učini za nju?“

Gijezi je reče: „Ona nema sina, a muž joj je star.“

¹⁵ Jelisej reče: „Pozovi je.“ Kad ju je pozvao, stala je na vrata.

¹⁶ Tada joj je rekao: „Dogodine u ovo vreme držaćeš sina u naručju.“

Ona reče: „Neka moj gospodar, čovek Božiji, ne zavarava svoju sluškinju.“

¹⁷ Ipak, žena je zatrudnela i rodila sina dogodine u to vreme, kao što joj je Jelisej rekao.

¹⁸ Dete je poraslo. Jednog dana je otišao svome ocu sa žeteocima.

¹⁹ Tada se požalio svome ocu: „Moja glava, moja glava!“

Otac je rekao jednom momku: „Ondesi ga njegovoj majci.“

²⁰ On ga je poneo i doneo ga njegovoj majci. On je sedeo u njenom krilu do podneva, a zatim je umro.

²¹ Tada je otišla i položila ga na krevet čoveka Božijeg. Zatim je zatvorila vrata za sobom i izašla.

²² Onda je pozvala svoga muža i rekla: „Pošalji mi, molim te, jednog momka i jednog magarca, da brzo odem kod čoveka Božijeg i da se vratim.“

²³ On je upita: „Zašto danas hoćeš da ideš kod njega? Nije ni mladina, ni subota.“

Ona reče: „Sve je u redu.“

²⁴ Kad je osedlala magarca, rekla je momku: „Povedi, i kreći! Ne usporavaj radi mene, osim ako ti kažem.“

²⁵ Ona ode i dođe k čoveku Božijem na goru Karmil.

Kad ju je čovek Božiji video izdaleka, rekao je svome sluzi Gijezi: „Eno one Sunamke!“

²⁶ Požuri joj sad u susret i pitaj je: 'Jesi li dobro? Da li ti je muž dobro? Da li ti je dete zdravo?'“

Ona reče: „Sve je u redu.“

²⁷ Kad je došla k čoveku Božijem na goru, uhvatila se za njegove noge. Gijezi je priđe da je odmakne, ali mu čovek Božiji reče: „Pusti je, jer joj je duša ogorčena, a Gospod je to sakrio od mene; nije mi rekao.“

²⁸ Ona reče: „Jesam li tražila sina od moga gospodara? Zar ti nisam rekla: 'Ne obmanjuj me!'?“

²⁹ Jelisej reče Gijezi: „Opaši se, uzmi moj štap i idi. Ako te neko sretne, ne pozdravljaj ga, a ako te neko pozdravi, ne odgovaraj mu. Zatim stavi moj štap dečaku na lice.“

³⁰ Dečakova majka reče: „Živoga mi Gospoda i tvoga mi života, neću te ostaviti.“ Tako on ustane i pođe za njom.

³¹ A Gijezi je pođe ispred njih i stavi štap na dečakovo lice, ali nije bilo ni glasa, ni znaka života. On se vrati. Kad se sreo s Jelisejem rekao mu je: „Dečak se nije probudio.“

³² Jelisej uđe u kuću, a ono, na njegovoj postelji leži mrtav dečak.

³³ Pošto je ušao, zatvorio je vrata pred ono dvoje, pa se pomolio Gospodu.

³⁴ Onda je stao na postelju, legao na dečaka, i metnuo svoja usta na njegova usta, svoje oči na njegove oči, i svoje dlanove na njegove dlanove. I dok je tako bio ispružen nad dečakom, ugrijalo se dečakovo telo.

³⁵ Zatim je ustao i prošetao se gore-dole po kući, pa je stao na postelju i ispružio se nad dečakom. Tada dečak kihnu sedam puta i otvori oči.

³⁶ Zatim pozva Gijezi i reče: „Pozovi onu Sunamku.“ On je pozva. Kad je došla k njemu, on joj reče: „Uzmi svoga sina.“

³⁷ Ona uđe, pade pred njegove noge, pokloni mu se do zemlje, uze svoga sina i izađe.

Smrt u loncu

³⁸ Jelisej se vratio u Galgal. A bila je glad u zemlji. Dok su proročki sinovi sedeli pred njim, on reče svome sluzi: „Pristavi veliki lonac i skuvaj varivo za proročke sinove.“

³⁹ Jedan od njih ode u polje da nabere bilja i nađe divlju lozu. Nabrao je s nje divljih plodova i njima napunio svoj plašt. Kad se vratio, nasekao ih je u lonac s varivom, ne znajući kakvi su.

⁴⁰ Naliju oni čorbu ljudima, ali čim su počeli da jedu, počnu da viču, govoreći: „Smrt je u loncu, čoveče Božiji!“ I nisu mogli da jedu.

⁴¹ On reče: „Dajte brašno ovamo!“ Onda je bacio brašno u lonac i rekao: „Naspite narodu da jede.“ I ništa više štetnog nije bilo u loncu.

Jelisej hrani stotinu ljudi

⁴² Neki čovek dođe iz Vet-Salisa i donese čoveku Božijem dvadeset ječmenih hlebova od prvine plodova, i nešto svežeg klasja žita u torbi. Rekao je: „Daj ljudima da jedu.“

⁴³ Njegov sluga reče: „Kako da iznesem ovo pred stotinu ljudi?“

Jelisej reče: „Daj narodu da jede, jer govori Gospod: 'Ješće i preostaće.'“

⁴⁴ Tada je izneo pred njih, pa su jeli, i još im je ostalo, po reči Gospodnjoj.

5

Namanovo isceljenje

¹ Naman, zapovednik vojske aramejskog cara, bio je čovek od velikog značaja za svoga gospodara; cenio ga je, jer je preko njega Gospod davao pobede Aramejcima. Ali iako je bio veliki ratnik, bio je gubavac.

² Jednom kad su Aramejci izvršili upad, doveli su iz izrailjske zemlje mladu devojk; ona je posluživala Namanovu ženu.

³ Ona reče svojoj gospodarici: „O, samo kad bi moj gospodar otišao proroku u Samariji! On bi ga iscelio od gube.“

⁴ Naman ode i javi to svome gospodaru, govoreći: „Tako i tako je rekla devojk; iz izrailjske zemlje.“

⁵ Aramejski car reče: „Idi onda, a ja ću poslati pismo izrailjskom caru.“ On ode i ponese sa sobom deset talanata* srebra, šest hiljada šekela† zlata, i deset pari odeće.

⁶ Sa sobom je doneo pismo izrailjskom caru u kome je pisalo: „Sa ovim pismom ti šaljem i svoga slugu Namana da ga isceliš od gube.“

⁷ Kad je izrailjski car pročitao pismo, razderao je svoju odeću i rekao: „Zar sam ja Bog, da mogu da usmrćujem i oživljam, te mi ovaj šalje pismo da iscelim čoveka od gube? Pogledajte kako traži povod da me izazove!“

⁸ Kad je Jelisej, čovek Božiji, čuo da je izrailjski car razderao svoju odeću, poslao je poruku caru: „Zašto si razderao svoju odeću? Neka dođe k meni, da zna da ima prorok u Izrailju.“

⁹ Naman dođe sa svojim konjima i kočijama, i stane kod vrata Jelisejeve kuće.

¹⁰ A Jelisej mu posla glasnika: „Idi i okupaj se sedam puta u Jordanu, i obnoviće se tvoje telo, pa ćeš biti čist.“

¹¹ Ali Naman se naljuti, ode i reče: „Ja sam mislio da će on izaći k meni, stati i prizvati ime Gospoda, Boga svoga, i da će mahnuti rukom nad *obolelim* mestom i isceliti me od gube!

¹² Nisu li Avana i Farfar, damaštanske reke, bolje od svih izrailjskih voda? Nisam li mogao da se okupam u njima i budem čist?!“ On se okrenu i ode besan.

¹³ No, njegove sluge mu pristupiše i rekoše: „Oče moj, da ti je prorok rekao da uradiš nešto veliko, zar ne bi to uradio? Nećeš li pre uraditi to što ti je rekao: 'Okupaj se i bićeš čist?!'“

¹⁴ On siđe i zagnjuri sedam puta u Jordan po reči čoveka Božijeg, i telo mu se obnovi, te postade čisto kao telo mladog momka.

* 5:5 Oko 340 kg. † 5:5 Oko 70 kg.

¹⁵ Tada se vratio k čoveku Božijem sa svom svojom pratnjom; ušao je i stao pred njega, rekavši: „Evo, sada znam da nema drugog Boga na svoj zemlji, osim u Izrailju. Stoga primi dar od svoga sluge.“

¹⁶ Jelisej reče: „Živoga mi Gospoda kome služim, neću uzeti ništa!“ Naman je navaljivao na njega da uzme, ali on je odbio.

¹⁷ Naman reče: „Ako nećeš, neka se tvome služi da toliko zemlje koliko dve mazge mogu da ponesu, jer tvoj sluga neće više prinostiti svespalnice i žrtve drugim bogovima, osim Gospodu.“

¹⁸ Ipak, neka Gospod oprostí ovo svome služi: kad moj gospodar ulazi u Rimonov hram da se tamo pokloni, i on se osloni na moju ruku, tako da i ja moram da se poklonim u Rimonovom hramu – kad se, dakle, poklonim u Rimonovom hramu, neka to Gospod oprostí svome služi.“

¹⁹ On odgovori: „Idi s mirom.“ Ali kad je Naman malo odmakao,

²⁰ Gijeziye, sluga Jeliseja, čoveka Božijeg, reče u sebi: „Moj gospodar je olako pustio tog Namana Aramejca, pošto nije uzeo od njega ništa od onoga što je doneo.“

²¹ Tada je Gijeziye pohitao za Namanom. Kad je Naman video da neko trči za njim, sišao je sa svoje kočije da ga dočeka, i rekao mu: „Je li sve u redu?“

²² On odgovori: „U redu je. Moj gospodar me je poslao da kažem: 'Evo, baš sad su mi došla dva momka od proročkih sinova iz Jefremove gore. Daj, molim te, za njih jedan talanat[‡] srebra i dva para odeće.“

²³ Naman reče: „Uzmi i dva talanta.“ I pošto je navaljivao na njega da uzme, zavezao mu je dva talanta[§] srebra u dve vreće i dva para odeće. Zatim mu je dao dva momka, koji su ih nosili pred njim.

²⁴ Kad je došao do brda, uzeo ih je od njih i sklonio u kuću. Potom je poslao ljude, i oni odu.

²⁵ Onda je došao i stao pred svoga gospodara. „Gde si bio, Gijeziye?“ – upita ga Jelisej.

On odgovori: „Tvoj sluga nije nikud išao.“

²⁶ Jelisej mu reče: „Nije li moje srce bilo tamo kad je čovek sišao sa svoje kočije da te dočeka? Zar je ovo vreme da se uzme srebro i da se stekne odeća, maslinjaci i vinogradi, sitna i krupna stoka, i sluge i sluškinje?

²⁷ Zato će se Namanova guba prilepiti za tebe i za tvoje potomstvo do veka.“ Gijeziye ode od njega gubav, *beo* kao sneg.

6

Čudo sa sekirom

¹ Proročki sinovi rekoše Jeliseju: „Pogledaj, mesto gde živimo pred tobom je veoma skućeno za nas.“

² Hajde da odemo do Jordana, gde će svako od nas uzeti po jedan balvan, da napravimo sebi mesto za život.“

On reče: „Pođite!“

³ Jedan od njih reče: „Hoćeš li i ti poći sa svojim slugama?“

On odgovori: „Poći ću.“

⁴ On pođe s njima.

Kad su došli na Jordan, posekli su drva.

⁵ Međutim, dok je jedan obarao balvan, sekira padne u vodu. On povika i reče: „Avaj, gospodaru, a još je bila pozajmljena!“

⁶ Čovek Božiji upita: „Gde je pala?“ Kad su mu pokazali mesto, odsekao je prut i bacio ga tamo, i učinio da sekira ispliva.

⁷ Zatim je rekao: „Izvadite je.“ Čovek pruži ruku i uzme je.

[‡] 5:22 Oko 34 kg. [§] 5:23 Oko 70 kg.

Osujećen napad Aramejaca

⁸ Aramejski car je bio u ratu sa Izrailjem. On se posavetovao sa svojim slugama i rekao: „Utaboriću se na tom i tom mestu.“

⁹ Ali čovek Božiji posla poruku caru izrailjskom: „Pazi se da ne prođeš tim mestom, jer Aramejci silaze onamo.“

¹⁰ Car izrailjski je poslao ljude na mesto za koje mu je rekao čovek Božiji. On ga je upozoravao, te se car izrailjski čuvao; a to se nije dogodilo samo jednom ili dvaput.

¹¹ Aramejski car se veoma uznemirio zbog toga. Okupio je svoje sluge i rekao im: „Zar mi nećete reći ko je od nas na strani izrailjskog cara?“

¹² Jedan od njegovih slugu mu reče: „Nije niko, gospodaru moj care. Nego to prorok Jelisej u Izrailju javlja izrailjskom caru i stvari koje ti izgovoriš u svojoj spavaćoj sobi.“

¹³ Car reče: „Pođite i vidite gde je, a ja ću poslati ljude da ga uhvate.“ Bilo mu je javljeno: „Eno ga u Dotanu!“

¹⁴ Tada je poslao konje, bojna kola i veliku vojsku. Došli su noću i opkolili grad.

¹⁵ Kad je sluga čoveka Božijeg ustao rano ujutro i izašao, gle, vojska s konjima i bojnim kolima opkolila grad. Sluga reče: „Jao, gospodaru, šta da radimo?!“

¹⁶ A on reče: „Ne boj se, jer ima ih više s nama, nego s njima.“

¹⁷ Tada se Jelisej pomolio: „Gospode, otvori mu oči da vidi.“ Gospod je otvorio oči sluzi, te je video da je gora oko Jeliseja puna konja i vatrenih kočija.

¹⁸ Kad su *Aramejci* sišli k njemu, Jelisej se pomolio Gospodu: „Udari ovaj narod slepilom!“ I udari ih slepilom po reči Jelisejevoj.

¹⁹ Tada im Jelisej reče: „Ovo nije put i ovo nije grad. Pođite za mnom i ja ću vas odvesti čoveku koga tražite.“ Ali odveo ih je u Samariju.

²⁰ Čim su došli u Samariju, Jelisej reče: „Gospode, otvori im oči da vide!“ Gospod im je otvorio oči, pa su videli da su usred Samarije.

²¹ Kad ih je car izrailjski ugledao, on reče Jeliseju: „Oče moj, hoću li ih pobiti?“

²² On reče: „Nećeš ih pobiti! Zar da pobiješ zarobljenike mačem i lukom? Iznesi pred njih hleb i vodu, neka jedu i piju, a onda neka idu svome gospodaru.“

²³ Car im je pripremio veliku gozbu. Kad su jeli i pili, poslao ih je nazad, te su otišli svome gospodaru. Aramejske čete nisu više upadale u izrailjsku zemlju.

Glad u opkoljenoj Samariji

²⁴ Posle nekog vremena, aramejski car Ven-Adad, skupi svu svoju vojsku, pa krene i opkoli Samariju.

²⁵ U Samariji je zbog opsade zavládala velika glad. Jedna magareća glava se prodavala za osamdeset srebrnih *šekela*, a četvrtina kava* golubijeg izmeta za pet srebrnih *šekela*.

²⁶ Kad je izrailjski car prolazio pokraj zidina, jedna žena povika k njemu: „Pomagaj, gospodaru moj care!“

²⁷ On reče: „Ako ti Gospod ne pomaže, kako ću ti ja pomoći? Nećim sa gumna, ili iz kace?

²⁸ Kakva te muka muči?“ – upita car.

Žena odgovori: „Ova žena mi je rekla: 'Daj svoga sina da ga pojedemo danas, a moga sina ćemo pojesti sutra.'“

²⁹ Tako smo skuvale mog sina i pojele ga. Ali kad sam joj sledećeg dana rekla: 'Daj tvoga sina da ga pojedemo', ona je sakrila svoga sina.“

³⁰ Kad je car čuo reči ove žene, on razdra svoju odeću. Kad je hodao po zidinama, narod je video da ispod, na svom telu, nosi kostret.

³¹ On reče: „Neka mi Bog učini tako, i još više, ako danas glava Safatovog sina Jeliseja ostane na njemu!“

* 6:25 Oko 100 gr.

³² A Jelisej je sedeo u svojoj kući zajedno sa starešinama. Car je poslao čoveka pred sobom, ali pre nego što je glasnik došao k njemu, on reče starešinama: „Vidite li da je onaj krvnik poslao nekoga da mi odseče glavu? Pazite! Kad glasnik dođe, vi zatvorite vrata i odbijte ga od vrata. Ne čuje li se to korak njegovog gospodara za njim?“

³³ Dok je on još govorio, gle, glasnik siđe k njemu i reče: „Ova nevolja je od Gospoda! Čemu još da se nadam od Gospoda?“

7

¹ Tada Jelisej reče: „Čujte reč Gospodnju: Govori Gospod: 'Sutra u ovo vreme mera* brašna će se prodavati za šekel†, a dve mere‡ ječma za šekel, na vratima Samarije.'“

² A kapetan na čiju se ruku car oslanjao odgovori čoveku Božijem: „Čak i da Gospod napravi okna na nebesima, može li se to dogoditi?“

Prorok odgovori: „Evo, videćeš to svojim očima, ali od toga nećeš jesti.“

Prestanak opsade

³ A na gradskim vratima su bila četiri gubavca. Oni rekoše jedan drugome: „Zar ćemo sedeti ovde dok ne umremo?“

⁴ Ako kažemo: hajdemo u grad – u gradu je glad; pomrećemo tamo. Ako ostanemo ovde, svejedno ćemo pomreti. Stoga, pođimo u aramejski tabor, pa ako nas ostave u životu, živ ćemo, a ako nas ubiju, umrećemo.“

⁵ Dignu se oni u predvečerje i dođu u aramejski tabor. Kad su došli do ruba aramejskog tabora, tamo nije bilo nikoga.

⁶ Naime, Gospod je učinio da se u aramejskom taboru čuje tutnjava bojnih kola i topot konja – buka velike vojske, tako da su rekli jedan drugome: „Evo, car izrailjski je unajmio careve hetitske i careve egipatske da nas napadnu!“

⁷ Digli su se i pobjegli u predvečerje, napustivši svoje šatore, konje, i magarce; ostavili su tabor kakav jeste, i pobjegli da spasu sebi život.

⁸ Kad su oni gubavci došli na rub tabora, ušli su u jedan šator, pa su jeli i pili. Poneli su odande srebra, zlata i odeće, te su otišli i sakrili ih. Potom su se vratili i ušli u drugi šator, odneli stvari i sakrili ih.

⁹ Tada rekoše jedan drugom: „Ne činimo dobro. Ovo je dan dobrih vesti, a mi ćutimo! Ako budemo čekali do jutra, navući ćemo krivicu na sebe. Stoga, pođimo sad i javimo ovo carevom domu.“

¹⁰ Kad su došli, pozvali su gradsku stražu i javili im: „Ušli smo u aramejski tabor, a tamo ni žive duše, ni ljudskog glasa; samo privezani konji i magarci, a šatori ostavljeni kakvi jesu.“

¹¹ Stražari pozovu i jave vest carevom domu.

¹² Car ustade noću i reče svojim slugama: „Reći ću vam šta su nam Aramejci spremili. Oni znaju da gladujemo, pa su izašli iz tabora da se sakriju napolju, misleći: 'Kad izađu iz grada, mi ćemo ih pohvatati žive i ući u grad.'“

¹³ Jedan od njegovih slugu reče: „Neka ljudi uzmu onih pet preostalih konja; i tako će proći kao sve mnoštvo konja u Izrailju, sve ono mnoštvo konja u Izrailju što je izginulo. Pošaljimo ih, pa ćemo videti.“

¹⁴ Pošto su uzeli dvojica kola s konjima, car ih je poslao u aramejski tabor i rekao: „Idite i vidite.“

¹⁵ Kad su došli do Jordana, sav je put bio pun odeće i opreme koje su Aramejci pobacali u žurbi. Glasnici su se vratili i javili caru.

¹⁶ Tada je narod izašao i oplenio aramejski tabor. Mera brašna prodavala se za šekel, i dve mere ječma za šekel, po reči Gospodnjoj.

* 7:1 Oko 7,3 kg. † 7:1 Oko 11,5 gr. ‡ 7:1 Oko 15 kg.

¹⁷ A car je postavio na gradska vrata onog kapetana na čiju se ruku car oslanjao, ali ga je narod pregazio na vratima, te je umro, baš kako je rekao čovek Božiji kad je car došao k njemu.

¹⁸ Naime, kad je čovek Božiji rekao caru: „Sutra u ovo vreme na vratima Samarije, mera brašna će se prodavati za šekel, a dve mere ječma za šekel“,

¹⁹ taj kapetan je odgovorio čoveku Božijem: „Čak i da Gospod napravi okna na nebesima, može li se to dogoditi?“ Njemu je prorok odgovorio: „Evo, videćeš to svojim očima, ali od toga nećeš jesti.“

²⁰ To mu se i dogodilo; narod ga je pregazio na vratima, pa je umro.

8

Car vraća Sunamki zemlju

¹ A Jelisej je bio rekao ženi čijeg je sina oživeo: „Spremi se i pođi sa svojim domom, pa se nastani negde, jer je Gospod najavio sedam godina gladi koja će zaista doći na zemlju.“

² Žena se spremi i učini kako joj je čovek Božiji rekao. Otišla je sa svojim domom u filistejsku zemlju, gde je živela sedam godina.

³ Kad su se ovih sedam godina navršile, žena se vratila iz filistejske zemlje. Zatim je otišla i obratila se caru zbog svoje kuće i zemlje.

⁴ A car je baš razgovarao s Gijeziom, slugom čoveka Božijeg, rekavši: „Pričaj mi o svim velikim delima koje je Jelisej učinio.“

⁵ Dok je on pričao caru kako je Jelisej oživeo mrtvaca, uđe žena čijeg je sina oživeo i obrati se caru zbog svoje kuće i zemlje.

Gijezi je reče: „Gospodaru moj care, to je ona žena čijeg je sina oživeo Jelisej!“

⁶ Kad ju je car pitao o tome, ona mu je ispričala.

Car joj je, zatim, dao jednog dvoranina i rekao: „Vrati joj svu njenu imovinu, i sav prihod od zemlje od dana kad je otišla sa zemlje do sada.“

Ven-Adadova smrt

⁷ Jelisej dođe u Damask. Tada javiše aramejskom caru, Ven-Adadu, koji je bio bolestan: „Došao je čovek Božiji ovamo.“

⁸ Car reče Azailu: „Ponesi sa sobom dar i sastani se sa čovekom Božijim, pa upitaj Gospoda preko njega: 'Hoću li ozdraviti od ove bolesti?'“

⁹ Azailo ode da se sastane s njim. Sa sobom je poneo dar i svakojaka dobra Damaska, natovarena na četrdeset kamila. Kad je stigao, stao je pred njega i rekao: „Tvoj sin, Ven-Adad, car aramejski, poslao me je k tebi da pita: 'Hoću li ozdraviti od ove bolesti?'“

¹⁰ Jelisej mu reče: „Idi i reci mu: 'Sigurno ćeš ozdraviti', ali mi je Gospod otkrio da će sigurno umreti.“

¹¹ Prorok je okrenuo svoj pogled i zagledao se u njega, dok ovome nije postalo neprijatno. Tada čovek Božiji zaplaka.

¹² Azailo upita: „Zašto moj gospodar plače?“

On odgovori: „Zato što znam kakvo ćeš zlo učiniti Izrailjcima: palićeš njihove tvrđave, ubijaćeš njihove mladiće mačem, razbijaćeš njihovu nejač, i parati njihove trudne žene.“

¹³ Azailo odgovori: „Kako bi tvoj sluga, tek samo pas, mogao da učini tako veliku stvar?“

Jelisej odgovori: „Gospod mi je otkrio da ćeš ti biti car nad Aramom.“

¹⁴ On ode od Jeliseja i dođe svome gospodaru, koji ga upita: „Šta ti je Jelisej rekao?“ On reče: „Rekao mi je da ćeš jamačno ozdraviti.“

¹⁵ Međutim, sledećeg dana je Azailo uzeo komad platna, umočio ga u vodu i njime pokrio carevo lice. Tako je car umro, a na njegovo mesto se zacario Azailo.

Joramova vladavina nad Judom

¹⁶ U petoj godini Jorama, sina Ahavovog, cara izrailjskog, za vreme Josafata, cara Judinog, nad Judom se zacario Joram, sin Josafatov.

¹⁷ Bilo mu je trideset dve godine kad se zacario, a vladao je osam godina u Jerusalimu.

¹⁸ On je išao stopama izrailjskih careva, kao što je činio dom Ahavov, jer mu je Ahavova ćerka bila žena. Činio je što je zlo u očima Gospodnjim.

¹⁹ Ipak, Gospod nije hteo da uništi Judu, radi svoga sluge Davida, pošto mu je obećao da će dati svetiljku njegovim potomcima dovek.

²⁰ U njegove dane se Edom pobunio protiv Jude, pa je postavio cara nad sobom.

²¹ Joram je otišao u Sior sa svim bojnim kolima. Ustao je noću i napao Edomce, koji su opkolili njega i zapovednike bojnih kola, ali mu se vojska razbežala svojim kućama.

²² Tako se Edom otrgao od Jude sve do danas. U to vreme se pobunila i Livna.

²³ Ostala Joramova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

²⁴ Kad se Joram upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Ohozija.

Ohozijina vladavina nad Judom

²⁵ U dvanaestoj godini Jorama, sina Ahava, cara izrailjskog, nad Judom se zacario Ohozija, sin Jorama, cara Judinog.

²⁶ Ohoziji je bilo dvadeset dve godine kad se zacario, a vladao je jednu godinu u Jerusalimu. Majka mu se zvala Gotolija, ćerka Amrija, cara izrailjskog.

²⁷ Išao je stopama doma Ahavovog, čineći što je zlo u očima Gospodnjim, baš kao dom Ahavov, pošto je bio zet domu Ahavovom.

²⁸ Ohozija je sa Joramom, sinom Ahavovim, krenuo u rat protiv Azaila, cara aramejskog, u Ramot galadski, ali Aramejci raniše Jorama.

²⁹ Car Joram se povukao u Jezrael da zaleči rane, koje je zadobio od Aramejaca u Rami, dok je ratovao sa Azailom, carem aramejskim.

I Ohozija, sin Jorama, cara Judinog, siđe u Jezrael da vidi Jorama, sina Ahavovog, jer je bio ozbiljno ranjen.

9

Jelisej pomazuje Juja

¹ Prorok Jelisej pozva jednog od proročkih sinova i reče mu: „Opaši bokove, pa uzmi ovu bočicu ulja i idi u Ramot galadski.

² Kad dođeš tamo, potraži Juja, sina Josafata, sina Nimsijevog. Zatim uđi i gledaj da ustane iz svoga društva, pa ga odvedi unutra u sobu.

³ Potom uzmi bočicu ulja, izlij mu je na glavu i reci: 'Govori Gospod: pomazujem te za cara nad Izrailjem.' Onda otvori vrata i beži; ne zadržavaj se.“

⁴ Momak, sluga prorokov, ode u Ramot galadski.

⁵ Kad je došao, zapovednici vojske su sedeli zajedno. On reče: „Imam poruku za tebe, zapovedniče.“

Juj reče: „Za koga od nas?“

On odgovori: „Za tebe.“

⁶ On ustane i uđe u kuću. Tada mu momak izli ulje na glavu i reče mu: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Pomazujem te za cara nad narodom Gospodnjim, Izrailjem.

⁷ Ti ćeš istrebiti dom Ahava, svoga gospodara, da na Jezavelji osvetim krv mojih slugu proroka, i svih slugu Gospodnjih.

⁸ Tako će propasti sav dom Ahavov. Istrebiću Ahavu svako muško u Izrailju, kako roba tako slobodnoga.

⁹ Učiniću sa domom Ahavovim, kao sa domom Jerovoama, sina Navatovog, i sa domom Vase, sina Ahijinog.

¹⁰ A Jezavelju će izjesti psi na jezraelskom polju, i niko je neće sahraniti.“ Zatim je otvorio vrata i pobjegao.

¹¹ Kad se Juj vratio slugama svoga gospodara, jedan ga upita: „Je li sve u redu? Zašto je taj ludak došao k tebi?“

On im odgovori: „Znate već kako ta vrsta trabunja.“

¹² Oni rekoše: „To je laž! Hajde, reci nam!“

On im reče: „Rekao mi je tako i tako: 'Govori Gospod: pomazujem te za cara nad Izrailjem.'“

¹³ Oni hitro skinuše svoje ogrtače, prostreše pod njegove stope, te zatrubiše u trubu i rekoše: „Juj je postao car!“

Ubistvo Jorama

¹⁴ Tako se Juj, sin Josafata, sina Nimsijeovog, urotio protiv Jorama. A Joram je sa svim Izrailjem branio Ramot galadski protiv Azaila, cara aramejskog.

¹⁵ Car Joram se bio vratio u Jezrael da leči rane, koje je zadobio od Aramejaca u bici sa Azailom, carem aramejskim. Juj reče: „Ako vam je po volji, neka niko ne pobjegne iz grada da donese vest u Jezrael.“

¹⁶ Juj se pope u kola i ode u Jezrael, jer je Joram ležao tamo. Ohozija, car Judin, je došao u posetu Joramu.

¹⁷ Kad je osmatrač na jezraelskoj kuli video Juja kako dolazi, reče: „Vidim neko mnoštvo.“ Joram reče: „Uzmi konjanika; pošalji ga pred njih da pita: 'Je li sve dobro?'“

¹⁸ Konjanik mu pođe u susret i reče: „Ovako kaže car: 'Je li sve dobro?'“

Juj mu odgovori: „Što se ti brineš da li je dobro? Pođi za mnom.“

Osmatrač javi: „Glasnik je došao do njih, ali se ne vraća.“

¹⁹ Poslao je i drugog konjanika, koji je došao k njima i rekao: „Ovako kaže car: 'Je li sve dobro?'“

Juj mu reče: „Što se ti brineš da li je dobro? Pođi za mnom.“

²⁰ Osmatrač opet javi: „Otišao je, ali se ne vraća; a vožnja je kao vožnja Jujeva, sina Nimsijeovog, jer vozi kao lud.“

²¹ Tada Joram reče: „Upreži!“ Kad su upregli njegova kola, Joram, car izrailjski i Ohozija, car Judin, izađu svaki na svojim kolima i pođu u susret Juju. Sreli su se na njivi Navuteja Jezraelca.

²² Kad je Joram ugledao Juja, reče mu: „Je li sve dobro, Juju?“ A ovaj odgovori: „Kako može biti dobro, dok traju mnogobrojna bludništva i vračarije tvoje majke Jezavelje?“

²³ Na to se Joram okrenu i počeo da beži, govoreći Ohoziji: „Izdaja, Ohozija!“

²⁴ Međutim, Juj zape luk i pogodi Jorama među pleća. Strela mu je prošla kroz srce, te se srušio u kola.

²⁵ Juj reče Vadekaru, svome potčinjenom: „Digni ga i baci na njivu Navuteja Jezraelca. Seti se da smo obojica jahali za njegovim ocem Ahavom, kad je Gospod izrekao ovo proroštvo protiv njega:

²⁶ 'Zbog krvi Navutejeve i krvi njegovih sinova, koju sam juče video, govori Gospod, kunem se da ću ti vratiti isto na ovoj njivi – govori Gospod.' Zato ga podigni i baci na njivu po reči Gospodnjoj.“

Ohozijina smrt

²⁷ Kad je to video Ohozija, car Judin, pobjegao je putem za Vet-Agan. Ali, Juj krenu u poteru za njim i reče: „Ubijte i njega u njegovim kolima!“ Ranili su ga na brdu Guru, koje se nalazi kod Jivleama. No, ipak je umakao u Megido i tamo umro.

²⁸ Njegove sluge su ga odnele u Jerusolim i sahranile ga sa njegovim precima u njegovom grobu u Davidovom gradu.

²⁹ Ohozija se zacario nad Judom jedanaeste godine Jorama, sina Ahavovog.

Jezaveljina smrt

³⁰ Juj je, zatim, došao u Jezrael. Jezavelja je to čula, pa je namazala oči, uredila kosu i pogledala s prozora.

³¹ Kad je Juj ušao na vrata, ona reče: „Je li sve dobro, Zimrije, ubico svoga gospodara?!“

³² On podiže pogled prema prozoru i reče: „Ko je sa mnom? Ko?“ Dva, tri dvoranina su pogledala prema njemu.

³³ On im reče: „Bacite je dole!“ Oni su je bacili dole, a njena krv je poprskala zid i konje, koji su je izgazili.

³⁴ Zatim je ušao, i pošto je jeo i pio, rekao je: „Pobrinite se za tu prokletnicu i sahranite je, jer je bila carska ćerka.“

³⁵ Ali kad su otišli da je sahrane, nisu ništa našli od nje osim lobanje, nogu i šaka.

³⁶ Oni su se vratili i javili mu, a on reče: „To je reč Gospoda, koji je rekao preko proroka Ilije Tesvićanina: 'Psi će izjesti Jezaveljino meso na jezraelskom polju,

³⁷ a Jezaveljin leš biće kao gnojivo na njivi u jezraelskom polju, pa niko neće moći da kaže: to je Jezavelja.“

10

Istrebljenje Ahavovih potomaka

¹ Ahav je imao sedamdeset sinova u Samariji. Juj je napisao pisma i poslao ih jezraelskim glavarima, starešinama i odgojiteljima Ahavovih sinova u Samariju, govoreći:

² „Sad, kad ovo pismo dođe do vas, pošto ste sluge svoga gospodara, a sa vama su sinovi vašeg gospodara; i pošto imate bojna kola i konje, utvrđeni grad i oružje,

³ gledajte ko je najbolji i najdostojniji među sinovima vašeg gospodara, postavite ga na presto njegovog oca, pa se borite za dom svoga gospodara.“

⁴ A oni, silno uplašeni, rekoše: „Evo, dva cara nisu mogla da mu se odupru; kako ćemo mu se mi odupreti?“

⁵ Tada su upravitelj dvora, načelnik grada, starešine i odgojitelji poslali poruku Juju, govoreći: „Tvoji smo podanici; uradićemo sve što nam kažeš. Mi nećemo nikoga postavljati za cara; čini što ti drago.“

⁶ On im je napisao drugo pismo govoreći: „Ako ste uz mene, i ako mene slušate, uzmite glave sinova svoga gospodara i dođite k meni u Jezrael sutra u ovo doba.“

A carevi sinovi, njih sedamdeset, bili su sa velikašima grada, koji su ih odgajali.

⁷ Kad je ovo pismo došlo k njima, uzeli su careve sinove i poklali svih sedamdeset. Zatim su stavili njihove glave u kotarice i poslali mu u Jezrael.

⁸ Glasnik dođe i javi mu: „Doneli su glave carevih sinova.“

On reče: „Stavite ih u dve gomile na vratima, neka stoje do sutra.“

⁹ Ujutro je izašao, stao i rekao svemu narodu: „Vi niste krivi; evo, ja sam se urotio protiv svoga gospodara i ubio ga; ali ko je pobio ove ovde?“

¹⁰ Znajte, dakle, da ništa od Božije reči koju je Gospod rekao za dom Ahavov, neće ostati neispunjeno. Gospod je učinio što je rekao preko svoga sluge Ilije.“

¹¹ Zatim je Juj pobio sve preostale od doma Ahavovog u Jezraelu, i sve njegove velikaše, bliske prijatelje i sveštenike; nije mu ostavio nikoga na životu.

¹² Potom se podigao, pa je otišao i došao u Samariju. A na putu, kod Vet-Akada pastirskog,

¹³ Juj naiđe na braću Ohozije, cara Judinog. On ih upita: „Ko ste?“

Oni odgovoriše: „Mi smo Ohozijina braća i idemo da pozdravimo careve i caričine sinove.“

¹⁴ Ali on reče: „Pohvatajte ih žive!“ Pohvatali su ih žive, i zaklali ih na studencu kod Vet-Akada, njih četrdeset dvojicu; nije poštedeo ni jednog od njih.

¹⁵ Kad je otišao odande, naišao je na Jonadava, sina Rihavovog, koji mu je pošao u susret. On ga pozdravi i reče mu: „Je li tvoje srce odano meni, kao što je moje srce odano tebi?“

Jonadav odgovori: „Jeste.“

„Ako jeste – odgovori Juj – daj mi ruku.“ Ovaj mu dade ruku, a Juj ga uze k sebi u kola.

¹⁶ Juj reče: „Pođi sa mnom da vidiš moju revnost za Gospoda.“ Tako ga je povezao sa sobom u kolima.

¹⁷ Kad je Juj došao u Samariju, pobio je sve koji su ostali Ahavu u Samariji, dok ih nije istrebio, po reči Gospodnjoj koja je saopštio Iliji.

Istrebljenje Valovih vernika

¹⁸ Zatim je Juj sakupio sav narod i rekao im: „Ahav je malo služio Valu a Juj će mu služiti mnogo.“

¹⁹ Zato mi pozovite sve Valove proroke, sve njegove slugе i sve njegove sveštenike; neka nijedan ne izostane, jer hoću da prinesem Valu veliku žrtvu. Ko izostane, neće ostati na životu.“ No, Juj je postupao lukavo, kako bi uništio Valove vernike.

²⁰ Juj reče: „Sazovite sabor u čast Valu!“ Oni ga sazvaše.

²¹ Juj je poslao poruku po svem Izrailju, tako da su došle sve Valove slugе; nije bilo nijednog koji nije došao. Pošto su ušli u Valov hram, Valov hram se napunio od kraja do kraja.

²² Tada Juj reče čuvaru odeće: „Donesi odeću za sve Valove slugе.“ Tako su im doneli odeću.

²³ Zatim Juj uđe u Valov hram sa Jonadavom, sinom Rihavovim, i reče Valovim slugama: „Proverite i pogledajte da nema kojeg slugе Gospodnjeg među vama, nego samo Valovih slugu.“

²⁴ Potom su ušli da prinesu žrtve i svespalnice. A Juj je postavio napolje osamdeset ljudi i rekao: „Ako koji od vas dopusti da pobegne i jedan od ljudi koje dajem u vaše ruke, svojim će životom platiti za njegov život.“

²⁵ Kad je završio s prinošenjem svespalnice, Juj reče stražarima i zapovednicima: „Uđite i pobijte ih; neka niko ne umakne.“ Tako su ih pobili oštricom mača. Zatim su ih stražari i zapovednici izbacili napolje, pa su ušli u unutrašnjost Valovog hrama,

²⁶ izneli sveti stub iz Valovog hrama i spalili ga.

²⁷ Valov lik su izlomili i srušili Valov hram; od njega su načinili zahode, sve do danas.

²⁸ Tako je Juj istrebio Vala iz Izrailja.

²⁹ Ipak, Juj se nije odvratio od greha Jerovoama, sina Navatovog, na koje je naveo Izrailj; od zlatnih teladi, koji su bili u Vetilju i u Danu.

³⁰ Gospod reče Juju: „Zato što si učinio dobro čineći što je pravedno u mojim očima, i zato što si uradio sa domom Ahavovim sve po želji moga srca, zato će tvoji sinovi sedeti na Izrailjevom prestolu do četvrtog kolena.“

³¹ Ali Juj nije svim srcem sledio Zakon Gospoda, Boga Izrailjevog, i nije se odvratio od greha Jerovoama, na koje je naveo Izrailj.

³² U to vreme je Gospod počeo da krnji Izrailj, jer ih je Azailo pobeđivao na celom području Izrailja:

³³ istočno od Jordana po svoj zemlji Galadovoj – Gadovce, Ruvimovce, i Manasijevce – od Aroira kod potoka Arnona, sve do Galada i Vasana.

Jujev kraj

³⁴ Ostala Jujeva dela i sve što je učinio, i njegova sila, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

³⁵ Juj se upokojio sa svojim precima, i bio je sahranjen u Samariji. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Joahaz.

³⁶ Juj je vladao nad Izrailjem u Samariji dvadeset osam godina.

11

Gotolijina vladavina nad Judom

¹ Kad je Gotolija, majka Ohozijina, videla da joj je poginuo sin, ustala je i pobila sav carski rod.

² Međutim, Josaveja, ćerka cara Jorama, Ohozijina sestra, uzme Joasa, sina Ohozijinog, i ukrade ga između carevih sinova koje su ubijali. Stavila ga je u spavaću sobu s njegovom dojiljom i sakrila ga od Gotolije, te nije bio ubijen.

³ Bio je s njom sakriven u Domu Gospodnjem šest godina, sve dok je Gotolija vladala nad zemljom.

⁴ A sedme godine Jodaj je poslao po stotnike Horijaca i stražu, i doveo ih u Dom Gospodnji. Sklopio je sa njima savez, i pošto ih je zakleo u Domu Gospodnjem, pokazao im je carevog sina.

⁵ Zapovedio im je: „Ovako ćete uraditi: neka trećina vas koji ste subotom na dužnosti čuva carev dvor.

⁶ Druga trećina neka bude na surskim vratima, a treća, koja je na vratima iza straže, neka čuva stražu kod dvora.

⁷ Vaša dva ostala odreda, svi koji se razrešavaju dužnosti u subotu, neka čuvaju stražu oko cara kod Doma Gospodnjeg.

⁸ Vi ćete okružiti cara, svaki čovek u krugu sa svojim oružjem u ruci, i svako ko priđe redu, neka pogine. Budite uz cara i kad izlazi i kad ulazi.“

⁹ Stotnici učine kako im je sveštenik Jodaj zapovedio. Svaki je doveo svoje ljude, one koji stupaju na dužnost u subotu, i one koji se razrešavaju dužnosti u subotu, pa su došli k svešteniku Jodaju.

¹⁰ Sveštenik je stotnicima dao koplja i štitove cara Davida, koji su bili u Domu Gospodnjem.

¹¹ Stražari su stali oko cara, svaki sa mačem u ruci, od južne strane do severne strane Doma, kod žrtvenika i kod Doma.

¹² Tada je Jodaj izveo carevog sina, stavio na njega krunu i dao mu Svedočanstvo. Zatim su ga zacarili i pomazali, pa su pljeskali i govorili: „Živeo car!“

¹³ Kad je Gotolija čula kako straža i narod uzvikuju, došla je k narodu u Dom Gospodnji.

¹⁴ Obazrevši se, ugledala je cara kako stoji uz stub, kao što je bio običaj, sa zapovednicima i trubačima pored cara. Sav se narod zemlje veselio i trubio u trube. Tada Gotolija razdra svoju odeću i povika: „Izdaja, izdaja!“

¹⁵ Na to je sveštenik Jodaj izdao naredbu stotnicima, koji su upravljali vojskom: „Izvedite je kroz redove, i ako neko pođe za njom, posecite ga.“ Naime, sveštenik je rekao: „Neka ne bude ubijena u Domu Gospodnjem.“

¹⁶ Zgrabili su je, i kad je prošla kroz konjski ulaz u carski dvor, pogubili su je.

¹⁷ A sveštenik Jodaj je sklopio savez između Gospoda, cara i naroda, i između cara i naroda, da budu narod Gospodnji.

¹⁸ Zatim je sav narod zemlje otišao u Valov hram i srušio ga. Srušili su njegove žrtvenike, njegove likove su izlomili u komade, a Valovog sveštenika Matana su ubili ispred žrtvenika.

A Jodaj je postavio stražu kod Doma Gospodnjeg.

¹⁹ Zatim je poveo stotnike, Horijce i stražu, i sav narod zemlje, pa su ispratili cara od Doma Gospodnjeg do carskog dvora kod stražarskih vrata. Tako je car seo na carski presto.

²⁰ Sav se narod zemlje radovao, a grad je utihnuo kad su Gotoliju pogubili mačem u carskom dvoru.

²¹ Joasu je bilo sedam godina kad se zacario.

12

Popravka Doma

¹ Joas se zacario sedme godine Jujeve, i vladao je četrdeset godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Sivija iz Vir-Saveje.

² On je činio što je pravo u očima Gospodnjim svega svoga veka, dok ga je učio sveštenik Jodaj.

³ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁴ Joas reče sveštenicima: „Sav novac od posvećenih stvari, koji se donosi u Dom Gospodnji, novac skupljen od poreza, i novac od svačije procene, i sav novac što se dobrovoljno donosi u Dom Gospodnji,

⁵ neka sveštenici uzimaju, svaki od svog poznanika, pa neka popravljaju što je trošno u Domu, gde god se nađe nešto za popravku.“

⁶ Međutim, ni do dvadeset treće godine Joasovog carevanja, sveštenici još nisu popravili što je bilo trošno u Domu.

⁷ Tada car Joas pozva sveštenika Jodaja i ostale sveštenike i reče im: „Zašto ne popravljate što je trošno u Domu? Od sada ne uzimajte sebi novac od svojih poznanika, nego ga dajte za popravku Doma.“

⁸ Sveštenici su pristali da ne uzimaju novac od naroda, niti da popravljaju što je trošno u Domu.

⁹ Tada sveštenik Jodaj uze jedan kovčeg, proreza rupu na poklopcu, i postavi ga kod žrtvenika s desne strane kod ulaza u Dom Gospodnji. Sveštenici koji su čuvali vrata stavljali su u njega sav novac koji se donosio u Dom Gospodnji.

¹⁰ Kad bi primetili da ima mnogo novca u kovčegu, dolazio bi carev pisar sa sveštениčkim glavaram, pa bi izbrojao i vezao novac koji se našao u Domu Gospodnjem.

¹¹ Zatim bi davali gotov novac onima koji su nadgledali posao na Domu Gospodnjem, a oni bi ga davali tesarima i radnicima koji su radili na Domu Gospodnjem,

¹² i zidarima i klesarima da se kupi drvo i isklesani kamen za popravku Doma Gospodnjeg, i za svaki drugi izdatak oko popravka Doma.

¹³ Ipak, od novca koji se donosio u Dom nisu se pravile srebrne čaše za Dom Gospodnji, ni viljuške, ni kotlići, ni trube, niti ikakve posude od zlata i srebra,

¹⁴ nego su ga davali nadglednicima posla, da se za njega popravi Dom Gospodnji.

¹⁵ I nisu tražili račun od ljudi kojima su predavali novac da plate radnicima, jer su pošteno radili.

¹⁶ Novac od žrtava za prestup i od žrtava za greh se nije donosio u Dom Gospodnji; on je pripadao sveštenicima.

¹⁷ A Azailo, car aramejski, izađe i napadne Gat i zauze ga. Zatim se Azailo okrenuo da ode gore i napadne Jerusalm.

¹⁸ Tada je Joas uzeo sve posvećene stvari koje su posvetili njegovi preci Josafat, Joram i Ohozija, carevi Judini, i sve što je sam posvetio, i sve zlato što se našlo u riznici Doma Gospodnjeg i carevog doma, i poslao Azailu, caru aramejskom, a on je odustao od Jerusalma.

¹⁹ Ostala Joasova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

²⁰ Njegove sluge su se pobunile i ubile Joasa u domu Vet-Mila gde se ide u Silu.

²¹ Ubile su ga njegove sluge Jozavad, sin Simeatov i Jehozavad sin Somirov, te je umro. Sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Amasija.

13

Joahazova vladavina nad Izrailjem

¹ Dvadeset treće godine carevanja Joasa sina Ohozijinog nad Judom, zacario se Joahaz, sin Jujev nad Izrailjem u Samariji. Carevao je sedamnaest godina.

² Činio je što je zlo u očima Gospodnjim, jer je sledio grehe Jerovoama, sina Navatovog, kojima je zavodio Izrailj. Nije odstupao od njih.

³ Zato se Gospod razgnevio na Izrailj i dao ih u ruke Azailu, caru aramejskom i u ruke Ven-Adadu, sinu Azailovom, za sve ono vreme.

⁴ Ali Joahaz se pomolio Gospodu i Gospod ga usliši, jer vide nevolju Izrailjevu, kako ih muči car aramejski.

⁵ Gospod je dao izbavitelja Izrailju, te su se rešili aramejske tlake. Tako su Izrailjci živeli u svojim domovima kao pre.

⁶ Ipak, nisu odstupili od greha doma Jerovoamovog kojima je naveo na greh Izrailj, nego su ustrajali u njima. Aštartin stub je ostao da stoji u Samariji.

⁷ Joahazu nije ostalo vojske do pedeset konjanika, deset kola i deset hiljada pešaka. Uništio ih je car aramejski; izgazio ih je kao plevu na vršidbi.

⁸ A ostala dela Joahazova i sve što je činio, i njegovi vojni pohodi, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Izrailjevih?

⁹ Joahaz se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili u Samariji. Na njegovo mesto zacario se njegov sin Joas.

Joasova vladavina nad Izrailjem

¹⁰ Trideset sedme godine carevanja Joasovog nad Judom zacario se Joas, sin Joahazov nad Izrailjem u Samariji. Carevao je šesnaest godina.

¹¹ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, i nije odstupio ni od jednog greha Jerovoama, sina Navatovog, koji je naveo Izrailj na greh, nego je ustrajao u njima.

¹² Ostala Joasova dela, sve što je činio, i njegovi vojni pohodi, kako je ratovao s Amasijom carem Judinim, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevih?

¹³ Kad se Joas upokojio sa svojim precima, na njegov presto je seo Jerovoam. Joasa su sahranili u Samariji s carevima Izrailjevim.

Jelisejeva smrt

¹⁴ A Jelisej se razboleo od bolesti od koje će umreti. Joas, car Izrailja, dođe k njemu i zaplaka nad njim: „Oče moj, oče moj, kočije i konjanici Izrailjevi!“

¹⁵ Jelisej mu reče: „Uzmi luk i strele.“ On uze luk i strele.

¹⁶ „Uzmi luk u svoju ruku“ – reče on caru izrailjskom. On ga uze u svoju ruku. Tada Jelisej stavi svoje ruke na careve ruke i reče mu: „Otvori prozor sa istoka.“ Jelisej reče: „Odapni strelu.“ On odape strelu,

¹⁷ a Jelisej reče: „Strela pobede Gospodnje, strela pobede nad Aramejcima! Ti ćeš sasvim potući Aramejce u Afeku.“

¹⁸ Zatim reče: „Uzmi strele.“ On uze. Onda reče caru izrailjskom: „Udaraj po zemlji.“ Udario je tri puta i stao.

¹⁹ Čovek Božiji se naljutio na njega i rekao: „Da si udario pet ili šest puta, sasvim bi porazio Aramejce. Zato ćeš samo tri puta poraziti Aramejce.“

²⁰ Jelisej je umro i bio sahranjen.

A moavske pljačkaške čete su svake godine upadale u zemlju.

²¹ Jednom, dok su ljudi sahranjivali nekog čoveka, gle, videli su četu pljačkaša, pa bacili mrtvaca u Jelisejev grob i pobjegli. Čim je mrtvac dotakao Jelisejeve kosti, oživeo je i stao na svoje noge.

Izrailj vraća gradove od Aramejaca

²² Aramejski car Azailo je tlačio Izrailjce u sve dane Joahazove.

²³ Ali Gospod im se smilovao i sažalio se nad njima, pa se okrenuo k njima zbog saveza s Avrahamom, Isakom i Jakovom. Nije hteo da ih uništi, i nije ih odbacio od svog lica do sad.

²⁴ Kad je Azailo umro, na njegovo mesto se zacario njegov sin Ven-Adad.

²⁵ Joas, sin Joahazov, je povratio gradove iz ruku Ven-Adada, sina Azailovog, koje je ovaj u ratu oduzeo od njegovog oca Joahaza. Joas ga je porazio tri puta, te je povratio izrailjske gradove.

14

Amasijina vladavina nad Judom

¹ U drugoj godini cara Joasa, sina Joahazovog, cara izrailjskog, zacario se Amasija, sin Joasov, nad Judom.

² Bilo mu je dvadeset pet godina kad je postao car, a vladao je dvadeset devet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Joadana iz Jerusalima.

³ Činio je što je pravo u Gospodnjim očima, ali ne kao njegov praotac David. U svemu je sledio svog oca Joasa.

⁴ Međutim, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁵ Kad se carstvo učvrstilo pod njegovom vlašću, pobio je sluge koje su ubile njegovog oca cara.

⁶ Ipak, nije pogubio sinove ubica, prema onome što je napisano u knjizi Mojsijevog Zakona gde je Gospod zapovedio: „Neka se očevi ne pogubljuju zbog svojih sinova i neka se sinovi ne pogubljuju zbog svojih očeva; nego svaki čovek treba da bude pogubljen za svoj greh.“

⁷ On je potukao deset hiljada Edomaca u Slanoj dolini, i osvojio Selu u bici. Onda ju je prozvao Jokteil, kako se i danas zove.

⁸ Zatim je Amasija poslao poruku Joasu, sinu Joahazovom, sinu Jujevom, caru izrailjskom: „Izađi mi na megdan.“

⁹ Joas, car izrailjski, je poslao poruku Amasiji, caru Judinom, govoreći: „Trn je livanski poslao poruku kedru livanskom, govoreći: 'Daj svoju ćerku mome sinu za ženu', ali je divlja zver livanska izgazila trn.“

¹⁰ Potukao si Edom, pa si se poneo. Uživaj u svojoj slavi, ali ostani kući. Zašto prizivaš nevolju na svoju i Judinu propast?“

¹¹ Ali Amasija nije slušao. Tako je Joas, car izrailjski, pošao u boj. On i car Amasija, car Judin, su se sukobili kod Vet-Semesa, koji pripada Judi.

¹² No, Izrailj je porazio Judu, pa su svi pobjegli svojim kućama.

¹³ Joas, car izrailjski, je zarobio Judinog cara Amasiju, sina Joasa, sina Ohozija, kod Vet-Semesa. Zatim je došao u Jerusolim i srušio jerusalimski zid od Jefremovih vrata do Ugaonih vrata, u dužini od četiri stotine lakata*.

¹⁴ Uzeo je sve zlato i srebro i sve posuđe koje se našlo u Domu Gospodnjem i u carevim riznicama, kao i taoce, pa se vratio u Samariju.

* 14:13 Oko 200 m.

¹⁵ Ostala Joasova dela, ono što je postigao, i njegovi vojni pohodi, kako je ratovao sa Amasijom, carem Judinim, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

¹⁶ Joas se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili s carevima izrailjskim u Samariji. Na njegovo se mesto zacario njegov sin Jerovoam.

¹⁷ A Amasija, sin Joasov, car Judin, je živio petnaest godina nakon smrti Joasa, cara izrailjskog, sina Joahazovog.

¹⁸ Ostala Amasijina dela, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

¹⁹ Protiv njega su skovali zaveru u Jerusalimu, te je pobegao u Lahis. No, poslali su ljude za njim i ubili ga tamo.

²⁰ Doneli su ga na konjima i sahranili ga sa njegovim precima u Jerusalimu, u Davidovom gradu.

²¹ Tada je sav Judin narod uzeo Azariju[†], koji je imao šesnaest godina, i zacario ga umesto njegovog oca Amasije.

²² On je obnovio Elat i vratio ga Judi, nakon što se njegov otac upokojio sa svojim precima.

Jerovoam II vlada nad Izrailjem

²³ Petnaeste godine Judinog cara Amasije, sina Joasovog, car Jerovoam, sin Joasa, cara izrailjskog, je počeo da vlada u Samariji. Vladao je četrdeset jednu godinu.

²⁴ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; nije se odvratio ni od jednog od greha Jerovoama, sina Navatovog, kojima je naveo Izrailj na greh.

²⁵ On je povratio oblast Izrailja od Levo-Amata do mora Arave, po reči Gospoda, Boga Izrailjevog, koja je bila rečena preko njegovog sluga proroka Jone, sina Amitajevog, iz Gat-Efera.

²⁶ Jer Gospod je video veoma gorku muku Izrailjevu, da nije ostalo nikog, ni roba ni slobodnoga, ko bi pomogao Izrailju.

²⁷ I pošto Gospod nije rekao da će istrebiti Izrailjevo ime pod nebom, izbavio ih je preko Jerovoama, sina Joasovog.

²⁸ Ostala Jerovoamova dela, i sve što je učinio, njegovi vojni pohodi, kako je ratovao, i kako je povratio Izrailju Damask i Amat, koji je pripadao Judi, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

²⁹ Jerovoam se upokojio sa svojim precima, sa carevima Izrailja, a na njegovo mesto se zacario njegov sin Zaharija.

15

Azarijina vladavina nad Judom

¹ U dvadeset sedmoj godini Jerovoama, cara izrailjskog, Azarija, sin Amasijin, je postao car Jude.

² Bilo mu je šesnaest godina kad je postao car, a vladao je pedeset dve godine u Jerusalimu. Majka mu se zvala Jeholija iz Jerusalima.

³ Činio je što je pravedno u očima Gospodnjim, sve kako je činio i njegov otac Amasija.

⁴ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁵ Ali Gospod je udario cara, pa je bio gubavac do svoje smrti. Živeo je u odvojenoj kući, dok je carev sin Jotam bio nad dvorom i upravljao narodom i zemljom.

⁶ Ostala Azarijina dela, i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

⁷ Azarija se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili sa njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jotam.

[†] 14:21 Uzija.

Zaharijina vladavina u Izrailju

⁸ Trideset sedme godine Azarije, cara Judinog, zacario se Zaharija, sin Jerovoamov, nad Izrailjem u Samariji. Carevao je šest meseci.

⁹ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, kao što su činili njegovi preci. Nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatova, kojima je navodio Izrailj na greh.

¹⁰ Ali protiv njega je skovao zaveru Salum, sin Javisov. On ga je napao i ubio pred narodom, te se zacario na njegovo mesto.

¹¹ Ostala Zaharijina dela su zapisana u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

¹² To je bilo ono što je Gospod rekao Juju: „Tvoji će sinovi sedeti na Izrailjevom prestolu do četvrtog kolena.“ Tako je i bilo.

Salumova vladavina u Izrailju

¹³ Salum, sin Javisov, se zacario u trideset devetoj godini Ozije*, cara Judinog. Vladao je jedan mesec u Samariji.

¹⁴ Međutim, Menajim, sin Gadijev iz Terse se digao i došao u Samariju, napao Saluma, sina Javisovog, ubio ga, pa se zacario na njegovo mesto.

¹⁵ Ostala Salumova dela, i kako je skovao zaveru, zapisana su u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

¹⁶ U to vreme je Menajim iz Terse napao Tapsu i svakoga u njoj i njenoj okolini, jer se nisu predali. Pobio je sve živo, a trudne žene je rasporio.

Menajimova vladavina u Izrailju

¹⁷ U trideset devetoj godini Azarije, cara Judinog, zacario se Menajim, sin Gadijev, nad Izrailjem. Vladao je deset godina u Samariji.

¹⁸ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim. Nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatovog, kojima je navodio na greh Izrailj, svega svoga veka.

¹⁹ Zatim je Ful, car asirski, napao zemlju, a Menajim je dao Fulu hiljadu talanata† srebra, da bi mu pomogao da ojača svoju carsku vlast.

²⁰ Menajim je nametnuo porez Izrailju: svaki imućni čovek je morao da plati pedeset šekela‡ srebra asirskom caru. Tako se asirski car povukao, i nije ostao u zemlji.

²¹ Ostala Menajimova dela, i sve što je uradio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

²² Kad se Menajim upokojio sa svojim precima, na njegovo mesto se zacario njegov sin Fakija.

Fakijina vladavina u Izrailju

²³ U pedesetoj godini Azarije, cara Judinog, Menajimov sin Fakija je počeo da vlada nad Izrailjem u Samariji. Vladao je dve godine.

²⁴ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatova, kojima je navodio na greh Izrailj.

²⁵ Protiv njega se urotio njegov vojni zapovednik Fekaj, sin Remalijin, i napao ga u Samariji, u tvrđavi carevog dvora, zajedno sa Argovom i Arijem. S njim je bilo i pedeset Galađana. On ga je ubio i zacario se na njegovo mesto.

²⁶ Ostala Fakijina dela i sve što je učinio, zapisano je u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

Fekaj vlada u Izrailju

²⁷ U pedeset drugoj godini Azarije cara Judinog, počeo je da vlada Fekaj, sin Remalijin, nad Izrailjem u Samariji. Vladao je dvadeset godina.

* 15:13 Poznat i kao Azarija. † 15:19 Oko 34 t. ‡ 15:20 Oko 575 gr.

²⁸ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatova, kojima je navodio na greh Izrailj.

²⁹ U vreme Fekaja, cara izrailjskog, došao je Tiglat-Pileser, car asirski, i osvojio Ijon, Avel Vet-Mahu, Janoh, Kedes, Asor, Galad i Galileju, svu Neftalimovu zemlju, pa je preselio narod u Asiriju.

³⁰ Tada je Osija, sin Ilin, skovao zaveru protiv Fekaja, sina Remalijinog, napao ga i ubio. On se zacario na njegovo mesto u dvadesetoj godini Jotama, sina Ozijinog.

³¹ Ostala Fekajeva dela i sve što je učinio, zapisano je u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

Jotamova vladavina nad Judom

³² U drugoj godini Fekaja, sina Remalijinog, cara izrailjskog, nad Judom se zacario Jotam, sin Ozijin.

³³ Bilo mu je dvadeset pet godina kad je počeo da vlada, a vladao je šesnaest godina u Jerusalemu. Majka mu se zvala Jerusa, ćerka Sadokova.

³⁴ Činio je što je dobro u očima Gospodnjim, sve onako kako je činio njegov otac Ozija.

³⁵ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama. On je izgradio Gornja vrata Doma Gospodnjeg.

³⁶ Ostala Jotamova dela, i ono što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

³⁷ U ono vreme je Gospod počeo da podiže Resina, cara Arama, i Fekaja, sina Remalijinog, na Judu.

³⁸ Kad se Jotam upokojio sa svojim precima, sahranili su ga sa njegovim precima u gradu njegovog praoca Davida. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Ahaz.

16

Ahazova vladavina nad Judom

¹ Sedamnaeste godine Fekaja, sina Remalijinog, nad Judom se zacario Ahaz, sin Jotamov.

² Ahazu je bilo dvadeset godina kad se zacario. Vladao je šesnaest godina u Jerusalemu. On nije činio što je pravo u očima Gospoda, Boga svoga, kao njegov praotac David.

³ On je išao putem izrailjskih careva, i čak je proveo svoga sina kroz oganj po odvratnim običajima naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima.

⁴ Prinosio je žrtve na uzvišicama i brdima, i pod svakim zelenim drvetom.

⁵ Tada su došli Resin, aramejski car i Fekaj, sin Remalijin, izrailjski car, da ratuju protiv Jerusalema. Opkolili su Ahaza, ali nisu mogli da ga savladaju.

⁶ U to vreme je Resin, aramejski car, povratio Aramejcima Elat i isterao Judejce iz Elata. Zatim su Aramejci i Edomci došli u Elat gde su ostali sve do danas.

⁷ A Ahaz je poslao glasnike Tiglat-Pileseru, asirskom caru, da mu kažu: „Ja sam tvoj podanik i sin. Dođi i izbavi me iz ruku aramejskog cara i iz ruku izrailjskog cara, koji me napadaju.“

⁸ Ahaz je uzeo srebro i zlato koje se našlo u Domu Gospodnjem i u riznici carskog dvora i poslao asirskom caru na dar.

⁹ Asirski car ga je poslušao: napao je Damask i osvojio ga. Narod je preselio u Kir, a Resina je pogubio.

¹⁰ Kad je car Ahaz otišao u Damask da se sretne s Tiglat-Pileserom, asirskim carem, video je žrtvenik u Damasku. Tada je car Ahaz poslao svešteniku Uriji sliku žrtvenika i njegov nacrt sa svim pojedinostima za njegovu izradu.

¹¹ Sveštenik Urija je izgradio žrtvenik prema svim uputstvima koje mu je car Ahaz poslao iz Damaska; napravio ga je tako pre nego što se car Ahaz vratio iz Damaska.

¹² Kad se car vratio iz Damaska i video žrtvenik, pristupio je žrtveniku i prineo žrtvu na njemu.

¹³ Prineo je svoje žrtve svespalnice i žitne žrtve, izlio žrtvu izlivnicu, i zapljusnuo žrtvenik krvlju svoje žrtve mira.

¹⁴ A bronzani žrtvenik koji je bio pred Gospodom je sklonio s njegovog mesta ispred Doma, između novog žrtvenika i Doma Gospodnjeg. Postavio ga je sa severne strane novog žrtvenika.

¹⁵ Car Ahaz zapovedi svešteniku Uriji: „Na velikom žrtveniku ćeš paliti jutarnju žrtvu svespalnicu i večernju žitnu žrtvu i carevu svespalnicu i njegovu žitnu žrtvu, kao i svespalnicu sveg naroda zemlje, njihovu žitnu žrtvu i njihove žrtve izlivnice. Zatim ga zapljusni svom krvlju žrtve svespalnice i svom krvlju žrtava. A bronzani žrtvenik će mi služiti da preko njega tražim savet*.“

¹⁶ Sveštenik Urija je učinio sve što mu je zapovedio car Ahaz.

¹⁷ Car Ahaz je odsekao oplatu s podnožja i uklonio s njih umivaonik i more s bronzanih volova koji su bili pod njim, i postavio ga na kameni pod.

¹⁸ Pred asirskim carem je uklonio subotnji trem koji je bio izgrađen unutar Doma Gospodnjeg i spoljni ulaz za cara.

¹⁹ Ostala Ahazova dela, i šta je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

²⁰ Kad se Ahaz upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jezeckija.

17

Osijino carevanje u Izrailju

¹ Dvanaeste godine Ahaza, Judinog cara, zacario se Osija, sin Ilin, nad Izrailjem u Samariji. Vladao je devet godina.

² Činio je što je zlo u očima Gospodnjim, ali ne kao izrailjski carevi koji su bili pre njega.

³ Njega je napao Salmanaser, asirski car, pa mu je Osija bio podanik i plaćao mu danak.

⁴ Ali kad je Salmanaser, asirski car, otkrio da sprema pobunu, jer je poslao glasnike egipatskom caru Soju, i da nije poslao danak asirskom caru, kao što je činio iz godine u godinu, asirski car ga je uhvatio i zatvorio u tamnicu.

⁵ Zatim je asirski car napao svu zemlju; došao je u Samariju i opsedao je tri godine.

Odlazak Izrailja u izgnanstvo

⁶ Devete godine Osije, asirski car je osvojio Samariju. Tada je preselio Izrailjce i nastanio ih u Alaju i Gozan na reci Avor, i u midijske gradove.

⁷ To se dogodilo zato što su Izrailjci služeći drugim bogovima sagrešili protiv Gospoda, Boga svoga, koji ih je izveo iz Egipta, iz vlasti faraona, egipatskog cara.

⁸ Oni su sledili običaje naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima, i običaje koje su vršili izrailjski carevi.

⁹ Izrailjci su tajno činili stvari koje nisu bile po volji Gospoda, Boga njihovog. Podizali su uzvišice po svim svojim gradovima, od kula do utvrđenih gradova.

¹⁰ Postavljali su sebi stubove i Aštartine stupove u svim krajevima i pod svakim zelenim drvetom.

¹¹ Kadili su na svim uzvišicama, kao narodi koje je Gospod izгнаo pred njima. Činili su opake stvari da izazivaju na gnev Gospoda.

¹² Služili su idolima za koje im je Gospod rekao: „Ne činite to.“

* **16:15** Reč koja je ovde prevedena sa *tražiti savet* može da znači više stvari. Daničić je to preveo sa *promisliti*. Moguće je da se ovde ta reč koristi za gatanje putem iznutrica žrtve, što je bila uobičajena praksa na Bliskom istoku i šire.

¹³ Gospod je opominjao Izrailj i Judu preko svih svojih proroka i videlaca govoreći: „Vratite se sa svojih zlih puteva i držite zapovesti i uredbe, prema svem Zakonu, koje sam dao vašim ocima, i koje sam poslao preko svojih slugu proroka.“

¹⁴ Ali oni nisu poslušali, nego su ukrutili vratove kao njihovi preci koji nisu verovali u Gospoda, Boga njihovog.

¹⁵ Oni su odbacili njegove uredbe i njegov savez koji je sklopio sa njihovim ocima, i njegove propise kojima ih je upozoravao, i išli za ništavnim idolima, pa su i sami postali ništavni; sledili su narode koji su bili oko njih, za koje je Gospod rekao da ne postupaju kao oni.

¹⁶ Napustili su sve zapovesti Gospoda, Boga svoga, i načinili sebi livene likove dva teleta i Ašartin stub, i klanjali se svoj nebeskoj vojsci. A služili su i Valu.

¹⁷ Provodili su kroz oganj svoje sinove i ćerke i upuštali se u čaranje i gatanje; prodali su se da čine što je zlo u očima Gospodnjim izazivajući ga na gnev.

¹⁸ Zato se Gospod veoma razgnevio na Izrailja i uklonio ih pred sobom. Niko nije ostao, osim Judinog plemena.

¹⁹ Ali ni Juda nije držao zapovesti Gospoda, Boga svoga, nego su sledili običaje koje su Izrailjci držali.

²⁰ Zato je Gospod odbacio sve potomstvo Izrailjevo; ponizio ih je i predao ih u ruke Asircima, dok ih nije odbacio od sebe.

²¹ Jer kad se Izrailj otepio od doma Davidovog, i kad su postavili za cara Jerovoama, sina Navatovog, Jerovoam je odveo Izrailj od Gospoda i naveo ih na veliki greh.

²² Izrailjci su sledili sve grehe koje je Jerovoam činio; nisu se odvratili od njih,

²³ dok Gospod nije uklonio Izrailj pred sobom, kao što je rekao preko svojih slugu proroka. Izгнаo je Izrailjce iz njihove zemlje u Asiriju, gde su i dan danas.

Poreklo Samarjana

²⁴ Zatim je asirski car doveo narod iz Vavilona, Hute, Ave, Amata i Sefarvima i naselio ih po samarijskim gradovima umesto Izrailjaca. Tako su zaposeli zemlju i nastanili se u njenim gradovima.

²⁵ A u početku, kad su se nastanili tamo, nisu se bojali Gospoda, pa je Gospod poslao lavove na njih, koji su ih ubijali.

²⁶ Tada rekoše asirskom caru: „Narodi koje si preselio i nastanio po samarijskim gradovima ne znaju kako da služe Bogu ove zemlje. On je poslao lavove na njih, koji ih ubijaju, zato što ne znaju kako da služe Bogu ove zemlje.“

²⁷ Asirski car je izdao naredbu: „Pošaljite tamo jednog od sveštenika koje ste preselili odande; neka ide i nastani se tamo, i neka ih nauči kako da služe Bogu te zemlje.“

²⁸ Tako je došao jedan od sveštenika koji je bio izgnan iz Samarije i nastanio se u Vetilju; on ih je naučio kako da služe Gospodu.

²⁹ A svaki narod je još uvek pravio svoje bogove i postavljao ih u hramove na uzvišicama, koje je načinio samarjanski narod; svaki narod ih je postavio u svojim gradovima u kojima su živeli.

³⁰ Tako su Vavilonjani načinili Sokot-Venota, Hućani su načinili Nergala, a Amaćani su načinili Asima;

³¹ Avinci su načinili Nivaza i Tartaka, a Sefarvimci su u ognju spaljivali svoje sinove u čast sefarvimskih bogova Adrameleha i Anameleha.

³² Bojali su se Gospoda, tako da su postavili neke iz svojih redova za sveštenike na uzvišicama, koji su služili u hramovima na uzvišicama.

³³ Tako su se bojali Gospoda, ali su služili i svojim bogovima, po običaju naroda od kojih su bili preseljeni.

³⁴ I sve do dana današnjeg se drže svojih običaja. Oni se ne boje Gospoda i ne vrše uredbe, propise, Zakon i zapovesti koje je Gospod zapovedio potomcima Jakova, koga je nazvao Izrailj.

³⁵ Sa njima je Gospod sklopio savez i zapovedio im: „Ne služite drugim bogovima i ne klanjajte im se, i ne prinosite im žrtve,

³⁶ osim Gospodu koji vas je izveo iz Egipta velikom snagom i ispruženom rukom. Njemu služite, njemu se klanjajte i njemu prinosite žrtve.

³⁷ Držite uredbe, propise, Zakon i zapovesti koje je napisao za vas da ih vršite u sve dane; ne služite drugim bogovima.

³⁸ Ne zaboravljajte savez koji sam sklopio sa vama, i ne služite drugim bogovima,

³⁹ nego služite jedino Gospodu, Bogu svome, i on će vas izbaviti iz ruku svih vaših neprijatelja.“

⁴⁰ Ali oni nisu slušali, nego su se držali svojih predašnjih običaja.

⁴¹ Tako su se ovi narodi bojali Gospoda, ali su služili i idolima. Njihova deca čine isto kao što su činili njihovi preci do ovoga dana.

18

Jezekijina vladavina nad Judom

¹ Treće godine Osije, sina Ile, izrailjskog cara, nad Judom se zacario Jezekija, sin Ahazov.

² Bilo mu je dvadeset pet godina kad se zacario, a vladao je dvadeset devet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Avi, ćerka Zaharijina.

³ Činio je što je pravo u očima Gospodnjim, sasvim kao njegov praotac David.

⁴ On je uklonio uzvišice i razvalio stubove i posekao Aštartine stupove. Takođe je razbio i bronzanu zmiju koju je načinio Mojsije, a kojoj su Izrailjci kadili sve do tog vremena. Zvali su je Neustan.*

⁵ On se uzdao u Gospoda, Boga Izrailjevog. Posle njega nije mu bilo sličnog među svim Judinim carevima, niti među onima koji su bili pre njega.

⁶ Držao se uz Gospoda i nije se odvrćao od njega, nego je držao zapovesti koje je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁷ Gospod je bio s njim, pa je uspevao u svemu čega se latio. Pobunio se protiv asirskog cara i nije mu služio.

⁸ Zatim je potukao Filistejce sve do Gaze i njene okoline, od stražarske kule do utvrđenog grada.

⁹ Četvrte godine cara Jezekije, to jest, sedme godine izrailjskog cara Osije, sina Ilinog, asirski car Salmanaser je došao u Samariju i opsedao je.

¹⁰ Osvojio ju je na kraju treće godine. Samarija je bila osvojena šeste godine Jezekije, to jest, devete godine izrailjskog cara Osije.

¹¹ Asirski car je odveo Izrailjce u Asiriju i doveo ih u Alaju i Gozan na reci Avor, i u midijske gradove.

¹² To se dogodilo zbog toga što nisu slušali glas Gospoda, Boga svoga, nego su pogazili njegov savez – sve što je zapovedio Mojsije, sluga Gospodnji. Nisu ga ni slušali ni izvršavali.

Senaheriv napada Judu

¹³ Četrnaeste godine cara Jezekije, asirski car Senaheriv je napao sve utvrđene judejske gradove i osvojio ih.

* **18:4** Na jevrejskom jeziku *Neustan* zvuči slično izrazu *bronzana zmija*.

¹⁴ Tada je Judin car Jezeckija poslao poruku asirskom caru u Lahis: „Pogrešio sam! Povuci se od mene i ja ću podneti što god mi nametneš.“ Asirski car je odredio Judinom caru Jezeckiji tri stotine talanata[†] srebra i trideset talanata [‡]zlata.

¹⁵ Jezeckija mu je dao i sve srebro koje se našlo u Domu Gospodnjem i u riznicama carevog dvora.

¹⁶ U to vreme je Jezeckija skinuo zlato s vrata i dovratika Doma Gospodnjeg, s kojim ih je Judin car Jezeckija obložio, i dao ga asirskom caru.

¹⁷ Međutim, asirski car pošalje iz Lahisa caru Jezeckiji u Jerusalem Tartana, Ravsarisa i Ravsaka s velikom vojskom. Oni odu i dođu u Jerusalem. Kad su došli, zaustavili su se kod Gornjeg jezera na putu za Beljarevo polje.

¹⁸ Kad su pozvali cara, pred njih su izašli upravnik dvora Elijakim sin Helkijin, pisar Somna i dvorski savetnik Joah sin Asafov

¹⁹ Tada im Ravsak reče: „Recite Jezeckiji:

‘Ovako kaže veliki car Asirije: u šta se to uzdaš?

²⁰ Zar misliš da su same reči savet i sila za rat? Na koga se oslanjaš, da si se pobunio protiv mene?

²¹ Da se možda ne uzdaš u Egipat, u taj slomljeni štap od trske, koji ubada i probija šaku onome ko se na njega naslanja? Takav je faraon, egipatski car, svakome ko se osloni na njega.

²² A ako mi kažete: „Mi se pouzdajemo u Gospoda, Boga našeg!“ Pa nije li baš Jezeckija srušio njegove uzvišice i žrtvenike, rekavši Judi i Jerusalimu: klanjaćete se jedino pred ovim žrtvenikom u Jerusalimu.

²³ A sad, hajde, opkladi se sa mojim gospodarem, asirskim carem: daću ti dve hiljade konja, ako si u stanju da nađeš jahače da ih jašu.

²⁴ Kako ćeš onda odbiti i jednog vojvodu koji je među najmanjim slugama moga gospodara? No, ti se uzdaš u Egipat da će ti dati konje i konjanike.

²⁵ Konačno, jesam li ja bez odobrenja Gospodnjeg pošao na ovo mesto da ga razorim? Gospod je meni rekao: „Digni se na tu zemlju i razori je!““

²⁶ Tada su Elijakim, sin Helkijin, Somna, i Joah rekli Ravsaku: „Govori svojim slugama aramejski, jer mi razumemo; ne razgovaraj sa nama judejski da te sluša narod na zidinama.“

²⁷ Ali Ravsak im je rekao: „Zar me je moj gospodar poslao da samo vašem gospodaru i vama kažem ove reči, a ne baš onima koji sede na zidinama, koji će s vama morati da jedu svoj izmet i piju svoju mokraću?“

²⁸ Ravsak, zatim, ustade i povika snažnim glasom na judejskom: „Čujte reč velikog cara, asirskog cara:

²⁹ Ovako kaže car: ‘Ne dajte da vas Jezeckija zavarava, jer on vas ne može izbaviti iz moje ruke.

³⁰ Ne dajte da vam Jezeckija uliva pouzdanje u Gospoda govoreći: „Gospod će vas sigurno izbaviti; ovaj grad neće pasti u ruke asirskom caru.““

³¹ Ne slušajte Jezeckiju, jer ovako kaže asirski car: ‘Sklopite mir sa mnom i izađite k meni, pa će svaki od vas jesti svoje grožđe i svoje smokve i piti vodu iz svoga studenca,

³² dok ne dođem i odvedem vas u zemlju kao što je vaša zemlja, u zemlju žita i mladog vina, u zemlju hleba i vinograda, u zemlju maslinovog ulja i meda, da živite i ne umrete.’

Ne slušajte Jezeckiju koji vas zavodi govoreći: ‘Gospod će nas izbaviti!’

³³ Da li je koji bog izbavio svoju zemlju iz ruke asirskog cara?

³⁴ Gde su bogovi amatski i arfadski? Gde su bogovi sefarvimski, enski i avski? Jesu li izbavili Samariju iz moje ruke?

[†] 18:14 Oko 10 t. [‡] 18:14 Oko 1 t.

³⁵ Koji su među svim bogovima tih zemalja izbacili svoju zemlju iz moje ruke? Kako će onda Gospod izbaviti Jerusaleim iz moje ruke?”

³⁶ A narod je ćutao i nije odgovarao ni reč, jer je car bio zapovedio: „Ne odgovarajte mu!”

³⁷ Tada su upravitelj dvora Elijakim, sin Helkijin, pisar Somna i Asafov sin Joah, dvorski savetnik, došli pred Jezekeju. Razdrli su svoju odeću i saopštili mu šta je Ravsak rekao.

19

Poslanstvo proroku Isaiji

¹ Kad je to čuo, car Jezekeja je razdro svoju odeću, navukao na sebe kostret i otišao u Dom Gospodnji.

² Zatim je poslao Elijakima, upravitelja dvora, pisara Somnu, i starešine sveštenečke obučene u kostret, proroku Isaiji, sinu Amocovom.

³ Rekli su mu: „Govori Jezekeja: 'Dan je ovaj dan nevolje, kazne i sramote. Deca su prispela za porođaj, a nema snage da se rode.

⁴ Može biti da je Gospod, Bog tvoj, čuo sve reči Ravsaka, koga je njegov gospodar asirski car poslao da vređa živoga Boga, pa će ga pokarati zbog reči koje je Gospod, Bog tvoj, čuo, kad se pomoliš za ostatak što je preostao.”

⁵ Kad su sluge cara Jezekeje došle k Isaiji,

⁶ Isaija im je rekao: „Ovako recite svome Gospodaru: 'Govori Gospod: ne boj se reči što si čuo, kojima su me ružile sluge asirskog cara.

⁷ Evo, udahnuću u njega duh, i kad čuje jednu vest, vratiće se u svoju zemlju, a ja ću učiniti da pogine od mača u svojoj zemlji.”

⁸ Kad se Ravsak vratio, našao je asirskog cara kako ratuje s Livnom; čuo je, naime, da je napustio Lahis.

Drugi pokušaj cara Senaheriva

⁹ Čuvši da je Tiraka, kuški car, izašao u rat protiv njega, asirski car je poslao glasnike Jezekeji, i rekao mu:

¹⁰ „Ovako recite Jezekeji, caru Judinom: 'Neka te ne vara Bog tvoj u koga se uzdaš govoreći ti: Jerusaleim neće pasti u ruke asirskom caru.

¹¹ Čuo si šta su asirski carevi učinili svim zemljama, kako su ih izručili prokletstvu. Zar ćeš ti da se izbaviš?

¹² Jesu li bogovi naroda spasli one koje su uništili moji preci: Gozance, Harance, Resefe i sinove Edena u Telasaru?

¹³ Gde je car amatski, car arfadski, i car Laira, Sefarvima, Ena i Ava?”

Jezekejina molitva

¹⁴ Jezekeja je primio pismo iz ruku poslanika i pročitao ga. Zatim se popeo u Dom Gospodnji i razvio ga pred Gospodom.

¹⁵ Onda se Jezekeja ovako pomolio pred Gospodom: „Gospode, Bože Izrailjev, koji stoluješ nad heruvimima! Samo si ti Bog svih carstava zemaljskih, ti si načinio nebo i zemlju.

¹⁶ Prigni uho svoje, Gospode, i počuj; otvori oči svoje i pogledaj. Čuj Senaherivove reči koje je poslao da se ruga Bogu živome!

¹⁷ Istina je, o, Gospode, opustošili su carevi asirski narode i njihovu zemlju,

¹⁸ pobacali im bogove u vatru, jer oni i nisu bogovi, nego delo ljudskih ruku, drvo i kamen; zato su ih razorili.

¹⁹ A sad, Gospode, Bože naš, izbavi nas iz njegovih ruku, neka znaju sva carstva na zemlji, Gospode, da si samo ti Bog!”

Isaijino proroštvo

²⁰ Tada je Isaija, sin Amocov, poslao poruku Jezekiji: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Čuo sam tvoju molitvu koju si mi uputio za Senaheriva, asirskog cara.

²¹ Ovo je reč koju je Gospod rekao protiv njega:
Prezire te, ruga ti se, devica, ćerka sionska,
maše glavom za tobom ćerka jerusalimska.

²² Koga si ružio i vređao?
Na koga si glasno vikao

i oholi pogled dizao?

Na Sveca Izrailjeva!

²³ Preko tvojih glasnika vređao si mog Gospoda.
Rekao si: „Konjima svojim i jahačima mnogim,

na visine sam se gorske uspeo,
do najviših vrhova livanskih.

Posekao sam mu najviše kedrove
i njegove poizbor čemprese.

Dosegao sam mu vrh najkrajnji,
vrt njegov u bujnoj šumi.

²⁴ Iskopao sam studence i pio tuđe vode,
stopalima svojih nogu
isušio sam sve potoke egipatske.“

²⁵ Zar nisi čuo? Od iskona sam to odredio,
uredio od pradavnih dana,
a sada sam to ostvario:
u ruševine si pretvorio utvrđene gradove.

²⁶ Stanovnici njihovi
nemoćni, isprepadani, postićeni,
bili su kao rastinje u polju,
kao mlado zelenilo,
kao trava po krovovima,
što usahne pre nego što nikne.

²⁷ Ja znam kad sedaš, kad izlaziš i kad se vraćaš,
i kako si protiv mene besneo.

²⁸ Zato što si na mene besneo,
i što mi je tvoja obest došla do ušiju,
brnjicu ću ti kroz nozdrve provući,
u usta ću ti uzde staviti,
i vratiti te putem kojim si došao.

Znak za Jezekiju

²⁹ A ovo je znak za tebe:
Ove godine ćeš jesti što sâmo izraste,
a dogodine ono što nikne od toga,
a treće godine sej, žanji i sadi vinograde
i jedi njihov rod.

³⁰ A preživeli iz doma Judinog,
opet će pustiti svoj koren u dubinu,
i roditi svoje plodove u visinu.

³¹ Jer iz Jerusalima će izaći ostatak,

i preživeli sa gore Siona.
To će učiniti revnost Gospoda nad vojskama.'

Proroštvo o Asiriji

³² Zato govori Gospod o caru asirskom:

'On neće ući u ovaj grad,
i neće odapeti strelu na njega,
neće sa štitom krenuti na njega,
niti nasipati bedem protiv njega,
³³ nego će se vratiti putem kojim je došao.
U ovaj grad on ući neće – govori Gospod.
³⁴ Ja ću odbraniti ovaj grad i izbaviti ga
radi sebe i radi moga sluge Davida.'"

Senaherimov poraz i smrt

³⁵ Iste noći je izašao Anđeo Gospodnji i pobio stotinu osamdeset pet hiljada u asirskom taboru. Kada je narod ustao ujutro, a ono sve sami mrtvaci.

³⁶ Senaheriv, asirski car, je podigao svoju vojsku i povukao se; vratio se u Ninivu.

³⁷ I dok se klanjao u hramu svoga boga Nisroka, ubili su ga mačem njegovi sinovi Adrameleh i Sarasar. Potom su pobjegli u zemlju araratsku. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Esaradon.

20

Jezekijina bolest i ozdravljenje

¹ U one dane se Jezekija razboleo na smrt. Prorok Isaija, sin Amocov, je došao i rekao mu: „Govori Gospod: 'Uredi svoju kuću, jer ćeš umreti; nećeš se oporaviti.'"

² Jezekija je okrenuo svoje lice prema zidu, pa se pomolio Gospodu ovako:

³ „O, Gospode, seti se da sam pred tobom hodio verno i svim srcem, i da sam činio što je dobro u tvojim očima.“ I Jezekija gorko zaplaka.

⁴ Isaija još nije izašao iz središnjeg predvorja, kad mu je došla reč Gospodnja:

⁵ „Vrati se i reci Jezekiji, vladaru moga naroda: Govori Gospod, Bog tvoga pretka Davida: 'Čuo sam tvoju molitvu i video sam tvoje suze. Evo, izlečiću te, pa ćeš za tri dana otići u Dom Gospodnji.'"

⁶ Dodaću petnaest godina tvome životu i izbaviću te iz ruke asirskog cara. Odbraniću ovaj grad radi sebe i radi moga sluge Davida.'"

⁷ Onda je Isaija rekao: „Donesite oblog od smokava. Neka uzmu i stave mu na čir i ozdraviće.'"

⁸ Jezekija upita Isaiju: „Šta će biti znak da će me Gospod isceliti i da ću za tri dana otići u Dom Gospodnji?'"

⁹ Isaija mu odgovori: „Ovo će ti biti znak od Gospoda, da će Gospod učiniti ono što je obećao. Želiš li da se senka pomeri napred za deset stepeni ili da se pomeri nazad za deset stepeni?'"

¹⁰ Jezekija odgovori: „Lako je da se senka pomeri napred za deset stepeni. Ne, nego neka se senka pomeri nazad za deset stepeni.'"

¹¹ Tada je prorok Isaija prizvao Gospoda, koji je vratio senku nazad za deset stepeni; za toliko se senka spustila na Ahazavom sunčaniku.

Poslanici iz Vavilona

¹² U ono vreme je vavilonski car Verodah-Valadan*, sin Valadanov, poslao pisma s darom za Jezekiju, jer je čuo da se Jezekija razboleo.

* 20:12 Ili: *Merodah-Valadan*, prema Isa 39,1.

¹³ Jezekija ih je saslušao; pokazao im je svu svoju riznicu, srebro i zlato, začine, mirisna ulja, oružnicu, i sve što se našlo u njegovim riznicama. Nije bilo ničega u njegovom dvoru i na celom njegovom području što im Jezekija nije pokazao.

¹⁴ Tada je prorok Isaija došao k caru Jezekiji i rekao mu: „Šta su rekli ti ljudi? Odakle su ti došli?“

Jezekija odgovori: „Iz daleke zemlje, iz Vavilona.“

¹⁵ „Šta su videli u tvojoj kući?“ – upita on.

Jezekija odgovori: „Nije bilo ničeg u mojim riznicama što im nisam pokazao.“

¹⁶ Tada je Isaija rekao Jezekiji: „Počuj reč Gospodnju:

¹⁷ 'Evo, dolaze dani kada će sve što je u tvome dvoru, i sve što su tvoji preci sabrali do ovoga dana, biti odneseno u Vavilon; neće ostati ništa – govori Gospod.

¹⁸ A neki od tvojih sinova, koji su ti se rodili, biće odvedeni. Oni će biti evnusi na dvoru vavilonskog cara.“

¹⁹ Jezekija odgovori Isaiji: „Dobra je reč Gospodnja što si je ti rekao.“ A mislio je: „Neka bude mir i spokojstvo tokom dana mojih.“

²⁰ Ostala Jezekijina dela, i svi njegovi poduhvati, kako je napravio jezero i prokop da dovede vodu u grad, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

²¹ Kad se Jezekija upokojio sa svojim precima, na njegovo mesto se zacario njegov sin Manasija.

21

Manasijina vladavina u Judi

¹ Manasiji je bilo dvanaest godina kad se zacario. Vladao je pedeset pet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Efsiva.

² Činio je što je zlo u Gospodnjim očima, sledeći odvratna dela naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima.

³ On je ponovo podigao uzvišice koje je njegov otac Jezekija uništio. Podigao je i žrtvenike Valu i načinio Aštartin stub, kao što je učinio Ahav, izrailjski car. Klanjao se svoj vojsci nebeskoj i služio im.

⁴ Sagradio je žrtvenike u Domu Gospodnjem, za koji je Gospod rekao: „U Jerusalimu ću postaviti svoje ime.“

⁵ Izgradio je žrtvenike svoj vojsci nebeskoj u dva predvorja Doma Gospodnjeg.

⁶ Svoga sina je proveo kroz oganj; vraćao je i gatao i tražio savet od prizivača duhova i vidovnjaka. Činio je mnogo toga što je zlo u očima Gospodnjim, gneveći ga.

⁷ Načinio je i kip Aštarte i postavio ga u Dom za koji je Gospod rekao Davidu i njegovom sinu Solomonu: „U ovom Domu i u Jerusalimu, koji sam izabrao između svih plemena Izrailjevih, postaviću svoje ime doveka.

⁸ Neću više dati da stope Izrailjaca odlutaju iz zemlje koju sam dao njihovim ocima, samo ako budu pazili da vrše sve što sam im zapovedio i sav Zakon koji im je zapovedio moj sluga Mojsije.“

⁹ Ali oni nisu slušali; Manasija ih je zaveo da čine gora dela od naroda koje je Gospod zatro pred Izrailjcima.

¹⁰ Zato je Gospod rekao preko svojih slugu proroka:

¹¹ „Zato što je Manasija, car Judin, učinio ta odvratna dela učinivši gore zlo od svih Amorejaca pre njega, i naveo Judu da se ogreši sa idolima,

¹² govori Gospod, Bog Izrailjev: evo, dovešću takvo zlo na Jerusalim i na Judu, da će svakome ko čuje za to zujati oba uha.

¹³ Zategnuću nad Judom uže samarijsko i merila doma Ahavovog, pa ću zbrisati Jerusalim kao što se obriše zdela, pa se okrene.

¹⁴ I odbaciću ostatak – svoju baštinu – i predati ih u ruke njihovih neprijatelja da budu plen i grabež svim svojim neprijateljima,

¹⁵ zato što su činili zlo u očima Gospodnjim gneveći me od dana kad su njihovi preci izašli iz Egipta sve do danas.“

¹⁶ Manasija je prolio veoma mnogo nevine krvi od jednog kraja Jerusalima do drugog, osim greha na koji je naveo Judu da čini ono što je zlo u očima Gospodnjim.

¹⁷ Ostala Manasijina dela i sve što je učinio, i greh koji je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

¹⁸ Kad se Manasija upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u bašti njegovog dvora, u Uzinom vrtu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Amon.

Amon, car Jude

¹⁹ Amonu je bilo dvadeset dve godine kad se zacario. Vladao je dve godine u Jerusalimu. Majka mu se zvala Mesulemeta, ćerka Arusova, iz Joteve.

²⁰ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim kao što je činio njegov otac Manasija.

²¹ U svemu je sledio put kojim je njegov otac išao: služio je idolima kojima je i njegov otac služio, i klanjao im se.

²² Ostavio je Gospoda, Boga svojih otaca, i nije sledio put Gospodnji.

²³ Amonove sluge su skovale zaveru protiv njega, pa su ubili cara u njegovom dvoru.

²⁴ Ali narod zemlje je pobio sve one koji su se urotili protiv cara Amona. Narod zemlje je na njegovo mesto zacario njegovog sina Josiju.

²⁵ Ostala Amonova dela i što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

²⁶ Sahrnili su ga u njegovom grobu, u Uzinom vrtu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Josija.

22

Josijina vladavina u Judi

¹ Josiji je bilo osam godina kad se zacario. Vladao je trideset jednu godinu u Jerusalimu. Majka mu se zvala Jedida, ćerka Adajeva, iz Vaskata.

² On je činio što je pravo u očima Gospodnjim; sledio je u svemu put svoga praoca Davida ne skrećući ni desno ni levo.

Helkija pronalazi knjigu Zakona

³ Osamnaeste godine cara Josije, car je poslao pisara Safana, sina Acalije, sina Mesulamovog, u Dom Gospodnji. Rekao mu je:

⁴ „Idi gore k Prvosvešteniku Helkiji, da ti pripremi novac koji je došao u Dom Gospodnji, i koji su vratari* sakupili od naroda.

⁵ Neka ga preda nadglednicima posla u Domu Gospodnjem, a oni neka ga daju radnicima koji su u Domu Gospodnjem, da izvrše popravke u Domu:

⁶ tesarima, graditeljima i zidarima, i da nabave drvo i klesani kamen za popravke u Domu.

⁷ Ipak, neka im se ne traži račun od novca koji im je predan, jer rade pošteno.“

⁸ Prvosveštenik Helkija reče pisaru Safanu: „Našao sam Knjigu Zakona u Domu Gospodnjem.“ Helkija je dao knjigu Safanu, a on ju je pročitao.

⁹ Kad je pisar Safan otišao k caru, doneo mu je vest: „Tvoje sluge su pokupile novac koji se našao u Domu, i predali ga nadglednicima posla u Domu Gospodnjem.“

¹⁰ Pisar Safan je, zatim, izvestio cara: „Sveštenik Helkija mi je dao jednu knjigu.“ Safan ju je pročitao pred carem.

¹¹ Kad je car čuo reči iz knjige Zakona, razdrao je svoju odeću.

* 22:4 Doslovno: čuvari praga.

¹² Tada je car zapovedio svešteniku Helkiji, Ahikamu, sinu Safanovom, Ahvoru, sinu Mihejinom, pisaru Safanu i Asaji, carevom sluzi:

¹³ „Idite i pitajte Gospoda za mene, za narod i za celu Judu, u pogledu ove knjige koja je pronađena, jer je veliki gnev Gospodnji koji se raspalio protiv nas, zbog toga što naši preci nisu slušali reči ove knjige, kako bi vršili sve što je napisano za nas.“

¹⁴ Sveštenik Helkija, Ahikam, Ahvor, Safan i Asaja, odu k proročici Oldi, ženi Saluma, sina Tekuja, sina Arasa, čuvara odeće. Ona je živela u Jerusalimu u drugom kraju grada. Pošto su razgovarali s njom,

¹⁵ ona im je odgovorila: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Recite čoveku koji vas je poslao k meni:

¹⁶ Govori Gospod: evo, dovešću nevolju na ovo mesto i na njegove stanovnike, prema svim rečima knjige koju je pročitao Judin car.

¹⁷ Pošto su me ostavili i prinose kad drugim bogovima, gneveći me svim delima svojih ruku, moj će se gnev raspaliti protiv ovog mesta i neće se ugasiti.’

¹⁸ A Judinom caru koji vas je poslao da pitate Gospoda, ovako recite: 'Govori Gospod, Bog Izrailjev, za reči koje si čuo:

¹⁹ Pošto ti je srce omekšalo, te si se ponizio pred Gospodom kad si čuo šta sam rekao za ovo mesto i njegove stanovnike, da će postati pustoš i prokletstvo, pa si razdrao svoju odeću i plakao preda mnom, zato sam *te* uslišio – govori Gospod.

²⁰ Stoga ću te pridružiti tvojim precima, pa ćeš na miru biti položen u svoj grob, tako da nećeš videti ništa od nevolje koju ću dovesti na ovo mesto.”

Zatim su odneli caru poruku.

23

Josijina obnova

¹ Car je poslao po sve starešine Jude i Jerusalima, da se saberu kod njega.

² Tada je car otišao u Dom Gospodnji sa svim Judejcima i svim stanovnicima Jerusalima, sa svim sveštenicima i prorocima, sa svim narodom, od malog do velikog, i pročitao im sve reči Knjige saveza koju su našli u Domu Gospodnjem.

³ Zatim je car stao kod stuba i sklopio savez pred Gospodom, da će slediti Gospoda i držati njegove zapovesti, njegova svedočanstva i uredbe, svim srcem i svom dušom, i da će izvršavati reči ovog saveza, koje su zapisane u ovoj knjizi. I sav narod je pristao uz savez.

⁴ Car je zapovedio svešteniku Helkiji da se iz Doma Gospodnjeg iznesu svi predmeti koji su bili načinjeni za Vala, Aštartu i svu vojsku nebesku. Spalio ih je izvan Jerusalima na kidronskim poljima, a prah je odneo u Vetilj.

⁵ Uklonio je idolopokloničke sveštenike koje su Judini carevi postavili da prinose kad na uzvišicama po Judinim gradovima i oko Jerusalima, i one što su prinosili kad Valu, suncu, mesecu, sazveždima, i svoj vojsci nebeskoj.

⁶ Zatim je iz Doma Gospodnjeg izneo Aštartin stub van Jerusalima, na potok Kidron, i spalio ga kod potoka Kidrona. To je smrvio u prah, koji je rasuo po grobovima običnog naroda.

⁷ Onda je srušio kuće hramskih bludnika, koje su bile u Domu Gospodnjem, gde su žene plele zastore* za Aštartu.

⁸ Odveo je sve te sveštenike iz Judinih gradova i oskrnavio uzvišice gde su sveštenici prinosili kad, od Gavaje do Vir-Saveje. Takođe je uništio uzvišice vrata, koje su se nalazile na ulazu vrata Isusa, upravitelja grada, s desne strane gradske kapije.

⁹ Međutim, sveštenici uzvišica nisu služili kod žrtvenika Gospodnjeg u Jerusalimu, iako su jeli od beskvasnih hlebova među svojom braćom.

* 23:7 Doslovno: *kuće* ili *hramovi-šatori*. Ne zna se tačno značenje izraza.

¹⁰ Josija je oskrnavio i Tofet, koji je bio u dolini Ven-Enom, da više niko ne bi ognjem Molohu spaljivao svoga sina ili svoju ćerku.

¹¹ Uklonio je i konje koje su Judini carevi zavetovali suncu kod ulaza u Dom Gospodnji, pored sobe dvoranina Natan-Meleha, koja je bila u tom kraju. Sunčana kola je spalio u ognju.

¹² Car je srušio i žrtvenike na krovu gornje sobe Ahazove, koje su napravili Judini carevi, i žrtvenike koje je napravio Manasija u dva predvorja Doma Gospodnjeg. Uklonio ih je odande, a njihov prah je bacio u potok Kidron.

¹³ Car je oskrnavio i žrtvenike što su stajali nasuprot Jerusalima, južno od Gore uništenja†. Njih je Solomon, car Izrailja, izgradio za Aštartu, gadost Sidonaca, Hamosa, gadost Moavaca i Moloha‡, gadost Amonaca.

¹⁴ Stubove im je polomio u paramparčad, Aštartine stupove je posekao, pa je ta mesta napunio ljudskim kostima.

¹⁵ Spalio je i žrtvenik u Vetilju, uzvišicu koju je načinio Jerovoam, sin Navatov, koji je naveo Izrailj na greh. Taj žrtvenik i uzvišicu je srušio. Zatim je uzvišicu spalio i satro je u prah. Aštartin stub je spalio.

¹⁶ Kad se Josija osvrnuo, video je tamo na gori grobove. Poslao je ljude da uzmu kosti iz grobova, a onda ih je spalio na žrtveniku. Tako ih je oskrnavio, po reči Gospodnjoj, koje je objavio Božiji čovek koji je prorekao ove stvari.

¹⁷ Zatim je upitao: „Kakav je to spomenik što vidim?“

Ljudi iz grada su mu rekli: „To je grob Božijeg čoveka koji je došao iz Jude. On je prorekao ove stvari koje si učinio sa žrtvenikom u Vetilju.“

¹⁸ Josija reče: „Ostavite ga; neka niko ne uznemirava njegove kosti.“ I tako su mu ostavili kosti, s kostima onog proroka što je došao iz Samarije.

¹⁹ Josija je, takođe, uklonio hramove na uzvišicama koje su bile po gradovima Samarije, koje su načinili izrailjski carevi da gneve Gospoda. Učinio je sa njima isto onako kako je učinio u Vetilju.

²⁰ Tamo na žrtvenicima je poklao sve sveštenike uzvišica, i spalio ljudske kosti na njima. Zatim se vratio u Jerusalim.

Proslava Pashe

²¹ Potom je car zapovedio svemu narodu: „Proslavite Pashu Gospodu, Bogu svome, kako je propisano u ovoj Knjizi saveza.“

²² Naime, takva Pasha se nije slavila od vremena sudija koji su sudili Izrailju, i za sve vreme izrailjskih i Judinih careva.

²³ Samo se osamnaeste godine cara Josije ova Pasha slavila Gospodu u Jerusalimu.

²⁴ Josija je, takođe, istrebio prizivače duhova i vidovnjake, idole i kipove, i sve gadosti koje su se viđale u Judi i Jerusalimu. Tako je ispunio reči Zakona koje su bile zapisane u knjizi koju je sveštenik Helkija pronašao u Domu Gospodnjem.

²⁵ Pre njega nije bilo cara kao što je on, koji se okrenuo Gospodu svim srcem, svom dušom i svom snagom, u skladu sa celim Zakonom Mojsijevim; posle njega se nije pojavio takav kao što je on.

²⁶ Ipak, Gospod se nije odvratio od žestine svog velikog gneva, koji se raspalio protiv Jude zbog svega čime ga je Manasija provocirao.

²⁷ Gospod reče: „I Judu ću odbaciti od svoga lica, kao što sam odbacio Izrailj, i odbaciću Jerusalim, ovaj grad koji sam izabrao, i Dom za koji sam rekao da će tamo biti moje ime.“

²⁸ Ostala Josijina dela i sve što je učinio, nije li sve to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

Josijina pogibija

† 23:13 Pogrdno ime Maslinske gore, kao igra sličnih reči na izvornom jeziku pomazanje i uništenje. ‡ 23:13 Ili: Malhom.

²⁹ U njegovo vreme je faraon Nehaon, egipatski car, krenuo na asirskog cara, na reku Eufrat. Car Josija je krenuo da ga presretne, ali ga je faraon ubio pri prvom susretu kod Megida.

³⁰ Njegove sluge su ga mrtvog prevezle iz Megida i donele ga u Jerusalim, gde su ga sahranili u grob. A narod zemlje je uzeo Josijinog sina Joahaza, pomazali ga i zacarili ga umesto njegovog oca.

Joahazova vladavina i njegovo zatočeništvo

³¹ Joahazu je bilo dvadeset tri godine kad se zacario, a vladao je tri meseca u Jerusalimu. Majka mu se zvala Amutala, ćerka Jeremijina iz Livne.

³² On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, sledeći sve što su činili njegovi preci.

³³ Faraon Nehaon ga je držao zatočenog u Rivli u zemlji Amatu, da ne bi vladao u Jerusalimu. Zemlji je nametnuo danak od stotinu talanata[§] srebra i jednog talanta zlata^{*}.

³⁴ Faraon Nehaon je umesto Josije postavio za cara Josijinog sina Elijakima, kome je promenio ime u Joakim. A Joahaza je uzeo i odveo ga u Egipat, i tamo je umro.

³⁵ Joakim je davao srebro i zlato faraonu, ali je zato nametnuo porez zemlji, kako bi platio novac koji je faraon zahtevao. A da bi dao faraonu Nehaonu, morao je od naroda zemlje da uzme srebro i zlato, prema proceni za svakog čoveka.

Joakim, car Jude

³⁶ Joakimu je bilo dvadeset pet godina kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Zevuda, ćerka Fedaja iz Rume.

³⁷ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim.

24

Vavilon napada Judu

¹ U njegovo vreme je došao Navuhodonosor, car vavilonski, i Joakim mu je bio podanik tri godine. No, predomislio se, pa se pobunio protiv njega.

² Ali Gospod je poslao na njega pljačkaške čete Haldejaca i Aramejaca, i pljačkaške čete Amonaca i Moavaca; poslao ih je na Judu da ga uništi, po reči koju je Gospod rekao preko svojih slugu proroka.

³ To je zadesilo Judu po Gospodnjoj zapovesti, da bi ih uklonio od svoga lica zbog Manasijinih greha, i svega što je učinio.

⁴ On je, takođe, prolio mnogo nevine krvi. Pošto je ispunio Jerusalim nevinom krvlju, Gospod nije hteo da mu oprosti.

⁵ Ostala Joakimova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

⁶ Kad se Joakim upokojio sa svojim precima, na njegovo mesto se zacario njegov sin Jehonija.

⁷ Egipatski car nije više napuštao svoju zemlju, jer je vavilonski car osvojio sve što je pripadalo egipatskom caru, od Egipatskog potoka do reke Eufrata.

Jehonijeva vladavina i njegovo izgnanstvo

⁸ Jehoniji je bilo osamnaest godina kad se zacario, a vladao je tri meseca u Jerusalimu. Majka mu se zvala Neusta, ćerka Elnatanova, iz Jerusalima.

⁹ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim, sasvim onako kako je činio njegov otac.

¹⁰ U ono vreme su sluge vavilonskog cara Navuhodonosora napale Jerusalim, tako da je grad došao pod opsadu.

¹¹ Navuhodonosor, vavilonski car, je došao do grada, dok su ga njegove sluge opsedale.

¹² Tada se Jehonija, car Judin, predao vavilonskom caru, zajedno sa svojom majkom, svojim slugama, svojim glavarima, i svojim dvoranima.

Vavilonski car ih je zarobio osme godine svoga carevanja.

¹³ Odneo je odande sve blago Doma Gospodnjeg, i sve blago carevog dvora, i izlomio sve zlatno posuđe Doma Gospodnjeg, koje je izrailjski car Solomon načinio za Dom Gospodnji, baš kako je kazao Gospod.

¹⁴ Zatim je preselio sav Jerusolim, sve glavare, sve ratnike, deset hiljada izgnanika, i sve umetnike i kovače; niko nije ostao, osim najsiromašnijeg naroda u zemlji.

¹⁵ Odveo je u Vavilon Jehoniju, carevu majku, sve njegove dvorane, i sve plemiće u zemlji; odveo ih je iz Jerusolima u izgnanstvo u Vavilon.

¹⁶ Vavilonski car je odveo u izgnanstvo u Vavilon sedam hiljada ratnika, i hiljadu umetnika i kovača; svi su bili jaki i sposobni za rat.

¹⁷ Vavilonski car je umesto njega postavio njegovog strica Mataniju, kome je promenio ime u Sedekija.

Sedekija, car Jude

¹⁸ Sedekija je imao dvadeset jednu godinu kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusolimu. Majka mu se zvala Amutala, ćerka Jeremijina, iz Livne.

¹⁹ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, sasvim kako je činio i Joakim.

²⁰ I pošto su se pobunili protiv Gospoda, gnev Gospodnji je došao na Jerusolim i Judu, pa ih je odbacio od svoga lica.

A Sedekija se pobunio protiv vavilonskog cara.

25

Pad Jerusolima i drugo izgnanstvo

¹ Devete godine njegovog carevanja, desetog dana desetog meseca, došao je Navuhodonosor, car Vavilona, sa svom svojom vojskom na Jerusolim; utaborili su se pred njim i podigli nasip oko njega.

² Grad je bio pod opsadom do jedanaeste godine cara Sedekije.

³ Ali devetog dana *četvrtog** meseca kad je u gradu zavladała ljuta glad, da nije bilo hrane za narod zemlje,

⁴ grad je bio provaljen. Car je pod okriljem noći pobegao sa svim ratnicima između dva zida pored carskog vrta, iako su Haldejci bili svuda oko grada, i otišao u pravcu Arave†.

⁵ Haldejski vojnici su se dali u poteru za carem i stigli ga na Jerihonskim poljanama; sva njegova vojska se razbežala i ostavila ga.

⁶ Haldejci su uhvatili cara i odveli ga vavilonskom caru u Rivlu, koji mu je izrekao presudu.

⁷ Sedekijine sinove su poklali pred njim, a Sedekiji su iskopali oči, pa su ga vezanog lancima odveli u Vavilon.

⁸ Sedmog dana petog meseca; to je bila devetnaesta godina cara Navuhodonosora, cara Vavilona, u Jerusolim je došao carev sluga Navuzardan, zapovednik telesne straže.

⁹ On je spalio Dom Gospodnji, carev dvorac i sve kuće u Jerusolimu; spalio je svaku veliku zgradu.

¹⁰ Zatim su svi haldejski vojnici, koji su bili sa zapovednikom telesne straže, srušili zidine oko Jerusolima.

¹¹ Ostatak naroda koji je ostao u gradu, i one što su prebegli k vavilonskom caru, odveo je u izgnanstvo Navuzardan, zapovednik telesne straže.

¹² Ipak, zapovednik telesne straže je ostavio najsiromašnije u zemlji da budu vinogradari i zemljoradnici.

* 25:3 Prema uporednim tekstovima Jer 39,2; 52,5. † 25:4 *Jordanska dolina.*

¹³ Haldejci su izlomili i bronzane stubove koji su bili u Domu Gospodnjem, i podnožja i bronzano more, koji su bili u Domu Gospodnjem, i odneli bronz u Vavilon.

¹⁴ Odneli su i lonce, lopatice, mašice, tepsije, i sve bronzano posuđe koje se koristilo za hramsku službu, kao i kadionice i lavore.

¹⁵ Zapovednik telesne straže je odneo sve što je bilo od zlata i srebra.

¹⁶ Bronzi od dva stuba, mora i podnožja, od svega ovog posuđa koje je Solomon načinio za Dom Gospodnji, nije bilo mere.

¹⁷ Jedan stub je bio visok osamnaest lakata[‡], a na njegovom vrhu je bilo bronzano oglavlje. Oglavlje je bilo visoko tri lakta[§]. Pletenice i narovi oko oglavlja su bili potpuno od bronz. Drugi stub s pletenicom je bio isti.

¹⁸ Zapovednik telesne straže je, takođe, poveo Soraju, Prvosveštenika, i Sofoniju, drugog sveštenika, i tri vratara.

¹⁹ Iz grada je odveo i jednog dvoranina koji je bio nad ratnicima, i pet carskih sveštenika, koje su našli u gradu. Takođe je odveo pisara vojnog zapovednika, koji je pozivao u vojsku narod zemlje, i šezdeset ljudi od naroda zemlje koje su našli u gradu.

²⁰ Navuzardan, zapovednik telesne straže, ih je uzeo i doveo ih pred vavilonskog cara u Rivlu.

²¹ Vavilonski car ih je pobio; pogubio ih je u Rivli, u zemlji amatskoj.

Tako je Juda bio odveden u izgnanstvo iz svoje zemlje.

Godolija postavljen za namesnika

²² Vavilonski car Navuhodonosor je postavio Godoliju, sina Ahikama, Safanovog unuka, za namesnika nad narodom koji je ostao u Judinoj zemlji, koji je on ostavio.

²³ Kad su svi vojni zapovednici i njihovi ljudi čuli da je vavilonski car postavio za namesnika Godoliju, došli su sa svojim ljudima Godoliji u Mispu: Ismailo, sin Netanijin, Joanan, sin Karijin, Soraja sin Tanumetov iz Netofata, i Mahaćaninov sin Jazanija.

²⁴ Tada se Godolija zakleo njima i njihovim ljudima, rekavši: „Ne bojte se haldejskih slugu; ostanite u zemlji i služite vavilonskom caru, i biće vam dobro.“

²⁵ Ali u sedmom mesecu dođe Ismailo, sin Netanijin, sin Elisamin, koji je bio carskog roda, sa deset ljudi i ubi Godoliju, Judejce i Haldejce koji su bili s njim u Mispi.

²⁶ Tada je ustao sav narod od najmanjeg do najvećeg, i svi vojni zapovednici, pa su otišli u Egipat, jer su se bojali Haldejaca.

Jehonija pušten iz tamnice

²⁷ Trideset sedme godine izgnanstva Judinog cara Jehonija, dvadeset sedmog dana dvanaestog meseca, vavilonski car Evil-Merodah je u prvoj godini svoga carevanja pomilovao i pustio iz tamnice Judinog cara Jehoniju.

²⁸ Ljubazno je s njim razgovarao, i postavio mu stolicu više stolica svih careva koji su bili s njim u Vavilonu.

²⁹ Jehonija je odložio svoju tamničku odeću, pa je do kraja života jeo hranu za carevim stolom.

³⁰ Car mu je svakodnevno davao za izdržavanje do kraja njegovog života.

[‡] 25:17 Oko 9 m. [§] 25:17 Oko 1,5 m.

Prva knjiga dnevnika

Od Adama do Avrahama

Nojevi potomci

- ¹ Adam, Sit, Enos,
- ² Kajinan, Maleleilo, Jared,
- ³ Enoh, Matusal, Lameh,
- ⁴ Nojevi sinovi*: Sim, Ham i Jafet.

Jafetovi potomci

- ⁵ Jafetovi sinovi su:
Gomer, Magog, Midij, Javan, Tuval, Meseh i Tiras.
- ⁶ Gomerovi sinovi su:
Ashenas, Rifat i Togarma.
- ⁷ Javanovi sinovi su:
Elisa i Tarsis, Kitim i Dodanim.

Hamovi potomci

- ⁸ Hamovi sinovi su:
Kuš i Misraim, Fut i Hanan.
- ⁹ Kušovi sinovi su:
Seva, Evila, Savata, Regma i Savataka.
- Regmini sinovi su:
Sava i Dedan.
- ¹⁰ Kušu se rodio Nevrod.
Ovaj je postao prvi moćnik na zemlji.
- ¹¹ Od Misraima su, pak, potekli
Ludejci, Enemejci, Lavejci i Naftuhijci,
- ¹² pa Patrošani, Haslonjani (od kojih su potekli Filistejci) i Kaftoreji.
- ¹³ Hananu se rodio Sidon, njegov prvenac i Het.
- ¹⁴ Od Hanana vode poreklo Jevusejci, Amorejci, Gergešani,
- ¹⁵ Evejci, Arukejci, Sinijci,
- ¹⁶ Arvađani, Samarjani i Amaćani.

Simovi potomci

- ¹⁷ Simovi sinovi:
Elam, Asur, Arfaksad, Lud i Aram.
- A Aramovi *potomci* su:
Uz, Ul, Geter i Meseh.
- ¹⁸ Arfaksadu se, pak, rodio Sala,
a Sali Ever.
- ¹⁹ Everu su se rodila dva sina:
jedan se zvao Falek, jer su se za vreme njegovog života ljudi na zemlji podelili†; a
njegov brat se zvao Jektan.
- ²⁰ Jektanu su se rodili
Elmodad, Salef, Acarmavet i Jarah,
- ²¹ Adoram, Uzal, Dikla,
- ²² Eval, Avimail, Sava,

* **1:4** Prema Septuaginti. † **1:19** Podelili se najverovatnije odnosi na podelu koja je nastala u toku gradnje Vavilonske kule. Tom prilikom je Bog pobrkao jezike, nakon čega su se ljudi rasejali po celoj zemlji.

²³ Ofir, Evila i Jovav; svi ovi su bili Jektanovi sinovi.

²⁴ Sim, Arfaksad, Sala,

²⁵ Ever, Falek, Ragav,

²⁶ Seruh, Nahor, Tara,

²⁷ Avram, to jest, Avraham.

Od Avrahama do Jakova

²⁸ Sinovi Avrahamovi:

Isak i Ismailo.

Agarini potomci

²⁹ Ovo je njihov rodoslov:

Ismailov prvenac Navajot, pa Kedar, Avdeilo, Mivsam,

³⁰ Mišma, Duma, Masa, Hadad, Tema,

³¹ Jetur, Nafis i Kedma; to su sinovi Ismailovi.

Heturini potomci

³² A sinovi Heture, Avrahamove inoče:

ona je rodila Zomrana, Joksana, Madana, Madijana, Jesvoka i Soijena.

A Joksanovi sinovi su:

Sava i Dedan.

³³ Madijanovi sinovi su:

Gefa, Afir, Enoh, Avida i Eldaga.

Sve su ovo Heturini potomci.

Sarini potomci

³⁴ Avrahamu se rodio Isak;

a sinovi Isakovi su bili

Isav i Izrailj.

Isavovi potomci

³⁵ Isavovi sinovi:

Elifas, Raguilo, Jeus, Jeglom i Korej.

³⁶ Sinovi Elifasovi:

Teman, Omar, Sofar, Gotom, Kenez,

Tamna i Amalik.

³⁷ Sinovi Raguilovi:

Nahat, Zara, Šama i Moze.

Sirovi potomci

³⁸ Sirovi sinovi:

Lotan, Soval, Sevegon, Ana, Dison, Asar i Disan.

³⁹ Lotanovi sinovi:

Hori je i Eman. Lotanova sestra je bila Tamna.

⁴⁰ Sinovi Sovalovi:

Golan, Manahat, Eval, Šefija i Onam.

Sinovi Sevegonovi:

Aja i Ana.

⁴¹ Sinovi Anini:

Dison.

Disonovi sinovi:

Amada, Asvan, Itran i Haran.

⁴² Sinovi Asarovi:

Valan, Zavan i Jakan.

Sinovi Disonovi:

Uz i Aran.

Vladari Edoma

⁴³ A ovo su carevi koji su vladali u zemlji Edom, pre nego što je i jedan car zavladao nad izrailjskim narodom:

Valak, Veorov sin, čiji grad se zvao Denava.

⁴⁴ Kad je Valak umro, na njegovo mesto se zacario Jovav, sin Zarin iz Vosore.

⁴⁵ Kad je Jovav umro, na njegovo mesto se zacario Asom iz zemlje Temanaca.

⁴⁶ Kad je Asom umro, na njegovo mesto se zacario Adad, Varadov sin, koji je potukao Madijance na moavskom polju. Njegov grad se zvao Avit.

⁴⁷ Kad je Adad umro, na njegovo mesto se zacario Samala iz Masreke.

⁴⁸ Kad je Samala umro, na njegovo mesto se zacario Saul iz Rovota na Reci.

⁴⁹ Kad je Saul umro, na njegovo mesto se zacario Valenon, sin Ahvorov.

⁵⁰ Kad je Valenon umro, na njegovo mesto se zacario Adad. Njegov grad se zvao Pau.

Njegovoj ženi je bilo ime Metaveila, koja je bila ćerka Matraide, ćerke Mezahavove.

⁵¹ A kad je umro Adad, nastali su knezovi u Edomu:

Tamna, Gola, Jetet,

⁵² Olivema, Ila, Finon,

⁵³ Kenez, Teman, Mivsar,

⁵⁴ Magedilo i Iram. To su bili edomski knezovi.

2

Izrailjevo potomstvo

¹ Ovo su Izrailjevi sinovi:

Ruvim, Simeun, Levi, Juda, Isahar, Zavulon,

² Dan, Josif, Venijamin, Neftalim, Gad i Asir.

Judini potomci

Esronovi potomci

³ Judini sinovi:

Ir, Avnan i Silom; ove mu je rodila Suvina ćerka Hananejka. Ali Judin prvenac Ir je učinio zlo u Gospodnjim očima, te ga je Gospod pogubio.

⁴ Njegova snaha Tamara mu je rodila Faresa i Zaru. Juda je imao ukupno pet sinova.

⁵ Faresovi sinovi:

Esron i Jemuilo.

⁶ Zarini sinovi:

Zimrije, Etan, Eman, Halkol i Dara; ukupno pet.

⁷ Harmijini sinovi:

Ahar*, koji je doveo nesreću na Izrailja, prekršivši zabranu o posvećenim stvarima.

⁸ Etanovi sinovi:

Azarija.

⁹ Esronovi sinovi, koji su mu se rodili:

Jerameil, Ram i Halev.

Potomci Esronovog sina Rama

¹⁰ Ramu se rodio

Aminadav, Aminadavu Nason, knez Judinih sinova.

¹¹ Nasonu se rodio Salmon, a Salmonu se rodio Voz;

¹² Vozu se rodio Ovid, a Ovidu Jesej.

¹³ Jeseju se rodio prvenac Elijav.

Avinadav mu je bio drugi, Šima treći,

* 2:7 Ahan iz Is Nav 7,1.

¹⁴ Natanail četvrti, Radaj peti,
¹⁵ Osema šesti, a David sedmi.
¹⁶ Sestre su mu bile Seruja i Avigeja. Serujini sinovi su bili Avisaj, Joav i Asailo; ova trojica.

¹⁷ Avigeja je rodila Amasu, čiji otac je bio Jeter Ismailjac.

Potomci Esronovog sina Haleva

¹⁸ Halev, sin Esronov, je sa svojom ženom Azuvom, i preko Jeriota, imao sinove: Jesera, Sovava i Ardona.
¹⁹ Kad je umrla Azuva, Halev se oženio Efratom, koja mu je rodila Ora.
²⁰ Oru se rodio Urija, a Uriji Veseleilo.
²¹ Potom se Esron oženio ćerkom Mahira oca Galadovog; uzeo ju je za ženu kad mu je bilo šezdeset godina. Ona mu je rodila Seguva.
²² Seguvu se rodio Jair, koji je imao dvadeset tri grada u zemlji galadskoj.
²³ Naime, on je uzeo Jairova sela i Kenat sa njegovim selima, šezdeset gradova, od Gesuraca i Aramejaca. Sve su to uzeli sinovi Mahira, Galadovog oca.
²⁴ Kad je Esron umro u Halev-Efrati, Esronova žena, Avija, mu je rodila Ashora, oca Tekujinog.

Potomci Esronovog sina Jerameila

²⁵ A sinovi Jerameila. Esronovog prvenca, bili su:
prvenac Ram, zatim Vuna, Oren, Osem i Ahija.
²⁶ Jerameilo je imao i drugu ženu, po imenu Atar. Ona je Onamova majka.
²⁷ Sinovi Jerameilovog prvenca Rama bili su:
Mas, Jamin i Eker.
²⁸ Onamovi sinovi su bili:
Samaj i Jadaj, a Samajevi sinovi: Nadav i Avisur.
²⁹ Avisurova žena se zvala Avihaila, koja mu je rodila Avana i Molida.
³⁰ Nadavovi sinovi:
Seled i Apaim, ali je Seled umro bez dece.
³¹ Apaimovi sinovi:
Jesej; a Jesejevi sinovi:
Sisan, i Sisanova ćerka Alaja.
³² Sinovi Jadaja, brata Samajevog:
Jeter i Jonatan; ali je Jeter umro bez dece.
³³ Jonatanovi sinovi:
Falet i Zaza.
Ti su bili Jerameilovi sinovi.
³⁴ A Sisan nije imao sinove, nego ćerke.
Sisan je imao i slugu Egipćanina po imenu Jaraja.
³⁵ Sisan je svoju ćerku dao svome sluzi Jaraji za ženu, koja mu je rodila Ataja.
³⁶ Ataj je imao Natana,
a Natan Zavada;
³⁷ Zavadu se rodio Eflal,
a Eflalu se rodio Ovid;
³⁸ Ovidu se rodio Juj,
a Juju se rodio Azarija;
³⁹ Azariji se rodio Helis,
a Helisu se rodio Eleasa;
⁴⁰ Eleasi se rodio Sisamaj,
a Sisamaju se rodio Salum;
⁴¹ Salumu se rodio Jekamija,

a Jekamiji se rodio Elisama.

Potomci Haleva

⁴² Sinovi Haleva, brata Jerameilovog, bili su: njegov prvenac Misa, otac Zifov, i njegov sin Marisa, otac Hevronov†.

⁴³ Hevronovi sinovi: Korej, Tafuja, Rekem i Sema.

⁴⁴ Semi se rodio Rama, otac Jorkoamov, a Rekemu se rodio Samaja.

⁴⁵ Samajev sin je bio Maon, a Maon je bio otac Vet-Suru.

⁴⁶ Gefa, Halevova inoča, je rodila Harana, Mosu i Gazeza. Haran je bio otac Gazezu.

⁴⁷ Jadajevi sinovi: Rigem, Jotam, Gisan, Felet, Gefa i Sagaf.

⁴⁸ Maha, Halevova inoča, je rodila Severa i Tirhanu.

⁴⁹ Ona je rodila i Sagafa, oca Madmaninog, i Sevu, oca Mahvininog i Gavajinog. A Ahsa je bila Halevova ćerka.

⁵⁰ To su bili Halevovi sinovi.

Sinovi Ora, prvenca Efratinog:

Soval, otac Kirijat-Jarima,

⁵¹ Salma otac Vitlejema, Aref otac Vet-Gadera.

⁵² Sinovi Sovala, oca Kirijat-Jarimovog, bili su: Aroja, to jest, polovina Menuhoćana.

⁵³ A kirijat-jarimske porodice bile su: Jetrani, Fućani, Sumaćani i Misrajani. Od njih su potekli Saraćani i Estaoljani.

⁵⁴ Salmi sinovi:

Vitlejemci i Netofaćani, Ataroćani iz Joavovog doma i polovina Manahaćana, Zorani.

⁵⁵ Pisarske porodice koje žive u Javisu: Tiraćani, Simeaćani, Suhaćani; to su Kenejci, koji su potekli od Amata, oca Rihavovog doma.

3

Davidovi potomci

¹ A ovo su Davidovi sinovi koji su mu se rodili u Hevronu: prvenac Amnon, od Ahinoame Jezraelke,

drugi Danilo od Avigeje Karmilke,

² treći Avesalom, sin Mahe, ćerke Talmaja, gesurskog cara, četvrti Adonija, sin Agitin,

³ peti Sefatija od Avitale,

šesti Itram od njegove žene Egle.

⁴ Ovih šest mu se rodilo u Hevronu, gde je carevao sedam godina i šest meseci. Trideset tri godine je carevao u Jerusalimu.

⁵ Ovi su mu se rodili u Jerusalimu:

Šima, Sovav, Natan i Solomon, četiri od Vitsaveje, Amilove ćerke;

⁶ Jevar, Elisama i Elifelet,

⁷ Noga, Nefeg i Jafija,

⁸ Elisama, Elijada i Elifelet; njih devet.

⁹ Sve su ovo bili Davidovi sinovi, pored sinova inoča. Tamara im je bila sestra.

Carevi Jude

¹⁰ Solomonov sin je bio Rovoam,

njegov sin Avija,

njegov sin Asa,

njegov sin Josafat,

† 2:42 Ne zna se tačno značenje fraze *sinovi Marise*. Hevron je jedini sin Marise koji se ovde navodi.

- ¹¹ njegov sin Joram,
 a njegov sin Ohozija,
 njegov sin Joas,
¹² njegov sin Amasija,
 njegov sin Azarija,
 njegov sin Jotam,
¹³ njegov sin Ahaz,
 njegov sin Jezeckija,
 njegov sin Manasija,
¹⁴ njegov sin Amon,
 njegov sin Josija.
¹⁵ Josijini sinovi:
 prvenac Joanan,
 drugi Joakim,
 treći Sedekija,
 četvrti Salum.
¹⁶ Sinovi Joakimovi:
 njegov sin Jehonija,
 i njegov sin Sedekija.

Naslednici prestola nakon izgnanstva

- ¹⁷ Sinovi sužnja Jehonije:
 njegov sin Salatilo.
¹⁸ Njegovi sinovi: Malhiram, Fedaja, Senasar, Jekamija, Osama i Nedavija.
¹⁹ Fedajini sinovi:
 Zorovavelj i Semaj.
 Zorovaveljevi sinovi:
 Mesulam, Hananija,
 i njihova sestra Selomita.
²⁰ Mesulamovi sinovi:
 Asuva, Oilo, Varahija, Asadija i Jusavesed; njih pet.
²¹ Hananijini sinovi:
 Felatija i Isaija, i sinovi Refaje, Arnana, Ovadije i Sehanije.
²² Sehanijini sinovi:
 Semaja, i njegovi sinovi:
 Hatuš, Igal, Varija, Nearija i Safat; njih šest.
²³ Nearijini sinovi:
 Elioinaj, Jezeckija i Azrikam; njih tri.
²⁴ Elioinajeve sinovi:
 Odavija, Eljasiv, Felaja, Akuv, Joanan, Dalaja i Anan; njih sedam.

4

Judini potomci

- ¹ Judini sinovi:
 Fares, Esron, Harmija, Or i Soval.
² Reaji, sinu Sovalovom, rodio se Jat, a Jatu se rodio Ahumaja i Lad. To su porodice saratske.
³ Ovi su od oca Etama:
 Jezrael, Jesma i Jedvas, a njihovoj sestri je bilo ime Aselelfonija.
⁴ Fanuilo je bio otac Gedoru, a Ezer je bio Husin otac.
 To su bili sinovi Ora, prvenca Efrate, oca Vitlejemovog.

⁵ Ashor, Tekujin otac, je imao dve žene, Elu i Naru.

⁶ Nara mu je rodila Ahuzama, Efera, Temana i Ahastara. To su Narini sinovi.

⁷ Sinovi Elini: Seret, Cohar i Etnan.

⁸ Kosu se rodio Anuv, Soviv i porodice Aharila, sina Arumovog.

⁹ A Javis je bio slavniji od svoje braće. Njegova majka mu je dala ime „Javis“* govoreći: „To je zato što sam ga rodila s bolom.“

¹⁰ Javis je prizvao Boga Izrailjevog govoreći: „Blagoslovi me i raširi moje međe! Neka tvoja ruka bude sa mnom, i sačuvaj me od nesreće, da se ne mučim!“ I Bog je uslišio što je tražio.

¹¹ Heluvu, sinu Sujinom, rodio se Mehir, On je bio Estonov otac.

¹² Estonu su se rodili Vet-Rafa, Feseja i Tehina, otac grada Nas. To su Rihavovi ljudi.

¹³ Kenezovi sinovi su bili
Gotonilo i Soraja.

A Gotonilovi sinovi:
Atat i Meonataj†.

¹⁴ Meonotaju se rodio Ofra,
a Soraji se rodio Joav,
predak Ge-Harasimljana, nazvanih tako jer su bili rezbari.‡

¹⁵ A sinovi Haleva, sina Jefonijinog, su bili:
Ir, Ila i Nam.

Ilin sin
je bio Kenez.

¹⁶ Jeleleilovi sinovi:
Zif, Zifa, Tirija i Asareilo.

¹⁷ Ezrini sinovi:
Jeter, Mered, Efer i Jalon. Meredova žena je rodila Marijama, Samaja i Jesvu, oca Estemoje.

¹⁸ A njegova žena Judejka rodila je Jareda oca Gedora, Hevera oca Sokota, i Jekutila oca Zanoje. To su bili sinovi Vitije, ćerke faraonove, kojom se Mered oženio.

¹⁹ A sinovi Odijine žene, sestre Nama oca Keile bili su:
Garmija i Estemoja Mahaćanin.

²⁰ Simonovi sinovi:
Amnon, Rina, Ven-Anan i Tilon.

Jesejevi sinovi:
Zohet i Ven-Zohet.

²¹ Sinovi Silomovi, sina Judinog:
Ir, Lihin otac, i Lada, Marisin otac, i porodice platnarskog doma u Vet-Asveji;

²² pa Jokim i Kozevljani, Joas i Saraf, koji su vladali u Moavu, i Jasuvi-Lehem. To je po drevnim zapisima.

²³ Oni su bili lončari, koji su živeli u Nataimu i Gediri; tamo su bili u carevoj službi.

Simeunovi potomci

²⁴ Simeunovi sinovi:
Namulo, Jamin, Jariv, Zara i Saul;

²⁵ njegov sin Salum, njegov sin Mivsam, i njegov sin Mišma.

²⁶ Mišmini potomci:
Amulo, njegov sin, njegov sin Zahur i njegov sin Semaj.

* 4:9 U jevrejskom, ime *Javis* ima sličan prizvuk kao *bol*. Radi se o igri reči. † 4:13 Neki manuskripti Septuaginte i Vulgate navode *Meonotaja*, iako ga jevrejski tekst ne pominje. ‡ 4:14 *Ge-Harasim* znači *Dolina rezbara*, ili *Dolina drvodelja* (Daničić).

²⁷ Semaj je imao šesnaest sinova i šest ćerki. Njegova braća nisu imala mnogo dece, a ni sve njihove porodice nisu bile toliko brojne kao judejske.

²⁸ Živeli su u Vir-Saveji, Moladi, Asar-Sualu,

²⁹ Vali, Asemu, Toladu,

³⁰ Vatuilu, Ormi, Siklagu,

³¹ Vet-Markavotu, Asar-Susimu, Vet-Vireju i u Sarajimu. To su bili njihovi gradovi do cara Davida.

³² Njihova sela bila su: Etam, Ajin, Rimon, Tohen i Asan – pet gradova,

³³ sa svim njihovim selima koja su bila oko tih gradova sve do Vala. To su bila njihova naselja; ovako su se vodili prema svojim rodovima:

³⁴ Mesovav, Jamlih i Josa sin Amasijin,

³⁵ Joilo i Juj, sin Josivije, sina Soraje, sina Asilovog,

³⁶ Elioinaj, Jakova, Jesohaja, Asaja, Adilo, Jesimilo i Venaja,

³⁷ i Ziza, sin Sifija, sina Alona, sina Jedaje, sina Simrija, sina Semajinog.

³⁸ Ovi imenovani bili su knezovi u svojim porodicama. Pošto su se njihove porodice veoma umnožile,

³⁹ otišli su nadomak Gedora, na istočnoj strani doline, tražeći pašu za svoja stada.

⁴⁰ Našli su obilatu i dobru pašu. Zemlja je bila široka, spokojna i mirna, jer su stanovnici, koji su prethodno živeli tamo, bili Hamovi potomci.

⁴¹ Ti što su bili zapisani po imenima došli su u dane Jezekije, cara Judinog, i oborili se na njihove šatore, i na Meunjane koji su se zatekli tamo, i izvršili nad njima kletu uništenje, tako da ih nema danas. Potom su se naselili na njihovo mesto, jer je tamo bilo paše za njihova stada.

⁴² A neki od njih, pet stotina Simeunovih potomaka, otišli su na goru Sir, na čelu sa Felatijom, Nearijem, Refajom i Ozilom, sinovima Jesejevima.

⁴³ Oni su pobili preostale Amaličane i tamo žive sve do danas.

5

Ruvimovi potomci

¹ Potomci Ruvima, prvenca Izrailjevog. On je, naime, bio prvenac, ali pošto je oskrnavio postelju svoga oca, njegovo prvenaštvo je bilo dano sinovima Izrailjevog sina Josifa. Zato mu se prvenaštvo ne računa.

² Iako je Juda postao najsilniji među svojom braćom, i premda je vladar potekao od njega, prvenaštvo je pripalo Josifu.

³ Sinovi Ruvima, prvenca Izrailjevog, bili su:

Enoh, Faluj, Esron i Harmija.

⁴ Joilovi sinovi:

njegov sin Semaja, njegov sin Gog, njegov sin Semaj,

⁵ njegov sin Miha, njegov sin Reaja, njegov sin Val,

⁶ i njegov sin Veira, koga je odveo Tiglat-Pileser, car asirski; on je bio knez Ruvimovog plemena.

⁷ Njegovoj braći, po njihovim porodicama; kako se vode prema svojim rodoslovima, glavar je bio Jeiel i Zaharija.

⁸ A Vela sin Azaza, sina Seme, sina Joilovog je živio u Aroiru, sve do Navava i Val-Meona.

⁹ Nastanio se i na istoku sve do početka pustinje i do reke Eufrata, jer se njihova stoka umnožila u galadskoj zemlji.

¹⁰ U Saulovo vreme su krenuli u rat protiv Agarina, koji su izginuli od njihove ruke. Zatim su se naselili u njihove domove po svemu kraju istočno od Galada.

Gadovi potomci

¹¹ Gadovi potomci su živeli nasuprot njih u vasanskoj zemlji sve do Salke.

¹² Joilo im je bio glavar, Šafam je bio drugi, te Janaj i Safat u Vasanu.

¹³ Njihova braća po otačkim domovima bila su:

Mihailo, Mesulam, Seva, Joraj, Jahan, Zije i Ever, sedmorica.

¹⁴ To su bili sinovi Aviheja, sina Urija, sina Jaroje, sina Galada, sina Mihaila, sina Jesisaja, sina Jadona, sina Vuzovog.

¹⁵ Ahije, sin Avdila, sina Gunijevog je bio glavar doma njihovih predaka.

¹⁶ Živeli su u Galadu, u Vasanu i njegovim selima, i po svim saronskim pašnjacima do njihovih međa.

¹⁷ Svi su ovi bili upisani u rodoslove za vreme Jotama, cara Jude, i za vreme Jerovoama, cara Izrailjevog.

¹⁸ Potomaka Ruvimovih i Gadovih, i polovine Manasijinog plemena, ratnika koji su nosili štit i mač, razapinjali luk, i bili vični ratovanju, bilo je četrdeset četiri hiljade sedam stotina šezdeset ljudi sposobnih za vojsku.

¹⁹ Ratovali su protiv Agarina, Jetureja, Nafiseja i Nodaveja.

²⁰ Došla im je pomoć, pa su Agarini i sav narod koji je bio s njima bili predani u njihove ruke. Naime, u boju su zavapili k Bogu i on ih je uslišio, jer su se pouzdali u njega.

²¹ Onda su zaplenili njihovu stoku: pet hiljada kamila, dve stotine pedeset hiljada ovaca, dve hiljade magaraca, i stotinu hiljada ljudi.

²² Mnogo ih je izginulo, jer je to bila Božija bitka. Zatim su se nastanili na njihovo mesto sve do izgnanstva.

Polovina Manasijinog plemena

²³ Pripadnici polovine Manasijinog plemena su živeli u zemlji od Vasana do Val-Ermona i Senira, do gore Ermona. Bili su mnogobrojni.

²⁴ Ovo su bili glavari u domu njihovih predaka: Efer, Jesej, Elilo, Azrilo, Jeremija, Odavija i Jadilo, hrabri ratnici, ugledni ljudi i glavari u domu svojih predaka.

²⁵ Ali kad su se izneverili Bogu svojih otaca odajući se bludu s bogovima naroda u zemlji, koje je Bog istrebio pred njima,

²⁶ Bog Izrailjev je podigao duh Fula, cara asirskog, to jest duh Tiglat-Pilesara, cara asirskog, pa su odveli Ruvimovce, Gađane i polovinu Manasijinog plemena i doveli ih u Alaju, Avor i Aru, i na reku Gozan, gde su ostali do danas.

6

Levijevi potomci

¹ Sinovi Levijevi bili su:

Girson, Kat i Merarije.

² Katovi sinovi:

Amram, Isar, Hevron i Ozilo.

³ Amramovi sinovi:

Aron i Mojsije, i ćerka Marija.

A sinovi Aronovi:

Nadav, Avijud, Eleazar i Itamar.

⁴ Eleazaru se rodio Fines,
a Finesu se rodio Avisuj,

⁵ Avisuju se rodio Vukija,

Vukiji se rodio Ozija,
⁶ Oziji se rodio Zeraja,
 Zeraji se rodio Merajot,
⁷ Merajotu se rodio Amarija,
 Amariji se rodio Ahituv,
⁸ Ahituvu se rodio Sadok,
 Sadoku se rodio Ahimas,
⁹ Ahimasu se rodio Azarija,
 Azariji se rodio Joanan,
¹⁰ Joananu se rodio Azarija, koji je bio sveštenik u Domu koji je sazidao Solomon u Jerusalimu.
¹¹ Azariji se rodio Amarija,
 Amariji se rodio Ahituv,
¹² Ahituvu se rodio Sadok,
 Sadoku se rodio Salum,
¹³ Salumu se rodio Helkija,
 Helkiji se rodio Azarija,
¹⁴ Azariji se rodio Soraja,
 Soraji se rodio Josedek.
¹⁵ Josedek je otišao u izgnanstvo kad je Gospod izгнаo Judejce i Jerusolim Navuhodonosorovom rukom.

- ¹⁶ Levijevi sinovi bili su:
 Girsam*, Kat i Merarije.
¹⁷ Ovo su imena Girsamovih sinova:
 Lovenije i Semaj.
¹⁸ A Katovi sinovi su bili:
 Amram, Isar, Hevron i Ozilo.
¹⁹ Merarijevi sinovi:
 Molija i Musija.
 Ovo su levitske porodice po svojim precima:
²⁰ Girsamova:
 njegov sin Lovenije, njegov sin Jat, njegov sin Zima,
²¹ njegov sin Joah, njegov sin Ido, njegov sin Zara, i njegov sin Jetraj.
²² Katovi sinovi:
 njegov sin Aminadav, njegov sin Korej, njegov sin Asir,
²³ njegov sin Elkana, njegov sin Avijasaf, njegov sin Asir,
²⁴ njegov sin Tahat, a njegov sin Urilo, a njegov sin Ozija, a njegov sin Saul.
²⁵ Elkanini sinovi:
 Amasaj i Ahimot,
²⁶ njegov sin Elkana, njegov sin Sufija, njegov sin Nahat,
²⁷ njegov sin Elijav, njegov sin Jeroam, i njegov sin Elkana.
²⁸ Samuilovi sinovi:
 prvenac Joilo† i drugi Avija.
²⁹ Merarijevi sinovi:
 Molija, njegov sin Lovenije, njegov sin Semaj, njegov sin Uza,
³⁰ njegov sin Šima, njegov sin Agija, njegov sin Asaja.

Muzičari koje je postavio David

* **6:16** Oblik imena *Girson*. † **6:28** Ovako je prema Septuaginti i sirijskom tekstu, dok u jevrejskom stoji *Vasnija*.

³¹ Ovo su oni koje je David postavio da vode pevanje u Domu Gospodnjem kad je Kovčeg otpočinuo tamo.

³² Oni su služili pred Prebivalištem Šatora od sastanka pevajući, dok Solomon nije saziđao Dom Gospodnji u Jerusalimu. Vršili su svoju službu po svom redu.

³³ Ovo su oni što su služili zajedno sa svojim sinovima:

Od Katovih sinova:

Eman, pevač, sin Joila sina Samuila,

³⁴ sina Elkane, sina Jeroama, sina Elila, sina Toje,

³⁵ sina Sufa, sina Elkane, sina Mata, sina Amasaja,

³⁶ sina Elkane, sina Joila, sina Azarije, sina Sofonije,

³⁷ sina Tahata, sina Asira, sina Avijasafa, sina Koreja,

³⁸ sina Isara, sina Kata, sina Levija, sina Izrailjevog.

³⁹ Njegov brat Asaf mu je stajao s desne strane;

a Asaf je bio sin Varahije, sina Šime,

⁴⁰ sina Mihaila, sina Vasije, sina Malhije,

⁴¹ sina Etnija, sina Zara, sina Adaje,

⁴² sina Etana, sina Zime, sina Semaja,

⁴³ sina Jata, sina Girsama, sina Levijevog.

⁴⁴ S njihove leve strane bila su njihova braća, Merarijevi sinovi:

Etan sin Kisije, sina Avdija, sina Maluha,

⁴⁵ sina Asavije, sina Amasije, sina Helkije,

⁴⁶ sina Amsije, sina Vanije, sina Samira,

⁴⁷ sina Molije, sina Musije, sina Merarije, sina Levijevog.

⁴⁸ Njihova braća, ostali Leviti, bili su određeni za svu drugu službu u Prebivalištu Doma Božijeg.

⁴⁹ A Aron i njegovi sinovi su prinosili žrtve na žrtveniku za žrtve svespalnice i na kadionom žrtveniku; obavljali su sve poslove oko Svetinje nad svetinjama, i vršili obred otkupljenja za Izrailj, prema svemu što je zapovedio Mojsije, sluga Božiji.

⁵⁰ Ovo su Aronovi sinovi:

njegov sin Eleazar, njegov sin Fines, njegov sin Avisuj,

⁵¹ njegov sin Vukije, njegov sin Ozije, njegov sin Zeraja,

⁵² njegov sin Merajot, njegov sin Amarija, njegov sin Ahituv,

⁵³ njegov sin Sadok, i njegov sin Ahimas.

Levitska naselja

⁵⁴ Ovo su njihova mesta po naseljima na njihovim područjima: Aronovim sinovima od Katove porodice, pošto im je zapao prvi žreb,

⁵⁵ njima je dan Hevron u Judinoj zemlji zajedno sa njegovim pašnjacima.

⁵⁶ Gradska polja i njegova sela su dali Halevu, sinu Jefonijinom.

⁵⁷ Dakle, Aronovim sinovima su dali gradove-utočišta: Hevron, Livnu sa njenim pašnjacima, Jatir, i Estemoju i njene pašnjake;

⁵⁸ zatim Ilen s njegovim pašnjacima, Davir s njegovim pašnjacima,

⁵⁹ Asan s njegovim pašnjacima, i Vet-Semes s njegovim pašnjacima.

⁶⁰ A od Venijaminovog plemena: Gavaju s njenim pašnjacima, Alemet s njegovim pašnjacima, i Anatot s njegovim pašnjacima;

ukupno trinaest njihovih gradova po njihovim porodicama.

⁶¹ Ostalim Katovim sinovima žrebom je bilo određeno deset gradova od porodica polovine Manasijinog plemena.

⁶² A sinovima Girsamovim po njihovim porodicama žrebom je dano trinaest gradova od plemena Isaharovog, od plemena Asirovog, od plemena Neftalimovog i od plemena Manasijinog u Vasanu.

⁶³ Merarijevim sinovima po njihovim porodicama dali su žrebom dvanaest gradova od plemena Ruvimovog, od plemena Gadovog i od plemena Zavulonovog.

⁶⁴ Tako su Izrailjci dali Levitima ove gradove sa njihovim pašnjacima.

⁶⁵ Od plemena Judinog, od plemena Simeunovog i od plemena Venijaminovog žrebom su im dali te gradove, koji su pomenuti poimence.

⁶⁶ Neke od porodica Katovih sinova su dobile svoje gradove kao njihova područja od Jefremovog plemena.

⁶⁷ Njima su dali gradove-utočišta: Sihem sa svojim pašnjacima u Gori Jefremovoj, Gezer sa svojim pašnjacima,

⁶⁸ Jokmeam sa svojim pašnjacima, Vet-Oron sa svojim pašnjacima,

⁶⁹ Ajalon sa svojim pašnjacima, i Gat-Rimon sa svojim pašnjacima.

⁷⁰ A od polovine Manasijinog plemena: Aner sa svojim pašnjacima, Valam sa svojim pašnjacima, ostatku porodica Katovih sinova.

⁷¹ Od polovine porodica Manasijinog plemena Girsamovim sinovima su dali: Golan u Vasanu sa svojim pašnjacima, i Astarot sa svojim pašnjacima.

⁷² Od Isaharovog plemena: Kedes sa svojim pašnjacima, Davrat sa svojim pašnjacima,

⁷³ Ramot sa svojim pašnjacima, i Anim sa svojim pašnjacima.

⁷⁴ Od Asirovog plemena: Masal sa svojim pašnjacima, Avdon sa svojim pašnjacima,

⁷⁵ Hukok sa svojim pašnjacima, i Reov sa svojim pašnjacima.

⁷⁶ Od Neftalimovog plemena: Kedes u Galileji sa svojim pašnjacima, Amon sa svojim pašnjacima, i Kirijatajim sa svojim pašnjacima.

⁷⁷ Ostalim Merarijevim sinovima dali su od plemena Zavulonovog: Rimono sa svojim pašnjacima, i Tavor sa svojim pašnjacima.

⁷⁸ A preko Jordana kod Jerihona, na istočnoj strani Jordana, od plemena Ruvimovog: Vosor u pustinji sa svojim pašnjacima, Jasu sa svojim pašnjacima,

⁷⁹ Kedemot sa svojim pašnjacima, i Mifat sa svojim pašnjacima.

⁸⁰ Od Gadovog plemena: Ramot u Galadu sa svojim pašnjacima, Mahanajim sa svojim pašnjacima,

⁸¹ Esevon sa svojim pašnjacima, i Jazir sa svojim pašnjacima.

7

Isaharovi potomci

¹ Isaharovi sinovi su bili:

Tola, Fuva, Jasuv i Simron; ova četvorica.

² Tolini sinovi:

Ozije, Refaja, Jerilo, Jamaj, Jivsam i Samuilo, glavari svojih otačkih domova od Tole, hrabri ratnici po svojim rodoslovima. U Davidovo vreme su brojili dvadeset dve hiljade šest stotina ljudi.

³ Ozijeve sinovi:

Jezraja, i sinovi Izrajini: Mihailo, Ovadija, Joilo i Jesija; ukupno pet glavara.

⁴ Prema njihovim rodoslovima i njihovim otačkim domovima, bilo ih je trideset šest hiljada ratnika, jer su imali mnogo žena i sinova.

⁵ Njihove braće ratnika po svim porodicama Isaharovim, koji su bili ubeleženi u rodoslove, bilo je osamdeset sedam hiljada.

Venijaminovi potomci

⁶ Venijaminovi sinovi:

Vela, Veher i Jediallo; ova trojica.

⁷ Velini sinovi:

Esvon, Ozije, Ozilo, Jerimot i Irije; pet glavara otačkih domova, hrabri ljudi. U rodoslove ih je bilo ubeleženo dvadeset dve hiljade trideset četiri.

⁸ Veherovi sinovi:

Zemira, Joas, Eliezer, Elioinaj, Amrije, Jeremot, Avija, Anatot i Alemet. Svi ovi su bili Veherovi sinovi.

⁹ Onih koji su bili ubeleženi u rodoslove kao glavari svojih otačkih domova, i hrabrih ratnika, bilo je dvadeset hiljada dve stotine.

¹⁰ Jedaillovi sinovi:

Valan, i sinovi Valanovi: Jeus, Venijamin, Aod, Hanana, Zitan, Tarsis i Ahisar.

¹¹ Svih ovih Jedaillovi sinova po glavarima otačkih porodica, hrabrih ljudi, bilo je sedamdeset hiljada dve stotine vojnika spremnih za rat.

¹² Sufejci i Upejci su bili Irovi potomci, a Useji potomci Ahirovi.

Neftalimovi potomci

¹³ Neftalimovi sinovi:

Jasilo, Gunije, Jeser i Salum, potomci Valini.

Manasijini potomci

¹⁴ Manasijini sinovi:

Esril, koga mu je rodila njegova inoča Aramejka. Ona je rodila i Mahira, oca Galadovog.

¹⁵ A Mahir se oženio kod Upejaca i Sufejaca. Njegova sestra se zvala Maha.

Drugom sinu je bilo ime Salpad; Salpad je imao samo ćerke.

¹⁶ Maha, Mahirova žena, je rodila sina, kome je dala ime Fares. Njegovom bratu je dala ime Seres. Njegovi sinovi su bili Ulam i Rekem.

¹⁷ Ulamov sin:

Vedan.

To su sinovi Galada, sina Mahira, sina Manasijinog.

¹⁸ Njegova sestra Amoleketa je rodila Isuda, Aviezera i Malu.

¹⁹ Semidini sinovi bili su:

Ahijan, Sihem, Likhije i Anijam.

Jefremovi potomci

²⁰ Jefremovi sinovi:

Sutala, i njegov sin Vered, njegov sin Tahat, njegov sin Elada, i njegov sin Tahat,

²¹ njegov sin Zavad, njegov sin Sutala, Ezer i Elead.

Njih dvojicu su ubili ljudi iz Gata, rođeni u zemlji, kad su Gaćani sišli da im otmu stoku.

²² Njihov otac Jefrem je dugo žalio za njima, pa su njegova braća došla da ga teše.

²³ Zatim je legao sa svojom ženom, koja je zatrudnela i rodila sina. On mu je dao ime Verija*, jer je nesreća zadesila njegovu kuću.

²⁴ Njegova ćerka je bila Sera, koja je sazidala Gornji i Donji Vet-Oron i Uzen-Seru.

²⁵ Refa je bio njegov† sin, njegov sin Resef, njegov sin Tela, njegov sin Tahan,

²⁶ njegov sin Ladan, njegov sin Amijud, njegov sin Elisama,

²⁷ njegov sin Navin, i njegov sin Isus.

²⁸ Njihov posed i njihova naselja bili su Vetilj sa svojim selima, Naran na istoku, a na zapadu Gezer sa svojim selima, Sihem sa svojim selima, sve do Gaja i njegovih sela.

* 7:23 Ovo ime na izvornom jeziku je veoma slično izrazu u nevolji. † 7:25 Misli se na Jefrema.

²⁹ Uzduž poseda Manasijinih sinova bili su: Vet-San sa svojim selima, Tanah sa svojim selima, Megido sa svojim selima, i Dor sa svojim selima. Tu su živeli potomci Josifa, sina Izrailjevog.

Asirovi potomci

³⁰ Asirovi sinovi bili su:

Jemna, Jesva, Jesvija i Verija, i njihova sestra Sera.

³¹ Verijini sinovi:

Hever i Melhil, koji je otac Virzajitov.

³² Heveru su se rodili:

Jaflet, Somir, Hotam i njihova sestra Sija.

³³ Jafletovi sinovi su bili:

Fasah, Vimhal i Asvat; to su bili Jafletovi sinovi.

³⁴ Samirovi sinovi:

Ahije i Roga, Jehuva i Aram.

³⁵ Sinovi Elema, brata njegovog:

Sofa, Jemna, Selis i Amal.

³⁶ Sofini sinovi:

Suja, Arnefer, Sual, Verije, Jemra,

³⁷ Vosor, Od, Sama, Silisa, Itran i Veira.

³⁸ Jeterovi sinovi:

Jefonija, Fispa i Ara.

³⁹ Ulini sinovi:

Arah, Anilo i Risija.

⁴⁰ Svi ovi bili su Asirovi potomci, glavari otačkih domova, probrani ljudi, hrabri ratnici i glavari među knezovima. Oni su bili ubeleženi u svoje rodoslove prema njihovim borbenim jedinicama. Broj ljudi je iznosio dvadeset šest hiljada.

8

Venijaminovi potomci

¹ Venijaminu se rodio Vela, njegov prvenac;

Asvil je bio drugi, Ara treći,

² Noja četvrti, i Rafaj peti.

³ Velini sinovi su bili:

Adar, Gira, Avijud,

⁴ Avisuj, Naman, Ahoja,

⁵ Gira, Šefufan i Uram.

⁶ Ovo su bili Ehudovi sinovi. Oni su bili glavari otačkih domova stanovnika Gavaje, koji su bili izgnani u Manahat:

⁷ Naman, Ahija i Gira, koji ih je odveo u izgnanstvo; njemu su se rodili Uza i Ahihud.

⁸ Sarajim je imao sinove u moavskoj zemlji nakon što se razveo od svojih žena Usime i Vare.

⁹ On je sa svojom ženom Odesom imao Jovava, Siviju, Misu, Malhama,

¹⁰ Jeusa, Sahiju i Mirmu. To su bili njegovi sinovi, i glavari otačkih domova.

¹¹ Sa Usimom je imao Avitova i Elfala.

¹² Elfalovi sinovi su bili: Ever, Misam i Samed, koji je sazidao Onan i Lod i njegova sela,

¹³ i Verija i Sema, koji su bili glavari otačkih domova stanovnika Ajalona; oni su naterali u beg stanovnike Gata.

¹⁴ Ahijo, Sasak, Jeremot,

¹⁵ Zevadija, Arad, Eder,

¹⁶ Mihailo, Jespa i Joha bili su Verijini sinovi.

- ¹⁷ Zevadija, Mesulam, Jezekija, Hever,
¹⁸ Ismeraj, Jezlija i Jovav bili su Elfalovi sinovi.
¹⁹ Jakim, Zihrije, Zavdije,
²⁰ Elinaj, Ciltaj, Elilo,
²¹ Adaja, Veraja i Simrat bili su Semajevi sinovi.
²² Jišpan, Ever, Elilo,
²³ Avdon, Zihrije, Anan,
²⁴ Hananija i Elam i Antotija,
²⁵ Jefedija, i Fanuilo, bili su Sasakovi sinovi.
²⁶ Samseraj, Searija, Gotolija,
²⁷ Jeresija, Ilija i Zihrije, bili su Jeroamovi sinovi.
²⁸ Ovi su bili glavari otačkih domova po svojim rodoslovima. Živeli su u Jerusalimu.
²⁹ Gavaonov otac je živio u Gavaonu.
 Žena mu se zvala Maha.
³⁰ Njegov prvenac je bio Avdon, pa Sur, Kis, Val, Nadav,
³¹ Gedor, Ahijo, Zaher,
³² i Miklot, kome se rodio Sima. Oni su sa svojom braćom živeli u Jerusalimu nasuprot svojih srodnika.
³³ Neru se rodio Kis, Kisu se rodio Saul, a Saulu su se rodili Jonatan, Malhi-Suv, Avinadav i Esval.
³⁴ Jonatanov sin je bio Merival*, a Merivalu se rodio Miha.
³⁵ Mihini sinovi su bili:
 Fiton, Meleh, Tareja i Ahaz.
³⁶ Ahazu se rodio Joad, a Joadi su se rodili Alemet, Azmavet i Zimrije. Zimriji se rodio Mosa.
³⁷ Mosi se rodio Vineja; njegov sin je bio Rafaj, njegov sin Eleasa i njegov sin Acel.
³⁸ Acel je imao šest sinova, a ovo su im imena:
 Azrikam, Voheruj, Ismailo, Searija, Ovadija i Anan. Svi ovi su bili Acelovi sinovi.
³⁹ A sinovi njegovog brata Iseka: njegov prvenac Ulam, Jeus drugi, i Elifelet treći.
⁴⁰ Ulamovi sinovi su bili hrabri ratnici, koji su natezali luk. Imali su mnogo sinova i unuka, stotinu pedeset.
 Svi ovi su bili Venijaminovi potomci.

9

¹ Tako su svi Izrailjci bili ubeleženi u svoje rodoslove, a ovi su zapisani u Knjizi izrailjskih careva. Juda je bio odveden u izgnanstvo, u Vavilon, zbog svoje nevere.

Stanovnici Jerusalima

² A prvi koji su se ponovo naselili na svojoj imovini po svojim gradovima bili su Izrailjci, sveštenici, Leviti i hramske sluge.

³ Oni koji su živeli u Jerusalimu iz Judinog, Venijaminovog, Jefremovog i Manasijinog plemena, bili su:

⁴ Gutaj, sin Amijuda, sina Amrija, sina Imrija, sina Vanija, od sinova Judinog sina Faresa.

⁵ Od Silonovih sinova:
prvenac Asaja i njegovi sinovi.

⁶ Od Zarinih sinova:
Jeiel i šest stotina devedeset njegovih srodnika.

⁷ Od Venijaminovih sinova:
Saluj, sin Mesulama, sina Odavije, sina Asenujinog,

* **8:34** *Mefivostej.*

⁸ Jevnija, sin Jeroamov, Ila, sin Ozija, sina Mahrijevog, i Mesulam, sin Sefatije, sina Ragula, sina Ivnije,

⁹ i njihove braće po svojim rodoslovima, njih devet stotina pedeset šest. Svi ovi ljudi su bili glavari otačkih domova, prema domovima svojih predaka.

¹⁰ A od sveštenika:

Jedaja, Jojariv i Jakin,

¹¹ Azarija, sin Helkije, sina Mesulama, sina Sadoka, sina Merajota, sina Ahituva, starešine Doma Gospodnjeg;

¹² Adaja, sin Jeroama, sina Pashora, sina Malhijinog, i Masaj, sin Adila, sina Jazire, sina Mesulama, sina Mesilemita, sina Imirovog.

¹³ Njihove braće, glavara svojih otačkih domova, bilo je hiljadu sedam stotina šezdeset ljudi sposobnih za vršenje službe u Domu Gospodnjem.

¹⁴ Od Levita:

Semaja, sin Asuva, sina Azrikama, sina Asavijinog, od Merarijevih sinova;

¹⁵ Vakvakar, Eres, Galal i Matanija, sin Mihe, sina Zihrijevog, sina Asafovog;

¹⁶ Ovadija sin Semaje sina Galala, sina Jedutunovog, i Varahija sin Ase, sina Elkaninog, koji je živeo u netofatskim selima.

¹⁷ Vratari:

Salum, Akuv, Talmon, Ahiman, i njihova braća; Salum je bio glavar.

¹⁸ On je sve do sada na carskim vratima na istoku. To su bili vratari naselja sinova Levijevih.

¹⁹ Salum sin Koreja, sina Avijasafa, sina Korejevog, i njegova braća iz njegovog otačkog doma, Korejevi sinovi, bili su zaduženi da čuvaju pragove kod Šatora, kao što su njihovi oci bili čuvari ulaza Gospodnjeg u taboru.

²⁰ Nad njima je bio starešina Fines, sin Eleazarov, a Gospod je bio s njim.

²¹ Zaharija, sin Meselemijin, bio je vratar Šatora od sastanka.

²² Svih izabраниh za čuvare praga, bilo je dve stotine dvanaest. Oni su bili upisani prema rodoslovima u svojim selima. Njih su David i videlac Samuilo postavili da verno vrše službu.

²³ Oni i njihovi sinovi su bili postavljeni da čuvaju vrata Doma Gospodnjeg, to jest, Dom Šatora.

²⁴ Čuvari su bili postavljeni na četiri strane: na istok, na zapad, na sever i na jug.

²⁵ Njihova braća na selima bila su dužna da dolaze povremeno, da služe sa njima po sedam dana,

²⁶ jer su četiri glavna čuvara vrata, koji su bili Leviti, bili zaduženi za odaje i riznicu Doma Gospodnjeg.

²⁷ Oni su noćivali oko Doma Gospodnjeg, jer su bili zaduženi da ga čuvaju, i da ga svakog jutra otvaraju.

²⁸ Neki od njih su bili zaduženi za bogoslužbene posude; oni su ih brojali kad su bile donošene i kad su bile iznošene.

²⁹ Neki od njih su bili zaduženi za posude i sve svete posude, kao i za brašno, vino, ulje, tamjan i miomirise.

³⁰ Neki od sveštenika su mešali smesu za miomirise.

³¹ Jedan Levit, po imenu Matatija, prvenac Korejevca Saluma, bio je zadužen da pravi (pljosnate) kolače.

³² Neki od njihove braće, od Katovih sinova, bili su zaduženi da svake subote postavljaju hleb u redove.

³³ Oni koji su bili pevači, glavari otačkih domova Levita, živeli su u hramskim odajama; oni su bili izuzeti od drugih dužnosti zato što su služili i danju i noću.

³⁴ To su bili glavari otačkih domova Levita prema svojim rodoslovima, koji su živeli u Jerusalimu.

Porodica cara Saula

³⁵ U Gavaonu je živeo Jeiel, otac Gavaonov.

Žena mu se zvala Maha.

³⁶ Njegov prvenac je bio Avdon, pa Sur, Kis, Val, Ner, Nadav,

³⁷ Gedor, Ahijo, Zaharija i Miklot.

³⁸ Miklotu se rodio Sima. Oni su živeli sa svojom braćom nasuprot svojih srodnika u Jerusalimu.

³⁹ Neru se rodio Kis, Kisu se rodio Saul, a Saulu su se rodili Jonatan, Malhi-Suv, Avinadav i Esval.

⁴⁰ Jonatanov sin je bio Merival, a Merivalu se rodio Miha.

⁴¹ Mihini sinovi su bili:

Fiton, Meleh i Tareja.

⁴² Ahazu se rodio Jara, a Jari su se rodili Alemet, Azmavet i Zimrije. Zimriji se rodio Mosa,

⁴³ a Mosi se rodio Vineja. Njegov sin je bio Refaja, njegov sin Eleasa i njegov sin Acel.

⁴⁴ Acel je imao šest sinova, a ovo su im imena:

Azrikam, Voheruj, Ismailo, Searija, Ovadija i Anan. To su Acelovi sinovi.

10

Smrt Saula i njegovih sinova

¹ Filistejci su stupili u boj protiv Izrailjaca, ali su Izrailjci pobjegli pred Filistejcima, pa su padali mrtvi na gori Gelvuji.

² Filistejci su pritisli Saula i njegove sinove i ubili Jonatana, Avinadava i Malhi-Suva, Saulove sinove.

³ Bitka se žestoko vodila oko Saula. A onda su ga strelci pogodili i ranili ga.

⁴ Tada Saul reče svome štitonoši: „Izvadi svoj mač i probodi me, da ne dođu ovi neobrezani i narugaju mi se.“

Ali štitonoša nije hteo, jer se veoma uplašio. Tada je Saul uzeo mač i bacio se na njega.

⁵ Kad je njegov štitonoša video da je Saul mrtav, i on se bacio na mač i umro.

⁶ Tako su poginuli i Saul i njegova tri sina, i sav njegov dom.

⁷ Kad su Izrailjci koji su bili u dolini videli da su Izrailjci pobjegli i da su poginuli Saul i njegovi sinovi, napustili su svoje gradove i pobjegli. Tada su došli Filistejci i naselili se u njima.

⁸ Sutradan, kad su Filistejci došli da opljačkaju mrtve, našli su Saula i njegove sinove, koji su poginuli na gori Gelvuji.

⁹ Tada su ga svukli, odsekli mu glavu i skinuli oružje s njega, i to su poslali po filistejskoj zemlji da razglase radosnu vest svojim idolima i narodu.

¹⁰ Njegovo oružje su stavili u hram svojih bogova, a glavu su mu obesili u Dagonovom hramu.

¹¹ Kad su svi meštani Javis-Galada čuli šta su Filistejci uradili Saulu,

¹² digli su se svi hrabri ljudi, pa su skinuli Saulovo telo i tela njegovih sinova i doneli ih u Javis. Njihove kosti su sahranili pod tamariskom u Javisu. Zatim su postili sedam dana.

¹³ Tako je Saul umro zbog svojeg neverstva koje je počinio protiv Gospoda, jer nije držao reč Gospodnju, i još je tražio savet od prizivača duhova.

¹⁴ I pošto nije tražio savet od Gospoda, Gospod ga je ubio i preneo carstvo na Davida, sina Jesejevog.

11

Davidu pomazuju za cara celog Izrailja

¹ Tada se sav Izrailj okupio kod Davida u Hevron, pa su mu rekli: „Evo, ti si naše telo i krv.

² Pa i ranije, kad je Saul bio car, ti si vodio Izrailja u pohode. I tebi je Gospod, Bog tvoj, rekao: „Ti ćeš biti pastir mome narodu, Izrailju; ti ćeš biti vladar Izrailju.“

³ Sve starešine Izrailjeve su došle k caru u Hevron, pa su sklopili savez sa Davidom u Hevronu pred Gospodom i pomazali Davida za cara nad Izrailjem, po reči koju je Gospod rekao preko Samuila.

Jerusalim postaje prestonica Izrailja

⁴ David je sa svim Izrailjcima krenuo na Jerusalim, to jest, Jevus. Tamo su Jevusejci bili stanovnici zemlje.

⁵ A stanovnici Jevusa su rekli Davidu: „Nećeš ući ovamo!“ No, David je, ipak, osvojio sionsku tvrđavu, a to je sad Davidov grad.

⁶ Tada je David rekao: „Ko prvi potuče Jevusejce, postaće vrhovni glavar i knez.“ Joav, sin Serujin, se prvi uspeo, te je postao vrhovni vojvoda.

⁷ Pošto se David nastanio u tvrđavi, prozvali su je Davidovim gradom.

⁸ On je sagradio grad unaokolo, od Milona unaokolo, a Joav je obnovio ostali deo grada.

⁹ David je postajao sve moćniji, jer je Gospod nad vojskama bio s njim.

Davidovi junaci

¹⁰ A ovo su glavari Davidovih junaka, koji su mu sa svim Izrailjem svesrdno pomagali da ojača njegova vladavina i da postane car nad Izrailjem, po reči Gospodnjoj.

¹¹ Ovo je spisak Davidovih junaka:

Jasoveam, sin Ahmonijev, glavar tridesetorice; on je zamahnuo svojim kopljem na tri stotine, i pobio ih odjednom.

¹² Za njim, Dodov sin Eleazar Ahošanin, jedan od tri junaka.

¹³ On je bio s Davidom u Fas-Damimu, kad su se Filistejci okupili za bitku. Na mestu gde je bila njiva puna ječma, narod je pobegao od Filistejaca.

¹⁴ Tada su oni stali nasred polja, odbranili ga i potukli Filistejce. Tako je Gospod izvojevao veliku pobedu.

¹⁵ U vreme žetve, vodeća trojica među tridesetoricom dođu k Davidu u Odolamsku pećinu, dok je filistejska vojska bila utaborena u refaimskoj dolini.

¹⁶ Tada je David bio u tvrđavi, a u Vitlejemu je bio filistejski vojni tabor.

¹⁷ David željno reče: „E, kad bi me neko napojio vodom iz studenca što je kod vitlejemske kapije!“

¹⁸ Tada se ona trojica probiju kroz filistejski tabor, izvuku vode iz studenca što je kod vitlejemske kapije, ponesu je i donesu Davidu. Ali David nije hteo da je pije, nego je izlio pred Gospodom

¹⁹ i rekao: „Ne daj, Bože, da to učinim! Zar da pijem krv ovih ljudi? Oni su, naime, doneli vodu ne mareći za svoj život!“ Zato nije hteo da pije.

To su učinila ta trojica junaka.

²⁰ Avisaj, Joavov brat, je bio vodeći među trojicom. On je podigao koplje protiv tri stotine i pobio ih. Tako je sebi stekao ime među trojicom.

²¹ Pošto je bio najslavniji među tridesetoricom, postao im je zapovednik. Ipak, nije dostigao onu trojicu.

²² Venaja, sin Jodajev. On je bio hrabar ratnik iz Kavzeela, koji je učinio velika dela. On je ubio dva sina Ariela Moavca. A jednog snežnog dana je sišao u jamu i ubio lava.

²³ A ubio je i nekog Egipćanina, gorostasa, pet lakata* visokog, koji je imao koplje kao tkalačko vratilo. Venaja je izašao pred njega sa štapom, istrgao koplje iz Egipćaninove ruke i ubio ga njegovim kopljem.

²⁴ Venaja, sin Jodajev, je učinio ove stvari, pa je tako stekao ime među trojicom junaka.

²⁵ On je bio najslavniji među tridesetoricom, ali nije dostigao onu trojicu. David ga je postavio za zapovednika svoje telesne straže.

²⁶ A ovo su bili hrabri ratnici:

Joavov brat Asailo,
Dodov sin Elhanan iz Vitlejema,

²⁷ Šamot Aroranin,
Helis Felonjanin,

²⁸ Ikisov sin Ira iz Tekuje,
Aviezer iz Anatota,

²⁹ Sivehaj iz Husata,
Ilaj iz Ahoša,

³⁰ Maraj iz Netofata,
Vanin sin Heled iz Netofata,

³¹ Rivajev sin Itaj iz Gavaje Venijaminove,
Venaja Piratonjanin,

³² Uraj iz doline Gasa,
Avilo iz Arvata,

³³ Azmavet iz Vaurima,
Elijava iz Salvona,

³⁴ Sinovi Asima Gizonjanina,
Sagijin sin Jonatan Araranin,

³⁵ Sakarov sin Ahijam Araranin,
Urov sin Elifal,

³⁶ Efer iz Mehirata,
Ahija iz Felona,

³⁷ Esro Karmilac,
Esvajev sin Narav,

³⁸ Natanov brat Joilo,
Agarinov sin Mivar,

³⁹ Selek Amonac,
Narej Viroćanin, štitonoša Joava, sina Serujinog,

⁴⁰ Ira Jetranin,
Gariv Jetranin,

⁴¹ Urija Hetit,
Alajev sin Zavad,

⁴² Sizin sin Adina Ruvimovac, glavar Ruvimovaca, i trideset s njim,

⁴³ Mahin sin Anan,
Josafat iz Mitne,

⁴⁴ Ozija iz Astarota, sinovi Hotama Aroiranina, Sama i Jeiel,

⁴⁵ Simrijevi sin Jediailo
i njegov brat Joha iz Tise,

⁴⁶ Elilo Mavljanin,
Elnamovi sinovi Jerivaj i Josavija,
Jetema Moavac,

⁴⁷ Elilo, Ovid i Jasilo iz Mesovaje.

* 11:23 Oko 2,5 m.

12

Davidovi sledbenici u izgnanstvu

¹ Ovo su oni što su došli k Davidu u Siklag, dok se još krio od Saula, sina Kisovog. Oni su bili među ratnicima koji su mu pomagali u ratu.

² Bili su naoružani lukovima; mogli su da gađaju strelama i da izbacuju kamenje i desnom i levom rukom. Ovi su bili Venijaminovci, Saulovi saplemenici:

³ Poglavar Ahijezer i Joas, sinovi Semaje iz Gavaje, Jezilo i Felet, Azmavetovi sinovi, i Veraha i Juj iz Anatota,

⁴ Ismaja Gavaonjanin, junak među tridesetoricom i nad tridesetoricom, i Jeremija, Jazilo, Joanan, Jozavad iz Gedirota,

⁵ Eluzaj, Jerimot, Valija, Semarija, Sefatija iz Arufa,

⁶ Elkana, Jesija, Azareilo, Joezer i Jasoveam, svi Korejevci,

⁷ i Joila i Zevadija, Jeroamovi sinovi iz Gedora.

⁸ Na Davidovu stranu su prešli i neki Gadovci, koji su došli u njegovu tvrđavu u pustinji. Bili su to hrabri junaci i vrsni ratnici – vični štitu i koplju. Lica su im bila kao lica lavova, a bili su brzi kao gazele po gorama:

⁹ Ezer je bio glavar,

Ovadija drugi, Elijav treći,

¹⁰ Mismana četvrti, Jeremija peti,

¹¹ Ataj šesti, Elilo sedmi,

¹² Joanan osmi, Elzavad deveti,

¹³ Jeremija deseti, Mahvanaj jedanaesti.

¹⁴ Ovi Gadovci su bili vodeći među vojskom; najmanji je vredeo za stotinu, a najveći za hiljadu.

¹⁵ To su bili oni koji su prešli preko Jordana u prvom mesecu, kada se razlio preko svih svojih obala, i rasterali sve žitelje dolina na istok i na zapad.

¹⁶ I neki od Venijaminovaca i Judejaca su došli u Davidovo uporište.

¹⁷ David je izašao da ih susretne, pa im je rekao: „Ako ste došli k meni s dobrom namerom da mi pomognete, ja ću se udružiti s vama. Ali ako ste došli da me izdate mojim neprijateljima kad su mi ruke čiste od nasilja, neka Bog naših otaca pogleda i presudi.“

¹⁸ Tada Duh obuze Amasaja, glavara tridesetorice, i on reče:

„Tvoji smo, Davide,

s tobom smo, sine Jesejev!

Mir, mir tebi,

i mir onima koji ti pomažu,

jer ti Bog tvoj pomaže!“

¹⁹ I neki od Manasijinih sinova su prebegli Davidu, kad je došao s Filistejcima da ratuje protiv Saula. Ipak, nije im pomogao, jer su ga filistejski knezovi, nakon većanja, otpustili, govoreći: „On će prebeći svome gospodaru Saulu, a mi ćemo za to platiti svojim glavama.“

²⁰ Kad je išao u Siklag k njemu su prebegli ovi Manasijevci: Adna, Jozavad, Jedailo, Mihailo, Jozavad, Elijuj i Ciltaj, glavari odreda od hiljadu u Manasijinom plemenu.

²¹ Oni su pomagali Davidu protiv pljačkaških četa, jer su svi bili hrabri ratnici i zapovednici u vojsci.

²² Dan za danom su dolazili Davidu da mu pomognu, sve dok vojska u taboru nije postala velika kao Božija vojska.

Davidova vojska u Hevronu

²³ Ovo je broj ljudi naoružanih za rat koji su došli Davidu u Hevron da prenesu na njega Saulovo carstvo po reči Gospodnjoj:

²⁴ Judinih sinova, koji su nosili štit i koplje, šest hiljada osam stotina naoružanih za rat.

²⁵ Simeunovih sinova, hrabrih ratnika, sedam hiljada i stotinu.

²⁶ Levijevih sinova, četiri hiljade šest stotina.

²⁷ Zatim Jodaj, glavar Aronovih sinova, i s njim tri hiljade sedam stotina,

²⁸ mladi Sadok, hrabar junak, i dvadeset dva vladara iz njegovog otačkog doma.

²⁹ Venijaminovih sinova, Saulovih saplemenika, tri hiljade; do tada su najvećim delom bili odani Saulovom domu.

³⁰ Jefremovih sinova, dvadeset hiljada osam stotina hrabrih ratnika, uglednih ljudi u svojim otačkim domovima.

³¹ Od polovine Manasijinog plemena, njih osamnaest hiljada, bili su poimence pozvani da dođu da postave Davida za cara.

³² Od Isaharovih sinova, koji su umeli da razumeju vremena, kako bi znali šta Izrailj treba činiti, bilo je dve stotine od njihovih knezova, i svih njihovih saplemenika koji su ih sledili.

³³ Zavulonovih sinova, ljudi iskusnih i spremnih za rat, i naoružanih svakojakim oružjem, bilo je pedeset hiljada, koji su svesrdno pomagali Davidu.

³⁴ Od Neftalimovog plemena, hiljadu glavara i s njima trideset sedam hiljada ljudi sa štitovima i kopljima.

³⁵ Od Danovog plemena, dvadeset osam hiljada šest stotina naoružanih za boj.

³⁶ Od Asirovog plemena, četrdeset hiljada ljudi iskusnih i spremnih za boj.

³⁷ A onih preko Jordana od Ruvimovog i Gadovog plemena i od polovine Manasijinog plemena, bilo je stotinu dvadeset hiljada naoružanih svakojakim oružjem za boj.

³⁸ Svi su ovi ratnici svrstani u bojni poredak došli u Hevron potpuno rešeni da postave Davida za cara nad svim Izrailjem; a i sav je ostali Izrailj jednodušno hteo da postavi Davida za cara.

³⁹ Tri su dana proveli tamo sa Davidom jedući i pijući, jer su im njihovi saplemenici pripremili.

⁴⁰ Njima su se pridružili i njihovi rođaci iz Isahara, Zavulona i Neftalima, koji su na magarcima, kamilama, mazgama i volovima donosili hleb, jela, brašno, smokve, suvo grožđe, vino, ulje, i mnoštvo volova i ovaca, jer je bilo veselje u Izrailju.

13

Kovčeg saveza u Kirijat-Jarimu

¹ David je većao sa zapovednicima nad hiljadama i stotinama i sa svim vojvodama.

² David reče svem zboru Izrailjevom: „Ako smatrate da je to dobro i ako je po volji Gospoda, Boga našega, hajde da poručimo ostaloj braći po celoj Izrailjevoj zemlji, i sveštenicima i Levitima po gradovima sa svojim pašnjacima, da se okupe k nama.

³ Prenesimo k sebi Kovčeg Boga našega, jer ga nismo tražili za Saulovog doba.“

⁴ Sav zbor se složio da se tako uradi, jer je to bilo pravo u očima svega naroda.

⁵ Tako je David okupio sav Izrailj od Sihora egipatskog do Levo-Amata, da donesu Kovčeg Božiji iz Kirijat-Jarima.

⁶ David i sav Izrailj su otišli u Valu, to jest, Kirijat-Jarim u Judi, da donesu odande Kovčeg Boga, Gospoda, koji nosi ime po Gospodu koji sedi nad heruvimima.

⁷ Kovčeg Božiji su doneli na novim zapregama iz Avinadavovog doma, a Uza i Ahijo su vozili zaprege.

⁸ David i sav Izrailj se veselio pred Gospodom iz sve snage, s pesmama, lirama, bubnjevima, dairama, i trubama.

⁹ Kad su došli do Hadonovog gumna, Uza pruži ruku i prihvati Kovčeg Božiji, jer su ih volovi nagnuli u stranu.

¹⁰ Ali Gospod planu gnevom na Uzu i udari ga na tom mestu jer je stavio ruku na Kovčeg. Tako je umro pred Bogom.

¹¹ David je bio ljut zbog toga što je Gospod usmrtio Uzu, pa je prozvao to mesto *Fares-Uza*, i tako se zove do danas.

¹² Tog dana se David uplašio od Boga, pa je rekao: „Kako ću ja onda doneti Kovčeg Božiji k meni?“

¹³ David nije odneo Kovčeg k sebi u Davidov grad, nego ga je sklonio u kuću Gaćanina Ovid-Edoma.

¹⁴ Kovčeg Božiji je ostao tri meseca u kući Ovid-Edoma, i Gospod je blagoslovio Ovid-Edoma i sve što je imao.

14

David utvrđuje svoju vladavinu

¹ A Hiram, tirski car, je poslao Davidu glasnike i kedrovog drveta, zidare i drvodjelje, da mu sagrade dvorac.

² Tada je David uvideo da ga je Gospod postavio za cara nad Izrailjem i da je visoko uzdigao njegovo carstvo radi svog naroda Izrailja.

³ David je uzeo sebi još žena u Jerusalimu, koje su rodile Davidu još sinova i ćerki.

⁴ Ovo su imena onih koji su mu se rodili u Jerusalimu: Samuja, Sovav, Natan, Solomon,

⁵ Jevar, Elisuja, Elfalet,

⁶ Noga, Nefeg, Jafija,

⁷ Elisama, Velijada i Elifelet.

David poražava Filistejce

⁸ Kad su Filistejci čuli da je David pomazan za cara nad Izrailjem, svi su krenuli gore da traže Davida. Ali David je to čuo, pa je izašao pred njih.

⁹ Filistejci dođu i izvrše napad u refaimskoj dolini.

¹⁰ Tada David zapita Boga: „Da li da napadnem Filistejce? Hoćeš li ih predati u moje ruke?“ Gospod odgovori Davidu:

„Napadni ih, jer ću ih predati u tvoje ruke.“

¹¹ David dođe u Val-Faresim i porazi ih tamo. Tada je rekao: „Bog je prodro kroz moje neprijatelje mojom rukom, kao što prodire voda.“ Zato se to mesto prozvalo Val-Faresim.

¹² Filistejci su tamo ostavili svoje bogove, a David je zapovedio da ih spale.

¹³ Ali Filistejci ponovo izvrše napad u dolini.

¹⁴ David upita Boga, i on mu odgovori: „Ne idi gore, nego idi okolo, iza njih i navali na njih kod balzamovih stabala.

¹⁵ Kad začuješ zvuk koraka s vrha balzamovih stabala, kreni u bitku, jer će Bog izaći pred tobom da udari na filistejski tabor.“

¹⁶ David učini kako mu je Bog zapovedio, i potuče filistejski tabor od Gavaona do Gezera.

¹⁷ Tako se Davidovo ime pročulo po svoj zemlji, a Gospod je uneo strah među sve narode.

15

Kovčeg saveza donose u Jerusalim

¹ Pošto je sazio sebi kuće u gradu Davidovom, David je pripremio mesto za Kovčeg Božiji i razapeo šator za njega.

² Tada je David rekao: „Kovčeg Božiji ne sme niko drugi da nosi, osim Levita, jer je njih Gospod izabrao da nose Kovčeg Gospodnji i da mu služe zauvek.“

³ David je okupio sav Izrailj u Jerusalmu da prenesu Kovčeg Gospodnji na njegovo mesto koje je pripremio za njega.

⁴ David je sabrao i potomke Aronove i Levite:

⁵ Od Katovih sinova: Urila glavara i stotinu dvadesetoro njegove braće.

⁶ Od Merarijevih sinova: glavara Asaju i dve stotine dvadesetoro njegove braće.

⁷ Od Girsamovih sinova: glavara Joila i stotinu tridesetoro njegove braće.

⁸ Od Elisafanovih sinova: glavara Semaju i dve stotine njegove braće.

⁹ Od Hevronovih sinova: glavara Elila i osamdesetoro njegove braće.

¹⁰ Od Ozilovih sinova: glavara Aminadava i stotinu dvanaestoro njegove braće.

¹¹ David je, zatim, pozvao sveštenike Sadoka i Avijatara, i Levite Urila, Asaju, Joila, Semaju, Elila i Aminadava.

¹² Rekao im je: „Vi ste glavari levitskih rodova; posvetite se, vi i vaša braća, i prenesite Kovčeg Gospoda, Boga Izrailjevog, na mesto koje sam mu pripremio.

¹³ Prvi put ga niste nosili i zato nas je Gospod udario, jer mu nismo pristupili kako je trebalo.“

¹⁴ Tako su se sveštenici i Leviti posvetili da prenesu Kovčeg Gospoda, Boga Izrailjevog.

¹⁵ Leviti su nosili Kovčeg Božiji na svojim ramenima, o drškama, kao što je zapovedio Mojsije po reči Gospodnjoj.

¹⁶ David je rekao levitskim knezovima da između svoje braće postave pevače s muzičkim instrumentima, s harfama, liram i cimbali, da pevaju glasno i radosno.

¹⁷ Tako su Leviti postavili Emanu, Joilovog sina; od njegove braće Asafa, Varahijinog sina; a od njihove braće Merarijevih sinova, Etanu, Kušajinog sina;

¹⁸ i s njima njihovu braću drugog reda: Zahariju, Venu, Jazila, Semiramota, Jehila, Uniju, Elijavu, Venaju, Masiju, Matatiju, Elifela, Mikneju, i vratari Ovid-Edoma i Jeielu.

¹⁹ Pevači Eman i Asaf i Etan su udarali u bronzane cimbale,

²⁰ a Zaharija, Ozilo, Semiramot, Jehilo, Unije, Elijav, Masija i Venaja su svirali liru po *alamotu**.

²¹ Matatija, Elifel, Mikneja, Ovid-Edom, Jeiel i Azazija su vodili na citrama po šeminitu†.

²² Henanija je Levitima bio vođa pevanja, jer je bio vešt u tome.

²³ Varahija i Elkana su bili vratari kod Kovčega.

²⁴ Sveštenici Sevanija, Josafat, Natanailo, Amasaj, Zaharija, Venaja i Eliezer, su trubili u trube pred Kovčegom Božijim. Ovid-Edom i Jehija su takođe bili vratari kod Kovčega.

²⁵ I tako su David, izrailjske starešine i zapovednici jedinica od hiljadu s veseljem išli da prenesu Kovčeg saveza Gospodnjeg iz kuće Ovid-Edoma.

²⁶ I kako je Bog pomagao Levitima koji su nosili Kovčeg saveza Gospodnjeg, žrtvovali su sedam junaca i sedam ovnova.

²⁷ David je bio odeven u odoru od finog lana, a tako i svi Leviti koji su nosili Kovčeg, pevači i Henanija, horovođa među pevačima. David je nosio i laneni efod.

²⁸ Sav je Izrailj nosio Kovčeg saveza Gospodnjeg uz klicanje i uz zvuke rogova, truba i cimbalu, i uz svirku lira i harfi.

²⁹ Kad je Kovčeg saveza Gospodnjeg došao u Davidov grad, Mihala, Saulova ćerka, je pogledala dole s prozora. Videvši cara Davida kako skače i veseli se, prezrela ga je u srcu.

16

Kovčeg saveza u šatoru

* **15:20** Ne zna se tačno značenje jevrejske reči. *Alamot* može da označava napev, način izvođenja melodije, ili visoko pevanje kao sopran. † **15:21** Poput *alamota*, i ovo je reč nejasnog značenja, ali se najverovatnije radi o muzičkom pojmu.

¹ Kovčeg Gospodnji su doneli i postavili ga usred šatora koji je David razapeo za njega. Onda su prineli žrtve svespalnice i žrtve mira.

² Kad je David završio s prinošenjem žrtve svespalnice i žrtve mira, blagoslovio je narod u ime Gospodnje.

³ Zatim je razdelio svim Izrailjcima, i muškarcima i ženama, svakome po jedan hleb, kolač od urmi i kolač od suvog grožđa.

⁴ Potom je postavio neke od Levita da služe ispred Kovčega Gospodnjeg, da zazivaju, hvale i slave Gospoda, Boga Izrailjevog:

⁵ Asafa glavaru, a drugog za njim Zahariju, pa Jeielu, Semiramotu, Jehilu, Matatiju, Elijavu, Venaju i Ovid-Edoma. Jeiel je svirao liru i harfu a Asaf cimbale.

⁶ Sveštenici Venaja i Jazilo su redovno trubili u trubu pred Kovčegom saveza Gospodnjeg.

⁷ Tog dana je David prvi put naredio da Asaf i njegova braća prinose hvale Gospodu:

⁸ Hvalite Gospoda, prizivajte mu ime,
objavite njegova dela među narodima.

⁹ Pevajte mu, slavite ga pesmom,
govorite o svim njegovim čudesima.

¹⁰ Hvalite se svetim imenom njegovim,
nek se raduju srca onih koji traže Gospoda.

¹¹ Tražite Gospoda i njegovu snagu,
tražite svagda lice njegovo.

¹² Pamтите čudesa koja je učinio,
čuda i sudove usta njegovih.

¹³ O, seme Izrailjevo, slugo njegov,
deco Jakovljeva, izabranici njegovi!

¹⁴ On je Gospod, Bog naš, sudovi su njegovi
po svoj zemlji.

¹⁵ Sećajte se uvek njegovog saveza,
reči što je zapovedio za hiljadu naraštaja,

¹⁶ koji je sklopio sa Avrahamom,
i kojim se zakleo Isaku,

¹⁷ za uredbu ga je postavio Jakovu,
Izrailju za večni savez,

¹⁸ govoreći: „Tebi ću dati zemlju hanansku,
kao deo vašega nasledstva.“

¹⁹ Dok vas je još bilo malo,
tek šačica došljaka u zemlji,

²⁰ lutajući od naroda do naroda,
od jednog carstva do drugog,

²¹ nije dao nikom da ih tlači,
radi njih je kažnjavao careve.

²² „Ne dirajte moje pomazanike,
mojim prorocima zlobu ne činite!“

²³ Pevaj Gospodu, sva zemljo,
dan za danom navešćujte njegovo spasenje.

²⁴ Objavite mu slavu među pucima,
njegova čudesa među svim narodima.

- ²⁵ Jer velik je Gospod, mnoge hvale vredan;
strašniji od svih bogova.
- ²⁶ Jer ništavni su svi bogovi naroda,
ali Gospod je saznao nebesa.
- ²⁷ Pred njim su slava i veličanstvo,
na njegovom su mestu sila i radost.
- ²⁸ Dajte Gospodu, plemena narodna,
dajte Gospodu slavu i silu,
- ²⁹ dajte Gospodu slavu radi njegovog imena,
donesite mu prinos, dođite pred njega,
klanajte se Gospodu sjajnom u svetosti,
- ³⁰ drhti pred njim, sva zemljo!
Čvrsto stoji svet, neće se poljuljati.
- ³¹ Neka se raduju nebesa,
neka se veseli zemlja,
neka se govori među narodima: „Gospod vlada!“
- ³² Neka hući more i sve što je u njemu,
nek se raduje polje i sve što je na njemu.
- ³³ Tada će pevati šumsko drveće pred Gospodom,
jer on dolazi da sudi zemlji.
- ³⁴ Hvalite Gospoda jer je dobar,
jer je milost njegova doveka.
- ³⁵ Recite: „Spasi nas, Bože našega spasenja,
skupi nas, izbavi nas od naroda,
da hvalimo tvoje sveto ime,
da se dičimo tvojom slavom.“
- ³⁶ Blagosloven da je Gospod,
Bog Izrailjev, od veka do veka.
I sav narod neka kaže: „Amin“ i „Nek je slava Gospodu!“

³⁷ Asafa i njegovu braću je ostavio tamo pred Kovčegom saveza Gospodnjeg da redovno služe pred Kovčegom, kako je propisano za svaki dan,

³⁸ a tako i Ovid-Edoma i njegovu braću, njih šezdeset osam; Ovid-Edoma, sina Jedutunovog i Osu kao vratare.

³⁹ Sveštenika Sadoka i njegovu braću sveštenike je ostavio pred Prebivalištem Gospodnjim, na uzvišici kod Gavaona,

⁴⁰ da stalno prinose žrtve svespalnice Gospodu na žrtveniku za žrtve svespalnice, ujutro i uveče, u skladu sa svim što je napisano u Zakonu Gospodnjem, koji je on dao Izrailju.

⁴¹ S njima su bili Eman, Jedutun i ostali izabrani, koji su bili određeni poimence da prinose hvalu Gospodu: „Jer je milost njegova doveka.“

⁴² Eman i Jedutun su imali da trube u trube, i da sviraju cimbale i druge muzičke sprave na slavu Bogu.

⁴³ Zatim se narod vratio svojim kućama, a David se vratio da blagoslovi svoj dom.

17

Bog sklapa savez s Davidom

¹ Kad se David nastanio u svom dvoru, rekao je proroku Natanu: „Evo, ja živim u dvoru od kedra, a Kovčeg saveza Gospodnjeg je pod šatorskim zavesama.“

² Natan reče: „Čini što ti je na srcu, jer je Bog s tobom.“

³ Ali iste noći reč Božija dođe Natanu, govoreći:

⁴ „Idi i reci mome sluzi Davidu: 'Ovako kaže Gospod: nećeš mi ti sagraditi dom da prebivam u njemu,

⁵ jer ja nisam prebivao u domu od dana kad sam izveo Izrailja iz *Egipta* pa do ovoga dana, nego sam išao od Šatora do Šatora i od Prebivališta *do Prebivališta*.

⁶ Gde god sam išao sa svim Izrailjem, jesam li rekao i jednu reč kojem od Izrailjevih sudija, kojima sam zapovedio da budu pastiri mom narodu: „Zašto mi niste izgradili dom od kedrovine?“

⁷ A sad ovako reci mome sluzi Davidu: 'Govori Gospod nad vojskama: ja sam te odveo s pašnjaka i od ovaca, da budeš vladar mome narodu Izrailju.

⁸ Bio sam s tobom gde god si išao, i zatirao sam sve tvoje neprijatelje pred tobom. Ja ću tvoje ime učiniti kao ime velikaša na zemlji.

⁹ Odrediću mesto za moj narod Izrailj i zasaditi ga tamo, pa će stanovati na svom mestu i neće više strepeti, a opaki ih više neće mučiti kao nekada,

¹⁰ kad sam postavio sudije nad svojim narodom Izrailjem; i poniziću sve tvoje neprijatelje.

A ja ti objavljujem: Gospod će ti sazidati dom.*

¹¹ Kad se završe tvoji dani i ti odeš k svojim precima, ja ću podići tvoga potomka posle tebe, jednog od tvojih sinova, i utvrdiću njegovo carstvo.

¹² On će mi sagraditi dom, a ja ću utvrditi njegov presto doveka.

¹³ Ja ću mu biti Otac, a on će mi biti sin. Neću ukloniti svoju milost od njega, kao što sam je uklonio od tvoga prethodnika,

¹⁴ nego ću ga doveka utvrditi u mome domu i u mome carstvu, pa će njegov presto biti utvrđen doveka.“

¹⁵ Natan je preneo Davidu sve ove reči i celo viđenje.

Davidova molitva

¹⁶ Tada je car David ušao, seo pred Gospoda i rekao:

„Ko sam ja, Gospode Bože, i šta je moj dom da si me doveo dovdje?

¹⁷ I ne samo da je to bilo malo u tvojim očima, nego si još govorio za dom svoga sluge za daleka vremena. Ti na mene gledaš kao na uglednog čoveka, Gospode Bože.

¹⁸ Šta još da ti David kaže za čast koju si ukazao svome sluzi? Ti poznaješ svoga slugu.

¹⁹ O, Gospode, radi svoga sluge i po svom srcu učinio si svu ovu veliku stvar i obznanio sva ova velika dela.

²⁰ Gospode, nema nikog kao što si ti, i nema Boga osim tebe, po svemu što smo čuli svojim ušima.

²¹ I ko je narod kao tvoj narod Izrailj, jedini narod na zemlji čiji je Bog otišao da otkupi za sebe, i da sebi stekne ime velikim i strašnim delima, terajući narode pred svojim narodom koga si otkupio iz Egipta i naroda?

²² Ti si učinio svoj narod Izrailj da ti bude narod doveka, i da im ti, Gospode, budeš Bog.

²³ A sad, Gospode, neka se doveka ispuni obećanje koje si dao za svoga slugu i za njegov dom, i učini kako si rekao.

²⁴ Neka se ispuni da bi se veličalo tvoje ime doveka rečima: 'Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev, on je Bog Izrailjev; a neka dom Davida, tvoga sluge, bude utvrđen pred tobom.'

* **17:10** Bog ovde obećava Davidu da će uspostaviti carsku lozu preko njega.

²⁵ Jer ti si, Bože moj, preko viđenja otkrio svome sluzi da ćeš mu izgraditi dom, i zato se tvoj sluga usudio da se pomoli pred tobom.

²⁶ A sad, Gospode, ti koji si Bog; ti si dao svome sluzi dobro obećanje.

²⁷ Sada si hteo da blagosloviš dom svoga sluge da ostane doveka pred tobom. Jer što ti blagosloviš, Gospode, biće blagosloveno doveka.“

18

Širenje Davidovog carstva

¹ Posle toga David je potukao Filistejce i pokorio ih, pa je od njih uzeo Gat sa njegovim selima.

² Zatim je porazio Moavce, te su postali Davidovi podanici, pa su mu plaćali danak.

³ David je potukao i Adad-Ezera, cara Sove, prema Amatu, koji je izašao da utvrdi svoju vlast uz reku Eufrat.

⁴ David je od njega zarobio hiljadu bojnih kola, sedam hiljada konjanika i dvadeset hiljada pešaka. David je podrezao žile svim konjima, osim jedne stotine, koju je zadržao.

⁵ Aramejci iz Damaska dođu u pomoć Adad-Ezeru, sovskom caru, ali David pobi Aramejcima dvadeset dve hiljade ljudi.

⁶ David je, potom, postavio postaje u Aramu damaštanskom; Aramejci su postali Davidovi podanici, pa su mu donosili danak. Gospod je davao pobedu Davidu gde god je išao.

⁷ David je od Adad-Ezerovih slugu uzeo zlatne štitove i doneo ih u Jerusalim.

⁸ Iz Adad-Ezerovih gradova, Tivata i Huna, David je odneo ogromnu količinu bronzе, od koje je Solomon napravio bronzano more, stubove i bronzano posuđe.

⁹ Kad je Toja, car amatski, čuo da je David potukao svu vojsku Adad-Ezera, cara sovskeg,

¹⁰ poslao je svoga sina Adorama caru Davidu da ga pozdravi i da mu čestita što je zaratio protiv Adad-Ezera i porazio ga. Naime, Adad-Ezer je ratovao protiv Toje. Još je poslao i svakojake predmete od zlata, srebra i bronzе.

¹¹ I to je car David posvetio Gospodu, zajedno sa srebrom i zlatom koje je uzeo od svih naroda: od Edomaca, Moavaca, Amonaca, Filistejaca i Amaličana.

¹² Serujin sin Avisaj je pobio osamnaest hiljada Edomaca u Slanoj dolini.

¹³ David je postavio vojne tabore po svoj Idumeji, tako da su svi Edomci postali Davidovi podanici. Gospod je davao pobedu Davidu gde god je išao.

Davidovi dvorani

¹⁴ David je vladao nad celim Izrailjem, sudeći i deleći pravdu celom svom narodu.

¹⁵ Joav, sin Serujin, bio je nad vojskom, a Josafat, sin Ahiludov, bio je dvorski savetnik*.

¹⁶ Sadok, sin Ahituvov, i Avimeleh, sin Avijatarov, bili su sveštenici. Šavša je bio pisar†.

¹⁷ Venaja, sin Jodajev, je bio nad Herećanima i Felećanima, a Davidovi sinovi su bili prvi do cara.

19

Poraz Amonaca i Aramejaca

¹ Posle ovoga umre Nas, car Amonaca, a umesto njega se zacario njegov sin.

² David reče: „Pokazaću naklonost prema Anunu, Nasovom sinu, kao što je njegov otac pokazao naklonost prema meni.“ David je izrazio svoje saučešće preko svojih slugu.

Ali kad su Davidovi poslanici došli u zemlju Amonaca da mu izraze saučešće,

* **18:15** Doslovno: *onaj koji se seća*, ili *podseća*. Moguće je da izraz *mazkir* u jevrejskom označava *dvorskog zapisničara*.

† **18:16** Osoba koja je vodila carsku prepisku.

³ amonski knezovi su rekli Anunu: „Misliš li da ti je David poslao glasnike da ti izjave saučešće kako bi iskazao čast tvome ocu? Nisu li njegove sluge došle da ispituju i izvide zemlju kako bi je srušio?“

⁴ Tada je Anun uhvatio Davidove sluge, obrijao ih, odsekao im odeću do pola, sve do zadnjice, i poslao ih natrag.

⁵ Kad su Davidu javili o ovim ljudima, on je poslao nekog da im izađe u susret, jer su bili veoma osramoćeni. Car im je rekao: „Ostanite u Jerihonu, dok vam ne naraste brada, pa se vratite.“

⁶ Kad su Amonci videli da su se zamerili Davidu, Anun i Aramejci su poslali hiljadu talanata* srebra da unajme bojna kola i konjanike iz Aram-Naharajima, Aram-Mahe i Sove.

⁷ Unajmili su trideset dve hiljade bojnih kola, i cara Mahe i njegov narod. Oni su došli i utaborili se ispred Medeve, a Amonci su se okupili iz svojih gradova i pošli u bitku.

⁸ Čuvši ovo, David je poslao Joava sa svom vojskom, najboljim ratnicima.

⁹ Amonci su izašli i svrstali se u bojni red pred gradskim vratima, dok su carevi koji su došli bili zasebno na polju.

¹⁰ Kad je Joav video da će se bitka protiv njega voditi s dve strane, спреда i pozadi, izabrao je izvestan broj najvrsnijih vojnika u Izrailju i svrstao ih u bojni red nasuprot Aramejaca.

¹¹ Ostalu vojsku je dao svome bratu Avisaju, koji ih je svrstao u bojni red nasuprot Amonaca.

¹² Rekao je: „Ako Aramejci budu jači od mene, ti mi priteci u pomoć, a ako Amonci budu jači od tebe, ja ću tebi doći u pomoć.“

¹³ Drži se hrabro! Pokažimo se junački radi našeg naroda i radi gradova našeg Boga, a Gospod će učiniti što mu je po volji.“

¹⁴ Joav i narod koji je bio sa njim počeli su da se primiču da udare na Aramejce, ali oni su se razbežali pred njima.

¹⁵ Kad su Amonci videli da su Aramejci pobegli, i oni su pobegli pred Avisajem i ušli u grad. Zatim se Joav vratio u Jerusalem.

¹⁶ Kad su Aramejci videli da ih je Izrailj razbio, ponovo su poslali glasnike da dovedu Aramejce s druge strane reke na čelu sa Sovakom, zapovednikom Adad-Ezerove vojske.

¹⁷ Kad su to javili Davidu, on je sabrao sav Izrailj. Pošto je prešao preko Jordana, došao je i svrstao se u bojni red protiv njih. Kad se David postavio za bitku s Aramejcima, oni su stupili u bitku s njim.

¹⁸ Međutim, Aramejci pobegoše pred Izrailjem. David je pobio sedam hiljada aramejskih vozača bojnih kola, i četrdeset hiljada konjanika. Ubio je i Sovaka, zapovednika vojske.

¹⁹ Kad su Adad-Ezerovi podanici videli da su poraženi pred Izrailjem, sklopili su mir s Davidom, pa su mu postali podanici.

Od tada Aramejci nisu više hteli da pomažu Amoncima.

20

David zauzima Ravu

¹ U proleće, u vreme kad carevi odlaze u rat, Joav je izveo vojsku i opustošio zemlju Amonaca. Zatim je došao i opkolio Ravu. No, David je ostao u Jerusalimu. Joav je, pak, napao Ravu i razorio je.

* 19:6 Oko 34 t.

² David je s Molohove glave skinuo krunu s dragim kamenom, koja je bila teška talanat zlata. Staviše je da krasi Davidovu glavu.* Iz grada je odneo i vrlo veliki plen.

³ Odveo je i narod koji je živeo u njemu i postavio ga da radi s testerama, gvozdenim pijucima i gvozdenim sekirama. Tako je uradio sa svim amonskim gradovima. Potom se David sa svim narodom vratio u Jerusalem.

Rat sa Filistejcima

⁴ Posle toga je izbio rat s Filistejcima u Gezeru. Tada je Sivehaj Husaćanin ubio Sifaja, jednog od potomaka Refaimaca, a Filistejci su bili pokoreni.

⁵ Zatim je opet izbio rat sa Filistejcima u Govu. Tada je Elhanan, sin Jarin, ubio Lamija, brata Golijata Gaćanina, kome je drška koplja bila kao tkalačko vratilo.

⁶ Zatim je opet izbio rat u Gatu. Tu je bio neki čovek divovskog rasta, koji je imao šest prstiju na svakoj ruci, i šest prstiju na svakoj nozi, ukupno dvadeset četiri prsta. I on je bio Rafajev potomak.

⁷ On je vređao Izrailj, ali ga je ubio Jonatan, sin Davidovog brata Šime.

⁸ Oni su bili potomci Rafaja iz Gata, a poginuli su od ruke Davida i njegovih slugu.

21

Popis i pomor

¹ Međutim, ustao je Satana protiv Izrailja; on je podstakao Davida da izbroji Izrailj.

² David reče Joavu i knezovima narodnim: „Idite i popišite Izrailj od Vir-Saveje do Dana, pa mi javite, da znam koliko ih je.“

³ Joav reče caru: „Neka Gospod, Bog tvoj, umnoži narod stoput više. Ipak, gospodaru moj care, nisu li svi oni tvoji podanici? Zašto moj gospodar car traži ovo? Zašto da navuče greh na Izrailj?“

⁴ Ipak careva reč je bila jača od Joava. Tako je Joav otišao, prošao kroz sav Izrailj i vratio se u Jerusalem.

⁵ Tada je Joav izvestio Davida o broju popisanog naroda; sveg Izrailja je bilo milion i stotinu hiljada ljudi spremnih da se late mača, a Judejaca je bilo četiri stotine sedamdeset hiljada ljudi vičnih maču.

⁶ Međutim, Joav nije uvrstio Levijevo i Venijaminovo pleme, jer mu je careva naredba bila mrska.

⁷ To je bilo zlo u očima Gospodnjim, pa je udario Izrailj.

⁸ Tada je David rekao Bogu: „Teško sam zgrehio zbog toga što sam učinio ovu stvar. A sad, oprosti krivicu svome sluzi, jer sam učinio veliku ludost.“

⁹ Gospod reče Gadu, Davidovom videocu:

¹⁰ „Idi i reci Davidu: 'Govori Gospod: nudim ti tri stvari; izaberi jednu od njih, a ja ću to dovesti na tebe.'“

¹¹ Gad dođe Davidu i reče mu: „Govori Gospod: 'Izaberi:

¹² hoćeš li da na tebe dođu tri godine gladi, ili da tri meseca trpiš poraz od tvojih dušmana i da te sustiže mač tvojih neprijatelja, ili da tri dana Gospodnji mač, pomor, hara po zemlji, te da Anđeo Gospodnji pustoši sve krajeve Izrailja? Razmisli i odluči kakav odgovor da donesem onome koji me je poslao.“

¹³ David odgovori Gadu: „Na velikoj sam mucu... Neka padnem u ruke Gospodnje, jer je veliko njegovo milosrđe; samo da ne padnem u ljudske ruke.“

* **20:2** Postoje izvesne nedoumice o značenju jevrejske reči koja je ovde prevedena sa Moloh, koji je bio amonsko božanstvo. Kruna koja se ovde spominje, a koja se nalazila na glavi idola, bila je teška više od trideset kilograma. Malo je verovatno da bi David nosio tako tešku krunu. Drugi komentatori smatraju da je kruna uzeta s glave ravskog cara, što takođe predstavlja problem. Najprihvatljivije objašnjenje je da je dragi kamen s te krune David stavio na svoju krunu.

¹⁴ Tada je Gospod poslao pomor na Izrailj, i umrlo je sedamdeset hiljada ljudi u Izrailju.

¹⁵ Bog je poslao Anđela na Jerusalem da ga uništi, ali baš kad je trebalo da ga uništi, Gospod je pogledao i odustao od nevolje. Tada je rekao Anđelu koji je usmrćivao narod: „Dosta je! Povuci svoju ruku!“ A Anđeo Gospodnji je stajao kod gumna Orne Jevusejca.

¹⁶ Kad je David podigao svoj pogled, ugledao je Anđela Gospodnjeg kako stoji između zemlje i neba sa isukanim mačem u ruci, koja je bila ispružena nad Jerusalemom. Tada su David i starešine pali ničice obučeni u kostret.

¹⁷ David reče Bogu: „Nisam li ja zapovedio da se izbroji narod? Ja sam zgrešio i učinio ovo opako delo; ali ovo stado, šta su oni učinili? O, Gospode, Bože moj, neka tvoja ruka padne na mene i na dom moga oca; samo da tvoj narod ne bude pomoren!“

David podiže žrtvenik

¹⁸ Tada je Anđeo Gospodnji poslao Gada da kaže Davidu da ode i podigne Gospodu žrtvenik na gumnu Orne Jevusejca.

¹⁹ David ode i učini po Gadovoj reči, koju je rekao u ime Gospodnje.

²⁰ Dok je Orna vršio pšenicu, okrenuo se i ugledao Anđela. Njegova četiri sina su se sakrila.

²¹ A David je otišao k Orni. Kad je Orna pogledao, video je Davida, pa je izašao sa gumna i poklonio se Davidu licem do zemlje.

²² David reče Orni: „Daj mi ovo mesto, gumno, da na njemu podignem žrtvenik Gospodu. Prodaj mi ga po punoj ceni, da se zaustavi ova pošast nad narodom.“

²³ Orna odgovori Davidu: „Uzmi, pa neka moj gospodar učini što mu je po volji. Evo, ja ću dati volove za žrtvu svespalnicu, mlat za drva i pšenicu za žitnu žrtvu; sve ću to dati.“

²⁴ Car reče Orni: „Ne, nego ću ih kupiti po punoj ceni. Neću prineti Gospodu nešto što pripada tebi, i neću prineti svespalnice koje me ništa ne koštaju.“

²⁵ David je platio Orni za to mesto u vrednosti od šest stotina zlatnih šekela*.

²⁶ Tamo je David sagradio žrtvenik Gospodu i prineo žrtve svespalnice i žrtve mira. Zatim je prizvao Gospoda, a on se odazvao ognjem sa neba na žrtveniku za žrtve svespalnice.

²⁷ Onda je Gospod zapovedio Anđelu i on je vratio mač u korice.

²⁸ U ono vreme, kad je David video da se Gospod odazvao na gumnu Orne Jevusejca, počeo je tamo da prinosi žrtve.

²⁹ Prebivalište Gospodnje koje je napravio Mojsije u pustinji i žrtvenik za žrtve svespalnice bili su u ono vreme na uzvišici kod Gavaona.

³⁰ Međutim, David nije mogao da ide k njemu da pita Boga za savet, jer ga je bio obuzeo strah od mača Anđela Gospodnjeg.

22

Mesto za Dom Gospodnji

¹ David reče: „Ovde će biti Dom Gospoda Boga, i ovde će biti žrtvenik za žrtve svespalnice za Izrailj.“

² David je zapovedio da se skupe stranci, koji su bili u izrailjskoj zemlji. Njih je odredio da budu klesari, da klešu kamen za gradnju Doma Gospodnjeg.

³ David je pripremio i mnogo gvožđa za klinove na vratnim krilima i za spone, i toliko bronzne da se nije moglo izmeriti.

⁴ Kedrovom drvetu nije bilo broja, jer su Sidonci i Tirci doneli Davidu mnogo kedrovog drveta.

⁵ David je, naime, mislio: „Moj sin Solomon je mlad i neiskusao, a Dom koji treba sazidati Gospodu mora biti izvanredno veličanstven, čuven i slavan u svim zemljama.

* 21:25 Oko 7 kg.

Stoga, da ja priprelim što treba za njega.“ Tako je David pripremio mnogo stvari pre svoje smrti.

⁶ David je pozvao svoga sina Solomona i zapovedio mu da izgradi Dom za Gospoda, Boga Izrailjevog.

⁷ David reče Solomonu: „Sine moj, bilo mi je na srcu da sagradim Dom imenu Gospoda Boga,

⁸ ali mi je došla reč Gospodnja govoreći: 'Mnogo si krvi prolio i velike si ratove vodio; nećeš ti sagraditi Dom mome imenu, jer si prolio mnogo krvi na zemlju preda mnom.

⁹ Evo, rodiće ti se sin koji će biti čovek mira. Ja ću mu dati počinak od njegovih neprijatelja unaokolo. Njegovo ime biće Solomon^{*}, a ja ću dati mira i pokoja Izrailju u njegove dane.

¹⁰ On će izgraditi Dom mome imenu. On će mi biti sin, a ja ću mu biti Otac, i ja ću utvrditi presto njegovog carstva nad Izrailjem zauvek.'

¹¹ Stoga, sine moj, neka Gospod bude s tobom, kako bi uspeo da sagradiš Dom Gospoda Boga tvoga, kao što je obećao za tebe.

¹² Neka ti Gospod da razboritost i razumnost kad te postavi nad Izrailjem da držiš Zakon Gospoda Boga svog.

¹³ Tada ćeš uspeti, ako budeš držao i izvršavao zakone i uredbe, koje je Gospod dao Mojsiju za Izrailj. Budi jak i hrabar; ne boj se i ne strahuj!

¹⁴ Ja sam, evo, s mukom pripremio za Dom Gospodnji: stotinu hiljada talanata[†] zlata i milion talanata[‡] srebra, a bronzе i gvožđa ima toliko da se ne može izmeriti. Pripremio sam i drva i kamenje, a ti još dodaj na to.

¹⁵ Imaš i mnogo radnika, klesara, zidara i drvodelja, i sve vrste zanatlija za svaku vrstu posla.

¹⁶ Zlata, srebra, bronzе i gvožđa ima toliko da se ne može izbrojiti. Zato ustani i radi, a Gospod će biti s tobom.“

¹⁷ David je zapovedio svim knezovima Izrailja da pomognu njegovom sinu Solomonu:

¹⁸ „Nije li s vama Gospod, Bog vaš? Nije li vam dao mir unaokolo kad je predao u moje ruke stanovnike zemlje, tako da je zemlja pokorena pred Gospodom i njegovim narodom?

¹⁹ A sad, usmerite svoje srce i dušu da tražite Gospoda Boga vašega; ustanite i gradite Svetilište Gospodu Bogu, da donesete Kovčeg saveza Gospodnjeg i sveto posuđe Božije u Dom koji će se izgraditi imenu Gospodnjem.“

23

Rodovi i službe Levita

¹ Kada je David ostareo i nasitio se života, postavio je svog sina Solomona za cara nad Izrailjem.

² Tada je okupio sve knezove Izrailja, sveštenike i Levite.

³ Bili su izbrojani Leviti od trideset godina pa naviše. Muških glava je bilo trideset osam hiljada.

⁴ David reče: „Od ovih je bilo dvadeset četiri hiljade onih koji su nadgledali posao u Domu Gospodnjem, i šest hiljada upravitelja i sudija.

⁵ Bilo je četiri hiljade vratara i četiri hiljade koji su hvalili Gospoda uz muzičke sprave koje sam napravio za hvalu.“

⁶ David ih je podelio na redove prema Levijevim sinovima: Girsonu, Katu i Merariju.

Girsonov red

⁷ Od Girsona su bili:

^{*} 22:9 Solomon znači *miroljubiv*. [†] 22:14 Oko 3.400 t. [‡] 22:14 Oko 34.000 t.

Ladan i Semaj.

⁸ Ladanovi sinovi:
glavar Jehilo, Zetam i Joil, trojica.

⁹ Semajevi sinovi:
Selomit, Azilo i Aran, trojica.
To su glavari Ladanovih otačkih domova.

¹⁰ Semajevi sinovi:
Jat, Zina, Jeus i Verija. Ova četvorica su Semajevi sinovi.

¹¹ Jat je bio glavar, a Ziza drugi. Jeus i Verija nisu imali mnogo dece, pa su se ubrajali u jedan otački dom.

Katov red

¹² Katovi sinovi:
Amram, Isar, Hevron i Ozilo, četvorica.

¹³ Amramovi sinovi:
Aron i Mojsije. Aron je bio odvojen da osvećuje Svetinju nad svetinjama, te da on i njegovi sinovi kade pred Gospodom doveka, da mu služe i blagosiljaju u njegovo ime doveka.

¹⁴ Sinovi Mojsija, čoveka Božijeg, ubrajaju se u Levijevo pleme.

¹⁵ Mojsijevi sinovi:
Girsam i Eliezer.

¹⁶ Girsamovi sinovi: glavar Suvailo.

¹⁷ Eliezerovi sinovi: glavar Reavija.
Eliezer nije imao više sinova, ali su se Reavijini sinovi veoma umnožili.

¹⁸ Isarovi sinovi: glavar Selomit.

¹⁹ Hevronovi sinovi:
Jerija prvi, Amarija drugi, Jazilo treći, i Jekameam četvrti.

²⁰ Ozilovi sinovi:
Miha prvi i Jesija drugi.

Merarijev red

²¹ Merarijevi sinovi:
Molija i Musije.

Molijevi sinovi:
Eleazar i Kis.

²² Eleazar je umro, ali nije imao sinove; imao je samo ćerke. Njima su se oženili njihovi srodnici, Kisovi sinovi.

²³ Musijevi sinovi:
Molija, Eder i Jeremot, trojica.

²⁴ To su Levijevi sinovi po svojim otačkim domovima, glavari otačkih domova, koji su bili upisani prema broju imena svake glave, od dvadeset godina pa naviše, koji su obavljali posao za službu Doma Gospodnjeg.

²⁵ Naime, David je rekao: „Gospod, Bog Izrailjev, dao je počinak svome narodu i nastanio se u Jerusalimu doveka.

²⁶ Tako Leviti nisu više morali da nose Prebivalište i sve posuđe za službu.“

²⁷ Jer, po poslednjoj Davidovoj naredbi, bili su izbrojeni Levijevi sinovi od dvadeset godina pa naviše.

²⁸ Njihova služba bila je da pomažu Aronovim sinovima u službi Doma Gospodnjeg u predvorjima i odajama, da čiste sve svete stvari, i da vrše službu Doma Božijeg.

²⁹ Takođe su bili zaduženi za postavljene hlebove, za brašno za žitnu žrtvu, za beskvasne kolače pržene na tiganju, umešene s uljem, za mere za količinu i dužinu,

³⁰ i da stoje svakog jutra i hvale i slave Gospoda, a tako i uveče.

³¹ A kad se god prinose žrtve svespalnice Gospodu u subote, na mladine i praznike, da redovno služe pred Gospodom prema broju koji im je određen.

³² Oni će se starati za Šator od sastanka i za Svetinju, i za svoju braću, sinove Aronove, u službi oko Doma Gospodnjeg.

24

Sveštenički redovi

¹ Ovo su sinovi Aronovi po svojim redovima:

Aronovi sinovi su bili Nadav, Avijud, Eleazar i Itamar.

² Ali pošto su Nadav i Avijud umrli pre svoga oca i nisu imali dece, Eleazar i Itamar su služili kao sveštenici.

³ Zajedno sa Sadokom, iz Eleazarovog potomstva, i Ahimelekom, iz Itamarovog potomstva, David ih je podelio prema redovima njihove službe.

⁴ Međutim, ispostavilo se da je Eleazarovih sinova bilo više nego Itamarovih sinova. Razdelili su ih tako da je bilo šesnaest glavara otačkih domova od Eleazarovih sinova, i osam glavara otačkih domova od Itamarovih sinova.

⁵ Razdelili su žrebom i jedne i druge, jer je knezova u Svetinji i Božijih knezova bilo i od Eleazarovih i od Itamarovih sinova.

⁶ Popisao ih je Natanailov sin Semaja iz Levijevog plemena, pred carem, knezovima, sveštenikom Sadokom, Avijatarovim sinom Ahimelekom, i pred glavarima otačkih domova među sveštenicima i Levitima. Jedan otački dom je bio uzet za Eleazara, i jedan za Itamara.

⁷ Prvi žreb je pao na Jojariva,

drugi na Jedaju,

⁸ treći na Harima,

četvrti na Seorima,

⁹ peti na Malhiju,

šesti na Mijamina,

¹⁰ sedmi na Akosa,

osmi na Aviju,

¹¹ deveti na Isusa,

deseti na Sehaniju,

¹² jedanaesti na Eliasiva,

dvanaesti na Jakima,

¹³ trinaesti na Ufu,

četnaesti na Jesevava,

¹⁴ petnaesti na Vilgu,

šesnaesti na Imira,

¹⁵ sedamnaesti na Ezira,

osamnaesti na Afisisa,

¹⁶ devetnaesti na Petaju,

dvadeseti na Jezekilja,

¹⁷ dvadeset prvi na Jakina,

dvadeset drugi na Gamula,

¹⁸ dvadeset treći na Delaju,

dvadeset četvrti na Maziju.

¹⁹ Ovo je bio red njihove službe kad su stupali u Dom Gospodnji, prema propisu koji im je bio dan preko njihovog praoca Arona, kako je zapovedio Gospod, Bog Izrailjev.

Ostali Levijevi sinovi

- ²⁰ A od ostalih Levijevih sinova:
 od Amramovih sinova: Suvailo;
 od Suvailovih sinova: Jedaja,
²¹ od Reavije: od Reavijinih
 sinova: glavar Jesija;
²² od sinova Isarovih: Selomit,
 od Selomitovih sinova: Jat;
²³ od sinova Jerijinih: Amarija drugi, Jazilo treći, Jekameam četvrti;
²⁴ od Ozilovih sinova: Miha;
 od Mihinih sinova: Samir;
²⁵ Mihin brat Jesija; od Jesinijih sinova: Zaharija.
²⁶ Merarijevi sinovi: Molija i Musije;
 od Jazijinih sinova: Veno.
²⁷ Merarijevi sinovi od Jazije: Veno, Soam, Zahur i Ivrije;
²⁸ od Molija: Eleazar, koji nije imao sinova;
²⁹ od Kisa, Kisovi sinovi:
 Jerameilo;
³⁰ od Musijevih sinova: Molije, Eder i Jerimot.

To su bili Levijevci po svojim otačkim domovima.

³¹ Oni su takođe bacali žreb kao njihova braća, Aronovi sinovi, pred carem Davidom, Sadokom i Ahimelekom, i glavarima otačkih domova među sveštenicima i Levitima, kako glavar porodice, tako najmanji brat.

25

Hramski muzičari

¹ Pored vojnih zapovednika, David je izdvojio za službu Asafove, Emanove i Jedutunove sinove, da prorokuju uz lire, harfe i cimbale. Ovo je spisak službenika po njihovim službama:

² Od Asafovih sinova:
 Zahur, Josif, Netanija, Asarila, Asafovi sinovi, pod upravom Asafa, koji je prorokovao po carevoj naredbi.

³ Od Jedutuna: šest Jedutunovih sinova:
 Godolija, Soriije, Jesaija, Asavija, Matatija i Semaj, pod upravom svog oca Jedutuna, koji je prorokovao uz liru hvaleći i slaveći Gospoda.

⁴ Od Emana: Emanovi sinovi:
 Vukija, Matanija, Ozilo, Suvailo, Jerimot, Hananija, Hanani, Elijata, Gidaltija, Romamti-Ezer, Josvekasa, Malotije, Otir i Maziot.

⁵ Svi ovi su bili sinovi carevog videoca Emanu, koji su, po Božijim obećanjima, uzvisivali njegovu silu. Bog je dao Emanu četrnaest sinova i tri ćerke.

⁶ Svi su oni bili pod upravom svog oca, pevajući u Domu Gospodnjem uz cimbale, harfe i lire, za službu u Domu Božijem.

A Asaf, Jedutun i Eman su bili pod carevom upravom.

⁷ Onih koji su bili obučeni da pevaju Gospodu – svih vrsnih, sa njihovim rođacima, bilo je dve stotine osamdeset osam.

⁸ Bacili su žreb za svoju službu, mali kao veliki, učitelj kao učenik.

⁹ Prvi žreb je za Asafa pao na Josifa, drugi na Godoliju s njegovom braćom i njegovim sinovima, njih dvanaest;

- 10 treći na Zahura, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 11 četvrti na Iserija, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 12 peti na Netaniju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 13 šesti na Vukiju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 14 sedmi na Jesarilu, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 15 osmi na Jesaiju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 16 deveti na Mataniju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 17 deseti na Semaja, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 18 jedanaesti na Azareila, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 19 dvanaesti na Asaviju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 20 trinaesti na Suvaila, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 21 četrnaesti na Matatiju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 22 petnaesti na Jeremota, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 23 šesnaesti na Hananiju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 24 sedamnaesti na Josvekasu, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 25 osamnaesti na Hanani, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 26 devetnaesti na Malotija, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 27 dvadeseti na Elijatu, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 28 dvadeset prvi na Otira, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 29 dvadeset drugi na Gidaltiju, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 30 dvadeset treći na Maziota, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest;
- 31 dvadeset četvrti na Romamti-Ezera, njegove sinove i njegovu braću, njih dvanaest.

26

Vratari

- ¹ A ovo su bili vratarski redovi: Korejevi sinovi:

Korejev sin Meselemija od Asafovih sinova.

² Meselemijini sinovi: Zaharija prvenac, Jedailo drugi, Zevadija treći, Jatnilo četvrti,

³ Elam peti, Joanan šesti, i Elioinaj sedmi.

⁴ Ovid-Edomovi sinovi: Semaja prvenac, Jozavad drugi, Joah treći, Sakar četvrti, Natanailo peti,

⁵ Amilo šesti, Isahar sedmi, Feultaj osmi; jer ga je blagoslovio Bog.

⁶ Njegovom sinu Semaji su se rodili sinovi, koji su imali upravu nad svojim otačkim domovima, jer su bili ljudi od ugleda.

⁷ Semajini sinovi: Gotnije, Rafailo, Ovid, Elzavad i njegova braća, vrsni ljudi, Elijaj i Semahija.

⁸ Svi ovi od Ovid-Edomovih sinova, i oni i njihovi sinovi i njihova braća, bili su vrsni ljudi, sposobni za službu. Bilo ih je šezdeset dva od Ovid-Edoma.

⁹ Meselemijinih sinova i braće, hrabrih ljudi, bilo je osamnaest.

¹⁰ Od Merarijevih potomaka: Osini sinovi: glavar Simrije; iako nije bio prvenac, otac ga je postavio za glavara,

¹¹ Helkija drugi, Tevalija treći i Zaharija četvrti. Svih Osinih sinova i braće bilo je trinaest.

¹² Ovo su redovi vratara po njihovim glavarima. Njihove dužnosti su bile da služe u Domu Gospodnjem uz svoju braću.

¹³ Bacali su žreb, kako mladi tako stari, po svojim otačkim domovima za svaka vrata.

¹⁴ Žreb na istok je pao Selemiji. Kad su bacili žreb za njegovog sina Zahariju, mudrog savetnika, žreb je pao na sever,

¹⁵ Ovid-Edomu na jug, a njegovim sinovima kod skladišta.

¹⁶ Sufejcima i Osi na zapadu kod Salehetskih vrata, na putu koji ide gore; straža je bila do straže.

¹⁷ S istoka šest Levita, sa severa četiri na dan, s juga četiri na dan, a kod skladišta po dva.

¹⁸ Na tremu, sa zapada, četiri na putu i dva kod trema.

¹⁹ To su vratarski redovi među Korejevima i Merarijevim sinovima.

Rizničari i ostali zvaničnici

²⁰ Od Levita, Ahija je bio nad riznicama Doma Božijeg i nad riznicama posvećenih stvari.

²¹ Ladanovi sinovi, Girsonovi potomci, koji su bili Ladanovi, glavari Ladanovih otačkih domova: Jehilo.

²² Jehilovi sinovi: Zetam i njegov brat Joilo, koji su bili nad riznicama Doma Gospodnjeg.

²³ Od Amramovih, Isarovih, Hevronovih i Ozilovih sinova, bili su:

²⁴ Suvailo, sin Mojsijevog sina Girsama, starešina nad riznicama.

²⁵ Njegova braća po Eliezeru: njegov sin Reavija, njegov sin Jesaija, njegov sin Joram, njegov sin Zihrije, i njegov sin Selomit.

²⁶ Ovaj Selomit i njegova braća su bili nad svim riznicama posvećenih stvari, koje je posvetio car David, glavari otačkih domova i zapovednici nad hiljadu i stotinu, i vojvode.

²⁷ Deo plena od ratova su posvetili da se popravi Dom Gospodnji.

²⁸ I što god je posvetio videlac Samuilo, Kisov sin Saul, Nerov sin Avenir, i Serujin sin Joav, sve posvećeno, bilo je u nadležstvu Selomita i njegove braće.

²⁹ Od Isarovih sinova: Henanija i njegovi sinovi. Oni su bili nadležni za svetovne poslove u Izrailju, kao upravitelji i sudije.

³⁰ Od Hevronovih sinova: Asavija i njegova braća, hiljadu sedam stotina sposobnih ljudi. Oni su bili nadležni za Izrailj zapadno od Jordana za svaki posao Gospodnji i za carsku službu.

³¹ Među Hevronovim sinovima, Jerija je bio glavar Hevronovih sinova. Četrdesete godine Davidovog carevanja tražili su po njihovim rodoslovljima, po njihovim porodicama i otačkim domovima, i našli među njima veoma sposobne ljude u Jaziru galadskom.

³² Njegove braće, sposobnih ljudi, bilo je dve hiljade sedam stotina porodičnih glavara. Car David ih je postavio nad Ruvimovim i Gadovim sinovima i nad polovinom Manasijinog plemena za sve Božije i carske poslove.

27

Vojni redovi

¹ Ovo je broj Izrailjaca, glavara otačkih domova, zapovednika nad hiljadu i stotinu, i njihovih nadglednika, koji su služili caru u svemu što se ticalo redova. Oni su dolazili i odlazili od meseca do meseca, tokom svih meseci u godini. Svaki red je imao dvadeset četiri hiljade.

² Nad prvim je redom prvog meseca bio Zavdilov sin Jasoveam. U njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

³ On je bio od Faresovih potomaka, a bio je glavar nad svim starešinama u vojsci prvog meseca.

⁴ Nad redom drugog meseca bio je Dodaj Ahošanin, a vojvoda u njegovom redu bio je Miklot; i on je u svom redu imao dvadeset četiri hiljade.

⁵ Treći vojvoda trećeg meseca bio je Venaja, sin Jodaja sveštenika, glavar; i u njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

⁶ Taj Venaja je bio junak među tridesetoricom i nad tridesetoricom. Nad njegovim redom je bio njegov sin Amizavad.

⁷ Četvrti, četvrtog meseca, bio je Asailo brat Joavov, a za njim njegov sin Zevadija; i u njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

⁸ Peti, petog meseca, bio je glavar Samut Jezrajanin; i u njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

⁹ Šesti, šestog meseca, bio je Ikisov sin Ira, Tekujanin. U njegovom redu bilo je dvadeset četiri hiljade.

¹⁰ Sedmi, sedmog meseca, bio je Helis Felonjanin od Jefremovih sinova. U njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

¹¹ Osmi, osmog meseca, bio je Sivehaj Husaćanin od Zarinih sinova, I u njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

¹² Deveti, devetog meseca, bio je Aviezer Anatoćanin od Venijaminovih sinova. U njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

¹³ Deseti, desetog meseca, bio je Maraj Netofaćanin od Zarinih sinova. I u njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

¹⁴ Jedanaesti, jedanaestog meseca, bio je Venaja Piratonjanin od Jefremovih sinova. U njegovom redu je bilo dvadeset četiri hiljade.

¹⁵ Dvanaesti, dvanaestog meseca, bio je Heldaj Netofaćanin od Gotonila. I u njegovom redu je bilo dvadeset i četiri hiljade.

Plemenski knezovi

¹⁶ Nad Izrailjevim plemenima su bili:

nad Ruvimovim plemenom: vladar Eliezer, Zihrijevi sin; nad Simeunovim: Mahin sin Sefatija;

¹⁷ nad Levijevim: Asavija, sin Kemuilov; nad Aronovim: Sadok;

¹⁸ nad Judinim: Eliju od Davidove braće; nad Isaharovim: Mihailov sin Amrije;

¹⁹ nad Zavulonovim: Avdijin sin Ismaja; nad Neftalimovim: Azrilov sin Jerimot;

²⁰ nad Jefremovim sinovima: Azazijev sin Osija; nad polovinom Manasijinog plemena: Fedajin sin Joilo;

²¹ nad drugom polovinom plemena Manasijinog u Galadu bio je Zaharijin sin Ido; nad Venijaminovim: Avenirov sin Jasilo;

²² nad Danovim Jeroamov sin Azareilo. To su bili knezovi Izrailjevih plemena.

²³ David nije brojao one od dvadeset godina i niže, jer je Gospod obećao da će umnožiti Izrailj kao zvezde na nebu.

²⁴ Serujin sin Joav je počeo da broji, ali nije dovršio. Zbog ovoga je gnev pao na Izrailj, tako da taj broj nije bio uveden u izveštaj dnevnika cara Davida.

Carevi nadglednici

²⁵ Nadglednik carevih riznica bio je Adilov sin Azmavet, a nad riznicama po zemlji, po gradovima, selima i tvrđavama, Ozijin sin Jonatan.

²⁶ Nad ratarima, koji su obrađivali zemlju, bio je Heluvov sin Ezrije.

²⁷ Nad vinogradarima bio je Semaj Ramaćanin, a nadglednik nad vinogradskim rodovima i podrumima bio je Zavdije Sifmejac.

²⁸ Nadglednik nad maslinama i smokvama u ravnici bio je Valenon Gederanin; nad uljem bio je Joas.

²⁹ Nadglednik nad govedima što su pasla u Saronu bio je Sitraj Saronjanin, a nad govedima po dolinama Adlajev sin Safat.

³⁰ Nadglednik nad kamilama bio je Ovil Ismailjac, a nad magarcima Jedaja Meronoćanin.

³¹ Nadglednik nad ovcama bio je Jaziz Agarin. Svi su oni bili nadglednici nad dobrima cara Davida.

³² Davidov stric Jonatan je bio savetnik, mudar čovek i pisar. Ahmonijev sin Jehilo se starao za careve sinove.

³³ Ahitofel je bio carev savetnik, i Husaj Arkijanin, carev prijatelj.

³⁴ Ahitofela su nasledili Venajin sin Jodaj i Avijatar, a carev vojvoda je bio Joav.

28

David daje uputstva Solomonu

¹ David je sabrao sve izrailjske knezove, plemenske glavare, glavare redova carskih službenika, zapovednike hiljada i stotina, nadglednike dobara i stoke cara i njegovih sinova, zajedno sa dvoranima, ratnicima i svim uglednim ljudima u Jerusalimu.

² Car David ustade na noge i reče: „Čujte me, braćo moja i narode moj! Bilo mi je na srcu da sagradim Dom gde bi počivao Kovčeg saveza Gospodnjeg, i gde bi bilo podnožje nogama našega Boga, pa sam pripremio što je potrebno za zidanje.

³ Ali Gospod mi je rekao: 'Nećeš ti sazidati Dom mome imenu, jer si čovek rata; prolio si krv.'

⁴ Gospod, Bog Izrailjev, me je izabrao od sveg mog očinskog doma da budem car nad Izrailjem zauvek, jer je izabrao Judu za vladara, a iz Judinog doma, dom moga oca, a od sinova moga oca bilo mu je po volji da postavi mene za cara nad svim Izrailjem.

⁵ A od svih mojih sinova, jer Gospod mi je dao mnogo sinova, Gospod je izabrao moga sina Solomona da sedi na prestolu Gospodnjeg carstva nad Izrailjem.

⁶ Rekao mi je: 'Solomon, tvoj sin, sazidaće moj Dom i moje tremove; i pošto sam njega izabrao sebi za sina, ja ću mu biti otac.

⁷ Utvrdiću njegovo carstvo zauvek, ako bude odlučno vršio moje zapovesti i uredbe, kao danas.'

⁸ A sad, pred svim Izrailjem, zborom Gospodnjim, i pred Gospodom koji vas sluša, kažem vam: držite i istražujte sve zapovesti Gospoda Boga vašeg, da biste zadržali ovu dobru zemlju i ostavili je u nasledstvo svojoj deci posle vas dovek.

⁹ Stoga, Solomone, sine moj, poznaj Boga svoga oca i služi mu svim srcem i punom dušom, jer Gospod ispituje sva srca i proniče sve namere i misli. Ako ga budeš tražio, naći ćeš ga; ako ga napustiš, odbaciće te zauvek.

¹⁰ Uvidi sada da te je Gospod izabrao da sazidaš Dom za Svetilište; budi hrabar i radi!“

¹¹ Zatim je David predao Solomonu nacrt za predvorje Doma, njegove građevine, skladišta, gornje odaje, unutrašnje odaje i mesto za poklopac pomirenja,

¹² i nacrt za sve što je imao na umu; za tremove Doma Gospodnjeg, za sve okolne sobe i za sve riznice Doma Božijeg, za riznice posvećenih stvari;

¹³ za redove sveštenika i Levita, za sav posao službe u Domu Gospodnjem, i za sve posude za službu u Domu Gospodnjem.

¹⁴ Zatim je odredio težinu zlata za sve bogoslužbene posude od zlata za razne službe, težinu za stolove na kojima će stajati posvećeni hlebovi, za svaki sto; i srebra za srebrne stolove;

¹⁵ težinu srebra za sve posude za razne službe; težinu za zlatne svećnjake i njihove svetiljke, prema težini svakog svećnjaka i njegovih svetiljki, i prema nameni svakog svećnjaka;

¹⁶ težinu zlata za stolove na kojima će stajati posvećeni hlebovi, za svaki sto; i srebra za srebrne stolove;

¹⁷ i čisto zlato za viljuške, za kotliče, za zdele od čistog zlata, i težinu za svaku zlatnu čašu, za svaku čašu, i za svaku srebrnu čašu;

¹⁸ težinu za kadioni žrtvenik od čistog zlata, kao i nacrt za kola sa zlatnim heruvimima, koji raširenih krila zaklanjaju Kovčeg saveza Gospodnjeg.

¹⁹ „Sve je to zapisano jer je Gospodnja ruka bila nada mnom, da bi mi objasnio kako da se urade svi poslovi prema nacrtu.“

²⁰ David reče svome sinu Solomonu: „Budi hrabar i odlučan, i radi. Ne boj se i ne strahuj, jer je Gospod Bog, moj Bog, s tobom. On neće odstupiti od tebe niti će te ostaviti dok ne završiš sav posao za službu u Domu Gospodnjem.

²¹ A ovo su sveštenečki i levitski redovi za svaku službu u Domu Božijem; uza sebe imaš dragovoljnih i veštih ljudi za svaku vrstu posla; a glavari i sav narod će slušati sve tvoje naredbe.“

29

Prilozi za gradnju Doma

¹ Car David reče svem zboru: „Bog je izabrao samo mog sina Solomona, mlado i neiskusno momče, a posao je veliki; Dom, naime, nije za čoveka, nego za Gospoda Boga.

² Ja sam, koliko sam god mogao, obezbedio za Dom Gospodnji zlata za predmete od zlata, srebra za stvari od srebra, bronzе za stvari od bronzе, gvožđa za stvari od gvožđa, drva za stvari od drveta, oniksovog kamenja, dragog kamenja za ukivanje, kamenja za ukrašavanje i šarenog kamenja, svakovrsnog dragog kamenja, i obilje mramora.

³ Povrh toga, iz ljubavi prema Domu svoga Boga, pored svega što sam obezbedio za sveti Dom, dajem za Dom svoga Boga svoje zlato i srebro:

⁴ tri hiljade talanata zlata*, od ofirskog zlata, i sedam hiljada talanata† čistog srebra, da se optoče zidovi Doma,

⁵ zlato za stvari od zlata, srebro za stvari od srebra, i za sav posao koji će zanatlije uraditi. Ko će, dakle, danas dragovoljno priložiti štogod Gospodu?“

⁶ Tada su dragovoljno priložili glavari otačkih domova, knezovi izrailjskih plemena, zapovednici nad hiljadu i stotinu, i upravitelji carevog posla.

⁷ Dali su za rad na Domu Gospodnjem: pet hiljada talanata zlata‡, deset hiljada zlatnih darika§, deset hiljada talanata srebra*, osamnaest hiljada talanata bronzе†, i stotinu hiljada talanata gvožđa‡.

⁸ Ko god je imao drago kamenje, dao ga je za riznicu Doma Gospodnjeg u ruke Jehila Girsonovca.

⁹ Narod se radovao što su davali dragovoljno, jer su prilagali Gospodu od sveg srca; i car David se veoma radovao.

Davidova molitva

¹⁰ Zatim je David blagoslovio Gospoda pred svim zborom. David reče:

„Blagosloven budi, Gospode,
Bože pretka našega Izrailja,
od veka do veka.

¹¹ Tebi, Gospode, pripada veličina, sila i slava,
večnost i veličanstvo;
jer tvoje je sve što je na nebesima i na zemlji.

Tvoje je, Gospode, carstvo;
ti si uzvišen, glavar nad svime.

* 29:4 Oko 100 t. † 29:4 Oko 240 t. ‡ 29:7 Oko 170 t. § 29:7 Oko 84 kg. * 29:7 Oko 340 t. † 29:7 Oko 612 t.
‡ 29:7 Oko 3.400 t.

¹² Od tebe dolaze bogatstvo i slava
i ti vladaš nad svim.

U tvojoj su ruci moć i sila;

u tvojoj je ruci da svakoga učiniš velikim i jakim.

¹³ A sad, Bože naš, hvalimo te
i slavimo tvoje slavno ime.

¹⁴ Jer, ko sam ja i šta je moj narod da bismo dragovoljno dali ovakav prilog? Sve je, naime, od tebe, i dajemo ti što smo primili iz tvoje ruke.

¹⁵ Jer mi smo stranci i pridošlice pred tobom, kao što su bili naši preci. Kao senka su dani naši na zemlji, bez nade.

¹⁶ Gospode, Bože naš, od tebe je sve ovo obilje što smo spremili da saznamo Dom tvome svetom imenu, i sve je tvoje.

¹⁷ Znam, Bože moj, da ispituješ srce, i da uživaš u čestitosti; u pravednosti svoga srca dragovoljno sam priložio sve ovo. A sada vidim kako tvoj narod dragovoljno prilaze s radošću.

¹⁸ Gospode, Bože naših otaca, Avrahama, Isaka i Izrailja, sačuvaj zauvek ovakve namere i misli u srcu svoga naroda, i upravi k sebi njihova srca.

¹⁹ A mom sinu Solomonu daj odano srce, da drži tvoje zapovesti, svedočanstva i uredbe i da ih sve vrši, i da sazida Dom za koji sam pripremio što treba.“

²⁰ Zatim se David obratio svemu zboru: „Blagoslovite Gospoda, Boga svoga.“ Sav je zbor blagoslovio Gospoda, Boga svojih otaca; pognuli su glave i poklonili se Gospodu i caru.

Solomon zacaren

²¹ Sledećeg dana su prineli Gospodu žrtve i žrtve svespalnice: hiljadu junaca, hiljadu ovnova, hiljadu jaganjaca s njihovim žrtvama izlivnicama, i mnogo drugih žrtava za sav Izrailj.

²² Tog dana su jeli i pili pred Gospodom s velikom radošću. Zatim su po drugi put zacarili Solomona, Davidovog sina; njega su pomazali za vladara Gospodnjeg, a Sadoka za sveštenika.

²³ Tako je Solomon seo na presto Gospodnji da vlada umesto svoga oca Davida. Bio je uspešan, i slušao ga je sav Izrailj.

²⁴ Svi su se glavari i ratnici, kao i svi sinovi cara Davida, potčinili caru Solomonu.

²⁵ Gospod je veoma uzvisio Solomona pred očima sveg Izrailja, i dao mu carsko veličanstvo kakvo nijedan car Izrailja pre njega nije imao.

Davidova smrt

²⁶ Tako je David, Jesejev sin, carevao nad svim Izrailjem.

²⁷ David je vladao nad Izrailjem četrdeset godina. U Hevronu je vladao sedam godina, a u Jerusalimu je vladao trideset tri godine.

²⁸ Umro je u dobroj starosti, nasitivši se života, bogatstva i slave. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Solomon.

²⁹ Davidova dela, od prvog do poslednjeg, zapisana su u zapisima videocca Samuila, u zapisima proroka Natana i u zapisima videocca Gada,

³⁰ zajedno sa svim njegovim carevanjem, njegovim junaštvom i događajima koji su zadesili njega, Izrailj i sva druga carstva na zemlji.

Druga knjiga dnevnika

Solomon traži mudrost

¹ Kada je Solomon, Davidov sin, učvrstio svoje carstvo, sa njim je bio Gospod, Bog njegov, koji ga je silno uzvisio nad svima.

² Solomon je sazvaio sav Izrailj – glavare, hiljadnike i stotnike, sudije i sve knezove – sve očinske glave.

³ Otišao je sa celim zborom na uzvišicu na Gavaonu, jer se tamo nalazio Božiji Šator od sastanka koji je u pustinji napravio Mojsije, sluga Gospodnji.

⁴ A David je preneo Božiji Kovčeg iz Kirijat-Jarima i pripremio mu mesto u Šatoru postavljenom u Jerusalamu.

⁵ Pred Prebivalištem Gospodnjim se nalazio bronzani žrtvenik koji je napravio Veseleilo, Urijin sin i Orov unuk. Tu su Gospoda tražili Solomon i zbor.

⁶ Na bronzanom žrtveniku, pred Prebivalištem Gospodnjim, Solomon je prineo hiljadu žrtava svespalnica.

⁷ Te noći, u snu, Bog mu se ukazao i rekao: „Traži šta želiš i ja ću ti dati.“

⁸ Solomon reče Bogu: „Ti si mom ocu Davidu pokazao veliku milost, i sada si mene zacario na njegovo mesto.

⁹ Neka se, Gospode Bože, ispuni tvoja reč dana mom ocu Davidu, jer si me postavio za cara mnogobrojnom narodu kojega ima kao prašine po zemlji.

¹⁰ Daj mi sada mudrost i znanje da bih mogao da ga predvodim. Jer, ko bi mogao da sudi tvom tako brojnom narodu?“

¹¹ I Bog odgovori Solomonu: „Zato što nisi srcem zatražio obilje, čast i bogatstvo, dugovečnost, živote onih koji te mrže – već mudrost i znanje – da bi sudio narodu nad kojim sam te zacario;

¹² daću ti sve to – mudrost i znanje, obilje, čast i bogatstvo – što nisu imali i neće imati carevi pre i posle tebe.“

¹³ Sa uzvišice u Gavaonu i od Šatora od sastanka, Solomon se vratio u Jerusalam i vladao nad Izrailjem.

¹⁴ Solomon je nakupio bojna kola i konje. Imao je hiljadu četiri stotine bojnih kola i dvanaest hiljada konja, koje je razmestio po gradovima za bojna kola, i kod cara u Jerusalamu.

¹⁵ Car je učinio da srebra i zlata u Jerusalamu bude kao kamenja, a kedrovog drveta mnogo kao divljih smokava u ravnici.

¹⁶ Solomon je uvezio konje iz Egipta i Kue. Carevi trgovci su ih kupovali u Kui po određenoj ceni.

¹⁷ Bojna kola koja su dolazila iz Egipta koštala su šest stotina srebrnih šekela, a konj stotinu pedeset. Tako su preko carevih trgovaca snabdevali sve hetitske i aramejske careve.

2

Pripreme za izgradnju Doma

¹ I zapovedi Solomon da se sazida Dom za Gospodnje ime i carski dvor za njega.

² I okupi Solomon u brdima sedamdeset hiljada nosača, osamdeset hiljada klesara i tri hiljade šest stotina nadglednika za sve njih.

³ Poručio je Hiram, tirskom caru:

„Ti si mom ocu, Davidu, slao kedar da sebi izgradi dom i prebiva u njemu.

⁴ Hoću da izgradim Dom za Gospoda, Boga mog, da ga posvetim, da se u njemu kadi tamjanom i stalno prinose hleb i svespalnice ujutro i uveče, subotom i kad su mladine Gospodu Bogu i određeni praznici, kao zapovest Izrailju doveka.

⁵ A Dom koji ću da gradim biće veliki jer je velik naš Bog, veći od svih bogova.

⁶ I ko može da mu sazida Dom kad ni najviša nebesa ne mogu da ga obuhvate? I ko sam ja da mu sazidam Dom, osim da kadim pred njim?

⁷ Zato mi pošalji čoveka, veštog zlatara, srebrnara, kovača, koji ume da radi sa bronzom, sa skerletom, grimizom i porfirom, koji ume da rezbari. Radiće sa vešt看 ljudima koji su sa mnom, a koje je moj otac, David, već pripremio u Jerusalimu i u Judi.

⁸ Pošalji mi kedrovine, čempresovine i sandalovine sa Livana. Znam da tvoje sluge umeju vešto da ih seku na Livanu, pa će raditi zajedno sa mojim slugama,

⁹ da mi spremе obilje građe za veliki i predivan Dom koji želim da gradim.

¹⁰ Znaj da ću drvosečama, tvojim ljudima, dati dvadeset hiljada kora* ovršene pšenice i isto toliko ječma, kao i dvadeset hiljada vata† vina i ulja.“

¹¹ I odgovori pismom Hiram, car Tira, Solomonu:

„Gospod voli svoj narod i zato te je postavio za cara nad njima.“

¹² Još je napisao:

„Neka je blagosloven Gospod, Bog Izrailjev, koji stvori nebesa i zemlju, i koji daje Davidu mudrog i umešnog sina, da zida Dom Gospodnji i dvor za sebe.

¹³ Evo ti šaljem mudrog i veštog čoveka, majstora Hirama-Avija.

¹⁴ Majka mu je iz Danovog plemena a otac iz Tira. Zna da radi sa zlatom, srebrom, bronzom, gvožđem, s kamenom i drvetom, sa skerletom, grimizom, lanom i porfirom. Može da rezbari šta god mu se kaže, zajedno sa tvojim majstorima i sa vešt看 ljudima tvog oca Davida, mog gospodara.

¹⁵ Zato neka moj gospodar, kako je kazao, svojim slugama pošalje žito, ječam, ulje i vino.

¹⁶ A mi ćemo iseći stabla sa Livana, prema tvojim potrebama i dovešćemo ih splavovima, morem do Jope. Ti ih onda prenesi u Jerusallim.“

¹⁷ Solomon je popisao sve pridošlice u izrailjskoj zemlji nakon popisa njegovog oca Davida. Bilo ih je stotinu pedeset tri hiljade šest stotina.

¹⁸ Njih sedamdeset hiljada je odredio za nošenje, osamdeset hiljada za klesanje kamena u brdima a tri hiljade šest stotina za nadglednike tih poslova.

3

Solomon zida Dom Gospodnji

¹ Solomon je počeo da zida Dom Gospodnji u Jerusalimu, na brdu Moriji, gde se Gospod objavio njegovom ocu Davidu. To je mesto David već pripremio na gumnu Jevusejca Orne.

² On je počeo da zida drugog dana, drugog meseca, četvrte godine svoje vladavine.

³ I postavi temelje Solomon za Dom Gospodnji, po starim merama u dužinu šezdeset lakata a u širinu dvadeset lakata.*

⁴ Trem se nalazio s pročelja Doma i odgovarao je njenoj širini – dvadeset lakata† – a bio je visok stotinu dvadeset lakata.‡

Iznutra je bio obložen čistim zlatom.

⁵ Najveće površine Doma je obložio čempresovim drvetom i čistim zlatom, a svodove ukrasio palmama i lancima.

* 2:10 Oko 440 hl. † 2:10 Oko 440 hl. * 3:3 Oko 30 m u dužinu i oko 10 m u širinu. † 3:4 Oko 10 m. ‡ 3:4 Oko 60 m, dok je prema nekim prepisima Septuaginte i prema aramejskom tekstu reč o dvadeset lakata, tj. 10 m.

⁶ Radi lepote, Dom je ukraasio dragim kamenjem i zlatom iz Parvaima.

⁷ Zlatom obloži i grede, pragove, zidove, vrata, a na zidovima je izrezbario zlatne heruvime.

⁸ U Domu je, po njegovoj dužini sazidaao Svetinju nad svetinjama. Njena dužina i širina su bili dvadeset lakata[§]. Obložio ju je sa šest stotina talanata* čistog zlata.

⁹ Pozlaćeni ekseri su težili pedeset šekela,† a i gornje prostorije je obložio zlatom.

¹⁰ U Svetinji nad svetinjama umetnici su izlili dva heruvima i obložili ih zlatom.

¹¹ Krila heruvima su bila duga dvadeset lakata, a svako od njih pet lakata‡. Prvi je jednim krilom doticao krilo drugog, a drugim krilom zid odaje.

¹² I drugi je krilom, pet lakata§ dugim, doticao zid, a drugim se spajao sa isto toliko dugim krilom prvog.

¹³ Dvadeset lakata* u dužinu imaju krila kad su raširena, a heruvimi su stajali na nogama licem okrenuti prema Domu.

¹⁴ Sašio je zavesu od raskošnog grimiznog i skerletnog platna, od finog lana i izvezao po njemu heruvime.

¹⁵ Ispred Doma je podigao dva stuba visoka trideset pet lakata, koji su na vrhu imali pet lakata duga ogavlja†.

¹⁶ Postavio je lance u Svetinji nad svetinjama i njima opleo vrh stubova, a lance je ukraasio sa stotinu narova.

¹⁷ Stubove je postavio ispred Doma, jedan s leve, a drugi s desne strane. Desnog je nazvao Jakin a levog Voaz.

4

Oprema Doma Gospodnjeg

¹ I napravi Solomon bronzani žrtvenik, dvadeset lakata dug i širok, a deset lakata* visok.

² Zatim je izradio more od iskovanog metala. Bilo je sasvim okruglo i imalo je deset lakata od jednog kraja do drugog, bilo je pet lakata visoko, a u obimu je bilo trideset lakata†, mereno užetom.

³ Likovi volova su bili izliveni svuda okolo, okružujući more unaokolo po deset u laktu‡. U dva reda su bili volovi, saliveni s morem.

⁴ More je stajalo na dvanaest volova; tri su gledala na sever, tri su gledala na zapad, tri su gledala na jug, a tri su gledala na istok. More je stajalo na njima odozgo, a njihova zadnja strana je bila unutra.

⁵ Debljina mu je bila jedan pedalj§, a rub mu je bio kao rub čaše, kao cvet ljiljana, i primalo je tri hiljade vata.*

⁶ Solomon je napravio deset posuda i stavio pet sa leve i pet sa desne strane, za pranje onoga što se prinosi kao žrtve svespalnice. More je izliveno za pranje sveštenika.

⁷ Napravio je deset zlatnih svećnjaka, prema propisu, i stavio ih u Dom – pet sa desne, a pet sa leve strane.

⁸ Deset stolova je postavio u Dom, pet sa desne, a pet sa leve strane; i stotinu zlatnih činija.

⁹ Zatim dvorište za sveštenike, veliko dvorište i vrata za njih obložena bronzom.

¹⁰ More je postavio s desne strane ka jugoistoku.

¹¹ Hiram je napravio i umivaonice, lopatice i kotliće.

Tako je Hiram dovršio sav posao koji je radio za cara Solomona na Domu Gospodnjem.

§ 3:8 Oko 10 m. * 3:8 Oko 20 t. † 3:9 Oko 575 gr. ‡ 3:11 Oko 10 m duga a svako oko 2,5 m. § 3:12 Oko 2,5 m. * 3:13 Oko 10 m. † 3:15 Oko 17,5 m visine sa 2,5 m dugim ogavljljima. * 4:1 Oko 10 m dug i oko 5 m visok. † 4:2 Oko 5 m od jednog kraja do drugog, oko 2,5 m visine i oko 15 m u obimu. ‡ 4:3 1 lakat oko 50 cm. § 4:5 Oko 23 cm. * 4:5 Oko 66 m³, tj. kilolitara.

- ¹² Dva stuba i dva okrugla oglavlja na vrhu dva stuba, i dve pletenice da pokrivaju ta dva oglavlja na vrhu dva stuba;
¹³ četiri stotine narova na dve pletenice; dva reda narova na svakoj pletenici, da pokrivaju dva okrugla oglavlja na vrhu stubova;
¹⁴ deset podnožja i deset umivaonica na njima;
¹⁵ jedno more i dvanaest volova ispod njega;
¹⁶ lonce, lopatice, viljuške i svu drugu opremu od uglačane bronz.

To je Hiram-Avi napravio za Dom Gospodnji cara Solomona.

¹⁷ Car ih je lio u glinenim kalupima, u dolini Jordana između Sokota i Sartana.

¹⁸ Napravio je sve te mnoge sudove od bronz; nije se tražio izveštaj o težini bronz.

¹⁹ Solomon je napravio i sve ostalo posuđe koje je bilo u Domu Gospodnjem:

zlatni žrtvenik,

zlatne stolove na kojima je bio prineseni hleb;

²⁰ svećnjake od čistog zlata sa žiškima koji gore prema propisima ispred Svetinje nad svetinjama;

²¹ latice, svetiljke, mašice – sve od čistog, besprekornog zlata;

²² usekače i kotliče; kadionice i tepsije od čistog zlata; zlatne prevornice za vrata unutrašnjeg Doma – za Svetinju nad svetinjama i za vrata velike dvorane.

5

¹ Tako je bio dovršen sav posao koji je car Solomon uradio za Dom Gospodnji. Zatim je Solomon uneo u riznicu Božijeg Doma stvari koje je njegov otac David posvetio: srebro, zlato, i sve posuđe.

Kovčeg prenešen u Dom

² Tada je Solomon okupio izrailjske starešine, sve plemenske poglavare i knezove izrailjskih porodica u Jerusalmu, da prenesu Kovčeg saveza Gospodnjeg iz Davidovog grada, sa Siona.

³ Svi Izrailjci su se sedmog meseca okupili kod cara na praznik.

⁴ Kad su došle sve izrailjske starešine, Leviti su poneli Kovčeg.

⁵ Poneli su i Kovčeg i Šator od sastanka i sve sveto posuđe, koje je bilo u Šatoru; nosili su ih sveštenici i Leviti.

⁶ A car Solomon i sva zajednica Izrailjaca, koji su se okupili kod njega pred Kovčegom, prinosili su na žrtvu toliko sitne i krupne stoke da ih se nije moglo izbrojiti ni proračunati.

⁷ Zatim su sveštenici doneli Kovčeg saveza Gospodnjeg na njegovo mesto, u unutrašnje Svetilište Doma, u Svetinju nad svetinjama, pod krila heruvima.

⁸ Naime, heruvimi su imali raširena krila nad Kovčegom, tako da su od gore zaklanjali Kovčeg i njegove drške.

⁹ Drške su bile toliko dugačke da su se njihovi krajevi od Kovčega videli ispred Svetinje nad svetinjama. Ipak, nisu se videle spolja. Tamo su do dana današnjeg.

¹⁰ U Kovčegu nije bilo ničeg osim dve ploče koje je tamo položio Mojsije na Horivu, kad je Gospod sklopio savez sa Izrailjcima, nakon što su izašli iz Egipta.

¹¹ Tada su sveštenici izašli iz Svetilišta i svi su se prisutni sveštenici posvetili ne pazeći na svoje redove.

¹² To su svi Leviti pevači: Asaf, Eman, Jedutun sa svojim sinovima i rođacima, sasvim obučeni u belo platno sa cimbalima, lirama i harfama. Stajali su istočno od žrtvenika zajedno sa stotinu dvadeset sveštenika koji su duvali u trube.

¹³ I svi su kao jedan, i trubači i pevači – jako, da se čuje – slavili i hvalili Gospoda. Podigli su svoje glasove uz zvukove truba i cimbala i ostalih instrumenata. Slavili su Gospoda

„jer je dobar,
jer je milost njegova doveka.“

I Dom Gospodnji se ispunio oblakom slave.

¹⁴ Sveštenici nisu mogli da stoje i obavljaju službu zbog oblaka, jer je slava Gospodnja ispunila Dom Božiji.

6

¹ Tada Solomon reče: „Gospod je rekao da će prebivati u gustoj tami.

² Ja sam ti sagradio veličanstveni Dom, stan gde ćeš prebivati doveka.“

³ Zatim se car okrenuo i blagoslovio sav zbor Izrailjev, dok je sav zbor Izrailjev stajao.

⁴ Tada reče:

„Neka je blagosloven Gospod, Bog Izrailjev, koji je svojom rukom izvršio ono što je svojim ustima obećao mome ocu Davidu, rekavši:

⁵ 'Od dana kad sam izveo svoj narod iz Egipta, nisam izabrao grad među svim plemenima Izrailjevim da se sagradi Dom gde bi prebivalo moje ime. Nisam izabrao nijednog čoveka da vlada Izrailjem, mojim narodom.

⁶ Eto, izabrao sam da u Jerusalimu bude moje ime i izabrao sam Davida da vlada nad mojim narodom Izrailjem.'

⁷ Moj otac David je naumio da sazida Dom imenu Gospoda, Boga Izrailjevog.

⁸ No, Gospod reče mome ocu Davidu: 'Dobro si učinio što si u svom srcu naumio da sazidaš Dom mome imenu.

⁹ Ipak, nećeš ti sagraditi Dom, nego će tvoj sin, koji je potekao iz tvojih bedara, sagraditi Dom mome imenu.'

¹⁰ Gospod je održao obećanje, te sam ja nasledio svoga oca Davida na Izrailjevom prestolu, kako je Gospod obećao, i izgradio Dom imenu Gospoda, Boga Izrailjevog.

¹¹ Postavio sam i Kovčeg, gde je savez Gospodnji, koji je on sklopio sa sinovima Izrailjevim.“

Solomonova molitva posvećenja

¹² Solomon je stao pred žrtvenik Gospodnji, ispred sveg zbora Izrailjevog i ispružio ruke.

¹³ Napravio je bronzano postolje i postavio ga na sredinu dvorišta. Bilo je dugo i široko pet lakata i tri lakta* visoko. Tada je stao na njega, kleknuo ispred sveg zbora Izrailjevog, ispružio ruke prema nebu

¹⁴ i rekao:

„O, Gospode, Bože Izrailjev, nema Boga kao što si ti ni na nebesima ni na zemlji, koji čuvaš savez i milost svojim slugama koji hodaju pred tobom svim svojim srcem.

¹⁵ Ti si ispunio što si rekao svome sluzi, mome ocu Davidu; što si rekao svojim ustima, to si izvršio svojom rukom, kao što je to danas.

¹⁶ A sad, Gospode, Bože Izrailjev, održi što si obećao svome sluzi, mome ocu Davidu, kad si rekao: 'Neće ti nestati potomka preda mnom koji će sedeti na Izrailjevom prestolu, samo ako tvoji sinovi budu pazili na svoj put i hodili po mom Zakonu, kao što si ti hodio preda mnom.'

¹⁷ A sad, Gospode, Bože Izrailjev, neka se ispuni tvoja reč, koju si rekao svome sluzi Davidu.

¹⁸ Ali zar će Bog zaista boraviti na zemlji sa ljudima? Ni najviša te nebesa ne mogu obuhvatiti, a kamoli ovaj Dom što sam sagradio.

¹⁹ Obazri se na molitvu sluge svoga i na njegovu molbu, Gospode Bože; poslušaj vapaj i molitvu, koju sluga tvoj upućuje pred tobom.

* 6:13 Oko 2,5 m dugo i široko i oko 1,5 m visoko.

²⁰ Neka tvoje oči motre na ovaj Dom i danju i noću, prema mestu za koje si rekao da ćeš tu staviti svoje ime, kako bi čuo molitvu koju ti sluga tvoj upućuje na ovom mestu.

²¹ Počuj preklinjanje svoga sluge i svoga naroda Izrailja kojim se mole na ovom mestu. Poslušaj s neba, s mesta gde prebivaš – poslušaj i oprosti.

²² Kad neko zgreši protiv svog bližnjega, te se od njega traži da se zakune, i on dođe i zakune se pred tvojim žrtvenikom u ovom Domu,

²³ ti čuj s nebesa i deluj, te osudi onoga koji je učinio bezakonje svaljujući na njegovu glavu prema onome što je učinio. A pravednika nagradi prema njegovoj pravednosti.

²⁴ Ako tvoj narod Izrailj bude poražen od neprijatelja zato što su zgrešili protiv tebe, ali se pokaju pred tobom i daju slavu tvome imenu, pa se pomole i preklinju za milost pred tobom u ovom Domu,

²⁵ ti čuj na nebesima i oprosti greh svoga naroda Izrailja, i vrati ih u zemlju koju si dao njima i njihovim ocima.

²⁶ Ako se nebo zatvori i ne daje kišu, jer su zgrešili protiv tebe, pa se pomole na ovom mestu, te odaju slavu tvome imenu i pokaju se za svoje grehe, pošto ih poniziš,

²⁷ ti čuj na nebesima i oprosti greh svojih slugu, svoga naroda Izrailja. I kad ih naučiš dobrom putu da po njemu hode, pošalji kišu svojoj zemlji, koju si dao svome narodu u nasledstvo.

²⁸ Ako zemlju zadesi glad, ili pomor, suša, kukolj, skakavci, gusenice, ili kad ih neprijatelji opkole u kojem od njihovih gradova; kakva god da je pošast ili bolest,

²⁹ pa bilo ko od sveg tvog naroda Izrailja oseti tegobu i bol, pa uputi molitvu ili molbu šireći ruke prema ovom Domu,

³⁰ usliši s nebesa, tvoga Prebivališta. Oprosti i daj svakome po svim njegovim delima, jer ti znaš njegovo srce – samo ti znaš srce ljudi –

³¹ da bi te se bojali, da bi tvoje puteve sledili u sve dane dok žive u zemlji koju si dao njihovim ocima.

³² Ako i stranac, koji nije od tvog naroda Izrailja, dođe iz daleke zemlje radi tvog velikog imena, i tvoje moćne ruke i ispružene mišice – ako dođe i pomoli se u ovom Domu –

³³ usliši ga s nebesa, tvog Prebivališta, i učini sve za šta ti ovaj stranac zavapi, da bi narodi na zemlji upoznali tvoje ime i da bi te se bojali, kao tvoj narod Izrailj, i da bi znali da se tvoje ime priziva nad ovim Domom koji sam sagradio.

³⁴ Ako tvoj narod izađe u boj protiv svojih neprijatelja putem kojim ga ti pošalješ, i oni se pomole tebi prema ovom gradu koji si izabrao, i prema Domu koji sam sagradio tvome imenu,

³⁵ čuj s nebesa njihovu molitvu i njihovu molbu, te im dodeli pravdu.

³⁶ Ako zgreše protiv tebe – jer nema čoveka koji ne čini greh – i ti se razgneviš na njih i izručiš ih njihovim neprijateljima, koji ih odvedu kao zarobljenike u zemlju, bilo daleko ili blizu,

³⁷ ako tada dođu k sebi u zemlji u kojoj su zarobljeni i pokaju se, te se počnu moliti tebi u zemlji svojih porobljivača, govoreći: 'Zgrešili smo, učinili smo nepravdu, skrivili smo',

³⁸ pa se vrate k tebi svim srcem i svom dušom u zemlji ropstva gde su ih porobili, i pomole se tebi prema svojoj zemlji koju si dao njihovim ocima i prema gradu koji si izabrao i prema Domu koji sam sagradio za tvoje ime,

³⁹ ti čuj s nebesa, tvog Prebivališta, njihovu molitvu i molbu, i učini im po pravdi. Tada oprosti svome narodu, koji je zgrešio protiv tebe.

⁴⁰ A sada te molim, o, moj Bože, otvori svoje oči i ušima pažljivo poslušaj molitve sa ovog mesta.

⁴¹ Uzdigni se sad, o, Gospode Bože, na mesto svog počinka;
ti i Kovčeg Sile tvoje!

Sveštenici nek ogrnu spasenje,
tvoji verni dobru nek se raduju.

⁴² O, Gospode Bože, ne okreći se od lica svog pomazanika
i seti se saveza milosti prema Davidu, svom sluzi!“

7

Posvećenje Doma

¹ Kad je Solomon završio molitvu, oganj siđe sa nebesa i spali žrtvu svespalnicu i druge žrtve, a Gospodnja slava ispuni Dom.

² Sveštenici nisu mogli da uđu u Dom Gospodnji jer je bio ispunjen slavom Gospodnjom

³ A kada je sav Izrailjev narod video kako je oganj sišao i da je slava pala na Gospodnji Dom, poklonili su se licem do zemlje, do kamenog poda zahvaljujući Gospodu „jer je dobar,

jer je milost njegova doveka.“

⁴ Zatim su car i sav narod prineli žrtve pred Gospodom.

⁵ Car Solomon je prineo dvadeset dve hiljade goveda i stotinu dvadeset hiljada ovaca. Tako su car i sav narod posvetili Dom Božiji.

⁶ Sveštenici su stajali na svojim dužnostima, Leviti su pevali Gospodu sa instrumentima koje je napravio car David za hvaljenje Gospoda. Zahvaljivali su Davidovom pesmom Gospodu jer je milost njegova doveka – David je tako preko njih zahvaljivao – a sveštenici su duvali u trube dok je pred njima stajao sav Izrailj.

⁷ Solomon je posvetio središte dvorišta, koje je ispred Doma Gospodnjeg. Onda je prineo žrtve svespalnice i salo žrtava mira jer na bronzanom žrtveniku, što ga je napravio, nije bilo mesta. Toliko je bilo žrtava – svespalnica, žita i sala – da nisu mogle da stanu na žrtvenik.

⁸ U to vreme je Solomon sedam dana priredio svečanost. Sa njim je bio sav Izrailj, veliko mnoštvo je došlo od Levo-Amata do Egipatskog potoka.

⁹ Osmog dana slavlja su imali svečani sabor, jer su sedam dana posvećivali žrtvenik i još sedam dana praznovali.

¹⁰ Dvadeset trećeg dana trećeg meseca car je otpustio narod, pa su otišli svojim kućama, veseleći se i radujući se u srcu zbog sveg dobra što je Gospod učinio svome sluzi Davidu i svome narodu Izrailju.

Bog se javlja Solomonu

¹¹ Tako je Solomon završio Dom Gospodnji i carev dvor. Uspevao je u svemu što je srcem zamislio da uradi i u Domu Gospodnjem i u svom dvoru.

¹² Jedne noći, Gospod se javio Solomonu i rekao mu:

„Čuo sam tvoju molitvu i izabrao ovo mesto za sebe kao Dom za žrtve.

¹³ Ako zatvorim nebesa i ne bude kiše, ako pošaljem skakavce da popasu zemlju, ako pošaljem bolest na narod;

¹⁴ i ponizi se narod koji je po meni nazvan, pomole se, potraže moje lice i vrate se sa svojih zlih puteva, ja ću ih čuti sa nebesa, oprostiću im grehe i izleću im zemlju.

¹⁵ Sad će moje oči biti otvorene i uši pažljive na molitve sa ovog mesta

¹⁶ Sada sam izabrao i posvetio ovaj Dom da u njemu zauvek budu moje ime, moje srce i moje oči.

¹⁷ A ti, ako budeš hodao preda mnom kao što je hodao tvoj otac David, prema svemu što sam ti zapovedio, i budeš čuvao moje propise i uredbe,

¹⁸ učvrstiću tvoj carski presto, kao što sam obećao tvome ocu Davidu – 'Nikad ti neće ponestati vladar u Izrailju.'

¹⁹ Ali ako se odvratite i zaboravite moje propise i zapovedi koje sam stavio pred vas da ih sledite, pa odete da služite drugim bogovima i da im se klanjate –

²⁰ iskoreniću ih sa lica moje zemlje koju sam vam dao, a Dom koji sam posvetio za svoje ime odbaciću od sebe, pa će Izrailj postati predmet ismejavanja i ruganja među svim narodima.

²¹ A svako ko bude prolazio pored ovog Doma, koji je sada uzvišen, biće zaprepašten, pa će govoriti: 'Zašto je Gospod postupio ovako sa ovom zemljom i sa ovim Domom?'

²² Tada će im reći: 'Zato što su napustili Gospoda, Boga njihovih otaca koji ih je izveo iz Egipta i prigrlili druge bogove klanjajući im se i služeći im. Zato je Gospod doveo na njih svu ovu nevolju.'"

8

Solomonovi poduhvati

¹ Kad se navršilo dvadeset godina u toku kojih je Solomon sagradio Dom Gospodnji i carev dvor,

² Solomon je obnovio gradove koje mu je dao Hiram i u njima naselio Izrailjce.

³ Potom je otišao u Amat-Sovu i osvojio ga.

⁴ Podigao je Tadmor u pustinji i sve gradove-skladišta u Amatu.

⁵ Sagradio je donji i gornji Vet-Oron, utvrđenja sa bedemima, vratima i rešetkama.

⁶ Zatim, Valat i sve Solomonove gradove-skladišta, sve gradove za njegova bojna kola, i gradove za konjanike, i sve što je Solomon pozeleo da gradi u Jerusalimu, na Livanu i u svim krajevima gde je vladao.

⁷ A svim narodima koji su preostali od Hetita, Amorejaca, Ferežana, Evejaca i Jevusejaca, koji nisu Izrailjci –

⁸ njihovim potomcima koji su ostali posle njih u zemlji, a koje Izrailjci nisu istrebili – Solomon je nametnuo prinudni rad do današnjeg dana.

⁹ Ipak, Solomon nije učinio nijednog Izrailjca robom za svoj rad; oni su bili ratnici, glavari, zapovednici, i zapovednici njegovih bojnih kola i konjice.

¹⁰ Solomon je među njima imao dve stotine pedeset nadzornika koji su upravljali narodom.

¹¹ Solomon je preselio faraonovu ćerku iz Davidovog grada u kuću koju je sagradio za nju. Rekao je: „Neka moja žena ne boravi u kući Davida, cara Izrailjevog, jer su sva mesta posvećena dolaskom Kovčega Gospodnjeg.“

¹² Zatim je Solomon prineo Gospodu svespalnice na žrtvenik Gospodnji koji je napravio pred tremom

¹³ A svakodnevne žrtve su se prema Mojsijevim zapovestima prinosile subotom, mladina i triput godišnje na određene praznike: na praznik Beskvasnih hlebova, na praznik Sedmica i na praznik Senica.

¹⁴ Prema očevom, Davidovom uputstvu, postavio je redove sveštenika u njihovu službu i Levite na njihove dužnosti: da pred sveštenicima svakodnevno slave i služe. Postavio je i čuvere po njihovim redovima, od vrata do vrata, jer je tako zapovedio David, čovek Božiji.

¹⁵ Nije se odstupalo od uputstava cara Davida o sveštenicima, Levitima ili o riznicama.

¹⁶ Tako su svi Solomonovi poslovi bili gotovi do dana osnivanja Doma Gospodnjeg, do njegovog završetka. Tako je završen Gospodnji Dom.

¹⁷ Nakon toga Solomon je otišao u Esion-Gever i u Elat na obali mora, u Edomu.

¹⁸ Hiram je poslao po svojim slugama brodove i pomorce koji su bili iskusni na moru. Oni su zajedno sa Solomonovim slugama otišli u Ofir i odande uzeli četiri stotine pedeset talanata* zlata i doneli ga caru Solomonu.

* 8:18 Oko 15 t.

9

Poseta carice od Save

¹ Glas o Solomonovoj slavi došao je do carice od Save, pa je došla da ga iskuša zagonetkama. Došla je u Jerusaleim sa veoma velikom pratnjom, s kamilama koje su nosile balzam, i veoma mnogo zlata i dragog kamenja. Došavši k Solomonu, rekla mu je sve što joj je bilo na umu.

² Solomon joj je odgovorio na sva pitanja; Solomonu ništa nije bilo nepoznato, ništa što nije mogao da joj odgovori.

³ Kad je carica od Save videla Solomonovu mudrost i dvor koji je sagradio,

⁴ hranu za njegovim stolom, odaje njegovih dvorana, dvorenje njegove posluge i njihovu odeću, njegove peharnike, i njegove žrtve svespalnice koje je prineo u Domu Gospodnjem, ostala je bez daha.

⁵ Tada je rekla caru: „Istinit je glas koji sam čula u svojoj zemlji o tvojim delima i mudrosti,

⁶ ali nisam htela da verujem glasovima dok nisam došla i videla svojim očima. Eto, ni pola mi nije rečeno o veličini tvoje mudrosti, jer ti nadvisuješ ono što sam čula.

⁷ Blago tvojim ženama i blago ovim tvojim slugama što uvek stoje pred tobom i slušaju tvoju mudrost!

⁸ Blagosloven da je Gospod, Bog tvoj, kome si po volji, i koji te je postavio kao cara, za Gospoda, tvoga Boga! Zbog svoje ljubavi prema Izrailju, da bi ga zauvek održao, Gospod te je učinio carem, da deliš pravdu i pravednost.“

⁹ Zatim je dala caru stotinu dvadeset talanata zlata*, veoma mnogo balzama i dragog kamenja. I nikada nije bilo takvog balzama kakav je carica od Save dala caru Solomonu.

¹⁰ Takođe, Hiramove i Solomonove sluge koje su donosile zlato iz Ofira, donosile su i drvo sandalovine i drago kamenje.

¹¹ Car je od drveta sandalovine napravio stepenice za Gospodnji Dom i za carev dvor, i lire i harfe za svirače kakve se ranije nisu vidale u Judi.

¹² Car Solomon je dao carici od Save sve što je poževela i tražila. Dao joj je više od onoga što je ona donela caru. Zatim se sa svojim slugama vratila u svoju zemlju.

Solomonova veličina

¹³ Težina zlata, koje je dolazilo Solomonu svake godine, iznosila je šest stotina šezdeset šest talanata†,

¹⁴ pored onoga što su mu donosili putujući trgovci i preprodavci, pored zlata i srebra od svih arapskih careva i upravitelja zemlje.

¹⁵ Car Solomon je načinio dve stotine velikih štitova od kovanog zlata – šest stotina šekela‡ zlata po jednom štitu,

¹⁶ i tri stotine malih štitova od kovanog zlata – tri stotine§ šekela zlata po jednom štitu. Car ih je stavio u kuću Livanske šume.

¹⁷ Car je napravio i veliki presto od slonove kosti i optočio ga čistim zlatom.

¹⁸ Presto je imao šest stepenika, zlatno podnožje spojeno sa prestolom, a sa svake strane sedišta bile su ručice pored kojih su stajala dva lava.

¹⁹ Dvanaest lavova je stajalo na šest stepenika s jedne i s druge strane. Takav nikada nije bio napravljen ni u jednom carstvu.

²⁰ Sve čaše iz kojih je car Solomon pio bile su od zlata, a i sve posude iz Kuće livanske šume su bile od čistog zlata; u Solomonovo vreme srebru se nije davala velika vrednost.

²¹ Careve lađe su plovile sa Hiramovim slugama. Jednom u tri godine, tarsiske lađe su dolazile i donosile zlato, srebro, slonovu kost, majmune i paune.

²² Tako je car Solomon nadmašio sve zemaljske careve u bogatstvu i mudrosti.

* 9:9 Oko 4 t. † 9:13 Preko 22,5 t. ‡ 9:15 Oko 7 kg. § 9:16 Oko 3,5 kg.

²³ I svi su zemaljski carevi tražili prijem kod Solomona, da čuju njegovu mudrost, koju mu je Bog stavio u srce.

²⁴ Svaki od njih je donosio dar: predmete od srebra i zlata, odeću, oružje, balzam, konje i mazge, godinu za godinom.

²⁵ Solomon je posedovao četiri hiljade štala za konje i bojna kola, kao i dvanaest hiljada konjanika koje je razmestio po mestima za bojna kola i Jerusalimu.

²⁶ Vladao je nad svim carevima od reke *Eufрата* do filistejske zemlje i do egipatske granice.

²⁷ Car je učinio da srebra u Jerusalimu bude kao kamenja, a kedrovog drveta mnogo kao divljih smokava u ravnicima.

²⁸ Solomonu su dopremali konje iz Egipta i iz svih drugih zemalja.

Solomonova smrt

²⁹ Ostala Solomonova dela, od prvog do poslednjeg, nisu li zapisana u spisima proroka Natana, u proroštvu Ahije iz Siloma i objavama videoa Ida o Jerovoamu, Navatovom sinu?

³⁰ Car Solomon je vladao u Jerusalimu nad svim Izrailjem četrdeset godina.

³¹ Kad je Solomon počnuo sa svojim precima sahranili su ga u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Rovoam.

10

Otcepljenje severnih plemena

¹ Rovoam ode u Sihem, jer je sav Izrailj došao u Sihem da ga zacare.

² Kad je to čuo Jerovoam, sin Navatov, vratio se iz Egipta. Naime, on je još uvek bio u Egiptu, gde je pobegao od cara Solomona.

³ Tada su poslali po njega i pozvali ga. Kad su Jerovoam i zbor Izrailjev došli, rekli su Rovoamu:

⁴ „Tvoj otac nam je stavio težak jaram; stoga, olakšaj nam tešku službu svoga oca i njegov teški jaram koji nam je nametnuo, pa ćemo ti služiti.“

⁵ On im odgovori: „Vratite se k meni za tri dana.“ Narod ode.

⁶ Rovoam se posavetovao sa starešinama koji su bili u službi njegovog oca dok je bio živ. Reče im: „Šta mi vi savetujete? Kakav odgovor da dam ovom narodu?“

⁷ Oni mu odgovoriše: „Ako budeš dobar prema ovom narodu i budeš im naklonjen, i ako im odgovoriš prijatnim rečima, oni će ti biti sluge zauvek.“

⁸ Međutim, on je odbacio savet koji su mu dale starešine. Zatim se posavetovao sa mladićima koji su odrasli s njim, a koji su sada bili u njegovoj službi.

⁹ On ih upita: „Šta vi savetujete? Kakav odgovor da dam ovom narodu, koji mi reče: 'Olakšaj nam jaram koji nam je nametnuo tvoj otac?'“

¹⁰ Mladići koji su odrasli s njim rekoše: „Ovako reci tom narodu, koji ti je rekao: 'Tvoj otac nam je stavio težak jaram, a ti nam jaram olakšaj.' Ti im, dakle, ovako reci: 'Moj mali prst je deblji od bedara moga oca.'“

¹¹ Stoga, moj otac vam je natovarao težak jaram, a ja ću još dodati na njega; moj otac vas je šibao bičevima, a ja ću vas šibati škorpijama.“

¹² Trećeg dana Jerovoam i sav Izrailj dođu Rovoamu, pošto je car rekao: „Vratite se k meni za tri dana.“

¹³ Car *Rovoam* im grubo odgovori jer je odbacio savet starešina

¹⁴ i rekao im je po savetu mladića: „Moj otac vam je natovarao težak jaram, a ja ću još dodati na vaš teret; moj otac vas je šibao bičevima, a ja ću vas šibati škorpijama.“

¹⁵ Ali car nije poslušao narod, jer je Bog tako uređio, da bi ispunio svoju reč, koju je Gospod rekao Jerovoamu, sinu Navatovom, preko Ahije Silomljanina.

¹⁶ I kada je sav Izrailj video da ih car nije poslušao, narod odgovori caru:

„Kakav deo mi imamo s Davidom?

Nema nama nasljedstva sa sinom Jesejevim!

U svoje šatore, Izrailju!

Sad se, Davide, sam brini za svoj dom!“

Zatim su se svi Izrailjci vratili svojim kućama.

¹⁷ Car Rovoam je vladao samo nad Izrailjcima koji su živeli u Judinim gradovima.

¹⁸ Car Rovoam je poslao Adorama, nadzornika prinudnog rada, ali su ga sinovi Izrailjevi kamenovali pa je poginuo. Car Rovoam se brzo pope u svoje kočije i pobeže u Jerusalim.

¹⁹ Tako se Izrailj pobunio protiv doma Davidovog sve do danas.

11

¹ Kad se Rovoam vratio u Jerusalim, sabrao je dom Judin i pleme Venijaminovo, stotinu osamdeset hiljada izabranih ratnika, da ratuju protiv Izrailja, da povrate carstvo Rovoamu.

² Ali Gospodnja reč dođe Semaju, čoveku Božijem:

³ „Reci Rovoamu, sinu Solomonovom, caru Judinom i svem Izrailju u Judi i Venijaminu:

⁴ 'Ovako kaže Gospod: ne izlazite da ratujete protiv svoje braće. Neka se svako vrati svojoj kući, jer ova stvar dolazi od mene.'“ Tada su poslušali Gospodnje reči i vratili se sa pohoda na Jerovoama.

Rovoam jača Judu

⁵ Rovoam je prebivao u Jerusalimu i zidao gradove-utvrđenja u Judi.

⁶ Tako je sazidao Vitlejem, Etam, Tekuju,

⁷ Vet-Sur, Sokot, Odolam,

⁸ Gat, Marisu, Zif,

⁹ Adoraim, Lahis, Azeku,

¹⁰ Saraju, Ajalon i Hevron. To su bili gradovi-utvrđenja u Judi i Venijaminu.

¹¹ Kada ih je učvrstio, postavio im je zapovednike i snabdeo ih zalihamama hrane, ulja i vina.

¹² Opremio je sve gradove štitovima, kopljima, ojačao ih silno, tako da su mu pripadali i Juda i Venijamin.

¹³ Sveštenici i Leviti, koji su bili po celom Izrailju, došli su sa svih strana i priklonili mu se.

¹⁴ Leviti su ostavili pašnjake i imanja i prešli u Judu i Jerusalim, jer su ih Jerovoam i njegovi sinovi odbacili kao Gospodnje sveštenike.

¹⁵ Jerovoam je postavio svoje sveštenike za žrtvene bregove, za kipove jaraca i teladi koje je napravio.

¹⁶ Za njima su došli iz svih plemena Izrailja, oni koji su srcem tražili Gospoda, Boga Izrailjevog, da u Jerusalimu prinesu žrtvu Gospodu, Bogu svojih otaca.

¹⁷ Oni su tri godine jačali i Judino carstvo i Rovoama, Solomonovog sina. Naime, išli su tri godine Davidovim i Solomonovim putem.

Rovoamova porodica

¹⁸ Rovoam je oženio Mahalatu, ćerku Davidovog sina Jerimota, i Avihailu, ćerku Jesejevog sina Elijava,

¹⁹ koja mu je rodila sinove: Jeusa, Semariju i Zama.

²⁰ Posle nje je oženio Mahu, Avesalomovu ćerku, koja mu je rodila Aviju, Ataju, Zizu i Selomita

²¹ Rovoam je voleo Mahu, Avesalomovu ćerku više od svih svojih žena i inoča. Imao je osamnaest žena i šezdeset inoča i izrodilo mu se dvadeset osam sinova i šezdeset ćerki.

²² Rovoam je za glavara postavio Mahinog sina Aviju, da bude vladar svojoj braći, jer je želeo da ga zacari.

²³ Postupao je mudro, pa je neke od sinova izaslao po čitavoj Judi i Venijaminu, po svim gradovima-utvrđenjima i dao im obilje hrane i mnogo žena.

12

Sisak napada Jerusolim

¹ Kada je Rovoam učvrstio svoje carstvo, osilio se, pa su i on i sav Izrailj napustili Gospodnji Zakon.

² Zbog tog neverstva prema Gospodu, pete godine cara Rovoama, digao se Sisak, car Egipta, protiv Jerusolima,

³ sa hiljadu dve stotine bojnih kola, šezdeset hiljada konjanika i nebrojenim mnoštvom Luvimana, Suhimana i Kušana iz Egipta.

⁴ Zauzeo je Judine gradove-utvrđenja i došao do Jerusolima.

⁵ Tada je prorok Semaja došao kod Rovoama i Judinih glavara koji su se zbog Sisaka povukli u Jerusolim. Rekao im je: „Ovako kaže Gospod: 'Kao što ste vi ostavili mene, tako i ja ostavljam vas Sisakovim rukama.'“

⁶ I poniziše se i vođe Izrailja i car. Rekli su: „Pravedan je Gospod!“

⁷ A kada je Gospod video da su se ponizili, Semaji dođe Gospodnja reč. Rekao im je: „Ponizili su se i zato ih neću razoriti. Daću im malo izbavljenja i neću Sisakovom rukom izliti svoj gnev na Jerusolim,

⁸ ali će mu biti podanici i saznaće kako je služiti meni, a kako zemaljskim carstvima.“

⁹ Tako je Sisak, car Egipta, ušao u Jerusolim. On je odneo sve blago iz Doma Gospodnjeg, i sve blago iz carevog dvora; sve je odneo. Odneo je i štitove od zlata koje je napravio Solomon.

¹⁰ Car Rovoam je umesto njih napravio štitove od bronzе i poverio ih zapovednicima straže koja je čuvala vrata carevog dvora.

¹¹ Kad god je car odlazio u Dom Gospodnji, stražari bi ih donosili, a potom bi ih vraćali u oružarnicu straže.

¹² Pošto se car ponizio, Gospod je uklonio svoj gnev od njega i nije ga sasvim razorio, jer je u Judi bilo i dobrih stvari.

¹³ Tako je Rovoam ojačao i vladao u Jerusolimu, a imao je četrdeset jednu godinu kada se zacario. Sedamnaest godina je vladao u Jerusolimu, gradu koji je od svih izrailjskih plemena Gospod izabrao da u njemu nastani svoje ime. Majka mu je bila Amonka i zvala se Nama.

¹⁴ Ipak, činio je zlo i nije svim srcem tražio Gospoda.

¹⁵ Ostala Rovoamova dela, i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi proroka Semaje i u rodoslovu videocа Ida? Rat se stalno vodio između Rovoama i Jerovoama.

¹⁶ Kad se Rovoam upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Davidovom gradu, a umesto njega se zacario Avija, njegov sin.

13

Avija, car Jude

¹ U osamnaestoj godini carevanja Jerovoama, Avija se zacario nad Judom.

² On je vladao tri godine u Jerusolimu. Majka mu se zvala Miheja, ćerka Urila iz Gavaje. Jerovoam i Avija su ratovali.

³ Avija je krenuo u okršaj sa četiri stotine hiljada odabranih i odvažnih ratnika, a Jerovoam mu se suprotstavio vojnim redovima od osam stotina hiljada odabranih, najboljih ratnika.

⁴ Avija je stao na vrh Semarajima, brda u Jefremovom gorju i rekao: „Čujte me, ti Jerovoame i svi Izrailjci!

⁵ Zar ne znate da je Gospod Bog Izrailjev Davidu i njegovim potomcima savezom potvrđenim solju* zauvek dao carsku vlast nad Izrailjem?

⁶ Ali se Jerovoam, Navatov sin i sluga Davidovog sina Solomona, digao i pobunio protiv svojih gospodara.

⁷ Oko njega su se okupili dokoličari i ništarije, pa nadjačaše Rovoama, Solomonovog sina, koji je bio mlad, plašljivog srca i koji nije mogao da im se odupre.

⁸ I sad, kažete, suprotstavili bi se Gospodnjem carstvu koje je u rukama Davidovih potomaka; vi, veliko mnoštvo i zlatna telad koje vam je kao bogove napravio Jerovoam?

⁹ Zar niste oterali Gospodnje sveštenike, Aronove potomke i Levite? Zar niste sebi postavili sveštenike kao i stanovnici ostalih zemalja? Ko god je došao da se posveti – noseći junca i sedam ovnova – postao je sveštenik lažnih bogova.

¹⁰ A naš je Bog Gospod, nismo ga zaboravili. Njemu služe sveštenici, Aronovi potomci i Leviti koji su u svakodnevnoj službi.

¹¹ Svakog jutra i večeri prinosе Gospodu svespalnicu, pale mirisni kad, prinosе hleb u redove na čistom stolu, svake večeri pale žiške zlatnih svećnjaka. Mi smo istrajni u dužnostima prema Gospodu Bogu a vi ste ga zaboravili.

¹² Zato nas predvodi Bog i njegovi sveštenici, da trubama daju znak za bitku sa vama. Sinovi izrailjski, ne ratujte sa Gospodom, Bogom svojih otaca, jer nećete uspeti!“

¹³ Ali Jerovoam je poslao zasedu, da im dođu iza leđa. Tako su ih opkolili – jedni Judi spređa a zaseda otpozadi.

¹⁴ I kad se okrete Juda – gle – bitka i spređa i otpozadi! Tada zavapiše Gospodu a sveštenici zatrubiše u trube.

¹⁵ Judejci povikaše ratnim pokličima i na taj njihov poklič Bog – pred Judejcima i Avijom – udari Jerovoama i sav Izrailj.

¹⁶ Izrailj je pobegao ispred Jude, ali ih je Bog predao u njihove ruke

¹⁷ pa ih Avija i njegovi ljudi udariše i pobiše mnoge. Naime, sasekli su pet stotina hiljada odabranih Izrailjaca.

¹⁸ Tada su Izrailjci bili poniženi a Judejci ojačaše jer su se oslonili na Gospoda, Boga svojih otaca.

¹⁹ Avija je progonio Jerovoama i preoteo mu gradove Vetilj, Jesan i Efron sa njihovim okolnim selima.

²⁰ Dok je Avija bio živ Jerovoam se nikada nije oporavio. A onda ga je Gospod udario i Jerovoam je umro.

²¹ Avija se osnažio i doveo sebi četrnaest žena s kojima je izrodio dvadeset dva sina i šesnaest ćerki.

²² A sva ostala Avijina dela, sve što je radio i govorio, sve je zapisano u spisima proroka Ida.

14

¹ Kad se Avija upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Davidovom gradu. Njegov sin Asa se zacario umesto njega, a u njegovo je vreme u zemlji deset godina vladao mir.

Asa, car Jude

² Asa je činio dobro i pravo u očima Gospoda, njegovog Boga.

³ Uklonio je sve tuđinske žrtvenike i žrtvene bregove, porazbijao sve svete stubove i posekao Aštartine stupove.

⁴ Zapovedio je Judi da traže Gospoda, Boga svojih otaca, i da drže njegov Zakon i zapovesti.

* 13:5 Ili: *neraskidivim savezom*.

⁵ On je iz svih gradova u Judi uklonio žrtvene bregove i stubove u čast sunca, pa je u njegovo vreme carstvo bilo u miru.

⁶ U Judi je izgradio gradove-utvrđenja jer je za vreme njegove vladavine bio mir u zemlji. Tih godina niko nije ratovao sa njim jer mu je Gospod dao mir.

⁷ I on reče Judi: „Hajde da saznamo ove gradove, da ih opašemo zidinama, kulama, vratima i rešetkama dok je još mir u zemlji. Tražili smo Gospoda, našeg Boga, tražili smo ga i on nam je dao mir sa svih strana.“ Tako su gradili i napredovali.

⁸ Asa je imao tri stotine hiljada Judejaca, vojnike sa štitovima i kopljima, kao i dve stotine osamdeset hiljada Venijaminovaca, štitonoša i lukonoša. Sve su to bili najbolji ratnici.

⁹ A Zara Kušanin izađe protiv Ase sa milion vojnika i tri stotine bojnih kola. Došli su do Marise.

¹⁰ Asa je izašao pred njega. Postrojili su se u bojne redove u dolini Sefati, u Marisi.

¹¹ Tada zavapi Asa Gospodu, svom Bogu, i reče: „O, Gospode, tebi nije teško da pritekneš u pomoć nejakome protiv jakog. O, Gospode, naš Bože, na tebe se oslanjamo i u tvoje ime smo izašli na ovo mnoštvo. O, Gospode, ti si naš Bog! Ne dozvoli da te čovek nadvlada!“

¹² Tada Gospod pred Asom i pred Judom udari Kušite i oni pobegoše.

¹³ Asa i narod koji je bio sa njim su ih gonili do Gerara tako da niko od Kušita nije preživeo. Bili su razbijeni pred Gospodnjim licem i pred njegovom vojskom koja je ponela veliki plen.

¹⁴ Razorili su i oplenili sve gradove oko Gerara jer je na njima bio strah Gospodnji. Mnogo je plena bilo u tim gradovima.

¹⁵ Razorili su šatore stočara, zarobili mnoštvo ovaca i kamila pa su se vratili u Jerusalim.

15

Asine reforme

¹ Na Odidovog sina Azariju je sišao Božiji Duh

² i on ode pred Asu pa mu reče: „Čujte me, Aso, sva Judo i Venijamine! Gospod je sa vama kada ste vi sa njim. Ako ga potražite, daće vam da ga pronađete; ako ga ostavite, ostaviće vas.

³ Mnoge su svoje dane Izrailjci bili bez istinitog Boga, bez sveštenika koji poučavaju i bez Zakona.

⁴ Ali u nevolji su se okrenuli Gospodu, Bogu Izrailja; tražili su ga i dao im je da ga pronađu.

⁵ Baš u te dane nije se mirno putovalo, ni mirno živelo, velika je pometnja bila nad svim stanovnicima zemlje.

⁶ Jedan narod je satirao drugi i jedan grad je satirao drugi, a Bog ih je smeo svim nevoljama.

⁷ A vi, budite jaki i neka vam ne klonu ruke jer postoji nagrada za vaša dela.“

⁸ A kada je Asa čuo Odidovo proroštvo, osokolio se i odstranio gadosti iz cele Judine zemlje, iz Venijamina i iz svih gradova koje je osvojio u Jefremovom gorju. Obnovio je i žrtvenik Gospodnji koji je stajao ispred Gospodnjeg trema.

⁹ Tada je okupio sve od Jude i Venijamina, i sve koji su od Izrailja prebegli kod Jefrema, Manasije i Simeuna. Bilo je to mnoštvo koje je videlo da je sa njim Gospod, Bog njegov.

¹⁰ Okupili su se u Jerusalimu trećeg meseca petnaeste godine Asine vladavine.

¹¹ Tog dana su prineli Gospodu na žrtvu nešto od plena koji su poneli: sedam stotina volova i sedam hiljada ovaca.

¹² Zavetovali su se da će svim srcem i svom dušom tražiti Gospoda, Boga svojih otaca,

¹³ a da će se pogubiti ko to ne bude činio, ko ne bude tražio Gospoda, Boga Izrailjevog: i mlado i staro, i muškarci i žene.

¹⁴ I zakleše se Gospodu uz povike, klicanja, trube i ovnujske rogove.

¹⁵ Sva Juda se radovala zakletvi kojom se od srca zaklela. Rado su ga potražili i on im je dao da ga nađu, dao im je Gospod mir sa svih strana.

¹⁶ Takođe, Asa je svoju majku Mahu uklonio s položaja carice majke, jer je načinila odvratne Aštartine stupove. Asa je posekao stupove i spalio ih u dolini Kidron.

¹⁷ No, iako nije uklonio uzvišice iz Izrailja, Asino srce je bilo u potpunosti verno sveg njegovog života.

¹⁸ On je doneo u Božiji Dom stvari koje je njegov otac posvetio: srebro, zlato i posuđe.

¹⁹ Sve do trideset pete godine Asine vladavine nije bilo rata.

16

Asine poslednje godine

¹ Trideset šeste godine Asine vladavine, izrailjski car Vasa je krenuo protiv Jude utvrdivši Ramu, da bi sprečio svakoga da dolazi ili odlazi od Ase, cara Judinog.

² Tada je Asa uzeo sve srebro i zlato što je ostalo u riznici Doma Gospodnjeg i u riznici carskog dvora, i poslao ih aramejskom caru Ven-Adadu koji je prebivao u Damasku. Poručio mu je:

³ „Neka bude savez između mene i tebe, kao između mog oca i tvog oca. Evo, šaljem ti srebro i zlato; dođi i poništi svoj savez sa Vasom, carem izrailjskim, da bi otišao od mene.“

⁴ Ven-Adad je poslušao Asu, pa je poslao svoje vojne zapovednike da napadnu izrailjske gradove. Osvojio je Ijon, Dan, Avel Vet-Mahu, i sve gradove-skladišta u Neftalimu.

⁵ Kad je to čuo Vasa, prestao je da utvrđuje Ramu i odustao je od njene izgradnje.

⁶ Tada je car Asa uzeo sve Judejce, pa su odneli iz Rame kamenje i drvo, koje je Vasa upotrebio za gradnju. On je s njima utvrdio Gavaju i Mispu.

⁷ U to vreme Asi, caru Jude, dođe videlac Hanani i reče mu: „Pošto si se oslonio na aramejskog cara a ne na Gospoda, Boga svog, pobegla ti je iz ruku vojska aramejskog cara.“

⁸ Zar ti nije Gospod, kada si se oslonio na njega, predao u ruke Kušite i Luvimane, a bili su ogromna vojska, s mnoštvom bojnih kola i konjanika?

⁹ Jer Gospodnje oči pomno gledaju po svoj zemlji da on pokaže svoju snagu onima koji su mu naklonjeni celim srcem. Bezumno si postupio u ovome. Od sada ćeš stalno ratovati.“

¹⁰ Asa se razjario na videocu i bacio ga u tamničke okove, besan zbog svega toga. Baš u to vreme je potlačio još neke od naroda.

¹¹ Ostala dela Asina, od prvog do poslednjeg, zar nisu zapisana u Knjizi dnevnika careva Jude i Izrailja?

¹² Teško su mu obolele noge trideset devete godine vladavine. Ipak, ni u svojoj bolesti nije tražio Gospoda nego lekare.

¹³ Asa se upokojio sa svojim precima četrdeset prve godine svoje vladavine.

¹⁴ Narod ga je sahranio u Davidovom gradu, u grob koji je iskopao za sebe. Položili su ga u grobnicu koju je on već ispunio raznim vrstama balzama umešanih u nešto spremljenu miomirisnu smesu. U njegovu su čast spalili obilje te smese.

17

Josafat, car Jude

¹ Na Asinom mestu se zacario njegov sin Josafat i ojačao nad Izrailjem.

² Postavio je vojnike po svim Judinim utvrđenim gradovima; postavio je vojne tabore po Judinoj zemlji i u sve Jefremove gradove koje je osvojio Asa, njegov otac.

³ Gospod je bio sa Josafatom a on je u svemu sledio početke puta svog praoca Davida i nije tražio Vale.

⁴ Tražio je Boga svoga oca i živeo po njegovim zapovestima, a ne prema delima Izrailja.

⁵ Gospod je učvrstio carstvo u njegovim rukama a sva Juda je darivala Josafata. Tako mu je pripalo obilje časti i bogatstva.

⁶ Srcem se uzvisio na Gospodnjim putevima pa je ponovo iz Jude uklonio žrtvene bregove i Aštartine stupove.

⁷ Treće godine svoje vladavine poslao je svoje glavare Ven-Haila, Ovadiju, Zahariju, Natanaila i Miheju da poučavaju po Judinim gradovima.

⁸ Sa njima je poslao i Levite: Semaj, Netaniju, Zevadiju, Asaila, Semiramota, Jonatana, Adoniju, Toviju, Tov-Adoniju; i sveštenike Elisama i Jorama

⁹ Oni su poučavali u Judi, a sa sobom su imali Knjigu Gospodnjeg Zakona. Obišli su sve judejske gradove poučavajući narod.

¹⁰ Strah Gospodnji je obuzeo sva carstva zemalja koje okružuju Judu, pa nijedno od njih nije ratovalo sa Josafatom.

¹¹ Neki Filistejci su Josafatu donosili darove i danak u srebru. I neki Arapi su mu doneli stado od sedam hiljada sedam stotina ovnova i isto toliko jaraca.

¹² Josafat je postajao sve silniji i silniji. U Judi je podigao utvrđenja i gradove-skladišta.

¹³ Imao je mnogo zaliha u Judinim gradovima i mnogo vojnika, hrabrih ratnika u Jerusallimu.

¹⁴ Ovo su zapovednici po njihovim grupama, po otačkim domovima:

Adna, Judin zapovednik nad hiljadama i sa njim tri stotine hiljada hrabrih ratnika;

¹⁵ pored njega zapovednik Joanan i sa njim dve stotine osamdeset hiljada;

¹⁶ pored njega Amasija, Zihrijevi sin, dobrovoljac za Gospoda, i sa njim dve stotine hiljada hrabrih ratnika.

¹⁷ Od Venijaminovaca: hrabri ratnik Elijada i sa njim dve stotine hiljada ratnika naoružanih lukovima i štitovima;

¹⁸ pored njega Jozavad i sa njim stotinu osamdeset hiljada naoružanih za boj.

¹⁹ Ovi su služili caru pored onih koje je car postavio u utvrđene gradove po celoj Judi.

18

Miheja prorokuje protiv Ahava

¹ Josafat je bio veoma bogat i slavan pa je postao Ahavov zet.

² Posle nekoliko godina otišao je Ahavu u Samariju, a ovaj je za njega i njegove ljude zaklao mnogo ovaca i goveda. Onda ga je nagovarao da krene i napadne Ramot galadski.

³ I upita izrailjski car Ahav judejskog cara Josafata: „Hoćeš li poći sa mnom na Ramot galadski?“

A on mu odgovori: „Što sam ja, to si ti; moj je narod kao tvoj narod. Krenućemo s tobom u rat.“

⁴ Josafat reče caru izrailjskom: „Zatraži prvo Gospodnji savet.“

⁵ Car izrailjski okupi četiri stotine proroka i reče im: „Da li da pođemo u rat protiv Ramota galadskog ili da se okanemo toga?“

Oni mu odgovoriše: „Pođi, jer će ga Bog predati u careve ruke!“

⁶ Josafat upita: „Ima li ovde još neki prorok Gospodnji da ga pitamo?“

⁷ Car izrailjski reče Josafatu: „Postoji još jedan čovek preko koga možemo da pitamo Gospoda, ali ja ga mrzim, jer mi ne prorokuje dobro nego uvek samo zlo. To je Miheja, sin Jemlin.“

A Josafat reče: „Neka car ne govori tako.“

⁸ Tada car izrailjski dozva jednog dvoranina i reče: „Brzo dovedi Miheju, sina Jemlinog!“

⁹ Car izrailjski i Josafat, car Judin, obučeni u svoje odore, sedeli su svaki na svome prestolu kod gumna na ulazu samarijske kapije, dok su svi proroci prorokovali pred njima.

¹⁰ Sedekija, sin Hananin, načini sebi gvozdene rogove i reče: „Govori Gospod: 'Ovim ćeš bosti Aramejce, dok ih ne dokrajčiš!'“

¹¹ Svi proroci su ovako prorokovali, govoreći: „Idi na Ramot galadski i imaćeš uspeha, jer će ga Gospod dati u careve ruke!“

Prorok Miheja proriče propast

¹² Glasnik koji je otišao da pozove Miheju, rekao mu je: „Eno, proroci jednodušno prorokuju što je povoljno za cara. Stoga neka i tvoje reči budu kao njihove; govori caru ono što je povoljno za njega.“

¹³ Miheja odgovori: „Živoga mi Gospoda, govoriću ono što mi moj Bog bude rekao!“

¹⁴ Kad je došao k caru, car mu reče: „Miheja*, da li da idemo u Ramot galadski da ratujemo protiv njega, ili da se okanem toga?“

A on mu odgovori: „Idite, imaćete uspeha i daće vam se u vaše ruke.“

¹⁵ Car mu reče: „Dokle ću te zaklinjati da mi kažeš samo istinu u ime Gospodnje?“

¹⁶ Miheja reče: „Vidim sav Izrailj raštrkan po gorama, kao stado bez pastira. Gospod reče: 'Oni nemaju gospodara; neka se svako vrati kući u miru.'“

¹⁷ Tada car izrailjski reče Josafatu: „Nisam li ti rekao da mi neće prorokovati ništa dobro, nego samo zlo?“

¹⁸ Ali Miheja reče: „Zato čujte reč Gospodnju! Video sam Gospoda kako sedi na svome prestolu, a sva je nebeska vojska stajala s njegove desne i leve strane

¹⁹ Gospod reče: 'Ko će zavesti Ahava, cara izrailjskog, da pođe na Ramot galadski?'

Jedan je rekao ovako, a drugi onako.

²⁰ Jedan duh izađe, stade pred Gospoda i reče: 'Ja ću ga zavesti.'

Gospod ga upita: 'Kako?'

²¹ On reče: 'Izaći ću i biću lažljiv duh u ustima svih njegovih proroka.'

Gospod reče: 'Uspećeš da ga zavedeš; idi i učini tako.'

²² Gospod je, dakle, stavio lažljivog duha u usta ovih proroka; a Gospod ti objavljuje propast.“

²³ Tada Sedekija, sin Hananin, priđe, udari Miheju po obrazu i reče: „Zar je Duh Gospodnji otišao od mene da bi govorio tebi?“

²⁴ Miheja reče: „Videćeš onoga dana kada budeš išao iz sobe u sobu da se sakriješ.“

²⁵ Car izrailjski reče: „Uzmite Miheju i predajte ga Amonu, upravitelju grada, i Joasu, carevom sinu.

²⁶ Recite: 'Govori car: Bacite ovoga u tamnicu, i hranite ga s malo hleba i vode, dok se ne vratim u miru.'“

²⁷ A Miheja mu reče: „Ako se zaista vratiš u miru, onda Gospod nije govorio preko mene.“ I još reče: „Čujte, svi narodi!“

Ahav gine kod Ramota galadskog

²⁸ Tako car izrailjski i Josafat, car Judin, krenu na Ramot galadski.

* **18:14** U jevrejskom stoji *Miha*, što je drugi izgovor istog imena.

²⁹ Car izrailjski reče Josafatu: „Prerušiću se i poći u bitku, a ti obuci svoju odoru.“ Car izrailjski se preruši i odu u bitku.

³⁰ A car aramejski zapovedi zapovednicima svojih bojnih kola: „Ne upuštajte se u boj ni s velikim ni s malim, već samo s carem izrailjskim.“

³¹ Kad su zapovednici bojnih kola videli Josafata, mislili su: „To je car izrailjski.“ Tada su se okrenuli i oborili se na njega. Ali Josafat povika, a Gospod mu je pomogao tako što ih je odbio od njega.

³² Kad su zapovednici bojnih kola videli da to nije car izrailjski, okrenuli su se od njega.

³³ Međutim, neko nasumce odape luk i ustreli cara izrailjskog između sastava njegovog oklopa. On reče svome vozaču: „Okreni kola i izvedi me iz bitke, jer sam ranjen.“

³⁴ Ljuta se bitka vodila celog tog dana, ali se izrailjski car držao na nogama u bojnim kolima naspram Aramejaca. Umro je kada je sunce zašlo.

19

¹ A kada se Josafat, car Jude, mirno vratio u Jerusalem, svojoj kući,

² susreo ga je videlac Juj, Hananin sin. On reče caru Josafatu: „Pomažeš podlacima i voliš one što mrze Gospoda? Zato se Gospod gnevi na tebe.

³ Ali, našlo se i nešto dobro kod tebe, jer si uklonio Aštartine stupove iz zemlje i usmerio si svoje srce da traži Boga.“

Josafat postavlja sudije

⁴ Josafat je prebivao u Jerusalamu. Ponovo je obišao narod od Vir-Saveje do gorja u Jefremu i vratio ga Gospodu, Bogu njihovih otaca.

⁵ Postavio je sudije po zemlji, po svim Judinim utvrđenim gradovima, od grada do grada.

⁶ Sudijama je rekao: „Pazite šta radite! Jer ne sudite za ljude već za Gospoda koji je sa vama dok sudite.

⁷ Zato se bojte Gospoda, pazite kako radite. Naš Gospod Bog nije nepravedan, pristrasan i podmitljiv.“

⁸ Josafat je i u Jerusalamu postavio neke Levite, sveštenike i glavare izrailjskih otačkih domova za Gospodnji sud i parnice Jerusalamljana.

⁹ Zapovedio im je: „Radite ovo u bogobojažnosti, verno i celim srcem.

¹⁰ U svim slučajevima koji vam se dodele od vaše braće koja prebivaju u svojim gradovima – a tiču se ubistva, Zakona, zapovesti, propisa, uredaba – upozorite ih da ne skrivaju Gospodu, da gnev ne dođe na vas i vašu braću. Radite tako i nećete biti krivi.

¹¹ Dakle, Prvosveštenik Amarija će vam zapovedati u svakoj stvari Gospodnjoj. Zevadija, sin Ismailov i vladar Judinog doma će vam zapovedati u svim carskim poslovima, a Leviti će upravljati pred vama. Budite odvažni i radite! Neka je Gospod sa vama!“

20

Josafat pobeđuje Moavce i Amonce

¹ Posle ovoga su Moavci, Amonci i neki od Meunita napali Josafata.

² Došli su neki ljudi kod Josafata i obavestili ga: „Veliko mnoštvo nadire sa druge strane mora, od Edoma dolaze na tebe. Eno ih u Hasason-Tamaru, to jest u En-Gedi.“

³ Josafat se uplašio, pa je okrenuo lice da traži Gospoda i po celoj Judi je proglasio post.

⁴ Tada se Judejci okupiše da traže pomoć od Gospoda. Iz svih Judinih gradova su dolazili da traže Gospoda.

⁵ Josafat je stao pred zbor Judejaca i Jerusalamljana, u Domu Gospodnjem pred novim dvorištem

⁶ i reče:

„O, Gospode, Bože naših otaca! Nisi li ti Bog na nebesima i ne vladaš li nad carstvima svih naroda? Nije li u tvojoj ruci sila i moć, i niko ne može da ti se odupre?

⁷ Zar ti nisi odagnao stanovnike ove zemlje ispred Izrailja, tvoga naroda, i dao je doveka potomcima tvog prijatelja Avrahama?

⁸ Oni su se nastanili u njoj i u njoj izgradili Svetilište tvom imenu, rekavši:

⁹ 'Ako nas zadese pošast, mač osude, pomor, glad, stajaćemo pred ovim Domom i pred tobom – jer ovaj Dom nosi tvoje ime – i zavapićemo u svojoj nevolji, a ti nas čuj i spasi.'

¹⁰ A sada su ovde Amonci, Moavci i još neki sa gore Sir. Nisi dozvolio Izrailju kada je izašao iz Egipta da prođe preko njihove zemlje, pa je morao da ih zaobilazi, a nije ih istrebio.

¹¹ I sad nam vraćaju tako što su došli da nas oteraju sa tvog poseda koji si nam ti dao u nasledstvo.

¹² O, Bože naš, zar im nećeš suditi? U nama nema snage pred ovim velikim mnoštvom koje dolazi na nas. Ne znamo šta da uradimo. Naše su oči uprte u tebe!“

¹³ Sva je Juda stajala pred Gospodom sa svojom decom, sa ženama i sinovima.

¹⁴ I tada je na Levita Jazila – Zaharijevog sina, Venajinog sina, Jeielovog sina, Matanijevog sina – Asafovog potomka, usred zbora došao Duh Gospodnji.

¹⁵ On reče:

„Pazite dobro, svi Judejci i Jerusalimljani, i ti, caru Josafate! Ovako vam govori Gospod: 'Vi se ne plašite i ne klonite srcem pred ovim velikim mnoštvom, jer ova bitka nije vaša nego Gospodnja.

¹⁶ Sutra siđite na njih dok se budu uspinjali uz Zis i naći ćete ih na kraju doline, pred pustinjom Jeruil.

¹⁷ Ne borite se u ovoj bici. Stanite, postavite se i gledajte kako će vas Gospod izbaviti, o, Judo i Jeruslime! Ne plašite se i ne klonite srcem! Sutra izađite pred njih jer je Gospod sa vama!“

¹⁸ Tada se Josafat poklonio licem do zemlje, a svi su Judejci i Jerusalimljani pali ničice pred Gospodom i poklonili mu se.

¹⁹ Ustali su Leviti, potomci Katovi i potomci Korejevi da na sav glas slave Gospoda, Boga Izrailjevog.

²⁰ Tako su ujutru rano ustali i otišli u Tekuja pustinju. Kada su izlazili, Josafat stade i reče: „Čujte me, Judejci i Jerusalimljani! Verujte u Gospoda, svoga Boga, i održaćete se; verujte prorocima njegovim i uspećete.“

²¹ Onda se posavetovao sa narodom i postavio one koji pevaju Gospodu i one u svetoj odeći, da idu pred vojskom i slave ga:

„Hvalite Gospoda

jer je milost njegova doveka.“

²² Kada su počeli radosno da kliču i slave, Gospod postavi zasedu Amoncima, Moavcima i još nekima sa gore Sir, koji su krenuli na Judu. Tako su bili poraženi.

²³ Naime, Amonci i Moavci su ustali na one sa gore Sir da ih sasvim unište i istrebe. A kada su ih istrebili, počeli su međusobno da se satiru.

²⁴ Judejci su stigli do stražarnice u pustinji kada su pogledali na mnoštvo – gle, mrtvaci leže po zemlji. Niko nije preživeo.

²⁵ Tada su Josafat i njegov narod počeli da plene njihov tabor. Našli su obilje vrednosti i dragocenosti na mrtvacima, toliko plena da ga nisu mogli poneti. Toliko je toga bilo da su tri dana plenili po taboru.

²⁶ Četvrtog dana su se okupili u dolini Veraha* gde su blagoslovili Gospoda. Zato je narod nazvao ovo mesto „Dolina blagoslova“, kako se i zove sve do danas.

* 20:26 Veraha znači blagoslov.

²⁷ Tada su se, s Josafatom na čelu, u Jerusolim vratili svi Judejci i Jerusolimljani. Radovali su se jer ih je Gospod obradovao nad njihovim neprijateljima.

²⁸ Došli su u Jerusolim, u Dom Gospodnji sa lirama, harfama i trubama.

²⁹ Strah Gospodnji je zahvatio sva carstva zemalja kada su čula da se Gospod borio sa neprijateljima Izrailja.

³⁰ Josafatovo carstvo je bilo u miru i Bog njegov mu je dao počinak svuda unaokolo.

Kraj Josafatove vladavine

³¹ Josafat je vladao nad Judom, a bilo mu je trideset pet godina kada se zacario. Dvadeset pet godina je vladao u Jerusolimu. Majka mu se zvala Azuva, ćerka Silejeva.

³² On je sledio puteve svoga oca Ase i nije odstupao od toga, nego je činio što je pravo u Gospodnjim očima.

³³ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod još uvek nije usmerio srce Bogu svojih otaca.

³⁴ Ostalo o Josafatu, od početka do kraja, nije li to zapisano u Knjizi Juja, Hananinog sina, koja je uvrštena u Knjigu dnevnika careva Izrailjevih?

³⁵ Nakon toga se Josafat, car Jude, udružio sa izrailjskim carem Ohozijom koji je činio bezakonje.

³⁶ Udružio se sa njim i napravio lađe u Esion-Geveru da plove za Tarsis

³⁷ Tada je Eliezer iz Marise, Dodov sin, prorokovao Josafatu: „Kako si se ti udružio sa Ohozijom, tako će Gospod razbiti tvoja dela!“ I lađe se razbiše tako da nisu mogle da otplove za Tarsis.

21

¹ Kad se Josafat upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Joram.

² Njegova braća, Josafatovi sinovi, su bili Azarija, Jehilo, Zaharija, Azarija, Mihailo i Sefatija – svi deca Josafata, izrailjskog cara.

³ Otac im je dao mnoge darove: srebro, zlato, dragocenosti, zajedno sa Judinim utvrđenim gradovima. A carstvo je dao Joram, svom prvencu.

Joram, car Jude

⁴ Joram se izdigao nad carstvom svog oca, osilio se i mačem pobio svu svoju braću i neke od glavara Izrailja.

⁵ Trideset dve godine je bilo Joram kad se zacario, a vladao je osam godina u Jerusolimu.

⁶ On je išao stopama izrailjskih careva, kao što je činio dom Ahavov, jer mu je Ahavova ćerka bila žena. Činio je što je zlo u očima Gospodnjim.

⁷ Ipak, Gospod nije hteo da uništi Davidov dom zbog saveza koji je sklopio sa Davidom, pošto mu je obećao da će dati svetiljku njegovim potomcima doveka.

⁸ U njegove dane se Edom pobunio protiv Jude, pa je postavio cara nad sobom.

⁹ Joram je otišao sa svojim zapovednicima, sa svim bojnim kolima. Ustao je noću i napao Edomce, koji su opkolili njega i zapovednike bojnih kola.

¹⁰ Tako se Edom otrgao od Jude sve do danas.

U to vreme se pobunila i Livna protiv njegove vlasti, jer je zaboravio Gospoda, Boga svojih otaca.

¹¹ Takođe, podigao je uzvišice u brdima Jude, učinio da se stanovnici Jerusolima odaju bludu, a i Judu je zaveo.

¹² Tada mu je došlo pismo proroka Ilije s porukom:

„Govori Gospod, Bog tvog pretka Davida:

„Zato što nisi sledio puteve svog oca Josafata i puteve Judinog cara Ase,

¹³ nego si sledio puteve careva izrailjskih; zato što si učinio da se stanovnici Jude i Jerusalima odaju bludu, kao što je činio dom Ahavov; zato što si pobio bolje od sebe, svoju braću iz očevog doma;

¹⁴ evo, Gospod će udariti velikim zlom tvoje žene, tvoje sinove i svu tvoju imovinu,

¹⁵ a tebe teškom bolešću creva, dok ti dan po dan sva creva od bolesti ne iscuru.”“

¹⁶ I podiže Gospod na Jorama duh u Filistejcima i Arapima koji žive pored Kušana.

¹⁷ Oni su napali Judu, provalili u nju i poharali svu imovinu koja se našla u carevom dvoru, njegove sinove i žene, tako da mu nije ostao nijedan sin osim najmlađeg Joahaza.

¹⁸ Posle toga Gospod ga je udario bolešću creva kojoj nije bilo leka.

¹⁹ Tako su prolazili dani sve dok mu nakon dve godine creva nisu iscurila od bolesti. Umro je u teškim mukama. Ipak, narod nije za njim pogrebno palio kao što je palio za njegovim precima.

²⁰ Imao je trideset dve godine kada se zacario a osam godina je vladao u Jerusalimu. Niko nije žalio za njim. Narod ga je sahranio u Davidovom gradu ali ne i u carskim grobnicama.

22

Ohozija, car Jude

¹ Stanovnici Jerusalima su umesto njega zacarili Ohoziju, njegovog najmlađeg sina, jer su sve starije sinove pobile pljačkaške bande koje su sa Arapima došle u tabor. Tako se zacario Ohozija, sin Judinog cara Jorama.

² Ohoziji je bilo dvadeset dve godine* kad se zacario, a vladao je jednu godinu u Jerusalimu. Majka mu se zvala Gotolija, ćerka Amrija.

³ Išao je stopama doma Ahavovog, pošto ga je majka savetovala da opako postupa,

⁴ čineći što je zlo u očima Gospodnjim, kao dom Ahavov. Oni su mu, na njegovu propast, bili savetnici posle smrti njegovog oca.

⁵ Čineći po njihovom savetu Ohozija je sa Joramom, sinom izrailjskog cara Ahava, krenuo u rat protiv Azaila, cara aramejskog, u Ramot galadski, ali Aramejci raniše Jorama.

⁶ Joram se povukao u Jezrael da zaleči rane, koje je zadobio u Rami, dok je ratovao sa Azailom, carem aramejskim.

I Azarija, sin Jorama, cara Judinog, siđe u Jezrael da vidi Jorama, sina Ahavovog, jer je bio ozbiljno ranjen.

⁷ Od Gospoda je došao pad Ohozije zbog toga što je otišao Joram. Jer kada je došao, krenuo je sa Joramom na Juja, Nimsijevog sina, koga je Gospod pomazao da istrebi Ahavov dom.

⁸ A kada je Juj izvršavao osudu nad Ahavovim domom, naišao je na Judine glavare i Ohozijine bratance kako služe Ohoziju, pa ih je pogubio.

⁹ Onda je tragao za Ohozijom koga je narod zarobio dok se skrivao u Samariji, pa su ga doveli Juju i pogubili. Sahraniли su ga i rekli: „Bio je sin Josafata koji je tražio Gospoda svim srcem.“ I niko iz Ohozijine kuće nije mogao da zadrži carsku vlast.

Gotolija i Joas

¹⁰ Kad je Gotolija, majka Ohozijina, videla da joj je poginuo sin, ustala je i pobila sav carski rod Judinog doma.

¹¹ Međutim, Josaveja, ćerka cara, uzme Joasa, sina Ohozijinog, i ukrade ga između carevih sinova, koje su ubijali. Stavila ga je u spavaću sobu s njegovom dojiljom – Josaveja, ćerka cara Jorama i žena sveštenika Jodaja – i sakrila ga od Gotolije, jer je bila Ohozijina sestra, te ga ova nije ubila.

* 22:2 Ovo potvrđuju masoretski tekst, TM 42, Septuaginta i 2. Car 8,26.

¹² Bio je s njima sakriven u Domu Božijem šest godina, sve dok je Gotolija vladala nad zemljom.

23

¹ Sedme godine se Jodaj ohrabrio i uzeo zapovednike nad stotinama sa kojima je sklopio savez: Azariju, sina Jeroamovog; Ismaila, sina Joananovog; Azariju, sina Ovidovog; Masiju, sina Adajinog; Elisafata, sina Zihrijevog.

² Oni su obišli Judu i okupili Levite iz svih Judinih gradova i glavare otačkih domova Izrailja, pa dođoše u Jerusolim.

³ I svi okupljeni načiniše savez sa carem u Domu Božijem.

A on im reče: „Evo carevog sina! On će biti car, kao što je govorio Gospod za Davidove sinove.

⁴ Ovako ćete uraditi: neka trećina vas koji subotom dolazite kao sveštenici i Leviti budu vratari pragova.

⁵ Trećina neka bude u carevom dvoru, trećina na vratima podnožja a sav narod neka bude u dvorištima Doma Gospodnjeg.

⁶ I neka niko ne ide u Dom Gospodnji osim sveštenika i Levita koji služe. Oni neka ulaze jer su posvećeni, a sav narod neka drži Gospodnju stražu.

⁷ Neka Leviti okruže cara, svaki čovek u krugu sa svojim oružjem u ruci, pa neka bude ubijen ko uđe u Dom, neka budu uz cara i kad ulazi i kad izlazi.“

⁸ Leviti i svi Judejci su uradili kako im je sveštenik Jodaj zapovedio. Svaki je doveo svoje ljude, one koji stupaju na dužnost u subotu, i one koji se razrešavaju dužnosti u subotu, jer Jodaj nije raspustio sveštenečke redove.

⁹ Sveštenik Jodaj je stotnicima dao koplja i štitove, i štitove cara Davida koji su bili u Domu Božijem.

¹⁰ Onda je postavio sve ljude oko cara, svakog sa mačem u ruci, od južne strane do severne strane Doma, kod žrtvenika i kod Doma.

¹¹ Tada su izveli carevog sina, stavili na njega krunu i dali mu Svedočanstvo. Zatim su ga zacarili i pomazali Jodaj i njegovi sinovi. Govorili su: „Živeo car!“

¹² Kad je Gotolija čula kako narod i straža uzvikuju i kliču caru, došla je k narodu u Dom Gospodnji.

¹³ Obazrevši se, ugledala je cara kako stoji uz svoj stub, na ulazu, sa zapovednicima i trubačima pored cara. Sav se narod zemlje veselio i trubio u trube a pevači sa instrumentima su pevali i predvodili slavljenje. Tada Gotolija razdra svoju odeću i povika: „Izdaja, izdaja!“

¹⁴ Na to sveštenik Jodaj izvede stotnike, koji su upravljali vojskom i reče im: „Izvedite je kroz redove, i ako neko pođe za njom neka bude posečen.“ Naime, sveštenik je rekao: „Ne smete da je ubijete u Domu Gospodnjem.“

¹⁵ Zgrabili su je, i kad je prošla kroz konjski ulaz u carski dvor, pogubili su je.

¹⁶ A sveštenik Jodaj je sklopio savez između sebe, sveg naroda i cara, da budu narod Gospodnji.

¹⁷ Zatim je sav narod otišao u Valov hram i srušio ga. Srušili su njegove žrtvenike, njegove likove su izlomili a Valovog sveštenika Matana su ubili ispred žrtvenika.

¹⁸ A Jodaj je postavio stražu kod Doma Gospodnjeg pod nadzor levitskog sveštenstva, koje je David razdelio da u Domu Gospodnjem prinose žrtve svespalnice Gospodu, kako je napisano u knjizi Mojsijevog Zakona – s radošću i s pesmama, po Davidovim uputstvima.

¹⁹ Postavio je čuvar na vrata Doma Gospodnjeg kako ne bi ušao niko ko je po bilo čemu nečist.

²⁰ Zatim je poveo stotnike, moćnike, narodne glavare i sav narod zemlje, pa su ispratili cara od Doma Gospodnjeg do Gornjih vrata carskog dvora. Tako postave cara na carski presto.

²¹ Sav se narod zemlje radovao, a grad je utihnuo kad su Gotoliju pogubili mačem.

24

Joas obnavlja Dom

¹ Joasu je bilo sedam godina kad se zacario, i vladao je četrdeset godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Sivija iz Vir-Saveje.

² On je činio ono što je pravedno u Gospodnjim očima dok je sveštenik Jodaj bio živ.

³ Jodaj mu je doveo dve žene sa kojima je izrodio sinove i ćerke.

⁴ Nakon toga Joas je od srca odlučio da obnovi Dom Gospodnji.

⁵ Okupio je sveštenike i Levite pa im je rekao: „Idite u Judine gradove i sakupite novac iz čitavog Izrailja, iz godine u godinu, da obnovimo Dom vašeg Boga. Požurite s poslom!“ Ali Leviti nisu radili brzo.

⁶ Onda je car pozvao glavara Jodaja. Rekao mu je: „Zašto ne zahtevaš od Levita da ti iz Jude i Jerusalima donesu porez Mojsija, sluge Gospodnjeg, porez zbora izrailjskog za šator svedočanstva?“

⁷ Jer Gotolija, ta pokvarena žena i njeni sinovi sledbenici, su provalili u Dom Božiji. I još su sve svete predmete Gospodnjeg Doma upotreбили za Vale.“

⁸ Tada car naredi i oni napraviše kovčeg koji su stavili napolje, kod vrata Gospodnjeg Doma.

⁹ Proglasili su Judom i Jerusalimom da se Gospodu donosi porez Mojsija, sluge Božijeg, propisan Izrailju u pustinji.

¹⁰ Ovo se dopalo glavarima i svem narodu pa su donosili i ubacivali u kovčeg dok ga nisu napunili.

¹¹ U određeno vreme bi neko od Levita doneo kovčeg carevim službenicima, kada bi videli da ima mnogo novca. Došli bi carev pisar i nadglednik Prvosveštenika pa bi istresli kovčeg i uzeli novac. Onda bi vratili kovčeg na njegovo mesto. Ovo su radili iz dana u dan i tako su sakupili mnogo novca.

¹² Car i Jodaj su dali novac nadglednicima na poslovima dela službe Gospodnjeg Doma. Unajmili su klesare i tesare da obnove Gospodnji Dom, kao i one koji su vešti sa gvožđem i bronzom, da poprave Dom Gospodnji.

¹³ Nadglednici su prionuli na posao a radovi su napredovali pod njihovim nadzorom. Obnovili su Dom Božiji prema merama i učvrstili ga.

¹⁴ I čim su ga završili doneli su pred cara i Jodaja preostali novac, pa je neko napravio posuđe za Gospodnji Dom: posuđe za služenje, za žrtvovanje, kadionice, pribor od zlata i srebra. Prinosili su svespalnicu u Domu Gospodnjem stalno, kroz sve dane Jodajevog života.

¹⁵ Jodaj je ostareo i umro nasativši se života. Imao je stotinu trideset godina kada je umro.

¹⁶ Narod ga je sahranio u Davidovom gradu među careve. Činio je dobro u Izrailju i Bogu i njegovom Domu.

Joasova pokvarenost

¹⁷ Nakon Jodajeve smrti dođu glavari Jude i duboko se poklone caru, a car ih je saslušao.

¹⁸ Ali oni napustiše Dom Gospoda, Boga svojih otaca. Obožavali su Aštartine stupove i idole, pa je zbog tog greha došao gnev na Judu i Jerusalim.

¹⁹ I on je poslao proroke među njih da ih vrata nazad Gospodu. Ali kada su svedočili protiv njih, ovi ih nisu slušali.

²⁰ Tada se Duh Božiji spustio na Zahariju, sina sveštenika Jodaja, i on stade pred narod i reče im: „Govori Gospod: 'Zašto prestupate Gospodnje zapovesti? Zato nećete napredovati. Zato što ste zaboravili Gospoda i on je zaboravio vas.'“

²¹ A oni su skovali zaveru protiv njega pa su ga kamenovali po carevoj zapovesti u dvorištu Doma Gospodnjeg.

²² Car Joas nije zapamtio odanost koju mu je iskazao njegov otac Jodaj, pa je pogubio njegovog sina, koji reče dok je umirao: „Neka Gospod vidi i neka on uzvрати!“

²³ A kada se navršila godina, aramejska vojska je izašla na njega. Napali su Judu i Jerusalem i pobili sve narodne glavare, a sav svoj plen su poslali caru u Damask.

²⁴ Iako je aramejska vojska bila ljudstvom malobrojna, Gospod je u njihove ruke predao veoma veliku vojsku, zato što su ovi zaboravili Gospoda, Boga njihovih otaca. Tako su izvršili sud nad Joasom.

²⁵ Kada su otišli od njega ostavili su ga u teškim bolestima. Protiv njega su se zaverile njegove lične sluge zbog krvoprolića nad sinom sveštenika Jodaja. Ubili su ga u postelji. Kada je umro sahranili su ga u Davidovom gradu ali ne u grobnicama careva.

²⁶ A ovo su zaverenici protiv njega: Zavad, sin Simeate Amonke i Jozavad, sin Simrite Moavke.

²⁷ O njegovim sinovima, o mnogim proroštvima protiv njega i o obnovi Doma Božijeg, zapisano je u spisima Knjige o carevima. Umesto njega zacario se njegov sin Amasija.

25

Amasija, car Jude

¹ Amasiji je bilo dvadeset pet godina kad je postao car, a vladao je dvadeset devet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Joadana iz Jerusalima

² Činio je što je pravo u Gospodnjim očima, ali ne celim srcem.

³ Kad se carstvo učvrstilo pod njegovom vlašću, pobio je sluge koje su ubile njegovog oca cara.

⁴ Ipak, nije pogubio sinove ubica, prema onome što je napisano u knjizi Mojsijevog Zakona, gde je Gospod zapovedio: „Neka se očevi ne pogubljuju zbog svojih sinova, i neka se sinovi ne pogubljuju zbog svojih očeva; svako treba da bude pogubljen za svoj greh.“

⁵ Tako je Amasija okupio Judejce i postavio im po otačkim domovima zapovednike nad hiljadama i zapovednike nad stotinama za čitavu Judu i Venijamin. Kada je prebrojao ljude od dvadeset godina pa naviše, izračunao je da ih ima tri stotine hiljada odabranih, onih koji idu u rat sa kopljem i velikim štitom.

⁶ Iz Izrailja je unajmio stotinu hiljada jakih ratnika za stotinu srebrnih talanata*.

⁷ Ali dođe mu čovek Božiji i reče: „O, care! Neka izrailjska vojska ne ide sa tobom, jer Gospod nije sa Izrailjem, sa svim tim potomcima Jefremovim.“

⁸ A ako odeš, ti navali junački u boj, a Bog će te srušiti pred neprijateljima. Jer u Bogu je snaga da pomogne i da sruši.“

⁹ Amasija odgovori čoveku Božijem: „A šta da radim sa stotinu talanata koje sam platio izrailjskim četama?“

Čovek Božiji mu reče: „Gospod ima da ti da mnogo više od toga.“

¹⁰ Amasija je razdvojio čete koje su mu došle od Jefrema i poslao ih u njihovo mesto, ali se plamen njihovog besa razjario na Judejce. Vratili su se u njihovo mesto u kipećem besu.

¹¹ Amasija se ohrabrio, poveo svoje ljude i otišao u Slanu dolinu gde je pobio deset hiljada stanovnika Sira.

* 25:6 Oko 34 t.

¹² Judejci su zarobili deset hiljada živih, odveli ih na vrh litice i odande ih bacili tako da su se svi smrskali.

¹³ A vojnici četa koje je Amasija vratio, da ne idu sa njim u borbu, poharaše gradove u Judi od Samarije do Vet-Orona. Pobili su tri hiljade i oveli mnogo plena.

¹⁴ Kada se Amasija vratio nakon što je porazio Edomce, doneo je bogove sirskog naroda. Postavio ih je sebi za bogove, padao ničice pred njima i kadio im.

¹⁵ Ali planu Gospodnji gnev na Amasiju i on mu posla proroka koji mu reče: „Zašto si tražio bogove naroda koji nisu mogli sopstveni narod da izbave iz tvoje ruke?“

¹⁶ Dok je on još govorio, car mu reče: „Jesmo li mi tebe postavili za carevog savetnika? Prestani! Zašto da te pogubimo?“

Prorok je prestao ali mu je rekao: „Znam da je Gospod odlučio da te uništi zbog ovoga što si uradio, što nisi poslušao moj savet.“

¹⁷ Amasija, car Jude, se posavetovao i onda poslao poruku Joasu, sinu Joahazovom, sinu Jujevom, caru izrailjskom: „Izađi mi na megdan.“

¹⁸ Joas, car izrailjski, je poslao poruku Amasiji, caru Judinom, govoreći: „Trn je livanski poslao poruku kedru livanskom, govoreći: 'Daj svoju ćerku mome sinu za ženu', ali je divlja zver livanska izgazila trn.

¹⁹ Gle, ti kažeš da si potukao Edom, pa si se poneo. Uživaj u svojoj slavi, ali ostani kući. Zašto prizivaš nevolju na svoju i Judinu propast?“

²⁰ Ali Amasija nije slušao jer je od Boga bilo određeno da ih preda neprijatelju u ruke jer su tražili bogove Edoma.

²¹ Tako je Joas, car izrailjski, pošao u boj. On i car Amasija, car Judin, su se sukobili kod Vet-Semesa, koji pripada Judi.

²² No, Izrailj je porazio Judu, pa su svi pobjegli svojim kućama.

²³ Joas, car izrailjski, je zarobio Judinog cara Amasiju, sina Joasa, sina Joahazova, kod Vet-Semesa. Zatim ga je doveo u Jerusalim i srušio jerusalimski zid od Jefremovih vrata do Ugaonih vrata, u dužini od četiri stotine lakata†.

²⁴ Uzeo je sve zlato i srebro i sve posuđe koje se našlo u Domu Božijem, kod Ovid-Edoma i u carevim riznicama, kao i taoce, pa se vratio u Samariju.

²⁵ A Amasija, sin Joasov, car Judin, je živio petnaest godina nakon smrti Joasa, cara izrailjskog, sina Joahazovog.

²⁶ Ostala Amasijina dela, od prvog do poslednjeg, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih i izrailjskih?

²⁷ Od kada se Amasija odvratio od Gospoda protiv njega su skovali zaveru u Jerusalimu, te je pobjegao u Lahis. No, poslali su ljude za njim i ubili ga tamo.

²⁸ Doneli su ga na konjima i sahranili ga sa njegovim precima u Judinom gradu.

26

Ozija, car Jude

¹ Ozija je imao šesnaest godina kada ga je sav Judin narod zacario umesto njegovog oca Amasije.

² On je izgradio Elat koji je vratio Judi, nakon što je car počinuo sa svojim precima.

³ Oziji je bilo šesnaest godina kad je postao car, a vladao je pedeset dve godine u Jerusalimu. Majka mu se zvala Jeholija iz Jerusalima.

⁴ Činio je što je pravedno u očima Gospodnjim, sve kako je činio i njegov otac Amasija.

⁵ On je tražio Boga u vreme Zaharije koji je razumeo Božija viđenja. I u vreme kada je tražio Gospoda, Bog mu je dao da napreduje.

⁶ Otišao je i zaratio protiv Filistejaca. Srušio je zidine Gata, zidine Javne i zidine Azota, sazidao je gradove oko Azota i među Filistejcima.

† 25:23 Oko 200 m.

⁷ Bog mu je pomogao protiv Filistejaca i Arapa koji su prebivali u Gurvalu, i protiv Meunjana.

⁸ Amonci su Oziji plaćali danak, tako da se njegovo ime pročulo do granica Egipta. Toliko je bio osilio.

⁹ Ozija je sazio kule u Jerusalmu kod Ugaonih vrata, kod vrata na dolini, na uglu zida i učvrstio ih je.

¹⁰ Sazio je kule u pustinji, iskopao mnogo bunara jer su mnoga stada u nizijama i ravninama bila njegova. Imao je ratare i vinogradare u planinama i voćnjacima, jer je voleo rad na zemlji.

¹¹ Ozija je imao vojsku za borbu, one koji u četama idu u rat po broju koji su popisali pisar Jeiel i nadglednik Masija, pod vođstvom carevog zapovednika Hananije.

¹² Ukupan broj glavara otačkih domova, hrabrih ratnika, je bio dve hiljade šest stotina.

¹³ Oni su zapovedali vojnom silom od tri stotine sedam hiljada pet stotina ratnika, sposobnih da snažno pomognu caru pred neprijateljem.

¹⁴ Ozija je za njih, za čitavu vojsku, spremio štitove, koplja, kacige, oklope, lukove i kamenje za pračke.

¹⁵ U Jerusalmu je napravio ratne sprave, umotvorine izumitelja, da budu na kulama i na uglovima, i odapinju strele i veliko kamenje. Tako se njegovo ime pročulo jer mu se predивно pomagalo sve dok nije ojačao.

¹⁶ I, zbog sve te snage, srce mu se uzoholilo dok nije sebe upropastio. Radio je neverno protiv Gospoda, svog Boga, pa je otišao u Gospodnji Dom i kadio na kadionom žrtveniku.

¹⁷ Za njim je došao sveštenik Azarija zajedno sa Gospodnjim sveštenicima, sa osamdesetoricom odvažnih ljudi.

¹⁸ Suprotstavili su se caru Oziji i rekli mu: „Nije tvoje, Ozija, da kadiš Gospodu, već na sveštenicima, na potomcima Aronovim koji su posvećeni da kade. Izađi iz Svetilišta! Neverno si postupio i neće ti biti na čast od Gospoda Boga.“

¹⁹ Ozija se razbesneo dok je u ruci držao kadionicu da kadi. I dok je besneo na sveštenike na čelu mu je izbila guba, tu pred sveštenicima u Gospodnjem Domu i pred kadionim žrtvenikom.

²⁰ Prvosveštenik Azarija i svi sveštenici ga pogledaju i – gle – na čelu mu je bila guba. I oni ga žurno odande izvedoše, a i sam je požurio da izađe jer ga je Gospod udario.

²¹ Ozija je bio gubavac do svoje smrti. Živeo je u odvojenoj kući gubavaca, odvojen od Doma Gospodnjeg, dok je carev sin Jotam bio nad dvorom i upravljao narodom i zemljom.

²² Ostala Ozijina dela, od prvog do poslednjeg, zapisao je prorok Isaija, Amocov sin.

²³ Ozija se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili sa njegovim precima na poljani carskog groblja, jer su rekli: „Bio je gubavac.“ Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jotam.

27

Jotam, car Jude

¹ Jotamu je bilo dvadeset pet godina kad je počeo da vlada, a vladao je šesnaest godina u Jerusalmu. Majka mu se zvala Jerusa, ćerka Sadokova.

² Činio je što je dobro u očima Gospodnjim, sve onako kako je činio njegov otac Ozija. Jedino nije ušao u Dom Gospodnji, a narod je još uvek bio izopačen.

³ On je izgradio Gornja vrata Doma Gospodnjeg i mnogo toga je izgradio na zidinama Ofila*.

* 27:3 Ofil je brežuljak, jedan od nekoliko na kojima je izgrađen Jerusalm.

⁴ Izgradio je gradove u Judinom gorju a u šumovitim krajevima je podigao utvrđenja i kule.

⁵ On je zaratio sa carem Amonaca i nadvladao ih je. Amonci su mu te godine dali stotinu talanata[†] srebra, deset hiljada[‡] kora pšenice i ječma deset hiljada[§]. To su mu Amonci donosili i druge i treće godine.

⁶ Jotam je ojačao jer je usmerio svoje puteve pred Gospodom, svojim Bogom.

⁷ Ostala Jotamova dela, svi njegovi ratovi i njegovi putevi, zapisani su u Knjizi izrailjskih i Judinih careva.

⁸ Bilo mu je dvadeset pet godina kad je počeo da vlada, a vladao je šesnaest godina u Jerusalimu.

⁹ Kad se Jotam upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Ahaz.

28

Ahaz, car Jude

¹ Ahazu je bilo dvadeset godina kad se zacario. Vladao je šesnaest godina u Jerusalimu. Nije činio što je pravo u Gospodnjim očima, kao njegov praotac David.

² Išao je putevima izrailjskih careva i čak je livene idole napravio za Vale.

³ Kadio je u dolini Ven-Enom i spalio svoje sinove u ognju, po odvratnim običajima naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima.

⁴ Prinosio je žrtve na uzvišicama i brdima, i pod svakim zelenim drvetom.

⁵ I predade ga Gospod, Bog njegov, u ruke aramejskom caru. Oni su ga porazili i uhvatili njegove ljude. Veliku su grupu zarobljenika odveli u Damask.

Car je još dopao ruku izrailjskom caru koji ga je strahovito razorio.

⁶ Fekaj, Remalijin sin, je u Judi smaknuo stotinu dvadeset hiljada odvažnih ljudi u jednom danu, zato što su zaboravili Gospoda, Boga svojih otaca.

⁷ A Zihrije Jefremovac, hrabri junak, smaknuo je carevog sina Masiju, starešinu dvora Azrikama i Elkanu koji je drugi do cara.

⁸ Još su Izrailjci zarobili od svojih sunarodnika dve stotine hiljada žena, sinova i ćerki. Pokupili su od njih silan plen i odneli ga u Samariju.

⁹ Tamo je bio Gospodnji prorok po imenu Odid. On je izašao pred vojsku koja je došla u Samariju i poručio im: „Evo, gnev je Gospoda, Boga tvojih otaca, na Judi! On ih je dao u vaše ruke i vi ste ih smaknuli u besu koji je dosegnuo nebesa.

¹⁰ I sad nameravate da narod Jude i Jerusalima potčinite kao robove i robinje za sebe. A zar niste baš vi zgrešili Gospodu, svom Bogu?

¹¹ Zato me poslušajte i vratite zarobljenike koje ste zarobili među svojim sunarodnicima, jer je plamen Gospodnjeg gneva nad vama.“

¹² Tada su ustali ljudi, starešine Jefremovih sinova – Azarija, sin Joananov; Varahija, sin Mesilemotov; Jezekija, sin Salumov i Amasa, sin Adlajev – protiv onih koji su dolazili iz rata.

¹³ Rekli su im: „Ne smete da dovodite zarobljenike ovamo jer je na nama greh pred Gospodom. Zar nameravate još i da dodate našim krivicama i našim gresima? Veliki je naš greh i plamen gneva je nad Izrailjem.“

¹⁴ Tako su vojnici ostavili zarobljenike i plen pred glavare i sav zbor.

¹⁵ Ustali su ljudi koji su bili poimence zaduženi, pa su prihvatili zarobljenike. Obukli su sve gole, jer su uzeli od plena i obukli ih. Obuli su ih i nahranili, dali su im da piju, pomazali su ih. Povelili su na magarcima sve onemoćale pa su ih odneli u Jerihon, u grad palmi, kod njihove rodbine, a onda su se vratili u Samariju.

¹⁶ U to vreme car Ahaz je poslao poziv asirskim carevima da mu pomognu.

[†] 27:5 Oko 34 t. [‡] 27:5 Oko 1.500 t. [§] 27:5 Oko 1.500 t.

¹⁷ Jer, Edomci su ponovo došli, porazili su Judu i odveli zarobljenike.

¹⁸ I Filistejci su provalili u gradove ravnice i Negev u Judi. Osvojili su Vet-Semes, Ajalon, Gedirot i Sokot sa njihovim selima; pa Timnu i Gimzon sa njihovim selima. Potom su se tamo i nastanili.

¹⁹ Gospod je ponizio Judu zbog Ahaza, izrailjskog cara, koji je dozvolio raskalašnost u Judi i zgrešio neverstvom prema Gospodu.

²⁰ A asirski car Tiglat-Pileser je došao na njega i zadavao mu nevolje umesto da mu pomogne.

²¹ Ahaz je opljačkao Dom Gospodnji, carev dvor i kuće glavara, i to dao asirskom caru, ali mu nije bilo pomoći.

²² A za vreme dok je bio u nevolji činio je još gora zla protiv Gospoda. Takav je bio car Ahaz.

²³ Žrtvovao je bogovima Damaska koji su ga porazili, i još je rekao: „Aramejskim carevima su pomogli njihovi bogovi. I ja ću im žrtvovati pa će i meni da pomognu.“ Tako su oni postali uzrok pada i za njega i za sav Izrailj.

²⁴ Ahaz je sakupio posuđe Doma Božijeg i razbio ga. Zatvorio je vrata Doma Gospodnjeg i za sebe je na svakom uglu u Jerusalimu napravio žrtvenike.

²⁵ Baš u svakom gradu Jude je načinio uzvišice da kadi drugim bogovima. Tako je razgnevio Gospoda, Boga svojih otaca.

²⁶ Ostala njegova dela, od prvog do poslednjeg, i svi njegovi putevi, zapisani su u Knjizi Judinih i izrailjskih careva.

²⁷ Kad se Ahaz upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u gradu, u Jerusalimu, ali ga nisu položili u grobnice izrailjskih careva. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jezeekija.

29

Jezeekija posvećuje Dom

¹ Jezeekiji je bilo dvadeset pet godina kad se zacario, a vladao je dvadeset devet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Avija, ćerka Zaharijina.

² Činio je što je pravo u očima Gospodnjim, sasvim kao njegov praotac David.

³ Prve godine prvog meseca svoje vladavine otvorio je i popravio vrata Gospodnjeg Doma.

⁴ Doveo je sveštenike i Levite pa ih je okupio na istočnom trgu

⁵ i rekao im: „Čujte me, o, Leviti! Posvetite se sada, posvetite Dom Gospoda, Boga svojih otaca, i izbacite svu nečistoću iz Svetinje.

⁶ Jer su zgrešili naši očevi i učinili zlo u očima Gospoda, našeg Boga. Zaboravili su ga i okrenuli svoja lica od Gospodnjeg Prebivališta, okrenuli su mu leđa.

⁷ Još su zatvorili vrata trema, ugasili su žiške i nisu kadili tamjanom; žrtve svespalnice nisu prinosili u Svetinji Boga Izrailjevog.

⁸ Zato se Gospod razgnevio na Judu i Jerusalem i učinio ih prizorom grozote, pustoši i rugla, kao što i vidite svojim očima.

⁹ I evo, naši su očevi pali od mača, a naši sinovi, naše ćerke i naše žene su zbog toga u ropstvu.

¹⁰ Sada mi je na srcu da sklopim savez sa Gospodom, Bogom Izrailjevim, da bi se od nas odvratilo plamen njegovog gneva.

¹¹ O, sinovi moji, ne budite nemarni jer vas je Gospod izabrao da stojite pred njim, služite mu i budete njegove slugе koje pale mirisni kad.“

¹² Tada su ustali Leviti:

Mat, sin Amasaja i Joilo, sin Azarije
potomci Katovi.

Zatim Merarijevi potomci:

Kis, sin Avdijev i Azarija, sin Jeleleilov.

Zatim Girsonovi potomci:

Joah, sin Zimin i Eden, sin Joahov.

¹³ Zatim potomci Elisafanovi:

Simrije i Jeiel.

Zatim potomci Asafovi:

Zaharije i Matanija.

¹⁴ Zatim potomci Emanovi:

Jehilo i Semaja,

pa potomci Jedutunovi:

Semaja i Ozilo.

¹⁵ Oni su okupili svoju braću i posvetili su se. Onda su, kako je car zapovedio na osnovu Gospodnje reči, otišli da očiste Dom Gospodnji.

¹⁶ Sveštenici su ušli u unutrašnjost Doma Gospodnjeg, da ga očiste. Izneli su svu nečistoću koju su našli u Domu Gospodnjem u dvorište Doma Gospodnjeg, a Leviti su to preuzeli i izneli napolje, na potok Kidron.

¹⁷ Prvog dana prvog meseca su započeli sa posvećenjem a osmog dana u mesecu su došli na Gospodnji trem da posvećuju u Domu Gospodnjem. Radili su to osam dana i završili šesnaestog dana prvog meseca.

¹⁸ Onda su došli kod cara Jezekije i rekli mu: „Očistili smo sav Dom Gospodnji, žrtvenik za žrtve svespalnice i sve njegovo posuđe, sto za poređane *hleb*ove i sve njegovo posuđe.

¹⁹ Pripremili smo i posvetili i sve posuđe koje je tokom svoje vladavine car Ahaz odbacio u svom neverstvu. Eno ga pred žrtvenikom Gospodnjim.“

²⁰ Car Jezekija je rano ustao, okupio gradske glavare i otišao u Dom Gospodnji.

²¹ Tada su doveli sedam junaca, sedam ovnova, sedam jaganjaca i sedam jaraca kao žrtvu za greh za carstvo, za Svetilište i za Judu. Car je rekao sveštenicima, potomcima Aronovim, da ih prinesu na Gospodnji žrtvenik.

²² I oni su zaklali junce i krvlju poškropili žrtvenik. Onda su zaklali ovnove i krvlju poškropili žrtvenik. Zatim zaklaše jagnjad i tom krvlju poškropiše žrtvenik.

²³ Tada su doveli jarce za žrtvu za greh pred cara i okupljeni zbor, i oni položiše ruke na njih.

²⁴ Sveštenici su ih zaklali i prineli njihovu krv na žrtvenik kao žrtvu za greh. Tako su izvršili obred otkupljenja za sav Izrailj, jer je car rekao da se svespalnice i žrtve za greh prinose za sav Izrailj.

²⁵ Postavio je Levite u Dom Gospodnji sa cimbalima, sa lirama i sa harfama po zapovesti Davida, Gada, carevog videoca i Natana proroka, jer je to bila Gospodnja zapovest preko njegovih proroka.

²⁶ Leviti su stajali sa Davidovim instrumentima i sveštenici sa trubama.

²⁷ Jezekija je zapovedio da se na žrtveniku prinese žrtva svespalnica, a kada su počeli da je prinose otpočela je Gospodnja pesma na trubama i na instrumentima Davida, cara Izrailja.

²⁸ Sav zbor se duboko klanjao, pevala se pesma, a trubači su trubili sve dok se žrtvovanje svespalnice nije završilo.

²⁹ I čim su završili sa žrtvovanjem car je kleknuo, a i svi koji su sa njim bili prisutni duboko se pokloniše.

³⁰ Tada je car Jezekija sa glavarima rekao Levitima da slave Gospoda rečima Davida i Asafa videoca. I oni su slavili u radosti, pognuli su glave i poklonili se.

³¹ A Jezekija im odgovori: „Sada ste se posvetili Gospodu. Pristupite i donesite žrtve i zahvalnice u Dom Gospodnji.“ Tada je zbor doneo žrtve i zahvalnice, a svi koji su bili voljnog srca su doneli i svespalnice.

³² Broj svespalnica koje je zbor doneo iznosio je: sedamdeset junaca, stotinu ovnova i dve stotine jaganjaca. To su sve bile svespalnice za Gospoda.

³³ Za svete žrtve: šest stotina junaca i tri hiljade ovaca.

³⁴ Ali bilo je malo sveštenika i nisu stizali da oderu sve svespalnice. U tome su im pomogla njihova braća Leviti dok se nije završio sav posao i dok se sveštenici nisu posvetili. Jer, Leviti su bili čestitog srca i hteli su da se posvete više nego sveštenici.

³⁵ Bilo je obilje svespalnica sa salom od žrtava mira i žrtava izlivenica za svespalnice.

Tako se ustanovila služba Doma Gospodnjeg.

³⁶ I radovao se Jezekija i sav narod zbog onoga što je Bog pripremio za narod. Jer, sve ovo se dogodilo iznenada.

30

Jezeckija slavi Pashu

¹ Jezeckija je poručio svem Izrailju i Judi, a Jefremu i Manasiji je poslao pisma da dođu u Dom Gospodnji u Jerusalim i slave Pashu Gospodu, Bogu Izrailjevom.

² Car se posavetovao sa svojim glavarima i sa celim zborom u Jerusalimu da drugog meseca slave Pashu.

³ Naime, u to vreme nisu mogli da je održe jer se nije posvetilo dovoljno sveštenika, a i narod se nije okupio u Jerusalimu.

⁴ Ova odluka se učinila valjanom i caru i svem zboru.

⁵ Odlučili su da proglas prođe kroz sav Izrailj od Vir-Saveje do Dana – da se dođe na proslavu Pashe Gospodu, Bogu Izrailjevom, u Jerusalim – jer je velik broj nije slavio onako kako je propisano.

⁶ Tako su glasnici sa pismima cara i njegovih glavara otišli po svem Izrailju i Judi, onako kako je car zapovedio. Pozivali su:

„O, narode Izrailjev, vratite se Gospodu, Bogu Avrahama, Isaka i Izrailja da bi on mogao da se vrati vama koji ste preostali, ostatku pobeglom iz ruke careva asirskih.

⁷ Ne budite kao vaši očevi i vaša braća koja su zgorela Gospodu, Bogu svojih otaca, i on od njih učini pustoš, što i sami vidite.

⁸ Ne budite tvrdoglavi kao vaši očevi. Dajte ruku Gospodu, dođite u njegovo Svetilište koje je on zauvek posvetio. Služite Gospodu, svom Bogu, da bi se od vas odvratio njegov rasplamsali gnev.

⁹ Jer, kada se vratite Gospodu, vaša braća i vaša deca će pronaći smilovanje pred vašim porobljivačima, pa će se vratiti u ovu zemlju, jer je milosrdan i milostiv Gospod, vaš Bog. On neće okrenuti svoje lice od vas ako mu se vratite.“

¹⁰ I dok su glasnici išli od grada do grada u Jefremovom i Manasijinom kraju, sve do Zavulona, ljudi su im se podsmevali i rugali.

¹¹ Ipak, neki ljudi iz Asira, Manasije i Zavulona su se ponizili, pa su došli u Jerusalim.

¹² Božija je ruka bila i nad Judom i dala im da jednim srcem izvrše zapovest cara i glavara, po reči Gospodnjoj.

¹³ Tako se u Jerusalimu okupilo mnogo naroda, baš veliko mnoštvo, da proslavi praznik Beskvasnih hlebova drugog meseca.

¹⁴ Ustali su i sklonili sve žrtvenike koji su bili u Jerusalimu, a onda su i sve kadijone žrtvenike pobacali u potok Kidron.

¹⁵ Tako su četrnaestog dana drugog meseca zaklali Pashu. Sveštenici i Leviti su se postideli, pa su se posvetili i doneli svespalnice u Dom Gospodnji.

¹⁶ Zauzeli su svoje mesto prema njihovom propisu, prema Zakonu Mojsija, čoveka Božijeg. Sveštenici su poskropili krvlju iz ruku Levita.

¹⁷ Naime, u zboru je bilo mnogo onih koji se nisu posvetili, pa su Leviti klali Pashu za svakoga ko nije bio čist, da bi ih posvetili Gospodu.

¹⁸ Jer veći deo naroda – mnogi od Jefrema, Manasije, Isahara i Zavulona – se nije očistio, a jeli su Pashu kako nije propisano. Ali se Jezeckija pomolio nad njima i rekao: „Neka dobri Gospod oprost!

¹⁹ svakome čije je srce okrenuto da traži Boga Gospoda, Boga svojih otaca, a nije čist po propisima očišćenja za Svetilište.“

²⁰ Gospod je poslušao Jezeckiju i izlečio narod.

²¹ Tako je izrailjski narod, koji se okupio u Jerusalimu, proslavljao praznik Beskvasnih hlebova sedam dana u velikoj radosti. Leviti i sveštenici su svaki dan uz gromke instrumente slavili Gospoda.

²² Jezeckija se srdačno obraćao svim Levitima koji su bili vešti u službi Gospodnjoj. Oni su jeli tokom sedam dana praznika, žrtvovali žrtve mira i ispovedali se Gospodu, Bogu njihovih otaca.

²³ Tada je sav zbor prihvatio savet da još sedam dana slave, pa su s radošću slavili još sedam dana.

²⁴ Jezeckija, car Jude, je priložio zboru hiljadu junaca i sedam hiljada ovaca, a knezovi su priložili zboru hiljadu junaca i deset hiljada ovaca. I mnogo sveštenika se posvetilo.

²⁵ Svi okupljeni Judejci su se radovali kao i svi sveštenici i Leviti, sav zbor koji je došao od Izrailja, svi došljaci koji su došli iz izrailjske zemlje i svi koji su boravili u Judi.

²⁶ Bilo je to veliko veselje u Jerusalimu. Naime, od vremena Solomona, Davidovog sina, cara izrailjskog, nije bilo tako u Jerusalimu.

²⁷ Onda su ustali sveštenici i Leviti pa su blagoslovili narod, a Bog je čuo njihov glas i njihove su molitve otišle u Prebivalište njegove svetinje na nebesima.

31

¹ Kada je sve bilo završeno, svi Izrailjci koji su bili prisutni, otišli su u Judina mesta. Tamo su razvalili stubove, posekli su Aštartine stupove, oborili su uzvišice i žrtvenike iz čitave Jude, Venijamina, Jefrema i Manasije, dok ih sve nisu uništili. Zatim su se vratili svi Izrailjci, svaki na svoj posed i u svoje mesto.

Prilozi za bogoslužje

² Jezeckija je postavio sveštenike u redove i Levite u njihove redove prema njihovoj službi – i sveštenike i Levite – za žrtve svespalnice, žrtve mira, da služe, da slave i hvale na vratima Gospodnjeg tabora.

³ Car je priložio od svojih dobara za žrtve svespalnice koje se prinose ujutru i uveče, kao i za one koje se prinose subotama, mladinama i određenim praznicima kako je zapisano u Zakonu Gospodnjem.

⁴ Onda je rekao narodu, žiteljima Jerusalima, da daju deo sveštenicima i Levitima kako bi se učvrstili u Zakonu Gospodnjem.

⁵ Kada se ova vest razglasila, Izrailjci su počeli da donose obilje prvina u žitu, mladom vinu, ulju, medu i svim poljskim plodovima; i desetak od svega su doneli u izobilju.

⁶ Izrailjci i Judejci, koji su prebivali u gradovima Jude, takođe su dali desetak od krda goveda i stada sitne stoke. I desetak od svetih stvari koje su bile posvećene Gospodu, njihovom Bogu, donosili su ga i slagali sve gomilu na gomilu.

⁷ Trećeg meseca su počeli da donose na gomile a u sedmom mesecu su završili.

⁸ Kada su Jezeckija i knezovi došli i videli gomile, blagoslovili su Gospoda i njegov narod Izrailj.

⁹ Jezeckija se raspitivao o gomilama kod sveštenika i Levita.

¹⁰ I reče mu Azarija, Prvosveštenik od Sadokovog doma: „Od kada su počeli da donose prilog za Dom Gospodnji, jeli smo i nasitili smo se, jer smo imali i više nego što nam je potrebno, u izobilju. Jer je Gospod blagoslovio svoj narod, pa je svega preostalo u izobilju.“

¹¹ Jezekija im je zapovedio da pripreme riznice u Domu Gospodnjem i oni su ih pripremili.

¹² Verno su uneli priloge, desetke i svete stvari, a sve su nadgledali starešina Henanija Levit i njegov brat Semaj, koji mu je bio zamenik.

¹³ Jehilo, Azazija, Nahat, Asailo, Jerimot, Jozavad, Elilo, Ismahia, Mahat i Venaja su bili nadglednici uz Henaniju i njegovog brata Semaja, po zapovesti cara Jezekije i Azarije, starešine Gospodnjeg Doma.

¹⁴ A Korej, sin Jemne Levita, čuvar istočnih vrata, bio je zadužen nad dobrovoljnim prilozima za Boga, za raspodelu Gospodnjih priloga i najsvetijih stvari.

¹⁵ Pod njegovom upravom su bili Eden, Minijamin, Isus, Semaj, Amarija i Sehanija u sveštenskim gradovima, da bi verno delili svojoj braći po redovima, kako velikima tako i malima.

¹⁶ Pored onih koji su bili upisani u rodoslove: muškarci stariji od tri godine, svi koji su bili u Gospodnjem Domu po dnevnom rasporedu, svaki dan u službi njihovih dužnosti, a prema svome redu.

¹⁷ U rodoslov sveštenika su ušle otačke kuće i Leviti stariji od dvadeset godina, prema dužnostima svojih redova.

¹⁸ U rodoslove su upisana sva njihova deca, njihove žene, njihovi sinovi i ćerke cele zajednice, jer su se verno posvetili Svetinji.

¹⁹ Zatim potomci Aronovi, sveštenici na poljima i pašnjacima njihovih gradova. U svakom gradu su bili ljudi koji su bili poimence zaduženi za podelu delova svakom muškarcu među sveštenicima i Levitima iz rodoslova.

²⁰ Jezekija je ovo uradio po svoj Judi, a radio je dobro, pravedno i istinito pred Gospodom, svojim Bogom.

²¹ Uspevao je u svakom poslu koji bi otpočinjao, u službi Božijeg Doma, u Zakonu i u zapovestima, jer je tražio svim srcem svog Boga.

32

Senaheriv napada Jerusalim

¹ Nakon ovih događaja i pokazane vernosti, došao je asirski car Senaheriv i ušao u Judu. Utaborio se oko utvrđenih gradova sa namerom da ih osvoji za sebe.

² A kada je Jezekija video da je Senaheriv došao i da se okrenuo da napadne Jerusalim, ³ posavetovao se sa svojim zapovednicima i hrabrim ratnicima da zapuše vodu sa izvora koji su bili izvan grada, i oni su mu pomogli u tome.

⁴ Sakupilo se mnogo naroda i zaustaviše vodu na svim izvorima i na potoku koji je tekao posred zemlje. Govorili su: „Zašto, kada dođu carevi asirski, da pronađu tako mnogo vode?“

⁵ On je ojačao pa je obnovio gradske zidine koje su bile provaljene i podigao ih sve do kula, kao i još jedan zid spolja. Učvrstio je Milon u Davidovom gradu i napravio mnogo oružja i štitova.

⁶ Postavio je ratne zapovednike nad narodom, okupio ih pred sobom na trgu kod gradskih vrata. A onda je govorio i sokolio ih:

⁷ „Budite jaki i budite hrabri! Ne plašite se i ne klonite srcem zbog asirskog cara i zbog mnoštva koje je sa njim. Jer je s nama Veći nego sa njim!“

⁸ Sa njim je ruka od mesa a sa nama Gospod, naš Bog, da nam pomogne i da ratuje naše ratove!“ Tako se narod oslonio na reči Jezekije, cara Judinog.

⁹ Posle ovoga asirski car Senaheriv je poslao svoje sluge u Jerusalem – dok je bio na Lahisu i sa njim sva njegova carska sila – Jezekiji, caru Judinom i svim Judejcima koji su bili u Jerusalamu. Poručio je:

¹⁰ „Govori Senaheriv, car asirski:

‘U šta se pouzdajete i ostajete pod opsadom u Jerusalamu?

¹¹ Ne zavodi li vas Jezekija da umrete od gladi i žeđi, dok govori: „Gospod, naš Bog će nas izbaviti iz ruku cara asirskog“?

¹² Nije li baš on, Jezekija, uklonio njegove uzvišice i žrtvenike i rekao Judi i Jerusalamu: „Pred jednim žrtvenikom ćete se klanjati i na njemu ćete kaditi“?

¹³ Zar ne znate šta smo uradili ja i moji očevi svim zemaljskim narodima? Da li su mogli bogovi zemaljskih naroda da izbave njihovu zemlju iz moje ruke?

¹⁴ Koji je među svim bogovima tih zemalja, nad kojima su moji očevi izvršili kletu uništenje, mogao da izbavi taj narod iz moje ruke? Zar će on, vaš Bog, moći da izbavi vas iz moje ruke?

¹⁵ Zato ne dajte da vas zavodi Jezekija! Ne dajte da vas ovako nagovara! Ne verujte mu! Nijedan bog bilo kog naroda i bilo kog carstva nije izbavio svoje ljude iz moje ruke i iz ruke mojih predaka. Hoće li vas uistinu vaš Bog izbaviti iz moje ruke?“

¹⁶ Tako su njegove sluge govorile i govorile protiv Gospoda Boga i njegovog sluge Jezekije.

¹⁷ Napisao je pisma u kojima se rugao Gospodu, Bogu Izrailjevom, i rekao protiv njega: „Kao što bogovi zemaljskih naroda nisu izbavili njihove narode iz moje ruke, tako neće izbaviti ni Jezekijin Bog njegov narod iz moje ruke.“

¹⁸ Onda su na judejskom jeziku vikali ljudima koji su bili na zidinama Jerusalama, da ih uplaše i zbune, kako bi mogli da osvoje grad.

¹⁹ Govorili su protiv jerusalimskog Boga kao protiv bogova zemaljskih naroda koji su delo ljudskih ruku.

²⁰ Tada se Jezekija zbog svega ovog pomolio sa prorokom Isaijom, Amocovim sinom, pa su zavapili nebesima.

²¹ I Gospod je poslao anđela i satri svakog jakog ratnika, zapovednika i vladara u taboru asirskog cara, a on se sa stidom na licu vratio u svoju zemlju. Kada je došao u hram svog boga, neki od izdanaka njegovih bedara ga sasekoše mačem.

²² Tako je Gospod spasao Jezekiju i stanovnike Jerusalama od ruke Senaheriva, cara asirskog, i od ruke svih drugih. Dao im je mir svuda unaokolo.

²³ Mnogi su donosili darove Gospodu u Jerusalem i dragocenosti Jezekiji, Judinom caru. I on se od tada uzvisio u očima svih naroda.

Jezekijin ponos, uspeh i smrt

²⁴ U dane one Jezekija se razboleo na smrt i pomolio se Gospodu, i on mu je odgovorio i dao mu čudesni znak.

²⁵ Ali Jezekija nije uzvratio prema ukazanom mu dobru, jer mu se srce uzoholilo. Zato je gnev bio na njemu, na Judi i na Jerusalamu.

²⁶ Ali Jezekija se ponizio zbog oholosti svog srca, i on i Jerusallimljani, pa na njih nije došao Gospodnji gnev za vreme Jezekije.

²⁷ Jezekija je stekao prekomerno bogatstvo i čast. Sebi je napravio riznice za srebro, zlato, drago kamenje, balzame, štitove i razne dragocenosti;

²⁸ skladišta za prinose žitarica, mladog vina, ulja; štale za svu krupnu stoku i torove za stada.

²⁹ Sebi je napravio i gradove, imao je stada sitne stoke i mnogo krda, jer mu je Bog dao baš veliki imetak.

³⁰ Jezekija je taj koji je zaustavio gornji odliv izvora Gion i preusmerio ga na zapad, dole, ka Davidovom gradu. Tako je Jezekija imao uspeh u svim svojim poduhvatima.

³¹ A kada su mu zbog ovoga došli vavilonski izaslanici, da istraže čudo koje se dogodilo u zemlji, Bog ga je napustio da bi ga iskušao i otkrio šta je sve u njegovom srcu.

³² Ostala Jezeckijina dela i njegova dobročinstva, nije li to zapisano u viđenjima proroka Isaije, Amocovog sina, u Knjizi careva Jude i Izrailja?

³³ Kad se Jezeckija upokojio sa svojim precima, sahranili su ga poviše grobova Davidovih potomaka. Tako su mu i u smrti iskazali čast Judejci i Jerusallimljani. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Manasija.

33

Manasija, car Jude

¹ Manasiji je bilo dvanaest godina kad se zacario. Vladao je pedeset pet godina u Jerusallimu.

² Činio je što je zlo u Gospodnjim očima, sledeći odvratna dela naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima

³ On je ponovo podigao uzvišice koje je njegov otac Jezeckija porušio. Podigao je i žrtvenike Valima i načinio Aštartine stupove. Klanjao se svoj vojsci nebeskoj i služio im.

⁴ Sagradio je žrtvenike u Domu Gospodnjem, za koji je Gospod rekao: „U Jerusallimu će biti moje ime doveka.“

⁵ Izgradio je žrtvenike svoj vojsci nebeskoj u dva predvorja Doma Gospodnjeg.

⁶ Svoje sinove je proveo kroz oganj u dolini Ven-Enom; vraćao je, gatao i čarao, tražio je savet od prizivača duhova i vidovnjaka. Činio je mnogo toga što je zlo u očima Gospodnjim, gneveći ga.

⁷ Načinio je i kip i postavio ga u Dom Božiji, za koji je Bog rekao Davidu i njegovom sinu Solomonu: „U ovom Domu i u Jerusallimu, koji sam izabrao između svih plemena Izrailjevih, postaviću svoje ime doveka.“

⁸ Neću više dati da stope Izrailjaca odlutaju iz zemlje koju sam namenio njihovim ocima, samo ako budu pazili da vrše sve što sam im zapovedio i sav Zakon, propise i uredbe koje sam dao preko Mojsija.“

⁹ Manasija je zaveo Judu i stanovnike Jerusallima da čine gora dela od naroda koje je Gospod zatro pred Izrailjcima.

¹⁰ Gospod je progovorio Manasiji i njegovom narodu, ali oni nisu marili.

¹¹ I Gospod je doveo na njih zapovednike vojske koja je pripadala asirskom caru. A oni kukama zarobe Manasiju, svežu ga bronzanim okovima i odvuku u Vavilon.

¹² A kada se našao u nevolji zavapio je pred licem Gospoda, Boga svog, i veoma se ponizio pred Bogom svojih otaca.

¹³ Molio mu se i on ga je uslišio, čuo je njegovu molbu i vratio ga u Jerusallim, u njegovo carstvo. Tako je Manasija uvideo da je Gospod Bog.

¹⁴ Posle ovoga obnovio je spoljašnji zid Davidovog grada zapadno od Giona, od doline do Ribljih vrata i oko Ofila. Zid je bio visok, a u sve utvrđene gradove u Judi je postavio vojne zapovednike.

¹⁵ Takođe je uklonio sve tuđe bogove i onaj lik iz Doma Gospodnjeg, i sve žrtvenike koje je izgradio na gori Doma Gospodnjeg i u Jerusallimu. Pobacao ih je izvan grada.

¹⁶ Obnovio je Gospodnji žrtvenik i na njemu žrtvovao žrtve mira i zahvalnice, pa je zapovedio Judi da služi Gospodu, Bogu Izrailjevom.

¹⁷ Ipak, narod je i dalje žrtvovao na uzvišicama, ali jedino Gospodu, svom Bogu.

¹⁸ Ostala Manasijina dela, njegova molitva njegovom Bogu i reči koje su mu govorili videoci u ime Gospoda, Boga Izrailjevog, nalaze se u Knjizi careva izrailjskih.

¹⁹ Njegova molitva i to kako ga je Gospod uslišio, svi njegovi gresi i njegovo neverstvo, mesta gde je podigao uzvišice i Aštartine stupove i idole pre nego što se ponizio – sve je to zapisano u knjigama njegovih videlaca.

²⁰ Manasija se upokojio sa svojim precima a sahranili su ga na dvorskom imanju. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Amon.

Amon, car Jude

²¹ Amonu je bilo dvadeset dve godine kad se zacario. Vladao je dve godine u Jerusalimu.

²² Činio je što je zlo u očima Gospodnjim kao što je činio njegov otac, Manasija. Naime, Amon je žrtvovao i služio svim idolima koje je napravio njegov otac.

²³ Nije se ponizio pred Gospodom kao što se ponizio njegov otac Manasija, jer je taj isti Amon grešio sve više i više.

²⁴ Amonove sluge su skovale zaveru protiv njega, pa su ubili cara u njegovom dvoru.

²⁵ Ali narod zemlje je pobio sve one koji su se urotili protiv cara Amona. Narod zemlje je na njegovo mesto zacario njegovog sina Josiju.

34

Josijina obnova

¹ Josiji je bilo osam godina kad se zacario. Vladao je trideset jednu godinu u Jerusalimu.

² On je činio što je pravo u očima Gospodnjim; sledio je puteve svoga praoca Davida ne skrećući ni desno ni levo.

³ Osme godine svoje vladavine, dok je još bio mlad, počeo je da traži Boga svoga praoca Davida. U dvanaestoj godini je počeo da čisti Judu i Jerusalim od uzvišica, Aštartinih stupova, kipova i livenih idola.

⁴ Narod je pred njim srušio Valove žrtvenike, a on je isekao stubove u čast sunca koji su bili povrh ovih. Izlomio je Aštartine stupove, kipove i livene idole. Razbio ih je, izmrvio i razasuo po grobovima onih koji su im žrtvovali.

⁵ Spalio je kosti sveštenika na njihovim žrtvenicima i tako je očistio Judu i Jerusalim.

⁶ U gradovima Manasije, Jefrema, Simeuna i sve do Neftalima, u gorju, pretražio je njihove kuće svuda unaokolo.

⁷ Onda je srušio žrtvenike, a Aštartine stupove i idole je izlomio i izmrvio. Porušio je sve stubove u čast sunca po celoj izrailjskoj zemlji i onda se vratio u Jerusalim.

⁸ Osamnaeste godine njegove vladavine, dok je čistio zemlju i Dom, car je poslao Safana, sina Acalije, Masiju, gradskog glavarara i dvorskog savetnika Joaha, sina Joahazovog da se obnovi Dom Gospoda, njegovog Boga.

⁹ Oni su otišli Prvosvešteniku Helkiji i predali novac koji je došao u Dom Božiji, i koji su Leviti, vratari* sakupili od Manasije i Jefrema, od svog ostatka Izrailja, od cele Jude, Venijamina i Jerusalimljana.

¹⁰ A oni su to dali u ruke nadglednicima posla u Domu Gospodnjem, a oni radnicima koji su radili u Domu Gospodnjem, da izvrše popravke i obnove Dom.

¹¹ Oni su to davali tesarima, i graditeljima da kupuju klesani kamen i drva za spone i polaganje greda na kuće koje su urušili Judini carevi.

¹² Ti ljudi su radili pošteno, a njihovi nadglednici su bili Leviti Jat i Avdija, potomci Merarija; Zaharija i Mesulam, potomci Kata. Oni su ih nadgledali, a Leviti koji su umeli da sviraju instrumente

¹³ su nadgledali nosače, baš svakog radnika svake pojedine službe. Neki Leviti su bili pisari, upravitelji i vratari.

* 34:9 Doslovno: čuvari praga.

Pronađena Knjiga Zakona

¹⁴ Kada su iznosili novac, koji je bio donet u Dom Gospodnji, Prvosveštenik Helkija je pronašao Knjigu Gospodnjeg Zakona datog preko Mojsija.

¹⁵ I reče Helkija pisaru Safanu: „Našao sam Knjigu Zakona u Domu Gospodnjem.“ Prvosveštenik Helkija je dao knjigu Safanu.

¹⁶ A Safan je knjigu odneo caru i izvestio ga: „Tvoje sluge rade sve što im je povereno.

¹⁷ Pokupili su novac koji se našao u Domu Gospodnjem i predali ga nadglednicima i radnicima“

¹⁸ Zatim je pisar Safan rekao caru: „Prvosveštenik Helkija mi je dao knjigu.“ A onda je Safan čitao iz nje caru.

¹⁹ I čim je car čuo reči Zakona, razderao je svoju odeću.

²⁰ Tada je car zapovedio svešteniku Helkiji, Ahikamu, sinu Safanovom, Avdonu, sinu Mihinom, pisaru Safanu i Asaji, carevom sluzi:

²¹ „Idite i pitajte Gospoda za mene, za ostatak u Izrailju i u Judi u pogledu ove knjige koja je pronađena, jer je veliki gnev Gospodnji koji se izlio na nas, zbog toga što naši preci nisu držali reči Gospodnje, kako bi vršili sve što je napisano u ovoj knjizi.“

²² Helkija i ostali kojima je car zapovedio, odu k proročici Oldi, ženi Saluma, sina Tekuja, sina Hasre, čuvara odeće. Ona je živela u Jerusalimu u drugom kraju grada. Pošto su razgovarali s njom o tome,

²³ ona im je odgovorila: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Recite čoveku koji vas je poslao k meni:

²⁴ Govori Gospod: evo, dovešću nevolju na ovo mesto i na njegove stanovnike, prema svim prokletstvima knjige koju su pročitali pred Judinim carem.

²⁵ Pošto su me ostavili i prinose kad drugim bogovima, gneveći me svim delima svojih ruku, moj će se gnev raspaliti protiv ovog mesta i neće se ugasiti.’

²⁶ A Judinom caru koji vas je poslao da pitate Gospoda, ovako recite: 'Govori Gospod, Bog Izrailjev, za reči koje si čuo:

²⁷ Pošto ti je srce omekšalo, te si se ponizio pred Bogom kad si čuo njegove reči o ovom mestu i njegovim stanovnicima, pa si se ponizio preda mnom, pa si razdrao svoju odeću i plakao preda mnom, zato sam te uslišio – govori Gospod.

²⁸ Stoga ću te pridružiti tvojim precima, pa ćeš na miru biti položen u svoj grob, tako da nećeš videti ništa od nevolje koju ću dovesti na ovo mesto i na njegove stanovnike.”“

Zatim su odneli caru poruku.

²⁹ Car je poslao po sve starešine Jude i Jerusalima, da se saberu.

³⁰ Tada je car otišao u Dom Gospodnji sa svim Judejcima i stanovnicima Jerusalima, sa sveštenicima i Levitima, sa svim narodom, od velikog do malog, i pročitao im sve reči Knjige saveza koju su našli u Domu Gospodnjem.

³¹ Zatim je car stao na svoje mesto i sklopio savez pred Gospodom, da će slediti Gospoda i držati njegove zapovesti, njegova svedočanstva i uredbe, svim srcem i svom dušom, i da će izvršavati reči ovog saveza, koje su zapisane u ovoj knjizi.

³² Onda je obavezao svakoga ko se zatekao u Jerusalimu i u Venijaminu, a Jerusallimljani su to učinili zbog saveza sa Bogom, Bogom svojih otaca.

³³ Josija je uklonio sve odvratne stvari iz svih krajeva koji su pripadali Izrailjcima. Učinio je da svako ko se zatekao u Izrailju služi Gospodu, njihovom Bogu. I dok je živio, nisu odstupili od Gospoda, Boga njihovih otaca.

35

Josija slavi Pashu

¹ Josija je u Jerusalimu proslavio Pashu Gospodu. Pashu su zaklali četrnaestog dana prvog meseca.

² Postavio je sveštenike na njihove dužnosti i osokolio ih za službu Doma Gospodnjeg.

³ A Levitima, koji su učili sav Izrailj i bili posvećeni Gospodu je rekao: „Stavite Kovčeg svetosti u Dom, koji je podigao Solomon, sin Davidov, car Izrailja. Neka vam više ne bude teret na ramenima, da služite Gospodu, svom Bogu, i njegovom narodu Izrailju.

⁴ Pripremite se po svojim otačkim domovima, prema svojim redovima i zapisu Davida, cara izrailjskog i zapisu njegovog sina Solomona.

⁵ Stanite u Svetinju prema redovima otačkih domova vaše braće, običnog naroda, i prema redovima otačkih domova za Levite.

⁶ Zakoljite Pashu, posvetite se i pripremite za svoju braću, da radite prema Gospodnjoj reči danoj preko Mojsija.“

⁷ Josija je za običan narod od stada priložio trideset hiljada jaganjaca i jarića, i tri hiljade junaca iz carevog vlasništva – sve za pashalne prinose svima koji su se tamo zatekli.

⁸ I njegovi glavari su dobrovoljno priložili za narod, za sveštenike i za Levite. Za sveštenike su priložili glavari Gospodnjeg Doma: Helkija, Zaharija i Jehilo. Oni su dali za pashalne prinose dve hiljade šest stotina jaganjaca i jarića i tri stotine junaca.

⁹ Henanija i njegova braća Semaj i Natanailo, zatim glavari Levita Asavija, Jeiel i Jozavad za Levite, za pashalni prinos su priložili pet hiljada jaganjaca i jarića i pet stotina junaca.

¹⁰ Kada je služba bila pripremljena, sveštenici su zauzeli svoja mesta, a i Leviti prema svojim redovima i po carevoj zapovesti.

¹¹ Zaklali su pashalnu žrtvu i sveštenici su poškopili iz njihovih ruku, dok su Leviti derali.

¹² Zatim su odvojili svespalnice da ih daju narodu prema redovima otačkih domova, da ih prinesu Gospodu onako kako je zapisano u Mojsijevoj knjizi. Isto su uradili i sa juncima.

¹³ Pekli su Pashu na vatri prema propisima, a svete žrtve su kuvali u loncima, kotlovima i zdelama. To su brzo razdelili narodu.

¹⁴ Kasnije su pripremili i za sebe i za sveštenike, jer su sveštenici, Aronovi potomci, žrtvovali svespalnice i salo do noći. Tako su Leviti pripremili za sebe i za sveštenike, Aronove potomke.

¹⁵ Pevači, Asafovi potomci, bili su na svojim mestima, prema zapovesti Davida, Asafa, Emana i carevog videoca Jedutuna. Vratari na svim vratima se nisu pomicali sa svojih službi, njima su spremila njihova braća Leviti.

¹⁶ Tako su tog dana pripremili sve za službu Gospodnju da se proslavi Pasha i žrtvuju svespalnice na Gospodnjem žrtveniku, po zapovesti cara Josije.

¹⁷ I proslavili su Pashu Izrailjci koji su se zatekli tada, u to vreme, kao i praznik Beskvasnih hlebova sedam dana.

¹⁸ Naime, takva Pasha se nije slavila u Izrailju od vremena proroka Samuila. Niko od careva nije proslavio takvu Pashu kakvu je proslavio Josija, sveštenici, Leviti, svi Judejci, Izrailjci koji su se tamo zatekli i Jerusalimljani.

¹⁹ Osamnaeste godine cara Josije slavila se ova Pasha.

Josijina smrt

²⁰ Nakon svega ovog, kada je Josija sve uredio u Domu, došao je egipatski car Nehaon da ratuje kod Harkemisa na Eufratu. Josija je izašao pred njega.

²¹ Nehaon mu je poslao glasnike sa porukom: „Šta ja imam s tobom, Judin care?! Ja danas ne idem na tebe nego na dom s kojim sam u ratu. I Bog mi je rekao da požurim, a ti se prođi Boga koji je sa mnom, da te ne bi satro!“

²² Ali Josija se nije okrenuo od njega već se prerušio kako bi ga napao. Nije poslušao Nehaonovu poruku iz Božijih usta nego je krenuo u okršaj u dolinu Megido.

²³ Ali strelci su pogodili cara Josiju, i on reče svojim slugama: „Vodite me jer sam teško ranjen!“

²⁴ Njegove sluge su ga snele sa kola i stavile na njegova druga kola. Zatim su ga odvezli u Jerusalam gde je i umro. Sahranili su ga u grobnicama njegovih predaka. Sva Juda i Jerusalam su žalili za Josijom.

²⁵ Jeremija je ispevao tužbalicu za Josijom pa svi pevači i pevačice žale Josiju do danas svojim tužbalicama. Stavili su ih u uredbu za Izrailj i zapisali u Plaču.

²⁶ Ostala Josijina dela i njegova dobročinstva – prema onome što je zapisano u Zakonu Gospodnjem –

²⁷ njegova dela, prva i poslednja, zapisana su u Knjizi careva izrailjskih i Judinih.

36

Joahaz, car Jude

¹ A narod zemlje je uzeo Josijinog sina Joahaza i zacarili su ga umesto njegovog oca u Jerusalamu.

² Joahazu je bilo dvadeset tri godine kad se zacario, a vladao je tri meseca u Jerusalamu.

³ Svrgnuo ga je egipatski car u Jerusalamu i zemlji nametnuo danak od stotinu talanata* srebra i jednog talanta† zlata.

⁴ Egipatski car je postavio Elijakima, njegovog brata, za cara nad Judom i Jerusalomom. Ali mu je promenio ime u Joakim, a Nehaon je njegovog brata Joahaza uzeo i odveo u Egipat.

Joakim, car Jude

⁵ Joakimu je bilo dvadeset pet godina kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusalamu. On je činio što je zlo u očima Gospoda, svog Boga.

⁶ Navuhodonosor, car vavilonski, je došao i svezao ga bronzanim okovima i odveo u Vavilon.

⁷ Navuhodonosor je poneo deo pribora iz Gospodnjeg Doma u Vavilon i stavio ih u svoj dvor u Vavilonu.

⁸ Ostala Joakimova dela, odvratne stvari koje je počinio i one koje su se o njemu otkrile, zapisano je u Knjizi o carevima Izrailja i Jude. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jehonija.

Jehonija, car Jude

⁹ Jehoniji je bilo osamnaest‡ godina kad se zacario, a vladao je tri meseca i deset dana u Jerusalamu. Činio je što je zlo u očima Gospodnjim

¹⁰ A kada je prošlo godinu dana Navuhodonosor je poslao po njega, pa ga je doveo u Vavilon zajedno sa dragocenostima iz Gospodnjeg Doma. Na njegovo mesto, nad Judom i Jerusalomom, zacario je Sedekiju, njegovog strica.

Sedekija, car Jude

¹¹ Sedekija je imao dvadeset jednu godinu kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusalamu.

¹² On je činio što je zlo u očima Gospoda, svog Boga, i nije se ponizio pred prorokom Jeremijom i porukom usta Gospodnjih.

¹³ Još se i pobunio protiv cara Navuhodonosora koji ga je zakleo zavetom pred Bogom. Ukrutio je vrat i otvrdnuo srce da se ne vrati Gospodu, Bogu Izrailja.

* 36:3 Oko 3,4 t. † 36:3 Oko 34 kg. ‡ 36:9 *Osam godina* prema jevrejskom tekstu, a *osamnaest* prema Septuaginti, nekim starim prepisima i paralelnom tekstu 2. Car 24,8.

¹⁴ Čak su i svi glavari sveštenika i narod sve više i više grešili, prema odvratnim običajima drugih naroda. Oskrnavili su Dom Gospodnji koji je on posvetio u Jerusalimu.

Pad Jerusalima

¹⁵ Gospod, Bog njihovih otaca, im je uporno slao svoje glasnike jer je imao samilosti prema svom narodu i svom Prebivalištu.

¹⁶ Ali oni su ismejavali Božije glasnike, prezirali su njegove reči i rugali se njegovim prorocima, sve dok gnev Gospodnji nije došao na njegov narod i dok više nije bilo leka.

¹⁷ Tako je on doveo na njih haldejskog cara koji je mačem pobio njihove mladiće u Domu njihovog Svetilišta. Nije imao milosti ni prema mladiću, ni prema devojci, ni prema starcu i nemoćnome. Gospod ih je sve dao u careve ruke.

¹⁸ A sve stvari Doma Božijeg, velike i male, sve blago Doma Gospodnjeg, carevo blago i blago knezova – sve je odneo u Vavilon.

¹⁹ Spalili su Dom Božiji, srušili su jerusalimske zidine, sve dvorove u njemu su popalili i uništili sve njegove dragocenosti.

²⁰ Ostatak koji je preživio mač odveo je u izgnanstvo, u Vavilon, i oni su njemu i njegovim sinovima postali robovi sve do persijskog carstva.

²¹ A sve to da se ispuni Gospodnja reč kazana preko Jeremije – dok zemlja nije namirila sve njene subote, jer je počivala sve dane njene opustošenosti dok se nije ispunilo sedamdeset godina.

²² Prve godine Kira, cara Persije, da bi se ispunila reč Gospodnja kazana preko Jeremije, Gospod je podigao duh Kira, cara Persije. Tako je on dao da celim njegovim carstvom prođe proglas, i još ga je objavio napismeno.

²³ „Ovako kaže Kir, car Persije:

‘Sva zemaljska carstva mi je dao Gospod Bog nebeski. On mi je i zapovedio da mu izgradim Dom u Jerusalimu, u Judi. Ko god je među vama od sveg njegovog naroda, neka je sa njim Gospod, Bog njegov, i neka ide gore.’“

Knjiga Jezdrina

Kirov proglas i povratak iz ropstva

¹ Prve godine Kira, cara Persije, da bi se ispunila reč Gospodnja kazana preko Jeremije, Gospod je podigao duh Kira, cara Persije. Tako je on dao da celim njegovim carstvom prođe proglas, i još ga je objavio napismeno.

² „Ovako kaže Kir, car Persije:

‘Sva zemaljska carstva mi je dao Gospod, Bog nebeski. On mi je i zapovedio da mu izgradim Dom u Jerusalimu, u Judi.

³ Ko god je među vama od sveg njegovog naroda, neka je sa njim Bog njegov i neka ide gore u Jerusalim, u Judu. Neka gradi Dom Gospoda, Boga Izrailjevog – on je Bog – koji je u Jerusalimu.

⁴ Neka svakog ko ostaje u mestima svog boravka, potpomogne narod tog mesta srebrom, zlatom, dobrima i stokom. A neka i pored toga dobrovoljno priloži za Dom Božiji u Jerusalimu.”

⁵ Tada su ustali glavari očinskih domova Jude i Venijamina, sveštenici i Leviti sa svima kojima je Bog podigao duh, da idu i grade Dom Gospodnji u Jerusalimu.

⁶ Svi koji su bili oko njih su im pomogli posudama od srebra i zlata, dobrima, stokom i dragocenostima, osim onoga što su dobrovoljno priložili.

⁷ Car Kir je izneo posuđe Gospodnjeg Doma koje je Navuhodonosor odneo iz Jerusallima i stavio u hram svojih bogova.

⁸ Persijski car Kir ih je izneo preko blagajnika Mitridata, a on je sve prebrojao i dao Sasavasaru, Judinom knezu.

⁹ Nabrojali su:

trideset zlatnih posuda,
hiljadu srebrnih posuda,
dvadeset devet noževa,

¹⁰ trideset zlatnih zdela,
četiri stotine deset drugačijih srebrnih zdela
i hiljadu drugih predmeta.

¹¹ Ukupan broj zlatnih i srebrnih posuda je bio pet hiljada četiri stotine.

Sasavasar ih je poneo sa izgnanicima koje je poveo iz Vavilona u Jerusalim.

2

Popis povratnika

¹ Ovo su imena ljudi one oblasti koji su došli iz ropstva u koje su izgnani, oni koje je Navuhodonosor, car Vavilona, odveo u izgnanstvo, a sada su se vratili u Jerusalim i Judu, svaki u svoje mesto;

² oni koji su došli sa Zorovaveljom i sa Isusom, Nemijom, Sorajom, Relajom, Mardohejem, Vilsanom, Misparom, Vigvajom, Reumom i Vanom.

Ovo je popis ljudi iz Izrailja:

³ Farosovih potomaka: dve hiljade stotinu sedamdeset dva;

⁴ Sefatijevih potomaka: tri stotine sedamdeset dva;

⁵ Arahovih potomaka: sedam stotina sedamdeset pet;

- ⁶ Fat-Moavovih potomaka, sinova Isusovih i Joavovih: dve hiljade osam stotina dvanaest;
- ⁷ Elamovih potomaka: hiljadu dve stotine pedeset četiri;
- ⁸ Zatujevih potomaka: devet stotina četrdeset pet;
- ⁹ Zahajevih potomaka: sedam stotina šezdeset;
- ¹⁰ Vanijevih potomaka: šest stotina četrdeset dva;
- ¹¹ Vivajevih potomaka: šest stotina dvadeset tri;
- ¹² Azgadovih potomaka: hiljadu dve stotine dvadeset dva;
- ¹³ Adonikamovih potomaka: šest stotina šezdeset šest.
- ¹⁴ Vigvajevih potomaka: dve hiljade pedeset šest;
- ¹⁵ Adinovih potomaka: četiri stotine pedeset četiri;
- ¹⁶ Atirovih potomaka: od Jezekije devedeset osam;
- ¹⁷ Visajevih potomaka: tri stotine dvadeset tri;
- ¹⁸ Jorinih potomaka: stotinu dvanaest;
- ¹⁹ Asumovih potomaka: dve stotine dvadeset tri;
- ²⁰ Givarovih potomaka: devedeset pet;
- ²¹ Vitlejemovih potomaka: stotinu dvadeset tri;
- ²² Ljudi iz Netofata: pedeset šest;
- ²³ Ljudi iz Anatota: stotinu dvadeset osam;
- ²⁴ Azmavetovih potomaka: četrdeset dva;
- ²⁵ Kirijat-Jarimovih, Kefirinih, Virotovih potomaka: sedam stotina četrdeset tri;
- ²⁶ Raminih i Gavajinih potomaka: šest stotina dvadeset jedan;
- ²⁷ Ljudi iz Mihmasa: stotinu dvadeset dva;
- ²⁸ Ljudi iz Vetilja i Gaja: dve stotine dvadeset tri;
- ²⁹ Navavskih potomaka: pedeset dva;
- ³⁰ Magvisovih potomaka: stotinu pedeset šest;
- ³¹ Elama drugog potomaka: hiljadu dve stotine pedeset četiri;
- ³² Harimovih potomaka: tri stotine dvadeset.
- ³³ Lodovih, Adidovih, Onanovih potomaka: sedam stotina dvadeset pet;
- ³⁴ Ljudi iz Jerihona: tri stotine četrdeset pet.
- ³⁵ Ljudi iz Senaje: tri hiljade šest stotina trideset.

- ³⁶ Sveštenici:
Jedajinih potomaka iz Isusovog doma: devetsto sedamdeset tri;
- ³⁷ Imirovih potomaka: hiljadu pedeset dva;
- ³⁸ Pashorovih potomaka: hiljadu dve stotine četrdeset sedam;
- ³⁹ Harimovih potomaka: hiljadu sedamnaest.

- ⁴⁰ Leviti:
Isusovih i Kadmilovih potomaka, među sinovima Odavijenih, sedamdeset četiri.

- ⁴¹ Pevači:
Asafovih potomaka stotinu dvadeset osam.

- ⁴² Vratari: Salumovih potomaka, Atirovih potomaka, Talmonovih potomaka, Akuvovih potomaka, Atitinih potomaka i Sovajevih potomaka ukupno stotinu trideset devet.

- ⁴³ Hramske sluge:
Sišovi potomci, Asufovi potomci, Tavaotovi potomci;
- ⁴⁴ Kirosovi potomci, Sijini potomci, Fadonovi potomci;

⁴⁵ Levanovi potomci, Agavini potomci, Akuvovi potomci;
⁴⁶ Agavovi potomci, Salmejevi potomci, Ananovi potomci;
⁴⁷ Gidilovi potomci, Garovi potomci, Reajini potomci;
⁴⁸ Resini potomci, Nekodini potomci, Gazamovi potomci;
⁴⁹ Uzini potomci, Fesejevi potomci, Visajeви potomci;
⁵⁰ Aseninovi potomci, Meunimovi potomci, Nefusimovi potomci;
⁵¹ Vakvukovi potomci, Akufovi potomci, Arurovi potomci;
⁵² Vaslitovi potomci, Meidinihovi potomci, Arsinihovi potomci;
⁵³ Varkosovi potomci, Siserini potomci, Tamini potomci;
⁵⁴ Nesijini potomci, Atifini potomci.

⁵⁵ Potomci Solomonovih slugu:
 Sotajevi potomci, Soferetovi potomci, Ferudini potomci;
⁵⁶ Jalini potomci, Darkonovi potomci, Gidilovi potomci;
⁵⁷ Sefatijini potomci, Atilovi potomci, potomci Fohereta od Sevojima, Amijevi potomci;
⁵⁸ hramskih sluga i Solomonovih sluga ukupno tri stotine devedeset dva.

⁵⁹ Ovo su oni koji su došli iz Tel-Meleha, Tel-Arise, Heruva, Adona i Imira, a nisu mogli da potvrde iz kojeg očinskog doma su i oni i njihovi potomci, i da li su Izrailjci:
⁶⁰ Dalajini potomci, Tovijini potomci, Nekodini potomci, njih šest stotina pedeset dva.

⁶¹ Potomci sveštenika:
 Avajini potomci, Akosovi potomci, potomci Varzelaja koji se oženio jednom od ćerki Varzelaja Galađanina i nazvao se njihovim imenom;
⁶² oni su tražili svoje rodoslovne zapise, ali nisu mogli da se pronađu. Zato su kao nečisti bili odstranjeni iz sveštenstva.
⁶³ Tirsata* im je rekao da ne jedu od Svetinje nad svetinjama dok ne služi sveštenik sa Urimom i Tumimom.

⁶⁴ Cela zajednica je ukupno brojila četrdeset dve hiljade tri stotine šezdeset,
⁶⁵ ne računajući sluge i sluškinje, njih sedam hiljada tri stotine trideset sedam, i s njima dve stotine pevača i pevačica.
⁶⁶ Imali su sedam stotina trideset šest konja, dve stotine četrdeset pet mazgi;
⁶⁷ četiri stotine trideset pet kamila, šest hiljada sedam stotina dvadeset magaraca.

⁶⁸ Neki su glavari otačkih domova, došavši do Doma Gospodnjeg u Jerusalimu, davali dragovoljno da se Dom Božiji podigne na svom mestu.

⁶⁹ Prema svojim mogućnostima su dali u riznicu za poslove: šezdeset jednu hiljadu zlatnih drahmi, pet hiljada srebrnih mina† i stotinu odora za sveštenike.

⁷⁰ Tako su se nastanili sveštenici i Leviti, neki od naroda, pevači, vratari i hramske sluge u svojim gradovima, i sav Izrailj u svojim gradovima.

3

Obnova žrtvenika

¹ Kada je stigao sedmi mesec, a Izrailjci su već bili po gradovima, narod se jednodušno okupio u Jerusalimu.

* 2:63 Persijska titula namesnika pokrajine. † 2:69 Oko 3 t.

² Tada je ustao Isus, sin Josedekov, njegova braća sveštenici i Zorovavelj, sin Salatilov i njegova braća. Oni su obnovili žrtvenik Boga Izrailjevog da žrtvuju na njemu svespalnice, prema onome što je zapisano u Zakonu Mojsija, čoveka Božijeg.

³ Žrtvenik su postavili na njegovo mesto, iako su bili užasnuti od ljudi onih zemalja. Tako su prineli na njemu žrtvu svespalnicu Gospodu, svespalnice jutarnje i večernje.

⁴ Proslavili su i praznik Senica, onako kako je propisano. Žrtvovali su svaki dan određeni broj svespalnica, kako je propisano za koji dan.

⁵ Potom su prinosili stalnu svespalnicu za mladine i za sve Gospodnje posvećene praznike, kako je propisano, i za sve koji su dobrovoljno žrtvovali Gospodu.

⁶ Od prvog dana sedmog meseca počeli su da žrtvuju svespalnice Gospodu, ali Dom Gospodnji još nije bio utemeljen.

Obnova Doma

⁷ Narod je dao novac zidarima i tesarima, a hranu, piće i ulje Sidoncima i Tircima da donesu kedrovinu sa Livana do mora u Jopi, prema odobrenju koje je za njih dao persijski car Kir.

⁸ Druge godine njihovog dolaska k Domu Božijem u Jerusalimu, drugog meseca, Salatilov sin Zorovavelj, Josedekov sin Isus i ostatak njihove braće sveštenika i Levita, i svi oni koji su došli iz izgnanstva u Jerusalim, počeli su da za nadglednike radova na Domu Gospodnjem postavljaju Levite od dvadeset godina i starije.

⁹ Postavljen je Isus sa svojim sinovima i svojom braćom, Kadmilo sa svojim sinovima i sa sinovima Jude, da jednodušno rade kao nadglednici radnika poslova nad Domom Božijim, kao i Inadadovi sinovi sa svojim sinovima i njihovom braćom Levitima.

¹⁰ Kada su zidari položili temelje Doma Gospodnjeg, postavili su sveštenike obučene u njihove odore, sa trubačima i sa Levitima, Asafovim sinovima, da cimbalima slave Gospoda kako je odredio David, car Izrailja.

¹¹ Pevali su slaveći i zahvaljujući Gospodu:
„jer je dobar;

jer je milost njegova dovek prema Izrailju!“

Sav narod je klicao u velikoj radosti, slaveći Gospoda što je osnovan Dom Gospodnji.

¹² Mnogi su sveštenici, Leviti, glavari otačkih domova i starci, koji su videli prvi Dom, jako plakali kada se ovaj Dom osnivao tu pred njima. A mnogi su klicali radosno i sa ushićenjem su podvikivali.

¹³ Narod nije mogao da razazna zvuk povika sreće od zvuka plača naroda. Jer je narod jako klicao i taj se zvuk nadaleko prostirao.

4

Protivljenje obnovi

¹ Ali neprijatelji Jude i Venijamina su čuli da je narod iz izgnanstva počeo da zida Dom za Gospoda, Boga Izrailjevog,

² pa su pristupili Zorovavelju i glavarima otačkih domova. Rekli su im: „Dajte nam da i mi zidamo sa vama! Jer i mi, poput vas, tražimo vašeg Boga i žrtvujemo mu još od vremena asirskog cara Esaradona koji nas je ovde doveo.“

³ Ali Zorovavelj, Isus i ostali glavari otačkih domova Izrailja su im odgovorili: „Nije vaše da sa nama zidate Dom za našeg Boga. Mi ćemo sami zidati za Gospoda, Boga Izrailjevog, kako nam je zapovedio car Kir, car Persije.“

⁴ Tako je narod zemlje počeo da obeshrabruje poduhvate Jevreja i zastrašuje ih da zidaju.

⁵ Unajmljivali su savetnike protiv njih da bi ih osujetili u nameri za sve vreme persijskog cara Kira do vladavine persijskog cara Darija.

Protivljenje za vreme Kserksa i Artakserksa

⁶ Za vreme vladavine Artakserksa, na početku njegovog carevanja, napisali su tužbu protiv stanovnika Jude i Jerusalima.

⁷ I za vreme Artakserksa su pisali Vislam, Mitridat, Taveilo i ostali njihovi drugovi Artakserksu, caru Persije. Pisano je aramejskim pismom i jezikom*.

⁸ Reum, glavni upravitelj, i pisar Simsaj su napisali sledeće pismo protiv Jerusalima caru Artakserksu:

⁹ Od Reuma, glavnog upravitelja, Simsaja pisara i ostalih njihovih drugova: sudija i namesnika, onih iz Oreha, Vavilonaca, žitelja Susana (to jest Elamaca);

¹⁰ ostalih naroda koje je poveo u izgnanstvo Asenafar, veliki i slavni, i nastanio ih u gradove Samarije i ostalih s područja preko reke†.

¹¹ Evo, ovo je prepis pisma koji su poslali caru Artakserksu:

Tvoje slugе, ljudi s područja preko reke.

Evo, dakle,

¹² neka zna car da Jevreji koji su došli k nama, s tvoje strane, dođoše u Jerusalem da zidaju grad pobune i zla, da obnavljaju zidine, da su one završene i da su temelji obnovljeni.

¹³ Neka zna car da, ako se ovaj grad sazida i zidine završe, oni neće više davati danak, porez i carinu, pa će careve riznice biti oštećene.

¹⁴ A pošto smo odani dvoru, ne dolikuje da gledamo ovo beščašće prema caru. Zato ti o tome javljamo i šaljemo care.

¹⁵ Neka se istraži u dnevnicima tvojih predaka i pronaći ćeš u istim, i znaćeš da je ovaj grad, grad buntovnički, na štetu carevima i pokrajinama, da je u njemu oduvek dizana pobuna. Zbog toga je ovaj grad i bio razoren.

¹⁶ Zato obaveštavamo cara da, ako se ovaj grad sazida i zidine završe, ti više nećeš imati imanja na području preko reke.

¹⁷ Car je poslao odgovor Reumu, glavnom upravitelju, i pisaru Simsaju i ostalim njihovim drugovima, koji su prebivali u Samariji, i ostalim s područja preko reke:

Mir!

Evo,

¹⁸ pismo koje ste nam poslali je jasno i glasno pročitano preda mnom.

¹⁹ Izdao sam zapovest da se sve istraži i otkrili su da se ovaj grad oduvek dizao protiv careva, da se u njemu zbivao ustanak i pobuna.

²⁰ Silni carevi su vladali Jerusalimom i imali vlast nad svim područjem preko reke, pa su im plaćali danak, porez i carinu.

²¹ Sada izdajte zapovest da ti ljudi obustave izgradnju tog grada dok ja ne zapovedim.

²² Pazite da u ovome ne budete nemarni! Jer, zašto bi carsko dobro bilo sve više na šteti i gubitku?

²³ Prepis ovog pisma cara Artakserksa je naglas pročitao pred Reumom, Simsajem pisarem i njihovim drugovima. Oni požure u Jerusalem ka Jevrejima, pa ih zaustave oružjem i silom.

²⁴ Tada su obustavljeni radovi na Božijem Domu u Jerusalimu, a obustava je potrajala do druge godine vladavine persijskog cara Darija.

5

Tatnajevo pismo Dariju

* 4:7 Odeljak 4,8-6,18 i 7,12-26 je pisan aramejskim, tadašnjim službenim jezikom carstva. † 4:10 Euftrat.

¹ Tada su prorokovali proroci Agej i Zaharija, Idov sin. Oni su prorokovali Jevrejima u Judi i Jerusalimu u ime Boga Izrailjevog koji je vladao nad njima.

² Na to su ustali Salatilov sin Zorovavelj i Josedekov sin Isus. Počeli su da zidaju Dom Božiji u Jerusalimu, a proroci su bili sa njima i pomagali im.

³ I baš tada im je došao Tatnaj, upravitelj područja preko reke, zatim Setar-Vosnaj i njihovi drugovi. Pitali su ih: „Ko vam je zapovedio da zidate taj Dom i da završite tu građevinu?“

⁴ Pitali su ih*: „Kako se zovu ljudi koji zidaju ovu građevinu?“

⁵ Ali oko njihovog Boga je bilo nad judejskim starešinama. Nisu im obustavili radove, pa je poslat izveštaj Dariju, a on se pismom izjasnio o tome.

⁶ Ovo je prepis pisma koji je caru Dariju poslao Tatnaj, upravitelj područja preko reke, zatim Setar-Vosnaj i njihovi drugovi, starešine koje su na području preko reke.

⁷ Poslali su mu pismo u kome je o svemu ovome pisalo:

Dariju, caru, neka je mir u svemu!

⁸ Neka zna car da smo otišli u pokrajinu Judu, do Doma velikog Boga koji se zida od klesanog kamena, a grede se postavljaju u zidove. Taj se posao izvodi marljivo i napreduje u njihovim rukama.

⁹ Na to smo upitali ondašnje starešine i rekli im: „Ko vam je izdao zapovest da gradite ovaj Dom i završavate ovu građevinu?“

¹⁰ Pitali smo ih i za imena, da te obavestimo, da bismo zapisali imena ljudi koji su im glavari.

¹¹ A oni su nam ovako odgovorili:

„Mi smo sluge Boga nebesa i zemlje. Zidamo Dom koji je bio podignut od davnina, a podigao ga je i završio veliki car Izrailja.

¹² Ali, naši su očevi razgnevili Boga nebeskog, pa ih je on predao u ruke Haldejcu, vavilonskom caru Navuhodonosoru. On je razorio ovaj Dom, a narod izгнаo u Vavilon.

¹³ Ali prve godine Kira, cara vavilonskog, car Kir je izdao proglas da se izgradi ovaj Božiji Dom.

¹⁴ I zlatno i srebrno posuđe Božijeg Doma, koje je Navuhodonosor poneo iz Doma u Jerusalimu i odneo u hram u Vavilonu, izneo je car Kir iz vavilonskog hrama i predao ga čoveku zvanom Sasavasar, koga je imenovao za upravitelja.

¹⁵ Još mu je rekao: 'Uzmi ovo posuđe, idi i stavi ga u Dom, u Jerusalim, pa sazidaj Dom Božiji na njegovom mestu.'

¹⁶ A kada je taj Sasavasar došao, položio je temelje Božijeg Doma u Jerusalimu, koji se od tada do sada zida, i još nije završen.“

¹⁷ Sada, ako je caru po volji, neka se proveru u carevoj riznici u Vavilonu. Ako postoji proglas cara Kira da se sazida ovaj Božiji Dom u Jerusalimu, neka nam car javi svoju volju o tome.

6

Darijev proglas

¹ Car Darije je tada izdao zapovest da se ispita u arhivi riznice, gde se ostavljalo blago u Vavilonu.

² Pronašli su u Ahmeti, u tvrđavi oblasti Midija jedan zapis u kome je zapisana ova odluka:

³ Prve godine cara Kira, izdao je proglas car Kir za Dom Božiji u Jerusalimu:

* 5:4 U izvornom jeziku stoji: *Pitali smo...*

Neka se izgradi Dom kao mesto za žrtvovanje žrtava. Neka mu se polože temelji, šezdeset lakata* u visinu i isto toliko u širinu;

⁴ tri reda klesanog kamenja i jedan red greda, a neka se za troškove uzme iz carevog dvora.

⁵ Takođe, zlatno i srebrno posuđe Božijeg Doma, koje je Navuhodonosor poneo iz Doma u Jerusalimu i doneo ga u Vavilon, neka se i ono vrati. Pošaljite ga u Jerusalim i položite na njegovo mesto u Božijem Domu.

⁶ Sada, Tatnaju, upravitelju područja preko reke, Setar-Vosnaju i vi, njihovi drugovi, starešine koje ste na području preko reke – dalje odatle!

⁷ Ostavite radove na tom Božijem Domu judejskom upravitelju i judejskim starešinama. Neka oni izgrade Božiji Dom na njegovom mestu.

⁸ Zapovedam vam šta ćete da radite za judejske starešine da bi izgradili taj Božiji Dom:

Neka se priloži od carskog imanja, od područja preko reke. Neka se odmah daje za troškove tim ljudima da ne obustave radove.

⁹ Neka im se da od potrebnih stvari za svespalnice Bogu nebeskom – junci, ovnovi, jaganjci, žito, so, vino i ulje – prema reči sveštenika koji su u Jerusalimu, svaki dan i bez zanemarivanja,

¹⁰ kako bi mogli da žrtvuju žrtve ugodnog mirisa Bogu nebeskom i mole se za život cara i njegovih sinova.

¹¹ Ja, dakle, izdajem i ovu zapovest: svakom čoveku koji prekrši ovaj proglas neka se izvuče greda iz kuće, pa neka se uspravi, a on da se na njoj smakne. Neka mu se kuća pretvori u đubrište.

¹² I Bog koji je učinio da njegovo ime prebiva onde, neka sruši svakog cara i narod koji pruži ruku da prekrši ovaj proglas i razori Dom Božiji u Jerusalimu.

Ja, Darije, izdao sam ovaj proglas i neka se žurno izvrši!

Dovršenje i posvećenje Doma

¹³ Tada su Tatnaj, upravitelj područja preko reke, Setar-Vosnaj i njihovi drugovi žurno uradili onako kako im je poručio car Darije.

¹⁴ Judejske starešine su zidale i napredovale prema proroštvu proroka Ageja i Zaharija, Idovog sina. Gradili su i završili prema zapovesti Boga Izrailjevog i prema proglasu Kira, Darija i Artakserksa, cara Persije.

¹⁵ Dom je završen do trećeg dana meseca adara†, šeste godine vladavine cara Darija.

¹⁶ Tada su izrailjski narod, sveštenici, Leviti i ostatak naroda iz izgnanstva s radošću izvršili posvećenje Božijeg Doma.

¹⁷ Za posvećenje Božijeg Doma su prineli stotinu junaca, dve stotine ovnova, četiri stotine jaganjaca i dvanaest jaraca za žrtvu za greh, za sav Izrailj, prema broju izrailjskih plemena.

¹⁸ Postavili su sveštenike po njihovim redovima i Levite prema njihovim redovima, da služe Bogu koji je u Jerusalimu, prema propisu Mojsijeve knjige.

Pasha

¹⁹ Izgnani narod je proslavio Pashu četrnaestog dana prvog meseca.

²⁰ Sveštenici i Leviti su se očistili do jednoga. Svi su bili čisti kada su zaklali Pashu za sav izgnani narod, za njihovu braću sveštenike i za sebe.

²¹ Onda je jeo narod izrailjski, povratnici iz izgnanstva, i svako ko im je prišao i ko se odvojio od nečistoće naroda zemaljskih, tražio je Gospoda, Boga Izrailjevog.

* 6:3 Oko 30 m. † 6:15 Februar/mart.

²² Slavili su radosno praznik Beskvasnih hlebova sedam dana jer ih je Gospod obradovao. Promenio je srce asirskog cara[‡] prema njima, jer im je ojačao ruke u izgradnji Doma Boga, Boga Izrailjevog.

7

Jezdra dolazi u Jerusalim

¹ Nakon ovih događaja, za vladavine persijskog cara Artakserksa, Jezdra, sin Soraje, sina Azarije, sina Helkije;

² sina Saluma, sina Sadoka, sina Ahituva;

³ sina Amarije, sina Azarije, sina Merajota;

⁴ sina Zeraje, sina Ozije, sina Vukija;

⁵ sina Avisuja, sina Finesa, sina Eleazara, sina Arona Prvosveštenika;

⁶ taj Jezdra je došao iz Vavilona. Bio je znalac Svetog pisma, vešt u Mojsijevom Zakonu koji je dao Gospod, Bog Izrailjev. Ruka Gospoda, njegovog Boga, je bila nad njim, pa mu je car dao sve što je tražio.

⁷ Sedme godine cara Artakserksa u Jerusalim su došli neki od izrailjskog naroda, neki sveštenici, Leviti, pevači, vratari i hramske sluge.

⁸ A on je došao u Jerusalim u petom mesecu sedme careve godine.

⁹ Prvog dana prvog meseca je pošao iz Vavilona, a prvog dana petog meseca je došao u Jerusalim, jer je nad njim bila dobra ruka njegovog Boga.

¹⁰ Jer Jezdra je čvrsto srcem odlučio da istražuje Gospodnji Zakon, da ga izvršava i da poučava u Izrailju propise i pravo.

Artakserks šalje Jezdri proglas

¹¹ Ovo je prepis pisma koje je car Artakserks dao Jezdri, svešteniku i znalcu Svetog pisma, poznavaoocu reči Gospodnjih, zapovesti i uredaba danih Izrailju.

¹² Artakserks, car careva.

Jezdri, svešteniku i znalcu knjige Zakona Boga nebeskog.

Evo, dakle,

¹³ izdao sam proglas da svako ko je u mom carstvu od Izrailja, njegovih sveštenika i Levita, a svojevolutno želi da ide sa tobom u Jerusalim, neka ide.

¹⁴ Zbog toga si poslan od cara i sedmorice njegovih savetnika da se raspitaš o Judi i Jerusalimu po Božijem Zakonu koji ti je u ruci;

¹⁵ i da poneseš srebro i zlato koje su car i njegovi savetnici svojevolutno priložili Bogu Izrailjevom, koji prebiva u Jerusalimu.

¹⁶ Takođe i srebro i zlato koje ćeš prikupiti u svoj oblasti vavilonskoj, sa svim dobrovoljnim priložima što ih rado daju narod i sveštenici za Dom njihovog Boga u Jerusalimu.

¹⁷ Zato odmah tim novcem kupi junce, ovnove, jaganjce, njihove žitne žrtve i njihove žrtve izlivnice. Njih ćeš prineti na žrtveniku Doma svoga Boga u Jerusalimu.

¹⁸ A sa preostalim srebrom i zlatom, šta god smatrate da je dobro, uradite ti i tvoja braća po volji vašeg Boga.

¹⁹ Posuđe koje ti je dano za službu Doma vašeg Boga položi Bogu Jerusalima.

²⁰ A ostale potrebe Božijeg Doma, koje su tvoja obaveza da ih podmiriš, podmiri iz carske riznice.

²¹ Ja, car Artakserks, zapovedam svima koji su nad riznicama područja preko reke, da se sve što vam zatraži Jezdra, sveštenik i znalac knjige Zakona Boga nebeskog, odmah učini:

[‡] 6:22 I persijski vladar je ranije nosio titulu koju je poneo i suveren Vavilona.

²² do stotinu talanata* srebra, stotinu kora† žita, stotinu vat‡ vina, stotinu vata§ ulja i soli bez merenja.

²³ Sve ovo je zapovest Boga nebeskog i neka se izvrši tačno, za Dom Boga nebeskog. Jer, zašto da bude gnev na carstvu cara i njegovih sinova?

²⁴ Znajte i to da se nikome od sveštenika, Levita, pevača, vratara, hramskih sluga i sluga ovog Doma Božijeg ne nameću danak, porez i carina.

²⁵ A ti, Jezdra, prema mudrosti svog Boga koja ti je dana, postavi znalce Zakona i sudije, kako bi mogli da sude svem narodu koji je na području preko reke: onima koji znaju zakone tvog Boga. A one koji ih ne znaju, ti ih pouči.

²⁶ A oni koji ne budu radili po Zakonu tvog Boga i po carskom proglasu, neka se nad njima odmah izvrši kazna: bilo smrću ili progonom, bilo globom ili zatvorom.

²⁷ Neka je blagosloven Gospod, Bog naših otaca, koji je ovako nešto stavio u carevo srce da ukrasi Dom Božiji u Jerusalamu!

²⁸ I meni se smilovao pred carem, njegovim savetnicima i moćnim carevim dvoranima. Ali ja sam se ohrabrio, jer je ruka Gospodnja bila nada mnom, pa sam okupio izrailjske glavare da idu gore sa mnom.

8

Popis glavara otačkih domova koji su se vratili sa Jezdrom

¹ Ovo su glavari otačkih domova upisani u svoj rodoslov, koji su došli sa mnom iz Vavilona za vreme vladavine cara Artakserksa:

² Od Finesovih potomaka:

Girsam;

od Itamarovih potomaka:

Danilo;

od Davidovih potomaka:

Hatuš;

³ od Sehanijevih potomaka, koji je Farosov potomak,

Zaharija i sa njim stotinu pedeset muškaraca upisanih u rodoslov;

⁴ od Fat-Moavovih potomaka:

Elioinaj, sin Zerajin i sa njim dve stotine muškaraca;

⁵ od Sehanijevih potomaka:

sin Jazilov i sa njim tri stotine muškaraca;

⁶ od Adinovih potomaka:

Eved, sin Jonatanov i sa njim pedeset muškaraca;

⁷ od Elamovih potomaka:

Isaija, sin Atalijin i sa njim sedamdeset muškaraca;

⁸ od Sefatijinih potomaka:

Zevadija, sin Mihailov i sa njim osamdeset muškaraca;

⁹ od Joavovih potomaka:

Ovadija, sin Jehilov i sa njim dve stotine osamnaest muškaraca;

¹⁰ od Selomitovih potomaka:

sin Josifijin i sa njim stotinu šezdeset muškaraca;

¹¹ od Vivajevih potomaka:

Zaharija, sin Vivajev i sa njim dvadeset osam muškaraca;

¹² od Azgadovih potomaka:

Joanan, sin Akatanov i sa njim stotinu deset muškaraca;

¹³ od poslednjih Adonikamovih potomaka poimence su

* 7:22 Oko 3,4 t. † 7:22 Oko 16 t. ‡ 7:22 Oko 2.200 l. § 7:22 Oko 2.200 l.

Elifelet, Jeiel i Semaja i sa njima šezdeset muškaraca;
14 od Vigvajevehi potomaka:
Gutaj i Zahur i sa njima sedamdeset muškaraca.

Povratak u Jerusolim

15 Okupio sam ih kraj reke koja teče u Avu gde smo se utaborili na tri dana. Ali, zapazio sam da među narodom i sveštenicima nema nijednog Levijevog potomka.

16 Zato sam poslao po glavare Eliezera, Arila, Semaju, Elnatana, Jariva, Elnatana, Natana, Zahariju i Mesulama, i po učitelje Jojariva i Elnatana.

17 Poslao sam ih i zapovedio im za Ida, glavara mesta Kasifija, šta da kažu Idu i njegovoj braći, hramskim čuvarima u mestu Kasifija: da nam dovedu sluge za Dom našeg Boga.

18 I oni su nam doveli – jer je dobra ruka našeg Boga bila nad nama – razboritog čoveka, sina Levija i sina Izrailja, jednog od potomaka Molije i Sereviju sa njegovim sinovima i njegovom braćom. Ukupno osamnaest ljudi;

19 Asaviju i sa njim Merarijevog potomka Isaiju, njegovu braću i njegove sinove. Ukupno dvadeset ljudi;

20 neke od hramskih slugu, koje je postavio David sa glavarima za pomoć Levitima, njih dve stotine dvadeset. Svi su bili poimence naznačeni.

21 I tamo, na reci Avi, sam proglasio post, da bismo se ponizili pred našim Bogom i tražili od njega srećan put za nas, našu decu i svu našu imovinu.

22 Bila me je sramota da od cara tražim vojsku i konjanike da nam pomognu pred neprijateljima na putu. Jer, rekli smo caru: „Ruka našeg Boga je blagonaklona svima koji ga traže, a njegova sila i njegov gnev su nad svima koji ga ostavljaju.“

23 Tako smo postili i tražili sve to od našeg Boga, a on nas je uslišio.

24 Odvojio sam dvanaest svešteničkih glavara: Sereviju, Asaviju i deseticu njihove braće.

25 Izmerio sam im srebro, zlato i posuđe kao prilog za Dom našeg Boga što su priložili car, njegovi savetnici, njegovi dvorani i sav Izrailj koji je bio tamo.

26 Na ruke sam im izmerio šest stotina pedeset talanata* srebra, stotinu talanata† srebrnih posuda i stotinu talanata zlata‡;

27 dvadeset zlatnih zdela vrednih hiljadu darika§ i dve dobro uglačane bronzane posude vredne kao zlato.

28 Rekao sam im: „Vi ste sveti Gospodu i posude su svete, a srebro i zlato su dobrovoljni prilozi Gospodu, Bogu vaših otaca.

29 Pazite ih i čuvajte dok ih ne izmerite pred glavarima sveštenika, Levitima i izrailjskim knezovima u Jerusalimu, u odajama Doma Gospodnjeg.“

30 Tako su sveštenici i Leviti primili izmereno srebro, zlato i posuđe da ih odnesu u Jerusolim, u Dom našeg Boga.

31 Dvanaestog dana prvog meseca sa reke Ave krenuli smo za Jerusolim. Nad nama je bila ruka našeg Boga i spasavala nas od ruku naših neprijatelja i od zaseda na putu.

32 I došli smo u Jerusolim i ostali tamo tri dana.

33 Četvrtog dana izmereno je srebro, zlato i posuđe u Domu našeg Boga na ruke svešteniku Merimotu, Urijinom sinu, s kojim su bili Leviti Eleazar, Finesov sin; Jozavad, Isusov sin i Noadija, Vinujev sin

34 A kada je sve bilo izbrojano i izmereno, tada je i zabeležena sva težina.

35 Onda su oni koji su došli iz izgnanstva, prognani narod, prineli svespalnice Bogu Izrailja: dvanaest junaca za sav Izrailj, devedeset šest ovnova, sedamdeset sedam jaganjaca, dvanaest jaraca za žrtvu za greh – sve to kao svespalnicu Gospodu.

* 8:26 Oko 22 t. † 8:26 Oko 3,4 t. ‡ 8:26 Oko 3,4 t. § 8:27 Persijski zlatnici teški oko 8,4 kg.

³⁶ I careve zapovesti su predali carevim zapovednicima i upraviteljima područja preko reke, a oni su se zauzeli i za narod i za Dom Božiji.

9

Jezdrina molitva zbog ženidbe sa tuđinkama

¹ Kada se sve ovo završilo, pristupili su mi glavari i rekli: „Izrailjski narod, sveštenici i Leviti se nisu odvojili od naroda zemaljskih i njihovih odvratnosti, od Hananaca, Hetita, Ferežana, Jevuseja, Amonaca, Moavaca, Egipćana i Amorejaca.

² Uzeli su neke od njihovih ćerki za sebe i svoje sinove, pa su pomešali sveti rod sa narodima zemaljskim. U ovom neverstvu su prednjačili glavari i dostojanstvenici.“

³ A ja, čim sam čuo za ovu stvar, razderao sam svoju odeću i plašt, čupao kosu sa glave i brade, pa sam seo kao skamenjen.

⁴ Oko mene su se okupili svi koji su se bojali od reči Boga Izrailja, zbog neverstva povratnika iz izgnanstva, a ja sam sedeo kao skamenjen sve do večernje žrtve.

⁵ A tokom večernje žrtve sam ustao iz svoje poniženosti, pa sam razderane odeće i plašta, pao na kolena i raširio ruke Gospodu, mom Bogu.

⁶ Rekao sam:

„O, moj Bože! Sramota me je i postiđen sam da bih podigao, o, moj Bože, svoje lice k tebi, jer su naše krivice narasle preko glave i greh je naš velik do nebesa.

⁷ Još od vremena naših očeva u grehu smo velikom sve do ovih dana. Zbog naših krivica smo bili dani mi, naši carevi i naši sveštenici u ruke careva zemaljskih – pod mač, u izgnanstvo, za otimačinu i sramotu sve do danas.

⁸ A sada, na tren nam je došla milost od Gospoda, Boga našeg: da nam ostavi ostatak; da nam da uporište u mestu svoje svetosti; da nam prosvetli oči naše Bog naš, i da nam da malo živnemo u svom robovanju.

⁹ Jer, mi smo roblje, ali u našem robovanju naš nas Bog nije napustio: smilovao nam se pred carevima Persije da oživimo, da se podigne Dom našeg Boga i poprave njegove ruševine, da nam da zid u Judi i u Jerusalmu.

¹⁰ I šta sad da kažemo, o, Bože naš, posle ovog?! Jer, napustili smo tvoje zapovesti

¹¹ koje si nam zapovedio preko svojih slugu, proroka: 'Zemlja u koju idete da je zaposednete je nečista zemlja zbog nečistoće zemaljskih naroda. Napunili su je svojim odvratnostima i nečistoćama s kraja na kraj.

¹² Zato ne udajte svoje ćerke za njihove sinove niti uzimajte njihove ćerke za svoje sinove. Ne tražite trajni mir i korist sa njima, da biste ostali jaki, da biste jeli dobra zemlje i ostavili je u nasleđstvo svojim sinovima dovek.

¹³ I posle svega toga što je došlo na nas, zbog naših zlodela i naših velikih greha, ipak si nas, Bože naš, poštdeo više nego što su naše krivice zaslužile, i dao nam ostatak kao što je ovaj.

¹⁴ Zar da uzvratimo kršenjem tvojih zapovesti i orodavamo se sa narodima ovakvih odvratnosti? Zar se ne bi razgnevio na nas i dokrajčio nas tako da više ne bude ni ostatka ni preživelih?

¹⁵ O, Gospode, Bože Izrailjev, ti si pravedan jer smo preostali kao ostatak, kao što je danas. Evo nas pred tobom u našim gresima i zbog toga ne možemo da stojimo pred tobom.“

10

Narod ispoveda greh

¹ I dok se Jezdra molio i dok je plaćući priznavao grehe padajući ničice pred Domom Božijim, oko njega se okupilo veliko mnoštvo Izrailjaca – muškaraca, žena i dece. Narod je gorko plakao.

² Tada se oglasio Sehanije, sin Jehilov, jedan od Elamovih potomaka. Rekao je Jezdri: „Neverno smo činili prema našem Bogu i oženili se tuđinkama iz naroda zemaljskih. Ali sada ima nade za Izrailj u ovome.

³ Zato, hajde da sklopimo savez sa našim Bogom, da otpustimo sve žene i one koje su rođeni od njih. Neka se to uradi po savetu Gospodnjem i onih koji se boje zapovesti našeg Boga, a i prema Zakonu.

⁴ Ustani, jer je ovo tvoja obaveza, a mi ćemo biti s tobom. Budi jak i deluj!“

⁵ Jezdra je tada ustao i zakleo glavare sveštenika, Levita i sav Izrailj da postupe po ovoj odluci. I oni su se zakleli.

⁶ Ustao je Jezdra ispred Doma Božijeg i prenoćio u sobi Elijasivovog sina Joanana. Ušao je tamo i nije jeo hleb i pio vodu, jer je žalio zbog neverstva povratnika iz izgnanstva.

⁷ Objavili su proglas po Judi i Jerusalimu, svem narodu iz izgnanstva da se okupi u Jerusalimu.

⁸ A svakome ko ne dođe za tri dana, prema odluci glavara i starešina, neka mu se oduzme sva imovina, a on će biti odvojen od zbora povratnika iz izgnanstva.

⁹ Tako se okupio sav narod iz Jude, Venijamina i Jerusalima za tri dana, devetog meseca*, dvadesetog dana u mesecu. Sav narod je posedao na gradskom trgu pred Domom Božijim, drhteći i zbog svega ovog i zbog kiše.

¹⁰ Jezdra sveštenik je ustao i rekao im: „Izneverili ste se, ženili ste žene tuđinke da uvećate greh Izrailja.

¹¹ Zato dajte slavu Gospodu, Bogu vaših otaca, i učinite njegovu volju: odvojte se od naroda zemaljskih i od žena tuđinki!“

¹² Na to se sav zbor oglasio gromkim glasom: „Radićemo po tvojim rečima!

¹³ Ali, mnogo je naroda i vreme je kiša, pa ne može više da se stoji napolju. A ovaj posao nije za dan ili dva, jer smo u ovome mnogo grešili.

¹⁴ Molimo te, neka naši glavari u tome stoje za sav zbor. Neka svi koji su u našim gradovima oženili žene tuđinke dođu u određeno vreme, i sa njima gradske starešine i gradske sudije, sve dok se ne odvрати plamen gneva našeg Boga od nas, sve dok traje ova stvar.“

¹⁵ Samo su Jonatan, sin Asailov i Jazija, sin Tekujev ustali protiv ovog, a Leviti Mesulam i Savetaj su im pomagali.

¹⁶ Ali narod iz izgnanstva je tako uradio, a sveštenik Jezdra je za sebe izdvojio ljude, otačke glavare po domovima njihovih predaka, i to svakog od njih poimence. Oni su prvog dana desetog meseca seli da ispituju ovu stvar.

¹⁷ Tako su do prvog dana prvog meseca završili sa svim ljudima koji su se oženili ženama tuđinkama.

Popis oženjenih tuđinkama

¹⁸ Tako su neki od sinova sveštenika pronađeni među onima koji su se oženili ženama tuđinkama:

od sinova Isusovih, sina Josedekovog i njegove braće:

Masija, Eliezer, Jariv i Godolija.

¹⁹ Oni su dali ruku da će otpustiti svoje žene, pa su svesni krivice prineli ovna iz stada za svoj greh.

²⁰ Od Imirovih sinova:

Hanani i Zevadija;

²¹ od sinova Harimovih:

Masija, Ilija, Semaja, Jehilo i Ozija;

²² od sinova Pashorovih:

Elioinaj, Masija, Ismailo, Natanailo, Jozavad i Eleasa.

* **10:9** Mesec kislev, novembar/decembar.

- ²³ I od Levita:
Jozavad, Semaj i Kelaja koji je Kelita, i Petaja, Juda, Eliezer.
- ²⁴ Od pevača:
Elijasiv;
od vratara:
Salum, Telem i Urija.
- ²⁵ A od Izrailja,
od sinova Farosovih:
Ramija, Jezija, Malhije, Mijamin, Eleazar, Malhija i Venaja;
- ²⁶ Od sinova Elamovih:
Matanija, Zaharija, Jehilo, Avdija, Jeremot i Ilija;
- ²⁷ Od sinova Zatujevih:
Elioinaj, Elijasiv, Matanija, Jeremot, Zavad i Aziza;
- ²⁸ Od sinova Vivajevih:
Joanan, Hananija, Zavaj, Atlaj;
- ²⁹ Od sinova Vanijevih:
Mesulam, Maluh, Adaja, Jasuv, Seal i Ramot;
- ³⁰ Od sinova Fat-Moavovih:
Adna, Helal, Venaja, Masija, Matanija, Veseleilo, Vinuj i Manasija;
- ³¹ Od sinova Harimovih:
Eliezer, Jesija, Malhija, Semaja i Simeun,
- ³² Venijamin, Maluh, Semarija;
- ³³ Od sinova Asumovih:
Matenaj, Matata, Zavad, Elifelet, Jeremaj, Manasija, Semaj;
- ³⁴ Od sinova Vanijevih:
Madaja, Amram, Uilo,
- ³⁵ Venaja, Vedeja, Heluj,
- ³⁶ Vanija, Merimot, Elijasiv,
- ³⁷ Matanija, Matenaj, Jasav,
- ³⁸ Vanija, Vinuj, Semaj,
- ³⁹ Selemija, Natan, Adaja,
- ⁴⁰ Mahnadevaj, Sasaj, Saraj,
- ⁴¹ Azareilo, Selemija, Semarija,
- ⁴² Salum, Amarija, Josif;
- ⁴³ od sinova Navavovih:
Jeiel, Matatija, Zavad, Zevina, Jadav, Joilo, Venaja.

⁴⁴ Svi oni su uzeli žene tuđinke, ali su otpustili i te žene i njihove sinove.

Knjiga Nemijina

Nemijina molitva

¹ Reči Nemije, Ahalijinog sina.

Bio je mesec kislev*, dvadesete godine, a ja sam bio u Susanu, u utvrđenju,

² kada je došao Hanani, jedan od moje braće i ljudi iz Jude. Pitao sam ih o preostalim Jevrejima koji su preživeli izgnanstvo i o Jerusalimu.

³ A oni su mi rekli: „Preostali koji su preživeli izgnanstvo u toj oblasti su u velikoj nevolji i sramoti. Jerusalimski zid je porušen i vrata su mu spaljena u vatri.“

⁴ Čim sam čuo ove reči, seo sam, plakao i žalio danima. Postio sam i molio se pred Bogom nebeskim.

⁵ Rekao sam:

„Molim te, Gospode, Bože nebeski, Bože veliki i strašni, koji čuvaš savez i milost onima koji ga vole i onima koji drže njegove zapovesti!

⁶ Molim te, prigni svoje uho i otvori oči svoje da čuješ molitvu svoga sluge kojom ti se molim danas pred tobom, danju i noću nad narodom Izrailjem, tvojim slugama. Priznajem grehe izrailjskog naroda kojima smo ti grešili, i ja i dom moga oca smo ti zgrešili.

⁷ Zlo smo ti učinili jer nismo držali zapovesti, ni propise, ni uredbe koje si zapovedio svom sluzi Mojsiju.

⁸ Molim te, seti se reči koju si zapovedio svom sluzi Mojsiju, kada si rekao: 'Ako me budete izneverili, rasejaću vas među narode;

⁹ a ako mi se vratite i budete držali moje zapovesti i vršili ih, ako neki budu izgnani na kraj nebesa, odande ću ih sabrati i dovešću ih do mesta na kome sam izabrao da u njemu prebiva moje ime.'

¹⁰ Oni su tvoje sluge i tvoj narod koji si otkupio snagom svojom velikom i rukom svojom moćnom.

¹¹ Molim te, o, Gospode, neka bude prignuto tvoje uho da čuješ molitvu svoga sluge i molitve svojih slugu koji su voljni da se boje tvog imena. Molim te, daj danas uspeh svom sluzi; daj mu milosrđe pred ovim čovekom!“

A ja sam bio carev peharnik.

2

Artakserks šalje Nemiju u Jerusolim

¹ Bilo je to meseca nisana* dvadesete godine cara Artakserksa. Pred njim je bilo vino i ja sam uzeo to vino i dao ga caru. I nikada ranije nisam bio tužan pred njim.

² Car mi reče: „Zašto ti je lice tužno? Da nisi bolestan? To nije ništa nego neka tuga srca.“

A ja sam se jako uplašio

³ i rekao caru: „Neka je car živ daveka! Kako da mi lice ne bude žalosno kada je opustošen grad gde su grobovi mojih predaka, a vrata su mu ognjem spaljena?“

⁴ Reče mi car: „Dakle, šta želiš?“

A ja sam se pomolio Bogu nebeskom

⁵ i odgovorio caru: „Ako car nađe za dobro i ako mu je po volji tvoj sluga pred tobom, onda me pošalji u Judu, u grad gde su grobovi mojih predaka i ja ću da ga obnovim.“

* 1:1 Deveti mesec, novembar/decembar. * 2:1 Mart/april.

⁶ Car me je – dok je carica sedela pored njega – pitao: „Dokle ćeš biti na putu i kada ćeš da se vratiš?“ Caru je to bilo po volji, pa me je poslao, a ja sam mu rekao za vreme.

⁷ Još sam kazao caru: „Ako je caru po volji, neka mi da pisma za upravitelje područja preko reke, kako bi me pustili da prođem dok ne dođem u Judu.

⁸ I pismo za Asafa, čuvara careve šume, da bi mi dao drva, kako bi se napravile grede za vrata utvrđenja, koje pripada Domu, za gradski zid i za kuću u kojoj ću biti.“ Car mi ih je dao jer je dobra ruka moga Boga bila nada mnom.

⁹ Tako sam otišao upraviteljima područja preko reke i dao im careva pisma. Car je još sa mnom poslao vojne zapovednike i konjanike.

¹⁰ Ali kada su to čuli Sanavalat Oronjanin i Tovija, sluga Amonac, bilo im je veoma mrsko što je došao neko da traži dobro za izrailjski narod.

Nemija proverava zidine Jerusalima

¹¹ Došao sam u Jerusalim i bio tamo tri dana.

¹² Ustao sam noću, ja i nekolicina ljudi sa mnom, ali nikome nisam kazao šta mi je moj Bog stavio u srce da uradim za Jerusalim. A od životinja ništa nije bilo uz mene osim živinčeta na kome sam jahao.

¹³ Izašao sam na Dolinska vrata, noću, naspram Zmajevog izvora i Gnojnih vrata. Proveravao sam zidove Jerusalima. Bili su porušeni, a njegova vrata spaljena ognjem.

¹⁴ Prošao sam do Izvorskih vrata i do Carevog jezera, ali tamo nije bilo mesta da prođe živinče ispod mene.

¹⁵ Penjao sam se uz potok, noću, i proveravao zid, a onda sam se okrenuo nazad ka Dolinskim vratima i vratio se.

¹⁶ Dostojanstvenici nisu znali gde sam otišao i šta sam radio. Naime, nikog od Jevreja, sveštenika, glavara i dostojanstvenika, koji su radili na poduhvatu, nisam obavestio do sada.

¹⁷ I tada sam im kazao: „Vi vidite nevolju u kojoj smo: da je Jerusalim opustošen, da su mu vrata ognjem spalili. Dođite, hajde da obnovimo jerusalimski zid i ne budemo opet na sramotu!“

¹⁸ Ispričao sam im o dobroj ruci moga Boga, koja je bila nada mnom, o carevim rečima koje mi je rekao.

A oni su rekli: „Ustanimo i zidajmo!“ Tako su se ohrabрили za dobro delo.

¹⁹ Ali to su čuli Sanavalat Oronjanin, Tovija, sluga Amonac i Gisem Arapin, rugali su nam se i gledali nas s prezirom. Kazali su: „Šta je to što radite? Bunite li se protiv cara?!“

²⁰ Ja sam im uzvratio i kazao im: „Bog nebeski će nam dati da uspemo. I mi, njegove slugе, ćemo ustati i zidati. A vama ne pripada ni deo ni pravo ni spomen u Jerusalmu.“

3

Graditelji zida

¹ Tada je ustao Prvosveštenik Eliasiv sa svojom braćom sveštenicima, pa su obnovili Ovčija vrata. Posvetili su ih i postavili im krila. A posvetili su ih do kule Meje* i do kule Ananilove.

² Pored njega su zidali ljudi iz Jerihona, a pored njega je zidao i Imrijevi sin Zahur.

³ Riblja vrata su popravljali Asenajini sinovi. Napravili su grede za njih, postavili im njihova krila, brave i prevornice.

⁴ Pored njih je popravljao Merimot, sin Akosovog sina Urije; do njega je popravljao Mesulam, sin Mesizaveilovog sina Varahije; do njega je popravljao Vanin sin Sadok;

⁵ do njega su popravljali Tekujani, ali njihovi moćnici nisu hteli da podupru rad svojih gospodara.

* 3:1 Doslovno: *do kule Stotine.*

⁶ Stara vrata su popravljali Fesejin sin Jodaj i Vesodijin sin Mesulam. Napravili su grede za njih i postavili im njihova krila, brave i prevornice.

⁷ Pored njih su popravljali Melatija Gavaonjanin i Jadon Meronoćanin, ljudi iz Gavaona i iz Mispe, pod vlašću upravitelja područja preko reke.

⁸ Pored njih je popravljao Arahijin sin Ozilo, jedan od zlatara; a pored njega je popravljao Hananija, jedan od apotekarskih sinova. Oni su obnovili Jerusolim do Širokog zida.

⁹ Pored njih je popravljao Orov sin Refaja, glavar polovine jerusalimske oblasti.

¹⁰ Pored njega je, pred svojom kućom, popravljao Arumafov sin Jedaja, a pored njega Asavnijin sin Hatuš.

¹¹ Drugi izmereni deo i kulu kod peći su popravljali Harimov sin Malhija i Fat-Moavov sin Asuv.

¹² Pored njih su popravljali Loisov sin Salum, glavar polovine jerusalimske oblasti, on i njegove ćerke.

¹³ Dolinska vrata je popravljao Anun sa stanovnicima Zanoja. Popravili su ih i stavili im krila, brave i prevornice; sazidali su hiljadu lakata[†] zida do Gnojnih vrata.

¹⁴ Gnojna vrata je popravljao Rihavov sin Malhija, glavar oblasti Vet-Kerem. Popravio ih je i stavio im krila, brave i prevornice.

¹⁵ Izvorska vrata je popravljao Hol-Ozinov sin Šalun, glavar oblasti Mispa. Popravio ih je, pokrio ih i stavio im njihova krila, brave i prevornice. Popravio je i zid siloamskog jezera kraj carskog vrta do stepenica koje se spuštaju iz Davidovog grada.

¹⁶ Iza njega je Azvukov sin Nemija, glavar polovine oblasti Vet-Sur, popravljao ispred Davidovih grobnica do veštačkog jezera i do kuće junaka.

¹⁷ Iza njega su popravljali Leviti: Vanijev sin Reum i pored njega je, za svoju oblast popravljao Asavija, glavar polovine oblasti Keila.

¹⁸ Iza njih su popravljala njihova braća: Inadadov sin Vavaj, glavar polovine oblasti Keila.

¹⁹ Pored njega je Isusov sin Ezer, glavar Mispe, popravljao drugi izmereni deo naspram uspona ka oružarnici na uglu.

²⁰ Iza njega je Zavajev sin, Varuh, sa žarom popravljao drugi izmereni deo od ugla do ulaza u kuću Prvosveštenika Elijasiva.

²¹ Iza njega je Merimot, sin Akosovog sina Urije popravljao drugi izmereni deo od ulaza Elijasivove kuće do kraja njegove kuće.

²² Iza njega su popravljali sveštenici, ljudi iz ravnice.

²³ Iza njih su Venijamin i Asuv popravljali pred svojim kućama, a iza njih je uz svoju kuću popravljao Azarija, sin Ananijevog sina Masiije.

²⁴ Iza njih je Inadadov sin Vinuj popravljao drugi izmereni deo od Azarijine kuće do ugla i do krivine.

²⁵ Uzajev sin Falal je popravljao naspram ugla i kule koja se uzdiže kod gornjeg carevog doma, kod dvorišta za stražu. Iza njega Farosov sin Fedaja.

²⁶ Hramske sluge su još boravile u Ofilu naspram Vodenih vrata, na istoku i do uzdignute kule.

²⁷ Iza njih su stanovnici Tekuje popravljali drugi izmereni deo naspram velike uzdignute kule do ofilskog zida.

²⁸ Iznad Konjskih vrata popravljali su sveštenici, svaki ispred svoje kuće.

[†] 3:13 Oko 500 m.

²⁹ Iza njih, pred svojom kućom je popravljao Imirov sin Sadok; iza njega je popravljao Sehanijev sin Semaja, čuvar istočnih vrata.

³⁰ Iza njega su drugi izmereni deo popravljali Selemijin sin Hanani i Salafov šesti sin Anun. Iza njih je pred svojom odajom popravljao Varahijin sin Mesulam

³¹ Iza njega je popravljao Malhija, zlatarev sin, sve do kuće hramskih slugu i trgovaca, do Tamničkih vrata i gornje sobe na uglu.

³² Između gornje sobe na uglu i Ovčijih vrata su popravljali zlatari i trgovci.

4

Protivljenje obnovi

¹ A kada je Sanavalat čuo da obnavljamo zid, plamteo je od besa i jako se razgnevio, pa se rugao Jevrejima.

² Rekao je ispred svoje braće i samarijske vojske: „Šta to rade ti jadni Jevreji? Hoće li da ga obnove? Hoće li da žrtvuju? Hoće li da završe za dan? Hoće li da ožive to kamenje iz gomile ruševina i onog što je spaljeno?“

³ A Tovija Amonac, koji je stajao kraj njega, reče: „Pa na to što oni zidaju da se i lisica popne, srušiće zid od njihovog kamenja!“

⁴ „Čuj, o, Bože naš, kako nas preziru! Uzvrati im njihovu sramotu na njihovu glavu i daj im da budu plen u zemlji ropstva.

⁵ Ne pokrivaj njihovu krivicu i neka im gresi njihovi pred tobom ne budu izbrisani, jer su te gnevili pred graditeljima.“

⁶ I mi smo gradili zid i on je bio sastavljen do polovine, jer je narod imao srce za posao.

⁷ A kada su Sanavalat, Tovija, Arapi, Amonci i Azoćani čuli da obnova jerusalimskog zida napreduje, da su njegovi provaljeni delovi počeli da se zatvaraju, silno su se razgnevili.

⁸ Svi su skovali zaveru da zajedno zarate protiv Jerusalima i naprave nam pometnju.

⁹ Ali mi smo se pomolili našem Bogu i postavili smo danonoćne straže zbog njih.

¹⁰ Ipak, Jevreji su govorili: „Klonula je snaga nosačima, ruševina je previše, a mi nismo u stanju da obnovimo zid!“

¹¹ Još su naši zlotvori govorili: „Neće ni znati, neće ni videti dok ne banemo među njih, pobijemo ih i okončamo im posao!“

¹² I dogodilo se da su došli Jevreji koji žive pored njih, pa su nam deset puta dojavili: „Dolaze na vas iz svih mesta u koja ćete se vratiti k nama!“

¹³ A ja sam na najnižim položajima, iza zida i na otvorenim mestima, rasporedio ljude po porodicama. Postavio sam ih sa mačevima, kopljima i lukovima.

¹⁴ Kada sam sve pogledao, ustao sam i rekao glavarima, dostojanstvenicima i ostalom narodu: „Ne plašite ih se! Setite se Gospoda, velikog i strašnog i borite se za svoju braću i svoje sinove, za svoje ćerke, svoje žene i svoje domove.“

¹⁵ A kada su čuli naši zlotvori, da smo saznali, Bog im je osujetio namere i svi smo se vratili na zid i svako na svoj posao.

¹⁶ Od tog dana polovina mojih mladića su radili posao, a polovina je držala koplja, štitove, lukove i oklope. A glavari su stajali iza sveg Judinog doma.

¹⁷ Oni koji su obnavljali zid, oni koji su nosili teret i koji su tovarili, jednom su rukom radili posao, a drugom držali oružje.

¹⁸ Svaki je graditelj imao svoj mač, pripasan uz bok, i tako je gradio. A pored mene je stajao čovek koji je duvao u rog.

¹⁹ Rekao sam glavarima, dostojanstvenicima i ostalom narodu: „Mnogo je posla, razvučen je, a mi smo na zidu raštrkani i daleko jedan od drugoga.

²⁰ Tamo gde čujete zvuk roga, tamo se oko nas i okupite. Bog naš će se boriti za nas!“

²¹ Tako smo radili posao, a polovina njih je držala koplja od rane zore do izlaska zvezda.

²² U to sam vreme još kazao narodu: „Neka svako od vas sa svojim slugom spava usred Jerusalima, da bi nam noću stražarili, a danju radili.“

²³ Jer ni ja – moja braća, moje sluge, stražari koji su me pratili – nijedan nismo skidali svoje oružje i odeću, osim kada smo je prali.

5

Nemija se zauzima za siromahe

¹ U to vreme su neki ljudi i njihove žene pokrenuli velike optužbe protiv svoje braće Jevreja.

² Neki su govorili: „Nas, naših sinova i naših ćerki je mnogo! Hajde da nabavimo žita da jedemo i preživimo.“

³ Neki su govorili: „Založimo svoje njive, svoje vinograde i svoje kuće da nabavimo žita za vreme gladi.“

⁴ Neki su govorili: „Zbog carskog danka smo pozajmili novac za naše njive i naše vinograde.

⁵ A naše je telo kao telo naših sunarodnika i naša deca kao njihova deca. A evo, potčinili smo naše sinove i naše ćerke kao roblje. Neke naše ćerke su odvedene u okovima, a u našim rukama više nema snage, jer naše njive i vinogradi naši pripadaju drugima.“

⁶ Planuo sam od ljutnje kada sam čuo njihove optužbe i sve te reči.

⁷ Odlučio sam u srcu da ukorim glavare i dostojanstvenike. Rekao sam im: „Svaki od vas svome bratu pozajmljuje zelenaški!“ Zato sam protiv njih sazvaio veliki zbor.

⁸ Obratio sam im se: „Otkupili smo, koliko smo mogli, našu braću Jevreje koji su morali da se prodaju narodima. A vi prodajete svoju braću! I to još ih nama prodajete!“ A oni su samo ćutali i ni reči nisu našli.

⁹ Kazao sam: „Nije dobro to što radite. Zar ne bi trebalo da živite u strahu pred našim Bogom, da nas ne bude sramota pred narodima naših neprijatelja?

¹⁰ I ja i moja braća i moje sluge smo im pozajmljivali novac i žito. Ali, molim vas, ostavimo se ovog zelenašenja!

¹¹ Molim vas, još danas im vratite njihove njive i njihove vinograde, njihove maslinjake i njihove kuće i otpišite kamate na žito, mlado vino i ulje što ste im pozajmili.“

¹² Odgovorili su: „Vratićemo to i nećemo im tražiti ništa. Uradićemo kako kažeš.“

A ja sam okupio sveštenike i zavetovao ih da postupe po ovom dogovoru.

¹³ Još sam otresao svoj ogrtač uz reči: „Ovako neka Bog svakog ko se ne bude držao ovog dogovora otrese od njegove kuće i njegovog imanja. Tako neka bude otresen i prazan.“

Sav je zbor rekao „amin“ i slavili su Gospoda. A narod je postupio prema dogovoru.

¹⁴ Takođe, od dana kada su me postavili za njihovog upravitelja u Judi, od dvadesete do trideset druge godine cara Artakserksa, dvanaest godina, ni moja braća ni ja nismo jeli upraviteljski hleb.

¹⁵ Raniji upravitelji, oni koji su bili pre mene, stavili su težak jaram na narod. Naime, pored četrdeset srebrnih šekela,* uzimali su im hranu i vino. A i njihove su sluge vladale nad narodom, ali ja to nisam radio iz bogobojažnosti.

¹⁶ Takođe, za rad na ovom zidu, koji sam obnovio, nismo stekli nikakvo imanje. I sve moje sluge su bile tamo okupljene na poslu.

¹⁷ Za mojim stolom su bili Jevreji i dostojanstvenici, njih stotinu pedeset, kao i oni oko nas, oni koji su nam došli iz drugih naroda.

* 5:15 Oko 460 gr.

¹⁸ Svaki dan je spreman jedan vo, šest odabranih ovaca i živina. To su oni spremali za mene. A svakih deset dana su dodavali razne sorte vina u izobilju. Ali ja nisam tražio svu tu hranu za upravitelja, jer sam video da je na ovom narodu bila teška služba.

¹⁹ Seti me se, o, moj Bože, zbog sveg dobra što sam učinio ovom narodu!

6

Novo protivljenje obnovi

¹ A kada su čuli Sanavalat, Tovija, Gisem Arapin i ostatak naših neprijatelja da sam obnovio zid i da u njemu nije ostala ni pukotina – iako do tada još nisam bio stavio krila na vrata –

² Sanavalat i Gisem su mi poslali poruku: „Dođi da se sretnemo u Kefiru, u Onanovoj dolini.“

A nameravali su da mi nanesu zlo.

³ Ja sam im poslao glasnike i poručio: „U velikom sam poslu i ne mogu da siđem. Zašto da stane posao kada ga ostavim i siđem k vama?“

⁴ Četiri puta su mi slali istu poruku, a ja sam im uzvraćao istim rečima.

⁵ Tada mi je Sanavalat i peti put poslao istu poruku po svom služi, a u njegovoj ruci je bilo otvoreno pismo.

⁶ U njemu je pisalo:

„Pročulo se među narodima, a i Gisem kaže da ti i Jevreji nameravate da se pobunite. Priča se da zato obnavljaš zid, da ćeš biti njihov car.

⁷ I proroke si postavio da u Jerusalimu objavljuju o tebi: 'Car je u Judi!' Sada će i car čuti za to. Zato dođi da se zajedno posavetujemo.“

⁸ Ali ja sam mu poslao odgovor: „Ništa se nije dogodilo tako kako govoriš! Ti to izmišljaš iz srca.“

⁹ Naime, svi oni su hteli da nas preplaše, jer su govorili: „Klonuće im ruke od posla koji se neće završiti!“

Zato, osnaži moje ruke, Bože!

¹⁰ Tako sam otišao do kuće Semaje, sina Metaveilovog sina Dalaje. Jer, on se zatvorio i poručio: „Hajde da se sretnemo u Domu Božijem, usred Doma i da mu zatvorimo vrata. Jer će doći da te ubiju, noću će doći da te ubiju!“

¹¹ Odgovorio sam mu: „Zar da beži čovek poput mene? Zar neko kao ja da ode u Dom da preživi? Ne, neću da idem.“

¹² Tada sam shvatio: gle, nije ga Bog poslao! Za proroštvo koje mi je prorekao podmitili su ga Sanavalat i Tovija.

¹³ A podmitili su ga da bih se preplašio, da bih postupio onako i sagrešio, da bi mi ocrnili ime i narugali mi se.

¹⁴ Seti se, o, moj Bože, Tovije i Sanavalata po ovim njihovim delima, kao i proročice Noadije i svih ostalih proroka koji su me zastrašivali.

¹⁵ Tako je zid bio dovršen za pedeset dva dana, dvadeset petog dana meseca elula*.

Protivljenje završetku zida

¹⁶ Čuli su za to svi naši neprijatelji i uplašili su se narodi koji su bili oko nas, pa su se jako pokunjili. Jer, znali su da je ovaj posao urađen uz pomoć našeg Boga.

¹⁷ Takođe, tih su dana mnogi Judini glavari slali pisma Toviji, a od Tovije su pisma dolazila njima,

* 6:15 Avgust/septembar.

¹⁸ jer su se mnogi u Judi s njim povezali zakletvom. Naime, on je bio zet Arahovom sinu Sehaniji, a njegov sin Joanan je oženio ćerku Varahijinog sina Mesulama.

¹⁹ Još su preda mnom govorili o njegovim dobrim delima, a moje su reči dojavljivali njemu. A Tovija je slao pisma da bi me zastrašio.

7

¹ Kada je zid obnovljen, kada sam postavio vrata i kada su bili postavljeni vratari, pevači i Leviti;

² postavio sam nad Jerusalimom svog brata Hanani i zapovednika utvrđenja Hananiju. Jer, on je bio čovek od poverenja i bogobojažniji od mnogih drugih.

³ Rekao sam im: „Neka se ne otvaraju vrata Jerusalima dok sunce ne ogreje. A kad stražari budu na mestima, nek oni zatvore vrata i zaključaju ih. Neka se postave stražari od stanovnika Jerusalima, neke na svoje mesto straže, a neke pred svojom kućom.“

Popis povratnika

⁴ Grad je bio prostran i velik, sa tek nešto žitelja u svom središtu, a kuće još nisu bile obnovljene.

⁵ A moj Bog mi je stavio na srce pa sam okupio glavare, dostojanstvenike i narod da se popišu u rodoslove. Tako sam pronašao rodoslovnu knjigu onih koji su se vratili prvi, i otkrio da je u njoj pisalo:

⁶ Ovo su imena ljudi one oblasti koji su došli iz ropstva u koje su izgnani, oni koje je Navuhodonosor, car Vavilona, odveo u izgnanstvo, a sada su se vratili u Jerusalim i Judu, svaki u svoje mesto;

⁷ došli su sa Zorovaveljom i sa Isusom, Nemijom, Azarijom, Remijom, Namanijem, Mardohejem, Vilsanom, Misparetom, Vigvajom, Neumom i Vanom.

Ovo je popis ljudi iz Izrailja:

⁸ Farosovih potomaka: dve hiljade stotinu sedamdeset dva;

⁹ Sefatijevih potomaka: tri stotine sedamdeset dva;

¹⁰ Arahovih potomaka: šest stotina pedeset dva.

¹¹ Fat-Moavovih potomaka od sinova Isusovih i Joavovih: dve hiljade osam stotina osamnaest;

¹² Elamovih potomaka: hiljadu dve stotine pedeset četiri;

¹³ Zatujevih potomaka: osam stotina četrdeset pet;

¹⁴ Zahajevih potomaka: sedam stotina šezdeset;

¹⁵ Vinujevih potomaka: šest stotina četrdeset osam;

¹⁶ Vivajevih potomaka: šest stotina dvadeset osam;

¹⁷ Azgadovih potomaka: dve hiljade tri stotine dvadeset dva;

¹⁸ Adonikamovih potomaka: šest stotina šezdeset sedam;

¹⁹ Vigvajevih potomaka: dve hiljade šezdeset sedam;

²⁰ Adinovih potomaka: šest stotina pedeset pet;

²¹ Atirovih potomaka od Jezekije: devedeset osam;

²² Asumovih potomaka: tri stotine dvadeset osam;

²³ Visajevih potomaka: tri stotine dvadeset četiri;

²⁴ Potomaka Arifovih: stotinu dvanaest;

²⁵ Gavaonovih potomaka: devedeset pet;

²⁶ Ljudi iz Vitlejema i Netofata: stotinu osamdeset osam;

²⁷ Ljudi iz Anatota: stotinu dvadeset osam;

²⁸ Ljudi iz Vet-Azmaveta: četrdeset dva;

²⁹ Kirijat-Jarimovih, Kefirinih, Virotovih potomaka: sedam stotina četrdeset tri;

- ³⁰ Raminih i Gavajinih potomaka: šest stotina dvadeset jedan;
³¹ Ljudi iz Mihmasa: stotinu dvadeset dva;
³² Ljudi iz Vetilja i Gaja: stotinu dvadeset tri;
³³ Ljudi iz drugog Navava: pedeset dva;
³⁴ Potomaka drugog Elama: hiljadu dve stotine pedeset četiri;
³⁵ Harimovih potomaka: tri stotine dvadeset;
³⁶ Ljudi iz Jerihona: tri stotine četrdeset pet;
³⁷ Lodovih, Adidovih, Onanovih potomaka: sedam stotina dvadeset jedan;
³⁸ Ljudi iz Senaje: tri hiljade devet stotina trideset.

- ³⁹ Sveštenici:
Jedajinih potomaka, iz Isusovog doma: devetsto sedamdeset tri;
⁴⁰ Imirovih potomaka: hiljadu pedeset dva;
⁴¹ Pashorovih potomaka: hiljadu dve stotine četrdeset sedam;
⁴² Harimovih potomaka: hiljadu sedamnaest.

- ⁴³ Leviti:
Isusovih potomaka od Kadmila i od potomaka Ovadijinih: sedamdeset četiri.

- ⁴⁴ Pevači:
Asafovih potomaka: stotinu četrdeset osam.

- ⁴⁵ Vratari:
Salumovih potomaka, Atirovih potomaka, Talmonovih potomaka, Akuvovih potomaka, Atitinih potomaka i Sovajevih potomaka ukupno: stotinu trideset osam.

- ⁴⁶ Hramske sluge:
Sišovi potomci, Asufovi potomci, Tavaotovi potomci;
⁴⁷ Kirosovi potomci, Sijini potomci, Fadonovi potomci;
⁴⁸ Levanovi potomci, Agavini potomci, Salmejevi potomci;
⁴⁹ Ananovi potomci; Gidilovi potomci, Garovi potomci;
⁵⁰ Reajini potomci; Resini potomci, Nekodini potomci;
⁵¹ Gazamovi potomci; Uzini potomci, Fesejevi potomci;
⁵² Visajevi potomci, Meunimovi potomci, Nefusesimovi potomci;
⁵³ Vakvukovi potomci, Akufovi potomci, Arurovi potomci;
⁵⁴ Vaslitovi potomci, Meidinihovi potomci, Arsinihovi potomci;
⁵⁵ Varkosovi potomci, Siserini potomci, Tamini potomci;
⁵⁶ Nesijini potomci, Atifini potomci.

- ⁵⁷ Solomonove sluge:
Sotajevi potomci, Soferetovi potomci, Feridini potomci;
⁵⁸ Jalini potomci, Darkonovi potomci, Gidilovi potomci;
⁵⁹ Sefatijini potomci, Atilovi potomci, potomci Fohereta od Sevojima, Amonovi potomci;
⁶⁰ Hramskih sluga i Solomonovih sluga ukupno tri stotine devedeset dva.

- ⁶¹ Ovo su oni koji su došli iz Tel-Meleha, Tel-Arise, Heruva, Adona i Imira, a nisu mogli da potvrde iz kojeg očinskog doma su i oni i njihovi potomci, i da li su Izrailjci:
⁶² Dalajini potomci, Tovijini potomci, Nekodini potomci, njih šest stotina četrdeset dva.

- ⁶³ Potomci sveštenika:

Avajini potomci, Akosovi potomci, potomci Varzelaja koji se oženio jednom od ćerki Varzelaja Galađanina i nazvao se njihovim imenom;

⁶⁴ Oni su tražili svoje rodoslovne zapise, ali nisu mogli da se pronađu. Zato su kao nečisti bili odstranjeni iz sveštenstva.

⁶⁵ Tirsata* im je rekao da ne jedu od najsvetije hrane dok ne služi sveštenik sa Urimom i Tumimom.

⁶⁶ Cela zajednica je ukupno brojila četrdeset dve hiljade tri stotine šezdeset,

⁶⁷ ne računajući sluge i sluškinje, njih sedam hiljada tri stotine trideset sedam, i s njima dve stotine četrdeset pet pevača i pevačica.

⁶⁸ Imali su četiri stotine trideset pet kamila,

⁶⁹ šest hiljada sedam stotina dvadeset magaraca.

⁷⁰ Neki su glavari otačkih domova priložili za delo. Tirsata je dao u riznicu hiljadu zlatnih drahmi†, pedeset posuda i pet stotina trideset sveštenečkih odora.

⁷¹ Neki su glavari otačkih domova priložili u riznicu za delo dvadeset hiljada zlatnih drahmi‡ i dve hiljade dve stotine srebrnih mina§.

⁷² Ostali narod je dao dvadeset hiljada zlatnih drahmi, dve hiljade srebrnih mina* i šezdeset sedam odora za sveštenike.

⁷³ Tako su se nastanili sveštenici i Leviti, vratari, pevači, neki od naroda, hramske sluge i sav Izrailj u svojim gradovima.

A kada je došao sedmi mesec, sav je izrailjski narod bio u svojim gradovima.

8

Jezdra čita Zakon

¹ Sav narod se složno okupio na trgu ispred Vodenih vrata. Rekli su Jezdri, znalcu Svetog pisma, da donese knjigu Mojsijevog Zakona koji je Gospod zapovedio Izrailju.

² Sveštenik Jezdra je doneo Zakon pred zbor, pred muškarce, žene i sve koji su razumeli, da čuju tog prvog dana sedmog meseca.

³ Čitao ga je naglas na trgu ispred Vodenih vrata, pred muškarcima, ženama i onima koji su mogli da razumeju, od jutra do podneva. A sav narod je pažljivo slušao knjigu Zakona.

⁴ Jezdra, znalac Svetog pisma, je stajao na drvenom postolju koje su napravili za ovu svrhu. Pored njega je stajao Matatija, Sema, Anaja, Urija, Helkija, Masija sa desne strane. Sa leve strane je stajao Fedaja, Misailo, Malhija, Asum, Asvadana, Zaharija i Mesulam.

⁵ Tada je Jezdra pred očima sveg naroda otvorio knjigu – jer je i bio iznad svih – a kada ju je otvorio, sav narod je ustao.

⁶ Blagoslovio je Jezdra Gospoda, Boga velikog, a sav narod je uzvratio – „Amin! Amin!“ – i podižući ruke pognuli su glave i poklonili se Gospodu licem do zemlje.

⁷ A Isus, Vanija, Serevija, Jamin, Akuv, Savetaš, Odija, Masija, Kelita. Azarija, Jozavad, Anan, Felaja i Leviti su poučavali narod Zakonu, dok je narod stajao na svom mestu.

⁸ Naglas su čitali knjigu Božijeg Zakona i objašnjavali, davali smisao, pa su razumeli čitanje.

⁹ Tada Nemija – a on je bio Tirsata – i Jezdra sveštenik, znalac Svetog pisma, i Leviti koji su poučavali narod, rekoše svem narodu: „Ovaj dan je svet Gospodu, vašem Bogu. Zato ne tugujte i ne plaćite.“ Jer je sav narod plakao kada je čuo reči Zakona.

* 7:65 Persijska titula namesnika pokrajine. † 7:70 Oko 8,4 kg. ‡ 7:71 Oko 170 kg. § 7:71 Oko 1,2 t. * 7:72 Oko 1,1 t.

¹⁰ I ovo im je rekao: „Idite i jedite masnu hranu i pijte slatka pića, pa deo pošaljite onima kojima ništa nije spremljeno. Jer, ovaj dan je svet našem Gospodu. I ne budite ožalošćeni, jer je radost Gospodnja naša tvrđava!“

¹¹ A Leviti su utišavali sav narod. Govorili su: „Tiše! Pa ovaj je dan svet! Ne budite žalosni.“

¹² Narod je otišao da jede i pije, da pošalje deo hrane, da slavi, jer su razumeli reči koje su im obznanjene.

¹³ Sutradan su se glavari otačkih domova sveg naroda, sveštenici i Leviti okupili kod Jezdre, znalca Svetog pisma, da proniknu u reči Zakona.

¹⁴ Otkrili su da je u Zakonu, koji je Gospod dao Mojsijevom rukom, zapisano da izrailjski narod boravi u senicama na praznik u sedmom mesecu;

¹⁵ da obznane i razglase po svim svojim gradovima i u Jerusalmu: „Izađite na brdo i ponesite grane masline, grane divljih maslina, grane mirte, grane palmi, pa granama lisnatih stabala napravite senice, kako je zapisano.“

¹⁶ Tako je narod otišao pa su doneli grane i napravili za sebe senice: svako na svom krovu, u svojim dvorištima, i u dvorištima Božijeg Doma, na trgu kod Vodenih vrata i na trgu kod Jefremovih vrata.

¹⁷ Tako je sav zbor koji se vratio iz izgnanstva napravio senice, pa su boravili u senicama. Jer Izrailjci nisu tako radili još od vremena Isusa Navina, pa do ovog dana. I bila je velika radost.

¹⁸ Čitao im je svakodnevno naglas iz knjige Božijeg Zakona, od prvog do poslednjeg dana. Tako su slavili praznik sedam dana, a osmog dana je bio svečani sabor, kao što je bilo propisano.

9

Izrailjci ispovedaju grehe

¹ Dvadeset četvrtog dana istog meseca, izrailjski narod se okupio na post u kostreti, posuti prašinom.

² Naime, potomci Izrailja su se odvojili od tuđinaca, pa su ustali i ispovedili svoje grehe i krivice svojih predaka.

³ Stajali su na svom mestu i naglas čitali knjigu Zakona Gospoda, Boga svoga, četvrtinu dana. Četvrtinu dana su se ispovedali i klanjali Gospodu, Bogu svome.

⁴ Tada su na postolje stali Leviti: Isus, Vanije, Kadmilo, Sevanija, Vunije, Serevija, Vanija i Henanije. Zaplakali su iz sveg glasa Gospodu, svom Bogu.

⁵ A Leviti Isus, Kadmilo, Vanija, Asavnija, Serevija, Odija, Sevanija i Petaja su rekli: „Ustanite i blagosiljajte Gospoda, svog Boga, od veka do veka!“

Molitva Levita

„Neka je blagosloveno tvoje slavno ime, neka je uzvišeno nad svakim blagoslovom i hvalom!

⁶ Jer ti si Gospod, ti jedini. Ti si stvorio nebesa i nebo nad nebesima sa svom vojskom njihovom; i zemlju i sve što je na njoj; i mora i sve što je u njima. Ti daješ život svima njima i vojska ti se nebeska klanja!

⁷ Ti si, Gospode, Bog koji je izabrao Avrama, izveo ga iz Ura Haldejskog i nazvao ga Avraham.

⁸ Našao si da mu je srce verno pred tobom, pa si sa njim sklopio savez, da mu daš zemlju Hananaca, Hetita, Amorejaca, Ferežana, Jevusejaca i Gergešana, njemu i njegovom potomstvu. I ispunio si svoje reči jer si pravedan!

⁹ Video si nevolju naših predaka u Egiptu, čuo si im vapaj kod Crvenog mora;

¹⁰ Učinio si znakove i čudesa nad faraonom, nad svim njegovim slugama i čitavim narodom njegove zemlje, jer si znao da su bahato postupili prema njima. Tako si stekao sebi ime, baš kakvo je i danas.

¹¹ Ti si razdelio more pred njima i prošli su posred mora, po suvom dnu, a njihove si progonitelje bacio u dubine, kao kamen u silne vode!

¹² Vodio si ih danju stubom od oblaka, a noću si im stubom od ognja osvetljavao put kojim su išli.

¹³ Sišao si na brdo Sinaj i govorio im sa nebesa; dao si im pravedne propise, istinite zakone i dobre uredbe i zapovesti.

¹⁴ Obznanio si im svoju svetu subotu i dao im zapovesti, uredbe i Zakon preko Mojsija, svoga sluge.

¹⁵ Dao si im hleb sa neba kad su bili gladni i vodu iz stene si im doveo kad su bili žedni; još si im rekao da idu i zaposednu zemlju za koju si se zakleo da ćeš im je dati.

¹⁶ Ali su oni i naši preci bili bahati i tvrdoglavi i nisu poslušali tvoje zapovesti.

¹⁷ Nisu hteli da slušaju, nisu zapamtili tvoja čudesa koja si uradio sa njima, nego su tvrdoglavo izabrali vođu da se vrate svom robovanju u Egipat. A ti si Bog koji prašta, milosrdni i milostivi, spor na srdžbu i bogat milosrđem, pa ih nisi napustio

¹⁸ ni kada su sebi napravili liveno tele, kad su rekli: 'Ovo je tvoj bog koji te je izveo iz Egipta!', kad su učinili velika bogohuljenja.

¹⁹ Ti ih u svom mnogostrukom milosrđu nisi napustio u pustinji. Stub od oblaka ih nije napustio danju, da ih vodi putem; a ni stub od ognja, da im noću osvetljava put kojim su išli.

²⁰ Dao si im svoj dobri Duh da ih poučava, svoju manu nisi uskratio njihovim ustima, a i vodu si im dao kad su bili žedni.

²¹ Četrdeset godina si ih zbrinjavao u pustinji i nisu oskudevali. Odeća im se nije pocepala i noge im nisu oticale.

²² Dao si im carstva i narode, razmestio ih po područjima, a oni su zaposeli zemlju Sihona, zemlju cara esevonskog i zemlju Oga, cara vasanskog.

²³ Njihove si potomke umnožio kao zvezde nebeske i doveo ih u zemlju za koju si rekao njihovim precima da uđu u nju i zaposednu je.

²⁴ I ušli su njihovi potomci i zaposeli su zemlju, a ti si im pokorio žitelje zemlje, Hanance. Još si im s njima dao u ruke njihove careve i narode zemaljske, da rade s njima kako im je volja.

²⁵ Tako su osvojili utvrđenja i plodnu zemlju, zauzeli su kuće prepune svakog dobra, iskopane bunare, vinograde, masline, plodonosna stabla – obilje hrane – pa su jeli do mile volje, ugojili se i uživali u tvojoj velikoj dobroti.

²⁶ Ali su ti bili neposlušni i buntovni. Bacili su tvoj Zakon iza svojih leđa i ubili tvoje proroke koji su ih upozoravali, kako bi ih tebi vratili. Tako su učinili velika bogohuljenja.

²⁷ I ti si ih predao u ruke njihovih zlotvora i oni su im zadavali nevolje. Zato su u vreme svoje nevolje zavapili tebi, a ti si ih čuo sa nebesa i po svom mnogostrukom milosrđu si im dao izbavitelje koji su ih izbavljali iz ruku njihovih zlotvora.

²⁸ Ali tek što bi zavladao mir, opet su pred tobom činili zlo. Ti si ih prepustio rukama njihovih zlotvora pa su oni vladali nad njima. A kada bi ti opet zavapili ti bi ih čuo sa nebesa i izbavljao ih po svom milosrđu mnogo puta.

²⁹ Upozoravao si ih kako bi se vratili tvom Zakonu, ali su bili bahati i nisu poslušali tvoje zapovesti i tvoje propise. Ogrešili su se o njih, a ko god da ih vrši po njima će steći život. Ali, oni su se tvrdoglavo okrenuli od tebe, ukrutili vratove i nisu te poslušali.

³⁰ A ti si ih podnosio mnoge godine i upozoravao ih svojim Duhom preko svojih proroka, ali nisu poslušali. Zato si ih predao u ruke naroda zemaljskih.

³¹ I u svom mnogostrukom milosrđu ih nisi zatro i nisi ih napustio, jer si ti Bog milosrdan i milostiv.

³² Stoga, o, Bože naš, Bože veliki, moćni i strašni, koji čuvaš savez i iskazuješ milost, neka pred tobom ne bude neznatna sva ova nevolja koja je snašla nas, naše careve, naše glavare, naše sveštenike, naše proroke, naše pretke i sav naš narod još od vremena careva asirskih do današnjih dana.

³³ Ti si pravedan u svemu što nas je zadesilo. Jer ti si postupao verno, a mi smo postupali opako.

³⁴ Naši carevi, naši glavari, naši sveštenici i naši preci nisu izvršavali tvoj Zakon i nisu marili za tvoje zapovesti i tvoja svedočanstva kojima si ih upozoravao.

³⁵ Jer, u njihovom carstvu i u tvojoj velikoj dobroti koju si im dao, u zemlji velikoj i plodnoj koju si im podastro, nisu ti služili i nisu se odvratili od svojih zlih dela.

³⁶ A evo nas danas – robovi smo u zemlji koju si dao našim precima da jedu njene plodove i sva njena dobra. Mi smo robovi u njoj!

³⁷ Njen bogati urod pripada carevima koje si nad nama postavio zbog naših greha. Oni vladaju kako im je volja nad našim telima i nad našim stadima, a mi smo u velikoj nevolji!

³⁸ I sada, zbog svega ovoga sklapamo pouzdan savez i potpisujemo ga, a zapečatiće ga naši glavari, naši Leviti i naši sveštenici.“

10

Obnovljenje saveza

¹ Oni koji su zapečatili su bili:

Nemija Tirsata, Ahalijin sin.

Zatim Sedekija,

² Soraja, Azarija, Jeremija,

³ Pashor, Amarija, Malhija,

⁴ Hatuš, Sevanija, Maluh,

⁵ Harim, Merimot, Ovadija,

⁶ Danilo, Gineton, Varuh,

⁷ Mesulam, Avija, Mijamin,

⁸ Mazija, Vilgaj i Semaja.

To su bili sveštenici.

⁹ I Leviti:

Isus, Azanijin sin; Vinuj, jedan od Inadadovih sinova, zatim Kadmilo i njegova braća:

¹⁰ Sevanija, Odija, Kelita, Felaja, Anan,

¹¹ Miha, Reov, Asavija,

¹² Zahur, Serevija, Sevanija,

¹³ Odija, Vanije i Veninuj.

¹⁴ A od narodnih glavara:

Faros, Fat-Moav, Elam, Zatu, Vanija,

¹⁵ Vunije, Azgad, Vivaj,

¹⁶ Adonija, Vigvaj, Adin,

¹⁷ Atir, Jezekija, Azur,

¹⁸ Odija, Asum, Visaj,

¹⁹ Arif, Anatot, Navaj,

²⁰ Magpija, Mesulam, Ezir,
²¹ Mesizaveilo, Sadok, Jadvu,
²² Felatija, Anan, Anaja,
²³ Osija, Hananija, Asuv,
²⁴ Lois, Fileja, Sovik,
²⁵ Reum, Asavana, Masija,
²⁶ Ahija, Anan, Ganan,
²⁷ Maluh, Harim, Vana.

²⁸ „A ostali narod – sveštenici, Leviti, vratari, pevači, hramske sluge, i svako ko se odvojio od naroda zemaljskih ka Božijem Zakonu sa svojim ženama, svojim sinovima i svojim ćerkama, i svako ko je znao i razumeo –

²⁹ podržao je svoje sunarodnike i svoje glavare, pa su se obavezali kletvom i zakletvom da će hodati u Božijem Zakonu, koji je dan preko Božijeg sluga Mojsija, da će čuvati i izvršavati zapovesti Gospoda, našeg Boga, i njegove propise i uredbe.

³⁰ Nećemo davati svoje ćerke zemaljskim narodima i njihove ćerke nećemo uzimati za naše sinove.

³¹ I ako neki od zemaljskih naroda budu doneli robu i razno žito za prodaju u subotnji dan, mi je nećemo uzimati od njih u subotu, ili na neki sveti dan. Još ćemo se sedme godine odreći obrađivanja zemlje i zelenaštva.

³² Još smo sebi odredili zapovest da dajemo trećinu šekela godišnje za službu Doma našeg Boga.

³³ I to za poređane hlebove, za svakodnevnu žitnu žrtvu, za svakodnevnu svespalnicu, za subote, za mladine, za propisane praznike, za svete stvari, za žrtve za greh, da se izvrši otkupljenje nad Izrailjem i svim poslovima na Domu našeg Boga.

³⁴ Mi – sveštenici, Leviti i narod – bacili smo žreb za prinos drva koja se donose u Dom našeg Boga; prema našim otačkim domovima na određene praznike, godinu za godinom, da se pali na žrtveniku Gospoda, našeg Boga, kako je zapisano u Zakonu.

³⁵ Takođe, da se iz godine u godinu donose prvine sa polja, prvine od svih plodova svakog stabla u Gospodnji Dom.

³⁶ Zatim prvorodene od naših sinova i naše stoke, kako je zapisano u Zakonu; i prvinu od naših krda i naših stada da ćemo donositi u Dom našeg Boga, sveštenicima koji služe u Domu našeg Boga.

³⁷ Pored toga: prvinu testa, naše prinose, plodove svakog stabla, mlado vino i ulje ćemo donositi sveštenicima za riznice Doma našeg Boga; i desetak sa naših polja za Levite. A Leviti sakupljaju desetak u svim gradovima gde obrađujemo polja.

³⁸ Neka sveštenik, Aronov potomak, bude sa Levitima kada Leviti budu sakupljali desetak. I neka Leviti odnesu desetak od desetka u Dom našeg Boga, u odaje skladišta Doma.

³⁹ Jer, u skladišta će donositi Izrailjci i potomci Levita prinose u žitu, mlado vino i ulje. Tamo je posuđe Svetilišta, sveštenici koji služe, vratari i pevači.

Nećemo da zapostavimo Dom našeg Boga!“

11

Novi žitelji Jerusallima

¹ U Jerusallimu su se nastanili glavari naroda, a ostatak naroda je bacio žreb da bi doveli jednog od desetoro da prebiva u Jerusallimu, u svetom gradu, a ostalih devet u drugim gradovima.

² Narod je blagoslovio sve ljude koji su se voljno odazvali da stanuju u Jerusallimu.

- ³ Ovo su glavari oblasti koji su stanovali u Jerusalimu; a u gradovima Jude svako je stanovao na svom posedu, u svojim gradovima: Izrailjci, sveštenici i Leviti, hramske sluge i potomci Solomonovih slugu.
- ⁴ U Jerusalimu su stanovali neki od potomaka Jude i neki od potomaka Venijamina.
- Od potomaka Jude:
- Ataja sin Ozije, sin Zaharije, sin Amarije, sin Sefatije, sin Maleleilov od potomaka Faresovih;
- ⁵ zatim Masija, sin Varuha, sin Hol-Ozina, sin Azaje, sin Adaje, sin Jojariva, sin Zaharije, sin Silonijev;
- ⁶ svih Faresovih potomaka koji su stanovali u Jerusalimu je bilo četiri stotine šezdeset osam sposobnih ljudi.
- ⁷ Ovo su Venijaminovi potomci:
- Saluj sin Mesulama, sin Joad, sin Fedaje, sin Kolaje, sin Masija, sin Itila, sin Isaijin;
- ⁸ nakon njega Gava, Salaj, njih devet stotina dvadeset osam.
- ⁹ A Joilo, Zihrijev sin je bio njihov nadglednik, dok je Asenujin sin Juda bio drugi nad gradom.
- ¹⁰ Ovo su sveštenici:
- Jedaja sin Jojarivov, Jakin;
- ¹¹ Soraja sin Helkije, sin Mesulama, sin Sadoka, sin Merajota, sin Ahituvov, starešina Božijeg Doma.
- ¹² Zatim njihova braća koja su radila posao u Domu: njih osam stotina dvadeset dva; i Adaja sin Jeroama, sin Felalije, sin Amsija, sin Zaharije, sin Pashora, sin Malhijin.
- ¹³ Njegova braća, glavari otačkih domova, njih je bilo dve stotine četrdeset dva; i Amasaj sin Azareila, sin Azaja, sin Mesilemota, sin Imirov.
- ¹⁴ A njihova braća, hrabri ratnici, njih stotinu dvadeset osam.
- Nadglednik nad njima je bio Gedolimov sin Zavdilo.
- ¹⁵ Ovo su Leviti:
- Semaja sin Asuva, sin Azrikama, sin Asavije, sin Vunijev;
- ¹⁶ i Savetaj i Jozavad, od levitskih glavara, koji su bili na spoljnim poslovima Božijeg Doma.
- ¹⁷ Zatim, Matanija, sin Mihe, sin Zavdijev, sin Asafov. On je nadgledao otpočinjanje slavljenja u molitvi;
- pa Vakvukija, drugi od svoje braće
- i Avda sin Samuje, sin Galala, sin Jedutunov.
- ¹⁸ Tako je u svetom gradu bilo ukupno Levita dve stotine osamdeset četiri.
- ¹⁹ Ovo su vratari:
- Akuv, Talmon i njihova braća koja su čuvala vrata, njih stotinu sedamdeset dva.
- ²⁰ Ostali – Izrailjci, sveštenici, Leviti – bili su u svim gradovima Jude i svako na svom nasledstvu.
- ²¹ Hramske sluge su prebivale u Ofilu, a nadgledali su ih Siha i Gispa.
- ²² Nadglednik Levita u Jerusalimu je bio Ozija sin Vanija, sin Asavije, sin Matanije, sin Mišin i jedan od Asafovih potomaka, pevača odgovornih za radove na Božijem Domu.
- ²³ Naime, za njih je onog dana izašla careva zapovest i pouzdana uredba u vezi ove službe.
- ²⁴ A Mesizaveilov sin Petaja, inače jedan od Zarinih potomaka i sin Jude, je bio careva ruka za sve poslove sa narodom.
- ²⁵ Tako su se neki Jevreji nastanili po selima sa njihovim poljima. I to u okolnim selima Kirijat-Arve, okolnim selima Devona i selima Jekavseila.
- ²⁶ Zatim u Jesuji, Moladi i Vet-Feletu;

- ²⁷ pa u Asar-Sualu i Vir-Saveji sa njenim okolnim selima;
²⁸ u Siklagu i u okolnim selima Mekone;
²⁹ u En-Rimonu, Saraji, Jarmutu,
³⁰ Zanoji, Odolamu i njegovim okolnim selima; u poljima Lahisa, u Azeki i njenim selima. Tako su se naselili od Vir-Saveje do doline Enom.
³¹ Venijaminovi potomci su se nastanili u Gavaji, u Mihmasu, u Gaju i okolnim selima Vetilja.
³² Zatim u Anatotu, Novu, Ananiji,
³³ Asoru, Rami, Gitajimu,
³⁴ Adidu, Sevojimu, Navalatu,
³⁵ Lodu, Onanu i u Dolini rezbara.
³⁶ A neki od Judinih levitskih redova su se nastanili u Venijaminu.

12

Sveštenici i Leviti

- ¹ Ovo su sveštenici i Leviti koji su došli sa Salatilovim sinom Zorovaveljom i sa Isusom:
Soraja, Jeremija, Jezdra,
² Amarija, Maluh, Hatuš,
³ Sehanije, Reum, Merimot,
⁴ Ido, Gineto, Avija,
⁵ Mijamin, Madija, Vilga,
⁶ Semaja, Jojariv, Jedaja,
⁷ Saluj, Amok, Helkija, Jedaja.

To su bili glavari sveštenika i njihova braća u Isusovo vreme.

- ⁸ Ovo su Leviti: Isus, Vinuj, Kadmilo, Serevija, Juda i Matanija koji je sa svojom braćom vodio hvalospeve.

- ⁹ Njihova braća, Vakvukija i Unije su na dužnostima stajali nasuprot njih.

- ¹⁰ Isusu se rodio Joakim,
Joakimu Eliasiv,
a Eliasivu Jodaj;
¹¹ Jodaju se rodio Jonatan,
a Jonatanu se rodio Jadv.

- ¹² U Joakimovo vreme su bili sveštenici, glavari otačkih domova:
od Sorajinog doma Meraja,
od Jeremijinog Hananija;
¹³ od Jezdrinog Mesulam,
od Amarijinog Joanana;
¹⁴ od Melihujevog Jonatan,
od Sevanijinog Josif;
¹⁵ od Harimovog Adna,
od Merajotovog Elkaj;
¹⁶ od Idovog Zaharija,
od Ginetonovog Mesulama;
¹⁷ od Avijinog Zihrije,
od Minijaminovog i od Moadijinog Filtaj;
¹⁸ od Vilžinog Samuja,

od Semajinog Jonatan;
¹⁹ od Jojarivovog Matenaj,
od Jedajinog Ozije;
²⁰ od Salujevog Kalaj,
od Amokovog Ever;
²¹ od Helkijinog Asavija,
od Jedajinog Natanailo.

²² Leviti, glavari otačkih domova – u vreme Elijasiva, Jodaja, Joanana i Jadve – bili su popisani baš kao i sveštenici, kada je vladao Darije Persijanac.

²³ Levijevi potomci, glavari otačkih domova su bili popisani u Knjizi dnevnika sve do vremena Elijasivovog sina Joanana.

²⁴ A levitski glavari su bili Asavija, Serevija i Isus sin Kadmilov. Njihova braća su stajala nasuprot njih da slave i hvale po zapovesti Davida, čoveka Božijeg, i to straža pored straže.

²⁵ Matanija, Vakvukija, Ovadija, Mesulam, Talmon i Akuv su bili vratari i čuvali su stražu kod skladišta pored vrata.

²⁶ Oni su živeli u vreme Isusovog sina Joakima, sina Josedekovog, za vreme upravitelja Nemije i za vreme Jezdre, sveštenika i znalca Svetog pisma.

Posvećenje jerusalimskog zida

²⁷ Za posvećenje jerusalimskog zida ljudi su potražili Levite iz svih njihovih mesta, da ih dovedu u Jerusalem, da proslave posvećenje u radosti, uz hvale sa pesmom, sa cimblima, lirama i harfama.

²⁸ Okupili su se i sinovi pevača iz ravnice oko Jerusalima, iz netofatskih sela;

²⁹ iz Vet-Gilgala i sa polja Gavaje i Azmaveta, jer su pevači za sebe sazidali sela oko Jerusalima.

³⁰ Sveštenici i Leviti su se očistili, a očistili su i narod, vrata i zid.

³¹ Doveo sam glavare Jude da se popnu na zid i postavio sam dva velika hora slavljenja i povorke, desno po zidu prema Gnojnim vratima.

³² Iza njih je išao Osaja, polovina Judinih glavara;

³³ Zatim Azarija, Jezdra i Mesulam;

³⁴ Juda, Venijamin, Semaja i Jeremija.

³⁵ A od sinova sveštenika sa trubama: Jonatanov sin Zaharija, sin Semaje, sin Matanije, sin Miheje, sin Zahura, sin Asafov.

³⁶ I njegova braća Semaja, Azareilo, Milalaj, Gilalaj, Maj, Natanailo, Juda i Hanani sa instrumentima Božijeg čoveka Davida. A Jezdra, znalac Svetog pisma, je išao pred njima.

³⁷ Kod Izvorskih vrata, baš pred njima, popeli su se stepenicama Davidovog grada, zidnim usponom, do Davidovog doma i do Vodenih vrata na istoku.

³⁸ Drugi hor slavljenja sa polovinom povorke je išao suprotno, a ja sam bio pozadi sa polovinom povorke na zidu, iznad kule kod peći i do Širokog zida.

³⁹ Onda iznad Jefremovih vrata, pa iznad Starih vrata i iznad Ribljih vrata; i Ananilove kule i kule Meje do Ovčijih vrata. Stali su kod Tamničkih vrata.

⁴⁰ Tada su oba hora slavljenja zauzela svoje mesto u Božijem Domu, baš kao i ja, polovina dostojanstvenika sa mnom,

⁴¹ i sveštenici Eljakim, Masija, Minijamin, Miheja, Elioinaj, Zaharija i Hananija sa trubama.

⁴² Zatim Masija, Semaja, Eleazar, Ozije, Joanan, Malhija, Elam i Ezer. A pevači su pevali glasno pod nadglednikom Jezrajom.

⁴³ Tog dana su žrtvovali mnogo žrtava. Radovali su se jer ih je Bog obradovao velikom radošću, a i žene i deca su se radovali tako da se radost Jerusalima čula nadaleko.

⁴⁴ Tog dana su određeni ljudi postavljeni nad odajama skladišta za prinose, za prve plodove i za desetine, da sakupljaju u njih sa gradskih polja delove po Zakonu za sveštenike i za Levite. Jer, narod Jude se radovao zbog sveštenika i Levita koji su služili.

⁴⁵ Održavali su službu njihovog Boga i službu očišćenja, kao i pevači i vratari prema zapovesti Davida i njegovog sina Solomona.

⁴⁶ Naime, još je od davnina, u vreme Davida i Asafa, bilo glavara pevača i slavopoja i hvalospeva Bogu.

⁴⁷ Tako je sav Izrailj u vreme Zorovavelja i u vreme Nemije davao delove pevačima i vratarima, koliko je potrebno za taj dan. Odvajali su posvećeno za Levite, a Leviti su odvajali posvećeno za Aronove potomke.

13

Nemijina poslednja dela obnove

¹ Tog dana bila je narodu čitana Mojsijeva knjiga i u njoj se našlo da je zapisano da se Amonac i Moavac doveka ne primaju u Božiji zbor.

² Jer nisu izašli u susret izrailjskom narodu sa hlebom i vodom. Čak su protiv njih unajmili Valama da ih prokune, ali je naš Bog preokrenuo kletvu u blagoslov.

³ I čim su čuli Zakon odvojili su od Izrailja svaku osobu mešanog porekla.

⁴ Pre toga je sveštenik Eljasiv, Tovijin rođak, postavljen nad odajama Doma našeg Boga.

⁵ On je uredio za njega veliku odaju, gde je narod ranije stavljao žitne žrtve, tamjan, posuđe, desetak u žitu, mladom vinu i ulju; prema zapovesti za Levite, pevače, vratare i prinose za sveštenike.

⁶ Naime, dok se sve to dešavalo, ja nisam bio u Jerusalimu, jer sam u trideset drugoj godini Artakserksa, cara Vavilona, otišao caru. Nakon nekoliko dana zatražio sam od cara da odsustvujem.

⁷ A kada sam došao u Jerusalim zapazio sam zlo koje je napravio Eljasiv za Toviju, da je za njega uredio odaju u dvorištu Doma Božijeg.

⁸ To mi je bilo veoma mrsko pa sam izbacio sve stvari Tovijine kuće van odaje.

⁹ Tada sam zapovedio i oni su očistili odaje, pa sam ponovo uneo posuđe Božijeg Doma, žitne žrtve i tamjan.

¹⁰ Zapazio sam i da se delovi za Levite nisu davali, pa su sa službe koju su obavljali odbegli i Leviti i pevači, svako na svoju njivu.

¹¹ Zato sam ukorio dostojanstvenike i rekao im: „Zašto je zanemaren Božiji Dom?!“ Zatim sam ih okupio i postavio na njihova mesta.

¹² Svi iz Jude su doneli u skladišta desetak u žitu, mladom vinu i ulju.

¹³ Nad skladištima sam kao nadglednike postavio sveštenika Selemiju i Sadoka, znalca Svetog pisma, i Fedaju kao jednog od Levita. Pored njih je bio Zahurov sin Anana, sin Matanijin. Njih su smatrali pouzdanima i na njima je bilo da razdeljuju svojoj braći.

¹⁴ Seti me se, o, moj Bože, zbog ovoga! Ne zaboravi moja dobra koja sam učinio u Domu moga Boga i u njegovim službama!

¹⁵ Tih dana video sam u Judi neke kako muljaju grožđe u subotu, neki su skupljali žito, neki ga tovarili na magarce sa vinom, grožđem, smokvama i raznim tovarima. Sve to su donosili u Jerusalim u subotnji dan, a ja sam ih upozoravao što na taj dan prodaju hranu.

¹⁶ A Tirci koji su tu prebivali donosili su ribu i raznovrsnu robu, pa su je prodavali subotom Jevrejima i u Jerusalimu.

¹⁷ Zato sam ukorio Judine glavare i rekao im: „Kakvo je to zlo što radite i skrnavite subotnji dan?!

¹⁸ Zar to nisu radili i vaši preci pa je Bog naš doveo na nas i na ovaj grad sve ove nevolje? A vi još rasplamsavate gnev nad Izrailjem skrnaveći subotu.“

¹⁹ Tako, kad se smrklo na vratima Jerusalema pred subotu, zapovedio sam i zatvorili su vrata. Još sam zapovedio da se ne otvaraju dok subota ne prođe. Zatim sam neke od mojih slugu postavio na vrata da ne bi ulazio tovar u subotnji dan.

²⁰ Trgovci i prodavci raznovrsne robe su jednom ili dva puta prenoćili izvan Jerusalema.

²¹ Upozorio sam ih i rekao im: „Zašto noćite pred zidom? Dići ću ruku na vas ako to ponovo uradite!“ I od tada više nisu dolazili subotom.

²² Još sam rekao Levitima da se posvete i dođu da čuvaju vrata, da se posveti subotnji dan.

Seti me se i zbog ovog, o, moj Bože, i sažali se na mene po bogatstvu svoje milosti!

²³ Takođe, tih sam dana video Jevreje koji su oženili Azoćanke, Amonke i Moavke.

²⁴ Polovina njihove dece su govorila azotski i nisu umela da pričaju judejski, nego jezik ovog ili onog naroda.

²⁵ Ja sam ih korio, proklinjao ih, udarao neke ljude i čupao im kosu. Zavetovao sam ih Bogom: „Ne dajte svoje ćerke za njihove sinove i ne uzimajte njihove ćerke za svoje sinove i za sebe!

²⁶ Zar nije tako zgrešio Solomon, car Izrailja, a među mnogim narodima nije bilo cara poput njega? Njegov Bog ga je voleo i učinio ga je Bog carem nad svim Izrailjem, ali su i njega na greh navele žene tuđinke.

²⁷ Zar da slušamo o vama kako radite sve to veliko zlo, da radite nevernički prema našem Bogu ženeći se tuđinkama?“

²⁸ A jedan od sinova Jodaja – koji je sin Prvosveštenika Elijasiva – bio je zet Sanavalata Oronjanina i ja sam ga oterao od sebe.

²⁹ Seti ih se, o, moj Bože, zbog skrnavljenja sveštenstva i zaveta sveštenstva i levitstva!

³⁰ Onda sam ih očistio od svega što je tuđe i postavio na dužnosti sveštenike i Levite, svakog na njegov posao,

³¹ i za prinos u drvimu u određeno vreme i za prvine plodova.

Seti me se, o, moj Bože, po dobru!

Knjiga o Jestiri

Carica Astina svrgnuta

¹ Bilo je to u vreme Artakserksa, kada je Artakserks carevao od Indije pa sve do Kuša u stotinu dvadeset sedam oblasti.

² U to vreme, dok je car Artakserks sedeo na prestolu svog carstva, u dvoru koji je bio u Susanu,

³ treće godine svoje vladavine je priredio gozbu za sve svoje glavare i sve njegove sluge. A zapovednici vojske Persije i Midijske, plemići i glavari oblasti su bili pred njim.

⁴ On im je mnogo dana pokazivao bogatstvo sjaja svog carstva i raskoš slave svoga veličanstva, čak stotinu osamdeset dana.

⁵ Kada su se ti dani završili, car je priredio za sve ljude koji su se zatekli na dvoru u Susanu – od najvećih do najmanjih – sedmodnevnu gozbu u dvorištu vrta carskog dvora.

⁶ Bele i ljubičaste zavese su visile na vrpčama od finog platna i od skerleta na srebrnim alkama i mermernim stubovima. Zlatni i srebrni ležajevi bili su na podu od porfira, sedefa, crnog i belog mermera.

⁷ Pilo se iz zlatnih čaša i drugih različitih posuda. Bilo je obilja carskog vina, onako kako dolikuje carskoj darežljivosti.

⁸ Ipak, pilo se prema ukazu da niko na to nije bio primoravan. Naime, car je naredio svakom nadgledniku svog dvora da postupa po želji svakog ponaosob.

⁹ Takođe je i carica Astina priredila gozbu za žene u Artakserksovom carskom dvoru.

¹⁰ A sedmog dana, kada je vino razgalilo carevo srce, zapovedio je Meumanu, Visati, Arvoni, Vikti, Avakti, Zetaru i Harkasu – sedmorici evnuha koji su služili pred carem Artakserksom –

¹¹ da dovedu caricu Astinu pred cara, sa carskom krunom, da narodu i glavarima pokaže njenu lepotu. Naime, ona je bila veoma lepa.

¹² Ali carica Astina je odbila da dođe na carevu zapovest koju su joj preneli evnusi. Na to se car jako razgnevio i u sebi razbuktao od besa.

¹³ Tada je car upitao mudrace, koji su umeli da razumeju vremena – jer, car je tako postupao. Izložio bi stvar svima koji su poznavali zakon i pravo;

¹⁴ onima koji su mu bili bliski: Karseni, Setaru, Admati, Tarsisu, Meresu, Marseni i Memukanu, sedmorici persijskih i midijskih glavara koji su gledali carevo lice i bili najuzvišeniji u carstvu:

¹⁵ „Šta zakon nalaže da se uradi sa caricom Astinom zato što nije poslušala zapovest cara Artakserksa koju su joj preneli evnusi?“

¹⁶ Tada je pred carem i glavarima odgovorio Memukan: „Carica Astina nije pogrešila samo protiv cara već i protiv svih glavara i protiv sveg naroda u svim oblastima cara Artakserksa.

¹⁷ Naime, caričin slučaj će doći do svih žena i izazvati ih da prezrivo gledaju svoje muževe kada razglase: 'Car Artakserks je naredio da mu pred njega dovedu caricu Astinu, a ona nije došla!'

¹⁸ I koliko danas će kneginje Persije i Midijske, koje budu čule za caričin slučaj, reći tako svim carevim glavarima. Biće mnogo prezira i gneva.

¹⁹ Ako je caru po volji, neka se od njega pošalje carski ukaz i neka se za stalno zapiše u zakone Persije i Midijske: carica Astina više neće dolaziti u prisustvo cara Artakserksa, a caričino dostojanstvo car daje drugoj koja je bolja od nje.

²⁰ Carev će se ukaz – koji će on da donese – čuti po svem njegovom carstvu, koje je veliko. I sve će žene da poštuju svoje muževe, od najvećeg do najmanjeg.“

²¹ Ovaj savet se dopao caru i glavarima, pa je car postupio prema Memukanovoj reči.
²² Poslao je pisma po svim carskim oblastima, i to svakoj oblasti na njenom pismu i svakom narodu na njegovom jeziku – da svaki čovek bude domaćin svog doma i govori jezikom svog naroda.

2

Jestira postaje carica

¹ Nakon ovih događaja, kada se utišao bes cara Artakserksa, on se setio Astine, onoga što je uradila i što je bilo odlučeno protiv nje.

² Tada su carevi mladići, koji su mu služili, rekli: „Neka se potraže za cara devojke, device privlačnog izgleda!

³ Neka car odredi nadglednike u svim oblastima svog carstva. Neka oni, u Susanu na dvoru, okupe u haremu svaku devojku, lepu i privlačnu devicu i predaju je Igaju, carevom evnuhu i nadgledniku žena, pa neka im obezbedi da se doteruju.

⁴ Devojka koja se sviđi caru neka vlada umesto Astine.“ Ovaj savet je caru bio prihvatljiv pa je tako i uradio.

⁵ U Susanu, na dvoru, živeo je čovek Jevrejin zvani Mardohej. Bio je sin Jaira, sin Semaja, sin Kisa Venijaminovca

⁶ koji je bio odveden iz Jerusalima sa grupom izgnanika odvedenom sa Jehonijom, Judinim carem koga je odveo vavilonski car Navuhodonosor.

⁷ On je odgajao Adasu, to jest Jestiru, ćerku njegovog strica, jer nije imala ni oca ni majku. Devojka je bila lepa stasom i izgledom. Nakon smrti oca i majke, Mardohej ju je uzeo kod sebe kao ćerku.

⁸ Tada se proćuo carev ukaz i njegova odredba, pa su mnoge devojke bile okupljene na dvoru u Susanu i predane Igaju. I Jestira je odvedena na carev dvor i predana Igaju, carevom nadgledniku žena.

⁹ Devojka mu se svidela i stekla njegovu naklonost, a on se revno pobrinuo za njeno doterivanje i njena sledovanja. Dao joj je i sedam probranih pratilja sa carevog dvora, pa je i nju i njene pratilje preselio u najbolji deo harema.

¹⁰ Jestira nije rekla iz kog je naroda i ko joj je rod, jer joj je Mardohej zabranio da to govori.

¹¹ A Mardohej se dan za danom šetao ispred dvora, ispred harema, da sazna za Jestirino stanje i šta će da bude sa njom.

¹² Na svaku devojku bi došao red da ide caru Artakserksu, kada bi se završilo njeno ulepšavanje od dvanaest meseci, prema odredbi za žene. Naime, toliko je trajalo vreme njihovog ulepšavanja: šest meseci sa uljem smirne i šest meseci sa balzamovim uljem i sredstvima za doterivanje žena.

¹³ A devojka bi ovako otišla caru: bilo bi joj dano sve što bi zatražila da sa sobom iz harema ponese na carev dvor.

¹⁴ Uveče bi ušla, a ujutro bi se vratila u drugi harem i bila bi predana Sazgazu, carevom evnuhu i nadgledniku inoča. Više nije smela da ide caru osim ako bi mu se svidela i ako bi je car pozvao po imenu.

¹⁵ Kada je došao red na Jestiru – ćerku Aviheja, strica Mardoheja, koji ju je uzeo kod sebe kao ćerku – da ide caru, nije zahtevala nijednu stvar osim onoga što joj je odredio Igaj, carev evnuh i nadglednik žena. Tako je Jestira osvojila naklonost svih koji su je videli.

¹⁶ Jestira je odvedena caru Artakserksu na njegov carski dvor desetog meseca, to jest meseca teveta*, sedme godine njegove vladavine.

* 2:16 Decembar/januar.

¹⁷ Car je zavoleo Jestiru više od svih drugih žena. Stekla je njegovu naklonost i ljubav više od svih devica, pa je stavio carsku krunu na njenu glavu i proglasio je caricom umesto Astine.

¹⁸ Tada je car u Jestirinu čast priredio veliku gozbu za sve svoje glavare i svoje sluge. Proglasio je praznik za oblasti i dao darove kakvi dolikuju carevoj darežljivosti.

Mardohej razotkriva zaveru

¹⁹ Kada su device ponovo bile okupljene, Mardohej je sedeo na carevim vratima.

²⁰ Jestira nije rekla ko joj je rod i iz kog je naroda, jer joj je Mardohej zabranio. Naime, Jestira je sve radila po Mardohejevim rečima, kao kada je kod njega bila odgajana.

²¹ Tih dana, dok je Mardohej sedeo na carevim vratima, dvojica carevih evnuha od onih koji čuvaju prag – Vihtan i Tares – su se razgnevili, te nastojali da ubiju cara Artakserksa.

²² Ali ta stvar je bila javljena Mardoheju i on ju je preneo carici Jestiri, a ona, Jestira, je ispričala caru u Mardohejevo ime.

²³ Kada se stvar razotkrila i dokazala, obojica su bila obešena o drvo, a sve se u carevom prisustvu zapisalo u Knjigu dnevnika.

3

Aman kuje zaveru da istrebi Jevreje

¹ Nakon ovih događaja car Artakserks je uzvisio Amana, sina Amadeta Agageja. Unapredio ga je i postavio njegovu stolicu iznad svih glavara koji su bili sa njim.

² Sve careve sluge koje su bile na carevim vratima bi klečale i klanjale se Amanu. Naime, tako je car zapovedio za njega. Ali Mardohej mu nije klečao i nije mu se klanjao.

³ Tada su careve sluge, koje su bile na carevim vratima rekle Mardoheju: „Zašto ne mariš za carevu zapovest?“

⁴ Dogodilo se da su mu tako govorili dan za danom, ali on ih nije slušao. Tako su javili Amanu da bi se videlo vredi li Mardohejev izgovor. Naime, rekao im je da je Jevrejin.

⁵ I Aman je video da Mardohej ne kleči i ne klanja mu se, pa se ispunio besom.

⁶ Ali pomisao da ubije samo Mardoheja mu je bila nedovoljna, jer su mu otkrili Mardohejevo poreklo. Zato je Aman odlučio da istrebi sve Jevreje koji su živeli u Artakserksovom carstvu, sav Mardohejev narod.

⁷ Prvog meseca, a to je mesec nisan, dvanaeste godine cara Artakserksa, bacili su pur – to jest žreb – pred Amanom za svaki dan i za svaki mesec, sve do dvanaestog meseca adara*.

⁸ Tada je Aman rekao caru Artakserksu: „Postoji izvesni narod koji se raštrkao i rasejao po narodima u svim oblastima tvog carstva. Njihovi zakoni su drugačiji od svih naroda i oni ne izvršavaju carske zakone. Caru ne odgovara da ih ostavi na miru.

⁹ Ako je caru po volji, neka se napiše da se istrebe, a ja ću na ruke izvršilaca posla da odmerim deset hiljada talanata† srebra, da se donesu u carevu riznicu!“

¹⁰ Na to je car skinuo pečatni prsten sa svoje ruke i dao ga Amanu, sinu Amadeta Agageja, zlotvoru Jevreja.

¹¹ Car je rekao Amanu: „Srebro je tvoje, a i narod, pa sa njim čini ono što smatraš da je dobro.“

¹² Prvog meseca trinaestog dana pozvani su carevi pisari. Zapisano je sve što je Aman zapovedio carevim zapovednicima, upraviteljima svih oblasti i glavarima svih naroda, svim oblastima njihovim pismom i svakom narodu njegovim jezikom. Zapisano je u ime cara Artakserksa i zapečaćeno carskim pečatnim prstenom.

* 3:7 Februar ili mart. Neki prevodi (Bosanska Biblija, Jerusalimska) prate tekstualno rešenje: *i žreb pade na trinaesti dan dvanaestog meseca.* † 3:9 Oko 340 t.

¹³ Poslana su pisma po glasnicima u sve careve oblasti da se istrebe, pobiju i unište svi Jevreji – mlado i staro, deca i žene – u jednom danu. I to trinaestog dana dvanaestog meseca adara, i da im se dobra zaplene.

¹⁴ Prepis pisma je učinjen zakonom za svaku oblast i objavljen svakom narodu kako bi se pripremili za ovaj dan.

¹⁵ Po carevoj zapovesti, glasnici su krenuli u žurbi, a zakon je oglašen na dvoru u Susanu. Car i Aman su seli da piju dok je grad Susan bio smeten.

4

Mardohej traži Jestirinu pomoć

¹ Mardohej je saznao šta je sve učinjeno, pa je razdro svoju odeću, navukao kostret i posuo se pepelom. Izašao je nasred grada i plakao glasnim i gorkim jecajem.

² Ali otišao je samo do carevih vrata jer na careva vrata nije smelo da se uđe u kostreti.

³ U svim oblastima, u mestima gde je dosegla careva reč i njegov zakon, Jevreji su bili u žalosti, postu, plaču i leleku. Mnogi su bili u kostreti i pepelu.

⁴ Tada su Jestiri došle njene sluškinje i evnusi i to su joj javili. Carica se silno potresla. Poslala je odeću da obuku Mardoheja, da skine kostret, ali on nije hteo da je uzme.

⁵ Jestira je pozvala Ataha, jednog od carevih evnuha koga je on poslao da joj služi, pa mu je naredila za Mardoheja da sazna o čemu se radi i šta se dešava.

⁶ Atah je otišao kod Mardoheja na gradski trg ispred carevih vrata.

⁷ I Mardohej mu je preneo sve što ga je zadesilo i koliko će srebra ukupno Aman da odmeri u carevu riznicu da istrebe Jevreje.

⁸ Dao mu je prepis zapisanog zakona o njihovom istrebljenju, danog u Susanu, da pokaže Jestiri; da je obavesti i naloži joj da ide kod cara i moli ga za milost, da pred njim zastupa svoj narod.

⁹ Atah se vratio i preneo Jestiri sve Mardohejeve reči.

¹⁰ A Jestira je naredila Atahu da prenese Mardoheju:

¹¹ „Sve careve sluge i narod iz svih carevih oblasti znaju da bi bilo koji muškarac i žena, koji bi došao u unutrašnjost dvora, a nije pozvan, bio ubijen prema jednom njegovom zakonu. Osim ako bi mu car pružio zlatno žezlo i ostavio ga da živi. A ja, evo, nisam pozvana da idem kod cara trideset dana.“

¹² Tako su preneli Mardoheju Jestirine reči.

¹³ A Mardohej je ovako odgovorio Jestiri: „I ne pomišljaj u svojoj duši da ćeš na carevom dvoru biti sačuvana više od svih Jevreja.“

¹⁴ Jer, ako začutiš u ovom času, Jevrejima će sa drugog mesta doći pomoć i izbavljenje, a ti i dom tvog oca ćete da nastradate. A ko zna, možda si baš za vreme poput ovog dospela na mesto carice?“

¹⁵ Jestira je odgovorila Mardoheju:

¹⁶ „Idi i okupi sve Jevreje koje nađeš u Susanu pa postite za mene. Ne jedite i ne pijte tri dana, ni danju ni noću. A i ja i moje sluškinje ćemo da postimo i takva ću da idem caru, makar i ne bilo po zakonu. Pa ako poginem – poginem.“

¹⁷ Tako je Mardohej otišao i uradio sve kako mu je Jestira naložila.

5

Jestirina molba caru

¹ Trećeg dana Jestira se obukla carski i stala u dvorište carskog dvora, ispred dvora, dok je car sedeo na svom carskom prestolu u dvoru naspram ulaza u dvor.

² Car je tada video caricu Jestiru kako stoji u dvorištu i smilovao se na nju. Car je ispružio ka Jestiri svoje zlatno žezlo koje mu je bilo u ruci, pa je Jestira prišla i dotaknula vrh žezla.

³ Rekao joj je car: „Šta ti je, carice Jestiro? Šta želiš? Daće ti se makar i polovina carstva!“

⁴ Jestira mu je odgovorila: „Ako je caru po volji, neka danas dođe car sa Amanom na gozbu koju sam za njega pripremila.“

⁵ Car zapovedi: „Požurite Amana da uradi po Jestirinoj reči!“

Tako je car sa Amanom došao na gozbu koju je Jestira pripremila.

⁶ Kada su na gozbi pili vino, car je upitao Jestiru: „Koja je tvoja molba? Biće ti dano! Šta je to što želiš? Ako je i polovina carstva – neka bude!“

⁷ A Jestira mu je odgovorila: „Ovo je moja molba i moja želja:

⁸ Ako sam našla blagonaklonost pred carem i ako je caru po volji da ispuni moju molbu i učini po mojoj želji, neka dođu car i Aman na gozbu koju ću za njih da pripremim, i sutra ću učiniti prema carevoj reči.“

Aman besni protiv Mardoheja

⁹ Tog dana je Aman otišao veselog i radosnog srca. Ali kada je Aman video Mardoheja na carevim vratima, da mu ne ustaje i da ne drhti pred njim, Aman se ispunio besom prema Mardoheju.

¹⁰ Ali, Aman se suzdržao i otišao svojoj kući.

Zatim je poslao po svoje prijatelje i svoju ženu Seresu i okupio ih.

¹¹ Onda im je pripovedao Aman o slavi svog bogatstva, o mnogim svojim sinovima, o svemu čime ga je car unapredio i o tome kako ga je uzvisio nad carskim glavarima i slugama.

¹² Takođe je Aman rekao: „Nikog osim mene carica Jestira nije pozvala sa carem na gozbu koju je pripremila. Čak me je i sutra pozvala sa carem.“

¹³ Ali sve to mi ne odgovara dokle god gledam Mardoheja, Jevrejina, kako sedi na carevim vratima.“

¹⁴ Na to mu je rekla Seresa, njegova žena, i svi njegovi prijatelji: „Neka naprave vešala visoka pedeset lakata*, pa ujutru reci caru da na njih obese Mardoheja. Onda veselo idi s carem na gozbu.“ Amanu se svideo savet pa je napravio vešala.

6

Mardohej počastvovan

¹ Car nije spavao te noći, pa je zapovedio da mu donesu spomen-knjigu, dnevnike, koja je bila pročitana pred njim.

² I tako se našlo zapisano kako je Mardohej razotkrio dvojicu carevih evnuha i čuvare praga, Vihtana i Taresa, u nameri da ubiju cara Artakserksa.

³ Car je pitao: „Šta je zbog ovog urađeno u čast i dostojanstvo Mardoheja?“

Odgovorili su carevi mladići, njegove sluge: „Baš ništa nije urađeno za njega.“

⁴ Car je upitao – „Ko je u dvorištu?“ – jer je Aman došao u spoljašnje dvorište carskog dvora da razgovara sa carem o vešanju Mardoheja na vešala koja je podigao za njega.

⁵ Careve sluge su mu odgovorile: „To je Aman, stoji u dvorištu.“

A car im uzvрати: „Neka uđe.“

⁶ Aman je došao, a car mu je rekao: „Šta bi trebalo da se uradi za čoveka koga car hoće da počastvuje?“

Na to je Aman rekao u srcu: „Kome bi car želeo da iskaže počast više nego meni?!“

⁷ Aman je odgovorio caru: „Čoveku koga car želi da počastvuje

⁸ neka bude doneta carska odeća koju je car nosio, konj koga je car jahao i kome je na glavu stavljena carska perjanica.

* 5:14 Oko 25 m.

⁹ Onda neka se odeća i konj daju u ruke čoveku koji je carski glavari, plemić. I neka obuku čoveka koga car želi da počastvuje, neka ga provedu na konju po gradskom trgu i neka pred njim objavljuju: 'Ovako će biti učinjeno čoveku koga car želi da počastvuje!'

¹⁰ A car je rekao Amanu: „Požuri, uzmi odeću i konja baš kako si kazao i uradi to za Mardoheja Jevrejina koji sedi na carevim vratima. I nemoj da propustiš ni reči od svega što si predložio!“

¹¹ Tako je Aman uzeo odeću i konja, obukao Mardoheja, proveo ga po gradskom trgu i objavio pred njim: „Ovako će biti učinjeno čoveku koga car želi da počastvuje!“

¹² Onda se Mardohej vratio na carska vrata, a Aman je pokrio glavu i ožalošćen požurio svojoj kući.

¹³ Aman je sve ovo što ga je zadesilo ispričavao Seresi, svojoj ženi i svojim prijateljima.

A Seresa, njegova žena i njegovi mudraci su mu rekli: „Ako je Mardohej potomak Jevreja, a ti si već počeo da padaš pred njim, nećeš imati snage da mu se suprotstaviš. Sigurno ćeš pasti pred njim.“

¹⁴ I dok su oni još razgovarali sa njim, stigli su carevi evnusi pa su požurili da odvedu Amana na gozbu koju je Jestira pripremila.

7

Aman obešen

¹ Tako je car sa Amanom otišao na gozbu kod carice Jestire.

² Drugog dana gozbe, kod vina, car je ponovo upitao Jestiru: „Koja je tvoja molba, carice Jestiro? Biće ti dano! Šta je to što želiš? Ako je i polovina carstva – neka bude!“

³ Carica Jestira mu je odgovorila i rekla: „Care, ako sam stekla blagonaklonost u tvojim očima i ako je caru po volji, neka mi se na moju molbu da život i moj narod na moju želju.

⁴ Jer i ja i moj narod smo prodani da nas istrebe, pobiju i unište. Da su nas prodali kao robove i robinje, ja bih ćutala, jer ta nesreća ne bi oštetila cara.“*

⁵ Car Artakserks je na to rekao carici Jestiri: „Ko je on? Gde je taj koji je naumio da uradi tako nešto?“

⁶ Jestira je odgovorila: „Tlačitelj i neprijatelj je ovaj zli Aman!“

Aman je bio prestravljen pred carem i caricom.

⁷ Car je besno ustao od gozbe i vina, i otišao u dvorsku baštu, a Aman je ostao da moli za život caricu Jestiru. Naime, video je da je car rešen da mu nanese zlo.

⁸ Kada se car vratio iz dvorske bašte u kuću gde je bila gozba i vino, Aman je bio pao na ležaj na kome je bila carica Jestira.

A car je rekao: „Da neće još i caricu da obeščasti u mojoj kući?!“

Čim je car izustio ovu reč pokrili su Amanovo lice.

⁹ A Arvona, jedan od evnuha koji služe caru je rekao: „Tu su vešala koja je Aman spremio za Mardoheja koji je govorio dobro za carevu korist. Eno stoje kod Amanove kuće i visoka su pedeset lakata†.“

Na to je car naredio: „Obesite ga na njih!“

¹⁰ Tako su obesili Amana na vešala koja je on podigao za Mardoheja i carev bes se utišao.

8

Carev proglas u korist Jevreja

¹ Tog je dana car Artakserks dao carici Jestiri kuću Amana, zlotvora Jevreja, a Mardohej je došao pred cara, jer mu je Jestira ispričala šta joj je on.

* 7:4 Drugi deo stiha se prevodi i kao: *a ...premda neprijatelj ne bi mogao da nadoknadi štetu caru.* † 7:9 Oko 25 m.

² Car je skinuo pečatni prsten, koji je oduzeo Amanu i dao ga Mardoheju, a Jestira je postavila Mardoheja nad Amanovom kućom.

³ Jestira je ponovo progovorila pred carem. Pala je pred njegove noge, plakala i preklinjala ga za milost da ukloni zlo Amana Agageja i njegov naum koji je skovao protiv Jevreja.

⁴ Car je pružio Jestiri zlatno žezlo i Jestira je ustala i stala pred cara.

⁵ Rekla je: „Ako je caru po volji, ako sam našla blagonaklonost pre njim, ako je ova stvar pogodna caru i ako sam mu ja draga – neka se zapiše i pismima opozove naum Amana Agageja, Amadetovog sina, koji je napisao da se unište Jevreji koji su u carevim oblastima.

⁶ Jer kako bih mogla da gledam zlo koje bi zadesilo moj narod? Kako bih mogla da gledam uništenje svoga roda?“

⁷ Car Artakserks je odgovorio carici Jestiri i Mardoheju Jevrejinu: „Evo, Amanovu kuću sam dao Jestiri, a njega su obesili na vešala, jer je podigao svoju ruku protiv Jevreja.

⁸ Sad i vi pišite u korist Jevreja ono što smatrate da je dobro, u carevo ime, i opečatite carevim pečatnim prstenom. Jer je neopozivo pismo napisano u carevo ime i opečaćeno carevim pečatnim prstenom.“

⁹ Tada su okupili sve careve pisare, baš u to vreme – trećeg meseca, a to je mesec sivan*, dvadeset trećeg dana. Zapisano je sve što je Mardohej zapovedio Jevrejima, upraviteljima, zapovednicima i glavarima oblasti od Indije do Kuša za stotinu dvadeset sedam oblasti. I to za svaku oblast njenim pismom, za svaki narod njegovim jezikom i za Jevreje njihovim pismom i njihovim jezikom.

¹⁰ Pisao je u ime cara Artakserksa i opečatio carevim pečatnim prstenom. Poslao je pisma po glasnicima na konjima. Oni su jahali najbrža carska grla.

¹¹ Naime, car je dozvolio Jevrejima u svim gradovima da se okupe, da brane svoje živote, da istrebe, pobiju i unište svaku vojsku naroda i oblasti koja bi ih napala sa njihovom decom i ženama, kao i da im zaplene dobra.

¹² I to u jednom danu u svim oblastima cara Artakserksa – trinaestog dana dvanaestog meseca adara†.

¹³ Prepis pisma je učinjen zakonom za svaku oblast i objavljen svakom narodu kako bi se Jevreji pripremili za ovaj dan i osvetili se svojim neprijateljima.

¹⁴ Užurbani glasnici, koji su jahali najbrža carska grla, su izašli da pohitaju po carevoj zapovesti. Proglas je bio izdan na dvoru u Susanu.

¹⁵ Mardohej je od cara otišao u ljubicastoj i beloju carskoj odeći, sa velikom zlatnom krunom, u ogrtaču od finog belog i skerletnog platna. A grad Susan je klicao i radovao se.

¹⁶ To je za Jevreje bilo svetlo, radost, milina i čast.

¹⁷ U svakoj oblasti i u svakom gradu dokle je dosegla careva zapovest i njegov proglas, za Jevreje su nastali veselje, radost, gozba i radostan dan. Mnogi narodi zemlje su postali Jevreji jer ih spopao strah od Jevreja.

9

Trijumf Jevreja

¹ Dvanaestog meseca – a to je mesec adar* – trinaestog dana kada je došlo vreme da se izvrši careva reč i njegov proglas, neprijatelji Jevreja su se ponadali da će zavladatai nad njima. Ali sve se preokrenulo kada su Jevreji zavladaali nad svojim mrziteljima.

² Jevreji su se okupili u njihovim gradovima po svim oblastima cara Artakserksa kako bi pobili sve koji su im želeli zlo. I niko nije mogao da im se odupre, jer je strah spopao sve narode.

* 8:9 Maj/jun. † 8:12 Februar/mart. * 9:1 Februar/mart.

³ Svi oblasni glavari, zapovednici, upravitelji i carevi službenici su pomagali Jevrejima, jer ih je spopao strah od Mardoheja.

⁴ Naime, Mardohej je bio velik na carevom dvoru i njegova slava se pronosila kroz sve oblasti. Stvarno je taj čovek, Mardohej, postajao sve veći.

⁵ Tako su Jevreji udarili na sve svoje neprijatelje i sasekli ih mačem. Činili su sa svojim mrziteljima kako su hteli kroz pokolj i zatiranje.

⁶ Jevreji su u prestonici Susan poklali i zatrli pet stotina ljudi;

⁷ i Farsandata, Dalfona i Aspata;

⁸ Porata, Adaliju i Aridata;

⁹ Farmasta, Arisaja, Aridaja i Vajezata,

¹⁰ desetoricu sinova Amana, Amadetovog sina i zlotvora Jevreja. Ubili su ih, ali nisu pokupili plen.

¹¹ Tog dana su javili caru broj poklanih u prestonici Susan.

¹² Na to je car rekao carici Jestiri: „U prestonici Susan Jevreji su poklali i zatrli pet stotina ljudi i desetoricu Amanovih sinova. Šta li su tek uradili u ostatku carevih oblasti?! Koja je tvoja molba? Biće ti dano. Šta je to što još želiš? Neka bude.“

¹³ Jestira je odgovorila caru: „Ako je caru po volji, neka se dopusti još sutra Jevrejima, koji su u Susanu, da čine prema današnjem proglasu, i da se na vešala obese desetorica Amanovih sinova.“

¹⁴ Car je zapovedio da ovo bude izvršeno. Izdat je proglas u Susanu pa su obesili tela desetorice pobijenih Amanovih sinova.

¹⁵ Jevreji, koji su bili u Susanu, okupili su se četrnaestog dana meseca adara, pa su u Susanu pobili tri stotine ljudi, ali nisu pokupili plen.

¹⁶ Ostali Jevreji, oni po carevim oblastima, su se okupili, pa su ustali da brane svoje živote. I tako su se rešili svojih neprijatelja poklavši sedamdeset pet hiljada svojih mrzitelja, ali nisu pokupili plen.

¹⁷ To se dogodilo trinaestog dana meseca adara, a četrnaestog dana su odahnuli i učinili ga danom gozbe i radosti.

¹⁸ Jevreji iz Susana su se okupili trinaestog i četrnaestog, pa su odahnuli petnaestog dana i učinili ga danom gozbe i radosti.

¹⁹ Zato Jevreji sa sela, oni koji prebivaju u neograđenim gradovima, slave četrnaesti adar u veselju, gozbi, praznovanju i slanju darova svakome iz susedstva.

Ozvaničenje Purima

²⁰ Mardohej je zapisao sve ove događaje i razaslao pisma svim Jevrejima po oblastima cara Artakserksa – i onima koji su blizu i onima koji su daleko –

²¹ kako bi ih obavezao da svake godine slave četrnaestog dana i petnaestog dana meseca adara.

²² Naime, tih dana su Jevreji odahnuli od svojih neprijatelja. Tog meseca se njihova tuga preokrenula u radost i žalost u srećan dan. Neka za njih to budu dani gozbe i radosti kada će slati darove svakome iz susedstva i siromasima.

²³ Jevreji su prihvatili da praznuju tako kako su i otpočeli, a i to što im je napisao Mardohej.

²⁴ Jer Aman, sin Amadeta Agageja i zlotvor svih Jevreja je naumio da zatre sve Jevreje. Bacao je pur, to jest žreb da ih smete i zatre.

²⁵ Ali kada je to došlo pred cara, on je zapovedio proglasom da se opozovu njegovi zli naumi koje je osmislio protiv Jevreja, i to na njegovu štetu, pa su njega i njegove sinove obesili na vešala.

²⁶ Zato su one dane nazvali *Purim*, od imena „pur“. Zbog svih reči ovog pisma, zbog onoga što su videli u ovome i onoga što im se dogodilo,

²⁷ Jevreji su ustanovili i obavezali sebe, svoje potomke i sve koji su im bili pripojeni, da neće propustiti da praznuju ova dva dana, prema proglasu koji im je dan, svake godine u vreme koje im je određeno;

²⁸ da će se tih dana sećati i praznovati ih u svakom naraštaju, u svakom rodu, u svakoj oblasti i u svakom gradu; da se dani ovog Purima neće propustiti među Jevrejima i da sećanje na njih neće nestati u njihovom potomstvu.

²⁹ Sa svim ovlašćenjem carica Jestira, ćerka Avihejeva, je sa Mardohejem Jevrejinom napisala da bi potvrdili ovo drugo pismo o Purimu.

³⁰ On je poslao pisma sa rečima mira i istine svim Jevrejima u stotinu dvadeset sedam carskih Artakserksovih oblasti,

³¹ da ustanovi dane Purima u propisano vreme kao što ih je ustanovio Jevrejin Mardohej sa caricom Jestinom, onako kako su se obavezali i oni i njihovo potomstvo propisima o postovima i njihovim naricanjima.

³² Tako je Jestirina zapovest potvrdila ove propise za Purim i to je bilo zapisano u knjigu.

10

Mardohejeva veličina

¹ Car Artakserks je postavio nadzornike prinudnog rada nad zemljom i nad morskim ostrvima.

² Naime, sva dostignuća njegove moći i njegove sile i objava o Mardohejevoj veličini – koga je car uzveličao – zar nisu zapisana u Knjizi dnevnika o vremenu careva Midije i Persije?

³ Jer je Mardohej Jevrejin bio drugi do cara Artakserksa, velik među Jevrejima i prihvaćen od mnoštva svoje braće, jer je tražio dobrobit za svoj narod i objavljivao mir za sve svoje potomke.

Knjiga o Jovu

Prolog

¹ U zemlji Uz je živio čovek po imenu Jov. Bio je bez mane, čovek pravedan i bogobožan koji se klonio zla.

² Rodilo mu se sedam sinova i tri ćerke.

³ Imao je posed od sedam hiljada ovaca, tri hiljade kamila, pet stotina pari volova, pet stotina magarica i jako mnogo slugu. Bio je imućniji od svakoga na istoku.

⁴ Elem, njegovi su sinovi odlazili na kućne gozbe koje su priređivali, svaki od njih u svoj dan. Slali su pozive svojim trima sestrama da sa njima piju i jedu.

⁵ A kada bi se izređali dani gozbe, Jov je slao po njih da ih posveti. Ustajao bi rano ujutro i prinosio svespalnice za svakog od njih. Naime, govorio je Jov: „Možda su deca sagrašila i u svom srcu proklela Boga.“ I Jov je to radio svakog dana.

⁶ Tek, jednog su dana Božiji sinovi došli i stali pred Gospoda, a među njih je došao i Satana.

⁷ I Gospod reče Satani: „Odakle dolaziš?“

Satana odgovori Gospodu rečima: „Prolazio sam zemljom i obilazio sam je.“

⁸ Gospod reče Satani: „A jesi li uočio Jova, slugu moga, jer na zemlji nema čoveka koji je poput njega bez mane, pravedan, bogobožan i koji se kloni zla?“

⁹ Satana je odgovorio Gospodu rečima: „Uzalud li se Jov Boga boji?“

¹⁰ Zar ti nisi ogradio njega i kuću njegovu i sve što poseduje unaokolo? Blagoslovio si delo njegovih ruku i njegov se posed proširio po zemlji.

¹¹ Ali pruži ruku svoju i dirni mu u sve to što ima – neće li te u lice prokleti!“

¹² Gospod je uzvratio Satani: „Dobro, sve što ima u tvojim je rukama. Samo njega rukom ne dotiči.“

Tada je Satana otišao iz Božijeg prisustva.

¹³ Tako su jednog dana Jovovi sinovi i njegove ćerke jeli i pili vino u kući svog brata prvenca.

¹⁴ Tada je Jovu došao glasnik i poručio: „Znaš, dok su volovi orali i magarice pasle kraj njih,

¹⁵ banuli su Saveji i oteli ih! Sluge su pobili oštricom mača, samo sam ja jedini pobegao da ti javim!“

¹⁶ I dok je ovaj još govorio, došao je drugi s rečima: „Od Boga se vatra sručila s nebesa! Spalila je ovce i progutala sluge, samo sam ja jedini pobegao da ti javim!“

¹⁷ I dok je ovaj još govorio, došao je drugi s rečima: „Haldejci svrstani u tri čete su izvršili prepad na kamile! Oteli su ih, sluge su pobili oštricom mača i samo sam ja jedini pobegao da ti javim!“

¹⁸ I dok je ovaj još govorio, došao je drugi s rečima: „Tvoji sinovi i tvoje ćerke su jeli i pili vino u kući svog brata prvenca.

¹⁹ I gle, strahovit je vetar dunuo iz pravca pustinje! Udario je na četiri ugla kuće koja se srušila na decu i oni su izginuli! Samo sam ja jedini pobegao da ti javim!“

²⁰ Jov je tada ustao i pocepao svoju odeću. Obrijao je svoju glavu, bacio se na tlo i poklonio.

²¹ Rekao je:

„Go sam izašao iz utrobe majke svoje
i go ću da se vratim tamo!

Gospod je dao – Gospod je uzeo!

Blagosloveno neka je ime Gospodnje!“

²² Tako Jov u svemu ovome nije sagrešio i nije optužio Boga.

2

¹ Ponovo je došao dan kada su sinovi Božiji došli i stali pred Gospoda, a među njih je došao i Satana i stao pred Gospoda.

² I Gospod reče Satani: „Odakle dolaziš?“

Satana odgovori Gospodu rečima: „Prolazio sam zemljom i obilazio je.“

³ Gospod reče Satani: „A jesi li uočio Jova, slugu moga, jer na zemlji nema čoveka koji je poput njega bez mane, pravedan, bogobožan i koji se kloni zla? I još se drži svoje čestitosti, premda si me naveo protiv njega da ga bezrazložno ojadim!“

⁴ A Satana odgovori Gospodu rečima: „Kožu za kožu, sve što ima daće čovek za svoj život!“

⁵ Ali pruži ruku svoju i takni mu kost i meso – neće li te u lice prokleti!“

⁶ Gospod je uzvratio Satani: „Dobro, evo ti ga u ruke tvoje, ali mu ipak život sačuvaj.“

⁷ Satana je tada otišao iz Gospodnje prisutnosti i od tabana do temena udario Jova odvratnim čirevima.

⁸ On je uzeo parče crepa i njime se češao dok je sedeo u pepelu.

⁹ Tada mu je žena rekla: „Ti li se još držiš svoje čestitosti? Prokuni Boga, pa umri!“

¹⁰ A on joj uzvрати: „Brbljaš ko da uma nemaš! Prihvatamo dobro od Boga, a zlo da ne prihvatamo?“

I u svemu ovome Jov nije sagrešio svojim usnama.

¹¹ Elem, trojica Jovovih prijatelja su čuli za ovo zlo koje ga je snašlo, pa je svaki od njih stigao iz svog mesta: Elifas iz Temana, Vildad iz Suša i Sofar iz Namata. Našli su se po dogovoru i zajedno došli da žale sa njim i teše ga.

¹² Opazili su ga izdaleka, ali ga nisu prepoznali. Onda su zakukali i zaridali, a svaki je pocepao svoju odeću. Posipali su se po svojim glavama prašinom bacajući je u vis.

¹³ Sedam dana i sedam noći su sedeli sa njim. Ni reči mu nisu rekli, jer su videli da je njegova patnja bila ogromna.

3

Jovova žalopojka

¹ Onda je Jov progovorio proklinjući dan svog rođenja.

² Rekao je:

³ „Nek nestane dana u kome sam rođen
i noći kada je rečeno: 'Začelo se muško!'“

⁴ U tamu neka se okrene taj dan.
Ne mario Bog odozgo za njega
i svetlost ga nikada ne obasjala.

⁵ Zgrabili ga noć i tama najgušća,
oblak ga prekrrio
i sve ga pomrčine dnevne prestravile!

⁶ Nek noć onu tama proguta,
nek ne bude pridodana danima godišnjim,
nek ne bude ubrojana mesecima!

⁷ Evo, noć ta jalova nek bude,
povik sreće ne ušao u nju!

⁸ Prokleli je oni koji dan proklinju,
što su voljni levijatana da bude.

⁹ Neka zgasnu zvezde svitanja njenoga,
čekajući zoru neka je ne dočeka,

ne videla pogled praskozorja;
10 jer mi nije zatvorila vrata od majčinog krila
i sakrila nije muku od očiju mojih.

11 Zašto nisam umro u utrobi
i skončao iz stomaka kad sam izašao?!
12 Zašto su me prihvatila kolena
i zašto grudi koje sam sisao?
13 Jer ja bih sada spokojno ležao,
spavao bih i u miru bio
14 s carevima i zemaljskim savetnicima,
sa onima što su sebi obnovili razvaline;
15 s knezovima što imaju zlata,
što su srebrom kuće svoje ispunili.
16 Ili zašto nisam bio mrtvorodenče zamotano,
ili poput dojenčadi, što svetla videla nisu?!
17 Tamo zlobnici prestaju sa zlobom,
tamo počivaju iznureni.
18 Zatvorenici su zajedno spokojni
i ne čuju povik tlačiteljev.
19 Tamo su i veliki i mali,
a rob se oslobodio gospodara svoga.

20 Zašto se stradalniku daje svetlo
i život ljudima ogorčene duše;
21 onima što za smrti žude, a nje nema,
i traže je više nego blago zakopano;
22 onima koji se bezmerno raduju i likuju
jer su grob pronašli;
23 čoveku čiji je put sakriven
i koga je Bog odasvud zagradio?
24 Mome jelu prethodi ječanje moje
i moj se vapaj ko voda izliva.
25 Jer me snađe čeg' sam se bojao,
sustiglo me od čeg' sam strepeo!
26 Nemam mira, nemam olakšanja,
nemam počivanja, muka me sustiže.“

4

Elifas

1 Tada je Elifas iz Temana uzvratio ovako:
2 „Hoćeš li imati strpljenja da ti neko odgovori?
Ali ko bi se mogao uzdržati od reči?!
3 Eto, poučavao si mnoge
i ruke klonule si snažio.
4 Posrnulog su tvoje reči podizale
i kolena si klecava jačao.
5 A sad, kada je tebe snašlo,
postao si nestrpljiv;
kad se tebe taklo,
ti si preneražen.

- ⁶ Nije li bogobožnost tvoja pouzdanje tvoje,
a čestitost puteva tvojih nada tvoja?
- ⁷ Molim te, seti se: ko je nevin postradao?
Gde su to pravednici satrveni bili?
- ⁸ Koliko sam ja video, oni koji oru nepravdu
i nevolju seju, baš to i žanju.
- ⁹ Oni ginu od Božijeg daha,
iščezavaju od duha gneva njegovoga.
- ¹⁰ Rika lava, lavlje urlikanje
i zubi lavića se lome.
- ¹¹ Lav skapava bez plena
i lavići se gube.
- ¹² Znaš, k meni je potajno doprla reč,
o tom mi je uho šapat uhvatilo;
- ¹³ u nemirnim mislima, u viđenjima noćnim,
kad ljude ophrva duboki san;
- ¹⁴ strah i trepet su me spopali
i od njih mi kosti zazvečale.
- ¹⁵ Tek, duh mi je prešao preko lica
i dlake na telu su mi se naježile!
- ¹⁶ I on stade,
ali mu nisam razaznao lik.
Bio mi je neki oblik pred očima
i čuo sam glas koji šapuće:
- ¹⁷ 'Zar smrtnik može da bude pravedniji od Boga?
Zar je čovek čistiji od Sazdatelja svoga?
- ¹⁸ Pa on se ni u sluge svoje ne pouzdaje
i anđelima svojim on nalazi manu,
- ¹⁹ a kamoli onima što žive u nabijačama,
što im je temelj u prašini
i koje smrskaju ko moljca.
- ²⁰ Satiru ih u komade od jutra do sutra,
zauvek iščezavaju i niko ne mari.
- ²¹ Nije li uže njihovog šatora iščupano?
Pomreće bez mudrosti.'

5

- ¹ Hajde, pozivaj! Ko će ti se odazvati?
Kome od svetih ćeš da se okreneš?
- ² Bezumnika ubija bezumlje,
a lakovernog satire zavist.
- ³ Lično sam video bezumnika kako se odomaćuje
i odmah sam prokleo njegovo gazdinstvo.
- ⁴ Jer, deca su mu daleko od sigurnosti,
ginu na vratima, a nema ko da ih izbavi.
- ⁵ Letinu njegovu jede ko je gladan,
kupi je čak i ispod trnja,
dok žedan vreba na njihovo blago.
- ⁶ Jer šteta ne izlazi iz prašine

- i iz zemlje ne niče nevolja;
7 već se čovek rađa za nevolju
ko što u vis vrcaju varnice.
- 8 Ali ja bih da Boga tražim
i Bogu svoj slučaj da iznesem;
9 njemu, što velike stvari čini,
neistraživo mnoštvo čudesa njegovih;
10 njemu, koji daje kišu zemlji
i koji šalje vodu poljima;
11 njemu, koji ponižene na visinu stavlja
i žalosne na sigurno diže;
12 njemu, koji mrsi naume lukavih
i ne daje da im ruke s uspehom posluju.
13 Bog nadmudruje mudre njihovim lukavstvom,
sunovraćuje savet prepredenih
14 koji usred dana pomrčinu sreću
i u podne pipaju ko noću.
15 Da, Bog spasava od mača iz njihovih usta
i siromaha iz ruku jakoga!
16 Tad ubogi zadobija nadu,
a nepravda zatvara usta svoja.
- 17 O, kako je blagosloven čovek koga Bog prekoreva!
Zato ne preziri opomenu Svemoćnoga.
18 Jer on i rani i zavije;
on udara, ali ruke njegove leče.
19 Od šest će te nevolja spasti,
a i u sedmoj zlo te se neće dotaći.
20 U gladi će te spasti, od smrti
i od snage mača u ratu.
21 Sakriven ćeš biti od šibe jezika
i nećeš strepeti od propasti kad stigne.
22 Smejaćeš se razaranju i gladi
i nećeš strepeti od zemaljskih zveri,
23 jer ćeš biti u savezu s kamenjem po polju
i zemaljske će zveri biti u miru sa tobom.
24 Videćeš da si siguran u šatoru svome,
obilazićeš imanje svoje i ništa mu zafaliti neće.
25 Videćeš da će ti deca biti brojna,
da je tvojih naslednika kao trave po zemlji.
26 Jedar ćeš otići u grob,
kao što se u pravo vreme sakuplja snop žita.
- 27 Eto, to smo proučili. To je tako.
A ti si čuo, pa primeni to na sebe!“

6

Jov

¹ A Jov je odgovorio *ovim rečima*:

- 2 „O, kad bi se tuga moja izmeriti mogla
na terazijama, sa svom nesrećom mojom!
- 3 Od peska morskog bila bi teža
i zato su reči moje nepromišljene.
- 4 Evo, strele su Svemoćnoga u meni
i njihov otrov duh moj ispija.
Božiji su se užasi postrojili protiv mene.
- 5 Njače li divlji magarac kraj ispaše?
Muče li vo pokraj hrane svoje?
- 6 Jede li se neosoljeno jelo?
Ukusno li je belance jajeta?
- 7 Ni da taknem tako nešto nisam hteo,
a sad mi se hrana moja ogadila.
- 8 Eh, kad bi se ispunila moja molba
i dao mi Bog čemu se nadam!
- 9 Kad bi hteo Bog da me skrši,
da zamahne rukom svojom i sreže me!
- 10 I dalje bi za mene to uteha bila,
skakao bih veselo i u mucu kojoj nema olakšanja,
jer nisam prećutao reči Svetoga.
- 11 A u čemu je to moja snaga da bih istrajao?
I kakav je to moj kraj, pa da mi se duša strpi?
- 12 Jesam li snažan kao što je kamen snažan?
Da nije moje telo od bronzene?
- 13 Nije li svaka snaga u meni nestala?
Iz mene je istrgnut svaki napredak.
- 14 Ko uskraćuje milost očajniku, prijatelju svome,
odbacio je strah od Svemoćnoga.*
- 15 A moja su me braća izneverila kao potok nepostojan,
ko potoci suvih korita
- 16 mutnih od leda,
na kojima se sneg krije.
- 17 Kada se istope, oni nestanu.
Kada je toplo, oni ispare sa svog mesta.
- 18 Vijugaju staze njihovih tokova,
odlaze u pustaru i nestaju.
- 19 Pogledom ih traže karavani Teme
i putnici iz Save željno ih pogledaju.
- 20 I posramili su se, jer su se pouzdali,
došli su do njih i razočarali se.
- 21 A sada ste vi za mene takvi – nikakvi –
videli ste užas i prepali se!
- 22 Da li sam vama rekao: 'Dajte!
Od svoga imanja dajte otkup za mene;
- 23 izbavite me iz ruku zlotvora,

* **6:14** Izvorni jezik je ovde nedokučiv, pa ovaj stih može da se prevede i ovako: *Očajniku je potrebna odanost njegovog prijatelja makar da je zaboravio bogobojaznost.*

otkupite me iz ruku okrutnih?!'

- ²⁴ Naučite me, pa ću da začutim.
Objasnite mi šta sam sagrešio.
²⁵ Kako su bolne reči prikladne!
Ali koga to vaš prekor prekoreva?
²⁶ Jel' mislite reči da prekorite
i vetar očajnikovih žalopojki?
²⁷ Pa vi biste i siroče oborili
i pogađali se za prijatelja svoga!
- ²⁸ Zato budite voljni da me pogledate,
da li ću vas lagati u lice.
²⁹ Molim vas, okanite se,
nek ne bude nepravde! Prođite se,
pravednost je moja još uvek ovde!
³⁰ Ima li nepravde na jeziku mome?
Zar usta moja ne prepoznaju zlo?

7

- ¹ Ne kuluči li ljudski rod na zemlji
i nisu li mu dani kao dani najamnikovi?
² Kao sluga što uzdiše za hladom
i kao najamnik što čezne za nadnicom svojom,
³ tako su i meni dodeljeni meseci besmisla,
tegobne su mi noći određene.
⁴ Ako legnem, kažem: 'Kad ću da ustanem?'
Oduži se noć, dodija mi
i prevrćem se do zore.
⁵ Telo mi se u crve i skoreno blato obuklo,
koža mi je krastava i gnojna.
- ⁶ Dani moji prohujaše brže nego tkanje na razboju,
do kraja se odmotala nada.
⁷ Priseti se da mi je život dašak,
da mi oči više neće gledati dobra!
⁸ Više me neće gledati oko koje me je gledalo.
Tvoje će me oči potražiti
ali mene više biti neće.
⁹ Kao što se oblak raspline, nestane,
tako se ne diže onaj što u Svet mrtvih* siđe;
¹⁰ ne vraća se više kući svojoj,
zavičaj ga njegov više ne poznaje.
- ¹¹ Tako ni ja neću više da zatvaram usta svoja.
Zavapiću u teskobi duha svoga,
jadaću se u čemeru duše svoje.
¹² Šta sam ja to – more ili morska neman –
da si stražu oko mene postavio?!

* 7:9 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

- 13 Jer kad kažem: 'Postelja će moja da uteši mene,
moj će ležaj da olakša žalopojke moje',
14 ti snovima tad me plašiš,
prestravljuješ viđenjima;
15 pa su mi i vešala draža
i smrt više nego život.
16 Smučilo mi se!
Pa neću ja doveka da živim!
Prođi me se, jer su dašak dani moji!
- 17 Pa šta je čovek da ga tako uzdižeš,
da ti je za srce prirastao;
18 da se baviš njime iz jutra u jutro,
da ga svakog trena iskušavaš?
19 Dokle?! Nećeš li da skreneš svoj pogled sa mene?
Nećeš li me pustiti nasamo, dok pljuvačku ja svoju progutam?
20 Sve i da sam sagrašio,
šta sam tebi učinio, o, čuvaru ljudi?!
- Zašto si me sebi ko metu stavio,
pa sam ti postao teret?
21 Što mi ne bi prestup oprostio
i krivicu moju mimoišao?
- Jer, ja ću leći u prašinu,
pa kad me potražiš –
mene više biti neće.“

8

Vildad

- 1 A Vildad iz Suša je odgovorio ovim rečima:
2 „Dokle ćeš o tome da pričaš
i dokle će reči tvojih usta biti vihor?
3 Zar Bog izvrće pravdu?
Izvrće li Svemoćni pravednost?
4 Ako su mu tvoja deca sagrašila,
on ih je prepustio njihovim gresima!
5 Ali ako potražiš Boga
i Svemoćnoga preklinješ za milost;
6 ako budeš čist i pravedan,
on će bdeti nad tobom
i obnoviće tvoje pravedno boravište.
7 Neznatni su bili počeci tvoji,
a budućnost tvoja procvetaće silno.
- 8 Hajde, pitaj naraštaj predašnji
i istraži saznanja njihovih predaka.
9 Jer, mi smo od juče, ne znamo ništa,
sena su naši zemaljski dani.
10 Zar te neće poučiti,
reći ti iz srca svoga i izneti pouke?
11 Raste li papirus mimo močvare?
Raste li trska mimo voda?

- 12 Dok je još u cvatu i neposečena,
 već se suši pre ostalih trava.
 13 E, takve su staze onih što Boga zaboravljaju,
 tako se ruši nada bezbožnička;
 14 onoga čije se pouzdanje kida
 i koji se oslanja na kuću od paučine;
 15 Elem, osloni li se na kuću svoju –
 neće stajati;
 prihvati li je se –
 neće se držati.
 16 On je kao jedra biljka na suncu,
 čije se mladice pružaju izvan vrta;
 17 korenje mu se nad kamenjarem prepliće
 i u kršu traži mesta.
 18 Ali, ako se iskoreni sa svog mesta,
 ono će ga se odreći: 'Videlo te nikad nisam!'
 19 Eto, to ti je radost njegovog puta,
 a već neko drugi niče iz tla.
 20 Gle, Bog ne odbacuje čoveka bez mane,
 ali i ne prihvata zlotvora za ruku.
 21 Štaviše, smehom će ispuniti usta tvoja
 i usne tvoje klicanjem!
 22 Stidom će se zagrnuti oni koji te mrze,
 a šator zlikovaca će nestati.“

9

Jov

- 1 A Jov je odgovorio ovim rečima:
 2 „Zaista, ja znam da je tako,
 jer kako da se čovek opravda pred Bogom?
 3 Ako bi neko hteo da se spori sa njim,
 ne bi mogao da mu odgovori jednu od hiljadu.
 4 On je mudrog srca i svemoguć,
 pa ko da mu prkosi i ostane čitav?
 5 On pomera gore da one to i ne znaju,
 prevrće ih u jarosti svojoj.
 6 On potresa zemlju iz osnova njenih,
 pa stubovi njeni drhte.
 7 On zapovedi suncu i ono ne sija,
 nad zvezdama pečat stavlja.
 8 Samo on je taj što nebesa razastire
 i maršira po morskim talasima.
 9 On je načinio Medveda, Orion,
 Vlašiće i južna sazvežđa.
 10 On čini velike stvari,
 neistraživo je mnoštvo čudesa *njegovih*.
 11 Gle! Pored mene on prolazi, a ja ga ne vidim.
 On prolazi, a ja ga ne opažam.
 12 Vidi – on otime i ko da ga spreči?

- Ko će da mu kaže: 'A šta to radiš?'
13 Bog ne odvraća svoj gnev,
pod njim su prostrti pomoćnici čudovišta Rave.
- 14 A šta bih ja još mogao da mu uzvratim?
Koje reči da odaberem protiv njega?
- 15 Čak i da sam nevin, pravdati se neću,
sudiju ću svoga za milost da molim.
- 16 Ako ga zazovem i on mi se javi,
neću verovati da je mom vapaju poklonio pažnju.
- 17 Jer on me lomi u oluji,
bez povoda zadaje mi mnoge rane.
- 18 Ne pušta mi da dođem do daha
jer me je gorkim jadima naličio.
- 19 Ako je do sile, nesumnjivo on je silan;
ali ako je do pravde, ko će da me brani?
- 20 Sve i da se pravdam,
moja će me usta proglasiti krivim;
osudiće me i da sam bez mane.
- 21 I da sam bez mane, samog sebe ne poznajem
i svoj život ja prezirem.
- 22 Sve je to jedno te isto. Zato kažem:
'I onog bez mane i onog zloga,
Bog će da dokrajči.'
- 23 Ako bi bič nenadano ubijao,
on bi se rugao očaju nedužnih.
- 24 Zemlja je predana u ruke zlikovca,
a on zatvara oči njenim sudijama.
Jer, ako nije on, ko je onda?
- 25 Moji dani protrčase brže nego glasnik brzi;
utekoše, dobra ne videše;
- 26 Skliznuli su ko brodovi trske,
sručili se poput lešinara na lešinu.
- 27 Ako bih kazao: 'Zaboravljam žalopojku svoju,
menjam izraz svoga lica i biću veseo'
- 28 opet bih strepeo u svim svojim jadima,
i znam da ti me opravdao ne bi.
- 29 Jer ako ću biti kriv,
zašto bih se uzalud trudio?
- 30 Sve da se i umijem snežnom vodom,
ruke svoje lužinom da sperem;
- 31 i tad bi me u glibavu jamu uronio
da sam gadan i odeći svojoj.
- 32 Nije on čovek poput mene, pa da mu uzvratim,
da zajedno dođemo na sud.
- 33 Među nama nema posrednika
što bi ruku svoju položio na nas obojicu;
- 34 ko bi žezlo Božije sa mene sklonio,

da me užas njegov ne užasne!
35 Tada bih govorio i ne bih ga se plašio.
Ali, sada nisam takav.

10

- 1 Duši mi se život ogadio!
Nad sobom ću žalopojkom zažaliti,
jadaću se u čemeru duše svoje.
- 2 Bogu ću reći: 'Ne osuđuj me!
Objavi mi za šta me optužuješ
- 3 Zar ti je milo da tlačiš,
da odbaciš delo svojih ruku,
a da se smešiš nad naumom zlikovačkim?
- 4 Zar ti imaš oči čovekove,
pa da vidiš to što ljudi gledaju?
- 5 Jesu li ti dani smrtnikovi dani
i godine tvoje kao vek čoveka;
- 6 pa krivice moje ispituješ
i za grehom mojim tragaš?
- 7 A ti znaš da krivac nisam,
da iz tvoje ruke izbavljenja nema!
- 8 Uobličiš me tvoje ruke, sazdaše me,
a ti me proždireš.
- 9 Seti se, molim te,
da si me ko glinu stvorio,
pa zar ćeš u prašinu da me vratiš?
- 10 Nisi li me ko mleko izlio
i zgrušao poput sira?
- 11 Nisi li me obukao u kožu i meso;
nisi li me izatkao kostima i venama?
- 12 Dao si mi i život i milost,
svojim si staranjem duh mi očuvao.
- 13 Ali, sve ove stvari si sakrio u srcu svome,
i znam da je to bilo u tebi!
- 14 Ako bih i zgrešio, ti bi bdeo nada mnom;
ne bi me pomilovao zbog krivice moje.
- 15 Ako sam bio zlotvor, jao meni!
Ako sam bio pravedan, glavu svoju uzdizao nisam.
Ali ja se davim u sramoti
i svestan sam bede svoje!
- 16 Uzdignem li se, kao lav me loviš
i ponovo na meni veličanstvo svoje pokazuješ.
- 17 Protiv mene nove svedoke dovodiš,
ljutiš se na mene sve više
i vojsku za vojskom protiv mene šalješ.
- 18 Zašto si me izvadio iz majčinog krila?
Da sam barem izdahnuo, da me oko ugledalo nije!
- 19 Bio bih kao da me nikad nije bilo,

- od majčinog krila do groba bi me odneli.
20 Zar moji dani nisu malobrojni?
Dosta više! Prođi me se,
daj mi da se malo razveselim;
21 pre nego odem u zemlju nepovrata,
noći i mraka najgušćeg;
22 u zemlju krajnje tame,
dubokog crnila i nereda,
gde je i svetlo kao potpuni mrak.”

11

Sofar

- 1 A Sofar iz Namata je odgovorio ovim rečima:
2 „Zar na mnoge reči odgovora nema
i hoće li pričalica postati pravedan?
3 Hoće li tvoje prazne priče učutkati ljude
i tvoje ruganje proći bez poniženja?
4 Eto, rekao si: 'Moja je pouka bez mane!
Ja sam nevin u tvojim očima!'
5 Ali kada bi Bog hteo da govori,
protiv tebe da otvori usta svoja;
6 da ti kaže tajne mudrosti –
mudrosti što ima dvostruko značenje –
saznao bi da Bog zaboravlja neke krivice tvoje!
- 7 Da li možeš da dokučiš Božije dubine
i granice Svemoćnog možeš li da nađeš?
8 Od nebesa su više!
I šta tu da uradiš?
Dublje su od Sveta mrtvih!
I šta tu da dokučiš?
9 One su od zemlje duže
i merom su šire nego more.
- 10 Ako on dođe, pa zatvori ili okupi sudište,
ko u tome da ga spreči?
11 Jer, on poznaje ljudsku prolaznost,
vidi pokvarenost i s pažnjom je prati.
12 Ipak, šupljoglavac će mudar postati
kad magare divlje okoti čoveka!
- 13 Ako budeš srce svoje pripremio
i ruke svoje k njemu raširio;
14 a zlo ti se u rukama nađe – odbaci ga –
nek nepravda ne prebiva u šatoru tvome!
15 Tada ćeš bez stida da podigneš lice svoje,
čvrst ćeš biti, strahovati nećeš.
16 Zaboravićeš muku svoju,
pomišljaćeš na nju kao na lanjske snegove.
17 Svetliji od podneva život će ti biti,
a i kada noć nastupi, biće kao jutro.

- 18 Spokojan ćeš biti jer postoji nada!
 Bićeš dobro zaštićen,
 u spokoju spavaćeš.
 19 Ležaćeš i niko te neće plašiti,
 mnogi će ti se dodvoravati.
 20 Zgasnuće oči zlikovačke,
 utočište njihovo nestaće,
 a nada jedina im je da izdahnu dušu.“

12

Jov

- 1 A Jov je odgovorio ovim rečima:
 2 „Nesumnjivo, baš vi ste mi ljudi
 s kojima će i mudrost da skonča!
 3 Ali i ja imam pamet poput vaše,
 ništa gori od vas nisam.
 I ko još ne zna ove stvari?
 4 Ja sam na podsmeh prijatelju svome,
 ja, koji sam zazvao Boga i on mi se odazvao.
 Na podsmeh je čovek pravedan,
 čovek besprekora.
 5 'On je za propast i prezir' –
 stav je bezbrižnoga –
 'Gurnuti treba onoga
 što mu noge posrću!
 6 A u šatorima okrutnih je mir,
 spokojni su oni što Boga izazivaju
 i oni što u ruci svojoj boga svoga nose*.
 7 Ali, molim te, pitaj životinje
 i poučiće te;
 i ptice na nebu
 neka ti kažu!
 8 Sa zemljom popričaj i poučiće te,
 ribe u moru će ti kazivati.
 9 Ko od njih još ne zna
 da je ovo načinila Gospodnja ruka?
 10 U njegovoj je ruci duša svega živog
 i dah tela čovečanstva celog.
 11 Ne razaznaje li uho reči
 ko što nepce hranu proba?
 12 Ne dolazi li mudrost s godinama
 i razboritost sa danima mnogim?
 13 Sa Bogom su i mudrost i snaga,
 njegovi su i savet i razboritost.
 14 Gle, što on razgradi, niko ne sagrađi;
 kad on čoveka zatvori i niko ga ne oslobodi.

* 12:6 Poslednji deo stiha može da se prevede i kao: *premda ih Bog u šaci drži.*

- 15 Gle, on vode zadržava i one presuše;
on ih oslobađa i zemlja je izrovana.
16 Sa njim su snaga i pouzdana mudrost,
zavedeni i zavodnik su njegovi.
17 On bosonoge odvodi savetnike
i sluđuje sudije.
18 Careve on raspojasava,
kaišom im opasuje bedra.
19 On bosonoge odvodi sveštenike
i svrgava vlastodršce.
20 Pouzdanim usne on zatvara,
pronicijivost starcima odnosi.
21 Na plemiće on prezir izliva,
delijama kaiš otkopčava.
22 On iz mraka objavljuje nedokučive stvari,
mrklu tamu iznosi na svetlo.
23 Narode on velikim čini i satire ih;
umnoži narode, pa ih rasprši.
24 On uzima razum starešinama naroda zemaljskih,
čini da lutaju pustarom besputnom.
25 Oni u mraku pipaju, bez svetla,
a on čini da posrću ko pijanci.

13

- 1 Eto, oko je moje sve videlo,
uho je moje čulo i to razabralo.
2 I ja imam znanje poput vašeg
i nisam od vas gori.
3 Pa ipak bih Svemoćnom da govorim,
sa Bogom bih da se pravdam.
4 Ali vi smišljate neistine
i svi ste beskorisni lekari!
5 Kada biste sasvim začutili
možda biste i mudri postali!
6 Ja vas molim, saslušajte moje opravdanje
i tvrdnjama mojih usta pažnju poklonite.
7 Pa zar ćete Boga braniti nepravdom,
svedočiti radi njega obmanu?
8 Zar ćete ga pristrasno zastupati?
Za Boga ćete slučaj da vodite?
9 Dobro li će biti kad vas on ispita?
Zar ćete ga prevariti ko što neko vara čoveka?
10 A on će vas svakako prekoriti,
sve i da potajno budete pristrasni.
11 Zar vas neće preplašiti veličanstvo njegovo?
Neće li vas spopasti jeza od njega?
12 Stavovi su vaši puste doskočice,
odbrane su vaše odbrane zemljane.
13 Ne govorite mi više da bih i ja do reči došao,
pa neka me snađe šta god da me snađe!

- 14 Zašto bih sebe kidao zubima svojim
i glavu svoju u torbu stavljao?
- 15 Gle! Makar da me i ubije, nadaću se njemu;
još uvek bih pred njim puteve svoje branio.
- 16 I izbavljenje to će mi biti,
jer pred njega bezbožnik ne može da dođe.
- 17 Poslušajte pažljivo besedu moju,
nek vam moje objašnjenje uđe u uši.
- 18 Evo, molim vas, izložiću slučaj svoj,
jer znam da sam u pravu.
- 19 Ko će da se parniči sa mnom?
Jer, ako sad ućutim mene neće biti!
- 20 Jedino mi dve stvari nemoj učiniti
da se ne bih sakrivao ja od lica tvoga:
- 21 Svoju ruku ukloni od mene
i tvoj užas neka me ne plaši!
- 22 Pozovi me i odgovaraću ti,
ili da se ja žalim, a ti mi odgovaraj.
- 23 Koje su to moje krivice i gresi?
Pokaži mi prestup moj i greh moj!
- 24 Zašto lice svoje skrivaš
i smatraš me dušmaninom svojim?
- 25 List oduvan zar ćeš da razdireš,
travku suhu zar ćeš da oduvaš?
- 26 Gorke stvari protiv mene zapisuješ,
krivice mladosti moje mi na teret stavljaš.
- 27 Noge moje u okove stavljaš,
nadgledaš sve staze moje
i beležiš svaki trag nogu mojih.
- 28 A ja propadam kao trulež,
kao odeća koju moljac jede!

14

- 1 Čovek rođen od žene kratko živi
i pun je nevolja.
- 2 Iznikne kao cvet, pa svene;
beži poput sene i ne traje.
- 3 Zar na takvog pogled svoj obraćaš
i mene pred sebe na sud dovodiš!
- 4 Ko će čistim nečisto da učini?
Niko!
- 5 Njegovi su dani određeni,
ti poznaješ broj njegovih meseci;
međe si mu postavio da ih ne prelazi.
- 6 Skreni pogled s njega, pa neka odahne,
dok kao najamnik svoj dan ne odradi.
- 7 Jer postoji nada i za drvo posečeno;

- ponovo će da iznikne
i neće ostati bez mladica svojih.
- 8 Nek mu se i koren u zemlji sparusi
i panj mu se u zemlji sasuši;
- 9 propupeće čim oseti vodu,
pustiće izdanke kao da je zasad!
- 10 A čovek skončava onemoćao;
izdahne smrtnik, i gde je on?
- 11 Iz mora ishlapi voda,
a potok presahne, presuši;
- 12 tako i čovek legne da više ne ustane;
dok nebesa ne bude bilo ne bude se,
ne dižu se ljudi iz sna njihovoga.
- 13 O, kada bi me u Svet mrtvih sakrio,
sklonio me dok gnev tvoj ne mine;
kada bi mi postavio rok
i tad me se setio!
- 14 Al' kad čovek umre, da li više živi?
Kroz sve dane svog kulučenja,
ja čekaću da mi stigne smena.
- 15 Ti ćeš *me* pozvati i ja ću se odazvati,
zaželećeš delo ruku svojih.
- 16 Tada ćeš mi korake brojati,
na moj greh se nećeš osvrnati.
- 17 Prestup si moj svezao u vreću,
krivicu si moju izbelio.
- 18 Ali kao što se gora ruši, odranja se,
kao što se kamen sa svog mesta svalja;
- 19 ko što vode razdrobe kamenje
i bujice tlo isperu,
i ti tako uništavaš čovekovu nadu.
- 20 Jednom zasvagda ti ga nadvladavaš i on odlazi,
lice mu menjaš i otpuštaš ga.
- 21 I on ne zna da li su mu sinovi u časti,
i ne vidi ako su neznatni.
- 22 Samo mu je telo u bolu svome,
samo mu duša za sobom pati.“

15

Elifas

- 1 Tada je Elifas iz Temana uzvratio ovako:
- 2 „Zar mudar čovek odgovara u vetar,
zar svoj stomak puni istočnim vetrom?!
- 3 Raspravlja li rečima beznačajnim
i govorima koji nikome nisu na korist?
- 4 A ti satireš pobožnost,
razmišljanje pred Bogom ometaš.
- 5 Krivice tvoje pouku daju ustima tvojim,
jezikom se lukavim ti služiš.

⁶ Sopstvena te usta osuđuju ko krivca,
a ne ja; sopstvene usne protiv tebe svedoče.

⁷ Da ti nisi prvorodeno ljudsko biće,
iznedren pre planina?

⁸ Da nisi slušao Božije tajne savete
i za sebe zadržao mudrost?

⁹ Šta to ti znaš, a mi da ne znamo?
Šta ti shvataš, a da nama to nije dano?

¹⁰ Među nama ima i sedih i starih,
starijih i od oca tvoga.

¹¹ Šta, nisu ti dovoljne Božije utehe
i obzirno upućena ti reč?

¹² Zašto ti se srce tvoje ponelo?
Zašto ti sevaju oči tvoje,

¹³ pa se tvoj duh protiv Boga okrenuo
i ustima svojim prosipaš reči?

¹⁴ Pa šta je čovek da bi čist bio,
da bi pravedan bio onaj što ga žena rodi?!

¹⁵ On se ni u svete* svoje ne pouzdaje,
očima njegovim ni nebesa nisu čista,

¹⁶ a kamoli gnusan i iskvaren čovek,
čovek što nepravdu kao vodu pije!

¹⁷ Elem, ja ću ti reći! Mene poslušaj,
objaviću ti ono što sam video;

¹⁸ ono što su mudri ljudi predali od predaka svojih
i to nisu prikrili.

¹⁹ A samo je njima zemlja bila dana
i tuđinac nije prolazio među njima.

²⁰ Tek, zlobnik se u bolu previja kroz sve dane,
i malo godina je određeno okrutnome.

²¹ Zvuk strahote mu je u ušima
i dok je još mir zatirač mu dolazi.

²² Ne nada se povratku iz tame,
jer je za mač obeležen.

²³ Potuca se zbog hleba: 'Gde je?'
On zna da mu se bliži crni dan.

²⁴ Plaše ga i zebnja i nevolja,
nadvladavaju ga kao car za napad spreman;

²⁵ jer na Boga ruku svoju diže,
pred Svemoćnim oholo se drži.

²⁶ On juriša drsko protiv Boga,
nosi štiti veliki i jaki.

²⁷ Lice mu je zadriglo,
bokovi mu usaljeni;

²⁸ Živi u ruinama od gradova,
u kućama napuštenim

* 15:15 *Andele*

što postaće gomile kamenja.

²⁹ Bogat neće biti i blago mu potrajati neće,
imanje mu se neće širiti po zemlji.

³⁰ On neće pobeći iz tame,
plamen će mu izdanak sparušiti
i nestaće u dahu *Božijih* usta.

³¹ Nek se ne uzda u bezvredno jer je zaveden,
jer će mu bezvredno postati nagrada;

³² a nagrađen će biti i pre svoga dana
i grana mu neće ozeleneti.

³³ Kao loza otrešće svoj nezreli grozd
i kao maslina strešće cvat svoj.

³⁴ Jer jalovo je društvo bezbožničko,
a šatore podmićenih vatra progutaće.

³⁵ Začeće nevolju, a rodiće zlobu,
stomaci im spremni za obmanu.“

16

Jov

¹ A Jov je odgovorio ovim rečima:

² „Mnogo sam ja takvih stvari čuo,
svi vi ste mi mučni tešioci!

³ Ima li kraja pričanju u vetar?

Šta te to tera da mi odgovaraš?

⁴ I ja bih poput vas govorio
da ste vi na mome mestu,
podbadao bih vas rečima
i klimao glavom na vas.

⁵ Ali bi vas usta moja ojačala,
usne moje donele utehu.

⁶ Ako bih govorio,
svoj bol ne bih ublažio;
ako bih ućutao,
koliko bola bi me napustilo?

⁷ Ipak, on me je iznurio;
ti si mi zatro sve ukućane moje!

⁸ Zgrabio si me,
bol je svedok protiv mene;
mršavost se moja podignula
da u lice me optuži.

⁹ Njegov me gnev razdire i spopada,
na mene zubima škrguće svojim,
dušmanin moj je na mene upro oči svoje!

¹⁰ Razjapili su svoja usta prema meni,
s prezirom mi šamaraju obraze,
okupljaju se protiv mene.

¹¹ Zlotvoru me Bog je izručio,
bacio me u ruke zlobnika!

¹² Mirno sam živeo, a on me je uzdrmao,

- za vrat me je dočepao, smrskao me;
sebi me je za metu stavio;
13 strelci su me njegovi okružili,
nutrinu mi je rasparao bez milosti
i žuč mi je po zemlji prosuo.
14 Prolama kroz mene
sve prolom za prolomom,
kao ratnik prema meni tutnji.
15 Za kožu sam svoju, ja zašio kostret,
u prašinu dostojanstvo svoje uvaljao.
16 Od ridanja podbulo je lice moje,
kapci su mi poput smrti crni,
17 premda nasilja nema u rukama mojim
i moja je molitva čista.
18 O, zemljo, krv moju ne prekrivaj!
Ne bilo mesta za moj vapaj!
19 A sada, na nebesima eno svedoka moga!
Da, moj branilac je na visinama.
20 A moji prijatelji – moji posrednici vajni!
Oko moje Bogu plače.
21 Eh, kad bi se čovek pravdao sa Bogom
kao čovek sa čovekom.
22 Još godina koja prohujaće
i poći ću putem s kojeg povratka mi nema.

17

- 1 Moj duh je satrven,
dani su moji zgasli
i raka me čeka.
2 Eto, podsmevači su sa mnom,
ne sklapa se oko moje zbog njihove svadljivosti.
3 Molim te, *Bože*, ti sam jamac moj budi!
Jer ko je taj ko bi mi se prihvatio ruke?
4 Ti si sklonio mudrost od njihovih srca
zbog čega ih izdignuti nećeš.
5 Ko zbog dobiti izda prijatelje,
deci će mu oči usahnuti!
6 On je mene učinio pričom za narode,
ja sam lice za pljuvanje.
7 Tuga mi je oči zamutila,
svaki je moj ud poput senke.
8 Zbog toga se pravednici zgranu,
nedužni se groze nad bezbožnim.
9 Ali pravednik će istrajati na svom putu,
još više će ojačati čovek čistih ruku.
10 Hajde, vratite se svi vi!

- Dođite, molim vas,
ali mudrog među vama neću naći.
- 11 Prohujali su moji dani,
namere i želje srca moga su razbijene.
- 12 Oni prave dan od noći,
a mraku u lice kažu:
'Svetlo je blizu!'
- 13 Ako bih za Svetom mrtvih čeznuo kao za domom svojim
i u tami postelju svoju prostro,
- 14 ako grobu viknem: 'Oče moj',
a crvu: 'Majko moja' ili 'sestro moja',
- 15 gde je onda nada moja?!
Vidi li ko nadu moju?!
- 16 Silazi li ona do vrata Sveta mrtvih?
Zajedno li ćemo u prah leći?"

18

Vildad

- 1 A Vildad iz Suša je odgovorio ovim rečima:
- 2 „Kada ćete da stanete sa pričom?
Urazumite se, pa da razgovaramo.
- 3 Zašto bi nas za stoku smatrali?
Zar smo glupi u vašim očima?
- 4 Ti što razdireš u svom besu dušu svoju!
Hoće li zbog tebe zemlja da opusti,
hoće li se sa svog mesta pomeriti stena?
- 5 Baš se gasi svetlo zlikovca,
neće sijati žar njegovog plama.
- 6 Zgasnuće svetlo u njegovom šatoru,
a nad njim će dogoreti svetiljka.
- 7 Jenjava žilavost njegovih koraka
i ruše ga namere njegove.
- 8 Jer su mu noge upale u mrežu,
u njene se petlje zapetljao.
- 9 Zamka ga je za petu zgrabila,
zaplela ga omča.
- 10 Za njega je klopka na tlu sakrivena,
na putu je zamka za njega.
- 11 Užasnut je od strahota svud unaokolo,
satiru ga na koraku svakom.
- 12 Gladna ga je nevolja njegova,
propast je spremljena da ga saplete.
- 13 Ona mu rastaće delove kože,
najcrnja smrt mu jede udove.
- 14 Odvlače ga iz sigurnosti svog šatora,
i teraju do cara strahote*.
- 15 Njemu tuđi prebivaće u njegovom šatoru,
sumpor će mu po imanju razasuti.
- 16 Korenje njegovo istruliće odozdo,

* 18:14 *Do smrti.*

- a njegove grane svenuće odozgo.
17 Iščeznuće sa zemlje sećanje na njega,
neće mu se na ulici ime čuti.
18 Oteraće ga sa svetla u tamu,
proteraće ga sa zemlje.
19 Ostaće bez roda,
bez poroda u narodu svome,
bez preživelog u svom zavičaju.
20 Na njegov dan zgranuće se i oni na zapadu,
a i one na istoku podilaziće jeza.
21 Zaista, takav je zavičaj zlotvora,
takvo je mesto onoga što za Boga ne zna!“

19

Jov

- 1 A Jov je odgovorio ovim rečima:
2 „Dokle ćete da kinjite dušu moju
i rečima me lomite?!
3 Pa već ste me deset puta ponizili!
Ne stidite li se što mi tako pakostite?
4 Sve i da sam stvarno pogrešio,
moja greška je samo moja.
5 Ako biste stvarno da se nada mnom uzdižete
i da me ubeđujete u ruglo moje,
6 znajte onda da me je Bog ojadio,
svojom me je mrežom obmotao.
7 Eto, ja vičem: 'Nasilje!', a uslišen nisam;
ja za pomoć zapomažem, ali pravde nema.
8 Moj put on je zagradio, ne mogu da prođem;
staze moje on je zamračio.
9 Čast je moju svukao sa mene,
skinuo mi krunu s glave moje.
10 Sa svih strana svaljuje me da nestanem,
izvaljuje kao drvo nadu moju.
11 Užario se gnev njegov na mene,
pa me smatra dušmaninom svojim.
12 Složno marširaju njegove čete,
eno, naspram mene nasip podižu;
oko mog šatora logor dižu.
13 Daleko od mene on je odveo braću moju,
a moji znanci su mi sada ko potpuni stranci.
14 Mojih rođaka više nema,
zaboravili su me poznanici moji.
15 Gosti moga doma i sluškinje moje gledaju me ko tuđinca,
za njihove oči ja sam pridošlica.
16 Slugu svoga ja dozivam, al' mi se ne javlja,
ustima ga svojim preklinjem za pomoć.
17 Žena mi se gadi od zadaha moga,

- oduran sam i rodbini svojoj.
18 Čak me i dečaci preziru,
rugaju mi se kad bih da ustanem.
19 Gade me se svi prijatelji bliski,
oni koje sam voleo, sad su protiv mene.
20 Koža mi se slepila za kosti,
zubi su mi poispadali.
21 Smilujte mi se! Smilujte mi se,
o, prijatelji moji,
jer je ruka Božija udarila na me!
22 Pa zašto me poput Boga progonite,
mesa moga zar niste siti?*
- 23 O, kada bi se reči moje zapisale!
O, kada bi se u knjigu utisnule;
24 gvozdenim perom i olovom
zauvek u kamen urezale!
25 Ali ja znam da Otkupitelj moj živi,
da će na kraju on stati nad prahom!
26 Neka i pukne ova moja koža,
gledaću Boga iz tela svoga;
27 njega ću ja lično gledati,
očima svojim, a ne ko tuđinac.
A nutrina moja u meni malakše.
28 A vi bi trebalo da kažete: 'Zašto ga progonimo?',
jer nalazite da je u meni koren ove stvari.
29 Od mača strahujte,
jer gnev donosi odmazdu mača,
da biste znali –
sud postoji.“

20

Sofar

- 1 A Sofar iz Namata je odgovorio ovim rečima:
2 „Ako je tako, nemirne me misli moje teraju da odgovorim,
jer u meni vri.
3 Uvređen sam prekorom koji sam čuo,
pa sad uzvraćam u duhu mog razumevanja.
4 Elem, znaš li da je tako od davnina,
od kako je ljudski rod na zemlju stavljen:
5 prekratka je radost zlikovaca
i za časak sreća bezbožnika.
6 Sve i da se stasom digne do nebesa,
da mu glava oblake dosegne,
7 ishlapiće doveka ko sopstveni izmet,

* 19:22 Idiom *jesti nečije meso* prema aramejskom, arapskom i akadskom znači *optuživati* (Dan 3,8), pa ovaj deo stiha može da se prevede i kao: *niste li me dovoljno optužili?*

- i pitaće: 'Gde je?', oni što su ga viđali.
8 Poput sna će ispariti i neće ga naći,
proгнаće ga kao noćno priviđenje.
9 Oko koje ga je gledalo videti ga više neće;
zavičaj ga njegov više neće videti.
10 Njegovi će se sinovi dodvoravati siromasima,
a on će rukama svojim vraćati od bogatstva svoga.
11 Kostu su mu pune mladalačke snage
koja će sa njime u prah leći.
- 12 Neka mu je i slatko zlo u ustima njegovim,
što ga skriva pod jezikom svojim;
13 neka ga štedi, neka ga ne pušta,
neka ga pod nepcem rastapa;
14 ta njegova hrana u crevima,
u utrobi njegovoj će se pretvoriti u otrov kobre.
15 Povratiće iz stomaka svoga blago progutano,
Bog će mu ga izbaciti.
16 Otrovi kobri sisa,
ubiće ga jezik otrovnice.
17 U potoke gledati neće,
u brzake reka od meda i masla.
18 Vratitiće šta je oteo, neće moći to da proguta;
uživati neće dobra svoje trgovine.
19 Jer je tlačio i zapostavljao siromahe,
harao je kuću koju zidao nije.
- 20 Njegov stomak ne zna šta je dosta,
spokojna mu nema u onome za čim žudi.
21 Neće imati šta više da proždere
i zato mu imanje neće potrajati.
22 I kada bude pun obilja biće u nevolji,
stići će ga ruka svakog stradalnika.
23 Ali dok bude punio stomak svoj,
Bog će mu poslati plamen gneva svoga,
kao kišu na creva njegova.
24 I dok beži od gvozdenog oružja,
probošće ga strela luka bronzanoga.
25 Kada je izvuče,
kada mu izađe iz leđa
i ko munja iz žuči njegove,
doći će na njega užas.
- 26 Sva je tama sačuvana za njegovo blago,
proždraće ga plamen neraspiren,
zlo naneće preživlom šatora njegovog.
27 Nebesa će razotkriti njegovu krivicu,
zemlja će se podići na njega.
28 Poplavljena biće letina kuće njegove,
otplavljena u dan *Božijega* gneva.
29 Takva je od Boga sudbina za zlikovca,
bogomdano mu nasleđstvo.“

21

Jov

- ¹ A Jov je odgovorio ovim rečima:
² „Poslušajte pažljivo besedu moju,
neka mi to bude uteha od vas.
³ Otrpите me, ja bih govorio!
A vi se rugajte kada to kažem.
- ⁴ Žalim li se ja to čoveku?
Zar da duh moj ne plane?
⁵ K meni se okrenite i zapanjite se,
zatvorite rukom usta!
⁶ I ja sam potresen kad mislim o ovom,
groznica mi telo grči.
⁷ Elem, zašto žive zlikovci,
zašto ostare i osile?
⁸ Deca su njihova jedra pred njima,
njihovi su potomci sa njima,
pred očima njihovim.
⁹ Kuće su njihove lišene straha,
nad njima nema Božijeg pruta.
¹⁰ Bikovi su im priplodni, osemenjuju,
krave im se tele i nisu jalove.
¹¹ Poput stada puštaju dečake,
njihova deca skakuću okolo.
¹² Podcikuju uz daire i liru,
raduju se uz zvuke svirale.
¹³ Dane svoje prožive u dobru
i spokojno silaze u Svet mrtvih.
¹⁴ A Bogu govore: 'Prođi nas se!
Za puteve tvoje nećemo da znamo!
¹⁵ Ko je Svemoćni, pa da mu služimo?
Šta to dobijamo ako ga molimo?'
¹⁶ Gle! Napredak njihov nije u ruci njihovoj,
od mene je podaleko savet zlikovaca.
- ¹⁷ Koliko se često gasi svetiljka zlikovca?
Stiže li ih propast njihova?
Dodeljuje li im *Bog* u svom gnevu boli?
¹⁸ Jesu li oni poput slame na vetru,
poput pleve koju vihor nosi?
¹⁹ 'Bog grehe čoveka čuva za decu njegovu'?
Ma neka to njemu vrati, neka toga svestan bude!
²⁰ Nek očima svojim svoju propast gleda,
nek od gneva Svemoćnoga pije!
²¹ Jer, mari li on šta će nakon njega sa kućom mu biti,
kada mu se broj meseci skrati?
- ²² Uči li iko Boga mudrosti?
Njega, koji sudi uznositima?!

- 23 Jedan umre u obilju svega
i sve mu je potaman, napredno;
24 telo mu je uhranjeno mlekom
i jedra mu srž je u kostima.
25 Drugi umire ogorčene duše,
a dobra se nauživao nije.
26 Tek, obojica će u prašinu leći,
prekriće ih crvi.
- 27 Eto, meni su poznate misli vaše,
spletke koje spletkarite protiv mene.
28 Vi kažete: 'Gde je sada kuća plemićeva?
Gde je šator u kome zlikovci poživaju?'
29 Što niste pitali one koji prolaze tim putem?!
Niste li njihove znakove uočili?
30 Jer, zlikovac se pošteđuje u danu propasti,
izbavlja se zlobnik u danu jarosti.
31 Ko će da ga prekori u lice zbog njegovog puta?
Ko će da mu uzvрати za ono što je učinio?
32 Ali kada ga na groblje budu izneli,
neko će stražariti nad humkom.
33 Slatko će mu biti grumenje zemlje;
svaki čovek njega će slediti,
a pre njega bilo ih je bezbroj.
- 34 I kako me sada uludo tešite?
Odgovori vaši ostali su lažni.“

22

Elifas

- 1 Tada je Elifas iz Temana uzvratio ovako:
2 „Zar je čovek od koristi Bogu?
Da li mu je mudrac od koristi?
3 Zar se Svemoćni raduje što si pravedan?
Je li mu na korist kad puteve svoje učiniš bez mane?
- 4 Prekoreva li te za bogobožnost tvoju
i da li se sudi s tobom?
5 Nije li golema zloba tvoja?
Zar nema kraja krivicama tvojim?
6 A ti si braći svojoj bezrazložno zalog uzimao,
i sa njih si skidao haljine.
7 Iznemoglog vodom napojio nisi,
a ni gladnom hleba nisi dao.
8 Jeste, ti si čovek silan, zemljoposjednik si,
uglednik što u njoj živi.
9 Tek, udovice si terao praznih ruku,
kršio si ruke siročadi.
10 I zato su oko tebe zamke,
nenadana strahota spopada te;
11 ili mrak, pa ne vidiš ništa,

silna te je voda potopila.

- 12 Nije li Bog visoko na nebesima?
Pogledaj povrh zvezda, kako su visoko!
- 13 A ti pitaš: 'Zna li šta Bog?
Da li sudi kroz tamu najgušću?
- 14 Oblaci su skrovište njegovo, pa ne vidi,
on korača po nebeskom svodu.'
- 15 Puta drevnog zar ćeš se držati,
onog što ga utabaše ljudi pokvareni;
- 16 oni što su odnešeni kad im vreme nije bilo,
kada im je temelje potopila reka?
- 17 Bogu su oni govorili: 'Prodi nas se!'
I: 'Šta će Svemoćni da nam radi?'
- 18 A on im je dobrima kuće prepunio.
Zato je od mene podaleko savet zlikovaca!
- 19 Videće to pravednici i radovaće se,
rugaće im se nedužni:
- 20 'Dušmani će naši baš zbrisani biti,
obilje njihovo progutaće plamen!'
- 21 Izmiri se s Bogom, molim te,
i u miru budi, da na tebe dobro dođe.
- 22 Prihvati, molim te, pouku njegovih usta
i njegove reči u srce svoje stavi.
- 23 Vратиš li se Svemoćnome, obnovljen ćeš biti;
ukloniš li bezakonje iz šatora svoga,
- 24 odbaciš li zlato u prašinu
i ofirsko *zlato* po potočnom kamenju;
- 25 Svemoćni biće zlato tvoje,
najčistije srebro tvoje.
- 26 Tada ćeš se radovati Svemoćnome,
lice svoje podignućeš Bogu.
- 27 Molićeš se njemu i on će te čuti,
izvršićeš svoje zavete.
- 28 Ostvarićeš šta god da odlučiš,
svetlo će ti staze obasjati.
- 29 Kad ponize ljude, ti ćeš reći:
'Uzvisite ih!', i Bog će tada da spase skrušene.
- 30 On će da izbavi i onoga što nedužan nije,
zbog čistoće ruku tvojih izbaviće njega."

23

Jov

- 1 A Jov je odgovorio ovim rečima:
- 2 „Još i danas je jetka moja žalopojka
i s mukom se borim da ne bih ječao.
- 3 O, kada bih znao gde ću da ga nađem,
došao bih do njegovog mesta!
- 4 Pred njim bih izložio svoj slučaj,

- dokazima usta svoja napunio.
5 Da mi je da znam kojim bi mi rečima odgovorio;
da mi je da razumem šta bi mi rekao.
6 Da li bi se silom velikom parničio sa mnom?
Ne bi, nego bi se zauzeo za me.
7 Onde bi se pravednik sa njim raspravio,
moj bi me sudija zauvek izbavio.

8 Gle, odem li napred, njega nema;
ni pozadi njega ne opažam.
9 Ne vidim ga ni na levo, tamo gde deluje;
ne vidim ga ni na desno, kada se okrene.
10 Ali on zna put kojim idem;
pretapa me da čist budem poput zlata.
11 Po njegovoj stopi moj je korak išao,
njegovog sam se puta držao i nisam skretao.
12 Zapovest njegovih usana nisam napustio,
čuvao sam reči njegove više nego hleb nasušni.

13 Ali on je jedini i ko će da ga menja!
Šta god da poželi, on tako i čini.
14 Naume će svoje, meni namenjene, izvršiti,
a u njemu još je takvog mnogo čega.
15 Zato sam preplašen od njega;
kad razmišljam, ježim se od njega!
16 Elem, Bog je moje srce smalaksao,
Svemoćni me je prestravio;
17 ipak nisam bio satrt mrakom,
niti mi je gusta tama zaklonila lice.

24

- 1 Zašto Svemoćni nije odredio vremena suda?
Zašto oni koji ga poznaju ne vide dane njegove?
2 Pomeraju ljudi međe,
stada otimaju, pa ih napasaju;
3 siročadi odvođe magarca,
vola za zalog uzimaju od udovice.
4 Oni razgone uboge sa puta,
skrivaju se zajedno siromasi zemlje.
5 Eno, kao divlji magarci u pustinji idu svojim poslom;
hranu sebi traže,
u pustari hleb za sebe i za decu.
6 Po polju kupe krmu,
pabirče po vinogradu zlobnika.
7 Neodeveni su, noćivaju bez ogrtača,
na zimi su bez pokrivača.
8 Iskisli su od planinske kiše,
bez zaklona krije se pod stenu.
9 Siroče od dojenja kradu
i od siromaha uzimaju zalog.

- 10 Tumaraju obnaženi,
neodeveni snoplje nose, a gladni.
- 11 Među svojim drvoredima cede ulje,
grožđe muljaju u kaci, a žedni su.
- 12 Stenje narod u gradu,
za pomoć vape smrtno ranjeni,
a Bogu to nije mrsko.
- 13 A neki su u društvu onih što ratuju protiv svetla,
što ne mare za puteve svetla
i ne žive na stazama njegovim.
- 14 U zoru se krvnik diže,
sirotana i ubogog da ubije,
a po noći je ko lopov.
- 15 Preljubnikovo oko čeka sumrak jer govori:
'Da me oko ne ugleda!'
pa pokriva lice svoje.
- 16 Kad je tama, lopov kuće prokopava,
a po danu se zaključava
da za svetlost ne zna.
- 17 Jer je svima njima jutro poput gustog mraka,
predani su užasima mraka gustog.
- 18 Prolete oni povrh voda,
prokleta im nasljedstvo u zemlji
i neka nijedan ne krene ka vinogradima.
- 19 Poput suše i vrućine snežne vode kad odnesu,
tako i Svet mrtvih nosi one što se ogrešiš.
- 20 Zaboravlja ga majčina utroba,
crvima je hrana;
njega više ne spominju,
nepravda će biti kao stablo prelomljeno.
- 21 On navaljuje na jalovu, na nerotkinju;
zlostavlja udovicu.
- 22 Silom svojom Bog moćnike odvlači,
podiže se i niko za život siguran nije.
- 23 Bog im spokojstvo daje, pa se osiliše;
ali njegove su oči na njihovim putevima.
- 24 Tek za malo uzdignu se i već ih nema;
ko svi drugi propadaju, venu;
odsecaju se kao vršci klasja.
- 25 Ako nije tako, ko će da mi laž dokaže?
Ko će da obezvredi kazivanje moje?"

25

Vildad

- 1 Tada je Vildad iz Suša uzvratio ovako:
- 2 „Božiji su i vlast i strah!
On mir stvara u visinama svojim!
- 3 Da li ima broja njegovim četama?

- Koga to svetlo njegovo ne obasjava?
⁴ Kako da se čovek opravda pred Bogom?
 Kako da se očisti onaj što ga žena rodi?
⁵ Gle! Ni mesec mu bistar nije,
 očima njegovim niti zvezde nisu čiste;
⁶ a kamoli čovek – crv
 i potomak čoveka – crvić!“

26

Jov

- ¹ A Jov je odgovorio ovim rečima:
² „E, baš si pomogao bespomoćnom,
 baš spasao ruku malaksalu!
³ Baš si nemudrome savet dao
 i mudrosti pregršt obznanio!
⁴ A kome si te reči objavio?
 Čiji je to duh iz tebe izašao?
⁵ Pokojnici ispod voda drhte,
 al' i oni što u njima žive.
⁶ I Svet mrtvih pred njim je ogoljen,
 i trulež je mrtvih neskrivena.
⁷ Nad bezdanom sever je on prostro,
 okačio zemlju u praznini.
⁸ Vode je svezao nad oblake svoje,
 ali se oblaci ne cepaju pod njima.
⁹ Presto je svoj sakrio,
 svoj je oblak nad njim razastro.
¹⁰ Povrh voda obzorje postavlja,
 kao među svetlosti i mraku.
¹¹ Drmaju se stubovi nebeski,
 užasnuti njegovim prekorom.
¹² Silom svojom on more uzburka,
 čudovište Ravu mudrošću on smrska.
¹³ Njegov vetar razvedruje nebesa,
 ruka mu probada zmiju vijugavu.
¹⁴ Gle, ovo su obrisi puta njegovoga,
 samo šapat reči što čujemo o njemu!
 Grom moći njegove ko će da razume?“

27

Poslednje reči Jova prijateljima

- ¹ A Jov je nastavio svoje kazivanje ovim rečima:
² „Živoga mi Boga koji mi je uskratio pravo
 i Svemoćnog što mi dušu ogorči;
³ dok u meni daha ima
 i Božijeg duha u mom nosu;
⁴ usne moje neće govoriti nepravdu,
 moj jezik neće izustiti obmanu.
⁵ Daleko od mene bilo da izjavim kako ste u pravu!

Dok me ima ne odustajem od svoje čestitosti.

- ⁶ Držaću se pravednosti svoje, neću je pustiti;
sve dok živim savest moja me zapeći neće.
- ⁷ Dušmanin moj neka prođe kao pokvarenjak,
kao zlotvor neka prođe onaj što se diže na me.
- ⁸ Jer kakva je nada bezbožnika kada je sasečen,
kada Bog mu dušu uzme?
- ⁹ Čuje li Bog vapaj njegov
kad na njega nevolja dođe?
- ¹⁰ Raduje li se Svemoćnome
i zove li Boga u doba svako?
- ¹¹ Ja ću vas poučiti o Božijoj ruci,
neću da vam krijem naum Svemoćnoga.
- ¹² Eto, svi vi ste videli ovo,
pa zašto onda uludo govorite besmislice?
- ¹³ Takva je od Boga sudbina za zlikovca,
nasledstvo Svemoćnog što primaju okrutni!
- ¹⁴ Makar i da mu se deca rađaju, za mač *se rađaju*;
potomstvo mu nikad hleba neće biti sito.
- ¹⁵ Preživele će mu pokopati zaraza,
a udovice im zakukati neće.
- ¹⁶ Makar da zgrne srebra ko da je prašina,
i spremi odeće kao da je zemlja;
- ¹⁷ sve što spremi obući će pravednik,
a srebro će da razdeli nedužni.
- ¹⁸ Poput moljca kuću sebi zida,
kao da je kolibica što je čuvar pravi.
- ¹⁹ Leći će bogat tad i nikad više,
kad oči svoje otvori – ničeg više nema.
- ²⁰ Nenadane strahote ko bujice odnose ga,
oluja ga noću krade.
- ²¹ Podiže ga vetar sa istoka, odleteće,
svitlaće ga sa mesta njegovog.
- ²² Sjuriće se na njega, štedeti ga neće
dok on bude strmoglavce bežao od ruke njegove.
- ²³ I pljeskaće svojim rukama nad njim,
i zviždaće ga sa njegovog mesta.

28

Gde je mudrost?

- ¹ Eto, i srebro ima svoj rudnik,
i zlato mesto na kom se ispira.
- ² I gvožđe se iz zemlje uzima
i kamen se pretapa u bronzu.
- ³ A čovek tamu dokrajčuje,
istražuje do krajnjih granica,
traži rudu u tami najgušćoj.

- 4 Okno kopa daleko od bližnjeg
gde noga ne zalazi,
penje se i klati daleko od ljudi.
- 5 Zemlja sa koje hleb dolazi
iznutra se kovitla ko vatra.
- 6 U njenim je stenama nalazište safira,
a ima i zlatne prašine.
- 7 Put do tamo ne zna ptica grabljivica,
oko sokolovo trag mu ne nazire.
- 8 Ponosne se zveri njime ne šunjaju,
a ni lav po njemu ne prolazi.
- 9 Čovek pruža ruku za kremenom,
prekopava korenje planina;
- 10 u stenama tunele probija
i očima vidi svaku vrednost;
- 11 obuzdava curenje voda
i ono skriveno na svetlo iznosi.
- 12 Ali gde se mudrost pronalazi?
Gde je mesto razboritosti?
- 13 Rod joj ljudski vrednost ne poznaje,
ne pronalazi se u zemlji živih.
- 14 Tek, bezdan javlja: 'U meni nije!'
i more kaže: 'Nije ni sa mnom!'
- 15 Suvo zlato za nju se ne daje,
za cenu njenu srebro se ne meri.
- 16 Ne plaća se ni zlatom ofirskim,
ni skupocenim oniksom i safirom.
- 17 Nisu joj ravni ni zlato ni kristal,
za ćup suvog zlata ne trampiti se ona.
- 18 Korale i jaspis i ne spominjite,
od bisera mudrost je vrednija.
- 19 Ne meri se sa njom ni topaz iz Kuša,
ni suvim se zlatom platiti ne može.
- 20 Pa odakle onda dolazi mudrost?
Gde je mesto razboritosti?
- 21 Od očiju svega živog je sklonjena,
od nebeskih ptica je skrivena.
- 22 Trulež mrtvih i smrt nam kazuju:
'Ušima smo svojim čuli kazivanje o njoj.'
- 23 Bog razume put do nje
i poznaje njeno mesto,
- 24 jer on vidi do krajeva zemlje
i on gleda ispod svih nebesa.
- 25 Kad je vetru podario snagu
i merama premerio vode;
- 26 kad je kiši odredbu davao
i munje olujama;
- 27 tada ju je pogledao, objavio, postavio,
tada ju je proverio.

- 28 A ljudima je rekao:
'Evo, mudrost je u bogobožnosti
a razboritost u uklanjanju od zla!'"

29

Jovova poslednja odbrana

- 1 A Jov je nastavio svoje kazivanje ovim rečima:
2 „O, kada bi mi bilo kao koji mesec ranije,
kao u danima kada me je Bog čuvao;
3 kada mi je svetlila njegova svetiljka nad glavom mojom,
po njegovom svetlu kad sam mrakom išao;
4 baš kakav sam bio u svojim jedrim danima,
kada sam u šatoru svome s Bogom blizak bio;
5 onda kad je Svemoćni sa mnom bio
i deca moja oko mene!
6 Tad sam noge u maslu prao
i potoke ulja cedio mi kamen!
- 7 A kada bih izašao na gradska vrata i na trg,
stavio bih stolicu svoju;
8 mladići bi me videli, pa bi se povukli,
a starci bi ustajali i stajali;
9 glavari bi priču prekidali,
svoja usta rukom zatvarali;
10 utihnuo bi glas vladara,
jezik im se za nepce lepio.
11 Blaženim me zvalo uho što me je slušalo,
hvalilo me oko što me je gledalo;
12 jer sam izbavljao ubogoga što ko bednik vapi,
sirotoga bez pomoći.
13 Stradalnikov blagoslov bio je na meni,
a srcu sam udovice donosio pesmu.
14 Pravednost bih uzimao, ona me je odevala;
pravda mi je moja bila ko odeća i ko turban.
15 Slepome sam oči bio,
hromome sam noge bio.
16 Otac sam bio ubogima,
neznanca sam na sudu branio.
17 Lomio sam vilice zlotvoru,
iz usta mu žrtvu otimao.
- 18 A pričao sam: 'U svome ću gnezdju da preminem,
umnožiću dane poput peska.
19 Moj je koren dosezao vodu,
grane su moje preko noći rosne;
20 Moja je slava u meni sveža,
u ruci je mojoj uvek mlad luk.'
- 21 Čekali su ljudi da me čuju,
ćutali bi da čuju moj savet.

- 22 Posle moje reči nisu uzvraćali,
po njima bi moj govor kapao.
23 Ko na kišu čekali bi na me,
usta svoja otvarali kao da sam dažd prolećni.
24 Verovali ne bi kad bih im se nasmejao
i vedrinu mog lica nisu potamnili.
25 Put sam im birao, poput kneza sam sedeo;
bio sam kao car među četama,
kao onaj što žalosne teši.

30

- 1 A sad mi se smeju mlađi od mene,
oni čije očeve nisam hteo
ni sa psima stada svoga!
2 A i šta bih sa njihovih ruku snagom?
Usahla je ta snaga u njima.
3 Sparušeni su od bede i gladi,
ti što glođu štagod po pustari,
u sumraku, po ruševinama i razvalinama.
4 Oni čupaju slez po čestarima
i koren smreke sebi za hranu.
5 Oterani su iz društva,
ljudi na njih viču kao na lopova.
6 Eno ih u jarugama potoka,
konače po jamama u zemlji i po kamenjarima.
7 Zapomažu među grmljem,
skupljaju se u koprivama.
8 Sinovi su bezumnika,
soj bezimenih iz zemlje proteranih.
- 9 A sad sam im pesma rugalica,
postao sam priča za njih!
10 Gade me se, stoje izdaleka,
ne libe se da me u lice pljunu.
11 Jer Bog je razvezao mog šatora uže,
udario me je, a ljudi se na mene razulariše.
12 Meni s desna diže se mladalačka rulja,
teraju me da bežim,
protiv mene nasipaju bedeme propasti.
13 Ruše mi puteve,
uspešno me razaraju
i za to im pomoć nije potrebna.
14 Naviru ko kroz širok procep,
navaljuju preko razvalina.
15 Nenadane strahote pale su na mene,
poput vetra razgone mi dostojanstvo,
a moje spasenje nestade ko oblak.
- 16 Sad se duša moja razlila u meni,
jer su me sustigli dani jada.

- 17 Kosti moje noć probada u meni,
bolovi me glođu bez prestanka.
- 18 Odora se moja izobličila od sile velike,
sapela me kao kragna od tunike moje.
- 19 On me je u blato bacio,
sad sam nalik prahu i pepelu.
- 20 Za pomoć ja tebi vapim,
al' se ne odazivaš;
a kada sam stao,
na mene si pažnju obratio.
- 21 U krvnika moga si se pretvorio,
silom ruke svoje si me spopao.
- 22 Vinuo si me da vetar zajašem,
rastapaš me u oluji.
- 23 Jer ja znam da me u smrt odvodiš,
u kuću sastanka svih koji su živi.
- 24 Ali niko ne pruža ruku svoju ruini,
makar da za pomoć vapi u propasti svojoj.
- 25 Zar ja nisam zaplakao radi nevoljnika?
Zar mi duša zajecala nije radi ubogoga?
- 26 Ali kad sam čekao na dobro,
zlo je došlo;
kada sam se ponadao svetlu,
pristigla je tama.
- 27 Utroba je moja ustreptala i nije se primirila,
dani patnje su me zadesili.
- 28 Pocrneo hodam, ali ne od sunca;
ustajem u zboru i vičem za pomoć.
- 29 Zbratimljen sam sa šakalima,
prijatelj sam nojevima.
- 30 Pocrnela koža je na meni,
od groznice cvokoću mi kosti.
- 31 Moja lira sad je za kuknjavu,
a svirala moja za plač narikača.

31

- 1 Sa očima svojim savez sam sklopio,
pa kako bih onda zagledao devojkicu?
- 2 Pa šta to onda Bog odozgo deli?
Kakvo je sa visina nasleđstvo Svemoćnog?
- 3 Nije li to propast za zlotvora
i nesreća za pokvarenjaka?
- 4 Ne vidi li on puteve moje,
zar ne broji sve moje korake?
- 5 Ako sam se družio s lažovima,
ako mi je noga žurila ka obmani;
- 6 neka me izmeri na tasovima tačnim,

- nek čestitost moju Bog otkrije.
7 Ako je moj korak zašao sa puta,
srce moje povelilo se za mojim očima,
za ruke mi prionula ljaga;
8 tad nek žanjem, a drugi nek jede,
nek se moja letina počupa.
- 9 Ako li je žena srce mi zavela,
ako sam bližnjeg svoga na ulazu vrebao;
10 nek tad drugom moja žena melje,
u postelji drugih neka bude.
11 Ali to bi bila gadost,
baš krivica za osudu!
12 Da, bila bi to vatra koja guta sve do truleži mrtvih
i spaljuje svu letinu moju.
- 13 Elem, ako sam se oglušio na tužbu
sluškinje svoje ili sluge svoga,
kada su se parničili sa mnom;
14 šta bih uradio kada bi Bog ustao,
kad bi mi račun zatražio?
Šta li bih mu tada uzvratio?
15 Nije li onaj što me sazdao u utrobi i njih sazdao?
Zar nas nije jedan isti načinio u stomaku?
- 16 Ako sam se oglušio na želju siromaha
i rasplakao oči udovici;
17 ako sam svoj zalogaj hleba jeo u samoći,
a siroče nije uzelo od njega –
18 jer je uz mene raslo kao uz oca još od mladosti moje,
a udovici sam pomagao još od kako me majka rodila –
19 ako sam video stradalnika neodevenog,
ako nisam zaodenuo ubogog;
20 ako me bedra njegova blagosiljala nisu,
ako se runom ovaca mojih utoplio nije;
21 ako sam odmahnuo rukom protiv siročeta,
a znao sam da na sudu mogu da pomognem;
22 neka mi ruka iz ramena otpadne
i nek mi se šaka prelomi u zglobu!
23 Jer, drhta sam od Božije strahote,
pred njegovim veličanstvom ne bih to činio.
- 24 Ako sam se u zlato uzdao,
suvom zlatu govorio: 'Pouzdanje moje!';
25 ako sam se radovao svom velikom blagu,
što mi je ruka toliko zgrnula;
26 ako sam u sunce gledao dok sija
i u mesec sjajni dok putuje;
27 ako mi se srce potajno zanosilo,
pa sam im rukom slao poljupce sa svojih usta;
28 i to bi bila krivica što vapi za sudom,

jer bih tako porekao Boga sa visine!

²⁹ Elem, ako sam se radovao nad nesrećom dušmanina moga,
likovao kad ga propast snađe;

³⁰ nisam dao ustima da zgreše,
da mu kletvu prizivam na dušu.

³¹ Nisu li ljudi iz šatora rekli:
'Ko se još mesa njegovoga najeo nije?'

³² Pridošlica na ulici noć proveo nije,
putniku sam otvarao vrata.

³³ Da li sam grehe svoje prikrivao kao Adam,
i krivicu krio u grudima svojim;

³⁴ jer sam se prepao velikog mnoštva,
strahovao od prezira u rodu,
pa se ućutao i kroz vrata ne bih izlazio?

³⁵ O, kad bi me neko čuo!
Evo, ovo potpisujem,
pa neka me usliši Svemoćni,
a evo i optužnice što je tužilac protiv mene podigao!

³⁶ Zar je ne bih ja poneo na ramenu svome,
na sebe je kao krunu pričvrstio?

³⁷ Račun bih mu položio za korake svoje,
kao vladar bih mu pristupio.

³⁸ Ako je zbog mene vapila zemlja moja
i u glas plakale brazde njene;

³⁹ ako sam zabadava jeo plodove njene
i duši njihovih vlasnika zadao jade;

⁴⁰ umesto pšenicom nek urodi trnjem
i korovom umesto ječma!"

Jov je završio svoja kazivanja.

32

Elijuj

¹ I tako su trojica ljudi prestali da uzvraćaju Jovu koji je u svojim očima bio pravedan.

² Na to je na Jova u ljutnji planuo Elijuj iz Vuza, sin Varahilov iz Ramovog roda.
Razljutio se, jer se ovaj činio pravednijim od Boga.

³ Razljutio se i na tri prijatelja što nisu imali odgovor, a opet su osudili Jova.

⁴ Naime, Elijuj je čekao da uzvрати Jovu, jer su ostali bili stariji po godinama od njega.

⁵ Razljutio se Elijuj kada je video da ova trojica ljudi nemaju šta da kažu i odgovore.

⁶ Tada je ovako odgovorio Elijuj iz Vuza, sin Varahilov:

„Mlađi sam od vas po godinama.

Vi ste stariji,

pa sam se zato sklanjao u strahu
da vam kažem svoje mišljenje.

⁷ Naime, rekao sam sebi:

'Starost neka govori
i godine mnoge nek razglase mudrost!'

⁸ Jer je duh u ljudima

- i dah Svemoćnoga im daje razum.
9 Godine mnoge mudrost ne daju
i stari pravednost ne shvataju.
- 10 Zato kažem: 'Poslušajte me,
pa da vam i ja iznesem svoje mišljenje.'
11 Eto, čekao sam besede vaše,
saslušao mišljenja vaša
dok ste birali reči.
12 Da, pažljivo sam vas pratio.
Ali - gle - niko nije opovrgnuo Jova
i nijedan od vas nije uzvratio na reči njegove!
13 I ne govorite: 'Mudrost smo pronašli!
A njega neka Bog opovrgne, a ne čovek.'
14 Ali, nije on protiv mene govorio
pa ni ja neću da uzvratim njemu vašim dokazima.
- 15 A oni su se smeli i više ne uzvraćaju,
sasvim su ostali bez reči.
16 Zašto da čekam kada ne govore,
samo stoje i više ne uzvraćaju?!
17 A sada ću ja svoje da kažem,
mišljenje ću svoje da iznesem.
18 Jer prepun sam reči,
iz utrobe moje duh me na to tera.
19 Evo, poput vina bez oduška utroba je moja,
raspukla bi se ko mešina nova.
20 Moram da govorim, da sebi oduška dam;
otvoriću usne svoje da bih uzvratio.
21 Neću da gledam ko je ko,
nikome da laskam neću.
22 Pa ja i ne umem da laskam,
jer bi me odmah uzeo Sazdatelj moj!

33

- 1 Zato, o, Jove, molim te čuj moja kazivanja
i sve reči moje poslušaj!
2 Molim te, vidi, jer otvaram usta svoja
da moj jezik progovori.
3 Iz čestitosti moga srca su reči moje
i po znanju moja će usta iskreno da govore.
4 Elem, Božiji Duh me je sazdao,
dah Svemoćnoga život mi je dao.
5 Pa ako si kadar, ti mi odgovori;
spremi se, pa pred mene stani.
6 Znaj, i ja sam pred Bogom poput tebe;
i ja sam od ilovače oblikovan.
7 Neka te ništa u meni užasno ne plaši,
od mene nećeš biti pritisnut teško.

- ⁸ Dakle, govorio si na moje uši,
reći sam tvoje jasno čuo:
⁹ 'Ja sam čist, bez greha sam i bez mane!
U meni krivice nema!
¹⁰ Ali, eto, Bog zadevicu sa mnom traži,
gleda me ko dušmanina svoga.
¹¹ Noge moje u okove stavlja
pa nadgleda sve puteve moje.'
- ¹² Ali ja ću da ti kažem – nisi u pravu –
jer Bog je od čoveka veći.
¹³ Zašto se ubeđuješ s Bogom
kada on ne odgovara na svaku čovekovu reč?
¹⁴ Jer Bog govori jednom ovako, drugi put onako –
ali niko za to ne pazi –
¹⁵ u snu, u viđenju noćnom,
kada dubok san na ljude pada
dok spavaju na postelji.
¹⁶ Tada on daje objavu ljudima,
upozorava ih opomenama;
¹⁷ da bi čoveka odvratio od nedela
i sakrio oholost od njega.
¹⁸ On mu dušu čuva od rake,
život njegov od mača što seče.
- ¹⁹ Čoveka bolom kori na postelji njegovoj,
bez prestanka žigaju ga kosti.
²⁰ Život mu se gadi hleba,
a duša omiljenog jela.
²¹ Naočigled telo mu propada,
još mu štrče kosti ogoljene.
²² Duša mu je sve bliža raki,
a život vesniku smrti.
²³ Kad bi bilo poslanika,
posrednika jednog od hiljadu,
da čoveku javi put njegove čestitosti,
²⁴ kad bi mu se Bog smilovao, pa rekao:
'Spasite ga od pada u raku!
Našao sam otkup!';
²⁵ tad bi mu se ko detetu podmladilo telo,
vratio bi se u dane mladalačke snage.
²⁶ Tad će se moliti Bogu i on će ga prihvatiti,
gledaće lice njegovo i klicaće.
Bog će obnoviti čoveku pravednost njegovu.
²⁷ A on pogledaće ljude i kazaće:
'Grešio sam, pravdu izvrtao,
ali mi nije vraćeno po meri!
²⁸ On je dušu moju otkupio od pada u raku,
da mi život svetla vidi!'
²⁹ Eto, sve ovo Bog čini dvaput,

- triput sa čovekom;
30 da mu dušu iz rake povrati
i obasja svetlošću života.
- 31 Jove! Pazi, saslušaj me!
Ti ćuti, a ja ću da pričam.
32 Reci ako imaš reči da mi uzvратиš,
jer bih hteo da te opravdam.
33 Ako nemaš, ti saslušaj mene.
Ćuti, da te mudrošću poučim.“

34

- 1 Elijui je nastavio svoje kazivanje:
2 „Vi mudri, poslušajte reči moje;
vi učeni, obratite pažnju!
3 Jer, besede se uhom propituju,
ko što nepamćem probaju se jela.
4 Šta je pravo, sami razlučimo,
među sobom prepoznamo dobro.
- 5 Eto, Jov je rekao: 'Pravedan sam,
a Bog mi je uskratio moju pravdu!
6 Zar bih o svojoj pravdi lagao?
Na smrt sam proboden,
a zgrešio nisam.'
7 Poput Jova ima li čoveka,
što porugu pije kao da je voda;
8 koji ide za društvom zlotvora,
prijateljuje s pokvarenjacima?
9 Jer je kazao: 'Nikakva je korist za čoveka
da Bogu ugađa!'
- 10 Zato me čujte, ljudi razumnog srca:
daleko bila od Boga pokvarenost
i nepravednost od Svemoćnog!
11 Jer po delu on čoveku vraća,
čoveku uzvraća po putu njegovom.
12 Bog zaista ne radi zlobno
i Svemoćni ne izvrće pravdu.
13 Ko je njemu poverio zemlju?
Ko li ga je postavio nad čitavim svetom?
14 Kada bi se srcem tome posvetio,
pa svoj duh i dah svoj sebi zadržao,
15 svako bi telo nestalo,
čovečanstvo celo u prah bi se vratilo.
- 16 Saslušaj me ako razum imaš,
počuj dobro reči moje.
17 Hoće li da vlada onaj koji pravdu mrzi?
Zar ćeš krivim da proglasiš svemogućeg Pravednika?
18 Pa on caru kaže: 'Ništarijo',

- i plemiću: 'Zlikovčel'
- 19 On pristrasan nije prema glavarima
i ne povlađuje bogatom pred sirotim,
jer njegovih ruku svi su oni delo.
- 20 Usred noći u trenu umiru,
skončavaju ljudi potrešeni,
moćnik nestaje bez ičije ruke.
- 21 Jer oči njegove put čovekov prate,
svaki korak njegov on posmatra.
- 22 Nema mraka, nema pomrčine
zlotvora da skrije.
- 23 Jer Bog ne odlaže vreme
kad mu čovek na sud dođe.
- 24 Bez istrage moćnike obara,
na njihovo mesto on druge postavlja.
- 25 Jer dela njihova njemu su znana,
preko noći on ih odbacuje,
satrveni budu.
- 26 Potire ih zbog njihove zlobe,
tamo gde i drugi vide,
- 27 jer su se od njega okrenuli,
jer nisu marili za sve njegove puteve;
- 28 jer je zbog njih do njega došao vapaj siromaha
i plač ubogih on je čuo.
- 29 A kada on umiri, ko da uznemiri?
Kad lice sakrije, ko će da ga nađe?
A tako biva i za narod i za čoveka,
- 30 da bezbožnik ne zavlada
i narodu ne postavi zamke.
- 31 Zar sme neko Bogu da kaže:
'Trpeo sam, al' grešiti više neću.
- 32 Pouči me onom što ne vidim;
ako li sam činio nepravdu, više neću.'
- 33 Hoće li ti po tvome uzvratiti
jer ti ovo odbijaš?
- Ali ti biraš, a ne ja,
pa sada govori ono što znaš.
- 34 Razumni ljudi će mi reći,
a i čovek mudar što me sluša:
- 35 'Nemudro zbori Jov!
Bez pouke su njegove reči!'
- 36 O, da bi dovek Jov kušan bio
kad već odgovara kao jedan od pokvarenjaka!
- 37 Jer je grehu svome i prestup dodao,
među nama on pljeska rukama
i rečima mnogim obasipa Boga."

- 2 „Misliš li da je ispravno to što si rekao:
'Pravedan sam ja pred Bogom'?
- 3 Da, rekao si: 'Kakvu ti* korist imaš?
Šta mi vredi to što ne grešim?'
- 4 Evo ja, ja ću da odgovorim i tebi
i tvojim prijateljima što su sa tobom.
- 5 U nebesa gledaj i videćeš;
posmatraj oblake, kako su samo viši od tebe!
- 6 Ako si grešio, šta si njemu učinio?
Ako je tvojih prestupa mnogo,
jesi li njemu uradio nešto?
- 7 Ako si pravedan, jesi li mu nešto dao?
Da nije primio nešto iz tvoje ruke?
- 8 Pokvarenost tvoja škodi onom poput tebe,
a pravednost tvoja koristi potomku čoveka.
- 9 Zbog silnoga tlačenja vape ljudi,
preklinju za pomoć zbog ruke silnika.
- 10 I niko ne pita: 'A gde je Bog, Sazdatelj moj,
koji u noći pesme daje;
- 11 koji nas poučava više nego zemaljske zveri
i mudrim nas čini više nego nebeske ptice?†
- 12 Onda oni zapomažu, a on se ne odaziva
zbog ponosa zlobnika.
- 13 Bog zacelo taštinu ne sluša,
Svemoćni i ne gleda na nju.
- 14 A koliko tek kad kažeš
kako ga ne vidiš,
kako je tvoj slučaj pred njim,
kako njega iščekuješ;
- 15 kako gnev njegov ne kažnjava
i kako za greh i ne mari!
- 16 Elem, uzaludno Jov usta otvara
i gomila beznačajne reči.“

36

- 1 Elijuz je nastavio ovim rečima:
- 2 „Strpi se malo da ti objasnim,
još bih da ti nešto kažem o Bogu.
- 3 Znanje ću svoje naširoko da iznesem,
zarad Sazdatelja svoga
pravednost ću da objasnim.
- 4 Stvarno nema neistine u rečima mojim,
pred tobom je čovek besprekornog znanja.
- 5 Gle! Bog je silan, ne prezire nikog.
On je silan, u naumu velik!
- 6 On zlotvora ne ostavlja živog,

* 35:3 Jov pita Boga. † 35:11 U duhu Jov 12,7-8 ovaj stih može da se prevede i kao: *koji nas poučava kroz zemaljske zveri i čini mudrim kroz nebeske ptice.*

- ojađenim udeljuje pravdu.
7 Sa pravednog svoj pogled ne skida,
s carevima navek na presto ih postavlja
i oni se uzdižu visoko.
8 Ako su i lancima okovani
i svezani konopcima jada,
9 on im javlja šta su uradili,
o prestupima kojim se bahate.
10 On im uho za prekor otvara,
poziva ih da se greha klone.
11 Budu li ga čuli i njemu služili,
u napretku dane svoje proživeće
i godine svoje u milini.
12 A ako ne poslušaju,
mač će ih saseći;
iščeznuće bez ikakvog znanja.
13 Gnev navlače ljudi srca bezbožnoga,
čak i za pomoć ne preklinju kad ih on vezuje.
14 Dok su mladi duša im umire,
skončavaju među hramskim bludnicima.
15 Nevoljnika on nevoljom spasava
i uho mu tlačenjem otvara.
16 I tebe će iščupati iz ralja nevolje na prostrano mesto;
na mesto gde zebnje nema,
gde je prostrt sto krcat izobiljem.
17 Ali ti kipiš sudom za zlobnike,
obuzet si i sudom i pravdom!
18 Pazi da te niko bogatstvom ne mami,
ne daj da te zavede golemi otkup.
19 Hoće li te iz nevolje izbaviti blago tvoje
i sav trud snage tvoje?
20 Ne žudi za noći
kada ljude uzimaju iz njihovih kuća.*
21 Čuvaj se, zlu se ne priklanjaj,
jer to si i odabrao rađe nego muku.
22 Gle! Uzvišen je Gospod u sili svojoj!
Poput njega učitelj ko li je?
23 Ko li mu je put njegov namenio?
Kaže li mu iko: 'Loše si činio'?
24 Imaj na umu da njegovo veličaš delo
o kome pevaju ljudi.
25 Sav ga je ljudski rod video,
motre ga ljudi izdaleka.
26 Jeste, uzvišen je Bog, nama nesaznatljiv
i broj godina njegovih nam je nedokučiv!
27 Jer on podiže kapi vode

* 36:20 Ili: *kada narode odvođe sa svog mesta.*

- što iz kiše maglom rose,
28 pa ljudima obilno
iz oblaka pljušte.
29 Ko još razume kako se valja oblak
i kako grmi iz kuće njegove?
30 Eno, oko sebe on prostire munju svoju
i pokriva dubine mora!
31 On time vlada narodima
i daje obilje hrane.
32 Munjama puni ruke
pa im naredi gde će da udare.
33 Grmljavina njihova ga najavljuje,
ali i stoka kada oluja stiže.

37

- 1 Stvarno, i moje srce zbog toga tuče,
otima se u grudima!
2 Slušajte! Počujte tutnjavu glasa njegovoga,
prolamanje što izlazi iz usta njegovih.
3 Ispod svih nebesa on ga pušta,
i munju svoju do krajeva zemlje.
4 Za njom gromovi tuku
glasom slave njegove,
a kada se oglase tutnjavom svojom
ne vraća se više munja.
5 To Bog čudesno grmi glasom svojim
i velike, nama neshvatljive stvari čini!
6 Elem, on snegu kaže: 'Na zemlju padni!'
i obilnoj kiši: 'Pljušti!'
7 Time svačiju ruku sputava u radu,
da bi svaki čovek znao za delo njegovo.
8 Tada zveri idu u brloge svoje,
počivaju u svojim jazbinama.
9 Oluja se sruči iz odaje svoje
i severci donose zimu.
10 Dah Božiji led donosi
i široke vode ledi.
11 Oblake tmurne je vlagom napunio
i sevne munjom po oblaku;
12 i oni onda kruže,
valjaju se kako ih on vodi;
da urade što im je zapovedio
po licu sveta i zemlje.
13 A on to čini bilo kao prekor
ili kao milosrđe na dobro zemlje.
14 O, Jove, poslušaj ovo!
Stani pa razmotri čudesa Božija.
15 Znaš li kako ih je Bog poslagao,
kako zablešti munjom oblaka svoga?

- 16 Znaš li kako oblaci vise
i čudesa onog što je savršen u znanju?
17 Ti, čije su haljine vruće
dok je zemlja mirna zbog južnog vetra;
18 hoćeš li sa njim da razvlačiš oblake,
tvrde kao izliveno ogledalo?
19 Hajde nam kaži šta da mu kažemo!
Zbog tame svoj slučaj ne možemo da iznesemo.
20 Da mu javimo da bih ja da progovorim?
Zar bi bilo ko govorio da bi proždran bio!
21 Sjajno svetlo na nebu ljudi sada ne mogu da vide,
ali vetar huji i razvejava oblake.
22 Sa severa stiže zlatni sjaj
i oko Boga je slava veličanstva!
23 Svemoćnoga ne možemo naći.
Uzvišen je u sili,
ali u pravdi i velikoj pravednosti svojoj
on ne tlači.
24 Zato ga se boje ljudi:
on ne mari za mudre u srcu.“

38

Gospodnje besede

- 1 Tada je Gospod uzvratio Jovu iz vihora ovim rečima:
2 „Ko je taj što *moj* savet
pomračuje rečima neznanja?
3 Kao muško opaši slabine svoje,
da te ja pitam, a ti da mi odgovaraš.
4 Gde si ti bio kada sam polagao temelje zemlji?
Kaži ako si pametan!
5 Ko joj je odredio mere – ako to znaš –
ko je merno uže nad njom razvukao?
6 Na čemu su njene osnove uglavljene?
Ko li joj je postavio ugaoni kamen
7 kada su jutarnje zvezde pevale složno
i kad su klicali svi Božiji sinovi*?
8 Ko je more zatvorio vratima
kada je prokuljalo i iz utrobe izašlo;
9 kada sam mu od oblaka haljinu skrojio
i povoje od gustoga mraka;
10 i pobo mu graničnike svoje,
uglavio rešetku i vrata;
11 kada sam mu rekao:
‘Dolazićeš dovde ali ne i dalje,
ovde je međa obesti talasa tvojih!’?
12 Jesi li za života svoga zapovedao jutru

* 38:7 *Andeli.*

- i kazao zori gde joj je mesto,
13 da prihvati zemlju za uglove,
da s nje budu otreseni zlobni ljudi?
14 A zemlja se oblikuje kao glina pod pečatom,
pa sve na njoj ko haljina stoji.
15 Tada se od zlobnika uzima svetlo njihovo,
lomi im se ruka uzdignuta.
- 16 Da li si išao do izvora mora?
Jesi li hodao dubinom bezdana?
17 Da li su ti pokazana vrata smrti?
Jesi li video vrata od najcrnje tame?
18 Jesi li sagledao zemljina prostranstva?
Reci, ako znaš sve to!
- 19 Koji je put do kuće svetla?
Na kom se mestu nalazi tama?
20 Zar možeš da ih ponesesh do njihovog mesta?
Znaš li za staze do njihovog stana?
21 Ma, ti to znaš, ti si se tada rodio
i golem je broj tvojih dana!
- 22 Jesi li bio u riznicama snega?
Jesi li video oružarnicu grada
23 koju sam sačuvao za vreme nevolje,
za dan boja i vojevanja?
24 U kojem se smeru račva munja
i gde se istočni vetar po zemlji raznosi?
25 Ko poplavu račva na kanale
i put tutnjavi groma,
26 da donese kišu zemlji bez ikoga
i pustari bez žive duše;
27 da napoji pustoš i pustinju
i učini da iznikne trava?
28 Da li kiša oca ima?
Kapi rose ko je izrodio?
29 Iz čije se utrobe led rodio
i inje s nebesa ko je porodio,
30 kad ko kamen vode se skamene,
površinom sledi se dubina?
- 31 Jesi li ti svezao Vlašiće lancima?
Hoćeš li da odrešiš Orion?
32 Možeš li da na vreme izvedeš sazvežđa
i povedeš Medveda sa njegovim medvedićima?
33 Poznaješ li zakone nebesa
i postavljaš li njihova pravila na zemlji?
- 34 Zar ti možeš oblacima da dovikneš,
pa da te silnim vodama obliju?
35 Možeš li da pošalješ munje,
da one krenu i kažu ti: "Tu smo!"?

- ³⁶ Ko je petlu dao mudrost
i ko je razumu znanje dao?
³⁷ Ko mudrošću oblake broji
i ko ih izliva ko nebeske mešine,
³⁸ da stvrdne grumenje zemlje
i zgrudva busenje?

39

- ¹ Hoćeš li ti lavu plen da loviš
i nahraniš laviće,
² kad se primire u jazbinama,
kad iz potaje vrebaju u žbunju?
³ Ko gavranu jelo sprema,
kada mu ptići pište Bogu,
kada za hranom gegaju se?
- ⁴ A znaš li vreme kad se divokoze koze?
Jesi li gledao kad košute kote mlade?
⁵ Da li brojiš koliko su meseci skotne?
Znaš li kada će se omladiti?
⁶ Šćućure se i okote svoje mlade,
bolova se oslobode.
⁷ I mladi im ojačaju, rastu u divljini,
i kad odu više im se ne vraćaju.
- ⁸ Ko je divljeg magarca oslobodio
i ko mu je razvezao užad?
⁹ Ja sam njemu pustaru za kuću dao
i slatinu za prebivalište.
¹⁰ On na gradsku vrevu njače
i ne haje za povik goniča.
¹¹ Po brdima pašu svoju traži,
njuši za svakim zelenilom.
- ¹² Pristaje li bivo da ti služi,
da zanoći za tvojim jaslama?
¹³ Zar ćeš bivola užetom u plug da upregneš?
Hoće li za tobom dolove da drlja?
¹⁴ Hoćeš li se uzdati u njega zbog njegove pogoleme snage?
Hoćeš da mu svoj rad prepustiš?
¹⁵ Zar veruješ kako će ti dovući letinu,
na gumno ti skupiti pšenicu?
- ¹⁶ Noj ponosno lepeće krilima,
ali to nisu ni krila ni perje rode!
¹⁷ Svoja jaja na zemlji polaže,
u prašini, da im bude toplo.
¹⁸ On ne mari dal' će noga da ih smrska,
divlja zverka da ih zgazi.
¹⁹ Nema sažaljenja za ptiće svoje
kao da nisu njegovi,

- ne mari što trud mu je uzaludan.
20 Bog ga je mudrosti lišio,
razuma mu nije udelio.
21 Kad se visoko razmaše,
i konju i njegovom jahaču se smeje.
- 22 Dade li ti konju snagu?
Da li si mu grivom ukrasio vrat?
23 Ti li mu daješ da ko skakavac skače?
Užasno je rzanje njegovo ponosno.
24 Zemlju kopa, od snage drhti,
na oružje hrli!
25 Strahu se smeje, ne da se smesti
i pred mačem ne uzmiče.
26 Tobolac nad njim zveči,
sevaju sablja i koplje.
27 Od drhtanja i frktanja zemlju grize,
ne miruje na poziv roga.
28 On zaništi na zvuk roga
i nanjuši izdaleka bitku,
viku zapovednika
i bojni poklič.
- 29 Vine li se kraguj po zamisli tvojoj
i raširi krila prema jugu?
30 Po tvojoj li se reči orao uzdiže
i na visinama gnezdi?
31 Na litici živi,
noć provodi na grebenu
i na utvrđenju.
32 Odatle on hranu vreba
i oči mu nadaleko vide.
33 Njegovi ptići krv piju,
leševi gde su –
i on je tamo.“
- 34 Tada je Gospod uzvratio Jovu ovim rečima:
35 „Zar će svađalica Svemoćnoga da ispravlja?
Neka Bogu sad uzvрати taj što mu zamera!“
- 36 I Jov je ovim rečima uzvratio Gospodu:
37 „Gle, ja nikakav kako bih tebi uzvratio?!
Rukom svojom zatvaram usta svoja!
38 Neću da uzvratim, već jednom sam govorio;
i još jednom, ali više neću.“

40

- 1 Gospod još reče Jovu:
2 „Kao muško opaši slabine svoje,
da te ja pitam, a ti da mi odgovaraš.

- ³ Zar bi ti da pravednost moju obezvrediš?
Proglasio bi mene krivim
da bi sebe proglasio pravim?
- ⁴ Imaš li ti ruku ko što je Božija?
Glas tvoj da li kao njegov grmi?
- ⁵ Hajde, veličanstvom i ugledom ukrasi se,
u čast i slavu obuci se!
- ⁶ Izlij poplavu srdžbe svoje!
Svakog gordog pogledaj i sruši ga.
- ⁷ Pogledaj sve gorde, pa ih ponizi;
na licu mesta izgazi zle.
- ⁸ Zajedno ih u prašinu zatrpaj,
preko lica pokrov u grobnici sveži.
- ⁹ Tada ću ti ja priznati
da desnica tvoja može da te spase.
- ¹⁰ A gle, čudovište behemota*
koje sam sa tobom zajedno stvorio!
On poput vola pase,
- ¹¹ a vidi mu snage u bedrima njegovim!
Sila mu je u trbušnim mišićima.
- ¹² Rep ukruti kao kedar,
bedrene mu žile prepletene.
- ¹³ Kostu su mu ko cevi bronzane,
a udovi ko metalne cevi.
- ¹⁴ On je prvo delo Božijeg stvaranja,
Sazdatelj mu njegov sa mačem prilazi.
- ¹⁵ Njemu brda hranu daju,
tamo gde se igraju zveri poljske.
- ¹⁶ Ispod lotosa on leži,
krije se u trski i močvari.
- ¹⁷ Lotosi ga zaklanjaju senkom,
okružen je potočnim vrbama.
- ¹⁸ Gle, podivlja li reka, njega to ne straši;
nema straha ni kad Jordan jurne mu u usta.
- ¹⁹ Može li ga iko zgrabiti dok gleda?
Može li mu iko njušku probosti kukama?
- ²⁰ Zar ćeš levijatana udicom da izvučeš
i konopcem jezik da mu svežeš?
- ²¹ Hoćeš li mu uže kroz nos da provučeš
i čeljust mu kukom da probodeš?
- ²² Hoće li te preklinjati mnogo
i umilne pričati ti reči?
- ²³ Zar će savez s tobom da načini?
Držaćeš ga doveka ko roba?
- ²⁴ Igraćeš se sa njim ko sa pticom,
povocem svezati za svoje devojke?

* **40:10** Ovo je množina jevrejske imenice *životinja*, čime se najverovatnije ukazuje na nesvakidašnju veličinu ovog bića.

- 25 Zar će se ortaci cenjkati za njega,
na komade podeliti trgovcima?
26 Hoćeš li mu kožu izbosti ostvama
i glavu harpunom?
27 Ako ruke na njega položiš –
sećaćeš se toga boja,
al' ga više ponoviti nećeš!
28 Ali, uludo je nadati se tome!
Zar čovek ne pada samo kada ga ugleda?

41

- 1 Ne divlja li kada ga probudiš?
A ko je taj što bi pred mene da stane?
2 Zar mi je ko ikada dao šta, da bi mu ja to vratio?
Pa sve je moje pod nebesima!
3 O udovima njegovim ja da ćutim neću,
ni o njegovoj snazi, ni o skladu njegovog tela.
4 Ko će da mu razotkrije površinu njegove odeće?
Dupli oklop ko da mu probije?
5 Ko bi da mu čeljusti razjapi
kada je strava oko njegovih zuba?
6 Leđa su mu od nizova krljušti poredanih
i čvrsto spojenih.
7 Prijanjaju jedna uz drugu,
ni vazduh među njima ne prolazi.
8 Spojene su među sobom, jedna drugu drže,
razmaka nemaju.
9 Kad on kine, ko da munja sine;
oči mu se crvene ko zora.
10 Plamen mu iz usta suklja,
žeravice vatrene vrcaju.
11 Para mu se diže iz nozdrva,
ko kotao ključa i preliva.
12 Svojim dahom ugalj raspiruje,
iz ždrela mu vatra plamti.
13 Njemu snaga počiva u šiji,
ispred njega nastupa strahota.
14 Nabori mu na telu prijanjaju,
čvrsti su i nepomični.
15 Srce mu je kao kamen tvrdo,
tvrdo mu je kao donji žrvanj.
16 Kad se digne, zastrepe delije,
pred lomnjavom odstupaju.
17 Ko ga mačem i dohvati –
ništa mu ne vredi –
tako i kopljem,
strelom il' ostvama.
18 Gvožđe mu je poput pleve,
a bronza mu kao drvo trulo.
19 Njega strela poterati neće,
a kamenje iz pračke za njega je pleva.

- ²⁰ Kao prutić njemu je toljaga,
fijuku se koplja on podsmeva.
²¹ Stomak mu je ko od lomljenih crepova,
pa kroz blato prođe ko drljača.
²² Zbog njega dubina provri kao lonac,
more se peni kao kazan masti.
²³ Za sobom ostavlja trag od pene,
pa se čini da je dubina osedela.
²⁴ Niko mu sličan na zemlji nije!
To je stvorenje koje straha nema!
²⁵ On gleda svakog ko je ponosan
jer on je car svih ponosnih!“

42

Jov

- ¹ Tada je Jov odgovorio Gospodu ovim rečima:
² „Ja znam da si ti svemoguć,
nezadržive su tvoje namere!
³ *Pitao si:* 'Ko je taj što neznanjem pokriva savet?'
Eto, govorio sam, a nisam shvatao stvari
koje su mi bile čudesne da bi ih poznavao!
⁴ *Rekao si:* 'Molim te, čuj me,
ja ću da govorim!
Ja ću tebe da pitam
a ti mi razjasni.'
⁵ Ušima sam slušao o tebi
a sada sam te i očima video!
⁶ Zato se sam sebe gadim!
U prašini i pepelu ja se kajem!“

Završna reč

- ⁷ A kada je Gospod Jovu kazao sve ove reči, Gospod se obratio i Elifasu iz Temana:
„Planuo je moj gnev i na tebe i na tvoja dva prijatelja jer niste o meni – poput moga sluga
Jova – govorili tačno!
⁸ Zato uzmite za sebe sedam junaca i sedam ovnova, pa idite Jovu, mome sluzi. Tada
za sebe prinesite svespalnicu. I neka se Jov, sluga moj, pomoli za vas. Zaista, uslišiću ga
i neću da vas kaznim za ludost, što niste govorili o meni tačno, kao moj sluga Jov.“
⁹ Tako su Elifas iz Temana, Vildad iz Suša i Sofar iz Namata otišli i uradili kako im je
Gospod zapovedio. A Gospod je uslišio Jova.
¹⁰ Gospod je Jovu vratio sve oteto, nakon što se on pomolio za svoje prijatelje. I još je
Gospod uvećao i udvostručio sve što je Jov imao.
¹¹ Došla su mu sva njegova braća, sve sestre njegove i svi koji su ga ranije poznavali.
Sa njim su jeli hleb u njegovoj kući, tešili su ga i žalili zbog svih nevolja koje mu je Gospod
naneo. Svako mu je dao po kesit* i svako po jedan zlatan prsten.
¹² Elem, Gospod je više blagoslovio Jova na kraju nego na početku. Tako je imao
četrnaest hiljada ovaca, šest hiljada kamila, hiljadu pari volova i hiljadu magarica.
¹³ Dobio je sedam sinova i tri ćerke.
¹⁴ Prvu je nazvao Jemima, drugu Kesija a treću Karen-Apuha.

* **42:11** Komad nekovanog srebra, preteča novca.

¹⁵ Po svoj zemlji nije bilo žena lepih kao Jovove ćerke. Otac im je dao nasledstvo među njihovom braćom.

¹⁶ Jov je nakon ovoga živeo stotinu četrdeset godina. Dočekao je i svoju decu i njihove potomke do četvrtog naraštaja.

¹⁷ Tako je umro Jov, star i sit života.

Psalmi Knjiga Prva

1

Psalmi 1-41

- ¹ Blažen čovek koji ne sledi savet opakih,
ne stoji na grešničkom putu,
niti seda u društvo rugača,
² već uživa u Zakonu Gospodnjem,
dan i noć mu o Zakonu misli.
³ On je kao drvo usađeno kraj potočnih voda,
koje rod svoj daje kada mu je vreme,
a lišće mu nikada ne vene.
Sve što radi, na dobro mu ide.
- ⁴ Nisu takvi opaki!
Oni su kao pleva što je vetar nosi.
⁵ Zato opaki neće opstati na sudu,
ni grešnici na zboru pravednih.
- ⁶ Jer zna Gospod put pravednika,
a put opakih vodi u propast.

Psalam 2

- ¹ Zašto li se bune narodi,
šta to ljudi uzalud smišljaju?
² Carevi se sveta prikupljaju,
knezovi se s njima savetuju,
da navale složno na Gospoda
i na njegovog Pomazanika*:
³ „Zbacimo sa sebe okove njihove,
strgnimo sa sebe sveze njihove!“
- ⁴ Smeje se onaj što na nebesima stoluje,
Gospod se to njima podruguje.
⁵ On im onda u gnevu progovara,
jarošću ih svojom užasava:
⁶ „Cara svoga ja sam postavio,
na Sionu, svetoj gori svojoj.“
⁷ Objaviću odluku Gospodnju.
On mi reče:
„Ti si Sin moj,
danas si se meni rodio.
⁸ Traži od mene, i daću ti u nasledstvo puke,
i krajeve zemaljske da ti budu imovina.
⁹ Slomićeš ih gvozdеноm palicom,
razbićeš ih kao posudu od gline.“

* **Psalam 2:2** Prevod grčke imenice *Hristos*, prema Dal 4,26, gde je ovaj deo Psalma naveden.

- ¹⁰ Zato, carevi, budite razumni,
primite nauk, vladari zemaljski!
¹¹ Služite Gospodu u strahu,
s trepetom se radujte.
¹² Volite Sina, da mu gnev ne plane,
pa da propadnete na svom putu,
jer gnev njegov za tren oka plane.
Blago svakom ko u njemu utočište traži!

Psalam 3

Psalam Davidov, kad je bežao pred svojim sinom Avesalomom.

- ¹ Gospode, koliko li je mojih protivnika,
koliko li je onih što ustaju na mene!
² Mnogo je onih što o meni kažu:
„Nema njemu spasenja od Boga.“

*

Sela

- ³ A ti, Gospode, štit si oko mene,
slavo moja, ti mi glavu dižeš!
⁴ Glasom svojim prizivam Gospoda,
odgovara on mi s gore svoje svete.

Sela

- ⁵ Ja ležem i spavam, i opet se budim,
jer On, Gospod, pruža mi oslonac.
⁶ Ne bojim se ni hiljada ljudi,
što odasvud nadiru na mene.

- ⁷ Ustani, Gospode,
spasi me, moj Bože;
sve dušmane moje udari u bradu,
opakima sve zube polomi.

- ⁸ Spasenje pripada Gospodu,
tvoj blagoslov na tvom je narodu.

Sela

Psalam 4

Horovođi, uz žičane instrumente. Davidov psalam.

- ¹ Odgovori kad te zovnem, Bože, moja pravdo,
u mojoj teskobi, daj mi da odahnem,
smiluj mi se, počuj mi molitvu.

- ² Dokle će, o, ljudski sinovi,
slava moja biti u sramoti?
Dokle ćete voleti ispraznost,
dokle ćete ići za prevarom?

Sela

- ³ Znajte, verne je Gospod odvojio za sebe,
Gospod sluša kad god ga pozovem.

* **Psalam 3:2** Jevrejski muzički pojam nesigurnog značenja koji se u Septuaginti prevodi kao *prekid, pauza*.

⁴ Gnevite se, ali ne grešite,
na postelji srcem razmišljajte, utihnite.

Sela

⁵ Prinesite žrtve pravedne,
u Gospoda se uzdajte.

⁶ Mnogi kažu: „Ko će nam pokazati sreću?“
Obasjaj nas, Gospode, svetlom svoga lica!

⁷ Ti si mi veseljem ispunio srce,
više ga ima od njihovog žita,
i od mladoga vina njihovog.

⁸ Ja spokojno ležem,
spokojno i spavam,
jer ti sam, Gospode,
daješ mi spokoja.

Sela

Psalam 5

Horovođi, uz frule: Davidov psalam.

¹ O, Gospode, počuj moje reči,
i razmotri uzdisaje moje.

² Čuj moj vapaj, care moj i Bože,
jer tebi svoju upravljam molitvu.

³ Jutrom, Gospode, ti glas mi čuješ,
jutrom tebi prinosim molitvu,
netremice pazim, iščekujem.

⁴ Jer ti nisi Bog kome zločin prija,
zlo ne može tvojim gostom biti.

⁵ Oholi ti na oči ne mogu izaći,
mrziš sve što čine nepravdu.

⁶ Ti zatireš one što govore laži,
krvožedne i podmukle Gospod ne podnosi.

⁷ A ja ću u Dom tvoj doći,
po obilnom tvome smilovanju,
pred tvojim ću svetim Domom biti,
u strahu se tebi pokloniti.

⁸ Svojom me pravdom vodi, Gospode,
zbog mrzitelja koji mi zasedu spremaju;
put svoj poravnaj preda mnom.

⁹ Istine im nema na usnama,
srce im je ispunjeno zlobom,
grob otvoren grlo je njihovo,
a jezik im laska prevrtljivo.

¹⁰ O, Bože, krivim ih proglasi,
spletke njihove nek ih upropaste.

Za grehe ih mnoge izagnaj,
jer na tebe oni ustadoše.

¹¹ Neka se raduju svi što u tebi utočište traže,

neka se doveka vesele koje ti zaklanjaš,
neka kliću oni koji ime tvoje ljube.

¹² Jer ti, Gospode, blagosiljaš pravednog,
milošću ga kao štitom zaklanjaš.

Psalam 6

Horovođi, uz žičane instrumente. Za duboke glasove. Psalam Davidov.

¹ Ne karaj me, Gospode, u svome gnevu,
u srdžbi me svojoj ne kažnjavaj.

² Smiluj mi se, Gospode, jer sam klonuo,
isceli me, Gospode, kosti mi se tresu.

³ Duša mi je vrlo ustreptala,
dokle, Gospode, dokle ćeš čekati?

⁴ Okreni se, Gospode, izbavi mi dušu,
spasi mene zbog milosti svoje.

⁵ Jer, mrtav čovek tebe ne spominje,
ko će te iz Sveta mrtvih* proslavljati?

⁶ Od jecanja sasvim sam klonuo;
svu noć ležaj ja plačem natapam,
i svoj krevet suzama oblivam.

⁷ Oko moje od muke se gasi,
iščezava zbog svih mojih dušmana.

⁸ Odbijte od mene, svi prestupnici,
jer čuo je Gospod glas mog vapaja.

⁹ Čuo je Gospod moju molbu,
Gospod prima moju molitvu.

¹⁰ Nek se osramote svi moji dušmani,
nek velikoj smutnji podlegnu,
nek se odmah povuku u sramu.

Psalam 7

Tužbalica Davidova, koju je ispevao Gospodu zbog reči Huša, Venijaminovca.

¹ Gospode, Bože moj,
u tebi je moje utočište,
spasi me, izbavi,
od svih koji me gone,

² da mi dušu kao lav ne razderu,
rastrgnu me, a spasa ni od koga.

³ Gospode, Bože moj, ako sam ovo učinio,
ako sam ruke svoje nepravdom okaljao,

⁴ ako sam prijatelju zlom uzvratio,
a protivnika bez razloga pljačkao,

⁵ neka me neprijatelj goni i sustigne,
neka život moj na zemlju zgazi,
a slavu moju u prašinu baci.

* **Psalam 6:5** U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

Sela

- ⁶ U svom gnevu ustani, Gospode,
digni se na bes mojih dušmana,
probudi se, u pomoć mi dođi,
jer ti si svoj sud zakazao.
- ⁷ Neka se zbor naroda skupi oko tebe,
pa nad njima vladaj sa visina.
- ⁸ Gospod sudi narodima,
sudi mi, Gospode, po pravednosti
i neporočnosti mojoj.
- ⁹ Bog je pravedan,
on ispituje i srca i nutrinu;
neka dođe kraj zlu opakih,
a pravednoga ti učvrsti.
- ¹⁰ Bog je moj štit,
on spasava ispravnog u srcu.
- ¹¹ Bog je pravedni sudija,
svakog dana Bog gnev svoj izliva.
- ¹² A za onog ko se ne pokaje,
on će svoj mač naoštriti,
i luk svoj zapeti, uperiti;
- ¹³ takvom sprema oružje smrtno,
strele svoje pravi zapaljive.
- ¹⁴ Eto, opaki je zlom bremenit,
začinje nevolju, a rađa prevaru.
- ¹⁵ Kopa jamu, izdubi je,
i pada u jamu koju je načinio.
- ¹⁶ Nevolja njegova neka mu se na glavu vrati,
nasilje njegovo neka mu na teme padne.
- ¹⁷ Hvaliću Gospoda radi njegove pravednosti,
slaviću pesmom ime Gospoda Svevišnjeg!

Psalam 8

Horovođi, „Radosnica“. Psalam Davidov.

- ¹ O, Gospode, naš Bože,
kako je uzvišeno ime tvoje po svoj zemlji!
Ti si hvalu sebi
dao na nebesima.
- ² Sa usana dece i dojenčadi,
ti si sebi moć podigao
radi svojih neprijatelja;
da ućutkaš dušmanina i osvetnika.
- ³ Kad pogledam tvoja nebesa,
koje tvoji prsti načiniše,
mesec i zvezde koje ti postavi...
- ⁴ Šta je čovek da ga se sećaš,
šta li sin čovečiji da brineš za njega?
- ⁵ Ti si ga malo manjim od Boga učinio,

slavom i čašću njega si ovenčao,
⁶ dela ruku svojih u vlast si mu dao,
njemu pod noge sve si pokorio:
⁷ sve ovce i goveda,
i zverinje poljsko,
⁸ ptice nebeske, i ribe morske,
što plivaju morskim stazama.

⁹ O, Gospode, naš Bože,
kako je uzvišeno ime tvoje po svoj zemlji!

Psalam 9

Za horovođu, po napevu „Smrt sina“. Psalam Davidov.

¹ Slaviću Gospoda svim srcem svojim,
pričaću o svim tvojim čudesima.

² Veseliću se, tebi ću klicati,
tvome ću imenu pevati, Svevišnji.

³ Kad se moji neprijatelji povuku u begu,
neka se sapletu i propadnu pred tobom.

⁴ Jer ti si odbranio moje pravo i sud,
seo si na presto da sudiš po pravdi.

⁵ Ukorio si narode, uništio opake,
zatro si im ime u veke vekova.

⁶ Dokrajčen je dušmanin,
u ruševinama je doveka,
gradove si mu istrebio,
spomen na njih izbrisao.

⁷ Ali Gospod stoluje do veka,
presto je svoj postavio da sudi,

⁸ i svetu će suditi po pravdi,
jednako će suditi narodima.

⁹ Gospod je zaklon ugnjetenom,
zaklon u vreme nevolje.

¹⁰ Neka se uzdaju u tebe oni koji tvoje ime znaju,
jer ti, Gospode, ne ostavljaš one što te traže.

¹¹ Pevajte Gospodu, koji stoluje na Sionu!
Pričajte narodima o delima njegovim!

¹² Jer onaj što se sveti za prolivenu krv,
on pamti, ne zaboravlja vapaj poniznih.

¹³ Smiluj mi se, o, Gospode,
vidi kako me kinje mrzitelji moji
– ti što me izvlačiš iz vrata smrti –
¹⁴ da bih naveštao sva slavna dela tvoja
na dverima ćerke sionske,
i tamo se radovao tvojemu spasenju.

¹⁵ Narodi jamu iskopaše, al' u nju sami upadoše,
noga im se uhvati u mrežu koju sakriše.

¹⁶ Gospod je sebe učinio znanim,
on postupa po pravu,
a opaki se hvata u zamku svoje ruke.

Misli
Sela

¹⁷ Neka se opaki vrata u Svet mrtvih,
svi narodi koji Boga zaboravljaju,
¹⁸ jer ubogi neće uvek biti zaboravljen,
niti propasti nada poniznih.

¹⁹ Ustani, Gospode,
neka čovek ne nadvlada,
neka se sudi narodima pred tobom.

²⁰ Uteraj im strah u kosti, Gospode,
neka znaju puci da su *samo* ljudi.

Sela

Psalam 10

¹ Zašto, Gospode, stojiš daleko?
Što se skrivaš u vreme nevolje?

² Opaki, nadmeni, ljuto goni ubogog,
u spletke ga hvata koje je ispleo.

³ Jer opaki se hvali žudnjama svog srca,
pohlepni proklinje, prezire Gospoda.

⁴ U svojoj ga oholosti on ne traži,
nema Boga ni u jednoj misli svojoj.

⁵ Taj uvek uspeva na svojim stazama,
na sudove tvoje on s visoka gleda,
i svojim se dušmanima ruga.

⁶ On u srcu kaže:
„Ništa mene neće uzdrmati,
zlo me nikad zadesiti neće.“

⁷ Usta su mu puna kletve, laži i uvrede,
a muka i nevolja pod jezikom njegovim.

⁸ U dvorištu vreba iz zasede,
iz potaje ubija nevinoga,
iz skrovišta motri nemoćnoga.

⁹ Kao lav on vreba u šipražju,
u zasedi čeka da ulovi ubogoga;
u svoju ga mrežu hvata i odvlači.

¹⁰ Bespomoćne lomi i obara,
oni mu u kandže dopadaju.

¹¹ On govori u srcu:
„Bog zaboravlja, skriva lice,
nikada on to neće videti.“

¹² Ustani, Gospode,
digni svoju ruku, Bože,
ponizne nemoj zaboraviti!

¹³ Zašto opaki da prezire Boga,

- zašto da u svom srcu kaže:
„Ti me nećeš za to pitati“?
- ¹⁴ Ali, ti to ipak vidiš,
jer posmatraš muku i nevolju,
da stvar uzmeš u svoje ruke.
Nemoćni se oslanja na tebe,
sirotome ti si pomoćnik.
- ¹⁵ Slomi ruku opakome, zlome,
pa kad tražiš njegovu opakost,
ni traga od nje da ne nađeš.
- ¹⁶ Gospod je car u veke vekova,
nestaće narodi sa njegove zemlje.
- ¹⁷ Ti, Gospode, čuješ čežnju poniznih,
hrabriš ih, uho svoje priklanjaš,
- ¹⁸ da daš pravo sirotome i ugnjetenom,
da čovek na zemlji ne zadaje više strah.

Psalam 11

Horovođi. Davidov.

- ¹ Utočište je meni u Gospodu.
Zašto onda meni govorite:
„Kao ptica u goru uteci!
- ² Jer, gle, opaki luk svoj natežu,
na tetivu strelu postavljaju,
da poštene iz mraka gađaju.
- ³ Kada se temelji raspadaju,
šta pravednik može da učini?“
- ⁴ Gospod je u svom svetom hramu,
Gospodnji je presto na nebesima,
očima on pomno posmatra,
on proniče potomke ljudi.
- ⁵ Pravednoga ispituje Gospod,
ali duša njegova mrzi onoga,
ko je opak i voli nasilje.
- ⁶ Na opakog on će sručiti
užareno ugljevlje i sumpor;
plamenovi ognjenog vihora,
to je deo njihov, to im je u čaši.
- ⁷ Jer pravedan je Gospod,
pravednost on voli,
poštene će gledati mu lice.

Psalam 12

Horovođi: prema Šeminitu. Psalam Davidov.

- ¹ Spasavaj, Gospode,
jer nestade verni,
iščeznuše pobožni
među potomcima ljudi.

- ² Svako vara svoga bližnjega,
usne njihove govore laskavo,
a u srcu drugačije misle.
- ³ Nek zatre Gospod usne prevrtljive,
nek istrebi jezik hvalisavi.
- ⁴ „Naš je jezik, naša snaga“ – kažu,
„usne su nam naša uzdanica.
Ko će onda da vlada nad nama?“
- ⁵ „Radi siromaha što su potlačeni,
i ubogoga što stenje pod mukom,
ja ću sad ustati – govori Gospod –
spasenje mu dati za kojim uzdiše.“
- ⁶ Reči Gospodnje čiste su reči,
srebro kaljeno u peći od gline,
sedam puta one su topljene.
- ⁷ Ti ćeš ih, o, Gospode, sačuvati,
zauvek nas štititi od tog naraštaja.
- ⁸ Opaki se nesputano šire unaokolo,
kad se zlo veliča među potomcima ljudi.

Psalam 13

Horovođi. Psalam Davidov.

- ¹ Dokle više, dokle, o, Gospode?
Zar ćeš me ti vazdan zaboravljati?
Dokle ćeš od mene svoje lice kriti?
- ² Dokle više da se pitam u duši,
i svaki dan u srcu tugujem?
Dokle će dušmanin da bude nada mnom?
- ³ Pogledaj, usliši me, Gospode,
Bože moj, oči mi prosvetli,
da u san smrtni ja ne utonem,
- ⁴ da ne kaže neprijatelj:
„Ja sam ga nadjačao“,
i protivnici ne likuju nada mnom.
- ⁵ A ja ću se u tvoju milost uzdati,
tvome se spasenju u srcu radovati.
- ⁶ Pevaću Gospodu, jer mi je bio dobrostiv.

Psalam 14

Za horovođu. Davidov psalam.

- ¹ Bezumnik u svom srcu kaže:
„Nema Boga!“
Dela su im opaka i gadna,
nema nikoga da čini dobro.
- ² Gospod s neba gleda potomke ljudi,
da vidi ima li razumnoga,

- takvoga koji traži Boga.
³ *Od Boga* se svi odvратиše,
pokvareni svi postadoše;
nema toga koji čini dobro,
takvoga nijednoga nema.
- ⁴ Zar ne znaju svi ti zlikovci,
da moj narod kao hleb proždiru,
a ni samog Gospoda ne prizivaju?
- ⁵ Tu će njih strah silni spopasti,
jer je Bog s rodom pravedničkim.
- ⁶ Rugate se onom što ubogi misli,
ali utočište je njemu u Gospodu.
- ⁷ Ko će sa Siona dati spasenje Izrailju?
Kada Gospod vrati svoj narod izgnani,
radovaće se Jakov,
veseliće se Izrailj.

Psalam 15

Psalam Davidov.

- ¹ Ko to sme, o, Gospode,
da prebiva u tvom šatoru,
i da živi na svetoj gori tvojoj?
- ² Onaj koji hoda besprekorno,
i čini što pravda zahteva;
ko iz srca govori istinu,
- ³ i svoj jezik čuva od pakosti;
ko svom bližnjem ne čini zla,
niti ocrnjuje svoga bližnjega;
- ⁴ ko s prezirom gleda na opake,
a poštuje one što se boje Gospoda;
ko svoju zakletvu ne poriče
makar mu to i na zlo izašlo;
- ⁵ ko ne pozajmljuje novac s kamatom,
niti prima mito protiv nevinog.
Ko to čini, neće se poljuljati doveka.

Psalam 16

Davidova pesma pouzdanja u Boga.

- ¹ Čuvaj me, o, Bože,
jer u tebi je utočište moje.
- ² Kažem Gospodu:
„Ti si moj Gospod,
bez tebe mi nema dobra.“
- ³ Uzvišeni su sveti u zemlji,
u njima mi je sva milina.
- ⁴ Mnoge muke stižu one,
što za *drugim bogovima* hrle.

Zato neću njima krvne žrtve liti,
niti će mi usne prizivati im ime.

⁵ Gospod mi je baština, moja čaša;
ti čvrsto držiš moj deo.

⁶ Zemlja mi je dana na prijatnom mestu;
kako li je divna moja baština!

⁷ Blagosiljam Gospoda koji me savetuje,
i u noćno doba opominje me nutrina.

⁸ Gospod mi je uvek pred očima.
Pošto mi je on sa desne strane,
ništa mene uzdrmati neće.

⁹ Zato mi je srce ushićeno,
a biće moje tome se raduje;
celo moje telo počiva spokojno,

¹⁰ što mi dušu nećeš prepustiti Svetu mrtvih,
niti dati da tvoj verni truli.

¹¹ Stazu života ti si mi otkrio,
pun radosti pred tobom ću biti.
Večne su divote u tvojoj desnici!

Psalam 17

Davidova molitva.

¹ Čuj, Gospode, pravednosti radi,
okreni se k mome vapaju,
prigni uho mojoj molitvi,
jer na mojim usnama nema prevare.

² Nek mi sud s tvoga lica dođe;
tvoje oči čestitost nek vide.

³ Ti si meni ispitao srce,
došao mi noću u posetu,
misli si mi ognjem iskušao,
ali ništa tamo nisi našao;
a ja reših da ustima ne zgrešim.

⁴ Po čemu će čovek da postupa?
Prema reči sa tvojih usana,
ja se čuvam staza nasilnika.

⁵ Održi mi stope na svojim stazama,
da se moje noge ne okliznu.

⁶ Prizivam te, Bože, jer mi odgovaraš,
prigni uho k meni, počuj moje reči.

⁷ Pokaži milost svoju čudesnu,
ti što desnicom svojom izbavljaš one,
koji traže utočište od svojih zlotvora.

⁸ Čuvaj me kao zenicu svog oka,
pod senku me svojih krila skloni,

⁹ od opakih koji me napadaju,
od dušmana što me opkoljuju.

- ¹⁰ *Srce* im je postalo bezdušno*,
a usta im govore uznosito.
- ¹¹ Oni mene gone, opkoljuju,
a oči im pažljivo gledaju,
kako da me na tlo obore.
- ¹² Kao lav su što žudi da rastrgne,
kao mladi lav što vreba iz potaje.
- ¹³ Ustani na njih, Gospode,
baci ih na kolena,
mačem me svojim izbavi od opakog!
- ¹⁴ *Izbavi me* svojom rukom, Gospode,
od ljudi kojima je deo ovaj svet prolazni;
neka im trbuh puni ono
što si zlima namenio;
siti će im biti i sinovi,
i za potomstvo će im još ostati.
- ¹⁵ A ja ću u pravednosti lice tvoje videti,
kad se probudim tvoga ću se lika nasititi.

Psalam 18

David je ispevao Gospodu reči ove pesme onoga dana kada ga je Gospod izbavio iz ruku svih njegovih neprijatelja i iz Saulove ruke. Rekao je:

- ¹ Volim te, Gospode, moja snago.
- ² Gospode, steno moja,
tvrđavo moja, izbavitelju moj.
Moj Bog je meni stena,
gde zaklon nalazim.
Štite moj, rože mog spasenja,
zaklone moj, utočište moje!
- ³ Prizvaću Gospoda slave predostojnog,
i on će me spasti od mojih dušmana.
- ⁴ Smrtna su se užad splela oko mene,
užasnut sam razornim rekama.
- ⁵ Užad su me Sveta mrtvih opkolila,
smrt me vreba sa svojim zamkama.
- ⁶ U nevolji zavapih Gospodu,
i povikah ka Bogu svojemu.
Iz svog hrama glas je moj čuo,
moj vapaj stiže do njega,
do njegovih ušiju.
- ⁷ Tad se zemlja uzdrma, zatrese,
zadrhtaše temelji planina,
stresoše se zbog njegovog gneva.
- ⁸ Dim se diže njemu iz nozdrva,
oganj plamti iz njegovih usta,

* **Psalam 17:10** Ili: *Svojim salom su optočeni* – slika otvrdlog srca u kome nema sažaljenja.

- žar ugljeni iz njega izbija.
9 On nebesa presavi i siđe,
pod nogama gusta mu je tama.
10 Heruvima uzjaha, polete,
i zaplovi na krilima vetra.
11 Od tame načini oko sebe šator,
senicu za sebe od tamnih voda
i od oblaka tamnih.
12 Od sjaja pred njim prodoše oblaci,
pljušti grad i ugalj užareni.
13 Tada Gospod zagrmе s nebеса,
razleže se glas Svevišnjega,
grad i ugalj užareni.
14 Strele svoje odape i dušmane rasu,
bljesnu munjama, u pometnju ih baci.
15 Kad si Gospode počeo da karaš,
kad ti dah iz nozdrva planu,
doline se vodne pokazaše,
otkriše se temelji sveta.
- 16 Ruku pruži sa visina, dohvati me,
iz voda me moćnih izvuče,
17 od moćnog me izbavi dušmana,
i od onih jaćih što me mrze.
18 Navališe na mene u dan moje muke,
ali Gospod mi je bio oslonac.
19 Izvede me na prostrano mesto,
izbavi me jer sam mu po volji.
- 20 Gospod mi po pravdi mojoj plati,
nagradi mi čistoću ruku mojih,
21 jer puteve Gospodnje saćuvah;
Bogu svome ja nisam skrivio.
22 Sudovi njegovi svi su mi pred očima,
od odredbi njegovih odvratio se nisam.
23 Pred njim sam ja bio besprekora, saćuvao sam sebe od krivice,
24 po pravdi me je mojoj Gospod nagradio,
ruke su mi nedužne pred njegovim očima.
- 25 Ti vernima iskazuješ vernost,
besprekornima uzvraćaš poštenjem.
26 S čistima ti postupaš čisto,
a s opakima postupaš lukavo.
27 Ti izbavljaš krotak narod,
a obaraš pogled uznositi.
28 Jer ti, Gospode, svetiljku mi pališ,
moj Bog moju tamu rasvetljuje.
29 Jer sa tobom ja razbijam četu,
s Bogom mojim preskaćem zidine.

- 30 Put je Božiji besprekora,
reč je Gospodnja u vatri prekaljena;
štit je svima što u njemu utočište traže.
- 31 Jer ko je Bog osim Gospoda?
Ko je stena osim našeg Boga?
- 32 On je Bog koji me snagom oprema,
on put moj čini besprekornim.
- 33 Dade mi noge hitre ko u košute,
postavi me čvrsto na visine.
- 34 Ruke moje uči vojevanju,
da luk bronzani natežem mišicama.
- 35 Ti mi daješ štit spasenja svoga,
desnica me tvoja podupire,
tvoj odaziv čini me velikim.
- 36 Širiš tlo pod korakom mojim,
da mi noge ne bi posrnule.
- 37 Dušmane svoje gonim i sustižem,
ne vraćam se dok ih ne dokrajčim.
- 38 Razbijam ih i ne mogu ustati,
i padaju pod moje noge.
- 39 Ti me opremaš snagom za bitku,
i obaraš poda mnom moje protivnike.
- 40 Ti učini da dušmani moji
rep svoj podviju preda mnom,
da mrzitelje svoje iskorenim.
- 41 Zavapiše, ali im spasa nema niotkuda;
Gospodu *zavapiše*, ali on im ne odgovara.
- 42 Izmrvih ih kao prah pred vetar,
izbacih ih kao blato sa ulica.
- 43 Ti si me izbavio od sukoba s narodom,
i postavio me za glavu pucima.
Narod koji nisam znao,
taj mi narod služi.
- 44 Tuđinci mi laskaju,
čim me čuju, oni me slušaju.
- 45 Tuđinci gube srčanost,
iz svojih tvrđava izlaze drhćući.
- 46 Živeo Gospod! Blagoslovena bila stena moja!
Uzvišen bio Bog moga spasenja!
- 47 To je Bog što me osvećuje,
on meni pokorava narode;
- 48 izbavlja me od mojih dušmana.
Nad mojim si me mrziteljima uzvisio,
izbavio me od čoveka nasilnog.
- 49 Zato ću te hvaliti, Gospode, među pucima,
tvoje ću ime pesmom proslavljati.
- 50 Veliko spasenje daje svome caru;
iskazuje milost pomazaniku svome, Davidu,

i njegovom potomstvu doveka.

Psalam 19

Horovođi. Psalam Davidov.

¹ Nebesa pričaju o slavi Božijoj,
nebo objavljuje delo ruku njegovih.

² Jedan dan drugom danu javlja,
a noć noći prenosi saznanje.

³ Nema govora, nema ni jezika,
gde se glas njihov nije začuo.

⁴ Glas je celom odjeknuo zemljom,
reči su im do nakraj sveta stigle.

Suncu je na nebu šator razapeo,
⁵ pa ono kao ženik iz sobe izlazi,
veselo kao junak što trči po putu.

⁶ Izlazak mu je na jednom kraju neba,
a hod mu je do njegovog kraja;
nema skrivanja od njegove jare.

⁷ Zakon je Gospodnji besprekoran – obnavlja dušu,
pouzdan je svedočanstvo Gospodnje – umudruje lakovernog.

⁸ Pravedne su odluke Gospodnje – vesele srce;
bez mane su sudovi Gospodnji – prosvetljuju oči.

⁹ Čist je strah Gospodnji – traje doveka;
istiniti su sudovi Gospodnji – pravedni su svi zajedno.

¹⁰ Poželjniji od zlata, zlata žeženog,
slađi su od meda što teče iz saća.

¹¹ Njima se tvoj sluga opominje,
ko njih čuva veliku nagradu prima.

¹² Ko će razaznati svoje pogreške?
Očisti me i od onih skrivenih.

¹³ I od voljnih greha čuvaj slugu svoga;
ne dozvoli da ovladaju mnome.

Tada ću ja biti bez krivice,
i nedužan za veliki prestup.

¹⁴ Neka reči mojih usta i misli moga srca,
tebi budu ugodne, Gospode, steno moja, otkupitelju moj.

Psalam 20

Horovođi. Psalam Davidov.

¹ Neka te Gospod usliši u dan nevolje,
neka te ime Boga Jakovljevog štiti.

² Neka ti pošalje pomoć iz Svetinje,
sa Siona neka te podupre.

³ Neka se seti svih tvojih prinosa,
i svespalnicu tvoju neka primi.

⁴ Neka ti da što ti srce *hoće*,
i svaku zamisao tvoju neka ispuni.

⁵ A mi ćemo klicati radi tvog spasenja,

Sela

i u ime Boga našega dizati zastave.

Neka Gospod ispuni sve tvoje molbe.

⁶ Sada znam da Gospod spasava svoga pomazanika,
i uslišava ga sa svog svetog neba,
silnim spasenjem svoje desnice.

⁷ Jedni se hvale kolima, drugi konjima,
a mi imenom Gospoda, Boga našega.

⁸ Oni posrću i padaju,
mi se dižemo i stojimo.

⁹ Gospode, spasi cara,
usliši nas kad te prizovemo!

Psalam 21

Horovođi. Psalam Davidov.

¹ Gospode, po tvojoj se snazi car veseli,
kako se mnogo raduje tvome spasenju!

² Dao si mu što mu srce želi,
prošnju njegovu nisi odbio.

Sela

³ Jer susreo si ga dobrim blagoslovima,
na glavu mu stavio krunu od suvoga zlata.

⁴ Život je od tebe tražio i život si mu dao;
duge dane zauvek i doveka.

⁵ Velika je tvoja slava u tvome spasenju,
podario si mu sjaj i veličanstvo,

⁶ Jer ti mu podari blagoslove doveka,
dao mu da se veseli u radosti tvog lica.

⁷ Jer car se uzda u Gospoda,
i milošću se Svevišnjega neće uzdrmati.

⁸ Ruka će ti naći sve tvoje dušmane,
desnica ti naći one što te mrze.

⁹ Učinićeš da budu kao peč ognjena kad se pojaviš,
Gospod će ih progutati u svome gnevu,
oganj proždraće ih.

¹⁰ Istrebićeš im potomke sa zemlje,
i seme njihovo među potomcima ljudi.

¹¹ Jer zlo su naumili protiv tebe,
zaveru skovaše, al' neće im uspeti,

¹² jer ti ćeš ih u beg naterati,
kad im strelu uperiš u lice.

¹³ Uzvisi se, Gospode, u svojoj sili!
A mi ćemo pevati i slaviti tvoju snagu.

Psalam 22

Horovođi, po napevu košuta u zori. Davidov psalam.

¹ Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?!
Daleko si od moga spasenja,

- i od reči vapaja mojega.
² Bože moj, vapim danju, a ti ne odgovaraš;
noću, ali nema mi odmora.
- ³ A ti si onaj Sveti,
presto ti je na hvalama Izrailjevim.
- ⁴ U tebe su se naši preci uzdali,
uzdali se i ti ih izbavi.
- ⁵ Tebi su vapili i izbavljeni bili,
u tebe se uzdali i nisu se osramotili.
- ⁶ A ja sam crv, a ne čovek,
ruglo ljudima, prezir naroda.
- ⁷ Ko god me vidi, taj mi se ruga,
cere mi se i mašu glavama:
- ⁸ „U Gospoda se uzdao, neka ga on izbavi,
kad u njemu radost nalazi.“
- ⁹ Jer ti si me izvukao iz utrobe majčine,
na grudima majke dao mi počinak.
- ¹⁰ Tebi sam predan od majčina krila,
od utrobe majčine ti si Bog moj.
- ¹¹ Ne udaljuj se od mene,
jer nevolja je blizu,
a pomoćnika nema.
- ¹² Okružiše me mnogi bikovi,
bikovi me vasanski opkoliše.
- ¹³ Na mene su čeljust raširili,
kao lav što razdire i riče.
- ¹⁴ Poput vode život mi ističe,
sve su mi se kosti razglavile,
srce mi je ko vosak postalo,
i topi se u mojim grudima.
- ¹⁵ Snaga mi se kao crep sasuši,
jezik mi je uz nepce prionuo;
u smrtni si me prah stavio.
- ¹⁶ Jer psi su me, evo, opkolili,
okružila me četa zlikovaca,
ruke su mi i noge probili.
- ¹⁷ Sve kosti svoje izbrojati mogu,
a oni me gledaju i zure u mene.
- ¹⁸ Moje haljine dele među sobom,
kocku bacaju za moju odeću.
- ¹⁹ Ne udaljuj se od mene, Gospode,
snago moja, požuri mi u pomoć,
- ²⁰ dušu moju izbavi od mača,
i moj život od kandži pasa.
- ²¹ Izbavi me od lavlje čeljusti,

i od rogova bivolovih!

²² A ja ću pričati o tvom imenu braći svojoj,
hvaliću te usred zbora.

²³ Hvalite Gospoda, vi što ga se bojite,
slavite ga, sve seme Jakovljevo,
sav rod Izrailjev, nek od njega strepi!

²⁴ Jer patnju ugnjetenog nije prezreo,
niti mu je postala odvratna,
nije svoje lice sakrio od njega,
nego mu je vapaj uslišio.

²⁵ O tebi ću pevati na velikom zboru,
ispuniću zavete svoje pred onima koji ga se boje.

²⁶ Ponizni će jesti i biti siti,
hvaliće Gospoda koji ga traže.
Neka srca vaša žive doveka!

²⁷ Setiće se i vratiti Gospodu,
svi krajevi zemaljski,
pašće ničice pred tobom
sva plemena naroda.

²⁸ Jer Gospodnje je Carstvo,
on vlada nad narodima.

²⁹ Njemu će se klanjati svi bogati
i siti na zemlji,
pred njim će kleknuti svi koji u prah silaze,
kojima se život ugasio.

³⁰ Potomstvo njemu će služiti,
pričaće o Gospodu budućem naraštaju,

³¹ doći će i objaviti pravednost njegovu
narodu koji se još nije rodio,
da je on to učinio.

Psalam 23

Psalam Davidov.

¹ Gospod je meni Pastir,
ni u čemu ja ne oskudevam.

² Na zelenoj paši odmara me,
vodi me na vode počinka.

³ Dušu moju oporavlja,
vodi me stazama pravednosti,
radi svog imena.

⁴ Pa da i dolinom smrtne sene hodam,
neću se bojati zla, jer si ti sa mnom;
štap tvoj i palica tvoja daju mi utehu.

⁵ Ti prostireš sto preda mnom
u prisustvu mojih dušmana,
namazao si uljem glavu moju,
i čaša se moja prelijeva.

⁶ Da, dobrota i milost tvoja
pratiće me u sve dane života moga
i ja ću stanovati u Domu Gospodnjem
u danima mnogim.

Psalam 24

Psalam Davidov.

¹ Gospodu pripada zemlja i sve što je na njoj,
svet i svi koji žive na njemu.

² Jer on ga je utemeljio na morima,
na vodama ga osnovao.

³ Ko će da se uspne na goru Gospodnju?
Ko će da stane na sveto mesto njegovo?

⁴ Onaj kome su ruke nedužne,
čovjek koji ima srce bez mane,
čija duša ne sledi ispraznost,
i koji se ne zaklinje lažno.

⁵ On će požnjeti blagoslov od Gospoda,
i pravednost od Boga, svog Spasitelja.

⁶ Takav je naraštaj onih koji ga traže,
koji traže lice tvoje, *Bože Jakovljevi*.

Sela

⁷ Dignite, o, vrata, svoje nadvratnike,
dignite se, dveri večne,
da uđe Car slave.

⁸ Ko je taj Car slave?
Gospod jak i junačan,
Gospod silan u boju.

⁹ Dignite, o, vrata, svoje nadvratnike,
dignite se, dveri večne,
da uđe Car slave.

¹⁰ Ko je taj Car slave?
Gospod nad vojskama,
on je taj Car slave.

Sela

Psalam 25

Davidov.

¹ K tebi, Gospode, uzdižem dušu svoju,

² u tebe se pouzdajem, moj Bože,
ne daj da se osramotim;
ne daj da dušmani moji likuju nada mnom.

³ Neće se stideti ni jedan od onih
koji u tebe nadu svoju polažu;
stideće se oni
koji svoju veru krše bez razloga.

⁴ Objavi mi, Gospode, svoje puteve,
nauči me svojim stazama.

- ⁵ Vodi me svojom istinom, uči me,
jer ti si moj Bog, moj Spasitelj,
tebi se nadam povazdan.
- ⁶ Seti se, Gospode, milosrđa
i milosti svoje, jer su od večnosti.
- ⁷ Ne sećaj se greha moje mladosti,
ni mojih prestupa;
sećaj me se po milosti svojoj,
radi svoje dobrote, Gospode.
- ⁸ Gospod je dobar i pravedan,
zato pokazuje put grešnicima.
- ⁹ On vodi ponizne po pravdi,
i uči ponizne svome putu.
- ¹⁰ Sve staze Gospodnje milost su i istina,
onima što čuvaju savez njegov i propise.
- ¹¹ Oprosti mi krivicu, jer je velika,
radi svoga imena, Gospode.
- ¹² Ko je čovek što se boji Gospoda?
On će ga uputiti na put, koji on izabra za njega.
- ¹³ Duša će mu počivati u dobru,
a seme mu naslediti zemlju.
- ¹⁴ Prisan je Gospod s onima
koji ga se boje,
njima svoj savez obznanjuje.
- ¹⁵ Stalno oči upirem ka Gospodu,
jer mi noge iz mreže izvlači.
- ¹⁶ Okreni se k meni, smiluj mi se,
jer sam usamljen i jadan.
- ¹⁷ Množe se muke srca moga;
izvuci me iz mojih nevolja.
- ¹⁸ Pogledaj na moju muku i patnju,
i oprosti sve grehe moje.
- ¹⁹ Pogledaj koliko je dušmana mojih,
koji mene mrze iz dubine duše.
- ²⁰ Čuvaj moju dušu, izbavi me,
ne daj da se postidim,
jer u tebi nađoh utočište.
- ²¹ Neka me nedužnost i poštenje čuvaju,
jer sam svoju nadu stavio u tebe.
- ²² Otkupi, Bože, Izrailj,
od svih njegovih nevolja.

Psalam 26

Davidov.

- ¹ Opravdaj me, Gospode,
jer sam živio u nedužnosti,

- u Gospoda sam se pouzdao,
pokolebao se nisam.
- ² Istraži me, Gospode, iskušaj me,
ispitaj mi i nutrinu i srce.
- ³ Hod svoj upravljam po tvojoj istini,
jer mi je tvoja milost pred očima.
- ⁴ Ja ne sedim s lažljivcima,
s licemerima se ja ne družim.
- ⁵ Ja mrzim zbor zlikovaca,
s opakima neću ni da sednem.
- ⁶ Ruke perem u svojoj nevinosti,
i idem oko tvog žrtvenika, Gospode,
- ⁷ da glasno uzdignem glas hvalospeva,
i drugima pričam o svim tvojim čudima.
- ⁸ Volim, Gospode, Prebivalište tvoje,
mesto u kome prebiva tvoja slava.
- ⁹ Ne pogubi moju dušu s grešnicima,
ni moj život s ljudima krvoločnim;
- ¹⁰ na rukama je njima bezakonje,
a desnica puna im je mita.
- ¹¹ A ja ću hodati u nedužnosti;
otkupi me, smiluj mi se!
- ¹² Moja noga stoji na ravnom mestu:
na zborovima blagosiljaću Gospoda.

Psalam 27

Davidov.

- ¹ Gospod mi je svetlost i spasenje,
koga da se bojim?
Gospod je moja tvrđava,
od koga da strahujem?
- ² Kad na mene navale opaki
da mi telo žderu,
moji protivnici i dušmani,
oni se spotiču i padaju.
- ³ Pa da i vojska krene protiv mene,
moje se srce neće uplašiti.
Da se i rat povede protiv mene,
i tada ću biti pun pouzdanja.
- ⁴ Jedno tražim od Gospoda
i za time žudim:
da prebivam u Domu Gospodnjem
kroz sve dane svog života;
da posmatram lepotu Gospodnju,
i savet potražim u njegovom Domu.
- ⁵ Jer on me sklanja pod senicu svoju

u dan nevolje,
skriva me u skrovištu svog šatora,
na stenu me podiže.

⁶ Uzvisila se sada moja glava
iznad mojih dušmana oko mene:
u njegovom šatoru žrtve ću hvale prineti,
pevaću Gospodu, pesmom ga slaviti.

⁷ Čuj, Gospode, glas moj,
smiluj mi se, usliši me!

⁸ Moje me srce upućuje k tebi:
„Traži lice moje.“
Tvoje lice tražim, Gospode.

⁹ Ne krij svoje lice od mene,
ne izruči gnev u slugu svoga,
ti si uvek bio moja pomoć,
ne napuštaj me, ne ostavljaj me,
Bože spasenja moga.

¹⁰ Ako me napuste i otac i majka,
Gospod će me primiti.

¹¹ Uči me, Gospode, svome putu,
ravnom me stazom vodi,
radi mrzitelja mojih.

¹² Ne predaj me volji moga protivnika,
jer lažni svedoci ustaju na mene,
koji odišu nasiljem.

¹³ Ja verujem da ću videti dobrotu Gospodnju
u zemlji živih.

¹⁴ Čekaj na Gospoda:
budi jak i odvažna srca,
i čekaj na Gospoda.

Psalam 28

Davidov.

¹ K tebi, Gospode, vapim, steno moja,
ne budi gluv prema meni,
da neuslišen ne budem
kao oni što u raku silaze.

² Počuj glas moga preklinjanja
kad zavapim k tebi,
kad podignem ruke svoje
k tvom najsvetijem mestu.

³ Ne odvedi me s opakima,
s onima koji čine bezakonje.
Oni pričaju blago s bližnjima svojim,
a u srcu zloba im počiva.

⁴ Vрати im po delima njihovim,
i po njihovim zlim postupcima.

Plati im po delima ruku njihovih,
ti im vrati što su zaslužili.

⁵ Pošto ne mare za dela Gospodnja,
niti za dela ruku njegovih,
srušiće ih, podići ih neće.

⁶ Neka je blagosloven Gospod,
jer je čuo glas moga preklinjanja.

⁷ Gospod je moja snaga i moj štit,
u njega se pouzdaje moje srce.
On mi je pomogao, pa mi kliče srce,
svojom pesmom davaću mu hvale.

⁸ Gospod je snaga svom narodu,
tvrđava spasenja svom pomazaniku.

⁹ Spasi svoj narod! Blagoslovi svoje nasledstvo!
Napasaj ga i nosi zauvek!

Psalam 29

Psalam Davidov.

¹ Dajte slavu Gospodu, sinovi Božiji,
dajte Gospodu slavu i silu,
² dajte Gospodu slavu imena njegovog,
klanajte se Gospodu u veličanstvu svetinje njegove.

³ Glas je Gospodnji nad vodama,
on to tutnji, on, Bog slave,
on, Gospod, nad mnogim vodama.

⁴ Glas je Gospodnji silan,
glas je Gospodnji veličanstven.

⁵ Glas Gospodnji lomi kedrove,
Gospod lomi kedrove livanske.

⁶ Od njega poskakuju kao tele,
a Livan i Sirjon* kao bivolče.

⁷ Glas Gospodnji sipa munje ognjene,

⁸ glas Gospodnji potresa pustinju,
trese Gospod pustinju kadisku.

⁹ Od glasa Gospodnjeg košute se mlade,
šumama on skida koru sa stabala,
a u Domu njegovom svi govore „Slava!“

¹⁰ Gospod stoluje nad potopom,
Gospod stoluje kao Car doveka.

¹¹ Gospod daje silu svom narodu,
Gospod mirom blagosilja svoj narod.

Psalam 30

Psalam Davidov. Pisma za posvećenje hrama.

¹ Uzvisujem te, Gospode, jer si me podigao,

* **Psalam 29:6** Drugo ime gore Ermon, vidi 5. Moj 3,9.

- nisi dao da se dušmani nada mnom raduju.
- ² Tebi zavapih, Gospode, Bože moj,
i ti si me iscelio.
- ³ Gospode, iz Sveta mrtvih ti si me izveo,
moju si dušu spasio od rake.
- ⁴ Zapojte Gospodu, verni njegovi,
hvalite ga, spominjite svetost njegovu.
- ⁵ Jer gnev njegov traje za tren,
a čitav život milost njegova.
Veče donosi plač,
a jutro klicanje.
- ⁶ U svom spokojstvu rekao sam sebi:
„Nikada me ništa neće uzdrmati.“
- ⁷ Milošću si me svojom, Gospode,
učvrstio kao moćnu goru;
kad si lice svoje sakrio,
svega me je strah obuzeo.
- ⁸ K tebi vapim, Gospode,
od svoga Boga tražim milost.
- ⁹ „Kakva korist od moje smrti,
ako siđem u raku?
Hoće li te prah proslavljati?
Zar će prah o tvojoj vernosti da priča?
- ¹⁰ Počuj, Gospode, smiluj mi se,
budi moja pomoć, o, Gospode!“
- ¹¹ Moj si plač okrenuo u kolo,
skinuo si s mene ruho žalosti,
i u ruho me radosti obukao.
- ¹² Zato te duša moja slavi bez prestanka.
O, Gospode, Bože moj, hvaliću te večno!

Psalam 31

Za horovođu. Psalam Davidov.

- ¹ U tebi je utočište moje, Gospode;
o, da se nikad ne postidim;
izbavi me po svojoj pravednosti.
- ² Prigni uho svoje k meni,
brzo me izbavi,
budi mi stena, utočište,
jaka tvrđava za moje spasenje.
- ³ Ti si moja stena i tvrđava,
radi svog imena vodi me, usmeravaj.
- ⁴ Izvuci me iz mreže koju mi postaviše,
jer ti si moja tvrđava.
- ⁵ U tvoje ruke predajem svoj duh,
otkupi me, Gospode, verni Bože.
- ⁶ Mrzim služitelje bezvrednih idola;

pouzdam se jedino u Gospoda.

⁷ Klicaću i radovaću se po tvojoj milosti,
jer ti si video moju muku;
ti si znao teskobu moje duše.

⁸ Nisi me dao u ruke dušmaninu,
nego si mi noge postavio na prostrano mesto.

⁹ Smiluj mi se, Gospode, jer sam u nevolji,
moje oko od žalosti kopni,
vene moja duša i nutrina.

¹⁰ Život mi se troši u žalosti,
u jecanju odmiču godine,
snaga me izdaje zbog moje nepravde,
i kosti se moje raspadaju.

¹¹ Poruga postadoh zbog svih svojih dušmana:
susedima teret, a znancima strašilo;
beže od mene kad me vide na ulici.

¹² Padoh u zaborav, kao da sam umro,
postao sam kao razbijeni sud.

¹³ Jer ja čujem klevete mnogih,
užas me je opkolio odasvud.

A oni se udružuju protiv mene,
kuju zaveru da mi život uzmu.

¹⁴ Ali ja se u tebe uzdam, Gospode,
i kažem: „Ti si Bog moj.“

¹⁵ Vreme je moje u ruci tvojoj;
izbavi me iz ruku dušmana,
i od onih koji me progone.

¹⁶ Neka lice tvoje obasja slugu tvoga,
milošću me svojom izbavi.

¹⁷ Ne daj da se postidim, Gospode,
jer tebi zavapih;
neka se opaki postide,
u Svetu mrtvih nek umuknu.

¹⁸ Neka umuknu usta lažljiva,
koja protiv pravednika govore
obesno, oholo i prezrivo.

¹⁹ Kako je obilna dobrota tvoja,
koju čuvaš za one koji te se boje;
iskazuješ je pred potomcima ljudi,
onima što u tebi utočište nađu.

²⁰ Ti ih skrivaš u zaklonu svog lica,
od zavera koje ljudi kuju,
zaklanjaš ih pod svoju senicu,
od jezika koji optužuju.

²¹ Blagosloven bio Gospod,
jer mi iskaza divnu milost svoju,
kad sam bio u gradu pod opsadom.

²² Tada rekoh uznemiren:
„Odbačen sam od tvog pogleda.“
Ali ti si čuo glas moga preklinjanja,
kada sam zavapio k tebi.

²³ Volite Gospoda, svi verni njegovi,
Gospod čuva one koji veruju,
a oholima plaća punom merom.

²⁴ Budite jaki i hrabra srca,
svi vi što se nadate Gospodu!

Psalam 32

Davidov. Poučna pesma.

¹ Blago onome kome je oprošten prestup,
kome je pokriven greh.
² Blago čoveku kome Gospod ne uračunava greh
i u čijem duhu nema prevare.

³ Htedoh da prećutim, al' kosti mi usahnuše,
jer dan čitavi u vapaju sam provodio.

⁴ Jer danju i noću
ruka me je tvoja teško pritiskala,
snaga mi je sahnula
kao na letnjoj žezi.

Sela

⁵ Tada priznah tebi greh svoj,
i prestup svoj nisam krio.
Rekoh: „Priznaću Gospodu svoje prestupe.“
I ti si mi prestup greha oprostio.

Sela

⁶ Zato neka ti se svaki verni moli
u vremenu kad se možeš naći;
čak i potop da jurne na njega,
silne vode sustići ga neće.
⁷ Ti si meni utočište,
čuvaj me od nevolje;
ti me zaogrćeš radošću izbavljenja.

Sela

⁸ „Ja ću te umudriti i poučiti
kojim putem ti valja krenuti;
savet ću ti dati i nad tobom bdeti.
⁹ Ne budite kao konj ili mazga bez razuma,
koji se krote vođicama i uzdom,
inače ti neće prići blizu.“
¹⁰ Mnogi jadi snalaze opakoga,
a onog ko se uzda u Gospoda okružuje milost.
¹¹ Radujte se u Gospodu,
veselite se, vi pravedni,

kličite, vi s čestitim srcem!

Psalam 33

- ¹ Uskliknite u Gospodu, pravedni,
slaviti ga priliči poštenima.
- ² Hvalite Gospoda harfom,
svirajte mu na liri od deset struna,
- ³ Pevajte mu novu pesmu,
svirajte skladno uz klicanje.
- ⁴ Jer prava je reč Gospodnja,
dosledan je on u svakom delu svome.
- ⁵ On voli pravednost i pravdu,
puna je zemlja milosti Gospodnje.
- ⁶ Rečju Gospodnjom nebesa su stvorena,
i dahom usta njegovih sva vojska njihova.
- ⁷ On sabire vode morske kao gomilu,
dubine on stavlja u skladišta.
- ⁸ Cela zemlja nek se boji Gospoda,
nek strepe pred njim svi žitelji sveta.
- ⁹ Jer on reče, i sve postade,
on naredi, i sve se stvori.
- ¹⁰ Gospod razbija namere pucima,
i remeti naume narodima.
- ¹¹ Namera Gospodnja ostaje doveka,
misli srca njegovog od kolena do kolena.
- ¹² Blago narodu kome je Bog Gospod,
narodu koji izabra sebi za baštinu.
- ¹³ Gospod posmatra sa nebesa,
on sve ljude vidi.
- ¹⁴ Iz svog boravišta
on motri sve žitelje zemlje,
- ¹⁵ on oblikuje srce njihovo,
on proniče sva njihova dela.
- ¹⁶ Ne spasava cara vojska mnogobrojna,
silna snaga ne izbavlja junaka.
- ¹⁷ Zaludno je u konju tražiti spasenje,
velika sila neće ga izbaviti.
- ¹⁸ Oko je Gospodnje nad onima što ga se boje,
nad onima koji očekuju milost njegovu,
- ¹⁹ da im dušu od smrti izbavi,
život im sačuva u vreme gladi.
- ²⁰ Naša duša čeka na Gospoda;
on je naša pomoć, štit naš.
- ²¹ U njemu se srce naše raduje,
jer se uzdamo u sveto ime njegovo.

²² Neka milost tvoja bude nad nama, Gospode,
jer smo nadu svoju položili u tebe.

Psalam 34

Davidov. Kada se David pretvarao da je lud pred Avimelehemom. Ovaj ga je, zatim, oterao, pa je David otišao.

¹ Blagosiljaću Gospoda neprestano,
stalno će ga usne moje hvaliti.

² Hvaliće se Gospodom moja duša;
neka čuju ponizni, neka se raduju.

³ Veličajte sa mnom Gospoda,
zajedno mu uzvisujmo ime.

⁴ Tražio sam Gospoda, i on mi odgovori,
od svih me je strahova izbavio.

⁵ Vedri su oni koji gledaju u njega,
lice se njihovo neće postideti.

⁶ Kad je ovaj siromah vapio, Gospod ga je čuo,
i od svih ga je nevolja izbavio.

⁷ Anđeo Gospodnji taborom okružuje
one koji ga se boje; izbavlja ih.

⁸ Iskusite i vidite da je Gospod dobar,
blago čoveku što u njemu utočište nađe.

⁹ Bojte se Gospoda, vi sveti njegovi,
jer nema oskudice za one koji ga se boje.

¹⁰ I mladi lavovi trpe i gladuju,
ali onima što traže Gospoda,
njima dobra nikakvog ne manjka.

¹¹ Dođite, o, deco, i čujte me,
bogobožnosti ću vas poučiti.

¹² Koji čovek voli život?
Ko želi da dobre dane vidi?

¹³ Nek se tvoj jezik od zla uzdrži,
nek ti usne ne govore laži,

¹⁴ zla se kloni, a dobro čini,
traži mir i za njim ti idi.

¹⁵ Oči Gospodnje motre na pravedne,
i uši njegove vapaj im čuju.

¹⁶ Lice se Gospodnje mršti na zlikovce,
da sa zemlje pomen im istrebi.

¹⁷ Gospod čuje kad pravedni zavape,
od svih nevolja on ih izbavlja.

¹⁸ Blizu je Gospod onima sa slomljenim srcem,
on spasava one sa klonulim duhom.

¹⁹ Mnoga zla snalaze pravednika,
ali Gospod ga izbavlja od svih.

²⁰ On čuva sve kosti njegove,

nijedna mu se neće polomiti.

- ²¹ Zlo će ubiti opakoga,
a koji mrze pravednika biće okrivljeni.
²² Gospod otkupljuje život svojih slugu;
neće biti kriv niko ko u njemu utočište nađe.

Psalam 35

Davidov.

- ¹ Osudi, Gospode, moje tužioce,
i vojuj protiv mojih napadača.
² Uzmi oružje i štit,
ustani, pomози mi!
³ Potegni koplje dugo i kratko,
protiv onih koji me progone.
Reci mojoj duši:
„Ja sam ti spasenje!“
- ⁴ Nek se postide i osramote
oni koji mi o glavi rade,
nek se povuku u sramoti
oni što mi zlo smišljaju.
⁵ Nek budu kao pleva na vetru,
tako nek ih Anđeo Gospodnji goni,
⁶ nek je taman i klizav put njihov,
kad ih goni Anđeo Gospodnji.
- ⁷ Bez povoda mi razapeše mrežu,
bez razloga mi iskopaše jamu.
⁸ Nek ih snađe propast iznenada,
nek se uhvate u mrežu koju su sakrili,
nek u nju padnu na svoju propast.
⁹ A moja će se duša radovati u Gospodu,
veseliće se u njegovom spasenju.
¹⁰ Sve će moje kosti govoriti:
„Ko je kao ti, o, Gospode?
Ti izbavljaš siromaha od moćnijeg od njega,
siromaha i ubogoga od onoga što ga pljačka.“
- ¹¹ Istupaju okrutni svedoci,
pitaju me za ono što ne znam.
¹² Za dobro mi zlom plaćaju,
dušu moju u bedu guraju.
¹³ A kad su oni bili u bolesti,
u kostret sam se zbog njih oblačio,
dušu svoju postom sam mučio,
a molitva mi se u krilo vraćala.
¹⁴ Kao za drugom ili bratom,
šetao sam gore-dole;
kao kad se žali za majkom,
tako sam se u žalosti svio.

- 15 A kad ja posrnem, oni se raduju,
skupljaju se protiv mene bednici,
oni koje ne znam razdiru me neprestano.
- 16 Kao bezbožni zlobno se rugaju,
i zubima svojim škrguću na mene.
- 17 Dokle ćeš to gledati, Gospode?
Spasi me od njihovih napada,
i moj život od mladih lavova.
- 18 Hvaliću te u velikom zboru,
slaviću te među mnogim narodom.
- 19 Ne daj da se vesele nada mnom
podmukli moji dušmani,
da ne namiguju očima
oni što me bez razloga mrze.
- 20 Oni ne govore o miru,
već smišljaju prevare
protiv mirnih u zemlji.
- 21 Usta svoja razjapljaju na mene,
i govore: „Evo! Evo! Svojim smo to očima videli!“
- 22 Ti vidiš to, Gospode, ne ćuti!
Ne udaljuj se, Gospode, od mene.
- 23 Probudi se, ustani, radi moga prava,
moj spor odbrani, Bože moj, Gospode.
- 24 Opravdaj me, Gospode, moj Bože, po pravednosti svojoj,
ne daj da se oni raduju nada mnom.
- 25 Ne daj da u srcu oni kažu: „Eto, to smo hteli!“
Da ne kažu: „Progutali smo ga!“
- 26 Nek se postide i osramote
oni što se nevolji mojoj raduju;
nek stid i sram pokrije one,
koji sebe uzdižu nada mnom.
- 27 Neka kliču i raduju se oni,
kojima je milo moje opravdanje;
neka oni govore stalno:
„Velik je Gospod!
Mio mu je napredak sluge njegovog.“
- 28 Jezik će mi pričati o pravednosti tvojoj,
povazdan ću proslavljati tebe.

Psalam 36

Horovođi. Sluge Gospodnjeg Davida.

- 1 Prestup progovara iz srca opakog,
za strah Božiji oči mu ne znaju.
- 2 Jer on laska sebi
i očima svojim ne nalazi svoju krivicu da bi je mrzeo.
- 3 Zlobne su i zavodljive reči njegovih usta,

prestao je da pokazuje mudrost, da čini dobro.

⁴ On zlobu smišlja na postelji svojoj,
predao se putu nevaljalom,
zla se ne odriče.

⁵ O, Gospode, milost ti je do nebesa,
a vernost ti je do oblaka.

⁶ Pravednost je tvoja poput gore Božije,
a tvoja je pravda dubina golema.
Ti, Gospode, čuvaš i ljude i zveri.

⁷ Kako je skupocena milost tvoja, Bože,
potomci ljudi u senci krila tvojih utočište nalaze.

⁸ Site se izobiljem tvoga Doma,
napajaš ih rekom tvojih dobara.

⁹ Jer u tebi je vrelo života,
u tvom svetlu mi vidimo svetlo.

¹⁰ Milost svoju pruži onima koji te poznaju,
i pravednost svoju onima srca čestitoga.

¹¹ Noga ponosita nek mi ne prilazi,
ruka zlikovaca nek me ne protera.

¹² Eno, padoše oni koji rade zlobno,
srušeni su i dići se neće moći.

Psalam 37

Davidov.

¹ Ne žesti se zbog zlotvora,
ne zavidi onim što nepravdu čine.

² Jer će poput trave brzo da uvenu,
ko zeleno bilje osušiće se.

³ U Gospoda se uzdaj i čini dobro,
prebivaj na zemlji i vernošću napasaj se.

⁴ Raduj se u Gospodu
i daće ti po željama srca tvoga.

⁵ Gospodu prepusti put svoj,
pouzdam se u njega i on će učiniti:

⁶ pravednost će tvoju poput svetla da izvede,
i pravdu tvoju poput podneva.

⁷ Umiri se pred Gospodom,
iščekuj ga sa strpljenjem;
ne žesti se na onoga što mu dobro ide na njegovom putu,
na čoveka koji spleće spletke.

⁸ Od jarosti suzdrži se
i gneva se okani;

ne žesti se,
to samo zlo donosi.

⁹ Jer, zlikovce će istrebiti,
a zemlju će naslediti oni što Gospoda očekuju.

- 10 Još samo malo,
i zlikovca više neće biti;
pomno ćeš da gledaš po njegovom mestu,
a njega neće biti.
- 11 Ponizni će naslediti zemlju,
radovaće se zbog obilja mira.
- 12 Zlikovac spletkari protiv pravednika,
i zubima svojim škrguće na njega.
- 13 A Gospod mu se smeje,
jer vidi da dan njegov stiže.
- 14 Zlikovci su mač isukali,
luk su svoj nategnuli;
da obore siromaha i ubogog,
da zakolju ljude pravednih puteva.
- 15 Srce će im mač probosti,
njihov luk će biti slomljen.
- 16 Bolje je i malo pravednikovo
nego blago zlikovaca mnogih.
- 17 Jer, snaga će zlikovaca biti polomljena,
a pravedne Gospod potpomaže.
- 18 Gospodu su znani dani besprekornih,
nasledstvo njihovo ostaje dovek.
- 19 U vremenu lošem neće se stideti,
i siti će biti u danima gladi.
- 20 A zlikovci će propasti;
dušmani Gospodnji biće kao pašnjaci najbolji –
okončaće, u dimu će okončati.
- 21 Zlikovac pozajmljuje i ne vraća,
a pravednik je darežljiv i daje.
- 22 Jer, oni koje on blagoslovi,
naslediće zemlju;
a koje on prokune,
biće istrebljeni.
- 23 Od Gospoda su čovekovi koraci,
i na putu njegovom on uživa.
- 24 Pa ako i padne, on odbačen neće biti,
jer mu Gospod ruku drži.
- 25 Bio sam mlad, sada sam star,
i nisam video pravednika napuštenog,
ni njegove potomke da prosjače hleba.
- 26 Darežljiv je povazdan, pozajmljuje,
potomstvo mu je blaženo.
- 27 Od zla se odvрати, čini dobro
i živećeš dovek.

- 28 Jer Gospod voli pravdu i svoje verne neće napustiti,
doveka će biti sačuvani;
a potomci zlikovaca biće istrebljeni.
- 29 Pravedni će zemlju da naslede,
prebivaće na njoj trajno.
- 30 Mudrost zbore usta pravednoga
i jezik mu objavljuje pravdu.
- 31 U srcu mu je Zakon Boga njegovoga,
koraci mu se ne klizaju.
- 32 Zlikovac pravednika vreba
i nastoji da ga ubije.
- 33 Ali njegovoj ga ruci Gospod prepustiti neće;
kada mu se sudi, osuditi ga neće.
- 34 Čekaj na Gospoda,
puta se njegovoga drži;
da te uzvisi, da naslediš zemlju
i gledaš kada se zlikovci budu istrebili.
- 35 Video sam zlikovca bezdušnog,
grana se kao domaće stablo zeleno.
- 36 Ali prošao je; pogledao sam,
a njega nema;
potražio sam ga,
i nisam ga pronašao.
- 37 Posmatraj onoga bez mane, gledaj u čestitoga;
jer budućnost pripada mirotvorcu.
- 38 Svi će prestupnici biti razoreni,
istrebljenje je budućnost zlikovaca.
- 39 Od Gospoda je spasenje pravednih,
u vreme nevolje on im je tvrđava.
- 40 Gospod im pomaže,
on ih izbavlja;
od zlikovaca izbavlja ih,
spasava ih jer u njemu utočište traže.

Psalam 38

Psalam Davidov. Za sećanje.

- 1 Ne karaj me u gnevu svom, Gospode,
ne kažnjavaj u jarosti svojoj,
- 2 jer tvoje su se strele zbole u mene,
i tvoja me je ruka pritisnula.
- 3 Na mom telu zdravog mesta nema od tvoje srdžbe,
radi mog greha kosti mi nemaju počinka.
- 4 Jer moje me nepravde preplaviše,
navališe se na mene kao teret preteški.

- ⁵ Moje rane smrde, gnoje se
zbog moje ludosti,
⁶ pognuo sam se, sasvim se zgurio,
pa povazdan hodam u žalosti.
⁷ Jer bedra su moja puna bola ljutog,
na telu mi zdravog mesta nema.
⁸ Potpuno sam ukočen i slomljen,
urlam jer mi srce stenje.
- ⁹ O, Gospode, znana ti je svaka želja moja,
uzdisanje moje nije ti skriveno.
¹⁰ Srce moje silno udara,
snaga me moja napušta,
nema više svetla u mojim očima.
¹¹ Prijatelji i bližnji moji
odstupaju od mene zbog bolesti moje,
pa i oni koji su mi rod rođeni,
i oni od mene stoje daleko.
¹² Oni što mi o glavi rade,
oni meni zamke postavljaju;
ti što hoće meni da naude,
takvi meni prete uništenjem,
pa povazdan smišljaju podlosti.
- ¹³ A ja sam kao gluv i ne čujem ništa,
kao nem sam koji ne otvara usta.
¹⁴ Postao sam kao čovek koji ne čuje,
i kao onaj čija usta nemaju odgovor.
¹⁵ Jer na tebe ja čekam, Gospode,
ti odgovori, Gospode, moj Bože.
¹⁶ Ja rekoh: „Ne daj da se raduju nada mnom,
da likuju nada mnom kad mi noga posrne.“
- ¹⁷ Jer moj pad već se primakao,
bol moj stalno je preda mnom.
¹⁸ Ja priznajem svoje bezakonje,
zabrinut sam zbog svog greha.
¹⁹ A dušmani moji puni su života,
moćni su i brojni oni što me nepravedno mrze.
²⁰ Oni koji uzvraćaju zlo za dobro
optužuju me što sledim dobro.
- ²¹ Ne ostavljaj me, Gospode,
ne udaljuj se od mene, Bože moj!
²² Požuri mi u pomoć, Gospode, Spasitelju moj!

Psalam 39

Horovođi, za Jedutuna. Psalam Davidov.

- ¹ Zarekoh se: „Paziću na put svoj da ne zgrešim jezikom,
držaću uzde na ustima, sve dok je opaki preda mnom.“
² Zanemeh, začutah, čak ni što je dobro ne rekoh,

ali bol moj samo žešći posta.

³ Zapalilo se srce u meni,
u mislima mojim planuo je oganj,
te ja progovorih svojim jezikom:

⁴ „Objavi mi, Gospode, moj svršetak
i kolika je dužina mojih dana,
da bih znao kako sam prolazan.

⁵ Eto, dao si mi dane ne duže od pedlja,
i vek je moj kao ništa pred tobom;
svaki čovek, naizgled siguran,
tek je dašak.

Sela

⁶ Baš kao senka čovek prolazi;
uzalud se kida i skuplja bogatstvo,
a ne zna ko će ga pobrati.

⁷ Čemu sada da se nadam, Gospode?
Moja nada je u tebi.

⁸ Izbavi me od svih mojih prestupa,
ne daj da budem na podsmeh bezumniku.

⁹ Ja sam nem, ne otvaram usta,
jer ti si to sam učinio.

¹⁰ Ukloni svoj bič od mene,
izgiboh od siline ruke tvoje!

¹¹ Kad opomenama karaš čoveka zbog greha,
kao moljac rastačeš što mu je najdraže;
da, svaki čovek je tek dašak.

Sela

¹² Poslušaj, Gospode, moju molitvu i čuj moj vapaj,
ne oglušiti se o moje suze,
jer kao došljak kod tebe prebivam, kao svi preci moji.

¹³ Odvrati svoj pogled od mene, da odahnem,
pre nego što odem i ne bude me više.“

Psalam 40

Za horovođu. Psalam Davidov.

¹ Strpljivo sam čekao na Gospoda,
i on se prignuo i čuo mi vapaj.

² Podigao me je iz jame očaja,
iz gliba blatnjavog,
noge mi je postavio na stenu,
i učvrstio korake moje.

³ U usta mi je stavio novu pesmu,
hvalospev Bogu našem.

Mnogi će to videti, bojati se,
i pouzdati se u Gospoda.

⁴ Blago čoveku koji se uzda u Gospoda,

- a ne okreće se oholima,
ili onima što idu za prevarom.
- ⁵ Mnoga si svoja čudesa učinio za nas, Gospode, Bože moj,
i naumi su tvoji za nas neizbrojivi.
A ja ću javljati, govoriti o njima,
kojima nema broja.
- ⁶ Žrtve i prinose nisi pozeleo,
ali si mi zato uši otvorio.
U žrtvama svespalnicama
i žrtvama za greh nisi uživao.
- ⁷ Tada rekoh: „Evo, dolazim,
jer je tako napisano za mene u svitku.
- ⁸ Želim da izvršim volju tvoju, Bože moj;
Zakon je tvoj u mom srcu.“
- ⁹ Objavljujem pravednost u velikom zboru,
ustima svojim to ne branim, Gospode,
i ti to znaš.
- ¹⁰ Pravednost tvoju ne krijem u srcu,
već govorim o vernosti i spasenju tvome,
ne skrivam milost i istinu tvoju od velikog zbora.
- ¹¹ Gospode, ne uskraćuj mi milosrđe tvoje;
neka me milost i vernost tvoja štite doveka.
- ¹² Jer okružiše me nevolje nebrojene,
bezakonja me moja sustigoše, videti ne mogu.
Brojni su kao kosa na mojoj glavi,
pa me srce moje izdaje.
- ¹³ Neka ti je milo, Gospode, da me izbaviš!
U pomoć mi požuri, Gospode!
- ¹⁴ Neka se postide zajedno, neka se osramote
oni što mi o glavi rade da je smaknu;
neka se povuku u sramoti, neka budu poniženi
ti što im je mila nevolja moja.
- ¹⁵ Neka se zapanje nad sramotom svojom,
ti što mi dovikuju: „Aha! Aha!“
- ¹⁶ Nek likuju i nek se raduju u tebi
svi koji te traže;
neka uvek govore oni što spasenje tvoje vole:
„Velik je Gospod!“
- ¹⁷ A ja sam siromah i ubog,
neka Gospod misli na mene.
Ti si mi pomoćnik i izbavitelj.
O, moj Bože, ne oklevaj!

Psalam 41

Za horovođu. Psalam Davidov.

- ¹ Blago onom koji misli na siromaha,

- Gospod ga izbavlja u dan nevolje.
- ² Gospod ga čuva i drži u životu,
on će ga blagosloviti u zemlji,
neće ga izručiti želji dušmana njegovih.
- ³ Gospod će ga krepiti na postelji boli;
ti ćeš ga od bolesti oporaviti na ležaju.
- ⁴ Rekoh: „Gospode, smiluj mi se,
isceli mi dušu, jer sam ti zgrešio.“
- ⁵ Neprijatelji zlorado govore o meni:
„Kada će umreti? Kada će mu se ime zatrti?“
- ⁶ Kad mi ko u posetu dođe, govori koješta,
a u srcu skuplja pakost;
kad izađe onda javno kaže.
- ⁷ Zajedno protiv mene šapuću svi što me mrze,
nesreću mi predviđaju:
- ⁸ „Kobna ga je bolest udarila;
legao je i dići se više neće.“
- ⁹ Pa i bližnji moj kome sam verovao,
onaj koji sa mnom jede, okrenu se protiv mene.
- ¹⁰ A ti, Gospode, smiluj mi se,
podigni me, da im vratim milo za drago.
- ¹¹ Po ovome znam da sam ti ugodan,
jer moj neprijatelj ne likuje nada mnom.
- ¹² U mom me poštenju podrži,
pred svoje me lice postavi doveka.
- ¹³ Blagosloven da je Gospod, Bog Izrailjev,
od veka i do veka. Amin. Amin.

Knjiga Druga

42

Psalmi 42-72

Za horovođu. Poučna pesma sinova Korejevih.

- ¹ Kao što košuta čezne za potocima,
tako duša moja čezne za tobom, Bože.
- ² Žedna mi je duša Boga, Boga živoga.
Kada ću doći i pred Bogom se pojaviti?
- ³ Suze su mi hrana i danju i noću,
dok mi povazdan govore: „Gde ti je Bog tvoj?“
- ⁴ Duša mi vene kad se setim kako sam hodio s mnogima,
predvodeći ih k Domu Božijem uz klicanje i hvalospeve,
s mnoštvom koje slavi praznik.
- ⁵ Što si mi klonula, dušo moja,
i što uzdišeš u meni?
Bogu se nadaj, jer opet ću ga slaviti,
Spasitelja mog, Boga mog.

- ⁶ Klonula je duša u meni,
zato te spominjem iz kraja jordanskog,
i s Ermona, na gori Misaru.
- ⁷ Dubina dubinu doziva hukom slapova tvojih,
sve bujice i talasi tvoji predoše preko mene.
- ⁸ Danju Gospod šalje svoju milost,
a noću je pesma njegova sa mnom –
molitva Bogu života mog.
- ⁹ Reći ću Bogu: „Steno moja, zašto si me zaboravio?
Zašto žalim pod tlakom neprijatelja svog?“
- ¹⁰ Kosti mi se lome od ruganja dušmana mojih,
dok mi povazdan govore: „Gde ti je Bog tvoj?“
- ¹¹ Što si mi klonula, dušo moja,
što uzdišeš u meni?
Bogu se nadaaj, jer opet ću ga slaviti,
Spasitelja i Boga svog.

Psalam 43

- ¹ Dosudi mi pravdu, Bože,
odbrani moj spor od bezbožnog sveta,
izbavi me od čoveka podlog i nepravednog.
- ² Jer ti si Bog moj, tvrđava moja.
Zašto si me odbacio?
Zašto idem okolo u žalosti
pod tlakom neprijatelja moga?
- ³ Pošalji svetlost i istinu tvoju da me vode,
da me dovedu na svetu goru tvoju,
i do mesta gde ti prebivaš.
- ⁴ Pristupiću tada k žrtveniku Božijem,
k Bogu radosti i užitka svog;
da te harfom hvalim, Bože, Bože moj.
- ⁵ Zašto si mi klonula, dušo moja,
zašto uzdišeš u meni?
Bogu se nadaaj, jer opet ću ga slaviti,
Spasitelja i Boga svog.

Psalam 44

Za horovođu. Poučna pesma sinova Korejevih.

- ¹ O, Bože, svojim smo ušima čuli,
naši nam preci rekoše,
za delo koje ti učini u dane njihove,
u dane prдавne.
- ² Svojom si rukom izгнаo narode, a njih posadio,
puke si razbio, a njih umnožio.
- ³ Nisu oni zemlju mačem osvojili,
niti ih je ruka njihova izbavila,
nego tvoja ruka desnica,
i svetlo tvoga lica, jer si ih zavoleo.

- ⁴ Ti si moj car, Bože!
Naredi, i Jakov će biti spasen.
- ⁵ S tobom probadamo dušmane svoje,
u ime tvoje gazimo neprijatelje svoje.
- ⁶ Jer ja se ne uzdam u luk svoj,
mač moj mene ne spasava.
- ⁷ Jer ti nas izbavi od naših dušmana,
ti osramoti naše mrzitelje.
- ⁸ Bogom smo se hvalili povazdan,
ime tvoje slavili povazdan.
- ⁹ No, ti si nas odbacio i ponizio,
i ne ideš u boj s vojskom našom.
- ¹⁰ Činiš da se povlačimo pred dušmaninom,
da nas pljačkaju naši mrzitelji.
- ¹¹ Izručio si nas kao ovce za klanje,
rasejao nas među narode.
- ¹² Prodao si svoj narod u besćenje,
a od prodaje se nisi obogatio.
- ¹³ Učinio si nas ruglom našim susedima,
na podsmeh smo i ruganje onima oko nas.
- ¹⁴ Učinio si nas rugalicom među narodima,
mašu glavom narodi nad nama.
- ¹⁵ Sramota je moja stalno preda mnom,
stid mi je lice pokrio
- ¹⁶ od glasa rugača i podsmevača,
pred dušmaninom, osvetnikom.
- ¹⁷ Sve nas to snađe, al' nismo te zaboravili,
a ni savez tvoj nismo izneverili.
- ¹⁸ Srce nam se nije odvratilo,
niti su nam stope s tvog puta skrenule,
- ¹⁹ kad si nas razbio u kraju šakalskom,
i u smrtnu nas tamu zavio.
- ²⁰ Ako zaboravimo ime Boga našega,
i raširimo ruke prema tuđem bogu,
- ²¹ neće li Bog to otkriti,
kad poznaje tajne srca?
- ²² Jer zbog tebe nas ubijaju svagda,
smatraju nas ovcama za klanje.
- ²³ Probudi se, zašto spavaš, Gospode?
Ustani, ne odbacuj nas doveka!
- ²⁴ Zašto kriješ svoje lice?
Zašto zaboravljaš muku i potlačenost našu?
- ²⁵ Jer duša naša leži u prašini,
stomak nam se prilepio uz zemlju.
- ²⁶ Ustani, pomози nam,

otkupi nas zbog milosti svoje!

Psalam 45

Za horovođu, po napevu „Ljiljani“, sinova Korejevih. Pouka. Pisma ljubavi.

- ¹ Iz srca mi teku reči umilne,
caru upravljam svoje stihove;
jezik je moj pisaljka hitroga pisara.
- ² Ti si lepši od svih potomaka ljudi,
s tvojih usta milost se preliva,
jer Bog te je blagoslovio doveka.
- ³ Uz bok pripaši mač svoj, junače,
u sjaju i veličanstvu svome.
- ⁴ Izjaši pobednički u veličanstvu svome,
za istinu, krotkost i pravednost;
nek desnica tvoja strašna dela pokaže.
- ⁵ Nek strele tvoje zašiljene
probiju srce carevih dušmana,
i narodi nek padaju pod noge tvoje.
- ⁶ Tvoj je presto, Bože, u veke vekova!
Žezlo je pravde žezlo tvoga carstva.
- ⁷ Voliš pravdu, a mrziš nepravdu.
Zato te je Bog, tvoj Bog,
pomazao uljem radosti,
više nego tvoje drugove;
- ⁸ Sva ti odeća miriše na smirnu, aloju i kasiju,
iz dvorova od slonovače harfom te vesele.
- ⁹ Čerke carske tvoje su dvorakinje,
s desna ti carica stoji u ofirskom zlatu.
- ¹⁰ Poslušaj, ćerko, pogledaj, dobro slušaj,
zaboravi narod svoj i dom oca svog.
- ¹¹ Kad car poželi lepotu tvoju,
pokloni mu se, jer on je gospodar tvoj.
- ¹² Čerka tirska doći će ti s darom,
bogati ljudi tražiće tvoju naklonost.
- ¹³ Sva slavna, ćerka careva čeka u sobi,
u haljini zlatom izvezenoj,
- ¹⁴ da je ukrašenu dovedu pred cara,
Device je prate, drugarice njene,
da i njih dovedu pred tebe.
- ¹⁵ Dovode ih radosno, s veseljem,
te stupaju u careve dvore.
- ¹⁶ Tvoji sinovi zauzeće mesto očeva tvojih,
postavićeš ih za knezove po svoj zemlji.
- ¹⁷ Ime ću ti ovekovečiti kroz sva pokolenja;
zato će te narodi slaviti u veke vekova.

Psalam 46

Horovođi. Za potomke Korejeve. Pesma za visoke glasove.

- ¹ Bog nam je utočište i sila,
trajni pomoćnik u nevolji.
² Ne bojmo se, zato, kad se zemlja ljulja,
kad se gore ruše u dubine mora.
³ Ma, nek buče i pene se njegove vode,
nek se gore tresu od njegove sile.

Sela

- ⁴ Teče reka i njene pritoke,
gradu Božijem radost donose,
svetom mestu gde Svevišnji živi.
⁵ Bog je usred njega, pomaći se neće,
Bog će mu pomoći u sam osvit jutra.
⁶ Bune se narodi, propadaju carstva,
kad glas povisi zemlja se rastvara.

- ⁷ S nama je Gospod nad vojskama,
Bog Jakovljevi naša je tvrđava.

Sela

- ⁸ Dođite, razmotrite dela Gospodnja,
koji pustoš po zemlji ostavlja.
⁹ On prekida ratove do na kraj zemlje,
luk krši, koplje prelama,
bojna kola ognju izručuje.
¹⁰ Utihnite i znajte da sam ja Bog,
uzvišen među narodima,
uzvišen na zemlji.

- ¹¹ S nama je Gospod nad vojskama,
Bog Jakovljevi naša je tvrđava.

Sela

Psalam 47

Horovođi. Psalam potomaka Korejevih.

- ¹ Svi narodi, zapljeskajte dlanovima;
kličite Bogu veselim uzvikom!
² Jer je strašan Svevišnji Gospod,
car veliki nad svom zemljom.
³ On nam je pokorio narode
i ljude pod noge naše.
⁴ Nasledstvo je za nas odabrao,
ponos za Jakova koga voli.

Sela

- ⁵ Podiže se Bog uz poklik;
Gospod, uz zvuk trube.
⁶ Pevajte slavopoj Bogu,
pevajte slavopoj;

pevajte slavopojе caru našem,
pevajte slavopojе.

⁷ Jer, Bog je car cele zemlje;
pevajte pesmu poučnu.

⁸ Bog vlada nad narodima,
Bog stoluje na prestolu svom svetom.

⁹ Plemići naroda se okupljaju,
sa narodom Boga Avrahamovog;
Božiji su štitovi zemlje
i on je preuzvišen.

Psalam 48

Pesma. Psalam potomaka Korejevih.

¹ Velik je Gospod,
mnoge hvale vredan,
u gradu Boga našeg,
na njegovoj svetoj gori.

² Prelepa je njena visina,
radost je cele zemlje;
gora Sion, na ivicama severa,
grad je velikog cara.

³ Bog je u utvrđenjima svojim,
za zaklon je sebe obznanio.

⁴ Jer, gle, carevi su okupljeni,
zajedno napreduju.

⁵ I kad su ga videli, zapanjiše se,
užasnuše se i umakoše.

⁶ Trepет ih je tamo obuzeo
i bol kao porodilju.

⁷ Vetrom sa istoka
skršio si lađe tarsiske.

⁸ Kao što smo čuli,
tako smo i videli
u gradu Gospoda nad vojskama,
u gradu Boga našega,
Boga koji ga je doveka osnovao.

Sela

⁹ Bože, usred Doma tvoga razmišljamo
o milosti tvojoj.

¹⁰ Poput tvog imena, Bože,
slava ti prelazi krajeve zemlje,
desnica ti obiluje pravednošću.

¹¹ Gora Sion neka se raduje,
neka se vesele Judina naselja
zbog tvojih propisa.

¹² Obiđite Sion,

oko njega koračajte,
kule mu prebrojte;
¹³ proverite njegove zidine,
utvrđenja mu pregledajte,
da pokolenju novom
o tome pričate.

¹⁴ Jer, ovo je Bog,
naš Bog u veke vekova;
on nas vodi i do smrti!

Psalam 49

Horovođi. Potomaka Korejevih. Psalam.

¹ Čujte ovo, o, svi narodi;
poslušajte, svi žitelji sveta;
² potomci ljudi, potomci čovekovi; bogati i siromasi.
³ Moja će usta objaviti mudrost
i razmišljanje srca moga biće razborito.
⁴ Uho svoje prikloniću poslovinci,
zagonetku svoju izložit ću uz harfu.

⁵ Od zlih dana zašto da strahujem,
kad krivica zlikovačka opkoli me;
⁶ baš onih što se u imanje svoje uzdaju,
i obiljem se svog bogatstva hvale?
⁷ Ne može čovek brata svog da otkupi,
ne može za njega Bogu naknadu da plati.
⁸ Elem, visok je otkup za njegov život;
doveka je neizmiriv
⁹ da bi doveka živio
i groba ne bi video.
¹⁰ Jer čovek vidi da mudar umire;
da i bezumni i onaj bez pameti propadaju,
da drugima imanja svoja ostavljaju.
¹¹ U sebi misle da im domovi doveka ostaju,
i njihova mesta od pokolenja do pokolenja;
imenom svojim zemlje nazivaju.
¹² Tek, čovek ni u raskoši ne istrajava,
već je poput stoke što ućine.

¹³ To je put njihov – ludilo –
ali i onih što nakon njih
uživaju u njihovim govorima.

¹⁴ Poput ovaca određeni su za Svet mrtvih,
smrt će ih napasati.
Pravedni će jutrom vladati nad njima.
Lik će im progutati Svet mrtvih,
daleko od njihovog doma.
¹⁵ Zacelo će Bog dušu moju da otkupi iz ruku Sveta mrtvih,

Sela

jer on će me prihvatiti.

Sela

- ¹⁶ Ne plaši se kad se bilo ko bogati,
kada raste slava doma njegovoga.
¹⁷ Jer kad umre, poneti ništa neće;
slava njegova za njim neće sići.
¹⁸ A on sebe u životu blagosilja –
i ljudi te hvale kad si sebi dobro učinio –
¹⁹ ali će poći pokolenju svojih predaka,
gde doveka svetlo videti neće.
²⁰ Čovek u raskoši, a bez razuma
je poput stoke što uquine.

Psalam 50

Psalam Asafov.

- ¹ Gospod, Bog Svevišnji, govori,
doziva zemlju od izlaska sunca
pa do njegovog zalaska.
² Od Siona, savršeno lepog,
Bog je zablistao.
³ Dolazi naš Bog i ćutati neće;
pred njim plamen guta,
oko njega buči nepogoda.
⁴ On s visina poziva nebesa,
a i zemlju, da sudi svom narodu:
⁵ „Okupite mi moj verni narod
što uz žrtvu savez sa mnom sklopi.“
⁶ Nebesa javljaju njegovu pravednost;
jer je sam Bog sudija.

⁷ „Čuj, moj narode, govoriću,
o, Izrailju, protiv tebe svedočiću;
ja sam Bog, tvoj Bog jesam.
⁸ Ne korim te zbog tvojih žrtava
i tvojih svespalnica što su stalno preda mnom.
⁹ Ne primam bika iz tvoje štale
i jarce iz tvojih stada.
¹⁰ Jer moja je svaka šumska životinja,
stoka sa hiljadu gora.
¹¹ Svaka gorska ptica meni je poznata,
pripada mi što po polju miče.
¹² Da ogladnim, ne bih tebi kazao;
jer su moji i svet i šta ga ispunjava.
¹³ Jedem li ja meso bikova
i pijem li krv jaraca?

¹⁴ Žrtvuj Bogu zahvalnicu,
ispuni Svevišnjem zavete svoje;
¹⁵ pozovi me u danu nevolje;

Sela

izbaviću te, a ti ćeš me proslaviti.“

¹⁶ A zlikovcu govori Bog:

„Zašto propise moje recituješ
i moj savez uzimaš u usta?

¹⁷ Ti, koji mrziš ukor,
i moje si reči odbacio od sebe.

¹⁸ Kad vidiš lopova, s njim pod ruku ideš,
ortačiš s preljubnicima.

¹⁹ Zlu prepuštaš usta svoja,
jezik ti se s klevetom upleo.

²⁰ Sediš i ocrnjuješ brata svoga,
sina majke svoje ogovaraš.

²¹ Takve stvari si činio,
a ja sam ćutao;
zamišljao si me sebi ravnim;

a ja ću te ukoriti,
slučaj svoj ti redom predočiti.

²² Razmislite o ovome,
vi što Boga zaboravljate;

ili ću vas rastrgnuti,
i neće biti izbavitelja.

²³ Mene slavi ko žrtvuje zahvalnicu;
ko se puta drži
pokazaću mu Božije spasenje.“

Psalam 51

Horovođi. Davidov Psalam, kada mu je, nakon posete Vitsaveji, došao prorok Natan.

¹ Po milosti svojoj, Bože,
smiluj mi se;

po golemom milosrđu svome,
obriši mi prestupe.

² Od krivice moje operi me sasvim
i od greha moga očisti me.

³ Prestupa sam svojih svestan,
preda mnom je greh moj neprestano.

⁴ Tebi, tebi samom zgrešio sam;
u očima tvojim zlo sam učinio.

Zato si pravedan kada progovoriš,
i čist kada sudiš.

⁵ Gle, u krivici sam se i rodio
i u grehu začela me moja majka.

⁶ Gle, mila ti je istina u srcu;
u nutrini učiš me mudrosti.

⁷ Očisti me izopom da čist budem;
operi me da od snega belji budem.

⁸ Veselje i radost mi daj da slušam;
nek se obraduju kosti koje si smrskao.

⁹ Sakrij lice svoje od greha mojih,

sve krivice moje ti očisti.

- ¹⁰ Čisto srce stvori meni, Bože;
u nutrini mojoj postojan duh obnovi.
- ¹¹ Od sebe me ne odbacuj
i od mene ne uzimaj svoga Duha Svetog.
- ¹² Radost svog spasenja obnovi u meni,
i duhom voljnim ti mene obodri.
- ¹³ Tvojim putevima naučiću prestupnike
i grešnici tebi će se vratiti.
- ¹⁴ Od krvoprolića me oslobodi,
Bože, Bože Spasitelju moj;
i klicaće moj jezik o pravednosti tvojoj.
- ¹⁵ Gospode, usne mi otvori;
i usta će moja slavu tvoju da javljaju.
- ¹⁶ Jer ti žrtvu ne želiš, jer ja bih je prineo;
ne mili ti se svespalnica.
- ¹⁷ Bogu je žrtva duh potrešen;
potrešeno i skrhano srce ti ne prezri, Bože.
- ¹⁸ Naklonošću svojom čini dobro Sionu;
sazidaj zidine Jerusalimu.
- ¹⁹ Tada ćeš se zaželeći pravednih žrtava,
svespalnice i paljenih žrtava;
tada će ti na žrtveniku prineti bikove.

Psalam 52

Horovođi. Davidova poučna pesma, kada je Doik Edomac došao i dojavio Saulu, rekavši mu: „David je otišao u Ahimelekovu kuću.“

- ¹ Što se hvališ zlobom, silniče?
Milost je Božija od jutra do sutra.
- ² Razaranja ti smišlja jezik
poput britve oštar,
o, prevrtljivče!
- ³ Ti zlo voliš više nego dobro,
i laž više nego pravo da govoriš.
- ⁴ Ti voliš sve reči proždrljive,
o, jeziče obmanjivi!
- ⁵ Ali tebe će Bog doveka oboriti;
zgrabiće te, od šatora otrgnuti;
iz zemlje živih iščupaće te.
- ⁶ I videće to pravednici i bojaće se,
pa će mu se smejati:
- ⁷ „Gle čoveka što Boga nije uzeo za tvrđavu,
rušitelja silnog,
što se pouzdao u obilje svoga blaga!“

Sela

Sela

⁸ A ja sam kao zelena maslina
u Domu Božijem;
u milost se Božiju uzdam
od veka do veka.
⁹ Hvaliću te u veke vekova
za dela tvoja;
nadaću se imenu tvome
jer je dobro pred tvojim vernima.

Psalam 53

Horovođi. Žalosno. Davidova poučna pesma.

¹ Bezumnik u svom srcu kaže:
„Nema Boga!“
Dela su im opaka i gadna,
nema nikoga da čini dobro.
² Bog s neba gleda potomke ljudi,
da vidi ima li razumnoga,
takvoga koji traži Boga.
³ *Od Boga* se svi odvратиše,
pokvareni svi postadoše;
nema toga koji čini dobro,
takvoga nijednoga nema.
⁴ Zar ne znaju ti zlikovci,
da moj narod kao hleb proždiru,
a ni samog Boga ne prizivaju?
⁵ Tu će njih strah silni spopasti,
kada straha i ne bude bilo.
Jer, Bog će rasejati kosti
onog koji te opседа.
Osramotićeš ih,
jer Bog ih je odbacio.
⁶ Ko će sa Siona dati spasenje Izrailju?
Kada Bog vrati svoj narod izgnani,
radovaće se Jakov,
veseliće se Izrailj.

Psalam 54

Horovođi, uz žičane instrumente. Davidova poučna pesma, kada su Zifejci došli Saulu i rekli: „Ne krije li se David kod nas?“

¹ Bože, imenom me svojim spasi
i snagom me svojom ti odbrani.
² Bože, čuj molitvu moju;
reči usta mojih poslušaj.
³ Jer, protiv mene ustaju tuđinci;
moju dušu traže bezdušnici;
oni Boga nemaju pred sobom.

⁴ Gle, Bog mi je pomoćnik;
Gospod je među onima što mi dušu podupiru.

⁵ Vratilo se zlo mrzitelju mome;
ti ih satri u vernosti svojoj.

⁶ Rado ću ti žrtvovati;
hvaliću ime tvoje, Gospode,
jer je dobro.

⁷ Jer ono me je izbavilo iz svake nevolje
i oko mi pobednički gleda protivnike moje.

Psalam 55

Horovođi, uz žičane instrumente. Davidova poučna pesma.

¹ Poslušaj, Bože, molitvu moju;
od moje se molbe ne sakrivaj.

² Dobro me počuj i usliši me.

Nespokojan sam i smeten u žalopojci svojoj;

³ od glasa protivnika,
zbog pritiska zlikovca,
jer navališe na mene nevolju
i u gnev u zamrzeše me.

⁴ U meni je srce moje ustreptalo
i smrtni užas na mene je pao.

⁵ Strah i strepnja došli su na mene,
jeza me je ophrvla.

⁶ Govorim: „Ko će mi dati krila golubice?
Ja bih da odletim i skrasim se.

⁷ Baš daleko ja bih odleteo,
skrasio se u pustinji.

⁸ Pohitaću u sklonište svoje,
zbog vetra što kovitla i zbog oluje.“

⁹ Smeti ih, Gospode,
jezik im rascepi;
jer vidim nasilje
i sukob u gradu.

¹⁰ Dan i noć zidine mu obilaze,
u njemu su zloba i stradanje.

¹¹ U njemu je razaranje,
s trgova mu ne nestaju tlačenje i prevara.

¹² Jer nije neprijatelj taj koji me vređa –
ja bih to pretrpeo;
ni onaj što me mrzi nije taj koji mi čini šta veliko –
od njega bih se ja sakrio;

¹³ već ti – čovek meni ravan –
prijatelj moj bliski koji me poznaje;

¹⁴ sa kim sam se rado savetovao,
u Dom Božiji išao u mnoštvu.

Sela

¹⁵ Smrt neka ih zaskoči;
u Svet mrtvih neka živi odu,
jer je zlo tamo gde borave,
u njima samima.

¹⁶ Ja ću Boga da zazovem
i Gospod će da me spase.

¹⁷ Jadaću se, uzdisaću uveče, ujutro i u podne;
i on moj glas čuće.

¹⁸ Otkupiće u miru dušu moju
iz boja protiv mene,
jer je mnogo onih
što mi se protive.

¹⁹ Čuće Bog,
poniziće ih onaj što stoluje od davnina;

one što se ne menjaju
i koji se Boga ne boje.

Sela

²⁰ Svoju ruku diže na one s kojima je u miru,
svoj savez raskida.

²¹ Usta su mu meka kao maslo,
a rat mu je u srcu;
reči su mu od ulja mekše,
a ipak su mačevi isukani.

²² Na Gospoda tovar svoj prebaci
i on će te podržati;
pravedniku neće dati
nikad da se zatetura.

²³ A ti ćeš ih, Bože, oboriti u ždrelo, u jamu;
krvoloci i varalice ni polovinu svojih dana doživeti neće.

A ja se u tebe uzdam.

Psalam 56

Horovođi. Prema napevu: „Nema golubica u daljini.“ Davidova pesma pouzdanja u Boga, kada su ga Filistejci uhvatili u Gatu.

¹ Smiluj mi se, Bože,
jer me čovek gazi;
od jutra do sutra napadač me ugnjetava.

² Gaze me mrzitelji moji od jutra do sutra;
jer mnogo je napadača protiv mene, Uzvišeni.

³ U dan bojazni ja ću u tebe da se uzdam.

⁴ U Boga, čiju reč ja slavim,
u Boga se uzdam;
neću da se plašim.

Šta mi može puki smrtnik?

⁵ Od jutra do sutra reči mi izvrću,
pogubno je sve što protiv mene smisle.

⁶ Započinju svađe, skrivaju se,
na korake mi paze dok mi dušu vrebaju.

⁷ Zar im od krivice ima izbavljenja?
U gnev u obori narode, Bože.

⁸ Potucanja moja izbroj,
u mešinu svoju suze moje stavi;
nisu li one u knjizi tvojoj?

⁹ Onda će moji protivnici da se vrate,
ustuknuće kad zazovem;
znam to, jer je Bog uz mene.

¹⁰ U Boga, čiju reč ja slavim;
u Gospoda, čiju reč ja slavim;

¹¹ u Boga se uzdam;
neću da se plašim.
Šta mi može puki smrtnik?

¹² Na meni su, Bože, zaveti tvoji;
prineću ti zahvalnice,

¹³ jer si dušu moju od smrti izbavio,
korake moje od spoticanja;
da hodam pred Bogom
u svetlu života.

Psalam 57

Horovođi. Davidov napev: „Ne pogubi.“ Pisma pouzdanja u Boga, kada je pred Saulom pobjegao u pećinu.

¹ Smiluj mi se, Bože, smiluj mi se,
jer u tebi duša moja utočište traži;
i u seni tvojih krila utočište tražim
dok nevolje prođu.

² Vapim Bogu Svevišnjemu,
Bogu koji mi sve čini.

³ Posegnuće sa nebesa, spašće me;
prekoriće tog koji me gazi;

poslaće Bog milost svoju i vernost svoju.

Sela

⁴ Duša mi je među lavovima,
ležim među proždrljivcima;
potomcima ljudi zuba ko koplja i strele,
jezika kao mača oštrog.

⁵ Neka si uzvišen vrh nebesa, Bože;
slava tvoja nek je nad svom zemljom.

⁶ Nozi mojoj spremili su mrežu,
duša mi se povila;
ispred mene jamu iskopaše
i u nju sami upadoše.

Sela

- ⁷ Srce mi je voljno, Bože,
srce mi je voljno, da ti pevam,
i da ti sviram!
- ⁸ Probudi se, biće moje;
budite se, o, liro i harfo,
ja bih zoru da probudim.
- ⁹ O, Gospode, hvaliću te među narodima,
slaviću te među tuđincima.
- ¹⁰ Jer velika je milost tvoja; do nebesa,
i do oblaka seže vernost tvoja.
- ¹¹ Neka si uzvišen vrh nebesa, Bože;
slava tvoja nek je nad svom zemljom.

Psalam 58

Horovođi. Davidov napev: „Ne pogubi.“ Pisma pouzdanja u Boga.

- ¹ Zar ćutanjem pravednost javljate?
Sudite li podjednako potomcima ljudi?
- ² Štaviše, smišljate nepravdu da je činite;
rukama svojim nasilje zemljom razmeravate.
- ³ Zastraniše zlikovci od majčinog krila,
zalutaše govornici laži od stomaka.
- ⁴ Njihov otrov nalikuje zmijskom otrovu;
poput kobrinog je, što je gluva, zatvorenog uva;
- ⁵ što ne čuje glas šaptača,
vračara veštog u bacanju vrački.
- ⁶ Zube im, Bože, u ustima polomi;
Gospode, čeljusti lavićima skrši.
- ⁷ Nek ispare poput voda što otiču svojim putem;
strele svoje nek odapnu kao da su polomljene.
- ⁸ Nek iscure poput puža koji puzi,
nek su poput mrtvorodenčeta što ne vidi sunca.
- ⁹ Pre nego ti lonci osete potpalu od trnja –
sirovog il' svelog –
biće razvejano.
- ¹⁰ A pravednik će se radovati kad vidi osvetu;
noge će oprati u krvi zlikovca.
- ¹¹ I kazaće svako:
„Pravedniku stvarno plod pripada.
Stvarno ima Boga koji sudi zemlji.“

Psalam 59

Horovođi. Davidov napev: „Ne pogubi.“ Pisma pouzdanja u Boga, kada je Saul poslao ljude da motre na Davidovu kuću i ubiju ga.

- ¹ Bože moj, oslobodi me od protivnika mojih;
skloni me od onih što se dižu protiv mene.

² Od zlotvora me oslobodi,
od krvoloka me spasi.

³ Jer, eno, iz potaje vrebaju mi život;
moćnici protiv mene pokreću nevolju,
ali ne zbog prestupa,
ne zbog greha moga, Gospode.

⁴ Bez krivice moje oni jure, spremaju se.
Podigni se, susretni me i primeti!

⁵ A ti, Gospode, Bože nad vojskama,
Bože Izrailjev,
probudi se da sve narode kazniš;
ne smiluj se nijednom zlotvoru zlobnom.

Sela

⁶ Uveče se vraćaju,
poput pseta reže
i šunjaju oko grada.

⁷ Eno, ustima brbljaju,
a mačevi im na usnama,
jer govore: „Ko još sluša?“

⁸ A ti im se, o, Gospode, smeješ;
ti se rugaš svim tim narodima.

⁹ Ti si moja snaga, tebe iščekujem;
jer Bog je moj zaklon.

¹⁰ Bog milosti će me sresti,
daće mi Bog da likujem
nad mrziteljima svojim.

¹¹ Ne ubij ih,
da moj narod zaboravio ne bi;
snagom svojom rasprši ih i obori,
Gospode, štite naš.

¹² Za grehe svojih usta
i reč usana svojih,
neka budu uhvaćeni u svome ponosu,
zbog kletve i laži što iznose.

¹³ Satri ih u gnevu,
satri da ih nema,
pa da narod shvati da Bog vlada
u Jakovu do krajeva zemlje.

Sela

¹⁴ Uveče se vraćaju,
poput pseta reže
i šunjaju oko grada.

¹⁵ Raspršeni lutaju za jelom,
noć probdeju ako nisu siti.

¹⁶ A ja ću da pevam o tvojoj sili,
veseliću se jutrom zbog milosti tvoje;
jer si moj zaklon,

utočište u danu nevolje.

- ¹⁷ Silo moja, slavopoj ti pevam;
jer Bog je moj zaklon,
Bog milosti moje.

Psalam 60

Horovođi. Prema „Ljiljanima“. Svedočenja. Davidova pesma pouzdanja u Boga. Za pouku: kada se borio protiv Aram-Naharajima i Aram-Sove i kada se Joav vratio, pa u Slanoj dolini pobio dvanaest hiljada Edomaca.

- ¹ Odbacio si nas, Bože,
srušio nas, razgnevio se.
Oporavi nas!
² Ti si zemlju uzdrmao,
rascepao si je;
raseline njene spoji
jer je uzdrmana.
³ Pustio si da tvoj narod vidi strahotu,
primorao da pijemo vino što opija.
⁴ Zastavu si bogobožnima dao
da se zbog istine* razvije.

Sela

- ⁵ Desnicom nas svojom spasi, usliši nas,
pa da tvoji miljenici izbavljeni budu.
⁶ U svom Svetilištu Bog je objavio:
„Zaklicaću, podeliću Sihem,
premeriću dolinu Sokota.
⁷ Moj je Galad, moj je Manasija;
Jefrem mi je kaciga na glavi,
a Juda mi carsko žezlo.
⁸ Moav mi je korito za pranje,
na Edom sam bacio sandalu;
Filistejo, zbog mene usklikni!“
⁹ Ko će mene da otprati u grad utvrđeni?
A na Edom ko će me povesti?
¹⁰ Nećeš li ti, o, Bože,
koji si nas odbacio,
pa s vojskama našim, Bože,
više ne koračaš?
¹¹ Pomoć daj nam ispred protivnika,
uzalud je ljudsko izbavljenje.
¹² Silno ćemo stupati sa Bogom,
izgaziće naše protivnike!

Psalam 61

Horovođi na žičanim instrumentima. Davidov.

- ¹ Bože, čuj moj vapaj;
molitvu mi dobro počuj.

* **Psalam 60:4** Ili: *zbog luka*.

² Ja te zovem sa krajeva zemlje
dok mi srce klone;
povedi me na stenu od mene višu.

³ Jer ti si mi utočište,
moćna kula ispred protivnika.

⁴ U šatoru tvome
doveka bih da prebivam,
utočište da mi bude
zaklon tvojih krila.

Sela

⁵ Jer ti si, Bože, čuo zavete moje;
dao si mi nasljedstvo onih koji strepe od imena tvoga.

⁶ Caru dane na dane nadodaj,
godina njegovih neka bude od naraštaja do naraštaja.

⁷ Neka ga ima doveka pred Bogom,
odredi mu i milost i vernost, neka ga čuvaju.

⁸ Imenu ću tvome zato slavopoj da pevam doveka;
da ispunim zavete svoje dan za danom.

Psalam 62

Horovođi. Za Jedutuna. Psalam Davidov.

¹ Samo u Bogu duša moja počiva,
od njega je spasenje moje.

² Samo on je stena moja i spasenje moje;
zaklon moj, ništa mene neće uzdrmati.

³ Dokle ćete se obrušavati na čoveka?
Pobiće vas, sve vas,
poput zida nakrivljenog
i ograde polegnute.

⁴ Zacelo, dogovoriše se
sa visina njegovih da ga obore.

Oni vole laž,
pa ustima svojim blagosiljaju,
a nutrinom svojom proklinju.

Sela

⁵ Samo se u Bogu smiri, dušo moja,
jer je od njega nadanje moje.

⁶ Samo on je stena moja
i spasenje moje;

zaklon moj,
mene neće uzdrmati.

⁷ Od Boga je spasenje moje
i slava moja;
stena snage moje,
utočište moje je u Bogu.

⁸ U njega se uzdaj uvek, narode;
pred njim srce svoje izlivajte,

Bog je naše utočište.

Sela

⁹ Samo su dah potomci ljudi,
laž su potomci čovekovi;
na terazijama mereni zajedno
oni su od daha lakši.
¹⁰ Ne uzdajte se u otimačinu
i u grabež taštu nadu ne stavljajte;
a bogatstvo kada se umnoži,
srcem se za njega ne vezujte.

¹¹ Bog je jedno objavio,
a dve stvari ja sam čuo:
da je sila jedino Božija,
¹² da je milost jedino Gospodnja;
jer, ti uzvrćaš čoveku
po delu njegovom.

Psalam 63

Psalam Davidov. Kada je bio u judejskoj pustinji.

¹ Bože, moj Bog ti si
i ja tebe tražim.
Moja je duša tebe žedna,
telo je moje tebe željno,
u zemlji suvoj,
ogoljenoj i bezvodnoj.
² Zaista, u Svetinji sam te video,
gledao ti i silu i slavu.
³ Milost je tvoja bolja od života,
usne moje veličaće tebe.
⁴ Zato ću te blagosiljati kroz život svoj,
u ime ću tvoje podizati ruke svoje.
⁵ Sita će mi biti duša
ko od sala i obilja;
sa veseljem na usnama
usta moja proslavljaće te.
⁶ Na postelji svojoj setim te se,
o stražama noćnim razmišljam o tebi.
⁷ Jer si ti pomoć moja
u senci krila tvojih ja se veselim.
⁸ Uz tebe mi je duša prionula,
desnica me tvoja podržava.
⁹ A oni žude da mi dušu upropaste,
oni će otići u dubine zemlje.
¹⁰ Biće predani maču,
biće hrana lisicama.
¹¹ A car će se u Bogu veseliti,

hvaliće se svako ko se njime zakune,
jer će se zatvoriti usta onima što govore laži.

Psalam 64

Horovođi. Psalam Davidov.

¹ Čuj, o, Bože, glas moj, žalopojku moju;
od strahote protivnika život mi sačuvaj.

² Zakloni me od spletke zlotvora,
od halabuke počinitelja zlobe.

³ Jezike svoje poput mača oni oštře,
odapinju strele svoje – reči zajedljive –

⁴ da iz skrivenih mesta
gađaju čoveka bez mane;

i najednom gađaju ga
i straha nemaju.

⁵ Sokole se među sobom na zle stvari,
dogovaraju se da prikriju klopke,
pa govore: „Ko će da ih vidi?“

⁶ Spliću nepravdu:
„Smislili smo! Spletka je spletena.“
Duboki su čovekova nutrina i srce.

⁷ Ali Bog će ih strelom gađati
i najednom ranjeni će biti.

⁸ O svoj jezik sapleće se,
zadrhtaće svako ko ih gleda;

⁹ prepašće se sav rod ljudski,
objaviće delo Božije
i njegovo delo razmatraće.

¹⁰ Radovaće se pravednik u Gospodu,
u njemu će utočište naći,
pa će se hvaliti svako srca čestitoga.

Psalam 65

Horovođi. Psalam Davidov. Pisma.

¹ Bože, na Sionu te hvala očekuje,
tebi dani zavet ispunjen će biti.

² Tebi, što čuješ molitvu,
svaki čovek stiže.

³ Krivice me nadvladaše,
ti oprosti prestupe nam naše.

⁴ Kako je blažen izabranik, onaj kog privučeš,
što prebiva u tvojim dvorištima.

Siti bili od dobara Doma tvoga,
od tvog svetog hrama.

⁵ Čudesnim i pravednim delima si nas uslišio,
Bože spasenja našeg,
pouzdanje svih krajeva zemlje

- i mora dalekih.
⁶ Ti si snagom svojom osnovao gore,
 silom si se opasao.
⁷ Ti stišavaš huk mora,
 huk talasa njihovih
 i vrevu naroda.
⁸ Preplašiše se od čudesa tvojih stanovnici svih krajeva;
 i jutro i večer od radosti kliču.
⁹ Zemljom prolaziš i natapaš je;
 izobilno ti je gizdaš potocima Božijim punim vode;
 za žito se njeno brineš.
 Eto, to si tako uredio.
¹⁰ Brazde joj natapaš,
 oranje joj poravnavaš;
 pljuskovima omekšavaš
 i njen urod blagosiljaš.
¹¹ Godinu si okrunio urodom svojim,
 staze tvoje kipe izobiljem.
¹² Bujaju pašnjaci pustinjaški,
 veseljem se brda opasuju.
¹³ Stadima se oblače pašnjaci,
 doline se ogrću pšenicom,
 pa pevaju, pa još usklikuju.

Psalam 66

Horovođi. Psalam. Pesma.

- ¹ Kliči Bogu, zemljo sva!
² Pevajte slavi njegovog imena;
 slavu mu i hvalu dajte.
³ Recite Bogu: „Kako su strašna dela tvoja!
 Zbog velike sile tvoje
 pred tobom puze tvoji protivnici.
⁴ Sva ti se zemlja klanja;
 slavopoj pevaju tebi,
 slavopoj pevaju imenu tvome.“

Sela

- ⁵ Dođite i vidite dela Božija,
 strašna dela prema potomcima ljudi.
⁶ On od mora čini suhu zemlju,
 pa su vode pregazili nogom;
 hajde da se tamo radujemo njemu.
⁷ Snagom svojom on doveka vlada;
 njegove oči na narode motre,
 pa dušmani nek se ne uzdižu.

Sela

- ⁸ Blagosiljaj našeg Boga, narode,
 nek se čuje glas hvale o njemu;
⁹ o njemu koji nam život u dušu stavi
 i ne dade nogama našim da posrnu.

- 10 Oprobao si nas, Bože,
pretopio nas kao srebro što se topi.
11 U mrežu si nas doveo,
teret si nam na bedra stavio.
12 Pustio si da nam čovek vrat zajaše,
prošli smo i kroz vatru i kroz vodu,
ali si nas doveo do izobilja.

13 Ući ću sa svespalnicama u Dom tvoj;
ispuniću što sam ti se zavetovao,
14 što su usne moje izustile,
i što su mi usta u nevolji mojoj rekla.
15 Prineću ti tojnu stoku
na svespalnicu sa kadom ovnova;
prineću ti i junce i jarce.

Sela

- 16 Dođite i slušajte,
vi koji se Boga bojite,
reći ću vam šta je duši mojoj učinio.
17 Njemu sam vapijao ustima svojim,
moj ga je jezik uzdizao.
18 Da sam zlobu u svom srcu pazio,
ne bi me Gospod uslišio.
19 Zaista je Gospod čuo,
na zov molitve moje se osvrnuo.
20 Blagosloven da je Bog
što molitvu moju nije uklonio,
a ni milost svoju od mene.

Psalam 67

Horovođi, uz žičane instrumente. Psalam. Pasma.

- 1 Smilovao nam se Bog i blagoslovio nas,
licem svojim obasjao nas;

Sela

- 2 da bi se na zemlji znalo za put tvoj,
za spasenje tvoje u svim narodima.

- 3 Nek te hvale narodi, o, Bože,
nek te hvale svi narodi.
4 Neka se raduju i nek se vesele ljudi,
jer pravedno sudiš narodima
i vodiš ljude na zemlji.

Sela

- 5 Nek te hvale narodi, o, Bože,
nek te hvale svi narodi.
6 Zemlja rađa svojim plodovima;
blagoslovio nas Bog, Bog naš.
7 Blagoslovio nas Bog
da bi ga se bojali svi krajevi zemlje.

Psalam 68

Horovodi. Davidov. Psalam. Pesma.

- ¹ Neka Bog ustane,
neka se razidu njegovi dušmani!
Neka se razbeže pred njim oni što ga mrze!
- ² Razvej ih poput dima razvejanog;
nek propadnu zlikovci pred Bogom
kao vosak istopljen u vatri.
- ³ A pravedni neka se raduju,
nek pred Bogom kliču,
nek likuju u veselju.
- ⁴ Pevajte Bogu,
pevajte slavopoj njegovom imenu;
uzdignite onog što na oblacima jaše.
Njegovo je ime Gospod,
uskliknite pred njim.
- ⁵ Otac siročadi i sudija udovica –
to je Bog u svom svetom Prebivalištu.
- ⁶ Bog usamljenima daje da u kući žive,
zatočene vodi blagostanju,
a buntovnici boraviće u sparušenoj zemlji.
- ⁷ Bože, kad si išao ispred svog naroda,
kada si stupao pustinjom,
- ⁸ zemlja se tresla, nebesa su pljuštala,
pred Bogom, Bogom sinajskim,
pred Bogom, Bogom Izrailjevim.
- ⁹ Bože, obilje si kiše poslao nasledstvu svome;
umorno je ono bilo, a ti si ga ojačao.
- ¹⁰ Živalj tvoj se onde nastanio,
snabdevaš ubogog dobrima svojim, Bože.
- ¹¹ Gospod objavljuje,
a žena što nose vesti veliko je mnoštvo.
- ¹² Carevi i vojske beže li beže,
a lepotica kuće plen razdeljuje.
- ¹³ Ako i legneš između torova,
ti si golubica krila obloženih srebrom,
i perja svetlucavo zlatnog.
- ¹⁴ Kad Svemoćni rasprši careve u zemlji,
pade sneg na Salmonu.
- ¹⁵ Gora Božija vasanska je gora,
gora s vrhovima vasanska je gora.
- ¹⁶ Zašto zavidno gledate, o, gore,
vrhove gore koju Bog želi za boravište svoje;
gde će Gospod zacelo doveka da prebiva?
- ¹⁷ Božijih je kola na hiljade,
na mnoge hiljade;

Sela

a Gospod je među njima,
na Sinaju, u svetosti.

¹⁸ Ti se pope na visinu,
povede roblje silno,
primi darove od ljudi,
pa čak i od buntovnika;
da prebivaš tamo,
Gospode Bože.

¹⁹ Blagosloven da je Gospod,
što terete naše dan za danom nosi,
Bog našeg spasenja.

Sela

²⁰ Bog naš Bog je dela spasonosnih,
od Gospoda Boga izbavljenje je od smrti.

²¹ Zacelo će Bog razbiti glavu svojih protivnika,
i kosmato teme onog koji živi u svojim gresima.

²² Gospod kaže: „Sa Vasana vratiću ih,
iz dubina mora vratiću ih,

²³ pa da ti noga gaca u krvi
i jezik tvojih pasa dobije svoj deo od tvojih protivnika.“

²⁴ Videše povorke tvoje, Bože;
povorke Boga moga, moga cara ka Svetinji.

²⁵ Napred su išli pevači, potom svirači,
a u sredini su devojke udarale daire.

²⁶ Blagosiljajte u zborovima Boga Gospoda,
vi sa vrela Izrailjeva!

²⁷ Eno, mladi Venijamin predvodi ih,
glavari Jude sa mnoštvom,
glavari Zavulona i glavari Neftalima.

²⁸ Tvoj Bog snagu ti je odredio;
pokaži snagu svoju, Bože, što si za nas delovao.

²⁹ Zbog tvog Doma u Jerusalimu
carevi će ti darove donositi.

³⁰ Zapreti zverima u trsci,
krdu bikova među teladima naroda;
pa nek se ponize i donesu komade srebra,
a on će rasuti narode što u ratu uživaju.

³¹ Doći će izaslanici iz Egipta,
Kuš žurno pruža ruke svoje Bogu.

³² O, carstva zemaljska, pevajte Bogu;
pevajte slavopoj Gospodu;

Sela

³³ onome što jaše nebom, drevnim nebesima!
Eno, on tutnji glasom svojim, glasom silnim.

³⁴ Prepoznajte silu Božiju nad Izrailjem,
veličanstvo njegovo
i njegovu silu u nebesima.

³⁵ Ti si strašan, Bože, u Svetilištu svome;
Bog Izrailjev sam daje silu i snagu narodu.

Blagosloven da je Bog!

Psalam 69

Horovođi. Napev: „Ljiljani“. Davidov

- ¹ Spasi me, o, Bože,
dodoše do grla vode!
- ² Potonuo sam u blato duboko,
a nigde oslonca;
dospeo sam u vode duboke,
bujica me zahvatila.
- ³ Klonuo sam zovući te,
promuče mi grlo;
oči su mi usahnule
čekajući Boga moga.
- ⁴ Brojniji su ti što me bez razloga mrze
od kose na glavi mojoj,
ti moćnici što bi da me zbrišu,
bezrazložni protivnici.
Vraćam, a ukrao nisam.
- ⁵ Ludost moju ti poznaješ, Bože;
gresi moji skriveni ti nisu.
- ⁶ Neka se zbog mene ne postide oni
koji u tebe nadu svoju polažu,
Gospode, Bože nad vojskama.
Neka se zbog mene ne osramote oni
koji te traže,
Bože Izrailjev.
- ⁷ Jer ja zbog tebe trpim prezir,
lice moje prekrila je bruka.
- ⁸ Braći svojoj neznana postadoh,
tuđinac sam deci moje majke.
- ⁹ Izjeda me revnost za tvoj Dom.
Uvrede onih koji tebe vređaju,
pale su na mene.
- ¹⁰ Plakao sam i postio,
i to mi je na prezir bilo.
- ¹¹ Za odeću sebi kostret ogrnuh,
i postadoh ruglo za njih.
- ¹² O meni pričaju oni što sede na gradskim vratima
i pevaju pesme pijanice.
- ¹³ A ja se samo tebi molim, o, Gospode,
u vreme povoljno;
Bože, usliši me po obilnom tvome smilovanju,
po vernosti svog spasenja.
- ¹⁴ Iz blata me oslobodi,
ne daj da potonem;

oslobodi me od onih što me mrze,
od dubokih voda.

15 Bujica vode nek me ne zahvati,
nek me ne proguta dubina
i ždrelo njeno nada mnom ne zatvori se.

16 Usliši me, Gospode,
jer je dobra milost tvoja;
po golemom milosrđu svome
na mene se osvrni.

17 Lice svoje od svog sluge ne sakrivaj,
jer sam na mukama;
pohitaj, usliši me.

18 Priđi bliže duši mojoj, otkupi je;
radi mojih protivnika, izbavi me.

19 Ti znaš da sam prezren, osramoćen i obrukan;
pred tobom su svi dušmani moji.

20 Prezir mi je srce slomio,
razboleh se;

žudeo sam za utehom –
nikog niotkuda;

za utešiteljima –
našao ih nisam.

21 Pelen su mi u hranu stavili,
sirće su mi žednom dali da pijem.

22 Nek im sto postane zamka,
odmazda i klopka;

23 nek im oči potamne, da ne vide,
i leđa im se zauvek pogrbe.

24 Srdžbu svoju na njih izlij,
jarka ljutnja tvoja neka ih sustigne.

25 Tabor nek im opustoši;
ne živeo niko u njihovim šatorima.

26 Jer oni gone one što si udario
i javljaju jade onih koje si ranio.

27 Krivicu im na krivicu dodaj,
da ne uđu u pravednost tvoju.

28 Izbrisani bili iz Knjige života,
da sa pravednima ne budu zapisani.

29 A ja sam siromah, u bolovima sam;
spasenje tvoje, Bože, neka me zaštiti.

30 Ime Božije pesmom ću da slavim,
veličaju ga hvalospevom.

31 To će biti Gospodu milije od vola
i od bika, rogatog papkara.

32 Videće to ponizni,
radovaće se;
vi, što Boga tražite,

nek vam srce bude živo.
³³ Jer uboge Gospod čuje,
ne prezire zatočene svoje.

³⁴ Nek ga slave nebesa, zemlja, mora
i sve što se u njima kreće.

³⁵ Jer Sion će Bog da spase,
sazidaće judejske gradove;
i oni će ih zaposesti

i živeće tamo.
³⁶ I potomci njegovih sluga
to će da naslede,
i oni što ime njegovo vole
boraviće tamo.

Psalam 70

Horovođi. Davidov. Za spomen.

¹ Bože, izbavi me! U pomoć mi požuri, Gospode!

² Neka se postide,
neka se osramote ti što mi o glavi rade.
Neka se povuku u sramoti,
neka budu poniženi ti što im je mila nevolja moja.

³ Nek ustuknu zbog sramote svoje
ti što dovikuju: „Aha! Aha!“

⁴ Nek likuju i nek se raduju u tebi
svi koji te traže;
neka uvek govore oni što spasenje tvoje vole:
„Velik je Bog!“

⁵ A ja sam siromah i ubog,
Bože, požuri k meni.
Ti si moja pomoć i moj izbavitelj.
O, Gospode, ne oklevaj!

Psalam 71

¹ U tebi je utočište moje, Gospode;
o, da se nikad ne postidim.

² Oslobodi me po svojoj pravednosti i izbavi me,
prigni uho svoje k meni i spasi me.

³ Budi mi stena prebivališta
kojoj uvek dolazim;
spasenje moje ti si zapovedio,
jer si moja stena i tvrđava.

⁴ Izbavi me, Bože moj, iz ruke zlikovačke,
od ruke prestupnika i okrutnoga.

⁵ Jer, ti si moja nada, o, Bože Gospode,
pouzdanje si mi od mladosti moje.

⁶ Na tebe se oslanjam od utrobe,
iz krila majke moje si me izvukao;
slaviću te neprestano.

- ⁷ Poput znaka postao sam mnogima,
a ti si mi utočište jako.
- ⁸ Usta si mi slavom svojom ispunio
i krasotom svojom od jutra do sutra.
- ⁹ Ne odbaci me u doba starosti,
kad mi snaga klone ne zaboravi me.
- ¹⁰ Jer o meni govore protivnici moji,
oni što mi život vrebaju
zajedno se savetuju.
- ¹¹ Kažu: „Bog je njega ostavio!
Gonite ga, uhvatite,
jer izbavitelja nema!“
- ¹² Bože, od mene se ne udaljuj!
O, moj Bože, požuri mi u pomoć!
- ¹³ Neka se postide i neka propadnu
tužitelji moje duše;
i prezir i bruka nek pokriju
one koji mi o glavi rade.
- ¹⁴ A ja ću uvek da se nadam,
sve više i više slaviću te.
- ¹⁵ Usta će moja o pravednosti tvojoj da govore,
o delima tvog spasenja od jutra do sutra,
jer im broja ne znam.
- ¹⁶ U moćnim delima Boga Gospoda ja ću doći,
tvoju pravednost ću spominjati, samo tvoju.
- ¹⁷ Od mladosti moje, Bože, ti si me učio;
i čudesa tvoja dosad javljao sam.
- ¹⁸ Čak i kada ostarim i osedim,
Bože, ne ostavljaj me,
dok ti silu ne objavim naraštaju novom;
silu tvoju svakom što dolazi.
- ¹⁹ Pravednost je tvoja, Bože, do visina,
velika si dela učinio;
ko je poput tebe, Bože?
- ²⁰ Ti – dao si da gledam mnoge nevolje i muke –
ti ćeš mi opet obnoviti život;
iz dubina zemlje podićeš me opet.
- ²¹ Ti ojačaj dostojanstvo moje
i ponovo uteši me.
- ²² I ja ću harfom da te hvalim
zbog vernosti tvoje;
Bože moj, sviraću ti na liri,
Svetitelju Izrailjev.
- ²³ Klicaće radosno usne moje,
jer ću ti svirati,
i duša moja što si je otkupio.

²⁴ I moj će jezik od jutra do sutra
pričati o tvojoj pravednosti;
jer će se postideti, jer će se osramotiti
ti što mi o glavi rade.

Psalam 72

Solomonu.

- ¹ O, Bože, propise svoje caru podaj
i pravednost svoju sinu carevome!
- ² Nek narodu tvome on pravedno sudi
i siromasima prema propisima.
- ³ Neka gore narodu mir donesu
i brda pravednost.
- ⁴ On će siromasima da sudi,
deci ubogih pobeđu daće
i skršiće tlačitelja.
- ⁵ Bojaće te se ljudi dok je sunca i meseca,
od roda do roda.
- ⁶ Spustiće se kao kiša na košenu travu
i poput pljuskova natapaće zemlju.
- ⁷ U njegovim danima procvetaće pravednik
i obilje mira dok meseca bude bilo.
- ⁸ Vladaće od mora do mora
i od reke do krajeva gde zemlja prestaje.
- ⁹ Kleknuće pred njim pustinjska plemena,
protivnici njegovi lizaće prašinu.
- ¹⁰ Prineće mu prinos
carevi tarsiski i ostrvski;
carevi Save i Seve
danak će da daju.
- ¹¹ Pokloniće mu se svi carevi,
svi narodi služiće mu.
- ¹² Jer on će da izbavi ubogog što za pomoć vapi,
i siromaha bez pomoći niotkuda.
- ¹³ Poštedeće slabog i ubogog,
živote ubogih spasti.
- ¹⁴ Od tlačenja i nasilja život njihov otkupiće,
očima njegovim krv njihova dragocena će biti.
- ¹⁵ Živ nek bude!
Nek mu daju od zlata savskoga;
neka stalno za njega se mole,
od jutra do sutra blagosiljaju ga.
- ¹⁶ Nek pšenicom obiluje zemlja,
nek se rod njegov povija na vrhu gora, kao na Livanu;
nek procveta narod iz gradova
ko trava zemaljska.
- ¹⁷ Njegovo ime nek bude doveka,
neka traje dokle je i sunca.

Nek u njemu svi narodi blagoslove se
i blaženim nek ga nazivaju.

¹⁸ Blagosloven bio Gospod Bog, Bog Izrailja,
on jedini čudesa čini.

¹⁹ I blagosloveno doveka bilo njegovo slavno ime,
nek svu zemlju slava mu ispuni.

Amin! Amin!

²⁰ Dovršiše se molitve Davida, sina Jesejevog.

Knjiga Treća

73

Psalmi 73-89

Psalam Asafov.

¹ Zacelo je Bog dobar Izrailju,
i onima čije srce je bez mane.

² Što se mene tiče, zamalo mi noge nisu zašle s puta;
koraci se moji skoro isklizaše.

³ Jer sam zavideo bahatima
gledajući blagostanje zlikovaca.

⁴ Eto, strepnju od smrti nemaju,
telo im je zadržiglo.

⁵ Ljudske muke ne poznaju,
ne stradaju sa ljudima.

⁶ Nadmenost je zato njima kao ogrlica,
ogrće ih odeća nasilja.

⁷ Od debljine oči svoje izbečiše,
zlo im srce za granicu ne zna.

⁸ Ismevaju se, govore zlobno
i nasiljem prete ponosito.

⁹ Njihova su usta okrenuta nebesima,
a njihov jezik zemljom šeta.

¹⁰ Zato im se njihov narod vraća
i obilje vode ispijaju.

¹¹ I govore: „Kako bi Bog znao?
Postoji li znanje Svevišnjega?“

¹² Gle, takvi su zlikovci:
spokojni doveka
i bogatstvo gomilaju!

¹³ Zacelo sam uzalud svoje srce čistim očuvao,
svoje ruke nevinošću očistio!

¹⁴ Od jutra do sutra ojađen sam bio,
jutra su mi donosila kaznu.

¹⁵ A da sam kazao da ću i ja tako da pričam,
izneverio bih naraštaj tvoje dece.

- 16 Razmišljao sam da razaznam ovo,
i očima mojim to je mučno bilo;
17 dok nisam ušao u Božije Svetilište,
i shvatio njihov svršetak.
- 18 Zacelo ih stavljaš na klizavo mesto,
obaraš ih u ruine.
19 Kako su opustošeni, u trenu su okončali
i naglom strahotom dokrajčeni!
20 Oni su poput sna kada se neko probudi.
O, Gospode, kada se probudiš, lik njihov prezrećeš.
- 21 Kada ogorčeno beše srce moje
i nutrina moja beše probodena,
22 bez pameti i bez znanja sam bio,
pred tobom sam bio životinja.
- 23 Ipak sam ja sa tobom stalno,
ti mi držiš desnu ruku.
24 Savetom me svojim vodiš,
naposletku ćeš me u slavu uzeti.
25 Koga ja imam na nebesima?
Pored tebe na zemlji mi ništa milo nije.
- 26 Neka mi okopne i telo i srce,
Bog je doveka stena moga srca
i baština moja.
- 27 Gle, eno propašće oni od tebe daleki,
ti satireš svakog ko ti je neveran.
28 Što se mene tiče,
dobra mi je Božija blizina.
U Gospodu Bogu sebi načiniću utočište
i sva dela tvoja objaviću.

Psalam 74

Asafova poučna pesma.

- 1 Zašto si nas, o, Bože, odbacio doveka?
Zašto da se jarost tvoja puši na stado tvoje paše?
2 Priseti se svoje zajednice što si je od davnina stekao,
plemena svoga nasledstva koje si otkupio –
gore Sion na kojoj si prebivao.
3 Korake svoje okreni ka ruinama večnim,
svemu čemu je naudio protivnik u Svetinji.
- 4 Dušmani tvoji riču usred tvog mesta sastanka,
postaviše zastave svoje za znakove.
5 Poznati su kao čovek
što sekiru na šipražje diže;
6 i onda sekirom i polugama
sve rezbarije lomi.
7 Svetilište tvoje do tla spališe,

opoganiše Prebivalište imena tvog.

⁸ U srcu su svome rekli: „Hajde da ih sasvim potlačimo!“
Spalili su sva Božija mesta sastanka u zemlji.

⁹ A naše znakove videli nismo,
ni proroka još nema,
i nikoga s nama ko bi znao – dokle?

¹⁰ Dokle će se, o, Bože, rugati dušmanin?
Hoće li protivnik doveka tvoje ime da prezire?

¹¹ Zašto ruku svoju, baš svoju desnicu, povlačiš?
Iz nedara svojih izvuci je i satri ih!

¹² A Bog car moj je od davnina,
posred zemlje spasonosna dela čini.

¹³ Silom svojom ti si more razdelio,
u vodama smrskao si glave morskim nemanima.

¹⁴ Levijatanu si glave razdrobio,
narodima uz obalu za hranu si ga dao.

¹⁵ Ti si dao da nabuja i vrelo i potok,
ti si nepresušne presušio reke.

¹⁶ Tvoj je dan, baš kao i noć;
ti si postavio i mesec i sunce.

¹⁷ Ti si zemlji odredio svaku među;
i leto i zimu načinio ti si.

¹⁸ Seti se tog protivnika koji te prezire, Gospode,
i bezumnih što preziru ti ime.

¹⁹ Ne daj zveri život golubice svoje,
doveka ne zaboravi na život svojih siromaha.

²⁰ Pogledaj na savez,
jer se mračni krajevi zemlje napuniše mestima nasilja.

²¹ Ne daj ugnjetenom da se ponižen vrati,
neka ime tvoje slave i siromah i ubogi.

²² Ustani, o, Bože, svoj slučaj odbrani!
Seti se prezira bezumnog prema tebi od jutra do sutra.

²³ Ne zaboravi glas dušmana svojih,
poklič što se neprestano diže,
onih što se protiv tebe bune.

Psalam 75

Horovođi. Napev: „Ne pogubi“. Psalam Asafov. Pesma.

¹ Hvalimo te, Bože,
hvalimo te, jer nam je ime tvoje blisko;
čudesu tvoja spominje narod.

² „Ja određujem zakazano vreme,
ja podjednako sudim.

³ Rastapa se zemlja i sav njezin živalj,
a ja stubove njene postavljam.

- ⁴ Bahatima kažem:
 'Nemojte se bahatiti';
 i zlikovcima:
 'Rog svoj ne dižite.
⁵ Rog svoj u visine ne dižite,
 drsko ne pričajte.'"
- ⁶ Jer uzdizanje ne dolazi ni sa zapada,
 ni sa istoka, ni iz pustinje;
⁷ već je Bog sudija:
 jednog ruši, jednog diže.
⁸ Eno, čaša je u Gospodnjoj ruci
 i vino puno začina se peni.
 I izliće iz nje, i zaista će piti,
 do taloga iskapiće je svi zemaljski zlikovci.
- ⁹ O tome ću doveka da javljam,
 pevaću pohvale Bogu Jakovljevom!
¹⁰ „Sve rogove zlikovačke ja ću da izlomim,
 a rogovi pravednika uzdignuti biće.“

Psalam 76

Horovođi, uz žičane instrumente. Asafov psalam. Pisma.

- ¹ Bog je poznat u Judi,
 ime mu je uzvišeno u Izrailju!
² Salim mu je konak,
 na Sionu mu stan.
³ Tamo je slomio strelu zapaljenu,
 štit i mač i sprave ratničke.
- ⁴ Ti blistaš,
 slavniji si od tih brda sa plenom.
⁵ Ljudi hrabrog srca su oplenjani,
 pozaspaše;
 jaki ljudi,
 al' ni ruku da podignu.
⁶ Zaspaše doveka od pokliča tvoga,
 o, Bože Jakovljev, i konj i konjanik!
- ⁷ Ti! Ti si strašan!
 Kad se gneviš, ko pred tobom može da opstane?
⁸ Sa nebesa ti sud javljaš.
 Zemlja se preplaši, onemi,
⁹ kad ustaje Bog da sudi
 i da spase sve ponizne na zemlji.
- ¹⁰ Proslavljaš se i ljudskim gnevom,
 opasuješ se preživelima od gneva.
- ¹¹ Zavetujte se i zavete izvršite Gospodu, svome Bogu;
 svi koji su oko njega,

Sela

Sela

- nek Strašnome dar donesu!
12 Vladarima on duh obara,
od njega strepe carevi zemaljski!

Psalam 77

Horovođi. Za Jedutuna od Asafa. Psalam.

- 1 Glas svoj Bogu dižem,
glasom svojim vapim Bogu i on me usliši!
2 U danu nevolje svoje Gospoda sam tražio,
ruke neumorno noću sam pružao.
Ali duša moja neće utehu!
- 3 Spominjem Boga i jecam,
jadam se, a duh mi malakše.
- 4 Kapke očne ne daš mi da sklopim!
Nemiran sam, da pričam ne mogu.
- 5 Mislim na minule dane
i godine davne.
- 6 Noću se sećam svoje pesme
pa srcem svojim razmišljam
i duhom svojim ispitujem.
- 7 Odbacuje li Gospod doveka?
Zar se neće opet prikloniti?
- 8 Je li mu ljubav doveka iščezla?
Je li propalo obećanje dano naraštaju svakom?
- 9 Zar je Bog zaboravio da se smiluje
ili je milosrđe svoje u svom gnevu ugušio?
- 10 Rekao sam: „Ovo je moja rana –
desnica Svevišnjeg više nije ista!“*
- 11 Spominjem dela Gospodnja,
čuda tvoja od starina pamtim.
- 12 Na sva dela tvoja mislim,
razmatram to što si učinio!
- 13 O, Bože, u Svetinji je put tvoj!
Koji je bog velik poput Boga našeg?!
- 14 Ti si Bog što čudesa činiš,
silu svoju obznanjuješ među narodima.
- 15 Svoj si narod otkupio snagom svojom,
sinove Jakova i Josifa.
- 16 Kad te vode ugledaše, Bože,
kad te vode ugledaše,
skupiše se, a dubine uzburkaše.
- 17 Oblaci se provališe kišom,

Sela

Sela

Sela

* **Psalam 77:10** Ovaj stih može i ovako da se prevede: *I za ovim želim: za godinama kada je desnica Gospodnja bila ispružena.*

iz oblaka grmljavina dođe
i sevnuše tvoje munje.

¹⁸ Prolom tvoga groma beše u vihoru,
munje svetom zasvetliše,
a zemlja se drmala i tresla.

¹⁹ Po moru je staza tvoja prošla,
prošao si nemirnim vodama,
a stopama tvojim traga nema.

²⁰ Vodio si svoj narod ko stado,
Mojsijevom i Aronovom rukom.

Psalam 78

Asafova poučna pesma.

¹ O, narode moj, poslušaj pouku moju
i rečima mojih usta uho priklonite!

² Moj govor biće u priči,
objaviću zagonetke od davnina.

³ Ono što smo čuli, ono što smo naučili
i što su nam stari naši ispričali;

⁴ to nećemo da krijemo od njihove dece.
Objavićemo novom naraštaju hvale Gospodnje,
njegovu silu i čudesu koja je učinio.

⁵ On je u Jakovu učvrstio svedočanstvo,
Izrailju je dao Zakon

i zapovedio našim precima
da ih predaju svojim potomcima,

⁶ da bi novi naraštaj znao,
deca što će se roditi,
pa kad odrastu da to prenesu deci svojoj;

⁷ da se u Boga pouzdaju,
da dela Božija ne zaboravljaju
i zapovesti njegove da izvršavaju.

⁸ Da ne budu ko njihovi stari,
naraštaj buntovni,
neposlušno pokolenje nestalnoga srca
i duha koju nije veran Bogu.

⁹ Jefremovci su bili lukovima naoružani
ali su pobjegli na dan boja!

¹⁰ Nisu održali savez sa Bogom,
odbili su da postupe po njegovom Zakonu.

¹¹ Zaboravili su njegova dela,
čudesu njegova koja im je pokazao.

¹² A on je pred njihovim precima učinio čudo,
u egipatskoj zemlji, u oblasti Soan.

¹³ More je razdelio i proveo ih,
vode je uspravio da su poput zida.

¹⁴ Danju ih je vodio oblakom
i svetlošću vatre cele noći.

¹⁵ Stene je u pustinji rascepio,

- obilno ih napojio kao iz dubina.
16 Brzake im je izveo iz raseline stene,
učinio da im vode kao reke teknu.
- 17 A oni su mu uporno grešili,
prkosili Svevišnjem u pustinji;
18 u srcima kušali su Boga,
izvoljevali tražeći hranu.
19 Prigovarali su Bogu i rekli:
„Kadar li je Bog da u pustinji prostre trpezu?!
- 20 Jeste, stenu je udario,
potekla je voda i potoci se razlili.
Ali kadar li je da nam da i hranu,
da svoj narod mesom snabde?“
- 21 Zato se Gospod razjario kada je to čuo,
pa je požar planuo na Jakova
i gnev je buknuo na Izrailj;
22 jer u Boga verovali nisu,
nisu se pouzdali da će da ih spase.
- 23 I on je zapovedio oblacima
i otvorio odgore vrata nebeska,
24 da ih zapljusne mana,
dade im žito sa neba da jedu.
- 25 I svi su jeli hleb moćnika,
obilje hrane im je poslao.
26 Doveo je istočni vetar sa nebesa,
doneo je južni vetar snagom svojom.
- 27 Mesom ih je ko prašinom zasuo
i krilatim pticama kao morskim peskom.
28 Dao je da padaju po njihovom taboru,
oko njihovih šatora.
- 29 I oni su jeli, najeli se do sitosti,
jer on im je dao kako su žudeli.
30 Ali još ih žudnja nije prošla
i još im je hrana u ustima bila,
31 kada se gnev Božiji digao na njih.
I on pobi njihove najjače
i obori mladiće Izrailja.
- 32 I pored toga opet su grešili,
nisu verovali njegovim čudima.
33 Uzaludne dane im je prekratio
i nevoljom naglom njihove godine.
- 34 A kad ih je ubijao, tražili su ga
i vraćali se, za Bogom čeznuli.
35 Tada bi se prisetili da im je Bog bio stena,
Bog Svevišnji njihov Otkupitelj!
- 36 Ali bi ga ustima varali
i lagali jezicima svojim.
37 Srcem mu nisu bili odani,

- nisu bili verni njegovom savezu.
38 Ipak, on se smilovao,
krivicu im opraštao
i nije ih uništio.
Uporno je susprezao gnev svoj,
ljutnju svoju nije podsticao.
39 Sećao se da su telo,
da su dah što isparava
i što se ne vraća.
40 A kako su se često bunili u pustinji
i žalostili ga u pustari!
41 Uporno su iskušavali Boga,
vređali su Svetitelja Izrailjevog.
42 Nisu se sećali njegove ruke
i dana kada ih je otkupio od tlačitelja,
43 kada je u Egiptu znakove svoje izveo
i čudesa svoja u oblasti Soan.
44 Reke je njihove u krv pretvorio,
a njihovi se potoci nisu mogli piti.
45 Na njih je poslao komarce, da ih ujedaju,
žabe da ih upropaste.
46 Useve njihove dade gusenicama
i skakavcima sav trud njihov.
47 Gradom im je stukao vinograde,
a smokve slanom.
48 Stoku im je gradu izložio
i njihova goveda munjama.
49 Poslao je na njih vrelinu svog gneva,
srdžbu i jarost,
nevolju i četu anđela propasti.
50 Svom je gnevu stazu pripremio
i život im od smrti poštedeo nije,
život im je pomoru predao.
51 Pobio je sve prvence u Egiptu,
prve od muških u šatorima Hamovim.
52 Svoj je narod izveo ko ovce,
vodio ih poput stada kroz pustinju.
53 Vodio ih je sigurno i plašili se nisu,
a njihove dušmane je preplavilo more.
54 Tada ih je doveo na svoje sveto tlo,
na ovu goru, osvojenu njegovom desnicom.
55 Pred njima je oterao narode,
dodelio im je razmereno nasledstvo
i nastanio plemena Izrailja
po njihovim šatorima.
56 Ali oni su ponovo iskušavali
i bunili se protiv Boga Svevišnjega,
propise njegovi nisu držali.
57 Okrenuli su se, izneverili poput očeva svojih,

- izdali su kao luk slomljeni.
58 Izazivali su ga svojim žrtvenim bregovima,
činili ga ljubomornim svojim idolima.
59 Bog je to čuo, razjario se
i sasvim odbacio Izrailj,
60 pa je napustio Prebivalište u Silomu,
stan koji je podigao među ljudima.
61 Tako je ropstvu prepustio snagu svoju
i svoju krasotu rukama dušmana.
62 I narod je svoj on predao maču
jer se razjario na svoje nasljedstvo.
63 Njegove mladiće proždrala je vatra,
pa su mu device ko usedelice.
64 Od mača su mu sveštenici pali,
a udovice ih ožalile nisu.

65 Probudi se tada Gospod ko da je spavao,
kao junak kojega je savladalo vino!
66 Dušmane je svoje nazad odvuкао
i doveka ih osramotio.
67 Josifov je šator odbacio,
pleme Jefremovo nije izabrao,
68 već je izabrao Judino pleme
i goru Sion koju zavoli!
69 I tu je podigao Svetilište svoje, visoko ko nebo,
poput zemlje doveka ga učvrstio.
70 Izabrao je svog slugu Davida,
uzeo ga je od stada ovaca.
71 Doveo ga je od ovaca dojljica da napasa Jakova, njegov narod
i Izrailj, njegovo nasljedstvo.
72 I on im je Pastir bio po čestitosti svoga srca,
vodio ih je svojim umešnim rukama.

Psalam 79

Psalam Asafov.

- 1 O, Bože, tuđinci su došli u nasljedstvo tvoje!
Opoganili su Dom tvoje svetosti,
Jerusalim učinili ruševinom!
2 Mrtva tela tvojih slugu
kao hranu pticama nebeskim su dali
i zverima zemaljskim tela tvojih vernih.
3 Krv njihovu izlili su oko Jerusalima
kao da je voda, i niko ih sahranio nije.
4 Svojim komšijama postali smo ruglo,
na podsmeħ smo i na prezir svojoj okolini.

5 Dokle ćeš se gneviti, Gospode? Do kada?
Zar će doveka da gori plamen ljubomore tvoje?
6 Jarost svoju izlij na tuđince što te ne poznaju
i na carstva koja tvoje ime ne prizivaju!
7 Jer oni su proždrali Jakova

i naselje mu uništiti.

⁸ Ne pamti nam pređašnje krivice! Pohitaj!

Milosrđem svojim presretni nas
jer smo u velikoj bedi!

⁹ Pomozi nam, o, Bože spasenja našega!

Izbavi nas radi svog imena slavnog!

Oprosti nam grehe naše zbog imena svoga!

¹⁰ Zašto da tuđinci kažu:

„Gde je njihov Bog?“

Daj da nam oči vide osvetu među narodima

zbog prolivene krvi slugu tvojih.

¹¹ Nek pred tebe dopre jecaj zatočenih,

pa velikom snagom svojom spasi na smrt osuđene.

¹² Osveti se sedmostruko po nedrima komšijama našim

prezirom njihovim kojim su te, Gospode, prezreli!

¹³ A mi, tvoj narod i stado tvoje paše,

u vekove hvalićemo tebe!

Slavu tvoju javićemo

svakom naraštaju!

Psalam 80

Horovođi. Prema „Ljiljanima“. Svedočenja. Psalam Asafov.

¹ O, Pastiru Izrailja, čuj nas!

Ti što Josifa si vodio ko stado!

Zablistaj ti, što sediš nad heruvimima!

² Ustani u sili svojoj pred Jefremom, Venijaminom i Manasijom.

Dodi i izbavi nas.

³ Obnovi nas, o, Bože!

Ozari lice svoje

da bismo se izbavili.

⁴ O, Gospode, Bože nad vojskama,

do kada ćeš srdit biti,

a tvoj ti se narod moli?

⁵ Suznim hlebom ti ih hraniš,

suzama iz čanka pojiš.

⁶ Od nas si napravio razdor među komšijama našim,

među sobom šegače se dušmani sa nama.

⁷ O, Bože nad vojskama, povrati nas!

Ozari lice svoje

da bismo se izbavili.

⁸ Čokot si iz Egipta iskorenio

i narode oterao da bi ga usadio.

⁹ Pred njime si raskrčio i on se ukorenio,

svud po zemlji pružio je žile.

¹⁰ Hlad je njegov brda zasenio,

a lozama Božije kedrove.

- ¹¹ Do mora su se granale njegove loze,
izdanci njegovi sve do Eufrata.
- ¹² Zašto si mu srušio ograde
da ga bere svako ko prolazi putem?
- ¹³ Rovari ga divlji vepar,
glode ga sve što se po polju miče.
- ¹⁴ Bože nad vojskama, molimo te, vrati se!
Sa nebesa pogledaj i vidi,
pobrini se za čokot ovaj;
¹⁵ za koren što si ga desnicom svojom usadio
i mladice što si sebi ojačao.
- ¹⁶ Eto, sažežen je vatrom i posečen,
oni ginu od prekornog lica tvoga.
- ¹⁷ Neka ruka tvoja bude nad čovekom desnice tvoje,
nad potomkom ljudi kojega si sebi ojačao.
- ¹⁸ Tada se od tebe više odvratiti nećemo.
Ti nas oživi, mi ime tvoje prizivamo!
- ¹⁹ Obnovi nas Gospode, Bože nad vojskama!
Ozari lice svoje
da bismo se izbacili.

Psalam 81

Horovođi. Radosnica. Asafova.

- ¹ Radujte se Bogu, snazi našoj!
Kličite Bogu Jakovljevom!
- ² Pesmu zapevajte, daire dajte,
liru i harfu umilnu.
- ³ O mladini u rog zaduvajte,
u dan praznika našeg kada je pun mesec.
- ⁴ Jer takav je propis Izrailju
i zapovest Jakovljevog Boga.
- ⁵ On je Josifu dao to svedočanstvo
kada je krenuo protiv egipatske zemlje.
- Slušao sam jezik neznan što kazuje:
- ⁶ „S pleća sam mu uklonio teret
i iz ruku uzeo košaru.
- ⁷ Vapio si u nevolji i ja sam te izbavio,
odazvao sam ti se iz groma i mraka;
iskušao na vodama Merive.
- ⁸ Poslušaj me, moj narode, ja te opominjem!
O, Izrailju, kada bi me poslušao;
- ⁹ među vama ne bi bilo drugog boga
i ne bi se ti klanjao bogu tuđinskome.
- ¹⁰ Ja sam Gospod, Bog tvoj,
koji sam te izveo iz zemlje egipatske.

Sela

Otvori širom usta svoja
i ja ću da ih napunim!

¹¹ Ali moj narod nije poslušao glas moj,
Izrailj mi se pokorio nije.

¹² I ja sam ih prepustio samovolji njihovoga srca,
živeli su kako su želeli.

¹³ O, kad bi me poslušao narod moj
i puteve moje Izrailj sledio!

¹⁴ Ja bih brzo savladao njihove dušmane,
na njihove zlotvore bih ruku svoju podigao.

¹⁵ Puzali bi pred njim oni što Gospoda mrze
i takvo bi stanje za njih trajalo doveka.

¹⁶ A ja bih da ih hranim najboljom pšenicom,
iz kamena sitiću ih medom.“

Psalam 82

Psalam Asafov.

¹ Bog je stao u Božijem zboru,
pa sad sudi među bogovima:

² „Dokle ćete suditi nečasno
i držati stranu zlotvorima?

³ Zastupajte pravo ubogoga i sirotoga,
opravdajte siromaha i nevoljnika.

⁴ Spasavajte slabog i tlačenog,
izbavite ih iz ruke zlikovaca.

⁵ Ali nisu znali, nisu razumeli;
u tami su posrtali
i temelje zemlji zadrmlali.

⁶ Ja rekoh: 'Bogovi ste,
svi ste deca Svevišnjega!'

⁷ Ipak ćete pomreti ko ljudi,
propašćete ko i glavar svaki.“

⁸ Ustani, Bože, i sudi zemlji,
jer svi su narodi nasledstvo tvoje!

Psalam 83

Pesma. Psalam Asafov.

¹ O, Bože, nemoj da začutiš!
Ne onemi,
nemoj da miruješ, o Bože!

² Gle, eno ih buče tvoji dušmani,
glavu dižu oni što te mrze!

³ Spletke kuju protiv tvog naroda
i zaveru prave tvome štićeniku.

⁴ Rekli su: „Dođite, dajte da ih satremo kao narod,
da se ime Izrailja više ne spomene!“

Sela

- ⁵ Eno, svi su složni u zamisli
da protiv tebe savez sklope:
⁶ šatori Edoma i Ismaila,
Moava i Agarina;
⁷ Gevala, Amona i Amalika,
Filistejci s žiteljima Tira.
⁸ Još im je i Asirija prišla,
pristala ko vojska uz decu Lotovu.

Sela

- ⁹ Učini im kao Madijanu i kao Siseri,
kao Javinu na potoku Kisonu!
¹⁰ Bili su potrveni kod En-Dora,
pretvoreni u đubrivo za njivu.
¹¹ S plemićima im postupi kao s Orivom i Zivom,
a sa knezovima njihovim kao sa Zevejem i Salmanom.
¹² Jer oni govore:
„Zauzmimo Božije pašnjake!“
¹³ O, moj Bože, pretvori ih u klupko korova,
u plevu na vetru!
¹⁴ Ko kad vatra šumu pali
i ko kad plamen gore žari,
¹⁵ tako ih poteraj vihorom svojim,
užasni ih svojom olujom.
¹⁶ Beščašćem im lice pokrij,
pa nek vape za imenom tvojim, o, Gospode!
¹⁷ Nek se stide i smetu doveka!
Nek propadnu srameći se!
¹⁸ Pa neka se zna – ime ti je Gospod –
nad zemljom si celom ti jedini Svevišnji!

Psalam 84

Horovođi. Radosnica potomaka Korejevih. Psalam.

- ¹ O, Gospode nad vojskama,
divno li je boravište tvoje!
² Čezne mi i kopni duša
za dvorištem Gospodnjim!
Srce mi i telo kliču živom Bogu!
³ Kraj tvojih žrtvenika –
o, Gospode nad vojskama,
Care moj i Bože moj –
ptica dom svoj nađe
i lastavica gnezdo svoje,
u koje ptiće svoje stavi.
⁴ Kako su blaženi oni što borave u tvom Domu,
oni što te slave bez prestanka.

Sela

- ⁵ Kako je blažen čovek kome je u tebi snaga,
onaj čije srce želi k tebi da putuje.

- ⁶ Oni što prolaze suznom dolinom
čine je izvorom,
blagoslove joj rana kiša nosi.
- ⁷ Putuju, i sve su silniji,
dok se svako ne pokaže Bogu na Sionu.
- ⁸ O, Gospode, Bože nad vojskama, čuj molitvu moju!
Prigni uho, o, Jakovljevi Bože!
- ⁹ Štit naš pogledaj, o, Bože,
i zapazi lice svog pomazanika.
- ¹⁰ Jer bolji je i jedan dan u tvojim dvorištima
nego hiljadu drugih;
bolje i da stojim na pragu Doma Boga moga,
nego da boravim u šatorima zloga.
- ¹¹ Jer Gospod Bog je i sunce i štit,
Gospod daje i naklonost i čast.
Ne uzima dobro besprekornim ljudima.
- ¹² O, Gospode nad vojskama,
blago svakom ko se u tebe pouzda!

Psalam 85

Horovođi. Potomaka Korejevih. Psalam.

- ¹ Ti si, Gospode, blagonaklon zemlji svojoj;
Jakovu si sreću povratio;
- ² svom narodu krivicu oprostio,
sve njihove grehe si pokrio.
- ³ Svu si srdžbu svoju utihnuo
i zgasnuo jaru svoga gneva.
- ⁴ Obnovi nas, Bože našega spasenja
i ne budi na nas više gnevan.
- ⁵ Hoćeš li doveka da se gneviš na nas,
srdžbu svoju da preneseš
s naraštaja na naraštaj?
- ⁶ Nećeš li nam opet doći i oživeti nas,
pa da ti se raduje tvoj narod?
- ⁷ Milost svoju pokaži nam, o, Gospode!
Svoje nam spasenje ti podari!
- ⁸ Poslušaću šta god da mi Gospod Bog objavi.
Jer, on najavljuje mir narodu svome,
svojim vernima;
al' na ludost nek se ne vraćaju.
- ⁹ Zaista je njegovo spasenje blizu bogobožnima,
kad će slava našu zemlju da nastani.
- ¹⁰ Sreću se milost i istina,
pravda i mir ljube se!

Sela

- ¹¹ Iz zemlje istina buja,
a pravda s nebesa dole gleda.
¹² Još će Gospod dobra dati,
našoj zemlji daće njenog roda.
¹³ Pravda pred njim ide
i stazu sprema po koracima njegovim.

Psalam 86

Davidova molitva.

- ¹ Svoje uho prigni, o, Gospode!
Usliši me, jer siromah
i nevoljnik ja sam.
² Dušu moju ti sačuvaj, jer sam veran;
svoga slugu spasi,
jer ti si moj Bog u koga se uzdam.
³ Smiluj mi se, o, Gospode,
jer ti vapim od jutra do sutra!
⁴ Razgali dušu slugu svoga,
jer ja tebi, o, Gospode, dušu svoju dižem.

⁵ Ti si dobar, Gospode;
voljan si da praštaš,
milošću si bogat
za sve što te prizivaju.
⁶ O, Gospode, čuj molitvu moju!
Pokloni pažnju glasu moga preklinjanja.
⁷ Ja ću tebe zvati u danu moje nevolje
jer ti ćeš se odazvati.

⁸ Nema, Gospode, nikog poput tebe među bogovima,
ne postoje dela kao što su tvoja.
⁹ Svi narodi koje si stvorio će doći,
pred tobom se pokloniti, Gospode,
ime tvoje proslaviti.
¹⁰ Jer ti si velik,
čudesu ti tvoriš,
ti si Bog jedini.

¹¹ Nauči me svome putu, Gospode,
da postupam po istini tvojoj,
da se srcem celim
tvog imena bojim.
¹² I ja ću da te hvalim, Gospode, moj Bože,
srcem svojim celim!
Doveka ću da veličam ime tvoje.
¹³ Jer velika je milost tvoja prema meni,
jer si dušu moju izbavio
iz najdubljeg Sveta mrtvih.

¹⁴ Bože, protiv mene ustaju oholi;
moju dušu traže bezdušnici;

oni tebe nemaju pred sobom.

¹⁵ A ti si, Gospode, Bog milostiv i milosrdan,
spor na srdžbu, bogat milošću i istinom.

¹⁶ Na mene se osvrni,
milostiv mi budi;
svoju snagu podaj sluzi svome,
spasi sina sluškinje svoje.

¹⁷ Na meni pokaži znak dobrote,
pa nek vide oni što me mrze;
neka se zastide tebe, o, Gospode,
jer si mi pomogao i utešio me.

Psalam 87

Potomaka Korejevih. Psalam. Pema.

¹ Na svetim je gorama njegov temelj.

² Gospod voli vrata Siona
više od svih Jakovljevihi prebivališta.

³ Slavne se stvari govore o tebi,
o, grade Božiji!

Sela

⁴ „Spominjaću i Vavilon i Ravu
sa onima koji me poznaju;
eno, onde su Filisteja i Tir sa Kušom,
'A ovaj je ovde rođen.“

⁵ A Sionu će reći:
„Taj i taj se u njemu rodio;
Svevišnji je njega osnovao.“

⁶ Upisaće Gospod u knjigu popisa naroda:
„Ovaj se rodio ovde!“

Sela

⁷ A pevači i igrači kažu:
„U tebi su svi izvori moji!“

Psalam 88

Pema. Psalam. Potomaka Korejevih. Horovođi. Žalosno. Peva se naizmenično. Poučna pema Eman Ezraita.

¹ O, Gospode, Bože mog spasenja,
i danju i noću ja pred tobom vapim!

² Nek pred tebe dođe molitva moja,
mome preklinjanju ti uho prikloni!

³ Duša mi je prepuna očaja,
Svetu mrtvih život mi sve bliži.

⁴ U društvu sam onih što idu u raku,
ja sam kao čovek koji snage nema;

⁵ položen sam među mrtve,
poput mrtvih što leže u grobu,
kao oni koje više ne spominješ
i što su daleko od tvoje pomoći.

⁶ Ti si me položio u najdublju raku,
u tamne dubine.

⁷ Srdžba tvoja na mene je legla
i plave me svi talasi tvoji.

Sela

⁸ Od mene si odvojio prijatelje moje,
gadnim si me njima učinio;
sada sam sputan, napolje ne mogu!

⁹ Oči su mi usahle od bede.

Prizivam te svakog dana,
o, Gospode, tebi širim ruke svoje!

¹⁰ Zar ćeš čuda za mrtve da činiš?
Hoće li pokojni ustati da te slave?

Sela

¹¹ Da li se u grobu tvoja milost razglašava,
i vernost tvoja u truležu mrtvih?

¹² Pa zar se u tami zna za čuda tvoja,
za pravednost tvoju u zemlji zaborava?

¹³ A ja tebe, o, Gospode, prizivam u pomoć;
molitva se moja jutrom podiže do tebe.

¹⁴ Gospode, zašto me odbacuješ?
Zašto svoje lice od mene sakrivaš?

¹⁵ Ojađen sam, od mladosti blizu smrti;
očajan sam, natovaren užasima tvojim.

¹⁶ Srdžba tvoja me je pregazila,
strahote me tvoje uništile.

¹⁷ Okružiše me poput vode povazdan,
navaljuju jednodušno na me.

¹⁸ Voljene i bliske od mene si uklonio
i ja sada drugujem sa tamom.

Psalam 89

Poučna pesma Etan Ezraita.

¹ O milosti Gospodnjoj ja doveka pevam;
ustima svojim vernost tvoju razglašavam
naraštaju svakom!

² Jer rekao sam: „Doveka je milost čvrsta,
vernost ti je postavljena u nebesa.“

³ A ti: „Savez sam sklopio sa izabranikom svojim,
zakleo se svom sluzi Davidu:

⁴ 'Potomstvo ću tvoje doveka da učvrstim,
tvoj će presto da potraje kroz pokolenje svako!’“

Sela

⁵ O, Gospode, nebesa slave čudesa tvoja
i tvoju vernost u zboru svetih!

⁶ Jer ko je taj na nebu da je Gospodu nalik,
da je kao Gospod među sinovima Božijim?

⁷ Bog je veličanstven na saboru svetih,

- strašniji je od svih što ga okružuju.
8 Gospode, Bože nad vojskama,
ko je poput tebe moćan Gospod?
Vernošću si svojom obavijen.
- 9 Ti upravljaš morem ponositim,
ti mu spuštaš talase nemirne.
10 Skršio si Ravu kao da je zaklan,
dušmane si svoje rasterao silom ruke svoje.
11 Tvoja su nebesa, baš kao i zemlja;
svet i ono što ga čini ti si postavio.
12 Jug i sever ti si načinio,
i Tavor i Ermon tvom imenu kliču.
13 Mišica je tvoja jaka, ruka ti je moćna,
desnica je tvoja podignuta.
- 14 Tvog prestola temelji su pravednost i pravda;
milost i istina idu ispred tvoga lica.
15 Blago narodu kome je klicanje znano,
koji živi u svetlosti lica tvoga, o, Gospode!
16 Imenu se tvome oni povazdan raduju,
pravednošću tvojom oni se uzdižu.
17 Jer ti si slava njihove jakosti,
naklonošću tvojom naš se rog* uzdiže.
18 Jer naš je štit od Gospoda,
naš je car od Svetitelja Izrailjevog.
- 19 Tada si u viđenju govorio
svom vernom narodu i rekao:
„Svoju pomoć dao sam junaku,
izabranog iz naroda digoh.
20 Našao sam Davida, slugu svoga,
uljem svojim svetim pomazao sam ga.
21 Na njemu će moja ruka da počiva,
mišica će moja da ga jača.
22 Neće ga varati neprijatelj,
neće mu nauditi nepravednik.
23 Izlomiću pred njim dušmane njegove,
i potući one što ga mrze.
24 Moja vernost i milost moja biće sa njim,
u moje će se ime podići rog njegov.
25 Njegovu ću ruku dignuti na more
i na reke desnicu njegovu.
26 A on će me zvati: 'Oče moj, Bože moj,
Steno mog spasenja!'
27 A ja ću ga postaviti za prvorodenog,
za najuzvišenijeg među carevima zemlje.
28 Doveka ću mu očuvati milost svoju
i svoj ću savez da učvrstim sa njim.

* **Psalam 89:17** Rog je simbol, metafora vojne snage, dostojanstva.

- 29 Doveka ću da učvrstim potomstvo njegovo,
presto njegov biće dok je dana nebu.
- 30 A ako sinovi njegovi moj Zakon napuste
i ne žive po mojim uredbama;
31 ako prekrše odredbe moje
i zapovesti moje ne drže;
32 kazniću im prestupe šibom
i krivicu udarcima.
33 Ali milost svoju nikad neću da im uzmem,
vernost svoju neću da poreknem.
34 Neću da pogazim svoj savez,
neću da poreknem ono što ustima obećao sam.
35 Jednom sam se zakleo Davidu svetošću svojom
i poreći neću!
36 Potomstvo će njegovo doveka da traje
i preda mnom poput sunca presto njegov;
37 kao mesec zauvek će potrajati,
poput neba svedok verni.“

Sela

- 38 A sada si ga svrgnuo, zgrozio se
i razjario na svog pomazanika;
39 Porekao si savez sa slugom svojim,
u prašini mu krunu oskrnavio.
40 Zarušio si mu sve zidine
i utvrđenja mu u ruine pretvorio.
41 Haraju ga svi što putem prođu,
komšijama svojim postao je ruglo.
42 Digao si desnicu dušmana njegovih,
krvnika njegovog ti činiš veselim.
43 Još si mu oštricu mača otupio,
u boju mu pomogao nisi.
44 Njegov sjaj si okončao,
srušio mu presto u prašinu.
45 Skratio si dane mladosti njegove
i zagrmio ga sramotom.

Sela

- 46 O, Gospode, dokle ćeš se kriti?
Doveka ti srdžba kao vatra bukti?
47 Priseti se dužine mog života.
Zar uzalud stvorio si sve potomke ljudi?
48 Ko je čovek koji je živio, a da smrti ugledao nije?
Iz ruku Sveta mrtvih ko je život izbavio?

Sela

- 49 O, Gospode, gde su tvoja milosrđa davna
kojima si se u vernosti svojoj zakleo Davidu?
50 Seti se, o, Gospode, sramoćenja svojih slugu,
koja nosim u nedrima od naroda mnogih!
51 Gospode, njima su nas sramotili protivnici tvoji;

njima su sramotili korake tvog pomazanika.

⁵² Blagosloven doveka da je Gospod!

Amin! Amin!

Knjiga Četvrta

90

Psalmi 90-106

Molitva Mojsija, čoveka Božijega.

¹ O, Gospode, ti si nama bio prebivalište
kroz sva pokolenja!

² Pre rođenja planina,
pre nego si saznao zemlju i svet,
od veka do veka, ti si Bog.

³ Ti smrtnika vraćaš u prašinu
i govoriš: „Vratite se, o, potomci ljudi!“

⁴ Jer je u tvojim očima hiljadu godina
poput minulog, jučerašnjeg dana
i poput smene noćne straže.

⁵ Odnosiš ih ko bujica, poput sna su,
jutrom su ko trava izniknuli;

⁶ ujutro cvetaju i rastu,
a uveče suše se i venu.

⁷ Tako i mi nestajemo u tvom gnevu
i tvoja nas srdžba prestravljuje!

⁸ Naše si krivice pred sebe stavio,
naše tajne licem svojim obasjao.

⁹ Tako su minuli dani naši svi u tvome gnevu,
poput daha godine su naše isparile.

¹⁰ U našem je veku sedamdeset leta,
osamdeset leta ako smo u snazi;
njihovo najbolje – tegoba i muka –
brzo prođu i mi odletimo.

¹¹ Ko je upoznao silu tvoga gneva?
Koliko si strašan, toliko si srdit.

¹² Nauči nas da brojimo svoje dane tako,
da bismo srce mudro zadobili!

¹³ O, Gospode, okreni se! Dokle više?
Smiluj se na svoje sluge.

¹⁴ Milošću nas svojom ujutro nahrani;
da kličemo, da se veselimo kroz sve svoje dane!

¹⁵ Obraduj nas za sve one dane kad si nas tlačio,
za godine gledane nedaće.

¹⁶ Nek slugama tvojim prikaže se delo tvoje
i njihovoj deci veličanstvo tvoje!

¹⁷ Nek naklonost Gospoda, Boga našeg, počiva na nama.
Šta radili u tome uspeli!

Šta radili u tome uspeli!

Psalam 91

- ¹ U zaklonu Svevišnjeg ko prebiva,
u senci Svemoćnog taj počiva!
- ² Gospodu ću reći:
„Moj zaklone i tvrđavo moja!
Moj Bože u koga se uzdam.“
- ³ Jer on će te izbaviti
iz ptičarske omče
i pomora kobnog.
- ⁴ Svojim perjem pokriće te,
sakrićeš se pod njegova krila;
štit i bedem istina je njegova.
- ⁵ Strahote noćne nećeš se plašiti,
a ni strele koja danju leti;
- ⁶ ni pomora što se mrakom šunja,
ni zaraze što kosi u podne.
- ⁷ Pored tebe hiljada će pasti,
tebi zdesna i deset hiljada,
a tebi se približiti neće!
- ⁸ Samo ćeš rođenim očima da gledaš,
nad opakim videćeš osvetu.
- ⁹ Zato što si u Gospodu, u utočištu mome,
u Svevišnjem prebivalište sebi našao
- ¹⁰ zlo te zadesiti neće,
i ni blizu tvog šatora pošast prići neće.
- ¹¹ Jer on će zapovediti svojim anđelima
da te čuvaju na svim tvojim putevima.
- ¹² Oni će te poneti na svojim rukama,
da nogom ne bi o kamen zapeo.
- ¹³ Izgazićeš i lava i zmiju,
pregazićeš lavića i guju.
- ¹⁴ „Izbaviću ga jer mi je privržen;
na visinu, u zaklon ga stavljam,
jer poznaje moje ime.
- ¹⁵ On će mene zvati, a ja ću mu se odazvati;
biću sa njim u nevolji da ga spasem
i učinim časnim.
- ¹⁶ Životom dugim ću ga nasititi,
daću mu da vidi izbavljenje moje.“

Psalam 92

Psalam. Pesma za dan subotnji.

- ¹ Baš je dobro hvaliti Gospoda,
tvom imenu pevati, Svevišnji;
- ² milost tvoju ujutru javljati,
svake noći vernost tvoju;

- ³ lirom sa deset struna
i harfinom melodijom!
- ⁴ Jer ti si me, o, Gospode,
obradovo delom svojim;
kličem trudu ruku tvojih.
- ⁵ Kako su velika dela tvoja, o, Gospode!
Kako su duboki naumi tvoji.
- ⁶ Čovek bez pameti ne zna
i bezumniik ovo ne razume;
- ⁷ Kad zlikovci niču kao trava
i kad svaki zlotvor cveta,
to je da bi zauvek propali!
- ⁸ A ti si doveka uzvišen, o, Gospode!
- ⁹ O, Gospode, eno tvojih dušmana;
eno tvojih dušmana, ginu,
i svi što zlobno rade biće oduvani.
- ¹⁰ Ti si moj rog uzdigao kao u bivola,
pomazan sam svežim uljem.
- ¹¹ Očima gledam po zidinama mojim
one što se protiv mene dižu;
ušima svojim slušam zlotvore.
- ¹² Kao palma grana se pravednik,
kao kedar raste na Livanu!
- ¹³ Posaćeni u Domu Gospodnjem
cvetaće u dvorištima Boga našeg.
- ¹⁴ Biće plodonosni i kada ostare,
jedri i zeleni biće;
- ¹⁵ i javljaće: pravedan je Gospod, stena moja,
nepravde u njemu nema!

Psalam 93

- ¹ Gospod vlada veličanstvom zaodeven!
Žagrnut je i opasan Gospod snagom;
a svet je utvrđen, nepomičan.
- ² Utvrđen je od davnina presto tvoj,
a i ti si od iskona.
- ³ Reke dižu, o, Gospode,
reke dižu svoju huku;
reke dižu svoju buku.
- ⁴ I od huke voda mnogih,
i od silnih talasa morskih,
silniji je Gospod uzvišeni.
- ⁵ Propisi su tvoji čvrsti, pouzdani;
Dolikuje svetost tvome Domu, Gospode,
kroz dane mnoge.

Psalam 94

- ¹ O, Bože osvete!
Sevni, Gospode, Bože osvetniče!
- ² Ustani, sudijo zemlje,
pa uzvрати bahatima istom merom.
- ³ Dokle će zlikovci, o, Gospode,
dokle će zlikovci da likuju?
- ⁴ Brbljivci su, bahati hvalisavci
svi ti što opako rade.
- ⁵ Oni satiru tvoj narod, Gospode,
i nasledstvo tvoje tlače.
- ⁶ Ubijaju udovicu, došljaka
i siročad kolju.
- ⁷ I još kažu: „Gospod ne vidi,
ne opaža Bog Jakovljevi!“
- ⁸ Razmislite, vi svirepi ljudi! Budale!
Kad ćete se opametiti?
- ⁹ Ne čuje li onaj što je tvorac uha?
Ne vidi li onaj što je tvorac oka?
- ¹⁰ Zar narode on da ne kori?
Zar da ne pokara onaj koji ljude znanju uči?
- ¹¹ Gospod zna da su misli čovekove bezvredne.
- ¹² Blago onome koga ti učiš, Gospode,
koga poučavaš o Zakonu svome;
- ¹³ da bude spokojan u danima patnje,
dok se za zlikovca jama ne iskopa.
- ¹⁴ Jer Gospod ne ostavlja svoj narod
i nasledstva svoga on se ne odriče.
- ¹⁵ Jer pravednost se sudu vraća
i slede je sva srca čestita.
- ¹⁶ Ko će mene da zastupa protiv zlikovaca?
Ko će protiv zločinaca uz mene da stane?
- ¹⁷ Da mi Gospod nije bio pomoć,
ubrzio bi duša moja u grobu ćutala.
- ¹⁸ Kada kažem – „Moja noga kleca!“ –
nek me tvoja milost okrepi, Gospode!
- ¹⁹ Kada su u meni samom mnogobrojne brige,
utehe mi tvoje razgaljuju dušu.
- ²⁰ Zar okrutni vladari da ti budu saveznici,
i oni koji krše zapovesti?
- ²¹ Urotu prave protiv duše pravednika,
krv nevinih osude ko krivu.
- ²² Gospod mi je zaklon na visini!
Moj je Bog stena utočišta!
- ²³ On će njima da uzvрати za zlobu njihovu,
zbrisaće ih zbog zala njihovih;

zbrisaće ih, Gospod, Bog naš.

Psalam 95

- ¹ Dođite! Kličimo Gospodu!
Uskliknimo Steni našega spasenja!
- ² Dođimo pred njega s pohvalama,
u pesmama kličimo mu!
- ³ Jer Gospod je velik Bog,
car je velik nad svim bogovima.
- ⁴ U njegovoj su ruci dubine zemaljske,
njegovi su vrhovi planina.
- ⁵ Njegovo je more, on ga je stvorio;
ruke su mu kopno načinile.
- ⁶ Dođite da ničice popadamo!
Hajde da se poklonimo i kleknemo
pred Gospodom, Sazdateljem našim!
- ⁷ Jer on je naš Bog,
a mi narod njegove ispaše,
stado koje vodi.
- Danas kad glas njegov čujete:
- ⁸ „Tvrda srca ne budite kao na Merivi,
u pustinji u dan Mase*.
- ⁹ Oci vaši *mene* su kušali,
izazivali me, iako su dela moja gledali.
- ¹⁰ Četrdeset leta sam se gnušao onog naraštaja i rekoh:
'Vernosti nema u njima nikakve,
puteve moje oni ne poznaju.'
- ¹¹ U gnevu sam se tada zakleo:
'Neće oni ući u moj počinak.'“

Psalam 96

- ¹ Pevajte Gospodu novu pesmu!
Pevaj Gospodu, sva zemljo!
- ² Pevajte Gospodu i ime mu blagosiljajte;
dan za danom navešćujte njegovo spasenje.
- ³ Objavite mu slavu među pucima,
njegova čudesa među svim narodima.
- ⁴ Jer velik je Gospod, mnoge hvale vredan;
strašniji od svih bogova.
- ⁵ Jer ništavni su svi bogovi naroda,
ali Gospod je sazdao nebesa.
- ⁶ Pred njim su slava i veličanstvo,
sila i lepota u njegovom Svetilištu.
- ⁷ Dajte Gospodu, plemena narodna,

* **Psalam 95:8** Prema 2. Moj 17,7 *Masa* i *Meriva* su mesta čija imena, *svađa* i *iskušavanje* imaju slikovito značenje.

- dajte Gospodu slavu i silu,
8 dajte Gospodu slavu radi njegovog imena,
donesite mu prinos, dođite u njegova dvorišta,
9 klanjajte se Gospodu sjajnom u svetosti,
drhti pred njim, sva zemljo!
10 Govorite među narodima: „Gospod vlada!
Čvrsto stoji svet, neće se poljuljati.
On pravedno sudi narodima.“
- 11 Neka se raduju nebesa, neka se veseli zemlja,
Neka hući more i sve što je u njemu,
12 nek se raduje polje i sve što je na njemu.
Tada će pevati šumsko drveće
13 pred Gospodom, jer on dolazi da sudi zemlji.
On će da sudi svetu po pravdi,
narodima po vernosti svojoj.

Psalam 97

- 1 Gospod vlada! Neka se raduje zemlja,
neka se raduju ostrva mnoga!
2 Okružen je oblacima, gustom tamom;
na pravednosti i na pravu presto mu počiva.
3 Pred njim oganj suklja,
na sve strane pali njegove dušmane.
4 Njegove munje blešte svetom,
a zemlja zadrhti kada to ugleda.
5 Kao vosak tope se planine pred Gospodom,
pred Gospodarem zemlje cele.
6 Pravednost njegovu nebesa javljaju
i slavu njegovu svi narodi vide.
- 7 Neka se postide sve sluge kipova,
svi koji se idolima hvale;
o, božanstva razna, njemu se klanjajte!
- 8 Sion čuje pa se raduje;
vesele se Judina naselja
zbog sudova tvojih, Gospode.
9 Jer, Gospode, ti si Svevišnji sve zemlje;
neizmerno uzvišen si nad svim božanstvima!
10 O, vi što Gospoda volite, zlo zamrzite!
On je čuvar duše svojih vernih;
on otima dušu njinu iz zlikovačkih ruku.
11 Po pravedniku rasipa se svetlo
i veselje u srca čestitih!
12 Pravednici, radujte se u Gospodu!
Zahvaljujte mu,
svetost njegovu spominjite!

Psalam 98

Psalam.

- ¹ Pevajte Gospodu novu pesmu,
jer je čudesa učinio!
Desnica mu donese pobjedu
i mišica njegova sveta.
- ² Spasenje je svoje Gospod obznanio,
naočigled naroda je objavio pravednost svoju.
- ³ Setio se svoje milosti
i svoje vernosti prema domu Izrailjevom,
i svi su krajevi zemlje
videli spasenje Boga našeg.
- ⁴ Usklikni Gospodu, zemljo sva!
Podvikujte, zapevajte i zasvirajte!
- ⁵ Zasvirajte Gospodu uz harfu;
i uz harfu, i uz zvuke pesme.
- ⁶ Uz trube, uz jeku rogova
uskliknite pred carem Gospodom!
- ⁷ Neka hući more i sve što je u njemu,
svet i njegovi stanovnici.
- ⁸ Nek rukama zapljeskaju reke,
s njima gore nek radosno kliču
- ⁹ pred Gospodom;
jer dolazi da sudi zemlji,
da pošteno sudi svetu
i ljudima po pravdi.

Psalam 99

- ¹ Gospod vlada –
nek narodi drhte!
Nad heruvimima on sedi –
nek se zemlja trese!
- ² Veliki je Gospod na Sionu,
uzvišen je nad svim narodima.
- ³ Veliko ti ime neka slave,
jer je strašno –
on je svet!
- ⁴ Moćan je car koji voli pravdu;
Jakovu si učvrstio podjednako
i pravdu i pravednost,
ti si to učinio.
- ⁵ Uzdižite Gospoda, Boga našeg!
Poklonite se pred podnožjem njegovih nogu,
jer je on svet.
- ⁶ Mojsije i Aron, sveštenici njegovi;
Samuilo, jedan od onih što su mu se molili,
zvali su Gospoda
i on ih je uslišio.
- ⁷ U stubu od oblaka im je govorio,

a oni su držali propise
i uredbe koje im je dao.

- ⁸ O, Gospode, Bože naš,
ti si ih uslišio!
Bio si im Bog koji oprašta
ali i onaj što kažnjava njihova zlodela.
⁹ Uzdižite Gospoda, Boga našeg!
Poklonite se na njegovoj svetoj gori,
jer naš Gospod, Bog je sveti.

Psalam 100

Psalam zahvalnosti.

- ¹ Kliči Gospodu, zemljo sva!
² Rado Gospodu služite,
priđite mu pevajući!
³ Znajte: Gospod je Bog, on nas je sazdao
i njemu pripadamo;
mi smo njegov narod
i stado njegove ispaše.

⁴ Sa hvalama ulazite na vrata njegova
i s pesmama u njegova dvorišta;
hvalite ga,
ime mu slavite.
⁵ Jer je dobar Gospod,
jer je milost njegova doveka
i veran je naraštaju svakom!

Psalam 101

Davidov Psalam.

- ¹ O milosti i o pravdi pevam!
Ja tebi, Gospode, pevam pohvale.
² Predaću se putu besprekornom!
Kada ćeš mi doći?

U čestitosti srca svoga
živeću u svom domu.
³ Stvari gnusne
ne stavljam pred oči svoje;
otpadničke stvari mrzim,
na njih ne pristajem!
⁴ Ništa nemam s podlacima
i za zlo neću da znam.

⁵ Ko svog bližnjeg iza leđa ocrnjuje,
ja toga satirem;
ko je prkosnog pogleda i nadmenog srca,
ja toga ne trpim.

⁶ Moje su oči na vernima u zemlji
da bi sa mnom boravili;
nek mi služi onaj

koji ide putem besprekornim.

⁷ U mom domu mesta
nema za prepređenjaka,
pred očima mojim lažov
potrajati neće.

⁸ Iz jutra u jutro satirem
sve neverne iz zemlje,
sve zlotvore istrebljujem
iz Gospodnjeg grada.

Psalam 102

Molitva ojađenog čoveka pred Gospodom, kad izliva svoju muku.

¹ O, Gospode, čuj molitvu moju
i moj vapaj nek do tebe dođe!

² Svoje lice ne skrivaj od mene u danu nevolje,
uho svoje prigni meni;
ti požuri,
usliši me u dan kad te zovem.

³ Moji dani nestaju u dimu,
poput peći kosti mi spečene.

⁴ Srce je moje kao trava košena, uvela,
pa ni hleb se ne setim da jedem.

⁵ Od jecanja moga silnog
koža mi se slepila za kosti.

⁶ Na pustinjsku buljinu ličim
i na ćuka s ruševina pustih!

⁷ Budan ležim,
postao sam ptica što samuje na krovu.

⁸ Povazdan mi se rugaju dušmani,
imenom mojim proklinju oni što me ruže.

⁹ Pepeo jedem kao da je hleb;
to što pijem sa suzama mešam,

¹⁰ zbog tvog gneva i ljutine tvoje;
jer si me podigao, pa onda bacio.

¹¹ Kao senka blede dani moji,
ja sam kao trava sparušena.

¹² A ti si, Gospode, doveka! Ti traješ,
spominješ se kroz naraštaj svaki.

¹³ Ti ustaješ da Sionu se smiluješ,
jer je vreme da ga pomiluješ,
jer je došlo vreme određeno.

¹⁴ Jer sluge tvoje vole mu zidine,
žao im je njegovih ruina.

¹⁵ Drhtaće narodi od imena Gospodnjeg
i od tvoje slave svi carevi zemaljski;

¹⁶ jer će Gospod da izgradi Sion
i objavi se u njegovoj slavi;

- 17 kada čuje molitvu jadnika
njihove vapaje prezreti neće.
- 18 Nek se to zapiše za naraštaj novi,
za narod sazdan da Gospoda slavi!
- 19 Jer će s visine svetosti svoje gledati Gospod,
s nebesa će zemlju da pogleda;
- 20 čuće ropac zatočenih
i od smrti spasti osuđeničke;
- 21 da objavi sa Siona ime Gospodnje
i hvalu svoju u Jerusalimu;
- 22 kada se zajedno okupe narodi,
i carstva da Gospodu služe.
- 23 Sred života snagu mi je oduzeo
i dane mi prekratio!
- 24 Rekao sam:
„Ne uzmi me usred mojih dana
kad već živiš od roda do roda!
- 25 Ti si u početku utemeljio zemlju,
i nebesa su delo tvojih ruku.
- 26 Ona će propasti, ali ti ćeš ostati,
i sve će se ishabati kao iznošena odeća,
izmenićeš ih kao odeću i proći će.
- 27 A ti si *uvek* isti,
veku tvome *nigde* kraja nema.
- 28 Sinovi tvojih slugu živeće
i potomci njihovi pred tobom spokojni će biti.“

Psalam 103

Davidov.

- 1 Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda
i ime mu sveto sve što je u meni!
- 2 Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda,
ne zaboravi sva dobročinstva njegova!
- 3 On ti krivice sve tvoje oprašta
i leči ti sve bolesti tvoje;
- 4 od propasti spasava ti život,
ovenčava milošću i milosrđem;
- 5 život ti dobrotom hrani,
mladost ti je sveža ko u orla.
- 6 Gospod čini ono što je pravo,
presuđuje u korist tlačjenih.
- 7 Puteve je svoje otkrio Mojsiju,
dela svoja deci Izrailja.
- 8 Milostiv i milosrdan je Gospod,
dugotrpljiv, bogat milosrđem.
- 9 Ne tuži *nas* bez prestanka,
doveka se on ne gnevi.
- 10 Po gresima našim on nam ne uzvraća,

ne plaća nam prema krivicama.

¹¹ Jer koliko je nebo nad zemljom visoko,
tolika je nad bogobožnima milost njegova.

¹² Koliko je istok od zapada daleko,
toliko je prestupe naše od nas udaljio.

¹³ Kao kad se otac na decu sažali,
sažali se Gospod bogobožnima.

¹⁴ Jer on zna kako smo građeni
i seća se da smo tek prašina.

¹⁵ Poput trave čovekovi su dani,
poput cveta na livadi što cveta;

¹⁶ vetar zaduva i već je nestao,
više ga se i ne seća mesto gde je bio.

¹⁷ A milost je Gospodnja oduvek
i zauvek na bogobožnima
i pravednost njegova na njihovim potomcima;

¹⁸ na onima koji drže njegov savez,
koji pamte njegove propise i izvršavaju ih.

¹⁹ Gospod je na nebesima postavio svoj presto
i nad svim carstvom svojim vlada.

²⁰ Blagosiljajte Gospoda, anđeli njegovi,
jaki i snažni,
koji činite po njegovoj reči
i slušate njegove naredbe!

²¹ Blagosiljajte Gospoda, sve vojske njegove,
sluge njegove, što činite kako mu je drago!

²² Blagosiljajte Gospoda, sva dela njegova,
gde god da je mesto u kome on vlada!

Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda!

Psalam 104

¹ Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda!

O, Gospode, o, moj Bože, ti si od svih veći;
odenut si i sjajem i slavom!

² Svetlošću je kao plaštom zaogrnut,
kao šator prostireš nebesa.

³ Grede gornjih odaja svojih u vode polaže,
oblake u kočije svoje preže,
na krilima vetra jezdi.

⁴ On svoje anđele čini vetrovima,
i svoje sluge ognjenim plamenovima.

⁵ On je zemlju postavio na njene temelje,
u veke vekova neće se pomaći.

⁶ Dubinama si je pokrio kao pokrivačem,

- a vode su joj bile nad gorama.
7 Povlače se od prekora tvoga,
odtekla su od tutnjave groma tvoga –
8 kada su se gore digle i doline sogle –
tamo gde si im i odredio mesto;
9 ne prelaze među što si im stavio,
vratiti se neće da zemlju prekriju.
- 10 Ti izvore šalješ dolinama
da poteku među planinama.
11 Oni poje svaku poljsku zverku
i žed gase divljim magarcima.
12 Nebeske se ptice kraj njih gnezde
i pevaju u rastinju.
13 Iz gornjih odaja svojih natapaš gore
i zemlja je puna ploda dela tvojih.
14 Ti činiš da za stoku trava raste,
bilje što ga čovek obrađuje,
da bi zemlja urodila hlebom;
15 i vino što čoveku razgaljuje srce,
ulje što lice ozari
i hleb što hrani čoveku srce.
16 Gospodnja su stabla nalivena,
kedrovi što ih je usadio na Livanu;
17 na njima se ptice gnezde,
u čempresima roda im se skući.
18 Na visokim gorama žive divokoze,
a kamenjari damanima utočište daju.
- 19 On je mesec načinio da se meri vreme,
a i sunce zna kada da zađe.
20 Ti spuštaš tamu i noć biva,
pa izmile sve šumske živuljke.
21 Lavovi za plenom riču
tražeći od Boga za sebe hranu.
22 Kad sunce zarudi
oni se okupe u jazbini svojoj i ležu.
23 A čovek ide za poslom svojim
i radi do večeri.
- 24 O, Gospode, kako je mnogo dela tvojih!
Svako si od njih učinio mudro
i tvojih je stvorenja puna zemlja!
25 Eno mora, velikog i širokih obala,
vrve od bezbrojnih stvorenja,
životinja malih i velikih;
26 Po njemu brodovi brode
i Levijatan* koga si načinio u njemu igra.
27 Svi oni čekaju tebe

* **Psalam 104:26** Ne zna se tačno značenje ove reči. Prevodi se kao *kit*, *krokodil*, ili *morska neman*.

da im na vreme daš ono što jedu.

²⁸ Ti im daješ

i oni to sakupe;

ti otvaraš ruku svoju

i oni su siti dobra.

²⁹ Kad sakriješ lice svoje

oni se prepadnu;

kad im uzmeš dah, oni skapavaju

i ponovo idu u prašinu.

³⁰ Kad im pošalješ svoj dah oni nastaju;

ti obnavljaš lice zemlje.

³¹ Nek doveka bude slava Gospodnja!

Nek delima svojim raduje se Gospod!

³² On u zemlju gleda i ona se trese;

on dotiče gore i one se dime.

³³ Kroz svoj život pevaću Gospodu,

dok me ima Boga moga proslavljaću!

³⁴ Ugodne mu bile misli moje,

a ja ću da se radujem u Gospodu.

³⁵ Nek grešnici nestanu sa zemlje

i zlobnika neka više nema!

Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda!

Slavite Gospoda!

Psalam 105

¹ Hvalite Gospoda, prizivajte mu ime,
objavite njegova dela među narodima.

² Pevajte mu, slavite ga pesmom,
govorite o svim njegovim čudesima.

³ Hvalite se svetim imenom njegovim,
nek se raduju srca onih koji traže Gospoda.

⁴ Tražite Gospoda i njegovu snagu,
tražite svagda lice njegovo.

⁵ Pamтите čudesa koja je učinio,
čuda i sudove usta njegovih.

⁶ O, seme Avrahamovo, slugo njegov,
deco Jakovljeva, izabranici njegovi!

⁷ On je Gospod, Bog naš,
sudovi su njegovi po svoj zemlji.

⁸ On se seća uvek njegovog saveza,
reči što je zapovedi za hiljadu naraštaja,

⁹ koji je sklopio sa Avrahamom,
i kojim se zakleo Isaku,

¹⁰ za uredbu ga je postavio Jakovu,
Izrailju za večni savez,

- 11 govoreći: „Tebi ću dati zemlju hanansku,
kao deo vašega nasljedstva.“
- 12 Dok ih je još bilo malo,
tek šačica došljaka u zemlji,
13 lutajući od naroda do naroda,
od jednog carstva do drugog,
14 nije dao nikom da ih tlači,
radi njih je kažnjavao careve:
15 „Ne dirajte moje pomazanike,
mojim prorocima zlobu ne činite!“
- 16 On je glad prizvao na zemlju,
ukinuo svako snabdevanje hlebom.
17 Čoveka je poslao pred njima,
Josifa, prodanog u roblje.
18 Noge su mu sputali lancima,
a vrat su mu okovali gvožđem;
19 sve do časa kad se ispunila reč o njemu,
reč Gospodnja ga je prokušala.
20 Car je zapovedio da ga puste,
vladar naroda ga je oslobodio.
21 Postavio ga je za gospodara kuće,
za upravitelja svih svojih dobara;
22 da po svojoj volji vodi mu glavare,
starešine mu mudro savetuje.
- 23 Tako je Izrailj došao u Egipat;
Jakov, došljak u Hamovoj zemlji.
24 I on je veoma umnožio svoj narod,
brojniji su bili od svojih dušmana.
25 Okrenuo im je srce da zamrze njegov narod,
da mu se na sluge pakosno okome.
26 Poslao je Mojsija, svog slugu,
i Arona, svog izabranika.
27 I oni su pred njima prikazali njegove znakove
i čudesu po Hamovoj zemlji.
28 Spustio je tamu na nju, pomračio je,
i oni* nisu bili neposlušni njegovoj reči.
29 Vode im je u krv pretvorio
i ribe im pomorio.
30 Zemlja im je vrvela od žaba,
čak i odaje njihovih careva.
31 Zapovedio je, pa su obadi i komarci
navalili na sve njihove krajeve.
32 Grad im je kao kišu dao
i plamene munje po njihovoj zemlji.
33 Loze im je i smokve slomio,
skršio im stabla po njihovom kraju.

* **Psalam 105:28** Prema stihu 26, jasno je da se radi o Mojsiju i Aronu.

- ³⁴ Zapovedio je, pa su grunuli
bezbroyni skakavci i gusenice.
- ³⁵ Obrstili su sve bilje njihove zemlje,
pojeli im letinu sa polja.
- ³⁶ Pobio je sve prvence njihove zemlje,
prvi plod sve njihove muževnosti.
- ³⁷ Izveo ih je sa srebrom i zlatom,
među njegovim plemenima nije bilo posrnulih.
- ³⁸ Egipat je odahnuo kada su izašli,
jer ih je od njih spopala strahota.
- ³⁹ Oblak je kao zaklon razastro
i plamen da noću svetli.
- ⁴⁰ Molili su ga i on im dovede prepelice,
hlebom s neba ih nasiti.
- ⁴¹ Otvorio je stenu i vode prokuljaše,
potekle su kao potok u zemlji suvoj.
- ⁴² Jer se setio svog svetog obećanja Avrahamu,
sluzi svome.
- ⁴³ Izveo je svoj narod u radosti,
uz klicanje svoje izabrane.
- ⁴⁴ Dao im je zemlje tuđinske,
zaposeli su trud naroda;
- ⁴⁵ da bi se držali njegovih propisa
i zakone njegove slušali.

Slavite Gospoda!

Psalam 106

¹ Slavite Gospoda!

Hvalite Gospoda jer je dobar,
jer je milost njegova doveka.

² Ko će da iskaže silna Gospodnja dela,
da mu svu slavu razglasi?

³ Blago onima što se drže pravde,
onima što uvek postupaju pravedno.

⁴ Seti me se, o, Gospode,
kada si milostiv svom narodu;
u spasenju svome
i mene se seti;

⁵ da vidim napredak tvojih izabranih,
da se radujem u radosti naroda tvoga
i hvalim se sa tvojim nasledstvom.

⁶ Zgrešili smo kao preci naši;
učinili smo nepravdu, skrivili smo!

⁷ Naši preci u Egiptu nisu razumeli čudesa tvoja,
nisu spominjali tvoju veliku milost,

- pa su se pobunili kraj mora,
kraj Crvenog mora.
- ⁸ A on ih je izbavio zarad svog imena,
da bi silu svoju pokazao.
- ⁹ Zapretio je Crvenom moru
i ono je presušilo,
pa ih je vodio dubinama
kao po pustinji.
- ¹⁰ Spasao ih je od ruke mrzitelja,
otkupio iz ruke dušmana.
- ¹¹ I vode su preplavile njihove krvnike,
niko od njih preostao nije.
- ¹² Tada su poverovali njegovim rečima
i pevali mu hvalospeve.
- ¹³ Ali brzo su mu dela zaboravili,
na savet njegov čekali nisu.
- ¹⁴ U pustinji ih spopade žudnja,
u pustari su iskušavali Boga.
- ¹⁵ I on je dao kako su tražili,
ali im je duše razboleo.
- ¹⁶ U taboru su zavideli Mojsiju i Aronu,
svecu Gospodnjem.
- ¹⁷ Na to se zemlja raspukla,
progutala je Datana
i zatrpala Avironovu družinu.
- ¹⁸ Buknula je vatra u družini,
suknuo je plamen na zlobnike.
- ¹⁹ Na Horivu izlili su tele,
klanjali se livenom idolu;
- ²⁰ zamenuli su Slavu svoju
za lik vola koji pase travu!
- ²¹ Zaboravili su Boga, svog izbavitelja,
koji je u Egiptu velika učinio dela;
- ²² čudesu u Hamovoj zemlji
i strahote na Crvenom moru.
- ²³ Rekao je da bi ih istrebio,
da njegov izabranik Mojsije
nije stao pred njega u procep,
i odvratio njegov razorni gnev.
- ²⁴ Prezreli su zemlju milu
i nisu verovali njegovoj reči.
- ²⁵ Gundali su u svojim šatorima
i glas Gospodnji slušali nisu.
- ²⁶ A on im se zakleo
da će ih pobiti u pustinji;
- ²⁷ da će im pobiti decu među narodima
i raseliti po zemljama.

- 28 Ali oni su se priklonili Val-Fegoru
i jeli žrtve za mrtve.
- 29 Svojim su ga postupcima na gnev izazvali
pa je pošast buknila među njima.
- 30 Ali ustao je Fines da posreduje
i pošast je stala.
- 31 To mu se uračunalo kao pravednost
kroz sva pokolenja, doveka.
- 32 Gnevili su ga i na vodama Merive,
pa je i Mojsije zbog njih nastradao;
- 33 jer su mu duh razdražili
pa je nepromišljeno govorio usnama svojim.
- 34 Nisu istrebili narode
za koje im je Gospod zapovedio.
- 35 Pomešali su se s narodima,
naviknuli na njihova dela.
- 36 Služili su njihovim idolima
i oni su im postali zamka.
- 37 Žrtvovali su svoje sinove
i svoje ćerke zlodusima.
- 38 Prolivali su nevinu krv,
krv svojih sinova i svojih ćerki
koje su žrtvovali idolima Hanana;
krvlju su opoganili zemlju.
- 39 Oskrnjavili su se delima svojim,
odali se bludu postupcima svojim.
- 40 Tada je planuo gnev Gospodnji na njegov narod,
zgadilo mu se njegovo nasledstvo.
- 41 Predavao ih je u ruke naroda
pa su nad njima vladali oni što ih mrze;
- 42 tlačili ih njihovi dušmani,
ponizili pod njihovom vlašću.
- 43 Mnogo puta ih je izbavljao,
ali su bili buntovnih namera,
pa su propadali u svojim krivicama.
- 44 Ali on bi ih pogledao u njihovoj muci,
čuo bi im preklinjanje;
- 45 pa se zbog njih podsetio svog saveza
i sažalio po velikoj milosti svojoj.
- 46 Čak je učinio da im se smiluju
svi tlačitelji njihovi.
- 47 Spasi nas, Gospode, Bože naš,
skupi nas od naroda,
da hvalimo tvoje sveto ime,
da se dičimo tvojom slavom.
- 48 Blagosloven da je Gospod, Bog Izrailjev,
od veka do veka.

I sav narod neka kaže:
„Amin.“

Slavite Gospoda!

Knjiga Peta

107

Psalmi 107-150

- ¹ Hvalite Gospoda jer je dobar,
jer je milost njegova doveka!
- ² Nek govore tako oni što ih je Gospod otkupio,
oni otkupljeni iz ruke dušmana;
- ³ koje je okupio iz zemalja istoka i zapada,
sa severa i s mora.
- ⁴ Tek, tumarali su po pustinji,
po bespuću i nisu našli mesto da se skrase.
- ⁵ A bili su i gladni i žedni,
dušu svoju da ispuste.
- ⁶ Gospodu su zavapili u čemeru svome
i on ih je izbavio od njihovih muka!
- ⁷ Ravnim putem ih je poveo
da se skrase, da se skuće.
- ⁸ Nek Gospoda oni hvale za njegovu milost,
za čudesa nad potomcima ljudi!
- ⁹ Jer on poji grlo žednom,
dobrim siti dušu gladnom.
- ¹⁰ Čame u mraku, u tami;
okovani i bedom i gvožđem;
- ¹¹ jer Božijim rečima prkose,
prezreli su savet Svevišnjega.
- ¹² A on im je patnjom srca ponizio;
srljali su, a pomoći niotkuda.
- ¹³ Gospodu su zavapili u čemeru svome
i on ih je spasao od njihovih muka!
- ¹⁴ Izveo ih je iz mraka, iz tame,
okove im polomio.
- ¹⁵ Nek Gospoda oni hvale za njegovu milost,
za čudesa nad potomcima ljudi!
- ¹⁶ Jer je on razbio bronzana vrata,
izlomio gvozdene vratnice.
- ¹⁷ Pobudališe zbog svojih prestupničkih puteva,
mučiše se zbog svojih krivica.
- ¹⁸ Duši im se sva hrana zgadila
i do samih vrata smrti su pristigli.
- ¹⁹ Gospodu su zavapili u čemeru svome
i on ih je spasao od njihovih muka!
- ²⁰ Reč svoju im je poslao, pa su ozdravili;

iz raka njihovih ih je izvukao.

21 Nek Gospoda oni hvale za njegovu milost,
za čudesa nad potomcima ljudi!

22 Nek žrtvuju žrtve zahvalnice;
nek mu dela objavljuju, neka kliču!

23 Oni što su morem brodovima plovili,
što su trgovali na velikim vodama;

24 oni su videli dela Gospodnja,
njegova čudesa u dubini;

25 kada je zapovedio, vetru naredio
da talase mora oluja podigne.

26 I oni se dižu do nebesa,
lome se do dubina,
pa im se duša topi od zebnje.

27 Ljuljaju se, teturaju ko pijani,
nestaje im sva veština.

28 Gospodu su zavapili u čemeru svome
i on ih je izveo iz njihovih muka!

29 Oluju je umirio
i talasi mora utihnuše.

30 A kada se stišaju, pomorci se raduju;
on ih vodi do željene luke.

31 Nek Gospoda oni hvale za njegovu milost,
za čudesa nad potomcima ljudi!

32 Neka ga uzdižu na narodnom saboru
i neka ga slave u starešinskom zboru!

33 On pretvara reke u pustinju,
vrela vode u tlo sparušeno;

34 plodnu zemlju u slatinu
zbog zla onih koji na njoj žive.

35 Od pustinje on jezero čini,
od zemlje puste vodene izvore.

36 Tu je gladne naselio
i oni su grad podigli;

37 polja su zasejali, vinograde posadili
i oni obilje plodova rađaju.

38 I on ih je blagoslovio
pa su se veoma umnožili;
ni stoka im se prorodila nije.

39 Ali zbog tlačenja, nevolje i jada
oni se prorodiše, poguriše.

40 On izliva prezir na plemiće,
pušta da tumaraju pustarom besputnom;

41 dok ubogog uzdiže, od nevolje sklanja,
poput stada njegov porod množi.

42 Vide to pravedni pa se raduju,
a svi nepravedni zatvaraju svoja usta.

- ⁴³ Ko je mudar? Taj nek ovo pamti,
u Gospodnju milost nek poniče!

Psalam 108

Pesma. Psalam Davidov.

- ¹ Srce mi je voljno, Bože,
da ti pevam,
da ti sviram bičem svojim!
- ² Budite se, o, liro i harfo,
ja bih zoru da probudim.
- ³ O, Gospode, hvaliću te među narodima,
slaviću te među tuđincima.
- ⁴ Jer je velika milost tvoja, povrh je nebesa;
do oblaka seže vernost tvoja.
- ⁵ Neka si uzvišen vrh nebesa, Bože;
slava tvoja nek je nad svom zemljom.
- ⁶ Desnicom nas svojom spasi, usliši nas,
pa da tvoji miljenici izbavljeni budu.
- ⁷ U svom Svetilištu Bog je objavio:
„Zaklicaću, podeliću Sihem,
premeriću dolinu Sokota.
- ⁸ Moj je Galad, moj je Manasija;
Jefrem mi je kaciga na glavi,
a Juda mi carsko žezlo.
- ⁹ Moav mi je korito za pranje,
na Edom sam bacio sandalu,
uskliknuću povrh Filisteje!“
- ¹⁰ Ko će mene da otprati u grad utvrđeni?
A na Edom ko će me povesti?
- ¹¹ Nećeš li ti, o, Bože,
koji si nas odbacio,
pa s vojskama našim, Bože,
više ne koračaš?
- ¹² Pomoć daj nam ispred protivnika,
uzalud je ljudsko izbavljenje.
- ¹³ Silno ćemo stupati sa Bogom,
izgaziće naše protivnike!

Psalam 109

Horovođi. Psalam Davidov.

- ¹ O, Bože slavljenja mojega,
nemoj da začutiš!
- ² Eno, usta zlobna i usta pakosna
na mene su razjapljena;
kleveću me jezikom lažljivim.
- ³ Okružili su me rečima mržnje,
bez razloga napali me.
- ⁴ Tužbama mi uzvraćaju ljubav,
ali ja se predajem molitvi.
- ⁵ Na dobro mi uzvraćaju zlobom

i mržnju mi vraćaju za ljubav.

- ⁶ Protiv takvog postavi zlikovca,
tužitelja, nek mu stoji s desna!
- ⁷ Kada mu se sudi, krivac neka bude;
neka mu se i molitva u greh preokrene!
- ⁸ Nek mu dani budu malobrojni,
neka se njegova služba da drugome.
- ⁹ Nek mu deca siročad postanu
i žena mu udovica!
- ¹⁰ Neka mu se deca potucaju, neka prose;
neka mole kada odu iz svojih ruina!
- ¹¹ Nek mu pleni zajmodavac sve što je njegovo,
neka mu tuđinac imanje opljačka!
- ¹² Nema nikoga da mu se smiluje,
siročad mu nemala nikoga koji bi ih požalio!
- ¹³ Neka mu se seme zatre,
ime im se izbrisalo u kolenu drugom!
- ¹⁴ Nek se pamte krivice njegovih predaka pred Gospodom,
greh majke njegove nek se ne izbriše!
- ¹⁵ Neka budu trajno pred Gospodom,
a on sa zemlje nek im zbriše spomen!
- ¹⁶ Jer se nije setio milost da iskaže,
već je kinjio siromaha, nevoljnika,
ubijao očajnika.
- ¹⁷ Voleo je kletvu,
pa neka ga stigne;
blagoslov mu nije bio mio,
pa neka je daleko od njega.
- ¹⁸ Ko odelom u kletvu se oblačio,
pa nek se ona kao voda u njega ulije
i kao ulje u njegove kosti.
- ¹⁹ Nek mu ona bude ko ogrtač u koga se zamotava,
kao pojas koji stalno opasuje!
- ²⁰ Neka tako Gospod plati mojim tužiteljima
i onima što o meni govore zlobno!
- ²¹ A ti, o, Gospode Bože,
čini sa mnom kako dolikuje tvom imenu;
izbavi me jer je milost tvoja dobra.
- ²² Evo, i siromah i nevoljnik ja sam,
probodeno srce je u meni.
- ²³ Bledim kao senka izdužena,
oduvan sam ko skakavac.
- ²⁴ Od posta mi kolena klecaju;
telo mi je mršavo, bez sala.
- ²⁵ Postao sam ruglo za njih,
odmahuju glavom kad me vide.
- ²⁶ O, Gospode, pomози mi!

- Spasi mene, o, moj Bože, po milosti svojoj!
²⁷ Neka znaju ljudi da je ovo ruka tvoja;
da si to ti, o, Gospode, učinio.
²⁸ Oni neka kunu a ti blagosiljaj;
a kada se dignu neka se zastide,
a tvoj će se sluga radovati.
²⁹ Neka se tužitelji moji u bruku obuku,
sramotom svojom neka se pokriju ko plaštom.

³⁰ Hvaliću Gospoda na sav glas!
Slaviću ga usred mnoštva;
³¹ jer je ubogome stao s desne strane
da ga spase od onih što mu duši presuđuju!

Psalam 110

Psalam Davidov.

¹ Reče Gospod Gospodu mome:

„Sedi meni s moje desne strane,
dok dušmane ne položim tvoje,
za tvoje noge postolje da budu.

² Žezlo snage tvoje pruža Gospod sa Siona:
Sred dušmana svojih vladaj!

³ Tvoj će ti se narod rado dati u danu tvog pohoda;
u sjaju slave, u ciku zore mladići su tvoji kao rosa.“

⁴ Gospod je dao zakletvu
i neće je povući:
„Ti si doveka sveštenik
po redu Melhisedekovom.

⁵ Gospod ti je s desne strane
i careve lomi u danu svog gneva.

⁶ On narodima sudi, sve je puno leševa;
širom polja on glave razbija.

⁷ On iz potoka kraj puta pije
i zbog toga diže glavu.“

Psalam 111

¹ Slavite Gospoda!

Hvaliću Gospoda celim srcem svojim,
na saboru pravednika i u zajednici!

² Velika su dela Gospodnja,
željan ih je svako ko uživa u njima.

³ Veličanstveno i slavno delo je njegovo,
pravednost njegova trajaće doveka.

⁴ Čudesu je svoja učinio da se pamte,
milosrdan je i milostiv Gospod.

⁵ Hranu daje bogobojaznima,

svog saveza doveka se seća.

- ⁶ Svom narodu javio je silu dela svojih,
dajući im nasledstvo naroda.
⁷ Verodostojna su i pravedna dela njegovih ruku,
svi njegovi propisi su pouzdani;
⁸ postavljeni od veka do veka,
učinjeni istinito i pravedno.
⁹ Za svoj narod otkup je poslao
i svoj savez večno postavio;
ime mu je i sveto i strašno.
¹⁰ Mudrost otpočinje bogobojažnošću.
Baš su razboriti svi koji tako čine*
i slava im traje za vek veka.

Psalam 112

- ¹ Slavite Gospoda!

Blago čoveku što se Gospoda boji
i u zapovestima njegovim rado uživa.

- ² Moćno će mu potomstvo biti po zemlji,
naraštaj će pravednika blagosloven biti.
³ U kući mu blago i imetak,
pravednost mu postojana vavek.
⁴ Svetlo i u tami sija pravednima,
milosrdnima, milostivima i pravičnima.
⁵ Sažaljiv je dobar čovek, pozajmljuje,
pravedno se u poslu ophodi.
⁶ Taj se nikad uzdrmati neće,
sećanje na pravednika trajaće doveka.
⁷ On ne strepi pred lošim vestima,
pouzdanog srca u Gospoda se uzda.
⁸ Pribranog je srca, ne strahuje
dok ne zalikuje nad dušmanima svojim.
⁹ On neštedimice deli,
daje sirotinji,
pravednost njegova ostaje doveka;
rog će mu se u časti uzdići.
¹⁰ Videće to zlotvor, ozlojediće se,
škripaće zubima i grišće se;
propašće žudnja zlotvora!

Psalam 113

- ¹ Slavite Gospoda!

O, slavite, sluge Gospodnje,

* **Psalam 111:10** Oni koji drže savez i bogobojazni su, prema kontekstu ovog i prethodnog stiha.

- slavite ime Gospodnje!
² Nek ime Gospodnje proslavljano bude
od sad pa doveka!
³ Od izlaska sunca pa do njegovog zalaska,
proslavljano bilo ime Gospodnje!

⁴ Nad svim narodima uzvišen je Gospod,
slava mu je vrh nebesa.
⁵ Ko je kao Gospod, Bog naš,
što stoluje u visini;
⁶ što se sagne da pogleda
i po nebu i po zemlji?

⁷ Siromaha diže iz prašine,
iz bunjišta diže ubogoga;
⁸ da ga posadi s plemićima,
s plemićima njegovog naroda.
⁹ Od nerotkinje u kući
čini srećnu majku dece.

Slavite Gospoda!

Psalam 114

- ¹ Kada je iz Egipta izašao Izrailj,
dom Jakovljevi iz naroda tuđinskog jezika,
² Juda je postao njegovo Svetilište
i Izrailj carstvo njegovo.

³ Videlo to more, pa ustuknu,
a i Jordan poteče unazad.
⁴ Ko ovnovi poskakaše gore
i brežuljci poput jaganjaca.

⁵ More, što si uteklo?
Jordane, što si unazad potekao?
⁶ Gore, što skačete ko ovnovi
i vi, brežuljci, poput jaganjaca?

⁷ Pred Gospodom potresi se, zemljo,
pred Jakovljevim Bogom;
⁸ što pretvara stenu u jezero,
kremen-kamen u svoj izvor vode.

Psalam 115

- ¹ Nemoj nama, o, Gospode, nemoj nama,
već imenu svome slavu podaj,
zbog milosti svoje i istine svoje!

² Zašto narodi da govore:
„Taj Bog njihov, gde je?“
³ A Bog naš je na nebesima
i on čini sve što mu se prohte!

- ⁴ Srebro su i zlato njihovi idoli,
ljudskih ruku delo.
- ⁵ Sa ustima – a nemi,
sa očima – a slepi;
- ⁶ sa ušima – a gluvi
i sa nosom koji ne miriše;
- ⁷ sa rukama koje ne pipaju,
sa nogama koje se ne kreću
i sa grlom što ni glas da pusti.
- ⁸ Takvi će da budu ti što su ih načinili,
svi koji se u njih pouzdaju!
- ⁹ Izrailju, u Gospoda se uzdaj!
On im je pomoćnik, on im je štit!
- ¹⁰ Dome Aronov, u Gospoda se uzdaj!
On im je pomoćnik, on im je zaštitnik!
- ¹¹ Vi što strepíte od Gospoda,
u Gospoda se uzdajte!
On im je pomoćnik, on im je zaštitnik!
- ¹² Setio se i nas Gospod!
Nek nas blagoslovi,
neka blagoslovi dom Izrailjev;
neka blagoslovi dom Aronov!
- ¹³ Blagosloviće one što strepe od Gospoda,
kako male tako i velike.
- ¹⁴ Umnožio vas Gospod,
i vas i decu vašu!
- ¹⁵ Blagoslovio vas Gospod,
Sazdatelj nebesa i zemlje!
- ¹⁶ Nebesa su Gospodnja nebesa,
a zemlju je dao potomcima ljudi.
- ¹⁷ Preminuli ne slave Gospoda,
ni svi što u pokoj idu;
- ¹⁸ a mi Gospoda slavimo
sada i doveka!

Slavite Gospoda!

Psalam 116

- ¹ Ja volim Gospoda, jer je čuo moj glas
i preklinjanja moja;
- ² prignuo je uho svoje k meni
i dokle živim ja ću da mu vapim!
- ³ Smrtna su se užad splela oko mene
i zamka Sveta mrtvih spopala me;
snađoše me i muka i čemer.
- ⁴ Ali ime sam Gospodnje zvao:
„O, Gospode, preklinjem te,

izbavi mi dušu!“

⁵ Milostiv je i pravedan Gospod,
naš je Bog milosrdan!

⁶ Gospod brani prostodušne,
jer kada sam bio lakoveran, on me je spasao.

⁷ Ti se opet smiri, dušo moja,
jer ti Gospod obilno uzvрати!

⁸ Da, ti si dušu moju od smrti spasao,
oko moje od plakanja,
nogu moju od spoticanja.

⁹ U zemlji živih
pred Gospodom ja ću ići.

¹⁰ Poverovao sam, makar i govorim:
„Ojađen sam jako!“

¹¹ A rekao sam brzopleto:
„Svaki čovek je lažljivac!“

¹² Čime Gospodu da uzvratim
za sve njegovo dobro prema meni?

¹³ Čašu ću spasenja da podignem,
Gospodnje ću ime da prizovem!

¹⁴ Zavete svoje izvršiću Gospodu
pred celim njegovim narodom.

¹⁵ Skupocena je u očima Gospodnjim
smrt njegovih vernih.

¹⁶ O, Gospode, ja sam sluga tvoj!
Tvoj sam sluga, sin tvoje sluškinje,
sa mene si raskovo okove!

¹⁷ Prineću ti žrtvu zahvalnicu
i prizvaću ja ime Gospodnje!

¹⁸ Zavete svoje izvršiću Gospodu
pred celim njegovim narodom;

¹⁹ u dvorištima Doma Gospodnjeg,
usred tebe, o, Jerusalime.

Slavite Gospoda!

Psalam 117

¹ Svi puci, slavite Gospoda,
veličajte ga, svi narodi!

² Jer mu je moćna milost prema nama
i doveka istina je Gospodnja!

Slavite Gospoda!

Psalam 118

- ¹ Hvalite Gospoda jer je dobar,
jer je milost njegova doveka!
- ² Nek Izrailj kaže:
„Jer je milost njegova doveka!“
- ³ Neka dom Aronov kaže:
„Jer je milost njegova doveka!“
- ⁴ Neka kažu oni koji strepe od Gospoda:
„Jer je milost njegova doveka!“
- ⁵ U teskobi Gospoda sam zvao;
čuo me je Gospod,
izveo me na prostrano mesto.
- ⁶ Gospod je na mojoj strani, neću se bojati;
šta mi može učiniti čovek?
- ⁷ Gospod je na mojoj strani,
među mojim pomagačima;
ja ću samo da likujem
nad onima što me mrze.
- ⁸ Bolje je u Gospodu utočište naći,
nego u čoveku oslonac pronaći.
- ⁹ Bolje je u Gospodu utočište naći,
nego u plemićima oslonac pronaći.
- ¹⁰ Svi narodi opkoliše mene,
ali sam ih potisnuo u ime Gospodnje.
- ¹¹ Opkoliše me, baš me okružiše,
ali sam ih potisnuo u ime Gospodnje.
- ¹² Prekriše me kao pčele,
al' zgasnuše ko plamen u trnju,
jer baš sam ih potisnuo u ime Gospodnje.
- ¹³ Divlje su me gurnuli da padnem,
ali mi je Gospod pomogao.
- ¹⁴ Gospod je moja sila i pesma,
on mi je spasenje!
- ¹⁵ Povik klicanja i spasenja
u šatoru je pravednika,
silna je na delu desnica Gospodnja.
- ¹⁶ Podigla se desnica Gospodnja!
Silna je na delu desnica Gospodnja!
- ¹⁷ Ja umreti neću, živeću
dela Gospodnja da objavim.
- ¹⁸ A korio me je Gospod, baš me je korio;
ali smrti predao me nije.
- ¹⁹ Vrata pravednosti otvorite meni,
da kroz njih prođem i hvalim Gospoda!
- ²⁰ To su vrata Gospodnja,
pravedni će kroz njih proći.
- ²¹ Hvaliću te, jer si mi se odazvao,

jer si meni Spasitelj postao!

22 Kamen što su zidari odbacili,
postade kamen ugaoni.

23 Od Gospoda ovo beše
i to je divno u našim očima.

24 Ovo je dan sazdan od Gospoda;
radujmo se i kličimo u njemu!

25 O, Gospode, vapimo ti, spasi!
O, Gospode, vapimo ti, uspeh daj nam!

26 Blagosloven onaj koji dolazi u ime Gospodnje!
Blagosiljamo vas iz Doma Gospodnjeg!

27 Gospod je Bog,
nas je obasjao.

Žrtvu prazničnu konopcima zavežite
za rogove žrtvenika.

28 Bog moj ti si, tebe ću da hvalim;
o, moj Bože, tebe da veličam!

29 Hvalite Gospoda jer je dobar,
jer je milost njegova doveka!

Psalam 119

⌘ Alef

1 Blago ljudima besprekornog puta,
po Gospodnjem Zakonu što žive.

2 Blago onima što se drže njegovih propisa,
što ga traže celim srcem;

3 i nepravdu što ne čine,
prema stazama njegovim što žive.

4 Svoje si nam odredbe ti dao
da bi ih se predano držali.

5 O, kada bi moje staze postojane bile,
da se tvojih uredaba držim!

6 Ja se onda zastideo ne bi,
sve zapovesti tvoje kad bih razmatrao.

7 Čestitog ću srca hvalu tebi dati,
kad pravila pravednosti tvoje budem naučio.

8 Držaću se tvojih uredaba,
a ti mene sasvim ne napuštaj!

⌘ Bet

9 Kako mladić čistim put svoj da održi?
Držeći se reči tvoje.

10 Tebe tražim celim srcem svojim,
ne daj mi da lutam od tvojih zapovesti.

11 Tvoju reč sam u srce sakrio
da ti ne bih sagrešio.

12 O, Gospode, blagosloven ti si!

Pouči me svojim uredbama.

13 Usnama ja svojim objavljujem
sva pravila usta tvojih.

14 Radujem se putu propisa tvojih
kao da je svakovrsno blago.

15 Na odredbe tvoje mislim,
na puteve tvoje pazim.

16 Uživam u uredbama tvojim,
zaboravu reč ti ne dam.

‡ *Gimel*

17 Sluzi svome blagonaklon budi,
pa da živim i reč tvoju držim.

18 Oči mi otvori, pa da gledam
u čudesa tvojega Zakona.

19 Ja sam došljak na zemlji,
zapovesti svoje ne skrivaj od mene.

20 Satire se duša moja,
jer za pravilima tvojim stalno žudi.

21 Ti bahate prekorevaš, prokleti su oni
koji zastraniše od zapovesti tvojih.

22 Skini s mene ruganja i prezir,
jer se tvojih propisa ja držim.

23 I glavari zasedaju, protiv mene se dogovaraju;
a tvoj sluga razmišlja o tvojim uredbama.

24 Da, propisi su tvoji
uživanja moja, savetnici moji.

⌈ *Dalet*

25 Duša mi se s prašinom slepila,
po svojoj me reči ti oživi.

26 Puteve sam svoje izložio i ti si me uslišio,
pouči me svojim uredbama.

27 Daj da shvatim put tvojih odredbi,
pa da tvoja čudesa razmatram.

28 Od tuge mi duša jeca,
po svojoj me reči ti osnaži.

29 Put zablude ukloni od mene,
svoj mi Zakon milostivo daruj.

30 Put vernosti ja sam odabrao,
pravila sam tvoja prigrlio.

31 Uz propise tvoje ja prijanjam;
o, Gospode, ne daj da se osramotim.

32 Putem tvojih zapovesti hitam,
jer mi za njih srce širiš.

⌈ *He*

33 O, Gospode, pouči me putu svojih uredaba,
da bih ga se do kraja držao.

34 Pronicljivost daj mi,
da tvoj Zakon ispunjavam
pa da ga se celim srcem držim.

35 Daj da idem stazom zapovesti tvojih,
jer je u njoj moje uživanje.

- 36 Propisima tvojim srce mi prikloni,
a ne nečasnoj dobiti.
37 Oči moje ti okreni da prolaznost ne gledaju,
na svom putu život mi podari.
38 Sluzi svome reč svoju ispuni,
onu što si dao bogobojaznome.
39 Odagnaj od mene prezir od koga strahujem,
jer su tvoja pravila valjana.
40 Gle, za tvojim odredbama čeznem,
oživi me pravednošću svojom!

† Vav

- 41 O, Gospode, milost tvoja nek na mene dođe,
spasenje tvoje što si obećao;
42 pa da mogu podrugljivcu nešto da uzvratim,
jer ja se u tvoju reč pouzdam.
43 Ne ostavljaj usta moja sasvim bez istine,
jer na tvoja pravila ja čekam;
44 pa tvoj Zakon istrajno da držim,
sve od veka pa do veka;
45 i da živim u prostranoj zemlji,
jer tvoje odredbe ja tražim;
46 da svedočim ja propise tvoje,
pred carevima da se ne postidim;
47 uživaću u zapovestima tvojim,
jer ih volim;
48 podići ću ruke svoje ka zapovestima tvojim, jer ih volim;
uredbe ću tvoje da razmatram.

† Zajin

- 49 Seti se reči tvoje za slugu tvoga
kojom si mi ti ulio nadu.
50 Ona mi je u jadu uteha,
jer reč tvoja život meni čuva.
51 Silno mi se rugaju bahati,
a ja od tvoga Zakona ne skrećem.
52 Na pravila tvoja davna mislim, Gospode,
i njima se tešim!
53 Spopada me plamen srdnje zbog zlobnika,
onih što tvoj Zakon napuštaju.
54 Uredbe su tvoje pesme moje
u kući skitnje moje.
55 O, Gospode, ime tvoje spominjem u noći,
da se držim ja tvoga Zakona!
56 I ovo je moja obaveza:
da se držim tvojih odredaba.

† Het

- 57 Ja imam Gospoda,
odlučan sam da reč tvoju držim.
58 Preklinjem te celim srcem svojim,
milostivo daj mi što si obećao.
59 Puteve svoje ispitujem,

propisima tvojim korake usmeravam svoje.

60 Žurim, ne oklevam

da zapovesti tvoje držim.

61 Obmotaše me užad zlikovačka,

ali Zakon tvoj ne zaboravljam.

62 Usred noći podižem se da ti zahvaljujem

zbog tvojih pravednih sudova.

63 Prijatelj sam bogobojaznih,

onih što ti odredbe čuvaju.

64 O, Gospode, milosti je tvoje puna zemlja!

Pouči me svojim uredbama.

🔈 *Tet*

65 O, Gospode, činiš dobro služi tvome,

kako si i obećao!

66 Nauči me da dobro sudim i shvatam,

jer zapovestima tvojim verujem.

67 Lutao sam pre stradanja svoga,

a sada se držim tvoje reči.

68 Ti si dobar, dobročinitelj si;

pouči me uredbama svojim.

69 Lažima me blate osioni,

a ja se svim srcem odredaba tvojih držim.

70 Srce im je zadriglo, skorelo,

a ja u tvom Zakonu uživam.

71 Korisno je kad se mučim

da bih tvoje uredbe shvatio.

72 Bolji mi je Zakon što si objavio

od hiljada zlatnika i srebrnjaka.

🔈 *Jod*

73 Tvoje su me ruke sačinile, stvorile me;

razboritost daj mi da naučim zapovesti tvoje.

74 Neka me vide bogobojazni,

pa neka se obraduju,

jer se tvojoj reči nadam.

75 Gospode, znam da su sudovi tvoji pravedni,

da me koriš jer me voliš.

76 Milost tvoja neka me uteši,

kao što si obećao svome služi.

77 Neka mi dođe milosrđe tvoje, da oživim,

jer je Zakon tvoj meni uživanje.

78 Osioni neka se postide za klevetu kojom me kleveću,

a ja mislim na odredbe tvoje.

79 Bogobojazni neka mi pristupe,

oni koji znaju za tvoje propise.

80 Nek mi srce besprekorno bude

prema tvojim uredbama,

tako da se ne zastidim.

🔈 *Kaf*

81 Duša moja kopni za tvojim spasenjem,

jer reč tvoju iščekujem.

82 Oči moje sahnju da mi se obratiš,

- govorim: „Kada ćeš me utešiti?“
83 Postao sam ko mešina nadimljena,
uredbe tvoje ne dam zaboravu.
84 Koliko je dana služi tvom ostalo?
Kad ćeš sudu da privedeš moje tlačitelje?
85 Bahati mi iskopaše jame,
ti što nisu po Zakonu tvome.
86 Svaka ti je zapovest istina,
pomozi mi jer me gone zabludama.
87 Skoro su me sa zemlje zbrisali,
a ja tvoje odredbe ne odbacujem.
88 Milošću me svojom živoga sačuvaj
da održim tvojih usta svedočanstvo.

↳ *Lamed*

- 89 O, Gospode, večna je reč tvoja,
na nebesima je učvršćena!
90 Od roda do roda je vernost tvoja,
ti si zemlju osnovao i ona je postojana.
91 Po odlukama tvojim i danas stoji,
jer tebi služi sve što postoji.
92 Da mi tvoj Zakon uteha nije bio,
propao bih u nevolji svojoj.
93 Doveka pamtim odredbe tvoje,
jer me one u životu drže.
94 Ja pripadam tebi, spasi me,
jer odredbe tvoje tražim!
95 Zlikovci vrebaju da me ubiju,
a ja propise tvoje pažljivo razmatram.
96 Svemu savršenom video sam kraja,
al' širini tvoje zapovesti kraja nema.

↳ *Mem*

- 97 Kako volim Zakon tvoj!
Od jutra do sutra razmišljam o njemu.
98 Zapovest me tvoja mudrijim čini od dušmana mojih,
jer doveka pripada mi.
99 Bolje rasuđujem od svih svojih učitelja,
jer razmišljam o propisima tvojim.
100 Od staraca umniji sam,
jer razmatram odredbe tvoje.
101 Od svake zle staze čuvam stope svoje
da bih reč tvoju mogao da držim.
102 Od pravila tvojih ja se ne okrećem
jer si ti sam mene poučio.
103 Kako je slatka reč tvoja nepcu mome,
od meda je *sladša* ustima mojim!
104 Razborit sam od odredaba tvojih
i zato mrzim svaku lažnu stazu.

↳ *Nun*

- 105 Mojoj nozi tvoja reč je lampa
i svetlo za moju stazu.

- 106 Zakleo sam se, obavezujem se:
držaću se tvojih pravednih sudova.
107 Mnogo sam stradao, Gospode,
po svojoj me reči ti oživi.
108 Dobrovoljnu žrtvu usta mojih primi, molim te, Gospode;
pouči me tvojim pravilima.
109 Glava moja stalno je u torbi
ali Zakon tvoj ne zaboravljam.
110 Zlotvori mi klopku postavljaju
ali ja ne skrećem s tvojih odredaba.
111 Doveka sam nasledio propise tvoje,
jer su oni radost mome srcu.
112 Predao sam srce svoje da uredbe tvoje izvršava,
za vekove i do kraja.

☞ *Sameh*

- 113 Mrzim ljude srca podeljenog,
a tvoj Zakon volim.
114 Utočište, štiti me ti si,
ja se tvojoj reči nadam.
115 Odlazite od mene, zločinci,
da bih svoga Boga zapovesti ispunjavao!
116 Podrži me kao što si obećao, pa da živim;
sramoti me ne prepusti zbog nadanja moga.
117 Okrepi me, pa da spasen budem
i da trajno težim uredbama tvojim.
118 Ti se gnušаш svih što zastrane od uredaba tvojih,
jer je uzaludna njihova obmana.
119 Kao zguru skinuo si sve zlobnike zemaljske
i zato volim propise tvoje.
120 Telo mi se ježi jer od tebe strepim,
sudovi me tvoji plaše.

☞ *Ajin*

- 121 Ja postupam pravo i pravedno,
tlačiteljima mojim ne ostavljam mene!
122 Budi jamac za dobro svom sluzi,
da me gordi ne bi tlačili.
123 Oči su mi usahnule za tvojim spasenjem
i za rečju pravednosti tvoje.
124 Tvome sluzi ti učini po milosti svojoj,
pouči me uredbama tvojim.
125 Tvoj sam sluga, prosvetljenje daj mi
pa da tvoje propise razumem.
126 Jeste vreme da deluje Gospod,
tvoj su Zakon prekršili!
127 Zato više volim zapovesti tvoje
nego zlato, više nego suvo zlato.
128 Zato odobravam odredbe tvoje, svaku i o svemu,
i prezirem svaku stazu laži.

☞ *Pe*

- 129 Čudesni su tvoji propisi,

- zato ih se duša moja pridržava.
130 Objašnjenje tvojih reči prosvetljuje,
promućurnost daje lakovernima.
131 Zinuo sam, dahćem,
jer sam željan zapovesti tvojih.
132 Na mene se osvrni, smiluj mi se,
ko što često činiš onim što ti ime vole.
133 Rečju svojom korake mi vodi,
ne daj bilo kojem grehu da nada mnom vlada.
134 Otkupi me od tlačitelja ljudi
da odredbi tvojih mogu da se držim.
135 Nek slugu tvoga obasja lice tvoje,
uredbama svojim pouči me!
136 Potoci suza iz mojih očiju teku
jer se Zakona tvoga ne drže ljudi.

☛ *Cade*

- 137 O, Gospode, ti pravedan jesi
i presude tvoje ispravne su!
138 Propisi tvoji što si zapovedio,
pravedni su i sasvim su verni.
139 Revnost moja izjeda me
jer dušmani su moji tvoje reči zaboravili.
140 Tvoja reč je sasvim proverena
i voli je sluga tvoj!
141 Neznatan sam i omrznut ja sam,
odredbe ti ne dam zaboravu.
142 Pravda tvoja je pravda doveka
i istina tvoj je Zakon.
143 Snašli su me nevolja i muka,
ali uživam u zapovestima tvojim.
144 Propisi tvoji doveka su pravedni,
da živ budem podari mi razum.

☛ *Kof*

- 145 Od sveg srca vapim! Gospode, usliši me,
da uredbe tvoje držim!
146 Tebi vapim da me spaseš,
da propise tvoje držim.
147 Pre zore se dižem i za pomoć vapim,
jer se tvojoj reči nadam.
148 Još pre smene noćne straže oči moje bdiju,
da o tvojoj reči mislim.
149 O, Gospode, po milosti svojoj glas moj saslušaj,
život mi sačuvaj po svojoj odluci.
150 Primiću se oni što zlobu smišljaju,
oni što su od tvog Zakona daleko.
151 A ti si, o, Gospode, blizu
i istina su sve zapovesti tvoje!
152 Odavno sam naučio iz tvojih propisa
da si ih doveka učvrstio.

☛ *Reš*

- 153 Pogledaj na moju muku pa me oslobodi,

- jer tvoj Zakon zaboravu ne dam.
154 Za moj slučaj se zauzmi, otkupi me,
rečju svojom život mi sačuvaj.
155 A spasenje je daleko od zlobnika,
jer uredbe tvoje oni i ne traže.
156 O, Gospode, golemo je milosrđe tvoje,
život mi sačuvaj po svojoj odluci.
157 Brojni su progonitelji moji i dušmani moji,
ali ja ne skrećem od propisa tvojih.
158 Gadi mi se kad gledam neverne,
što ne mare za reč tvoju.
159 Vidi kako odredbe ti volim!
O, Gospode, po milosti svojoj život mi sačuvaj!
160 Sva je tvoja reč istina,
doveka ti svaka presuda pravedna.

✠ Šin i Sin

- 161 Bezrazložno gone me glavari,
al' od reči tvoje strepi srce moje.
162 Zbog reči tvoje radujem se
kao onaj koji plen veliki stekne.
163 Mrzim laž, prezirem je,
a tvoj Zakon volim.
164 Sedam puta na dan ja te slavim
zbog tvojih pravednih odluka.
165 Obilje je mira na onima što ti Zakon vole,
za njih nema spoticanja.
166 O, Gospode, spasu tvom se nadam;
izvršavam tvoje zapovesti.
167 Propisa se tvojih drži duša moja,
ja ih neizmerno volim.
168 Odredaba tvojih i propisa tvojih ja se držim,
jer svi su moji putevi pred tobom.

Ⲛ Tav

- 169 O, Gospode, plač moj neka ti je blizak!
Po reči mi svojoj prosvetljenje podaj.
170 Moja molba nek pred tebe dođe,
po svom obećanju ti mene izbavi.
171 Nek se sliva slavopoj sa mojih usana,
jer me svojim uredbama učiš.
172 Nek reč tvoju moj jezik zapeva,
jer su pravedne sve zapovesti tvoje.
173 Nek ti ruka u pomoć mi stigne,
jer sam tvoje odredbe odabrao.
174 O, Gospode, za spasenjem tvojim čeznem
i u tvome Zakonu uživam!
175 Neka mi je duša živa da bi te slavila,
sudovi tvoji neka mi pomognu.
176 Poput ovce ja sam zalutao; a ti slugu svoga traži,
jer zapovesti tvoje ne dam zaboravu.

Psalam 120

Pesma poklionička.

¹ U nevolji Gospoda sam zvao
i on mi se odazvao.

² O, Gospode, izbavi mi dušu
od lažljivih usana
i jezika prevrtljivog!

³ Šta li će se tebi dati,
šta će ti se nadodati,
o, jeziče prevrtljivi?

⁴ Junakove oštre strele
sa smrekinom žeravicom!

⁵ Jao meni!
Ja sam došljak kod Meseha,
u kedarskim šatorima živim.

⁶ Predugo sam boravio
sa onima što mir mrze.

⁷ Ja sam miru predan,
ali čim bih da govorim,
oni bi da zarate.

Psalam 121

Pesma poklionička.

¹ Svoje oči ka gorama dižem.
Odakle će meni pomoć doći?

² Doći će mi pomoć od Gospoda,
Sazdatelja nebesa i zemlje!

³ Nozi tvojoj da posrne ne da,
tvoj zaštitnik zadremati neće.

⁴ Gle, ne drema i ne spava
zaštitnik Izrailja!

⁵ Gospod je zaštitnik tvoj!
Gospod ti je senka s tvoje desne strane.

⁶ Neće ti škoditi ni sunce po danu
ni mesec po noći.

⁷ Od svakoga zla Gospod će te zaštititi,
zaštitiće dušu tvoju.

⁸ Gospod će te zaštititi kada budeš odlazio
i kad budeš dolazio,
od sada pa doveka!

Psalam 122

Pesma poklionička. Davidova.

¹ Obradovao sam se kada su mi rekli:
„Idemo u Dom Gospodnji!“

² Evo nas, stojimo na vratima tvojim,
o, Jerusalime!

- ³ Jerusolim, grad podignut,
postojan i skladan.
⁴ Plemena se u njega uspinju,
Gospodnja plemena
prema propisu za Izrailj,
da hvalospev daju Gospodnjem imenu.
⁵ Jer prestoli suda su postavljeni tamo,
prestoli doma Davidovog.
⁶ Molite se za mir Jerusalima!
Oni što te vole neka napreduju!
⁷ Neka bude mira među tvojim zidinama,
blagostanja među tvojim dvorovima!
⁸ Radi braće moje, prijatelja mojih,
kažem: „Mir u tebi bio!“
⁹ Radi Doma Gospoda, Boga našeg,
tvoje dobro tražim!

Psalam 123

Pesma poklonička.

- ¹ Oči svoje ja podižem tebi,
koji sediš na nebesima!
² Gle, kao što su oči slugu
na rukama njihovih gazda;
kao što su sluškinjine oči
na rukama njene gazdarice;
tako su i naše oči
na Gospodu Bogu našem,
dok se na nas ne sažali.
³ Sažali se, o, Gospode,
sažali se na nas,
jer prezira smo siti!
⁴ Duša naša dovoljno je sita
ruganja bahatih
i prezira osionih ljudi!

Psalam 124

Pesma poklonička. Davidova.

- ¹ „Da Gospod sa nama nije bio“ –
nek Izrailj kaže –
² „da Gospod sa nama nije bio,
kada su se ljudi na nas digli;
³ tada bi nas žive progutali,
kad su svojim gnevom usplamteli na nas;
⁴ tada bi nas bujice odnele,
brzak bi nam preplavio duše;
⁵ tada bi nam mahnitale vode
preplavile duše.
⁶ Gospod nek je blagosloven
što nas nije ko plen dao njihovim zubima!

- ⁷ Duša se naša izbavila
kao ptica iz lovčeve zamke;
zamka je pukla
i mi smo se izbavili.
⁸ Naša pomoć ime je Gospoda,
Sazdatelja nebesa i zemlje!“

Psalam 125

Pesma poklionička.

- ¹ Oni što se u Gospoda uzdaju,
jesu kao gora Sion – postojana,
doveka se pomaknuti ne da!
² Poput gora što Jerusalem okružuju,
tako je i Gospod oko svog naroda,
sve od sada pa za večnost celu.
³ Uistinu, neće žezlo zločinaca vladati
nad zemljom što pripada pravednima;
da pravedni ruke svoje ne bi
nepravdi pružali.
⁴ O, Gospode, dobro čini dobrima
i onima čestitoga srca!
⁵ A one što na svoje krive staze skreću,
Gospod će odagnati sa zlotvorima.

Mir Izrailju!

Psalam 126

Pesma poklionička.

- ¹ Kad je Gospod prognanike na Sion vraćao,
bilo nam je kao da sanjamo!
² Usta su nam praskala od smeha,
jezik nam je klicao
kada se među narodima pričalo:
„Njima je Gospod veliko delo učinio!“
³ Gospod nam je veliko delo učinio
i kako smo samo razdragani bili!
⁴ O, Gospode, sreću našu ti povрати
ko brzake na ispućalu zemlju!
⁵ Oni koji sa suzama seju,
žanju sa klicanjem.
⁶ Plačući ide čovek
i zobnicu sa semenom nosi,
ali će se vratiti sigurno,
i klicaće, svoje snoplje
dok bude nosio!

Psalam 127

Pesma poklionička. Solomonova.

- ¹ Ako Gospod ne podiže kuću,

uzalud se na njoj graditelji muče;
ako Gospod nad gradom ne bdi je,
uzalud je nad njim stražar budan.
² Uzaludno je i vama da se rano podižete,
da kasno ležete
i jedete hleb sa mukom stečen,
jer on san svom miljeniku daje.
³ Gle, sinovi su poklon od Gospoda,
plod utrobe je nagrada!
⁴ Slični su strelama u ruci ratnika,
baš su takvi u mladosti rođeni sinovi.
⁵ Blago čoveku
koji njima tobolac svoj napuni!
Takvi se crveneti neće
kad se budu s dušmanima
na vratima grada raspravljali!

Psalam 128

Pesma poklonička.

¹ Blago svakom što se Gospoda boji,
onome koji puteve mu sledi!
² Zato ćeš jesti plod svojih ruku;
blago tebi, dobro nek ti bude!
³ Žena će ti biti kao loza plodonosna
usred kuće tvoje,
sinovi ti kao izdanci masline
oko tvoga stola!
⁴ Gle! Tako će biti blagosloven čovek
što se Gospoda boji!
⁵ Nek te sa Siona blagoslovi Gospod,
pa da svakog dana svog života
gledaš blagostanje Jerusalima;
⁶ pa da gledaš decu dece svoje.
Mir Izrailju!

Psalam 129

Pesma poklonička.

¹ „Mnogo su me tlačili još od kako mlad sam bio“ –
nek kaže Izrailj –
² „Mnogo su me tlačili još od kako mlad sam bio,
a ipak me nisu nadvladali.
³ Preko mojih leđa su orali orači
svoje duge brazde.
⁴ Pravedan je Gospod,
presekao je konopce zlotvora!“
⁵ Nek se stide, nek ustuknu
svi što Sion mrze.
⁶ Nek su kao trava po krovovima,
koja svene pre nego se počupa;

- ⁷ koja žeteocu ruku ne ispuni,
ni naručje onom koji snoplje veže.
⁸ A ni prolaznici nek ne kažu:
„Blagosloveni od Gospoda da ste!
Blagosiljamo vas u Gospodnje ime!“

Psalam 130

Pesma poklonička.

- ¹ O, Gospode, iz dubina ja tebe prizivam!
² O, Gospode, čuj glas moj,
uho svoje prigni
pozivu preklinjanja mojih!
³ O, Gospode, budeš li krivice zadržavao,
ko bi onda opstao, Gospode?
⁴ Ali u tebi je opraštanje
da bi te se bojali.
⁵ Gospoda ja iščekujem,
iščekuje duša moja;
njegovoj se reči nadam.
⁶ Duša moja Gospoda iščekuje
više no stražari jutro,
više no stražari jutro.
⁷ O, Izrailju, Gospodu se nadaj!
Jer milostiv je Gospod,
otkupljuje prebogato.
⁸ Baš on će da otkupi Izrailj
od svih njegovih krivica.

Psalam 131

Pesma poklonička. Davidova.

- ¹ O, Gospode, ne gordi se srce moje!
Oči moje nisu uznosite.
Ne pružam se za velikim,
ni za nečim meni nedosežnim.
² Evo, dušu sam smirio i utišao
kao odojče kod majke svoje,
kao odojče u meni je duša moja.
³ O, Izrailju, Gospodu se nadaj
od sad pa doveka!

Psalam 132

Pesma poklonička.

- ¹ O, Gospode, Davida se seti
i svih muka njegovih;
² kako se Gospodu zakleo
i zavetovao Silnom Jakovljevom:
³ „U šator doma svoga neću ući,
na postelju kreveta svog neću leći;

- ⁴ očima sna neću dati,
ni kapcima da se spuste;
⁵ dok ne nađem mesto za Gospoda,
Prebivalište Silnom Jakovljevom!“
- ⁶ Gle! Mi smo za to u Efrati čuli,
u poljima jarimskim našli smo ga.
⁷ Pođimo u Prebivalište njegovo!
Poklonimo se kod podnožja njegovih nogu!
⁸ Uzdigni se, o, Gospode, na mesto svog počinka;
ti i Kovčeg Sile tvoje!
⁹ Sveštenici nek ogrnu pravdu,
tvoji verni nek radosno kliču.
- ¹⁰ Zbog Davida, sluge svoga,
ne okreći se od lica svog pomazanika.
- ¹¹ Davidu se istinski zakleo Gospod
i poreći neće:
„Jednog od tvojih potomaka
postaviću na tvoj presto.
¹² Ako sinovi tvoji budu držali moj savez
i propise moje, što ću ih učiti,
i sinovi će njihovi doveka sedeti
na prestolu tvome.“
- ¹³ Da, Gospod je Sion izabrao,
za Prebivalište svoje poželeo ga je:
¹⁴ „Doveka je ovo mesto mog počinka,
tu ću da boravim jer sam tako poželeo.
¹⁵ Šta mu treba, daću izobilno;
uboge mu nahraniću hlebom.
¹⁶ U spasenje ću mu obući sveštenike,
verni će mu podcikovati, klicati.
- ¹⁷ Daću da Davidu rog moći uzraste,
svetiljku ću da postavim za svog pomazanika.
¹⁸ U sramotu ja zaviću dušmane njegove,
a na njemu njegova će kruna da zablista!“

Psalam 133

Pesma poklonička. Davidova.

- ¹ Gle! Kako je dobro, kakva je milina
kada su braća zajedno i složno!
- ² Ko na glavi dobro ulje,
koje se na bradu sliva,
na Aronovu bradu;
što se sliva na porube odeće njegove;
- ³ kao rosa sa Ermona,
koja rosi na sionske gore;

tamo gde je Gospod odredio
blagoslov života večnog.

Psalam 134

Pesma poklonička.

¹ Sad Gospoda blagosiljajte, sve sluge Gospodnje,
vi što noću stojite u Domu Gospodnjem!

² Ka Svetilištu ruke svoje podignite
i Gospoda blagosiljajte!

³ Sa Siona te blagoslovio Gospod,
Sazdatelj nebesa i zemlje!

Psalam 135

¹ Slavite Gospoda!

Slavite ime Gospodnje!
Slavite, o, sluge Gospodnje;

² vi što stojite u Gospodnjem Domu,
u dvorištima Doma Boga našeg!

³ Slavite Gospoda jer je dobar Gospod.
Pesmom mu proslavljajte ime,
jer je milo.

⁴ Jer, Jakova je sebi izabrao,
Izrailja za svoju dragocenu svojinu.

⁵ Zaista, ja znam da je velik Gospod,
naš je Gospod veći od svih božanstava.

⁶ Sve što hoće, to Gospod i čini –
na nebesima i na zemlji,
u morima i u svim dubinama.

⁷ On podiže oblake s kraja zemlje,
kiši munje daje
i izvodi vetar iz svojih riznica.

⁸ On je pobio prvence u Egiptu,
kako ljude, tako životinje.

⁹ Poslao je znakove i čudesa usred tebe, Egipte,
na faraona i sve njegove sluge.

¹⁰ Pobio je narode mnoge,
pogubio je careve silne –

¹¹ Sihona, amorejskog cara;
Oga, vasanskoga cara
i sva carstva u Hananu.

¹² Njihovu je zemlju dao u nasledstvo,
u nasledstvo za svoj narod, za Izrailj.

¹³ O, Gospode, večito je ime tvoje!
O, Gospode, spominješ se kroz naraštaj svaki!

- 14 Gospod će suditi* svome narodu,
na svoje će se sluge sažaliti.
- 15 Srebro su i zlato idoli naroda,
ljudskih ruku delo.
- 16 Sa ustima – a nemi,
sa očima – a slepi;
- 17 sa ušima – a gluvi,
u ustima im nema daha.
- 18 Takvi će da budu ti što su ih načinili,
svi koji se u njih pouzdaju!
- 19 Blagosiljaj Gospoda, o, dome Izrailjev!
Blagosiljaj Gospoda, o, dome Aronov!
- 20 Blagosiljaj Gospoda, o, dome Levijev!
Blagosiljajte Gospoda, o, svi što strepite od Gospoda!
- 21 Blagosloven nek je sa Siona Gospod,
u Jerusalimu što prebiva!

Slavite Gospoda!

Psalam 136

- 1 Hvalite Gospoda jer je dobar,
jer je milost njegova doveka.
- 2 Hvalite Boga nad bogovima,
jer je milost njegova doveka.
- 3 Hvalite Gospodara nad gospodarima,
jer je milost njegova doveka;
- 4 onog što ko niko čudesu velika čini,
jer je milost njegova doveka;
- 5 onog što umešno načini nebesa,
jer je milost njegova doveka;
- 6 onog što je zemlju razastro na vodama,
jer je milost njegova doveka;
- 7 onog što načini velika svetleća tela,
jer je milost njegova doveka;
- 8 sunce da upravlja danom,
jer je milost njegova doveka;
- 9 mesec i zvezde da upravljaju noću;
jer je milost njegova doveka;
- 10 onog što je pobio prvence Egipta,
jer je milost njegova doveka;
- 11 i iz njega izveo Izrailja,
jer je milost njegova doveka;
- 12 moćnom rukom i ispruženom mišicom,
jer je milost njegova doveka;
- 13 onog što je razdelio Crveno more napola,

* **Psalam 135:14** Ovo je sud na kome Bog brani, opravdava.

- jer je milost njegova doveka;
14 i kroz njega proveo Izrailja,
jer je milost njegova doveka;
15 i sručio faraona i njegovu vojsku u Crveno more,
jer je milost njegova doveka;

16 onog što je svoj narod po pustinji vodio,
jer je milost njegova doveka;

17 onog što je pogubio careve velike,
jer je milost njegova doveka;
18 i pobio careve silne,
jer je milost njegova doveka:
19 Sihona, amorejskog cara,
jer je milost njegova doveka;
20 i Oga, vasanskoga cara,
jer je milost njegova doveka;
21 i njihovu je zemlju dao u nasledstvo,
jer je milost njegova doveka;
22 u nasledstvo za svog slugu, za Izrailj,
jer je milost njegova doveka;

23 onoga što nas se poniženih setio,
jer je milost njegova doveka;
24 i od dušmana nas izbavio naših,
jer je milost njegova doveka;
25 onog koji daje hranu stvorenju svakom,
jer je milost njegova doveka.

26 Hvalite Boga nebeskog,
jer je milost njegova doveka!

Psalam 137

- 1 Sedeli smo tamo, pored reka Vavilona
i plakali kad bi se setili Siona.
2 O tamošnje smo vrbe
povešali harfe svoje,
3 jer su naši tlačitelji od nas zahtevali pesmu;
mučitelji naši da se veselimo:
„Pevajte nam pesmu o Sionu!“

4 Kako da pevamo Gospodnju pesmu
u tuđinskoj zemlji?
5 O, Jerusalime, ako bih tebe zaboravio,
zaboravljena bila i desnica moja!
6 Jezik mi se za nepce slepio
ako te se ne setio,
ako se ne radovao Jerusalimu
više nego i najboljem svome!

7 O, Gospode, seti se Edomaca

što su na dan pada Jerusalima govorili:
„Razvaljajte! Razvaljajte ga do temelja!“
⁸ O, čerko vavilonska,
što ćeš biti razorena!
Blago onom koji ti uzvрати istom merom,
onako kako si činila nama.
⁹ Blago onom ko ti nejač zgrabi
i o stenu smrska!

Psalam 138

Davidov.

¹ Hvaliću te od sveg srca,
pred bogovima pevaću ti slavopoje!
² Klanjaću se u Domu svetosti tvoje;
hvaliću ime tvoje za milost tvoju i istinu tvoju;
za obećanje tvoje, za reč tvoju
što je iznad sveg imena svoga diže.
³ Na dan kada sam vapio, ti si me uslišio;
smelost si mi dao, dušu ojačao.
⁴ Nek te hvale, o, Gospode, svi carevi zemlje,
kada čuju reči tvojih usta!
⁵ Opevaće puteve Gospodnje,
jer je slava Gospodnja velika.
⁶ Uzvišen je Gospod ali gleda poniženog,
a bahatog nadaleko prepoznaje.
⁷ Makar se i našao usred nevolje,
život ćeš mi sačuvati;
na bes moga protivnika ispružićeš ruku svoju,
spašće mene desna ruka tvoja!
⁸ Gospod će me osvetiti!
O, Gospode, milost tvoja je doveka;
dela svojih ruku ne napuštaj!

Psalam 139

Horovođi. Davidov Psalam.

¹ O, Gospode, ti me proničeš
i tebi sam poznat!
² Znaš me i kad sedim i kad stojim,
poznaješ mi misli izdaleka.
³ Posmatraš me dok hodam, dok ležim,
i svestan si svih mojih puteva.
⁴ Elem, još mi reči na jeziku nema,
a ti, eto, o, Gospode, poznaješ baš svaku!
⁵ Obuhvataš me i spreda i straga,
ruku svoju na mene polažeš.
⁶ Čudesno mi je to saznanje, uzvišeno,
nemoćan sam da ga shvatim!
⁷ Od tvog Duha gde da odem?
Od tvog lica kuda da pobegnem?

- ⁸ Dignem li se do nebesa – ti si tamo;
spustim li se u Svet mrtvih – i tamo si!
- ⁹ Vinem li se zorinim krilima
i preselim na kraj mora;
- ¹⁰ i tamo me ruka tvoja vodi,
pridržiava me desnica tvoja.
- ¹¹ Sve i da kažem –
„Tama će me svakako prekriti,
svetlo oko mene ko noć će postati“ –
- ¹² od tebe me ni tama ne skriva
i noć poput dana sija,
jer i tama ti je kao svetlo!
- ¹³ Da, ti si mi nutrinu stvorio,
satao me u utrobi majke moje!
- ¹⁴ Hvaliću te što sam takav sazdan,
zapanjujuće divan,
što su ti dela čudesna;
a duša je moja toga dobro svesna.
- ¹⁵ Moje kosti tebi nisu sakrivene bile,
dok sam bio stvaran na tajnome mestu;
dok sam bio oblikovan u dubini zemlje.
- ¹⁶ Oči su me tvoje ko zametak gledale;
u tvojoj su knjizi zapisani dani moji određeni,
a da još ni jedan od njih postojao nije!
- ¹⁷ I kako su mi dragocene tvoje misli, Bože!
Kako ih je mnogo kad se zbroje!
- ¹⁸ Da ih brojim,
više ih je nego peska;
a kada se probudim,
još uvek sam sa tobom.
- ¹⁹ O, Bože, kad bi hteo zlikovca da smakneš!
Odlazite od mene, krvnici!
- ²⁰ Oni protiv tebe spletkare,
laži o tebi šire tvoji protivnici.
- ²¹ O, Gospode, zar da ne mrzim te što tebe mrže?
Bogoboraca se gnušam!
- ²² Mržnjom krajnjom ja ih mrzim!
Dušmani su oni moji!
- ²³ Pronikni me, o, Bože! Srce mi upoznaj,
okušaj me, zabrinute misli moje saznaj!
- ²⁴ Vidi da li idem putem zastranjenja
i vodi me putem iz davnina.

Psalam 140

Horovođi. Davidov Psalam.

- ¹ O, Gospode, izbavi me od čoveka zlobnog,
od čoveka nasilnika ti mene zaštititi;
- ² onog što mu srce zlobu smišlja,
onih što povazdan započinju svađe.

³ Poput zmije oštre jezik,
otrov im je zmijski pod usnama.

Sela

⁴ Zaštiti me, o, Gospode,
od šaka pokvarenog,
od čoveka nasilnika ti mene zaštiti
i od onih što bi da me sa nogu pometu.

⁵ Oholi su mi zamku i omče sakrili,
kraj puta mi mrežu raširili
i klopke stavili.

Sela

⁶ Gospodu govorim: „Bog moj ti si!“
O, Gospode, prigni uho glasu mojih preklinjanja!

⁷ O, Gospode Bože, silo mog spasenja,
u dan ratni glavu moju pokrij.

⁸ O, Gospode, ne daj zlobnom po željama;
zlu nameru mu ne ostvari, da se *ne* oholi.

Sela

⁹ Eno glava onih što me okružuju!
Zlo usana njihovih nek se na njih sruči!

¹⁰ Neka na njih padne žar ugljeni;
u vatru neka ih gurne,
u rake, i nek se ne dignu!

¹¹ Neka se klevetnik ne ukoreni na zemlji;
nasilnika neka zloba lovi,
neka ga nadvlada.

¹² A ja znam da će Gospod sud doneti siromahu
i pravdu za ubogoga!

¹³ Nek pravedni hvale tvoje ime!
Čestiti će pred tobom živeti!

Psalam 141

Psalam Davidov.

¹ O, Gospode, tebi vapim: brzo meni dođi,
glas mi počuj kada te dozivam!

² Molitva moja nek pred tobom kao tamjan bude,
moje ruke podignute ko večernji prinos.

³ O, Gospode, pred usta mi stražu stavi,
čuvaj vrata usana mojih!

⁴ Mome srcu ne daj zloj reči da skrene,
da se predam zlobi sa zlobnim ljudima;
ne daj da se sladim slastima njihovim.

⁵ Nek pravednik milošću udara me;
nek me kori, nek mi glava ne odbije ulje odabrano;
još uvek se molim
protiv zlih dela zlotvora.

- ⁶ Niz liticu baciše ih njihove sudije
što su čule reči moje,
jer su milozvučne.
- ⁷ Ko kad neko ore i po zemlji rije,
rasute su kosti naše sve do ždrelo Sveta mrtvih.
- ⁸ A ja tebi, o, Gospode Bože,
oči svoje dižem;
ti si moje utočište,
dušu moju ne satiri!
- ⁹ Čuvaj me, da me ne zgrabi zamka
što su mi je postavili
i klopke zločinaca.
- ¹⁰ U mreže svoje nek padnu zlobnici,
a ja nek ih prođem!

Psalam 142

Davidova poučna pesma, kad je bio u pećini. Molitva.

- ¹ Glasom svojim ja Gospodu vapim,
glasom svojim ja Gospoda za milost preklinjem.
- ² Žalopojku svoju pred njega izlivam,
muku svoju njemu obrazlažem.
- ³ Kada duh mi na izmaku beše,
ti si znao stazu moju;
put kojim sam išao,
na kome su mi zamku postavili.
- ⁴ Udesno pogledaj pa vidi
da niko na me ne obraća pažnju;
meni više utočišta nema,
nema nikog da za mene mari.
- ⁵ O, Gospode, tebi vapim! Govorim ti:
„Utočište moje ti si
i nasledstvo moje u zemlji živih!“
- ⁶ Jecaj moj pažljivo počuj,
jer sam jadan preko svake mere;
od tlačitelja me oslobodi,
jer za mene su prejaki.
- ⁷ Dušu moju iz tamnice vadi
pa da hvalim ime tvoje;
pa neka me okruže pravedni,
jer si meni blagonaklon bio!

Psalam 143

Psalam Davidov.

- ¹ O, Gospode, čuj molitvu moju
i poslušaj preklinjanja moja!
Usliši me po vernosti,
po pravednosti svojoj.

- ² Sa slugom svojim nemoj na sud ići,
jer pred tobom nema živog,
a da je pravedan.
- ³ Jer dušmanin dušu moju goni,
živog me o zemlju lomi;
tera me da živim po mračnim mestima,
kao one što su odavno pokojni.
- ⁴ Klonuo je duh moj u meni,
srce mi je ucveljeno u grudima!
- ⁵ Prohujalih dana prisećam se,
unosim se u sva tvoja dela
i razmatram delo tvojih ruku.
- ⁶ Ruke svoje k tebi širim,
duša moja te je žedna
kao zemlja suva.

Sela

- ⁷ Požuri se, usliši me!
O, Gospode, duh moj kopni!
Lice svoje od mene ne skrivaj,
da ne budem poput onih što idu u raku.
- ⁸ Kad je jutro objavi mi svoju milost,
jer u tebe uzdajem se;
objavi mi put kojim ću poći
jer je moja duša tebe željna.
- ⁹ O, Gospode, izbavi me od dušmana mojih!
K tebi bežim da se skrijem.
- ¹⁰ Pouči me da po tvojoj volji činim,
jer Bog moj ti si;
ti si dobrog duha,
povedi me gde je zemlja ravna.
- ¹¹ O, Gospode, zbog imena svoga
sačuvaj me živog!
Pravednošću svojom dušu moju
od nevolje spasi.
- ¹² Po milosti svojoj
zatri protivnike moje;
iskoreni sve dušmane duše moje,
jer ja sam tvoj sluga!

Psalam 144

Davidov.

- ¹ Blagosloven da je Gospod, stena moja,
što mi ruke za rat
i prste za borbu uvežbava;
- ² milosrđe moje i tvrđava moja;
moje utočište i moj izbavitelj;
moj štit, onaj u kome utočište nalazim
i koji mi moj narod pokorava.

³ O, Gospode, šta je čovek da za njega mariš
i ljudski potomak da se sa njim baviš?

⁴ Čovek tek je dahu nalik
i dani mu blede kao senka.

⁵ O, Gospode, nebesa svoja spusti, pa da siđeš
i dotakneš brda da se puše!

⁶ Zasevaj munjom,
neka se rasprše!

Strele svoje baci,
neka se razbeže!

⁷ Sa visina ruke pruži,
izbavi me;

izvadi me iz bujica
i iz ruku dece tuđinaca;

⁸ onih što ustima svojim obmanjuju
i desnicom svojom zaklinju se lažno.

⁹ O, Bože, pevaću ti novu pesmu,
na liri sa deset struna ja sviraću tebi;

¹⁰ tebi koji carevima izbavljenje daješ;
koji Davida, slugu svoga,
spasavaš od mača opakoga.

¹¹ Oslobodi me, izbavi me
iz ruke dece tuđinaca,
onih što ustima svojim obmanjuju
i desnicom svojom zaklinju se lažno.

¹² Tad sinovi naši neka budu
kao stablo gorostasno u mladosti svojoj;
naše ćerke neka budu
poput šara stubova palate.

¹³ Ambari će naši biti puni
raznovrsnog roda;
hiljade će ojagnjiti ovce naše,
i deset hiljada po pašnjacima našim.

¹⁴ Volovi će tegliti, neće biti razaranja,
neće biti bežanije
i vriska se neće čuti
po trgovima našim.

¹⁵ Blago narodu kome tako bude!
Blago narodu kome Bog je Gospod!

Psalam 145

Davidova pohvalna pesma.

¹ O, moj Bože, o, care, veličaću tebe,
ime tvoje blagosiljaću u veke vekova!

² Svakog dana blagosiljaću te,
ime ću ti proslavljati u veke vekova.

- ³ Veliki je Gospod, predostojan slave,
veličanstva nedokučivoga.
- ⁴ Pokolenje pokolenju tvoja dela razglašava,
obznanjuje silu tvoju.
- ⁵ O krasoti slave veličanstva tvoga,
o stvarima čudnim tvojim ja ću da razmišljam*.
- ⁶ Govoriće ljudi o snazi tvojih strašnih dela,
a i ja ću da svedočim o tvom veličanstvu.
- ⁷ Kazivaće sećanje o tvojoj velikoj dobroti,
klicaće radosno o pravednosti tvojoj.
- ⁸ Milosrdan i milostiv je Gospod,
spor na srdžbu i bogat milošću!
- ⁹ Svakome je Gospod dobar,
milosrdan svim svojim delima.
- ¹⁰ O, Gospode, slaviće te svako delo tvoje;
tvoji verni blagosiljaće te!
- ¹¹ O slavi tvoga carstva govoriće,
o snazi tvojoj svedočiće;
- ¹² dela će mu silna objaviti ljudima,
i slavnu krasotu njegovoga carstva.
- ¹³ Carstvo svih vremena jeste carstvo tvoje,
tvoja vladavina za sve naraštaje.
- ¹⁴ Gospod je oslonac za sve koji padnu,
uzdanica za sve ponižene.
- ¹⁵ Tebe očekuju baš svačije oči
i ti im daješ hranu kad je tome vreme.
- ¹⁶ Ruku svoju ti otvaraš
i sitiš želju svakog živog bića.
- ¹⁷ Na svim putevima svojim pravedan je Gospod
i veran je u svakom poduhvatu.
- ¹⁸ Gospod je blizak svima što ga prizivaju,
svima što ga u istini zovu.
- ¹⁹ Ispunjava čežnju bogobožnima,
spasava ih kada čuje kako vape.
- ²⁰ Gospod brani sve koji ga vole,
a zlotvore sve će da razori.
- ²¹ Gospodu će usta moja uskliknuti slavopoje!
Nek sve živo blagosilja to sveto mu ime,
u veke vekova!

Psalam 146

¹ Slavite Gospoda!

Dušo moja, proslavljaj Gospoda!

* **Psalam 145:5** Ovaj glagol, ova misao se može prevesti i ovako: *ja ću da govorim.*

- ² Gospoda ću proslavljati dokle živim,
dok me ima Bogu svome pevaću pohvale!
- ³ Ne uzdajte se u vladare, u čovekov izdanak,
jer u njemu izbavljenja nema.
- ⁴ Napusti ga duh njegov, u zemlju se vraća
i tog dana propadne mu što je naumio.
- ⁵ Blago onom kom pomaže Bog Jakovljevi;
onom što se Gospodu, Bogu nada!
- ⁶ On je stvorio nebo, zemlju
i more i sve što je u njima;
on istine dovek se drži.
- ⁷ Potlačenim on pravedno uzvraća
i gladnima hranu daje;
Gospod oslobađa utamničene.
- ⁸ Gospod slepima oči otvara,
Gospod podiže ponižene,
Gospod voli pravednike.
- ⁹ Gospod štiti pridošlice,
olakšava siročetu i udovici,
a put zlikovcima osujećuje.
- ¹⁰ Dveka vladaće Gospod,
tvoj Bog, Sione, kroz naraštaj svaki!

Slavite Gospoda!

Psalam 147

- ¹ Slavite Gospoda!

Baš je dobro Bogu našem zapevati slavopoj;
baš je milo prikladno slaviti.

- ² Gospod gradi Jerusalim
i okuplja izgnane Izrailjce.
- ³ On leči srca ucveljenih
i rane im previja.
- ⁴ Zvezde on prebrojava
i svaku od njih poimence zove.
- ⁵ Velik je naš Gospod i sile goleme,
njegova je mudrost bezgranična.
- ⁶ Gospod diže ponizne,
a zlikovce do zemlje sroza.
- ⁷ Zapevajte hvalospev Gospodu!
Zapevajte slavopoj na harfi Bogu našem!
- ⁸ On je nebo zastro oblacima,
za zemlju se kišom postarao,
dao travi da raste po gorju.
- ⁹ On zverima hranu daje kad zatreba,
i gavrančićima kada mu zagrakću.

- ¹⁰ Ne zadivljuje se snagom konja,
ne oduševljava se bedrima junaka.
- ¹¹ Gospodu su mili ti što ga se boje,
oni što se nadaju milosti njegovoj!
- ¹² O, Jerusalime, veličaj Gospoda!
O, Sione, slavi Boga svoga!
- ¹³ Jer on je ojačao krila vrata tvojih,
blagoslovio je decu tvoju u tebi.
- ¹⁴ Zemlji tvojoj on mir donosi
i siti te pšenicom najboljom.
- ¹⁵ Reč odluke svoje on pošalje zemlji,
i reč mu već hita, ne zastaje.
- ¹⁶ On sneg daje kao da je vuna,
razbacuje inje ko da je pepeo.
- ¹⁷ Grad svoj baca kao da su mrve
i mraz njegov ko može da trpi?
- ¹⁸ Reč pošalje svoju, pa ih onda topi;
vetrom svojim dune i poteku vode.
- ¹⁹ Jakovu je reči svoje objavio
i Izrailju uredbe svoje i svoja pravila.
- ²⁰ A to nije uradio nijednom narodu,
pravila njegova nisu im poznata.

Slavite Gospoda!

Psalam 148

¹ Slavite Gospoda!

- Slavite Gospoda sa nebesa,
slavite ga na visinama!
- ² O, anđeli svi njegovi, slavite ga,
slavite ga, sve vojske njegove!
- ³ Slavite ga, sunce i meseče,
slavite ga, sve blistave zvezde!
- ⁴ Slavite ga, nebesa najviša,
i vi, vode vrh nebesa!
- ⁵ Nek Gospodnje ime slave,
jer on zapovedi i oni postaše.
- ⁶ Za svu večnost njih je postavio,
uredbu je dao koja proći neće.
- ⁷ Vi sa zemlje slavite Gospoda –
nemani morske i dubino svaka;
- ⁸ grome i grade, sneže i maglo,
olujo što reč njegovu ostvaruješ;
- ⁹ gore i sva brda, svako stablo rodno
i svi kedrovi;

- ¹⁰ zveri i sva stoko,
gmizavci i ptice krilate;
¹¹ zemaljski carevi i svi ljudi,
glavari i vladari zemlje;
¹² mladići, a i devojke;
stari sa mladima!
- ¹³ Nek Gospodnje ime slave,
jer samo je njegovo ime uzvišeno;
veličanstvo mu je i nad zemljom i nad nebesima!
¹⁴ Svom narodu on će rog uzdići –
slavu svakog koji mu je veran –
narodu izrailjskom, narodu njemu bliskom.

Slavite Gospoda!

Psalam 149

¹ Slavite Gospoda!

Novu pesmu zapevajte Gospodu
i njegove hvalospeve u zboru vernika.

- ² Nek Izrailj raduje se svome Stvoritelju!
Neka kliče svome Caru narod sa Siona!
³ Nek mu ime slave igrajući kolo,
nek mu zasviraju na bubnju i liri.
⁴ Jer Gospodu je njegov narod mio,
on ponizne ovenčava spasenjem.
⁵ Neka narod verni likuje u časti!
Neka kliču sa ležaja svojih!
- ⁶ U grlima nek im budu hvalospevi Božiji,
u rukama im mač s obe strane oštar;
⁷ da se osvete narodima
i donesu kaznu tuđincima;
⁸ da lancima careve im svežu
i okuju gvožđem njihove plemiće;
⁹ da na njima izvrše zapisanu presudu,
što je na čast svih njegovih vernih.

Slavite Gospoda!

Psalam 150

¹ Slavite Gospoda!

- Slavite Boga u Svetilištu njegovom,
slavite ga pod nebeskim svodom sile njegove!
² Slavite ga zbog njegovih silnih dela,
slavite ga zbog njegove silne veličine!
³ Slavite ga uz jeku truba,
slavite ga i lirom i harfom!
⁴ Slavite ga i bubnjem i kolom,
slavite ga strunama i sviralama!

⁵ Slavite ga cimbalima gromkim,
slavite ga cimbalima zvonkim!

⁶ Nek Gospoda slavi sve što diše!

Slavite Gospoda!

Priče Solomonove

Svrha i tema

- ¹ Mudre priče* Solomona, Davidovog sina, cara Izrailja:
² da se steknu mudrost i ukor,
pouka razumnim rečima;
³ da se primi ukor,
razmišlja o pravdi, o pravednosti i čestitosti;
⁴ da se razboritost lakovernima, znanje
i domišljatost mladima.
⁵ Neka sluša ko je mudar i neka još više shvati,
neka učeni dobije mudar savet:
⁶ da pronikne pouku, zagonetku,
reči mudrih i njihove priče.
⁷ Znanje otpočinje bogobojaznošću,
a mudrost i prekora budale preziru.

Uvod: poziv na prihvatanje mudrosti

Upozorenje na poziv grešnika

- ⁸ Sine moj, poslušaj pouku oca svoga
i majke svoje savet ne odbacuj.
⁹ Jer, oni će biti prelepi venac na tvojoj glavi
i privesci oko tvoga vrata.
¹⁰ Sine moj, ako li te grešnici zavode,
ti ne pristaj.
¹¹ Kažu li: „Hajde s nama,
u zasedu da legnemo, krv nevinog
i nedužnog hajde da vrebamo!
¹² Hajde da ih poput Sveta mrtvih† progutamo,
i žive i jedre, kao one što u raku idu.
¹³ Pokupimo sva dobra, sve blago!
Nakrcajmo svoje kuće plenom!
¹⁴ Sa nama ćeš dobitak da deliš,
nek nam svima bude jedna kesa.“
¹⁵ Sine moj, nemoj ići putem s njima,
ne daj nozi na njihove staze.
¹⁶ Jer im noge ka zlu trče
i srljaju da krv liju.
¹⁷ Uzalud se širi mreža
naočigled ptice.
¹⁸ Ali oni čekaju u zasedi krv svoju,
vrebaju svoj život.
¹⁹ Takve su staze svakog ko grabi nepošten dobitak,
života koštaju.

Mudrost prekoreva

* 1:1 Ili: *poslovice, mudre izreke.* † 1:12 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

- ²⁰ Mudrost po ulicama više,
po trgovima diže glas svoj;
²¹ po raskršćima, u najvećoj vrevi objavljuje,
na ulazima gradskih vrata kazivanja svoja daje:
- ²² „Dokle ćete, lakoverni, voleti lakovernost;
dokle ćete, rugači, u ruganju uživati;
dokle ćete, tupoglavi, mrzeti znanje?
²³ Obratite se po prekoru mome.
Evo, izliču vam duha svoga,
objaviću vam svoje reči.
²⁴ Jer ja sam vas zvala, a vi ste se oglušili,
pružala sam ruku, a niko mario nije;
²⁵ sve moje savete ste zanemarili
i prekore moje niste prihvatili.
²⁶ Sada ću se i ja smejati propasti vašoj,
rugaću se kad bude došla strahota vaša;
²⁷ kad vaša strahota prođe kao razaranje
i propast vaša kao oluja kada huči,
kada vas zadese muka i nevolja.
- ²⁸ Tada će me zvati, a ja se neću odazivati,
tražiće me željno al' me neće naći.
²⁹ Zato što su mrzeli znanje
i nisu izabrali bogobožnost;
³⁰ moj savet nisu poslušali
i odbacili su svaki moj prekor.
³¹ Zato će jesti plod svog puta,
preješće se saveta svojih.
³² Jer lakoverne će upropastiti otpadništvo,
a budale satrće lakomislenost.
³³ A ko mene sluša živeće spokojno,
siguran, bez bojazni od nedaća.“

2

Blagodati mudrosti

- ¹ Sine moj, prihvatiš li moje reči
i u sebi sačuvaš zapovesti moje;
² tad pažljivo slušaj mudrost
i srcem teži da razumeš.
³ Ako prizoveš pronicljivost
i zavapiš razboritosti;
⁴ potražiš li to kao srebro,
tragaš li za tim kao za skrivenim blagom;
⁵ onda ćeš znati za bogobožnost
i naći ćeš bogopoznanje.
⁶ Jer Gospod mudrost daje,
znanje i razboritost iz njegovih su usta.
⁷ On pravednima sabira istinsku mudrost,
štit je onima što čestito žive,

- ⁸ da zaštiti staze pravednosti
i sačuva put verujućih svojih.
- ⁹ Onda ćeš razumeti pravednost, pravdu i čestitost,
baš svaku stazu valjanu.
- ¹⁰ Onda će ti mudrost doći u srce
i znanje biće milo duši tvojoj;
- ¹¹ domišljatost će bdeti nad tobom
i razboritost čuvaće te.
- ¹² Izbaviće te od puta izopačenog,
od onih što izopačeno govore,
- ¹³ od onih koji napuštaju pravednu stazu
da bi koračali stazama mraka,
- ¹⁴ od onih koji se raduju kada čine zlo
i kliču izopačenosti zla,
- ¹⁵ kojima su staze pokvarene,
a bogaze iskvarene.
- ¹⁶ Izbaviće te od bludnice,
od uspaljenice slatkorečive,
- ¹⁷ one što napušta muža mladosti svoje
i zaboravlja zavet Boga svoga.
- ¹⁸ Njena kuća tone u smrt,
a staze njene među pokojne.
- ¹⁹ Ne vraća se niko ko joj ode,
ne domognu se staza života.
- ²⁰ Zato ti idi putem dobrih ljudi,
drži se staza pravednika.
- ²¹ Jer će zemlju pravednici naslediti
i besprekorni će u njoj prebivati.
- ²² A zli će se iz zemlje istrebiti,
nevernike će počupati iz nje.

3

Blagodati mudrosti

- ¹ Sine moj, pouku moju ne zaboravljaj
i u srcu čuvaj zapovesti moje,
- ² jer će ti produžiti dane i godine života,
mir će ti pridodati.
- ³ Milost i istina neka ne odlaze od tebe.
Veži ih oko vrata,
upiši ih na ploču srca!
- ⁴ I tad ćeš naći milost i naklonost
i u Božijim i u ljudskim očima.
- ⁵ U Gospoda pouzdaj se svim srcem svojim
i nemoj se oslanjati na mudrost svoju.
- ⁶ Misli na njega na svojim putevima
da bi tvoje staze učinio ravnim.

- ⁷ U očima svojim nemoj biti mudar,
 boj se Gospoda i beži od zla.
- ⁸ To će ti telu doneti zdravlje,
 kosti će ti podmladiti.
- ⁹ Daj čast Gospodu svojim dobrima
 i prvinama svega što si stekao.
- ¹⁰ Tada će se obilno napuniti ambari tvoji,
 prelivaće se širom kace tvoje.
- ¹¹ Sine moj, ne uzimaj olako Gospodnji odgoj,
 i ne kloni kada te on kori,
- ¹² jer Gospod kori onog koga voli,
 baš kao i otac sina u kome mu je milina.
- ¹³ Kako je blagosloven čovek koji je našao mudrost,
 čovek koji je dobio razboritost!
- ¹⁴ Jer je ona dragocenija nego dobit od srebra,
 korist je njena od zlata veća.
- ¹⁵ Vrednija je od dragulja
 i ravna joj nisu sva uživanja tvoja.
- ¹⁶ U desnici njenoj je dugi život,
 a u njenoj levisi su bogatstvo i ugled.
- ¹⁷ Putevi su njeni putevi blagi
 i sve njene staze su mirne.
- ¹⁸ Ona je drvo života onima koji je se drže
 i blagosloveni su oni koji su čvrsto prionuli uz nju.
- ¹⁹ Mudrošću je Gospod utemeljio zemlju
 i razboritošću je postavio nebesa.
- ²⁰ Znanje je njegovo provalilo bezdane
 i oblaci su prokapali rosom.
- ²¹ Sine moj, ne skreći pogled sa toga
 i očuvaj istinsku mudrost i domišljatost;
- ²² biće to život tvojoj duši
 i privezak oko tvoga vrata.
- ²³ Tada ćeš spokojno koračati svojim putem
 i noga se tvoja neće spotaknuti.
- ²⁴ Kad počineš, nećeš se bojati,
 kada legneš slatko ćeš da spavaš.
- ²⁵ Nećeš se bojati kad strahota bane,
 kada zlikovačko razaranje dođe.
- ²⁶ Jer će Gospod pored tebe biti
 i čuvaće tvoj korak od zamke.
- ²⁷ Ne uskraćuj pomoć nevoljnicima
 kada su ti ruke kadre da učine.
- ²⁸ Nemoj reći svome bližnjem –
 „Sutra dođi i daću ti“ –
 kada imaš to kod sebe.

- 29 Ne smišljaj zlobu bližnjemu svome,
jer on sa tobom spokojno živi.
- 30 Ne svađaj se s bilo kime bez razloga
ako ti nije naneo zlo.
- 31 Ne zavidi nasilniku
i ne biraj bilo koju od staza njegovih.
- 32 Jer je Gospodu oduran pokvarenjak,
a blizak je s čestitima.
- 33 Na kući je zlikovačkoj Gospodnje prokletstvo,
a njegovi blagoslovi na kući pravednika.
- 34 Rugaćima Bog se ruga,
a poniznima iskazuje milost.
- 35 Mudri ljudi naslediće ugled,
a bezumnima sleduje sramota.

4

Zadobij mudrost po svaku cenu

- 1 Deco, poslušajte očev prekor
i budite pažljivi da se naučite iz pouke.
- 2 Jer ja vam dobar savet dajem,
stoga ne zapostavljajte pouku moju.
- 3 Jer ja sam bio očev sin
i mili jedinac majke svoje.
- 4 On me je učio i govorio mi:
„Neka ti srce prione čvrsto uz reči moje,
drži se mojih zapovesti i živećeš.
- 5 Stiči mudrost! Stiči razumevanje!
Ne zaboravljaj i ne otuđuj se od onoga što ti kazujem.
- 6 Ne napuštaj mudrost i ona će te čuvati,
voli je i braniće te.
- 7 Mudrost je najvažnija! Stiči mudrost!
Sa svom svojom stečevinom ti stiči razumevanje.
- 8 Uzdiži je i uzdignuće te,
veliće te jer si je prigrio.
- 9 Prelepi venac će ti staviti na glavu,
daće ti slavnu krunu.“
- 10 Sine moj, poslušaj i prihvati reči moje
i mnogo će godina života tvoga biti.
- 11 Upućujem te putem mudrosti
i pravednim te stazama vodim.
- 12 Noge ti neće klecati dok hodaš
i nećeš posrtati dok budeš trčao.
- 13 Drži se opomene i ne napuštaj je.
Brani je, jer ti je ona život.
- 14 Ne idi stazom pokvarenjaka
i ne sledi put zlikovaca.
- 15 Kloni ga se i ne idi njime,

okreni se od njega i idi dalje!

¹⁶ Jer oni ne spavaju ako zlo ne nanesu,
san im je ukraden ako koga ne sapletu.

¹⁷ Jer oni jedu hleb bezakonja
i nasilja vino piju.

¹⁸ A staza je pravednika poput svetla zore koje osvaja
i svetli dok dan ne osvane.

¹⁹ Dok je staza pokvarenih mračna,
pa oni i ne znaju o šta se sve spotiču.

²⁰ Sine moj, pazi na moje reči
i prikloni uho svoje kazivanjima mojim.

²¹ Neka se ne odmiču od očiju tvojih
i čuvaj ih usred srca svoga.

²² Jer su one život onima što ih nađu
i zdravlje su celom telu njihovome.

²³ Od svega što se čuva ti najviše čuvaj srce svoje,
jer su u njemu izvori života.

²⁴ Od sebe odbaci nepošten govor
i obmanu usana daleko baci od sebe.

²⁵ Oči tvoje nek gledaju pravo,
ispred sebe ti prikuj svoj pogled.

²⁶ Poravnaj stazu koraka svoga
i bezbedni će biti svi tvoji putevi.

²⁷ Ne skreći ni desno ni levo
i korak svoj ukloni od zla.

5

Upozorenje protiv preljube

¹ Sine moj, pazi na moju mudrost
i poslušaj dobro razboritost moju,

² domišljatost da očuvaš
i usta da ti očuvaju znanje.

³ Jer sa usana bludnice med curi,
zavodljive reči mekše od ulja.

⁴ Ali na kraju je kao pelen gorka
i oštra kao mač dvosekli.

⁵ Noge joj silaze u smrt,
do Sveta mrtvih noge joj dopiru.

⁶ Ona ne mari za put života,
staze joj vrludaju, a ona to ne zna.

⁷ Zato me poslušajte, deco,
i ne odstupajte od onoga što vam kazujem.

⁸ Zaobiđi je nadaleko
i ne primiči se ulazu njene kuće,

⁹ da ne bi drugima dao obraz svoj
i okrutnom čoveku godine svoje;

¹⁰ da tuđinci ne bi ispili ti snagu
i trud ti ostao u kući tuđina;

- 11 da ne bi kukao na svome svršetku
kada ti propadnu i telo i zdravlje.
12 I ti ćeš reći: „Kako sam mrzeo opomenu,
dok mi je srce preziralo ukor.
13 Nisam slušao glas svoga učitelja,
nisam poslušao vaspitače svoje.
14 Umalo nisam pao u svakojako zlo
usred zbora i usred zajednice.“
- 15 Pij vodu sa svoga bunara,
žubor vodu sa izvora svoga.
16 Zar će se razlivati izvori tvoji po poljima
i potoci vode po trgovima?
17 Neka oni budu samo tvoji,
a ne tuđinaca što su sa tobom.
18 Da je blagosloven izvor tvoj!
Radovao se ti sa ženom mladosti svoje!
19 Ona ti je košuta voljena i srna mila.
Naslađuj se uvek grudima njenim,
ljubavljju njenom se opijaj stalno.
20 Zašto bi se opijao, sine moj,
sa preljubnicom i grlio nedra tuđe žene?
- 21 Jer su svi čovekovi putevi pred Gospodnjim očima
i on ih odmerava.
22 Pokvarenjaka će porobiti krivice njegove,
biće sputan vezama njegovog greha.
23 I umreće, jer nije imao odgoj,
zastraniće zbog veličine svoje budalaštine.

6

Upozorenje protiv bezumlja

- 1 Sine moj, ako jamčiš za bližnjega svoga
i ruku si pružio tuđincu;
2 vezan si rečima usta svojih,
obavezan svojim obećanjem.
3 Ti onda učini ovo, sine moj, da slobodan budeš,
jer si dopao rukama svog bližnjeg:
Idi, ponizi se
i saleći bližnjeg svog!
4 Ne daj sna očima svojim
i svojim kapcima da dremaju.
5 Otmi se kao srna lovcu,
kao ptica iz ruku ptičara.
- 6 O, lenjivče, idi mravu,
sagledaj njegove puteve i postani mudar!
7 On nema ni vojvodu,
ni zapovednika, ni vladara,
8 ali sprema sebi hranu tokom leta,
tokom žetve skuplja sebi jelo.

- ⁹ O, lenjivče, dokle ćeš da planduješ,
kada ćeš od sna da se preneš?
¹⁰ Još malo snova, još malo dremeža,
još malo dokono da sklopiš ruke;
¹¹ i doći će tvoje siromaštvo kao skitnica
i nemaština kao nasilnik.
- ¹² Ništarija i pokvarenjak se skita
i nepošteno govori;
¹³ namiguje svojim očima,
podgurkuje nogama,
upire prstima;
¹⁴ izopačenosti su mu u srcu,
svakog časa smišlja zlo i unosi razdor.
- ¹⁵ Zato će nenadano stići njegova propast,
u trenu će biti slomljen, a leka mu neće biti.
- ¹⁶ Šest je stvari koje Gospod mrzi
i sedam mu se duši ogadilo:
¹⁷ oči uznosite,
jezik lažljiv,
ruke koje liju nevinu krv;
¹⁸ srce što smišlja opake naume,
noge što srljaju i na zlo su brze;
¹⁹ Lažljiv svedok što laže čim zine
i ko seje razdor među braćom.

Upozorenje protiv preljube

- ²⁰ Sine moj, drži zapovest oca svoga
i ne zaboravljaj pouku majke svoje.
- ²¹ Vezuj ih istrajno za srce svoje
i obmotaj oko svoga vrata.
- ²² Vodiće te dok budeš hodao,
čuvaće te dok budeš spavao
i govoriće ti kada se probudiš.
- ²³ Jer je zapovest svetiljka i pouka je svetlo,
a prekori odgoja staza su života.
- ²⁴ Čuvaće te od opake žene,
od laskavog jezika žene preljubnice.
- ²⁵ Ne poželi u svom srcu njenu lepotu,
ne daj da te pogledom općini;
- ²⁶ jer zbog bludnice čovek spadne na komad hleba
i tuđa žena lovi dragocenu dušu.
- ²⁷ Može li čovek da u nedra žeravicu stavi,
a da mu se odeća ne zapali?
- ²⁸ Može li čovek da hoda po uglju vrelom,
a da ne opeče stopala svoja?
- ²⁹ Tako je i sa onim ko odlazi ženi svoga bližnjeg,
neće proći nekažnjeno svaki koji je se dotiče.

- ³⁰ Ljudi ne sramote lopova kada krade
da nasiti svoju dušu, jer je gladan;
³¹ ali kad uhvaćen bude, nadoknadiće sedmostruko,
daće svako dobro iz kuće svoje.
³² Bezuman je ko sa ženom preljubu čini,
a to radi onaj ko satire samog sebe.
³³ Takav dopada i rana i srama,
njegova se bruka neće izbrisati.

³⁴ Zbog ljubomore je muž gnevan
i nema milosti u danu osvete.
³⁵ On ne gleda ni na kakav otkup,
ne pristaje ni na velik mito.

7

Upozorenje protiv preljubnice

- ¹ Sine moj, drži se mojih reči
i zapovesti mojih, u sebi ih čuvaj.
² Moje zapovesti čuvaj i živećeš,
pouku moju ko zenicu svoga oka.
³ Veži ih oko prstiju svojih,
upiši ih na ploču srca!
⁴ Mudrosti kaži „Sestro moja!“
i „rođenom“ pronicljivost zovi;
⁵ da te čuvaju od žene tuđinke,
od preljubnice slatkorečive.

⁶ Elem, na prozoru kuće svoje,
kroz rešetke gledao sam,
⁷ posmatrao sam lakoverne
i među mladićima zapazio bezumnoga momka.
⁸ Prolazio je ulicom, pored njenog ugla
i išao prema njenoj kući,
⁹ potkraj dana, kad je sumrak,
usred noći i pomrčine.

¹⁰ I gle, presrete ga žena u odeći bludnice
i prevejanog srca;
¹¹ napadna, jogunasta,
noge je u kući ne drže;
¹² sad je na ulici, sad je na trgu,
na svakom uglu vreba u zasedi.
¹³ I zgrabi ga, poljubi ga bez stida na licu
i reče mu:

¹⁴ „Imam kući meso žrtava mira,
jer sam danas ispunila zavete svoje.
¹⁵ Zato sam izašla da te sretnem,
baš tebe da tražim.
I našla sam te.
¹⁶ Svoj sam krevet ukrasila zastorima,

- šarenim lanom iz Egipta;
17 smirnom, alojom i cimetom
ležaj sam namirisala.
18 Dođi! Do jutra se opijajmo ljubavlju svojom.
Hajde da se nauživamo u ljubavi!
19 Jer muž nije u kući svojoj,
na daleki put je otišao;
20 sa sobom je poneo kesu s novcem
i neće doći kući do dana punog meseca.“
21 Tako ga je namamila svojom uverljivom pričom,
nagovorila ga svojim zavodljivim usnama.
22 I on je odmah krenuo za njom,
kao vo na klanje išao je
i kao bezumnik okovan za kaznu;
23 dok mu strela ne probode jetru,
kao ptica što u zamku srlja
on i ne zna da tu glavu gubi.
24 Zato me poslušajte, sinovi,
i pazite na ono što vam govorim!
25 Neka ti srce ne zastrani na puteve njene
i ne lutaj po njenim stazama.
26 Jer mnoge smrtno ranjene je oborila
i nema broja ljudima koje je pobila.
27 Kuća je njena na putevima za Svet mrtvih,
a oni silaze u odaje smrti.

8

Mudrost poziva

- 1 Zar to mudrost ne poziva,
ne diže li razboritost glas svoj?
2 Eno je na uzvišicama, pokraj puta,
na raskršćima se postavila;
3 na kapijama, na ulazima u grad,
na ulaznim vratima ona viče:
4 „Ljudi, vas dozivam
i glas dižem celom čovečanstvu!
5 Razboritosti se naučite, lakoverni ljudi,
urazumite srce, nerazumni.
6 Slušajte, jer ja objavljujem dragocene stvari,
čestite će biti izreke usana mojih.
7 Baš istinu kazivaću
jer je zloba mrska usnama mojim.
8 Pravedne su sve reči mojih usta
i nema u njima izopačenosti i nepoštenja.
9 Sve su one jasne razboritom
i ispravne onima što znanje stiču.
10 Prihvatite pouku moju, a ne srebro,
izaberite znanje pre nego suvo zlato.

- 11 Jer je mudrost od dragulja bolja
i sva joj uživanja ni prineti nisu.
- 12 Ja, mudrost, s razboritošću živim,
pronalazim znanje i domišljatost.
- 13 Bogobožnost znači mrzeti zlo,
jer ja mrzim bahati ponos,
put zlobe i usta pokvarena.
- 14 U meni je savet, pouzdana mudrost.
U meni je umnost, ja imam snagu.
- 15 Carevi vladaju uz moju pomoć
i vladari dele pravdu.
- 16 Glavari, knezovi i sve pravedne sudije
vladaju uz moju pomoć.
- 17 Ja volim sve koji vole mene,
nalaze me svi koji me pomno traže.
- 18 Čast, imetak, trajno blagostanje
i pravednost su sa mnom.
- 19 Od zlata, od suvoga zlata je rod moj bolji,
i dobit moja bolja od probranog srebra.
- 20 Ja hodam putem pravednosti
i posred staza pravde,
- 21 da onima koji me vole dam nasledstvo
i njihove riznice napunim.
- 22 Mene je imao Gospod na početku njegovog puta,
još pre dela svojih drevnih.
- 23 Postavljena sam od davnina,
od iskona, pre postanja zemlje.
- 24 Rođena sam kad bezdana još nije bilo,
kada nije bilo ni izvora obilnih voda.
- 25 Pre planina postavljenih
i pre brda rođena sam,
- 26 dok još zemlju on stvorio nije,
ni polja, ni prvo tlo sveta.
- 27 Kada je stvorio nebesa, ja sam bila tamo,
kada je ocrtavao horizont nad licem bezdana;
- 28 kada je gore učvršćivao oblake
i kada su nabujali izvori bezdana;
- 29 kada je moru postavio njegove obale,
kako voda ne bi prelazila njegovu zapovest,
i kada je označio temelje zemljine.
- 30 Bila sam uz njega kao graditeljka,
bila sam mu radost svakodnevnica,
veselila se pred njim stalno;
- 31 veselila se po svetlu, po njegovoj zemlji
i radovala se sa potomcima ljudi.
- 32 Zato me, deco, poslušajte.
O, kako su blagosloveni oni koji se drže mojih puteva!

- ³³ Poslušajte pouku moju,
radite mudro i ne odbacujte je.
³⁴ Kako je blagosloven čovek koji me sluša,
koji svakodnevno bdije na mojim vratima
i pazi na dovracima vrata mojih!
³⁵ Jer ko mene nađe, našao je život
i dobio naklonost Gospodnju.
³⁶ Ali ko mene ne nađe, sebi samom škodi,
a svi koji me mrze vole smrt.“

9

Poziv mudrosti i ludosti

- ¹ Mudrost je kuću svoju sazidala
i za nju sedam stubova isklesala.
² Poklala je svoju stoku, vino svoje začinila,
svoju trpezu postavila;
³ poslala je sluškinje svoje
i poziva sa najviših gradskih mesta:
⁴ „Neka ovde svrati ko god je lakoveran!“
A bezumnome govori:
⁵ „Dođite, jedite moju hranu
i pijte vino koje sam začinila!
⁶ Okanite se lakoverja i živjećete,
napređujte razumnim putem.“

⁷ Sramotu na sebe navlači ko podsmevača savetuje,
sebi škodi onaj ko kori zlikovca.
⁸ Ne prekorevaj podsmevača da te ne bi zamrzeo,
prekorevaj mudrog i voleće te.
⁹ Reci mudrom i biće mudriji,
pouči pravednoga i učeniji će biti.

¹⁰ Mudrost otpočinje bogobojaznošću
i znanje poznavanjem Svetog.
¹¹ Sa mnom će se dani tvoji umnožiti
i godina tvog života biće mnogo.
¹² Ako si mudar, mudar si za svoje *dobro*,
a ako si podsmevač, to ti je na teret.

¹³ Bezumlje je žena goropadna,
lakoverna i ničem poučena.
¹⁴ Ona sedi na vratima svoje kuće,
na gradskim uzvišenjima,
¹⁵ dovikuje onima što putem prolaze
i stazama svojim pravo idu:
¹⁶ „Neka ovde svrati ko god je lakoveran!“
A bezumnome govori:
¹⁷ „Slatke li su ukradene vode,
ukusan li je hleb iz potaje!“
¹⁸ Ali on ne zna da su tamo pokojnici,
da su njene zvanice u dubinama Sveta mrtvih.

Priče Solomonove

10

- ¹ Mudre priče Solomona:
Mudar sin raduje svog oca,
a bezuman sin je žalost majci svojoj.
- ² Beskorisno je nepošteno bogatstvo,
a pravednost izbavlja od smrti.
- ³ Ne da Gospod da je gladna duša pravednika,
a žudnju zlikovca odbacuje.
- ⁴ Siromah je ko god radi rukama lenjivim,
a bogatstvo stižu ruke marljivih.
- ⁵ Mudar je sin koji leti sakuplja,
a sramotno radi sin što o žetvi spava.
- ⁶ Blagoslovi su nad glavom pravednika,
a usta zlikovaca nasilje skrivaju.
- ⁷ Blaženo je sećanje na pravednika,
a spomen na zlikovca će istruliti.
- ⁸ Čovek mudrog srca prihvata zapovesti,
a blebetavi bezumnik će satrven biti.
- ⁹ Spokojno živi ko čestito živi,
a ko nakaradno živi biće razotkriven.
- ¹⁰ Jad zadaje ko okom namiguje,
a blebetalo će satrveno biti.
- ¹¹ Usta su pravednikova vrelo života,
a usta zlikovaca nasilje skrivaju.
- ¹² Mržnja zameće svađu,
a ljubav sve grehe pokriva.
- ¹³ Mudrost ćeš naći na usnama oštroumnog,
a batina je za leđa bezumnoga.
- ¹⁴ Mudri ljudi sabiraju znanje,
a brbljiva usta blizu su propasti.
- ¹⁵ Bogatstvo je bogatome poput utvrđenja,
a siromasima siromaštvo njihovo poput ruševine.
- ¹⁶ Pravedniku je život nagrada,
a kazna za grehe naknada zlikovcu.
- ¹⁷ Na stazi života je onaj ko pazi na opomenu,

a tumara onaj ko ne mari za ukor.

¹⁸ Bezumnik je ko prikriva mržnju lažljivim usnama,
a širi klevetu.

¹⁹ Kad je reči mnogo, greh je neizbežan;
razborito čini onaj ko zauzda usta.

²⁰ Srebro je probrano pravednikov jezik,
a srce zlikovca male je vrednosti.

²¹ Mnoge hrane usta pravednika,
a bezumni ginu zbog bezumlja.

²² Gospodnji blagoslov obogaćuje
i tegobu sa sobom ne nosi.

²³ Zlobniku je zloba ko zabava,
a mudrost je za promišljenog.

²⁴ Zlikovca stiže ono čega se boji,
a pravednom se želja ispunjava.

²⁵ Kao kad prohuji vihor vetar, tako ni zlikovca nema,
a pravednikovi temelji su večni.

²⁶ Kao sirće zubima i dim očima,
takav je lenština onome ko ga uposli.

²⁷ Bogobožnost umnožava dane,
a godine zlikovaca će se skratiti.

²⁸ Pravedni se raduju u nadi,
a nada će zlobnih da ishlapi.

²⁹ Put Gospodnji je tvrđava čestitome,
a propast za zlotvore.

³⁰ Pravednika neće doveka poljuljati,
a zlotvori neće naseliti zemlju.

³¹ Mudrošću rađaju usta pravednika,
a jezik će razvratnika iščupan da bude.

³² Uživanje nije strano pravednim usnama,
a ni razvrat ustima zlikovca.

11

¹ Gospodu su gadne terazije lažne,
a tegovi tačni njemu su milina.

² Kada gordost dođe, dođe i sramota,
a mudrost je u krotkim ljudima.

³ Čestitost vodi poštene,
a nevernike upropašćuje dvoličnost njihova.

⁴ Nema koristi od bogatstva u dan gneva,
a pravednost od smrti izbavlja.

⁵ Pravednost besprekornom put ravna,
a zlobnik pada zbog zlobe svoje.

⁶ Pravednost izbavlja neporočne,
a pokvareni se hvataju u žudnji.

⁷ Kada umre pokvarenjak, umire i nada,
propada mu nadanje u snagu.

⁸ Od nevolje je izbavljen pravednik,
a zlikovac stiže na njegovo mesto.

⁹ Bezbožnik ustima ruši bližnjeg svoga,
a znanje spasava pravednika.

¹⁰ U napretku pravednika grad se raduje,
a od sreće kliče kada stradaju zlikovci.

¹¹ Blagoslovom čestitih grad se uzdiže,
a ruši se zbog usta pokvarenih.

¹² Bezuman je ko prezire bližnjeg svoga,
a razborit čovek čuti.

¹³ Klevetnik se skita i otkriva tajne,
a ko je vernog duha taj čuti o tome.

¹⁴ Narod propada gde nema mudrog saveta,
i uspeh je u mnogim savetnicima.

¹⁵ Zlopatori se onaj ko jamči za tuđinca,
a bezbedan je čovek koji mrzi da jamči.

¹⁶ Blagonaklona žena zavređuje čast,
a okrutni ljudi blago osvajaju.

¹⁷ Milostiv čovek čini dobro duši svojoj,
a silnik samom sebi škodi.

¹⁸ Pokvarenjak zadobija nepoštenu nadnicu,
a ko seje pravdu dobija poštenu nadnicu.

¹⁹ Život daje stamena pravednost,
a u smrt hrli onaj što zlo čini.

²⁰ Gospodu je gadno srce pokvarenih,
a uživanje su mu ljudi besprekornog puta.

- 21 Nesumnjivo je da zlikovac neće proći nekažnjeno,
a potomci pravednika biće izbačeni.
- 22 Lepa žena koja se odrekla pameti,
zlatna je brnjica na njušci krmače.
- 23 Želja pravednika je samo na dobro,
a gnevna je nada zlikovaca.
- 24 Neko prosipa, a opet ima više,
a neko čuva i ne da šta bi trebalo, pa ipak osiromaši.
- 25 Darežljiva duša biće nagrađena
i napojen onaj koji druge poji.
- 26 Ljudi kunu onog ko zadržava žito,
a blagoslov daju onom što ga prodaje.
- 27 Ko predano traži dobro, traži naklonosti,
a ko traga za zlom, ono ga i stiže.
- 28 Pašće svako ko se uzda u svoje bogatstvo,
a pupiće pravednici ko zelena grana.
- 29 Ko zapusti porodicu naslediće vetar,
bezumnik će biti sluga srcu mudrom.
- 30 Plod pravednika je drvo života
i mudar je onaj koji zadobija duše.
- 31 Gle, već je i pravednik na zemlji nagrađen,
a kamoli zločinac i grešnik neće biti!

12

- 1 Ko voli opomenu voli znanje,
a prostak je ko prezire ukor.
- 2 Dobar čovek dobija Gospodnju naklonost,
a on proklinje čoveka koji pravi spletke.
- 3 Pokvarenošću se niko neće učvrstiti,
a koren je pravednika nepokolebljiv.
- 4 Čestita je žena kruna mužu svome,
a žena raskalašna mu je kao trulež u kostima.
- 5 Pravedni su naumi pravednika,
a saveti pokvarenih su obmana.
- 6 Reči zlih ljudi krv vrebaju u zasedi,
a čestiti se ustima svojim oslobađaju.
- 7 Zlikovci se ruše i više ih nema,

a dom pravednika istrajava.

⁸ Čovek se ceni prema razboritosti svojoj,
a srce pokvarenjaka biće prezreno.

⁹ Bolji je neugledan čovek, a sa slugom,
nego onaj što uzdiže sebe, a nema da jede.

¹⁰ Pravednik se brine i za dobro svojih životinja,
a zlobnici su okrutni i kad se smiluju.

¹¹ Izobilje hrane ima onaj koji svoju zemlju radi,
a šupljoglavac teži bezvrednim stvarima.

¹² Zlobnik žudi za zlim plenom,
a koren pravednika je plodonosan.

¹³ Zlobniku je zamka u grehu usana,
a pravednik se kloni nevolje.

¹⁴ Čovek se nasiti dobra plodom usta svojih
i vrati mu se sve što rukama radi.

¹⁵ Bezumnik smatra da živi ispravno,
ali je mudar onaj ko sluša savet.

¹⁶ Bezumnikov se gnev odmah prepozna,
a ko je obazriv pokriva sramotu.

¹⁷ Kad verni svedok svedoči, on objavljuje pravdu,
a lažljivi svedok obmanjuje.

¹⁸ Ima ljudi koji govore nesmotreno kao da bodu mačem,
a jezik mudrih leči.

¹⁹ Istinoljubiva usta će doveka utvrđena biti,
a lažljivi jezik će nestati dok trepnem.

²⁰ Obmana je u srcu onih što smišljaju zlo,
a radost sleduje one što zovu na mir.

²¹ Pravednika ne snalazi nikakva nevolja,
a zlikovci su puni nemira.

²² Lažljive su usne odurne Gospodu,
a milina su mu istinotvorci.

²³ Obazriv čovek ne otkriva znanje,
a srce budalastih razlašava bezumlje.

²⁴ Ruka marljivih ljudi će vladati,
a lenština mora da robuje.

- 25 Srce što strepi povija čoveka,
a dobra reč ga vedri.
- 26 Pravednik bira sebi prijatelja,
a nepravednike zavodi put njihov.
- 27 Nema pečenja za lenštinu,
čoveku je blago marljivost njegova.
- 28 Život je na putu pravednosti
i nema smrti na njenoj stazi.

13

- 1 Mudar sin *prihvata* očevo vaspitanje,
a podrugljivac ne sluša ukor.
- 2 Čovek se nasiti dobra od ploda usta svojih,
a pokvarenjaci su gladni nasilja.
- 3 Ko god čuva usta svoja čuva život svoj,
a propast sleduje onome ko širi svoje usne.
- 4 Duša lenštine je gladna, ali nema ništa,
a duša se marljivih ljudi nahrani.
- 5 Pravednik mrzi laž,
a zlobnik odurno i sramno postupa.
- 6 Pravednost čuva put čestitog,
a nepravda obara grešnika.
- 7 Neko sebe predstavlja bogatim, ali nema ništa,
a neko sebe predstavlja siromašnim, a prebogat je.
- 8 Čovek bogatstvom otkupljuje dušu svoju,
a siromah i ne čuje pretnju.
- 9 Svetlo pravednika blešti,
a svetiljka zlikovaca gasne.
- 10 Bahatost jedino razdor izaziva,
a mudrost je kod onih koji primaju savet.
- 11 Naglo stečeno bogatstvo se umanjuje,
a uvećava se ono sakupljano radom.
- 12 Dugotrajno nadanje žalosti srce,
a ispunjena želja je kao drvo života.
- 13 Ko prezire reč sebi samom škodi,
a ko strahuje od zapovesti nagrađen će biti.
- 14 Mudračeva pouka vrelo je života

i odvraća od smrtnih zamki.

¹⁵ Pronicljivost stiće naklonost,
a put nevernih je nepromenjiv.

¹⁶ Svaki obazriv čovek radi prema znanju,
a bezumni širi bezumlje.

¹⁷ Glasnik zla u zlo pada,
a svedok istine leči.

¹⁸ Siromaštvo i sramota stižu onog ko ne mari za opomenu,
a počašćen će biti onaj ko prihvata ukor.

¹⁹ Slatka je duši želja ispunjena,
a bezumniku je mrsko da se od zla odvrati.

²⁰ Biće mudar ko ide s mudrima,
a nastradaće ko se druži s bezumnima.

²¹ Grešnike propast progoni,
a pravednici su dobrom nagrađeni.

²² Dobar čovek ostavlja nasledstvo unucima,
a grešnikova se dobra čuvaju za pravednika.

²³ Obilje je hrane na neuzoranom polju siromaha,
ali ga nepravda odnosi.

²⁴ Ko svoj prut štedi mrzi svoga sina,
a voli ga ko ga na vreme kori.

²⁵ Kada jede, pravedniku se duša najede,
a stomak zlobnika ostaje gladan.

14

¹ Svaka mudra žena kući svoju kuću,
a bezumna je žena raskućuje rukama svojim.

² Gospoda se boji ko čestito živi,
a prezire ga onaj ko pokvareno živi.

³ Bezumnikov govor je batina za leđa njegova,
a mudre čuvaju usta njihova.

⁴ Gde volova nema i jaslje su čiste,
u snazi je vola obilje plodova.

⁵ Veran svedok ne govori laži,
a lažljivi svedok odiše lažima.

⁶ Podrugljivac mudrost traži i ne nalazi je,
a poučen čovek znanje pronalazi lako.

- ⁷ Idi od bezumnika,
od njega nećeš čuti pametne reči.
- ⁸ Mudrošću obazriv čovek shvata put svoj,
a bezumlje bezumnih je obmana.
- ⁹ Bezumnici se rugaju grehu,
a među čestitima je dobra volja.
- ¹⁰ Srcu je poznata gorčina njegova
i tuđinac ne deli njegovo veselje.
- ¹¹ Kuća će zlobnika biti razorena,
a šator pravednika će procvetati.
- ¹² Neki put pred čovekom kao da je prav,
ali završava na putevima smrti.
- ¹³ Srce boli i u smehu,
a i radost na svom kraju ponekad je žalost.
- ¹⁴ Svojih će se puteva nasititi otpadnik,
a i dobar čovek *biće sit* od svojih.
- ¹⁵ Lakoverni svačemu veruje,
a obazriv pazi na svoj korak.
- ¹⁶ Mudar se čovek boji greha, kloni ga se,
a nemudar je raspojasan, u sebe siguran.
- ¹⁷ Budalasto radi čovek koji brzo plane,
a i spletkaroš je omražen.
- ¹⁸ Lakovernim sleduje bezumlje,
a obazrivi se znanjem kite.
- ¹⁹ Pred dobrim će se ljudima zlobnici klanjati
i pokvarenjaci pred vratima pravednih.
- ²⁰ I susedu svome mrzak je siromah,
a mnogo je onih što vole bogatoga.
- ²¹ Grešan je čovek što prezire bližnjeg svoga,
a blagosloven je onaj koji je naklonjen poniznima.
- ²² Ne zastranjuju li spletkaroši?
Milost i istina onima što dobro smišljaju.
- ²³ Od svakog *vrednoga* rada dolazi zarada,
a od praznih priča samo oskudica.
- ²⁴ Mudrima je kruna njihovo bogatstvo,
nemudrost je nemudrog glupava.

- 25 Istinoljubiv svedok spasava živote,
a lažljivi slaže čim zine.
- 26 U bogobožnosti je pouzdanje jakom
i utočište deci njegovoj.
- 27 Vrelo je života bogobožnost
i odvraća od smrtnih zamki.
- 28 Careva je slava u mnoštvu naroda,
a kad življa nema, tad vladar propada.
- 29 Ko se sporo srdi vrlo je razborit,
a ko brzo plane veliča bezumlje.
- 30 Zdravo srce – zdravo telo;
ljubomora – trulež u kostima.
- 31 Ko tlači ubogog sramoti mu Sazdatelja,
a slavi ga onaj što se ubogom smiluje.
- 32 Opaki će srušen biti opakošću svojom,
a pravednik i u smrti utočište ima.
- 33 Mudrost počiva u srcu razumnog čoveka,
čak je i u nutrini bezumnika obelodanjena.
- 34 Pravednost uzdiže narod,
a greh je sramota narodu.
- 35 Car poštuje slugu što čestito radi,
a gnevan je na onoga što radi sramotno.

15

- 1 Blagi odgovor utišava gnev,
a gruba reč pokreće jarost.
- 2 Jezik mudrih dobro vlada znanjem,
a usta bezumnih bljuju bezumljem.
- 3 Gospodnje su oči na svakome mestu,
motreći na zle i na dobre.
- 4 Zdrav je jezik ko drvo života,
a duh slama jezik pogan.
- 5 Bezumnik prezire opomenu svoga oca,
a razborit je ko mari za ukor.
- 6 Veliko je blago u domu pravednika,
a zlobniku je muka da zaradi.
- 7 Znanje rasipaju usta mudrih ljudi,

što ne čini srce bezumnika.

⁸ Gadna je Gospodu žrtva zlikovaca,
molitva čestitih njemu je milina.

⁹ Gospodu je mrzak put zlobnika,
a voli onoga koji pravdu sledi.

¹⁰ Nemilo je poučenje za onoga ko se odriče puta,
a umreće onaj ko mrzi prekor.

¹¹ Pred Gospodom su i Svet mrtvih i trulež mrtvih,
a kamoli srca ljudskih potomaka.

¹² Podrugljivac ne voli onoga koji ga kori
i ne ide kod mudrih ljudi.

¹³ Veselo srce vedri lice,
žalosno srce slama duh.

¹⁴ Razborito srce teži znanju,
a usta se bezumnika bezumljem hrane.

¹⁵ Nemili su svi dani nevoljnika,
a čovek se dobrog srca gosti neprestano.

¹⁶ Bolje je i malo u bogobožnosti,
nego blago silno i sa njim strepnja.

¹⁷ Bolji je tanjir povrća u ljubavi,
nego utovljeni vo u mržnji.

¹⁸ Gnevan čovek raspaljuje svađu,
a smireni čovek utišava sukob.

¹⁹ Put lenštine je obrastao trnjem,
a put je čestitih poravnan.

²⁰ Mudar sin raduje oca,
a bezuman čovek prezire majku svoju.

²¹ Bezumnika raduje bezumlje,
a razborit čovek ravno ide putem.

²² Naumi se izjalove kad nema saveta,
a ostvare s mnoštvom savetnika.

²³ Čovek se raduje kad odgovori *tačno*;
kako je dobra reč u pravo vreme!

²⁴ Staza života za razumnog prema gore vodi,
i ne da mu prema dole, u Svet mrtvih da skrene.

²⁵ Gospod ruši kuću gordih ljudi

i jača među udovice.

²⁶ Namere zlikovca gadne su Gospodu,
a čiste su *mu* reči ljubaznosti.

²⁷ Kući svojoj bedu navaljuje ko nečasno i lakomo stiće,
a živeće onaj čovek kom se mito gadi.

²⁸ Srce pravednika promišlja odgovor,
a usta pokvarenih ljudi zlom bljuju.

²⁹ Gospod je daleko od pokvarenjaka,
a sluša molitvu pravednika.

³⁰ Bistar pogled i srce veseli,
a dobre vesti podmlađuju kosti.

³¹ Uho koje sluša pouku života,
trajaće u društvu mudrih ljudi.

³² Ko ne mari za opomenu, prezire sam sebe,
a ko sluša ukor stiće razboritost.

³³ Bogobožnost je pouka mudrosti,
a pre časti dolazi poniznost.

16

¹ Čovek nešto srcem namerava,
ali od Gospoda je jezika odgovor.

² U očima svojim čoveku su čisti putevi,
ali Gospod proverava namere srca.

³ Svoja dela prepusti Gospodu
i učvrstiće tvoje naume.

⁴ Gospod je načinio sve za svoju svrhu,
pa čak i zlobnika za dan stradanja.

⁵ Gospodu je mrsko svako uznosito srce.
Nema sumnje da taj neće proći nekažnjeno.

⁶ Milošću i istinom otkupljuje se krivica
i bogobožnost odvraća od zla.

⁷ Kada su Gospodu mili čovekovi putevi,
on ga i sa neprijateljima njegovim miri.

⁸ Bolje je i malo, a po pravdi,
nego obilje stečenog, a po nepravdi.

⁹ Srce čovekovo smeru svojim putem,
ali Gospod usmerava njegove korake.

- 10 Car presuđuje nadahnutom objavom
i odluke mu nisu nepravedne.
- 11 Pravedne su Gospodnje mere i terazije,
svi tegovi u torbi njegovo su delo.
- 12 Gadost je kad carevi pokvareno rade,
jer se pravednošću učvršćuje presto.
- 13 Carevi cene pravdoljubiva usta,
oni vole onog ko iskreno zbori.
- 14 Careva je srdžba kao vesnik smrti
i mudar je čovek gasi.
- 15 Život je u vedrini carevog lica,
naklonost je njegova kao oblak prolećne kiše.
- 16 Koliko je bolje težiti mudrosti nego zlatu,
težiti umnosti više nego težiti srebru!
- 17 Put čestitih je odvrćanje od zla,
život svoj čuva onaj ko svoj put sačuva.
- 18 Pred propašću ide ponos
i pred padom ide duh nadmeni.
- 19 S poniznima bolje biti ponizan,
nego plen deliti s bahatima.
- 20 Dobro nalazi ko na reč pripazi
i kako je blagosloven onaj ko se u Gospoda pouzda!
- 21 Promućurnim zovu onog srca mudrog
i ljubazne usne su uverljivije.
- 22 Vrelo je života pronicljivost onima što je imaju,
a bezumlje je šiba bezumnima.
- 23 Srce mudrome daje šta će da kaže
i usnama njegovim jača ubedljivu pouku.
- 24 Medeno saće su reči ljubazne,
slast su duši i zdravlje kostima.
- 25 Neki put pred čovekom kao da je prav,
ali završava na putevima smrti.
- 26 Sebi radi ko god da radi,
jer ga gladna usta nagone na to.
- 27 Ništarija iskopava zlo
i usne su mu poput vatre koja prlji.

- ²⁸ Spletkaroš spletke spliće
i klevetnik razdvaja bliske prijatelje.
- ²⁹ Nasilnik mami bližnjeg svoga
i groznim ga putem vodi;
- ³⁰ namiguje očima i gadosti smišlja,
stiska usta i zlo postiže.
- ³¹ Prelepa je kruna kosa seda
kad se nađe na pravednom putu.
- ³² Bolji je dugotrpljiv čovek od junaka,
i onaj koji sobom vlada od osvajača grada.
- ³³ U krilo se kocka baca,
ali od Gospoda dolazi svaka odluka njena.

17

- ¹ Bolji je i zalogaj suvog hleba u spokoju,
nego kuća puna žrtvenog mesa u svađi.
- ² Čestiti sluga će vladati nad nečasnim naslednikom
i deliće nasledstvo sa braćom.
- ³ Topionica je za srebro i peć je za zlato,
a Gospod ispituje srca.
- ⁴ Zlotvor pazi na usne zlikovačke,
a zavodnik sluša jezik razdora.
- ⁵ Ko se ruga siromahu sramoti mu Sazdatelja,
nekažnjeno neće proći ko likuje zbog propasti.
- ⁶ Unuci su starcima ko kruna
i dika su roditelji deci.
- ⁷ Budali ne stoje usne besedničke,
a kamoli knezu usne lažljivice.
- ⁸ Mito je za davaoca kao dragi kamen,
jer mu čini da uspeva gde se god okrene.
- ⁹ Ko prestup pokriva, teži ljubavi,
a ko priču prepričava razdvaja bliske prijatelje.
- ¹⁰ Ukori razumnoga proniče duboko,
više nego nerazumnog stotinu udaraca.
- ¹¹ Zlikovcu je samo do meteža stalo,
ali će mu biti poslan surovi poslanik.
- ¹² Bolje je čoveku da nabasa na medvedicu kojoj su oteli medvediće,
nego na bezumnika u ludosti njegovoj.

- 13 Ko na dobro zlom uzvraća,
nikada mu od zla neće počinuti kuća.
- 14 Ko prepirku otpočinje, taj bujicu oslobađa.
Zato se zavađe kloni pre nego što šikne.
- 15 I onaj što opravdava krivog i onaj što okrivljuje pravog –
obojica su mrski Gospodu.
- 16 Čemu blago u ruci nemudrog,
kad namere nema da mudrost zatraži?
- 17 Prijatelj voli u svako doba,
a i brat se za nevolju rađa.
- 18 Nerazuman čovek ruku pruža
i sigurno jamči za bližnjega svoga.
- 19 Ko voli razdor voli i prestup,
posrnuće traži ko podiže vrata svoja u visine.*
- 20 Čovek srca pokvarenog ne nalazi dobro,
a kome je pogan jezik u nevolju pada.
- 21 Žalostan je ko rodi bezumnog
i nema radosti ocu neukoga.
- 22 Veselo srce dobro zdravlje daje,
a duh potišteni suši kosti.
- 23 Pokvarenjak prima mito iz nedara
da pokvari staze pravednosti.
- 24 Mudrost je pred licem razumnog čoveka,
a oči bezumnog na kraju su zemlje.
- 25 Budalasti sin tuga je svom ocu,
ogorčenje onoj što ga je rodila.
- 26 Nije dobro globiti pravednika
ni šibati čestite zbog pravde.
- 27 Istinski je mudar čovek štedljiv na rečima,
a ko je plemenitog duha razuman je čovek.
- 28 I bezumnik čak se čini mudrim kada ćuti,
kad zatvara usne svoje razumnim ga drže.

18

- 1 Za željom svojom žudi samoživi čovek,
na mudrost se svaku iznervira.

* 17:19 Drevna slika ljudi koji svoja vrata, svoja usta oholo razjapljaju.

- 2 Bezumnik ne uživa u razboritosti,
nego u razotkrivanju svoga srca.
- 3 Kada dođe zao čovek dolaze i prezir
i bruka sa sramotom.
- 4 Duboke su vode reči u ustima ljudskim
i vrelo mudrosti potok je nabujali.
- 5 Strašno je držati stranu nepravedniku
da bi pravedniku oduzeli pravdu.
- 6 U svađu srljaju usne bezumnika
i batine mu usta prizivaju.
- 7 Bezumnika ruše sopstvena usta
i usne mu život vrebaju.
- 8 Reči klevetnika su kao poslastice
što u stomak klize.
- 9 Ko je lenj u poslu svome
pobratim je velikom rasipniku.
- 10 Ime je Gospodnje moćna kula
u koju se na visinu sklanja pravednik.
- 11 Bogatstvo je bogatome poput utvrđenja,
poput zida visokoga u mašti njegovoj.
- 12 Srce se čoveka uznese pred propast,
a pre časti dolazi poniznost.
- 13 Budalast je i sramotan onaj
koji uzvraća reč pre nego je čuo.
- 14 S bolešću se svojom nosi duh u čoveku.
Ali ko se nosi s duhom utučenim?
- 15 Znanju teži srce promućurnog,
a i uho mudrog predano je njemu.
- 16 Čovek darom sebi put otvara
i on ga odvodi pred velike ljude.
- 17 U pravu je ko je prvi u svojoj parnici,
ali onda dođe njegov bližnji pa ga ispituje.
- 18 Žreb prekida razmirice
i neslogu među moćnicima.
- 19 Uvređeni brat je tvrđi od utvrđenog grada
i razmirice su kao rešetka tvrđave.

²⁰ Plodom usta svojih siti čovek stomak svoj,
siti ga plodom usana svojih.

²¹ Jezik vlada i životom i smrću;
ko ga voli, ješće njegov plod.

²² Ko nađe ženu, našao je blago,
blagodat je dobio od Gospoda.

²³ Molećivo siromah besedi,
a bogataš oštro odgovara.

²⁴ Čovek s mnogo prijatelja može i da strada,
ali ima prijatelja prisnijih od brata.

19

¹ Bolji je i siromah što čestito živi,
nego čovek nečistih usana i bezumnik.

² I čovek bez znanja je opak
i onaj što srlja, taj luta.

³ Ludost čoveku podriva put
i srce mu se na Gospoda gnevi.

⁴ Bogatstvo donosi mnogo prijatelja,
a siromah je napušten od svog prijatelja.

⁵ Lažljiv svedok neće proći bez kazne
i ko laži širi izbaviti se neće.

⁶ Mnogi se dodvoravaju velikodušnom
i svi su prijatelji sa darežljivim.

⁷ Siromaha mrze sva braća njegova,
njegovi ga prijatelji još više napuštaju!
On ih traži,
doziva ih, a njih nema.

⁸ Ko srce ispituje, samog sebe voli;
ko se drži razboritosti pronalazi dobro.

⁹ Lažljiv svedok neće proći bez kazne,
nastradaće taj što laži širi.

¹⁰ Budalastom raskoš ne pristaje,
a kamoli služi da vlada glavarima.

¹¹ Čovekova obazrivost čuva ga od srdžbe,
na čast mu je da pređe preko uvrede.

¹² Careva je srdžba lavić koji riče,
a njegova naklonost je ko rosa po travi.

- 13 Bezuman sin upropaštava oca svoga,
a ženine su svađe kao stalno prokišnjavanje.
- 14 Kuća i imanje nasledstvo su od otaca,
a od Gospoda je žena obazriva.
- 15 Lenjost vodi u duboki san,
a dokoni će gladovati.
- 16 Život svoj čuva ko zapovest drži,
a umreće onaj ko prezire puteve svoje.
- 17 Gospodu pozajmljuje ko daje siromahu,
on će da mu uzvрати za to dobročinstvo.
- 18 Sina svoga kažnjavaj dokle ima nade,
ali srcem ne poželi da ga do smrti dovedeš.
- 19 Besan čovek plaća globu
i ako ga od nje spaseš, moraćeš to ponovo da radiš.
- 20 Slušaj savet i prihvati ukor
da postaneš mudar u zrelim danima.
- 21 U srcu čoveka mnoge su namere,
ali Gospodnji se naum ostvaruje.
- 22 Odanost je poželjna za čoveka*;
bolje i siromašan nego lažljiv.
- 23 Bogobožnost znači život,
pa ispunjen čovek počiva nepoharan zlom.
- 24 Lenština umače ruku u čanak,
ali je ustima svojim ne prinosi.
- 25 Šibaj podrugljivca pa će lakoverni postati mudar,
prekori razumnog i shvatiće pouku.
- 26 Ko oca zlostavlja i tera majku,
sin je koji donosi bruku i sramotu.
- 27 Sine, prestani, i slušaj ukor
da ne zastraniš od pouka znanja.
- 28 Bezvredan se svedok ruga pravdi
i usta zlih ljudi proždiru zlobu.
- 29 Za podsmevače spremljena je kazna
i batina za leđa bezumnika.

* 19:22 Ovaj deo stiha može da se prevede i ovako: *Čoveku je na sramotu njegova pohlepa.*

20

- ¹ Vino je podsmevač i žestoko piće svađalica,
nemudar je ko se zbog njih tetura.
- ² Carevo je nasilje kao rika lavića,
ko ga razdražuje sebi samom škodi.
- ³ Na čast je čoveku da se kloni svađe,
a svaki se bezumnik izbezumi.
- ⁴ Kad je jesen – lenština ne ore,
kad je žetva – on prosi i oskudeva.
- ⁵ Duboka je voda zamisao čovekovog srca,
al' je crpsti može samo čovek razboriti.
- ⁶ Mnogi ljudi objavljuju svima svoju dobrotu,
ali ko će naći odanog čoveka?
- ⁷ Pravednik živi čestitost svoju
i kako su samo blagoslovena deca nakon njega!
- ⁸ Car koji sedi na sudskom prestolu
pogledom svojim sve zlo rasipa.
- ⁹ Može li ko reći: „Srce sam svoje očistio,
čist sam od greha svoga“?
- ¹⁰ Nejednaki tegovi i mera dvojaka –
oboje su ogavni Gospodu.
- ¹¹ I dete se po delima svojim prepoznaje,
da li su mu dela ispravna i čista.*
- ¹² I uho što čuje i oko što vidi,
i jedno i drugo stvorio je Gospod.
- ¹³ Ne voli spavanje da ne osiromašiš,
probudi se i naješćeš se hleba.
- ¹⁴ „Bezvredno! Bezvredno!“ – govori kupac –
a onda se hvali kada ode svojim putem.
- ¹⁵ Postoji zlato i mnoštvo dragulja,
ali učene usne su kao dragoceni nakit.
- ¹⁶ Uzmi haljinu onome što jamči za tuđinca,
i zalog mu uzmi kad jamči za neznanca.
- ¹⁷ Čoveku je sladak nepošteni hleb,
ali su mu posle usta peska puna.

* **20:11** Ovaj stih može i ovako da se prevede: *Čak i dete delima svojim sakriva svoje prave motive, da ne znaš jesu li mu dela ispravna i čista.*

- 18 Namere osmisli savetom
i mudrim vođenjem ratuj.
- 19 Ogovarač skita i odaje tajne,
zato se ne petljaj sa brbljivcem.
- 20 Ko proklinje i oca i majku,
svetiljka mu dogoreva u najcrnijoj tami.
- 21 U početku naglo zgrnuto nasledstvo
ostaje neblagosloveno na svom kraju.
- 22 Nemoj reći: „Uzvratiću zlu!“
Čekaj Gospoda da te izbavi.
- 23 Gospodu su mrski nejednaki tegovi
i strašne su terazije nejednake.
- 24 Od Gospoda su čovekovi koraci,
pa kako bi neko dokučio svoj vlastiti put?
- 25 Čoveku je zamka kad nepromišljeno kaže da je nešto posvećeno,
a da posle zavete razmatra.
- 26 Car će mudar razvejati zlikovce,
vršidbenim točkom preko njih će preći.
- 27 Svetiljka Gospodnja je čovekov dah,
ispituje dubine nutrine.
- 28 Odanost i istina čuvaju cara,
on odanošću ostaje na prestolu svome.
- 29 Mladiću je čast u njegovoj snazi
a seda je kosa dostojanstvo starih.
- 30 Rane i masnice čiste od zla,
a šiba čisti dubine nutrine.

21

- 1 Ko potoci vode carevo je srce u ruci Gospodnjoj,
on ga vodi kako njemu godi.
- 2 U sopstvenim očima čoveku je čist svaki put,
ali Gospod proverava namere srca.
- 3 Da se čini po pravu i pravdi
Gospodu je milije od žrtve.
- 4 Uznosite oči i oholo srce
svetiljka su pokvarenih, a to je greh.
- 5 Namere marljivog jedino obilju vode,

a svih onih što srljaju samo siromaštvu.

⁶ Sticanje bogatstva jezikom lažljivim
je poput pare lelujave; u smrt srljaju takvi.

⁷ Nasilnike će pomesti nasilje njihovo,
jer su odbili da čine po pravdi.

⁸ Kriv je put krivca,
a nedužno je delo nedužnoga.

⁹ Bolje je sedeti na uglu krova
nego sa ženom svadljivom u zajedničkoj kući.

¹⁰ Za zlom žudi duša zlotvora,
samilost mu bližnji njegov ne vidi u oku.

¹¹ Kazni podrugljivca, pa će lakoverni postati mudar,
pouči razumnog i shvatiće pouku.

¹² Svepravedni motri na kuću zloga,
on obara zle u propast.

¹³ Ko zatvara uho svoje od plača ubogog
i sam će plakati, a uslišen neće biti.

¹⁴ Tajni poklon ljutnju utišava
i mito u nedrima pogolemu srdžbu.

¹⁵ Pravedniku je radost da radi po pravdi,
a jeza je za one što nepravdu rade.

¹⁶ Čovek što zaluta s puta razumnoga
završiće u društvu pokojnih.

¹⁷ Siromašan čovek biće ko voli veselje,
ko vino i ulje voli bogat biti neće.

¹⁸ Zlobnik je otkup za pravednika
i nevernik za ispravnoga.

¹⁹ Bolje biti i u zemlji pustoj,
nego sa ženom svadljivom i goropadnom.

²⁰ Primamljivo blago i ulje su u domu mudrog,
a bezumni čovek sve to proćerda.

²¹ Ko pravdi i ljubavi teži
nalazi i život i pravdu i čast.

²² Mudar se uspinje u grad junaka
i obara bedem njihovog uzdanja.

- 23 Usta svoja i jezik svoj ko čuva,
od nevolja sebe brani.
- 24 Bahati i oholi – ime mu podrugljivac –
onaj je što radi u obesti bezmernoj.
- 25 Lenštinu ubija njegova želja,
jer odbija da radi rukama.
- 26 On mahnito traži od jutra do sutra,
a pravednik deli i ne cicijaši.
- 27 Mрске su žrtve zlobnika,
a još više kad ih prinosi u zlobi!
- 28 Lažljivi svedok će nastradati,
a čovek koji sluša s uspehom će da svedoči.
- 29 Zlobnik na licu pokazuje drskost,
a čestiti put svoj razaznaje.
- 30 Ni mudrosti ni znanja,
ni saveta nema nasuprot Gospodu.
- 31 Za dan boja konj je spreman,
ali pobeda je od Gospoda.

22

- 1 Bolje je izabrati ime nego bogatstvo golemo
i blagonaklonost je bolja od srebra i zlata.
- 2 I bogataš i siromah se sreću,
jer sve ih je Gospod sazdao.
- 3 Obazriv čovek primeti nevolju, pa se skrije,
a lakoverni idu dalje i budu kažnjeni.
- 4 Obilje, čast i život su nagrada
za poniznost i bogobožnost.
- 5 Zamke su i trnje na stazi podlaca
a od njih je podaleko onaj koji čuva dušu svoju.
- 6 Vaspitaj dete za put kojim mu valja ići
pa i kada ostari od njega se odmaknuti neće.
- 7 Bogati vlada siromasima,
a ko zajmi služi zajmodavcu.
- 8 Ko nepravdu seje nevolju će žeti,
slomiće se šiba gneva njegovoga.
- 9 Blagosloven biće darežljivi,

jer daje siromahu parče svoga hleba.

¹⁰ Oteraš li podrugljivca, svađa prestaće,
parničenje i sramota nestaće.

¹¹ Ko voli čisto srce i milost mu je na usnama
ima cara za prijatelja.

¹² Oči Gospodnje čuvaju znanje,
on obara reči onih što nepravdu čine.

¹³ Lenština govori: „Lav je na ulici!
Zaklaće me nasred trga!“

¹⁴ Jama duboka usta su bludnice,
u nju pašće onaj na koga je Gospod srdit.

¹⁵ Dečije je srce svezano bezumljem
koje šiba opomene nadaleko od njega uklanja.

¹⁶ I ko tlači siromaha da za sebe zgrne
i ko daje bogatome, sigurno im sledi nemaština.

Mudre priče

Prva priča

¹⁷ Prikloni uho, poslušaj reči mudrih ljudi
i srce prikloni mom znanju.

¹⁸ Jer će ti biti zadovoljstvo da ih držiš u sebi,
da budu spremne na usnama tvojim.

¹⁹ A da ti u Gospodu pouzdanje bude,
ja ti ih danas objavljujem, baš tebi.

²⁰ Nisam li ih za tebe zapisao
trideset mudrih priča
kroz savete i znanje;

²¹ da te upoznam s istinitošću pouzdanih reči,
kako bi uzvratio pouzdanim rečima onima koji te šalju?

Druga priča

²² Ne otimaj siromahu jer je siromah,
ne satiri ubogoga na sudskim vratima.

²³ Jer Gospod će braniti njegov slučaj
i oteće dušu onima što njima otimaju.

Treća priča

²⁴ Ne druži se s razjarenim,
ne idi sa besnim čovekom;

²⁵ jer ćeš naviknuti na puteve njegove
i sebe ćeš uplesti u zamku.

Četvrta priča

²⁶ Ne budi od onih koji ruku daju
i od onih koji jamče za dugove.

²⁷ Ako nemaš dovoljno da platiš,

zašto da ti neko uzme i postelju ispod tebe?

Peta priča

- ²⁸ Ne pomiči drevni međaš
što su tvoji preci postavili.

Šesta priča

- ²⁹ Da li si video čoveka veštog u svom poslu?
Pred carevima će on stajati,
a neće stajati pred beznačajnim.

23

Sedma priča

- ¹ Kad sa vladarom sedaš da jedeš
pažljivo razmotri šta je pred tobom;
² nož ćeš staviti pod grlo svoje
ako si alav.
³ Ne žudi za njegovim đakonijama,
jer je to varljiva hrana.

Osma priča

- ⁴ Ne napinji se da stekneš bogatstvo
i svoje se pameti prodi.
⁵ Pustiš li na njega oči svoje, gle njega nema,
jer je sebi načinilo krila poput orla,
što se vine u nebesa.

Deveta priča

- ⁶ Ne jedi hranu samoživca,
ne poželi đakonije njegove.
⁷ Jer kako se on u sebi preračunava,
baš je takav kada ti kaže –
„Jedi i pij!“ –
a srce mu nije s tobom.
⁸ Izbljuvaćeš zalogaj koji si pojeo,
proćerdaćeš sve ljubazne reči svoje.

Deseta priča

- ⁹ Ne govori ušima bezumnog,
jer će prezreti poruku tvojih reči.

Jedanaesta priča

- ¹⁰ Ne pomiči drevni međaš,
ne zalazi u njive siročadi.
¹¹ Jer je jak njihov Otkupitelj,
odbraniće njihov slučaj od tebe.

Dvanaesta priča

- ¹² Srce svoje predaj opomeni,
svoje uši poučnim rečima.

Trinaesta priča

- ¹³ Ne uskraćuj kaznu detetu,
jer neće da umre ako ga i udariš šibom.
¹⁴ Tuci ga šibom

i dušu mu od Sveta mrtvih spasi.

Četrnaesta priča

- 15 O, moj sine, ako ti je srce mudro
i moje se srce raduje;
16 raduje se nutrina moja,
kad ti usne čestito govore.

Petnaesta priča

- 17 Nek ti srce grešnicima ne zavidi,
u bogobojažnosti ti povazdan budi.
18 Nema sumnje, budućnost postoji,
tvoja nada neće propasti.

Šesnaesta priča

- 19 Sine moj, poslušaj i mudar budi,
svoje srce ti na put usmeri.
20 Ne druži se sa onima što se vinom opijaju,
sa onima koji žderu meso.
21 Jer, osiromašiće i pijanica i izelica,
mamurluk će ih obući u dronjke.

Sedamnaesta priča

- 22 Slušaj oca svoga što te je rodio,
majku svoju ne preziri ni kada ostari.
23 Istinu kupuj i ne prodaji
mudrost, prekor i pouku.
24 Jako se raduje otac pravednog sina,
ko je rodio mudrog sina uživa u njemu.
25 Neka se raduju i otac tvoj i majka tvoja,
neka se veseli ona koja te je rodila.

Osamnaesta priča

- 26 Srce mi svoje daj, sine moj,
i neka ti oči počivaju na putevima mojim.
27 Jer bludnica je duboka jama,
tuđinka je uzano ždrelo.
28 Ona je ko lopov što vreba iz potaje
i među muškarcima umnožava neverne.

Devetnaesta priča

- 29 Ko to kuka? Ko to ječi?
Ko se svađa? Ko to prigovara?
Ko ima rane bezrazložne
i kome su zakrvavljene oči?
30 Onima što se izležavaju kraj vina,
onima što idu da probaju vino izmešano.
31 Ne gledaj vino dok se rumeni,
dok se svetluca u čaši,
dok lagano klizi.
32 Kao zmija na kraju ujeda,
kao otrovnica ubada.
33 Čudne će prizore da vide oči tvoje
i srce govoriće ludorije.

- ³⁴ Bićeš kao onaj što leži usred mora,
kao onaj što leži navrh jarbola.
³⁵ *I reći ćeš:* „Udarili su me, a bolestan nisam,
tukli su me, osetio nisam.
Kada ću se probuditi
da ponovo potražim piće?“

24

Dvadeseta priča

- ¹ Ne zavidi zlima,
ne poželi da si s njima;
² jer u srcu svome smišljaju nasilje,
najavljuju usnama nevolju.

Dvadeset prva priča

- ³ Mudrošću se podiže kuća,
a razboritošću je osnovana;
⁴ znanjem su joj sobe napunjene
svakim blagom poželjnim i vrednim.

Dvadeset druga priča

- ⁵ Čovek ratnik je jak,
ali onaj koji zna jača snagu svoju;
⁶ jer ćeš rat dobiti mudrim savetima
i pobeda je u mnogim savetnicima.

Dvadeset treća priča

- ⁷ Visoka je mudrost nemudrome,
on usta svoja ne otvara na sudskim vratima.

Dvadeset četvrta priča

- ⁸ Ko je predan da zlo smišlja
nazvaće ga spletkarošem.
⁹ Greh su bezumni naumi
i podrugljivac je oduran ljudima.

Dvadeset peta priča

- ¹⁰ Kloneš li u danu nevolje,
klonuće i tvoja snaga.
¹¹ Spasavaj one koje u smrt vuku,
izvlači one što teturaju na pogubljenje.
¹² Jer, kažeš li – „Ali, mi to nismo znali!“ –
neće li shvatiti onaj što poniče srca?
Neće li znati onaj koji ti život čuva
i uzvratiti čoveku po delu njegovom?

Dvadeset šesta priča

- ¹³ Jedi med, sine moj, jer je zdrav
i nepcu je tvome sladak med iz saća.
¹⁴ Takvo je poznanje mudrosti duši tvojoj
ako je pronađeš; tada budućnost postoji
i tvoja nada neće propasti.

Dvadeset sedma priča

15 Ne vrebaj ko zlikovac u potaji na dom pravednika
i konačište njegovo ne ruši.

16 Jer padne li pravednik i sedam puta, ustaće,
a zlikovac će posrnuti u nevolji.

Dvadeset osma priča

17 Ne raduj se dok se ruši dušmanin tvoj,
kad posrne neka ti se srce ne veseli;

18 da Gospod to ne vidi i to bude zlo pred njime,
pa sa dušmanina povuče svoj gnev.

Dvadeset deveta priča

19 Ne žesti se zbog zlotvora,
ne zavidi zlikovcima;

20 jer budućnost ne pripada zlotvoru,
dogoreva svetiljka zlikovcu.

Trideseta priča

21 Boj se Gospoda, sine moj, baš kao i cara;
ne druži se s buntovnicima;

22 jer iznenadna dolazi njihova propast
i ko će da sazna svršetak ove dvojice?

Ostale mudre priče

23 I ovo se tiče mudrih ljudi:
Strahota je kad se gleda ko je ko na sudu.

24 Naime, ko kaže zlome – „Ti si pravedan!“ –
ljudi će ga proklinjati,
narodi ga prezirati.

25 A onima koji ga prekore uživanje će biti,
na njih će doći blagoslov dobra.

26 Usne voli onaj ko uzvraća pravednim rečima.

27 Posao svoj na polju završi,
pripremi njivu svoju, a onda izgradi kuću svoju.

28 Ne svedoči bez razloga protiv bližnjeg svoga,
zar ćeš da obmanjuješ usnama svojim?

29 Ne reci – „Kako je on uradio meni, tako ću i ja da uradim njemu.
Uzvratiću mu po delu njegovom!“

30 Prošao sam pored polja lenštine
i pored vinograda bezumnika.

31 I gle, u trnje je sve zaraslo,
koprivama sve obraslo,
zid kameni beše srušen.

32 Kada sam to video, srcem sam shvatio,
video sam i prihvatio pouku:

33 Još malo snova, još malo dremeža,
još malo dokono da sklopiš ruke;

34 i doći će tvoje siromaštvo kao skitnica
i nemaština kao nasilnik.

Ostale mudre priče

25

- ¹ I ovo su Solomonove mudre priče koje su prepisali ljudi Jezekeje, Judinog cara:
- ² Božija je slava da sakriva stvari,
a caru je slava da stvar istražuje.
- ³ Nebo je visoko, zemlja je duboka,
a i srca carska niko ne istraži.
- ⁴ Ukloni sa srebra zguru
i eto ga čanak za kovača:
- ⁵ ukloni zloga od cara
i u pravdi presto njegov utvrđen će biti.
- ⁶ Pred carem se ne veličaj
i ne stoj na mestu velikaša;
- ⁷ jer je bolje da ti kaže – „Gore dođi!“ –
nego da te ponizi pred plemićem.
- A to* što su ti oči videle
⁸ ne dovodi žurno na suđenje,
jer šta ćeš kada te na kraju
posrami bližnji tvoj?
- ⁹ Reši spor sa bližnjem svojim
i tajnu drugoga ne otkrivaj;
- ¹⁰ da te ne bi osramotio onaj koji sluša
i zao glas ostao na tebi.
- ¹¹ Blagovremeno kazana reč
je poput zlatnih jabuka u srebrnim činijama.
- ¹² Minduša zlatna i ukras od čistog zlata
je ukor mudrog onome koji sluša.
- ¹³ Kao studen snega na dan žetve
je verni glasnik onom ko ga šalje –
osvežava dušu svoga gospodara.
- ¹⁴ Poput oblaka i vetra bez kiše
čovjek je što se hvali darom nedarovanim.
- ¹⁵ Strpljivošću se nagovara vladar,
a i jezik blagi može kost da slomi.
- ¹⁶ Kad nađeš med, jedi dok se ne najedeš,
jer ćeš ga povratiti ako se prejedeš.
- ¹⁷ Neka ti je noga retko u kući bližnjeg tvoga,
da te se ne zasiti i ne zamrzi te.
- ¹⁸ Poput buzdovana, mača i strele oštre
je čovek koji svedoči protiv bližnjeg svoga, a lažov je.
- ¹⁹ Zub pokvaren i klecava noga

* 25:7 Misli se na plemića iz prethodnog stiha.

- je poverenje u izdajnika u danu nevolje.
- ²⁰ Kao čovek što haljinu skida po zimskome danu
i kao sirće na šalitri,
takav je onaj koji pesme peva srcu žalosnome.
- ²¹ Ako je tvoj neprijatelj gladan, nahrani ga,
i ako je žedan, napoj ga vodom.
- ²² Jer ako tako činiš, zgrnućeš žar ugljeni na njegovu glavu,
a Gospod će da ti plati.
- ²³ Severac kišu donosi,
a jezik ogovarački srdita lica.
- ²⁴ Bolje je sedeti na uglu krova
nego sa ženom svadljivom u zajedničkoj kući.
- ²⁵ Što je studena voda duši iznurenoj,
to je dobra vest iz daleke zemlje.
- ²⁶ Zamućen izvor i bunar zarušeni
je pravednik što tetura pred nepravednikom.
- ²⁷ Nije dobro preždrati se meda
i ljudima na čast nije da čast svoju traže.
- ²⁸ Grad provaljen i bez zida
je čovek koji ne zna sebe samog da obuzda.

26

- ¹ Kao sneg leti i kiša o žetvi,
tako čast ne stoji bezumnom.
- ² Kao kad prhne vrabac i lasta kad odleti,
tako i kletva ne stiže bez povoda.
- ³ Bič je za konja, uzde za magarca,
a batina za leđa bezumnog.
- ⁴ Ne uzvraćaj bezumnome po bezumlju njegovome,
da i sam ne bi bio njemu nalik.
- ⁵ Uzvрати bezumnome po bezumlju njegovome,
da sam sebi ne bi bio mudar.
- ⁶ Noge svoje sam saseca, nasiljem se podnapija
ko poruku šalje rukama bezumnog.
- ⁷ Kako noge vise oduzetom,
takva je mudra priča u ustima bezumnoga.
- ⁸ Kamen u pračku veže
ko bezumnom počast daje.
- ⁹ Trnova grana u ruci pijanca
je mudra priča u ustima bezumnoga.
- ¹⁰ Poput strelca što ranjava koga stigne,
takav je čovek što unajmljuje bezumnika
i onaj što unajmljuje prolaznika.
- ¹¹ Vraća se pas na svoju bljuvotinu
kao što se i bezumnik vraća bezumlju svome.

12 Vidiš li čoveka koji misli za sebe da je mudar?
Više je nade za bezumnika nego za njega!

13 Lenština govori: „Lav je na ulici!
Lav je nasred trga!“

14 Na šarkama okreću se vrata,
a lenština na krevetu svome.

15 Lenština umače ruku u čanak,
ali je preumoran da ustima svojim je prinese.

16 Samom sebi lenština je mudriji
od sedmorice što razborito odgovaraju.

17 Psa za uši hvata
ko se u prolazu ljuti zbog tuđe rasprave.

18 Kao mahnitavi što baklje,
strele i smrt seje,

19 takav je čovek što vara bližnjeg svoga,
pa još kaže: „Nisam li se našalio?!“

20 Kada nema drva i vatra se gasi,
kada nema klevetnika i svađa se stiša.

21 Ugalj je za žeravicu i drvo za vatru,
a čovek svađalica da potpali svađu.

22 Reči klevetnika su kao poslastice
što u stomak klize.

23 Posrebrema grnčarija –
to su usne uglađene i zlo srce.

24 Onaj koji mrzi skriva se usnama svojim,
a u sebi sakuplja prevaru.

25 Ne veruj čoveku umilnog glasa
kome je u srcu sedmostruka gadost.

26 On se skriva, mržnju prikriva,
ali će se razotkriti u zboru pokvarenost njegova.

27 Ko jamu kopa, sam u nju pada
i ko kamen valja, na njega se svalja.

28 Lažljiv jezik mrzi one koje drobi
i usta laskava ruševine prave.

27

1 Ne hvali se sutrašnjim danom,
jer ne znaš šta donosi taj dan.

2 Drugi nek te hvali, a ne ti sebe samog;
neznaniac, a ne usne tvoje.

3 Težak je kamen i pesak je težak,
ali od oboje je teži bezobrazluk bezočnoga.

4 Okrutan je bes, srdžba je goropadna
i sa ljubomorom ko da se suoči?

- ⁵ Javni ukor je bolji
od tajne ljubavi.
- ⁶ Pouzdanije su modrice od onoga koji te voli
od mnogih poljubaca onoga koji te mrzi.
- ⁷ Sita duša saće meda gazi,
a gladnoj je duši slatko i sve gorko.
- ⁸ Poput ptice proterane iz gnezda,
takav je i čovek proteran iz svog zavičaja.
- ⁹ Ulje i miris dragi su srcu
i sladak je prijatelj koji od srca savetuje.
- ¹⁰ Ne napuštaj prijatelja i prijatelja svog oca;
ne odlazi u dom svoga brata na dan svoje nevolje;
bolji je sused koji je blizu, nego brat koji je daleko.
- ¹¹ Mudar budi, sine moj, i srce mi razveseli,
pa da mogu podrugljivcu rečju da uzvratim.
- ¹² Obazriv čovek primeti nevolju, pa se skrije,
a lakoverni idu dalje i budu kažnjeni.
- ¹³ Uzmi haljinu onome što jamči za tuđinca,
i zalog mu uzmi kad jamči za tuđinku.
- ¹⁴ Ko od ranog jutra svoga bližnjeg blagosilja na sav glas,
to će mu se računati kao kletva.
- ¹⁵ Žena svadljiva je poput stalnog prokišnjavanja
po kišnom danu.
- ¹⁶ Ko nju obuzdava, vetar obuzdava
i kao da drži ulje u desnici.
- ¹⁷ Gvožđe se o gvožđe oštri,
a čovek se oštri o čoveka.
- ¹⁸ Od smokvinog ploda ješće ko se za nju brine;
poštovan će biti onaj koji štiti svoga gospodara.
- ¹⁹ Kao što se lice odslikava u vodi
tako se i srce čoveka u čoveku vidi.
- ²⁰ Kao što su i Svet mrtvih i trulež mrtvih nezasiti,
tako su nezasite i oči čoveka.
- ²¹ Topionica je za srebro i peć je za zlato,
a čovek se iskušava pohvalama koje prima.
- ²² Istućaš li tučkom nerazumnog
sa prekrupom u avanu,
njegova se ludost neće skinuti sa njega.

- 23 Svoje stado dobro pazi,
pobrini se dobro za krda svoja;
24 jer imetak ne traje doveka,
a ni kruna kroz sva pokolenja.
25 Kosi se trava da nova nikne,
sakupi se seno po brdima;
26 jagnjad te oblače,
a jarcima plaćaš za polja.
27 Tad imaš obilje kozjeg mleka sebi za hranu,
za hranu ukućana, za život sluškinja svojih.

28

- 1 Nepravednik beži, a niko ga ne goni,
a pravednik je kao lavić hrabar.
2 Zemlja zbog prestupa ima mnoge glavare,
ali traje dugo sa čovekom poučenim i razumnim.
3 Siromah koji ubogoga tlači
je kao pljusak koji nosi, a roda ne donosi.
4 Zlog hvale oni koji Zakon* zaboravljaju,
a na njih su kivni oni koji Zakon čuvaju.
5 Zlotvori ne shvataju pravdu,
a sve razume onaj što Gospoda traži.
6 Bolji je i siromah koji časno živi
od bogataša što nečasno živi.
7 Razuman je sin koji Zakon drži,
a svog oca sramoti onaj što se druži s izelicama.
8 Ko imetak sebi zgrće od kamate i zelenaštva,
sakuplja onome koji je milostiv ubogima.
9 Uho svoje ko odvrati i ne sluša Zakon,
njegova je molitva odvratna.
10 U svoju će jamu pasti
ko zavodi pravedne na put zla,
a dobro će besprekorni da naslede.
11 Bogati je sebi samom mudar,
ali ga razumni siromah istražuje pomno.
12 Velika je slava u radosti pravednika,
a kada se zli osile, čovek se sakriva.
13 Ko sakriva sagrešenja svoja, nema mu napretka;

* 28:4 Osim značenja *Zakon* jevrejski izraz *tora* se odnosi i na pouku, uputstvo u smislu širem od Mojsijevog Zakona.

pomilovan biva ko se zbog njih kaje i odriče ih se.

- ¹⁴ Blažen li je čovek što je stalno na oprezu,
a u zlo će pasti onaj što je srce svoje skamenio.
- ¹⁵ Lav što riče, medved raspomamljen,
takav je i zlobni vladar ubogom narodu.
- ¹⁶ Golemi je iznuđivač nerazborit vladar,
a ko se gnuša iznuđenog dobitka produžava svoje dane.
- ¹⁷ Krvoprolićem opterećen čovek hrli jami
i neka mu niko ne pomogne.
- ¹⁸ Izbavljen će biti onaj što besprekorno živi,
a u trenu pašće onaj što nečasno živi.
- ¹⁹ Izobilje hrane ima onaj koji svoju zemlju radi,
a izobilje siromaštva onaj koji teži bezvrednim stvarima.
- ²⁰ Veran će čovek obilno biti blagosloven,
a nekažnjeno neće proći ko srlja da se obogati.
- ²¹ Strahota je kad se gleda ko je ko,
jer će čovek da sagreši i za parče hleba.
- ²² Škrtica srlja da se obogati,
a i ne zna da mu stiže oskudica.
- ²³ Veću blagonaklonost naposletku nalazi onaj koji kori čoveka
nego onaj koji laska jezikom.
- ²⁴ Ko potkrada majku svoju i oca svojega,
pa još kaže da tu greha nema,
taj se druži sa dželatom.
- ²⁵ Bahat čovek otpočinje svađu,
a napreduje ko se uzda u Gospoda.
- ²⁶ Bezuman je čovek što veruje srcu svome,
a ko mudro živi izbavljen će biti.
- ²⁷ Nema oskudice ko siromahu pruža,
a ko sa njega skreće pogled prepun je prokletstva.
- ²⁸ Kada se osile zlikovci, svako se sklanja,
a kada stradaju, množe se pravednici.

29

- ¹ Kada tvrdoglavi još više otvrdoglavi uprkos karanju,
slomiće se nenadano i neće mu biti leka.
- ² Kad se množe pravednici, narod se raduje,

a kad zlikovac zavlada, narod uzdiše.

³ Oca svog raduje čovek koji voli mudrost,
a s bludnicom ko se druži, imetak svoj ruži.

⁴ Car po pravdi zemlju gradi,
a gramzivi tlačitelj je razgrađuje.

⁵ Čovek što laska bližnjem svome
mrežu širi nogama njegovim.

⁶ U grehu je zamka zlikovačka,
a pravednik kliče i veseli se.

⁷ Pravednik razume slučaj siromaha,
a nepravednik za tu stvar ne mari.

⁸ Podsmevači grad razjare,
a mudri stišavaju gnev.

⁹ Kad se mudar čovek sudi s čovekom nemudrim,
ljutio se il' smejaio, počinka mu nema.

¹⁰ Krvnici mrze čoveka bez mane,
a pravedni mu dušu štite.

¹¹ Svu ćud svoju istresa bezumnik,
a mudar se povlači i stišava.

¹² Vladar koji sluša laži
imaće za slugе sve same zlikovce.

¹³ I siromahu i tlačitelju jedno je zajedničko:
obojici Gospod prosvetljuje oči.

¹⁴ Doveka će stajati presto cara
što ubogom sudi po istini.

¹⁵ Šiba prekora donosi mudrost,
a dete raspušteno sramoti svoju majku.

¹⁶ Kad se zlobnici umnožavaju, umnožavaju se i gresi,
ali će pravednici gledati njihovu propast.

¹⁷ Opomeni svoga sina i doneće ti spokoj,
i doneće radost duši tvojoj.

¹⁸ Gde viđenja nema, narod se razuzda;
a kako je blagosloven čovek što se pouke drži!

¹⁹ Rečima se ne popravlja sluga,
jer ako ih i razume, on se ne odaziva.

- ²⁰ Vidiš li čoveka brzopletog u govoru?
Više je nade za bezumnog nego za njega.
- ²¹ Ko svom sluzi od malena povlađuje
za nevolju kraj mu sprema.
- ²² Razjareni svađu započinje,
goropadni obiluje gresima.
- ²³ Bahatost unižava čoveka,
a ponizni zavređuje čast.
- ²⁴ Ko se druži sa lopovom mrzi dušu svoju,
jer on čuje kletvu, ali je prećuti.
- ²⁵ Strah čoveku zamku postavlja,
a zbrinut je onaj što se u Gospoda uzda.
- ²⁶ Mnogi traže vladarevu naklonost,
ali od Gospoda je pravda za čoveka.
- ²⁷ Nepravednik je mrzak pravednicima,
a zlobnicima je mrzak čovek čestitog života.

Agurove priče

30

- ¹ Poruke Agura, Jekajevog sina,
proroštvo ovog čoveka kazano Itilu,
Itilu i Ukalu.
- ² „Elem, ja sam prostiji od bilo koga
i nemam pameti ljudske;
- ³ nisam se poučio mudrosti
i znanje Svetog nemam.
- ⁴ Ko se to uspeo na nebesa pa sišao?
Ko je sabrao vetar u šake svoje?
Ko je to uvio vode u plašt?
Ko je postavio sve zemljine krajeve?
Kako mu je ime
i kako mu se sin zove,
znaš li?
- ⁵ Svaka je Božija reč oprobana.
On je štit onima koji u njemu utočište nalaze.
- ⁶ Ne dodaji rečima njegovim
da te ne bi prekorio,
da se ne bi pokazalo da si lažov.
- ⁷ Dve stvari od tebe tražim,
ne uskrati mi ih dok sam živ:
- ⁸ beskorisnu, lažljivu reč od mene udalji;
ne daj mi siromaštva i bogatstva,
daj mi hleba da jedem tek da se najedem;

⁹ da se ne bih zasitio, pa se odrekao
i rekao 'Ko je Gospod?'
Ili da ne bih osiromašio, pa krao
i ružio ime Boga svoga.

¹⁰ Ne kleveći slugu gospodaru njegovom
da te ne bi proklinjao, pa bi kriv bio.

¹¹ Neki soj proklinje oca svoga
i majku svoju ne blagosilja.

¹² Neki je soj sebi samom čist
pa od izmeta svog ostaje neopran.

¹³ O, kako neki soj uzdiže oči
i kako mu je pogled nadmen!

¹⁴ Nekom su soju zubi ko mačevi
a vilice ko noževi,
da sa zemlje prožderu uboge
i nesrećnike ljudskog roda.

¹⁵ Pijavica ima dve ćerke –
Daj i Daj.

Tri su stvari nezasite
i četiri nikada ne kažu 'Dosta!':
¹⁶ Svet mrtvih,
jalova utroba,
zemlja vode nikad sita
i vatra što ne kaže 'Dosta!'

¹⁷ Oko što se ocu ruga
i prezire poslušnost majci,
isključaće potočni gavrani
i poješće orlići.

¹⁸ Tri su mi stvari začuđujuće
i četiri su mi nepoznate:
¹⁹ orlov let po nebesima,
puzanje zmije po steni,
plovidba lađe posred mora
i put muškarca sa devojkom.

²⁰ A put žene preljubnice je ovakav:
ona jede, obriše usta pa kaže:
'Nikakvo zlo nisam uradila!'

²¹ Pod tri stvari zemlja se potresa
i četiri ne može da nosi:
²² slugu kada se zacari,
budalu kad je sita hleba,
²³ nevoljenu, a udatu ženu,
i sluškinju kad zameni gazdaricu svoju.

- 24 Četiri su stvora malena na zemlji,
a opet su preko mere učinjena mudrim:
- 25 mravi, nejak narod,
ali leti sebi pripremaju hranu;
- 26 damani, nejak narod,
ali dom svoj na stenama prave;
- 27 skakavci, iako bez cara,
al' svi lete u poretku;
- 28 gušter, iako ga s obe ruke hvataš,
eno ga u odajama carskim.
- 29 Tri su stvora koraka ponosnog
i četiri što otmeno gaze:
- 30 lav, od svih zveri jači, ni pred čim ne uzmiče;
- 31 petao kada se šepuri,
jarac
i car sa vojskom pored sebe.
- 32 Ako si budalast bio sebe uzdižući,
ako li si spletkario,
ruku na usta stavi.
- 33 Jer kada se mleko bućka, nastaje maslo;
i kada se nos istrlja, krv procuri;
a kada bes uskipi, to donosi svađu.“

Priče cara Lemuila

31

- 1 Poruke cara Lemuila, proroštva kojim ga je poučila njegova majka:
- 2 „Čuj, sine moj! Čuj, sine utrobe moje!
Čuj, sine zaveta mojih!
- 3 Ne daj svoju snagu ženama,
ni puteve svoje onima što ruše careve.
- 4 Nije za careve, Lemuilo,
nije za careve da piju vino
i za vladare sklonost žestokom piću.
- 5 Da ne bi uz piće zaboravili šta su odredbe,
pa onda uskratili pravo svim ojađenima.
- 6 Žestoko piće ostavi za umirućeg
i vino za unesrećenu dušu.
- 7 Neka takav pije, neka zaboravi svoju bedu
i svog jada neka se ne seća.
- 8 Govori umesto bezglasnog
i zastupaj sve ljude koji umiru.
- 9 Govori i sudi pravedno,
odbrani pravo siromaha i ubogog.“

Čestita Žena

- 10 Ko da nađe čestitu ženu?
Takva вреди mnogo više od dragulja.
- 11 U nju se pouzdaje srce njenog muža

- i neće ostati bez dobitka.
12 Dobro, a ne zlo ona mu čini
kroz sve dane života svoga.
13 Prihvata se vune i lana
pa uživa u radu ruku svojih.
14 Ona je poput trgovačkih galija,
jer izdaleka donosi sebi hleba.
15 Diže se dok je još mrklo,
hranu deli ukućanima
i poslove sluškinjama svojim.
16 Razgleda njivu pa je kupi,
od zarade svojih ruku sadi vinograd.
17 Odvažno se prihvata posla
i mišice svoje jača.
18 Uviđa da dobro zarađuje
i svetiljka joj se po noći ne gasi.
19 Rukama se preslice dohvata,
dlanovima prihvata vreteno.
20 Siromahu otvara šaku,
ruke pruža ubogome.
21 Ne strahuje za ukućane kada je sneg,
jer svi u domu nose dvostruku odeću*.
22 Pokrivače sebi šije
i odeću od tankoga platna i skerleta.
23 Poznaje se njen muž na vratima
kada sedi sa starešinama zemlje.
24 Ona šije lanene košulje i prodaje ih,
pojasevima snabdeva trgovce.
25 Oblači se u čast i u diku
i smeje se danu što dolazi.
26 Mudro otvara usta svoja,
a na jeziku su joj pouke istine.
27 Nadgleda kako joj ukućani žive
i ne jede hleb u dokolici.
28 Sinovi njeni se dižu i blagosiljaju je,
a njen je muž hvali:
29 „Čestite su mnoge žene
ali ti ih sve nadmašuješ!“
30 Dopadljivost je zavodljiva i lepota je prolazna,
ali će hvaljena biti žena koja se Gospoda boji.
31 Podajte joj nešto od ploda njenih ruku
i neka je na vratima *grada* hvale dela njena!

* 31:21 Ovo je prevod prema Septuaginti, a prema jevrejskom tekstu reč je o *grimiznoj odeći*.

Knjiga propovednikova

Sve je prolazno

¹ Reči propovednika, Davidovog sina i cara u Jerusalimu:

² Prolaznost nad prolaznošću – vajka se propovednik –
prolaznost nad prolaznošću!

Sve je prolazno!

³ U čemu je korist ljudima od sveg njihovog truda
kojim se upinju pod kapom nebeskom?

⁴ Pokolenje dolazi, pokolenje odlazi,
a zemlja traje doveka.

⁵ Sunce izlazi, sunce zalazi,
žuri na svoje mesto odakle izlazi.

⁶ Vetar ide na jug
i kruži na sever,
kovitla li kovitla,
da se ponovo kružeći vrati.

⁷ Sve reke u more teku,
a more nije puno;
i tamo odakle teku reke,
vraćaju se da opet teku.

⁸ Sve je to zamorno
i niko to ne može da iskaže.
Oko se nije nagledalo
i uho se nije zasitilo slušanja.

⁹ Jer šta se već zbilo, opet će da se zbude;
i šta se radilo, opet će da se radi.
Baš ništa novo nema pod kapom nebeskom.

¹⁰ Zar ima nečeg da neko kaže:
„Vidi, ovo je novo.“

Već od davnina,
pre nas toga je bilo.

¹¹ Nema sećanja na ono prošlo,
kao što nema sećanja
kod onih koji tek dolaze
na ono što još nije došlo.

Mudrost je prolazna

¹² Ja, propovednik, bio sam car izrailjski u Jerusalimu.

¹³ Elem, srcem sam se predao proučavanju i mudrom istraživanju svega što se zbiva pod
nebesima. A to je tegoban zadatak koji je Bog dao ljudima da se njime bave.

¹⁴ Posmatrao sam sva dela koja se čine pod kapom nebeskom – i gle – sve je prolazno i
jurenje vetra!

¹⁵ Ono što je krivo ne može da se ispravi
i ono čega nema ne može da se izbroji.

¹⁶ Kazao sam svome srcu: „Gle! Postao sam daleko mudriji od svih koji su pre mene
vladali Jerusalimom, i srce mi se nagledalo tolike mudrosti i znanja.“

¹⁷ Srcem sam se predao upoznavanju mudrosti, a upoznao sam i bezumlje i glupost. Shvatio sam – i to je jurenje vetra.

¹⁸ Jer, gde je mnogo mudrosti, mnogo je i strepnje, i muku gomila ko gomila znanje.

2

Uživanje je prolazno

¹ Kazao sam u svom srcu: „Hajde da oprobam uživanje, da dobro uživam.“ Ali, gle, i to je prolazno!

² Za smeh sam kazao: „Budalast je“; i za uživanje: „Koja mu je svrha?“

³ Duboko sam razmišljao o zadovoljstvu tela u vinu – dok mi je srce mudrošću vođeno bilo – o prihvatanju bezumlja, dok ne otkrijem kakva je korist ljudima od onoga što rade pod nebesima za malo dana života svoga.

⁴ Velike sam stvari sebi napravio: izgradio sam kuće, vinograde zasadio.

⁵ Uredio sam vrtove i parkove, u njima posadio razno voće.

⁶ Napravio sam jezera sa vodom za natapanje mlade šume.

⁷ Doveo sam sluge i sluškinje, pored onih koji su mi pripadali po rođenju u kući. Imao sam stoke, mnoga krda i stada, više od svih koji su pre mene vladali u Jerusalimu.

⁸ Nakupio sam i srebro, zlato, blago od careva i okolnih oblasti. Obezbedio sam pevače, pevačice, uživanja ljudska i mnoge žene.

⁹ Postao sam moćan, uzvisio sam se više od svih svojih prethodnika u Jerusalimu, a i dalje sam bio mudar:

¹⁰ Svojim očima nisam uskratio nijednu želju
i srcu nisam uskratio nijedno uživanje.

Jer, srce se moje radovalo u svim mojim poduhvatima
i to mi je bila nagrada za sav trud moj.

¹¹ A onda sam razmišljao o svim svojim delima koje sam preduzeo svojeručno,
o trudu koji sam uložio.

I gle, sve je prolazno i jurenje vetra,
bez koristi pod kapom nebeskom!

I mudrost i ludost prolaze

¹² Zatim sam se posvetio razmišljanju
o mudrosti, bezumlju i gluposti.

Šta više da uradi carev naslednik
nakon onog što je već urađeno?

¹³ Shvatio sam da je mudrost bolja od gluposti
kao što je svetlost bolja od tame.

¹⁴ Mudrome su oči na glavi,
a bezumnik u tami hoda.

Ali sam naučio i ovo:
obojicu zadesi ista sudbina.

¹⁵ I kazao sam u svom srcu:
„Sudbina bezumnika će i mene zadesiti,
pa čemu onda tolika moja mudrost?“

Još sam se vajkao u svom srcu:
„I to je prolazno!“

¹⁶ Jer sećanje na mudroga ne traje duže od sećanja na bezumnoga,
jer će se sve zaboraviti u danima koji stižu.

I – avaj – mudri će umreti
baš kao i bezumnik!

Mukotrpan rad je prolazan

¹⁷ I tako mi je život omrznuo i ono što se pod kapom nebeskom radi postalo mi je mučno. Jer, sve je prolazno i jurenje vetra.

¹⁸ Da, omrznuo sam sav svoj mukotrpan rad i trud pod kapom nebeskom, jer ga ostavljam svome nasledniku.

¹⁹ I ko zna hoće li on mudar ili lud da bude? Tek, naslediće sav moj trud koji sam uložio i u kom sam mudar bio pod kapom nebeskom. Ali i to je prolazno.

²⁰ Počeo sam da očajavam u srcu nad svim uložnim trudom pod kapom nebeskom.

²¹ Jer, neko se trudio mudro, sa znanjem i veštinom, i prepušta to onome ko nema udela u tome. Baš je i to prolazno i zlo je veliko.

²² Šta vrede čoveku sav njegov trud i napor njegovog srca kojima mukotrpno radi pod kapom nebeskom?

²³ Jer, muči se sve svoje dane i strepi zbog svojih obaveza, pa mu ni noću srce ne miruje. I to je prolazno.

²⁴ Ništa bolje nema za čoveka nego da jede i pije, da mu duša uživa dobro njegovog truda. Naime, shvatio sam da je i to iz ruke Božije.

²⁵ A ko je to jeo i ko se nauživao mimo njega?

²⁶ Jer *Gospod* svakome bogougodniku daje mudrost, znanje i radovanje. Grešniku daje zadatak da sabira, da skuplja i to da bogougodniku. A to je prolazno i jurenje vetra.

3

Vreme za sve

¹ Sve ima svoje doba i svaka stvar pod nebesima ima prikladno vreme:

² vreme rađanja i vreme umiranja;

vreme sađenja i vreme vađenja posađenog;

³ vreme ubijanja i vreme lečenja;

vreme rušenja i vreme građenja;

⁴ vreme plakanja i vreme smejanja;

vreme žaljenja i vreme igranja;

⁵ vreme razbacivanja kamenja i vreme sakupljanja kamenja;

vreme grljenja i vreme rastajanja;

⁶ vreme traganja i vreme mirenja sa gubitkom;

vreme čuvanja i vreme bacanja;

⁷ vreme cepanja i vreme ušivanja;

vreme ćutanja i vreme govora;

⁸ vreme ljubavi i vreme mržnje;

vreme rata i vreme mira.

⁹ I kakva je korist trudbeniku od njegovog truda?

¹⁰ Posmatrao sam posao koji je Bog dao ljudima da se njime bave.

¹¹ Naime, sve je predivno stvorio u prikladno vreme. Čak im je i večnost stavio u srca, ali ljudi ne mogu da dokuče dela koja Bog čini od početka do svršetka.

¹² Otkrio sam da za njih ništa bolje nema nego da se raduju i čine dobro sav svoj život;

¹³ da svi ljudi jedu i piju, da uživaju korist truda svoga. I to je Božiji dar.

¹⁴ Saznao sam da sve što Bog čini ostaje dovek, da tome ništa ne može da se doda i da od toga ništa ne može da se oduzme, da sve što Bog čini jeste da bi ga se ljudi bojali.

¹⁵ I sve što je bilo, jeste i sada,

i sve što će tek da bude, već je bilo,

a Bog traži ono što je minulo.

¹⁶ Još sam video pod kapom nebeskom:

da na mestu pravde stoji nepravednost
i na mestu pravednosti stoji nepravednost.

¹⁷ Kazao sam u svom srcu:
„Bog će da sudi
i pravedniku i nepravedniku,
jer postoji prikladno vreme,
za svaku stvar i delo svako.“

¹⁸ Još sam kazao u svom srcu u vezi ljudi: „Bog ih iskušava, da uvide da su kao stoka, baš oni sami.“

¹⁹ Jer, sudbina ljudi i sudbina stoke je jednaka sudbina: umiru i oni, a umire i ona. U svima je isti dah i čovek nije bolji od stoke. Da, jer sve je prolazno.

²⁰ Na isto mesto svi odlaze, jer su svi iz prašine i svi se u prašinu vraćaju.

²¹ Ko zna odlazi li gore duh ljudi, a duh stoke odlazi li dole, u zemlju?

²² Shvatio sam da za ljude nema boljeg nego da se raduju u svom poslu, jer to im je dano. Elem, ko će ih vratiti da vide kako će nakon njih biti?

4

Tlačenje, mukotrpan rad, usamljenost

¹ Opet sam razmišljao o svem tom tlačenju koje se čini pod kapom nebeskom:
I gle, suze potlačenih,
a za njih nema tešitelja!

Nema tešitelja
za one pod silom ruke tlačitelja.

² Hvalio sam mrtve,
one već preminule
više nego žive,
koji su još u životu.

³ I od jednih i od drugih
bolje je onome ko se rodio nije,
onome koji nije video zlodelo
koje se čini pod kapom nebeskom.

⁴ Elem, razmišljao sam o svakom trudu, svakoj veštini u poslu: zbog toga svako zavidi bližnjemu svome. A i to je prolazno i jurenje vetra.

⁵ Bezumnik prekrsti svoje ruke
i onda jede sebe samog.

⁶ Bolja je jedna puna šaka, a u miru
nego obe pune šake u mucu
i jurenju vetra.

⁷ Opet sam razmišljao o prolaznosti pod kapom nebeskom:

⁸ Čovek samac, bez druga,
bez sina i brata pored sebe,
ali nema kraja njegovom mukotrpnom radu.
Oči mu nikada nisu site blaga, pa se vajka:
„Za koga ja to radim,
duši svojoj uskraćujem sreću?“

I to je prolazno
i tegoban je zadatak.

⁹ Dvojici je bolje nego jednom,
jer imaju dobru korist od svog truda.

- ¹⁰ Jer, padne li jedan,
 drug njegov će ga podignuti.
 I jao onom koji padne,
 a nema druga da ga podigne!
¹¹ Elem, toplo im je kad leže udvoje,
 a kako će se jedan ugrejati?
¹² I ako neko nadvlada jednoga,
 dvojica mogu tog da nadvladaju.
 Tek, trostruko se uže ne iskida brzo.

I boljitak je prolazan

- ¹³ Bolji je siromašan, a mudar mladić, od budalastog i ostarelog cara što se više ne da savetovati.
¹⁴ Jer on je izašao iz zatvora i zacario se, a u svom se carstvu rodio kao siromah.
¹⁵ Posmatrao sam sve živo što hoda pod kapom nebeskom i video da pristaju uz ovog drugog, uz mladića koji će ga naslediti.
¹⁶ Nebrojeni je sav taj narod, svi koji su bili pred njima. Ali oni što dolaze posle neće mu se radovati. I to je prolazno i jurenje vetra.

5

Ispuni zavete koje si dao Bogu

- ¹ Pazi na svoje korake kada ideš u Dom Božiji. Pristupi da slušaš, jer je to bolje od žrtve bezumnika što ne znaju da zlo čine.
² Ne brzaj ustima,
 ne srljaj srcem
 pred Boga sa rečima,
 jer je Bog na nebesima,
 a ti si na zemlji.
 Zato ne govori mnoge reči.
³ Jer san dolazi od obilja rada,
 a glas bezumnika od obilja reči.
⁴ A kada daš zavet Bogu, ne oklevaj da ga ispuniš, jer Bogu nisu mili bezumnici. Ispuni šta si se zavetovao.
⁵ Bolje je i da se ne zavetuješ nego da se zavetuješ, a ne ispuniš.
⁶ Ne daj svojim ustima da te u greh vode i ne reci pred vesnikom* Božijim: „Ovo je bila nesmotrenost!“ Zašto da se Bog gnevi na tebe i uništi delo ruku tvojih?
⁷ Jer kao što je prolaznost u obilju snova, tako je i u mnogim rečima. Zato – Boga se boj!

Bogatstvo je prolazno

- ⁸ Ako u okolnim oblastima vidiš da se tlači siromah i izvrću pravo i pravičnost, ne čudi se toj stvari. Jer i nad visokim ima ko je viši, a nad njima bdije uzvišeniji.
⁹ Dobrobit od zemlje je za svakog, jer i samom caru se služi od njive.
¹⁰ Ko god voli srebro, srebrom neće biti zadovoljan;
 ni zaradom onaj što bogatstvo voli.
 I to je prolazno.
¹¹ Gde je mnogo imovine,
 mnogo je i onih što je troše.
 U čemu je onda dobit njenim gazdama
 osim što je svojim očima gledaju?

* 5:6 Ili: *anđelom*, što je rešenje koje prate stariji prevodi, dok noviji ističu da je reč o *svešteniku*.

¹² Trudbeniku je sladak san
bilo da je malo ili mnogo jeo;
a bogatstvo bogatome
miran san ne pruža.

¹³ Video sam da pod kapom nebeskom postoji zlo golemo:
bogatstvo nagomilano za bedu vlasniku svome.

¹⁴ Elem, propalo je to bogatstvo u poslovima lošim,
pa takav rođenom sinu ništa
ne ostavlja u rukama svojim.

¹⁵ Kakav je iz majčine utrobe izašao – go –
vratiće se kakav je i došao.
I ništa u rukama svojim od svog truda
neće uzeti i poneti.

¹⁶ I ovo je zlo golemo:
kakav je došao, takav će i otići.
I u čemu je korist za njega
što se mučio u vetar?

¹⁷ Stvarno, jeo je sumoran kroz sve dane svoje,
uznemiren, veoma bolestan i srdit.

¹⁸ Eto, video sam nešto dobro i korisno za čoveka: da jede i pije, da uživa dobro sveg
svog truda kojim se muči pod kapom nebeskom za malo dana svog života koje mu je Bog
dao da su njegovi.

¹⁹ Svakom čoveku kome je Bog dao imetak i bogatstvo, dao je i ovlašćenje da od toga
jede, da primi svoju nagradu i bude srećan u svom trudu – i to je Božiji dar.

²⁰ Jer, on se ne seća često dana svog života, jer ga Bog zaokuplja radostima njegovog
srca.

6

¹ Postoji za ljude još jedno veliko zlo koje sam video pod kapom nebeskom:

² Nekome Bog da imetak, bogatstvo, čast, pa mu duši ništa ne manjka što poželi. Ali mu
Bog ne daje da uživa, da jede od toga, već tuđinac jede. To je prolazno i teška je bolest.

³ Da neko ima stotinu sinova, da živi mnoge godine, da je mnogo dana njegovih
godina – čak i groba ne imao, a duša mu se nije nasitila blagostanja – onda tvrdim da je i
mrtvorodenče bolje od njega.

⁴ Jer, ono je uzalud rođeno, u tamu je otišlo i tama mu ime pokriva.

⁵ Nije videlo sunca i ne zna za njega, a počiva bolje nego onaj drugi;

⁶ koji, sve da živi i dvaput po hiljadu godina, ne uživa u svome imetku. Najzad, ne idu
li svi na isto mesto?

⁷ Sav je čovekov trud za njegova usta,
ali mu opet duša nije sita.

⁸ Po čemu je mudrom bolje od bezumnog,
i šta ima siromašak
koji ume da se vlada pred ljudima?

⁹ Bolje je ono što oči gledaju
nego ono za čim duša žudi,
jer je i to prolazno
i jurenje vetra.

¹⁰ Ono što se zbilo određeno je i bilo,
i zna se šta je čovek:
ne može da se spori

sa jačim od sebe.

¹¹ Tamo gde je mnogo reči
besmisao biva veći,
i kakva je od toga čovekova korist?

¹² Jer ko zna šta je dobro za čoveka u malo dana njegovog prolaznog života koji mu iščeznu kao sena? Ko će da kaže čoveku šta će se zbiti nakon njega pod kapom nebeskom?

7

Mudrost

¹ Bolje je dobro ime od dobrog mirisnog ulja
i dan smrti od dana rođenja.

² Bolje je ići u kuću ožalošćenih
nego u kuću gde je gozba,
jer je to kraj svakom čoveku.
Neka to srcem svojim prigrli ko živi.

³ Od smeha je strepnja bolja
jer je u tužnom licu milina srcu.

⁴ Srce mudrih ljudi je u kući ožalošćenih,
a srce bezumnika u kući gde je gozba.

⁵ Bolje je slušati prekor mudrog
nego kad neko sluša pesmu bezumnika.

⁶ Naime, smeh bezumnika
je poput praskanja trnovog granja pod loncem,
ali i to je prolazno.

⁷ Nasilje i mudrog čini ludim,
a u mitu srce ogrezne.

⁸ Kraj neke stvari je bolji od njenog početka
i dugotrpeljivost od bahatosti.

⁹ Ne nagli duhom do jarosti,
jer jarost počiva u nedrima bezumnika.

¹⁰ Ne pitaj: „Zašto su dani koji su prošli bolji od dana koji su došli?“,
jer takvo pitanje nije mudro.

¹¹ Mudrost je dobra kao i nasledstvo
i na korist je onima koje sunce obasjava.

¹² Jer je u mudrosti zaklon
kao što je u novcu zaklon,
ali je prednost poznavanja mudrosti u tome
što čuva život mudrih.

¹³ Razmisli o delu Božijem:
ko je to kadar da ispravi
ono što on iskrivi?

¹⁴ U danu dobrih stvari i ti dobar budi,
a u danu loših stvari razmisli o ovom:
Bog je načinio oboje s razlogom,
da čovek ne zna šta će biti nakon njega.

¹⁵ Baš sam svašta video u danima svoje prolaznosti:
pravednika koji strada u svojoj pravednosti

- i nepravednika koji istrajava u svojoj nepravednosti.
- 16 Ne budi preterano pravedan
i ne čini sebe premudrim.
Zašto bi se upropastio?
- 17 Ne budi preterano zao
i ne budi lud.
Zašto bi umro kad ti vreme nije?
- 18 Dobro je da se držiš ovog saveta,
a i prethodni ne ispuštaj iz ruke.
Jer ko se boji Boga spasava se od svega.
- 19 Mudrost mudrome pruža više snage
nego desetorici vladara što su u gradu.
- 20 Stvarno, nema na zemlji pravednog čoveka
koji čini dobro i ne greši.
- 21 Elem, ne mari za priče što ih ljudi pričaju,
da ne bi čuo kako te tvoj sluga kune.
- 22 Jer, srce tvoje zna
da si često i ti kleo druge.
- 23 I sve sam to iskušao mudročću, pa rekoh:
„Biću mudar!“
Ali, to je bilo daleko od mene.
- 24 Šta god da se zbiva je daleko i preduboko.
Ko će to da dokuči?
- 25 Tako sam srcem nastojao da saznam,
da istražim, da nađem mudrost i smisao,
da otkrijem glupost nepravde
i ludost bezumlja.
- 26 I otkrio sam da je žena,
koja je kao zamka i čije je srce mreža,
od smrti gorča
i da su joj ruke kao lanci.
Bogougodnik od nje beži
dok grešnika ona hvata.
- 27 Gle, to sam otkrio – govori propovednik –
dok sam stvari po stvari tražio smisao,
28 za kojim istrajno tragam dušom
i ne nalazim ga:
od njih hiljadu čoveka jednog sam našao,
ali ženu među svim ovima našao nisam.
- 29 Eto, jedno sam otkrio:
Bog je ljude stvorio čestitima,
ali oni kojekakve spletke traže.

8

- 1 Ko je poput mudrog čoveka?
Ko poznaje značenje stvari?
Mudrost čoveku obasjava lice
i tvrdoću mu lica omekšava.

Poslušnost caru

- ² Kažem ti: carevu zapovest izvrši zbog zaveta pred Bogom.
³ Ne žuri da od njega odeš i ne pristaj na zlu stvar, jer on čini šta god poželi.
⁴ Naime, njegova reč je vrhovna i ko će da mu kaže: „Šta to radiš?“
⁵ Ko god sluša njegovu zapovest neće doživeti zlo,
 a mudro srce zna i pravo vreme i način.
⁶ Jer za sve postoji pravo vreme i način,
 makar nevolja velika pritiska čoveka.
⁷ Tek, on ne zna šta će da se zbude,
 i ko da mu kaže kad će se šta desiti?
⁸ Nema čoveka koji vlada vetrom,
 koji vetar zauzdava.
 Niko ne vlada danom smrti,
 od boja nema poštede,
 a nepravda ne spasava
 onog nad kim vlada.
⁹ Sve to sam video i srcem razmišljao o svemu što se radi pod kapom nebeskom.
 Nekada čovek vlada čovekom na njegovu štetu.
¹⁰ A video sam i zlobnike, već sahranjene, kako dolaze i odlaze sa svetog mesta.
 Zaboravili su ih u gradu gde su tako radili. A i to je prolazno.
¹¹ Zato što ih kazna za zlo ne stiže odmah, ljudi su srcem rešeni da čine zlo.
¹² Makar da grešnik i stotinu puta učini zlo, pa opet dugo živi, ja znam da će bogobojaznima biti dobro jer se boje Boga.
¹³ A zlobniku neće biti dobro, neće mu se produžiti dani što su poput senke, jer se Boga ne boji.
¹⁴ I ovo je prolaznost koja se dešava na zemlji: ima pravednika kojima se dešava po delima nepravednika, a ima nepravednika kojima se dešava po delima pravednika. Ali, kažem, i to je prolazno.
¹⁵ Tako sam hvalio uživanje, jer za čoveka nema boljeg pod kapom nebeskom nego da jede i pije, da srećan bude; to da ga prati u trudu njegovom kroz dane života njegovog, koji mu je Bog dao pod kapom nebeskom.
¹⁶ Zato sam se srcem predao da upoznam mudrost, da vidim dostignuća što su na zemlji ostvarena – iako zbog njih nekome ni noću ni danju san na oči ne dolazi –
¹⁷ razmislio sam o svim Božijim delima: čovek ne može da dokuči urađeno pod kapom nebeskom. On traga s trudom ali ne nalazi. Makar mudar tvrdio da je zna, ipak nije kadar da to dokuči.

9*Jednaka sudbina za sve*

- ¹ Dakle, svemu tome sam se srcem predao, da sve to razjasnim. Jer, i pravedan i mudar su sa svojim delima u Božijoj ruci. Voljen ili omražen – čovek ne zna ništa od onoga što ga čeka.
² Svima je ista sudbina: pravednom kao i nepravednom, dobrom i čistom kao i nečistom, onome koji žrtvuje, kao i onome koji ne žrtvuje,
 dobrome kao i grešnome,
 onome koji se zaklinje,
 kao i onome koji se boji zaklinjanja.
³ Ovo je zlo u svemu što se čini pod kapom nebeskom: svima je ista sudbina, a i srce ljudi je puno zla. Ludost je u njihovom srcu dok god su živi, a nakon toga umiru.
⁴ Ko god je među svim živima ima nadu, jer je i živom psu bolje nego uginulom lavu.

⁵ Živi znaju da će umreti,
a umrli ne znaju ništa;
nagrade za njih više nema
jer je iščeznuo spomen na njih.

⁶ Odavno su propale njihove ljubavi,
mržnje i zavisti,
nemaju više udela doveka
u svemu što se dešava pod kapom nebeskom.

⁷ Hajde, radosno hleb svoj jedi, pij svoje vino s milinom u srcu, jer je Bog već prihvatio dela tvoja!

⁸ Neka ti odeća uvek bela bude i neka ti ulja na glavi uvek bude.

⁹ Sa ženom koju voliš uživaj kroz sve dane svog prolaznog života koji ti je dan pod kapom nebeskom u svim tvojim prolaznim danima. Jer ti je to nagrada u životu za tvoj trud koji ulažeš pod kapom nebeskom.

¹⁰ Čega god ti latile se ruke, čini koliko možeš, jer nema delovanja i rasuđivanja, znanja i mudrosti u Svetu mrtvih* u koji ideš.

¹¹ Razmišljao sam i video da pod kapom nebeskom:
brzi ne pobeđuje u trci
ni jaki u boju;
mudar ne dobija hleba
ni pametan bogatstvo;
najučenijem ne sleduje naklonost.
Svskog stignu i vreme i događaji.

¹² Čovek ne zna svoje vreme,
poput ribe uhvaćene u mrežu zla
i poput ptice uhvaćene u zamku.
Da, poput njih su zarobljeni ljudi,
u zao čas koji se na njih nenadano spušta.

Mudrost je bolja od ludosti

¹³ Elem, pod kapom nebeskom video sam i ovu mudrost koja mi se učinila važnom:

¹⁴ Mali grad, u njemu tek nešto žitelja, a veliki car ga napada, opkoljava i protiv njega diže velike nasipe.

¹⁵ Tek, u gradu se našao siromašan, ali mudar čovek, koji je mudrošću spasao grad. Pa opet niko ne pamti tog siromaha.

¹⁶ Zato sam rekao da je mudrost bolja od sile, ali mudrost siromaha je prezrena i njegove reči nisu poslušali.

¹⁷ Bolje se čuju tihe reči mudrih
od vladarevog povika među bezumnicima.

¹⁸ Mudrost je bolja od ratnog oružja,
a jedan grešnik može da upropasti mnogo dobrog.

10

¹ Od uginule muve se usmrdi i užegne apotekarsko ulje.
Tako je i malo gluposti teže od mnogo mudrosti i od mnogo časti.

² Mudrom je srce s desne strane,
a bezumniku s leve strane.

³ Čak i kada putem ide,
luda je bez srca,

* **9:10** U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

pa još kaže svima da je luda.

⁴ Ako se gnev vladarev na tebe podiže,
ne napuštaj svoje mesto,
jer smirenost utišava goleme grehe.

⁵ Video sam da pod kapom nebeskom
postoji zlo nalik grehu koji dolazi od vladara:

⁶ Glupaci su ustoličeni na mnogim visokim mestima,
dok poštovani zauzimaju niže mesto.

⁷ Video sam sluge na konjima
i glavare što pešače kao roblje.

⁸ Ko drugome jamu kopa sam u nju upada
i ko ruši zid uješće ga zmija.

⁹ Kamenje koje se kleše može da povredi klesara,
a drvo koje se teše može da ugrozi tesara.

¹⁰ Ako je sekira tupa
i sečivo joj naoštreno nije,
čovjeku golema snaga treba.
Znači, mudrost je korisna jer napredak daje.

¹¹ Slaba korist za bajača
pre bakanja ujede li zmija.

¹² Blažene su reči mudrog,
a bezumnog njegova usta izjedaju;

¹³ glupost je na početku njegovog govora,
a suludo zlo na njegovom svršetku.

¹⁴ Ludak silno brblja,
a čovek ne zna šta će da se zbude,
i ko će da mu kaže
šta dolazi nakon njega?

¹⁵ Bezumnike trud zamara,
pa ne znaju ni u grad da uđu.

¹⁶ Jao tebi, zemljo, s neodraslim carem
i sa glavarima što se od jutra goste!

¹⁷ Blažena si, zemljo, s carem plemenitog roda,
s glavarima što se goste kad je tome vreme,
ko junaci, a ne ko pijanci.

¹⁸ Zbog lenjosti i krov se ugiba,
zbog nemarnih ruku prokišjava kuća.

¹⁹ Radi slavlja hleb se mesi,
vino život uveseljava,
a novac svemu rešenje pruža.

²⁰ Cara nemoj kleti u sebi,
a u odajama gde počivaš nemoj kleti bogataša;

jer će ptica nebeska odneti glas,
odaće stvar vlasnica krila.

11

Odvaži se i deluj

- ¹ Povrh voda hleb svoj baci
i naći ćeš ga posle dana mnogih.
² Daj imetak sedmorici, pa i osmorici,
jer ne znaš hoće li zemlju da stigne zlo?
³ Ako su oblaci puni kiše,
na zemlju se izručuju;
padne li drvo na jug ili na sever,
tamo gde padne, tamo i ostaje.
⁴ Ko u vetar gleda, odustaje od setve;
ko oblake prati, odustaje od žetve.
⁵ Kao što ne znaš putanju vetra
ni kako nastaju kosti u utrobi trudnice,
tako i delo Boga
koji sve čini ne poznaješ.

- ⁶ Od jutra sej seme
i do večeri ne sklapaj ruke svoje.
Jer ne znaš hoće li da uspe
jedno ili drugo,
ili će oboje ispasti dobro.

Sećaj se svog Stvoritelja dok si mlad

- ⁷ Slatko li je svetlo
i dobro li je kada oči u sunce gledaju.
⁸ Jer, ako čovek već i živi mnoge godine,
neka u svima njima radostan bude.
Ali neka se seti da će doći mnogi tmurni dani.
A prolazno je sve to što dolazi.
⁹ O, mladiću, raduj se u mladosti svojoj!
Neka ti srce uživa dok si mlad,
sledi njegove želje
i htenja očiju svojih.
Ali znaj da će te zbog svega toga
Bog dovesti na sud.
¹⁰ Odbaci strepnju iz svog srca
i zlo od tela svoga odbaci,
jer su i mladost i crna kosa prolazni.

12

- ¹ Sećaj se Stvoritelja svoga
u danima mladosti svoje –
pre nego dođu dani zla
i pristignu godine za koje ćeš reći:
„Ne mile mi se“;

² pre nego se zamrači sunce,
svetlo meseca i zvezda
i odu oblaci nakon kiše;
³ na dan kada se zaljuljaju čuvari kuće
i presamite se junaci,
kada stanu malobrojne drobilice
i zamagle se one što kroz prozore gledaju,
⁴ kada se zatvore ulična vrata
i utiša zveket mlinskog kamena,
kada se čovek diže s cvrkutom ptica
i prorede se pesme;
⁵ kada se čovek boji uzvišenja
i opasnosti na putu,
kada procveta badem
i skakavac se ulenji,
kada želja umine.
Jer čovek odlazi u svoju večnu kuću,
a na ulicu izlaze ožalošćeni.

⁶ Sećaj ga se pre nego pukne srebrno uže
i polomi se zlatna čaša,
pre nego pukne krčag na vrelu
i skrši se točak na bunaru.
⁷ Tada se prah zemlji vraća, gde je i bio,
a duh se vraća Bogu koji ga je dao.

⁸ Prolaznost nad prolaznošću – vajka se propovednik –
Sve je prolazno!

Zaključak

⁹ I ne samo da je propovednik bio mudar nego je i narod poučavao znanju. Pažljivo je proučavao mnoge priče da bi ih sastavio.

¹⁰ Propovednik je tragao za prikladnim rečima, hteo je da tačno zapiše reči istine.

¹¹ Reči mudrih su poput ostana, poput čvrsto prikucanih eksera su sakupljači priča, što ih je dao jedan pastir.

¹² Čuvaj se, sine moj, preterivanja, jer nema kraja pisanju mnogih knjiga. A od silnog učenja i telo klone.

¹³ Zaključak svega što se čulo je:

Boga se boj

i njegove zapovesti drži.

To je sva čovekova *dužnost*.

¹⁴ Elem, Bog će svako delo dovesti na sud,
svaku skrivenu stvar,
bilo dobro ili zlo.

Pesma nad pesmama

¹ Solomonova pesma nad pesmama.

Ona

² Poljupcem usana svojih me poljubi,
jer je tvoja ljubav bolja od vina.

³ Miris je tvoje pomasti divan,
ime je tvoje kao ulje izliveno
i zato te vole devojke.

⁴ Povedi me sa sobom, pobegnimo!
Nek me car uvede u odaje svoje.

Prijateljice

Radovaćemo se i uživamo u tebi.
Slavićemo tvoju ljubav više nego vino.

Ona

Dobro je što te one vole.

⁵ Tamnoputa sam ali ljupka,
ćerke jerusalimske,
kao šatori kedarski,
kao krila Solomonovih šatora.
⁶ Ne gledajte me što sam tamnoputa,
jer me je sunce opalilo.
Moja su braća ljuta na mene.
Postavili su me da vinograde čuvam,
a ja svoj sopstveni vinograd sačuvala nisam.

⁷ Kaži mi, ti koga duša moja voli,
gde ti stado pase
i gde ti u podne planduje?
Zašto da se velom pokrivam*
među stadima prijatelja tvojih?

Prijateljice

⁸ Ako ne znaš, o, najlepša među ženama,
idi po tragu stada
pa napasaj kozlice svoje
kraj pastirskih konačišta.

On

⁹ O, voljena moja, ti si kao moja ždrebica
među faraonovim upregnutim ždrepcima!

¹⁰ Lepi su ti obrazi okićeni lančićima,
a na vratu ti ogrlice.

¹¹ Skovaćemo ti narukvice zlatne
i ukrasiti srebrom.

Ona

¹² Dok je car za stolom svojim,
mirisom svojim moj nard odaje.

¹³ Smotuljak smirne što noći međ' grudima mojim,
to je meni moj voljeni.

* **1:7** Sa nekim manjim izmenama izvornog teksta, ovaj deo stiha može da se prevede: *Zašto da tumaram...*

¹⁴ Struk kane u cvatu iz vinograda En-Gedija,
to je meni moj voljeni.

On

¹⁵ Kako li si lepa, o, voljena moja!
Lepa si, a oči su ti golubice.

Ona

¹⁶ Kako si zgodan, o, voljeni moj, i mio!
Evo, postelja je naša bujna trava.

On

¹⁷ Kedrovi su grede kuće naše,
a čempresi rogovi krova.

2

Ona

¹ Ja sam šafran sa Sarona
i ljiljan iz dolina.

On

² Kakav je ljiljan među trnjem,
takva je voljena moja među devojkama.

Ona

³ Kao stablo jabuke među šumskim drvećem,
takav je voljeni moj među momcima.
Za hladom njegovim čeznem, da sednem,
da plodom njegovim osladim nepce svoje.

⁴ Uneo me je u kuću vina,
ljubav je njegova zastava nada mnom.

⁵ Krepite me suvim grožđem,
jabukama me osvežite,
jer sam od ljubavi klonula.

⁶ Levica mu je pod glavom mojom,
a desnicom me grli.

⁷ Čerke jerusalimske, zaklinjem vas
lanadima i košutama poljskim,
ne budite i ne dižite moju ljubav
dok joj se ne prohte.

⁸ Čuj glasa voljenog moga!
Evo, dolazi,
poskakuje po brdima
i gore preskače.

⁹ Kao gazela i kao srndać moj je voljeni.
Gle, eno ga stoji iza našeg zida,
proviruje sa prozora,
kroz rešetke gleda.

¹⁰ A moj voljeni mi odgovori, reče mi:
„Ustani, voljena moja,
dođi, najlepša moja!

¹¹ Evo, zima je prošla
i kiša uminu, prođe.

¹² Zemlja je procvetala,

stiže vreme orezivanja* ,
 po našoj se zemlji
 čuje cvrkut grlice.
 13 Plodovi rani pupe na smokvinom stablu,
 vinogradi cvatu i mirisom odišu.
 Ustani i dođi,
 o, voljena moja, dođi!“

On

14 Golubice moja u raselini stene,
 zaklonjena u vrleti.
 Daj mi da ti vidim lice!
 Daj mi glasa da ti čujem,
 jer je glas tvoj meden
 i lice je tvoje ljupko.
 15 Lisice nam pohvatajte,
 lisičići što satiru vinograde,
 jer naš je vinograd u cvatu.

Ona

16 Moj je dragi moj i ja sam njegova,
 među ljiljanima on pase.
 17 Vрати se dok dan ne mine
 i senke ne iščile.
 Kao srna budi, o, voljeni moj,
 kao srndać na brdima što nas dele.

3

1 Tražila sam u noćima na postelji svojoj
 onog koga voli duša moja,
 tražila sam
 i nisam ga našla.
 2 Ustaću, grad ću obigrati,
 po ulicama i po trgovima ću tražiti
 onog koga duša moja voli.
 I tražila sam ga, ali ga nisam našla.
 3 Našli su me stražari što obilaze grad:
 „Jeste li videli onoga
 koga voli duša moja?“
 4 I tek što sam ih malo prošla,
 našla sam onog kog mi duša voli.
 Zgrabila sam ga i puštala ga nisam
 sve dok ga nisam dovela do kuće majke moje,
 do odaje one što me je rodila.
 5 Čerke jerusalimske, zaklinjem vas
 lanadima i košutama poljskim,
 ne budite i ne dižite moju ljubav
 dok joj se ne prohte.
 6 Šta se to iz pustinje diže
 ko oblaci dima,
 namirisano smirnom, tamjanom

* 2:12 Ili: *pevanja*, što je odlika igre jednakozvučnih reči.

i svim mirisnim pomastima trgovačkim?

⁷ Gle, to je ležaljka Solomonova,
a oko nje su šezdeset delija,
neki od junaka Izrailja.

⁸ Svaki od njih mač je dograbio,
ratovanju su vični;
svakom od njih mač o bedru,
zbog noćnih strahota.

⁹ Od stabala livanskih je sebi
nosiljku načinio car Solomon.

¹⁰ Od srebra joj je načinio motke,
naslon od zlata,
sedište od skerleta,
a unutrašnjost su joj kožom* obložile ćerke jerusalimske.

¹¹ Izađite i gledajte,
o, ćerke sionske, cara Solomona
s krunom kojom ga okrunila majka njegova
na dan njegovog venčanja,
na dan kada mu se srce radovalo!

4

On

¹ Lepa si, voljena moja, lepa si!
Oči su tvoje golubice iza vela tvoga,
kosa ti je poput stada koza
što se spušta niz goru Galad.

² Zubi su ti kao stado ostriganih ovaca što dolazi sa kupanja.
Svaka od njih blizance nosi i jalove među njima nema.

³ Usne su ti poput niti skerleta,
a usta su ti ljupka.

Kao kriška nara
čelo je tvoje iza vela tvoga.

⁴ Tvoj je vrat kao kula Davidova,
načinjena od poređanog kamenja.

Hiljadu štitova vise na njoj,
sve štitovi od ratnika.

⁵ Grudi su tvoje kao lanad,
blizanci srnini
koji pasu među ljiljanima.

⁶ Dok dan ne mine
i senke ne iščile
otići ću na brdo smirnino
i na goru od tamjana.

⁷ Sva si lepa, voljena moja,
i na tebi mane nema.

⁸ Hajde sa mnom sa Livana, nevesto,
hajde sa mnom sa Livana!

Siđi sa vrha Amana,
sa vrha Senira i Ermona;
iz brloga lavova

* **3:10** Igra reči na izvornom jeziku: *koža – sa ljubavlju*.

i s gora risovih.
⁹ Srce si mi ukrala, sestro moja, nevesto!
 Srce si mi ukrala
 jednim pogledom očiju svojih,
 jednim ukrasom ogrlice svoje.
¹⁰ Kako je lepa ljubav tvoja,
 sestro moja, nevesto!
 Ljubav je tvoja od vina bolja
 i miris ulja tvojih od svih začina.
¹¹ Sa usana tvojih med kaplje, o, nevesto!
 Med i mleko pod tvojim su jezikom,
 a miris haljina tvojih
 je miris Livana.
¹² Vrt zaključan ti si, sestro moja, nevesto;
 vrelo zatvoreno, zapečaćen izvor.
¹³ Tvoji su izdanci carski vrt narova
 s najboljim plodovima,
 sa kanom i nardom;
¹⁴ sa nardom i šafranom,
 sa mirisnom trskom i cimetom,
 sa svim stablima tamjana,
 smirne i aloje,
 sa svim probranim začinima.
¹⁵ Ti si vrelo vrtovima,
 izvor vode što žubori
 i s Livana teče.

Ona

¹⁶ Probudi se, severni vetre!
 Dođi, južni vetre!
 Duni, vrtom mojim,
 nek polete njegovi začini.
 Neka dođe moj voljeni u svoj vrt,
 neka jede od probranog voća.

5

On

¹ Došao sam u vrt svoj, o, sestro moja, nevesto!
 Pobrao sam smirnu moju sa začinima mojim,
 pojeo sam saće moje s medom mojim,
 popio sam vino moje sa mlekom mojim.

Prijatelji

Jedite i pijte, o, prijatelji moji!
 Opijte se, o, najmiliji!

Ona

² Spavam, al' srce mi budno.
 Čuj! Voljeni moj kuca:
 „Otvori mi, sestro moja, voljena moja,
 golubice bez mane!
 Glava mi je natopljena rosom,
 uvojke mi noć je ovlažila.“
³ Odoru sam svoju svukla
 i kako da je navučem?

Noge sam oprala svoje
i kako da ih isprljam?
4 Kroz otvor je moj voljeni provukao ruku svoju
i za njim je ustreptala utroba moja.
5 Ustala sam da otvorim voljenome svome
i s ruku mi je prokapala smirna,
na rezu je s prstiju mi
procurila smirna.
6 I otvorila sam voljenom svom,
ali moj se voljeni okrenuo i otišao.
Duša mi je klonula što se udaljio.
Tražila sam ga i nisam ga našla,
dozivala sam ga i nije mi se odazvao.
7 Našli su me stražari što obilaze grad.
Istukli su me, izranjavali,
uzeli su veo s mene
stražari sa zida.
8 Čerke jerusalimske, zaklinjem vas,
ako nađete voljenoga moga
šta da mu kažete?
Da bolujem od ljubavi.

Prijateljice

9 A što je tvoj voljeni bolji od drugih voljenih,
o, ti najlepša među ženama?
Što je tvoj voljeni bolji od drugih
pa nas zaklinješ tako?

Ona

10 Moj voljeni blista, rumen je,
naočiti od deset hiljada!
11 Glava mu je od zlata zlaćanog,
kosa uvojita
i ko gavran crna.
12 Oči su njegove golubice
na vodenim brzacima,
mlekom umivene,
skladno ugneždene.
13 Obrazi mu ko leje začina
i kule mirišljavih trava;
usne su mu ljiljani
sa kojih se cedi smirna.
14 Ruke su mu ko palice zlatne
pune hrisolita,
stomak mu je ploča slonovače
pokrivena safirima.
15 Njegove su noge mermerni stubovi
položeni na temelje od suvoga zlata;
stasit je ko Livan,
kao probrani kedrovi.
16 Usta su mu zaslađena
i sav je poželjan;
takav je voljeni moj, takav je dragan moj,

o, ćerke jerusalimske!

6

Prijateljice

¹ Gde je otišao voljeni tvoj,
o, najlepša među ženama?
Kuda se okrenuo voljeni tvoj
da ga tražimo sa tobom?

Ona

² Voljeni je moj sišao u vrt svoj,
na leje začina,
da pase po vrtovima
i ljiljane bere.

³ Ja pripadam mome voljenome
i meni pripada moj voljeni
koji pase među ljiljanima.

On

⁴ Lepa si, voljena moja,
kao Tersa ljupka i kao Jerusolim,
strahovita kao vojska s barjacima.

⁵ Oči svoje s mene skreni
jer me zaludjuju,
a kosa ti je poput stada koza
što se spušta niz Galad.

⁶ Zubi su ti kao stado ovaca
što dolazi sa kupanja.
Svaka od njih blizance nosi
i jalove među njima nema.

⁷ Kao kriška nara
čelo je tvoje iza vela tvoga.

⁸ Neka je šezdeset carica,
osamdeset inoča
i nebrojeno mladih žena;

⁹ al' je jedna golubica moja bez mane.
Ona je ljubimica majke svoje,
miljenica one što je rodi.

Videle su je devojke i blaženom je prozvale,
a carice i inoče su je hvalile.

Prijateljice

¹⁰ Ko je ona što se javlja kao zora,
lepa kao puni mesec, ko sunce bez mane,
strahovita kao vojska s barjacima?

On

¹¹ Sišao sam u orašnjak,
pregledao izdanke u dolu,
da vidim hoće li da propupi loza
i nar da procveta.

¹² Al' me duša, a da nisam znao,
posadi na kola mojih velikaša.

Prijateljice

¹³ Vрати se! Vрати se, o, Sulamko!

Vrati se, vrati da te pogledamo!

On

Zašto da gledate u Sulamku
kao u igru dva tabora.

7

- ¹ Kako su ljupka stopala tvoja u sandalama,
o, ćerko velikaška!
Oblina bokova tvojih su kao dragulji,
kao rukotvorina umetnika.
- ² Pupak ti je ko okrugli pehar
kome nikad ne zafali vina;
stomak ti je ko snopić pšenice
okružen ljiljanima.
- ³ Grudi su tvoje kao lanad,
blizanci srnini.
- ⁴ Vrat ti je kao kula od slonovače,
oči jezerca Esevona na vratima vatravimskim;
nos ti je kao kula livanska
što gleda na Damask.
- ⁵ Glava je tvoja poput Karmila,
kosa ti je kao carski skerlet.
U lokne se tvoje car upleo.
- ⁶ Kako si lepa!
Kako si ljupka voljena u svojim čarima!
- ⁷ Stas ti je kao drvo palme,
a grudi ti ko grozdovi.
- ⁸ Zato kažem: „Ja bih se na palmu peo,
držao se za stabljike njenog voća.“
Nek mi tvoje grudi budu ko grozdovi na vinovoj lozi,
dah nosa tvoga ko miris jabuka.
- ⁹ Usta su tvoja kao dobro vino.

Ona

- Ono glatko klizi mome voljenome,
ono nežno curi sa usana onih što spavaju.
- ¹⁰ Ja pripadam mome voljenome,
a on za mnom žudi.
- ¹¹ Dođi, voljeni moj! Hajdemo u polja,
hajde da noćimo po selima!
- ¹² Dignimo se rano, hajdemo u vinograde
da vidimo je li propupila loza,
da li se rascvetala,
jesu li se rascvetali narovi.
I tamo ću ti dati ljubav svoju.
- ¹³ Mandragore odišu mirisom,
a na vratima je našim sve probrano voće.
A ja sam za tebe sačuvala i novo i staro,
o, voljeni moj!

8

- ¹ O, da si mi kao brat bio
što je grudi majke moje sisao!

Našla bih te na polju
i poljubila te
i niko me prezirao ne bi.

² Vodila bih te
i dovela u dom majke svoje,
koja me je podigla.

Dala bih ti da popiješ vino začinjeno
i sok od moga nara.

³ Levica mu je pod glavom mojom,
a desnicom me grli.

⁴ Čerke jerusalimske, zaklinjem vas,
ne budite i ne dižite moju ljubav
dok joj se ne prohte.

Prijateljice

⁵ Ko je ona što dolazi iz pustinje,
naslonjena na voljenog svoga?

Ona

Pod jabukom sam te probudila,
tamo gde te je majka tvoja rodila,
tamo gde te rodila u mukama.

⁶ Stavi me kao žig na srce svoje,
kao prsten na ruku svoju.

Jer ljubav je ko smrt jaka,
a ljubomora strašna poput Sveta mrtvih*.

Njen gorući plamen
je moćna vatra.

⁷ Silne vode nisu kadre da ugase ljubav
i reke je zgasnuti ne mogu.

Ako neko za ljubav daje
sve bogatstvo svoje kuće,
ljudi bi to prezreli.

Prijatelji

⁸ Naša je sestra mala
i još nema grudi.

Šta za nju da uradimo
na dan kada o njoj bude reči?

⁹ Ako kao zid bude,
na njoj ćemo dići grudobran od srebra;
ako bude kao vrata,
zagradićemo ih kedrovim daskama.

Ona

¹⁰ Ja sam zid!
Moje su grudi kao kule.
Tako sam postala ona
što je našla naklonost u njegovim očima.

¹¹ U Val-Amonu Solomon je vinograd imao.
Vinograd je dao čuvarima,
da mu svaki od tog ploda

* **8:6** U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

donosi po hiljadu srebrnika.

¹² Preda mnom je moj vinograd,
moje je vlasništvo.

Hiljadu srebrnika pripada tebi, o, Solomone,
a dve stotine onima koji mu plod čuvaju.

On

¹³ O, ti koja prebivaš u vinogradima!
Glas tvoj ti drugovi pomno osluškuju,
pa daj da ga i ja čujem.

Ona

¹⁴ Požuri, o, voljeni moj!
Budi kao jelen
ili ko jelenče
na brdima što mirišu.

Knjiga proroka Isaije

¹ Viđenje Isaije sina Amocova, što je za Judu i Jerusolim video u vreme Judinih careva: Ozije, Jotama, Ahaza i Jezequije.

Nerazumni i grešni narod

² Čujte, nebesa! Slušaj, zemljo,
jer govori Gospod:
„Sinove sam vaspitao i podigao,
a oni se odmetnuše od mene.
³ Vo poznaje vlasnika svojega
i magarac jasle gospodara svojega.
Izrailj ne zna;
narod moj ne razume!“

⁴ Jao, grešnoga li puka,
naroda ogrezlog u krivici,
potomaka zločinačkih,
sinova pokvarenjačkih!
Gospoda su ostavili;
Svetitelja Izrailjevog prezreli,
leđa mu okrenuli.

⁵ Gde još da udarim,
odmetnici tvrdokorni?
Sva je glava bolna
i sve srce iznemoglo;
⁶ od pete do glave zdravog mesta nema,
nego su uboji i modrice i rane otvorene;
očišćene nisu,
u zavojima nisu,
uljem zablazene nisu.

⁷ Opustošena vam je zemlja,
oganj vam je gradove popalio,
vaše njive pred vama haraju tuđinci.
Pustoš je kao kad opustoše tuđinci.

⁸ Ostavljena je ćerka sionska
kao senica u vinogradu,
kao koliba u gradini za krastavce,
kao grad pod opsadom.

⁹ Da nam Gospod nad vojskama
nije ostavio ostatka,
kao Sodoma bili bismo,
slični Gomori bili bismo.

¹⁰ Reč Gospodnju čujte,
glavari sedomski!
Zakon Boga našeg poslušajte,
narode gomorski!

- 11 „Šta li će meni mnoštvo žrtava vaših?
– govori Gospod.
Sit sam ovnujskih svespalnica
i naslaga lojnih sa teladi gojnih.
I krv od bikova i jaganjaca i jaraca
ne mili se meni.
12 Kad dolazite da mi se pokažete,
ko to traži od vas
da po mojim predvorjima trupkate?
13 Ne umnožavajte bezvredne prinose,
kađenje na koje se gadim;
mladine i subote, sazivanje saziva,
ne podnosim zle* svečanosti.
14 Mladine vaše i praznike,
to mrzi duša moja,
to je teret za me,
dodija mi podnositi.
15 Kad za *molitvu* širite ruke svoje,
ja od vas odvracam oči svoje;
i kad produžujete molitvu,
ja vas ne slušam.

Vaše su ruke ogrezle u krvi.

- 16 Operite sebe, očistite sebe.
Uklonite zloću dela vaših ispred očiju mojih.
Prestanite zlo činiti,
17 učite se dobro činiti: težite pravu,
ublažite ugnjetavanje,
dajte prava sirotinji,
parničite se u korist udovice.
18 Zatim dođite da raspravljamo
– govori Gospod –
budu li gresi vaši kao skerlet,
postaće beli kao sneg;
budu li crveni kao purpur,
postaće kao vuna.
19 Ako budete voljni i poslušate,
dobra zemaljska ješćete.
20 A ako odbacite i buniti se,
mač će vas progutati
– jer usta Gospodnja rekoše.“

Tužbalica nad Jerusalimom

- 21 Kako se pretvori u bludnicu
verna naseobina!
Bila je puna pravičnosti,
u njoj je boravila pravda,
a sada su ubice.
22 Tvoje je srebro kao zgura postalo.

* 1:13 Ili: *idolske, grešne*.

- Tvoje piće se razvodnilo.
23 Tvoji glavari su se odmetnuli,
s kradljivcima drugovi su postali.
Svaki se grabi za mito
i hrli za poklonima.
Pravo sirotinji oni uskraćuju;
udovičina parnica do njih ne doseže.
- 24 Zato govori Gospodar,
Gospod nad vojskama, Silni Izrailjev:
„Ah, kad se iskalim na protivnicima
i kad se osvetim neprijateljima!
25 Kad ruku na tebe ispružim,
da lužinom zguru tvoju očistim,
da iz tebe onečišćenja uklonim.
26 Pa ti sudije opet postavim kao nekad,
savetnike kao od davnina,
te da te prozovu
'Grad pravednosti',
'Verna naseobina.'“
- 27 Pravda će otkupiti Sion,
i pravednost pokajnike njegove;
28 a prestupnici i grešnici zajedno će se skršiti
i oni koji napuštaju Gospoda poginuće.
- Protiv obožavanja svetog drveta*
29 „Zbog plemenitog drveća će se stideti,
zato što ih slavite;
i zbog lugova ćete se crveneti,
zato što ste ih izabrali.
30 Vi ćete biti slični hrastu,
s lišćem što se na njemu suši.
Nalik lugu u kom vode nema.
31 I skriveno blago će biti kao kućina,
i onaj ko ga načini kao varnica –
oboje će zajedno izgoreti,
a niko neće gasiti.“

2

Mir neuzdrmani

- 1 Viđenje Isaije sina Amocova za Judu i Jerusolim.
- 2 Dogodiće se u poslednje dane
i gora Doma Gospodnjeg
biće postavljena vrh gora,
i uzvišena iznad bregova.
Svi puci prema njoj će se sticati.
3 Mnogi narodi će hodati i govoriti:
„Hajde, popnimo se na goru Gospodnju,
u Dom Boga Jakovljeva,
te da nas on nauči putevima svojim,

i da mi hodamo stazama njegovim.“
Jer će poučenje izaći sa Siona,
i reč Gospodnja iz Jerusalima.
⁴ Pa će on biti sudija među pucima,
i on će biti merodavan za narode mnoge;
te će oni mačeve prekovati u raonike,
a koplja u srpove.
Neće više narod protiv naroda podizati mačeve,
niti će se više učiti ratovanju.

⁵ Dome Jakovljevi, hajdemo,
u svetlosti Gospodnjoj da hodamo!

Dolazak Gospodnji

⁶ Ta, ti si napustio svoj narod,
dom Jakovljev.
Zato što su puni vraćanja sa istoka
i gataru kao Filistejci,
i deci tuđinaca oni se umiljavaju.
⁷ Njegova zemlja je srebra i zlata puna,
i riznicama njegovim nema broja;
njegova zemlja je konja puna,
i kolima njegovim nema broja.
⁸ Njegova je zemlja idola puna,
i pred delom ruku svojih oni ničice padaju,
pred onim što prsti njihovi načiniše.
⁹ Ipak, čovek će se saviti,
i muž će se poniziti,
a ti im nećeš oprostiti.
¹⁰ Uđi u stenu, sakrij se u prašinu
pred strahom Gospodnjim,
pred sjajem veličanstva njegova.
¹¹ Oholi čovekov pogled biće skrhan
i bahatost ljudska ponižena.
Gospod će biti uzvišen, on jedini – u dan onaj.
¹² Jer biće to dan Gospoda nad vojskama
protiv svih ponositih i nadmenih,
protiv svih što se uzvisiše
da ih on obori;
¹³ protiv svih kedrova livanskih, visokih i uzdignutih,
i protiv svih hrastova vasanskih,
¹⁴ i protiv svih gora visokih,
i svih bregova uzdignutih;
¹⁵ i protiv svake kule visoke,
i protiv svih zidina utvrđenih;
¹⁶ protiv svega brodovlja tarsiskog,
i protiv svih brodova raskošnih.
¹⁷ Oholost ljudska biće skršena,
i nadmenost ljudska ponižena.

Gospod će biti uzvišen,
on jedini – u dan onaj,
18 a idoli će nestati potpuno.

19 Neka uđu u pećine stenovite,
i u zemunice u prašini,
pred strahom Gospodnjim,
pred sjajem veličanstva njegova,
kad ustane da potrese zemlju.

20 U dan onaj čovek će pobacati
svoje idole srebrne i svoje idole zlatne,
što su ih njemu načinili,
da se klanja ničice
krticama i slepim miševima.

21 Ulaziće u pećinske šupljine
i u raspukline u stenama
pred strahom Gospodnjim,
pred sjajem veličanstva njegova,
kad ustane da potrese zemlju.

22 Čuvajte se, dakle, od čoveka!
On dah ima u nozdrvama.
Ta, šta on vredi?

3

Bezvlašće u Jerusalimu

1 Gle, Gospodar,
Gospod nad vojskama,
oduzima Jerusalimu i Judi
snabdevanje i izdržavanje,
snabdevanje hlebom i snabdevanje vodom,
2 junaka i ratnika,
sudija i proroka,
rukovodioca i starešinu,
3 pedesetnika i pretpostavljenog,
savetnika i veštog stručnjaka,
i onoga koji se predviđanjem bavi.

4 „I dajem im dečake za glavare;
i ćudljive da nad njima upravljaju.“

5 Narod gonjen biva: čovek na čoveka,
i čovek na bližnjeg svojeg;
drski su: dečak na starešinu,
i prostak na odličnika.

6 A svako će хватati brata svojega
u domu oca svojega:
„Ti plašt imaš! Dođi! Poglavar budi naš!
Ovo rasulo uzmi u ruke svoje!“

7 A on će se braniti u onaj dan:

„Neću to da ispravljam.
U Domu mome hleba nema, ni plašta nema.
Nemoj mene postavljati za narodnog glavara.“

⁸ Jer Jerusolim se ruši,
i Juda pada,
zato što su reči njihove
i dela njihova protiv Gospoda
prkošenje u lice Slavi njegovoj.
⁹ Izraz lica njihovog protiv njih svedoči;
i kao Sodoma grehom svojim
razmeću se i ne kriju.
Teško duši njihovoj!
Sami sebi propast pripremaju.

¹⁰ Kažite pravedniku: biće mu dobro,
jer će se hraniti plodom dela svojih.
¹¹ Teško opakome na zlo,
jer dela ruku njegovih na njega će pasti!

¹² Narode moj!
Maloletnici su njihovi tlačitelji
i žene nad njim vladaju.
Narode moj!
Koji te vode, oni te zavode,
i puteve tvojih staza oni su zapetljali.

¹³ Na parnicu Gospod se podiže
i stao je na sud s narodima.
¹⁴ Gospod će na sud doći
protiv starešina naroda svojega
i protiv glavara njihovih:
„To ste vi vinograd moj opustošili;
u vašim kućama ste zadržali
što ste od siromaha oteli.
¹⁵ Šta vam je, te narod moj tlačite
i lice siromaha drobite?
– govori Gospodar, Gospod nad vojskama.“

Prigovor Sionkama

¹⁶ I reče Gospod:
„Šta se to šepure ćerke sionske,
te hodaju ispruženih vratova,
i očima namiguju,
koracima sitnim koračaju,
lančićima na nogama zveckaju?
¹⁷ Gospodar će učiniti da teme ćerki sionskih oćelavi.
Gospod će razgolititi stidna mesta njina.“
¹⁸ U dan onaj će Gospodar strgnuti bleštavost lančića i grivni i mesečića
¹⁹ i naušnica i narukvica i koprena
²⁰ i turbana i ogrlica i pojasića i stakalaca s mirisima i amajlija
²¹ i prstenja i nosnih kolutića

²² i skupocenih haljina i plašteva i ogrtača i torbica

²³ i šljokica i košuljica i povezača i kapica.

²⁴ Mesto miomirisa biće smrad;
mesto pojasa biće vrpca,
mesto kovrdža biće obrijano teme,
mesto gizdave haljine biće kostret,
mesto lepote biće žig.

Jerusalimske udovice

²⁵ Muževi će tvoji od mača poginuti,
u okršajima junaci tvoji,

²⁶ Na vratnicama tvojim će se kukati i tugovati,
na zemlji ćeš sedeti napuštena.

4

¹ I sedam će se žena grabiti
za jednog čoveka – u dan onaj –
i reći će: „O svom trošku ćemo se hraniti;
o svom trošku ćemo se odevati.
Samo nam daj da tvoje ime nosimo;
skini sa nas tu sramotu našu.“

Ostatak u Jerusalimu

² U dan onaj biće Izdanak Gospodnji na diku i slavu, a zemaljski plod na dostojanstvo
i veličanstvo izbavljenima i Izrailju.

³ Tako, koji preostane na Sionu i koji preživi u Jerusalimu, zvaće se „sveti“, svako ko je
upisan među žive u Jerusalimu.

Obećanje obnove

⁴ Kad Gospodar ljagu spere sa sionskih ćerki, i obriše krv prolivenu posred Jerusalima,
duhom suda i duhom očišćenja vatrom;

⁵ tad će Gospod stvoriti nad celom čvrstom gorom sionskom, i nad saborima njenim:
oblak i dim danju, sjaj plamena da blešti noću, jer će on, Slava, zaklon povrh svega biti

⁶ i senica kao senka danju od pripeke, štiti i utočište od oluje i pljusk.

5

Pesma o vinogradu

¹ Zapevaću miljeniku svome,
pesmu ljubavnika svojega o vinogradu njegovom.
Moj miljenik je vinograd imao
na brdašcu rodnome.

² On ga okopa i od kamenja očisti,
te lozu plemenitu u njemu posadi.

Posred njega on kulu podiže
i u njemu muljaru sagrađi.

Čekao je da mu rodi grožđe,
a on njemu izrodi vinjage.

³ „Sad, stanovnici jerusalimski, i vi, ljudi Judejci,
vi budite sudije na sudu između mene i mog vinograda.

⁴ Šta još mogoh učiniti za vinograd moj,
a da mu nisam učinio?
Zašto? Ja se nadah da će roditi grožđe,

a on je izrodio vinjage?

⁵ I sad da vam kažem
šta ću da učinim vinogradu svome:

plot ću njegov ukloniti,

neka ga pustoše;

zid ću njegov razvaliti,

neka ga izgaze;

⁶ u pustoš ću ga pretvoriti,
niti će biti orezan, niti će biti okopan;

neka sav zaraste u bodlje i u trnje;

i oblacima ću zabraniti
da nad njim kišu puste.“

⁷ Naime, vinograd Gospoda nad vojskama
dom je Izrailjev;

i ljudi Judejci

zasad su njegov premili.

Nadao se on pravu, a eto krvoprolića;

nadao se pravednosti, a eto vapaja.

Teško onima...

⁸ Teško onima
koji primiču kuću uz kuću, polje uz polje,

sastavljaju dok sve mesto ne zauzmu,

te da jedini sred zemlje ostanu.

⁹ Ušima svojim slušam Gospoda nad vojskama:

„Baš će kuće mnoge opusteti,

velike i lepe bez žitelja ostati.

¹⁰ Jer vinograd od deset vata* samo će bačvicu dati,
i zasejana mera daće deseti deo.“

¹¹ Teško onima koji rano rane
da se opijaju pićem žestokim,

nastavljaju do rasvitka

zato što ih vino raspaljuje.

¹² Harfe i lire,

bubnjevi i frule i vino na gozbama su njihovim;

a za delo Gospodnje ne mare,

i rad ruku njegovih ne gledaju.

¹³ Zato što znanja nema,

narod moj će u ropstvo odveden biti;

i slavni njegovi će od gladi umirati,

i mnoštvo će njegovo od žeđi goreti.

¹⁴ Zato je Svet mrtvih† ždrelo svoje razvalio,

i neizmerne ralje razjapio

da se u njih strmoglave slava njegova i mnoštvo njegovo

uz buku njegovu i viku njegovu.

¹⁵ I čovek će se savijati,

i muževan će ponižen biti,

i silnici će pogled oboriti.

* 5:10 Oko 220 l. † 5:14 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

16 Gospod nad vojskama sudom će se uzvisiti,
i Bog sveti svetost će pravdom dokazati.
17 Jaganjci će kao na pašnjacima pasti,
i jarci će po bogataškim ruševinama brstiti.

18 Teško onima koji na sebe
krivicu navlače užima varalačkim
i opakost konopcima kolskim –

19 onima koji govore: „Neka požuri,
neka pohita sa onim što čini,
pa da vidimo.

Neka se približi i neka dođe Svetitelj Izrailjev
sa onim što je naumio,
pa da znamo!“

20 Teško onima koji zlo dobrim nazivaju,
a dobro zlim;
tamu kao svetlost predstavljaju,
a svetlost kao tamu;
gorko kao slatko predstavljaju,
a slatko kao gorko!

21 Teško onima koji u svojim očima su mudri
i sami pred sobom pametni!

22 Teško onima koji su u vinu silni,
i u mešanju žestokih pića hrabri;

23 koji za mito krivca opravdavaju,
i pravedničku pravednost potiskuju.

24 Zato, kao što plameni jezici strnjiku proždiru,
i kao što vatra seno proguta,
tako će koren njihov istrunuti,
kao prah će se pupoljak njihov razleteti;
zato što odbaciše Zakon Gospoda nad vojskama
i prezreše reč Svetitelja Izrailjeva.

Gnev Gospodnji

25 Zato se raspalio gnev Gospodnji protiv njegovog naroda,
te on na njega podiže ruku svoju i tako ga udari
da se potresoše planine;
pa telesa njihova leže kao smeće posred ulica.

Ipak, gnev se njegov još ne smiruje,
još je ispružena ruka njegova.

Nadiru Asirci

26 On podiže ratnu zastavu narodima izdaleka;
i on im zazviždi do kraja zemlje;
i gle, brzom hitrinom oni dolaze.

27 Među njima nema ni umorna, ni sustala,
ni dremljiva, ni pospana;
ni da im se pojas oko struka raspasuje,
ni da im se remen na sandali dreši.

28 Njihove su strele dobro zašiljene;
njihovi su lukovi svi zapeti;
njihovih konja kopita su kao kremen;
njihovi su točkovi kao vihor.
29 Njihova je rika kao u lava,
oni riču kao mlada zver,
i reže, i plene, i odnose,
i niko ih ne sprečava.
30 I režaće na njega u dan onaj
kao more kada reži.
Pogleda li neko na zemlju,
gle, tama je i teskoba,
i svetlost zamračena oblacima njenim.

6

Bog poziva Isaiju

1 Godine kad je umro car Ozija videh Gospoda kako sedi na visokom i uzdignutom prestolu, a skuti njegovog plašta su ispunjavali hram.

2 Iznad njega su se postavili šestokrili serafimi. Svaki je imao šestora krila: dvama je zaklanjao lice, dvama je pokrivao noge, a dvama krilima je leteo.

3 Oni su klicali jedan drugom i govorili:

„Svet, svet, svet je Gospod nad vojskama!

Puna je sva zemlja slave njegove!“

4 Od glasa onog koji kliče zatresli su se dovraci na pragovima i Dom se napunio dimom.

5 Na to sam rekao: „Teško meni, propao sam, jer sam čovek nečistih usana, i stanujem sred naroda nečistih usana; a Cara, Gospoda nad vojskama, videle su oči moje!“

6 Tada je jedan od serafima doleteo k meni. U ruci mu je bila žeravica što je hvataljkama uzeo sa žrtvenika.

7 Njom je dotakao moje usne i rekao: „Evo, ovo je dotaklo usne tvoje, i skinuta je krivica tvoja, i oprošten je greh tvoj.“

8 Zatim sam čuo glas Gospodarev kako govori: „Koga da pošaljem? I ko će poći za nas?“

A ja sam rekao: „Evo mene! Pošalji mene!“

9 On je na to rekao: „Idi i reci tom narodu:

‘Slušaćete i nećete razumeti,
gledaćete i nećete videti.’

10 Otežaj salom tom narodu srce,

ogluvi uši njegove,

oslepi oči njegove,

dok progledaju oči njegove,

i pročuju uši njegove,

i razbere srce njegovo,

i pokaje se i isceli ga.“

11 Tada sam rekao: „Dokle, Gospodaru?“

Odgovorio je:

„Dok su turobni gradovi bez stanovnika,

i kuće bez čoveka,

i turobne njive za pustošenje,

12 i Gospod otera ljudstvo,

i veliko razaranje bude u samoj zemlji.

13 Pa ostane li u njoj desetina,

i ona će se vratiti.
 I biće spaljen kao brest,
 i kao hrast koji je oboren do panja svoga.
 Potomstvo sveto iz panja njegovog.“

7

Prva opomena Ahazu: najezda sa severa

¹ U dane Judinog cara Ahaza, sina Jotama, sina Ozijina, podigoše se aramejski car Resin i izrailjski car Fekaj, sin Remalijin, da ratuju protiv Jerusalima, ali nisu mogli da ga osvoje.

² Tada su dojavili dinastiji Davidovoj govoreći: „Aramejci su se ulogorili u Jefremovoj oblasti.“ I zadrhtalo je srce njihovo i srce naroda njihovog kao kad šumsko drveće zadrhti zbog vetra.

³ Onda je Gospod rekao Isaiji: „Izađi da sretneš Ahaza, ti i sin tvoj Sear-Jasuv, na kraj vodovoda Gornjeg jezera na putu za Beljarevo polje,

⁴ i reci mu: 'Pazi i budi spokojan i ne boj se! I srce tvoje neka se ne plaši od ova dva ugarka zadimljena, zbog raspaljenog gneva Resina i Arama i zbog sina Remalijina,

⁵ ni zato što su se zaverili protiv tebe na zlo Aram i Jefremovci i sin Remalijin, te govore:

⁶ „Krenimo na Judu i opkolimo je i osvojimo za sebe, i zacarimo usred nje za cara sina Taveilovog.“

⁷ Govori Gospodar Gospod:

„To se zbiti neće,

i to biti neće!

⁸ Zato što Aramom Damask gospodari,

a Damaskom Resin gospodari,

i kroz šezdeset pet godina

biće razoreni Jefremovci kao narod;

⁹ a Jefremovcima Samarija gospodari,

a Samarijom sin Remalijin gospodari;

ako ne verujete,

nećete se održati.““

Druga opomena Ahazu: Emanuil

¹⁰ Gospod je opet progovorio Ahazu i rekao:

¹¹ „Zaišti znak od Gospoda Boga svojega bilo iz dubine bezdana bilo s visine od gore.“

¹² Ahaz je, međutim, odgovorio: „Neću tražiti i neću iskušavati Gospoda.“

¹³ Tada je Isaija rekao: „Čujte, dinastijo Davidova! Zar vam je malo što ste dojadili ljudima, pa i Bogu mome hoćete da dojadite?

¹⁴ Zato će vam sam Gospod dati znak: eto, devojka će zatrudneti i sina će roditi, i nadenuće mu ime 'Emanuil'“.

¹⁵ Maslo i med ješće da sazna kako da odbaci zlo i odabere dobro;

¹⁶ jer pre nego što dečak sazna kako da odbaci zlo i odabere dobro, biće napuštena zemlja za koju se ti brineš pred oba cara njena.

¹⁷ Dovešće Gospod protiv tebe, i protiv naroda tvog, i protiv dinastije tvoje dane kakvih nije bilo, od dana kad se Jefremovci odvojiše od Judejaca –dovešće cara asirskog.“

Asirija je Božije oruđe

¹⁸ U dan onaj zazviždaće Gospod zunzarama na ušću egipatskih tokova i pčelama po zemlji asirskoj,

* **7:14** *Emanuil znači Bog je s nama.*

¹⁹ da sve one dođu i da popadaju po strmim koritima potoka suvih, i po raselinama stena, po trnjacima i svim pašnjacima.

²⁰ U dan onaj, Gospodar će obrijati britvom iznajmljenom s onu stranu Eufрата, carem asirskim, obrijaće glavu i dlake s nogu, i bradu će takođe zbrisati.

²¹ U dan onaj, svako će hraniti po junicu iz krda i po dve ovce,

²² a od obilja obrađenog mleka maslom će se hraniti; maslom i medom će se hraniti svako ko u zemlji bude preostao.

²³ U dan onaj, na svakom mestu gde je čokota hiljadu, što vrede srebrnjaka hiljadu, tamo će biti bodlje i trnje;

²⁴ sa strelom i lukom tamo će se dolaziti, jer će zemlja biti sva u bodljama i trnju,

²⁵ a po gorama svim, gde se motikom kopalo, niko tamo dolaziti neće, zbog straha od bodlji i trnja; tamo će se goveda slati, tamo će ovce gaziti.

8

Isaija dobija sina

¹ Rekao mi je Gospod: „Uzmi veliku ploču i na njoj napiši narodnim pismom: 'Brz na grabež – hitar na plen.'“

² Potom sam za overu zapisa uzeo pouzdane svedoke: sveštenika Uriju i Zahariju sina Jeverehijina.

³ Onda sam se približio proročici te je ona začela i rodila sina. Tada mi je Gospod rekao: „Nadeni mu ime 'Brz na grabež – hitar na plen',

⁴ jer pre nego što dečak nauči 'tata' i 'mama', nosiće se pred cara asirskog bogatstvo iz Damaska i plen iz Samarije.“

Siloam i Eufрат

⁵ Opet mi Gospod uputi reč govoreći:

⁶ „Zato što ovaj narod odbacuje
spokojne tokove siloamskih voda,
a veseli se pred Resinom
i pred sinom Remalijinim,

⁷ gle, zato će Gospodar na vas navesti
vode s Eufрата, silne i velike –
cara asirskog i svu slavu njegovu –
i one će se izliti iz korita svoga
i preliće se preko svih obala;

⁸ provaliće u Judu, razliće se
i poplaviće je, popeće se do grla njezina,
i krila će raširiti svoja preko zemlje tvoje,
o, Emanuile!“

Bog je protiv zavojevača

⁹ Udružujte se na zlo, o, narodi, ali bićete smrvljeni!
Poslušajte vi, daljine zemaljske.

Opašite se,
i bićete smrvljeni.

Opašite se,
i bićete smrvljeni.

¹⁰ Smišljajte zaveru – biće uništena;
samo se vi dogovarajte – biće uzalud;
zato što je s nama Bog.

Spoticanje i posrtanje

¹¹ Jer Gospod mi je ovako govorio kad me je rukom uhvatio i kad me je opomenuo da ne idem putem kojim ovaj narod ide. Rekao je:

¹² „Ne zovite zaverom
sve što narod ovaj naziva zaverom;

ne bojte se čega se on boji
i neka u vama straha ne bude.

¹³ Gospod nad vojskama, neka vam svetinja bude on,
bojte se njega,
neka vas prožima strah od njega.

¹⁴ Svetilište biće on,
i kamen za spoticanje
i stena za posrtanje
obema dinastijama izrailjskim,
zamka i mreža
za sve stanovnike jerusalimske.

¹⁵ Mnogi će se od njih saplesti
i pašće i razbiće se,
zaplešće se i uhvatiće se.“

Svedočenje, otkrivenje, Zakon

¹⁶ Sačuvaj svedočenje,
zapečati Zakon među učenicima mojim.

¹⁷ Ja ću se pouzdati u Gospoda
koji je lice svoje sakrio od potomaka Jakovljevih, njemu se ja nadam.

¹⁸ Evo mene i dece koju mi je dao Gospod za znak i čudesa u Izrailju od Gospoda nad vojskama, koji boravi na gori Sion.

Tama prelazi u svetlo

¹⁹ A kad vam budu govorili: „Pitajte prizivače duhova i vidovnjake koji šapuću i mrmljaju...!“ Ne treba li narod da pita svog Boga, nego da se kod mrtvih raspituju za žive?

²⁰ Uz Zakon i uz svedočenje! Ko ovo ne rekne, zoru neka ne dočeka.

²¹ Lutaće po njoj potlačen i gladan; kad izgladni razjariće se i psovaće svoga cara i Boga svojega, bude li lice prema gore okrenuo.

²² Bude li po zemlji pogledao, videće strahotu i tamu i mrak kako guši, i zagnatog u stravu.

9

Bog se javlja i objavljuje

¹ Ali neće biti mrak što nju guši kao u vremenu prethodnom, kad je obezvredio zemlju zavulonovsku i zemlju neftalimsku, a potomji će proslaviti put što vodi ka moru s druge strane Jordana, Galileju mnogobožačku.

² Narod koji po tami hoda,
veliku je svetlost ugledao,
nastanjene u zemlji sena smrtnoga,
svetlost ih jarka obasja.

³ Radost si uvećao;
pred tobom se raduju
kao u žetvenoj radosti,
kao što se vesele kada plen dele;

⁴ jer jaram na nj natovaren
i obramicu na njegovom ramenu,

šibu progonitelja njegova,
ti si polomio kao u dan madijanski.

⁵ Ta, svaka cokula maršira u metež,
i plašt se natapa u krvi,
te će biti za vatru
hrana razgorela.

⁶ Ta, nama se muško dete rodilo,
nama je sin dat;
vlast je njemu na ramenu.

I on će se zvati:
Divni Savetnik, Bog Silni,
Otac Večni, Vladač Mirotvorni.

⁷ Rasprostiranj u vlasti i miru
neće biti kraja
na prestolu Davidovu
i na carstvu njegovu,
da ga sredi i da ga utvrdi
u pravu i u pravednosti
od sada i do veka.
Revnost Gospoda nad vojskama
to će učiniti.

Gospod plaća

⁸ Gospodar je reč poslao Jakovu
i ona je među Izrailjce pala.

⁹ I sav narod nju će upoznati,
Jefremovci i stanovništvo Samarije,
koji govore srcem
nadmenim i oholim:

¹⁰ „Ako su opeke pale,
gradićemo od tesana kamena;
divlje smokve su sasečene,
kedre ćemo tamo podići.“

¹¹ A Gospod razmešta protiv Resina protivnike njegove
i podbada neprijatelje njegove,

¹² Arameju spreda, Filistejce straga,
te Izrailj proždiru svojim ustima.

Uza sve to gnev se njegov umiriti neće
i ruka mu ispružena ostaje.

¹³ Ipak se narod obratio nije onom koji ga je udario,
i Gospoda nad vojskama potražili nisu;

¹⁴ te je Gospod odsekao od Izrailja glavu i rep,
granu i rogoz, u jedan dan.

¹⁵ Starešina i lice ugledno – to je glava,
a prorok koji naučava laž – to je rep.

¹⁶ Koji ovaj narod vode, oni zavode;
koji bivaju vođeni, oni propadaju.

¹⁷ Zato se Gospodar njegovim mladićima radovati neće,
njegovoj sirotinji i udovicama smilovati se neće.
Zato što je sav narod opak i zao,

na sva usta bezumno govore.

Uza sve to gnev se njegov umiriti neće
i ruka mu ispružena ostaje.

¹⁸ Zato što se opakost kao požar rasplamsala,
bodlje i trnje proždire,
šumski čestar je upalila,
oblaci dima se podižu.

¹⁹ Zemlja plamti od jarosti Gospoda nad vojskama,
i narod kao hrana za požar postaje:
ni svog brata niko ne poštedi.

²⁰ Ždere s desna
i opet je gladan;
guta s leva
i opet sit nije.

Čovek jede svoga bližnjeg meso:

²¹ Manasijevci Jefremovce,
Jefremovci Manasijevce,
a zajedno oba na Judejce.

Uza sve to gnev se njegov umiriti neće
i ruka mu ispružena ostaje.

10

¹ Teško onima koji nepravedne odredbe određuju
i propise tlačiteljske propisuju

² da bi ubogome pravdu uskratili
i siromasima naroda mog pravo oteli,
kako bi sirotinju opljačkali.

³ I šta ćete u dan kazne činiti,
kada propast iz daleka dođe?

Kome ćete za pomoć uteći?
Kamo ćete blago svoje ostaviti?

⁴ Kao roblje jamačno puzati
i među poklane pasti...

Uza sve to gnev se njegov umiriti neće
i ruka mu ispružena ostaje.

Protiv neimenovanog asirskog vladara

⁵ „Teško Asircu!
On je gneva moga šiba.
On je u njihovoj ruci prut srdžbe moje.

⁶ Na puk otpadnički njega sam poslao,
na narod koji me je rasrdio.

On neka ga opleni i opljačka,
kao blato drumsko neka ga izgazi.

⁷ Ali on nije tako nameravao,
i u srcu svom nije tako smišljao,
nego je u srcu svom za zatiranje,
za istrebljivanje ne malog broja naroda.

⁸ Jer on je govorio:

'Svaki od mojih glavara nije li *kao* car?

⁹ Nije li Halani kao Harkemis?

I nije li Amat kao Arfad?

Nije li Samarija kao Damask?

¹⁰ Kao što moja ruka dohvati carstva idolska i njihove likove
od Jerusalima i od Samarije;

¹¹ kao što učinih sa Samarijom

i njenim idolima,

zar da ne učinim s Jerusalimom

i njegovim ikonama?"

¹² I kad Gospodar izbubnja sve što namerava činiti na gori Sion i u Jerusalimu, onda
ću kazniti plod oholog srca cara asirskog, i drskost njegovih ponositih očiju,

¹³ zato što je rekao:

„Snagom svoje ruke učinih,

i mudrošću svojom, jer uman jesam;

granice narodima uklonih,

i blaga njihova opljačkah;

kao junak pokorih stolujuće.

¹⁴ Ruka moja kao gnezdo zgrabi

bogatstva tih naroda.

I kao što se kupe ostavljena jaja

svu sam zemlju pokupio;

i nikog ne bi da krilo pokrene,

da kljun otvori, da zapijuće.“

¹⁵ Zar sekira da se hvališe nad čovekom koji njome seče?

Hoće li se veličati testera nad čovekom koji njom testeri?

Zar palica maše čovekom koji je poteže,

i štap li podiže onog koji drvo nije?

¹⁶ Zato će Gospodar Gospod nad vojskama

poslati skapavanje među njegove zadrige,

i njegovu će slavu popaliti

kao što se vatra raspaljuje.

¹⁷ Svetlost Izrailjeva biće ta vatra,

i Svetitelj njegov biće taj plamen:

on će goreti i proždirati bodlje njegove

i trnje njegovo u jednom danu.

¹⁸ Krasotu šuma njegovih i polja njegovih

on će uništiti od srži do kore.

I biće kao bolesnik koji kopni.

¹⁹ Što ostane drva u njegovoj šumi,

to malo će i dečak moći da prebroji.

Povratak ostatka

²⁰ I biće u dan onaj ostatak Izrailjev

i izbeglice, potomci Jakovljevi,

neće se više oslanjati na onoga koji ih obara,

nego će bivati istinski oslonjeni

na Gospoda, Svetitelja Izrailjeva.

²¹ Ostatak će se vratiti,

ostatak Jakovljev Bogu silnome.*

²² Ta, ako bude naroda tvojega, Izrailja,
kao peska morskoga,
vratiće se ostatak njegov.

Odluka je konačna: pravda nadire.

²³ Jer u potpunosti je odlučio Gospod Bog nad vojskama:
on to čini u sredini cele zemlje.

Ohrabrenje

²⁴ Zato govori Gospodar Gospod nad vojskama:
„Narode moj, stanovnici na Sionu,
ne boj se Asirca kad te šibom tuče,
kad palicu na te podiže
na putu egipatskom,
²⁵ jer još samo malo, i jarost je ispunjena,
i gnev moj će ih uništiti.“

²⁶ I Gospod nad vojskama zamahnuće bičem na njega
kao što udaraše Madijane na Steni Orivovoj;
i palica je njegova nad morem,
i podiže je na putu egipatskom.

²⁷ I biće u dan onaj:
biće skinuto breme njegovo s tvojih ramena
i jaram njegov s tvojeg vrata,
i slomiće se jaram pred pomazanjem.

Osvajač

²⁸ On dolazi na Ajat,
on je prošao Migron,
on rasprti prtljag svoj u Mihmasu.

²⁹ Oni prelaze prelaze:
„U Gavi će biti prenočište za nas.“
Rama drhće,
a Gavaja Saulova beži.

³⁰ Vrišti, ćerko Galimska, što glasnije!
Slušaj, Laise!
Siromahu, Anatote!

³¹ Madmena odluta;
stanovnici gevimski utekoše.

³² Još danas će se u Novu zaustaviti,
rukom maše gori ćerke sionske,
humu jerusalimskom.

³³ Gle, Gospodar Gospod nad vojskama
grane kreše užasom,
posečeni su vrhovi uspravljeni,
oni uzdignuti su oboreni;

³⁴ a sekirom se šumski gustiš raseca,
a od Silnog Livan biva oboren.

* **10:21** Misli se na mesijansku titulu *Bog Silni* iz Isa 9,6.

11

Dolazak pravednog cara

- ¹ Iz panja Jesejeva mladica će izrasti,
iz njegova bokora Izdanak će plod doneti.
- ² Na njemu će počivati Duh Gospodnji,
Duh mudrosti i razuma,
Duh saveta i jakosti,
Duh znanja i bogobožnosti.
- ³ Njega će prodahnuti bogobožnost:
te on neće suditi prema onome što vidi,
niti ceniti prema onome što čuje,
- ⁴ nego će on po pravdi suditi, i poniznima na zemlji
pravednu procenu izricati;
šibom reči svoje ošinuće zemlju,
a dahom iz usta ubiće opakoga.
- ⁵ On će opasati bedra pravdom,
i bokove će povezati vernošću.
- ⁶ Vuk će boraviti s jagnjetom
i ris će ležati s jaretom,
tele i lav zajedno će pasti,
a dečak će ih voditi.
- ⁷ Krava i medvedica će se napasati,
i mladunčad njihova zajedno će ležati;
slično volu, i lav će se slamom hraniti.
- ⁸ Iznad jame gujine igraće se odojče,
a detence će ručicu zavlačiti u leglo zmijino.
- ⁹ Zlo se više neće činiti, niti će biti nasilja
na svetoj gori mojoj,
jer će se zemlja ispuniti poznavanjem Gospoda,
kao što je vodom ispunjeno more.

Povratak prognanih sunarodnika

- ¹⁰ U dan onaj Jesejev koren će se podići kao zastava na narode, puci će tražiti njega i
odmorište njegovo biće slavno.
- ¹¹ U onaj dan Gospodar će po drugi put ispružiti ruku da otkupi ostatak svog naroda,
one što su preostali iz Asirije i iz Egipta i iz Patrosa i iz Kuša i iz Elama i iz Senara i iz
Amata i sa obala morskih.
- ¹² Podići će zastavu za puke
i sabraće raspršene Izrailjce,
i sakupiće raseljene Judejce,
sa zemljina sva četiri krila.
- ¹³ Zavist plemena Jefremova nestaće,
neprijatelji Jude istrebljeni biće:
Jefrem više Judi zavideti neće,
niti će Juda Jefremu neprijatelj biti.
- ¹⁴ Oni će za vrat sesti Filistejcima na zapadu;
oni će zajedno pleniti plemena na istoku;
rukom će svojom držati Edomce i Moavce;
njima će biti poslušni potomci Amonovi.
- ¹⁵ Gospod će isušiti

zaliv mora egipatskog,
rukom će zamahnuti protiv Eufрата,
jarom vetra on će nju razbiti
na sedam suvih tokova,
te će je ljudi prelaziti u obući.
¹⁶ I biće put ostatku naroda njegova,
preživelim iz Asirije,
kao što je bio Izrailjcima
kad su se podigli iz zemlje egipatske.

12

Pesma zahvalnosti

¹ U onaj dan ti ćeš govoriti:
„Hvalim te, Gospode,
ti si se na mene razgnevio,
ali i gnev svoj odvratio;
još si me utešio.
² Evo, Bog je spasenje moje,
uzdam se i neću se bojati,
jer je Gospod snaga moja i pesma Gospodnja,
on mi je bio na spasenje.“
³ I radosno ćete crpsti vodu
iz spasonosnih izvora.
⁴ Vi ćete govoriti u dan onaj:
„Zahvaljajte Gospodu!
Prizivajte ime njegovo!
Obznanjujte narodima dela njegova!
Pominjite kako je uzvišeno delo njegovo!
⁵ Pevajte Gospodu zato što je sazvaio divotu.
Neka to bude po svoj zemlji znano.
⁶ Klićite i uzvisujte, stanovnici Siona,
jer je velik među vama Izrailjev Svetitelj.“

13

Protiv Vavilona

¹ Proroštvo o Vavilonu što ga vide Isaija sin Amocov:
² „Na goletnom brdu podignite zastavu,
njima iz glasa vićite,
rukom mašite:
i neka uđu na kneževska vrata.
³ Ja sam zapovedio svojim posvećenima,
pa sam pozvao junake svoje za gnev moj,
koji se vesele veličanstvu mome.“
⁴ Glas je mnoštva na gorama,
kao da je puno naroda.
Glas je buke od carstava,
od sakupljenih gomila.
To Gospod nad vojskama
vrši smotru vojske za boj.
⁵ Dolaze iz daleke zemlje,

s nebeske granice,
Gospod i oruđa ljutine njegove,
da svu zemlju razore.

⁶ Kukajte, jer je blizu dan Gospodnji,
pustošenje od Svemoćnog dolazi.

⁷ Sve su ruke zato malaksale,
svako ljudsko srce obamrlo,

⁸ pa su se ustrašili,
žiganje i bolovi ih spopadaju,
grče se kao porodilja;
jedan zazire od drugoga,
lica su im lica od plamena.

⁹ Evo dolazi dan Gospodnji,
svirepost moja i ljutina i jarost gneva mojega,
da u pustoš zemlju pretvori,
da iz nje grešnike istrebi;

¹⁰ jer nebeske zvezde i sazvežđa njina
neće više svetlošću sijati,
sunce će da zgasne čim grane
i mesec svetlost svoju neće više odsjajivati;

¹¹ jer ću kazniti vaseljenu za zloću,
i opake za krivicu;
i zaustaviću ponos oholih,
i poniziću nadmenost nasilničku.

¹² Čovek će biti ređi od zlata žeženoga,
ljudski stvor ređi od zlata ofirskoga.

¹³ Zato ću nebesa potresti
i zemlja će se s mesta svoga pomeriti
zbog srdžbe Gospoda nad vojskama,
u dan kad se gnev njegov razjari.

¹⁴ I tada, kao srna pred hajkačima,
kao ovce koje niko ne sabira,
svako će gledati prema svom narodu,
i svako će pobeći u svoju zemlju.

¹⁵ Oni će probosti svakog koga stignu,
i od mača će pasti svako koga uhvate;

¹⁶ pred očima njihovim
odojčad će im smrskati,
kuće njine opljačkati,
žene njihove silovati.

¹⁷ Evo, na njih Midijce podižem.
Oni srebro ne cene
i oni u zlatu ne uživaju.

¹⁸ Oni će lukom postreljati mladiće,
na plod utrobe se smilovati neće,
nad dečacima oko im se sažaliti neće.

¹⁹ Vavilon, ukras carstvima,

ponos gordosti haldejske,
biće kao Sodoma i Gomora
kada ih je Bog opustošio.
²⁰ On doveka neće biti naseljen,
od kolena do kolena biće nenastanjen.
I Arapin onde neće podizati šatora,
niti će pastiri onde počivati.
²¹ Onde će zveri pustinjačke boraviti,
i sovuljage će im kuće napuniti,
i nojevi će onde stanovati,
a jarci će tamo skakutati.
²² Po njihovim napuštenim zgradama zavijaće hijene,
a po njihovim raskošnim dvorovima šakali.
Bliži se vreme njegovo,
a dani mu se produžiti neće.

14

Gospod priprema povratak

¹ Ta, smilovaće se Gospod Jakovu,
i opet će izabrati Izrailja;
i daće im da se odmore na svom tlu.
Pa će im se pridružiti došljak
i priključiće se plemenima Jakovljevim.
² I uzeće ih narodi
i odvešće ih u njihov kraj,
a potomstvo Izrailjevo njih će naseliti na Gospodnjem tlu,
kao robove i sluškinje.
I zarobiće one koji su njih zarobljavali,
i biće gospodari nad svojim tlačiteljima.

Kako nestade Vavilon

³ I biće onog dana: Gospod će ti dati počinak od napora tvojih i od nevolja tvojih i robovanja teškog, čime su te bili tlačili.

⁴ Tad ćeš sastaviti izreku protiv vavilonskog cara, ti ćeš govoriti:
Kako nestade tlačitelj!

Kako nestade mučilište!

⁵ Gospod je slomio palicu opakih
i žezlo vladarsko

⁶ što je besno tuklo narode
udarcima što ne prestajahu,
što je gnevno potčinjavalo puke,
nemilice ih progonilo.

⁷ Sva zemlja se odmara, počiva,
prolama se klicanje.

⁸ Nad tobom se raduju čempresi
i kedri livanski:

„Od kako si pao,
ne dolaze na nas drvoseče.“

⁹ Dole se zbog tebe Svet mrtvih uskolebao,
kada dođeš, da te on pozdravi;
zato on budi preminule,

- sve moćnike zemaljske;
sa svojih prestola ustaju
svi carevi raznih narodnosti.
10 Svi ti oni kazuju i govore:
„Ti si onemoćao kao i mi što smo.
Ti si nama sličan postao.“
11 Oholost se tvoja u Svet mrtvih sruši,
buka tvojih lauta;
pod tobom je ležaj truleži,
a nad tobom pokrivač od crva.
- 12 Kako pade sa nebesa,
Svetlonošo, sine Zorin?
Oboren si ti na zemlju,
razoritelj nad pucima.
13 A u svom si srcu govorio:
„Popeću se na nebesa,
iznad zvezda Božijih.
Presto svoj ću podići
i sešću na gori sabornoj,
na ivicama severa.
14 Uzneću se na visine nad oblacima,
izjednačiću se sa Svevišnjim.“
15 A ti si u Svet mrtvih bačen,
u dubine bezdana.
- 16 Koji te vide, oni te posmatraju,
i o tebi razmišljaju:
„Je li to taj čovek
koji je zemlju tresao, carstva drmao;
17 koji je vasseljenu u pustinju pretvarao
i njene gradove rušio;
koji zatvorenike svoje kući nije puštao?“
- 18 Carevi raznih naroda svi počivaju u časti,
svaki je u svojoj grobnici;
19 a ti si izbačen iz groba svog
kao neki izdanak odurni,
pokriven si poklanima,
mačem probodenima,
na ploče od rake pobacanima,
kao izgažena lešina.
20 Ni tvoj pogreb neće biti
kao što je pogreb njihov,
zato što si svoju zemlju razorio,
zato što si svoj narod poklao.
- Neka se nikad više
potomstvo zlikovačko ne pominje.
21 Spremite pokolj potomcima
zbog krivice njihovih otaca,
da se više ne podižu, da svet osvajaju,

te će sva vaseljena biti pokrivena gradovima.

Slom Vavilona

22 „Ustaću na njih
– govori Gospod nad vojskama –
i zatrću Vavilonu ime
i ostatak i rod i porod
– govori Gospod.

23 Pa ću njega u posed predati
ježevima i močvarama.
Počistiću ga metlom-zatiralicom
– govori Gospod nad vojskama.“

Slom zemlje Asirije

24 Zakleo se Gospod nad vojskama govoreći:
„Što zamislih, to se ima zbiti,
što naumih, to će se dogoditi.
25 Skršiću Asirca na mojoj zemlji,
izgaziću na mojim gorama.
Njen će jaram sa njih pasti;
njeno breme sa njihovih pleća.“

26 Takva je odluka donesena protiv čitave zemlje;
takva je ruka ispružena protiv svih narodnosti.

27 A kad Gospod nad vojskama odluči,
ko će se usprotiviti?
Kad on ruku ispruži,
ko će je odvratiti?

Opomena Filistejcima

28 Godine kad je umro car Ahaz bilo je ovo proroštvo:
29 Ne raduj se, Filistejo cela,
što se slomi štap što te udara,
jer će otrovnica izaći iz zmijskog klupka
i ona će izleći zmaja krilatoga.
30 I napasaće se prvenci ubogih,
i u spokojstvu počivaće siromasi;
a tvoj rod ću pomoriti glađu,
i pobiću što od tebe ostane.

31 Kukajte, vratnice! Zapomaži, grade!
Strepi, sva filistejska zemljo!
Jer najezda sa severa dolazi,
i ćete njezine niko ne napušta!

32 Šta će se tada odgovoriti
glasnicima bilo koga puka?
„Gospod je osnovao Sion,
i u njemu će biti zaštićeni siromasi iz njegova naroda.“

15

Tužbalica nad Moavcima

- ¹ Proroštvo protiv Moava:
„Obnoć je opustošen Ar;
srušen je Moav!
Obnoć je opustošen Kir;
srušen je Moav!
- ² U hram i Devon ona se uspinje
na uzvišicu da plače;
nad Navavom i nad Medevom
nariče narod moavski;
a sve su glave ogolele
i sve brade obrijane;
- ³ po ulicama su vrećama zaogrnuti,
na njihovim krovovima i po trgovima
svi oni nariču
i plaćući silaze.
- ⁴ Esevon i Elealija jauču,
glas njihov se čuje do Jase.
Zato drhću ratnici moavski,
u grču je duša njihova.
- ⁵ Zato jeca srce moje zbog Moavaca,
begunci njihovi beže
do Soara, Eglat-Selisije,
plaćući se penju na Luit;
putem oronajimskim
razleže se jauk nad ruševinama.
- ⁶ Jer su se isušile vode nimrimske,
trava je usahla,
bilje propalo,
zelenila više nema.
- ⁷ Zato ko je nešto uštedeo i skladišta njihova,
taj će to nositi na Potok vrba.
- ⁸ Jer jauk se razleže do granice s Moavom,
naricanje mu je do Eglajima,
naricanje mu je do Vir-Elima.
- ⁹ Ta, pune su krvi vode dimonske,
a ja ću još dodati Dimonu
jednog lava na moavske begunce
i na preostale u zemlji.“

16

Moavci beže u Judu

- ¹ Šaljite jagnje vladaru zemlje,
od Sele prema pustinji,
do gore ćerke sionske.
- ² Slično ptici oteranoj,
slično gnezdru rasturenom,
biće ćerke moavske
na gazovima potoka Arnona.
- ³ „Daj nam savet!

Donesi presudu!
Usred podneva senku svoju
kao noć rasprostri.
Sakrivaj prognanike!
Nemoj izdati begunce!
⁴ Pusti da k tebi uteknu prognanici moavski.
Budi njihov zaklon ispred pustošnika;
jer tlačitelj je skončao,
ugnjetač je nestao,
pustošenje je prestalo,
gazilac je sa zemlje iščezao.“

⁵ „I tad će se učvrstiti presto u milosti,
i na njemu će stolovati u istini,
u šatoru Davidovu,
sudija koji zahteva pravednost
i vešt je sa pravdom.“

Tužbalica nad Moavom

⁶ Čuli smo za moavsku nadmenost,
gordost preveliku;
za nadmenost njihovu i oholost njihovu.
Isprazno je njihovo hvalisanje.
⁷ Tako nariče Moav,
svi nariču nad Moavom,
za koljivom od grožđa iz Kir-Eresa*
tuguju sasvim slomljeni.
⁸ Uvenuli su zasadi esevonski,
vinogradi sivamski,
gospodari nad pucima
potrše njegove odabrane lozice.
Doprli su do Jazira,
zamicali u pustinju;
ogranci su im dosezali
da pređu more.
⁹ Zato plačem kao što Jazir oplakuje vinograde sivamske,
natapam suzama Esevon i Elealiju;
jer nad tvojom berbom i nad tvojom žetvom
nestalo je klicanje,
¹⁰ veselje i radost.
U vinogradima nema cike,
ne kliče se od radosti;
gazilac ne gazi grožđe u kaci,
zatvorio sam podvikivanje.
¹¹ Zato utroba moja za Moavom kao harfa cvili,
i potresen sam za Kir-Eresom.
¹² I biće da će se videti:
na uzvišicama umaraju se Moavci,
i dolaze na svetište svoje
da se mole, ali to neće ići.

* **16:7 Kir-Areset** prema izvornom tekstu, što je najverovatnije isto mesto spomenuto u st. 11.

Reč za Moav

¹³ Ovo je reč što je Gospod nekad rekao za Moav.

¹⁴ Sad, pak, Gospod kaže govoreći: „Za tri godine, kao tri godine najamničke, moavska će slava potamneti sa svim velikim mnoštvom, a ono malo ostatka biće sitno i slabašno.“

17

Reč za Damask

¹ Proroštvo protiv Damaska:

„Gle, Damask će prestati da bude grad,
i postaće gomila krhotina.

² Njegovi gradovi oko Aroira
biće za stada i ležace,
i neće biti zastrašitelja.

³ Jefremovo pleme izgubiće utvrđenje,
i Damask carstvo;
a ostatku Arama će se dogoditi
što i slavi potomaka Izrailjevih –
govori Gospod nad vojskama.

⁴ I biće u dan onaj: smanjiće se slava Jakovljeva
i splasnuće im salo na telu.

⁵ I biće kao kad žetelac žanje žito,
i ruka mu klasje hvata;
kao kad se skuplja klasje
u refaimskoj dolini –

⁶ samo će pabirci ostati;
ili kao kad se maslina otrese:
dve-tri zrele na vrhu gornje grane,
četiri-pet na granama drveta –
govori Gospod, Bog Izrailjev.“

Okončanje idolopoklonstva

⁷ U dan onaj čovek će pogledati svoga Sazdatelja,
i upraviće oči svoje prema Svetitelju Izrailjevu.

⁸ Neće više pogledati na žrtvenike,
na delo svojih ruku; neće više gledati
šta njegovi prsti načiniše:

Aštartine stupove i stubove u čast Sunca.

Protiv idolskih vrtova

⁹ U dan onaj utvrđeni gradovi njegovi će biti kao ostavljeni u šumi, kao gornja grana
što je ostaviše pred potomcima Izrailjevim; i biće pustošenje.

¹⁰ Zato što si zaboravio Boga koji te spasava,
i nisi se setio Stene koja ti daje snagu;
zato sadiš ljupke sadove,
i kalemiš tuđinske mladice;

¹¹ u dan kad ih posadiš, one izrastu,
a ujutru tvoje sadnice su bokor;
ali žetva odlete u dan nevolje,
u dan bola kome leka nema.

Najeзда mnogih naroda

¹² Jao, buka mnogih naroda,

buče kao što buči more;
šum svetine koja šumi
kao silne vode što šumore.
¹³ Narodi šumore kao silne vode što šumore,
ali kad im on zapreti, oni beže daleko,
i razvejani kao pleva po gorama na vetru,
kao vrtložići pred vihorom.
¹⁴ Dođe večer, eto straha;
pre svanuća njega više nema.
Tako prolaze oni koji nas plene,
i kob je onih koji nas pljačkaju.

18

Reč protiv Kuša

¹ Teško zemlji razmahnutih krila,
s one strane kušanskih reka,
² koja morem šalje glasnike,
i vodom u čamcima rogoznim.

Idite, hitri vesnici,
puku lepa stasa i tamne puti,
narodu kog se boje i nadalje,
puku žilavom i zavojevačkom,
čijom zemljom se prepliću reke.

³ Svi stanovnici vasseljene,
žitelji zemlje,
kad se zastava na gorama podigne,
gledajte;
i kad rog zatrubi,
slušajte.

⁴ Jer meni govori Gospod:
„Odmaraću se i posmatrati sa svojeg mesta,
kao žega zažarena nad svetlošću,
kao rosni oblak kad je žega tokom žetve.“

⁵ Pre berbe, kad procveta loza,
dozrevanje grozdova je u jeku,
i sekačima će poseći mladice,
i odstraniti posečene lozice.

⁶ Zajedno će biti ostavljeni
grabljivicama gorskim i zverima po zemlji:
grabljivice će na njima letovati,
i sve zveri zemaljske zimovati.

⁷ U to vreme dar donosiće Gospodu nad vojskama
puk lepa stasa i tamne puti,
narod kog se boje i nadalje,
puk žilav i zavojevački,
čijom zemljom prepliću se reke,
k mestu gde je ime Gospoda nad vojskama, gori Sion.

19

Reč protiv Egipta

¹ Proroštvo protiv Egipta.

Evo, Gospod jaše na laku oblaku,
i u Egipat stiže.

Drhću pred njim egipatski idoli,
Egipćanima srce u grudima obamire.

² „Podbošću Egipćane protiv Egipćana,
i čovek će se boriti protiv brata svojega,
i čovek protiv druga svojega,
grad protiv grada,
carstvo protiv carstva.

³ Egipat će klonuti duhom.
Ja ću sprečiti njegove namere,
te će tražiti kod idola i kod vračara,
kod prizivača duhova i kod vidovnjaka.

⁴ Egipćane ću ja predati
u ruke okrutnom gospodaru;
car žestoki nad njima će vladati
– govori Gospodar Gospod nad vojskama.“

⁵ Iz reke će ispariti vode,
korita će rečna presahnuti i presušiti,

⁶ usmrdeće se prokopi,
sahnuće rukavci egipatski i presušice.
Uvenuće trska i rogoz.

⁷ Livade kraj Nila, kraj ušća Nila,
i svi usevi kraj Nila usahnuće;
biće odbačeni i neće ih više biti.

⁸ I tugovaće ribari,
i jadikovaće koji bacaju u Nil udicu,
i biće uplakani koji mreže po vodi bacaju.

⁹ I postideće se koji obrađuju lan,
vlačari i tkači platna beloga.

¹⁰ Srušene su ustave njegove,
rastužice se koji grade za platu.

¹¹ Ah, glavari soanski su ludaci,
mudri savetnici faraonovi savetuju glupavo.

Kako to govorite faraonu:
„Učenik sam mudrih ljudi,
učenik sam drevnih careva.“?

¹² Gde li su ti tvoji mudraci?
Neka ti dojave i neka obznane:

Šta je Gospod nad vojskama
za Egipat naumio?

¹³ Glavari soanski su ludi,
prevariše se knezovi nofski,
oni zavode Egipat,

njegove plemenske uglednike.
¹⁴ Gospod je u njih ulio duha zabune,
 te Egipat smućuju
 u svemu što on čini,
 jer se tetura kao pijanica kad povraća.
¹⁵ Više neće biti u Egiptu rada,
 bilo da ga čini glava ili rep,
 bilo palma ili sita.

Egipat i Asirija dolaze Bogu

¹⁶ U dan onaj Egipćani će biti kao žene, drhtaće i strepeće kad Gospod nad vojskama na njih rukom zamahne, kojom on maše nad njima.

¹⁷ Tle judejsko na užas Egiptu će biti; bojaće se ko god mu ga pomene, zbog namere što je Gospod nad vojskama za Egipat naumio.

¹⁸ U dan onaj biće u zemlji egipatskoj pet gradova gde će se jezikom hananskim govoriti i gde će se Gospodu nad vojskama zaklinjati; „grad Aheres“* reći će za jednoga.

¹⁹ U dan onaj biće žrtvenik Gospodnji usred zemlje egipatske, i stub posvećen Gospodu blizu granice njegove.

²⁰ I biće znak i svedočanstvo za Gospoda nad vojskama u zemlji egipatskoj: kad protiv tlačitelja prizovu Gospoda, on će im poslati spasitelja i vojskovođu – izbavitelja.

²¹ I Gospod će sebe obznaniti Egipćanima, i Egipćani će poznati Gospoda u dan onaj, i služiće mu žrtvama i prinosima, zavetovaće Gospodu zavete i izvršavaće.

²² Gospod će Egipćane udariti teško, ali će ih isceliti; i oni će se Gospodu obratiti, i on će ih uslišiti i izlečiti.

²³ U dan onaj drum će biti od Egipta do Asirije: Asirci će dolaziti u Egipat i Egipćani u Asiriju. Egipćani i Asirci služiće Gospodu.

²⁴ U dan onaj Izrailj će biti treći sa Egiptom i Asirijom, da budu blagoslov usred zemlje.

²⁵ Blagosloviće ih Gospod nad vojskama:
 „Neka je blagosloven – govoriće se –
 moj narod egipatski,
 i delo ruku mojih, Asirija,
 i dostojanje moje, Izrailj.“

20

Asirci osvajaju Azot

¹ One godine kad je u Azot došao Tartan, koga je poslao Sargon, car asirski, i zaratio na Azot i zauzeo ga,

² negde u to vreme reče Gospod preko Isaije, sina Amocova. Reče mu: „Idi i skini kostret s bedara i izuj obuću s nogu svojih.“ On je to učinio, te je hodao neodeven i bos.

³ Tad je Gospod rekao: „Kako je sluga moj Isaija tri godine hodao neodeven i bos, kao znak i znamenje Egipćanima i Kušanima,

⁴ tako će car asirski odvesti roblje iz Egipta i izgnanike iz Kuša, mlade i stare, neodevene i bose, otkrivenih zadnjica na sramotu Egiptu.

⁵ Tada će se zbuniti i zastideti zbog Kuša, svoje uzdanice, i Egipta, ponosa svojega.

⁶ I govoriće u dan onaj stanovnici ovog primorja: 'Eto, to je uzdanica naša, kamo smo bežali da nam pomogne, da nas izbavi od cara asirskog. A kako mi da uteknemo?'“

21

Propast Vavilona

* **19:18** *Heliopolis – grad Sunca.*

¹ Proroštvo primorskoj pustinji.
Kao što vihorí po Negevu huje,
iz pustinje pristižu,
iz zemlje strahotne.

² Otkriveno mi je strašno viđenje –
podlac podlost čini, pustošnik pustoši:
„Na juriš, Elame! Na opsadu, Midijs!
Dokrajčicu sve uzdahe njene!“

³ Zato bedra moja probadaju probadi;
bolovi me spopadaju kao porodilju;
smućen sam nad onim što čujem,
užasnut sam pred onim što vidim.

⁴ Zbunjeno je srce moje,
groza me snađe.
Suton mog uživanja
pretvori se u jezivost.

⁵ Postavi sto!
Prostiri prostirku!
Jedi! Pij!

Ustajte, glavari!
Mažite štitove!

⁶ Jer Gospod je meni ovako rekao:
„Idi, postavi stražara!
Pa što vidi, to neka ti javi.

⁷ Ako vidi konjanike,
kako jašu po dvojica,
jahače na magarcima,
jahače na kamilama,
neka dobro pazi,
neka pazi što pažljivije.“

⁸ I povika stražar* sa stražarnice:
„Gospodaru moj, stojim danju neprestano,
i celu noć na banku gde sam postavljen.

⁹ I gle ovo: dolaze konjanici,
jašu po dvojica.

Tada on progovori i reče:
‘Pade, pade Vavilon!

Svi kipovi njegovih bogova
o zemlju se razbiše.“

¹⁰ Vršeno moje, zrno s gumna mojeg! –
što sam čuo
od Gospoda nad vojskama, Boga Izrailjeva,
to vam objavljujem.

Reč za Dumu†

* **21:8** U izvornom tekstu stoji *lav*, što čini teškoću u razumevanju, posebno prema postavljanju *stražara* u st. 6. Najverovatnije je zbog sličnosti ove dve reči na jevrejskom došlo do greške u prepisivanju. † **21:10** *Duma* znači *tišina*, i igra je reči sa imenom *Edom*.

¹¹ Proroštvo o Dumi.
Dođe mi zov iz Sira:
„Stražari, koje je doba noći?
Stražari, koje je doba noći?“

¹² Stražar odgovara:
„Dolazi jutro, pa opet noć.
Ako ćete iskati, ištite!
Vratite se! Dođite!“

Opomena Arapima

¹³ Proroštvo Arapima.
U čestarima arapskim počivate,
karavani dedanski.
¹⁴ Pristupite žednom, iznesite vodu,
stanovnici zemlje temeske,
s hlebom svojim pred begunce izađite.
¹⁵ Jer oni beže pred mačevima,
ispred mača isukanog,
i ispred luka napetoga,
i ispred boja žestokoga.

Reč protiv Kidra

¹⁶ Da, ovako mi je rekao Gospodar: „Još jedna godina, kao što su godine najamničke, i iščeznuće sva slava kedarska.
¹⁷ Od mnogobrojnih strelaca među muškarcima iz Kedra, malo će ih ostati. Jer je to rekao Gospod, Bog Izrailjev.“

22

Reč o dolini viđenja

¹ Proroštvo o Dolini viđenja.
Šta ti je sad,
te se penješ sav na krovove?
² Prepun vreve, grade bučni,
šeheru razigrani!
Izginuli tvoji od mača ne padoše,
niti mrtvi tvoji u boju.
³ Svi tvoji vladari zajedno pobegoše,
ne zategoše luk, a padoše u ropstvo,
zarobljeni su svi koji se nađoše u tebi,
daleko su bežali.
⁴ Zato sam rekao: „Ostavite me,
gorko ću plakati;
nemojte me tešiti
nad ruševinom milog naroda mojega.“
⁵ Jer je dan pometnje i rasula i zbunjenosti
od Gospodara Gospoda nad vojskama.
U Dolini viđenja zid se ruši,
prema planini je vapaj,
⁶ jer Elam tobolac donosi,
sa bojnim kolima i konjanicima,
a Kir štit otkriva.

⁷ Izabrane doline tvoje bojnih kola su pune.
Konjanici se kod vratnica postrojavaju.

Protiv borbene gotovosti

⁸ Tako je Judi uklonio zaštitu.
U dan onaj pogled si svrnuo
na oružje u šumskoj kući.
⁹ I pukotine u gradu Davidovu,
videli ste kako ih je mnogo.
I sabrali ste vodu
iz Donjeg jezera.
¹⁰ Pa ste prebrojali kuće jerusalimske
i porušili kuće da zid učvrstite;
¹¹ te ste između dva zida načinili
spremište za vodu iz Starog jezera;
ali se na Stvoritelja niste obazirali,
niti ste videli onog što je sve načinio odavno.

¹² I pozvao je u dan onaj
Gospodar Gospod nad vojskama:
da plaćete i tugujete,
da obrijete glave i pripašete kostret.

¹³ Ali, gle, veselje i radost,
ubijaju goveda i kolju ovce,
jedu meso i piju vino:

„Da jedemo i pijemo,
jer sutra ćemo da pomremo.“

¹⁴ A mojim ušima je objavio Gospod nad vojskama: „Neće biti otkupljena vaša krivica
dok ne umrete – reče Gospodar Gospod nad vojskama.“

Protiv nadstojnika Somne

¹⁵ Govori Gospodar Gospod nad vojskama:
„Hajde, otidi onom dvoraninu,
Somni, nadstojniku dvora:

¹⁶ 'Šta je s tobom i ko si to ti,
da ovde grobnicu klešeš sebi?
Kleše sebi grobnicu na visini,
useca u steni stan za sebe.

¹⁷ Gle, Gospod će tebe baciti silno,
junak će te uhvatiti snažno,

¹⁸ u klupko će te umotati žestoko,
kao loptu će te baciti po zemlji širokoj.

Tamo ćeš ti umreti,
i tamo su kola tvoja slavna,
sramoto dvoru gospodara tvoga.

¹⁹ Lišiću te položaja tvoga,
i oteraću te iz službe tvoje.

²⁰ A u taj dan ću pozvati slugu svoga Elijakima sina Helkijina.

²¹ Njega ću obući u odoru tvoju, njega ću opasati pojasom tvojim, njemu ću u ruke
predati vlast tvoju, te će biti predak stanovnicima jerusalimskim i domu Judinom.

²² Na njegova pleća postaviću ključ od doma Davidova: kad otvori, neće zatvoriti niko, kad zatvori, neće otvoriti niko.

²³ Njega ću kao klin uglaviti na mestu čvrstome, te će postati slavni presto u domu oca svojega.

²⁴ O njega će se obesiti sva slava doma oca njegova: izdanci i potomci, sve posude malene, od zdelica do svih krčaga.

²⁵ U dan onaj – govori Gospod nad vojskama – izvući će se klin uglavljeni na mestu čvrstome, slomiće se i pašće; a teret što je na njemu biće odsečen, jer je Gospod rekao.“

23

Reč o Tiru i Sidonu

¹ Proroštvo o Tiru.
Ridajte, lađe tarsiske,
jer je raskopan,
nema kuće, nema ulaska.
Objavljeno im je
iz zemlje kitimske.

² Umuknite, stanovnici primorski,
trgovci sidonski
brodili su morem
– oni su te snabdevali –
³ i vodama velikim.
Seme sihorsko i žetva kraj Nila
bili su bogatstvo njegovo.
On je narodima bio sajmište.

⁴ Stidi se, Sidone, jer more govori, sila morska kazuje:
„Ne spopadaju mene bolovi trudnički,
niti rađam,
i ne odgajam mladiće,
ne podižem devojke.“

⁵ Kada su vesti stigle u Egipat,
spopadoše ih bolovi kao kad su čuli o Tiru.

⁶ Otplovite u Tarsis,
ridajte, stanovnici primorski.

⁷ Je li to vaš grad veseli,
što postoji od starinskih dana?
Noge su ga njegove nosile
da se daleko naseli.

⁸ Ko li je to odlučio?
protiv Tira koji krune deli,
čiji trgovci behu glavari
i prodavci njegovi poštovani po svetu?

⁹ Gospod nad vojskama je to odlučio,
da osramoti nadutost gordu,
da ponizi sve po svetu poštovane.

¹⁰ Prođi svojom zemljom kao Nil,
ljupki Tarsise:
nema više luke.

- ¹¹ Ruku svoju na more je podigao,
carstva zatresao.
Gospod je zapovedio za Hanan:
da se razore tvrđave njegove.
- ¹² I rekao je: „Nećeš više klicati,
silovana devojkco, ljupki Sidone.

Ustani, pređi u Kitim;
ali ni tamo nećeš imati počinka.“

- ¹³ Evo zemlje haldejske,
taj narod ne postoji,
Asirci je osnovali za one iz pustinje,
razaraju utvrđenja njena.

- ¹⁴ Ridajte, lađe tarsiske,
jer je raskopana vaša tvrđava.

Tir – grad porobljeni

¹⁵ I biće u onaj dan, pa će Tir biti zaboravljen sedamdeset godina, kao dani jednog kralja. Posle sedamdeset godina, Tiru će biti kao bludnici iz pesme:

- ¹⁶ „Uzmi citru, te se skitaj gradom,
bludnice zaboravljena!

Sviraj lepo, pevaj mnogo,
ne bi li se setili tebe!“

¹⁷ I biće posle sedamdeset godina: Gospod će pohoditi Tir; i grad će ponovo uzimati svoju platu i bludničiće sa svim carstvima na svetu, po licu zemlje.

¹⁸ Ipak, njegova dobit i plata biće posvećeni Gospodu. Neće se zgrtati ni čuvati, nego će njegova dobit biti za one koji borave pred Gospodom, te da imaju hrane do sitosti i otmenu odeću.

24

Bog će suditi i osuditi

- ¹ Gle, Gospod će zemlju opustošiti
i ogoliti

i njeno lice unakaziti,
i stanovnike njene raspršiti.

- ² Kao narod sveštenik će biti,
i kao sluga gospodar njegov,
i kao sluškinja gospodarica njena,
i kupac kao prodavac njegov,
i zajmoprimac kao zajmodavac njegov,
i dužnik kao poverilac njegov.

- ³ Zemlja će biti opustošena pustoš,
ispražnjena praznina,
zato što je Gospod rekao ovu reč.

- ⁴ Zemlja tuži, vene;
svet gine, vene;
ginu gordi narodi na zemlji.

- ⁵ Jer je zemlja oskrnavljena pod stanovnicima njenim,
zato što su zakone prestupili,
odredbu pogazili,
savez večni prekršili.

- ⁶ Zato zemlju prokletstvo proždire,
stanovnici njeni su pod krivicom.
Zato su popaljeni stanovnici zemaljski,
i ljudi je malo preostalo.
- ⁷ Vino novo tuguje, loza vene,
uzdišu svi što vesela srca behu.
- ⁸ Nema više veselja uz bubnjeve,
okonča se graja slavljenika,
umukla je svirka na citarama.
- ⁹ Vino piju, ali ne pevaju,
pijancima gorči piće žestoko.
- ¹⁰ Grad bezvredni postade razoren,
svim kućama ulaz je zatvoren,
- ¹¹ zbog vina je jauk po ulicama,
svaka radost u mrak se pretvori,
iz zemlje je izgnano veselje.
- ¹² Samo pustoš ostade u gradu,
vratnice se razvališe treskom,
- ¹³ jer se tako u zemlji događa,
tako biva među narodima,
kao kad se otresu masline,
ili grožđe pabirči po berbi.
- ¹⁴ Oni glas podižu klićući;
veličanstvenost Gospodnju uznose s mora.
- ¹⁵ Zato slavite Gospoda vi na istoku,
ime Gospoda, Boga Izrailjeva na ostrvima morskim.
- ¹⁶ S kraja zemlje čujemo muziku:
„Neka je čast Pravedniku!“

Ali ja govorim:
„Propadoh! Propadoh! Teško meni!
Izdajnici su izdali,
baš izdajom izdajnici su izdali!“

- ¹⁷ Strahota i jama i zamka,
tebi, stanovniče zemaljski.
- ¹⁸ Ko utekne ispred glasa o strahoti,
u jamu će upasti;
a ko se iz jame izvuče,
u zamku će se uhvatiti.

Nastavak pesme o Božijem sudu

- Pa će se otvoriti okna na visini,
i zatrešće se temelji zemaljski.
- ¹⁹ Zemlja će se razbijanjem razbiti.
Zemlja će se raspuklinom raspući.
Zemlja će se zemljotresom tresti.
- ²⁰ Zemlja će se teturanjem teturati kao pijan čovek;
zaljuljaće se kao senica: tamo-amoo;
toliko će joj bezakonje njeno otežati,
te će pasti i više ustati neće.

- ²¹ I dogodiće se u onaj dan:
Gospod će pohoditi vojsku višnju na visini,
i sve careve ovozemaljske na zemlji;
²² biće sabirom sabrani
i zarobljeni u tamnici,
u zatvoru zatvoreni,
i kažnjeni posle mnogo dana.
²³ Mesec će se zacrveneti
i sunce će pocrveneti,
jer će se zacariti Gospod nad vojskama
na gori Sion i u Jerusalimu,
i slava mu je pred starešinama njegovim.

25

Molitva zahvalna

- ¹ Gospode, ti si Bog moj,
uzvisujem te, slavim tvoje ime,
zato što si ostvario divotu,
od davnina smišljenu vernost vernu,
² jer si grad pretvorio u hrpu,
naselje utvrđeno u ruševinu;
tvrđava tuđinaca više nije grad –
doveka se obnoviti neće.
³ Tebe zato narod snažni slavi,
od tebe se boji grad svirepih plemena,
⁴ a ti si utočište sirotom,
utočište ubogom u nevolji njegovoj;
ti si sklonište od nepogode,
zaklon od žege,
jer ćud je svirepih
kao nepogoda sa strane;
⁵ kao žega nad sušnim tlom,
ti gušiš graju odvratnih,
kao žegu senkom oblaka
svirepima se prekinulo pevanje.

Mesijanska svečanost

- ⁶ A Gospod nad vojskama spremiće na ovoj gori
gozbu od sala za sve narode,
gozbu od sala, gozbu od vina,
od vina odležalog, od moždine masne,
od prečišćenog vina odležalog.
⁷ I na ovoj gori on će zderati
zastor što sve narode zastire
i koprenu što sve puke obavija.
⁸ On će smrt pobedonosno zderati,
i Gospodar Gospod će suzu otrti
sa lica svakoga,
i sramotu će skinuti
sa svog naroda po svoj zemlji –
zato što je Gospod rekao.
⁹ I govoriće se u dan onaj:

„Gle, ovo je Bog naš.
Njega smo očekivali i on nas je spasao.
Ovo je Gospod kog smo očekivali;
kličimo i radujmo se, jer on spasava.“

- ¹⁰ Jer ruka Gospodnja počiva na gori ovoj,
i Moav će biti izgažen pod njim
kao što se slama u đubrištu gazi.
¹¹ I širiće ruke svoje posred njega
kao što širi plivač kada pliva.
I poniziće njegov ponos
veštinom ruku njegovih.
¹² I oboriće na visokoj tvrđavi tvoje zidove,
i oboriće ih na zemlju,
poniziće ih, baciće ih u prašinu.

26

Pesma pobednička

- ¹ U onaj dan pevaće se ova pesma u zemlji Judinoj:
„Imamo tvrd grad,
on nam podiže spasenje,
zidove i bedeme.
² Otvorite vratnice
da uđe puk pravedni
koji je dosledno veran,
³ čiju ćeš sabranost zasnovanu na tebi
ti sabrati u miru,
u miru zato što se u tebe uzda.
⁴ Uzdajte se u Gospoda doveka,
jer u Gospodu, u Gospodu samom je večna Stena;
⁵ jer on obara one koji stanuju visoko,
naselje uzdignuto on ruši,
on ga ruši na zemlju,
on ga srozava u prašinu.
⁶ Gaziće ga noga,
noge ubogih,
koraci nevoljnih.“

Psalam o pravdi Božijoj

- ⁷ Staza pravednikova je čestita
i pravednikov kolosek ti ravnaš.
⁸ Da, na stazi tvojih presuda,
Gospode, mi te očekujemo,
i za imenom tvojim i za spomenom tvojim
žudi duša.
⁹ Duša moja žudi noću,
da, duh moj u meni, tebe traži,
jer kad ti presudiš na zemlji,
tad se pravdi uče stanovnici sveta.
¹⁰ Ako opaki dobije naklonost,
ipak neće naučiti šta je pravednost;

u zemlji čestitih on čini nepravdu
i ne obazire se na veličanstvo Gospodnje.

¹¹ Gospode, ruka tvoja je podignuta,
ipak oni ne vide.

Daj da vide revnost tvoju za tvoj narod,
pa nek se postide.

Plamen za neprijatelje tvoje
neka ih proždere.

¹² Gospode, ti nam mir određuješ,
jer si ti uredio sva dela naša.

¹³ Gospode, Bože naš, upravljali su nama
osim tebe drugi gospodari.

Tebi jedinome,
tvoje ime pominjemo.

¹⁴ Mrtvi neće oživeti,
pokojnici neće ustati,
jer ti si ih pohodio i razorio,
i zatro si svaku uspomenu na njih.

¹⁵ Umnožio si puk, Gospode,
umnožio si puk,
proslavio si se,
proširio si zemlji sve granice njene.

¹⁶ Gospode, u nevolji oni su k tebi došli,
tihiu molitvu izlivali
kada si ih karao.

¹⁷ Kao trudnica pred porođajem,
grči se, vrišti u bolovima,
takvi smo mi pred licem tvojim, Gospode,

¹⁸ Zatrudneli smo,
grčimo se kao da vetar porađamo,
niti smo zemlji spasenja doneli,
niti se rodiše stanovnici sveta.

¹⁹ Oživeće mrtvi tvoji,
dići će se s mojim mrtvim telom.

Probudite se i pevajte
koji boravite u prahu,
jer rosa svetlosna rosa je tvoja,
i zemlja pokojnika porod će dati.

Bog razotkriva pokolj

²⁰ Hajde, narode moj, u odaje svoje uđi,
i vrata svoja za sobom zatvori.

Sakrij se časkom na tren,
dok jarost ne prođe.

²¹ Jer, gle, Gospod će izaći iz mesta svojega
da pohodi krivicu stanovnika zemaljskih;
i otkriće zemlja krv što je u njoj,
i neće više pokrivati poklane koji su u njoj.

27

Izbavljenje Izrailja

¹ U dan onaj
pohodiće Gospod mačem svojim,
ljutim i velikim i jakim
levijatana, zmiju vijugavu,
i zaklaće neman morsku.

Vinograd Gospodnji

² U dan onaj
„Vinograde vinorodni – odgovoriće mu.
³ Ja, Gospod, bdim nad njim,
zalivam ga neprestano;
da ga neko ne ošteti,
danju i noću stražarim nad njim.
⁴ Nema jarosti u meni.
Trnovitim bodljama, ko će me napasti?
Nastupiću protiv njega;
spaliću ga svega.
⁵ Ili: neka se pouzda u moje utočište:
mir sa mnom neka sklopi,
sa mnom mir neka sklopi!“

Milost narodu i kazna tlačitelju

⁶ Ide vreme, Jakov će se ukoreniti,
Izrailj će se razgranati i procvetati,
i oni će plodovima lice sveta prekriti.

⁷ Da li je on udario
onog što je njega udario?
Da li je on klao
onog što je njega klao?
⁸ Isterao si ga, izгнаo si ga –
ti si njega karao.
On će ga oduvati dahom svojim olujnim
u dan vetra istočnoga.
⁹ Tako će se otkupiti krivica Jakovljeva,
a sve ovo je zato što je njemu oprošten greh:
on će učiniti da svi kameni žrtvenici
budu kao zdrobljeni krečnjak,
da se više ne podižu
Aštartini stupovi i stubovi u čast sunca.
¹⁰ Jer će grad utvrđeni ostati sam,
napušten i zaboravljen kao pustinja.
Onde telad pase,
onde leži
i brsti mu grane.
¹¹ Kad mu se kruna osuši, onda se lome;
žene dolaze i one ih spaljuju,
jer je to narod nerazuman.
Zato im se neće smilovati njegov Sazdatelj,
i neće mu biti naklonjen njegov Graditelj.

Zov velike trube

¹² U dan onaj ovršiće Gospod klasje od toka Eufрата do Egipatskog potoka, i vi ćete se skupiti, jedan po jedan, potomci Izrailjevi.

¹³ U dan onaj velika će zatrubiti truba i doći će raseljeni po zemlji asirskoj, i izgnani u zemlju egipatsku, i klanjaće se Gospodu na svetoj gori, u Jerusalimu.

28*Opomena nedostojnima i neposlušnima*

¹ Teško gordome vencu pijanica Jefremovih,
i cvetu uvelome, bleštavoj slavnosti njegovoj,
koji su se udebljali,
vinom opili.

² Evo, Gospodar ima jačinu i moć,
kao oluja gradonosna, vihor rušilački,
kao poplava bujičinih voda,
obara ih na zemlju rukom.

³ Nogama će biti izgažen
gordi venac pijanica Jefremovih,
⁴ i cvet uveli, bleštava slavnost njegova,
koji su se udebljali;
biće kao smokva rana pre leta,
čim je neko ugleda,
odmah je šakom ubere.

⁵ U dan onaj Gospod nad vojskama
postaće venac blistavi
i kruna slavonsna
ostatku naroda svojega,

⁶ duh pravedni
sudija na sudu,
i sila onom koji odbija napade na vratnice.

Protiv sveštenika i lažnih proroka

⁷ A i oni posrću od vina,
i teturaju se od žestokog pića.
Sveštenik i prorok od žestokog pića,
omamilo ih je vino;
teturaju se zbog žestokog pića.
Posrću pri viđenju,
ljuljaju se na ročištu.

⁸ Ta svi su stolovi puni gnusnih izbljuvaka,
nigde mesta čistoga.

⁹ „Koga on to uči znanju?
I kome on objašnjava poruku?
Deci koju odvikavaju od mleka?
Odbijenima od dojenja?

¹⁰ Jer:
Tuc pa muc, tuc pa muc!
Muc pa tuc, muc pa tuc!
Tamo kvrc! Tamo kvrc!“

¹¹ Jer usnama što mucaju, i jezikom tuđinskim govoriće ovom narodu.

¹² Jer on im je rekao:

„Ovo je počinak.

Neka se umorni odmore, i ovo im je zastanak!“

Ali oni poslušati ne htedoše.

¹³ I biće im reč Gospodnja:

Tuc pa muc, tuc pa muc!

Muc pa tuc, muc pa tuc!

Tamo kvrc! Tamo kvrc,

da nauznak padnu kada hodaju

i da se polome i upletu i uhvate.

Protiv nepouzdanih savetnika (I)

¹⁴ Zato čujte reč Gospodnju, vi, podsmevači, vi, vladari ovog naroda koji je u Jerusalimu.

¹⁵ Zato što govorite: „Sa smrću smo savez sklopili, sa Svetom mrtvih sporazum sklopili.

Kad prođe bič razorni,

on nas dohvatiti neće,

jer od laži načinismo sebi sklonište,

i od obmane napravismo skrovište.“

Proroštvo o pouzdanom kamenu

¹⁶ Zato govori Gospod Gospodar:

„Evo, postavljam na Sionu kamen,

kamen za proveru, dragoceni kamen ugaoni,

temeljac utemeljeni.

Ko u njega poveruje neće paničiti.

¹⁷ Uzeću pravo da mi bude kao ravnalo,

i pravdu kao visak.

Protiv nepouzdanih savetnika (II)

I grad će vam zatrti sklonište načinjeno od laži, a voda će vam poplaviti skrovište,

¹⁸ vaš savez sa smrću propašće,

vaš sporazum sa Svetom mrtvih održati se neće,

kad prođe bič razorni,

on će vas izgaziti;

¹⁹ dohvatiće vas kad prolazi,

a prolaziće od jutra do jutra,

po danu i po noći.“

Vas će goli strah

uputiti u poruku.

²⁰ Prekratka će biti postelja da se čovek pruži;

uzak će biti pokrivač da se obmota.

²¹ Kao na gori Faresim, Gospod će ustati;

kao u Gavaonskoj dolini, on će se razjariti,

da delo svoje izvrši, delo čudnovato;

da zadatak svoj ostvari, zadatak zapanjujući.

²² A sada, ne podsmevajte se,

inače će vas okovi jače stezati,
jer čuh da je uništenje zemlji celoj dosudio
Gospodar Gospod nad vojskama.

Poređenje sa oračem

- ²³ Poslušajte i čujte glas moj,
oslušnite pažljivo besedu moju.
²⁴ Ore li orač svakog dana da seje?
brazdi li i drlja njivu svoju?
²⁵ A kad joj poravna površ,
ne seje li grahor i ne sipa li kim?
Pšenicu gde treba,
i ječam na mesto,
i krupnik po rubovima?
²⁶ Bog njegov ga upućuje,
on ga uči šta je ispravno.

²⁷ Jer se ne mlati grahor mlatilicom,
niti se točkom vrše po kimu,
već se grahor palicom bije,
a kim se prutom lupa.
²⁸ A da li se žito tare?
Njega stalno vršiti nećeš;
i točak kolski i konje njegove po njemu ćeš valjati,
ali ga nećeš zdrobiti.
²⁹ I to stiže od Gospoda nad vojskama,
divnog u savetništvu,
veličanstvenog u veleumlju.

29

Reč o Jerusalmu

- ¹ „Teško Arilu^{*}, Arilu,
gradu što ga opkoli David.
Neka se godina za godinom niže,
neka se praznici izređaju,
² onda ću pritisnuti Aril:
i biće tuga i žalost,
i meni će biti kao Arilu[†];
³ opkoliću te unaokolo,
oko tebe opkopaću rovove,
protiv tebe podići nasipe.
⁴ Oboren ćeš biti i sa zemlje govoriti,
rečju prigušenom iz prašine kazivati,
i glas će ti biti iz zemlje,
kao prizivač duhova besedu ćeš iz prašine šaptati.
⁵ I mnoštvo će tuđinaca tvojih biti kao sitan prah,
i rulja nasilnika kao pleva razvejana;
i biće iznenada, odjednom,
⁶ pohodiće te Gospod nad vojskama

^{*} 29:1 Još jedan naziv za Jerusolim. [†] 29:2 Igra reči na jevrejskom, jer ime *Aril* zvuči kao *ognjište žrtvenika*.

grmljavinom i trusom i bukom velikom,
i olujom i plamenom razbuktalim što proždire.

⁷ Viđenje noćno biće kao san:

mnoštvo svih naroda
što protiv Arila vojuju,
i svih onih koji na nj zavojsiše
i na tvrđave njegove
i koji ga pritesniše.

⁸ Biće kao kad gladan sanja,

i gle, on jede
i probudi se prazna želuca;
i kao kad žedan sanja,
i gle, on pije,
i probudi se, i gle, iznemogao i suva grla.
Tako će se dogoditi mnoštvu svih naroda
koji vojuju protiv gore Sion.“

⁹ Stanite i zapanjite se!

Oslepite i obnevidite!

Pijani su, ali ne od vina;

i posrću, ali ne od prepečenice.

¹⁰ Gospod je na vas izlio duboki san,

i zatvorio je oči vaše – proroke,

i zastro je glave vaše – videoce.

Pokriveno otkrivanje

¹¹ Zato će svako vaše viđenje biti kao reči u zapečaćenom svitku. Daju nekom ko zna da čita i kažu: „Hajde, čitaj ovo!“ On će odgovoriti: „Ne mogu zato što je zapečaćeno.“

¹² Onda daju nekom ko ne zna da čita i kažu mu: „Hajde, čitaj to!“ On će odgovoriti: „Ne znam da čitam.“

Božija pretnja

¹³ Gospodar je rekao:

„Zato što ovaj narod pristupa ustima,

i čast mi odaje usnama,

a srce mu je od mene daleko,

i njihova je pobožnost naučena zapovest ljudska;

¹⁴ zato ću, evo, i nadalje s narodom ovim čuda činiti,

čuda i samo čuda;

te će propasti mudrost mudraca njegovih,

i sakriće se umnost umnika njegovih.“

Protiv nepouzdanih savetnika (III)

¹⁵ Teško onima koji se po dubinama kriju od Gospoda

da bi sakrili namere,

i koji u tmini deluju i zbore:

„Ko nas vidi i ko nas poznaje?“

¹⁶ Koliko ste vi naopaki!

Ceni li se glina kao grnčar,

pa da proizvod rekne svom proizvođaču:

„Nije me on načinio!“?

Ili lonac da rekne grnčaru:

„On ne razaznaje?“

- 17 Neće li se Livan uskoro u Karmil pretvoriti,
a Karmil kao šuma računati?
- 18 I gluvi će u onaj dan slušati reči iz knjige.
I iz mraka i tame oči slepih će progledati.
- 19 I opet će se ponizni radovati u Gospodu,
najbedniji će klicati Svetitelju Izrailjevu,
- 20 jer nasilnik će iščeznuti,
i podsmevač će nestati,
i svi koji vrebaju na zlo biće istrebljeni:
- 21 koji druge na greh rečju navode,
koji porotniku kod vratnica zamku postavljaju,
pod lažnom optužbom i bez razloga pravednika ruše.
- 22 Zato govori Gospod, koji je otkupio Avrahama, domu Jakovljevom:
„Od sad Jakov stideti se neće,
i od sad lice njegovo bledeti neće,
- 23 jer kad vidi decu svoju,
usred sebe delo mojih ruku,
on će moje ime svetkovati.
Svetkovaće Svetitelja Jakovljeva
i bojaće se Boga Izrailjeva.
- 24 Urazumiće se oni koji duhovno lutaju,
pouku će primiti oni koji mrmljaju.

30

Protiv izaslanstva u Egipat (I)

- 1 Teško sinovima odmetničkim!
– govori Gospod.
Oni provode namere što nisu od mene,
sklapaju saveze što nisu po Duhu mom;
i greh na greh gomilaju.
- 2 Krenuli su u Egipat dole,
a nisu pitali šta ću ja reći;
da uteknu u utočište faraonsko,
i da se uzdaju u senku egipatsku.
- 3 Utočište faraonsko biće im na sramotu,
i uzdanje u senku egipatsku na porugu.
- 4 Ta glavari njegovi već su u Soanu,
poslanici njegovi stigli su u Hanes:
- 5 svi će se posramiti
nad narodom beskorisnim,
neće im biti na pomoć ni na korist,
već na sramotu, pa i za ukor.“

Protiv izaslanstva u Egipat (II)

- 6 Proroštvo protiv životinja negevskih:
Kroz zemlju nevolje i bede,
lavice i lava koji riču,
ljute guje i krilate zmije ognjene,
nose oni blaga svoja na leđima mladih magaraca,
i bogatstva svoja na grbama kamila –
nose ga narodu beskorisnom.

⁷ Zato što je egipatska pomoć prazna i ništavna,
zbog toga sam ih nazvao:
„Iznemogla Rava*.“

Zaveštanje

⁸ Sad dođi, upiši na ploči pred njima
i zabeleži u knjizi,
te da ostane za budućnost,
za vek vekova;

⁹ jer ovo je narod odmetnički, sinovi lažljivi,
sinovi koji neće da slušaju Zakon Gospodnji.

¹⁰ Oni govore vidovitima:

„Okanite se viđenja!“,
a videocima:
„Ne prorokujte nam poštenje!
Govorite što je nama ugodno!
Prorokujte nam privide!“

¹¹ Zastranite s puta,
skrenite sa staze,
uklonite nam sa očiju
Svetitelja Izrailjeva!“

¹² Zato Svetitelj Izrailjev govori:
„Zato što reč ovu prezirete,
a oslanjate se na opakost i prevaru,
i na njih se podupirete,
¹³ zato će vam ta krivica biti kao pukotina,
što se izbočila na zidu visokom,
koji će se srušiti iznenada, u trenutku,
¹⁴ i srušiće se kao što se ruši sud grnčarski,
razbije se i niko ga ne žali,
te među krhotinama njegovim ni ulomak se ne nađe,
da se uzme žeravica sa ognjišta
ili zagrabi voda sa studenca.“

¹⁵ Jer govori Gospodar Gospod, Svetitelj Izrailjev:
„U pokajanju i spokojstvu bićete spaseni;
u smirenosti i osloncu vaša je sila;
ali vi niste hteli.“

¹⁶ Rekli ste: 'Ne, jer ćemo na konjima pobeći.'
Zato ćete bežati.
'Jahaćemo onda u galopu.'
Zato će vaši gonjoci brži biti:

¹⁷ vas hiljadu bežaće
kad jedan podvikne;
kad podviknu petorica,
trkom ćete bežati,
dok od vas ne ostane
kao kolac na vrhu gore
ili kao oznaka na brdu.“

¹⁸ Ipak, Gospod čezne da vam se smiluje,
i zato čezne da vas oblagodati,

* **30:7** Ime morske nemani koje odslikava kaos, a ponekad Egipat.

jer Gospod je Bog pravedni.

Blago svima koji čeznu za njim.

Buduće blagostanje

¹⁹ O, narode sionski, koji stanuješ u Jerusalemu. Nemoj nikako plakati. On će jamačno biti naklonjen glasu vapaja tvojega. Čim te čuje, odgovoriće ti.

²⁰ I Gospodar će vam dati hleb patnički i vodu nevolje, pa se više neće kriti tvoji učitelji, i tvoje će oči gledati učitelje tvoje.

²¹ I uši tvoje slušaće reč iza leđa tvojih gde se govori: „To je put, njime idite!“, bilo da skrećete nadesno ili nalevo.

²² Tada ćeš smatrati nečistima svoje kumire posrebrene i svoje idole zlatom optočene. Odbacićeš ih kao izliv ženski i reći ćeš: „Napolje!“

²³ Tada će dati kišu tvom semenu što poseješ na njivi, a hleb što će ga njiva roditi biće obilat i hranljiv. Stoka tvoja će pasti u onaj dan, po prostranim pašnjacima.

²⁴ Volovi i magarci koji služe za njivu ješće osoljenu hranu, ovejenu lopatom i rešetom.

²⁵ I na svakoj gori i na svakoj uzvišici biće potoka i tokova, u dan silnoga pokolja kad se kule budu rušile.

²⁶ Tada će mesečina biti kao sunčeva svetlost, a sunčeva svetlost će biti sedam puta jača, kao svetlost sedam dana – u dan kad Gospod zavije prelome narodu svome, i izleći rane udaraca njegovih.

Propast Asirije

²⁷ Gle, Gospod lično iz daleka dolazi,
gnev njegov gori, breme biva otežano.

Usne njegove jarosti su pune,
jezik mu je vatra što proždire,

²⁸ a Duh je njegov kao potok nabujali,
što se do grla popeo.

On dolazi da svetinu prorešeta rešetom pogubnim,
i da postavi uzde zavodljive
u čeljust narodima.

²⁹ Pisma će vam biti
kao u pretprazničkim noćima,
kad su srca vesela
kao kod onog koji ide uz zvuke frule
da dođe na Goru Gospodnju,
na Stenu Izrailjevu,

³⁰ i začuće se veličanstveni glas Gospodnji,
i pokazaće se udar ruke njegove
u jarosnom gnevu, u vatri što proždire,
iz provale oblaka i oluje,
i iz grada koji je kao tucanik,

³¹ jer od glasa Gospodnjeg prepašće se Asirac,
šibom kojom on šiba.

³² I kad god udari palica određena
kojom će se Gospod odmoriti na njemu,
s bubnjevima i harfama, u borbenim pokličima,
protiv njega on se bori.

³³ Već je pripravljen Tofet,
upravo je spreman za cara,
mnogo vatre i mnogo drva.

On je produbio, proširio lomaču za njega,

povećao vatru i drva.

Dah Gospodnji je kao potok od sumpora,
razgara se na njemu.

31

Protiv Egipta

¹ Teško onima koji silaze u Egipat po pomoć,
i nadu u konje polažu,
i u kola se uzdaju mnoga,
i u konjanike vrlo jake,
a ne gledaju s pouzdanjem u Svetitelja Izrailjeva,
a ne traže Gospoda.

² Ipak, on je mudar i navaliće zlo,
i neće preinačiti što je rekao,
te će ustati protiv doma zlikovačkog
i protiv pomoći od prestupnika.

³ Egipćanin je čovek, on nije Bog;
konji njegovi su meso, oni nisu duh.
Kada Gospod ispruži ruku svoju,
posrnuće onaj koji pomaže
i pašće onaj kome on pomaže
– svi zajedno će propasti.

Gospod se bori protiv Asirije

⁴ Evo, Gospod mi je ovako rekao:
„Kao što lav ili lavić
nad plenom svojim reži,
i onda kad na njega poviče pastira mnoštvo,
on se ne plaši od glasova njihovih,
niti on strepi od graje njihove –
tako će Gospod nad vojskama
sići da se bori
za goru Sion, za uzvišenje njeno.

⁵ Kako ptica krilima,
tako će Gospod nad vojskama Jerusolim zaklanjati,
zaklon biti, izbaviti,
poštedeti i spasti.“

⁶ Vratite se onome protiv koga ste se duboko pobunili, sinovi Izrailjevi.

⁷ Ta, u onaj dan će svako prezreti idole svoje srebrne i zlatne, likove svoje rezane, što
ih sebi ruke vaše na greh načiniše.

⁸ „Asirac će pasti od mača što nije od ljudi,
prožderaće ga mač što nije od čoveka.
On će od mača bežati,
a mladići njegovi će biti pod nasiljem.

⁹ Užasnut, ostaviće svoju tvrđavu;
njegovi glavari će se prestraviti pod zastavom –
tako je rekao Gospod,
njegova je vatra na Sionu,
i njegova je peć u Jerusalimu.“

32

Carska pravednost

- ¹ Evo, po pravdi caruje car,
pravedno vladaju vladari.
² I svaki je kao zavetrina,
te zaklanja od oluje,
i on je kao potoci vođeni u sušnoj zemlji,
kao hladovina iza velike stene u žednoj pustinji.

- ³ I oči onih koji vide neće više biti zamućene,
i uši onih koji čuju slušaće pažljivo,
⁴ i srce brzopletih shvatiće znanje,
i mucavci će požuriti da govore razgovetno.
⁵ Pokvarenjaka više neće zvati plemićem,
varalicu više neće smatrati uglednim.

Ko je pokvaren, a ko je plemenit?

- ⁶ Naime, bezumnik govori bezumno,
i srce njegovo smišlja bezakonje,
da počini zlodela,
da o Gospodu oholo govori,
da gladnoga ostavi prazna želuca,
da žednome uskrati piće.
⁷ I varalica je naoružan zlobom;
on spletke smišlja
da upropasti ponizne rečima lažljivim,
i siromaha kad traži pravo.
⁸ A plemić smišlja plemenitosti,
i on plemenitosti ostvaruje.

Opomena i promena

- ⁹ Ustajte, žene lakomislene,
počujte glas moj;
ćerke lakoverne,
poslušajte besedu moju.
¹⁰ Kroz godinu i nešto dana
drhtaćete, lakoverne,
jer propada berba,
ne dolazi žetva.
¹¹ Strepite, lakomislene!
Drhćite, lakoverne!
Svucite se i razgolitite se,
i opašite se po bedrima.
¹² Udarajte se u grudi i naričite za poljima ljupkim,
za vinogradima rodnim.
¹³ Nad tlom naroda moga
trnje bodljikavo će rasti,
kao i nad svim domovima veselim,
naseljem razdraganim.
¹⁴ Jer dvor je napušten, grad bučni zapušten.
Umesto nasipa i kule biće pećina doveka,

- uživanje za divlje magarce,
pašnjak za stada.
15 Dok se na nas ne izlije Duh s visina,
te pretvori pustinju u voćnjak,
a voćnjak će se računati kao šuma.
16 Tad će u pustinji stanovati pravo,
a u voćnjaku boraviti pravednost.
17 Iz pravednosti će se mir roditi,
a pravednosti će na službi biti
pouzdanje i spokojstvo doveka.
18 Moj će narod tada boraviti u zgradama mirnim,
i u stanovima bezbednim,
i u počivalištima pouzdanim,
19 iako će šuma biti oborena
i grad nisko spušten.
20 Blago vama,
sejete pored svih voda,
puštate volove i magarce.

33

Nada u Gospoda

- 1 Teško tebi,
razaraš, a nisi razoren,
i izdajnik si,
a tebe nisu izdali.
Kad prestaneš da razaraš,
ti ćeš biti razoren;
kad završiš sa izdajništvom,
tebe će izdati.
2 Gospode, smiluj se nama,
ti si naša nada.
Budi njihova mišica jutrima,
i naše spasenje u vreme nevolje.
3 Narodi su pobegli pred gomilom koja tutnji,
puci su se raspršili pred uzvišenošću tvojom.
4 I vaš plen se sakuplja, sakupljaju se gusenice,
kao što skakavci tumaraju, tako on optrčava oko njega.
5 Gospod je uzvišen zato što na visini stanuje,
i napunio je Sion pravom i pravednošću.
6 I tvoja bezbedna vremena
biće spaseno bogatstvo, mudrost i znanje.
Njegova je riznica bogobožnost.

Gospod će doći

- 7 Gle, delije kukaju napolju,
glasnici za mir zaplakaće gorko.
8 Opusteli su drumovi,
prestali su da putuju putnici.
Savez je raskinuo,
gradove odbacio,

čoveka ne poštuje.

⁹ Tuguje, klone zemlja;
Livan je postíđen i vene,
Saron je postao kao pustara,
Vasan i Karmil su bez lišća.

¹⁰ „Sad ću ustati – govori Gospod.
Sad ću biti uzvišen.
Sad ću biti podignut.

¹¹ Zasejali ste seno,
rodićete strnjiku.
Proždreće vas vaš ognjeni dah.

¹² I biće narodi kao peći za kreč,
trnje posečeno u vatri će izgoreti.

¹³ Vi, koji ste daleko, čujte šta sam učinio;
a vi, koji ste blizu, upoznajte silu moju:

¹⁴ strepe na Sionu grešnici,
užas spopada prokletnike.

’Ko od nas će opstati pred vatrom što proždire?
Ko od nas će opstati pred požarom večnim?’

¹⁵ Onaj koji živi pravedno
i koji govori čestito,
prezire zarađeno na nasilju,
stresa mito sa svojih dlanova,
odbija da posluša za krvoproliće,
i neće da gleda da se čini zlo.

¹⁶ Taj će stanovati na visinama,
zaklon će mu biti tvrđave na stenama,
hranu će dobijati redovno
i voda će mu biti obezbeđena.

Budućnost u slavi

¹⁷ Oči tvoje gledaće cara u lepoti njegovoj,
posmatraće zemlju oblasti dalekih.

¹⁸ Srce će tvoje razmatrati užas:

’Gde je onaj što broji?
Gde je onaj što meri?
Gde je onaj što kule broji?’

¹⁹ Nećeš videti naroda žestokog,
naroda čiji se govor teško sluša,
jezika stranog što ga niko ne razume.“

²⁰ Pogledaj Sion, grad praznika naših.
Oči će tvoje Jerusalem videti,
boravište zaštićeno, šator neuzdrmani,
čiji se stubići ne vade nikada,
a nijedno uže njegovo neće se otkinuti.

²¹ Ta onda ćemo imati dostojanstvenog Gospoda,
umesto reka, rukavaca širokih sa obe strane.
Neće njime prolaziti lađa na vesla,
niti će prodreti zapovednički brod.

²² Jer: naš sudija je Gospod,
naš zakonodavac je Gospod,
naš car je Gospod,
on će nas spasti.

²³ Tvoja užad su popustila,
svoje katarke ne mogu držati,
niti jedra podizati –
pa se deli mnogi plen od pljačke;
kljasti će otimati otimačinu,

²⁴ i nijedan stanovnik neće reći: „Bolestan sam.“
Narodu koji boravi u njemu krivica će oproštena biti.

34

Propast zemlje edomske

¹ Pristupite, puci, da čujete;
i narodi, slušajte!

Neka čuje zemlja i što je ispunjava,
svet i sve što po njemu raste.

² Jer se razjario Gospod na sve puke,
rasrdio se protiv sve vojske njihove;
izručio ih je,
predao ih je pokolju.

³ Njihovi pobijeni leže,
i od leševa njihovih smrad se podiže,
i krv njihova gorja natapa.

⁴ I rasula se sva vojska nebeska,
i nebesa se savijaju kao svitak,
i sva vojska njihova klone,
kao što klone list na lozi,
kao što klone na stablu smokvinu.

⁵ „Jer mač moj se natopio na nebesima.
Gle, na Edom on se spušta,
i na narod kome sam odredio da sudim.“

⁶ Mač za Gospoda napunjen je krvlju,
podmazan je lojem;
krvlju od jaganjaca i jaraca,
lojem s bubrega ovnujskih,
jer Gospod ima žrtvu u Vosori,
i veliko klanje u zemlji edomskoj.

⁷ I s njima će se to spustiti
na bivole i na volove s juncima.
I zemlja njihova će se krvlju natopiti,
i prašina njihova lojem omastiti,

⁸ jer Gospod ima dan za odmazdu,
godinu da se namire računi za Sion.

⁹ I prevratiće se potoci njezini u smolu,
i prašina njena u sumpor,
i zemlja će njena biti smola u plamenu,

- ¹⁰ neće se gasiti ni noću ni danju,
dim njen će se dizati doveka.
Od kolena do kolena ležaće pustoš zasvagda.
Nikad više niko njome prolaziti neće.
- ¹¹ Nju će zaposesti buljina i jež,
u njoj će boraviti ušara i gavran.
I on će na njoj rastegnuti
mernu traku za pustoš
i visak za prazninu.
- ¹² Njeno plemstvo tamo neće biti, carstvom da ga zovu,
i svi njeni zapovednici biće uništeni.
- ¹³ Po zdanjima njenim prorastaće trnje,
po tvrđavama njenim kopriva i čkalj,
te će postati jazbina za šakale,
ležaj za nojeve ženke.
- ¹⁴ Tamo će se sresti divlje mačke s hijenama,
i dlakavci će dozivati jedan drugog;
tamo će se smestiti noćnica-veštica
i naći će sebi počivalište;
- ¹⁵ tamo će se gnezditi guja,
polagaće svoja jaja,
ležaće na njima,
izleći će ih u senu svom;
tamo će takođe sletati jastrebovi
jedan za drugim.
- ¹⁶ Istražujte u Knjizi Gospodnjoj, i čitajte:
Nijedno od njih nedostajati neće,
mužjak ženki neće zafaliti,
zato što su usta moja
tako zapovedila,
i Duh njegov
tako ih je sakupio;
- ¹⁷ zato što je on za njih bacio žreb,
i njegova ruka im je odmerila zemlju:
oni će je posedovati doveka,
nju će nastanjivati od kolena do kolena.

35

Sveti put

- ¹ Neka im se uzraduje pustinja,
zemlja sasušena.
Neka kliče pustara,
neka kao šafran procveta.
- ² Neka bujno cvati cvat,
i neka još kliče od radosti i pevanja.
Njoj je dana slava livanska,
krasota karmilska i saronka.
Oni će gledati slavu Gospodnju,
krasotu Boga našega.

- ³ Ruke klonule ukrepite,
i kolena klecava učvrstite.
- ⁴ Recite preplašenim srcima:
„Budite jaki, ne bojte se!
Evo Boga vašega,
odmazda dolazi,
naplata Božija.
On sam hita da vas spase!“
- ⁵ Tada će se slepima otvoriti oči
i gluvima će se uši otvoriti;
- ⁶ tada će hromi kao jelen skakati,
i pevaće jezik u nemoga;
jer će voda izbijati u pustinji
i potoci u pustari,
- ⁷ tle spaljeno postaće rit,
a žedna zemlja vodoskoci;
u jazbinama za šakale
smestiće se zelenilo za trsku i rogoz.
- ⁸ Tamo će prolaziti drum i put,
i on će se zvati „Sveti put“;
niko nečist njime proći neće
nego će biti za njih,
za one koji putem idu, a tu ludi neće zalutati.
- ⁹ Tamo lava više biti neće,
niti će tamo prolaziti zver,
niti će se naći,
nego će hodati otkupljeni.
- ¹⁰ Vratit će se izbavljeni Gospodnji,
doći će u Sion s veseljem
i s radošću večnom na čelima;
pratiće ih razdraganost i radost,
a pobeći će žalost i uzdasi.

36

Senaherivovi napadi

- ¹ Četrnaeste godine cara Jezekije, asirski car Senaheriv je napao sve utvrđene judejske gradove i osvojio ih.
- ² Međutim, asirski car pošalje iz Lahisa caru Jezekiji u Jerusalem Ravsaka s jakom vojskom. Ovaj se zaustavio kod Gornjeg jezera na putu za Beljarevo polje.
- ³ I pred njega je izašao upravnik dvora Elijakim sin Helkijin, pisar Somna i dvorski savetnik Joah sin Asafov.
- ⁴ Tada im Ravsak reče: „Recite Jezekiji:
'Ovako kaže veliki car Asirije: u šta se to uzdaš?
- ⁵ Zar misliš da su same reči savet i sila za rat? Na koga se oslanjaš, da si se pobunio protiv mene?
- ⁶ Da se možda ne uzdaš u Egipat, u taj slomljeni štap od trske, koji ubada i probija šaku onome ko se na njega naslanja? Takav je faraon, egipatski car, svakome ko se osloni na njega.

⁷ A ako mi kažeš: „Mi se pouzdajemo u Gospoda, Boga našeg!“ Pa nije li baš Jezeckija srušio njegove uzvišice i žrtvenike, rekavši Judi i Jerusalimu: klanjaćete se jedino pred ovim žrtvenikom.

⁸ A sad, hajde, opkladi se sa mojim gospodarem, asirskim carem: daću ti dve hiljade konja, ako si u stanju da nađeš jahače da ih jašu.

⁹ Kako ćeš onda odbiti i jednog vojvodu koji je među najmanjim slugama moga gospodara? No, ti se uzdaš u Egipat da će ti dati konje i konjanike.

¹⁰ Konačno, jesam li ja bez odobrenja Gospodnjeg pošao protiv ove zemlje da je razorim? Gospod je meni rekao: „Digni se na tu zemlju i razori je!“

¹¹ Tada su Elijakim, Somna, i Joah rekli Ravsaku: „Govori svojim slugama aramejski, jer mi razumemo; ne razgovaraj sa nama judejski da te sluša narod na zidinama.“

¹² Ali Ravsak im je rekao: „Zar me je moj gospodar poslao da samo vašem gospodaru i vama kažem ove reči, a ne baš onima koji sede na zidinama, koji će s vama morati da jedu svoj izmet i piju svoju mokraću?“

¹³ Ravsak, zatim, ustade i povika snažnim glasom na judejskom: „Čujte reči velikog cara, asirskog cara: ovako kaže car: 'Ne dajte da vas Jezeckija zavarava, jer on vas ne može izbaviti iz moje ruke.'

¹⁴ Ovako kaže car: 'Ne dajte da vas Jezeckija zavarava, jer vas ne može izbaviti.

¹⁵ Ne dajte da vam Jezeckija uliva pouzdanje u Gospoda govoreći: „Gospod će vas sigurno izbaviti; ovaj grad neće pasti u ruke asirskom caru.“

¹⁶ Ne slušajte Jezeckiju, jer ovako kaže asirski car: 'Sklopite mir sa mnom i izađite k meni, pa će svaki od vas jesti svoje grožđe i svoje smokve i piti vodu iz svoga studenca,

¹⁷ dok ne dođem i ne odvedem vas u zemlju kao što je vaša zemlja, u zemlju žita i mladog vina, u zemlju hleba i vinograda.'

¹⁸ Ne dajte da vas Jezeckija ubeđuje govoreći: 'Gospod će vas izbaviti.' Da li je koji bog izbavio svoju zemlju iz ruke asirskog cara?

¹⁹ Gde su bogovi amatski i arfadski? Gde su bogovi sefarvimski? Jesu li izbavili Samariju iz moje ruke?

²⁰ Koji su među svim bogovima tih zemalja izbavili svoju zemlju iz moje ruke? Kako će onda Gospod izbaviti Jerusolim iz moje ruke?“

²¹ A oni su ćutali i nisu odgovarali ni reč, jer je car bio zapovedio: „Ne odgovarajte mu!“

²² Tada su upravitelj dvora Elijakim, sin Helkijin, pisar Somna i Asafov sin Joah, dvorski savetnik, došli pred Jezeckiju. Razdrli su svoju odeću i saopštili mu šta je Ravsak rekao.

37

Poslanstvo proroku Isaiji

¹ Kad je to čuo, car Jezeckija je razdro svoju odeću, navukao na sebe kostret i otišao u Dom Gospodnji.

² Zatim je poslao Elijakima, upravitelja dvora, pisara Somnu, i starešine sveštenečke obučene u kostret, proroku Isaiji, sinu Amocovom.

³ Rekli su mu: „Govori Jezeckija: 'Dan je ovaj dan nevolje, kazne i sramote. Deca su prispela za porođaj, a nema snage da se rode.

⁴ Može biti da je Gospod, Bog tvoj, čuo reči Ravsaka, koga je njegov gospodar, asirski car, poslao da vređa živoga Boga, pa će ga pokarati zbog reči koje je Gospod, Bog tvoj, čuo, kad se pomoliš za ostatak što je preostao.“

⁵ Kad su sluge cara Jezeckije došle k Isaiji,

⁶ Isaija im je rekao: „Ovako recite svome gospodaru: 'Govori Gospod: ne boj se reči što si čuo, kojima su me ružile sluge asirskog cara.

⁷ Evo, udahnuću u njega duh, i kad čuje jednu vest, vratiće se u svoju zemlju, a ja ću učiniti da pogine od mača u svojoj zemlji.”“

Povratak velikog peharnika

⁸ Kad se Ravsak vratio, našao je asirskog cara kako ratuje s Livnom; čuo je, naime, da je napustio Lahis.

⁹ Čuo je, naime, da Tiraka, kuški car, govori: „Izašao je da ratuje s tobom.“

Drugi pokušaj cara Senaheriva

Kad je to čuo, poslao je glasnike Jezekiji govoreći:

¹⁰ „Ovako recite Jezekiji, caru Judinom: 'Neka te ne vara Bog tvoj u koga se uzdaš govoreći ti: Jerusolim neće pasti u ruke asirskom caru.

¹¹ Čuo si šta su asirski carevi učinili svim zemljama, kako su ih izručili prokletstvu. Zar ćeš ti da se izbaviš?

¹² Jesu li bogovi naroda spasli one što su uništili moji preci: Gozance, Harance, Resefe i sinove Edena u Telasaru?

¹³ Gde je car amatski, car arfadski, i car Laira, Sefarvima, Ena i Ava?”“

Jezekijina molitva

¹⁴ Jezekija je primio pismo iz ruku poslanika i pročitao ga. Zatim se popeo u Dom Gospodnji i razvio ga pred Gospodom.

¹⁵ Onda se Jezekija ovako pomolio Gospodu:

¹⁶ „Gospode nad vojskama, Bože Izrailjev, koji stoluješ nad heruvimima! Samo si ti Bog svih carstava zemaljskih, ti si načinio nebo i zemlju.

¹⁷ Prigni uho svoje, Gospode, i počuj; otvori oči svoje i pogledaj. Čuj sve Senaherivove reči koje je poslao da se ruga Bogu živome!

¹⁸ Istina je, o, Gospode, opustošili su carevi asirski sve narode i njihove zemlje,

¹⁹ pobacali im bogove u vatru, jer oni i nisu bogovi, nego delo ljudskih ruku, drvo i kamen; zato su ih razorili

²⁰ A sad, Gospode, Bože naš, izbavi nas iz njegovih ruku, neka znaju sva carstva na zemlji, da si samo ti, Gospod.”“

Isaijino proroštvo

²¹ Tada je Isaija, sin Amocov poslao poruku Jezekiji: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Zato što si mi se molio zbog Senaheriva, asirskog cara,

²² ovo je reč koju je Gospod rekao protiv njega:

Prezire te, ruga ti se, devica, ćerka sionska,
maše glavom za tobom ćerka jerusalimska.

²³ Koga si ružio i vređao?
Na koga si glasno vikao
i oholi pogled dizao?
Na Sveca Izrailjeva!

²⁴ Preko slugu svojih vređao si mog Gospoda.
Rekao si: konjima svojim i jahačima mnogim,
na visine sam se gorske uspeo,
do najviših vrhova livanskih.
Posekao sam mu najviše kedrove
i njegove poizbor čemprese.
Dosegao sam mu vrh najkrajnji,
vrt njegov u bujnoj šumi.

²⁵ Iskopao sam studence i pio tuđe vode,
stopalima svojih nogu

isušio sam sve potoke egipatske.

²⁶ Zar nisi čuo? Od iskona sam to odredio,
uredio od pradavnih dana,
a sada sam to ostvario:
u ruševine si pretvorio utvrđene gradove.

²⁷ Stanovnici njihovi
nemoćni, isprepadani, postiđeni,
bili su kao rastinje u polju,
kao mlado zelenilo,
kao trava po krovovima,
što usahne pre nego što poraste.

²⁸ Ja znam kad sedaš i kad izlaziš i kad se vraćaš,
i kako si protiv mene besneo.

²⁹ Zato što si na mene besneo,
i što mi je tvoja obest došla do ušiju,
brnjicu ću ti kroz nozdrve provući,
u usta ću ti uzde staviti,
i vratiti te putem kojim si došao.

Znak za Jezeckiju

³⁰ A ovo je znak za tebe:
Ove godine ćeš jesti što sâm izraste,
a dogodine ono što nikne od toga,
a treće godine sej,
žanji i sadi vinograde i jedi njihov rod.
³¹ A preživeli iz doma Judinog,
opet će pustiti svoj koren u dubinu,
i roditi svoje plodove u visinu.
³² Jer iz Jerusalima će izaći ostatak,
i preživeli sa gore Siona.
To će učiniti revnost Gospoda nad vojskama.'

Proroštvo o Asiriji

³³ Zato govori Gospod o caru asirskom:
'On neće ući u ovaj grad,
i neće odapeti strelu na njega,
neće sa štitom krenuti na njega,
niti nasipati bedem protiv njega,
³⁴ nego će se vratiti putem kojim je došao.
U ovaj grad on ući neće – govori Gospod.
³⁵ Ja ću odbraniti ovaj grad i izbaviti ga
radi sebe i radi moga sluga Davida.'"

Senaherivov poraz i smrt

³⁶ Tada je izašao Anđeo Gospodnji i pobio stotinu osamdeset pet hiljada u asirskom taboru. Kada je narod ustao ujutro, a ono sve sami mrtvaci.

³⁷ Senaheriv, asirski car, je podigao svoju vojsku i povukao se; vratio se u Ninivu.

³⁸ I dok se klanjao u hramu svoga boga Nisroka, ubili su ga mačem njegovi sinovi Adrameleh i Sarasar. Potom su pobjegli u zemlju araratsku. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Esaradon.

38

Jezekijina bolest i ozdravljenje

¹ U one dane se Jezekija razboleo na smrt. Prorok Isaija, sin Amocov, je došao i rekao mu: „Govori Gospod: 'Uredi svoju kuću, jer ćeš umreti; nećeš se oporaviti.'“

² Jezekija je okrenuo svoje lice prema zidu, pa se pomolio Gospodu ovako:

³ „O, Gospode, seti se da sam pred tobom hodio verno i svim srcem, i da sam činio što je dobro u tvojim očima.“ I Jezekija gorko zaplaka.

⁴ I dođe reč Gospodnja Isaiji govoreći:

⁵ „Idi i reci Jezekiji. Govori Gospod, Bog tvoga pretka Davida: 'Čuo sam tvoju molitvu i video sam tvoje suze. Gle, dodaću tvome životu petnaest godina,

⁶ i izbaviću te iz ruke asirskog cara. Odbraniću ovaj grad.

⁷ I ovo će ti biti znak od Gospoda: Gospod će učiniti ovu stvar kao što je rekao.

⁸ Gle, ja ću vratiti za deset crta senku što je sišla po crtama Ahazova sunčanika.“ Tada se sunce vratilo za deset crta po crtama po kojima je sišlo.

Jezekijina zahvalna pesma

⁹ Zapis Jezekije, cara Judinog, kada se razboleo pa ozdravio od svoje bolesti:

¹⁰ Ja sam govorio: „U sredini mojih dana
ja odlazim pred vratnice Sveta mrtvih,
lišen ostatka godina mojih.“

¹¹ Govorio sam: „Više neću gledati Gospoda,
Gospoda u zemlji živih;

više neću videti čoveka
sa onima koji stanuju u prolaznosti.

¹² Moj vek je odvojen i od mene otrgnut
slično šatoru pastirskom,
slično tkaču presekao je život moj.

Dokrajčićeš mene od dana do noći.

¹³ Slično lavu primirio sam se do jutra,
tako on drobi sve kosti moje.
Dokrajčićeš mene od dana do noći.

¹⁴ Slično lasti uzleteloj, tako cijučem;
slično ždralu iznemoglom, tako uzdišem –
moj je pogled prema visinama:

Gospode, pod teretom sam, budi moj jamac.“

¹⁵ Šta da mu kažem?

On mi je rekao
i on je taj koji je u delo sproveo.

Blago ću provesti sve godine svoje,
mada će mi ostati gorčina u duši.

¹⁶ Gospodaru, na njima oni žive
i život duha mog je za sve u njima.

A ti ćeš me izlečiti
i život mi vratiti.

¹⁷ Gle, u zdravlje se pretvorilo
što mi beše gorko;

i ti si dušu moju izbavio

iz pogubne jame,

tako što si u nepovrat bacio

sve što sam ja zgrešio.

18 Ta, Svet mrtvih tebe ne hvali,
smrt tebe ne slavi;
oni koji su spušteni u raku
u tebe se ne uzdaju zbog tvoje istine.

19 Živi, živi,
on tebe hvali kao ja danas.
Otac će učiti
sinove istini tvojoj.

20 Da me spaseš, priteci, Gospode,
i mi ćemo pevati uz harfe,
u sve dane života svojega
pred Domom Gospodnjim.

21 A Isaija beše rekao: „Neka donesu oblog od smokava i priviju na čir i ozdraviće.“

22 A Jezekija reče: „Šta će biti znak da ću ići gore u Dom Gospodnji?“

39

Poslanici iz Vavilona

1 U ono vreme je vavilonski car Merodah-Valadan*, sin Valadanov, poslao pisma s darom za Jezekiju. Čuo je, naime, da se ovaj razboleo i da je ozdravio.

2 Jezekija im se obradovao; pokazao im je svu svoju riznicu, srebro i zlato, začine, mirisna ulja, celu oružnicu, i sve što se našlo u njegovim riznicama. Nije bilo ničega u njegovom dvoru i na celom njegovom području što im Jezekija nije pokazao.

3 Tada je prorok Isaija došao k caru Jezekiji i rekao mu: „Šta su rekli ti ljudi? Odakle su ti došli?“ Jezekija odgovori: „Iz daleke zemlje, iz Vavilona.“

4 „Šta su videli u tvojoj kući?“ – upita on. Jezekija odgovori: „Nije bilo ničeg u mojim riznicama što im nisam pokazao.“

5 Tada je Isaija rekao Jezekiji: „Počuj reč Gospoda nad vojskama:

6 'Evo, dolaze dani kada će sve što je u tvome dvoru, i sve što su tvoji preci sabrali do ovoga dana, biti odneseno u Vavilon; neće ostati ništa – govori Gospod.

7 A neki od tvojih sinova, koji su ti se rodili, biće odvedeni. Oni će biti evnusi na dvoru vavilonskog cara.“

8 Jezekija odgovori Isaiji: „Dobra je reč Gospodnja što si je ti rekao.“ A mislio je: „Neka bude mir i spokojstvo tokom dana mojih.“

40

Uteha od Gospoda

1 „Tešite, tešite narod moj
– govori Bog vaš –

2 Govorite Jerusalmu srdačno,
i vičite mu:
ratovanje mu je okončano,
krivica mu okajana,
jer on iz ruke Gospodnje primi
dvaput više nego što sagreši.“

3 Glas viče:
„Put Gospodnji
kroz pustinju pripravite;

* 39:1 Ili: *Verodah-Valadan*, prema 2. Car 20,12.

drum za Boga našega
u pustoši poravnajte.
⁴ Svaka dolina neka se podigne,
a svaka gora i brežuljak neka se spusti;
i što je strmo nek bude ravnica,
i hrapavo neka bude glatko.
⁵ Tada će se otkriti slava Gospodnja,
i svaki čovek će je videti –
jer su to kazala usta Gospodnja.“

⁶ Glas reče: „Viči!“
A on odgovori: „Šta da vičem?“

„Svako je telo kao trava,
i sva mu je milina kao cvet poljski.
⁷ Sahne trava, vene cvet,
kad preko njih Gospodnji pređe dah.
Zaista, narod je trava.
⁸ Sahne trava, vene cvet,
ali reč Boga našega ostaje dovek.“

Bog najavljuje svoju naklonost

⁹ Na visoku goru se uspni,
Sione, glasniče radosne vesti.
Glas svoj snažno podigni,
Jerusalime, glasniče radosne vesti.
Podigni ga, ne boj se,
kaži gradovima Judinim:
„Evo Boga vašega!“
¹⁰ Evo, Gospodar Gospod dolazi u sili,
vlada on mišicom svojom!
Evo, s njim je i plata od njega,
a ispred njega nagrada od njega.
¹¹ Kao Pastir on svoje stado napasa,
u svoje ruke jaganjce sabira,
u naručju svome ih nosi,
a dojljice neguje.

Bog objavljuje svoju slavu

¹² Ko je vode pregrštima izmerio,
i nebesa pedljem premerio?
A ko je sav prah zemaljski razmerio mericom,
i planine tegovima,
i bregove terazijama?
¹³ Duha Gospodnjeg ko je premerio,
i koji savetnik je njega uputio?
¹⁴ S kim se savetovao i izgrađivao,
i ko ga je stazama pravde naučio?
I naučio ga znanju
i upoznao ga s putem razboritosti?
¹⁵ Gle, narodi su kao kap iz vedra,

i vrede kao prah na terazijama.

Gle, ostrva kao zrnce podiže.

¹⁶ Ni Livan nije dovoljan za lomaču,
a njegovih zveri nema dovoljno za svespalnicu.

¹⁷ Svi narodi pred njim su kao ništa,
ništavilom i prazninom on ih smatra.

¹⁸ Kome ćete Boga sličnim učiniti
i s kakvim ćete ga likom uporediti?

¹⁹ Livac izliva idola,
zlatar ga pozlatom oblaže
i od srebra lančiće izliva.

²⁰ Siromah za prinos
drvo netruležno bira,
i za to veštog umetnika traži
da za njega kip nepomični načini.

²¹ Zar ne znate?
Zar niste čuli?
Zar vam nije od iskona objavljeno?
Zar niste shvatili od osnivanja zemlje?

²² Nad krugom zemaljskim on stoluje
i stanovnici su njeni na skakavce nalik;
nebesa je razastro kao koprenu,
razapeo ih kao šator za stanovanje.

²³ On moćnike pretvara u ništavilo,
sudije po zemlji čini da su kao ništa.

²⁴ Tek što su zasađeni,
tek što su posejani,
tek što im stabljika u zemlju koren pustila
– on na njih dune, i oni usahnu,
kao slamu vihor ih razveje.

²⁵ „Kome ćete mene sličnim učiniti?
Ko je kao ja?“ – pita Svetitelj.

²⁶ Podignite pogled svoj i gledajte:
Ko je ovo stvorio?
Onaj koji na broj vojsku nebesku izvodi,
i koji po imenu sve njih proziva.
Zbog njegove velike moći i silne jačine
niko ne izostaje.

Božije svemoćno sveznanje

²⁷ Zašto kažeš, Jakove,
i ti govoriš, Izrailju:
„Moj put je skriven Gospodu,
i moja pravica izmiče Bogu mojem“?

²⁸ Zar ne znaš
i zar nisi čuo?
Gospod je Bog večni,
stvoritelj krajeva zemljinih.
On se ne umara i ne sustaje,

i um se njegov ne da ograničiti.
29 On snagu umornome daje,
i nemoćnome moć on jača.
30 Mladići se umaraju i sustaju,
i momci moraju da posrću,
31 ali onima koji se u Gospoda uzdaju
snaga se obnavlja,
krila im rastu kao orlovima,
trče i ne sustaju,
hodaju i ne umaraju se.

41

Vladar sa istoka - opomena od Gospoda

1 „Umuknite preda mnom, ostrva,
i neka snagu obnove narodi.
Neka se primaknu, pa neka progovore;
pristupimo na sud zajedno.
2 Ko je sa istoka podigao pravednost,
pozvao ga do svojih stopa,
daje mu pred sobom narode
i careve pokorava?
Maču njegovom ih kao prašinu daje,
lukom njegovim su raspršeni kao slama.
3 On njih goni, bezbedno napreduje,
noge mu na drumove ne dolaze.
4 Ko to čini i ko to postiže,
koji od početka priziva naraštaje?
Ja, Gospod, koji sam Prvi i Poslednji, to sam ja.“
5 Ostrva gledaju i strah ih obuzima,
drhću krajevi zemaljski,
oni se približavaju i već su tu.
6 Čovek svom drugu pomaže
i svom bratu govori: „Budi jak!“
7 Livac bodri zlatare,
onaj koji čekićem tanji
bodri onog koji kuje na nakovnju.
On govori o spoju: „To je dobro“,
i kip utvrđuje klinovima da se ne pomiče.

Bog je sa svojim narodom

8 „A ti, Izrailju, slugo moj,
Jakove, izabraniče moj,
potomče Avrahama, mog ljubimca!
9 Ti, koga osnažih sa zemljinih krajeva
i koga pozvah s njenih rubova;
ti, kome sam rekao: 'Ti si sluga moj',
tebe sam izabrao i neću te odbaciti.
10 Ne boj se, jer ja sam s tobom,
ne obziri se zastrašeno, jer ja sam Bog tvoj.

Ja te krepim i zaista ti pomažem,
zaista te podupirem desnicom pravde svoje.

¹¹ Gle, postideće se i posramiće se
svi koji su protiv tebe besneli
i biće kao ništa,
i propašće koji se s tobom parničiše.

¹² Tražićeš svoje protivnike,
ali ih nećeš naći.
Biće kao ništa i iščeznuće
oni koji protiv tebe vojuju.

¹³ Jer ja, Gospod, Bog tvoj,
krepim desnicu tvoju, govorim ti:
Ne boj se,
ja ti pomažem.

¹⁴ Ne boj se, crviću Jakove, ljudstvo Izrailjevo,
ja ću ti pomoći – govori Gospod.
Izrailjev Svetitelj,
On je tvoj Otkupitelj.

¹⁵ Gle, načinio sam te da budeš oštri mlat,
novi, sa zupcima jakim;
mlatićeš brda i satiraćeš,
a od bregova ćeš plevu načiniti.

¹⁶ Ti ćeš njih vejati, i vetar će ih odneti,
vihor će ih raspršiti.
A ti ćeš klikatati Gospodu,
slavićeš Svetitelja Izrailjevog.

Čudesne promene od Boga dolaze

¹⁷ Ubogi i bedni vodu traže, a nje nema.
Jezik im se od žeđi osušio.
Ja, Gospod, njih ću uslišiti.
Ja, Bog Izrailjev, njih neću zaboraviti.

¹⁸ Otvoriću reke u goletima,
i izvore posred dolina.
Pustinju ću u rit pretvoriti,
a sušnu zemlju u vrelo.

¹⁹ U pustinji posadiću kedar,
bagrem i mirtu i maslinu.
Pustinju ću pošumiti čempresom,
brestom i šimširom zajedno.

²⁰ Neka ljudi vide i neka znaju,
i neka promisle i neka shvate zajedno,
da je to učinila ruka Gospodnja,
i stvorio Svetitelj Izrailjev.

Gospod je provereni Bog

²¹ Svoj spor izložite! – govori Gospod.
Dokaze predočite! – govori car Izrailjev.
²² Neka pristupe i nek nam objave
ono što će se dogoditi.
Prošlost – šta su otkrili?

da o tome razmišljamo
i znamo što se ispunilo?
Nego objavite šta će doći.
²³ Otkrijte nam šta će posle biti,
pa ćemo poznati da ste bogovi.
Hajde, učinite nešto, dobro ili zlo,
pa da se zadivimo i zajedno uvidimo.
²⁴ Gle, vi ste ništa,
i dela su vaša kao izdisaj;
ko vas izabere, taj je odvrat.

Proroštvo o nepristrasnom osvajaču

²⁵ Podigao sam ga sa severa,
i on je došao sa istoka sunčanoga;
te će doći na dostojanstvenike kao po kaljuzi,
i gaziće ih kao grnčar glinu.
²⁶ Ko je od iskona objavio pa da znamo,
unapred, pa da kažemo: 'U pravu je!'
Zaista, nema ko da objavljuje.
Zaista, nema ko da obaveštava.
Zaista, nema ko da čuje reči vaše.
²⁷ Prvo Sionu rekoh: 'Gle, evo ih!'
i Jerusalimu ću dati vesnika.
²⁸ I ja gledam, a čoveka nema,
i među njima, a savetnika nema,
pa ja ih pitam, a ne odgovaraju ni reč.
²⁹ Gle, svi su oni zli;
ništavilo su dela njihova,
vetar i praznina kipovi su njihovi.

42

O služi Gospodnjem. Pisma prva. Deo prvi.

¹ Evo Sluge moga, kome sam potpora,
izabranika moga, miljenika duše moje.
Na njega sam Duha svoga izlio
da donosi pravdu narodima.
² On ne viče, niti buku pravi,
na ulici glasa svog ne diže.
³ On ne lomi trsku napuknutu,
niti gasi fitilj koji tinja,
nego on donosi pravo istinito.
⁴ On ne tinja, niti slomljen biva
dok na zemlji pravo ne uspostavi,
a ostrva su žedna njegovog Zakona.“

O služi Gospodnjem. Pisma prva. Deo drugi.

⁵ Govori Bog Gospod,
koji je stvorio i razastro nebesa,
koji je raširio zemlju i rastinje njeno,
koji daje disanje narodima po njoj,
i duh bićima koja hodaju po njoj:

6 „Ja, Gospod, u pravdi sam te pozvao,
i za ruku te uhvatio;
i tebe čuvao i tebe postavio
za savez narodu,
za svetlost plemenima,
7 da otvoriš oči slepima,
da izvedeš iz zatvora sužnje,
iz tamnice one što u tami žive.

8 Ja sam Gospod, to je ime moje,
i slave svoje drugom dati neću,
niti časti svoje kipovima.
9 Što je od iskona, gle, to dolazi;
i novosti ja već najavih,
pre nego se zbudu
činim da čujete.“

Pobednička pesma

10 Pevajte Gospodu pesmu novu,
slavu njegovu od kraja zemljinog,
koji morem silazite i što je po njemu,
ostrva i svi stanovnici njini.
11 Neka se uskomeša pustinja i gradovi njeni,
neka odjekuju naselja kedarska,
neka podvikuju stanovnici Sele,
neka kliču s gorskih vrhova,
12 Neka slavu svoju daju Gospodu,
i hvalu mu najavljuju po ostrvima.
13 Kao junak Gospod stupa,
kao ratnik on se razjario,
On klikće i uz to viče,
na neprijatelje se svoje ustremio.

14 „Od davnina sam ćutao,
gluv se pravio, uzdržavao,
sad vičem kao porodilja,
dahćem i izdišem ujedno.

15 Sasušiću gore i bregove,
i sparušiti sve biljke po njima,
i pretvoriti reke u vrtače,
i močvare ja ću isušiti.

16 Slepe ljude vodiću putem što ga ne poznaju,
uputiću ih na staze što ih ne poznaju.
Pred njima ću tamu u svetlost pretvoriti,
a džombe u zaravan.

Te ću stvari učiniti
i neću oklevati.

17 U velikom stidu će uzmaći
koji se u rezane kipove uzdaju,
koji livenim likovima govore:
'Vi ste bogovi naši.'

Pesma o zaslepljenosti

- 18 Čujte, gluvi!
I progledajte, slepi, da vidite!
- 19 Ko je slep, ako ne moj sluga?
Ko je gluv, ako ne moj glasnik koga šaljem?
Ko je slep kao namireni
i slep kao sluga Gospodnji?
- 20 Mnogo si video, ali nisi mario;
uši otvorene ali niko ne sluša.“
- 21 Gospodu se svidelo
zbog pravednosti njegove
da uzveliča Zakon i počast mu da.
- 22 A narod je ovaj opljačkan i opljenjen,
u pećine svi su oni zatvoreni,
u zatvore sklonjeni.
Plene ih,
a niko da ih izbavi;
otimaju im,
a niko da kaže: „Vrati!“
- 23 Ko od vas mari za to?
Ko se nagao i sluša unapred?
- 24 Ko je pljačkašu izručio Jakova
i otimačima Izrailja?
Nije li to Gospod,
protiv kog smo grešili,
čije puteve nisu hteli da slede,
i čiji Zakon nisu slušali?
- 25 Zato je on na njega izlio
jarost gneva svojega i nasilja ratna;
plamen ga je odasvud okružio,
ali on ni to nije shvatio;
i spalio ga je,
ali on ni to nije ozbiljno uzeo.

43

Oslobođenje jevrejskog naroda

- 1 Sada govori Gospod,
koji te je stvorio, Jakove,
koji te je načinio, Izrailju:
„Ne boj se, jer ja sam te otkupio,
po imenu te pozvao: ti si moj.
- 2 Kad preko vode prelaziš,
ja sam s tobom;
preko reka,
neće te preplaviti.
Prođeš li kroz vatru,
nećeš izgoreti,
i plamen te opaliti neće,
- 3 jer ja sam Gospod, Bog tvoj,
Izrailjev Svetitelj, tvoj Spasitelj.
Da tebe otkupim, dajem Egipat;

umesto tebe dajem Kuš i Sevu.

⁴ Jer ti si dragocen u mojim očima,
cenjen si i ja te volim.

Zato i dajem čoveka umesto tebe,
i narode trampim za život tvoj.

⁵ Ne boj se, jer ja sam s tobom.
Sa istoka ću potomstvo tvoje dovesti,
i sa zapada ću te sakupiti.

⁶ Reći ću severu: 'Daj mi!'
i jugu: 'Ne zadržavaj ga!'

Sinove moje dovedi izdaleka,
i ćerke moje s kraja zemlje,

⁷ svakog ko se imenom mojim zove,
i koga sam na slavu svoju stvorio,
zamislilo ga, pa ga načinio.

Gospod je jedini Bog

⁸ Izvedi narod slep, premda ima oči,
i gluv, premda ima uši.

⁹ Neka se zajedno saberu sva plemena,
i neka se sakupe narodi.

Je li ko od njih ovo najavio,
i od davnina nam predskazao?

Nek dovedu svoje svedoke i opravdaju se.
Neka se čuje, pa nek kažu: 'Istina je!'

¹⁰ Vi ste svedoci moji – govori Gospod –
i sluge moje koje sam izabrao,
da biste znali i meni verovali,
i shvatili da sam to ja.

Pre mene nijedan bog sazdan ne bi,
a neće ni posle mene biti.

¹¹ Ja, ja sam Gospod,
osim mene spasitelja nema.

¹² Ja sam najavio i spasao i predskazao,
i među vama tuđinaca nema!

A vi ste svedoci moji – govori Gospod –
i ja sam Bog.

¹³ Od večnosti ja to jesam,
i niko iz moje ruke izbaviti neće.

Učiniću, a ko će izmeniti?"

Bog će uništiti Vavilon

¹⁴ Govori Gospod,
vaš Otkupitelj, Izrailjev Svetitelj:
„Vas radi poslao sam prema Vavilonu,
i oboriću begunce, sve njih;
a Haldejci će klicati u lađama.

¹⁵ Ja sam Gospod, vaš Svetitelj,
Izrailjev stvoritelj, vaš car!"

Novi izlazak

¹⁶ Govori Gospod,

- koji načini put po moru,
i po vodama silnim prolaz,
17 koji je izveo bojna kola i konje,
vojsku i junake zajedno,
i oni padoše da više ne ustanu,
zgasnuše, kao fitilj utrnuše:
18 „Ne spominjite ono što je davnašnje,
ne mislite na ono što je zastarelo.
19 Evo, činim nešto novo;
već nastaje, zar ne opažate?
Da, napraviću put u pustinji,
i reke u pustoši.
20 Slaviće me zveri poljske,
šakali i nojevi mladi,
jer sam dao vodu u pustinji,
reke u pustari,
da napojim svoj narod,
izabranika svojega.
21 Ovaj narod što sam ga sebi sazdao,
kazivaće meni pohvalu.

Nezahvalnost Božijeg naroda

- 22 Ali ti mene nisi prizivao, Jakove;
dosadio sam ti, Izrailju!
23 Nisi mi prinosio ovcu na svespalnicu,
nisi me proslavljao prinoseći žrtve;
a ja te nisam terao da prinosiš prinose,
niti sam ti dosađivao da mi kadiš;
24 nisi mi za novac kupovao mirisni štapić;
nisi me sitio salom svojih žrtava;
nego si me opterećivao svojim gresima,
dosađivao si mi svojom krivicom.
25 A ja, ja sam taj,
sebe radi brišem tvoje prestupe,
i ne spominjem tvoje grehe.
26 Podseti me,
sporićemo se zajedno,
saberu se da se opravdaš.
27 Prvo je sgrešio otac tvoj,
a od mene su se odmetnuli posrednici tvoji.
28 I ja ću oskrnaviti glavare Svetilišta,
te Jakova izručiti prokletstvu,
a Izrailja poruzi.

44

Bog će blagosloviti Jevreje

- 1 A sad poslušaj, Jakove, slugo moj,
i Izrailju, kog sam izabrao.
2 Govori Gospod
koji te je načinio, i koji te je od utrobe sazdao,

tebi pomaže:
Ne boj se, Jakove, moj slugo,
Ješurune, kog sam izabrao.
³ Jer ću vodu izliti na žedno tle,
i vrela na sušnu zemlju.
Izliću Duh svoj na potomstvo tvoje,
i blagoslov na pokolenja tvoja.
⁴ I rašće kao da su među travom,
kao vrbe iz tekuće vode.
⁵ Jedan će reći: 'Ja sam Gospodnji!'
drugi će se zvati imenom Jakovljevim,
treći će sebi na ruci ispisati: 'Gospodnji',
i usvojiće ime Izrailjevo.“

Nema Boga osim Gospoda

⁶ Govori Gospod,
Car Izrailjev i njegov Otkupitelj,
Gospod nad vojskama:
„Ja sam Prvi i ja sam Poslednji,
osim mene drugog Boga nema.
⁷ Ko je kao ja? Neka ustane i kaže,
neka se javi i nek to objavi,
i nek to razloži preda mnom.
Otkad postavih narod od večnosti,
i stvari što će doći,
neka najavi šta će se zbiti.
⁸ Ne plašite se i ne bojte se:
nisam li vam odavno objavio i najavio?
I vi ste moji svedoci:
ima li Boga osim mene?
Ne, nema Stene za koju ja znam.“

Protiv kipova i likova

⁹ Koji prave kipove,
svi su oni ništavila,
i dragocenosti njihove ne koriste ničemu.
Svedoci njihovi ne vide i ne znaju, te će biti na sramotu.
¹⁰ Ko pravi boga i lije kip,
da od toga koristi nema?
¹¹ Gle, osramotiće se svi drugovi njegovi i umetnici.
Neka se saberu svi: i oni su delo ljudsko.
Neka se postave:
zajedno će se prestraviti i postideti.
¹² Oblikuje gvožđe alatkom
i radi na žaru uglja,
čekićima ga doteruje
i snažnom ga rukom obrađuje.
Ne hrani se i nema snage,
vode ne pije i iscrpljuje se.
¹³ Oblikuje drvo, uzima meru,
pisaljkom ga obeležava,

obrađuje ga dletom, ocrtava ga šestarom,
i delje ga po uzoru na ljudski lik,
kao lepotu ljudsku,
da bude postavljen u domu.

¹⁴ Za sebe je nasekao kedre
i uzeo kiparise i hrast,
što je za sebe negovao među drvetima šumskim,
zasadio bor što je porastao na kiši.

¹⁵ I čoveku je to kao gorivo;
uzima od toga da se ogreje;
pa loži i peče hleb.

Međutim, od toga delje i boga
pred kojim pada ničice
i pravi kip i klanja mu se.

¹⁶ Polovinom loži vatru,
tom polovinom peče meso na žaru,
jede pečenje i biva sit,
te se greje i govori:

„Ah, grejem se i kraj vatre uživam.“

¹⁷ A od ostatka pravi boga, idola svoga;
pada pred njim ničice
i klanja mu se i moli mu se:
„Izbavi me, jer ti si moj bog.“

¹⁸ Ne znaju i ne rasuđuju,
jer su im oči zamazane pa ne vide;
i srca njihova pa ne razumeju.

¹⁹ Takav ne razmišlja i nema u njega znanja
ni rasuđivanja da kaže:

„Polovinom od ovoga ložio sam vatru,
pa sam na žaru ispekao hleb,
ispržio sam meso i pojeo ga.

A od ostatka sam načinio gnusobu.
Zar da se klanjam komadu drveta?“

²⁰ Taj se stara za pepeo.
Njega zavodi prevarno srce,
te ne može da izbavi svoj život,
a neće da kaže:
„Nije li obmana u mojoj desnici?“

Bog će se smilovati

²¹ „Seti se ovoga, Jakove,
i Izrailju, jer si sluga moj!
Ja sam te sazdao i ti si sluga moj;
Izrailju, ja tebe da zaboravim neću!

²² Kao maglu rasterao sam tvoje prestupe,
i grehe tvoje kao da su oblak.

Meni se vrati,
jer ja sam te otkupio.“

Radosnica

²³ Kličite, nebesa, ovo je delo Gospodnje!
Orite se, dubine zemljine!

Odjekujte radosno, planine,
i vi, šume, sa svim svojim drvećem!
Jer Gospod je otkupio Jakova,
i proslavio se u Izrailju.

Pesma o sili Gospodnjoj

²⁴ Govori Gospod, Otkupitelj tvoj,
i Sazdatelj tvoj od utrobe:

„Ja sam Gospod koji sam sve učinio,
ja sam lično razapeo nebesa,
i bez ikoga zasvodio zemlju.

²⁵ Ja sprečavam vračarska znamenja,
i gatane pretvaram u ludake;
teram mudrace da ustuknu
i znanje preobraćam u bezumlje.

²⁶ Potvrđujem što sluga mu kaže,
ispunjavam svojih glasnika namere.

‘Naseli se!’ – govorim Jerusalimu,
i gradovima Judinim: ‘Sagradite se!’
A ja ću podići što je razrušeno.

²⁷ Govorim okeanu: ‘Presahni!
Tvoje reke presušujem.’

²⁸ ‘Pastiru moj’ – govorim Kiru,
i on će sve moje želje ispuniti.

‘Sagradi se!’ – govoriće Jerusalimu,
a Domu: ‘Utemelji se!’“

45

Proroštvo o Kiru

¹ Govori Gospod o pomazaniku svom,
Kiru, kog prihvatih za desnicu
da pred njim oborim narode
i careve lišim njihovog ugleda:
„Pred njim dvostruka vrata otvaram,
i neće vratnice pred njim zatvorene biti.

² Ja ću marširati pred tobom
da poravnam neravnine,
da razlomim vrata bronzana,
i pokršim prevornice gvozdene.

³ Dajem ti blaga iz mračnih odaja
i bogatstva iz skrovišta,
da shvatiš da sam ja Gospod,
koji te zove po imenu, Bog Izrailjev.

⁴ Radi sluge svoga Jakova,
i izabranika Izrailja,
i tebe pozvah po imenu,
naimenovah te, iako me nisi znao.

⁵ Ja sam Gospod i drugoga nema,
osim mene drugog Boga nema.
Iako mene ne poznaješ,

ja sam te naoružao.
6 Neka se zna od istoka i od zapada
da je ništavilo sve što je mimo mene.

Bog obećava spasenje

Ja sam Gospod i drugoga nema:
7 ja tvorim svetlost i stvaram tamu,
činim mir i nesreću stvaram;
ja, Gospod, sve to činim.

8 Rosite, nebesa, odozgo,
i pravednost, oblaci, neka iz vas pada.
Neka se otvori zemlja
i spasenje neka bude plod,
te zajedno proklija pravednost;
ja, Gospod, to sam stvorio.

Gospod je svesilan

9 Teško onom ko raspravlja sa Sazdateljem svojim,
a grne je među grnčarijom!
Kaže li glina grnčaru:
'Šta radiš?'
ili delo njegovo:
'On nema obe ruke?'
10 Teško onom koji ocu kaže:
'Zašto si rodio?'
ili ženi:
'Zašto si na svet donela?'"

11 Govori Gospod,
Izrailjev Svetitelj i njegov Sazdatelj:
„Zar je vaše da me pitate
o znacima nad decom mojom,
i da mi zapovedate nad delom mojih ruku?

12 Ja sam zemlju načinio
i čoveka na njoj stvorio;
svojim sam rukama nebesa rasprostro
i svim vojskama njihovim zapovedam.

13 Ja sam ga podigao u pravednosti
i poravnao sve puteve njegove.
On će obnoviti moj grad
i osloboditi zarobljene moje
bez otkupnine i bez naknade –
govori Gospod nad vojskama.“

Obraćanje tuđinaca

14 Govori Gospod:
„Trud egipatski i dobitak kuški,
i Savajci, ljudi poviški,
tebi će preći i tvoji će biti,
za tobom će ići, u okovima prethoditi,
i tebi će se klanjati,
i tebe moliti:

'O, samo kod tebe je Božanstvo,
i osim Boga drugi ne postoji.'"

¹⁵ Zaista, ti si Božanstvo skriveno,
Bog Izrailjev, Spasitelj.

¹⁶ Postideće se i osramotiće se svi,
zajedno će se povući pokunjeni oni koji prave kipove.

¹⁷ Gospod će spasti Izrailja
spasenjem večnim,
nećete se postideti,
i do vekova večnih nećete se osramotiti.

Gospod ukazuje na svoja dela

¹⁸ Ta, govori Gospod,
stvoritelj nebesa
– on je Bog –
koji je oblikovao zemlju
i izgled joj dao,
koji je učvrstio,
i nije je stvorio da bude pustoš,
nego je uobličio da se na njoj stanuje:
„Ja sam Gospod i drugog nema.

¹⁹ Nisam govorio u tajnosti,
u zakutku zemlje tamne.
Nisam rekao potomstvu Jakovljevu:
'Tražite me u pustoši.'
Ja, Gospod, govorim pravdu
i blagovestim čestitosti.

Gospod je Bog za sve ljude

²⁰ Saberite se i dođite,
zajedno pristupite, izbeglice iz drugih naroda.
Neznalice su koji nose drvo idolsko
i mole se božanstvu koje ne spasava.

²¹ Objavite i predočite,
hajde, posavetujte se zajednički.
Ko je ovo od davnina izjavio
i još tada predskazao?
Nisam li ja, Gospod?
Osim mene drugog boga nema;
pravednog Božanstva i Spasitelja
osim mene nema.

²² Obratite se meni i bićete spaseni,
svi krajevi zemljini,
jer ja sam Božanstvo i drugog nema.

²³ Zaklinjem se samim sobom:
iz mojih usta izlazi reč pravedna
i neću je opozvati:
da će se preda mnom svako koleno saviti,
svaki jezik mnome zaklinjati.

²⁴ 'Samo u Gospodu imam – veli –

pravednost i snagu.“
 K njemu će doći i stideće se
 svi koji su besneli protiv njega.
²⁵ U Gospodu će imati
 pravednost i proslavljanje
 sve potomstvo Izrailjevo.

46

Nemoćna božanstva i svemoćni Gospod

¹ Pade Vil! Sruši se Navav!
 Stavljaju svoje rukotvorine na životinje i na stoku.
 Nose ih kao bremena,
 teret što zamara.
² Ruše se i padaju zajedno.
 Ne mogu izbaviti nosioce.
 I duše svoje u ropstvo odvode.
³ „Slušajte me, dome Jakovljevi,
 i svi ostaci doma Izrailjeva!
 Ja sam vas nosio od rođenja;
 Ja sam vas podizao od utrobe.
⁴ I kad ostarite, ja ostajem isti;
 i kad osedite, ja ću biti potpora.
 Ja sam činio i ja ću podizati,
 i ja ću podupirati i dopremati.
⁵ S kim biste me uporedili,
 i sličnim i izglednim učinili i poredili?
⁶ Vade zlato iz torbe,
 i srebro mere na vagi,
 u najam uzimaju livca
 da im od toga načini boga,
 da padaju ničice,
 čelom i telom da se prostiru.
⁷ Podižu ga na rame, podupiru ga,
 spuštaju ga dole i stoje,
 iz mesta svojega i ne pomera se,
 niti viče na njih i ne odgovara;
 ne spasava nikoga iz nevolje njegove.

Pomoć je blizu

⁸ Setite se toga i budite ljudi;
 odmetnici, uzmite to k srcu.
⁹ Setite se početaka iz drevnosti.
 Ta, ja sam Bog i nema drugoga,
 Bog jesam i niko nije kao ja.
¹⁰ Na početku posledice najavljujem,
 i unapred što se nije zbilo.
 Kažem: 'Odluka će se moja izvršiti,
 i učiniću sve što hoću.'
¹¹ Pozvaću sa istoka grabljivicu,
 iz daleke zemlje čoveka po odluci svojoj.

Što rekoh, to ću i dovesti.

Što iskazah, to ću učiniti.

¹² Slušajte me, srcem uporni,
od pravednosti udaljeni.

¹³ Pravednost svoju primičem,
nije se udaljila;
i spasenje moje okasniti neće.

I na Sion ću spasenje staviti,
Izrailju proslavljenje svoje.“

47

Tužbalica nad Vavilonom

¹ „Spusti se i sedi u prašinu,
device, ćerko vavilonska.
Sedi na zemlju.

Nema prestola, ćerko haldejska!
Jer neće te više zvati
nežnom i osećajnom.

² Uhvati mlinsko kamenje i melji brašno,
svuci svoj ogrtač,
skut podigni, svuci s bedara,
prelazi reke.

³ Neka se pojavi golotinja tvoja,
još neka se pokaže sramota tvoja.
Osvetiću se
i neće me sprečiti niko.“

⁴ Otkupitelj naš, njegovo je ime:
Gospod nad vojskama, Svetitelj Izrailjev.

⁵ „Sedi ćutke i povuci se u tamu,
ćerko haldejska,
jer te više neće zvati
gospodaricom nad carstvima.

⁶ Na svoj sam se narod razgnevio,
svoju sam baštinu oskrnavio,
i tebi ih u ruke predao;
a ti prema njima milost ne pokaza:
jarmom tvojim
starce si pretovarila.

⁷ I govorila si:
‘Doveka ću biti gospodarica!’,
a u tvoje srce to nije dospelo,
nisi se setila šta na kraju biva.

⁸ A sada slušaj ovo, razvratnice,
koja boraviš u spokojstvu,
te u srcu progovaraš svome:
‘Ja sam i druge nema,
neću postati udovica,
niti decu izgubiti svoju.’

- ⁹ Pa oboje će doći na tebe,
trenutno, u istom danu:
izgubićeš i decu i muža;
u celini će doći na tebe,
iako vraćaš mnogostruko
i čaraš veoma.
- ¹⁰ U zloću svoju i ti si se pouzdala
govoreći: 'Ne vidi me niko.'
Mudrost tvoja i znanje tvoje, one te zavedoše,
te govoriš u srcu svojemu:
'Ja sam i druge nema.'
- ¹¹ Doći će zloća i na tebe,
i nećeš znati da ih sprečiš;
i stušitiće se nevolja na te,
i nećeš moći odvratiti;
i doći će na te iznenada
propast za koju ne znaš.
- ¹² De, ostani na tvojim čaranjima,
i na mnoštvu tvojih vraćanja,
na kojima se trudiš od mladosti;
možda se i okoristiš, možda strah doneseš.
- ¹³ Rintala si zbog mnogih savetnika tvojih.
Hajde, neka ustanu i spasu te:
oni 'premeravaju' po nebesima,
oni 'vide' po zvezdama,
oni 'saznavaju' po mladom mesecu;
šta će tebe snaći.
- ¹⁴ Ta, oni će biti kao strnjika,
oganj će ih spaliti;
sami sebe izbaviti neće
iz plamene ruke;
neće ostati ni žeravice da se neko ogreje,
ni vatre da kraj nje posedi.
- ¹⁵ Takvi će postati oni
oko kojih si se zamarala,
tvoji trgovčići od mladosti:
svaki će na svoju stranu otperjati,
nikog neće biti da te spase."

48

Gospod – gospodar budućnosti

- ¹ „Slušaj ovo, dome Jakovljevi,
koji se nazivate imenom Izrailjevim
i koji ste izašli iz voda Judinih,
koji se zaklinjete imenom Gospodnjim,
spominjete Boga Izrailjeva
ne u istini i ne u pravednosti.
- ² Jer po Svetom Gradu vi se nazivate
i na Boga Izrailjeva vi se oslanjate,
njegovo je ime: Gospod nad vojskama.

- ³ Od početka, od davnina obaveštavam,
iz mojih usta je izašlo
i objaviću što se čini iznenada,
i to se zbilo.
⁴ Iako sam znao da si tvrdokoran,
i da je vrat tvoj žila gvozdena,
i da je čelo tvoje bronza;
⁵ ipak sam ti već onda najavio,
obavestio te pre nego se zbude;
da ne rekneš:
'Moj kip to učini,
i moj lik rezani i moj lik liveni to zapovediše.'
⁶ Čuo si, pogledaj sve to.
Zar nećete objavljivati?

- I novo ćeš od sada slušati od mene,
tajanstveno, što znao nisi.
⁷ Sada je stvoreno,
a nije od ranije i pre ovog dana,
što ni čuo nisi; da ne rekneš:
'Gle, to sam već znao.'
⁸ Niti si čuo, niti si znao,
niti se uši tvoje od pre otvoriše.
Ta, znao sam da ćeš izneveriti
i da su te nazvali otpadnikom čim si se rodio.
⁹ Zbog imena svojega sputavam gnev svoj,
i zbog časti svoje uzdržavam se prema tebi,
inače bih te istrebio.
¹⁰ Evo, pretopiću te, ali ne kao srebro;
pročišćavam te u topionici nevoljničkoj.
¹¹ Zbog sebe, zbog sebe ću učiniti.
Zar da se bogohuli?
I slavu svoju drugom dati neću.“

Gospod blagovesti svog miljenika

- ¹² „Čuj mene, Jakove,
i Izrailju, koga sam pozvao:
Ja jesam,
ja sam Prvi, ja sam i Poslednji.
¹³ Ruka je moja i zemlju utemeljila,
a desnica moja nebesa je rasprostrla,
kad ja njih pozovem,
skupa će se postrojiti.
¹⁴ Skupite se svi i poslušajte:
Ko je od njih to najavio?
Onaj koga Gospod voli
volju njegovu će učiniti nad Vavilonom
i nad potomstvom njegovim, Haldejcima.
¹⁵ Ja, ja sam rekao,
njega sam pozvao,
njega vodio,

i njegov put unapredio.

¹⁶ Pristupite mi i poslušajte ovo:
Nisam vam od početka u tajnosti govorio,
i bio sam tamo kad se to događalo.

A sad me šalje Gospodar Gospod
i Duh njegov.“

Šta će biti sa Izrailjem?

¹⁷ Govori Gospod, Otkupitelj tvoj,
Svetitelj Izrailjev:

„Ja, Gospod Bog tvoj,
učim te na dobrobit,
upućujem te kojim ćeš putem ići.

¹⁸ O, da si se pokorio mojim zapovestima,
mir bi tvoj bio kao reka,
i pravednost tvoja kao talasi morski.

¹⁹ Potomstva bi tvojeg bilo kao peska,
a poroda tvoga kao njegovih zrnaca.
Ne bi se zatrlo i ne bi se izbrisalo
ime njegovo pred licem mojim.“

Pesma o izlasku iz Vavilona

²⁰ Izadite iz Vavilona!
Bežite iz Haldeje!

Glasom uskliktalim blagoslovite;
ovo objavljujte;
to razglasite do kraja zemlje.

Govorite: „Otkupio je Gospod svog slugu Jakova!“

²¹ I nisu bili žedni dok su išli pustošima,
vodu im je iz stene natočio,
i stenu je rascepio
i voda je potekla.

²² „Nema mira!
– govori Gospod opakima.

49

O sluzi Gospodnjem, Pesma druga

¹ Čujte mene, ostrva!

Poslušajte me, narodi daleki!
Gospod me je pozvao čim sam se rodio,
moje ime je spomenuo od utrobe materine,

² i načinio je usta moja kao oštar mač,
senom svoje ruke on me je zaklonio,
u glatku me strelu pretvorio,
u tobolcu svome on me je sakrio.

³ Rekao mi je: 'Izrailju, ti si moj sluga,
u kom ću postati ponosan.'

⁴ A ja sam rekao: 'Uzalud sam se mučio za opustošenost,
i isprazno upinjao snagu svoju.
Ipak, pravda je moja kod Gospoda,

i učinak moj kod Boga mojega.'

⁵ I sad govori Gospod
koji me je pre rođenja slugom svojim načinio,
da mu Jakova povratim
i da mu se Izrailj sabere.
I proslaviću se u očima Gospodnjim,
i Bog moj će biti snaga moja.

⁶ I reče:
'Nevažno je da mi budeš sluga,
da podignem pleme Jakovljevo,
i da vratiš ostatke Izrailjeve,
nego ću te odrediti da budeš svetlost pucima,
da budeš spasenje moje do kraja zemlje.'"

Pesma o slavnom povratku

⁷ Govori Gospod,
Otkupitelj Izrailjev, Svetitelj njegov,
onome kome preziru dušu,
na koga se gadi puk, služi nasilnicima:
„Videće carevi i ustaće glavari,
i klanjaće ti se
zbog Gospoda koji je veran,
Svetitelja Izrailjeva koji te je izabrao.“

Obnova Izrailja

⁸ Govori Gospod:
„U vreme povoljno sam te uslišio,
i u dan spasenja sam ti pomogao,
i sazdao sam te i postavio te
za savez s narodom,
za podizanje zemlje,
za ubaštinjenje razorenih baština,
⁹ za reč utamničenicima: 'Izađite!',
i onima koji su u tami: 'Pokažite se!'

Na putevima će se napasati,
i po svim visoravnima biće paša njihova.

¹⁰ Neće biti ni gladni ni žedni,
i neće ih mučiti ni suša ni sunce,
jer će ih voditi onaj koji im se smilovao,
i dovešće ih na izvore vodene.

¹¹ I pretvoriće sve gore moje u put,
i uzdići će moje drumove.

¹² Evo, neki dolaze iz daleka,
i, gle, neki sa severa i sa zapada,
a neki iz zemlje Sinim.“

¹³ Kličite, nebesa,
i veseli se, zemljo!
Podvikujte, planine, razdragano!
Zato što Gospod teši narod svoj,
i smilovaće se na nevoljnike svoje.

14 A Sion reče: „Napustio me Gospod“
i „Gospodar me je zaboravio.“

15 „Može li žena zaboraviti svoje odojče,
da se ne smiluje na sina utrobe svoje?
Ako bi neka i zaboravila,
ja pak tebe zaboraviti neću.

16 Evo, na oba dlana sam te urezao,
zidovi tvoji preda mnom su svagda.

17 Graditelji tvoji žure,
rušitelji tvoji i pustošnici tvoji od tebe odlaze.

18 Osvrni se i pogledaj oko sebe,
svi se oni sabiraju, k tebi dolaze.

Života mi moga – govori Gospod –
svima ćeš se njima kao haljinom odenuti,
i kao nevesta njima ukrasiti.

19 Ruševine svoje i razvaline svoje,
i zemlju poharanu svoju
sad podešavaš za stanovanje,
i zato će se udaljiti koji te zatiru.

20 Ponovo će ti govoriti na uši
sinovi kojih si bila lišena:

’Tesno mi je mesto;
pomeri se i nastaniću se.’

21 I govorićeš u srcu svome:

’Ko mi je ovo rodio?
A ja sam bila bez dece i ploda,
prognana i odbačena,
a ove, ko je odgajio?

Eto, ja sam ostala sama;
ovi, otkuda su oni?’“

22 Govori Gospodar Gospod:
„Evo, rukom svojom mašem pucima
i zastavu svoju podižem narodima.

Pa ću vratiti sinove tvoje na grudi,
i doneću ćerke na plećima.

23 I carevi će o tebi brinuti,
i kneginje njihove biće tvoje dojkinje.

Klanjaće ti se do zemlje
i prašinu s nogu tvojih lizaće.

I znaćeš da sam ja Gospod.
Neće se postideti koji se uzdaju u mene.“

24 Može li se junaku plen zapleniti,
ili da zarobljenik pobegne od užasnika?

25 Ipak, govori Gospod:
„Junaku će biti zaplenjen zarobljenik
i plen će pobeći od užasnika,
a sa onima koji se s tobom spore
sporiću se ja, i tvoje sinove izbaviću ja.

²⁶ A tlačitelje tvoje nateraću da jedu meso svoje,
i kao mladim vinom opijaće se krvlju svojom.
I znaće telo svako
da sam ja, Gospod, Spasitelj tvoj,
i da je Silni Jakovljevi Otkupitelj tvoj.“

50

Spasonosna svemoć Gospodnja

¹ Govori Gospod:
„Gde je potvrda o razvodu za vašu mater
kojom sam je otpustio?
Ili: ko je poverilac
kome sam vas prodao?
Gle, zbog krivica vaših vi ste prodani.
Zbog neverstva svoga vaša mati je otpuštena.
² Zašto, kad sam bio došao,
nikog nije bilo?
Kad sam bio zvao,
odazvao se niko nije?
Zar je tako kratko skraćena ruka moja,
te ne može izbaviti?
Ili: zar snage u meni nema,
te ne mogu osloboditi?
Gle, pretnjom svojom isušujem more,
pretvaram reke u pustinju.
Raspadaju se ribe njihove
kad vode nema, i umru od žeđi.
³ Nebesa oblačim u crninu,
i kostret im kao pokrivači.“

O sluzi Gospodnjem, Pisma treća

⁴ Gospodar Gospod dade mi jezik učen
da znam okrepiti umornoga.
Rečju me budi; iz jutra u jutro budi me na uho
da ga slušam kao učeni.
⁵ Gospodar Gospod otvorio mi je uho,
a ja nisam okretao pleća,
niti sam ustuknuo.
⁶ Leđa sam svoja podmetao onima koji me tuku,
a obraze svoje onima koji mi bradu čupaju,
lice svoje zaklanjao nisam
od uvreda i od pljuvanja.
⁷ A Gospodar Gospod meni pomoć daje
da se ne postidim,
zato sam svoj obraz u kremen pretvorio
i znam da se posramiti neću.
⁸ Blizu je onaj koji me pravda.
Ko će sa mnom da se parniči?
Stanimo zajedno.
Ko će protiv mene?
Nek mi priđe bliže.

⁹ Gle, Gospodar Gospod meni pomaže.
Ko je taj koji će me okriviti?
Eto, svi oni će se istrošiti kao haljina,
moljac će ih pojesti.

¹⁰ Ko se među vama boji Gospoda
i sluša glas njegovog sluge,
koji je išao po tamninama,
a nije imao videla;
uzdao se u ime Gospodnje,
oslanjao na Boga svojega.

¹¹ Eno, svi vi koji palite vatru
opasujući se iskrama,
odoste u plamen svoje vatre
i u iskre vašeg sagorevanja;
od ruke moje to će vam biti:
ležaćete u mukama.

51

Spasenje za Avrahamove potomke

¹ Poslušajte me, sledbenici pravednosti,
tražioci Gospoda,
osmotrite stenu iz koje ste isklesani,
kop istesan iz kog ste iskopani.
² Osmotrite Avrahama, oca svojega,
i Saru koja vas je rodila.
Ta, on je sam bio kad sam ga pozvao,
a ipak sam ga blagoslovio i umnožio.
³ Ta, Gospod se sažalio nad Sionom,
sažalio se nad svim njegovim razvalinama,
te će pretvoriti pustinju njegovu u Eden,
a pustaru njegovu u vrt Gospodnji.
Klicanje i radost odjekivaće po njemu,
zahvaljivanja i glas pohvalni.

Gospod će suditi narodima i pucima

⁴ Poslušni mene, narode moj, i čuj mene, svete,
jer Zakon od mene proističe,
i moje ću pravosudstvo hitro postaviti
da bude svetlost narodima.
⁵ Blizu je pravda moja,
spasonosno proističe,
a i mišica moja sudiće narodima.
Na mene ostrva čekaju
i u moju mišicu se uzdaju.
⁶ Oči svoje k nebu podignite,
i po zemlji osmotrite dole;
jer će nebesa kao dim iščeznuti,
i zemlja će se kao ogrtač raskrpati,
i stanovnici njeni kao takvi* pomreće;

* **51:6** Kao takvi može da se prevede i kao komarci.

a spasenje moje trajaće doveka,
i pravednost moja uzdrmana neće biti.

⁷ Poslušajte mene, koji poznajete pravdu,
narode kome je Zakon moj u srcima:
ne bojte se ruganja od ljudi,
i neka vas ne uzbuđuje njihovo vređanje,

⁸ jer će ih kao ogrtač pojesti moljac,
i kao vunu poješće ih crv;
a pravednost moja trajaće doveka,
i spasenje moje od kolena do kolena.

Gospod se budi

⁹ Probudi se! Probudi se!
Odeni se u snagu, mišice Gospodnja.
Probudi se kao u dane drevne,
tokom starinskih naraštaja.
Nisi li ti ispresecala Ravu,
izranjavila morsku neman?

¹⁰ Nisi li ti isušila more,
vode bezdana golemih,
postavila po dubinama morskim
put da prolaze otkupljeni?

¹¹ Vratit će se izbavljeni Gospodnji,
doći će u Sion s veseljem
i s radošću večnom na čelima;
pratiće ih razdraganost i radost,
a pobeći će žalost i uzdasi.

Svemoćni Gospod teši ljude svoje

¹² „Ja, ja sam utešitelj vaš.
Ko si ti da se bojiš čoveka smrtnoga
i sina čovečijeg koji je kao trava?

¹³ Zaboravio si Gospoda,
koji te je načinio,
koji je razastro nebesa
i utemeljio zemlju.

Pa si strepeo stalno, povazdan
pred licem nadmenog tlačitelja,
kao pred nekim ko postoji da bi razjedao.
I... gde je nadmenost tlačitelja?

¹⁴ Biće izgnanik slobodan ubrzo,
i neće umirati da bi bio razjedan,
i hleba mu nedostati neće.

¹⁵ Gospod Bog tvoj sam ja,
more uzburkam i talasi mu ključaju.
Gospod nad vojskama ime je njegovo.

¹⁶ I stavio sam reči svoje u usta tvoja,
i sakrio te u senku ruke svoje,
da razastrem nebesa
i utemeljim zemlju,
i kažem Sionu: „Ti moj narod jesi.“

Probudi se, Sveti grade!

¹⁷ Hajde, probudi se! Hajde, probudi se!

Ustani, Jerusalime!

Koji si ispio iz ruke Gospodnje

čašu jarosti njegove;

pehar, čašu opijenosti,

ispio do dna.

¹⁸ Od svih sinova koje je rodio

nema nijednog da ga vodi.

Od svih sinova koje je odgojio

nema nijednog da ga za ruku prihvati.

¹⁹ Ovo te je dvoje zadesilo.

Hoće li te iko požaliti?

Pustošenje i raspad i glad i mač.

Hoće li te iko utešiti?

²⁰ Sinovi ti leže obamrli

po uglovima svih ulica;

kao antilopa u mreži

puni jarosti Gospodnje,

karanja od Boga tvojega.

²¹ Zato ovo počuj, poniženi

i opijeni, ali ne od vina.

²² Govori tvoj Gospodar Gospod,

Bog tvoj, branilac svog naroda:

„Evo, uzimam iz ruke tvoje

čašu opijenosti,

pehar, čašu jarosti moje.

I nikad se više iz nje ispijati neće.

²³ I to stavljam u ruku onih koji su te žalostili,

koji su duši tvojoj govorili:

‘Savij se i prelazićemo!’

I namesto tla podmetao si leđa svoja,

te su bila put onima koji prelaze.“

52

¹ Probudi se! Probudi se!

Odeni se u svoju snagu, Sione!

Odeni se ogrtačem sjajnosti svoje,

Jerusalime, grade sveti,

jer u tebe više ulaziti neće

neobrezani i nečisti.

² Stresi sa sebe prašinu i ustani,

ustoliči se, Jerusalime!

Skini okove sa svoga vrata,

zaboravljena ćerko sionska.

³ Jer govori Gospod:

„Eto, bili ste prodani

i bez novca ćete biti otkupljeni.“

⁴ Jer govori Gospodar Gospod:

„U Egipat je nekada narod moj sišao da tamo stranac bude,
a Asir mu je ni zbog čega nasilje činio.

⁵ A sada, zašto sam ja ovde? – govori Gospod.
Zato što je bez razloga porobljen moj narod,
a porobljivači njegovi likuju – govori Gospod –
i bez prestanka, povazdan
vređa se moje ime.

⁶ Zato će narod moj poznati ime moje.
Zato će u onaj dan znati
da sam ja onaj koji govori:
„Evo me!“

Otrežnjenje i radost

⁷ Kako li su divne po gorama
noge blagovesnika koji najavljuje mir,
blagovesnika dobrote koji najavljuje spasenje,
govoreći Sionu: „Bog tvoj caruje!“

⁸ Glas stražara tvojih se podiže,
glas zajedničkog klicanja,
jer očima svojim gledaju
kako se Gospod vraća na Sion.

⁹ Podvriskujte i kličite zajedno,
razvaline jerusalimske,
jer Gospod je narod svoj utešio,
Jerusalim otkupio.

¹⁰ Svoju svetu mišicu Gospod je otkrio
da svi puci gledaju,
da svi krajevi zemljini vide
kako naš Bog spasava.

¹¹ Odlazite! Odlazite! Odatle izađite!
Nečistote ne dotičite!
Iz sredine njegove izađite! Sebe očistite,
koji posude Gospodnje podižete.

¹² Jer u žurbi izlaziti nećete,
i bežati nećete,
zato što ispred vas ide Gospod,
a iza vašeg stroja je Bog Izrailjev.

O Božijem sluzi, Pesma četvrta

¹³ „Gle, moj Sluga će uspevati,
uzvisiće se i uzdignuti, i veoma uzveličati.

¹⁴ Kako su se mnogi užasnuli nad njim*:
tako iznakažen njegov ljudski lik
i pojava njegova među potomcima ljudi.

¹⁵ Ipak, poškropiće on narode mnoge†,
ni pisnuti neće carevi,
jer videće što im niko objavio nije,
i shvatiće o kome čuli nisu.“

* 52:14 U izvornom tekstu stoji *nad tobom*, tj. *nad Slugom*. † 52:15 I ovaj prevod je moguć: *Ipak, puci mnogi diviće se njemu*.

53

- ¹ Ko je poverovao našoj poruci,
i mišica Gospodnja kome se otkrila?
- ² I kao izdanak pred njim je izrastao,
i kao koren iz zemlje suhe.
Nije imao krasote ni izgleda;
ni da bude viđen ni poželjan.
- ³ Bio je prezren i od ljudi odbačen,
čovjek u bolovima i stradanju vičan,
i kao onaj od kog zaklanjaju lice,
bio je prezren i za nas beznačajan.
- ⁴ A on je naše bolove poneo,
i naše bolesti na sebe uzeo.
Mi smo, pak, smatrali
da ga Bog tuče, udara i ponižava.
- ⁵ A on je proboden zbog naših prestupa,
satrven zbog naših krivica,
karanje je na njemu zbog našeg mira
i ranama svojim nas je iscelio.
- ⁶ Svi smo mi kao ovce zavrľjali,
svaki je krenuo svojim putem;
a Gospod je na njega svalio
krivicu svih nas.
- ⁷ Tlačen je bio i ponizio se on,
i nije otvorio usta svoja;
kao jagnje na klanje je vođen,
i kao ovca nema pred onima koji je strižu,
i nije otvorio usta svoja.
- ⁸ Od vlasti i od suda on je izuzet.
I ko će da ispriča šta je posle bilo?
Jer iz zemlje živih je izdvojen,
zbog greha mog naroda on je tučen.
- ⁹ Odredili su mu grob među opakima,
a u smrti bi s bogatašima.
Ipak, niti je učinio nasilje,
niti prevaru ustima svojim.
- ¹⁰ Međutim, Gospodu se svidelo
da ga satire bolom.
Ako prineseš život njegov
kao žrtvu za prestup,
potomstvo će se postarati
da se produže dani,
i što je Gospodu ugodno
napredovaće rukom njegovom.
- ¹¹ „Iz onog što je iskusio
videće svetlo i znanjem svojim će se nasititi.
Svojim poznanjem pravedni sluga moj opravdaće mnoge.
I njihove krivice sam će izneti.

¹² Zato ću mu mnoge u baštinu dati
i s moćnicima će plen deliti.
I sam je sebe ponudio da umre,
pa je u grešnike ubrojen,
i sam je poneo grehe mnogih
i zauzima se za grešnike.

54

Velik je Jerusolim

¹ Kliči, nerotkinjo, koja ne rađaš,
podvrisakuj ključući;
veseli se koja za porođaj ne znaš,
jer više sinova ima samotna
nego li udata –
govori Gospod.

² Raširi mesto za svoj šator,
razastri platna za svoje konačište.
Ne šteti!
Užad svoju produži,
kočiće svoje učvrsti!

³ Jer desno i levo ćeš se probiti
i potomstvo će tvoje puke zaposesti
i nastaniće opustele gradove.

Gospodnja ljubav

⁴ Ne boj se, nećeš se postideti.
Ne stidi se, jer nećeš crveneti.
Jer ćeš zaboraviti sramotu mladosti svoje,
i nećeš više spominjati
što su te ponižavali dok si bila udovica.

⁵ Jer tvoj suprug je Sazdatelj tvoj,
njegovo je ime Gospod nad vojskama,
i tvoj Otkupitelj je Svetitelj Izrailjev,
on se zove Bog zemlje svekolike.

⁶ Naime, kao ženu ostavljenu
i duhovno ucveljenu pozvao te je Gospod,
i otpuštenu ženu
s kojom si od mladosti svoje –
govori Bog tvoj.

⁷ „Za tren kratki sam te ostavio,
a u velikim milosrđima tebe ću prigrliti.

⁸ Iz mene je srdžba provalila,
i za časak sam zaklonio lice svoje od tebe,
a smilovao sam ti se po večnoj milosti –
govori Otkupitelj tvoj, Gospod.

⁹ Jer ovo im je kao vode Nojeve,
kad se zakleh da vode Nojeve
više zemlju preplavljati neće:
tako se zaklinjem

da na tebe srditi se neću
i da tebe prekoriti neću.
¹⁰ Neka se planine pomaknu
i neka se brda uzdrmaju,
ipak se moja milost od tebe odmaći neće,
niti će se uzdrmati moj savez mirovni
– govori Gospod koji ti se smilovao.

Jerusalim obnovljen i blagosloven

¹¹ Nevoljnice, vihorom vitlana, neutešena,
gle, ja ću složiti na mermer kamenje tvoje,
i na safire temelj tvoj.
¹² I od rubina dići ću ti na tvrđavi zupce;
i od karbunkula tvoje vratnice,
i sve ograde tvoje od kamenja dragoga.
¹³ I svi sinovi tvoji biće učeni od Gospoda,
i obilan mir imaće sinovi tvoji.
¹⁴ Bićeš sazdana na pravdi.
Odbaci strah,
jer nemaš se čega bojati.
Odbaci strah,
jer on ti se ni primaći neće.
¹⁵ Gle, postrojiće se protiv tebe
kao da je to od mene.
Ko se postroji protiv tebe
propašće zbog tebe.

¹⁶ Gle, ja sam kovača stvorio,
koji žeravicu raspaljuje,
vadi iz nje oružje da ga iskuje,
a ja sam i zatirača stvorio da zatire.
¹⁷ Nijedno oružje iskovano protiv tebe neće uspeti,
i svaki jezik koji se protiv tebe podigne
na sudu ćeš oboriti.
To je baština slugu Gospodnjih
i pravda njihova od mene – govori Gospod.

55

Obilje milosti Gospodnjih

¹ O, svi žedni, pristupite vodi,
i koji novac nemate, pristupite,
kupujte i jedite,
i pristupite, kupujte
bez novaca i bez plaćanja,
vino i mleko.
² Zašto da trošite novac na nešto što hleb nije,
i zaradu svoju na nešto što zasititi neće?
Mene poslušajte i ješćete što je dobro,
i duša će se vaša naslađivati krtinom.
³ Uho priklonite i meni pristupite;
slušajte i duša vaša će živeti.
Pa ću s vama sklopiti savez večni,

Davidu obećanih milosti.

⁴ Evo, njega sam dao da bude svedok narodima;
vladar i zapovednik narodima.

⁵ Evo, puk koji ga ne poznaješ pozvaćeš;
puk koji tebe ne poznaje pohrliće tebi
radi Gospoda Boga tvojega
i za Svetitelja Izrailjeva
koji ti je dao dostojanstvo.“

Gospod je blizu

⁶ Tražite Gospoda dok se može naći!
Prizivajte ga dok je blizu.

⁷ Neka opaki put svoj ostavi
i nikogović svoje zamisli,
i neka se Gospodu vrati, a on će mu se smilovati;
i Bogu našem zato što umnožava praštanje.

⁸ „Jer, zamisli vaše nisu zamisli moje,
i putevi moji nisu putevi vaši
– govori Gospod.

⁹ Nego, koliko je nebo nad zemljom visoko,
toliko su putevi moji visoko nad putevima vašim,
a zamisli moje iznad zamisli vaših.

Moć Gospodnje reči

¹⁰ Jer kao što kiša pada
i sneg sa nebesa
i ne vraća se pusta,
nego natapa zemlju,
te biva plodna i rodna;
pa daje seme onome koji seje i hranu onome koji jede,
¹¹ takva je reč moja što iz mojih usta izlazi,
neće mi se vratiti prazna,
nego će učiniti ono što mi se sviđa
i napredovaće radi čega sam je poslao.

Zapis o budućem blagoslovu

¹² Da, s radošću ćete otići,
i u miru ćete biti vođeni.
Planine i bregovi
klicaće pred vama veselo,
i svako drvo zeleno
zapljeskaće dlanovima.
¹³ Umesto trnja će rasti čempresi,
umesto koprive će rasti mirta.
I biće radi Gospodnjeg imena,
radi znaka večnoga, nerazorivoga.“

56

Bog prihvata neprihvaćene

¹ Govori Gospod:
„Držite pravo

i činite pravdu,
jer od mene se približava spasenje
i biće objavljena pravda moja.

² Blažen je čovek koji čini ovo,
i sin čovečiji koji to drži,
koji pazi na subotu da je ne oskrnavi,
i pazi na ruku svoju da nikakva zla ne učini.“

³ Neka tuđinčev sin koji je prionuo uz Gospoda ne kazuje govoreći:
„Gospod me je jamačno odvojio od svog naroda.“

I evnuh neka ne govori:

„Ja sam suvo drvo.“

⁴ Jer govori Gospod:

„Evnusima koji paze na subote moje
i biraju što je meni ugodno,
i koji se drže saveza sa mnom;

⁵ njima ću dati u Domu mome
i među zidovima mojim
spomen i ime bolje nego sinovima i ćerkama,
daću im večno ime, nerazorivo.

⁶ A tuđinske sinove koji su prionuli uz Gospoda
da mu se klanjaju i da ljube ime Gospodnje
i da mu budu sluge, svi koji paze na subotu
da je ne oskrnave i koji se drže saveza sa mnom;

⁷ njih ću dovesti na svetu goru moju,
i obradovaću ih u mom Domu za molitvu.
Svespalnice njihove i žrtve zaklane
biće mi po volji na žrtveniku mome.

Jer će se Dom moj zvati
‘Dom za molitvu svim narodima’.“

⁸ Gospodar Gospod
koji sakuplja izgnane Izrailjce
veli: „Još ću ih sakupiti
svrh već sakupljenih.“

Protiv nedostojnih glavara

⁹ Sve životinje poljske, dođite da jedete,
sve životinje šumske.

¹⁰ Svi njegovi stražari su zatajili,
svi oni ne shvataju,
psi bezglasni, da laju ne mogu.
Sanjivo se izležavaju, vole da dremaju.

¹¹ I to: proždrljivi su psi,
ne umeju da se nasite.
I oni su pastiri nerazboriti,
svaki od njih na svoj put okreće,
svaki za grabežom svojim sebično.

¹² „Dođite, doneću vina,
i napićemo se žestoka pića.
Kao danas i sutra će biti:
obilje vrlo veliko!“

57

¹ Pravednik gine
i nikoga to ne uzbuđuje.
I smerni ljudi bivaju odvođeni
i niko ne razabire
da pravednik biva odveden pred zlo,
² da uđe u mir.
Počivaju na ležajima svojim
ko je išao ispravno.

³ „A sad se primaknite amo,
sinovi gatarini,
potomstvo preljubničko, smrdljivo.

⁴ Nad kim se šegačite?
Nad kim se bekeljite?
Plazite jezik?
Niste li vi deca buntovna,
potomstvo lažljivaca,
⁵ koji se uspaljuju među hrastovima,
pod svakim drvetom zelenim,
žrtvujući decu po dolinama,
pod kamenim raselinama?“

Prorok tuguje zbog idolopoklonstva

⁶ „Na vododerini tvoja je raka.
One, one su tvoji međaši.
Upravo njima izlivaš žrtve nalivne,
spaljuješ žitnu žrtvu.
Zar one da mi se svide?
⁷ Na goru visoku i uzdignutu
svoj si ležaj postavila,
pa si se tamo popela
da kolješ žrtvu zaklanicu.
⁸ Uz vrata i do vratke
svoj si zapis postavila.
Daleko od mene si razotkrila
i na visine ležaj svoj namestila,
te se pogađala sa onima koje voliš
da legneš s njima, da osetiš snagu.

⁹ I hodočastiš caru u pomazanju,
i umnožavaš svoja mira;
i poslala si svoje izvestioce izdaleka
i spustila do Sveta mrtvih.
¹⁰ Iznurila si sebe mnogim putovanjima svojim.
Nisi rekla: 'To je taština!'
Stekla si jakost novu,
zato oslabila nisi.

¹¹ Pa koga si se uplašila i pobjejala,
te si slagala?
I nisi se mene setila,
nisi sebi na srce stavila.
Nisam li ja ćutao i od veka,

pa se mene pobjala nisi?
12 Ja ću objaviti tvoju pravdu,
i dela ti tvoja koristiti neće.
13 Kad zavičeš, neka te izvedu čete tvoje.
A sve njih će vetar odneti, taština uzeti.
Međutim, koji se u mene uzdaju
zemlju će baštiniti
i moju svetu goru posedovati.“

Pesma utešna

14 Tada će se govoriti:
„Nasipajte! Nasipajte! Put poravnajte!
Mom narodu smetnje s puta uklonite!“
15 Jer govori Višnji i Uzdignuti,
nastanjeni trajno, a ime mu je Svetitelj:
„Moj stan je uzvišenost i svetinja,
a sa skrušenim sam i s duhom poniženim,
da oživim poniženima duh,
da oživim skrušenima srce.
16 Jer se neću prepirati doveka,
niti ću se ljutiti neprestano,
jer bi ispred lica mogega oslabio duh
i duše koje sam sazdao.
17 Krivica njegova je grabež.
Zato sam se naljutio,
i zato ga udario, i u ljutini se sakrio;
a on je otišao odmetnički,
kako ga srce njegovo odvuče.
18 Puteve njegove sam video.
I izlečiću ga i dovesti,
i umiriću srce onih koji ga teše
i koji s njim tuguju.
19 Stvaram reči usnama da progovore:
Mir! Mir udaljenome i bliskome
– govori Gospod, i njega ću izlečiti.
20 A opaki su kao more ustalasalo,
što se uspokojiti ne može,
i iz voda svojih istalasava
mulj i blato.
21 Nema mira opakima
– govori Bog moj.

58

Beseda o postu

1 Viči koliko te grlo nosi!
Nemoj se ustezati.
Slično rogu glas svoj podigni,
i narodu mom zločine njegove objavi,
i domu Jakovljevom grehe njegove.
2 A mene dan za danom traže
i poznavanju puteva mojih žude,

kao puk što deluje po pravdi
i presude Boga svoga ne zanemaruje.
Ištu od mene pravednost na sudu,
za blizinom Božijom žude.

³ 'Zašto smo postili,
kad ti ne vidiš?
Zašto smo mučili dušu svoju,
a ti ne znaš?'

Gle, u dan posta vašega vi zgrćete kako vam se hoće,
a sve vaše radnike tlačite.

⁴ Gle, vi postite da biste se prepirali i nametali,
da biste zlehudoga pesnicom udarali.

Nemojte kao danas postiti,
onda će se na visinama čuti glas vaš.

⁵ Zar je takav post što sam ga izabrao,
dan kad muči čovek dušu svoju,
da se glavom svojom savija ničice kao rogoz,
i kostret i pepeo prospe pod sebe?

Zar ćeš to postom zvati
i danom što je Gospodu po volji?

⁶ Nije li ovo post što sam ga izabrao:

odrešiti veze nad zlehudim,
razvezati u jaram svezane,
dati slobodu potrvenima,
i svaki jaram da bude izlomljen?

⁷ Nije li da udeliš hleb svoj gladnome,
da u dom dovedeš beskućnika,
kad vidiš gola da ga odeneš,
i od rodbine svoje da se ne kriješ?

⁸ Tada će kao zora sijati svetlost tvoja
i zdravlje će tvoje brzo bujati,
i pravda će tvoja ispred tebe ići,
a slava Gospodnja će te pratiti.

⁹ Kad povičeš, Gospod će odgovoriti;
zavapićeš, a on će reći: 'Evo me!'

Ako iz svoje sredine ukloniš jaram,
prst preteći i besedu prestupničku,

¹⁰ i zbog gladnog se uzbudi tvoja duša,
i nasitiš dušu namučenu;
tada će se svetlost tvoja podići u tami,
i tamnina tvoja biće kao podne.

¹¹ I Gospod će te voditi bez prestanka,
i po suhim tlima nasitiće ti dušu,
i kosti će tvoje gipkijima učiniti;
i bićeš kao vrt zalivan
i kao studenac čije vode usahnuti neće.

¹² I vekovne razvaline sagrađiće za sebe,
utemeljene od kolena do kolena,
a tebe će zvati 'Onaj koji pukotine zaziđuje',

'Obnovitelj drumova prema naseljima.'

Zapis o suboti

- ¹³ Ako odvратиš svoju nogu od subote,
da u sveti dan moj ne radiš što se tebi sviđa,
i da subotu nazoveš milinom,
svetinju Gospodnju proslavljenom,
a slavu njegovu odvojenom od poslova,
da na svojim putevima
ne obavljaš što ti se prohte,
i da ne govoriš *nepromišljene* reči;
¹⁴ tada će ti omiliti ono što je Gospodnje,
projahaćeš sa mnom po uzvišicama na zemlji,
pa ću te hraniti onim što si nasledio
od Jakova, pretka tvojega –
jer su to kazala usta Gospodnja.“

59

Psalam proroka Isaije

- ¹ Gle, nije ruka Gospodnja okraćala da ne spasava,
niti je uho njegovo ogluhnulo da ne čuje;
² nego vaše krivice jesu pregrada
između vas i Boga vašega,
i gresi vaši zaklanjaju lice njegovo od vas
da vas ne čuje.
³ Jer šake su vaše krvlju zagađene,
i prsti su vaši u zločinu,
usne vaše govore prevaru,
jezik vaš mrmlja podlost.
⁴ Na pravednost niko ne poziva,
niti iko po istini sudi;
uzdaju se u ništavilo, i govore reči isprazne;
muku začinju, nevaljalstvo rađaju.
⁵ Jaja gujina legu
i mrežu paukovu pletu;
od njihovih ko pojede jaja, taj umire;
a ako ga razbije, guja se izlegne.
⁶ Njihovo pletenje nije za odevanje,
njihove izrađevine nisu za pokrivanje.
Njihove izrađevine delo su prestupničko
i šakama svojim čine nasilje
⁷ Njihove noge u zlo trče
i hitre su da prolivaju nevinu krv.
Misli njihove misli su prestupničke,
pustoš je i propast na drumovima njihovim.
⁸ Put ka miru oni ne poznaju,
na stazama njihovim pravednosti nema.
Izopačili su svoje ugažene puteve,
ko po takvom putuje, mir ne upoznaje.
⁹ Zato se pravo od nas udaljilo,

i pravednost do nas ne dopire.
Nadali smo se svetlosti, a gle, tama;
sjajnom sjaju, a hodamo po mraku dubokom;
¹⁰ po zidu pipamo kao slepi,
i tapkamo kao da smo bez očiju;
u podne se spotičemo kao da smo u sumraku;
u obilju smo kao da smo mrtvi;
¹¹ svi mi mumlammo kao da smo medvedi
i gukanjem gučemo kao da smo golubovi.
Očekujemo sud, a njega nema,
spasenje – udaljilo se od nas.

¹² Jer mnogo je naših pobuna pred tobom,
i gresi naši svedoče protiv nas.
Zaista, mi uviđamo pobune svoje
i upoznali smo krivicu svoju.
¹³ Pobunili smo se i Gospoda se odrekli,
odmetnuli se od Boga našega;
govorili smo reči podle i otpadničke,
izmišljotine i odvajanje, iz srca reči lažljive.
¹⁴ I tako je pravo potisnuto,
i pravda je daleko odgurnuta,
jer istina je javno posrnula,
i čestitost proći ne može.
¹⁵ Istina biva čerupana,
i ko se zla kloni, biva orobljen.

A Gospod vidi i to je zlo pred njim
jer pravice nema.
¹⁶ I vidi: nema čoveka.
I zapanji se što zastupnika nema.
Onda se oslobodi mišica njegova,
i bi mu potpora pravednost njegova.
¹⁷ Pravednost je navukao kao oklop,
i na glavi mu je spasenje kao kaciga,
a odeću osvetničku je navukao kao odoru,
i revnošću se ogrnuo kao plaštom.
¹⁸ Prema onom što su zaslužili
njih će namiriti;
prema onom što su zaslužili,
zato što su nasrtali, zato što su mrzeli,
njih će namiriti,
prema onom što su žudeli,
što su zaslužili.
¹⁹ I videće sa zapada ime Gospodnje,
i sa istoka sunčevoga slavu njegovu,
jer će doći kao bujica,
Duh Gospodnji nju će podsticati.

²⁰ „A Otkupitelj će doći Sionu
i onima koji se u Jakovu odvrte od prestupa

– govori Gospod.

Zapis o Duhu i reči

²¹ Evo, ovo je moj savez s njima, govori Gospod: Duh moj, koji je na tebi, i reči moje, što sam ti ih u usta stavio, neće otići od usta tvojih, ni od usta potomstva tvojega, ni od usta potomaka potomstva tvojega – govori Gospod – kako sada tako i doveka.

60

Ustani, Jerusalime!

- ¹ Ustani, zasvetli, jer dolazi svetlost tvoja,
i slava Gospodnja nad tobom blista.
- ² Jer, gle, mrak će pokriti zemlju,
i gusta tama narode,
a nad tobom blista Gospod,
i slava njegova nad tobom se javlja.
- ³ I puci idu prema tvojoj svetlosti,
i carevi prema sjaju blistanja tvoga.
- ⁴ Obazri se oko sebe i gledaj:
svi se oni sakupljaju,
sinovi tvoji dolaze ti iz daleka,
i ćerke tvoje bivaju donesene u naručju.
- ⁵ Tada ćeš gledati i bujati,
i ustreptaće i širiće se srce tvoje,
jer će se bogatstvo s mora k tebi okrenuti,
blago tuđih naroda tebi će pristizati.
- ⁶ Mnoštvo kamila tebe će prekriti,
jednogrbe kamile iz Madijana i Gefe,
svi će oni doći iz Save,
doneće zlato i tamjan,
i blagovestiće pevajući pohvale Gospodu.
- ⁷ Sva stada iz Kedra k tebi će se sabrati,
ovnovi iz Navajota tebi će služiti;
podizaće se kao ugodna žrtva na žrtveniku mom.
I proslaviću Dom slavnosti svoje.
- ⁸ Ko su oni što nadleću kao oblak tamni,
kao golubovi prema golubnjacima svojim?
- ⁹ Na mene ostrva čekaju,
na čelu su im iz Tarsisa brodovi,
da izdaleka dovedu sinove tvoje,
srebro njihovo i zlato njihovo s njima,
za ime Gospoda Boga tvojega,
za Svetitelja Izrailjeva
koji te je slavnim učinio.
- ¹⁰ Sinovi stranaca gradiće tvrđave tvoje
i carevi njihovi tebe će opsluživati,
jer sam te udario u srdnji svojoj,
a smilovao sam ti se po raspoloženju svojem.
- ¹¹ Vratnice će tvoje svagda otvorene biti,

danju i noću zatvarati se neće,
da bi propustile blago tuđinskih naroda
i careve njihove koji ih predvode.

¹² Ta propašće puk i carstvo
koji tebi ne budu služili,
i ti će puci biti potpuno zatrti.

¹³ Slava livanska doći će tebi:
čempres, brest i šimšir skupa,
da ukrase mesto Svetilišta mojega,
da učine časnim mesto ispod nogu mojih.

¹⁴ I ići će prema tebi pognuti sinovi tlačitelja tvojih,
i padaće ka tvojim stopama svi koji su te prezirali.
A tebe će nazvati: 'Grad Gospodnji',
'Sion Svetitelja Izrailjeva.'

¹⁵ Umesto da budeš napušten
i omrznut i izbegavan,
postaviću te da budeš ponos večni,
veselje od roda do roda.

¹⁶ I sisaćeš mleko stranih naroda,
i carske grudi će te dojiti,
i znaćeš da sam ja Gospod, Spasitelj tvoj,
Otkupitelj tvoj, Silni Jakovljevi.

¹⁷ Umesto bronze dovešću ti zlato,
i umesto gvožđa dovešću ti srebro,
i umesto drveta bronzu,
i umesto kamena gvožđe,
a za nadzornika ću ti postaviti Mir,
i upravitelj tvoj biće Pravda.

¹⁸ Više se neće čuti o nasilju u tvojoj zemlji,
o tlačenju i rušenju u granicama tvojim.
I zidine tvoje zvaćeš 'Spas',
i vratnice tvoje 'Proslavljanje'.

¹⁹ Više ti neće biti sunce kao svetlost danju,
niti će sjaj meseca da ti svetli.
Nego će ti Gospod biti svetlost večna
i Bog tvoj slavnost tvoja.

²⁰ Sunce tvoje zalaziti više neće,
ni mesec ti se pomračiti neće,
nego će ti Gospod večna svetlost biti,
i navršiće se dani žalosti tvoje.

²¹ I u narodu tvome svi će biti pravednici,
doveka će zemlju zauzimati,
izdanak nasada moga,
izrada ruku mojih,
slavnosti radi.

²² Od najmanjeg postaće hiljada,
od sitnoga jedan moćni puk.
Ja, Gospod,
činiću brzo u vreme pogodno.

61

Prorokovo poslanje

- ¹ Duh je Gospodnji nada mnom;
on me je pomazao,
da javim Radosnu vest poniznima.
Poslao me je da previjem u srcu slomljene,
da najavim slobodu zarobljenicima,
utamničenima da će im prestati sužanjstvo;
- ² da od Gospoda najavim godinu pomilovanja,
i od Boga našega dan osvete;
da utešim sve ožalošćene,
- ³ da uspravim ožalošćene na Sionu,
da im dam nakit umesto pepela,
ulje za veselje umesto žalosti,
odeću za pohvalu umesto duha tužnoga;
i njih će zvati:
'Hrastovi pravdini,
Zasad Gospodnje slavnosti'.
- ⁴ I sagradiće drevne razvaline,
i podići mesta poharana,
i obnoviće gradove,
pustošene od kolena do kolena.
- ⁵ I tuđinci će stajati
i stada vaša napasati,
i sinovi stranaca biće ratari vaši
i vinogradari vaši.
- ⁶ A vi ćete se zvati: 'Sveštenici Gospodnji'.
Govoriće vam se: 'Služitelji Boga našega'.
Ješćete blago tuđinskih naroda
i zagospodarićete slavom njihovom.
- ⁷ Umesto vašeg dvostrukog nipodaštavanja i sramote,
odrediće im se da se vesele za vas,
koji ćete u njihovoj zemlji
naslediti dvostruko,
kojima će biti radost večna.
- ⁸ Jer ja, Gospod, volim pravo,
mrzim grabež uz žrtvu svespalnicu,
a daću im platu odistinsku,
i sklopiću s njima savez večni.
- ⁹ I znaće se među pucima potomstvo njihovo,
usred naroda naraštaji njihovi.
Svi koji ih vide shvatiće da su oni potomstvo
što ga je blagoslovio Gospod."
- ¹⁰ Ushićen sam vrlo u Gospodu,
kliče duša moja u Bogu mome,
jer me je odenuo haljinom spasenja,
ogrnuo me je plaštom pravednosti,

kao ženik kad na sebe venac stavi
i nevesta kad se nakitom ukrasi.
¹¹ Jer kao što zemlja isteruje klice svoje,
i kao što seme u vrtu klija,
tako će Gospodar Gospod učiniti
da proklija pravda i pohvala pred svim pucima.

62

Božija obećanja Jerusalmu

- ¹ Siona radi ućutati neću
i zbog Jerusalama odmora mi nema,
dok njegova pravednost kao bljesak ne sine,
i spasenje njegovo kao buktinja se ne razbukti.
- ² I puci će videti pravednost tvoju,
svi carevi slavu tvoju.
A tebe će novim imenom nazvati,
kako to budu usta Gospodnja odredila.
- ³ I bićeš venac blistavi u Gospodnjoj ruci,
i turban carski na dlanu Boga svojega.
- ⁴ Više ti se neće govoriti: „Ostavljena“,
niti će se zemlji tvojoj govoriti: „Opustošena“,
nego će te zvati: „Milina moja“,
a zemlju tvoju: „Udata“.
Jer ćeš Gospodu milina biti,
i zemlja će tvoja muža imati.
- ⁵ Jer kao što se mladić ženi devicom,
tvoj Sazdatelj će se oženiti tobom,
i kao što se ženik veseli nevesti,
veseliće se tebi Bog tvoj.
- ⁶ Po zidovima tvojim, Jeruslime,
stražare sam rasporedio.
Po ceo dan i po celu noć
oni neće začutati nikako.
Oni podsećaju Gospoda,
njima počinka nema.
- ⁷ Ne dajte mu da počine dok ne učvrsti i ustroji Jerusalm,
da on bude zemlji na pohvalu.
- ⁸ Zakleo se Gospod desnicom svojom
i snažnom mišicom svojom:
„Više neće dati žito tvoje
da ga jedu neprijatelji tvoji,
ni da sinovi tuđinski piju tvoje vino
na čemu si se ti trudio.“
- ⁹ Nego koji su ga želi, ti će ga i jesti,
Gospoda hvaliće;
i koji su ga brali, ti će ga i piti
u predvorju mogega Svetilišta.“
- Pesma za završetak*
- ¹⁰ Prođite! Prođite kroz vratnice!

Poravnajte narodu put!
 Nasipajte! Nasipajte drum!
 Uklonite kamenje!
 Podignite narodima znamenje!

¹¹ Evo, Gospod se glasi
 do zemljinih krajeva:
 „Recite ćerki sionskoj:
 'Evo, Spas tvoj dolazi.
 Evo s njim je plata njegova,
 ispred njega najamnina njegova.'“

¹² Oni će se zvati:
 „Sveti narod“, „Otkupljeni Gospodom“,
 a tebe će zvati: „Traženi“,
 „Grad neostavljeni“.

63

Gnev i pogibija

¹ Ko je taj što iz Edoma dolazi,
 iz Vosore u ogrtaču jarkom,
 onaj ukrašeni u odeći svojoj,
 koji korača u punoj snazi?

– „Ja sam koji govori o pravdi,
 velik kad spasava.“

² Zašto ti je odelo crveno
 i haljine tvoje kao da si u muljari gazio?

³ – „Cedio sam, po kaci gazio,
 od naroda sa mnom ni čoveka,
 i u gnevu njih sam izgazio,
 i u jari svojoj njih sam izgnječio.
 A što je iz njih šikljalo moj ogrtač je poprskalo,
 te sam isprljao svu odeću svoju.“

⁴ Jer je u mom srcu dan kada se svetim,
 i došla je godina kada otkupljujem.

⁵ I gledam, a nema ko da pomogne;
 zbunjen bivam, a oslonca nema.

I spasla me je desnica moja,
 i srdžba moja oslonac mi bila,

⁶ te satirem narode u gnevu svom,
 i srdžbom svojom sam ih opio,
 a onim što iz njih šiklja zemlju sam natopio.“

Bog i njegov narod

⁷ Gospodnje ću milosti pominjati,
 pohvalu Gospodnju prema svemu
 što nam je uradio Gospod,
 i dobro umnoženo domu Izrailjevu,
 što nam ga je uradio po samilosti svojoj
 po obilju milosti svoje.

- ⁸ I rekao je: „Doista su moj narod,
sinovi koji neće izneveriti“,
pa je njima Spasitelj postao.
- ⁹ U svim nevoljama njihovim i on beše u nevolji;
anđeo što pred njim stoji ih je spasao.
Svojom ljubavlju ih je spasao
i sam ih svojim milosrđem otkupio
i digao i nosio u sve dane od veka.
- ¹⁰ A oni se sami odmetnuše,
Svetog Duha njegovog žalostiše.
I on im se preokrenu u neprijatelja;
on lično protiv njih zarati.
- ¹¹ Tad se davnih prisetiše dana,
Mojsija, njegovog naroda.
Gde je onaj koji im iz mora izvlači
pastira za svoje stado?
Gde je onaj koji će u njega smestiti
svoga Duha Svetoga?
- ¹² Koji je Mojsijevom desnicom upravljao
preko svoje mišice slavnosne?
Koji vodu pred njima raspoluti
da svoje ime večnim učini?
- ¹³ Koji njima upravlja po dnu morskome
kao konjem po pustinji,
nije bilo spoticanja?
- ¹⁴ Slično stoci što u dolinu silazi,
Duh Gospodnji ih je uspokojio.
Ti si tako vodio narod svoj,
i preslavno ime stekao si sebi.
- ¹⁵ Pogledaj s nebesa i vidi
iz tvoga svetog i preslavnog Prebivališta.
Gde je tvoja revnost i tvoja sila,
navala ožalošćenosti tvoje
i milosrđa tvojega?
Meni li se uskraćuju?
- ¹⁶ Ta, ti si Otac naš,
jer Avraham nas spoznao nije,
i Izrailj nas prepoznao nije,
ipak, Gospode, ti si Otac naš,
Otkupitelj naš, od večnosti je ime tvoje.
- ¹⁷ Zašto nas, Gospode, odvodiš od tvojih puteva,
tvrdim činiš srce naše spram straha od tebe?
Vrati se zbog svojih slugu,
zbog plemena što su ti baština.
- ¹⁸ Nju je narod tvoj tek za kratko zaposeo,
ali izgaziše Svetilište tvoje protivnici tvoji.
- ¹⁹ Već odavna slični smo postali
onima nad kojima ti nisi,
nad kojima se tvoje ime ne priziva.

64

- ¹ O, razvedri nebesa i siđi,
neka se pred tobom planine zatresu.
- ² Kao kad se vatra po granju zapali,
vatra zakuva vodu:
neka dušmani tvoji shvate ime tvoje,
neka puci zadržću pred tobom.
- ³ Što ti činiš to zastrašuje;
neočekivano si sišao,
pred tobom se zatresle planine.
- ⁴ Od kako je veka nisu čuli,
nisu slušali, oko nije videlo,
da bog neki osim tebe učini
onima koji od njega očekuju.
- ⁵ Susretljiv ti si prema razdraganima koji čine pravdu,
na putevima tvojim sećaju se tebe.
Gle, ti si se razljutio,
grešili smo na njima,
a bili bismo spaseni.
- ⁶ I postali smo svi mi kao nešto nečisto,
i kao ogrtač sa ženskim odlivom sve su pravednosti naše,
i svi smo mi kao lišće kad opadne,
i krivice naše kao vetar nas odnesu.
- ⁷ I nikog nema da priziva ime tvoje,
da se podigne i na tebe osloni,
zato što si lice svoje od nas sakrio
i rastapaš nas krivicama našim.
- ⁸ Pa ipak, Gospode, ti si Otac naš;
mi smo glina, a ti nas oblikuješ,
i svi smo mi ruke tvoje delo.
- ⁹ Ne srdi se, Gospode, isuviše,
i nemoj stalno pominjati nedelo.
Evo, pogledaj nas:
svi smo mi narod tvoj.
- ¹⁰ Opusteli su sveti gradovi tvoji,
Sion je opusteo, Jerusalim je opustošen.
- ¹¹ Hram, svetinja naša i ponos naš;
u čemu su te hvalili preci naši,
postao je zgarište
i sve dragocenosti naše su satrte.
- ¹² Zar ćeš ovo mirno gledati, Gospode?
Ćutaćeš i još više ponižavati?

65

Protiv idola, a za Jerusalim

- ¹ „Potražili su me koji nisu pitali,
našli su me koji nisu iskali.
Rekao sam: 'Evo me! Evo me!'
puku koji moje ime prizivao nije.
- ² Ruke svoje pružao sam vazdan

prema narodu odmetničkom,
koji putem nevaljanim hoda
po svojim zamislama;
³ narodu koji me u lice
izaziva stalno,
žrtve prinose po vrtovima
i kade na opekama,
⁴ borave po grobovima,
noć provode po skrivenim mestima,
jedu meso svinjsko
i drobe gadosti u zdele svoje;
⁵ koji govore: 'Sebe se drži!
Ne pristupaj meni, jer sam od tebe svetiji.'
Ovi su dim u nosu mom,
vatra što povazdan gori.

⁶ Evo, zapisano je preda mnom,
neću učutati dok ne namirim,
a namiriću u nedra njihova.
⁷ Krivice vaše i krivice otaca vaših,
zajedno su – govori Gospod –
jer oni kade po gorama
i ruže me po uzvišicama.
I nekadašnje delo njihovo
odmeriću u nedra njihova.“

⁸ Govori Gospod:
„Kao kad se stiće sok u grozdu,
pa se kaže: 'Ne zatiri ga.
U njemu je blagoslov',
tako ću učiniti radi svojih slugu:
neću sve to zatrti.

⁹ I izvešću iz Jakova potomstvo,
i iz Jude mojih gora posednika,
i to će izabranici moji baštiniti,
i sluge moje tamo će se nastaniti.
¹⁰ I Saron će postati za ovce plandište,
i dolina Ahor* za goveda počivalište –
narodu mojem koji mene traži.

¹¹ A vi, koji ste Gospoda ostavili,
koji ste svetu goru moju zaboravili,
koji Gadu† trpezu postavljate,
i koji nalive izlivate na oltar Meniju‡ –

¹² za vas odredio sam mač
i da se svi savijete radi klanja.
Zato što sam zvao i odgovorili niste,
što sam govorio i slušali niste.
Nego ste činili ono što ja smatram da je zlo,
izabrali ste ono što mi nije ugodno.“

* **65:10** *Dolina Ahor – Dolina propasti*, poznata iz događaja oko Jerihona i Aja. † **65:11** Božanstvo sreće. ‡ **65:11** Božanstvo sudbine.

- 13 Zato govori Gospodar Gospod:
„Evo, sluge moje će jesti,
a vi ćete gladovati.
Evo, sluge moje će piti,
a vi ćete žedni biti.
Evo, sluge moje će se radovati,
a vi ćete se stideti.
14 Evo, sluge moje će se veseliti
zbog dobra u srcu,
a vi ćete vikati
zbog bola u srcu,
i tugovaćete zbog slomljenog duha.
15 I ostavićete ime svoje
da njim kunu moji izabranici:
i neka te usmrti Gospodar Gospod!
A sluge ću svoje drugim imenom nazvati.
16 Širom zemlje ko se bude blagosiljao,
neka se blagosilja Bogom vernim.
I ko se bude zaklinjao širom zemlje,
neka se zaklinje Bogom vernim.
Naime, predašnje nevolje će biti zaboravljene,
i zato će biti od očiju mojih sakrivene.

Nova nebesa i nova zemlja

- 17 Jer, gle, ja stvaram
nebesa nova i zemlju novu,
i predašnje se pominjati neće,
i na um vam to padati neće.
18 Stoga veselite se i kličite
od kolena do kolena za ono što stvaram.
A evo, ja stvaram od Jerusalima klicanje
i od naroda njegova veselje.
19 I klicaće u Jerusalimu,
i veseliće se u mom narodu;
i više u njemu čuti se neće
glas koji oplakuje i glas koji vapi.
20 Tamo više neće biti
odojčeta kratkoga života,
ni starca koji ne bi navršio dane svoje,
jer će mladić kao stogodišnjak umirati,
i stogodišnji grešnik
prokletim će se smatrati.
21 I kuće će graditi i nastanjivati,
i vinograde saditi i rod njihov jesti.
22 Neće jedni graditi, a drugi nastanjivati;
neće jedni saditi, a drugi jesti.
Nego će kao trajanje drveta
biti trajanje naroda mojega,
a dela svojih ruku
koristiće izabranici moji.
23 Neće se mučiti naprazno,

niti će rađati za užas,
jer oni će biti potomstvo blagoslovenih od Gospoda
i izdanci njihovi s njima.

²⁴ I biće pre nego što će prizvati,
a ja ću im odgovoriti;
još dok budu govorili,
ja ću ih uslišiti.

²⁵ Vuk i jagnje zajedno će se napasati,
i lav će slično volu slamu jesti,
a zmiji će prašina biti za hranu.

Oni zlo činiti neće, i potirati neće
nigde na svetoj gori mojoj
– govori Gospod.“

66

Upozorenje

¹ Govori Gospod:
„Nebesa su presto moj,
a zemlja postolje za noge moje.
Kakvu kuću ćete mi sagraditi?
I gde je mesto moga počivanja?

² Pa sve je to ruka moja načinila
i sve je to postalo
– govori Gospod.

A na koga ću pogledati?
Na iscrpljenoga i na duhovno slomljenoga,
i onoga koji drhti pred mojom reči.

Protiv naopakih žrtava

³ Taj što kolje vola,
ko čoveka da ubija,
i ko žrtvuje ovcu,
kao da se psom skrnavi;
taj što donosi prinos,
ko da krv svinjsku prinosi,
ko kadi tamjanom,
taj idola blagosilja.
To su oni izabrali za svoje puteve
i gadosti njihove po volji su duši njihovoj.

⁴ Ja ću takođe izabrati da im dodijavam:
dovešću na njih to od čega zaziru.
Zato što sam zvao, a odgovora nije bilo;
govorio sam, a slušali nisu;
nego su činili što ja zlom smatram,
i birali ono što mi nije ugodno.“

Gospod dolazi da uskoro sudi

⁵ Poslušajte reč Gospodnju,
vi, koji drhtite od njegove reči:
„Govore vaša braća, mrzitelji vaši,

koji vas gone zbog imena mojega:
'Neka se proslavi Gospod,
te da vidimo vašu radost.'
I oni će postićeni biti.

⁶ Glas graje iz grada,
glas iz hrama –
glas je Gospoda koji namiruje
naknadu neprijateljima svojim.

⁷ Pre nego što ju je zbolelo,
ona je rodila;
pre nego što je bol na nju došao,
ona je na svet muškarca donela.

⁸ Ko je tako nešto čuo?
Ko je ovako nešto video?
Može li zemlja u jednom danu
da rodi čitavi puk?
Da bol odjedanput žacne,
pa da Sion sinove svoje rodi?
⁹ 'Zar ja, koji otvaram matericu,
pa da ne rađam? – govori Gospod.
Zar ja, koji dajem da se rađa,
pa da budem jalov? – govori Bog tvoj.'

¹⁰ Radujte se zbog Jerusalima,
i kličite u njemu, svi koji ga volite.
Veselite se s njim, veselite se
svi koji ste tugovali nad njim;

¹¹ da budete nadojeni i nasićeni
na dojkmama utehe njegove,
da se nasišete i nasladite
iz obilja slave njegove.“

¹² Jer govori Gospod:
„Evo, ja ću ga dosegnuti mirom koji je kao reka,
i slavom naroda koja je kao potok nabujali.
I njegovu odojčad će u naručju nositi
i na kolenima milovati.

¹³ Kao čoveka koga majka njegova teši,
tako ću i ja vas tešiti,
i bićete utešeni u Jerusalimu.“

¹⁴ I videćete i veseliće se srce vaše,
i kao trava procvetaće kosti vaše,
i poznaće se ruka Gospodnja
na slugama njegovim, i posledice njihove
na neprijateljima njegovim.

¹⁵ Jer, gle, Gospod u ognju dolazi,
kao oluja su bojna kola njegova,
vratiće u gnevnoj razjarenosti svojoj
i karanju njegovom, u ognju raspaljenom.

¹⁶ Jer će Gospod suditi ognjem
i mačem svojim svakom ljudskom biću,

te će mnogi od Gospoda poginuti.

Protiv otpadnika

¹⁷ „Posvećuju i pročišćavaju sami sebe u vrtovima iza 'one jedne u sredini'; jedu svinjetinu i gadosti i miševe: zajedno će skončati – govori Gospod.

¹⁸ A ja znam dela njihova i namere njihove.

Gospodnja slava među pucima

Dolazi vreme da se saberu svi puci i svi jezici, pa će doći i slavu moju gledati.

¹⁹ I njima ću postaviti znak, te od onih koji su se izmakli, od njih ću poslati pucima: u Tarsis, Ful i Lud – poznatim strelcima – u Tuval i Grčku, na ostrva daleka gde se nije čulo što se o meni čuje, i gde se slava moja nije videla. I oni će pucima slavu moju objavljivati.

²⁰ I oni će dovesti svu braću vašu iz svih tuđinskih naroda, prinos za Gospoda: na konjima i na kolima i u nosiljkama i na mazgama i na jednogrbbim kamilama na svetu goru moju, Jerusalem – govori Gospod – kao što sinovi Izrailjevi prinose prinos u čistoj posudi u Domu Gospodnjem.

²¹ Pa ću i od njih uzeti za sveštenike, za Levite – govori Gospod.

²² Jer kao što će preda mnom stajati nebesa nova i zemlja nova, što ću ja načiniti – govori Gospod – tako će stajati potomstvo vaše i ime vaše.

²³ I od mladog meseca do mladog meseca, i od subote do subote, dolaziće svako biće na poklonjenje pred licem mojim – govori Gospod;

²⁴ i izlaziće i gledaće leševe ljudi koji su se od mene odmetnuli, jer crv njihov ne umire i oganj se njihov ne gasi; i biće za prezir svakom stvorenju.“

Knjiga proroka Jeremije

¹ Reči Jeremije, Helkijinog sina, jednog od sveštenika koji su bili u Anatotu u Veniaminovoj zemlji;

² kome je došla reč Gospodnja u vreme Judinog cara Josije, Amonovog sina, trinaeste godine njegovog carevanja.

³ A dolazila je i u vreme Judinog cara Joakima, Josijinog sina, do završetka jedanaeste godine Judinog cara Sedekije, Josijinog sina i sve do petog meseca kada je Jerusalem odveden u izgnanstvo.

Poziv Jeremije

⁴ Došla mi je reč Gospodnja govoreći:

⁵ „I pre nego sam te oblikovao u utrobi, poznavao sam te;
i pre nego si izašao iz materice, posvetio sam te;
postavio sam te za proroka narodima.“

⁶ Rekao sam: „Jao, Gospode Bože! Evo, ja ne znam da govorim jer sam premlad!“

⁷ Gospod mi je odgovorio: „Ne govori 'premlad sam', jer ćeš ići kome god te pošaljem i govorićeš sve što ti zapovedim.

⁸ Ne boj ih se, jer ću ja biti s tobom da te izbavljam – govori Gospod.“

⁹ Tada je Gospod ispružio ruku i dotakao mi usta. I rekao mi je Gospod: „Evo, stavio sam svoje reči u usta tvoja.

¹⁰ Vidi, postavljam te danas nad narodima i nad carstvima da čupaš i rušiš, da razaraš i obaraš, da gradiš i sadiš.“

¹¹ Opet mi je došla reč Gospodnja: „Šta vidiš, Jeremija?“

Odgovorio sam: „Vidim granu bademovog stabla.“

¹² A Gospod mi je rekao: „Dobro si video, jer ja bdim nad svojom reči da je ispunim.“*

¹³ Došla mi je reč Gospodnja drugi put: „Šta vidiš?“

Odgovorio sam: „Vidim usključali lonac čiji je otvor okrenut od severa.“

¹⁴ I Gospod mi je rekao: „Sa severa će se sručiti propast na sve stanovnike zemlje.

¹⁵ Jer, evo, ja pozivam sva plemena po severnim carstvima – govori Gospod –
i oni će doći. i postaviće svaki svoj presto

na ulaz vrata Jerusalima,

i protiv svih zidova svuda unaokolo,

i protiv svih Judinih gradova.

¹⁶ Objaviću im svoje sudove nad svom njihovom opčinom,
jer su me ostavili,

jer su kadili drugim bogovima

i klanjali se svojim rukotvorinama.

¹⁷ A ti, opaši svoje bokove. Ustani i govori im sve ovo što ti zapovedam. Ne strahuj od njih da te ja ne prestrašim pred njima.

¹⁸ Evo, ja sam te danas učinio utvrđenim gradom, stubom gvozdenim i zidovima bronzanim protiv sve zemlje, protiv Judinih careva, protiv njenih glavara, protiv njenih sveštenika i protiv naroda zemlje.

¹⁹ I oni će se boriti protiv tebe ali te nadvladati neće, jer ću ja da budem s tobom – govori Gospod – da te izbavljam.“

* **1:12** Igra reči *badem* (jev. *šaked*) i *bdim* (jev. *šoked*).

2

Izrailj je zaboravio Boga

¹ Došla mi je reč Gospodnja govoreći:

² „Idi i objavi u uši Jerusalima:

Govori Gospod:

„Sećam te se po privrženosti tvoje
mladosti i ljubavi tvog vereništva.
Išla si za mnom u pustinju,
u nezasejanu zemlju.

³ Svet je Izrailj bio Gospodu,
prvina njegovog uroda
i svi koji su ga gutali bili bi krivi
i propast bi ih stigla
– govori Gospod.““

⁴ Čujte Gospodnju reč, dome Jakovljevi
i svi rodovi Izrailjevog doma.

⁵ Govori Gospod:

„Kakvu su nepravdu u meni našli tvoji preci
kada su se udaljili od mene,
išli za taštinom
i postali tašti?

⁶ Nisu pitali: 'Gde je Gospod
koji nas je doveo iz egipatske zemlje,
koji nas je vodio u pustinji,
po zemlji pustoši i jama,
po zemlji sušnoj i mračnoj,
po zemlji kojom niko kročio nije
i u kojoj niko prebivao nije?'

⁷ A ja sam vas doveo u zemlju voćnjaka,
da jedete njeno voće i njena dobra.
I došli ste i opoganili ste moju zemlju,
i moje ste nasljedstvo pretvorili u gadost.

⁸ Sveštenici nisu rekli:
'Gde je Gospod?'

Oni koji se bave Zakonom me nisu poznali,
i pastiri se pobuniše protiv mene.
Proroci su proricali uz pomoć Vala
i išli za onim od čega nema koristi.

⁹ I još ću da se parničim s vama
– govori Gospod –
i sa decom vaše dece ću da se parničim.

¹⁰ Jer, pređite na kitimska ostrva i vidite,
i u Kedar pošaljite pa onda dobro razmotrite.
Vidite da li se ovako nešto već dogodilo:

¹¹ Da li je neki narod zamenio bogove
ako oni i nisu bogovi?

A moj narod je zamenio svoju Slavu*

* **2:11** Govorna stilska figura kojom se osobine neke osobe ili stvari izjednačavaju sa svojim nosiocem. (Vidi Isa 1,4Svetitelj Izrailjev.)

- za ono od čega nema koristi!
12 O, nebesa, užasnite se zbog ovoga,
zgrozite se i opustošite
– govori Gospod.
13 Jer je dva zla učinio moj narod:
Zaboravio je mene, izvor svežih voda,
i sebi isklesao bunare,
napukle bunare što ne drže vodu.
14 Pa zar je Izrailj rob, jedan od onih rođenih u kući?
Zašto je postao plen?
15 Na njega riču lavići, urliču rikom;
njegovu su zemlju pretvorili u pustoš,
njegovi gradovi su porušeni
i tu više niko ne prebiva.
16 Čak ti je i narod iz Nofa i Tafnesa
obrijao teme.
17 Zar to nisi sam sebi uradio
napustivši Gospoda, svog Boga,
u vreme kada te je vodio putem?
18 I zato šta ti znači put egipatski
da piješ vodu sihorsku†?
I šta ti znači put asirski
da piješ vodu iz reke‡?
19 Kazniće te tvoje zlo
i tvoje otpadništvo će te prekoriti.
Pa znaj i vidi, jer je zlo i gorko
što si napustio Gospoda, svog Boga,
i što nema u tebi moga straha –
govori Gospod, Bog nad vojskama.
20 Jer ja sam odavno skršio tvoj jaram
i tvoje sam okove izlomio.
Ali ti si rekla: 'Neću da ti služim.'
I na svakoj uzvišici,
i pod svakim zelenim drvetom
si polehla kao bludnica.
21 A ja, ja sam te posadio kao plemenitu lozu,
baš pouzdano seme.
I kako si mi se promenila
i izrodila u vinjagu?
22 Sve i da se šalitrom pereš
i da pribaviš mnogo ceđi,
štrčaće fleka tvoje krivice preda mnom
– govori Gospod Bog.
23 Kako onda govoriš: 'Nisam oskrnavljena
i nisam išla Valima?'
Sagledaj svoje tragove u dolini
i shvati šta si uradila.
Ti si mlada i brza kamila
što tumaraš kojekuda;
24 mlada magarica navikla na divljinu

† 2:18 Sior je rukavac Nila. ‡ 2:18 Euftrat.

što u svojoj žudnji njuši vetar.
I ko će da je vrati kad je u teranju?
Neće malaksati svi koji je traže,
jer će je pronaći u njenom mesecu.
²⁵ Ne dozvoli da ti noga bude bosa,
da ti grlo bude suvo.
Ali ti si rekla: 'Ništa od toga!
Ne, jer volim tuđe bogove
i ići ću za njima.'
²⁶ Kao lopov što se stidi kada ga uhvate,
tako će da se osramoti dom Izrailjev.
Oni – njegovi carevi, njegovi glavari,
njegovi sveštenici i njegovi proroci –
²⁷ koji govore drvetu: 'Ti si moj otac!
I kamenu: 'Ti si me rodio!
Jer su meni okrenuli leđa a ne lice,
a u vreme svoje propasti će reći:
'Ustani i spasi nas!'
²⁸ Pa gde su tvoji bogovi koje si napravio za sebe?
Neka ustanu ako mogu da te spasu
u vreme tvoje propasti.
Jer, koliki je broj tvojih gradova –
o, Judo – toliko je tvojih bogova.
²⁹ Zašto se parničite sa mnom?
Pa svi ste se vi pobunili protiv mene
– govori Gospod.
³⁰ Uzalud sam udarao tvoje sinove
jer nisu prihvatili karanje,
a tvoj je mač progutao tvoje proroke
kao kad lav proždire.
³¹ O, naraštaju, razmotrite reč Gospodnju:
Zar sam Izrailju bio pustinja
ili zemlja mrklog mraka?
Zašto moj narod govori: 'Naskitasmo se
pa nećemo ponovo da ti dođemo?'
³² Zaboravlja li devica svoj nakit
i nevesta svoj pojas?
A moj narod zaboravlja mene
danim bez broja.
³³ Kako si dobro uredila svoj put da tražiš ljubav,
da si i pokvarenice naučila svojim putevima!
³⁴ Još se i krv našla na tvojim skutima,
sve životi ubogih i nevinih,
iako ih nisi zatekla dok provaljuju.
Ali za sve to ti kažeš:
³⁵ 'Ja sam nedužna!
Njegov se gnev svakako odvratio od mene.'
I evo, sporiću se s tobom
jer govoriš: 'Sagrešila nisam.'
³⁶ Zašto tako tumarajući

menjaš svoj put?
I od Egipta ćeš se zastideti
kao što si se zastidela Asirije.
³⁷ I od njega ćeš da odeš
s rukama svojim na glavi svojoj,
jer je Gospod odbacio tvoje uzdanice
da zbog njih ne napreduješ.

3

¹ Ako muž otpusti svoju ženu
i ona ode od njega i pripadne drugom čoveku,
hoće li on da je vrati i ponovo uzme nazad?
Zar neće biti sasvim oskrnavljena ta zemlja?
A ti si bludničila sa mnogim drugima
i meni ćeš li se vratiti?
– govori Gospod.
² Podigni svoje oči na ogolele visove i osmotri:
Gde još nisi napastvovana?
Na putevima si sedela zbog njih
kao Arapin u pustinji.
Oskrnabila si zemlju
svojim bludničenjem i svojom pokvarenošću.
³ Zato su zaustavljeni pljuskovi
i nije bilo poznih kiša.
A ti si dobila obraz žene bludnice,
ali si odbila da se postidiš.
⁴ Nećeš li od sada da me dozivaš:
‘Oče moj, prijatelju mladosti moje!
⁵ Hoće li se gneviti doveka?
Zar će neprestano da se ljuti?’
Čuj, rekla si,
a učinila si zla koliko si mogla.“

Neverni Izrailj

⁶ Gospod mi je rekao za vreme cara Josije: „Jesi li video šta je učinila otpadnica Izrailj?
Išla je na svaku uzvišicu i pod svako zeleno drvo i onde bludničila.

⁷ A mislio sam, posle svega toga što je učinila, da će mi se vratiti, a nije mi se vratila. I
to je videla Judeja, njena prevrtljiva sestra.

⁸ Naime, video sam da je u svim tim slučajevima bludničila otpadnica Izrailj, pa sam je
otпустиo i dao joj potvrdu o razvodu. Ali se nije uplašila Judeja, njena prevrtljiva sestra,
nego i ona ode da takođe bludniči.

⁹ Eto, svojim je lakomislenim bludničenjem opoganila zemlju. Počinila je preljubu i na
kamenu i na drvetu.

¹⁰ Ali i pored svega toga nije mi se svim svojim srcem vratila njena prevrtljiva sestra
Judeja, nego prividno – govori Gospod.“

¹¹ Na to mi je rekao Gospod: „Otpadnica Izrailj se pokazala pravednijom nego
prevrtljiva Judeja!

¹² Idi i objavi ove reči severu pa reci:
‘Vrati se, otpadnice Izrailju – govori Gospod –
neću da te gledam gnevno.
Jer ja sam veran – govori Gospod –

i neću da se gnevim doveka.

¹³ Samo shvati svoje krivice.

Jer, protiv Gospoda, svog Boga, si se pobunila
i rasula svoje puteve tuđincima pod svakim zelenim drvetom,
a glas moj niste poslušali
– govori Gospod.

¹⁴ Vрати se, o, narode odmetnički – govori Gospod – jer ja sam oženjen vama i ja ću da vas uzmem: jednog iz grada i dvoje iz roda i odvešću vas na Sion.

¹⁵ Daću vam pastire po mom srcu i oni će vas napasati znanjem i razboritošću.

¹⁶ I biće ovako: kada se umnožite i budete plodni u zemlji tih dana – govori Gospod – narod više neće govoriti: „Kovčeg Gospodnjeg saveza!“ Neće im dolaziti na um i narod ga se neće sećati, jer im više neće nedostajati ili opet biti pravljen.

¹⁷ U to vreme narod će Jerusolim zvati prestolom Gospodnjim. I u njemu, u Jerusalmu, će se svi narodi okupiti ka imenu Gospodnjem i neće više hodati po samovolji svog zlog srca.

¹⁸ U to će vreme dom Judin ići sa domom Izrailjevim, i zajedno će doći iz severne zemlje u zemlju koju sam dao u nasledstvo vašim precima.

¹⁹ I pomislio sam:

„Kako da te postavim među sinove?

Kako da ti dam zemlju čežnje,
preslavno nasledstvo naroda?“

Pomislio sam: zvaćeš me „Oče moj!“

i od mene otići nećeš.

²⁰ Ipak, kao što žena izneveri svog muža
tako ste i vi izneverili mene, o, dome Izrailjev
– govori Gospod.“

²¹ Na ogolelim visovima se čuje vapaj
preklinjanja izrailjskog naroda,
jer su izopačili svoje puteve
i zaboravili su Gospoda, svog Boga.

²² „Vрати se, o, narode odmetnički!
Ja ću da izlečim vaše otpadništvo.“

„Evo nas! Tebi smo došli
jer ti si Gospod, naš Bog.

²³ Zaista, sa uzvišica stiže obmana,
a metež sa planina.

Zaista, u Gospodu, našem Bogu
je spasenje Izrailja!

²⁴ Bog sramote* je proždro
trud naših otaca još od naše mladosti,
i njihova stada, njihova krda,
njihove sinove i njihove ćerke.

²⁵ Lezimo u sramotu svoju
i neka nas pokrije naš stid!
Zgrešili smo Gospodu, našem Bogu,
mi i naši preci
još od svoje mladosti, sve do danas,
i nismo poslušali glas Gospoda, našeg Boga.“

* 3:24 Stih 24 pokazuje ironiju pouzdanja u lažnog boga. Pokajnik u ispovesti Vala naziva sramotom.

4

¹ „Ako se vratiš, o, Izrailju
– govori Gospod – meni se vrati;
i ako skloniš svoje gadosti od mene
nećeš lutati.

² Zaklinjaćeš se:

’Tako mi živog Gospoda!’
u istini, u pravdi i u pravednosti.
I blagosloviće se njime narodi*
i njime će se hvaliti.“

³ Govori Gospod Judejcima i Jerusalimu:
„Uzorite svoje neuzorano tlo
i ne sejte u trnje!

⁴ Obrežite se Gospodu
i uklonite obreske sa svojih srca –
o, Judejci i stanovnici Jerusalima –
da se ne bi kao vatra obrušio moj gnev
i rasplamteo se, a nikog nema da gasi zbog zala vaših dela.

Propast sa severa

⁵ Objavite u Judi i u Jerusalimu, najavite i recite:

’Zatrubite u trubu po zemlji!’
Ispunite je povicima i recite:
’Okupimo se!
Hajdemo u utvrđene gradove!’

⁶ Podignite zastavu prema Sionu.
Bežite i ne stajte!
Jer ja sa severa donosim propast
i veliko razaranje.“

⁷ Podigao se lav iz svog šipražja,
zatirač naroda je krenuo
i izašao iz svog mesta,
da ti zemlju pretvori u pustoš.
A tvoji gradovi će pasti u ruine
bez stanovnika.

⁸ Zato opašite kostret,
žalite i kukajte,
jer se od nas nije okrenuo
plamen Gospodnjeg gneva.

⁹ „I tog će dana – govori Gospod –
da nestane srčanosti u caru i u glavarima.
Sveštenici će se užasnuti,
a proroci preneraziti.“

¹⁰ A ja sam rekao: „Jao, Gospode Bože, zaista si sasvim zavarao ovaj narod i Jerusalim govoreći: ’Mir vam pripada’, a evo mač je došao do grla.“

¹¹ U to će se vreme reći ovom narodu i Jerusalimu: „Zažareni pustinjski vetar sa ogolelih visova duvaće na ćerku mog naroda, ali ne da razveje i očisti.

¹² Vetar prejak za sve to dolazi za mene, pa ću sada i ja da im objavim sudove.“

* 4:2 Vidi 1. Moj 18,18.

- 13 Vidi! Kao oblaci on se valja,
kao oluja su bojna kola njegova
i konji su mu od orlova brži.
Teško nama! Propadosmo!
- 14 Operi od zla svoje srce – o, Jerusalime – da bi bio spasen.
Dokle će u tebi da ostaju misli tvojih zlodela?
- 15 Jer glas objavljuje iz Dana,
najavljuje nevolju iz gorja Jefremovih.
- 16 „Obznanite narodima.
Evo, najavite Jerusalimu:
‘Vojnici opsadnici dolaze iz daleke zemlje,
da buče pokličima protiv Judinih gradova.
- 17 Kao stražari na polju ga napadaju, opsedaju ga
jer se protiv mene pobunio
– govori Gospod.
- 18 Tvoji putevi i tvoja dela
su ti doneli ovo.
Ovo je tvoja zloba –
gorko je
i do srca ti je proniklo.”
- 19 Moja utroba! Moja utroba!
Previjam se jer mi srce uzdiše.
A moje srce neće da ćuti
jer je zvuk trube koji si čula, dušo moja,
bojni poklič.
- 20 Javljaju o razaranju za razaranjem,
jer su svu zemlju opustošili.
Naprečac su opustošili moje šatore
i za čas moje zavesese.
- 21 Dokle ću da gledam zastavu
i da slušam zvuk trube?
- 22 „Baš je lud moj narod jer me ne poznaje.
Oni su budalasta, neurazumljena deca.
Vešti su da čine zlo
a ne znaju da čine dobro.”
- 23 Kad sam pogledao po zemlji –
pustoš i praznina.
I na nebo –
ostalo bez svoga svetla.
- 24 Pogledao sam brda – a ona se tresu;
i sve uzvišice – i one se ljuljaju.
- 25 Pogledao sam – a ono nema ni čoveka,
i sve su nebeske ptice odletele.
- 26 Pogledao sam – plodna dolina je bila kao pustinja;
i svi njeni gradovi su bili oboreni pred Gospodom
i pred plamenom njegovog gneva.
- 27 Jer govori Gospod:
„Pustoš će biti po svoj zemlji,

ali neću da je sasvim uništim.
²⁸ Zbog ovoga će zemlja da tuguje
 i nebo će gore da pocrni.
 Rekao sam, odlučio sam i neću se pokajati.
 Ne povlačim se od toga.“
²⁹ Od pokliča konjanika i strelaca
 beži sav grad.
 Ljudi se zavlače u čestare
 i veru se po krševima.
 Svaki grad je napušten
 i u njima niko ne prebiva.
³⁰ A ti – o, poharana – šta ti radiš?
 Makar se i oblačiš u skerlet,
 kitiš se zlatnim nakitom
 i bojama bojiš svoje oči –
 uzalud se ulepšavaš.
 Prezreli su te tvoji ljubavnici
 i traže ti glavu.
³¹ Čujem: zvuči kao žena u bolovima,
 kao vrisak prvorotkinje glas je ćerke sionske.
 Ona sopće i širi ruke:
 „Teško meni jer sam iznurena,
 i moj je život u rukama ubica!“

5

Niko nije pravedan

¹ „Protrčite po trgovima Jerusalima.
 Gledajte, posmatrajte,
 tražite po ulicama:
 da li ćete pronaći čoveka,
 ijednog koji postupa po pravdi i koji teži vernosti,
 pa da oprostim gradu.
² 'Tako mi živog Gospoda!', ako tako i govori narod,
 zapravo se lažno zaklinju.“
³ O, Gospode, ne traže li tvoje oči vernost?
 Ti si ih udarao, ali nisu popustili;
 dokrajčio si ih, ali su odbili da prihvate karanje.
 Okamenili su svoje obraze da su tvrđi nego stena
 i odbijaju da se vrate.
⁴ Ja sam rekao: „Baš su siromasi,
 i baš su ludo postupili
 jer ne poznaju Gospodnji put
 i propise Boga svoga.
⁵ *I sebi sam rekao da ću ići velikašima,*
 pa ću njima da govorim,
 jer oni poznaju Gospodnji put i propise Boga svoga.“
 Ali su i oni složno skršili jaram
 i izlomili okove.
⁶ Zato će ih napasti šumski lav,
 pustinjski vuk će ih opustošiti

i ris će vrebati kod njihovih gradova.

I svako ko izađe od njih biće rastrgnut u komade,
jer su mnogi njihovi prestupi
i brojna su njihova otpadništva.

⁷ „I kako ću sve to da ti oprostim?
Tvoja su me deca ostavila
i zaklela se lažnim bogovima.

Ja sam ih nasitio,
a oni su učinili preljubu
i žurili u kuću bludnice.

⁸ Oni su kao ugojeni, jedri ždrepci,
pa svaki rže za ženom svog bližnjeg.

⁹ Zar zbog toga da ih ne kaznim?
– govori Gospod.

Nad narodom poput ovog
zar da se ne osveti moja duša?

¹⁰ Idite među redove njegove loze i iskidajte ih,
ali ne činite potpuno uništenje.

Odstranite posećene lozice
jer ne pripadaju Gospodu.

¹¹ Jer su me sasvim izneverili
dom Izrailjev i dom Judin
– govori Gospod.“

¹² Lagali su o Gospodu
jer su rekli: „Nije on takav!

Neće nas da zadese ni zlo ni mač,
a ni gladi nećemo videti!

¹³ Proroci su postali poput vetra
jer reč nije u njima,
pa neka im tako i bude učinjeno.“

¹⁴ Zato govori Gospod Bog nad vojskama:

„Zato što su tako izjavili,
evo, moje ću reči u tvojim ustima da pretvorim u vatru,
a ovaj narod u drva, pa će ih progutati.

¹⁵ Evo, dovodim na tebe narod izdaleka,
dome Izrailjev – govori Gospod.

To je krepak narod, drevni narod,
narod čiji jezik ne razumeš šta god da govore.

¹⁶ Tobolac im je poput groba otvoren
i svi su ratnici.

¹⁷ Progutaće ti i letinu i hranu.
Progutaće ti sinove i ćerke.

Progutaće ti stada i krda.
Progutaće ti vino i smokve.

Razoriće ti mačem utvrđene gradove
u koje si se uzdao.

¹⁸ Ali tih dana – govori Gospod – neću te sasvim satrti.

¹⁹ Jer tada ćete upitati: 'Zašto nam čini sve to Gospod, naš Bog?' A ti ćeš im odgovoriti: 'Kao što ste napustili mene i služili tuđim bogovima u svojoj zemlji, tako ćete sada da služite tuđincima u zemlji koja nije vaša.'

²⁰ Najavite ovo u domu Jakovljevom
i objavite u Judi. Recite:

²¹ 'Čujte sad ovo, ludi i nerazumni narode,
koji ima oči, a ne vidi
i koji ima uši, a ne čuje!

²² Zar se mene ne bojite? – govori Gospod.
Ne drhtite li od mene
koji sam večnom uredbom postavio pesak za granicu moru,
i ono ga ne prelazi?
Ako se i ustalasa,
ono se ne izliva;
talasi mu huče,
ali se ne prelivaju.'

²³ Ali ovaj narod ima srce prkosno i odmetničko,
skrenuli su i udaljili se.

²⁴ Nisu rekli od srca:
'Sad se bojmo Gospoda, našeg Boga
koji nam daje ranu i poznu kišu na vreme,
koji nam čuva sedmice određene za žetvu.'

²⁵ Vaše su krivice sve ovo uskratile
i vaši su gresi zadržali ovo dobro.

²⁶ Jer se u mom narodu nalaze zlikovci
što vrebaju kao ptičari iz zasede,
što postavljaju zamke da hvataju ljude.

²⁷ I kao što je kavez pun ptica,
tako su njihove kuće pune prevare.
Zato su postali silni i nagrabili su blaga.

²⁸ Ugojeni su i ugladjeni.
Oni preteruju u zlu, ne mare za pravo sirotinje,
napreduju, ne sude za pravo siromaha.

²⁹ Zar zbog toga da ih ne kaznim?
– govori Gospod.
Nad narodom poput ovog
zar da se ne osveti moja duša?

³⁰ Grozota i strahota
se događaju po zemlji.

³¹ Proroci prorokuju laž
i sveštenici vladaju po svome,
a moj narod sve to voli!
Ali šta ćete na kraju da radite?!

6

Jerusalim pod opsadom

¹ Beži i sklanjaj se iz Jerusalima,
narode Venijaminov!
U Tekuji zatrubi u trubu,

a u Vet-Keremu vatrom dajte znak,
jer se sa severa nadvija propast
i veliko razaranje.

² Razoriću lepuškastu i razmaženu ćerku sionsku!

³ Njoj dolaze pastiri sa svojim stadima,
oko nje podižu šatore
i svaki će da pase po svom delu.“

⁴ „Pozivajte na boj protiv nje!
Ustanimo i krenimo na njih usred bela dana.

Ja o nama! Dan izmaće
i večernje senke su se izdužile.

⁵ Ustanimo i krenimo
da joj po noći razorimo dvorove!“

⁶ Jer govori Gospod nad vojskama:
„Secite stabla
i naspite bedem protiv Jerusalima.

Grad će taj da odgovara
zbog tlačenja što je svud po njemu.

⁷ Kao što bunar čuva hladnu vodu
tako i on čuva zlo svoje.

Nasilje i pustoš se čuju u njemu,
a preda mnogom stalno bolest su i rane.

⁸ Pouči se, Jeruslime,
da se ne bi od tebe odvojila moja duša,
da te ne bih pretvorio u opustošenu zemlju
u kojoj niko ne boravi.“

⁹ Govori Gospod nad vojskama:
„Temeljno će kao lozu popabirčiti
ostatak Izrailjev.

Vrati svoju ruku
kao berač grožđa nad mladicu.“

¹⁰ Kome da govorim, da upozoravam,
a da čuju?

Evo, neobrezano im je uho
i ne mogu da sa pažnjom čuju.

Evo, Gospodnja se reč za njih pretvorila u ruglo
i u njoj ne uživaju.

¹¹ Pun sam gneva Gospodnjeg,
iznurilo me je da ga zadržavam.

„Izlij ga po deci na ulici
i na skup mladića.

I muža i ženu će zahvatiti,
i stare i vremenite.

¹² Njihove će se kuće predati drugima,
baš kao i polja i žene,
jer ja ću podići svoju ruku
na stanovnike zemlje
– govori Gospod.

13 Baš svi, od malog pa do velikog među njima
grabe nepošteni dobitak.
Od proroka pa do sveštenika,
baš svi varaju.

14 Oni mom narodu
olako leče prelom pričajući:
'Mir! Mir!'
A nema mira.

15 Jesu li se zastideli zato što su učinili gadost?
Baš se nimalo nisu zastideli
i ne znaju za stid.

Zato će pasti među one što padaju
i u času kada ih kaznim biće sapleteni
– govori Gospod.“

16 Ovako kaže Gospod:
„Stanite na puteve, gledajte
i pitajte za staze od davnina.
Pa koji je put dobar, idite njime,
i nađite spokoj svojim dušama.
Ali oni rekoše: 'Nećemo da idemo!'

17 Stražare sam postavio nad vama:
'Pazite na zvuk trube!'
Ali su mi oni rekli: 'Nećemo da pazimo!'

18 Zato slušajte, narodi,
i poznaj, zajednico, šta je s njima:

19 Poslušaj zemljo!
Evo donosim propast na ovaj narod,
plod samih njihovih spletki.

Jer za moje reči nisu marili
i moj su Zakon prezreli.

20 Šta će meni tamjan što dolazi iz Save
i cimet iz daleke zemlje?

Ne prihvatom vaše svespalnice.
I u ostalim žrtvama ne uživam.“

21 I zato kaže Gospod:
„Evo, daću ovom narodu kamenje spoticanja,
pa će se spoticati o njih.
Nastradaće i očevi i sinovi, sused i njegov prijatelj.“

22 Evo kako govori Gospod:
„Gle, narod dolazi
iz severne zemlje!
Veliki će narod biti podignut
iz najdaljih zemljinih krajeva.

23 Oni drže luk i koplje.
Okrutni su i nemilosrdni,
a glas im huči kao more.
Jašu konje spremni kao ratnik
protiv tebe, čerko sionska.“

24 Čuli smo o njima glas
i ruke su nam klonule,

obuzeli su nas zebnja
i bol kao porodilju.

²⁵ Ne izlazi u polje
i ne idi putem,
jer je užas odasvud
i mač neprijateljev.

²⁶ Čerko mog naroda, opaši kostret
i valjaj se u pepelu.

Žali kao za jedincem, gorko plači
jer će nenadano doći na nas zatirač.

²⁷ „Postavio sam te kao ispitivača metala među moj narod,
kao utvrđenje, da ispitaš
i oprobaš njihov put.

²⁸ Svi su oni najgori odmetnici,
idu pa kleveću.

Oni su od bronze i gvožđa,
svi su zatirači.

²⁹ Mehovi se zapališe od vreline
i vatra je spalila olovo.

Zalud neko pretapa i kali,
jer zlikovce ne može da odvoji.

³⁰ 'Srebro odbačeno', zvaće se,
jer ih je Gospod odbacio.“

7

Lažna vera je bezvredna

¹ Reč koja je od Gospoda došla Jeremiji:

² „Stani na vrata Gospodnjeg Doma i tamo objavi ovu poruku. Reci im:

'Čujte reč Gospodnju, svi Judejci, vi što ulazite na ova vrata da se poklonite Gospodu.

³ Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: popravite svoje puteve i svoja dela, i ja ću da te nastanim na ovom mestu.

⁴ Ne uzdajte se u reči lažljive, govoreći: Gospodnji Dom! Gospodnji Dom! Gospodnji Dom je ovo!

⁵ Jer ako zaista popravite svoje puteve i svoja dela, i ako stvarno radite po pravdi među ljudima, među bližnjima;

⁶ i ne budete tlačili došljaka, siroče i udovicu; ako ne budete prolivali na ovom mestu nevinu krv i ne budete na štetu svoju sledili druge bogove –

⁷ ja ću da vas nastanim na ovom mestu, u zemlji koju sam dao vašim precima odvajkada pa doveka.

⁸ Al' gle, vi se uzdajete u reči lažljive i beskorisne.

⁹ Zar da kradete, ubijate, činite preljubu, lažno se zaklinjete, kadite Valu, sledite druge bogove koje ne poznajete;

¹⁰ a onda da dođete i stanete pred mene, u ovom Domu koji je po meni nazvan?! Pa još ćete da kažete – Izbavljeni smo! – da radite sve ove gadosti?!

¹¹ Zar je pećina hajduka vama postao ovaj Dom, po meni nazvan? To isto i ja sam vidim – govori Gospod.

¹² Nego, pođite na moje mesto, što je bilo u Silomu, gde sam prvo nastanio svoje ime. Gledajte šta sam mu uradio zbog zla moga naroda Izrailja.

¹³ Zato što ste učinili sva ova dela – govori Gospod – iako sam ti uporno govorio i govorio, ali niste slušali; zvaao vas ali se niste odazivali:

¹⁴ učiniću ovom Domu – koji je po meni nazvan, u koji se uzdate – i mestu koje sam dao vama i vašim precima isto što sam učinio i Silomu.

¹⁵ Odbaciću vas od sebe kao što sam odbacio svu vašu braću, svo Jefremovo potomstvo.

¹⁶ A ti nemoj da se moliš za ovaj narod. Ne vapi mi zbog njih i u molitvi ih ne zastupaj. Jer – ne slušam te.

¹⁷ Ne vidiš li šta rade po Judinim gradovima i na ulicama Jerusalima?

¹⁸ Deca sakupljaju drva, a očevi potpaljuju vatru. Žene mese testo da umese kolače za caricu nebesku, pa još izlivaju žrtvu izlivnicu drugim bogovima da bi me razgnevile.

¹⁹ Mene li oni gneve? – govori Gospod. Zar ne baš sebe same na sramotu svog obraza?

²⁰ Zato ovako kaže Gospod Bog: moj gnev i srdžba moja će se rasplamteti protiv ovog mesta – na ljude i na životinje, na poljska stabla i na plodove zemlje – planuće i neće se ugasiti.

²¹ Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: samo vi gomilajte svespalnice na ostale vaše žrtve i jedite meso!

²² Jer ja nisam naložio vašim precima, nisam im zapovedio oko svespalnica i ostalih žrtava, onda kada sam ih izveo iz Egipta.

²³ Ali sam im ovo zapovedio i rekao: slušajte moj glas i ja ću biti Bog vaš, a vi ćete biti narod moj. Ako budete sledili sve puteve za koje sam vam zapovedio, biće vam dobro.

²⁴ Ali oni nisu slušali i nisu prignuli svoje uho. Živeli su po samovolji svog zlog srca pa su zato nazadovali umesto da napreduju.

²⁵ Od dana kada su vaši preci izašli iz Egipta, pa do dana današnjeg ja sam vam uporno, iz dana u dan slao proroke, moje slugе.

²⁶ Ipak me nisu poslušali i nisu prignuli svoje uho. Postali su tvrdoglavi i činili su zlo više od svojih predaka.'

²⁷ Govorićeš im sve ove reči ali te oni neće slušati. Zvaćeš ih ali se oni neće odazvati.

²⁸ Zato im kaži: 'Ovo je narod koji nije poslušao glas Gospoda, svoga Boga, i nije prihvatio karanje. Vernost je nestala, iščupana je iz njihovih usta!

²⁹ Iseci svoju kosu i baci je, pa idi na ogolele visove sa naricaljkom, jer je Gospod odbacio i napustio ovaj naraštaj na koji se gnevi.'

Dolina stradanja

³⁰ Jer je Judin narod počinio zlo na moje oči – govori Gospod. Postavili su svoje gadosti u Domu koji je po meni nazvan, da bi ga onečistili.

³¹ Još su sagradili tofetske uzvišice, što su u dolini Ven-Enom, da spaljuju svoje sinove i ćerke u vatri. A ja to nisam zapovedio i na to nisam ni pomislio.

³² I evo, zato dolaze dani – govori Gospod – kada ih više neće zvati 'Tofet' i 'dolina Ven-Enom', nego 'Dolina klanja'. Jer u Tofetu će se ljudi sahranjivati dok više ne bude mesta.

³³ Leševi ovog naroda će biti hrana pticama nebeskim i zverima zemaljskim, a neće biti nikog da ih uplaši.

³⁴ Ja ću da učutkam zvuk veselja, ciku radovanja i povik mladoženje i neveste iz Judinih gradova i sa jerusalimskih ulica! Jer će zemlja postati pustoš.

8

¹ U to će vreme – govori Gospod – izvaditi kosti Judinih careva, kosti glavara, kosti sveštenika, kosti proroka i kosti stanovnika Jerusalima iz njihovih grobova.

² Razasuće ih pred suncem, mesecom, pred svom nebeskom vojskom, pred onima koje su voleli i služili im, koje su sledili, težili im i kojima su se klanjali. Neće ih sakupiti i neće ih sahraniti. Biće kao gnojivo po tlu.

³ A svem ostatku ovog zlog roda, koji preživi po svim mestima u koja ću ih prognati, smrt će biti draža od života – govori Gospod nad vojskama.

Greh i kazna

⁴ Reci im: 'Govori Gospod:

Zar ne ustaju oni koji padaju?

Zar se ne vraća onaj koji se odvrća?

⁵ A zašto se odvratio ovaj narod,

Jerusalim, uporan u odmetništvu?

Drži se obmane

i odbija da se vrati.

⁶ Pazio sam i čuo: ne govore dobro,

nijedan se ne kaje za svoja zla

i ne kaže – Šta sam to uradio?

Svi su se odvratili na svoju stranu

kao konj što grabi u bitku.

⁷ Čak i roda na nebesima zna svoje vreme;

golub, lasta i ždral paze na vreme kada dolaze;

a samo moj narod ne zna Gospodnje propise.

⁸ Kako možete da kažete: mudri smo!

Imamo Gospodnji Zakon?

Gle, stvarno ga je lažnim načinilo

lažljivo pero znalaca Svetog pisma!

⁹ Mudraci su se osramotili,

uplašili su se i zarobljeni su.

Evo, prezreli su reč Gospodnju,

pa kakva im to mudrost preostaje?

¹⁰ Zato ću njihove žene da dam drugima,

a njihova polja novim gazdama.

Jer baš svi, od najmanjeg do najvećeg,

grabe nepošteni dobitak.

Od proroka, pa do sveštenika,

baš svi varaju.

¹¹ Oni prelom ćerke mog naroda

olako leče pričajući:

Mir! Mir!

A nema mira.

¹² Jesu li se zastideli zato što su učinili gadost?

Baš se nimalo nisu zastideli

i ne znaju za stid.

Zato će pasti među one što padaju

i u času kada ih kaznim biće sapleteni

– govori Gospod.

¹³ Pokupiću ih i dokrajčiću ih –

govori Gospod –

neće više biti grožđa na lozi,

neće više biti plodova smokve na njenom stablu

i lišće će se osušiti.

A ja ću da ih dam onima

što će ih pregaziti.”

¹⁴ I zašto sada sedimo?

Okupite se,
pođimo u utvrđene gradove
pa da tamo izginemo,
jer nas je Gospod, naš Bog, odredio za propast.
Dao nam je da pijemo zatrovanu vodu
jer smo Gospodu zgrešili.
¹⁵ Nadali smo se miru,
ali ničeg dobrog;
i vremenu zdravlja,
a ono strava.
¹⁶ Od Dana se još čulo rzanje njihovih konja,
a od njištanja njihovih ždrebaca tresla se zemlja.
Došli su, poharali zemlju
i sve što je u njoj,
i grad i stanovnike u njemu.

¹⁷ „Evo, šaljem na vas zmije otrovnice
protiv kojih nema bajalice,
pa će vas ujedati
– govori Gospod.“

¹⁸ O, kad bih se nasmejao!
Al' tužan sam i srce me boli.

¹⁹ Gle, vapaj ćerke moga naroda
iz zemlje daleke:
„Zar Gospod nije na Sionu?
Njen car nije tu?“

„Ali zašto me gneve njihovim idolima,
tim tuđinskim ništavilima?“

²⁰ „I žetva je prošla
i leto je kraju došlo,
a mi spaseni nismo!“

²¹ Razorilo me je razaranje ćerke moga naroda.
U crnini sam jer me je grozota obuzela!

²² Zar u Galadu nema melema?
Zar tamo nema lekara?
Pa zašto onda nije ozdravila
ćerka moga naroda?

9

¹ O, kad bi mi glava bila voda,
a moje oko vrelo suza,
pa da oplakujem i danju i noću
izginule od ćerki moga naroda!

² O, kad bih u pustinji imao
prenočište za putnike,
mogao bih da napustim svoj narod
i da odem od njih.
Jer, svi su preljubnici

i sabor nevernika.

³ „Kao svoj luk oni zapinju jezik lažima.

Ali nisu zbog istine
postali jaki u zemlji,
jer hrle od zla do zla
i mene ne poznaju
– govori Gospod.

⁴ Svako nek se pazi od svoga bližnjeg
i ne verujte nijednom bratu.

Jer svaki brat uporno vara
i svaki bližnji kleveće.

⁵ I svako vara svoga bližnjeg
i ne govore istinu.

Svoj su jezik naučili da govori lažno.
Iznureni su od grešenja.

⁶ Ti živiš usred prevare,
a baš zbog prevare oni odbijaju da me znaju
– govori Gospod.“

⁷ Zato ovako kaže Gospod nad vojskama:

„Evo, pretopiću ih i oprobaću ih.
Jer, kako da postupim
sa ćerkom svog naroda?

⁸ Njihov je jezik strela što ubija
i govori prevaru.

Svojim ustima o miru sa svojim bližnjim čovek govori,
ali u sebi kuje spletku.

⁹ Zar zbog toga da ih ne kaznim?
– govori Gospod.

Nad narodom poput ovog
zar da se ne osveti moja duša?“

¹⁰ Nad brdima ću da vapim,
naricaću naricaljku nad pustinjским pašnjacima
jer su opustošeni. Niko tuda ne prolazi,
i ne čuje se rika stoke.

Od ptica pa do životinja,
sve je pobeglo i nestalo.

¹¹ „Od Jerusalima ću da učinim gomilu kamenja
i brlog šakala.

Od Judinih gradova ću da napravim
pustoš u kojoj niko ne živi.“

¹² Ko je mudar čovek da razume ovo i kome su usta Gospodnja govorila da to rastumači? Zbog čega je zemlja nastradala i kao pustinja opustošena da kroz nju niko ne prolazi?

¹³ I Gospod reče: „Zato što su ostavili moj Zakon koji sam pred njih postavio, i zato što nisu slušali moj glas ni po njemu išli.

¹⁴ Nego su išli po samovolji svog srca za Valima, kako su ih njihovi preci naučili.“

¹⁵ Zato ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: „Evo, ja ću da nahranim ovaj narod pelenom i napojim ga zatrovanom vodom.

¹⁶ Rasuću ih među narode koje nisu znali, ni oni, ni njihovi preci. Poslaću za njima mač dok ih ne dokrajčim.“

¹⁷ I ovo kaže Gospod nad vojskama:
„Razmotrite, pa sazovite narikače neka dođu.
Ali pošalji po one koje su vešte, neka dođu.

¹⁸ Ali neka požure,
neka nariču nad nama,
pa da nam oči suzama rone
i da nam kapci budu uplakani.

¹⁹ Evo, čuje se naricanje sa Siona:
‘O, kako smo propali!
Strahovito smo osramoćeni,
jer smo napustili svoju zemlju
i domovi su nam porušeni.”

²⁰ Čujte, žene, reč Gospodnju.
Neka vaše uho primi reč njegovih usta.
Naučite svoje ćerke da nariču
i svaka žena svoju susedku da leleče.

²¹ Smrt se uspuzala na naše prozore.
Došla je u naše dvorove,
istrebila decu sa ulica
i mladiće sa trgova.

²² Reci: „Govori Gospod:
‘Leševi će ljudi po tlu popadati
kao gnojivo po polju,
kao snop za žeteocem,
a neće imati ko da ga sakupi.”

²³ Ovako kaže Gospod:
„Neka se mudrac ne hvali svojom mudrošću,
neka se junak ne hvali svojim junaštvom,
i bogataš neka se bogatstvom svojim ne hvali.

²⁴ A ko hoće da se hvali,
neka se hvali time što mene poznaje,
što proniče da sam ja Gospod koji čini milost,
pravdu i pravednost na zemlji,
i da u tome uživam –
ovako kaže Gospod.

²⁵ Evo, dolaze dani – govori Gospod – kada ću kazniti sve one samo po telu obrezane:

²⁶ Egipat i Judu, Edom zajedno sa Amoncima i Moavcima; koji izbrijavaju zulufe i koji žive u pustinji. Jer svi su ti narodi neobrezani i sav je Izrailjev dom neobrezanog srca.“

10

Bog i idoli

¹ Dome Izrailjev, čujte reč koju vam govori Gospod!

² „Ovako kaže Gospod:
‘Ne učite se putu naroda
i ne plašite se nebeskih znakova
kojih se plaše narodi.

³ Jer su običaji tih naroda prazni.

- Eto, to je tek drvo iz šume koje je neko posekao,
delo umetnikove alatke.
- ⁴ Ukrasio ga je srebrom i zlatom.
Klinovima i čekićima ga učvršćuju
da se ne klati!
- ⁵ Liče na strašilo u leji za krastavce.
Ne govore,
i moraju da se nose, jer ne hodaju.
Ne plaši ih se!
Oni ne mogu da naude,
a ne mogu ni šta dobro da urade.”
- ⁶ Niko nije kao ti, o, Gospode!
Veliki si,
i veliko je tvoje silno ime.
- ⁷ Ko se ne bi bojao tebe,
Care naroda?
Jer tebi to dolikuje.
- Među svim mudracima naroda
i po svim njihovim carstvima
nema nikog kao što si ti.
- ⁸ Svi su glupi i bezumni,
jer je ništa pouka od drveta.
- ⁹ Iz Tarsisa donose kovano srebro
i zlato iz Ufaza,
delo umetnika i rukotvorinu zlatara.
Odeća im je ljubičasta i skerletna
i sve je to delo veštih ljudi.
- ¹⁰ A Gospod je istinski Bog!
On je Bog živi i večni car.
Od njegovog gneva trese se zemlja,
i narodi ne mogu da istrpe jarost njegovu.
- ¹¹ „Ovako im recite: 'Bogovi koji nisu načinili nebesa i zemlju će nestati i sa zemlje i ispod nebesa.”
- ¹² On je silom svojom načinio zemlju.
Mudrošću svojom on je osnovao vasseljenu,
i svojom je razboritošću razapeo nebesa.
- ¹³ Glas on kada pusti, vode huče na nebesima.
On podiže oblake s kraja zemlje,
kiši munje daje
i izvodi vetar iz svojih riznica.
- ¹⁴ Baš je od svog znanja glup svaki čovek.
Zbog idola se svaki zlatar stidi,
jer su obmana njegovi liveni idoli.
Nema daha u njima.
- ¹⁵ Oni su isprazni, tvorevine rugla.
Propašće kad dođe vreme za njihovu kaznu.
- ¹⁶ Ne slede Jakovu takvi kao ovi.
Jer on je taj koji je sve načinio.
Pleme Izrailj njegovo je nasledstvo,
a on se zove Gospod nad vojskama.

Razaranje dolazi

17 Pokupi sa zemlje svoj zavežljaj,
ti koja živiš pod opsadom.

18 Jer ovako kaže Gospod:
„Evo, sad ću kao praćkom
da iz zemlje izbacim stanovnike.
Stisnuću ih, da mogu da shvate.“

19 Jao meni zbog mog loma!
Teška je moja rana.

A ja sam rekao:
„Ovo je samo bolest, izdržaću je ja.“

20 Moj je šator poharan
i šatorska užad pokidana.
Deca su moja od mene otišla i nema ih.
Nema nikoga da opet postavi moj šator,
nikoga da podigne zavese na njemu.

21 Pastiri su se glupo poneli
i nisu tražili Gospoda.
Zato i nisu napredovali
i raštrkana su sva njihova stada.

22 Evo vesti! Dolazi glas
i lomjava velika iz severne zemlje:
da će gradovi Jude postati pustoš
i jazbina šakala.

Jeremijina molitva

23 Znam ja, o, Gospode, da čovek nije vladar svog puta,
i da onaj koji hoda ne upravlja svojim koracima.

24 Pokaraj me, Gospode, al' samo po pravdi;
ne u svom gnevu,
da me ne nestane.

25 Izlij svoj gnev na narode
što te ne poznaju,
na rodove koji tvoje ime ne prizivaju.
Jer su oni gutali Jakova i progutali,
i proždrli su ga,
naselje mu u pustoš pretvorili.

11*Raskinut savez*

1 Poruka koje je došla Jeremiji od Gospoda:

2 „Čujte reči ovog saveza! Reći ćeš ih svima u Judi i svima stanovnicima Jerusalima.

3 Reci im: 'Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: proklet je čovek koji ne sluša reči ovog saveza

4 koje sam zapovedio vašim precima, u dan kada sam ih izveo iz egipatske zemlje, iz one usijane peći.' Govorio sam: 'Poslušajte moj glas, činite po njemu, prema svemu što sam vam zapovedio. I bićete mi narod, a ja ću da budem vaš Bog;

5 da bih ispunio zakletvu kojom sam se zakleo vašim precima – da im dam zemlju kojom teku med i mleko, evo sve do danas.“

A ja sam odgovorio: „Amin, o, Gospode!“

⁶ Gospod mi je kazao: „Objavi sve ove reči po gradovima Jude i na ulicama Jerusalima. Kaži ovo: 'Poslušajte reči ovog saveza i izvršavajte ih.

⁷ Jer ja sam ozbiljno upozorio vaše pretke na dan kada sam ih izveo iz egipatske zemlje, i sve do dana današnjeg sam ih uporno upozoravao: poslušajte moj glas!

⁸ Ali oni nisu poslušali i nisu prignuli svoje uho. Svako je išao po samovolji svog zlog srca. I ja sam na njih svalio sve reči ovog saveza koje sam im zapovedio da drže. Ali ih nisu držali.“

⁹ Gospod mi je kazao: „Zavera je otkrivena kod svih Judejaca i kod Jerusalimljana.

¹⁰ Vratili su se krivicama svojih predaka koji su odbili da čuju moje reči. Išli su za drugim bogovima da bi im služili. Prekršili su moj savez dom Izrailjev i dom Judin koji sam sklopio sa njihovim precima.

¹¹ I zato ovako kaže Gospod: 'Evo, doneću im propast i neće moći da pobjegnu od nje. Vapiće mi, a ja ih neću slušati.

¹² Tada će gradovi Jude i stanovnici Jerusalima ići da vape bogovima kojima su kadili. Ali oni ih neće izbaviti u čas njihove propasti.

¹³ Jer ti, Judo, imaš bogova koliko imaš i gradova! Koliko Jerusalem ima ulica toliko ste napravili žrtvenika božanstvu sramote, žrtvenika da kadite Valu.'

¹⁴ A ti se ne moli za ovaj narod. Ne vapi mi zbog njih u molitvi. Jer ja ih neću uslišiti kada mi zavape zbog svoje nevolje.

¹⁵ Šta radi moj miljenik u mom Domu?

Čini mnoga zla.

Nema više žrtava pred tobom,
a ti još likuješ kad činiš zlo.“

¹⁶ „Lepa maslino, zelena i rodna“ –

Gospod te je zvao –

ali ju je zapalio hukom velike oluje
pa su joj grane nikakve.

¹⁷ Jer Gospod nad vojskama, koji te je i posadio, izrekao ti je zlo zbog zla doma Izrailjevog i doma Judinog koje su sebi naneli, razdražujući me svojim kađenjem Valu.

Zavera protiv Jeremije

¹⁸ Ja ovo znam, jer mi je Gospod objavio. A onda si mi pokazao njihova dela.

¹⁹ Bio sam kao jagnje pitomo što ga vode na klanje. Nisam znao da protiv mene kuju urote:

„Hajde da srušimo stablo s njegovim plodovima,
da ga posečemo iz zemlje živih
te da mu se ime više ne spomene!“

²⁰ O, Gospode nad vojskama, koji sudiš pravedno
i koji ispituješ i nutrinu i srce:

Daj da vidim kako im se svetiš,
jer tebi sam poverio moj slučaj.

²¹ „Zato ovako kaže Gospod za narod u Anatotu, za one koji ti vrebaju život i govore: 'Ne prorokuj u Gospodnje ime da te ne bismo ubili!'“

²² I zato ovako kaže Gospod nad vojskama: evo, kazniću ih! Njihove će mladiće da saseče mač, a glad će da im pokosi sinove i ćerke.

²³ Niko se neće spasti, nema preostalih, jer ću da dovedem propast na ljude iz Anatota – godinu njihove kazne.“

12

¹ Pravedan si, Gospode,
kad god ti se tužim,
ali ću ipak da ti govorim o pravdi:
Zašto su napredni putevi pokvarenjaka?
Zašto likuju svi podli zlotvori?
² Ti si ih posadio i već se ukoreniše,
napreduju i već donose plod.
Blizu si njihovih usta,
ali daleko od nutrine njihove.
³ A ti me, Gospode, poznaješ,
vidiš me i ispituješ srce moje spram tebe.
Poteraj ih ko ovce na klanje,
odvoji ih za dan klanja!
⁴ Dokle će zemlja da tuguje,
da sahne rastinje po svim poljima
od zla onih što tu prebivaju?
Propale su i životinje i ptice
jer je narod rekao:
„Neće on da vidi naše skončanje!“

Božiji odgovor

⁵ „Ako si se umorio trčeći s pešacima,
kako li ćeš se tek ogledati s konjima?
Kada u spokojnoj zemlji padaš,
šta li ćeš da radiš na jordanskom čestaru?
⁶ Jer i braća tvoja
i dom tvoga oca su te izneverili
i na sav glas su vikali za tobom.
Ne veruj im
čak i kada ti ljubazno govore.
⁷ Dom sam svoj napustio
i svoje nasljedstvo ostavio.
Voljenu sam svoju predao
u ruke njenih neprijatelja.
⁸ A sada je moje nasljedstvo
kao lav u šumi
što na mene rikom riče.
I zato ga mrzim.
⁹ Je l' nasljedstvo moje
pirgava ptica grabljivica?
Lešinari, sjetite se na nju svud unaokolo!
Idite, sakupite sve životinje na polje,
dovedite ih na hranu.
¹⁰ Mnogi su pastiri izlomili moj vinograd
i izgazili moj deo.
Pretvorili su moj mili deo
u голу pustinju.
¹¹ Da, pretvorili su je u pustinju
i sada preda mnom opustošena tuguje.
U pustaru je pretvorena zemlja

i to nikoga ne potresa.

¹² Preko pustinskih ogolelih visova
došli su zatirači,
jer Gospodnji mač satire
s kraja na kraj zemlje
i nema mira ni za koga.

¹³ Sejaće pšenicu, a trnje će žeti.
Iznuriše se, a nikakve koristi.
Stidite se svojih uroda

zbog Gospodnjeg plamtećeg gneva!

¹⁴ Ovako kaže Gospod svim mojim zlim susedima koji napadaju zemlju koju sam dao mom narodu Izrailju u nasljedstvo: evo, počupaću ih iz njihove zemlje, a iz njihove ću sredine da iščupam Judin dom.

¹⁵ A kada ih iščupam, vratiću se da im se smilujem i dovedem svakog na njegovo nasljedstvo i svakog na njegovu zemlju.

¹⁶ I ako se istinski nauče putevima moga naroda, da se zaklinju mojim imenom – 'Tako nam živog Gospoda' – onako kako su oni moj narod naučili da se kunu Valom, naseliće se usred mog naroda.

¹⁷ Ali ako ne poslušaju, ja ću da iščupam taj narod, da iščupam i da zatrem – govori Gospod.“

13

Laneni pojas

¹ Ovako mi je Gospod rekao: „Idi i kupi sebi laneni pojas i pripaši bedra, ali ga ne potapaj u vodu.“

² Kupio sam pojas kako mi je Gospod kazao i pripasao bedra.

³ Opet mi je došla reč od Gospoda i rekla mi:

⁴ „Uzmi pojas što si ga kupio, što ti je na bedrima. Ustani i idi na Eufrat* pa ga tamo sakrij u raselinu stene.“

⁵ I ja sam otišao na Eufrat i sakrio pojas kako mi je zapovedio Gospod.

⁶ A kada je prošlo mnogo dana Gospod mi je rekao: „Ustani i idi na Eufrat. Uzmi odande pojas za koji sam ti zapovedio da ga tamo sakriješ.“

⁷ I ja sam otišao na Eufrat, kopao i uzeo pojas gde sam ga bio sakrio. I gle – on sav truo i ni za šta valjan.

⁸ Tada mi je došla Gospodnja reč i rekla mi:

⁹ „Ovako kaže Gospod: 'Učiniću da ovako istruli Judin ponos i veliki ponos Jerusalima!

¹⁰ Taj narod pokvareni, što odbija da čuje moje reči, što živi po samovolji svog srca, što sledi druge bogove, služi im i klanja im se, biće kao ovaj pojas što ni za šta nije valjan.

¹¹ Jer kao što pojas prijanja za čovekova bedra, tako sam privio k sebi sav dom Izrailjev i sav dom Judin – govori Gospod – da mi budu narod i ime, slava i čast. Ali nisu poslušali.’

Vinske mešine

¹² A ti im reci ovu poruku: 'Ovako kaže Gospod, Bog Izrailjev: svaka se mešina puni vinom', a oni će da ti prigovaraju: 'Pa zar mi ne znamo da se svaka mešina puni vinom?'

¹³ A ti im uzvрати: 'Ovako kaže Gospod: evo, ja ću pijanstvom da ispunim sve stanovnike ove zemlje, i careve koji sede na Davidovom prestolu, i sveštenike i proroke, i sve stanovnike Jerusalima!

¹⁴ Polupaću ih jedne o druge, i roditelje i decu takođe – govori Gospod. Neću se sažaliti, neću se smilovati i neću ih poštediti nego ću ih uništiti!’“

* **13:4** Moguće je da se radi o reci *Perat* – udaljenoj svega 5 km od Jeremijinog doma – koja simbolizuje Eufrat udaljen oko 1.100 km.

Zarobljeništvo preti

- 15 Čujte i poslušajte.
Ne budite oholi
jer je Gospod progovorio.
- 16 Gospodu Bogu svome dajte slavu
pre nego on tamu donese,
i pre nego vam se u sumrak
noge spotaknu o gore.
A vi ćete čekati svetlost
koju će on da pretvori u smrtnu tamu,
u gustu tamu pretvoriće je.
- 17 A ako ne poslušate,
plakaću na skrivenom mestu,
zbog oholosti ću gorko jecati
i roniti suze,
jer je porobljeno stado Gospodnje.
- 18 „Recite caru i carici majci:
'Ponizno siđite s prestola!
Pašće s glava vaših
kruna vašeg veličanstva.'
- 19 Gradovi Negeva biće zatvoreni,
a nikog nema da ih otvori.
Juda je odvedena u izgnanstvo,
baš sva je odvedena u izgnanstvo.
- 20 Podignite oči i pogledajte
one što sa severa dolaze.
A gde je stado koje ti je dano,
ovce tvoje časti?
- 21 Šta ćeš reći kad nad tobom za glavara postavi
one koje si ti sam obučavao, saveznike tvoje?
Neće li te spopasti trudovi
kao porodilju?
- 22 U srcu ćeš svom pitati:
'Zašto me je ovo zadesilo?'
U tvojim velikim krivicama
razgrnuti su ti skutovi
i napastvovana si!
- 23 Da li može Kušanin kožu svoju da promeni
i ris šare svoje?
I vi biste onda mogli dobro da činite;
vi, što zlo ste naučili!
- 24 Zato ću ih rasejati,
kao slama odleteće sa pustinjskim vetrom.
- 25 To je tvoja kob,
od mene ti mera izmerena –
govori Gospod –
jer si me zaboravio
i pouzdao se u laž.

²⁶ Sada ću ti ja zadignuti skutove preko lica,
pa će biti izložena tvoja sramota;
²⁷ tvoje preljube, tvoje gadosti,
izopačenost tvog bludničenja po gorama.
Video sam i tvoje gadosti po polju.
Jao tebi, o, Jerusalime!
Koliko još ćeš biti nečist?!“

14

Suša, glad, rat

¹ Jeremiji je došla od Gospoda poruka o suši:
² „Juda plače.
Gradovi joj propadaju,
a oni leže po zemlji u crno zavijeni.
Plać Jerusalima se razleže.
³ Moćnici šalju svoje sluge po vodu,
ali kada oni stignu do čatrnja,
vode nema.
A onda se vraćaju praznih posuda,
posramljeni i zbunjeni,
pokrivenih glava.
⁴ Tlo je ispucalo,
jer nema kiše u zemlji,
ratari su posramljeni
i pokrivaju svoje glave.
⁵ I košuta se olanila u polju
i napustila mlado,
jer nema trave.
⁶ Divlji magarci stoje po ogolelim visovima
i kao šakali dahću.
Iskolačili su oči
jer nema paše.“
⁷ Naše krivice svedoče protiv nas.
A ti ipak, Gospode, deluj radi svoga imena,
jer su mnoga naša otpadništva.
Protiv tebe smo sagrešili!
⁸ Nado Izrailjeva,
Spasitelju njegov u času nevolje!
Zašto si poput došljaka u zemlji
i putnika što bi tek usput da prenoći?
⁹ Zašto si kao smeten čovek,
kao junak nemoćan da spase?
A ti si među nama, o, Gospode,
i tvoje je ime prizvano na nas.
Ne napuštaj nas!
¹⁰ Evo šta kaže Gospod ovom narodu:
„Oni baš vole da lutaju,
ne sputavaju u tome korake svoje.
I Gospod ih nije prihvatio
i sada se seća njihovih krivica

i kazniće njihove grehe.“

¹¹ Gospod mi je rekao: „Ne moli se za dobro ovog naroda.

¹² Postiće oni, ali ja neću slušati njihov vapaj. Žrtvovaće oni svespalnice i žitne žrtve, ali ja ih neću prihvatiti. Dokrajčiću ih mačem, glađu i pomorom.“

¹³ A ja sam uzvratio: „O, Gospode Bože! Evo proroci im govore: 'Rat i glad nećete gledati! Neće vas to zadesiti! Jer ja ću da vam dam siguran mir na ovom mestu.'“

¹⁴ Gospod mi je odgovorio: „Ti proroci prorokuju laž u moje ime! Ja ih nisam poslao i nisam ih ovlastio. Nisam im objavio lažno viđenje i obmanjivačku gatalicu, jer to oni prorokuju po svom srcu.

¹⁵ Zato ovako kaže Gospod o tim prorocima koji prorokuju u moje ime. Ja ih nisam poslao da vam kažu: 'Rat i glad vas neće zadesiti u ovoj zemlji.' Skončaćete ti proroci i od rata i od gladi!

¹⁶ A narod kome je prorokovano će od rata i gladi biti pobacan po ulicama Jerusalima. Neće biti koga da ih sahrani – njih, njihove žene, njihove sinove i njihove ćerke – i ja ću po njima da izlijem njihovu zlobu.

¹⁷ I ovu ću poruku još da im kažem:

'Rone suze oči moje
i noću i danju bez prestanka,
jer je devica mog naroda
razorena velikim razaranjem.
Jako je ranjena.

¹⁸ Ako odem u polje –
tamo mačem poklani!

Ako odem u grad –
tamo od gladi bolesni!

I prorok i sveštenik
tumaraju zemljom i ništa ne shvataju.”“

¹⁹ Zar si Judu sasvim odbacio?
Da li ti je Sion duši mrzak?

Zašto si nas udario
i nema nam ozdravljenja?

Nadali smo se miru –
a ničeg dobrog;
i vremenu ozdravljenja –
a ono strava!

²⁰ Gospode, mi smo svesni naše opakosti
i krivice naših predaka,
jer smo ti zgrešili.

²¹ Ne prezri nas zbog svog imena!
Ne ponizi presto svoje slave.

Seti se svog saveza sa nama
i nemoj ga raskinuti.

²² Da li neki od idola drugih naroda šalju kišu?
A nebesa zar daju pljuskove?

Zar nisi to ti, Gospode naš Bože?
Ti sve to činiš
i mi te željno iščekujemo.

15

¹ Gospod mi je rekao: „Ako bi Mojsije i Samuilo stali pred mene ne bi se moja duša priklonila ovom narodu. Oteraj ih od mene! Neka idu.

² A ako ti kažu: 'A gde da idemo?', ti im odgovori: 'Ovako kaže Gospod:

U smrt, ko je za smrt;

pod mač, ko je za mač;

u glad, ko je za glad;

u izgnanstvo, ko je za izgnanstvo.'

³ Navaliću na njih četiri stvari – govori Gospod – mač što ubija, pse što trgaju, ptice nebeske i zveri zemaljske što proždiru i tamane.

⁴ Učiniću ih prizorom grozote za sva carstva sveta zbog Judinog cara Manasije, sina Jeze kijinog, zbog onog što je uradio u Jerusalimu.

⁵ O, Jerusalime, ko će da ti se smiluje?!

Ko će da te požali

i ko da ti svrati i upita te za zdravlje?

⁶ Ti si mene napustio – govori Gospod –

ustuknuo si,

a ja ću zamahnuti rukom na tebe

i razoriću te.

Umorilo me je da ti popuštam.

⁷ Razvejaću ih vilama na vratima zemlje.

Pobiću decu mom narodu,

satruću ih jer se ne kaju

zbog svojih puteva.

⁸ Više nego morskog peska

biće preda mno m udovica,

majki mladića protiv kojih ću dovesti

zatirača usred dana.

Učiniću da se iznenada na njih

strovale muka i užas.

⁹ Klonula je ona što je sedmoro rodila,

dah je ispustila,

sunce joj je zašlo još za dana.

Posramljena je, zacrvenela se,

a njihov ostatak ću dati maču njihovih neprijatelja

– govori Gospod.“

¹⁰ Kuku majko, što si me rodila!

Čovek sam nesloge,

čovek oko kog se gloži cela zemlja!

Nit' sam pozajmljivao, nit' su mi pozajmljivali,

a svaki me proklinje.

¹¹ Gospod odgovori:

„Oslobodiću te zaista za tvoje dobro.

Zaista ću dati da te neprijatelj moli

u vreme pogroma i u vreme nevolje.

¹² Slomi li ko gvožđe,

gvožđe sa severa i bronzu*?

¹³ Tvoja dobra i imanja tvoja

dajem kao plen, u besćenje,

* **15:12** Ili: *mjed*, najčešće legura bakra i cinka.

za sve tvoje grehe
po svim tvojim granicama.
¹⁴ Predaću te neprijateljima tvojim
u zemlji koju ne znaš,
da im služiš;
jer moj gnev je vatru zapalio
i protiv tebe ona buktiti.“

¹⁵ O, Gospode, ti znaš, ti me se seti.
Seti me se i osveti se za mene onima što me kinje.
Ne daj da me zbriše sporost tvoga gneva.
Ti znaš da za tebe trpim ruglo.

¹⁶ Tvoje reči su se našle i ja sam ih pojeo!
Tvoje reči su postale radost i veselje mome srcu!
Jer, tvoje je ime prizvano na mene,
o, Gospode, Bože nad vojskama!

¹⁷ Ja ne sedim u društvu veseljaka
i ne veselim se.
Sedim sam, baš zbog ruke tvoje,
jer si me jarošću preplavio.

¹⁸ Zašto mome bolu nema kraja?
Zašto mojoj rani nema leka, što odbija da bude izlečena?
A ti si mi stvarno kao potok nepostojan,
voda što presuši.

¹⁹ I zato ovako kaže Gospod:
„Ako se vratiš, izlečiću te
i preda mnom ćeš stajati.
I ako razdvojiš vredno od bezvrednog
bićeš kao moja usta.
I oni će se okretati tebi
ali ti ne smeš da se okrećeš k njima.

²⁰ Napraviću od tebe
utvrđeni bronzani zid za narod ovaj.
Boriće se protiv tebe,
ali te neće nadvladati.
Jer ja sam s tobom
da te spasem i izbavljam
– govori Gospod.

²¹ Izbaviću te iz ruku zlikovaca!
Iz šaka svirepih otkupiću te!“

16

Dan propasti

¹ Došla mi je reč od Gospoda i poručila:
² „Ne ženi se! Sinove i ćerke ne podiži na ovom mestu.
³ Jer evo šta kaže Gospod za sinove i ćerke rođene na ovom mestu, za majke što ih rađaju
i za očeve njihove od kojih se rađaju u ovoj zemlji:
⁴ Pomreće od smrtonosnih zaraza, neoplakani i nesahranjeni biće gnojivo povrh
zemlje. Dokrajčiće ih mač i glad, a leševi njihovi će biti hrana pticama nebeskim i
zemaljskim zverima.

⁵ Jer ovako kaže Gospod: ne ulazi u kuću ožalošćenih i ne idi da naričeš. Ne pokazuj da ti ih je žao jer sam uzeo svoj mir i milost i milosrđe od njih, od naroda ovog – govori Gospod.

⁶ Pomreće i veliki i mali u ovoj zemlji. Neće ih sahraniti, neće žaliti za njima, niko se neće rezati i niko brijati glavu za njima.

⁷ Neće im udeliti hleb, ožalošćenog za pokojnikom neće utešiti, neće im dati da piju iz čaše utehe za ocem i majkom.

⁸ I ne ulazi u kuću gde je veselje, da sa njima sedi, da jedeš i piješ!

⁹ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: evo, na vaše ću oči, još za vaše vreme, baš na ovom mestu da učutkam zvuk veselja, ciku radovanja i povik mladoženje i neveste.

¹⁰ A kada najaviš ovom narodu sve ove reči, oni će ti reći: 'A zbog čega je Gospod objavio sve ovo veliko zlo protiv nas? Koja je naša krivica? Koji je naš greh kojim smo zgrešili Gospodu Bogu našem?'

¹¹ Ti im odgovori: 'Zato što su me napustili vaši preci – govori Gospod – išli su za drugim bogovima, služili im i klanjali im se. A mene su napustili i moj Zakon nisu držali.

¹² A vi ste još gora zla počinili nego oni! Eto, svako živi po samovolji svog zlog srca i ne sluša me.

¹³ Isteraću vas zato iz ove zemlje u zemlju koju niste znali ni vi ni vaši preci. Služićete drugim bogovima i noću i danju, a ja vam se neću sažaliti.'

¹⁴ Zato dolaze dani – govori Gospod – kad se više neće govoriti: 'Živ bio Gospod koji je izveo izrailjski narod iz egipatske zemlje!'

¹⁵ Nego: 'Živ bio Gospod koji je izveo izrailjski narod iz severne zemlje i iz svih zemalja u koje ih je izagnao!' Jer ja ću ih vratiti u njihovu zemlju koju sam dao njihovim precima.

¹⁶ Evo, poslaću mnogo ribara – govori Gospod – da ih love. A nakon toga poslaću mnoge lovce da ih love po svakoj planini, po svakom brdu i u raselinama stena.

¹⁷ Jer moj je pogled nad svim njihovim putevima. Oni nisu sakriveni preda mnom, a ni krivice njihove nisu sakrivene od mojih očiju.

¹⁸ Prvo ću dvostruko da namirim njihove krivice i njihove grehe jer su moju zemlju oskrnavili leševima njihovih gadosti, njihovim gnusnostima su ispunili moje nasledstvo."

¹⁹ O, Gospode, snago moja i tvrđavo moja!

Utočište moje u danu nevolje.

K tebi će doći narodi

sa krajeva sveta pa će reći:

„Stvarno su naši preci imali lažne bogove, ništavila,

i u njima baš nikakve koristi nije bilo!

²⁰ Hoće li čovek da za sebe pravi bogove,

a oni nisu Bog?“

²¹ „Zato ću, evo, ja sada da im obznanim,

da im obznanim svoju moćnu ruku,

pa će znati da je moje ime Gospod!

17

¹ Judin je greh zapisan gvozdenim perom,

urezan dijamantskim šiljkom

na ploču njihovog srca

i na rogove vaših žrtvenika.

² Deca njihova razmišljaju

o njihovim žrtvenicima i Ašartinim stupovima,

pod zelenim drvećem

- na visokim brdima.
3 A ti što se penješ na planinu u polju:
tvoje dobro i sva imanja tvoja
dajem kao plen,
i tvoje uzvišice za greh
po svim tvojim granicama.
4 I ti sam ćeš da izgubiš nasljedstvo
koje sam ti dao.
Učiniću da robuješ svojim neprijateljima
u zemlji koju ne znaš,
jer si zapalio vatru moga gneva
i doveka ona buktí.“
5 Ovako kaže Gospod:
„Proklet je čovek u čoveka što se uzda,
snagu svoju što u telu traži,
a od Gospoda okreće srce svoje!
6 Biće kao grm u pustinji
što i ne zna kad mu dobro dođe.
Tavoriće u bezvodnoj pustari,
u slatini gde niko ne živi.
7 Blagosloven je čovek što se uzda u Gospoda
i kome je Gospod uzdanica!
8 On će biti kao drvo posađeno pored voda,
što korenje pruža ka živome toku.
Pripeka kad dođe, ono se ne boji;
lišće mu zeleno kroz godinu celu.
Od suše ne strepi,
ploda uvek ima.
9 Srce je varljivo više od sveg drugog.
Nepopravljivo je,
i ko će ga znati!
10 Ja, Gospod, ispitujem srce,
nutrinu proveravam;
pa svakome dajem po njegovom putu,
a i prema plodu od njegovih dela.
11 Kao jarebica što se leže, ali ne izleže,
onaj je što blago nepošteno zgrće:
na pola mu života blaga više nema,
a on na svome kraju ispada budala.“
12 Presto slave od davnina uzvišen,
mesto je našeg Svetilišta.
13 Nado Izrailjeva, Gospode,
postideće se svi koji te ostave.
Oni koji su se okrenuli od mene u prašinu biće upisani,
jer su ostavili Gospoda,
izvor svežih voda.

- ¹⁴ Izleći me, Gospode, da budem izlečen!
Spasi me da i spasen budem,
jer si ti moja slava!
- ¹⁵ Gle njih, govore mi:
„Gde je reč Gospodnja?
 Hajde, nek se zbude!“
- ¹⁶ Ja se nisam ustezao da ti pastir budem, da za tobom idem.
Priželjkivao ti nisam taj dan nesnosni.
I ti znaš šta su moje usne rekly u prisustvu tvome.
- ¹⁷ Ne budi mi ti na užas,
jer si moje utočište u danu propasti!
- ¹⁸ Nek se stide moji gonitelji,
a ne ja da se stidim.
Neka oni budu zaplašeni,
a ne ja da zaplašen budem.
Sruči na njih dan propasti
i slomi ih dvaput jačim slomom.

Subota – posvećeni dan

- ¹⁹ Gospod mi je ovako rekao: „Idi i stani na Vrata sinova naroda, kroz koja ulaze Judini carevi i kroz koja izlaze, i na sva vrata Jerusalima.
- ²⁰ Reci im: 'Čujte reč Gospodnju, o, carevi Judini i sva Judo i svi stanovnici Jerusalima koji ulazite kroz ova vrata!
- ²¹ Ovako kaže Gospod: čuvajte živote svoje pa ne nosite robu u subotu i ne unosite je na jerusalimska vrata.
- ²² Ni iz svojih kuća ne iznosite robu u subotu i ne radite nikakvog posla. Posvetite subotu kao što sam zapovedio vašim precima.
- ²³ Ali oni nisu poslušali i nisu prignuli svoje uho. Tvrđoglavi su postali, nisu slušali i nisu prihvatili karanje.
- ²⁴ Ali, budete li me pažljivo slušali – govori Gospod – i subotom ne budete nosili robu kroz gradska vrata, već posvetite subotu i ne radite nikakav posao:
- ²⁵ tada će na gradska vrata ulaziti carevi i knezovi, koji sede na prestolu Davidovom, na bojnim kolima i na konjima – oni, njihovi glavari, svi Judejci i svi stanovnici Jerusalima. A grad će ovaj ostati doveka.
- ²⁶ I doći će iz Judinih gradova, svi što su oko Jerusalima, iz Venijaminove zemlje, iz ravnice, sa brda i iz Negeva oni što donose svespalnice, žrtve, žitne žrtve i tamjan, i oni što donose zahvalnice u Dom Gospodnji.
- ²⁷ Ali ako me ne poslušate – da posvetite subotu, da ne nosite robu i prolazite kroz jerusalimska vrata u subotu – zapaliću vatru na njegovim vratima da proguta dvorove Jerusalima, i neće se ugasiti.”

18

Kod grnčara

- ¹ Reč od Gospoda je došla Jeremiji:
- ² „Ustani i siđi u grnčarevu kuću. Tamo ću ti reći svoje reči.“
- ³ Otišao sam u grnčarevu kuću, a tamo, on radi nešto na grnčarskom točku.
- ⁴ A posuda od gline, koju je grnčar vajao rukama se pokvarila. I on ju je vratio, pa je oblikovao drugu posudu, baš kakvu je želeo da napravi.
- ⁵ Došla mi je reč Gospodnja i rekla:

⁶ „Dome Izrailjev! Zar ja ne mogu da uradim sa vama kao ovaj grnčar? – govori Gospod. Evo, poput gline u rukama grnčara, i vi ste u mojim rukama, dome Izrailjev!

⁷ U času kad objavim narodu i carstvu da ću da ih iščupam, srušim i razorim;

⁸ a taj se narod odvrati od svog zla za koje sam govorio, ja ću se sažaliti zbog propasti koju sam naumio da im nanese.

⁹ Ili u času kad objavim narodu i carstvu da ću da ih gradim i sadim;

¹⁰ a oni na moje oči čine zlo i ne slušaju moj glas, ja ću da odustanem od dobra koje sam naumio da im učinim.

¹¹ Zato sad reci svima u Judi i svim stanovnicima Jerusalima: 'Ovako kaže Gospod: evo, vajam propast na vas, protiv vas zamisao smišljam. Nek se svako vrati sa svog puta zloga, molim vas. Neka popravi i svoje puteve i dela svoja.'

¹² A oni će reći: 'Ništa od toga! Živećemo po mislima svojim i svako će da postupa samovoljno po zlobi svog srca!'

¹³ Zato ovako kaže Gospod:

„Raspitaj se među narodima
je li iko ikad čuo za ovako nešto,
nečuyeno strašno
što je učinila devica izrailjska?!

¹⁴ Da li kopni sneg
sa kamenitih livanskih strmina,
presuše li hladne vode
tuđinskih brzaka?

¹⁵ A moj je narod mene zaboravio!
Ništavilu kade,
koje ih je i saplelo na njihovim putevima,
na starim tragovima,
da slede staze
puta nenasutog;

¹⁶ da zemlju svoju opustoše,
pa da doveka zviždi svako ko pored nje prođe,
pa da se užasne
i da klima glavom.

¹⁷ Kao istočni vetar
ću ih rasejati pred neprijateljem.
Gledaću im leđa, a ne lice,
u dan njihove propasti.“

¹⁸ A oni su rekli: „Hajde da zaveru skujemo protiv Jeremije! Jer neće nestati pouka sveštenika, savet mudrog i poruka proroka. Hajde da ga oklevećemo i da ne marimo na njegove reči!“

¹⁹ Ali ti za mene mari, Gospode,
i poslušaj viku mojih krvnika!

²⁰ Dobro li se zlom odužuje?
A meni su jamu iskopali!
Ti se seti kada sam pred tobom stajao
i dobro za njih tražio:
da okreneš svoj gnev od njih.

²¹ Neka im deca gladuju!
U bitkama na mač nek nalete.
Nek im žene ojalove, udovice budu.
Muževe njihove neka smrt pokosi,
a mladiće nek im mač satre u boju.

²² Nek se čuje naricanje iz njihovih kuća,
jer ćeš na njih iznenada dovesti pljačkaše.

Jer su jamu iskopali da me zarobe,
i sakrili zamke ispred mojih nogu.

²³ Ali ti, Gospode, znaš
šta su protiv mene naumili – da me ubiju.

Ne pokrivaj im krivicu
i njihov greh ne briši pred sobom,
nek se zbog njih sruše tu pred tobom;
pa se s njima obračunaj u dan gneva svoga.

19

¹ Ovako kaže Gospod: „Idi sa nekoliko narodnih starešina i sa nekoliko starešina sveštenečkih, pa od grnčara kupi zemljani vrč.

² Pođi u dolinu Ven-Enom, pred Grnčareva vrata* i tamo objavi reči što ću ti ih reći.

³ Reci: 'Čujte reč Gospodnju, carevi Jude i stanovnici Jerusalima! Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: evo donosim propast na mesto ovo! Odzvanjaće u ušima svakom ko za to čuje.

⁴ Jer su me ostavili, ovo mesto učinili tuđim i u njemu kadili drugim bogovima – a za njih nisu znali ni oni, ni njihovi preci, ni carevi Jude – jer su ispunili mesto ovo krvlju nedužnih.

⁵ Podigli su uzvišice Valima da spaljuju svoju decu vatrom, da žrtvuju Valu. A ja im to nisam zapovedio, nisam im govorio i na to pomislio nisam!

⁶ Zato, evo dolaze dani – govori Gospod – kada se ovo mesto više neće zvati 'Tofet' i 'dolina Ven-Enom', nego 'Dolina klanja'.

⁷ Ja ću da osujetim naum Jude i Jerusalima na mestu ovom. Srušiću ih mačem pred njihovim neprijateljima. Rukom onih što im rade o glavi leševe ću njihove da dam pticama nebeskim i zverima zemaljskim.

⁸ Od ovog ću grada pustoš i ruglo da načinim. Svako ko pored njega prođe užasnut će biti i zviždaće zbog svih rana njegovih.

⁹ Primoraću ih da jedu meso svojih sinova i meso ćerki svojih. I svako će jesti meso bližnjeg svoga, ješće pod opsadom i nevoljom kojom će ih pritisnuti njihovi neprijatelji i oni što im o glavi rade.'

¹⁰ A onda razbij vrč na oči onih ljudi što su s tobom pošli,

¹¹ pa im onda reci: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama: ovako ću da razbijem ovaj narod i ovaj grad, kao što se razbija grnčareva posuda što se više popraviti ne da. A u Tofetu će se ljudi sahranjivati jer nema više mesta za pogreb.

¹² To ću da učinim mestu ovom – govori Gospod – i njegovim stanovnicima. Ovaj ću grad učiniti poput Tofeta.

¹³ Jerusalimske kuće i kuće careva Jude će biti kao Tofet, nečisto mesto, baš sve kuće gde su kadili sa njihovih krovova svoj vojski nebeskoj i izlivali žrtvu izlivnicu drugim bogovima.”

¹⁴ Jeremija se vratio iz Tofeta gde ga je Gospod poslao da prorokuje. Onda je stao u dvorište Doma Gospodnjeg i rekao svem narodu:

¹⁵ „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: 'Evo, ovom gradu i svim okolnim gradovima donosim propast koju sam vam najavio, jer su tvrdoglavi i ne slušaju moje reči!’“

* **19:2** Doslovno: *vrata grnčarskih otpadaka*, a ovo je jedino mesto u Pismu gde se spominju.

20

Jeremija i Pashor

¹ A Pashor – Imirov sin, sveštenik i glavni nadglednik u Domu Gospodnjem – je čuo kako Jeremija prorokuje sve te reči.

² Tada je Pashor udario proroka Jeremiju i bacio ga u okove, u tamnicu kod gornjih Venijaminovih vrata, gde je Dom Gospodnji.

³ Sutradan je Pashor doveo Jeremiju iz tamnice, a Jeremija mu je rekao: „Neće te više Gospod zvati 'Pashor!' Ime će ti biti *Magor-Misaviv**.

⁴ Jer ovako kaže Gospod: 'Evo, od tebe ću užas da napravim i za tebe samog i za sve prijatelje tvoje! Pašće svi oni od mača njihovih neprijatelja, a ti ćeš sve to gledati. I svu ću Judu dati u ruke cara vavilonskog. On će da ih odvede u izgnanstvo, u Vavilon, i pobiće ih mačem.

⁵ Daću sve bogatstvo ovog grada, sav njegov trud, sve njegove dragocenosti, sve imanje careva Judinih u ruke njihovih neprijatelja. Oni će to opleniti, pokupiti i odneti u Vavilon.

⁶ A ti ćeš, Pashore, i svi domaći tvoji otići u izgnanstvo, u Vavilon. Tamo ćeš otići i umrećeš tamo. Tamo će da sahrane i tebe i sve tvoje prijatelje kojima si prorokovao laž.“

Jeremijina tužbalica

⁷ Zaveo si me, o, Gospode, i ja sam zaveden!

Nadjačao si me i nadvladao me.

Svako mi se ruga, celodnevna sam im
i priča i podsmeh.

⁸ Kad god govorim, ja vapim.

„Nasilje i pustoš“ vičem!

A Gospodnja reč mi je postala ruglo
i celodnevni cerek.

⁹ A rekao sam: „Ne spominjem ga više!

Više ne govorim u njegovo ime!“

Ali u srcu mi je bilo kao vatra,
kao plamen stešnjen u kostima.

Iznurilo me je i više nisam mogao
da se suzdržavam.

¹⁰ Čujem šapat mnogih oko mene

i užas je svuda unaokolo:

„Odajte ga! Hajde da ga odamo!“

Sada svako s kim sam bio u miru
vreba na moj pad:

„Možda se i da zavesti,
pa ćemo ga nadvladati
i osvetićemo mu se!“

¹¹ A Gospod je sa mnom kao ratnik svirep.

Zato će da posrnu gonitelji moji, ništa mi ne mogu!

Posramiće se silno jer neće uspeti,
za nezaborav večni biće njihova sramota.

¹² O, Gospode nad vojskama, koji pravednika ispituješ,
koji vidiš i nutrinu i srce;

nek nad njima i ja vidim tu osvetu tvoju,

* **20:3** Doslovno: *užas na sve strane*.

jer parnicu svoju ja sam izložio tebi.

¹³ Pevajte Gospodu!

Slavite Gospoda

jer iz zlikovačkih ruku

dušu ubogog izbavlja!

¹⁴ Proklet da je dan kad sam se rodio!

Ne bio blagosloven dan kad me majka rodi!

¹⁵ A i nek je proklet čovek

što mom ocu blagovesti –

„Muško je! Sin ti se rodio!“ –

i tako ga silno obradovao.

¹⁶ Nek taj čovek bude poput gradova

što je Gospod satro,

na koje se smilovao nije.

Neka jutrom naricanje sluša,

a u podne poklič od ratnika.

¹⁷ Što me ne usmrtili u materici

i zašto mi moja majka grob nije postala!

Što za veke vekova ne osta utroba joj trudna!

¹⁸ Zašto sam izašao iz materice,

muku i tugu da gledam,

moji dani u sramoti da dođu svom kraju.

21

Bog odbacuje Sedekijinu molbu

¹ Ovo je reč koja je došla Jeremiji od Gospoda, kada mu je car Sedekija poslao Malhijinog sina Pashora i sveštenika Sofoniju, Masijinog sina, s porukom:

² „Molimo te, pitaj Gospoda za nas! Vavilonski car Navuhodonosor ratuje protiv nas, pa da nam možda Gospod učini jedno od svojih čudesa, da ovaj ode od nas.“

³ Jeremija im je odgovorio: „Ovo recite Sedekiji:

⁴ 'Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: evo, to oružje ratno što ti je u rukama – to s kojim se boriš protiv vavilonskog cara i Haldejaca koji te opkoljavaju oko zidina – ja povlačim i okupljam nasred grada ovog.

⁵ I ja ću da se borim protiv vas rukom ispruženom, rukom moćnom, u velikom gnevu, jarosti i srdnji.

⁶ Pobiću stanovnike ovog grada, i ljude i životinje. Pomreće od velike zaraze.

⁷ A posle toga – govori Gospod – daću Sedekiju, cara Judinog, njegove sluge, narod i one koji preostanu u gradu od zaraze, mača i gladi, u ruke vavilonskog cara Navuhodonosora i u ruke onih koji im rade o glavi. On će ih pobiti mačem i neće ih poštediti, neće im se smilovati i sažaliti.'

⁸ Reci ovom narodu: 'Ovako kaže Gospod: evo, stavljam pred tebe put života i put smrti.

⁹ Ko god ostane u ovom gradu umreće od mača, gladi i pomora. Ko god ode i preda se Haldejcima što vas opsedaju, preživeće i plen će mu biti tek to što je živ.

¹⁰ Jer sam okrenuo svoje lice na grad ovaj da mu se zlo, a ne dobro desi – govori Gospod. Biće predan u ruke vavilonskog cara i on će ga u vatri spaliti!'

¹¹ A evo Gospodnje reči i za dom Judinog cara:

¹² Dome Davidov, ovako kaže Gospod:

'Po pravdi sudite svaki dan,

od tlačitelja izbavljajte pokradenog,
 da se ne bi zbog vaših zlih dela
 kao vatra obrušio moj gnev
 i rasplamteo se,
 a nikog nema da gasi.
¹³ Evo, dolazim na tebe,
 koji u dolini prebivaš
 kao stena na visoravni –
 govori Gospod –
 na vas što kažete:
 Ma ko će na nas da udari
 i ko će da dođe u naše utočište?
¹⁴ Sudiću vam prema plodu vaših dela –
 govori Gospod –
 šumu ću mu upaliti
 da plamen proguta sve unaokolo.”

22

Sud nad zlim carevima Jude

¹ Gospod je ovako rekao: „Siđi do carevog dvora u Judi i tamo im objavi ovu reč.
² Reci: 'Čuj Gospodnju reč, care Judin, što sediš na Davidovom prestolu – ti, tvoje sluge i tvoj narod što ulazi na ova vrata!
³ Ovako kaže Gospod: postupajte pravo i pravedno. Od tlačitelja izbavljajte pokradenog. Došljaka, siročić i udovicu ne zlostavljajte i ne tlačite. Ne prolivajte krv nevinih na ovom mestu!
⁴ Jer ako ovo budete predano radili, tada će na vrata dvora ovog ulaziti carevi koji sede na prestolu Davidovom, na bojnim kolima i na konjima – oni, njihove sluge i njihov narod.
⁵ A ne budete li poslušali ove reči, sobom se zaklinjem – govori Gospod – ovaj će dvor postati pustoš!’“
⁶ Jer ovako kaže Gospod za dvor Judinog cara:
 „Meni si ti kao Galad i vrh Livana,
 ali ću te stvarno pretvoriti u pustinju,
 u gradove raseljene.
⁷ Zatirača spremam na tebe,
 sve do jednog naoružanog!
 Najbolje će tvoje kedrove poseći
 i u vatru baciti.
⁸ Mnogi će narodi prolaziti pored ovog grada, pa će se međusobno pitati: 'Zašto je Gospod postupio ovako sa velikim gradom ovim?'
⁹ I odgovoriće: 'Zato što su napustili savez Gospoda, Boga svoga, pa su se klanjali drugim bogovima i služili su im.'“
¹⁰ Ne oplakujte mrtvog i ne žalite za njim!
 Nego gorko jecajte za onim što odlazi,
 da se više ne vrati
 i ne vidi svoj rodni kraj.
¹¹ Ovako kaže Gospod o Salumu*, sinu Judinog cara Josije, postavljenom na mesto svog oca Josije i koji je otišao iz ovog mesta: „On se nikada više neće vratiti.
¹² Tamo gde su ga odveli, u izgnanstvo, tamo će i da umre. Ovu zemlju on nikada više neće videti.

* **22:11** Drugo ime cara Joahaza.

13 Teško onome što kuću nepravedno kući,
i odaje gornje, ali ne po pravdi;
kome sunarodnik radi bez naknade
i koji ne daje trudbeniku platu.

14 Jer taj kaže: 'Sazidaću sebi kuću poveliku
i prostrane gornje sobe.'
Otvoriće za sebe prozore,
pa kedrom oblaže i crvenim boji.

15 Zar ti vladaš
da bi se kedrovinom razmetao?
Zar tvoj otac nije i jeo i pio,
zar nije pravedno i pravično radio,
pa mu je bilo dobro?

16 Branio je siromaha i ubogog.
I onda je bilo dobro.
Ne znači li to poznavati mene?
– govori Gospod.

17 Ali tvoje oči i tvoje srce
ne teže ničem sem nepoštenom dobitku
i prolivanju krvi nevinoga,
da bi tlačio i iznuđivao.“

18 Ovako kaže Gospod o Joakimu, sinu Judinog cara Josije:
„Neće za njim zažaliti:
'Jao, brate moj! Jao, sestro!'
Neće za njim zažaliti:

'Jao, gospodaru! Jao njegovo veličanstvo!'
19 Sahraniće ga kao što magarca sahranjuju.
Odvući će ga i baciti
podalje od vrata Jerusalima.

20 Popni se na Livan i viči!
Na Vasanu glasom zaječi
i zaviči sa Avarima,
jer su satrveni svi tvoji ljubavnici.

21 A ja sam ti govorio u tvom blagostanju,
a ti si rekao: 'Neću da slušam!'
I to ti je bio put još od mladosti tvoje –
da ne slušaš moj glas.

22 Svim tvojim pastirima vetar pastir će da bude,
a i tvoji ljubavnici će otići u izgnanstvo.
A onda ćeš se baš zastideti i ponižen ćeš biti
zbog svih svojih zala.

23 Ti što sediš na 'Livanu',
ugnežden u kedrovinu:
kako ćeš stenjati kad te spopadnu trudovi
i bol kao porodilju!

24 Života mi moga – govori Gospod – sve da Jehonija†, sin Judinog cara Joakima, bude i
pečatni prsten na desnoj ruci mojoj, i odande ću te strgnuti.

† 22:24 Jehonija.

²⁵ Predaću te u ruke onima koji ti o glavi rade, u ruke onih od kojih strepiš, u ruke vavilonskog cara Navuhodonosora i u ruke Haldejaca.

²⁶ Izbaciću i tebe i majku tvoju koja te rodila u drugu zemlju, tamo gde se niste rodili. I tamo ćete umreti.

²⁷ A u zemlju u koju im duša žudi da se vrati, vratiti se neće.“

²⁸ Je li krčag prezren i polupan ovaj čovek Jehonija?

Ili je posuda koju niko neće?

Zašto su odbačeni i on i njegovo potomstvo,
isterani u zemlju koja im je tuđa?

²⁹ O, zemljo! O, zemljo!

O, zemljo, čuj reč Gospodnju!

³⁰ Ovako kaže Gospod:

„Zapiši: ovaj čovek je kao bez poroda
i neće napredovati za života svoga.

Neće napredovati niko od njegovih potomaka,
niko neće sedeti na prestolu Davidovom
da bi ponovo vladao Judom.

23

Pravedni izdanak

¹ Teško pastirima što satiru i rasteruju stado moje paše – govori Gospod.

² Zato ovako kaže Gospod, Bog Izrailja, pastirima koji napasaju moj narod: 'Vi ste stado moje rasterali, vi ste ih raštrkali i niste se pobrinuli za njih! Evo, sada ću ja da se pobrinem za vas zbog vaših zlih dela – govori Gospod.

³ Sakupiću ostatak svog stada iz svih zemalja u koje sam ih prognao. Vratću ih na njihovu pašu, pa će biti plodni i množiće se.

⁴ Postaviću nad njima pastire koji će ih napasati, pa više neće strahovati i neće biti prestrašeni. Neće se izgubiti – govori Gospod.'

⁵ Evo, dolaze dani – govori Gospod –
da Davidu podignem pravedni Izdanak.

On će da vlada kao car, biće mudar,
činiće pravedno i pravično po zemlji.

⁶ U njegovo vreme Juda će biti spasena,
a Izrailj će spokojno počivati.

A ovo će mu biti ime kojim će ga svako zvati:
'Gospod, naša pravednost!'

⁷ Zato dolaze dani – govori Gospod – kada više neće govoriti: 'Živ bio Gospod koji je izveo izrailjski narod iz egipatske zemlje!'

⁸ Nego: 'Živ bio Gospod koji je izveo potomke doma Izrailjevog i doveo ih iz zemlje severne i iz svih zemalja u koje sam ih izagnao!' I oni će da prebivaju u svojoj zemlji.“

Lažni proroci

⁹ Zbog proroka je u meni slomljeno srce.

Ustreptaše sve kosti moje,
postao sam kao pijanica,
kao čovek kog je stuklo vino.

A sve zbog Gospoda
i sve zbog njegovih svetih reči.

¹⁰ Jer sva je zemlja puna preljubnika!
Zbog kletve se osušila zemlja,

a pašnjaci pustinski svenuli.
Zlo im je postalo životno predanje,
a nepravda snaga.

11 „I prorok i sveštenik su opoganjeni,
čak i u svom sam Domu pronašao zla njihova
– govori Gospod.

12 Zato će im put postati klizav,
u tamu će biti proterani
i tamo će pasti.

Jer ja na njih propast nosim,
godinu njihove kazne
– govori Gospod.

13 Video sam: proroci Samarije po Valu
odurnosti prorokuju,
navode moj narod Izrailj da greši.

14 I među prorocima Jerusalima
sam video strahotu.
Preljubu čine, žive u laži,
rukama zlikovaca snagu daju
da se niko ne odvrati od svog zla.

Svi su mi postali kao Sodoma,
stanovnici tamošnji su mi kao Gomora.“

15 Zato ovako kaže Gospod nad vojskama o tim prorocima:
„Evo, nahraniću ih pelenom
i napojiću ih zatrovanom vodom,
jer je od proroka Jerusalima
po svoj zemlji krenula opoganjenost.“

16 Zato ovako kaže Gospod nad vojskama:
„Ne slušajte reči koje vam proroci prorokuju!
Oni vas obmanjuju,
govore vam viđenja iz svoga srca,
a ne iz usta Gospodnjih!

17 Uporno govore onima koji me preziru:
‘Gospod je kazao: mir vam pripada!’
I svakom ko živi po samovolji svog srca
kažu: ‘Neće propast na vas doći!’

18 A ko je bio na Gospodnjem veću?
Ko je video i ko je čuo njegovu reč?
Ko je pazio na njegovu reč i poslušao je?

19 Evo vihora Gospodnjeg što gnevom planu!
Kovitla vihor nad glavom zlikovaca,
baš kovitla.

20 Neće se povući gnev Gospodnji
dok on ne izvrši,
dok ne učini po naumima svog srca.

A u poslednjim danima
ovo ćete sasvim shvatiti.

21 Ja nisam poslao te proroke,
a oni trče.

Ja im nisam govorio,

a oni prorokuju.
22 A da su bili na mom veću,
moj bi narod čuo reči moje
i oni bi ih odvratili od njihovih zlih puteva
i od njihovih zlih dela.

23 Jesam li ja Bog izbliza –
govori Gospod –
a nisam Bog izdaleka?

24 Može li neko da se sakrije na tajnim mestima,
a ja da ga ne vidim?
– govori Gospod.
Ne ispunjavam li ja i nebesa i zemlju?
– govori Gospod.

25 Čuo sam šta govore proroci koji u moje ime prorokuju laž. Oni govore: 'Sanjao sam!
Sanjao sam!'

26 Dokle misle to da rade proroci što iz srca laž prorokuju, proroci sa obmanom u srcu;
27 ti što teraju moj narod da zaboravi moje ime zbog njihovih snova koje jedni drugima
prepričavaju? Tako su i njihovi preci zaboravili moje ime zbog Vala.

28 Prorok koji je sanjao san samo neka priča o njemu, a onaj koji ima moju reč neka je
tačno objavi. Jer, šta imaju slama i pšenica?! – govori Gospod.

29 Nije li moja reč kao oganj – govori Gospod – kao malj što razbija stenu?

30 Zato ja dolazim na proroke – govori Gospod – što jedan drugom reč moju kradu.

31 Evo me na proroke – govori Gospod – što jezikom govore: 'Gospodnji je ovo govor!'

32 Evo me na one što proriču lažne snove – govori Gospod – što ih prepričavaju i navode
moj narod da greši po njihovim lažima i njihovoj bahatosti. A ja ih nisam poslao i nisam
ih ovlastio. Oni su sasvim beskorisni mom narodu – govori Gospod.

Lažna proroštva

33 A ako te zapita ovaj narod, prorok ili sveštenik, pa ti kažu: 'Šta je breme* Gospodnje?',
a ti im reci: 'Vi ste breme! Odbaćiću vas – govori Gospod.'

34 Proroku i svešteniku i narodu koji kaže: 'Breme Gospodnje', sudiću takvome i
njegovom domu.

35 Ovako neka kaže svako svome bližnjem i svako svome bratu: 'Šta je odgovorio
Gospod?' I: 'Šta je kazao Gospod?'

36 Ali breme Gospodnje više ne spominjite! Svakom će čoveku breme biti njegova
sopstvena reč, jer ste izvrnuli reči živog Boga, našeg Boga, Gospoda nad vojskama.

37 Ovako reci proroku: 'Šta ti je odgovorio Gospod?' I: 'Šta ti je kazao Gospod?'

38 A pošto govorite – 'Breme Gospodnje' – zato vam ovako kaže Gospod: 'Zato što
govorite ovu reč – 'Breme Gospodnje' – a ja sam vam poslao poruku: 'Ne smete više da
govorite: 'Breme Gospodnje'.

39 Zato, evo me, da vas zaboravim! Sasvim ću da vas zaboravim i napustim i vas i grad
koji sam dao vama i vašim precima. Odbaćiću vas od svoga lica.

40 Staviću na vas večno ruglo i večnu sramotu koji se ne zaboravljaju.“

24

Dve kotarice smokava

* 23:33 Ovaj pojam može da znači i *poruka* (vidi Isa 13,1; 15,1).

¹ Gle! Gospod mi je pokazao dve kotarice smokava stavljene pred Gospodnji Dom, nakon što je vavilonski car Navuhodonosor odveo u izgnanstvo Jehoniju*, sina Judinog cara Joakima i judejske glavare, zajedno sa tesarima i kovačima iz Jerusalima. On ih je sve odveo u Vavilon.

² U jednoj su korpi bile veoma dobre smokve, nalik ranim smokvama. U drugoj su bile vrlo loše smokve, nejestive koliko su loše.

³ I tada mi je Gospod rekao: „Jeremija, šta vidiš?“

Odgovorio sam: „Smokve! Ove dobre su baš dobre; i loše smokve, nejestive koliko su loše.“

⁴ Tada mi je došla Gospodnja reč i poručila mi:

⁵ „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: 'Kakve su ove dobre smokve, takvo dobro smeram Judinim izgnanicima koje sam iz ovog mesta poslao u haldejsku zemlju.

⁶ Moje će oči gledati da im dobro bude: da ih vratim u ovu zemlju; da ih gradim, a ne da ih rušim; da ih sadim, a ne da ih čupam.

⁷ Daću im srce da me upoznaju, da sam ja Gospod. Oni će biti moj narod, a ja ću im biti Bog jer će mi se vratiti svim srcem svojim.

⁸ A kakve su loše smokve, nejestive koliko su loše – jer tako kaže Gospod – tako ću da učinim sa Judinim carem Sedekijom, njegovim glavarima, sa preostalima u Jerusalimu, sa ostatkom ove zemlje i onima što prebivaju u egipatskoj zemlji.

⁹ Učiniću ih prizorom grozote za sva carstva sveta, ruglom i podsmehom, porugom i prokletstvom po svim mestima u koja ću ih izagnati.

¹⁰ Poslaću na njih mač, glad i pomor, sve dok se ne zatru sa zemlje koju sam dao i njima i njihovim precima.“

25

Sedamdeset godina izgnanstva

¹ Reč koja je došla Jeremiji za sav narod Jude, četvrte godine Joakima, sina Judinog cara Josije, što je bila prva godina Navuhodonosora, cara Vavilona;

² reč koju je prorok Jeremija objavio svem narodu Jude i svim stanovnicima Jerusalima. Rekao im je:

³ „Još od trinaeste godine Josije, sina Amonova cara Judinog, pa do danas, evo mi već dvadeset tri godine dolazi reč Gospodnja. Ja sam vam je uporno objavljivao i objavljivao, ali vi niste poslušali.

⁴ Gospod vam je slao sve svoje slugе. Uporno vam je slao proroke ali ih niste poslušali, niste prignuli svoje uho da čujete.

⁵ A govorili su vam: 'Molimo vas, neka se svako vrati sa svog zlog puta i od svojih zlodela! Prebivajte na zemlji koju je Gospod dao vama i vašim precima odvajkada pa doveka.

⁶ Ne idite za drugim bogovima da biste im služili i klanjali im se! Ne gnevite me delom svojih ruku i neću vam nauditi.

⁷ Ali vi me niste poslušali – govori Gospod – nego ste me gnevili delom svojih ruku sebi na nesreću.“

⁸ Zato ovako kaže Gospod nad vojskama: „Zato što niste slušali moje reči;

⁹ evo, ja šaljem i donosim sve rodove sa severa – govori Gospod – i Navuhodonosora, cara Vavilona, moga slugu. Dovešću ih na ovu zemlju, na njene stanovnike i na sve ove okolne narode. Izručiću ih kletom uništenju, pretvoriću ih u pustoš, u ruglo i ruševine večne.

¹⁰ Ugušiću među njima zvuk veselja, ciku radovanja, povik mladoženje i neveste, klopavanje žrvnjava i svetlost svetiljke.

* 24:1 Drugo ime cara Joahina, 2. Car 24,8-17.

¹¹ Zemlju ću ovu pretvoriti u pustoš, u ruševinu, a ovi će narodi služiti sedamdeset godina caru Vavilona.

¹² I kada se navrši sedamdeset godina, kazniću cara Vavilona i onaj narod – govori Gospod – za njihove krivice. A zemlju ću haldejsku da pretvorim u ruševinu večnu.

¹³ Pustiću na tu zemlju sve moje reči koje sam protiv nje objavio i sve što je zapisano u ovoj knjizi, što je Jeremija prorokovao svim ovim narodima.

¹⁴ Jer će i njima nametnuti radove mnogi narodi i veliki carevi. Uzvratiću im po njihovim postupcima i prema delu njihovih ruku.“

Čaša Božijeg gneva

¹⁵ Jer ovako mi je kazao Gospod, Bog Izrailja: „Uzmi ovu čašu vina jarosti iz moje ruke i napoj njome sve narode kojima te šaljem.

¹⁶ I piće i zateturaće se, kao da nisu pri čistoj pameti zbog mača koji ću među njih da pošaljem.“

¹⁷ Tako sam uzeo čašu iz Gospodnjih ruku i napojio sve narode kojima me je *Gospod* poslao:

¹⁸ Jerusalim, sve gradove Jude i njegove careve, njegove glavare, da postanu pustoš, ruševina, ruglo i prokletstvo, što danas i jesu;

¹⁹ i faraona, cara Egipta, njegove sluge, njegove glavare i sav njegov narod;

²⁰ i sve koji su mešanog porekla, sve careve zemlje Uz, sve careve filistejske zemlje, Askalon, Gazu, Akaron i ostatak Azota;

²¹ i Edom, Moav i narod Amona;

²² i sve careve Tira, sve careve Sidona i sve careve ostrva sa druge strane mora;

²³ i Dedan, Temu, Vuz i sve sa krajeva zemlje;

²⁴ i sve arapske careve, sve careve onih u pustinji koji su mešanog porekla;

²⁵ i sve zimrijske careve, sve elamske careve, sve midijske careve;

²⁶ i sve careve severa, i one koji su blizu i one koji su daleko, i jedne i druge, sva carstva sveta koja su na licu zemlje. A car sisaški* će piti posle njih.

²⁷ „Reci im: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: pijte i opijte se! Izbljujte se pa padnite da ne ustanete, jer ja šaljem mač među vas.'

²⁸ Ako li odbiju da iz tvoje ruke uzmu čašu da bi pili, ti im reci: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama: pićete! Zacelo ćete piti!

²⁹ Jer, evo počinjem da puštam zlo na grad koji je po meni nazvan, a vi da ostanete nekažnjeni? Nećete ostati nekažnjeni! Prizvao sam mač na sve stanovnike zemlje – govori Gospod nad vojskama.'

³⁰ Ti im prorokuj sve ove reči i reci im:

'Gospod će sa visina kao lavić riknuti,

iz svog svetog mesta će moćno zavikati.

Zaoriće na svoje Prebivalište klicanjem

protiv svih stanovnika zemlje, kao onaj koji mulja grožđe.

³¹ Ta vika stiže do krajeva zemlje,

jer se Gospod spori s narodima.

Za sud se on sprema s celim čovečanstvom,

a zlikovce je maču prepustio – govori Gospod.“

³² Ovako kaže Gospod nad vojskama:

„Evo zla što nadire

od naroda do naroda!

Prolama se velika oluja

iz najdaljih zemljinih krajeva.

* 25:26 Car Vavilona.

³³ Poklanih će toga dana od Gospoda biti s kraja na kraj zemlje. Neožaljeni, nesakupljeni i nesahranjeni – takvi će postati – đubrivo povrh zemlje.

³⁴ Kukajte, pastiri!

Zavapite, u prašini se valjajte, vi vladari stada!
Sazrelo je vreme i za vaše klanje i za vaše rasejanje,
jer ćete prsnuti ko posuda draga.

³⁵ Za pastire nema utočišta,
nema spasa za vladare stada!

³⁶ Slušaj vapaj pastira
i naricanje vladara stada
jer Gospod hara njihov pašnjak.

³⁷ I biće opustošeni mirni pašnjaci
zbog Gospodnjeg razjarenog gneva.

³⁸ Kao lavić on napušta stanište svoje
jer je opustošena njihova zemlja
od jarosti tlačitelja,
od njegovog gneva usplamtelog.“

26

Jeremiji rade o glavi

¹ Na početku vladavine Joakima, sina Judinog cara Josije, došla mi je reč Gospodnja:

² „Ovako kaže Gospod: stani u dvorište Doma Gospodnjeg i objavi svim gradovima Jude, onima koji su došli da se poklone u Domu Gospodnjem. Objavi im sve ove reči koje ti zapovedam. Ni reč ne izostavi.

³ Možda će da slušaju, pa se svako vrati sa svog zlog puta i ja se predomislim zbog propasti koju sam naumio da im nanese zbog njihovih zlodela.

⁴ Reci im ovo: 'Ovako kaže Gospod: ako me ne budete slušali – da živite po Zakonu koji sam stavio pred vas,

⁵ da slušate reči mojih slugu proroka, koje vam uporno šaljem, a vi ih ne slušate –

⁶ ovaj ću Dom učiniti poput Siloma i ovaj grad prokletstvom za sve zemaljske narode.“

⁷ A sveštenici, proroci i sav narod su čuli Jeremijinu objavu, te reči u Gospodnjem Domu.

⁸ Tek što je Jeremija završio sa objavom svega što mu je Gospod zapovedio da kaže svem narodu, oni su ga uhvatili – sveštenici, proroci i sav narod. Rekli su: „Jamačno ćeš umreti!

⁹ Zašto si prorokovao u Gospodnje ime i rekao da će ovaj Dom postati kao Silom, da će ovaj grad opustošiti od žitelja?!“ A sav se narod okupio oko Jeremije u Domu Gospodnjem.

¹⁰ Za ovo su čuli Judini glavari, pa su iz carevog dvora došli u Gospodnji Dom. Seli su na ulaz Novih Gospodnjih vrata.

¹¹ Sveštenici i proroci su ovako rekli glavarima i svem narodu: „Ovaj čovek je zaslužio smrtnu kaznu jer je prorokovao protiv ovog grada, onako kako ste čuli svojim ušima.“

¹² A Jeremija je uzvratio svim glavarima i svem narodu: „Gospod me je poslao da prorokujem protiv ovog Doma i protiv ovog grada svim rečima koje ste čuli.

¹³ Zato popravite svoje puteve i svoja dela! Poslušajte glas Gospoda, svoga Boga, da bi se predomislio za propast koju vam je najavio.

¹⁴ A ja sam, evo, u vašim rukama. Radite sa mnom ono što je po vama dobro i pravo.

¹⁵ Ali jedno sigurno znajte: ako me pogubite, svaljujete nevinu krv na sebe, na ovaj grad i sve njegove stanovnike. Jer, zaista me je Gospod poslao k vama da vam u uši objavim sve ove reči.“

¹⁶ A glavari i sav narod su rekli sveštenicima i prorocima: „Ovaj čovek ne zaslužuje smrt jer nam je govorio u ime Gospoda, našeg Boga.“

¹⁷ Ali podigli su se neki ljudi od starešina zemlje pa su rekli svem narodnom zboru:

¹⁸ „Mihej Morašćanin je prorokovao u vreme Judinog cara Jezequije. Rekao je svem narodu Jude: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama:

Preoran će biti Sion,

Jerusalim u ruševine pretvoren,
a brdo ovog Doma u zaraslu šumu.’

¹⁹ Pa jesu li ga pogubili Jezequija, car Jude i svi Judejci? Zar se on nije bojao Gospoda i vapió pred licem Gospodnjim, pa je odustao Gospod od zla koje im je najavio? A evo, mi ćemo sebi naneti veliko zlo!“

²⁰ Ali bio je tu i čovek koji je prorokovao u Gospodnje ime – Urija, sin Semajin iz Kirijat-Jarima. I on je za ovaj grad i za ovu zemlju prorokovao prema Jeremijinim rečima.

²¹ Kada su car Joakim, svi njegovi junaci i svi glavari čuli njegove reči, car je odlučio da ga pogubi. Urija je čuo za to, uplašio se i pobegao. Otišao je za Egípat.

²² Car Joakim je poslao ljude u Egípat. Tamo su, naime, otišli Ahvorov sin Elnatan i još neki s njim.

²³ Oni su doveli Uriju iz Egipta i izveli ga pred cara Joakima koji ga je pogubio mačem. Telo mu je bacio na groblje običnog naroda.

²⁴ Ali Ahikam, sin Safanov, je čuvao Jeremiju i nije dozvolio da ga predaju narodu i pogube.

27

Jeremija poziva na pokornost Navuhodonosoru

¹ Na početku vladavine Sedekije, sina Judinog cara Josije, ova je reč došla Jeremiji od Gospoda:

² Ovako mi je rekao Gospod: „Napravi sebi okove i jaram pa ih stavi na vrat.

³ Onda ih pošalji edomskom caru, moavskom caru, caru Amonaca, tiskom caru i sidonskom caru po glasnicima koji dolaze u Jerusalim Sedekiji, caru Jude.

⁴ Zapovedi im da ovako kažu svojim gospodarima: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: ovo recite svojim gospodarima:

⁵ Ja sam stvorio zemlju, ljude i životinje što su na zemlji, silom svojom velikom i rukom svojom ispruženom, i dajem je kome hoću.

⁶ I sada dajem sve ove zemlje u ruke Navuhodonosora, cara Vavilona, moga sluge; daću da mu služe i zveri poljske.

⁷ Služiće svi narodi njemu, njegovom sinu i njegovom unuku, dok ne dođe vreme i za njega i za njegovu zemlju, da on služi mnogim narodima i velikim carevima.

⁸ A bude li naroda i carstva koji neće da služe njemu – Navuhodonosoru, caru Vavilona – i neće da upregnu vrat u jaram cara Vavilona, ja ću taj narod kazniti mačem, glađu i bolešću, sve dok ih ne zatrem njegovom rukom – govori Gospod.

⁹ Zato ne slušajte svoje proroke i svoje vračare, svoje tumače snova, svoje gatare i svoje bajače koji vam govore: nećete vi služiti caru Vavilona!

¹⁰ Jer vam oni laž prorokuju da bi se odvojili od vaše zemlje, da bih vas ja isterao i da biste nastradali.

¹¹ A narod koji upregne vrat u jaram cara Vavilona i služi mu, ostaviću da počiva u svojoj zemlji – govori Gospod – da je obrađuje i prebiva u njoj.“

¹² Sve sam ove reči objavio Sedekiji, caru Jude. Baš isto ovako: „Upregnite vratove u jaram cara Vavilona pa služite i njemu i njegovom narodu da biste preživeli.

¹³ Zašto da izginete i ti i tvoj narod od mača, gladi i bolesti, onako kako je Gospod objavio za narod koji neće da služi caru Vavilona?

¹⁴ Ne slušajte reči proroka koji vam govore: 'Nećete vi služiti caru Vavilona', jer vam oni laž prorokuju.

¹⁵ Jer ja ih nisam poslao – govori Gospod – oni u moje ime prorokuju laž da bih vas isterao, da biste nastradali i vi i proroci koji vam prorokuju.“

¹⁶ I sveštenicima i svem ovom narodu sam objavio: „Ovako kaže Gospod: ne slušajte reči svojih proroka koji vam prorokuju: 'Blago Doma Gospodnjeg uskoro vraćaju iz Vavilona', jer vam oni prorokuju laž.

¹⁷ Ne slušajte ih! Služite caru Vavilona i preživete! Zašto da ovaj grad postane ruševina?

¹⁸ Ako su oni proroci i ako je sa njima Gospodnja reč, neka se zauzmu kod Gospoda nad vojskama da ne odnose u Vavilon blago što je preostalo u Domu Gospodnjem, na dvoru cara Jude i u Jerusalimu.

¹⁹ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama za stubove, za more*, za podnožja i ostatak blaga što je u ovom gradu,

²⁰ koje nije uzeo Navuhodonosor, car Vavilona, kada je iz Jerusalima u Vavilon odveo u izgnanstvo Jehoniju, sina Judinog cara Joakima i sve plemiće Jude i Jerusalima.

²¹ Da, ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja za blago koje je preostalo u Domu Gospodnjem, na dvoru cara Jude i u Jerusalimu:

²² 'U Vavilon će se odneti i tamo će ostati sve do dana kada ću da se pobrinem za njih – govori Gospod – a onda ću da ih donesem i vratim ih na ovo mesto.“

28

Hananija – lažni prorok

¹ Bilo je to iste godine kada je Judin car Sedekija otpočeo vladavinu. Te četvrte godine, petog meseca, naočigled sveštenika i sveg naroda u Domu Gospodnjem, Azurov sin Hananija, prorok iz Gavaona, mi je rekao:

² „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: 'Skršiću jaram cara Vavilona!

³ Za dve godine vraćam na ovo mesto sve stvari Doma Gospodnjeg koje je odavde uzeo vavilonski car Navuhodonosor i odneo ih u Vavilon;

⁴ I Jehoniju, sina Judinog cara Joakima, i sve izgnane Judejce koji su otišli za Vavilon ja vraćam na mesto ovo – govori Gospod – jer ja ću da skršim jaram cara Vavilona.“

⁵ A prorok Jeremija je odgovorio proroku Hananiji pred sveštenicima i pred svim narodom, koji su stajali u Domu Gospodnjem:

⁶ Jeremija je rekao proroku: „Amin! Tako neka Gospod učini, neka ispuni tvoje reči koje si prorokovao. Neka iz Vavilona u ovo mesto vrati stvari Gospodnjeg Doma i sve izgnane.

⁷ Ali, poslušaj ovu reč koju ću objaviti i tebi i svem narodu:

⁸ Proroci od davnina, koji su bili i pre mene i pre tebe, prorokovali su mnogim zemljama i velikim carstvima rat, zlo i pomor.

⁹ A prorok koji bi prorokovao mir, pa bi se ispunila njegova reč, bio bi prihvaćen kao prorok koga je zaista Gospod poslao.“

¹⁰ Prorok Hananija je tada skinuo jaram sa vrata proroka Jeremije i skršio ga.

¹¹ I pred celim narodom Hananija je rekao: „Ovako kaže Gospod: 'Ovako ću za dve godine sa vrata svih naroda skršiti jaram Navuhodonosora, cara Vavilona.“ A prorok Jeremija je otišao svojim putem.

¹² Reč Gospodnja je došla Jeremiji nakon što je prorok Hananija skršio jaram sa vrata proroka Jeremije:

* **27:19** Veliki bazen za pranje sveštenika, postavljen na dvanaest bronzanih volova (2. Moj 30,17-21; 2. Dn 4,6).

¹³ „Idi i reci Hananiji: 'Ovako kaže Gospod: skršio si drveni jaram, ali sada si umesto njega napravio gvozdeni jaram!

¹⁴ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: na vrat svih tih naroda stavljam gvozdeni jaram, da služe Navuhodonosoru, caru Vavilona, i služiće mu, baš kao i zveri poljske koje sam mu dao.”

¹⁵ Prorok Jeremija je rekao proroku Hananiji: „Slušaj, Hananija: nije te Gospod poslao! Ovaj si narod naveo da se pouzda u laž!

¹⁶ Zato ovako kaže Gospod: 'Evo, zbrisaću te sa lica zemlje ove godine. Umrećeš, jer si razglasio pobunu protiv Gospoda.”

¹⁷ Tako je prorok Hananija umro te godine u sedmom mesecu.

29

Pismo izgnanicima

¹ Ovo su reči pisma koje je prorok Jeremija poslao iz Jerusalima ostatku starešina u izgnanstvu, sveštenicima, prorocima i svem narodu koji je iz Jerusalima u Vavilon odveo Navuhodonosor –

² nakon odlaska cara Jehonije, carice majke, dvorana, glavara Jude i Jerusalima, zajedno sa tesarima i kovačima iz Jerusalima –

³ po Safanovom sinu Eleasi i Gemariji, Helkijinom sinu, koje je car Jude Sedekija poslao u Vavilon kod Navuhodonosora, vavilonskog cara. A pisalo je:

⁴ Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja, svim izgnanicima koje sam iz Jerusalima poslao u izgnanstvo, u Vavilon:

⁵ „Gradite kuće i kućite se! Bašte sadite i jedite njihov plod!

⁶ Ženite se, rađajte sinove i ćerke. Ženite svoje sinove i svoje ćerke udajte, da i oni izrode sinove i ćerke. Množite se tamo i ne umanjujte se.

⁷ Tražite blagostanje gradu u koji sam vas poslao u izgnanstvo. Molite se za njega Gospodu, jer će njegovo blagostanje biti i vaše blagostanje.”

⁸ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: „Neka vas ne varaju vaši proroci, koji su među vama i vaši tumači snova. Ne slušajte svoje snove što ih sanjate

⁹ jer vam oni prorokuju lažno u moje ime. Ja ih nisam poslao – govori Gospod.”

¹⁰ Ovako kaže Gospod: „Kada se navrší vavilonskih sedamdeset godina, zauzeću se za vas i ostvariću nad vama moju dobru reč. Vратиću vas na ovo mesto.

¹¹ Jer ja znam naume koje sam za vas osmislio – govori Gospod – dobre naume, a ne loše, da vam dam budućnost punu nade.

¹² A vi ćete me prizivati, dolazićete da mi se molite, a ja ću vas uslišiti.

¹³ Tražićete me i pronaći ćete me jer ćete me tražiti svim svojim srcem!

¹⁴ Daću vam da me pronađete – govori Gospod. Vратиću vaše izgnanike i sabraću vas iz svih naroda i svih mesta u koje sam vas izagnao – govori Gospod – i dovešću vas na mesto sa kojeg sam vas i poslao u izgnanstvo.”

¹⁵ Ipak vi govorite: „Gospod nam je u Vavilonu podigao proroke.”

¹⁶ Ali ovako kaže Gospod caru koji sedi na Davidovom prestolu i svem narodu što živi u ovom gradu, tvojim sunarodnicima koji nisu s tobom otišli u izgnanstvo:

¹⁷ Ovako kaže Gospod nad vojskama: „Evo, šaljem na njih mač, glad i pomor. Učiniću da su kao trule smokve, nejestive koliko su loše.

¹⁸ Goniću ih mačem, glađu i pomorom; pretvoriću ih u prizor grozote za sva carstva sveta, u kletvu, u pustoš, u ruglo i podsmeh za sve narode među koje sam ih izagnao.

¹⁹ Jer nisu slušali moje reči – govori Gospod – koje sam im uporno slao i slao po prorocima, svojim slugama. Niste slušali – govori Gospod.

²⁰ Svi vi, izgnanici, čujte reč Gospodnju koju sam iz Jerusalima poslao u Vavilon:

²¹ Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja za Kolajinog sina Ahava i za Masijinog sina Sedekiju, za one koji vam u moje ime prorokuju laž: predaću ih u ruke Navuhodonosora, cara Vavilona. A on će da ih pogubi pred vašim očima.

²² Baš njih će svi izgnani Judejci, koji su u Vavilonu, uzimati za kletvu, kad govore: 'Neka ti Gospod učini kao Sedekiji i Ahavu, koje je u vatri spalio vavilonski car!'

²³ jer su učinili sramotu u Izrailju. Učinili su preljubu sa ženama svojih bližnjih, u moje ime objavljivali lažnu poruku koju im ja nisam zapovedio. I ja to znam i tome sam svedok – govori Gospod.“

Poruka Semaji

²⁴ „A Semaji iz Nelama reci:

²⁵ 'Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: zato što si u svoje ime slao pisma svem narodu koji je u Jerusalimu, Masijinom sinu Sofoniji i svim sveštenicima, govoreći:

²⁶ Gospod te je postavio za sveštenika umesto sveštenika Jodaja, da u Domu Gospod-njem pazite na svakog ludaka koji prorokuje. A ti ga baci u okove, pa mu okuj i vrat.

²⁷ A zašto onda nisi zapretio Jeremiji Anatoćaninu koji vam prorokuje?

²⁸ Jer on je nama u Vavilonu poručio: „Zadugo još gradite kuće i kućite se! Bašte sadite i jedite njihov plod.““

²⁹ Sveštenik Sofonija je pročitao ovo pismo proroku Jeremiji.

³⁰ I reč Gospodnja je došla Jeremiji:

³¹ „Pošalji svim izgnanicima poruku: 'Gospod kaže za Semaju iz Nelama: zato što vam je Semaja ovako prorokovao – a ja ga nisam poslao, već vas je on naveo da se pouzdate u laž –

³² zato ovako kaže Gospod: evo, ja ću suditi Semaji iz Nelama i njegovim potomcima. Nikog svog više neće imati živog u ovom narodu i neće videti dobro koje ću da učinim za svoj narod – govori Gospod – jer je pozivao na pobunu protiv Gospoda.““

30

Obnova Izrailja

¹ Reč koja je Jeremiji došla od Gospoda:

² „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: 'Zapiši sebi u knjigu sve reči koje ti objavljujem.

³ Jer, evo, dolaze dani – govori Gospod – kada ću da vratim iz izgnanstva moj narod, Izrailj i Judu. Gospod kaže: dovešću ih u zemlju koju sam dao njihovim precima i oni će je zaposesti.““

⁴ A ovo je poruka koju je Gospod objavio Izrailju i Judi:

⁵ „Ovako kaže Gospod:

'Čuli ste strašne, grozne vapaje,
a mira nema!'

⁶ Raspitajte se i razmotrite:

Da li muškarac rađa?

Pa kako onda vidim da se svako muško

drži za bedra, kao porodilja,

da su svima lica izobličena od bledila!

⁷ Jao! Velik će biti taj dan

i nema takvog.

Biće to vreme nevolje za Jakova,

ali i od nje će biti spasen.

⁸ I toga dana – govori Gospod nad vojskama –

slomiću mu jaram s vrata,

pokidaću mu okove

i neće više služiti tuđincima.

⁹ Služiće Gospodu, svome Bogu,
i svome caru Davidu
koga ću im podignuti.

¹⁰ A ti se ne plaši, slugo moj Jakove
– govori Gospod –
ne strahuj, Izrailju, jer te ja spasavam izdaleka;
iz zemlje njihovog izgnanstva vraćam tvoje potomke.
I Jakov će se vratiti, biće spokojan
i siguran jer ga niko neće plašiti.

¹¹ Jer sam ja s tobom
– govori Gospod – da te spasem.
Ja ću da istrebim sve narode
gde sam te rasejao,
ali tebe neću da istrebim.
Tebe ću pravedno da pokaram
i neću te ostaviti nekažnjenog.

¹² Jer ovako kaže Gospod:
'Prelom je tvoj neizlečiv
i teška je tvoja rana!

¹³ Niko te ne brani
i za tvoju ranu nema leka
što ti zdravlje nosi!

¹⁴ Svi ljubavnici tvoji su te zaboravili
i nije ih briga;
jer sam te oborio naletom neprijatelja
i kaznom okrutnoga
zbog tvojih velikih krivica
i mnogih greha tvojih.

¹⁵ Zašto plačeš zbog svog loma?
Bol je tvoj neizlečiv
zbog tvojih velikih krivica i mnogih tvojih greha.
A sve to ja sam ti učinio.

¹⁶ I zato će biti progutani svi ti što tebe gutaju.
Svi tvoji neprijatelji, baš svi će otići u ropstvo.
Oni koji te pljačkaju biće opljačkani,
a one koji te plene u plen ću da pretvorim.

¹⁷ Jer ti ja zdravlje donosim
i lečim te od svih rana
– govori Gospod.
Jer, zvali su te 'Oterana',
'Sion za koji nikog više nije briga.'

¹⁸ Ovako kaže Gospod:
'Evo, vratiću izgnane Jakovljevih šatora
i smilovaću se na njihova prebivališta!
Obnoviću grad na njegovim ruševinama
i dvor će da počiva gde mu je i mesto.

¹⁹ Iz njih će se čuti zahvaljivanje
i povik radosnih.
Umnožiću ih
i neće biti neznatni;

učiniću ih časnim
i poniženi neće biti.
²⁰ Njihove će dece biti kao nekad davno,
a njihova će zajednica preda mnoom biti osnovana.
I ja ću da kaznim sve njihove tlačitelje.
²¹ Od njega će poteći vladar njihov,
njihov će vođa od svojih izaći.
Ja ću ga privući i on će mi pristupiti.
Jer, ko je taj što bi srcem
i pomislio da mi drugačije pristupi
– govori Gospod.
²² I vi ćete biti meni narod
a ja vama biću Bog.“
²³ Evo vihora gneva Gospodnjeg!
Kovitla vihor nad glavom zlikovaca,
baš kovitla.
²⁴ Gospodnji usplamteli gnev neće uminuti
dok ne ispuni
i dok ne uradi po naumima svog srca.
A to ćete shvatiti
u poslednjim danima.

31

¹ „U one dane – govori Gospod – biću Bog svim rodovima Izrailjevim, a oni će biti moj narod.“
² Ovako kaže Gospod:
„Narod koji je preživeo mač
našao je naklonost u pustinji,
kada je Izrailj otišao da nađe svoj počinak.“
³ Gospod mi* se izdaleka objavio:
„Ja te volim ljubavlju večnom
i zato te milošću privlačim!
⁴ Opet ću te sazidati,
obnovljena bićeš, o, device izrailjska.
Dairama ćeš se opet okтити,
igraćeš u kolu s radosnima!
⁵ Opet ćeš da sadiš vinograde
na brdima Samarije.
A oni koji sade,
ti će i da jedu.
⁶ Jer dolazi dan kada će zvati stražari
po Jefremovom gorju:
'Ustanite! Idemo Gospodu,
našem Bogu na Sion!’“
⁷ Ovako kaže Gospod:
„Radosno klićite zbog Jakova!
Podvriskujte klićući zbog glave naroda!
Objavljajte, proslavljajte i govorite:
'O, Gospode, spasi svoj narod,

* **31:3** U Septuaginti stoji *Gospod mu*. Ovde prorok govori u ime sveg naroda.

ostatak Izrailjev!’

⁸ Evo, dovodim ih iz severne zemlje,
okupljam ih iz najdaljih zemljinih krajeva.
I među njima će biti slepi i hromi,
trudnica i porodilja.

Baš veliki zbor će se vratiti ovamo.

⁹ Doći će s preklinjanjima,
dovešću ih dok budu vapili.
Vodiću ih na nabujale potoke,
na puteve ravne na kojima se neće spotaknuti.
Jer ja sam Izrailju otac
i Jefrem je moj prvenac.“

¹⁰ „Narodi, čujte reč Gospodnju,
javite po dalekim ostrvima i recite:
’Onaj koji je raštrkao Izrailj, taj će ga i sakupiti
i čuvaće ih kao pastir svoje stado.’

¹¹ Jer, Gospod je otkupio Jakova,
iskupio ga je iz ruku jačega od njega.

¹² A oni će doći na brdo Sion kličući radosno.
Likovaće zbog dobra Gospodnjeg, zbog žita
i vina, zbog ulja, jaganjaca i teladi.

Život će im biti kao vrt zaliven
i više nikad neće malaksati.

¹³ Devojka će se u kolu radovati
zajedno sa mladićima i starcima.
Preokrenuću njihovu žalost u radost.
Utešiću ih i obradovati ih nakon tuge njihove.

¹⁴ Nasitiću izobiljem duše sveštenika
a i moj će narod sit biti od dobara mojih
– govori Gospod.“

¹⁵ Ovako kaže Gospod:

„U Rami se glas čuje,
jecaj i lelek glasni:
to Rahilja za decom svojom nariče,
i neće da se uteši,
jer njih više nema.“

¹⁶ Ovako kaže Gospod:

„Grlo stegni da ne plače,
ne daj oku da zasuzi!
Jer, evo nagrade za delo tvoje
– govori Gospod –
vratiće se oni iz zemlje neprijatelja.

¹⁷ Za tvoje sutra postoji nada
– govori Gospod –
vratiće se deca u svoj zavičaj.

¹⁸ Jesam, čuo sam Jefrema što nad sobom žali:
’Kaznio si me
i bio sam kažnjen kao tele neukroćeno.
Povрати me da mogu da se vratim,

jer si ti, Gospode, Bog moj!
19 I kad sam ti se vratio,
pokajao sam se;
i kad sam poučen bio,
tukao sam se u bedra.
Sramota me je i ponižen sam
jer nosim ruglo svoje mladosti.'
20 Nije li Jefrem moj dragi sin
i dete najmilije?
Iako sam često govorio protiv njega,
stalno mislim o njemu.
Zato mi je za njim ustreptala utroba
i stvarno ću da mu se smilujem
– govori Gospod.

21 Postavi sebi putokaze.
Stavi sebi znakove
i srce usmeri na put,
na stazu kojom si išla.
Pa se vrati, o, device izrailjska,
vrati se ovim svojim gradovima!

22 Dokle ćeš da tumaraš,
o, ćerko odmetnička?!
Jer Gospod je stvorio na zemlji nešto novo,
kao kad bi žena pristupila muškarcu.“

23 Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: „Ljudi će opet govoriti ovu izreku u judejskoj zemlji i po njenim gradovima, kad im vratim njihove izgnanike: 'Neka te Gospod blagoslovi Prebivalište pravde, svetosti goru!'

24 Prebivaće Juda i svi njeni gradovi zajedno u njoj, i ratari i oni što idu za stadom.

25 Napojiću duše malaksale, okrepiću svakog iznemoglog.“

26 I tada sam se probudio i pogledao: moj je san bio tako sladak.

27 „Evo, dolaze dani – govori Gospod – kada ću dom Izrailjev i dom Judin zasejati ljudskim semenom i stočnim semenom.

28 I kao što sam bdeo nad njima da ih čupam, da ih obaram i rušim, da ih razaram i kažnjavam; tako ću da bdim nad njima da ih gradim i da ih sadim – govori Gospod.

29 U danima onim neće više govoriti:

'Očevi su jeli nedozrelo grožđe,
ali zato zubi trnu sinovima!'

30 Ipak, za svoju krivicu svako će da umre; utrnuće zubi svakom koji grožđe nedozrelo jede!

31 Evo, dolaze dani – govori Gospod –
kada ću sklopiti novi savez
s narodom izrailjskim
i s narodom Judinim.

32 To neće biti kao kad sam
sklopio savez sa njihovim ocima,
onoga dana kad sam ih uzeo za ruku
i izveo iz Egipta.

Ali nisu bili verni mome savezu,
a ja sam im bio muž
– govori Gospod.

³³ A ovo je savez koji ću sklopiti
s narodom izrailjskim nakon tih dana:
staviću svoj Zakon u njih same,
i upisaću ga u njihova srca.
Ja ću biti njihov Bog,
a oni će biti moj narod
– govori Gospod!

³⁴ Tada niko neće poučavati svoga sugrađanina
ili brata govoreći: 'Upoznaj Gospoda',
jer će me poznavati svi od malog do velikog
– govori Gospod.
Jer oprostiću njihove krivice,
i neću se sećati njihovih greha.“

³⁵ Ovako kaže Gospod
koji daje sunce da svetli danju,
odredbe mesecu i zvezdama da svetle noću;
koji more uzburka i talasi mu ključaju
i kome je ime Gospod nad vojskama:

³⁶ „Ako bi ove odredbe i nestale preda mnom
– govori Gospod –
prestaće i Izrailjevo potomstvo
da bude narod preda mnom doveka.“

³⁷ Ovako kaže Gospod:
„Kada bi mogla da se premere nebesa gornja,
i kada bi mogli da se istraže temelji zemljini donji,
tako bih i ja mogao da odbacim sve potomke Izrailja
zbog svega onoga što su učinili
– govori Gospod.

³⁸ Evo, dolaze dani – govori Gospod – kada će se obnoviti grad za Gospoda, od Ananilove kule pa do Ugaonih vrata.

³⁹ A uže za merenje će se protegnuti sve do brda Gariv i nazad prema Goahu.

⁴⁰ I sva dolina leševa i pepela, sva polja doline Kidron, do ugla Konjskih vrata ka istoku biće sveta Gospodu. Grad nikad više i doveka neće biti razvaljivan i rušen.“

32

Jeremija kupuje polje

¹ Reč od Gospoda koja je došla Jeremiji desete godine Sedekije, Judinog cara, odnosno osamnaeste godine cara Navuhodonosora.

² Tada je vojska cara Vavilona opsedala Jerusalim. Prorok Jeremija je bio zatvoren u dvorištu za stražu, koje je u dvoru Judinog cara.

³ Kada ga je zatvorio, Judin car Sedekija ga je prekorio: „Zašto prorokuješ govoreći: 'Ovako kaže Gospod: evo, predaću ovaj grad u ruke cara Vavilona i on će ga osvojiti;

⁴ Sedekija, car Jude neće pobeći iz ruku Haldejaca jer će sigurno biti predat u ruke cara Vavilona, razgovaraće sa njim i srešće ga oči u oči;

⁵ car Vavilona će odvesti Sedekiju i tamo će biti dok se ne zauzmem za njega – govori Gospod – jer ako se borite sa Haldejcima nećete pobediti?“

⁶ A Jeremija reče: došla mi je Gospodnja reč i poručila:

⁷ „Evo Anameila, sina tvoga strica Saluma. Doći će ti i reći: 'Kupi moje polje u Anatotu jer imaš otkupno pravo da ga kupiš.“

⁸ Tako je Anameilo, sin moga strica, došao do mene – kako je Gospod i rekao – u dvorište za stražu i rekao mi: „Molim te, kupi moje polje u Anatotu, na području Venijamina. Ti imaš pravo da ga poseduješ, tvoje je otkupno pravo. Kupi ga!“ Znao sam da je ova reč od Gospoda.

⁹ Tako sam od Anameila, sina moga strica, kupio polje u Anatotu plativši mu sedamnaest srebrnih šekela*.

¹⁰ Napisao sam ugovor, zapečatio ga i pred svedocima mu na terazijama odmerio srebro.

¹¹ Zatim sam uzeo ugovor o kupovini, onaj zapečaćeni po uslovima i odredbama, kao i nezapečaćeni.

¹² Ugovor o kupovini sam dao Varuhu, sinu Masijinog sina Nirije, pred stričevićem Anameilom i pred svedocima koji su se potpisali na ugovor o prodaji, i pred svim Judejcima koji su sedeli u stražarskom dvorištu.

¹³ I pred svima njima sam zapovedio Varuhu:

¹⁴ „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: 'Uzmi ove ugovore – ovaj ugovor o prodaji i zapečaćeni i nezapečaćeni – pa ih stavi u zemljanu posudu. Neka tamo stoje zadugo.'

¹⁵ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: 'U ovoj će se zemlji opet kupovati kuće, polja i vinogradi!'

¹⁶ I kada sam dao ugovor o prodaji Nirijinom sinu Varuhu pomolio sam se Gospodu:

¹⁷ „O, Gospode Bože! Evo, ti si stvorio nebesa snagom svojom velikom i rukom svojom moćnom. Tebi ništa nemoguće nije!

¹⁸ Ti iskazuješ milost hiljadama, uzvraćaš po krivici otaca u nedra njihovih sinova nakon njih. Bog veliki i moćni! Ime mu je Gospod nad vojskama.

¹⁹ Velik si u odlukama i velik u delima. Oči su tvoje otvorene nad svim putevima potomaka ljudi, da svakome uzvратиш po njegovim putevima i prema plodu dela njegovih.

²⁰ U Egiptu si učinio znakove i čudesu poznata sve do danas i u Izrailju i među ljudima. Stekao si sebi ime, baš kakvo je i danas.

²¹ Izveo si svoj narod Izrailj iz Egipta znakovima i čudesima, svojom rukom velikom, svojom rukom moćnom i velikom strahotom.

²² Dao si im ovu zemlju za koju si se zakleo njihovim precima da ćeš im je dati, zemlju kojom teku mleko i med.

²³ I oni su došli, zaposeli su je i nisu slušali tvoj glas i tvoj Zakon. Nisu živeli po svemu što si im zapovedio da čine, baš ništa od toga. Zato si pustio na njih sva ova zla.

²⁴ Evo, bedemi se primiču gradu da ga osvoje! Grad će zbog mača, gladi i pomora biti predat u ruke Haldejcima što se protiv njega bore. Kao što vidiš, ostvarilo se sve što si najavio.

²⁵ A ti si mi rekao, o, Bože Gospode: 'Kupi srebrom sebi polje, pa neka svedoci to posvedoče', a grad je predan u ruke Haldejcima!'

²⁶ Reč od Gospoda koja je došla Jeremiji:

²⁷ „Evo, ja sam Gospod Bog celog čovečanstva, pa zar je meni nešto nemoguće?

²⁸ Zato ovako kaže Gospod: evo, daću ovaj grad u ruke Haldejcima i u ruke Navuhodonosora, cara Vavilona, i on će ga osvojiti.

²⁹ I doći će Haldejci koji se bore za ovaj grad i zapaliće ga. Spaliće ga ognjem, a posebno kuće na čijim su krovovima kadili Valu i izlivali žrtvu izlivnicu drugim bogovima, da bi me razgnevili.

³⁰ Jer su Izrailjci i Judejci od svoje mladosti na moje oči činili samo zlo, jer su me Izrailjci samo gneveli svojim postupcima – govori Gospod.

* 32:9 Oko 200 gr.

³¹ Jer me je ovaj grad terao na gnev i razjarenost od dana kada su ga sazidali do danas. Zato ga uklanjam od sebe

³² zbog sveg zla naroda Izrailja i naroda Jude koje su počinili da bi me razgnevili i oni, i njihovi carevi, njihovi glavari, njihovi sveštenici, njihovi proroci, svi iz Jude i svi stanovnici Jerusalima.

³³ Okrenuli su mi leđa, a ne lice. Ja sam ih uporno učio, a oni nisu poslušali da bi primili prekor.

³⁴ Postavili su svoje gadosti u Domu koji je po meni nazvan, da bi ga onečistili.

³⁵ Sazidali su uzvišice Valu u dolini Ven-Enom, da spaljuju svoje sinove i ćerke u vatri Molohu. A ja to nisam zapovedio, ni pomislio nisam da se takva gadost radi i Juda navodi na greh.

³⁶ Sada zbog toga kaže Gospod, Bog Izrailja, ovom gradu, za koji govorite da će mačem, glađu i pomorom biti predan u ruke cara Vavilona:

³⁷ 'Evo, sakupiću ih iz svih zemalja u koje sam ih izagnao u svom gnevu, u svojoj jarosti i u svojoj srdnji velikoj. Vratiću ih na ovo mesto i daću im da žive spokojno.

³⁸ Oni će biti moj narod, a ja ću im biti Bog.

³⁹ Daću im jedno srce i jedan put, da me se boje doveka za dobro svoje i svoje dece nakon njih.

⁴⁰ Sklopiću sa njima večni savez i neću ih napustiti. Činiću im dobro i svoj ću strah staviti u njihova srca da se ne okrenu od mene.

⁴¹ I radovaću se zbog njih dok im činim dobro. Zasadiću ih čvrsto u ovoj zemlji od sveg srca i svom dušom svojom.'

⁴² Jer ovako kaže Gospod: 'Kao što sam na ovaj narod doveo svu ovu veliku propast, tako ću na njih da dovedem sve dobro koje im obećavam.

⁴³ Kupovaće polja u ovoj zemlji za koju govorite: „Ovo je pustoš bez ljudi i stoke, dana u ruke Haldejaca!“

⁴⁴ Kupovaće polja za novac, sklapaće ugovore i pečatiće ih uz prisustvo svedoka u zemlji Venijaminovoj, u okolini Jerusalima, u gradovima Jude, u gradovima gorja, u svim gradovima ravnice i u svim gradovima Negeva, jer ja ću da vratim njihove izgnanike – govori Gospod.“

33

Obećanje obnove

¹ Jeremiji je reč Gospodnja došla po drugi put dok je još uvek bio zatvoren u dvorištu za stražu:

² „Ovako kaže Gospod koji je zemlju stvorio, Gospod koji ju je oblikovao i utvrdio – Gospod mu je ime!

³ 'Pozovi me i odazvaću ti se! Objaviću ti nešto veliko i nedokučivo, ono što ne poznaješ.'

⁴ Jer ovako kaže Gospod, Bog Izrailja, o kućama ovog grada i o dvorovima careva Jude koji su bili srušeni bedemima i mačem;

⁵ i o onima što dolaze da se bore sa Haldejcima, a koji pune kuće leševima svih onih koje sam satio u svom gnevu i u jarosti svojoj, i onih zbog čijih sam opačina sakrio svoje lice od ovog grada:

⁶ 'Evo, ja ću doneti i lek i ozdravljenje. Izlečiću ih i otkriću im obilje mira i istine.

⁷ Vratiću Judine izgnanike i izgnanike Izrailja, obnoviću ih da su kao nekad.

⁸ Očistiću ih od svih njihovih krivica kojima su zgrešili protiv mene. Oprostiću im sve njihove krivice kojima su mi zgrešili i protiv mene prestupili.

⁹ I u tom imenu* će mi biti radost, slava i čast pred narodima zemaljskim koji će čuti za sve dobro koje ću da im uradim. Uplašiće se i uzdrhtaće zbog sveg dobra i sveg blagostanja koje činim za njega.”

¹⁰ Ovako kaže Gospod: „Na ovom mestu, za koje govorite: 'Ovo je pustoš bez ljudi i stoke', po gradovima Jude i po ulicama Jerusalima, opustošenim od ljudi, bez stanovnika i stoke, opet će se čuti

¹¹ zvuk veselja, cika radovanja, povik mladoženje i povik neveste, klicanje onih što pozivaju:

'Hvalite Gospoda nad vojskama!

Dobar je Gospod,

jer je milost njegova doveka'

i onih koji donose zahvalnicu u Dom Gospodnji.

Jer ja ću da vratim izgnane iz zemlje i biće kao nekad – kaže Gospod.“

¹² Ovako kaže Gospod nad vojskama: „Na ovom mestu, opustošenom od ljudi i stoke, i u svim njegovim gradovima ponovo će biti paše za pastire da na njima odmaraju stada.

¹³ U gradovima gorja, u svim gradovima ravnice, u gradovima Negeva, u zemlji Venijaminovoj, u okolini Jerusalima i u svim gradovima Jude prolaziće stada kroz ruke onog što ih broji, kaže Gospod.

¹⁴ Evo, dolaze dani – govori Gospod – kada ću da ostvarim dobru reč koju sam najavio domu Izrailjevom i domu Judinom.

¹⁵ Tih dana i u to vreme

daću da izraste Davidov pravedni Izdanak.

On će da vlada pravedno i pravično po zemlji.

¹⁶ Tih će dana Juda biti spasena,

Jerusalim će prebivati spokojno

i svako će ga zvati:

'Gospod, naša pravednost!’“

¹⁷ Jer ovako kaže Gospod: „Nikada Davidu neće ponestati naslednika na prestolu doma Izrailjevog!

¹⁸ Sveštenicima Levitima neće ponestati naslednika koji bi preda mnom prinosio svespalnicu, koji bi prinosio kad i žitnu žrtvu i koji bi žrtvovao doveka.“

¹⁹ Reč Gospodnja je došla Jeremiji:

²⁰ „Ovako kaže Gospod: 'Ako bi raskinuli moj savez sa danom i moj savez sa noći, pa više ne bude ni dana ni noći kad im je vreme;

²¹ tako bi se isto raskinuo moj savez sa Davidom, slugom mojim, da više nema sina koji bi vladao na njegovom prestolu; i sa sveštenicima Levitima, slugama mojim.

²² Kao što je vojska nebeska neprebrojiva i pesak morski neizmerljiv, tako ću da uvećam potomke mog sluge Davida i mojih slugu Levita!’“

²³ Reč Gospodnja je došla Jeremiji:

²⁴ „Zar nisi čuo šta je ovaj narod kazao: 'Dva su plemena koja je izabrao Gospod, a onda ih je odbacio?!' Tako oni preziru moj narod da više pred njima i nisu narod.

²⁵ Ovako kaže Gospod: da nisam sklopio svoj savez sa danom i noći, i čvrste odredbe sa nebesima i zemljom;

²⁶ tada bih odbacio i potomke Jakovljeve i mog sluge Davida. Tada ne bih više uzimao nijednog od njegovih potomka da vladaju potomcima Avrahamovim, Isakovim i Jakovljevim. Ali ja ću vratiti njihove izgnanike i smilovaću im se!“

34

Upozorenje Sedekiji

* 33:9 Jerusalim.

¹ Reč koja je od Gospoda došla Jeremiji kada su se Navuhodonosor, car Vavilona, sva njegova vojska, sva carstva na zemlji kojima je vladao i svi narodi borili protiv Jerusalima i svih okolnih gradova:

² „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: idi i reci Sedekiji, caru Jude. Kaži mu ovo: 'Ovako kaže Gospod: evo, daću ovaj grad u ruke cara Vavilona i on će ga spaliti vatrom!

³ A ti se nećeš izbaviti iz njegovih ruku već ćeš sigurno biti zarobljen. Predaće te u njegove ruke, razgovaraćeš sa carem Vavilona licem u lice i srešćeš ga oči u oči. I otići ćeš u Vavilon.”

⁴ Ali čuj Gospodnju reč, Sedekija, care Judin: ovako ti kaže Gospod: „Neće te smaknuti mačem.

⁵ Umrećeš u miru. I kao što su kadili za tvoje očeve, bivše careve – one koji su pre tebe bili – tako će i za tebe kaditi. 'Jao, gospodaru!' – žaliće za tobom – jer sam ja tako obećao, govori Gospod.”

⁶ Tako je prorok Jeremija objavio Sedekiji, caru Jude, sve ove reči u Jerusalimu

⁷ dok se vojska cara Vavilona borila protiv Jerusalima i svih gradova Jude koji su preostali, to jest Lahisa i Azeke. Naime, jedino su oni preostali od svih Judinih utvrđenih gradova.

Sloboda za porobljene

⁸ Ovo je reč koja je Jeremiji došla od Gospoda nakon što je car Sedekija sklopio savez sa svim narodom preostalim u Jerusalimu i tako im proglasio oslobođenje:

⁹ Da svako oslobodi svoju robinju i svoga roba, Jevrejina i Jevrejku, da za njih ne radi nijedan njihov brat Jevrejin.

¹⁰ Poglavari i sav narod su poslušali pa su sklopili savez o puštanju svakog roba i svake robinje, da ne rade više za njih. Tako su poslušali i oslobodili su ih.

¹¹ Ali nakon toga su se predomislili, pa su vratili i robove i robinje koje su oslobodili od ropstva, i potčinili ih kao robove i robinje.

¹² Tada je reč Gospodnja došla Jeremiji od Gospoda:

¹³ „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: 'Ja sam sklopio savez sa vašim precima onog dana kada sam ih izveo iz egipatske zemlje, iz kuće ropstva. Rekao sam im:

¹⁴ „Kada se navrši sedam godina svako neka oslobodi svog brata Jevrejina koji ti se prodao i služio šest godina. Oslobodi ga da ti ne robuje.“ I nisu prignuli svoje uho k meni vaši preci. Nisu me poslušali.

¹⁵ A vi ste se danas vratili i na moje oči pravedno postupili. Svako je proglasio slobodnim svog bližnjeg i sklopili ste savez preda mnom u Domu koji je po meni nazvan.

¹⁶ Ali ste se predomislili i oskrnavili moje ime! Svako je vratio svog roba i svako svoju robinju koje ste oslobodili od ropstva po njihovoj volji. Potčinili ste ih da vam budu robovi i robinje.’

¹⁷ Zato govori Gospod: 'Niste me poslušali da objavite slobodu, svako svom bratu i svako svom bližnjem. Evo, ja objavljujem vama slobodu – govori Gospod – za mač, pomor i glad! Pretvoriću vas u prizor grozote za sva carstva sveta.

¹⁸ Sa ljudima koji su prekršili moj savez i koji nisu ispunili uslove saveza koji su sklopili preda mnom, učiniću kao sa teletom kada ga raspolute i prođu između polutki.

¹⁹ Poglavar Jude, glavare Jerusalima, dvorane, sveštenike i sav narod zemlje koji je prošao između polutki teleta

²⁰ predaću u ruke njihovih neprijatelja i u ruke onih koji im rade o glavi. Njihovi će leševi postati hrana nebeskim pticama i zverima zemaljskim.

²¹ Sedekiju, cara Jude, i njegove glavare predaću u ruke njihovih neprijatelja, u ruke onih koji im rade o glavi i u ruke vojske cara Vavilona koja se povukla od vas.

²² Evo, zapovediću – govori Gospod – i vratiću ih na ovaj grad. Napašće ga, osvojiće ga i spaliće ga ognjem. A Judine gradove ću da pretvorim u pustoš bez stanovnika.”

35

Sinovi Rihavovi

¹ Reč koja je od Gospoda došla Jeremiji u vreme Joakima, sina Judinog cara Josije:

² „Idi u kuću Rihavovih potomaka i razgovaraj s njima. Dovedi ih u Dom Gospodnji, u jednu od odaja, pa im daj da piju vino.“

³ I ja sam poveo Jazaniju, Jeremijinog sina, i Hovasijinog unuka, njegovu braću, sve njegove sinove i sve iz Rihavovog doma.

⁴ Doveo sam ih u Gospodnji Dom, u odaju sinova Anana, sina Božijeg čoveka Igdalija. Ona je bila pored odaje glavara, povrh sobe Salumovog sina Masiје, vratara praga.

⁵ Onda sam pred sinove Rihavove kuće stavio pehare pune vina i čaše, pa sam im rekao: „Pijte vino.“

⁶ Odgovorili su: „Mi ne pijemo vino! Naš praotac Jonadav, Rihavov sin, nam je zapovedio: 'Ne pijte vino ni vi ni vaša deca doveka!'

⁷ Kuće ne gradite, seme ne sejte, vinograde ne sadite i ne posedujte ih. U šatorima prebivajte doveka, da biste živeli mnoge dane na zemlji u kojoj ste došljaci.’

⁸ I mi smo poslušali glas Jonadava, sina našeg praoca Rihava u svemu što nam je zapovedio. Zato doveka ne pijemo vino ni mi, ni naše žene, ni naši sinovi, ni naše ćerke.

⁹ Kuće ne gradimo da u njima prebivamo, vinograde i polja i seme ne posedujemo,

¹⁰ u šatorima živimo. Poslušali smo i uradili sve kako nam je zapovedio naš praotac Jonadav.

¹¹ Ali kada je u zemlju došao Navuhodonosor, car Vavilona, rekli smo: 'Hajde da se sklonimo u Jerusalim pred vojskom Haldejaca i pred vojskom Aramejaca.' Tako smo ostali u Jerusalimu.“

¹² A Jeremiji je došla reč od Gospoda:

¹³ „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: idi i reci svakome u Judi i svim stanovnicima Jerusalima: 'Zar nećete da prihvatite ukor i poslušate moje reči? – govori Gospod.

¹⁴ Ispunjavaju se reči Rihavovog sina Jonadava, kada je zapovedio svojoj deci da ne piju vino. I nisu pili sve do dana današnjeg. Poslušali su zapovest svog praoca. A ja sam vama uporno govorio i govorio, ali me niste poslušali!

¹⁵ Slao sam vam uporno sve moje sluge proroke i opominjao: neka se svako vrati sa svog zlog puta, popravite svoja dela i ne idite za drugim bogovima da im služite. Tada ćete prebivati u zemlji koju sam dao vama i vašim precima. Ali niste prignuli uho i niste me poslušali!

¹⁶ Sinovi Rihavovog sina Jonadava su poslušali zapovest svog praoca, koju im je naložio. A ovaj narod mene nije poslušao.’

¹⁷ Zato ovako kaže Gospod, Bog nad vojskama, Bog Izrailja: 'Evo, na Judu i sve stanovnike Jerusalima dovodim propast koju sam im najavio! Jer sam im govorio – nisu me poslušali; zvao sam ih – nisu se odazvali!’“

¹⁸ Kući Rihavovoj prorok Jeremija je kazao: „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: 'Poslušali ste zapovest svog praoca Jonadava, izvršili ste sve njegove zapovesti i uradili sve kako vam je zapovedio.

¹⁹ Zato ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: „Doveka neće nestati čovek iz kuće Rihavovog sina Jonadava koji bi stajao preda mnom!’““

36

Joakim spaljuje Jeremijin svitak

¹ Četvrte godine Joakima, sina Judinog cara Josije, došla je Jeremiji ova reč od Gospoda:

² „Uzmi svitak* i zapiši u njega sve reči koje ti objavljujem za Izrailj, za Judu i za sve narode, od dana kada sam ti govorio u Josijino vreme, pa do danas.

³ Možda će čuti dom Judin za svu propast koju nameravam da im nanese, pa se svako vrati sa svog zlog puta i ja im oprostim njihovu krivicu i greh njihov.“

⁴ Jeremija je pozvao Varuha, Nirijinog sina. Varuh je zapisao na svitak, po Jeremijinom kazivanju, sve Gospodnje reči koje su mu objavljene.

⁵ Onda je Jeremija zapovedio Varuhu: „Meni su zabranili i ne mogu da odem u Gospodnji Dom.

⁶ Zato ti idi i pročitaj svitak koji si zapisao po mom kazivanju, sve Gospodnje reči. Neka čuje narod u Domu Gospodnjem na dan posta. Neka čuje sva Juda, oni što dolaze iz svojih gradova. Ti im pročitaj.

⁷ Možda će njihovo preklinjanje pasti pred Gospoda, pa se svako vrati sa svog zlog puta, jer su veliki gnev i srdnja koje je Gospod objavio protiv ovog naroda.“

⁸ Nirijin sin Varuh je uradio kako mu je zapovedio prorok Jeremija, da u Domu Gospodnjem pročita svitak reči Gospodnjih.

⁹ A pete godine Joakima, sina Judinog cara Josije, devetog su meseca objavili post pred Gospodom za sav narod u Jerusalmu i za sve koji su iz Judinih gradova došli u Jerusalm.

¹⁰ U odaji Gemarije, sina pisara Safana – u gornjem dvorištu, kod ulaza na Nova vrata Doma Gospodnjeg – Varuh je pred celim narodom pročitao Jeremijinu poruku iz svitka.

¹¹ A Miheja, sin Gemarije i unuk Safanov, je čuo sve Gospodnje reči iz svitka,

¹² pa je sišao do carevog dvora i do pisareve odaje. I gle, tamo su sedeli svi glavari: pisar Elisama, Semajin sin Delaja, Ahvorov sin Elnatan, Safanov sin Gemarije, Hananijin sin Sedekija i svi glavari.

¹³ Miheja im je preneo sve reči koje je čuo dok je Varuh pred narodom čitao svitak.

¹⁴ Na to su glavari poslali Varuhu Judija, Netanijevog sina, Selemijinog unuka i Kušijevog praunuka. Poručili su mu: „Uzmi u ruke svitak koji si čitao pred narodom i dođi.“ Nirijin sin Varuh je uzeo svitak u ruke i otišao k njima.

¹⁵ Rekli su mu: „Sedi, molimo te, pa pročitaj i nama da čujemo.“

Na to je Varuh i njima pročitao svitak da čuju.

¹⁶ I čim su čuli sve te reči sa strepnjom su pogledali jedan drugog, a Varuhu su rekli: „Javićemo caru o svemu ovome!“

¹⁷ Pitali su Varuha: „Reci nam, molimo te, kako si zabeležio sve ove reči iz njegovih usta?“

¹⁸ Varuh im je odgovorio: „On mi je ustima objavljavao sve ove reči, a ja sam ih mastilom pisao na svitak.“

¹⁹ Poglavari su rekli Varuhu: „Idi, pa se sakrijte i ti i Jeremija! Neka niko ne zna gde ste.“

²⁰ Zatim su otišli caru u dvorište, a svitak su ostavili u odaji pisara Elisama. Preneli su caru o svim ovim događajima.

²¹ Car je poslao Judija da donese svitak i on ga je doneo iz odaje pisara Elisama. Onda je Judije čitao svitak pred carem i pred svim glavarima koji su stajali kraj cara.

²² Car je sedeo u zimskoj kući. Bio je deveti mesec i pred njim je gorelo ognjište.

²³ I kad bi Judije pročitao tri ili četiri stupca, car bi ih isekao pisarevim perorezom. Bacao ih je u vatru, u ognjište, sve dok sav svitak nije izgoreo u vatri ognjišta.

²⁴ I nisu se uplašili, nisu razderali svoju odeću ni car ni sve njegove slugе koji su čuli sve ove reči.

²⁵ Iako su Elnatan, Delaja i Gemarije molili cara da ne spaljuje svitak, on ih nije poslušao.

* 36:2 Preteča knjige. Dela su se pisala na dugačkom svijenom komadu papirusa koji se razvijao prilikom čitanja.

²⁶ Car je zapovedio Jerameilu, carevom sinu, Azrilovom sinu Seraji i Avdilovom sinu Selemiji da uhvate i pisara Varuha i proroka Jeremiju. Ali Gospod ih je sakrio.

²⁷ Jeremiji je došla reč od Gospoda nakon što je car spalio svitak sa porukom koju je prema Jeremijinom kazivanju zapisao Varuh:

²⁸ „Uzmi drugi svitak i na njemu ponovo zapiši pređašnje reči koje su bile na pređašnjem svitku, koji je spalio Judin car Joakim.

²⁹ Reci ovako za Joakima, cara Jude: 'Gospod ti ovako poručuje: spalio si onaj svitak i rekao: zašto si na njemu zapisao: car Vavilona će sigurno doći i razoriće ovu zemlju, istrebiće iz nje i ljude i stoku?

³⁰ Zato ovako kaže Gospod o Joakimu, caru Jude: neće imati nasljednika na Davidovom prestolu! Njegov će leš biti bačen na dnevnu žegu i noćnu hladnoću.

³¹ Kazniću i njega, njegovo potomstvo i njegove sluge za krivice njihove. Na njih, na stanovnike Jerusalima i na svakoga u Judi doneću propast koju sam im najavio, a oni nisu poslušali.“

³² Tako je Jeremija uzeo drugi svitak pa ga je dao pisaru Varuhu, Nirijinom sinu. On je na svitku zapisao, po Jeremijinom kazivanju, sve reči svitka koji je u vatri spalio Judin car Joakim. I još je tim rečima dodano mnogo sličnih reči.

37

Jeremija zatvoren

¹ Vavilonski car Navuhodonosor je umesto Jehonije*, Joakimovog sina, zacario Josijinog sina Sedekiju koji je počeo da vlada u Judinoj zemlji.

² Ali ni on, ni njegove sluge, ni sav narod u zemlji nisu poslušali reči koje im je Gospod objavio preko proroka Jeremije.

³ Car Sedekija je poslao Jeremiji Selemijinog sina Jeuhala i sveštenika Sofoniju, Masiijinog sina. Poručio mu je: „Molim te, moli se za nas Gospodu, našem Bogu!“

⁴ Jeremija se slobodno kretao u narodu jer ga još uvek nisu bacili u zatvor.

⁵ Tada je faraonova vojska nadrla iz Egipta, za šta su čuli Haldejci koji su opsedali Jerusalim. Na tu vest su odstupili od Jerusalima.

⁶ Gospodnja reč je došla proroku Jeremiji:

⁷ „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja: 'Ovako recite Judinom caru koji vas je poslao k meni po pomoć: evo, faraonova vojska koja nadire da ti pomogne vratiće se u svoju zemlju, u Egipat.

⁸ A vratiće se i Haldejci pa će napasti ovaj grad, osvojiće ga i spaliti vatrom.'

⁹ Ovako kaže Gospod: ne zavaravajte se govoreći: 'Haldejci će svakako otići od nas!', jer neće oni otići.

¹⁰ Jer, sve i da poraziš svu vojsku Haldejaca koja ratuje sa tobom, preživeli među njima – svaki probodeni u svom šatoru – ustaće i vatrom će ovaj grad spaliti.“

¹¹ A kada se haldejska vojska povukla od Jerusalima zbog faraonove vojske,

¹² i Jeremija je otišao iz Jerusalima u Venijaminov kraj, da tamo primi nasljedstvo od rođaka.

¹³ Ali dogodilo se da je na Venijaminovim vratima bio zapovednik straže zvani Jeraja. Bio je sin Hananijinog sina Selemije. On je uhvatio proroka Jeremiju optužujući ga: „Ti bi da prebegneš Haldejcima!“

¹⁴ Jeremija mu je odvratio – „To je laž! Ne bežim ja Haldejcima“ – ali ga ovaj nije slušao. Jeraja je uhvatio Jeremiju i odvukao ga glavarima.

¹⁵ Poglavari su se razbesneli na Jeremiju, pa su ga tukli i bacili u tamnicu, u kuću pisara Jonatana od koje su napravili zatvor.

* 37:1 Oblik imena Jehonina, Jer 22,24.28.

¹⁶ Tako je Jeremija dospeo u podrumsku tamnicu, u jamu. Tamo je Jeremija ostao mnogo dana.

¹⁷ Car Sedekija je poslao ljude po njega. Car ga je doveo i potajno ispitivao na dvoru. Pitao ga je: „Javlja li šta Gospod?“ Jeremija je odgovorio:

„Javlja.“ I još: „Bićeš predan u ruke cara Vavilona!“

¹⁸ Jeremija je rekao caru Sedekiji: „Šta sam ja skrivio tebi, tvojim slugama i ovom narodu da me bacite u zatvor?“

¹⁹ Gde su sada tvoji proroci koji su vam prorokovali: 'Neće car Vavilona da napadne ni tebe ni ovu zemlju?'

²⁰ I zato me čuj, molim te, care moj gospodaru. Neka se moje preklinjanje izlije pred tebe: ne vraćaj me u kuću pisara Jonatana da tamo ne umrem!“

²¹ Na to je car Sedekija zapovedio da Jeremiju smeste u stražarsko dvorište, da mu dnevno daju komad hleba iz pekarske ulice, sve dok u gradu nije nestalo hleba. Tako je Jeremija ostao u stražarskom dvorištu.

38

Jeremija bačen u jamu

¹ Matanov sin Sefatija, Pashorov sin Godolija, Selemijin sin Juhal i Malhijin sin Pashor su čuli poruku koju je Jeremija objavio svem narodu, kada je rekao:

² „Ovako kaže Gospod: 'Ko god ostane u ovom gradu umreće od mača, gladi i pomora. Ko god ode i preda se Haldejcima, preživeće i plen će mu biti tek to što je živ.'“

³ Ovako kaže Gospod: 'Ovaj će grad sigurno biti predan u ruke vojske cara Vavilona, i on će ga osvojiti.'“

⁴ Tada su glavari rekli caru: „Molimo te, neka se pogubi ovaj čovek! On obeshrabruje ruke ratnika koji su preostali u ovom gradu i ruke sveg naroda jer im govori te stvari. Ovaj čovek ne želi dobro ovom narodu nego zlo!“

⁵ Na to je car Sedekija rekao: „Evo, u vašim je rukama! Car je nemoćan protiv vas.“

⁶ Oni su uzeli Jeremiju i bacili ga u bunar carevog sina Malhije, u stražarskom dvorištu. Jeremiju su konopcima spustili u presušen bunar, u glib. Tako je Jeremija potonuo u glib.

⁷ Evnuh Avdemeleh, Kušanin sa carevog dvora, je čuo da su Jeremiju bacili u bunar. Kada je car sedeo na Venijaminovim vratima

⁸ Avdemeleh je došao iz carskog dvora da razgovara sa carem. Rekao mu je:

⁹ „Gospodaru moj, care! Zlodelo su ovi ljudi načinili u svemu što su naneli proroku Jeremiji. Bacili su ga u bunar. Umreće od gladi u njemu jer u gradu više nema hrane.“

¹⁰ Na to je car zapovedio Avdemelehu Kušaninu: „Povedi odavde trideset ljudi pa izvucite proroka Jeremiju iz bunara pre nego skonča.“

¹¹ Avdemeleh je poveo ljude i sa carevog dvora otišao ispod riznice. Odande je uzeo iznošenu odeću, rite, pa ih je konopcima spustio Jeremiji u bunar.

¹² Avdemeleh Kušanin je doviknuo Jeremiji: „Molim te, stavi ove rite i dronjke između pazuha i konopca!“ Jeremija je tako i uradio.

¹³ Tako su konopcima podigli Jeremiju i izvukli ga iz bunara. Jeremija je ostao u stražarskom dvorištu.

Sedekija ponovo ispituje Jeremiju

¹⁴ Potom je car Sedekija poslao po proroka Jeremiju. Dovelu su mu ga na treći ulaz, kod Gospodnjeg Doma. Car je rekao Jeremiji: „Pitao bih te nešto i nemoj ništa da sakrivaš od mene!“

¹⁵ Jeremija je odgovorio Sedekiji: „Ako ti kažem, nećeš li me sigurno pogubiti? I ako te posavetujem, nećeš me poslušati.“

¹⁶ Car Sedekija se potajno zakleo: „Tako mi živog Gospoda koji nam je dao ovaj život, neću da te pogubim i predam u ruke ovih ljudi koji ti rade o glavi!“

¹⁷ Na to je Jeremija rekao Sedekiji: „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: 'Preživješ samo ako se predaš zapovednicima cara Vavilona, a ovaj grad neće biti vatrom spaljen. Preživješ i ti i tvoj dom.

¹⁸ A ako se ne predaš zapovednicima cara Vavilona ovaj će grad biti predan u ruke Haldejaca. Oni će ga spaliti vatrom, a ti nećeš biti izbačen iz njihovih ruku.“

¹⁹ Car Sedekija je uzvratio Jeremiji: „Bojim se Judejaca koji su prešli kod Haldejaca. Mogli bi da me predaju u njihove ruke da mi se rugaju!“

²⁰ Jeremija mu je odgovorio: „Neće te predati. Molim te, slušaj Gospodnji glas u onom što ti govorim da bi ti bilo dobro i da bi ostao živ.

²¹ A ako odbiješ da se predaš, evo šta mi je Gospod objavio:

²² 'Evo, sve žene koje su ostavljene na dvoru cara Jude biće predane zapovednicima cara Vavilona. One će prigovarati:

„Zaveli su te
i nadvladali tvoji vajni prijatelji!

Noge su ti zaglibili u blato,
a oni se izmakoše i okretoše.“

²³ Sve tvoje žene i decu tvoju će izvesti pred Haldejce, a ti se nećeš izbaviti iz njihovih ruku. Ruke cara Vavilona će te zarobiti, a grad će ovaj spaliti vatrom.“

²⁴ Na to je Sedekija rekao Jeremiji: „Neka niko ne sazna za ovu poruku i nećeš umreti.

²⁵ Ako glavari čuju da sam razgovarao sa tobom, i ako ti dođu i pitaju te: 'Kaži nam, molimo te, šta si to rekao caru? Ništa nemoj da nam kriješ i nećemo te smaknuti. Šta te je car pitao?’

²⁶ A ti im odgovori: 'Izložio sam caru svoju molbu, da me ne šalje nazad u Jonatanov dom da tamo ne skončam.“

²⁷ Svi su glavari došli Jeremiji i ispitali su ga, a on im je odgovorio svim tim rečima kako mu je zapovedio car. I oni su završili razgovor sa njim jer se ona stvar nije pročula.

²⁸ Tako je Jeremija ostao u stražarskom dvorištu sve do dana osvajanja Jerusalima.

Bio je tamo kad je Jerusalem osvojen.

39

Pad Jerusalima

¹ Devete godine carevanja Sedekije, cara Jude, desetog meseca, došao je Navuhodonosor, car Vavilona sa svom svojom vojskom na Jerusalem i opkolili su ga.

² Jedanaeste godine Sedekijine, četvrtog meseca, devetog dana tog meseca su provalili u grad.

³ Svi glavari cara Vavilona su došli i seli na srednja vrata: Nergal-Sareser, Samgar-Neon, Sar-Sehim, Ravsaris, Nergal-Sareser, Rav-Mag i ostali glavari cara Vavilona.

⁴ Sedekija, car Jude, i svi ratnici su pobjegli kada su ih videli. Car je baštenskim putem noću, na vrata između dva zida izašao iz grada. Izašao je na put ka Aravi.

⁵ Haldejski vojnici su se dali u poturu za njima. Stigli su Sedekiju na Jerihonskim poljanama, uhvatili ga i odveli Navuhodonosoru, vavilonskom caru, koji mu je izrekao presudu u Rivli, u amatskoj zemlji.

⁶ Car Vavilona je u Rivli poklao Sedekijine sinove pred njim. I sve plemiće Judine je poklao car Vavilona.

⁷ Sedekiji su iskopali oči, pa su ga vezanog lancima odveli u Vavilon.

⁸ Haldejci su vatrom spalili carev dvor i kuće naroda. Srušili su i jerusalimske zidine.

⁹ Navuzardan, zapovednik telesne straže, odveo je u Vavilon, u izgnanstvo ostatak naroda koji je preživio u gradu, one koji su se predali Navuhodonosoru i preostali narod.

¹⁰ Samo je neke od siromaha koji ništa nisu imali ostavio u Judinoj zemlji Navuzardan, zapovednik telesne straže. Toga dana im je dao vinograde i polja.

¹¹ Navuhodonosor, car Vavilona je Navuzardanu, zapovedniku telesne straže, zapovedio za Jeremiju:

¹² „Uzmi ga i dobro ga pazi. Ne čini mu ništa nažao. Ophodi se sa njim kako ti on kaže.“

¹³ Tako su Navuzardan, zapovednik telesne straže, Nevusazvan, Ravsaris, Nergal-Sareser, Rav-Mag i svi glavari cara Vavilona poslali

¹⁴ da dovedu Jeremiju iz stražarskog dvorišta. Predali su ga Godoliji, Ahikamovom sinu i Safanovom unuku, da ga izvede do kuće. Tako je on ostao među narodom.

¹⁵ A Jeremiji je došla reč od Gospoda dok je bio zatvoren u stražarskom dvorištu:

¹⁶ „Idi i kaži Avdemelehu Kušaninu: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: evo, ispuniću svoje reči nad ovim gradom na zlo, a ne na dobro. I to će se onog dana ostvariti pred tobom.

¹⁷ Ja ću da te izbavim toga dana – govori Gospod – i nećeš biti predan u ruke naroda od koga strahuješ.

¹⁸ Jer ja ću te sigurno izbaviti. Nećeš nastradati od mača i život će ti tvoj biti poput plena, jer si se pouzdao u mene – govori Gospod.“

40

Jeremija oslobođen

¹ Reč od Gospoda je došla Jeremiji nakon što ga je Navuzardan, zapovednik telesne straže, oslobodio iz Rame, kada je bio okovan lancima među izgnanicima iz Jerusalima i Jude, koji su povedeni u Vavilon, u izgnanstvo.

² Naime, zapovednik telesne straže je uzeo Jeremiju i rekao mu: „Gospod, tvoj Bog, je najavio ovo zlo ovom mestu.

³ Gospod je to i ostvario. Učinio je kako je najavio jer ste sagrešili Gospodu. Niste poslušali njegov glas i sve ovo vas je zadesilo.

⁴ Evo, danas te oslobađam okova koji su ti na rukama. Ako ti je po volji da pođeš sa mnom u Vavilon, ti pođi. Paziću na tebe. A ako ti nije po volji da sa mnom pođeš u Vavilon, ti ostani. Osmotri svu tu zemlju pred sobom, pa gde ti je dobro i gde ti je po volji da ideš, ti idi.“

⁵ I pre nego što se on okrenu da se vrati, Navuzardan je nastavio: „Vrati se Godoliji, Ahikamovom sinu i Safanovom unuku koga je vavilonski car postavio nad gradovima Jude. Ostani sa njim, među narodom, ili idi gde god ti je drago da ideš.“

Onda mu je zapovednik telesne straže dao hranu i dar, pa ga je otpustio.

⁶ Jeremija je otišao Godoliji, Ahikamovom sinu, u Mispu. Ostao je sa njim, među narodom koji je preostao u zemlji.

Godolija ubijen

⁷ Svi vojni zapovednici koji su bili u polju, i njihovi ljudi su čuli da je vavilonski car postavio za namesnika Godoliju, Ahikamovog sina, da upravlja muškarcima, ženama, decom i nekim siromasima iz zemlje koji nisu povedeni u vavilonsko izgnanstvo.

⁸ Tada su Godoliji u Mispu sa svojim ljudima došli Netanijin sin Ismailo, Karijini sinovi Joanan i Jonatan, Tanumetov sin Soraja, sinovi Jofije Netofaćanina i Mahaćaninov sin Jezanija.

⁹ A Godolija, Ahikamov sin i Safanov unuk, se zakleo njima i njihovim ljudima, rekavši: „Ne bojte se da služite Haldejcima; ostanite u zemlji i služite vavilonskom caru, i biće vam dobro.

¹⁰ Evo, ja ostajem u Mispi da vas predstavljam pred Haldejcima kad budu dolazili kod nas. A vi prikupljajte vino, letnje voće* i ulje, stavljajte ih u svoje posude i živite u svojim gradovima koje ste osvojili.“

¹¹ Tako su i svi Judejci iz Moava, oni među Amoncima, oni u Edomu i u svim zemljama čuli da je car Vavilona odobrio ostatak življa u Judi, te da je nad njima postavio Godoliju, Ahikamovog sina i Safanovog unuka.

¹² Svi Judejci su se vratili iz svih mesta u koja su bili proterani. Došli su u Judinu zemlju, kod Godolije u Mispu, pa su skupili vino i letnje voće u izobilju.

¹³ Godoliji u Mispu su došli i Karijin sin Joanan i svi zapovednici vojske koja je bila u polju.

¹⁴ Rekli su mu: „Znaš li da je Valis, car Amonaca, poslao Netanijinog sina Ismaila da te ubije?“ Ali Ahikamov sin Godolija im nije poverovao.

¹⁵ Karijin sin Joanan je u tajnosti kazao Godoliji u Mispi: „Molim te, dopusti mi da ubijem Netanijinog sina Ismaila. Niko neće saznati. Zašto da on ubije tebe, pa da se raseju svi Judejci koji su se okupili oko tebe i tako propadne Judin ostatak?“

¹⁶ Ali Ahikamov sin Godolija odvrati Joananu, Karijinom sinu: „Ne čini tako nešto! Neistinu govoriš o Ismailu.“

41

¹ Ali u sedmom mesecu dođe Ismailo, sin Netanijin, sin Elisamin, koji je bio carskog roda i carev zapovednik, sa deset ljudi Ahikamovom sinu Godoliji u Mispu. U Mispi su zajedno obojevali.

² Tada se digao Netanijin sin Ismailo zajedno sa svojih deset ljudi i ubio Godoliju, Ahikamovog sina i Safanovog unuka. Pogubio je mačem onoga koga je nad zemljom postavio car Vavilona.

³ Sve Judejce koji su bili sa Godolijom u Mispi i sve Haldejce, ratnike koji su se tamo zatekli, pogubio je Ismailo.

⁴ A sutradan, nakon Godolijinog ubistva za koje još niko nije znao,

⁵ došli su ljudi iz Sihema, iz Siloma i Samarije. Njih osamdeset – odsečenih brada, pocepane odeće, isparanih tela – nosili su žitne žrtve i tamjan kao prinos za Dom Gospodnji.*

⁶ Netanijin sin Ismailo im je izašao u susret iz Misper. Išao je i usput naricao. A kada ih je sreo pozvao ih je: „Dođite kod Ahikamovog sina Godolije.“

⁷ Kada su došli nasred grada Netanijin sin Ismailo ih je pobio. Bacili su ih u bunar, on i ljudi koji su bili sa njim, njih desetorica.

⁸ Ali među njima su bila desetorica koja su rekla Ismailu: „Nemoj da nas ubiješ! Imamo skrivene odaje u polju, pšenicu, ječam, ulje i med.“ Na to je on odustao da ih ubije zajedno sa njihovim sunarodnicima.

⁹ Inače, bunar† u koji je Ismailo bacio sva tela ljudi, zajedno sa Godolijom, iskopao je car Asa bojeći se izrailjskog cara Vase. Sada ga je Netanijin sin Ismailo ispunio pobijenima.

¹⁰ Ismailo je zarobio sav preostali narod iz Misper, careve ćerke i sve ljude koji su preostali u Mispi, a kojima je Navuzardan, zapovednik telesne straže, postavio Ahikamovog sina Godoliju. Ismailo, Netanijin sin, ih je zarobio i otišao da prebegne Amoncima.

¹¹ Ali Karijin sin Joanan i svi vojni zapovednici koji su bili sa njim su čuli za sve zlo koje je uradio Netanijin sin Ismailo.

* 40:10 Urme i masline. * 41:5 Žaljenje zbog Doma koji je nedavno razoren. † 41:9 U grčkom prepisu stoji *veliki bunar*.

¹² Uzeli su sve ljudstvo i otišli u bitku sa Ismailom, Netanijinim sinom, pa su ga našli kod velike vode u Gavaonu.

¹³ Sav se narod, koji je bio sa Ismailom, obradovao kada je video Karijinog sina Joanana i sve vojne zapovednike koji su bili sa njim.

¹⁴ Svi ljudi iz Mispe koje je zarobio Ismailo su se okrenuli. Vratili su se i otišli Karijinom sinu Joananu.

¹⁵ A Ismailo, Netanijin sin, je pobjegao sa još osmoricom ljudi pred Joananom. Otišao je Amoncima.

Beg za Egipat

¹⁶ Joanan, Karijin sin, i svi vojni zapovednici koji su bili sa njim su povelili sav ostatak naroda iz Mispe, koji su povratili od Netanijinog sina Ismaila – nakon što je ubio Ahikamovog sina Godoliju – ljude, ratnike, žene, decu i dvorane. Povelili su ih iz Gavaona.

¹⁷ I kada su otišli, zaustavili su se u Gerutu kod Himama, blizu Vitlejema. A odatle su krenuli za Egipat

¹⁸ jer su se plašili Haldejaca. Naime, Netanijin sin Ismailo je ubio Godoliju, Ahikamovog sina, koga je nad zemljom postavio car Vavilona.

42

¹ Tada su svi vojni zapovednici, Karijin sin Joanan, Osajin sin Jezanija i sav narod od najmanjih do najvećih došli

² proroku Jeremiji. Rekli su mu: „Neka se naše preklinjanje izlije pred tebe! Pomoli se za nas Gospodu, svom Bogu, za sav ovaj ostatak. Od mnogo nas, malo nas je preostalo, baš onako kako nas i vidiš svojim očima.

³ Neka nam Gospod, tvoj Bog, pokaže kojim putem da idemo i šta da radimo.“

⁴ Prorok Jeremija im je odgovorio: „Pristajem. Evo, moliću se Gospodu, vašem Bogu, onako kako ste kazali. Preneću vam svaku reč Gospodnjeg odgovora i ništa neću da vam prećutim.“

⁵ Na to su rekli Jeremiji: „Neka protiv nas Gospod bude istiniti i verni svedok ako ne postupimo prema svakoj reči koju ti za nas pošalje Gospod, tvoj Bog.

⁶ Poslušaćemo bilo da je dobar ili loš glas od Gospoda, našeg Boga, kome te šaljemo. Jer, biće nam dobro kad poslušamo glas Gospoda, našeg Boga.“

⁷ Nakon deset dana Jeremiji je došla reč od Gospoda.

⁸ Na to je on okupio Karijinog sina Joanana, sve vojne zapovednike koji su bili sa njim i sav narod od najmanjih do najvećih.

⁹ Rekao im je: „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja, kome ste me poslali da mu izlijem vaše preklinjanje:

¹⁰ 'Ako stvarno ostanete u ovoj zemlji ja ću vas izgraditi i neću vas porušiti. Zasadiću vas i neću vas iščupati jer sam žalostan zbog zla koje sam vam naneo.

¹¹ Ne plašite se cara Vavilona od koga strahujete! Ne plašite ga se – govori Gospod – jer ja sam sa vama da vas spasavam, da vas izbavljam iz njegovih ruku.

¹² Iskazaću vam milosrđe pa će vam se i on smilovati, u vašu će vas zemlju vratiti.

¹³ Ali ako kažete – Nećemo da živimo u ovoj zemlji – neposlušni glasu Gospoda, svoga Boga;

¹⁴ i kažete: ne, mi idemo u Egipat da više ne gledamo rat, da ne slušamo zvuk trube, da ne budemo gladni hleba. Tamo ćemo da živimo.

¹⁵ Onda čujte Gospodnju reč, o, Judin ostatku. Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: ako se okrenete Egiptu i odete da živite tamo,

¹⁶ u Egiptu će vas stići mač koga se bojite. I glad od koje strepите proganjaće vas tamo u Egiptu. I tamo ćete umreti.

¹⁷ I sav narod koji se okrene Egiptu da tamo živi pomreće od mača, gladi i pomora. Neće biti preživelog ili izbeglice pred nesrećom koju ću im naneti.

¹⁸ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: kao što sam izlio svoj gnev i svoju jarost na stanovnike Jerusalima, tako ću da izlijem svoj gnev na vas kada odete u Egipat. Postaćete kletva i užas, prokletstvo i ruglo, i više nikada nećete videti ovo mesto.'

¹⁹ Gospod vam je objavio, o, ostatku Judin: 'Ne idite u Egipat!' Zacelo znajte to, jer sam vas ja danas upozorio.

²⁰ Ne obmanjujte sebe. Poslali ste me Gospodu, vašem Bogu i rekli: 'Pomoli se za nas Gospodu, našem Bogu. Uradićemo sve onako kako nam kažeš da ti je objavio Gospod, naš Bog.'

²¹ Danas sam vam kazao i nećete da poslušate Gospoda, svoga Boga, u bilo čemu zbog čega me je poslao vama.

²² Zato zacelo znajte da ćete pomreti od mača, gladi i pomora u mestu gde hoćete da idete i tamo živite!"

43

¹ A kada je Jeremija prestao da objavljuje svem narodu sve reči Gospoda, njihovog Boga – sve te reči koje mu je za njih poslao njihov Gospod Bog –

² Osajin sin Azarija, Karijin sin Joanan i svi bahati ljudi uzvratiliše Jeremiji: „Lažeš! Nije te poslao Gospod, naš Bog, da kažeš: 'Ne smete da idete u Egipat i živite tamo.'

³ Tebe je Nirijin sin Varuh podgovorio protiv nas, kako bi nas predao u ruke Haldejaca, da nas pobiju i da nas odvedu u Vavilon, u izgnanstvo.“

⁴ Tako Karijin sin Joanan, svi vojni zapovednici i sav narod nisu poslušali Gospodnji poziv da ostanu u judejskoj zemlji.

⁵ Karijin sin Joanan i svi vojni zapovednici su povelili sav Judin ostatak koji se vratio iz svih naroda u koje su bili izgnani da bi živeli u Judi:

⁶ muškarce, žene, decu, careve ćerke – svakoga koga je Godoliji, Ahikamovom sinu, i Safanovom unuku ostavio Navuzardan, zapovednik telesne straže – proroka Jeremiju i Varuha, Nirijinog sina.

⁷ Otišli su Egipat jer nisu poslušali Gospodnji glas. Tako su stigli u Tafnes.

⁸ A Jeremiji je u Tafnesu došla reč od Gospoda:

⁹ „Uzmi u ruke veliko kamenje i naočigled svih Judejaca ga sakrij u malter terase od cigala, što je na ulazu faraonovog dvora u Tafnesu.

¹⁰ I reci im: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: evo, ja šaljem po Navuhodonosora, cara Vavilona, svoga slugu. Dovešću ga i ostaviću njegov presto nad ovim kamenjem koje sam sakrio, a on će nad njima da postavi svoj carski šator.

¹¹ On će doći i napašće Egipat – u smrt ko je za smrt; u izgnanstvo ko je za izgnanstvo; pod mač ko je za mač.

¹² Zapaliću* vatru u hramovima bogova Egipta i on će ih spaliti. Porobiće ih, a Egipat će očistiti kao što pastir od vaški čisti svoj ogrtač. I odande će izaći u miru.

¹³ Polomiće svete stubove hrama Sunca† što su u egipatskoj zemlji i hramove egipatskih bogova će spaliti vatrom.“

44

Propast zbog idolopoklonstva

¹ Reč koja je Jeremiji došla za sve Judejce koji su živeli u Egiptu, koji su živeli u Migdolu i Tafnesu, u Nofu i u Patrosu:

* **43:12** U grčkim, aramejskim i latinskim prepisima je treće lice jednine. † **43:13** Doslovno: *Vet-Semes*, prema 1. Moj 41,45 smešten u Onu, tj. Heliopolisu gde se veličao Ra, bog sunca.

² „Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: 'Videli ste zlo koje sam doneo na Jerusalem i na sve judejske gradove. Eno ih, i danas su u ruševinama, a u njima niko ne živi.

³ I to zbog njihove zlobe koju su počinili da bi me razgnevili kada su išli da kade, služeći drugim bogovima, a koje nisu znali ni oni, ni vi, ni vaši preci.

⁴ A ja sam vam uporno slao sve moje sluge, proroke, slao i govorio: molim vas, ne radite tu odvratnost koju mrzim!

⁵ Ali nisu poslušali, nisu prignuli svoje uho da se vrate od svoje zlobe i ne kade drugim bogovima.

⁶ Zato se izlio moj gnev i jarost moja, raspališe se na judejske gradove i ulice Jerusalem. Postali su pusta ruševina sve do dana današnjega.'

⁷ Zato ovako kaže Gospod, Bog nad vojskama, Bog Izrailjev: 'Zašto sebi zlo veliko nanosite – satirete ljude, žene, decu i dojenčad iz Jude – i sebi ostatak ne ostavljate?

⁸ Jer me gnevite delima svojih ruku, kad kadite drugim bogovima u Egiptu, gde ste došli da živite; satirete sebe tako da ste postali prokletstvo i ruglo među svim narodima na zemlji.

⁹ Zar ste zaboravili zlodela svojih predaka, zlodela Judinih careva i zlodela svih njihovih žena, ali i svoja zlodela i zlodela vaših žena koja su počinjena u Judi i po ulicama Jerusalem?

¹⁰ Niste se ponizili do dana današnjeg, niste se bojali i niste živeli po mom Zakonu i po mojim odredbama koje sam stavio pred vas i pred vaše pretke.'

¹¹ Zato ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: 'Evo, okrenuću lice prema vama na propast i satrću sve Judejce.

¹² Odvešću sav Judin ostatak, one što su se okrenuli ka Egiptu, da tamo žive. Ali skončaće svako u Egiptu od mača i gladi, skončaće od najmanjeg do najvećeg od mača i gladi. Umreće i biće kletva i užas, prokletstvo i ruglo.

¹³ Kazniću one što žive u Egiptu kao što sam kaznio Jerusalem mačem, glađu i pomorom.

¹⁴ I neće biti begunca i preživelog od ostatka Judejaca koji su otišli da žive tamo, u Egipat, da bi se vratili u Judinu zemlju. Iako im duša žudi da se vrati, da tamo žive, neće se tamo vratiti osim onih koji pobegnu.“

¹⁵ Na to su Jeremiji odgovorili svi muškarci koji su znali da im žene kade drugim bogovima, sve žene koje su tamo stajale u velikom mnoštvu i sav narod koji je živeo u Patrosu, u Egiptu:

¹⁶ „Nećemo da slušamo reč koju si nam objavio u ime Gospodnje!

¹⁷ Štaviše, činićemo sve što smo obećali. Kadićemo carici nebeskoj, izlivaćemo joj žrtve izlivnice kao što smo činili i mi, naši preci, naši carevi i naši glavari u gradovima Jude i po ulicama Jerusalem. I imali smo da jedemo, napredovali smo i nismo videli zla.

¹⁸ Jer otkako smo prestali da kadimo carici nebeskoj i da joj izlivamo žrtve izlivnice, svega nam je ponestalo, a od mača i gladi propadamo.“

¹⁹ A žene su dodale: „Kada smo kadile carici nebeskoj, kada smo joj izlivala žrtve izlivnice, kada smo joj spremale kolače prema njenom liku i izlivala joj žrtve izlivnice, zar smo to radile bez odobrenja naših muževa?“

²⁰ Jeremija je rekao svem narodu, muškarcima i ženama, svem narodu koji mu je tako uzvratilo:

²¹ „Zar se Gospod nije setio, zar mu nije na um palo to što ste kadili tamjanom u gradovima Jude i po ulicama Jerusalem vi, vaši preci, vaši carevi, vaši glavari i narod zemlje?

²² Ali Gospod nije mogao da istrpi zlobu vašu, dela i gadosti koje ste uradili. Zato vam se zemlja pretvorila u ruševinu, pustoš i prokletstvo u kojoj do danas niko ne živi.

²³ Zato što ste kadili, grešili ste Gospodu. Niste slušali Gospodnji glas, njegov Zakon i njegove odredbe. Niste živeli po njegovim svedočanstvima i zato vas je snašla ova nevolja, kakva je danas.“

²⁴ Onda je Jeremija rekao svem narodu i svim ženama: „Čujte reč Gospodnju, svi Judejci i vi koji ste u Egiptu!

²⁵ Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: 'Vi i vaše žene ste sami svojim ustima rekli i svojim rukama ispunili zavet: štaviše, činićemo sve šta smo obećali. Kadićemo carici nebeskoj, izlivaćemo joj žrtve izlivnice.

Stvarno ispunite svoje zavete i uradite po svojim zavetima!

²⁶ Zato čujte Gospodnju reč, svi Judejci koji živite u Egiptu: evo, zaklinjem se imenom svojim velikim – kaže Gospod – neće više moje ime biti zazvano ustima bilo kojeg čoveka Judejca u Egiptu, koji govori: života mi Gospoda Boga.

²⁷ Evo, bdeću nad njima zbog zla a ne zbog dobra, pa će propasti svaki Judejac koji je u Egiptu od mača i gladi, sve dok ne nestanu.

²⁸ Malo će biti onih koji izbegnu mač i vrate se iz Egipta u Judinu zemlju. I znaće sav ostatak Judin, koji su otišli da žive tamo u Egiptu, čija će se reč ostvariti – moja ili njihova.

²⁹ A ovo je znak za vas – govori Gospod – kad vas kaznim na ovom mestu. Tako ćete sigurno znati da će se nad vama ostvariti moja obećanja o zlu.'

³⁰ Ovako kaže Gospod: 'Evo, daću faraona Hofru, cara Egipta, u ruke njegovih neprijatelja i u ruke onih koji mu rade o glavi. Tako sam dao i Sedekiju, cara Jude, u ruke njegovog neprijatelja Navuhodonosora, cara Vavilona, koji mu je radio o glavi.'“

45

Poruka Varuhu

¹ Ovo je poruka koju je prorok Jeremija objavio Varuhu, Nirijinom sinu, koji je zapisivao ove reči na svitak po Jeremijinom kazivanju. A to je bilo četvrte godine Josijinog sina Joakima, Judinog cara:

² „Ovako kaže Gospod, Bog Izrailja, tebi, Varuše:

³ Rekao si: 'Teško meni! Gospod mi je tugu na bol nadodao. Klonuo sam od jecanja, a mir našao nisam!'

⁴ Ovako mu reci: 'Ovo kaže Gospod: evo, šta sam saziđao, to ću da srušim; šta sam posadio, to ću da počupam po svoj ovoj zemlji.

⁵ A ti tražiš za sebe velike stvari! Ne traži ih. Jer ja donosim propast na svo čovečanstvo – govori Gospod – i tvoj ću ti život dati kao plen po svim mestima u koja odeš.'“

46

Poruka Egiptu

¹ Reč Gospodnja koja je došla proroku Jeremiji za narode:

² Za Egipat, za vojsku cara Egipta, faraona Nehaona, što je na reci Eufrat u Harkemisu i koju je porazio Navuhodonosor, car Vavilona. A to je bilo četvrte godine Josijinog sina Joakima, cara Jude.

³ „Poređajte štitove i male i velike!
Spremite se za bitku!

⁴ Upregnite konje!
Uzjašite konjanici!
Zauzmite položaj sa kacigama!
Uglačajte koplja
i oklope na sebe!

⁵ Je l' ja to vidim da su prestravljeni
i da su potisnuti unazad?

Njihovi su ratnici razbijeni,
povlače se, beže i ne vraćaju se.
Užas odasvud
– govori Gospod.

⁶ Ne daj brzom da pobegne,
ni ratniku da se spase.
Na severu, pored reke Euftrat,
će se spotaknuti i pasti.

⁷ Ko je taj što poput Nila plavi
i vodom svojom nadolazi kao reka?

⁸ Egipat plavi poput Nila
i kao reka vodom nadolazi.
I još kaže: 'Nadoći ću, preplaviću zemlju,
razoriću grad i sve koji u njemu žive.'

⁹ Propnite se, konji!
Jurišajte, bojna kola!
Ratnici neka iskorače: i Kuši i Futi sa štitovima
i Ludeji s lukovima.

¹⁰ To je dan koji pripada Gospodu, Bogu nad vojskama,
dan osвете, da se osveti svojim dušmanima.

Mač će ih proždirati dok se ne zasiti,
napiće se njihove krvi,
jer će žrtva za Gospoda, Boga nad vojskama,
biti u severnoj zemlji kraj reke Euftrat.

¹¹ Popni se u Galad i kupi melem,
o, device, ćerko egipatska!
Uzalud su ti melema brojni,
jer za tebe nema izlečenja.

¹² Narodi su čuli za tvoju sramotu
i tvoga se plača ispunila zemlja,
jer se ratnik o ratnika spotiče
i obojica padaju.“

¹³ Reč koju je Gospod objavio proroku Jeremiji o pohodu Navuhodonosora, cara Vavilona, i o napadu na Egipat:

¹⁴ „Najavi u Egiptu, proglasi u Migdolu,
u Nofu i Tafnesu proglasi.

Reci: 'Postavi se i spremi se
jer mač proždire unaokolo!'

¹⁵ Zašto su polegli tvoji ratnici?
Nisu se održali jer ih je Gospod gurnuo.

¹⁶ Mnoge je spotaknuo
i oni padaju jedan na drugoga,
pa govore: 'Ustanimo i vratimo se
našem narodu i u svoj rodni kraj
pred mačem tlačiteljevim.'

¹⁷ I narod će tamo nazvati faraona,
cara Egipta: 'Galamdžija
kome je prošlo vreme!'

18 Života mi moga – govori car,
Gospod nad vojskama mu je ime –
doći će kao Tavor među planinama
i kao Karmil pored mora.

19 Spremaj sebi prtljag za izgnanstvo,
stanovnice, ćerko egipatska.
Jer će Nof postati ruina,
opusteće od stanovnika.

20 Egipat je prelepa junica,
a obadi sa severa dolaze i dolaze.

21 Plaćenici su njegovi usred njega
kao tovena telad.
Okrenuće se i pobeći će zajedno,
neće ostati na položajima.
Jer stiže na njih dan njihove propasti,
vreme njihove kazne.

22 On sikće kao zmija
što je odmigoljila
jer oni dolaze u snazi,
dolaze na njega sa sekirama kao drvoseče.

23 Poseći će mu šumu
– govori Gospod –
ako je i nepregledna.
Više ih je nego skakavaca
što im nema broja.

24 Biće osramočena ćerka Egipta
i predana u ruke naroda sa severa.“

25 Ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja: „Evo, ja ću da kaznim Amona u Noi, faraona, Egipat i njegove bogove, njegove careve i faraona i one što se u njega pouzdaju.

26 Daću ih u ruke onih koji im rade o glavi, u ruke Navuhodonosora, cara Vavilona, i u ruke njegovih slugu. A nakon toga će ga naseliti kao u starim vremenima – govori Gospod.

27 A ti se ne plaši, slugo moj Jakove!
Ne strahuj, Izrailju,
jer te ja spasavam izdaleka;
iz zemlje njihovog izgnanstva vraćam tvoje potomke.
I Jakov će se vratiti, biće spokojan
i siguran jer ga niko neće plašiti.

28 Ne plaši se, slugo moj Jakove
– govori Gospod – jer sam ja s tobom.
Ja ću da istrebim sve narode
gde sam te rasejao,
ali tebe neću da istrebim.
Tebe ću pravedno da pokaram
i neću te ostaviti nekažnjenog.“

47

Poruka Filistejcima

1 Reč Gospodnja koja je došla proroku Jeremiji za Filistejce, pre nego je faraon udario na Gazu:

² Ovako kaže Gospod:
 „Evo, dižu se vode sa severa,
 postaju bujični potoci i plave zemlju
 i sve što je u njoj,
 grad i one što žive u njemu.
 I svako će da zavapi,
 zakukaće svaki stanovnik zemlje.
³ Od topota kopita njihovih ždrebaca,
 od vreve njihovih kola
 i praska točkova njihovih
 ni očevi se, nemoćni od straha
 neće vratiti po svoju decu;
⁴ zbog dana što dolazi
 da satre sve Filistejce,
 da istrebi Tiru i Sidonu
 sve preživele pomoćnike.
 Jer Gospod će da pohara Filistejce,
 ostatak ostrva Kaftor*.
⁵ Očelaviće Gaza!
 Opustošiće Askalon!
 O, ostaće njihove doline,
 dokle ćeš sebe parati?
⁶ 'Jao, maču Gospodnji,
 koliko se još primiriti nećeš?!
 Priberi se, u korice usući se
 i ostani miran.'
⁷ Kako da se primiri
 kada mu je Gospod zapovedio?
 Za Askalon i za obalu morsku,
 tamo ga je on odredio.“

48

Poruka Moavu

¹ Ovako kaže Moavu, Gospod nad vojskama, Bog Izrailja:
 „Jao Navavu, jer će se opustošiti!
 Kirijatajim će se posramiti i porobiti;
 posramiće se utvrđenje i razvaliti.
² Neće se više Moav dičiti
 jer mu zlo spremaju u Esevonu:
 'Hajde da ga istrebimo kao narod.'
 A i ti, Madmane, ćeš ućutati,
 jer mač na tebe kreće.
³ Čuje se vrisak iz Oronajima.
 Pustošenje, razaranje veliko!
⁴ Moav je slomljen
 i čuje se plač njegove nejači.
⁵ Na usponu luitskom
 penjaće se neprestano plaćući,
 i slušaće vapaj razaranja

* 47:4 Krit.

na padini Oronajima.

⁶ Bežite! Živote spasavajte
i budite ko grm smreke u pustinji.

⁷ Zato što se pouzdaješ u svoja dela
i u blago svoje, i ti ćeš biti porobljen.

I Hamos* će otići u ropstvo,
njegovi sveštenici i njegovi glavari zajedno.

⁸ Zatirač će proći od grada do grada
i nijedan neće izmaći.

Propašće dolina
i visoravan će biti uništena
kako je kazao Gospod.

⁹ Dajte krila Moavu da poleti,
da ode iz svojih gradova
što će postati ruševine
bez stanovnika u njima.

¹⁰ Proklet svako ko nemarno radi Gospodnji posao!
Proklet onaj što od krvi mač svoj usteže!

¹¹ Spokojan i siguran je bio Moav
od svoje mladosti,
kao talog nepretakan iz bureta u bure.
U izgnanstvo nije išao,
ukus i miris mu se nisu menjali.

¹² Zato, evo dolaze dani
– govori Gospod –
kada ću im poslati pretakače
da ih pretoče u svoju burad,
a da isprazne njihove krčage
i skrše ih.

¹³ Osramotiće se Moavci zbog Hamosa
kao što se zbog Vetilja,
svoje uzdanice, osramotio dom Izrailjev.

¹⁴ Kako možeš da govoriš: 'Ratnici smo,
bitke smo junaci!'

¹⁵ Moav je poharan, gradovi mu osvojeni,
a najbolji mladići njegovi sišli su na klanje
– govori car, Gospod nad vojskama mu je ime.

¹⁶ Blizu je, dolazi propast Moava.
Žuri, ne zastaje njegovo zlo.

¹⁷ Žalite ga, svi vi oko njega,
svi što znate za njegovo ime.

Pa kažite: 'Žezlo moći, žezlo slavonsno –
kako ga slomiše!'

¹⁸ Spusti se iz časti svoje,
na tlo sedi isušeno, stanovnice,
ćerko devonska.

* **48:7** Moavsko božanstvo.

Onaj što je poharao Moav
uspinje se k tebi
da i tvoja utvrđenja skrši.

¹⁹ Na put stani i posmatraj, stanovnice,
ćerko Aroira.

Čoveka što beži i ženu izbeglu ti upitaj:
'Šta se dogodilo?'

²⁰ Moav je osramoćen jer je srušen.
Vapite, plačite

i objavite u Arnonu
da je Moav poharan.

²¹ Sud dolazi na visoravan,
na Olon, na Jasu i Mifat;

²² na Devon, na Navav i Vet-Devlataim;

²³ na Kirijatajim, na Vet-Gamul i na Vet-Meon;

²⁴ na Keriot i na Vosoru,

na sve gradove moavske zemlje koji su daleko i koji su blizu.

²⁵ Slomljena je Moavova sila,
polomljena ruka je njegova
– govori Gospod.“

²⁶ Opijte ga,
jer je sebe nad Gospodom uzdigao.

Ali valjaće se Moav u izbljuvku svome
i postaće priča drugima za podsmeh.

²⁷ Nije li i tebi Izrailj bio priča za podsmeh,
kao lopov uhvaćeni,

pa vrtiš glavom
kad o njemu pričaš?

²⁸ Napustite gradove i živite u vrletima,
stanovnici Moava.

Postanite kao golub što se gnezdi
u visokoj raselini.

²⁹ Za Moavov smo ponos čuli,
za ponos veliki, za njegovu oholost,
za njegovu osornost i hvalisanje,
i za gordost njegovog srca.

³⁰ „Znam ja – govori Gospod –
obest njegovu.

Lažno je njegovo hvalisanje
i lažima ništa neće da postigne.

³¹ Kukam zato za Moavom,
plačem za svima njima, Moavcima.
Ječim za ljudima u Kir-Eresu.

³² Plakaću za tobom više, lozo sivamska,
nego što sam plakao za Jazirom.

Mladice tvoje su bile pružene do mora,
sve do mora jazirskog.

A sada se na tvoje, tek pristiglo letnje voće,
i na berbu tvoju, ustremio zatirač.

33 Nestali su radost i veselje
iz voćnjaka i iz zemlje moavske.
Učinio sam da nestane vina iz kaca,
da gazilac ne gazi grožđe u kaci radujući se.
Biće vriske,
ali ne od radosti.

34 Od Esevona do Elealije i Jase
se čuje naricanje,
viču od Soara do Oronajima i Eglat-Selisija
jer su se isušile vode nimrimske.

35 Istrebiću u Moavu
– govori Gospod –
onog što žrtvuje po uzvišicama
i onog koji kadi svojim bogovima.

36 Za Moavom kao frula jeca srce moje.
Za ljudima Kir-Eresa kao frula jeca srce moje,
zato što je nastradalo ono što su stekli.

37 Sve su glave ogrolele
i sve brade obrijane.
Sve su ruke izbrazdane,
a kostret je na bedrima.

38 Na svim krovovima Moava
i na njegovim trgovima
samo žalopojke,
jer sam skršio Moav
kao krčag koji niko neće
– govori Gospod.“

39 Žaliće: „O, kako je skršen!
Kako je Moav okrenuo glavu jer je posramljen.
Postao je Moav priča za podsmeh
i užasavanje svim mestima unaokolo.“

40 Jer ovako kaže Gospod:
„Evo, kao orao se obrušava
i krila svoja širi nad Moavom.

41 Keriot je osvojen,
utvrđenja opkoljena,
a srce će moavskih ratnika
onoga dana biti kao srce porodilje.

42 Moav će istrebljen biti kao narod,
jer je sebe nad Gospodom uzdigao.

43 Čekaju te strahota,
jama i zamka, stanovniče Moava!
– govori Gospod.

44 Ko utekne od strahote,
u jamu će pasti;
ko se iz jame izvuče,
u zamku će se uhvatiti!
Jer ja sam taj što na Moav donosim
godinu njihove kazne
– govori Gospod.

⁴⁵ U senci su Esevona
zastali begunci onemoćali,
jer je požar krenuo od Esevona
i plamen iz samoga Sihona,
da proguta čelo Moavovo
i teme buntovnicima.

⁴⁶ Jao tebi, Moave!
Propašće Hamosov narod!
Sinove će tvoje odvesti u ropstvo
i tvoje ćerke u izgnanstvo.

⁴⁷ Ali vratiću izgnanike moavske
u poslednjim danima
– govori Gospod.“
Dovde je sud nad Moavom.

49

Poruka Amonu

¹ Za Amonce ovako kaže Gospod:
„Zar Izrailj nema decu?
Zar Izrailj nema naslednika?
Zašto je onda Malhom* zauzeo Gad
i njegov narod prebiva u tamošnjim gradovima?

² Zato, evo, dolaze dani
– govori Gospod –
uzviknuću Ravi
sinova Amonovih bojni poklič.

Postaće pusta ruševina,
naselja će joj vatrom spaliti,
a Izrailj će da zauzme
ono što su njemu zauzeli
– ovako kaže Gospod.

³ Zakukaj, Esevone, jer je Gaj opustošen;
zapomažite, naselja Ravina,
opašite kostret, žalite,
tumarajte među zidinama,
jer će Malhom u izgnanstvo.
Otići će zajedno sa svojim sveštenicima
i svojim glavarima.

⁴ Zašto se hvališ dolinama?
Doline su tvoje potopljene,
o, ćerko odmetnička,
što se hvališ svojim blagom:
'Ko će da udari na mene?'

⁵ Evo, na tebe puštam strahotu
od svih oko tebe
– govori Gospod Bog nad vojskama –
na sve strane sve će proterati,
a begunce neće imati ko da okupi.

* **49:1** Ovako stoji u grčkim i aramejskim rukopisima. U jevrejskom stoji *njihov car*, a zapravo je reč o božanstvu Moloh.

⁶ Ali posle ovoga ću vratiti izgnane sinove Amonove
– govori Gospod.“

Poruka Edomu

⁷ Za Edomce ovako kaže Gospod nad vojskama:

„Zar nema više mudrosti u Temanu?

Zar je iščezao savet mudraca

i zar su pokvarili njihovu mudrost?

⁸ Bežite! Okrenite se,

u dubine nastanite, stanovnici Dedana.

Propast na Isava donosim,

vreme kada ću ga kazniti.

⁹ I berači grožđa da ti dođu,

pabirke zar ne bi ostavili?

Da lopovi haraju te noću,

zar poneli ne bi koliko im treba?

¹⁰ Ali ja ću da ogolim Isava,

da otkrijem skrivena mu mesta,

a on sebe da sakrije neće moći.

Uništiću mu potomstvo, braću, susede

i više ga neće biti.

¹¹ Ostavi svoju siročad i ja ću ih sačuvati žive;

udovice tvoje neka se u mene pouzdaju.“

¹² Jer ovako kaže Gospod: „Evo, iz čaše će zacelo piti i oni kojima nije suđeno da piju, pa zašto bi sasvim kazne ti pošteđen bio? Bićeš kažnjen i zacelo ćeš i ti piti.

¹³ Jer sobom se zaklinjem – govori Gospod – ruševina i ruglo, pustoš i kletva postaće Vosora; i svi njeni gradovi će postati ruine dovek.“

¹⁴ Od Gospoda sam čuo vesti

i glasnik je poslan među narode:

„Okupite se! Udarite na njega!

Ustanite u boj!“

¹⁵ „Jer, evo, učinio sam te neznatnim među narodima

i prezrenim među ljudima.

¹⁶ Strahovitost te je tvoja obmanula

i oholost tvoga srca,

ti što živiš u raselini stene,

stanovniče gorskih visina.

Sve i da kao orao svoje gnezdo u visine sviješ,

strovaliću te ja i odande

– govori Gospod.

¹⁷ Edom će postati pustoš,

i svako ko pored njega prođe užasnut će biti,

i zviždaće zbog svih rana njegovih.

¹⁸ Kao kad su opustošeni Sodoma i Gomora

i okolni gradovi –

kaže Gospod –

tamo niko prebivati neće,

neće biti potomaka ljudi.

¹⁹ Gle, kao lav što skače iz jordanskog čestara

na pašnjak plodan,

ja ću Edom poterati odatle u trenu.
I ko god da je izabrani, tu ću ga staviti.
Jer, ko je kao ja i ko će protiv mene?
Ko je taj pastir koji će izaći pred mene?“

²⁰ Zato čujte namere Gospodnje što ih je za Edom namerio,
i njegove naume što je za Temance naumio:
stvarno će odvući najmlađe iz stada,
opustošiće stvarno zbog njih pašnjak njihov.

²¹ A od praska pada njihovoga potrešće se zemlja;
vapaj njihovoga glasa će se čuti do Crvenog mora.

²² Gle, kao orao se diže i obrušava se,
krila svoja širi nad Vosorom!

A srce će edomskih ratnika
onoga dana biti kao srce porodilje.

Poruka Damasku

²³ O Damasku:
„Osramotiće se i Amat i Arfad
zbog glasova loših što su čuli.
Istopi ih strepnja;
na moru je loše, nema mu spokoja!

²⁴ Klonulo je srce u Damasku.

Okrenuo se da beži.
Užas ga je obuzeo,
nemir i bolovi su ga spopali
kao porodilju.

²⁵ Kako to da nije napušten grad slave,
grad radosti moje?!

²⁶ Zato će da popadaju njegovi mladići po njegovim trgovima;
nastradaće toga dana svi ljudi ratnici
– govori Gospod nad vojskama.

²⁷ Ja ću vatrom da zapalim zidine Damaska
i ona će da sagori Ven-Adadove dvorove.“

Poruka Kedru i Asoru

²⁸ O Kedru i o carstvima Asora koje je osvojio Navuhodonosor, car Vavilona:

„Ovako kaže Gospod:
Ustanite i idite u Kedar
i satrite istočne narode!

²⁹ Uzeće i njihove šatore i njihova stada,
njihove šatorske zastore i sve njihove stvari;
njihove će kamile uzeti za sebe
i vikaće na njih:

‘Užas odasvud!’

³⁰ Bežite, utecite odmah,
u dubine se nastanite, stanovnici Asora
– govori Gospod –
jer je za vas osmislio naume,
namerio se na vas Navuhodonosor, car Vavilona.

³¹ Ustanite! Idite krotkom narodu

što spokojno živi
 – govori Gospod –
 bez vrata i bez krila na njima,
 i žive sami.
³² Njihove će kamile postati plen,
 a obilje njihove stoke grabež;
 i ja ću ih razvejati svakim vetrom, te što izbrijavaju zulufe;
 sa svih strana ću doneti propast njihovu na njih
 – govori Gospod.
³³ Asor će postati jazbina šakala,
 pustoš doveka.
 Tamo niko prebivati neće,
 potomaka ljudi neće biti.“

Poruka Elamu

³⁴ Reč Gospodnja koja je došla proroku Jeremiji za Elam, na početku vladavine Sedekije, cara Jude:

³⁵ Ovako kaže Gospod nad vojskama:
 „Evo, lomim luk Elamov,
 njihovu najveću snagu.
³⁶ Na Elam dovodim četiri vetra,
 sa četiri strane nebeske.
 Razvejaću ih svim ovim vetrovima
 i neće biti naroda
 u koji neće otići razvejani iz Elama.
³⁷ Poraziću Elam pred njihovim neprijateljima
 i pred onima što im rade o glavi.
 Propast donosim na njih,
 žar svog gneva
 – govori Gospod –
 poslaću za njima mač
 sve dok ih ne istrebim.
³⁸ Presto svoj u Elamu postaviću,
 cara tamošnjeg i glavare istrebiću
 – govori Gospod.
³⁹ Ali vratiću izgnanike elamske
 u poslednjim danima
 – govori Gospod.“

50

Poruka Vavilonu

¹ Reč koju je rukom proroka Jeremije Gospod objavio o Vavilonu i o zemlji haldejskoj:
² „Objavite među narodima i proglasite;
 podignite zastavu,
 proglasite i ne sakrivajte.
 Recite: 'Osvojen je Vavilon,
 osramoćen je Vil
 i Merodah* je skršen.
 Osramoćeni su njihovi idoli

* **50:2** Ili: *Marduk*, jedno od najvećih vavilonskih božanstava.

- i slomljeni njihovi odurni likovi.'
- ³ Jer protiv njega dolazi narod sa severa
koji će mu opustošiti zemlju.
Tamo neće biti potomaka ljudi, a ni stoke,
jer će pobeći i otići.
- ⁴ U tim danima i u to vreme
– govori Gospod –
doći će zajedno Izrailjci i Judejci.
Ići će plaćući i Gospoda, Boga svoga tražiće.
- ⁵ Pitaće za put za Sion, lice svoje će k njemu okrenuti:
Prionimo uz Gospoda
i večni savez koji se neće zaboraviti.
- ⁶ Moj je narod sad postao stado izgubljeno,
na greh su ih zavodili njihovi pastiri.
Zavodili su ga po gorama,
išli od brda do brda.
Zaboravili su svoje počivalište.
- ⁷ Proždire ih svako ko ih nađe,
a njihovi dušmani govore: 'Mi za ovo nismo krivi!
Oni su zgrešili Gospodu, prebivalištu pravde;
Gospodu, nadi njihovih otaca.'
- ⁸ Bežite iz Vavilona
i iz zemlje haldejske!
Izađite i budite kao jarac predvodnik.
- ⁹ Evo, ja podižem i dovodim na Vavilon
zbor naroda velikih iz severne zemlje.
Postrojiće se prema njemu
i odande ga zarobiti.
Strele su im kao u ratnika što decu odvodi
i koji se ne vraća bez plena.
- ¹⁰ Haldeja će plen postati,
a oni što je plene činiće to koliko im je po volji
– govori Gospod.
- ¹¹ Jer vi ste se radovali, vi ste i likovali
dok ste plenili moje nasledstvo.
Ritali ste se ko junica po proplanku,
njištali ste ko obesni konji.
- ¹² Vaša je majka jako posramljena,
zacrvenela se ona što vas rodi.
Evo, poslednja među narodima
je kao divljina, pustoš i pustara.
- ¹³ Zbog gneva Gospodnjeg tamo se ne živi,
sva će biti opustošena.
I svako ko pored Vavilona prođe užasnut će biti
i zviždaće zbog svih rana njegovih.
- ¹⁴ Postrojte se na Vavilon svud unaokolo!
Gađajte ga, četo s lukovima,

ne štedite strele jer je Gospodu zgrešio!
15 Pokličem sad protiv njega svud unaokolo!
Ruke diže, kule mu padaju,
strovaljene zidine njegove
jer ovo je Gospodnja osveta.

Osvetite se:
kao što je on činio, tako njemu učinite.
16 Istrebite sejača iz Vavilona
i onoga što o žetvi zamahuje srpom.
Neka se od mača tlačiteljskog
svako u svoj narod vrati,
neka svako svojoj zemlji beži.

17 Izrailj je ovca oterana
koju su lavovi poterali.
Prvi lav, car asirski,
ga je prožderao;
a ovaj zadnji, Navuhodonosor,
car Vavilona, mu je kosti oglodao.“

18 Zato ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja:
„Evo, kazniću cara Vavilona u njegovoj zemlji
kao što sam kaznio cara Asirije.

19 Vратићу Izrailj na njegovu pašu,
da pase po Karmilu, po Vasanu,
po Jefremovom gorju i po Galadu
dok mu se duša ne napase.

20 U tim danima i u to vreme
– govori Gospod –
neće biti krivice na Izrailju
koja se traži,
i neće biti greha na Judi
koji se traži;
jer ja opraštam onima koji su ostatak.

21 Na meratajimsku zemlju† izađi
i na stanovnike Fekoda.
Pobij ih, izruči za njima sve kletom uništenju
– govori Gospod –
i učini sve kako sam ti zapovedio.

22 Bojni poklič i razaranje veliko
su po zemlji!

23 Kako je presečen i slomljen
malj čitave zemlje!
Kako je Vavilon postao ruglo
među narodima!

24 Zamku sam ti postavio
i ti si se uhvatio, Vavilone.
Ti i ne znaš da si razotkriven
i uhvaćen jer si protiv Gospoda zaratio.“

† 50:21 *Meratajim* znači *dvostruka buna a Fekod kazna*.

25 Gospod je otvorio svoju oružarnicu
i izneo oružje svoje jarosti,
jer to u haldejskoj zemlji
je poduhvat Gospoda, Boga nad vojskama.

26 Na nju dođite sa svih krajeva,
otvorite njene žitnice
i zgrnite je na gomile!

Izručite je kletom uništenju
da joj niko ne preživi!

27 Pokoljite sve njene nasilnike kao bikove,
na klanje ih povedite!
Jao njima, jer stiže njihov dan,
vreme njihove kazne!

28 Glas begunaca i izbeglih iz vavilonske zemlje
javlja po Sionu
o osveti Gospoda, našeg Boga,
o osveti za njegov Dom.

29 „Okupi strelce na Vavilon,
utabori četu s lukovima
protiv njih svuda unaokolo.
Neka niko ne pobegne.
Uzvrati mu po delima njegovim,
prema svemu što je učinio ti mu učini,
jer se poneo drsko protiv Gospoda,
protiv Sveca Izrailjeva.

30 Zato će da popadaju njegovi mladići po njegovim trgovima;
nastradaće toga dana svi ljudi ratnici
– govori Gospod.

31 Evo, dolazim na tebe, o, drzniče
– govori Gospod Bog nad vojskama –
jer je došao tvoj dan
i vreme da te kaznim!

32 Posrnuće drznik, pašće,
a niko ga podignuti neće.
Zapaliću vatru u njegovim gradovima
da proguta sve unaokolo.“

33 Ovako kaže Gospod nad vojskama:
„Potlačeni su zajedno narod Izrailja
i narod Jude.

Svi njihovi tlačitelji su ih zgrabili,
odbijaju da ih oslobode.

34 Ali je jak njihov Otkupitelj!
'Gospod nad vojskama' mu je ime.
On će ih braniti u njihovoj parnici
da zemlji da spokoj,
a nespokoj svim stanovnicima Vavilona.

35 Mač na Haldejce
– govori Gospod –
i na sve stanovnike Vavilona,

na njegove glavare i mudrace njegove!

³⁶ Mač na lažne proroke –
neka budu budale.

Mačem na njihove ratnike –
neka se užasnu.

³⁷ Mač na njihove konje, na njihova kola
i na sve koji su među njima, a mešanog su porekla.
Postaću kao žene!

Mač na njihove riznice –
neka budu oplanjene.

³⁸ Suša vodama njegovim!

Neka presuše,
jer je to zemlja idola
od čijeg užasa ludo rade.

³⁹ Zato će u njemu boraviti zveri pustinjske sa hijenama,
i nojevi će se nastaniti.

On doveka neće biti naseljen,
od kolena do kolena biće nenastanjen.

⁴⁰ Kao kad je Bog opustošio Sodomu i Gomoru
i okolne gradove

– govori Gospod –
tamo niko prebivati neće,
neće biti potomaka ljudi.

⁴¹ Gle, narod dolazi sa severa!
Veliki narod i carevi mnogi
biće podignuti iz najdaljih zemljinih krajeva.

⁴² Oni drže luk i koplje.
Okrutni su i nemilosrdni,

a glas im huči kao more.
Jašu konje spremni kao ratnik
protiv tebe, ćerko vavilonska.

⁴³ Čuo je o njima glas car Vavilona
i ruke su mu klonule,

obuzeli su ga zebnja
i bol kao porodilju.

⁴⁴ Gle, kao lav što skače iz jordanskog čestara
na pašnjak plodan,

ja ću ih poterati odatle u trenu.
I ko god da je izabrani, tu ću ga staviti.

Jer, ko je kao ja i ko će protiv mene?

Ko je taj pastir koji će izaći pred mene?“

⁴⁵ Zato čujte namere Gospodnje što ih je za Vavilon namerio,
i njegove naume što je za zemlju haldejsku naumio:

stvarno će odvući najmlađe iz stada,
opustošiću stvarno zbog njih pašnjak njihov.

⁴⁶ Od povika „Osvojen je Vavilon“ potrešće se zemlja
i vapaj će se čuti među narodima.

51

- ¹ Ovako kaže Gospod:
„Evo, podižem na Vavilon i na stanovnike Lev-Kamaja*
vetar što razara.
² Na Vavilon šaljem tuđince da ih razveju,
da opustoše njihovu zemlju.
Napašće ih sa svih strana
na dan propasti.
³ Neka strelac luk svoj ne zapinje,
neka se ne šepuri u oklopu svome.
Ne štedite njegove mladiće,
izručite kletom uništenju svu vojsku njegovu.
⁴ Popadaće pobijeni u zemlji haldejskoj
i probodeni po njegovim ulicama.
⁵ Izrailj i Juda nisu udovica zaboravljena
od njihovog Boga, Gospoda nad vojskama,
makar je njihova† zemlja puna greha
pred Svecem Izrailjevim.“
- ⁶ Bežite iz Vavilona!
Svako živu glavu nek spasava
da ne nastradate u njegovoj krivici.
Jer je vreme Gospodnje osvete.
On uzvraća, on će da mu naplati.
⁷ Čaša zlatna je Vavilon bio u Gospodnjoj ruci,
svu je zemlju opijao.
Od njenog vina su se napili narodi
i zato su se poneli ludo narodi ti.
⁸ I odjednom je pao Vavilon i razbio se.
Kukajte nad njim!
Donesite melem za njegovu bol,
možda i ozdravi.
- ⁹ Lečili smo mi Vavilon,
ali nije ozdravio.
Ostavite ga! Svako svojoj zemlji neka ide,
jer do neba je dospeo njegov sud,
do oblaka se uzdigao.
- ¹⁰ A Gospod je za nas pravedna dela učinio.
Dođite, objavimo na Sionu
delo Gospoda, našeg Boga!
- ¹¹ Strele naoštrite!
Štitove podignite!
Na Vavilon je Gospod podigao duh midijskih careva
jer hoće da ga razori,
jer je Gospodnja osveta,
odmazda za njegov Dom.
- ¹² Podignite zastavu protiv zidina Vavilona!

* 51:1 Kriptografski, šifrovani naziv za *Haldejce* tj. *Vavilonce*. † 51:5 Vavilonska, haldejska zemlja, prema st. 4.

Ojačajte stražu,
postavite stražare,
spremite zasede.

Ono što je Gospod naumio, to je i uradio,
baš kako je najavio stanovnicima Vavilona.

¹³ O, ti što živiš kraj mnogih voda
i obiluješ bogatstvom,

kraj ti je došao
i tvoj je dobitak prestao!

¹⁴ Gospod nad vojskama se sobom zakleo:
„Ispuniću te ljudima kao skakavcima
da na tebe pobjednički kliću.“

¹⁵ On je silom svojom načinio zemlju.
Mudrošću svojom on je osnovao vasiljenu
i svojom je razboritošću razapeo nebesa.

¹⁶ Glas on kada pusti, vode huče na nebesima.
On podiže oblake s kraja zemlje,
kiši munje daje
i izvodi vetar iz svojih riznica.

¹⁷ Baš je od svog znanja glup svaki čovek.

Zbog idola se svaki zlatar stidi
jer su obmana njegovi liveni idoli.
Nema daha u njima.

¹⁸ Oni su isprazni, tvorevine rugla.
Propašće kad dođe vreme za njihovu kaznu.

¹⁹ Ne slede Jakovu takvi kao ovi.
Jer on je taj koji je sve načinio.
Pleme je njegovo nasleđstvo,
a on se zove Gospod nad vojskama.

²⁰ „Ti si mi malj,
ratno oružje;
tobom razbijam narode
i carstva tobom satirem.

²¹ Tobom razbijam i konja i njegovog jahača;
tobom razbijam kola i njihovog vozača.

²² Tobom razbijam muškarca i ženu;
tobom razbijam starca i dete;
tobom razbijam mladića i devojkicu.

²³ Tobom razbijam pastira i stado njegovo;
tobom razbijam ratara i njegovu zapregu;
tobom razbijam gospodara i dostojanstvenika.

²⁴ Naplatiću Vavilonu i svim stanovnicima Haldeje sve njihove opaske koje su počinili
na Sionu vama naočigled – govori Gospod.

²⁵ Evo me na tebe, goro što satireš
– govori Gospod –
koja satireš svu zemlju.

Na tebe ću ruku svoju da ispružim,
da te svaljam sa litice

- i od tebe da napravim goru sagorelu.
26 Od tebe neće uzimati ni ugaoni kamen,
ni kamen temeljac,
jer ćeš biti pustoš doveka
– govori Gospod.
- 27 Podignite zastavu u zemlji!
Duvajte u trube među narodima!
Spremite protiv njega narode,
okupite na njega carstva Ararata,
Minije i Ashenasa.
Postrojte na njega vojskovođu,
dovedite konje čekinjaste kao skakavci.
- 28 Spremite na njega narode
i midijske careve,
njihove gospodare, sve njihove glavare
i svaku zemlju njihove vladavine.
- 29 I zemlja će se tresti i uvijati,
jer se na Vavilonu ispunjavaju Gospodnje namere,
da zemlju vavilonsku pretvori
u pustoš nenaseljenu.
- 30 Prestali su da se bore ratnici Vavilona,
ostali su u utvrđenjima
i presahnula im je snaga.
Postali su kao žene!
Domove su im spalili,
a vrata polomili.
- 31 Stiže glasnik za glasnikom,
trči vesnik za vesnikom,
javlja caru Vavilona:
grad su njegov sasvim osvojili;
- 32 gazove su opkolili,
ritove su vatrom popalili
i sve ratnike preplašili.“
- 33 Jer ovako kaže Gospod nad vojskama, Bog Izrailja:
„Ćerka vavilonska će biti kao gumno
kome je vreme da se omlati.
Još malo i za nju će doći vreme žetve.“
- 34 „Mene je Navuhodonosor, car Vavilona,
i proždrao i pomeo.
Izložio me je kao posudu praznu,
proždrao me kao morska neman.
Mojim je dobrima napunio
trbušinu svoju, a mene je ojadio.
- 35 Neka na Vavilon dođe nasilje učinjeno nada mnom i mojom rodbinom
– reći će stanovnica Siona.
I moja krv na stanovnike Haldeje
– reći će Jerusolim.“
- 36 Zato ovako kaže Gospod:
„Braniću te u parnici tvojoj.

Osvetiću te!
Presušiću more njegovo
i izvor mu isušiti.
37 Vavilon će postati gomila kamenja
i brlog šakala,
ruglo i pustoš
u kojoj niko ne živi.
38 Zajedno će rikati kao mladi lavovi,
režaće kao lavići.
39 A kada se razdraže
daću im njihove gozbe
i napiću ih;
pa neka slave
i spavaju doveka, neka se ne bude
– govori Gospod.
40 Odvešću ih
kao jagnjad na klanje
i kao ovnove i jarce.

41 Kako je porobljen Sisak‡
i uhvaćena slava sve zemlje!
Kako je Vavilon postao
ruglo među narodima!
42 More se diglo hukom talasa svojih na Vavilon.
Prekrilo ga je!
43 Njegovi su gradovi postali pustoš,
zemlja osušena,
pustara bez ikoga u njima.
Tamo neće biti potomaka ljudi.
44 Kazniću Vila u Vavilonu,
iz usta ću da mu otmem ono što je progutao.
Neće mu ponovo hrliti narodi,
a i zidine će vavilonske pasti.

45 Izadite iz sredine njegove, o, narode moj!
Svako neka spasava glavu
od rasplamtelog gneva Gospodnjeg.
46 Da vam ne klone srce,
ne plašite se glasa što se čuje po zemlji.
Jer će jedne godine stići jedan glas,
pa druge godine drugi glas.
A u zemlji će biti nasilje
i boriće se vladar sa vladarom.
47 Zato, evo, dolaze dani
kada ću da kaznim idole Vavilona;
sva će njegova zemlja biti posramljena,
a svi njegovi pobijeni će padati usred njega.
48 Klicaće nebesa i zemlja
i sve u njima nad Vavilonom,
jer sa severa dolaze zatirači
– govori Gospod.“

‡ 51:41 Zagonetno ime cara Vavilona.

49 Vavilon će pasti zbog pobijenih Izrailjaca
kao što su zbog Vavilona
padali pobijeni cele zemlje.

50 Idite vi, koji ste pobjegli od mača,
ne ostajte!

Setite se Gospoda tamo daleko,
i Jerusalim u srcu nosite.

51 Osramoćeni smo,
jer smo čuli za ruglo.
Lica nam je pokrila sramota,
jer su tuđinci došli
u Svetilišta Gospodnjeg Doma.

52 „Zato, evo, dolaze dani – govori Gospod –
kazniću njegove idole
i po svoj zemlji svojoj
roptaće na samrti.

53 U nebesa neka se Vavilon digne,
neka se utvrdi u visini u svoj sili svojoj,
ali ja šaljem zatirače na njega
– govori Gospod.

54 Čujte vapaj iz Vavilona!
Razaranje veliko iz zemlje haldejske!

55 Jer Gospod satire Vavilon,
vrevu njegovu učutkuje.
I bućaće njegovi talasi kao mnoge vode,
galamiće glasovi njihovi.

56 Zatirač dolazi na Vavilon.
Porobiće njegove ratnike,
polomiće lukove njihove,
jer Gospod je Bog koji plaća
i sigurno istom merom vraća.

57 Opiću njegove glavare i mudrace njegove,
njegove gospodare, dostojanstvenike njegove i njegove ratnike.
I zaspaće doveka i buditi se neće –
govori Car,
Gospod nad vojskama mu je ime.“

58 Ovako kaže Gospod nad vojskama:
„Široke zidine Vavilona će srušiti,
a vrata njegova visoka će vatrom spaliti.
Narodi su radili uzalud,
ljudi su za vatru rintali.“

59 Ovo je nalog koji je prorok Jeremija izdao Soraji, Nirijinom sinu i Masijinom unuku,
kada je sa Judinim carem Sedekijom otišao u Vavilon, četvrte godine njegove vladavine.
A Soraja je bio glavni komornik.

60 Naime, Jeremija mu je u jednu knjigu zapisao sve zlo koje će stići Vavilon, baš sve
ove poruke koje su zapisane o Vavilonu.

61 A onda je Jeremija rekao Soraji: „Čim dođeš u Vavilon pazi da naglas pročitaš sve
ove reči.

⁶² Reci: 'O, Gospode! Ti si objavio da ćeš razoriti ovo mesto, da u njemu ne ostane potomaka ljudi ni stoke, već da bude pustoš doveka.'

⁶³ I kada završiš sa čitanjem, veži ovu knjigu za kamen i baci je posred Eufrata.

⁶⁴ A onda reci: 'Ovako će Vavilon da potone i neće se dići, zbog zla koje donosim na njega! Malaksaće!'

Ovde se završavaju Jeremijine poruke.

52

Pad Jerusalima

¹ Sedekija je imao dvadeset jednu godinu kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Amutala, ćerka Jeremijina, iz Livne.

² On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, sasvim kako je činio i Joakim.

³ I pošto su se pobunili protiv Gospoda, gnev Gospodnji je došao na Jerusalim i Judu, pa ih je odbacio od svoga lica.

A Sedekija se pobunio protiv vavilonskog cara.

⁴ Devete godine njegovog carevanja, desetog dana desetog meseca, došao je Navuhodonosor, car Vavilona, sa svom svojom vojskom na Jerusalim; utaborili su se pred njim i podigli nasip oko njega.

⁵ Grad je bio pod opsadom do jedanaeste godine cara Sedekije.

⁶ Ali devetog dana četvrtog meseca kad je u gradu zavladała ljuta glad, da nije bilo hrane za narod zemlje,

⁷ grad je bio provaljen. Car je pod okriljem noći pobjegao sa svim ratnicima između dva zida pored carskog vrta, iako su Haldeji bili svuda oko grada, i otišao u pravcu Arave*.

⁸ Haldejski vojnici su se dali u poturu za carem i stigli ga na Jerihonskim poljanama; sva njegova vojska se razbežala i ostavila ga.

⁹ Haldeji su uhvatili cara. Odveli su ga vavilonskom caru u Rivlu, u amatskoj zemlji, koji mu je izrekao presudu.

¹⁰ Car Vavilona je Sedekijine sinove poklao pred njim, a u Rivli je takođe poklao i sve glavare Jude.

¹¹ Sedekiji je iskopao oči, pa ga je vezanog lancima vavilonski car doveo u Vavilon i bacio u zatvor sve do dana njegove smrti.

¹² Desetog dana petog meseca; to je bila devetnaesta godina cara Navuhodonosora, cara Vavilona, u Jerusalim je došao carev sluga Navuzardan, zapovednik telesne straže koji je služio vavilonskom caru.

¹³ On je spalio Dom Gospodnji, carev dvorac i sve kuće u Jerusalimu; spalio je svaku veliku zgradu.

¹⁴ Zatim su svi haldejski vojnici, koji su bili sa zapovednikom telesne straže, srušili sve zidine oko Jerusalima.

¹⁵ Najsiromašnije i ostatak naroda koji je ostao u gradu, one što su prebegli k vavilonskom caru i preostale majstore, odveo je u izgnanstvo Navuzardan, zapovednik telesne straže.

¹⁶ Ipak, zapovednik telesne straže, Navuzardan je ostavio najsiromašnije u zemlji da budu vinogradari i zemljoradnici.

¹⁷ Haldeji su izlomili i bronzane stubove koji su bili u Domu Gospodnjem, i podnožja i bronzano more, koji su bili u Domu Gospodnjem, i odneli svu njihovu bronzu u Vavilon.

¹⁸ Odneli su i lonce, lopatice, usekače, mašice, tepsije, i sve bronzano posuđe koje se koristilo za hramsku službu, kao i kadionice i lavore.

¹⁹ Zatim zdele, kadionice, činije, lonce, svećnjake, tepsije i krčage. Zapovednik telesne straže je odneo sve što je bilo od zlata i srebra.

* 52:7 *Jordanska dolina.*

²⁰ Bronzi od dva stuba, jednog mora, dvanaest bronzanih volova koji su bili pod njim i podnožja, a koje je car Solomon načinio za Dom Gospodnji, nije bilo mere.

²¹ U pogledu stubova, svaki stub je bio visok osamnaest lakata[†] i bio je obmotan užetom od dvanaest lakata[‡]. Bio je šupalj i debljine četiri prsta[§],

²² a na njegovom vrhu je bilo bronzano oglavlje. Oglavlje je bilo visoko pet lakata^{*}. Pletenice i narovi oko oglavlja su bili potpuno od bronzne. Drugi stub s pletenicom i narovima je bio isti.

²³ Bilo je devedeset šest narova sa strana; ukupno stotinu narova u pletenici.

²⁴ Zapovednik telesne straže je, takođe, poveo Soraju, Prvosveštenika, i Sofoniju, drugog sveštenika, i tri vratara.

²⁵ Iz grada je odveo i jednog dvoranina koji je bio nad ratnicima, i sedmoricu carskih sveštenika koje su našli u gradu. Takođe je odveo pisara vojnog zapovednika, koji je pozivao u vojsku narod zemlje, i šezdeset ljudi od naroda zemlje koje su našli u gradu.

²⁶ Navuzardan, zapovednik telesne straže, ih je uzeo i doveo ih pred vavilonskog cara u Rivlu.

²⁷ Vavilonski car ih je pobio; pogubio ih je u Rivli, u zemlji amatskoj.

Tako je Juda bio odveden u izgnanstvo iz svoje zemlje.

²⁸ Ovo je narod koji je Navuhodonosor poveo u izgnanstvo:

sedme godine:

tri hiljade dvadeset troje Judejaca;

²⁹ osamnaeste godine Navuhodonosor je poveo iz Jerusalima

osam stotina trideset dvoje ljudi;

³⁰ Navuhodonosorove dvadeset treće godine, zapovednik telesne straže, Navuzardan, poveo je u izgnanstvo sedam stotina četrdeset pet Judejaca.

Ukupno četiri hiljade šest stotina ljudi.

Jehonija oslobođen

³¹ Trideset sedme godine izgnanstva Judinog cara Jehonije, dvadeset petog dana dvanaestog meseca, vavilonski car Evil-Merodah je u prvoj godini svoga carevanja pomilovao i pustio iz tamnice Judinog cara Jehoniju.

³² Ljubazno je s njim razgovarao, i postavio mu stolicu više stolica svih careva koji su bili s njim u Vavilonu.

³³ Jehonija je odložio svoju tamničku odeću, pa je do kraja života jeo hranu za carevim stolom.

³⁴ Car Vavilona mu je svakodnevno davao za izdržavanje do kraja njegovog života, sve do dana njegove smrti.

[†] 52:21 Oko 9 m. [‡] 52:21 Oko 6 m. [§] 52:21 Jedan prst iznosi 1,85 cm. ^{*} 52:22 Oko 2,5 m.

Pláč Jeremijin

Nesrećni grad

- ¹ Kako sedi prestonica usamljena!
A nekad je puna ljudi bila.
Grad postade kao udovica,
a nekad je svet ga poštovao.
Ta carica među gradovima
robinja je sada potlačena.
- ² Groznim plačem svu noć plače,
niz obraze suze roni.
Nikog nema da je teši sada,
a nekada svi joj prijatelji behu.
Saveznici svi je izdadoše,
postali su njeni neprijatelji.
- ³ Narod Judin, roblje bespomoćno,
u nevolji, u teškom progonstvu,
po tuđinskim sad žive zemljama.
Nema mesta gde bi da počinu.
Odasvud ih okružuju gonitelji,
iz tesnaca nikud da pobegnu.
- ⁴ Tužni su putevi ka sionskom Domu,
na praznike ne dolazi niko.
Sva su vrata razvaljena,
sveštenici uzdišu jednako,
uplakane su devojke koje su nekad pevale.
Sion je u gorkom ropcu.
- ⁵ Nad njim sada gospodare tlačitelji,
zbog pobede likuju neprijatelji.
Mnogobrojni su gresi sionski,
zato ga je Gospod izložio patnjama.
Nasilnici zarobiše decu sa Siona
i odvedoše ih u izgnanstvo.
- ⁶ Povukla se od ćerke sionske,
povukla se sva slava njegova.
Knezovi mu postadoše kao srne
iscrpene od gladi,
u bežanju izgubiše snagu
ispred lovaca koji ih gone.
- ⁷ Jerusalim, ruševina usamljena,
svog se sjaja opominje,
a kad pade neprijateljima u ruke,
nikog nema da mu pomoć pruži.

Gledaju ga tlačitelji,
smeju mu se zato što je pao.

Teški gresi i stradanja teška

⁸ Teški li su ovog grada gresi!
Gadan li je, nečist li je!
Ceniše ga, a sad ga preziru:
Grad bez časti, go je u sramoti.
Samo ječi, lice krije,
osvrće se, iza sebe gleda.

⁹ Vidi mu se da je nečist jako,
ali on ne mari što ga ovo snađe.
Užasno je kako on propada,
a nikoga nema da ga teši.
Pogledaj, Gospode, njegovu nevolju,
jer neprijatelji likuju li, likuju.

¹⁰ Neprijatelj grabi, pljačka,
sve riznice ovog grada.
Jerusalim gleda kako stranci
provaljuju Domu u Svetilište,
a njima si, Gospode, zabranio
da stupaju gde ti zbor stupa.

¹¹ Cvili narod, kako da ne tuguje!
Traže hleba, trampe dragocenosti svoje za hranu,
ne bi li živnuli nekako.
„Smiluj mi se – *plaću* – o, Gospode!
Smiluj mi se,
jer padoh u bedu.“

Jerusalim u tuzi

¹² Pogledajte me, svi što prolazite
– *grad dovikuje tužno* –
Ima li bola sličnog ovom bolu
što pogodi mene?
Kako me je Gospod udario
u dan kad se na me razgnevio.

¹³ Poslao je oganj sa visine,
razgore ga po mojim kostima.
Razapeo mrežu ispred mojih nogu
i na zemlju oborio.
Ucvilio me je i ožalostio
u mukama za sva vremena.

¹⁴ Sve moje grehe na mene navalio,
rukom ih svojom u breme svezao,
na moj ga je vrat natovarilo.
Oslabih od ovog tereta.
Gospod me je predao mojim dušmanima,
ja im se pak ne mogu suprotstaviti.

15 Svim mojim junacima
Gospod se narugao.
Digao je ratnike protiv mene,
da pobije moje uzdanice mlade.
Kao grožđe u muljari
izgazio je Gospod lepu zemlju Judinu.

16 Zato iz mojih očiju kao potok liju suze.
Utešiti ne može me niko;
ohrabriti ne može me niko.
Sinovi su moji pobeđeni,
neprijatelj ništa narodu ne ostavi.

17 Sion ruke svoje pruža,
ali pomoć niko mu ne pruža.
Gospod posta protivnik narodu Jakovljevu,
sa svih strana navaljuju tlačitelji;
s Jerusalimom postupaju
kao da je gadost među njima.

Reč o pravednom Bogu

18 Gospod me je pravedno kaznio,
jer njegovu reč nisam poslušao.
O, čujte me, odasvud narodi,
jade moje gledajte, vidite;
devojke moje, mladiće moje,
u progonstvo oteraše.

19 Pozvah svoje saveznike,
a oni mi pomoć uskratiše.
Sveštenici moji i starešine
po gradskim ulicama pomreše,
a samo su hranu tražili
ne bi li u životu ostali.

20 Na moj ropac pogledaj, Gospode,
na izmučenost duše moje.
U grudima srce mi se grči,
žalostan sam zbog svoga prkosa.
Po ulicama sinove moje ubijaju,
a unutra, po kućama, smrt kosi.

21 Kako cvilim, čuj me.
Nema nikog da me uteši.
Za moju nesreću dušmani su čuli,
te likuju zato što si mi je ti poslao.
Daj da i meni svane!
Neka slično meni i dušmani pate.

22 Prokuni njihove opačine sve,
računaj im zlo za zlo;
mene si već za grehe kaznio,

i njih kazni tako.
Samo ječim ja u jadu sada,
u mom je srcu tuga.

2

Gnev Božiji je velik

¹ Kada se Gospod razgnevio,
ćerku je sionsku u tamu zavio.
Sjajni grad svetlosti nebeske,
u ruševine pretvori zemaljske.
Slavni *Dom*, diku Izrailjevu,
on napusti u dan gneva svoga.

² Gospod je satro bez milosti,
sva sela u Jakovljevoj zemlji.
Kad se razgnevio, on je razorio
sve tvrđave što drže Judejci;
sa zemljom je sravnio i prokleo
carstvo i njegove glavare.

³ U raspaljenoj svojoj jarosti,
svu moć izrailjsku on je skrhao.
Kad je neprijatelj nasrnuo,
desnicu svoju Bog nam je uskratio.
Kao oganj planuo je u Jakovu,
oko sebe sve je popalio.

⁴ Kao neprijatelj luk je svoj zategao,
kao dušman je navalio,
ubijao sve što nam je oku drago,
sve čemu se radovasmo.
Na šatore ćerke sionske
saslu svoju srdžbu raspaljenu.

⁵ Gospod je kao neprijatelj postao:
Izrailjev narod razorio,
sve njegove dvore porušio,
sve tvrđave njemu razorio;
Judinom narodu umnožio je jade,
nagomilao jecanje i uzdisaje.

Odbačeni, ukinuti, razoreni...

⁶ Senicu je rasturio u komade,
razorio mesto za službe Božije.
Na Sionu Gospod u zaborav baci
i praznik i subotu;
razgnevio se i prezreo
i cara i sveštenika.

⁷ Gospod je svoj žrtvenik odbacio,
Svetilište svoje je oskrnavio;

predao u ruke dušmanske
da ruše bedeme i dvore,
da urlaju po Gospodnjem Domu,
gde mi nekad praznovasmo.

⁸ Gospod je odlučio da ruši,
da popadaju zidovi ćerke sionske;
odredio je meru rušenja
i nije se ustezala ruka njegova.
Spoljni zidovi, drugi red zidova,
oronuli tužno leže.

⁹ Vratnice su spaljene i polomljene,
on im je zdrobio reze i grede.
Car i knezovi su u progonstvu,
nema nikog da nas uči Zakonu,
niti se javljaju viđenja,
dar Gospodnji prorocima.

¹⁰ Starešine ćerke sionske
po zemlji su posedali i ćute,
glave svoje prašinom posipaju,
obavili kostret oko tela.
Sve do zemlje spustile su glave
jerusalimske devojke mlade.

¹¹ Od plakanja iščileše mi oči,
u ropcu mi duša grca,
žalost me je iscrpla potpuno,
jer posmatram slom naroda moga:
deca i odojčad umiru
po trgovima grada srušenoga.

¹² Govorahu svojim materama:
„Gde je žito? Gde je piće?“
i slično ranjenicima obamiru
po trgovima grada srušenoga
i duše svoje ispuštaju
na grudima svojih majki.

Stvarnost je surova

¹³ O, Jerusalime, o, mili grade,
kome si sličan, nalik si na koga?
Kako da te utešim, o, device, ćerko sionska?
Da li je ovako postradao iko?
Nesreća je tvoja bezgranična, kao more.
Da te isceli neko?

¹⁴ Tvoji proroci nemaju proroštva
osim obmana i laži.
Na krivicu tvoju ne ukazuju,
zavaravaju te,
od izgnanstva odvraćaju.

Lažnim te proroštvima ubeđuju,
te izbegavaš pokajanje.

¹⁵ Ruga ti se, pljeska rukama
narod koji prolazi kraj grada.
Zvižde i glavom odmahuju
nad ruševinama jerusalimskim:
„Je li to ta varoš savršeno lepa?
Je li to radost cele zemlje?“

¹⁶ Smeju ti se, nad tobom se cerekaju
svi neprijatelji tvoji.
Krive usne, keze zube,
pa govore: „Mi smo ga slistili!
Ovo je ono što smo čekali!
Dočekasmo. Oči naše videše!“

¹⁷ Gospod je izvršio svoju nameru,
održao je reč svoju.
Od davnina nas je on opominjao,
sad nas bez milosti razorio.
Neprijatelj pobeđnički likuje,
protivnik se našem porazu veseli.

Vapaj i molitva - to ostaje pred Bogom

¹⁸ I zidovi tvoji neka vape,
jecaj, ćerko sionska, prizivaj Gospoda!
Neka teku suze tvoje
kao potoci i danju i noću.
Ne daj sebi odmora, nariči!
Ne daj mira zenicama, plači!

¹⁹ Tokom noći diži se i viči,
prizivaj ga svakog časa,
izlivaj srce kao vodu pred licem Gospoda,
da se smiluje nejači tvojoj,
deci što od gladi skapavaju
po uglovima svih ulica.

²⁰ Pogledaj, pogledaj, o, Gospode!
Koga si to na muke bacio?
Zar žene da porod svoj jedu?
Zar one što u naručju njišu?
Zar u samom Svetilištu kolju
sveštenike tvoje i proroke tvoje?

²¹ Po ulici leže u prašini,
mrtva leže deca sa starcima;
devojke moje i mladići
leže mačem pobijeni.
Ti ih pobi u dan gneva svoga,
ti ih pokla bez milosti.

²² Kao da je dan praznika, sa svih strana
sabrao si sve užase na me.
U dan gneva tvoga
niko nije preživeo, niko utekao.
Decu moju odnjihanu i odraslu
pobio je dušmanin kleti.

3

Pesnikov bol

- ¹ Ja sam čovek koji je upoznao bedu;
iskusio sam kako *Bog* kažnjava.
- ² Mene odvede, mene primora;
hodam bez svetlosti, a tmina sve gušća.
- ³ Lično mene on bije i tuče,
njegovi udarci ne prestaju.
- ⁴ Meso mi se cepa, koža mi puca;
on lomi kosti moje.
- ⁵ U ropski me jaram upregao,
teškoće je na mene navalio,
- ⁶ naterao da živim u tmini,
mrtvac zatvoren doveka.
- ⁷ Zazida me, izlaza mi nema;
ja sam sužanj s teškim okovima.
- ⁸ Vičem, vapim da mi on pomogne,
ali on mi molitvu odbija.
- ⁹ Tesanim kamenom me je zazidao,
na sve strane zakrčio drumove, puteve.
- ¹⁰ Kao medved na me vreba,
kao lav se na me baca.
- ¹¹ Po bespuću goni me i komada,
ostavlja me da bih tamo umro.
- ¹² Zapinje luk svoj i gađa,
kao da sam ja meta njegovih strela.
- ¹³ U nutrinu strele mi je sasuo,
u moje telo duboko ih zario.
- ¹⁴ Narod mi se vazda podsmeva,
za porugu služim svima.
- ¹⁵ On gorčinom mene hrani,
pelenom me on napaja.
- ¹⁶ Tera me da grizem kamen i zube moje lomi;
u pepeo mene zakopava.
- ¹⁷ Zaboravih šta je mir i zdravlje,
više ne znam šta je život dobri.
- ¹⁸ Nema meni još mnogo življenja,
iščezla je moja nada u Gospoda.

Hoće li Bog pomoći?

- 19 Mislim na svoje muke i potucanja,
to mi je slično pelenu, slično otrovu.
20 Mislim na to bez prestanka,
duša moja sahne u meni.
21 Nevolju nosim u srcu svome,
ali gajim nadu u mislima:

22 Nije nas nestalo jer nije prestala ljubav Gospodnja,
jer nije presušilo milosrđe njegovo,
23 oni se obnavljaju svakog jutra,
vernost mu je zajamčena kao izlazak sunca.
24 Kad Gospoda imam, ništa mi ne treba,
i zato se uzdam u njega.

Bog - jedino uzdanje

- 25 Gospod je dobar prema čoveku
koji se u Boga uzda, koji ga traži.
26 Dobro je čekati ga smireno,
očekivati spasenje od Gospoda.
27 Najbolje je u mladosti
svome se jarmu naučiti.

28 Patniče, sedi usamljen i ćuti,
Bog je to nametnuo.
29 Poklonimo se do tla prašnjavoga,
možda još ima nade.
30 Ako nas tuče, neka tuče;
ako nam se ruga, neka se ruga.

31 Gospod ipak ima milosrđa,
za večnost *nas* neće odbaciti;
32 smilovaće se iako nas je rastužio,
njegova je milost postojana;
33 njemu nije milo da nas ponižava
i da na ljude navaljuje tugu.

34 Kada sužnje gaze mučitelji,
kada duh im lome u tamnici,
35 kada ljude lišavaju prava,
kada se ukida što je Svevišnji ustanovio,
36 kada se pravda izvrće na sudu,
zar Gospod sve to ne vidi?

37 Čovek kaže pa se i ne zbude,
ali Gospod zapoveda i to biti mora.
38 Kada Svevišnji odredi
onda i nesreća i dobro dolazi.
39 Zašto se buni čovek?
Svako dobija prema grehu svome.

Priznanje pred Bogom

- 40 Ispitajmo, razmotrimo puteve svoje,
vratimo se Gospodu svome.
41 Otvorimo svoja srca,
molimo se Bogu nebeskome.
42 Mi smo otpadnici, mi smo nepokorni,
a ti nam praštao nisi.
43 Gnevom si se zaogrnuo,
gonio nas, ubijao, nisi štedeo.
44 Oblakom si se zaogrnuo,
naša molitva nije prodrla do tebe.
45 Smetlište si od nas načinio,
svi narodi su nas prezreli.
46 Na nas su se iskezili
svi naši dušmani.
47 Prošli smo kroz propast i ruševine,
živimo u strahu i zatiranju.
48 Potoci suza iz mojih očiju teku
zbog razaranja moga naroda.

Paćenička žalost

- 49 Suze moje teku bez prestanka,
iz očiju liju i stati neće,
50 dok nas ne pogleda
i ne vidi Gospod sa nebesa.
51 Žalost me razdire kad gledam očima
šta se događa u gradu ženama.
52 Kao pticu progone me stalno,
a nemaju zašto da me mrze.
53 Živoga me u jamu baciše
i kamenjem zatrpāše.
54 Voda mi se sklopi iznad glave,
te pomislih: „Sa mnom je svršeno.“

Bog izbavlja i plaća

- 55 Iz dubine, iz jame, o, Gospode,
prizvah ime tvoje.
56 Glas moj ti si čuo,
poslušaj vapaje moje!
57 Kad zavapih, ti se nađe blizu.
Ti mi reče: „Nemoj se bojati!“
58 Ti si mi, Gospode, izvojevao pravdu,
ti si mi život otkupio.
59 Ti, Gospode, vidiš, nasilje mi čine.
Ti mi pravdu na sudu dosudi.
60 Ti znaš kako mi se svete neprijatelji,
kakve spletke protiv mene pletu.

- ⁶¹ Ti, Gospode, čuješ kako me ismevaju,
kakve spletke protiv mene pletu.
⁶² Kad govore i kad misle protivnici,
povazdan su protiv mene.
⁶³ Kad sedaju i kad ustaju,
ti ih vidiš, meni se rugaju.

⁶⁴ Ti, Gospode, kazni kako dolikuje,
prema onome što su učinili.
⁶⁵ Ti prokuni srca njihova,
ti ih ispuni očajnim mukama.
⁶⁶ Ti ih u gnevu goni, sa zemlje istrebi.
Gospode, neka ih ne bude ispod neba.

4

Jad i beda posle pada

- ¹ Kako potamne zlato,
naše žeženo zlato!
Leži kamenje hramovno
po ulicama razbacano.
² Sionski mladići, nekad skupoceni
kao zlato najčistije,
sada su – ah! – kao obična grnčarija,
kao proizvod lončarski.
³ I vučica hoće da doji,
da vučice svoje neguje,
a žene u narodu mome
okrutne su kao noj u pustinji:
⁴ odojčad ostaviše žednu,
jezik im se za nepce lepi;
decu pustiše da pište,
nikoga nema da im hranu pruži.
⁵ Nekad sami sladiše jela odabrana,
sada skapavaju po ulicama.
Nekad su u raskoši odrastali,
sada po smetlištu prebiru.
⁶ Primio je kaznu narod moj
težu nego stanovnici sedomski,
jer njih razori za tren oka
i pritom na njih ne podiže ljude.
⁷ Nekad su bili naši junaci
čistiji od snega, belji od mleka;
bili su rumeni i glatki,
kao od brega odvaljeni.
⁸ Sad su im lica crnja od čađi,
po ulicama ih ne poznaje niko;
koža im se smežurala oko očiju,
sasušila se kao drvo suvo.
⁹ Sretniji su koji u ratu pogiboše,
teže je onima koje glad pomori:

iscrpeni, skapavali su lagano,
nije bilo plodova sa polja da ostanu u životu.

10 Žene tako nežne behu,
pa kuvaju decu svoju
da nahrane sebe njima –
o, užasno je naroda moga stradanje!

11 Silinom je provalio gnev Gospodnji,
on izli svoju srdžbu jarosnu,
zapali požar na sionskom gradu,
te mu spali i temelje same.

Krivica sveštenika i proroka

12 Nisu verovali ni strani vladari,
ni svi stanovnici zemlje,
da će moći osvajač i dušman
kroz kapije jerusalimske da uđu.

13 Ipak to se dogodilo
zbog greha proročkih,
zbog krivica sveštenskih,
zbog nevine krvi* usred grada prolivene.

14 Tumaraju po ulicama kao slepi,
krvlju su umrljani,
niko se ne usuđuje da ih dotakne,
oskrnavljena je odeća njihova.

15 Narod viče: „Odlazite!
Oskrnavljeni, natrag! Ne dotičite!“
Tako lutahu od naroda do naroda,
a među narodima su govorili:
„Ovde više ne mogu da borave.“

16 Rasprši ih Gospod da ih ne gleda,
da o njima više ne brine.
Na sveštenike više ne pazi,
starešine više ne žali.

Malaksalost potlačenih

17 A nama su se oči umorile,
iščekujemo pomoć, a nje nema.
S kula naših zurimo do na kraj obzorja,
čekamo narod koji nas ne može izbaviti.

18 Neprijatelj nam je svaki korak vrebao,
po trgovima svojim ne mogosmo prolaziti,
ali dani naši prolažahu,
kraj nam se približi, stiže.

19 Brže od grabljivica koje s neba sleću,
gonitelji naši stigoše,
hvatali su nas po brdima,
u pustinji u zasedi čekali.

20 Zarobiše naše životno uzdanje,
Gospodnjeg pomazanika, cara,
a mi smo se uzdali:
car će nas od svakog osvajača sačuvati.

* 4:13 Ili: *zbog krvi pravednika.*

Ipak - ima Boga

²¹ Raduješ se i veseliš, o, ćerko edomska,
i ti, narode iz zemlje Uz.

Čas propasti i vama dolazi,
i vi ćete se teturati goli,
otkriće se i vaša sramota.

²² Za svoju krivicu si, ćerko sionska, ispaštala,
više te neće u izgnanstvo terati.

Ćerko edomska, tebe će Gospod kazniti,
tvoje će krivice razotkriti.

5*Narod plače pred Bogom*

¹ Opomeni se, Gospode, šta nam se dogodilo;
pogledaj, vidi našu sramotu.

² U tuđinske ruke pala je baština naša,
stranci se šire po našim domovima.

³ Očeva naših nema, siročad smo postali,
majke su naše sada udovice.

⁴ Vodu za piće novcem plaćamo,
drva za gorivo takođe kupujemo.

⁵ Gone nas kao tegleće živinče;
iscepani smo, a ne daju nam odmora.

⁶ Idemo, prosjačimo po Egiptu i Asiriji
da bismo imali hleba da preživimo.

⁷ Naši preci zgrešiše, ali njih nema,
pa mi ispaštamo za krivice njihove.

⁸ Nad nama vladaju prostaci robovi
i od njihove sile niko da nas izbavi.

⁹ Ubice haraju po zemlji,
stavljamo život na kocku idući po hranu.

¹⁰ Od gladi gorimo kao u groznici,
i koža je naša kao peć užarena.

¹¹ Na svetinji, na Sionu, siluju žene,
po Judinim naseljima devojke.

¹² Naše glavare rukama svojim hvataju i vešaju,
ni starce naše neće da poštuju.

¹³ Mladići kao robovi okreću žrvnjeve,
dečaci padaju pod bremenima drva.

¹⁴ Starci više ne sede pred vratima,
mladih ljudi svirka više se ne čuje.

¹⁵ Iščezla je radost iz naših života:
umesto da igramo, mi smo ojađeni.

¹⁶ Sa glave je naše kruna pala.

Narod priznaje grehe

Zgrešili smo, sada teško nama.

¹⁷ Eto zato srce naše boluje!

Eto, zato se oči naše zamutiše!

¹⁸ Zato je sionska gora opustošena.

Zato se šakali šunjaju po toj pustoši.

Molitva za izbavljenje

¹⁹ Ti, Gospode, ostaješ doveka,
tvoj je presto od kolena do kolena.

²⁰ Nemoj nas zanavek zaboraviti,
nemoj nas za dugo vreme ostaviti.

²¹ Vрати nas k sebi! Obrati nas, Gospode!
Obnovi slavu našu iz negdašnjih dana.

²² Zar da nas odbaciš potpuno?
Da se na nas srdiš beskrajno?

Knjiga proroka Jezekilja

Viđenje nebeskih kočija

¹ U tridesetoj godini, petog dana četvrtog meseca, dok sam bio među izgnanicima na reci Hevar, otvorila su se nebesa, i ukazala su mi se viđenja od Boga.

² Petog dana tog meseca, a to je peta godina izgnanstva cara Jehonije,

³ dođe reč Gospodnja svešteniku Jezekilju, sinu Vuzijevom, u zemlji Haldejaca, na reci Hevar. Tamo je ruka Gospodnja bila nad njim.

⁴ Pogledam ja, kad gle, dođe olujni vetar sa severa s velikim oblakom u kome je plamteo oganj; oko njega je bila jaka svetlost. Usred njega, u samom središtu ognja, bilo je nešto kao sjajni metal.

⁵ Usred toga je bilo nešto kao četiri bića, koja su po izgledu bila slična ljudskom obličju.

⁶ Svako je imalo četiri lica i četiri krila.

⁷ Noge su im bile ravne, stopala kao u teleta; blistali su kao uglačana bronza.

⁸ Ispod krila, na četiri strane, imali su ljudske ruke; svako od ovih četvoro imalo je svoje lice i svoja krila.

⁹ Krila su im se dodirivala. Dok su išla, nisu se okretala; svako se kretalo napred.

¹⁰ Ovako su izgledala njihova lica: svako od ovih je s prednje strane imalo ljudsko lice; sva četiri su imala lice lava s desne strane, a lice vola s leve strane; i sva četiri su imala lice orla.

¹¹ Takva su im bila lica. Krila su im bila raširena od gore; svako je imalo dva krila koja su dodirivala krila susednog, dok su im druga dva pokrivala telo.

¹² Svako od njih se kretalo napred. Gde god je Duh išao, tamo su išli i oni; nisu se okretali dok su išli.

¹³ Između tih bića je bilo nešto nalik užarenom uglju, ili bakljama. Svetlost vatre je prolazila između bića, a iz vatre su sevali munje.

¹⁴ Bića su trčala i vraćala se kao munja.

¹⁵ I kako sam pogledao bića, video sam da je na zemlji, pored svakog od četiri bića, bio po jedan točak.

¹⁶ Točkovi su po izgledu i načinu izrade bili nalik hrisolitu; sva četiri su izgledala isto. Po svom izgledu i načinu izrade svaki je bio kao točak unutar točka.

¹⁷ Kojim god od četiri pravaca kretala, svako je išlo na svoju stranu, pa se nisu morala okretati.

¹⁸ Rubovi su im bili visoki i zastrašujući; sva četiri ruba su svuda unaokolo bila pokrivena očima.

¹⁹ Kad su se bića kretala, pokretali su se i točkovi pored njih; kad su se bića podizala sa zemlje, dizali bi se i točkovi.

²⁰ Gde god bi Duh išao, išli bi i oni, a točkovi bi se dizali sa njima, jer je duh tih bića bio u točkovima.

²¹ Kad bi bića kretala, kretali bi i točkovi, kad bi bića stala, stali bi i oni; a kad bi se bića dizala sa zemlje, s njima bi se dizali i točkovi, jer je duh tih bića bio u točkovima.

²² Nad glavama bića prostiralo se nešto što je izgledalo kao svod, svetlucajući kao kristal iznad njihovih glava.

²³ Ispod svoda, krila su im se pružala jedno prema drugom. Svako biće je imalo dva krila kojima je pokrivalo sebi telo.

²⁴ Kad su se bića pokrenula, čuo sam zvuk njihovih krila. Zvuk njihovih krila je bio kao huk mnogih voda, kao glas Svemoćnoga, kao buka vojnog tabora. Kad bi bića stala, spuštala bi krila.

²⁵ Iznad svoda nad njihovim glavama dolazio je glas. Dok su bića stajala, spuštala bi svoja krila.

²⁶ Nad svodom iznad njihovih glava je bilo nešto kao safir s izgledom prestola. Na vrhu toga što je izgledalo kao presto, bilo je neko obličje slično čovečijem.

²⁷ Onda sam video oko njegovih bokova naviše nešto kao sjajni metal, kao oganj, a od njegovih bokova naniže nešto kao oganj; bio je okružen svetlošću

²⁸ Svetlost koja ga je okruživala bila je kao duga u oblacima na kišni dan.

To je izgledom bilo kao slava Gospodnja. Kada sam to video, pao sam licem na zemlju. Tada sam čuo jedan glas kako govori.

2

Viđenje o svitku

¹ On mi reče: „Sine čovečiji, ustani na noge da govorim s tobom.“

² I kako mi to reče, uđe u mene Duh i postavi me na noge. Tada sam čuo kako mi govori.

³ Reče mi: „Sine čovečiji, šaljem te Izrailjcima, otpadničkom narodu koji se pobunio protiv mene. Oni su se, kao i njihovi očevi, bunili protiv mene sve do danas.

⁴ Šaljem te među tvrdoglave i nepokorne sinove da im kažeš: 'Govori Gospod Bog.'

⁵ Poslušali ili ne – jer su otpadnički dom – znaće da je prorok bio među njima.

⁶ A ti, sine čovečiji, nemoj se bojati ni njih ni njihovih reči, makar te pritisnuli dračem i trnjem, makar sedeo na škorpionjama. Ne boj se njihovih reči i ne daj se smesti pred njima, jer su otpadnički dom.

⁷ Prenesi im moje reči, bilo da ih poslušaju ili ne, jer su otpadnici.

⁸ A ti, sine čovečiji slušaj šta ti kažem. Ne buni se kao taj otpadnički dom. Otvori usta, pa ćeš jesti ono što ti ja dam.“

⁹ Tada sam pogledao i video da je prema meni ispružena ruka, i u njoj svitak knjige.

¹⁰ Kada ga je raširio preda mnom, svitak je bio ispisan i iznutra i spolja. Bio je ispisan tužbalicama, naricaljkama i lelecima.

3

¹ On mi reče: „Sine čovečiji, pojedi ono što se našlo pred tobom; pojedi ovaj svitak, pa idi i govori Izrailjcima.“

² Ja sam otvorio usta, a on mi je dao da pojedem svitak.

³ Onda mi je rekao: „Sine čovečiji, napuni svoj trbuh, nasiti stomak ovim svitkom koji ti dajem.“ Ja sam ga pojeo, i bio je sladak kao med u mojim ustima.

⁴ Zatim mi je rekao: „Sine čovečiji, idi domu Izrailjevom i prenesi im moje reči.

⁵ Nisi, naime, poslan k narodu koji govori nerazumljivim i teškim jezikom, već domu Izrailjevom.

⁶ I nisi poslan mnogim narodima koji govore nerazumljivim govorom i teškim jezikom, čije reči ne razumeš. Da sam te poslao k njima, oni bi te poslušali.

⁷ Ali dom Izrailjev neće te poslušati, jer oni mene neće da slušaju, pošto je sav dom Izrailjev tvrdoglav i nepokoran.

⁸ Evo, ja ću te učiniti nepopustljivim i tvrdoglavim kao što su oni.

⁹ Otvrđnuću ti čelo da bude kao dijamant, tvrđe od kремена. Ne boj ih se i ne daj se smesti pred njima, jer su odmetnički dom.“

¹⁰ Još mi reče: „Sine čovečiji, uzmi k srcu sve reči koje ti govorim i pomno slušaj.

¹¹ Idi svome narodu u izgnanstvu i govori im. Reci im, hteli oni da slušaju ili ne: 'Govori Gospod Bog.'“

¹² Tada me je Duh podigao, i čuo sam iza sebe tutnjavu gromkog glasa: „Neka se blagosilja Slava Gospodnja u njegovom mestu!“

¹³ Onda sam čuo lepet krila onih bića kako udaraju jedno o drugo, i zvuk točkova pored njih, i tutnjavu gromkog glasa.

¹⁴ Duh me je, zatim, podigao i odneo. U duši sam bio ogorčen i ljut, a Gospodnja me je ruka teško pritisla.

¹⁵ Potom sam došao u Tel-Aviv, k onima u izgnanstvu koji su živeli pored reke Hevar i ostao tamo s njima. Sedam sam dana sedeo zapanjen među njima.

Jezekilj na straži

¹⁶ Kad se navršilo sedam dana, došla mi je reč Gospodnja:

¹⁷ „Sine čovečiji, postavio sam te stražarem doma Izrailjevog; slušaj moje reči i opominji ih u moje ime.

¹⁸ Ako kažem bezbožniku 'Zaista ćeš umreti', a ti ga ne opomeneš i ne upozoriš ga da se odvrati sa svog bezbožničkog puta da spase sebi život, on će umreti zbog svoje krivice, ali ću račun za njegovu krv tražiti od tebe.

¹⁹ Ali ako opomeneš bezbožnika, a on se ne odvrati od svoje bezbožnosti i od svoga bezbožnog puta, on će umreti zbog svoje krivice, a ti ćeš spasti svoj život.

²⁰ Kad pravednik odstupi od svoje pravednosti i počne činiti nepravdu, postaviću pred njega nešto da posrne, pa će umreti. Ali pošto ga nisi opomenuo, umreće zbog svog greha. Njegova se pravednost neće pamtit, ali ću od tebe tražiti račun za njegovu krv.

²¹ Ako opomeneš pravednika da ne greši, i taj pravednik prestane da greši, on će ostati u životu zato što je primio opomenu, a ti ćeš spasti sebi život.“

²² Ruka Gospodnja je bila na meni i on mi reče: „Ustani i idi u dolinu, i tamo ću ti govoriti.“

²³ Ustao sam i otišao u dolinu, a tamo, Slava Gospodnja stoji, kao ona slava koju sam video pored reke Hevar. Ja padoh ničice.

²⁴ Ali u mene uđe Duh i podigne me na noge. Reče mi: „Idi i zatvori se u svoju kuću.

²⁵ Na tebe će, sine čovečiji, staviti užad i svezati te njima, te nećeš izlaziti među njih.

²⁶ A ja ću učiniti da ti se jezik prilepi za nepce, pa ćeš biti nem, i nećeš ih više prekorevati, jer su dom otpadnički.

²⁷ Kad ti budem govorio, otvoriću ti usta, a ti ćeš im reći: 'Govori Gospod Bog!' Ko sluša, neka sluša; a ko odbije da sluša, neka odbije, jer oni su odmetnički dom.

4

Opsada Jerusalima

¹ A ti, sine čovečiji, uzmi jednu ciglu, stavi je ispred sebe i nacrtaj na njoj grad Jerusolim.

² Postavi opsadu oko njega i sazidaj opsadnu kulu naspram njega. Oko njega podigni nasip, postavi tabor oko njega i namesti probojne sprave unaokolo.

³ Onda uzmi jednu gvozdenu ploču i postavi je kao gvozdeni zid između sebe i grada. Tada ćeš okrenuti svoje lice prema njemu i pošto je pod opsadom, zauzećeš ga. To će biti znak za dom Izrailjev.

⁴ Potom lezi na levi bok i uzmi na sebe krivicu doma Izrailjevog. Koliko dana budeš ležao na njemu, toliko ćeš nositi njihovu krivicu.

⁵ Određujem ti da nosiš krivicu doma Izrailjevog tri stotine devedeset dana, prema broju godina njihovih krivica.

⁶ Kada završiš s tim, ponovo lezi, sada na desni bok, i nosi krivicu doma Judinog. Određujem ti četrdeset dana, po jedan dan za svaku godinu.

⁷ Tada podigni svoj pogled na Jerusolim pod opsadom, otkrij svoju mišicu i prorokuj protiv njega.

⁸ Evo, ja ću te vezati užima, pa nećeš moći da se okreneš s jedne strane na drugu dok ne navršiš dane svoje opsade.

⁹ Uzmi, *zatim*, pšenicu, ječam, pasulj, sočivo, proso i raž. Stavi ih u jednu posudu, pa od njih napravi sebi hleb. Ješćeš ga onoliko dana koliko budeš ležao na svom boku: tri stotine devedeset dana.

¹⁰ Od te hrane izmeri dvadeset šekela* na dan. Jedi ga u određeno vreme.

¹¹ I vodu ćeš piti na meru: šestinu hina†. Pij je u određeno vreme.

¹² Jedi ga kao ječmenu pogaču. Ispeci je na ljudskom izmetu pred njihovim očima.“

¹³ Gospod nastavi: „Tako će Izrailjci jesti svoj nečisti hleb među narodima, gde ću ih izgnati.“

¹⁴ Ja odgovorih: „Ah, Gospode Bože, moja se duša nikada nije onečistila. Od detinjstva pa do sada nisam jeo telo uginule ili rastrgnute životinje, niti je u moja usta ušlo nešto nečisto.“

¹⁵ On mi reče: „Vidi, daću ti kravlju balegu umesto ljudskog izmeta; na tome peci svoj hleb.“

¹⁶ I reče mi: „Sine čovečiji, ja ću prekinuti snabdevanje hlebom u Jerusalimu, pa će jesti hleb na meru i sa strepnjom, i piti vodu na meru i pod užasom.

¹⁷ Jer, nestaće hleba i vode, pa će gledati jedan drugog u očaju i propašće zbog svoje krivice.

5

Mač protiv Jerusalima

¹ A ti, sine čovečiji, uzmi jedan oštar mač. Upotrebi ga kao brijačku britvu i izbrij svoju glavu i bradu. Onda uzmi vagu za merenje i razdeli kosu.

² Kada se okončaju dani opsade, jednu trećinu spali ognjem usred grada, jednu trećinu poseci mačem oko grada, jednu trećinu razvej u vetar, a ja ću im s isukanim mačem biti za petama.

³ Uzmi odande nešto vlasi i zaveži ih na kraj svoga plašta.

⁴ Od ovih uzmi nekoliko, baci ih u oganj i spali ih; odatle će planuti oganj na sav dom Izrailjev.

⁵ Govori Gospod Bog: to je Jerusalim! Postavio sam ga usred naroda, sa zemljama oko njega.

⁶ Ali on se usprotivio mojim propisima i uredbama, čineći gore bezakonje od naroda i zemalja, jer su odbacili moje propise i nisu sledili moje uredbе.

⁷ Stoga govori Gospod Bog: zato što se bunite protiv mojih uredbi više od naroda oko vas, i ne sledite ih, i ne vršite moje propise, a ni propise naroda koji su oko vas,

⁸ stoga govori Gospod: evo me lično protiv tebe; izvršiću sud usred tebe na oči naroda.

⁹ Zbog svih tvojih gadosti učiniću s tobom što još nisam učinio, niti ću ikada učiniti.

¹⁰ Zato će očevi jesti svoje sinove usred tebe, a sinovi jesti svoje očeve. Izvršiću na tebi sud i rasejati tvoje preživele na sve strane.

¹¹ Zato govori Gospod Bog: života mi moga! Zato što si oskrnavio moje Svetilište svim vašim odvratnim idolima i svim vašim gadostima, zato ću se povući od vas: moje se oko neće sažaliti na tebe i neću te poštediti.

¹² Trećina će pomreti od zaraze i od gladi, trećina će pasti od mača izvan tebe; trećinu ću rasejati na sve strane, pa ću im s isukanim mačem biti za petama.

¹³ A kad se dovrši moj gnev, i kad dam oduška svojoj jarosti na njima, i zadovoljim se; kad na njima dam oduška svojoj jarosti, tada će znati da sam ja, Gospod Bog, govorio u svojoj ljubomori.

¹⁴ Pretvoriću te u ruševinu i učiniti te predmetom poruge među narodima koji te okružuju, na oči svakom prolazniku.

* 4:10 Oko 230 gr. † 4:11 Oko 0,6 l.

¹⁵ Bićeš predmet ruganja i podsmeha, opomena i užas narodima koji te okružuju, kad izvršim sud gnevom, jarošću i žestokim opomenama. To sam ja, Gospod, rekao.

¹⁶ Kad odapnem kobne strele gladi na one koji su određeni za propast, odapeću ih da vas zatru. Dovešću na vas još i veću glad i ukinuti vam snabdevanje hlebom.

¹⁷ Poslaću na vas glad i divlje zveri koje će vas ostaviti bez dece. I proći će kroz tebe zaraza i krv, i dovešću na tebe mač. To sam ja, Gospod, rekao.“

6

Sud nad idolopokloničkim Izrailjem

¹ I dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, okreni se licem prema izrailjskim gorama i prorokuj protiv njih.

³ Reci: 'Gore izrailjske, čujte reč Gospoda Boga. Ovako Gospod Bog govori gorama i brdima, klancima i dolinama. Evo, ja ću dovesti na vas mač i uništiti vaše uzvišice.

⁴ Vaši žrtvenici biće opustošeni, razoreni vaši stubovi u čast sunca, a ja ću pobacati vaše poginule ispred vaših gnusnih idola.

⁵ Položiću leševe Izrailjaca ispred njihovih gnusnih idola, i rasuću vaše kosti oko vaših žrtvenika.

⁶ Po svim vašim naseljima, gradovi će opusteti, a uzvišice biti razorene, da bi vaši žrtvenici bili opustošeni i razoreni, vaši gnusni idoli polomljeni i istrebljeni, vaša svetilišta oborena, a vaša dela uništena.

⁷ Kad pobijeni popadaju usred vas, znaćete da sam ja Gospod.

⁸ Ipak, ostaviću neke od vas u životu; one koji među narodima uteknu maču kad se rasejete po zemljama.

⁹ Ti što umaknu setiće me se među narodima gde ih budu odveli u roblje, kako sam patio zbog njihovog bludničkog srca koje se odvrtilo od mene, i zbog njihovih očiju koje su se bludno okretale za njihovim gnusnim idolima. I gadiće se sami sebi zbog sveg zla što su učinili i zbog svih svojih odvratnih dela.

¹⁰ Tada će znati da sam ja Gospod, i da nisam uzalud govorio da ću dovesti na njih ovo zlo.'

¹¹ Govori Gospod: 'Pljesni dlanovima, lupi nogama i reci: jao domu Izrailjevom zbog svih njegovih odvratnih zala, jer će pasti od mača, gladi i zaraze.

¹² Ko je daleko, umreće od zaraze, ko je blizu, pašće od mača, a ko preživi ili bude pošteđen, umreće od gladi. Time će se dovršiti moja jarost nad njima.

¹³ Tada ćete znati da sam ja Gospod, kada njihovi pobijeni budu ležali među njihovim gnusnim idolima oko njihovih žrtvenika, na svakom visokom brdu, na svakom gorskom vrhu, ispod svakog zelenog drveta, ispod svakog krošnjatog hrasta – svuda gde su prinosili mirisni kad svim svojim gnusnim idolima.

¹⁴ Ispružiću svoju ruku protiv njih i pretvoriti zemlju u pustoš i užas od pustinje do Divle – svuda gde žive. Tada će znati da sam ja Gospod.“

7

Predstojeća propast

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, govori Gospod Bog zemlji izrailjskoj:

'Kraj, došao je kraj
na četiri kraja zemlje!

³ Sada ti je došao kraj,
jer ću poslati svoj gnev na tebe.

Sudiću ti po tvojim putevima
i platiću ti za sve tvoje gadosti.

⁴ Moje ti se oko neće sažaliti,
neću te poštediti,
nego ću ti platiti za tvoje puteve
i za gadosti u tebi.
Tada ćete znati da sam ja Gospod.'

⁵ Govori Gospod Bog:

'Dolazi zlo za zlom.

⁶ Došao je kraj!

Kraj je stigao!

Gle, došao je,

na tebe se namerio.

⁷ Kucnuo ti je čas,

žitelju zemlje,

vreme je došlo,

blizu je dan;

strahota je u gorama,

a ne radost.

⁸ Svoj bes ću ubrzo izliti na tebe,

gnev ću svoj iskaliti na tebi.

Sudiću ti po tvojim putevima,

platiću ti za sve gadosti tvoje.

⁹ Moje ti se oko neće sažaliti,

neću te poštediti,

nego ću ti platiti za tvoje puteve,

i za gadosti koje su u tebi.

Tada ćeš znati da to ja, Gospod, udaram.

¹⁰ Dan je, evo, došao!

Propast je iznikla,

štap je procvetao,

oholost napupela!

¹¹ Nasilje je izraslo

u štap bezakonja.

Niko od njih neće ostati,

ništa od njihovog mnoštva,

ništa od njihovog blaga,

ničega vrednog među njima!

¹² Došlo je vreme, prispeo je dan.

Ko kupuje, neka se ne veseli,

ko prodaje, neka ne žali,

jer gnev dolazi na sve mnoštvo.

¹³ Ko prodaje neće moći da povрати što je prodao,

dokle god su obojica živi,

jer je viđenje za sve mnoštvo

i neće biti opozvano.

Zbog svoje krivice

niko neće sačuvati svoj život.

¹⁴ U trube su zatrubili,

sve je spremno,

ali nema nikog da u boj pođe,
jer moj je gnev nad svim mnoštvom.

15 Napolju je mač,
a unutra zaraza i glad;
ko je napolju poginuće od mača,
a ko je unutra,
njega će proždreti glad i zaraza.

16 A njihovi preživeli koji umaknu,
biće po gorama,
kao golubovi po dolinama,
i svi će uzdisati,
svaki za svoju krivicu.

17 Sve će ruke malaksati,
a sva će kolena postati kao da su od vode.

18 Opasivaće se kostreću,
drhtanje će ih obuzeti,
na svakom će licu biti sram,
i svaka će glava očelaviti.

19 Izbaciće na ulice svoje srebro
i zlato kao smeće.
Njihovo srebro i zlato
neće moći da ih izbavi u dan gneva Gospodnjeg.

No, svoju glad neće utoliti,
svoje trbuhe neće napuniti,
jer su zbog toga posrnuli u krivicu.

20 Dičili su se svojim divnim nakitom;
od njega su pravili likove svojih odvratnih i gadnih stvari.
Zato ću im ga pretvoriti u smeće.

21 Onda ću ga predati u ruke tuđinaca da ga oplene,
i zlikovcima na zemlji da ga opljačkaju,
koji će ga oskrnaviti.

22 Okrenuću svoje lice od njih,
pa neka se skrnavi moje blago;
neka razbojnici upadaju u njega
i neka ga oskrnave!

23 Iskuj okove,
jer je zemlja puna krvi nepravedno osuđenih,
a grad pun nasilja.

24 Zato ću dovesti najgore među narodima
da zaposednu njihove kuće.
Tako ću dokrajčiti ponos moćnih,
a njihova svetišta će biti oskrnavljena.

25 Kad strahota dođe,
tražiće mir, a njega neće biti.

26 Jedna će propast ići za drugom,
jedna loša vest stizaće za drugom.

Tada će tražiti viđenje od proroka,
ali će sveštenik ostati bez Zakona,
a starešine bez saveta.

27 Car će tugovati,

knez biti obučen u očaj,
a ruke naroda zemlje će drhtati.
Postupaću s njima po njihovim putevima
i suditi im po njihovim sudovima.
Tada će znati da sam ja Gospod.”

8

Idolopoklonstvo u Jerusalamu

¹ Šeste godine, petog dana šestog meseca, sedeo sam u svojoj kući. Preda mnom su sedele Judine starešine. Tada se na mene spustila ruka Gospoda Boga.

² I kako sam pogledao, video sam neko obličje slično čovečijem. Od njegovih bokova naniže, bilo je nešto kao oganj, a od njegovih bokova naviše bilo je nešto kao svetlost sjajnog metala.

³ On je ispružio nešto kao ruku i uhvatio me za pramen kose. Tada me je Duh podigao između zemlje i neba i odneo me, u Božijim viđenjima, u Jerusalam, na ulaz severnih vrata koja gledaju na sever, gde stoji idol koji izaziva ljubomoru.

⁴ I gle, tamo je bila slava Boga Izrailjevog, ista kao ona koju sam video u dolini.

⁵ Tada mi reče: „Sine čovečiji, Podigni svoje oči prema severu.“ I ja sam podigao oči prema severu – i gle – severno od žrtvenih vrata, na samom ulazu, bio je onaj idol što izaziva ljubomoru.

⁶ On mi reče: „Sine čovečiji, vidiš li šta čine, velike gadosti koje dom Izrailjev čini ovde, da bi me udaljili iz mog Svetilišta? A videćeš još i gore gadosti.“

⁷ Zatim me je doveo na ulaz dvorišta. Tamo sam video rupu u zidu.

⁸ On mi reče: „Sine čovečiji, prokopaj zid!“ Ja prokopam zid, a tamo jedan ulaz.

⁹ On mi reče: „Uđi i pogledaj zle gadosti koje se čine ovde.“

¹⁰ Uđem ja i pogledam, a tamo, gmizavci i nečiste životinje svih oblika – svi gnusni idoli doma Izrailjevog – iscrtani svuda po zidu.

¹¹ Pred njima je stajalo sedamdeset starešina doma Izrailjevog. Među njima je stajao Jazanija, sin Safanov. Svaki od njih je imao kadionicu u ruci iz koje se dizao oblak mirisnog kada.

¹² On mi reče: „Sine čovečiji, jesi li video šta starešine doma Izrailjevog čine tajno, svaki u kapeli svog nacrtanog idola? Jer govore: 'Gospod nas ne vidi; napustio je Gospod zemlju.'“

¹³ Još mi reče: „Videćeš kako čine tamo još i gore gadosti.“

¹⁴ Potom me je doveo na ulaz od vrata Doma Gospodnjeg koji je na severu. A tamo, gle, žene sede i oplakuju Tamuza.

¹⁵ On mi reče: „Jesi li video to, sine čovečiji? A videćeš još gore gadosti od ovih.“

¹⁶ Onda me je odveo u unutrašnje dvorište Doma Gospodnjeg. Tamo, na ulazu u Svetinju Gospodnju, između trema i žrtvenika, bilo je oko dvadeset pet ljudi leđima okrenutih prema Svetinji Gospodnjoj. Bili su licem okrenuti prema istoku, i tamo prema istoku klanjali se suncu.

¹⁷ On mi reče: „Sine čovečiji, jesi li video to? Zar je mala stvar za dom Judin što čine gadosti koje čine ovde, pa još pune zemlju nasiljem i stalno me izazivaju? Vidi samo kako stavljaju granu pod svoj nos!

¹⁸ Zato ću postupati po svom gnevu: neću se sažaliti i neću se smilovati. Pa da me dozivaju i jakim glasom, neću ih slušati.“

9

Istrebljenje idolopoklonika

¹ Tada je povikao u moje uši jakim glasom, govoreći: „O, vi, pogubitelji grada, pristupite svaki s razornim oružjem u ruci!“

² Uto dođoše šestorica ljudi iz pravca Gornjih vrata, koja su okrenuta ka severu. Svaki je imao smrtonosno oružje u ruci. Jedan od njih je bio obučen u lan, a za pojasom je imao pisarski pribor. Došli su i stali pored bronzanog žrtvenika.

³ Tada se Slava Boga Izrailjevog podigla s heruvima na kome je bila i otišla prema pragu Doma. Gospod doviknu onome što je bio obučen u lan, koji je za pojasom imao pisarski pribor,

⁴ i reče mu: „Prođi kroz grad, kroz Jerusalem, i stavi znak na čela ljudi koji uzdišu i stenju zbog svih gadosti koje se čine u njemu.“

⁵ A drugima je rekao na moje uši: „Sledite ga kroz grad i ubijajte. Ne žalite i ne pokazujte milost.

⁶ Pobijte starce, mladiće i devojke, decu i žene; istrebite ih, ali ne dirajte nijednog čoveka koji na sebi ima znak. Počnite od mog Svetilišta.“ Počeli su od starešina pred Domom.

⁷ On im reče: „Oskrnavigate Dom, napunite dvorište pobijenima, pa izađite.“ Oni su izašli i počeli da ubijaju po gradu.

⁸ Dok su ih ubijali, ja sam ostao sam. Tada sam pao ničice i zavapio: „Ah, Gospode Bože, zar ćeš pobiti sve što je ostalo od Izrailja izlivajući svoj gnev na Izrailj?“

⁹ On mi odgovori: „Krivica doma Izrailjevog i Jude je veoma velika. Zemlja je puna krvi, a grad se ispunio opakošću. Jer oni kažu: 'Gospod je napustio zemlju; Gospod ne vidi.'“

¹⁰ Stoga se ni ja neću sažaliti niti smilovati, nego ću im platiti po njihovim putevima.“

¹¹ Tada se vratio onaj čovek obučen u lan, koji je za pojasom imao pisarski pribor, i doneo vest: „Izvršio sam sve što si mi zapovedio.“

10

Božija slava napušta Jerusalem

¹ Zatim sam pogledao, i gle, na svodu koji je bio nad glavama heruvimima pojavilo se nešto kao kamen safir, po izgledu slično prestolu.

² Tada reče čoveku obučenom u lan: „Uđi između točkova ispod heruvima, ispuni šake užarenim ugljem koji je između heruvima i prospi ga na grad.“ On uđe na moje oči.

³ Heruvimi su stajali s desne strane Doma kad je taj čovek ušao. Oblak je ispunio unutrašnje dvorište.

⁴ Tada se podigla slava Gospodnja s heruvima prema pragu Doma; Dom se ispunio oblakom, a dvorište se napunilo svetlošću slave Gospodnje.

⁵ Zvuk krila heruvima se čuo do dvorišta, kao glas Svemoćnog kad govori.

⁶ Kad je zapovedio obučenom u lan: „Uzmi oganj između točkova, između heruvima“. Čovek ga donese i stavi pored točka,

⁷ jedan heruvim je pružio ruku između heruvima prema ognju koji je bio između heruvima, poneo ga i stavio ga u šake čoveka obučenog u lan. Ovaj ga je uzeo i izašao.

⁸ Tada se ispod krila heruvima pojavila nešto kao čovečija ruka.

⁹ Kad sam pogledao, video sam četiri točka pored heruvima, po jedan točak pored svakog heruvima. Točkovi su po izgledu bili slični kamenu hrisolitu.

¹⁰ Četiri od njih su bili sličnog izgleda, kao da je jedan točak bio unutar drugog.

¹¹ Kad su išli, svaki je mogao da se kreće u sva četiri pravca, a da se pritom ne okreće. Naime, išli su tamo kuda se glava okretala, ne okrećući se u kretanju.

¹² Celo njihovo telo: leđa, ruke, krila i točkovi, sva njihova četiri točka, bila su puna očiju svuda unaokolo.

¹³ Ja sam čuo da se ovi točkovi zovu „Vrtložni točkovi.“

¹⁴ Svaki heruvim je imao četiri lica. Prvo lice je bilo heruvimsko, drugo lice je bilo ljudsko, treće lice je bilo lavlje, a četvrto lice je bilo orlovsko.

¹⁵ Potom su se heruvimi uzneli. To su bila ista bića koja sam video na reci Hevaru.

¹⁶ Dok su heruvimi išli, točkovi su išli uz njih, a kad su heruvimi mahali svojim krilima da se podignu od zemlje, točkovi se nisu odvajali od njih.

¹⁷ Kada bi se zaustavili, zaustavili bi se i točkovi; kada bi se podizali, podizali bi se i točkovi, jer je duh bića bio u njima.

¹⁸ Zatim se slava Gospodnja podigla s praga Doma i zaustavila se nad heruvimima.

¹⁹ I dok sam gledao, heruvimi su zamahnuli krilima i podigli se sa zemlje. Točkovi su bili uz njih kad su otišli. Zaustavili su se kod ulaza istočnih vrata Doma Gospodnjeg. Nad njima je bila slava Boga Izrailjevog.

²⁰ Bila su to ista bića koja sam video pod Bogom Izrailjevim na reci Hevaru. Tako sam shvatio da su to heruvimi.

²¹ Svako je imalo četiri lica i četiri krila. Ispod krila su imala nešto kao ljudske ruke.

²² Lica su im bila kao ona lica koja sam video na reci Hevaru. I svako se kretalo napred.

11

Sud nad izrailjskim vođama

¹ Onda me je Duh podigao i doneo me do istočnih vrata Doma Gospodnjeg, koja su okrenuta prema istoku. Tamo, na ulazu vrata, bilo je dvadeset pet ljudi. Među njima sam video narodne knezove Jazaniju, sina Azurovog, i Felatiju, sina Venajinog.

² On mi reče: „Sine čovečiji, ovo su ljudi koji smišljaju bezakonje i koji daju zle savete u ovom gradu.

³ Oni govore: 'Nije sad vreme da se grade kuće. Ovaj je grad lonac, a mi smo meso.'

⁴ Zato, prorokuj protiv njih, prorokuj, sine čovečiji.“

⁵ Duh Gospodnji se spusti na mene i reče mi: „Govori Gospod: 'Znam šta kažete, dome Izrailjev, znam ja misli vašeg srca.

⁶ Pobili ste mnogo ljudi u ovom gradu, ulice ste napunili ubijenima.'

⁷ Stoga, govori Gospod Bog: 'Oni koje ste pobili i nagomilali u njemu, oni su meso, a ovaj grad je lonac.

⁸ Vi se bojite mača, a ja ću baš mač dovesti na vas – govori Gospod Bog.

⁹ Isteraću vas iz njega i predati vas u ruke tuđincima i izvršiti sud nad vama.

¹⁰ Padaćete od mača po svim krajevima Izrailjevim; ja ću vam suditi. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

¹¹ Ovaj grad neće biti vaš lonac, niti ćete biti meso u njemu; ja ću izvršiti sud nad vama po svim krajevima Izrailjevim.

¹² Tada ćete znati da sam ja Gospod; jer niste sledili moje odredbe, niti ste izvršavali moje propise, nego ste vršili propise naroda oko vas.”“

¹³ Dok sam ja prorokovao, Felatija, sin Venajin, pade mrtav. Ja padoh ničice i glasno zavapih: „O, Gospode Bože, zar ćeš istrebiti što je ostalo od Izrailja?”

Obećanje o povratku Izrailja

¹⁴ Tada mi dođe reč Gospodnja:

¹⁵ „Sine čovečiji, tvoja braća, tvoja braća i tvoja rodbina i sav dom Izrailjev, su oni o kojima su stanovnici Jerusalima rekli: 'Oni su daleko od Gospoda; nama je zemlja dana u nasledstvo.'

¹⁶ Stoga govori Gospod Bog: 'Udaljio sam ih među narode i rasejao ih po zemljama. Ipak, samo sam im na kratko bio Svetilište u zemljama gde su otišli.'

¹⁷ Zato reci: 'Govori Gospod Bog: skupiću vas iz naroda, sabraću vas iz zemalja među koje ste bili rasejani, i dati vam zemlju Izrailjevu.'

¹⁸ A kada dođu tamo, ukloniće iz nje sve svoje gadne idole i sve svoje gnusnosti.

¹⁹ I daću im jedno srce, i staviću u njih novi duh. Izvadiću kameno srce iz njihovih tela i dati im srce od mesa,

²⁰ kako bi sledili moje odredbe, čuvali moje propise i vršili ih. Tada će biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog.

²¹ A onima čija srca slede njihove gadne idole i gnusnosti, svaliću kaznu na njihovu glavu – govori Gospod Bog.“

²² Tada su heruvimi raširili svoja krila s točkovima pored sebe. Nad njima je bila slava Boga Izrailjevog.

²³ Potom se Slava Gospodnja podigla iz središta grada, i zaustavila se nad gorom istočno od grada.

²⁴ A mene je Duh poneo i doveo me u viđenju – Duhom Božijim – k izgnanicima u Haldeji.

Tada je viđenje koje sam imao otišlo od mene.

²⁵ Izgnanicima sam ispričao sve što mi je Gospod pokazao.

12

Simbol izgnanstva

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, ti prebivaš usred odmetničkog doma, koji ima oči da vidi, ali ne vidi, ima uši da čuje, ali ne čuje; jer odmetnički su oni dom.

³ A ti, sine čovečiji, spremi sebi stvari za izgnanstvo i po danu, na njihove oči, pođi u izgnanstvo. Pođi u izgnanstvo iz svoga mesta i na njihove oči idi u drugo mesto, ne bi li kako uvideli da su odmetnički dom.

⁴ Iznesi svoje stvari po danu, na njihove oči, kao izgnaničke stvari. Uveče, na njihove oči, izađi kao oni što idu u izgnanstvo.

⁵ Na njihove oči prokopaj zid i prođi kroz njega.

⁶ Iznesi ih po mraku, na njihove oči, noseći ih na ramenu. Pokrij svoje lice da ne vidiš zemlju, jer sam te postavio za znak domu Izrailjevom.“

⁷ Učinio sam kako mi je zapovedeno. Izneo sam svoje stvari po danu, kao izgnaničke stvari, a uveče sam svojim rukama prokopao zid. Izašao sam po tami, na njihove oči, noseći svoje stvari na ramenu.

⁸ Ujutro mi dođe reč Gospodnja:

⁹ „Sine čovečiji, zar te dom Izrailjev, taj odmetnički dom, nije pitao: 'Šta to radiš?'

¹⁰ Ti im reci: 'Govori Gospod Bog: ovo je proroštvo za kneza u Jerusalimu i za sav dom Izrailjev, koji je u njemu.'

¹¹ Reci:

'Ja sam znak za vas; kako sam ja učinio, tako će biti učinjeno njima, kad odu i izgnanstvo kao roblje.'

¹² Knez koji je među njima nosiće po mraku svoje stvari na ramenu, pa će izaći. Prokopaće zid da bi izašao, i pokriće lice da ne bi video zemlju.

¹³ A ja ću baciti mrežu preko njega, te će se uhvatiti u moju zamku. Zatim ću ga dovesti u Vavilon, u zemlju Haldejaca, ali je on neće videti; umreće tamo.

¹⁴ A one što su oko njega, njegove pomoćnike i svu njegovu vojsku, ja ću rasejati na sve strane; isukaću mač i goniti ih.

¹⁵ I znaće da sam ja Gospod, kad ih rasejem među narode, i razaspem po zemljama.

¹⁶ Ipak, neke od njih ću sačuvati od mača, gladi i zaraze, da bi pričali narodima među koje budu dospeli o svojim gadostima. Tada će znati da sam ja Gospod.“

¹⁷ Dođe mi opet reč Gospodnja:

¹⁸ „Sine čovečiji, jedi svoj hleb s drhtanjem, i pij vodu sa strahom i brigom.

¹⁹ Reci narodu zemlje: 'Govori Gospod Bog, stanovnicima Jerusalima u izrailjskoj zemlji: svoj će hleb jesti s brigom, i svoju vodu piti s užasom, jer će im zemlja opusteti i ostati bez ičega zbog nasilja njegovih stanovnika.

²⁰ I znaće da sam ja Gospod, kad gradovi budu poharani, a zemlja se pretvori u pustoš."

Nema odlaganja

²¹ I dođe mi reč Gospodnja:

²² „Sine čovečiji, kakva je to izreka koju imate za zemlju Izrailjevu? Jer kažete: 'Dani odmiču, a svako viđenje propada!'

²³ Stoga im reci: 'Govori Gospod Bog: ja ću učutkati ovu izreku i više je neće koristiti u Izrailju.' Reci im: 'Primakli su se dani da se svako viđenje ispuni.

²⁴ I neće više biti lažnih viđenja ni zavodljivih proricanja u domu Izrailjevu.

²⁵ Jer kad ja, Gospod, izrekнем što izrekнем, reč će se ispuniti bez odlaganja. Naime, u vaše ću dane, o, dome odmetnički, izreći reč i ispuniti je – govori Gospod Bog."

²⁶ Dođe mi reč Gospodnja:

²⁷ „Sine čovečiji, evo dom Izrailjev govori: 'Viđenje koje on vidi odnosi se na daleke dane; on to prorokuje za daleka vremena.'

²⁸ Zato im reci: 'Ovako kaže Gospod Bog: neće se više odlagati ni jedna od mojih reči koje sam rekao; sve što sam rekao, to će se ispuniti – govori Gospod Bog."

13

Osuda lažnih proroka

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, prorokuj protiv izrailjskih proroka. Prorokuj i reci onima što prorokuju po želji svoga srca: 'Čujte reč Gospodnju:

³ Govori Gospod Bog: teško bezumnim prorocima koji svoj duh slede, a ništa ne vide!

⁴ Tvoji su proroci, Izrailju, kao lisice među ruševinama.

⁵ Niste došli na probijena mesta da gradite zid oko doma Izrailjevoga, da se održi u ratu u dan Gospodnji.

⁶ Njihova su viđenja isprazna, a njihova proricanja lažna. Kažu – govori Gospod – a Gospod ih nije poslao, i još čekaju da se reč ispuni!

⁷ Zar viđenje koje imate nije isprazno, zar proricanje koje izričete nije lažno kad kažete – govori Gospod – a ja nisam govorio?!

⁸ Zato, govori Gospod Bog: zbog vaših ispraznih reči i lažnog proricanja, evo me protiv vas – govori Gospod Bog.

⁹ Dići će se moja ruka na proroke koji prorokuju isprazna viđenja i proriču laž. Oni neće opstati na saboru moga naroda, i u knjigu doma Izrailjeva neće biti upisani, niti će ući u zemlju Izrailjevu. Tada ćete znati da sam ja Gospod Bog.'

¹⁰ To je zbog toga što su zaveli moj narod govoreći 'Mir', a mira nema. Neko još gradi zid, a oni ga, evo, premazuju krečom.

¹¹ Reci onima što premazuju krečom da će pasti. Sručiće se kiša poplavna, padaće veliki grad, besneće olujni vetrovi.

¹² A kad zid padne, neće li vas pitati ljudi: gde je kreč kojim ste ga namazali?'

¹³ Stoga, govori Gospod Bog: 'Pustiću olujne vetrove u svom gnev, i poplavnu kišu u svojoj jarosti, i veliki grad, da ga u gnev zatrem.

¹⁴ Razoriću zid koji ste namazali krečom, oboriću ga na zemlju, pa će se pokazati njegov temelj. A kad padne, skončaćete i vi u njemu. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

¹⁵ A kad iskalim svoj gnev na zidu i na onima koji su ga namazali krečom, reći ću vam: 'Nema više zida, nema više onih koji su ga okrečili,

¹⁶ nema više proroka izrailjskih koji su prorokovali Jerusalmu i imali viđenja o njegovom miru, a mira nigde – govori Gospod Bog.’

¹⁷ A ti, sine čovečiji, okreni svoje lice prema ćerkama svog naroda, koje prorokuju po želji svog srca, i prorokuj protiv njih.

¹⁸ Reci: ‘Govori Gospod Bog: teško onima što prišivaju vračarske vrpce oko svih svojih zglobova, i prave amajlije za glave svih veličina, da ulove duše! Možete li da lovite duše mog naroda, a da svoje duše sačuvate?’

¹⁹ Skrnave me pred mojim narodom za šaku-dve ječma, i koji komadić hleba. Lažete moj narod koji sluša laži, te ubijate duše koje ne treba da umru, a ostavljate u životu one koji ne treba da žive.’

²⁰ Zato, govori Gospod Bog: ‘Evo me protiv vaših vračarskih vrpce kojima lovite duše kao ptice; strgnuću ih s vaših ruku i oslobodiću one čije duše lovite kao ptice.

²¹ Pokidaću vaše amajlije za glavu i izbaviću svoj narod iz vaših ruku, pa više neće biti plen u vašim rukama. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

²² Zato što ste lažju ožalostili srca pravednih, koja ja nisam ožalostio, i zato što ste ohrabрили nepravedne da se ne odvrte od svog zlog puta kako bi se spasili,

²³ zato više nećete imati isprazna viđenja i baviti se proricanjem! Ja ću izbaviti moj narod iz vaših ruku, pa ćete znati da sam ja Gospod.”“

14

Opravdanost Božije kazne

¹ Zatim su došli neki od izrailjskih starešina i seli pred mene.

² I dođe mi reč Gospodnja:

³ „Sine čovečiji, ovi ljudi nose idole u svom srcu i stavljaju pred sebe ono što ih navodi na nepravdu. Zar da im odgovorim na ono što me pitaju?

⁴ Zato im govori i reci im: ‘Govori Gospod Bog: svaki čovek iz izrailjskog doma, koji u srcu nosi svoje idole i pred sebe stavlja ono što ga navodi na nepravdu, pa dođe k proroku, tome ću ja, Gospod, odgovoriti prema mnoštvu njegovih idola,

⁵ da zadobijem srce doma Izrailjevog koje se otuđilo od mene zbog svih njihovih idola.’

⁶ Stoga, reci domu Izrailjevom: ‘Govori Gospod Bog: pokajte se! Odvratite se od svojih idola i okrenite leđa svim svojim gadostima.

⁷ Jer, ko god se od doma Izrailjeva i od stranaca koji prebivaju u Izrailju odvrati od mene i postavi idola u svom srcu i stavi pred sebe ono što ga navodi na nepravdu, a onda dođe k proroku da traži savet od mene, tome ću ja, Gospod lično odgovoriti.

⁸ Okrenuću svoje lice prema tom čoveku učiniću da bude opomena i pouka; istrebiću ga iz svog naroda. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

⁹ A ako bi se prorok prevario, pa saopštio kakvu poruku, to sam ja, Gospod, zaveo tog proroka. Ja ću, onda, ispružiti ruku na njega i istrebiti ga iz svog naroda Izrailja.

¹⁰ Obojica će primiti svoju krivicu; krivica će biti ista i za onog koji traži savet, i za proroka

¹¹ Tako dom Izrailjev neće više odstupati od mene, i neće se više skrnnaviti svim prestupima. I biće moj narod, a ja ću im biti Bog – govori Gospod Bog.”“

Sud Jerusalima je neizbežan

¹² I dođe mi reč Gospodnja:

¹³ „Sine čovečiji, kada mi neka zemlja zgreši tako što učini neverstvo, i ja dignem ruku na nju i presečem joj snabdevanje hlebom, pa pošaljem na nju glad i istrebim iz nje i ljude i stoku,

¹⁴ čak i da su u njoj ova trojica: Noje, Danilo i Jov, njihova bi pravednost spasla samo njih – govori Gospod Bog.

¹⁵ Ili, ako pustim na tu zemlju divlje zveri da ih ostavljaju bez dece, pa postane pustara gde niko ne prolazi zbog zveri,

¹⁶ Života mi moga, čak i da su ova trojica u njoj – govori Gospod Bog – ni oni ne bi mogli da spasu svoje sinove i ćerke; samo bi se oni spasli. A zemlja će se pretvoriti u pustaru.

¹⁷ Ili, ako pustim mač na tu zemlju i kažem: 'Maču, prođi zemljom i istrebi iz nje i ljude i stoku',

¹⁸ čak i da su u njoj i ova trojica, života mi moga – govori Gospod Bog – ne bi se spasli ni njihovi sinovi i ćerke; samo bi se oni spasli.

¹⁹ Ili, ako pošaljem zarazu na tu zemlju i izlijem na nju svoj gnev čineći krvoproliće, da istrebim iz nje ljude i stoku,

²⁰ čak i da su u njoj i ova trojica: Noje, Danilo i Jov, života mi moga – govori Gospod Bog – ne bi se spasli ni njihovi sinovi i ćerke; oni sami bi se spasli zbog svoje pravednosti.

²¹ Jer, govori Gospod Bog: 'Čak i da pošaljem na Jerusolim svoja četiri strašna suda: mač, glad, divlje zveri i zarazu, da istrebim iz njega i ljude i stoku,

²² u njemu će, ipak, ostati preživeli; njihovi sinovi i ćerke će izaći iz njega. Kada dođu k vama i kad vidite njihove puteve i njihova dela, utešićete se za nevolje koje sam doveo na Jerusolim, za sve što sam doveo na njega.

²³ Oni će vas utešiti kad budete videli njihove puteve i njihova dela. Tada ćete znati da sam ja sve to uradio – govori Gospod Bog."

15

Jerusolim je nekorisna loza

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, po čemu je drvo vinove loze bolje od bilo koje grane drveta među šumskim drvećem?

³ Zar se uzima njeno drvo da se od njega nešto napravi? Da li se od njega pravi klin da se o njega okače kakve posude?

⁴ Eto, ono se baca u vatru za gorivo. Vatra sagoreva oba njegova kraja i nagoreva mu sredinu. Valja li onda za nešto?

⁵ I kad je zdravo, ništa se od njega ne da napraviti, a kad je spaljeno i nagorelo, šta se još od njega može napraviti?

⁶ Zato govori Gospod Bog: kao što sam bacio za gorivo drvo vinove loze, koje je među šumskim drvećem, tako ću postupiti sa stanovnicima Jerusalima.

⁷ Okrenuću svoje lice protiv njih. Pobegli su od vatre, ali će ih vatra ipak proždreti. I znaćete da sam ja Gospod, kad okrenem svoje lice protiv njih.

⁸ A zemlju ću obratiti u pustoš, jer su počinili neverstvo – govori Gospod Bog."

16

Jerusolim je neverna nevesta

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, obznani Jerusalimu njegove gadosti.

³ Reci: 'Ovako Gospod Bog govori Jerusalimu: poreklom i rodnom iz zemlje si hananske; otac ti je Amorejca, a majka Hetitka.

⁴ A tvoje rođenje? Na dan tvog rođenja pupčanu ti vrpce nisu odsekli, niti su te vodom oprali da te očiste; nisu te solju natrljali, niti te pelenama povili.

⁵ Ničije ti se oko nije sažalilo, da ti iz samilosti učini nešto od toga, nego su te s gađenjem bacili napolje na dan tvog rođenja.

⁶ Prolazeći pored tebe video sam te kako se koprcas u svojoj krvi. I dok si ležala u svojoj krvi, ja ti rekoh: živi! Živi! – rekoh ti – dok si ležala u svojoj krvi.

⁷ Učinio sam da porasteš kao biljka u polju. A ti si porasla i razvila se, nakitom se devojačkim okitila: dojke su ti napupele, dlake ti iznikoše, ali si bila još sasvim naga.

⁸ Prolazeći pored tebe, primetio sam da je došlo tvoje vreme, vreme za ljubav. Tada sam te zaogrnuo svojim plaštem i pokrio tvoju golotinju. Zakleo sam ti se i sklopio savez s tobom – govori Gospod Bog – i ti si postala moja.

⁹ Vodom sam te oprao, krv sam s tebe sprao i uljem te namazao.

¹⁰ Obukao sam te u vezenu haljinu, na noge ti obuo sandale od najbolje kože, opasao te finim lanom i pokrio te svilom.

¹¹ Nakitom sam te okitio: na ruke sam ti stavio narukvice i lančić oko vrata.

¹² Na nos sam ti stavio prsten, naušnice na tvoje uši i krasni venac na glavu.

¹³ Bila si okićena zlatom i srebrom, a odeća ti je bila od finog lana, svile i vezenog platna. Hranila si se brašnom, medom i uljem. Bila si sve lepša i lepša, do carske si se časti uzdigla.

¹⁴ Zbog tvoje lepote ime ti se pročulo među narodima, jer si bila savršena u svojoj lepoti zbog raskoši moje kojom sam te obdario – govori Gospod Bog.

¹⁵ Ali ti si se oslonila na svoju lepotu i bludu se odala zbog svoje slave: svojim si bludom obasipala svakog prolaznika; bila si njegova.

¹⁶ Uzela si svoje haljine i od njih načinila šarene uzvišice, i odavala se bludu na njima. Tako nešto nije smelo da se desi, nije smelo da se dogodi.

¹⁷ Uzela si i predivne posude od moga zlata i srebra koje sam ti dao, i napravila od njih muške likove s kojima si bludničila.

¹⁸ Onda si uzela svoje šarene haljine i obukla ih u njih, i prinela im moje ulje i moj kad.

¹⁹ A hranu koju sam dao tebi – brašno, ulje i med kojima sam te hranio – ti si prinosila njima na ugodan miris. Tako je bilo – govori Gospod Bog.

²⁰ Još si uzela i svoje sinove i ćerke koje si mi rodila, pa si ih prinela na žrtvu njima za hranu. Zar je bilo malo tvoga bludničenja,

²¹ pa si i svoju decu klala, i davala ih da se spale njima u čast?

²² U svim svojim gadostima i bludničenjima, nisi se sećala dana svoje mladosti, kad si bila potpuno naga i koprcala se u svojoj krvi.

²³ Teško! Teško tebi – govori Gospod Bog. Jer, nakon svega zla svoga

²⁴ ti si podigla sebi humke, i napravila sebi uzvišenja na svakom trgu.

²⁵ Podigla si sebi humke na svakom raskršću i poganila svoju lepotu; širila si noge pred svakim prolaznikom, te si umnožila svoje bludničenje.

²⁶ Bludničila si sa Egipćanima, tvojim susedima velikih udova, množeći svoje bludničenje da bi me razgnevila.

²⁷ Zato sam, evo, digao ruku na tebe i smanjio ti obrok hrane. Predao sam te na milost i nemilost tvojim neprijateljima, filistejskim ženama, koje se stide tvog sramotnog puta.

²⁸ Bludničila si i sa Asircima, ne bi li se kako zadovoljila; bludničila si s njima, ali se nisi zadovoljila.

²⁹ Umnožila si svoje bludničenje u Haldeji, zemlji trgovaca, ali ni sa njima se nisi zadovoljila.

³⁰ Kako ti je srce posrnulo – govori Gospod Bog – kad si činila sva ova dela kao besramna bludnica!

³¹ A kad si gradila svoje humke na svakom raskršću, i pravila svoja uzvišenja na svakom trgu, ti nisi bila kao obična bludnica, nego si prezrela platu.

³² Preljubnice! Ti tuđince primaš umesto svoga muža!

³³ Svim bludnicama se plaća, a ti si davala darove svim svojim ljubavnicima, i potplaćivala ih da ti dolaze odasvuda da bludniče s tobom.

³⁴ U svom bludničenju ti si drugačija od drugih žena; niko ne ide za tobom radi tvoga bludničenja. Drugačija si, jer daješ platu za blud, a sama je ne primaš.

³⁵ Stoga, poslušaj, bludnice, reč Gospodnju:

³⁶ Govori Gospod Bog: zbog toga što si rasula svoju pohotu i otkrila svoju golotinju bludeći sa svojim ljubavnicima i sa svim svojim ogavnim idolima, i zbog toga što si im dala krv svoje dece,

³⁷ skupiću, evo, sve tvoje ljubavnike sa kojima si uživala, sve koje si volela, i sve koje si mrzela. Skupiću ih odasvud protiv tebe i otkriću pred njima tvoju golotinju, i videće svu tvoju golotinju.

³⁸ Sudiću ti kako se sudi preljubnicama i onima koje su prolile krv. Izručiću te njihovoj ljubomornoj jarosti.

³⁹ Daću te njima u ruke, a oni će oboriti tvoje humke i uništiti tvoja uzvišenja. Oni će svući s tebe tvoje haljine, uzeti tvoj predivni nakit, i ostaviti te sasvim nugu.

⁴⁰ Onda će dovesti svetinu na tebe koja će te zasuti kamenjem i iseći te svojim mačevima.

⁴¹ Oni će spaliti tvoje kuće i izvršiti pravdu na tebi, na oči mnogih žena. Tako ću stati na kraj tvome bludničenju, pa nećeš više plaćati za blud.

⁴² A kada utihne moj gnev protiv tebe, i moja se ljubomora odvрати od tebe, smiriću se i neću se više gneviti.

⁴³ A zato što nisi prizivala u pamet dane svoje mladosti, nego si me izazivala svim tim, tvoje ću postupke svaliti na tvoju glavu – govori Gospod Bog. Nisi li na sve svoje gadosti dodala i bestidnost?

⁴⁴ Evo, ko god se služi izrekama govoriće ovu izreku o tebi: kakva majka, takva ćerka.

⁴⁵ Ti si ćerka svoje majke, koja je prezrela svoga muža i svoju decu. Ti si sestra svojih sestara, koje su prezrele svoje muževe i svoju decu, jer majka je vaša Hetitka, a otac vam je Amorejac.

⁴⁶ Tvoja starija sestra je Samarija koja sa svojim ćerkama živi levo od tebe, a tvoja mlađa sestra je Sodoma koja sa svojim ćerkama živi desno od tebe.

⁴⁷ Ne, ti nisi išla njihovim stopama, niti si činila njihove gadosti, nego si ubrzo postala pokvarenija od njih u svim svojim postupcima.

⁴⁸ Života mi moga – govori Gospod Bog – tvoja sestra Sodoma sa svojim ćerkama nije učinila ono što ste ti i tvoje ćerke učinile.

⁴⁹ A ovo je bila krivica tvoje sestre Sodome: oholo, u obilju hleba i bezbrižnom spokoju je živela sa svojim ćerkama, a nisu pomagale siromahu i ubogom.

⁵⁰ U svojoj uznositosti činile su što je gadno preda mnom, pa sam ih uklonio kad sam to video.

⁵¹ Samarija nije učinila ni polovinu greha kao ti. Ti si počinila više gadosti nego njih dve zajedno, te si opravdala svoje sestre svim svojim gadostima koje si učinila.

⁵² Sama snosi svoju sramotu pošto si se založila za svoje sestre. Zato što si učinila gadnije grehe nego one, one su pravednije od tebe. Snosi dakle svoju sramotu, jer si opravdala svoje sestre.

⁵³ Ja ću obnoviti njihovu sreću, sreću Sodome i njenih ćerki, i sreću Samarije i njenih ćerki, a sa njima i tvoju sreću,

⁵⁴ da bi nosila svoju sramotu i poniženje zbog svega što si učinila kada si im donela utehu.

⁵⁵ Tvoje sestre, Sodoma i njene ćerke, i Samarija i njene ćerke, će se vratiti u prvobitno stanje, a i ti i tvoje ćerke ćete se vratiti u prvobitno stanje.

⁵⁶ Zar nisi govorila prezrivo o svojoj sestri Sodomi u vreme svoje uznositosti,

⁵⁷ pre nego što se otkrila tvoja zloća? A sada si ti postala predmet poruge za aramejske ćerke i sve njihove susede, i za filistejske ćerke – onih oko tebe koji te preziru.

⁵⁸ Zato ćeš ispaštati za svoju pokvarenost i gadosti – govori Gospod.

⁵⁹ Jer govori Gospod Bog: postupiću s tobom kao što si ti postupila kad si prezrela moju zakletvu i raskinula savez.

⁶⁰ Ipak, setiću se svoga saveza koji sam sklopio s tobom u vreme tvoje mladosti, i sklopiću s tobom večni savez.

⁶¹ A ti ćeš se setiti svojih puteva i postideti se kada primiš obe svoje sestre, stariju i mlađu od sebe. Njih ću ti dati za ćerke, ali neće pripadati tvom savezu.

⁶² Ja ću uspostaviti svoj savez s tobom, i znaćeš da sam ja Gospod,

⁶³ da se setiš i postidiš i da više ne otvoriš usta od sramote, kad izvršim otkupljenje za sve što si učinila – govori Gospod Bog.”“

17

Dva orla i loza

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, postavi zagonetku i izloži priču domu Izrailjevom.

³ Reci: 'Govori Gospod Bog: veliki orao velikih krila, dugih pera, pun šarolikog perja, dođe na Livan i odnese vrh kedra.

⁴ Odlomio mu je vrh od mladih grana, odneo ga u zemlju trgovaca, i spustio ga u gradu prodavaca.

⁵ Uzme on od semena te zemlje i posadi ga u plodnu njivu. Zasadio ga je kraj obilnih voda, postavio ga je kao vrbu.

⁶ Ono je niklo i postalo bujna loza, niska rasta, koja je pružila granje prema orlu. Koren mu se razvio ispod njega i ono postade loza. Ona je poterala izdanke i pružila mlado granje.

⁷ Bio je još jedan orao velikih krila i pun perja. I gle, čokot pusti k njemu svoje žile i pruži k njemu svoje grane da bi ga zalivao iz brazda gde je bio zasaden.

⁸ Bio je zasaden na plodnoj njivi kraj obilnih voda, da bi razvio grane, doneo plod i postao plemenita loza.'

⁹ Reci: 'Govori Gospod Bog: hoće li napredovati? Neće li mu *orao* iščupati koren i otkinuti mu plodove, pa će se osušiti sve lišće koje je na njemu izniklo? Osušice se i neće trebati jaka mišica ni mnogo ljudi da ga iščupaju iz njegovog korena.

¹⁰ No, iako je zasadena, hoće li napredovati? Neće li se potpuno osušiti kad ga zahvati vetar istočnjak? Da, osušice se na brazdama gde je posaden.”“

¹¹ I dođe mi reč Gospodnja:

¹² „Reci tom odmetničkom domu: 'Zar ne znate šta to znači?' Reci: 'Eto, car je vavilonski ušao u Jerusalem, uzeo njegovog cara i njegove knezove i doveo ih u Vavilon.

¹³ A od carskog roda je uzeo jednog i sa njim sklopio savez i vezao ga zakletvom. Vodeće ljude u zemlji je odveo

¹⁴ da carstvo bude slabo, da se ne bi podiglo ponovo, nego da drži savez kako bi opstalo.

¹⁵ Međutim, on se pobunio protiv njega i poslao glasnike u Egipat, da nabavi sebi konje i veliku vojsku. Hoće li uspjeti? Hoće li se izvući onaj koji tako nešto uradi? Može li se izvući onaj ko krši savez?

¹⁶ Života mi moga, govori Gospod Bog: umreće usred Vavilona, u zemlji cara koji ga zacario, čiju je zakletvu odbacio i čiji je savez prekršio.

¹⁷ Faraon neće moći da ga spase u bici ni velikom vojskom, ni mnogobrojnim ljudstvom, kad se podignu nasipi i sagrađe se borbene kule da se istrebe mnoge duše.

¹⁸ Odbacio je zakletvu prekršivši savez; dao je obećanje, a učinio je sve to. Zato se neće izvući.'

¹⁹ Stoga govori Gospod Bog: 'Života mi moga, on je prezreo moju zakletvu i prekršio moj savez, i zato ću to svaliti na njegovu glavu.

²⁰ Razapeću nad njim svoju mrežu i uloviće se u moju zamku. Onda ću ga odvesti u Vavilon i tamo ću mu suditi zbog neverstva koje je počinio protiv mene.

²¹ I svi će njegovi begunci sa svom njegovom vojskom pasti od mača, a koji ostanu raspršiće se na sve strane. Tada ćete znati da sam to ja, Gospod, govorio.'

²² Govori Gospod Bog: 'Ja ću uzeti grančicu s vrha tog visokog kedra i posaditi je; odlomiću grančicu s vrha njegovih mladih grana, i posadiću je na gori visokoj i uzvišenoj.

²³ Posadiću je na visokoj gori Izrailjevoj, i pustiće grane, i rodiće, i postaće predivan kedar. Pod njim će prebivati svakojake ptice, i gnezdit će se u hladu njegovih grana.

²⁴ I sva će stabla poljska znati da ja, Gospod, snižavam visoko drvo i uzvisujem nisko drvo; da sušim zeleno drvo i činim da ozeleni suvo drvo.

Ja, Gospod, to sam rekao, i to ću učiniti."

18

Svako je odgovoran za svoj greh

¹ I dođe mi reč Gospodnja:

² „Šta vam znači poslovice kojom se služite za Izrailjevu zemlju:

'Očevi su jeli kiselo grožđe,

a sinovima trnu zubi.'

³ Života mi moga, govori Gospod Bog: nećete se više služiti ovom poslovicom u Izrailju!

⁴ Evo, sve žive duše pripadaju meni; duša oca i duša sina meni pripadaju. Duša koja zgreši, ona će umreti.

⁵ Ko je pravedan

i vrši što je pravo i pravedno,

⁶ ne jede na gorama,

ne podiže oči prema idolima doma Izrailjevog,

ne skrnavi ženu svoga bližnjega,

i ne leže sa svojom ženom tokom njenog mesečnog reda;

⁷ nikoga ne iskorištava,

vraća zalog svome dužniku,

ne pljačka, nego daje gladnome hleba

i gologa pokriva odećom;

⁸ ne pozajmljuje zbog dobiti

i ne uzima kamatu,

kloni se nepravde,

i po istini deli pravdu

između jednog čoveka i drugog;

⁹ i sledi moje uredbe

i drži moje propise postupajući po istini –

taj je pravedan;

on će zaista živeti

– govori Gospod Bog.

¹⁰ Ali ako ima sina nasilnika, koji proliva krv, i on učini jedno od ovoga –

¹¹ iako otac nije učinio ništa od ovoga –

pa jede na gorama,

skrnavi ženu svoga bližnjega,

¹² ugnjetava siromašnog i ubogog,

pljačka, ne vraća zalog,

i podiže oči prema idolima,

taj čini gadno delo.

¹³ Ako pozajmljuje zbog dobiti i uzima kamatu, hoće li živeti?

Neće živeti! Zato što je počinio sve te gadosti, zato će svakako umreti. Krv njegova na njegovu glavu!

¹⁴ Ako li on ima sina koji vidi sve grehe koje njegov otac čini – ali ih sam ne čini, iako ih vidi –

¹⁵ te ne jede na gorama,
ne podiže oči prema idolima doma Izrailjevog,
ne skrnavi ženu svoga bližnjega;

¹⁶ nikoga ne iskorištava,
vraća zalog svome dužniku,

ne pljačka,
nego daje gladnome od svoga hleba
i gologa pokriva odećom;

¹⁷ kloni se nepravde,
ne pozajmljuje radi koristi, niti s kamatom,
već izvršava moje propise
i sledi moje uredbe –

taj neće umreti zbog krivice svoga oca; on će zaista živeti.

¹⁸ A njegov otac će umreti za svoju krivicu, zbog toga što je tlačio druge, pljačkao, i nije činio ništa dobro među svojim narodom.

¹⁹ A vi kažete: 'Zašto da sin ne ispašta za krivicu svoga oca?' Ako sin vrši pravo i pravdu i drži moje uredbe i vrši ih, zaista će živeti.

²⁰ Umreće onaj koji zgreši. Sin neće ispaštati zbog krivice svoga oca, a ni otac neće ispaštati zbog krivice svoga sina. Pravedniku će se računati njegova pravda, a opakome njegova opakost.

²¹ Ali ako se opaki odvrati od svih svojih greha koje je učinio i bude držao sve moje uredbe i vršio pravo i pravdu, zaista će živeti, neće umreti.

²² Nijedan od njegovih prestupa neće mu se više spominjati; zaista će živeti, neće umreti.

²³ Zar ja uživam da opaki umre – govori Gospod Bog – a ne da se odvrati od svojih puteva i da živi?

²⁴ Ali ako se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane da čini nepravdu i gadosti koje čini opaki, hoće li živeti? Sva njegova pravednost koju je učinio neće se više spominjati zbog neverstva i greha koje je učinio; zbog njih će umreti.

²⁵ A vi kažete: 'Put Gospodnji nije pravedan.' Zato čuj, dome Izrailjev: zar je moj put nepravedan? Nisu li vaši putevi nepravedni?

²⁶ Ako se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane da čini nepravdu, pa umre zbog svoje nepravde, umreće zbog nepravde koju je učinio.

²⁷ Ali ako se opaki odvrati od svoje opakosti koju je činio i počne vršiti pravo i pravdu, spašće sebi život.

²⁸ Jer je uvideo sve svoje prestupe koje je učinio i odvratio se od njih, zaista će živeti i neće umreti.

²⁹ A dom Izrailjev kaže: 'Put Gospodnji nije pravedan.' Zar moji putevi nisu pravedni, dome Izrailjev? Nisu li vaši putevi nepravedni?

³⁰ Zato ću vam, dome Izrailjev, suditi prema njegovim delima – govori Gospod Bog. Pokajte se i odvratite se od svih svojih prestupa, i više se nećete saplitati o svoju krivicu.

³¹ Odbacite od sebe sve prestupe koje ste počinili i načinite sebi novo srce i novi duh! Zašto da izginete, dome Izrailjev?

³² Jer ja ne uživam u ničijoj smrti – govori Gospod Bog. Zato se pokajte i živećete!

19

Naricaljka o Izrailjevom padu

¹ A ti izreci naricaljku za izrailjskim knezovima.

² Reci:

'Šta je bila mati tvoja? Lavica!
Među lavovima je ležala,
među mladim lavovima mlade je hranila.

³ Kad jednog mladunca othrani,
mlad lav od njega postade.

Naučio se da plen razdire,
pa je ljude stao da proždire.

⁴ Narodi su za njega dočuli;
u njihovu se jamu uhvatio,
u lancima ga u Egipat odvedoše.

⁵ A kad vide da uzalud čeka,
i da joj se nada razvejala,
ona uze drugoga mladunca,
i od njega učini lavića.

⁶ Među lavovima on je išao,
u mladoga je lava izrastao.
Naučio se da plen razdire,
pa je ljude stao da proždire.

⁷ Rušio je njihove dvorove,
pustošio njihove gradove,
Zemlja i svi što u njoj žive,
isprazni se od rike njegove.

⁸ Skupiše se narodi na njega,
iz okolnih krajeva dođoše,
svoje mreže razapeše nad njim,
i uhvati se u jamu njihovu.

⁹ U lancima ga u kavez metnuše,
dovedoše ga caru u Vavilon.

U tamnicu su njega bacili,
da se rika njegova više ne čuje
po gorama izrailjskim.

¹⁰ Mati ti je bila kao loza,
zasađena kraj obilnih voda.
Plodna beše i sa puno lišća,
natapana obilnim vodama.

¹¹ Grane su joj bile moćne,
svaka beše kao žezlo carsko.
Visinom se više krošnji digla,
visina joj beše na vidiku
sa granama svojim mnogobrojnim.

¹² Išćupaše je gnevno,
i baciše na zemlju.

Osuši je vetar istočni,
rod joj bi pokidan, osušen,

a moćne grane oganj je proždro.
13 A sada je u pustinji zasađena,
u zemlji suvoj i žednoj.
14 Planu oganj iz jednoga pruta,
rod joj proždra;
Ne osta joj moćna grana,
dostojna žezla vladarskog.”“

To je naricaljka, i tako treba da se nariče.

20

Izrailjevo odmetničko ponašanje

1 Sedme godine, desetog dana petog meseca, došli su neki od Izrailjevih starešina da traže savet od Gospoda, i seli pred mene.

2 Tada mi dođe reč Gospodnja:

3 „Sine čovečiji, govori Izrailjevim starešinama. Reci im: 'Govori Gospod Bog: da li ste došli da me pitate za savet? Života mi moga – govori Gospod Bog – neću vam odgovoriti na pitanje!'

4 Hoćeš li da im sudiš? Hoćeš li da im sudiš, sine čovečiji? Saopšti im gadosti njihovih predaka.

5 Reci im: 'Govori Gospod Bog: onoga dana kad sam izabrao Izrailja, kad sam se zakleo Jakovljevim potomcima i objavio im se u Egiptu, podigao sam ruku i rekao: ja sam Gospod, Bog vaš!

6 Tog dana sam im se zakleo da ću ih izvesti iz Egipta u zemlju koju sam istražio za njih, zemlju kojom teku med i mleko, najlepšu od svih zemalja.

7 Rekao sam im: neka svako od vas izbaci gadne likove u koje upirete pogled, i ne poganite se egipatskim idolima; ja sam Gospod Bog!

8 Ali oni su se pobunili protiv mene i nisu hteli da me slušaju. Ni jedan od njih nije izbacio svoje gadne likove u koje su upirali pogled, niti su ostavili svoje egipatske idole. Tada sam rekao da ću izliti svoj gnev na njih i dati oduška svojoj jarosti na njima usred Egipta.

9 Radi svoga imena sam delovao tako da se ne bi sknavilo u očima naroda među kojima su bili i pred kojima sam im se objavio, kad sam ih izveo iz Egipta.

10 Tako sam ih izveo iz Egipta i doveo ih u pustinju.

11 Dao sam im svoje uredbe i obznanio im svoje propise, jer će po njima živeti onaj koji ih izvršava.

12 Dao sam im i svoje subote da im budu znak između mene i njih, te da znaju da ih ja, Gospod, posvećujem.

13 Ali dom se Izrailjev pobunio protiv mene u pustinji; nisu sledili moje uredbe, nego su odbacili moje propise, po kojima će živeti onaj koji ih izvršava, i preko svake mere sknavili moje subote. Tada sam rekao da ću izliti svoj gnev na njih u pustinji da ih istrebim.

14 Radi svoga imena sam delovao tako da se ne bi sknavilo u očima naroda na očigled kojih sam ih izveo.

15 Još sam im se zakleo u pustinji da ih neću dovesti u zemlju kojom teku med i mleko, najlepšu od svih zemalja,

16 zato što su odbacili moje propise, nisu sledili moje uredbe, i sknavili moje subote, jer im je srce išlo za idolima.

17 Ipak, sažalio sam se na njih i nisam ih uništio, i nisam ih zatro u pustinji.

¹⁸ Rekao sam njihovoj deci u pustinji: 'Ne sledite uredbe svojih predaka, ne držite njihove propise, i ne poganite se njihovim idolima.

¹⁹ Ja sam Gospod, Bog vaš! Sledite moje uredbe, držite moje propise i izvršavajte ih.

²⁰ Držite svetim moje subote; neka one budu znak između mene i vas, da znate da sam ja Gospod, Bog vaš.'

²¹ Ali deca su se pobunila protiv mene: nisu sledili moje uredbe, nisu držali moje propise kako bi ih vršili, koje vršeći ih, svaki čovek ima život; skrnnavili su moje subote. Tada sam odlučio da izlijem svoj gnev na njih i da dam oduška svojoj jarosti u pustinji.

²² Ali zadržao sam svoju ruku. Učinio sam to radi svog imena da se ne bi skrnavilo u očima naroda na očigled kojih sam ih izveo iz *Egipta*.

²³ Još sam im se uz podignutu ruku zakleo u pustinji da ću ih raspršiti među narode i rasejati ih po zemljama,

²⁴ zato što nisu vršili moje propise, nego su odbacili moje odredbe, skrnnavili moje subote, i upirali pogled u idole svojih predaka.

²⁵ A dao sam im i odredbe koje nisu dobre i propise po kojima ne mogu da žive.

²⁶ Ja sam ih oskrnavio njihovim darovima, kad su odvajali svakog prvenca majčine utrobe, kako bih na njih svalio propast, da bi znali da sam ja Gospod.'

²⁷ Stoga, sine čovečiji, govori domu Izrailjevom. Reci im: 'Ovako Govori Gospod Bog: vaši preci su me uvredili i ovim: učinili su neverstvo protiv mene.

²⁸ Kad sam ih doveo u zemlju za koju sam se zakleo da ću im je dati, i kad su videli svaku veliku uzvišicu i svako granato drvo, tamo su prinosili svoje žrtve. Izazivali su me prinoseći tamo svoje prinose, paleći mirisni kad, i izlivajući svoje žrtve izlivnice.

²⁹ Tada im rekoh: kakva je to uzvišica* na koju idete? Tako je ostalo ime Bama – uzvišica – sve do danas.'

Izrailj ponovo greši

³⁰ Zato reci domu Izrailjevom: 'Govori Gospod Bog: zar ćete da se skrnavite kao vaši preci, i da se upuštate u blud s njihovim gadnim idolima?

³¹ Kad prinosite svoje darove, kad spaljujete svoju decu u ognju, vi se i dalje skrnavite sa svim vašim idolima do ovog dana. Pa kako onda da vam odgovorim, dome Izrailjev? Života mi moga – govori Gospod Bog – neću vam odgovoriti!

³² Što zamišljate neće se ostvariti. Vi govorite: bićemo kao narodi, kao plemena zemaljska koja služe drvetu i kamenu.

³³ Života mi moga – govori Gospod Bog – vladaću nad vama moćnom rukom, ispruženom mišicom, i izlivom svog gneva.

³⁴ Izvešću vas iz naroda i skupiti vas iz zemalja po kojima ste bili rasejani, moćnom rukom, ispruženom mišicom i izlivom svoga gneva.

³⁵ Odvešću vas u pustinju naroda i sudiću vam tamo licem u lice.

³⁶ Kako sam sudio vašim precima u egipatskoj pustinji, tako ću suditi vama – govori Gospod Bog.

³⁷ Ja ću vas provesti ispod mog štapa i dovesti vas da se pokoravate savezu.

³⁸ Ukloniću one što se bune protiv mene; odvešću ih iz mesta njihovog boravka, ali neće ući u zemlju izrailjsku. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

³⁹ A ti, dome Izrailjev, govori Gospod Bog: idite, svaki od vas, i služite svojim idolima, ali pazite se ako me posle ne poslušate! Nećete više skrnaviti moje sveto ime vašim darovima i vašim idolima!

* **20:29** Uzvišica (jev. *bama*) je izraz koji se u Starom zavetu upotrebljava za nedozvoljeno bogoslužbeno mesto, ili za mnogobožacke hramove na uzvišicama.

⁴⁰ Jer, na mojoj svetoj gori, na visokoj gori Izrailjevoj – govori Gospod Bog – tamo u zemlji služice mi sav dom Izrailjev. Tamo ću ih prihvatiti. Tamo ću tražiti vaše prinose, vaše najbolje darove, i vaše svete žrtve.

⁴¹ Prihvatiću vas kao ugodni miris, kada vas izvedem iz naroda i sakupim vas iz zemalja gde ste bili rasejani, i pokazaću svoju svetost među vama pred očima naroda.

⁴² Tada ćete znati da sam ja Gospod, kada vas uvedem u zemlju izrailjsku za koju sam se uz podignutu ruku zakleo da ću je dati vašim ocima.

⁴³ Setićete se tamo svojih puteva i svojih idola kojima ste se skrnavili, pa ćete se samih sebe gaditi zbog svih zala koje ste počinili.

⁴⁴ Znaćete, dome Izrailjev, da sam ja Gospod, kad tako postupim sa vama radi svog imena, a ne prema vašim zlim putevima i vašim izopačenim delima – govori Gospod Bog.”

21

Protiv Jerusalima i okolnih naroda

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, okreni se licem prema jugu; izreci reč protiv juga, prorokuj protiv šumskog kraja u Negevu.

³ Reci šumi negevskoj: 'Čuj reč Gospodnju! Govori Gospod Bog: evo, razbuktaću u tebi oganj, koji će progutati svako drvo, zeleno i suvo. Razbuktao plamen neće se ugasiti, i svako će lice biti spaljeno od juga do severa.

⁴ Tada će svako videti da sam ga ja, Gospod, zapalio; i neće se ugasiti.”

⁵ A ja rekoh: „Jao, Gospode Bože, oni govore za mene: 'Nije li to onaj što ispreda priče?’”

⁶ Tada mi dođe reč Gospodnja:

⁷ „Sine čovečiji, okreni se licem prema Jerusalimu i propovedaj protiv Svetilišta, i prorokuj protiv zemlje Izrailjeve.

⁸ Reci zemlji Izrailjevoj: 'Govori Gospod: evo, ja sam protiv tebe; isukaću svoj mač iz korica i istrebiću iz tebe i pravednog i opakog.

⁹ I pošto ću istrebiti iz tebe i pravednog i opakog, zato ću isukati mač iz korica na svakoga od juga do severa.

¹⁰ Tada će svi ljudi znati da sam ja, Gospod, isukao svoj mač iz korica, i da se tamo neće više vratiti.’

¹¹ A ti, sine čovečiji, uzdiši kao da su ti polomljena bedra, gorko uzdiši na njihove oči.

¹² Kada te budu pitali: 'Zašto uzdišeš?', odgovori im: 'Zbog vesti koja će doći. Tada će svako srce izgubiti odvažnost i sve će ruke klonuti, svaki će duh zamreti i sva će kolena biti oduzeta.' Evo, dolazi i ispuniće se – govori Gospod Bog.“

¹³ I dođe mi reč Gospodnja:

¹⁴ „Sine čovečiji, prorokuj i reci: 'Gospod kaže:

Mač! Mač

naoštren i izglačan,

¹⁵ naoštren za klanje,

uglačan da seva.

Zar da se radujemo vladarskoj palici, sine moj*?

Mač ne mari ni za kakvo drvo.

¹⁶ Dat je da se uglača,

da ga ruka prihvati;

naoštren je mač, izglačan,

da se ubici da u ruku!

¹⁷ Zaplači, zakukaj, sine čovečiji,

* **21:15** Ili: *Zar da se radujemo vladarskoj palici sina mog?*

jer mač će stići narod moj
i sve knezove izrailjske;
s mojim narodom
maču su oni predani.

Zato se udaraj u grudi svoje.

¹⁸ To će biti kušanje. A ako vladarskog štapa, za koga mač ne mari, ne bude više? – govori Gospod Bog.

¹⁹ Zato prorokuj, sine čovečiji,
udari dlanom o dlan,
neka mač udari dvaput, tripot,
mač taj što služi za pokolj.
Mač je to velikog pokolja,
što ih odasvud vreba.

²⁰ Da klonu srca i da mnogi padnu,
na svaka sam vrata njihova
postavio mač da zatire.

Jao! Načinjen je da seva kao munja,
isukan je za klanje.

²¹ Zamahni na desno,
udri na levo,
gde god ti se sečivo nameri.

²² I udariću dlanom o dlan,
i smiriće se gnev moj.
Ja, Gospod, sam govorio.“

²³ Dođe mi reč Gospodnja:

²⁴ „Sine čovečiji, označi dva puta kojim će doći mač cara vavilonskog. Neka oba izlaze iz iste zemlje. Zatim načini znak i postavi ga na početak puta koji vodi u grad.

²⁵ Označi put kojim će mač doći u Ravu amonsku, i u Judu, u jerusalimsku tvrđavu.

²⁶ Naime, car vavilonski će se zaustaviti na raskršću, gde počinju dva puta, da gata: trešće strele, pitaće idole i gledati u jetru.

²⁷ U desnoj će ruci držati gatarski žreb za Jerusalem, da postavi probojne sprave, da naredi pokolj, da podigne bojni poklik, da namesti probojne sprave prema vratima, da podigne nasip, i da sagradi opsadne kule.

²⁸ To će izgledati kao isprazno gatanje onima koji su položili zakletvu, ali on će im dozvati u pamet njihovu krivicu, pa će ih zarobiti.“

²⁹ Zato govori Gospod Bog: „Zato što dozivate u pamet svoju krivicu javno čineći svoje prestupe, te iznosite na videlo vaše grehe – sva vaša dela – zato ćete biti pohvatani njegovom rukom.

³⁰ A ti, nečisti, opaki kneže Izrailjev, došlo ti je vreme; kucnuo je čas da se stane na kraj tvom bezakonju!“

³¹ Govori Gospod Bog: „Skinu turban i odloži krunu. Neće više biti kao pre: neka se niski uzvisi, a uzvišeni snizi.

³² Propast! Propast! Dovešću takvu propast kakve još nije bilo, dok ne dođe onaj kome pripada sud; njemu ću ga dati.“

³³ „A ti, sine čovečiji, prorokuj i reci: 'Govori Gospod Bog Amoncima za njihovo ruganje:

Mač! Mač je isukan za klanje,
izglačan da proždere,
da seva kao munja!

³⁴ Pošto ti donose isprazna viđenja

i proriču ti laži,
 položiće se mač
 na vratove opakih bezbožnika.
 Njima je došlo vreme,
 kucnuo je čas da se stane na kraj njihovom bezakonju.

³⁵ A ti[†] vrati svoj mač u korice!
 Ja ću ti suditi u mestu gde si stvoren,
 sudiću ti u zemlji tvog porekla.

³⁶ Izliću na tebe svoju jarost,
 dunuću oganj svoga besa na tebe
 i predaću te u ruke svirepim ljudima,
 veštim u zatiranju.

³⁷ Bićeš hrana ognju,
 a tvoja će krv teći u zemlji,
 i pašćeš u zaborav,
 jer sam ja, Gospod, progovorio.”“

22

Gresi Jerusalima

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „A ti, sine čovečiji, hoćeš li suditi, hoćeš li suditi tom gradu što proliva krv? Zatim mu obznani sve njegove gadosti.

³ Reci: 'Govori Gospod Bog: evo, bliži se čas gradu u kome se proliva krv, i koji pravi idole da se njima oskrnavljuje.

⁴ Navukao si na sebe krivicu zato što si prolivao krv, i zato što si se oskrnavio idolima koje si napravio. Skratio si sebi dane, i došao je kraj tvojim godinama. Zato ću učiniti da te narodi preziru i da ti se sve zemlje rugaju.

⁵ Rugaće ti se i oni koji su blizu i koji su daleko, grade osramoćenog imena, koji si pun nereda.

⁶ Gle, izrailjski knezovi u tebi, svaki od njih, koriste svoju vlast da prolivaju krv.

⁷ U tebi ponižavaju očeve i majke, u tebi zlostavljaju strance, i tlače siročad i udovice.

⁸ Ti prezireš moje svetinje i skrnaviš moje subote.

⁹ U tebi su klevetnici koji gledaju da proliju krv, u tebi jedu na gorama i čine što je sramota.

¹⁰ U tebi *deca* otkrivaju očevu golotinju, u tebi obeščašćuju žene dok su obredno nečiste.

¹¹ Jedan čini gadost sa ženom svoga bližnjeg, drugi sramotno skrnavi svoju snahu, a treći opet obeščašćuje svoju sestru, ćerku svoga oca.

¹² U tebi primaju mito da prolivaju krv, pozajmljuješ radi koristi i s kamatom, i nepošteno zarađuješ na svome bližnjem iznuđujući od njega, a mene si zaboravio – govori Gospod Bog.'

¹³ Evo, udariću dlanom o dlan zbog nepoštenog dobitka koji si stekao, i krvoprolića koje se čini u tebi.

¹⁴ Hoće li ti srce ostati mirno i hoće li ostati snage u tvojim rukama u dan kada budem postupao s tobom? To sam ja, Gospod, rekao i to ću učiniti.

¹⁵ Jer, rasejaću te među narode i rasuti te po zemljama, i dokrajčiću tvoju nečistotu.

¹⁶ A kad oskrnaviš sebe u očima naroda, znaćeš da sam ja Gospod Bog.”

¹⁷ Dođe mi reč Gospodnja:

[†] 21:35 Bog se sada obraća vavilonskom caru.

¹⁸ „Sine čovečiji, dom Izrailjev mi je postao šljaka; svi su bronza, kalaj, gvožđe i olovo u peći, a postali su šljaka od srebra.

¹⁹ Stoga govori Gospod Bog: "Zato što ste svi postali šljaka, evo, skupiću vas usred Jerusalima.

²⁰ I kao što se skuplja bronza, gvožđe, olovo i kalaj u peći, pa se oko toga raspiri oganj da se istopi, tako ću vas skupiti u svom gnevu i jarosti, položiti vas i rastopiti.

²¹ A kad vas skupim, dunuću na vas oganj moga gneva i rastopiti vas u njemu.

²² Kao što se srebro topi u peći, tako ćete i vi biti rastopljeni u njemu. Tada ćete znati da sam to ja, Gospod, izlio svoj gnev na vas."

²³ Dođe mi reč Gospodnja:

²⁴ „Sine čovečiji, reci joj: "Ti si zemlja koja nije očišćena, na koju još nije pala kiša u dan gneva."

²⁵ Udružili su se njeni proroci u njoj kao lavovi što riču i razdiru plen. Oni proždiru duše, uzimaju blago i dragocenosti, i umnožavaju udovice usred nje.

²⁶ Sveštenici njeni krše moj Zakon i skrnave moje svetinje; ne prave razliku između svetog i nesvetog, i ne poučavaju da se pravi razlika između nečistog i čistog. Oni zatvaraju oči kad se krše moje subote, te sam i ja bez časti među njima.

²⁷ Knezovi su njeni u njoj kao vuci koji razdiru plen; prolivaju krv i upropašćuju duše radi nepoštenog dobitka.

²⁸ Proroci njeni kreće u belo; zamazuju im oči donoseći prazna viđenja i proričući im laž. Oni govore: govori Gospod Bog, a Gospod nije govorio.

²⁹ Narod zemlje odao se nasilništvu i pljački; tlače siromaha i ubogoga i bespravno zlostavljaju stranca.

³⁰ Tražio sam među njima čoveka koji će popraviti zid i stati u procep preda mnom radi zemlje, da je ne bih uništio. I nisam ga našao.

³¹ Zato ću izliti na njih svoj gnev, istrebiću ih ognjem svoje jarosti, i svaliću im na glavu njihova dela – govori Gospod Bog."

23

Ola i Oliva

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, bile su dve žene, ćerke jedne majke.

³ Bludničile su u Egiptu, bludničile su od mladosti svoje. Tamo su im grudi stiskali, devojачke im dojke dirali.

⁴ Starija se zvala 'Ola'^{*}, a 'Oliva'[†] joj je bila sestra. Bile su moje, i rodile su sinove i ćerke. Ola je Samarija, a Oliva je Jerusalim. To su im imena.

⁵ Ola se odala bludu dok je bila moja; vukla ju je pohota za njenim ljubavnicima, Asircima, ratnicima

⁶ u purpur obučenima, upraviteljima i namesnicima, sve zgodnim momcima, konjanicima što jezde na konjima.

⁷ Nudila im je svoj blud, sve najvrsnijima od Asiraca, i svima za kojima ju je vukla pohota, te se oskrnavila svim svojim idolima.

⁸ Od Egipta nije ostavljala svoje bludničenje, jer su sa njom legali u njenoj mladosti i dirali joj devojачke dojke, a ona ih je zasipala svojim bludom.

⁹ Zato sam je predao u ruke njenim ljubavnicima, Asircima, za kojima ju je vukla pohota.

¹⁰ Oni su otkrili njenu golotinju: pohvatali su njene sinove i ćerke i pobili ih mačem. Tako je došla na loš glas među ženama, kad je na njoj izvršen sud.

^{*} 23:4 Ola znači njen šator. [†] 23:4 Oliva znači moj je šator u njoj.

¹¹ Videla to njena sestra Oliva, pa je u svojoj pohoti postala još pokvarenija od nje; u svojim je bludničenjima postala gora od svoje sestre.

¹² Vukla ju je pohota za Asircima, upraviteljima i namesnicima, ratnicima, raskošno obučanim konjanicima što jezde na konjima, sve zgodnim momcima.

¹³ I video sam da se oskrnavila; obe su pošle istim putem.

¹⁴ U svojim je bludničenjima postala još gora. Videla je na zidu nacrtane likove muškaraca, slike Haldejaca naslikane crvenom bojom,

¹⁵ opasane opasačima oko bedara, s nabranim turbanima na glavama, s izgledom vojnih zapovednika, nalik Vaviloncima, kojima je rodna zemlja Haldeja.

¹⁶ I kako ih je ugledala, pohota je obuzela, pa im je poslala glasnike u Haldeju.

¹⁷ Vavilonjani su došli k njoj na postelju ljubavničku i oskrnavili je njihovim bludom. A kad se s njima oskrnavila, zgadili su joj se.

¹⁸ Kad je javno počinila svoja bludničenja i otkrila svoju golotinju, duša se moja od nje odvratila, kao što mi se duša odvratila od njene sestre.

¹⁹ Ali ona je još više bludničila sećajući se dana svoga devojaštva, kad je činila blud u Egiptu.

²⁰ Vukla ju je pohota za njenim ljubavnicima kojima je muškost kao u magarca, a izliv kao u konja.

²¹ Ti si se vratila na razvratnost svoje mladosti, kad su ti u Egiptu dirali dojke i milovali ti devojačke grudi.

²² Zato, Olivo, govori Gospod Bog: evo, okrenuću protiv tebe tvoje ljubavnike koji su ti se zgadili, i dovešću ih na tebe sa svih strana:

²³ Vavilonjane, sve Haldejce, Fekođane, Sojane i Kojane, sve Asirce s njima, zgodne mladiće, sve same upravitelje i namesnike, vojne zapovednike i ratnike što jašu na konjima.

²⁴ Oni će navaliti na tebe s oružjem, bojnim kolima na točkovima i združenim snagama. Postaviće se protiv tebe sa svih strana sa štitovima, štitićima i šlemovima. Ja ću im predati sud, pa će ti suditi po svojim zakonima.

²⁵ Okrenuću protiv tebe svoju ljubomoru i gnevno će postupati s tobom: odseći će ti nos i uši, a ti što ti preostanu, ti će pasti od mača; odvešće ti sinove i ćerke, a te što ti preostanu, njih će proždreti oganj.

²⁶ I strgnuće s tebe tvoje haljine i odneti tvoj nakit.

²⁷ Tako ću odstraniti od tebe tvoju razvratnost i tvoj blud koji si počela u Egiptu. I nećeš više žudeti za njima, niti se sećati Egipta.

²⁸ Jer govori Gospod Bog: evo, daću te u ruke onih koje mrziš, od kojih ti se duša gadi.

²⁹ Dušmanski će postupati s tobom: uzeće plod tvoje muke i ostaviti te potpuno голу, pa će se pokazati golotinja tvojih bludničenja, tvoja razvratnost i tvoja bludničenja.

³⁰ To će ti se dogoditi zato što si bludničila s narodima i oskrnavila se njihovim idolima.

³¹ Pošto si išla stopama svoje sestre, daću ti u ruku njenu čašu.

³² Govori Gospod Bog:
Ispićeš čašu svoje sestre,

 čašu duboku i široku,
do ruba punu,
 i bićeš na podsmeħ i porugu.

³³ I obuzeće te pijanstvo i žalost.
 To je čaša strahote i pustošenja,
 čaša tvoje sestre Samarije!

³⁴ Ispićeš je do dna,
 pa ćeš je razbiti u komade
 i odseći sebi dojke.

To sam ja rekao – govori Gospod Bog.

³⁵ Zato, govori Gospod Bog: zato što si me zaboravila i okrenula mi leđa, ispaštaćeš zbog svog razvrata i svojih bludničenja.“

³⁶ Gospod mi reče: „Sine čovečiji, hoćeš li suditi Oli i Olivi? Objavi im njihove gadosti, jer su počinile preljubu, i krv je na njihovim rukama. Počinile su preljubu sa svojim idolima, a sinove koje su mi rodile žrtvovala je njima za hranu.

³⁸ Još su mi učinile i ovo: istoga su dana oskrnavile moja Svetilišta i okaljale moje subote.

³⁹ Toga su dana poklale svoje sinove za svoje idole i došle u moje Svetilište da ga okaljaju. Eto, to su učinile u mom domu.

⁴⁰ Šta više, poslale su glasnike po ljude iz daleka, a kad su došli, ti si se za njih okupala, namazala oči, i stavila nakit na sebe.

⁴¹ Onda si sela na raskošni krevet, a pred tobom je bio postavljen sto na koji si stavila moj kad i moje ulje.

⁴² Dizala se bezbrižna buka mnogih ljudi; pijanice su došle iz pustinje i stavile narukvice na ruke i raskošne krune na svoje glave.

⁴³ Tada rekoh njoj koja je istrošena od preljube: neka je iskoriste kao bludnicu, jer nije ništa drugo.

⁴⁴ I kao što se dolazi bludnici, tako su došli k Oli i Olivi, razvratnicama.

⁴⁵ Ali pravednici će im suditi kao što se sudi preljubnicama i onima koji prolivaju krv, jer one su preljubnice i krv im je na rukama.

⁴⁶ Jer govori Gospod Bog: saberi vojsku protiv njih i predaj ih užasu i pljački.

⁴⁷ Neka ih vojska zaspe kamenjem, neka poseku mačevima njihove sinove i ćerke, i neka spale njihove kuće.

⁴⁸ Tako ću odstraniti razvratnost iz zemlje i dati primer svim ženama, da ne slede vašu razvratnost.

⁴⁹ Oni će vas kazniti za vašu razvratnost, i ispaštaćete za grehe koje ste učinile s vašim idolima. Tada ćete znati da sam ja Gospod Bog.“

24

Kotao s ključalom vodom

¹ Dođe mi reč Gospodnja devete godine, u desetom mesecu, desetog dana:

² „Sine čovečiji, zabeleži ovaj dan, upravo ovaj dan, jer je car vavilonski na ovaj isti dan opseo Jerusalim.

³ Ispričaj priču odmetničkom domu. Reci im: 'Govori Gospod Bog:

Pristavi kotao; pristavi ga
i nalij vodu u njega.

⁴ Stavi u njega komade mesa,
sve najbolje komade, but i plećku,
i napuni ga najboljim kostima.

⁵ Uzmi najbolje grlo sitne stoke
i naslaži kosti* ispod njega.
Neka dobro uzavri,
tako da se i kosti skuvaju u njemu.

⁶ Zato govori Gospod Bog:
Teško krvničkom gradu,
kotlu koji je zagoreo,

* 24:5 *Kosti*, prema jevrejskom i Septuaginti.

a čija zagorelina nije uklonjena!
Isprazni ga komad po komad;
za njega se neće bacati žreb.

⁷ Jer njegova je krv još u njemu:
stavio ju je na голу stenu;
nije je prolio na zemlju
da je pokrije prašina.

⁸ I ja ću ostaviti njegovu krv
na goloj steni, nepokrivenu,
da plane gnev i da se izvrši osveta.

⁹ Zato govori Gospod Bog:
Teško krvničkom gradu,
jer ću naložiti veliki oganj!

¹⁰ Stavi mnogo drva,
podloži vatru,
skuvaj meso,
umešaj začine;
neka kosti zagore.

¹¹ Zatim ga stavi praznog
na užareni ugalj da se zagreje,
tako da se bronza usija,
pa da zagorelina u njemu sagori.

¹² Mukotrpan je to posao!
Zagorelina se ne skida s njega
čak ni ognjem.

¹³ Razvratnost je u tvojoj nečistoti! Zato što sam te čistio, a ti se nisi dala očistiti od svoje nečistote, nećeš se više očistiti od svoje nečistote, dok ne iskalim svoj gnev na tebi.

¹⁴ Ja, Gospod to sam rekao; to dolazi i to ću učiniti. Neću odustati, neću se sažaliti, neću se smilovati. Bićeš kažnjena zbog svojih puteva i svojih dela – govori Gospod Bog.”

Jezekilju umire žena

¹⁵ Dođe mi opet reč Gospodnja:

¹⁶ „Sine čovečiji, uzeću od tebe želju tvojih očiju jednim udarcem. A ti ne tuguj, ne plači, niti roni suze.

¹⁷ Uzdiši tiho, ne nariči za mrtvima, obmotaj turban oko svoje glave, obuj sandale na noge, ne pokrivaj svoju bradu, i ne jedi što ti spremaju ljudi.“

¹⁸ To sam ujutro rekao narodu, a uveče mi je umrla žena. Ujutro sam učinio kao što mi je bilo zapovedeno.

¹⁹ Ljudi mi rekoše: „Zar nam nećeš reći šta za nas znači sve to što radiš?”

²⁰ Ja im rekoh: „Došla mi je reč Gospodnja:

²¹ 'Reci domu Izrailjevom: govori Gospod Bog: evo, oskrnaviću svoje Svetilište, ponos vaše snage, uživanje vaših očiju, ono što vam duša želi, a vaši sinovi i ćerke koje ste ostavili, popadaće od mača.

²² Tada ćete učiniti kao što sam ja učinio; nećete pokrivati bradu i nećete jesti što vam spremaju ljudi.

²³ Turbani će vam biti na glavi a sandale na nogama. I nećete tugovati, ni plakati, nego ćete istrunuti zbog svojih krivica i uzdisati jedan pred drugim.

²⁴ Jezekilj će vam biti znak; što je on radio, radićete i vi. A kad se to dogodi, znaćete da sam ja Gospod Bog.

²⁵ A ti, sine čovečiji, onoga dana kada im oduzmem ponos njihove snage, uživanje njihovih očiju i ono što im duša želi, njihove sinove i ćerke,

²⁶ tog dana će doći begunac da ti donese vest.

²⁷ Tog dana će ti se otvoriti usta pred tim beguncem, pa ćeš progovoriti i nećeš više biti nem; ti ćeš im biti znak. Tada će znati da sam ja Gospod.”“

25

Proroštvo protiv Amonaca

¹ I dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, okreni se licem prema Amoncima i prorokuj protiv njih.

³ Reci Amoncima: 'Čujte reč Gospoda Boga! Govori Gospod Bog: zato što si rekao: „Aha!“ – za moje Svetilište kada je bilo oskrnavljeno, i za zemlju Izrailjevu kada je bila opustošena, i za dom Judin kada je otišao u izgnanstvo,

⁴ zato ću te, evo, predati u posed sinovima istoka. Oni će u tebi postaviti svoje tabore i napraviti svoja naselja u tebi; oni će jesti tvoj urod i piti tvoje mleko.

⁵ Od Rave ću učiniti pašnjake za kamile, a od Amonaca obor za ovce. Tada će znati da sam ja Gospod.

⁶ Jer govori Gospod Bog: zato što si pljeskao rukama, i udarao nogom o tlo i s krajnjim se prezirom radovao u srcu nad zemljom Izrailjevom,

⁷ zato ću, evo, ispružiti svoju ruku na tebe i dati te za plen narodima. I istrebiću te iz naroda, iskoreniću te iz zemalja; zatrću te. Tada ćeš znati da sam ja Gospod.”“

Proroštvo protiv Moavaca

⁸ Govori Gospod: „Zato što su Moav i Sir rekli: 'Gle, dom je Judin *postao* kao svi drugi narodi',

⁹ zato ću otvoriti granicu Moavovu, da uklonim njegove gradove, pogranične gradove, ponos zemlje: Vet-Jesimot, Val-Meon i Kirijatajim.

¹⁰ Daću Amonce u posed sinovima istoka, da se Amonci ne spominju među narodima.

¹¹ I nad Moavcima ću izvršiti sud. Tada će znati da sam ja Gospod.”“

Proroštvo protiv Edomaca

¹² Govori Gospod Bog: „Zato što je Edom izvršio osvetu nad domom Judinim, pa je, sveteći im se, navukao na sebe krivicu,

¹³ zato, govori Gospod Bog: podignuću ruku na Edom i istrebiću iz njega i ljude i stoku, i pretvoriću ga u ruševine; i izginuće od mača od Temana do Dedana.

¹⁴ Osvetiću se Edomu rukom moga naroda Izrailja. Oni će postupiti s Edomom po mome gnevu i jarošći. Tako će upoznati moju osvetu – govori Gospod Bog.”“

Proroštvo protiv Filistejaca

¹⁵ Govori Gospod Bog: „Zato što su Filistejci izvršili osvetu, sveteći se s prezirom u srcu, i zatirali s vekovnim neprijateljstvom,

¹⁶ zato, govori Gospod Bog: evo, podići ću ruku na Filistejce: istrebiću Herećane i uništiti ostatak što živi uz more.

¹⁷ Izvršiću nad njima veliku osvetu i gnevno ih kazniti. I znaće da sam ja Gospod, kada izvršim svoju osvetu nad njima.”“

26

Proroštvo protiv Tira

¹ U jedanaestoj godini, prvog dana u mesecu, dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, zato što je Tir govorio za Jerusolim: 'Ha, ha, razbijena su vrata naroda, širom su mi otvorena, obogatiću se sad kad je opustošen!’,

³ zato govori Gospod Bog: o, Tire, evo me, dolazim na tebe! Podići ću na tebe mnoge narode, kao što more podiže talase.

⁴ Oni će razoriti zidine tirske i srušiti njene kule. Ja ću sastrugati zemlju s njega i učiniti ga golom stenom.

⁵ I postaće mesto gde se suše mreže usred mora, jer sam ja, Gospod, to rekao – govori Gospod Bog. Tir će postati plen narodima.

⁶ A tvoje ćerke u zemlji biće pobijene mačem. Tada će znati da sam ja Gospod Bog.

⁷ Jer govori Gospod Bog: evo, dovešću na Tir sa severa Navuhodonosora, cara vavilonskog, cara nad carevima, s konjima i bojnim kolima, s konjicom i velikom vojskom.

⁸ On će pobiti mačem tvoje ćerke u zemlji. Dignuće protiv tebe opsadne kule, iskopati nasipe protiv tebe i postaviti štitove protiv tebe.

⁹ I namestiće probojne sprave da udaraju u tvoje zidove, i sekirama razaraće tvoje kule.

¹⁰ Od mnoštva njegovih konja prekriće te prašina; a od buke njegovih konjanika i točkova bojnih kola zatrešće se tvoji zidovi kada uđe kroz tvoja vrata, kao što se ulazi u provaljen grad.

¹¹ Kopitama svojih konja protutnjaće kroz sve tvoje ulice; mačem će pobiti tvoj narod, a tvoji moćni stubovi će biti oboreni na zemlju.

¹² Zapleniće tvoje blago i opljačkati tvoja dobra, srušiće tvoje zidove i razoriti tvoje lepe kuće, a tvoje kamenje, drvo, i prašinu pobacaće u vodu.

¹³ Prekinuću jeku tvojih pesama, a zvuk tvojih harfi više se neće čuti.

¹⁴ Učiniću od tebe golu stenu; postaćeš mesto gde se suše mreže. Nikada više nećeš biti sagrađen, jer sam ja, Gospod, to rekao – govori Gospod Bog.“

¹⁵ Ovako Gospod Bog govori Tiru: „Zar se neće zatresti ostrva od praska tvoga pada, kad ranjeni stanu da jauču i pokolj nastane u tebi?

¹⁶ Tada će sići s prestola svi morski knezovi, odložiti svoje plašteve i skinuti sa sebe izvezene haljine, pa će se obući u strah, posedati na zemlju i neprestano se tresti zapanjeni nad tobom.

¹⁷ Onda će zapevati tužbalicu nad tobom i reći ti:

'Kako propade, slavni grade,

kako nestade s mora!

A bio si morska sila,

ti i meštani tvoji,

sejući strah među svima

koji su živeli u tebi.

¹⁸ Sad se tresu ostrva u dan tvoga pada,

smela su se ostrva morska zbog tvog kraja.'

¹⁹ Jer govori Gospod Bog: 'Kad te učinim pustim gradom, kao gradove gde se više ne živi, kad na tebe dovedem dubine morske i silne te vode prekriju,

²⁰ spustiću te k onima što silaze u raku, k narodu iz davnih vremena, nastaniću te u najniže krajeve zemlje, što liče na drevne ruševine, s onima što silaze u raku. I nećeš više biti nastanjen, niti zračiti sjajem u zemlji živih.

²¹ Dovešću na tebe propast i neće te više biti. Tražiće te, ali te nikada više neće naći – govori Gospod Bog.“

27

¹ I dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, zapevaj tužbalicu o Tiru!

- ³ Reci Tiru:
'O, ti što stoluješ na vratima morskim,
što trguješ s narodima na mnogim ostrvima,
Govori Gospod Bog: o, Tire, ti reče:
„Ja sam savršenstvo lepote!“
- ⁴ Granice tvoje u srcu su mora,
savršena tvoja lepota tvojih je zidara delo.
- ⁵ Od čempresa senirskih
sve su ti daske načinili,
s Livana kedar uzeše,
da ti jarbol načine,
- ⁶ od hrastova vasanskih,
vesla su ti napravili,
a palubu od borova s kitimskih ostrva;
slonovu kost u nju su umetnuli.
- ⁷ Jedro ti je bilo od lana vezenog, egipatskog,
a zastori od grimiza i skerleta s ostrva eliskih.
- ⁸ Meštani Sidona i Arvada bili su ti veslači,
mudraci tvoji, Tire, bili su ti kormilari.
- ⁹ Starešine gevalske i mudraci njegovi
pukotine su tvoje popravljali;
sve lađe na moru i posada njihova
dolazili su da od tebe robu kupuju.
- ¹⁰ Ljudi iz Persije, Luda i Futa,
tvoji su bili ratnici.
O tvoje su zidove štitove i šlemove kačili,
i kitili te sjajem.
- ¹¹ Arvađani i vojska tvoja na tvojim zidovima,
kule su tvoje Gamaditi čuvali unaokolo.
Štitove su svoje kačili na tvoje zidove
da doteraju tvoju lepotu.
- ¹² Tarsis je trgovao s tobom; zbog tvog silnog bogatstva svakojakog plaćao je tvoju robu
srebrom i gvožđem, kalajem i olovom.
- ¹³ Javan, Tuval i Meseh su trgovali s tobom razmenjujući roblje i bronzano posuđe za
tvoju robu.
- ¹⁴ Oni iz doma Togarminog razmenjivali su konje, jahaće konje i mazge za tvoju robu.
- ¹⁵ Sinovi Dedanovi su trgovali s tobom. I mnoga su ostrva trgovala za tebe; donosili
su ti kao naknadu slonovu kost i ebonovo drvo.
- ¹⁶ Aram je trgovao s tobom zbog obilja tvojih proizvoda; plaćali su za tvoju robu
malahitima, skerletom, vezenim platnom i finim lanom, koralima i rubinima.
- ¹⁷ Juda i zemlja Izrailjeva su trgovali s tobom; plaćali su za tvoju robu pšenicom iz
Minita, brašnom, medom, uljem i melemom.
- ¹⁸ Damask je, zbog obilja tvojih proizvoda svake vrste, trgovao s tobom helvonskim
vinom i vunom iz Sahara.
- ¹⁹ Dan i Javan iz Uzala za tvoju su robu davali obrađeno gvožđe, kasiju i trsku.
- ²⁰ Dedan je trgovao s tobom s jahačkim prostirkama.
- ²¹ Arabljani i svi knezovi kedarski trgovali su s tobom i plaćali ti jaganjcima, ovnovima
i jarcima.
- ²² Trgovci iz Save i Regme su trgovali s tobom. Za tvoju robu plaćali su najboljim
začinima svake vrste, svakojakim draguljima i zlatom.

²³ Haran, Kana, Eden, savski trgovci, Asirija i Hilmad, su trgovali s tobom.

²⁴ Trgovali su s tobom na tvojoj pijaci u zamenu za najbolje ruho od vezene purpurne tkanine, i raznobojne tepihe od čvrsto upletenih niti.

²⁵ Tarsiske lađe prevozile su tvoju robu. Bio si pun i veoma natovaren na morskoj pučini.

²⁶ Tvoji veslači su te izveli na pučinu, ali istočni vetar te je razbio usred mora.

²⁷ Tvoje bogatstvo, tvoja roba, tvoji moreplovci, tvoji mornari, kormilari i majstori za tvoje pukotine, tvoji trgovci, svi ratnici u tebi, i svi koji su na palubi, pašće u morske dubine u dan tvoga pada.

²⁸ Kad se začuje vapaj tvojih kormilara zatrešće se obala.

²⁹ Tada će svi veslači, mornari i svi morski kormilari napustiti svoje lađe i iskrcati se na zemlju.

³⁰ Oni će podići svoj glas i gorko zavapiti nad tobom. Prašinom će posuti svoju glavu i valjati se u pepelu,

³¹ obrijaće glavu za tobom, pripasaće kostret, pa će, ogorčene duše, plakati za tobom i gorko naricati.

³² Zakukaće i zapevati naricaljku nad tobom:

„Ko je kao Tir

ućutkan usred mora?“

³³ Kad su ti robu dovozili s mora,
njom si sitio mnoge narode;

obiljem blaga i robom svojom,
ti si bogatio careve zemaljske.

³⁴ A sada te more razbi u vodi dubokoj,
roba tvoja propade, i sav narod u tebi.

³⁵ Svi su žitelji ostrvski zapanjeni nad tobom;
careve im podilazi jeza, od straha im se lice grči.

³⁶ Trgovci naroda zvižde nad tobom;
postao si ruglo
i više te neće biti.“

28

Proroštvo protiv tirskog kneza

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, reci tirskom vladaru: 'Govori Gospod Bog:
Uzoholio si se u srcu govoreći:

„Ja sam bog;

sedim na Božijem prestolu*
u srcu mora.“

Ipak, ti si samo čovek, a ne Bog,
iako svoj um izjednačavaš s Božijim umom.

³ Eto, mudriji si od Danila;
nijedna tajna ti nije skrivena.

⁴ Stekao si sebi bogatstvo
mudrošću i razumom,
nakupio si srebro i zlato
u svojim riznicama.

⁵ Umnožio si svoje bogatstvo
velikom svojom mudrošću u trgovini,

* 28:2 Ili: *sedim na prestolu bogova.*

ali si se uzoholio u srcu
zbog svog bogatstva.

⁶ Zato govori Gospod Bog:
Zato što izjednačavaš svoj um
s Božijim umom,

⁷ evo, dovešću na tebe tuđince,
najnemilosrdnije među narodima,

a oni će isukati mačeve
na lepotu tvoje mudrosti
i okaljati tvoj sjaj.

⁸ Baciće te u jamu
i umrećeš smrću posečenih usred mora.

⁹ Hoćeš li pred svojim pogubiteljem da kažeš: „Ja sam Bog“?
Ti si čovek, a ne Bog,
kad padneš u ruke svojih pogubitelja!

¹⁰ Umrećeš smrću neobrezanih rukom tuđinaca,
jer sam ja to rekao – govori Gospod Bog.“

¹¹ Opet mi dođe reč Gospodnja:

¹² „Sine čovečiji, ispevaj tužbalicu protiv tirkog cara. Reci mu: 'Govori Gospod Bog:
Ti si pečat savršenstva,
pun mudrosti i savršen u lepoti.

¹³ Bio si u Edenu, vrtu Božijem,
sav okićen dragim kamenjem:
rubinom, topazom, dijamantom,
hrisolitom, oniksom, jaspisom,
safiro, malahitom i smaragd;
zlatom te uokvirili i izvezli,
učvrstili ih u dan kad si bio stvoren.

¹⁴ Učinih te heruvimom zaštitnikom,
postavih te na svetu goru Božiju,
hodio si posred ognjenog kamenja.

¹⁵ Besprekoran beše na putevima svojim,
od dana kad si stvoren,
do dana kad se nepravda našla na tebi.

¹⁶ Zbog obilja tvoje trgovine
napunilo se nasilje u tebi; zgrešio si.
Zato te zbacih nečistog s gore Božije
i uklonih te, heruvime zaštitniče,
ispred ognjenog kamenja.

¹⁷ Ponelo se srce tvoje zbog tvoje lepote,
upropasti mudrost svoju zbog svog sjaja.

I bacio sam te na zemlju,
pred careve te zemaljske postavio
da te oni gledaju s prezrenjem.

¹⁸ Zbog mnogih tvojih krivica,
zbog trgovine tvoje nepoštene,
svetilište si svoje oskrnavio.
Zato sam zapalio oganj posred tebe,
i oganj te je progutao;
u pepeo sam te pretvorio

na oči svima što te gledaju.
¹⁹ Svi koji su te znali među narodima,
zgražaju se sad nad tobom,
postao si prizorom užasa,
i više te nikada neće biti.”

Proroštvo protiv Sidona

²⁰ Dođe mi reč Gospodnja:
²¹ „Sine čovečiji, okreni se licem prema Sidonu i prorokuj protiv njega.
²² Reci: 'Govori Gospod Bog:
Evo me protiv tebe, Sidone,
da se proslavim usred tebe.
I znaćete da sam ja Gospod,
kada nad njim izvršim sud,
i kada pokažem svoju svetost u njemu.
²³ Poslaću na njega pošast,
i krvi će biti na njegovim ulicama.
Posečeni će ginuti usred njega od mača,
koji će ih stizati sa svih strana.
Tada će znati da sam ja Gospod.
²⁴ Dom Izrailjev neće više imati trn koji ubada, ni bodlju koja nanosi bol; niotkuda više
neće biti onih koji ih preziru. Tada će znati da sam ja Gospod Bog.
²⁵ Zato govori Gospod: kada skupim dom Izrailjev iz naroda gde su bili rasejani, i
pokažem na njima svoju svetost pred pucima, tada će živeti na zemlji, koju sam ja dao
svome sluzi Jakovu.
²⁶ I živeće spokojno na njoj: gradiće kuće, sadiće vinograde i živeće bezbedno, kada
izvršim sud nad svima koji ih preziru sa svih strana. Tada će znati da sam ja, Gospod,
njihov Bog.”

29

Proroštvo protiv Egipta

Sud nad faraonom

¹ U desetoj godini, u desetom mesecu, dvanaestoga dana, dođe mi reč Gospodnja:
² „Sine čovečiji, okreni lice prema faraonu, egipatskom caru i prorokuj protiv njega i
protiv celog Egipta.
³ Govori i reci: 'Govori Gospod:
Evo me protiv tebe,
faraone, care egipatski!
Ti si velika neman
što leži u svojim rekama i govori:
„Nil je moj, sebi sam ga načinio!“
⁴ Zato ću zakačiti kuku za tvoju čeljust
i učiniti da se sve ribe iz tvojih reka priljube uz tvoje krljušti.
Zatim ću te izvući iz tvojih reka
zajedno sa ribama iz tvojih reka
koje su se priljubile uz tvoje krljušti.
⁵ Ostaviću te u pustinji,
tebe i sve ribe iz tvojih reka.
Pašćeš na ledinu
i niko te neće poneti ni sahraniti.

Daću te za hranu poljskim zverima
i pticama nebeskim.

⁶ I svi će stanovnici Egipta znati da sam ja Gospod.

Bili ste štap od trske domu Izrailjevu.

⁷ Kada su te uzeli u ruke, ti si se slomio i probio im sva ramena; kada su se oslonili na tebe, ti si pukao i oduzeo im snagu u svim bedrima.

⁸ Zato govori Gospod Bog: poslaću na tebe mač i istrebiti iz tebe i ljude i stoku.

⁹ Zemlja egipatska postaće pustoš i pustinja. Tada će znati da sam ja Gospod.

To je zbog toga što si rekao: „Nil je moj, sebi sam ga načinio!“

¹⁰ Stoga, evo dolazim na tebe i na tvoje reke: pretvoriću egipatsku zemlju u pustoš i pustinju, od Migdola do Siene, do međe kuške.

¹¹ Ljudska noga neće više preko nje prelaziti, a neće ni stoka svojom nogom prelaziti preko nje, nego će četrdeset godina biti nenastanjena.

¹² I pretvoriću egipatsku zemlju u najgoru pustoš među opustošenim zemljama. Njegovi će gradovi biti pusti među razorenim gradovima četrdeset godina. A ja ću rasuti Egipćane među narode i rasejati ih po zemljama.

¹³ Jer govori Gospod Bog: kad se navrši četrdeset godina, skupiću Egipćane iz naroda, gde su bili rasuti,

¹⁴ pa ću vratiti Egipćane iz ropstva i dovesti ih u zemlju Patros, njihovu postojbinu, i tamo će biti malo carstvo.

¹⁵ Ono će biti najmanje od zemaljskih carstava, te se neće više uzdići nad narode; tako ću ga smanjiti da više nikad ne zagospodari nad narodima.

¹⁶ I više neće biti uzdanica domu Izrailjevu, nego podsetnik na njihovu krivicu, kada su se k njemu okretali za pomoć. Tada će znati da sam ja Gospod Bog.”

Nagrada za Navuhodonosora

¹⁷ U dvadeset sedmoj godini, prvog dana u prvom mesecu, dođe mi reč Gospodnja:

¹⁸ „Sine čovečiji, Navuhodonosor, car vavilonski, je odveo svoju vojsku u veliki pohod na Tir. Svaka je glava oćelavila, svako se rame odralo, ali od pohoda koji je preduzeo protiv Tira nije imao dobit ni on ni njegova vojska.

¹⁹ Zato govori Gospod Bog: evo, ja dajem Navuhodonosoru, caru vavilonskom, zemlju egipatsku. On će odneti njeno blago, oteti njen plen i opljačkati je. To će biti plata njegovoj vojsci.

²⁰ A kao nadoknadu za njegov trud daću mu egipatsku zemlju, jer su radili za mene – govori Gospod Bog.

²¹ U onaj ću dan podići rog domu Izrailjevu, a tebi ću otvoriti usta među njima. Tada će znati da sam ja Gospod.”

30

Teško Egiptu u dan Gospodnji!

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, prorokuj i reci: 'Govori Gospod: Zakukajte –

Jao, dane!

³ Jer blizu je dan,
dan Gospodnji,

dan oblačni,
vreme za narode.

⁴ Doći će mač na Egipat,
strepnja će obuzeti Kuš

kad poginuli stanu da padaju po Egiptu,
kad mu otmu njegovo bogatstvo,
i kad mu sruše temelje.

⁵ Kuš i Fut, Lud, Arabija i Huv, i narod zemlje saveza, pašće s njima od mača.

⁶ Govori Gospod Bog:

Propašće oni koji pomažu Egiptu,
survaće se ponos njegove snage;
padaće od mača od Migdola do Siene
– govori Gospod Bog.

⁷ Biće opustošeni usred opustošenih zemalja,
a njegovi gradovi će ležati među razorenim gradovima.

⁸ Tada će znati da sam ja Gospod
kada zapalim vatru u Egiptu
i kada pretrpe slom svi njegovi pomagači.

⁹ U taj dan izaći će preda mnom poslanici u brodovima da uplaše spokojni Kuš. I obuzeće ih užas u dan egipatski, jer on, evo, dolazi.

¹⁰ Govori Gospod Bog:

Ja ću istrebiti mnogobrojni narod
egipatski rukom Navuhodonosora, vavilonskog cara.

¹¹ On i njegov narod,
najnemilosrdniji među narodima,
doći će da unište zemlju.

Oni će isukati svoje mačeve na Egipćane,
pa će ispuniti zemlju mrtvima.

¹² Ja ću isušiti rukavce Nila,
a zemlju ću prodati zlikovcima.

Rukom tuđinaca opustošiću zemlju
i sve što je u njoj.
Ja sam, Gospod, govorio.

¹³ Govori Gospod Bog:

Uništiću idole i istrebiti
ništavna božanstva iz Nofa.
Neće više biti kneza u Egiptu;
i predaću strahu zemlju egipatsku.

¹⁴ Opustošiću Patros,
zapaliću Soan,
i izvršiti sud na Noi.

¹⁵ Izliću svoj gnev na Sin,
tvrđavu egipatsku,
i istrebiti mnoštvo u Noi.

¹⁶ Zapaliću vatru u Egiptu:
Sin će se previjati od muka,

Noa će biti osvojen,
a Nof će biti svakog dana u teskobi.

¹⁷ Mladići Avina i Pi-Veseta pašće od mača,
a gradovi* će otići u ropstvo.

¹⁸ U Tafnesu će se pomračiti dan

* **30:17** Septuaginta (kao i Daničić) prevodi *a žene (devojke) će biti odvedene u ropstvo.*

kada slomim jaram egipatski.
Tada će se ugasiti ponos njegove snage.

Prekriće ga oblak,
a njegove će ćerke otići u ropstvo.

¹⁹ Tako ću izvršiti sudove na Egiptu,
pa će znati da sam ja Gospod.”“

Osuda faraona

²⁰ U jedanaestoj godini, prvog meseca sedmog dana u mesecu, dođe mi reč Gospodnja:

²¹ „Sine čovečiji, ja sam slomio mišicu faraonu, egipatskom caru, a evo, niko mu na nju nije stavio povoj s melemima, niti je povio zavojima da se učvrsti, kako bi se latila mača.

²² Zato govori Gospod Bog: evo me protiv faraona, cara egipatskog; slomiću mu ruke, i zdravu i onu slomljenu, i učiniti da mu mač ispadne iz ruke.

²³ Rasuću Egipćane među narode, i rasejati ih po zemljama.

²⁴ Ja ću ojačati ruke vavilonskom caru i dati mu mač u ruku; slomiću ruke faraonu, a on će stenjati pred njim kao što stenje smrtno ranjen čovek.

²⁵ Ojačaću ruke vavilonskom caru, a faraonove će ruke klonuti. Kada stavim mač u ruke vavilonskom caru, i on zamahne njime nad Egiptom, tada će znati da sam ja Gospod.

²⁶ Ja ću rasuti Egipćane među narode i rasejati ih po zemljama. Tada će znati da sam ja Gospod.“

31

Faraon, ponosni kedar

¹ U jedanaestoj godini, trećeg meseca, prvog dana u mesecu, dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, reci faraonu, egipatskom caru, i njegovom mnoštvu:

‘Kome li si sličan po svojoj veličini?’

³ Pogledaj Asiriju!

Ona je bila kao kedar na Livanu:

divnih grana, senovite krošnje.

Rastom je bio veoma visok,
među oblake vrh mu se vinuo.

⁴ Vode su mu dale da poraste,
dubinske su ga vode uzdigle.

Oko stabla su mu tekle reke,
potoke je svoje odaslao
da napaja sve poljsko drveće.

⁵ Stoga je visinom nadvisio sve poljsko drveće,
mnoge su mu grane izrasle,
u dužinu su mu ogranci otišli,
od obilnih se voda razgranali.

⁶ U njegovim granama
gnezdile su se sve ptice nebeske,
ispod njegovih grana
rađale se sve poljske zveri,
a u njegovom hladu
sedeli svi veliki narodi.

⁷ Divan je bio u svojoj veličini
i dužini svojih grana,
jer mu je koren bio kraj obilnih voda.

⁸ Kedrovi u Božijem vrtu

nisu mogli da se mere s njim,
čempresi nisu bili ravni njegovim granama,
platani nisu mogli da se porede s njegovim granama;
nijedno drvo u Božijem vrtu
nije mu bilo ravno po lepoti.

⁹ Podario sam mu lepotu –
mnoge grane –
pa su mu zavidela

sva drveta edenska u Božijem vrtu.

¹⁰ Zato govori Gospod Bog: zato što se uzdigao svojim rastom, i digao svoj vrh među oblake, i poneo se u srcu zbog svoje visine,

¹¹ predaću ga u ruke najsilnijem među narodima, da postupa s njim prema njegovoj opakosti. Zato sam ga proterao.

¹² Posekli su ga stranci, najokrutniji među narodima, i ostavili ga. Sve su mu grane popadale po gorama i po svim dolinama, ogranci mu leže slomljeni po svim klisurama zemlje. Svi su narodi zemaljski otišli iz njegovog hlada i napustili ga.

¹³ Na njegovom oborenom stablu gnezde se sve ptice nebeske, a među njegovim granama borave sve zveri poljske.

¹⁴ To je zbog toga da se nijedno drvo kraj vode ne ponosi svojom visinom, i ne diže svoj vrh među oblake, i da nijedno navodnjavano drvo svojom visinom ne dosegne do njih. Jer svi su oni na smrt osuđeni, bačeni u najniže krajeve zemlje među sinove ljudske, s onima što silaze u raku.

¹⁵ Govori Gospod Bog: onoga dana kad je kedar sišao u Svet mrtvih*, upriličih tugovanje; radi njega sam bezdan pokrio i reke njegove zaustavio, te stadoše silne vode. Zbog njega sam Livan u žalost zavio, zbog njega se sve poljsko drveće osušilo.

¹⁶ Od praska njegovog pada sam potresao sve narode kada sam ga survao u Svet mrtvih, s onima što silaze u raku. Tada se sve drveće edensko, najprobranije i najbolje na Livanu, sve što vodu prima, utešilo u najdubljim delovima pod zemljom.

¹⁷ U Svet mrtvih siđoše i oni što su pali od mača, mišica njegova, i oni koji su sedeli pod njegovim hladom.

¹⁸ Eto kome si sličan po slavi i veličini! S edenskim si drvećem survan u najniže krajeve pod zemljom. Stoga ćeš leći među neobrezane, među one koji padoše od mača.

To je faraon i sve njegovo mnoštvo – govori Gospod Bog.”

32

Tužbalica za faraona

¹ U dvanaestoj godini, dvanaestog meseca, prvog dana u mesecu, dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, ispevaj tužbalicu za faraonom, egipatskim carem, i reci mu:
’Ti što smatraš sebe lavićem naroda!

Ti si kao neman u moru,
haraš u svojim rekama,
nogama vodu talasaš,
i reke njihove mutiš!

³ Govori Gospod Bog:
Razapeću svoju mrežu preko tebe
sa zborom mnogih naroda;
oni će te izvući u mojoj mreži.

⁴ Ostaviću te na zemlji,

* **31:15** U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

baciću te na poljanu,
daću te pticama nebeskim,
i sve divlje zveri na zemlji
tobom ću nasititi.

⁵ Telo ću ti razbacati po gorama,
ispuniću doline ostacima tvojim.

⁶ Natopiću zemlju krvlju tvojom isteklom,
rečna će korita biti puna tvoga mesa.

⁷ A kad te ugasim, zastreću nebesa,
i pomračiti zvezde njihove.

Sunce ću prekriti oblacima,
a mesec neće više davati svoju svetlost.

⁸ Pomračiću nad tobom sva sjajna svetlila,
i prekriti tamom tvoju zemlju – govori Gospod Bog.

⁹ Ispuniću brigom srca mnogih naroda,
kad donesem tvoje izlomljene ostatke među narode,
u zemlje koje ne poznaješ.

¹⁰ Užasom ću ispuniti mnoge narode,
a njihovi će se carevi zgražati nad tobom,
kad zavitlam svojim mačem pred njima.

U dan tvog pada svaki će čovek
sve vreme strahovati za svoj život.

¹¹ Jer govori Gospod Bog:

Mač vavilonskog cara će te sustići.

¹² Tvoje ću mnoštvo pobiti mačevima moćnih –
najokrutnijima među svim narodima.

Oni će uništiti ponos Egiptu
i istrebiti sve njegovo mnoštvo.

¹³ Ja ću pobiti svu njegovu stoku
kraj obilnih voda.

Ljudska ih noga više neće mutiti,
niti će ih mutiti životinjski papak.

¹⁴ Tada ću umiriti njihove vode,
i učiniti da njihove reke teku kao ulje
– govori Gospod Bog.

¹⁵ Kad opustošim zemlju egipatsku
i kad zemlja ostane bez ičega u njoj,
kada udarim sve njegove stanovnike,
tada će znati da sam ja Gospod.'

¹⁶ Ovo je tužbalica koja će se naricati. Čerke naroda će je naricati; naricaće je za Egiptom
i za svim njegovim mnoštvom – govori Gospod Bog.“

Egipatski potomci u carstvu smrti

¹⁷ U dvanaestoj godini, petnaestoga dana u mesecu, dođe mi reč Gospodnja:

¹⁸ „Sine čovečiji, zakukaj nad egipatskim mnoštvom, obori ga, njega i čerke uzvišenih
naroda, u najdonje krajeve pod zemljom, sa onima što silaze u raku.

¹⁹ Reci mu: 'Jesi li sad lepši od svih drugih? Silazi dole i počini sa neobrezanima!

²⁰ On će pasti među pobijene od mača; maču je on predan. Neka ga odvuku sa njegovim
mnoštvom.

²¹ Neka mu moćnici i njegovi pomoćnici kažu iz središta Sveta mrtvih: spustili su se,
leže neobrezani, poginuli od mača.

²² Tamo je Asirija i sav njen zbor; oko nje su njeni grobovi, svi izginuli, pali od mača.

²³ Grobovi im leže u najdubljim delovima jame; njen zbor je oko njenog groba, svi izginuli, pali od mača – oni što su sejali užas u zemlji živih.

²⁴ Tamo je i Elam i sve njegovo mnoštvo oko njegovog groba, svi izginuli, od mača pali, koji su neobrezani sišli u najdublje krajeve pod zemljom. Oni su sejali užas u zemlji živih, a sad nose svoju sramotu s onima što silaze u raku.

²⁵ Stavili su mu ležaj među pobijenima, sa svim njegovim grobovima oko njega, svi neobrezani, izginuli od mača. Oni su sejali užas u zemlji živih, a sad nose svoju sramotu sa onima što silaze u raku; smešteni su među pobijene.

²⁶ Tamo su i Meseh, Tuval i sve njegovo mnoštvo oko njegovog groba, svi izginuli, svi neobrezani, izginuli od mača, jer su sejali užas u zemlji živih.

²⁷ Oni ne počivaju sa neobrezanim ratnicima koji su pali, koji su sišli u Svet mrtvih sa svojim oružjem za rat, koji su stavili svoje mačeve pod svoju glavu i svoju krivicu na svoje kosti, jer su ratnici sejali užas u zemlji živih.

²⁸ I ti ćeš biti slomljen, pa ćeš leći među neobrezane, sa onima što su izginuli od mača.

²⁹ Tamo je i Edom, njegov car i njegovi knezovi, koji su uprkos svojoj sili, stavljeni među one što su izginuli od mača. Oni sad počivaju među neobrezanima i onima što silaze u raku.

³⁰ Tamo su i svi knezovi sa severa i svi Sidonci koji su u sramoti sišli sa izginulima zbog užasa svoje sile. Oni su neobrezani počinili sa izginulima od mača, i poneli svoju sramotu sa onima što silaze u raku.

³¹ Kad ih faraon bude video, utešiće se on i njegova vojska za svim svojim mnoštvom koje je izginulo od mača – govori Gospod Bog.

³² Ja sam, naime, sejao užas u zemlji živih.* A faraon će sa svim svojim mnoštvom biti položen među neobrezane, sa onima što su izginuli od mača – govori Gospod Bog.”“

33

Odgovornost proroka

¹ Dođe mi opet reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, govori svojim sunarodnicima. Reci im: 'Ako dovedem mač na neku zemlju, a narod zemlje uzme jednog čoveka iz svojih krajeva i postave ga za čuvara,

³ i ako on vidi da mač dolazi na tu zemlju, pa zatrubi u trubu i opomene narod,

⁴ ali se onaj koji čuje glas trube ne da opomenuti, a mač dođe i pokosi ga, njegova će krv pasti na njegovu glavu.

⁵ Pošto je čuo glas trube, a nije se dao opomenuti, njegova će krv biti na njemu. Da se dao opomenuti, spasio bi sebi život.

⁶ Ako čuvar vidi da mač dolazi, a ne zatrubi u trubu, te narod ne bude opomenut, a dođe mač i pokosi jednog od njih, taj će platiti životom za svoju krivicu, ali ću odgovornost za njegovu krv tražiti od čuvara.'

⁷ Tebe sam, sine čovečiji, postavio za čuvara domu Izrailjevom. Kad čuješ reč iz mojih usta, prenesi im moju opomenu.

⁸ Kad kažem opakome: 'Zaista ćeš umreti', a ti mu ne kažeš ništa kako bi ga opomenuo da se okane svog opakog puta, opaki će svakako umreti zbog svoje krivice, ali ću odgovornost za njegovu smrt tražiti od tebe.

⁹ Ali ako opomeneš opakog da se vrati sa svog puta, a on se ne vrati sa svog puta, umreće za svoju krivicu. Ti ćeš, pak, spasti sebi život.

¹⁰ A ti, sine čovečiji, reci domu Izrailjevu: 'Vi govorite: naši prestupi i gresi nas terete, i zbog njih propadamo. Kako ćemo opstati!'

* 32:32 Ili: *Ja ću, naime, da sejem užas u zemlji živih.*

¹¹ Reci im: 'Života mi moga – govori Gospod Bog – nije meni milo da opaki umre, nego da se vrati sa svog puta i živi. Vratite se! Vratite se sa svojih zlih puteva! Zašto da izginete, dome Izrailjev?'

¹² Ti, sine čovečiji, reci svojim sunarodnicima: 'Pravednika neće spasti njegova pravednost kada zgreši, niti će opakost dovesti opakoga do njegove propasti kada se okane svoje opakosti. Pravednik neće ostati u životu kad zgreši.'

¹³ Kad kažem pravedniku da će živeti, ali se on pouzda u svoju pravednost, pa zgreši, sva njegova pravednost neće se pamtit; umreće zbog nepravde koju je počinio.

¹⁴ A ako kažem opakome: 'Zaista ćeš umreti!' – i on se okane svog greha, pa počne da čini pravo i pravdu;

¹⁵ ako opaki vrati zalog i vrati što je opljačkao, drži se zapovesti života i ne čini nepravdu, zaista će živeti, neće umreti.

¹⁶ Ni jedan od greha koje je počinio mu se neće pamtit. Činio je pravo i pravdu, zaista će živeti.

¹⁷ Ipak, tvoji sunarodnici kažu: 'Put Gospodnji nije pravedan.' Ne, njihovi putevi nisu pravedni!

¹⁸ Kad se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane da čini nepravdu, umreće zbog nje.

¹⁹ A ako se opaki okane svoje opakosti i počne da čini pravo i pravdu, živeće zbog njih.

²⁰ A vi kažete: 'Put Gospodnji nije pravedan.' Dome Izrailjev, svakome ću od vas suditi po njegovim putevima!"

Pad Jerusalima

²¹ U dvanaestoj godini našeg izgnanstva, petoga dana desetog meseca, došao mi je jedan begunac iz Jerusalima i rekao mi: „Grad je pao!“

²² A uveče, pre nego što je begunac došao, na mene se spustila ruka Gospodnja. Gospod mi je otvorio usta pre nego što je ovaj došao ujutro. I pošto su mi se otvorila usta, više nisam ćutao.

²³ Tada mi dođe reč Gospodnja:

²⁴ „Sine čovečiji, oni što žive u onim ruševinama u Izrailjevoj zemlji govore: 'Avraham je bio jedan jedini kad je primio zemlju u posed, a nas je mnogo. Nama je zemlja dana u posed.'

²⁵ Zato im reci: 'Govori Gospod Bog: eto, vi jedete meso s krvlju, dižete oči prema svojim idolima i prolivate krv, a hoćete da posedujete zemlju?

²⁶ Oslanjate se na svoj mač, činite gadosti, i svako od vas skrnavi ženu svog bližnjeg. Zar vi da posedujete zemlju?'

²⁷ Ovako im reci: 'Govori Gospod Bog: života mi moga, oni koji žive u ruševinama izginuće od mača, one koji su napolju daću zverima za hranu, a oni koji su u skloništima i pećinama pomreće od zaraze.

²⁸ Tako ću zemlju pretvoriti u krajnju pustoš, pa će nestati ponos njene sile. Gore će Izrailjeve opusteti, i više niko tamo neće prolaziti.

²⁹ I znaće da sam ja Gospod, kada pretvorim zemlju u krajnju pustoš zbog gadosti koje su počinili.'

³⁰ Sine čovečiji, tvoji sunarodnici govore o tebi uz zidove i kod kućnih vrata. Govore jedan drugom: 'Dođite i poslušajte reč koja je došla od Gospoda!'

³¹ Dolaze k tebi kao kad narod dolazi na sabor; moj narod seda ispred tebe i sluša tvoje reči, ali ih ne izvršava; pričaju im u ustima, a srce im ide za nepoštenim dobitkom.

³² Ti si za njih kao pevač umilnog glasa, koji peva ljubavne pesme i vešto svira; slušaju tvoje reči, ali ih ne izvršavaju.

³³ Ali kad ovo dođe, a evo, već dolazi, tada će znati da je prorok bio među njima.“

34

Izrailjevi lažni pastiri

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, prorokuj protiv Izrailjevih pastira. Reci pastirima: 'Govori Gospod Bog: teško Izrailjevim pastirima, koji napasaju sami sebe! Zar ne bi trebalo da pastiri napasaju stado?'

³ Jedete salo*, oblačite se vunom, i prinosite na žrtvu utovljene ovce ali ne napasate ovce.

⁴ Slabašne ne jačate, bolesne ne lečite, povređene ne zavijate, odlutale ne vraćate, izgubljene ne tražite, nego grubo i okrutno gospodarite nad njima.

⁵ I kako nisu imale pastira, raštrkale su se, i tako raštrkane postale plen svim poljskim zverima.

⁶ Moje ovce lutaju po svim gorama i na svakom visokom brdu; rasejane su moje ovce po celoj zemlji, i niko ne pita za njih, niti ih iko traži.

⁷ Zato, pastiri, čujte reč Gospodnju:

⁸ Života mi moga, govori Gospod Bog: zato što su moje ovce, nemajući pastira, bile opljačkane, te su postale hrana svakoj poljskoj zveri; i zato što moji pastiri ne haju za moje ovce, nego sami sebe napasaju, a ne napasaju stado;

⁹ zato, pastiri, čujte reč Gospodnju:

¹⁰ Ovako kaže Gospod: evo me protiv pastirâ; držaću ih odgovornima za moje stado, i neću im više dati da napasaju stado. Pastiri neće više napasati sebe, jer ću ja izbaviti svoje ovce iz njihovih ralja, i više im neće biti hrana.

Bog je pravi Pastir

¹¹ Jer govori Gospod Bog: ja, glavom, ću potražiti svoje ovce i starati se o njima!

¹² Kao što se pastir stara o raštrkanom stadu kad je među njima, tako ću se ja starati o ovcima i izbavljati ih iz svih mesta gde budu rasejane u dan kad se nadviju oblaci i gusta tama.

¹³ Izvešću ih iz naroda, skupiti ih iz zemalja, i dovesti ih u njihovu zemlju. Napasaću ih po gorama Izrailjevim, po dolinama i po svim naseljenim mestima u zemlji.

¹⁴ Napasaću ih na dobroj paši, na visokim gorama izrailjskim biće im pašnjaci. Počivaće tamo, na gorama izrailjskim, na dobrim pašnjacima i pašće na obilatoj paši.

¹⁵ Ja ću napasati svoje ovce, i ja ću im dati počinak – govori Gospod Bog.

¹⁶ Tražiću izgublenu, dovešću natrag odlutalu, povređenu ću zaviti, a bolesnu okrepiti. A utovljenu i jaku ću držati na oku; napasaću ih po pravdi.

¹⁷ A tebi, moje stado, govori Gospod Bog: evo, ja ću suditi između ovce i ovce, i između ovnova i jaraca.

¹⁸ Zar vam nije dovoljno što pasete na dobroj paši? Zašto onda nogama gazite što ostane od paše? Zar vam nije dovoljno što pijete bistru vodu? Zašto onda nogama mutite ostalu vodu?

¹⁹ A moje ovce moraju da pasu što ste vi nogama izgazili, i da piju što ste vi nogama zamutili.

²⁰ Zato im Gospod Bog govori ovako: evo, ja ću suditi između debele i mršave ovce.

²¹ Zato što ste bokom i ramenom gurali, i rogovima boli sve koji su slabi, dok ih niste razagnali;

²² zato ću izbaviti svoje stado da ne bude više pljačkano. Ja ću suditi između ovce i ovce.

²³ Postaviću im jednog pastira, moga slugu Davida, koji će ih napasati; on će ih napasati i biti im pastir.

²⁴ Ja, Gospod, biću im Bog, a moj sluga David biće knez među njima. Ja, Gospod, sam govorio.

* **34:3** Septuaginta i Vulgata: *jedete mleko*.

²⁵ I sklopiću sa njima savez mira: istrebiću zle zveri iz zemlje, pa će spokojno prebivati u pustinji i spavati u šumama.

²⁶ Izliću blagoslov na njih oko mog brda i dawaću na vreme kišu; biće to kiša blagoslova.

²⁷ Poljsko drveće dawaće svoje plodove a zemlja rađaće svoj rod. I biće spokojni u svojoj zemlji. Kada slomim palice na njihovom jarmu i izbavim ih od onih koji su ih porobili, znaće da sam ja Gospod.

²⁸ I više neće biti plen narodima, niti će biti hrana zemaljskim zverima. Živeće u spokojstvu i niko ih neće plašiti.

²⁹ A ja ću im posaditi bujni nasad i više ih neće moriti glad u zemlji, niti će trpeti sramotu od naroda.

³⁰ Tada će znati da sam ja, Gospod Bog njihov, sa njima, a da su oni, dom Izrailjev, moj narod – govori Gospod Bog.

³¹ A vi, moje ovce, vi ste ljudi, stado moje paše, a ja sam vaš Bog – govori Gospod Bog.”

35

Sud nad gorom Sir

¹ Dođe mi reč Gospodnja:

² „Sine čovečiji, okreni svoje lice prema Siru i prorokuj protiv njega.

³ Reci mu: 'Govori Gospod Bog: evo me protiv tebe, sirska goro! Ispružiću na tebe svoju ruku i pretvoriti te u krajnju pustoš.

⁴ Razoriću tvoje gradove i postaćeš pustoš. Tada ćeš znati da sam ja Gospod.

⁵ Zbog toga što si gajio trajno neprijateljstvo i izručivao maču Izrailjce u vreme njihove nevolje, u vreme njihove konačne kazne,

⁶ zato ću ti, života mi moga, spremiti krvoproliće, i krvoproliće će ti biti za petama; krvi se nisi gnušao, krv će ti biti za petama – govori Gospod Bog.

⁷ Pretvoriću goru Sir u krajnju pustoš, i odseći je za sve prolaznike i za povratnike.

⁸ Gore ću mu ispuniti pobijenima; pobijeni će padati po tvojim uzvišicama, dolinama i udolinama.

⁹ Učiniću od tebe večnu pustoš, a tvoji gradovi će biti nenastanjeni. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

¹⁰ Zbog toga što kažete: „Dva naroda i dve zemlje će biti moje, mi ćemo ih osvojiti“ – iako je Gospod tamo –

¹¹ zato ću, života mi moga, postupiti sa onakvim gnevom i zavišću s kojom si ti postupao iz svoje mržnje prema njima. Tako ću obznaniti sebe među njima kada vam budem sudio – govori Gospod Bog.

¹² Tada ćeš znati da sam ja, Gospod, čuo sve prezrive reči koje si izrekao protiv izrailjskih gora, govoreći: „Opustele su; nama su za hranu!”

¹³ Oholo ste govorili protiv mene i gomilali reči protiv mene. Ja sam to čuo!

¹⁴ Govori Gospod Bog: učiniću od tebe pustoš na radost cele zemlje.

¹⁵ I kako si se ti radovala kad je dom Izrailjev bio opustošen, tako ću ja postupiti s tobom. Opustećeš, sirska goro, ti i sav Edom! Tada će znati da sam ja Gospod.’

36

Blagoslov dolazi na Izrailj

¹ Ti, sine čovečiji, prorokuj Izrailjevim gorama i reci: 'Čujte, gore Izrailjeve, reč Gospodnju.

² Govori Gospod Bog: zato što je neprijatelj rekao za vas: „Aha! Večne uzvišice su postale naša svojina!“,

³ prorokuj i reci: govori Gospod Bog: zato što su vas pustošili i gazili sa svih strana da postanete imovina ostalih naroda, i što vas uzimaju u usta i kleveću,

⁴ Čujte, gore Izrailjeve, reč Gospoda Boga! Govori Gospod Bog gorama i uzvišicama, uvalama i dolinama, pustim razvalinama i napuštenim gradovima, koje su postale plen i predmet poruge ostalim narodima unaokolo.

⁵ Zato govori Gospod Bog: u svojoj sam ognjenoj revnosti govorio protiv ostalih naroda, i protiv celog Edoma, koji je iz radosti, iz sveg srca, i s prezirom u duši prisvojio moju zemlju, radi pašnjaka i plena.

⁶ Zato prorokuj za zemlju Izrailjevu i reci gorama i uzvišicama, uvalama i dolinama. Govori Gospod Bog: evo, govorio sam u revnosti i jarosti, jer ste podneli porugu naroda.

⁷ Stoga govori Gospod Bog: dižem svoju ruku i kunem se da će i narodi oko vas podneti porugu.

⁸ A vi, gore izrailjske, širićete svoje grane i donositi plod mom narodu Izrailju, jer mu se bliži dolazak.

⁹ Jer, evo, ja sam za vas! Okrenuću se k vama, i bićete obrađene i posejane.

¹⁰ Umnožiću ljude na vama, sav dom Izrailjev, te će gradovi biti naseljeni, a ruševine podignute.

¹¹ Umnožiću na vama i ljude i stoku, i biće mnogobrojni i plodni, a ja ću vas naseliti kao nekada i učiniti vas uspešnijima nego ranije. Tada ćete znati da sam ja Gospod.

¹² I dovešću ljude, moj narod Izrailj, da hodaju po vama. Oni će vas posedovati, i postaćeš im nasledstvo, i nećeš ih više ostavljati bez dece.

¹³ Govori Gospod Bog: pošto ljudi govore o vama: „Vi proždirete ljude i ostavljate svoju zemlju bez dece“ –

¹⁴ stoga više nećeš proždirati ljude, niti ćeš više ostavljati svoj narod bez dece – govori Gospod Bog.

¹⁵ Neću više dati da slušaš uvrede naroda, niti da trpiš njihovo ruganje, i više nećeš ostavljati svoj narod bez dece – govori Gospod Bog.”

Obnova Izrailja osigurana

¹⁶ Dođe mi opet reč Gospodnja:

¹⁷ „Sine čovečiji, dom Izrailjev je živeo u zemlji, ali ju je oskrnavio svojim putevima i svojim delima. Njihovi su putevi preda mnoom bili kao žena u svojoj mesečnoj nečistoći.

¹⁸ Zbog toga sam izlio svoju jarost na njih zbog krvi koju su prolili u zemlji i zbog njihovih idola kojima su je oskrnavili.

¹⁹ Zato sam ih razvejavao među narode i rasejavao po zemljama. Sudio sam im po njihovim putevima i delima.

²⁰ I među koji god narod da su došli, skrnjavili su moje sveto ime. Govorilo se za njih: 'Oni su narod Gospodnji, a morali su da odu iz svoje zemlje.'

²¹ A meni je bilo žao moga svetog imena koje su oni, dom Izrailjev, oskrnavili među narodima gde su došli.

²² Zato recite domu Izrailjevom: 'Govori Gospod Bog: ne radim ovo radi vas, dome Izrailjev, nego radi svog svetog imena, koje ste oskrnavili među narodima u koje ste došli.

²³ A ja ću posvetiti moje veliko ime, koje je bilo oskrnavljeno među narodima, koje ste vi oskrnavili među njima. Tada će narodi znati da sam ja Gospod – govori Gospod Bog – kad na njihove oči pokažem svoju svetost na vama.

²⁴ Onda ću vas pokupiti iz naroda i sabrati vas iz svih zemalja, pa ću vas dovesti u vašu zemlju.

²⁵ Poškropiću vas čistom vodom i bićete čisti. Očistiću vas od svih vaših nečistoća i od svih vaših idola.

²⁶ Daću vam novo srce i novi duh ću staviti u vas. Odstraniću kameno srce iz vašeg tela i daću vam srce od mesa.

²⁷ Staviću svoj Duh u vas i učiniću da sledite moje uredbe i da držite i izvršavate moje propise.

²⁸ I živećete u zemlji koju sam dao vašim precima. Vi ćete mi biti narod, a ja ću vam biti Bog.

²⁹ Izbaviću vas od svih vaših nečistoća, i dozvaću žito i umnožiću ga, i više neću dovesti na vas glad.

³⁰ Umnožiću rod na drveću i urod na njivama i nećete više podnositi sramotu među narodima zbog gladi.

³¹ Tada ćete se setiti svojih zlih puteva i nevaljalih dela, pa ćete se gaditi sami sebi zbog svojih krivica i gadosti.

³² Ovo znajte: neću to učiniti radi vas – govori Gospod Bog. Neka vas je stid i sram zbog vaših puteva, dome Izrailjev!

³³ Govori Gospod Bog: onoga dana kad vas očistim od svih vaših krivica, naseliću vas na gorama i obnoviću vaše ruševine.

³⁴ Opustela zemlja će biti obrađivana umesto da leži pusta pred prolaznicima.

³⁵ Tada će govoriti: „Opustošena zemlja postala je kao edenski vrt, a gradovi nekad razoreni, opusteli i uništeni, sada su utvrđeni i naseljeni.“

³⁶ Tada će preostali narodi oko vas znati da sam ja, Gospod, podigao razvaline i posadio što je bilo pusto. Ja, Gospod, sam to rekao.

³⁷ Govori Gospod Bog: još jednom ću dozvoliti domu Izrailjevom da traže da im učinim ovo: da umnožim njihove ljude kao stado.

³⁸ Kao što je mnogo ovaca posvećenih za žrtvu u Jerusalimu za njegove praznike, tako će razoreni gradovi biti puni ljudi kao ovaca. Tada će znati da sam ja Gospod.“

37

Dolina suvih kostiju

¹ Ruka se Gospodnja spustila na mene. Gospod me je poneo svojim Duhom i postavio me usred doline pune kostiju.

² Proveo me je oko njih, i gle, bilo ih je veoma mnogo po dolini. Bile su veoma suve.

³ Rekao mi je: „Sine čovečiji, mogu li da ožive ove kosti?“

Ja odgovorih: „To samo ti znaš, Gospode Bože.“

⁴ On mi reče: „Prorokuj ovim kostima i reci im: 'Suve kosti, čujte reč Gospodnju!'

⁵ Govori Gospod Bog ovim kostima: evo, udahnuću svoj Duh u vas i oživećete.

⁶ Staviću na vas žile, obložiću vas mesom, i navući na vas kožu. Udahnuću u vas duh i oživećete. Tada ćete znati da sam ja Gospod.“

⁷ Ja sam prorokovao kako mi je zapovedio. I dok sam ja prorokovao, začuo se zvuk kao klepet; kosti su se pribirale jedna uz drugu.

⁸ Pogledao sam, i gle, na njima su se pojavile žile i meso, preko njih se navukla koža, ali nije bilo duha u njima.

⁹ Gospod mi reče: „Prorokuj duhu, prorokuj, sine čovečiji, i reci duhu: 'Govori Gospod Bog: od četiri vetra dođi, duše, i dahni u ove pobijene da ožive.'“

¹⁰ Ja sam prorokovao kako mi je zapovedio, i duh je došao u njih; oni su oživeli i stali na svoje noge, vojska veoma, veoma velika.

¹¹ On mi reče: „Sine čovečiji, ove kosti su sav dom Izrailjev. Oni, evo, govore: 'Osušiše nam se kosti, nadu smo izgubili; propadosmo!'

¹² Zato prorokuj i reci im: 'Govori Gospod Bog: evo, ja ću otvoriti vaše grobove i podići vas iz vaših grobova, moj narode, i dovesti vas u zemlju Izrailjevu.

¹³ I znaćete, da sam ja Gospod, moj narode, kad otvorim vaše grobove i podignem vas iz vaših grobova.

¹⁴Udahnuću svog Duha u vas i oživeću vas, pa ću vas smestiti u vašu zemlju. Tada ćete znati da sam to ja, Gospod, rekao i učinio – govori Gospod Bog.”“

Dva drveta

¹⁵Dođe mi reč Gospodnja:

¹⁶„Ti, sine čovečiji, uzmi jedno drvo i napiši na njemu: 'Juda, i njegov saveznik, narod Izrailjev.' Onda uzmi drugo drvo i napiši na njemu: 'Josif, drvo Jefremovo, i njegov saveznik, sav dom Izrailjev.'

¹⁷Sastavi ih jedno s drugim, da budu jedno u tvojoj ruci.

¹⁸Kada te tvoji sunarodnici upitaju: 'Nećeš li da nam kažeš šta ovo znači?',

¹⁹ti im reci: 'Govori Gospod Bog: evo, ja ću uzeti drvo Josifovo, koje je u ruci Jefremovoj i plemena Izrailjevih, njegovih saveznika, pa ću ga sastaviti s Judinim drvetom i sjediniti ih u jedno drvo. I postaće jedno drvo u mojoj ruci.'

²⁰Neka drveta, na kojima si to napisao, budu u tvojoj ruci pred njihovim očima.

²¹Reci im: 'Govori Gospod Bog narodu Izrailjevom: uzeću narod Izrailjev iz naroda među koje su otišli, pa ću ih skupiti i dovesti u njihovu zemlju, i sjediniti ih u jedan narod.

²²Učiniću ih jednim narodom u zemlji, na gorama Izrailjevim, i jedan će car biti car nad svima njima. I neće više biti dva naroda, niti će ikad više biti podeljeni na dva carstva.

²³Više se neće skrnnaviti svojim idolima, svojim gadostima i svim svojim prestupima. Izbaviću ih od svih njihovih otpadničkih dela* kojima su grešili, i očistiću ih. Tada će mi biti narod, a ja ću im biti Bog.

²⁴Moj sluga David će im biti car, i svi će oni imati jednog pastira. Slediće moje sudove, čuvaće moje uredbe i vršiće ih.

²⁵Nastaniće se u zemlji koju sam dao svome sluzi Jakovu, u kojoj su živeli i vaši očevi. U njoj će dovek živeti i vaši sinovi, i sinovi vaših sinova, a moj sluga David biće im knez zauvek.

²⁶Sklopiću sa njima savez mira; biće to večni savez sa njima. Ja ću im dati zemlju i umnožiću ih, i postaviću zauvek svoje Svetilište među njih.

²⁷Moje će Prebivalište biti među njima; ja ću im biti Bog, a oni će mi biti narod.

²⁸Kad moje Svetilište bude zauvek među njima, narodi će znati da ja, Gospod, posvećujem Izrailja.”“

38

Proroštvo protiv Goga

¹Dođe mi reč Gospodnja:

²„Sine čovečiji, okreni lice prema Gogu, u zemlji Magog, knezu i glavaru Meseha i Tuvala i prorokuj protiv njega.

³Reci: 'Govori Gospod Bog: protiv tebe sam, Gože, kneže i glavaru Meseha i Tuvala.

⁴Ja ću te obrnuti, zakačiću kuke za tvoju čeljust i izvući te sa svom tvojom vojskom, konje i konjanike, sve besprekorno odevene, veliki zbor sa velikim i malim štitovima, sve vične maču.

⁵S njima je Persija, Kuš i Fut, svi sa štitovima i pod šlemovima,

⁶Gomer, i sve njegove čete, dom Togarmin s krajnjeg severa i njegove čete, mnogi narodi s tobom.

⁷Budi pripravan! Spremi se ti i tvoj zbor, oni koji su se skupili oko tebe i budi im čuvar.

⁸Bićeš pozvan nakon mnogo dana, doći ćeš, u godinama što dolaze, u zemlju koja se oporavila od mača. Oni će biti skupljeni iz mnogih naroda na gore Izrailjeve, odavno opustošene, narod izbavljen od naroda, koji svi žive u spokojstvu.

* **37:23** Daničić je preveo jev. reč, prema Septuaginti *Izbaviću ih iz svih njihovih mesta u kojima su grešili*, što ne odgovara kontekstu i temi ovog govora.

⁹ Dići ćeš se kao oluja, doći ćeš kao oblak što prekriva zemlju, ti, tvoje čete i mnogi narodi s tobom.

¹⁰ Govori Gospod Bog: u onaj dan prolaziće ti umom misli, i smislićeš opaki naum.

¹¹ Reći ćeš: „Dići ću se na nebranjenu zemlju, navaliću na miran i spokojan narod, gde svi žive u mestima bez zidina, bez prevornica i vrata,

¹² da ugrabim plen i napljačkam što je za pljačku, da okrenem ruku protiv opet naseljenih ruševina i naroda skupljenog iz naroda, naroda koji je stekao stoku i imovinu, i živi usred zemlje.“

¹³ Pitaće te Sava i Dedan, trgovci iz Tarsisa i svi tarsiski velikaši*: „Jesi li došao da ugrabiš plen? Zar si toliki narod sabrao da napljačkaš što je za pljačku, da odneseš srebro i zlato, stoku i imovinu, i da ugrabiš veliki plen?“

¹⁴ Stoga, sine čovečiji, prorokuj i reci Gogu: 'Govori Gospod Bog: neće li ti biti poznato u onaj dan da moj narod Izrailj živi u spokojstvu?

¹⁵ Dođi ćeš iz svog mesta s krajnjeg severa, ti i mnogi narodi s tobom, sve jahači na konjima, veliko mnoštvo, silna vojska.

¹⁶ Dići ćeš se na moj narod Izrailj kao kad oblak prekrije zemlju. U poslednje dane dovešću te na moju zemlju da me upoznaju narodi kad na njihove oči pokažem svoju svetost na tebi, Gože.

¹⁷ Govori Gospod Bog: nisi li ti onaj o kome sam govorio u minulim danima preko mojih slugu, proroka Izrailjevih, koji su u ono vreme godinama prorokovali da ću te dovesti na njih?

¹⁸ U ono vreme kad Gog napadne zemlju Izrailjevu – govori Gospod Bog – planuće moj jarosni gnev.

¹⁹ U svojoj revnosti, u svom ognjenom besu, objavljujem: u taj dan će veliki zemljotres zadesiti zemlju Izrailjevu.

²⁰ Trešće se preda mnom ribe u moru, ptice na nebu, divlje zveri, svi gmizavci što puze po zemlji, i svi ljudi na zemlji. Gore će se srušiti, grebeni će pasti, a svaki zid će se srušiti do temelja.

²¹ Pozvaću mač protiv Goga na svim mojim gorama, pa će okrenuti mač jedan na drugoga – govori Gospod Bog.

²² Kazniću ga zarazom i krvoprolićem; pljusak, grad, oganj i sumpor sručiću na njega, na njegove čete i na mnoge narode što su sa njim.

²³ Pokazaću svoju veličinu i svoju svetost, i objaviću se pred mnogim narodima. Tada će znati da sam ja Gospod.'

39

Gogova propast

¹ Sine čovečiji, prorokuj protiv Goga i reci: 'Govori Gospod: evo, dolazim na tebe, Gože, kneže i glavaru Meseha i Tuvala.

² Okrenuću te, povešću te, podići te s krajnjeg severa i dovesti te protiv Izrailjevih gora.

³ No, ja ću izbiti luk iz tvoje leve ruke i prosuti strele iz tvoje desne ruke.

⁴ Pašćeš na gorama Izrailjevim, ti, sve tvoje čete i narodi koji su s tobom, i daću te za hranu pticama grabljivicama svake vrste i divljim životinjama.

⁵ Pašćeš na ledinu, jer to sam ja rekao – govori Gospod Bog.

⁶ Poslaću oganj na Magog, na one koji spokojno žive na ostrvima. Tada će znati da sam ja Gospod.

⁷ A ja ću učiniti znanim moje sveto ime usred mog naroda Izrailja, i niko više neće kaljati moje sveto ime. Tada će narodi znati da sam ja, Gospod, sveti u Izrailju.

* **38:13** Doslovno: *lavići*. Reč označava velikaše ili krupne kapitaliste.

⁸ Evo, to dolazi i to će se dogoditi. To je dan o kome sam govorio – govori Gospod Bog.

⁹ Zatim će izaći stanovnici gradova Izrailjevih i naložiti vatru i spaliti oružje: štitove i štitice, lukove i strele, buzdovane i koplja. Ložiće ih na svojim ognjištima sedam godina.

¹⁰ Neće donositi drva iz polja niti će skupljati drva po šumama, nego će ložiti vatru oružjem. Ubiraće plen od onih koji su plenili od njih, i pljačkaće one koji su pljačkali njih – govori Gospod.

¹¹ U onaj dan ću odrediti Gogu mesto za sahranu u Izrailju, u Dolini prolaznika, istočno od mora, i preprečiti put prolaznicima. Tamo će sahraniti Goga i sve njegovo mnoštvo, i nazvaće je Dolina Gogovog mnoštva.

¹² Dom Izrailjev će ih sahranjivati sedam meseci da očisti zemlju.

¹³ Sahranjivaće ih sav narod zemlje, i time steći sebi ime onoga dana kad pokažem svoju slavu – govori Gospod Bog.

¹⁴ Oni će izdvojiti sebi ljude, koji će stalno prolaziti zemljom i sahranjivati one što su ostali da leže na zemlji, kako bi je očistili. Tragaće za njima sedam meseci.

¹⁵ Kada ovi budu prolazili zemljom, pa jedan od njih bude ugledao ljudske kosti, on će podići spomenik kraj njih, dok ih grobari ne sahrane u Dolini Gogovog mnoštva.

¹⁶ Grad će se, takođe, prozvati Mnoštvo. Tako će očistiti zemlju.'

¹⁷ A ti, sine čovečiji, reci pticama svake vrste i svim divljim zverima: 'Govori Gospod Bog: skupite se, dođite i saberite se odasvud na moju žrtvu koju prinosim za vas – veliku žrtvu na gorama Izrailjevim – da jedete meso i pijete krv.

¹⁸ Ješćete meso ratnika i piti krv zemaljskih knezova, ovnova, jaganjaca, jaraca i teladi, sve ugojene stoke vasanske.

¹⁹ Ješćete salo dok se ne nasitite, i pićete krv dok se ne opijete od moje žrtve koju prinosim za vas.

²⁰ Nasitićete se za mojim stolom konja i konjanika, junaka i svakojakih ratnika – govori Gospod Bog.

Izrailjev povratak u zemlju

²¹ Ja ću pokazati svoju slavu među narodima i svi će narodi videti moj sud koji sam izvršio, i moju ruku koju sam na njih spustio.

²² A dom Izrailjev znaće od tog dana nadalje da sam ja, Gospod, njihov Bog.

²³ I znaće narodi da je dom Izrailjev izgnan zbog svoje krivice, jer su mi bili neverni. Zato sam sakrio svoje lice od njih i predao ih u ruke njihovih neprijatelja, da svi izginu od mača.

²⁴ Postupio sam s njima prema njihovim nečistoćama i prestupima, i sakrio svoje lice od njih.

²⁵ Zato govori Gospod Bog: sada ću vratiti roblje Jakovljevo i smilovati se svemu domu Izrailjevu. Pokazaću revnost za svoje sveto ime.

²⁶ Oni će nositi sramotu i sva njihova neverstva, kojima su se ogrešili o mene, kada su spokojno živeli u svojoj zemlji, i nije bilo nikoga da ih plaši.

²⁷ Kada ih vratim iz naroda i skupim ih iz zemalja njihovih neprijatelja, pokazaću svoju svetost pred mnogim narodima.

²⁸ Tada će znati da sam ih ja, Gospod Bog njihov, izgnao među narode, ali da sam ih opet sabrao u njihovoj zemlji. I neću ostaviti tamo nijednog od njih.

²⁹ Neću više kriti svoje lice od njih, nego ću izliti svoga Duha na dom Izrailjev – govori Gospod Bog.”

¹ Dvadeset pete godine našeg izgnanstva, na početku godine, desetog u mesecu, četrnaeste godine nakon pada grada – na isti dan – spustila se na mene ruka Gospodnja, i on me je odneo tamo.

² Gospod me je u viđenjima odveo u zemlju Izrailjevu i spustio me na veoma visoku goru. Na njenoj južnoj strani je bila neka građevina koja je *izgledala* kao grad.

³ Kad me je doveo tamo, video sam nekog čoveka, koji je izgledom bio kao da je od bronz. Stajao je na vratima, a u ruci mu je bilo laneno uže i meračka trska.

⁴ Čovek mi reče: „Sine čovečiji, pažljivo gledaj, dobro slušaj i obrati pažnju na sve što ću ti pokazati, jer si doveden ovde da bih ti to pokazao. Ispričaj domu Izrailjevom sve što budeš video.“

Istočna vrata

⁵ I gle, Dom je bio opasan zidom svuda unaokolo. Meračka trska koju je čovek imao u ruci bila je dugačka šest lakata*, a svaki lakat je bio za jedan dlan† duži‡. Širina građevine koju je izmerio bila je jedna trska§, a i visina joj je bila jedna trska.

⁶ Zatim je došao na vrata koja gledaju na istok. Popeo se na stepenice i izmerio prag vrata. Širina mu je bila jedna trska*.

⁷ Svaka stražarnica je bila jednu trsku duga, a razmak između stražarnica bio je pet lakata†. Prag vrata kod trema nasuprot Doma bio je jednu trsku dug.

⁸ Izmerio je trem vrata prema Domu; bio je jednu trsku‡ dug.

⁹ Onda je izmerio trem vrata; bio je osam lakata§ dug, a njegova dva stuba bila su dva lakta* duga. Trem kod vrata bio je nasuprot Doma.

¹⁰ Sa svake strane istočnih vrata bilo je po tri stražarnice. Sve tri su bile iste mere, i stubovi između njih su imali iste mere.

¹¹ Širina vrata koja je izmerio bila je deset lakata, a dužina vrata bila je trinaest lakata†.

¹² Ispred stražarnica s obe strane bila je ograda od jednog lakta‡. Svaka stražarnica je imala po šest lakata§ i s jedne i s druge strane.

¹³ Onda je izmerio vrata od krova jedne stražarnice do krova druge stražarnice; bila su široka dvadeset pet lakata*. Ulazi stražarnica su stajali jedan naspram drugog.

¹⁴ Napravio je i stubove od šezdeset lakata†. Dvorište se pružalo svuda oko vrata do stubova.

¹⁵ Razmak između pročelja vrata do trema unutar vrata bio je pedeset lakata‡.

¹⁶ Stražarnice sa svojim stubovima imale su – svuda unaokolo – uske prozore unutar vrata. I trem je imao prozore svuda unaokolo. Stubovi su bili ukrašeni palmama.

Spoljno dvorište

¹⁷ Zatim me je doveo u spoljno dvorište. Tamo su bile odaje i pločnik koji se pružao svuda oko dvorišta. Bilo je trideset odaja na tom pločniku.

¹⁸ Pločnik je bio sa obe strane vrata prema dužini vrata. To je bio donji pločnik.

¹⁹ Zatim je izmerio razmak između donjeg dvorišta, od pročelja unutrašnjih vrata do pročelja spoljnog dvorišta. Bilo je stotinu lakata§ na istok i na sever.

Severna vrata

²⁰ Onda je izmerio dužinu i širinu vrata spoljnog dvorišta koja gledaju prema severu.

²¹ Imala su po tri sobe sa obe strane; stubovi i trem su imali jednake mere: pedeset lakata u dužinu, i dvadeset pet lakata* u širinu.

* 40:5 Oko 3 m. † 40:5 Oko 7,5 cm. ‡ 40:5 Lakat u odeljku Jez 40–48 je tzv. *dugi lakat* i iznosio je oko 53 cm, za razliku od običnog lakta od 50 cm. § 40:5 Oko 3 m. * 40:6 Oko 3 m. † 40:7 Oko 2,5 m. ‡ 40:8 Oko 3 m. § 40:9 Oko 4 m. * 40:9 Oko 1 m. † 40:11 Oko 5 m širine i 7 m dužine. ‡ 40:12 Oko 50 cm. § 40:12 Oko 3 m. * 40:13 Oko 12,5 m. † 40:14 Oko 30 m. ‡ 40:15 Oko 25 m. § 40:19 Oko 50 m. * 40:21 Oko 25 m u dužinu i oko 12,5 m u širinu.

²² Njeni prozori, tremovi i palme su imali iste mere kao na vratima koja gledaju na istok. Sedam je stepenika vodilo do njih, a trem je bio ispred njih.

²³ Unutrašnje dvorište je imalo vrata naspram severnih vrata, kao ona na istoku. Izmerio je od vrata do vrata: stotinu lakata[†].

Južna vrata

²⁴ Zatim me je odveo na jug gde su bila južna vrata. Izmerio je stražarnice, stubove i trem; imali su iste mere kao i ostale.

²⁵ Prozori i trem su imali uske prozore svuda unaokolo, kao ostali prozori: pedeset lakata u dužinu i dvadeset pet lakata u širinu[‡].

²⁶ Sedam je stepenica vodilo do njih, a trem je bio ispred njih. Njegovi stubovi su bili ukrašeni palmama; na svakoj strani je bila po jedna.

²⁷ Unutrašnje dvorište je imalo vrata okrenuta ka jugu. Izmerio je rastojanje između ovih vrata i južnih vrata: stotinu lakata[§].

Vrata unutrašnjeg dvorišta

²⁸ Potom me je doveo u unutrašnje dvorište kod južnih vrata i izmerio južna vrata. Imala je iste mere kao ostala.

²⁹ Stražarnice, stubovi i trem bili su iste mere. Vrata i njihov trem imali su prozore svuda unaokolo: pedeset lakata u dužinu i dvadeset pet lakata^{*} u širinu.

³⁰ Tremovi su bili svuda unaokolo. Bili su pedeset lakata dugi i pet lakata široki[†].

³¹ Trem je bio naspram spoljnog dvorišta, a njegovi stubovi su bili ukrašeni palmama. Osam je stepenika vodilo do njega.

³² Onda me je doveo do unutrašnjeg dvorišta na istoku, i izmerio vrata. Bila su iste mere kao ostala.

³³ Stražarnice, stubovi i trem bili su iste mere. Vrata i njihov trem imali su prozore svuda unaokolo. Bila su pedeset lakata duga i dvadeset pet lakata[‡] široka.

³⁴ Trem je bio naspram spoljnog dvorišta, a njegovi stubovi su bili ukrašeni palmama. Osam je stepenika vodilo do njega.

³⁵ Doveo me je do severnih vrata i izmerio ih. Bila su iste mere kao ostala.

³⁶ Stražarnice, stubovi i trem bili su iste mere. Vrata i njihov trem imali su prozore svuda unaokolo. Bila su pedeset lakata duga i dvadeset pet lakata[§] široka.

³⁷ Trem je bio naspram spoljnog dvorišta, a njegovi stubovi su bili ukrašeni palmama. Osam je stepenika vodilo do njega.

Prostorije za pripremanje žrtava

³⁸ Tu je bila jedna odaja čiji je ulaz bio kod stubova vrata. Tu su prali žrtvu svespalnicu.

³⁹ Unutar trema vrata su bila dva stola sa obe strane, na kojima su klali žrtve svespalnice, žrtve za greh i žrtve za prestup.

⁴⁰ A sa spoljne strane, kako se ulazi na severna vrata, bila su dva stola, i dva stola na drugoj strani trema na vratima.

⁴¹ Bilo je ukupno osam stolova, po četiri stola sa svake strane, na kojima su se klale žrtve.

⁴² Bila su i četiri stola za žrtve svespalnice od tesanog kamena, dužine jedan i po lakat, širine jedan i po lakat^{*} a visine jedan lakat. Na njih su stavljali oruđe za klanje žrtava svespalnica i drugih žrtava.

[†] 40:23 Oko 50 m. [‡] 40:25 Oko 25 m u dužinu i oko 12,5 m u širinu. [§] 40:27 Oko 50 m. ^{*} 40:29 Oko 25 m u dužinu i 12,5 m u širinu. [†] 40:30 Oko 25 m u dužinu i 2,5 m u širinu. [‡] 40:33 Oko 25 m u dužinu i 12,5 m u širinu. [§] 40:36 Oko 25 m u dužinu i 12,5 m u širinu. ^{*} 40:42 Oko 75 cm dužine i širine.

⁴³ Police†, jedan dlan‡ široke, bile su pričvršćene za zid svuda unaokolo, a na stolove su stavljali meso žrtava.

Sveštenečke odaje

⁴⁴ Izvan unutrašnjih vrata bile su dve odaje u unutrašnjem dvorištu, jedna kod severnih vrata okrenuta prema jugu, i druga kod južnih vrata okrenuta prema severu.

⁴⁵ On mi reče: „Ova odaja koja gleda na jug je za sveštenike koji su zaduženi da čuvaju Dom.

⁴⁶ Odaja koja gleda na sever je za sveštenike, sinove Sadokove, Levijeve potomke, koji jedini mogu da pristupe Gospodu da mu služe. Oni vrše službu oko žrtvenika.“

⁴⁷ Onda je izmerio dvorište. Bilo je četvorouglasto, stotinu lakata u dužinu i stotinu lakata§ u širinu. Žrtvenik je stajao ispred Doma.

⁴⁸ Potom me je doveo do trema Doma i izmerio trem: pet lakata s jedne strane i pet lakata* s druge strane. Dužina vrata: tri lakta† s jedne strane i tri lakta‡ s druge strane.

⁴⁹ Trem je bio dvadeset lakata§ u dužinu i dvanaest* lakata u širinu. Bilo je deset stepenika kojima se penjalo do njega. Pored stubova su bili veliki stubovi, sa svake strane po jedan.

41

Dom

¹ Doveo me je u dvoranu Doma i izmerio stubove. Širina stubova je bila šest lakata* sa obe strane.

² Širina vrata je bila deset lakata, a strane ulaza su bile pet lakata† sa obe strane. Onda je izmerio dvoranu Doma. Bila je četrdeset lakata duga i dvadeset lakata‡ široka.

³ Zatim je ušao u unutrašnji deo Doma i izmerio stubove. Bili su dva lakta, a vrata šest lakata. Širina zidova sa obe strane bila je sedam lakata§.

⁴ Izmerio mu je dužinu: dvadeset lakata*. Širina ispred dvorane Doma bila je dvadeset lakata. On mi reče: „To je Svetinja nad svetinjama.“

⁵ Zatim je izmerio zid Doma. Bio je šest lakata širok. Bočne odaje su bile četiri lakta† u dužinu i širinu, svuda oko Doma.

⁶ Bočne odaje su bile na tri sprata, jedna iznad druge, po trideset na svakom spratu. Svuda oko uz zid Doma bile su potporne grede da nose bočne odaje, da se ne bi umetale u zid Doma.

⁷ Bočne odaje, koje su okruživale Dom, bivale su šire sa svakim narednim spratom. Građevina koja je okruživala Dom vodila je na gore, sprat po sprat, sa svih strana Doma. Što se išlo više, povećavala se i širina građevine. Tako se, preko srednjeg sprata, išlo od najnižeg do najvišeg sprata.

⁸ Zatim sam video da je svuda oko Doma bio jedan uzdignut pločnik, to jest, temelj bočnih odaja. Bio je visok celu dužinu trske, odnosno šest lakata‡.

⁹ Debljina spoljašnjeg zida bočnih odaja bila je pet lakata§. Širina prostora između bočnih odaja Doma

¹⁰ i drugih odaja, bila je dvadeset lakata* svuda oko Doma.

† 40:43 Ne zna se tačno značenje reči. Daničić prevodi kuke. ‡ 40:43 Oko 7,5 cm. § 40:47 Oko 50 m u dužinu i širinu. * 40:48 Oko 2,5 m sa obe strane. † 40:48 Za razliku od ovog, jevrejskog teksta, u Septuaginti stoji: *Širina vrata je bila 14 lakata s pripadajućim zidovima*, tj. oko 7 m u širinu. ‡ 40:48 Oko 1,5 m sa obe strane. § 40:49 Oko 10 m. * 40:49 Prema Septuaginti, tj. oko 6 m. * 41:1 Oko 3 m. † 41:2 Oko 5 m širina vrata i po 2,5 m sa obe strane. ‡ 41:2 Oko 20 m duga i 10 m široka. § 41:3 Stubovi oko 1 m široki, vrata oko 3 m široka a zidovi oko 3,5 m široki. * 41:4 Oko 10 m i dužina i širina. † 41:5 Oko 2 m u dužini i u širinu. ‡ 41:8 Oko 3 m. § 41:9 Oko 2,5 m. * 41:10 Oko 10 m.

¹¹ Od tog prostora bočne odaje su imale po jedan ulaz, jedan na severnoj strani, a drugi na južnoj strani. Širina mesta gde se taj prostor nalazio bila je pet lakata[†] svuda unaokolo.

¹² Građevina koja je stajala nasuprot odeljenog prostora na zapadnoj strani bila je široka sedamdeset lakata, a debljina zida građevine bila je pet lakata svuda unaokolo. Dužina mu je bila devedeset lakata[‡].

¹³ Zatim je izmerio dužinu Doma: stotinu lakata. Dužina odeljenog prostora i zgrade sa svojim zidovima bila je stotinu lakata[§].

¹⁴ Dužina prednje strane Doma i odeljenog prostora na istočnoj strani bila je stotinu lakata^{*}.

¹⁵ Onda je izmerio dužinu zgrade koja stoji nasuprot odeljenog prostora sa zadnje strane, i njegove hodnike sa svake strane: stotinu lakata[†]. Unutrašnja dvorana Doma i tremovi Doma,

¹⁶ pragovi i uski prozori, i hodnici koji ga okružuju sa tri strane nasuprot praga su bili obloženi drvetom svuda unaokolo od poda do prozora; prozori su bili zatvoreni.

¹⁷ Obloženo se nastavljalo od vrha ulaza do unutrašnjeg dela Doma i spolja. A na svim zidovima svuda unaokolo, kako iznutra tako spolja, bili su, prema nacrtu,

¹⁸ izdeljani heruvimi i palme; po jedna palma između dva heruvima. Svaki heruvim je imao dva lica.

¹⁹ Ljudsko lice mu je s jedne strane bilo okrenuto prema palmi, a lavlje lice mu je bilo okrenuto prema drugoj strani palme. Bili su izdeljani po svem Domu, svuda unaokolo.

²⁰ Heruvimi i palme su bili izdeljani od poda do vrha ulaza po zidu dvorane Doma.

²¹ Dovratnici dvorane Doma bili su četvorouglasti, a ispred Svetinje nad svetinjama bilo je nešto

²² kao drveni žrtvenik; bio je tri lakta visok i dva lakta[‡] širok. Njegovi uglovi, podnožje i strane su bili od drveta. Onaj čovek mi reče: „To je sto koji stoji pred Gospodom.“

²³ I dvorana Doma i Svetinja nad svetinjama su imale po dvoja vrata.

²⁴ Svaka vrata su imala po dva krila koja su se obrtala: dva krila za jedna vrata i dva krila za druga vrata.

²⁵ Na vratima dvorane Doma su bili izdeljani heruvimi i palme, isto kao i na zidovima. A napolju, ispred trema, bila je drvena nadstrešnica.

²⁶ Na bočnim stranama trema bili su uski prozori sa izdeljanim palmama s obe strane trema, kao i na bočnim sobama i nadstrešnicama.

42

Svete odaje i spoljašnji zid

¹ Onda me je odveo u spoljašnje dvorište prema severu. Doveo me je u odaje koje su bile nasuprot odeljenog prostora i građevine na severu.

² Dužina s prednje strane bila je stotinu lakata, a širina pedeset lakata^{*}.

³ Nasuprot prostora od dvadeset lakata koji pripada unutrašnjem dvorištu, i nasuprot pločnika spoljašnjeg dvorišta, nalazio se hodnik ispred hodnika na tri sprata.

⁴ Nasuprot odaja bila je unutrašnja staza deset lakata dugačka i lakat[†] široka. Vrata su im gledala na sever.

⁵ Odaje na gornjem spratu su bile uže od odaja na donjem i srednjem spratu zgrade, zato što su hodnici zauzimali više prostora.

⁶ Naime, bile su na tri sprata, ali nisu imale stubove kao *one odaje* u dvorištima. Zato su gornje odaje bile uže od donjih i srednjih.

[†] 41:11 Oko 2,5 m. [‡] 41:12 Oko 35 m širina grada, oko 2,5 m debljina zida i oko 45 m dužina. [§] 41:13 Oko 50 m.

^{*} 41:14 Oko 50 m. [†] 41:15 Oko 50 m. [‡] 41:22 Oko 1,5 m visok i 1 m širok. ^{*} 42:2 Oko 50 m dužine i 25 m širine.

[†] 42:4 Oko 5 m dužine i 50 cm širine.

⁷ Spoljašnji zid, koji je bio uz odaje, i protezao se prema spoljašnjem dvorištu, ispred soba, bio je dugačak pedeset lakata[‡],

⁸ jer su i odaje u spoljašnjem dvorištu bile pedeset lakata[§]. A onaj red odaja ispred glavne dvorane je bio dug stotinu lakata^{*}.

⁹ Podno tih odaja je bio jedan ulaz, kojim se sa istoka ulazilo iz spoljašnjeg dvorišta.

¹⁰ S juga, po širini zida do odeljenog prostora i do građevine, bile su druge odaje.

¹¹ Ispred njih je bila staza, baš kao i kod odaja na severnoj strani. Odaje su imale istu dužinu i širinu, i sve su imale iste izlaze i ista vrata,

¹² kao izlazi odaja na južnoj strani. Na početku staze je bio ulaz, koji je bio ispred zaštitnog zida, kojim se može doći s istočne strane.

¹³ Onda mi je rekao: „Odaje na severnoj i južnoj strani nasuprot odeljenog prostora, to su posvećene odaje, gde jedu sveštenici koji prinose najsvetije žrtve Gospodu. Oni će tamo ostavljati najsvetije žrtve, žitne žrtve, žrtve za greh, žrtve za prestup, jer je to sveto mesto.

¹⁴ Kada sveštenici uđu, neka ne odlaze iz svetog mesta u spoljašnje dvorište, nego neka odlože odeću u kojoj služe, jer je sveta. Zatim neka obuku drugu odeću, pa neka pristupe mestima za običan svet.“

¹⁵ Kada je završio sa uzimanjem mera unutrašnjeg dela Doma, izveo me je na istočna vrata i izmerio svuda unaokolo.

¹⁶ Meračkom trskom je izmerio istočnu stranu: bilo je pet stotina lakata[†] unaokolo, meračkom trskom.

¹⁷ Onda je izmerio severnu stranu: bilo je pet stotina lakata unaokolo, meračkom trskom.

¹⁸ Izmerio je južnu stranu: bilo je pet stotina lakata, meračkom trskom.

¹⁹ Zatim se okrenuo na zapadnu stranu i izmerio: bilo je pet stotina lakata, meračkom trskom.

²⁰ Onda je izmerio na sve četiri strane: zid je bio dugačak pet stotina lakata i pet stotina širok, da razdvaja sveto mesto od nesvetog.

43

Božija slava se vraća u Dom

¹ Čovek me je onda doveo na vrata koja gledaju na istok.

² Uto, Slava Boga Izrailjevog dođe sa istoka. Huk joj je bio kao huk silnih voda, a zemlja se sijala od njegove slave.

³ Viđenje koje sam video, bilo je slično viđenju koje sam video kada sam došao da navestim uništenje grada^{*}, i slično viđenju koje sam video na reci Hevaru. Ja padoh ničice.

⁴ Slava Gospodnja je došla u Dom na vrata koja gledaju na istok.

⁵ Tada me je Duh poneo i doveo me u unutrašnje dvorište. A tamo, slava Gospodnja ispunila Dom.

⁶ Dok je onaj čovek stajao pored mene, čuo sam da mi neko govori iz Doma.

⁷ Rekao mi je: „Sine čovečiji, ovo je mesto mog prestola, i mesto gde ću zauvek položiti stope svojih nogu usred naroda izrailjskog. Dom Izrailjev i njihovi carevi neće više kaljati moje sveto ime svojim bludnim delima i mrtvim telima svojih careva kada umru.

⁸ Oni su postavili svoj prag pored mog praga, svoje dovratnike pored mojih dovratnika, i ništa osim zida između mene i njih. Tako su okaljali moje sveto ime svojim gadostima koje su učinili, pa sam ih zatro u svom gnev.

⁹ Stoga, neka uklone preda mnom svoje bludničenje i mrtva tela svojih careva na svojim uzvišicama, i ja ću zauvek prebivati među njima.

[‡] 42:7 Oko 25 m. [§] 42:8 Oko 25 m. ^{*} 42:8 Oko 50 m. [†] 42:16 Oko 250 m. ^{*} 43:3 Doslovno: *kada sam došao da uništim grad.*

¹⁰ A ti, sine čovečiji, opiši Dom domu Izrailjevom, da se postide svoje krivice. Oni neka uzmu mere za njegov nacrt.

¹¹ Ako se postide za sve što su učinili, tada im saopšti nacrt i izgled Doma, njegove izlaze i ulaze – celokupni nacrt – i sva uputstva i zakone za celokupni nacrt. Napiši im na njihove oči kako bi se držali celokupnog nacrtu i izvršili sva uputstva.

¹² Ovo je zakon o Domu: sva okolina oko vrha gore biće najsvetija svetinja. To je zakon o Domu.

Žrtvenik

¹³ A ovo su mere za žrtvenik u laktovima† (svaki lakat iznosi lakat i podlanicu‡): podnožje će biti lakat visoko i lakat široko, a okvir koji ga uokviruje – jedan pedalj§. A ovo je visina žrtvenika:

¹⁴ od podnožja na zemlji do donjeg pojasa – dva lakta, a u širinu jedan lakat; a od manjeg pojasa do većeg četiri lakta, a u širinu lakat*.

¹⁵ Ognjište žrtvenika neka bude četiri lakata† dugo, a sa ognjišta žrtvenika neka se dižu na gore četiri roga.

¹⁶ Samo ognjište žrtvenika neka bude dvanaest lakata dugo i dvanaest lakata široko. Neka bude četvorouglast.

¹⁷ A pojas neka bude četrnaest lakata dug i četrnaest lakata‡ širok, na četiri strane; rub oko njega pola lakta. Stepence neka mu budu okrenute prema istoku.“

Žrtve za očišćenje žrtvenika

¹⁸ Zatim mi reče: „Sine čovečiji, govori Gospod Bog: 'Ovo su uputstva za žrtvenik kada bude sagrađen da se na njemu prinosе žrtve svespalnice, i da se zapljuskuje krvlju.

¹⁹ Neka se Levitima, sveštenicima iz Sadokove loze, koji pristupaju da služe preda mnom, donese junac za žrtvu za greh – govori Gospod Bog.

²⁰ Onda uzmi nešto krvi i namaži je na četiri roga žrtvenika i na četiri ugla podnožja svuda unaokolo. Tako ćeš ga očistiti i izvršiti otkupljenje za njega.

²¹ Zatim uzmi junca, žrtvu za greh, pa ga spali na određenom mestu Doma, izvan Svetilišta.

²² Drugog dana prinesi jarca bez mane na žrtvu za greh; neka se žrtvenik očisti kao što je bio očišćen s juncem.

²³ Kad završiš s očišćenjem, prinesi junca bez mane i ovna bez mane.

²⁴ Prinesi ih pred Gospodom, a sveštenici neka ih pospu solju, pa neka se prinesu Gospodu na žrtvu svespalnicu.

²⁵ Neka se sedam dana, svakodnevno, prinosi jarac, žrtva za greh, kao i junac i ovan; neka budu bez mane.

²⁶ Neka se sedam dana vrši otkupljenje i očišćenje žrtvenika. Tako će biti posvećen za upotrebu.

²⁷ Kad isteknu ti dani, onda osmoga dana i nadalje, neka sveštenici prinesu na žrtveniku vaše svespalnice i žrtve mira, i bićete prihvaćeni – govori Gospod Bog.“

44

Zatvorena vrata

¹ Čovek me je onda vratio na spoljašnja vrata Svetilišta, koja gledaju na istok. Bila su zatvorena.

² Gospod mi reče: „Ova vrata neka ostanu zatvorena; ne smeju se otvarati. Niko ne sme da uđe na njih, jer je Gospod, Bog Izrailjev, ušao na njih. Stoga, neka ostanu zatvorena.

† 43:13 1 lakat oko 50 cm. ‡ 43:13 Oko 7,5 cm. § 43:13 Oko 23 cm. * 43:14 Oko 1 m od podnožja do donjeg pojasa, oko 50 cm u širinu, oko 2 m od manjeg pojasa do većeg i 50 cm u širinu. † 43:15 Oko 2 m. ‡ 43:17 Oko 7 m dug i širok, a rub oko njega oko 50 cm.

³ Samo knez, pošto je knez, može tamo da sedi i jede pred Gospodom. Ipak, on može da uđe samo kroz trem vrata, i da istim putem izađe.“

⁴ Čovek me je zatim doveo na severna vrata ispred Doma. Pogledam ja, kad eno, Slava Gospodnja ispunila Dom Gospodnji. Ja padoh ničice.

⁵ Tada mi Gospod reče: „Sine čovečiji, dobro pazi, pažljivo gledaj i slušaj sve što ti govorim o svim uputstvima i svim zakonima za Dom Gospodnji. Dobro pazi na ulaze i na sve izlaze Svetilišta.

⁶ Reci odmetničkom domu Izrailjevom: 'Govori Gospod Bog: dosta je više svih vaših gadosti, dome Izrailjev!

⁷ Uvodili ste strance, neobrezanog srca i tela, da budu u mom Svetilištu i skrnave moj Dom, dok ste mi prinosili hranu, salo i krv. Tako ste svim vašim gadostima pogazili moj savez.

⁸ I niste vodili brigu o mojim svetim stvarima, nego ste druge postavili da vode brigu o mom Svetilištu umesto vas.

⁹ Govori Gospod Bog: neka nijedan stranac, niko ko je neobrezanog srca i tela – nijedan stranac koji je među Izrailjcima – ne ulazi u moje Svetilište.

¹⁰ A pošto su me Leviti napustili kad je Izrailj odlutao od mene da sledi svoje idole, podneće kaznu.

¹¹ Oni će biti u mom Svetilištu služitelji koji će nadgledati vrata Doma i obavljaće dužnosti u mom Domu; klaće žrtve svespalnice i žrtve za narod, i stajaće pred njima da im služe,

¹² jer su im služili pred idolima i naveli dom Izrailjev da padne pod osudu. Zato sam se zakleo – govori Gospod Bog – da će podneti kaznu.

¹³ Oni mi neće više pristupati da mi služe kao sveštenici; neće više prilaziti nijednoj od mojih svetih stvari, niti mojim najsvetijim prinosima. Tako će nositi svoju sramotu radi gadosti koje su činili.

¹⁴ Staviću ih da budu čuvari Doma, da obavljaju sve njegove poslove i sve što treba uraditi u njemu.

Levitsko sveštenstvo

¹⁵ Samo će sveštenici, Leviti, potomci Sadokovi, koji su se brinuli za moje Svetilište kad je izrailjski narod odlutao od mene, pristupati da mi služe; oni će stajati preda mnom da mi prinosе salo i krv – govori Gospod Bog.

¹⁶ Oni će ulaziti u moje Svetilište i pristupati mom stolu da mi služe; oni će biti u mojoj službi.

¹⁷ Kada budu ulazili na vrata unutrašnjeg dvorišta, neka nose na sebi lanenu odeću. Na sebi da ne nose ništa od vune kada budu služili na vratima unutrašnjeg dvorišta ili u Domu.

¹⁸ Neka nose lanene turbane i lanene gaće oko bokova; neka ne nose ništa od čega bi se znojili.

¹⁹ Kada budu izlazili u spoljašnje dvorište, tamo gde je narod, neka svuku sa sebe odeću u kojoj služe, i neka ih stave u svete odaje. Zatim neka obuku drugu odeću, da se narod ne bi posvetio njihovim haljinama.

²⁰ Neka ne briju glavu, ali i da ne puštaju dugu kosu, nego neka je redovno skraćuju.

²¹ Nijedan sveštenik neka ne pije vino kada ulazi u unutrašnje dvorište.

²² Neka ne uzimaju za žene udovice ili razvedene, nego samo device iz roda doma Izrailjevog, ili udovice sveštenika.

²³ Neka uče moj narod da pravi razliku između svetog i nesvetog, i između čistog i nečistog.

²⁴ U slučaju spora, neka deluju u svojstvu sudija; neka sude po mojim zakonima i propisima na svim mojim prazničnim saborima, i neka drže moje subote svetima.

²⁵ Sveštenik ne sme da prilazi mrtvacu, da se ne bi onečistio. On može da se onečisti samo ako se radi o njegovom ocu, majci, ćerki, sinu, bratu, ili neudatoj sestri.

²⁶ A kada se očisti, neka mu se broji sedam dana.

²⁷ Onog dana kada dođe u unutrašnje dvorište Svetinje da služi u njemu, neka prinese žrtvu za greh – govori Gospod Bog.

²⁸ Ovo će biti njihovo nasledstvo: ja sam njihovo nasledstvo. Nećete im dati imovinu u Izrailju, zato što sam ja njihova imovina.

²⁹ Hraniće se žitnim žrtvama, žrtvama za greh i žrtvama za prestup. I sve što je zavetovano u Izrailju biće njihovo.

³⁰ Najbolje od svih vrsta prvih plodova, od svih prinosa koje prinosite, pripašće sveštenicima. Dajte sveštenicima najbolje brašno, da blagoslov počiva na vašim domovima.

³¹ Sveštenici ne smeju jesti meso uginule ili rastrgane životinje, bilo od ptica ili stoke.

45

Sveto područje

¹ Kada budete delili zemlju u nasledstvo, prinesite prinos Gospodu, sveti deo od zemlje, dvadeset pet hiljada lakata dugačak*, i dvadeset† hiljada lakata širok‡. To neka bude sveto područje na celom tom prostoru.

² Od ovog, neka se za Svetinju odvoji četvrtasta površina od pet stotina lakata sa pet stotina lakata, i čistina od pedeset lakata§ oko nje.

³ U ovom području, izmeri dvadeset pet hiljada lakata u dužinu i deset hiljada lakata u širinu gde će biti Svetilište – Svetinja nad svetinjama.

⁴ To će biti sveti deo zemlje za sveštenike, služitelje Svetilišta – koji pristupaju da služe Gospodu. To će biti mesto za njihove kuće, i sveto mesto za Svetilište.

⁵ A dvadeset pet hiljada lakata u dužinu i deset hiljada u širinu neka pripadne u posed Levitima, služiteljima Doma, sa gradovima u kojima će živeti.*

⁶ Gradu u posed dajte pet hiljada lakata u širinu i dvadeset pet hiljada u dužinu pored svetog područja; to neka bude za sav dom Izrailjev.

⁷ Knezu neka pripadne deo s obe strane svetog područja i gradskog poseda, i duž svetog područja i gradskog poseda, sa zapadne strane na zapad, i sa istočne strane na istok, a dužina neka bude jednaka svakom od tih delova od zapadne do istočne granice.

⁸ Ta zemlja neka bude njegova imovina u Izrailju. Tada moji knezovi neće više ugnjetavati moj narod, nego će dati zemlju domu Izrailjevom po njihovim plemenima.

⁹ Govori Gospod Bog: dosta više, knezovi izrailjski! Ostavite se nepravde i nasilja, pa činite što je pravo i pravedno. Prestanite da oduzimate *zemlju* mom narodu – govori Gospod Bog.

¹⁰ Merite ispravnom vagom, s poštenom efom† i s poštenim vatom.

¹¹ Efa i vat neka budu iste mere: vat neka iznosi jednu desetinu homera, i efa neka iznosi jednu desetinu homera. Dakle, neka i efa i vat iznose jednu desetinu homera.

¹² Šekel‡ neka iznosi dvadeset gera, a mina neka iznosi dvadeset šekela, dvadeset pet šekela, i petnaest šekela.

Prinosi

¹³ Ovo je prinos koji ćete prinositi: jednu šestinu efe§ od svakog homera pšenice i jednu šestinu efe od svakog homera ječma.

* 45:1 Oko 12,5 km. † 45:1 Ovako je prema Septuaginti, a prema jevrejskom tekstu *deset hiljada*. ‡ 45:1 Oko 10 km. § 45:2 Oko 250 m h 250 m i čistina od oko 25 m. * 45:5 Ovako je prema Septuaginti, a prema jevrejskom tekstu *služiteljima Doma neka pripadne dvadeset soba*. † 45:10 1 efa oko 22 l. ‡ 45:12 Oko 11,5 gr. § 45:13 Oko 2,7 kg.

¹⁴ A za ulje je ova uredba: vat je mera za ulje. Neka od svakog kora ide jedna desetina vata, pošto u koru, kao i u homeru, ima deset vata.

¹⁵ A od sitne stoke, od svakih dve stotine grla sa Izrailjevih pašnjaka, neka se prinese jedno grlo. Sve to neka se prinosi kao žitna žrtva, žrtva svespalnica i žrtva mira, da se za njih izvrši otkupljenje – govori Gospod.

¹⁶ Sav narod zemlje neka predaje ovaj prinos Izrailjevom knezu.

¹⁷ A knez je zadužen za žrtve svespalnice, žitne žrtve i žrtve izlivnice prilikom praznika, za mladine i subote, i za sve svetkovine doma Izrailjevog. Neka on obezbedi žrtvu za greh, žitnu žrtvu, žrtvu svespalnicu i žrtvu mira, da se izvrši otkupljenje za dom Izrailjev.

¹⁸ Govori Gospod Bog: prvog meseca, prvog dana, uzmi jednog junca bez mane i očisti Svetilište.

¹⁹ Neka sveštenik uzme nešto krvi od te žrtve za greh, i njome pomaže dovratke Doma i četiri ugla pojasa žrtvenika, i dovratke vrata unutrašnjeg dvorišta.

²⁰ Isto to čini sedmog dana u mesecu za svakoga ko nenamerno zgreši. Tako ćete izvršiti otkupljenje Doma.

²¹ A četrnaestog dana prvog meseca, proslavljajte Pashu, sedmodnevni praznik. Neka se tada jedu beskvasni hlebovi.

²² Tog dana neka knez prinese junca, žrtvu za greh, za sebe i za narod zemlje.

²³ Neka tokom sedam dana praznika prinosi kao žrtvu svespalnicu Gospodu sedam junaca i sedam ovnova bez mane, svaki dan tih sedam dana, i jednog jarca dnevno kao žrtvu za greh.

²⁴ Neka knez obezbedi i žitnu žrtvu od jedne efe za svakog junca, jednu efu za svakog ovna i hin* ulja na svaku efu.

²⁵ Sedmog meseca, petnaestog dana meseca, na praznik, neka sedam dana čini onako kako je činio sa žrtvom za greh, žrtvom svespalnicom, žitnom žrtvom i uljem.

46

Propisi za praznike

¹ Govori Gospod Bog: vrata unutrašnjeg dvorišta, koja gledaju na istok, neka budu zatvorena šest radnih dana, ali neka se otvaraju u subotnji dan, i na mladinu.

² Neka knez uđe na spoljašnja vrata, i neka stane kod dovratka vrata, a sveštenici neka prinesu njegove žrtve svespalnice i žrtve mira. Zatim neka se na pragu vrata pokloni, pa neka izađe. A vrata neka se ne zatvaraju do večeri.

³ Na subote i na mladine neka se i narod zemlje klanja pred Gospodom na ulazu tih vrata.

⁴ Ovo je žrtva svespalnica koju će knez prinositi Gospodu u subotnji dan: šest jaganjaca bez mane i jedan ovan bez mane.

⁵ A žitna žrtva: jedna efa* brašna na ovna, a žitna žrtva na jaganjce koliko može da priušti, zajedno sa hinom† ulja na svaku efu brašna.

⁶ Na dan mladine neka se prinese jedan junac bez mane, i šest jaganjaca i jedan ovan, sve bez mane.

⁷ Za žitnu žrtvu neka se prinese efa brašna na junca, i efa brašna na ovna, a na jaganjce koliko može da priušti, zajedno sa hinom ulja na efu brašna.

⁸ Kada knez bude ulazio, neka ulazi kroz trem vrata, i istim putem neka izlazi.

⁹ Kada narod zemlje bude dolazio pred Gospoda na praznike, onaj ko uđe na severna vrata da se pokloni neka izađe na južna vrata, a onaj koji uđe na južna vrata, neka izađe na severna vrata. Neka se ne vraća na ista vrata na koja je ušao, nego neka izađe na suprotna.

* 45:24 Oko 4 l. * 46:5 Oko 16 kg. † 46:5 Oko 3,8 l.

¹⁰ Neka knez bude među njima: kada budu ulazili, neka i on uđe, a kada izlaze, neka i on izađe.

¹¹ Žitna žrtva za praznike i svetkovine biće: jedna efa brašna na junca i jedna efa na ovna, a na jaganjce koliko može da priušti, i hin ulja na efu brašna.

¹² Kad knez da dobrovoljni prinos – žrtvu svespalnicu ili žrtvu mira – kao dobrovoljni prinos Gospodu, neka vrata koja gledaju na istok budu otvorena za njega. Onda neka prinese svoju žrtvu svespalnicu i žrtvu mira, isto kao što je prineo na subotnji dan. Zatim neka izađe, i pošto izađe neka se vrata zatvore za njim.

¹³ Svakog dana ćeš obezbediti jedno jagnje bez mane na žrtvu svespalnicu Gospodu; prinosićeš ga svakog jutra.

¹⁴ Žitna žrtva koju ćeš obezbediti svakog jutra biće: jedna šestina efe[‡] brašna i jedna trećina hina[§] ulja, da se navlaži brašno. To je žitna žrtva Gospodu, trajna uredba za sva vremena.

¹⁵ Neka se jagnje, žitna žrtva, i ulje prinose svako jutro. To je trajna uredba o svespalnici za sva vremena.

¹⁶ Govori Gospod Bog: ako knez da dar jednom od svojih sinova, njegovo nasljedstvo će pripasti njegovim sinovima. To je njihova svojina po nasljedstvu.

¹⁷ Ako da dar od svog nasljedstva jednom od svojih slugu, to će biti njegovo do oprosne godine. Tada će se to vratiti knezu. Njegovo nasljedstvo pripada njegovim sinovima.

¹⁸ Knez neće otimati od nasljedstva naroda i ostavljati ga bez poseda. Kad ostavlja posed u nasljedstvo svojim sinovima, neka to bude od njegovog poseda, tako da se niko iz mog naroda ne tera sa njegovog poseda.”

¹⁹ Čovek me je zatim uveo kroz ulaz u svete odaje za sveštenike, koji se nalazi pored vrata koja gledaju na sever. A tamo, na zapadu, u njihovom najudaljenijem uglu, bilo je jedno mesto.

²⁰ Čovek mi reče: „Ovo je mesto gde će sveštenici kuvati žrtvu za prestup i žrtvu za greh; i peći žitnu žrtvu, da ih ne bi iznosili u spoljašnje dvorište i tako posvetili narod.“

²¹ Onda me je doveo u spoljašnje dvorište i proveo me kroz sva njegova četiri ugla. I gle, u svakom uglu je bilo po jedno dvorište.

²² U ta četiri ugla dvorišta bila su manja dvorišta, dužine četrdeset lakata i širine trideset lakata. Sva četiri dvorišta su imala iste mere.

²³ Sva četiri su bila opasana kamenom ogradom, a pod kamenom ogradom svuda okolo su bila izgrađena ognjišta.

²⁴ Čovek mi reče: „Ovo su kuhinje gde će sluge Doma kuvati narodu žrtve.“

47

Voda koja izvire ispod Doma

¹ Potom me je doveo na ulaz Doma, i gle, voda je izvirala ispod praga Doma prema istoku, jer je Dom bio okrenut prema istoku. Voda je isticala ispod desne strane Doma, južno od žrtvenika.

² Zatim me je izveo kroz severna vrata vodeći me okolo, sa spoljne strane, prema spoljašnjim vratima, putem koji gleda na istok. I gle, voda je kuljala s desne strane.

³ Kada je čovek pošao na istok sa meračkim užetom u ruci, izmerio je hiljadu lakata*, pa me je proveo kroz vodu; voda je bila do članaka.

⁴ Zatim je izmerio još hiljadu lakata, pa me je preveo preko vode. Voda mi je bila do kolena. Opet je izmerio hiljadu lakata i preveo me preko vode. Voda mi je bila do pojasa.

⁵ Kada je izmerio još hiljadu, nisam mogao da pređem reku, jer je voda toliko nadošla da je moralo da se pliva; nije mogla da se pređe.

[‡] 46:14 Oko 2,7 l. [§] 46:14 Oko 1,3 l. * 47:3 Oko 500 m.

⁶ Tada me je upitao: „Jesi li video to, sine čovečiji?“ Onda me je poveo i vratio na obalu reke.

⁷ Kada sam se vratio, video sam na obali reke, s obe strane, veoma mnogo stabala.

⁸ Čovek mi reče: „Ove vode teku u istočni kraj i spuštaju se u Aravu, pa se ulivaju u more†. Kada se uliju u more, vode ozdravljaju.

⁹ I kuda god reka dođe, svako živo biće koje se miče oživljava. Tada će biti veoma mnogo riba, jer kad ove vode dođu morske vode će ozdraviti. Gde ova reka dođe, sve će oživeti.

¹⁰ Ribari će stajati duž mora od En-Gedija do En-Eglajima; to će biti mesto gde će se sušiti mreže. Biće tamo veoma mnogo svakojakih riba, kao riba u Velikom moru.

¹¹ Ipak, njegove bare i močvare neće ozdraviti; iz njih će se dobijati so.

¹² A kraj reke, na obe njene obale, rašće svakojaka voćna stabla. Njihovo lišće neće venuti, niti će im plodovi nestajati, nego će rađati novi rod svakog meseca, jer im vode dolaze iz Svetilišta. Njegovi plodovi biće za jelo, a njegovo lišće za lek.“

Granice zemlje

¹³ Govori Gospod Bog: „Ovo su granice po kojima ćete podeliti zemlju u nasleđe među dvanaest plemena Izrailja: Josifu dva dela.

¹⁴ Podelite je podjednako, pošto sam se zakleo da ću je dati vašim ocima, i ova zemlja će vam pripasti u nasledstvo.

¹⁵ Ovo je granica zemlje:

Na severu, od Velikog mora preko Etlona i Levo-Amata, do Sedada,

¹⁶ Virote, Sivrajima, koji je na granici između Damaska i Amata; Asar-Atihon, koji je na avranskoj granici.

¹⁷ Tako će se granica protezati od mora do Asar-Enana, koja je na severnoj granici Damaska, sa amatskom granicom na severu. To će biti severna granica.

¹⁸ Na istočnoj strani, granica će se pružati između Avrana i Damaska, i između Galada i Izrailjeve zemlje, s Jordanom kao granicom, sve do Istočnog mora i Tamara. To će biti istočna granica.

¹⁹ Na južnoj strani, granica će se pružati prema jugu od Tamara do voda Merive kadiske, duž potoka i Velikog mora. To će biti južna granica.

²⁰ Na zapadu granica će biti Veliko more, od te međe pa do Levo-Amata. To će biti zapadna granica.

²¹ Podelite zemlju među sobom po Izrailjevim plemenima.

²² Zemlju podelite u nasledstvo među sobom i među strancima koji borave među vama, i koji su izrodili decu među vama. Ophodite se prema njima kao prema domaćima, Izrailjcima. Neka i oni prime deo u nasledstvo sa Izrailjevim plemenima.

²³ Neka se strancu da zemlja u onom plemenu u kojem boravi – govori Gospod Bog.

48

¹ Ovo su imena plemena. Deo od krajnjeg severa putem za Etlon do Levo-Amata sve do Asar-Enana i severne granice Damaska prema Amatu – od istočne granice do zapada – pripada Danu.

² Asiru pripada deo koji je na granici sa Danom, od istoka do zapada.

³ Deo od Asirove granice, od istočne strane do zapadne, pripada Neftalimu.

⁴ Deo od Neftalimove granice, od istočne strane do zapadne, pripada Manasiji.

⁵ Deo od Manasijine granice, od istočne strane do zapadne, pripada Jefremu.

⁶ Deo od Jefremove granice, od istočne strane do zapadne, pripada Ruvimu.

⁷ Deo od Ruvimove granice, od istočne do zapadne strane, pripada Judi.

† 47:8 *Mrtvo more.*

⁸ Deo od Judine granice, od istočne do zapadne strane, odvojićete za prinos. Neka bude dvadeset pet hiljada lakata* u širinu. Njegova dužina, od istočne do zapadne strane, neka bude jednaka jednom od plemenskih delova. Svetilište biće usred njega.

⁹ Dužina prinosa koji ćete odvojiti za Gospoda biće dvadeset pet hiljada lakata, a širina deset hiljada lakata†.

¹⁰ Taj deo će biti sveti prinos za sveštenike. Neka bude dugačak deset hiljada lakata prema severu i deset hiljada lakata prema zapadu. Širina neka mu bude dvadeset pet hiljada lakata prema jugu. Svetilište neka bude usred njega.

¹¹ To će biti za posvećene sveštenike, Sadokove potomke, koji su mi verno služili, i nisu zastranili kao ostali Leviti, kada su Izrailjci zastranili.

¹² Njima će pripasti deo od prinosa zemlje, najsvetiji deo, uz granicu Levita.

¹³ Uz sveštenečke granice neka Leviti imaju deo od dvadeset pet hiljada lakata u dužinu, i deset hiljada lakata u širinu. Ukupna dužina neka bude dvadeset pet hiljada, a širina deset hiljada lakata.

¹⁴ Neka ništa od toga ne prodaju niti razmenjuju. Neka taj najbolji deo zemlje ne prenose na nekog drugog, jer je svet Gospodu.

¹⁵ Preostalih pet hiljada lakata‡ širine i dvadeset pet hiljada lakata dužine je svetovni deo koji pripada gradu za kuće i pašnjake. Grad će biti usred njega.

¹⁶ Ovo su njegove mere: četiri hiljade pet stotina lakata na severnoj strani, četiri hiljade pet stotina lakata na južnoj strani, četiri hiljade pet stotina lakata na istočnoj strani, i četiri hiljade pet stotina lakata na zapadnoj strani.

¹⁷ Pašnjaci će biti dve stotine pedeset lakata§ na severu, dve stotine pedeset na jugu, dve stotine pedeset na istoku, i dve stotine pedeset na zapadu.

¹⁸ Ostatak dužine uz sveti deo biće deset hiljada lakata na istok i deset hiljada na zapad. Nalaziće se uz sveti deo, a što rodi od njega, neka bude za hranu gradskim slugama.

¹⁹ Gradski radnici koji ga budu obrađivali neka budu iz Izrailjevih plemena.

²⁰ Sav prinos biće četvorouglast: dvadeset pet hiljada lakata sa dvadeset pet hiljada lakata. To ćete odvojiti kao sveti prinos za gradski posed.

²¹ Knezu će pripasti ono što ostane s obe strane svetog dela i gradske imovine: dvadeset pet hiljada lakata od svetog dela do istočne granice, i dvadeset pet hiljada lakata na zapadu prema zapadnoj granici. Oba ta dela uz granicu Izrailjevih plemena pripadaju knezu. Svetilište Doma neka bude usred toga.

²² Posed Levita i gradski posed biće usred dela koje pripada knezu, između Judine i Venijaminove granice. To će biti kneževo.

²³ Ostala plemena: od istočne do zapadne strane – Venijaminov deo.

²⁴ Uz Venijaminovu granicu, od istočne do zapadne strane – Simeunov deo.

²⁵ Uz Simeunovu granicu, od istočne do zapadne strane – Isaharov deo.

²⁶ Uz Isaharovu granicu, od istočne do zapadne strane – Zavulonov deo.

²⁷ Uz Zavulonovu granicu, od istočne do zapadne strane – Gadov deo.

²⁸ Uz Gadovu granicu, s južne strane prema jugu, granica ide od Tamara do voda Merive kadiske, duž potoka do Velikog mora.

²⁹ To je zemlja koju ćete žrebom razdeliti Izrailjevim plemenima. To su njihovi delovi – govori Gospod Bog.

³⁰ Ovo su gradski izlazi: na severnoj strani, u dužini od četiri hiljade pet stotina lakata,

³¹ biće troja vrata. Vrata će nositi imena Izrailjevih plemena: vrata Ruvimova, vrata Judina i vrata Levijeva.

³² I na istočnoj strani, u dužini od četiri hiljade pet stotina lakata, biće troja vrata: vrata Josifova, vrata Venijaminova i vrata Danova.

* 48:8 Oko 12,5 km. † 48:9 Oko 5 km. ‡ 48:15 Oko 12,5 km. § 48:17 Oko 125 m.

³³ Na južnoj strani, u dužini od četiri hiljade pet stotina lakata, biće troja vrata: vrata Simeunova, vrata Isaharova i vrata Zavulonova.

³⁴ Na zapadnoj strani, u dužini od četiri hiljade pet stotina lakata, biće troja vrata: vrata Gadova, vrata Asirova i vrata Neftalimova.

³⁵ Svuda unaokolo: osamnaest hiljada lakata*. Grad će se od tog dana zvati:
Gospod je ovde.“

* 48:35 Oko 9 km.

Knjiga proroka Danila

Četiri izrailjska mladića na vavilonskom dvoru

¹ Treće godine Joakima*, cara Jude, Navuhodonosor, car Vavilona, dođe do Jerusalima i opkoli ga.

² Gospod je predao Joakima, Judinog cara, u njegove ruke i deo posuđa iz Doma Gospodnjeg. Navuhodonosor ih je odneo u zemlju Senar i doneo ih u hram svoga boga. Posuđe je položio u riznicu svoga boga.

³ Tada je car naredio Asfenazu, starešini svojih dvorana, da dovedu neke od Izrailjaca iz carske loze i plemstva –

⁴ mladiće bez ikakve mane, dobrog izgleda, umešne u svakoj vrsti mudrosti, vrsne u znanju i rasuđivanju, i sposobne za službu na carskom dvoru – da ih nauče pismu i jeziku Haldejaca.

⁵ Car im je odredio svakodnevni obrok od careve hrane i vina. Zapovedio je da se obrazuju tri godine, a potom neka stupe u carsku službu.

⁶ Među ovima su bili Danilo, Ananija, Misailo i Azarija, iz Judinog plemena.

⁷ Starešina dvorana im je dao druga imena: Danilu je dao ime „Valtazar“, Ananiji „Sedrah“, Misailu „Misah“, a Azariji „Avdenago“.

⁸ Danilo je rešio da se ne okalja carevom hranom i vinom, pa je zamolio starešinu dvorana da mu dozvoli da se ne okalja.

⁹ Bog je dao Danilu da zadobije blagonaklonost i milosrđe starešine dvorana.

¹⁰ Starešina dvorana reče Danilu: „Bojim se mog gospodara cara, koji vam je odredio hranu i piće. A šta kad primeti da su vam lica mršavija od ostalih mladića vaših godina? Tada bih ja platio glavom pred carem za vašu krivicu.“

¹¹ Danilo reče nadgledniku koga je starešina dvorana postavio nad Danilom, Ananijom, Misailom i Azarijom:

¹² „Molim te, pokušaj sa svojim slugama deset dana. Neka nam daju samo povrće za jelo i vodu za piće.“

¹³ Onda uporedi naš izgled sa izgledom mladića koji su jeli od careve hrane, pa postupaj sa svojim slugama prema onome što vidiš.“

¹⁴ Složi se on sa ovim i pokuša to s njima deset dana.

¹⁵ Kad je isteklo deset dana, oni su izgledali bolje i uhranjenije od svih drugih mladića koji su jeli od careve hrane.

¹⁶ Tako je nadglednik odnosio njihov obrok hrane i vina i davao im povrće.

¹⁷ Ovoj četvorici mladića Bog je dao znanje i umešnost u svakoj vrsti pisanja i mudrosti; a Danilo se razumeo u sva viđenja i snove.

¹⁸ Kad je isteklo vreme koje je car odredio da ih dovedu, starešina dvorana ih je doveo pred Navuhodonosora.

¹⁹ Car je razgovarao s njima, ali se među njima nije našao niko kao Danilo, Ananija, Misailo i Azarija. Zato su bili postavljeni u carsku službu.

²⁰ Kad ih je car pitao o svemu što se tiče mudrosti i razumevanja, utvrdio je da su deset puta bolji od svih čarobnjakâ i gatarâ u njegovom carstvu.

²¹ Danilo je ostao tamo do prve godine cara Kira†.

2

Navuhodonosorov san

* 1:1 605. pre Hrista. † 1:21 Kir Veliki, tj. Kir II, koji je vladao od 559. do 530. pre Hrista.

¹ U drugoj godini svoje vladavine, Navuhodonosor* je sanjao snove. On se toliko uznemirio, da mu san nije dolazio na oči.

² Car je naredio da se pozovu čarobnjaci, gatar, vračari i Haldejci†, da kažu caru šta je sanjao. Kad su došli, stali su pred cara.

³ Car im reče: „Sanjao sam san i uznemiren sam; hoću da znam šta taj san znači.“

⁴ Haldejci odgovoriše caru na aramejskom: „O, care, da si živ doveka! Ispričaj san svojim slugama, a mi ćemo protumačiti njegovo značenje.“

⁵ Car odgovori Haldejcima: „Izdajem proglas: ako mi ne kažete kakav sam san imao i šta je njegovo tumačenje, bićete rastrgnuti na delove, a vaše kuće ležaće u ruševinama.

⁶ A ako mi kažete kakav sam san imao i šta je njegovo značenje, dobićete od mene darove, nagrade i veliku počast. Stoga mi recite šta je bio moj san i protumačite njegovo značenje.“

⁷ Oni mu opet odgovoriše: „Neka car ispriča san svojim slugama, a mi ćemo protumačiti njegovo značenje.“

⁸ Ali car im odgovori: „Znam ja pouzdano da hoćete da dobijete na vremenu, pošto vidite da sam izdao proglas,

⁹ da ako mi ne kažete kakav sam san imao, postoji samo jedna presuda za vas. Vi ste se dogovorili da mi saopštite lažljive i zavodljive reči, dok se prilike ne promene. Stoga mi recite kakav sam san imao, a ja ću znati da li ste protumačili njegovo značenje.“

¹⁰ Haldejci odgovoriše caru: „Nema na zemlji čoveka koji bi mogao da razjasni što car zahteva. Nikada jedan car, bilo kako da je veliki i moćan, nije tražio tako nešto od čarobnjaka, gatara i Haldejaca.

¹¹ Teško je to što car zahteva; ne postoji niko ko bi to mogao da otkrije caru osim bogova koji ne borave među ljudima.“

¹² Zbog svega ovoga car se toliko razgnevio da je naredio da se pobiju svi mudraci u Vavilonu.

¹³ Kad je bila izdana naredba da se pobiju svi mudraci, tražili su i Danila i njegove drugove da ih ubiju.

¹⁴ Tada se Danilo obratio mudrim i razboritim rečima Ariohu, zapovedniku careve telesne straže, koji je izašao da pobije vavilonske mudrace.

¹⁵ Upitao je carevog zapovednika Arioha: „Zašto je careva naredba toliko stroga?“ Arioh obavesti Danila.

¹⁶ Na to je Danilo otišao caru i tražio od cara da mu da vreme kako bi mogao da protumači značenje sna.

¹⁷ Posle toga je Danilo otišao svojoj kući i obavestio o tome Ananiju. Misaila i Azariju,

¹⁸ kako bi tražili milost Boga nebeskog u pogledu ove tajne, da ne bi i Danilo i njegovi drugovi nastradali sa vavilonskim mudracima.

¹⁹ Ta je tajna bila otkrivena Danilu noću, u viđenju. Danilo je blagoslovio Boga nebeskog.

²⁰ Danilo reče:

„Neka je blagosloveno ime Božije od veka do veka;
njemu pripada mudrost i sila.

²¹ On menja vremena i doba,
uklanja i postavlja careve;
mudrima daje mudrost,
i razumnima znanje.

²² On otkriva stvari duboke i tajne,
on zna šta je u tami,

* 2:1 603. pre Hrista. † 2:2 Haldejci su bili na glasu po astrološkim i magijskim veštinama, pa se ovi okultisti u carevoj službi nazivaju imenom ove etničke grupe.

i svetlo s njim prebiva.

²³ Hvalim te i slavim, Bože otaca mojih,
jer mi daješ mudrost i silu:
što sam tražio od tebe,
ti si mi otkrio,
obznanio nam što je car tražio.“

Danilo tumači san

²⁴ Danilo je otišao k Ariohu, koga je car odredio da pobije vavilonske mudrace i rekao mu: „Ne ubijaj vavilonske mudrace; odvedi me pred cara, a ja ću caru protumačiti značenje sna.“

²⁵ Arioh je odmah doveo Danila pred cara i rekao mu: „Našao sam među Judinim izgnanicima čoveka koji može caru da objasni značenje sna!“

²⁶ Car upita Danila, kome je ime bilo i Valtazar: „Da li stvarno možeš da mi kažeš kakav sam san imao, i protumačiš ga?“

²⁷ Danilo odgovori caru: „Tajnu, za koju car pita, ne mogu rasvetliti mudraci, gatar, čarobnjaci i zvezdoznanci,

²⁸ ali postoji Bog na nebu koji otkriva tajne. On je obznanio caru Navuhodonosoru šta će se dogoditi u danima što dolaze. Ovo je tvoj san, ovo su viđenja, koja su ti došla na um na tvojoj postelji:

²⁹ Tebi su, o, care, došle misli na tvojoj postelji o stvarima koje će se dogoditi kasnije, a onaj što otkriva tajne objavio ti je šta će se dogoditi.

³⁰ Ova tajna mi je bila otkrivena ne zato što imam više mudrosti od svih živih, nego da bi car saznao njeno značenje, i da bi doznao kakve su ti misli došle na um.

³¹ Ti si, o, care, video veliki kip. Kip je bio ogroman i izvanredno blistav. Stajao je ispred tebe, a izgled mu je bio zastrašujući.

³² Glava kipa je bila od čistog zlata, prsa i ruke od srebra, trbuh i bedra od bronz,

³³ noge od gvožđa, a stopala delom od gvožđa, delom od gline.

³⁴ Dok si ti gledao, odvalio se jedan kamen, ali ne ljudskim rukama, udario kip u stopala od gvožđa i gline i razbio ih.

³⁵ Istog časa su se smrvili i gvožđe i glina, bronza, srebro i zlato. Postali su kao pleva na gumnu u leto; dunuo je vetar i sve ih odneo bez traga. A kamen koji je udario u kip postao je velika planina, koja je ispunila svu zemlju.

³⁶ To je san. Sada ćemo saopštiti caru njegovo tumačenje.

³⁷ Ti si, care, car nad carevima, kome je Bog nebeski dao carstvo, silu, moć i slavu.

³⁸ U tvoje ruke je predao ljude, svuda gde žive, zveri poljske i ptice nebeske, i učinio te vladarem nad svima njima. Ti si ta glava od zlata.

³⁹ Posle tebe će nastati drugo carstvo, manje od tvog, pa treće carstvo, od bronz, koje će vladati nad svom zemljom.

⁴⁰ Četvrto carstvo će biti čvrsto kao gvožđe, kao gvožđe koje sve lomi i mrvi. Kao što gvožđe sve satire, tako će ono razbiti i satrti sva ta carstva.

⁴¹ To što si video da su stopala i prsti delom od gline, a delom od gvožđa, znači da će se to carstvo podeliti. Ipak, u njemu će ostati nešto od čvrstine gvožđa, jer si video gvožđe pomešano sa glinom.

⁴² A to što su prsti na stopalima delom od gvožđa, a delom od gline, znači da će carstvo biti delom jako, delom krhko.

⁴³ Video si i da je gvožđe pomešano sa običnom glinom. To znači da će se mešati sa semenom drugih naroda, ali da se neće održati zajedno, kao što se ni gvožđe ne može pomešati s glinom.

⁴⁴ U vreme tih careva Bog nebeski će uspostaviti carstvo, koje nikada neće biti uništeno, niti će se to carstvo ostaviti drugom narodu. Ono će razbiti i okončati sva ona carstva, a sâm će ostati doveka,

⁴⁵ baš kao što si video da se odvalio kamen, ali ne ljudskom rukom, i smrvio gvožđe, bronzu, glinu, srebro i zlato.

Veliki Bog je obznanio caru šta će se dogoditi kasnije. San je istinit, a tumačenje mu je pouzdano.“

⁴⁶ Tada car Navuhodonosor pade ničice, pokloni se Danilu i naredi da mu se prinesu žitna žrtva i kad.

⁴⁷ Car reče Danilu: „Tvoj Bog je, zaista, Bog nad bogovima, gospodar carevima i Otkrivaatelj tajni, kad si mogao da otkriješ ovu tajnu.“

⁴⁸ Car je uzvisio Danila, i dao mu mnogo velikih darova. Postavio ga je za upravitelja sve vavilonske oblasti i glavaru svih vavilonskih mudraca.

⁴⁹ No, Danilo je zamolio cara da poslove vavilonske oblasti poveri Sedrahu, Misahu i Avdenagu. Sâm Danilo je ostao na carevom dvoru.

3

Zlatni kip

¹ Car Navuhodonosor je napravio zlatni kip, visine šezdeset lakata*, i širine šest lakata. Postavio ga je u dolini Duri, u vavilonskoj pokrajini.

² Tada je car Navuhodonosor poslao da se saberu satrapi, namesnici, upravitelji, savetnici, rizničari, sudije, pravnici i svi pokrajinski namesnici, da dođu na posvećenje kipa, koji je podigao car Navuhodonosor.

³ Kad su se satrapi, namesnici, upravitelji, savetnici, rizničari, sudije, pravnici i svi pokrajinski namesnici sabrali na posvećenje kipa, koji je podigao car Navuhodonosor, stali su ispred kipa koji je on postavio.

⁴ Tada glasnik objavi glasno: „Narodi, plemena i jezici, naređuje vam se,

⁵ da kad začujete glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala, padnete i poklonite se zlatnom kipu, koji je podigao car Navuhodonosor.

⁶ Ko ne padne i ne pokloni se, istog će trena biti bačen u užarenu peć.“

⁷ Čim je sav narod začuo glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala, svi su narodi, plemena i jezici pali i poklonili se kipu koji je podigao car Navuhodonosor.

⁸ U taj čas pristupe neki Haldejci i optuže Judejce.

⁹ Rekli su caru Navuhodonosoru: „O, care, da si živ doveka!

¹⁰ Ti si, care, izdao naredbu da svaki čovek koji začuje glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala, padne i pokloni se zlatnom liku.

¹¹ A ko ne padne i ne pokloni se, da bude bačen u užarenu peć.

¹² Ali ima tu nekih Judejaca kojima si poverio upravu vavilonske oblasti: Sedrah, Misah i Avdenago. Oni ne mare za tebe, o, care; oni ne služe tvom bogu i ne klanjaju se zlatnom kipu, koji si podigao.“

¹³ Tada je Navuhodonosor, kipteći od gneva, naredio da dovedu Sedraha, Misaha i Avdenaga. Kad su ove ljude doveli pred cara,

¹⁴ Navuhodonosor im reče: „Da li je to istina Sedraše, Misaše i Avdenago, da ne služite mojim bogovima i ne klanjate se zlatnom kipu koji sam podigao?

¹⁵ Jeste li spremni da padnete ničice i poklonite se kipu koji sam napravio kad začujete glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala? Ako se ne poklonite, bićete istog časa bačeni u užarenu peć.“

¹⁶ Sedrah, Misah i Avdenago odgovoriše caru Navuhodonosoru: „Nije potrebno da ti odgovorimo na to.

* 3:1 1 lakat oko 50 cm.

¹⁷ Ako već tako mora da bude, naš Bog kome služimo, koji može da nas izbavi iz užarene peći, izbaviće nas iz tvoje ruke.

¹⁸ Ali ako to i ne učini, znaj, care, da nećemo služiti tvojim bogovima, niti ćemo se pokloniti kipu koji si podigao.“

¹⁹ Tada se Navuhodonosor toliko razbesneo na Sedraha, Misaha i Avdenaga, da mu se lice izobličilo. Onda je zapovedio da se peć ugreje sedam puta jače nego što se običavalo,

²⁰ i naredio jakim ljudima iz svoje vojske da svežu Sedraha, Misaha i Avdenaga, i da ih bace u užarenu peć.

²¹ Tako su ih svezali, pa su ih u njihovim plaštevima, odorama, kapama i ostaloj odeći bacili usred užarene peći.

²² Pošto je careva zapovest bila hitna, a peć suviše užarena, plamen je ubio ljude koji su nosili Sedraha, Misaha i Avdenaga.

²³ Tako ova tri čoveka, Sedrah, Misah i Avdenago svezani padnu usred užarene peći.

²⁴ Tada se car Navuhodonosor prepao, pa je brzo ustao. Rekao je svojim savetnicima: „Nismo li bacili tri svezana čoveka u užarenu peć?“

Oni odgovoriše: „Tako je, care.“

²⁵ On odgovori: „A ja, evo, vidim četiri čoveka kako hodaju u ognju, a nisu ni vezani ni ozleđeni; četvrti izgleda kao sin bogova.“

²⁶ Tada Navuhodonosor priđe vratima užarene peći i viknu: „Sedraše, Misaše i Avdenago, sluge Boga Svevišnjega, izađite i dođite ovamo!“

Sedrah, Misah i Avdenago izađu iz užarene peći.

²⁷ Zatim su se okupili satrapi, namesnici, upravitelji i carevi savetnici da pogledaju ove ljude kojima oganj nije naudio; kosa na glavi im nije bila oprljena, plaštevima im nisu nagoreli, a nije se osetio ni miris ognja na njima.

²⁸ Tada Navuhodonosor reče: „Neka je blagosloven Bog Sedrahov, Misahov i Avdenagov, koji je poslao svog anđela da izbavi svoje sluge! Oni su se pouzdali u njega, te nisu poslušali carevu naredbu, već su radije stavili svoj život na kocku, da ne bi služili i klanjali se ni jednom drugom bogu osim svome Bogu.“

²⁹ Stoga izdajem naredbu, o narodi, plemena i jezici: svako ko vređa Sedrahovog, Misahovog i Avdenagovog Boga, biće rastrgnut na delove, a kuća će mu ležati u ruševinama, jer nema nikakvog boga koji tako može da izbavi!“

³⁰ Tada je car unapredio Sedraha, Misaha i Avdenaga u vavilonskoj oblasti.

4

Drugi Navuhodonosorov san

¹ Car Navuhodonosor svim narodima, plemenima i jezicima, koji žive po svojoj zemlji:

Neka se umnoži vaše blagostanje!

² Čini mi zadovoljstvo da vam kažem o znacima i čudima, koje je Bog Svevišnji učinio za mene.

³ Kako li su veliki njegovi znaci!

Kako li su silna njegova čuda!

Carstvo njegovo večno je carstvo,

a vlast njegova traje od naraštaja do naraštaja.

⁴ Ja, Navuhodonosor, živio sam spokojno u svom domu, cvetajući u svom dvoru.

⁵ A onda sam usnio san koji me je preplašio. Dok sam bio na svojoj postelji, glavom su mi prolazile slike i viđenja koja su me uznemirila.

⁶ Zato sam izdao zapovest da se dovedu svi vavilonski mudraci i da mi saopšte tumačenje sna.

⁷ Kada su došli čarobnjaci, gatar, Haldejci i zvezdoznanci, ispričao sam im svoj san, ali nisu mogli da kažu njegovo tumačenje.

⁸ Na kraju je pred mene došao Danilo, u kome su duhovi svetih bogova. (Njemu je ime i Valtazar, prema imenu moga boga.) Tada sam mu ispričao svoj san, govoreći:

⁹ „Valtazare, glavaru čarobnjaka, znam da su u tebi duhovi svetih bogova, i da ti nijedna tajna ne zadaje muku. Evo viđenja koje sam imao, a ti mi reci šta je njegovo značenje.

¹⁰ U viđenjima koja su mi na postelji prolazila glavom, video sam jedno drvo nasred zemlje; bilo je veoma visoko.

¹¹ Drvo je poraslo i postalo moćno. Visinom je dopiralo do neba, tako da se videlo sa svih krajeva zemlje.

¹² Lišće mu je bilo predivno, a rod obilan. Na njemu je bilo hrane za sve. Pod njim su poljske zveri nalazile hlad, a na njegovim granama su živele ptice nebeske; sva su se stvorenja hranila od njega.

¹³ Dok sam gledao viđenja koja su mi na postelji prolazila glavom, gle, s neba siđe sveti stražar.

¹⁴ On snažno povika i reče ovako: 'Posecite drvo, okrešite mu grane, pokidajte mu lišće i pobacajte mu rod; neka se razbeže zveri ispod njega i ptice sa njegovih grana.

¹⁵ Ipak, ostavite mu u zemlji panj s korenom, okovan obručem od gvožđa i bronz, u poljskoj travi.

Neka ga kvasi rosa nebeska i neka sa zverima deli travu zemaljsku.

¹⁶ Neka mu se ljudsko srce promeni u srce životinjsko, i neka sedam vremena* pređu preko njega.

¹⁷ To je presuda koju su stražari odredili, zapovest koju su izrekli sveti, da bi svi živi znali da Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom. On ga daje kome hoće, i postavlja nad njim najnižeg od ljudi.'

¹⁸ To je san koji sam sanjao ja, car Navuhodonosor, a ti mi ga, Valtazare, rastumači, pošto nijedan od mudraca u mom carstvu nije mogao da mi obznani njegovo tumačenje. Ipak, ti to možeš, jer je duh svetih bogova u tebi.“

Danilo tumači san

¹⁹ Na to se Danilo, koji se još zove i „Valtazar“, na trenutak smeo; misli su ga uznemirile. Car mu reče: „Valtazare, ne daj da te uznemiri san i njegovo značenje.“

Valtazar odgovori: „Gospodaru moj, neka taj san bude za tvoje mrzitelje, i njegovo značenje za tvoje neprijatelje!

²⁰ Ti si video drvo koje je toliko poraslo i postalo silno, da je visinom doseglo do neba, pa ga je cela zemlja mogla videti.

²¹ Lišće mu je bilo predivno, a urod obilan, te je bilo hrane za sve. Pod njim su poljske zveri nalazile hlad, a ptice nebeske živele u njegovim granama.

²² Ti si, care, to drvo, jer si postao veliki i silan! Veličina ti je porasla i dosegla do neba, a tvoja vladavina do kraja zemlje.

²³ Car je video i svetog stražara, koji je sišao sa neba i rekao: 'Posecite drvo i uništite ga, ali mu ostavite u zemlji panj s korenom, okovanog obručem od gvožđa i bronz, u poljskoj travi. Neka ga kvasi rosa nebeska i neka sa zverima deli travu zemaljsku, dok preko njega ne prođe sedam vremena.'

²⁴ Ovo je tumačenje, o, care: to je odluka Svevišnjega, koja će se izvršiti na mom gospodaru, caru.

²⁵ Prognaće te iz ljudskog društva, i boravište će ti biti među poljskim zverinjem. Hranićeš se travom kao goveda, kvasiće te rosa nebeska, i sedam će vremena preći preko tebe, dok ne spoznaš da Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom, i da ga daje kome hoće.

* 4:16 Ili: *sedam godina*, kao u st. 23, 25, 32.

²⁶ A to što su zapovedili da se ostavi panj s korenjem, znači da će ti se carstvo vratiti kad spoznaš da Nebesa vladaju.

²⁷ Zato, o, care, neka ti moj savet bude ugodan: reši se svojih greha čineći pravdu, i svojih bezakonja milošću prema siromasima, da bi se produžilo tvoje blagostanje.“

Ispunjenje sna

²⁸ Sve se to dogodilo Navuhodonosoru.

²⁹ Nakon dvanaest meseci, dok je šetao po krovu carskog dvora u Vavilonu,

³⁰ car reče: „Nije li ovo veliki Vavilon, koji sam podigao svojom silnom moći sebi za carsku prestonicu, na slavu svoga veličanstva?“

³¹ Reči su još bile na carevim usnama kad je sišao glas s neba, govoreći: „Odlučeno je za tebe, care Navuhodonosore: oduzima ti se carstvo.“

³² Prognaće te iz ljudskog društva, i boravište će ti biti među poljskim zverinjem. Hranićeš se travom kao goveda, i sedam će vremena preći preko tebe, dok ne uvidiš da Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom, i da ga daje kome hoće.“

³³ Odluka je odmah sprovedena. Navuhodonosor je bio prognan iz ljudskog društva, jeo je travu, kvasila ga je rosa nebeska, kosa mu je narasla kao orlovsko perje, a nokti kao ptičje kandže.

³⁴ Kada se to vreme navršilo, ja, Navuhodonosor, podigao sam svoje oči prema nebu i razum mi se vratio. Tada sam blagoslovio Svevišnjeg, slaveći i veličajući onoga koji živi zauvek.

Jer njegova je vladavina večna vladavina,
a njegovo carstvo traje od naraštaja do naraštaja.

³⁵ Svi stanovnici zemlje
ništa ne predstavljaju;

on čini šta hoće
s nebeskom vojskom
i sa stanovnicima zemlje.

Ništa ne može da zaustavi njegovu ruku,
ili da mu kaže: „Šta to radiš?“

³⁶ Istog časa mi se vratio razum, a uz moju carsku čast vratila mi se i slava i sjaj. Tada su me potražili moji savetnici i velikaši, pa mi je bilo vraćeno carstvo. Uz to sam postao još moćniji.

³⁷ Sada ja, Navuhodonosor, slavim i uzvisujem nebeskog cara, čija su sva dela istina, a putevi pravda; on je onaj koji može da ponizi one koji hode oholo.

5

Valtazarova gozba

¹ Car Valtasar je priredio gozbu za svojih hiljadu velikaša, pa je pred njima pio vino.

² Kada ga je vino omamilo, Valtasar je naredio da se donesu zlatne i srebrne posude, koje je njegov otac Navuhodonosor doneo iz Doma u Jerusalimu, da car, njegovi velikaši, njegove žene i inoče piju iz njih.

³ Kada su doneli zlatne posude koje su bile odnesene iz Božijeg Doma u Jerusalimu, iz njih su pili car, njegovi velikaši, njegove žene i inoče.

⁴ Pili su vino iz njih i proslavljali svoje bogove od zlata i srebra, bronzе i gvožđa, drveta i kamena.

⁵ Tog časa su se pojavili prsti ljudske ruke pišući po okrečenom zidu carskog dvora nasuprot svećnjaka. Car je video dlan ljudske ruke kako piše.

⁶ Car je prebledeo uznemiren mislima. Oduzele su mu se noge u kukovima, a kolena počela da mu klecaju.

⁷ Car pozva čarobnjake, Haldejce i gatare, pa reče vavilonskim mudracima: „Čovek koji pročitao ovo pismo i protumači mi ga biće obučen u skerlet, nosiće zlatan lanac oko vrata, i vladaće kao treći u carstvu.“

⁸ Pristupili su svi mudraci, ali niko nije mogao da ga pročita ili da iznese caru njegovo tumačenje.

⁹ Car se tada veoma uznemirio, pa je još više prebledeo. Njegovi velikaši su bili zbunjeni.

¹⁰ Kad je carica čula reči cara i velikaša, došla je u gozbenu dvoranu i rekla: „Živ bio, care, doveka! Neka te misli ne uznemiravaju i neka ti lice ne bledi!

¹¹ Postoji čovek u tvom carstvu u kome je duh svetih bogova. U vreme tvoga oca u njemu se našlo prosvetljenje, razum i mudrost, koja je kao mudrost bogova. Tvoj otac, car Navuhodonosor, postavio ga je za upravitelja nad čarobnjacima, gatarima, Haldejcima i zvezdoznancima.

¹² I pošto se u Danilu, koga je car nazvao Valtazarom, našao izuzetan duh, znanje, razum da tumači snove, da rešava zagonetke i da razjašnjava teške stvari, ti ga pozovi, a on će ti izložiti tumačenje pisma.“

¹³ Tada su Danila doveli pred cara, i car mu reče: „Da li si ti Danilo, jedan od Judinih izgnanika, koje je moj otac, car, doveo iz Jude?

¹⁴ Čuo sam da je u tebi duh bogova, i da se u tebi našlo prosvetljenje, razum i izuzetna mudrost.

¹⁵ Dovedi su mi mudrace i gatare da mi pročitaju ovo pismo i da mi saopšte njegovo tumačenje, ali oni nisu u stanju da mi izlože njegovo tumačenje.

¹⁶ Čuo sam da si u stanju da tumačiš i rešavaš teške stvari. Ako možeš da pročitaš ovo pismo i saopštiš mi njegovo tumačenje, bićeš odeven u skerlet, oko vrata će ti biti stavljen zlatni lanac, i vladaćeš kao treći u carstvu.“

¹⁷ Tada Danilo odgovori caru: „Svoje darove zadrži za sebe, i svoje nagrade daj drugom. Ja ću caru pročitati pismo i saopštiti mu njegovo tumačenje.

¹⁸ O, care, Svevišnji Bog je dao tvome ocu Navuhodonosoru carstvo, veličinu, veličanstvo i slavu.

¹⁹ Od veličine koje mu je dao, drhtali su i strahovali svi narodi, plemena i jezici; ubijao je koga je hteo i ostavljao u životu koga je hteo, uzvisivao je koga je hteo i ponižavao koga je hteo.

²⁰ Ali kada mu se srce uzoholilo, a duh mu okoreo od ponosa, bio je skinut sa svog carskog prestola i slava mu je bila oduzeta.

²¹ Bio je proteran iz ljudskog društva, a um mu je postao kao životinjski, pa mu je boravište bilo sa divljim magarcima. Jeo je travu kao goveda, rosa nebeska mu je kvasila telo, dok nije spoznao da Bog Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom, i nad njim postavlja koga hoće.

²² A ti, Valtasare, sine njegov, nisi ponizio svoje srce iako si znao sve ovo,

²³ nego si se digao protiv Gospoda nebeskog. Ti si doneo sudove iz njegovog Doma, pa ste ti, tvoji velikaši, tvoje žene i inoče, pili vino iz njih, i slavili svoje bogove od srebra i zlata, bronzne i gvožđa, drveta i kamena, koji niti vide, niti čuju, niti razumeju, a nisi dao slavu Bogu koji u svojoj ruci drži tvoju dušu i sve tvoje puteve.

²⁴ Zato je poslao ruku koja je napisala ovaj natpis.

²⁵ Ovo je natpis koji je napisan:

mene, mene, tekel, farsin.

²⁶ Ovo je značenje poruke:

MENE – Bog je izmerio tvoje carstvo i doveo ga do kraja;

²⁷ *TEKEL* – bio si izmeren na vagi, i našlo se da si prelagan;

²⁸ *FARSIN* – podeljeno je tvoje carstvo i dano Međanima i Persijancima.“

²⁹ Tada su, na Valtasarovu zapovest, Danila obukli u skerlet, oko vrata mu stavili zlatni lanac, i proglasili da će vladati kao treći u carstvu.

³⁰ Te iste noći je Valtasar, haldejski car, bio ubijen.

³¹ Carstvo je preuzeo Darije, Međanin. Bilo mu je oko šezdeset dve godine.

6

Zavera protiv Danila

¹ Dariju se svidelo da postavi nad carstvom stotinu dvadeset satrapa, da budu po celom carstvu,

² a nad njima tri načelnika, među kojima je bio i Danilo. Njima su satrapi polagali račun da car ne bi bio na gubitku.

³ Taj Danilo je svojim izuzetnim duhom nadmašivao načelnike i satrape, pa je car mislio da ga postavi nad celim carstvom.

⁴ Tada su načelnici i satrapi gledali da nađu neku zamerku Danilovoj upravi nad carstvom, ali nisu mogli da mu nađu ni zamerku ni grešku, jer je bio pouzdan. Tako nisu mogli da pronađu na njemu ni nemara ni greške.

⁵ Tada su ti ljudi rekli: „Nećemo naći na Danilu nikakvu zamerku, osim ako ne nađemo nešto protiv njega u vezi sa zakonom njegovog Boga.“

⁶ Tako su se ti načelnici i satrapi sjatili pred carem i rekli mu: „O, care Darije, živ bio doveka!

⁷ Dogovorili su se svi načelnici carstva, upravitelji, satrapi, savetnici i namesnici, da car izda naredbu i zabranu: svako ko uputi molbu nekom bogu ili čoveku u roku od trideset dana osim tebi, care, neka bude bačen u lavlju jamu.

⁸ Sada, care, izdaj zabranu i potpiši je, pošto se tako, po neopozivom zakonu Međana i Persijanaca, ne može promeniti.“

⁹ Tako je car Darije potpisao pismo sa zabranom.

¹⁰ Kad je Danilo čuo da je naredba bila napisana, otišao je svojoj kući, gde su prozori njegove gornje sobe bili otvoreni prema Jerusalimu. Tu se on tri puta dnevno spuštao na kolena, moleći i hvaleći Boga, kao što je uvek radio.

¹¹ Tada su ti ljudi banuli i zatekli Danila kako se moli i priziva svog Boga.

¹² Zatim su pristupili caru i spomenuli mu carsku zabranu: „O, care, zar nisi potpisao zabranu prema kojoj će svako ko uputi molbu nekom bogu ili čoveku u roku od trideset dana, osim tebi, biti bačen u lavlju jamu?“

Car odgovori: „Zapovest ostaje na snazi prema zakonu Međana i Persijanaca, te se ne može opozvati.“

¹³ Oni odgovore caru: „Danilo, jedan od izgnanika iz Jude, ne mari za tebe, o, care, ni za tvoju zabranu koju si potpisao; on se tri puta dnevno moli svome Bogu.“

¹⁴ Kad je car to čuo, veoma se uznemirio. Bio je rešen da spase Danila, pa je sve do zalaska sunca svim silama nastojao da ga izbavi.

¹⁵ Ali oni ljudi navališe na cara, govoreći: „Znaj, care, da se prema zakonu Međana i Persijanaca, nijedna zabrana ili naredba koju car izda, ne može promeniti.“

¹⁶ Tada je car naredio da dovedu Danila i da ga bace u lavlju jamu. Car reče Danilu: „Neka te izbavi Bog tvoj kome neprestano služiš.“

¹⁷ Zatim su doneli kamen i stavili ga na otvor jame, a car ga je zapečatio svojim pečatnim prstenom i pečatnim prstenom svojih velikaša, da se ništa za Danila ne bi moglo promeniti.

¹⁸ Car se vratio u svoj dvor. Noć je proveo bez jela, i nije dao da mu dovedu suložnice. San mu nije dolazio na oči.

¹⁹ U sam osvit zore, car ustane i užurbano ode do lavlje jame.

²⁰ Kad je prišao jami, pozvao je Danila žalosnim glasom. Car reče Danilu: „Danilo, slugo Boga živoga, da li je Bog, kome neprestano služiš, mogao da te izbavi od lavova?“

²¹ Danilo odgovori: „O, care, živ bio doveka!

²² Moj Bog je poslao svog anđela, koji je zatvorio čeljusti lavovima, te mi nisu naudili, zato što sam se našao nevinim pred njim. Ni tebi, care, nisam ništa skrivio.“

²³ Car se zbog toga veoma obradovao, pa je naredio da izvuku Danila iz jame. Kad su izvukli Danila iz jame, nije se na njemu našla nijedna rana, jer se pouzdao u Boga.

²⁴ Tada je car naredio da dovedu one ljude što su zlonamerno optužili Danila, i bace ih u lavlju jamu, zajedno sa njihovim ženama i njihovom decom. I još nisu ni došli na dno jame, kad su ih lavovi zgrabili i smrskali im sve kosti.

²⁵ Zatim je car Darije napisao pismo svim narodima, plemenima i jezicima, koji žive po svojoj zemlji:

„Neka vam se umnoži blagostanje!

²⁶ Izdajem naredbu: neka se svi ljudi po svim oblastima moga carstva boje i drhću pred Danilovim Bogom.

On je živi Bog,

koji ostaje doveka!

Njegovo se carstvo neće raspasti,
i njegova se vlast neće okončati!

²⁷ On izbavlja i oslobađa,

čini znakove i čuda
na nebu i na zemlji;

on je izbavio Danila
iz lavljih kandži.“

²⁸ Danilo je napredovao tokom vladavine Darija i vladavine Kira Persijanca.

7

Viđenje četiri zveri

¹ Prve godine Valtasara*, cara Vavilona, Danilo je usnio san: viđenja su mu prolazila glavom dok je bio na svojoj postelji. Posle je zabeležio san, dajući sažet izveštaj.

² Danilo reče: „U viđenju koje sam imao noću, video sam četiri nebeska vetra kako dižu buru na velikom moru.

³ Iz mora su izašle četiri ogromne zveri; svaka je bila drugačija.

⁴ Prva je bila kao lav, i imala je orlova krila. Dok sam gledao, krila joj se iščupaše, pa je bila podignuta sa zemlje i postavljena na noge kao čovek, a dano joj je i ljudsko srce.

⁵ Zatim sam video drugu zver, sličnu medvedu, koja je bila uspravljena na jednu stranu. Držala je tri rebra u čeljustima, među zubima. Bilo joj je rečeno: 'Ustani i nažderi se mesa!'

⁶ Zatim sam pogledao, a ono, treća zver slična leopardu. Na leđima joj četiri ptičja krila. Imala je četiri glave i dana joj je vlast.

⁷ Među noćnim viđenjima video sam sledeće viđenje: četvrta zver, strašna, užasna i izuzetno moćna. Imala je ogromne zube od gvožđa; proždimala je i drobila, a što je ostalo, to je izgazila nogama. Bila je drugačija od svih drugih zveri pre nje; imala je i deset rogova.

⁸ Dok sam tako posmatrao, izrastao je jedan mali rog među njima, a prva tri roga su bila iščupana pred njim. I gle, na rogu su bile oči, kao ljudske oči, i usta koja su oholo govorila.

⁹ Gledao sam sve dok se
nisu postavili prestoli,

* 7:1 553. pre Hrista.

i onaj od iskona sede na svoje mesto.

Odeća mu je bila bela kao sneg,

a kosa kao čista vuna.

Presto su mu bili ognjeni plamenovi,

a točkovi užareni oganj.

¹⁰ Ognjena reka je izvirala

i tekla pred njim.

Hiljadu hiljada mu je služilo,

i deset hiljada puta deset hiljada je stajalo pred njim.

Sud je zaseo,

knjige su se otvorile.

¹¹ Dok sam gledao, video sam da je zbog oholih reči, koje je rog govorio, zver bila ubijena, i da joj je telo izručeno užarenom ognju.

¹² Ostalim zverima je bila oduzeta vlast, ali im je život bio produžen za jedno vreme i doba.

¹³ Gledao sam u noćnim viđenjima, i gle, neko kao sin čovečiji dolazi na oblacima nebeskim. On dođe do onoga od iskona, i dovedu ga k njemu.

¹⁴ Njemu je bila dana vlast, slava i carstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Njegova vlast je večna vlast, koja nikada neće proći, i njegovo carstvo nikada neće propasti.

¹⁵ A u meni, Danilu, uznemirio se duh, i strava me je obuzela zbog viđenja koja su mi prolazila glavom.

¹⁶ Pristupio sam jednome od onih što su stajali i upitao ga o svemu ovome.

Tumačenje viđenja

On mi je odgovorio i izneo mi tumačenje ovih stvari.

¹⁷ 'Četiri ogromne zveri su četiri cara koji će se pojaviti u zemlji.

¹⁸ No, carstvo će primiti sveti Svevišnjega i posedovati ga zauvek, u veke vekova.'

¹⁹ Tada sam pozeleo da saznam tačno značenje četvrte zveri, koja je bila drugačija od svih ostalih zveri, ona strašna, sa gvođenim zubima i bronzanim kandžama, što je proždrala, drobila, i nogama gazila što je ostalo;

²⁰ kao i deset rogova na njenoj glavi, i onaj rog što je iznikao tamo gde su prva tri roga otpala – rog koji je na sebi imao oči i usta koja su oholo govorila, i koji je izgledom bio veći od drugih rogova.

²¹ Gledao sam kako je taj rog vodio rat protiv svetih i nadvladavao ih,

²² dok nije došao onaj od iskona i doneo presudu u korist svetaca Svevišnjega, da je došlo vreme da sveti dobiju carstvo u posed.

²³ Ovako mi je rekao: 'Četvrta zver biće četvrto carstvo na zemlji, koje će se razlikovati od svih drugih carstava. Ono će progutati sav svet, pregaziti ga i smrviti.

²⁴ A deset rogova, to su deset careva koji će nastati iz tog carstva. Posle njih će se pojaviti jedan car, drugačiji od prethodnih, i pokoriti tri cara.

²⁵ On će vređati Svevišnjega i mučiti svete Svevišnjega. Smišljaće kako da promeni doba i zakon; a oni će biti predani u njegove ruke na jedno vreme, dva vremena i polovinu vremena†.

²⁶ Tada će zasesti sud, oduzeti mu vlast, i biće uništen i potpuno zatrt.

²⁷ Tada će se vladavina, vlast i veličina svih carstava pod nebom dati narodu svetaca Svevišnjeg. Njegovo carstvo je večno carstvo, i svaka će mu vlast služiti i slušati ga.'

²⁸ Ovim se poruka završava: ja, Danilo, veoma sam se uznemirio u svojim mislima, lice mi je prebledelo, ali sam stvar sačuvao u svom srcu."

† 7:25 ...na jednu godinu, dve godine i pola godine, tj. tri i po godine.

8

Videnje o ovnu i jarcu

¹ U trećoj godini vladavine cara Valtasara*, meni, Danilu, ukazalo se videnje nakon onoga koje mi se ukazalo na početku.

² Gledao sam u videnju, i dok sam gledao, našao sam se u tvrđavi Susanu, u pokrajini Elamu. U videnju sam video da sam kraj reke Ulaj.

³ I kako sam podigao oči, ugledao sam jednog ovna sa dva roga kako stoji pred rekom. Oba roga su bila dugačka, ali jedan rog je bio duži od drugog. Taj duži je narastao kasnije.

⁴ Video sam da ovan bode na zapad, sever i jug. Nijedna životinja nije mogla da mu se odupre, i ništa nije moglo da se izbavi od njega. Radio je šta je hteo, osilio se.

⁵ Dok sam razmišljao o tome, dođe jarac sa zapada i pređe preko sve zemlje, a da nije dotakao tlo. Jarac je imao veliki rog između očiju.

⁶ Dođe on do ovna sa dva roga, koga sam video gde stoji pred rekom, i zaleti se na njega silinom svoga gneva.

⁷ Video sam kako je stigao do ovna, pa ga je razjaren udario i slomio mu oba njegova roga, a u ovnu nije ostalo snage da mu se odupre. Onda ga je bacio na zemlju i izgazio ga; i nije bilo nikoga da izbavi ovna.

⁸ Jarac se veoma osilio, ali kada je bio na vrhuncu snage, slomio mu se onaj veliki rog; na njegovo mesto su izrasla četiri velika roga prema četiri nebeska vetra.

⁹ Iz jednog od ovih, iz malog, je izrastao jedan rog koji je veoma narastao prema jugu, istoku i prema Divnoj zemlji.

¹⁰ Narastao je sve do vojske nebeske, pa je oborio na zemlju neke od vojske i neke od zvezda, i izgazio ih.

¹¹ Narastao je do samog kneza† vojske, oduzeo mu svakodnevnu žrtvu i ponizio mesto njegovog Svetilišta.

¹² Osim dnevne žrtve, u pobuni će mu biti predata i vojska. Istinu je bacio na zemlju, i što god je radio poslo mu je za rukom.

¹³ Zatim sam čuo jednog sveca kako govori. Tada je drugi svetac rekao onome što je govorio: „Dokle će trajati videnje o svakodnevnoj žrtvi, o pobuni koja pustoši, i o dopuštenju da se gazi Svetinja i nebeska vojska?“

¹⁴ On mi reče: „Dok ne prođe dve hiljade tri stotine večeri i jutara. Tada će se Svetinja obnoviti.“

Gavrilo tumači videnje

¹⁵ Dok sam ja, Danilo, gledao videnje i trudio se da ga shvatim, ispred mene stade neko ko je izgledom bio kao čovek.

¹⁶ Tada sam začuo ljudski glas iz Ulaja, kako poziva: „Gavrilo, razjasni mu ovo videnje.“

¹⁷ On je došao do mesta gde sam stajao, ali kad je došao, ja sam se prepao i pao na lice. On mi reče: „Razumi, sine čovečiji, da je ovo videnje za poslednje vreme.“

¹⁸ Dok mi je govorio, svladao me je dubok san, dok sam bio s licem na zemlji. No, on me je dotakao, uspravio me gde sam stajao

¹⁹ i rekao mi: „Evo, objavljujem ti šta će se desiti na kraju gneva, jer se to odnosi na određeno vreme kraja.

²⁰ Dvorogi ovan koga si video, to su carevi Midije i Persije.

²¹ Jarac je car Grčke, a veliki rog između njegovih očiju, to je prvi car.

²² Onaj rog što se slomio, pa su na njegovom mestu izrasla četiri nova roga, to su četiri carstva koja će nastati iz njegovog naroda. Ona neće imati njegovu snagu.

²³ Kasnije, kada se njihova vladavina okonča, i kada odmetnicima dođe kraj, pojaviće se car oholog izraza lica, koji će biti vešt u lukavstvima.

* 8:1 551. pre Hrista. † 8:11 Verovatno se odnosi na samog Boga ili na Mihaila.

²⁴ Snaga će mu porasti, ali ne od njegove snage. Besprimerno će pustošiti, uspevaće u svemu što preduzme, i zatiraće silne ljude i sveti narod.

²⁵ Svojom prepredenošću će uspešno odvoditi u zabludu, srce će mu se veoma osiliti, i mnoge će uništiti kad ne očekuju. Ustaće čak i na Kneza nad knezovima, ali će biti uništen bez ljudske sile.

²⁶ Viđenje o večerima i jutrima koje je bilo ispričano je istinito. A ti drži viđenje u tajnosti, jer je za daleka vremena.“

²⁷ Ja, Danilo, bio sam iscrpljen i danima sam bolovao. Zatim sam ustao i obavljao carsku službu. Viđenje me je uznemirilo, ali niko ga nije razumeo.

9

Danilo se moli za narod

¹ Prve godine Darija*, sina Artakserksovog, od midijskog roda, koji se zacario nad carstvom Haldejaca;

² prve, dakle, godine njegove vladavine, ja, Danilo, razumeo sam iz pisama: sedamdeset godina je broj godina, kada će se, prema reči Gospodnjoj upućenoj proroku Jeremiji, navršiti pustošenje Jerusalima.

³ Tada sam okrenuo lice prema Gospodu Bogu, tražeći ga u molitvi i preklinjanjima, uz post, kostret i pepeo.

⁴ Molio sam se Gospodu, mome Bogu, i ispovedao se:

„O, Gospode, veliki i strašni Bože, koji čuvaš savez i milost onima koji te ljube i drže tvoje zapovesti.

⁵ Zgrešili smo i činili nepravdu, odmetnuli smo se i odstupili od tvojih zapovesti i odredbi.

⁶ Međutim, mi nismo slušali tvoje sluge, proroke, koji su govorili u tvoje ime našim carevima, knezovima i precima, i svem narodu zemlje.

⁷ Tebi, Gospode, pripada pravda, a nama je danas sramota na licima, nama Judejcima i stanovnicima Jerusalima, celom Izrailju, onima koji su blizu i onima koji su daleko, po svim zemljama kuda si ih isterao zbog nevere koju su počinili protiv tebe.

⁸ Gospode, na našim je licima sramota, na našim carevima, našim knezovima i našim precima, jer smo ti zgrešili.

⁹ Gospodnje je da iskaže milosrđe i praštanje, jer mi smo se odmetnuli od njega.

¹⁰ Nismo slušali glas Gospoda, Boga našega, niti smo sledili zakone koje nam je dao preko svojih slugu proroka.

¹¹ Sav je Izrailj prestupio tvoj Zakon i odvratio se ne slušajući tvoj glas.

Zato se na nas svalila kletva i prokletstvo, kao što je zapisano u Zakonu Mojsija, sluge Božijeg, jer smo mu zgrešili.

¹² On je ispunio svoje reči koje je izrekao protiv nas i naših vladara koji su vladali nad nama, kada je doveo na nas veliko zlo. Nikada se pod nebom nije dogodilo ono što se dogodilo u Jerusalimu.

¹³ Stigla nas je sva ta nevolja, kako je zapisano u Mojsijevom Zakonu, ali mi nismo tražili smilovanje Gospoda, Boga našega: nismo se odvratili od svoje krivice i nismo se umudrili tvojom istinom.

¹⁴ A Gospod je čuvao nevolju i doveo je na nas, jer je Gospod, Bog naš, pravedan u svim svojim delima koje čini. Ipak, nismo poslušali njegov glas.

¹⁵ Sada, Gospode, Bože naš, koji si izveo svoj narod iz Egipta svojom moćnom rukom, i stekao sebi ime do ovoga dana: zgrešili smo, učinili smo što ne valja.

* 9:1 538. pre Hrista.

¹⁶ Gospode, po svojoj pravdi, odvрати svoj gnev i jarost od Jerusalima, tvoga grada, tvoje svete gore, jer zbog naših greha i krivica naših očeva, Jerusalem i tvoj narod služe za ruganje svima oko nas.

¹⁷ Stoga, Bože naš, usliši molitvu i preklinjanje svoga sluge. Neka tvoje lice obasja tvoje opustošeno Svetilište, tebe radi, Gospode!

¹⁸ Prigni svoje uho, Bože moj, i počuj! Otvori svoje oči i pogledaj našu pustoš i grad koji nosi tvoje ime! Jer, ne donosimo preklinjanja pred tebe radi svoje pravednosti, već radi velikog milosrđa tvoga.

¹⁹ Počuj, Gospode! Oprosti, Gospode! Gospode, obrati pažnju i učini! Ne oklevaj – radi sebe, Bože moj, jer tvoj grad i tvoj narod nose tvoje ime!“

Sedamdeset sedmica

²⁰ Dok sam još govorio moleći se i ispovedajući svoje grehe i grehe svoga naroda Izrailja, i iznoseći svoju molbu pred Gospodom, Bogom svojim, za svetu goru svog Boga;

²¹ dok sam tako govorio u molitvi, Gavriilo, onaj čovek[†] koga sam video u prethodnom viđenju, doleti k meni u hitrom letu, dotakne me za vreme večernjeg prinosa

²² i pouči me, govoreći: „Danilo, došao sam sad da ti dam uvid i razumevanje.

²³ Kad si počeo da preklinješ, došla je reč, pa sam došao da ti je javim, jer si izabran. Stoga, razumi reč i razumi viđenje.

²⁴ Sedamdeset 'sedmica' je određeno za narod i za sveti grad, da se okonča prestup, da se stavi tačka na greh, da se otkupi krivica i da se uvede večna pravda, kako bi se stavio pečat na viđenje i na proroštvo, radi pomazanja Svetinje nad svetinjama[‡].

²⁵ Znaj i razumi: od objavljivanja reči da se Jerusalem obnovi i sazida, do Pomazanika Vladara, je sedam sedmica i još šezdeset dve sedmice. I biće opet obnovljen trg i opkop, i to u vreme nevolje.

²⁶ A posle šezdeset dve sedmice Pomazanik će biti pogubljen i ostaće bez ičega. Potom će doći vojska jednog vladara, pa će opustošiti grad i Svetinju, ali će mu kraj doći s poplavom. Rat će se voditi do kraja; pustošenje je određeno.

²⁷ On će sklopiti čvrst savez sa mnogima za jednu sedmicu i ukinuće žrtvu i prinos u polovini sedmice. U jednom uglu Doma biće strašna gadost, dok se određena pustoš ne sruči na pustošnika.“

10

Sukob naroda i nebeske sile

¹ U trećoj godini Kira^{*}, cara Persije, Danilu, koji je nazvan Valtazar, bila je otkrivena poruka. Poruka je bila istinita, a odnosila se na veliki rat. On je razumeo poruku; njeno značenje mu je došlo u viđenju.

² U te dane, ja, Danilo, bio sam u žalosti tri sedmice.

³ Nisam jeo probrana jela, meso i vino nije ulazilo na moja usta, niti sam se mazao uljem dok se nisu navršile tri sedmice.

⁴ Dvadeset četvrtog dana prvog meseca, stajao sam pored velike reke Tigar.

⁵ Kad sam podigao pogled, ugledao sam jednog čoveka obučenog u lanenu odeću. Bokovi su mu bili opasani pojasom od čistog zlata iz Ufaza.

⁶ Telo mu je bilo kao hrisolit, lice kao munja, a oči kao upaljena baklja. Njegove ruke i noge izgledale su kao uglačana bronza, a glas mu je bio kao buka velikog mnoštva.

⁷ Samo sam ja, Danilo, video viđenje; ljudi koji su bili sa mnom nisu videli viđenje. Njih je obuzeo veliki strah, pa su pobjegli i sakrili se.

[†] 9:21 Gavriilo je ...neko ko je izgledom bio kao čovek, prema Dan 8,15. Izraz Svetinja nad svetinjama se odnosi na nekoliko stvari: na najsvetiji deo Doma Gospodnjeg (Jez 45,3), na određene predmete Doma – kao što je žrtvenik (2. Moj 29,37; 30,29) – ili na osobu (1. Dnv 23,13). [‡] 9:24 Ili: radi pomazanja Najsvetijeg. ^{*} 10:1 536. pre Hrista.

⁸ A ja sam ostao sam gledajući ovo veliko viđenje; snage je nestalo u meni, lice mi se izmenilo, izobličilo se, ostavila me snaga.

⁹ Tada sam začuo kako mi govori glas, i čim sam čuo njegov glas kako mi govori, pao sam licem na zemlju utonuvši u dubok san.

¹⁰ Ali ruka me je dotakla i pomogla mi da se pridignem na kolena i ruke.

¹¹ On mi reče: „Danilo, izabrani čoveče, razmotri reči koje ti govorim. Ustani, jer sam poslan k tebi.“

Kada mi je rekao ove reči, ustao sam tresući se.

¹² Zatim je rekao: „Ne boj se, Danilo, jer su tvoje reči bile uslišene još prvog dana kad si odlučio da razumeš ovo i da se poniziš pred svojim Bogom; zbog tvojih reči sam i došao.

¹³ Međutim, knez persijske vojske mi se odupirao dvadeset jedan dan, ali mi je Mihailo, jedan od vodećih knezova, pritekao u pomoć kad sam ostao sam s persijskim carevima.

¹⁴ Došao sam, dakle, da ti razjasnim šta će zadesiti tvoj narod u poslednjim danima. Ima, naime, još jedno viđenje za te dane.“

¹⁵ Dok mi je on govorio ovo, pognuo sam lice k zemlji i zanemeo.

¹⁶ Tada mi je taj što je izgledao kao čovek dotaknuo usne, a ja sam otvorio usta i progovorio, rekavši onome koji je stajao preda mnom: „Gospodaru moj, zbog viđenja su me spopali bolovi i snaga me je ostavila.

¹⁷ Kako ja, sluga svoga gospodara, mogu sad da razgovaram sa svojim gospodarem, kad sam ostao bez snage i daha?“

¹⁸ Tada me je opet dotaknuo, okrepio me

¹⁹ i rekao: „Ne boj se, izabrani čoveče! Mir s tobom! Ohrabri se, ohrabri se!“

Dok je razgovarao sa mnom, ja sam se ohrabrio i rekao: „Govori, moj gospodaru, pošto si me ohrabrio.“

²⁰ On me upita: „Znaš li zašto sam došao k tebi? No, sada ću se vratiti da ratujem protiv kneza persijske vojske. Kad ja odem, doći će, evo, grčki knez.

²¹ I niko drugi mi ne pomaže protiv njih osim Mihaila, vašeg kneza. Ipak, reći ću ti što je zapisano u Knjizi istine.

11

¹ U prvoj godini Darija Međanina, ja sam se zauzeo da ga ohrabrim i zaštitim.

Carevi juga i severa

² Sada ću ti reći istinu: evo, još će tri cara nastati u Persiji, ali četvrti će biti bogatiji od svih njih. A kad stekne moć svojim bogatstvom, sve će podići na grčko carstvo.

³ Zatim će nastati moćni car koji će vladati velikim carstvom i raditi šta hoće.

⁴ Ali, pošto dođe na vlast, raspašće se njegovo carstvo. Ono će biti razdeljeno na četiri nebeska vetra, ali ne između njegovog potomstva. Ono neće imati istu silu kao kada je on vladao, jer će njegovo carstvo biti slomljeno i predano drugima, a ne njima.

⁵ Zatim će južni car postati moćan, ali će ga nadmašiti jedan od njegovih knezova, koji će vladati većim carstvom nego što je njegovo.

⁶ Posle nekoliko godina, oni će se sprijateljiti, pa će ćerka južnog cara doći k severnom caru da sklopi savez. Međutim, neće zadržati silu, a ni njeno potomstvo neće opstati: biće predana zajedno sa svojom pratnjom, svojim detetom i onim koji će joj pomagati u tim vremenima.

⁷ Ali na njegovo mesto će doći jedan od potomaka iz njene loze. On će krenuti protiv vojske, ući u tvrđavu severnog cara, boriti se s njima i svladati ih.

⁸ Odneće i njihove bogove, njihove livene kipove, njihove dragocene predmete od srebra i zlata, kao plen u Egipat. Nekoliko godina će ostaviti na miru severnog cara.

⁹ Ovaj će, zatim, napasti carstvo južnog cara, ali će se vratiti u svoju zemlju.

¹⁰ Njegovi sinovi će poći u rat; skupiće ogromnu vojsku, koja će krenuti, navaliti kao silna poplava, probiti se i nastaviti rat sve do njegovog utvrđenja.

¹¹ Tada će se južni car razbesniti i izaći u rat protiv severnog cara, koji će podići ogromnu vojsku. Ipak, to će mnoštvo biti predano u ruke onog drugog.

¹² A kad porazi to mnoštvo, južni car će se uzoholiti i pobiti hiljade i hiljade, ali neće nadvladati.

¹³ Naime, severni car će se vratiti i skupiti veću vojsku od prve. Onda će posle nekoliko godina doći s velikom vojskom i velikom opremom.

¹⁴ U to vreme će mnogi ustati protiv južnog cara; pobuniće se i nasilnici iz tvoga naroda da ispune viđenje, ali će pokleknuti.

¹⁵ Potom će doći severni car, podići nasipe i zauzeti utvrđeni grad. Snage juga neće doleteti; čak ni najbolji od vojske neće imati snage da se odupru.

¹⁶ A njegov protivnik će raditi šta hoće i niko neće moći da mu se odupre; on će se zaustaviti u Divnoj zemlji, a njegova ruka doneće uništenje.

¹⁷ On će biti rešen da silom zauzme sve njegovo carstvo, ali će sklopiti savez sa njim; daće mu svoju ćerku za ženu kako bi srušio carstvo. Ipak, neće uspjeti; to mu se neće ostvariti.

¹⁸ Onda će se okrenuti prema ostrvima i osvojiti mnoga od njih, ali će jedan vojvoda stati na kraj sramoti koju čini, da mu vrati za njegovu sramotu.

¹⁹ Zatim će se okrenuti ka tvrđavama u svojoj zemlji, ali će posrnuti, pasti i više ga neće biti.

²⁰ Njegovo mesto zauzeće čovek koji će poslati uterivača poreza za carsku raskoš. Ipak, propašće za nekoliko dana bez gneva i boja.

²¹ Na njegovo mesto će doći ništarija, kome nije namenjena carska čast. On će doći u vreme mira i spletkama se dokopati carstva.

²² Silne će vojske biti uništene pred njim. Čak će i vladar saveza biti razbijen.

²³ On će prevariti i one koji sklope savez sa njim, i tako postati veoma moćan uz pomoć malog broja ljudi.

²⁴ On će napasti najbogatije pokrajine u vreme spokojstva, i činiti ono što nisu činili ni njegovi očevi, ni očevi njegovih očeva, deleći među svojim plen, grabež i bogatstvo. Smišljaće i lukavstva protiv utvrđenja, ali samo za neko vreme.

²⁵ Potom će, s velikom vojskom, skupiti snagu i hrabrost protiv južnog cara. Južni car će poći u rat s veoma velikom i moćnom vojskom, ali neće doleteti, jer će se kovati zavere protiv njega.

²⁶ Uništiće ga oni što se hrane carevom hranom. Njegova će vojska biti zbrisana; mnogi će pasti pobijeni.

²⁷ Oba cara će u srcu smišljati zlo; sedeće za istim stolom i lagati jedan drugog, ali bez uspeha, jer će do svršetka doći tek u određeno vreme.

²⁸ Severni car će se vratiti u svoju zemlju s velikim bogatstvom, ali će srcem biti protiv svetog saveza. Kad tako uradi, vratiće se u svoju zemlju.

²⁹ U određeno vreme će se vratiti i opet napasti jug, ali ovaj put neće biti kao prvi put.

³⁰ Na njega će doći kitimski brodovi i on će se obeshrabriti. Onda će se vratiti i iskaliti svoj bes na svetom savezu. Kad to učini, vratiće se i pokazati naklonost prema onima koji su napustili sveti savez.

³¹ Njegove snage će ustati i oskrnaviti tvrđavu Svetilišta i ukinuti dnevnu žrtvu. Zatim će postaviti tamo strašnu gadost.

³² On će laskanjem navesti na otpadništvo prekršioce saveza, ali će narod koji poznaje svoga Boga ostati postojan i stupiti na delo.

³³ Razboriti među narodom poučiće mnoge, ali će za neko vreme stradati od mača i plamena, ropstva i pljačke.

³⁴ Dok budu stradali, primiće malu pomoć, ali mnogi će im se neiskreno pridružiti.

³⁵ Neki od razboritih će proći kroz stradanje, da budu prekaljeni, pročišćeni i čisti, dok ne dođe vreme kraja, jer određeno vreme tek treba da dođe.

Samouzvišeni car

³⁶ Car će činiti šta hoće. On će se uzoholiti i uzvisivati se više svakog boga. Govoriće pogrdno protiv Boga nad bogovima, i napredovaće dok se ne dovrši gnev, jer što je određeno, to će se ispuniti.

³⁷ On neće mariti za bogove svojih očeva, ni za ljubimca žena; on neće mariti ni za kakvog boga, nego će sebe uzdizati.

³⁸ Umesto njih, on će slaviti boga tvrđava, boga za koga nisu znali njegovi očevi. Slaviće ga zlatom i srebrom, dragim kamenjem i skupocenostima.

³⁹ Uz pomoć tog stranog boga napašće najtvrđa utvrđenja i ukazaće veliku čast onima koji ga budu prihvatili. Njima će dati vlast nad mnogima, i razdeliti zemlju po određenoj ceni.

⁴⁰ A u vreme kraja, južni car će ukrstiti rogove s njim, ali će se severni car oboriti na njega sa borbenim kolima i konjanicima, i s mnogim lađama. On će upasti u zemlje i proći kroz njih kao poplava.

⁴¹ Upašće i u Divnu zemlju i mnoge će zemlje pasti. Ipak, njegovoj ruci umaći će Edom, Moav i veći deo Amonaca.

⁴² On će posegnuti rukom na zemlje; ni Egipat mu neće uteći.

⁴³ On će se domoći vlasti nad riznicima zlata i srebra i nad svim dragocenostima Egipta. Slediće ga Luvimani i Kušani.

⁴⁴ Međutim, uznemiriće ga vesti sa istoka i sa severa, pa će s velikim gnevom otići da uništi i istrebi mnoge.

⁴⁵ Zatim će razapeti šatore – carske odaje, između mora i gore Svete divote. A kad mu dođe kraj, niko mu neće pomoći.

12

Vaskrsenje mrtvih

¹ U to vreme će se pojaviti Mihailo, veliki knez, branitelj tvog naroda. To će biti vreme nevolje kakve nije bilo od kad narod postoji. U to vreme će biti izbavljen tvoj narod, svako ko se nađe zapisan u Knjizi.

² Probudiće se mnogi koji počinjavaju u prahu zemaljskom, jedni za večni život, a drugi za sramotu i večni prezir.

³ Tada će razboriti zasjati kao svetlost s nebeskog svoda, i oni koji mnoge vode k pravednosti, kao zvezde u veke vekova.

⁴ A ti, Danilo, drži u tajnosti ove reči i zapečati ovu knjigu dok ne dođe vreme kraja. Mnogi će ići s jednog kraja na drugi, i znanje će se umnožiti.“

⁵ Ja, Danilo, pogledao sam i video drugu dvojicu kako stoje, jedan na jednoj obali reke, a drugi na drugoj obali.

⁶ Tada je neko rekao čoveku obučenom u lanenu odeću, koji je bio iznad rečne vode: „Kada će doći kraj tim čudesima?“

⁷ Tada sam čuo čoveka obučenog u lanenu odeću, onog što je bio iznad rečne vode. On je podigao svoju desnu i levu ruku prema nebu i zakleo se onim koji živi zauvek: „Za jedno vreme, za dva vremena i pola vremena* – kada se okonča slom snage svetog naroda – sve će se to završiti.“

⁸ Ja sam to čuo, ali nisam razumeo. Pitao sam: „Gospodaru moj, kako će se to završiti?“

⁹ On je odgovorio: „Idi sad, Danilo, jer su te reči tajne i zapečaćene do vremena kraja.

* 12:7 Verovatno značenje je tri i po godine.

¹⁰ Mnogi će se očistiti, izbeliti i prekaliti, a zli će ustrajati u zlu. I nijedan od zlih neće razumeti, ali će razboriti razumeti.

¹¹ Od časa kad se ukine dnevna žrtva i postavi se strašna gadost biće hiljadu dve stotine devedeset dana.

¹² Blago onome ko istraje i dočeka hiljadu tri stotine trideset pet dana.

¹³ A ti, nastavi do kraja, pa ćeš se odmoriti i primiti svoj deo na kraju dana.“

Knjiga proroka Osije

¹ Ovo je Gospodnja reč koja je došla Osiji, Veirovom sinu, u vreme Judinih careva Ozije, Jotama, Ahaza i Jezekije, i u vreme izrailjskog cara Jerovoama, Joasovog sina.

Osijina žena i deca

² Gospod je počeo da govori preko Osije. Rekao je Osiji: „Idi i oženi bludnicu s decom bluda, jer je zemlja ogrezla u bludništvu, odmetnula se od Gospoda.“

³ I on je otišao i oženio Gomeru, ćerku Divlaimovu, a ona je zatrudnela i rodila mu sina.

⁴ Gospod mu je rekao: „Nazovi ga Jezrael^{*}, jer ću ubrzo da kaznim Jujev dom zbog pokolja Jezraela. Okončaću carstvo doma Izrailjevog!

⁵ Toga dana slomiću luk Izrailjev u dolini jezraelskoj.“

⁶ Ona je ponovo zatrudnela i rodila ćerku. I on mu reče: „Nazovi je Lo-Ruhama[†], jer se više neću smilovati domu Izrailjevom i sigurno im neću oprostiti.

⁷ A na dom Judin ću se smilovati, spašću ih ja – Gospod, njihov Bog – neću da ih spasem lukom i mačem, bitkom, konjima i konjanicima.“

⁸ A kada je odojila Lo-Ruhamu zatrudnela je i rodila sina.

⁹ Bog je rekao: „Nazovi ga Lo-Ami[‡], jer vi niste moj narod i ja nisam vaš Bog.

¹⁰ Izrailjci će biti brojni kao morski pesak bez mere i broja; a na mestu gde im se reklo: 'Vi niste narod moj', nazvaće se 'sinovima živoga Boga.'

¹¹ Sabraće se narod Jude i narod Izrailja zajedno, pa će sebi postaviti jednog glavara. I otići će iz zemlje jer će onaj dan biti veliki za Jezrael.

2

¹ Recite svojoj braći: 'Narode moj!'^{*}; i svojoj sestri: 'Pomilovana!'[†]

Izrailj kažnjen i obnovljen

² Parničite se sa majkom svojom!

Sudite se, jer mi ona više nije žena,
a ja muž njen nisam.

Nek sa lica svoga skine svoje bludništvo
i svoje preljube sa grudi svojih,

³ da je ne bih skinuo,
golotinju njenu razotkrio kao na dan kada se rodila.

Pretvoriću je u pustinju,
pretvoriću je u zemlju suhu
i ubiti žeđu.

⁴ I neću se smilovati na njenu decu,
jer su kopilad!

⁵ Njihova je majka bludničila,
osramotila se ona što ih je začela.
Jer, rekla je: 'Idem ja za svojim ljubavnicima,
za onima što mi hranu i vodu daju;
što mi daju vunu i lan, ulje i piće.'

⁶ Zato ću, evo, da pregradim njen put trnjem;
zidom ću je obzidati da ne nađe svoj put.

⁷ I ona će juriti za svojim ljubavnicima,

^{*} 1:4 Jezrael znači *Bog seje*. [†] 1:6 Lo-Ruhama znači *nepomilovana*. [‡] 1:9 Lo-Ami znači *nije moj narod*. ^{*} 2:1 Ami, pozitivni oblik imena iz 1,9. [†] 2:1 Ruhama, pozitivni oblik imena iz 1,8.

ali ih neće stići;
tražiće ih, ali ih neće naći.

Reći će:

'Otići ću, vratiću se svome prvom mužu,
jer mi je bilo bolje tada nego sada.'

⁸ Ona ne zna da sam joj ja
dao žito i vino, ulje i srebro;
ja sam joj umnožio zlato
što ga je dala da slije Vala.

⁹ Zato ću sada da uzmem natrag svoje žito u vreme žetve,
i svoje vino u doba berbe;
skloniću svoju vunu i svoj lan,
čime bi pokrila nagost njenu.

¹⁰ Razotkriću sada njenu nagost
na oči njenim ljubavnicima
i iz ruku mojih je niko izbaviti neće.

¹¹ Ućutkaću sve veselje
njenih sabora, njenih mladina,
njenih subota i svih njenih praznika.

¹² Opustošiću njenu lozu i njene smokve,
za koje je rekla:

'To je plata moja koju su mi dali ljubavnici moji.'
Pretvoriću sve to u šumu,
da ih jedu poljske zveri.

¹³ Sudiću joj ja zbog dana Vala,
kada im je palila tamjan;
kada se nagizdala svojim prstenjem i nakitom svojim,
kada je otišla za svojim ljubavnicima,
a mene je zaboravila
– govori Gospod.

¹⁴ Zato ću je, evo, namamiti;
u pustinju odvešću je
i blago joj govoriti.

¹⁵ Vratiću joj ja odande vinograde njene
i dolinu Ahor[‡] kao vrata nade.
Odazvaće se ona s onog mesta,
kao kad je bila mlada
i kao kada je dolazila iz Egipta.

¹⁶ Toga ćeš me dana – govori Gospod –
zvati: 'Mužu moj',
i nećeš me više zvati: 'Gospodaru moj.Š'

¹⁷ Ukloniću imena Vala iz njenih usta
da im ime više nikad ne spomene.

¹⁸ Toga ću dana za njih sačiniti savez
sa poljskim zverima,

[‡] 2:15 *Dolina propasti.* Š 2:16 Izvorna reč *Val* znači i *gospodar*, tj. *muž* (što naglašava pravni položaj muškarca u braku), ali je i naziv hananskog božanstva. Ova igra reči ističe odvratnost čak i najobičnije upotrebe ove imenice.

sa nebeskim pticama i sa gmizavcima.
 Ukloniću luk, mač i bitku iz zemlje
 i daću im da bezbrižno leže.
¹⁹ Veriću te doveka sa sobom;
 veriću te sa sobom u pravednosti i pravdi,
 u milosti i milosrđu.
²⁰ Veriću te sa sobom u vernosti
 i poznaćeš Gospoda.
²¹ I ja ću toga dana da poslušam
 – govori Gospod –
 da poslušam nebesa,
 a ona će poslušati zemlju;
²² zemlja će poslušati žito
 i novo vino i sveže ulje.
 A oni će poslušati Jezrael.
²³ Posejaću je za sebe po zemlji
 i smilovaću se Lo-Ruhami*,
 a Lo-Amiju† ću reći: 'Ti si moj narod',
 a on će reći meni: 'Moj Bog.'"

3

Osija se miri sa ženom

¹ Gospod mi je rekao: „Idi i voli ponovo ženu koju voli drugi čovek i koja čini preljubu. Baš kao što Gospod voli izrailjski narod, a oni se okreću drugim bogovima i vole idolske kolače od suvog grožđa.“

² I ja sam je kupio za petnaest srebrnih šekela i za homer* i po ječma.

³ Kazao sam joj: „Ostaćeš kod mene mnogo dana. Nećeš bludničiti, nećeš spavati sa drugim muškarcem, a i ja ću takav prema tebi biti.“

⁴ Jer će mnogo dana izrailjski narod ostati bez cara, ostaće bez glavara, bez žrtve, bez svetog stuba, bez efoda i kućnih idola.

⁵ A posle toga će se vratiti izrailjski narod i tražiće Gospoda, svoga Boga i svog cara Davida. Drhtaće pred Gospodom i dobrotom njegovom u poslednjim danima.

4

Optužba protiv Izrailja

¹ Čujte reč Gospodnju, o, narode izrailjski,
 jer se Gospod parniči
 sa stanovnicima zemlje:

„Nema istine, nema milosti
 i nema bogopoznanja u zemlji.

² Proklinjanje i obmanjivanje, ubijanje,
 krađe i preljube su prokuljali,
 a krv se na krv proliva.

³ Zato će zemlja da tuguje,
 svenuće svako u njoj.

Uginuće zveri poljske, nebeske ptice,
 pa i ribe u moru.

* 2:23 Lo-Ruhami znači nepomilovana. † 2:23 Lo-Ami znači nije moj narod. * 3:2 1 homer zahvata oko 220 l.

- ⁴ Ipak, neka se niko ne parniči,
niko nikoga neka ne prekoreva,
jer narod je tvoj poput onih
koji se bune protiv sveštenika.
- ⁵ Posrnućeš danju
ali će i prorok zajedno sa tobom da posrne noću.
A i majku tvoju pogubiću!
- ⁶ Pogibe moj narod jer nema znanja.

Zato što si ti odbacio znanje
i ja ću tebe da odbacim,
da mi više ne budeš sveštenik.
Zaboravio si Zakon Boga svoga,
pa ću i ja da zaboravim decu tvoju.

- ⁷ I što ih je više bilo,
grešili su više protiv mene;
sramotom ću da zamenim ja njihovu slavu.

- ⁸ Grehom mog naroda se hrane,
krivica njihova glad im razgaljuje.

- ⁹ Narodu će biti kao i sveštenicima;
i ja ću da mu sudim, da uzvratim po njegovim putevima
i po delima njegovim.

- ¹⁰ Ješće oni, ali siti neće biti;
bludničili su, ali se neće umnožiti
jer su Gospodu prestali da služe.

- ¹¹ Bludničenje, vino i šira zaluđuju srce.

- ¹² Sa drvetom se svojim savetuje moj narod
i štap mu njegov savet daje!
Zaveden je duhom bludništva.
Bludničili su i otpali od Boga.

- ¹³ Žrtvuju na vrh gora;
kade po brdima
i ispod hrasta, topole i bresta
jer je tamo dobar hlad.
A ćerke vam bludniče
i snahe vam preljubu čine.

- ¹⁴ Ali neću da sudim vašim ćerkama
jer bludniče
i snahama vašim
jer čine preljubu.
Jer, sami se muškarci odvajaju sa bludnicama
i žrtvuju sa hramskim bludnicama.
A narod koji to ne shvata biće upropašćen.

- ¹⁵ Ako ti bludničiš, o, Izrailju,
neka Juda ne sagrađi!

Ne idite u Galgal!

- Ne penjite se u Vet-Aven*
i ne kunite se: 'Tako mi živog Gospoda!'
¹⁶ Kao jogunasta junica
Izrailj je jogunast.
Hoće li ih sada Gospod voditi
kao jagnje na prostrano mesto?
¹⁷ Jefrem se udružio sa idolima.
Prođi ga se!
¹⁸ A kada im ponestane pića
oni uporno bludniče,
a njihove starešine baš vole sramotu.
¹⁹ Vetar ih je svojim krilima sapeo;
biće posramljeni zbog žrtava svojih.

5

Sud nad Izrailjem

- ¹ Čujte ovo, sveštenici
i pazi, dome Izrailjev!
I ti, dvore carev, poslušaj,
jer ti je određen sud,
jer ste bili zamka za Mispu
i mreža razapeta preko Tavora.
² Ogrezli su u klanju, buntovnici,
i sve sam ih pokarao.
³ Poznajem ja Jefrema
i Izrailj od mene skriven nije.
Jer ti sada bludničiš, Jefreme,
ti sebe opogani, Izrailju!
- ⁴ Dela im njihova ne puštaju
da se svome Bogu vrate,
jer im je u srcu duh bludništva
i Gospoda ne poznaju.
⁵ Izrailju ponos svedoči u lice,
pa će se i Izrailj i Jefrem spotaknuti u svojoj krivici.
A i Juda će se spotaknuti s njima.
⁶ Sa stadima i krdima će ići
Gospoda da traže,
ali ga pronaći neće
jer se on izmaknuo od njih.
⁷ Gospoda su izneverili
jer su decu tuđu izrodili,
i sad će ih praznik mladina
pojesti sve sa imanjem njihovim.
- ⁸ Duvajte u trubu u Gavaji,
zatrubite u Rami,
vičite u Vet-Avenu –
za tobom, o, Venijamine!

* **4:15** Vet-Aven znači *kuća pokvarenosti*, što je pogrđni naziv za Vetilj, Dom Božji.

- ⁹ Jefrem će postati pustoš
na dan kazne,
i ja plemenima izrailjskim
otkrivam stvari pouzdane.
- ¹⁰ Judini su glavari postali
kao oni što pomeraju među,
i ja ću na njih kao vodu
da izlijem jarost svoju.
- ¹¹ Jefrem je potlačen,
sud ga je skršio
jer mu je baš po volji bilo da ide za idolima*.
- ¹² A ja sam Jefremu kao moljac,
i kao trulež domu Judinom.
- ¹³ A kada je Jefrem video svoju bolest
i Juda ranu svoju,
otišao je Jefrem Asiriji
i poslao po velikog cara.
Ali on ne može da vas izleči,
on ne može da isceli ranu vašu.
- ¹⁴ Jer ja sam Jefremu poput lava
i Judi sam poput lavića.
Ja, ja ću da rastrgnem, da odjurim
i odvučem, i niko ne može da izbavi!
- ¹⁵ Odjuriću, vratiću se na svoje stanište
dok ne podnesu sud.†
- I tražiće lice moje u nevolji svojoj,
i tražiće me željno.“

6

Izrailj se ne kaje

- ¹ „Dodite! Hajde da se vratimo Gospodu,
jer on nas je rastrgnuo,
i on će nas izlečiti;
on nas je udario,
i on će nas previti!
- ² Oživeće nas za par dana,
a već trećeg će nas dići
da pred njime mi živimo!
- ³ Hajde da ga upoznamo,
hajde da težimo bogopoznanju!
On sigurno stiže kao zora,
dolazi nam kao kiša, kao pozna kiša* zemlju što natapa.“
- ⁴ „Šta da ti radim, Jefreme?
Judo, šta da ti radim?
Vaša je odanost kao oblak jutarnji,

* **5:11** Ova izvorna reč je nesigurnog značenja i može da se prevede: *za ljudskim zapovestima; za protivnikom; za nečistoćom.* † **5:15** Ili: *dok ne priznaju svoju krivicu.* * **6:3** Jesenja, rana kiša, od poznog septembra do ranog novembra i prolećna, pozna kiša, od aprila do početka maja.

- kao rosa rana nestaje.
⁵ Seći ću ih u komade preko proroka,
ubiću ih rečima svojih usta,
a propisi će moji biti svetlo što se javlja.
⁶ Jer ja milosrđe hoću, a ne žrtvu;
bogopoznanje, a ne svespalnice!
⁷ Poput Adama su savez prekršili.
O, kako su me izdali!
⁸ Galad je grad zločinaca krvavih tragova.
⁹ Družina je sveštenička banda ubica
što čoveka vreba.
Ubijaju na putu za Sihem,
grozote su počinili.
¹⁰ Video sam strašne stvari u domu Izrailjevom:
Jefrem tamo bludniči,
a Izrailj se opoganio.

¹¹ Judo, i za tebe je određena žetva,
iz izgnanstva narod svoj kad vratim.

7

- ¹ Kada bih da lečim Izrailja,
otkriva se Jefremova krivica
i zlo Samarije;
jer su prevrtljivci,
lopov provaljuje
i banda je ubica na ulici.
² A u srcu svome oni i ne misle
da ja pamtim sva zlodela njina.
Sada su ih okružila sva njihova dela,
evo ih pred licem mojim.

³ Zlodelima cara razgaljuju
i lažima svojim glavare.
⁴ Svi su oni preljubnici,
kao peć su usplamtela
koju pekar prestaje da žari
od kada je zamesio testo,
pa dokle mu ne uskisne od kvasca.
⁵ Na dan našega cara
klonuli su glavari razgaljeni vinom
i on pruži svoju ruku podsmevačima.
⁶ Prišli su mu i plamteli srcem
u svojoj obmani.
Spavala je kao pekar jarost njina cele noći,
a ujutro se razgnevila kao plamen vatre.
⁷ Svi su oni zažareni kao peć
i progutaće svoje sudije;
padaju svi njihovi carevi,
a među njima nema nikog da pozove mene.

- ⁸ Jefrem je sa narodima, sebe je izmešao.
Jefrem je postao pogača neokrenuta.
- ⁹ Tuđinci mu snagu jedu,
a on to i ne zna;
sede kose posuše ga,
a on to i ne zna.
- ¹⁰ Izrailju ponos svedoči u lice,
al' se ne okreću Gospodu, svom Bogu;
i u svemu tome
oni ga ne traže.
- ¹¹ A Jefrem je postao kao golubica
lakoverna što razuma nema!
Eno, zovu Egipat
i odlaze u Asiriju.
- ¹² Ali kada odu, nad njima ću da raširim svoju mrežu.
Kao ptice nebeske zbaciću ih,
kazniću ih kad ih čujem
u njihovom zboru.
- ¹³ Jao njima, jer su od mene pobjegli!
Opustošiće jer su se protiv mene pobunili.
Ja bi da ih otkupim,
a oni o meni laži objavljuju.
- ¹⁴ Nisu srcem vapili meni,
nego su kukali na svojim posteljama.
Zbog žita i mladog vina sebe seku
i od mene se okreću.
- ¹⁵ A ja sam ih krepio, snažio im ruke,
a oni su mi zlo mislili.
- ¹⁶ I oni se nisu okrenuli Višnjem;
postali su kao luk labavi.
Pašće oni od mača,
a njihove vođe od gorčine sopstvenog jezika.
A to će im u Egiptu biti na porugu.

8

Izrailj žanje oluju

- ¹ Trubu na usta!
Eno lešinara nad Domom Gospodnjim
jer su prekršili moj savez,
pobunili se protiv mog Zakona.
- ² Meni vape:
'O, moj Bože!
Mi, Izrailj, znamo tebe!'
- ³ Ali Izrailj je odbacio dobro
i dušman će ga progoniti.
- ⁴ Postavljaju careve koji nisu moji,
postavljaju glavare koje ne poznajem.
Od svog srebra i od zlata svoga
idole su sebi napravili,
da bi mogli biti istrebljeni.

⁵ Samarijo, tvoje je tele odbačeno
jer se na njih moj gnev raspalio.
Koliko još nećete moći da budete neokaljani?

⁶ Jer je od Izrailja i ta rukotvorina,
livac ju je izlio i nije Bog.
Zato će se u parčiće pretvoriti
tele Samarije.

⁷ Zato što su sejali vetar,
požnjeće oluju.
Nema klasa na tom snopu,
neće biti brašna.
Možda rodi za tuđince
koji će ga progutati.

⁸ Izrailj će progutati!
Oni su sada među narodima
kao krčag bezvredan koji niko neće.

⁹ Jer su u Asiriju otišli
poput divljeg magarca što se sam skita,
a Jefrem ljubavnike plaća.

¹⁰ Iako ih i među narodima plaća,
sada ću ih okupiti
i za malo će biti
pod teretom cara i glavara.

¹¹ Jefrem je umnožio žrtvenike za grehe,
a za njega su oni postali žrtvenici greha.

¹² Napisao sam mu mnogo toga u svome Zakonu,
ali za njega je to kao nešto tuđe.

¹³ Za žrtve, za prinose moje
oni žrtvuju meso i jedu ga,
a Gospodu to nije ugodno.
Sada će se opomenuti njihove krivice
i kazniće grehe njihove,
a oni će se vratiti u Egipat.

¹⁴ Zaboravio je Izrailj Sazdatelja svoga
i sagradio dvorove,
a Juda je umnožio utvrđene gradove.
Ja ću da pošaljem oganj na njegove gradove
i on će da proždere njegova utvrđenja.“

9

Kazna za Izrailj

¹ Izrailju, ne raduj se!
Ne likuj kao narodi
jer si bludničio i otišao od Boga svoga.
Zavoleo si zaradu bludničku
sa pšeničnih gumna.

² Gumno i vinska kaca ih neće nahraniti,
izneveriće u njima šira.

³ Oni neće ostati u Gospodnjoj zemlji.

- Jefrem će se vratiti u Egipat
i u Asiriji će jesti nečistu hranu.
⁴ Neće Gospodu izlivati vino
i neće mu biti ugodne njihove žrtve.
Biće im kao hleb žalosti
i svi koji ga jedu će se onečistiti.
Jer je njihov hleb za njihovu gušu
i neće ući u Dom Gospodnji.
- ⁵ Šta ćeš da radiš na dan određenog praznika,
na dan Gospodnje svetkovine?
⁶ Jer, gle, pobegli su od propasti,
a Egipat će ih okupiti
i u Memfisu će ih sahraniti.
Dragocenosti njihovog srebra zarašće u koprivu
i trnje će im biti u šatorima.
⁷ Došli su dani kazne!
Došli su dani osvete!
Neka zna Izrailj:
Prorok je lud
i sumanut je čovek duhovan,
od veličine krivice tvoje
i velike mržnje.
- ⁸ Jefrem je sa Bogom mojim bio stražar,
a prorok ptičareva zamka na svim njegovim putevima.
Mržnja je u Domu Boga njegovoga.
⁹ U pokvarenosti su ogrezli
kao u danima Gavaje.
Ali setiće se on krivice njihove
i kazniće grehe njihove.
- ¹⁰ „U pustinji sam našao Izrailj kao grožđe;
kao rani plod na tek stasalom smokvinom stablu
video sam vaše pretke.
I oni su došli u Val-Fegor
i posvetili se sramoti,
postali su poput gadosti kakve su voleli.
- ¹¹ Jefremova slava će kao ptica da odleti –
nema rađanja, nema trudnoće, nema začeca.
¹² Jer ako i odgaje decu svoju
ja ću ih ostaviti bez ijednog čoveka.
I još: jao njima,
kada budem otišao od njih!
- ¹³ Jefrem je, koliko vidim, kao Tir,
zasađen na pašnjaku.
Ali Jefrem izvodi ubicama
svoju decu.“
- ¹⁴ O, Gospode, podaj im,
al' šta da im daš?
Utrobu koja pobacuje

i grudi usahle podaj im.

¹⁵ „U Galgalu su sva njihova zla
i tamo ih mrzim.
Zbog njihovih zlobnih dela
isteraću ih iz svoga Doma.
Više neću da ih volim.
Svi su njihovi glavari odmetnici.

¹⁶ Razoren je Jefrem,
koren mu je sasušen
i ploda neće imati.
A ako i nešto rodi,
to predrago njegove utrobe ja ću da pogubim!“

¹⁷ Moj Bog će ih odbaciti
jer ga nisu poslušali,
pa će biti litalice među narodima.

10

¹ Izrailj je bio loza razgranata.
Rađao je plod za sebe
i po obilju svojih plodova
umnožavao žrtvenike,
podizao je ukrašene svete stubove
prema napretku svoje zemlje.

² Srce im je ljigavo
i sada im sledi kazna od njega*:
razbiće im žrtvenike
i polomiće im svete stubove.

³ Jer oni sad govore: „Nemamo cara
jer se ni Gospoda ne bojimo!
Jer, kakva korist i od cara?“

⁴ Govore besmislice
dok se kunu lažno
i zavetuju se,
parnice se ko otrovni korov šire
po brazdama njihove njive.

⁵ Za teletom Vet-Avenovim
strepe stanovnici Samarije.

Žaliće za njim njegov narod,
njegovi sveštenici će strepeti nad njim,
jer je od njega otišla slava njegova.

⁶ U Asiriju će ga odneti
na dar velikom caru;
stid će da spopadne Jefrema,
a Izrailj će se zastideti zbog namere svoje.

⁷ Samarija će se razoriti
sa sve carem ko sa trunkom povrh vode.

⁸ Biće oborene uzvišice Vet-Avena,
taj greh Izrailja;

* **10:2** *Od Gospoda.*

trnje i korov će pokriti
 njihove žrtvenike,
 a oni će reći gorama: „Prekrijte nas“,
 i bregovima: „Padnite na nas.“

⁹ O, Izrailju, grešio si još od gavajskih dana!
 Onda su i ostali.
 Ali, tamo u Gavaji,
 neće li rat zahvatiti sinove nepravde?

¹⁰ Kazniću ih kad mi je po volji.
 Okupiće se na njih narod da ih okuju
 zbog njihovog dvostukoga greha.

¹¹ Jefrem je ukroćena junica
 koja voli da vrše.
 Lepu ću joj šiju jarmom ukrasiti.
 Ujarmiću Jefrema,
 oraće Juda,
 drljaće Jakov.

¹² Pravednost sejte,
 žanjite milost
 i tlo neuzorano orite!
 Vreme je da Gospoda tražite,
 dok se ne vrati
 i ne da vam kišu pravednosti.

¹³ A vi ste opakost orali,
 nepravdu požnjeli
 i plod laganja jeli,
 jer ste se u svoj put pouzdali,
 u ratnike svoje mnogobrojne.

¹⁴ Zaoriće se ratna vika u narodu tvome,
 satrvena biće utvrđenja tvoja sva;
 kao što je Salman satro Vet-Arvel,
 kada je na dan boja majka s decom na komade bila razmrskana.

¹⁵ Ovo će ti učiniti, o, Vetilju,
 zbog velike zlobe tvoje.
 Kada dan bude okončan,
 okončaće i car Izrailja.

11

Božija ljubav za Izrailj

¹ „Voleo sam Izrailj još dok je dete bio
 i iz Egipta pozvah sina svoga.

² Ali što su ih* više pozivali,
 od njih su više odlazili,
 Valima su žrtvovali,
 idolima su kadili.

³ Jefrema sam učio da hoda,
 ja sam ih za ruke prihvatao.
 Ali oni prepoznali nisu

* **11:2** Ovako je u jevrejskom tekstu dok je u Septuaginti i aramejskom prevodu jednina.

da sam ja taj što sam ih lečio.
4 Sponama ljudskim, vezama ljubavi
ja sam ih privlačio.
Bio sam im kao onaj što im u ustima žvale raslabljuje.
Saginjao sam se da bih ih hranio.

5 Neće se vratiti u Egipat,
nego će Asirca za cara imati
jer su odbili da se pokaju.
6 Vitlaće im mač po gradovima,
kapije će im razoriti,
proždraće ih zbog njihovih spletki.
7 Moj je narod odlučan da me se odriče.
Zovu ga ka Višnjem,
al' ga niko ne uzvisi.

8 O, Jefreme, kako da te predam?
O, Izrailju, kako da te izručim?
Kako da te učinim kao Admu,
da te učinim kao Sevojim?
Tuče u meni srce moje,
razgorelo se moje smilovanje.
9 Plamen svoga gneva neću da izlijem,
neću opet Jefrema da zatrem.
Jer, Bog ja jesam, nisam čovek;
Svetac među vama
i u gnev u neću da vam dođem.
10 Oni će slediti Gospoda
i kao lav on će da riče.
Zarikaće on,
zadrhtaće i doći će oni, deca sa zapada.
11 Zadrhtaće i doći kao ptica iz Egipta,
kao golubica iz zemlje asirske.
Daću im da žive u kućama njihovim
– govori Gospod.

Izrailjev greh

12 Jefrem me je lažju okružio,
a obmanom dom Izrailjev.
Ali Juda još s Bogom korača,
sa svetima ostao je veran.“

12

1 Jefrem se vetrom hrani,
za istočnim *vetrom* stalno hrli.
Umnožio je laž i nasilje.
Sa Asirijom savez su sklopili,
a ulje se u Egipat nosi.
2 Gospod se parniči sa Judom.
Jakova kažnjava, uzvратиće mu po njegovim putevima
i po delima njegovim.
3 Za petu je svoga brata u utrobi uhvatio,

- i sa Bogom se borio u muževnoj snazi svojoj.
4 Sa Anđelom se borio i pobedio.
Plakao je, naklonost mu je tražio
i u Vetilju ga je našao.
I tamo mu* je on govorio.
5 On – Gospod Bog nad vojskama –
Gospod mu je ime za spominjanje.
6 A ti, ti se vrati svome Bogu.
Vernost i pravednost čuvaj.
U svog Boga stalno se pouzdaj.
7 U ruci trgovca terazije nepoštene,
voli da zakine.
8 Jefrem reče: „Obogatio sam se,
zgrnuo sam sebi blago.
I u svemu mome trudu
krivicu mi neće naći a da je greh.“
9 „A ja, Gospod, Bog tvoj ja sam bio
još od zemlje egipatske.
I opet ću ti dati da u šatorima svojim prebivaš
kao u danima praznika.
10 Prorocima sam se objavio
i viđenja im umnožio.
Po prorocima sam poređenja davao.“
11 Ima li zla u Galadu?
Baš su ništa svi koji su u njemu.
U Galgalu volove žrtvuju,
njihovi su žrtvenici gomile kamenja po brazdama njive.
12 U zemlju aramejsku Jakov je pobegao.
Za ženu je služio Izrailj
i za ženu čuvao je *stada*.
13 Gospod je preko proroka izveo Izrailja iz Egipta
i čuvao ga je preko proroka.
14 A Jefrem ga je gorko razdraživao.
Krv što je proli na njemu ostaje.
Gospod njegov uzvратиće mu pogrde njegove.

13

Gospodnji gnev protiv Izrailja

- 1 Strah je vladao dok je Jefrem govorio.
Uzdigao se on u Izrailju,
ali je zgrešio zbog Vala i umro.
2 A i sada grehe množe
jer su sebi izlili idole
od svog srebra i svojom veštinom.
Idoli su delo livca, svi do jednog!
I još za njih kažu:

* 12:4 Ovako je u aramejskom i u grčkim rukopisima, dok je u jevrejskom množina, *nama*.

- „Ljudi koji žrtvuju neka ljube telad!“
3 Biće zato ko jutarnji oblak
i kao rosa rana što nestaje,
kao pleva s gumna olujom nošena
i dim iz odžaka.
- 4 „A ja sam bio Gospod,
Bog tvoj, još od zemlje egipatske,
osim mene ne znaš za druge bogove.
Osim mene Spasitelja nema.
- 5 Ja sam tebe posmatrao u pustinji,
u zemlji sasušenoj.
- 6 Nasitili su se na pašnjaku svome.
Nasitili su se, srcem ogordili
i zato me zaboravili.
- 7 Poput lava ja ću za njih biti,
poput risa što kraj puta vreba.
- 8 Presrešću ih kao medvedica kojoj su oteli medvediće,
do srca im grudi rastrgnuti.
Proždraću ih onde kao lav,
raskomadaće ih divlje zveri.
- 9 Satrven si, Izrailju,
jer si protiv mene, protiv svoga pomoćnika!
- 10 Gde je sada car tvoj da te spase
u svim tvojim gradovima, tvoje sudije?
A za njih si govorio: 'Daj mi cara i glavare!'
- 11 I u gnevu svome cara sam ti dao,
ali sam ga i uzeo u jarosti svojoj.
- 12 Svezana je krivica Jefremova
i prikriven greh je njegov.
- 13 Spopašće ga bolovi ko da se porađa.
Ali on je dete što mudrosti nema,
jer on ne bi da se rodi,
da izađe iz utrobe kad je tome vreme.
- 14 Od prevlasti Sveta mrtvih* otkupiću ih
i od smrti izbaviću ih.
Gde je, smrti, tvoje razaranje?
Gde je, Svete mrtvih, žalac tvoj?
- Samilost je sakrivena od očiju mojih.
15 Sve i da procveta među braćom svojom,
istočni će vetar doći,
iz pustinje vetar Gospodnji se diže
da presuši njegove izvore,
da presahne njegova vrela
i da otme blago, sve dragocenosti.
- 16 Biće kriva Samarija
za pobunu protiv Boga svoga.

* 13:14 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

Od mača će oni pasti,
decu će im razmrskati
i trudnice rasporiti.“

14

Pokajanje donosi blagoslov

¹ Gospodu se, Bogu svome, Izrailju vrati,
jer si posrnuo u krivici svojoj!

² Ponesite sa sobom reči,
Gospodu se vratite.

Kažite mu:

„Krivicu nam svaku ti oprosti,
molitvu usliši;
kako bismo ti prineli
plod usana svojih
kao junce kada žrtvujemo!

³ Asirija nas spasti neće
i na konjima nećemo jahati.

Nećemo opet govoriti, delu ruku naših: 'Bože naš!'
Jer siroče smilovanje u tebi nalazi.“

⁴ „Izlečiću otpadništvo njihovo,
dobrovoljno voleću ih
jer se od njih jarost moja odvratila.

⁵ Izrailju biću kao zora,
procvetaće kao ljiljan,
pustiće korenje kao *kedar* livanski.

⁶ Nicaće mu mladice,
kao maslina raskošan će biti,
mirisaće kao *kedar* livanski.

⁷ Vratice se da žive u senci njegovoj.
Proklijaće kao žito,
raširiti kao loza,
proćuće se kao vino sa Livana.

⁸ O, Jefreme, šta ja imam s idolima?
Ja, ja ću da uslišim,
ja ću da se staram,
ja sam kao zelen čempres.
Od mene ćeš ti svoj plod da primiš.“

⁹ Ko je mudar nek ovo razume,
ove stvari nek umni razazna:
Gospodnji su ispravni putevi.
Pravednici hodaju po njima,
odmetnici na njima posrću.

Knjiga proroka Joila

¹ Ovo je Gospodnja reč koja je došla Joilu, Fatuilovom sinu.

Najezda skakavaca

² Čujte ovo, o, starešine;
poslušajte, svi stanovnici zemaljski:

Zar se ovo dogodilo u danima vašim
ili u danima vaših predaka?

³ Pričajte o ovom svojoj deci,
vaša deca svojoj deci
a njihova deca novom pokolenju.

⁴ Ostatke gubara poješće skakavci;
ostatke skakavaca poješće crvi;
ostatke crva poješće gusenice!

⁵ Probudite se, o, vi pijani!
Zaplačite i zakukajte, vinopije, zbog šire,
zato što vam se od usta otela!

⁶ Jer na moju zemlju izađe narod silan
i broja im nema.

Zubi su im kao lavlji zubi,
a očnjaci kao u lavice.

⁷ Moju je lozu počupao,
moju je smokvu izlomio;
potpuno je ogolio i bacio,
mladice joj ogulio.

⁸ Nariči kao mlada žena
ogrnuta u kostret za mužem svoje mladosti.

⁹ Nestale su žitna žrtva i izlivnica
iz Doma Gospodnjeg.

U žalosti su sveštenici,
sluge Gospodnje.

¹⁰ Polja su opustošena
i zemlja je u žalosti

jer je žito satrveno,
mlado vino je presahlo,
a urod ulja je podbacio.

¹¹ Stidite se, ratari,
kukajte, vinogradari, za pšenicom i za ječmom,
jer je propala žetva na njivi.

¹² Loza je presahnula,
stablo smokve se sparušilo.
Presahnuli su nar, palma, jabuka
i sva stabla po polju,
jer je presahla radost sinova ljudskih.

Poziv na post i molitvu

¹³ O, sveštenici, opašite se i plačite!

Žalite, sluge žrtvenika!

Dođite, sluge Boga moga,
noć probdite u kostreti

jer je iz Doma Boga vašeg
nestalo žitne žrtve i izlivnice.

¹⁴ Sveti post proglasite,
pozovite svečani sabor!

Okupite sve starešine,
stanovnike zemlje u Domu Gospoda,
vašeg Boga, pa vapite Gospodu!

¹⁵ Jao, kakvog li dana,

jer je blizu dan Gospodnji

što dolazi kao pustošenje od Svemoćnoga!

¹⁶ Zar nam nije pred očima ponestala hrana
i radosti i veselja iz Doma našeg Boga?

¹⁷ Ugniliše smokve na vencima;
opustošene su žitnice;
porušeni su ambari jer je žito propalo.

¹⁸ O, kako stoka riče!

Tumaraju krda goveda

jer ispaše za njih nema,
a i stada ovaca takođe skapavaju.

¹⁹ Gospode, ja tebe prizivam

jer je plamen suše progutao pustinjske pašnjake,
a požar je spalio sve poljsko drveće.

²⁰ I poljske zveri ti cvile i žude

jer su presušila vodena vrela,
jer je požar spalio pustinjske pašnjake.

2

Vojska skakavaca

¹ Zatrubite trubom na Sionu!

Povičite na mojoj svetoj gori!

Neka zadrhte svi stanovnici zemlje.

Dolazi dan Gospodnji

i baš je blizu!

² Dan tamni i sumorni,
dan oblaka i guste tame.

Ko što se svitanje širi preko brda,
takav je narod veliki i moćni
kakvog od davnina nije bilo
i neće ga biti godinama,
iz naraštaja u naraštaj.

³ Pred njim vatra proždire,

a za njim spaljuje plamen.

Pred njim je zemlja kao vrt edenski,
a za njim opustošena divljina
i niko mu utekao nije.

⁴ Licem su slični licima konja
i jure kao konjanici.

⁵ Tutnje kao bojna kola
kad vrh gora poskakuju;
praskaju ko plamen vatre što strnjiku guta,
kao narod moćan što se za boj postrojava.

⁶ Narodi pred njima drhte,
zažari se svako lice.

⁷ Trče kao ratnici,
ko borci se uz zidine penju;
i svaki svojim putem ide,
staze svoje ne menjaju.

⁸ Jedan drugog ne sapliću,
svojim putem koračaju
i neće stati,
sve i da na oružje nasrnu.

⁹ Vršljaju po gradu,
po zidinama trče,
u kuće se penju
i kroz prozore provaljuju poput lopova.

¹⁰ Pred njima zemlja drhti
i nebesa se potresaju;
pomračuju se sunce i mesec,
a zvezde gasnu sjajem svojim.

¹¹ A Gospod će glas svoj da digne
pred vojskom svojom
jer je tabor njegov vrlo velik;
jer su moćni oni što reč njegovu čine;
jer je velik i veoma strašan dan Gospodnji,
ko da ga izdrži?

Razdiranje srca

¹² „Zato sada – govori Gospod –
vratite mi se svim srcem svojim,
u postu, žaljenju i vapaju.“

¹³ Srca svoja razderite,
a ne odeću svoju!
Vratite se Gospodu, Bogu svome,
jer je milosrdan i milostiv;
spor na srdžbu, bogat milosrđem
i sažaljiv na nesreću.

¹⁴ Ko zna? Možda se odvrati, predomisli,
pa za sobom ostavi blagoslov –
žitnu žrtvu i izlivnicu za Gospoda, vašeg Boga.

¹⁵ Zatrubite trubom na Sionu!

Sveti post proglasite,
pozovite svečani sabor!

16 Okupite narod
i posvetite zbor.

Okupite starešine,
decu i odojčad.

Neka mladoženja izađe iz svoje sobe
i mlada iz odaje svoje.

17 Neka sveštenici, sluge Gospodnje,
plaču između trema i žrtvenika.

Neka kažu: „Gospode, poštedi svoj narod!
Ne daj sramotu na nasledstvo svoje,
da mu se rugaju narodi.

Zašto da se govori među narodima:
‘Gde je Bog njihov?’“

Gospodnji odgovor

18 I Gospod će da revnuje za svoju zemlju
i poštedi svoj narod.

19 Odgovoriće Gospod svom narodu i reći će mu:
„Evo, daću vam žita, vina i ulja
da se time nasitite.
I više vas neću činiti ruglom među narodima.

20 Daleko od vas oteraću tog sa severa.
Rasejaću ga u zemlju pustu i bezvodnu:
lice njegovo prema moru na istok,
i njegov kraj prema moru na zapad.
Dizaće se njegov smrad,
širiće se njegova trulež,
jer je velike stvari uradio.“

21 O, zemljo, ne strahuj!
Raduj se i veseli jer je Gospod velike stvari uradio!

22 Ne bojte se, o, poljske zveri,
jer se zelene pašnjaci pustinjski
i stabla rađaju svoj plod.

Smokva i čokot su dali obilje svoje.

23 I vi, narode sionski,
radujte se i veselite u Gospodu, svome Bogu,
jer vam je dao učitelja pravednosti.
Izlio vam je rânu, jesenju kišu
i poznu, prolećnu kišu.

24 Gumna biće puna žita,
vinom i uljem će se prelivati kace.

25 „Nadoknadiću vam godine koje su pojeli skakavci,
crvi, gusenice i gubari,
ta moja velika vojska koju sam poslao među vas.

26 I ješćete obilno i nasitićete se.
Slavićete ime Gospoda, svoga Boga,

koji vam je učinio čudesne stvari.
Neće se stideti moj narod doveka.

²⁷ Shvatićete da sam ja usred Izrailja,
da sam ja, Gospod, vaš Bog
i da drugog nema!

I neće se stideti moj narod doveka.

Dan Gospodnji

²⁸ A nakon toga
izliću na sve ljude svoga Duha,
pa će vaši sinovi i ćerke prorokovati,
starci će sanjati snove,
a mladi ljudi imati viđenja.

²⁹ Takođe ću u one dane
izliti svoga Duha na sluge i sluškinje.

³⁰ Učiniću da se pokažu čudne pojave
na nebu i na zemlji –
krv, vatra i oblaci dima.

³¹ Sunce će potamneti,
a mesec pocrveneti kao krv
pre nego što dođe veliki i slavni dan Gospodnji.

³² Svako ko zazove ime Gospodnje,
biće spasen.

Jer će na gori Sion i u Jerusalimu
biti spasenje,

baš kako je rekao Gospod,
i od ostatka koji Gospod pozove.

3

Sud narodima

¹ Jer, gle, u tim danima i u to vreme
kada vratim izgnanike Jude i Jerusalima,

² okupiću sve narode.

Spustiću ih u dolinu Josafatovu*
da se tamo sudim s njima,
zbog mog naroda Izrailja, nasledstva moga,
koje su rasuli među narode
i moju zemlju razdelili.

³ Za moj su narod bacali žreb,
dečake za bludnicu menjali,
devojčice prodavali za vino, pa se opijali.

⁴ I šta sad sa mnom vi imate, Tire i Sidone i svi krajevi filistejski? Da li biste da mi
uzvratite? Ako li mi uzvraćate, brzo ću vam dela vaša olupati o glavu!

⁵ Jer ste uzeli moje zlato i moje blago, moja ste dobra uneli u hramove svoje.

⁶ Judin narod i narod Jerusalima ste prodali Grcima, da biste ih odveli daleko od
njihove međe.

⁷ Evo, podižem ih sa mesta gde ste ih prodali i dela ću vam vaša olupati o glavu vašu.

⁸ Prodaću vaše sinove i ćerke vaše u ruke Judejaca, a oni će ih prodati Savejcima,
dalekom narodu“ – jer tako kaže Gospod.

* **3:2** Igra reči na izvornom jeziku, jer ime *Josafat* znači: *Gospod je sudio*.

⁹ Objavite ovo među narodima:

„Za rat se spremite!

Ljude snažne pozovite!

Nek pristupe i neka krenu ratnici.

¹⁰ Raonike svoje u mačeve prekujte

i srpove u koplja.

Neka nejak i čovek kaže:

„Snažan sam!”

¹¹ Požurite odasvud i dođite, o, narodi svi!

Okupite se tamo.“

O, Gospode, dovedi dole svoje junake!

¹² „Nek se dignu narodi,

neka izađu u dolinu Josafatovu,

jer ću tamo sesti

da sudim svim narodima unaokolo.

¹³ Latite se srpa

jer je žetva zrela.

Dođite, muljajte,

muljare su pune

i kace se prelivaju

jer je velika njihova zloba.“

¹⁴ Mnoštva su, mnoštva su

u dolini odluke

jer je blizu dan Gospodnji

u dolini odluke.

¹⁵ Pomračuju se sunce i mesec,

a zvezde gasnu sjajem svojim.

¹⁶ Riknuće Gospod sa Siona i iz Jerusalima;

povikaće glasom svojim

i potrešće se i nebo i zemlja.

Ali Gospod je utočište narodu svome

i zaštita deci Izrailjevoj.

Blagoslovi za Božiji narod

¹⁷ „Shvatićete da sam ja Gospod, vaš Bog

koji prebiva na Sionu, na mojoj svetoj gori.

I Jerusalim će biti sveto mesto

i tuđinci više neće njime prolaziti.

¹⁸ I toga će dana kapati planine slatkim vinom,

a brdima će teći mleko.

Svi Judini brzaci će brujati vodom,

teći će izvor od Doma Gospodnjeg

i natapati dolinu sitimsku.

¹⁹ U pustoš će se Egipat pretvoriti

i Edom u pustaru divlju,

zbog nasilja nad narodom Jude

u čijoj su zemlji krv nevinu prolili.

²⁰ Počivaće dovek a Juda

i Jerusolim od naraštaja do naraštaja.
²¹ Krv njihovu još neosvećenu
neosvećenom neću ostaviti.“

Gospod na Sionu prebiva!

Knjiga proroka Amosa

¹ Reči Amosa koje je video za Izrailj, dok je bio među stočarima iz Tekuje. Bilo je to dve godine pre zemljotresa, u vreme Ozije, cara Jude, i za vreme Jerovoama, cara Izrailja, Joasovog sina.

² On je rekao:

„Gospod riče sa Siona,
iz Jerusalima glas svoj pušta.
Tuguju pastirski pašnjaci
i vrh Karmila se suši.“

Sud nad okolnim narodima

³ Ovako kaže Gospod:

„Zbog tri prestupa Damaska,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer su Galad ovršili
gvozdenom vršilicom.

⁴ Baciću oganj na kuću Azailovu
i spaliće Ven-Adadova utvrđenja.

⁵ Izlomiću prevornice na Damasku,
istrebiću živalj iz te doline Aven*

i onoga što u Vet-Edenu žezlo drži.
U izgnanstvo, u Kir će otići Aramov narod –
kaže Gospod.“

⁶ Ovako kaže Gospod:

„Zbog tri prestupa Gaze,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer su sve izgnanike odveli u ropstvo
i predali ih Edomu.

⁷ Baciću oganj na zidine Gaze
i spaliće njena utvrđenja.

⁸ Istrebiću živalj iz Azota
i onoga što u Askalonu žezlo drži.
Ruku ću svoju da okrenem na Akaron,
i postradaće ostatak filistejski
– govori Gospod Bog.“

⁹ Ovako kaže Gospod:

„Zbog tri prestupa Tira,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer su sve izgnanike predali Edomu.
Nisu se setili bratskog saveza.

¹⁰ Baciću oganj na zidine Tira
i spaliće njegova utvrđenja.“

¹¹ Ovako kaže Gospod:

„Zbog tri prestupa Edoma,

* **1:5** Ili: *doline idolatrije*, što je pogrdan naziv za Damask i cara Arama.

a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer je mačem svoga brata progonio
i potisnuo svoje smilovanje.
U svom ga je besu satirao stalno
i doveka razjaren bio.

¹² Baciću oganj na Teman
i spaliće utvrđenja Vosore.“

¹³ Ovako kaže Gospod:
„Zbog tri prestupa sinova Amonovih,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer su rasporili trudnice Galada
da bi među svoju proširili.

¹⁴ Zapaliću oganj na zidinama Rave
i spaliće njena utvrđenja,
sve uz poklič na dan boja
i uz vihor olujnoga dana.

¹⁵ A njihov će car otići u izgnanstvo,
zajedno – on i glavari njegovi“ –
kaže Gospod.

2

¹ Ovako kaže Gospod:
„Zbog tri prestupa Moava,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer je u kreću spalio
kosti cara Edoma.

² Baciću oganj na Moav
i spaliće keriojska utvrđenja.
Moav će propasti uz vrevu,
uz poklič i uz jeku trube.

³ Istrebiću iz njega sudije,
sa njim pobiću sve njegove glavare“ –
kaže Gospod.

⁴ Ovako kaže Gospod:
„Zbog tri prestupa Jude,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer su odbacili Zakon Gospodnji
i njegove uredbe nisu držali.
Na greh su ih navele njihove laži,
u kojima su živeli i njihovi očevi.

⁵ Baciću oganj na Judu
i spaliće jerusalimska utvrđenja.“

Sud nad Izrailjem

⁶ Ovako kaže Gospod:
„Zbog tri prestupa Izrailja,
a i zbog četiri, svoju kaznu neću da povučem,
jer su pravednika prodavali za srebro
i ubogoga za sandale.

- ⁷ Oni gaze po prašini na glavi siromaha.
Put poniznih izokreću,
čovjek i otac njegov idu *istoj* devojci
i tako skrnave moje sveto ime.
- ⁸ Na založenim haljinama leže
kraj svakog žrtvenika
i vino onih koji su globljeni piju
u hramu njihovih bogova.
- ⁹ A ja sam istrebio Amorejce među njima,
visoke kao kedrovi moćni,
jake kao hrastovi.
Istrebio sam ih od podnožja do vrha,
od korena do ploda.
- ¹⁰ I još sam vas izveo iz egipatske zemlje
i vodio vas po pustinji četrdeset godina,
da biste zaposeli zemlju Amorejaca.
- ¹¹ Od vaših sam sinova neke podizao za proroke,
i za nazireje neke od vaših mladića.
Zar nije tako, o, deco Izrailjeva
– govori Gospod.
- ¹² Ali vi ste nazirejima davali da piju vino
i prorocima ste zapovedali: 'Ne prorokujte!'
- ¹³ Evo, pritisnuću vas
kao što snopovi mnogi pritiskaju zapregu.
- ¹⁴ Ni onaj koji je brz neće uteći,
ni jaki neće učvrstiti snagu svoju
i svoj život junak spasti neće.
- ¹⁵ Strelac se neće održati,
brzi na nogama se neće spasti,
a ni konjanik život sačuvati neće.
- ¹⁶ I najsrčaniji među ratnicima
toga će dana uteći neodeven
– govori Gospod.“

3

Svedoci protiv Izrailja

- ¹ Čujte ovu reč, jer Gospod protiv vas govori, deco Izrailjeva. Govori protiv vas i sveg roda koji sam izveo iz egipatske zemlje:
- ² „Samo sam vas poznavao
više od svih rodova na zemlji.
Zato ću vas i kazniti
za sve vaše krivice.“
- ³ Idu li dvoje zajedno,
a da se nisu sreli?
- ⁴ Riče li lav u šumi
ako nema plena?
- Javlja li se rikom lavić iz brloga svoga,

ako nije nešto uhvatio?
⁵ Sleće li ptica u zamku na tle,
ako nema mamca?
Sklanja li se ptičija zamka sa tla,
ako ništa uhvaćeno nije?

⁶ Oglasi li se truba u gradu,
a da narod ne zadrhti?
Zar postoji nesreća u gradu,
a da nije od Gospoda?

⁷ Jer Gospod ne čini ništa,
a da tajnu svoju ne objavi prorocima,
slugama svojim.

⁸ Zarikao je lav!
I ko da se ne prepadne?!
Progovorio je Gospod Bog!
I ko da ne prorokuje?!

⁹ Objavite po utvrđenjima u Azotu
i po utvrđenjima egipatske zemlje.
Recite: „Saberite se po brdima Samarije,
gledajte velike nemire sred nje
i nasilje u njoj.“

¹⁰ „Nisu znali dobro da čine – govori Gospod –
ti što zgrću nasiljem
i pustošenjem po svojim utvrđenjima.“

¹¹ Zato ovako kaže Gospod Bog:
„Neprijatelj je oko zemlje,
snagu će tvoju da obori,
opleniće tvoja utvrđenja.“

¹² Ovako kaže Gospod:
„Kao kada pastir istrigne iz lavljih čeljusti
par nogu ili komad uva,
tako će istrgnuti decu Izrailjevu
koja u Samariji prebivaju na uglu postelje,
na svilenom krevetu.“

¹³ Čuj i svedoči domu Jakovljevom, govori Gospod, Gospod Bog nad vojskama:
¹⁴ Na dan kada kaznim Izrailj za prestupe njegove
kazniću i žrtvenike Vetilja.

Odseće se rogovi žrtvenika
i popadaće na tle.

¹⁵ I zimsku i letnju ću kuću udariti.
Srušiće se kuće pune slonovače
i mnogi će domovi biti zbrisani
– govori Gospod.“

4

Izrailj se nije vratio Bogu

¹ Čujte ovu reč, o, krave vasanske koje ste na brdu Samarije,

što tlačite siromaha, obarate ubogoga
i govorite muževima: „Donesite nam da pijemo!“

² Gospod Bog se zakleo svetošću svojom:

„Gle, evo dolaze vam dani
kada će vas izvlačiti kukama,
a poslednje od vas udicama.

³ Izlaziće svaka od vas,
ravno napred, kroz pukotine
i razbacaće vas po Armonu*
– govori Gospod.

⁴ Dođite u Vetilj i grešite,
a u Galgalu grešite još više.
Svoje žrtve jutrom prinosite
i trećeg dana svoje desetke.

⁵ Zahvalnice sa kvascem prinosite,
objavite dobrovoljne žrtve,
razglasite ih, jer vam je to po volji,
deco Izrailjeva
– govori Gospod Bog.

⁶ A ja sam vam dao čiste zube† u svim vašim gradovima,
oskudicu hleba u svim mestima vašim,
ali vi mi se niste vratili
– govori Gospod.

⁷ Još sam vam i kišu uskratio,
a bilo je tri meseca pred žetvu.
Na jedan grad sam poslao kišu,
a na drugi nisam.
Poslao sam kišu na jednu njivu da je natopi,
a ona koja nije natapana se osušila.

⁸ Dva su se, pa i tri grada doteturala do jednog grada da piju vode.
I nisu se napili
i vi mi se niste vratili
– govori Gospod.

⁹ Udario sam medljikom i kukoljem
bašte vaše i vaše vinograde,
vaše smokve i vinograde vaše.
Pojeo ih je skakavac,
ali vi mi se niste vratili
– govori Gospod.

¹⁰ I pomor sam slao među vas
kao na Egipat.
Mačem sam sasekao vaše mladiće
sa sve vašim preotetim konjima.
Dao sam da vam se do nosa podiže smrad vašeg tabora,
ali vi mi se niste vratili
– govori Gospod.

* 4:3 Ili: po đubrištu. † 4:6 Slikoviti izraz za nedostatak hrane.

¹¹ Zatirao sam neke od vas
kao što je Bog opustošio Sodomu i Gomoru,
bili ste kao ugarak izvučen iz ložišta,
ali vi mi se niste vratili
– govori Gospod.

¹² Zato ću tako da ti uradim, o, Izrailju!
I zbog toga što ću da ti uradim,
pripremi se da sretneš svoga Boga, o, Izrailju!“

¹³ Jer, evo onoga što je gore načinio,
što je vetar sazdao
i javio čoveku misao svoju;
koji zoru u tamu pretvara
i hoda po uzvišenjima zemlje –
ime mu je Gospod, Bog nad vojskama!

5

Jadikovka i poziv na pokajanje

¹ Čujte ovu reč, naricaljku koju o vama iznosim, o, dome Izrailjev!

² „Pala je devica izrailjska
i više ustati neće.
Napuštena je na svojoj zemlji
i nikoga nema da je podigne.“

³ Jer ovako kaže Gospod Bog:
„U gradu iz kog je otišla hiljada
ostaće njih stotinu,
iz kog je otišlo njih stotinu
ostaće desetoro domu izrailjskom.“

⁴ Jer ovako kaže Gospod domu izrailjskom:
„Tražite me i živećete!

⁵ Ne tražite Vetilj!
Ne idite u Galgal!

Ne prelazite u Vir-Saveju!
Jer, Galgal će sigurno u izgnanstvo,
a i Vetilj će avetinja postati.“

⁶ Tražite Gospoda i živećete,
da se ne bi obrušio kao oganj na dom Josifov
i spalio ga,
a niko ga ne gasi u Vetilju.

⁷ Vi u pelen pravdu izokrećete
i pravednost na tle obarate.

⁸ A on je stvorio Vlašiće i Orion,
pretvara mrak u jutro
i okreće dan u noć.
On doziva morske vode
i izliva ih po zemljinom licu.
Gospod je ime njegovo.

⁹ On sukne pustoš na moćnika

i pustoš će na utvrđenje doći.

¹⁰ A oni mrze onoga koji na vratima prekoreva,
gade se onoga koji čestito govori.

¹¹ Zato što gazite ubogoga
i uzimate mu danak u žitu,
sagradili ste kuće od klesanog kamena
ali nećete prebivati u njima.

Nećete piti vino
vaših rodni vinograda koje ste zasadili.

¹² Jer ja znam mnoštvo vaših prestupa
i vaše mnogobrojne grehe.

Tlačite pravednika, mito uzimate,
na vratima ubogome pravdu izvrćete.

¹³ Zato mudar ćuti u ovom vremenu
jer je zlo vreme.

¹⁴ Dobro tražite, a ne zlo,
da živi budete,
da sa vama bude Gospod, Bog nad vojskama,
kako i kažete.

¹⁵ Zlo mrzite, a volite dobro,
na vratima pravdu zastupajte,
pa se možda Gospod, Bog nad vojskama,
smiluje ostatku Josifovom.

¹⁶ Zato ovako kaže Gospod, Bog nad vojskama, Gospod:
„Jadikovka je po svim trgovima
i ulicama svim: 'Jao! Jao!'

I zvaće ratara da žali,
da žale oni koji znaju naricaljku.

¹⁷ Jadikovaće po svim vinogradima,
jer posred tebe ja ću proći
– govori Gospod.“

Dan Gospodnji

¹⁸ Jao onima što priželjkuju
dan Gospodnji!

Šta će vama dan Gospodnji?
Tad je tama, a ne svetlo.

¹⁹ Kao čovek kad od lava beži,
a dočeka ga medved,

ili u kuću uđe
i ruku svoju na zid stavi
da ga ujede zmija.

²⁰ Neće li dan Gospodnji biti tama, a ne svetlo
i pomrčina bez sjaja?

²¹ „Ja mrzim, ja prezirem vaše svetkovine!
Svetim saborima vašim ni da primirišem!

²² I ako mi prinosite svespalnice

- i vaše žitne žrtve,
neću da ih prihvatim.
Ne obazirem se na žrtve mira
vaših utovljenih junaca.
²³ Sklonite od mene buku svojih pesama
i melodiju harfi svojih.
Ne želim da ih čujem.
²⁴ Neka pravda kao voda poteče
i pravednost kao potok nepresušni.

²⁵ Meni li ste prinosili žitne žrtve
i prinose u pustinji četrdeset godina,
o, dome Izrailjev?!
- ²⁶ Nosili ste svoje idole –
Sikuta, cara svoga
i Kijuna, zvezdu svojih bogova –
koje ste sebi načinili.
²⁷ Izagnaću vas još dalje od Damaska,
kaže Gospod, a njegovo je ime Bog nad vojskama.“

6

Jao lakomislenima!

- ¹ Jao lakomislenima na Sionu,
onima što su bezbrižni na gori Samariji,
onima što se zovu uglednima najboljih naroda,
a kojima dolazi dom Izrailjev!
- ² Pređite u Halani, razgledajte,
pa odande idite u Amat-Rabu
i spustite se u Gat filistejski.
Jesu li ta carstva bolja od ovih
i da li su im prostranije međe od vaših međa?
- ³ Vi odgurujete dolazak dana zla,
a primićete vladavinu nasilja.
- ⁴ Baškarite se na ležajima od slonovače,
protežete na divanima svojim
i jedete jagnjad iz stada
i telad iz štale.
- ⁵ Drndate po harfi,
kao David sebi izmišljate instrumente.
- ⁶ Vi peharima pijete vino,
mažete se najboljim uljima
i ne bole vas Josifove razvaline.
- ⁷ Zato ćete sada otići u izgnanstvo na čelu izgnanika,
umuknuće slavlje onih što se protežu.

Bog se gnuša Jakovljevog ponosa

- ⁸ Sobom se zakleo Gospod Bog, *ovako* govori Gospod, Bog nad vojskama:
„Gnušam se Jakovljevog ponosa
i mrzim njegova utvrđenja.
Zato ću da predam grad
i sve u njemu.“

⁹ Ako i desetoro ljudi preostane u jednoj kući i oni će pomreti.

¹⁰ Njihov rođak, najbliži njihov će ih uzeti da ih spali, da iznese kosti njihove iz kuće. I reći će onome u čošku kuće: „Je li još neko sa tobom?“ A on će mu odgovoriti: „Nije.“ I dodaće: „Tiše samo! Ne spominji Gospodnje ime!“

¹¹ Jer, evo, Gospod zapoveda
i udariće veliku kuću i razvaliće je,
a manja će kuća pući.

¹² Trče li konji po liticama?
Ore li se more volovima?
Jer, pravdu ste u otrov preokrenuli
i u pelen plod pravednosti.

¹³ Radujete se Lo-Devaru i govorite:
„Nismo li svojom snagom osvojili Karnajim!“

¹⁴ „Jer, evo, podižem protiv vas, o, dome Izrailjev
– govori Gospod Bog nad vojskama –
narod koji će vas tlačiti
od Levo-Amata do pustinjskog potoka.“

7

Skakavci, oganj i visak

¹ Ovo mi je pokazao Gospod Bog. Gle, sazdao je skakavce kad prolećni usevi počinju da niču. I gle, to su usevi nakon carske kosidbe!

² I tako su popasli sve bilje po zemlji, a ja sam rekao: „O, Gospode Bože, molim te oprosti! Ali, kako će se dići Jakov kad je tako nejak?“

³ Gospod se sažalio zbog ovog.
„Neće tako biti“ – rekao je Gospod.

⁴ Ovo mi je pokazao Gospod Bog. Gle, Gospod Bog je pozvao oganj da sudi i on proguta golemi bezdan i proguta polje.

⁵ A ja sam rekao: „O, Gospode Bože, molim te oprosti! Ali, kako će se dići Jakov kad je tako nejak?“

⁶ Gospod se sažalio zbog ovog.
„Neće ni ovo tako biti“ – rekao je Gospod.

⁷ Ovo mi je pokazao Gospod Bog. Gle, Gospod je stajao na zidu pravljenom po visku, a u ruci mu je bio visak.

⁸ I rekao mi je Gospod: „Amose, šta vidiš?“
Odgovorio sam: „Visak.“

Gospod uzvрати: „Evo, postavljam visak usred svog naroda Izrailja i više im ne popuštam.

⁹ Opusteće Isakove uzvišice
i svetilišta Izrailjeva će se srušiti.
A ja ću mačem da ustanem na dom Jerovoamov.“

Amos i Amasija

¹⁰ Amasija, sveštenik iz Vetilja, je poručio Jerovoamu, caru Izrailja: „Znaš, protiv tebe se urotio Amos usred doma Izrailjevog. Zemlja ne može da trpi njegove reči!

¹¹ Evo šta kaže Amos:
Jerovoam će skončati od mača,
a Izrailj iz svoje zemlje

sigurno ide u izgnanstvo.”“

¹² Amasija je rekao Amosu: „Odlazi, videoče! Beži u Judinu zemlju pa tamo jedi hleba i prorokuj!

¹³ A u Vetilju ne smeš više da prorokuješ jer je ovo carevo svetište i prestonica suverena.“

¹⁴ Amos je odgovorio Amasiji rečima: „Nisam bio ni prorok ni prorokov sin. Bio sam stočar i divlje smokve sam gajio.

¹⁵ Gospod me je uzeo od stada i rekao mi je Gospod: 'Idi, prorokuj Izrailju, mom narodu.'

¹⁶ I sada čuj Gospodnju reč: ti kažeš:
'Ne prorokuj protiv Izrailja
i ne žvali protiv doma Isakovog.'

¹⁷ Zato ovako kaže Gospod:
'Žena će ti postati gradska bludnica,
a sinovi tvoji i tvoje ćerke će pasti od mača.
Tvoje će se imanje užetom premeriti i razdeliti,
a ti ćeš umreti na nečistom tlu.
A Izrailj će sigurno iz svoje zemlje
otići u izgnanstvo.”“

8

Korpa letnjeg voća

¹ Ovo mi je pokazao Gospod Bog. Gle, korpa letnjeg voća.

² Kazao mi je: „Amose, šta vidiš?“

Odgovorio sam: „Korpu letnjeg voća.“

Gospod uzvрати: „Mom narodu, Izrailju, došao je kraj* i ja više neću da mu popuštam.

³ Na taj dan će lelek biti hramska pesma – govori Gospod Bog – posvuda će biti razbacani mnogi leševi. Tiše samo!

⁴ Čujte ovo, o, vi što gazite ubogoga
i satirete ponizne u zemlji!

⁵ Govorite:
'Kada će se završiti mladina
da prodajemo žito,
i subota, da otvorimo žitnice;
da zakidamo na meri,
varamo na tegovima
i podvaljujemo nepoštenim terazijama;

⁶ da za srebro kupujemo siromaha
i ubogog za sandale,
da prodajemo žitne trice.”“

⁷ Gospod se zakleo ponosom Jakovljevim: „Doveka zaboraviti neću sva njihova dela.

⁸ Zar se zemlja zbog toga neće zadrmati
i zakukati svako živi na njoj?

Podiće se na njoj sve poput Nila,
nabujaće i opašće
kao Nil egipatski.

⁹ I toga dana ću dati da sunce zađe u podne,
i doneću zemlji pomrčinu u po bela dana
– govori Gospod.

* **8:2** Igra reči, jer imenice *kraj* i *letnje voće* na jevrejskom zvuče gotovo isto.

¹⁰ Okrenuću vaše svetkovine u žalopojku
i sve pesme vaše u naricaljku.
Sva ću bedra vaša obući u kostret
i očelaviću svaku glavu.
Učiniću žalopojku kao za jedincem
i kraj toga kao dan gorčine.

¹¹ Gle, dolaze dani – govori Gospod Bog –
kada ću poslati glad na zemlju.
Ali ne glad za hlebom, ne žeđ za vodom,
već za slušanjem reči Gospodnjih!

¹² Tumaraće od mora do mora
i od severa do istoka.
Lutaće s jednog kraja na drugi,
tražiće reč Gospodnju i neće je naći.

¹³ Toga će dana
od žeđi smalaksati
lepe devojke i mladići,
¹⁴ oni koji se zaklinju idolom Samarije
i govore: 'Živ bio tvoj bog, o, Dane!
Živ bio put u Vir-Saveju!
I onda će pasti i više se neće dići.“

9

Razaranje Izrailja

¹ Video sam Gospoda, stajao je kod žrtvenika i rekao:
„Udari u stubove!
Neka se zatresu dovraci!
Sruši ih na glavu svih njih,
a ja ću da pobijem preživjele
i neće umaći ko god da beži,
i niko se neće spasti.

² U Svet mrtvih* ako se ukopaju,
i onde će ih moja ruka zgrabiti.
Na nebesa da se popnu,
i odande ću ih skinuti.

³ Na vrh Karmila da se sakriju,
ja ću ih naći i uzeću ih odande.
Na dno mora da se sakriju od pogleda moga,
i onde ću zapovediti zmiji da ih ujede.

⁴ Ako ih njihov neprijatelj otera u izgnanstvo,
i onde ću da zapovedim maču, pa će ih saseći.

Oka sa njih ja skinuti neću
da im zlo donesem, a ne dobro.“

⁵ Gospod Bog nad vojskama
dotiče zemlju i ona se topi.
I kukaju njeni stanovnici,
nabuja ona poput Nila

* **9:2** U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

i opada poput Nila egipatskog.
6 On sebi na nebesima gradi odaje,
za sebe je svod nad zemljom utemeljio.
On poziva vode mora
i izliva ih po zemljinom licu –
Gospod je ime njegovo!

7 „Niste li za mene kao deca kušitska,
vi, deco izrailjska?
– govori Gospod.
Zar ja nisam iz egipatske zemlje izveo Izrailja,
Filistejce sa Kaftora†
i Arama iz Kira?

8 Evo, oči su Gospoda Boga
na grešnom carstvu
i ja ću da ga zbrišem
sa lica zemlje.
Ipak neću sasvim da zbrišem
dom Jakovljevi
– govori Gospod.

9 Jer, evo, zapovedam
da ću prosejati dom Izrailjev
među svim narodima
kao da ga prosejavam sitom,
i ni zrnice na tlo pasti neće.

10 Od mača će izginuti
svi grešnici mog naroda što govore:
'Neće nam se približiti,
zlo nas neće dohvatiti!'

Obnova Izrailja

11 Toga ću dana
podići pali šator Davidov,
zazidaću mu pukotine,
sagradiću što je u njemu srušeno,
i obnoviti ga kao u davnašnje vreme.

12 Tako će uzeti nasljedstvo ostatka Edoma
i sve narode koji nose moje ime
– govori Gospod koji čini ovo.

13 Evo, dolaze dani – govori Gospod –
kada će ratar stizati žeteoca
i gazilac grožđa prestići sejača.
I tada će gore kapati slatkim vinom
i svi će se bregovi prelivati.

14 Vratću Izrailj, svoj narod iz izgnanstva.

I oni će obnoviti gradove napuštene i živće u njima.
Sadiće vinograde i njihovo piti vino,
sadiće bašte i njihov rod jesti.

15 Zasadiću ih u zemlju njihovu

† 9:7 Ostrvo Krit.

i neće biti iščupani opet
iz svoje zemlje, koju sam im dao“ –
kaže Gospod, tvoj Bog.

Knjiga proroka Avdije

Avdijina vizija

¹ Viđenje Avdijino:

Ovako Gospod Bog kaže o Edomu:

Čuli smo vest od Gospoda
i glasnik je poslan među narode:
„Ustanite! Dignimo se u boj protiv njega!“

² „Evo, učinio sam te neznatnim među narodima
i vrlo prezrenim.

³ Drskost srca tvoga te je obmanula,
ti što živiš u raselini stene,
stanovniče gorskih visina.

Govoriš u srcu svome:
‘Ko da me dole, na zemlju sruši?!’

⁴ Sve i da se ko orao vineš,
svoje gnezdo među zvezde sviješ,
strovaliću te ja i odande
– govori Gospod.

⁵ Ako ti lopovi dođu
i po noći zatirači,
zar neće nakrasti koliko im treba?
Ako ti dođu berači grožđa,
zar neće ostaviti za pabirčenje?
Ali ti ćeš biti poharan!

⁶ O, kako će Isava da pretresu!
Naći će mu sva skrivena blaga.

⁷ Sve do granice poterali te svi tvoji saveznici.
Obmanuli su te, nadvladali te tvoji vajni prijatelji.
Ti što tvoj hleb jedu, ispod tebe kopaju ti jamu,
a ti o tome pojma nemaš.

⁸ Neću li onog dana – govori Gospod –
satrti mudrace edomske
i učene s gore Isavove?

⁹ O, Temane, prepašće se tvoji ratnici,
svi sa gore Isavove biće pobijeni.

¹⁰ Zbog nasilja nad Jakovom, bratom tvojim,
prekriće te stid
i doveka satrven ćeš biti.

¹¹ Onog dana kada si stajao po strani,
od dana kad su mu tuđinci blago zarobili,
kad neznanci grunuše na vrata njegova
i za Jerusalim žreb bacaše,
ti si bio kao jedan od njih.

¹² Nisi smeo da posmatraš dan brata svoga,

dan njegove kobi;
nisi smeo da likuješ nad narodom Jude,
onog dana kad su razoreni,
i zlurado da se ceriš
na dan njihovog jada.

¹³ Nisi smeo da prođeš kroz vrata mog naroda
u onaj dan njihove propasti.
Nisi smeo da posmatraš zlo njihovo
u taj kobni dan,
da se pružaš za njihovim blagom
na dan njihovog jada.

¹⁴ Nisi smeo da stojiš na raskršćima,
begunce njegove da ubijaš,
da njegove izdaješ preživele
u tom danu jada.

¹⁵ Blizu je dan Gospodnji
svim narodima.
Šta si činio, činiće se tebi.
Obiće ti se o glavu dela tvoja.

¹⁶ Jer, kao što ste pili na mojoj svetoj gori
i svi narodi će istrajno piti.

I piće i gutaće
i biće kao da ih nije bilo.

¹⁷ A na gori Sion spasenje će biti
i biće ona svetinja,
a dom će Jakovljev zaposesti posede svoje.

¹⁸ Vatra će postati dom Jakovljev,
dom Josifov biće plamen,
a dom Isavov postaće strnjika.

I spaliće ih, progutaće ih,
i neće se spasti niko
iz doma Isavovog.“
Jer tako kaže Gospod.

¹⁹ Oni iz Negeva će osvojiti goru Isavovu,
a oni iz ravnice Filisteju.
Osvojiće i područje Jefremovo i područje Samarije,
a Venijamin će osvojiti Galad.

²⁰ I izgnanici sa bedema naroda izrailjskog
naslediće zemlju Hananaca do Sarepte.

A izgnanici iz Jerusalima,
koji su u Sefardu, zaposesće gradove Negeva.

²¹ I izaći će izbavljeni na goru Sion
da sude gori Isavovoj
i Carstvo će pripadati Gospodu.

Knjiga proroka Jone

Jona beži od Boga

¹ Reč Gospodnja dođe Joni, sinu Amitajevu:

² „Ustani i idi u Ninivu, onaj veliki grad, i propovedaj protiv njega, jer se njihova zloba popela do mene.“

³ Međutim, Jona ustane i pobegne od Gospoda u Tarsis. Došavši u Jopu, našao je lađu koja je išla u Tarsis. Platilo je vozarinu i ukrcao se u nju da sa njima ode u Tarsis i da pobegne od Gospoda.

⁴ Ali Gospod podiže veliki vetar. Nastala je velika bura na moru, pa je izgledalo da će se lađa razbiti.

⁵ Uplašivši se, mornari su počeli da prizivaju svaki svog boga i da izbacuju u more tovar što je bio u lađi, da je olakšaju.

A Jona je sišao pod palubu, legao i zaspao tvrdim snom.

⁶ Kapetan lađe dođe k njemu i reče mu: „Kako možeš da spavaš?! Diži se i prizivaj svoga Boga! Možda će se Bog obazreti na nas, te nećemo propasti.“

⁷ Tada ljudi rekoše jedan drugome: „Hajde da bacimo žreb da vidimo zbog koga nas je snašlo ovo zlo.“ Bacili su žreb i žreb je pao na Jonu.

⁸ Oni su ga upitali: „Reci nam, zašto nas je snašlo ovo zlo? Kakvim se poslom baviš? Odakle dolaziš? Koja je tvoja zemlja, i kom narodu pripadaš?“

⁹ Jona im odgovori: „Ja sam Jevrejin i bojim se Gospoda, Boga nebeskog, koji je stvorio more i zemlju.“

¹⁰ Ljude je obuzeo veliki strah. Pitali su ga: „Šta si uradio?“ Znali su da beži od Gospoda, jer im je sam rekao.

¹¹ Onda su ga upitali: „Šta da učinimo s tobom da nam se more smiri?“ More je, naime, počelo sve više da besni.

¹² On im odgovori: „Podignite me i bacite me u more i more će vam se umiriti, jer znam da vas je ovo veliko nevreme snašlo zbog mene.“

¹³ No, ljudi su počeli da veslaju kako bi se domogli obale, ali nisu mogli, jer se more još jače dizalo na njih.

¹⁴ Tada su prizivali Gospoda govoreći: „Ne daj, Gospode, da propadnemo zbog života ovog čoveka! Ne svali na nas krv nevinog čoveka, jer ti, Gospode, činiš kako hoćeš.“

¹⁵ Podigli su Jonu, i bacili ga u more; i more je prestalo da besni.

¹⁶ Na to je ljude obuzeo veliki strah od Gospoda, pa su prineli žrtvu Gospodu i učinili zavete.

2

Bog šalje ribu da proguta Jonu

¹ Ali Gospod posla veliku ribu da proguta Jonu. Jona je bio u utrobi ribe tri dana i tri noći.

² Tada se Jona pomolio Gospodu, svome Bogu, iz utrobe ribe.

Jonina molitva

³ Rekao je:

„Iz nevolje svoje prizvah Gospoda
i on mi je odgovorio,
iz utrobe Sveta mrtvih* zavapih,

* 2:3 U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

- i ti si čuo glas moj.
4 Ti si me bacio u dubine,
u središte mora,
bujica me opkolila,
svi talasi tvoji i vrtlozi preplaviše me.
5 Pomislih: 'Oteran sam od tvojih očiju,
no, opet ću sveti Dom tvoj gledati.'
6 Vode mi dođoše do grla,
bezdan me je okružio,
trave mi se oko glave spletoše,
7 spustih se do temelja gorskih,
zauvek se brave zemaljske sklopiše nada mnom,
ali ti si podigao iz jame život moj,
Gospode, Bože moj.
8 Kad mi život na izmaku beše,
setih se Gospoda,
i molitva mi dopre do Gospoda,
do svetoga Doma tvojega.
9 Oni što se drže ništavnih idola,
milost Božiju sebi uskraćuju.
10 Glasom hvalospevnim
žrtvu ću ti prineti,
što zavetovah, to ću izvršiti.
Spasenje je od Gospoda!“
11 Tada je Gospod zapovedio ribi, te je ona izbacila Jonu na kopno.

3

Pokajanje stanovnika Ninive

- 1 Reč Gospodnja po drugi put dođe Joni:
2 „Ustani i idi u Ninivu, taj veliki grad i propovedaj mu ono što ti ja kažem.“
3 Jona ustane i ode u Ninivu po reči Gospodnjoj. A Niniva je bila veliki grad pred Bogom, tri dana hoda.
4 Kad je ušao u grad, Jona je išao samo dan hoda propovedajući: „Još četrdeset dana i Niniva će biti uništena.“
5 Ninivljani su poverovali Bogu; proglasili su post, pa su se, od najvećeg do najmanjeg, obukli u kostret.
6 Kad je vest došla do cara, on je ustao sa svog prestola, skinuo svoje ruho, stavio na sebe kostret i seo u pepeo.
7 Onda je zapovedio da viču po Ninivi:
„Po nalogu cara i njegovih velikaša:

'Ni čovek ni stoka, bilo krupna ili sitna, ne sme ništa okusiti! Neka ne pasu i ne piju vodu.
8 Neka se i stoka i ljudi pokriju kostreću, i neka iz sve snage prizivaju Boga. Neka se svako odvrati od svoga zlog puta i od nasilja koje je činio.
9 Ko zna? Možda će se Bog odvratiti i milostivo odustati od svog ljutog gneva, pa ne izginemo.“
10 Bog je video njihova dela, kako su se odvratili od svojih zlih puteva, pa je odustao od nesreće, koju je rekao da će izvršiti nad njima. I tako je nije izvršio.

4

Jonin gnev i Božija pouka

¹ Tada se Jona veoma ozlovoljio i naljutio.

² Jona se pomolio Gospodu: „O, Gospode! Nisam li ja baš ovo rekao dok sam bio u svojoj zemlji? Ja sam i pobegao u Tarsis, zato što sam znao da si ti Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat milosrđem, i da se sažališ nad nesrećom.

³ Zato, Gospode, uzmi sada moj život, jer je bolje da umrem nego da živim.“

⁴ Gospod reče: „Ljutiš li se s pravom?“

⁵ Jona izađe iz grada i nastani se istočno od grada. Tamo je načinio sebi kolibu i seo u nju, u hlad, da vidi šta će Gospod učiniti s gradom.

⁶ A Gospod Bog učini da izraste bršljan nad Jonom, da pruža senku nad njegovom glavom, da okonča njegovu zlovolju. Jona se veoma obradovao zbog bršljana.

⁷ Ali sutradan, u zoru, Bog zapovedi crvu da podgrize bršljan, tako da je bršljan uvenuo.

⁸ Kad je granulo sunce, Bog je učinio da dune vetar s istoka; sunce je peklo Joninu glavu, pa je smalaksao. Želeći da umre, rekao je: „Bolje da umrem, nego da živim.“

⁹ Bog upita Jonu: „Gneviš li se s pravom zbog bršljana?“ On odgovori: „Da, s pravom sam ljut nasmrt.“

¹⁰ Gospod mu reče: „Tebi je žao bršljana oko koga se nisi trudio, i koga nisi uzgojio; jedne noći je niknuo, a druge noći je uvenuo.

¹¹ A meni da ne bude žao Ninive, velikog grada u kome ima više od stotinu dvadeset hiljada ljudi, koji ne znaju šta je desno a šta levo, i mnogo stoke?“

Knjiga proroka Miheja

¹ Ovo je Gospodnja reč koja je došla Miheju Morašćaninu, viđenje za Samariju i Jerusolim u vreme Jotama, Ahaza i Jezequije, careva Jude.

² Čujte, o, narodi svi!

Poslušaj, zemljo, svi vi što je ispunjavate!
Neka Gospod Bog protiv vas svedok bude,
Gospod iz hrama svetosti svoje.

Sud nad Samarijom i Jerusolimom

³ Jer, gle, izlazi Gospod iz svog mesta,
sići će da gazi visine zemaljske.

⁴ Pod njim će se topiti planine,
raspuknuće se doline
kao vosak pred ognjem,
biće kao kada voda niz strminu teče.

⁵ Sve je to zbog Jakovljevog prestupa
i zbog greha kuće izrailjske.

A koji je Jakovljev prestup?

Zar to nije Samarija?

I koje su uzvišice Judine?

Zar to nije Jerusolim?

⁶ „Samariju ću da pretvorim u hrpu kamenja nasred ledine,
u polje za zasad vinograda.

Kamenje ću njeno da izručim u dolinu,
ogoliću njene temelje.

⁷ Biće sattrveni svi njeni kipovi
i u vatri izgoreće svi njeni dobici.
Uništiću sve njene idole
jer ih je nakupila od dobiti bludničke,
pa će opet biti bludnička dobit.“

Plač i žaljenje

⁸ Žaliću ja zbog ovog, vapiću,
ići ću bos i go.

Zavijaću naricaljku kao šakal
i kliktaću kao ženka noja.

⁹ Jer nema leka za njenu ranu
koja dođe sve do Jude,
raširi se sve do vrata mog naroda u Jerusalimu.

¹⁰ Ne javljajte Gatu,
ne jecajte, ne plačite.
U Vet-Afri u prašini valjajte se.

¹¹ Beži, stanovnice safirska,
gola i osramoćena.
Neće izaći stanovnica sananska
jer zbog naricaljke Vet-Ezela
tamo nećete zaklon naći.

¹² Dobro čeka zabrinuta stanovnica marotska,

jer je sišlo od Gospoda zlo na vrata Jerusalima.
¹³ U bojna kola upregni konje,
 stanovnice Lahisa,
 jer si početak greha čerko sionska.
 U tebi su se našli prestupi Izrailja.
¹⁴ Zato ćeš dati darove Moreset-Gatu,
 a kuće ahzivske izneveriće careve Izrailja.
¹⁵ Ipak ću ti dovesti osvajača,
 stanovnice mariska,
 a do Odolama će doći slava Izrailja.
¹⁶ Očelavi i kosu ošišaj
 za decom svojom milom.
 Raširi ćelu svoju kao lešinar,
 jer će od tebe otići u izgnanstvo.

2

Ljudski planovi i Božiji planovi

¹ Jao onima koji zlo spremaju,
 koji kuju nepravdu na posteljama svojim!
 Kad osvane, onda to i čine,
 jer je sila u ruci njihovoj.
² Zažele njive – otimaju ih;
 i kuće – oduzimaju ih.
 Oni tlače čoveka i dom njegov,
 čoveka i njegovo nasledstvo.
³ Zato ovako kaže Gospod:
 „Evo, rodu ovom spremam zlo.
 Iz njega nećete svoje vratove izvući
 i nećete nadmeno ići,
 jer će doći vreme zla.
⁴ Toga će dana o vama s podsmehom pričati,
 naricaće naricaljku:
 'Zbilo se – reći će. Satrveni smo sasvim.
 Menjao je deo naroda moga.
 Kako ga je otrgnuo od mene!
 Naša je polja dao otpadnicima.'“
⁵ Zato nećeš imati nikoga ko bi ti žrebom
 merio užetom zemlju u zboru Gospodnjem.

Lažni proroci

⁶ „Ne penite proroštvima“ – prorokuju oni –
 „Ne prorokujte o tim stvarima!
 Neće se na nas obrušiti.“
⁷ Kažeš li ti, o, dome Jakovljevi:
 „Je li Duh Gospodnji nestrpljiv?
 To li su njegova dela?“
 „Ne čine li moje reči dobro
 onome koji ispravno živi?
⁸ Koliko juče moj se narod podigao
 kao neprijatelj.

Skidate sa haljine plašt
onima koji spokojno prolaze,
kao oni koji se iz bitke vraćaju.

⁹ Žene mog naroda terate
iz njihovih voljenih kuća,
od njihove dece slavu moju
doveka uzimate.

¹⁰ Ustanite i idite
jer ovo nije mesto počinka.

Zato što je nečisto,
biće razoreno i biće to strahovito razaranje.

¹¹ Ako čovek lažov, što ide niz vetar, slaže –
prorokovaću ti o vinu i žestokom piću –
taj će biti prorok ovom narodu.

Obećanje izbavljenja

¹² Zaista, okupiću, Jakove, sve vas.
Zaista, zajedno ću okupiti ostatak Izrailjev.

Učiniću ih poput ovaca u toru,
poput stada posred paše njegove,
da od ljudi bude larma.

¹³ Pred njima će ići onaj što prodire,
pa će i oni prodrti, proći kroz vrata i izaći kroz njih.

Njihov će car ići pred njima
i Gospod na njihovom čelu.“

3

Prekor vođama i prorocima

¹ Zato sam rekao:
„Čujte, o, Jakova glavari
i vojvode doma Izrailjevog!
Nije li na vama da znate šta je pravda?

² A vi mrzite dobro i volite zlo!
Kožu sa njih gulite
i meso sa njihovih kostiju.

³ Jedete meso mog naroda
i kožu sa njih derete;
lomite im kosti na komade;
kasapite ih kao za lonac,
kao meso usred tiganja.“

⁴ Tada će oni Gospodu da zavape,
a on im se odazvati neće.
Sakriće od njih lice svoje u ono vreme,
jer su počinili zlodela.

⁵ „Ovako kaže Gospod
protiv proroka koji zavode moj narod,
koji grizu zubima i objavljuju mir,
a rat najavljuju onome
ko im u usta ništa ne stavlja.

⁶ Zato će vam noć pasti bez viđenja

i tama će vas obaviti bez gatanja;
sunce će nad prorocima zaći
i biće onog dana mrak nad njima.

⁷ I posramiće se videoci,
i zastideće se gatari.

Zatvoriće usta svoja svi do jednog
jer nema Božijeg odgovora.“

⁸ A ja sam pun snage Gospodnjeg Duha,
pravde i sile,
da objavim Jakovu prestup njegov
i Izrailju njegov greh.

⁹ Čujte, o, glavari Jakovljevog doma
i vojvode doma Izrailjevog,
vi što se gadite na pravdu
i izvrćete sve što je pravo;

¹⁰ koji krvlju Sion gradite
i Jerusolim nepravdom.

¹¹ Njegovi glavari za mito sude,
za platu sveštenici njegovi uče.
Proroci gataju za srebro,
a na Gospoda se pozivaju govoreći:
„Nije li Gospod među nama?
Neće nas zlo zadesiti!“

¹² Zato će zbog vas
preoran biti Sion,
Jerusolim u ruševine pretvoren,
a brdo ovog Doma u zaraslu šumu.

4

Gora Gospodnja

¹ Dogodiće se u poslednje dane
i gora Doma Gospodnjeg
biće postavljena vrh gora,
i uzvišena iznad bregova.
Puci prema njoj će se sticati.

² Mnogi narodi će hodati i govoriti:
„Hajde, popnimo se na goru Gospodnju
i u Dom Boga Jakovljeva,
te da nas on nauči putevima svojim,
i da mi hodamo stazama njegovim.“
Jer će poučenje izaći sa Siona,
i reč Gospodnja iz Jerusalama.

³ Pa će on biti sudija među mnogim narodima,
i on će biti merodavan za narode moćne i daleke;
te će oni mačeve prekovati u raonike,
a koplja u srpove.

Neće više narod protiv naroda podizati mačeve,
niti će se više učiti ratovanju.

⁴ Svako će da prebiva pod svojom lozom

i pod svojom smokvom,
a neće biti nikog da ih plaši,
jer su tako kazala usta Gospoda nad vojskama.

⁵ Jer svi će narodi hoditi,
svako u ime svoga boga,
a mi ćemo hoditi u ime Gospoda,
našeg Boga u veke vekova.

Naum Gospodnji

⁶ „Toga dana – govori Gospod –
okupiću hrome,
sabraću proterane
kojima sam naudio.

⁷ Od hromih ću načiniti ostatak
i od proteranih narod moćan.
I Gospod će nad njima da vlada
na gori Sion od sad pa doveka.

⁸ A ti, o, kulo stada,
uporište ćerke sionske,
tebi će doći i stići ti vlast,
pređašnje carstvo ćerke Jerusalima.“

⁹ Zašto sada tako jako vičeš?
Zar u tebi nema cara?
Jesu li ti propali savetnici
pa te je obuzeo bol kao porodilju?

¹⁰ Savij se i napni, o, ćerko sionska,
kao porodilja,
jer ćeš sada izaći iz grada
i živećeš na polju.
Otići ćeš u Vavilon
i tamo će te izbaviti,
tamo će te otkupiti Gospod
iz ruku tvojih neprijatelja.

¹¹ A sada su se protiv tebe
okupili narodi mnogi,
koji govore: „Oskrnavimo je!
I nek nam se oči naslađuju Sionom.“

¹² Ali oni ne znaju naume Gospodnje
i njegove odluke ne shvataju,
jer on ih sakuplja ko snoplje po gumnu.

¹³ „Ustani i vrši, o, ćerko sionska!
Načiniću ti gvozdeni rog
i bronzana kopita
da smrviš narode mnoge.“
Gospodu ćeš da posvetiš njihovu otimačinu,
i njihovo blago Gospodu sve zemlje.

5

Obećani Vladar iz Vitlejema

¹ A sada se u čete saberi, o, ti, ćerko čete!

Opsadu je protiv nas digao,
palicom udaraju po obrazu
sudiju Izrailja.

² „A ti, Vitlejeme Efrato,
premda si malen među hiljadama Jude,
iz tebe će mi izaći Vladar Izrailja,
a poreklo mu je od davnina,
od večnosti.“

³ Zato će ih predati
dok ne bude vreme da rodi ona što će da rodi,
a ostatak braće njegove će se vratiti
deci Izrailja.

⁴ I on će stajati i napasaće ih
u sili Gospodnjoj
i u slavi imena Gospoda, Boga svoga.
A oni će da počivaju, jer će se on tada veličati
do krajeva gde zemlja prestaje.

⁵ On će biti taj mir,
kad Asirac dođe u našu zemlju
i stupi u dvorove naše.
A mi ćemo ustati protiv njega
sa sedam pastira i osam narodnih knezova.

⁶ Oni će mačem potući zemlju asirsku
i zemlju Nevrodovu na vratima njegovim;
a on će da nas izbavi od Asirca
koji će doći u našu zemlju
i zgaziće među našu.

⁷ Jakovljev ostatak će biti među mnogim narodima
kao rosa Gospodnja,
kao sitna kiša po travi
što za čoveka ne mari
i ne čeka nikoga od ljudi.

⁸ Jakovljev ostatak će biti među mnogim narodima,
usred mnoštva ljudi
kao lav među šumskim zverima;
kao lavić među stadima ovaca.
A prođe li, satrće i rastrgnuti,
a nikoga da izbavi.

⁹ Nek se digne ruka tvoja na neprijatelje tvoje!
Neka se istrebe svi dušmani tvoji!

¹⁰ „I toga ću dana – govori Gospod –
da potamanim tvoje konje iz tvoje sredine
i izlomim tvoja bojna kola!

¹¹ Gradove tvoje zemlje ću da srušim
i sva utvrđenja tvoja ću da razorim.

¹² Istrebiću vraćanje ruku tvojih
i ostaćeš bez gatara!

- ¹³ Izlomiću tvoje kipove
i svete stubove u tvojoj sredini,
pa se više nećeš klanjati
svojoj rukotvorini.
¹⁴ Izvaliću Aštartine stupove iz tvoje sredine
i tvoje ću gradove da porušim.
¹⁵ U gnevu i jarosti ću se osvetiti
ovim neposlušnim narodima.“

6

Gospodnja parnica protiv Izrailja

- ¹ Čujte sada šta govori Gospod:
„Ustani, sa gorama se parniči.
Glas tvoj neka čuju brda.

² O, brda i čvrsti temelji zemljini,
čujte Gospodnji slučaj!
Jer, Gospod se sudi sa svojim narodom
i sa Izrailjem se spori.

³ Šta sam ti uradio, narode moj?
Čime sam ti dojadio, odgovori mi?
⁴ Pa ja sam te izveo iz egipatske zemlje,
iz kuće ropstva sam te otkupio
i pred tobom poslao Mojsija,
Arona i Mariju.
⁵ Seti se, molim te, narode moj,
šta je naumio moavski car Valak
i šta mu je govorio Valam, sin Veorov,
šta se zbilo od Šitima do Galgala,
da biste shvatili Gospodnju pravednost.“

⁶ Kako ću Gospodu da pristupim,
savijen ničice pred uzvišenim Bogom?
Da mu pristupim sa svespalnicama
i teladima od godinu dana?
⁷ Hoće li Gospod biti zadovoljan sa hiljadama ovnova,
sa desetinom hiljada potoka ulja?
Da li da prvenca dam za svoje prestupe,
plod utrobe svoje za greh duše moje?
⁸ Objavio ti je Gospod, o, čoveče, šta je dobro
i šta traži od tebe:
samo da činiš pravdu, voliš milosrđe
i pokorno hodaš sa svojim Bogom.

Krivica i kazna Izrailja

- ⁹ Glas Gospodnji viče gradu
i ko je mudar bojaće se imena tvoga.
„Slušajte žezlo moći i onoga ko ga je ovlastio!“

* **6:9** Ovaj deo stiha može i ovako da se prevede: *Slušaj, pleme (Judino)! Ko je onaj što ga je ustanovio (grad)?*

- ¹⁰ Ima li u kući nepoštenog još uvek nepoštenog blaga
i proklete nepoštene mere?
- ¹¹ Zar ću da budem čist sa nepoštenim terazijama
i sa torbom netačnih tegova?
- ¹² Jer su njihovi bogataši puni nasilja,
njegovi stanovnici govore prevaru,
lažljiv im je jezik u ustima.
- ¹³ I još ću te razboleti udarajući te,
zbog greha ću te pustošiti.
- ¹⁴ Ješćeš, a sit nećeš biti.
Bićeš prazan u nutrini svojoj.
Sklanjaćeš, a nećeš osigurati.
A ja ću mač poslati na ono što si osigurao.
- ¹⁵ Sejaćeš, ali nećeš žeti,
gazićeš masline i grožđe,
ali se uljem nećeš mazati i vino nećeš piti.
- ¹⁶ Držiš Amrijeve uredbe
i sva dela Ahavovog doma.
Ideš po njihovim savetima
i zato sam te predao razaranju,
a tvoj živalj će podneti ruglo
i pogrdu mog naroda.“

7

Nesreća Izrailja

- ¹ Jadan li sam!
Ja sam kao oni koji beru letnje voće
i pabirče grožđe,
a nema grozdova za jelo,
i nema ranih smokava za kojima mi duša žudi.
- ² Nestalo je vernika iz zemlje
i pravednika među ljudima nema.
Svako vreba krv da lije,
svako mrežom lovi brata svoga.
- ³ Rukama su vešti u zlu.
Glavar zahteva, sudija mito traži,
velikaš kazuje svoje prohteve
i zajedno spletkare.
- ⁴ Njihov je najbolji čovek poput trna,
a pravednik gori od trnovog žbuna.
Stiže ti tvoja kazna,
dan što ti je najavljen,
i sada će nastati njihova pometnja.
- ⁵ Drugu ne veruj
i u prijatelja se ne pouzdaj.
Usta svoja ne otvaraj
ni pred onom u naručju svome.
- ⁶ Sin prezire oca,
ćerka se diže na majku svoju
i snaha na svekrvu svoju.

Čoveku će njegovi ukućani postati neprijatelji.

⁷ A ja Gospoda iščekujem,
čekam Boga mog spasenja!
Uslišiće mene Bog moj!

Izrailj će se uzdignuti

⁸ Ne raduj se nada mnom, o, neprijateljice moja!
Jer, ako sam i pao, ustaću;
ako i u tami sedim,
Gospod mi je svetlost!

⁹ Gospodnju ću jarost da podnosim –
jer sam mu zgrešio –
dok moj slučaj ne odbrani
i parnicu moju pravedno ne reši.
Izvešće me on na svetlost
i ja ću gledati pravednost njegovu.

¹⁰ Videće to moja neprijateljica
i sramota će pokriti onu što me pita:
„Gde je Gospod, tvoj Bog?“
A ja ću je posmatrati,
jer će tada postati blato po drumu gaženo.

¹¹ To je dan gradnje tvojih zidova,
toga dana će se tvoja međa proširiti.

¹² Toga će ti dana dolaziti
od Asirije do gradova Egipta;
i od Egipta do reke *Eufkrat*;
od mora do mora
i od gore do gore.

¹³ I zemlja će se pretvoriti u pustoš
zbog njenih stanovnika,
zbog ploda dela njihovih.

Molitva i slavopoj

¹⁴ Palicom svojom napasaj svoj narod,
stado svog nasledstva
što prebiva sâmo u čestaru,
usred voćnjaka.
Napasaj ih po Vasanu i Galadu
kao u starim vremenima.

¹⁵ „Kao u danima tvog izlaska iz egipatske zemlje
pokazaću vam čudesu.“

¹⁶ Narodi će gledati
i zastideće se sve svoje snage.
Zatvoriće usta svoja
i uši će im zagluveti.

¹⁷ Lizaće prašinu poput zmije,
poput gmizavaca zemaljskih trešće se puzeći iz svojih utvrda.
Zbog Gospoda, našeg Boga,

prestravljeni biće
i plašiće te se.
18 Ko je Bog tebi nalik,
što krivice prašta
i prelazi preko greha ostatka svog nasljedstva?
Ne srdi se doveka
već uživa u milosti.
19 Opet će se smilovati na nas
i zgaziti naše krivice.
Da, ti ćeš baciti u dubine mora sve grehe njihove.
20 Pokazaćeš istinu Jakovu
i milost Avrahamu
kako si se od davnina
zakleo našim ocima.

Knjiga proroka Nauma

¹ Proroštvo o Ninivi. Knjiga viđenja Nauma iz Elkoša.

Gospodnji gnev protiv Ninive

² Bog je ljubomoran i osvećuje se Gospod.

On je Gospod osvete i gospodar gneva.

Gospod se sveti svojim dušmanima
i gaji gnev prema svojim neprijateljima.

³ Gospod se sporo gnevi, velike je sile,
ali krivca nipošto ne ostavlja nekažnjena.

U olujnom vetru, u vihoru put je njegov
i oblak mu je prašina pod nogama.

⁴ Kad more prekori, on ga isušuje
i sve reke čini suvim.

Venu Vasan i Karmil,
vene cvat Livana.

⁵ Zbog njega se gore tresu,
a bregovi rastaču.

Zemlja se pred njim podiže
i sav svet i svi koji na njemu žive.

⁶ Ko da stoji pred gnevom njegovim?
Ko da izdrži plamen srdnje njegove?

Jer gnev se njegov izlio kao lava
i stene se pred njim drobe.

⁷ Gospod je dobar,
zaštita je u danu nevolje
i poznaje one što u njemu utočište traže.

⁸ On će silnom poplavom
da dokrajči Ninivu,
a svoje će dušmane u mrak da odagna.

⁹ Šta god da splotkarite protiv Gospoda,
on će to da dokrajči.
Nevolja se neće podignuti dvaput.

¹⁰ Neka su i kao trnje spleteni
i kao pijani od svog pića,
progutani biće sasvim ko strnjika suva.

¹¹ Od tebe će doći onaj
koji splotkari zlo protiv Gospoda,
opaki savetnik.

¹² Ovako kaže Gospod:
„Iako su Asirci i složni i iako brojni,
i takvi biće sasečeni i izgaženi.

A ja sam te tlačio, narode moj,
ali te više tlačiti neću.

¹³ Evo, sada ću da skršim njegov jaram na tebi,
izlomiću tvoje okove.“

14 Gospod je zapovedio protiv tebe:
„Tvoje ime neće imati potomke.
Iz kuće tvojih bogova
srušiću kipove i livene idole.
Grob ti spremam
jer si bezvredan.“

15 Evo, na gorama su noge blagovesnika
koji mir objavljuje!
Proslavljaj, Judo, praznike svoje!
Ispuni svoje zavete
jer te više neće gaziti opaki.
Satrće se sasvim.

2

Niniva će pasti

1 Pred tebe je stao onaj što te rasejava!
Čuvaj utvrđenje,
pazi na put,
učvrsti bedra,
okrepi sasvim svoju snagu!

2 Jer, Gospod će da obnovi Jakovljevi ponos
kao slavu Izrailja,
premda su ih opustošili dušmani
i posekli im loze.

3 Crven je štit ratnika njegovih,
junaci su obučeni u skerlet,
sijaju metalni okovi bojnih kola,
a u danu kad se spremi
i čempresi se tresu.

4 Po ulicama mahnitaju bojna kola,
vršljaju po trgovima,
izgledaju kao baklje,
galopiraju kao munje.

5 Setiće se svojih vojskovođa
koji će se spoticati na svojim marševima,
žuriti njenim zidinama
i već spremnoj barikadi.

6 Ustave će se otvoriti
i dvor će se podlokati.

7 Tako je urađeno:
razotkrivena je i odvedena.

Njene sluškinje zapevaju,
pijuću kao golubice, u prsa se tuku.

8 Kao jezero je Niniva još od prvih dana,
ali oni sada beže.
„Stanite! Stanite!“
Ali niko se okrenuo nije.

- ⁹ Otimajte srebro!
Otimajte zlato!
Nema mere zalihamas
i obilju svake dragocene stvari.
- ¹⁰ Opustelo, poharano i ojađeno!
Tope se srca, klecaju kolena i bedra sva,
svima su smrknuta lica.
- ¹¹ Gde je lavlja jazbina,
gde brlog za laviće?
Gde su išli lav, lavica i mladunče,
a da ih niko plašio nije?
- ¹² Lav je lovio dovoljno za mladunce,
davio plen za svoje laviće,
svoju pećinu punio plenom
i svoj brlog mesom.
- ¹³ „Evo me protiv tebe
– govori Gospod nad vojskama –
da tvoja bojna kola pretvorim u dim.
Mač će da pojede laviće tvoje
i tvoj ću plen da istrebim iz zemlje.
Povik glasnika tvojih
više se neće čuti.“

3

Jao Ninivi

- ¹ Jao gradu krvoločnom!
Pun je obmane,
pun je otimačine,
u njemu plena nema da nema.
- ² Fijuće bič
i tutnje točkovi,
konji su u galopu,
a bojna kola poskakuju.
- ³ Konjanici jure
dok mač seva
i koplje blešti.
Eno mnoštva poklanih,
nema mere težini leševa,
pobijenima nema broja
i ljudi se o mrtve sapliću.
- ⁴ A to je zbog mnogih bludništava bludnice,
zanosne i vešte u vraćanju,
koja prodaje narode svojim bludničanjem
i plemena svojim vraćanjima.
- ⁵ „Evo me protiv tebe – govori Gospod nad vojskama –
da ti preko lica zadignem skutove,
da narodima pokažem tvoju golotinju
i carstvima tvoju sramotu.“

- ⁶ Gadosti ću baciti na vas,
prezreću vas
i učiniti prizorom u koji se zuri.
- ⁷ Pobeći će od tebe svi koji te budu gledali.
Reći će: 'Opustošena je Niniva!
Ko će da je požali?'
Gde da ti nađem utešitelje?"
- ⁸ Zar si ti bolja od No-Amona
što prebiva na vodama Nila,
okružen vodama,
kome je more bilo bedem
i kome su more zidine bile.
- ⁹ Kuš mu je bio snaga, Egipat kome kraja nije bilo,
a Futi i Luvimani su mu pomagali.
- ¹⁰ Ipak je otišla u izgnanstvo, u ropstvo.
A i decu su joj smrskali
po uglovima svih ulica.
Za njihove su plemiće bacali žreb,
velikaše su im okovali lancima.
- ¹¹ I još ćeš biti pijana i sakrivena,
tražićeš zaklon pred neprijateljem.
- ¹² Sva utvrđenja tvoja su smokve
sa prvim zrelim plodovima koji,
protresu li se,
padaju u usta onog ko bi da ih jede.
- ¹³ Evo, tvoj je narod
poput žena usred tebe.
Vrata tvoje zemlje će se širom otvoriti neprijateljima tvojim.
Tvoje će rešetke vatra da proguta.
- ¹⁴ Nahvataj sebi vode za opsadu!
Ojačaj svoja utvrđenja!
Idi, gacaj u glini,
pravi cigle u kalupima.
- ¹⁵ Tamo će te vatra progutati,
mač će te saseći,
proždraće te kao skakavac.
Namnoži se poput skakavaca!
Namnoži se poput gusenica!
- ¹⁶ Umnožila si svoje trgovce
da ih je više od zvezda na nebu,
a oni su skakavci što su se izlegli
i odleteli.
- ¹⁷ Tvoji stražari su kao gusenice,
tvoje vojskovođe kao roj skakavaca
što se roje na zidinama po hladnom danu.
A kada sunce grane, oni odlete
i ne zna se mesto na kome su?
- ¹⁸ Pospani su tvoji pastiri, o, care asirski!

Dvorani tvoji dremaju,
tvoj je narod raštrkan po gorama
i nema ko da ih okupi.
¹⁹ Stradanju tvome nema leka.
Opaka je tvoja rana.
Svi koji čuju vest o tebi
pljeskaju dlanovima nad tobom,
jer koga nije zahvatila
tvoja istrajna zloba?

Knjiga proroka Avakuma

¹ Proroštvo koje je video prorok Avakum:

Avakumova žalopojka

² O, Gospode, dokle da vapim za pomoć,
a ti me ne čuješ!

Vičem o nasilju,
a ti ne spasavaš!

³ Zašto daješ da gledam pokvarenost,
da vidim nevolju?

Razaranje i nasilje su pred očima mojim.
Eno, i nasilje i nesloga se dižu.

⁴ Zato Zakon gubi snagu,
zato pravdi nikada nema mesta.
Zlotvor opkoljava pravednika
i zato ima mesta za pravdu iskvorenu.

Gospodnji odgovor

⁵ „U narode pogledajte,
čudite se i divite,
jer, evo, učiniću nešto u vaše dane,
u šta ne biste verovali
da vam ko ispriča.

⁶ Jer, evo podižem Haldejce,
surov i nagao narod
da širom zemlje
osvaja tuđa naselja.

⁷ Strahovit je i užasan;
on odlučuje šta je pravda,
a šta dostojanstvo.

⁸ Konji su im hitriji od risova
i svirepiji od vukova u sumrak.
Konjanici im galopiraju,
dolaze izdaleka njihovi konjanici;
lete, obrušavaju se kao lešinar
što bi da ždere.

⁹ Svi dolaze zbog nasilja,
horde su im okrenute istoku,
a zarobljenike sakupljaju
kao da su pesak.

¹⁰ On se ruga i carevima
i sa vladarima se šegači.
Svakom se utvrđenju smeje
dok zemljane nasipe pravi i osvaja ih.

¹¹ Kao vetar tada zaviori i mine,
ali kriv je taj kome je božanstvo njegova snaga.“

Avakumova druga žalopojka

¹² O, Gospode, zar ti nisi od davnina, moj Bože sveti?
Nećemo mi umreti!

O, Gospode, za sud si ih odredio.

O, Steno, za prekor si ih učvrstio.

¹³ Prečiste su oči tvoje da bi zlo promatrale,
ti pakost ne možeš da gledaš.

Zašto onda trpiš nevernike,
ćutiš dok zlikovac proždire pravednijeg od sebe?

¹⁴ Stvorio si ljude kao ribe u moru
i kao gmizavce što vladara nemaju među sobom.

¹⁵ I on ih sve udicom vadi,
vuče ih svojom mrežom

i u mrežu ih skuplja.

Zato se i raduje i likuje.

¹⁶ Zato svojoj mreži žrtvuje,
pali tamjan mreži svojoj,
jer mu ona daje mastan obrok
i obilje hrane.

¹⁷ I hoće li zbog toga da prazni mrežu svoju,
da istrajno satirate narode bez zadržske?

2

¹ Stajaću na svojoj straži,
zauzeću mesto na bedemu.
Stražariću da vidim šta će po meni reći
i šta da mu odgovorim kada me ukori?

Gospodnji odgovor

² I Gospod mi je uzvratio rečima:

„Čitko zapiši objavu na ploče,
da se lako čita.

³ Jer ipak je ova objava za određeno vreme,
žuri se kraju
i ne obmanjuje.

A ako i kasni, pričekaj,
jer će sigurno doći.
Doći će i neće zakasniti.

⁴ Evo čoveka prkosnog!
U njemu je duša nepravedna,
a pravednik će živeti od svoje vere.

⁵ Pa još i vino izneverava oholog čoveka
i ne drži ga mesto kod kuće.

Zinuo je kao Svet mrtvih*.

On je kao smrt i nikad mu dosta nije.

On za sebe okuplja sve narode
i sve ljude za sebe sabira.

⁶ A neće li baš ti narodi, svaki od njih, da pokrenu priču, pesmu rugalicu i zagonetku
o njemu? Reći će:

„Teško onome što sabira što mu ne pripada
– i do kada tako misli –
što je sebe nakrcao zalozima?”

* **2:5** U izvornom tekstu *Šeol*, ili *podzemlje*, gde prebivaju duše umrlih.

- ⁷ Neće li se nenadano dići zajmodavci tvoji?
Probudiće se oni pred kojima ćeš strepeti,
pa ćeš ti njima postati plen.
- ⁸ Zato što si mnoge narode poharao,
poharaće tebe ostatak naroda.
I to za krv ljudi,
za nasilje nad zemljom,
nad gradom
i nad svima koji u njemu žive.
- ⁹ Jao onom ko za svoju kuću nepoštenu dobit zgrće gramzivo,
da bi u visini svoje gnezdo svio,
da bi se spasao iz ruku propasti!
- ¹⁰ Kući si svojoj sramotu naneo ubijanjem mnogih naroda
i dušu svoju ogrešio.
- ¹¹ Jer će kamen iz zida vikati,
svedočiće greda iz krova.
- ¹² Jao onome koji na krvi grad gradi
i naselje osniva na nepravdi!
- ¹³ Pazi, zar nije od Gospoda nad vojskama
to što narodi rade za oganj
i što se ljudi iscrpljuju nizašta?
- ¹⁴ Jer će se zemlja ispuniti poznavanjem Gospoda,
kao što je vodom ispunjeno more.
- ¹⁵ Jao onome ko napija svoga bližnjeg,
gnev svoj izliva
i opija ga da bi mu gledao golotinju!
- ¹⁶ Nasitićeš se sramotom više nego čašću.
Pij sada i ti i pokaži svoju neobrezanost.
Stići će te čaša u desnici Gospodnjoj
i sramota će pokriti čast tvoju.
- ¹⁷ Jer će te stići nasilje nad Livanom,
istrebljenje životinja preplašenih,
krv ljudi,
nasilje nad zemljom,
nad gradom
i nad svima koji u njemu žive.
- ¹⁸ Kakva je korist od lika koji je klesar isklesao,
od livenog idola, učitelja laži?
Jer onaj koji ga je napravio se pouzdaje u svoje delo,
praveći neme idole.
- ¹⁹ Jao onome koji drvetu govori: 'Budi se!'
I kamenu nemom: 'Podigni se!'
Taj li će da te poučava?
Evo, optočen je zlatom i srebrom,
ali u njemu nema daha."
- ²⁰ Ali Gospod je u svom hramu svetom.

Tiho pred njim, zemljo sva!

3

Avakumova molitva

¹ Molitva proroka Avakuma u obliku naricaljki:

² O, Gospode, čuo sam vest o tebi
i uplašio sam se!

O, Gospode, oživi delo svoje u vremenu,
obnovi ga usred godina,
seti se da se smiluješ u gnevu svome.

³ Sa Temana dolazi Bog
i Svetitelj sa Gore Farana.

*

Sela

Veličanstvo njegovo pokriva nebesa,
a slava njegova zemlju ispunjava.

⁴ Njegovo svetlo blista,
a u ruci mu je dvokraka munja,
gde je skrovište snage njegove.

⁵ Pred njim pomor ide,
a pošast ga sve u stopu prati.

⁶ Kada stane, tad se zemlja trese;
kad pogleda, narodi poskaču;
rastresu se večiti vrhovi
i sležu se brda drevna,
jer drevni su putevi njegovi.

⁷ Video sam tugu pod šatorima Kušana,
podrhtavaju šatorski zastori zemlje madijanske.

⁸ O, Gospode, jesi li na reke gnevan?
Gneviš li se ti na reke
ili si na more jarostan?

Evo, jezdiš na konjima
svojih bojnih kola spasenja.

⁹ Razotkriven i vidno je postavljen luk tvoj,
reč zakletve tvoje šiba.

Sela

A reke brazdaju zemlju.

¹⁰ Gledaju te, grče se planine,
kuljaju bujične vode,
bezdan se javlja hukom svojim
i ruke svoje visoko diže.

¹¹ Sunce i mesec miruju u svom prebivalištu,
uminu na svetlo strela tvojih
i na blesak sjaja tvoga koplja.

¹² Ti u ljutnji zemlju gaziš,
u jarosti ti narode vršeš.

* **3:3** Osim na ovom mestu, na sredini 9. i na kraju 11. stiha, ovaj se pojam sreće sedamdesetak puta u psalmima. Njegovo značenje nije sigurno i smatra se da je ritmička odrednica.

¹³ Izlaziš zbog spasenja svog naroda,
zbog spasenja pomazanika svoga drobiš glavara zlikovačkog doma,
razotkrivaš od pete do vrata.

Sela

¹⁴ Njihovim kopljima probadaš glavara njihovih ratnika,
a oni jurišaju da nas zdrobe,
i likuju kao kad u potaji
proždiru siromaha.

¹⁵ Ti gaziš po moru konjima svojim
i pene se velike vode.

¹⁶ I ja sam to čuo i stomak mi se zgrčio,
od tog zvuka mi zadrhtaše usne,
trulež mi se uvuče u kosti,
a kolena mi zaklecaše.
Smiriću se sve do dana nevolje
što dolazi na narod koji nas napada.

¹⁷ Ako smokva i ne propupi,
ako nema na čokotu ploda;
izneveri li trud oko masline,
ne rode li polja hranom,
nestane li stado iz tora
i iščezne stoka iz obora,
¹⁸ u Gospodu ja ću da uskliknem
i veselim se u Bogu mog spasenja!

¹⁹ Gospod Bog je moja snaga!
Dade mi noge hitre ko u košute,
po mom kršu dade mi da hodam.

Horovođi uz moje žičane instrumente.

Knjiga proroka Sofonije

¹ Reč Gospodnja koja je došla Sofoniji, Kušijevom sinu i potomku Godolije, Amarije i Jezequije u vreme Amonovog sina Josije, cara Jude.

Sud cele zemlje na dan Gospodnji

² „Zbrisaću, dokrajčiću
sve sa lica zemlje

– govori Gospod.

³ Dokrajčiću i čoveka i zver,
dokrajčiću ptice s neba,
ribe iz mora
i pakosti sa sve pakosnima.

Istrebiću ljude sa lica zemlje
– govori Gospod.

⁴ Podignuću svoju ruku na Judu
i na sav živalj Jerusalima.
Istrebiću sa ovog mesta Valov ostatak
i spomen na idolopokloničke sveštenike
s drugim sveštenicima;

⁵ one što se po krovovima
klanjaju vojsci nebeskoj,
one koji se klanjaju i zaklinju Gospodu
ali se zaklinju i Molohu*;

⁶ one što se okreću od Gospoda,
one što ne traže Gospoda i za njega ne pitaju.“

⁷ Tišina pred Gospodom Bogom
jer je blizu dan Gospodnji!
Spremio je Gospod žrtvu,
sazvao je goste svoje.

⁸ „A na dan Gospodnje žrtve
sudiću glavare,
careve sinove
i sve koji nose
odelo tuđinca.

⁹ Kazniću sve koji toga dana
preskaču preko praga,
koji kuće svojih gospodara
pune nasiljem i prevarom.

¹⁰ Toga će se dana čuti
– govori Gospod –
plač nevolje sa Ribljih vrata,
zapomaganje sa drugog kraja
i velika lomljava sa brda.

* **1:5** Ili: *Malhomu*.

- 11 Kukajte, o, stanovnici Maktesa,
jer gine sav narod koji trguje,
biće pobijeni svi koji mere srebro.
- 12 U to vreme ću svetiljkama da pretražim Jerusolim.
Sudiću narodu poleglom *ko vino* po talogu svome,
koji u srcu svom govori:
'Gospod ne čini dobro, a ni zlo ne čini!'
- 13 Blago će im plen postati
i opusteće im kuće.
Kuće će zidati,
ali živeti u njima neće,
sadiće vinograde,
ali vino njihovo neće piti.“
- 14 Blizu je veliki dan Gospodnji!
Blizu je i sve je bliži i bliži!
Gorak je povik dana Gospodnjeg
i eno više ratnik.
- 15 Taj dan će biti dan gneva,
dan nevolje i stradanja,
dan razaranja i pustošenja,
dan mrklog mraka,
dan oblaka i guste tame;
16 dan truba i bojnog pokliča
nad gradovima utvrđenim,
nad kulama visokim.
- 17 „Naneću bol ljudima
pa će ići kao da su slepi,
jer su Gospodu sagrešili.
Prosuće se krv njihova kao prah
i kao đubrivo njihove utrobe.
- 18 Ni njihovo srebro ni zlato njihovo
neće moći da ih spase
na dan gneva Gospodnjeg.“

Plamen njegove revnosti
proždraće svu zemlju,
jer će sigurno i strašno dokrajčiti
sav živalj zemaljski.

2

Juda i Jerusolim osuđeni sa narodima

Juda sabrana na pokajanje

- 1 Saberite se! Saberite se,
o, narode koji stida nemaš,
- 2 pre nego se osuda ostvari
i dan prođe kao pleva;
pre nego na vas dođe
plamen gneva Gospodnjeg,
pre nego na vas dođe

dan gneva Gospodnjeg.

³ Tražite Gospoda, o, svi ponizni u zemlji,
koji izvršavate njegove sudove.
Tražite pravednost! Tražite poniznost,
pa možda na dan gneva Gospodnjeg
skriveni budete.

Filisteja

⁴ Jer Gaza će biti napuštena,
Askalon će pustoš postati,
Azotu će narod isterati u po bela dana,
a Akaron će biti iskorenjen.

⁵ Jao Herećanima,
stanovnicima primorskog kraja!
O, Hanane,
reč je Gospodnja protiv tebe,
zemljo filistejska:

„Unišću ti svakog živog!“

⁶ Primorski će kraj postati pašnjaci,
pastirske livade
i torovi za ovce.

⁷ Zato će ovaj kraj pripasti
ostatku doma Judinog
i po njemu će se napasati.

Uveče će legati
po kućama Askalona
jer će ih se setiti Gospod, Bog njihov,
i vratiće njihove izgnanike.

Moav i Amon

⁸ „Čuo sam ruganje Moavaca
i ponižavanje Amonaca.
Oni hule na moj narod,
osilili su se na njihovoj granici.

⁹ Zato, života mi moga
– govori Gospod nad vojskama,
Bog Izrailjev –

Moavci će biti kao Sodoma,
a Amonci kao Gomora:
carstvo kopriva, slana jama
i večna pustoš.

Poharaće ih ostatak mog naroda,
preostali od moga naroda će ih zaposesti.“

¹⁰ I ovo im je umesto njihovog ponosa,
jer su osiono ponižavali
narod Gospoda nad vojskama.

¹¹ Biće Gospod strašan prema njima
jer će pomesti sve bogove zemaljske.
Sva ostrva naroda će mu se pokloniti,
baš svako sa svog mesta.

Kuš

12 „A i vi, o, Kušani,
bićete sasečeni mačem mojim!“

Asirija

13 Pružiće on ruku svoju na sever
i uništiće Asiriju.

Ninivu će učiniti pustom
sprženom kao pustinja.

14 Krda će ležati po njoj
i sve vrste životinja.

Buljina i sova
po njenim stubovima noć provode,
huću na prozoru.

Razvaljen će biti prag
jer je on izlomio dasku od kedra.

15 Takav će biti oholi grad
što spokojno počiva,
koji u svom srcu kaže:
„Ja jedini i niko kao ja!“

Kako si postao pustoš,
brlog svake zveri!
Ko god mimo njega prođe zviždaće,
odmahnuće rukom.

3

Jerusalim

1 Jao poganom i oskrnavljenom gradu siledžiji!

2 On ne sluša glas
i ne prihvata prekor Gospodnji.
Ne pouzdaje se u Boga svoga
i ne prilazi mu.

3 Usred njega glavari njegovi
su lavovi što riču,
sudije su mu noćni vuci
što do jutra sve kosti oglođu.

4 Njegovi proroci su bahati,
ljudi izdajnici.
Sveštenici njegovi svetinju skrnave
i Zakon krše.

5 Pravedan je Gospod usred njega!
On ne čini nepravdu.
Svako jutro svoju pravdu daje
i kad svane on se ne povlači.
Ali zlotvor ni tad za sramotu ne zna.

Jerusalim se ne kaje

6 „Zatro sam narode
i srušio im kule.
Ulice sam im opustošio
da ni prolaznika nema.
Gradove im zarušio
i nikoga nema,

nema stanovnika.

⁷ A rekoh:

'Svakako ćeš me se uplašiti,
prihvatićeš prekor.'

Tada mu se neće porušiti prebivalište
svim onim što sam naumio za njega.

Ipak, uporno su grešili
svim delima svojim.

⁸ Zato me čekajte

– govori Gospod –

do dana kada ću se dići zbog plena.

Jer je moja odluka da okupim narode,

da saberem carstva

i na njih izlijem svoju jarost

i sav plamen gneva svoga.

Tako će u vatri revnosti moje

sva zemlja biti progutana.

Obnova ostatka Izrailja

⁹ Tada ću da dam narodima čista usta
da svaki od njih priziva ime Gospodnje

i rame uz rame mu služe.

¹⁰ S druge strane, od reka kušanskih,
doneće mi žitne žrtve moji molioci,
ćerka mojih rasejanih.

¹¹ Nećeš se stideti toga dana svih svojih postupaka
kojima si se bunio protiv mene.

Tada ću ukloniti od tebe one ohole,

tvoje ponosite,

pa se više nećeš bahatiti

na mojoj svetoj gori.

¹² U tebi ću ostaviti
narod krotak i siromašan,

i oni će utočište naći
u imenu Gospodnjem.

¹³ Ostatak Izrailja neće činiti nepravdu
i laži neće govoriti.

Neće im u ustima biti jezik obmane

nego će se napasati i počivaće.

Neće biti nikog da ih plaši.“

¹⁴ Kliči, ćerko sionska!

Podvikuj, Izrailju!

Raduj se i veličaj od sveg srca,

o, ćerko jerusalimska!

¹⁵ Uklonio je Gospod presudu protiv tebe,
pomeo je dušmane tvoje.

Car Izrailja – Gospod je u sredini tvojoj!

Od zla se ti više ne plaši.

¹⁶ Tog dana će se reći Jerusalimu:

„O, Sione, ne plaši se!

Neka ti ruke ne klonu!

¹⁷ Gospod, Bog tvoj je usred tebe,
ratnik što ti pobjedu daje.
Radovaće se silno zbog tebe,
utišaće te ljubavlju svojom.
Klicaće zbog tebe radosnim povikom.“

¹⁸ „Ojađene, odstranjene od praznika
ja ću da okupim.
Bili su daleko od tebe,
obremenjeni sramotom.

¹⁹ Evo, okrećem se svim tvojim tlačiteljima u vreme ovo.
Spašću hrome i sabraću proterane.
Daću čast i ime osramoćenima
što su bili po celoj zemlji.

²⁰ Dovešću vas u ono vreme,
u to vreme ja ću vas sabrati.
Jer ja ću vam dati i ime i čast
među svim zemaljskim narodima,
kada na vaše oči vratim izgnane vaše“ –
kaže Gospod.

Knjiga proroka Ageja

Poziv na izgradnju Gospodnjeg Doma

¹ Druge godine cara Darija, u šestom mesecu prvog dana toga meseca, reč Gospodnja je došla preko proroka Ageja Zorovavelju, Salatilovom sinu koji je bio upravitelj Jude, i Prvosvešteniku Isusu, Josedekovom sinu. Poručila je:

² „Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Ovaj narod govori: „Nije vreme, još nije došlo vreme da se obnovi Dom Gospodnji!““

³ I onda je došla reč Gospodnja preko proroka Ageja i poručila:

⁴ „A vama je vreme da živite u svojim sredeim kućama, a ovaj je Dom porušen?!“

⁵ I zato ovako kaže Gospod nad vojskama: „Razmislite o svojim putevima!

⁶ Sejete mnogo, ali malo žanjete. Jedete, ali niste siti. Pijete, ali se niste napili. Oblačite se, ali vam nije toplo; a onaj koji je zaradio nadnicu, zaradio je za probušenu kesu.“

⁷ Ovako kaže Gospod nad vojskama: „Razmislite o svojim putevima!

⁸ Na goru se popnite i građu donesite! Obnovite Dom da uživam u njemu, da proslavljen budem – kaže Gospod.

⁹ Mnogo ste očekivali, a eno, malo ste dobili! Ja oduvam to što u kuću unesete. A zašto? – govori Gospod nad vojskama. Zato što je moj Dom porušen, a svaki od vas svoju kuću kući!

¹⁰ Zato su se nad vama zatvorila nebesa, nema rose, a zemlja je uskratila svoj rod.

¹¹ Prizvao sam sušu na zemlju, na gore, na useve, na novo vino, na ulje, na sve čime zemlja rađa, na ljude, na stoku i na sav trud ruku.“

¹² Zorovavelj, Salatilov sin i Prvosveštenik Isus, Josedekov sin, i sav preostali narod su poslušali glas Gospoda, Boga svoga, i sve reči proroka Ageja jer ga poslao Gospod Bog njihov. Narod je tada pokazao strahopoštovanje pred Gospodom.

¹³ A Agej, glasnik Gospodnji, je preneo narodu poruku od Gospoda i rekao im: „Ja sam sa vama – govori Gospod.“

¹⁴ Gospod je pokrenuo duh u Zorovavelju, Salatilovom sinu, upravitelju Jude i duh u Prvosvešteniku Isusu, Josedekovom sinu, kao i duh u svem preostalom narodu. Naime, došli su u Dom Gospoda nad vojskama, Boga svoga, i prionuli na posao.

¹⁵ A to je bilo dvadeset četvrtog dana, šestog meseca druge godine cara Darija.

2

Obećanje slave novog Doma

¹ Dvadesetog dana sedmog meseca, reč Gospodnja je došla preko proroka Ageja. Poručila je:

² „Kaži upravitelju Jude Zorovavelju, Salatilovom sinu, i Prvosvešteniku Isusu, Josedekovom sinu, i svem preostalom narodu:

³ 'Ko je među vama preostalima video ovaj Dom u njegovoj predašnjoj slavi? A kako vam sada izgleda? Zar sad nije kao ništa?

⁴ Zato sada, Zorovavelju, budi jak – govori Gospod. Budi jak, prvosvešteniče Isuse, sine Josedekov! Budi jak, sav narode zemlje – govori Gospod. Gradite, jer ja sam sa vama – govori Gospod nad vojskama.

⁵ Ovo je obećanje koje sam vam dao kada ste izašli iz Egipta: moj će Duh biti među vama. Ne plašite se!

⁶ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Još jednom ću, i to uskoro, uzdrmati nebesa i zemlju, more i kopno!

⁷ Uzdrmaću sve narode pa će doći Čežnja* svih naroda. Ispuniću ovaj Dom slavom – kaže Gospod nad vojskama.

⁸ Moje je srebro, a i zlato je moje – govori Gospod nad vojskama.

⁹ Slava ovog drugog Doma će biti veća od slave prethodnog – kaže Gospod nad vojskama. Daću mir mestu ovom – govori Gospod nad vojskama.”

Blagoslov za onečišćeni narod

¹⁰ Dvadeset četvrtog dana devetog meseca, druge godine Darijeve, reč Gospodnja je došla proroku Ageju i poručila:

¹¹ „Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Pitaj sveštenike za Zakon i reci:

¹² Evo, ako neko nosi žrtvu u skutu svojih haljina, i skutom svojim dotakne hleb, varivo, vino, ulje i ostalu hranu, hoće li se ona posvetiti?’“

A sveštenici su odgovorili: „Neće.“

¹³ Agej je uzvratio: „Ako se osoba onečišćena mrtvim telom dotakne svih tih stvari, hoće li se one onečistiti?’“

A sveštenici su odgovorili: „Onečistiće se.“

¹⁴ A Agej je uzvratio: „Takav je ovaj narod i takvi su ovi ljudi preda mnom – govori Gospod – takav je sav trud njihovih ruku. Nečisto je sve što mi tamo prinose.

¹⁵ Sada vas molim da srcem razmislite od danas pa unazad, od kada je polagan kamen za kamenom u Dom Gospodnji.

¹⁶ Od tog vremena kada bi neko na gomili očekivao dvadeset mera, bilo bi ih deset. A kada bi neko očekivao da iz vinske kace zagrabi pedeset naceđenih merica, bilo bi ih dvadeset.

¹⁷ Udarao sam vas i sva dela vaših ruku medljikom, kukoljem i gradom. I nijedan od vas mi se nije vratio – govori Gospod.

¹⁸ Srcem svojim razmislite od danas pa unazad, od dvadeset četvrtog dana devetog meseca do dana kada je osnovan Gospodnji Dom. Razmislite srcem svojim!

¹⁹ Naime, da li je zrno u ambaru? Pa ni loza, smokva, nar i maslina ne rađaju plodom. A od ovoga dana ja ću da blagoslovim!”

Zorovavelj je Gospodnji pečatni prsten

²⁰ Gospodnja reč je došla i drugi put Ageju dvadeset četvrtog dana tog meseca:

²¹ „Reci Zorovavelju, upravitelju Jude: 'Ja ću uzdrmati nebesa i zemlju!

²² Preturiću presto carstvima i uništiću snagu carstvima naroda. Prevrnuću bojna kola i njihove vozače pa će popadati konji i njihovi konjanici, i to svi do jednog od mača svog brata.

²³ Toga ću dana – govori Gospod nad vojskama – da te uzmem, o, Zorovavelju, Salatilov sine, slugo moj! Govori Gospod: učiniću te pečatnim prstenom jer sam te izabrao – govori Gospod nad vojskama.”

* 2:7 Hristos.

Knjiga proroka Zaharije

Poziv na povratak Gospodu

¹ Osmog meseca druge Darijeve godine, reč Gospodnja je došla proroku Zahariji, Varahijinom sinu i Idovom unuku.

² „Gospod se veoma razgnevio na vaše pretke!

³ Reci im zato: ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Vratite mi se, govori Gospod nad vojskama, i ja ću se vratiti vama – kaže Gospod nad vojskama.

⁴ Ne budite kao vaši preci kojima su prorokovali pređašnji proroci rečima: ovako kaže Gospod nad vojskama: odvratite se, molim vas, od svojih zlih puteva i svojih zlih dela. Ali nisu poslušali, nisu marili za mene – govori Gospod.

⁵ I gde su sada vaši preci? Doveka li žive proroci?

⁶ Zar nisu stigle vaše pretke moje reči i moji zakoni, koje sam zapovedio svojim slugama prorocima?

I oni su se pokajali i odgovorili: učinio je baš kako je i nameravao Gospod nad vojskama da nam uzvрати prema našim putevima i prema našim delima.“

Čovek među stablima mirte

⁷ Dvadeset četvrtog dana jedanaestog meseca, a to je mesec savat, druge Darijeve godine, došla je reč Gospodnja proroku Zahariji, Varahijinom sinu i Idovom unuku:

⁸ Gle, bila je noć kada sam video čoveka kako sedi na konju riđanu. Stajao je među stablima mirte, tamo u dolu, a iza njega konji riđani, sivci i belci.

⁹ Rekao sam: „Gospodaru moj, ko su ovi?“

Odgovorio mi je anđeo koji je razgovarao sa mnom: „Pokazaću ti ko su ovi.“

¹⁰ Tada je uzvratio čovek koji je stajao među stablima mirte. Rekao je: „Ovo su oni koje je Gospod poslao da obilaze zemlju.“

¹¹ A oni su kazali Anđelu Gospodnjem koji je stajao među stablima mirte: „Obišli smo zemlju. Evo, sva je zemlja mirna i spokojna.“

¹² Anđeo Gospodnji je odgovorio: „O, Gospode nad vojskama, zar se nećeš smilovati Jerusalimu i Judinim gradovima na koje si, evo, ozlojeđen ovih sedamdeset godina?!“

¹³ A Gospod je anđelu koji je razgovarao sa mnom odgovorio blagonaklonim rečima, utešnim rečima.

¹⁴ Anđeo koji je razgovarao sa mnom mi je kazao: „Objavljuj! Reci: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama: stalo mi je do Jerusalima i do Siona mi je veoma stalo.

¹⁵ Strahovito sam gnevan na lakomislene narode, a na njih sam bio tek malo gnevan. Ali oni su zlo potpomogli.'

¹⁶ Zato ovako kaže Gospod: 'Vratiću se Jerusalimu sa smilovanjem! Obnoviće se u njemu moj Dom – govori Gospod nad vojskama. Zidarsko uže će razvučeno biti nad Jerusalimom.'

¹⁷ Opet objavljuj i reci: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama: moji će se gradovi ponovo prelivati blagostanjem! Gospod će ponovo da se smiluje Sionu, ponovo će da odabere Jerusalim!“

Četiri roga i četvorica kovača

¹⁸ Tada sam pogledao gore, i gle – četiri roga.

¹⁹ Pitao sam anđela koji je razgovarao sa mnom: „A šta su oni?“

Odgovorio mi je: „Ovo su rogovi koji su rasejali Judu, Izrailj i Jerusalim.“

²⁰ A Gospod mi je pokazao četvoricu kovača.

²¹ Upitao sam: „Šta su oni došli da rade?“

Odgovorio mi je rečima: „Ovo su rogovi koji su rasejali Judu tako da niko ni glavu podigao nije. A ovi kovači su došli da ih preplaše, da razvale rogove naroda koji su podignuli rog protiv Judine zemlje, da je raseju.“

2

Čovek sa mernim užetom

¹ Onda sam podigao pogled, i gle, video sam čoveka kako u ruci drži užu za merenje.

² Upitao sam: „A gde ti ideš?“ Odgovorio mi je: „Da izmerim Jerusalim i vidim koliko je širok i koliko je dug.“

³ I gle, otišao je anđeo koji je razgovarao sa mnom, a drugi anđeo je došao da ga sretne.

⁴ Rekao mu je: „Požuri! Reci ovako ovom mladiću: 'Jerusalim će naseliti kao neograđeno mesto zbog mnoštva ljudi i stoke u njemu.

⁵ Ali ja ću da mu budem zid vatreni svud unaokolo, biću slava usred njega – govori Gospod.

⁶ Hej! Hej! Bežite iz zemlje severne – govori Gospod. Jer ja sam vas razasuo kao četiri vetra nebeska – govori Gospod.

⁷ Hej, Sione! Beži, ti koji prebivaš kod ćerke vavilonske!

⁸ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama: zbog slave svoje on me je poslao narodima koji su vas poharali. Jer ko vas dira, u zenicu moga* oka dira!

⁹ Jer, evo, zamahnuću na njih svojom rukom pa će ih opliniti sopstveni podanici, i vi ćete znati da me je poslao Gospod nad vojskama.

¹⁰ Kliči i raduj se, o, ćerko sionska! Evo, dolazim da živim u tvojoj sredini – govori Gospod.

¹¹ Mnogi će narodi prionuti uz Gospoda toga dana, postaće moj narod i ja ću da prebivam u tvojoj sredini. I ti ćeš znati da me je Gospod nad vojskama poslao k tebi.

¹² A Gospod će da nasledi Judu, svoj deo u svetoj zemlji, i ponovo će da odabere Jerusalim.

¹³ Tišina, ljudi svi pred Gospodom! Jer, on se pridigao iz svoje svetinje gde prebiva.“

3

Čiste haljine za Prvosveštenika

¹ A onda mi je pokazao Prvosveštenika Isusa, kako stoji pred Anđelom Gospodnjim, i Satanu s njegove desne strane kako ga optužuje.

² Gospod je rekao Satani: „Neka ti Gospod zapreti, Satano! Neka ti zapreti Gospod koji je odabrao Jerusalim! Nije li on ugarak izvučen iz vatre?“

³ Isus je bio obučen u prljave haljine dok je stajao pred anđelom.

⁴ A on se ovako obratio onima što su stajali pred njim: „Skinite s njega prljave haljine.“ I njemu reče: „Vidi! Skinuo sam s tebe krivicu tvoju. Neka te obuku u skupocene haljine.“

⁵ Rekao sam: „Neka mu čist turban na glavu stave!“ I stavili su mu čist turban na glavu i obukli su mu haljine dok je Anđeo Gospodnji tu stajao.

⁶ Anđeo Gospodnji je opomenuo Isusa ovim rečima:

⁷ „Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Budeš li sledio moje puteve i ispunjavao moju odredbu, upravljajući mojim Domom i čuvajući moja dvorišta. Još ću ti dati slobodan pristup ovima što ovde stoje.

⁸ Poslušaj, o, Isuse prvosveštene, ti i saradnici tvoji što sede oko tebe. Ti ljudi su znak da ja, evo, dovodim Izdanak, svog slugu.

* 2:8 Drevni prepisivač je prvobitni izraz *moga oka* – koji slede Vulgata i moderniji prevodi – promenio u *njegovog oka* da bi očuvao tok prorokove poruke i ublažio izjavu po kojoj Bog šalje sebe narodima.

⁹ Jer, evo, kamen koji sam postavio pred Isusa je jedan kamen sa sedam očiju. Evo, isklesaću natpis na njemu – govori Gospod nad vojskama – i ukloniću krivicu zemlje u jednom danu.

¹⁰ Toga dana – govori Gospod nad vojskama – pozivaćete svi bližnje svoje pod lozu i pod smokvu.“

4

Zlatni svećnjak i dva stabla masline

¹ Tako se anđeo koji je razgovarao sa mnom vratio i probudio me kao kada čoveka iz sna bude.

² Upitao me je: „Šta vidiš?“

Odgovorio sam: „Gle! Vidim svećnjak sav od zlata sa sudom na vrhu, sa sedam žižaka na njemu i sa sedam levaka za svaki žižak na vrhu.

³ Tu su i dva stabla masline kraj njega, jedno sa desne strane suda, a drugo sa njegove leve strane.“

⁴ A ja sam ovako pitao anđela koji je razgovarao sa mnom: „Gospodaru moj, šta je ovo?“

⁵ Anđeo koji je razgovarao sa mnom mi je uzvratilo rečima: „Zar ne znaš šta je ovo?“

Odgovorio sam: „Ne *znam*, gospodaru moj.“

⁶ Nastavio je i rekao mi: „Ovo je reč Gospodnja Zorovavelju koja kaže: 'Ni silom ni snagom, već Duhom mojim – kaže Gospod nad vojskama.

⁷ Ma, ko si ti, o, goro velika! Pred Zorovaveljom bićeš zaravan. On će izneti ugaoni kamen na vrh kličući: „Milost! Neka mu je milost!““

⁸ Reč Gospodnja mi je došla i poručila:

⁹ „Ruke Zorovaveljove su osnovale ovaj Dom i njegove će ga ruke završiti. I ti ćeš shvatiti da me je Gospod nad vojskama poslao k vama.

¹⁰ Jer ko je prezreo dan skromnih početaka? A onih sedam će se radovati, videće ugaoni kamen i visak u ruci Zorovaveljovoj, tih sedam očiju Gospodnjih će pomno gledati po svoj zemlji.“

¹¹ Pitao sam ga: „A šta su ova dva stabla masline, jedno s desne strane svećnjaka, a drugo sa njegove leve strane?“

¹² I još sam ga pitao: „A šta su ove dve grane na maslinama, na dva zlatna levka, iz kojih curi zlatasto ulje?“

¹³ Odgovorio mi je: „Zar ne znaš šta su oni?“

„Ne *znam*, gospodaru moj“ – uzvratilo sam.

¹⁴ I reče mi: „Ovo dvoje su pomazanici koji stoje pred Gospodom sveg sveta!“

5

Leteći svitak

¹ A ja sam se okrenuo, podigao pogled, i gle! Video sam svitak koji leti.

² Anđeo me je pitao: „Šta vidiš?“

Odgovorio sam: „Vidim svitak koji leti. Dug je dvadeset lakata, a širok deset lakata*.“

³ I rekao mi je: „Ovo je prokletstvo koje će preći preko cele zemlje. Prema onome što piše s jedne strane prognaće se svaki lopov, a svaki krivokletnik će se prognati prema onome što piše sa druge strane.

⁴ Ja ga donosim – govori Gospod nad vojskama – da uđe u kuću lopova i u kuću onoga koji se mojim imenom krivo kune. Prokletstvo će da mu prenoći usred kuće i uništi je sa sve gredama i kamenom.“

Žena u korpi

* 5:2 Oko 10 m dužine i 5 m širine.

⁵ Prišao mi je anđeo koji je razgovarao sa mnom i rekao: „Podigni pogled i pogledaj. Šta je to što dolazi?“

⁶ Odgovorio sam: „Šta je to?“

A on je nastavio: „Korpa[†] je to što dolazi, a ovo je njeno oko[‡] svuda po zemlji.“

⁷ I gle! Olovni poklopac podignut i jedna žena što sedi usred korpe.

⁸ I on je rekao: „Ova žena je opačina!“ Onda ju je bacio nasred korpe i poklopio je onim olovnim poklopcem.

⁹ Ja sam onda pogledao gore, i gle! Video sam, dolaze dve žene. Vetar im je bio u krilima, a krila su im bila kao rodina. I onda su podigle onu korpu između zemlje i nebesa.

¹⁰ Pitao sam anđela koji je razgovarao sa mnom: „Gde to nose korpu?“

¹¹ Uzvratio mi je: „Da joj saizidaju kuću u zemlji Senar, pa kad je naprave postaviće je na njeno podnožje.“

6

Četvora kola

¹ A ja sam se okrenuo, podigao pogled, i gle! Video sam kako četvora kola stižu između dve gore. A gore su bile bronzane.

² U prvim su kolima bili upregnuti konji riđani, a u drugim kolima konji vrancima.

³ U trećim su kolima bili upregnuti konji belci, a u četvrtim kolima snažni konji šarci.

⁴ Obratio sam se anđelu koji je razgovarao sa mnom: „Gospodaru moj, šta je to?“

⁵ Odgovorio mi je ovako: „Ovo su četiri nebeska duha koji dolaze iz prisustva Gospoda sve zemlje.“

⁶ Kola sa vrancima su dolazila na severnu zemlju, ona sa belcima su išla za njima, a kola sa šarcima su išla na jug.“

⁷ Snažni konji su izašli željni da idu i optrče zemlju. A on reče: „Idite! Optrčite zemlju!“ I oni su optrčavali zemlju.

⁸ A on mi doviknu: „Vidi one koji su krenuli na severnu zemlju, kako su umirili moj duh u severnoj zemlji.“

Kruna za Isusa

⁹ Došla mi je reč Gospodnja i poručila:

¹⁰ „Uzmi od izgnanika, od Heldaja, od Tovije, od Jedaja, koji su došli iz Vavilona. Idi toga dana, uđi u kuću Josije, Sofonijinog sina.“

¹¹ Uzmi zlato i srebro, napravi krunu i stavi je na glavu Prvosvešteniku Isusu, Josedekovom sinu.

¹² Reci mu: 'Ovako kaže Gospod nad vojskama: evo čoveka! Zove se Izdanak. Izniknuće sa svog mesta i izgradiće Dom Gospodnji.

¹³ Izgradiće Dom Gospodnji, nosiće slavu, zasešće i vladaće sa svog prestola. I sveštenik će biti na svom prestolu, a između njih dvojice će biti mir.'

¹⁴ A kruna će ostati u Domu Gospodnjem za spomen Heldaju, Toviji, Jedaju i Henu, Sofonijinom sinu.

¹⁵ Oni koji su daleko dolaziće da grade Dom Gospodnji pa ćete znati da me je k vama poslao Gospod nad vojskama. I to će se zbiti ako budete stvarno poslušali glas Gospoda, vašeg Boga.“

7

Pravda i milost, a ne post

[†] 5:6 Korpa za merenje, merica koja zahvata efu, tj. oko 13 l. [‡] 5:6 U Septuaginti i sirijskom rukopisu stoji *njihova grešnost*.

¹ Četvrte godine cara Darija, četvrtog dana devetog meseca kisleva*, proroku Zahariji je došla reč Gospodnja.

² Naime, iz Vetilja su poslali Sarasara, Regem-Meleha i njihove ljude da vape pred licem Gospodnjim,

³ da pitaju sveštenike Doma Gospoda nad vojskama i proroke: „Hoćemo li da jadikujemo u petom mesecu i posvetimo se, kako smo činili sve ove godine?“

⁴ I došla mi je reč Gospoda nad vojskama i poručila:

⁵ „Reci svem narodu zemlje i sveštenicima ovako: 'Postili ste i jadikovali petog meseca i sedmog meseca svih ovih sedamdeset godina. A jeste li vi to zaista meni postili, baš meni?’

⁶ A kada jedete i pijete zar sebi ne jedete i zar sebi ne pijete?

⁷ Nije li trebalo da poslušate reči koje je Gospod objavio preko predašnjih proroka, kada je Jerusolim bio naseljen i spokojan; kada su bila naseljena sva njegova okolna mesta, kao i Negev i ravnica?“

⁸ Reč Gospodnja je došla Zahariji:

⁹ „Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Sudite pravedan sud, iskazujte milosrđe i ljubav svima, svakom svom bratu.

¹⁰ Ne tlačite udovice, siročad, putnike, došljake i siromahe. Ne smišljajte zlo u srcu svome nikome od bližnjih.’

¹¹ Ali oni nisu hteli da slušaju već su tvrdoglavo okrenuli leđa i zatvorili uši da ne čuju.

¹² Svoja su srca učinili kao kremen, da ne čuju Zakon i reči koje im je Gospod nad vojskama poslao svojim Duhom po predašnjim prorocima. I zato je došao veliki gnev od Gospoda nad vojskama.

¹³ I kao što sam ih ja dozivao, a oni nisu slušali, tako su i oni dozivali, a ja ih nisam slušao – kaže Gospod nad vojskama.

¹⁴ Kao vihor sam ih razvejavao po svim narodima koje nisu znali, zemlja je zbog njih opustila i od onih koji prolaze i od onih koji se vraćaju. Oni su zemlju milu pretvorili u pustoš.“

8

Gospod će blagosloviti Jerusolim

¹ Reč Gospoda nad vojskama je došla i poručila:

² „Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Stalo mi je do Siona, jako mi je stalo! Za njega revnujem velikom strašću!’

³ Ovako kaže Gospod: 'Vratio sam se na Sion da prebivam usred Jerusalima. „Grad istine“, zvaće se Jerusolim, a i gora Gospoda nad vojskama „Sveta gora“.’

⁴ Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Stari ljudi i stare žene će ponovo sedeti na trgovima Jerusalima, vremešni, svako sa štapom u ruci svojoj.

⁵ Gradske će trgove ispuniti dečaci i devojčice. Igraće se po ulicama grada.’

⁶ Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Ako bi tih dana to preteško bilo u očima ovog ostatka, ovih ljudi, hoće li da bude preteško i u mojim očima? – govori Gospod nad vojskama.’

⁷ Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Evo, spašću svoj narod iz istočne zemlje i iz zapadne zemlje.

⁸ Dovešću ih da prebivaju usred Jerusalima, pa će biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog u istini i u pravednosti.’

* **7:1** Kislev pada na deo novembra i deo decembra, a ovo proroštvo se desilo oko 7. XII 518. pre nove ere, tj. dvadeset dva meseca nakon prethodnih osam vizija.

⁹ Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'O, vi što slušate, neka vam ruke budu jake u vremenu ovom zbog ovih reči koje vam govore proroci – koji su bili na dan osnivanja Doma Gospoda nad vojskama – da bi se izgradio Dom!

¹⁰ Jer, pre tih dana nije bilo nadnice ni za ljude ni za stoku. Ko god da je odlazio i dolazio nije imao mira od neprijatelja, a ja sam zavadio bližnje međusobno.

¹¹ A ja sada neću biti ostatku naroda ovog kakav sam bio ranije – govori Gospod nad vojskama.

¹² Naime, sejaće se u miru, loza će rađati rodом svojim, zemlja će rađati plodovima i rosiće nebesa. Ja ću dati ostatku ovog naroda da nasledi sve ovo.

¹³ I kao što ste bili prokleti među narodima, dome Judin i dome Izrailjev, tako ću vas sada spasti da ste blagoslov. Ne plašite se! Ruke svoje osnažite!

¹⁴ Jer ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Kao što sam nameravao da vam naudim kada su me gnevili vaši preci – kaže Gospod nad vojskama – i nisam se sažalio,

¹⁵ tako sam okrenuo svoje namere u ovo vreme, da Jerusalimu i domu Judinom učinim dobro. Ne plašite se!

¹⁶ Ovo su stvari koje ćete da radite: govorite istinu jedan drugom. Radi mira istinito i pravedno sudite na svojim vratima.

¹⁷ Neka niko ne smišlja u srcu zlo protiv bližnjeg svoga. Ne volite lažno zaklinjanje. Sve su to stvari koje mrzim – govori Gospod.'“

¹⁸ Došla mi je reč Gospoda nad vojskama:

¹⁹ „Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Postovi četvrtog, petog, sedmog i desetog meseca za dom Judin će postati radost i milina, postaće radosni praznici. Zato volite istinu i mir.'

²⁰ Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'Ponovo će doći narodi, stanovnici gradova mnogih.

²¹ I stanovnici će ići jedni kod drugih i govoriće: hajde da odemo i vapimo pred licem Gospodnjim, da tražimo Gospoda nad vojskama. I ja ću ići!

²² I doći će mnogi ljudi i narodi moćni, da traže Gospoda nad vojskama u Jerusalimu, da vape pred licem Gospodnjim.'

²³ Ovako kaže Gospod nad vojskama: 'U to će vreme po desetoro ljudi od svakog narodnog jezika držati za skut jednog Jevrejina i govoriće: pustite nas da idemo s vama, jer smo čuli da je sa vama Bog!'“

9

Sud nad neprijateljima Izrailja

¹ Proroštvo:

Reč Gospodnja o zemlji Adrahu i o Damasku,
odmorištu njegovom –
jer su na Gospodu oči sveta
i svih plemena Izrailja –

² zatim o Amatu, koji se graniči sa njim,
kao i o Tiru i o Sidonu, jer su veoma mudri.

³ Naime, Tir je sebi sazidao utvrđenje,
zgrnuo je srebra kao prašine
i zlata kao blata sa ulica.

⁴ Gle! Gospod će ga razvlastiti,
u more će bacati bedem njegov,
a njega će samog plamen da proguta.

⁵ Videće to Askalon pa će se prepasti,

a Gaza će se zgrčiti od jakog bola,
baš kao i Akaron čija će se nada obrukati.
Postradaće car Gaze,
a u Askalonu nikog neće biti.

⁶ Mešanci će naseljavati Azot
jer ću Filistejcima da slomim ponos.

⁷ Uzeću im krv njihovih gadosti iz usta,
između njihovih zuba.

A ostatak će biti našem Bogu
kao dostojanstvenik u Judi,
a Akaron će biti poput Jevusejca.

⁸ Hramu svom ću na stražu da se postavim zbog vojske,
zbog onih što prolaze i dolaze.
Dušman više neće da ga gazi
jer sada sam očima svojim video to.

Dolazak cara Siona

⁹ Kliči radosno, o, ćerko sionska!
Podvikuj od sreće, o, ćerko jerusalimska!
Evo, Car tvoj k tebi dolazi!
Pravedan je i spasava.

On je krotak i jaše na magarcu i na magaretu,
mladuncu magarice.

¹⁰ Ukloniću iz Jefrema bojna kola
i konje iz Jerusalima.
Izlomiću ratne lukove
i on će objaviti mir narodima,
vladaće od mora do mora
i od Eufrata* do krajeva gde zemlja prestaje.

¹¹ Još ću ti zbog krvi tvog saveza
osloboditi tvoje zarobljenike iz bezvodne jame.

¹² O, zatvorenici,
u nadi se vratite u utvrđenje!

Još toga ću dana da objavim:
„Vraćam ti dvostruko.“

¹³ Napeću sebi Judu kao luk
i napuniću ga Jefremom.
Podići ću tvoje sinove, Sione
na sinove tvoje, Grčko.
Učiniću te, *Sione*, da si kao mač ratnika.

Gospod dolazi

¹⁴ Gospod će se javiti nad njima
i suknuće kao munja strela njegova.

Gospod Bog će zaječati trubom
i hujaće u vihorima s juga.

¹⁵ Gospod nad vojskama će biti zaštita nad njima,
pa će razarati
i obaraće kamenjem iz pračke.
Piće i vikaće kao vinopije
i biće puni kao pehar,

* **9:10** Doslovno: *od Reke*.

kao uglovi žrtvenika.
¹⁶ Toga dana će ih izbaviti njihov Gospod Bog
kao stado svog naroda,
i oni će blistati kao dragulji iz krune
nad njegovom zemljom.
¹⁷ Kakvo je dobro njegovo!
Kakva je lepota njegova!
Od žita će bujati mladići
i devojke od šire.

10

Gospod će da se postara za Judu

¹ Tražite od Gospoda kišu u vreme prolećne kiše.
Gospod stvara grmljavinu i pljuskove,
on daje svakome rastinje po polju.
² Jer idoli objavljuju pakosti,
sanjari vide prevaru,
lažne snove raspredaju.
Oni taštinom teše
i zato ljudi idu kao ovce,
ojađeni, jer nema pastira.

³ „Na pastire je planula srdžba moja
i jarcima ja ću da sudim.
Jer Gospod nad vojskama se o svom stadu brine
i o domu Judinom.
On će ih učiniti
svojim silnim ratnim konjem.
⁴ Od njega je ugaoni kamen,
od njega je klin u zidu;
od njega je ratni luk
i svaki vladar dolazi od njega.
⁵ I oni će biti kao junaci
što u boju gaze dušmane po blatu ulica.
Boriće se, jer će Gospod biti s njima
i posramiće one koji jašu konje.

⁶ Ojačaću dom Judin
i dom Josifov izbaviću.
Obnoviću ih
jer sam im se smilovao.
I biće kao da ih odbacio nisam,
jer ja sam Gospod,
ja sam Bog njihov
i ja ću im se odazvati.
⁷ Jefremovci će biti kao junak moćni,
srca radosnoga kao od vina.
Deca njihova će to videti i milo će im biti.
Klicaće im srca u Gospodu.
⁸ Zazviždaću im
i okupiću ih.

Jer ja sam ih otkupio
i biće ih mnoštvo kao što ih je mnoštvo i bilo.

⁹ Rasejaću ih među narode
i u dalekim krajevima će me se setiti.

Živeće sa svojom decom
i onda će se vratiti.

¹⁰ Vratću ih iz egipatske zemlje
i iz Asirije.

Okupiću ih u galadskoj zemlji
i na Livan dovešću ih.
Neće za njih biti dovoljno mesta.

¹¹ Kroz more oluje će proći
i primiriće morske talase.

Osušiće dubine Nila,
poniziće ponos Asirije,
a žezlo će egipatsko nestati.

¹² Osnažiću ih, ja Gospod,
i u mom imenu će oni koračati
– govori Gospod.“

11

¹ O, Livane, vrata svoja otvori
da proždere oganj tvoje kedre!

² Jadikuj, čempresu, jer je pao kedar.
Ta su moćna stabla uništena.

Jadikujte, hrastovi Vasana,
jer je oborena gusta šuma.

³ Evo jauka pastirskog ridanja
jer je ojađen njihov sjaj.

Evo jeke rikanja lavića
jer su opustošeni jordanski čestari.

Dva pastira

⁴ Ovako kaže Gospod, moj Bog: „Napasaj stado koje je za klanje.

⁵ Kupci njihovi ih kolju i ne misle da su krivi. A oni koji ih prodaju govore: 'Blagosloven Gospod! Obogatio sam se.' Njihovi pastiri su nemilosrdni prema njima.

⁶ Zato ni ja više neću da se smilujem na stanovnike zemlje – govori Gospod. Evo, predajem svakoga u ruke njegovog bližnjeg i u ruke njegovog cara. Oni će satrti zemlju, a ja neću da ih izbavim iz njihovih ruku.“

⁷ I ja sam napasao stado za klanje, baš one najneznatnije u stadu. Uzeo sam dva štapa. Jedan sam nazvao „Blagost“, a drugi sam nazvao „Sloga“, pa sam napasao stado.

⁸ Onda sam za mesec dana zbrisao tri pastira jer su mi se smučili, a i ja sam njima ogadio.

⁹ Onda sam rekao: „Neću više da vas napasam! Neka skapa ovca koja je za smrt i neka propadne koja je za propast. A one koje prežive neka glođu jedna drugu.“

¹⁰ Elem, uzeo sam „Blagost“, svoj štap, i prelomio ga. Tako sam raskinuo svoj savez koji sam sklopio sa svim narodima.

¹¹ Tog dana je bio slomljen, pa su i najneznatniji u stadu, oni što su u mene gledali, znali da je ova reč bila od Gospoda.

¹² Rekao sam im: „Ako je pravo u vašim očima vi mi dajte moju nadnicu. A ako nije, ne dajte mi.“ Onda su mi odmerili nadnicu od trideset srebrnjaka.

¹³ Gospod mi je rekao: „Baci grnčaru tu silnu vrednost kojom su me procenili!“ I ja sam uzeo *od njih* trideset srebrnjaka i bacio ih grnčaru Doma Gospodnjeg.

¹⁴ Zatim sam prelomio „Slogu“, svoj drugi štap, i tako prekinuo bratstvo između Jude i Izrailja.

¹⁵ Gospod mi je kazao: „Ponovo uzmi opremu bezumnog pastira.

¹⁶ Jer, evo, podižem u zemlji pastira koji neće mariti za one što skapavaju, neće tražiti zalutale, neće lečiti ranjene, neće voditi vrludave. On će jesti meso ugojenih ovaca i kidaće im papke.

¹⁷ Jao bezumnom pastiru
koji napušta stado!

Mač mu je nad rukom i nad desnim okom.

Ruka mu se sasvim osušila,
desno mu se oko sasvim zamutilo!“

12

Uništenje neprijatelja Jerusalima

¹ Proroštvo reči Gospodnje o Izrailju.

Govori Gospod koji je razastro nebesa i utemeljio zemlju, koji je načinio duh u čovekovoju nutrini:

² „Evo, načiniću Jerusalim čašom pijanstva za sve okolne narode. I Juda će biti pod opsadom kao i Jerusalim.

³ Tog dana ću Jerusalim načiniti teškim kamenom za sve narode. Okilaviće teško svi koji ga podignu i protiv njega će se okupiti svi narodi zemaljski.

⁴ Toga dana – govori Gospod – udariću smetenošću svakog konja, a konjanika bezumljem. Ali bdeću nad svakom kućom Judinom dok ću slepilom udariti sve konje naroda.

⁵ I Judini glavari će govoriti u svom srcu: 'Stanovnici Jerusalima naša su snaga zbog Gospoda nad vojskama, Boga njihovog.'

⁶ Toga dana ću učiniti Judine glavare poput žeravice među stablima, poput baklje među snopovima. I oni će popaliti i sa leve i sa desne strane, sve narode unaokolo. Jerusalimljani će ponovo prebivati u svom mestu – u Jerusalimu.

⁷ Gospod će prvo osloboditi šatore Judine, da sjaj slave doma Davidovog i slava stanovnika Jerusalima ne budu iznad Jude.

⁸ Toga će dana Gospod biti zaštita svim stanovnicima Jerusalima. I onaj koji među njima posrće biće toga dana kao David. Dom Davidov biće kao Bog, kao Anđeo Gospodnji među njima.

⁹ Toga dana ću učiniti da ispare svi narodi koji udare na Jerusalim.

Naricanje nad onim koga su proboli

¹⁰ Izliću na dom Davidov i na stanovnike Jerusalima Duh naklonosti i preklinjanja. I oni će gledati mene, onoga koga su proboli. Zakukaće za njim kao što se kuka za jedincem. Gorko će plakati za njim kao što se plače za prvencem.

¹¹ Toga će dana biti velika žalost u Jerusalimu kao žalost za Adad-Rimonom u dolini Megido.

¹² Žaliće zemlja, porodica za porodicom za sebe, porodica doma Davidovog zasebno, njihove žene zasebno, porodica doma Natanovog zasebno i njihove žene zasebno;

¹³ porodica doma Levijevog zasebno i njihove žene zasebno, porodica Semajeva zasebno i njihove žene zasebno;

¹⁴ sve preostale porodice, svaka od njih zasebno i njihove žene zasebno.

13

Očišćenje od greha

¹ Toga će se dana zbog greha i nečistoće otvoriti izvor za dom Davidov i za stanovnike Jerusalima.

² Toga ću dana – govori Gospod nad vojskama – iz zemlje izbrisati imena idola i više se neće spominjati. Iz zemlje ću da istrebim i proroke i nečisti duh.

³ A ako bi još neko da prorokuje, kazaće mu roditelji, otac njegov i majka njegova: 'Živ nećeš ostati jer si laž objavljuvao u ime Gospodnje!' Tako će ga roditelji, otac njegov i majka njegova, probosti kada bude prorokovao.

⁴ Toga će se dana zastideti proroci, baš svi, zbog svojih objava koje su prorokovali. Neće se više zagrtati kosmatim ogrtačem da bi obmanjivali.

⁵ I kazaće: 'Ja i nisam prorok. Ja sam ratar koji ore zemlju, nego me je neko kupio još kada sam mlad bio.'

⁶ Neko će ga upitati: 'Odakle ti te rane po prsima?' Odgovoriće: 'Izranjavali su me u kući moga prijatelja.'

Udareni pastir i raštrkane ovce

⁷ O, maču, ustani na mog pastira
i na čoveka koji mi je blizak
– govori Gospod nad vojskama.

Udari pastira,
i ovce će se razbežati,
a ja ću nad nezatne da okrenem ruku svoju.

⁸ I u celoj zemlji – govori Gospod –
dve trećine će biti posečeno i postradaće.
Tako će ostati samo trećina ljudi.

⁹ Tu ću trećinu da pustim kroz vatru,
da je pretopim kao što se srebro topi.
Proveriću ih kao što se zlato proverava.

Oni će zazvati moje ime
i ja ću se odazvati i reći:
'Ovo je moj narod!'
A oni će da uzvrate:
'Gospod je naš Bog!'

14

Gospod dolazi da vlada

¹ Evo, dolazi dan Gospodnji kada će se usred tebe podeliti tvoj plen.

² Okupiću sve narode na bitku protiv Jerusalima. Grad će biti osvojen, kuće oplanjene, a žene silovane. Pola grada će odvesti u izgnanstvo, a ostatak naroda neće terati iz grada.

³ A Gospod će izaći i boriće se protiv ovih naroda kao što se nekada borio u vreme rata.

⁴ Toga dana će njegove noge stati na Maslinsku goru koja je istočno od Jerusalima. I Maslinska gora će se rascepiti na pola, od istoka na zapad u jako veliku dolinu. Polovina gore biće pomerena na sever, a polovina na jug.

⁵ I vi ćete bežati u dolinu mojih gora koja će dosežati do Acela. Bežaćete kao kada ste bežali pred zemljotresom, u danima Judinog cara Ozije.“ Ali će doći Gospod, moj Bog, i svi sveti s tobom.

⁶ Toga dana neće biti ni svetla ni hladne, ledene tame.

⁷ U jedan dan, Gospodu znan, neće biti ni dana ni noći, nego će biti večer, a biće svetlo.

⁸ Toga će dana sveže vode poteći iz Jerusalima: polovina njih ka moru na istoku, a polovina ka moru na zapadu. I to će biti i leti i zimi.

⁹ Gospod će biti car nad zemljom svom. Toga će dana Gospod biti jedini i ime njegovo jedino.

¹⁰ Sva će se zemlja promeniti, biće kao poljana od Gavaje do Rimona na jugu Jerusalima, koji će se podići i počivati na svom mestu od Venijaminovih vrata do mesta gde su Prva vrata i Ugaona vrata, i od Ananilove kule do Careve kace.

¹¹ Narod će živeti u njemu i neće više doživeti kletu uništenje. Jerusalim će prebivati spokojno.

¹² I ovo će biti pošast kojom će Gospod da udari sve narode koji su zaratili protiv Jerusalima: meso će im istruliti dok još stoje na nogama svojim, oči će im usahnuti u dupljama, a jezici će im se sasušiti u ustima.

¹³ Toga će dana biti veliki nespokoj Gospodnji među njima. Zato će svako hvatati za ruku svoga bližnjeg i dizaće ruku jedni na druge.

¹⁴ Juda će se boriti u Jerusalmu, zgrnuće se blago svih okolnih naroda – obilje zlata, srebra i odeće – baš pravo mnoštvo.

¹⁵ Poput ove pošasti doći će u tom taboru i do pomora konja, mazgi, kamila, magaraca i sve stoke.

¹⁶ Svaki preživeli, iz svih naroda koji su došli da napadnu Jerusalim, dolaziće iz godine u godinu da se pokloni Caru, Gospodu nad vojskama, i slavi praznik Senica.

¹⁷ A onim zemaljskim narodima koji ne budu dolazili da se poklone Caru, Gospodu nad vojskama, neće padati kiša.

¹⁸ Ako egipatski narod ne dođe gore, ne pojavi se, ni njemu neće *padati kiša*. Snaći će ga pošast kojom će Gospod da udari narode koji neće dolaziti da proslave praznik Senica.

¹⁹ I to će Egiptu biti kazna i kazna svih naroda koji neće dolaziti gore da proslave praznik Senica.

²⁰ Toga će dana na konjskim praporcima pisati „Gospodu posvećen“, a kotlovi Doma Gospodnjeg biće kao posude pred žrtvenikom.

²¹ Gospodu nad vojskama biće posvećen svaki kotao u Jerusalmu i Judi, pa će doći svi koji žrtvuju da ih uzmu i kuvaju u njima. Toga dana u Domu Gospoda nad vojskama više neće biti trgovaca*.

* 14:21 Ili: *Hananaca*.

Knjiga proroka Malahije

¹ Proroštvo reči Gospodnje o Izrailju preko Malahije:

Izrailj sumnja u Božiju ljubav

² „Voleo sam vas – kaže Gospod.

A vi kažete: 'Kako si nas voleo?'

Zar Isav nije Jakovljev brat? – govori Gospod. Jakova sam zavoleo,

³ a Isava zamrzio i njegovu sam goru pretvorio u pustoš, i njegovo nasledstvo dao pustinjskim šakalima.“

⁴ Jer Edom govori: „Satrti smo, ali ćemo se vratiti i obnoviti ruševine.“ Ovako kaže Gospod nad vojskama: „Oni neka grade, a ja ću da razgrađujem, pa će ih prozvati: opaka zemlja, narod na koji je Gospod doveka gnevan.“

⁵ Videćete to svojim očima, pa ćete reći: 'Velik je Gospod i izvan granica Izrailja!'

Kršenje saveza nečistim žrtvama

⁶ Sin poštuje oca i sluga gospodara svog, a ako sam ja otac gde je čast za mene? Ako sam ja gospodar gde je poštovanje za mene?

To Gospod nad vojskama kaže vama, sveštenici, koji prezirete moje ime.

Ali vi uzvraćate: 'A kako preziremo tvoje ime?'

⁷ Vi donosite na moj žrtvenik nečisti hleb i još me pitate: 'Pa kako smo te onečistili?' Tako što kažete: 'Gospodnji sto je prezira vredan!'

⁸ Zar nije zlo kada mi slepo prinosite na žrtvu? Zar nije zlo kada mi prinosite sakato i bolesno? Oduzmi to upravitelju svome, hoće li odobriti? Hoće li te pogledati? – kaže Gospod nad vojskama.“

⁹ Vapite sad, molim vas, licu Božijem, vi sveštenici: „Smiluj nam se!“ „Pa kako da vas pogleda sa tim što vam je u rukama? – kaže Gospod nad vojskama.“

¹⁰ Koji od vas će da zatvori vrata da moj žrtvenik ne gori uzalud? Ja ne uživam u vama – kaže Gospod nad vojskama – i iz vaših ruku ne prihvatam prinos.

¹¹ Jer od izlaska sunca pa do njegovog zalaska moje je ime veliko među narodima. Na svakom se mestu u moje ime prinosi tamjan i čista žitna žrtva jer je moje ime veliko među narodima – kaže Gospod nad vojskama.

¹² A vi to sknavite kada govorite: 'Gospodnji sto je nečist! Prezira je vredna njegova žrtva, njegova hrana!'

¹³ Kažete: 'Eh, kakvo umaranje!' Uzdišete zbog toga – kaže Gospod nad vojskama.

I još donosite ukradene, sakate i bolesne životinje kao prinos. Zar da prihvatim to iz vaših ruku? – kaže Gospod.

¹⁴ Neka je proklet prepredenjak koji ima muško u svom stadu i koji ga zavetuje, ali žrtvuje Gospodu sakato. Jer ja sam veliki car – kaže Gospod nad vojskama – i strašno je ime moje među narodima!

2

Dodatne opomene sveštenicima

¹ Sveštenici, evo sada i za vas zapovesti:

² Ako ne poslušate, ako srcem ne žudite da imenu mome date slavu – kaže Gospod nad vojskama – prokletstvo ću poslati na vas. Prokleću i blagoslove vaše, kako sam ih i prokleo, jer niste srcem žudili.

³ Evo, pokaraću vam potomke, a vama ću lica zamazati iznutricama, otpacima vaših prazničnih žrtava, da vas takve odvedu.

⁴ I tada ćete znati da sam ja ovako zapovedio za vas, da bi važio moj savez sa Levijem – kaže Gospod nad vojskama.

⁵ A moj savez sa njim je bio u životu i miru koji sam mu dao da bi me poštovao. I on mi je čast odavao i strahovao od mog imena.

⁶ Poučavao je istinit Zakon i nije govorio nepravdu. Živeo je sa mnoom spokojno i pravedno i mnoge je odvratio od greha.

⁷ Jer bi usta sveštenika trebalo da čuvaju znanje, da ljudi od njega traže pouku jer je on glasnik Gospoda nad vojskama.

⁸ Ali vi ste skrenuli sa tog puta pa ste mnoge sapleli da krše Zakon i Levijev savez – kaže Gospod nad vojskama.

⁹ Zato sam vas učinio prezrenim i poniženim pred svim narodima, jer se niste držali mojih puteva i gledali ste ko je ko u stvarima Zakona.“

Kršenje saveza razvodom

¹⁰ Nemamo li svi mi jednog oca? Nije li nas jedan Bog stvorio? Zašto izneveravamo jedni druge i skrnavimo savez svojih otaca?

¹¹ Juda je neveran, a u Izrailju i u Jerusalmu je počinjena gadost, zato što je Juda oskrnavio Gospodnje Svetilište koje je on voleo i oženio ćerku tuđinskog boga.

¹² Neka Gospod iz Jakovljevih šatora istrebi svakog ko to čini, i ko je budan i ko odgovara, i ko prinosi žrtvu Gospodu nad vojskama.

¹³ A i ovo još radite: suzama zalivate žrtvenik Gospodnji, vapite i stenjete. Zato se on ne osvrće na žrtve i ne uživa u vašim prinosima.

¹⁴ A vi pitate: „Zašto?“ Zato što je Gospod svedok između tebe i žene iz mladosti tvoje kojoj si neveran, a ona ti je prijatelj i zakonita žena.

¹⁵ Zar ih on nije stvorio kao jedno? Nije li u njemu ostatak duha? A čemu jedno? Teži Božijem potomstvu. Zato čuvajte pomno duh svoj i ne varajte ženu iz mladosti svoje.

¹⁶ „Čovek što mrzi ženu svoju i razvodi se – kaže Gospod, Bog Izrailjev – zlostavlja onu koju bi trebalo da štiti – govori Gospod nad vojskama.“

Zato čuvajte pomno duh svoj i ne budite neverni.

Kršenje saveza nepravdom

¹⁷ Dodijali ste Gospodu svojim izjavama.

Ali vi pitate: „Kako smo to dodijali?“

Tako što govorite: „Pred Gospodom je dobar svako ko zlo čini. On uživa u takvima.“ Ili: „Gde je taj Bog pravde?“

3

¹ „Evo, šaljem poslanika svoga koji će mi put pripremiti. Gospod, onaj koga tražite, će iznenada doći u svoj hram, i poslanik saveza kome se radujete. Evo, on dolazi“ – kaže Gospod nad vojskama.

² Ali ko će da izdrži dan u koji dolazi? Ko će da opstane kada se pojavi? Jer on je kao kovačev plamen i kao suknareva ceđ.

³ I on će sesti da pretopi, da pročisti srebro i pretopi Levijeve sinove. Pročistiće ih kao zlato i kao srebro da bi u pravednosti Gospodu doneli prinos.

⁴ Tako će Gospodu biti mio prinos Jude i Jerusalma, kao u davna vremena i pređašnjim godinama.

⁵ „Dolazim da vam sudim, da budem hitar svedok protiv vračara, protiv preljubnika, protiv krivokletnika, protiv onih što zakidaju nadničara, tlače udovicu i siročje, protiv onih koji obespravljaju pridošlicu, a mene se ne boje“ – kaže Gospod nad vojskama.

Uskraćivanje desetka krši savez

⁶ „Jer ja, Gospod, se ne menjam i zato vi, sinovi Jakovljevi, niste skončali!

⁷ Još od vremena svojih predaka ste se okrenuli od mojih uredbi i niste ih držali. Vratite se meni da se i ja vama vratim – kaže Gospod nad vojskama.

A vi uzvraćate: 'Kako da se vratimo?'

⁸ Potkrada li čovek Boga? A vi mene potkradate.

I još pitate: 'A kako te potkradamo?'

Kroz desetke i prinose!

⁹ Prokletstvom ste vezani! Potkrali ste me, vi, sav narod.

¹⁰ Donesite sve desetke u riznicu Doma. Neka u mom Domu bude hrane pa me u tome oprobajte – kaže Gospod nad vojskama. Neću li vam otvoriti okna na nebesima i izliti na vas obilje blagoslova?

¹¹ Zbog vas ću da odstranim štetočine, pa vam neće uništavati rod na njivi, neće vam se izjaloviti loza u polju – kaže Gospod nad vojskama.

¹² Svi će vas narodi zvati blaženima jer ćete živeti u predivnoj zemlji – kaže Gospod nad vojskama.

Izrailj oholo govori protiv Boga

¹³ Protiv mene ste rekli teške reči – kaže Gospod.

Ali vi uzvraćate: 'A šta smo to rekli protiv tebe?'

¹⁴ Rekli ste: 'Uludo je da se Bogu služi! Kakve je korist od toga što držimo njegove zapovesti i hodamo snuždeni zbog Gospoda nad vojskama?'

¹⁵ Sada blaženima zovemo gorde, a zlikovci su se osilili. Još su i pošteđeni, a Boga su iskušavali!"

Verni ostatak

¹⁶ Tada su međusobno razgovarali bogobojazni, svako sa bližnjim svojim. Gospod je to pogledao i saslušao. Onda je pred njim zapisana knjiga za spomen za bogobojazne i za one koji cene njegovo ime.

¹⁷ „Oni će meni pripasti – kaže Gospod nad vojskama – u danu kad načinim dragocenu svojinu. Smilovaću im se kao što se čovek smiluje svom sinu koji mu služi.

¹⁸ Tada ćete se vratiti i razlikovaćete pravednika od zlikovca, onoga koji služi Bogu od onoga koji mu ne služi.

4

Sud i obnova saveza

¹ Gle! Evo dana što dolazi, zažaren kao peć, kada će svi gordi i svi zlotvori biti kao strnjika. Spržiće ih dan što dolazi – kaže Gospod nad vojskama – pa im ni koren ni granu neće ostaviti.

² A vama koji strepите od moga imena svanuće sunce pravednosti sa zracima zdravlja, i vi ćete izlaziti i poskakivati kao tovnata telad.

³ Izgazićete zlikovce, pepeo će biti pod tabanima vaših nogu onog dana koji spremam – kaže Gospod nad vojskama.

⁴ Pamтите Zakon mog slugu Mojsija, i uredbе i propise što sam mu zapovedio na Horivu za sav Izrailj.

⁵ Evo, šaljem vam proroka Iliju pre nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji.

⁶ On će da okrene srce otaca prema sinovima i srce sinova prema očevima, da ne bih došao i udario zemlju kletim uništenjem.“

Evandjelje po Mateju

Isusovi preci

¹ Ovo je rodoslovna knjiga Isusa Hrista – sina Davidovog, sina Avrahamovog.

² Avraham je imao sina Isaka,

Isak Jakova,

Jakov je imao Judu i njegovu braću,

³ Juda je sa Tamarom imao Faresa i Zaru,

Fares je imao Esrona,

Esron Arama,

⁴ Aram Aminadava,

Aminadav Nasona,

Nason Salmona.

⁵ Salmon je sa Rahavom imao Voza,

Voz sa Rutom Ovida,

Ovid je imao Jeseja.

⁶ Jesej je bio otac cara Davida.

David je sa Urijinom ženom dobio Solomona.

⁷ Solomon je imao Rovoama,

Rovoam Aviju,

Avija Asafa,

⁸ Asaf Josafata,

Josafat Jorama,

Joram Oziju,

⁹ Ozija Jotama,

Jotam Ahaza,

Ahaz Jezekiju,

¹⁰ Jezekija Manasiju,

Manasija Amosa,

Amos Josiju.

¹¹ Josiji su se rodili Jehonija i njegova braća za vreme vavilonskog izgnanstva.

¹² Jehonija je, posle vavilonskog izgnanstva, imao Salatila,

Salatilo Zorovavelja,

¹³ Zorovavelj Avijuda,

Avijud Eljakima,

Eljakim Azora,

¹⁴ Azor Sadoka,

Sadok Ahima,

Ahim Elijuda,

¹⁵ Elijud Eleazara,

Eleazar Matana,

Matan Jakova,

¹⁶ Jakov Josifa, koji je bio muž Marije, koja je rodila Isusa zvanog „Hristos“.

¹⁷ Dakle, od Avrahama do Davida bilo je četrnaest kolena, od Davida do vavilonskog izgnanstva četrnaest kolena, i od vavilonskog izgnanstva do Hrista takođe četrnaest kolena.

Isusovo rođenje

¹⁸ A evo kako se Isus Hrist rodio: njegova majka, Marija, bila je isprošena za Josifa. Međutim, pre nego što su postali supružnici, ispostavi se da je ona zatrudnela po Svetome Duhu.

¹⁹ Njen muž Josif, koji je bio pravedan čovek, ne želeći da je javno izvrgne sramoti, naumi da potajno raskine veridbu.

²⁰ Tek što je on to naumio, kad gle, anđeo Gospodnji ukaza mu se u snu i reče mu: „Josife, Sine Davidov, ne boj se da uzmeš Mariju za ženu. Dete koje je u njoj začeto, delo je Svetoga Duha.

²¹ Ona će roditi sina, a ti ćeš mu dati ime 'Isus', jer će on spasti svoj narod od njihovih greha.“

²² Sve se ovo dogodilo da se ispuni ono što je Gospod rekao po proroku:

²³ „Evo, začće devica i rodiće sina, i daće mu ime 'Emanuel'.“* (To u prevodu znači „Bog je s nama“.)

²⁴ Kada se Josif probudio, učinio je ono što mu je anđeo Gospodnji zapovedio: uzeo je Mariju za ženu,

²⁵ ali kao supružnici nisu živeli, sve dok ona nije rodila sina. Josif mu dade ime „Isus“.

2*Mudraci se klanjaju Hristu*

¹ U vreme kada se Isus rodio u Vitlejemu, u Judeji, u dane cara Iroda, dođoše u Jerusolim mudraci sa istoka,

² i upitaše: „Gde je novorođeni Car judejski? Videli smo na istoku njegovu zvezdu, pa smo došli da mu se poklonimo.“

³ Kada je to čuo car Irod, uznemirio se i on i sav Jerusolim sa njim.

⁴ Onda je sazvaio sve vodeće sveštenike i narodne znalce Svetog pisma i upitao ih: „Gde treba da se rodi Hristos?“

⁵ Oni mu odgovoriše: „U Vitlejemu Judinom, jer je ovako napisao prorok:

⁶ 'A ti, Vitlejeme u zemlji Judinoj,
ni po čemu nisi manje važan
od vladalačkih *gradova* judejskih,
jer iz tebe će izaći Vladar,
koji će kao Pastir voditi moj narod Izrailj.“

⁷ Irod je tada tajno pozvao mudrace k sebi, pa se detaljno raspitivao kod njih za vreme kada se pojavila zvezda.

⁸ Zatim ih je poslao u Vitlejem rekavši im: „Idite i pomno se raspitajte o detetu, pa kada ga nađete, javite mi da bih i ja došao i poklonio mu se.“

⁹ Kada su čuli šta im je car rekao, odoše. A na putu, eto zvezde koju su videli na istoku. Ona je išla ispred njih sve dok se nije zaustavila nad mestom gde se nalazilo dete.

¹⁰ Kada su videli tamo zvezdu, obuzela ih je silna radost.

¹¹ Ušli su, zatim, u kuću i videli dete i njegovu majku Mariju, te su pali ničice i poklonili mu se. Onda su izvadili svoje dragocenosti i prineli mu darove: zlato, tamjan i smirnu.

¹² Nakon toga su u snu bili upozoreni da se ne vraćaju Irodu, pa su se drugim putem vratili u svoju zemlju.

Bekstvo u Egipat

¹³ Kada su mudraci otišli, anđeo Gospodnji se ukaza Josifu u snu i reče mu: „Spremi se, uzmi dete sa majkom njegovom i beži u Egipat. Budi tamo dok ti ne kažem, jer će Irod tražiti dete da ga ubije.“

¹⁴ Josif se spremi, uzme dete sa njegovom majkom i po noći ode u Egipat.

* **1:23** Isa 7,14.

¹⁵ Tamo je boravio sve dok Irod nije umro, da bi se ispunilo što je Gospod rekao preko proroka:

„Iz Egipta pozvah Sina svoga.“

Pokolj nevine dece

¹⁶ Kad je Irod video da su ga mudraci nadmudrili, žestoko se razbesneo i naredio da se u Vitlejemu i okolini pobiju sva deca od dve godine i niže, prema vremenu koje je doznao od mudraca.

¹⁷ Tada se ispunilo ono što je rekao prorok Jeremija:

¹⁸ „U Rami se glas čuje,
jecaj i lelek glasni:
to Rahilja za decom svojom nariče,
i neće da se uteši,
jer njih više nema.“

Povratak iz Egipta

¹⁹ Kad je Irod umro, anđeo Gospodnji ukaza se Josifu u snu u Egiptu,

²⁰ rekavši mu: „Spremi se, uzmi dete i njegovu majku i pođi u izrailjsku zemlju, jer su pomrli oni koji su tražili da se dete ubije.“

²¹ Josif se spremi, uzme dete i njegovu majku, pa se vrati u izrailjsku zemlju.

²² Međutim, kada je čuo da Judejom vlada Arhelaj umesto svog oca, uplašio se da ide tamo, ali je u snu bio upućen da ide u galilejsku oblast.

²³ Otišao je tamo i nastanio se u gradu koji se zove Nazaret. Tako se ispunilo ono što su proroci rekli: „Nazvaće ga Nazarećaninom.“

3

Poslanje Jovana Krstitelja

¹ U one dane pojavio se Jovan Krstitelj propovedajući u Judejskoj pustinji.

² Govorio je: „Pokajte se, jer se približilo Carstvo nebesko!“

³ To je ono što je rekao prorok Isaija:

„Glas jednog pustinjom odzvanja:

’Put Gospodnji pripravite;
drumove za njega poravnajte.“

⁴ Sâm Jovan je bio odeven u odeću od kamilje dlake, a oko struka je imao kožni pojas. Hranio se skakavcima i divljim medom.

⁵ Ljudi iz Jerusalima, iz cele Judeje i iz cele jordanske oblasti dolazili su tada k njemu,

⁶ a on ih je krštavao u reci Jordanu, pri čemu su oni ispovedali svoje grehe.

⁷ Kada je Jovan video da fariseji i sadukeji dolaze da se krste, on im je rekao: „Porode zmijski, ko vam je rekao da bežite pred nadolazećim gnevom *Božijim*?

⁸ Nego, donesite plod koji dokazuje pokajanje.

⁹ I ne obmanjujte sebe govoreći u sebi: ’Avraham je naš otac!’, jer vam kažem da Bog može i od ovog kamenja da podigne decu Avrahamu.

¹⁰ Već je sekira spremna da u korenu poseče drveta, jer svako drvo koje ne rađa dobar rod, odseca se i baca u vatru.

¹¹ Ja vas krštavam vodom radi pokajanja, ali posle mene dolazi neko ko je moćniji od mene, kome ja nisam dostojan ni sandale da ponesem. On će vas krstiti Svetim Duhom i ognjem.

¹² U njegovoj ruci je lopata da oveje svoje gumno i da sabere žito u svoju žitnicu, a plevu će spaliti neugasivim ognjem.“

Isusovo krštenje

¹³ Tada Isus ode iz Galileje na Jordan da ga Jovan krsti.

¹⁴ A Jovan ga je odvrćao od toga, govoreći: „Ti treba mene da krstiš, a ti dolaziš k meni?“

¹⁵ A Isus mu odgovori: „Pusti sada, jer ovako nam valja ispuniti sve što je u skladu s Božijom pravednošću.“ Tada mu Jovan dopusti.

¹⁶ Odmah nakon što je Isus bio kršten, izašao je iz vode. Uto se otvore nebesa, i Isus ugleda Božijeg Duha kako kao golub silazi i spušta se na njega.

¹⁷ Tada se začuo glas s neba: „Ovo je Sin moj voljeni, koji mi je sva radost!“

4

Đavo iskušava Isusa

¹ Tada je Duh odveo Isusa u pustinju, da ga đavo kuša.

² Pošto je Isus postio četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladne.

³ Kušač mu tada priđe i reče mu: „Ako si Sin Božiji, reci neka ovi kamenovi postanu hlebovi.“

⁴ Isus mu odgovori:

„Neće čovek živeti samo od hleba,
već od svake reči koja izlazi iz Božijih usta.“

⁵ Onda ga je đavo odveo u Sveti grad, postavio ga na vrh hrama

⁶ i rekao mu: „Ako si Sin Božiji, baci se dole jer je u Svetom pismu napisano:
'On će zapovediti svojim anđelima za tebe,
da te svojim rukama ponesu,
da nogom ne bi o kamen zapeo.'“

⁷ Isus mu odgovori: „Napisano je i ovo: 'Ne iskušavaj Gospoda, Boga svoga.'“

⁸ Tada je đavo opet odveo Isusa na jednu veoma visoku goru, pokazao mu sva svetska carstva i njihovu slavu,

⁹ i rekao mu: „Sve ću ti ovo dati ako padneš preda mnom i pokloniš mi se.“

¹⁰ Tada mu Isus odvrati: „Odlazi od mene, Satano! Jer u Pismu piše:
'Gospodu Bogu svome klanjaj se,
i njemu jedinom služi.'“

¹¹ Đavo je nakon ovoga otišao od Isusa, a anđeli su mu pristupili i služili mu.

Početak Isusovog javnog delovanja

¹² Kada je Isus čuo da je Jovan odveden u tamnicu, povukao se u Galileju.

¹³ Napustio je Nazaret i nastanio se u Kafarnaumu, kraj mora, na području Zavulonovog i Neftalimovog plemena,

¹⁴ da bi se ispunito ono što je Bog rekao preko proroka Isaije:

¹⁵ „Zemlja zavulonovska i zemlja neftalimska,
na putu što vodi ka moru,
s druge strane Jordana,
Galileja mnogobožačka;

¹⁶ narod što u tami sedi,
veliku je svetlost ugledao,
onima što u kraju smrti žive,
i pod njenom senkom sede,
svetlost jarka osvanu.“

¹⁷ Od tada je Isus počeo da propoveda i govori: „Pokajte se, jer se približilo Carstvo nebesko!“

Isus izabire sebi učenike

¹⁸ A kada je išao pored Galilejskog jezera, Isus vide dva brata, Simona, nazvanog Petar, i njegovog brata Andriju, kako bacaju mreže u more. Oni su, naime, bili ribari.

¹⁹ Isus im reče: „Pođite za mnom i ja ću vas učiniti ribarima ljudi.“

²⁰ Oni su odmah ostavili mreže i krenuli za njim.

²¹ Pošavši odatle dalje, video je braću Jakova i Jovana, Zavedejeve sinove, kako u brodiću sa svojim ocem Zavedejem, krpe ribarske mreže, pa ih pozva.

²² I oni su odmah ostavili brodić i svog oca i krenuli za njim.

Isus – učitelj i iscelitelj

²³ Isus je obilazio svu Galileju. Poučavao je narod u njihovim sinagogama, objavljuvao Radosnu vest o Carstvu i lečio svaku bolest i svaku nemoć u narodu.

²⁴ Glas o njemu raširio se po svoj Siriji. Ljudi su mu donosili sve bolesnike koji su patili od različitih bolesti i muka, opsednute zlim duhovima, obbolele od padavice i nepokretne, i on ih je izlečio.

²⁵ Za njim je išlo mnoštvo sveta iz Galileje, Dekapolja, Jerusalima, Judeje, i s one strane Jordana.

Isusova Propoved na gori

5

Blaženstva

¹ Kada je Isus video mnoštvo sveta, popeo se na goru, i pošto je seo, pristupiše mu njegovi učenici.

² Isus počeo da ih poučava, govoreći:

³ „Blaženi su siromašni duhom,
jer je njihovo Carstvo nebesko.

⁴ Blaženi su žalosni,
jer će primiti utehu.

⁵ Blaženi su krotki,
jer će im se dati zemlja u nasledstvo.

⁶ Blaženi su gladni i žedni pravednosti,
jer će se nasititi.

⁷ Blaženi su milostivi,
jer će im se Bog smilovati.

⁸ Blaženi su čisti srcem,
jer će oni Boga gledati.

⁹ Blaženi su mirotvorci,
jer će ih Bog nazvati svojim sinovima.

¹⁰ Blaženi su prognani zbog pravednosti,
jer je njihovo Carstvo nebesko.

¹¹ Blaženi ste kad vas budu vređali i progonili i kada vas zbog mene lažno optuže pripisujući vam svako zlo.

¹² Radujte se i kličite, velika je nagrada vaša na nebesima; tako su progonili i proroke pre vas.

So zemlje i svetlost sveta

¹³ Vi ste so zemlje. Ali ako so obljutavi, čime će povratiti slanoću? Neće više valjati ni za šta, osim da se izbac i da je ljudi izgaze.

¹⁴ Vi ste svetlost svetlu. Ne može se sakriti grad koji stoji na brdu.

¹⁵ I niko ne pali svetiljku i stavlja je pod mericu, nego na svećnjak, pa svetli svima u kući.

¹⁶ Tako neka zasvetli vaša svetlost pred ljudima, da bi oni, videći vaša dobra dela, proslavili Oca vašeg koji je na nebesima.

Isus tumači Mojsijev Zakon

¹⁷ Nemojte misliti da sam došao da ukinem Zakon ili Proroke. Nisam došao da ukinem, nego da ispunim.

¹⁸ Zaista vam kažem: sve dok traju nebo i zemlja, ni najmanje slovo, ni jedna crtica neće nestati iz Zakona dok se sve ne ispuni.

¹⁹ Ali, ako neko proglasi nevažećom jednu od ovih najmanjih zapovedi, i tako nauči druge ljude, najmanjim će se nazvati u Carstvu nebeskom. A ko izvrši i tome nauči druge ljude, velikim će se nazvati u Carstvu nebeskom.

²⁰ Jer vam kažem: ako vaša pravednost ne bude veća od pravednosti znalaca Svetog pisma i fariseja, nećete ući u Carstvo nebesko.

Isus poučava o gnevu

²¹ Čuli ste da je rečeno starima: 'Ne ubij! Svako ko ubije, odgovaraće za to pred sudom.'

²² A ja vam kažem da će svako ko se gnevi na svog brata, odgovarati pred sudom. A ko kaže svom bratu 'šupljoglavče', odgovaraće za to pred Velikim većem, a ko kaže bratu 'budalo', odgovaraće za to u ognju paklenom.

²³ Ako doneseš žrtveni dar na žrtvenik i tamo se setiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe,

²⁴ ostavi svoj dar pred žrtvenikom, te idi i izmiri se prvo sa svojim bratom, pa onda dođi i prinesi svoj žrtveni dar.

²⁵ Gledaj da se brzo nagodiš sa svojim zajmodavcem koji te vodi na sud. Učini to dok si još s njim na putu, da te zajmodavac ne bi predao sudiji, a sudija službeniku, pa ćeš biti bačen u tamnicu.

²⁶ Zaista ti kažem: nećeš izaći odande dok ne isplatiš i poslednji dinar.

Preljuba

²⁷ Čuli ste da je rečeno: 'Ne čini preljube!'

²⁸ A ja vam kažem da svako ko gleda ženu sa požudom, već je učinio preljubu s njom u svome srcu.

²⁹ Ako te tvoje oko navodi na greh, iskopaj ga i baci od sebe, jer bolje je da jedan ud bude mrtav za tebe, nego da sa celim telom budeš bačen u pakao.

³⁰ I ako te tvoja desna ruka navodi na greh, odseci je i baci od sebe, jer bolje je da jedan ud bude mrtav za tebe, nego da sa celim telom budeš bačen u pakao.

O razvodu braka

³¹ Takođe je rečeno i ovo: 'Ako se neko razvede od žene, neka joj da potvrdu o razvodu.'

³² A ja vam kažem: svaki ko se razvede od svoje žene, osim u slučaju da je zatečena u bludu, navodi je da čini preljubu, i svaki ko se oženi razvedenom, čini preljubu.

O zaklinjanju

³³ I ovo ste čuli da je rečeno vašim precima: 'Ne kuni se krivo, nego izvrši ono što si se Gospodu zakleo.'

³⁴ A ja vam kažem: ne kunite se nikako, ni nebom, jer je presto Božiji,

³⁵ ni zemljom, jer je ona podnožje njegovim nogama, ni Jerusalimom, jer je to grad velikog Cara.

³⁶ Ne kuni se ni svojom sopstvenom glavom, jer ne možeš ni jednu dlaku na glavi učiniti belom ili crnom.

³⁷ Samo recite 'da' kada nešto tvrdite, i 'ne' kada nešto poričete. Što je više od ovoga, od Zloga je.

O osveti

³⁸ Čuli ste da je rečeno: 'Oko za oko i zub za zub.'

³⁹ A ja vam kažem: ne suprotstavljajte se zlom čoveku, nego, ako te neko udari po desnom obrazu, okreni mu i drugi.

⁴⁰ Ako neko hoće da ide na sud s tobom da bi ti uzeo košulju, daj mu i ogrtač.

⁴¹ Ako te neko natera da ideš jednu milju s njim, idi s njime i dve.

⁴² Daj onome koji traži od tebe, i ne okreći se od onoga koji hoće da pozajmi od tebe.

Ljubav prema neprijateljima

⁴³ Čuli ste da je rečeno: 'Voli bližnjega svoga, a mrzi neprijatelja svoga.'

⁴⁴ A ja vam kažem: volite svoje neprijatelje, i molite se za one koji vas progone.

⁴⁵ Tako će se pokazati da ste deca Oca vašega koji je na nebesima, jer on daje da njegovo sunce obasjava i zle i dobre, i daje kišu i pravednima i nepravednima.

⁴⁶ Jer ako volite one koji vas vole, kakvu ćete nagradu primiti *od Boga*? Ne čine li to isto i poreznici?

⁴⁷ Ako pozdravljate samo svoje sunarodnike, činite li nešto posebno? Zar to isto ne čine i mnogobošci?

⁴⁸ Budite, dakle, savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.

6

Davanje milostinje

¹ Pazite da svoja dela pravednosti ne činite pred ljudima da bi vas primetili; inače nećete dobiti nagradu od Oca vašega koji je na nebesima.

² Stoga, kad daješ milostinju, ne trubi pred sobom, kao što to licemeri čine po sinagogama i po ulicama, da bi ih ljudi veličali. Zaista vam kažem: već su primili svoju nagradu.

³ A ti kad daješ milostinju, neka tvoja levica ne zna šta čini tvoja desnica,

⁴ da tvoja milostinja bude u tajnosti. I Otac tvoj koji vidi ono što je tajno, uzvратиće ti javno.

O molitvi

⁵ Kada se molite, ne budite kao licemeri koji vole da se mole stojeći po sinagogama i po raskršćima ulica da bi ih ljudi videli. Zaista vam kažem, već su primili svoju nagradu.

⁶ A ti kada se moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata za sobom i pomoli se svome Ocu koji vidi što je tajno. Tvoj Otac koji vidi što je tajno, uzvратиće ti javno.

⁷ I kada se molite, ne budite kao neznabošci koji gomilaju reči, misleći da će zbog mnogih reči biti uslišeni.

⁸ Ne budite kao oni! Naime, vaš Otac zna koje su vaše potrebe i pre nego što zatražite nešto od njega.

⁹ Vi se, dakle, molite ovako:

'Oče naš, koji si na nebesima,
neka se slavi ime tvoje sveto,

¹⁰ neka dođe Carstvo tvoje,
neka bude tvoja volja,
kako na nebu, tako i na zemlji.

¹¹ Hleb naš nasušni daj nam danas

¹² i oprosti nam dugove naše
kako smo i mi oprostili dužnicima svojim.

¹³ Ne daj da podlegnemo iskušenju,
nego nas izbavi od Zloga.*

¹⁴ Jer, ako opraštate ljudima njihove prestupe, oprostiće i vama vaš Otac nebeski.

¹⁵ A ako ne opraštate ljudima, ni vama neće oprostiti Otac vaš vaše prestupe.

O postu

* **6:13** Reč u grčkom može da znači i *zlo* (kao u starijim prevodima) i *Zli*, pri čemu se misli na đavola.

¹⁶ A kada postite, ne budite snuždeni kao licemeri, koji izobličuju svoje lice da bi ih ljudi videli kako poste. Zaista vam kažem: već su primili svoju nagradu.

¹⁷ A ti kada postiš, umij se i uredi svoju kosu mažući je uljem,

¹⁸ da ne primete ljudi da postiš, nego Otac tvoj koji vidi što je tajno. I Otac tvoj koji vidi što je tajno, uzvratit će ti javno.

Pravo blago

¹⁹ Ne prikupljajte sebi blago na zemlji, gde ga moljci i rđa nagriza i gde lopovi potkopavaju i krađu.

²⁰ Nego prikupljajte sebi blago na nebu, gde ni moljac ni rđa ne nagriza i gde lopovi ne potkopavaju i ne krađu.

²¹ Jer, gde je tvoje blago, tamo će biti i tvoje srce.

²² Oko je svetiljka telu. Ako je tvoje oko velikodušno, celo tvoje telo biće osvetljeno.

²³ Ali ako je tvoje oko zavidno[†], celo tvoje telo biće u tami. Dakle, ako ono što te osvetljava postane tamno, kakva li će tek tama nastati u tebi!

Ne može se služiti Bogu i bogatstvu

²⁴ Niko ne može služiti dva gospodara. Jer, ili će jednoga mrzeti, a drugoga voleti; ili će jednome biti privržen, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu!

²⁵ Zato vam kažem: ne brinite se za svoj život, šta ćete jesti ili šta ćete piti, niti za telo, čime ćete se odenuti. Nije li život vredniji od hrane i telo od odeće?

²⁶ Pogledajte ptice na nebu! Niti seju, niti žanju, niti sabiru u žitnice, a vaš Otac nebeski ih hrani. Zar vi ne vredite mnogo više od njih?

²⁷ Ko od vas može brinući se produžiti sebi život, makar samo za jedan čas?[‡]

²⁸ A zašto se brinete za odeću? Pogledajte poljske ljiljane! Ne trude se niti predu.

²⁹ A ja vam kažem da ni Solomon u svojoj svojoj raskoši nije bio odeven kao i jedan od njih.

³⁰ Pa ako Bog tako odeva bilje koje je danas u polju, a već sutra se baca u peć, koliko li će pre odenuti vas, o, maloverni!

³¹ Ne govorite zabrinuto: 'Šta ćemo jesti?' ili: 'Šta ćemo piti?' ili: 'Šta ćemo obući?'

³² Sve to traže i mnogobošci. Jer, zna vaš nebeski Otac da vam je sve to potrebno.

³³ Tražite prvo Carstvo Božije i njegovu pravednost, a sve ovo će vam se dodati.

³⁴ Prema tome, ne brinite se za sutrašnji dan, jer će se sutra brinuti o sebi. Svakom danu je dosta zla svoga.

7

O osuđivanju drugih

¹ Ne osuđujte, da sami ne biste bili osuđeni.

² Jer kako vi sudite *druge*, tako će i vama biti suđeno. Kakvom merom merite, takvom merom će vama biti mereno.

³ Zašto vidiš trun u oku brata svoga, a ne primećuješ balvan u svome oku?

⁴ Ili, kako možeš da kažeš svome bratu: 'Daj da ti izvadim trun iz oka', a u svome oku imaš balvan?

⁵ Licemere! Najpre izvadi balvan iz svoga oka, a onda gledaj kako da izvadiš trun iz oka svoga brata.

⁶ Ne dajte svetinje psima, jer će se okrenuti protiv vas i rastrgnuti vas, niti bacajte svoje bisere pred svinje, jer će izgaziti bisere.

Bog odgovara na molitvu

⁷ Molite i daće vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvoriće vam se.

[†] 6:23 Doslovno: *oko zdravo... oko loše.* [‡] 6:27 Doslovno: *makar samo za pedalj.*

⁸ Jer, ko god moli, dobija, ko god traži, nalazi, i ko god kuca, tome se otvara.

⁹ Ko bi od vas svome sinu dao kamen, kad ovaj zatraži hleb,

¹⁰ ili mu dao zmiju, kad sin zatraži ribu?

¹¹ Dakle, kada vi, budući zli, umete da dajete dobre darove svojoj deci, koliko će više vaš Otac koji je na nebesima dati dobra onima koji zatraže od njega?

Zlatno pravilo

¹² Sve što hoćete da ljudi čine vama, činite i vi njima. O tome su Zakon i Proroci.

Široka i uska vrata

¹³ Uđite na uska vrata, jer su široka vrata i prostran put koji vodi u propast, i mnogo je onih koji stupaju na njega.

¹⁴ Kako li su samo uska vrata i tesan put koji vode u život i malo je onih koji ga nalaze.

Čuvajte se lažnih proroka!

¹⁵ Čuvajte se lažnih proroka koji vam dolaze u ovčijem ruhu, a iznutra su grabljivi vuci.

¹⁶ Prepoznaćete ih po njihovim plodovima. Bere li se grožđe s trnja, ili smokve s čička?

¹⁷ Tako svako dobro drvo rađa dobre plodove, a svako loše drvo rađa loše plodove.

¹⁸ Ne može dobro drvo rađati loše plodove, niti može loše drvo rađati dobre plodove.

¹⁹ Svako drvo koje ne rađa dobre plodove, seče se i baca u vatru.

²⁰ Tako ćete i *lažne proroke* prepoznati po njihovim plodovima*.

Istiniti i lažni učenici

²¹ Neće ući u Carstvo nebesko svako ko mi govori: 'Gospode, Gospode!', nego onaj koji izvršava volju Oca mogega koji je na nebesima.

²² Mnogi će mi govoriti u onaj dan: 'Gospode, Gospode! Nismo li prorokovali u tvoje ime, u tvoje ime izgonili zle duhove, i u tvoje ime činili mnoga čuda?'

²³ Onda ću im ja reći: 'Nikada vas nisam poznavao. Odlazite od mene vi, koji činite bezakonje!'

Mudri i nerazumni graditelji

²⁴ Prema tome, svako ko sluša ove moje reči i izvršuje ih, sličan je mudrom čoveku koji je saziđao svoju kuću na steni.

²⁵ Sruči se kiša, reke se izliju, dunu vetrovi i obore se na onu kuću, ali kuća se ne sruši, jer je utemeljena na steni.

²⁶ A svako ko sluša ove moje reči i ne izvršuje ih, sličan je nerazumnom čoveku koji je saziđao svoju kuću na pesku.

²⁷ Sruči se kiša, reke se izliju, dunu vetrovi i obore se na onu kuću, i ona se sruši do temelja.“

²⁸ Kad je Isus završio ove reči, narod se divio njegovom učenju,

²⁹ jer ih je učio kao neko ko ima vlast, a ne kao njihovi znalci Svetoga pisma.

Isus čini mnoga čuda

8

Isus leči gubavca

¹ Kad je Isus sišao sa gore, krene za njim mnogo naroda.

² Uto mu pristupi neki gubavac, pade pred njim i reče mu: „Gospode, ako hoćeš, možeš da me očistiš.“

³ Isus ispruži ruku i dotaknu ga, rekavši: „Da, hoću, budi čist!“ Čovek je istog trenutka bio isceljen od gube.

* **7:20** Plodovi se ovde odnose na dela.

⁴ Isus mu reče: „Gledaj da nikom ne govoriš o ovome, nego idi i pokaži se svešteniku i prinesi žrtvu koju je Mojsije propisao, da se pred njima potvrdi *da si zdrav*.“

Vera rimskog kapetana

⁵ Kad je došao u Kafarnaum, pristupi mu jedan rimski kapetan

⁶ i zamoli ga: „Gospode, moj sluga leži u kući oduzet i mnogo se muči.“

⁷ Isus mu reče: „Doći ću i izlečiću ga.“

⁸ Kapetan mu odgovori: „Gospode, ja nisam dostojan da dođeš pod moj krov. Nego ti samo reci reč i ozdraviće moj sluga.

⁹ Ja, naime, imam vojnike koji su mi potčinjeni, pa kad kažem jednom: 'Idi tamo!', on ode; i drugome: 'Dodi!', on dođe. I služi kad kažem: 'Uradi ovo!', on uradi.“

¹⁰ Kad je Isus čuo ovo, zadivio se i rekao onima koji su ga sledili: „Zaista vam kažem da ni među Izrailjcima nisam našao ovakvu veru!

¹¹ A ja vam kažem da će mnogi doći s istoka i zapada i sesti za sto sa Avrahamom, Isakom i Jakovom u Carstvu nebeskom.

¹² A podanici Carstva biće izbačeni u tamu najkrajnju. Tamo će biti plač i škrgut zuba.“

¹³ Isus reče kapetanu: „Idi! Neka ti bude kako si verovao.“ Tog istog časa je sluga ozdravio.

Isus isceljuje mnoge bolesnike

¹⁴ Isus je došao u Petrovu kuću. Tamo je zatekao Petrovu taštu kako leži u groznici.

¹⁵ Isus je dotakao njenu ruku i groznica je prestala. Onda je ustala i počela da ga posluži.

¹⁶ A kada se spustilo veče, doveli su Isusu mnoge koji su bili opsednuti zlim duhovima. Duhove je isterao rečju, a bolesne izlečio,

¹⁷ da bi se ispunilo ono što je rekao prorok Isaija:
„On je naše slabosti uzeo,
i naše bolesti poneo.“

Isus poučava o ceni sledbeništva

¹⁸ Kad je Isus video da se oko njega okupilo mnogo sveta, zapovedio je svojim učenicima da se pređe na drugu obalu jezera.

¹⁹ Tada mu je pristupio neki znalac Svetog pisma i rekao mu: „Učitelju, slediću te kud god ti budeš pošao!“

²⁰ Isus mu odgovori: „Lisice imaju jazbine, ptice gnezda, a Sin Čovečiji nema gde da nasloni glavu.“

²¹ Neki, opet, drugi učenik mu reče: „Gospode, dozvoli mi prvo da odem i sahranim oca.“*

²² A Isus mu odgovori: „Kreni ti za mnom, a mrtvima prepusti da sahranjuju svoje mrtve.“

Isus stišava buru

²³ Kada se Isus ukrcao na brodić, za njim su pošli i njegovi učenici.

²⁴ Iznenada, podigla se velika bura na jezeru, tako da su talasi preplavljivali brodić. A Isus je spavao.

²⁵ Učenici su mu pristupili i probudili ga govoreći: „Gospode, spasi nas, propadamo!“

²⁶ A Isus im reče: „Zašto ste se uplašili, maloverni?“ Onda ustade, te zapovedi vetrovima i jezeru da se smire, i nastade velika tišina.

²⁷ Ljudi su začuđeni govorili: „Ko je ovaj da mu se i vetrovi i jezero pokoravaju?“

* **8:21** Po judejskom običaju iz prvog veka naše ere, sahranjivanje se obavljalo neposredno po smrti preminulog. Međutim, nakon godinu dana, kada bi telo istrulilo, najstariji sin bi skupio očeve kosti i stavio ih u posebnu kutiju. Kutija bi se zatim stavljala u otvor u zidu groba. To je bilo potpuno sahranjivanje.

Opsednuti Gadarinci

²⁸ Kad je Isus prispeo na drugu stranu *jezera* u gadarinski kraj, iz grobnica su izašla dva čoveka opsednuta zlim duhovima i pošla mu u susret. Bili su veoma opasni, pa se niko nije usuđivao da prođe onim putem.

²⁹ Oni povikaše: „Šta hoćeš od nas, Sine Božiji? Jesi li došao da nas mučiš pre *određenog* vremena?“

³⁰ Podalje odatle nalazilo se veliko krdo svinja.

³¹ Zli duhovi iz dvojice opsednutih zamoliše Isusa: „Ako nas već izgoniš, pošalji nas u ono krdo svinja.“

³² Isus im reče: „Odlazite!“ *Zli duhovi* su izašli i ušli u svinje. Krdo se istog časa sjurilo niz obronak u more i podavilo se u vodi.

³³ A svinjari su se razbežali, pa su došli u grad i sve razglasili, kao i ono što se dogodilo sa opsednutima.

³⁴ Sav grad je izašao i pošao u susret Isusu. Kad su ga videli, zamolili su ga da ode iz njihovog kraja.

9

Isus isceljuje oduzetog

¹ Isus je zatim, ušao u brodić, otplovio na drugu stranu i došao u svoj grad.

² Tamo su mu doveli jednog oduzetog čoveka koji je ležao na nosilima. Isus, videvši njihovu veru, reče oduzetome: „Hrabro, sinko, opraštaju ti se tvoji gresi!“

³ A neki znalci Svetog pisma rekoše u sebi: „Ovaj vređa *Boga*.“

⁴ Pronikavši njihove misli, Isus reče: „Zašto imate tako zle misli u svome srcu?

⁵ Šta je lakše reći: 'Tvoji gresi su oprošteni', ili: 'Ustani i hodaj?'

⁶ Ali da znate: Sin Čovečiji ima vlast da oprašta grehe na zemlji.“ Onda reče oduzetome: „Ustani, uzmi svoja nosila i idi svojoj kući!“

⁷ Oduzeti ustane i ode svojoj kući.

⁸ Kada je narod to video, zaprepastio se, pa je dao slavu Bogu koji je dao takvu vlast ljudima.

Isus poziva Mateja

⁹ Kako je odlazio odande, Isus je primetio jednog čoveka kako sedi na mestu za prikupljanje poreza. Zvao se Matej. Isus mu reče: „Pođi za mnom!“ On ustade i pođe za Isusom.

¹⁰ Dok je Isus obedovao u *Matejevoj* kući, mnogo poreznika i drugih grešnika je došlo i obedovalo sa Isusom i njegovim učenicima.

¹¹ A fariseji, videvši to, upitaše njegove učenike: „Zašto vaš učitelj jede sa poreznicima i *drugim* grešnicima?“

¹² Isus je to čuo, pa im je odgovorio: „Lekar ne treba zdravima, nego bolesnima.

¹³ Idite i naučite šta znači ovo: 'Milosrđe hoću, a ne žrtvu.' Jer ja nisam došao da pozovem pravednike, već grešnike.“

Rasprava o postu

¹⁴ Isusu su tada pristupili Jovanovi učenici. Pitali su ga: „Zašto mi i fariseji često postimo, a tvoji učenici ne poste?“

¹⁵ Isus im odgovori: „Zar mogu svatovi tugovati dok je mladoženja sa njima? Ipak, doći će dani kada će im oteti mladoženju, i tada će postiti.

¹⁶ Niko ne prišiva zakrpu od novog platna na staru odeću; jer zakrpa, kad se u pranju skupi, dere staru odeću, te nastaje veća poderotina.

¹⁷ Niti se novo vino sipa u stare mehove, jer će se stari mehovi raspući od *vrenja* novog vina, pa će vino isteći, a mehovi propasti. Nego, novo vino se sipa u nove mehove, pa se tako oboje sačuvaju.“

Vaskrsenje Jairove ćerke i izlečenje bolesne žene

¹⁸ Dok im je Isus to govorio, pristupi mu neki starešina, pade pred njim ničice i reče: „Moja ćerka je upravo umrla. No, ti dođi, stavi svoju ruku na nju i ona će oživeti.“

¹⁹ Isus ustade te pođe za njim zajedno sa svojim učenicima.

²⁰ Uto, neka žena koja je dvanaest godina patila od krvarenja, priđe mu s leđa i dotače rub njegove odeće.

²¹ Govorila je u sebi: „Ako dotaknem samo njegovu odeću, ozdraviću.“

²² Isus se okrete i ugledavši je, reče: „Hrabro, ćerko, tvoja te je vera iscelila.“ Žena je tog časa bila izlečena.

²³ Kada je Isus došao u kuću onog starešine, ugledao je pogrebne svirače i ljude kako nariču.

²⁴ Rekao im je: „Sklonite se! Devojka nije umrla, nego spava.“ A oni su mu se podsmevali.

²⁵ Kada je narod bio isteran, Isus uđe unutra, uze devojku za ruku i ona ustade živa.

²⁶ To se pročulo po celom onom kraju.

Isceľjenje dvojice slepih

²⁷ Kad je Isus odlazio odande, krenu za njim dva slepca. Vikali su i govorili: „Sine Davidov, smiluj se na nas!“

²⁸ Kad je ušao u kuću, slepci mu pristupe. Isus ih upita: „Verujete li da vas mogu isceliti?“

„Da, Gospode!“ – odgovoriše oni.

²⁹ Onda je Isus dotakao njihove oči i rekao: „Neka vam bude po vašoj veri.“

³⁰ Tog časa su progledali, a Isus im strogo napomenu: „Gledajte da niko ne dozna za ovo!“

³¹ A oni, izašavši iz kuće, proneše glas o njemu po celom onom kraju.

Isceľjenje nemog i opsednutog čoveka

³² Tek što su ova dvojica izašla, kad eto, dovedoše mu čoveka koji nije mogao da govori jer je bio opsednut zlim duhom.

³³ Pošto je Isus isterao zlog duha, nemi čovek je progovorio. Narod je ostao u čudu govoreći: „Nikada se tako nešto nije dogodilo u Izrailju.“

³⁴ Ipak, fariseji rekoše: „On uz pomoć glavara zlih duhova isteruje zle duhove!“

Mnogo posla, a malo radnika

³⁵ Isus je prolazio kroz sve gradove i sela. Poučavao je narod u njihovim sinagogama, objavljuvao Radosnu vest o Carstvu i lečio svaku bolest i svaku nemoć.

³⁶ Kad je video toliki narod, sažalio se nad njim, jer su bili iznureni i ojađeni kao ovce bez pastira.

³⁷ Tada Isus reče svojim učenicima: „Žetve je mnogo, a malo radnika.

³⁸ Stoga se molite Gospodaru žetve da pošalje radnike na svoju žetvu.“

10

Misija dvanaestorice apostola

¹ Isus je pozvao svojih dvanaest učenika i dao im vlast da isteruju nečiste duhove i da leče svaku bolest i svaku nemoć.

² A ovo su imena dvanaest apostola: prvi Simon, prozvani Petar, i njegov brat Andrija, Jakov Zavedejev i njegov brat Jovan,

³ Filip i Vartolomej, Toma i Matej poreznik, Jakov Alfejev i Tadej,

⁴ Simon Hananejac i Juda Iskariot, koji je izdao Isusa.

⁵ Ovu Dvanaestoricu je Isus poslao i naložio im: „Ne idite k neznabošcima i ne ulazite u samarjanske gradove.

⁶ Idite radije izgubljenim ovcima doma Izrailjevog.

⁷ Kad putujete propovedajte ovo: 'Približilo se Carstvo nebesko.'

⁸ Bolesne lečite, mrtve vaskrsavajte, gubave čistite, zle duhove izgonite! Besplatno ste primili, besplatno i dajte.

⁹ Ne opremajte svoje pojaseve ni zlatnim, ni srebrnim, ni bakrenim novcem.

¹⁰ Ni torbu na put ne nosite, ni dva para odeće, ni obuće, ni štap, jer radnik zaslučuje svoju hranu.

¹¹ A kada ulazite u neko selo, raspitajte se ko u njemu hoće da vas primi. Tu ostanite sve dok ne dođe vreme da odete.

¹² Ulazeći u tu kuću, pozdravite ukućane.

¹³ I ako ta kuća hoće da vas primi, neka vaš mir bude nad njom. Ako li kuća neće da vas primi, neka se vaš mir vrati k vama.

¹⁴ A ako vas neko ne primi ili ne posluša vaših reči, izađite iz te kuće ili iz tog grada i otresite prašinu sa svojih nogu.

¹⁵ Zaista vam kažem da će zemlji sodomskoj i gomorskoj biti lakše na Sudnji dan nego onom gradu.

Čekaju vas progonstva!

¹⁶ Evo, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Stoga, budite mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi.

¹⁷ Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati sudovima i bičevati vas po svojim sinagogama.

¹⁸ I pred vladare i careve će vas voditi zbog mene, da posvedočite njima i mnogobošcima.

¹⁹ A kada vas budu predali, ne brinite se šta ćete govoriti, jer će vam u taj čas biti dano šta da kažete.

²⁰ Nećete, naime, vi govoriti, nego će Duh Oca vašega govoriti iz vas.

²¹ Brat će brata predati da se pogubi i otac svoje dete, ustaće deca na svoje roditelje i ubijaće ih.

²² Svi će vas mrzeti radi mog imena, ali ko istraje do kraja, biće spasen.

²³ Kada vas budu progonili u jednom gradu, vi bežite u drugi. Zaista vam kažem: Sin Čovečiji će doći pre no što vi dovršite svoje poslanje po Izrailjevim gradovima.

²⁴ Učenik nije iznad svoga učitelja, niti je sluga iznad svoga gospodara.

²⁵ Učeniku je dovoljno da bude kao njegov učitelj i služi da bude kao njegov gospodar. Ako su domaćina nazvali Veelzevulom, koliko će pogrdnijim imenima nazvati njegove ukućane.

Ne treba se plašiti

²⁶ Zato se ne bojte ljudi, jer nema ničeg što je skriveno, da se neće otkriti, niti tajnog, da se neće doznati.

²⁷ Što vam kažem u tami, recite na svetlu i što vam se tiho kaže na uho, objavite glasno s krovova.

²⁸ Ne bojte se onih koji ubijaju telo; oni dušu ne mogu ubiti. Više se bojte onoga koji može i dušu i telo da pogubi u paklu.

²⁹ Zar se ne prodaju dva vrapca za jedan novčić? Ipak, ni jedan od njih ne pada na zemlju a da to dozvoli vaš Otac.

³⁰ A vama su i sve vlasi na glavi prebrojane.

³¹ Zato se ne bojte: vi vredite mnogo više od jata vrabaca.

³² Ko god mene prizna pred ljudima, priznaću i ja njega pred Ocem svojim koji je na nebesima.

³³ A ko god se odrekne mene pred ljudima, odreći ću se i ja njega pred mojim Ocem koji je na nebesima.

³⁴ Ne mislite da sam došao da donesem mir na zemlju. Nisam došao da donesem mir, nego mač.

³⁵ Ja sam, naime, došao
'da razdvojim čoveka od njegovog oca,
i ćerku od njene majke,
i snahu od svekrve.

³⁶ Čoveku će njegovi ukućani
postati neprijatelji.'

³⁷ Ko svoju majku više voli od mene, nije dostojan da bude moj sledbenik, i ko svoju ćerku više voli od mene, nije dostojan mene.

³⁸ Ko ne uzima svoj krst i ne sledi me, nije dostojan mene.

³⁹ Ko hoće da nađe svoj život, izgubiće ga, a ko izgubi svoj život radi mene, naći će ga.

⁴⁰ Ko vas prihvata, mene prihvata, a ko mene prihvata, prihvata onoga koji me je poslao.

⁴¹ Ko prihvata proroka zato što je prorok, taj će primiti proročku platu. Ko prihvata pravednika zato što je pravednik, taj će primiti pravedničku platu.

⁴² Ko napoji jednog od ovih neznatnih samo čašom hladne vode zato što je moj učenik, zaista vam kažem: taj čovek neće biti lišen svoje nagrade."

Isus poučava o Carstvu

11

Isus i Jovan Krstitelj

¹ Kad je Isus završio da upućuje dvanaestoricu svojih učenika, otišao je odatle da poučava i propoveda po gradovima *Galileje*.

² A Jovan, koji je bio u tamnici, čuvši o Hristovim delima, posla svoje učenike

³ da pitaju Isusa: „Jesi li ti onaj koji treba da dođe ili da čekamo drugoga?“

⁴ Onda im Isus odgovori: „Idite i javite Jovanu šta čujete i vidite:

⁵ slepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluvi čuju, mrtvi se vraćaju u život, siromašnima se propoveda Radosna vest.

⁶ Blažen je onaj ko se ne pokoleba zbog mene.“

⁷ Kad su *Jovanovi učenici* otišli, Isus je počeo da govori narodu o Jovanu: „Zašto ste izašli u pustinju? Da vidite kako vetar ljulja trsku?

⁸ Šta ste, dakle, izašli da vidite? Čoveka obučenog u raskošnu odeću? Evo, ti što nose raskošnu odeću žive na carskim dvorovima.

⁹ Prema tome, šta ste očekivali da vidite? Proroka? Da, kažem vam, on je i više nego prorok.

¹⁰ To je onaj o kome je pisano:

'Evo, šaljem poslanika svoga
ispred tvoga lica,
koji će ti put pripremiti.'

¹¹ Zaista vam kažem: među ljudima rođenima od žena nije se pojavio slavniji od Jovana Krstitelja, ali i najneznatniji među narodom Carstva nebeskog slavniji je od njega.

¹² Od vremena Jovana Krstitelja do sada, u Carstvo nebesko se provaljuje, i siloviti ga osvajaju.

¹³ Jer, svi su Proroci i Zakon *Mojsijev* prorokovali do Jovana.

¹⁴ I ako hoćete da prihvatite, on je Ilija koji treba da dođe.

15 Ko ima uši, neka sluša!

Isusov sud o savremenici

16 S kim ću uporediti ovaj naraštaj? On je sličan deci koja sede po trgovima i dovikuju drugoj deci:

17 'Svirali smo vam,
a vi niste igrali.

Jadikovali smo,

a vi niste naricali!'

18 Jer, došao je Jovan koji posti i ne pije *vinu*, a oni kažu: 'Opsednut je zlim duhom.'

19 Došao je Sin Čovečiji, koji jede i pije, a oni kažu: 'Gledaj izjelice i pijanice, prijatelja poreznika i grešnika!' Ipak, mudrost se delima dokazuje."

Teško nepokajanim gradovima!

20 Tada je *Isus* počeo da kori gradove u kojima su se dogodila većina njegovih čuda, ali se stanovnici nisu pokajali:

21 „Jao tebi, Horazine! Jao tebi, Vitsaido! Jer, da su se u Tiru i Sidonu dogodila čuda koja su bila učinjena u vama, odavno bi se već pokajali, sedeći u kostreti i pepelu.

22 Ali ja vam kažem da će Tiru i Sidonu biti lakše na Sudnji dan nego vama.

23 A ti, Kafarnaume, hoćeš li se do neba uzdići? Do Sveta mrtvih ćeš se srušiti! Jer da su se u Sodomi dogodila čuda koja su se dogodila u tebi, tog grada bi bilo sve do današnjega dana.

24 Ali ja vam kažem da će zemlji sodomskoj biti lakše na Sudnji dan nego tebi."

Spasitelj poziva

25 U to vreme *Isus* reče: „Hvalim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a otkrio onima *što su kao mala deca*.

26 Da, Oče, jer ti je tako bilo po volji.

27 Otac mi je sve predao, i niko ne poznaje Sina osim Oca, niti ko zna Oca osim Sina, i onog kome Sin hoće da otkrije.

28 Dođite k meni, svi koji ste umorni i pod teretom, i ja ću vam dati odmora.

29 Uzmite moj jaram na sebe, i naučite od mene, jer ja sam krotka i ponizna srca, te ćete naći spokoj svojim dušama.

30 Jer moj je jaram blag, i breme je moje lako."

12

Isus - Gospodar subote

1 Tih dana je *Isus* prolazio kroz žitna polja. Bila je subota. Njegovi učenici su bili gladni, pa su počeli da trgaju klasje i da jedu zrnevlje.

2 Kada su fariseji to videli, rekli su *Isusu*: „Pogledaj! Tvoji učenici čine što ne sme da se čini subotom."

3 *Isus* im odgovori: „Zar niste čitali šta je David učinio kada je ogladneo, on i njegovi pratioci?

4 On je ušao u Dom Božiji i zajedno sa njima jeo postavljene hlebove koje, *po Zakonu*, nisu smeli da jedu ni on ni njegovi pratioci, nego samo sveštenici.

5 Ili, zar niste čitali u Zakonu da sveštenici u hramu krše subotu, a ipak nisu krivi?

6 A ja vam kažem da se ovde zbiva nešto važnije od hrama.

7 Kada biste znali šta znači: 'Milosrđe hoću, a ne žrtvu', ne biste osudili nevine.

8 Jer, Sin Čovečiji je Gospodar subote."

Čovek sa usahlom rukom isceljen u subotu

9 *Isus* je otišao odande i ušao u njihovu sinagogu.

¹⁰ Tamo se našao neki čovek sa usahlom rukom. Fariseji su upitali Isusa: „Da li je dopušteno lečiti u subotu?“ To su ga pitali, nameravajući da ga optuže.

¹¹ Isus im odgovori: „Ima li takvog među vama, koji ne bi svoju jedinu ovцу prihvatio i izvadio ako bi ova u subotu upala u jamu?

¹² A koliko je samo čovek vredniji od ovce! Prema tome, dozvoljeno je da se subotom čini dobro.“

¹³ Onda reče čoveku sa usahlom rukom: „Ispruži svoju ruku!“ Čovek ispruži ruku i ona postade zdrava kao i druga ruka.

¹⁴ Tada fariseji izađoše i većajući skovaše zaveru kako da ubiju Isusa.

Isus – sluga Božiji

¹⁵ Kada je Isus to doznao, napustio je to mesto. Mnoštvo ljudi ga je sledilo i on ih je sve iscelio.

¹⁶ Isus im je napomenuo da ne otkrivaju ko je on,

¹⁷ da bi se ispunilo ono što je *Bog* rekao po proroku Isaiji:

¹⁸ „Evo Sluge moga, koga sam izabrao,
voljenog mog, miljenika duše moje.

Na njega ću Duha svoga izliti,
da objavi pravdu narodima.

¹⁹ Neće se prepirati, niti vikati,
niti će se glas njegov čuti po ulicama.

²⁰ On neće slomiti trsku napuknutu,
niti će ugasiti fitilj koji tinja,
dok ne dovede pravo do pobede.

²¹ Ime njegovo nada narodima biće.“

Kakvom silom Isus leči?

²² Nakon toga su Isusu doveli čoveka opsednutog zlim duhom, koji je zbog toga bio slep i nem. *Isus* ga je iscelio, pa je čovek progovorio i progledao.

²³ Sav narod se divio i govorio: „Nije li ovo Sin Davidov?“

²⁴ Kad su fariseji to čuli, rekli su: „Ovaj ne isteruje zle duhove osim uz pomoć Veelzevula, glavara zlih duhova!“

²⁵ A *Isus*, znajući šta misle, reče im: „Svako carstvo u kome dođe do podele i rata – opusteće, i svaki grad ili dom gde se ljudi okrenu jedni protiv drugih, neće opstati.

²⁶ Ako Satana izgoni Satanu, on se okrenuo protiv sebe samog. Kako će, dakle, opstati njegovo carstvo?

²⁷ Ako ja uz pomoć Veelzevula izgonim zle duhove, uz čiju *pomoć* ih vaši učenici* izgone? Zato će vam oni suditi.

²⁸ Ali, ako ja Božijim Duhom izgonim zle duhove, onda je k vama došlo Carstvo Božije.

²⁹ Ili, zar može neko da uđe u kuću snažnog čoveka i da opljačka njegovo pokućstvo, ako ga prvo ne sveže? Tek onda će opljačkati njegovu kuću.

³⁰ Ko nije sa mnom, protiv mene je, i ko sa mnom ne sakuplja, taj rasipa.

³¹ Zato vam kažem: ljudima se može oprostiti svaki greh i svako bogohulstvo, ali bogohulstvo protiv Duha mu se neće oprostiti.

³² I ako ko kaže nešto protiv Sina Čovečijeg, to mu se može oprostiti; ali ako kaže nešto protiv Duha Svetoga, to mu se neće oprostiti ni na ovom svetu, ni u budućem.

Dobro drvo rađa dobre plodove

³³ Stoga se odlučite: ili je drvo dobro, pa mu je i plod dobar, ili je drvo loše, pa mu je i plod loš. Drvo se, naime, po svome plodu poznaje.

* **12:27** Doslovno: *sinovi*.

³⁴ Porode zmijski! Kako možete reći šta je dobro, kad ste sami zli? Usta govore ono čime je srce ispunjeno.

³⁵ Dobar čovek iz riznice *svoga srca* iznosi dobro, a zao čovek iz zle riznice *svoga srca* iznosi zlo.

³⁶ Ali ja vam kažem da će ljudi na Sudnji dan odgovarati za svaku reč koju neodgovorno izgovore.

³⁷ Jer, tvoje će te reči ili opravdati ili okriviti.“

Zahtev za čudom

³⁸ Tada mu rekoše neki od znalaca Svetog pisma i od fariseja: „Učitelju, hoćemo da vidimo znak od tebe.“

³⁹ Isus im je odgovorio: „Zli i preljubnički naraštaj traži znak, ali mu se neće dati drugi znak, osim znaka proroka Jone.

⁴⁰ Jer, kao što je Jona proveo tri dana i tri noći u utrobi kita, tako će i Sin Čovečiji biti tri dana i tri noći u srcu zemlje.

⁴¹ Ninivljani će se podići iz mrtvih na Sudnji *dan* sa ovim naraštajem i optužiti ga, jer su se oni pokajali na Joninu propoved, a evo, ovde se zbiva nešto što prevazilazi Jonu.

⁴² Carica sa juga će se podići iz mrtvih na Sudnji dan sa ovim naraštajem i optužiće ga, jer je iz daleka došla da čuje Solomonovu mudrost, a evo, ovde se zbiva nešto što prevazilazi Solomona.

⁴³ A kada nečisti duh izađe iz čoveka, on tumara po bezvodnim mestima tražeći sebi pokoja. I pošto ga ne nalazi,

⁴⁴ kaže: 'Vratiću se u svoj dom, odakle sam izašao.' Kada se vrati, nalazi kuću nenastanjenu, počišćenu i uređenu.

⁴⁵ Onda odlazi i dovodi sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, pa uđu i nastane se tamo. Čoveku onda to potonje stanje biva gore no što mu je bilo pređašnje. Tako će biti i sa ovim zlim naraštajem.“

Prava Isusova rodbina

⁴⁶ Dok je *Isus* govorio narodu, dođu njegova majka i braća. Stajali su napolju želeći da govore sa njim.

⁴⁷ Neko mu reče: „Evo, tu napolju su tvoja majka i tvoja braća i hoće da govore sa tobom.“

⁴⁸ Isus mu odgovori: „Ko je moja majka i ko su moja braća?“

⁴⁹ Onda je pružio svoju ruku prema učenicima i rekao: „Evo moje majke i moje braće!

⁵⁰ Jer onaj ko vrši volju moga Oca koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka.“

13

Priče o Carstvu Božijem

¹ Onoga dana Isus je izašao iz kuće i seo uz jezero.

² Oko njega se okupilo mnogo sveta, pa je morao da sedne u jednu lađicu, dok je sav narod stajao na obali.

³ Mnogo im je govorio služeći se pričama:

Priča o sejaču

„Gle, izađe sejač da seje.

⁴ I kako je sejao, neka zrna su pala kraj puta. No, došle su ptice i pozobale ih.

⁵ Druga zrna su pala na kamenito tle, gde nisu imala mnogo zemlje. Brzo su iznikla, jer zemlja nije bila duboka.

⁶ Ali kada je sunce sinulo, spržilo je biljke, i pošto nisu imale koren, posušile su se.

⁷ Neka zrna su pala među trnje. Trnje naraste i poguši biljke.

⁸ Ipak, neka zrna su pala na dobru zemlju i donela rod: neka stotruko, neka šezdesetotruko, a neka tridesetotruko.

⁹ Ko ima uši, neka sluša!“

Zašto Isus govori u pričama?

¹⁰ Tada mu pristupe njegovi učenici i upitaju ga: „Zašto im govoriš kroz priče?“

¹¹ Isus im odgovori: „Vama je dano da saznate tajne Carstva nebeskog, a njima nije dano.

¹² Jer ko ima, njemu će se dodati i izobilovaće, a onome koji nema, oduzeće se i to što ima.

¹³ Zato im govorim kroz priče, zato što gledaju, a ne vide, slušaju, a ne čuju i ne razumeju.

¹⁴ Na njima se ispunjava Isaijino proroštvo koje glasi:

‘Slušaćete i nećete razumeti,
gledaćete i nećete videti.

¹⁵ Jer je otvrdnulo srce ovoga naroda,
uši su svoje začepili,
oči su svoje zatvorili,
da očima ne vide,
da ušima ne čuju,
da srcem ne razumeju i obrate se,
da ih ja iscelim.’

¹⁶ A vaše oči su blažene što gledaju, i vaše uši što slušaju.

¹⁷ Jer zaista vam kažem: mnogi proroci i pravednici su želeli da vide ono što vi gledate, ali nisu videli, i da čuju što vi slušate, ali nisu čuli.

Tumačenje priče o sejaču

¹⁸ Vi poslušajte, dakle, šta znači priča o sejaču.

¹⁹ Svakome ko sluša reč o Carstvu, a ne razume, dolazi Zli i otima što mu je posejano u srcu. To je ono *seme* što je uz put posejano.

²⁰ A *seme* posejano na kamenito tle, to je onaj koji kad čuje Božiju reč, odmah je sa radošću prihvata,

²¹ ali pošto reč nije uhvatila korena u njemu, biva nepostojan. Kad nastane nevolja ili progonstvo zbog reči, on odmah otpada.

²² Ono *seme* što je posejano u trnje, to je onaj koji čuje reč, ali briga za ovozemaljske stvari i zavodljivost bogatstva uguše reč, te ostaje bez ploda.

²³ A *seme* posejano na dobro tle, to je onaj koji reč sluša i razume, te onda zaista daje plod: stotruko, šezdesetotruko i tridesetotruko.“

Priča o kukolju

²⁴ Isus im je ispričao drugu priču: „Carstvo nebesko je slično čoveku koji je posejao dobro seme na svojoj njivi.

²⁵ Ali dok su *njegovi* ljudi spavali, dođe njegov neprijatelj, poseje kukolj među žito i ode.

²⁶ Kada je usev izrastao i doneo plod, pokazao se i kukolj.

²⁷ Sluge pristupiše svome domaćinu, pa mu rekoše: ‘Gospodaru, nisi li ti posejao dobro seme na svojoj njivi? Odakle onda kukolj?’

²⁸ ‘To je uradio neprijatelj’, odgovori im domaćin. Sluge ga onda upitaše: ‘Hoćeš li, onda, da odemo i da ga pokupimo?’

²⁹ Domaćin im odgovori: ‘Ne, da ne biste sa kukoljem išćupali i žito.

³⁰ Ostavite neka oboje rastu do žetve. A u vreme žetve ću reći žeteocima: skupite prvo kukolj i svežite ga u snopove da se spali, a žito odnesite u moju žitnicu.“

Priča o gorušičinom zrnu

³¹ Isus im je izložio drugu priču: „Carstvo nebesko je slično gorušičinom zrnu koje čovek uzme i poseje na svojoj njivi.

³² Ono je doduše manje od sveg semenja, ali kada izraste, nadvisuje ostalo rastinje i postaje drvo na koje dolaze ptice nebeske i gnezde se po njegovim granama.“

Priča o kvascu

³³ Ispričao im je još jednu priču:

„Carstvo nebesko je slično kvascu koji žena uzme i umesi sa tri mere brašna, dok sve testo ne uskisne.“

Čemu služe priče?

³⁴ Sve ovo je Isus ispričao narodu kroz priče, i bez priča im ništa nije govorio,

³⁵ da bi se ispunilo ono što je *Bog* rekao po proroku:
„Moj govor biće u pričama,
objaviću što je sakriveno od postanka sveta.“

Isus objašnjava priču o kukolju

³⁶ Isus je onda raspustio narod i ušao u kuću. Njegovi učenici su došli k njemu i rekli mu: „Razjasni nam priču o kukolju na njivi.“

³⁷ On im odgovori: „Sejač dobrog semena je Sin Čovečiji.

³⁸ Njiva predstavlja svet. Dobro seme su podanici* Carstva, a kukolj su podanici Zloga.

³⁹ Neprijatelj koji je posejao kukolj – to je đavo. Žetva je svršetak sveta, a žeteoci anđeli.

⁴⁰ I kao što se kukolj sakuplja i spaljuje, tako će biti na svršetku sveta.

⁴¹ Sin Čovečiji će poslati svoje anđele da sakupe iz njegovog Carstva sve one što navode na greh i one koji čine bezakonje,

⁴² pa će ih baciti u peć ognjenu. Tamo će biti plač i škrgut zuba.

⁴³ Tada će pravednici zasjati kao sunce u Carstvu Oca svojega. Ko ima uši, neka sluša!

Priča o sakrivenom blagu

⁴⁴ Carstvo nebesko je slično i blagu sakrivenom u polju, koje čovek nađe. On ga tada sakrije i sav radostan ode da proda sve što ima, pa kupi ono polje.

⁴⁵ Nadalje, Carstvo nebesko je slično trgovcu koji traga za lepim biserima.

⁴⁶ A kada nađe jedan skupoceni biser, on ode da rasproda sve što ima i kupi ga.

Priča o ribarskoj mreži

⁴⁷ Carstvo nebesko je slično i ribarskoj mreži bačenoj u more koja zahvati razne vrste *riba*.

⁴⁸ Kada se mreža napuni i izvuku je na obalu, onda ribari sednu, pa dobre *ribe* stave u sudove, a loše izbace.

⁴⁹ Tako će biti i na svršetku sveta: izaći će anđeli pa će izdvojiti zle od pravednih

⁵⁰ i baciti ih u peć ognjenu. Tamo će biti plač i škrgut zuba.

⁵¹ Razumete li sve ovo?“ Oni odgovoriše: „Da!“

⁵² On im onda reče: „Zato je svaki znalac Svetog pisma, poučen o Carstvu nebeskom, sličan domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro.“

Isusova služba izaziva različite reakcije*Neverovanje Nazarećana*

⁵³ Kada je Isus završio sa ovim pričama, otišao je odande.

⁵⁴ Došao je u svoj zavičaj i učio meštane u njihovoj sinagogi. Oni su se divili i govorili: „Odakle ovome ovakva mudrost i čuda?“

* 13:38 Doslovno: *sinovi*.

⁵⁵ Nije li ovo drvodeljnin sin? Ne zove li se njegova majka Marija, a njegova braća Jakov, Josif, Simon i Juda?

⁵⁶ Nisu li i njegove sestre ovde među nama? Odakle mu onda sve to?“

⁵⁷ Zato ga nisu prihvatili. Isus im reče: „Prorok je bez časti samo u svom zavičaju i u svom domu.“

⁵⁸ Tu nije učinio mnogo čuda zbog njihovog neverovanja.

14

Smrt Jovana Krstitelja

¹ U to vreme je Irod četverovlasnik čuo za Isusa,

² pa je rekao svojim dvoranima: „To je Jovan Krstitelj. On je ustao iz mrtvih, te zato čudne sile deluju u njemu.“

³ Irod, naime, beše uhvatio Jovana, svezao ga i bacio u tamnicu. To je bilo zbog Irodijade, žene Irodovog brata Filipa.

⁴ Jovan je govorio Irodu: „Ti nemaš prava da je imaš *za ženu!*“

⁵ Zbog toga je Irod hteo da ga ubije, ali se bojao naroda, jer su Jovana smatrali prorokom.

⁶ Ipak, na Irodov rođendan Irodijadina ćerka je pred gostima odigrala ples. Irodu se toliko dopala,

⁷ da se zakleo da će joj dati što god zatraži.

⁸ A ona, nagovorena od svoje majke, zatraži: „Daj mi ovde na tanjiru glavu Jovana Krstitelja.“

⁹ Car se ražalostio, ali je zbog zakletve i zbog okupljenih naredio da joj se da.

¹⁰ Tako je poslao da se Jovanu odrubi glava u tamnici.

¹¹ Jovanovu glavu su doneli na tanjiru i dali devojci, a ona je odnela svojoj majci.

¹² A Jovanovi učenici dođu, odnesu Jovanovo telo i sahrane ga. Potom odu i jave Isusu.

Isus hrani pet hiljada ljudi

¹³ Kada je Isus to čuo, povukao se odande brodićem na pusto mesto, da bude nasamo. Ipak, narod je to čuo, pa je pešice krenuo iz gradova za njim.

¹⁴ Izašavši *iz brodića*, Isus ugleda mnogo naroda, sažali se na njih, te izleći bolesne u narodu.

¹⁵ Kada je palo večer, pristupiše mu *njegovi* učenici i rekoše *mu*: „Već je dosta kasno, a mesto je pusto. Zato raspusti narod neka ode do okolnih sela da kupi sebi nešto za jelo.“

¹⁶ A Isus im reče: „Ne treba da idu. Dajte im vi da jedu.“

¹⁷ Oni mu rekoše: „Mi nemamo ovde ništa drugo osim pet hlebova i dve ribe.“

¹⁸ On im reče: „Donesite mi ih ovamo.“

¹⁹ I pošto je naredio narodu da poseda po travi, uzeo je onih pet hlebova i dve ribe, pogledao prema nebu i izrekao blagoslov. Potom je razlomio hleb i davao učenicima, a učenici narodu.

²⁰ Svi su jeli i nasitili se. A učenici su pokupili još dvanaest kotarica preostalih komada.

²¹ Onih koji su jeli bilo je oko pet hiljada muškaraca, ne računajući žene i decu.

Isus hoda po vodi

²² Isus je odmah zatim poterao učenike da se ukrcaju u brodić i da pre njega otplove na drugu obalu, dok on ne raspusti narod.

²³ Oprostivši se od naroda, otišao je u brda da se nasamo moli. Spustilo se i večer, a on je još uvek tamo bio sam.

²⁴ A brodić *sa učenicima* je već bio na velikoj udaljenosti od obale, šiban talasima usled protivnog vetra.

²⁵ Negde između tri i šest sati ujutro, došao je k njima hodajući po jezeru.

²⁶ Ugledavši ga kako hoda po jezeru, učenici su preplašeni govorili: „To je utvara!“, i od straha povikaše.

²⁷ Isus im odmah reče: „Budite hrabri! To sam ja, ne bojte se!“

²⁸ A Petar reče: „Gospode, ako si to ti, zapovedi mi da dođem do tebe po vodi.“

²⁹ Isus mu reče: „Dođi!“ Petar izađe iz brodića te, hodajući po vodi, krene prema Isusu.

³⁰ Ali, videvši jačinu vetra, uplaši se, te počeo da tone. On povika: „Gospode, spasi me!“

³¹ Isus odmah pruži ruku, dohvati ga i reče mu: „O, maloverni, zašto si posumnjao?“

³² Kada su ušli u brodić, vetar se umirio.

³³ Oni u brodiću pokloniše mu se i rekoše: „Ti si zaista Sin Božiji!“

Izlečenja u genisaretskom kraju

³⁴ Kada su preplovili na drugu obalu, pristali su u Genisaretu.

³⁵ Pošto su tamošnji ljudi prepoznali Isusa, razglasili su to po celom onom kraju, pa su mu doneli sve bolesnike.

³⁶ Molili su ga da samo dotaknu rese njegove odeće. I ko god bi dotakao, ozdravljao bi.

15

Isus poučava o unutrašnjoj čistoći

¹ Tada neki fariseji i znalci Svetog pisma iz Jerusalima pristupe Isusu, pa ga upitaju:

² „Zašto tvoji učenici krše predanje *naših* starih? Oni, naime, ne peru ruke pre jela!“

³ Isus im uzvрати: „A zašto vi kršite Božiju zapovest zbog svojih uredaba?“

⁴ Jer Bog je rekao: 'Poštuj svoga oca i svoju majku' i: 'Ko naruži oca ili majku, neka se pogubi.'

⁵ A vi kažete: 'Ako neko kaže svome ocu ili majci: „Sve što ja mogu da ti učinim je *žrtveni* prinos *Bogu*“ –

⁶ taj onda ne treba da se stara o svome ocu. Tako ste ukinuli Božiju reč radi vašeg predanja.

⁷ Licemeri! Dobro je prorokovao Isaija o vama, rekavši:

⁸ 'Ovaj narod me poštuje usnama,
ali mu je srce daleko od mene.

⁹ Uzalud je njihova pobožnost;
njihovo učenje naučene su zapovesti ljudske.”“

¹⁰ Zatim je pozvao narod i rekao: „Slušajte i razumite!“

¹¹ Čoveka ne čini nečistim ono što ulazi u usta, već ono što izlazi iz usta. To ga čini nečistim!“

¹² Tada su mu pristupili *njegovi* učenici i rekli mu: „Znaš li da su se fariseji uvredili kada su čuli ono što si rekao?“

¹³ A Isus im odgovori: „Svaka sadnica koju nije posadio Otac moj nebeski biće iskorenjena.

¹⁴ Pustite ih. Oni su slepci koji vode slepe. A ako slepac vodi slepoga, obojica će pasti u jamu.“

¹⁵ Petar mu reče „Objasni nam ovu priču.“

¹⁶ A Isus reče: „Zar i vi još uvek ne razumete?“

¹⁷ Ne shvatate li da sve što ulazi u čovekova usta odlazi u stomak i potom se izbacuje napolje?

¹⁸ A ono što izlazi iz usta, to izvire iz srca. To čini čoveka nečistim.

¹⁹ Jer iz srca izlaze zle pomisli, ubistva, preljube, blud, krađe, lažna svedočenja, pogrdne reči.

²⁰ To čini čoveka nečistim, a jesti neopranim rukama – to čoveka ne čini nečistim.“

Vera jedne Hananejke

²¹ Isus je zatim otišao odande i povukao se u tirske i sidonske oblasti.

²² Kad, gle, neka žena Hananejka iz tih krajeva dođe i zavapi: „Gospode, Sine Davidov, smiluj mi se! Moja ćerka se strašno muči, jer je opsednuta zlim duhom.“

²³ Isus joj nije odgovorio ni reči. Tada mu pristupiše njegovi učenici moleći ga: „Reci joj da ode, jer ide za nama i viče.“

²⁴ Isus joj odgovori: „Ja sam poslan samo izgubljenim ovcima doma Izrailjeva.“

²⁵ Žena dođe, pade ničice pred njim te reče: „Gospode, pomози mi!“

²⁶ On joj odgovori: „Nije dobro uzeti hleb deci i baciti ga kućićima.“

²⁷ A žena reče: „Da, Gospode, ali i kućići jedu od mrvica koje padaju sa stola njihovih gospodara.“

²⁸ Tada joj Isus odgovori: „O, ženo, velika je tvoja vera! Neka ti bude po tvojoj želji.“ Tog istog časa je ozdravila njena ćerka.

Isus isceljuje mnoge

²⁹ Isus je otišao odande i došao do Galilejskog jezera. Popeo se na jedno brdo i tamo seo.

³⁰ Tada je mnogo naroda došlo k njemu, a među njima mnogo hromih, slepih, bogalja, nemih i mnogo drugih. Položili su ih do njegovih nogu, a on ih je izlečio.

³¹ Narod se divio, pa je, gledajući da nemi govore, da su bogalji isceljeni, da hromi hodaju i da slepi gledaju, dao hvalu Bogu Izrailjevu.

Isus hrani četiri hiljade ljudi

³² Isus pozva k sebi svoje učenike, i reče im: „Žao mi je ovog naroda, jer, evo, ima već tri dana od kako su sa mnom, a nemaju šta da jedu. Ja, pak, neću da ih otpremim gladne, da ne malakšu na putu.“

³³ A učenici mu odgovore: „Odakle nam u ovoj pustari toliko hleba da se nahrani ovoliko mnoštvo?“

³⁴ Isus ih upita: „Koliko hlebova imate?“ Oni mu rekoše: „Sedam hlebova i nešto ribica.“

³⁵ Tada je Isus zapovedio narodu da poseda po zemlji.

³⁶ Onda je uzeo sedam hlebova i one ribice, zahvalio Bogu, te razlomio hlebove i dodavao ih učenicima, a učenici narodu.

³⁷ Svi su jeli i nasitili se i još su pokupili sedam punih kotarica preostalih komada.

³⁸ A onih koji su jeli bilo je četiri hiljade muškaraca, ne računajući žene i decu.

³⁹ Potom je poslao narod kući, ušao u brodić i otišao u krajeve magadanske.

16

Zahtev za znakom

¹ Nekom prilikom pristupe Isusu fariseji i sadukeji. Iskušavali su ga tako što su od njega tražili da im da znak s neba.

² Isus im je odgovorio: „Kad padne večer, vi govorite: 'Biće vedro, jer je nebo crveno.'

³ A ujutro: 'Danas će biti nevreme, jer je nebo crveno i mutno.' Vi po izgledu neba znate da procenite kakvo će biti vreme, a niste u stanju da prepoznate znake ovoga vremena.

⁴ Zli i preljubnički naraštaj traži znak, ali mu se neće dati drugi znak, osim znaka Jone.“ Tada ih je napustio i otišao.

Farisejski i sadukejski kvasac

⁵ Učenici su otplovili na drugu stranu, ali su zaboravili da ponesu hleb.

⁶ Isus im reče: „Pazite i čuvajte se farisejskog i sadukejskog kvasca!“

⁷ A oni su raspravljali među sobom govoreći: „Ovo je rekao, jer nismo poneli hleb.“

⁸ Isus, shvativši to, reče im: „Maloverni, šta raspravljate među sobom kako nemate hleba?“

⁹ Zar još uvek ne razumete i ne sećate se onih pet hlebova na pet hiljada ljudi? Koliko ste košara preostalog hleba sakupili?

¹⁰ A onih sedam hlebova na četiri hiljade ljudi? Koliko ste košara preostalog hleba sakupili?

¹¹ Pa, kako onda ne razumete? Ja vam nisam govorio o hlebu nego: 'Čuvajte se farisejskog i sadukejskog kvasca.'

¹² Tada su shvatili da im nije rekao da se čuvaju hlebnog kvasca, nego učenja fariseja i sadukeja.

Petar izjavljuje da Isus jeste Hristos

¹³ Kad je Isus došao u krajeve oko Kesarije Filipove, upitao je svoje učenike: „Šta govore ljudi o Sinu Čovečijem? Za koga ga drže?“

¹⁴ Oni mu odgovoriše: „Jedni kažu da je Jovan Krstitelj, drugi da je Ilija; treći kažu da je to Jeremija ili jedan od proroka.“

¹⁵ Isus ih upita: „A šta vi kažete: ko sam ja?“

¹⁶ Tada Simon Petar odgovori: „Ti si Hristos, Sin Boga živoga.“

¹⁷ A Isus mu reče: „Blago tebi, Simone, sine Jonin, jer ti ovo ne otkri tvoje ljudsko umovanje, nego Otac moj koji je na nebesima.“

¹⁸ A ja ti kažem: ti si Petar, a na ovoj steni sagradiću svoju Crkvu i vrata Sveta mrtvih neće je nadvladati.

¹⁹ Tebi ću dati ključeve Carstva nebeskog, pa što presudiš na zemlji, biće presuđeno na nebesima, i što razrešiš na zemlji, biće razrešeno na nebesima.“

²⁰ Tada je Isus zapovedio svojim učenicima da nikome ne govore da je Hristos.

Isus nagoveštava svoju smrt i vaskrsenje

²¹ Od tada je Isus počeo da obznanjuje svojim učenicima da treba da ide u Jerusalim i mnogo da propati. Njega će odbaciti starešine, vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma. Biće ubijen, ali će vaskrsnuti trećeg dana.

²² Tada mu je prišao Petar i počeo da ga prekoreva: „Bože sačuvaj, Gospode! To se tebi neće dogoditi!“

²³ Isus se okrete i reče Petru: „Odlazi od mene, Satano! Ti si mi zamka na putu, jer tvoje umovanje nije Božije, već ljudsko.“

Cena sledbeništva

²⁴ Onda Isus reče svojim učenicima: „Ko hoće da ide za mnom, neka se odrekne sebe samog i neka uzme svoj krst, pa neka me sledi.“

²⁵ Jer, ko hoće da spase svoj život, izgubiće ga, a ko izgubi svoj život radi mene, naći će ga.

²⁶ Šta vredi čoveku da zadobije i sav svet, a životu svom naudi? Ili, šta čovek može dati u zamenu za svoj život?

²⁷ Uistinu, doći će Sin Čovečiji u slavi svoga Oca i sa anđelima njegovim, te će svakom uzvratiti po njegovim delima.

²⁸ Zaista vam kažem: među onima koji stoje ovde ima nekih koji neće iskusiti smrt dok ne vide Sina Čovečijeg da dolazi sa svojim Carstvom.“

17

Isusovo preobraženje

¹ Posle šest dana Isus povede sa sobom Petra, Jakova i njegovog brata Jovana i odvede ih na visoku goru, gde su bili sami,

² te se preobrazi pred njima: lice mu je zasijalo kao sunce, a odeća mu postade blistavo bela kao svetlost.

³ Uto se pred njima pojave Mojsije i Ilija, te su razgovarali sa njim.

⁴ Petar reče Isusu: „Gospode, dobro je za nas da smo ovde! Ako hoćeš, napraviću ovde tri senice: jednu tebi, jednu Mojsiju i jednu Iliji.“

⁵ Dok je Petar još govorio, jedan svetli oblak ih zakloni i iz oblaka se začu glas: „Ovo je Sin moj voljeni, koji mi je po volji! Njega slušajte!“

⁶ Kada su čuli ovo, učenici polegaše licem okrenuti prema zemlji i silno se uplašise.

⁷ Isus im priđe, dotače ih i reče im: „Ustanite, ne bojte se!“

⁸ Kada su podigli pogled, nisu videli nikog drugog osim samoga Isusa.

⁹ Dok su silazili sa gore, Isus im zapovedi: „Nikome ne govorite o ovom viđenju dok Sin Čovečiji ne vaskrsne iz mrtvih.“

¹⁰ Tada ga zapitaše učenici: „Zašto, dakle, znalci Svetog pisma kažu da prvo Ilija treba da dođe?“

¹¹ On im odgovori: „Ilija će zaista doći i sve obnoviti.

¹² Ali ja vam kažem da je Ilija već došao, ali ga nisu prepoznali, nego su učinili sa njim šta su hteli. Tako isto i Sin Čovečiji treba da pretrpi od njih.“

¹³ Tada su učenici razumeli da im je to rekao o Jovanu Krstitelju.

Isus isceljuje opsednutog dečaka

¹⁴ Kad su došli k narodu, pristupi mu jedan čovek i pade pred njim na kolena.

¹⁵ Reče: „Gospode, smiluj se na moga sina jer je mesečar i strašno se muči. Često pada u vatru i u vodu.

¹⁶ Doveo sam ga tvojim učenicima, ali oni nisu mogli da ga izleče.“

¹⁷ Isus im odgovori: „O, neverni i izopačeni rode, dokle ću još biti sa vama?! Dokle ću vas još podnositi? Dovedite mi dečaka ovamo!“

¹⁸ Isus zapreti zlom duhu, te on izađe iz dečaka. Dečak ozdravi istog časa.

¹⁹ Nešto kasnije, učenici nasamo pristupe Isusu i upitaju ga: „Zašto mi nismo mogli da isteramo zlog duha?“

²⁰ A on im reče: „Zato što imate malo vere. Zaista vam kažem, ako imate vere kao zrno gorušice, možete reći ovoj gori: 'Premesti se odavde onamo!', ona će se zaista premestiti i ništa vam neće biti nemoguće.

²¹ A ovaj rod isteruje se samo postom i molitvom.“*

Isus ponovo govori o svojoj smrti

²² Vraćajući se u Galileju, Isus reče svojim učenicima: „Sin Čovečiji će biti predat ljudima u ruke

²³ i oni će ga ubiti, ali će on vaskrsnuti trećeg dana.“ To ih je duboko ožalostilo.

O davanju hramskog poreza

²⁴ Kada su došli u Kafarnaum, pristupe Petru ubirači hramskog poreza koji je iznosio dve drahme, pa ga upitaju: „Zar vaš učitelj ne plaća dve drahme?“

²⁵ Petar odgovori: „Plaća.“ A kad je ušao u kuću, Isus ga pretekne: „Šta misliš, Simone? Od koga carevi ubiru namet ili porez? Od svojih sinova, ili od tuđih?“

²⁶ „Od tuđih“ – odgovori Petar. Isus mu onda reče: „Dakle, sinovi su izuzeti.

²⁷ Ipak, da ih ne bismo zbunjivali, idi do mora, baci udicu i uzmi prvu ribu koja se upeca, pa joj otvori usta. Tu ćeš naći novčić od četiri drahme. Uzećeš ga i dati im za mene i za sebe.“

18

Ko je najveći?

* 17:21 Ovaj stih se nalazi samo u većinskom, vizantijskom tekstu.

¹ Nešto kasnije, učenici pristupiše Isusu i upitaše ga: „Ko je, dakle, najveći u Carstvu nebeskom?“

² Isus dozva jedno dete, postavi ga između njih

³ i reče: „Zaista vam kažem, ako se ne promenite iznutra i ne postanete kao deca, nećete ući u Carstvo nebesko.“

⁴ Ko se ponizi kao ovo dete, taj je najveći u Carstvu nebeskom.

⁵ Ko prihvati jedno takvo dete u moje ime, taj mene prihvata.

Isus upozorava na dolazak iskušenja

⁶ A ko god navede na greh jednoga od takvih malih koji veruju u mene, bolje bi mu bilo da o svoj vrat obesi veliki vodenični kamen i da se utopi u dubini morskoj.

⁷ Teško svetu zbog iskušenja koje navode na greh. Naime, iskušenja koje navode na greh moraju doći, ali teško čoveku po kome takva iskušenja dolaze.

⁸ Ako te tvoja ruka ili noga navodi na greh, odseci je i baci od sebe, jer bolje je da uđeš u život obogaljen ili hrom, nego da sa obe ruke ili obe noge budeš bačen u oganj večni.

⁹ I ako te tvoje oko navodi na greh, izvadi ga i baci od sebe, jer je bolje da uđeš u život s jednim okom, nego da sa oba oka budeš bačen u pakao ognjeni.

¹⁰ Pazite da ne gledate prezrivo ni na jednoga od ovih malih, jer, kažem vam, njihovi anđeli na nebu uvek gledaju lice Oca kojega koji je na nebesima.

¹¹ Jer je Sin Čovečiji došao da spase što je izgubljeno.

¹² Šta mislite? Ako neki čovek ima stotinu ovaca, a jedna od njih zaluta, neće li on ostaviti onih devedeset devet u brdima i poći da traži onu jednu koja je zalutala?

¹³ I ako se desi da je nađe, zaista vam kažem, on će se zbog nje radovati više nego zbog onih devedeset devet koje nisu zalutale.

¹⁴ Tako ni Otac vaš koji je na nebesima ne želi da propadne ni jedan od ovih malih.

Šta sa bratom koji greši?

¹⁵ Ako tvoj brat sagrađi protiv tebe, idi k njemu i ukaži mu na njegov greh dok si nasamo sa njim. Ako te posluša, zadobio si brata.

¹⁶ A ako te ne posluša, povedi sa sobom još jednog ili dvojicu. 'Svaka optužba mora da se potvrdi samo na osnovu izjave dva ili tri svedoka.'

¹⁷ A ako ne posluša njih, reci crkvi. A ako ne posluša ni crkvu, neka ti bude kao mnogobožac i poreznik.

¹⁸ Zaista vam kažem, ako šta presudite na zemlji, biće presuđeno na nebu; a što razrešite na zemlji, biće razrešeno na nebu.

¹⁹ Ponovo vam kažem, da ako se dvojica od vas na zemlji udruže u molitvi i zatraže bilo šta, daće im Otac moj koji je na nebesima.

²⁰ Jer gde su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, i ja sam tamo među njima.“

Priča o nemilosrdnom sluzi

²¹ Tada mu pristupi Petar i upita ga: „Koliko puta treba da oprostim svome bratu koji sagrađi protiv mene? Do sedam puta?“

²² Isus mu reče: „Kažem ti, ne sedam puta, nego sedamdeset puta sedam.“

²³ Zato je Carstvo nebesko slično caru koji je odlučio da svede račune sa svojim slugama.

²⁴ Kad je počeo da obračunava, dovedoše mu jednog čoveka koji mu je dugovao deset hiljada talanata.

²⁵ Budući da nije mogao da mu plati, gospodar naredi da se prodaju u roblje on, njegova žena i deca i sve što poseduje, te da se dug naplati.

²⁶ Sluga na to pade ničice na zemlju i reče mu: 'Imaj strpljenja sa mnom i sve ću ti vratiti.'

²⁷ Gospodar se smiluje na slugu, pusti ga i oprosti mu dug.

²⁸ Kad je taj isti sluga izašao, našao je jednog od svojih prijatelja koji je takođe bio sluga. Taj mu je dugovao stotinu srebrnjaka. On ga uhvati i poče da ga davi, govoreći: 'Vraćaj što si dužan!'

²⁹ Njegov drug padne pred njim, preklinjući ga: 'Budi strpljiv sa mnom i ja ću ti vratiti!'

³⁰ Ali ovaj ne htede, nego ode i baci ga u tamnicu dok ne vrati dug.

³¹ Međutim, to su videli njegovi drugovi, sluge, koji su se na to veoma ožalostili. Otišli su i javili gospodaru sve što se dogodilo.

³² Tada je gospodar ponovo pozvao k sebi tog slugu. Rekao mu je: 'Zli slugo! Oprostio sam ti sav onaj dug jer si me molio.'

³³ Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kao što sam se ja smilovao tebi?'

³⁴ Gospodar se razgnevi, te ga predade mučiteljima dok mu ne vrati sav dug.

³⁵ Isto tako će Otac moj koji je na nebesima, učiniti s vama, ako svaki od vas od srca ne oprostí svome bratu."

Isus dolazi u sukob sa verskim vođama

19

O razvodu

¹ Kada je Isus završio ove besede, napustio je Galileju i došao u oblast Judeje, s druge strane Jordana.

² Pratilo ga je veliko mnoštvo naroda. On je onda izlečio bolesne u narodu.

³ Tada mu pristupiše neki fariseji s namerom da ga iskušaju. Rekoše mu: „Da li je dopušteno čoveku da se razvede od svoje žene iz bilo kakvog razloga?“

⁴ Isus odgovori: „Zar niste čitali da je Stvoritelj u početku stvorio muško i žensko?“

⁵ Uz to je rekao: „Stoga će čovek ostaviti svoga oca i svoju majku, te se priljubiti uz svoju ženu, pa će dvoje biti jedno telo.

⁶ Tako nisu više dvoje, nego jedno telo. Dakle, što je Bog sastavio, čovek da ne rastavlja!“

⁷ A oni mu rekoše: „Zašto je onda Mojsije zapovedio da *muž* da *svojoj ženi* potvrdu o razvodu braka kada se od nje razvodi?“

⁸ Isus im odgovori: „Mojsije vam je zbog tvrdoće vašeg srca dopustio da se razvodite od svojih žena. Ipak, u početku nije bilo ovako.

⁹ A ja vam kažem: ko se razvede od svoje žene, osim zbog njenog bluda, i oženi se drugom, taj čini preljubu.“

¹⁰ Tada mu rekoše njegovi učenici: „Ako tako stoje stvari između muža i žene, onda je bolje ne ženiti se.“

¹¹ Isus im odgovori: „Ne mogu to svi razumeti, nego samo oni kojima je dano.

¹² Ima, naime, nesposobnih za brak, jer su rođeni sa telesnom manom. Ima, opet, i takvih koji su nesposobni za brak, jer su ih ljudi osakatili. A ima i takvih koji su sami sebe lišili bračnog života, zbog Carstva nebeskog. Ko može da prihvati, neka prihvati.“

Isus blagosilja decu

¹³ Tada su mu doveli decu da bi položio ruke na njih i pomolio se za njih, ali su im učenici branili.

¹⁴ Isus reče: „Pustite decu i ne sprečavajte ih da dolaze k meni, jer takvima pripada Carstvo nebesko!“

¹⁵ Isus položi ruke na njih pa ode odande.

Bogati mladić

¹⁶ Uto mu pristupi neki čovek i reče: „Učitelju, kakvo dobro treba da činim da bih imao večni život?“

¹⁷ Isus mu odgovori: „Zašto me pitaš šta je dobro? Samo je Jedan dobar. Ako hoćeš da uđeš u život, drži zapovesti.“

¹⁸ Čovek ga upita: „A koje?“ Isus mu odgovori: „Ne ubij, ne čini preljube, ne kradi, ne svedoči lažno,

¹⁹ poštuju svoga oca i majku, i voli bližnjega svoga kao samoga sebe.“

²⁰ Mladić mu reče: „Sve sam to izvršavao. Šta mi još nedostaje?“

²¹ Isus mu odgovori: „Ako hoćeš da budeš savršen, onda idi i prodaj sve što imaš, pa razdeli to siromasima i imaćeš blago na nebesima. Onda dođi i sledi me.“

²² Kada je to mladić čuo, otišao je žalostan, jer je imao veliki imetak.

²³ Isus reče svojim učenicima: „Zaista vam kažem da je bogatašu teško ući u Carstvo nebesko!

²⁴ Još vam kažem da je lakše kamili da prođe kroz iglene uši, nego bogatašu da uđe u Carstvo Božije.“

²⁵ Kada su učenici čuli ovo, zapanjiše se i rekoše: „Ko se onda može spasti?“

²⁶ Isus ih pogleda pa im reče: „Za ljude je ovo nemoguće, ali je za Boga sve moguće.“

²⁷ Tada mu Petar reče: „Evo, mi smo sve ostavili i krenuli za tobom. Šta ćemo, dakle, dobiti za to?“

²⁸ A Isus im reče: „Zaista vam kažem: dolazi dan sveopšte obnove kada će Sin Čovečiji sedeti na presto svoje slave. Tada ćete vi koji me sledite i sami sedeti na dvanaest prestola i suditi nad dvanaest plemena Izrailjevih.

²⁹ I svako ko zbog mene ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili decu, ili njive, primiće stotruko i baštiniće večni život.

³⁰ Ali će mnogi prvi biti poslednji, i poslednji – prvi.

20

Isus pripoveda parabolu o jednako plaćenim radnicima

¹ Carstvo nebesko je slično domaćinu koji je u ranu zoru otišao da unajmi radnike za svoj vinograd.

² Pogodio se sa njima da rade za jedan srebrnjak na dan i poslao ih u svoj vinograd.

³ Oko devet sati ujutro je ponovo otišao i video druge kako stoje na trgu besposleni,

⁴ pa i njima reče: 'Idite i vi u vinograd, pa ću vam platiti što bude pravo.'

⁵ Oni odoše. Otišao je ponovo oko podne i oko tri po podne i učinio isto tako.

⁶ Izašavši oko pet po podne, našao je neke druge kako stoje na trgu, pa ih je upitao: 'Zašto stojite ovde celi dan besposleni?'

⁷ Oni mu odgovoriše: 'Niko nas nije unajmio.' Domaćin i njima reče: 'Idite i vi u moj vinograd.'

⁸ Kad je palo večer, gospodar vinograda reče svome upravitelju: 'Pozovi radnike i plati im, počevši od onih koji su došli poslednji, pa do onih koji su došli prvi.'

⁹ Kad su došli oni koji su radili od pet sati po podne, dobili su po jedan srebrnjak.

¹⁰ Kada su došli oni koji su prvi počeli da rade, pomislili su da će primiti više. Ali i oni su primili po jedan srebrnjak.

¹¹ Primivši svoje, počeli su da gundaju protiv domaćina.

¹² Govorili su: 'Ovi koji su došli poslednji radili su samo jedan sat, a ti si ih izjednačio sa nama koji smo podnosili težinu dnevnog posla i žegu.'

¹³ A gospodar odgovori jednom od njih: 'Prijatelju, ja ti ne činim nepravdu. Nisi li se pogodio sa mnom za srebrnjak?'

¹⁴ Uzmi svoje pa idi. A ja hoću da dam ovom poslednjem kao i tebi.

¹⁵ Zar ja nemam pravo da raspolažem svojim novcem kako hoću? Ili ti je oko zavidno zato što sam ja dobar?'

¹⁶ Tako će poslednji biti prvi, i prvi – poslednji.“

Isus treći put predskazuje svoju smrt i vaskrsenje

¹⁷ Dok se Isus uspinjao prema Jerusalimu, uzeo je Dvanaestoricu učenika nasamo, i putem im rekao:

¹⁸ „Evo, penjemo se prema Jerusalimu i Sin Čovečiji će biti predan vodećim sveštenicima i znalcima Svetog pisma, i oni će ga osuditi na smrt.

¹⁹ Zatim će ga izručiti neznabošcima da mu se rugaju, i da ga izbičuju i razapnu, ali će on trećeg dana vaskrsnuti.“

Molba Jakovljeve i Jovanove majke

²⁰ Tada mu pristupi majka sinova Zavedejevih sa sinovima i pade ničice da zatraži nešto od njega.

²¹ Isus je upita: „Šta želiš?“ Ona mu reče: „Odredi da ova moja dva sina u tvome Carstvu sednu pored tebe, jedan zdesna, a drugi sleva.“

²² Isus odgovori: „Ne znate šta tražite. Možete li piti čašu koju ću ja ispiti?“ „Možemo!“ – odgovoriše mu oni.

²³ Isus im uzvрати: „Čašu ćete ispiti, ali ko će sedeti meni zdesna i sleva, to ja nisam ovlašten da dam. To je za one kojima je to moj Otac namenio.“

²⁴ Kada su to čula ostala desetorica, razljutiše se na dva brata.

²⁵ Isus ih onda sve dozva i reče im: „Vi znate da vladari vladaju narodima i da ih njihovi velikaši drže pod vlašću.

²⁶ Tako nešto neće biti među vama! Nego, ko hoće među vama da bude velik, neka vam bude sluga,

²⁷ i ko hoće među vama da bude prvi, neka vam bude sluga.

²⁸ Tako ni Sin Čovečiji nije došao da mu služe, nego da služi i da svoj život da kao otkupninu za mnoge.“

Dva jerihonska slepca

²⁹ Kad su izlazili iz Jerihona, pođe za njim silan narod.

³⁰ Uto, dva slepca koja su sedela kraj puta, čuvši da Isus prolazi, povikaše: „Smiluj se na nas, Gospode, Sine Davidov!“

³¹ Narod ih je učutkivao, ali oni još jače povikaše: „Smiluj se na nas, Gospode, Sine Davidov!“

³² Isus stade, pozva ih i reče: „Šta želite da vam učinim?“

³³ Oni mu rekoše: „Gospode, daj da progledamo!“

³⁴ Isus se sažali na njih, dotače njihove oči i oni odmah progledaše. Potom su krenuli za njim.

21

Isus ulazi u Jerusalim

¹ A kada su se približili Jerusalimu i došli u Vitfagu na Maslinskoj gori, Isus je poslao dvojicu učenika,

² rekavši im: „Idite u selo koje je pred vama i odmah ćete naći privezanu magaricu i magare s njom. Odvežite ih i dovedite k meni.

³ A ako vam ko što kaže, vi recite da su potrebni Gospodu. Odmah će ih poslati.“

⁴ Ovo se dogodilo da bi se ispunilo što je bilo rečeno preko proroka:

⁵ „Recite ćerki sionskoj:

„Evo, Car tvoj k tebi dolazi!

On je krotak i jaše na magarcu

i na magaretu, mladuncu magarice.“

⁶ Učenici odoše i učiniše kako im je Isus naložio.

⁷ Dovelu su magaricu i magare i stavili na njih odeću, pa je Isus uzjahao.

⁸ Mnogi je narod prostro svoju odeću po putu, dok su drugi rezali grane sa drveća i prostirali ih po putu.

⁹ Ljudi koji su išli ispred Isusa uzvikivali su:
„Osana * Sinu Davidovu!

Blagosloven onaj koji dolazi u ime Gospodnje!

Osana na visini!“

¹⁰ Kad je *Isus* ušao u Jerusolim, sav grad se uskomešao, govoreći: „Ko je ovaj?“

¹¹ A narod je odgovarao: „To je prorok Isus iz Nazareta galilejskog.“

Isus isteruje trgovce iz hrama

¹² Isus je potom ušao u hram i isterao sve one koji su prodavali i kupovali u hramu, i isprevrtao stolove menjačima novca i tezge prodavcima golubova.

¹³ *Isus* im je rekao: „Napisano je: 'Moj Dom će se zvati „Dom za molitvu“', a vi od njega pravite razbojničku pećinu!“

¹⁴ Tada su mu u hramu pristupili slepi i hromi i Isus ih je izlečio.

¹⁵ A kad su vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma videli čuda koja je učinio, te decu u hramu gde uzvikuju: „Osana Sinu Davidovu“, razljutili su se.

¹⁶ I rekoše: „Čuješ li šta oni govore?“ Isus im odgovori: „Da. Zar niste čitali: 'Sa usana dece i dojenčadi, hvalu si sebi ispevao'?“

¹⁷ On ih je onda ostavio i otišao van grada u Vitaniju, gde je proveo noć.

Neplodna smokva

¹⁸ Ujutro, dok se vraćao u grad, Isus je ogladneo.

¹⁹ Video je jednu smokvu kraj puta pa je došao do nje, a kako ništa nije našao na njoj osim lišća, reče: „Nikada više da ne bude ploda na tebi!“ I smokva se odmah osuši.

²⁰ Kada su to učenici videli, začudili su se i rekli: „Kako se smokva odmah osušila?“

²¹ Isus im odgovori: „Zaista vam kažem, ako imate vere i ne posumnjate, činićete ovo ne samo sa smokvom, nego ako i ovoj gori kažete: 'Digni se i baci se u more!', to će se i dogoditi.

²² Ako verujete, primićete što god zatražite u molitvi.“

Odakle Isusu vlast?

²³ *Isus* je ušao u hram i dok je poučavao narod, pristupiše mu vodeći sveštenici i starešine, pa ga upitaše: „U čije ime činiš ovo? Ko te je ovlastio za to?“

²⁴ Isus im odgovori: „Postaviću i ja vama jedno pitanje i ako mi odgovorite, odgovoriću i ja vama odakle mi vlast da činim ova *dela*.

²⁵ Odakle je Jovan dobio pravo da krštava? S neba ili od ljudi?“ Oni su umovali među sobom i govorili: „Ako kažemo 'od Boga', reći će nam: 'Zašto mu onda niste verovali?'

²⁶ A ako kažemo 'od čoveka', strah nas je ljudi, jer svi smatraju da je Jovan prorok.“

²⁷ Oni odgovoriše Isusu: „Ne znamo.“ Isus im odgovori: „Ni ja vama neću reći u čije ime činim ovo.“

Priča o dva sina

²⁸ „Šta mislite? Neki čovek je imao dva sina. On priđe prvom i reče mu: 'Dete, idi danas i radi u vinogradu!'

²⁹ On odgovori: 'Neću!', ali se kasnije predomisli i ode.

³⁰ Otac priđe i drugom sinu i reče mu isto. Ovaj odgovori: 'Svakako, gospodaru!', i ne ode.

³¹ Koji je od ove dvojice postupio po očevoj volji?“

* **21:9** Reč *Osana* je usklik slavljenja, koji na jevrejskom znači: *Spasi, molim te!*

Oni rekoše: „Prvi.“

Isus im onda reče: „Zaista vam kažem da će poreznici i bludnice ući u Carstvo Božije pre nego vi!

³² Jer Jovan je došao k vama *da vam pokaže* put pravednosti, ali mu niste poverovali. A poreznici i bludnice su mu poverovali. Vi ste to videli, ali niste promenili mišljenje da mu poverujete.

Priča o zlim vinogradarima

³³ Poslušajte drugu priču. Bio neki domaćin koji je posadio vinograd, ogradio ga ogradom, iskopao u njemu jamu za muljanje grožđa, i sagradio kulu. Onda je vinograd iznajmio vinogradarima i otputovao.

³⁴ Kada se približilo vreme da vinograd rodi, domaćin pošalje sluge da uzmu njegov deo roda od vinogradara.

³⁵ Ali, vinogradari uhvate njegove sluge, te jednog pretuku, drugog ubiju, a trećeg kamenuju.

³⁶ Domaćin pošalje druge sluge, više nego prvi put, ali *vinogradari* i sa ovima postupe jednako.

³⁷ Naposletku, domaćin pošalje vinogradarima svoga sina misleći: 'Mog sina će poštovati.'

³⁸ Ali vinogradari, kada videše sina, rekoše među sobom: 'Ovo je naslednik. Hajde da ga ubijemo pa ćemo imati njegovo nasledstvo!'

³⁹ Zatim ga uhvatiše, izbaciše iz vinograda i ubiše.

⁴⁰ Kada, dakle, dođe vlasnik vinograda, šta će učiniti onim vinogradarima?"

⁴¹ Oni mu odgovoriše: „Zločince će pobiti bez milosti, a vinograd će iznajmiti drugim vinogradarima koji će mu davati urod u vreme kada dozri.“

⁴² Isus im reče: „Zar nikada niste čitali u Pismu:

'Kamen što su zidari odbacili,
postade kamen ugaoni.

Od Gospoda ovo beše

i to je divno u našim očima'?

⁴³ Zato vam kažem da će vam se oduzeti Carstvo Božije i daće se narodu koji donosi rod.

⁴⁴ I ko padne na ovaj kamen, razbiće se, a na koga on padne, zdrobiće ga.“

⁴⁵ Kada su vodeći sveštenici i fariseji čuli ovu priču, shvatili su da to on o njima govori.

⁴⁶ I gledali su da ga uhvate, ali su se bojali naroda koji ga je smatrao prorokom.

22

Priča o svadbenoj gozbi

¹ Isus im je ponovo govorio u pričama. Rekao je:

² „Carstvo nebesko je slično nekom caru koji je priredio svadbu za svoga sina.

³ Onda je poslao svoje sluge da pozovu zvanice na svadbu, ali niko nije hteo da dođe.

⁴ Car je iznova poslao svoje sluge, rekavši: 'Recite zvanicama: „Evo, pripremio sam trpezu. Zaklao sam svoje volove, tovljene junce i sve je pripravljeno. Dođite na svadbu!“'

⁵ Ali zvanice ne mareći odoše: jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom.

⁶ Ostali su uhvatili careve sluge, zlostavljali ih i pobili.

⁷ Car se na to razbesneo, poslao svoju vojsku, te pobio one ubice, a njihov grad spalio.

⁸ Zatim je car rekao svojim slugama: 'Svadba je, evo, priređena, ali zvanice nisu bile dostojne.

⁹ Stoga, idite na raskršća, i koga god nađete, pozovite na svadbu!'

¹⁰ Sluge izađoše na puteve i sakupiše sve koje su našli, zle i dobre, tako da je svadbena dvorana bila puna gostiju.

¹¹ Kad je car ušao da vidi zvanice, ugledao je jednog čoveka koji nije bio svečano odeven za svadbu.

¹² Car mu reče: 'Priatelju, kako si ušao ovamo a nisi odeven kako priliči za svadbu?' Čovek zanemi.

¹³ Tada car reče svojim slugama: 'Svežite mu noge i ruke pa ga izbacite u tamu najkrajnju.' Onda će biti plač i škrgut zuba.

¹⁴ Mnogo je zvanih, ali je malo izabranih.“

Porez caru

¹⁵ Tada su fariseji otišli i na svom Veću skovali plan kako da *Isusa* uhvate u reči.

¹⁶ Potom su poslali svoje učenike i irodovce koji mu rekoše: „Učitelju, znamo da govoriš istinu i da po istini učiš o putu Božijem, da nikome ne ugađaš, jer ne praviš razlike među ljudima.

¹⁷ Reci nam šta misliš: da li je dopušteno davati porez caru ili ne?“

¹⁸ Isus je prozreo njihovu opakost, pa je rekao: „Zašto me iskušavate, licemeri?

¹⁹ Pokažite mi novac za plaćanje poreza!“ Dali su mu srebrnjak.

²⁰ *Isus* ih upita: „Čiji je ovo lik i natpis?“

²¹ Oni odgovore: „Carev*.“ „Onda, dajte caru carevo, a Bogu Božije.“

²² Kada su čuli ovo, zadivili su se, pa su ga ostavili i otišli.

O vaskrsu mrtvih

²³ Istog dana pristupe mu i sadukeji, koji govore da nema vaskrsenja,

²⁴ i upitaju ga: „Učitelju, Mojsije je rekao: 'Ako neki čovek umre i iza sebe ostavi ženu, a nema dece, onda neka se njegov brat oženi udovicom i podigne potomstvo svome bratu.'

²⁵ Bilo tako u nas sedmoro braće. Prvi se oženio i umro, pa kako nije imao potomstva, njegova žena ostane njegovom bratu.

²⁶ Isto je bilo i sa drugim i trećim, i tako sve do sedmoga.

²⁷ Na kraju umre i žena.

²⁸ Kad prilikom vaskrsenja budu vaskrsli, kome će, dakle, pripasti žena, budući da su sva sedmorica bila njome oženjena?“

²⁹ Isus im odgovori: „U zabludi ste, jer ne poznajete ni Pismo ni silu Božiju.

³⁰ Jer kad nastupi vaskrsenje, ljudi se neće ni ženiti ni udavati, nego će biti kao anđeli na nebu.

³¹ A što se tiče vaskrsa iz mrtvih, zar niste čitali šta je rekao Bog?

³² 'Ja sam Bog Avrahamov, Bog Isakov i Bog Jakovljev.' On nije Bog mrtvih, nego živih.“

³³ Kada je mnoštvo to čulo, bilo je zadiviljeno njegovim učenjem.

Najveća zapovest

³⁴ Kada su fariseji videli da je Isus učutkao sadukeje, okupiše se,

³⁵ a jedan od njih, znalac Svetog pisma, upita ga, s namerom da ga iskuša:

³⁶ „Učitelju, koja je zapovest najveća u Zakonu?“

³⁷ Isus mu odgovori: „Voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim.’

³⁸ Ovo je najveća i najvažnija zapovest.

³⁹ Druga je jednako važna: 'Voli bližnjega svoga kao samoga sebe.

⁴⁰ Na ovim dvema zapovestima počiva sav Zakon i Proroci.“

Hrist - Davidov Sin i Gospod

⁴¹ Kada su se fariseji okupili, Isus ih upita:

⁴² „Šta mislite o Hristu? Čiji je on sin?“

Oni mu odgovore: „Davidov.“

* **22:21** Misli se na *cezara* to jest, rimskog cara.

⁴³ On ih upita: „Kako ga onda David, posredstvom Duha, naziva Gospodom kad govori:

⁴⁴ 'Reče Gospod Gospodu mome:

„Sedi meni s moje desne strane,
dok dušmane ne položim tvoje,
za tvoje noge podnožje da budu“?

⁴⁵ Dakle, ako ga David naziva Gospodom, kako onda može da bude njegov sin?“

⁴⁶ Niko nije mogao da mu odgovori ni reči, i niko se od tada nije usudio da ga pita bilo šta.

23

Protiv licemerstva fariseja i znalaca Svetoga pisma

¹ Tada Isus reče narodu i svojim učenicima:

² „Znalci Svetog pisma i fariseji su zaseli na Mojsijevu stolicu.

³ Sve što vam kažu, vi to činite i sledite, ali se ne povodite za onim što rade, jer oni jedno govore, a drugo rade.

⁴ Oni vezuju i toware teška bremena ljudima na pleća, a sami neće ni prstom da mrdnu da bi ih pokrenuli.

⁵ Sva svoja dela čine da bi ih ljudi videli: proširuju svoje molitvene zapise i produžuju rese na odeći.

⁶ Vole pročelja na gozbama i prednja mesta u sinagogama,

⁷ da ih ljudi pozdravljaju na trgovima i da ih oslovljavaju sa 'Učitelju!'

⁸ A vi se nemojte oslovljavati sa 'učitelju!', jer samo je jedan vaš Učitelj, a vi ste svi braća.

⁹ I nikoga na zemlji ne oslovljavajte sa 'Oče!', jer samo je jedan vaš Otac – onaj koji je na nebu.

¹⁰ Niti zovite koga vođom, jer samo je jedan vaš vođa – Hristos.

¹¹ Najveći među vama neka vam bude sluga.

¹² Ko samog sebe uzvisuje, biće ponižen, a ko sebe unizi, biće uzvišen.

¹³ Jao vama, znalci Svetog pisma i fariseji! Licemeri! Vi zaključavate Carstvo Božije pred ljudima; sami ne ulazite, niti dajete da uđu oni koji bi hteli*.

¹⁴ Jao vama, znalci Svetoga pisma i fariseji! Licemeri! Udovice lišavate imovine, a molite se dugo da biste ostavili dobar utisak na ljude. Zato ćete biti strože osuđeni.

¹⁵ Jao vama, znalci Svetoga pisma i fariseji! Licemeri! Putujete morem i kopnom da učinite nekoga svojim sledbenikom. A kada on to postane, onda ga načinite sinom paklenim dvaput gorim od sebe.

¹⁶ Jao vama, slepe vođe! Vi kažete: 'Ko se zakune hramom, to ga ne obavezuje ni na šta, a ko se zakune zlatom koje pripada hramu, obavezan je da održi zakletvu.'

¹⁷ Budale i slepci! Pa šta je veće: zlato ili hram koji posvećuje zlato?

¹⁸ Takođe kažete: 'Ko se zakune žrtvenikom, to ga ne obavezuje ni na šta, a ko se zakune darom koji je na žrtveniku, obavezan je da održi zakletvu.'

¹⁹ Slepci! Pa šta je veće? Dar ili žrtvenik koji posvećuje dar?

²⁰ Ko se, dakle, zakune žrtvenikom, kune se njime i svime što je na njemu.

²¹ I ko se zakune hramom, kune se njime i onim koji prebiva u njemu.

²² I ko se zakune nebom, kune se Božijim prestolom i onim koji sedi na njemu.

²³ Jao vama, znalci Svetoga pisma i fariseji! Licemeri! Dajete desetak od nane, kopra i kima, a propuštate ono što je pretežnije u Zakonu – pravdu, milosrđe i veru. Ovo je trebalo činiti, a ono ne propuštati.

²⁴ Slepe vođe, vi procedujete *piće kad vam komarac upadne u čašu*, a kamilu gutate!

* **23:13** Stih se nalazi samo u većinskom, vizantijskom tekstu.

²⁵ Jao vama, znalci Svetoga pisma i fariseji! Licemeri! Čistite čašu i zdelu spolja, a iznutra su pune grabeži i raskalašnosti.

²⁶ Fariseju slepi! Očisti najpre čašu iznutra, da bi i njena spoljašnjost bila čista.

²⁷ Jao vama, znalci Svetoga pisma i fariseji! Licemeri! Vi ste kao grobovi okrečeni u belo. Spolja izgledaju lepi, a iznutra su puni mrtvačkih kostiju i svakakve nečistoće.

²⁸ Tako i vi naoko izgledate ljudima pravedni, a iznutra ste puni licemerja i bezakonja.

²⁹ Jao vama, znalci Svetoga pisma i fariseji! Licemeri! Vi podižete spomenike prorocima i ukrašavate grobove pravednika

³⁰ i govorite: 'Da smo mi živeli u vreme naših predaka, mi ne bismo učestvovali u prolivanju krvi proročke.'

³¹ Tako sami svedočite protiv sebe da ste potomci onih koji su pobili proroke.

³² Dovršite samo ono što vaši preci započеше!

³³ Zmije! Porode otrovni! Kako ćete pobeći od kazne *kojom ste osuđeni* na pakao?

³⁴ Stoga, evo, ja vam šaljem proroke, mudrace i znalce Svetoga pisma. Neke od njih ćete pobiti i razapeti, a neke ćete bičevati po vašim sinagogama i terati iz vaših gradova.

³⁵ Tako će na vas doći kazna za svu pravedničku krv prolivenu na zemlji, od krvi Avelja pravednika do Zaharije sina Varahijina, koga ste ubili između hrama i žrtvenika.

³⁶ Zaista vam kažem, sve će ovo doći na ovaj naraštaj.

Tužbalica nad Jerusalimom

³⁷ Jerusalime, Jerusalime, ti što ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi, koliko puta sam hteo da skupim tvoju decu, kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, ali vi niste hteli.

³⁸ Evo, kuća vam se ostavlja pustom.

³⁹ A ja vam kažem da me nećete videti dok ne kažete: 'Blagosloven onaj koji dolazi u ime Gospodnje!'

Isus poučava na Maslinskoj gori

24

Isus govori o rušenju hrama

¹ Isus je izašao iz hrama, i dok je odlazio, pristupe mu njegovi učenici da mu pokažu hramske zgrade.

² Isus im odgovori: „Vidite li sve ovo? Zaista vam kažem da neće ovde ostati ni kamen na kamenu, koji se neće porušiti.“

³ Kasnije, dok je Isus sedeo na Maslinskoj gori, pristupiše mu njegovi učenici nasamo i upitaše ga: „Reci nam, kada će se ovo dogoditi i šta će biti znak tvoga dolaska i svršetka sveta?“

⁴ Isus im odgovori: „Pazite da vas ko ne zavede!

⁵ Mnogi će doći u moje ime govoreći: 'Ja sam Hristos!', te će mnoge zavesti.

⁶ Čućete za ratove i za glasine o ratovima. Ne plašite se, jer sve to mora da se dogodi, ali to još nije kraj.

⁷ Podići će se narod na narod i carstvo na carstvo; biće gladi i zemljotresa po raznim mestima.

⁸ Sve ovo je tek početak nevolja.

⁹ Tada će vas predavati na muke i ubijati vas. Svi narodi će vas omrznuti radi mog imena.

¹⁰ I mnogi će tada odstupiti od vere: izdavaće jedan drugoga i mrzeti se među sobom.

¹¹ Pojaviće se i mnogi lažni proroci i zavešće mnoge.

¹² Bezakonje će uzeti maha i usled toga će ohladneti ljubav mnogih.

¹³ A ko istraje do kraja, biće spasen.

¹⁴ I Radosna vest o Carstvu će se propovedati po celom svetu za svedočanstvo svim narodima. Tada će doći kraj.

¹⁵ A kad vidite da 'strašno bogohulstvo' o kome govori prorok Danilo, stoji na svetom mestu – ko čita neka razume! –

¹⁶ tada stanovnici Judeje neka beže u brda.

¹⁷ Ko se nađe na krovu neka ne silazi da uzme što iz kuće,

¹⁸ i ko se nađe u polju neka se ne vraća da uzme svoj ogrtač.

¹⁹ Jao trudnicama i dojiljama u te dane!

²⁰ Molite se da se vaše bežanje ne dogodi u zimu ili u subotu.

²¹ Jer će tada nastati velika nevolja kakve nije bilo od početka sveta, pa do danas, niti će je više biti.

²² I ako se broj tih dana ne bi skratio, niko se ne bi spasao; ali zbog izabranih ti će se dani skratiti.

Isus govori o svom povratku

²³ Ako vam tada neko kaže: 'Evo, Hristos je ovde!' ili: 'Onde je!', ne verujte!

²⁴ Jer će se pojaviti lažni Hristosi i lažni proroci i učiniće velike znakove i čuda, da zavedu, ako je moguće, i izabrane.

²⁵ Evo, kazao sam vam unapred.

²⁶ Dakle, ako vam kažu: 'Eno ga u pustinji!', ne izlazite. Ili: 'Evo ga u tajnim odajama!', ne verujte.

²⁷ Jer kao što munja sevne s istoka i zasvetli sve do zapada, tako će biti i sa dolaskom Sina Čovečijeg.

²⁸ Gde bude lešine, tamo će se i lešinari okupljati.

²⁹ A odmah nakon nevolje tih dana
'sunce će potamneti,
a mesec neće više svetleti;
zvezde će sa neba padati,
i sile se nebeske uzdrmati.'

³⁰ I tada će se na nebu pojaviti znak Sina Čovečijeg, i sva će plemena na zemlji zakukati i ugledati Sina Čovečijeg kako dolazi na oblacima nebeskim sa silom i velikom slavom.

³¹ A na glas velike trube, on će poslati svoje anđele da saberu njegove izabrane sa četiri strane sveta, s kraja na kraj neba.

Pouka o smokvi

³² Poučite se na primeru smokve. Kada njena grana omekša i lišće potera, tada znate da je leto na pragu.

³³ Tako i vi, kad vidite sve ovo, znajte da je *on* blizu, pred vratima.

³⁴ Zaista vam kažem da ovaj naraštaj neće proći dok se sve ovo ne dogodi.

³⁵ Nebo i zemlja će proći, ali moje reči neće proći.

Neznani dan i čas

³⁶ A koji je to dan i čas, to niko ne zna, ni anđeli na nebu, pa ni sam Sin, već samo Otac.

³⁷ Jer, kao što je bilo u vreme Nojevo, tako će biti i sa dolaskom Sina Čovečijeg.

³⁸ Naime, kao što su u one dane, pre potopa, ljudi jeli i pili, ženili se i udavali, do dana kada je Noje ušao u plovilo,

³⁹ i nisu uvideli sve dok nije došao potop i sve ih odneo, tako će biti i sa dolaskom Sina Čovečijeg.

⁴⁰ Tada će dvojica biti na njivi; jedan će biti uzet, a drugi ostavljen.

⁴¹ I dve će mleti žito na žrvnju; jedna će biti uzeta, a druga ostavljena.

⁴² Bdite, stoga, jer ne znate u koji dan vaš Gospod dolazi.

⁴³ Ovo znajte: ako bi domaćin znao u koji noćni čas će lopov doći, bdeo bi i ne bi dozvolio da mu provali u kuću.

⁴⁴ Zato i vi budite spremni, jer će Sin Čovečiji doći u čas kada ne mislite.

⁴⁵ Ko je, dakle, verni i mudri sluga, koga je Gospodar postavio nad svojim domaćinstvom da svakom daje hranu na vreme?

⁴⁶ Blažen je onaj sluga koga Gospodar, kada dođe, zatekne da ovako radi.

⁴⁷ Zaista vam kažem da će mu poveriti upravu nad celim svojim imanjem.

⁴⁸ Ali ako nevaljali sluga kaže: 'Moj Gospodar se zadržao na putu',

⁴⁹ pa počne da tuče svoje drugove u službi, da jede i opija se sa pijanicama,

⁵⁰ doći će Gospodar ovih slugu u dan u koji ga ne očekuje,

⁵¹ te će ga poseći i odrediti mu mesto među licemerima. Tamo će biti plač i škrgut zuba.

25

Priča o deset devojaka

¹ Tada će Carstvo nebesko biti kao deset devojaka, koje uzeše svoje svetiljke i izađoše u susret mladoženji.

² Pet od njih bilo je nerazumno, a pet mudro.

³ Nerazumne, naime, uzevši svoje svetiljke nisu ponele sa sobom ulje;

⁴ mudre su, pak, u svojim svetiljkama ponele ulje.

⁵ Kako je mladoženja okasnio, one su sve zadremale i zaspale.

⁶ O ponoći nasta vika: 'Evo mladoženje! Izađite mu u susret!'

⁷ Tada one devojke ustadoše i urediše svoje svetiljke.

⁸ Nerazumne rekoše mudrima: 'Dajte nam od svoga ulja, jer nam se svetiljke gase.'

⁹ Mudre devojke im odgovoriše: 'Da ne bi manjkalo i nama i vama, bolje idite trgovcima i kupite sebi.'

¹⁰ Kad su nerazumne otišle da kupe ulje, stiže mladoženja i ove koje su bile spremne uđu sa mladoženjom na svadbu, a vrata se zatvore.

¹¹ Kasnije dođu i nerazumne devojke, govoreći: 'Gospodaru, gospodaru, otvori nam!'

¹² Mladoženja im odgovori: 'Zaista vam kažem, ne poznajem vas.'

¹³ Bdite stoga, jer ne znate ni dana ni časa kada će Sin Čovečiji doći.

Priča o talantima

¹⁴ To je kao kad je čovek, polazeći na put, pozvao svoje slugu i predao im svoje imanje.

¹⁵ Tako je jednom dao pet talanata, drugom dva, a trećem jedan; svakome prema njegovoj sposobnosti, pa otputovao.

¹⁶ Onaj što je primio pet talanata odmah ode, poslova s njima, te zaradi drugih pet.

¹⁷ Isto tako je i onaj sa dva talanata zaradio druga dva.

¹⁸ A onaj koji je dobio jedan talanat, ode, iskopa jamu u zemlji, te sakrije novac svoga gospodara.

¹⁹ Posle dužeg vremena, vrati se gospodar onih slugu i počne da svodi račune sa njima.

²⁰ Tada pristupi onaj sluga koji je dobio pet talanata i donese drugih pet, govoreći: 'Gospodaru, dao si mi pet talanata, i ja sam, evo, zaradio i drugih pet.'

²¹ Gospodar mu reče: 'Odlično, dobri i verni slugo! Pošto si bio veran u malim stvarima, poveriću ti mnogo više. Uđi i proveseli se sa svojim gospodarem!'

²² Pristupi drugi sluga, pa reče: 'Gospodaru, dao si mi dva talanta, a ja sam, evo, zaradio druga dva.'

²³ Gospodar mu reče: 'Vrlo dobro, valjani i verni slugo! Pošto si bio veran u malim stvarima, poveriću ti mnogo više. Uđi i proveseli se sa svojim gospodarem!'

²⁴ Pristupi i onaj koji je dobio jedan talanat i reče: 'Gospodaru, znao sam da si strog čovek, žanješ gde nisi posejao i skupljaš gde nisi vejao.'

²⁵ Uplašio sam se, pa sam otišao i sakrio tvoj talanat u zemlju. Evo ti tvoje.'

²⁶ Gospodar mu reče: 'Zli i lenji slugo! Ti si znao da žanjem gde nisam posejao i da skupljam gde nisam vejao?

²⁷ Zato je trebalo da uložiš moj novac kod onih koji posluju sa novcem, i ja bih po povratku uzeo svoj novac sa kamatom.

²⁸ Zato uzmite od njega taj talanat i dajte onome koji ima deset talanata.

²⁹ Jer, svakome ko ima, još će se i dodati, i izobilovaće, a od onoga koji nema, oduzeće se i ono što ima.

³⁰ A nekorisnog slugu izbacite u tamu najkrajnju. Tamo će biti plač i škrgut zuba.'

Sudnji dan

³¹ A kada Sin Čovečiji dođe u svojoj slavi i svi anđeli s njim, onda će on sesti na svoj slavni presto.

³² I sabraće se pred njim svi narodi, a on će ih odvojiti jedne od drugih, kao što pastir odvaja ovce od jaraca.

³³ Ovce će postaviti sebi s desne strane, a jarce s leve.

³⁴ Tada će Car reći onima sa desne strane: 'Hodite vi, blagosloveni od moga Oca, primite Carstvo koje je bilo pripravljeno za vas od postanka sveta.

³⁵ Jer, bio sam gladan i vi ste me nahranili; bio sam žedan i vi ste me napojili; bio sam stranac i vi ste me ugostili;

³⁶ bio sam go i vi ste me obukli; bio sam bolestan i vi ste me posetili; bio sam u tamnici i vi ste me obišli.'

³⁷ Tada će ga upitati oni pravednici: 'Gospode, kada smo te videli gladnog i nahranili te, ili žednog i napojili te?

³⁸ Kada smo te videli kao stranca i ugostili te, ili golog i obukli te?

³⁹ Kada smo te videli bolesnog, ili u tamnici i posetili te?'

⁴⁰ A Car će im odgovoriti: 'Zaista vam kažem, ukoliko ste učinili jednom od ove moje najneznatnije braće, meni ste učinili.'

⁴¹ Potom će reći onima s leve strane: 'Odlazite od mene, prokleti, u oganj večiti pripravljen za đavola i za njegove anđele!

⁴² Jer, bio sam gladan, a vi me niste nahranili; bio sam žedan, a vi me niste napojili;

⁴³ bio sam stranac, a vi me niste ugostili; bio sam go, a vi me niste odenuli; bio sam bolestan i u tamnici, a vi me niste posetili.'

⁴⁴ Tada će ga oni upitati: 'Gospode, kada smo te videli gladnog, ili žednog, ili kao stranca, ili golog, ili bolesnog, ili u tamnici, a da se nismo pobrinuli za tebe?'

⁴⁵ A on će im odgovoriti: 'Zaista vam kažem, ukoliko to niste učinili jednom od ovih najneznatnijih, niste učinili ni meni.'

⁴⁶ Stoga će oni otići u večnu kaznu, a pravednici u život večni."

26

Zavera protiv Isusa

¹ Kad je Isus izrekao sve ovo, rekao je svojim učenicima:

² „Znate da je za dva dana Pasha, i tada će Sina Čovečijeg predati da ga razapnu.“

³ Tada se sabraše vodeći sveštenici i starešine naroda u dvoru Prvosveštenika po imenu Kajafa.

⁴ Dogovorili su se da uhvate Isusa na prevaru i da ga ubiju.

⁵ Ali govorili su: „Samo ne za vreme praznika, da se narod ne bi pobunio.“

Pomazanje u Vitani

⁶ A kada je Isus bio u Vitani, u kući Simona gubavca,

⁷ prišla mu je neka žena s posudom od alabastra, punom skupocenog mirisnog ulja, i izlila je na njegovu glavu dok je on obedovao.

⁸ Kada su to videli njegovi učenici, naljutiše se i rekoše: „Čemu ovo rasipanje?

⁹ Ovo je moglo da se proda za veliki iznos i da se da siromasima.“

¹⁰ Ali Isus je razumeo, pa im je rekao: „Zašto joj stvarate neprijatnosti? Ona mi je učinila dobro delo.

¹¹ Jer siromahe ćete uvek imati sa sobom, a mene nećete imati uvek.

¹² Ona je izlila ovo mirisno ulje na moje telo radi mog pogreba.

¹³ Zaista vam kažem, gde god se širom sveta bude propovedala ova Radosna vest, reći će se i ovo što je ona učinila, za sećanje na nju.“

Judina izdaja

¹⁴ Tada jedan od Dvanaestorice, po imenu Juda Iskariot, ode vodećim sveštenicima,

¹⁵ i reče: „Koliko ćete mi platiti ako vam ga predam?“ Oni odrediše iznos od trideset srebrnjaka.

¹⁶ Otada je on tražio priliku da ga izda.

Poslednja večera

¹⁷ A na prvi dan praznika Beskvasnih hlebova pristupe učenicima Isusu pitajući ga: „Gde želiš da ti pripremimo pashalnu večeru?“

¹⁸ On reče: „Idite u grad do toga i toga i recite mu: 'Učitelj pita: „Moje vreme se primaklo; kod tebe ću slaviti pashalnu večeru sa svojim učenicima.“““

¹⁹ Učenici učine kako im je Isus naložio, te pripreme za Pashu.

²⁰ Uveče je Isus sa Dvanaesticom bio za stolom.

²¹ I dok su večerali, Isus reče: „Zaista vam kažem da će me izdati jedan od vas.“

²² Učenici su se veoma ožalostili, pa su počeli da pitaju jedan za drugim: „Da nisam ja, Gospode?“

²³ A on im odgovori: „Izdaće me onaj koji je sa mnom umakao hleb u zdelu.

²⁴ Doduše, Sin Čovečiji odlazi u smrt kao što je u Svetom pismu napisano za njega, ali teško onom čoveku koji ga izdaje! Tom čoveku bi bilo bolje da se nije ni rodio.“

²⁵ A Juda, izdajnik, upita: „Da nisam ja, učitelju?“ Isus mu odgovori: „Sâm si rekao.“

Večera Gospodnja (pričest)

²⁶ Dok su jeli, Isus uze hleb, izreče blagoslov, razlomi ga i dade učenicima i reče: „Uzmite i jedite, ovo je moje telo.“

²⁷ Zatim je uzeo čašu, zahvalio *Bogu*, pružio im je i rekao: „Pijte iz nje svi.

²⁸ Ovo je krv moja, krv Novog saveza, koja se proliva za mnoge radi oproštenja greha.

²⁹ A ja vam kažem: neću više piti vina od roda loze, do onoga dana kada ću piti sa vama novo vino u Carstvu moga Oca.“

³⁰ Zatim su otpevali hvalospeve i zaputili se ka Maslinskoj gori.

Proroštvo o Petrovom odricanju

³¹ Tada im Isus reče: „Svi ćete se vi okrenuti od mene još ove noći, jer je napisano: 'Udariću pastira, i ovce će se razbežati od stada.'“

³² Ali kada vaskrsnem, otići ću pre vas u Galileju.“

³³ Petar mu reče: „Ako se i svi okrenu od tebe, ja te nikada neću napustiti.“

³⁴ A Isus mu reče: „Zaista ti kažem da ćeš me se tri puta odreći ove noći pre no što se petao oglasi.“

³⁵ Petar mu reče: „Ako treba i da umrem sa tobom, neću te se odreći!“ Tako su rekli i svi učenici.

Molitva u Getsimaniji

³⁶ Tada Isus ode sa njima na mesto koje se zove Getsimanija i reče učenicima: „Sedite ovde dok ja odem onamo da se pomolim.“

³⁷ Poveo je sa sobom Petra i dvojicu Zavedejevih sinova. Uto ga obuze žalost i teskoba.

³⁸ Tada im reče: „Duša mi je nasmrt tužna. Ostanite ovde i bdite sa mnom.“

³⁹ Onda ode malo dalje i pade ničice moleći se: „Oče moj, ako je moguće, neka me mimoiđe ova čaša. Ali neka ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.“

⁴⁰ Kada se vratio k učenicima, našao ih je kako spavaju. Zato je rekao Petru: „Zar ni jedan sat niste mogli probdeti sa mnom?“

⁴¹ Bdite i molite se da ne padnete u iskušenje; duh je, naime, voljan, ali je telo slabo.“

⁴² Isus po drugi put ode da se moli i reče: „Oče moj, ako nije moguće da me mimoiđe ova čaša, da je ne ispijem, onda neka bude tvoja volja.“

⁴³ Kad se vratio, ponovo ih je zatekao kako spavaju, jer su im se oči sklapale.

⁴⁴ Onda ih je ostavio, pa je po treći put otišao da se pomoli, izgovarajući iste reči.

⁴⁵ Tada se vratio k učenicima i rekao: „Stalno spavate i poćivate. Došao je čas! Evo, Sin Čovećiji će biti predat u ruke grešnicima.

⁴⁶ Ustanite! Hajdemo! Evo, približio se moj izdajnik.“

Isusa hvataju

⁴⁷ Dok je Isus još govorio, došao je Juda, jedan od Dvanaestorice, i sa njim velika rulja sa maćevima i toljagama. Njih su poslali vodeći sveštenici i narodne starešine.

⁴⁸ Isusov izdajnik im je dao znak: „Koga poljubim, taj je. Uхватite ga!“

⁴⁹ On odmah priđe Isusu i reče: „Zdravo, učitelju!“ I poljubi ga.

⁵⁰ A Isus mu reče: „Priatelj, uradi ono zbog ćega si došao.“ Tada oni ljudi pristupe i uhvate Isusa.

⁵¹ Uto, jedan od onih koji su bili sa Isusom, trže svoj mać i udari Prvosveštenikovog slugu, te mu odseće uho.

⁵² Isus mu tada reče: „Vrati svoj mać u korice, jer svi koji se late maća – od maća će i poginuti.

⁵³ Ili, zar ne misliš da mogu da zamolim svoga Oca, i on će mi odmah poslati više od dvanaest legija anđela?

⁵⁴ Jer, kako bi se inaće ispunilo Pismo koje kaže da tako mora da bude?“

⁵⁵ U taj čas Isus reče mnoštvu: „Zar sam ja odmetnik, pa ste sa maćevima i toljagama izašli da me uhvatite? Svaki dan sam sedeo u hramu i poućavao, i niste me uhvatili.

⁵⁶ Sve se to dogodilo da se ispune Proroci.“ Tada su ga svi ućenici ostavili i pbegli.

Isus pred Velikim većem

⁵⁷ Kad su oni ljudi uhvatili Isusa, odveli su ga pred Prvosveštenika Kajafu. Tamo su već bili okupljeni znalci Svetoga pisma i starešine.

⁵⁸ Petar ga je pratio izdaleka do Prvosveštenikovog dvora. Zatim je ušao unutra i seo sa stražarima da vidi kako će se to završiti.

⁵⁹ A vodeći sveštenici i celo Veliko veće traćili su kakvo lažno svedoćanstvo protiv Isusa, da bi mogli da ga pogube.

⁶⁰ I nisu mogli da nađu, iako su pristupili mnogi lažni svedoci. Najzad pristupiše dvojica

⁶¹ i rekoše: „Ovaj je rekao: 'Ja mogu da srušim hram Boćiji i da ga za tri dana ponovo sagradim.'“

⁶² Tada usta Prvosveštenik i reče: „Zar ništa ne odgovaraš na to što ovi svedoće protiv tebe?“

⁶³ Isus je ćutao. Tada mu Prvosveštenik reče: „Ćivim te Bogom zaklinjem: reci nam jesi li ti Hristos, Sin Boćiji?“

⁶⁴ Isus mu odgovori: „Sâm si to rekao. Šta više, kažem vam da ćete od sada videti Sina Čovečijeg kako sedi s desne strane Svesilnoga i dolazi na oblacima nebeskim.“

⁶⁵ Tada Prvosveštenik razdera svoju odeću i reče: „Vređao je *Boga*! Zar su nam potrebni drugi svedoci? Evo, sad ste čuli bogohuljenje!

⁶⁶ Kako vam se to čini?“ Oni odgovoriše: „Zaslužio je smrt!“

⁶⁷ Tada su mu pljuvali u lice i udarali ga pesnicama, a drugi su ga šamarali,

⁶⁸ govoreći: „Proreci, Hriste, ko te je udario?“

Petar se odriče Isusa

⁶⁹ A Petar je sedeo napolju, u dvorištu. Neka sluškinja mu pristupi i reče mu: „I ti si bio sa Isusom Galilejcem!“

⁷⁰ A on poreče pred svima, govoreći: „Ne znam o čemu govoriš!“

⁷¹ Kad je izašao u predvorje, videla ga je druga *sluškinja*, te je rekla onima koji su bili tamo: „I ovaj je bio sa Isusom Nazarećaninom!“

⁷² Petar ponovo poreče zaklinjući se: „Ne poznajem tog čoveka!“

⁷³ Malo kasnije, priđu mu neki koji su tu stajali, pa mu i oni rekoše: „Zaista, i ti si jedan od njih! Čak te i tvoj naglasak odaje!“

⁷⁴ Tada Petar stade da se proklinje i kune: „Ne poznajem tog čoveka!“ U isti čas se oglasi petao.

⁷⁵ Onda se Petar setio reči koje je Isus izrekao: „Pre nego što se petao oglasi, tri puta ćeš me se odreći.“ Izašao je i gorko zaplakao.

27

Savet verskih vođa donosi presudu protiv Isusa

¹ A kada je svanulo, dogovore se svi vodeći sveštenici i starešine da ubiju Isusa.

² Svezali su ga, odveli i predali namesniku Pilatu.

³ A Juda, koji ga je izdao, kad je video da su ga osudili, pokajao se i vratio onih trideset srebrnjaka vodećim sveštenicima i starešinama,

⁴ rekavši: „Sagrešio sam izdavši nevinog čoveka.“

A oni mu rekoše: „Šta se to nas tiče? To je tvoja briga.“

⁵ Juda baci srebrnjake u hram, ode i obesise.

⁶ A vodeći sveštenici uzeše srebrnjake i rekoše: „Nije dozvoljeno da se takav novac stavi u hramsku blagajnu, jer je plata za ubistvo čoveka.“

⁷ Stoga su odlučili da za taj novac kupe Grnčarevu njivu za groblje strancima.

⁸ Zato se ta njiva do danas zove „Krvna njiva“.

⁹ Tada se ispunilo ono što je rekao prorok Jeremija:
„I uzeše trideset srebrnjaka,

cenu za procenjenoga,

koju odrediše neki od roda Izrailjevog,

¹⁰ i za njih kupiše Grnčarevu njivu.

Ovako mi Gospod naredi.“

Pred Pilatom

¹¹ Isusa su zatim doveli pred namesnika, koji ga upita: „Jesi li ti Car judejski?“ „Ti to kažeš“ – odgovori Isus.

¹² Onda su ga vodeći sveštenici i starešine optuživali, a on nije ništa odgovarao.

¹³ Tada mu Pilat reče: „Zar ne čuješ za šta te sve optužuju?“

¹⁴ Isus nije odgovorio ni reči, čemu se zapovednik veoma čudio.

Pilat udovoljava zahtevu da Isus bude razapet

¹⁵ A zapovednik je običavao da za praznik pusti jednog zatvorenika po izboru naroda.

¹⁶ Baš tada su u tamnici držali poznatog sužnja po imenu Isus Varava.

¹⁷ Kada se narod okupio, Pilat im se obrati: „Koga želite da vam pustim: Isusa Varavu ili Isusa prozvanog 'Hristos'?”

¹⁸ Znao je, naime, da su Isusa predali iz zavisti.

¹⁹ Dok je sedeo na sudijskoj stolici, njegova žena mu pošalje poruku: „Okani se tog pravednika, jer sam danas u snu mnogo propatila zbog njega.“

²⁰ Međutim, vodeći sveštenici i starešine nagovore narod da zatraže Varavu, a da se Isus pogubi.

²¹ Zapovednik ih upita: „Kojega od ove dvojice hoćete da vam pustim?” Oni odgovoriše: „Varavu!”

²² Pilat ih upita: „Šta onda da radim sa Isusom prozvanim 'Hristos'?” Oni odgovoriše: „Neka bude razapet!”

²³ On ih upita: „Kakvo je zlo učinio?” Ali oni su još glasnije povikali: „Neka bude razapet!”

²⁴ Kada je Pilat video da ništa ne koristi, nego da nastaje još veći metež, uzeo je vodu i oprao ruke pred narodom, rekavši: „Ja nemam ništa sa smrću ovog pravednika; vi ćete odgovarati za to.“

²⁵ A sav narod reče: „Neka njegova krv padne na nas i na našu decu!”

²⁶ Tada im je oslobodio Varavu, a Isusa je predao da ga izbičuju i razapnu na krst.

Vojnici se rugaju Isusu

²⁷ Nakon toga su zapovednikovi vojnici povelili Isusa u pretorijum. Oko njega se okupila cela četa.

²⁸ Svukli su Isusa i ogrnuli ga skerletnim plaštom.

²⁹ Onda su ispleli venac od trnja, te mu stavili na glavu i trsku u njegovu desnu ruku. I klanjali su se pred njim, govoreći: „Zdravo, Care judejski!”

³⁰ Pljuvali su na njega, a onda su uzeli trsku i udarali ga po glavi.

³¹ Kada su mu se narugali, skinuli su sa njega ogrtač i obukli mu njegovu odeću, pa su ga odveli da ga razapnu.

Isusa sprovode do mesta pogubljenja

Raspeće

³² Kada su izašli, našli su nekog čoveka iz Kirine, po imenu Simon, i naterali ga da mu ponese krst.

³³ Kada su došli na mesto zvano *Golgota*, što znači „Mesto lobanje“,

³⁴ dali su mu da pije vino pomešano sa žuč. Ali pošto je okusio, nije hteo da pije.

³⁵ Kada su ga razapeli, podelili su njegovu odeću bacajući kocku.

³⁶ Sedeli su tamo i čuvali ga.

³⁷ Onda su iznad njegove glave stavili natpis na kome je bila napisana njegova krivica: „OVO JE ISUS, CAR JUDEJSKI.“

³⁸ Sa njim su razapeli i dva odmetnika, jednog s desne strane, a drugog s leve strane.

³⁹ A prolaznici su ga vređali i klimali svojim glavama,

⁴⁰ govoreći: „De sad, ti što rušiš hram i za tri dana ga podižeš, spasi samoga sebe! Ako si Sin Božiji, siđi s krsta!”

⁴¹ Slično su mu se rugali i vodeći sveštenici sa znalcima Svetog pisma i starešinama:

⁴² „Druge je spasao, a ne može da spase samog sebe! Pa, on je izrailjski Car! Neka siđe sad s krsta pa ćemo poverovati u njega!”

⁴³ Uzdao se u Boga, neka ga sad izbavi ako mu je po volji! Sâm je rekao: 'Sin sam Božiji.'“

⁴⁴ Tako su ga vređali i odmetnici razapeti sa njim.

Isusova smrt

⁴⁵ A od podne pa do tri sata nastala je tama po svojoj zemlji.

⁴⁶ Oko tri sata popodne, Isus zavapi veoma glasno: „*Eli, Eli, lema savahtani?!**“ To znači: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?!“

⁴⁷ A neki koji su tu stajali, čuli su ovo, pa su rekli: „Ovaj doziva Iliju!“

⁴⁸ Jedan od vojnika odmah otrča, uze sunđer, natopi ga kiselim vinom, natače na štap, te je tako pojiо Isusa.

⁴⁹ Ostali su govorili: „Pusti da vidimo hoće li doći Ilija da ga spase!“

⁵⁰ Isus još jednom snažno uzviknu i izdahnu.

⁵¹ Uto se hramska zavesa rascepi na dvoje od gore do dole, a zemlja se potrese, te se stene raspukoše.

⁵² Grobovi se otvoriše, pa ustadoše iz mrtvih mnogi sveti koji su usnuli*,

⁵³ i izađoše iz svojih grobova. Ovi su kasnije, nakon Isusovog vaskrsenja, došli u Sveti grad† i pokazali se mnogima.

⁵⁴ A *rimski* kapetan i oni koji su sa njim čuvali Isusa, kad su videli potres i sve što se dogodilo, silno su se uplašili i rekli: „Ovaj je zaista bio Božiji Sin!“

⁵⁵ Tamo su bile i mnoge žene koje su posmatrale izdaleka. One su pratile Isusa iz Galileje i služile mu.

⁵⁶ Među njima su bile Marija Magdalena, Marija, majka Jakovljeva i Josifova, i majka Zavedejevih sinova.

Isusova sahrana

⁵⁷ Kad se spustilo veče, dođe neki bogati čovek iz Arimateje, po imenu Josif, koji je i sam bio Isusov sledbenik.

⁵⁸ Ovaj dođe k Pilatu i zatraži od njega Isusovo telo. Tada Pilat naredi da mu se telo preda.

⁵⁹ Josif uze *Isusovo* telo, uvije ga u čisto platno,

⁶⁰ te ga položi u novi grob koji je izdubio u steni za sebe. Onda je navalio veliki kamen na ulaz u grobnicu i otišao.

⁶¹ Marija Magdalena i druga Marija sedele su tamo naspram groba.

⁶² Sledećeg dana, posle Pripreme, okupe se vodeći sveštenici i fariseji kod Pilata.

⁶³ Rekli su: „Gospodaru, setili smo se da je ona varalica, još dok je bio živ, rekao da će nakon tri dana vaskrsnuti.

⁶⁴ Zato naredi da se grob obezbedi do trećeg dana, da ne bi došli njegovi učenici i ukrali ga. Oni će onda reći narodu da je on vaskrsao iz mrtvih, pa će tako poslednja prevara biti veća nego prva.“

⁶⁵ Pilat im odgovori: „Evo vam straža; idite i obezbedite grob kako znate.“

⁶⁶ Oni odu i obezbede grob: zapečate grobni kamen i postavе stražu.

28

Vaskrsenje

¹ A posle subote, u svanuće prvoga dana nedelje, dođoše Marija Magdalena i druga Marija da pogledaju grob.

² U taj čas nastala je velika potres, jer je anđeo Gospodnji sišao sa neba, pristupio, otkotrljao grobni kamen i seo na njega.

³ Lik mu je bio kao munja, a odeća bela kao sneg.

⁴ Od straha pred njim, stražari su uzdrhtali i postali kao mrtvi.

⁵ Anđeo reče ženama: „Ne bojte se! Znam da tražite razapetog Isusa.

⁶ On nije ovde. Vaskrsao je onako kako je rekao. Dođite i vidite mesto gde je ležao.

* 27:52 Eufemizam za *umreti*, *preminuti*. † 27:53 Jerusalim.

⁷ Stoga idite i recite njegovim učenicima da je vaskrsao iz mrtvih. On evo ide pred vama u Galileju, onde ćete ga videti. Eto, rekao sam vam.“

⁸ One u žurbi odoše sa groba, te sa strahom, ali i sa velikom radošću, otrčaše da jave njegovim učenicima.

⁹ Uto ih sretne Isus, te im reče: „Zdravo!“ One mu priđu, obujme njegove noge i padnu ničice pred njim.

¹⁰ Isus im tada reče: „Ne bojte se! Idite i javite mojoj braći da idu u Galileju; tamo će me videti.“

¹¹ Dok su one odlazile, neki od stražara odu u grad i jave vodećim sveštenicima sve što se dogodilo.

¹² Oni su se onda sastali sa starešinama i odlučili da vojnicima daju mnogo novca.

¹³ Rekli su im: „Recite da su njegovi učenici došli noću i ukrali telo dok smo mi spavali.

¹⁴ A ako zapovednik dočuje za ovo, mi ćemo ga uveriti i rešiti vas brige.“

¹⁵ Stražari uzmu novac i učine kako su ih uputili. Ova priča se raširila među Jevrejima sve do današnjega dana.

Veliko poslanje

¹⁶ A jedanaestorica učenika odoše u Galileju, na goru na koju im Isus naredio da idu.

¹⁷ Kada su ga ugledali, pali su ničice, a neki su posumnjali.

¹⁸ Isus im priđe i reče im: „Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji.

¹⁹ Zato idite i načinite sve narode mojim učenicima, krsteći ih u ime Oca, Sina i Svetoga Duha.

²⁰ Učite ih da drže sve što sam vam zapovedio. Evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka sveta.“

Evangelje po Marku

Jovan Krstitelj priprema put za Isusa

- ¹ Ovako počinje Radosna vest o Isusu Hristu, Božijem Sinu.
² U Knjizi proroka Isaije zapisano je ovako:
„Evo, šaljem poslanika svoga ispred tvoga lica,
koji će ti put pripremiti.“
³ „Glas jednog pustinjom odzvanja:
'Put Gospodnji pripravite;
drumove za njega poravnajte.'“
⁴ I tako se pojavio Jovan krsteći u pustinji i propovedajući pokajanje i krštenje radi oproštenja greha.
⁵ Ljudi iz cele Judeje i svi iz Jerusalima dolazili su k njemu, a on ih je krštavao u reci Jordanu, pri čemu su oni ispovedali svoje grehe.
⁶ Jovan je bio odeven u odeću od kamilje dlake, a oko struka je imao kožni pojas. Hranio se skakavcima i divljim medom.
⁷ Jovan je najavljivao: „Posle mene dolazi neko ko je moćniji od mene, pred kim nisam dostojan da se sagnem i odrešim remenje na njegovoj obući.
⁸ Ja vas krštavam vodom, a on će vas krstiti Svetim Duhom.“

Isusovo krštenje i iskušenje

- ⁹ Tih dana je Isus došao iz Nazareta u Galileji i Jovan ga je krstio u Jordanu.
¹⁰ Dok je Isus izlazio iz vode, ugledao je otvoreno nebo i Duha kako se u vidu goluba spušta na njega.
¹¹ Uto se začuje glas sa neba: „Ti si Sin moj voljeni, ti si mi sva radost!“

Satana kuša Isusa u pustinji

- ¹² A Duh odmah odvede Isusa u pustinju.
¹³ Tamo je proveo četrdeset dana, i bio kušan od Satane. Bio je okružen divljim životinjama i anđeli su mu služili.

Isusova služba u Galileji

Isus propoveda u Galileji

- ¹⁴ A pošto je Jovan bio utamničen, Isus je došao u Galileju i propovedao Radosnu vest Božiju.
¹⁵ Govorio je: „Nastupilo je pravo vreme! Približilo se Carstvo Božije! Pokajte se i verujte u Radosnu vest!“

Četiri ribara slede Isusa

- ¹⁶ Kada je Isus jednom prolazio pokraj Galilejskog jezera, video je dva ribara; braću Simona i Andriju, kako bacaju ribarsku mrežu u jezero.
¹⁷ Isus im reče: „Pođite za mnom i ja ću vas učiniti ribarima ljudi.“
¹⁸ Oni su odmah ostavili mreže i krenuli za njim.
¹⁹ Pošavši malo dalje, video je braću Jakova i Jovana, Zavedejeve sinove. Bili su u svojoj lađici i krpili mreže.
²⁰ Isus ih je odmah pozvao i oni ostaviše svoga oca Zavedeja u lađici sa najamnicima i krenuše za njim.

Isus naučava sa velikim autoritetom

²¹ Isus je sa svojim učenicima došao u Kafarnaum. Odmah u subotu je ušao u sinagogu i počeo da poučava.

²² Ljudi su bili zadivljeni njegovim učenjem, jer ih je učio kao neko ko ima vlast, a ne kao znalci Svetoga pisma.

²³ U sinagogi je bio neki čovek *opsednut* nečistim duhom. On kriknu:

²⁴ „Šta ti imaš sa nama, Isuse Nazarećanine?! Ja znam ko si ti: sveti Božiji *poslanik*!“

²⁵ Isus mu pripreti i zapovedi: „Ućuti i izađi iz čoveka!“

²⁶ Nečisti duh spopade čoveka silnim trzajima i uz vrisak ga napusti.

²⁷ Zadivljeni time, ljudi su počeli da govore jedni drugima: „Šta je ovo? Je li to neko novo učenje, budući da ima vlast da zapoveda nečistim duhovima, te mu se oni pokoravaju?“

²⁸ Glas o Isusu se brzo proširio po celom području Galileje.

Isus isceljuje Simonovu taštu i mnoge druge

²⁹ Kada su izašli iz sinagoge, otišli su u Simonovu i Andrijinu kuću, zajedno sa Jakovom i Jovanom.

³⁰ Simonova tašta je ležala sva u groznici. Čim su stigli, rekli su Isusu za nju.

³¹ Isus joj priđe, uze je za ruku i pridiže. Groznica je prestala, te je ona počela da ih posluži.

³² Uveče, po zalasku sunca, narod je donosio pred Isusa sve koji su bili bolesni i one koji su bili opsednuti zlim duhovima.

³³ Sav grad se sjatio pred vrata te kuće.

³⁴ Isus je iscelio mnogo bolesnih od svakojakih bolesti i isterao mnoge zle duhove. Zlim duhovima je branio da govore, jer su oni znali *ko je on*.

Isus propoveda po Galileji

³⁵ Sledećeg jutra, dok još nije svanulo, Isus je ustao, izašao *izvan grada*, te otišao na jedno pusto mesto, da se moli.

³⁶ Ali Simon i oni koji su bili sa njim krenuli su da ga traže.

³⁷ Kada su ga našli, rekli su mu: „Svi te traže!“

³⁸ Ali on im je odgovorio: „Pođimo i u druga mesta u okolini, da i njima propovedam, jer sam zato došao.“

³⁹ I tako je prošao celom Galilejom: propovedao je po tamošnjim sinagogama i izgonio zle duhove.

Isus isceljuje gubavca

⁴⁰ Jednom prilikom, prišao mu je neki gubavac i kleknuo pred njim moleći ga: „Ako hoćeš, možeš da me očistiš.“

⁴¹ Isus se sažali nad čovekom, ispruži ruku, dotaknu ga i reče mu: „Hoću, budi čist!“

⁴² Guba je istog trena nestala sa njega i čovek je bio čist od gube.

⁴³ Isus ga tada otpusti uz strogu napomenu:

⁴⁴ „Gledaj da nikom ne govoriš o ovome, nego idi i pokaži se svešteniku, pa zatim prinesi žrtvu za očišćenje koju je propisao Mojsije, da se pred njima potvrdi *da si zdrav*.“

⁴⁵ Ali ovaj čim ode, počeo svima govoriti i razglašavati o onome što mu se dogodilo, tako da Isus nije više mogao da uđe neprimećen u mesto. Zato je boravio na pustim mestima, a narod je sa svih strana hrlio k njemu.

2

Isus isceljuje oduzetog čoveka

¹ Posle nekoliko dana, Isus se vratio u Kafarnaum. Ljudi su to dočuli,

² pa su se u tolikom broju sjatili u kuću gde je Isus bio, da ni pred vratima više nije bilo mesta. Isus im je onda objavljivao svoje učenje.

³ Uto dođu četvorica ljudi noseći jednog oduzetog čoveka.

⁴ Pošto zbog mnoštva nisu mogli da ga donesu pred Isusa, napravili su otvor na krovu iznad mesta gde je bio Isus, kroz koji su spustili nosila na kojima je ležao oduzeti.

⁵ Isus, videvši njihovu veru, reče oduzetome: „Sinko, opraštaju ti se gresi!“

⁶ Tu su sedeli i neki od znalaca Svetog pisma i razmišljali u sebi:

⁷ „Šta to ovaj priča? On vređa Boga! Ko može opraštati grehe osim samoga Boga?“

⁸ Isus je svojim duhom odmah prozreo njihovo umovanje, pa ih je upitao: „Zašto ovako razmišljate u srcu?

⁹ Šta je lakše reći oduzetome: 'Tvoji gresi su oprošteni' ili: 'Ustani, uzmi svoja nosila i hodaj?'

¹⁰ Ali, da znate: Sin Čovečiji ima vlast da oprašta grehe na zemlji.“ *Onda* reče oduzetome:

¹¹ „Tebi kažem: ustani, uzmi svoja nosila i idi svojoj kući!“

¹² Oduzeti se istog trenutka podiže i na očigled sveg naroda uze svoja nosila i ode. Zadivljeni time, ljudi su slavili Boga i govorili: „Ovo još nikada nismo videli!“

Isus jede sa grešnicima u Levijevoj kući

¹³ Isus je ponovo otišao do obale Galilejskog jezera. Veliko mnoštvo ljudi je krenulo za njim i on ih je tada poučavao.

¹⁴ Jednom je u prolazu opazio Levija, Alfejevog sina, poreznika, kako sedi na mestu za prikupljanje poreza. Isus mu reče: „Pođi za mnom!“ On ustade i pođe za Isusom.

¹⁵ Kasnije je Isus obedovao u Levijevoj kući. Tu je bilo i mnogo poreznika i *drugih* grešnika koji su obedovali zajedno sa Isusom i njegovim učenicima. Naime, bilo je mnogo onih koji su ga sledili.

¹⁶ Neki od znalaca Svetog pisma koji su bili fariseji, videvši da *Isus* obeduje sa grešnicima i poreznicima, upitaše njegove učenike: „Zar on jede sa poreznicima i *drugim* grešnicima?“

¹⁷ Isus je to čuo, pa im je odgovorio: „Lekar ne treba zdravima, nego bolesnima. Ja nisam došao da pozovem pravednike, već grešnike.“

Religiozne vođe pitaju Isusa o postu

¹⁸ Jednom prilikom su Jovanovi učenici i fariseji postili. Neki ljudi dođu *k Isusu* i upitaju ga: „Zašto Jovanovi učenici i učenici fariseja poste, a tvoji učenici ne poste?“

¹⁹ Isus im odgovori: „Zar mogu svatovi postiti, dok je mladoženja sa njima? Sve dok je on sa njima, oni neće postiti.

²⁰ Ipak, doći će dani kada će im oteti mladoženju. Tog dana će postiti.

²¹ Niko ne krpi staru odeću zakrpom od nove, *pranjem još neskupljene* tkanine. U tom slučaju nova zakrpa dere staru tkaninu i nastaje veća poderotina.

²² Takođe, niko ne uliva novo vino u stare mehove, jer će stari mehovi popucati od *vrenja* novoga vina, pa će tako propasti i mehovi i vino. Zato, novo vino *ide* u nove mehove.“

Trganje klasja u subotu

²³ Jedne subote je Isus prolazio kroz žitna polja. Njegovi učenici su idući trgali klasje.

²⁴ Fariseji upitaše Isusa: „Pogledaj! Zašto *tvoji učenici* čine ono što ne sme da se čini subotom?“

²⁵ Isus uzvratil: „Zar nikada niste čitali šta je David učinio kada se našao u oskudici i kada je ogladneo, on i njegovi pratoci?“

²⁶ On je za vreme Prvosveštenika Avijatara ušao u Dom Božiji i jeo postavljene hlebove. *Po Zakonu*, niko ne sme da jede ovaj hleb osim sveštenikâ, a David ga je dao čak i svojim pratiocima.

²⁷ Čovek nije stvoren da bi služio suboti, već je subota ustanovljena da bi služila čoveku.

²⁸ Dakle, Sin Čovečiji je Gospodar i subote.“

3

Isus leći u subotu

¹ Isus je ponovo došao u sinagogu. Tu je bio i neki čovek sa usahlom rukom.

² Bilo je tu i onih koji su pažljivo motrili na Isusa, da bi ga optužili ukoliko bi izlečio čoveka u subotu.

³ Isus reče čoveku sa usahlom rukom: „Stani ovde u sredinu!“

⁴ Onda je upitao narod: „Da li je subotom dozvoljeno činiti dobro ili zlo? Spasiti nekome život ili ga oduzeti?“ Niko nije rekao ni reč.

⁵ Isus ih pogleda s ljutnjom, ožalošćen zbog okorelosti njihovih srca. Onda reče čoveku: „Ispruži svoju ruku!“ Čovek ispruži ruku i ruka mu ponovo postade zdrava.

⁶ Tada fariseji izađoše iz sinagoge i odmah sa irodovcima skovaše zaveru kako da ubiju Isusa.

Narod sledi Isusa

⁷ Isus se sa svojim učenicima povukao na *Galilejsko* jezero. Pratilo ga je veliko mnoštvo ljudi iz Galileje, Judeje,

⁸ Jerusalima, Idumeje i s druge strane Jordana, te iz okoline Tira i Sidona. Dolazili su k njemu kad su čuli kakve stvari čini.

⁹ Isus je rekao učenicima da pripreme neki čamac za njega, da ga narod ne bi stesnio.

¹⁰ Budući da je mnoge već iscelio, svi koji su patili od raznih bolesti su se probijali do njega želeći da ga dotaknu.

¹¹ Kada bi opsednuti nečistim duhovima ugledali Isusa, padali bi pred njim, vičući: „Ti si Sin Božiji!“

¹² Isus im je strogo napomenuo da ne otkrivaju ko je on.

Isus postavlja Dvanaesticu

¹³ Zatim se Isus popeo na goru i pozvao one koje je hteo. Oni su došli k njemu.

¹⁴ Izdvojio je Dvanaesticu, koje je nazvao apostolima, da budu s njim. Njih je poslao da propovedaju

¹⁵ i dao im moć da isteruju zle duhove.

¹⁶ Ovo su imena izabrane Dvanaestice: Simon, koga je Isus prozvao Petar,

¹⁷ Zavedejevi sinovi Jakov i njegov brat Jovan, koje je Isus prozvao Voanerges, što znači „sinovi groma“,

¹⁸ Andrija, Filip, Vartolomej, Matej, Toma, Jakov Alfejev, Tadej, Simon Hananejac,

¹⁹ i Juda Iskariot koji je izdao Isusa.

Verske vođe optužuju Isusa da je pod vlašću Satane

²⁰ Isus se vratio kući. Opet se sleglo toliko sveta, da on i njegovi učenici ni zalogaj hleba nisu mogli da pojedu.

²¹ Kada je to čula njegova porodica, došli su da ga odvuku, jer su govorili da nije pri čistoj svesti.

²² A znalci Svetog pisma, koji su došli iz Jerusalima, govorili su: „On je opsednut Veelzevulom!“ i: „On uz pomoć glavara zlih duhova isteruje zle duhove!“

²³ Isus ih je onda pozvao k sebi i govorio im služeći se pričama: „Kako Satana može da izgoni Satanu?“

²⁴ Ako se neko carstvo razjedini, to carstvo se neće održati.

²⁵ I ako u porodici dođe do podele, ta porodica neće opstati.

²⁶ Ako se Satana okrenuo protiv sebe samog, pa se razdelio, onda mu nema opstanka, nego mu je došao kraj.

²⁷ Jer, niko ne može ući u kuću snažnog čoveka i opljačkati njegovo pokućstvo, ako ga prvo ne sveže. Tek onda će opljačkati njegovu kuću.

²⁸ Zaista vam kažem: ljudima se mogu oprostiti svi gresi i sva bogohulstva koja izgovore,

²⁹ ali ko izgovori bogohulstvo protiv Duha Svetoga, to mu se nikada neće oprostiti, nego će mu se ovaj greh računati doveka.“

³⁰ *Isus je to rekao* jer su govorili za njega da ima nečistog duha.

Isus opisuje svoju pravu porodicu

³¹ Onda je došla Isusova majka sa njegovom braćom. Poslali su nekoga da pozove Isusa, a sami su ostali da stoje napolju.

³² Isus je sedeo okružen mnoštvom naroda. Rekli su mu: „Evo, tu napolju su tvoja majka i tvoja braća, i traže te.“

³³ Isus im odgovori: „Ko je moja majka i ko su moja braća?“

³⁴ I osvrnuvši se na one koji su sedeli oko njega, reče: „Evo moje majke i moje braće!

³⁵ Jer onaj ko vrši volju Božiju, taj mi je brat i sestra i majka.“

4

Priča o sejaču

¹ Isus je ponovo počeo da poučava pored jezera. Oko njega se okupilo toliko sveta, da je morao da uđe u jednu lađicu sedeći na jezeru, dok je sav onaj svet bio na obali, uz jezero.

² On ih je onda poučavao mnogim stvarima služeći se pričama. Ovako im je izlagao svoje učenje:

³ „Slušajte! Izađe sejač da seje.

⁴ Ali, kako je sejao, neka zrna su pala kraj puta. No, došle su ptice i pozobale ih.

⁵ Druga zrna su pala na kamenito tle, gde nisu imala mnogo zemlje. Brzo su iznikla, jer zemlja nije bila duboka.

⁶ Ali kada je sunce sinulo, spržilo je biljke, i pošto nisu imale koren, posušile su se.

⁷ Neka zrna su, opet, pala među trnje. Trnje naraste i poguši biljke, te one nisu donele rod.

⁸ Ipak, neka zrna su pala na dobru zemlju, pa su isklijala, uzrasla i donela rod: neka zrna tridesetostruko, neka šezdesetostruko, a neka stotostruko.“

⁹ Onda Isus reče: „Ko ima uši, neka sluša!“

Isus tumači priču o sejaču

¹⁰ Kada je Isus ostao sam, Dvanaestorica i oni oko njega, su zatražili od njega da im protumači priču.

¹¹ On im reče: „Vama je dano da saznate tajnu Carstva Božijeg, a ostalima se sve govori u pričama:

¹² 'Da gledajući ne vide,
da slušajući ne razumeju,
da se ne obrate
da bi im *Bog* oprostio.“

¹³ Isus ih zatim upita: „Zar ne razumete ovu priču? Kako ćete razumeti sve *ostale* priče?“

¹⁴ Sejač seje *Božiju* reč.

¹⁵ Neki ljudi su kao zrnevlje posejano kraj puta; tek što čuju reč, istog trena dolazi Satana i odnosi reč koja je posejana u njima.

¹⁶ Drugi su opet kao zrnevlje posejano na kamenitom tlu. Oni, kada čuju reč, odmah je sa radošću prihvataju,

¹⁷ ali pošto reč nije uhvatila korena u njima, bivaju nepostojani. Kad nastane nevolja ili progonstvo zbog reči, oni odmah otpadaju.

¹⁸ Neki su kao zrnevlje posejano u trnje. To su oni koji slušaju reč,

¹⁹ ali brige za ovozemaljske stvari, zavodljivost bogatstva i žudnje za drugim stvarima dolaze i uguše reč, te ostaje bez ploda.

²⁰ A zrnevlje koje je posejano na dobro tle, to su oni koji slušaju reč, prihvataju je i donose plod: jedni tridesetostruko, drugi šezdesetostruko, a neki stotruko.

Isusa odbacuju u Nazaretu

²¹ Isus nastavi: „Ko bi od vas doneo svetiljku i stavio je pod mericu ili ispod kreveta? Zar se svetiljka ne stavlja na svećnjak?

²² Što je skriveno, to će se otkriti, i obelodaniće se ono što je tajno.

²³ Ko ima uši, neka sluša!“

²⁴ Isus im zatim reče: „Pazite kako slušate. Jer kakvom merom merite, takvom merom će vama biti mereno.

²⁵ Jer ko ima, njemu će se dodati, a onome koji nema, oduzeće se i to što ima.“

Priča o semenu koje raste

²⁶ Isus je takođe rekao: „Carstvo Božije je slično čoveku koji je posejao seme na svojoj njivi.

²⁷ On leže noću i ustaje danju, a seme niče i raste ni sam ne zna kako.

²⁸ Zemlja sama po sebi čini da donosi rod. Prvo se pojavi stabljika, zatim klas, onda klas pun žita.

²⁹ A kada usev sasvim dozri, čovek brže-bolje uzima srp u ruke, jer je žetva prispela.“

Priča o goruščinom zrnu

³⁰ Isus ponovo prozbori: „S čim ćemo uporediti Carstvo Božije? Kakvom pričom da ga objasnimo?

³¹ Ono je slično goruščinom zrnu, najmanjem od svih koja se seju u zemlju.

³² Ali kada se poseje, izrasta i postaje veće od sveg ostalog rastinja, pa razvija toliko velike grane da se pod njegovom senkom gnezde ptice nebeske.“

³³ Isus je narodu pripovedao mnogo ovakvih priča, onoliko koliko su mogli da razumeju.

³⁴ Bez priča im ništa nije govorio. Ipak, svojim učenicima je sve objašnjavao kada su bili sami.

Isus stišava buru

³⁵ Istog dana uveče, Isus im reče: „Pređimo na drugu stranu jezera.“

³⁶ Raspustivši narod, *učenici* su ga povelili brodićem u kome je on već bio. Pratili su ga i drugi brodići.

³⁷ Međutim, podiže se velika bura, tako da su talasi plavili lađicu, te je bila skoro pod vodom.

³⁸ A Isus je spavao na krmu, na uzglavlju. Oni ga probudiše govoreći: „Učitelju, zar ne mariš što propadamo?!“

³⁹ Isus ustade i zapreti vetru: „Prestani!“ Onda reče talasima: „Umirite se!“ Vetar prestade i nasta velika tišina.

⁴⁰ Onda im Isus reče: „Zašto ste se uplašili? Zar nemate vere?“

⁴¹ Obuzeti silnim strahom, učenici su počeli da pitaju jedni druge: „Pa ko je, onda, ovaj da mu se i vetar i jezero pokoravaju?“

5

Isus šalje nečiste duhove u krdo svinja

- ¹ Zatim su stigli na suprotnu obalu jezera u gedarinsku oblast.
- ² Čim je Isus izašao iz lađice, iz groblja istrča pred njega čovek koji je bio opsednut nečistim duhom.
- ³ On je živeo po grobovima. Njega čak ni lancima niko više nije mogao da drži svezanog.
- ⁴ Mnogo puta je bio vezan okovima i lancima, ali bi on pokidao lance i polomio okove. Niko nije mogao da ga obuzda.
- ⁵ Danju i noću je tumarao po grobovima i brdima, urlajući i udarajući se kamenjem.
- ⁶ Kada je izdaleka ugledao Isusa, potrčao je i pao ničice pred njim.
- ⁷ Onda je kriknuo i rekao: „Šta hoćeš od mene, Isuse, Sine najuzvišenijeg Boga? Zaklinjem te Bogom, nemoj me mučiti!“
- ⁸ (Isus mu je, naime, već rekao: „Nečisti duše, izlazi iz ovog čoveka!“)
- ⁹ Isus ga upita: „Kako ti je ime?“
- Nečisti duh* mu odgovori: „Ime mi je Legija, jer nas je mnogo.“
- ¹⁰ On je preklinjao Isusa da ih ne istera iz tog kraja.
- ¹¹ A tamo je, pod brdom, paslo veliko krdo svinja.
- ¹² „Pošalji nas da uđemo u te svinje“ – zamoliše ga.
- ¹³ Isus im je to dozvolio. Nečisti dusi izađoše iz čoveka i uđoše u svinje. Istog časa, krdo svinja, oko dve hiljade, sjuri se niz obronak u more i podavi se.
- ¹⁴ Na to su se svinjari razbežali i javili to ljudima u gradu i po selima. Narod je došao da vidi šta se dogodilo.
- ¹⁵ Kad su došli k Isusu, ugledali su čoveka koji je bio opsednut mnoštvom zlih duhova kako sedi, odeven i pri zdravoj pameti. To ih je uplašilo.
- ¹⁶ Očevici su ispričali drugima šta se zbilo sa opsednutim čovekom i svinjama.
- ¹⁷ Tada su počeli da mole Isusa da ode iz njihovog kraja.
- ¹⁸ A kada je Isus ulazio u lađicu, zamoli ga čovek koji je bio opsednut zlim duhovima da pođe sa njim.
- ¹⁹ Međutim, Isus mu to nije dozvolio. Rekao mu je: „Vrati se svojoj kući, k svojim, i reci šta ti je Gospod učinio i kako ti se smilovao.“
- ²⁰ Čovek je otišao i počeo da govori po Dekapolju šta mu je Isus učinio. Svi su bili zadivljeni.

Jairova ćerka i isceljenje bolesne žene

- ²¹ Isus se vratio lađicom na drugu obalu jezera. Ponovo se oko njega okupilo veliko mnoštvo ljudi. Dok je stajao uz jezero,
- ²² priđe mu čovek po imenu Jair, starešina tamošnje sinagoge, i pade pred njegove noge.
- ²³ Saletao ga je molbama: „Moja ćerka je na samrti. Dođi i položi ruke na nju, da bi ozdravila i živela.“
- ²⁴ Isus pođe za njim.
- Mnogo naroda je išlo za njim gurajući ga.
- ²⁵ Tu je bila i neka žena koja je dvanaest godina bolovala od izliva krvi.
- ²⁶ Ona je mnogo propatila od mnogih lekara i potrošila sve što je imala. Ipak, ništa joj nije pomoglo. U stvari, bivalo joj je sve gore.
- ²⁷ Kada je čula za Isusa, prišla mu je s leđa i dotakla njegovu odeću.
- ²⁸ Govorila je u sebi: „Ako dotaknem samo njegovu odeću, ozdraviću.“
- ²⁹ Istog časa je krvarenje prestalo, i ona je osetila u telu da se rešila svoje muke.
- ³⁰ Isus je odmah osetio da je iz njega izašla sila, pa se okrenuo mnoštvu i upitao: „Ko je dotakao moju odeću?“

³¹ Njegovi učenici mu odgovoriše: „Vidiš i sam koliko se naroda gura oko tebe. Zašto onda pitaš: 'Ko me je dotakao?'“

³² Ali Isus je i dalje gledao oko sebe da vidi onu koja je to učinila.

³³ Uplašena i uzdrhtala žena je znala šta se dogodilo. Istupila je napred, pala ničice pred Isusa, i rekla mu celu istinu.

³⁴ Isus joj onda reče: „Ćerko, tvoja te je vera iscelila; idi s mirom i budi zdrava od svoje bolesti.“

³⁵ Dok je on još govorio, dođu glasnici iz kuće Jaira, starešine sinagoge, govoreći Jairu: „Tvoja ćerka je umrla. Zašto da i dalje zamaraš učitelja?“

³⁶ Isus se nije obazreo na njihove reči, već je rekao starešini: „Ne boj se, samo veruj!“

³⁷ Nikome nije dozvolio da pođe sa njim, osim Petru, Jakovu, Jovanu, bratu Jakovljevom.

³⁸ Zatim su došli u kuću starešine Jaira. Isus je video pometnju i čuo plač i naricanje.

³⁹ On uđe u kuću i upita okupljene: „Zašto ste uznemireni? Zašto plaćete? Dete nije umrlo, nego spava.“

⁴⁰ Oni su mu se, pak, podsmevali.

Isus je zatim udaljio prisutne, pa je poveo sa sobom oca i majku deteta i svoje pratioce, i ušao tamo gde je bilo dete.

⁴¹ Onda ju je uzeo za ruku i rekao joj: „Talita, kum!“ (što u prevodu znači: „Devojčice, tebi govorim, ustani!“)

⁴² Ona je istog trenutka ustala i počela da hoda (bilo joj je dvanaest godina). Prisutni su bili veoma začuđeni i zapanjeni.

⁴³ Isus im je onda strogo zapovedio da ne pričaju drugima o ovome i rekao im da daju devojčici da jede.

6

Isus u Nazaretu

¹ Isus je otišao odatle i vratio se u svoje zavičajno mesto u pratnji svojih učenika.

² Kada je došla subota, počeo je da poučava u sinagogi. Mnogi slušatelji su bili iznenađeni. Govorili su: „Otkud ovaj to zna? Gde li je stekao takvu mudrost? Na koji način on čini čuda?“

³ Zar on nije drvodelja, sin Marijin? Nisu li njegova braća: Jakov, Josija, Juda i Simon? Zar njegove sestre ne žive ovde?“ Zato ga nisu prihvatili.

⁴ Isus im je onda rekao: „Prorok je bez časti samo u svom zavičaju, među svojom rodbinom i u svom domu.“

⁵ Zato tamo nije mogao da učini nijedno čudo, osim što je iscelio nekoliko bolesnika polažući ruke na njih.

⁶ Bio je začuđen njihovim neverovanjem.

Isus šalje Dvanaesticu

Onda je otišao odatle i poučavao po okolnim selima.

⁷ Isus je zatim sazvaio Dvanaesticu i slao ih dvojicu po dvojicu, dajući im moć nad nečistim duhovima.

⁸ Zapovedio im je da ne uzimaju sa sobom ni hleba, ni torbe, ni novca u pojasu, osim jednoga štapa:

⁹ „Obujte samo sandale, i ne nosite sa sobom dva para odeće.“

¹⁰ Rekao im je još: „U koju kuću uđete, u njoj i ostanite, sve dok ne odete iz tog mesta.

¹¹ A ako vas neko mesto ne primi, niti želi da vas sasluša, udaljite se odande i otresite prašinu sa svojih nogu. To će biti dokaz protiv njih.“

¹² Učenici su otišli i propovedali ljudima da se pokaju za svoje grehe.

¹³ Izagnali su mnoge zle duhove, pomazivali uljem mnoge bolesnike i ozdravljali ih.

Smrt Jovana Krstitelja

¹⁴ I car Irod je čuo *za Isusa*, jer je njegovo ime postalo dobro poznato. Jedni su govorili: „To je Jovan Krstitelj ustao iz mrtvih, te zato čudne sile deluju u njemu.“

¹⁵ Drugi su govorili: „To je prorok Ilija.“ Neki su, opet, govorili da je to jedan od proroka.

¹⁶ Kada je to Irod čuo, rekao je: „To je Jovan kome sam ja odrubio glavu. On je ustao iz mrtvih.“

¹⁷ Naime, sam Irod je naredio da uhvate Jovana, da ga svežu i bace u tamnicu. To je bilo zbog Irodijade, žene Irodovog brata Filipa, kojom se Irod oženio.

¹⁸ Jovan je, naime, govorio Irodu: „Ti nemaš prava na ženu svoga brata!“

¹⁹ Irodijada se zato gnevila na Jovana i htela da ga ubije, ali nije mogla.

²⁰ Naime, Irod se plašio Jovana, znajući da je pravedan i svet čovek i zato ga je štitio. Kad god bi ga slušao, Irod bi se veoma uznemirio. Ipak, rado je slušao Jovana.

²¹ Ali, Irodijadi se ukazala prilika. Bilo je to na Irodov rođendan, kada je Irod priredio gozbu za svoje velikaše, vojne zapovednike i vodeće ljude u Galileji.

²² Tada je ušla Irodijadina ćerka i zaplesala, te ugodila Irodu i njegovim zvanicama. Car reče devojci: „Zatraži od mene što god hoćeš i ja ću ti to dati.“

²³ On joj je uz zakletvu rekao: „Što god da zatražiš, daću ti, pa i polovinu moga carstva.“

²⁴ Ona izađe iz odaje i reče svojoj majci: „Šta da tražim?“

Ona joj odgovori: „Glavu Jovana Krstitelja.“

²⁵ Devojka se odmah hitro vratila pred cara i zatražila: „Hoću da mi odmah daš glavu Jovana Krstitelja na tanjiru.“

²⁶ Car se veoma žalostio, ali zbog zakletve i zbog okupljenih, nije hteo da je odbije.

²⁷ Car odmah posla dželata i naredi mu da donese Jovanovu glavu. *Dželat* ode i odrubi glavu Jovanu u tamnici,

²⁸ te je donese na tanjiru i dade je devojci, a ona je dade svojoj majci.

²⁹ Kada su to čuli Jovanovi učenici, došli su, uzeli njegovo telo i položili ga u grob.

Isus hrani više od pet hiljada ljudi

³⁰ A apostoli su se okupili oko Isusa i ispričali mu sve što su radili i poučavali.

³¹ Onda im on reče: „Idite na neko pusto mesto i malo se odmorite.“ Bilo je, naime, mnogo ljudi koji su dolazili i odlazili, pa nisu imali kad da jedu.

³² Onda su otplovili na neko pusto mesto *da budu* nasamo.

³³ Ipak, mnogi su ih videli kako odlaze i prepoznali ih, pa su ljudi iz svih gradova pešice žurili za njima i stigli tamo pre njih.

³⁴ Izašavši *iz brodića*, Isus ugleda mnogo naroda, i sažali se na njih, jer su bili kao stado bez pastira. Tada je počeo da ih uči mnogim stvarima.

³⁵ Kako je već bilo dosta kasno, učenici dođoše k Isusu i rekoše mu: „Već je dosta kasno, a mesto je pusto.“

³⁶ Zato raspusti narod, neka odu do obližnjih imanja i sela da kupe sebi nešto za jelo.“

³⁷ „Dajte im vi da jedu“ – reče im Isus.

„Hoćeš li da kupimo hleba za dve stotine srebrnjaka i damo im da jedu?“ – upitaše ga.

³⁸ Isus im reče: „Koliko hlebova imate? Idite i pogledajte.“

Kada su saznali, rekli su: „Pet *hlebova* i dve ribe.“

³⁹ Isus im je onda naredio da posade narod u grupe po zelenoj travi.

⁴⁰ Narod je posedao u grupama od stotinu i od pedeset ljudi.

⁴¹ Isus je uzeo pet hlebova i dve ribe, pogledao prema nebu i izrekao blagoslov. Potom je razlomio hleb i davao učenicima da ih podele narodu. Tako je svima podelio i dve ribe.

⁴² Svi su jeli i nasitili se.

⁴³ Učenici su, pak, pokupili dvanaest punih kotarica preostalih komada *hleba* i ribe.

⁴⁴ Bilo je pet hiljada muškaraca koji su jeli hlebove.

Isus hoda po vodi

⁴⁵ Isus je odmah zatim poterao učenike da se ukrcaju u brodić i da pre njega otplove na drugu obalu, u Vitsaidu, dok on ne raspusti narod.

⁴⁶ Oprostivši se od naroda, otišao je u brda da se moli.

⁴⁷ Kad se spustilo veče, lađica je bila nasred jezera, dok je Isus bio sam na kopnu.

⁴⁸ Video je da se njegovi učenici muče veslajući, jer im je duvao protivni vetar. Negde između tri i šest sati ujutro, došao je k njima hodajući po jezeru. Hteo je da ih mimoide.

⁴⁹ Ugledavši ga kako hoda po jezeru, učenici su pomislili da je utvara, pa su počeli da viču.

⁵⁰ Svi su se prepali kada su ga ugledali. *Isus* im se odmah obratio i rekao im: „Budite hrabri! To sam ja, ne bojte se!“

⁵¹ Onda se popeo k njima u brodić, i vetar se umirio. Učenici su bili potpuno smeteni,

⁵² jer nisu razumeli čudo sa hlebovima; srce im je još bilo tvrdo.

Isus isceljuje sve koji ga dotaknu

⁵³ Kada su preplovili na drugu obalu, pristali su u Genisaretu.

⁵⁴ Dok je *Isus* izlazio iz lađice, ljudi su ga odmah prepoznali.

⁵⁵ Kada su čuli gde se nalazi, rastrčali su se po svoj okolini i počeli da donose k njemu bolesnike na nosilima.

⁵⁶ Po svim selima, gradovima ili zaseocima u koje je dolazio, ljudi su iznosili bolesnike na trgove, moleći ga da bolesni dotaknu makar rese njegove odeće. Ko god ga je dotakao, bio je izlečen.

7

Čisto i nečisto

¹ Jednom prilikom, dođu fariseji i neki znalci Svetog pisma iz Jerusalima i okupe se oko Isusa.

² Oni su videli da neki od njegovih učenika jedu neopranim rukama, odnosno, da ih nisu oprali po obredu.

³ Naime, fariseji, kao i svi Jevreji, ne počinju da jedu pre nego što brižljivo operu ruke, držeći se tako predanja starih.

⁴ Oni, takođe, ne jedu ono što su kupili na pijaci dok to ne operu. Oni drže i mnogo drugog što im je predano, kao pranje čaša, lonaca, i bakarnog posuđa.

⁵ Fariseji i znalci Svetog pisma upitaše Isusa: „Zašto tvoji učenici ne slede predanje starih, nego jedu neopranim rukama?“

⁶ *Isus* im odgovori: „Dobro je prorokovao Isaija o vama licemerima, jer je napisano: 'Ovaj narod me poštuje usnama, ali mu je srce daleko od mene.

⁷ Uzalud je njihova pobožnost; njihovo učenje naučene su zapovesti ljudske.’

⁸ Vi ste napustili zapovest Božiju i držite se od ljudi *ustanovljenih* predanja.“

⁹ *Isus* nastavi: „Vama odgovara da ukidate Božiju zapovest da biste se držali svojih uredaba.

¹⁰ Jer Mojsije je rekao: 'Poštuj svoga oca i svoju majku' i: 'Ko naruži svoga oca ili majku, neka se pogubi.’

¹¹ A vi kažete: 'Ako neko kaže svome ocu ili majci: „Sve što ja mogu da ti učinim jeste da prinesem *korvan* za tebe“ (to jest, *žrtveni* prinos *Bogu*);

¹² onda mu više ne dozvoljavate da se stara o svojim roditeljima.

¹³ Vi, tako, ukidate reč Božiju radi vašeg predanja koje ste preneli, a radite i mnogo drugih sličnih stvari.“

¹⁴ Zatim je ponovo pozvao narod i rekao: „Čujte me svi i razumite!

¹⁵ Čoveka ne može učiniti nečistim ništa što ulazi u njega, već ono što izlazi iz njega samog.

¹⁶ Ko ima uši, neka sluša!“

¹⁷ Kad je otišao od naroda i došao u kuću, njegovi učenici ga upitaše o značenju priče.

¹⁸ A on im reče: „Pa zar i vi još uvek ne razumete? Zar ne shvatate da čoveka ne može učiniti nečistim *hrana* koja u njega ulazi,

¹⁹ jer ne ulazi u njegovo srce, već u trbuh, a odatle odlazi u nužnik?“ (Tako je *Isus* proglasio sva jela „čistim“.)

²⁰ *Isus* nastavi: „Čoveka čini nečistim ono što iz njega samog izlazi.

²¹ Jer iz čovekove nutrine, iz njegovog srca izlaze zle pomisli, blud, krađe, ubistva,

²² preljube, lakomstva, zlobe, prevare, razuzdanost, zavist, pogrdne reči, oholost i bezumlje.

²³ Sva ova zla dolaze iz čovekove nutrine i čine ga nečistim.“

Isusova služba van Galileje

Vera Sirofeničanke

²⁴ *Isus* je zatim napustio to mesto i otišao u tirski kraj. Došao je u jednu kuću gledajući da se ne dozna za to, ali nije mogao da ostane skriven.

²⁵ Neka žena, čija je ćerka bila opsednuta nečistim duhom, čim je čula za njega, došla je k njemu i pala ničice pred njegove noge.

²⁶ Ova žena je bila Grkinja*, rodnom Sirofeničanka. Molila je *Isusa* da istera zlog duha iz njene ćerke.

²⁷ *Isus* joj reče: „Pusti da se prvo nasite deca, jer nije dobro uzeti hleb deci i baciti ga kućićima.“

²⁸ A ona mu odgovori: „*Tako je*, Gospode, ali i kućići pod stolom jedu od mrvica što padnu deci.“

²⁹ *Isus* joj zatim reče: „Zbog toga što si rekla ovo, idi kući; zli duh je izašao iz tvoje ćerke.“

³⁰ Kada se vratila kući, našla je devojčicu kako leži u krevetu; zli duh je već bio izašao iz nje.

Isceľjenje gluvonemog čoveka

³¹ *Isus* je zatim napustio tirsku oblast i preko Sidona došao do Galilejskog jezera u oblast Dekapolja.

³² Tamo su mu neki ljudi doveli jednog gluvog čoveka koji je s teškom mukom govorio. Molili su *Isusa* da položi svoju ruku na njega.

³³ *Isus* ga je poveo sa sobom malo dalje od naroda, da bi bio nasamo sa njim. Zatim je stavio svoje prste u njegove uši, pljunuo, i dotakao njegov jezik.

³⁴ Onda je pogledao na nebo, uzdahnuo i rekao čoveku: „*Efata!*“, što znači: „Otvori se!“

³⁵ Čoveku se tada vrati sluh, razveza mu se jezik i on počeo pravilno govoriti.

³⁶ Potom je *Isus* zabranio narodu da razglašava ovo. Međutim, što im je on više branio, to su oni više razglašavali ovaj događaj.

³⁷ Ljudi su bili začuđeni preko svake mere. Govorili su: „Sve što je uradio bilo je dobro: on čini da gluvi čuju i nemi da govore.“

8

Isus hrani preko četiri hiljade ljudi

¹ Tih dana ponovo se okupilo veliko mnoštvo ljudi. Kako narod nije imao šta da jede, *Isus* pozva k sebi svoje učenike, i reče im:

* 7:26 Ili: *neznaboškinja*.

² „Žao mi je ovog naroda, jer, evo, ima već tri dana od kako su sa mnom, a nemaju šta da jedu.

³ Ako ih pošaljem gladne kući, malaksaće uz put, jer neki od njih su došli izdaleka.“

⁴ Učenici mu rekoše: „Može li neko u ovoj pustinji da nađe dovoljno hrane za sav ovaj narod?“

⁵ Isus ih upita: „Koliko hlebova imate?“

Oni mu rekoše: „Sedam.“

⁶ Isus tada zapovedi narodu da poseda po zemlji. Zatim je uzeo sedam hlebova i zahvalio *Bogu*. Onda je razlomio hlebove i dodavao ih svojim učenicima, a oni su ih delili narodu.

⁷ A imali su i nešto riba. Onda je izrekao blagoslov i rekao učenicima da ih podele.

⁸ Narod je jeo i nasitio se, a učenici su pokupili sedam kotarica preostalih komada.

⁹ Bilo je tu oko četiri hiljade *muškaraca*. Onda ih je otpremio.

¹⁰ Potom je Isus ušao u brodić sa svojim učenicima i otišao u krajeve oko Dalmanute.

Fariseji traže dokaz

¹¹ Neki fariseji pristupiše *Isusu* i počеше da raspravljaju sa njim. Iskušavali su ga, tražeći od njega znak s neba.

¹² Isus uzdahnu iz dubine duše i reče: „Zašto ovaj naraštaj traži znak? Zaista vam kažem: ovaj naraštaj neće dobiti takav znak.“

¹³ On ode od njih i ponovo se ukrca u lađicu, te ode na drugu obalu *jezera*.

Kvasac farisejski i irodovski

¹⁴ Učenici su zaboravili da ponesu hleb, osim jednog komada koji su imali sa sobom na lađici.

¹⁵ Isus ih upozori: „Čuvajte se kvasca farisejskog i kvasca irodovskog!“

¹⁶ A oni su raspravljali među sobom: „*Ovo je rekao* jer nismo poneli hleb.“

¹⁷ A on, znajući *šta misle*, reče im: „Šta raspravljate među sobom kako nemate hleba? Zar još ne razumete? Zar još uvek ne shvatate? Zar vam je okorelo srce?“

¹⁸ Oči imate, a ne vidite, uši imate, a ne čujete. Zar se ne sećate?

¹⁹ Koliko punih kotarica preostalog hleba ste sakupili kada sam pet hlebova razdelio na pet hiljada?“

„Dvanaest“ – odgovoriše mu.

²⁰ „A koliko ste punih košara preostalog hleba sakupili kada sam pet hlebova razdelio na četiri hiljade?“ – upita ih Isus.

„Sedam“ – odgovoriše mu.

²¹ Onda im Isus reče: „Zar još uvek ne razumete?“

Isceļjenje slepog čoveka u Vitsaidi

²² Došli su u Vitsaidu. Neki ljudi su pred Isusa doveli jednog slepog čoveka. Molili su ga da ga dotakne.

²³ Isus uze slepog čoveka za ruku i izvede ga izvan sela, pljunu mu u oči, stavi svoje ruke na njega i upita ga: „Vidiš li nešto?“

²⁴ On pogleda i reče: „Vidim ljude. Izgledaju mi kao drveće koje se kreće.“

²⁵ Isus ponovo stavi svoje ruke na njegove oči. Čovek je progledao, vratio mu se vid, i sve je video jasno.

²⁶ Isus ga zatim posla njegovoj kući rekavši mu: „U selo nikako da nisi ušao!“

Petrova izjava o Isusu

²⁷ Isus i njegovi učenici odoše u sela oko Kesarije Filipove. Na putu je upitao svoje učenike: „Šta govore ljudi: ko sam ja?“

²⁸ Oni mu odgovoriše: „Jedni kažu da si Jovan Krstitelj, drugi da si Ilija, a treći, opet, da si jedan od proroka.“

²⁹ Isus ih upita: „A šta vi kažete: ko sam ja?“ Petar odgovori: „Ti si Hristos.“

³⁰ Isus ih je opomenuo da nikome ne govore o njemu.

Isus govori o svojoj patnji i smrti

³¹ Tada je počeo da ih uči: „Sin Čovečiji mora mnogo da propati. Njega će odbaciti starešine, vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma. Biće ubijen, ali će vaskrsnuti posle tri dana.“

³² Otvoreno im je govorio o tome. Tada mu je prišao Petar i počeo da ga prekoreva.

³³ Isus se okrenu i, pogledavši svoje učenike, ukori Petra: „Odlazi od mene, Satano, jer tvoje umovanje nije Božije, već ljudsko.“

Cena sledbeništva

³⁴ Isus je tada okupio narod i svoje učenike i rekao im: „Ko hoće da ide za mnom, neka se odrekne sebe samog i neka uzme svoj krst, pa neka me sledi.

³⁵ Jer, ko hoće da spase svoj život, izgubiće ga, a ko izgubi svoj život radi mene i Radosne vesti, spasiće ga.

³⁶ Šta вреди čoveku da zadobije i sav svet, a životu svom naudi?

³⁷ Šta može čovek dati u zamenu za svoj život?

³⁸ A ko se zastidi mene i mojih reči pred ovim preljubničkim i grešnim naraštajem, i Sin Čovečiji će se postideti njega kada bude došao u slavi svoga Oca i sa svetim anđelima.“

9

¹ Isus dodade: „Zaista vam kažem: među onima koji stoje ovde ima nekih koji neće iskusiti smrt dok ne vide da je Carstvo Božije došlo sa silom.“

Preobraženje

² Posle šest dana Isus povede sa sobom Petra, Jakova i Jovana i odvede ih na visoku goru, gde su bili sami, te se preobrazi pred njima.

³ Njegova odeća postade blistava, toliko bela da je niko na zemlji ne bi mogao tako izbeliti.

⁴ Uto se pred njima pojave Ilija i Mojsije, pa su razgovarali sa Isusom.

⁵ Petar reče: „Učitelju, dobro je za nas da smo ovde! Da načinimo tri senice: jednu tebi, jednu Mojsiju i jednu Iliji.“

⁶ Petar nije znao šta govori, jer su sva trojica bila preplašena.

⁷ Tada se pojavio jedan oblak koji ih je zaklonio, i začuo se glas iz oblaka: „Ovo je Sin moj voljeni. Njega slušajte!“

⁸ U trenu su se osvrnuli, ali nisu više videli nikoga, osim samoga Isusa.

⁹ Dok su silazili sa gore, Isus im je zapovedio da nikome ne govore šta su videli dok Sin Čovečiji ne vaskrsne iz mrtvih.

¹⁰ Oni su ga poslušali, ali su se među sobom pitali šta znači „vaskrsnuti iz mrtvih.“

¹¹ Tada oni zapitaše Isusa: „Zašto znalci Svetog pisma kažu da prvo Ilija treba da dođe?“

¹² On im odgovori: „Zaista, prvo će doći Ilija i sve obnoviti. Ipak, zašto piše u Pismu da će Sin Čovečiji mnogo postradati i biti odbačen?

¹³ Ali ja vam kažem da je Ilija već došao, a oni su učinili sa njim šta su hteli, kao što je napisano za njega.“

Isus isceljuje opsednutog dečaka

¹⁴ Kada su došli k ostalim učenicima, videli su mnogo naroda oko njih i znalce Svetog pisma kako raspravljaju s njima.

¹⁵ Čim je narod ugledao Isusa, iznenadi se, pa pohrli k njemu da ga pozdravi.

¹⁶ Isus upita učenike: „O čemu to raspravljate sa njima?“

¹⁷ Neko iz gomile mu odgovori: „Učitelju, doveo sam ti svoga sina koji ne može da govori, jer je opsednut duhom zbog koga je onemeo.“

¹⁸ Gde god ga duh zgrabi, obara ga, te ovaj peni, škrguće zubima i koči se. Rekao sam tvojim učenicima da ga izgnaju, ali oni nisu mogli.“

¹⁹ Isus im odgovori: „O, neverni rode, dokle ću još biti sa vama? Dokle ću vas još podnositi? Dovedite mi dečaka!“

²⁰ Dovedoše dečaka pred njega. Kad je duh ugledao Isusa, odmah je spopao dečaka grčevima. *Dečak* je pao na zemlju i počeo da se valja, a pena mu je udarila na usta.

²¹ Isus upita dečakovog oca: „Koliko ima vremena kako mu se ovo događa?“

„Još od njegovog detinjstva – odgovori *otac*.“

²² *Zli duh* ga često baca u vatru i u vodu da bi ga ubio. Stoga, smiluj se na nas i pomози nam ako možeš.“

²³ Isus mu odgovori na to: „Ako možeš? Sve je moguće za onoga koji veruje!“

²⁴ Dečakov otac brže povika: „Verujem, *ali* pomози mi da nadvladam svoju neveru!“

²⁵ Kad je Isus video da se narod sve brže okuplja, zapovedi nečistom duhu: „Duše nemosti i gluvila, zapovedam ti: izađi iz dečaka i ne ulazi više u njega!“

²⁶ Na to *zli duh* vrisnu, spopade dečaka silnim trzajima i izađe iz njega. Izgledalo je kao da je dečak mrtav, te su mnogi rekli da je umro.

²⁷ Međutim, Isus uhvati dečaka za ruku, podiže ga i dečak ustade.

²⁸ Kasnije, kada je Isus ušao u kuću, njegovi učenici ga upitaše nasamo: „Zašto mi nismo mogli da isteramo *zlog duha*?“

²⁹ Isus im odgovori: „Ova vrsta se ne može izagnati ničim drugim do molitvom.“

Isus ponovo nagoveštava svoju smrt

³⁰ Otišavši odatle prolazili su kroz Galileju. Isus nije hteo da iko sazna za to,

³¹ jer je poučavao svoje učenike govoreći im: „Sin Čovečiji će biti predat ljudima u ruke i oni će ga ubiti, ali će on nakon tri dana vaskrsnuti.“

³² No, oni nisu razumeli te reči, ali bojali su se da ga pitaju *o tome*.

Ko je najveći?

³³ Došli su u Kafarnaum. Kada su bili u kući, upita Isus svoje učenike: „O čemu ste to putem raspravljali?“

³⁴ Učenici su ćutali, jer su putem raspravljali ko je najveći među njima.

³⁵ Isus je zatim seo i pozvao Dvanaesticu. Rekao im je: „Ko hoće da bude prvi, neka sebe smatra poslednjim i neka svima služi.“

³⁶ Zatim je uzeo jedno dete i postavio ga između njih, zagrlio ga i rekao im:

³⁷ „Ko jedno ovakvo dete prihvata u moje ime, mene prihvata; a ko mene prihvata, ne prihvata *samo* mene, već i onoga koji me je poslao.“

Ko nije protiv nas, sa nama je

³⁸ Jovan mu reče: „Učitelju, videli smo jednog čoveka kako u tvoje ime isteruje zle duhove. Mi smo mu to zabranili, zato što ne ide sa nama.“

³⁹ Isus im reče: „Nemojte mu braniti, jer niko ko čini čuda u moje ime neće odmah govoriti loše o meni.“

⁴⁰ Jer, ko nije protiv nas, za nas je.

⁴¹ Ko vas napoji čašom hladne vode zato što pripadate Hristu, zaista vam kažem: taj čovek neće biti lišen svoje nagrade.

Navođenje na greh

⁴² A ko god navede na greh jednoga od *takvih* malih koji veruju u mene, tome bi bilo bolje da veže sebi o vrat teški vodenični kamen i da se baci u more.

⁴³ Ako te tvoja ruka navodi na greh, odseci je. Bolje ti je da si obogaljen, te da uđeš u život, nego da sa obe ruke odeš u pakao, u neugasivi oganj.

⁴⁴ Crv njihov tamo ne umire i oganj se ne gasi.

⁴⁵ I ako te tvoja noga navodi na greh, odseci je. Bolje ti je da si hrom, te da uđeš u život, nego da sa obe noge budeš bačen u pakao.

⁴⁶ Crv njihov tamo ne umire i oganj se ne gasi.

⁴⁷ I ako te tvoje oko navodi na greh, iskopaj ga. Bolje ti je da uđeš u Carstvo Božije s jednim okom, nego da sa oba oka budeš bačen u pakao.

⁴⁸ Crv njihov tamo ne umire i oganj se ne gasi.

⁴⁹ Jer će svako *od ovih* biti ognjem posoljen.

⁵⁰ So je dobra; ali ako so izgubi slanost, čime će joj se povratiti slanost? Imajte soli u sebi i mir među sobom.“

10

Nerazrešivost braka

¹ Isus ode odande i dođe u oblast Judeje, s druge strane Jordana. Narod je ponovo nagrnuo k njemu, a on ih je, po svom običaju, poučavao.

² Tada mu pristupiše neki fariseji i upitaše ga s namerom da ga iskušaju: „Da li je dopušteno čoveku da se razvede od svoje žene?“

³ Isus im na to odgovori: „Šta vam je zapovedio Mojsije?“

⁴ Oni rekoše: „Mojsije je dozvolio da čovek napiše potvrdu o razvodu braka i da se razvede *od žene*.“

⁵ Isus im odgovori: „*Mojsije* vam je napisao ovu zapovest zbog tvrdoće vašeg srca.

⁶ Međutim, na početku stvaranja *sveta*, *Bog* je stvorio muško i žensko.

⁷ 'Stoga će čovek ostaviti svoga oca i svoju majku, te se priljubiti uz svoju ženu,

⁸ pa će dvoje biti jedno telo.' Tako nisu više dvoje, nego jedno telo.

⁹ Dakle, što je *Bog* sastavio, čovek da ne rastavlja!“

¹⁰ Kada su se ponovo našli u kući, učenici su ponovo upitali Isusa o ovome.

¹¹ On im odgovori: „Svako ko se razvede od svoje žene i oženi drugom, čini preljubu prema svojoj ženi.

¹² I ako se žena razvede od svoga muža, pa se uda za drugog, takođe čini preljubu.“

Isus i decu

¹³ Neki ljudi su donosili Isusu malu decu da stavi svoje ruke na njih, ali su im učenici branili.

¹⁴ Kada je Isus to video, naljutio se i rekao učenicima: „Pustite decu da dolaze k meni; nemojte ih sprečavati, jer takvima pripada Carstvo Božije!“

¹⁵ Zaista vam kažem, ko ne prihvati Carstvo Božije kao dete, nikako ne može ući u njega!“

¹⁶ Tada je zagrljao decu i blagosiljao ih, polažući ruke na njih.

Bogati čovek

¹⁷ Kada se Isus ponovo našao na putu, pritrča jedan čovek, pade pred njim na kolena i upita ga: „Dobri učitelju, šta treba da činim da bih baštinio večni život?“

¹⁸ Isus mu odgovori: „Zašto me nazivaš dobrim*? Niko nije dobar osim samoga Boga.

¹⁹ Zapovesti poznaješ: 'Ne ubij, ne čini preljube, ne kradi, ne svedoči lažno, ne zakidaj, poštuju oca svog i majku svoju.'“

²⁰ Čovek mu na to odgovori: „Učitelju, sve sam to izvršavao još od svoje mladosti.“

* **10:18** Epitet *dobar* koristio se samo za Boga. Isus postavlja pitanje da bi video da li čovek ima pravilno razumevanje Isusovog identiteta, odnosno, da je Isus Bog. Ukoliko ga čovek prihvata kao Boga, on će onda prihvatiti Isusov poziv da rasproda sve što ima i sledi ga.

²¹ Isus ga je pogleda sa mnogo ljubavi i reče mu: „Još ti jedno nedostaje: idi i prodaj sve što imaš, pa razdeli to siromasima i imaćeš blago na nebesima. Onda dođi i sledi me.“

²² Čovek se snuždi na ove reči i ode žalostan, jer je imao veliki imetak.

²³ Isus se okrenu i reče svojim učenicima: „Kako li je teško imućnima da uđu u Carstvo Božije!“

²⁴ Učenici se zaprepaste na ove njegove reči. No, Isus ponovo reče: „Deco, kako je teško ući u Carstvo Božije!“

²⁵ Lakše je kamili da prođe kroz iglene uši, nego bogatašu da uđe u Carstvo Božije.“

²⁶ Učenici su, sada već potpuno zbunjeni, pitali jedan drugoga: „Pa ko se onda može spasti?“

²⁷ Isus ih pogleda i reče: „Za ljude je to nemoguće, ali ne za Boga; za Boga je sve moguće.“

²⁸ Tada mu Petar reče: „Evo, mi smo sve ostavili i krenuli za tobom.“

²⁹ Isus odgovori: „Zaista vam kažem, nema toga ko je ostavio kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili decu, ili njive radi mene i Radosne vesti,

³⁰ koji neće stostruko primiti. Taj će sada, u ovo vreme, s progonstvima primiti: kuće, braću, sestre, majku, decu, i njive, a u vremenu koje dolazi *primiće* večni život.

³¹ Ali će mnogi prvi biti poslednji, i poslednji – prvi.“

Isus treći put najavljuje svoju smrt

³² Isus i njegovi učenici su se, potom, uspinjali putem za Jerusalim. Dok je Isus išao ispred njih, učenici su bili zbunjeni, a oni koji su išli za njima bili su uplašeni. Onda Isus ponovo povede Dvanaesticu na stranu i počeo da im govori o onome što treba da mu se dogodi:

³³ „Evo, penjemo se prema Jerusalimu i Sin Čovečiji će biti predan vodećim sveštenicima i znalcima Svetog pisma, i oni će ga osuditi na smrt i izručiti ga neznabošcima,

³⁴ koji će mu se narugati, ispljuvati ga, išibati i zatim ga pogubiti, ali će on trećeg dana vaskrsnuti.“

Nerazumni zahtev Jakova i Jovana

³⁵ Tada su Jakov i Jovan, sinovi Zavedejevi, pristupili Isusu rekavši mu: „Učitelju, hteli bismo da učiniš nešto za nas što te zamolimo.“

³⁶ „Šta želite da učinim za vas?“ – upita ih Isus.

³⁷ Oni mu rekoše: „Postavi nas da sedimo jedan zdesna, a drugi sleva, *kada budeš bio* u svojoj *nebeskoj* slavi.“

³⁸ Isus im odgovori: „Ne znate šta tražite. Možete li piti čašu koju ću ja ispiti? Možete li primiti krštenje kojim ću se ja krstiti?“

³⁹ „Možemo!“ – odgovoriše mu oni. Isus im uzvрати: „Čašu koju ću ja ispiti, ispićete i vi; krštenje koje ću ja primiti, primićete i vi.

⁴⁰ Ali, ko će sedeti meni zdesna i sleva, to ja nisam ovlašćen da dam. To je za one kojima je to *Bog* namenio.“

⁴¹ Kada su to čula ostala desetorica, razljutiše se na Jakova i Jovana.

⁴² Isus ih onda sve dozva i reče im: „Vi znate da oni koji važe za vladare, gospodare narodima i da ih njihovi velikaši drže pod vlašću.

⁴³ Ali među vama nije tako! Nego, ko hoće među vama da bude velik, neka vam bude sluga,

⁴⁴ i ko hoće da bude prvi među vama, neka svima bude sluga.

⁴⁵ Jer, Sin Čovečiji nije došao da mu služe, nego da služi i da svoj život da kao otkupninu za mnoge.“

Isceļjenje slepog Vartimeja

⁴⁶ Došli su u Jerihon. Kad su Isus i njegovi učenici izlazili iz Jerihona, pratilo ih je veliko mnoštvo. Tu kraj puta je sedeo i prosio jedan slepi čovek po imenu Vartimej, sin nekog Timeja.

⁴⁷ Kad je čuo da prolazi Isus iz Nazareta, počeo je da viče: „Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!“

⁴⁸ Mnogi su ga opominjali da prestane, ali je on još glasnije zapomagao: „Sine Davidov, smiluj mi se!“

⁴⁹ Isus se zaustavi i reče: „Pozovite ga *ovamo!*“

Pozvali su slepog čoveka bodreći ga: „Hrabro, ustani! On te zove!“

⁵⁰ On zbaci ogrtač sa sebe pa skoči na noge i stupi pred Isusa.

⁵¹ Isus ga upita: „Šta hoćeš da ti učinim?“

Slepi čovek odgovori: „Učitelju, hoću da progledam.“

⁵² „Idi! – reče mu Isus. Tvoja vera te je iscelila.“ Čovek je istog časa progledao i krenuo putem za Isusom.

Isusova služba u Jerusalimu

11

Isus ulazi u Jerusalim na magarcu

¹ A kada su se približili Jerusalimu, kod Vitfage i Vitanije prema Maslinskoj gori, *Isus* posla dvojicu svojih učenika.

² Rekao im je: „Idite u selo koje je pred vama. Čim uđete u njega, naći ćete privezano magare koje još niko nije jahao. Odvežite ga i dovedite.

³ A ako vam ko što kaže: 'Zašto to radite?', vi mu recite: 'Gospodu je potrebno. Odmah će ga vratiti.'“

⁴ Oni odu i nađu magare privezano kod vrata napolju na ulici, i odvežu ga.

⁵ Neki ljudi koji su tu stajali upitali su ih: „Zašto odvezujete magare?“

⁶ Oni su im odgovorili onako kako im je Isus rekao, pa su ih ovi pustili.

⁷ Zatim su doveli Isusu magare. Prebacili su svoje ogrtače preko životinje, pa je *Isus* seo na nju.

⁸ Mnogi su prostirali svoje ogrtače po putu, a drugi zeleno granje koje su nasekli po poljima.

⁹ Ljudi koji su išli ispred *Isusa* uzvikivali su:

„Osana! Blagosloven onaj
koji dolazi u ime Gospodnje!

¹⁰ Blagosloveno bilo nastupajuće carstvo našega oca Davida!

Osana na visini!“

¹¹ Po ulasku u Jerusalim, *Isus* je došao u hram i tamo sve razgledao. Kako je bilo već dosta kasno, otišao je sa Dvanaestoricom do Vitanije.

Isus proklinje smokvu

¹² Sledećeg dana, kada su odlazili iz Vitanije, *Isus* je ogladneo.

¹³ Izdaleka je spazio jednu lisnatu smokvu, pa je došao do nje ne bi li pronašao neki plod na njoj. Ali kada je prišao, nije našao ništa osim lišća, jer još nije bilo vreme kada smokve rađaju.

¹⁴ Isus reče smokvi: „Neka niko više ne jede od tvoga ploda za sva vremena!“ Njegovi učenici su to slušali.

Isus čisti hram

¹⁵ Došli su u Jerusolim. A Isus uđe u hram i poče da isteruje one koji su prodavali i kupovali u hramu. Isprevrtao je stolove menjačima novca i tezge prodavcima golubova.

¹⁶ Nikome nije dopuštao da pronese nešto kroz hram.

¹⁷ Učio ih je: „Nije li napisano: 'Moj Dom će se zvati „Dom za molitvu svim narodima“?' A vi ste od njega napravili razbojničku pećinu!“

¹⁸ Kad su vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma čuli za to, gledali su kako da ubiju Isusa. Naime, bojali su ga se, jer je narod bio zadivljen njegovim učenjem.

¹⁹ Uveče su Isus i njegovi učenici izašli iz grada.

Pouka o smokvi

²⁰ Kad su sledećeg jutra prolazili pored one smokve, opazili su da se ona iz korena sasušila.

²¹ Petar se tada prisetio i rekao: „Vidi, učitelju, osušila se ona smokva koju si prokleo.“

²² Isus im odgovori: „Pouzdayte se u Boga!

²³ Zaista vam kažem, ko god kaže ovoj gori: 'Digni se i baci se u more!' i ne posumnja u srcu, nego veruje da će se to što je rekao zaista dogoditi – tako će i biti.

²⁴ Zbog toga vam kažem: sve što u molitvi zatražite, verujte da ste primili, i dobićete.

²⁵ A kad stojite i molite se, prašajte ako šta imate protiv koga, da bi i Otac vaš koji je na nebesima oprostio vama vaše prestupe.

²⁶ Ako vi ne opraštate drugima, ni Otac vaš nebeski neće oprostiti vama vaše prestupe.“*

Isusova vlast

²⁷ Ponovo su došli u Jerusolim. Dok je hodao hramom, priđoše mu vodeći sveštenici, znalci Svetog pisma i starešine,

²⁸ pa ga upitaše: „U čije ime činiš ovo? Ko te je ovlastio da činiš ovakve stvari?“

²⁹ Isus im odgovori: „Postaviću i ja vama jedno pitanje i ako mi odgovorite, odgovoriću i ja vama odakle mi vlast da činim ova dela.

³⁰ Odakle je Jovan dobio pravo da krštava? S neba ili od ljudi? Odgovorite mi!“

³¹ Oni su umovali među sobom i govorili: „Ako kažemo 'od Boga', reći će nam: 'Zašto mu onda niste verovali?'

³² A šta ako kažemo da je od čoveka?“ Ipak, bojali su se naroda, jer su svi bili ubeđeni da je Jovan zaista bio prorok.

³³ Oni odgovoriše Isusu: „Ne znamo.“

Isus im odgovori: „Ni ja vama neću reći u čije ime činim ovo.“

12

Priča o zlim vinogradarima

¹ Isus poče da im govori u pričama: „Bio neki čovek koji je posadio vinograd, ogradio ga ogradom, iskopao u njemu jamu za muljanje grožđa, i sagradio kulu. Ona je vinograd iznajmio vinogradarima i otputovao.

² U vreme berbe je poslao jednog slugu vinogradarima da uzme od njih deo vinogradskog roda.

³ No, vinogradari uhvate slugu, pretuku ga i praznih ruku ga vrata.

⁴ Vlasnik pošalje vinogradarima drugog slugu, ali oni ovome razbiju glavu i narugaju mu se.

⁵ Vlasnik posla i trećeg slugu, ali ovoga ubiše. Tako bi i sa mnogim drugima: jedne pretukoše, a druge pobiše.

⁶ Vlasnik je imao još i voljenog sina. Na kraju je poslao i njega govoreći: 'Mog sina će poštovati.'

* 11:26 Ovaj stih se ne nalazi u najstarijim manuskriptima.

⁷ Ali vinogradari rekoše jedan drugome: 'Ovo je nasljednik. Hajde da ga ubijemo, pa će nasljedstvo biti naš!'

⁸ Vinogradari ga uhvate i ubiju, i mrtvog ga izbace izvan vinograda.

⁹ Šta će preduzeti vlasnik vinograda? Doći će i pogubiti te vinogradare, a vinograd će dati drugima.

¹⁰ Zar ne čitate u Pismu:

'Kamen što su zidari odbacili,
postade kamen ugaoni;

¹¹ od Gospoda ovo beše
i to je divno u našim očima'?"

¹² Oni su onda gledali da ga uhvate, ali su se bojali naroda, jer su znali da je *Isus* ispričao priču zbog njih. Stoga su ga ostavili i otišli.

Plaćanje poreza

¹³ Zatim su ovi poslali Isusu neke od fariseja i irodovce da ga uhvate u reči.

¹⁴ Došli su i rekli mu: „Učitelju, znamo da govoriš istinu i da po istini učiš o putu Božijem, da nikome ne ugađaš, jer ne praviš razlike među ljudima, nego po istini učiš Božijem putu. Da li je dopušteno davati porez caru ili ne? Treba li da dajemo ili ne?“

¹⁵ Ali *Isus* je prozreo njihovu dvoličnost, pa im je rekao: „Zašto me iskušavate? Donesite mi jedan srebrnjak da ga pogledam.“

¹⁶ Oni donesoše. Isus ih upita: „Čiji je ovo lik i natpis?“

Oni odgovore: „Carev.“*

¹⁷ Isus im reče: „Onda dajte caru carevo, a Bogu Božije.“

I divili su mu se.

O vaskrsenju mrtvih

¹⁸ Tada su sadukeji, koji govore da nema vaskrsenja, pristupili Isusu sa pitanjem:

¹⁹ „Učitelju, Mojsije nam je napisao: 'Ako neki čovek umre i iza sebe ostavi ženu, a nema dece, onda neka se njegov brat oženi udovicom i podigne potomstvo svome bratu.'

²⁰ Bilo tako sedmoro braće. Prvi se oženi, ali umre ne ostavivši za sobom potomstva.

²¹ Onda drugi brat oženi udovicu, ali i on umre ne ostavivši potomstva za sobom. Isto je bilo i sa trećim bratom.

²² Uglavnom, nijedan od ove sedmorice nije ostavio potomstvo za sobom. Na kraju umre i žena.

²³ Kad prilikom vaskrsenja budu vaskrsli, kome će pripasti žena, budući da su sedmorica bila njome oženjena?“

²⁴ Isus im reče: „Niste li u zabludi, zbog toga što ne poznajete ni Pismo ni silu Božiju?

²⁵ Jer, kad mrtvi budu vaskrsli, neće se ni ženiti ni udavati, nego će biti kao anđeli na nebesima.

²⁶ A što se tiče vaskrsenja mrtvih, zar niste čitali u Mojsijevoj knjizi, gde se govori o grmu koji ne sagoreva? Tu je Bog rekao Mojsiju: 'Ja sam Bog Avrahamov, Bog Isakov i Bog Jakovljev.'

²⁷ On nije Bog mrtvih, nego živih. Vi se grdno varate!“

Najveća zapovest

²⁸ Tada je prišao jedan od znalaca Svetoga pisma koji je slušao kako raspravljaju. Videvši da im je Isus dobro odgovorio, upitao ga je: „Koja Božija zapovest je važnija od svih drugih?“

²⁹ Isus mu odgovori: „Najvažnija je:

'Čuj, Izrailju! Gospod, Bog naš, jedini je Gospod.

³⁰ Zato, voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim,

* **12:16** Misli se na *cezara*, to jest rimskog cara.

svom dušom svojom, svim umom svojim i svom snagom svojom.'

³¹ A druga zapovest je:

'Voli bližnjega svoga kao samoga sebe.'

Nijedna druga zapovest nije važnija od ovih dveju."

³² Reče mu znalac Svetog pisma: „Tako je, učitelju. Istina je to što si rekao da je on jedini *Bog* i da osim njega nema drugog *Boga*,

³³ te da *Boga* treba voleti svim svojim srcem, svim svojim razumom i svom svojom snagom, kao i da treba voleti bližnjega svoga kao samoga sebe. To je važnije od svih žrtava svespalnica i *drugih* žrtava."

³⁴ Isus je video da je čovek razumno odgovorio, pa mu je rekao: „Nisi daleko od Carstva Božijeg.“ Posle ovoga se niko više nije usuđivao da ga zapita štogod.

Hristos – Davidov Sin i Gospod

³⁵ Kad je jednom prilikom Isus poučavao u hramu, zapitao je prisutne: „Kako to da znalci Svetog pisma govore da će Hristos biti Davidov Sin?

³⁶ Naime, sam David je, posredstvom Svetoga Duha, rekao:

'Reče Gospod Gospodu mome:

„Sedi meni s moje desne strane,
dok dušmane ne položim tvoje,
za tvoje noge podnožje da budu.“"

³⁷ Ako ga sam David naziva Gospodom, kako onda može da bude njegov sin?"

Mnogi narod ga je rado slušao.

Upozorenje protiv znalaca Svetog pisma

³⁸ Izlažući svoje učenje, rekao je: „Čuvajte se znalaca Svetog pisma. Oni vole da idu u dugačkim odorama, i da ih narod sa uvažavanjem pozdravlja po trgovima.

³⁹ Biraju prva sedišta u sinagogama i pročelja na gozbama.

⁴⁰ Oni osiromašuju udovičke kuće, i to pod izgovorom dugih molitava. Zato će biti strože osuđeni."

Udovičin prilog

⁴¹ Isus je seo u hramu kod kovčega za priloge i posmatrao narod kako ubacuje novac u hramsku blagajnu. Mnogi bogati ljudi su stavljali mnogo novca.

⁴² Onda dođe jedna siromašna udovica i ubaci dva mala bakarna novčića,[†] što je oko jedan dinar.

⁴³ Isus pozva svoje učenike i reče im: „Zaista vam kažem da je ova siromašna udovica stavila u kovčeg više od svih drugih,

⁴⁴ jer su svi dali priloge od svog izobilja, a ona je od svoje neimaštine stavila sve što je imala, sav svoj imetak."

13

Proroštvo o razorenju hrama

¹ Dok je *Isus* izlazio iz hrama, reče mu jedan od njegovih učenika: „Učitelju, pogledaj ovo divno kamenje! Kako su predivne ove građevine!"

² Isus mu odgovori: „Vidiš li ove velike građevine? Neće ovde ostati ni kamen na kamenu, koji se neće porušiti."

³ Kada je Isus sedeo na Maslinskoj gori, nasuprot hramu, upitaju ga nasamo Petar, Jakov, Jovan i Andrija:

⁴ „Reci nam, kada će se ovo dogoditi i šta će biti znak da je došao kraj svemu ovome?"

⁵ Isus počeo da im govori: „Pazite da vas ko ne zavede!

[†] 12:42 U izvornom tekstu *dve lepte*, to jest dva novčića veoma male vrednosti.

⁶ Mnogi će doći u moje ime govoreći: 'Ja sam taj!' te će mnoge zavesti.

⁷ A kada čujete da se vode ratovi i da se šire glasine o predstojećim ratovima, ne plašite se, jer sve to mora da se dogodi, ali to još nije kraj.

⁸ Podići će se narod na narod i carstvo na carstvo; biće zemljotresa po raznim mestima i gladi. Ovo je tek početak nevolja.

⁹ Ali vi pazite: predavaće vas sudovima i tući po sinagogama. Izvodiće vas pred namesnike i careve radi mene, da svedočite.

¹⁰ Prvo treba da se Radosna vest objavi svim narodima.

¹¹ A kad vas odvedu i predaju na sud, nemojte se unapred brinuti šta ćete reći, nego govorite ono što će vam se tog časa dati, jer nećete vi govoriti nego Sveti Duh *kroz vas*.

¹² Brat će brata predati da se pogubi i otac svoje dete, ustaće deca na svoje roditelje i ubijaće ih.

¹³ Svi će vas mrzeti radi mog imena, ali ko istraje do kraja, biće spasen.

¹⁴ A kad vidite da 'strašno bogohulstvo' stoji gde ne treba – ko čita neka razume! – tada stanovnici Judeje neka beže u brda.

¹⁵ Ko se nađe na krovu neka ne silazi i ne ulazi u kuću da uzme što iz kuće,

¹⁶ i ko se nađe u polju neka se ne vraća da uzme svoj ogrtač.

¹⁷ Jao trudnicama i dojiljama u te dane!

¹⁸ Molite se da se to ne dogodi u zimu,

¹⁹ jer će u te dane nastati takva nevolja kakve nije bilo od početka stvorenja, koje je Bog stvorio, pa do danas, niti će je više biti.

²⁰ I da Gospod nije odlučio da skрати broj tih dana, niko se ne bi spasio; ali zbog izabranih, onih koje je izabrao, on će skratiti broj tih dana.

²¹ Ako vam tada neko kaže: 'Evo, Hristos je ovde!' ili 'Eno ga tamo!', ne verujte!

²² Jer će se pojaviti lažni Hristosi i lažni proroci i učiniće znakove i čuda, da zavedu, ako je moguće, i izabrane.

²³ Ali vi pazite; sve sam vam unapred kazao.

Dolazak Sina Čovečijeg

²⁴ Ali u te dane posle te nevolje:
'sunce će potamneti,
a mesec neće više svetleti;

²⁵ zvezde će sa neba padati,
i sile se nebeske uzdrmati.'

²⁶ Tada će ugledati Sina Čovečijeg kako dolazi na oblacima sa velikom silom i slavom.

²⁷ On će onda poslati anđele i sabraćé izabrane sa četiri strane sveta, sa kraja zemlje do nakraj neba.

Pouka o smokvi

²⁸ Poučite se na primeru smokve. Kada njena grana omekša i lišće potera, tada znate da je leto na pragu.

²⁹ Tako i vi, kad vidite da se to dešava, znajte da je *on* blizu, pred vratima.

³⁰ Zaista vam kažem da ovaj naraštaj neće proći dok se sve ovo ne dogodi.

³¹ Nebo i zemlja će proći, ali moje reči neće proći.

Neznani dan i čas

³² A koji je to dan i čas, to niko ne zna, ni anđeli na nebu, pa ni sam Sin, već samo Otac.

³³ Pazite i bdite, jer ne znate kada je to vreme.

³⁴ To je kao kada neki čovek krene na put, a kuću preda na upravu slugama. Zatim svakome odredi njegovo zaduženje, a vrataru zapovedi da čuva stražu.

³⁵ Bdite, stoga, jer ne znate kada Gospodar kuće dolazi: da li uveče ili u ponoć; da li kad prvi petlovi zakukuriču ili ujutro,

³⁶ da vas, ako iznenada dođe, ne zatekne da spavate.

³⁷ A što vama govorim, svima govorim: bdite!“

14

Verske vođe planiraju da ubiju Isusa

¹ Bilo je još dva dana do praznika Pashe i Beskvasnih hlebova. Vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma gledali su kako da Isusa na prevaru uhvate i ubiju.

² Ali rekoše: „Samo da ne bude na praznik, da se narod ne bi pobunio.“

Žena pomazuje Isusa mirišljivim uljem

³ Kad je boravio u Vitaniji i sedeo za stolom u kući Simona gubavca, dođe neka žena s posudom od alabastra sa skupocenim mirisnim uljem od pravog narda. Razbila je posudu i izlila ulje na Isusovu glavu.

⁴ Neki od učenika su negodovali, govoreći među sobom: „Zašto se ovo mirisno ulje tako nemilice rasipa?“

⁵ To ulje je moglo da se proda za više od tri stotine srebrnjaka i da se da siromasima.“ Zato su je prekorili.

⁶ Ali Isus reče: „Ostavite je! Zašto joj stvarate neprijatnosti? Ona mi je učinila dobro delo.

⁷ Jer siromahe ćete uvek imati sa sobom, te im možete iskazivati dobra dela kad god hoćete, a mene nećete imati uvek.

⁸ Ona je učinila što je mogla; izlivši mirisno ulje na mene, unapred je pripremila moje telo za pogreb.

⁹ Zaista vam kažem, gde god se širom sveta bude propovedala Radosna vest, reći će se i ovo što je ona učinila, za sećanje na nju.“

Judina izdaja

¹⁰ Juda Iskariot, jedan od Dvanaestorice, ode vodećim sveštenicima da im izda Isusa.

¹¹ Oni su se obradovali kada su to čuli, pa su mu obećali da će mu dati novac. Juda je od tada tražio zgodnu priliku da izda Isusa.

Pashalna večera

¹² A na prvi dan praznika Beskvasnih hlebova, kada se klalo pashalno jagnje, učenici rekoše Isusu: „Gde želiš da odemo, da ti pripreмимо i da jedeš pashalnu večeru?“

¹³ Isus posla dva svoja učenika i reče im: „Idite u grad. Tamo će vas sresti čovek koji nosi krčag s vodom. Vi pođite za njim,

¹⁴ pa u koju kuću uđe, vi recite vlasniku kuće: 'Učitelj pita: „Gde je gostinska soba u kojoj ću sa svojim učenicima jesti pashalnu večeru?““

¹⁵ On će vam pokazati veliku sobu na spratu, opremljenu i uređenu. Tamo nam pripremite večeru.“

¹⁶ Učenici krenu i dođu u grad. Tamo su našli sve onako kako im je Isus rekao, te pripreme za Pashu.

Večera Gospodnja

¹⁷ Uveče je Isus došao sa Dvanaesticom.

¹⁸ Dok su večerali, Isus reče: „Zaista vam kažem da će me izdati jedan od vas koji jedete sa mnom.“

¹⁹ Oni počеше da se žaloste i da ga pitaju: „Da nisam ja taj?“

²⁰ A Isus im odgovori: „To je jedan od Dvanaestorice, koji umaće sa mnom hleb u zdelu.

²¹ Doduše, Sin Čovečiji odlazi u smrt kao što je u Svetom pismu napisano za njega, ali teško onom čoveku koji ga izdaje! Tom čoveku bi bilo bolje da se nije ni rodio.“

²² Dok su jeli, *Isus* uze hleb, izreče blagoslov, razlomi ga i dade im. Rekao je: „Uzmite, ovo je moje telo.“

²³ Zatim je uzeo čašu, zahvalio *Bogu*, pružio im je, pa su svi pili iz nje.

²⁴ Rekao im je: „Ovo je krv moja, krv saveza, koja se proliva za mnoge.

²⁵ Zaista vam kažem: neću više piti vina od roda loze, do onoga dana kada ću piti novo *vino* u Carstvu Božijem.“

²⁶ Zatim su otpevali hvalospeve i zaputili se ka Maslinskoj gori.

Nagoveštaj Petrovog odricanja

²⁷ *Isus* im reče: „Svi ćete se vi okrenuti od mene, jer je napisano: 'Udariću pastira,

i ovce će se razbežati.'"

²⁸ Ali kada vaskrsnem, otići ću pre vas u Galileju.“

²⁹ Petar mu reče: „Ako se i svi okrenu od tebe, ja neću.“

³⁰ A *Isus* mu reče: „Zaista ti kažem da ćeš me se ti tri puta odreći danas, još ove noći, i to pre no što se petao dva puta oglasi.“

³¹ No Petar je još upornije tvrdio: „Neću te se odreći, čak i ako treba da umrem sa tobom!“ Tako su rekli i svi učenici.

Molitva u Getsimaniji

³² Došli su na mesto koje se zove Getsimanija. *Isus* reče svojim učenicima: „Sedite ovde dok se pomolim.“

³³ Sa sobom je poveo Petra, Jakova i Jovana i tada su ga obuzeli duboki nemir i teskoba.

³⁴ Tada im reče: „Duša mi je nasmrt tužna. Ostanite ovde i bdite.“

³⁵ Onda je otišao malo dalje, pa je pao na zemlju i molio se da ga, ako je moguće, mimoiđe čas *stradanja*.

³⁶ Govorio je: „Ava, Oče, tebi je sve moguće. Ukloni ovu čašu *stradanja* od mene! Ali neka ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.“

³⁷ Kada se vratio k učenicima, našao ih je kako spavaju. Zato je rekao Petru: „Simone, spavaš? Zar nisi ni jedan sat mogao da probdiš?

³⁸ Bdite i molite se da ne padnete u iskušenje; duh je, naime, voljan, ali je telo slabo.“

³⁹ Zatim je ponovo otišao i pomolio se istim rečima.

⁴⁰ Kad se vratio, ponovo ih je zatekao kako spavaju, jer su im se oči sklapale. Nisu znali šta da mu odgovore.

⁴¹ Kad je *Isus* došao treći put, rekao im je: „Stalno spavate i počivate. Dosta! Došao je čas! Evo, Sin Čovečiji će biti predat u ruke grešnicima.

⁴² Ustanite! Hajdemo! Evo, približio se moj izdajnik.“

Isusa hvataju

⁴³ Dok je *Isus* još govorio, dođe Juda, jedan od Dvanaestorice, i sa njim rulja sa mačevima i toljagama. Njih su poslali vodeći sveštenici, znalci Svetog pisma i starešine.

⁴⁴ *Isusov* izdajnik im je dao znak: „Koga poljubim, taj je. Uхватite ga i odvedite pod stražom!“

⁴⁵ On odmah priđe i reče: „Učitelju!“ I poljubi ga.

⁴⁶ Tada navališe na Isusa i uhvatiše ga.

⁴⁷ Jedan od *Isusovih* učenika, koji je tu stajao, potegao je mač, udario Prvosveštenikovog slugu i odsekao mu uho.

⁴⁸ *Isus* im reče: „Zar sam ja odmetnik, pa ste sa mačevima i toljagama izašli da me uhvatite?

⁴⁹ Svaki dan sam provodio sa vama u hramu i poučavao, i niste me uhvatili. Ali tako treba da se ispune *reči* Pisma.“

⁵⁰ Tada su ga svi učenici ostavili i pobjegli.

⁵¹ Tu je bio i neki mladić, Isusov sledbenik, koji je bio ogrnut samo platnom.

⁵² Njega su uhvatili, ali je on ostavio platno i pobjegao go.

Pred Velikim većem

⁵³ Isusa su odveli Prvosvešteniku, a tamo su se okupili i svi vodeći sveštenici, starešine i znalci Svetog pisma.

⁵⁴ Petar ga je pratio izdaleka do Prvosveštenikovog dvora, gde je seo sa stražarima i grejao se kod vatre.

⁵⁵ Tada su vodeći sveštenici i celo Veliko veće tražili dokaz protiv Isusa da bi ga pogubili, ali nisu našli ništa.

⁵⁶ Naime, mnogi su lažno svedočili protiv njega, ali se svedočenja nisu podudarala.

⁵⁷ Onda su ustali neki i lažno svedočili protiv Isusa, govoreći:

⁵⁸ „Čuli smo da je on rekao: 'Srušiću ovaj hram sagrađen ljudskom rukom i za tri dana podići drugi koji neće biti sagrađen ljudskom rukom.'“

⁵⁹ Ali ni ovde se njihova svedočenja nisu podudarala.

⁶⁰ Tada je Prvosveštenik ustao pred svima i upitao Isusa: „Zar ništa ne odgovaraš na to što ovi svedoče protiv tebe?“

⁶¹ Ali Isus je ćutao i nije ništa odgovorio.

Prvosveštenik ga ponovo upita: „Jesi li ti Hristos, Sin Boga blagoslovenoga?“

⁶² „Jesam – odgovori Isus. A vi ćete videti Sina Čovečijeg kako sedi s desne strane Svesilnoga i dolazi na oblacima nebeskim.“

⁶³ Na to Prvosveštenik razdera svoju odeću i reče: „Zar su nam potrebni drugi svedoci?“

⁶⁴ Čuli ste bogohuljenje! Kako vam se to čini?“

Svi su presudili da je zaslužio smrt.

⁶⁵ Tada su neki počeli da pljuju na njega i da mu pokrivaju lice, da ga udaraju pesnicama i govore mu: „Proreci!“ Stražari su ga takođe šamarali.

Petar se odriče Isusa Hrista

⁶⁶ Dok je Petar bio u dvorištu, došla je jedna od Prvosveštenikovih sluškinja.

⁶⁷ Kada je spazila Petra kako se greje, pogledala ga je i rekla:

„I ti si bio sa Isusom iz Nazareta!“

⁶⁸ No, on to poreče: „Niti znam, niti razumem o čemu govoriš!“ Rekavši to izađe u predvorje. Uto se oglasi petao.

⁶⁹ Međutim, sluškinja je i tamo opazila Petra, pa je opet počela da govori onima što su tu stajali: „I ovaj je jedan od njih!“

⁷⁰ Ali Petar je i dalje to poricao.

Malo kasnije su mu i drugi rekli: „Zaista, i ti si jedan od njih, jer si Galilejac!“

⁷¹ Petar stade da se proklinje i zaklinje: „Ne poznajem tog čoveka o kome govorite!“

⁷² Uto se oglasi petao po drugi put. Petar se tada setio Isusovih reči: „Pre nego što se petao dva puta oglasi, triput ćeš me se odreći.“ I on stade da plače.

15

Judejsko veće osuđuje Isusa

¹ A čim je svanulo, donesoše odluku vodeći sveštenici sa starešinama, znalcima Svetog pisma i celim Velikim većem. Svezali su Isusa i izručili ga Pilatu.

Isus pred Pilatom

² Pilat ga upita: „Jesi li ti Car judejski?“ Isus mu odgovori:

„Ti to kažeš.“

³ Vodeći sveštenici optuživali su ga za mnoge stvari.

⁴ Pilat ponovo zapita Isusa: „Zar nemaš ništa da odgovoriš? Gledaj za šta te sve optužuju!“

⁵ Isus nije ništa odgovorio, tako da se Pilat čudio.

Isusa osuđuju na smrt

⁶ Pilat je za svaki praznik oslobađao jednog zatvorenika koga je narod tražio.

⁷ U okovima je tada bio neki Varava, zajedno sa pobunjenicima koji su u buni počinili ubistvo.

⁸ Narod je došao i tražio od Pilata da im učini ono što je običavao da čini.

⁹ On ih je upitao: „Hoćete li da vam oslobodim Cara judejskog?“

¹⁰ Znao je, naime, da su mu vodeći sveštenici predali Isusa iz zavisti.

¹¹ Međutim, vodeći sveštenici podgovoriše narod da traže da im radije oslobodi Varavu.

¹² Pilat ih je ponovo upitao: „Šta da učinim sa onim koga nazivate Carem judejskim?“

¹³ A oni povikaše: „Razapni ga!“

¹⁴ Međutim, Pilat im reče: „A kakvo je zlo učinio?“ No oni su još glasnije povikali: „Razapni ga!“

¹⁵ Želeći da udovolji narodu, Pilat je oslobodio Varavu, a Isusa je predao da ga izbičuju i da ga razapnu na krst.

Vojnici se rugaju Isusu

¹⁶ Vojnici su ga, potom, odveli u unutrašnje dvorište palate, to jest u pretorijum, i okupili celu četu.

¹⁷ Zaogrnu li su Isusa skerletnim ogrtačem, opleli trnov venac i stavili mu *na glavu*.

¹⁸ Onda su počeli da ga pozdravljaju: „Zdravo, Care judejski!“

¹⁹ Udarali su ga trskom po glavi, pljuvali ga i klanjali mu se prigibajući kolena.

²⁰ Kada su mu se narugali, skinuli su sa njega skerletni ogrtač, obukli mu njegovu odeću, i odveli ga da ga razapnu.

Isusa odvode

²¹ Neki čovek po imenu Simon iz Kirine, otac Aleksandrov i Rufov, prolazio je tuda vraćajući se sa polja. Njega su naterali da mu ponese krst.

²² Isusa su odveli na mesto koje se zove *Golgota*, što u prevodu znači „Mesto lobanje“.

²³ Nudili su mu vino pomešano sa smirnom, ali je on to odbio.

²⁴ Zatim su ga razapeli, a njegovu odeću su podelili među sobom bacajući kocku za nju, da se vidi ko će šta uzeti.

Isus je razapet na krstu

²⁵ Bilo je devet sati ujutro kada su ga razapeli.

²⁶ Tu je bio i natpis na kojem je pisala njegova krivica: „CAR JUDEJSKI“.

²⁷ Sa njim su razapeli i dva odmetnika, jednog s njegove desne strane, a drugog s leve strane.

²⁸ Time se ispunilo ono što je zapisano u Svetom pismu: „U zločince ga ubrojiše.“*

²⁹ Prolaznici su ga vređali i klimali svojim glavama, govoreći: „Ua, ti što rušiš hram i za tri dana ga podižeš,

³⁰ spasi samoga sebe, pa siđi s krsta!“

³¹ Slično su mu se rugali i vodeći sveštenici sa znalcima Svetog pisma. Govorili su među sobom: „Druge je spasio, a ne može da spase samog sebe!

³² Hristos, izrailjski Car! Neka siđe sad s krsta, da vidimo i poverujemo!“ Tako su ga vređali i oni koji su bili razapeti sa njim.

Isusova smrt

³³ U podne nastala tama po svoj zemlji, sve do tri sata.

³⁴ Oko tri sata popodne, Isus vrlo glasno povika: „*Eloi, Eloi, lema savahtani?!*“, što u prevodu znači: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?!“

* 15:28 Ovaj stih ne postoji u najstarijim rukopisima. Isa 53,12 (Lk 22,37).

³⁵ A neki koji su tu stajali, čuli su ovo, pa su rekli: „Vidi, doziva Iliju!“

³⁶ Jedan čovek je otrčao i natopio sunder kiselim vinom, pa ga je natakao na trsku i nudio Isusu da pije, govoreći: „Čekajte da vidimo hoće li doći Ilija da ga skine sa *krsta*!“

³⁷ A Isus vrlo glasno povika i izdahnu.

³⁸ Hramska zavesa se rascepi na dvoje od gore do dole.

³⁹ A *rimski* kapetan koji je stajao nasuprot njega, videvši kako je *Isus* izdahnuo, reče: „Ovaj čovek je zaista bio Božiji Sin!“

⁴⁰ Tu su bile i neke žene koje su posmatrale izdaleka. Među njima su bile Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Mlađeg i Josije, i Saloma.

⁴¹ One su ga pratile i brinule se o njemu dok je bio u Galileji. Tu su bile i mnoge druge žene koje su s njim došle u Jerusalim.

Isusova sahrana

⁴² Došlo je večer. Pošto je bio dan Pripreme, to jest, dan uoči subote,

⁴³ Josif iz Arimateje, ugledni član *Velikog* veća, koji je očekivao Carstvo Božije, odvaži se, dođe pred Pilata i zatraži od njega Isusovo telo.

⁴⁴ Pilatu je bilo čudno da je *Isus* već umro, pa je pozvao kapetana i upitao ga koliko dugo je Isus mrtav.

⁴⁵ Kada ga je kapetan upoznao sa stanjem, Pilat je dao mrtvo telo Josifu.

⁴⁶ Josif je kupio laneno platno, skinuo telo sa *krsta*, umotao ga u platno i položio u grobnicu koja je bila usečena u steni. Onda je navalio kamen na ulaz u grobnicu.

⁴⁷ Marija Magdalena i Marija, *majka* Josijina, su videle mesto gde je *Isus* bio sahranjen.

16

Isusovo vaskrsenje

¹ Kad je prošla subota, Marija Magdalena, i Marija, majka Jakovljeva, i Saloma, kupiše mirise da bi otišle i pomazale Isusovo telo.

² A u nedelju, rano ujutro, čim je izašlo sunce, dođoše do groba,

³ pa rekoše jedna drugoj: „Ko će nam otkotrljati kamen s vrata groba?“

⁴ Kada su pogledale, videle su da je kamen već otkotrljan. A kamen je bio veoma veliki.

⁵ Ušavši u grob, ugledale su nekog mladića obučenog u belu odeću, kako sedi s desne strane. Žene pretrnuše.

⁶ Ali on im reče: „Ne bojte se! Vi tražite Isusa Nazarećanina koga su razapeli. On nije ovde, vaskrsao je. Evo, ovo je mesto gde je bio položen.“

⁷ Nego, idite i recite njegovim učenicima i Petru da on ide pred vama u Galileju; onde ćete ga videti, baš kao što vam je rekao.“

⁸ One izađoše iz groba i pobegoše, jer su bile van sebe od straha. Nikome nisu ništa rekly, jer su bile uplašene.

Isus se javlja Mariji iz Magdale

⁹ Rano u nedelju, kada je Isus vaskrsao, javio se prvo Mariji iz Magdale, iz koje je bio isterao sedam zlih duhova.

¹⁰ Ona je otišla i rekla to onima koji su nekad bili sa njim, a sada su tugovali i oplakivali ga.

¹¹ Kad su čuli da je živ i da ga je ona videla, nisu poverovali.

Isus se javlja dvojici učenika na putu

¹² Posle toga, Isus se javi u drugom obličju dvojici učenika na putu prema selu.

¹³ Oni odu, te jave ostalima, ali ni njima nisu verovali.

Isus se javlja učenicima među kojima je i Toma

¹⁴ Kasnije se javio i Jedanaestorici, dok su bili na obedu. Ukorio ih je zbog njihovog neverovanja i tvrdoglavosti, zato što nisu poverovali onima koji su ga videli vaskrslog.

Veliko poslanje

¹⁵ Onda im reče: „Idite po svemu svetu i objavite Radosnu vest svim ljudima.

¹⁶ Ko poveruje i krsti se, biće spasen, a ko ne poveruje, biće osuđen.

¹⁷ Ovo su znaci koji će pratiti one koji veruju: u moje ime izgoniće zle duhove; govoriće novim jezicima;

¹⁸ zmije će podizati rukama, a ako popiju što smrtonosno, neće im naškoditi; polagaće ruke na bolesnike i oni će ozdravljati.“

Isusovo vaznesenje

¹⁹ Kad je sve to izrekao, Gospod Isus je bio vaznet na nebo, gde je seo Bogu s desne strane.

²⁰ A oni su otišli i propovedali svuda. Gospod im je pomagao i preko njih potvrđivao svoju reč znacima koji su je pratili.

Evandjelje po Luki

Svrha Lukinog pisanja

- ¹ Pošto su već mnogi preduzeli da opišu događaje koji su se ispunili među nama,
² onako kako su nam preneli oni koji su od početka bili očevici i sluge *Božije* reči,
³ stoga sam i ja smatrao za shodno, pošto sam sve detaljno od početka ispitao, da ti to napišem po redu, uvaženi Teofile,
⁴ da se uveriš u verodostojnost onoga čemu si poučen.

Rođenje Jovana Krstitelja

⁵ U vreme kada je car Irod vladao nad Judejom, bio je jedan sveštenik po imenu Zaharija. On je pripadao Avijinom redu. Žena mu je vodila poreklo od Arona. Zvala se Jelisaveta.

⁶ Oboje su bili pravedni pred Bogom, besprekorno živeći po zapovestima i zahtevima Gospodnjim.

⁷ Dece nisu imali, jer je Jelisaveta bila nerotkinja, a oboje su već bili u poodmaklim godinama.

⁸ Jednom je Zaharija, po redosledu svog reda, vršio službu u hramu pred Bogom.

⁹ On je, po sveštenečkom običaju, kockom bio izabran da uđe u hram Gospodnji i prinese kad.

¹⁰ Dok se kad prinosio, mnogo naroda se molilo u predvorju.

¹¹ Tada se pojavi anđeo Gospodnji i stade s desne strane kadionog žrtvenika.

¹² Zaharija se uznemiri i silno se prepadne ugledavši *anđela*.

¹³ Anđeo mu reče: „Ne boj se, Zaharija! Tvoja molitva je uslišena. Tvoja žena Jelisaveta će ti roditi sina, i ti ćeš mu dati ime 'Jovan'.

¹⁴ On će ti biti na radost i veselje i mnogi će se radovati njegovom rođenju.

¹⁵ Jer, on će biti veliki pred Gospodom. On neće piti ni vina, ni žestoka pića, a Duhom Svetim biće ispunjen još u majčinoj utrobi.

¹⁶ Mnoge će Izrailjce okrenuti Gospodu, njihovom Bogu.

¹⁷ Stupaće kao vesnik pred Gospodom, u Ilijinom duhu i sili; da izmiri očeve sa sinovima i da vrati neposlušne na put razboritosti pravedničke, te da pripremi narod za Gospoda.“

¹⁸ Zaharija reče anđelu: „Po čemu ću to znati? Ja sam, evo, star čovek, a i moja žena je već zašla u godine.“

¹⁹ Anđeo mu odgovori: „Ja sam Gavrilo koji stojim u Božijem prisustvu. Bog me je poslao da govorim s tobom i da ti saopštim ovu radosnu vest.

²⁰ Budući da nisi poverovao mojim rečima, zanemećeš i nećeš moći da govoriš sve do dana kada će se ovo dogoditi. Ovo će se ispuniti u pravo vreme.“

²¹ A narod koji je čekao Zahariju, čudio se što se on tako dugo zadržao u hramu.

²² Kada je Zaharija izašao iz hrama, nije mogao da im govori. Oni su onda shvatili da je imao viđenje u hramu. Davao im je znakove; nije mogao da govori.

²³ Kad je isteklo vreme njegove službe, Zaharija se vratio kući.

²⁴ Nešto nakon toga, njegova žena Jelisaveta zatrudni. Krila se pet meseci, govoreći:

²⁵ „Ovo je Gospod učinio za mene u vreme kada mu se svidelo da ukloni moju sramotu pred ljudima.“

Nagoveštaj Isusovog rođenja

²⁶ A šestog meseca, Bog pošalje anđela Gavrila u galilejski grad Nazaret

²⁷ devojci po imenu Marija. Ona je bila isprošena za čoveka koji se zvao Josif, poreklom iz loze *cara* Davida.

²⁸ Došavši k njoj, rekao je: „Raduj se, ti kojoj je iskazana milost! Gospod je s tobom!“

²⁹ Marija se smete na te reči i poče da razmišlja: kakav je ovo pozdrav?

³⁰ Anđeo nastavi: „Ne boj se, Marija, jer si našla milost pred Bogom.

³¹ I evo, zatrudnećeš i rodićeš sina, pa ćeš mu dati ime 'Isus'.

³² On će biti silan i zvaće ga 'Sin Svevišnjega'. Njemu će Gospod Bog predati presto njegovoga oca Davida.

³³ On će doveka vladati nad potomstvom Jakovljevim i njegovom Carstvu neće biti kraja.“

³⁴ Marija upita anđela: „Po čemu ću to znati, kad još nisam udata?“

³⁵ Anđeo joj odgovori: „Duh Sveti će sići na tebe i sila Svevišnjeg će te oseniti. Zato će to dete biti sveto i zvaće se 'Sin Božiji'.

³⁶ A evo i tvoja rođaka Jelisaveta nosi sina u svojoj starosti. Ona je već u šestom mesecu, a nju su nazivali nerotkinjom.

³⁷ Bogu ništa nije nemoguće.“

³⁸ Marija reče: „Evo služiteljke Gospodnje, neka mi bude kako si rekao.“ Anđeo tada ode od nje.

Susret Marije i Jelisavete

³⁹ Tih dana, Marija se spremi i žurno ode u grad Judin.

⁴⁰ Ušla je u Zaharijinu kuću i pozdravila Jelisavetu.

⁴¹ Kad je Jelisaveta čula Marijin pozdrav, zaigra dete u njenoj utrobi i Sveti Duh je ispuni,

⁴² te ona uskliknu: „O, najblagoslovenija među ženama, blagosloven je plod utrobe tvoje!

⁴³ Čime sam to zaslužila da majka moga Gospoda dođe k meni?

⁴⁴ Jer, čim sam čula tvoj pozdrav, od radosti zaigra dete u mojoj utrobi.

⁴⁵ Blažena je ona koja je poverovala da će se ispuniti što joj Gospod reče.“

⁴⁶ Onda Marija reče:

„Veliča duša moja Gospoda,

⁴⁷ veseli se duh moj Bogu, mome Spasitelju,

⁴⁸ jer pogleda na poniznost svoje sluškinje.

Evo, od sada će me svi naraštaji zvati blaženom;

⁴⁹ jer velika je dela Svesilni učinio po meni,

sveto je ime njegovo!

⁵⁰ Milost je njegova nad onima što ga poštuju,

od kolena do kolena.

⁵¹ Moćna dela učini mišicom svojom,

rastera uznosite što su puni sebe,

⁵² zbacila vladare sa prestola

i uzvisi ponižene,

⁵³ gladne nasiti dobrima,

a bogate bez ičega otpusti.

⁵⁴ Pridiže Izrailja, slugu svoga,

setivši se svoga milosrđa,

⁵⁵ kako reče precima našim,

Avrahamu i njegovom potomstvu doveka.“

⁵⁶ Marija ostade sa Jelisavetom oko tri meseca, pa se vrati svojoj kući.

Rođenje Jovana Krstitelja

⁵⁷ Dođe vreme da Jelisaveta rodi, i ona rodi sina.

⁵⁸ Njeni susedi i rođaci su čuli da joj je Gospod bio veoma milostiv, pa su se radovali sa njom.

⁵⁹ Osmoga dana dođu da obrežu dete. Hteli su da mu daju očevo ime – Zaharija,

⁶⁰ ali majka reče: „Nikako, ime će mu biti Jovan!“

⁶¹ Oni joj rekoše: „Ali, u tvojoj rodbini niko ne nosi to ime.“

⁶² Onda znakovima upitaju oca da kaže kako bi on hteo da se dete zove.

⁶³ Zaharija zatraži tablicu i napiše: „Njegovo ime je Jovan.“ Svi su se tome čudili.

⁶⁴ Odjednom, Zaharija poče da govori i da proslavlja Boga.

⁶⁵ Strah je obuzeo sve njihove susede, tako da se ovo pročulo po celom gorskom kraju Judeje.

⁶⁶ Svi koji su ovo čuli, razmišljali su o tome pitajući se: „Šta će biti sa ovim detetom?“ Jer je ruka Gospodnja bila sa njim.

⁶⁷ A Zaharija, otac Jovanov, ispunjen Svetim Duhom, poče da prorokuje:

⁶⁸ „Blagosloven da je Gospod, Bog Izrailjev,
što dođe među svoj narod i otkupi ga.

⁶⁹ Podiže nam silnoga Spasitelja,
od roda Davidova, sluge svoga,

⁷⁰ kako obeća davno
preko svojih svetih proroka:

⁷¹ da nas spase od naših dušmana
i od ruku onih koji nas mrze;

⁷² da će iskazati milost precima našim
i setiti se svoga svetog saveza,

⁷³ po zakletvi datoj praocu našem Avrahamu,
da će nam dati:

⁷⁴ da mu bez straha služimo,
od dušmanske ruke izbavljeni,

⁷⁵ živeći sveto i pravedno
pred njim u sve dane naše.

⁷⁶ A ti, dete moje, zvaćeš se 'prorok Svevišnjega',
jer ćeš ići pred Gospodom
da pripremiš puteve za njega.

⁷⁷ Ti ćeš dovesti do spoznaje njegov narod
da je spasenje u oproštenju njihovih greha,

⁷⁸ po milostivom srcu Boga našega,
od kojeg će nam doći* svetlost zore sa visine,

⁷⁹ da obasja one što žive u tami
i pod senkom smrti borave,

i da naše stope na put mira usmeri.“

⁸⁰ Kada je dečak odrastao i duhovno ojačao, otišao je da živi u pustinji, sve do dana kada se pojavio u javnosti izrailjskog naroda.

2

Isusovo rođenje

¹ U ono vreme car Avgust je izdao uredbu da se izvrši popis u celom *Rimskom* carstvu.

* **1:78** Doslovno: *izlazak zvezde i izdanak biljke*. Septuaginta prevodi ovu reč sa *izlazak*, što može da se odnosi i na jedno i na drugo. Moguće je da Luka ima na umu obe slike, i *izlazak zvezde* i *izdanak biljke*. Slika proročki govori o dolasku Davidovog izdanka, to jest, Hrista. (Zah 3,8; 6,12; Jer 23,5; 4. Moj 24,17; Mal 3,2.)

² To je bio prvi popis izvršen za vreme Kvirinijeve uprave u Siriji.

³ Svako je otišao da se prijavi u mesto svog porodičnog porekla.

⁴ Tako i Josif, pošto je poticao iz roda i loze Davidove, ode iz grada Nazareta u Galileji, u Judeju, u Vitlejem, grad Davidov,

⁵ da se upiše zajedno sa svojom isprošenom ženom Marijom koja je bila trudna.

⁶ Dok su bili tamo, dođe vreme da se *Marija* porodi.

⁷ Rodivši svoga sina prvenca, povila ga je i položila u jaslje, jer za njih nije bilo mesta u gostionici.

Pastiri i anđeli

⁸ A u tom istom kraju su neki pastiri noću, pod vedrim nebom, čuvali stražu kod svojih stada.

⁹ Anđeo Gospodnji im pristupi i slava Gospodnja ih obasja. Njih obuze veliki strah.

¹⁰ Anđeo ih oslovi: „Ne bojte se, jer, evo, javljam vam vest o velikoj radosti za sav narod.

¹¹ Danas vam se u Davidovom gradu rodio Spasitelj! On je Hristos Gospod!

¹² A ovo će biti znak za vas: naći ćete novorođenče povijeno u pelene kako leži u jaslama.“

¹³ Iznenada se uz anđela nađe velika vojska *anđela* sa neba, slaveći Boga i govoreći:

¹⁴ „Nek je slava Bogu na visini,
a na zemlji *da je* mir
među ljudima koji su mu ugodni.“

¹⁵ Kad su anđeli otišli od njih na nebo, pastiri rekoše jedan drugom: „Hajdemo u Vitlejem da vidimo o kakvom događaju nas je Gospod obavestio!“

¹⁶ Oni požure i nađu Mariju, Josifa i novorođenče gde leži u jaslama.

¹⁷ Kad su to videli, preneli su im što im je bilo rečeno za ovo dete.

¹⁸ Svi koji su to čuli, divili su se onome što su pastiri rekli.

¹⁹ A Marija je zapamtila sve ove reči i u sebi razmišljala o njima.

²⁰ Pastiri se vrate slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i videli. Bilo je baš onako kako im je bilo rečeno.

Isusovo obrezanje i posvećenje

²¹ Navršilo se osam dana od rođenja i dete je trebalo obrezati. Tada su mu dali ime Isus, koje mu je nadenuo anđeo pre njegovog začeca.

²² A kada je, po Mojsijevom Zakonu, trebalo da se izvrši obred očišćenja, Marija i Josif tom prilikom dođu sa detetom u Jerusalim da ga posvete Gospodu,

²³ jer u Zakonu Gospodnjem piše: „Neka se svako prvorodeno muško dete posveti Gospodu“ –

²⁴ i da po Zakonu Gospodnjem prinesu žrtvu za očišćenje: dve grlice ili dva golubića.

²⁵ U Jerusalimu je tada živeo neki čovek po imenu Simeun. On je bio pravedan i pobožan čovek, koji je očekivao da nastupi vreme utehe za izrailjski narod. Duh Sveti je bio sa njim

²⁶ i on mu je objavio da neće umreti pre no što vidi Hrista Gospodnjeg.

²⁷ Vođen Duhom, došao je u hram. Kada su roditelji uneli dete Isusa *u hram* da učine sa njim što Zakon nalaže,

²⁸ *Simeun* ga uze u naručje i počeo da slavi Boga:

²⁹ „Sada puštaš, *moj* Gospodaru,
svoga slugu da u miru ode;
tvoja reč je tako ispunjena,

³⁰ jer ja sam tvoje video spasenje

³¹ što pripravi pred svim narodima:

³² svetlost tvoju da prosvetli narode,
slavu tvome narodu Izrailju.“

³³ Isusovi otac i majka su bili zadivljeni onim što je bilo rečeno za njega.

³⁴ Tada je Simeun blagoslovio i njih dvoje i rekao njegovoj majci Mariji: „Evo, *Bog* je postavio ovo dete da mnogi od Izrailja padnu i da se mnogi podignu, i da bude znak kome će se suprotstavljati.

³⁵ A tebi samoj će mač probosti dušu, da bi se otkrile misli mnogih srca.“

³⁶ A bila je tu i jedna veoma stara proročica, *po imenu* Ana, Fanuилоva ćerka, iz Asirovog plemena. Bila je u braku sedam godina,

³⁷ a sada je kao udovica imala osamdeset četiri godine. Ona nikad nije napuštala hram. Danonoćno je služila *Bogu* uz post i molitvu.

³⁸ I ona je došla u isti čas i počela da slavi Boga i da govori o Isusu svima koji su očekivali da *Bog* otkupi Jerusalem.

³⁹ Kada su Josif i Marija obavili sve što Zakon Gospodnji nalaže, vratili su se u Galileju, u svoj grad Nazaret.

⁴⁰ A dečak je rastao, jačao i punio se mudrošću, a Božija milost je bila nad njime.

Isus kao dečak u hramu

⁴¹ Isusovi roditelji su svake godine odlazili gore u Jerusalem za praznik Pashe.

⁴² Kad mu je bilo dvanaest godina, oni su po svom običaju otišli tamo za praznik.

⁴³ Po završetku prazničnih dana, dok su se oni vraćali kući, dečak Isus se zadržao u Jerusalemu. Njegovi roditelji nisu znali gde je.

⁴⁴ Misleći da je među saputnicima, putovali su ceo dan, a onda su počeli da ga traže među rodbinom i poznanicima.

⁴⁵ Pošto ga nisu našli, vratili su se u Jerusalem da ga potraže.

⁴⁶ Posle tri dana, našli su ga u hramu kako sedi među učiteljima, sluša ih i pita.

⁴⁷ Svi koji su ga slušali divili su se njegovoj razumnosti i njegovim odgovorima.

⁴⁸ Kad su ga roditelji ugledali, zapanjili su se. Majka mu reče: „Dete, šta nam to učini?! Evo, ja i tvoj otac svisnusmo od jada tražeći te!“

⁴⁹ On im odgovori: „Zašto ste me tražili? Zar niste znali da treba da budem u poslu svoga Oca?*"

⁵⁰ No, oni nisu razumeli ono što im je rekao.

⁵¹ Onda je sišao s njima i došao u Nazaret, gde im je bio poslušan. Marija je slagala u sebi sve ove reči.

⁵² A Isus je bivao sve mudriji i zreliji, te sve miliji i Bogu i ljudima.

3

Propovedanje Jovana Krstitelja

¹ Bila je petnaesta godina vladavine cara Tiverija. Tada je Pontije Pilat upravljao Judejom, Irod je vladao Galilejom, a njegov brat Filip Iturejom i Trahonitidom, dok je Lisanija upravljao Avilinom.

² Prvosveštenici su bili Ana i Kajafa. U to vreme je Bog pozvao Jovana, Zaharijinog sina, koji je bio u pustinji.

³ Jovan je prošao celu oblast oko reke Jordan propovedajući pokajanje i krštenje radi oproštenja greha.

⁴ Ovako je, naime, napisano u Knjizi proroka Isaije:
„Glas jednog pustinjom odzvanja:

Put Gospodnji pripravite;
drumove za njega poravnajte.

⁵ Svaka će se dolina ispuniti,
spustiće se svaka gora i brežuljak;

* **2:49** Isus im ovde daje nagoveštaj o hramu, ali ga ne spominje direktno.

što je strmo, postaće ravno,

što je neravno, postaće glatko,

⁶ i svaki čovek će videti spasenje Božije.”

⁷ Mnogo naroda je dolazilo k Jovanu da ih krsti, ali on im je govorio: „Porode zmijski, ko vam je rekao da bežite pred nadolazećim gnevom *Božijim*?

⁸ Nego, donesite plodove koji dokazuju pokajanje. I ne govorite u sebi: 'Avraham je naš otac!', jer vam kažem da Bog može i od ovog kamenja da podigne decu Avrahamu.

⁹ Već je sekira spremna da u korenu poseče drveta, jer svako drvo koje ne rađa dobar rod, odseca se i baca u vatru.“

¹⁰ Narod ga je pitao: „Šta onda da činimo?”

¹¹ Jovan im odgovori: „Ko ima dve košulje, neka da jednu onome ko nema i ko ima hranu neka čini slično.“

¹² Došli su i poreznici da se krste, pa su i oni upitali Jovana: „Učitelju, šta mi da činimo?”

¹³ Jovan im reče: „Ne uzimajte više od onoga što je propisano.“

¹⁴ I vojnici ga upitaju: „A šta da činimo mi?” Jovan im odgovori: „Ne iznuđujte novac ni od koga i nikoga lažno ne optužujte, nego budite zadovoljni svojom platom.“

¹⁵ U narodu se probudila nada, pa su se svi pitali o Jovanu: „Da nije on Hristos?”

¹⁶ Jovan im svima odgovori: „Ja vas krštavam vodom, ali posle mene dolazi neko ko je moćniji od mene. Ja nisam dostojan da odrešim remenje na njegovoj obući. On će vas krstiti Svetim Duhom i ognjem.

¹⁷ U njegovoj ruci je lopata da oveje svoje gumno i da sabere žito u svoju žitnicu, a plevu će spaliti neugasivim ognjem.“

¹⁸ Jovan je i na mnogo drugih načina podsticao narod i naveštavao Radosnu vest.

¹⁹ A Jovan je javno prekorevao i tetrarha Iroda, zbog toga što je ovaj živio sa Irodijadom, ženom svoga brata, i zbog svih zlodela koja je počinio.

²⁰ Na sve to, Irod je dodao još jedno zlodelo: bacio je Jovana u tamnicu.

Isusovo krštenje

²¹ Pošto se krstio sav narod, krstio se i Isus. Dok se molio, otvore se nebesa,

²² te Duh Sveti siđe na njega u obliku goluba. Tada se začuo glas sa neba: „Ti si Sin moj voljeni, ti si mi sva radost!”

Isusovi preci

²³ Isus je imao oko trideset godina kada je počeo da deluje. Svet je mislio da je on bio Josifov sin,

a potomak: Ilijev,

²⁴ Matatov,

Levijev,

Melhijev,

Janejev,

Josifov,

²⁵ Matatijin,

Amosov,

Naumov,

Eslijev,

Nangejev,

²⁶ Mâtov,

Matatijin,

Simeinov,

Josihov,

Jodin,

²⁷ Johananov,

Risin,
Zorovaveljov,
Salatillov,
Nirijev,
²⁸ Melhijev,
Adijev,
Kosamov,
Elmadamov,
Irov,
²⁹ Isusov,
Eliezerov,
Jorimov,
Matatov,
Levijev,
³⁰ Simeunov,
Judin,
Josifov,
Jonamov,
Eliakimov,
³¹ Melejin,
Menin,
Matatin,
Natanov,
Davidov,
³² Jesejev,
Ovidov,
Vozov,
Salin,
Nasonov,
³³ Aminadavov,
Adminov,
Arnijev,
Esronov,
Faresov,
Judin,
³⁴ Jakovljev,
Isakov,
Avrahamov,
Tarin,
Nahorov,
³⁵ Seruhov,
Ragavov,
Falekov,
Everov,
Salin,
³⁶ Kainamov,
Arfaksadov,
Simov,
Nojev,
Lamehov,
³⁷ Matusalin,
Enohov,
Jaredov,
Malaleilov,

Kainamov,
³⁸ Enosov,
 Sitov,
 Adamov,
 Božiji.

4

Đavo iskušava Isusa

- ¹ Isus se, ispunjen Svetim Duhom, vratio sa Jordana i Duh ga je vodio po pustinji.
² Tamo ga je đavo iskušavao četrdeset dana. Pošto za to vreme nije ništa jeo, na kraju je ogladneo.
³ Tada mu đavo reče: „Ako si Sin Božiji, reci ovom kamenu da postane hleb.“
⁴ Isus mu reče: „*U Pismu* je napisano: 'Neće čovek živeti samo od hleba.'“
⁵ Đavo ga odvede na neko visoko mesto i u trenu mu pokaza sva svetska carstva,
⁶ rekavši mu: „Daću ti vlast nad svim ovim carstvima i svu njihovu slavu, jer je to meni predato i ja ga dajem kome hoću.
⁷ Sve će ovo biti tvoje, samo ako se pokloniš preda mnom.“
⁸ Isus mu odgovori: „*U Pismu* je napisano:
 'Gospodu Bogu svome klanjaj se,
 i njemu jedinom služi.'“
⁹ Onda ga je đavo odveo u Jerusalim, postavio ga na vrh hrama i rekao mu: „Ako si Sin Božiji, baci se sa ovoga mesta dole
¹⁰ jer je napisano:
 'On će zapovediti svojim anđelima da te čuvaju.'
¹¹ I: 'Oni će te poneti na svojim rukama,
 da nogom ne bi o kamen zapeo.'“
¹² Isus mu odgovori: „I ovo piše: 'Ne iskušavaj Gospoda, Boga svoga.'“
¹³ Kad je završio sa svakim iskušenjem, đavo ga je ostavio za neko vreme.

Isusova služba u Galileji

Isusov povratak u Galileju

- ¹⁴ Isus se vratio u Galileju u sili Duha, i glas o njemu se raširio po celom onom kraju.
¹⁵ A Isus je poučavao po njihovim sinagogama, i svi su ga hvalili.

Isusa odbacuju u Nazaretu

- ¹⁶ Došao je i u Nazaret, gde je odrastao. U subotu, po svom običaju, ode u sinagogu. Ustao je da čita *iz Svetog pisma*.
¹⁷ Dali su mu Knjigu proroka Isaije. On razvije svitak i nađe mesto gde piše:
¹⁸ „Duh je Gospodnji nada mnom;
 on me je pomazao
 da javim Radosnu vest poniznima.
 On me posla da navestim sužnjima oslobođenje,
 a slepima povratak vida,
 da oslobodim potlačene
¹⁹ i da najavim godinu pomilovanja Gospodnjeg.“
²⁰ Onda je zamotao svitak knjige, vratio je poslužitelju i seo. Oči sviiju u sinagogi bile su uprte u njega.
²¹ Zatim reče pred svima: „Danas su se, na vaše uši, ispunile ove reči Pisma.“
²² Svi su potvrđivali i divili se umilnim rečima koje su silazile sa njegovih usana. Govorili su: „Nije li on Josifov sin?“

²³ A Isus im reče: „Vi ćete mi svakako reći ovu poslovicu: 'Lekaru, izleči samoga sebe. Učini i ovde u svom zavičaju čuda za koja smo čuli da si ih učinio u Kafarnaumu.'“

²⁴ Isus nastavi: „Zaista vam kažem: nijedan prorok se nije proslavio u svom zavičaju.

²⁵ Budite uvereni da je bilo mnogo udovica u vreme *proroka* Ilije u Izrailju, kad nebo nije davalo kišu tri godine i šest meseci i kad je nastala glad u celoj zemlji.

²⁶ Ipak, Bog je poslao Iliju samo udovici u Sarepti sidonskoj.

²⁷ A u vreme proroka Jeliseja bilo je u Izrailju mnogo gubavaca, ali nijedan nije bio izlečen od gube, osim Namana Sirca.“

²⁸ Svi u sinagogi uskipeše od besa na ove reči.

²⁹ Onda se podignu i odvedu ga izvan grada do ruba brda na kome je njihov grad sagrađen, s namerom da ga bace dole.

³⁰ Ali Isus prođe između njih i ode.

Isus isteruje zlog duha

³¹ Zatim je sišao u Kafarnaum, grad u Galileji. Tamo je subotom poučavao narod.

³² Ljudi su bili zadivljeni njegovim učenjem, jer je njegova poruka imala silu.

³³ U sinagogi je bio neki čovek opsednut nečistim duhom. On kriknu veoma glasno:

³⁴ „Hej, šta ti imaš sa nama, Isuse Nazarećanine?! Ja znam ko si ti: sveti Božiji *poslanik*!“

³⁵ Isus mu pripreti i zapovedi: „Ućuti i izađi iz čoveka!“ Zli duh obori čoveka na zemlju pred svima, te izađe iz njega ne nadivši mu.

³⁶ Ljudi su se našli u čudu, govoreći jedan drugom: „Kakvo je ovo učenje? On vlašću i silom zapoveda nečistim duhovima i oni izlaze!“

³⁷ Glas o Isusu raširio se po celom tom kraju.

Isus leči mnoge bolesnike

³⁸ Otišavši iz sinagoge, došao je u Simonovu kuću. Pošto je Simonovu taštu svladala jaka groznica, zamole *Isusa* da joj pomogne.

³⁹ Isus se nadneo nad njom i naredio da groznica prestane. Groznica je prestala a tašta je zatim ustala i posluživala ih.

⁴⁰ Kada je sunce bilo na zalasku, narod je pred njega doveo svoje nemoćne, koji su болоvali od raznih bolesti. Isus je položio svoje ruke na svakoga od njih i izlečio ih.

⁴¹ I zli duhovi su iz mnogih izlazili, vičući „Ti si Sin Božiji!“ On im je onda strogo branio da nikom ne govore, jer su znali da je on Hristos.

Isus propoveda po Galileji

⁴² Kada je svanulo, *Isus* ode na neko pusto mesto. Međutim, narod ga je tražio. Došli su k njemu i zadržavali ga da ne ode od njih.

⁴³ *Isus* im reče: „Treba i drugim gradovima da propovedam Radosnu vest o Carstvu Božijem, jer sam zbog toga poslat.“

⁴⁴ I tako je propovedao po judejskim sinagogama.

5

Isus poziva prve učenike

¹ Jednom je Isus stajao kraj Genisaretskog jezera. Narod se oko njega gurao da čuje reč Božiju.

² Tada je *Isus* spazio dve lađice koje su stajale uz obalu. Ribari nisu bili u njima, nego su ispirali mreže.

³ Ušao je u jednu od njih koja je pripadala Simonu i zamolio ga da otisne malo lađicu od obale. Onda je seo u lađicu i poučavao narod.

⁴ Kad je prestao da govori, rekao je Simonu: „Otisni se na pučinu, pa tamo bacite mreže za lov.“

⁵ Simon mu odgovori: „Učitelju, celu noć smo se trudili i ništa nismo ulovili. Ali kad ti kažeš, baciću mreže.“

⁶ Kada su to učinili, izvukli su toliko riba, da su mreže počele da se cepaju.

⁷ Još su mahnuli i drugovima u drugoj lađici da dođu i pomognu im. Napunili su obe lađice toliko da umalo ne potonuše.

⁸ Kad to vide Simon Petar, pade na kolena pred Isusom i reče: „Gospode, idi od mene jer sam grešan čovek!“

⁹ Strah je, naime, obuzeo i njega i one koji su bili sa njim, zbog količine riba koje uloviše.

¹⁰ Isto je bilo i sa Zavedejevim sinovima, Jakovom i Jovanom, Simonovim drugovima. Isus reče Simonu: „Ne plaši se! Od sada ćeš loviti ljude.“

¹¹ Kad su izvukli čamce na obalu, ostavili su sve i krenuli za njim.

Isus leči gubavca

¹² Jednom, dok je Isus bio u nekom gradu, došao je jedan čovek sav u gubi. Kad je video Isusa, pao je pred njim ničice i zamolio ga: „Gospode, ako hoćeš, možeš da me očistiš.“

¹³ Isus ispruži ruku i dotače ga, rekavši: „Hoću, budi čist!“ Guba sa njega nestade istog trenutka.

¹⁴ Isus mu onda naredi: „Ne govori nikome o ovome, nego idi i pokaži se svešteniku, pa prinesi žrtvu za očišćenje, koju je Mojsije propisao, da se njima pruži dokaz.“

¹⁵ Ipak, glas o Isusu se proneo još više, tako da je mnogo naroda dolazilo k njemu da ga sluša i da ih on izleči od bolesti.

¹⁶ Ali, Isus se povlačio na usamljena mesta i molio se.

Isus leči oduzetog čoveka

¹⁷ Jednoga dana je Isus poučavao. Tamo su sedeli i neki fariseji i učitelji Zakona koji su došli iz svih mesta u Galileji, Judeji i iz Jerusalima. A Gospodnja sila je bila tamo da bi on lečio.

¹⁸ Uto neki ljudi na nosilima doneše jednog oduzetog čoveka. Hteli su da ga unesu i polože pred Isusa,

¹⁹ ali to nisu mogli zbog mnoštva. Međutim, oni se popnu na krov, uklone crepove, pa ga sa posteljom spuste nasred sobe, pravo pred njega.

²⁰ Isus, videvši njihovu veru, reče: „Prijatelju, opraštaju ti se tvoji gresi!“

²¹ Znalci Svetog pisma i fariseji počеше da umuju u sebi, govoreći: „Ko je ovaj bogohulnik? Ko može da oprašta grehe osim samog Boga?“

²² Isus je znao o čemu oni umuju, pa im je rekao: „Zašto ovako razmišljate u srcu?”

²³ Šta je lakše reći: 'Tvoji gresi su oprošteni', ili: 'Ustani i hodaj?’

²⁴ Ali da znate: Sin Čovečiji ima vlast da na zemlji oprašta grehe.“ Onda reče oduzetome: „Tebi kažem: ustani, uzmi svoja nosila i idi svojoj kući!“

²⁵ Čovek odmah ustade sa svoje postelje i ode kući slaveći Boga.

²⁶ Svi su bili ushićeni, slavili su Boga i puni straha govorili: „Danas smo videli neverovatne stvari!“

Isus poziva Levija

²⁷ Kasnije, kada je izašao, video je poreznika po imenu Levije kako sedi na mestu za prikupljanje poreza. Isus mu reče: „Pođi za mnom!“

²⁸ On ostavi sve, ustane i pođe za njim.

²⁹ Levije je, zatim, u svojoj kući priredio veliku gozbu u njegovu čast. Tamo je zajedno sa njima za trpezom bilo mnogo poreznika i drugih ljudi.

³⁰ A fariseji i znalci Svetog pisma su prigovarali njegovim učenicima, govoreći: „Zašto jedete i pijete s poreznicima i *drugim* grešnicima?“

³¹ Isus im odgovori: „Lekar ne treba zdravima nego bolesnima.

³² Ja nisam došao da pozovem pravednike na pokajanje, već grešnike.“

O postu

³³ Oni mu rekoše: „Jovanovi učenici često poste i mole se, a isto čine i farisejski; ipak, tvoji jedu i piju.“

³⁴ Isus im reče: „Zar možete siliti svatove da poste dok je mladoženja sa njima?

³⁵ Ipak, doći će dani kada će im oteti mladoženju, pa će tada postiti.“

³⁶ Isus im još ispriča priču: „Niko ne pravi zakrpu od nove odeće da bi je stavio na staru, jer time cepa novu odeću, a ni staroj odeći ne pristaje zakrpa od nove.

³⁷ Takođe, niko ne uliva novo vino u stare mehove, jer će mehovi popucati od vrenja novoga vina, pa će *vino* isteći, a mehovi propasti.

³⁸ Zato se novo vino mora sipati u nove mehove.

³⁹ Ali, niko ko je pio staro *vino*, ne želi novo, jer kaže: 'Staro je bolje.'“

6

Gospodar subote

¹ Jedne subote je *Isus* prolazio kroz žitna polja. Njegovi učenici su trgali klasje, trli ga rukama i jeli.

² Tada neki fariseji rekoše: „Zašto činite ono što ne sme da se čini subotom?“

³ Isus im odgovori: „Niste li čitali šta je David učinio kada je ogladneo, on i njegovi pratoci?

⁴ On je ušao u Dom Božiji, uzeo posvećene hlebove i jeo ih, a onda ih je dao svojim pratiocima. Te hlebove niko ne sme da jede osim sveštenikâ.“

⁵ Onda reče: „Sin Čovečiji je Gospodar subote.“

Isus isceljuje u subotu

⁶ Jedne subote je ušao u sinagogu i poučavao. Tamo je bio neki čovek kome je usahla desna ruka.

⁷ A znalci Svetog pisma i fariseji su motrili na njega hoće li lečiti u subotu, da bi našli razlog da ga optuže.

⁸ No, kako je znao šta oni misle, rekao je čoveku s usahlom rukom: „Ustani i stani na sredinu!“ Čovek ustane i stane.

⁹ Isus ih onda upita: „Pitam vas: da li je subotom dozvoljeno činiti dobro ili zlo? Spasiti život ili ga uništiti?“

¹⁰ Pogledavši ih sve naokolo, reče čoveku: „Ispruži svoju ruku!“ On učini tako i ruka mu ponovo postade zdrava.

¹¹ A oni, van sebe od gneva, počеше da se dogovaraju šta bi mogli da učine Isusu.

Isus izabire Dvanaesticu

¹² U one dane *Isus* se uspeo na jednu goru da se moli i tamo proveo celu noć moleći se Bogu.

¹³ Kad je svanulo, pozvao je svoje učenike i od njih izabrao dvanaesticu, koje je nazvao apostolima:

¹⁴ Simona, kome je dao ime Petar, i njegovog brata Andriju, Jakova i Jovana, Filipa i Vartolomeja,

¹⁵ Mateja i Tomu, Jakova Alfejeva i Simona prozvanog Zilot,

¹⁶ Judu Jakovljevog i Judu Iskariota, koji je postao izdajnik.

Propoved na visoravni

¹⁷ Onda je sišao sa njima i zaustavio se na jednoj visoravni. Tu se okupilo mnoštvo njegovih učenika i mnogo sveta iz cele Judeje, iz Jerusalima i iz tirske i sidonske primorja,

¹⁸ koji su došli da ga čuju i da se izleče od svojih bolesti. Isceljivali su se i oni koji su bili opsednuti nečistim duhovima.

¹⁹ Sav narod je pokušavao da ga dotakne, jer je sila izlazila iz njega i sve lečila.

²⁰ Tada je pogledao svoje učenike i rekao:

„Blaženi ste vi siromašni,
jer je vaše Carstvo Božije.

²¹ Blaženi ste vi koji sada gladujete,
jer ćete se nasititi.

Blaženi ste vi koji sada plaćete,
jer ćete se smeјati.

²² Blaženi ste kada vas ljudi omrznu,
kada vas vređaju
i proglase vas zlima,
radi Sina Čovečijeg.

²³ Radujte se tada i likujte, jer, evo, velika vas nagrada čeka na nebu. Njihovi preci su isto tako postupali s prorocima.

²⁴ Ali, jao vama bogatima,
jer ste primili svoju utehu!

²⁵ Jao vama koji ste sad siti,
jer ćete gladovati!

Jao vama koji se sad smeјete,
jer ćete žaliti i plakati!

²⁶ Jao vama ako ljudi o vama lepo govore,
jer su tako njihovi preci govorili o lažnim prorocima!

Isus poučava o ljubavi prema neprijateljima

²⁷ A vama koji slušate, govorim: volite svoje neprijatelje i iskazujte dobročinstvo onima koji vas mrže.

²⁸ Blagosilјajte one koji vas proklinju i molite se za one koji vas vređaju.

²⁹ Ako te neko udari po jednom obrazu, okreni mu i drugi, a onome koji ti uzima ogrtač, daj i košulju.

³⁰ Daj svakome koji traži od tebe, i ne traži od onoga koji uzima od tebe da ti vrati.

³¹ Kako hoćete da ljudi čine vama, činite tako i vi njima.

³² Jer ako volite one koji vas vole, kakav blagoslov primate? I grešnici vole one koji njih vole.

³³ I ako činite dobro samo onima koji vama čine dobro, kakav blagoslov primate? To isto čine i grešnici.

³⁴ Ako pozajmlјujete samo onima od kojih se nadate da će vam vratiti, kakav blagoslov primate?

³⁵ Dakle, volite svoje neprijatelje, činite im dobro, i dajte na zajam ne očekujući ništa. Tada će vaša nagrada biti velika i bićete sinovi Svevišnjega, jer on je blag prema nezahvalnima i zlima.

³⁶ Budite milosrdni, jer je i Otac vaš milosrdan.

³⁷ I ne osuđujte, pa nećete biti osuđeni. Opraštajte i biće vam oprašteno.

³⁸ Dajte i biće vam dano. Puna mera, nabijena, stresena, prepuna, daće vam se u naručje. Jer kakvom merom merite, onakvom merom će se odmeriti i vama.“

³⁹ Tada im Isus ispriča ovu priču: „Može li slepac da vodi slepca? Neće li obojica upasti u jamu?

⁴⁰ Učenik nije iznad svoga učitelja. Svaki učenik, naime, kada se izuči biće isti kao i njegov učitelj.

⁴¹ Zašto vidiš trun u oku brata svoga, a ne primećuješ balvan u svome oku?

⁴² Kako možeš da kažeš svome bratu: 'Brate, daj da ti izvadim trun iz oka', a ne vidiš balvan u vlastitom oku? Licemere! Najpre izvadi balvan iz svoga oka, a onda gledaj kako da izvadiš trun iz oka svoga brata.

⁴³ Nijedno dobro drvo ne rađa loš rod, niti loše drvo rađa dobar rod.

⁴⁴ Svako se drvo, naime, poznaje po svom plodu. Smokve se ne беру s trnja, niti se grožđe bere s kupine.

⁴⁵ Dobar čovek iznosi dobro iz riznice svoga dobrog srca, a zao čovek iznosi zlo iz riznice svoga zlog srca, jer njegova usta govore ono čime je srce ispunjeno.

Priča o mudrom i nerazumnom graditelju

⁴⁶ Zašto me zovete 'Gospode, Gospode!', a ne činite ono što govorim?

⁴⁷ Pokazaću vam kakav je svaki čovek koji dolazi k meni, sluša moje reči i izvršava ih.

⁴⁸ On je kao onaj koji gradi svoju kuću, pa kopa duboko i postavi temelj na kamenu. Kad dođe poplava i navalí bujica na tu kuću, ne može da je poljulja, jer je dobro sagrađena.

⁴⁹ A ko je čuo, a nije izvršio, taj je kao čovek koji je sagradio kuću na zemlji, a nije postavio temelj. Bujica je navalila na nju i ona se odmah srušila. Ta kuća se srušila do temelja.“

7

Isus isceljuje kapetanovog slugu

¹ Kad je završio svoje besede pred narodom, ode u Kafarnaum.

² Tamo je jedan *rimski* kapetan imao nekog slugu koga je veoma cenio. Taj sluga je bio bolestan i na umoru.

³ Kada je čuo za Isusa, poslao je k njemu judejske starešine da ga zamole da dođe i isceli njegovog slugu.

⁴ Kad su oni došli k njemu, usrdno su ga molili: „On zaslužuje da mu to učiniš,

⁵ jer voli naš narod i sagradio nam je sinagogu.“

⁶ Isus pođe sa njima. Kada je već bio nadomak kuće, kapetan posla prijatelje sa porukom: „Gospode, ne trudi se, jer nisam dostojan da dođeš pod moj krov.

⁷ Zato nisam smatrao sebe dostojnim da dođem pred tebe. Ali, ti samo reci reč, pa će ozdraviti moj sluga.

⁸ Ja, naime, imam vojnike koji su mi potčinjeni, pa kad kažem jednom: 'Idi tamo!', on ode; i drugome: 'Dođi!', on dođe. I služi kad kažem: 'Uradi ovo!', on uradi.“

⁹ Kad je Isus čuo ovo, zadivio se, pa se okrenuo prema narodu koji je išao za njim, i rekao: „Kažem vam da ni među Izrailjcima nisam našao ovakvu veru!“

¹⁰ Kad su se izaslanici vratili kući, našli su slugu zdravog.

Isus podiže iz mrtvih mladića iz Naina

¹¹ Isus zatim ode u grad koji se zvao Nain. S njim su išli njegovi učenici i mnogo sveta.

¹² Kad je stigao pred gradska vrata, baš tada su iznosili mrtvacu, sina jedinca u majke koja je bila udovica. Sa njom je bilo i mnogo ljudi iz grada.

¹³ Kad ju je Gospod video, sažalio se na nju i rekao joj: „Ne plači.“

¹⁴ Onda je prišao mrtvačkom sanduku i dotakao ga. Nosioci stadoše. Tada Isus reče: „Mladiću, tebi govorim, ustani!“

¹⁵ Mrtvac ustane i počne da govori. Isus ga predade njegovoj majci.

¹⁶ Strah je obuzeo sve prisutne, te su dali hvalu Bogu, govoreći: „Veliki prorok se pojavio među nama!“ i: „Bog je pohodio svoj narod!“

¹⁷ Glas o ovome što je Isus učinio raširio se po celoj Judeji i okolnim krajevima.

Isus i Jovan Krstitelj

¹⁸ Jovana su njegovi učenici obavestili o svemu ovome. Tada Jovan pozva dvojicu svojih učenika

¹⁹ i posla ih Gospodu, da ga pitaju: „Jesi li ti onaj koji treba da dođe ili da čekamo drugoga?“

²⁰ Došavši k Isusu, rekoše: „Jovan Krstitelj nas je poslao tebi, i pita: 'Jesi li ti onaj koji treba da dođe ili da čekamo drugoga?'“

²¹ Isus je baš tada izlečio mnoge od bolesti, muka i zlih duhova, i vratio vid mnogim slepima.

²² Onda im je odgovorio: „Idite i javite Jovanu šta ste videli i čuli: slepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluvi čuju, mrtvi se vraćaju u život, siromašnima se propoveda Radosna vest.

²³ Blažen je onaj ko se ne pokoleba zbog mene.“

²⁴ Kad su Jovanovi glasnici otišli, Isus je počeo da govori narodu o Jovanu: „Zašto ste izašli u pustinju? Da vidite kako vetar ljulja trsku?

²⁵ Šta ste, dakle, izašli da vidite? Čoveka obučenog u raskošnu odeću? Evo, ti koji nose skupocenu odeću, žive u raskoši na carskim dvorovima.

²⁶ Prema tome, šta ste očekivali da vidite? Proroka? Da, kažem vam, on je i više nego prorok.

²⁷ To je onaj o kome je pisano:

’Evo, šaljem poslanika svoga

ispred tvoga lica,

koji će ti put pripremiti.’

²⁸ Kažem vam da među ljudima rođenima od žena nije niko slavniji od Jovana, ali i najneznatniji među *narodom* Carstva Božijeg, slavniji je od njega.“

²⁹ Svi ljudi i poreznici koji su slušali Isusa prihvatili su zahteve Božije pravednosti, time što su dali da ih Jovan krsti.

³⁰ Ali fariseji i znalci Svetog pisma odbaciše što je Bog naumio za njih, i nisu dali da ih Jovan krsti.

³¹ Isus nastavi: „S kim ću uporediti ljude ovog naraštaja? Kome li su slični?

³² Oni su slični deci koja sede na trgu i dovikuju jedna drugoj:

’Svirali smo vam,

a vi niste igrali,

jadikovali smo,

a vi niste plakali!’

³³ Došao je, naime, Jovan Krstitelj, koji posti i ne pije vino, a vi kažete: ’Opsednut je zlim duhom.’

³⁴ Došao je Sin Čovečiji, koji jede i pije, a vi kažete: ’Gledaj izjelice i pijanice, prijatelja poreznika i grešnika!’

³⁵ Ipak, mudrost dokazuju svi oni koji je prihvataju.“*

Isus u kući Simona fariseja

³⁶ Jednom prilikom neki farisej zamoli Isusa da obeduje sa njim. Isus je došao u kuću i zauzeo mesto za stolom.

³⁷ A neka žena, poznata u gradu po svojoj grešnosti, sazna da je Isus u farisejevoj kući. Ona donese posudu od alabastra s mirisnim uljem,

³⁸ pa se plaćući saže do Isusovih nogu. Suzama je kvasila njegove noge i onda ih kosom brisala. Ljubila je njegova stopala i mazala ih mirisnim uljem.

³⁹ A farisej koji ga je pozvao, kada je to video, reče u sebi: „Da je on prorok, znao bi da je žena što ga se dotiče grešnica.“

* **7:35** Doslovno: *Mudrost dokazuju sva njena deca.*

⁴⁰ Isus mu se obrati: „Simone, hoću da ti kažem nešto.“

„Kaži, učitelju“ – odgovori on. *Isus reče:*

⁴¹ „Dva čoveka su dugovala istom zajmodavcu. Jedan je dugovao pet stotina srebrnjaka, a drugi pedeset.

⁴² Pošto nisu imali da vrate, zajmodavac im obojici otpiše dug. Koji će ga, dakle, od njih više voleti?“

⁴³ Simon odgovori: „Rekao bih, onaj kome je otpisao veći dug.“ Isus mu reče: „Dobro si prosudio.“

⁴⁴ Onda se okrenuo prema ženi i rekao Simonu: „Vidiš li ovu ženu? Kada sam došao u tvoju kuću, ti mi nisi dao vode da operem noge, a ona je suzama nakvasila moje noge i svojom kosom ih obrisala.

⁴⁵ Nisi me pozdravio poljupcem; a ona, otkako sam došao, ne prestaje da mi ljubi noge.

⁴⁶ Ni glavu mi nisi namazao uljem, a ona je mirisnim uljem namazala moje noge.

⁴⁷ Zato ti kažem: ona je pokazala mnogo ljubavi zato što su joj oprošteni mnogi gresi. A kome je malo oprošteno, taj malo voli.“

⁴⁸ A ženi reče: „Opraštam ti grehe.“

⁴⁹ Oni koji su bili okupljeni za stolom, počеше da govore u sebi: „Ko je ovaj da oprašta grehe?“

⁵⁰ Isus reče ženi: „Spasla te je tvoja vera. Idi s mirom.“

8

Isusove sledbenice

¹ Posle ovoga, *Isus* je obišao gradove i sela objavljujući i propovedajući Radosnu vest o Carstvu Božijem. S njim su bila i Dvanaestorica,

² i neke žene koje su bile izlečene od zlih duhova i bolesti: Marija Magdalena, iz koje je izašlo sedam zlih duhova,

³ Jovana, žena Huze, Irodovog upravitelja dvora, Suzana, i mnoge druge koje su im pomagale od svoje imovine.

Priča o sejaču

⁴ Narod je i dalje dolazio Isusu iz svakoga grada. Kada se okupilo mnoštvo sveta, *Isus* im ispriča priču:

⁵ „Izađe sejač da seje svoje seme. I kako je sejao, neka zrna su pala kraj puta, te ga ljudi izgaze i ptice ga pozobaju.

⁶ Drugo je palo na kamen. Ono je niklo, ali se osušilo, jer nije imalo vlage.

⁷ Treće je palo među trnje. Ali trnje je izraslo zajedno sa njim i ugušilo ga.

⁸ Četvrto je palo na dobru zemlju. Ono je niklo i rodilo stotruko.“

Isus je završio rečima: „Ko ima uši, neka sluša!“

Zašto Isus govori u pričama

⁹ Njegovi učenici su ga pitali za značenje priče.

¹⁰ On im reče: „Vama je dano da saznate tajne Carstva Božijeg, a ostalima se govori u pričama, da
'gledajući ne vide

i slušajući ne razumeju.’

¹¹ A evo šta priča znači: seme je Božija reč.

¹² Seme koje je palo kraj puta – to su oni koji su reč čuli, ali dolazi đavo i odnosi reč iz njihovog srca, da ne bi poverovali i bili spaseni.

¹³ Seme koje je palo na kamen – to su oni koji čim čuju reč, s radošću je primaju. Ali pošto reč nije uhvatila korena u njima, neko vreme veruju, pa kad nastupi čas iskušenja, oni otpadaju.

¹⁴ Seme koje je palo među trnje – to su oni koji slušaju *reč*, ali ih brige, bogatstvo i životna zadovoljstva postepeno guše, te ne donose zreo rod.

¹⁵ A seme koje je palo na dobro tle – to su oni koji slušaju reč i zadržavaju je u dobrom i plemenitom srcu, te postojano donose rod.

Priča o lampi

¹⁶ Niko ne pali svetiljku da bi je pokrio posudom, niti da bi je stavio pod krevet, nego je stavlja na svećnjak da bi oni koji ulaze videli svetlost.

¹⁷ Jer nema toga što je tajno, a da se neće otkriti, niti ima čega što je prikriveno, a da se neće saznati i obelodaniti.

¹⁸ Zato, pazite kako slušate, jer onaj ko ima, njemu će se dodati, a od onoga koji nema, uzeće se i ono što misli da ima.“

Isusova majka i braća

¹⁹ Došli su i Isusova majka i braća da ga vide, ali nisu mogli da dođu do njega od mnogo naroda.

²⁰ Javili su mu: „Tu napolju su tvoja majka i tvoja braća i hoće da te vide.“

²¹ Isus im odgovori: „Moja majka i moja braća su oni koji slušaju Božiju reč i izvršuju je.“

Isus smiruje buru

²² Jednog dana je Isus ušao u brodić sa svojim učenicima i rekao im: „Hajdemo na drugu stranu jezera!“ Oni odu.

²³ Dok su plovili, Isus zaspao. Podiže se bura na jezeru, tako da se čamac punio vodom, te su bili u opasnosti.

²⁴ Njegovi učenici mu priđu i probude ga, govoreći: „Učitelju, učitelju, propadamo!“ Isus se podiže, pa zapovedi vetru i talasima, te se oni smiriše i nastade tišina.

²⁵ Onda im reče: „Gde vam je vera?“

A oni su, uplašeni i začuđeni, govorili jedan drugom: „Ko je ovaj što zapoveda vetrovima i vodi, te mu se pokoravaju?“

Isus isceljuje opsednutog

²⁶ Doplovili su do gedarinske oblasti, koji se nalazi nasuprot Galileji.

²⁷ Kada se iskrcao na suvo, sreo ga je neki čovek iz grada, koji je bio opsednut zlim duhovima. On se dugo nije oblačio i nije živio u kući, nego po grobovima.

²⁸ Kada je video Isusa, povikao je, pao pred njega, i rekao veoma glasno: „Šta hoćeš od mene, Isuse, Sine najuzvišenijeg Boga? Molim te, nemoj da me mučiš!“

²⁹ Isus je, naime, zapovedio nečistom duhu da izađe iz čoveka, jer ga je odavno obuzeo. Njega su morali da vezuju lancima i okovima i da ga čuvaju, ali bi on pokidao okove, i zli duh ga je terao na pusta mesta.

³⁰ Isus ga upita: „Kako ti je ime?“ On odgovori: „Legija!“, jer je mnogo zlih duhova ušlo u njega.

³¹ Oni su preklinjali Isusa da im ne zapovedi da odu u bezdan.

³² A tu u blizini, na jednoj padini, paslo je veliko krdo svinja. *Zli duhovi* zamole Isusa da im dozvoli da idu u svinje. Isus im je to dozvolio.

³³ Tada su zli duhovi izašli iz čoveka, ušli u svinje, pa se krdo sjurilo niz obronak u jezero i podavilo se.

³⁴ Kad su svinjari videli šta se dogodilo, razbežali su i javili to ljudima u gradu i po selima.

³⁵ Ljudi izađu da vide šta se desilo. Kad su došli k Isusu, našli su čoveka koji je bio opsednut zlim duhovima, kako sedi do Isusovih nogu, odeven i pri zdravoj pameti. To ih je uplašilo.

³⁶ Očevici su ispričali drugima kako je Isus iscelio opsednutog.

³⁷ Stanovnici iz čitavog gedarinskog kraja su ga molili da ode, jer su se veoma uplašili. *Isus uđe u brodić i vrati se.*

³⁸ A čovek, iz koga su izašli zli duhovi, zamolio ga je da ostane sa njim, ali ga je *Isus* otpremio, rekavši:

³⁹ „Vrati se svojoj kući i ispričaj šta ti je Bog učinio.“ On ode, te je po celom gradu govorio šta mu je *Isus* učinio.

Isus vraća Jairovu ćerku u život

⁴⁰ Kada se *Isus* vratio na drugu obalu jezera, narod ga je srdačno dočekaio, jer su ga svi očekivali.

⁴¹ Dođe i neki čovek koji se zvao Jair, starešina sinagoge. On kleknu pred *Isusa* i zamoli ga da dođe u njegov dom.

⁴² On je, naime, imao ćerku jedinicu od dvanaest godina, koja je bila na samrti.

Dok je *Isus* išao, narod se gurao oko njega.

⁴³ Tu je bila i neka žena koja je dvanaest godina bolovala od krvarenja. Ona je sav svoj imetak potrošila na lekare, ali nijedan nije mogao da je izleči.

⁴⁴ Ona mu priđe s leđa i dotače rub njegove odeće. Krvarenje odmah prestade.

⁴⁵ *Isus* upita: „Ko me je dotakao?“

Kako su svi poricali, Petar odgovori: „Učitelju, to se narod oko tebe gura!“

⁴⁶ Ali *Isus* reče: „Neko me je dotakao, jer sam osetio da je sila izašla iz mene.“

⁴⁷ Videvši da nije ostala neprimećena, žena istupi drhteći, te pade ničice pred njega, i reče pred svim narodom zašto ga je dotakla i kako je odmah ozdravila.

⁴⁸ *Isus* joj onda reče: „Ćerko, tvoja te je vera iscelila; idi s mirom.“

⁴⁹ Dok je on još govorio, neko dođe iz kuće Jaira, starešine sinagoge, i reče Jairu: „Tvoja ćerka je umrla, ne muči više učitelja.“

⁵⁰ *Isus* je to čuo, pa je rekao Jairu: „Ne boj se, samo veruj, i biće isceljena.“

⁵¹ Kada je došao u kuću, nikome nije dozvolio da uđe unutra s njim, osim Petra, Jovana, Jakova i devojčicinih roditelja.

⁵² Svi su plakali i naricali za njom. *Isus* reče: „Ne plačite, nije umrla, nego spava.“

⁵³ Svi su mu se smejali, jer su znali da je umrla.

⁵⁴ *Isus* uze njenu ruku i povika: „Devojčice, ustani!“

⁵⁵ Njen duh se vrati, te ona odmah ustade, a *Isus* zapovedi da joj daju nešto da jede.

⁵⁶ Njeni roditelji su bili zapanjeni, ali im *Isus* zapovedi da nikom ne govore šta se dogodilo.

9

Isus šalje Dvanaestoricu

¹ *Isus* sazva Dvanaestoricu i dade im silu i vlast nad svim zlim duhovima i da isceljuju bolesti.

² Poslao ih je da navešću Carstvo Božije i da leče.

³ *Isus* im reče: „Ne nosite ništa sa sobom na put: ni štap, ni vreću, ni hleb, ni novac, niti treba da imate dva para odeće.

⁴ U koju kuću uđete, u njoj i ostanite, sve dok ne odete iz tog mesta.

⁵ A ako vas ljudi ne prime, iziđite iz tog grada, otresite prašinu sa svojih nogu. To će biti dokaz protiv njih.“

⁶ Oni su zatim otišli, pa su propovedali Radosnu vest po selima i lečili posvuda.

⁷ Kad je Irod četverovlasnik čuo o svemu što se događa, bio je potpuno zbunjen, jer su neki govorili da je to Jovan Krstitelj ustao iz mrtvih.

⁸ Drugi su, opet, govorili da se to prorok Ilija pojavio, a treći da se neki od drevnih proroka vratio u život.

⁹ Irod je na to rekao: „Jovanu sam ja odrubio glavu; ali ko je taj o kome čujem takve stvari?“ I nastojao je da vidi Isusa.

Isus hrani pet hiljada ljudi

¹⁰ Kad su se apostoli vratili, ispričali su Isusu kakve su stvari učinili. *Isus* ih je onda poveo i povukao se u osamu prema gradu po imenu Vitsaida.

¹¹ Međutim, narod je to saznao, pa je krenuo za njim. *Isus* ih je prihvatio i govorio im o Carstvu Božijem i izlečio one kojima je bilo potrebno izlečenje.

¹² Kada je dan bio na izmaku, prišla su mu Dvanaestorica i rekla mu: „Otpravi narod, da bi mogli da odu do obližnjih sela i zaseoka da nađu prenoćište i hranu, jer smo ovde na pustom mestu.“

¹³ *Isus* im reče: „Dajte im vi da jedu.“

Oni odgovore: „Mi imamo samo pet hlebova i dve ribe. Da odemo da kupimo hranu za sav ovaj narod?“

¹⁴ (Bilo je oko pet hiljada muškaraca.)

Onda *Isus* reče svojim učenicima: „Svrstajte narod u grupe od po pedeset, pa neka posedaju.“

¹⁵ Oni tako učiniše, te svi posedaše.

¹⁶ *Isus* je uzeo pet hlebova i dve ribe, pogledao prema nebu i izrekao blagoslov. Potom je razlomio hleb i davao učenicima da iznesu pred narod.

¹⁷ Svi su jeli i nasitili se, a učenici su pokupili još dvanaest kotarica preostalog *hleba*.

Petrovo ispovedanje

¹⁸ Jednom prilikom, kada se *Isus* sam molio, sa njime su bili i njegovi učenici. Pitao ih je: „Šta se u narodu govori: ko sam ja?“

¹⁹ Oni odgovoriše: „Jedni kažu da si Jovan Krstitelj, drugi da si Ilija, a treći da je to neki od proroka iz prošlosti ustao iz mrtvih.“

²⁰ *Isus* ih upita: „A šta vi kažete: ko sam ja?“ Petar odgovori: „*Ti si Hristos Božiji*.“

²¹ *Isus* im strogo zapovedi da to nikome ne govore.

²² Još im je rekao: „Sin Čovečiji mora mnogo da propati. Njega će odbaciti starešine, vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma. Biće ubijen, ali će vaskrsnuti trećeg dana.“

Cena sledbeništva

²³ Onda je svima rekao: „Ko hoće da ide za mnom, neka se odrekne sebe samog i neka uzme svoj krst svakoga dana, pa neka me sledi.

²⁴ Jer, ko hoće da spase svoj život, izgubiće ga, a ko radi mene izgubi svoj život, taj će ga spasti.

²⁵ Šta вреди čoveku da zadobije i sav svet, a samoga sebe izgubi ili sebi naudi?

²⁶ A ko se zastidi mene i mojih reči, i Sin Čovečiji će se postideti njega kada bude došao u svojoj slavi, i u slavi svoga Oca i sa svetim anđelima.

²⁷ Zaista vam kažem: među onima koji stoje ovde ima nekih koji neće iskusiti smrt dok ne vide Carstvo Božije.“

Preobraženje

²⁸ A oko osam dana nakon što je rekao ovo, poveo je Petra, Jovana i Jakova i popeo se na goru da se moli.

²⁹ Dok se molio, njegovo lice se izmenilo, a njegova odeća postala bela i sjajna.

³⁰ Uto se pojaviše dva čoveka, pa su razgovarali sa njim. To su bili Mojsije i Ilija,

³¹ koji su se ukazali u *nebeskoj* slavi. Govorili su o *Isusovoj smrti*^{*}, koju je trebalo da

^{*} **9:31** Reč koja je ovde prevedena sa *smrt*, na grčkom je *izlazak*, što upućuje na značaj *Isusove smrti*. U Starom zavetu *izlazak* se odnosi na Božije oslobođenje izrailjskog naroda od egipatskog ropstva. *Hristova smrt* na krstu jeste *izlazak*, to jest, delo otkupljenja, kojim Bog izvodi ljude iz ropstva greha.

podnese u Jerusalemu.

³² Ali, Petra i njegove prijatelje savlada san. Kad su se probudili, ugledali su *Isusa u* njegovoj slavi i dva čoveka kako stoje sa njim.

³³ Kada su oni odlazili od njega, Petar reče: „Učitelju, dobro je da smo ovde! Da načinimo tri senice: jednu tebi, jednu Mojsiju i jednu Iliji.“ On, naime, nije znao šta govori.

³⁴ Dok je Petar još govorio, dođe oblak i zakloni ih. Učenici su bili uplašeni kad ih je oblak natkrio.

³⁵ Tada dođe glas iz oblaka, govoreći: „Ovo je moj izabrani Sin. Njega slušajte!“

³⁶ Kada je glas utihnuo, Isus je ponovo bio sam. A učenici su ćutali i tih dana nikome nisu javljali ništa od onoga što su videli.

Isus isceljuje opsednutog mladića

³⁷ Sledećeg dana, kada su sišli sa gore, mnogo sveta mu je krenulo u susret.

³⁸ Jedan čovek iz naroda povika: „Učitelju, obazri se na moga sina; to mi je jedinac.

³⁹ Evo, spopada ga *zao* duh, te odjednom viče, trese ga i detetu pena pođe na usta. Ne pušta ga dok ga ne iscrpi.

⁴⁰ Molio sam tvoje učenike da ga izgnaju, ali oni nisu mogli.“

⁴¹ Isus odgovori: „O, neverni i izopačeni rode, dokle ću još biti sa vama i podnositi vas? Dovedi svoga sina ovamo!“

⁴² Dok je dečak dolazio, zli duh ga obori na zemlju tresući ga. Isus zapovedi nečistom duhu, isceli dečaka i predade ga njegovom ocu.

⁴³ Svi su bili zadivljeni Božijim veličanstvom.

Isus ponovo govori o svojoj smrti

Dok su se svi još divili svemu što je učinio, *Isus* reče svojim učenicima:

⁴⁴ „Dobro slušajte što vam kažem: Sin Čovečiji će biti predat ljudima u ruke.“

⁴⁵ No, oni nisu razumeli te reči, jer je bilo sakriveno od njih, te nisu mogli da shvate, a bojali su se da ga pitaju o tome.

Ko je najveći?

⁴⁶ Među učenicima se povede rasprava o tome ko je najveći među njima.

⁴⁷ No Isus, znajući o čemu oni razmišljaju u sebi, uze jedno dete, postavi ga pored sebe,

⁴⁸ pa im reče: „Ko prihvata ovo dete u moje ime, mene prihvata, a ko mene prihvata, prihvata onoga koji me je poslao. Ko je najmanji među vama, taj je najveći.“

⁴⁹ Jovan mu reče: „Učitelju, videli smo jednog čoveka kako u tvoje ime isteruje zle duhove. Mi smo mu to zabranili, zato što ne ide sa nama.“

⁵⁰ Isus mu reče: „Nemojte mu braniti, jer ko nije protiv vas, za vas je.“

Isusova služba na putu za Jerusaleim

Samarjansko selo ne prihvata Isusa

⁵¹ Kada je došlo vreme da bude vaznet *na nebo*, *Isus* odluči da ode u Jerusaleim.

⁵² Zato je poslao glasnike pred sobom. Oni odu i dođu u jedno samarjansko selo da pripreme što mu je potrebno.

⁵³ Međutim, meštani ga nisu primili, zato što je išao u Jerusaleim.

⁵⁴ Kada su učenici Jakov i Jovan videli ovo, rekli su: „Gospode, hoćeš li da kažemo da oganj siđe sa neba i uništi ih?“

⁵⁵ *Isus* se okrenu, pa ih prekori *zbog toga*: „Ne znate kakvog ste duha!

⁵⁶ Sin Čovečiji nije došao da uništi ljudske duše, nego da ih spase.“ Zatim su otišli u drugo selo.

Zahtevi sledbeništva

⁵⁷ Idući putem, neko reče Isusu: „Slediću te kud god ti budeš pošao!“

⁵⁸ Isus mu odgovori: „Lisice imaju jazbine, ptice gnezda, a Sin Čovečiji nema gde da nasloni glavu.“

⁵⁹ Zatim je rekao jednom drugom: „Pođi za mnom.“ No, on reče: „Gospode, dozvoli mi prvo da odem i sahranim oca.“[†]

⁶⁰ „Pusti neka mrtvi sahranjuju svoje mrtve – reče mu Isus – a ti idi i objavljuj Carstvo Božije.“

⁶¹ Treći reče: „Gospode, ja ću te slediti, ali mi dozvoli da se najpre pozdravim sa svojim ukućanima.“

⁶² A Isus mu reče: „Niko ko se primi pluga, pa se okreće natrag, nije prikladan za Carstvo Božije.“

10

Poslanje sedamdeset dvojice učenika

¹ Posle ovoga je Gospod odredio drugu sedamdeset dvojicu učenika i poslao ih po dvojicu pred sobom u svaki grad i svako mesto u koje je nameravao da dođe.

² Rekao im je: „Žetve je mnogo, a malo radnika. Stoga se molite Gospodaru žetve da pošalje radnike na svoju žetvu.

³ Idite! Ja vas šaljem kao jaganjce među vukove.

⁴ Ne uzimajte sa sobom ni novčanika, ni torbe, ni obuće. Na putu se ni sa kim ne pozdravljajte.

⁵ Kad ulazite u neku kuću, prvo recite: 'Mir ovoj kući!'

⁶ Ako čovek mira živi tamo, vaš mir će ostati na toj kući; a ako ne, vaš mir će se vratiti k vama.

⁷ U toj kući ostanite i jedite i pijte šta god vam daju, jer radnik zaslužuje svoju platu. I ne prelazite iz kuće u kuću.

⁸ Ako se nađete u nekom gradu i prime vas, jedite ono što postavite pred vas.

⁹ U tom mestu isceljujte bolesne i govorite im: 'Približilo se Carstvo Božije!'

¹⁰ A ako dođete u neki grad, pa vas ne prime, onda idite po njegovim ulicama i govorite:

¹¹ 'Otresamo i prašinu koja je u vašem gradu prionula za naše stope. Ali da znate: približilo se Carstvo Božije!'

¹² Kažem vam da će Sodomi biti lakše na Sudnji dan nego onom gradu.

¹³ Jao tebi, Horazine! Jao tebi, Vitsaido! Jer da su se u Tiru i Sidonu dogodila čuda koja su bila učinjena u vama, odavno bi se već pokajali, sedeći u kostreti i pepelu.

¹⁴ Zato će Tiru i Sidonu biti lakše na Sudnji dan nego vama.

¹⁵ A ti, Kafarnaume, hoćeš li se do neba uzdići? Do Sveta mrtvih ćeš se srušiti!

¹⁶ Ko vas sluša – mene sluša, i ko vas odbacuje – mene odbacuje, a ko odbacuje mene – odbacuje onoga koji me je poslao.“

¹⁷ A sedamdeset dvojica se vratiše i sa radošću rekoše: „Gospode, i zli duhovi nam se pokoravaju u tvoje ime!“

¹⁸ Isus im reče: „Gledao sam Satanu kako pada s neba kao munja.

¹⁹ Evo, dao sam vam vlast da gazite zmije i škorpije i svaku neprijateljsku silu. Oni vam nikako neće nauditi.

²⁰ Neka vas ne raduje to što vam se zli dusi pokoravaju, nego što su vaša imena zapisana na nebu.“

²¹ Tada se Isus ispuni radošću po Svetom Duhu i reče: „Hvalim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a otkrio onima što su kao mala deca. Da, Oče, jer ti je tako bilo po volji.

[†] 9:59 Po judejskom običaju iz prvog veka naše ere, sahranjivanje se obavljalo neposredno po smrti preminulog. Međutim, nakon godinu dana, kada bi telo istrulilo, najstariji sin bi skupio očeve kosti i stavio ih u posebnu kutiju. Kutija bi se zatim stavljala u otvor u zidu groba. To je bilo potpuno sahranjivanje.

²² Otac mi je sve predao; i niko ne zna ko je Sin osim Oca, i niko ne zna ko je Otac osim Sina, i onog kome Sin hoće da otkrije.“

²³ Onda se okrenuo prema učenicima i samo njima rekao: „Blažene su oči, koje gledaju ono što vi gledate.

²⁴ Kažem vam da su mnogi proroci i carevi želeli da vide ono što vi gledate, ali nisu videli, i da čuju ono što vi slušate, ali nisu čuli.“

Priča o milosrdnom Samarjaninu

²⁵ Neki znalac Svetog pisma ustade i upita Isusa, s namerom da ga iskuša: „Učitelju, šta treba da činim da bih baštinió većni život?“

²⁶ Isus mu odgovori: „Šta je zapisano u Zakonu? Kako to tamo čitaš?“

²⁷ Ovaj mu odgovori: „Voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom i svim umom svojim, i bližnjega svoga kao samoga sebe.“

²⁸ Isus mu reče: „Dobro si odgovorio. Čini tako i živećeš.“

²⁹ Ali ovaj, želeći da se opravda, upita Isusa: „Ko je moj bližnji?“

³⁰ Isus na to reče: „Silazio neki čovek iz Jerusalima u Jerihon i dopao u ruke razbojnicima. Oni ga svuku, pretuku, pa odu, ostavljajući ga polumrtva.

³¹ Desilo se da je tim putem silazio neki sveštenik. Kada je video unesrećenog, nastavio je dalje.

³² I neki Levit je prolazio tim putem. Video je unesrećenog i nastavio dalje.

³³ Tako je i neki Samarjanin putovao tuda. Kada je došao do unesrećenog, pogledao ga je i sažalio se nad njim.

³⁴ Zatim mu je prišao, prelio njegove rane uljem i vinom i previo ih. Onda ga je stavio na svoje magare, odveo do gostionice i pobrinuo se za njega.

³⁵ Sutradan je izvadio dva srebrnjaka, dao ih gostioničaru, i rekao: 'Postaraj se za njega, pa ako potrošiš više, doplatiću ti kada se budem vraćao.'

³⁶ Šta misliš: ko je od ove trojice bio bližnji onome što je pao razbojnicima u ruke?“ – upita Isus.

³⁷ Ovaj odgovori: „Onaj koji je pokazao milosrđe prema njemu.“

Isus mu onda reče: „Idi i ti i čini tako.“

U domu Marte i Marije

³⁸ Dok su putovali, Isus svrati u neko selo. Tamo ga je ugostila neka žena po imenu Marta.

³⁹ Ona je imala sestru koja se zvala Marija. Ova druga je sela do Gospodovih nogu i slušala njegovo učenje.

⁴⁰ A Marta se sva rastrčala da ga što bolje posluži. Ona priđe i reče: „Gospode, zar ne mariš što me je moja sestra ostavila da sama poslužujem? Reci joj, stoga, da mi pomogne!“

⁴¹ Isus joj odgovori: „Marta, Marta, isuviše se brineš i uznemiravaš,

⁴² a samo je jedno potrebno. Marija je izabrala bolji deo koji joj niko neće oduzeti.“

11

Pouka o molitvi

¹ Jednom prilikom se Isus molio na nekom mestu. Kad je završio, njegovi učenici mu rekoše: „Gospode, nauči nas da se molimo, kao što je i Jovan naučio svoje učenike.“

² Isus im reče: „Kada se molite, govorite:

‘Oče, neka se slavi ime tvoje sveto,

neka dođe Carstvo tvoje,

³ hleb naš nasušni daj nam svakog dana,

⁴ i oprosti nam grehe naše,

jer i mi opraštamo svakom svom dužniku.

I ne daj da podlegnemo iskušenju.”“

⁵ Onda im reče: „Zar ko od vas ima takvog prijatelja, kod koga bi otišao u po noći i rekao mu: 'Prijatelju, pozajmi mi tri hleba,

⁶ jer mi je došao prijatelj s puta, a nemam šta da iznesem pred njega’,

⁷ a prijatelj mu odgovorio iz kuće: 'Ne uznemiravaj me! Vrata su zaključana i ja sam sa svojom decom u postelji; ne mogu da ustanem da ti dam.’“

⁸ Kažem vam, ako i ne ustane da mu da hleb zato što mu je prijatelj, ustaće i daće mu što mu treba da bi sačuvao sebi obraz.

⁹ Tako i ja vama kažem: molite i daće vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvoriće vam se.

¹⁰ Jer, ko god moli, dobija, ko god traži, nalazi, i ko god kuca, tome se otvara.

¹¹ Ko je od vas takav otac da sinu pruži zmiju kad mu ovaj zatraži ribu?

¹² Ili škorpiju, kad zatraži jaje?

¹³ Dakle, kada vi, budući zli, umete da dajete dobre darove svojoj deci, koliko više će Otac na nebesima dati Svetoga Duha onima koji zatraže od njega?”“

Isus i Veelzevul

¹⁴ Jednom je Isus isterivao zlog duha, uzročnika zanemlosti. Kada je zli duh izašao, gluvi čovek je progovorio, a narod se zadivio.

¹⁵ Ipak, neki od njih rekoše: „On uz pomoć Veelzevula, glavara zlih duhova, isteruje zle duhove!”“

¹⁶ Drugi su ga, opet, iskušavali, tražeći od njega da im da znak s neba.

¹⁷ Isus je znao šta oni misle, pa im je rekao: „Svako carstvo koje se podeli unutar sebe, opusteće, i ako se porodica razjedini, raspašće se.

¹⁸ Ako je Satana ustao protiv sebe samog, kako će opstati njegovo carstvo? Vi, naime, tvrdite da ja uz pomoć Veelzevula izgonim zle duhove.

¹⁹ Ako ja uz pomoć Veelzevula izgonim zle duhove, uz čiju pomoć ih vaši učenici* izgone? Zato će vam oni suditi.

²⁰ Ali, ako ja Božijim prstom izgonim zle duhove, onda je k vama došlo Carstvo Božije.

²¹ Kada jaki čovek oružjem čuva svoj dom, njegova dobra su bezbedna.

²² Ali kada neko jači dođe i savlada ga, on mu uzima oružje u koje se pouzdao i deli što je pokrao od njega.

²³ Ko nije sa mnom, protiv mene je, i ko sa mnom ne sakuplja, taj rasipa.

²⁴ Kada nečisti duh izađe iz čoveka, on tumara po bezvodnim mestima tražeći sebi pokoja. I pošto ga ne nalazi, kaže: 'Vratiću se u svoj dom, odakle sam izašao.'

²⁵ Kada se vrati, nalazi kuću počišćenu i uređenu.

²⁶ Onda odlazi i dovodi sedam drugih duhova, gorih od sebe, pa uđu i nastane se tamo. Čoveku onda to potonje stanje biva gore no što mu je bilo pređašnje.“

²⁷ Dok je Isus govorio, neka žena iz naroda uzvikne: „Blažena majka koja te je rodila i dojila!”“

²⁸ A Isus reče: „Blaženiji su oni koji slušaju reč Božiju i drže je.“

Znak proroka Jone

²⁹ Kako se narod sticao, Isus počeo da govori: „Ovaj naraštaj je zao naraštaj; on traži znak, ali mu se neće dati drugi znak, osim znaka Jone.

³⁰ I kao što je Jona bio znak za Ninivljane, tako će i Sin Čovečiji biti znak za ljude ovoga naraštaja.

* **11:19** Doslovno: *sinovi*.

³¹ Carica sa juga će se podići iz mrtvih na Sudnji dan sa ovim naraštajem i optužiće ga, jer je iz daleka došla da čuje Solomonovu mudrost, a evo, ovde se zbiva nešto što prevazilazi Solomona.

³² Ninivljani će se podići iz mrtvih na Sudnji *dan* sa ovim naraštajem i optužiti ga, jer su se oni pokajali na Joninu propoved, a evo, ovde se *zbiva* nešto što prevazilazi Jonu.

Oko - ogledalo duše

³³ Niko ne pali svetiljku da bi je stavio na skriveno mesto ili pod mericu, već je stavlja na svećnjak, tako da vide svetlost svi koji ulaze.

³⁴ Tvoje oko je svetiljka tvome telu. Ako je tvoje oko bezazleno, celo tvoje telo je osvetljeno; ako je tvoje oko zlobno, celo tvoje telo je u tami.

³⁵ Zato gledaj da svetlost koja je u tebi ne postane tama.

³⁶ Dakle, ako je svetlost u celom tvom telu, tako da nema nijednog mračnog dela, onda ćeš u potpunosti biti osvetljen, kao kad te svetiljka osvetljava svojim sjajem.“

Sedmostruko „jao“ znalcima Svetog pisma i farisejima

³⁷ Dok je Isus još govorio, jedan farisej ga pozva da obeduje sa njim. Isus uđe i zauzme mesto za stolom.

³⁸ Fariseji se začudiše videvši da Isus nije prvo oprao ruke pre obeda.

³⁹ Gospod im reče: „Da, vi fariseji spolja čistite čašu i posuđe, a iznutra ste puni pohlepe i zloće.

⁴⁰ Bezumnici! Nije li *Bog* koji je stvorio *čovekovu* spoljašnjost, takođe stvorio i *njegovu* nutrinu?

⁴¹ Nego, dajte ono što je iznutra kao milostinju, pa će vam sve biti čisto.

⁴² Jao vama, fariseji, jer dajete desetak od nane i rute i od svakog povrća, a zanemaruje pravdu i ljubav Božiju! Ovo je trebalo činiti, a ono ne izostavljati.

⁴³ Jao vama, fariseji, jer volite istaknuta mesta u sinagogama i da vas sa uvažavanjem pozdravljaju po trgovima!

⁴⁴ Jao vama, jer ste kao neobeleženi grobovi po kojima ljudi neznajući idu!“

⁴⁵ Tada mu znalci Svetog pisma rekoše: „Učitelju, kad govoriš ove stvari, ti i nas vrediš!“

⁴⁶ *Isus* odgovori: „Jao i vama, znalcima Svetog pisma, jer teretite ljude jedva podnošljivim bremenima, a sami ne mrdate ni prstom *da im pomognete!*

⁴⁷ Jao vama, jer podižete spomenike prorocima, a vaši su ih preci pobili!

⁴⁸ Time svedočite da odobravate dela svojih predaka: oni su ih pobili, a vi im dižete spomenike.

⁴⁹ Zato *Bog* po svojoj mudrosti reče: 'Poslaću im proroke i apostole; neke će ubiti, a neke progmati.'

⁵⁰ Stoga će vaš naraštaj biti smatran krivim za krv svih proroka koja se prolila od početka sveta do sada,

⁵¹ od krvi Avelja, pa do krvi Zaharije koga su ubili između žrtvenika i Doma *Gospodnjeg*. Da, kažem vam, vaš naraštaj će se smatrati krivim.

⁵² Jao vama, znalci Svetog pisma, jer ste uzeli ključ znanja. Sami niste ušli, a sprečili ste one koji su hteli da uđu!“

⁵³ Kad je Isus otišao odande, znalci Svetog pisma i fariseji su se žestoko okomili na njega, salećući ga pitanjima

⁵⁴ i vrebajući da ulove neku reč koja bi ga optužila.

12

Upozorenje protiv licemerja

¹ U međuvremenu se okupilo na hiljade ljudi, tako da su gazili jedni druge. Tada *Isus* prvo počeo da govori svojim učenicima: „Čuvajte se farisejskog kvasca, koji je licemerje.

² Nema ničeg što je skriveno, da se neće otkriti, niti tajnog, da se neće doznati.

³ Jer, što ste rekli u tami, čuće se na svetlosti dana, i što ste rekli iza zatvorenih vrata, razgласиće se sa krovova.

Koga se treba bojati?

⁴ Prijatelji moji, kažem vam, ne bojte se onih koji ubijaju telo, jer posle toga ne mogu više ništa da učine.

⁵ Reći ću vam koga da se bojite: bojte se *Boga*, koji, pošto ubije, ima vlast da baci u pakao. Da, kažem vam, njega se bojte.

⁶ Zar se ne prodaju pet vrabaca za dva novčića? Ipak, ni jedan od njih nije zaboravljen od Boga.

⁷ A vama su i sve vlasi na glavi prebrojane. Zato se ne bojte: vi vredite mnogo više od jata vrabaca.

⁸ Kažem vam: svako ko me prizna pred ljudima, priznaću i ja njega pred anđelima Božijim.

⁹ A ko se mene odrekne pred ljudima, odreći ću se i ja njega pred anđelima Božijim.

¹⁰ Svako ko kaže reč protiv Sina Čovečijeg, biće mu oprošteno, ali ko izgovori hulu protiv Svetoga Duha, tome se neće oprostiti.

¹¹ Kada vas budu izvodili u sinagoge da vam sude, ili pred namesnike i vladare, ne brinite se kako ćete se braniti, ili šta ćete govoriti,

¹² jer će vas Sveti Duh poučiti šta da kažete u taj čas.“

¹³ Neko iz naroda reče: „Učitelju, reci mom bratu da podeli sa mnom nasledstvo!“

¹⁴ Isus mu reče: „Čoveče, ko je mene postavio da sudim ili delim imovinu među vama?“

¹⁵ Onda se obratio svima: „Pazite i čuvajte se svake pohlepe, jer ničiji život ne zavisi od obilja njegovih dobara, koliko god da ih ima.“

¹⁶ Onda im ispriča jednu priču: „Nekom bogatom čoveku obilno rodila njiva.

¹⁷ Čovek je razmišljao u sebi: 'Šta da uradim? Nemam gde da sakupim letinu.'

¹⁸ Onda reče: 'Ovako ću učiniti: srušiću svoje žitnice i sagradiću veće, pa ću tamo smestiti sve žito i ostala dobra.

¹⁹ Onda ću reći sebi: „Dušo moja, imaš mnoga dobra smeštena za dugo godina. Odmaraj, jedi, pij i uživaj!“

²⁰ Ali Bog mu reče: 'Bezumniče! Još noćas ću uzeti tvoju dušu. Kome li će ostati ono što si stekao?'

²¹ Tako biva sa svakim koji zgrće sebi bogatstvo, a pred Bogom je siromašan.“

Pouzdanje u Boga

²² Isus reče svojim učenicima: „Stoga vam kažem: ne brinite se za život, šta ćete jesti, ili za telo, šta ćete obući,

²³ jer je život vredniji od hrane i telo od odeće.

²⁴ Pogledajte gavrane! Oni niti seju, niti žanju, nemaju ni skladišta ni žitnice, a Bog ih hrani. Vi vredite mnogo više od ptica.

²⁵ Ko od vas može brinući se produžiti sebi život, makar samo i za kratko vreme?

²⁶ Dakle, ako ne možete da učinite ni to što je najmanje, zašto se brinete za ostalo?

²⁷ Pogledajte ljiljane kako rastu! Ne trude se, niti predu, a ja vam kažem da ni Solomon u svoj svojoj raskoši nije bio odeven kao i jedan od njih.

²⁸ Pa ako Bog tako odeva bilje koje je danas u polju, a već sutra se baca u peć, koliko li će pre odenuti vas, o, maloverni!

²⁹ Zato se ne opterećujte time šta ćete jesti ili piti i ne brinite se oko toga,

³⁰ jer sve to traže i mnogobošci u ovome svetu. Vaš Otac zna da vam je sve to potrebno.

³¹ Nego, tražite Carstvo njegovo, a *Bog* će vam ovo dodati.

³² Ne boj se, malo stado, jer je Ocu bilo po volji da vam da Carstvo.

³³ Prodajte svoju imovinu i dajte je kao milostinju. Opremite se torbama koje neće dotrajati i neiscrpnim blagom sa neba, koje lopov ne krađe niti moljac uništava.

³⁴ Jer, gde je vaše blago, tamo će biti i vaše srce.

Spremnost i budnost

³⁵ Opašite svoje bokove, a vaše svetiljke neka gore.

³⁶ Budite kao sluge koje očekuju svoga gospodara da se vrati sa svadbe, da mu odmah otvore vrata kad on dođe i pokuca.

³⁷ Blago onim slugama koje gospodar, kad se vrati, nađe budne. Zaista vam kažem da će se sam gospodar opasati, posaditi ih za trpezu i posluživati ih.

³⁸ Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne i pripravne u ponoć ili pred svitanje.

³⁹ Ovo znajte: ako bi domaćin znao u koje doba će lopov doći, ne bi dozvolio da mu provali u kuću.

⁴⁰ Tako i vi budite spremni, jer će Sin Čovečiji doći u čas kada ne mislite.“

⁴¹ Petar upita: „Gospode, govoriš li ovu priču samo nama ili i svima ostalima?“

⁴² Gospod odgovori: „Ko je, dakle, verni i mudri upravitelj? To je onaj koga Gospodar postavi da se stara o ostalim slugama da dobijaju obroke na vreme.

⁴³ Blažen je onaj sluga koga Gospodar, kada dođe, zatekne da ovako radi.

⁴⁴ Zaista vam kažem da će mu poveriti upravu nad celim svojim imanjem.

⁴⁵ Ali ako taj sluga kaže: 'Moj Gospodar se zadržao na putu', pa počne da tuče sluge i sluškinje, da jede, pije i opija se,

⁴⁶ doći će Gospodar ovih slugu u dan u koji ga ne očekuje, te će ga poseći i odrediti mu mesto među nevernicima.

⁴⁷ Sluga koji zna gospodarevu volju, a ne izvršuje je i nije pripravan, biće išiban jako.

⁴⁸ A sluga koji ne zna, a učini ono što zaslužuje kaznu, biće malo šiban. Od svakoga kome je mnogo dano, mnogo će se i zahtevati. Kome je više povereno, od toga će se još više zahtevati.

Isus - uzrok podele

⁴⁹ Došao sam da bacim oganj na zemlju. O, kako bih voleo da već plamti!

⁵⁰ Treba i krštenje da primim, i kako mi je teško dok se to ne svrši!

⁵¹ Mislite li da sam došao da donesem mir na zemlju? Ne, kažem vam, nego razdor.

⁵² Naime, od sada će se petoro u kući podeliti: troje protiv dvoje i dvoje protiv troje,

⁵³ otac protiv sina i sin protiv oca, majka protiv ćerke i ćerka protiv majke, svekrva protiv snahe i snaha protiv svekrve.“

Znaci vremena

⁵⁴ A mnoštvu je rekao: „Kada vidite da se oblak pojavljuje na zapadu, odmah kažete da će biti nevreme, i bude nevreme.

⁵⁵ A kad dune vetar s juga, vi kažete da će biti vrućina, i tako i bude.

⁵⁶ Licemeri! Izgled zemlje i neba znate da protumačite; kako onda ne znate da protumačite ovo vreme?

⁵⁷ Zar sami ne uviđate šta je pravedno?

⁵⁸ Ako te zajmodavac potera na sud, nastoj koliko možeš da izgladiš stvar sa njim dok ste još na putu. U protivnom, odvešće te pred sudiju i sudija će te predati sudskom službeniku, pa će te ovaj baciti u tamnicu.

⁵⁹ Kažem ti da nećeš izaći odande dok ne isplatiš i poslednji novčić.“

13

Pokajanje ili propast

¹ U to vreme dođu neki i izveste Isusa o Galilejcima koje je Pilat pobio dok su prinosili žrtve *Bogu*.

² *Isus* im reče: „Mislite li da su ovi Galilejci bili grešniji od ostalih Galilejaca, zato što su tako nastradali?”

³ Nimalo! Kažem vam: ako se ne pokajete, svi ćete tako izginuti.

⁴ Ili, zar mislite da su onih osamnaest na koje se srušila kula u Siloamu i pobila ih, bili krivlji od ostalih jerusalimskih stanovnika?

⁵ Nimalo! Kažem vam: ako se ne pokajete svi ćete tako izginuti.“

⁶ Onda im je ispričao ovu priču: „Jedan čovek imao smokvu posađenu u svom vinogradu. Dođe on da vidi ima li roda, ali ne nađe.

⁷ Tada reče vinogradaru: 'Evo, već tri godine dolazim i tražim rod na ovoj smokvi, ali ga ne nalazim. Poseci je! Zašto da iscrpljuje zemlju?’

⁸ Ali *vinogradar* odgovori: 'Gospodaru, ostavi je još ovu godinu. Okopaću je i nađubriti,

⁹ pa će možda roditi. Ako ne rodi, poseci je.“

Isus isceljuje zgrbljenu ženu u subotu

¹⁰ Jedne subote je poučavao u sinagogi.

¹¹ Tamo se našla i neka žena koju je nečisti duh, uzročnik bolesti, osamnaest godina držao zgrbljenu, te nije mogla da se ispravi.

¹² Videvši je, *Isus* je pozva k sebi, i reče joj: „Ženo, oslobađam te tvoje bolesti!”

¹³ *Isus* položi svoje ruke na nju i žena se odmah ispravi i poče da slavi Boga.

¹⁴ Starešina sinagoge, ljut što je *Isus* iscelio u subotu, reče: „Ima šest radnih dana u nedelji. U te dane dolazite da se lečite, a ne u subotu!”

¹⁵ Gospod mu odgovori: „Licemeri! Ne odvezuje li svako svoga vola ili magarca od jasala i ne vodi li ga na pojilo subotom?”

¹⁶ Nije li trebalo osloboditi ovu Avrahamovu ćerku, koju je Satana osamnaest godina držao svezanu, od sveza baš u subotu?”

¹⁷ Svi njegovi protivnici bili su postićeni onim što je rekao, ali se narod radovao svim izvanrednim delima koje je učinio.

Priča o gorušičinom zrnu i kvascu

¹⁸ Onda *Isus* reče: „Čemu je slično Carstvo Božije? S čime da ga uporedim?”

¹⁹ Ono je slično gorušičinom zrnu koje čovek uzme i poseje u svojoj bašti. Seme onda izrasta i postaje drvo i ptice nebeske gnezde se po njegovim granama.“

²⁰ *Isus* ponovo reče: „S čime da uporedim Carstvo Božije?”

²¹ Ono je slično kvascu koji žena uzme i umesi sa tri mere brašna, dok sve testo ne uskisne.“

Uska vrata

²² *Isus* je zatim prolazio kroz gradove i sela i poučavao, nastavljajući svoje putovanje prema Jerusalimu.

²³ Neko mu reče: „Gospode, ima li malo onih koji će biti spaseni?”

Isus odgovori:

²⁴ „Borite se da uđete na uska vrata, jer vam kažem da će mnogi nastojati da uđu, ali neće moći.

²⁵ Kad domaćin ustane i zatvori vrata, vi ćete ostati pred vratima i moliti: 'Gospode, otvori nam!’

Onda će vam on odgovoriti: 'Ne znam ni ko ste ni odakle ste.’

²⁶ Tada ćete reći: 'Mi smo jeli i pili sa tobom; ti si poučavao po našim ulicama!’

²⁷ A on će vam odgovoriti: 'Ne znam ni ko ste ni odakle ste. Odlazite od mene svi, koji činite bezakonje!’

²⁸ Tamo ćete plakati i škrgutati zubima kada vidite Avrahama, Isaka i Jakova i sve proroke u Carstvu Božijem, a vi izbačeni.

²⁹ Doći će narodi s istoka i zapada, severa i juga, i posedati na gozbu Carstva Božijeg.

³⁰ I gle, tamo će poslednji biti prvi, i prvi – poslednji.“

Isus tuguje nad Jerusalimom

³¹ U taj čas pristupiše mu neki fariseji i rekoše mu: „Idi odavde na neko drugo mesto, jer Irod hoće da te ubije.“

³² Isus im reče: „Recite toj lisici: 'Evo, izgonim zle duhove i lečim bolesne danas i sutra, a treći dan završavam.'“

³³ Ali danas, sutra i prekosutra moram da putujem, jer ne ide da prorok pogine izvan Jerusalima.

³⁴ Jerusalime, Jerusalime, ti što ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi, koliko puta sam hteo da skupim tvoju decu, kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, ali vi niste hteli.

³⁵ Evo, opusteće vaša kuća. A ja vam kažem da me nećete videti dok ne kažete: 'Blagosloven onaj koji dolazi u ime Gospodnje!'“

14

Isus isceljuje bolesnika u subotu

¹ Jedne subote je Isus došao u kuću jednog od vodećih fariseja na obed. Okupljeni su pažljivo motrili na njega.

² Uto neki čovek koji je patio od vodene bolesti stade pred Isusa.

³ Isus upita znalce Svetog pisma i fariseje: „Da li je dopušteno lečiti subotom ili ne?“

⁴ Oni su ćutali. Isus prihvati čoveka, isceli ga i pusti ga da ide.

⁵ A njima reče: „Ako nekome od vas sin ili vo upadne u bunar, zar ga neće odmah izvaditi i u subotu?“

⁶ Na to nisu mogli da mu odgovore.

Traži se poniznost

⁷ Isus je primetio da su neki gosti birali počasna mesta, pa im je ispričao priču:

⁸ „Kad te neko pozove na svadbu, nemoj da sedneš u pročelje, jer domaćin može da pozove nekog ko je ugledniji od tebe.

⁹ Tada će on, koji je pozvao i tebe i njega, doći i reći: 'Ustupi mu mesto.' Onda ćeš postićen zauzeti poslednje mesto.

¹⁰ Nego, ako te pozovu, idi i zauzmi poslednje mesto. Tada će onaj koji te je pozvao, doći i reći: 'Prijatelju, pomakni se na više.' Tako ćeš biti počašćen pred svima koji s tobom sede za stolom.

¹¹ Jer, svako ko se uznosi, biće ponižen, a ko se ponizi, biće uzvišen.“

¹² A domaćinu reče: „Kad priređuješ ručak ili večeru, ne pozivaj prijatelje, ni braću, ni rodbinu, ni bogate susede, jer bi oni mogli da pozovu tebe i tako ti uzvrate.

¹³ Nego, kad priređuješ gozbu, pozovi siromahe, bogalje, hrome, slepe.

¹⁴ Tada ćeš biti blažen, jer ne mogu da ti uzvrate, a Bog će ti uzvratiti prilikom vaskrsenja pravednih.“

Velika gozba

¹⁵ A jedan od gostiju, kada je to čuo, reče mu: „Blaženi su oni koji će biti za trpezom u Carstvu Božijem!“

¹⁶ Isus mu reče: „Neki čovek je priredio veliku gozbu i pozvao mnogo ljudi.

¹⁷ Kad je bilo vreme da gozba počne, poslao je svoga slugu da kaže zvanicama: 'Dođite, sve je već pripravljeno.'

¹⁸ Ali, svi od reda počnu da se izgovaraju. Prvi mu reče: 'Kupio sam njivu, pa moram da idem da je vidim. Molim te, primi moje izvinjenje.'

¹⁹ Drugi reče: 'Kupio sam pet jarmova volova, pa idem da vidim valjaju li. Molim te, primi moje izvinjenje.'

²⁰ Treći reče: 'Oženio sam se, te zato ne mogu da dođem.'

²¹ Sluga se vrati i javi to svome gospodaru. Gospodar se na to razgnevi i reče svome sluzi: 'Brzo idi na gradske ulice i prolaze i dovedi ovamo siromahe, bogalje, slepe i hrome.'

²² Sluga se uskoro vrati i reče: 'Gospodaru, tvoja naredba je izvršena, ali još uvek ima mesta.'

²³ Tada gospodar reče sluzi: 'Izađi na puteve i međe, pa nateraj ljude da dođu, da mi se napuni kuća.'

²⁴ Kažem vam da nijedan od onih ljudi koji su bili pozvani neće okusiti moje večere."

Cena sledbeništva

²⁵ Jednom, dok je veliko mnoštvo naroda putovalo s Isusom, on se okrenu prema njima i reče im:

²⁶ „Ko dolazi k meni, a nije mu omrzao njegov otac i majka, žena i deca, braća i sestre, pa i sopstveni život, ne može da bude moj učenik.

²⁷ Ko ne nosi svoj krst i ne sledi me, ne može da bude moj učenik.

²⁸ Ako neko od vas hoće da zida kulu, on prvo sedne i proračuna koliki će biti trošak, da vidi ima li dovoljno da završi.

²⁹ U protivnom, postaviće temelj, a neće moći da dovrši gradnju. Svi koji to vide, rugaću mu se

³⁰ i govoriti: 'Ovaj čovek je počeo da zida, a nije mogao da završi!'

³¹ Ili koji car ide u rat protiv drugog cara, a da prvo ne sedne i razmotri može li da se sa deset hiljada vojnika odupre onome koji ide na njega sa dvadeset hiljada?

³² Ako ne može, poslaće izaslanike *moćnijem caru* dok je ovaj još daleko, da razgovaraju o miru.

³³ Prema tome, svaki od vas ko se ne odrekne svega što ima, ne može da bude moj učenik.

³⁴ So je dobra, ali ako izgubi slanoću, čime li će je povratiti?

³⁵ Nije ni za zemlju, ni za đubrivo, nego je izbacuju napolje. Ko ima uši, neka sluša!"

15

Priča o izgubljenoj ovci

¹ Svi poreznici i grešnici su se okupljali oko Isusa da ga slušaju.

² Fariseji i znalci Svetog pisma su gundali i govorili: „Ovaj prihvata grešnike i jede sa njima.“

³ Isus im onda ispriča ovu priču:

⁴ „Ko od vas, ako ima stotinu ovaca, pa mu se izgubi jedna, neće ostaviti devedeset devet u pustinji, dok ne nađe tu jednu?

⁵ Kad je nađe, stavlja je na svoja ramena sa radošću.

⁶ A kada dođe kući, poziva prijatelje i susede, i kaže im: 'Radujte se sa mnom, jer sam našao svoju ovcu koja se izgubila.'

⁷ Kažem vam da će tako i na nebu biti veća radost zbog jednog grešnika koji se pokaje, nego zbog devedeset devet pravednika kojima nije potrebno pokajanje.“

Priča o izgubljenom novčiću

⁸ „Ili, zamislite neku ženu koja ima deset srebrnih novčića, pa izgubi jedan. Neće li ona upaliti svetiljku i pomesti kuću, te pomno tražiti dok ga ne nađe?

⁹ A kada ga nađe, poziva prijatelje i susede, govoreći: 'Radujte se sa mnom, jer sam pronašla srebrni novčić koji sam izgubila!'

¹⁰ Kažem vam da se anđeli raduju pred Bogom zbog jednog grešnika koji se pokaje.“

Priča o izgubljenom sinu

¹¹ Isus nastavi: „Neki čovek imao dva sina.

¹² Jednom, mlađi sin reče ocu: 'Oče, daj mi moj deo imovine.' Tako otac podeli imovinu između njih.

¹³ Nekoliko dana kasnije, mlađi sin pokupi sve što ima i ode u daleku zemlju. Tamo je protraćio svoju imovinu na razvratan život.

¹⁴ A kada je potrošio sve, nastane velika glad u toj zemlji, i on počne da oskudeva.

¹⁵ Onda je otišao i pribio se uz jednog stanovnika te zemlje, koji ga je poslao na svoja polja da čuva svinje.

¹⁶ Žudeo je da napuni stomak rošćićima koje su svinje jele, ali mu niko nije davao.

¹⁷ No, došavši k sebi, reče: 'Koliko je slugu kod mog oca koji imaju hleba u izobilju, a ja ovde skapavam od gladi!

¹⁸ Ustaću i poći k mome ocu, pa ću mu reći: „Oče, zgrešio sam i Bogu* i tebi;

¹⁹ nisam više dostojan da se zovem tvojim sinom. Primi me kao jednog od tvojih slugu.“

²⁰ Tako je ustao i krenuo svome ocu.

Ali, dok je još bio daleko, ugleda ga njegov otac i sažali se, pa potrča, zagrli ga i izljubi.

²¹ Sin mu reče: 'Oče, zgrešio sam i Bogu† i tebi. Nisam više dostojan da se zovem tvojim sinom.'

²² Ali otac naredi svojim slugama: 'Brzo donesite najbolju odeću i obucite mu je. Stavite mu prsten na ruku i obujte mu sandale na noge

²³ I uhvatite ugojeno tele i zakoljite ga, da jedemo i da se radujemo!

²⁴ Jer je ovaj moj sin bio mrtav, ali je oživeo. Bio je izgubljen, ali je sada nađen.' Onda počеше da proslavljaju.

²⁵ Njegov stariji sin je bio na njivi. Kad je došao blizu kuće, čuo je da se svira i igra.

²⁶ Pozvao je jednog slugu i upitao ga šta se to dešava.

²⁷ Sluga mu reče: 'Došao je tvoj brat, pa je tvoj otac zaklao ugojeno tele, jer mu se vratio kući živ i zdrav.'

²⁸ On se rasrdio i nije hteo da uđe u kuću. Otac izađe iz kuće, pa ga je molio da uđe.

²⁹ Ali on odgovori ocu: 'Evo, toliko godina ti služim i nikada nisam prekršio nijednu tvoju zapovest, a nikad mi nisi dao jare da se proveselim sa svojim prijateljima.

³⁰ Ali kada je došao ovaj tvoj sin koji je proćerdao tvoje imanje sa bludnicama, zaklao si ugojeno tele za njega.'

³¹ 'Sine moj – reče mu otac – ti si uvek sa mnom, i sve što je moje, to je i tvoje.

³² Ali treba da budemo veseli i da se radujemo, jer je ovaj tvoj brat bio mrtav, ali je oživeo; bio je izgubljen, ali je nađen.“

16

Priča o snalažljivom upravitelju

¹ Isus reče svojim učenicima: „Neki bogat čovek imao upravitelja koga su optužili da mu rasipa imanje.

² Zato ga je pozvao i rekao mu: 'Šta to čujem o tebi? Podnesi izveštaj o svom upravljanju, jer ne možeš više da budeš moj upravitelj.'

³ Upravitelj reče u sebi: 'Moj gospodar uzima od mene upravu. Šta da radim? Za kopanje nemam snage, a stidim se da prosim.

* 15:18 Doslovno: *nebu*. † 15:21 Doslovno: *nebu*.

⁴ Znam šta ću da uradim, da bi me, kad izgubim službu, ljudi primili u svoje kuće.'

⁵ Onda je pozvao k sebi dužnike svoga gospodara, jednog po jednog. Pitao je prvog: 'Koliko duguješ mome gospodaru?'

⁶ On odgovori: 'Stotinu bačvica ulja.' Onda mu reče:

'Uzmi svoju priznanicu i brzo napiši pedeset.'

⁷ Onda upita drugog: 'A koliko ti duguješ?'

Dužnik reče: 'Stotinu džakova pšenice.'

On mu reče: 'Uzmi svoju priznanicu i napiši osamdeset.'

⁸ Gospodar pohvali nepoštenog upravitelja što je bio snalažljiv. Jer se ljudi ovoga sveta bolje snalaze sa svojim rodom, nego narod svetlosti sa svojim.

⁹ Ja vam kažem: zemaljsko bogatstvo je nepravedno; ali vi ga upotrebite da steknete sebi prijatelje. Kada ono nestane, bićete primljeni u večne stanove.

¹⁰ Ko je veran u najmanjem, biće veran i u najvećem, a ko je nepošten u najmanjem, biće nepošten i u velikom.

¹¹ Dakle, ako niste bili pouzdani u zemaljskom bogatstvu koje je nepravedno, ko će vam poveriti pravo bogatstvo?

¹² I ako se niste pokazali pouzdanima u onom što nije vaše, kako će vam *Bog* dati ono što je vaše?

¹³ Nijedan sluga ne može služiti dva gospodara. Jer, ili će jednoga mrzeti, a drugoga voleti; ili će jednome biti privržen, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu!"

¹⁴ Kad su fariseji čuli sve ovo, podsmevali su mu se, jer su voleli novac.

¹⁵ *Isus* im reče: „Vi se pred ljudima pravite da ste pravedni, ali *Bog* poznaje vaša srca. Jer što se među ljudima smatra za izuzetno, to je Bogu gadno.

Mojsijev Zakon i Carstvo Božije

¹⁶ Zakon i Proroci su se naveštavali do dolaska Jovana Krstitelja. Od tada se propoveda Radosna vest o Carstvu Božijem i svako navaljuje da uđe u njega.

¹⁷ Ali je lakše da nebo i zemlja iščeznu, nego da se i jedna crtica u Zakonu ispusti.

¹⁸ Svako ko se razvede od svoje žene i oženi se drugom, čini preljubu. Isto tako i onaj koji se oženi razvedenom čini preljubu.

Priča o bogatašu i siromašnom Lazaru

¹⁹ Bio jednom neki bogataš. Oblačio se u odeću od skerleta i finog lana, i raskošno se gostio svaki dan.

²⁰ Pred njegovim vratima je ležao jedan siromah koji se zvao Lazar, sav u čirevima,

²¹ željan da se najede mrvica koje su padale sa bogataševog stola. Psi su dolazili i lizali njegove rane.

²² Kada je siromah umro, anđeli ga odneše k Avrahamu. I bogataš je umro i bio sahranjen.

²³ Dok se mučio u Svetu mrtvih, podigao je pogled i izdaleka video Avrahama i Lazara sa njim.

²⁴ Onda povika: 'Oče Avrahame, smiluj mi se i pošalji Lazara da umoči samo vrh svoga prsta u vodu i rashladi mi jezik, jer se veoma mučim u ovoj vatri!'

²⁵ Avraham mu odgovori: 'Sinko, seti se da si tokom svoga životnog veka primao dobre stvari, dok je Lazar primao loše. Sada se on ovde teši, a ti se mučiš.

²⁶ Osim toga, između nas i vas postavljena je velika provalija, tako da oni koji bi hteli odavde k vama ne mogu da pređu, niti iko odande može da pređe k nama.'

²⁷ Bogataš nastavi: 'Onda te molim, oče, da pošalješ Lazara u dom moga oca,

²⁸ gde imam petoro braće. Neka ide i upozori ih da ne bi došli na ovo mesto mučenja.'

²⁹ Avraham reče: 'Oni imaju Mojsija i Proroke, pa neka ih slušaju!'

³⁰ Ali *bogataš* reče: 'Ne, oče Avrahame, oni će se pokajati ako neko dođe iz mrtvih.'

³¹ Avraham mu reče: 'Ako ne slušaju Mojsija i Proroke, neće ih ubediti ni ako neko ustane iz mrtvih.'"

17

Greh i oprostjenje

¹ Isus reče svojim učenicima: „Iskušenja koja navode na greh moraju da dođu, ali teško onome koji je uzrok tim iskušenjima.

² Tome bi bilo bolje da mu obese o vrat vodenični kamen i da ga bace u more, nego da navede na greh jednog od ovih malenih.

³ Zato pazite na sebe.

Ako tvoj brat zgreši, opomeni ga i ako se pokaje, oprosti mu.

⁴ Ako sedam puta na dan zgreši protiv tebe i sedam puta dnevno dođe k tebi i kaže ti: 'Kajem se', ti mu oprosti."

⁵ Apostoli rekoše Gospodu: „Uvećaj nam veru!"

⁶ Gospod reče: „Ako biste imali vere kao zrno gorušice, mogli biste da kažete ovom dudu: 'Iščupaj se iz korena i posadi u more!' i on bi vas poslušao.

Dužnost sluga

⁷ Recimo da neko od vas ima slugu koji ore ili čuva stado. Kada se on vrati sa njive, ko će mu od vas reći: 'Dođi odmah i sedi pa jedi!'

⁸ Naprotiv! Reći će mu: 'Spremi mi večeru, presvuci se i poslužuj me dok jedem i pijem, a posle toga ćeš ti da jedeš i da piješ.'

⁹ Treba li *gospodar* da zahvali sluzi što je izvršio naređenje?

¹⁰ Tako i vi govorite kad učinite što vam je bilo naređeno: 'Mi smo samo beskorisne sluga; učinili smo samo ono što smo bili dužni da učinimo.'"

Isus isceljuje deset gubavaca

¹¹ Putujući prema Jerusalimu, Isus je prolazio granicom Samarije i Galileje.

¹² Dok je ulazio u jedno selo, pošlo mu je u susret deset gubavih ljudi. Stali su podalje

¹³ i povikali: „Isuse! Učitelju! Smiluj se na nas!"

¹⁴ Kada ih Isus vide, reče im: „Idite i pokažite se sveštenicima!" Bili su izlečeni još dok su išli.

¹⁵ Jedan od njih, kada je primetio da je izlečen, vratio se slaveći Boga iz sveg glasa.

¹⁶ Pao je ničice pred Isusove noge zahvaljujući mu. Taj čovek je bio Samaritanin.

¹⁷ Isus reče: „Bilo je deset isceljenih; gde su ostala devetorica?

¹⁸ Zar se niko od njih nije vratio da zahvali Bogu, osim ovoga stranca?"

¹⁹ Isus mu reče: „Ustani i idi; tvoja vera te je ozdravila."

Dolazak Carstva Božijeg

²⁰ Jednom su ga fariseji pitali kada će doći Carstvo Božije. On im je odgovorio: „Carstvo Božije ne dolazi na takav način da se može opaziti.

²¹ Niko ne može reći: 'Evo, tu je!' ili: 'Eno, tamo je!', jer je Carstvo Božije među vama."

²² A učenicima reče: „Doći će vremena kada ćete poželeti da vidite samo jedan dan Sina Čovečijeg, ali ga nećete videti.

²³ I biće onih koji će vam govoriti: 'Eno ga tamo!' i: 'Evo ga ovde!' Ne idite tamo i ne povodite se za njima.

²⁴ Kad Sin Čovečiji dođe u svoj dan, to će biti kao kad munja sevne, pa osvetli nebo s jednog kraja na drugi.

²⁵ Ali on prvo treba da propati i da ga ovaj naraštaj odbaci.

²⁶ Kad dođu dani da se Sin Čovečiji vrati, to će biti kao u Nojevo vreme:

²⁷ jelo se i pilo, ženilo se i udavalo, do dana kada je Noje ušao u plovilo. Onda je došao potop i svi su se podavili.

²⁸ Slično je bilo i u Lotovo vreme: jelo se i pilo, prodavalo i kupovalo, sadilo i gradilo.

²⁹ A na dan kad je Lot izašao iz Sodome, s neba je počeo da sipa oganj i sumpor i sve ih pobio.

³⁰ Tako će biti i u dan kad se objavi Sin Čovečiji.

³¹ U te dane, ko je na krovu neka ne silazi da uzme stvari iz kuće. I ko se nađe u polju neka se ne vraća natrag.

³² Setite se Lotove žene!

³³ Ko hoće da sačuva svoj život, izgubiće ga; a ko ga izgubi, ostaće u životu.

³⁴ Kažem vam: te noći će dvojica biti u postelji; jedan će biti uzet, a drugi će ostati.

³⁵ Dve žene će zajedno mleti; jedna će biti uzeta, a druga će ostati.

³⁶ Dvojica će biti u polju; jedan će biti uzet, drugi će ostati.“

³⁷ Tada ga upitaše: „A gde će *to biti*, Gospode?“ On im odgovori: „Gde bude lešine, tamo će se i lešinari okupljati.“

18

Priča o istrajnoj udovici

¹ Onda im je *Isus* ispričao priču o tome kako uvek treba da se mole i da ne posustaju.

² Rekao je: „U jednom gradu živeo neki sudija. Boga se nije bojao, niti je za ljude mario.

³ U istom gradu živela je i neka udovica. Ona je došla k njemu i rekla: 'Odbrani me od mog tužitelja!'

⁴ On dugo nije hteo da to učini, ali napokon reče: 'Iako se ne bojim Boga, niti marim za ljude,

⁵ ipak ću odbraniti ovu udovicu, jer mi dodijava. Inače će me izludeti ako nastavi da dolazi.'“

⁶ Gospod reče: „Slušajte šta kaže nepravedni sudija!

⁷ Neće li Bog odbraniti svoje izabrane koji mu vape danju i noću? Hoće li oklevati?

⁸ Kažem vam da će ih odbraniti brzo. Ali kad Sin Čovečiji dođe, hoće li naći veru na zemlji?“

Priča o fariseju i porezniku

⁹ A onima koji su se pouzdavali u svoju pravednost i nipodaštavali ostale, *Isus* je ispričao ovu priču:

¹⁰ „Dva čoveka su došla u hram da se mole. Jedan je bio farisej, a drugi poreznik.

¹¹ Farisej je ustao i molio se u sebi ovako: 'Bože, hvala ti što nisam kao ostali ljudi, razbojnici, nepravednici, preljubnici, ili kao ovaj poreznik.

¹² Postim dva puta nedeljno i dajem desetak od svega što zaradim.'

¹³ Poreznik je stao podalje i nije se usuđivao da podigne pogled prema nebu. Udarao se u prsa i govorio: 'Bože, smiluj se meni grešniku!'

¹⁴ Kažem vam, ovaj je otišao opravdan *pred Bogom*, a ne prvi. Jer, svako ko se uznosi, biće ponižen, a ko se ponizi, biće uzvišen.“

Isus i mala decu

¹⁵ Narod je donosio *Isusu* malu decu da ih dotakne. Učenici su to videli, pa su im branili.

¹⁶ Ali *Isus* ih je pozvao, rekavši: „Pustite decu da dolaze k meni; nemojte ih sprečavati, jer takvima pripada Carstvo Božije!

¹⁷ Zaista vam kažem, ko ne prihvati Carstvo Božije kao dete, nikako ne može ući u njega!“

Bogataš i Carstvo Božije

¹⁸ Jedan glavar ga upita: „Dobri učitelju, šta treba da činim da bih baštinio večni život?“

¹⁹ Isus mu odgovori: „Zašto me nazivaš dobrim?* Niko nije dobar osim samoga Boga.

²⁰ Zapovesti poznaješ: 'Ne čini preljube, ne ubij, ne kradi, ne svedoči lažno, poštuju svoga oca i svoju majku.'“

²¹ Ovaj odgovori: „Sve sam to izvršavao još od svoje mladosti.“

²² Kada je Isus to čuo, rekao mu je: „Još ti jedno nedostaje: prodaj sve što imaš, pa razdeli to siromasima i imaćeš blago na nebesima. Onda dođi i sledi me.“

²³ Kada je glavar to čuo, veoma se ražalostio, jer je bio veoma bogat.

²⁴ Isus ga je pogledao, i rekao: „Kako li je teško imućnima da uđu u Carstvo Božije!

²⁵ Jer, lakše je kamili da prođe kroz iglene uši, nego bogatašu da uđe u Carstvo Božije.“

²⁶ A oni koji su slušali, upitaše: „Pa ko se onda može spasti?“

²⁷ Isus odgovori: „Što je nemoguće ljudima, moguće je Bogu.“

²⁸ Petar reče: „Evo, mi smo ostavili što smo imali i krenuli za tobom.“

²⁹ Isus odgovori: „Zaista vam kažem, nema toga ko je ostavio kuću, ili ženu, ili braću, ili roditelje, ili decu, radi Carstva Božijeg,

³⁰ koji neće primiti mnogo puta više u ovo vreme, a u vremenu koje dolazi primiće večni život.“

Isus ponovo nagoveštava svoju smrt

³¹ Onda je poveo Dvanaesticu i rekao im: „Evo, penjemo se prema Jerusalimu. Tamo će se ispuniti sve što su proroci napisali o Sinu Čovečijem.

³² Predaće ga neznabošcima koji će mu se rugati, vređati ga i pljuvati.

³³ Pošto ga išibaju, ubiće ga, ali će on trećeg dana vaskrsnuti.“

³⁴ Ali učenici nisu razumeli ništa od ovoga. Te reči su im bile nepojmljive, te nisu znali o čemu govori.

Isus vraća vid slepom prosjaku

³⁵ Kad je Isus došao nadomak Jerihona, neki slepac je sedeo kraj puta i prosio.

³⁶ Čuvši da mnogo naroda prolazi tuda, upita o čemu se radi.

³⁷ Rekli su mu da to prolazi Isus iz Nazareta.

³⁸ On tada povika: „Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!“

³⁹ Oni što su išli napred korili su ga i učutkivali. Ali on je još jače vikao: „Sine Davidov, smiluj mi se!“

⁴⁰ Isus se zaustavi i zapovedi da ga dovedu k njemu. Kad je slepac došao pred njega, Isus ga upita:

⁴¹ „Šta hoćeš da ti učinim?“

On odgovori: „Gospode, hoću da progledam.“

⁴² Tada Isus reče: „Progledaj! Tvoja vera te je ozdravila.“

⁴³ On progleda istog trena. Onda je pošao za Isusom slaveći Boga. Videvši ovo, sav je narod slavio Boga.

19

Zakhej poreznik

¹ Isus je ušao u Jerihon i prolazio gradom.

² Tu je živio neki čovek po imenu Zakhej. On je bio glavar poreznički i uz to veoma bogat.

³ Trudio se da vidi ko je Isus, ali nije mogao od naroda, jer je bio nizak rastom.

* **18:19** Epitet *dobar* upotrebljavao se samo za Boga. Isus postavlja pitanje da bi video da li čovek ima pravilno razumevanje Isusovog identiteta, odnosno, da je Isus Bog. Ukoliko ga čovek prihvata kao Boga, on će onda prihvatiti Isusov poziv da rasproda sve što ima i sledi ga.

⁴ On zato potrči napred i popne se na divlju smokvu da ga vidi, jer je trebalo da *Isus* prođe tim putem.

⁵ Kad je *Isus* došao do tog mesta, pogledao je gore i rekao mu: „Zakheju, brzo siđi! Danas treba da останem u tvojoj kući.“

⁶ Zakhej brzo siđe, pa ga radosno primi k sebi.

⁷ Svi koji su to videli, počeli su da negoduju: „Došao je u goste jednom grešniku!“

⁸ No, Zakhej ustade i reče Gospodu: „Evo, Gospode, polovinu svoje imovine poklanjam siromasima. A ako sam nekoga u čemu prevario, vratiću četverostruko.“

⁹ *Isus* reče: „Danas je došlo spasenje ovoj kući, jer je i ovaj čovek potomak Avrahamov.“

¹⁰ Naime, Sin Čovečiji je došao da traži i spase izgubljene.“

Priča o poverenom blagu

¹¹ Onima koji su slušali ovo, *Isus* je ispričao još jednu priču. Bio je, naime, blizu Jerusalima i narod je mislio da će se Carstvo Božije pojaviti odmah.

¹² *Isus* reče: „Neki čovek plemićkog porekla otputuje u daleku zemlju da primi u nasledstvo carstvo i da se vrati.“

¹³ Pozvao je svojih deset slugu, dao im deset zlatnika, i rekao im: 'Trgujte dok se ne vratim.'

¹⁴ Ali njegovi sugrađani su ga mrzeli, pa su za njim poslali izaslanike da poruče: 'Nećemo da taj čovek vlada nad nama!'

¹⁵ Kad je primio u nasledstvo carstvo, čovek se vratio. Odmah je poslao po one slugе kojima je dao novac, da vidi šta je koji zaradio.

¹⁶ Prvi dođe i reče: 'Gospodaru, tvoj zlatnik je zaradio još deset zlatnika.'

¹⁷ Gospodar reče: 'Odlično, dobri slugo! Pošto si bio veran u najmanjem, evo ti vlast nad deset gradova.'

¹⁸ Dođe i drugi i reče: 'Gospodaru, tvoj zlatnik je zaradio još pet zlatnika.'

¹⁹ Gospodar i ovome reče: 'Ti vladaj nad pet gradova.'

²⁰ Dođe i treći i reče: 'Gospodaru, evo tvoga zlatnika koji sam sačuvao u marami.'

²¹ Plašio sam te se, jer si težak čovek. Uzimaš što nisi ostavio i žanješ gde nisi posejao.'

²² *Gospodar* mu reče: 'Zli slugo, sudiću ti po tvojim rečima! Ti si znao da sam težak čovek, da uzimam što nisam ostavio i žanjem gde nisam posejao?'

²³ Zašto nisi dao moj novac u menjačnicu? Ja bih ga po povratku podigao s kamatom.'

²⁴ Onda reče prisutnima: 'Uzmite mu zlatnik i dajte onome što ima deset zlatnika.'

²⁵ Oni mu rekoše: 'Gospodaru, on već ima deset zlatnika!'

²⁶ *Gospodar odgovori*: 'Kažem vam da će se dati svakome koji ima, a uzeće se od onoga koji nema.'

²⁷ A one moje neprijatelje, koji nisu hteli da ja vladam nad njima, dovedite ovamo i pogubite ih preda mnom.“

Isusova služba u Jerusalimu

Isus slavno ulazi u Jerusalim

²⁸ Kad je ovo ispričao, *Isus* je krenuo dalje, nastavljajući prema Jerusalimu.

²⁹ Kada je bio blizu Vitfage i Vitanije, kod gore što se zove Maslinska, poslao je dvojicu učenika,

³⁰ rekavši im: „Idite u selo koje je pred vama. Kad uđete u njega, naći ćete privezano magare, koje niko nikad nije jahao. Odvežite ga i dovedite.“

³¹ Ako vas neko upita: 'Zašto ga odvezujete?', vi mu recite: 'Gospodu je potrebno.'“

³² Poslani odu i nađu onako kako im je bilo rečeno.

³³ Dok su odvezivali magare, upitaše ih vlasnici: „Zašto odvezujete magare?“

³⁴ Oni odgovoriše: „Gospodu treba.“

³⁵ Dovelі su magare, prebacili svoje ogrtače preko njega i posadili Isusa na nj.

³⁶ Dok je ulazio u Jerusolim, narod je prostirao svoje ogrtače po putu.

³⁷ Kad su došli blizu obronka Maslinske gore, sa koga se silazi u Jerusolim, sve mnoštvo Isusovih učenika poče da hvali Boga za sva čuda koje su videli. Radovali su se i glasno uzvikivali:

³⁸ „Blagosloven Car
koji dolazi u ime Gospodnje!

Mir na nebu i slava na visini!“

³⁹ A neki fariseji iz gomile rekoše: „Učitelju, zabrani svojim učenicima *da to čine!*“

⁴⁰ Isus im odgovori: „Kažem vam: ako oni učute, kamenje će vikati.“

⁴¹ Kada je došao još bliže, ugledao je grad i zaplakao nad njim,

⁴² govoreći: „*O, grade*, kada bi bar u ovaj dan shvatio šta ti donosi mir! Ipak, ti to sada ne možeš da vidiš.

⁴³ Jer doći će dani, kada će tvoji neprijatelji podići opkope oko tebe, opkoliće te i navaliti na tebe.

⁴⁴ Srvaniće sa zemljom i tebe i tvoje stanovništvo, i neće ostaviti ni kamen na kamenu, jer nisi spoznao vreme kada je *Bog* došao k tebi.“

Isus isteruje trgovce iz hrama

⁴⁵ Kada je ušao u hram, počeo je da isteruje one koji su prodavali.

⁴⁶ Rekao im je: „Napisano je: 'Moj Dom biće Dom za molitvu', a vi ste od njega napravili razbojničku pećinu!“

⁴⁷ Svakog dana je poučavao u hramu. Međutim, vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma, zajedno sa narodnim glavarima, gledali su da ga ubiju.

⁴⁸ Ipak, nisu mogli da nađu načina kako da to učine, jer ga je sav narod s velikom pažnjom slušao.

20

Poreklo Isusove vlasti

¹ Dok je Isus jednom poučavao narod u hramu i propovedao Radosnu vest, dođu k njemu vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma i starešine.

² Rekli su mu: „Kaži nam u čije ime činiš ovo? Ko te je ovlastio za to?“

³ Isus im reče: „Postaviću i ja vama jedno pitanje. Recite mi:

⁴ Odakle je Jovan dobio pravo da krštava? S neba ili od ljudi?“

⁵ Oni su umovali među sobom i govorili:

„Ako kažemo 'od Boga', reći će nam: 'Zašto mu onda niste verovali?'

⁶ A ako kažemo 'od čoveka', sav narod će nas kamenovati, jer su uvereni da je Jovan bio prorok.“

⁷ Tako su odgovorili Isusu da ne znaju odakle je.

⁸ Isus im odgovori: „Ni ja vama neću reći u čije ime činim ovo.“

Priča o zlim vinogradarima

⁹ Isus je zatim nastavio sa ovom pričom: „Neki čovek je posadio vinograd, iznajmio vinogradarima i otputovao na duže vreme.

¹⁰ Kad je došlo vreme berbe, on pošalje slugu vinogradarima da mu daju deo njegovog roda. Međutim, vinogradari ga premlate i pošalju ga praznih ruku.

¹¹ Vlasnik pošalje drugog slugu, ali *vinogradari* i njega premlate, narugaju mu se i pošalju ga praznih ruku.

¹² Vlasnik pošalje i trećeg slugu, ali *vinogradari* ga izranjave i isteraju.

¹³ Onda vlasnik vinograda reče: 'Poslaću svog voljenog sina; možda će njega poštovati.'

¹⁴ Ali, kada ga vinogradari videše, rekoše jedan drugom: 'Ovo je naslednik. Hajde da ga ubijemo, pa će nasledstvo biti naš!'

¹⁵ Tako ga izbaciše izvan vinograda i ubiše.

Šta će, dakle, vlasnik vinograda učiniti sa njima?

¹⁶ Doći će i pobiće te vinogradare, a vinograd dati drugima.“

Kada je *narod* to čuo, rekao je: „Nikako!“

¹⁷ *Isus* ih je pogledao i rekao im: „Šta onda znači ono što je napisano:

‘Kamen što su zidari odbacili,
postade kamen ugaoni?’

¹⁸ Ko god padne na taj kamen, razbiće se, a na koga on padne, zdrobiće ga.“

¹⁹ Tada su znalci Svetog pisma i vodeći sveštenici gledali da ga uhvate, ali su se bojali naroda, jer su znali da je *Isus* ispričao priču zbog njih.

Plaćanje poreza caru

²⁰ Tada su počeli da motre na *Isusa*, pa su poslali uhode. Ovi su se pravili da su poštteni, kako bi ga naveli da kaže nešto zbog čega bi ga predali namesnikovoj vlasti i sili.

²¹ Oni ga upitaše: „Učitelju, znamo da govoriš i učiš po pravdi. Ti ne gledaš ko je ko, nego poučavaš ljude istini o Božijem putu.

²² Da li je dopušteno davati porez caru ili ne?“

²³ *Isus* je prozreo njihovo lukavstvo, pa im je rekao:

²⁴ „Pokažite mi srebrnjak. Čiji je lik i natpis?“ Oni odgovore: „Carev.“*

²⁵ *Isus* im reče: „Onda dajte caru carevo, a Bogu Božije.“

²⁶ Pošto nisu mogli da ga uhvate u reči pred narodom, začutili su zadivljeni njegovim odgovorom.

O vaskrsenju mrtvih

²⁷ Pristupe mu i neki sadukeji, koji govore da nema vaskrsenja, i upitaju ga:

²⁸ „Učitelju, Mojsije nam je napisao: ‘Ako neki čovek umre i iza sebe ostavi ženu, a nema dece, onda neka se njegov brat oženi udovicom i podigne potomstvo svome bratu.’

²⁹ Bilo tako sedmoro braće. Prvi se oženi i umre bez dece.

³⁰ Tako i drugi.

³¹ I treći se oženi istom ženom i umre. I tako sva sedmorica pomreše ne ostavljajući poroda.

³² Na kraju umre i žena.

³³ Kad prilikom vaskrsenja budu vaskrsli, kome će, dakle, pripasti žena, budući da su sedmorica bila njome oženjena?“

³⁴ *Isus* im odgovori: „Ljudi se na ovom svetu žene i udaju.

³⁵ Ali oni koje *Bog* udostoji vaskrsenja iz mrtvih i budućeg sveta, neće se ni ženiti ni udavati.

³⁶ Oni su kao anđeli, jer ne mogu više umreti. Oni su deca Božija, jer su ustali iz mrtvih.

³⁷ Pa i Mojsije je pokazao da mrtvi vaskrsavaju u odlomku o grmu *koji ne sagoreva*. Tu on Gospoda naziva Bogom Avrahamovim, Bogom Isakovim i Bogom Jakovljevim.

³⁸ Dakle, *Bog* nije *Bog* mrtvih, nego živih, jer su za njega svi živi.“

³⁹ Neki od znalaca Svetog pisma mu rekoše: „Učitelju, dobro si odgovorio.“

⁴⁰ Niko se više nije usuđivao da ga o čemu zapita.

Hristos - Davidov Sin i Gospod

⁴¹ *Isus* ih upita: „Kako to da se govori da je obećani Hristos Davidov Sin?

⁴² Naime, sam David kaže u knjizi Psalama:

‘Reče Gospod Gospodu mome:

„Sedi meni s moje desne strane,

⁴³ dok dušmane ne položim tvoje,

* **20:24** Misli se na *cezara*, to jest, rimskog cara.

za tvoje noge postolje da budu.“

⁴⁴ Dakle, ako ga David naziva Gospodom, kako onda može da bude njegov sin?“

⁴⁵ Dok je sav narod slušao, *Isus* reče svojim učenicima:

⁴⁶ „Čuvajte se znalaca Svetog pisma. Oni vole da idu u dugačkim odorama, i da ih narod sa uvažavanjem pozdravlja po trgovima. Biraju prva sedišta u sinagogama i pročelja na gozbama.

⁴⁷ Oni osiromašuju udovičke kuće, i to pod izgovorom dugih molitava. Zato će biti strože osuđeni.“

21

Udovičin dar

¹ *Isus* je pogledao oko sebe i video kako bogati ubacuju u hramsku blagajnu svoje novčane priloge.

² Video je i neku siromašnu udovicu kako ubacuje onamo dva mala bakarna novčića,

³ pa je rekao: „Zaista vam kažem da je ova siromašna udovica priložila više nego svi drugi.

⁴ Jer su svi dali priloge od svog izobilja, a ona je od svoje neimaštine stavila sve što je imala za život.“

Proroštvo o razorenju hrama

⁵ Neki *Isusovi učenici* su razgovarali o hramu, kako ga krase divno kamenje i zavetni darovi. *Isus* na to reče:

⁶ „Doći će dani kada neće ostati ni kamen na kamenu, koji se neće porušiti.“

Nevolje i progonstvo

⁷ Oni upitaše: „Učitelju, kada će se, onda, ovo dogoditi i šta će biti znak da će se to dogoditi?“

⁸ *Isus* odgovori: „Pazite da vas ko ne zavede! Mnogi će doći u moje ime govoreći: 'Ja sam taj!' i: 'Nastupilo je vreme!' Ne idite za njima!

⁹ A kada čujete o ratovima i bunama, ne plašite se, jer to mora prvo da se dogodi. Ipak, neće odmah doći kraj.“

¹⁰ *Isus* nastavi: „Podići će se narod na narod i carstvo na carstvo;

¹¹ biće velikih zemljotresa, i gladi i pošasti po različitim mestima. Biće i zastrašujućih viđenja, te velikih znakova s neba.

¹² Ali, pre svega toga, zatvaraće vas i goniti, i predavati u sinagoge i tamnice. Odvodiće vas pred careve i namesnike zbog mog imena.

¹³ To će vam biti prilika da svedočite.

¹⁴ A vi dobro upamtite: ne pripremajte se unapred kako ćete se braniti!

¹⁵ Jer ja ću vam dati reči i mudrost kojoj vaši protivnici neće moći da se suprotstave niti da protivreče.

¹⁶ Predavaće vas roditelji i braća, rođaci i prijatelji, a neke od vas će ubiti.

¹⁷ Svi će vas mrzeti radi mog imena.

¹⁸ Ipak, nećete izgubiti ni dlaku s glave.

¹⁹ Istrajte, pa ćete tako steći život.

Razorenje Jerusalima

²⁰ Kada vidite da je vojska opkolila Jerusalim, znajte da se primakao čas njegovog opustošenja.

²¹ Tada stanovnici Judeje neka beže u brda. Oni koji budu u gradu neka ga napuste, a koji se nađu izvan grada neka se ne vraćaju u njega.

²² Jer ovo su dani *Božije* kazne, kada će se ispuniti sve što je zapisano u *Svetom pismu*.

²³ Jao trudnicama i dojiljama u te dane! Nastupiće velika nevolja na zemlji i gnev Božiji nad ovim narodom.

²⁴ Pobiće ih mačem i odvesti u ropstvo po svim narodima. Mnogobošci će gaziti Jerusolim dok se ne navrši njihovo vreme.

Dolazak Sina Čovečijeg

²⁵ Pojaviće se znaci na suncu, mesecu i zvezdama. Narodi na zemlji biće shrvani brigom i neizvesnošću zbog buke mora i huka talasa.

²⁶ Ljudi će premirati od straha i iščekivanja zbog onog što će snaći svet, jer će se sile nebeske uzdrmati.

²⁷ Tada će ugledati Sina Čovečijeg kako dolazi na oblaku sa silom i velikom slavom.

²⁸ Kad ovo počne da se događa, ustanite i podignite svoje glave; bliži se čas vašeg izbavljenja.“

Pouka o smokvi

²⁹ Isus im ispriča jednu priču: „Posmatrajte smokvu i ostala drveta.

³⁰ Čim primetite da pupe, znate da je leto na pragu.

³¹ Tako i vi, kad vidite da se to dešava, znajte da je Carstvo Božije blizu.

³² Zaista vam kažem da ovaj naraštaj neće proći dok se sve ovo ne dogodi.

³³ Nebo i zemlja će proći, ali moje reči neće proći.

Budite na oprezu!

³⁴ Pazite da vam srca ne otupe od bančenja, pijanstva i briga za život. Inače će onaj dan doći iznenada i zateći vas nespremne,

³⁵ kao zamka. Taj dan će doći na sve žitelje zemaljske.

³⁶ Budite na oprezu i uvek se molite, da biste mogli da izbegnete sve ovo što će se dogoditi, i stanete pred Sina Čovečijeg.“

³⁷ Isus je danju poučavao u hramu, a noću odlazio na Maslinsku goru da prenoći.

³⁸ Sav narod je od ranog jutra dolazio k njemu u hram da ga sluša.

22

Zavera protiv Isusa - Juda odlučuje da izda Isusa

¹ Bližio se praznik Beskvasnih hlebova, zvani „Pasha“.

² Vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma su tražili priliku da ubiju Isusa, ali su se bojali naroda.

³ Tada Satana uđe u Judu zvanog Iskariot, koji je bio jedan od Dvanaestorice.

⁴ On ode k vodećim sveštenicima i zapovednicima i dogovori se s njima kako da im izda Isusa.

⁵ Oni su se obradovali tome i složili se da će mu dati novac.

⁶ On pristane, i otada je tražio zgodnu priliku da im ga izda, ali da narod ne sazna.

Učenici vrše pripreme za Pashu

⁷ Došao je dan Beskvasnih hlebova kada je trebalo da se žrtvuje jagnje za Pashu.

⁸ Isus je poslao Petra i Jovana, rekavši im: „Idite i pripremite sve za Pashu, da večeramo.“

⁹ Oni ga upitaše: „Gde hoćeš da pripremimo?“

¹⁰ On odgovori: „Kad uđete u grad srešće vas čovek koji nosi krčag s vodom. Pođite za njim i uđite u kuću u koju on bude ušao,

¹¹ pa recite vlasniku kuće: 'Učitelj pita: „Gde je gostinska soba u kojoj ću sa svojim učenicima jesti pashalnu večeru?““

¹² On će vam pokazati veliku sobu na spratu, opremljenu i uređenu. Tamo ćete pripremiti.“

¹³ Učenici odu i nađu sve kako im je rekao, te pripreme za Pashu.

Isus i učenici na poslednjoj večeri

¹⁴ Kad je došlo vreme, *Isus* zauze svoje mesto za stolom, a tako i apostoli.

¹⁵ Tada im je rekao: „Silno sam želeo da jedem sa vama ovu pashalnu večeru pre mog stradanja.

¹⁶ Kažem vam da je neću više jesti dok se ne ostvari u Carstvu Božijem.“

¹⁷ Zatim je uzeo čašu, zahvalio *Bogu*, i rekao: „Uzmite je i pijte iz nje redom.

¹⁸ Kažem vam da od sada neću više piti vina od roda loze, dok ne dođe Carstvo Božije.“

¹⁹ Potom je uzeo hleb, zahvalio *Bogu*, prelomio ga, te dao učenicima, rekavši: „Ovo je moje telo koje se daje za vas. Ovo činite meni na spomen.“

²⁰ Tako je uzeo i čašu posle večere i rekao: „Ova čaša je Novi savez po mojoj krvi koja se proliva za vas.

²¹ Ali, gle, ruka mog izdajnika sa mnom je za trpezom.

²² Naime, Sin Čovečiji ide u smrt kako je *Bog* odredio, ali teško onom čoveku koji ga izdaje!“

²³ Tada učenici počеше da pitaju jedan drugog ko bi od njih mogao da učini tako nešto.

Ko je najveći?

²⁴ Jednom dođe do prepirke među njima oko toga ko je od njih najveći.

²⁵ *Isus* im reče: „Carevi gospodare narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima.

²⁶ Vi nemojte tako, nego najveći među vama neka bude kao najmanji, i vođa neka bude kao sluga.

²⁷ Ko je veći? Onaj što sedi za trpezom, ili onaj koji posluhuje? Zar nije onaj koji sedi za trpezom? A ja sam među vama kao onaj što posluhuje.

²⁸ Vi ste postojano bili uz mene u mojim iskušenjima.

²⁹ Zato vam ja predajem Carstvo, kao što je meni predao moj Otac.

³⁰ Vi ćete jesti i piti za mojim stolom u mome Carstvu, i sedeti na prestolima sudeći nad dvanaest plemena Izrailjevih.

Isus proriče Petrovo odricanje

³¹ Simone, Simone, Satana je zatražio da vas iskuša kao pšenicu na rešet.

³² Ali ja sam se molio da ne kloneš verom. A ti, kad *mi* se vratiš, učvrsti svoju braću.“

³³ *Petar* mu reče: „Gospode, spreman sam s tobom da idem i u tamnicu i u smrt.“

³⁴ *Isus* mu reče: „Kažem ti, Petre, petao se još neće ni oglasiti danas, a ti ćeš me se tri puta odreći.“

³⁵ Onda reče i ostalima: „Kad sam vas poslao bez novčanika, bez torbe i bez obuće, da li vam je nešto nedostajalo?“

„Ništa“ – odgovoriše oni.

³⁶ *Isus* im reče: „Ali sada ko ima novčanik, neka ga ponese, a isto tako i torbu. A ko nema, neka proda svoj ogrtač i neka kupi mač.

³⁷ Zato vam kažem: na meni se mora ispuniti ono što je zapisano u Svetom pismu: 'Ubrotiše ga u grešnike.' Jer ono što je pisano o meni dolazi do ispunjenja.“

³⁸ Oni rekoše: „Učitelju, evo ovde su dva mača.“ On odgovori: „Dovoljno je.“

Isus se moli na Maslinskoj gori

³⁹ Onda je izašao i po svom običaju otišao na Maslinsku goru. Sa njim su pošli i njegovi učenici.

⁴⁰ Kada je stigao onamo, rekao im je: „Molite se da ne padnete u iskušenje.“

⁴¹ Onda se udaljio od njih koliko bi kamenom moglo da se dobaci, kleknuo i molio se,

⁴² govoreći: „Oče, ako je po tvojoj volji, neka me mimoiđe ova čaša *stradanja*. Ali da ne bude kako ja hoću, nego neka bude tvoja volja.“

⁴³ Tada se pojavio anđeo sa neba i krepio ga.

⁴⁴ Zapavši u smrtnu muku, molio se još predanije, a znoj mu se slivao na zemlju kao kapi krvi.

⁴⁵ Kad je završio sa molitvom, *Isus* se vratio k učenicima. Zatekao ih je kako spavaju, shrvani žalošću.

⁴⁶ Rekao im je: „Zašto spavate? Ustanite i molite se da ne padnete u iskušenje.“

Isusa hvataju

⁴⁷ Dok je on još govorio, naišla je rulja. Ispred njih je išao jedan od Dvanaestorice, po imenu Juda. On pristupi *Isusu* da ga poljubi,

⁴⁸ ali mu *Isus* reče: „Judo, zar poljupcem izdaješ Sina Čovečijeg?“

⁴⁹ Kad su učenici oko *Isusa* videli šta se sprema, rekoše: „Gospode, da potegnemo mačeve?“

⁵⁰ Jedan od njih udari mačem Prvosveštenikovog slugu i odseče mu desno uho.

⁵¹ *Isus* reče: „Dosta s tim!“ Zatim mu je dotakao uho i izlečio ga.

⁵² Tada *Isus* reče vodećim sveštenicima, hramskoj straži i starešinama koji su došli da ga uhvate: „Zar sam ja odmetnik, pa ste izašli s mačevima i toljagama?“

⁵³ Svaki dan sam provodio s vama u hramu, ali me niste uhvatili. No, sada je vaš čas, kada vladaju sile tame.“

Petar se odriče Isusa

⁵⁴ Zatim su *Isusa* uhvatili i odveli u Prvosveštenikovu kuću. Petar ga je pratio izdaleka.

⁵⁵ Kad je vatra bila naložena nasred dvorišta, Petar je seo sa onima koji su tu sedeli.

⁵⁶ Dok je tako sedeo kod vatre, primeti ga neka sluškinja. Pogledala ga je i rekla: „I on je bio sa *Isusom*!“

⁵⁷ Ali *Petar* poreče to, rekavši: „Ženo, ja ga ne poznajem!“

⁵⁸ Nešto kasnije, primeti ga neko drugi, pa reče: „I ti si jedan od njih!“

A *Petar* reče: „Čoveče, nisam ja taj!“

⁵⁹ Oko sat vremena kasnije, jedan drugi je tvrdio: „Ovaj je stvarno bio sa njim, jer je Galilejac!“

⁶⁰ *Petar* reče: „Čoveče, ne znam o čemu govoriš!“ Istog trenutka, dok je još govorio, se oglasi petao.

⁶¹ Uto se Gospod osvrne i pogleda Petra, a *Petar* se seti da mu je Gospod bio rekao: „Danas, pre nego što se petao oglasi, tri puta ćeš me se odreći.“

⁶² Izašao je i gorko zaplakao.

Vojnici se rugaju Isusu

⁶³ Ljudi koji su čuvali *Isusa*, rugali su mu se i tukli ga.

⁶⁴ Povezali su mu oči i pitali ga: „Proreci, ko te je udario?“

⁶⁵ Vređali su ga još i mnogim drugim pogrdnim rečima.

Isusa dovode pred Veliko veće

⁶⁶ Kada je svanulo, okupe se starešine naroda, vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma, i odvedu *Isusa* pred svoje Veliko veće.

⁶⁷ Govorili su mu: „Ako si ti Hristos, reci nam.“

Isus odgovori: „I da vam kažem, nećete mi verovati;

⁶⁸ ako vas upitam, nećete mi odgovoriti.

⁶⁹ Ali od sada će Sin Čovečiji sedeti s desne strane Božije sile.“

⁷⁰ Oni upitaše: „Znači, ti si Sin Božiji?“ *Isus* reče: „Vi kažete da sam ja.“

⁷¹ Oni onda rekoše: „Zar su nam potrebni drugi svedoci? Sami smo čuli iz njegovih usta!“

23

Isus pred Pilatom

¹ Zatim su svi ustali i odveli Isusa pred Pilata.

² Tada su počeli da ga optužuju, govoreći: „Uhvatili smo ovoga da zavodi naš narod. On nam zabranjuje da dajemo porez caru, i tvrdi za sebe da je Hristos, Car.“

³ Pilat ga upita: „Jesi li ti Car judejski?“

Isus mu odgovori: „Ti to kažeš.“

⁴ Pilat reče vodećim sveštenicima i mnoštvu: „Ne nalazim nikakvu krivicu na ovom čoveku.“

⁵ Ali oni su navaljivali govoreći: „On svojim učenjem diže na bunu naš narod po svoj Judeji. Počeo je u Galileji, a sada je došao i ovde!“

Isus pred Irodom

⁶ Kada je Pilat to čuo, upitao je: „Da li je ovaj čovek Galilejac?“

⁷ Kada je saznao da je Isus iz područja Irodove uprave, poslao ga je k njemu, jer je Irod u to vreme bio u Jerusalimu.

⁸ Irod se veoma obradovao kad je video Isusa, jer je slušao o njemu. Već duže vreme je želeo da ga vidi, nadajući se da će Isus načiniti neki znak.

⁹ Postavljao mu je mnoga pitanja, ali Isus nije odgovarao.

¹⁰ Vodeći sveštenici i znalci Svetog pisma su stajali tamo i žestoko ga optuživali.

¹¹ Irod i njegovi vojnici su se rugali Isusu i ponašali se prema njemu s prezirom. Zatim su mu obukli svečanu odeću i poslali ga natrag Pilatu.

¹² Tog dana su se Pilat i Irod sprijateljili; pre toga su bili neprijatelji.

Isusa osuđuju na smrt

¹³ Pilat je onda sazvao vodeće sveštenike, glavare i narod,

¹⁴ pa rekao: „Doveli ste mi ovog čoveka i rekli da zavodi narod. A evo, ja sam ga u vašem prisustvu ispitao i nisam našao nijednu krivicu za koju ga vi optužujete.

¹⁵ Pa ni Irod nije ništa našao, nego ga je poslao natrag k nama. On nije učinio ništa što zaslužuje smrt.

¹⁶ Daću ga na šibanje, a onda ću ga osloboditi.“

¹⁷ Naime, svakog praznika je trebalo da im Pilat oslobodi jednog zarobljenika.

¹⁸ Oni svi složno povikaše: „Uzmi ovog, a oslobodi nam Varavu!“

¹⁹ Varava je bio utamničen zbog nekakve bune u gradu i zbog ubistva.

²⁰ Pilat se ponovo obrati narodu, želeći da oslobodi Isusa.

²¹ Ali narod je vikao: „Razapni ga, razapni ga!“

²² On im po treći put reče: „Kakvo je zlo učinio? Nisam našao ništa što zaslužuje smrt. Daću ga na šibanje, a zatim ću ga osloboditi.“

²³ Međutim, svetina je galamila i navaljivala, tražeći da se Isus razapne. Njihova vika je postajala sve jača.

²⁴ Tako Pilat odluči da udovolji njihovom zahtevu.

²⁵ Oslobodio je čoveka kojeg su tražili, onoga što je bio utamničen zbog bune i ubistva, a Isusa je predao njima da čine s njim što im je po volji.

Isusa sprovode do mesta pogubljenja

²⁶ Tako su Isusa odveli. Usput su uhvatili nekog Simona iz Kirine koji se vraćao sa polja i natovarili mu krst da ga nosi za Isusom.

²⁷ Za njim je išlo mnogo naroda i žene koje su ga žalile i oplakivale.

²⁸ Isus se okrenuo prema njima i rekao: „Čerke jerusalimske, ne plaćite nada mnom, već plaćite nad sobom i nad svojom decom.“

²⁹ Jer, evo, dolaze dani kada će se govoriti: 'Blago nerotkinjama, koje nikad nisu rađale, i koje nikad nisu dojile.'

³⁰ Tada
će početi da govore gorama: 'Padnite na nas',
i bregovima: 'Prekrijte nas.'

³¹ Jer kad ovako rade sa zelenim drvetom, šta će tek raditi kada drvo postane suvo?"

³² Uz njega su vodili i dva zločinca da ih pogube sa njim.

³³ Kada su došli na mesto koje se zove „Lobanja“, razapeli su njega i zločinca, jednog s njegove desne, drugog s leve strane.

³⁴ Isus je govorio: „Oče, oprosti im, jer ne znaju šta čine.“ Zatim su *vojnici* bacali kocku za njegovu odeću da bi je podelili među sobom.

³⁵ A narod je stajao i posmatrao. Glavari su mu se rugali i govorili: „Ako je on Hristos Božiji, Izabranik, neka spase sebe kao što je spasio druge!“

³⁶ Podsmevali su mu se i vojnici, koji su mu prilazili i nudili mu kiselo vino.

³⁷ Govorili su: „Ako si ti Car judejski, spasi samoga sebe!“

³⁸ Iznad njegove glave bilo je napisano: „OVO JE CAR JUDEJSKI.“

³⁹ Jedan od zločinaca koji su visili na krstu, vređao ga je i govorio: „Nisi li ti Hristos? Spasi sebe i nas!“

⁴⁰ Drugi mu odgovori koreći ga: „Zar se ne bojiš Boga, budući da si primio istu kaznu kao i on?“

⁴¹ Mi smo pravedno osuđeni i dobijamo što smo zaslužili, ali on nije učinio ništa nedolično.“

⁴² Onda reče *Isusu*: „Isuse, seti me se kad dođeš u svoje carstvo!“

⁴³ *Isus* mu reče: „Zaista ti kažem, još danas ćeš biti sa mnom u raju.“

Isusova smrt

⁴⁴ Oko podne nastala tama po svoj zemlji sve do tri sata.

⁴⁵ Sunce je prestalo da sija, a zavesa u hramu rascepala se napola.

⁴⁶ Isus veoma glasno povika i reče: „Oče, u tvoje ruke predajem svoj duh!“ – te izdahnu.

⁴⁷ Kada je *rimski* kapetan video šta se dogodilo, slavio je Boga, govoreći: „Ovaj čovek je zaista bio pravednik!“

⁴⁸ Kada je sav okupljeni narod video šta se dogodilo, počeo je da odlazi odatle, udarajući se u prsa.

⁴⁹ Svi oni koji su ga poznavali, kao i žene iz Galileje koje su ga sledile, stajali su izdaleka i gledali.

Isusova sahrana

⁵⁰ A jedan čovek po imenu Josif, član Velikog veća, dobar i pravedan čovek,

⁵¹ nije se slagao sa odlukom Velikog veća i sa onim što su učinili. On je bio iz Arimateje, Judinog grada, i očekivao je Carstvo Božije.

⁵² On dođe k Pilatu i zatraži Isusovo telo.

⁵³ Skinuvši ga s *krsta*, povio ga je u platno i položio u grobnicu usečenu u stenu, u koju još niko nije bio sahranjen.

⁵⁴ Bilo je to dan Pripreme*, baš uoči subote.

⁵⁵ Žene koje su pratile Isusa od Galileje, otišle su sa Josifom i videle gde je grob u koji je bilo položeno njegovo telo.

⁵⁶ Zatim su se vratile i pripremile mirisno bilje i ulje da pomažu njegovo telo. U subotu su mirovale po zapovesti.

24

Vaskrsenje

* **23:54** Dan pre subote.

¹ U nedelju, pre svitanja, žene poneše mirise koje su pripremile i odoše na grob.

² Tamo su našle kamen otkotrljan s groba.

³ Ušle su unutra, ali nisu našle telo Gospoda Isusa.

⁴ Dok su one još bile u nedoumici zbog ovoga, iznenada dva čoveka u sjajnim odorama stadoše pred njih.

⁵ Žene su se uplašile i oborile pogled ka zemlji, a oni im rekoše: „Zašto tražite živog među mrtvima?”

⁶ On nije ovde; vaskrsao je. Setite se kako vam je govorio dok je još bio u Galileji:

⁷ „Sin Čovečiji treba da bude predat u ruke grešnika, da bude razapet, ali će trećeg dana vaskrsnuti.”

⁸ One su se tada setile njegovih reči.

⁹ Vratile su se sa groba i javile sve to Jedanaestorici i svima ostalima.

¹⁰ To su bile: Marija Magdalena, Jovana i Marija, majka Jakovljeva i druge, koje su to javile apostolima.

¹¹ A njima su se ove reči učinile kao besmislica, te im nisu poverovali.

¹² Međutim, Petar ustade i otrča do groba. Pogledao je unutra, ali je video samo zavoje. Zatim je otišao čudeći se onome što se dogodilo.

Isus se ukazuje dvojici učenika

¹³ Istog dana, dvojica učenika su išla u selo po imenu Emaus, udaljenom od Jerusalima oko šezdeset stadija*.

¹⁴ Razgovarali su o svim ovim događajima.

¹⁵ Dok su oni tako razgovarali i raspravljali, Isus im se približio i pošao sa njima.

¹⁶ Ali njihovim očima nije bilo dano da ga prepoznaju.

¹⁷ Isus ih upita: „O čemu to putem raspravljate?”

Oni zastadoše snuždeni.

¹⁸ Odgovori onaj koji se zvao Kleopa: „Zar si ti jedini stranac u Jerusalimu koji ne zna šta se tamo dogodilo ovih dana?”

¹⁹ A on reče: „Šta to?” Oni odgovoriše: „Ono sa Isusom iz Nazareta. On je bio prorok silan na delu i u reči pred Bogom i svim narodom.

²⁰ Naši vodeći sveštenici i glavari su ga predali da bude osuđen na smrt i razapeli ga.

²¹ A mi smo se ponadali da je on onaj koji će otkupiti izrailjski *narod*. Osim toga, danas je već treći dan od kako se to dogodilo.

²² Uz sve to, zbuniše nas neke naše žene koje su u rano jutro bile na grobu,

²³ ali nisu našle njegovo telo. Još su rekle da su im se ukazali anđeli i rekli im da je živ.

²⁴ Neki od naših su otišli na grob i našli onako kako su žene rekle. Njega nisu videli.”

²⁵ Isus im reče: „O, kako li ste nerazumni i spori da poverujete svemu što su proroci rekli!

²⁶ Nije li trebalo da Hristos sve to pretrpi i uđe u svoju slavu?”

²⁷ Tada im je rastumačio ono što je napisano o njemu u celom Pismu, počevši od Mojsija i svih Proroka.

²⁸ Tako dođoše do sela u koje su pošli, a on je kao hteo da pođe dalje.

²⁹ Oni ga saleteše govoreći: „Ostani s nama, jer je veče blizu, a dan je već na izmaku!”

³⁰ Dok je bio sa njima za stolom, uzeo je hleb, blagoslovio ga, prelomio ga i dao im.

³¹ Tada su im se otvorile oči, te su ga prepoznali, ali je on iščeznuo pred njima.

³² Oni rekoše jedan drugom: „Nije li plamtilo u nama, dok nam je putem govorio i izlagao nam Pismo?”

³³ Oni tada ustanu i istog časa se vrate u Jerusalim. Tamo su našli okupljenu Jedanaesticu i one što su bili s njima.

³⁴ I ovi su govorili: „Gospod je stvarno ustao iz mrtvih i javio se Simonu!”

* 24:13 Oko 11 km.

³⁵ A i dvojica učenika su im ispričala šta se zbilo na putu i kako su ga prepoznali dok je lomio hleb.

Isus se ukazuje apostolima

³⁶ Dok su oni još ovo govorili, Isus stade među njih i reče im: „Mir vam!“

³⁷ Oni pretrnuše od straha, jer su mislili da vide duha.

³⁸ Isus im reče: „Što ste se tako smeli i zašto vas sumnje podilaze?“

³⁹ Pogledajte moje ruke i moje noge! To sam ja! Opipajte me i vidite, jer duh nema mesa i kostiju, kao što vidite da ja imam.“

⁴⁰ Rekavši to, pokazao im je ruke i noge.

⁴¹ Kako oni još nisu mogli da poveruju od radosti, nego su se čudili, on im reče: „Imate li ovde nešto za jelo?“

⁴² Oni mu dadoše komad pečene ribe.

⁴³ Uzeo ga je i pojeo pred njima.

⁴⁴ Onda im reče: „Ovo su reči koje sam vam govorio dok sam bio sa vama: treba da se ispuni sve što je napisano za mene u Mojsijevom Zakonu, Prorocima i Psalmima.“

⁴⁵ Tada im je otvorio um da razumeju Pismo.

⁴⁶ Zatim im je rekao: „Zapisano je i to da će Hristos stradati i ustati iz mrtvih trećeg dana.

⁴⁷ U njegovo ime će se propovedati pokajanje i oproštenje greha svim narodima, počevši od Jerusalima.

⁴⁸ Vi ste očevici ovoga.

⁴⁹ Evo, ja ću poslati ono što je moj Otac obećao. Vi budite u gradu dok na vas ne siđe sila sa visine.“

Vaznesenje

⁵⁰ Tada ih je odveo do Vitanije, podigao svoje ruke i blagoslovio ih.

⁵¹ Blagosiljajući ih, počeo je da se udaljava od njih uznoseći se na nebo.

⁵² Oni su mu se ničice poklonili i vratili se u Jerusolim veoma se radujući.

⁵³ Stalno su bili u hramu i proslavljali Boga.

Evandjelje po Jovanu

Isus – utelovljena reč

- ¹ U početku je bio On – Reč, i On – Reč je bio sa Bogom. On – Reč bio je Bog.
² On je u početku bio sa Bogom.
³ Sve je njegovim posredstvom postalo i ništa što je postalo nije postalo bez njega.
⁴ U Reči je bio život i taj život je bio svetlost ljudima.
⁵ Svetlost svetli u tami, i tama je ne nadvlada.
⁶ Bog je poslao čoveka po imenu Jovan.
⁷ On je došao da svedoči za svetlost, da svi u nju poveruju.
⁸ *Jovan* nije bio svetlost, nego je svedočio za svetlost.
⁹ Istinita svetlost, koja obasjava svakog čoveka, došla je na svet.
¹⁰ Na svetu je bio, i svet je njegovim posredstvom nastao, ali ga svet nije prepoznao.
¹¹ Svojima je došao, ali su ga njegovi odbacili.
¹² A onima koji su ga prihvatili, dao je pravo da postanu deca Božija, onima koji veruju u njegovo ime.
¹³ Oni nisu rođeni ni od krvi, ni od želje tela, ni od volje muža; njih je Bog rodio.
¹⁴ Reč je postala telo i nastanila se među nama. Videli smo njegovu slavu, slavu koju ima od Oca kao jedinorođeni *Sin* pun milosti i istine.
¹⁵ Jovan je svedočio za njega kličući: „Za mnom dolazi onaj koji je iznad mene, jer je postojao pre mene.“
¹⁶ Iz punine njegove milosti svi smo primili milost na milost,
¹⁷ jer je Zakon dat preko Mojsija, a milost i istina nastupiše posredstvom Isusa Hrista.
¹⁸ Boga niko nikad nije video, jedinorođeni Bog, koji je u Očevom krilu, on ga je objavio.

Svedočanstvo Jovana Krstitelja

- ¹⁹ Ovo je Jovanovo svedočanstvo. Jevreji iz Jerusalima su poslali k njemu sveštenike i Levite da ga pitaju: „Ko si ti?“
²⁰ Jovan je priznao, i nije porekao, nego je otvoreno rekao: „Ja nisam Hristos.“
²¹ Onda su ga upitali: „Pa ko si onda? Jesi li ti prorok Ilija?“
„Nisam“ – odgovori *Jovan*.
„Jesi li Prorok?“ – pitali su ga.
„Nisam“ – odgovorio je *Jovan*.
²² Oni mu onda rekoše: „Reci nam ko si, da možemo da odgovorimo nešto onima koji su nas poslali. Šta ti kažeš o sebi?“
²³ On im odgovori rečima proroka Isaije: „Ja sam onaj čiji glas pustinjom odzvanja: 'Poravnajte put Gospodnji!'“
²⁴ Tada su ga farisejski poslanici
²⁵ upitali: „Pa, zašto onda krštavaš kad nisi ni Hristos, ni Ilija, ni Prorok?“
²⁶ Jovan im odgovori: „Ja krštavam vodom, ali među vama stoji jedan koga ne poznajete.
²⁷ On dolazi posle mene, a ja nisam dostojan da odrešim remenje na njegovoj obući.“
²⁸ To se dogodilo u Vitoniji, s druge strane Jordana, gde je Jovan krštavao.

Isus – Jagnje Božije

- ²⁹ Sledećeg jutra je Jovan video Isusa kako dolazi k njemu, pa je rekao: „Evo Jagnjeta Božijeg koje uklanja greh sveta.“

³⁰ Ovo je onaj o kome sam rekao: 'Za mnom dolazi čovek koji je iznad mene, jer je postojao pre mene.'

³¹ Ja nisam znao *ko je* to, ali sam došao da krštavam vodom, da bi se on objavio Izrailju.“

³² Jovan je posvedočio ovo: „Posmatrao sam kako Duh silazi sa neba u obličju goluba i ostaje na njemu.

³³ Ja nisam znao *ko je* to, ali onaj koji me je poslao da krštavam vodom, rekao mi je: 'Kada budeš video da Duh silazi i ostaje na nekome, znaćeš da je to onaj koji krštava Duhom Svetim.'

³⁴ I pošto sam video, izjavljujem da je on Sin Božiji.“

Isusovi prvi učenici

³⁵ Sledećeg jutra je Jovan opet bio tamo sa dvojicom svojih učenika.

³⁶ Videvši Isusa kako prolazi onuda, rekao je: „Evo Jagnjeta Božijeg!“

³⁷ Kada su ona dva *Jovanova* učenika to čula, krenuše za Isusom.

³⁸ Isus se osvrnuo i opazio da ona dvojica idu za njim. Upitao ih je: „Šta tražite?“

Oni odgovoriše: „*Ravi* (što znači: 'Učitelju'), gde stanuješ?“

³⁹ Isus im reče: „Dođite i vidite.“

Došli su i videli gde stanuje, te su ostatak dana proveli s njim. Bilo je oko četiri posle podne*.

⁴⁰ Andrija, brat Simona Petra, bio je jedan od one dvojice koji su pošli za Isusom nakon što su čuli šta je Jovan rekao.

⁴¹ On je prvo našao svoga brata Simona i rekao mu: „Našli smo Mesiju“ (što znači: „Hrista“).

⁴² Onda ga je odveo k Isusu. Kada ga je video, Isus je rekao: „Ti si Simon, sin Jovanov, ali zvaćeš se 'Kifa' (što znači: 'Petar'†).“

Isus poziva Filipa i Natanaila

⁴³ Sledećeg jutra Isus je odlučio da ide u Galileju. Našao je Filipa i rekao mu: „Pođi za mnom!“

⁴⁴ Filip je bio iz Vitsaide. Andrija i Petar su bili iz istog mesta.

⁴⁵ Filip je našao Natanaila i rekao mu: „Našli smo onoga o kome je Mojsije pisao u Zakonu i o kome su pisali Proroci. To je Isus, sin Josifov iz Nazareta.“

⁴⁶ Natanail reče: „Može li išta dobro da dođe iz Nazareta?“

Filip mu odgovori: „Dođi i vidi.“

⁴⁷ Isus je video Natanaila kako mu ide u susret, pa je rekao za njega: „Evo pravog Izrailjca u kome nema prevare.“

⁴⁸ Natanail ga upita: „Odakle me poznaješ?“

Isus mu odgovori: „Pre nego što te je Filip pozvao, video sam te pod smokvom.“

⁴⁹ Natanail mu odgovori: „*Ravi*‡, ti si Sin Božiji, ti si Car Izrailjev!“

⁵⁰ Isus mu reče: „Veruješ zato što sam ti rekao da sam te video pod smokvom. Videćeš i veće stvari od ovog.“

⁵¹ Još reče: „Zaista, zaista vam kažem: videćete otvoreno nebo i anđele Božije kako uzlaze i silaze ka Sinu Čovečijem.“

2

Svadba u Kani galilejskoj

¹ Trećeg dana je bila svadba u Kani galilejskoj. Tamo je bila i Isusova majka.

² Isus i njegovi učenici su takođe bili pozvani na svadbu.

³ Kada je ponestalo vina, reče Isusu njegova majka: „Nemaju više vina.“

* 1:39 Doslovno: *oko šestog časa*. † 1:42 Ime *Petar* dolazi od grčke reči *petros* što znači *stena*. ‡ 1:49 Na aramejskom i jevrejskom *Učitelju*.

⁴ „Nije tvoje da mi govoriš šta da činim – reče joj Isus. Moj čas još nije došao.“

⁵ Isusova majka reče slugama: „Radite sve što vam kaže.“

⁶ Tamo je bilo šest kamenih posuda za vodu, koje su po judejskim propisima služile za obredno pranje. U svaku je moglo da stane oko dva ili tri metrita*.

⁷ Isus reče slugama: „Napunite posude vodom.“ Oni ih napuniše do vrha.

⁸ Zatim im reče: „Zahvatite sad i odnesite trpezaru *da okusi*.“

Oni mu odnesoše.

⁹ Trpezar je okusio vino koje je postalo od vode, ali nije znao odakle je. To su znale sluge koje su zahvatile vodu. Trpezar je onda pozvao mladoženju

¹⁰ i rekao mu: „Svaki domaćin prvo iznosi dobro vino, a kad se gosti opiju, onda slabije. A ti si čuvao dobro vino sve do sada.“

¹¹ U Kani galilejskoj je Isus učinio svoj prvi znak i tako pokazao svoju slavu. Tu su njegovi učenici poverovali u njega.

¹² Posle ovoga je *Isus* sa svojom majkom, braćom i učenicima otišao u Kafarnaum. Ostao je tamo nekoliko dana.

Isus nailazi na veru i neveru kod ljudi

Isus isteruje trgovce iz hrama

¹³ Pošto se bližio judejski praznik Pasha, Isus je otišao gore u Jerusalim.

¹⁴ U hramu je zatekao prodavce volova, ovaca i golubova i menjače novca kako sede za svojim tezgama.

¹⁵ *Isus* je načinio bič od uzica i isterao iz hrama sve prodavce, ovce i volove, a menjačima novca rasuo novac i isprevrtao tezge.

¹⁶ Prodavcima golubova je rekao: „Nosite ovo odavde! Ne pravite tržnicu od Doma moga Oca!“

¹⁷ Njegovi učenici se tada setiše da je u *Svetom pismu* napisano:

„Izjeda me revnost za tvoj Dom.“

¹⁸ Neki *od vodećih* Jevreja su ga pitali: „Kakvim ćeš nam znakom dokazati da možeš da činiš ovo?“

¹⁹ Isus im odgovori: „Srušite ovaj hram i ja ću ga za tri dana podići.“

²⁰ Jevreji mu rekoše: „Trebalo je četrdeset šest godina da se sagradi ovaj hram†, a ti ćeš za tri dana da ga sagradiš?“

²¹ Međutim, *Isus* je govorio o hramu, koji je njegovo telo.

²² Tek kad je vaskrsao iz mrtvih, njegovi učenici su se setili da im je o tome govorio. Tada su poverovali Pismu i rečima koje je Isus izrekao.

²³ Dok je *Isus* bio u Jerusalimu za vreme praznika Pashe, mnogi su poverovali u njega, jer su videli znake koje je učinio.

²⁴ Sam Isus se nikome nije poveravao, jer ih je sve poznavao.

²⁵ Njemu niko nije morao da govori o bilo kome, jer je znao ljude u dušu.

3

Razgovor s Nikodimom

¹ Bio neki čovek, farisej, po imenu Nikodim, jedan od vodećih ljudi među Jevrejima.

² On je došao k Isusu po noći i rekao mu: „Učitelju, znamo da si ti učitelj koga je Bog poslao. Niko, naime, ne može činiti ove znake koja ti činiš ako Bog nije sa njim.“

³ Isus mu odgovori: „Zaista, zaista ti kažem: niko ne može videti Carstvo Božije ako se nanovo* ne rodi.“

* **2:6** Oko 100 l vode. † **2:20** Misli se na vreme od početka gradnje, od 19. godine pre nove ere do 26–27. godine nove ere, što čini spomenutih 46 godina. Istini za volju, hram nikada nije bio sasvim završen, pa ni do kobne 66. godine.

* **3:3** Ili: *od gore*.

⁴ Nikodim ga upita: „Kako odrastao čovek može da se nanovo rodi? Može li da uđe u utrobu svoje majke i da se ponovo rodi?“

⁵ Isus mu odgovori: „Zaista, zaista ti kažem: niko ne može ući u Carstvo Božije ako se ne rodi vodom i Duhom.

⁶ Telo rađa telo, a od Duha se rađa duh.

⁷ Ne čudi se što ti kažem: treba da se nanovo rodite.

⁸ Vetar duva gde hoće. Njegov huk čuješ, ali ne znaš otkud dolazi i kuda odlazi. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha.“

⁹ Nikodim upita Isusa: „Kako to može da se dogodi?“

¹⁰ Isus mu odgovori: „Ti si učitelj izrailjskog naroda, a ne znaš to?

¹¹ Zaista, zaista ti kažem: mi govorimo ono što znamo i svedočimo o onome što smo videli, ali vi ne prihvatate naše svedočanstvo.

¹² Ne verujete mi kad vam govorim o zemaljskim stvarima, kako ćete verovati ako vam budem govorio o nebeskim?

¹³ Niko nikada nije uzašao na nebo, osim Sina Čovečijeg koji je sišao sa neba.

¹⁴ Kao što je Mojsije podigao *na štap* zmiju *od bronze*, tako i Sin Čovečiji treba da bude podignut,

¹⁵ da svako ko poveruje u njega ima večni život.

¹⁶ Jer Bog je tako zavoleo svet, da je svog jedinorođenog Sina dao, da ko god poveruje u njega, ne propadne, nego da ima večni život.

¹⁷ Bog, naime, nije poslao Sina da sudi svetu, nego da se svet spase njegovim posredstvom.

¹⁸ Ko veruje u njega, tome se ne sudi; a ko ne veruje, već je osuđen, jer nije poverovao u ime jedinorodnoga Sina Božijeg.

¹⁹ Bog sudi ovako: svetlost je došla na svet, ali ljudi više zavoleše tamu nego svetlost, jer su njihova dela zla.

²⁰ Ko čini što ne valja, mrzi svetlost i ne izlazi na svetlost, da se ne otkriju njegova dela.

²¹ Ko čini što je po istini, dolazi na svetlost, da se pokaže da su njegova dela učinjena *u poslušnosti* prema Bogu.[†]

Svedočanstvo Jovana Krstitelja

²² Posle ovoga je Isus sa svojim učenicima otišao u Judeju. Tamo je boravio sa njima i krštavao.

²³ I Jovan Krstitelj je krštavao u Enonu kod Salima, jer je tamo bilo mnogo vode, te su ljudi dolazili i krštavali se.

²⁴ Jovan tada još nije bio bačen u tamnicu.

²⁵ Između Jovanovih učenika i nekog Jevrejina dođe do rasprave oko obrednog pranja.

²⁶ Učenici dođu k Jovanu i obrate mu se: „Učitelju, onaj što je bio s tobom s one strane Jordana, o kome si govorio, eno ga krštava i narod odlazi k njemu.“

²⁷ Jovan im odgovori: „Niko ne može prisvojiti sebi nešto ako mu to nije dano s neba.

²⁸ Sami ste mi svedoci da sam rekao: 'Ja nisam Hristos, nego sam poslat pred njim.'

²⁹ Mladoženja je onaj kome mlada pripada, a kum stoji sa strane i sluša, radujući se kad čuje glas mladoženjin. Prema tome, moja radost je potpuna.

³⁰ On treba da raste, a ja da se umanjujem.“

³¹ Ko dolazi od gore, nad svima je; a ko je sa zemlje, pripada zemlji i govori o zemaljskim stvarima. Ali onaj koji je sa neba, nad svima je.

³² On govori ono što je video i čuo, ali njegovu poruku niko ne prihvata.

³³ Ko prihvata njegovu poruku, potvrđuje da je Bog istinit.

³⁴ Onaj koga je Bog poslao, Božiju poruku prenosi, jer *Bog svoga* Duha u izobilju daje.

[†] 3:21 Neki smatraju da stihovi 16-21 predstavljaju glas naratora.

³⁵ Otac voli Sina i sve je predao u njegove ruke.

³⁶ Ko veruje u Sina, ima večni život; a ko je nepokoran Sinu, neće iskusiti život, nego će gnev Božiji ostati na njemu.

4

Isus i Samarjanka

¹ Međutim, Isus je saznao da su fariseji čuli da on zadobija i krštava više učenika nego Jovan.

² (Ustvari, sam Isus nije krštavao, nego njegovi učenici.)

³ Tada je napustio Judeju i otišao u Galileju.

⁴ Usput je morao da prođe kroz Samariju.

⁵ Tako je došao u samarijski grad po imenu Sihar, nedaleko od zemljišta koje je Jakov dao svome sinu Josifu.

⁶ Tamo se nalazio Jakovljev bunar. Isus, umoran od puta, sede na bunar. Bilo je oko podne*.

⁷ Neka žena Samarjanka dođe da zahvati vode. Isus joj reče: „Daj mi, *molim te*, da pijem.“

⁸ (Njegovi učenici su, u međuvremenu, otišli do grada da kupe nešto hrane.)

⁹ Tada mu Samarjanka reče: „Kako možeš ti, kao Jevrejin, da tražiš od mene, Samarjanke, da piješ?“ (Jevreji se, inače, ne mešaju† sa Samarjanima.)

¹⁰ Isus joj odgovori: „Kad bi ti znala kakav dar Bog ima za tebe, i ko je taj što od tebe traži da mu daš da pije, ti bi od njega tražila i on bi ti dao živu vodu.“

¹¹ Žena mu reče: „Gospode, bunar je dubok, a ti nemaš čime da zahvatiš. Odakle ćeš izvući živu vodu?“

¹² Zar si ti veći od našeg oca Jakova koji nam je dao ovaj bunar? On sam je pio sa njega, njegovi sinovi i njegova stoka.“

¹³ Isus joj odgovori: „Svako ko pije od ove vode, ponovo će ožedneti.

¹⁴ A ko pije od vode koju ću mu ja dati, taj nikada neće ožedneti, nego će voda koju ću mu ja dati postati u njemu izvor vode života i doneti mu večni život.“

¹⁵ Žena mu reče: „Gospode, daj mi tu vodu da ne žednim više i da ne dolazim više ovamo da zahvatam.“

¹⁶ Isus joj reče: „Idi i pozovi svoga muža, pa se vrati.“

¹⁷ Žena mu reče: „Nemam muža.“

Isus reče: „U pravu si kad kažeš da nemaš muža.

¹⁸ Imala si, naime, pet muževa, a onaj sa kojim sada živiš nije ti muž. Dobro si rekla.“

¹⁹ Žena mu reče: „Gospode, vidim da si prorok.

²⁰ Naši preci su se klanjali na ovoj gori, a vi kažete da je Jerusalem mesto gde se treba klanjati.“

²¹ Isus joj reče: „Veruj mi, ženo, da će doći čas kad se nećete klanjati Ocu ni na ovoj gori ni u Jerusalmu.

²² Vi, *Samarjani*, ne znate kome se klanjate. Mi, Jevreji, znamo kome se klanjamo, jer od Jevreja dolazi spasenje.

²³ Ali dolazi čas, i već je došao, kada će se pravi klanjaoci klanjati Ocu u Duhu i istini. Otac, naime, hoće ovakve molioc.

²⁴ Bog je Duh, te oni koji mu se klanjaju treba da se klanjaju u Duhu i istini.“

²⁵ Žena mu reče: „Znam da će doći Mesija, koga zovu Hristos. Kad on dođe, sve će nam objavit.“

* 4:6 Doslovno: *Oko šestog časa.* † 4:9 Reč u grčkom, u ovom kontekstu, najverovatnije znači *ne služiti se istom posudom.* Jevreji su verovali da će postati ritualno nečisti ako budu jeli ili pili iz iste posude sa Samarjanima.

²⁶ Isus joj reče: „To sam ja, koji govorim s tobom.“

²⁷ Kad su se njegovi učenici vratili, začudili su se da Isus razgovara sa ženom. Ipak, niko nije rekao: „Šta ti treba?“ ili: „Zašto razgovaraš sa njom?“

²⁸ Žena tada ostavi svoj krčag, pa ode u grad i reče ljudima:

²⁹ „Dođite da vidite čoveka koji mi je rekao sve što sam učinila. Da nije on Hristos?“

³⁰ Ljudi izađu iz grada i dođu k Isusu.

³¹ U međuvremenu, njegovi učenici mu rekoše: „Učitelju, pojedi *nešto!*“

³² Isus im reče: „Ja imam jedno jelo da jedem, koje vi ne poznajete.“

³³ Njegovi učenici počеше da se pitaju među sobom: „Da mu neko nije doneo da jede?“

³⁴ Isus im reče. „Moje jelo je da vršim volju onoga koji me je poslao i da dovršim njegovo delo.“

³⁵ Zar ne kažete: 'Još četiri meseca, pa dolazi žetva?' A ja vam, evo, kažem: osmotrite polja – žito je već dozrelo za žetvu!

³⁶ Žetelac već prima platu i žanje urod za večni život. Tako se i sejač i žetelac raduju zajedno.

³⁷ Ovako se ispunjuje izreka: 'jedan seje, drugi žanje.'

³⁸ Ja sam vas poslao da žanjete ono oko čega se niste trudili; drugi su se trudili, a vi ubirete plod njihovog truda.“

³⁹ Mnogi Samarjani iz tog grada su poverovali u Isusa zbog reči koje je ona žena rekla: „On mi je rekao sve što sam učinila.“

⁴⁰ Samarjani su onda došli k njemu i molili ga da ostane sa njima. Tako je ostao tamo dva dana,

⁴¹ pa je još više Samarjana poverovalo u njega zbog njegove reči.

⁴² Onda su rekli ženi: „Sada više ne verujemo zbog onog što si ti govorila, nego zato što smo sami čuli, pa znamo da je on istinski Spasitelj sveta.“

Isus leči sina carskog činovnika

⁴³ Dva dana kasnije, Isus ode odande u Galileju.

⁴⁴ Sam Isus je, naime, govorio da je prorok bez časti u svom zavičaju.

⁴⁵ Kada je, dakle, došao u Galileju, Galilejci su ga lepo dočekali, jer su bili u Jerusalmu tokom praznika *Pashe* i videli sve što je Isus tamo učinio.

⁴⁶ Isus je ponovo došao u Kanu u Galileji, gde je pretvorio vodu u vino. Tamo je bio neki carski činovnik koji je imao bolesnog sina u Kafarnaumu.

⁴⁷ Kada je čuo da je Isus došao iz Judeje u Galileju, ode k njemu i zamoli ga da dođe i isceli njegovog sina, jer je bio na umoru.

⁴⁸ Isus mu reče: „Ako ne vidite znake i čuda, vi nećete da verujete!“

⁴⁹ Činovnik mu reče: „Gospode, siđi, dok nije umrlo moje dete!“

⁵⁰ Isus mu reče. „Vrati se, tvoj sin živi.“

Čovek poveruje reči koju mu je Isus rekao i ode.

⁵¹ Dok se vraćao, pohrle mu u susret njegove sluge i jave mu da mu je dete živo.

⁵² Činovnik se onda raspitivao za čas kada je detetu krenulo na bolje. Rekli su mu da je groznica prestala juče oko jedan sat popodne.‡

⁵³ Otac je tada shvatio da se to dogodilo onog časa kada je Isus rekao: „Tvoj sin živi.“ Tada je poverovao on i svi njegovi ukućani.

⁵⁴ Ovo je bio drugi znak koji je Isus učinio, nakon što je iz Judeje došao u Galileju.

5

Isceljenje u banji Vitezdi

‡ 4:52 U grčkom *U sedmom času*.

¹ Nakon ovoga, Isus ode gore u Jerusolim na jedan judejski praznik.

² U Jerusalimu, kod Ovčijih vrata, nalazila se banja koja se na jevrejskom zvala „Vitezda“. Imala je pet tremova.

³ Tu je ležalo mnogo bolesnih: slepih, hromih, i oduzetih. Čekali su da se voda zatalasa,

⁴ jer je anđeo silazio u određeno vreme talasajući vodu. Prvi koji bi ušao kad se voda zatalasa, ozdravljao bi, ma od kakve bolesti da je bolovao.

⁵ Tamo je bio jedan čovek koji je trideset osam godina patio od svoje bolesti.

⁶ Isus ga je video da leži tamo, te znajući da je već dugo bolestan, upita ga: „Hoćeš li da ozdraviš?“

⁷ Bolesnik mu odgovori: „Gospode, nemam nikoga ko bi me spustio u banju kad se voda zatalasa. Dok ja dođem do tamo, drugi pre mene siđe.“

⁸ Isus mu reče: „Ustani, uzmi svoja nosila i hodaj!“

⁹ Čovek odmah ustane, podigne svoja nosila i počne da hoda.

Taj dan je bio subota.

¹⁰ *Vodeći* Jevreji rekoše isceljenom čoveku: „*Danas* je subota, i nije dozvoljeno da nosiš svoja nosila!“

¹¹ On odgovori: „Onaj koji me je iscelio rekao mi je: 'Uzmi svoja nosila i hodaj!'“

¹² Oni ga upitaše: „Ko je taj čovek što ti je rekao: 'Uzmi svoja nosila i hodaj!'?“

¹³ Isceljeni nije znao ko *ga je iscelio*, jer je Isus nestao u mnoštvu sveta koje je bilo tamo.

¹⁴ Kasnije je Isus našao isceljenog čoveka u hramu i rekao mu: „Eto, ozdravio si. Ne greši više da te ne snađe nešto gore.“

¹⁵ Čovek ode i javi vodećim Jevrejima da je Isus onaj koji ga je iscelio.

¹⁶ Ti Jevreji su počeli da proganjaju Isusa, jer je to učinio u subotu.

¹⁷ Isus im reče: „Moj Otac sve do sada radi, pa i ja radim.“

¹⁸ Zbog ovoga su Jevreji još više bili rešeni da ga ubiju; ne samo zato što je prekršio *Zakon o suboti*, već i stoga što je Boga nazvao svojim Ocem, te izjednačio sebe sa Bogom.

¹⁹ Isus im reče: „Zaista, zaista vam kažem: Sin ništa ne može da čini sam od sebe; on čini samo ono što je video da Otac čini. Što Otac čini, to isto čini i Sin.

²⁰ Naime, Otac voli Sina i zato mu otkriva sve što sam čini. Otkriće mu i veće stvari, a vi ćete im se diviti.

²¹ Kao što Otac podiže mrtve i daje im život, tako i Sin daje život onima kojima hoće.

²² Otac, naime, ne sudi nikome, nego je sav sud predao Sinu,

²³ da svi poštuju Sina, kao što poštuju Oca. Ko ne poštuje Sina, ne poštuje ni Oca koji ga je poslao.

²⁴ Zaista, zaista vam kažem: ko sluša moju reč i veruje onome koji me je poslao, ima večni život, te ne ide na sud, nego prelazi iz smrti u život.

²⁵ Zaista, zaista vam kažem: dolazi čas, i već je došao, kada će mrtvi čuti glas Sina Božijeg. Koji ga čuju, ti će živeti.

²⁶ Jer, kao što Otac ima život u sebi, tako je i Sinu dao da ima život u sebi.

²⁷ Dao mu je i vlast da sudi, jer je on Sin Čovečiji.

²⁸ Ne čudite se tome, jer dolazi čas kada će svi koji su u grobovima čuti njegov glas,

²⁹ pa će izaći *iz njih*. Tada će oni koji su činili dobro vaskrsnuti za život, a oni koji su činili zlo vaskrsnuće da prime osudu.

³⁰ Ja sam ništa ne mogu da činim po svome; ja sudim na osnovu onoga što čujem. Moj sud je pravedan, jer ja ne tražim da činim svoju volju, nego volju onoga koji me je poslao.

Hristovi svedoci

³¹ Ako ja svedočim sam za sebe, moje svedočanstvo nije istinito.

³² Neko drugi svedoči za mene i ja znam da je ono što on svedoči o meni istinito.

³³ Vi ste poslali Jovanu *glasnike*, a on vam je potvrdio istinu.

- ³⁴ Meni ne treba svedočanstvo čoveka, nego vam govorim o *Jovanu* da biste se vi spasli.
- ³⁵ Jovan je bio svetiljka koja je gorela i svetlela, a vi ste hteli nakratko da uživate u njegovoj svetlosti.
- ³⁶ Ja imam većeg svedoka od Jovana. To su dela koja mi je Otac naložio da činim. Dela koja činim svedoče da me je Otac poslao.
- ³⁷ I Otac koji me je poslao svedoči za mene. Njegov glas nikad niste čuli, niti ste ikada videli lik njegov.
- ³⁸ Njegova reč ne boravi u vama, jer ne verujete *Ocu* koji ga je poslao.
- ³⁹ Vi istražujete Pisma, jer mislite da po njima imate večni život, a ona svedoče o meni.
- ⁴⁰ Ipak, vi nećete da dođete k meni da imate život.
- ⁴¹ Ja ne prihvatom slavu od ljudi.
- ⁴² Ali ja vas poznajem i znam da nemate u sebi ljubavi prema Bogu.
- ⁴³ Ja sam došao u ime svoga Oca, ali vi me ne prihvatate. Ako neko dođe u svoje ime, takvoga prihvatate.
- ⁴⁴ Vi veličate jedan drugoga, a ne trudite se da zadobijete slavu od jedinoga Boga. Kako ćete onda verovati *meni*?
- ⁴⁵ Ne mislite da ću vas ja optužiti pred Ocem. Mojsije, u koga se uzdate, je onaj koji vas optužuje.
- ⁴⁶ Jer da ste verovali Mojsiju, verovali biste i meni, jer je on o meni pisao.
- ⁴⁷ Ako ne verujete onom što je on napisao, kako ćete verovati mojim rečima?"

6

Isus hrani pet hiljada ljudi

- ¹ Posle ovoga je Isus otišao na drugu stranu Galilejskog jezera (to jest, Tiverijadskog jezera).
- ² Sledilo ga je mnogo naroda, jer su posmatrali znake koje je činio na bolesnima.
- ³ Isus je otišao na jednu goru i seo tamo sa svojim učenicima.
- ⁴ Bila je blizu Pasha, judejski praznik.
- ⁵ Isus podiže pogled i opazi da pristiže mnogo sveta. Upitao je Filipa: „Gde da kupimo hleba da nahranimo ovoliko sveta?“
- ⁶ Ovo je rekao iskušavajući Filipa, a u stvari je znao šta će učiniti.
- ⁷ Filip mu odgovori: „Da kupimo hleba i za dve stotine srebrnjaka ne bi bilo dovoljno da svaki dobije nešto malo!“
- ⁸ Jedan od učenika, Andrija, brat Simona Petra, reče mu:
- ⁹ „Tu je jedan momčić koji ima pet ječmenih hlebova i dve ribe. Ipak, to nije dovoljno da se nahrani toliki narod.“
- ¹⁰ Isus im reče: „Neka narod poseda!“ Bilo je tu dosta trave. Ljudi tako posedaše, njih oko pet hiljada.
- ¹¹ Onda je Isus uzeo hlebove, zahvalio *Bogu*, pa ih je dao onima koji su sedeli. Tako je učinio i sa ribama, te je *svako jeo* koliko je hteo.
- ¹² Kada su se svi nasitili, *Isus* reče svojim učenicima: „Pokupite preostale komade da ne propadnu.“
- ¹³ *Učenici* sakupiše dvanaest kotarica preostalog hleba od onih pet ječmenih hlebova koje je narod jeo.
- ¹⁴ Kada su ljudi videli kakav je znak Isus učinio, rekli su: „Ovo je zaista Prorok koji treba da dođe na svet!“
- ¹⁵ Međutim, Isus je znao da oni hoće da ga zacare na silu, pa je zato otišao na jednu goru da bude sam.
- ¹⁶ Kada se spustilo veče, njegovi učenici su sišli do jezera.

¹⁷ Ukrkali su se na brodić i uputili se prema Kafarnaumu. Bilo se već smračilo, a Isus nikako da dođe.

¹⁸ Počeo je da duva jak vetar i more se uzburkalo.

¹⁹ Učenici su veslali nekih dvadeset pet do trideset stadija* kada su opazili Isusa kako hoda po moru. Kada se približio čamcu, učenici se uplašiše.

²⁰ Isus im reče: „To sam ja, ne bojte se!“

²¹ Tada su hteli da ga ukrcaju u brodić, ali brodić se odjednom našao na mestu prema kom su se uputili.

Isus - hleb života

²² Sutradan su ljudi koji su ostali s druge strane jezera, opazili da je tamo ostao samo jedan brodić. Znali su, naime, da Isus nije ušao u brodić sa svojim učenicima, nego su učenici otišli sami.

²³ A iz Tiverijade prispeše drugi brodići, blizu mesta gde je narod jeo hleb za koji je Gospod bio zahvalio *Bogu*.

²⁴ Kada je, dakle, narod video da tamo nema ni Isusa ni njegovih učenika, ušli su u brodiće i otišli u Kafarnaum da ga traže.

²⁵ Našli su ga s druge strane jezera i rekli mu: „Učitelju, kada si došao ovamo?“

²⁶ Isus im reče: „Zaista, zaista vam kažem: ne tražite me vi zato što ste videli znake, nego zato što ste jeli hlebove i nasitili se.

²⁷ Ne radite za hranu koja propada, nego za hranu koja ostaje za večni život. Takvu hranu će vam dati Sin Čovečiji, jer je na njega Bog Otac utisnuo svoj pečat.“

²⁸ Oni ga upitaše: „Šta treba da radimo da bismo činili dela koja Bog traži?“

²⁹ Isus im odgovori: „Ovo je delo koje Bog traži: da verujete u onoga koga je on poslao.“

³⁰ Oni ga onda upitaše: „Kakav ćeš znak učiniti, da bismo verovali u tebe kad ga vidimo? Šta ćeš, dakle, da učiniš?“

³¹ Naši preci su jeli manu u pustinji, kao što je napisano u *Pismu*: 'Dade im hleb sa neba da jedu.'“

³² Isus im reče: „Zaista, zaista vam kažem: nije vam Mojsije dao hleb sa neba, nego vam moj Otac daje istinski hleb.

³³ Hleb koji Bog daje jeste onaj koji silazi sa neba i daje život svetu.“

³⁴ Tada mu rekoše: „Gospode, daj nam zauvek taj hleb!“

³⁵ Isus im reče: „Ja sam hleb života; ko dolazi k meni neće ogladneti i ko veruje u mene nikada neće ožedneti.

³⁶ Ali ja sam vam rekao da, iako me vidite, nećete da verujete.

³⁷ Svako koga mi daje Otac dolazi k meni, a onoga koji dolazi k meni neću odbaciti.

³⁸ Jer ja nisam sišao sa neba da činim svoju volju, nego volju *Boga* koji me je poslao.

³⁹ Ovo je volja *Boga* koji me je poslao: da ne izgubim nijednoga od onih koje mi je On dao, nego da ih vaskrsnem u Poslednji dan.

⁴⁰ Volja moga Oca je da ko god me vidi i poveruje u mene, ima večni život, a ja ću ga vaskrsnuti u Poslednji dan.“

⁴¹ Na to su Jevreji počeli da gundaju, zato što je rekao: „Ja sam hleb koji je sišao sa neba.“

⁴² Rekoše: „Zar nije to Isus, Josifov sin? Zar mu ne znamo oca i majku? Kako to sad kaže da je sišao sa neba?“

⁴³ Isus im reče: „Ne gundajte među sobom!

⁴⁴ Niko ne može da dođe k meni, ako ga ne privuče Otac koji me je poslao, a ja ću ga vaskrsnuti u Poslednji dan.

⁴⁵ U Prorocima je zapisano: 'Svi će biti od Boga učeni.' Svako ko sluša Oca i prihvati njegovo učenje, dolazi k meni.

⁴⁶ Ipak, Oca niko nije video, osim onog koji je došao od Boga; on je video Oca.

* 6:19 5 do 6 km.

⁴⁷ Zaista, zaista vam kažem: ko veruje u mene, ima večni život.

⁴⁸ Ja sam hleb života.

⁴⁹ Vaši preci su jeli manu u pustinji, a *ipak* su pomrli.

⁵⁰ Ali hleb koji dolazi sa neba je takav da ko jede od njega ne umire.

⁵¹ Ja sam hleb života koji je sišao sa neba. Ko bude jeo od ovog hleba, živeće zauvek. Hleb koji ću ja dati je moje telo koje dajem da bi svet živeo.“

⁵² Na ovo Jevreji počеше žestoko da negoduju. Pitali su se: „Kako ovaj može da nam da svoje telo da jedemo?“

⁵³ Isus im reče: „Zaista, zaista vam kažem: ako ne jedete telo Sina Čovečijeg i ne pijete krv njegovu, nećete imati života u sebi.

⁵⁴ Ko jede moje telo i pije moju krv, ima večni život i ja ću ga vaskrsnuti u Poslednji dan.

⁵⁵ Jer je moje telo istinska hrana i moja krv je istinsko piće.

⁵⁶ Ko jede moje telo i pije moju krv, ostaje u meni i ja u njemu.

⁵⁷ Kao što je mene poslao živi Otac, te ja živim zbog Oca, tako će i onaj koji mene jede živeti zbog mene.

⁵⁸ Ovo je taj hleb koji je sišao sa neba. On nije kao onaj što su jeli vaši preci, jer su oni, *ipak*, pomrli. Ko jede ovaj hleb, živeće zauvek.“

⁵⁹ Ovo je Isus izrekao u Kafarnaumu, dok je poučavao u sinagogi.

⁶⁰ Kad su to čuli, mnogi od njegovih učenika rekoše: „Teško je *usvojiti* ovo učenje. Ko može da ga prihvati?“

⁶¹ Isus je u sebi znao da njegovi učenici gundaju zbog njegove besede, te im je rekao: „Zar vas ovo navodi da odustanete?“

⁶² A šta *ćete reći* kada budete gledali Sina Čovečijeg da se vraća tamo gde je pre bio?

⁶³ Duh *Božiji* je taj koji daje život. Čovek to ne može. Reči koje sam vam rekao Duh su i život su.

⁶⁴ Ali, ima među vama onih koji ne veruju.“ Naime, Isus je od početka znao da neki neće verovati u njega i ko će ga izdati.

⁶⁵ Tada reče: „Zato sam vam rekao: 'Niko ne može doći k meni, ako mu to Otac ne omogući.“

⁶⁶ Tada su ga mnogi učenici napustili i nisu više išli za njim.

⁶⁷ Zato je Isus upitao Dvanaesticu: „Da nećete i vi da odete?“

⁶⁸ Odgovori mu Simon Petar: „Gospode, kome da odemo? Ti imaš reči večnog života.

⁶⁹ Mi smo uvereni i znamo da si ti sveti Božiji *poslanik*.“

⁷⁰ Isus im reče: „Nisam li baš ja izabrao vas Dvanaesticu? A ipak, jedan od vas je *đavo*.“

⁷¹ Isus je ovo rekao misleći na Judu, sina Simona Iskariota, jer je on bio taj koji će ga izdati, *iako* je bio jedan od Dvanaestice.

Isus dolazi u sukob sa religioznim vođama

7

Isus na prazniku Senica

¹ Nakon ovoga je Isus išao po Galileji. Nije hteo da se kreće po Judeji, jer su judejske *vođe* tražile priliku da ga ubiju.

² Bližio se judejski Praznik Senica.

³ Tada rekoše Isusu njegova braća: „Otputuj odavde i idi u Judeju, da bi tvoji učenici videli dela koja činiš.

⁴ Niko ne krije šta radi ako želi da bude poznat u javnosti.“

⁵ Ipak, ni njegova braća nisu verovala u njega.

⁶ Isus im reče: „Moje vreme još nije došlo, a za vas je svako vreme pogodno.

⁷ Svet ne može da mrzi vas, ali mene mrzi, jer mu ja iznosim pred oči njegova zla dela.

⁸ Vi idite na praznik. Ja neću ići na ovaj praznik, jer moje vreme još nije došlo.“

⁹ To im je rekao i ostao u Galileji.

¹⁰ Pošto su njegova braća otišla na praznik, onda je i sam Isus otišao, ali ne javno, nego tajno.

¹¹ Judejske *vođe* su ga tražile na praznik i raspitivale se o njemu: „Gde je onaj?“

¹² U narodu se mnogo pričalo o njemu. Jedni su govorili: „Dobar je!“

Drugi su, opet, govorili: „Nije, nego zavodi narod!“

¹³ Niko o njemu nije govorio javno zbog straha od judejskih *vođa*.

¹⁴ Usred praznika, Isus je otišao u hram i počeo da poučava *narod*.

¹⁵ Tada su se Jevreji začudili i rekli: „Otkud se ovaj razume u svete spise kad se nije školovao za to?“

¹⁶ Isus im je tada odgovorio: „Ovo učenje ne potiče od mene, nego od *Boga* koji me je poslao.

¹⁷ Ko hoće da čini ono što *Bog* hoće, znaće da li ovo učenje dolazi od Boga ili ja govorim u svoje ime.

¹⁸ Ko govori u svoje ime, taj traži slavu za sebe. A ko traži slavu za onog koji ga je poslao, taj je pošten i u njemu nema nepravde.

¹⁹ Nije li vam Mojsije dao Zakon? A ipak niko od vas ne postupa po Zakonu. Zašto hoćete da me ubijete?“

²⁰ Narod mu odgovori: „Zao duh je *ušao u tebe*! Ko hoće da te ubije?“

²¹ Isus im odgovori: „Učinio sam jedno čudo i svi se divite tome.

²² Vi obrezujete *mušku decu*, jer vam je Mojsije tako naložio, a ipak to činite i subotom. U stvari, obrezanje ste primili od svojih predaka, a ne od Mojsija.

²³ Dakle, ako dečaka obrezujete subotom, da se Mojsijev Zakon ne bi narušio, zašto se onda ljutite na mene što sam celog čoveka iscelio u subotu?

²⁴ Ne sudite po spoljašnjosti, nego sudite po pravdi!“

Da li je Isus Hristos?

²⁵ Neki Jerusalimljani rekoše: „Zar nije to onaj koga traže da ubiju?

²⁶ A evo, on slobodno govori i niko mu se ne suprotstavlja. Da nisu možda naši glavari shvatili da je on Hristos?

²⁷ Međutim, mi znamo odakle je ovaj. Kada Hristos dođe, niko neće znati odakle je.“

²⁸ Dok je poučavao u hramu, Isus je povikao: „Vi *mislite da* znate ko sam i odakle sam! Ipak, ja nisam došao u svoje ime; *Bog* istiniti me je poslao. Vi ga ne poznajete,

²⁹ a ja ga poznajem, jer sam od njega došao i on me je poslao.“

³⁰ Tada su gledali da uhvate Isusa, ali niko nije podigao ruke na njega, jer još nije bio došao njegov čas.

³¹ Ipak, mnogo ljudi je poverovalo u njega i govorilo: „Kada dođe Hristos, hoće li činiti veće znake nego što ih je ovaj učinio?“

³² Fariseji su čuli da se ovo šapuće u narodu, pa su vodeći sveštenici i fariseji poslali hramsku stražu da uhvate Isusa.

³³ Tada Isus reče: „Još malo vremena sam sa vama, a onda odlazim onom koji me je poslao.

³⁴ Tražićete me, ali me nećete naći i gde ću ja biti vi ne možete doći.“

³⁵ Jevreji su tada govorili među sobom: „Gde on to misli da ide, a da ga mi nećemo naći? Da neće možda da ide *Jevrejima* rasejanim među Grke i da uči Grke?

³⁶ Šta je mislio pod tim kad je rekao: „Tražićete me, ali me nećete naći i gde ću ja biti vi ne možete doći?“

³⁷ Poslednjeg, najvećeg dana praznika, Isus stade pred narod i povika: „Ako je ko žedan, neka dođe k meni i neka pije!“

³⁸ Ko veruje u mene, kao što kaže Pismo: 'Iz njegove nutrine će poteći reke žive vode.'"

³⁹ Ovo je rekao misleći na Duha koga su imali da prime oni koji veruju u Isusa. Duh tada još nije bio sišao, zato što Isus još nije bio *vaznet* u slavu.

⁴⁰ Kada su neki ljudi iz mnoštva čuli ove *Isusove* reči, rekli su: „Ovo je zaista pravi Prorok!“

⁴¹ Drugi su govorili: „Ovo je Hristos!“ Treći su govorili: „Zar će Hristos doći iz Galileje?“

⁴² Ne kaže li Pismo da će Hristos biti iz Davidovog potomstva, i da će doći iz Vitlejema, mesta odakle je bio David?“

⁴³ Tada je među narodom došlo do podele zbog Isusa.

⁴⁴ Neki od njih su želeli da ga uhvate, ali niko nije stavio ruku na njega.

Neverovanje judejskih vođa

⁴⁵ *Hramski* stražari se vrate vodećim sveštenicima i farisejima. Ovi im rekoše: „Zašto ga niste doveli?“

⁴⁶ Stražari odgovoriše: „Niko nikada nije govorio kao ovaj čovek.“

⁴⁷ Fariseji im rekoše: „Zar je i vas zaveo?“

⁴⁸ Da nije neko od glavarara ili od fariseja poverovao u njega?

⁴⁹ A ova svetina koja ne poznaje Zakon *Mojsijev* – prokleta je!“

⁵⁰ Jedan od njih, Nikodim, koji je ranije otišao k Isusu, im reče:

⁵¹ „Zar se po našem Zakonu sudi čoveku koji nije bio prethodno ispitan da bi se utvrdilo šta je učinio?“

⁵² Oni mu odgovore: „Da nisi i ti iz Galileje? Prouči *Pismo* i videćeš da prorok ne dolazi iz Galileje.“

⁵³ Tada svaki ode svojoj kući.*

8

Žena uhvaćena u preljubi

¹ Isus, pak, ode na Maslinsku goru.

² Ujutro je *Isus* ponovo došao u hram. Sav narod se okupio oko njega. On je seo i počeo da ih uči.

³ A fariseji i znalci Svetog pisma dovedu neku ženu uhvaćenu u preljubi i postave je u sredinu.

⁴ Zatim su rekli Isusu: „Učitelju, ova žena je uhvaćena u samom činu preljube.

⁵ Mojsije nam je u Zakonu zapovedio da takve žene kamenujemo. Šta ti kažeš na to?“

⁶ To su rekli da bi ga naveli da izusti nešto zbog čega bi ga optužili.

Ali Isus se sagnuo i počeo da piše nešto prstom po tlu.

⁷ Kako su ga oni neprestano saletali pitanjima, Isus se ispravi i reče im: „Ko je od vas bez greha, neka prvi baci kamen na nju.“

⁸ Onda se ponovo sagnuo i pisao po tlu.

⁹ Kad su ovi to čuli, počеше jedan po jedan da odlaze, počevši od najstarijih do poslednjih. *Isus* je tako ostao sam sa onom ženom koja je stajala u sredini.

¹⁰ Isus se zatim uspravi i upita je: „Ženo, gde su oni? Zar te niko od njih nije osudio?“

¹¹ „Niko, Gospode!“ – odgovori žena. Isus joj reče: „Ni ja te ne osuđujem. Idi i od sada ne greši više!“

Isus – svetlost svetu

¹² Isus se zatim ponovo obratio narodu: „Ja sam svetlost svetu. Ko mene sledi, neće hodati po tami, nego će imati svetlost života.“

¹³ Rekoše mu fariseji: „Ti svedočiš sam za sebe i zato tvoje svedočanstvo ne vredi.“

* **7:53** U najranijim manuskriptima ne postoji deo od 7,53 do 8,11.

¹⁴ Isus im odgovori: „Ako ja i svedočim sam za sebe, to je zato što znam odakle dolazim i kuda odlazim. A vi ne znate odakle dolazim i kuda odlazim.

¹⁵ Vi sudite po ljudskim *merilima*; ja ne sudim nikome.

¹⁶ Ako i sudim, moj sud je istinit, jer ja ne sudim sam; sa mnom je Otac koji me je poslao.

¹⁷ Pa i u vašem Zakonu piše da je svedočenje istinito ako dva svedoka *daju isti iskaz*.

¹⁸ Ja svedočim sam za sebe, ali i Otac koji me je poslao svedoči za mene.“

¹⁹ Tada su mu rekli: „Gde je tvoj otac?“

Isus im odgovori: „Vi ne poznajete ni mene, ni moga Oca. Kada biste poznavali mene, poznavali biste i moga Oca.“

²⁰ Ove reči je Isus izgovorio dok je poučavao narod u delu hrama gde su se skupljali prilozi. Niko ga nije uhvatio, jer još nije bio došao njegov čas.

Ko je Isus?

²¹ Isus im ponovo reče: „Ja odlazim; vi ćete me tražiti, ali ćete umreti u svom grehu. A tamo gde ja idem, vi ne možete doći.“

²² Tada Jevreji rekoše: „Da neće da se ubije, jer kaže: 'Tamo gde ja idem, vi ne možete doći'?“

²³ Isus im reče: „Vi ste odozdo, a ja sam odozgo. Vi ste od ovog sveta, a ja nisam od ovog sveta.

²⁴ Zato sam vam rekao da ćete umreti u svojim gresima. Ako ne poverujete da Ja Jesam, pomrećete u svojim gresima.“

²⁵ „Ko si ti?“ – pitali su ga tada. Isus im odgovori: „Ne govorim li vam baš to od samog početka?

²⁶ Mnogo toga imam da kažem o vama i da sudim. Ipak, ja govorim svetu samo ono što sam čuo od onoga koji je istinit. On me je poslao.“

²⁷ Ali oni nisu razumeli da im Isus govori o Ocu.

²⁸ Isus im tada reče: „Kada podignete Sina Čovečijeg, tada ćete shvatiti da Ja Jesam. Ja ništa ne činim sam od sebe, nego govorim kako me je naučio Otac.

²⁹ Onaj koji me je poslao, sa mnom je; on me nije ostavio samog, jer ja uvek činim ono što je njemu ugodno.“

³⁰ Nakon ovih njegovih reči, mnogo ljudi je poverovalo u njega.

Šta čini Avrahamovo potomstvo?

³¹ Tada je Isus rekao Jevrejima koji su poverovali u njega: „Ako držite moje učenje, zaista ste moji učenici.

³² Upoznaćete istinu i istina će vas osloboditi.“

³³ Oni mu odgovoriše: „Mi smo Avrahamovo potomstvo. Nikada nikome nismo robovali. Kako to misliš: 'Postaćete slobodni'?“

³⁴ Isus im reče: „Zaista, zaista vam kažem, svako ko čini greh, rob je grehu.

³⁵ Rob ne pripada porodici zauvek, a sin pripada porodici zauvek.

³⁶ Stoga, ako vas Sin oslobodi, tada ćete biti stvarno slobodni.

³⁷ Znam da ste Avrahamovo potomstvo. Ipak, gledate da me ubijete, jer ne prihvatate moju reč.

³⁸ Ja govorim ono što sam video kod svog Oca, a vi činite ono što ste čuli od svog oca.“

³⁹ Oni mu odgovoriše: „Naš otac je Avraham.“

Isus im reče: „Da ste Avrahamova deca, vi biste činili Avrahamova dela.

⁴⁰ Vi sada gledate da me ubijete, mene koji sam vam rekao istinu koju mi je Bog rekao. Avraham tako šta nije činio.

⁴¹ Vi činite ono što vaš otac čini.“

Oni mu rekoše: „Mi nismo vanbračna deca. Bog je naš jedini Otac.“

⁴² Isus im reče: „Kada bi Bog bio vaš Otac, vi biste me voleli, jer ja sam došao od Boga i sad sam ovde. Nisam došao po svojoj volji, nego me je on poslao.

⁴³ Zašto ne razumete ono što govorim? Zato što ne možete podneti da slušate moju reč.

⁴⁴ Đavo je vaš otac i vi hoćete da udovoljavate njegovim željama. On je oduvek ubica ljudi i u istini se nije zadržao, jer u njemu nema istine. Kad govori laž, on pokazuje svoje pravo lice, jer je lažljivac i otac svih laži.

⁴⁵ Ja vam govorim istinu i zato mi ne verujete.

⁴⁶ Ko od vas može da dokaže da činim greh? Ako govorim istinu, zašto mi ne verujete?

⁴⁷ Ko je od Boga, taj sluša šta mu Bog govori. Vi ne slušate zato što niste od Boga.“

⁴⁸ Jevreji mu odgovoriše: „Nismo li u pravu kad kažemo da si Samarjanin i da je zli duh u tebi?“

⁴⁹ Isus odgovori: „Nije zli duh u meni, nego ja poštujem svoga Oca, a vi mene ne poštujete.

⁵⁰ Ja ne tražim slavu za sebe. Ali postoji jedan koji traži i on sudi.

⁵¹ Zaista, zaista vam kažem: ko drži moju reč neće nikada iskusiti smrti.“

⁵² Rekoše mu Jevreji: „Sada znamo da je zli duh u tebi. Avraham je umro, a tako i proroci, a ti kažeš: 'Ko drži moju reč neće nikada umreti.'“

⁵³ Zar si ti veći od oca našeg Avrahama koji je umro? Pa i proroci su pomrli. Za koga se ti to izdaješ?“

⁵⁴ Isus odgovori: „Kad bih ja sam sebi davao čast, moja čast ne bi vredela ništa. Moj Otac je onaj koji mi daje čast, za koga vi govorite da je vaš Bog.

⁵⁵ Vi ga ne poznajete, a ja ga poznajem. Kad bih rekao da ga ne poznajem, bio bih lažljivac kao i vi. Međutim, ja ga poznajem i držim njegovu reč.

⁵⁶ Avraham, vaš otac, radovao se što će videti moj dolazak. Video ga je i radovao se.“

⁵⁷ Rekoše mu Jevreji: „Nemaš još ni pedeset godina. Kako si ti to video Avrahama?“

⁵⁸ Isus im odgovori: „Zaista, zaista vam kažem: pre nego što se Avraham rodio, Ja Jesam.“

⁵⁹ Na to svi dohvatiše kamenje da ga kamenuju, ali Isus se ukloni od njih i ode iz hrama.

9

Isceļjenje slepog od rođenja

¹ Kada je izašao iz hrama video je čoveka slepog od rođenja.

² Njegovi učenici ga upitaše: „Učitelju, zašto se ovaj čovek rodio slep? Da li je zgrešio on ili njegovi roditelji?“

³ Isus odgovori: „Nije on slep zato što je zgrešio on ili njegovi roditelji, već da bi Bog na njemu pokazao delovanje svoje sile.

⁴ Dok je dan, treba da činimo delo onoga koji me je poslao. Jer dolazi noć kada niko neće moći da radi.

⁵ Dok sam na svetu, ja sam svetlost svetu.“

⁶ Rekavši ovo, pljunuo je na zemlju i od pljuvačke načinio blato, pa je tim blatom namazao čovekove oči.

⁷ Onda mu je rekao: „Idi i umij se u Siloamskoj banji!“ (Siloam u prevodu znači „poslan“.) Čovek ode, umi se i vrati se sa zdravim vidom.

⁸ Njegovi susedi i oni koji su ga videli kako prosi, rekli su: „Nije li to onaj koji je tu sedeo i prosio?“

⁹ Jedni su govorili: „Da, to je taj!“ – a drugi opet: „Ne, nije, nego samo liči na njega!“

On tada reče: „Ja sam taj!“

¹⁰ Onda ga upitaše: „Kako si progledao?“

¹¹ On odgovori: „Čovek koji se zove Isus je napravio blato, namazao moje oči i rekao mi: 'Idi u Siloamsku *banju* i umij se!' Otišao sam, umio se i progledao.“

¹² Oni ga upitaše: „Gde je on?“

„To ne znam“ – odgovori on.

¹³ Zatim su nekadašnjeg slepca odveli farisejima.

¹⁴ A dan kada je Isus napravio blato i vratio vid slepome bio je subota.

¹⁵ Fariseji ga ponovo upitaše kako je progledao. On im reče: „Namazao mi je oči blatom, ja sam se umio i sada vidim.“

¹⁶ Tada rekoše neki fariseji: „Taj čovek nije od Boga, jer ne poštuje *zakon o suboti*.“

Drugi rekoše: „Kako grešan čovek može učiniti ovakve znake?“ Tako je došlo do podele među njima.

¹⁷ Ponovo su pitali nekadašnjeg slepca: „Šta ti misliš o njemu, pošto ti je vratio vid?“

Čovek reče: „On je prorok.“

¹⁸ Ipak, judejske *vođe* nisu htele da poveruju da je čovek bio slep i da ponovo vidi, dok nisu pozvali njegove roditelje.

¹⁹ Onda su i njih pitali: „Da li je ovo vaš sin za koga tvrdite da se rodio slep? Kako to da sada vidi?“

²⁰ Njegovi roditelji odgovoriše: „Znamo da je ovo naš sin i da se rodio slep,

²¹ ali ne znamo kako sada vidi i ko mu je vratio vid. Pitajte njega. Punoletan je, pa neka govori sam za sebe.“

²² Njegovi roditelji su rekli ovo, jer su se plašili judejskih *vođa*. Naime, judejske *vođe* su se već bile dogovorile da se iz sinagoge isključi svako ko bi *Isusa* priznao za Hrista.

²³ Zbog toga su njegovi roditelji rekli: „Punoletan je, pitajte njega.“

²⁴ Tada su po drugi put pozvali čoveka koji je bio slep i rekli mu: „Priznaj na slavu Bogu! Mi znamo da je taj čovek grešnik.“

²⁵ Čovek odgovori: „Ja ne znam da li je on grešnik. Jedino znam da sam bio slep, a sada vidim!“

²⁶ Oni ga upitaše: „Šta ti je učinio? Kako ti je vratio vid?“

²⁷ On im odgovori: „To sam vam već rekao, a vi niste slušali. Zašto hoćete da to ponovo čujete? Da nećete da postanete njegovi učenici?“

²⁸ Oni ga izvredaše i rekoše mu: „Ti si njegov učenik, a mi smo Mojsijevi učenici!

²⁹ Znamo da je Bog govorio Mojsiju, a za ovoga ne znamo ni odakle je!“

³⁰ Čovek im reče: „Baš to je i čudno što mi je iscelio vid, a vi ne znate odakle je.

³¹ Znamo, naime, da Bog ne uslišava grešnike, nego samo onoga ko je pobožan i ko čini ono što je Bogu po volji.

³² Nikada se nije čulo da je neko vratio vid slepome od rođenja.

³³ Da on nije došao od Boga, ne bi mogao ništa da učini.“

³⁴ Oni mu odgovoriše: „Ti ćeš da nas učiš, a sav si rođen kao grešnik!“ Zatim su ga izbacili napolje.

³⁵ Kada je Isus čuo da su ga isterali, našao ga je i rekao mu: „Veruješ li u Sina Čovečijeg?“

³⁶ Čovek mu odgovori: „Reci mi ko je on, Gospode, da bih mogao da verujem u njega!“

³⁷ Isus mu reče: „Već si ga video. To je onaj koji govori s tobom.“

³⁸ Čovek odgovori: „Verujem, Gospode“, i pokloni mu se.

³⁹ Isus reče: „Ja sam došao na ovaj svet da sudim, da progledaju oni koji ne vide i da postanu slepi oni što vide.“

⁴⁰ Neki fariseji koji su bili sa njim čuli su to, pa su pitali: „Da nismo i mi slepi?“

⁴¹ Isus im reče: „Kad biste bili slepi, ne biste bili krivi za greh. Ali, pošto kažete da vidite, krivica je i dalje na vama.

¹ Zaista, zaista vam kažem: ko ne ulazi u ovčiji tor na vrata, nego preskače na drugom mestu, taj je lopov i razbojnik.

² Pastir ovccama je onaj koji ulazi na vrata.

³ Njemu vratar otvara, a ovce slušaju njegov glas. Svoje ovce zove po imenu i izvodi ih.

⁴ Kada izvede svoje ovce, on sam ide pred njima i ovce idu za njim, jer poznaju njegov glas.

⁵ One neće slediti stranca, jer ne prepoznaju glas stranca.“

⁶ Isus im je ispričao ovu priču, ali oni nisu razumeli o čemu im je govorio.

⁷ Isus im je tada ponovo rekao: „Zaista, zaista vam kažem: ja sam vrata za ovce.

⁸ Svi koji su pre mene došli, lopovi su i razbojnici, ali ih ovce nisu poslušale.

⁹ Ja sam vrata. Ko uđe kroz mene, biće spasen; ulaziće i izlaziće i pašu će nalaziti.

¹⁰ Lopov dolazi samo da ukrade, zakolje i uništi. Ja sam došao da imaju život i da ga imaju u izobilju.

¹¹ Ja sam dobri Pastir. Dobri Pastir polaže svoj život za ovce.

¹² Najamnik, kome ovce ne pripadaju, nije pastir. Kada vidi da dolazi vuk, on ostavlja ovce i beži, a vuk ih grabi i razgoni.

¹³ Pošto je najamnik, njega nije briga za ovce.

¹⁴ Ja sam dobri Pastir i poznajem svoje ovce, a moje ovce poznaju mene.

¹⁵ Tako i Otac poznaje mene i ja Oca. Ja polažem svoj život za ovce.

¹⁶ Ipak, imam i druge ovce koje nisu iz ovog tora. I njih treba da dovedem, pa će slušati moj glas. Onda će biti jedno stado sa jednim Pastirem.

¹⁷ Moj Otac me voli, zato što hoću da položim svoj život. Ja ga dajem da bih ga ponovo uzeo.

¹⁸ Niko ga ne uzima od mene; ja ga sam polažem. Imam vlast da ga položim kao i da ga ponovo uzmem. Ovu zapovest sam primio od svoga Oca.“

¹⁹ Zbog ovih reči je ponovo nastala podela među Jevrejima.

²⁰ Mnogi rekoše: „U njemu je zli duh, pa bunca. Što ga slušate?“

²¹ Drugi rekoše: „To nisu reči opsednutog zlim duhom. Zar zli duh može da vrati vid slepome?“

²² U Jerusalimu se tada slavio praznik Posvećenja hrama. Bila je zima.

²³ Isus je hodao u hramu Solomonovim tremom.

²⁴ Tada ga okružise Jevreji i rekoše mu: „Dokle ćeš nas držati u neizvesnosti? Reci nam otvoreno ako si ti Hristos!“

²⁵ Isus im odgovori: „Ja sam vam rekao, ali vi ne verujete. Dela koja činim u ime svoga Oca govore mi u prilog.

²⁶ Vi, ipak, ne verujete, jer ne pripadate mojim ovccama.

²⁷ Moje ovce slušaju moj glas. Ja ih poznajem i one idu za mnom.

²⁸ Ja im dajem večni život, te neće nikada propasti, niti će ih iko oteti iz moje ruke.

²⁹ Otac moj, koji mi ih je dao, veći je od svega i niko ne može da ih otme iz ruke *moga* Oca.

³⁰ Ja i Otac jedno smo.“

³¹ Jevreji ponovo dograbise kamenje da ga kamenuju.

³² Isus im reče: „Učinio sam pred vama mnoga dobra dela koja mi je Otac naložio. Za koje od njih me kamenujete?“

³³ Jevreji mu odgovoriše: „Ne kamenujemo te mi za dobro delo, nego zbog bogohulstva. Ti si čovek, a proglašavaš se Bogom.“

³⁴ Isus im reče: „Zar u vašem Zakonu ne piše: 'Ja rekoh: „Bogovi ste“‘?

³⁵ Ako je Zakon nazvao 'bogovima' one kojima je Božija reč upućena – a Pismo se ne može ukinuti –

³⁶ kako onda kažete za onoga, koga je Bog posvetio i poslao u svet: 'Ti vređaš Boga!', zbog toga što sam rekao: 'Ja sam Sin Božiji'?!'

³⁷ Ako ja ne činim dela svog Oca, nemojte mi verovati.

³⁸ Ukoliko činim njegova dela, onda verujte makar tim delima, ako već ne verujete meni. Tada ćete znati da je Otac u meni i ja u Ocu."

³⁹ Tada su ponovo hteli da ga uhvate, ali je on izmakao njihovim rukama.

⁴⁰ Isus je ponovo prešao na drugu stranu Jordana, kod mesta gde je Jovan nekada krštavao. Tamo je ostao.

⁴¹ Tada su mnogi došli k njemu i rekli: „Jovan nije učinio nijedan znak, ali sve što je rekao za ovog čoveka bilo je istinito.“

⁴² Mnogi su tamo poverovali u Isusa.

Isus ide u susret presudnim događajima u Jerusalimu

11

Lazareva smrt

¹ Jednom se Lazar iz mesta Vitaniya razboleo. U tom mestu su živele i njegove sestre, Marija i Marta.

² Marija je bila ona žena koja je izlila mirisno ulje na Gospodove noge i obrisala ih svojom kosom. Lazar, koji je oboleo, bio je njen brat.

³ One su Isusu poslale poruku: „Gospode, bolestan je onaj koga ti voliš.“

⁴ Čuvši ovo, Isus je rekao: „Ova se bolest neće završiti smrću. To je radi Božije slave, da se kroz nju proslavi Sin Božiji.“

⁵ Isus je voleo Martu, njenu sestru i Lazara.

⁶ Ipak, kada je čuo da je Lazar bolestan, ostao je u tom mestu još dva dana.

⁷ Onda je rekao svojim učenicima: „Hajdemo opet u Judeju!“

⁸ Učenici rekoše: „Učitelju, još nedavno su Jevreji hteli da te kamenuju, a ti opet hoćeš da ideš onamo?“

⁹ Isus odgovori: „Nema li dan dvanaest časova? Ko hoda danju, taj se ne spotiče, jer vidi svetlost koja obasjava svet.“

¹⁰ Ko hoda noću, taj se spotiče, jer nema svetlosti u njemu.“

¹¹ Rekavši ovo, Isus je dodao: „Naš prijatelj Lazar je zaspao, ali ja ću otići da ga probudim.“

¹² Učenici rekoše na to: „Gospode, ako je zaspao, oporaviće se.“

¹³ U stvari, Isus je govorio o njegovoj smrti, a oni su mislili da on govori o običnom snu.

¹⁴ Onda im je Isus otvoreno rekao: „Lazar je umro,

¹⁵ i zbog vas se radujem što nisam bio tamo, da biste vi mogli da verujete. Ali, hajdemo k njemu!“

¹⁶ Toma, zvani „Blizanac“, reče ostalim učenicima: „Hajdemo i mi da umremo sa njim!“

Isus - vaskrsenje i život

¹⁷ Kad je Isus došao tamo, saznao je da je Lazar već četiri dana u grobu.

¹⁸ Pošto je Vitaniya bila oko petnaest stadija* udaljena od Jerusalima,

¹⁹ mnogi Jevreji su došli k Marti i Mariji da ih uteše za bratom.

²⁰ Kada je Marta čula da Isus dolazi, pošla mu je u susret, dok je Marija ostala kući.

²¹ Marta reče Isusu: „Gospode, da si ti bio ovde, moj brat ne bi umro.

²² Ipak, sada znam da će ti Bog dati što god zatražiš od njega.“

²³ Isus joj reče: „Vaskrsnuće tvoj brat.“

²⁴ Marta mu odgovori: „Znam da će vaskrsnuti u Poslednji dan.“

²⁵ Isus joj odgovori: „Ja sam vaskrsenje i život. Ko veruje u mene, živeće ako i umre.

* 11:18 Oko 3 km.

²⁶ I ko god živi i veruje u mene, neće doveka umreti. Veruješ li u to?“

²⁷ Ona odgovori: „Da, Gospode, verujem da si ti Hristos, Sin Božiji, koji treba da dođe na svet.“

²⁸ Rekavši ovo, otišla je, pozvala u stranu svoju sestru Mariju i rekla joj: „Učitelj je ovde i zove te.“

²⁹ Kada je Marija to čula, brzo je ustala i otišla k njemu.

³⁰ Isus još nije bio ušao u selo, nego je ostao na mestu na kome ga je Marta susrela.

³¹ A Jevreji koji su bili sa Marijom u kući i tešili je, kada su videli da je u žurbi ustala i izašla, pođu za njom, misleći da ide na grob da plače.

³² Marija je onda došla do mesta gde je bio Isus. Kada ga je videla, pala je ničice pred njega i rekla mu: „Gospode, da si ti bio ovde, moj brat ne bi umro!“

³³ Videvši Mariju i Jevreje koji su došli za njom kako plaču, Isus se silno potrese i uzbudi.

³⁴ Onda *ih* je upitao: „Gde ste ga položili?“

Oni mu rekoše: „Gospode, dođi da vidiš.“

³⁵ Isusu navreše suze.

³⁶ Jevreji rekoše: „Eto, koliko ga je voleo!“

³⁷ Ali neki od njih rekoše: „Zar on, koji je vratio vid slepome, nije mogao da učini da Lazar ne umre?“

Isus podiže Lazara iz mrtvih

³⁸ Tada je Isus, iznova potresen, otišao na grob. To je bila pećina na čijem ulazu je bio navaljen kamen.

³⁹ Isus reče: „Odgurnite taj kamen!“

Reče mu Marta, pokojnikova sestra: „Gospode, već zaudara, jer je već četvrti dan u grobu!“

⁴⁰ Isus joj na to reče: „Zar ti nisam rekao da ćeš videti slavu Božiju ako veruješ?“

⁴¹ Odgurnuli su kamen. Isus je onda podigao pogled gore i rekao: „Oče, hvala ti što si me uslišio.“

⁴² Ja znam da me ti uvek uslišavaš, ali to sam rekao zbog ovog naroda ovde, da bi poverovali da si me poslao.“

⁴³ Nakon što je ovo rekao, Isus snažno povika: „Lazare, izađi napolje!“

⁴⁴ Mrtvac izađe. Ruke i noge su mu bile uvijene u pogrebne povoje, a lice obmotano ubrusom.

Isus im reče: „Razmotajte ga i pustite da ide!“

Zavera protiv Isusa

⁴⁵ Tada su mnogi Jevreji, koji su došli kod Marije i videli šta je Isus učinio, poverovali u njega.

⁴⁶ Međutim, neki od njih su otišli k farisejima i rekli im šta je Isus učinio.

⁴⁷ Tada su vodeći sveštenici i fariseji sazvali Veliko veće i rekli:

„Šta da radimo? Ovaj čovek čini mnoge znake!“

⁴⁸ Ako ga pustimo da nastavi ovako, svi će poverovati u njega. Tada će doći Rimljani i uništiti nam hram, a narod pobiti.“

⁴⁹ Jedan od njih, Kajafa, koji je te godine bio Prvosveštenik, reče im: „Ništa vi ne znate!“

⁵⁰ Zar ne shvatate da je za vas bolje da jedan čovek umre za narod, nego da sav narod izgine?“

⁵¹ Međutim, on to nije rekao sam od sebe. Pošto je bio Prvosveštenik za tu godinu, on je prorokao da Isus mora da umre za *judejski* narod,

⁵² i ne samo za taj narod, nego i za *druge narode*, kako bi svu rasejanu decu Božiju okupio u jedno.

⁵³ Stoga su tog dana odlučili da ga ubiju.

⁵⁴ Zato se Isus nije više javno pojavljivao među Jevrejima, nego je otišao odatle u kraj blizu pustinje, u grad koji se zove Jefrem. Tamo je boravio sa učenicima.

⁵⁵ Bližio se judejski praznik Pasha, pa su mnogi ljudi iz svojih krajeva došli u Jerusalem, da bi se podvrgli obredu očišćenja pre Pashe.

⁵⁶ Tada su tražili Isusa i, stojeći u hramu, govorili jedni drugima: „Šta mislite? Hoće li doći na praznik?“

⁵⁷ Naime, vodeći sveštenici i fariseji su izdali naredbu da ko god dozna gde je Isus, dojavljuje da ga uhvate.

12

Isusovo pomazanje u Vitaniji

¹ Šest dana pre Pashe, Isus je otišao u Vitaniju, mesto gde je živio Lazar koga je Isus bio podigao iz mrtvih.

² Tamo su mu pripremili večeru. Marta je posluživala, a Lazar je bio jedan od onih koji su sa Isusom bili za stolom.

³ Zatim je Marija uzela oko pola litra pravog, skupocenog, mirisnog ulja od narda, izlila ga na Isusove noge i obrisala ih svojom kosom. Miris nardovog ulja ispunio je celu kuću.

⁴ Jedan od Isusovih učenika, Juda Iskariot, koji je trebalo da ga izda, reče:

⁵ „Zašto se to mirisno ulje nije prodalo za tri stotine srebrnjaka i dalo se siromasima?“

⁶ Ovo nije rekao zato što je brinuo za siromahe, nego zato što je bio lopov. On je nosio vreću sa zajedničkim novcem *i koristio ga za sebe*.

⁷ Tada Isus reče: „Ostavi je! Neka učini to za dan mog pogreba.

⁸ Jer siromahe ćete uvek imati sa sobom, a mene nećete imati uvek.“

⁹ Jevreji su saznali da je Isus tamo, pa su u velikom broju došli, ne samo zbog Isusa, nego i da vide Lazara, koga je Isus bio podigao iz mrtvih.

¹⁰ Tada su vodeći sveštenici naumili da ubiju i Lazara,

¹¹ jer su ih zbog njega mnogi Jevreji odbacivali i verovali u Isusa.

Svečani ulazak u Jerusalem

¹² Sledećeg dana je mnogo naroda došlo na praznik, jer su čuli da Isus dolazi u Jerusalem.

¹³ Uzeli su grane od palmi i izašli mu u susret, kličući:

„Osana! Blagosloven onaj
koji dolazi u ime Gospodnje!

Neka je blagosloven Car izrailjski!“

¹⁴ Isus je našao jedno magare i uzjahao ga, kao što je *u Svetom pismu* napisano:

¹⁵ „Ne boj se, ćerko sionska!

Evo, dolazi ti Car tvoj
jašući na magaretu.“

¹⁶ Isusovi učenici nisu tada razumeli ovo, ali kada se Isus uzneo u slavu, setili su se da je *u Svetom pismu* napisano o njemu upravo ono što su tom prilikom učinili za njega.

¹⁷ Narod koji je bio s Isusom kada je pozvao Lazara iz groba i podigao ga iz mrtvih, prenosio je ovu vest.

¹⁸ Zato mu je toliki narod izašao u susret. Pročulo se, naime, da je *Isus* učinio taj znak.

¹⁹ A fariseji su govorili jedan drugom: „Vidite da ništa ne vredi! Evo, sav svet je otišao za njim!“

²⁰ Bili su tu i neki Grci koji su došli u Jerusalem da se na praznik poklone *Bogu*.

²¹ Oni su prišli Filipu iz Vitsaide u Galileji i zamolili ga: „Gospodine, želimo da vidimo Isusa.“

²² Filip je otišao i rekao to Andriji. Onda su zajedno otišli k Isusu i rekli mu to.

²³ Isus im odgovori. „Došao je čas da se Sin Čovečiji proslavi.

²⁴ Zaista, zaista vam kažem: ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ono ne može doneti rod, nego ostaje sâmo. A ako umre, onda donosi mnogo roda.

²⁵ Ko god voli svoj život, izgubiće ga. A ko mrzi svoj život na ovom svetu, sačuvaće ga za večni život.

²⁶ Ko hoće da mi služi, neka me sledi. Gde sam ja, tamo će biti i moj sluga. Ko hoće da mi služi, imaće čast kod moga Oca.

Isus govori o svojoj smrti

²⁷ Sada mi je duša uznemirena. Šta da kažem? *Da kažem:* 'Oče, izbavi me od časa *stradanja*'? Pa zbog tog časa sam i došao!

²⁸ Oče, proslavi svoje ime!“

Tada se začuje glas sa neba: „Proslavio sam i opet ću proslaviti!“

²⁹ Narod koji je tu stajao, kada je to čuo, reče: „Zagrmelo je nešto!“ Drugi rekoše: „To mu je anđeo govorio!“

³⁰ Isus reče: „Ovaj glas se nije čuo zbog mene, nego zbog vas.

³¹ Sada je vreme da se sudi ovom svetu. Sada će vladar ovog sveta biti zbačen.

³² A kad ja budem podignut sa zemlje, sve ljude ću privući k sebi.“

³³ *Isus* je, rekavši ovo, pokazao kakva ga smrt čeka.

³⁴ Tada mu narod odgovori: „Iz Zakona smo čuli da će Hristos živeti doveka. Kako ti, onda, kažeš da će Sin Čovečiji biti podignut? Ko je taj Sin Čovečiji?“

³⁵ Isus im odgovori: „Još malo vremena je svetlost među vama. Hodajte dok imate svetlosti, da vas tama ne obuzme. Ko hoda po tami, ne zna kuda ide.

³⁶ Verujte u svetlost dok je imate, da budete sinovi svetlosti.“ Rekavši ovo, Isus je otišao i sakrio se od njih.

Neverovanje naroda

³⁷ Iako je *Isus* učinio tolike znake pred njima, oni nisu verovali u njega.

³⁸ Tako se ispunilo ono što je rekao prorok Isaija:

„Gospode, ko je poverovao našoj poruci,
i mišica Gospodnja kome se otkrila?“

³⁹ Zbog ovog nisu mogli da veruju, jer Isaija ponovo kaže:

⁴⁰ „Bog im je oči oslepeo
i srca im otvrdnuo;
da očima ne vide
i da srcem ne shvate,
da se ne obrate
da ih ja iscelim.“

⁴¹ Isaija je ovo rekao, jer je video Isusovu slavu, te je govorio o njemu.

⁴² Čak su i mnogi sveštenici verovali u njega, ali nisu smeli da se javno izjasne zbog fariseja, da ne bi bili isključeni iz sinagoge.

⁴³ Naime, više su voleli ljudsku slavu nego Božiju slavu.

⁴⁴ Isus povika: „Svako ko veruje u mene, ne veruje *samo* u mene, nego *i* u onoga koji me je poslao.

⁴⁵ Ko mene vidi, vidi onoga koji me je poslao.

⁴⁶ Ja sam svetlost koja je došla na svet, da svako ko veruje u mene ne ostane u tami.

⁴⁷ Ko sluša moje reči, a ne izvršava ih, tome ne sudim ja. Jer, ja nisam došao da sudim svetu, nego da se svet spase mojim posredstvom.

⁴⁸ Ko mene odbacuje i ne prihvata moje reči, ima jednog za sudiju. To je reč koju sam govorio; ona će mu suditi u Poslednji dan.

⁴⁹ Ja nisam govorio što je meni po volji. Sam Otac me je poslao i zapovedio mi šta da kažem i šta da govorim.

⁵⁰ A ovo znam: u njegovoj zapovesti jeste večni život. Ja govorim samo ono što mi je Otac rekao da govorim.“

13

Isus pere noge učenicima

¹ Bilo je to pred praznik Pashe. Isus je znao da je došao čas da ode sa ovog sveta k Ocu. Tada je pokazao koliko voli one koji su mu pripadali na ovom svetu, a voleo ih je do kraja.

² Isus i njegovi učenici su bili za večerom. Đavo je Judi Iskariotu, sinu Simonovom, već bio ubacio u srce namisao da izda Isusa.

³ Isus je znao da mu je Otac predao potpunu vlast; znao je da od Boga dolazi i da će k Bogu otići.

⁴ Tada je ustao od večere, skinuo sa sebe gornji deo odeće, i opasao ubrus oko bedara.

⁵ Onda je natio vodu u lavor, pa je počeo da pere noge učenicima i da ih briše ubrusom kojim je bio opasan.

⁶ Kada je došao do Simona Petra, ovaj mu reče: „Gospode, zar ti da pereš moje noge?“

⁷ Isus mu odgovori: „Ti sad ne znaš šta ja radim, ali ćeš razumeti posle.“

⁸ Petar mu reče: „Nikada ti nećeš prati moje noge!“

Isus mu reče: „Ako ti ne operem noge, nemaš udela sa mnom.“

⁹ Simon Petar mu reče: „Gospode, *operi* mi ne samo noge, nego i ruke i glavu!“

¹⁰ Isus mu reče: „Onome koji je okupan treba oprati samo noge, jer je već sav čist. Vi ste čisti, ali ne svi.“

¹¹ Isus je znao ko je njegov izdajnik, pa je zato rekao: „Niste svi čisti.“

¹² Nakon što je oprao noge učenicima, Isus je obukao svoju gornju odeću i vratio se na svoje mesto za stolom. Onda ih je upitao: „Da li razumete šta sam vam učinio?“

¹³ Vi me nazivate učiteljem i Gospodom, i s pravom to kažete, jer ja to i jesam.

¹⁴ Dakle, ako sam ja, Gospod i učitelj, oprao vama noge, onda ste i vi dužni da perete noge jedni drugima.

¹⁵ Dao sam vam primer: činite onako kako sam ja učinio vama.

¹⁶ Zaista, zaista vam kažem: sluga nije veći od svog gospodara, niti je apostol veći od onoga koji ga je poslao.

¹⁷ Pošto znate ovo, bićete blaženi ako to i činite.

Isusov izdajnik

¹⁸ Ne govorim o svima vama. Ja znam koje sam izabrao. Ali Pismo mora da se ispuni, *kad kaže*: 'Onaj koji sa mnom jede, okrenu se protiv mene.'

¹⁹ Kažem vam pre nego što se to dogodi, da biste, kada se to zbude, verovali da sam ja *onaj koji jeste*.

²⁰ Zaista, zaista vam kažem: ko prihvata onoga koga ja šaljem, mene prihvata, a ko prihvata mene, prihvata onoga koji je mene poslao.“

²¹ Nakon što je ovo izrekao, Isus se duboko uznemirio i otvoreno izjavio: „Zaista, zaista vam kažem da će me izdati jedan od vas.“

²² Učenici su se zgledali među sobom pitajući se o kome on to govori.

²³ Jedan od učenika koji je bio Isusov miljenik, ležao je za stolom do Isusovog krila.

²⁴ Simon Petar mu je dao znak i rekao: „Pitaj o kome to govori.“

²⁵ Tako se taj učenik naslonio na Isusove grudi i upitao: „Gospode, ko je taj?“

²⁶ Isus odgovori: „To je onaj kome dam umočen zalogaj hleba.“ Umočio je zalogaj hleba i dao ga Judi, sinu Simona Iskariota.

²⁷ Čim je Juda pojeo zalogaj, uđe Satana u njega. Isus mu reče: „Što hoćeš da učiniš, učini brzo.“

²⁸ Niko od učenika za stolom nije razumeo zašto mu je to rekao.

²⁹ Pošto je Juda kod sebe držao zajednički novac, neki su mislili da mu je Isus rekao da ode da kupi nešto hrane za praznik ili da se da siromašnima.

³⁰ Juda je uzeo zalogaj i odmah izašao. Bila je noć.

Nova zapovest

³¹ Kada je Juda izašao, Isus reče: „Sada će Bog otkriti slavu Sina Čovečijeg, a po njemu će se otkriti slava Božija.

³² Ako će se po Sinu Čovečijem otkriti slava Božija, onda će i Bog otkriti slavu njegovu. To će se desiti brzo.

³³ Deco, još malo vremena sam sa vama. Vi ćete me tražiti, ali što sam rekao judejskim vođama, to sada i vama kažem: 'Tamo gde ja idem, vi ne možete doći.'

³⁴ Dajem vam novu zapovest: volite jedni druge. Kako sam ja vas voleo, tako i vi da volite jedni druge.

³⁵ Ako budete imali ljubavi jedan za drugog, svi će znati da ste moji učenici.“

Isus predskazuje Petrovo odricanje

³⁶ Reče mu Simon Petar: „Gospode, kuda ideš?“ Isus mu odgovori: „Sada ne možeš ići za mnom tamo gde ja idem, ali ćeš me kasnije slediti.“

³⁷ Petar mu reče: „Gospode, zašto ne mogu da te sledim? Spreman sam da umrem za tebe!“

³⁸ Isus mu odgovori: „Da li si zaista spreman da umreš za mene? Zaista, zaista ti kažem: pre nego što se petao oglasi, tri puta ćeš me se odreći.

14

¹ Neka se ne uznemirava vaše srce. Verujte u Boga i verujte u mene.

² U domu moga Oca ima mnogo stanova. Inače, zar bih vam rekao: 'Idem da vam pripremim mesto'?

³ A kad odem i pripremim vam mesto, vratiću se i povesti vas sa sobom, da i vi budete gde sam ja.

⁴ A vi znate put kuda ja idem.“

⁵ Toma mu reče: „Gospode, ne znamo gde ideš. Kako možemo da znamo put?“

⁶ Isus mu reče: „Ja sam Put i Istina i Život. Niko ne dolazi k Ocu osim po meni.

⁷ Stoga, ako ste upoznali mene, upoznaćete i mog Oca. Vi ga poznajete već sada i videli ste ga.“

⁸ Filip reče: „Gospode, pokaži nam Oca i biće nam dovoljno.“

⁹ Isus mu reče: „Toliko sam vremena sa vama i nisi me upoznao, Filipe? Ko je video mene, video je i Oca. Zašto onda kažeš: 'Pokaži nam Oca'?

¹⁰ Zar ne veruješ da sam ja u Ocu i da je Otac u meni? Reči koje vam govorim ne dolaze od mene; Otac koji je u meni čini svoja dela.

¹¹ Verujte da sam ja u Ocu i Otac u meni. Ako ne zbog drugog, verujte makar zbog dela koja činim.

¹² Zaista, zaista vam kažem: ko veruje u mene, činiće dela koja ja činim. Činiće i veća dela, jer ja odlazim k Ocu.

¹³ Što god zatražite u moje ime, ja ću to učiniti, da bi se slava Očeva otkrila u Sinu.

¹⁴ Što god zatražite u moje ime, ja ću to učiniti.

Isus obećava Duha Svetoga

¹⁵ Ako me volite, izvršaćete moje zapovesti,

¹⁶ a ja ću izmoliti od Oca da vam da drugog Pomagača-Utešitelja da bude sa vama doveka.

¹⁷ *On je* Duh istine. Njega svet ne može da primi, jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete, jer sa vama boravi i biće u vama.

¹⁸ Neću vas ostaviti kao siročad. Vratiću se k vama.

¹⁹ Još malo i svet me neće videti. Vi ćete me videti i živćete, jer ja živim.

²⁰ U taj dan ćete saznati da sam ja u svom Ocu, a da ste vi u meni i ja u vama.

²¹ Ko prihvata moje zapovesti i izvršava ih, taj me voli. A ko voli mene, njega će voleti moj Otac. I ja ću ga voleti i sebe mu otkriti.“

²² Juda (ne Iskariot) reče: „Gospode, kako to da ćeš se otkriti nama, a ne svetu?“

²³ Isus mu odgovori: „Ako me neko voli, držaće se moga učenja, pa će ga i moj Otac voleti. Moj Otac i ja ćemo doći k njemu i nastanićemo se kod njega.

²⁴ A ko me ne voli, taj se ne drži mog učenja. Učenje koje slušate nije moje, već potiče od Oca koji me je poslao.

²⁵ Ovo vam kažem dok sam još sa vama.

²⁶ A Pomagač-Utešitelj, Duh Sveti, koga Otac šalje u moje ime, poučice vas svemu i podsetice vas na sve što sam vam rekao.

²⁷ Mir svoj vam ostavljam, mir svoj dajem vam. Ne dajem vam onakav mir kakav svet daje. Ne dajte da vam uznemirenost i strah obuzmu srce.

²⁸ Čuli ste da sam vam rekao: 'Odlazim, ali se vraćam k vama.' Da me volite, vi biste se radovali što odlazim k Ocu, jer je Otac veći od mene.

²⁹ To sam vam sada rekao, pre nego što se dogodi, da verujete kad se to dogodi.

³⁰ Neću još dugo govoriti s vama, jer dolazi vladar ovoga sveta. On nema vlasti nada mnom,

³¹ ali svet treba da zna da ja volim Oca i da činim onako kako mi je zapovedio moj Otac. Ustanite, idemo odavde!

15

Isus - pravi čokot

¹ Ja sam pravi čokot, a moj Otac je vinogradar.

² On uklanja svaku lozu na meni koja ne rađa rod, a čisti svaku koja rađa, da bi više roda donela.

³ A vas je već očistila reč koju sam vam govorio.

⁴ Ostanite u meni i ja ću *ostati* u vama. Kao što loza, sama od sebe, ne može da donosi rod ako ne ostane na čokotu, tako ni vi ne možete da donosite plod ako ne ostanete u meni.

⁵ Ja sam čokot, a vi ste loze. Ko ostane u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo ploda, jer bez mene ne možete ništa činiti.

⁶ Ako neko ne ostane u meni, taj se izbacuje kao odsečena loza, te se suši, a kao takvu je skupljaju i bacaju u vatru, pa je spaljuju.

⁷ Ako ostanete u meni i ako moje reči ostanu u vama, tražite što hoćete i dobićete.

⁸ Ovo je na slavu moga Oca: da donosite mnogostruki rod i da budete moji učenici.

⁹ Kao što je Otac voleo mene, tako sam i ja voleo vas; ostanite u mojoj ljubavi.

¹⁰ Ako izvršavate moje zapovesti, ostaćete u mojoj ljubavi, kao što sam i ja izvršio zapovesti svoga Oca, te ostajem u njegovoj ljubavi.

¹¹ Ovo sam vam rekao da bi moja radost bila u vama i da bi vaša radost bila potpuna.

¹² Ovo je moja zapovest: volite jedni druge, kao što sam ja voleo vas.

¹³ Nema veće ljubavi nego kad neko da svoj život za svoje prijatelje.

¹⁴ A vi ste moji prijatelji ako činite što vam zapovedam.

¹⁵ Ne nazivam vas više slugama, jer sluga ništa ne zna o poslovima svoga gospodara. Ja vas nazivam prijateljima, jer sam vam obznanio sve što sam čuo od svoga Oca.

¹⁶ Niste vi mene izabrali, nego sam ja izabrao vas i postavio vas da idete i donosite rod i da vaš rod ostane, te da vam Otac da sve što zatražite u moje ime.

¹⁷ Ovo vam zapovedam: volite jedni druge.

¹⁸ Ako vas svet mrzi, znajte da je mene mrzeo pre vas.

¹⁹ Da pripadate ovom svetu, svet bi voleo svoje. Ali, pošto ne pripadate svetu, nego sam vas ja izdvojio iz ovog sveta, svet vas zbog toga mrzi.

²⁰ Sećajte se reči koju sam vam rekao: 'Sluga nije veći od svog gospodara.' Dakle, ako su mene progonili, progoniće i vas; ako su poslušali moje reči, poslušaće i vaše.

²¹ Oni će sve to činiti radi mene, jer ne poznaju onoga koji je poslao mene.

²² Da nisam došao i da im nisam govorio, to im se ne bi uračunalo u greh. Ovako nemaju izgovora za svoj greh.

²³ Ko mrzi mene, mrzi i moga Oca.

²⁴ Da nisam među njima činio dela, koja niko drugi nije učinio, greh im se ne bi uračunao. Sad su videli, pa su omrzli i mene i moga Oca.

²⁵ Ipak, to je zbog toga da bi se ispunila reč, zapisana u njihovom Zakonu: 'Omzli su me bez razloga.'

²⁶ A kada dođe Pomagač-Utešitelj, koga ću vam poslati od Oca, Duha istine, Duh koji od Oca ishodi – on će svedočiti za mene.

²⁷ I vi ćete svedočiti *za mene*, jer ste od početka sa mnom.

16

¹ Ovo sam vam rekao da ne odustanete.

² Isključivaće vas iz sinagoga, a doći će čas kada će, ko god vas ubije, misliti da time služi Bogu.

³ Ovo će činiti, jer nisu upoznali ni Oca ni mene.

⁴ Međutim, ovo sam vam rekao da se, kada dođe taj čas, setite mojih reči. Ovo vam nisam govorio na početku, jer sam bio sa vama.

⁵ Sada odlazim k onome koji me je poslao, a niko od vas me ne pita: 'Kuda odlaziš?'

⁶ Naprotiv, vama je žalost obuzela srce zato što sam vam to rekao.

⁷ Ja vam govorim istinu: za vas je bolje da odem, jer ako ja ne odem, Pomagač-Utešitelj neće doći k vama. Ali ako odem, poslaću ga k vama.

⁸ A kad on dođe, pokazaće svetu šta je greh, šta je pravda i šta je sud.

⁹ Greh je to što ne veruje u mene.

¹⁰ Pravda je to što odlazim k Ocu i što me nećete više videti.

¹¹ Sud je to što je vladar ovoga sveta osuđen.

¹² Imam još mnogo šta da vam kažem, ali sada bi to bilo previše za vas.

¹³ A kada dođe on, Duh istine, uputiće vas u svu istinu, jer neće govoriti po svome, nego će govoriti ono što čuje, i najavljiivaće vam buduće događaje.

¹⁴ On će me proslaviti, jer će od mene primiti i vama najavljiivati.

¹⁵ Sve što ima Otac, pripada i meni. Zato sam vam rekao da će od mene uzeti i vama najavljiivati.

¹⁶ Još malo pa me nećete više videti, a zatim još malo, pa ćete me videti.“

Žalost i radost

¹⁷ Tada Isusovi učenici rekoše jedni drugima: „Šta znači to što nam je rekao: 'Još malo, pa me nećete više videti, a zatim još malo, pa ćete me videti' i 'zato što odlazim k Ocu'?

¹⁸ Šta misli pod tim: 'Još malo'? Ne znamo o čemu to govori.“

¹⁹ Isus je znao da hoće da ga pitaju, pa im je rekao: „Pitate se među sobom šta znači ono što sam rekao: 'Još malo, pa me nećete više videti, a zatim još malo, pa ćete me videti'?

²⁰ Zaista, zaista vam kažem da ćete plakati i naricati, a svet će se radovati. Bićete u žalosti, ali će se vaša žalost preokrenuti u radost.

²¹ Žena je u teskobi kad rađa, jer je došao čas porođajnih bolova, ali kad rodi dete, ona više ne spominje svoju muku, jer je novorođenče došlo na svet.

²² I vi ste sada žalosni, ali ja ću vas ponovo videti, te će vaša srca biti ispunjena radošću. Tu radost niko neće moći da vam oduzme.

²³ U onaj dan me nećete više pitati ni o čemu. Zaista, zaista vam kažem: Otac će vam dati što god zatražite u moje ime.

²⁴ Vi još niste ništa zatražili u moje ime. Tražite i dobićete, da vaša radost bude potpuna.

²⁵ Ovo sam vam rekao slikovito, ali doći će čas kada vam više neću govoriti slikovito, nego ću vam otvoreno govoriti o Ocu.

²⁶ U taj dan vi ćete tražiti od Oca u moje ime. Ne kažem vam da ću ja moliti Oca za vas.

²⁷ Naime, vas sam Otac voli, zato što ste vi zavoleli mene i zato što ste poverovali da sam došao od Boga.

²⁸ Od Oca sam izašao i došao na svet; sada odlazim sa sveta i idem k Ocu.“

²⁹ Njegovi učenici mu rekoše: „Evo, sad nam otvoreno govoriš i ne služiš se slikovitim govorom.

³⁰ Sada znamo da sve znaš i da nije potrebno da ti neko postavi pitanje, jer ti to unapred znaš. Zato verujemo da si došao od Boga.“

³¹ „Sada verujete? – upita ih Isus.

³² Evo, tek što nije nastupio čas, kada ćete se svi razbežati svako na svoju stranu, a mene ostaviti samog. Ipak, ja nisam sam, jer je Otac sa mnom.

³³ Ovo sam vam rekao da imate mir u meni. U svetu ćete imati nevolju, ali vi budite hrabri; ja sam pobedio svet.“

17

Isusova prvosveštenska molitva

¹ Rekavši ovo, Isus je podigao svoje oči ka nebu, i rekao:

„Oče, došao je čas. Proslavi svoga Sina, da bi Sin proslavio tebe.

² Jer ti si mu dao vlast nad svakim čovekom da podari večni život svima koje si mu dao.

³ A večni život je ovo: da upoznaju tebe, jedinog i pravog Boga, i Isusa Hrista, koga si ti poslao.

⁴ Ja sam pokazao tvoju slavu na zemlji: izvršio sam delo koje si mi poverio.

⁵ Sada, Oče, podaj mi slavu u tvome prisustvu, slavu koju sam imao sa tobom pre postanja sveta.

⁶ Objavio sam tvoje ime onima koje si mi dao iz sveta. Oni su bili tvoji, a ti si ih dao meni i oni su poslušali tvoju reč.

⁷ Sad znaju da sve što si mi dao dolazi od tebe,

⁸ jer sam im rekao ono što si ti rekao meni. To su prihvatili, te znaju da je istina da sam od tebe došao i veruju da si me ti poslao.

⁹ Za njih se molim. Ne molim se za svet, nego za one koje si mi ti dao, jer su tvoji.

¹⁰ Sve što pripada meni pripada i tebi, i sve što pripada tebi pripada i meni, a moja slava se otkrila po njima.

¹¹ Ja nisam više na svetu, ali su oni na svetu. Sada idem k tebi. Oče sveti, sačuvaj ih u svom imenu, koje si mi dao, da i oni budu jedno kao što smo mi *jedno*.

¹² Dok sam bio s njima, čuvao sam ih u tvom imenu, koje si mi dao. Ja sam ih sačuvao i nijedan od njih nije izgubljen, osim čoveka predviđenog za propast*, da se ispuni što je napisano u Pismu.

¹³ Sada idem k tebi, a ovo govorim dok sam na svetu, da bi i njih ispunila radost koju ja imam.

¹⁴ Dao sam im tvoju reč, a svet ih je omrzao zato što ne pripadaju svetu, kao što ni ja ne pripadam svetu.

¹⁵ Ne molim te da ih uzmeš sa sveta, već da ih sačuvaš od Zloga.

¹⁶ Oni ne pripadaju svetu, kao što ni ja nisam od sveta.

¹⁷ Posveti ih *sebi* istinom; tvoja reč je istina.

¹⁸ Ja ih šaljem u svet, kao što si ti mene poslao na svet.

¹⁹ Ja sebe posvećujem radi njih, da i oni budu posvećeni istinom.

Isus moli za sve vernike

²⁰ Ne molim se samo za njih, nego i za sve koji će, preko njihove poruke, poverovati u mene,

²¹ da bi svi bili jedno. Kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, tako neka i oni budu jedno u nama, da svet poveruje da si me ti poslao.

²² Ja sam im predao slavu, koju si ti predao meni, da budu jedno kao što smo mi jedno:

²³ ja u njima i ti u meni, da budu u potpunom jedinstvu, da bi svet znao da si me ti poslao i da si ih voleo onako kako si voleo mene.

²⁴ Oče, hoću da oni koje si mi ti dao budu sa mnom i da gledaju moju slavu, slavu koju si mi dao, jer si me voleo pre postanja sveta.

²⁵ Oče pravedni, svet te ne poznaje, ali ja te poznajem, a i oni znaju da si me ti poslao.

²⁶ Ja sam im objavio tvoje ime, a objavljivaću ga i dalje, da ljubav kojom si me voleo bude u njima, i ja u njima.“

18

Isusa hapse

¹ Kada je ovo izrekao, Isus je sa svojim učenicima prešao preko potoka Kidrona gde je bio vrt. Tamo je otišao sa svojim učenicima.

² A Juda, izdajnik, je znao za ovo mesto, jer se Isus tamo često nalazio sa svojim učenicima.

³ Došao je tamo, vodeći sa sobom četvoro vojnika i *hramske* stražare, koje su poslali vodeći sveštenici i fariseji. Sa sobom su nosili baklje, svetiljke i oružje.

⁴ Isus, znajući šta će mu se sve dogoditi, izađe i upita ih: „Koga tražite?“

⁵ Oni mu odgovoriše: „Isusa Nazarećanina.“

Isus odgovori: „Ja sam.“ Juda, izdajnik, stajao je među njima.

⁶ Kada je Isus rekao: „Ja sam“ – oni ustuknuše i popadaše na zemlju.

⁷ Isus ih ponovo upita: „Koga tražite?“

Oni odgovore: „Isusa Nazarećanina.“

⁸ Isus im odgovori: „Nisam li vam rekao da sam to ja? Ali, ako mene tražite, pustite onda ove što su sa mnom da idu.“

⁹ To se dogodilo da se ispune reči koje je Isus izrekao: „Nijednog od onih koje si mi dao nisam izgubio.“

* **17:12** Doslovno: *Sina propasti*. Izraz može da se tumači dvojako. *Sin propasti* može da se prevede kao *čovek predviđen*, ili *određen za propast*, čime se naglašava doslovno ispunjenje proroštva, ili *sin propasti*, to jest, čovek čije ponašanje vodi u propast, čime se naglašava Judina moralna osobina. Izraz *sin propasti* takođe ima eshatološko značenje (2. Sol 2,3; 1. Jn 2,18,22; 4,3).

¹⁰ Tada Simon Petar izvuče mač koji je imao sa sobom, pa udari Prvosveštenikovog slugu i odseče mu desno uho. Sluga se zvao Malho.

¹¹ Isus reče Petru: „Vrati mač u korice! Zar da ne ispijem čašu koju mi je Otac dao?“

¹² Tada vojnici sa zapovednikom i judejskim starešinama uhvate Isusa i svežu ga.

¹³ Prvo su ga odveli Ani, jer je on bio Kajafin tast, a Kajafa je te godine bio Prvosveštenik.

¹⁴ Kajafa je bio onaj što je savetovao Jevreje da je bolje da jedan čovek umre za narod.

¹⁵ A Simon Petar i jedan drugi učenik sledili su Isusa. Taj učenik je poznao Prvosveštenika, pa je ušao sa Isusom u Prvosveštenikovo dvorište.

¹⁶ Petar je ostao da stoji pred vratima. Onaj drugi učenik, koji je poznao Prvosveštenika, izašao je tada, razgovarao sa vratarkom i uveo Petra u dvorište.

¹⁷ Tada sluškinja vratarka reče Petru: „Da nisi i ti jedan od učenika onog čoveka?“

„Nisam“ – odgovori *Petar*.

¹⁸ Pošto je bilo hladno, sluge i stražari su založili vatru, pa su stajali oko nje i grejali se. I Petar je tamo stajao sa njima i grejao se.

Prvosveštenik ispituje Isusa

¹⁹ U međuvremenu, Prvosveštenik je ispitivao Isusa o njegovim učenicima i o njegovom učenju.

²⁰ Isus mu odgovori: „Govorio sam javno pred narodom. Uvek sam poučavao u sinagogi i u hramu gde se svi Jevreji okupljaju. Ništa nisam govorio tajno.

²¹ Zašto pitaš mene? Pitaj one koji su slušali šta sam im govorio. Oni znaju šta sam rekao.“

²² Kad je Isus rekao ovo, jedan od stražara koji je tu stajao ošamari ga i reče: „Zar se tako odgovara Prvosvešteniku?!“

²³ Isus mu odgovori: „Ako sam rekao nešto što ne valja, dokaži da to ne valja. Ali, ako sam u pravu, zbog čega me udaraš?“

²⁴ Tada ga je Ana svezanog poslao Prvosvešteniku Kajafi.

Petar se ponovo odriče Isusa

²⁵ Simon Petar je u međuvremenu stajao oko vatre i grejao se. Tada mu je *neko* rekao: „Zar nisi i ti jedan od njegovih učenika?“

Petar to poreče, govoreći: „Ne, nisam!“

²⁶ Jedan od Prvosveštenikovih slugu, rođak onog sluge kome je Petar odsekao uho, takođe mu reče: „Zar te nisam video s njim u vrtu?“

²⁷ Petar ponovo poreče i uto se oglasi petao.

Isus pred Pilatom

²⁸ Rano ujutro su Isusa odveli od Kajafe u pretorijum. Judejske vođe nisu ušle u pretorijum, da ne bi postali *obredno* nečisti uoči pashalne večere.

²⁹ Pilat izađe pred njih i upita: „Za šta optužujete ovog čoveka?“

³⁰ „Zar bismo ga doveli pred tebe da nije počinio zločin?“ – odgovoriše mu oni.

³¹ Pilat im reče: „Uzmite ga, pa mu sudite po vašem Zakonu!“

Judejske vođe mu odgovoriše: „Mi nikog ne smemo da pogubimo.“

³² Ovo se dogodilo da se ispune Isusove reči, koje je izrekao da bi nagovestio kakvom će smrću umreti.

³³ Pilat se onda vratio u pretorijum i pozvao Isusa. Pitao ga je: „Jesi li ti Car judejski?“

³⁴ Isus odgovori: „Pitaš li to tek tako ili su ti drugi govorili o meni?“

³⁵ Pilat odgovori: „Zar sam ja Jevrejin? Tvoj narod i vodeći sveštenici su te predali meni. Šta si učinio?“

³⁶ Isus odgovori: „Moje Carstvo ne pripada ovom svetu. Kada bi moje Carstvo pripadalo ovom svetu, moji podanici bi se borili da ne budem predan Jevrejima. Međutim, moje Carstvo nije odavde.“

³⁷ Tada ga Pilat upita: „Šta, dakle? Jesi li car?“

„Ti kažeš da sam Car – odgovori mu Isus. Ja sam se rodio i došao na svet da bih svedočio za istinu. Svako ko je od istine, sluša moj glas.“

³⁸ Pilat upita: „Šta je istina?“ Rekavši ovo, Pilat je ponovo izašao pred judejske vođe i rekao im: „Ja ne nalazim nikakvu krivicu na njemu!“

³⁹ Kod vas je običaj da vam za Pashu oslobodim jednog zatvorenika. Hoćete li da vam oslobodim Cara judejskog?“

⁴⁰ Oni ponovo povikaše: „Ne njega, nego Varavu!“ (Taj Varava je bio odmetnik.)

19

Isus osuđen na smrt

¹ Tada je Pilat predao Isusa da ga išibaju.

² Vojnici, pak, opletoše venac od trnja i staviše mu ga na glavu. Ogrnuli su mu i kabanicu od porfire,

³ pa su mu prilazili i govorili: „Zdravo, Care judejski!“ Uz to su ga šamarali.

⁴ Pilat je ponovo izašao i rekao narodu: „Evo, izvodim vam ga, ali da znate: ja ne nalazim nikakvu krivicu na njemu.“

⁵ Isus izađe napolje sa trnovom krunom na glavi i skerletnom kabanicom na sebi.

Onda im je *Pilat* rekao: „Evo čoveka!“

⁶ Kada su ga vodeći sveštenici i stražari videli, povikali su:

„Razapni ga, razapni!“

Pilat im reče: „Uzmite ga vi, pa ga razapnite. Ja ne nalazim nikakvu krivicu na njemu.“

⁷ Jevreji mu odgovoriše: „Mi imamo Zakon i po tom Zakonu on mora da umre, jer je tvrdio da je Sin Božiji.“

⁸ Kada je Pilat to čuo, još više se uplašio.

⁹ Ušao je u pretorijum i ponovo upitao Isusa: „Odakle si ti?“ Isus mu nije ništa odgovorio.

¹⁰ Pilat mu onda reče: „Zar sa mnom nećeš da govoriš? Zar ne znaš da imam vlast da te oslobodim, kao i vlast da te razapnem?“

¹¹ Isus mu odgovori: „Ne bi ti imao nikakvu vlast nada mnom, da ti nije dana od gore. Zato je veći greh na onome koji me je tebi predao.“

¹² Od tog časa je Pilat još više nastojao da oslobodi Isusa. A Jevreji su i dalje vikali, govoreći: „Ako oslobodiš ovog, nisi prijatelj *rimskom* caru! Ko sebe proglašava za cara, protivi se *rimskom* caru!“

¹³ Kada je Pilat čuo te reči, izveo je Isusa i seo na sudijsku stolicu, na mestu koje se zove *Litostrotos* (jevrejski: *Gavata*).

¹⁴ To je bio dan Pripreme uoči *praznika* Pashe, negde oko podne*.

Pilat reče Jevrejima: „Evo vašeg Cara!“

¹⁵ Jevreji povikaše: „Smakni ga! Smakni! Razapni ga!“

Pilat im reče: „Zar da vašeg Cara razapnem?“

Vodeći sveštenici odgovoriše: „Mi nemamo drugog cara osim *rimskog* cara.“

¹⁶ Tada im je *Pilat* predao Isusa da ga razapnu.

Raspeće

Vojnici su tada preuzeli Isusa.

¹⁷ Noseći svoj krst, došao je na mesto koje se zove „Mesto lobanje“ (jevrejski: *Golgota*).

* 19:14 U grčkom oko šestog časa.

¹⁸ Tu su ga razapeli na krst, a sa njim drugu dvojicu, njemu s obe strane, tako da je Isus bio u sredini.

¹⁹ Pilat je napisao natpis i dao da se postavi na krst. Na njemu je bilo napisano: „ISUS NAZAREĆANIN, CAR JUDEJSKI“.

²⁰ Ovaj natpis su mnogi Jevreji pročitali, jer je mesto gde je Isus bio razapet bilo blizu grada. Natpis je bio napisan na jevrejskom, latinskom i grčkom.

²¹ Tada su judejski vodeći sveštenici rekli Pilatu: „Nemoj da napišeš: 'Car judejski', nego: 'Taj je za sebe tvrdio: „Ja sam Car judejski.““

²² Pilat odgovori: „Napisao sam što sam napisao.“

²³ Kada su vojnici razapeli Isusa, uzeli su njegovu odeću i podelili je među sobom na četiri dela, svakom po deo. Uzeli su i donju haljinu, koja nije bila šivena, nego sva izatkana.

²⁴ Zato su rekli jedan drugom: „Bolje da je ne cepamo, nego da bacamo kocku za nju, pa ko dobije.“

To se dogodilo da bi se ispunilo što *je napisano u Pismu*:

„Moje haljine podeliše među sobom,
kocku baciše za moju odeću.“

Vojnici tako i učine.

²⁵ Kod krsta su stajale Isusova majka, sestra njegove majke, Marija Klopina, i Marija Magdalena.

²⁶ Kada je Isus spazio majku i kraj nje učenika koji mu je bio miljenik, rekao je majci: „Ženo, evo ti sina.“

²⁷ Zatim je rekao učeniku: „Evo ti majke.“ Od tog časa ju je učenik uzeo u svoju porodicu.

²⁸ Nakon ovoga, Isus je znao da se sve svršilo. A da bi se Pismo sasvim ispunilo, rekao je: „Žedan sam.“

²⁹ Tu, u blizini, stajala je posuda puna kiselog vina. Tada su na štap isopa natakli sunder natopljen kiselim vinom i prineli ga njegovim ustima.

Isus umire

³⁰ Kada je Isus okusio vino, rekao je: „Svršeno je.“ Glava mu tada klonu i on izdahnu.

³¹ Pošto je taj dan bio Priprema, judejske vođe zamole Pilata da se razapetima slome noge, da njihova tela ne bi ostala na krstu preko subote. Naime, te subote je bio veliki praznik.

³² Vojnici su tada došli do prvog razapetog i slomili mu noge, a potom su i drugom razapetom slomili noge.

³³ Kada su došli do Isusa i videli da je već mrtav, nisu mu slomili noge.

³⁴ Umesto toga, jedan vojnik mu je kopljem probo rebra. Otuda je odmah potekla krv i voda.

³⁵ To svedoči onaj koji je to video i njegovo svedočenje je istinito. On zna da govori istinu i svedoči da biste vi poverovali.

³⁶ Ovo se dogodilo da bi se ispunilo što je zapisano u Pismu: „Kost se njegova neće polomiti.“

³⁷ Pismo opet kaže: „Gledaće onoga koga su proboli.“

Isusov pogreb

³⁸ Posle toga je Josif iz Arimateje zatražio od Pilata da odnese Isusovo telo. Josif je bio Isusov učenik, ali ne javno, jer se plašio judejskih vlasti. Tada je Josif došao, i sa Pilatovim odobrenjem, odneo Isusovo telo.

³⁹ Sa njim je došao i Nikodim, onaj koji je jednom po noći došao Isusu. Sa sobom je poneo oko trideset kilograma mirisnog bilja, smese izmirne i aloje.

⁴⁰ Tako oni uzmu Isusovo telo i obaviju ga platnom sa mirisnim biljem, po judejskom običaju sahranjivanja.

⁴¹ A blizu mesta gde je Isus bio razapet, bio je jedan vrt. U tom vrtu se nalazila jedna nova grobnica u kojoj niko nije bio sahranjen.

⁴² Pošto je bio judejski dan Pripreme, i pošto je ono mesto bilo blizu, položili su Isusovo telo u taj grob.

20

Prazan grob

¹ U nedelju, pre svitanja, dođe Marija Magdalena na grob i primeti da je kamen sa groba otkotrljan.

² Stoga otrči i dođe k Simonu Petru i drugom učeniku, Isusovom miljeniku, pa im reče: „Uzeli su Gospoda iz groba i ne znamo gde su ga sklonili!“

³ Petar i drugi učenik su tada izašli i došli na grob.

⁴ Obojica su trčala, ali je onaj drugi učenik bio brži od Petra, te je prvi došao na grob.

⁵ Zavirio je unutra i opazio položene zavoje, ali nije ušao u grob.

⁶ Zatim je i Simon Petar došao za njim. Ušao je u grob i video položene zavoje

⁷ i ubrus koji je bio na Isusovoj glavi. *Ubrus* nije bio sa zavojima, nego je bio složen na jednom mestu.

⁸ Zatim je ušao i drugi učenik koji je prvi došao na grob. Video je i poverovao.

⁹ Oni tada još nisu znali da u Pismu piše da *Isus* treba da vaskrsne iz mrtvih.

¹⁰ Tada su se učenici vratili kući.

Isus se javlja Mariji iz Magdale

¹¹ A Marija je stajala ispred groba i plakala. Sva u suzama, zavirila je u grob

¹² i ugledala dva anđela u belojoj *odeći* kako sede na mestu gde je počivalo Isusovo telo. Jedan kod mesta gde je bila *Isusova* glava, a drugi kod mesta gde su mu bile noge.

¹³ *Anđeli* je upitaše: „Ženo, zašto plačeš?“

Ona im odgovori: „Uzeli su mog Gospoda, a ja ne znam gde su ga sklonili.“

¹⁴ Rekavši ovo, okrenula se natrag i videla Isusa kako stoji, ali nije znala da je to bio Isus.

¹⁵ Isus joj reče: „Ženo, zašto plačeš? Koga tražiš?“

Misleći da je to vrtlar, *Marija* reče: „Gospodine, ako si ga ti odneo, reci mi gde si ga položio i ja ću ga odneti.“

¹⁶ Isus joj reče: „Marija!“ Ona se okrenu i reče na jevrejskom: „*Ravuni!*“ (što znači: „Učitelju!“)

¹⁷ Isus joj reče: „Ne dotiči me, jer još nisam uzašao svome Ocu. Nego, idi mojoj braći i reci im: 'Uzlazim svome Ocu i vašem Ocu, svome Bogu i vašem Bogu!'“

¹⁸ Marija Magdalena ode i javi učenicima: „Videla sam Gospoda!“ Onda im je prenela ono što joj je rekao.

Isus se javlja svojim učenicima

¹⁹ Te nedelje uveče, učenici su bili zajedno. Vrata su bila zaključana, jer su se plašili judejskih vlasti. Tada dođe Isus, stade među njih i reče im: „Mir vam!“

²⁰ Rekavši to, pokazao im je ruke i rebra. Učenici su bili radosni što vide Gospoda.

²¹ Isus im ponovo reče: „Mir vam! Kao što je mene poslao Otac, tako ja šaljem vas.“

²² Rekavši ovo, dunuo je i rekao im: „Primate Duha Svetoga.“

²³ Kome oprostite grehe, opraštaju mu se, a kome ne oprostite grehe, tome se ne opraštaju.“

Isus se javlja Tomi

²⁴ Jedan od Dvanaestorice, Toma zvani „Blizanac“, nije bio sa ostalima kada je Isus došao.

²⁵ Njemu su drugi učenici rekli: „Videli smo Gospoda!“ On im reče: „Dok ne vidim trag od klinova na njegovim rukama i ne stavim svoj prst u rane od klinova i u ranu između njegovih rebara, neću verovati.“

²⁶ Osam dana kasnije, učenici su se ponovo okupili; sa njima je bio i Toma. *Iako* su vrata bila zaključana, Isus uđe unutra, stade među njih i reče: „Mir vam!“

²⁷ Onda reče Tomi: „Stavi svoj prst ovde i pogledaj moje ruke. Pruži svoju ruku i stavi je među moja rebra, te više ne sumnjaj, nego veruj!“

²⁸ Toma mu reče: „Gospod moj i Bog moj!“

²⁹ Isus mu reče: „Veruješ li zato što si me video? Blaženi su oni koji veruju, a nisu me videli.“

³⁰ Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoge druge znake koji nisu zapisani u ovoj knjizi.

³¹ A ovi su zapisani da biste poverovali da Isus jeste Hristos, Sin Božiji, i da biste, verujući, imali život u njegovo ime.

21

¹ Posle ovoga se Isus ponovo ukazao učenicima na Tiverijadskom jezeru. Ovako se ukazao:

² Bili su zajedno Simon Petar, Toma zvani „Blizanac“, Natanailo iz Kane Galilejske, dva sina Zavedejeva i još druga dva učenika.

³ Simon Petar im reče: „Idem da lovim ribu.“ Oni rekoše: „Idemo i mi s tobom.“ Otišli su i ukrkali se u brodić, ali te noći nisu ulovili ništa.

⁴ U osvit zore, Isus je stao na obalu, ali učenici nisu znali da je to Isus.

⁵ Tada im Isus reče: „Deco, jeste li šta ulovili?“

Oni mu odgovoriše: „Nismo.“

⁶ Isus im reče: „Bacite mreže s desne strane brodića. Tamo ćete naći ribu.“ Oni bace mreže i ulove toliko ribe da nisu mogli da ih izvuku.

⁷ Onaj učenik koji je bio Isusov miljenik reče Petru: „To je Gospod.“ Kada je Simon Petar čuo da je to Gospod, ogrnuo se, jer je bio lagano obučen i skočio u jezero.

⁸ Ostali učenici su doplovili i izvukli mrežu s ribama. Oni, naime, nisu bili daleko od obale, svega stotinak metara*.

⁹ Kad su se iskrkali na kopno, videli su naloženu vatru i na njoj ribu i hleb.

¹⁰ Isus im reče: „Donesite i od riba koje ste sad ulovili.“

¹¹ Simon Petar uđe u čamac i izvuče na obalu mrežu punu velikih riba. Bilo ih je stotinu pedeset tri. Ipak, iako ih je bilo toliko, mreža se nije pokidala.

¹² Isus im reče: „Dodite da doručkujete.“ Nijedan učenik nije se usudio da ga pita: „Ko si ti?“, jer su znali da je to Gospod.

¹³ Isus je zatim uzeo hleb i dao im ga, a tako i ribu.

¹⁴ To je bilo već treći put kako se Isus pokazao svojim učenicima od kako je ustao iz mrtvih.

Isus i Petar

¹⁵ Posle doručka, Isus upita Simona Petra: „Simone, sine Jovanov, da li me stvarno voliš više nego ovi?“

Petar odgovori: „Da, Gospode, ti znaš da te volim.“

Isus mu reče: „Napasaj moje jaganjce!“

¹⁶ Isus ga je i po drugi put pitao: „Simone, sine Jovanov, da li me stvarno voliš?“

Petar odgovori: „Da, Gospode, ti znaš da te volim.“

Isus mu reče: „Čuvaj moje ovce!“

¹⁷ Isus ga upita i po treći put: „Simone, sine Jovanov, voliš li me?“

* 21:8 U izvornom tekstu, *dve stotine lakata*.

Petar se rastuži što ga već treći put pita: „Voliš li me?“ On mu reče: „Gospode, ti sve znaš i znaš da te volim.“

Isus mu reče: „Napasaj moje ovce!

¹⁸ Zaista, zaista ti kažem: kad si bio mlađi, sam si se opasivao i išao kuda si hteo, ali kad ostariš, ti ćeš ispružiti svoje ruke, pa će te neko drugi svezati i voditi kuda ne želiš da ideš.“

¹⁹ Isus je ovo rekao, naznačavajući kakvom će smrću Petar proslaviti Boga. Zatim mu je rekao: „Hajde za mnom!“

²⁰ Uto se Petar okrenuo i opazio da za njima ide onaj učenik koji je bio Isusov miljenik, isti onaj koji se prilikom Poslednje večere naslonio na Isusove grudi i pitao ga: „Gospode, ko je tvoj izdajnik?“

²¹ Kada ga je Petar opazio, rekao je Isusu: „Gospode, a šta sa njim?“

²² Isus mu odgovori: „Ako ja hoću da on ostane živ dok se ja ne vratim, zar je to tvoja briga? Ti samo sledi mene.“

²³ Od tada je među braćom počelo da se priča da taj učenik neće umreti. Međutim, Isus mu nije rekao da neće umreti, nego: „Ako ja hoću da on ostane živ dok se ne vratim, zar je to tvoja briga?“

²⁴ Taj učenik je svedok ovim događajima. On je napisao sve ovo i znamo da je njegovo svedočanstvo istinito.

²⁵ Ima još mnogo toga što je Isus učinio. Kada bi se sve to redom zapisalo, mislim da napisane knjige ne bi stale ni u ceo svet.

Dela apostolska Osnivanje Crkve

¹ Uvaženi Teofile! U svom prvom pismu sam ti govorio o svemu; o tome kako je Isus počeo da deluje i poučava,

² do dana kada se uzneo na nebo, pošto je Duhom Svetim dao nalog svojim izabranim apostolima.

³ Nakon svoje patnje, *Isus* je dao mnogo dokaza da je živ: ukazivao im se četrdeset dana i govorio im o Carstvu Božijem.

Poslednje Isusove reči

⁴ Jednom prilikom, dok je još bio sa njima, *Isus* im je zapovedio: „Ne udaljavajte se iz Jerusalima, nego čekajte ispunjenje Očevog obećanja o kome ste ranije slušali od mene:

⁵ Jovan je krštavao vodom, ali vi ćete za nekoliko dana biti kršteni Svetim Duhom.“

⁶ Okupivši se oko njega, pitali su ga: „Gospode, hoćeš li u ovo vreme da obnoviš izrailjsko carstvo?“

⁷ On je odgovorio: „Vama nije dano da saznate vremena ili čas koji je Otac odredio svojom vlašću.

⁸ Međutim, kada Sveti Duh siđe na vas, primićete silu da svedočite za mene u Jerusalimu i po svoj Judeji i Samariji, i do na kraj sveta.“

Isusovo vaznesenje

⁹ Rekavši ovo, *Isus* se uzneo na nebo, a jedan oblak ga je sakrio od njihovih pogleda.

¹⁰ Dok su im još oči bile uprte ka nebu gde je *Isus* otišao, odjednom su se pred njima pojavila dva čoveka obučena u bele haljine.

¹¹ Rekli su im: „Galilejci, zašto stojite tu i gledate u nebo? Ovaj isti Isus koji se od vas uzneo na nebo, vratiće se na isti način kako ste ga videli da odlazi na nebo.“

¹² Zatim su se vratili u Jerusalim s gore, zvane „Maslinska“, koja je blizu Jerusalima, udaljena jedan subotnji dan hoda*.

¹³ Kad su stigli, popeli su se u gornju sobu gde su obično boravili Petar, Jovan, Jakov, Andrija, Filip, Toma, Vartolomej, Matej, Jakov (Alfejev sin), Simon (koga su zvali „Zilot“) i Juda (Jakovljevin sin).

¹⁴ Tu su se jednodušno i postojano molili. Sa njima je bilo i nekoliko žena, Isusova majka Marija i Isusova braća.

Izbor Judinog naslednika

¹⁵ Tih dana, kada je bilo okupljeno oko stotinu dvadeset osoba, apostol Petar je ustao i obratio se *verujućima*:

¹⁶ „Braćo, treba da se ispuni Pismo u kome je Duh Sveti posredstvom Davida prorokovao o Judi, koji je predvodio one što su uhvatili Isusa.

¹⁷ Juda je bio izabran da, kao i mi, bude učesnik u apostolskoj službi.“

¹⁸ (On je stekao sebi njivu novcem koji je primio za svoje nepravedno delo. Tu je pao naglavce, raspukao se po sredini, tako da mu se prosula sva utroba.

¹⁹ Svi stanovnici Jerusalima su saznali za ovaj događaj, pa su ovu njivu na svom jeziku prozvali *Akeldamah* – „Krvna njiva“.)

²⁰ „O ovome je zapisano u knjizi Psalama, gde piše:
'Kuća njegova neka bude pusta;
ne živeo niko u njoj.'

* 1:12 Oko 1 km.

Isto tako, *stoji napisano*:

'Neka se njegova služba da drugome.'

²¹ Sada, dakle, moramo odabrati nekoga ko je sa nama bio sve vreme od kako je Gospod Isus došao među nas, pa sve do dana kada je otišao od nas,

²² počevši sa krštenjem koje je Jovan propovedao, do dana kada je bio vaznet na nebo. Taj treba da bude svedok njegovog vaskrsenja zajedno sa nama."

²³ Predložena su dvojica: Josif Just (zvani „Varsava“) i Matija.

²⁴ Zatim su se pomolili *ovim rečima*: „O, Gospode, ti što poznaješ srca svih ljudi, pokaži nam koga si od ove dvojice izabrao

²⁵ da zauzme mesto u ovoj službi i među apostolima, od kojih je Juda otpao i otišao na mesto koje mu i pripada."

²⁶ Zatim su bacili kocku i kocka je pala na Matiju, koji je time bio pridodat jedanaestorici apostola.

2

Dolazak Svetog Duha

¹ Na praznik Pedesetnice, svi su bili okupljeni na istom mestu.

² Iznenada se začuo zvuk, sličan hućanju snažnog vetra, i ispunio celu kuću u kojoj su sedeli.

³ Tada im se pojavilo nešto nalik na razdeljene ognjene jezike, te je na svakoga od njih sišao po jedan.

⁴ Svi su bili ispunjeni Svetim Duhom, pa su počeli da govore drugim jezicima, kako im je već Duh davao da govore.

⁵ Tada je mnogo pobožnih Judeja, koji su došli iz svake zemlje pod nebom, boravilo u Jerusalimu.

⁶ Kad se začuo onaj zvuk, mnogo ljudi se okupilo tamo. Bili su zbunjeni, jer je svako od njih čuo kako se govori na njegovom jeziku.

⁷ Pitali su se u čudu: „Zar nisu svi ovi što govore Galilejci?

⁸ Pa kako onda govore jezikom zemlje u kojoj smo rođeni?

⁹ Ovde su Parćani, Međani, Elamiti, ljudi iz Mesopotamije, Judeje, Kapadokije, Ponta, Male Azije,

¹⁰ Frigije, Pamfilije, Egipta, iz libijskih predela kod Kirine, posetioci iz Rima

¹¹ – zajedno Jevreji i obraćenici na judejsku veru – Krićani i Arapi. Svi mi slušamo ove ljude kako našim jezikom govore o velikim Božijim delima!"

¹² Svi su bili izvan sebe, pa su, zbunjeni, pitali jedni druge:

„Šta sve ovo znači?"

¹³ Drugi su, opet, terali šegu na njihov račun govoreći:

„Ma, napili su se oni slatkoga vina!"

Petrov govor

¹⁴ Tada Petar sa ostalih jedanaest apostola stade pred njih i glasno im se obrati: „Slušajte me svi vi – Jevreji i svi koji živite u Jerusalimu, znajte ovo i saslušajte moje reči.

¹⁵ Nisu ovi ljudi pijani – kao što vi mislite, jer je tek devet sati ujutro*.

¹⁶ Radi se o onome što je rekao prorok Joil:

¹⁷ 'U poslednje vreme – kaže Bog –
izliću na sve ljude svoga Duha,
pa će vaši sinovi i ćerke prorokovati,
mladi ljudi imati viđenja,
a starci sanjati snove.

* 2:15 Na grčkom *jer je tek treći čas*.

¹⁸ Takođe ću u one dane izliti svoga Duha
na moje sluge i sluškinje,
te će prorokovati.

¹⁹ Učiniću da se pokažu čudne pojave gore na nebu
i znaci dole na zemlji
– krv, vatra i oblaci dima.

²⁰ Sunce će potamneti,
a mesec *pocrveneti* kao krv
pre nego što dođe veliki i slavni dan Gospodnji.

²¹ Svako ko zazove ime Gospodnje, biće spasen.'

²² Zato, narode izrailjski, poslušaj ove reči: Isus Nazarećanin je bio čovek čije je poslanstvo Bog potvrdio pred vama moćnim delima, čudima i znacima koje je učinio preko njega, dok je bio među vama. Vi to i sami znate.

²³ Ipak, Bog je u skladu sa svojom unapred određenom namerom i predznanjem, dopustio da bude predan vama, a vi ste ga, posredstvom bezakonika, prikovali na krst i ubili.

²⁴ Ali Bog ga je vaskrsao iz mrtvih oslobodivši ga od vlasti smrti, jer smrt nije mogla da ovlada njime.

²⁵ David je za Isusa rekao sledeće:
'Gospod mi je uvek pred očima.

Pošto mi je on sa desne strane,
ništa mene uzdrmati neće.

²⁶ Zato mi je srce ushićeno,
a moj jezik tome se raduje;
celo moje telo počiva u nadi,

²⁷ što mi dušu nećeš prepustiti Svetu mrtvih,
niti dati da tvoj Svetac truli.

²⁸ Puteve života ti si mi otkrio,
pun radosti pred tobom ću biti.'

²⁹ Draga braćo, s punim pouzdanjem tvrdim da je rodonačelnik David umro i bio sahranjen, a njegov grob je tu, među nama, do dana današnjega.

³⁰ No, kako je David bio prorok, znao je da se obećanje koje mu je Bog uz zakletvu dao odnosi na jednog od njegovih potomaka koji će naslediti njegov presto.

³¹ On je to unapred video, te je navestio Hristovo vaskrsenje: 'Nije bio prepušten Svetu mrtvih, niti mu je telo istrunulo.'

³² I baš tog Isusa je Bog podigao iz mrtvih, čemu smo svi mi svedoci.

³³ I pošto je podignut s desne strane Boga, on je od Oca primio obećanog Svetog Duha i izlio ovo što vidite i čujete.

³⁴ David se, naime, nije uzneo na nebo, a ipak je rekao:
'Reče Gospod Gospodu mome:

„Sedi meni s moje desne strane,

³⁵ dok dušmane ne položim tvoje,
za tvoje noge postolje da budu.“

³⁶ Stoga, neka sav dom Izrailjev pouzdano zna da je onog Isusa, koga ste vi razapeli, Bog učinio Gospodom i Hristom.“

³⁷ Ove Petrove reči su duboko ožalostile srca okupljenih, te su upitali apostole: „Braćo, šta treba da radimo?“

³⁸ Petar im je odgovorio: „Pokajte se, pa neka se svako od vas krsti u ime Isusa Hrista za oproštenje greha; onda ćete primiti dar – Duha Svetog.

³⁹ Njega je Hristos obećao vama, vašem potomstvu i onima koji žive daleko odavde, svima koje pozove Gospod Bog naš.“

⁴⁰ Petar ih je još dugo uveravao i opominjao: „Izbavite se od ovog izopačenog naraštaja.“

⁴¹ Oni koji su prihvatili njegovu poruku su bili kršteni. Tog dana se oko tri hiljade ljudi pridružilo *Crkvi*.

Život prvih hrišćana

⁴² Svi učenici su bili istrajni u slušanju apostolskog učenja, u zajedništvu, u lomljenju hleba i molitvama.

⁴³ Svi su bili ispunjeni strahopoštovanjem, jer su apostoli činili mnoga čuda i znake.

⁴⁴ Oni koji su poverovali bili su stalno zajedno i sve im je bilo zajedničko.

⁴⁵ Prodavali su svoja imanja i ostale vrednosti i delili svakom prema njegovoj potrebi.

⁴⁶ Svakog dana su se jednodušno okupljali u hramu, sastajali se lomeći hleb po kućama i primali hranu iskrena i radosna srca

⁴⁷ hvaleći Boga. Zato su uživali blagonaklonost celog naroda, a Gospod je svakog dana umnožavao broj spasenih.

3

Iscljenje hromoga

¹ Jednom su Petar i Jovan ulazili u hram u vreme molitve. Bilo je oko tri sata popodne.

² Baš tada su unosili nekog čoveka hromog od rođenja. Njega su ljudi svakoga dana donosili do hramskih vrata zvanih „Divna“, da prosi milostinju od onih koji dolaze u hram.

³ Kad je video da su Petar i Jovan hteli da uđu u hram, zatražio je od njih milostinju.

⁴ Petar i Jovan su uprli pogled u njega, a onda Petar reče: „Pogledaj nas.“

⁵ *Hromi čovek* ih je pažljivo gledao, očekujući da će mu udeliti neku *milostinju*.

⁶ Petar mu, međutim, reče: „Nemam ni srebra ni zlata, ali ono što imam – to ti dajem: u ime Isusa Hrista iz Nazareta, ustani i hoda!“

⁷ Petar zatim prihvati hromog za desnu ruku i podiže ga. Istog trenu su mu očvrsnuli stopala i gležnji,

⁸ pa je skočio na svoje noge i počeo da hoda. Zatim je sa apostolima ušao u hram skačući i hvaleći Boga.

⁹ Svi ljudi koji su ga videli kako hoda i hvali Boga,

¹⁰ prepoznali su onog istog čoveka koga su viđali kako sedi kraj Divnih vrata i prosi. Zato su bili preko svake mere začuđeni i zadivljeni zbog onoga što se dogodilo sa njim.

Petar govori narodu

¹¹ Sav narod koji se tamo nalazio pohrlio je ka mestu zvanom „Solomonov trem“, gde su se nalazili Petar, Jovan i isceljeni, koji se nije odvajao od njih.

¹² Kada je to Petar video, obratio se narodu: „Izrailjci, zašto ste tako iznenađeni ovim što se dogodilo i zašto gledate u nas kao da smo mi svojom sopstvenom snagom ili pobožnošću učinili da ovaj čovek prohoda?“

¹³ Bog Avrahamov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi, Bog naših otaca, proslavio je svog slugu Isusa, koga ste vi predali i odrekli ga se pred Pilatom, kada je ovaj rešio da ga oslobodi.

¹⁴ Vi ste odbacili Svetoga i Pravednoga, a izmolili ste da vam u zamenu oslobode ubicu.

¹⁵ Vi ste ubili Stvoritelja života, ali ga je Bog vaskrsao iz mrtvih, čemu smo mi svedoci.

¹⁶ Verom u Isusovo ime je ovaj čovek, koga poznajete i gledate, bio ojačan. Vera u Isusa je učinila ovog čoveka potpuno zdravim, kao što ste i sami mogli da vidite.

¹⁷ Braćo, znam da ste vi, kao i vaše vođe, uradili to iz neznanja.

¹⁸ Međutim, Bog je na ovaj način ispunio ono što je preko svih svojih proroka unapred najavio, rekavši da će njegov Hristos pretrpeti stradanje.

¹⁹ Stoga, braćo, pokajte se i okrenite se *Bogu* da bi vam se izbrisali gresi,

²⁰ kako bi vam Gospod dao vremena počinka, i poslao vam Hrista Isusa, koga je vama unapred namenio.

²¹ Njega nebo treba da zadrži sve do vremena sveopšte obnove koju je Bog odavno najavio preko svojih svetih proroka.

²² Mojsije je, na primer, rekao:

'Gospod, Bog vaš, podići će vam
proroka od vaše braće,
kao što sam ja.

Njega slušajte u svemu
što vam bude govorio,

²³ jer ko ne posluša tog proroka
biće istrebljen iz naroda.'

²⁴ Tako su i svi ostali proroci, koji su *vam* od Samuila redom govorili, najavljivali ove dane.

²⁵ Vi ste naslednici obećanja koje je Bog dao preko proroka i učesnici u savezu koji je *Bog* sklopio sa vašim precima, jer je *Bog* rekao Avrahamu:

'Preko tvog potomstva
biće blagosloveni svi narodi na zemlji.'

²⁶ Bog je najpre vama podigao svoga slugu i poslao ga da svakog od vas blagoslovi i odvрати od vaših zlih dela."

4

Petar i Jovan pred sudom

¹ Dok su oni još govorili narodu, priđoše im sveštenici, zapovednik hramske straže i sadukeji.

² Bili su veoma uznemireni što su učili narod i objavlјivali da je u Isusu vaskrsao mrtvih.

³ Uхватili su Petra i Jovana i bacili ih u zatvor do narednog dana, jer je već bilo večе.

⁴ Ipak, mnogi od onih koji su čuli Petrovu poruku su uzverovali, tako da je broj vernika porastao na pet hiljada.

⁵ Sledećeg dana su se u Jerusalimu okupili poglavari, starešine i znalci Svetog pisma,

⁶ zatim Prvosveštenik Ana, Kajafa, Jovan, Aleksandar i drugi iz prvosveštениčke loze.

⁷ Izveli su apostole pred sebe i upitali ih: „Kakvom silom i u čije ime ste to učinili?“

⁸ Tada Petar, ispunjen Svetim Duhom, odgovori: „Poglavari i starešine naroda!

⁹ Ako smo danas izvedeni na saslušanje zbog dobrog dela koje smo učinili bolesnom čoveku i zbog načina njegovog isceljenja,

¹⁰ onda znajte i vi i čitav izrailjski narod: to je učinjeno u ime Isusa Hrista iz Nazareta, koga ste vi razapeli, a koga je Bog vaskrsao. Njegova sila je učinila da ovaj čovek stoji pred vama zdrav.

¹¹ *Isus* je 'kamen što ste vi, graditelji, odbacili, a koji je postao kamen ugaoni.'

¹² Spasenja nema ni u jednom drugom, jer pod nebom nema drugog imena među ljudima, koje nas može spasti."

¹³ Kada su prisutni videli Petrovu i Jovanovu odvažnost i doznali da su neobrazovani i obični ljudi, bili su zapanjeni. Prepoznali su u njima one koji su bili sa Isusom.

¹⁴ No, gledajući isceljenog čoveka kako stoji sa njima, ostali su bez reči.

¹⁵ Tada su naredili Petru i Jovanu da napuste Veliko veće, a oni su počeli da se savetuju među sobom:

¹⁶ „Šta da radimo sa ovim ljudima? Ne možemo poreći da su učinili ovaj znak, jer se to odigralo naočigled svih stanovnika Jerusalima.

¹⁷ Ipak, da se ovo učenje ne bi još više proširilo u narodu, zapretićemo im da nikome ne propovedaju u Isusovo ime.“

¹⁸ Tada su dozvali apostole i naredili im da nipošto ne govore niti uče u Isusovo ime.

¹⁹ Ali, Petar i Jovan im odgovoriše: „Prosudite sami da li je pravo pred Bogom da se više pokoravamo vama ili Bogu,

²⁰ jer ne možemo prestati da govorimo o onome što smo čuli i videli.“

²¹ Članovi Veća su im još jednom zapretili, pa su ih pustili na slobodu. Nisu mogli da se odluče kako da ih kazne, jer je sav narod slavio Boga za ono što se dogodilo.

²² Naime, čovek koji je bio čudesno isceljen imao je više od četrdeset godina.

Molitva za hrabrost apostola

²³ Čim su *Petar i Jovan* bili oslobođeni, otišli su k svojim i izvestili ih o onome što su im vodeći sveštenici i starešine rekli.

²⁴ Kada su čuli ovo, jednodušno su se pomolili Bogu rečima: „O, Gospodaru, Stvoritelju neba i zemlje, mora i svega što je u njima.

²⁵ Ti si Duhom Svetim, preko našeg praoca, Davida, tvoga slugu rekao: 'Zašto li se bune narodi, šta to ljudi uzalud smišljaju?

²⁶ Carevi se sveta prikupljaju, knezovi se s njima savetuju, da navale složno na Gospoda i na njegovog Pomazanika*.'

²⁷ Da, zaista su se udružili u ovom gradu Irod, Pontije Pilat, neznabošci i izrailjski narod protiv tvoga svetog slugu Isusa, koga si pomazao.

²⁸ Oni su učinili ono što si ti po svojoj volji i sili unapred odredio.

²⁹ A sada, Gospode, pogledaj na njihove pretnje i dozvoli svojim slugama da s punom slobodom navešću tvoju reč.

³⁰ Ispruži svoju ruku da se događaju isceljenja, znaci i čuda – imenom tvoga svetog slugu Isusa.“

³¹ Kada su se pomolili, potresla se kuća u kojoj su bili okupljeni, te su se svi ispunili Duhom Svetim. Zatim su odvažno naveštavali Božiju reč.

Jedinstvo prve Crkve

³² A svi koji su poverovali bili su jednodušni i istomisleni. Niko sopstvenu imovinu nije nazivao svojom, nego im je sve bilo zajedničko.

³³ Apostoli su sa velikom silom svedočili o Isusovom vaskrsenju, a Bog je izlivao svoju veliku milost na njih.

³⁴ Među njima niko nije oskudevao, jer su svi oni koji su posedovali zemlju ili kuće to prodavali,

³⁵ a novac donosili apostolima. Od toga se delilo svakome prema njegovim potrebama.

³⁶ Tako je i neki Levit po imenu Josif, rodом s Kipra, koga su apostoli prozvali Varnava (što znači „sin utehe“),

³⁷ prodao njivu koju je posedovao, a novac predao apostolima.

5

Ananija i Safira

¹ I neki Ananija je sa svojom ženom Safirom takođe prodao svoje imanje.

² Međutim, on je u dogovoru sa svojom ženom zadržao deo novca, a ostalo predao apostolima.

* 4:26 Na grčkom *Hristos*.

³ Tada mu je Petar rekao: „Ananija, zašto je Satana obuzeo tvoje srce, te si slagao Duhu Svetome i zadržao za sebe deo novca koji si dobio za svoje imanje?

⁴ Zar imanje ne bi ostalo tvoje da ga nisi prodao? A kad si ga već prodao, zar novcem nisi mogao da raspolažeš kako si hteo? Zašto si u svom srcu odlučio da učiniš ovo? Ti nisi slagao ljudima, već Bogu.“

⁵ Čim je Ananija čuo ove reči, srušio se i umro. Veliki strah je obuzeo sve koji su to čuli.

⁶ Tada su mladići ustali, umotali njegovo telo, izneli ga i sahranili.

⁷ Oko tri sata kasnije dođe Ananijina žena Safira, ne znajući ništa o onome što se desilo.

⁸ Petar je upita: „Da li ste za toliko novaca prodali vaše imanje?“ „Da, upravo za toliko“ – odgovori ona.

⁹ Tada joj Petar reče: „Zašto ste se dogovorili da stavite na kušnju Duha Gospodnjeg? Evo, pred vratima su oni što su sahranili tvoga muža. I tebe će izneti.“

¹⁰ Ona istog trena pade do njegovih nogu i izdahnu. Kada su mladići ušli, zatekli su je mrtvu, pa su i nju izneli i sahranili je pored njenog muža.

¹¹ Veliki strah je obuzeo celu Crkvu i sve one koji su čuli o ovome.

Rast Crkve

¹² Preko apostola se događalo mnogo znakova i čuda u narodu. A verujući su se jednodušno okupljali u Solomonovom tremu.

¹³ Niko se od ostalih nije usuđivao da im se pridruži, ali ih je narod veoma hvalio.

¹⁴ Ipak, sve je više bilo muškaraca i žena koji su verovali u Gospoda.

¹⁵ Tako su ljudi stavljali bolesnike na postelje i nosila i iznosili ih na ulice, ne bi li kako Petrova senka osenila koga od njih – dok on prolazi.

¹⁶ Čak su i žitelji iz okoline Jerusalima donosili one koji su bili bolesni i opsednuti nečistim duhovima, i svi su bili izlečeni.

Ponovno progonstvo apostola

¹⁷ Tada su se digli Prvosveštenik i sve njegove pristalice iz sadukejske stranke, i van sebe od zavisti,

¹⁸ uhvatili apostole i bacili ih u javnu tamnicu.

¹⁹ Međutim, anđeo Gospodnji je u toku noći otvorio vrata tamnice, izveo ih i rekao im:

²⁰ „Idite u hram i propovedajte sve o ovom *novom* životu.“

²¹ Kada su oni to čuli, ušli su u hram u ranu zoru i poučavali narod.

U međuvremenu su došli Prvosveštenik i njegove pristalice, sazvali sastanak Velikog veća sa svim starešinama izrailjskog naroda, i naredili da se apostoli dovedu iz tamnice.

²² Ali, kada su stražari otišli u tamnicu, nisu ih tamo zatekli, pa su se vratili i rekli:

²³ „Vrata ćelije su bila dobro zaključana, a stražari su stajali pred vratima. Ipak, kad smo otvorili vrata, nismo našli nikoga.“

²⁴ Kad su zapovednik hramske straže i vodeći sveštenici čuli ovaj izveštaj, bili su u nedoumici, pitajući se šta je to moglo da se dogodi sa njima.

²⁵ Tada je neko došao i javio im: „Eno, oni ljudi koje ste juče bacili u tamnicu stoje u hramu i poučavaju narod!“

Pred Velikim većem

²⁶ Tada je zapovednik hramske straže lično otišao sa stražarima i odveo apostole, ali ne prisilno, jer su se plašili da ih ljudi ne kamenuju.

²⁷ Kada su ih doveli, izveli su ih pred Veliko veće. Tada ih je Prvosveštenik upitao:

²⁸ „Zar vam nismo strogo zabranili da poučavate u Isusovo ime? A vi ste pak čitav Jerusalim napunili vašim učenjem i hoćete da svalite na nas krivicu za smrt tog čoveka.“

²⁹ Petar i apostoli su im odgovorili: „Bogu se treba više pokoravati nego ljudima.

³⁰ Bog naših otaca je vaskrsao iz mrtvih Isusa, koga ste vi ubili prikovavši ga na drvo.

³¹ Ali, Bog ga je uzvisio i postavio sebi s desne strane kao Kneza i Spasitelja, da bi Izrailju omogućio pokajanje i oproštenje greha.

³² Mi smo svedoci svega toga, zajedno sa Duhom Svetim koga je Bog dao onima koji su mu poslušni.“

Gamalilova mudrost

³³ Kada su članovi *Velikog veća* čuli ovo, toliko su se razbesneli, da su naumili da ih ubiju.

³⁴ Ali tada je u Velikom veću ustao neki učitelj Zakona po imenu Gamalilo, farisej koga je sav narod poštovao, i zapovedio da se apostoli na kratko izvedu.

³⁵ Zatim im se obratio: „Izrailjci, dobro razmislite šta ćete učiniti s ovim ljudima.

³⁶ Pre nekog vremena pojavio se Tevda koji je tvrdio za sebe da je neko i nešto. Njemu se pridružilo četiri stotine ljudi, ali je on bio ubijen, a svi njegovi sledbenici su se razbežali, te je cela stvar propala.

³⁷ Posle ovoga, u vreme popisa, pojavio se Juda Galilejac i podigao narod na bunu. Ali i on je poginuo, a svi njegovi sledbenici su se razbežali.

³⁸ Zato vam sada savetujem da se okanete ovih ljudi i pustite ih da idu. Jer, ako njihov naum ili njihovo delovanje potiče od ljudi, to će propasti.

³⁹ No, ako to potiče od Boga, onda nećete moći da ih uništite, jer biste se tako pokazali kao oni koji se bore protiv Boga.“

Oni su se složili s njim,

⁴⁰ i kad su pozvali apostole naredili su da ih išibaju. Zatim su im zapretili da više ne propovedaju u Isusovo ime, pa su ih pustili.

⁴¹ Apostoli su napustili Veliko veće radujući se što su bili udostojeni da podnesu sramotu radi *njegovog* imena.

⁴² Ipak, nisu prestali da svakog dana u hramu i po kućama poučavaju i navešćuju Radosnu vest o Hristu Isusu.

6

Izbor sedmorice đakona

¹ Tih dana, kada je broj učenika rastao, *Jevreji koji su govorili grčki* počeli su da se žale na *domaće* Jevreje, jer su njihove udovice bile zanemarivane prilikom svakodnevne podele hrane.

² Zato su Dvanaestorica sazvala sabor učenika i rekla: „Ne bi bilo u redu da mi zanemarimo službu propovedanja reči Božije, da bismo se bavili raspodelom hrane.

³ Zato, braćo, odaberite među sobom sedmoricu osvedočenih ljudi, punih Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti da vrše ovu službu,

⁴ a mi ćemo se posvetiti molitvi i službi propovedanja.“

⁵ Ovaj predlog se svideo svima okupljenima, pa su izabrali Stefana, čoveka punog vere i Duha Svetoga, zatim Filipa, Prohora, Nikanora, Timona, Parmena i Nikolu iz Antiohije, koji se bio obratio na judejsku veru.

⁶ Ove su doveli pred apostole koji su se pomolili i položili na njih ruke.

⁷ Božija reč se širila, a broj učenika u Jerusalimu se veoma umnožio. Među njima je bio i znatan broj judejskih sveštenika koji su prihvatili veru.

Stefan pred Većem

⁸ A Stefan je, ispunjen *Božijom* milošću i silom, činio velika čuda i znake među narodom.

⁹ Međutim, došli su neki iz takozvane Sinagoge libertinaca – Jevreji iz Kirine, Aleksandrije, te neki iz Kilikije i *Male* Azije, i upustili se u raspravu sa Stefanom.

¹⁰ Ipak, nisu mogli da se suprotstave njegovoj mudrosti, jer ga je Duh poticao da govori.

¹¹ Zbog toga su podgovorili neke ljude da izjave: „Čuli smo da je *Stefan* pogrdno govorio protiv Mojsija i Boga.“

¹² Pobunili su i narod, starešine i znalce Svetog pisma, pa su mu prišli, uhvatili ga i izveli pred Veliko veće.

¹³ Tu su doveli lažne svedoke koji su govorili: „Ovaj čovek ne prestaje da govori protiv hrama i Zakona.

¹⁴ Čuli smo, naime, da je rekao da će Isus Nazarećanin razoriti ovaj hram i izmeniti običaje koje nam je Mojsije predao.“

¹⁵ Svi koji su sedeli u Velikom veću su uprli pogled u Stefana i primetili da mu je lice kao lice anđela.

7

Stefanov govor

¹ Tada je Prvosveštenik upitao Stefana: „Jesu li ove *optužbe* istinite?“

² *Stefan* je na ovo odgovorio: „Braćo i oci, slušajte me. Slavni Bog objavio se našem ocu Avrahamu u Mesopotamiji, pre nego što se nastanio u Haranu,

³ i naložio mu: 'Idi iz svoje zemlje i od svoje rodbine, pa pođi u zemlju koju ću ti pokazati.'

⁴ *Avraham* je napustio Haldejsku zemlju i nastanio se u Haranu. Posle smrti njegovog oca, *Bog* ga je preselio u ovu zemlju u kojoj vi sada živite.

⁵ U njoj mu ni stopu nije dao u posed, ali mu je obećao da će je dati u posed njemu i njegovom potomstvu posle njega, iako još nije imao dece.

⁶ *Bog* mu je *takođe* rekao da će njegovi potomci biti došljaci u tuđoj zemlji. Tamo će robovati i biti tlačeni četiri stotine godina:

⁷ 'Narodu kome budu robovali ja ću suditi, a na kraju će izaći odande i služiti mi na ovom mestu.'

⁸ *Bog* je onda sa Avrahamom sklopio savez, čiji je znak obrezanje. Njemu se rodio Isak koga je obrezao osmoga dana. Isak je obrezao Jakova, a Jakov dvanaest rodonačelnika.

⁹ Rodonačelnici su bili ljubomorni na svog brata Josifa, pa su ga prodali kao roba u Egipat. Ipak, *Bog* je bio sa njim

¹⁰ i izbavio ga od svih njegovih nevolja. Pošto ga je *Bog* obdario mudrošću, stekao je naklonost faraona, egipatskog cara, koji ga je postavio da upravlja Egiptom i celim svojim dvorom.

¹¹ Tada je u Egiptu i Hananu nastala glad i velika beda, tako da naši preci nisu mogli da nabave hranu.

¹² Kad je Jakov čuo da u Egiptu ima žita, poslao je tamo naše očeve prvi put.

¹³ Kada su se tamo našli po drugi put, Josif je obznanio svojoj braći ko je on. Tako je faraon saznao za Josifovu porodicu.

¹⁴ Josif je onda poslao po svoga oca Jakova i svu svoju rodbinu – ukupno sedamdeset pet osoba.

¹⁵ Tako je Jakov otišao u Egipat gde je umro on i naši očevi.

¹⁶ Njihova tela su bila prenesena u Sihem i položena u grob koji je Avraham bio kupio od Emorovih sinova za određenu svotu.

¹⁷ Približavalo se vreme da *Bog* ispuni obećanje koje je uz zakletvu dao Avrahamu. Narod je rastao i množio se u Egiptu,

¹⁸ sve dok Egiptom nije zavladao novi car koji nije poznavao Josifa.

¹⁹ On je lukavo postupio sa našim narodom: zlostavljao je naše pretke i prisiljavao ih da svoju novorođenčad ostavljaju napolju da umru.

²⁰ U to vreme, rodio se Mojsije. Bio je prelepo dete. Tri meseca je bio odgajan u očevoj kući.

²¹ Kada su ga ostavili napolju, faraonova ćerka ga je uzela i odgojila ga sebi za sina.

²² Mojsije je, odgojen u svoj mudrosti Egipta, bio čuven po svojim rečima i delima.

²³ Kada mu je bilo četrdeset godina, dođe mu na pamet da poseti svoju braću Izrailjce.

²⁴ Kad je video kako jedan od njih biva zlostavljan, on mu priskoči u pomoć i osveti ga – ubivši Egipćanina.

²⁵ Mislio je da će njegovi sunarodnici shvatiti da im Bog preko njega šalje izbavljenje, ali oni to nisu razumeli.

²⁶ Sledećeg dana je zatekao dva Izrailjca kako se tuku. Pokušao je da ih pomiri govoreći: 'Ljudi, vi ste braća! Zašto zlostavljate jedan drugoga?'

²⁷ No, onaj što je zlostavljao svoga bližnjeg, odgurnu ga i reče mu: 'Ko je tebe postavio za glavara i sudiju nad nama?'

²⁸ Hoćeš li i mene da ubiješ kao što si juče ubio Egipćanina?'

²⁹ Na te reči Mojsije pobegne iz Egipta i nastani se kao došljak u madijanskoj zemlji. Tamo su mu se rodila dva sina.

³⁰ Posle četrdeset godina, ukazao mu se anđeo u plamtećem ognju iz jednog grma, u pustinji kod planine Sinaj.

³¹ Kad je Mojsije to video, zadivio se prizorom. Ali kada je prišao grmu da bolje osmotri, čuo je glas Gospodnji:

³² 'Ja sam Bog tvojih otaca; Bog Avrahamov, Isakov i Jakovljevi.' Drhteći od straha, Mojsije se nije više usuđivao da digne pogled.

³³ Bog mu je zatim rekao: 'Izuj obuću sa svojih nogu, jer je mesto na kome stojiš sveto tlo.'

³⁴ Uistinu sam video nevolje moga naroda u Egiptu i čuo njegovo uzdisanje i zato sam sišao da ih izbavim. A sad pođi, ja te šaljem u Egipat!'

³⁵ Dakle, istog onog Mojsija koga su odbacili rekavši: 'Ko je tebe postavio za glavara i sudiju nad nama?', Bog je sada poslao kao vladara i izbavitelja preko anđela koji mu se ukazao u grmu.

³⁶ On ih je izveo odande, čineći čuda i znake u egipatskoj zemlji, na Crvenom moru i u pustinji tokom četrdeset godina.

³⁷ To je onaj isti Mojsije koji je rekao Izrailjcima: 'Bog će vam podići proroka od vaše braće, kao što sam ja.'

³⁸ On je bio na saboru u pustinji, a anđeo je govorio s njim i s našim precima na gori Sinaj; on je primio reči života i predao ih nama.

³⁹ Međutim, naši preci nisu hteli da ga poslušaju, nego su ga odbacili i svojim se srcem vratili u Egipat.

⁴⁰ Rekli su Aronu: 'Napravi nam bogove koji će ići pred nama, jer ne znamo šta se dogodilo sa onim Mojsijem koji nas je izveo iz Egipta.'

⁴¹ Tih dana su napravili kip teleta i prineli mu žrtvu, veseleći se onome što su svojim rukama napravili.

⁴² Tada se Bog okrenuo od njih, i prepustio ih da služe nebeskoj vojsci, baš kao što je zapisano u Knjizi prorokâ:

'Meni li ste prinosili žitne žrtve i prinose
u pustinji četrdeset godina,
o, dome Izrailjev?!

⁴³ Ne, nego ste nosili Molohov šator
i zvezdu boga vašeg Refana;

likove koje ste načinili da im se klanjate.

Zato ću vas izgnati i dalje od Vavilona.'

⁴⁴ Naši preci su u pustinji imali šator svedočanstva. Bog je naložio Mojsiju, dok je razgovarao s njim, da šator izradi prema nacrtu koji je video.

⁴⁵ Šator koji su primili, naši preci su uneli u zemlju, što su pod Isusom *Navinom* osvojili od mnogobožaca, koje je Bog oterao ispred njih. Šator je ostao tamo sve do vremena *cara* Davida.

⁴⁶ On je stekao Božiju naklonost, pa je tražio od Boga da mu dozvoli da sagradi Prebivalište za Boga Jakovljevog.

⁴⁷ Ipak, tek je Solomon sagradio Dom Bogu.

⁴⁸ Ali, Svevišnji ne prebiva u hramovima napravljenim ljudskim rukama, kao što i prorok kaže:

⁴⁹ 'Nebesa su presto moj,
a zemlja postolje za noge moje.

Kakvu kuću ćete mi sagraditi?

I gde je mesto moga počivanja? – pita Gospod.

⁵⁰ Nije li sve to moja ruka načinila?’

⁵¹ O, vi tvrdoglavi i neobrezani u srcu i ušima! Vi se uvek protivite Duhu Svetom, kao što su to činili i vaši preci

⁵² Koga od proroka vaši preci nisu progonili? Ubili su čak i one što su najavljivali dolazak Pravednika, koga ste vi sada izdali i ubili.

⁵³ Vi ste na zapovest anđela primili Zakon, ali ga niste poslušali.“

Stefanova smrt

⁵⁴ Kada su oni to čuli, uskipeo je bes u njima, pa su počeli da škrguću zubima na njega.

⁵⁵ Tada je Stefan, ispunjen Duhom Svetim, upro pogled u nebo i ugledao Božiju slavu i Isusa kako stoji s desne strane Boga.

⁵⁶ Zatim je rekao: „Gle, vidim otvoreno nebo i Sina Čovečijeg kako stoji s desne strane Bogu.“

⁵⁷ Na to su oni podigli veliku viku, začepili svoje uši i jednodušno navalili na njega.

⁵⁸ Odvukli su ga izvan grada gde su ga kamenovali. Svedoci su svoje ogrtače dali na čuvanje mladiću koji se zvao Savle.

⁵⁹ Dok su ga kamenovali, Stefan je zazivao *Boga* i govorio: „Gospode Isuse, primi moj duh!“

⁶⁰ Zatim je pao na kolena i glasno povikao: „Gospode, ne uračunaj im ovaj greh!“ Nakon što je ovo izgovorio, usnuo je.

Širenje Crkve

8

¹ A Savle je odobravao Stefanovo ubistvo. Tog dana je nastao veliki progon crkve u Jerusalimu, pa su se svi, izuzev apostola, rasejali po Judeji i Samariji.

² Stefana su, pak, sahranili pobožni ljudi i uz veliku žalost ga oplakali.

³ A Savle je pustošio Crkvu; zalazio je od kuće do kuće i odvlačio muškarce i žene u tamnicu.

Filip u Samariji

⁴ Oni koji su bili rasejani, naveštavali su Radosnu vest gde god su prolazili.

⁵ Tako je Filip otišao u jedan grad u Samariji i objavljivao im Hrista.

⁶ Sav narod je pažljivo slušao njegove reči i gledao znake koje je činio.

⁷ Naime, nečisti duhovi su uz glasne krike izlazili iz ljudi koji su bili njima opsednuti, a i mnogo oduzetih i hromih je bilo isceljeno.

⁸ Tada je nastala velika radost u gradu.

Simon vračar

⁹ U tom gradu je duže vremena živeo neki čovek po imenu Simon, koji je svojim vračanjem zadivljavao narod u Samariji. Govorio je za sebe da je on nešto posebno,

¹⁰ te su ga uvažavali i ugledni i neugledni, izjavljujući: „Ovaj čovek je zaista sila Božija, za koju se kaže da je velika.“

¹¹ Priklanjali su mu se, jer ih je duže vremena zadivljavao svojim vračanjem.

¹² Ali kada su poverovali Filipu, koji je propovedao o Radosnoj vesti Carstva Božijeg i o imenu Isusa Hrista, krštavali su se i muškarci i žene.

¹³ Čak je i sam Simon uzverovao. Nakon što je bio kršten, stalno je bio uz Filipa; bio je zadivljen gledajući znake i velika čuda koja su se događala.

¹⁴ Kada su apostoli u Jerusalimu čuli da su Samarjani prihvatili Božiju reč, poslali su tamo Petra i Jovana.

¹⁵ Kada su ovi stigli, pomolili su se za Samarjane da prime Svetog Duha.

¹⁶ Naime, ni na koga od njih još nije bio sišao Sveti Duh, već su bili kršteni samo u ime Gospoda Isusa.

¹⁷ Apostoli su položili ruke na njih, te su primili Duha Svetoga.

¹⁸ Kad je Simon video da se Duh daje polaganjem ruku apostola, ponudio im je novac

¹⁹ rekavši: „Dajte i meni tu vlast da svako na koga položim ruke primi Duha Svetoga.“

²⁰ Petar mu je odgovorio: „Neka tvoj novac propadne zajedno s tobom kad si mislio da novcem možeš da stekneš Božiji dar.

²¹ Ti nemaš ni dela ni udela u ovoj službi, jer tvoje srce nije pravo pred Bogom.

²² Pokaj se za to zlo i moli se Gospodu, ne bi li ti oprostio što si to naumio u svom srcu.

²³ Vidim, naime, da si pun gorkog otrova i u okovima nepravde.“

²⁴ „Molite se Gospodu za mene – molio ih je Simon – da mi se ne dogodi ništa od ovoga što ste rekli.“

²⁵ Nakon što su im svedočili i objavili im reč Gospodnju, *Petar i Jovan* su se vratili u Jerusalim, propovedajući usput Radosnu vest u mnogim samarjanskim selima.

Obraćanje Etiopljanina

²⁶ Tada je anđeo Gospodnji rekao Filipu: „Spremi se i kreni na jug, prema putu što se od Jerusalima spušta prema Gazi; taj put je pust.“

²⁷ Filip se spremio i otišao. Baš tada naiđe neki Etiopljanin, evnuh, velikodostojnik etiopske carice Kandake, i nadglednik cele njene riznice. On je došao u Jerusalim da se pokloni *Bogu*.

²⁸ Vraćajući se kući sedeo je u svojim kočijama i čitao *Knjigu* proroka Isaije.

²⁹ Tada Duh reče Filipu: „Idi i drži se tih kočija.“

³⁰ Filip je pritrčao kočijama, pa kad je čuo da Etiopljanin čita iz proroka Isaije, upita ga: „Da li razumeš to što čitaš?“

³¹ „Kako da razumem – odgovori Etiopljanin – kada nema nikoga da mi objasni?“ Zatim je pozvao Filipa da sedne s njim.

³² U odeljku iz Pisma koji je Etiopljanin čitao, pisalo je sledeće:

„Kao ovca na klanje je vođen,
i kao jagnje nemo pred onima koji ga strižu,
tako nije otvorio usta svoja.

³³ Bio je ponižen i pravde lišen.
Ko će pričati o njegovom potomstvu
pošto mu se život sa zemlje uzima?“

³⁴ Evnuh je upitao Filipa: „Reci mi, molim te, o kome to prorok govori? O sebi ili o nekom drugom?“

³⁵ Tada mu je Filip, polazeći od istog odeljka Pisma, objavio Radosnu vest o Isusu.

³⁶ Putujući tako, došli su do neke vode. Evnuh reče: „Evo vode! Šta mi brani da budem kršten?“

³⁷ „Može – odgovori Filip – ako veruješ svim svojim srcem.“ „Verujem – reče evnuh – da je Isus Hristos Sin Božiji.“

³⁸ Naredio je da se kočija zaustavi. Zatim su obojica, Filip i evnuh, sišli u vodu, pa ga je Filip krstio.

³⁹ Kada su izašli iz vode, Duh Božiji iznenada uze Filipa, i evnuh ga više nije video. Ipak, nastavio je svojim putem radujući se.

⁴⁰ Filip se, međutim, našao u Azotu, pa je putujući propovedao Radosnu vest po svim gradovima sve dok nije došao u Kesariju.

9

Savlovo obraćenje

¹ Savle je, u međuvremenu, i dalje ljutito pretio da će pobiti učenike Gospodnje. Zato je otišao kod Prvosveštenika

² i od njega zatražio pismeno odobrenje za sinagoge u Damasku, da ako nađe sledbenike Puta *Gospodnjeg*, bilo muškarce ili žene, može da ih svezane sprovede u Jerusalim.

³ Kada se približio Damasku, odjednom ga je obasjalo jako svetlo sa neba.

⁴ Tada je pao na zemlju i začuo glas koji mu reče: „Savle! Savle! Zašto me progoniš?“

⁵ „Ko si ti, Gospode?“ – upitao je Savle. „Ja sam Isus koga ti progoniš“ – odgovori glas.

⁶ „A sad ustani i uđi u grad i tamo će ti se reći šta treba da radiš.“

⁷ Savlovi pratoci su zanemeli; čuli su glas, ali nisu videli nikoga.

⁸ Kada je Savle ustao sa zemlje, otvorio je oči, ali ništa nije mogao da vidi, tako da su ga uzeli za ruku i doveli u Damask.

⁹ Tri dana nije mogao da vidi, a za to vreme nije ni jeo ni pio.

¹⁰ U Damasku je živeo neki učenik po imenu Ananija. Njemu je Gospod u viđenju rekao: „Ananija!“ „Evo me, Gospode“ – odgovorio je Ananija.

¹¹ „Idi u Judinu kuću – reče Gospod – u ulicu koja se zove 'Prava', i potraži Taršanina po imenu Savle. On se upravo sada moli.

¹² Savle je u viđenju video čoveka po imenu Ananija kako ulazi i stavlja ruke na njega da bi progledao.“

¹³ Ananija mu odgovori: „Gospode, čuo sam od mnogih da je ovaj čovek naneo mnogo zla tvom svetom narodu u Jerusalimu.

¹⁴ Čak i ovde ima ovlašćenje od Prvosveštenika da sveže sve koji prizivaju tvoje ime.“

¹⁵ Gospod mu reče: „Idi, jer je on oruđe koje sam izabrao da objavi moje ime narodima, carevima, i narodu izrailjskom.

¹⁶ Ja ću mu, naime, pokazati koliko mora da pretrpi za moje ime.“

¹⁷ Ananija je otišao, ušao u kuću i položio svoje ruke na njega, te rekao: „Brate Savle! Gospod Isus, koji ti se ukazao na putu kojim si išao, poslao me je da progledaš i da se napuniš Svetog Duha.“

¹⁸ Istog trenutka sa njegovih očiju spade nešto kao krljušt, te je progledao. Tada je ustao i bio kršten.

¹⁹ Potom je pojeo nešto hrane, pa se okrepio. Nekoliko dana je proveo sa učenicima iz Damaska,

²⁰ i odmah počeo da propoveda po sinagogama da je Isus Sin Božiji.

Savle se vraća u Jerusalim

²¹ Svi koji su ga slušali, čudili su se: „Nije li ovo onaj – pitali su se – što je u Jerusalimu istrebljivao one koji zazivaju to ime? Zar nije došao ovde da ih svezane dovede pred vodeće sveštenike?“

²² Savlovo propovedanje bivalo je sve silnije, pa je Jevreje iz Damaska ostavljao bez reči, dokazujući da je Isus Hristos.

²³ Nakon duže vremena, Jevreji skuju zaveru da ga ubiju.

²⁴ Savle je, međutim, saznao za njihovu nameru. Jevreji su, pak, i danju i noću budno motrili na gradska vrata da bi ga ubili.

²⁵ No, učenici su ga noću spustili u košari preko gradskih zidina.

²⁶ Kad je Savle došao u Jerusalim, pokušao je da se pridruži učenicima. Ipak, svi su ga se plašili, jer nisu verovali da je zaista učenik.

²⁷ Tada ga je Varnava prihvatio i odveo ga apostolima. Ispričao je apostolima kako je Savle video Gospoda koji mu je govorio i kako je u Damasku hrabro propovedao u Isusovo ime.

²⁸ Tako je Savle ostao sa njima, pa je išao po Jerusalimu i hrabro propovedao u Isusovo ime.

²⁹ Govorio je i raspravljao sa *Jevrejima koji su govorili* grčki, ali su i oni nastojali da ga ubiju.

³⁰ Kada su to braća saznala, odveli su ga u Kesariju i odande ga poslali u Tars.

³¹ I tako je Crkva uživala mir u celoj Judeji, Galileji i Samariji. Podizala se i živela u strahopoštovanju prema Gospodu, rastući brojčano potporom Svetoga Duha.

Enejino ozdravljenje

³² Jednom je Petar obilazio sve crkve, pa je svratio k svetima koji su živeli u Lidi.

³³ Tamo je našao čoveka po imenu Eneja koji je osam godina oduzet ležao na postelji.

³⁴ Petar mu reče: „Eneja, Isus Hristos te isceljuje; ustani i namesti svoj krevet!“ *Eneja* ustade istog trenu.

³⁵ Kada su videli Eneju, svi stanovnici Lide i Saronu su se okrenuli Gospodu.

Vaskrsenje Tavite

³⁶ U Jopi je, opet, živela neka učenica po imenu Tavita (što u prevodu znači „Košuta“), koja je uvek činila dobra dela i pomagala siromašnima.

³⁷ Baš u to vreme se razbolela i umrla. Okupali su je i položili u sobu na spratu.

³⁸ Pošto je Lida bila blizu Jope, učenici, čuvši da je Petar tamo, poslaše mu dva čoveka sa molbom: „Dođi k nama bez oklevanja!“

³⁹ Petar je ustao i otišao sa njima. Čim je stigao, odveli su ga u gornju sobu. Sve udovice su stajale oko njega; plakale su i pokazivale haljine i ogrtače koje je Tavita izradila dok je bila sa njima.

⁴⁰ Tada je Petar sve njih poslao napolje, pa je kleknuo i pomolio se. Zatim se okrenuo prema mrtvom telu i rekao: „Tavita, ustani!“ Ona otvori oči, ugleda Petra i sede.

⁴¹ On je prihvati za ruku i podiže je. Zatim je pozvao verujuće i udovice, i pokazao im je živu.

⁴² Za ovo su saznali svi stanovnici Jope, te su mnogi od njih poverovali u Gospoda.

⁴³ Petar je, pak, ostao izvesno vreme u Jopi kod nekog Simona kožara.

10

Petar i Kornelije

¹ U Kesariji je živio neki čovek po imenu Kornelije koji je bio kapetan takozvane Italijanske čete.

² Bio je pobožan i bogobožan čovek, a tako i celi njegov dom. Davao je mnogo milostinje narodu i stalno se molio Bogu.

³ On je u viđenju, oko tri sata popodne*, jasno video Božijeg anđela koji je došao k njemu i oslovio ga: „Kornelije!“

⁴ Kornelije se zagledao u njega i sav uplašen upitao: „Šta je, Gospode?“ Anđeo mu odgovori: „Tvoje su molitve i milostinje uzašle k Bogu kao žrtva spomenica.“

⁵ A sad, pošalji nekoga u Jopu da dovede Simona koji se zove Petar.

⁶ On je odseo kod nekog Simona kožara, čija kuća se nalazi pokraj mora.“

⁷ Kad je anđeo koji mu je govorio otišao, Kornelije je pozvao dvojicu svojih slugu i jednog pobožnog vojnika iz njegove pratnje.

* **10:3** Na grčkom *deveti čas*.

⁸ Nakon što im je sve ispričao, poslao ih je u Jopu.

Petrovo viđenje

⁹ Sutradan, oko podne, dok su se putujući približavali gradu, Petar se popeo na krov da se pomoli.

¹⁰ Uto je ogladneo, pa je hteo da pojede nešto. Dok su mu pripremali jelo, pao je u zanos.

¹¹ Ugledao je otvoreno nebo i nešto kao veliko platno zavezano na četiri kraja kako se spušta na zemlju.

¹² U njemu su bile sve vrste četvoronožnih životinja, gmizavaca i ptica.

¹³ Tada mu reče neki glas: „Ustani, Petre, zakolji i jedi!“

¹⁴ „Nipošto, Gospode – odgovori Petar – jer nikada nisam okusio ništa opoganjeno ili obredno nečisto.“

¹⁵ Glas mu se po drugi put obratio: „Ne nazivaj nečistim ono što je Bog proglasio čistim!“

¹⁶ Ovo se ponovilo tri puta, a onda se platno vratilo na nebo.

Kornelijeve ljudi kod Petra

¹⁷ Dok je Petar bio u nedoumici pitajući se šta bi moglo da znači viđenje koje je imao, stigli su ljudi koje je poslao Kornelije. Pošto su se raspitali za Simonovu kuću, stali su pred vrata,

¹⁸ pa su pozvali i upitali da li je tu odseo Simon zvani „Petar“.

¹⁹ Dok je Petar još uvek razmišljao o viđenju, reče mu Duh: „Evo, traže te tri čoveka.

²⁰ Ustani, siđi dole i pođi s njima bez oklevanja, jer sam ih ja poslao.“

²¹ Petar je sišao k ljudima i rekao im: „Ja sam onaj koga tražite. Zbog čega ste došli?“

²² Oni su mu odgovorili: „Poslao nas je kapetan Kornelije, pravedan i bogobožan čovek, koga sav judejski narod poštuje. Njemu je sveti anđeo naložio da te pozove u njegov dom, da čuje šta imaš da kažeš.“

²³ Petar ih je, zatim, pozvao unutra i ugostio.

Petar u kući rimskog zapovednika

Sutradan se Petar spremi i krene sa glasnicima. Sa njim je pošlo i nekoliko braće iz Jope.

²⁴ Sledećeg dana je stigao u Kesariju. Tu ih je čekao Kornelije koji je pozvao svoju rodbinu i najbliže prijatelje.

²⁵ Kad je Petar ušao u kuću, Kornelije mu izađe u susret, pade pred njegove noge i pokloni mu se.

²⁶ No, Petar ga podiže govoreći: „Ustani, ja sam samo čovek.“

²⁷ Razgovarajući s njim, Petar je ušao u kuću gde je zatekao mnogo okupljenih.

²⁸ Onda im se Petar obratio: „Vi znate da Jevrejinu nije dopušteno da se druži sa strancem ili da dolazi kod njega. Ipak, Bog mi je pokazao da nijednog čoveka ne nazivam poganim ili nečistim.

²⁹ Zato sam došao bez pogovora kad ste me pozvali. Pitam se, stoga, zašto ste me pozvali?“

³⁰ Kornelije odgovori: „Pre tri dana, baš u ovo vreme, oko tri sata popodne[†], molio sam se u svojoj kući. Iznenada, neki čovek u sjajnoj odeći stade preda me

³¹ i reče mi: 'Kornelije, Bog je uslišio tvoju molitvu i seća se tvojih milostinja.

³² Pošalji nekoga u Jopu i pozovi Simona koji se zove Petar. On je gost u kući Simona kožara koja se nalazi pokraj mora.'

³³ Zato sam smesta poslao po tebe. Dobro si uradio što si došao. Sada smo svi mi ovde pred Bogom da čujemo sve što ti je Gospod zapovedio.“

³⁴ Petar poče da govori: „Sada jasno vidim da Bog nije pristran,

[†] 10:30 Deveti čas.

³⁵ nego da iz svakog naroda prihvata onog koji ga se boji i čini pravdu.

³⁶ Bog je poslao poruku izrailjskom narodu, objavljujući Radosnu vest o miru posredstvom Isusa Hrista, koji je Gospod svima.

³⁷ Vi znate šta se dogodilo u celoj Judeji, počevši od Galileje, posle krštenja koje je Jovan Krstitelj propovedao.

³⁸ Znae i za Isusa iz Nazareta, koga je Bog pomazao Svetim Duhom i silom. On je išao okolo i činio dobro, lečeći sve one koji su bili pod vlašću đavola, jer je Bog bio sa njim.

³⁹ Mi smo svedoci svega što je učinio po celoj judejskoj zemlji i u Jerusalimu. Njega su ubili obesivši ga na drvo,

⁴⁰ ali ga je Bog vaskrsao trećeg dana i omogućio mu da se pojavi.

⁴¹ Ne svemu narodu, već samo svedocima koje je Bog unapred izabrao. To smo mi koji smo jeli i pili sa njim posle njegovog vaskrsenja iz mrtvih.

⁴² On nam je naložio da propovedamo narodu i svedočimo da ga je Bog odredio za sudiju živima i mrtvima.

⁴³ Za njega svedoče svi proroci da njegovim imenom prima oprostenje greha svako ko veruje u njega.“

⁴⁴ Dok je Petar još govorio, Sveti Duh je sišao na sve koji su slušali poruku.

⁴⁵ Verujući Jevreji koji su došli sa Petrom bili su zapanjeni da je Bog i na neznabošce izlio dar Duha Svetoga.

⁴⁶ Čuli su ih, naime, kako govore *drugim* jezicima i veličaju Boga. Tada je Petar upitao:

⁴⁷ „Može li ko da zabrani ovima da budu kršteni? I oni su primili Svetoga Duha baš kao i mi.“

⁴⁸ Tada je zapovedio da se krste u ime Isusa Hrista. Petra su, potom, zamolili da provede nekoliko dana sa njima.

11

Petrov izveštaj jerusalimskoj crkvi

¹ Apostoli i braća širom Judeje čuli su da su neznabošci prihvatili reč Božiju.

² Kada se Petar vratio u Jerusalim, neki od obrezanih vernika su mu prigovarali:

³ „Ušao si u kuću neobrezanih ljudi i jeo sa njima.“

⁴ Petar je tada počeo da im redom objašnjava šta se zbilo:

⁵ „Dok sam bio u Jopi i molio se, u zanosu sam imao viđenje: sa neba se spuštalo nešto kao veliko platno zavezano na sva četiri kraja, i došlo do mene.

⁶ Pažljivo ga osmotrivši, zapazio sam u njemu četveronožne životinje, divlje zveri, gmizavce i ptice.

⁷ Uto začuh glas koji mi je rekao: 'Ustani, Petre, zakolji i jedi!'

⁸ Ja odgovorih: 'Nipošto, Gospode! Nikada nešto pogano ili nečisto nije ušlo u moja usta.'

⁹ Glas mi je po drugi put progovorio: 'Ne nazivaj nečistim ono što je Bog proglasio čistim!'

¹⁰ Ovo se ponovilo tri puta, a onda je sve to bilo odvučeno na nebo.

¹¹ Baš u tom času su došla tri čoveka i zaustavila se pred kućom u kojoj smo bili; bili su poslani iz Kesarije po mene.

¹² Duh mi je rekao da pođem s njima bez oklevanja. Sa mnom su pošla i ova šestorica braće, pa smo otišli u kuću onoga čoveka.

¹³ On nam je ispričao kako je u svojoj kući video anđela koji je stao pred njega i rekao: 'Pošalji nekog u Jopu i pozovi Simona prozvanog Petra.

¹⁴ On će ti saopštiti reči preko kojih ćeš se spasti i ti i tvoji ukućani.'

¹⁵ Ja sam tek počeo da govorim, kad li na njih siđe Sveti Duh, baš kao što je sišao na nas u početku.

¹⁶ Setih se tada reči Gospodnje: 'Jovan je krštavao vodom, a vi ćete biti kršteni Svetim Duhom.'

¹⁷ Ako je, dakle, Bog njima dao isti dar kao i nama kada smo poverovali u Gospoda Isusa Hrista, ko sam ja da sprečim Boga u tome?"

¹⁸ Kada su to čuli, umirili su se i počeli da slave Boga govoreći: „Bog je, dakle, i neznabošcima omogućio pokajanje koje vodi u život!“

Crkva u Antiohiji

¹⁹ A oni što su se rasejali zbog progonstva koje je nastalo kad je Stefan stradao, došli su sve do Fenikije, Kipra i Antiohije. Reč nisu propovedali nikom drugom osim Jevrejima.

²⁰ Ipak, među njima je bilo nekih Kiprana i Kirinejaca. Stigavši u Antiohiju, oni su govorili i Grcima objavljujući im Radosnu vest o Gospodu Isusu.

²¹ Ruka Gospodnja je bila sa njima, pa je veliko mnoštvo ljudi poverovalo obrativši se Gospodu.

²² Vest o njima je došla i do ušiju crkve u Jerusalamu, pa su poslali Varnavu u Antiohiju.

²³ Kada je stigao i video šta je Bog učinio po svojoj milosti, veoma se obradovao, pa ih je hrabrio da, odlučni u srcu, ostanu verni Gospodu.

²⁴ Varnava je bio čestit čovek, ispunjen Svetim Duhom i verom. Mnogo naroda je tada prišlo Gospodu.

²⁵ Varnava je zatim otišao u Tars da nađe Savla.

²⁶ Kada ga je našao, doveo ga je u Antiohiju. Tu su se godinu dana sastajali sa crkvom i poučavali veliki broj ljudi. U Antiohiji su učenici prvi put nazvani „hrišćanima.“

²⁷ Tih dana su u Antiohiju došli proroci iz Jerusalima.

²⁸ Jedan od njih, po imenu Agav, ustao je, i nadahnut Duhom prorekao da će velika glad zadesiti čitav svet. To se i dogodilo za vreme Klaudijeve *vladavine*.

²⁹ Učenici su odlučili da pošalju pomoć braći u Judeji – svako prema svojim mogućnostima.

³⁰ Tako su i učinili poslavši dar starešinama preko Varnave i Savla.

12

Petar u zatvoru

¹ U to vreme je car Irod počeo da zlostavlja neke članove crkve.

² Tako je pogubio mačem Jakova, Jovanovog brata.

³ Kada je car video da je to po volji Jevrejima, naredio je da uhapsu i Petra. To se dogodilo tokom *praznika* Beskvasnih hlebova.

⁴ Pošto ga je uhapsio, bacio ga je u tamnicu i predao na čuvanje straži podeljenoj u četiri grupe od po četiri vojnika. Nameravao je da ga posle Pashe izvede pred narod.

⁵ Dok su Petra čuvali u tamnici, crkva se žarko molila Bogu za njega.

⁶ Noć pre nego što je Irod nameravao da ga izvede, Petar je spavao između dvojice vojnika dvostruko okovan, dok su stražari pred vratima čuvali tamnicu.

Čudesno oslobođenje

⁷ Iznenada se pojavi anđeo Gospodnji i svetlost obasja ćeliju. Anđeo kucnu Petra u rebra i probudi ga govoreći: „Hajde, ustani brzo!“ Okovi spadoše sa Petrovih ruku.

⁸ Anđeo nastavi: „Opaši se i obuj svoje sandale!“ Petar uradi tako. Onda mu anđeo reče: „Zaogrni se ogrtačem i pođi za mnom.“

⁹ Petar je izašao i krenuo za njim. Nije znao da je to, što je anđeo uradio, stvarnost, nego je mislio da ima viđenje.

¹⁰ Prošli su pored prve i druge straže, te došli do gvozdениh vrata koja vode u grad. Sama su se otvorila pred njima, te su izašli. Kada su prošli jednu ulicu, anđeo odjednom ode od njega.

¹¹ Tada Petar, došavši k sebi, reče: „Sada zaista znam da je Gospod poslao svoga anđela, te me izbavio od Irodove ruke i od svega što je judejski narod očekivao.“

¹² Kada je to shvatio, došao je do kuće Marije, majke Jovana zvanog „Marko“, gde su se mnogi okupili na molitvu.

¹³ Kad je Petar pokucao na dvorišna vrata, došla je sluškinja po imenu Ruža da osluhne.

¹⁴ Prepoznavši Petrov glas, od silne radosti nije otvorila vrata, nego je utrčala unutra i javila da Petar stoji pred vratima.

¹⁵ „Ti nisi pri čistoj svesti“ – rekli su joj. No, kako je ona i dalje uporno tvrdila svoje, rekli su: „To je njegov anđeo.“

¹⁶ Ali Petar je uporno kucao. Kada su konačno otvorili vrata i ugledali Petra, bili su zapanjeni.

¹⁷ Petar im je dao znak rukom da budu tihi, a zatim im je ispričao kako ga je Gospod izveo iz tamnice. Još je dodao: „Javite Jakovu i ostaloj braći za ovo.“ Zatim je izašao i otišao na drugo mesto.

¹⁸ U zoru je nastao veliki metež među vojnicima, šta se desilo sa Petrom.

¹⁹ Irod je naredio da ga nađu, ali ga nije našao. Pošto je saslušao stražare, naredio je da ih pogube. Potom je iz Judeje otišao u Kesariju, pa je tamo ostao.

Irodova smrt

²⁰ Irod se veoma ljutio na Tirce i Sidonce. Ipak, oni su sa združenim poslanstvom došli pred njega. Pošto su zadobili carevog komornika Vlasta, molili su za mir, jer je njihova zemlja uvozila hranu iz carske.

²¹ Ugovorenog dana, Irod je, odeven u carsku odoru, seo na sudijsku stolicu i održao govor pred narodom.

²² Narod je uzvikivao: „Ovo je glas boga, a ne čoveka!“

²³ Istog časa anđeo Gospodnji udari Iroda, jer nije dao čast Bogu; umro je izjeden od crva.

²⁴ Ali reč Božija se i dalje širila i rasla.

²⁵ Pošto su Varnava i Savle izvršili svoju službu, vratili su se iz Jerusalima i povelili sa sobom Jovana zvanog „Marko“.

Prvo misijsko putovanje

13

Prvo Pavlovo misijsko putovanje

¹ Među prorocima i učiteljima antiohijske crkve bili su: Varnava, Simeun koga su zvali „Niger“, Lukije iz Kirine, Manain koji je odgojen sa carom Irodom tetrarhom i Savle.

² Dok su jednom služili Gospodu i postili, Sveti Duh im je rekao: „Izdvojte mi Savla i Varnavu za delo na koje sam ih pozvao.“

³ Tada, nakon što su postili i molili se, položili su ruke na njih, pa su ih otpremili.

Na Kipru

⁴ Pavle i Varnava su, poslani od Duha Svetoga, otišli u Seleukiju, i odatle otplovili za Kipar.

⁵ Stigavši u Salaminu, objavljivali su Božiju reč po judejskim sinagogama. Sa sobom su vodili i Jovana kao pomoćnika.

⁶ Putujući po celom ostrvu, stigli su do Pafa. Tamo su sreli nekog vračara, lažnog proroka, Jevrejina koji se zvao Varisus.

⁷ On je bio u pratnji prokonzula Sergija Pavla, razboritog čoveka. Ovaj je tražio da čuje Božiju reč, pa je pozvao Varnavu i Savla.

⁸ Međutim, njima se suprotstavio Elima, vračar (što je prevod njegovog imena), nastojeći da odvрати prokonzula od vere.

⁹ Tada je Savle, zvani i „Pavle“, nadahnut Duhom Svetim, upro pogled u njega

¹⁰ i rekao mu: „Sine đavolji i neprijatelju svega što je pravedno! Pun si svake vrste lukavstva i prevare! Zar nećeš prestati da izvršeš prave puteve Gospodnje?!

¹¹ Sad se, evo, Gospodnja ruka podiže protiv tebe: oslepećeš i neko vreme nećeš videti svetlost sunca.“

Istog trena gusta tama pade na njega, te je tumarao okolo i tražio nekog da ga vodi za ruku.

¹² Kada je prokonzul video šta se dogodilo, poverovao je, zadivljen učenjem o Gospodu.

U Antiohiji Pisidijskoj

¹³ Nakon toga su Pavle i njegovi saputnici otplovili iz Pafa i došli u Pergu u Pamfiliji. Tu ih je Jovan Marko napustio i vratio se u Jerusalim.

¹⁴ Iz Perge su produžili i došli u Antiohiju Pisidijsku. U subotu su ušli u sinagogu i seli.

¹⁵ Posle čitanja iz Zakona i Proroka, starešine sinagoge im poručiše: „Braćo, ako imate kakvu reč utehe za narod, recite.“

¹⁶ Pavle je ustao, dao rukom znak i počeo da govori: „Izrailjci i ostali koji se bojite Boga, čujte:

¹⁷ Bog ovog naroda izrailjskog izabrao je naše očeve i podigao ovaj narod u tuđini, u zemlji egipatskoj. Odande ih je svojom velikom silom izveo

¹⁸ i oko četrdeset godina ih strpljivo podnosio u pustinji.

¹⁹ Kad je uništio sedam naroda u zemlji hananskoj, dao im je u nasledstvo njihovu zemlju.

²⁰ To je trajalo nekih četiri stotine pedeset godina.

Nakon toga, Bog im je dao sudije sve do proroka Samuila.

²¹ Onda su zatražili cara i Bog im je dao Saula, Kisovog sina, iz Venijaminovog plemena, koji je vladao četrdeset godina.

²² A kada ga je uklonio, postavio im je Davida za cara, za koga je sam posvedočio: 'Našao sam Davida, Jesejevog sina, čoveka po mome srcu, koji će učiniti sve što je po mojoj volji.'

²³ Iz njegovog potomstva je Bog, po svom obećanju, podigao Izrailju Spasitelja Isusa.

²⁴ Pre njegovog dolaska, Jovan je svem izrailjskom narodu propovedao krštenje za pokajanje *od greha*.

²⁵ Kad je Jovan završavao svoju službu, rekao je: 'Za koga me vi smatrate? Ja nisam on. Ali, evo, posle mene dolazi onaj kome ja nisam dostojan ni sandale na nogama da odvežem.'

²⁶ Braćo, sinovi Avrahamovog roda i svi vi bogobojazni, nama je upućena poruka o ovom spasenju.

²⁷ Stanovnici Jerusalima i njihove starešine nisu prepoznali *Isusa*, već su ga osudili. Tako su ispunili reči proroka koje se svake subote čitaju.

²⁸ Iako nisu našli nikakvu krivicu koja zaslužuje smrt, tražili su od Pilata da ga pogubi.

²⁹ A kad su izvršili sve što je o njemu *u Pismu* napisano, skinuli su ga sa drveta i položili u grob.

³⁰ Međutim, Bog ga je vaskrsao iz mrtvih,

³¹ te se mnogo dana javljao onima koji su sa njim došli iz Galileje u Jerusalim. Oni su sada njegovi svedoci pred narodom.

³² I mi vam objavljujemo Radosnu vest: obećanje koje je Bog dao našim precima,

³³ on je ispunio na nama, njihovim potomcima, kad je vaskrsao Isusa, baš kao što je zapisano u drugom psalmu:

'Ti si Sin moj,

danas si se meni rodio.'

³⁴ A o tome da ga je Bog podigao iz mrtvih, da više nikad ne podlegne truljenju, ovako je rečeno:

'Ja ću vam ispuniti sveta i pouzdana *obećanja* koja sam dao Davidu.'

³⁵ A u jednom drugom psalmu piše:

'Ti nećeš dati da tvoj Svetac truli.'

³⁶ A kad je David poslužio Božijoj nameri u svome naraštaju, umro je i bio sahranjen pored svojih predaka, te je istrunuo.

³⁷ Ali onaj koga je Bog vaskrsao nije podlegao truljenju.

³⁸ Stoga znajte, braćo, da vam se posredstvom Isusa navešćuje oproštenje greha; od svih njih Mojsijev Zakon nije mogao da vas opravda.

³⁹ Njegovim posredstvom svako ko veruje biva opravdan.

⁴⁰ Zato pazite da vam se ne dogodi ono što su proroci rekli:

⁴¹ 'Gledajte, rugači,

čudite se i propadnite,

jer, evo, učiniću nešto u vaše dane,

u šta ne biste verovali da vam ko ispriča."

⁴² Kad su izlazili iz sinagoge, zamolili su ih da im i iduće subote govore o ovome.

⁴³ Kad se skup razišao, mnogo je Jevreja i pobožnih obraćenika na judejsku veru krenulo za Pavlom i Varnavom. Ovi su razgovarali sa njima i potsticali ih da nastave da žive po milosti Božijoj.

⁴⁴ Sledeće subote okupio se skoro sav grad da čuje reč Božiju.

⁴⁵ Međutim, kada su Jevreji videli to mnoštvo ljudi, obuzela ih je zavist, pa su se suprotstavili, pogrdno se izražavajući o onome što je Pavle govorio.

⁴⁶ Pavle i Varnava su im hrabro odgovorili: „Trebalo je da se reč Božija propoveda prvo vama. Ali pošto je vi odbijate i ne smatrate sebe vrednima večnog života, mi se okrećemo neznabošcima.

⁴⁷ Jer, tako nam je sam Gospod zapovedio:

'Odredio sam te da budeš svetlost pucima,

da budeš spasenje do kraja zemlje."

⁴⁸ Kad su to neznabošci čuli, radovali su se i slavili reč Gospodnju, pa su uzverovali svi koji su bili određeni za večni život.

⁴⁹ A reč Gospodnja se širila po svoj okolini.

⁵⁰ Međutim, Jevreji su pobunili neke od uglednih i bogobojaznih žena i vodeće ljude u gradu, te su pokrenuli progon protiv Pavla i Varnave i izgnali ih iz svojih krajeva.

⁵¹ Oni, stoga, otresoše prašinu sa svojih nogu* i odoše u Ikonium.

⁵² A učenici su bili puni radosti i Svetoga Duha.

14

U Ikoniumu

¹ U Ikoniumu su ušli u judejsku sinagogu i propovedali, tako da je poverovalo mnoštvo Judeja i Grka.

² Međutim, Jevreji koji nisu poverovali, pobunili su neznabošce i okrenuli njihovo raspoloženje protiv braće.

³ Ipak, Pavle i Varnava su ostali tamo još dugo vremena i odvažno propovedali za Gospoda, koji je potvrđivao poruku o svojoj milosti omogućavajući da se preko njih događaju znaci i čuda.

⁴ Gradsko stanovništvo se podelilo: jedni su stali uz Jevreje, a drugi uz apostole.

* **13:51** Otresanje prašine je bio simbolični čin skidanja odgovornosti sa sebe.

⁵ Međutim, neznabošci i Jevreji sa svojim vođama su se urotili protiv njih da ih zlostave i kamenuju.

⁶ Kad su Pavle i Varnava doznali za to, pobjegli su u likaonske gradove Listru i Dervu, i u njihovu okolinu,

⁷ gde su nastavili da propovedaju Radosnu vest.

U Listri

⁸ U Listri su naišli na nekog čoveka koji nije mogao da hoda. On nikada nije hodao, zato što je od rođenja bio hrom.

⁹ Ovaj je slušao dok je Pavle propovedao. Pavle ga je pažljivo pogledao, i pošto je video da ima veru da bude isceljen,

¹⁰ rekao mu je snažnim glasom: „Uspravi se na svoje noge!“ Čovek je smesta skočio i počeo da hoda.

¹¹ Kada je mnoštvo videlo šta je Pavle učinio, povikali su na likaonskom jeziku: „Bogovi u ljudskom obličju su sišli k nama!“

¹² Varnavu su nazivali Zevsom, a Pavla Hermesom zbog toga što je vodio glavnu reč.

¹³ Tada je sveštenik Zevsov, čiji se hram nalazio u predgrađu, doterao junce i doneo vence pred vrata; hteo je da im zajedno sa narodom prinese žrtvu.

¹⁴ Kada su to apostoli Pavle i Varnava dočuli, razderali su svoju odeću, pa su uleteli među narod vičući:

¹⁵ „Ljudi, šta to radite?! Mi smo obični ljudi kao i vi! Mi vam objavljujemo Radosnu vest, da se od ovih bezvrednih stvari okrenete živome Bogu, koji je stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njima.

¹⁶ Bog je u proteklim vremenima pustio narode da slede svoje puteve.

¹⁷ Ipak, nije propustio da pruži dokaz o sebi: iskazuje dobročinstva, daje vam kišu sa neba i rodne godine, siti vas hranom i puni vam srca veseljem.“

¹⁸ Govoreći ovo jedva su odvratili narod da im ne prinese žrtvu.

¹⁹ Tada su došli neki Jevreji iz Antiohije i Ikoniuma i nagovorili narod, te su kamenovali Pavla. Onda su ga odvukli izvan grada misleći da je mrtav.

²⁰ Ali kada su se učenici okupili oko njega, on je ustao i vratio se u grad. Sutradan je sa Varnavom otputovao za Dervu.

Povratak u Antiohiju (sirijsku)

²¹ Pošto su navestili Radosnu vest u tom gradu i zadobili mnogo učenika, vratili su se u Listru, Ikonium i Antiohiju.

²² Tamo su utvrđivali učenike i hrabрили ih da budu postojani u veri. Govorili su: „U Carstvo Božije moramo ući kroz mnoge nevolje.“

²³ U svakoj crkvi su im postavili starešine, pa ih uz post i molitvu prepustili Gospodu u koga su poverovali.

²⁴ Zatim su prošli kroz Pisidiju i došli u Pamfiliju.

²⁵ U Pergu su objavili reč, pa su se spustili u Ataliju.

²⁶ Odatle su otplovili za *sirijsku* Antiohiju, odakle su bili preporučeni Božijoj milosti za službu koju su obavili.

²⁷ Kada su stigli, okupili su crkvu i izvestili ih o onome što je Bog učinio preko njih, i kako je neznabošcima otvorio vrata vere.

²⁸ Tamo su proveli duže vreme sa učenicima.

Apostolski sabor u Jerusalimu

15

¹ Ali u Antiohiju dođu neki iz Judeje i počnu da uče braću: „Ako se ne obrežete po Mojsijevom običaju, ne možete se spasti.“

² Pošto su Pavle i Varnava ušli u spor i veliku raspravu sa njima, određeno je da Pavle i Varnava sa još nekima od njih odu u Jerusolim i iznesu ovo sporno pitanje pred apostole i starešine.

³ Tako su, poslani od crkve, prolazili kroz Fenikiju i Samariju pričajući o obraćenju neznabožaca, što je pricinilo veliku radost svoj braći.

⁴ Kada su stigli u Jerusolim, primila ih je crkva, apostoli i starešine. Tada su im Pavle i Varnava ispričali o onome što je Bog učinio preko njih.

⁵ Tada su ustali neki od verujućih koji su pripadali farisejskoj stranci i rekli: „Neznabošce treba obrezati i narediti im da drže Mojsijev Zakon.“

Petrov govor

⁶ Apostoli i starešine su se okupili da razmotre ovu stvar.

⁷ Posle duge rasprave, ustade Petar i obrati se prisutnima: „Braćo, vi znate da me je Bog odavno izabrao da bi neznabošci iz mojih usta čuli poruku Radosne vesti i poverovali.

⁸ Bog, koji poznaje ljudska srca, potvrdio je da ih prihvata time što im je dao Svetog Duha kao i nama.

⁹ On nije napravio razliku između njih i nas, jer je i njihova srca očistio posredstvom vere.

¹⁰ Zašto, dakle, izazivate Boga time što stavljate učenicima jaram na vrat koji nismo mogli da nosimo ni mi ni naši preci?

¹¹ Mi verujemo da smo spaseni milošću našega Gospoda Isusa na isti način kao i oni.“

¹² Na to su se svi okupljeni umirili, a Pavle i Varnava su im pripovedali o znacima i čudima koje je Bog preko njih učinio među neznabošcima.

¹³ Kada su završili, uze reč Jakov: „Braćo, saslušajte me.

¹⁴ Simon je rekao da se Bog od početka pobrinuo da između neznabožaca odvoji narod za sebe.

¹⁵ To je u skladu sa rečima proroka, kao što je napisano:

¹⁶ Vratću se nakon toga
i podići pali šator Davidov,
sagradiću što je u njemu srušeno
i obnoviti ga,

¹⁷ da i ostali ljudi potraže Gospoda,
i svi narodi koji nose moje ime
– govori Gospod koji čini ovo

¹⁸ znanim od iskona.’

¹⁹ Zato smatram da ne treba uznemiravati neznabošce koji se obraćaju Bogu.

²⁰ Umesto toga, neka im se napiše da se uzdržavaju od mesa koje je okaljano prinošenjem na žrtvu idolima, da se klone bluda, da ne jedu meso udavljenih životinja, niti krv životinjsku.

²¹ Jer, u svim gradovima od davnina postoje propovednici Mojsijevog Zakona, koji ga svake subote čitaju po sinagogama.“

Apostolsko pismo

²² Tada su apostoli i starešine sa svom crkvom odlučili da izaberu između sebe ljude i da ih sa Pavlom i Varnavom pošalju u Antiohiju: Judu zvanog „Varsava“ i Silu, vodeće ljude među braćom.

²³ Po njima su poslali ovo pismo:

Mi, apostoli i starešine, vaša braća, pozdravljamo svu braću, nekadašnje neznabošce, u Antiohiji, Siriji i Kilikiji.

²⁴ Pošto smo čuli da su vas neki od nas, kojima mi nismo dali nikakav nalog, zbunili i uznemirili svojim tvrdnjama,

²⁵ jednoglasno smo odlučili da vam pošaljemo odabrane ljude zajedno sa našim voljenim Varnavom i Pavlom.

²⁶ To su ljudi koji su izložili opasnosti svoje živote radi našeg Gospoda Isusa Hrista.

²⁷ Stoga vam šaljem Judu i Silu da vam usmeno saopšte ovo isto.

²⁸ Odlučili smo, naime, zajedno sa Svetim Duhom, da vas ne opterećujemo ničim drugim, osim ovih neophodnih stvari:

²⁹ da se uzdržavate od mesa žrtvovanog idolima, od krvi, od mesa udavljene životinje, i od bluda. Dobro ćete činiti ako se čuvate toga.

Budite pozdravljeni!

³⁰ Pošto su bili otpraćeni, otišli su u Antiohiju gde su okupili zajednicu i predali joj ovo pismo.

³¹ Kada su pročitali pismo, radovali su se zbog ohrabrenja.

³² A Juda i Sila, koji su i sami bili proroci, mnogim su rečima hrabрили i utvrđivali braću.

³³ Pošto su tamo proveli neko vreme, braća su ih u miru ispratila k onima koji su ih poslali.*

³⁵ Pavle i Varnava su ostali u Antiohiji gde su, zajedno sa mnogim drugima, poučavali i propovedali reč Gospodnju.

Drugo misijsko putovanje

Pavle i Varnava se razilaze

³⁶ Posle nekog vremena Pavle reče Varnavi: „Hajde da se vratimo i posetimo braću po svim gradovima u kojima smo objavili reč Gospodnju, da vidimo kako su.“

³⁷ Varnava je hteo da sa sobom povedu i Jovana zvanog Marko,

³⁸ ali je Pavle mislio da nije dobro da sa sobom vode čoveka koji ih je bio napustio u Pamfiliji i nije pošao sa njima na delo.

³⁹ Pošto je došlo do oštrog neslaganja među njima, Varnava uzme Marka i otplovi za Kipar.

⁴⁰ Pavle je izabrao Silu, pa je otišao pošto su ga braća poverila Gospodnjoj milosti.

⁴¹ Prolazio je kroz Siriju i Kilikiju utvrđujući crkve.

16

Timotej se pridružuje Pavlu i Sili

¹ Zatim je došao u Dervu i Listru. Tamo je živeo neki učenik koji se zvao Timotej, sin verujuće Jevrejke i oca Grka.

² Braća u Listri i Ikoniumu su imala dobro mišljenje o njemu.

³ Pavle je hteo da ga povede sa sobom na put, pa ga je zato obrezao zbog Jevreja koji su živeli u tim mestima; svi su, naime, znali da mu je otac bio Grk.

⁴ Prolazeći kroz gradove, saopštavali su verujućima odredbe koje su ustanovili apostoli i starešine u Jerusalimu.

⁵ Tako su crkve jačale u veri i rasle brojčano iz dana u dan.

⁶ A oni prodoše kroz Frigiju i Galatiju, jer ih je Sveti Duh bio upozorio da ne propovedaju reč u provinciji *Maloj* Aziji.

⁷ Kad su stigli na granicu Mizije, pokušali su da uđu u Vitiniju, ali im to Duh Isusov nije dopustio.

⁸ Tako su prošli pored Mizije i došli u Troadu.

Poziv za Makedoniju

⁹ Tokom noći je Pavle imao viđenje: neki Makedonac je stajao i molio ga: „Dođi u Makedoniju i pomози nam!“

* 15:33 Stih 34, koji se nalazi u nekim manuskriptima, je kasniji dodatak: *Ali Sila je odlučio da ostane.*

¹⁰ Nakon što je Pavle imao ovo viđenje, gledali smo da odmah otputujemo za Makedoniju, zaključujući da nas je Bog pozvao da im objavimo Radosnu vest.

¹¹ Iz Troade smo otplovili pravo u Samotrak, sledećeg dana u Neapolj,

¹² a odande u Filipe, *rimsku* koloniju i glavni grad tog dela Makedonije. U tom gradu smo proveli nekoliko dana.

Lidijino obraćenje

¹³ U subotu smo izašli izvan gradskih kapija kraj reke pretpostavljajući da se tamo nalazi bogomolja*. Seli smo i počeli da govorimo okupljenim ženama.

¹⁴ To je slušala i neka pobožna žena koja se zvala Lidija, prodavačica purpurne tkanine iz grada Tijatire. Njoj je Gospod otvorio srce da pomno sluša ono što je Pavle govorio.

¹⁵ A kada je bila krštena zajedno sa svojim ukućanima, molila nas je: „Ako smatrate da zaista verujem u Gospoda, dođite u moju kuću i ostanite!“ Tako nas je ubedila.

Pavle i Sila u zatvoru

¹⁶ Dok smo jednom išli u bogomolju, sreli smo jednu robinju opsednutu pogađačkim duhom. Ona je proricanjem donosila veliku dobit svojim gospodarima.

¹⁷ Išla je za Pavlom i za nama vičući: „Ovi ljudi su sluge Boga Svevišnjega! Oni vam objavljuju put spasenja!“

¹⁸ Ovo je činila danima. Kad je to Pavlu dojadilo, okrenuo se i rekao duhu: „Naređujem ti u ime Isusa Hrista da izađeš iz nje!“ Duh je istog časa izašao iz nje.

¹⁹ Kada su njeni gospodari videli da im je propala nada za zaradu, uhvatili su Pavla i Silu i odvukli ih na gradski trg pred vlasti.

²⁰ Pošto su ih izveli pred zapovednike, rekoše: „Ovi ljudi, Jevreji, bune naš grad,

²¹ i propovedaju običaje, koje mi kao Rimljani ne smemo da prihvatimo niti da vršimo.“

²² Na to gomila navali na njih, a zapovednici strgoše odeću sa njih i narediše da se išibaju.

²³ Pošto su ih išibali, bacili su ih u tamnicu i zapovedili tamničaru da ih pomno čuva.

²⁴ Primivši takvo naređenje, on ih je bacio u najzabačeniju ćeliju u tamnici, a na noge im stavio okove.

²⁵ Oko ponoći Pavle i Sila su se molili i pevali himne Bogu, a zatvorenici su ih slušali.

²⁶ Iznenada je nastao jak zemljotres, tako da su se potresli temelji zatvora. Sva su se vrata otvorila, a okovi spali sa svih zatvorenika.

²⁷ Tamničar se trgne iz sna, pa kada vide da su tamnička vrata otvorena, potegne mač da se ubije misleći da su zatvorenici pobjegli.

²⁸ Međutim, Pavle glasno uzviknu: „Ne čini sebi nikakva zla, jer smo svi ovde!“

²⁹ Tada je tamničar potražio svetlo, utrčao i drhteći se bacio pred Pavla i Silu.

³⁰ Zatim ih je izveo iz ćelije i upitao ih: „Recite mi, gospodo, šta treba da uradim da bih se spasao?“

³¹ „Veruj u Gospoda Isusa Hrista, pa ćeš biti spasen i ti i tvoji ukućani“ – odgovorili su mu.

³² Zatim su njemu i svim njegovim ukućanima navestili reč Gospodnju.

³³ Još istog noćnog časa ih je odveo i oprao im rane. Odmah zatim je bio kršten on i svi njegovi.

³⁴ Onda ih je pozvao u svoju kuću i poslužio ih hranom radujući se sa celim svojim domom što je poverovao u Boga.

Oslobođenje Pavla i Sile

³⁵ Kada je svanulo, zapovednici su poslali sudske službenike tamničaru i poručili mu: „Oslobodi one ljude.“

* **16:13** Doslovno: *mesto molitve*. Ne odnosi se nužno na sinagogu.

³⁶ Tamničar je onda rekao Pavlu: „Zapovednici su poručili da vas oslobodim. Zato sad izađite i pođite u miru.“

³⁷ Pavle im je odgovorio: „Bez sudskog postupka su nas javno išibali i bacili u tamnicu iako smo rimski građani. Zar sada hoće da nas potajno izbace? Ne dolazi u obzir! Neka lično dođu, pa neka nas izvedu.“

³⁸ Kada su sudski službenici preneli ove reči zapovednicima, ovi su se uplašili čuvši da su *Pavle i Sila* rimski građani.

³⁹ Došli su k njima i izvinili im se, pa su ih izveli iz ćelije i zamolili ih da napuste grad.

⁴⁰ Kad su izašli iz tamnice, otišli su do Lidijine kuće gde su videli i ohrabрили braću. Zatim su otišli odande.

17

U Solunu

¹ Prošavši kroz Amfipolj i Apoloniju, došli su u Solun, gde je bila judejska sinagoga.

² Pavle je po svom običaju ušao u sinagogu i tokom tri subote raspravljao s njima na osnovu Pisama.

³ Objašnjavao je i dokazivao: „Trebalo je da Hristos postrada i vaskrsne iz mrtvih. Isus koga vam ja propovedam je zaista Hristos.“

⁴ Neki od Jevreja su bili uvereni u to, pa su se pridružili Pavlu i Sili, kao i veliki broj bogobojažasnih Grka i mnogo uglednih žena.

⁵ Ali drugi Jevreji, puni zavisti, pokupe neke ulične probisvete, okupe gomilu i naprave gužvu u gradu. Došli su pred Jasonovu kuću tražeći da se Pavle i Sila izvedu pred narod.

⁶ Kako ih nisu našli tamo, zgrabili su Jasona i još neke od braće i odvukli ih pred gradske starešine vičući: „Ovi ljudi, koji su po celom svetu izazivali nered, sada su došli i kod nas!“

⁷ Jason ih je primio u svoju kuću. Oni rade sve što je protiv carskih odredaba govoreći da postoji neki drugi car koji se zove Isus.“

⁸ Tako su uzbunili građane i gradske starešine koji su to čuli.

⁹ Ali, kada su dobili jemstvo od Jasona, oslobodili su ih.

U Veriji

¹⁰ Braća su iste noći brže-bolje poslala Pavla i Silu u Veriju. Kada su stigli tamo, otišli su u judejsku sinagogu.

¹¹ Ovdašnji *Jevreji* su bili plemenitiji od onih u Solunu, pa su prihvatili poruku sa svom predanošću, svakodnevno istražujući Pisma da vide da li je to zaista tako.

¹² Mnogo *Jevreja* je poverovalo, i ne mali broj uglednih Grkinja i Grka.

¹³ Kada su Jevreji iz Soluna saznali da je Pavle u Veriji objavio Božiju reč, došli su tamo, te uznemirili i uzbunili narod.

¹⁴ Tada su braća poslala Pavla da ide u primorje, dok su Sila i Timotej ostali tamo.

¹⁵ Pavlovi pratioci su odveli Pavla u Atinu, a zatim su se vratili primivši od njega nalog za Silu i Timoteja da mu se što pre pridruže.

Pavle u Atini

¹⁶ Dok ih je Pavle čekao u Atini, bio je silno uznemiren posmatrajući grad koji je bio pun idola.

¹⁷ Stoga je otišao u sinagogu i raspravljao sa Jevrejima i pobožnim neznabošcima, i svaki dan propovedao na glavnom trgu svima koji bi se tamo zadesili.

¹⁸ Takođe su i neki epikurejski i stoički filozofi raspravljali sa Pavlom. Neki od njih su rekli: „Šta ovaj brbljivac hoće da kaže?“ „Čini se da navešćuje strane bogove“ – govorili su drugi. Jer je Pavle propovedao Radosnu vest o Isusu i vaskrsenju.

¹⁹ Povelili su ga sa sobom i doveli na Areopag, govoreći: „Možemo li da znamo kakvo to novo učenje naučavaš?“

²⁰ Naime, puniš nam uši nekim neobičnim tvrdnjama, pa bismo želeli da znamo šta je to.“

²¹ (A svi Atinjani i stranci koji tu borave, ne provode vreme ni na šta drugo osim da saopšte i čuju neku novu vest.)

Pavlov govor na Areopagu

²² Tada je Pavle stao nasred Areopaga i rekao: „Atinjani, primećujem da ste, po svemu sudeći, veoma pobožni.

²³ Prolazeći, naime, i posmatrajući vaše svetinje, otkrio sam jedan žrtvenik na kome je bilo napisano: 'NEPOZNATOM BOGU'. Onoga kojega i ne znajući poštujete, toga vam ja navešćujem.

²⁴ Taj Bog je stvorio svet i sve što je na njemu. On koji je Gospodar neba i zemlje, ne prebiva u hramovima koji su napravljeni ljudskom rukom,

²⁵ niti ima potrebu da ga poslužuju ljudske ruke, jer on je taj koji svima daje život i dah – i sve drugo.

²⁶ Bog je od jednog čoveka stvorio sve narode da nasele celu zemlju, i utvrdio određena vremena i granice njihovog nastanjivanja,

²⁷ da traže Boga ne bi li ga kako napipali i našli, iako nije daleko ni od koga od nas.

²⁸ U njemu živimo, krećemo se i bitišemo, kao što su i neki od vaših pesnika rekli: 'I mi smo njegovo potomstvo.'

²⁹ Budući da smo Božije potomstvo, ne smemo da mislimo da je Bog sličan liku od zlata, srebra ili kamena – delu ljudske umetnosti i mašte.

³⁰ Bog je prešao preko vremena neznanja, ali sada nalaže ljudima da se svi i svuda pokaju,

³¹ jer je odredio dan kada će pravedno suditi svetu preko čoveka kojega je on odredio. To je potvrdio pred svim ljudima kada ga je vaskrsao iz mrtvih.“

³² Kad su čuli za vaskrsenje iz mrtvih, jedni su se rugali, dok su drugi govorili: „Čućemo te drugi put o tome.“

³³ Pavle se zatim udaljio od njih.

³⁴ Ipak, nekoliko ljudi je pristalo uz njega i poverovalo. Među njima su bili Dionisije Areopagit, žena po imenu Damara i drugi sa njima.

18

Osnivanje crkve u Korintu

¹ Nakon toga je Pavle napustio Atinu i otišao u Korint.

² Tamo je sreo jednog Jevrejina, rodom iz Ponta, po imenu Akila. Ovaj je nedavno bio došao iz Italije sa svojom ženom Priskilom, jer je Klaudije naredio da svi Jevreji napuste Rim. Pavle je došao k njima,

³ a pošto su se bavili istim zanatom – izrađivali su šatore – ostao je kod njih i radio s njima.

⁴ Svake subote je raspravljao u sinagogi, uveravajući Jevreje i Grke.

⁵ Kada su Sila i Timotej došli iz Makedonije, Pavle se u potpunosti posvetio propovedanju, svedočeci Jevrejima da Isus jeste Hristos.

⁶ Međutim, kada su Jevreji počeli da mu se suprotstavljaju i da mu se obraćaju ružnim rečima, Pavle je otresao prašinu sa svoje odeće i rekao: „Vaša krivica neka se sruči na vaše glave – ja nisam više odgovoran za to. Od sada idem k neznabošcima.“

⁷ Otišavši odatle, Pavle se preselio u kuću jednog pobožnog čoveka, Titija Justa, čija kuća je bila odmah do sinagoge.

⁸ A starešina sinagoge, Krisp, uzverovao je u Gospoda zajedno sa celom svojom porodicom. Takođe su i mnogi Korinćani koji su ga čuli poverovali i krstili se.

⁹ Jedne noći je Gospod rekao Pavlu u viđenju: „Ne boj se! Nastavi da propovedaš, nemoj da zamukneš!

¹⁰ Ja sam s tobom, te se niko neće usuditi da ti naudi, jer imam mnogo svog naroda u ovom gradu.“

¹¹ Pavle je tako ostao u Korintu godinu i po dana poučavajući ih reči Božijoj.

¹² Kada je Galion postao namesnik Ahaje, Jevreji se udruže protiv Pavla i izvedu ga pred sud.

¹³ Optuživali su ga: „Ovaj čovek navodi ljude da služe Bogu na nezakonit način.“

¹⁴ Kad je Pavle zaustio da odgovori, Galion se obratio Jevrejima: „Da je u pitanju neki prestup ili zlodelo, imao bih razloga, o, Jevreji, da vas saslušam.

¹⁵ No, budući da se radi o sporu oko reči i imena i vašeg zakona, raspravite to sami! Ja neću da budem sudija u tim stvarima.“

¹⁶ Tako ih je isterao iz sudnice.

¹⁷ Oni onda uhvatiše Sostena, starešinu sinagoge, i počеше da ga tuku usred sudnice. Galion se na to nije obazirao.

Kraj drugog i početak trećeg misijskog putovanja

¹⁸ Pavle je još dugo ostao u Korintu, a zatim se pozdravio sa braćom i otplovio u Siriju zajedno sa Priskilom i Akilom. U Kenhreji je obrijao glavu, jer je imao zavet.

¹⁹ Kada su stigli u Efes, Pavle je ostavio Priskilu i Akilu, a sam otišao u sinagogu gde je raspravljao sa Jevrejima.

²⁰ Kada su ga zamolili da ostane duže vreme, nije pristao.

²¹ Ipak, kada se opraštao od njih, rekao im je: „Vratiću se, ako bude volja Božija.“ Zatim je otplovio iz Efesa.

²² Kada su doplovili u Kesariju, Pavle je otišao gore do *Jerusalima* i pozdravio se sa crkvom, a zatim se spustio do Antiohije.

Treće misijsko putovanje

²³ Tu je proveo izvesno vreme, pa je otišao. Onda je išao od mesta do mesta kroz krajeve Galatije i Frigije i utvrđivao sve učenike.

Apolos

²⁴ Tada je u Efes stigao neki Jevrejin po imenu Apolos, rodom iz Aleksandrije. Bio je rečit i dobar poznavalac Pisama.

²⁵ Bio je upućen u Put Gospodnji, pa je sa velikim žarom ispravno propovedao i poučavao o Isusu, iako je znao samo za Jovanovo krštenje.

²⁶ Hrabro je počeo da govori u sinagogi. Kada su ga Priskila i Akila čuli, povelili su ga sa sobom i još tačnije mu izložili Put Božiji.

²⁷ Pošto je naumio da ide u Ahaju, braća su mu napisala preporuku za tamošnje učenike da mu ukažu gostoprimstvo. Kada je stigao tamo, bio je od velike pomoći onima koji su uzverovali po milosti,

²⁸ jer je nadmoćno i javno pobijao Jevreje, dokazujući Pismima da Isus jeste Hristos.

19

Događaji u Efesu

¹ Dok je Apolos bio u Korintu, Pavle je prošao kroz gornja područja i došao u Efes. Tamo je našao neke učenike

² i upitao ih: „Da li ste primili Svetog Duha kada ste poverovali?“

Oni su mu odgovorili: „Nismo ni čuli da Sveti Duh postoji.“

³ „Onda, kakvim ste krštenjem kršteni?“ – upitao ih je *Pavle*.

„Jovanovim krštenjem“ – odgovoriše mu.

⁴ *Na to im Pavle reče: „Jovan je krstio krštenjem pokajanja, govoreći narodu da veruje u onoga koji će posle njega doći, to jest u Isusa.“*

⁵ *Kada su to čuli, krstili su se u ime Gospoda Isusa.*

⁶ *A kada je Pavle položio svoje ruke na njih, Sveti Duh je sišao na njih, te su počeli da govore drugim jezicima i da prorokuju.*

⁷ *Bilo ih je ukupno dvanaest ljudi.*

⁸ *Pavle je tokom tri naredna meseca odlazio u sinagogu i odvažno propovedao. Raspravljao je sa njima i ubeđivao ih o Carstvu Božijem.*

⁹ *Ali, kako su neki, koji su bili okoreli i neposlušni, pred svima ružili ovaj Put, Pavle je odstupio od njih. Onda je odvojio učenike, pa je svakodnevno vodio rasprave u školi nekog Tirana.*

¹⁰ *Ovo je potrajalo dve godine, tako da su svi žitelji Male Azije, i Jevreji i Grci, čuli reč Gospodnju.*

¹¹ *Gospod je činio izvanredna čuda preko Pavla,*

¹² *tako da su čak i maramice i delove njegove odeće stavljali na bolesnike, te bi ih bolest napuštala, a zli duhovi izlazili iz njih.*

¹³ *A i neki Jevreji, koji su tumarali naokolo i isterivali zle duhove, pokušali su da prizovu ime Gospoda Isusa nad onima koji su bili opsednuti zlim dusima. Govorili su: „U ime Isusa koga Pavle navešćuje, zapovedam vam da izađete!“*

¹⁴ *To su činili sedam sinova nekog Skeve, jevrejskog vodećeg sveštenika.*

¹⁵ *Zli duh im je odgovorio: „Znam Isusa, a i Pavla poznajem, ali ko ste vi?“*

¹⁶ *Čovek koji je bio opsednut zlim duhom skoči na njih i nadvlada ih, pa su goli i izranjavani pobjegli iz te kuće.*

¹⁷ *Sve stanovnike Efesa, i Jevreje i Grke, obuzeo je strah kada su saznali za ovo, te se veličalo ime Gospoda Isusa.*

¹⁸ *Mnogi koji su uzverovali dolazili su da ispovede i obznane svoja zla dela.*

¹⁹ *Veliki broj onih koji su se bavili vračarstvom, donosili su svoje vračarske knjige i spaljivali ih pred svima. Kada su proračunali njihovu vrednost, utvrdili su da vrede pedeset hiljada srebrnjaka.*

²⁰ *Tako je, snagom Gospodnjom, reč njegova jačala i širila se.*

²¹ *Nakon ovih događanja, Pavle je odlučio da prođe Makedonijom i Ahajom i da ode u Jerusalim. „Posle toga – rekao je Pavle – moram da vidim i Rim.“*

²² *Onda je poslao u Makedoniju svoja dva pomoćnika, Timoteja i Erasta, a on je još neko vreme proveo u Maloj Aziji.*

Pobuna u Efesu

²³ *Nekako u to vreme, u Efesu je izbila velika pobuna protiv Puta Gospodnjeg.*

²⁴ *Naime, neki kovač po imenu Dimitrije, izrađivao je srebrne hramiće boginje Artemide i time obezbeđivao veliku zaradu zanatlijama.*

²⁵ *Sazva on njih, kao i sve one koji su se bavili istim zanatom, pa im reče: „Ljudi, vi znate da naše blagostanje dolazi od ovog posla,*

²⁶ *a vidite i čujete kako je onaj Pavle ubedio i zaveo mnogi narod, ne samo u Efesu nego i u celoj Maloj Aziji, govoreći da bogovi napravljeni ljudskom rukom nisu bogovi.*

²⁷ *Ali, nije samo ugled našeg zanata doveden u pitanje, već i to da se hram velike boginje Artemide neće smatrati ni za šta. Time bi se nanela šteta veličanstvu boginje, koju poštuje cela Mala Azija i sav svet.“*

²⁸ *Kada su to čuli, obuzeo ih je gnev, pa su počeli da uzvikuju: „Velika je Artemida efeška!“*

²⁹ *Sav grad se uskomešao. Narod složno nagnu u pozorište vukući Pavlove saputnike, Makedonce Gaja i Aristarha.*

³⁰ Pavle je hteo da izađe pred narod, ali mu to učenici nisu dozvolili.

³¹ Takođe su mu i neki od provincijskih uglednika, koji su mu bili prijatelji, poručili da se ne pojavljuje u pozorištu.

³² Jedni su uzvikivali jedno, a drugi drugo, jer je okupljeni narod bio zbunjen, tako da većina nije znala zbog čega su se okupili.

³³ Neki iz naroda su podsticali Aleksandra da istupi, jer su ga Jevreji gurali napred. On mahnu rukom želeći da se odbrani pred narodom.

³⁴ Međutim, kada su ljudi doznali da je on Jevrejin, počeli su svi u jedan glas da uzvikuju: „Velika je Artemida efeška!“ To je trajalo čitava dva sata.

³⁵ Tada je gradski službenik umirio narod rečima: „Građani Efesa! Nije li svakom čoveku poznato da je grad Efes čuvar hrama velike Artemide i njenog kipa koji je pao sa neba?

³⁶ Pošto su te stvari neosporne, trebalo bi da se umirite i da ništa ne činite brzopleto.

³⁷ Ljudi koje ste doveli nisu pokrali hram, niti su vređali našu boginju.

³⁸ Zato, ako Dimitrije i majstori s njim imaju kakvu tužbu protiv nekoga, sudovi su otvoreni, a i namesnici su tu, pa neka se tuže.

³⁹ Ako neko traži nešto više, to će se rešiti u zakonitoj skupštini.

⁴⁰ Preti nam, naime, opasnost da budemo optuženi za ovo što je bilo danas, jer nema nikakvog razloga kojim bismo mogli da opravdamo ovo komešanje.“

⁴¹ Posle ovih reči je raspustio skup.

20

Pavle u Grčkoj

¹ Kada se buna stižala, Pavle je poslao po učenike i ohrabrio ih. Zatim se pozdravio sa njima i otputovao u Makedoniju.

² Prolazeći tim krajevima, ohrabrivao je učenike mnogim rečima. Tako je stigao u Grčku,

³ gde je ostao tri meseca. Ali, baš kad je trebalo da otplovi u Siriju, doznao je da su Jevreji skovali zaveru protiv njega. Zato je odlučio da se vrati preko Makedonije.

⁴ Pridružili su mu se: Pirov sin Sopater iz Verije, Aristarh i Sekund iz Soluna, Gaj iz Derve, Timotej, te Tihik i Trofim iz Male Azije.

⁵ Oni su otišli pre nas i sačekali nas u Troadi.

⁶ Posle praznika Beskvasnih hlebova, otplovili smo iz Filipa i za pet dana stigli u Troadu, gde smo ostali nedelju dana.

Evtih oživljen

⁷ U nedelju smo se okupili na pričest. Pavle je poučavao narod, ali kako je nameravao da otputuje sledećeg dana, nastavio je da propoveda sve do ponoći.

⁸ U gornjoj sobi, u kojoj smo se sabrali, bilo je mnogo svetiljki.

⁹ Kako se Pavlovo naučavanje odužilo, jedan mladić po imenu Evtih, koji je sedeo na prozoru, uto nu u dubok san, te savladan snom, pade s trećeg sprata. Kada su ga podigli, bio je mrtav.

¹⁰ Pavle je sišao, nadneo se nad njim, zagrlio ga i rekao: „Ne uznemiravajte se, još je živ!“

¹¹ Zatim se vratio gore, razlomio hleb i jeo, pa im je još dugo govorio – sve do zore. Nakon toga je otišao.

¹² A mladića su doveli kući živog, te su se veoma utešili.

Pavle u Militu

¹³ Mi smo se, pak, ranije ukrkali na brod i otplovili za As. Odande je trebalo da povedemo Pavla. On je, naime, tako odredio, nameravajući da sam putuje kopnom.

¹⁴ Kada se sastao sa nama u Asu, ukrkali smo ga u lađu i otišli u Mitilinu.

¹⁵ Sutradan smo otplovili odande i došli nadomak Hiosa. Prekosutra smo pristali u Samosu, a sledećeg dana smo stigli u Milit.

¹⁶ Pavle je odlučio da zaobiđe Efes da se ne bi zadržavao u *Maloj* Aziji; žurio se da, ako je moguće, na praznik Pedesetnice bude u Jerusalimu.

Oproštaj s efeskim starešinama

¹⁷ Iz Milita je poslao ljude u Efes i pozvao crkvene starešine.

¹⁸ Kada su došli k njemu, *Pavle* im je rekao: „Vi znate kako sam se sve vreme vladao među vama od prvog dana kada sam stupio u *Malu* Aziju.

¹⁹ Služio sam Gospodu sa svom poniznošću, uz suze i nevolje koje su me zadesile zbog judejskih zaseda.

²⁰ Nisam propustio ništa korisno da vam navestim i da vas poučim, kako javno, tako i po kućama.

²¹ Uveravao sam i Jevreje i Grke da se moraju okrenuti Bogu u pokajanju i verovati u našeg Gospoda Isusa.

²² A sad, evo, po nalogu Duha, idem u Jerusalim i ne znam šta me čeka tamo.

²³ Jedino što mi Duh Sveti potvrđuje u svakom gradu je da me čekaju okovi i nevolje.

²⁴ Do svog života mi nimalo nije stalo, već samo do toga da istrčim trku i dovršim službu koju sam dobio od Gospoda Isusa – da objavim Radosnu vest o Božijoj milosti.

²⁵ Sada znam da me niko od vas među kojima sam bio, dok sam putovao i propovedao o Carstvu Božijem, više neće videti.

²⁶ Zato vam jamčim na današnji dan da nisam kriv ni za čiju propast,

²⁷ jer nisam propustio da vam objavim sav naum Božiji.

²⁸ Pazite na sebe i na stado nad kojim vas je Duh Sveti postavio kao nadglednike, da napasate crkvu Božiju, koju je on stekao svojom krvlju.

²⁹ Znam, naime, da će posle mog odlaska doći među vas krvoločni vuci koji neće štedeti stada.

³⁰ Čak će se i među vama samima pojaviti oni koji će izvrtati učenje kako bi odvukli učenike za sobom.

³¹ Zato budite na oprezu! Sećajte se da tri godine, dan i noć, nisam prestajao da sa suzama opominjem svakoga od vas.

³² A sada vas poveravam Bogu i njegovoj milostivoj reči koja vas može izgraditi i dati vam nasledstvo među svima koji su posvećeni.

³³ Ničije srebro, zlato ili odeću nisam poželeo.

³⁴ I sami znate da sam se sopstvenim rukama postarao za svoje lične potrebe, kao i za potrebe svojih saradnika.

³⁵ U svemu sam vam dao primer: da se tako treba truditi i starati se za nemoćne, sećajući se reči Gospoda Isusa: 'Blaženije je davati, nego primati.'“

³⁶ Kad je izrekao ovo, kleknuo je, pa se pomolio sa svima njima.

³⁷ Tada su svi glasno zaplakali, pali u zagrljaj Pavlu i izljubili ga.

³⁸ Najviše ih je ožalostilo kad je rekao da ga više neće videti. Zatim su ga ispratili na lađu.

21

Put u Jerusalim

¹ Pošto smo se rastali od njih, otplovili smo. Ploveći pravo došli smo na Kos, sledećeg dana na Rodos, a odande u Pataru.

² Tu smo našli lađu koja je išla za Fenikiju, pa smo se ukrkali u nju i otplovili.

³ Kada nam je Kipar bio na vidiku, zaobišli smo ga s njegove leve strane. Odjedrili smo, zatim, za Siriju i prispeli u Tir, gde je naš brod trebalo da iskrca teret.

⁴ Našavši učenike, ostali smo tu nedelju dana. Oni su, *primivši objavu* od Duha o onome što *predstoji*, govorili Pavlu da ne ide gore u Jerusalim.

⁵ Kad su istekli dani našeg boravka, otišli smo odande i otputovali. Ispratili su nas svi, zajedno sa ženama i decom, sve do izvan grada. Onda smo klekli na obali i pomolili se.

⁶ Pošto smo se pozdravili sa njima, ukrkali smo se na lađu, a oni su se vratili svojim kućama.

⁷ Dovršavajući plovidbu, iz Tira smo stigli u Ptolemaidu, gde smo pozdravili braću i ostali sa njima jedan dan.

⁸ Sutradan smo otišli odadle i došli u Kesariju. Tamo smo došli u kuću evanđeliste Filipa – jednog od sedmorice đakona – i ostali kod njega.

⁹ On je imao četiri neudate ćerke, koje su imale dar prorokovanja.

¹⁰ Pošto smo se tu zadržali duže vreme, iz Judeje dođe neki prorok po imenu Agav.

¹¹ Došavši k nama, uzeo je Pavlov kaiš, svezao njime svoje ruke i noge i rekao: „Ovo govori Sveti Duh: 'Ovako će Jevreji u Jerusalimu svezati čoveka kome pripada ovaj kaiš i predati ga u ruke neznabošcima.'“

¹² Kada smo to čuli, molili smo ga i mi i meštani da ne ide u Jerusalim.

¹³ Pavle nam je tada odgovorio: „Zašto plaćete i lomite mi srce? Ja sam spreman ne samo da me u Jerusalimu svežu, već i da umrem za ime Gospoda Isusa.“

¹⁴ Ali kako se nije dao nagovoriti, smirili smo se i rekli: „Neka bude Gospodnja volja!“

¹⁵ Nakon toga smo se spremili za put i otišli gore u Jerusalim.

¹⁶ Sa nama su pošli i neki učenici iz Kesarije i doveli nas u kuću Mnasona s Kipra, jednog od prvih učenika, da budemo njegovi gosti.

Suđenje Pavlu

Pavle u Jerusalimu

¹⁷ Kad smo došli u Jerusalim, braća su nas radosno primila.

¹⁸ Sledećeg dana, Pavle je sa nama otišao k Jakovu, gde su došle i sve starešine.

¹⁹ Pošto ih je pozdravio, Pavle im je potanko ispričao šta je Bog njegovom službom učinio među neznabošcima.

²⁰ Kada su to čuli, počeli su da slave Boga, pa su mu rekli: „Pogledaj, brate, koliko je hiljada Jevreja poverovalo i svi revno slede Zakon.“

²¹ Međutim, obavešteni su da poučavaš sve Jevreje koji žive među neznabošcima da odbace Mojsijev Zakon, da ne obrezuju svoju decu i da se ne drže naših običaja.

²² Šta sada da radimo? Svakako će čuti da si došao.

²³ Zato poslušaj ono što ćemo ti reći: imamo ovde četiri čoveka koja su se zavetovala.

²⁴ Povedi ih i podvrgni se sa njima obredu očišćenja, pa im plati da obriju glave. Tako će svi znati da ništa od onog što su čuli o tebi nije istina, nego da se i sam držiš Zakona i živiš po njemu.

²⁵ Što se tiče neznabožaca koji su poverovali, mi smo ih pismeno izvestili o onome što smo odlučili, a to je: da se klone mesa žrtvovanog idolima, krvi, mesa udavljenih životinja i bluda.“

Pavle uhvaćen

²⁶ Pavle je poveo sa sobom onu četvoricu, pa se sutradan zajedno sa njima podvrgao obredu očišćenja. Zatim je otišao u hram i objavio da će se dani njihovog očišćenja okončati kada se za svakoga od njih prinese žrtva.

²⁷ Upravo kad se navršavalo tih sedam dana, neki Jevreji iz *Male* Azije opaziše Pavla u hramu, pa uzbuniše sav narod i uhvatiše ga,

²⁸ vičući: „Izrailjci, pomagajte! Ovaj čovek posvuda uči sve ljude protiv našeg naroda, Zakona i ovog mesta. Čak je i neke Grke uveo u hram, i time obeščastio ovo sveto mesto.“

²⁹ (*Jevreji* su, naime, pre toga videli Trofima iz Efesa sa Pavlom, pa su pretpostavili da ga je Pavle uveo u hram.)

³⁰ U celom gradu je nastala gužva, a narod se strčao sa svih strana. Uхватili su Pavla i odvukli ga iz hrama. Vrata su se odmah zatvorila.

³¹ Dok su oni nastojali da ga ubiju, dođe glas do zapovednika *rimске* čete da je sav Jerusallim uskomešan.

³² On je odmah poveo vojnike i kapetane i dotrčao do njih. Kad su *Jevreji* ugledali zapovednika i vojnike, prestali su da tuku Pavla.

³³ Zapovednik je pristupio Pavlu, uhvatio ga i naredio da ga svežu dvostrukim lancima. Onda je upitao ko je on i šta je uradio.

³⁴ Iz gomile su jedni uzvikivali jedno, a drugi drugo. Pošto zapovednik zbog silne buke nije mogao ništa da sazna, naredio je da Pavla odvedu u kasarnu.

³⁵ Kad je Pavle stupio na stepenice, narod je toliko navaljivao, da su vojnici morali da ga nose.

³⁶ Naime, gomila ih je pratila i uzvikivala: „Pogubi ga!“

Pavlova odbrana

³⁷ Kada je trebalo da odvedu Pavla u kasarnu, on se obratio zapovedniku: „Mogu li da ti nešto kažem?“ Zapovednik ga je upitao: „Zar ti znaš grčki?“

³⁸ Da nisi ti onaj Egipćanin što je nedavno podigao bunu i poveo sa sobom u pustinju četiri hiljade ljudi naoružanih noževima?“

³⁹ Pavle mu odgovori: „Ja sam Jevrejin iz Tarsa kilikijskog, građanin znamenitog grada. Dozvoli mi, molim te, da se obratim narodu.“

⁴⁰ Kada mu je *zapovednik* dao dopuštenje, Pavle je stao na stepenice i mahnio rukom narodu. Pošto je nastala velika tišina, Pavle im se obratio na jevrejskom jeziku:

22

Pavlov govor

¹ „Braćo i oci, poslušajte sada reči moje odbrane koju upućujem vama.“

² Kada su oni čuli da im se obraća na jevrejskom jeziku, još pažljivije su ga slušali.

³ „Ja sam Jevrejin – nastavio je Pavle. Rođen sam u Tarsu kilikijskom, ali sam odgojen u ovom gradu, gde sam pod Gamalilovim nadzorom bio strogo podučен Zakonu naših otaca. Bio sam revan za Boga, baš kao i vi danas

⁴ Do smrti sam proganjao sledbenike ovog Puta; vezivao sam i muškarce i žene i predavao ih u tamnicu.

⁵ To može da mi potvrdi Prvosveštenik i celo Veće starešina. Od njih sam, naime, primio pisma za njihovu sabraću u Damasku, gde sam otišao da sprovedem u Jerusallim tamošnje svezane, da budu kažnjeni.

⁶ Dok sam se putujući približavao Damasku, oko podne me je odjednom zabljesnulo jako svetlo s neba.

⁷ Pao sam na zemlju i čuo glas kako mi govori: 'Savle! Savle! Zašto me progoniš?'

⁸ Upitao sam: 'Ko si ti, Gospode?' On mi je odgovorio: 'Ja sam Isus iz Nazareta koga ti progoniš.'

⁹ Moji pratioci su videli svetlo, ali nisu razumeli glas onoga koji mi je govorio.

¹⁰ 'Šta da radim, Gospode?' – upitao sam. Gospod mi je odgovorio: 'Ustani i idi u Damask. Tamo će ti biti rečeno sve što ti je određeno da činiš.'

¹¹ Pošto sam bio obnevideo od bljeska onog svetla, moji pratioci su me povelili za ruku, pa sam tako došao u Damask.

¹² A izvesni Ananija, pobožan čovek koji je živeo po Zakonu, o kome su pohvalno govorili svi tamošnji Jevreji,

¹³ dođe k meni, priđe mi i reče: 'Brate Savle, progledaj!' Istog časa sam progledao, te sam ga video.

¹⁴ *Ananija* je nastavio: 'Bog naših otaca te je izabrao da saznaš njegovu volju, da vidiš Pravednika i da čuješ glas iz njegovih usta.

¹⁵ Jer ti ćeš biti njegov svedok pred svim ljudima, pa ćeš govoriti što si video i čuo.

¹⁶ Šta sad još čekaš! Ustani, krsti se, te se očisti od svojih greha prizivajući njegovo ime!'

¹⁷ Nakon što sam se vratio u Jerusalem, dok sam se jednom molio u hramu, pao sam u zanos

¹⁸ i video Gospoda. On mi je rekao: 'Požuri i idi brzo iz Jerusalima, jer neće prihvatiti tvoje svedočanstvo o meni!'

¹⁹ A ja rekoh: 'Gospode, znaju oni da sam bacao u tamnicu i tukao po sinagogama one koji veruju u tebe.

²⁰ A kada se prolivala krv tvoga svedoka Stefana, ja sam stajao tamo, odobravao i čuvao odeću onih koji su ga ubijali.'

²¹ Ali on mi je rekao: 'Idi, jer ću te poslati daleko među neznabošce.'"

Pavle u zatvoru

²² Jevreji su ga slušali sve do ovih reči. Međutim, tada su počeli da viču: „Istrebi takvog sa zemlje! Taj ne zaslužuje da živi!“

²³ Pošto su oni vikali, vitlali ogrtačima i dizali prašinu u vazduh,

²⁴ zapovednik je naredio da Pavla odvedu u kasarnu i bičevanjem ga ispitaju kako bi saznao zbog čega to narod diže toliku viku protiv njega.

²⁵ Kada su ga opružili i svezali kaiševima, Pavle reče kapetanu koji je stajao do njega: „Zar vi smete da bičujete rimskog građanina koji nije osuđen?“

²⁶ Kad je to čuo, kapetan je prišao zapovedniku i obavestio ga o tome. Rekao je: „Šta to hoćeš da učiniš? Pa, ovaj čovek je rimski građanin!“

²⁷ Zapovednik je prišao Pavlu i upitao ga: „Reci mi, jesi li ti rimski građanin?“

„Jesam“ – odgovori Pavle.

²⁸ Zapovednik reče: „Ja sam velikom svotom stekao to građanstvo.“

„A ja sam se s njim i rodio“ – reče Pavle.

²⁹ Vojnici koji su pristupili da bičevanjem ispitaju Pavla istog su trenutka ustuknuli. I sam zapovednik se uplašio kad je saznao da je on rimski građanin, a on ga je svezao.

³⁰ Nameravajući da tačno sazna za šta ga Jevreji optužuju, zapovednik je sutradan oslobodio Pavla i naredio da se okupe vodeći sveštenici i celo Veliko veće. Onda je doveo Pavla i postavio ga pred njih.

23

Pavle pred judejskim Većem

¹ Pavle upre pogled na Veliko veće i reče: „Braćo, ja sam sve do ovog dana živeo pred Bogom s potpuno čistom savešću.“

² Tada je Prvosveštenik Ananija naredio onima koji su stajali pored Pavla da ga udare po ustima.

³ Pavle mu je odgovorio: „Bog će tebe udariti, zide u belo okrećeni! Sediš tu i sudiš mi po Zakonu, a isti taj Zakon kršiš time što naređuješ da me udaraju!“

⁴ „Zar vređaš Božijeg Prvosveštenika?“ – ukorili su ga Jevreji koji su stajali do njega.

⁵ „Braćo, nisam znao – reče Pavle – da je Prvosveštenik. Naime, u *Pismu* je napisano: 'Ne govori loše o glavaru svoga naroda.'"

⁶ Znajući da jedan deo prisutnih pripada farisejima, a drugi sadukejima, Pavle uzviknu u Velikom veću: „Braćo, ja sam farisej, farisejski sin, a sudi mi se zato što se nadam vaskrsenju mrtvih!“

⁷ Kad je to rekao, došlo je do rasprave između fariseja i sadukeja, tako da se zbor podelio.

⁸ Naime, sadukeji govore da nema vaskrsenja, niti da ima anđela ni duhova, dok fariseji veruju u sve to.

⁹ Vika je postajala sve veća. Neki od znalaca Svetog pisma iz farisejske stranke žestoko se usprotiviše. Govorili su: „Nismo našli nikakvo zlo na ovom čoveku! Šta ako mu je govorio duh ili anđeo?“

¹⁰ Svađa je postala toliko žestoka, da se zapovednik uplašio da ne rastrgnu Pavla. Zato je naredio vojnicima da ga otmu od njih i odvedu u kasarnu.

¹¹ Iduće noći je Gospod stao pred Pavla i rekao mu: „Hrabro! Jer kako si svedočio za mene u Jerusalimu, tako treba da posvedočiš i u Rimu.“

Zavera protiv Pavla

¹² Sledećeg jutra su Jevreji skovali zaveru protiv Pavla, zaklevši se da neće ni jesti ni piti dok ga ne ubiju.

¹³ Onih koji su skovali zaveru, bilo je više od četrdeset.

¹⁴ Ovi su otišli k vodećim sveštenicima i starešinama, i rekli im: „Zakleli smo se da nećemo ništa okusiti dok ne ubijemo Pavla.“

¹⁵ Zato vi sad sa Velikim većem podnesite zahtev zapovedniku da vam ga dovede kako biste, tobože, tačnije ispitali njegov slučaj. Mi smo spremni da ga ubijemo pre no što on dođe.“

¹⁶ Međutim, Pavlov nećak je dočuo za zasedu, pa je otišao u kasarnu i obavestio Pavla o tome.

¹⁷ Pavle je pozvao jednog kapetana i rekao mu: „Povedi ovog mladića zapovedniku, jer ima da mu javi nešto.“

¹⁸ *Oficir* je poveo mladića, doveo ga zapovedniku i rekao: „Zatvorenik po imenu Pavle me je pozvao i zamolio da ovog mladića dovedem k tebi, jer ima nešto da ti kaže.“

¹⁹ Zapovednik ga je uzeo pod ruku, odveo u stranu i upitao: „Šta to imaš da mi javiš?“

²⁰ On mu reče: „Jevreji su se dogovorili da zatraže od tebe da sutra dovedeš Pavla u Veliko veće, da bi, tobože, podrobnije ispitali njegov slučaj.“

²¹ Ne daj da te nagovore, jer ga više od četrdeset ljudi čeka u zasedi. Oni su se zakleli da neće ni jesti ni piti dok ga ne ubiju. Sada su spremni i samo čekaju tvoj pristanak.“

²² Tada zapovednik otpusti mladića i zapovedi mu: „Nikome ne govori da si mi ovo javio.“

Pavla sprovode u Kesariju

²³ Zatim je pozvao dva kapetana i rekao im: „Spremite dve stotine vojnika, sedamdeset konjanika i dve stotine strelaca, da večeras u devet sati* pođu na put do Kesarije.“

²⁴ Za Pavla neka se opreme konji za jahanje, kako bi ga bezbedno doveli namesniku Feliksu.“

²⁵ *Zapovednik* je zatim napisao pismo sledećeg sadržaja:

²⁶ Klaudije Lisija pozdravlja uvaženog namesnika Feliksa.

²⁷ Jevreji su uhvatili ovog čoveka i hteli da ga ubiju. No, kada sam doznao da je rimski građanin, došao sam s vojskom i izvukao ga iz njihovih ruku.

²⁸ Pošto sam hteo da saznam zbog kakve krivice ga optužuju, doveo sam ga pred njihovo Veliko veće.

²⁹ Utvrdio sam, međutim, da ga oni optužuju zbog spornih pitanja koja se tiču njihovog zakona, te da nema nikakve krivice koja zaslužuje smrtnu kaznu ili tamnicu.

* 23:23 Na grčkom *Treći noćni čas*.

³⁰ Budući da mi je dojavljeno da se sprema zavera protiv njega, odmah sam ga poslao k tebi. Njegovim tužiteljima sam rekao da pred tobom iznesu svoje tužbe protiv njega.

³¹ Vojnici su postupili prema onom što im je bilo naređeno; uzeli su Pavla i noću ga odveli u Antipatridu.

³² Sutradan su prepustili konjici da produži sa njim, a oni su se vratili u kasarnu.

³³ Kad su stigli u Kesariju, uručili su pismo namesniku i izveli Pavla pred njega.

³⁴ Pošto je pročitao pismo, namesnik je upitao Pavla odakle je. Kad je saznao da je iz Kilikije,

³⁵ rekao je: „Saslušaću te kada stignu tvoji tužitelji.“ Onda je naredio da *Pavle* bude pod stražom na Irodovom dvoru.

24

Pavle pred Feliksom

¹ Nakon pet dana u Kesariju je stigao Prvosveštenik Ananija sa nekim starešinama i izvesnim advokatom Tertulom, pa su podneli namesniku tužbu protiv Pavla.

² Kada su dozvali Pavla, Tertul je počeo da iznosi optužbu: „Tvojom zaslugom uživamo u velikom miru i napretku koji je tvojom brigom nastao na dobro ovog naroda;

³ to mi, uvaženi Felikse, na svaki način i na svakom mestu priznajemo sa dubokom zahvalnošću.

⁴ No, da ti ne bih više dosađivao, molim te da nas po svojoj dobroti ukratko saslušáš.

⁵ Ustanovili smo, naime, da je ovaj čovek bundžija, da po celom svetu zameće svađe među Jevrejima i da je vođa nazarejske sekte.

⁶ Čak je i naš hram pokušao da oskrnavi, ali smo ga mi uhvatili. (Hteli smo da mu sudimo po našem zakonu,

⁷ ali je došao zapovednik Lisija sa velikom vojskom i silom ga oteo od nas.)*

⁸ Ako ga saslušáš, i sam ćeš moći da saznaš od njega sve za šta ga mi optužujemo.“

⁹ Jevreji su ga podržavali potvrđujući da je to istina.

Pavlova odbrana

¹⁰ Kad mu je namesnik dao znak da uzme reč, Pavle odgovori: „Znajući da si dugo godina sudija ovom narodu, drage volje izlažem svoju odbranu.

¹¹ Sâm možeš da doznaš da nije prošlo više od dvanaest dana od kako sam otišao gore u Jerusalem da se poklonim *Bogu*.

¹² Nikada me nisu zatekli da se svađam s kim u hramu, niti da bunim narod po sinagogama ili u gradu.

¹³ Zato oni ne mogu da ti dokažu ono za šta me sad optužuju.

¹⁴ Ali jedno ti priznajem: prema ovom Putu, koji oni nazivaju sektom, služim Bogu naših otaca i verujem u sve ono što je zapisano u Zakonu i Prorocima.

¹⁵ Ja imam istu nadu, koju i oni imaju, da će vaskrsnuti i pravedni i nepravedni.

¹⁶ Zato se trudim da uvek imam čistu savest pred Bogom i pred ljudima.

¹⁷ Posle više godina, vratio sam se u *Jerusalem* da donesem novčanu pomoć za moj narod i da prinesem žrtve.

¹⁸ Tom prilikom su me našli u hramu i tada sam bio *obredno* čist, ali tu nije bilo ni okupljenog naroda ni buke.

¹⁹ To su bili neki Jevreji iz *Male Azije*; trebalo bi da oni stupe pred tebe i iznesu optužbe protiv mene, ako imaju nešto protiv mene.

²⁰ Ili neka ovi tu sami kažu kakvu su krivicu našli na meni kad sam stajao pred Velikim većem,

* **24:7** Neki manuskripti dodaju stihove 6b–8a, koji su ovde stavljene u zagrade.

²¹ osim ako se ne radi o onome što sam tada povikao dok sam stajao među njima: 'Zbog vaskrsenja mrtvih sudi mi se danas pred vama!'"

Odlaganje suđenja

²² Tada je Feliks, budući dobro upoznat s ovim Putem, odgodio suđenje rekavši: „Kada dođe zapovednik Lisija, rešiću vaš spor.“

²³ Naredio je kapetanu da se Pavle čuva, ali da mu se da izvesna sloboda i da se ne brani njegovim prijateljima da mu budu na usluzi.

Pavlovo tamnovanje u Kesariji

²⁴ Nekoliko dana kasnije, Feliks je došao u posetu Pavlu sa svojom ženom Drusilom, koja je inače bila Jevrejka. Poslao je da dovedu Pavla koji im je govorio o veri u Isusa Hrista.

²⁵ Dok je Pavle izlagao o pravdi, uzdržljivosti i dolazećem sudu *Božijem*, Feliksa obuze veliki strah, pa reče: „Idi sad, a kad nađem nešto vremena, pozvaću te.“

²⁶ Pri tom se nadao da će mu Pavle dati novaca; zato ga je češće pozivao i razgovarao s njim.

²⁷ Nakon dve godine, Feliksa je nasledio Porkije Fest. Želeći da zadobije naklonost Jevreja, Feliks je ostavio Pavla u tamnici.

25

Pavle pred Festom

¹ Tri dana nakon dolaska u ovu provinciju, Fest je iz Kesarije otišao gore u Jerusalim.

² Tada su vodeći sveštenici i judejske starešine izneli pred njim optužbe protiv Pavla.

³ Molili su ga da im učini uslugu – da sprovede Pavla u Jerusalim, jer su spremali zasedu da ga ubiju na putu.

⁴ Međutim, Fest im je odgovorio da je Pavle utamničen u Kesariji, gde i sam uskoro namerava da otputuje.

⁵ Zatim je dodao: „Neka vaši predstavnici dođu u Kesariju, pa neka iznesu svoje optužbe protiv tog čoveka ako je nešto skrivio.“

Pavle se poziva na cara

⁶ Nakon što je proveo nekih osam ili deset dana kod njih, Fest je sišao u Kesariju. Već sutradan je seo na sudijsku stolicu i naredio da dovedu Pavla.

⁷ Kada se Pavle pojavio, okružili su ga Jevreji koji su došli iz Jerusalima i počeli da iznose protiv njega mnoge i teške optužbe, koje nisu mogli da dokažu.

⁸ Pavle se branio: „Nisam učinio nikakav prestup ni protiv judejskog Zakona, ni protiv hrama, a ni protiv cara.“

⁹ Želeći da ugodi Jevrejima, Fest je upitao Pavla: „Hoćeš li da ideš u Jerusalim da ti se onde za to preda mnom sudi?“

¹⁰ Pavle je odgovorio: „Pred carskim sudom stojim i tu treba da mi se sudi. Jevrejima ništa nisam skrivio, kao što i sam veoma dobro znaš.“

¹¹ Ako sam nešto skrivio, ili ako sam učinio nešto što zaslužuje smrt, ne odbijam da umrem; ali ako su njihove optužbe neosnovane, niko me ne može izručiti njima. Pozivam se na cara.“

¹² Fest se tada posavetovao sa svojim većem, pa je rekao: „Na cara si se pozvao, k caru ćeš poći!“

Pavle pred carem Agripom

¹³ Nekoliko dana kasnije dođu car Agripa i Vernika u Kesariju da pozdrave Festa.

¹⁴ Pošto su ostali tamo nekoliko dana, Fest izloži caru Pavlov slučaj: „Tu je jedan čovek koga je Feliks ostavio kao zatvorenika.“

¹⁵ Kad sam bio u Jerusalamu, vodeći sveštenici i judejske starešine su izneli optužbe protiv njega i zahtevali njegovu osudu.

¹⁶ Odgovorio sam im da nije rimski običaj da se optuženik izruči pre no što se suoči sa svojim tužiteljima i pre no što mu se pruži prilika da se odbrani od optužbi.

¹⁷ Kad sam se vratio sa njima, već sledećeg dana sam bez ikakvog odlaganja seo na sudijsku stolicu i naredio da dovedu tog čoveka.

¹⁸ Kada su njegovi tužitelji ustali da govore, nisu ga optuživali za nikakav zločin, kako sam ja očekivao,

¹⁹ nego su se sporili s njim oko izvesnih pitanja njihove vere i o nekom Isusu koji je bio mrtav, a za koga Pavle tvrdi da je živ.

²⁰ Pošto sam bio u nedoumici kako da postupim u vezi ovog spora, upitao sam ga da li bi hteo da ide u Jerusalam, da bi mu se za to tamo sudilo.

²¹ Ali kako je Pavle hteo da ostane u zatvoru do odluke carskog veličanstva – budući da se pozvao na njega – naredio sam da ga čuvaju dok ga ne pošaljem caru.“

²² Agripa reče: „I ja sam bih voleo da čujem tog čoveka.“ „Čućeš ga sutra“ – odgovorio je Fest.

Pavle pred Festom i Agripom

²³ Sutradan su Agripa, Fest i Vernika došli sa velikom pompom, pa su zajedno sa vojnim zapovednicima i gradskim uglednicima ušli u sudnicu. Pošto je naredio da dovedu Pavla,

²⁴ Fest je rekao: „Care Agripa i svi vi koji ste prisutni, pogledajte ovog čoveka! Zbog njega su navalili na mene svi Jevreji iz Jerusalama i odavde, vičući da on više ne sme da živi.

²⁵ No, ja sam ustanovio da on nije učinio ništa što zaslužuje smrt. Ali pošto se pozvao na cara, odlučio sam da ga pošaljem *u Rim*.

²⁶ Međutim, nemam ništa pouzdano o njemu da napišem gospodaru. Zato sam ga doveo pred vas, posebno pred tebe, care Agripa, da bih nakon saslušanja imao šta da napišem.

²⁷ Naime, čini mi se nerazumnim poslati zatvorenika, a ne naznačiti šta su njegove krivice.“

26

Pavlov govor

¹ Agripa se onda obratio Pavlu: „Dozvoljava ti se da govoriš u svoju odbranu.“ Tada je Pavle ispružio svoju ruku i započeo svoju odbranu:

² „Smatram sebe srećnim, o, care Agripa, što ću se baš pred tobom braniti od svega za šta me Jevreji optužuju,

³ tim pre što znam da si dobro upućen u judejske običaje i sporna pitanja. Zato te molim da me strpljivo saslušas.

⁴ Svi Jevreji znaju kakav način života sam provodio od najranije mladosti među svojim narodom u Jerusalamu.

⁵ Oni me znaju od ranije, pa mogu, ako hoće, da potvrde da sam kao farisej živeo po najstrožem pravcu naše vere.

⁶ A sada mi se sudi zbog moje nade u ispunjenje obećanja koje je Bog dao našim precima.

⁷ Isto tako se i dvanaest naših plemena, koja predano služe Bogu danju i noću, nadaju ispunjenju istog obećanja. Zbog te nade me, o, care, Jevreji optužuju.

⁸ Zar smatrate neverovatnim da Bog vaskrsava mrtve?

⁹ Pa i ja sam bio uveren da se moram svim silama suprotstaviti imenu Isusa Nazarećanina,

¹⁰ što sam i činio u Jerusalimu. Kad sam dobio ovlašćenje od vodećih sveštenika, ja sam mnoge svete zatvorio, a kada su ih ubijali, ja sam davao svoj pristanak.

¹¹ Po svim sinagogama sam ih kažnjavanjem prisiljavao da se odreknu svoje vere. U svome prekomernom besu, proganjao sam ih čak i po stranim gradovima.

Pavle govori o svom obraćenju

¹² Povodom toga sam se zaputio u Damask sa ovlašćenjem i odobrenjem od vodećih sveštenika.

¹³ Negde oko podne, o, care, na putu sam ugledao svetlost sa neba, koja je mene i moje saputnike obasjala jače od sunčevog sjaja.

¹⁴ Svi smo popadali na zemlju, a ja sam čuo glas koji mi se obratio na jevrejskom jeziku: 'Savle! Savle! Zašto me progoniš? Teško ti je da se ritaš protiv bodila*.'

¹⁵ 'Ko si ti, Gospode?' – upitao sam. Gospod mi je odgovorio: 'Ja sam Isus koga ti progoniš.'

¹⁶ Ustani i stani na svoje noge! Objavio sam ti se da bih te postavio za svog slugu i svedoka onoga što si video i onoga što ću ti objaviti.

¹⁷ Ja ću te izbavljati od tvoga naroda i od neznabožaca. Njima te šaljem,

¹⁸ da im otvoriš oči kako bi se odvratili od tame k svetlu i od satanske vlasti k Bogu, te da bi primili oproštenje od greha i deo među onima koji su posvećeni verom u mene.'

¹⁹ Otada, care Agripa, nisam bio neposlušan nebeskom viđenju.

²⁰ Prvo sam propovedao onima u Damasku, te u Jerusalimu i u celoj Judeji, a potom i neznabošcima, da treba da se pokaju *od greha* i da se okrenu Bogu čineći dela koja dokazuju pokajanje.

²¹ Zato su me Jevreji uhvatili u hramu i pokušali da me ubiju.

²² Međutim, Bog mi je pomagao sve do današnjega dana, te stojim tu i svedočim i neuglednima i uglednima. Ja ne govorim ništa drugo osim onoga što su Proroci i Mojsije rekli da će se dogoditi:

²³ da će Hristos postradati i da će, kao prvi koji je vaskrsao iz mrtvih, navestiti svetlo narodu izrailjskom i neznabošcima."

²⁴ Dok se Pavle branio ovim rečima, Fest glasno uzviknu: „Nisi pri zdravom razumu, Pavle! Velika učenost ti muti razum!"

²⁵ Pavle odgovori: „Nisam ja lud, uvaženi Feste, nego govorim istinite i razumne reči.

²⁶ Sve ove stvari su poznate i caru kome slobodno govorim. Uveren sam, naime, da mu ništa od toga nije nepoznato, jer se to nije dogodilo u nekom zapečku.

²⁷ Care Agripa, veruješ li Prorocima? Znam da veruješ."

²⁸ „Još malo, pa ćeš me ubediti da postanem hrišćanin" – rekao je Agripa Pavlu.

²⁹ „Daj Bože da, pre ili kasnije, ne samo ti, već i svi koji me danas slušaju, postanu takvi kakav sam ja, osim ovih okova."

³⁰ Posle ovoga ustadoše car, namesnik i Vernika kao i svi koji su sa njima sedeli.

³¹ Odlazeći, razgovarali su među sobom: „Ovaj čovek ne čini ništa što zaslužuje smrt ili tamnicu."

³² Agripa reče Festu: „Ovaj čovek bi mogao da bude oslobođen da se nije pozvao na cara."

27

Put u Rim

¹ Kada je bilo odlučeno da otplovimo u Italiju, Pavla i neke druge zatvorenike predali su na čuvanje kapetanu carske čete koji se zvao Julije.

² Ukrcali smo se u jednu adramitsku lađu, koja je trebalo da plovi u azijske luke, i otplovili. Sa nama je bio Aristarh, Makedonac iz Soluna.

* **26:14** Bodilo ili ostan za gonjenje stoke, dugački štap sa metalnim šiljkom.

³ Sutradan smo pristali u Sidonu. *Kapetan* Julije se ljubazno ophodio prema Pavlu i dopustio mu da poseti svoje prijatelje, da bi se pobrinuli za njegove potrebe.

⁴ Kad smo otišli odande, plovili smo u zavetrini Kipra, jer su duvali protivni vetrovi.

⁵ Preplovivši more duž obala Kilikije i Pamfilije, stigli smo u Miru likijsku.

⁶ Tu je kapetan našao lađu iz Aleksandrije koja je plovila za Italiju, te se ukrcasmo.

⁷ Nekoliko dana smo plovili veoma sporo i jedva smo stigli do Knida. Pošto nam vetar nije dao da pristanemo, plovili smo pored Salmone, u zavetrini Krita.

⁸ Ploveći s mukom uz obalu, stigli smo u mesto koje se zvalo „Dobra pristaništa“, blizu grada Laseje.

⁹ Budući da je prošlo dosta vremena, a plovidba postala opasna, jer se i post* već bio završio, Pavle ih je opominjao:

¹⁰ „Ljudi – govorio im je – vidim da će ova plovidba biti opasna i da će biti velike štete, ne samo po tovar i lađu, nego i po naše živote.“

¹¹ Međutim, kapetan je imao više poverenja u kormilara i vlasnika broda, nego u Pavla.

¹² Pošto luka nije bila pogodna da se prezimi, većina je odlučila da se otplovi dalje uz obalu, kako bi došli do Feniksa i tamo prezimili. To je bila kritska luka koja je bila otvorena prema jugozapadu i severozapadu.

¹³ Duvao je blag južni vetar, pa su mislili da će ostvariti što su naumili. Podigli su sidro i zaplovili uz samu obalu Krita.

¹⁴ Nije prošlo dugo, kadli *sa Krita* počeo da duva jak olujni vetar zvani „Severoistočnjak“.

¹⁵ Zahvatio je lađu koja nije mogla da se protivi vetru, pa smo morali da se prepustimo vetru da nas nosi.

¹⁶ Ploveći, pak, u zavetrini nekog ostrva po imenu Klauda, s teškom mukom smo uspeli da zadržimo brodski čamac.

¹⁷ Kada su ga podigli, upotreбили su pomoćna sredstva da podvežu lađu. Bojeći se da se ne nasuče na obalu Sirte, spustili su plutajuće sidro prepuštajući se vetru.

¹⁸ Pošto nas je narednog dana oluja žestoko bacala, počeli su da izbacuju tovar.

¹⁹ Trećeg dana su svojim rukama izbacili iz lađe brodsku opremu.

²⁰ Pošto se tokom mnogo dana ni sunce ni zvezde nisu pojavili, a snažna bura i dalje besnela, izgubili smo svaku nadu da ćemo se spasti.

²¹ Kako već duže vreme niko nije ništa jeo, Pavle stade među njih i reče: „Ljudi, trebalo je mene poslušati i ne otiskivati se s Krita, jer bismo tako izbegli ovu nevolju i štetu.

²² Sad vam, pak, savetujem da se obodrite, jer niko od vas neće izgubiti život, osim što će lađa potonuti.

²³ Prošle noći mi se ukazao anđeo Boga kome pripadam i kome služim,

²⁴ pa mi je rekao: 'Pavle, ne boj se, jer moraš doći pred cara *u Rim*. Bog će radi tebe sačuvati živote svih koji plove s tobom.'

²⁵ Zato se razvedrite, jer verujem Bogu da će biti onako kako mi je rečeno.

²⁶ Ipak, moramo da se nasučemo na neko ostrvo.“

²⁷ U noći četrnaestog dana od kako nas je oluja nosila po Adriji†, negde oko ponoći, mornari naslutiše da se približava neko kopno.

²⁸ Bacili su visak za merenje dubine i utvrdili da dubina mora iznosi trideset sedam metara‡. Kada su ga bacili malo dalje, utvrdili su da ima dvadeset sedam metara.

²⁹ Pošto smo se bojali da ne naletimo na podvodne grebene, bacili smo četiri sidra sa stražnje strane i molili se da svane.

³⁰ Mornari su pokušali da pobegnu, te su spustili čamac pod izgovorom da treba spustiti sidra s prednje strane lađe.

* 27:9 To jest, Dan otkupljenja (*Jom Kipur*), kada počinje olujna sezona. † 27:27 More između Italije, Malte, Krita i Grčke. ‡ 27:28 Dvadeset hvati.

³¹ Tada je Pavle rekao kapetanu i vojnicima: „Ako ovi ljudi ne ostanu na lađi, vi se ne možete spasti.“

³² Nato su vojnici posekli užad koja su držala čamac i pustili ga da padne.

³³ Kada je počelo da sviće, Pavle je zamolio sve da pojedu nešto: „Danas je četrnaesti dan koji provodite u iščekivanju i bez hrane, a da ništa niste okusili.

³⁴ Zato vas molim da pojedete nešto; to je za vaš opstanak, jer ni jednom od vas neće pasti dlaka s glave.“

³⁵ Pošto je rekao ovo, uzeo je hleb i pred svima zahvalio Bogu. Zatim je prelomio *hleb* i počeo da jede.

³⁶ Tada su se svi ohrabрили, pa su se prihvatili hrane.

³⁷ Na lađi nas je bilo ukupno dve stotine sedamdeset šest ljudi.

³⁸ Kada su se nasitili, olakšali su brod izbacujući žito u more.

Brodolom

³⁹ Kada se razdanilo, nisu prepoznali kopno. Ipak, ugledali su neki zaliv sa pristupačnom obalom, gde su hteli da uplove brodom, ako to bude moguće.

⁴⁰ Odvezali su sidra i spustili ih u more. Istovremeno su olabavili užad na kormilima, podigli prednje jedro prema vetru i zaputili se ka obali.

⁴¹ Međutim, naišli su na greben i nasukali se. Prednji deo broda je naseo i ostao nepokretan, dok se zadnji lomio pod udarima jakih talasa.

⁴² Tada su vojnici naumili da pobiju zatvorenike kako ne bi koji isplivao i pobegao.

⁴³ Međutim, kapetan je želeo da spase Pavla, te im nije dozvolio da sprovedu svoju nameru. Naredio je da oni koji znaju da plivaju prvi skoče u vodu i domognu se kopna,

⁴⁴ a da ga se ostali domognu, ko na daskama, ko na ostacima lađe. Tako su se svi spasli došavši do kopna.

28

Pavle na Malti

¹ Pošto smo se spasli, saznali smo da se to ostrvo zove Malta.

² Stanovnici Malte su nam iskazali nesvakidašnju ljubaznost. Založili su vatru i sve nas pozvali k njoj zbog kiše koja je padala i zbog hladnoće.

³ A kada je Pavle sakupio gomilu granja i stavio na vatru, izađe zmija od toplote i uhvati mu se za ruku.

⁴ Ugledavši zmiju kako mu visi na ruci, domoroci rekoše jedan drugome: „Ovaj čovek je sigurno ubica; umakao je moru, ali mu Pravda* ne dozvoljava da živi.“

⁵ No, Pavle strese zmiju u vatru i ništa mu se ne dogodi.

⁶ Ljudi su očekivali da će oteći ili da će iznenada pasti mrtav. No, kad su posle dugog čekanja videli da mu se ništa neobično nije dogodilo, promenili su mišljenje i rekli da je bog.

⁷ Blizu tog mesta se nalazilo imanje glavara tog ostrva, po imenu Publije. On nas je primio i tri dana nas ljubazno ugostio.

⁸ Publijev otac je tada ležao svladan groznicom i srdoboljom. Pavle mu je prišao, pomolio se, položio ruke na njega i iscelio ga.

⁹ Nakon što se ovo dogodilo, i ostali bolesnici sa ostrva su dolazili i bili isceljeni.

¹⁰ Stanovnici su nam ukazali mnoge počasti, a kada smo odlazili, snabdeli su nas sa svim što nam je bilo potrebno.

Od Malte do Rima

¹¹ Posle tri meseca, ukrcasmo se na neku aleksandrijsku lađu koja je prezimila na ostrvu i koja je na sebi imala *zaštitni* znak blizanaca Kastora i Poluksa.

* **28:4** *Pravda* se odnosi na boginju pravde koja se poštovala u Grčkoj i u oblasti Mediterana.

¹² Doplovili smo u Sirakuzu, gde smo ostali tri dana.

¹³ Odande smo ploveći uz obalu došli u Regium. Sutradan je počeo da duva južni vetar, tako da smo već sledećeg dana stigli u Puteole.

¹⁴ Tamo smo našli neku braću koja su nas pozvala da provedemo sa njima nedelju dana. Tako smo došli u Rim.

¹⁵ Kad su braća iz Rima čula da dolazimo, izašli su nam u susret čak do Apijevog foruma i Tri krčme. Videvši ih, Pavle zahvali Bogu i ohrabri se.

Pavle u Rimu

¹⁶ Kada smo stigli u Rim, Pavlu je bilo dopušteno da stanuje kao samac sa jednim vojnikom koji ga je čuvao.

¹⁷ Posle tri dana, Pavle je sazvaio judejske vođe. Kada su se okupili, Pavle im je rekao: „Braćo, iako nisam učinio ništa protiv našeg naroda ili običaja naših predaka, ipak su me okovali u Jerusalimu i izručili me Rimljanima.

¹⁸ Kada su me ispitali, hteli su da me puste, jer nisu našli nikakvu krivicu zbog koje bih bio osuđen na smrt.

¹⁹ No, budući da su se Jevreji usprotivili tome, bio sam prinuđen da se pozovem na cara; ali ne zato da bih optužio svoj narod.

²⁰ Zato sam vas pozvao da vas vidim i da vam kažem da sam okovan ovim lancem zbog Izrailjeve nade.“

²¹ Oni mu odgovoriše: „Nismo primili nikakva pisma iz Judeje u vezi sa tobom, niti je ko od braće došao odande i javio nam ili rekao nešto loše o tebi.

²² Ipak, želimo da čujemo šta su tvoji pogledi, jer nam je poznato da se protiv ove sekte svuda govori.“

²³ Pošto su mu zakazali jedan dan, došli su u njegov stan u još većem broju. Pavle im je od jutra do mraka govorio i svedočio o Božijem Carstvu, ubeđujući ih o Isusu na temelju Mojsijevog Zakona i Proroka.

²⁴ Jedni su bili uvereni u ono što je Pavle rekao, dok drugi nisu poverovali.

²⁵ I kako nisu mogli da se slože, počeli su da se razilaze. Nakon toga, Pavle je dao svoj sud: „Sveti Duh je rekao istinu vašim precima preko proroka Isaije:

²⁶ 'Idi k ovom narodu i reci mu:

Slušaćete i nećete razumeti,
gledaćete i nećete videti.

²⁷ Jer je otvrdnulo srce ovoga naroda,

uši su svoje začepili,
oči su svoje zatvorili,
da očima ne vide,
da ušima ne čuju,
da srcem ne razumeju i obrate se,
da ih ja iscelim.'

²⁸ Znajte, stoga, da je ovo Božije spasenje poslano neznabošcima i oni će ga poslušati.“

²⁹ A kada je ovo rekao, Jevreji odoše žučno se raspravljajući među sobom.

³⁰ Pavle je u svom iznajmljenom stanu ostao pune dve godine i primao sve koji su dolazili k njemu.

³¹ Tu je sasvim slobodno i bez smetnji naveštavao Carstvo Božije i poučavao o Gospodu Isusu Hristu.

Poslanica Rimljanima

¹ Od Pavla, sluge Isusa Hrista, pozvanog da bude apostol, izdvojenog da navesti Božiju Radosnu vest,

² koju je *Bog* unapred obećao preko proroka u Pismu.

³ *Radosna vest* se odnosi na njegovog Sina, koji je po svojoj ljudskoj prirodi potomak Davidov,

⁴ a po Duhu svetosti postavljen da bude Sin Božiji u sili, svojim vaskrsenjem iz mrtvih. To je naš Gospod, Isus Hristos.

⁵ *Bog* nam se njegovim posredstvom smilovao i udostojio nas da budemo apostoli, da u njegovo ime pozovemo sve narode na poslušnost koja dolazi od vere.

⁶ Među ovima ste i vi koje je pozvao Isus Hristos.

⁷ Svima vama koji ste u Rimu, vama koje *Bog* voli, pozvanima na posvećenje: milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.

Pavlova želja da poseti Rim

⁸ Pre svega, zahvaljujem svome Bogu po Isusu Hristu za sve vas, jer se glas o vašoj veri pronosi po celom svetu.

⁹ *Bog* moj, kome celim svojim srcem služim objavljuvanjem Radosne vesti o njegovom Sinu, svedok mi je da vas se neprestano sećam

¹⁰ u svojim molitvama. Stalno se molim da mi *Bog* po svojoj volji konačno omogući da srećno dođem k vama.

¹¹ Jer čeznem da vas vidim da bih podelio sa vama duhovni dar da ojačate,

¹² to jest, da se uzajamno ohrabrimo obostranom verom.

¹³ Ipak, želim da znate, braćo, da sam često nameravao da dođem k vama kako bi i u vašoj sredini imao rod u obraćenima, kao među drugim narodima, ali sam do sada bio sprečen u tome.

¹⁴ Dužnik sam Grcima i varvarima, umnima i neukima.

¹⁵ Tako sam spreman da navestim Radosnu vest i vama u Rimu.

Sila Radosne vesti

¹⁶ Ja se, naime, ne stidim Radosne vesti, jer je ona Božija sila koja vodi k spasenju svakoga koji u nju veruje, prvo Jevrejina, a onda i Grka.

¹⁷ Jer u njoj se otkriva pravednost Božija, koja se prima verom, i samo verom, kao što je napisano: „Pravednik će živeti od vere.“

Krivica leži na svakome

¹⁸ Jer, Božiji gnev se otkriva protiv svake bezbožnosti i nepravednosti ljudi, koji svojom nepravednošću potiskuju istinu.

¹⁹ Njima je, naime, poznato ono što se može saznati o Bogu, jer im je *Bog* to otkrio.

²⁰ A Božije nevidljive osobine – njegova večna sila i božanstvo, mogu se jasno videti od postanka sveta na onome što je stvorio. Stoga niko nema izgovora.

²¹ Jer, iako su upoznali Boga, nisu mu kao Bogu iskazali čast i zahvalnost, nego im umovanje postade bezumno, te im tama obuže njihovo nerazumno srce.

²² Tvrdili su da su mudri, a postali su nerazumni,

²³ pa su zamenili slavu besmrtnoga Boga obličjem i slikom smrtnog čoveka, ptica, četvoronožaca i gmizavaca.

²⁴ Zato ih je *Bog* prepustio željama njihovog srca, da budu nečisti, i da čine besramne stvari jedni s drugima.

²⁵ Oni su zamenili Božiju istinu za laž, te poštuju i klanjaju se tvorevini umesto Tvorcu, koga treba slaviti dovek. Amin.

²⁶ Zato ih je Bog prepustio sramnim strastima. Tako su njihove žene zamenile prirodno opštenje za neprirodno.

²⁷ Isto tako su i muškarci ostavili prirodno opštenje sa ženom, te se u svojoj požudi uspalili jedni na druge. Tako muškarci s muškarcima čine bestidne stvari i time na sebe same navlače zasluženu kaznu za svoju zabludu.

²⁸ I pošto nisu smatrali vrednim da se drže znanja o Bogu, Bog ih je prepustio njihovom izopačenom umu da čine nedolične stvari.

²⁹ Oni su ispunjeni svakom vrstom nepravednosti: zlobom, pohlepom, nevaljalstvom; puni su zavisti, ubistva, svađe, prevare, zlonamernosti; oni su spletkaroši,

³⁰ ogovarači, bogomrsci, nasilnici, oholi, razmetljivci; oni izmišljaju zla, nepokorni su roditeljima,

³¹ nerazumni, nepouzđani, bezosećajni, nemilosrdni.

³² Oni znaju Božiji pravedni zahtev da koji tako čine zaslužuju smrt. Međutim, ne samo da to sami čine, nego odobravaju i drugima koji čine isto.

2

¹ Zato nemaš izgovora, o, čoveče koji sudiš, ko god da si. Jer time što sudiš drugome, samog sebe osuđuješ, pošto ti, sudijo, činiš isto.

² Međutim, Bog u skladu sa istinom sudi onima koji takvo što čine.

³ Misliš li, o, čoveče koji sudiš onima koji čine takve stvari, a sam činiš isto, da ćeš izbeći Božiji sud?

⁴ Ili možda prezireš bogatstvo njegove dobrote, podnošenja i strpljivosti, a ne znaš da te njegova dobrota vodi k pokajanju?

⁵ Ti svojom tvrdokornošću i nepokajanim srcem prikupljaš sebi kaznu za dan Božijeg gneva, kada će se otkriti njegov pravedni sud,

⁶ pa će svakom uzvratiti po njegovim delima.

⁷ Onima što traže slavu, čast i besmrtnost, ustrajno čineći dobra dela, daće večni život.

⁸ A onima što su častohlepni i ne pokoravaju se istini, nego se pokoravaju nepravednosti, sledi Božiji gnev i ljutnja.

⁹ Nevolja i muka snaći će svakog čoveka koji uporno čini zlo, prvo Jevrejina, a onda i Grka.

¹⁰ A slava, čast i mir sleduju svakome ko čini dobro, prvo Jevrejinu, a onda i Grku.

¹¹ Bog, naime, nije pristran.

¹² Zaista, oni koji su bez *poznavanja* Zakona sagrešili, bez *poznavanja* Zakona će i propasti, a oni koji su zgrešili poznajući Zakon, po Zakonu će im se i suditi.

¹³ Jer pred Bogom nisu pravedni oni koji samo slušaju Zakon; oni koji Zakon izvršuju, ti će biti opravdani.

¹⁴ Naime, kad mnogobošci koji nemaju *Mojsijev* Zakon, po prirodi čine ono što Zakon nalaže, onda su oni, iako nemaju Zakon, sami sebi zakon.

¹⁵ Oni tako pokazuju da je ono što zahteva Zakon upisano u njihovim srcima. To svedoči i njihova savest i njihove misli koje se među sobom optužuju ili brane.

¹⁶ *To će se pokazati* na dan kada će, po Radosnoj vesti koju ja navešćujem, Bog posredstvom Isusa Hrista suditi skrivenim *mislima* ljudskim.

Jevreji i Zakon

¹⁷ A ti, koji se nazivaš Jevrejinom? Ti se oslanjaš na Zakon i hvališ se svojim odnosom sa Bogom;

¹⁸ znaš šta on zahteva i prosuđuješ šta je najbolje, jer si primio pouku iz Zakona;

¹⁹ uveren si da si vođa slepima, svetlo onima koji su u tami;

²⁰ vaspitač nerazumnih, učitelj neukih, jer u Zakonu imaš oličenje znanja i istine.

²¹ Ti, dakle, koji druge učiš, samoga sebe ne učiš? Propovedaš da se ne krade, a sam krađeš?

²² Govoriš da se ne čini preljuba, a sam činiš preljubu? Gnušaš se idola, a sam pljačkaš hramove?

²³ Hvališ se što imaš *Božiji* Zakon, a kršiš taj isti Zakon, i time sramotiš Boga.

²⁴ Jer i zapisano je: „Zbog vas se među narodima vređa ime Božije.“

²⁵ Obrezanje ima vrednost ako izvršavaš Zakon; ako, pak, ne izvršavaš Zakon, postaješ kao onaj koji nije obrezan.

²⁶ Ipak, ako neobrezani izvršava pravedne zahteve Zakona, neće li *Bog* njegovo neobrezanje smatrati obrezanjem?

²⁷ Zato će tebi, *Jevrejinu*, suditi onaj koji po rođenju nije obrezan, ali koji izvršava Zakon, jer ti i pored slova i obrezanja prestupaš Zakon.

²⁸ Jer, nije Jevrejin onaj koji je to spolja, niti je pravo obrezanje telesna stvar.

²⁹ Pravi Jevrejin je onaj koji je Jevrejin iznutra, čije je srce obrezano, a to čini Duh, a ne slovo *Zakona*. Takvoga ne hvale ljudi, nego Bog.

3

¹ Kakvu, dakle, prednost imaju Jevreji nad neznabošcima? Ili, ima li kakve koristi od obrezanja?

² Velike, u svakom pogledu! Najpre, Jevrejima su poverene Božije objave*.

³ A šta ako su neki bili neverni? Hoće li Bog zbog toga prestati da bude veran?

⁴ Nikako! Pre će biti da je Bog veran, a da je svaki čovek lažljivac, kao što u Svetom pismu piše:

„Tako ćeš se opravdati svojim rečima,
i pobediti kada te okrive.“

⁵ Ako naša nepravednost pokazuje Božiju pravednost, šta ćemo reći *na to*? Da Bog možda nije nepravedan kad kažnjava? Ovo pitam s ljudske strane.

⁶ Nikako! Kako bi onda Bog mogao da sudi svetu?

⁷ Međutim, ako moja neistina služi da pokaže izobilje Božije istine radi njegove slave, zašto da mi se sudi kao grešniku?

⁸ Zašto da ne kažemo: „Hajde da činimo zlo da bi došlo dobro?“ Uostalom, neki klevetnici nam i pripisuju takve reči. Zato će biti pravedno osuđeni.

Svi su grešni

⁹ Onda, imamo li mi Jevreji ikakvu prednost nad ostalima? Nikako! Naime, malopre smo rekli da su svi, i Jevreji i Grci, krivi za greh.

¹⁰ Jer, ovako piše u *Svetom pismu*:

„Pravednoga nema nijednoga,

¹¹ nema razumnoga, niti onog koji traži Boga.

¹² *Od Boga* se svi odvратиše,
pokvareni svi postadoše;

nema toga koji čini dobro,
takvoga nijednoga nema.

¹³ Grob otvoren grlo je njihovo,
a jezik im laska prevrtljivo.

Otrov im je zmijski pod usnama,

¹⁴ usta su im puna kletve i gorčine.

¹⁵ Krv proliti hitre su im noge,

¹⁶ jad im je i pustoš na putima,

* **3:2** Objave u smislu proroštava zapisanih u Starom zavetu.

¹⁷ stazu mira upoznali nisu,
¹⁸ za strah Božiji oči im ne znaju.“

¹⁹ Znamo da se sve što piše u Zakonu odnosi na one koji žive pod Zakonom, da niko ne bi imao izgovora i da bi sav svet bio kriv pred Bogom.

²⁰ Naime, niko se *pred Bogom* ne može opravdati vršenjem onoga što Zakon zahteva, jer Zakon samo dovodi čoveka do saznanja da je grešan.

Kako Bog opravdava ljude

²¹ Ali sada se otkrila Božija pravednost bez Zakona, o kojoj svedoče i Zakon i Proroci.

²² Božija pravednost dolazi verom u Isusa Hrista na sve koji veruju, bez ikakve razlike.

²³ Jer, svi su sagrešili i lišeni su Božije slave,

²⁴ ali se opravdavaju darom njegove milosti, otkupljenjem po Hristu Isusu.

²⁵ Njega je Bog odredio za otkupljenje njegovom krvlju, koje se prima verom. To je učinio da pokaže svoju pravednost, jer je strpljivo opraštao grehe učinjene u prošlosti;

²⁶ to je učinio da pokaže svoju pravednost u sadašnje vreme, to jest, da pokaže da je sam pravedan i da čini pravednim onoga koji veruje u Isusa.

²⁷ Prema tome, ima li razloga da se neko hvali sobom? To je isključeno. Kakvim zakonom? Zakonom dela? Ne, nego zakonom vere.

²⁸ Smatramo, naime, da se čovek opravdava posredstvom vere, a ne vršenjem Zakona.

²⁹ Ili je Bog samo Jevrejima Bog? Zar nije *Bog* i neznabošcima? Da, i neznabošcima takođe.

³⁰ Pošto je samo jedan Bog, koji će verom opravdati obrezane, on će posredstvom *iste* vere opravdati i neobrezane.

³¹ Ukidamo li tako verom Zakon? Nikako! Naprotiv, mi podržavamo Zakon.

4

¹ Šta, onda, da kažemo o našem praocu Avrahamu? Šta je on sam po sebi postigao?

² Jer, ako je Avraham postigao pravednost onim što je učinio, on bi, prema tome, imao razloga da se hvali, ali ne pred Bogom.

³ Šta Pismo govori? „Poverova Avraham Bogu, pa mu je to uračunato u pravednost.“

⁴ Onaj koji radi, zarađuje svoju platu *radom*; ne dobija je milošću.

⁵ A onome koji ne radi, a veruje u Boga koji opravdava bezbožnika, njemu se vera uračunava u pravednost.

⁶ Tako i David kaže da je blažen čovek kome Bog uračunava pravednost ne uzimajući u obzir njegova pravedna dela:

⁷ „Blago onima kojima su bezakonja oproštena,
čiji su gresi pokriveni;

⁸ blago čoveku kome Gospod ne uračunava greh.“

⁹ Da li se ovo blaženstvo odnosi samo na obrezane, ili i na neobrezane? Već smo rekli da je Avrahamu vera uračunata u pravednost.

¹⁰ Kako mu je bila uračunata? Kada je bio obrezan, ili kada je bio neobrezan? To nije bilo nakon obrezanja, nego pre njega.

¹¹ On je primio znak obrezanja kao pečat pravednosti koju je stekao verom, dok još nije bio obrezan. Time je Avraham postao otac svih neobrezanih koji veruju, a kojima se to uračunava u pravednost.

¹² On je, takođe, i duhovni praotac onih koji nisu samo obrezani, nego slede primer vere našega oca Avrahama, koju je ovaj imao dok je još bio neobrezan.

Božije obećanje se prima verom

¹³ Jer, kada je *Bog* obećao Avrahamu i njegovom potomstvu da će mu pripasti svet u nasleđstvo, to nije bilo zbog *toga što je Avraham držao Zakon*, već zbog *toga što je primio pravednost od Boga posredstvom svoje vere*.

¹⁴ Jer, ako su naslednici oni *koji se drže Zakona*, onda je vera beznačajna, a obećanje bezvredno,

¹⁵ zato što Zakon sa sobom nosi *Božiji gnev*. A gde nema Zakona, tamo nema ni greha zbog kršenja istog.

¹⁶ Zato se obećanje temelji na veri, da bi ga ljudi prihvatili *kao dar Božije milosti*, te da bi bilo delotvorno za sve potomstvo, ne samo za one *koji drže Zakon*, nego i za one koji su *sudeonici* u Avrahamovoj veri. On je *duhovni otac* svima nama.

¹⁷ Jer, ovako je napisano *u Svetom pismu*: „Ja sam te učinio ocem mnogih naroda.“ On je poverovao Bogu koji oživljava mrtve i svojom rečju čini da stvari nastanu ni iz čega.

¹⁸ *Avraham* je verovao i nadao se i onda kada nije bilo razloga za nadu. Tako je postao ocem mnogih naroda, jer *Sveto pismo* ovako kaže: „Toliko će biti tvoje potomstvo.“

¹⁹ *Čak i kad* se obazreo na svoje gotovo obamrlo telo, na svojih stotinu godina, kao i na *Sarinu* nesposobnost da rađa, *Avraham* se nije pokolebao u svojoj veri.

²⁰ On nije doveo u pitanje *Božije obećanje*, nego je ojačan svojom verom proslavio Boga,

²¹ potpuno uveren da je *Bog* u stanju da učini ono što je obećao.

²² Zato mu je *vera* uračunata u pravednost.

²³ *Reči*: „To mu je bilo uračunato“, nisu bile napisane samo za njega,

²⁴ nego i za nas kojima će biti uračunato u pravednost to što verujemo u onog koji je vaskrsao iz mrtvih, našeg Gospoda Isusa.

²⁵ *Bog* ga je predao da umre za naše prestupe, a vaskrsao ga da nas učini pravednima.

5

¹ Pošto smo, dakle, opravdani verom, u miru smo s Bogom posredstvom našeg Gospoda Isusa Hrista.

² Njegovim posredstvom smo verom stekli pristup k ovoj milosti u kojoj sada živimo, te se hvalimo nadom da ćemo učestvovati u *Božijoj slavi*.

³ Ipak, ne hvalimo se samo time, već i našim nevoljama, znajući da nevolja izgrađuje postojanost,

⁴ postojanost prekaljenost, a prekaljenost nadu.

⁵ Ova nada ne razočarava, jer je *Bog* izlio svoju ljubav u naša srca Duhom Svetim koji nam je dat.

⁶ Jer, dok smo još bili nemoćni, *Hristos* je u pravo vreme umro za bezbožne.

⁷ Naime, jedva da bi ko umro za pravednika, premda bi se neko i odvažio da umre za dobrog čoveka.

⁸ Ali, *Bog* je pokazao svoju ljubav prema nama time što je *Hristos* umro za nas dok smo još bili grešnici.

⁹ Koliko ćemo se više sada, pošto smo opravdani njegovom krvlju, izbaviti od *Božijeg gneva* njegovim posredstvom.

¹⁰ Pa, kad smo se izmirili s Bogom smrću njegovog Sina dok smo još bili *Božiji neprijatelji*, koliko ćemo pre biti spaseni njegovim životom sad kad smo izmireni!

¹¹ I ne samo to, nego se i radujemo pred Bogom zbog onog što je učinio kroz našeg Gospoda Isusa Hrista, čijim smo posredstvom izmireni sa Bogom.

Adam i Hrist

¹² Prema tome, kao što je posredstvom jednog čoveka greh ušao u svet, a sa grehom i smrt, tako je smrt prešla na sve ljude, jer su svi sagrešili.

¹³ Greh je, naime, postojao na svetu i pre nego što je dat Zakon, ali se greh ne uračunava kad nema Zakona.

¹⁴ Ipak, smrt je carevala od Adama do Mojsija i nad onima koji nisu zgrešili sličnim prestupom kao Adam, koji je pralik onoga koji je trebalo da dođe.

¹⁵ Ali milost nije poput prestupa. Naime, koliko su prestupom jednog čoveka mnogi umrli, toliko se obilnije izlila na mnoge Božija milost i dar dan milošću jednog čoveka, Isusa Hrista.

¹⁶ Takođe, ima razlike i između dara *Božije milosti* i greha jednog čoveka. Osuda jednog greha je dovela do presude, dok je dar milosti i nakon mnogih prestupa doveo do opravdanja.

¹⁷ Jer, ako je prestupom jednog čoveka – preko njega – nastupila vladavina smrti, koliko će pre oni koji primaju izobilje *Božije milosti* i *Božiji* dar pravednosti, vladati u životu posredstvom Isusa Hrista!

¹⁸ Dakle, kao što je prestup jednog čoveka doveo do osude sve ljude, tako je pravedno delo jednog čoveka dovelo do pravednosti koja daje život svim ljudima.

¹⁹ Kao što su neposlušnošću jednog čoveka mnogi postali grešni, tako će poslušnošću jednoga mnogi biti učinjeni pravednima.

²⁰ Zakon je uveden da se prestup uveća. A tamo gde se greh uvećao, onde se milost Božija prebogato izlila,

²¹ da, kao što je greh vladao putem smrti, tako milost *Božija* vlada putem pravednosti, koja vodi u večni život posredstvom našeg Gospoda Isusa Hrista.

6

Mrtvi grehu, a živi Bogu

¹ Šta ćemo, dakle, reći? Treba li da nastavimo sa životom u grehu da bi se milost uvećala?

² Nikako! Kako ćemo mi, koji smo umrli grehu, i dalje živeti u njemu?

³ Ili, zar ne znate da smo mi, koji smo krštenjem *sjedinjani* s Hristom Isusom, istim krštenjem *sjedinjani* i s njegovom smrću?

⁴ Tako smo, dakle, krštenjem sahranjeni s Hristom u njegovu smrt, da bismo, kao što je Hrist ustao iz mrtvih Očevom slavnom silom, i mi mogli da živimo novim životom.

⁵ Ako smo se, dakle, saživeli sa slikom njegove smrti, onda ćemo se saživeti i sa slikom njegovog vaskrsenja.

⁶ Znamo, naime, da je naš stari čovek razapet s *Hristom*, da se obesnaži naše telo, te da ne budemo više robovi grehu.

⁷ Jer, onaj koji je mrtav, oslobođen je od greha.

⁸ No, ako smo umrli sa Hristom, verujemo da ćemo i živeti sa njim.

⁹ Znamo, naime, da je Hristos ustao iz mrtvih i da nikada više neće umreti, jer smrt više ne vlada nad njim.

¹⁰ Jer, kad je *Hristos* umro, umro je grehu jednom za svagda; a život koji sada živi, živi za Boga.

¹¹ Tako i vi sebe smatrajte mrtvima grehu, a živima Bogu u Hristu Isusu.

¹² Prema tome, greh ne sme više carevati u vašim smrtnim telima; ne pokoravajte se njegovim željama.

¹³ Ne predajte svoje udove da služe kao oruđe nepravde, nego predajte sebe Bogu kao oni koji su podignuti iz smrti u život, dajući svoje udove Bogu da služe kao oruđe pravednosti.

¹⁴ Neće greh vladati nad vama, jer niste pod Zakonom, nego pod milošću.

Robovi pravednosti

¹⁵ Da li to znači da ćemo grešiti zato što nismo više pod Zakonom, nego pod milošću? Nikako!

¹⁶ Ili, zar ne znate da kada se predate nekome na ropsku pokornost, vi ste u stvari robovi onome kome se pokoravate – bilo grehu koji vodi u smrt, bilo poslušnosti koja vodi k pravednosti?

¹⁷ Ali, hvala Bogu što ste od srca poslušali ono učenje kome ste povereni, iako ste nekad bili robovi greha.

¹⁸ Pošto ste, dakle, oslobođeni greha, postali ste sluge pravednosti.

¹⁹ Govorim svakodnevnim jezikom zbog slabosti vaše prirode. Kao što ste nekad predali svoje udove da služe nečistoti i bezakonju, što vodi k sve većem bezakonju, tako sada predajte svoje udove da služe pravednosti, što vodi k posvećenju.

²⁰ Jer, kada ste robovali grehu, bili ste slobodni od pravednosti.

²¹ I kakvu ste korist imali od toga, čega se danas stidite? Ishod toga je smrt.

²² A sada, pošto ste oslobođeni greha, te služite Bogu, imate dobit koja se ogleda u posvećenju Bogu, a krajnji ishod je život večni.

²³ Jer je plata za greh smrt, a dar Božiji je večni život u našem Gospodu Hristu Isusu.

7

Oslobođenje od služenja Zakonu

¹ Ili, zar ne znate, braćo – govorim onima koji poznaju Zakon – da Zakon ima vlast nad čovekom *samo* dok je živ?

² Tako je i udata žena vezana Zakonom. Ali, ako joj muž umre, razrešena je Zakona koji je vezuje za muža.

³ Zato, ukoliko živi s drugim čovekom za života svog muža, biće nazvana preljubnicom. Ali, ako joj muž premine, razrešuje se Zakona, te tako ne čini preljubu ako se uda za drugoga.

⁴ Tako ste i vi, braćo moja, umrli za Zakon, time što je Hristos položio svoj život za nas, da pripadate njemu koji je vaskrsao iz mrtvih, te da budemo plodonosni za Boga.

⁵ Jer, dok smo živeli po zahtevima svoje prirode, naše grešne želje, podstaknute Zakonom, delovale su u našim udovima, a plod toga je bila smrt.

⁶ Ali, sada smo oslobođeni Zakona, pošto smo mrtvi onome koji nas je držao u ropstvu. Tako sad na novi način služimo Bogu Duhom, a ne slovom *Zakona*, kako je bilo po starom.

Zakon i greh

⁷ Prema tome, šta ćemo reći? Da li je Zakon greh? Nikako! Ipak, ja ne bih znao šta je greh da nema Zakona. Jer, ne bih znao šta je požuda da Zakon nije rekao: „Ne poželi!“

⁸ Greh je po zapovesti uhvatio priliku i izazvao u meni svaku požudu. Naime, greh je bez Zakona mrtav.

⁹ Ranije sam živio bez Zakona, ali kad je zapovest došla, greh je oživeo,

¹⁰ te sam ja umro. Tako me je zapovest, koja je trebalo da me vodi u život, dovela do smrti.

¹¹ Greh je, naime, uhvatio priliku preko zapovesti, zaveo me i putem nje ubio.

¹² Zakon je svet i zapovest je sveta, pravedna i dobra.

¹³ Znači li to da mi je dobro donelo smrt? Nipošto! Ipak, da bi se greh pokazao grehom, on me je posredstvom dobra doveo do smrti, tako da bi se putem zapovesti greh pokazao do krajnosti grešnim.

¹⁴ Znamo, naime, da je Zakon duhovan, a da sam ja telesan i kao takav u ropstvu greha.

¹⁵ Naime, ja ne razumem svoje postupke, jer ne činim ono što hoću, nego ono što mrzim.

¹⁶ A ako činim ono što neću, slažem se da je Zakon dobar.

¹⁷ Ipak, to sad ne činim više ja, nego greh koji stanuje u meni.

¹⁸ Znam, naime, da nikakvo dobro ne stanuje u meni, to jest u mome telu. Naime, imam želju da činim dobro, ali nisam u stanju da ga činim.

¹⁹ Jer, ne činim dobro koje hoću, već zlo koje neću.

²⁰ Ako, dakle, činim ono što neću, onda to ne činim ja sam, već greh koji stanuje u meni.

²¹ Stoga, nalazim ovaj zakon: kad hoću da činim dobro, zlo mi se nameće.

²² Ja se, naime, u svom unutarnjem biću veselim Božijem Zakonu.

²³ Ipak, opažam drugi zakon koji deluje u mojim udovima, koji ratuje protiv zakona moga uma i zarobljava me zakonom greha koji je u mojim udovima.

²⁴ Jadan sam ja čovek! Ko će me izbaviti ovog smrtnog tela?

²⁵ Hvala Bogu, koji to čini kroz Gospoda našeg Isusa Hrista!

Dakle, ja svojim umom služim Božijem Zakonu, a grešnom prirodom zakonu greha.

8

¹ Sad, dakle, nema nikakve osude za one koji su u Hristu.

² Naime, zakon Duha, koji donosi život u Hristu Isusu, oslobodio me je zakona greha i smrti.

³ Jer, što Zakon nije mogao da učini zbog slabosti ljudske prirode, učinio je Bog tako što je poslao svog Sina u obličju svojstvenom grešnom čoveku, kao žrtvu za greh, te osudio greh u telu.

⁴ Bog je to učinio da bi se ispunili pravedni zahtevi Zakona na onima koji ne žive po grešnoj prirodi, nego po Duhu.

⁵ Jer, oni koji žive u skladu s grešnom prirodom, smeraju na ono što im ta priroda nalaže. A oni koji žive u skladu s Duhom, smeraju na ono što im Duh nalaže.

⁶ Naime, um *vođen* grešnom prirodom *donosi* smrt, a um *vođen* Duhom donosi život i mir.

⁷ Jer, kad se um upravlja po grešnoj prirodi, on se suprotstavlja Bogu, zato što se ne pokorava Božijem Zakonu, niti je u stanju da to čini.

⁸ Tako, oni koji se upravljaju po grešnoj prirodi ne mogu da ugone Bogu.

⁹ Ali, vi se ne upravljate prema grešnoj prirodi, već po Duhu, ukoliko Božiji Duh prebiva u vama. Ko nema Hristovog Duha, taj mu ne pripada.

¹⁰ Ako je Hristos u vama, telo je mrtvo zbog greha, ali Duh živi *u vama* zato što *vas je Bog* opravdao.

¹¹ Ako, dakle, Duh Božiji, koji je podigao iz mrtvih Isusa, prebiva u vama, onda će isti *Bog* koji je Hrista podigao iz mrtvih, oživeti i vaša smrtna tela posredstvom Duha koji živi u vama.

¹² Prema tome, braćo, nismo dužnici grešnoj prirodi da po njoj živimo.

¹³ Jer ako živite po grešnoj prirodi, morate da umrete. Ali, ako Duhom usmrtite svoja telesna dela, živćete.

¹⁴ Oni, naime, koje vodi Duh Božiji, sinovi su Božiji.

¹⁵ Jer, vi niste primili duha robovanja da opet strahujete, nego Duha usinovljenja, čijim posredovanjem vapimo: „Ava, Oče!“

¹⁶ Sâm Duh potvrđuje sa našim duhom da smo deca Božija.

¹⁷ A ako smo deca, onda ćemo od Boga primiti u posed što je obećao, a s Hristom primiti što njemu pripada. A pošto s Hristom trpimo, s njime ćemo učestvovati u slavi.

Slava Božijeg naroda

¹⁸ Smatram, naime, da patnje koje nas trenutno snalaze nisu ništa u poređenju sa slavom koja ima da se otkrije na nama.

¹⁹ Jer, čitava tvorevina s čežnjom iščekuje da se pokaže *slava* Božijih sinova.

²⁰ Tvorevina je potčinjena prolaznosti, i to ne svojevotjno, nego po volji onoga koji ju je potčinio, u nadi

²¹ da će i ona sama biti oslobođena ropstva propadljivosti, radi slobode i slave dece Božije.

²² Znamo, naime, da čitava tvorevina uzdiše i muči se sve do sada, kao žena na porođaju.

²³ I ne samo *tvorevina*, nego i mi koji imamo Duha kao prvi od Božijih darova, takođe uzdišemo očekujući usinovljenje, otkupljenje svoga tela.

²⁴ Nadom smo, naime, spaseni. A nada koja se vidi nije nada. Jer, onaj koji vidi, čemu da se nada?

²⁵ Ali, ako se nadamo onome što ne vidimo, to onda strpljivo očekujemo.

²⁶ Isto tako nam i Duh pomaže u našim slabostima. Mi, naime, ne znamo kako treba da molimo, ali Duh posređuje za nas uzdisajima koji se rečima ne mogu iskazati.

²⁷ Onaj koji istražuje ljudska srca poznaje naum Duha, jer Duh po Božijoj volji posređuje za one koji su posvećeni.

²⁸ Jer znamo da sve ide na dobro onima koji vole Boga, onima koje je on pozvao po svojoj volji.

²⁹ Naime, one koje je unapred znao, te je i predodredio da se poistovete s likom njegovoga Sina, da bi on bio prvenac među mnogom braćom.

³⁰ A one koje je predodredio, te je i pozvao. A koje je pozvao, te je i učinio pravednima pred sobom. A koje je učinio pravednima, te je proslavio.

Božija ljubav u Isusu Hristu

³¹ Šta, dakle, da kažemo na sve ovo? Ako je Bog za nas, ko može protiv nas?

³² Neće li nam *Bog*, koji nije poštedeo svog vlastitog Sina, nego ga je dao *da umre* za sve nas, darovati sa njim i sve drugo?

³³ Ko će okriviti Božije izabranike? Bog ih opravdava!

³⁴ Ko će *ih* osuditi? Hrist Isus koji je umro, i povrh toga vaskrsao – on koji je sada s desne strane Bogu – baš on se zauzima za nas!

³⁵ Prema tome, ko će nas odvojiti od Hristove ljubavi? Nevolja, ili pritešnjenost, ili progon, ili glad, ili golotinja, ili opasnost, ili mač?

³⁶ Jer ovako piše u *Svetom pismu*:

„Zbog tebe nas ubijaju svagda,
smatraju nas ovcima za klanje.“

³⁷ Ali, uprkos svemu tome, mi nadmoćno pobeđujemo posredstvom onoga koji nas je zavoleo.

³⁸ Uveren sam da nas ni smrt, ni život, ni anđeli, ni glavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, niti *ikakve* sile,

³⁹ ni visina, ni dubina, niti išta od onoga što je stvoreno, ne mogu rastaviti od Božije ljubavi koju imamo posredstvom Hrista Isusa, našeg Gospoda.

9

Bog i judejski narod

¹ Govorim istinu u Hristu. Moja savest mi po Svetom Duhu svedoči da ne lažem,

² *kad kažem* da osećam veliku žalost i da me srce neprestano boli

³ za svoju braću, moje srodnike po telesnom poreklu. Radi njih bih želeo da sam budem proklet i odvojen od Hrista.

⁴ Oni su Izrailjci: njima pripada sinovstvo, slava, savezi, njima je dan Zakon, bogoslužjenje i obećanja.

⁵ Njihovi su i preci, a od njih vodi ljudsko poreklo i Hristos, koji je nad svima Bog. Njemu *nek* je slava doveka! Amin.

⁶ Ipak, Božija reč nije zatajila. Jer nisu svi koji su po rođenju Izrailjci, *pravi* Izrailjci,

⁷ niti su Avrahamova deca svi koji su njegovo potomstvo, nego: „Preko Isaka će se tvoje potomstvo nastaviti.“

⁸ To znači da deca po telesnom poreklu nisu Božija deca. Samo se deca rođena na osnovu obećanja računaju u *Avrahamovo* potomstvo.

⁹ Ovo je reč obećanja: „Doći ću u ovo vreme, i Sara će imati sina.“

¹⁰ I ne samo ona. Na isti način je i Reveka začela s našim praocem Isakom.

¹¹ Naime, sinovi se tada još nisu bili rodili, niti su učinili ni dobro ni zlo. Tada joj je Bog, da bi učinio trajnom odluku o izabranju,

¹² koje ne zavisi od učinjenih dela, nego od onoga koji poziva, rekao: „Stariji će mlađemu služiti.“

¹³ Baš kao što je napisano:

„Jakova sam zavoleo,

a Isava zamrzeo.“

¹⁴ Dakle, šta da kažemo? Da li je Bog nepravedan? Nikako!

¹⁵ Jer je Mojsiju rekao: „Smilovaću se kome *hoću* da se smilujem, i iskazaću milosrđe kome *hoću* da iskažem milosrđe.“

¹⁶ Prema tome, ništa ne zavisi od nečije želje ili truda, nego od Boga koji se smiluje.

¹⁷ Pismo, naime, kaže faraonu:

„Podigao sam te da na tebi pokažem svoju silu,

i da se moje ime razglasi po celom svetu.“

¹⁸ Prema tome, smiluje se na koga hoće, i otvrdne koga hoće.

¹⁹ Ali ti ćeš mi reći: „Zašto onda *Bog* i dalje traži krivicu na ljudima? Jer, ko može da se suprotstavi njegovoj volji?“

²⁰ Čoveče, pa ko si ti da se raspravljaš s Bogom? Hoće li glinena posuda reći onome koji ju je načinio: „Zašto si me takvom načinio?“

²¹ Konačno, zar grnčar nema pravo da od iste gline načini jednu posudu za svečane prilike, a drugu za svakodnevnu upotrebu?

²² A šta ako je Bog, želeći da pokaže svoj gnev i obznani svoju moć, s velikim strpljenjem podnosio posude gneva, one koji su dozreli za propast?

²³ *On je to učinio* kako bi objavio bogatstvo svoje slave na posudama njegovog milosrđa, koje je unapred pripremio za *njegovu* slavu.

²⁴ To smo mi, koje je Bog pozvao ne samo od Jevreja, nego i od neznabožaca.

²⁵ Kao što kaže *prorok* Osija:

„Narod koji nije moj narod

nazvaću svojim narodom,

i onu koja nije voljena, voljenom.“

²⁶ „A na mestu gde im se reklo:

‘Vi niste narod moj’,

nazvaće se ‘sinovima živoga Boga.’“

²⁷ A Isaija kliče o Izrailju:

„Ako bude broj sinova Izrailjevih kao pesak na morskoj obali,

samo će se ostatak spasti,

²⁸ jer Gospod će ispuniti svoju reč,

ostvariti je na zemlji.“

²⁹ Kao što je prorok Isaija prerekao:

„Da nam Gospod nad vojskama

nije ostavio potomstvo,

bili bismo kao Sodoma

i nalik na Gomoru.“

³⁰ Dakle, šta ćemo zaključiti? Da su neznabošci, koji se nisu trudili da steknu pravednost pred Bogom, stekli tu pravednost, pravednost do koje se dolazi verom.

³¹ Međutim, narod izrailjski, koji je težio za zakonom koji bi vodio k pravednosti, nije dostigao taj zakon.

³² Zašto? Zato što nisu nastojali da do njega dođu verom, nego delima. Tako su se spotakli o kamen.

³³ Kao što je u *Pismu* napisano:
„Evo, postavljam na Sionu kamen za spoticanje
i stenu za posrtanje.
Ali, ko u njega poveruje,
neće se postideti.“

10

¹ Braćo, želja moga srca i molitva Bogu za njih je da se oni spasu.

² Ja, naime, mogu da im posvedočim da imaju revnosti za Boga, ali bez pravog razumevanja.

³ Ali pošto nisu poznavali Božiju pravednost, želeli su da uspostave svoju sopstvenu, te se nisu potčinili Božijoj pravednosti.

⁴ Jer, Hrist je dovršetak Zakona, da svako ko veruje u njega dođe do pravednosti pred Bogom.

⁵ Jer, Mojsije piše o pravednosti koja se temelji na Zakonu: „Ko ih vrši, po njima će steći život.“

⁶ A pravednost koja se temelji na veri kaže: „Nemoj reći u svome srcu: 'Ko će se popeti na nebo?'“ (to jest, da spusti Hrista)

⁷ „ili: 'Ko će sići u bezdan?'“ (to jest, da dovede Hrista iz mrtvih).

⁸ Ono što kaže je ovo: „Reč je blizu tebe, u tvojim ustima i u tvome srcu“ – to jest, poruka vere koju propovedamo.

⁹ Jer, ako ispovediš da je Isus Gospod i veruješ u svome srcu da ga je Bog podigao iz mrtvih, bićeš spasen.

¹⁰ Naime, verovanje srcem donosi pravednost *pred Bogom*, a ispovedanje usana spasenje.

¹¹ Zato Pismo govori: „Ko god u njega poveruje, neće se postideti.“

¹² Jer, nema razlike između Jevrejina i Grka, budući da je isti Gospod nad svima; on bogato blagosilja one koji ga prizivaju.

¹³ Naime: „Svako ko zazove ime Gospodnje, biće spasen.“

¹⁴ Ali, kako da prizovu onoga u koga ne veruju? Kako da veruju u onoga za koga nisu čuli? Kako da čuju bez propovednika?

¹⁵ A opet, kako da vesnici propovedaju ako nisu poslani? Jer, ovako je napisano:
„Kako li su divne noge onih
koji donose dobre vesti.“

¹⁶ Ipak, nisu svi poslušali Radosnu vest. Naime, Isaija kaže: „Gospode, ko je poverovao našoj poruci?“

¹⁷ Dakle, vera dolazi preko poruke, a poruka posredstvom Hristove reči.

¹⁸ Ali, ja pitam: zar nisu čuli? Naravno da su čuli! Jer:
„Glas je celom odjeknuo zemljom,
reči su im do nakraj sveta stigle.“

¹⁹ A ja pitam: zar Izrailj nije razumeo? Ponajpre Mojsije kaže:
„Ja ću vas učiniti ljubomornim
narodom koji nije narod,
razdražiću vas narodom bezumnim.“

²⁰ Isaija hrabro kaže:
„Našli su me koji me nisu tražili,
objavio sam se onima

koji nisu pitali za mene.“

²¹ A Izrailju veli:

„Ruke svoje pružao sam vazdan
prema narodu neposlušnom i nedokazanom.“

11

Bog je milostiv prema Izrailju

¹ Pitam dakle: da Bog možda nije odbacio svoj narod? Nikako! Jer i ja sam Izrailjac, potomak Avrahamov, iz plemena Venijaminovog.

² Nije Bog odbacio svoj narod, koji je predvideo. Ili, zar ne znate šta piše u Pismu o Iliji – kad se žali Bogu na Izrailjce?

³ „Gospode, pobili su tvoje proroke,
srušili su tvoje žrtvenike,

a ja sam ostao sam,
pa i mene nastoje da ubiju.“

⁴ Međutim, šta mu *Bog* odgovara?

„Ostavio sam sebi sedam hiljada ljudi,
koji nisu pali na kolena pred Valom.“

⁵ Prema tome, i u sadašnje vreme postoji ostatak izabran po milosti.

⁶ Dakle, ako se *izbor vrši* po milosti, onda ne *može da se vrši* po delima. Inače, milost ne bi više bila milost.

⁷ Šta onda? *Narod* izrailjski nije postigao ono za čim je težio. To su dostigli izabrani, a ostali su otvrdnuli.

⁸ Kao što je napisano:

„Bog im dade duh tvrdo glavi,
da očima ne vide,
i ušima ne čuju,
sve do današnjega dana.“

⁹ A David kaže:

„Nek im sto postane zamka i klopka,
prepreka i odmazda,

¹⁰ nek im oči potamne, da ne vide,
i leđa im se zauvek pogrbe.“

Spasenje neznabožackih naroda

¹¹ Pitam, dakle: zar su posrnuli da bi sasvim pali? Nikako! U stvari, njihovim prestupom spasenje je došlo drugim narodima, da u njima izazove ljubomoru.

¹² Ako, dakle, njihov prestup znači bogatstvo za svet, a njihov poraz bogatstvo za ostale narode, koliko li će više značiti njihovo puno *uključenje*?

¹³ A vama koji niste Jevreji, kažem: kao apostol neznabožaca hvalim svoju službu,

¹⁴ ne bih li u njima, mom narodu, pobudio ljubomoru, te spasao neke od njih.

¹⁵ Jer, ako njihovo odbacivanje znači pomirenje za svet, šta će njihovo ponovno prihvatanje biti ako ne život iz mrtvih?

¹⁶ Naime, ako je prvi hleb svet, onda je i sve testo *sveto*; ako je koren svet, onda su i sve grane *svete*.

¹⁷ Pa ako su neke grane i odlomljene, a ti si se kao divlja maslina nakalemio na njih, te deliš sa njima koren i sokove pitome masline,

¹⁸ ne uznosi se nad granama. Ako, pak, hoćeš da se uznosiš, znaj da ne nosiš ti koren, nego koren tebe.

¹⁹ No, ti ćeš reći: „Grane su odlomljene da bih se ja nakalemio.“

²⁰ Dobro, one su odlomljene zbog neverovanja, a ti stojiš verom. Zato ne misli visoko o sebi, nego se boj.

²¹ Jer, ako Bog nije poštdeo prirodne grane, neće poštediti ni tebe.

²² Stoga, uvidi Božiju dobrotu, kao i njegovu strogost: strogost nad onima koji su pali, a dobrotu Božiju na sebi ako ostaneš u toj dobroti – inače ćeš i sam biti odsečen.

²³ Čak će i oni *Izrailjci* koji ne ostanu u neverovanju biti nakalemljeni, jer je Bog u stanju da ih ponovo nakalemi.

²⁴ Ako si ti, po prirodi grana divlje masline, odsečen, te protiv prirode nakalemljen na pitomu maslinu, koliko li će lakše prirodne grane biti nakalemljene na sopstvenu maslinu?!

Obraćanje Izrailja

²⁵ Braćo, ne želim da ostanete u neznanju u pogledu ove tajne, da se ne biste oslanjali na sopstvenu mudrost: jedan deo izrailjskog naroda je otvrdnuo dok se ne upotpuni broj neznabožaca koji će doći *Bogu*.

²⁶ Tako će se sav Izrailj spasti, kao što je napisano:
„Od Siona će doći Izbavitelj,
ukloniće bezbožnost od Jakova.

²⁷ Evo, ovo je moj savez s njima,
kad uklonim njihove grehe.“

²⁸ S obzirom *da odbijaju* Radosnu vest, oni su neprijatelji radi vas, ali, s obzirom na izabranje, *Bog* ih voli zbog *njihovih* praotaca.

²⁹ Jer, Bog ne menja svoje mišljenje u pogledu svog izbora i darova.

³⁰ Kao što ste vi nekad bili neposlušni *Bogu*, a sada ste usled njihove neposlušnosti primili milosrđe *od Boga*,

³¹ tako su i oni sada, postali neposlušni *Bogu* radi vas, da bi im *Bog* iskazao milosrđe.

³² Bog je, naime, sve zatvorio pod neposlušnost da bi svima iskazao svoje milosrđe.

³³ „O, dubino bogatstva, mudrosti i znanja Božijeg!

Kako li su nedokučive njegove odluke
i neistraživi njegovi putevi!

³⁴ Jer, ko je upoznao um Gospodnji?
Ko li mu je bio savetnik?

³⁵ Zar mu je ko ikada dao šta,
da bi mu on to vratio?

³⁶ Jer, sve potiče od njega,
i sve je stvoreno njegovim posredstvom, i za njega.
Njemu nek je slava doveka! Amin.“

12

Život u službi Bogu

¹ Zato vas zaklinjem, braćo, milosrđem Božijim, da prinesete sebe *Bogu* kao živu žrtvu, posvećenu i bogougodnu, da to bude vaša duhovna služba *Bogu*.

² Ne prilagođavajte se ovome svetu, nego se preobražavajte obnavljanjem svoga uma, da biste mogli da prosudite šta je Božija volja, šta je dobro, ugodno i savršeno.

³ Naime, na osnovu milosti koja mi je dana, svakome od vas kažem: ne precenjajte sebe, nego mislite o sebi razborito, primereno meri vere koju je Bog dao svakom *od vas*.

⁴ Jer, kako u jednom telu imamo mnogo udova, tako nijedan od udova ne obavlja istu ulogu.

⁵ Jednako smo i mi, iako mnogi, jedno telo u zajedništvu s Hristom, a kao pojedinci, udovi smo jedni drugima.

⁶ Tako, imamo različite darove po milosti koju smo primili *od Boga*. Ko *ima dar* proroštva, *neka ga koristi* u skladu sa svojom verom;

⁷ ko *ima dar* služenja, neka služi; ko *ima dar* poučavanja, neka poučava;

⁸ ko *ima dar* tešenja, neka teši; ko *ima dar* davanja, neka bude darežljiv, ko *ima dar* upravljanja, neka bude vredan; ko *ima dar* iskazivanja milosrđa, neka bude radostan.

⁹ Ljubav neka bude iskrena. Mrzite zlo, čvrsto se držite onoga što je dobro.

¹⁰ Volite jedni druge bratskom ljubavlju, ističite se u međusobnom uvažavanju.

¹¹ Budite marljivi u revnosti, gorljivi u duhu, služite Gospodu.

¹² Nada neka vas drži u radosti, budite postojani u nevolji, istrajni u molitvi.

¹³ Delite što imate sa svetima u oskudici, upražnjavajte gostoprimstvo.

¹⁴ Blagosiljajte one koji vas progone, blagosiljajte, a ne kunite.

¹⁵ Radujte se sa onima koji se raduju, plaćite sa onima koji plaču.

¹⁶ Budite složne misli; ne zanosite se misleći visoko o sebi, nego se povedite za onim što je ponizno. Ne smatrajte sebe mudrima.

¹⁷ Nikome ne vraćajte zlo za zlo; starajte se da činite ono što je dobro među svim ljudima.

¹⁸ Ako je moguće, činite sve što je do vas da živite u miru sa svim ljudima.

¹⁹ Ne osvećujte se, voljeni moji, nego dajte mesta *Božijem* gnevu. Jer u *Svetom pismu* piše: „Moja je osveta! Ja ću uzvratiti“ – govori Gospod.

²⁰ Umesto toga:

„Ako je tvoj neprijatelj gladan, nahrani ga,
i ako je žedan, napoj ga.

Jer ako tako činiš,
zgrnućeš žar ugljeni na njegovu glavu.“

²¹ Ne daj da te zlo nadvlada, nego ti nadvladaj zlo dobrim.

13

Dužnosti prema vlastima

¹ Svaki čovek neka se pokorava državnim vlastima. Jer nijedna vlast ne postoji bez Božijeg dopuštenja; Bog je postavio postojeće vlasti.

² Prema tome, ko se suprotstavlja vlasti, protivi se onome što je Bog uredio, a koji se tome protive, biće osuđeni.

³ Vladari, naime, ne predstavljaju strah za one koji čine dobro, nego za one koji čine zlo. Ako ne želiš da se bojiš vlasti, čini dobro, pa će te vlast pohvaliti.

⁴ Jer, vlast služi Bogu za tvoje dobro. Ako činiš zlo, boj se, jer vlast ne nosi mač bez razloga. Ona je Božiji sluga, izvršilac kazne nad onim koji čini zlo.

⁵ Stoga se treba pokoravati vlastima, ne samo da bi se izbegla kazna, nego i radi savesti.

⁶ Zbog toga i plaćate poreze, jer oni koji rade na tome, Božije su sluge.

⁷ Plaćajte svakome što dugujete: porez onome kome *dugujete* porez, carinu onome kome *dugujete* carinu; poštovanje onome kome *dugujete* poštovanje, i čast onome kome *dugujete* čast.

⁸ Nikome ništa ne dugujete, osim da volite jedni druge. Jer onaj koji voli drugoga, ispunio je *Božiji* Zakon.

⁹ Naime, zapovesti: „Ne čini preljube, ne ubij, ne ukradi, ne poželi *tude*“, i bilo koja druga, svode se na ovu jednu: „Voli blišnjega svoga kao samoga sebe.“

¹⁰ Ljubav ne nanosi zlo blišnjemu. Prema tome, ljubav je ispunjenje Zakona.

¹¹ Činite ovo, jer znate u kakvom vremenu *živimo*. Došao je čas da se probudite iz sna, jer sad nam je spasenje bliže nego onda kada smo uzverovali.

¹² Noć je na izmaku, a dan se nazire. Stoga, odbacimo od sebe dela koja pripadaju tami i opašimo se oružjem svetlosti.

¹³ Živimo kako priliči životu po danu, ne u bančenjima i pijankama, ne u razvratu i pohotama, ne u svađi i zavisti,

¹⁴ nego obucite se u Gospoda Isusa Hrista. I ne udovoljavajte požudama brinući se za telo.

14

Prihvatajte slaboga u veri!

¹ Prihvatajte slaboga u veri, ne sporeći se oko stavova.

² Neko veruje da sme sve da jede, dok slabi veruje da sme da jede *samo* povrće.

³ Ko jede sve neka ne omalovažava onoga koji ne jede sve, a koji ne jede sve neka ne osuđuje onoga koji jede sve, jer je Bog prihvatio obojicu.

⁴ Ko si ti da sudiš tuđem služi? Njegov Gospodar odlučuje o tome hoće li se ovaj održati ili propasti. Ipak, on će se održati, jer je Gospod kadar da ga održi.

⁵ Neko smatra da su neki dani važniji od drugih, a za nekoga su svi dani jednaki. Samo neka je svako uveren u svoje mišljenje.

⁶ Ko pridaje značaj određenom danu, čini to radi Gospoda; ko jede sve, čini to Gospodu *na slavu*, jer Bogu zahvaljuje. Pa i onaj koji ne jede, ne jede radi Gospoda, te i on zahvaljuje Bogu.

⁷ Niko od nas ne živi za sebe i niko ne umire za sebe.

⁸ Ako živimo, za Gospoda živimo, i ako umiremo, za Gospoda umiremo. Dakle, bilo da živimo ili umiremo, pripadamo Gospodu.

⁹ Zato je Hrist umro i oživeo, da bi bio Gospod živima i mrtvima.

¹⁰ Prema tome, ko si ti da sudiš svome bratu? Ili, zašto omalovažavaš svoga brata? Jer, svi ćemo stati pred Božiji sud.

¹¹ Napisano je, naime:

„Života mi moga – govori Gospod –
svako će se koleno saviti preda mnom,
i svaki će jezik dati slavu Bogu.“

¹² Dakle, svako od nas će za sebe dati odgovor Bogu.

Ne postavljajte prepreke bratu

¹³ Zato ne osuđujmo više jedni druge, nego radije odlučite da ne činite ništa što bi brata navelo da posrne ili da sagraši.

¹⁴ Znam i uveren sam u Gospodu Isusu da nikakva *hrana* nije nečista sama po sebi; nečista je samo za onog koji smatra da je nečista.

¹⁵ Ako je tvoj brat ožalošćen zbog nečega što ti jedeš, to znači da ne postupaš iz ljubavi. Ne upropašćuj hranom onoga za koga je Hrist umro.

¹⁶ Stoga, ne dozvolite da vaše dobro izađe na loš glas.

¹⁷ Jer jelo i piće ne čine Carstvo Božije, nego pravednost, mir i radost po Duhu Svetome.

¹⁸ Jer onaj koji tako služi Hristu, ugodan je Bogu i poštovan od ljudi.

¹⁹ Zato nastojmo da radimo na miru i uzajamnom izgrađivanju.

²⁰ Ne dozvoli da se zbog hrane uništava Božije delo! Svaka *hrana* je čista, ali nije dobro ako neko jede nešto što će drugoga navesti na greh.

²¹ Dobro je ne jesti meso i ne piti vino, i uzdržavati se od onoga što bi moglo uzrokovati da tvoj brat posrne.

²² Ono što veruješ, zadrži za sebe pred Bogom. Blažen je onaj koji ne osuđuje sebe za ono u šta je uveren.

²³ Ko jede sa sumnjom, osuđuje sebe, jer to ne čini po veri. Naime, sve što se ne čini po veri, greh je.

15

Ugađajte drugima, ne sebi

¹ Mi jaki dužni smo da pomažemo slabima u njihovim slabostima, a ne da ugađamo sebi.

² Svako od nas neka ugađa svome bližnjemu na njegovo dobro i izgrađivanje.

³ Jer, ni Hrist nije ugađao sebi, nego kako je napisano: „Uvrede onih koji tebe vređaju, pale su na mene.“

⁴ A sve što je unapred napisano, napisano je nama za pouku, da bismo putem strpljivosti i putem utehe koje daje Pismo, imali nadu.

⁵ A Bog, *izvor* strpljivosti i utehe, dao vam da budete složni u mišljenju, sledeći primer Hrista Isusa,

⁶ da složno u jedan glas proslavite Boga i Oca našega Gospoda Isusa Hrista.

⁷ Zato prihvatajte jedni druge, kao što je Hristos prihvatio vas na slavu Božiju.

⁸ Jer, kažem vam da je Hristos poslužio Jevrejima radi Božije istine, da potvrdi obećanja dana njihovim precima,

⁹ da bi i narodi proslavljali Boga za njegovo milosrđe, kao što je napisano:

„Zato ću te hvaliti među pucima,
tvoje ću ime pesmom proslavljati.“

¹⁰ I ponovo:

„Radujte se, puci, sa narodom njegovim.“

¹¹ I opet:

„Svi puci, slavite Gospoda,
veličajte ga, svi narodi!“

¹² A Isaija ponovo kaže:

„Pojaviće se Jesejev koren,
on će doći da vlada narodima,
u njega će položiti nadu.“

¹³ Neka vas Bog, *izvor* nade, ispuni svakom radošću i mirom po veri u njega, da obilujete u nadi silom Duha Svetoga.

Pavle u službi Radosne vesti

¹⁴ Braćo moja, ja sam uveren da ste vi puni dobrote, ispunjeni svakim znanjem, sposobni da poučavate jedni druge.

¹⁵ Ipak, tu i tamo sam vam nešto odlučnije pisao, da vas podsetim na milost koju mi je dao Bog,

¹⁶ da budem sluga Hrista Isusa među neznabošcima. Ja služim kao sveštenik propovedajući Božiju Radosnu vest, da bi oni bili Bogu prihvatljiv dar koji mu se na žrtvu prinosi, i koji je posvećen Duhom Svetim.

¹⁷ Zato mogu da se dičim u Hristu Isusu radi svoje službe Bogu.

¹⁸ Ja se, naime, usuđujem da govorim samo o onome što je Hrist učinio preko mene, da bi doveo narode k poslušnosti Bogu. On je to činio rečju i delom,

¹⁹ silom čudnih znakova i čuda, silom Duha Božijeg. Tako sam od Jerusalima, pa sve do Ilirika navestio Radosnu vest Hristovu,

²⁰ smatrajući za čast da navešćujem Radosnu vest tamo gde Hristos nije bio poznat, da ne bih zida na tuđem temelju.

²¹ Nego kako je napisano:

„Videće oni kojima nije objavljen,
shvatiće oni koji za njega nisu čuli.“

²² Zbog toga sam mnogo puta bio sprečen da dođem k vama.

²³ Ali, sad, pošto za mene nema više posla u tim krajevima, hteo bih da dođem k vama, što već godinama želim.

²⁴ Nadam se da ću vas posetiti na svom putu za Španiju i da ćete me vi ispratiti tamo, pošto se, donekle, nauživam vašeg društva.

²⁵ Sad, međutim, idem u Jerusalim da tamo poslužim svetima.

²⁶ Jer crkve u Makedoniji i Ahaji su odlučile da daju dar za siromašne među Božijim narodom u Jerusalimu.

²⁷ Oni su sami odlučili da daju, ali su im i dužnici. Jer, ako su neznabošci postali učesnici u njihovim duhovnim dobrima, dužni su da im pomognu i u njihovim telesnim potrebama.

²⁸ Kad, dakle, obavim to i uručim im što je skupljeno, krenuću za Španiju i posetiti vas usput.

²⁹ A znam, naime, da ću tom prilikom doći sa punom merom Hristovog blagoslova.

³⁰ Zaklinjem vas, braćo, našim Gospodom Isusom Hristom i ljubavlju Duha: združite se sa mnom u borbi moleći se Bogu za mene,

³¹ da se izbavim od nevernika u Judeji, i da Božiji narod prihvati moju službu u Jerusalimu.

³² Potom bih, Božijom voljom, došao k vama s radošću da se zajedno sa vama odmorim.

³³ Neka Bog, *izvor* mira, bude sa svima vama. Amin.

16

Završni pozdravi i uputstva

¹ Preporučujem vam našu sestru Fivu, koja služi crkvi u Kenhreji.

² Prihvatite je u Gospodu, onako kako priliči Božijem narodu. Pomozite joj u svemu što joj od vas bude zatrebalo, jer je ona bila pomoćnica mnogima, pa i meni samom.

³ Pozdravite Priskilu i Akilu, moje saradnike u Hristu Isusu,

⁴ koji su izložili opasnosti svoje živote zbog mene. I ne zahvaljujem im samo ja, već i sve crkve nekadašnjih neznabožaca.

⁵ Pozdravite takođe i crkvu koja se okuplja u njihovom domu.

Pozdravite mog voljenog Epeneta, koji je prvi iz *Male* Azije poverovao u Hrista.

⁶ Pozdravite Mariju, koja se mnogo trudila za vas.

⁷ Pozdravite Andronika i Junija, moje sunarodnike i drugove u sužanjstvu, koji su istaknuti među apostolima; oni su i pre mene *poverovali* u Hrista.

⁸ Pozdravite moga u Gospodu voljenoga Amplija.

⁹ Pozdravite i Urbana, mog saradnika u službi za Hrista, i mog voljenog Stahija.

¹⁰ Pozdravite Apelija, koji je okušao u službi za Hrista. Pozdravite i sve Aristovulove.

¹¹ Pozdravite moga sunarodnika Irodiona.

Pozdravite i Narkisove koji *veruju* u Gospoda.

¹² Pozdravite Trifenu i Trifozu koje se trude u Gospodu.

Pozdravite voljenu Persidu, koja se mnogo trudila u Gospodu.

¹³ Pozdravite Rufa, izabranog u Gospodu i majku njegovu i moju.

¹⁴ Pozdravite Asinkrita, Flegonta, Ermija, Patrova, Erma, i braću koja su sa njima.

¹⁵ Pozdravite još i Filologa i Juliju, Nireja i njegovu sestru, i Olimpa, i sve svete koji su sa njima.

¹⁶ Pozdravite jedni druge svetim poljupcem. Pozdravljaju vas sve Hristove crkve.

Završna uputstva

¹⁷ Molim vas, braćo, da obratite pažnju na one koji stvaraju razdore i daju povod grehu, protiveći se učenju kojim ste poučeni. Zato izbegavajte takve.

¹⁸ Takvi ljudi ne služe našem Gospodu Hristu, nego svome trbuhu, jer oni umilnim i laskavim rečima zavode srca bezazlenih.

¹⁹ Uostalom, vaša poslušnost svima je poznata. Zato se radujem zbog vas, ali hoću da budete mudri za dobro, a bezazleni za zlo.

²⁰ A Bog, *izvor* mira, satrće ubrzo Satanu pod vašim nogama.

Milost Gospoda našega Isusa neka bude sa vama!

²¹ Pozdravlja vas Timotej, moj saradnik, kao i Lukije, Jason i Sosipatar, moji sunarodnici.

²² Pozdravljam vas u Gospodu ja, Tertije, koji sam pisao ovu poslanicu.

²³ Pozdravlja vas Gaj, moj domaćin, u čijem domu se okuplja crkva.

Pozdravlja vas Erast, gradski blagajnik, i brat Kvart.

²⁴ Milost Gospoda Isusa Hrista neka bude sa svima vama!

²⁵ Neka je hvaljen onaj koji može da vas ojača saglasno mome propovedanju Radosne vesti o Isusu Hristu i saglasno sa otkrivenjem tajne koja je vekovima bila neobjavljena.

²⁶ A sada je ta tajna po proročkim spisima otkrivena narodima po zapovesti večnoga Boga, da bi poslušali i poverovali.

²⁷ Jedinom mudrom Bogu, po Isusu Hristu, nek je slava u sve vekove! Amin.

Prva poslanica Korinćanima

¹ Od Pavla, Božijom voljom pozvanog da bude apostol Hrista Isusa, i od brata Sostena,
² Božijoj crkvi u Korintu, posvećenima koji su u Hristu, pozvanima da budu sveti *Božiji narod*, zajedno sa svima koji posvuda prizivaju našega Gospoda Isusa Hrista, njihovog i našeg.

³ Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.

⁴ Uvek zahvaljujem svome Bogu za vas zbog Božije milosti koja vam je data u Hristu Isusu.

⁵ Jer u njemu ste se u svemu obogatili, u svakoj vrsti govora i znanja.

⁶ Tako se i svedočanstvo Isusa Hrista utvrdilo među vama,

⁷ te ne oskudevate ni u jednom duhovnom daru, dok čekate da Gospod naš, Isus Hristos bude otkriven.

⁸ On će vas učiniti postojanima do kraja, da budete besprekorni na dan našeg Gospoda Isusa Hrista.

⁹ Veran je Bog koji vas je pozvao u zajedništvo sa njegovim Sinom, Isusom Hristom, našim Gospodom.

Podele u crkvi

¹⁰ Molim vas, braćo, u ime našeg Gospoda Isusa Hrista, da svi isto govorite i da ne bude podele među vama, nego budite potpuno sjedinjeni istim razumom i istim mišljenjem.

¹¹ Naime, obavešten sam o vama, braćo moja, od Hlojinih, da su svađe među vama.

¹² Mislim na to što svaki od vas govori: „Ja sam za Pavla“ ili „Ja sam za Apolosa“ ili „Ja sam za Kifu“ ili „A ja sam za Hrista.“

¹³ Zar se Hristos podelio? Ili, da nije Pavle razapet za vas? Ili, zar ste u Pavlovo ime kršteni?

¹⁴ Hvala Bogu što nikog drugog od vas nisam krstio, osim Krispa i Gaja,

¹⁵ inače biste mogli da kažete da ste u moje ime kršteni.

¹⁶ Da, krstio sam još i Stefanine ukućane. Pored toga, ne znam da li sam krstio koga drugog.

¹⁷ Hristos me, naime, nije poslao da krštavam, nego da propovedam Radosnu vest, i to ne rečima *ljudske* mudrosti, da Hristov krst ne bi izgubio svoju silu.

¹⁸ Jer govor o krstu je ludost za one koji propadaju, a za nas spasene je Božija sila.

¹⁹ Jer u *Svetom pismu* piše:

„Uništiću mudrost mudraca
i odbaciću umnost umnika.“

²⁰ Gde je, dakle, mudrac? Gde je znalac? Gde je vični raspravama ovoga sveta? Nije li Bog pokazao da je mudrost ovoga sveta ludost?

²¹ I budući da svet nije upoznao Boga po njegovoj mudrosti, Bog je odlučio da ludošću propovedanja spase one koji veruju.

²² Tako Jevreji traže znake, a Grci traže mudrost.

²³ A mi propovedamo Hrista razapetoga, kamen spoticanja za Jevreje, ludost za mnogobošce,

²⁴ a za one koje je Bog pozvao, kako Jevreje tako i Grke, Hrista – silu i mudrost Božiju.

²⁵ Jer je Božija ludost mudrija od ljudi, i Božija slabost jača od ljudske sile.

²⁶ Pogledajte sebe, braćo, kakvi ste bili kad vas je *Bog* pozvao. Po ljudskim merilima, niste bili ni mudri, ni moćni, ni visokog roda.

²⁷ Ali Bog je izabrao one koje u svetu smatraju ludima, da posrami one koje smatraju mudrima, i one koje drže za nemoćne da posrami one koje drže za nadmoćne.

²⁸ On je izabrao one koji su u svetu beznačajni, prezreni, i ništavni, da obezvredi one na koje se gleda s uvažavanjem.

²⁹ I to zato da se niko ne bi hvalio pred Bogom.

³⁰ On je izvor vašeg života u Hristu Isusu, koji je nama postao mudrost od Boga, i pravednost, i posvećenje i otkupljenje.

³¹ Baš kao što je napisano: „Ko hoće da se hvali, neka se hvali Gospodom.“

2

Poruka o razapetom Hristu

¹ A kada sam došao k vama, braćo, nisam nastupio sa uzvišenim govorom ili mudrošću da vam navestim Božiju tajnu.

² Odlučio sam, naime, da među vama ne znam ni za šta drugo osim za Isusa Hrista, i to razapetoga.

³ Tako sam se pred vama pojavio u slabosti, sa strahom i velikom tremom.

⁴ Pa i moj govor i moja propoved nisu se zasnivali na ubedljivim rečima ljudske mudrosti, nego na dokazivanju sile Duha,

⁵ da se vaša vera ne bi temeljila na ljudskoj mudrosti, nego na Božijoj sili.

Božija mudrost

⁶ Ali mudrost navešćujemo među zrelima, ali ne mudrost ovoga sveta, niti od vladara ovoga sveta koji propadaju.

⁷ Naprotiv, mi navešćujemo Božiju mudrost, tajnu i skrivenu, koju je Bog pre svih vekova predodredio za našu slavu.

⁸ Tu mudrost nijedan od vladara ovoga sveta nije upoznao, jer da su je upoznali, ne bi razapeli Gospoda slave.

⁹ Nego, kao što je napisano:

„Što oko nije videlo,

i uho nije čulo,

i u ljudsko srce nije doprlo,

to je Bog pripremio za one koji ga vole.“

¹⁰ A nama je Bog to otkrio po Duhu, jer Duh sve istražuje, pa i dubine Božije.

¹¹ Jer ko drugi poznaje čovekove misli, osim duha koji je u njemu samom? Isto tako, niko ne poznaje Božije misli osim Duha Božijeg.

¹² A mi nismo primili duha ovoga sveta, nego Duha koji dolazi od Boga, da bismo znali šta nam je Bog darovao.

¹³ Mi govorimo o ovim stvarima, ali ne naučenim rečima ljudske mudrosti, nego onako kako nas je naučio Duh, tumačeći duhovne istine onima koji su duhovni.

¹⁴ Telesni čovek, pak, ne prihvata istine koje dolaze od *Božijeg* Duha. Za njega su one ludost, te ih ne može razumeti, jer o tim istinama treba rasuđivati uz pomoć *Božijeg* Duha.

¹⁵ A onaj koji je *primio Božijeg* Duha rasuđuje o svemu, a sam ne podleže sudu drugih.

¹⁶ „Jer, ko je upoznao um Gospodnji da bi ga savetovao?“ A mi imamo um Hristov.

3

¹ A ja, braćo, nisam mogao da vam govorim kao duhovnima, nego kao telesnima, kao nejakima u Hristu.

² Napojio sam vas mlekom, ne čvrstom hranom, jer još niste bili spremni za *takvu hranu*. Vi ni sad niste spremni,

³ jer ste još uvek telesni. Zaista, dok ima zavisti i svađa među vama, zar niste telesni, budući da se ponašate kao ljudi *u svetu*?

⁴ Jer, kad jedan kaže: „Ja sam za Pavla“, a drugi: „A ja za Apolosa“, zar se ne ponašate kao ljudi u svetu?

⁵ Na kraju, šta je Apolos? Šta je Pavle? *Oni su samo* služitelji preko kojih ste poverovali, primereno službi koju je Gospod poverio svakome.

⁶ Ja sam posadio *seme*, Apolos *ga* je zalio, a Bog je dao da izraste.

⁷ Prema tome, nije ni do onoga koji sadi, ni do onoga koji zaliva, već do Boga koji daje da raste.

⁸ Zato nema razlike između onog koji sadi i onog koji zaliva; svako će primiti platu po svom trudu.

⁹ Mi smo, naime, Božiji saradnici, a vi ste Božija njiva, Božija građevina.

¹⁰ Po milosti koju mi je dao Bog, ja sam kao mudri graditelj postavio temelj, a drugi zida. Samo neka svako pazi kako zida.

¹¹ Jer niko ne može postaviti drugi temelj, osim temelja koji je već postavljen, a to je Isus Hristos.

¹² A ako neko na tom temelju naziđuje zlatom, srebrom, dragim kamenjem, drvetom, senom, slamom,

¹³ vrsnoća svačijeg dela će se otkriti na *Sudnji* dan, jer će biti prokušano ognjem.

¹⁴ Ako ono što je neko nazidao ostane, taj će primiti nagradu.

¹⁵ A ako nečije delo izgori, taj će pretrpeti štetu. Ipak, biće spasen, ali kao kroz oganj.

¹⁶ Zar ne znate da ste hram Božiji i da Duh Božiji prebiva u vama?

¹⁷ A ako neko uništava Božiji hram, Bog će ga uništiti. Jer je Božiji hram svet, a taj hram ste vi.

¹⁸ Ne zavaravajte se! Ako neko od vas misli da je mudar *po merilima* ovoga sveta, neka postane lud da bi postao mudar.

¹⁹ Jer je mudrost ovoga sveta ludost za Boga. Napisano je, naime: „Bog nadmudruje mudre njihovim lukavstvom.“

²⁰ I ponovo:

„Gospod zna da su misli mudrih bezvredne.“

²¹ Zato neka se niko ne hvali ljudima, jer sve pripada vama;

²² bio to Pavle, Apolos ili Kifa, bilo svet, život, ili smrt, bilo sadašnjost ili budućnost. Sve pripada vama!

²³ A vi pripadate Hristu, a Hristos Bogu.

4

Apostolska služba

¹ Tako neka nas svako smatra Hristovim pomoćnicima i upraviteljima Božijih tajni.

² A od upravitelja se očekuje jedino da budu verni.

³ Što se mene tiče, ni malo ne marim za to što me osuđujete vi ili neki ljudski sud, jer ni sam sebi ne sudim.

⁴ Savest me, naime, ni za šta ne osuđuje, ali to me još uvek ne opravdava. Gospod je taj koji mi sudi.

⁵ Zato ne sudite pre nego što nastupi vreme, dok ne dođe Gospod, koji će rasvetliti što je skriveno u tami i otkriti namere srdaca. Tada će svako primiti pohvalu od Boga.

⁶ Sebe i Apolosa sam uzeo za primer radi vas, da naučite da se strogo držite onoga što je napisano u *Pismu*, te da ne postanete nadmeni jedni prema drugima, stajući na nečiju stranu.

⁷ Šta ti daje prednost nad drugima? I šta to imaš, a da ti to nije dao *Bog*? Zašto se onda hvališ nečim što ti je *Bog* dao?

⁸ Već ste se nasitili, već ste se obogatili. Bez nas ste se zacarili! Kamo sreće da ste se zacarili, pa da i mi carujemo sa vama.

⁹ Jer čini mi se da je Bog nas, apostole, postavio kao poslednje u povorci, kao osuđene da umru u areni naočigled sveta, pred anđelima i ljudima.

¹⁰ Mi smo ljudi radi Hrista, a vi ste mudri u Hristu. Mi smo slabi, a vi jaki. Vi ste u časti, a mi u sramoti.

¹¹ Sve do ovoga časa mi smo gladni i žedni, i jedno odeveni, tuku nas i živimo kao beskućnici,

¹² naporno radeći svojim rukama. Kada nas proklinju, mi blagosiljamo, kada nas proganjaju, mi trpimo,

¹³ kada nas vređaju, mi odgovaramo blago. Postali smo kao smeće sveta, svima ološ do dana današnjeg.

¹⁴ Ne kažem ovo da vas postidim, nego da vas kao svoju voljenu decu opomenem.

¹⁵ Jer, da imate i hiljade učitelja u Hristu, nemate mnogo očeva. Navestivši vam Radosnu vest, ja sam, naime, postao vaš otac u Hristu Isusu.

¹⁶ Molim vas, stoga, da me uzmete za primer.

¹⁷ Zato sam vam poslao Timoteja, koji je moje voljeno i verno dete u Gospodu, da vas podseti na moje učenje u Hristu Isusu, kako svuda, u svakoj crkvi učim.

¹⁸ Neki od vas su se uzoholili misleći da neću da dođem k vama.

¹⁹ No, ako da Gospod, doći ću uskoro k vama, a onda hoću da vidim ne kakvi su na rečima ti umišljeni, nego imaju li sile.

²⁰ Jer, Carstvo Božije se ne temelji na rečima, nego na sili.

²¹ Šta želite? Da vam dođem sa šibom ili sa ljubavlju i duhom blagosti?

5

Blud u crkvi

¹ Čuje se uopšte da ima bluda među vama, i to takvog bluda kakvog nema ni među mnogobošcima; naime, da neko živi sa ženom svoga oca.

² A vi ste još ponosni, umesto da vas to ožalosti, pa da odstranite iz vaše sredine onoga koji je učinio takvo delo.

³ Jer, iako nisam prisutan telom, nego duhom, već sam osudio onoga koji je to delo učinio.

⁴ Kada se u ime Gospoda Isusa okupite vi i moj duh, silom našega Gospoda Isusa,

⁵ onda neka se taj preda Satani na propast tela, da bi se duh spasao u dan Gospodnji.

⁶ Vaše hvalisanje nije dobro. Zar ne znate da malo kvasca ukiseli sve testo?

⁷ Očistite se od starog kvasca, da budete novo testo, kao što i jeste beskvasni, jer je Hristos, naše pashalno Jagnje, već žrtvovano.

⁸ Zato proslavljajmo praznik ne sa starim kvascem, kvascem pokvarenosti i zlobe, nego s beskvasnim hlebovima iskrenosti i istine.

⁹ Pisao sam vam u poslanici da se ne družite s bludnicima;

¹⁰ ne mislim pod tim uopšte na bludnike ovoga sveta, ili lakome, ili razbojnike, ili idolopoklonike. U tom slučaju biste morali da se povučete od sveta.

¹¹ Ono što sam vam pisao je da se ne družite s tobožnjim bratom, koji je u stvari bludnik, ili lakomac, ili idolopoklonik, ili psovač, ili pijanica, ili razbojnik. S takvima da i ne jedete!

¹² Šta ja imam da sudim one koji su u svetlu? Nisu li ljudi unutar Crkve oni kojima sudite?

¹³ Onima u svetlu sudiće Bog. A vi izbacite zloga iz svoje sredine.

6

O suđenju pred mnogobošcima

¹ Ko se od vas usuđuje, kad ima spor s drugim, da ide na sud pred nepravedne, umesto da spor reši među svetima?

² Zar ne znate da će sveti suditi svetu? Pa kada ćete već suditi svetu, niste li dorasli tome da presudite u sasvim malim sporovima?

³ Zar ne znate da ćemo mi suditi anđelima? A da ne govorimo o svetovnim stvarima!

⁴ A vi kada imate svetovne sporove, postavljate za sudije one koji su najneznatniji u crkvi!

⁵ Govorim ovo na vašu sramotu. Zar među vama nema nijednog mudrog koji bi bio u stanju da presudi među svojom braćom?

⁶ Umesto toga, brat se sudi s bratom, i to pred nevernima.

⁷ Mana vam je već i to što se sudite među sobom. Zašto radije ne pretrpite nepravdu? Zašto radije ne pregorite štetu?

⁸ Umesto toga, vi činite nepravdu i štetu, i to braći.

⁹ Zar ne znate da nepravednici neće imati učešća u Carstvu Božijem? Ne varajte se; ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni ženskasti, ni pederasti*,

¹⁰ ni lopovi, ni pohlepni, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici neće imati učešća u Carstvu Božijem.

¹¹ Neki od vas su bili ovakvi, ali ste se oprali, i posvetili, i opravdali se u ime Gospoda Isusa Hrista i *delovanjem* Duha Boga našega.

O bludu

¹² „Sve mi je dozvoljeno!“ Međutim, nije sve na korist. „Sve mi je dozvoljeno!“ Ipak, ne želim ničemu da robujem.

¹³ *Kažete:* „Jela su za trbuh, a trbuh je za jela.“ Ali, Bog će uništiti i jedno i drugo. Ali telo nije namenjeno za blud, već za Gospoda, a Gospod za telo.

¹⁴ A Bog koji je vaskrsao Gospoda, vaskrsnuće i nas svojom silom.

¹⁵ Zar ne znate da su vaša tela udovi Hristovi? Hoću li, dakle, uzeti udove Hristove i učiniti ih udovima bludničnim? Nikako!

¹⁶ Ili, zar ne znate da onaj koji prione uz bludnicu postaje jedno telo s njom? Kao što je napisano: „I dvoje će biti jedno telo.“

¹⁷ A ko prione uz Gospoda, postaje jedan duh s *njim*.

¹⁸ Bežite od bluda! Naime, svaki drugi greh koji čovek čini ne tiče se njegovog tela, dok bludnik greši protiv svoga tela.

¹⁹ Ili, zar ne znate da je vaše telo hram Duha Svetoga koji je u vama, i koga imate od Boga? Vi ne pripadate sami sebi.

²⁰ Naime, otkupljeni ste po *visokoj* ceni; zato proslavite Boga svojim telom.

7

O braku i bezbračnosti

¹ A sada o onome što ste mi pisali: „Dobro je za čoveka da ne stupa u odnose sa ženom.“

² Ipak, da bi se izbegao blud, svaki čovek neka ima odnose sa svojom ženom, i svaka žena neka ima odnose sa svojim mužem.

³ Neka muž održava bračne odnose sa ženom, a tako i žena sa svojim mužem.

⁴ Žena nema vlast nad svojim telom, nego muž, kao što ni muž nema vlast nad svojim telom, nego žena.

⁵ Ne lišavajte se bračnih odnosa, osim po dogovoru, i to na neko vreme, da biste mogli da se posvetite molitvi. Nakon toga se vratite bračnim odnosima, da vas Satana ne iskuša zbog vaše neuzdržljivosti.

⁶ Ovo što kažem nije zapovest, nego dopuštenje.

* **6:9** *Ženskasti i pederasti* je prevod grčkih reči koje označavaju aktivne i pasivne partnere u homoseksualnom odnosu. U starijim prevodima *mekoputnici i muškoložnici*.

⁷ Ja bih hteo da svi ljudi budu kao ja. Ipak, svako ima svoj dar od Boga, jedan ovakav, drugi onakav.

⁸ A neoženjenima i udovicama kažem: dobro je ako ostanu bezbračni kao ja.

⁹ Ali ako ne mogu da se uzdržavaju, neka stupe u brak, jer je bolje stupiti u brak, nego izgarati *od strasti*.

¹⁰ A onima u braku dajem zapovest koja ne dolazi od mene, nego od Gospoda: žena da se ne razvodi od svoga muža.

¹¹ A ako se već i razvede, neka se ne udaje ponovo, ili neka se vrati svome mužu. Takođe ni muž neka se ne razvodi od svoje žene.

¹² A ostalima kažem ja, a ne Gospod. Ako verujući ima ženu koja ne veruje, a pristaje da živi sa njim, neka se ne razvodi od nje.

¹³ Isto tako, ako žena ima muža koji ne veruje, neka se ne razvodi od njega.

¹⁴ Jer, muž koji ne veruje posvećen je preko svoje žene koja veruje, a tako je i žena koja ne veruje posvećena preko svoga muža koji veruje. Deca bi, inače, bila kao nevernička deca, a ovako su posvećena.

¹⁵ A ako neverujući *supružnik* hoće da se razvede, neka se razvede. U tom slučaju, muž koji veruje ili žena koja veruje nisu obavezni da ostanu u braku. Bog nas je, naime, pozvao da živimo u miru.

¹⁶ Ko zna, ženo, nećeš li spasti muža, ili ko zna, mužu, nećeš li spasti ženu?

¹⁷ Bilo kako bilo, neka svako živi u skladu s prilikama koje mu je Gospod dodelio, odnosno na koje vas je on pozvao. Ovo uputstvo dajem svim crkvama.

¹⁸ Ako je neko bio obrezan pre nego što ga je Bog pozvao, neka ne prikriva tragove obrezanja. Tako i čovek koji nije bio obrezan pre nego što ga je Bog pozvao, neka se ne obrezuje.

¹⁹ Da li je čovek obrezan ili neobrezan, ne igra nikakvu ulogu. Važno je samo držati se Božijih zapovesti.

²⁰ Neka svako ostane u prilikama u kojima ga je Božiji poziv zatekao.

²¹ Jesi li rob? Neka te to ne brine. Ali, ako možeš da postaneš slobodan, iskoristi priliku.

²² Jer, koga je Gospod pozvao kada je bio rob, tog je Gospod učinio slobodnim. A onaj koga je Gospod pozvao kao slobodnoga, rob je Hristov.

²³ *Skupo* ste otkupljeni; ne budite robovi ljudima.

²⁴ Braćo, neka svako ostane pred Bogom u prilikama u kojima ga je *Božiji* poziv zatekao.

²⁵ A za neudate devojke nemam nikakvu zapovest od Gospoda. Ipak, dajem svoje mišljenje kao čovek koga je Bog, po svome milosrđu, učinio vrednim poverenja.

²⁶ Mislim da je zbog sadašnje nevolje bolje za čoveka da ostane u prilikama u kojima se nalazi.

²⁷ Ako imaš ženu, ne razvodi se od nje. Ako nemaš ženu, ne traži je.

²⁸ No, ako se i oženiš, ne činiš greh, a tako i devojka ako se uda, ne čini greh. Ipak, oni koji stupaju u brak iskusiće nevolje ovozemaljskog života, a ja želim da vas poštediti toga.

²⁹ Ono što hoću da kažem, braćo, je ovo: određeno vreme se primaklo; od sada oni koji imaju ženu, neka žive kao da je nemaju;

³⁰ oni koji tuguju, kao da ne tuguju, oni koji se raduju, kao da se ne raduju, i oni koji kupuju, kao da nemaju ništa,

³¹ i koji posluju u svetu, kao da ne posluju. Jer prolazi oblik ovoga sveta.

³² Hteo bih, naime, da ste lišeni briga. Bezbračni se brine za Gospodnje stvari, to jest, kako da ugodi Gospodu.

³³ A onaj koji je u braku brine se za ovozemaljske stvari, naime, kako da ugodi svojoj ženi,

³⁴ te je podeljen u sebi. A neudata žena ili devojka brine se za Gospodnje stvari, da bude posvećena i telom i duhom. Udata žena, pak, brine se za ovozemaljske stvari, naime, kako da ugodi svome mužu.

³⁵ Govorim ovo za vaše dobro. Ne želim time da vam postavim ograničenja, nego da vas uputim na čestitu i nesmetanu predanost Gospodu.

³⁶ Ako neko misli da neprilično postupa prema devojci za koju je veren, te ako ona zalazi u godine, a i on oseća da treba da se ženi, neka učini po svojoj volji; ne čini nikakav greh. Neka stupe u brak.

³⁷ Ali ko čvrsto ostane pri svojoj odluci i nema potrebe, nego vlada svojom voljom, te je rešio u svom srcu da ne ženi svoju verenicu, dobro čini.

³⁸ Tako, onaj koji oženi svoju verenicu, čini dobro; a onaj koji je ne oženi, čini bolje.

³⁹ Žena je vezana dok god je njen muž živ. Ako joj muž umre, slobodna je da se uda za koga hoće, ali samo za onog koji je u Gospodu.

⁴⁰ Ipak, po mom mišljenju, blaženija je ako se ne uda. Uostalom, mislim da i ja imam Božijega Duha.

8

O hrani koja se prinosi idolima

¹ A sada o *hrani* koja se prinosi idolima. Znamo da svi imamo znanje. Ali znanje dovodi do oholosti, dok ljubav izgrađuje.

² Ako neko misli da nešto zna, još uvek ne zna onako kako bi trebalo da zna.

³ A ko voli Boga, njega *Bog* poznaje.

⁴ A što se tiče hrane žrtvovane idolima, znamo da idol ne *predstavlja* ništa i da nema drugog Boga osim jednoga.

⁵ Čak i da ima takozvanih bogova, kao što se tvrdi da ima mnogo bogova i gospodara – bilo na nebu bilo na zemlji,

⁶ mi imamo jednog Boga i Oca od koga sve potiče, i kome i mi pripadamo, i jednoga Gospoda, Isusa Hrista, po kome je sve *postalo*, i po kome i mi *postojimo*.

⁷ Međutim, nemaju svi to znanje. Neki su se toliko navikli da služe idolima, da kada jedu takvu hranu, jedu je kao da je prinesena idolima, pa se tako njihova slaba savest kalja.

⁸ Hrana nas neće dovesti bliže Bogu, jer niti smo na gubitku ako ne jedemo, niti smo na dobitku ako jedemo.

⁹ Gledajte samo da vaša sloboda ne bude kamen spoticanja za one koji su slabi.

¹⁰ Jer ako neko vidi tebe, koji imaš znanje, za trpezom u idolskom hramu, neće li se, zbog svoje slabe savesti, ohrabriti da jede *hranu* žrtvovanu idolima?

¹¹ I tako zbog tvog znanja propada taj slabi, tvoj brat za koga je Hristos umro.

¹² Jer time što grešite protiv svoje braće udarajući po njihovoj slaboju savesti, grešite i protiv Hrista.

¹³ Stoga, ako hrana navodi na greh moga brata, radije neću jesti meso doveka, da ga ne bih naveo na greh.

9

Kakva prava imaju apostoli?

¹ Zar nisam slobodan? Zar nisam apostol? Nisam li video našeg Gospoda Isusa? Niste li vi moje delo u radu za Gospoda?

² Jer, ako drugima i nisam apostol, vama jesam. Vi ste, naime, dokaz moje apostolske službe za Gospoda.

³ To je moja odbrana pred svima koji me ispituju.

⁴ Zar nemamo prava da jedemo i pijemo?

⁵ Zar nemamo prava da vodimo sa sobom svoje žene, kao što to čine ostali apostoli, braća našega Gospoda, pa i sam Kifa?

⁶ Ili, zar samo ja i Varnava moramo da radimo da bismo se izdržavali?

⁷ Ko služi vojsku o svom trošku? Ili, ko sadi vinograd, a ne jede grožđe iz vinograda? Ili, ko napasa stado, a ne pije mleko od stada?

⁸ Da možda ne govorim po ljudskoj *mudrosti*, ili o ovome govori i Zakon?

⁹ Jer Mojsije je napisao u Zakonu: „Ne zavezuj usta volu kad vrše.“ Zar je Bogu stalo do volova?

¹⁰ Ne kaže li to upravo radi nas? To je napisano baš radi nas, jer orač treba da ore u nadi, i onaj koji vrše treba da vrše u nadi da će dobiti svoj deo od uroda.

¹¹ Ako smo mi vama posejali duhovna *dobra*, zar je mnogo ako žanjemo vaša zemaljska *dobra*?

¹² Jer ako drugi polažu prava da ih pomažete vašim dobrima, nemamo li mi više prava na to?

Ipak, mi se nismo koristili ovim pravom, nego sve podnosimo, da ne bismo postavili prepreku propovedanju Radosne vesti o Hristu.

¹³ Zar ne znate da oni koji obavljaju hramsku službu, od hrama dobijaju hranu, i da oni koji služe kod žrtvenika, od žrtvenika dobijaju svoj deo?

¹⁴ Isto tako je Gospod zapovedio da oni koji propovedaju Radosnu vest treba da dobijaju platu za to.

¹⁵ Ja se, pak, ničim od ovoga nisam koristio. Međutim, nisam ovo napisao da biste me vi plaćali. Radije bih umro, nego da me neko liši onoga čime se ponosim.

¹⁶ Ja se, naime, ne ponosim propovedanjem Radosne vesti, jer mi je to stavljeno u dužnost. Naime, teško meni ako je ne propovedam!

¹⁷ Jer, ako to činim po svom izboru, dobiću nagradu; a ako to ne činim po svom izboru, to znači da mi je poverena dužnost.

¹⁸ Šta je, dakle, moja nagrada? *Moja nagrada je* da besplatno propovedam Radosnu vest, ne služeći se svojim pravom *na platu*.

¹⁹ Jer, iako nisam dužan da služim nikome, učinio sam sebe slugom svima, da bih pridobio mnoge.

²⁰ Za Jevreje sam bio Jevrejin, da bih mnoge od njih pridobio; za one koji žive po Zakonu, bio sam kao onaj koji živi po Zakonu, iako ne živim po Zakonu, da bih pridobio njih koji žive po Zakonu.

²¹ Za one koji ne žive po Zakonu, bio sam kao onaj koji ne živi po Zakonu, da bih pridobio njih koji ne žive po Zakonu, iako ne živim bez Božijeg Zakona. Ja, naime, živim po Hristovom zakonu.

²² Za slabe sam bio slab, da bih pridobio slabe. Svima sam postao sve, da po svaku cenu spasem neke.

²³ Sve to činim radi Radosne vesti, da učestvujem u njenim *blagoslovima*.

²⁴ Zar ne znate da na trkalištu trče svi takmičari, ali samo jedan dobija nagradu? Tako i vi trčite da je dobijete.

²⁵ Svaki takmičar se trudi svim silama da pobedi. Oni to čine da dobiju raspadljiv venac, a mi da dobijemo neraspadljiv venac.

²⁶ Zato ja ne trčim besciljno, niti udaram u prazno,

²⁷ nego bespoštedno naprežem svoje telo i potčinjavam ga, da se ne bih ja, koji propovedam Radosnu vest drugima, pokazao kao nedostojan.

¹ Neću da vam ostane nepoznato, braćo, da su naši preci bili zaštićeni oblakom i da su svi prošli kroz more,

² te su svi bili u Mojsija kršteni u oblaku i moru.

³ Takođe su svi jeli istu duhovnu hranu,

⁴ i svi su pili isto duhovno piće, jer su pili iz duhovne stene koja ih je pratila, a ta stena je bila Hristos.

⁵ Međutim, mnogi nisu bili ugodni Bogu, pa ih je *Bog* pobio u pustinji.

⁶ Te stvari su se dogodile nama za primer, da ne poželimo zlo kao što su oni poželili.

⁷ Ne budite idolopoklonici kao neki od njih, jer je napisano: „Narod je posedao da jede i pije, i ustao da se zabavlja.“

⁸ I ne odajmo se bludu, kao neki od njih, pa ih je u jedan dan pomrlo dvadeset tri hiljade.

⁹ Takođe, ne iskušavajte Hrista, kao što su ga neki od njih iskušavali, pa su izginuli od zmija.

¹⁰ I ne prigovarajte, kao što su neki od njih prigovarali, pa su izginuli od Uništitelja.

¹¹ Sve ove stvari su se događale njima za primer, ali su zapisane za upozorenje nama, kojima su se poslednja vremena približila.

¹² Zato onaj koji misli da *čvrsto* stoji, neka pazi da ne padne.

¹³ Nije vas snašlo neko iskušenje koje ne snalazi sve ljude. Ali Bog je veran; on neće dozvoliti da budete izloženi iskušenjima više nego što možete da podnesete, nego će okončati iskušenja da možete izdržati.

Idolopoklonstvo i Gospodnja večera

¹⁴ Stoga, voljeni moji, bežite od idolopoklonstva.

¹⁵ Govorim vam kao mudrima: sami prosudite šta vam govorim.

¹⁶ Zar čaša blagoslova za koju zahvaljujemo Bogu, ne predstavlja zajedništvo koje imamo po krvi Hristovoj? Zar hleb koji lomimo ne predstavlja zajedništvo koje imamo po telu Hristovom?

¹⁷ I pošto je jedan hleb, mi mnogi činimo jedno telo, jer jedan hleb delimo.

¹⁸ Obratite pažnju na one koji su Izrailjci po telu: nisu li oni koji jedu od hramskih žrtava isti oni koji zajedno prinosе žrtvu Bogu na žrtveniku?

¹⁹ Šta time hoću da kažem? Da je hrana koja se prinosi idolima tek samo hrana, ili da je idol tek samo idol?

²⁰ *Ne!* Ono što *mnogobošci* žrtvuju, zlim duhovima žrtvuju, a ja neću da imate zajedništvo sa zlim duhovima.

²¹ Ne možete piti iz Gospodnje čaše i iz čaše zlih duhova; ne možete jesti za Gospodnjom trpezom i za trpezom zlih duhova.

²² Ili, zar ćemo izazivati Gospoda? Da nismo jači od njega?

²³ *Kažete:* „Sve je dozvoljeno.“ Ipak, nije sve na korist. „Sve je dozvoljeno.“ Ipak, sve ne izgrađuje.

²⁴ Ne gledajte samo svoju korist, već i korist drugih.

²⁵ Jedite sve što se prodaje na tržnici, ništa ne ispitujući radi svoje savesti.

²⁶ Jer, „Gospodu pripada zemlja i sve što je na njoj.“

²⁷ Ako vas neki nevernik pozove na obed, i vi hoćete da idete, jedite sve što se iznese pred vas ništa ne ispitujući zbog savesti.

²⁸ Ali, ako vam neko kaže: „Ova hrana je bila žrtvovana idolima“, onda ne jedite zbog onoga koji vam je to dao do znanja, a i radi savesti;

²⁹ ne mislim radi vaše savesti, već radi njegove. Pitajte se: „Zašto da nečija savest određuje moju slobodu?“

³⁰ Ako ja jedem sa zahvaljivanjem, zašto da me osuđuju za ono za šta zahvaljujem?“

³¹ Zato, bilo da jedete, pijete ili činite nešto drugo, sve činite Bogu na slavu.

³² Ponašajte se besprekorno kako prema Jevrejima i Grcima, tako i prema Crkvi Božijoj.

³³ Naime, i ja svima ugađam u svemu, ne gledajući svoju korist, nego korist drugih, da bi mnogi bili spaseni.

11

¹ Uzmite mene za primer, kao što ja uzimam Hrista za primer.

Pokrivanje glave na bogoslužjenju

² Pohvalno je to što me se u svemu sećate i što držite predanja onako kako sam vam preneo.

³ Ali hoću da znate da je Hristos glava svakom mužu, da je muž glava ženi, a Bog Hristu.

⁴ Svaki muž koji se moli ili prorokuje pokrivene glave, sramoti svoju glavu.

⁵ Isto tako i svaka žena koja se moli ili prorokuje nepokrivene glave, sramoti svoju glavu, jer je ista kao i ošišana.

⁶ Ako žena ne pokriva glavu, neka se ošiša. Ali pošto je sramota za ženu da se šiša i brije, neka pokriva glavu.

⁷ Muž, pak, ne treba da pokriva glavu, zato što on odražava lik i slavu Božiju. A žena odražava muževljevu slavu.

⁸ Muškarac, naime, nije postao od žene, nego žena od muškarca.

⁹ I nije muškarac stvoren radi žene, nego žena radi muškarca.

¹⁰ Zbog toga, a i zbog anđela, žena mora da ima znak na svojoj glavi da je pod vlašću.

¹¹ Međutim, u Gospodu, niti je žena nezavisna od muža, niti je muž nezavisan od žene.

¹² Jer, kao što je žena postala od muškarca, tako se i muškarac rađa od žene, a sve to dolazi od Boga.

¹³ Prosudite sami: priliči li ženi da se moli nepokrivene glave?

¹⁴ Ne uči li vas i sama priroda da je sramota za čoveka da ima dugu kosu?

¹⁵ A zar ženi nije na ponos da ima dugu kosu? Kosa joj je, naime, data umesto vela.

¹⁶ A ako je nekome do prepirke, mi nemamo takav običaj, a ni ostale crkve Božije.

Večera Gospodnja

¹⁷ Ipak, ne mogu da vas pohvalim za ono što vam sada nalažem, jer vaše sastajanje ne ide na bolje, nego na gore.

¹⁸ Prvo, čujem da među vama ima podele kada se okupljate kao crkva, što delimično i verujem.

¹⁹ Najzad, treba da bude podela među vama da se pokažu oni koji su valjani.

²⁰ Dakle, kada se okupljate, ne jede se večera Gospodnja.

²¹ Naime, svako uzima svoju večeru, te jedan gladije, a drugi se opija.

²² Zar nemate kuću da jedete i pijete? Ili, zar prezirete Crkvu Božiju i posramljujete one koji nemaju? Šta da vam kažem? Treba li da vas pohvalim? Za ovo ne mogu da vas pohvalim.

²³ Ja sam, naime, primio *učenje* od Gospoda koje sam i vama predao: da je Gospod Isus one noći kada je bio predat uzeo hleb,

²⁴ zahvalio *Bogu* i prelomio ga, rekavši: „Ovo je moje telo koje se *daje* za vas. Ovo činite meni na spomen.“

²⁵ Tako je uzeo i čašu posle večere i rekao: „Ova čaša je Novi savez po mojoj krvi. Kad god je pijete, činite to meni na spomen.“

²⁶ Zaista, kad god jedete hleb i pijete čašu, navešćujete smrt Gospodnju dok se on ne vrati.

²⁷ Zato ko nedostojno jede hleb i pije čašu, biće kriv za greh protiv tela i krvi Gospodnje.

²⁸ Neka se, dakle, svako prvo preispita, pa tek onda neka jede od hleba i pije iz čaše.

²⁹ Jer, ko jede i pije, a ne razazna je u tome telo *Gospodnje*, navlači na sebe osudu kad jede i pije.

³⁰ Zato ima mnogo nemoćnih i bolesnih među vama, a neki su i umrli.*

³¹ Ako bismo sami sebi sudili, *Gospod* nam ne bi sudio.

³² Ipak, kad nas *Gospod* sudi, on nas i odgaja, da ne budemo osuđeni sa svetom.

³³ Zato, braćo moja, kada se okupite da jedete, pričekajte jedni druge.

³⁴ Ako je neko gladan, neka jede kući, da ne dođete pod Božiju osudu kada se sastanete. A što se tiče ostalih stvari, daću vam uputstva kad dođem.

12

O darovima Svetoga Duha

¹ Ne želim, braćo, da budete u neznanju po pitanju duhovnih *darova*.

² Zna te da ste, kao bivši mnogobošci, bili zavedeni, te ste služili nemim idolima.

³ Zato vam obznanjujem: niko ko je vođen Božijim Duhom, ne može da kaže: „Proklet bio Isus.“ Isto tako, niko ne može da kaže: „Isus je *Gospod*“, ako nije vođen Svetim Duhom.

⁴ Darovi su različiti, ali je isti Duh.

⁵ Ima i različitih službi, ali je isti *Gospod*.

⁶ Ima razlike i u delovanjima, ali je isti Bog koji kroz njih deluje u svakome.

⁷ A Duh na svakome pokazuje svoje dejstvo radi zajedničke koristi.

⁸ Jednome Duh daje dar mudrog savetovanja, dok drugome isti Duh daje dar saopštavanja posebnog znanja.

⁹ Jednome Duh daje dar vere, dok drugome isti Duh daje dar isceljivanja.

¹⁰ Jednome *Duh* daje dar da čini čuda, a drugome dar proroštva. Nekome daje dar razlikovanja duhova, nekome da govori *drugim* jezicima, a nekome da tumači te jezike.

¹¹ Sve ovo čini jedan te isti Duh, koji po svojoj volji dodeljuje dar svakom pojedincu.

Jedno telo - mnogi udovi

¹² Naime, kao što u telu ima mnogo udova, a svi ti udovi, iako ih je mnogo, čine jedno telo, tako je i sa Hristom.

¹³ Jer, po Duhu smo svi mi kršteni u jedno telo. Bilo Jevreji ili Grci, bilo robovi ili slobodni, svi smo napojeni jednim Duhom.

¹⁴ Jer jedan ud ne čini telo, nego mnogi.

¹⁵ Ako noga kaže: „Pošto nisam ruka, ne pripadam telu“, zar ipak ne pripada telu?

¹⁶ I ako uho kaže: „Pošto nisam oko, ne pripadam telu“, zar ipak ne pripada telu?

¹⁷ Ako bi celo telo bilo oko, gde bi bio sluh? *Ili* ako bi celo *telo* bilo uho, gde bi bilo čulo mirisa?

¹⁸ A Bog je postavio svaki deo tela onako kako je on hteo.

¹⁹ Gde bi bilo telo da su svi oni samo jedan deo *tela*?

²⁰ No, *stvari stoje ovako*: ima mnogo delova *tela*, ali je telo jedno.

²¹ Oko ne može da kaže ruci: „Ne trebaš mi!“, niti glava nogama: „Ne trebate mi!“

²² Šta više, i naizgled slabi delovi tela su neophodni.

²³ Pa čak i sa delovima *tela* koji nam se čine manje vrednim postupamo s punim uvažavanjem. I sa stidnim *delovima tela* postupamo s većom pristojnošću,

²⁴ koja nije potrebna drugim *delovima tela*. Bog je, naime, tako sastavio telo, da je neuglednijim delovima tela dao posebnu čast,

²⁵ da ne bude podele u telu, nego da se delovi *tela* jednako brinu jedni za druge.

²⁶ Ako jedan deo *tela* pati, pate i svi ostali; ako se jednom delu *tela* ukazuje čast, sa njim se raduju i svi ostali.

²⁷ Dakle, vi ste telo Hristovo i delovi *tela* pojedinačno.

* **11:30** Doslovno: *usnuli*.

²⁸ A Bog je u Crkvi postavio prvo apostole, drugo proroke, treće učitelje; zatim čudotvorce, iscelitelje, pomagače, one sa darom upravljanja, *te one sa darom govorenja drugih jezika.*

²⁹ Jesu li svi apostoli? Jesu li svi proroci? Jesu li svi učitelji? Jesu li svi čudotvorci?

³⁰ Zar svi poseduju dar isceljivanja? Zar svi govore *drugim* jezicima? Zar svi tumače jezike?

³¹ Revnosno težite za višim darovima!
Ja ću vam, pak, pokazati najbolji put.

13

Himna ljubavi

¹ Ako govorim ljudskim i anđeoskim jezicima, a nemam ljubavi, onda sam kao metal što odjekuje i činele što zveče.

² I ako imam i dar proroštva, i da znam sve tajne i sva znanja, i povrhu toga da imam svu veru planine da premeštam, a ljubavi da nemam – ništa sam.

³ Pa da i razdelim sve što imam, da i telo svoje predam, da bih se hvalio, a ljubavi nemam – ništa mi ne koristi.

⁴ Ljubav je strpljiva, ljubazna, ne zavidi, ne hvali se, nije ohola,

⁵ ne ponaša se nepristojno, ne traži svoje, ne žesti se, ne pamti zlo,

⁶ ne raduje se nepravdi, a raduje se istini,

⁷ sve podnosi, nikada ne prestaje da veruje, svemu se nada, sve izdržava;

⁸ ljubav nikad ne prestaje. Proroštva će se ugasiti, jezici će prestati, znanje će se okončati.

⁹ Jer nepotpuno znamo i nepotpuno prorokujemo.

¹⁰ A kad dođe ono potpuno, okončaće se ono nepotpuno.

¹¹ Kad sam bio dete, govorio sam kao dete, mislio sam i razmišljao kao dete. A kad sam odrastao, završio sam sa detinjstvom.

¹² Sada vidimo nejasno, kao u ogledalu*, a onda ćemo videti licem u lice. Sada znam nepotpuno, a onda ću znati potpuno, kao što sam i sam sebi poznat.

¹³ A sada ostaje ovo troje: vera, nada i ljubav; a najveća od njih je ljubav.

14

Jezici i proroštvo

¹ Težite za ljubavlju, pokažite revnost za duhovne *darove*, a posebno da prorokujete.

² Naime, ko govori *drugim* jezikom, ne govori ljudima, već Bogu, jer ga niko ne razume, pošto on govori tajne.

³ A ko prorokuje, govori ljudima na izgradnju, ohrabrenje i utehu.

⁴ Ko govori *drugim* jezikom, izgrađuje samo sebe, a ko prorokuje, izgrađuje crkvu.

⁵ Hteo bih da svi govorite *drugim* jezicima, ali još više da prorokujete, jer je onaj koji prorokuje korisniji od onoga što govori *drugim* jezicima, osim ako ih tumači, da bi crkva mogla da se izgrađuje.

⁶ Ako vam ja, braćo, dođem i govorim *drugim* jezicima, kakvu ćete korist imati od toga, ako vam uz to ne saopštim bilo otkrivenje ili znanje, bilo proroštvo ili pouku?

⁷ Ako neživi *instrumenti* koji daju zvuk, svirala ili harfa, ne prave razliku u tonovima, ko će znati šta se svira?

⁸ Ili ako truba ispusti nejasan zvuk, ko će se spremi za boj?

⁹ Isto tako, ako govorite *drugim* jezikom koji nije razumljiv, ko će znati šta je izrečeno? Govorićete u vetar.

* **13:12** Ogledala u drevna vremena se nisu pravila od istog materijala kao danas, već od fino obrađenog i izglanog metala. Odras koji je takvo ogledalo davalo nije bio jasan kao u modernim ogledalima.

¹⁰ Zaista, na svetu ima toliko jezika, i svaki od njih ima značenje.

¹¹ Prema tome, ako ne znam šta jezik znači, biću stranac onome koji govori, a i on će meni biti stranac.

¹² Isto tako i vi, pošto već pokazujete revnost za duhovne *darove*, nastojte da obilujete u *onim darovima* koji izgrađuju crkvu.

¹³ Zato onaj koji govori *drugim* jezikom, neka se moli da može da ga protumači.

¹⁴ Naime, ako se ja molim *drugim* jezikom, moj duh se moli, ali moj um ostaje bez koristi.

¹⁵ Šta, dakle, *da činim*? Moliću se duhom, ali moliću se i umom, pevaću hvalospeve duhom, ali pevaću hvalospeve i umom.

¹⁶ Jer ako ti blagosiljaš *Boga* Duhom, kako će neupućeni reći „amin“ na tvoje zahvaljivanje, kad ne zna šta govoriš?

¹⁷ Doduše, ti lepo zahvaljuješ Bogu, ali se drugi ne izgrađuje.

¹⁸ Zahvalan sam Bogu što govorim *drugim* jezicima više od svih vas.

¹⁹ Ipak, u crkvi ću radije reći pet razumljivih reči da se svi pouče, nego deset hiljada reči *drugim* jezikom.

²⁰ Braćo, ne razmišljajte detinjasto, ali budite kao mala deca koja nisu vična zlu. U mislima, pak, budite zreli.

²¹ U Zakonu je napisano:

„Preko onih koji govore drugim jezicima,
i usana tuđinaca,
govoriću ovome narodu,
ali me ni onda neće poslušati – govori Gospod.“

²² Tako *drugi* jezici nisu znak za vernike, nego za nevernike. Međutim, proroštvo je za vernike, a ne za nevernike.

²³ Ako se, dakle, sva crkva okupi, pa svi počnu da govore *drugim* jezicima, a pritom uđu neupućeni ili neverni, neće li reći da ste ludi?

²⁴ Ali, ako neupućeni ili nevernik naiđe, a svi prorokuju, sve ga kori, sve ga osuđuje,

²⁵ tada se obelodanjuju tajne njegovog srca. Tako će pasti ničice i pokloniti se Bogu, pa će ispovediti da je Bog zaista u vama.

Red u crkvi

²⁶ Šta, dakle, *da činimo*, braćo? Kad se okupljate, svako ima nešto: neko psalam, neko pouku, neko otkrivenje, neko *drugi* jezik, neko *dar* tumačenja *tog drugog jezika*. Neka sve bude na izgradnju.

²⁷ Ako neko govori *drugim* jezikom, neka govore dvojica, najviše trojica, i to redom, a jedan neka tumači.

²⁸ Ukoliko nema tumača, neka ćuti u crkvi, pa neka govori sam sebi i Bogu.

²⁹ Što se tiče proroka, neka govore dvojica ili trojica, a ostali neka prosuđuju.

³⁰ Ako se drugom koji tu sedi nešto otkrije, prvi neka ćuti.

³¹ Svi, naime, možete da prorokujete, jedan po jedan, da se svi pouče i ohrabre.

³² Proročki duhovi pokoravaju se prorocima.

³³ Jer Bog nije *Bog* nereda, nego mira.

Kao što je u svim crkvama,

³⁴ žene treba da ćute u crkvi. Njima nije dozvoljeno da govore; one treba da se pokoravaju, kao što Zakon nalaže.

³⁵ A ako žele da nauče nešto, neka kući pitaju svoje muževe, jer ne priliči ženi da govori u crkvi.

³⁶ Ili da nije Božija reč od vas potekla? Ili ste vi jedini do kojih je ona došla?

³⁷ Ako neko misli da je prorok, ili duhovan, treba da shvati da je ovo što vam pišem zapovest od Gospoda.

³⁸ Ko ovo ne shvata, ostaje u neznanju.

³⁹ Stoga, braćo, pokažite revnost za prorokovanje, i ne branite da se govori *drugim* jezicima.

⁴⁰ Neka sve bude prikladno i uredno.

15

Vaskrsenje mrtvih

¹ Podsećam vas, braćo, na Radosnu vest koju sam vam navestio, koju ste prihvatili i u kojoj stojite.

² Njome se i spasavate, ako je čvrsto držite onako kako sam vam je navestio, sem ako niste uzalud poverovali.

³ Ja sam vam, naime, na prvom mestu predao ono što sam primio: da je Hristos, saglasno Pismima, umro za naše grehe,

⁴ i da je, saglasno Pismima, sahranjen i vaskrsnut trećeg dana.

⁵ Potom se Hristos ukazao Kifi, a zatim Dvanaestorici.

⁶ Onda se odjednom ukazao pred više od pet stotina braće, od kojih većina živi i danas, a neki su umrli.

⁷ Zatim se ukazao Jakovu, te svim apostolima.

⁸ Na kraju se *Hristos* ukazao i meni, kao nedonoščetu.

⁹ Naime, ja sam najmanji među apostolima, i nisam dostojan da se nazovem apostolom, jer sam progonio Crkvu Božiju.

¹⁰ Ipak, milošću Božijom sam ono što jesam, i njegova milost prema meni nije bila uzaludna. Šta više, potrudio sam se više od svih njih, ali ne ja, nego Božija milost sa mnom.

¹¹ Svejedno, bio ja ili oni, tako propovedamo i tako ste poverovali.

¹² Ako se propoveda da je Hristos vaskrsao iz mrtvih, kako onda neki od vas tvrde da nema vaskrsenja mrtvih?

¹³ Ako nema vaskrsenja mrtvih, onda ni Hristos nije vaskrsao,

¹⁴ a ako Hristos nije vaskrsao, uzaludno je naše propovedanje, uzaludna je i vaša vera.

¹⁵ Ako mrtvi ne vaskrsavaju, onda smo se i mi pokazali kao lažni svedoci Božiji, jer smo svedočili da je Bog vaskrsao Hrista, koga nije vaskrsao.

¹⁶ Ako mrtvi ne vaskrsavaju, onda ni Hristos nije vaskrsao.

¹⁷ A ako Hristos nije vaskrsao, uzaludna je vaša vera, jer ste još uvek u svojim gresima.

¹⁸ Po tome su propali i oni koji su usnuli u Hristu.

¹⁹ Jer, ako samo u ovom životu polažemo nadu u Hrista, jadniji smo od svih ljudi.

²⁰ Ali Hristos je vaskrsao iz mrtvih, prvi među umrlima!

²¹ Jer, kao što je smrt došla posredstvom čoveka, tako je i vaskrsenje iz mrtvih došlo posredstvom čoveka.

²² Naime, kao što u Adamu svi umiru, tako će svi koji su u Hristu oživeti,

²³ svako po svom redu: Hristos je prvi, a zatim, kad on dođe, i oni koji mu pripadaju.

²⁴ Potom nastupa kraj, kada *Hristos* uništi svako glavarstvo, i svaku vlast i silu, te preda Carstvo Bogu Ocu.

²⁵ On, naime, treba da vlada dok ne položi sve neprijatelje pod svoje noge.

²⁶ Smrt će biti uništena kao poslednji neprijatelj.

²⁷ Jer, *Bog* je sve pokorio njemu pod noge. A kad kaže da je sve pokoreno, jasno je da je pokoreno sve osim *Boga*, koji mu je sve pokorio.

²⁸ A kad mu sve bude pokoreno, onda će se i Sin pokoriti onome koji mu je sve pokorio, da Bog bude sve u svemu.

²⁹ Šta onda čine oni koji se krštavaju za mrtve? Ako mrtvi ne uskrsavaju, zašto se krste za njih?

³⁰ Zašto smo i mi svaki čas u opasnosti?

³¹ Ja svaki dan umirem, braćo, tako mi vas, moje dike po našem Gospodu Isusu Hristu.

³² Ljudski govoreći, kakvu korist imam od toga što sam se borio sa „zverima“ u Efesu? Ako mrtvi ne vaskrsavaju, onda,

„Da jedemo i pijemo,
jer sutra ćemo da pomremo.“

³³ Ne zavaravajte se: „Loše društvo kvari dobre običaje.“

³⁴ Dođite k sebi i ne grešite više, jer neki ljudi ne znaju Boga. Ovo vam govorim na sramotu.

³⁵ Ipak, neko može da pita: „Kako mrtvi vaskrsavaju? U kakvom će se telu pojaviti?“

³⁶ Bezumniče! Seme koje poseješ ne oživljava ako ne umre.

³⁷ Pa i kada seješ, ne seješ izraslu biljku, nego golo zrno, bilo pšenično ili kakvo drugo.

³⁸ A Bog svakom semenu daje telo kakvo hoće, i to svakom semenu njemu svojstven oblik.

³⁹ Jer nije svako telo isto: ljudsko telo je drugačije od tela zveri, telo zveri je drugačije od tela ptica, a telo ptica je drugačije od *tela* riba.

⁴⁰ Takođe postoje nebeska i zemaljska tela; ali je sjaj nebeskih tela drugačiji od sjaja zemaljskih *tela*.

⁴¹ Sunce ima svoj sjaj, mesec svoj, a zvezde, opet, svoj sjaj. Pa i zvezda se od zvezde razlikuje po sjaju.

⁴² Tako je i sa vaskrsenjem mrtvih. Seje se propadljivo *telo*, a vaskrsava ne-propadljivo;

⁴³ *seje se u sramoti, a vaskrsava u slavi; seje se u slabosti, a vaskrsava u sili;*

⁴⁴ *seje se prirodno telo, a vaskrsava duhovno.*

Ako, naime, postoji prirodno telo, postoji i ono duhovno.

⁴⁵ Jer, ovako je napisano: „Adam, prvi čovek, postade živo biće.“ Poslednji Adam postade Duh koji daje život.

⁴⁶ Ali nije bilo prvo duhovno *telo*, nego prirodno, a zatim duhovno.

⁴⁷ Prvi čovek je zemljan, načinjen od praha zemaljskog, drugi čovek je s neba.

⁴⁸ Kakav je bio zemljani čovek, takvi su i zemljani ljudi; kakav je nebeski čovek, takvi su i oni nebeski.

⁴⁹ I kao što u sebi nosimo sličnost sa zemljanim čovekom, tako ćemo nositi sličnost sa nebeskim čovekom.

⁵⁰ Ovo kažem, braćo, jer telo i krv ne mogu uzeti učešća u Carstvu Božijem, niti može raspadljivo dobiti u posed neraspadljivo.

⁵¹ Evo, saopštavam vam tajnu: nećemo svi umreti, ali ćemo se svi izmeniti,

⁵² odjednom, u tren oka, kad se začuje poslednja truba. Tada će mrtvi vaskrsnuti sa neraspadljivim *telima*, a mi ćemo se izmeniti.

⁵³ Jer, ovo raspadljivo *telo* mora da se promeni u neraspadljivo, ovo smrtno u besmrtno.

⁵⁴ A kad se ovo raspadljivo *telo* promeni u neraspadljivo i ovo smrtno u besmrtno, tada će se ispuniti napisana reč: „Pobeda proždre smrt.“

⁵⁵ „Gde je, smrti, tvoja pobeda?

Gde je, smrti, žalac tvoj?“

⁵⁶ Žalac smrti je greh, a sila greha dolazi od Zakona.

⁵⁷ Ali, hvala Bogu koji nam daje pobedu posredstvom Gospoda našega, Isusa Hrista.

⁵⁸ Stoga, voljena moja braćo, budite čvrsti i nepokolebljivi. Imajte vazda pune ruke posla u službi za Gospoda, znajući da vaš trud u službi za Gospoda nije besplodan.

16

Pomoć za hrišćane u Judeji

¹ Što se tiče priloga za svete, učinite onako kako sam naredio i galatijskim crkvama.

² Svakog prvog dana u nedelji neka svako od vas odvaja na stranu i šteti koliko može, da se novac ne bi sakupljao kad ja dođem.

³ A kad dođem, poslaću s preporukama one koje vi odaberete da odnesu vaš dar u Jerusolim.

⁴ Ako se nađe za shodno da ja idem, oni mogu da mi se pridruže.

Pavlovi planovi

⁵ Vas ću, pak, posetiti kad prođem kroz Makedoniju, budući da putujem preko Makedonije.

⁶ Moguće je da ću se i zadržati kod vas, pa čak i prezimiti, da me otpratite kud god pođem.

⁷ Ne želim, naime, da vas vidim samo u prolazu, nego se nadam da ću neko vreme provesti kod vas, ako Gospod dopusti.

⁸ U Efesu ću ostati do Pedesetnice,

⁹ jer su mi se otvorila velika vrata za uspešan rad, iako imam mnogo protivnika.

¹⁰ Ako Timotej dođe, gledajte da se ne oseća nelagodno sa vama, jer i on obavlja službu za Gospoda kao i ja.

¹¹ Niko, dakle, da ga ne prezre. Ispratite ga u miru da dođe k meni, jer ga očekujem sa braćom.

¹² Što se tiče brata Apolosa, mnogo sam ga molio da dođe k vama sa *drugom* braćom, ali on nije bio voljan da dođe sad. Ipak, doći će kad mu se ukaže prilika.

¹³ Budite budni, stojte u veri, držite se muški, budite jaki!

¹⁴ Sve što činite neka bude u ljubavi.

¹⁵ Vi znate za Stefaninu porodicu, da su oni prvi obraćenici u Ahaji i da su služili potrebama Božijeg naroda. Molim vas, braćo,

¹⁶ da se stavite pod vodstvo takvih kao što su oni i svakog ko sa njima sarađuje i radi.

¹⁷ Radujem se Stefaninom, Fortunatovom i Ahaikovom povratku, jer su mi oni nadoknadili vaše odsustvo.

¹⁸ Oni su, naime, umirili moj duh i vaš. Odajte priznanje takvima.

¹⁹ Pozdravljaju vas crkve u *Maloj* Aziji. Mnogo vas pozdravljaju u Gospodu Akila i Priskila sa crkvom koja se okuplja u njihovom domu.

²⁰ Pozdravljaju vas sva braća. Pozdravite jedni druge svetim poljupcem.

²¹ Ja, Pavle, pišem pozdrav svojom rukom.

²² Ako ko ne voli Gospoda, neka bude proklet. *Marana ta!**

²³ Milost Gospoda Isusa *neka je* sa vama.

²⁴ Moja ljubav *je* sa svima vama u Hristu Isusu. Amin.

* 16:22 Prevedeno sa aramejskog, *Dodi, Gospode naš!*

Druga poslanica Korinćanima

Pavle objašnjava svoje delovanje

¹ Pavle, apostol Isusa Hrista po Božijoj volji, zajedno sa *našim* bratom Timotejem, pozdravlja Božiju crkvu u Korintu, zajedno sa svim svetima širom Ahaje.

² Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.

Bog daje utehu

³ Blagosloven da je Bog i Otac našega Gospoda Isusa Hrista, milosrdni Otac i Bog svake utehe.

⁴ On nas teši u svakoj našoj nevolji, da bismo i mi mogli da tešimo one koji su u nevoljama, onom utehom kojom nas same Bog teši.

⁵ Jer, kao što izobilno učestvujemo u Hristovim patnjama, tako primamo i izobilje utehe posredstvom Hrista.

⁶ Ako smo pritisnuti nevoljama, to je za vašu utehu i spasenje, ako primamo utehu od Boga, to je radi vaše utehe. Ta uteha se pokazuje kada strpljivo podnosite iste patnje koje i mi podnosimo.

⁷ Čvrsta je nada koju polažemo u vas, jer znamo da učestvujete kako u našim patnjama, tako i u našoj utesi.

⁸ Hoćemo, naime, da znate, braćo, da je nevolja koja nas je snašla u *Maloj Aziji* toliko prevazilazila naše snage, da smo izgubili svaku nadu da ćemo ostati u životu.

⁹ U stvari, u sebi smo se već pomirili sa smrtnom kaznom, da se ne bismo pouzdali u same sebe, nego u Boga koji vaskrsava mrtve.

¹⁰ On nas je izbavio od smrtno opasnosti i izbaviće nas, jer smo se u njega pouzdali da će nas i dalje izbavljati.

¹¹ A i vi ćete nam priteći u pomoć molitvom, da bi mnogi ljudi zahvaljivali Bogu na milosti koju nam je darovao posredovanjem mnogih.

Pavle odlaže posetu korintskoj crkvi

¹² Ovo je naš ponos: naša savest koja svedoči da smo u svetu živeli u Božijoj svetosti i iskrenosti, ne po ljudskoj mudrosti, nego po Božijoj milosti, a naročito među vama.

¹³ Ne pišemo vam, naime, ništa drugo osim onoga što možete da pročitate ili da razumete. Nadam se da ćete to jednom u potpunosti razumeti,

¹⁴ ukoliko nas sada niste do kraja razumeli. Jer, na dan Gospoda Isusa vi ćete biti nama na ponos, kao i mi vama.

¹⁵ S tim uverenjem nameravao sam da dođem prvo k vama, na vaše dvostruko zadovoljstvo.

¹⁶ Hteo sam da vas posetim na svom putu za Makedoniju, i da vam ponovo dođem po povratku iz Makedonije, pa da me vi otpratite do Judeje.

¹⁷ Jesam li se, dakle, ponašao lakomisleno kad sam to nameravao? Ili, možda, nameravam da, poput ljudi u svetu, najpre kažem „da, jeste“, a onda „ne, nije?“

¹⁸ Bog je pouzdani svedok da poruka koju smo vam navestili nije bila i „jeste“ i „nije.“

¹⁹ Jer Sin Božiji, Isus Hristos, koga smo vam ja, Silvan i Timotej navestili, nije bio i „jeste“ i „nije“, nego je u njemu bilo „jeste.“

²⁰ Jer sva Božija obećanja nalaze svoju potvrdu u Hristu. Zato i govorimo „amin“ kada slavimo Boga po Isusu Hristu.

²¹ A Bog je taj koji nas zajedno sa vama čini čvrstima po Hristu. On nas je pomazao

²² i stavio svoj pečat na nas, i dao svoga Duha u naša srca kao zalog.

²³ Pozivam Boga za svedoka – na svoju dušu: u Korint nisam došao samo zato da bih vas poštdeo.

²⁴ Mi, naime, ne gospodarimo vašom verom, nego zajedno sa vama učestvujemo u vašoj radosti, zato što ste čvrsti u veri.

2

¹ Odlučio sam, naime, da vam moj dolazak ne priredi ponovo žalost.

² Jer ako ja vas ožalostim, ko će mene da obraduje? Da neće onaj koga ja ožalostim?

³ Ovo sam vam napisao baš zato da me ne bi, prilikom mog dolaska, ožalostili oni koji bi trebalo da mi pričine radost. Uveren sam, naime, da je moja radost – radost svih vas.

⁴ Pisao sam vam ovo uz mnoge suze, iz velike nevolje i sa strepnjom u srcu, ne da vas ožalostim, nego da vam dam do znanja koliko je obilna ljubav koju imam za vas.

Onome ko je sagrešio treba oprostiti

⁵ Ako je neko kome naneo žalost, nije je naneo meni, nego donekle, da ne preteram, svima vama.

⁶ Tom čoveku je dovoljan ukor većine.

⁷ Zato mu vi radije oprostite i utešite ga, da ga ne slomi prevelika žalost.

⁸ Stoga vas molim da potvrdite svoju ljubav za njega.

⁹ Ovo sam vam pisao da proverim kakvi ste i da li ste u svemu poslušni.

¹⁰ Kome, dakle, vi oprostite, *tome opraštam* i ja. Jer ako sam ja nešto kome oprostio, oprostio sam radi vas pred Hristom,

¹¹ da nas Satana ne prevari. Znamo, naime, kakve su mu namere.

Pavle obrazlaže svoju službu

Apostolsko služenje

¹² Kada sam došao u Troadu da propovedam Radosnu vest o Hristu, Gospod mi je otvorio vrata za rad.

¹³ No, i pored toga duša mi je bila nespokojna što nisam našao Tita, svoga brata. Zato sam se oprostio sa njima i otišao u Makedoniju.

¹⁴ Ali hvala Bogu koji nas u Hristu uvek vodi u poredničjoj povorci, te preko nas svuda širi miris znanja o sebi.

¹⁵ Jer mi smo Hristov ugodni miris među onima koji se spasavaju i među onima koji propadaju.

¹⁶ Onima *koji propadaju*, mi smo zadah smrti koji ubija, a onima *koji se spasavaju*, miomiris koji donosi život. I ko je za sve ovo podoban?

¹⁷ Zaista, mi nismo kao mnogi koji trguju rečju Božijom, nego kao *poslani* od Boga, iskreno propovedamo pred Bogom, kao oni koji su u Hristu.

3

¹ Počinjemo li ponovo da preporučujemo sami sebe? Ili, zar su nam potrebne, kao nekima, pismene preporuke za vas ili od vas?

² Vi ste naše pismo, zapisano u našim srcima, koje poznaju i čitaju svi ljudi.

³ Vi, naime, pokazujete da ste Hristovo pismo, sastavljeno našom službom, pismo koje nije napisano mastilom, nego Duhom živoga Boga, ne na kamenim pločama, nego na pločama ljudskih srca.

⁴ Ovakvo pouzdanje imamo pred Bogom posredstvom Hrista.

⁵ To znači da mi sami nismo u stanju da pripišemo nešto sebi; naša sposobnost dolazi od Boga.

⁶ On nas je osposobio da budemo službenici Novog saveza, ne slova, nego Duha. Jer slovo donosi smrt, a Duh daje život.

⁷ Pa kad je služba smrti, slovima urezana u kamen zasjala takvom slavom da Izrailjci nisu mogli da gledaju u Mojsijevo lice, zbog prolaznog sjaja njegovog lica,

⁸ koliko li će slavnija biti služba koju vrši Duh?

⁹ Jer, ako je služba osude bila slavna, koliko je onda slavnija služba *koja donosi pravednost*?

¹⁰ Zaista, ono što je bilo slavno nije slavno kad se uporedi sa slavom koja ga premašuje.

¹¹ Jer, ako je ono što je prolazno bilo slavno, koliko li je slavnije ono što traje *zauvek*?

¹² Budući da imamo ovakvu nadu, govorimo sasvim slobodno.

¹³ Mi nismo kao Mojsije koji je stavio pokrivalo preko lica da Izrailjci ne bi gledali svršetak prolazne slave.

¹⁴ Uprkos tome, njihov razum je otvrdnuo. I sve do današnjega dana, kada se čita Stari zavet, pokrivalo se ne uklanja, zbog toga što samo u Hristu može da se odstrani.

¹⁵ Tako i danas kad se čita Mojsijevo *Petoknjižje*, pokrivalo zastire njihovo srce.

¹⁶ Ali ako se *neko* obrati Gospodu, pokrivalo spada.

¹⁷ Gospod je Duh, a gde je Duh Gospodnji, *tu je* sloboda.

¹⁸ A svi mi, koji otkrivena lica odražavamo slavu Gospodnju, Duhom se Gospodnjim preobražavamo u njegov lik, iz jednog *stupnja* slave u drugi.

4

Blago u zemljanim posudama

¹ Stoga nismo obeshrabreni, jer nam je *Bog po svom* milosrđu poverio ovu službu.

² Mi smo se odrekli sramnih, tajnih stvari; ne ponašamo se lukavo, niti izvrćemo Božiju reč, nego otvoreno objavljujući istinu, preporučujemo sebe savesti svakog čoveka pred Bogom.

³ A ako je Radosna vest koju objavljujemo zastrta, zastrta je za one koji propadaju.

⁴ Njima je bog ovoga sveta zaslepio nevernički um, da im ne zasvetli svetlost Radosne vesti o slavi Hristovoj, koji je slika Boga.

⁵ Mi, naime, ne propovedamo sami sebe, nego Isusa Hrista kao Gospoda. A o sebi *govorimo kao o* vašim slugama Isusa radi.

⁶ Naime, isti Bog koji je rekao: „Neka zasvetli svetlost iz tame!“, zasvetlio je i u našim srcima, da poznamo Božiju slavu na licu Isusa Hrista.

⁷ Ali ovo blago imamo u zemljanim posudama, da bude jasno da ova izvanredna snaga potiče od Boga, a ne od nas.

⁸ Sa svih strana nas pritiskaju nevolje, ali nas ne slamaju, u nedoumici smo, ali nismo očajni,

⁹ progonjeni smo, ali nismo napušteni, obaraju nas, ali nas ne uništavaju.

¹⁰ Mi uvek na svome telu nosimo smrt Isusovu, da se i život Isusov pokaže na našem telu.

¹¹ Jer, dok god živimo, izloženi smo smrti radi Isusa, da se i život Isusov pokaže na našim smrtnim telima.

¹² Prema tome, smrt deluje u nama, a život u vama.

¹³ I pošto imamo istog Duha vere kao onaj koji je napisao: „Poverovao sam, te zato govorim“, tako i mi verujemo, pa zato govorimo,

¹⁴ jer znamo da će onaj koji je vaskrsao Gospoda Isusa, vaskrsnuti sa njim i nas, te nas zajedno sa vama postaviti uz sebe.

¹⁵ Sve je to radi vas, da se milost *Božija* proširi na mnoge, te da njihovo zahvaljivanje bude izobilno, Bogu na slavu.

¹⁶ Zato se ne predajemo, jer čak i ako se naš spoljašnji čovek raspada, onaj unutrašnji se iz dana u dan obnavlja.

¹⁷ Jer, ova lagana nevolja, koja nas je trenutno snašla, priprema nas za izvanredno i neizmerno, večno izobilje slave.

¹⁸ Mi, naime, ne pridajemo važnost onome što se vidi, nego onome što se ne vidi, jer vidljivo je privremeno, a nevidljivo je večno.

5

Nova tela

¹ Znamo, naime, da ako se zemaljski šator u kome živimo i razruši, imamo stan od Boga, večni dom na nebesima koji nije sagrađen ljudskom rukom.

² Jer, u ovom šatoru uzdišemo i čeznemo da preko njega obučemo na sebe naše nebesko obitavalište.

³ Zaista, kada ga obučemo na sebe, nećemo biti neodeveni*.

⁴ Mi, naime, koji živimo u šatoru *tela*, stenjemo pod njegovim teretom, ali ne želimo da ga se rešimo, nego da preko njega obučemo *ново telo*, tako da život proguta ono što je smrtno.

⁵ A Bog nas je za to pripremio davši nam svoga Duha u залог.

⁶ Zato smo uvek puni pouzdanja, iako znamo da dok god živimo u kući tela, daleko smo od Gospoda.

⁷ Živimo, naime, po veri, a ne po gledanju.

⁸ Ispunjeni, dakle, ovim pouzdanjem, najradije bismo izašli *iz tela* i nastanili se kod Gospoda.

⁹ Zato se trudimo da mu ugodimo, bilo da smo već kod kuće ili u tuđini.

¹⁰ Jer svi mi moramo da se pojavimo pred Hristovim sudom, da svako primi platu za ono što je *za života* činio u telu, bilo dobro ili zlo.

Služba otkupljenja

¹¹ I pošto znamo za strah Gospodnji, uveravamo ljude. Bog nas potpuno poznaje, a nadam se da nas poznaje i vaša savest.

¹² Ne preporučujemo vam opet sami sebe, nego vam dajemo razlog da se ponosite nama, i da imate odgovor za one koji se razmeću pred drugima, a u srcu nisu takvi.

¹³ Jer ako nismo prisebni, to je radi Boga, a ako smo pri sebi, to je radi vas.

¹⁴ Hristova ljubav nas obuzima, jer smo došli do uverenja da je jedan umro za sve, što znači da su svi umrli.

¹⁵ *Hristos* je umro za sve, da živi ne žive više za sebe, nego za njega koji je umro i vaskrsao za njih.

¹⁶ Tako od sada ni o kome ne sudimo po ljudskim merilima. Ako smo i sudili o Hristu po ljudskim merilima, sada to više ne činimo.

¹⁷ Dakle, ako je ko u Hristu, on je novo stvorenje; staro je prošlo, a novo je, evo, nastalo.

¹⁸ Sve ovo dolazi od Boga koji nas je pomirio sa sobom posredstvom Hrista i poverio nam službu pomirenja.

¹⁹ Jer Bog je u Hristu pomirio svet sa sobom; on nije uračunao ljudima njihove prestupe, a nama je poverio *da propovedamo* reč pomirenja.

²⁰ Mi smo Hristovi poslanici, tako što Bog opominje preko nas. Zato vas preklinjemo: pomirite se s Bogom!

²¹ Njega koji nije iskusio greh, *Bog* je učinio *žrtvom za naše* grehe, da u njemu postanemo pravedni pred Bogom.

6

¹ Kao Hristovi saradnici, molimo vas da ne uzimate olako milost Božiju.

² Jer *Bog* govori:

* 5:3 Apostol Pavle upoređuje dušu koja je otišla k Bogu s neodevenošću.

„U vreme povoljno sam te uslišio,
i u dan spasenja sam ti pomogao.“

Evo, sada je pravo vreme, sada je dan spasenja.

³ Mi nikome ne postavljamo prepreke, da niko ne pokudi *našu* službu.

⁴ Naprotiv, u svemu pokazujemo da smo sluge Božije: u velikoj postojanosti, nevoljama, nuždama, teškoćama,

⁵ pod batinama, u tamnicama, pred razjarenom svetinom, u naporima, bdenjima, i postovima,

⁶ u čistoti, znanju, strpljivosti, dobroti, u Svetom Duhu, iskrenoj ljubavi,

⁷ iskrenom govoru, u Božijoj snazi, s oružjem pravednosti s desne i leve strane;

⁸ u slavi i sramoti, sa zlim i dobrim glasom. *Smatraju nas* varalicama, a iskreni *smo*.

⁹ *Mi smo* kao neznanci, a ipak nas poznaju; naizgled umiremo, ali, evo, živimo; kao kažnjeni *smo*, ali nismo pogubljeni;

¹⁰ naizgled *smo* žalosni, ali *smo* uvek radosni; naizgled siromašni, a ipak obogaćujemo mnoge; naizgled kao oni koji nemaju ništa, a ipak imaju sve.

¹¹ Govorimo vam iskreno, Korinćani, srce smo širom otvorili *za vas*.

¹² Naše srce nije tesno za vas, ali je vaše srce tesno za nas.

¹³ Govorim vam kao svojoj deci: proširite, zauzvrat, i vi *svoja srca*.

Ne vucite jaram s nevernicima

¹⁴ Ne vucite jaram s nevernicima. Jer, šta ima pravednost s bezakonjem? Ili kakvo zajedništvo dele svetlo i tama?

¹⁵ U čemu se Hristos slaže s Velijarom? Ili šta je zajedničko verniku i neverniku?

¹⁶ Ima li ikakve saglasnosti između Božijeg hrama i idola? Mi smo, naime, hram živoga Boga, jer Bog je rekao:

„Ja ću živeti u njima i hoditi među njima;

ja ću biti njihov Bog,

a oni će biti moj narod.“

¹⁷ Zato,

„Izađite iz njihove sredine! Odvojte se!

– govori Gospod.

Nečistote ne dotičite,

i ja ću vas primiti.

¹⁸ Ja ću vam biti Otac,

a vi ćete mi biti sinovi i ćerke

– govori Gospod Svedržitelj.“

7

¹ Pošto, dakle, imamo ova obećanja, voljeni, očistimo se od svake telesne i duhovne okaljanosti, te dovršavajmo svoje posvećenje u strahu Božijem.

² Napravite za nas mesta *u svojim srcima*! Nikome nismo naneli nepravdu, nikoga nismo oštetili, nikoga nismo zakinuli.

³ Ne kažem ovo da bih vas osudio. Već sam, naime, rekao da ste u našim srcima, bilo da s vama umiremo ili živimo.

⁴ Imam veliko poverenje u vas, silno se ponosim vama. Ispunjen sam utehom, preplavljen sam radošću i pored sve naše nevolje.

⁵ Jer kad smo došli u Makedoniju, nije nam bilo počinka, nego su nas odasvud snašle nevolje: spolja sukobi, a iznutra strah.

⁶ Ali Bog koji teši ponizne, utešio nas je Titovim dolaskom.

⁷ I ne samo njegovim dolaskom, nego i utehom koju je on primio zbog vas. On nam je javio koliko čeznete za mnom, koliko ste ožalošćeni, koliko me predano volite, tako da sam se još više obradovao.

⁸ No, iako sam vas ožalostio svojom poslanicom, ne žalim. Pa ako mi je i žao, vidim da vas je ona poslanica ožalostila makar na kratko.

⁹ Sad se radujem, ne zato što ste se ožalostili, nego zato što vaša žalost vodi k pokajanju. Vaša žalost *dolazi* od Boga, te vam mi, stoga, nismo naneli štetu.

¹⁰ Jer žalost koja dolazi od Boga, rađa pokajanje koje vodi k spasenju – pokajanje za kojim se ne žali – dok svetska žalost rađa žalost koja vodi k smrti.

¹¹ I, eto, koliki je rod donela Božija žalost među vama, koliku gorljivost da se opravdate, koliko negodovanje, koliki strah, koliku čežnju, koliku revnost, koliku spremnost da se izvrši pravda. U svemu ste se pokazali nedužnima u ovoj stvari.

¹² Prema tome, nisam vam pisao niti zbog onoga koji je skrivio, niti zbog onoga kome se skrivilo, već da se pokaže vaša revnost za nas pred Bogom.

¹³ To nas je utešilo.

A pored toga što smo se utešili, još više smo se poradovali zbog Titove radosti, jer ste okrepili njegov duh.

¹⁴ Ukoliko sam vas i hvalio pred njim, nisam se osramotio, jer kao što je sve što smo rekli za vas bilo istina, tako je i naše hvaljenje pred Titom bilo istinito.

¹⁵ Šta više, on vam je postao još naklonjeniji, sećajući se poslušnosti svih vas, te kako ste ga primili s poštovanjem i ustreptalošću.

¹⁶ Radujem se, jer imam potpuno pouzdanje u vas.

8

O skupljanju priloga

¹ Želimo da znate, braćo, o Božijoj milosti koja je data crkvama u Makedoniji.

² Jer, iako su kušani nevoljama, njihova radost je izobilna, a njihovo posvemašnje siromaštvo se pretočilo u bogatstvo velikodušnosti.

³ Svedok sam da su, shodno svojim mogućnostima, pa i preko njih, dobrovoljno *davali*,

⁴ žarko nas moleći da ih počastvujemo učešćem u potrebama svetih.

⁵ Oni su, čak, prevazišli i naša očekivanja, jer su, sebe pre svega, stavili na raspolaganje Gospodu i nama radi Božije volje.

⁶ Zato smo zamolili Tita da dovrši među vama ovo delo milosrđa koje je započeo.

⁷ Pa, pošto u svemu obilujete, u veri, u reči, u znanju, u svakovrsnoj revnosti, kao i u ljubavi prema nama, obilujte i u ovom *delu* milosti.

⁸ Ovo vam ne zapovedam, nego proveravam iskrenost vaše ljubavi, poredeći je s revnošću drugih.

⁹ Vi, naime, znate za milost Gospoda našega Isusa Hrista, da je on, iako bogat, postao siromah radi vas, da bi vi njegovim siromaštvom postali bogati.

¹⁰ Što se tiče ove stvari, mislim da vama i priliči da dovršite ono što ste sami započeli prošle godine. Vi, naime, ne samo da ste to učinili, nego ste i želeli da učinite.

¹¹ Sada dovršite to delo! Učinite onako kako ste želeli, shodno svojim mogućnostima.

¹² Jer, ako je prisutna dobra volja, onda je i vaš dar dobrodošao; svakako, ne na osnovu onoga što nemate, nego na osnovu onoga što imate.

¹³ Ipak, ne želim da nečije olakšice postanu vaš teret, nego da vlada jednakost.

¹⁴ Vaše sadašnje izobilje treba da pokrije njihovu oskudicu, da bi njihovo izobilje jednom pokrilo vašu oskudicu. Tako će biti jednakost.

¹⁵ Kao što je napisano:

„Onome koji je *skupio* više nije preostalo,

a niti je nedostajalo onome koji je *skupio* manje.“

Pavle preporučuje Tita i njegove saradnike

¹⁶ Hvala Bogu koji je stavio Titu u srce takvu revnost za vas.

¹⁷ On ne samo da je prihvatio našu molbu, nego je, budući veoma revnosta, dragovoljno otišao k vama.

¹⁸ Sa njim šaljemo i brata koga hvala po svim crkvama zbog *propovedanja* Radosne vesti.

¹⁹ Šta više, crkve su ga izabrale da putuje s nama radi ove službe darežljivosti, koju dragovoljno vršimo Gospodu na slavu,

²⁰ da bismo izbegli primedbe na naše raspolaganje ovim obilnim darom.

²¹ Jer, mi se trudimo da činimo dobro ne samo pred Gospodom, već i pred ljudima.

²² Sa njim šaljemo i našeg brata, čiju smo revnost često u mnogim stvarima iskusili. On je sada još revnosniji zbog velikog pouzdanja u vas.

²³ Što se tiče Tita, on je moj drug i saradnik; a što se tiče naše braće, oni su apostoli crkava, slava Hristova.

²⁴ Stoga im pružite dokaz vaše ljubavi, da crkve znaju da se s pravom ponosim vama.

9

¹ A o službi skupljanja pomoći za svete, nema potrebe da vam pišem.

² Znam, naime, da imate revnosti, zbog koje se ponosim vama pred Makedoncima. Rekao sam im, naime, da je Ahaja spremna još od prošle godine, tako da je vaša revnost pokrenula mnoge od njih.

³ Braću šaljem da se naše dičenje vama povodom ovoga ne pokaže ispraznim, budući da sam im rekao da ste spremni.

⁴ Jer, ako Makedonci dođu sa mnom, pa vas zateknu nespemne, osramotićemo se mi, a da ne kažem vi, što smo se pouzdali u vas.

⁵ Smatrao sam, dakle, za neophodno da zamolim braću da odu k vama pre nas, te da unapred pripreme prikupljanje davno obećanog priloga, da to bude spremno kao dar, a ne kao prinuda.

Blagoslov darežljivosti

⁶ Ovo upamtite: ko škrtu seje, oskudno će požnjati, a ko neštedimice seje, obilno će požnjati.

⁷ Svako neka da kako je odlučio u srcu; ne sa žalošću ili uz moranje, jer Bog voli veselog davaoca.

⁸ A Bog je u stanju da vas obdari izobilnim blagoslovom svake vrste, te da uvek imate svega dovoljno, i još da pretekne za svako dobro delo.

⁹ Kao što je u *Pismu* napisano:

„On neštedimice deli, daje sirotinji, pravednost njegova ostaje dovek.“

¹⁰ Onaj koji daje sejaču seme i hleb za hranu, daće i umnožiće vaše seme, te učiniti da uzraste plod vaše pravednosti.

¹¹ Tako ćete se u svemu obogatiti da biste u svakom pogledu bili darežljivi. Ljudi će tako, našim posredovanjem, zahvaljivati Bogu.

¹² Jer, ova služba koju vršite ne podmiruje samo oskudicu svetih, već čini da mnogi izobilno zahvaljuju Bogu.

¹³ I budući da se ova služba dokazala vrednom, oni slave Boga zbog vašeg poslušnog ispovedanja Radosne vesti o Hristu, kao i zbog velikodušnog zajedništva koje delite sa njima i sa svima drugima.

¹⁴ Oni se gorljivo mole za vas zbog izvanredne milosti Božije koja je pokazana na vama.

¹⁵ Hvala Bogu za njegov neopisivi dar.

10

Pavle brani svoje apostolstvo

¹ Ja, Pavle, koji sam u vašem prisustvu „krotak“, a u odsustvu „strog“, u ime krotkosti i blagosti Hristove, lično vas molim

² i zaklinjem da me, kada dođem, ne prisiljavate da nastupim strogo. Nameravam, naime, da strogo postupim sa nekima koji misle da živimo kao ljudi u svetu.

³ Ali ako i živimo u svetu, ne borimo se po svetskim merilima.

⁴ Jer, oružje kojim se borimo nije ljudsko, nego ima božansku silu da ruši utvrđenja. Mi rušimo mudrovanja

⁵ i svaku uznositost koja se protivi bogopoznanju, te zarobljavamo svaku misao da je potčinimo Hristu.

⁶ Spremni smo da kaznimo svaku neposlušnost, čim postanete potpuno poslušni.

⁷ Ipak, vi sudite po spoljašnjosti! Ako je neko uveren da pripada Hristu, neka opet promisli u sebi sledeće: kako je on Hristov, tako smo i mi.

⁸ Jer, čak i da se više pohvalim našom vlašću, koju nam je Gospod dao radi vašeg izgrađivanja, a ne radi vašeg uništavanja, ne bih se postideo.

⁹ Ne bih želeo da izgleda da vas plašim svojim poslanicama.

¹⁰ Neko, naime, kaže: „Poslanice su mu stroge i silne, ali kad je prisutan, izgled mu je neugledan, a govor nikakav.“

¹¹ Tome neka bude jasno: što govorimo u poslanicama kad smo daleko, to činimo i kad smo prisutni.

¹² Ne usuđujemo se, naime, da se ubrojimo ili poredimo sa onima koji sami sebe preporučuju. Oni nemaju pravo razumevanje, budući da sebe vrednuju po svojim sopstvenim merilima i porede se sami sa sobom.

¹³ Ali mi nećemo da se hvalimo preko mere, nego po meri koju nam je odredio Bog. Ta mera se svodi na naš rad među vama.

¹⁴ Mi se držimo te granice, da ne bi izgledalo kao da još nismo došli do vas. U stvari, mi smo prvi došli k vama s Radosnom vešću o Hristu.

¹⁵ Mi ne prelazimo tu granicu, to jest, ne hvalimo se tuđim radom. Ipak, nadamo se da će se rastom vaše vere proširiti i polje našeg rada među vama,

¹⁶ te da ćemo objaviti Radosnu vest preko vaših granica, ne hvaleći se onim što je već postignuto na tuđem polju rada.

¹⁷ Nego:

„Ko hoće da se hvali,
neka se hvali Gospodom.“

¹⁸ Naime, nije valjan onaj koji sam sebe preporučuje, nego onaj koga Gospod preporučuje.

11

Pavle i lažni apostoli

¹ O, kad biste podneli malo moga bezumlja! Da, podnesite me!

² U meni plamti Božija ljubomora zbog vas, jer sam vas zaručio s jednim čovekom, da vas kao čistu devicu izvedem pred Hrista.

³ Plašim se da će vaše misli zastraniti, te da ćete se udaljiti od iskrene i čiste predanosti Hristu, baš kao što je zmija svojim lukavstvom prevarila Evu.

⁴ Vi, naime, rado podnosite kad neko dođe i propoveda vam drugačijeg Isusa, koga vam mi nismo propovedali, te primete drugačijeg duha od Duha koga ste primili, ili prihvatate drugačiju radosnu vest od one koju ste jednom prihvatili.

⁵ Smatram, naime, da ni u čemu ne zaostajem za vašim „preuzvišenim apostolima.“

⁶ Jer, ako sam i nevešt u govoru, nisam u znanju, što smo vam, uostalom i pokazali.

⁷ Jesam li pogrešio što sam se ponizio da biste vi bili uzvišeni, ili zato što sam vam bez naplate navestio Božiju Radosnu vest?

⁸ Od drugih crkava sam uzeo platu da bih služio vama.

⁹ Kad sam bio u oskudici, nikome nisam bio na trošku, jer su mi braća iz Makedonije pomogla u mojoj oskudici. Kao što sam se do sada čuvao, tako ću se i od sada čuvati da vam ni u čemu ne budem na teretu.

¹⁰ Tako mi Hristove istine u meni, taj ponos mi niko neće oduzeti u ahajskim krajevima.

¹¹ A zašto? Zato što vas ne volim? Bog zna *da vas volim*.

¹² Što činim, činiću i dalje, da osujetim one koji traže priliku da se izjednače s nama u onom čime se hvale.

¹³ Takvi ljudi su lažni apostoli, nepošteni radnici, koji se prerusavaju u Hristove apostole.

¹⁴ Ništa čudno; čak se i sam Satana prerusava u anđela svetlosti.

¹⁵ Isto tako nije neobično da se njegove sluge pretvaraju u službenike pravednosti. Ali na kraju će dobiti što su svojim delima zaslužili.

Dokazi Pavlovog apostolstva

¹⁶ Ponavljam: neka niko ne misli da sam nerazuman. Pa ako neko i misli da sam nerazuman, primite me makar kao takvog, pa da se i ja malo pohvalim.

¹⁷ A što povodom ovog hvalisanja govorim, ne govorim kako Gospod hoće, nego kao u bezumlju.

¹⁸ Pa kad se već mnogi hvale po ljudskim merilima, hvaliću se i ja.

¹⁹ Vi, naime, rado podnosite nerazumne – vi koji ste mudri.

²⁰ Jer, vi podnosite ako vas neko porobljava, ako vas neko iskorištava, ako vas neko pljačka, ako neko s visine gleda *na vas*, ili ako vas neko šamara.

²¹ Sebi na sramotu kažem: u tome smo se pokazali nejakima!

A ako se neko usuđuje da se čime hvali, govorim kao nerazuman, usuđujem se i ja.

²² Jesu li Jevreji? I ja sam. Jesu li Izrailjci? I ja sam. Jesu li Avrahamovo potomstvo? I ja sam.

²³ Jesu li Hristove sluge? Kao nerazuman govorim: ja sam još više. Više sam radio, više sam bio u tamnici, mnogo više su me tukli, i često sam bio blizu smrti.

²⁴ Od Jevreja sam pet puta dobio po trideset devet udaraca,

²⁵ triput sam bio šiban, jedanput kamenovan. Triput sam doživio brodolom, noć i dan sam proveo na otvorenom moru.

²⁶ Često sam putovao, bio sam u opasnosti od poplava i razbojnika, ugrožen i od svojih sunarodnika i od mnogobožaca. Bio sam izložen opasnosti u gradu, u pustinji, na moru, od lažne braće.

²⁷ Naprezao sam se i mučio, mnogo puta nisam spavao, bio sam gladan i žedan, često sam postio, smrzavao se i bio slabo odeven.

²⁸ A pored svih drugih stvari, muči me briga za sve crkve.

²⁹ Kada je neko slab, i ja se osećam slabim, kad neko podleigne grehu, ja izgaram za njega.

³⁰ Ako treba da se hvalim, hvaliću se svojim slabostima.

³¹ A Bog i Otac našega Gospoda Isusa, koji je blagosloven doveka, zna da ne lažem.

³² U Damasku je namesnik cara Arete postavio straže po gradu da bi me uhvatili,

³³ ali su me kroz prozor spustili u kotarici preko gradskih zidina, te sam mu umakao.

12

¹ Treba li se hvaliti, iako od toga nema koristi, doći ću na viđenja i otkrivenja Gospodnja.

² Znam jednog čoveka u Hristu, koji je pre četrnaest godina bio vaznet na treće nebo. Da li je to bilo u telu ili izvan tela, to ne znam. Jedino Bog to zna.

³ Znam da je taj čovek, sam Bog zna da li je to bilo u telu ili izvan tela,

⁴ bio vaznet u raj i da je čuo tajne stvari, o kojima ljudske usne ne smeju govoriti.

⁵ Takvim čovekom ću se hvaliti, a ne sobom, osim svojim slabostima.

⁶ Naime, ako bih i hteo da se hvalim, ne bih bio nerazuman, jer bih govorio istinu. Ipak, ja se klonim toga, da neko ne bi mislio više o meni od onoga što na meni vidi ili od mene čuje.

⁷ A da se ne bih uzoholio zbog izvanrednih otkrivenja, dat mi je trn u telo, Satanin poslanik, da me udara.

⁸ Tri puta sam molio Gospoda da ga ukloni od mene,

⁹ ali mi je *Gospod* rekao: „Dovoljna ti je moja milost, jer se moja sila ostvaruje u slabosti.“ Zato ću se najradije hvaliti svojim slabostima, da sila Hristova živi u meni.

¹⁰ Stoga, Hrista radi, uživam u slabostima, uvredama, nevoljama, progonstvima, i teškoćama. Jer, kada sam slab, onda sam jak.

Pavlova briga za Korinćane

¹¹ Postao sam nerazuman! Vi ste me na to naterali, umesto da me preporučujete. Jer, ako i nisam ništa, ni u čemu ne zaostajem za vašim „preuzvišenim apostolima.“

¹² Znaci koji dokazuju moje apostolstvo: čudni znaci, čudesna i delovanje sila, učinjeni su među vama uz mnogo strpljenja.

¹³ Zar sam lošije postupao prema vama nego prema ostalim crkvama, osim što vam nisam bio na trošku? Oprostite mi ovu „nepravdu.“

¹⁴ Evo, spreman sam da vam po treći put dođem. Neću vam biti na trošku, jer ja ne želim vaš *novac*, nego vas. Deca, naime, ne treba da stiču roditeljima, nego roditelji deci.

¹⁵ Ja ću najradije potrošiti sve što imam i sam se istrošiti za vaše duše. Ako ja imam toliko ljubavi za vas, treba li da sam budem manje voljen?

¹⁶ Uzmimo da su u pravu oni koji kažu da vam nisam bio na trošku samo zato da bih vas kao lukav čovek prevario.

¹⁷ Jesam li se kako okoristio preko onih koje sam vam poslao?

¹⁸ Zamolio sam Tita da dođe k vama, a sa njim sam poslao još jednog brata. Da li vas je Tit u nečemu zakinuo? Nismo li se ponašali u istom duhu? Nismo li išli istim stopama?

¹⁹ Vi verovatno mislite da se mi sve vreme branimo. Pred Bogom u Hristu kažem: sve je to, voljeni, na vašu izgradnju.

²⁰ Bojim se da vas prilikom svog dolaska neću zateći onakve kakve bih želeo da vas zateknem, a bojim se da ni ja neću biti onakav kakvog biste me vi želeli, te da će izbiti svađe, zavisti, srdžbe, spletkarenja, klevetanja, došaptavanja, nadmenosti i neredi.

²¹ Ne bih hteo da me, prilikom mog ponovnog dolaska, moj Bog ponizi pred vama, te da ožalostim mnoge od onih koji su pre sagrešili, a nisu se pokajali za svoju nečistotu, blud i razvratnost koje su bili počinili.

13

¹ Treći put dolazim k vama – „Svaka optužba mora da se potvrdi samo na osnovu izjave dva ili tri svedoka.“

² Kao što sam ranije rekao pre svog drugog dolaska, tako i sad, u svom odsustvu, unapred upozoravam one koji su ranije sagrešili i sve ostale: dođem li ponovo, neću vas štedeti.

³ Vi ionako tražite dokaz da Hristos govori preko mene. On među vama nije slab, nego silan.

⁴ On je, doduše, bio razapet u slabosti, ali živi silom Božijom. Tako smo i mi slabi u Hristu, ali ćemo s njim živeti za vas.

⁵ Ispitajte sami sebe: živite li po veri. Proverite sami sebe. Zar ne shvatate da je Isus Hristos među vama? Ili možda niste uvereni u to?

⁶ Ipak se nadam da ćete razumeti da smo mi uvereni u to.

⁷ Molimo se Bogu da ne učinite nikakvo zlo. Ne činimo to da bi se pokazalo da smo u pravu, nego da biste vi činili što je dobro, makar se činilo da nismo u pravu.

⁸ Mi, naime, ne možemo ništa protiv istine, nego samo za istinu.

⁹ Jer mi se radujemo kada smo mi slabi, a vi jaki. Stoga se molimo Bogu za vaše usavršavanje.

¹⁰ Pišem vam ovo u odsustvu, da ne bih postupio oštro kada dođem, jer mi je Gospod dao vlast da gradim, a ne da rušim.

¹¹ Uostalom, braćo, radujte se, usavršavajte se, tešite se, budite složni, živite u miru, pa će Bog ljubavi i mira biti sa vama.

¹² Pozdravite jedni druge svetim poljupcem. Pozdravljaju vas svi sveti.

¹³ Milost Gospoda Isusa Hrista, i ljubav Božija, i zajedništvo Duha Svetog neka budu sa svima vama. Amin.

Poslanica Galatima

Pavlov pozdrav crkvama u Galatiji

¹ Pavle, apostol, čije poslanje ne *dolazi* od ljudi, niti preko ljudi, već posredstvom Isusa Hrista i Boga Oca koji ga je vaskrsao iz mrtvih,

² zajedno sa ostalom braćom koja su sa mnom, pozdravlja crkve u Galatiji:

³ Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista,

⁴ koji je po volji Boga i Oca našega predao sebe za naše grehe da nas izbavi od sadašnjeg zlog sveta.

⁵ Njemu pripada slava od sad i doveka. Amin.

Nema drugog evanđelja

⁶ Čudim se da se tako brzo odvrćete od onoga koji vas je pozvao Hristovom milošću, te se okrećete nekoj drugoj radosnoj vesti.

⁷ U stvari, nema druge Radosne vesti, ali ima onih koji vas zbunjuju i hoće da vas odvrte od Radosne vesti o Hristu.

⁸ Međutim, ako bismo vam mi, ili ako bi vam anđeo s neba propovedao radosnu vest koja je u suprotnosti sa onom koju smo vam mi propovedali, neka bude proklet!

⁹ Što sam rekao, reći ću opet: ako neko propoveda radosnu vest koja je u suprotnosti sa onom koju ste prihvatili, neka bude proklet!

¹⁰ Da ja možda ne uveravam ljude ili Boga? Ili se možda trudim da ugodim ljudima? Kada bih ugađao ljudima, ne bih bio Hristov sluga.

Kako je Pavle postao apostol

¹¹ Dajem vam na znanje, braćo, da Radosna vest koju sam vam propovedao ne potiče od čoveka.

¹² Ja je, naime, nisam primio od nekog čoveka, niti me je neko naučio, već mi ju je Isus Hristos objavio.

¹³ Vi ste već čuli o mom nekadašnjem načinu života u judaizmu, kako sam preko svake mere progonio Crkvu Božiju i pustošio je,

¹⁴ tako da sam u preteranoj odanosti otačkom predanju prevazišao u judaizmu mnoge vršnjake među svojim narodom.

¹⁵ Ali kada se svidelo Bogu, koji me je izabrao još od majčine utrobe i pozvao svojom milošću,

¹⁶ da mi otkrije svoga Sina, da bih ga navestio mnogobošcima, nisam se ni sa kim posavetovao,

¹⁷ niti sam otišao gore u Jerusalim k onima koji su pre mene bili apostoli. Umesto toga, otišao sam u Arabiju, pa se vratio u Damask.

¹⁸ Onda sam nakon tri godine otišao gore u Jerusalim da se vidim s Kifom, pa sam ostao kod njega petnaest dana.

¹⁹ Od ostalih apostola nisam video nikog drugog osim Jakova, brata Gospodnjeg.

²⁰ Pred Bogom kažem: ovo što pišem nije laž.

²¹ Zatim sam došao u sirijske i kilikijske krajeve.

²² Tada još nisam bio lično poznat Hristovim crkvama u Judeji.

²³ One su jedino čule da: „Onaj koji nas je progonio sada propoveda veru koju je nekada uništavao“,

²⁴ pa su slavili Boga radi mene.

2

Pavla priznaju ostali apostoli

¹ Onda sam nakon četrnaest godina ponovo otišao u Jerusolim sa Varnavom. Sa sobom sam poveo Tita.

² Otišao sam gore po otkrivenju, pa sam istaknutijima nasamo izložio Radosnu vest koju propovedam mnogobošcima, da ne ispadne da se trudim, ili da sam se trudio uzalud.

³ Pa ni Tit, koji je bio sa mnom, iako Grk, nije morao da se obreže

⁴ zbog lažne braće koja su se tajno uvukla među nas da uhode našu slobodu koju imamo u Hristu Isusu, želeći da nas učine robovima.

⁵ Ovima se ni za čas nismo pokorili, da bismo istinu Radosne vesti sačuvali za vas.

⁶ Što se tiče onih koji su važili za starešine (ko god da su bili, nije mi bilo važno, jer Bog ne gleda ko je ko), oni nisu ništa dodali.

⁷ Naprotiv, videli su da me je Bog pozvao da propovedam Radosnu vest neznabošcima, kao što je Petra pozvao da propoveda obrezanima.

⁸ Naime, Bog koji je osposobio Petra da bude apostol Jevrejima, osposobio je i mene da budem apostol neznabošcima.

⁹ Kada su Jakov, Kifa, Jovan i starešine koje su važile za stubove *Crkve*, uvidele da mi je *Bog* ukazao tu milost, pružile su desnice meni i Varnavi u znak zajedništva, da mi idemo među mnogobošce, a oni među obrezane.

¹⁰ Tražili su jedino da se sećamo siromašnih, što sam se baš i trudio da činim.

Pavle kori Petra u Antiohiji

¹¹ A kada je Kifa došao u Antiohiju, javno sam mu se suprotstavio, jer je zaslužio osudu.

¹² Naime, pre nego što su došli Jakovljevi poslanici, on je jeo sa neznabošcima. Ali kada su oni došli, on se povukao i odvojio od neznabožaca, plašeći se obrezanih.

¹³ U tom licemerju pridružili su mu se i ostali Jevreji, tako da je i Varnava bio zaveden time.

¹⁴ Ali, kada sam video da se ne ponašaju u skladu sa istinom Radosne vesti, rekao sam Kifi pred svima: „Kad ti, koji si Jevrejin, živiš kao neznabožac, a ne kao Jevrejin, kako možeš da prisiljavaš neznabošce da žive kao Jevreji?“

¹⁵ Mi smo po rođenju Jevreji, a ne „neznabožački grešnici.“

¹⁶ Ipak, znamo da čovek ne postaje pravedan *pred Bogom* vršenjem odredbi Zakona, nego samo verom u Isusa Hrista. Na isti način smo i mi poverovali u Hrista Isusa, da se nađemo pravedni *pred Bogom* verom u Hrista, a ne vršenjem odredbi Zakona. Jer vršenjem odredbi Zakona niko neće postati pravedan.

¹⁷ Ako se, dakle, mi koji tražimo da budemo opravdani u Hristu nađemo kao „grešnici“, znači li to da Hristos služi grehu? Nikako!

¹⁸ Jer, ako ponovo zidam ono što sam srušio, pokazujem da sam prestupnik *Zakona*.

¹⁹ Ja sam, naime, putem Zakona umro za Zakon, da bih za Boga živio. S Hristom sam razapet.

²⁰ Zato ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. A život koji sad živim u telu, živim verom u Sina Božijega, koji me je zavoleo i dao svoj život za mene.

²¹ Zato ne odbacujem Božiju milost. Jer, ako Zakon dovodi do pravednosti *pred Bogom*, onda je Hristos uzalud umro.

3

Čovek se ne opravdava Zakonom nego verom

¹ O, nerazumni Galati, ko vas je općinio? Pa pred vašim očima je Isus Hristos naslikan kao razapeti!

² Hteo bih samo da znam ovo: jeste li primili Duha vršenjem Zakona ili time što ste poverovali u ono što ste čuli?

³ Zar ste toliko nerazumni? Počeli ste Duhom, a sad završavate telesnošću.

⁴ Zar ste uzalud toliko toga iskusili? Osim ako to nije bilo uzalud.

⁵ Zar *Bog* koji vam daje Duha i čini čudesa među vama, čini to zbog *toga što vršite Zakon* ili *zato što ste poverovali* u ono što ste čuli?

⁶ Isto tako je i Avraham „poverovao Bogu, pa mu je to uračunato u pravednost.“

⁷ Znajte, dakle, da su oni koji veruju Avrahamovo potomstvo.

⁸ Pismo je, evo, predvidelo da će Bog verom učiniti pravednima neznabošce. Bog je, naime, unapred objavio Avrahamu: „Po tebi će biti blagosloveni svi narodi.“

⁹ I kao što je Avraham poverovao, *te primio blagoslov*, tako i oni koji veruju primaju blagoslov.

¹⁰ Jer, oni koji se oslanjaju na vršenje odredbi Zakona – pod kletvom su. *U Pismu* je napisano: „Proklet bio svaki koji ne bude ispunjavao sve što je napisano u knjizi Zakona, i vršio ih.“

¹¹ Dakle, jasno je da vršenjem Zakona niko ne može postati pravedan pred Bogom, jer, „Pravednik će živeti od vere.“

¹² A Zakon nema ništa zajedničko sa verom, jer, „Ko ih vrši, po njima će steći život.“

¹³ Međutim, Hristos nas je otkupio od kletve Zakona, uzevši na sebe kletvu radi nas. Napisano je, naime: „Proklet svako ko je obešen o drvo.“

¹⁴ To je učinio da bi mnogobošci primili Avrahamov blagoslov posredstvom Hrista Isusa, te da verom primimo obećanje Duha.

Uloga Zakona

¹⁵ Braćo, dajem vam primer iz ljudskog iskustva; kad neko ostavi punopravni testament, niko ne može da ga poništi, niti da mu doda nešto.

¹⁶ Bog je, dakle, dao obećanja Avrahamu i njegovom potomstvu. Ne kaže „i potomcima“, u množini, nego u jednini: „tvome potomstvu“, a to je Hristos.

¹⁷ Time želim da kažem sledeće: Bog je sklopio savez sa Avrahamom, ali Zakon koji je došao četiri stotine trideset godina nakon toga ne poništava taj savez, niti ukida njegova obećanja.

¹⁸ Jer, ako se nasledstvo stiće vršenjem Zakona, onda više ne potiče od obećanja. Ali Bog je dao nasledstvo Avrahamu na osnovu obećanja.

¹⁹ Čemu onda služi Zakon? Pridodan je da pokaže šta je prestup, dok ne dođe Avrahamov potomak kome je obećanje dano, i uveden posredstvom anđela preko posrednika.

²⁰ Međutim, posrednika nema gde je samo jedan, a Bog je jedan.

²¹ Protivi li se, dakle, Zakon Božijim obećanjima? Nikako! Jer ako je Zakon, koji je dan, bio u stanju da donese život, onda bi pravednost dolazila od Zakona.

²² Ali Pismo je proglasilo sve ljude grešnicima, da se na osnovu vere u Isusa Hrista da ono što je obećano onima koji veruju.

²³ Pre nego što je došla vera, Zakon nas je čuvao kao zatvorenike za veru koja je imala da se objavi.

²⁴ Tako je Zakon postao naš odgojitelj za Hrista, da bismo verom stekli pravednost *pred Bogom*.

²⁵ Ali, pošto je nastupila vera, nismo više pod stegom odgojitelja.

²⁶ Stoga ste svi deca Božija posredstvom vere u Hrista Isusa.

²⁷ Jer, svi vi koji ste se u Hrista krstili, u Hrista ste se obukli.

²⁸ Zato nema više ni Jevrejina ni Grka, ni roba ni slobodnoga, nema više ni muško ni žensko, jer ste svi jedno u Hristu Isusu.

²⁹ Ako, dakle, pripadate Hristu, onda ste Avrahamovo potomstvo, naslednici po obećanju.

4

¹ Recimo to ovako: dok god je naslednik maloletan, uopšte se ne razlikuje od roba, iako je vlasnik svega.

² On je pod starateljima i upraviteljima sve do dana koji je odredio njegov otac.

³ Tako je i sa nama: kada smo bili maloletni, bili smo potčinjeni silama ovoga sveta.

⁴ A kada je nastupilo pravo vreme, poslao je Bog svoga Sina koga je žena rodila. On je živeo pod Zakonom,

⁵ da bi otkupio one koji su pod Zakonom, da postanemo deca *Božija*.

⁶ A pošto ste deca, posla Bog Duha svoga Sina u naša srca, koji kliče: „Ava, Oče!“

⁷ Stoga nisi više rob, nego sin; a ako si sin, onda si i subaštinik nasledstva koje je Bog pripremio.

⁸ Nekada, dok još niste poznavali Boga, robovali ste bogovima koji po svojoj prirodi to nisu.

⁹ A sada, kada ste upoznali Boga, u stvari, kad je Bog upoznao vas, kako možete da se ponovo vraćate nemoćnim i jadnim silama ovoga sveta, kome ponovo hoćete da robujete?

¹⁰ Vi pomno pazite na dane, mesece, godišnja doba i godine.

¹¹ Plašim se da sam se uzalud trudio za vas.

¹² Braćo, molim vas, budite kao ja, jer sam i ja kao vi. Ništa mi niste učinili nažao.

¹³ Znate da sam bio bolestan kada sam vam prvi put propovedao Radosnu vest.

¹⁴ Pa iako je moje telesno stanje bilo iskušenje za vas, vi me niste ni prezreli ni odbacili, nego ste me primili kao Božijeg anđela, kao Hrista Isusa.

¹⁵ Gde je, dakle, vaše blaženstvo? Uveren sam, naime, da biste, kada bi to bilo moguće, izvadili svoje oči i dali ih meni.

¹⁶ Zar sam postao vaš neprijatelj govoreći vam istinu?

¹⁷ *Ti ljudi* pokazuju revnost za vas, ali ne iz dobrih *namera*. Naime, oni žele da vas odvoje *od mene*, da biste vi revnovali za njih.

¹⁸ Dobro je da budete revnosni, ali za dobre *stvari*, i to uvek, a ne samo kad sam ja kod vas.

¹⁹ O, deco moja! Ponovo vas s mukama rađam dok se Hristos ne uobliči u vama.

²⁰ Kako bih hteo da sam sad kod vas, pa da izmenim svoj glas, jer ne znam šta da radim s vama.

²¹ Sada mi recite, vi što hoćete da se podložite Zakonu: zar ne čujete šta Zakon govori?

²² Napisano je da je Avraham imao dva sina. Jednoga je rodila robinja, a drugoga slobodna.

²³ Ali onaj kojeg je rodila robinja, rođen je na prirodan način, a onaj koga je rodila slobodna, na osnovu *Božijeg* obećanja.

²⁴ Sve je to slikovito rečeno, a znači ovo: ove dve žene predstavljaju dva saveza. Prvi je sa gore Sinaj i on rađa za ropstvo, i to je Agara.

²⁵ Agara predstavlja goru Sinaj u Arabiji, koja odgovara današnjem Jerusalimu, a on je zajedno sa svojom decom u ropstvu.

²⁶ Ali zato je nebeski Jerusalim slobodan, i on je naša majka.

²⁷ Jer je napisano:

„Raduj se, nerotkinjo, koja ne rađaš,
podvriskuj kličući,
ti što muke porođajne ne trpiš,
jer više dece ima samotna,
nego ona koja ima muža.“

²⁸ Vi ste, braćo, poput Isaka, deca obećanja.

²⁹ No, kao što je onaj koji je rođen na prirodni način gonio onoga koji *je rođen* na osnovu *obećanja* Duha, tako je i danas.

³⁰ Ali, šta Pismo kaže:

„Oteraj sluškinju i njenog sina,
jer sin sluškinje neće deliti nasledstvo
sa sinom slobodne.“

³¹ Zato, braćo, nismo deca robinje, nego deca slobodne.

5

Prava sloboda

¹ Hristos nas je oslobodio da živimo u slobodi. Zato čvrsto stojte i ne potčinjavajte se opet ropskom jarmu.

² Evo ja, Pavle, kažem vam: ako se obrežete, Hristos vam nije ni od kakve koristi.

³ Ponovo upozoravam svakog čoveka koji hoće da se obreže: ako se obreže, dužan je da izvrši sav Zakon.

⁴ Odvojili ste se od Hrista, vi koji hoćete da postanete pravedni *pred Bogom* vršenjem Zakona; otpali ste od milosti.

⁵ Jer mi, *vođeni* Duhom, po veri željno iščekujemo pravednost kojoj se nadamo.

⁶ Naime, u Hristu Isusu ništa ne vredi ni obrezanje, ni neobrezanje, nego vera koja deluje kroz ljubav.

⁷ Dobro ste trčali; ko vas je sprečio da budete poslušni istini?

⁸ Taj podsticaj ne dolazi od *Boga* koji vas poziva.

⁹ Malo kvasca ukiseli sve testo.

¹⁰ Pouzdajem se u vas u Gospodu da ni vi nećete drugačije misliti. A onaj koji vas zbunjuje, podneće kaznu.

¹¹ Ali ako ja, braćo, propovedam da je obrezanje *neophodno*, zašto sam još uvek progonjen? U tom slučaju govor o krstu ne bi predstavljao nikakvu prepreku.

¹² O, kad bi se uškopili ti što vas zbunjuju!

¹³ Braćo, pozvani ste *da živite* u slobodi, ali ne dozvolite da vaša sloboda bude izgovor *da udovoljavate* grešnoj prirodi, nego ljubavlju služite jedni drugima.

¹⁴ Jer sav Zakon nalazi svoje ispunjenje u jednoj jedinjoj zapovesti: „Voli bližnjega svoga kao samoga sebe.“

¹⁵ Ako se, dakle, međusobno ujedate i izjedate, pazite da se ne istrebite.

Život po Duhu

¹⁶ Kažem vam: živite po Duhu, pa nećete udovoljiti onome što vaša grešna priroda hoće.

¹⁷ Jer grešna priroda želi ono što se protivi Duhu, a Duh želi ono što se protivi grešnoj prirodi. Ovo dvoje se protive jedno drugom, te ne činite ono što hoćete.

¹⁸ Ali, ako vas Duh vodi, niste više pod Zakonom.

¹⁹ A dela grešne prirode su poznata: blud, nečistota, razvrat,

²⁰ idolopoklonstvo, vračarstvo, neprijateljstva, svađa, pakost, bes, ljubomora, razdori, podele,

²¹ zavist, pijanke, pirovanja i stvari slične ovima. Što sam vam rekao ranije, to vam govorim i sad: oni koji čine takve stvari neće uzeti učešća u Carstvu Božijem.

²² A plod Duha je: ljubav, radost, mir, strpljivost, čestitost, dobrota, vera,

²³ krotkost, uzdržljivost. Protiv ovih nema Zakona.

²⁴ Oni koji pripadaju Hristu, razapeli su svoju grešnu prirodu sa strastima i požudama.

²⁵ Ako smo, dakle, dobili život posredstvom Duha, onda i živimo po *vodstvu* Duha.

²⁶ Ne budimo umišljeni, ne izazivajmo jedni druge, ne zavidimo jedni drugima.

6

¹ Braćo, ako se neko zatekne u kakvom prestupu, vi duhovni ispravite takvog u duhu krotkosti, pazeći da i sami ne podlegnete iskušenju.

² Nosite bremena jedan drugoga, pa ćete tako ispuniti Hristov zakon.

³ Jer ako neko misli da je nešto, a nije ništa, samoga sebe vara.

⁴ Svako neka preispita svoje ponašanje, ne poredeći se sa drugima. Tada neka se hvali pred sobom.

⁵ Jer svako treba da nosi teret odgovornosti za sebe.

⁶ Ko prima pouku iz *Božije* reči, neka sva dobra deli sa svojim učiteljem.

⁷ Ne varajte se; Bog se ne da ismejavati. Jer šta ko seje, to će i žeti.

⁸ Naime, ko seje u svoju grešnu prirodu, od grešne prirode će požnjeti propast. A ko seje u Duh, od Duha će požnjeti večni život.

⁹ Neka vam ne dojadi da činite dobro, jer ćemo u svoje vreme požnjeti žetvu, ako ne malakšemo.

¹⁰ Stoga, dakle, dok još imamo vremena, činimo dobro svim ljudima, a pogotovu svome rodu po veri.

Zaključak i pozdrav

¹¹ Vidite kolikim vam slovima svojeručno pišem.

¹² Oni koji hoće da se hvale sami sobom, teraju vas da se obrežete, samo da ne bi bili progonjeni zbog Hristovog krsta.

¹³ Naime, čak ni oni koji su obrezani, ne izvršavaju Zakon, nego samo hoće da se hvale time što ste se na njihov nagovor obrezali.

¹⁴ A od mene daleko bilo da se hvalim nečim drugim osim krstom našega Gospoda Isusa Hrista, čijim je posredstvom svet umro za mene, i ja za svet.

¹⁵ Jer, nije važno ni obrezanje ni neobrezanje, nego novo stvorenje.

¹⁶ A svima koji se drže ovog pravila, mir i milosrđe, zajedno sa svim Božijim Izrailjem.

¹⁷ Uбудuće neka me niko ne uznemirava, jer ja na svom telu nosim oznake* Isusove.

¹⁸ Braćo, milost Gospoda našega Isusa Hrista *neka bude* sa vašim duhom! Amin.

* **6:17** Oznake se odnose na rane, ili ožiljke na telu apostola Pavla, koje je zadobio propovedajući evanđelje.

Poslanica Efescima

¹ Od Pavla, voljom Božijom *izabranog* za apostola Hrista Isusa, svetima u Efesu, vernima u Hristu Isusu:

² Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.

³ *Neka je* blagosloven Bog, Otac Gospoda našeg Isusa Hrista, koji nas je u Hristu blagoslovio svakim duhovnim blagoslovom na nebesima.

⁴ U njemu nas je izabrao pre postanka sveta, da budemo sveti i bez mane pred njim. On nas je u ljubavi

⁵ predodredio, blagonaklonošću svoje volje, da postanemo njegova deca posredstvom Isusa Hrista,

⁶ i da hvalimo njegovu slavu koju nam je darovao u Ljubljenome.

⁷ U njemu imamo otkupljenje, oproštenje prestupa posredstvom njegove krvi, što pokazuje bogatstvo milosti.

⁸ Nju je Bog izobilno izlio na nas, zajedno sa svom mudrošću i razumevanjem.

⁹ Svojom blagonaklonošću nam je obznanio tajnu svoje volje, koju je po svom naumu unapred odredio u njemu.

¹⁰ Ovaj naum, koji će se ostvariti u pravo vreme, ujediniće sve što je na nebesima i na zemlji s Hristom kao glavom.

¹¹ U njemu smo izabrani, pošto smo predodređeni namerom *Boga* koji sve čini u skladu s odlukom svoje volje,

¹² da hvalimo njegovu slavu – mi koji smo se prethodno pouzdali u Hrista.

¹³ Čuvši istinitu poruku – Radosnu vest o vašem spasenju, vi ste poverovali u Hrista, a *Bog* je utisnuo svoj pečat na vas, tako što vam je dao obećanog Duha Svetog.

¹⁴ On je zalog dobara koja nas očekuju, jemstvo da će *Bog* osloboditi *svoj narod*. Veličajmo zato njegovu slavu!

Pavlova molitva

¹⁵ Stoga, čuvši za vašu veru u Gospoda Isusa i za vašu ljubav prema svim svetima,

¹⁶ neprestano zahvaljujem *Bogu* za vas. Sećam vas se u svojim molitvama, moleći se

¹⁷ Bogu Gospoda našeg Isusa Hrista, slavnome Ocu, da vam da Duha mudrosti i otkrivenja kojim ćete ga upoznati;

¹⁸ da vam *Bog* prosvetli oči srca da biste videli u čemu se sastoji nada na koju ste pozvani, kako je veličanstveno bogatstvo dobara koje je on pripremio svetima,

¹⁹ i kako je neizmerno velika njegova sila prema nama koji verujemo. Njegova sila odgovara delotvornosti one silne moći

²⁰ koju je pokazao na Hristu, kada ga je podigao iz mrtvih i postavio sebi s desne strane na nebesima

²¹ iznad svih poglavarstava i vlasti, sila, gospodstava, i iznad svakog imena koje se zaziva, ne samo na ovom svetu, nego i u budućem.

²² Bog je sve pokorio pod njegove noge i postavio ga nad svime, za glavu Crkve.

²³ Ona je njegovo telo, punina onoga koji sve ispunjava u svemu.

2

¹ I vi ste nekada bili mrtvi zbog svojih prestupa i greha.

² Tada ste živeli u skladu sa duhom ovoga sveta, u skladu sa vladarom vazdušnih sila. On je duh koji je sada na delu među onima koji se ne pokoravaju *Bogu*.

³ Među ovima smo bili svi mi, živeći po našim prirodnim željama i udovoljavajući volji tela i uma. I mi smo po prirodi bili deca gneva, kao drugi.

⁴ Ali Bog, koji je bogat milosrđem, iz svoje velike ljubavi prema nama,

- ⁵ oživeo je s Hristom nas koji smo bili mrtvi zbog svojih prestupa. Milošću ste spaseni!
⁶ S njim nas je vaskrsao i s njim nas posadio na nebesima u Hristu Isusu.
⁷ To je učinio da u vekovima koji dolaze pokaže izvanredno bogatstvo svoje milosti – dobrotom koju za nas ima u Hristu Isusu.
⁸ Milošću ste spaseni posredstvom vere! To ne dolazi od vašeg truda – Božiji je dar.
⁹ Ne stiće se delima, da se niko ne bi hvalio.
¹⁰ Mi smo, naime, njegovo delo, stvoreni posredstvom Hrista Isusa, da činimo dobra dela koja je Bog unapred pripremio za nas.

Jedno u Hristu

- ¹¹ Zato se sećajte da ste nekada bili mnogobošci po rođenju. Jevreji, koji sebe zovu obrezanima (po obredu učinjenom na telu), zvali su vas „neobrezani“.
¹² Dok ste živeli bez Hrista, bili ste otuđeni od izrailjskog društva. Bili ste bez udela u zavetima utemeljenim na *Božijim* obećanjima, i živeli bez nade i bez Boga – u svetu.
¹³ Ali sada ste u Hristu Isusu vi, koji ste nekada bili daleko, dovedeni blizu krvlju Hristovom.
¹⁴ On je, naime, naš mir. On je spojio oboje u jedno pošto je svojim telom srušio zid neprijateljstva koji ih je razdvajao.
¹⁵ Tako je obesnažio Zakon s njegovim zapovestima i uredbama da bi u samom sebi od dvojice stvorio jednog novog čoveka i time uspostavio mir,
¹⁶ i da bi obe strane pomirio s Bogom u jednom telu svojom smrću na krstu, usmrтивši neprijateljstvo među njima.
¹⁷ On je došao i propovedao mir vama koji ste bili daleko i onima koji su bili blizu.
¹⁸ Jer njegovim posredstvom imamo pristup Ocu po jednom Duhu.
¹⁹ Stoga, dakle, niste više stranci ni došljaci, nego sugrađani svetih i članovi Božije porodice.
²⁰ Nazidani ste na temelju koji su položili apostoli i proroci, a ugaoni kamen je sam Hristos Isus.
²¹ Na njemu je cela zgrada sastavljena i izrasta u sveti hram u Gospodu.
²² Njegovim posredstvom ste i vi ugrađeni u zgradu u kojoj Bog prebiva svojim Duhom.

3

- ¹ Radi toga sam ja, Pavle, sužanj Isusa Hrista za vas mnogobošce.
² Vi ste, svakako, čuli za službu koja mi je po Božijoj milosti poverena za vas.
³ Naime, Bog mi je otkrivenjem obznanio tajnu, kao što sam vam ukratko napisao.
⁴ Čitajući to, možete da razumete moje poimanje Hristove tajne,
⁵ koja nije bila poznata ranijim naraštajima, ali je sada preko Duha otkrivena njegovim svetim apostolima i prorocima.
⁶ *Tajna se sastoji u tome* da su mnogobošci postali sunaslednici, pripadnici istog tela, te da učestvuju u obećanju koje je *Bog* ispunio u Hristu Isusu putem Radosne vesti.
⁷ Ovoj Radosnoj vesti ja sam postao sluga po daru Božije milosti koja mi je poverena dejstvom njegove sile.
⁸ A meni, najmanjem od svih svetih, ukazana je ova milost da propovedam mnogobošcima neistraživo bogatstvo Hristovo,
⁹ i da svima rasvetlim ostvarenje ove tajne, koju je Bog, stvoritelj svega, držao sakrivenom u minulim vekovima,
¹⁰ da bi sada, posredstvom Crkve, obznanio svoju mnogostranu mudrost glavarstvima i vlastima na nebesima.
¹¹ *Bog* je to ostvario na osnovu svog večnog nauma, posredstvom našeg Gospoda, Isusa Hrista.
¹² U njemu imamo slobodu da pristupimo Bogu s pouzdanjem, verom u njega.

¹³ Zato vas molim da se ne obeshrabrite ovim mojim nevoljama koje podnosim za vas; sve je to radi vaše slave.

Pavlova molitva

¹⁴ Zato prigibam svoja kolena pred Ocem,
¹⁵ koji dovodi u postojanje svaki rod na nebu i na zemlji,
¹⁶ da vas on, po svojoj bogatoj slavi, ojača svojim Duhom u vašem unutrašnjem čoveku;
¹⁷ da se Hristos verom nastani u vašim srcima, te da u ljubavi budete ukorenjeni i utemeljeni;
¹⁸ da razumete sa svim svetima, širinu, dužinu, visinu, i dubinu *Božije* ljubavi,
¹⁹ i da upoznate tu ljubav Hristovu koja nadmašuje svako znanje, da biste sasvim bili ispunjeni Bogom.
²⁰ A onome, što silom kojom deluje u nama može da učini daleko više od svega što molimo ili mislimo,
²¹ njemu *neka* je slava u Crkvi i u Hristu Isusu u svim pokolenjima od sad i doveka! Amin.

4

Poziv na jedinstvo

¹ Zato vas molim, ja, sužanj radi Gospoda, da živite dostojno poziva na koji ste pozvani.
² Budite ponizni, krotki i strpljivi. S ljubavlju podnosite jedni druge.
³ Uložite trud da održite duhovno jedinstvo koje Duh tvori mirom koji vas povezuje.
⁴ Jedno je telo i jedan je Duh, kao što je jedna nada na koju vas je *Bog* pozvao.
⁵ Jedan Gospod, jedna vera, jedno krštenje.
⁶ Jedan je Bog i Otac sviju. On je nad svima, sve prožima, u svemu je.
⁷ A na nama se pokazuje *Božija* milost, prema daru koji daje Hristos.
⁸ Zato *Pismo* kaže:
„Pope se na visinu,
povede roblje,
te dade darove ljudima.“
⁹ A to „pope se“, šta drugo znači nego da je prethodno sišao u donje predele, to jest, na zemlju?
¹⁰ Onaj koji je sišao, isti je onaj koji se popeo povrh nebesa, da sve ispuni *svojim prisustvom*.
¹¹ On je sam postavio neke za apostole, neke za proroke, neke za propovednike Radosne vesti, a neke za pastire i učitelje,
¹² da pripremi svete za službu, za izgradnju tela Hristovog.
¹³ Tako ćemo svi doći do jedinstva u veri i spoznaje Sina Božijeg, te sazreti u jednog čoveka, rastući do pune visine Hristove.
¹⁴ Tako nećemo više biti nezreli koje ljulja svaki vetar učenja lukavih ljudi, koji se služe prevarom da obmanu druge.
¹⁵ Zato govorimo istinu u ljubavi, da na svaki način izrastemo do Hrista, koji je glava.
¹⁶ On povezuje sve telo u jedno i drži ga povezano, na taj način što svaki zglob pruža odgovarajuću potporu svakom pojedinom udu. To čini da telo raste i izgrađuje se kroz ljubav.

Razlika između starog i novog života

¹⁷ Opominjem vas u ime Gospodnje: ne živite više kao mnogobošci, čiji je um usmeren na ispraznost.
¹⁸ Njihova misao je pomračena, daleko su od života sa Bogom zbog svoga neznanja i tvrdoglavosti.

¹⁹ Budući da im je savest otupela, predali su se razvratu, pa požudno čine svaku vrstu prljavih dela.

²⁰ A vi niste ovako naučili o Hristu.

²¹ Svakako ste čuli i naučili da je u Isusu istina.

²² U odnosu na svoj nekadašnji život, treba da svučete sa sebe starog čoveka, koga njegove prevarne strasti vode u propast,

²³ te da uz pomoć Duha obnavljate svoj um.

²⁴ Obucite na sebe novog čoveka, koji je prema liku Božijem stvoren da živi istinski pravednim i svetim životom.

Zahtevi novog života

²⁵ Zato odbacite laž! Govorite istinu jedan drugom, jer smo svi zajedno delovi istog tela.

²⁶ „Gnevite se, ali ne grešite.“ Neka vaš gnev ne dočeka zalazak sunca,

²⁷ i ne pružajte priliku đavolu.

²⁸ Onaj koji je krao, neka više ne krade, nego neka pošteno radi sopstvenim rukama, tako da može da podeli nešto s onima koji su u oskudici.

²⁹ Ne služite se ružnim rečima, nego valjanim, koje, prema potrebi, mogu da služe na izgradnju i blagoslov slušaocima.

³⁰ I ne žalostite Božijeg Svetog Duha, kojim ste zapečaćeni; on je jemstvo da će doći dan vašeg otkupljenja.

³¹ Uklonite iz svoje sredine svaku gorčinu, gnev, srdžbe, viku i vređanje, kao i svako drugo zlo.

³² Budite dobri jedni prema drugima, milosrdni, praštajte jedan drugome kao što je Bog po Hristu oprostio vama.

5

¹ Ugledajte se, dakle, na Boga, pošto ste *njegova* voljena deca.

² Živite u ljubavi, kao što je Hristos zavoleo nas, pa je sebe predao za nas na žrtvu i miomirisni prinos Bogu.

³ Blud i svaka vrsta nečistote, ili pohlepa neka se i ne pominje među vama, kao što dolikuje svetima.

⁴ Ni prostaštvo, ludorije, ni bezobrazne šale, niti što neprilično; radije zahvaljujte.

⁵ Jer, budite uvereni: nijedan bludnik, nečist ili pohlepan, koji je ravan idolopokloniku, neće uzeti učešća u Carstvu Hristovom i Božijem.

Život u svetlosti

⁶ Ne dajte da vas iko zavede ispraznim rečima. Jer, zbog ovakvih stvari, doći će gnev Božiji na nepokorne sinove.

⁷ Ne budite njihovi saučesnici!

⁸ Nekada ste, naime, bili tama, ali ste sada svetlost u Gospodu. Živite, stoga, kao deca svetlosti.

⁹ Ovo je, naime, plod svetlosti: sve što je dobro, pravedno i istinito.

¹⁰ Istražujte šta je ugodno Gospodu.

¹¹ Ne budite saučesnici onih koji čine jalova dela tame, nego ih razotkrivajte.

¹² Jer, sramota je i govoriti o onome što oni tajno čine.

¹³ Ali sve što se iznese na svetlo, postaje vidljivo,

¹⁴ jer sve što se izlaže svetlosti, postaje svetlost. Zato kaže:

„Digni se, ti što spavaš,

ustani iz mrtvih,

i Hristos će te obasjati!“

¹⁵ Brižljivo pazite kako se ophodite. Ne ponašajte se kao nerazumni, nego kao mudri!

¹⁶ Iskoristite vreme jer su dani zli.

¹⁷ Zato ne budite nerazumni, nego shvatite šta je volja Gospodnja.

¹⁸ Ne opijajte se vinom, koje vodi u razuzdanost, nego se ispunjavajte Duhom.

¹⁹ Govorite jedni drugima rečima psalama, himni i duhovnih pesama. Pevajte i slavite Gospoda u svom srcu.

²⁰ Uvek zahvaljujte za sve Bogu i Ocu u ime našeg Gospoda Isusa Hrista.

Odnosi u braku i porodici

²¹ Pokoravajte se jedni drugima u strahu pred Hristom.

²² Žene, *pokoravajte se* svojim muževima kao Gospodu.

²³ Jer, muž je glava ženi, kao što je Hristos glava Crkvi, isti Hristos koji je Spasitelj svoga tela – Crkve.

²⁴ Kao što se Crkva pokorava Hristu, tako i žena neka se pokorava mužu u svemu.

²⁵ Muževi, volite svoje žene, kao što je Hristos voleo Crkvu, te je dao svoj život za nju,

²⁶ da je posveti, očistivši je kupanjem u vodi s rečju,

²⁷ te da izvede pred sebe Crkvu u punoj slavi, bez mane i bore, ili tome sličnog, da bude sveta i neporočna.

²⁸ Tako su i muževi dužni da vole svoje žene kao svoje sopstveno telo. Muž koji voli svoju ženu, voli samoga sebe.

²⁹ Jer, niko ne mrzi svoje telo, nego ga hrani i neguje, kao i Hristos Crkvu.

³⁰ Mi smo, naime, delovi Hristovog tela.

³¹ *Kao što Pismo kaže:*

„Zato će čovek ostaviti oca i majku,
te se priljubiti uz svoju ženu, pa će dvoje biti jedno telo.“

³² Ovo je velika tajna. Ja vam to govorim o Hristu i Crkvi.

³³ Tako svaki od vas neka voli svoju ženu kao samoga sebe, a žena neka poštuje svoga muža.

6

¹ Deco, slušajte svoje roditelje zbog Gospoda, jer je to pravedno.

² „Poštuj svoga oca i svoju majku“, prva je zapovest sa obećanjem:

³ „da ti bude dobro i da dugo poživiš na zemlji.“

⁴ A vi, očevi, ne razdražujte svoju decu, nego ih odgajajte s Gospodnjom poukom i opomenom.

Robovi i gospodari

⁵ Robovi, slušajte svoje zemaljske gospodare sa strahom i trepetom. Činite to iskrena srca, kao da služite samom Hristu.

⁶ Ne činite to samo kada ste im na oku, da biste zadobili njihovu naklonost, već kao Hristove sluge koje vrše Božiju volju – od srca.

⁷ Služite predano, kao da služite Gospodu, a ne ljudima,

⁸ znajući da će Gospod nagraditi svakog ko čini dobro, bio on rob ili slobodnjak.

⁹ Robovlasnici, tako i vi postupajte prema robovima. Ne pretite im, znajući da i jedni i drugi imate istog Gospodara na nebesima, koji ne gleda ko je ko.

Spremnost na duhovnu borbu

¹⁰ Uostalom, jačajte u Gospodu i njegovoj moćnoj sili.

¹¹ Stavite na sebe svu borbenu opremu Božiju, da biste mogli odoleti đavolskim lukavstvima.

¹² Mi se, naime, ne borimo protiv ljudi od krvi i mesa, nego protiv glavarstava i vlasti, protiv sila koje vladaju ovim carstvom mraka, protiv zlih duhova u nebeskim prostorima.

¹³ Toga radi, stavite na sebe punu Božiju borbenu opremu, da biste se mogli odupreti u zli dan, te da ovako pripremljeni, možete čvrsto stajati.

¹⁴ Stoga, budite spremni! Opašite bedra opasačem istine, a na sebe navucite oklop pravednosti.

¹⁵ Noge obujte spremnošću *koja dolazi od* Radosne vesti mira.

¹⁶ Uz sve to, uzmite štit vere kojim ćete moći da pogasite sve ognjene strele Zloga.

¹⁷ Na glavu stavite kacigu spasenja, i prihvatite mač Duha, koji je reč Božija.

¹⁸ Sa svakom molitvom i molbom molite se u svakoj prilici u Duhu. Uz to bdite i istrajno se molite za sve svete.

¹⁹ *Molite se* i za mene, da mi *Bog* da pravu reč kad otvorim usta, te da hrabro obznamim tajnu Radosne vesti.

²⁰ Ja sam njen poslanik, iako u okovima. *Molite se, dakle*, da je odvažno objavim, kako i treba da govorim.

Završni pozdravi

²¹ A Tihik, voljeni brat i verni sluga u službi Gospodnjoj, obavestiće vas o meni, da znate kako sam i šta radim.

²² Njega sam poslao upravo da biste saznali novosti o nama, te da vas obodri.

²³ Bog Otac i Gospod Isus Hrist *neka podare* mir braći i ljubav sa verom.

²⁴ Milost sa svima koji vole našeg Gospoda Isusa Hrista neprolaznom ljubavlju.

Poslanica Filipljanima

¹ Pavle i Timotej, sluge Hrista Isusa, svim svetima u Filipima, zajedno sa nadglednicima i služiteljima.

² Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.

Zahvalnost i molitva

³ Zahvaljujem svome Bogu kad god vas se setim.

⁴ U svakoj svojoj molitvi za sve vas, uvek se molim s radošću

⁵ radi vašeg učešća u širenju Radosne vesti, od prvog dana do danas.

⁶ Uveren sam da će *Bog*, začetnik dobrog dela u vama, dovršiti to delo do Dana *u koji će Isus Hristos doći*.

⁷ A i pravo je da ovako mislim o svima vama, jer vas nosim u svome srcu, sve vas koji učestvujete sa mnom u milosti, kako u mojim okovima, tako i u odbrani i utvrđivanju Radosne vesti.

⁸ Bog mi je svedok da čeznem za svima vama ljubavlju Isusa Hrista.

⁹ A ja se molim da vaša ljubav sve više napreduje u spoznaji i punom uvidu u ispravno življenje,

¹⁰ da možete prosuditi šta je najbolje, kako biste bili čisti i besprekorni za dan Hristov,

¹¹ ispunjeni pravednošću – plodom što se posredstvom Hrista Isusa stiće, na slavu i hvalu Božiju.

Apostolovi okovi u službi evanđelja

¹² Želim da znate, braćo, da je ovo što se sa mnom dešava, učinilo da Radosna vest napreduje,

¹³ tako da je svoj carskoj gardi i svima ostalima postalo jasno da ja nosim okove radi Hrista,

¹⁴ pa se većina braće u Gospodu, ohrabrena mojim okovima, sve više usuđuje da bez straha objavljuje reč *Božiju*.

¹⁵ Jedni, doduše, navešćuju Hrista iz zavisti i nadmetanja, a drugi to čine od dobre volje.

¹⁶ Jedni *to čine* iz ljubavi, jer znaju da sam u tamnici radi odbrane Radosne vesti,

¹⁷ a drugi iz suparništva navešćuju Hrista, neiskreno, misleći da će tako otežati nevolju moga tamnovanja.

¹⁸ I šta onda? Samo neka se na svaki način, bilo iskreno bilo neiskreno, Hristos navešćuje.

Zato se radujem, i radovaću se,

¹⁹ jer znam da će ovo *što se sa mnom dešava*, vašom molitvom i pomoću Duha Isusa Hrista, dovesti do moga izbavljenja.

²⁰ Željno očekujem i nadam se da se ni u čemu neću osramotiti, nego da će se mojom potpunom odvažnošću, sad kao i uvek, Hristos proslaviti u mom telu, bilo životom, bilo smrću.

²¹ Jer Hristos je za mene život, a smrt dobitak.

²² A ako već treba da nastavim da živim u telu, za mene je to plodan rad, te stoga ne znam šta bih izabrao.

²³ Pritisnut sam s obe strane; želja mi je da umrem i da budem s Hristom, što je kudikamo bolje,

²⁴ ali nastaviti sa životom u telu je potrebnije zbog vas.

²⁵ Budući uveren u to, znam da ću ostati i biti uz sve vas radi vašeg napretka i radosti u veri,

²⁶ da bi mojim ponovnim dolaskom među vas, vaše uzdanje u Hrista Isusa obilovalo.

²⁷ Samo se vladajte dostojno Radosne vesti Hrista, da bih – bilo da dođem i vidim vas, bilo da u odsustvu slušam o vama – video da ste postojani u jednom duhu, da se jednodušno borite za veru Radosne vesti,

²⁸ ne plašeći se ni u čemu protivnika; njima je to dokaz propasti, a vama spasenja, i to od Boga.

²⁹ Jer vama je iskazana milost, ne samo da verujete u Hrista, već i da trpите radi njega.

³⁰ I vi podnosite istu nevolju koju ste videli da ja podnosim, i koju sada čujete da podnosim.

2

¹ Ako *ste*, dakle, *primili* ikakvu utehu po Hristu, ikakvo ljubavlju prožeto ohrabrenje, ako *imate* ikakvo zajedništvo sa Duhom, ako *ste primili* ikakvo milosrđe i saosećanje,

² ispunite me, onda, radošću: svoj um usmerite na isto, imajte istu ljubav, budite jednodušni, na jedno misleći.

³ Ništa ne činite radi sebičnog isticanja, niti iz bezvrednog častoljublja, nego u poniznosti smatrajte jedni druge većim od sebe.

⁴ Ne gledajte samo na vlastitu korist, nego svako da gleda i na korist drugih.

⁵ U sebi nosite istu misao koju je Hristos Isus nosio:

⁶ On, po obličju Bog,
nije smatrao da biti jednak Bogu,
jeste plen koji treba otimati,

⁷ nego je lišio sebe *časti*,
uzevši obličje služe,
postavši sličan ljudima.

Kao čovek se pojavi,
⁸ te ponizi sebe samog,
i posta poslušan do smrti,
do smrti na krstu.

⁹ Bog ga zato preuzvisi,
i darova mu ime,
ime koje je nad svakim imenom,

¹⁰ da se pred imenom Isusovim,
svako koleno prikloni,
onih na nebu, na zemlji, i pod zemljom,

¹¹ i da svaki jezik prizna da je Isus Hristos Gospod,
na slavu Boga Oca.

Hrišćani – svetlost sveta

¹² Shodno tome, voljeni moji, vi koji ste uvek bili poslušni, ne samo u mom prisustvu, nego još više sad, u mom odsustvu, sa strahom i trepetom sprovodite u delo svoje spasenje.

¹³ Bog je, naime, taj koji čini u vama da želite i činite ono što je njemu ugodno.

¹⁴ Sve činite bez gundanja i raspravljanja,

¹⁵ da budete bez mane i čisti, neokaljana deca Božija usred iskvarenog i izopačenog naraštaja, među kojima svetlite kao zvezde u svemiru,

¹⁶ čvrsto držeći reč života, da bih se ponosio u dan Hristov, da nisam uzalud trčao, niti se uzalud trudio.

¹⁷ No, ako se i prinosim kao žrtva izlivnica za vas u službi vaše vere, radostan sam i radujem se sa svima vama.

¹⁸ Tako i vi budite radosni i radujte se sa mnom.

Timotej i Epafrodit

¹⁹ Nadam se u Gospodu Isusu da ću vam uskoro poslati Timoteja, da se i ja ohrabrim kada saznam kako ste vi.

²⁰ Nemam, naime, nikog toliko bliskog sebi ko bi se tako valjano brinuo o vašim potrebama.

²¹ Jer svi traže svoje, a ne ono što pripada Hristu Isusu.

²² Ali vi znate za njegovu prokušanost, da je, kao dete sa ocem, zajedno sa mnom služio u naveštavanju Radosne vesti.

²³ Nadam se, dakle, da ću vam njega poslati čim vidim kako stoje stvari sa mnom.

²⁴ Uveren sam u Gospodu da ću uskoro i ja lično doći.

²⁵ Ipak, smatram za potrebno da vam pošaljem Epafrodita, mog brata, saradnika i saborca, koji je od vas poslan da mi se nađe u potrebama.

²⁶ Jer, on je čeznuo za svima vama i bio uznemiren što ste čuli da je bolestan.

²⁷ I zaista je tako oboleo da je skoro umro, ali Bog mu se smilovao, i ne samo njemu, nego i meni, da mi ne dođe žalost na žalost.

²⁸ Utoliko više želim da ga pošaljem, da biste se obradovali kada ga vidite, i da bih ja manje brinuo.

²⁹ Primate ga, stoga, sa svom radošću i cenite takve.

³⁰ Jer on je radi Hristovog dela skoro umro, izloživši svoj život pogibelji da nadopuni ono u čemu mi vi niste mogli poslužiti.

3

Pravednost po veri - ne po delima

¹ Uostalom, braćo moja, radujte se u Gospodu! Meni zaista ne pada teško da vam isto pišem, a to je i radi vaše postojanosti.

² Čuvajte se pasa, čuvajte se nevaljalih radnika, čuvajte se sakaćenja.

³ Mi smo, naime, pravo „obrezanje“, mi koji Duhom *Božijim* služimo *Bogu* i ponosimo se Hristom Isusom, a ne pouzdajemo se u telo,

⁴ premda sam mogu da se pouzdam u telo.

Ako neko misli da može da se pouzda u telo, ja mogu još više.

⁵ Obrezan sam osmoga dana, od roda sam Izrailjeva, iz Venijaminovog plemena, Jevrejin od Jevreja, u pogledu Zakona *bio sam* farisej,

⁶ u svojoj revnosti progonio sam Crkvu, po pravednosti *propisanoj* Zakonom bio sam besprekoran.

⁷ Ali ono što mi je nekada bilo dobitak, to sad, Hrista radi, smatram gubitkom.

⁸ Šta više, ja sve smatram gubitkom radi spoznanja moga Gospoda Hrista Isusa, koje sve nadilazi. Zbog njega sam sve izgubio i sve smatram za smeće, da bih Hrista dobio

⁹ i sa njime se našao, nemajući svoje pravednosti od *vršenja* Zakona, nego pravednost koja se verom u Hrista stiće, pravednost od Boga, koja dolazi od vere,

¹⁰ da bih upoznao njega i silu njegovoga vaskrsenja, i sudelovao u njegovim patnjama, nalikujući njemu u njegovoj smrti,

¹¹ da bih, nekako, dosegao vaskrsenje iz mrtvih.

¹² Ja, naime, nisam to već postigao, niti sam već došao do savršenstva, ali se uprežem, kako bih se domogao toga radi čega se Hristos Isus domogao mene.

¹³ Braćo, ne mislim da sam se već domogao toga, ali jedno činim: zaboravljam ono što je za mnom, i sežem ka onome što je preda mnom,

¹⁴ trčim prema cilju, ka nagradi na koju nas Bog po Hristu Isusu poziva na nebesima.

¹⁵ Prema tome, mi koji smo zreli treba da razmišljamo na ovaj način. Pa ako i imate u čemu različito mišljenje, Bog će vam to razjasniti.

¹⁶ Samo se držimo onoga do čega smo stigli.

¹⁷ Sledite mene kao primer, braćo, i posmatrajte one koji žive po uzoru na nas.

¹⁸ Jer, mnogi o kojima sam vam često govorio, a sada vam i plaćući govorim, žive kao neprijatelji Hristovog krsta.

¹⁹ Njihova sudbina je propast, stomak je njihov bog, slava im je u sramoti, oni misle na zemaljske stvari.

²⁰ A naša otadžbina je na nebesima, odakle očekujemo Spasitelja, Gospoda Isusa Hrista.

²¹ On će preobraziti naše poniženo telo i učiniti ga onakvim kakvo je njegovo slavno telo, dejstvom sile kojom sve može da podloži sebi.

4

¹ Zato, braćo moja voljena i željena, radosti moja i venče moj, tako čvrsto stojte u Gospodu, voljeni.

² Evodiju i Sintihu molim da se slažu u Gospodu.

³ Da, molim i tebe, pravi družo, da im pomogneš u tome, jer su mi one pomagale u objavljivanju Radosne vesti, zajedno sa Klimentom i ostalim mojim saradnicima. Njihova imena su zapisana u Knjizi života.

⁴ Uvek se radujte u Gospodu! I ponovo ću reći: radujte se u Gospodu!

⁵ Neka vaša blagost bude poznata svim ljudima. Gospod je blizu!

⁶ Ne brinite se ni za šta, nego u svemu molitvom i iskanjem sa zahvalnošću iznesite svoje molbe Bogu,

⁷ i Božiji mir koji prevazilazi svaki ljudski razum sačuvaće vaša srca i vaše misli u Hristu Isusu.

⁸ Uostalom, braćo, mislite o svemu što je istinito, što je čestito, što je pravedno, što je čisto, što je ljubazno, što je na dobrom glasu, što je časno, što je hvale vredno.

⁹ Činite ono što ste od mene naučili, primili, čuli ili videli, i Bog mira biće sa vama.

Zahvalnost za pomoć

¹⁰ Veoma se radujem u Gospodu što je vaša briga za mene ponovo procvala. Vi ste se i inače brinuli za mene, ali niste imali prilike da to pokažete.

¹¹ Ne kažem ovo zbog oskudice. Ja sam, naime, naučio da budem zadovoljan u kakvim god prilikama se našao.

¹² Znam i šta je to oskudevati, a znam i šta je obilovati. Pripremljen sam za sve; mogu da budem sit, a mogu i da gladujem, mogu da obilujem, kao i da oskudevam.

¹³ Sve mogu po onome koji mi daje snagu.

¹⁴ Ipak, dobro ste učinili što ste sa mnom podelili moju nevolju.

¹⁵ A i vi, Filipijani, znate: još u početku kad ste primili Radosnu vest, nakon što sam otišao iz Makedonije, nijedna crkva mi nije priskočila u davanju i primanju, osim vas samih.

¹⁶ Zaista, vi ste mi i u Solun, ne jednom već dvaput, poslali pomoć kada sam bio u potrebi.

¹⁷ Nije da ja tražim dar od vas, nego tražim prinos koji će vam se višestruko vratiti.

¹⁸ Inače, namiren sam, i imam sve što mi treba, pa i više od toga. Dobro sam opskrbljen od kako sam od Epafrodita primio što ste mi poslali, prijatan miris, bogougodnu i prihvatljivu žrtvu.

¹⁹ A moj Bog će podmiriti svaku vašu potrebu po svom slavnom bogatstvu u Hristu Isusu.

²⁰ Bogu našem i Ocu *neka je* slava od sad i doveka! Amin.

Završni pozdravi

²¹ Pozdravite svakoga svetog u Hristu Isusu. Pozdravljaju vas braća koja su sa mnom.

²² Pozdravljaju vas svi sveti, a posebno oni iz carevog doma.

²³ Milost Gospoda našeg Isusa Hrista sa vašim duhom.

Poslanica Kološanima

¹ Od Pavla, apostola Hrista Isusa po Božijoj volji, i brata Timoteja,

² svetoj i vernoj braći u Hristu u Kolosima: milost vam i mir od Boga, Oca našega.

Pavle zahvaljuje Bogu za Kološane

³ Uvek zahvaljujemo Bogu, Ocu našega Gospoda Isusa Hrista, kad god se molimo za vas.

⁴ Jer čuli smo o vašoj veri u Hrista Isusa, i o ljubavi koju imate prema svim svetima,

⁵ zbog nade koja vas očekuje na nebesima. O ovoj *nadi* ste čuli ranije kada vam je objavljena poruka o istini, Radosna vest.

⁶ Ta *vest* donosi rod i uzrasta među svim ljudima do kojih dolazi, kao što je došla i do vas, od dana kad ste čuli i razumeli istinu o Božijoj milosti,

⁷ koju ste naučili od Epafrasa, našeg voljenog saradnika. On je verni sluga Hristov koji radi za našu dobrobit.

⁸ On nas je i obavestio o vašoj ljubavi u Duhu.

⁹ Zato mi, od dana kad smo to čuli, ne prestajemo da se molimo za vas, tražeći *od Boga* da vas ispuni poznanjem njegove volje u svoj mudrosti i razumevanju duhovnih stvari.

¹⁰ Tada ćete moći da živite dostojno Gospoda, i da mu u svemu ugodite, rađajući svaku vrstu dobrih dela i rastući u poznanju Boga.

¹¹ Stoga, neka vas Bog osnaži svakom snagom koja dolazi od njegove slavne sile, da bi sve mogli da izdržite strpljivo. S radošću

¹² zahvaljujte Ocu koji vas je osposobio da učestvujete u onome što je *Bog* pripremio za svete u *Carstvu* svetlosti.

¹³ On nas je izbavio iz vlasti tame i premestio nas u Carstvo svoga ljubljenog Sina,

¹⁴ u kome imamo otkupljenje, oproštenje greha.

¹⁵ On je slika nevidljivoga Boga,

on je Prvenac, Vladar *nad* svim stvorenjem.

¹⁶ Jer po njemu je stvoreno sve

što je na nebu i na zemlji,

bilo vidljivo ili nevidljivo,

bilo prestoli, ili gospodstva,

bilo glavarstva ili vlasti;

sve je stvoreno njegovim posredstvom i za njega.

¹⁷ On postoji pre svih stvari

i po njemu sve ima svoje postojanje.

¹⁸ On je i glava tela, Crkve;

on je Početak;

on je Prvenac iz mrtvih *ustao*,

da bi u svemu bio prvi.

¹⁹ Jer se *Bogu* svidelo da u njemu nastani

svu *svoju* puninu,

²⁰ te da njegovim posredstvom

pomiri sa sobom sve,

bilo na zemlji, bilo na nebu,

stvorivši mir njegovom krvlju prolivenom na krstu.

²¹ Nekada ste i vi bili otuđeni *od Boga* i u neprijateljstvu *sa njim*, čineći zlo mišlju i delom.

²² Ali sada vas je *Bog* izmirio smrću *Hristovog* ljudskog tela, da bi vas doveo pred sebe svete, bez mane i besprekorne.

²³ Samo morate ostati utemeljeni i čvrsti u veri, nepoljuljani u nadi koju ste stekli čuvši Radosnu vest. Toj Radosnoj vesti, koja je propovedana svakome na svetu, postao sam služitelj ja, Pavle.

Pavlova apostolska služba i poruka

²⁴ Sada se radujem što trpim za vas, jer time na svom telu dovršavam stradanja koja mi još valja podneti, kao što je i Hristos podneo stradanja za svoje telo, Crkvu.

²⁵ Ja sam postao njen sluga po Božijoj uredbi koja mi je poverena radi vas, a to je da u potpunosti objavim njegovu poruku.

²⁶ Ta poruka je bila tajna sakrivena od pređašnjih vekova i pokolenja, ali je sada otkrivena njegovim svetima.

²⁷ Njima je Bog hteo da obznani koliko je bogatstvo njegove slave, to jest, da obznani njegovu tajnu za sve narode. Ta *tajna* je: Hristos u vama je nada učešća u Božijoj slavi!

²⁸ Njega mi navešćujemo, opominjući i učeći svakog čoveka sa svom mudrošću, da bi svakoga doveli do zrelosti u Hristu.

²⁹ Za to se trudim i borim, oslanjajući se na njegovu snagu koja u meni silno deluje.

2

¹ Hoću da znate koliko se borim za vas, za one u Laodikiji i za sve koji me nisu lično sreli.

² Želim, naime, da im se srca ohrabre i ujedine u ljubavi, da bi izobilovali u potpunom razumevanju, u poznanju tajne Božije, Hrista,

³ u kome su skrivena sva bogatstva mudrosti i znanja.

⁴ Kažem vam ovo da vas niko ne bi zaveo ubedljivim govorom.

⁵ Jer, iako sam telom odsutan, duhom sam sa vama, pa se radujem gledajući vaš red i čvrstinu vaše vere u Hrista.

Upozorenje protiv lažnih učenja

⁶ Budući da ste prihvatili Hrista Isusa kao Gospoda, živite u njemu,

⁷ ukorenjeni i nazidani na njemu i učvršćeni u veri kako ste poučeni, obilno zahvaljujući.

⁸ Pazite da vas ko ne zarobi filozofijom i ispraznom zabludom, koja se temelji na ljudskom predanju i učenju o silama ovoga sveta, a ne na Hristu.

⁹ Jer, u njemu telesno prebiva sva punina božanstva.

¹⁰ A vi ste *primili* ispunjenje u njemu, koji je glava nad svakim glavarstvom i vlasti.

¹¹ U njemu ste obrezani, ali ne ljudskom rukom, *nego obrezanjem* koje je izvršio Hristos, a ono se sastoji u uklanjanju grešne prirode.

¹² Jer, kada ste se krstili, tada ste sa Hristom bili sahranjeni, te ste s njim i vaskrsli verom u delotvornu silu Boga koji ga je vaskrsao iz mrtvih.

¹³ I vi ste nekada bili mrtvi zbog svojih prestupa i neobrezanja tela, ali vas je on oživeo sa njim, tako što nam je oprostio sve prestupe,

¹⁴ poništivši obveznicu čiji su nas propisi teretili kao dužnike. Nju je on uklonio prikovavši je na krst,

¹⁵ kojim je razoružao glavarstva i vlasti i javno ih izložio, vodeći ih u zarobljeničkoj povorci.

¹⁶ Zato, ne dajte nikome da vas osuđuje zbog onoga što jedete ili pijete, ili zbog nekakvog praznika, mladine ili subote.

¹⁷ Sve to je samo senka onoga što dolazi, a stvarnost je Hristos.

¹⁸ Ne dozvolite da vas iko lišava nagrade, time što on sam uživa u poniznosti i služenju anđelima, i upušta se u viđenja. Takav se bez razloga pravi važan i oslanja na ljudsku pamet,

¹⁹ ne držeći se *Hrista* – glave, iz koje sve telo, povezano i potpomognuto zglobovima i žilama, raste onako kako mu Bog daje da raste.

Suprotstavite se ljudskim učenjima!

²⁰ Ako ste se, umrevši s Hristom, oslobodili sila ovoga sveta, zašto živite kao da još uvek pripadate svetu? *Zašto se pokoravate propisima:*

²¹ „Ne dohvati“, „Ne okusi“, „Ne dodiruj“?

²² Sve to se odnosi na stvari koje upotrebom propadaju. Ništa drugo nego ljudske zapovesti i učenja!

²³ To ima privid mudrosti, a u stvari je samovoljna pobožnost i lažna poniznost, te bespoštedna strogost prema telu, ali nema nikakvu vrednost; ne može da obuzda žudnju tela.

3

Hristos – naš život

¹ Dakle, ako ste vaskrsli s Hristom, tražite ono što je gore, tamo gde Hristos sedi s desne strane Bogu.

² Mislite na ono što je gore, a ne na zemaljske stvari.

³ Vi ste, naime, umrli i vaš život je sakriven s Hristom u Bogu.

⁴ A kada se pojavi Hristos, vaš život, tada ćete se i vi s njim pojaviti u slavi.

Novi život u Hristu

⁵ Zato, usmrtite ono što je zemaljsko u vama: blud, nečistoću, strast, zlu želju i pohlepu, koja je vrsta idolopoklonstva.

⁶ Zbog takvih stvari dolazi Božiji gnev na one koji su nepokorni.

⁷ Nekada ste i vi živeli u tim gresima.

⁸ Ali sada se otarasite svega: gneva, srdžbe, zlobe, vređanja, prostote iz svog govora!

⁹ Ne lažite jedan drugoga, jer ste svukli sa sebe starog čoveka sa svim njegovim delima,

¹⁰ i obukli se u novog čoveka, koji se obnavlja radi pravog poznanja *Boga* prema liku svog Tvorca.

¹¹ I tu nema više ni Grka ni Jevrejina, ni obrezanog ni neobrezanog, ni varvarina ni Skita, ni roba ni slobodnjaka, nego je sve Hristos i on je u svima.

¹² Obucite se, dakle, kao sveti izabranici Božiji, kao njegov mili narod, u milosrđe, dobrotu, smernost, krotkost, strpljivost.

¹³ Podnosite jedni druge. Praštajte jedni drugima kada vam neko učini nažao. Kako je Gospod oprostio vama, tako i vi *oprašajte jedni drugima*.

¹⁴ Na sve to *obucite na sebe* ljubav, koja sve to drži u savršenom jedinstvu.

¹⁵ Mir Hristov neka vlada u vašim srcima, na koji ste pozvani u jednom telu. Budite i zahvalni.

¹⁶ Neka Hristova reč bogato obitava u vama. Poučavajte se i opominjite svakom vrstom mudrosti. Sa zahvalnošću u srcima pevajte psalme, himne, i duhovne pesme.

¹⁷ I što god činite, bilo rečju ili delom, sve činite u ime Gospoda Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu.

Novi život – nove dužnosti

¹⁸ Žene, pokoravajte se muževima, kako priliči životu sa Gospodom.

¹⁹ Muževi, volite svoje žene i ne budite grubi prema njima.

²⁰ Deco, slušajte svoje roditelje u svemu, jer je to ugodno Gospodu.

²¹ Očevi, ne razdražujte svoju decu, da ne postanu malodušna.

²² Robovi, u svemu slušajte svoje zemaljske gospodare, ne samo dok vas oni posmatraju, da biste zadobili njihovu naklonost, nego iskrena srca, iz bogobojažnosti prema Gospodu.

²³ Sve što radite, radite celim srcem, kao za Gospoda, a ne za ljude,

²⁴ znajući da ćete od Gospoda primiti kao nagradu ono što vam je on pripremio. Hristu Gospodu služite!

²⁵ A svaki nepravednik će biti kažnjen za nepravedne stvari koje je učinio, bez obzira ko je ko.

4

¹ Gospodari, postupajte prema svojim robovima pravedno i pravično, znajući da i vi imate Gospodara na nebu.

² Budite postojani u molitvi, bdite u molitvi sa zahvaljivanjem.

³ Molite se takođe za nas da nam Bog otvori vrata za propovedanje njegove reči o Hristovoj tajni, zbog koje sam u tamnici,

⁴ da je objavim jasno, propovedajući kako valja.

⁵ Ophodite se mudro prema onima koji su u svetu; iskoristite vreme.

⁶ Vaša reč neka je uvek ljubazna, solju začinjena, da svakome odgovorite kako valja.

Završni pozdravi

⁷ A o meni će vas obavestiti Tihik, dragi brat, verni služitelj i sluga koji zajedno sa mnom radi za Gospoda.

⁸ Njega sam poslao upravo da biste saznali novosti o nama, te da vas obodri.

⁹ S njim sam poslao i Onisima, vernog i voljenog brata, koji je vaš zemljak. Oni će vas obavestiti o svemu što se ovde događa.

¹⁰ Pozdravlja vas Aristarh, koji je zajedno sa mnom u tamnici, i Marko, rođak Varnavin. Ako dođe k vama, lepo ga primite, po uputstvima koje smo vam dali.

¹¹ Pozdravlja vas i Isus, zvani „Just“. Ova *trojica* su jedini Jevreji koji zajedno sa mnom *objavljaju* Carstvo Božije. Oni su bili moja uteha.

¹² Pozdravlja vas vaš zemljak Epafra, sluga Hrista Isusa, koji se uvek bori za vas u molitvama da vas *Bog* učvrsti, da budete zreli i potpuno uvereni u ono što Bog hoće.

¹³ Ja sam svedok koliko se trudio za vas i za one u Laodikiji, kao i za one u Jerapolju.

¹⁴ Pozdravlja vas još i voljeni lekar Luka i Dimas.

¹⁵ A vi pozdravite braću u Laodikiji, i Nimfu sa crkvom koja se okuplja u njenoj kući.

¹⁶ Kada se ova poslanica pročita među vama, postarajte se da se ona pročita i u crkvi u Laodikiji, a vi pročitajte poslanicu iz Laodikije.

¹⁷ Arhipu recite: „Gledaj da dovršiš službu koju ti je Gospod poverio.“

¹⁸ Ja, Pavle, pišem ovaj pozdrav svojom rukom. Sećajte se mojih okova! Milost Božija s vama!

Prva poslanica Solunjanima

Vernost Gospodu

Uvod

¹ Od Pavla, Silvana i Timoteja, crkvi u Solunu – vama koji ste u Bogu Ocu i Gospodu Isusu Hristu: milost vam i mir.

Zahvalnost za veru Solunjana

² Uvek zahvaljujemo Bogu za sve vas, pominjući vas u svojim molitvama. Neprestano se,

³ pred Bogom, Ocem našim, sećamo vaše plodonosne vere, trudom *iskazane* ljubavi, i postojanosti vaše nade u Gospoda našeg Isusa Hrista.

⁴ Znamo, naime, od Boga, voljena braćo, da vas je Bog izabrao,

⁵ jer vam nismo samo rečima navestili Radosnu vest, već silom i delovanjem Duha Svetoga, i sa potpunim uverenjem. Znete i sami da smo se tako vladali među vama vas radi.

⁶ Vi ste se tako ugledali na nas i na Hrista, prihvatajući poruku sa radošću Duha Svetog, uprkos mnogim nevoljama.

⁷ Time ste postali primer svim verujućima u Makedoniji i Ahaji.

⁸ I ne samo da je reč Božija preko vas odjeknula po Makedoniji i Ahaji, već se i glas o vašoj veri proširio posvuda. Zato nema potrebe da o tome bilo šta govorimo,

⁹ jer oni sami pričaju o tome kako smo vam pristupili, i kako ste se okrenuli Bogu od idola, da služite živom i istinitom Bogu,

¹⁰ te kako očekujete dolazak Sina njegovog s nebesa, koga je on podigao iz mrtvih – Isusa koji nas izbavlja od dolazećeg gneva.

2

Pavlova služba u Solunu

¹ Znete i sami, braćo, da naš dolazak k vama nije bio uzaludan.

² Nego, iako smo prethodno u Filipima pretrpeli i bili zlostavljani, što i sami znate, ipak smo vam, ohrabreni od Boga, navestili Božiju Radosnu vest, uprkos snažnom protivljenju.

³ Prema tome, mi vas ne bodrimo iz zablude, lukavstva ili iz nečistih namera,

⁴ već zato što nas je Bog prokušao i poverio nam da propovedamo Radosnu vest. Stoga mi ne udovoljavamo ljudima, već Bogu koji ispituje naša srca.

⁵ Bog je svedok da vam nikada nismo pristupili laskanjem niti prikrivenom pohlepom, a to vi i sami znate.

⁶ Od ljudi nismo tražili slave, ni od vas, ni od drugih.

⁷ I premda smo mogli da se poslužimo svojim ugledom kao Hristovi apostoli, među vama smo bili nežni kao majka koja hrani i neguje svoju decu.

⁸ Tako puni ljubavi za vas, bili smo spremni ne samo da vam navestimo Radosnu vest Božiju, već i da damo svoje živote za vas, jer smo vas zavoleli.

⁹ Zato se sećajte, braćo, našeg truda i napora. Propovedali smo vam Radosnu vest Božiju, i radili dan i noć da vam ne bismo bili na teretu.

¹⁰ Svedoci ste, kao i sam Bog, da smo se sveto, pravedno i besprekorno vladali prema vama koji verujete.

¹¹ Takođe znate i to da smo svakoga od vas, kao otac svoju decu,

¹² hrabрили, tešili i podsticali da živite dostojno Boga koji vas je pozvao u svoje Carstvo i slavu.

¹³ Zato mi bez prestanka zahvaljujemo Bogu, jer ste prihvatili poruku Božiju koju ste od nas čuli, i to ne kao ljudsku reč, već onakvu kakva zaista i jeste, reč Božiju – što ona doista i jeste – koja deluje u vama verujućima.

¹⁴ I vi ste, braćo, postali slika i prilika Božijih crkava u Hristu Isusu, koje su u Judeji, jer ste i vi propatili od svog sopstvenog naroda kao što su oni od Jevreja.

¹⁵ Oni ne samo da su ubili Isusa i proroke, već su i nas progonili. Oni ne ugađaju Bogu i protive se svim ljudima,

¹⁶ braneći nam da govorimo neznabošcima o spasenju, da tako zauvek ispune meru svojih greha. Ali, sustigao ih je najzad *Božiji* gnev.

Pavlova želja da vidi Solunjane

¹⁷ A mi, braćo, pošto smo od vas bili odvojeni telom, ali ne i srcem, još više smo, obuzeti žarkom željom, nastojali da vas vidimo.

¹⁸ Zato smo želeli da dođemo – ja, Pavle lično, i to ne jednom, već dvaput, ali Satana nas je sprečio.

¹⁹ Jer: ko je naša nada, radost ili venac slave pred našim Gospodom Isusom prilikom njegovog dolaska? Niste li to baš vi?

²⁰ Jer vi ste naša slava i naša radost!

3

¹ Pošto nismo mogli više da izdržimo, složili smo se da bi bilo najbolje da ostanemo u Atini.

² K vama smo, pak, poslali Timoteja, našeg brata i Božijeg saradnika u *propovedanju* Radosne vesti Hristove, da vas učvrsti i obodri u vašoj veri,

³ da se niko ne pokoleba u ovim nevoljama. Vi, naime, sami dobro znate da smo određeni za njih.

⁴ I zaista, kada smo bili kod vas, unapred smo vam govorili da će vas snaći nevolje, i kao što znate, tako je i bilo.

⁵ Zato sam, ne mogavši više da izdržim, poslao Timoteja da me obavesti o vašoj veri, da vas kako Kušać nije naveo da podlegnete iskušenju, jer bi tada naš trud bio uzaludan.

Pavlova radost zbog dobrih vesti iz Soluna

⁶ A sada nam se Timotej vratio od vas i doneo nam dobre vesti o vašoj veri i ljubavi, i da nas se uvek rado sećate i čeznete da nas vidite, kao i mi vas.

⁷ Zato smo se, braćo, i pored sve svoje muke i nevolje, utešili vašom verom.

⁸ Mi, u stvari, sada zaista živimo kad znamo da ste postojani u Gospodu.

⁹ Jer, kakvu zahvalnost možemo dati Bogu za svu radost koju doživljavamo zbog vas pred Bogom?

¹⁰ Danju i noću se najusrdnije molimo Bogu da vas ponovo vidimo, i da usavršimo ono što nedostaje vašoj veri.

¹¹ A sam Bog, naš Otac, i naš Gospod Isus, da pripremi put za naš dolazak k vama,

¹² i da učini da obilujete međusobnom ljubavlju, i ljubavlju prema svima, kao što mi vas *volimo*.

¹³ Neka on osnaži vaše unutrašnje biće, da budete besprekorni u svetosti pred Bogom, Ocem našim, pri dolasku Gospoda našega Isusa, sa svim svetima njegovim.

4

Život ugodan Bogu

¹ Najzad, braćo, molimo vas i zaklinjemo Gospodom Isusom da se držite onoga što smo vam predali: da treba živeti tako da sve više napredujete ugađajući Bogu – kao što uostalom i živite.

² Vi, naime, znate kakva smo vam uputstva dali u *ime* Gospoda Isusa.

- ³ Jer je Božija volja da budete sveti – da se klonite vanbračnih odnosa,
⁴ te da svaki od vas zna vladati svojim telom na častan i svet način* –
⁵ a ne sa požudom i strašću kao što to rade neznabošci koji ne poznaju Boga.
⁶ Ne prestupajte u ovome, i ne nanosite štetu svome bratu, jer Gospod kažnjava za sve to, kao što smo vam već rekli i upozorili vas.
⁷ Bog nas, naime, nije pozvao na nečistotu, već na posvećenje.
⁸ Stoga, ko odbacuje *ovo uputstvo*, ne odbacuje čoveka, već Boga koji vam je dao svog Svetog Duha.
⁹ A što se tiče bratske ljubavi, nema potrebe da vam o tome pišem, jer vas je sam Bog naučio da volite jedni druge.
¹⁰ Vi, u stvari, i volite svu braću po celoj Makedoniji. Ipak vas molimo da u tome napredujete u sve većoj meri.
¹¹ Revnosno se trudite da mirno živite, da gledate svoja posla, i radite svojim rukama, baš kao što smo vam već rekli,
¹² da bi vaš život bio za primer neverujućima i da ni od koga ne zavisite.

Hristov dolazak

- ¹³ Ne želim da budete u neznanju, braćo, u pogledu onih koji su usnuli†, da ne tugujete kao ostali koji nemaju nade.
¹⁴ Jer, ako verujemo da je Isus umro i vaskrsao, tako će Bog, Isusovim posredstvom, povesti sa sobom one koji su usnuli verujući u Isusa.
¹⁵ U saglasnosti sa onim što je sam Gospod rekao, saopštavam vam da mi živi, preostali za dolazak Gospodnji, nećemo biti ispred onih koji su usnuli.
¹⁶ Sâm Gospod će sići s neba, pa će na njegovu zapovest, na povik arhandela, na zvuk Božije trube, vaskrsnuti najpre oni koji su umrli *verujući* u Hrista.
¹⁷ Onda ćemo i mi živi, preostali, biti zajedno sa njima odneseni na oblacima uvis, u susret Gospodu, te ćemo zauvek biti sa njim.
¹⁸ Ovim rečima tešite jedni druge.

5

Budite spremni za Gospodnji dolazak

- ¹ A što se tiče vremena i časa, o tome nema potrebe da vam se piše.
² Vi, naime, vrlo dobro znate da će dan Gospodnji doći kao što lopov *dolazi* noću.
³ Kad ljudi budu govorili: „Mir i sigurnost“, tada će ih iznenada zadesiti propast, kao trudovi trudnicu, i neće moći da pobegnu.
⁴ Ali vi, braćo, niste u tami da bi vas ovaj dan zatekao kao lopov,
⁵ jer vi ste svi sinovi svetla i sinovi dana. Mi ne pripadamo tami i noći.
⁶ Zato ne spavajmo kao drugi, već bdijmo i budimo trezni.
⁷ Jer, oni koji spavaju, noću spavaju, i koji se opijaju, noću se opijaju.
⁸ Ali, pošto pripadamo danu, budimo trezni, obučeni u oklop vere i ljubavi i s kacigom nade na spasenje.
⁹ Bog nas, naime, nije odredio da iskusimo gnev, već da dobijemo spasenje posredstvom našeg Gospoda Isusa Hrista.
¹⁰ On je umro za nas da bismo mi sa njim živeli, bilo da smo još živi ili smo već umrli.
¹¹ Zato, bodrite jedni druge i izgrađujte se međusobno, kao što to već i činite.

Poslednja uputstva i pozdravi

- ¹² Molimo vas, braćo, da poštujete one koji se trude među vama, one koji vas, po Gospodnjoj *volji*, vode i opominju.

* 4:4 Neki prevode: *da znate sebi steći ženu na častan i svet način.* † 4:13 Eufemizam za *umreti*.

¹³ Cenite ih iznad svega i volite zbog službe koju obavljaju. Živite među sobom u miru.

¹⁴ Zaklinjemo vas, braćo, opominjite neuredne, bodrite malodušne, pomažite slabima, budite strpljivi sa svakim.

¹⁵ Gledajte da niko nikome ne vraća zlo za zlo, nego se uvek trudite da činite dobro jedni drugima i svima.

¹⁶ Uvek se radujte!

¹⁷ Molite se bez prestanka!

¹⁸ Zahvaljujte na svemu, jer je to Božija volja za vas u Hristu Isusu.

¹⁹ Ne sputavajte Duha.

²⁰ Ne prezirite proroštva,

²¹ nego sve proveravajte, pa što je dobro, zadržite.

²² Klonite se svakog zla.

²³ A Bog mira neka dovrši vaše posvećenje, te da se celo vaše biće – duh, duša i telo – sačuvaju besprekornim za dolazak Gospoda našeg Isusa Hrista.

²⁴ Veran je Bog koji vas poziva, on će to i učiniti.

²⁵ Braćo, molite se za nas.

²⁶ Pozdravite svu braću svetim poljupcem.

²⁷ Zaklinjem vas pred Gospodom da pročitate ovu poslanicu svoj braći.

²⁸ Milost Gospoda našega Isusa Hrista s vama!

Druga poslanica Solunjanima

Svetla nada Hristovog povratka

Uvod

¹ Od Pavla, Silvana i Timoteja, crkvi u Solunu, koja je u Bogu, Ocu našem, i Gospodu Isusu Hristu:

² Milost vam i mir od Boga Oca i Gospoda Isusa Hrista.

Zahvaljivanje i molitva

³ Dužni smo, braćo, da uvek zahvaljujemo za vas, što je i pravo, jer vaša vera buja, a vaša se međusobna ljubav uvećava.

⁴ Mi sami se, po crkvama Božijim, ponosimo vama zbog vaše strpljivosti i vere koju ste pokazali u progonstvima i nevoljama koje podnosite.

⁵ One su dokaz da je Božiji sud pravedan, te da ćete, shodno tome, biti udostojeni Božijeg Carstva za koje i trpite.

⁶ A budući da je Bog pravedan, on će uzvratiti muku onima koji vas muče,

⁷ a vama patnicima, zajedno sa nama, daće počinak. To će se dogoditi kada se Gospod Isus bude pojavio na nebesima sa svojim moćnim anđelima,

⁸ sa ognjem plamtećim, da kazni one koji ne poznaju Boga i one što nisu poslušni Radosnoj vesti o Gospodu našem Isusu.

⁹ Oni će biti kažnjeni večnom propašću, udaljeni od lica Gospodnjeg i od njegove veličanstvene sile,

¹⁰ kad on dođe u onaj dan da primi slavu i divljenje od svog svetog naroda, od svih koji veruju. Vi ćete tada biti sa njima, jer ste poverovali u poruku koju smo vam mi navestili.

¹¹ Zato se uvek molimo za vas, da vas naš Bog udostoji njegovog poziva – da svojom silom upotpuni svaku vašu spremnost na dobro i vaše delo vere.

¹² Vi ćete tako proslaviti ime našeg Gospoda Isusa, a on će proslaviti vas, po milosti našeg Boga i Gospoda našeg Isusa Hrista.

2

O drugom Hristovom dolasku i antihristu

¹ A što se tiče dolaska našeg Gospoda Isusa Hrista i našeg sabiranja oko njega, molimo vas, braćo,

² ne dajte da vas ko pokoleba u mišljenju ili da vas uznemiri, ni duhom, ni porukom, niti tobože našom poslanicom, govoreći da je dan Gospodnji već došao.

³ Ne dajte da vas zavedu ni na koji način, jer *dan Gospodnji neće doći* dok prvo ne nastupi veliki otpad od vere, i ne pojavi se čovek bezakonja, sin propasti.

⁴ On se suprotstavlja svemu što se naziva „bogom“ ili svetinjom, i postavlja se iznad toga. On će čak sesti i u Božiji hram i izdavati se za Boga.

⁵ Zar se ne sećate da sam vam ovo govorio još dok sam bio kod vas?

⁶ Sada znate šta ga zadržava da se pojavi dok ne dođe njegovo vreme.

⁷ Tajna bezakonja, naime, već deluje, ali on će se pojaviti tek kad bude uklonjen onaj koji ga sada zadržava.

⁸ Tada će se pojaviti čovek bezakonja, koga će Gospod Isus ubiti dahom svojih usta i uništiti pojavom svog dolaska.

⁹ Pojava *bezakonika*, zasnovana na satanskom delovanju, biće propraćena svakovrsnim lažnim znacima i čudima,

¹⁰ i svakom vrstom nepravde koja obmanjuje one koji propadaju, zato što nisu prihvatili ljubav prema istini da bi bili spaseni.

¹¹ Zato ih Bog prepušta delovanju zablude da bi poveravali laži,

¹² te da bi bili osuđeni svi koji nisu poverovali u istinu, nego su uživali u nepravdosti.

Izabrani ste za spasenje

¹³ A mi smo dužni da stalno zahvaljujemo Bogu za vas, od Gospoda voljena braćo, jer vas je Bog od početka izabrao za spasenje, posvetivši *vas delovanjem* Duha i verom u istinu.

¹⁴ On vas je pozvao Radosnom vešću koju smo vam mi propovedali, da imate udela u slavi našeg Gospoda Isusa Hrista.

¹⁵ Stoga, braćo, čvrsto stojte i držite se onoga što smo vam predali, bilo usmenim kazivanjem, bilo našom poslanicom.

¹⁶ A sam Gospod naš, Isus Hristos i Bog, naš Otac, koji nas je toliko zavoleo, i koji nam je po svojoj milosti dao večnu utehu i dobru nadu,

¹⁷ neka uteši vaša srca i utvrdi vas u svakom dobrom delu i reči.

Živeti u svetlu Hristovog povratka

3

Zahtev za molitvu

¹ I na kraju, braćo, molite se za nas, da bi se reč Gospodnja brzo širila i proslavljala, baš kao i kod vas.

² Isto tako, molite se da se izbavimo od opakih i zlih ljudi, jer nemaju svi vere.

³ Ali Gospod je veran; on će vas učvrstiti i sačuvati od Zloga.

⁴ A mi smo uvereni u Gospodu da činite ono što smo vam naložili i da ćete to i dalje činiti.

⁵ A Gospod neka usmeri vaša srca ka Božijoj ljubavi i Hristovoj postojanosti.

⁶ Nalažemo vam, braćo, u ime Gospoda Isusa Hrista, da se klonite svakog brata koji besposličari i ne sledi učenje koje ste primili od nas.

⁷ Vi, naime, sami znate da treba da se ugledate na nas, jer nismo nikad besposličarili kada smo bili među vama,

⁸ niti smo ikad jeli nečiji hleb badava, nego smo mukotrpno radili dan i noć da ne bismo bili na teretu nikome od vas.

⁹ I to ne zbog toga što ne bismo imali prava na to, već da bismo vam dali lični primer, da se ugledate na nas.

¹⁰ Dok smo još bili kod vas, dali smo vam ovu zapovest: „Onaj koji neće da radi, neka i ne jede!“

¹¹ Čuli smo, naime, da neki od vas žive neuredno; ništa ne rade, nego besposličare i mešaju se u tuđe poslove.

¹² Takvima zapovedamo i zaklinjemo ih u *ime* Gospoda Isusa Hrista: neka mirno rade i jedu svoj hleb.

¹³ A vama, braćo, neka ne dojadi činiti dobro.

¹⁴ Ako neko neće da se pokori ovome što iznosimo u poslanici, držite ga na oku. Nemojte se sa njim družiti, da bi se postideo.

¹⁵ Ipak, ne smatrajte ga neprijateljem, nego ga savetujte kao brata.

Završni pozdrav i blagoslov

¹⁶ Neka vam sam Gospod mira da mir u svako vreme i u svakom pogledu. Gospod sa svima vama!

¹⁷ Ja Pavle, ispisujem pozdrav svojom rukom, što je znak raspoznavanja u svakoj mojoj poslanici. Tako ja pišem.

¹⁸ Milost Gospoda našega Isusa Hrista sa svima vama! Amin.

Prva poslanica Timoteju

Uputstva o ispravnom verovanju

Uvod i pozdrav

¹ Od Pavla, apostola Hrista Isusa, po naredbi Boga, našega Spasitelja, i Hrista Isusa, naše nade,

² Timoteju, *mom* pravom sinu u veri, milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Hrista Isusa, Gospoda našega.

Upozorenje protiv lažnih učenja

³ Pre nego što sam otišao u Makedoniju, molio sam te da ostaneš u Efesu, da narediš nekima da ne poučavaju neka druga učenja,

⁴ i da se ne zanose bajkama i beskrajnim rodoslovljima. Takve stvari više uzrokuju rasprave, nego što otkrivaju Božiji naum koji se upoznaje verom.

⁵ Svrha ove naredbe je da pobudi ljubav koja dolazi iz čista srca, dobre savesti, i iskrene vere.

⁶ Neki su se udaljili od ovoga, i izgubili se u jalovim raspravama.

⁷ Oni hoće da budu učitelji Zakona, a ne razumeju ni šta govore ni šta tvrde.

⁸ Mi znamo da je Zakon dobar ako se primenjuje kako treba.

⁹ Znamo i to da Zakon nije uveden za pravednika, nego za prekršioce Zakona i nepokorne, bezbožnike i grešnike, za nesvete i bogohulnike, za oceubice i materoubice, za ubice,

¹⁰ bludnike, pederaste, trgovce robljem, lažljivce, krivokletnike i druge koji se protive zdravom učenju.

¹¹ Ovo učenje se temelji na slavnoj Radosnoj vesti, koju mi je naš blagosloveni Bog poverio *da propovedam*.

Zahvalnost za Božiju milost

¹² Zahvaljujem Hristu Isusu, našem Gospodu, koji me je osnažio, i poverio mi službu smatrajući me vrednim toga,

¹³ iako sam nekada bio bogohulnik, progonitelj *Crkve* i nasilnik. Ali *Bog* mi se smilovao, jer sam to učinio u neznanju i neverovanju.

¹⁴ Naš Gospod je prebogato izlio svoju milost na mene i ispunio me verom i ljubavlju Hrista Isusa.

¹⁵ Pouzdana je reč i vredna da je svako prihvati: Isus Hristos je došao na svet da spase grešnike, od kojih sam prvi ja.

¹⁶ A meni se Bog smilovao, da na meni prvom Hristos Isus pokaže svu strpljivost, kao primer za sve one koji treba da poveruju u njega i prime večni život.

¹⁷ A večnom Caru, jedinom, neprolaznom i nevidljivom Bogu neka je čast i slava od sad i doveka. Amin.

¹⁸ Poveravam ti ovu naredbu, Timoteju, dete *moje*, saglasno proroštvima koja su ranije bila izrečena o tebi. Budeš li ih sledio, vodićeš dobar rat,

¹⁹ držeći se vere i čiste savesti. Ovo su neki odbacili i doživeli brodolom svoje vere.

²⁰ Među takvima su Imenej i Aleksandar, koje sam predao Satani da nauče da ne hule.

Uputstva za crkvu

2

¹ Pre svega, molim vas da se prošnje, molitve, molbe i zahvaljivanja prinose za sve ljude;

² za careve, i za sve koji su na vlasti, da proživimo tih i spokojan život u svakovrsnoj pobožnosti i čestitosti.

³ Ovo je dobro i ugodno Bogu, našem Spasitelju,

⁴ koji hoće da se svi ljudi spasu, i da upoznaju istinu.

⁵ Jer jedan je Bog, i jedan je posrednik između Boga i ljudi – čovek Isus Hristos.

⁶ On je dao svoj život kao otkup za sve ljude, što je bilo posvedočeno u pravo vreme.

⁷ Zato me je Bog postavio za vesnika i apostola, kao i za učitelja mnogobožaca u veri i istini. Ne lažem, nego govorim istinu!

⁸ Želim, dakle, da se posvećeni ljudi svuda mole, podižući ruke bez gneva i rasprave.

⁹ Takođe, žene neka se uzorno oblače, kraseći se čednošću i razboritošću, a ne pletenicama, zlatom, biserjem ili raskošnom odećom.

¹⁰ Umesto toga, neka čine dobra dela, kao što priliči ženama koje ispovedaju pobožnost.

¹¹ Žene neka se poučavaju u tišini i potpunoj pokornosti.

¹² Takođe im ne dopuštam da poučavaju, niti da vladaju nad mužem, nego da budu mirne.

¹³ Jer je prvo stvoren Adam, pa onda Eva.

¹⁴ I nije Adam taj koji je bio prevaren; Eva je bila prevarena, te je prestupila *Božiju zapovest*.

¹⁵ Ipak, spašće se* rađanjem dece, ako smerno ostanu u veri, ljubavi i posvećenju.

3

Nadglednici

¹ Ovo je istina: ako neko želi da bude nadglednik, dobru službu želi.

² Nadglednik, naime treba da bude besprekoran, oženjen jednom ženom, trezven, razborit, poštovan, gostoljubiv, kadar da poučava.

³ On ne sme da bude pijanica ili nasilnik, nego blag, ne svađalica, i ne pohlepan na novac.

⁴ Takođe treba da dobro upravlja svojom porodicom, i da ima poslušnu decu koja ga u potpunosti poštuju.

⁵ Jer ako neko ne zna da upravlja svojim domom, kako će se brinuti o Crkvi Božijoj?

⁶ *Nadglednik* ne sme da bude novoobraćenik, da se ne bi uzoholio, te pao pod Božiju osudu, kao đavo.

⁷ Uz to treba da bude poštovan i od ljudi izvan *Crkve*, da se ne osramoti te upadne u đavolsku zamku.

Đakoni

⁸ Isto tako i đakoni treba da budu čestiti, a ne dvolični, ne koji su skloni opijanju, ne gramzivi.

⁹ Oni treba da čistom savešću slede veru koju je *Bog* otkrio.

¹⁰ *Đakone* najpre treba proveriti, pa tek onda, ako se pokažu besprekornima, poveriti im službu.

¹¹ *Njihove* žene takođe treba da budu čestite, a ne sklone ogovaranju, trezvene, u svemu verne.

¹² *Đakoni* treba da imaju samo jednu ženu, i da dobro upravljaju svojom decom i porodicom.

¹³ Naime, oni koji dobro obavljaju đakonsku službu, stiču sebi dobar ugled, i priliku da slobodno govore o svojoj veri u Hrista Isusa.

¹⁴ Pišem ti ovo u nadi da ću uskoro doći k tebi.

¹⁵ Ali ako okasnim, ti znaš kako treba da se vladaš u Božijem domu, koji je Crkva živoga Boga, stub i uporište istine.

* **2:15** Reč koju je apostol Pavle upotrebio ovde najverovatnije znači da će žena biti sačuvana, to jest, da joj rađanje dece neće nauditi.

¹⁶ Nesumnjivo, tajna pobožnosti je velika:
 On* se pojavi u telu,
 Duhom se pokaza pravednim,
 anđeli ga videše,
 narodima bi propovedan.
 Ljudi u njega poverovaše,
 i u slavu bi vaznet.

4

Upozorenje protiv lažnih učitelja

¹ Duh izričito govori da će u poslednja vremena neki odstupiti od vere, i povesti se za duhovima prevare i za učenjima zlih duhova.
² Ova učenja šire licemerni lažljivci, čija je savest otupela.
³ Oni zabranjuju stupanje u brak, i govore da se treba uzdržavati od jelâ, koja je Bog stvorio da ih sa zahvalnošću uzimaju oni koji veruju i poznaju istinu.
⁴ Naime, sve što je Bog stvorio dobro je, i ništa što se uzima sa zahvalnošću ne treba odbacivati,
⁵ jer se uz Božiju reč i molitvu posvećuje *Bogu*.

Dobar sluga Isusa Hrista

⁶ Ako ovome budeš poučavao braću i sestre, bićeš dobar sluga Hrista Isusa, hranjen rečima vere i dobrog učenja za kojim si pošao.
⁷ Kloni se bezbožnih i bapskih priča. Vežbaj se u pobožnosti.
⁸ Jer telesno vežbanje donosi malu korist, a pobožnost je dobra za sve, jer u sebi nosi obećanje i za sadašnji i za budući život.
⁹ Ova poruka je istinita i vredna da je svi prihvate.
¹⁰ Zbog ovoga se trudimo i borimo, jer smo se pouzdali u živoga Boga, koji je Spasitelj svih ljudi, naročito onih verujućih.
¹¹ Ovo zapovedaj i naučavaj.
¹² Neka te niko ne prezire zbog tvoje mladosti, nego budi uzor vernima u govoru, vladanju, ljubavi, veri, i čistoti.
¹³ Dok ne dođem, posveti se čitanju, savetovanju i poučavanju.
¹⁴ Ne zanemari milosni dar koji si dobio po proroštvu, nakon što su starešine položile ruke na tebe.
¹⁵ Ovo upražnjavaj, tome se posveti, da bi tvoj napredak postao svima očigledan.
¹⁶ Pazi na samoga sebe i na poučavanje, jer čineći ovo, spašćeš i sebe i one koji te slušaju.

5

Primereno ophođenje

¹ Starca ne grdi, nego ga moli kao *svoga* oca. Prema mladićima se ophodi kao sa braćom,
² prema staricama kao sa majkama, a prema devojkama kao sa sestrama – u potpunoj čistoti.

O udovicama

³ Udovice poštuj, naročito ako su bez igde ikoga.
⁴ Ako udovica ima decu ili unuke, neka ih uči da svoju pobožnost najpre pokažu prema svojoj porodici, i da se oduže roditeljima starajući se za njih. Ovo je ugodno Bogu.
⁵ Prava udovica, bez ikog svog, jeste ona koja je svoju nadu položila u Boga, te danonoćno ustrajava u svojim molitvama i prošnjama.

* **3:16** U mnogim manuskriptima stoji *Bog*.

⁶ A ona koja se odala lagodnom životu, mrtva je, *iako izgleda kao da je živa*.

⁷ Ovo im naloži, da budu bez mane.

⁸ A ako se neko ne stara o svojim, naročito ukućanima, odrekao se vere i gori je od nevernika.

⁹ U udovički spisak neka se ne unosi udovica mlađa od šezdeset godina, koja je bila žena jednom mužu.

¹⁰ Ona mora da bude poznata po dobrim delima, da je podigla decu, da je bila gostoljubiva, da je svetima prala noge, da je pomagala nevoljnicima, ukratko, da je predano činila svaku vrstu dobrih dela.

¹¹ Mlađe udovice ne unosi u spisak, jer kad ih obuzme telesna strast, žele da se udaju, pa se odvrćaju od Hrista.

¹² Tako na sebe navlače osudu, jer su pogazile obećanje koje su mu ranije dale.

¹³ A ujedno, pošto nemaju posla, nauče se da idu okolo po kućama, pa ogovaraju i pletu se u tuđe stvari, pričajući što ne treba.

¹⁴ Zato hoću da se mlađe udovice udaju, da rađaju decu, da se brinu za svoj dom, da ne daju povoda neprijatelju da *nas* vređa.

¹⁵ Neke su se, naime, već zastranile i pošle za Satanom.

¹⁶ Ali ako koja vernica ima udovice *u kući*, neka se stara o njima, da se crkva ne bi opteretila, i da bi mogla da se stara o onima koje su potpuno same.

Dužnosti starešina

¹⁷ Starešinama koje dobro obavljaju svoju službu treba ukazivati čast i plaćati ih, naročito onima koji se trude oko propovedanja i poučavanja.

¹⁸ Jer Pismo kaže: „Ne zavezuju usta volu kad vrše“ i „Radniku treba dati njegovu platu.“

¹⁹ Ne slušaj tužbe protiv starešine, sem ako su potvrđene izjavom dvojice ili trojice svedoka.

²⁰ One koji greše ukoravaj pred svima, da bi se ostali bojali.

²¹ Zaklinjem te pred Bogom i Hristom Isusom i izabranim anđelima da slušaš ova uputstva, bez predrasuda. Takođe, ništa ne čini iz pristrasnosti.

²² Ne žuri da položiš ruke na koga, niti učestvuj u gresima drugih; drži sebe čistim.

²³ Ne pij više samo vodu, nego uzimaj i malo vina zbog stomaćnih tegoba i tvojih čestih slabosti.

²⁴ Gresi nekih ljudi su očevidni, i vode ih na sud *Božiji*. A ima i onih čiji će se gresi otkriti kasnije.

²⁵ Takođe su i dobra dela vidljiva, a i kada nisu, ne mogu se sakriti.

6

¹ Neka oni koji su pod jarmom ropstva, smatraju svoje gospodare dostojnima svakog poštovanja, da se ne bi ružno govorilo o Božijem imenu i o našem učenju.

² A oni koji imaju verujuće gospodare, neka ih ne cene manje zato što su im braća u veri. Naprotiv, neka im još bolje služe utoliko revnosnije, jer su oni koji imaju koristi od njihove službe verujući i voljeni. To poučavaj i napominji.

³ A ako neko poučava nešto drugo, i ne slaže se sa istinitim rečima Gospoda našeg Isusa Hrista, koje su u skladu sa bogougodnim životom,

⁴ taj je uobražen i ništa ne zna. Takav pati od bolesne želje da se raspravlja i svađa, što raspiruje zavist, svađu, vređanje, zlobno podozrenje;

⁵ to su svadljivi ljudi pokvarenog uma i lišeni istine, koji misle da je pobožnost sredstvo dobiti.

⁶ Pobožnost je, svakako, velika dobit, ako je čovek zadovoljan onim što ima.

⁷ Mi, naime, ništa nismo doneli na svet, pa ništa sa njega ne možemo ni poneti.

⁸ Zato, ako imamo hranu i odeću, budimo time zadovoljni.

⁹ A oni koji hoće da budu bogati, upadaju u iskušenja, te ih mnoge nerazumne i štetne želje uvode u klopku. Te želje odvlače ljude u propast i uništenje.

¹⁰ Jer pohlepa za novcem koren je svakog zla. Neki su joj se predali, pa odlutali od vere, i tako pričinili sebi mnogo jadâ.

¹¹ A ti, čoveče Božiji, izbegavaj sve to! Idi za pravednošću, pobožnošću, verom, ljubavlju, strpljivošću, blagošću.

¹² Bori se u dobroj bitki vere, dosegni večni život na koji te je *Bog* pozvao kada si primerno ispovedio svoju veru pred mnogim svedocima.

¹³ Nalažem ti pred Bogom, koji svemu daje život, i Hristom Isusom, koji je svedočeći pred Pontijem Pilatom dao dobro ispovedanje,

¹⁴ da držiš ovu zapovest bez mane i besprekorno do Dana kada će se pojaviti naš Gospod Isus Hristos.

¹⁵ Ovo će u svoje vreme ostvariti blaženi i jedini Vladař, Car nad carevima i Gospodar nad gospodarima.

¹⁶ On je jedini besmrtni i boravi u nepristupačnoj svetlosti. Njega nijedan čovek nije video, niti ga može videti; njemu neka je čast i večna sila. Amin.

¹⁷ Onima koji su bogati na ovom svetu zapovedaj: da se ne uznose i ne pouzdaju u nesigurno bogatstvo, nego u Boga koji nam sve izobilno daje na uživanje;

¹⁸ da čine dobro; da budu bogati dobrim delima, darežljivi, i spremni da dele.

¹⁹ Ovako će prikupiti sebi blago koje će biti čvrst temelj za budućnost, da zadrže pravi život.

²⁰ Timoteju, čuvaj dobro koje ti je povereno, kloni se svetovnih ispraznih razgovora i protivrečnih tvrdnji tobožnjeg „znanja.“

²¹ Neki su se tome privoleli i tako otpali od vere.

Milost *neka je* sa vama.

Druga poslanica Timoteju

Temelji hrišćanske službe

¹ Od Pavla, apostola Hrista Isusa po Božijoj volji, u skladu sa obećanjem života koji je u Hristu Isusu,

² Timoteju, voljenom detetu, milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Hrista Isusa, Gospoda našega.

³ Zahvalan sam Bogu, kojemu, kao i moji preci, služim čistom savešću, dok te se neprestano, spominjem u svojim molitvama dan i noć.

⁴ Kada se setim tvojih suza, poželim da te vidim, pa da se ispunim radošću.

⁵ Sećam se tvoje iskrene vere, one vere koja je prvo zaživela u tvojoj baki Loidi, a onda i u tvojoj majci Evnikiji, a uveren sam da je i u tebi.

Pavle podstiče Timoteja da odvažno propoveda Radosnu vest

⁶ Zbog toga te podsećam da rasplamsaš dar koji ti je Bog dao nakon što sam položio ruke na tebe.

⁷ Jer Bog nam nije dao Duha koji nas čini plašljivim, nego Duha koji nas ispunjava silom, ljubavlju i razboritošću.

⁸ Ne stidi se da svedočiš za našega Gospoda, ni mene, njegovoga sužnja, nego mi se pridruži u stradanju za Radosnu vest, oslanjajući se na silu Božiju.

⁹ On nas je spasao i pozvao na život svetosti, ne po našim delima, nego po svome naumu i milosti, koja nam je data u Hristu Isusu pre početka vremena.

¹⁰ Ta milost se sada objavila dolaskom našeg Spasitelja Hrista Isusa, koji je uništio smrt i obasjao nas životom i neraspadljivošću posredstvom Radosne vesti.

¹¹ A mene je Bog postavio za propovednika, apostola, i učitelja.

¹² Zbog toga i trpim sve ovo. Ipak, ne stidim se, jer znam u koga sam se pouzdao, a uveren sam da je on u stanju da sačuva ono što mi je povereno do onoga Dana.

¹³ Čvrsto se drži zdravih reči koje si čuo od mene, uzimajući ih kao uzor, te ostani u veri i ljubavi koja je u Hristu Isusu.

¹⁴ Čuvaj dobro zaveštanje koje ti je povereno posredstvom Duha Svetog koji prebiva u nama.

¹⁵ A znaš da su se svi u Maloj Aziji okrenuli od mene; među njima su i Figel i Ermogen.

¹⁶ Neka Gospod pokaže milosrđe Onisiforovom domu, jer me je mnogo puta okrepio i nije se postideo mojih okova.

¹⁷ Štaviše, kada je došao u Rim, on me je brižljivo potražio i našao me.

¹⁸ Neka mu Gospod iskaže svoje milosrđe u onaj dan. A i ti vrlo dobro znaš koliko je on učinio za mene u Efesu.

2

¹ A ti, sine moj, jačaj u milosti koja je u Hristu Isusu.

² Učenje koje si čuo od mene pred mnogim svedocima, poveri pouzdanim ljudima, koji će biti u stanju da pouče druge.

³ Podnesi svoj deo patnje kao dobar vojnik Hrista Isusa.

⁴ Nijedan vojnik koji hoće da ugodi svome pretpostavljenom, ne upliće se u svetovne stvari.

⁵ Takmičar ne dobija venac ako se nije takmičio po pravilima.

⁶ Zemljoradnik koji se trudi treba prvi da okusi od prinosa.

⁷ Razmišljaj o tome što ti govorim, jer će ti Gospod dati razumevanje u svemu.

⁸ Sećaj se Isusa Hrista koji je vaskrsao iz mrtvih, koji je od Davidovog potomstva, što je u skladu sa Radosnom vešću koju propovedam.

⁹ Zbog te Radosne vesti se i zlopatim u okovima kao neki zločinac. Ipak, Božija reč nije okovana.

¹⁰ Zbog toga sve podnosim radi izabраниh, da oni dođu do spasenja s večnom slavom posredstvom Hrista Isusa.

¹¹ Pouzdana je reč:

Ako smo s njim umrli,
s njim ćemo i živeti,

¹² ako istrajemo,
s njim ćemo i carevati,

ako ga se odrekne,
on će se odreći nas,

¹³ ako smo mi neverni,
on ostaje veran,

jer ne može da porekne samog sebe.

¹⁴ Podsećaj ih na ovo, zaklinjući ih pred Bogom da se ne prepiru oko značenja reči, jer to ničemu ne koristi, a vodi u propast one koji slušaju.

¹⁵ Potrudi se da se pred Bogom pokažeš dostojnim, kao radnik koji ne mora da se stidi, i kao onaj koji ispravno tumači reč istine.

¹⁶ Kloni se bezbožnih i besmislenih razgovora, jer oni koji se upuštaju u njih, sve dublje tonu u bezbožnost.

¹⁷ Njihov govor je kao rak-rana koja izjeda *telo*. Među takvima su Imenej i Filit,

¹⁸ koji su se udaljili od istine govoreći da se vaskrsenje već dogodilo, rušeći tako veru drugih.

¹⁹ Ali čvrst je temelj koji je Bog postavio i on se neće poljuljati. Na njemu je napisano ovo: „Gospod zna koji su njegovi“, i: „Neka odstupi od nepravde svako ko priziva ime Gospodnje.“

²⁰ Ali, u jednoj velikoj kući nema samo zlatnih i srebrnih posuda, nego i drvenih i zemljanih; jedne su za svečane prilike, a druge za svakodnevnu upotrebu.

²¹ Onaj koji očisti sebe od pomenutih stvari, biće posuda za svečane prilike, posvećena i korisna *svome* Gospodaru, spremna za svako dobro delo.

²² Beži od mladalačkih želja! Teži za pravednošću, verom, ljubavlju i mirom, zajedno sa onima koji iz čista srca prizivaju Gospoda.

²³ Kloni se glupih i besmislenih rasprava, znajući da rađaju svađe.

²⁴ Naime, sluga Gospodnji ne sme da se upušta u svađe, nego da bude blag prema svima, sposoban da pouči, trpeljiv.

²⁵ Protivnike neka kori s blagošću, ne bi li im Bog dao da se pokaju i upoznaju istinu,

²⁶ da dođu k sebi i izbave se iz zamke đavola, koji ih je zarobio da čine njegovu volju.

3

Odlike ljudi u poslednjim vremenima

¹ Ovo znaj: u poslednjim danima nastaće teška vremena.

² Ljudi će, naime, postati samoživi, srebroljupci, hvalisavi, nadmeni, hulnici, neposlušni roditeljima, nezahvalni, nesveti,

³ bezosećajni, nepomirljivi, ogovarači, neobuzdani, surovi, mrzitelji dobra,

⁴ izdajnici, lakomisleni, naduveni, koji više vole zadovoljstva nego Boga.

⁵ Oni imaju obličje pobožnosti, ali su se odrekli njene sile. Kloni se takvih!

⁶ Među ovima su i oni što se uvlače u kuće i love lakoverne žene opterećene gresima i svladane različitim požudama.

⁷ One uvek uče, ali nikako ne mogu da dođu do poznanja istine.

⁸ I kao što su se Janije i Jamvrije suprotstavili Mojsiju, tako se i ovi ljudi suprotstavljaju istini. Njihov um je izopačen, a njihova vera bezvredna.

⁹ Ali oni više neće napredovati, jer će njihovo bezumlje postati svima očigledno.

Poslednja uputstva

¹⁰ A ti si verno sledio moje učenje, način života, zalaganje, veru, strpljivost, ljubav, postojanost,

¹¹ progonstva, stradanja, koja su me zadesila u Antiohiji, u Ikoniumu, Listri. Kakva li sam samo progonstva podneo! A, eto, Gospod me je od svih izbavio.

¹² Svi koji hoće da žive pobožnim životom u Hristu Isusu biće progonjeni.

¹³ A zli ljudi i varalice postajaće sve gori i gori, varajući druge i varajući sebe.

¹⁴ No, ti se drži onoga što si naučio i u šta si uveren, budući da znaš od koga si se naučio.

¹⁵ Ti, naime, od malena poznaješ Sveta pisma, koja ti mogu dati mudrost koja vodi k spasenju posredstvom vere u Hrista Isusa.

¹⁶ Sve Pismo je bogonadahnuo, te korisno za pouku, za savetovanje, za popravljjanje, za odgajanje u pravednosti,

¹⁷ tako da čovek Božiji bude vrstan, spreman za svako dobro delo.

4

¹ Zaklinjem te pred Bogom i Hristom Isusom, koji će suditi živima i mrtvima, i njegovim dolaskom, i njegovim Carstvom:

² propovedaj reč, ustraj i kad je zgoda i kad je nezgoda, opomeni, ukori i ohrabri s puno strpljenja i pouke.

³ Jer, doći će vreme kada ljudi neće podnositi zdravo učenje, nego će shodno svojim željama okupljati oko sebe učitelje da im golicaju uši,

⁴ te odbijati da slušaju istinu okrećući se bajkama.

⁵ A ti budi trezven u svemu, podnesi patnju, izvrši dužnost propovednika Radosne vesti, dovrši potpuno svoju službu.

⁶ Jer ja se već izlivam kao žrtva izlivnica, i vreme mog odlaska se primaklo.

⁷ Dobru sam bitku izborio, trku sam dovršio, veru sam sačuvao.

⁸ Osim toga, već mi je pripravljen venac pravednosti, kojim će me nagraditi Gospod, pravedni sudija, i ne samo mene, nego i sve one koji s ljubavlju čeznu da se on pojavi.

Lična uputstva

⁹ Potrudi se da mi dođeš brzo.

¹⁰ Dimas me je, naime, napustio, jer mu je omileo ovaj svet, pa je otišao u Solun. Kriskent je otišao u Galatiju, Tit u Dalmaciju;

¹¹ samo je Luka ostao kod mene. Marka povedi sa sobom, jer mi je koristan u službi.

¹² Tihika sam poslao u Efes.

¹³ Kad dođeš, donesi mi ogrtač koji sam ostavio u Troadi kod Karpa, i knjige, naročito pergamente.

¹⁴ Aleksandar kovač naneo mi je mnogo zla. Vратиće mu Gospod po njegovim delima.

¹⁵ Čuvaj ga se, jer se veoma protivio našim rečima.

¹⁶ Prilikom moje prve odbrane, niko se nije našao uz mene, nego su me svi napustili. Neka im se to ne uračuna!

¹⁷ Ali Gospod je bio uz mene i osnažio me, da bi se preko mene poruka u celosti objavila i da bi je svi narodi čuli. Tako sam se izbavio iz lavljih čeljusti.

¹⁸ Gospod će me izbaviti od svih zlih dela i bezbedno me dovesti u svoje nebesko Carstvo. Njemu neka je slava od sad i doveka, amin.

Pozdravi i blagoslov

¹⁹ Pozdravi Priskilu i Akilu i Onisiforov dom.

²⁰ Erast je ostao u Korintu, a Trofima sam ostavio u Militu jer je bio bolestan.

²¹ Potrudi se da dođeš pre zime.

Pozdravljaju te Evul, Pud, Lin, Klaudije, i sva braća.

²² *Neka je* Gospod sa tvojim duhom. Milost s vama!

Poslanica Titu

Uvod

¹ Od Pavla, sluge Božijeg i apostola Isusa Hrista.

Bog me je izabrao da podstaknem veru izabranika Božijih i njihovo znanje o istini koja je u saglasnosti sa pobožnošću,

² koja se temelji na nadi u večni život. Bog koji ne laže obećao je ovaj život pre početka vremena,

³ a u svoje vreme objavio svoju reč kroz službu propovedanja koja mi je poverena naredbom našeg Spasitelja, Boga.

⁴ Titu, mom pravom detetu u zajedničkoj veri. Milost ti i mir od Boga Oca i Hrista Isusa, našeg Spasitelja.

Titova služba na Kritu

⁵ Ostavio sam te na Kritu da urediš što je nedovršeno, i da postaviš starešine po gradovima, prema uputstvima koja sam ti dao.

⁶ Starešina treba da je besprekora, jedne žene muž, da ima verujuću decu, kojoj se ne prigovara da su raskalašna i neposlušna.

⁷ Jer budući da nadglednik vrši službu upravljanja koju mu je poverio Bog, on treba da je besprekora, a ne samoživ, ni razdražljiv, ni sklon piću, ni nasilnik, niti lakom na nepošten dobitak.

⁸ Naprotiv, on treba da je gostoljubiv, da voli dobro, da je razuman, pravedan, posvećen, uzdržljiv.

⁹ On treba da se čvrsto drži pouzdane poruke našeg učenja, da bude u stanju da opominje sa zdravim učenjem, i da uverava one koji se protive učenju.

¹⁰ Ima, naime, mnogo neposlušnih, koji govore besmislice, te zavode druge, naročito oni od obrezanih.

¹¹ Ovim treba zapušiti usta, jer unose pometnju u cele porodice učeći što ne treba, sve zarad nepoštenog dobitka.

¹² Jedan od njih, njihov sopstveni prorok, reče: „Krićani su vazda lažljivci, zle zveri, i lenji trbusi.“

¹³ Ova izjava je istinita. Zbog toga ih strogo opominji da budu zdravi u veri,

¹⁴ da ne obraćaju pažnju na judejske priče i zapovesti ljudi koji odbacuju istinu.

¹⁵ Čistima je sve čisto, a opoganjenima i nevernima ništa nije čisto, nego su im um i savest opoganjeni.

¹⁶ Oni ispovedaju da poznaju Boga, ali ga se svojim delima odriču. Oni su gnusni i neposlušni ljudi, nesposobni za bilo kakvo dobro delo.

2

Život u skladu sa učenjem

¹ A ti govori ono što je u skladu sa zdravim učenjem:

² da starci budu trezveni, čestiti, razumni, zdravi u veri, ljubavi, i strpljivosti.

³ Starice takođe neka se ponašaju kako to priliči posvećenim ženama: da ne ogovaraju, da se ne odaju mnogom vinu, nego da poučavaju što je dobro.

⁴ Onda neka savetuju mlade žene kako da vole svoje muževe i svoju decu,

⁵ da budu razumne, čiste, dobre domaćice, pokorne svojim muževima, da se reč Božija ne bi ružila.

⁶ Takođe opominji i mladiće da budu razumni.

⁷ U svemu se pokaži primerom čineći dobra dela, budi iskren i ozbiljan u učenju *koje izlažeš*.

⁸ Neka tvoje reči budu zdrave i bez prigovora, da se protivnik zastidi nemajući šta loše da kaže o nama.

⁹ Robovi da se u svemu pokoravaju svojim gospodarima, da im ugađaju, da im ne protivreče

¹⁰ i ne potkradaju ih, nego da se u svemu pokažu odanima i dobrima, tako da u svemu krase učenje Spasitelja, našeg Boga.

¹¹ Jer Bog je otkrio svoju milost radi spasenja svih ljudi.

¹² Ona nas odgaja da odbacimo bezbožnost i svetovne želje, te da živimo razumno, pravedno i pobožno u ovom svetu,

¹³ očekujući blaženu nadu i slavno pojavljivanje našega velikoga Boga i Spasitelja Isusa Hrista.

¹⁴ On je dao sebe za nas da nas otkupi od svakog bezakonja i da za sebe očisti izabrani narod koji predano čini dobro.

¹⁵ Ovo govori i napominji, koristeći puno pravo da koriš. Niko neka te ne prezire.

3

Dužnosti verujućih

¹ Podsećaj ih da se pokoravaju vladarima i vlastima, da budu poslušni, i spremni na svako dobro delo.

² *Takođe ih podsećaj* da ni o kome ne govore ružno, da se ne svađaju, da budu trpeljivi, da pokazuju blagost prema svim ljudima.

³ Jer i mi smo nekada bili nerazumni, neposlušni, zavedeni, robovi svakovrsnih želja i požuda svake vrste, provodeći život u zlobi i zavisti, omrznuti i mržeći jedni druge.

⁴ A kada je naš Spasitelj Bog pokazao svoju dobrotu i čovekoljublje,

⁵ on nas je i spasao, ali ne na osnovu pravednih dela koja smo mi učinili, nego na osnovu svoga milosrđa, tako što nas je oprao vodom novog rođenja i obnovio nas Svetim Duhom.

⁶ Njega je Bog bogato izlio na nas posredstvom Isusa Hrista, našeg Spasitelja,

⁷ da bismo, pošto nas je učinio pravednima pred sobom, primili u posed večni život kome se nadamo.

⁸ Ovo je istinita reč, i zato želim da to ustrajno napominješ, tako da se oni koji su poverovali Bogu trude da čine dobra dela i da u tome prednjače. Ovo je dobro i korisno ljudima.

⁹ Izbegavaj besmislene rasprave i rodoslovlja, kao i svađe i prepirke oko Zakona, jer su beskorisne i bezvredne.

¹⁰ A krivoverca nakon drugog upozorenja isključi,

¹¹ znajući da je izopačen i da greši. Takav je samog sebe osudio.

Završne poruke i pozdrav

¹² Kad ti pošaljem Artema ili Tihika, potrudi se da dođeš k meni u Nikopolj, jer sam odlučio da tamo provedem zimu.

¹³ Zinu pravnika i Apolosa brižljivo opremi za put, da ni u čemu ne oskudevaju.

¹⁴ A naši neka se uče da prednjače u dobrim delima gde za to postoji potreba, da ne bi bili besplodni.

¹⁵ Pozdravljaju te svi koji su ovde sa mnom. Pozdravi sve koji nas vole u veri. Milost *neka je* sa svima vama.

Poslanica Filimonu

¹ Od Pavla, sužnja radi Hrista Isusa, i od brata Timoteja, našem saradniku, voljenom Filimonu,

² sestri Apfiji, i našem saborcu Arhipu, kao i celoj crkvi koja se okuplja u tvome domu.

³ Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.

⁴ Uvek zahvaljujem svome Bogu kad te spominjem u svojim molitvama.

⁵ Slušam, naime, o tvojoj ljubavi koju imaš prema celom Božijem narodu i o tvojoj veri u Gospoda Isusa.

⁶ *Molim se* da tvoje učešće u zajedničkoj veri postane delotvorno kroz dublje razumevanje svakog blagoslova koji imamo u našem zajedništvu s Hristom.

⁷ Imao sam, naime, mnogo radosti i utehe od tvoje ljubavi, brate, što si okrepio srca svetih.

Pavlova molba za Onisima

⁸ Stoga, imam punu slobodu u Hristu da ti zapovedim šta si dužan *da činiš*.

⁹ Ali zato što te volim radije ću te moliti, takav kakav sam, starac Pavle, a sada i sužanj radi Hrista.

¹⁰ Molim te za moje dete Onisima, kome sam postao duhovni otac u tamnovanju.

¹¹ On ti je nekad bio nekoristan, ali sada je i tebi i meni postao koristan*.

¹² Šaljem ti ga natrag, njega, srce moje.

¹³ Hteo sam da ga zadržim kod sebe da mi umesto tebe posluži za vreme mog tamnovanja radi Radosne vesti.

¹⁴ Ipak, nisam ništa hteo da činim bez tvoga pristanka, da tvoje dobro delo ne bude od moranja, nego od dobre volje.

¹⁵ Jer možda je baš zato i bio odvojen od tebe na kratko, da bi ga dobio zauvek,

¹⁶ ali ne više kao roba, nego mnogo više od roba, kao voljenog brata. On je i meni naročito drag, ali je tebi draži, i kao čovek i kao brat u Gospodu.

¹⁷ Prema tome, ako me smatraš za druga, prihvati ga kao mene samog.

¹⁸ Ako te je oštetiо ili ti nešto duguje, to stavi na moj račun.

¹⁹ Ja, Pavle, lično potpisujem: ja ću platiti; da ne pominjem da i sebe samog duguješ meni.

²⁰ Da, brate, hajde da od tebe imam kakve koristi radi Gospoda; okrepi moje srce u Hristu.

²¹ Ovo sam ti napisao uzdajući se u tvoju poslušnost, jer znam da ćeš učiniti i više od onoga što tražim.

²² Ujedno mi pripremi gostinsku sobu, jer se nadam da ću vam posredstvom vaših molitava biti darovan.

²³ Pozdravlja te Epafras koji je sa mnom sužanj radi Hrista Isusa,

²⁴ i moji saradnici Marko, Aristarh, Dimas i Luka.

²⁵ Milost Gospoda našeg Isusa Hrista sa vašim duhom.

* **1:11** Ime *Onisim* znači *koristan*. Pavle je upotrebio igru reči da naglasi kako je odbegli rob postao koristan kad je prihvatio Hrista.

Poslanica Jevrejima

Hristos je uzvišeniji od anđela

- ¹ Bog je mnogo puta i na mnogo načina govorio našim precima preko proroka,
² ali u ove poslednje dane progovorio nam je preko Sina, koga je odredio za vlasnika svega, čijim posredstvom je i svet stvorio.
³ On je odsjaj *Božije* slave, i verni odraz njegovoga bića, on koji sve održava silom svoje reči. Pa pošto izvrši očišćenje greha, sede u nebu s desne strane *Boga* veličanstvenoga.
⁴ Tako postade toliko moćniji od anđela, koliko mu Bog dade ime uzvišenije od njihovog.
⁵ Zar je kome od anđela ikad rekao:
„Ti si Sin moj,
danas si se meni rodio“,
i ponovo:
„Ja ću mu biti Otac,
a on će mi biti Sin“?
⁶ A zatim, kad je slao Prvorođenca na svet, reče:
„Neka mu se poklone svi anđeli Božiji.“
⁷ Za anđele, pak, kaže:
„On svoje anđele čini vetrovima*,
i svoje slugе ognjenim plamenovima.“
⁸ A za Sina kaže:
„Tvoj je presto, Bože, u veke vekova!
Žezlo je pravde žezlo tvoga carstva.
⁹ Voliš pravdu, a mrziš nepravdu.
Zato te je Bog, tvoj Bog,
pomazao uljem radosti,
više nego tvoje drugove.“
¹⁰ Takođe kaže:
„Ti si, Gospode, u početku utemeljio zemlju,
i nebеса su delo tvojih ruku.
¹¹ Ona će propasti, ali ti ćeš ostati,
i sve će se ishabati kao iznošena odeća.
¹² Složićeš ih kao ogrtač,
izmeniće se kao odeća.
A ti si *uvek* isti,
veku tvome *nigde* kraja nema.“
¹³ I kome je od anđela ikad rekao:
„Sedi meni s moje desne strane,
dok dušmane ne položim tvoje,
za tvoje noge postolje da budu“?
¹⁴ Nisu li svi *anđeli* – duhovi poslani od Boga da služe onima koji treba da prime u posed spasenja?

2

Veliko spasenje

- ¹ Utoliko revnosnije treba da pazimo na ono što smo čuli, da ne zalutamo.

* **1:7** *Vetrovima ili duhovima.*

² Jer ako se poruka koja je data posredstvom anđela pokazala pouzdanom, te ako su oni koji je nisu sledili primili zasluženu kaznu za svaki prestup i svaku neposlušnost,

³ kako ćemo izbeći *kaznu* mi ako zanemarimo toliko spasenje? Gospod je prvi propovedao to spasenje, a nama su ga potvrdili oni koji su ga slušali.

⁴ Bog ga je potvrdio znacima i čudima i delovanjem različitih sila, te razdeljivanjem Duha Svetoga po svojoj volji.

⁵ Bog, naime, nije anđelima pokorio budući svet o kome govorimo.

⁶ Neko je izjavio negde u *Pismu*:

„Šta je čovek da ga se sećaš,
šta li sin čovečiji da brineš za njega?

⁷ Ti si ga malo manjim od anđela učinio,
slavom i čašću njega si ovenčao,

⁸ njemu pod noge sve si pokorio.“

A to da mu je sve pokoreno, znači da nije ostalo ništa što bi mu se suprotstavljalo. Ipak, sada još uvek ne vidimo da mu je sve pokoreno,

⁹ ali zato vidimo Isusa, koji je za kratko bio učinjen manjim od anđela, ovenčanog slavom i čašću zbog smrti koju je pretrpeo, kako bi Božijom milošću iskusio smrt za sve.

¹⁰ Jer, priličilo je *Bogu*, posredstvom koga i radi koga sve postoji, da patnjama učini savršenim začetnika njihovog spasenja, kako bi mnogu decu uveo u slavu.

¹¹ Naime, i *Isus* koji čini ljude svetima, i oni koje on čini svetima, svi imaju istog *Oca*. Zato se ne stidi da ih nazove braćom

¹² kad kaže:

„Navestiću tvoje ime braći svojoj,
hvaliću te usred zbora.“

¹³ I ponovo:

„Ja ću se pouzdati u njega.“

I još:

„Evo mene i dece koju mi je dao Bog.“

¹⁴ A pošto deca dele zajedničku krv i telo, tako je i on postao kao oni, da smrću uništi onoga koji ima vlast nad smrću, to jest đavola,

¹⁵ te da izbavi one koji celog svog života robuju strahu od smrti.

¹⁶ Jer, jasno je da on nije došao da pomogne anđelima, nego Avrahamovom potomstvu.

¹⁷ Trebalo je, naime, da u svemu postane sličan svojoj braći, da bi bio milosrdni i verni Prvosveštenik koji služi pred Bogom za njih, kako bi okajao grehe naroda.

¹⁸ Pa pošto je i sam prošao kroz iskušenje dok je patio, u stanju je da pomogne onima koji prolaze kroz iskušenje.

Isus je uzvišeniji od Mojsija

3

¹ Stoga, sveta braćo, koji ste sudeonici u nebeskom pozivu, obratite pažnju na Isusa, Apostola i Prvosveštenika vere koju ispovedamo.

² On je bio veran *Bogu* koji ga je postavio u službu, kao što je i Mojsije bio veran *Bogu* koji ga je postavio nad celim domom svojim.

³ Ipak, *Isus* zaslužuje veću čast nego Mojsije, kao što i graditelj zaslužuje veću čast od kuće koju je sagradio.

⁴ Naime, svaka kuća ima graditelja, ali Bog je sve sagradio.

⁵ Mojsije je bio veran u *Božijem* domu kao sluga, da bi svedočio o stvarima koje će se tek objaviti.

⁶ Ali Hristos ima upravu nad domom *Božijim* u svojstvu Sina. A njegov dom smo mi, ako smelo održimo pouzdanje u nadu kojom se ponosimo.

- ⁷ Zato, kao što Duh Sveti kaže:
 „Danas, kad glas njegov čujete,
⁸ tvrda srca ne budite,
 kao kad se digla buna,
 u pustinji u dan kušanja.
⁹ Oci vaši *mene* su kušali i izazivali,
 iako su dela moja gledali četrdeset leta.
¹⁰ Tada planuh gnevom na onaj naraštaj
 i rekoh: 'Vernosti nema u njima nikakve,
 puteve moje oni ne poznaju.'
¹¹ U gnevnu sam se tada zakleo:
 'Neće oni ući u moj počinak.'"
¹² Braćo, pazite da kome od vas srce ne postane zlo i neverno, pa da se okrene od živoga Boga.
¹³ Zato bodrite jedan drugog svakoga dana, dok god se kaže „danas“, da koga od vas ne zavede greh, te mu otvrdne srce.
¹⁴ Mi smo, naime, sudeonici Hristovi, samo ako do kraja čvrsto održimo ono prvobitno pouzdanje u Boga.
¹⁵ Kao što *Pismo* kaže:
 „Danas, kad glas njegov čujete,
 tvrda srca ne budite,
 kao kad se digla buna.“
¹⁶ Ko su ti što su čuli *Božiji glas*, a ipak se pobunili? Nisu li to svi oni koje je Mojsije izveo iz Egipta?
¹⁷ I na koga li se gnevio, ako ne na one koji su sagrešili, čija su tela popadala po pustinji?
¹⁸ Kome drugom se zakleo da neće ući u počinak, ako ne onima koji su bili nepokorni?
¹⁹ Tako vidimo da nisu mogli da uđu u počinak zbog svoje nevere.

4

- ¹ Pazimo, dakle, da se, dok još traje obećanje o ulasku u njegov počinak, ne nađe da ga je neko od vas propustio.
² Naime, i nama je objavljena Radosna vest kao i njima, ali njima poruka nije bila na korist, jer nisu verom bili združeni sa onima koji su je poslušali.
³ U počinak, naime, ulazimo mi koji smo poverovali, kao što je *Bog* rekao:
 „U gnevnu sam se tada zakleo:
 'Neće oni ući u moj počinak.'"
Bog je ovo izrekao, iako su njegova dela bila dovršena još od postanka sveta.
⁴ Jer, negde je rečeno o sedmom danu ovako: „I počinu Bog u sedmi dan od svih svojih dela.“
⁵ A ovde je opet rečeno: „Neće oni ući u moj počinak.“
⁶ A pošto ostaje da neki uđu u počinak, i pošto oni koji su prvi čuli Radosnu vest nisu ušli zbog svoje nepokornosti,
⁷ *Bog* opet određuje jedan dan, jedno „danas“, kada nakon mnogo vremena govori preko Davida, kao što je rečeno:
 „Danas, kad glas njegov čujete,
 tvrda srca ne budite.“
⁸ Jer, da ih je Isus *Navin* doveo do počinaka, ne bi *Bog* nakon toga govorio o jednom drugom danu.
⁹ Prema tome, subotnji počinak ostaje Božijem narodu.
¹⁰ Naime, ko uđe u *Božiji* počinak, počinuo je od svojih dela, kao što je Bog počinuo od svojih.

¹¹ Stoga, ne štedimo truda da uđemo u taj počinak da ne bi ko pao kao oni zbog nepokornosti.

¹² Jer je reč Božija živa i delotvorna, oštija od svakog mača s dve oštrice. Ona duboko zaseca, te seže do spoja duše i tela, zglobova i moždine, pa sudi mislima i namerama srca.

¹³ Nema, naime, stvorenja koje se može sakriti od *Boga*. Sve je otkriveno i jasno onome kome moramo položiti račun.

Hristos – naš Prvosveštenik

¹⁴ Budući da imamo velikog Prvosveštenika koji je užišao na nebese, Isusa, Sina Božijeg, držimo se čvrsto onoga što ispovedamo.

¹⁵ Jer, mi imamo Prvosveštenika koji je u stanju da saoseća sa našim slabostima, budući da je prošao kroz sva iskušenja kao i mi, ali nije sgrešio.

¹⁶ Stoga, pristupajmo s pouzdanjem prestolu milostivoga *Boga* da primimo milosrđe i nađemo milost u čas kad nam zatreba pomoć.

5

¹ Jer svaki Prvosveštenik koji se bira između ljudi, postavlja se da zastupa *ljude* pred Bogom, da prinosi darove i žrtve za grehe.

² On može da bude obziran prema onima koji su u neznanju i zabludi, zato što je i sam podložan slabostima.

³ Zbog toga on mora da prinosi žrtve za grehe kako za narod, tako i za sebe.

⁴ Tu čast niko ne može da prisvoji za sebe, nego ga Bog poziva u tu službu, kao što je to bio slučaj sa Aronom.

⁵ Tako ni Hristos nije sam sebi dao čast da bude Prvosveštenik, već ga je postavio onaj koji mu je rekao:

„Ti si Sin moj,
danas si se meni rodio.“

⁶ Tako i na drugom mestu kaže:

„Ti si doveka sveštenik
po redu Melhisedekovom.“

⁷ On je za vreme svog zemaljskog života uz glasni vapaj i suze, prineo molitve i prošnje *Bogu* koji ga je mogao spasti od smrti. I pošto je bio pokoran, Bog ga je uslišio.

⁸ Iako je bio Sin, kroz patnje se naučio da bude poslušan.

⁹ Pa postigavši savršenstvo, postao je začetnik večnog spasenja svima koji su mu poslušni,

¹⁰ te ga Bog proglasi Prvosveštenikom po redu Melhisedekovom.

Ukor primaocima poruke

¹¹ Ima još mnogo teško objašnjivih stvari o kojima treba da govorimo, ali ste postali lenji da slušate.

¹² I umesto da ste do sada već učitelji, ponovo vas treba poučavati osnovama Božije poruke. Još uvek vam je potrebno mleko, a ne čvrsta hrana!

¹³ Svako, naime, ko se hrani mlekom, ne snalazi se dobro u učenju o pravednosti, jer je dete.

¹⁴ Čvrsta hrana je za one zrele, čija su čula navikom izvežbana da razlikuju zlo i dobro.

6

¹ Zato ostavimo za sada početno učenje o Hristu i okrenimo se zrelijem učenju, ne vraćajući se na osnove: pokajanje od mrtvih dela, vera u Boga,

² učenje o krštenjima, polaganje ruku, vaskrsenje iz mrtvih i večni sud.

³ I o tome ćemo govoriti ako da Bog.

⁴ Ima, naime, onih koji su jednom bili prosvetljeni. Ali iako su iskusili nebeski dar primivši Duha Svetog,

⁵ iako su iskusili da je reč Božija dobra, iako su iskusili sile budućeg sveta,

⁶ ipak su napustili veru. Takve je nemoguće ponovo dovesti do pokajanja, jer oni time iznova razapinju Sina Božijeg i javno ga izvrću ruglu.

⁷ Zemlja, naime, koja upija vodu od čestih kiša koje padaju na nju i rađa rod koji je na korist onima za koje se obrađuje, prima blagoslov od Boga.

⁸ A *zemlja* koja rađa trnje i korov ništa ne vredi. Takva se bliži prokletstvu i završava u ognju.

⁹ Ipak, voljeni, premda govorimo ovako, uvereni smo da stvari stoje bolje u vašem slučaju, i da vam predstoji spasenje.

¹⁰ Jer Bog nije nepravedan; on neće zaboraviti vaše delo i ljubav koju ste pokazali u njegovo ime, služeći verujućima, kao što im još uvek služite.

¹¹ Želimo, naime, da svako od vas pokaže revnost do kraja da bi se ispunilo ono čemu se nadate.

¹² Tako nećete postati lenji, nego ćete slediti primer onih koji kroz veru i strpljivost primaju u posed ono što je Bog obećao.

Pouzdanost Božijeg obećanja

¹³ Kada je Bog dao obećanje Avrahamu, dao ga je uz zakletvu. No, pošto nije imao ni u koga većeg da se zakune, zakleo se samim sobom,

¹⁴ rekavši: „Obilno ću te blagosloviti i silno te umnožiti.“

¹⁵ Avraham je bio strpljiv, i tako primio ono što mu je Bog obećao.

¹⁶ Jer ljudi se zaklinju onim što je veće, pa zakletvom potvrđuju ono što tvrde i tako okončavaju raspravu.

¹⁷ Tako je i Bog, želeći da u većoj meri pokaže primaocima obećanja nepromenljivost svoje odluke, potvrdio obećanje zakletvom.

¹⁸ To je učinio da bismo posredstvom ovih dvaju nepromenljivih činjenica, u kojima se Bog ne može prevariti, imali silnu utehu mi koji smo našli utočište, te da bismo se čvrsto držali nade koja je pred nama.

¹⁹ Ovu *nadu* imamo kao čvrsto i pouzdano sidro duše. Ona nas vodi iza *hramske* zavese,

²⁰ gde je Isus ušao da nas zastupa postavši večni Prvosveštenik po redu Melhisedekovom.

7

Hristos je Prvosveštenik po Melhisedekovom redu

¹ Naime, ovaj Melhisedek, salimski car, bio je sveštenik Boga Svevišnjega. On je izašao u susret Avrahamu koji se vraćao nakon svoje pobede nad kraljevima, i blagoslovio ga,

² a Avraham mu je dao desetak od svega. (*Melhisedek* u prevodu znači prvo „car pravednosti“, a car Salima znači „car mira“.)

³ O njegovom ocu i njegovoj majci, kao i o njegovim precima, *ne zna se* ništa. Takođe se *ne zna* ni kad se rodio ni kad je umro, ali pošto je sličan Sinu Božijem, ostaje zauvek sveštenik.

⁴ Pogledajte samo koliko je veliki onaj kome je naš rodonačelnik, Avraham, dao desetak od najboljeg plena.

⁵ Doduše, Zakon nalaže da i Levijevi potomci koji obavljaju sveštenučku službu uzimaju desetak od naroda, to jest, od svoje braće, iako i oni vode poreklo od Avrahama.

⁶ *Melhisedek* nije bio *Levijev* potomak, ali je dobio desetak od Avrahama i zatim ga blagoslovio, njega kome su data obećanja.

⁷ Neosporno je da veći blagosilja manjeg.

⁸ U prvom slučaju, desetak dobijaju sveštenici koji su smrtni ljudi, a u drugom *Melhisedek* za koga se tvrdi da je živ.

⁹ I moglo bi se reći da je *Levi*je, koji inače uzima desetak, u stvari dao desetak preko *Avrahama*,

¹⁰ zato što je još uvek bio u telu svoga praoca kada mu je *Melhisedek* izašao u susret.

¹¹ Ako je, dakle, savršenstvo postignuto posredstvom levitskog sveštenstva, budući da je narod pod njim dobio Zakon, zar bi još postojala potreba da se pojavi sveštenik po redu *Melhisedekovom*, umesto po redu koji se naziva po *Aronu*?

¹² Naime, gde se menja sveštenstvo, tamo se menja i Zakon.

¹³ A *Isus*, za koga je ovo rečeno, pripada drugom plemenu – od koga niko nije služio kod žrtvenika.

¹⁴ Jasno je, naime, da naš Gospod potiče iz Judinog plemena o kome *Mojsije* nije ništa rekao kada je govorio o sveštenstvu.

¹⁵ Ovo postaje još očiglednije pojavom drugog sveštenika koji je sličan *Melhisedeku*.

¹⁶ On je postao sveštenik ne na osnovu odredbe koja se temelji na zakonu prirodnog nasleđa, već na sili neuništivog života.

¹⁷ Jer *Pismo* svedoči o njemu:

„Ti si doveka sveštenik
po redu *Melhisedekovom*.“

¹⁸ Ukinuta je, naime, stara zapovest jer je bila slaba i beskorisna.

¹⁹ A pošto Zakon nije ništa usavršio, uvedena je bolja nada kojom pristupamo Bogu.

²⁰ Ovo je *Bog* potvrdio uz zakletvu, dok sveštenici ulaze u službu bez zakletve.

²¹ Ali on je postao sveštenik uz zakletvu *Boga* koji mu je rekao:

„Gospod je dao zakletvu
i neće je povući:

„Ti si doveka sveštenik.“

²² Samim tim je i *Isus* postao jamac boljeg saveza.

²³ Uz to, mnogi su prestali da budu sveštenici, jer ih je smrt prekinula u službi.

²⁴ Ali pošto *Hristos* ostaje doveka, njegovo sveštenstvo nikada ne prolazi.

²⁵ On može u potpunosti da spase one koji njegovim posredstvom pristupaju Bogu, jer zauvek živi da ih zastupa *pred Bogom*.

²⁶ Jer ovakav nam je Prvosveštenik i bio potreban – svet, bezazlen, neokaljan, odeljen od grešnika, i uzvišeniji od nebesa.

²⁷ On ne mora kao Prvosveštenici da prinosi žrtve za grehe svaki dan, prvo za sebe, a onda za narod. Ovo je učinio jednom za svagda prinevši sebe na žrtvu.

²⁸ Zakon, naime, postavlja za Prvosveštenike ljude koji su skloni slabostima, a reč zakletve, koja je došla posle Zakona, postavlja *Sina* koji je zauvek učinjen savršenim.

Novi savez nadvisuje Stari savez

8

¹ Glavno u ovom izlaganju jeste: imamo Prvosveštenika koji je seo s desne strane prestola Božijeg veličanstva na nebesima.

² On je službenik *Svetinje* i pravog Šatora koji je postavio Gospod, a ne čovek.

³ A pošto se svaki Prvosveštenik postavlja da prinosi darove i žrtve, bilo je neophodno da i ovaj Prvosveštenik ima šta da prinese.

⁴ Zaista, da je na zemlji, on ne bi ni bio sveštenik, zato što ima sveštenika koji po Zakonu prinosе darove.

⁵ Oni služe u *svetinji* koja je tek slika i senka nebeske *Svetinje*. Jer kada je Šator trebalo podignuti, *Mojsije* je dobio stroga uputstva. *Bog mu* je rekao: „Gledaj da sve napraviš prema nacrtu koji ti je pokazan na gori.“

⁶ A sada je *Hristos* dobio uzvišeniju službu od njihove, pošto je i savez, čiji je on posrednik, bolji, budući da je utemeljen na boljim obećanjima.

⁷ Da je, naime, prvi savez bio besprekoran, ne bi bilo potrebno tražiti drugi.

⁸ Jer *Bog*, koreći svoj narod, kaže:
„Evo dolaze dani – govori Gospod –
kada ću sklopiti novi savez
s narodom izrailjskim
i s narodom Judinim.

⁹ To neće biti kao kad sam
sklopio savez sa njihovim ocima,
onoga dana kad sam ih uzeo za ruku
i izveo iz Egipta.

Ali pošto nisu bili verni mome savezu,
ni ja se nisam obazirao na njih – govori Gospod.

¹⁰ Ovo je savez koji ću sklopiti
s narodom izrailjskim nakon tih dana, govori Gospod:
staviću svoje zakone u njihov razum,
i upisaću ih u njihova srca.
Ja ću biti njihov Bog,
a oni će biti moj narod.

¹¹ Tada niko neće poučavati svoga sugrađanina
ili brata govoreći: 'Upoznaj Gospoda',
jer će me poznavati svi od malog do velikog.

¹² Jer smilovaću se nad njihovim nepravdama,
i neću se više sećati njihovih greha.“

¹³ Govoreći o novom *savezu*, *Bog* je proglasio prvi savez zastarelim. A ono što zastareva, na putu je da iščezne.

9

Nedelotvornost starog bogoslužjenja

¹ Prvi savez je takođe imao pravedne zahteve za bogoslužjenje i sagrađenu bogomolju.

² Šator je bio uređen tako da je u prvom delu stajao svećnjak, sto i žrtveni hlebovi. Taj deo se zove „Svetinja“.

³ Drugi deo Šatora, iza zavese, zove se „Svetinja nad svetinjama“.

⁴ Tu je stajao kadioni žrtvenik od zlata i Kovčeg saveza, sav optočen zlatom. U njemu je bila zlatna posuda sa manom i Aronov štap koji je bio procvetao, i ploče saveza.

⁵ Nad *Kovčegom* su stajali heruvimi slave, natkriljujući poklopac. O ovome nećemo sada podrobno govoriti.

⁶ Pošto je ovo uređeno ovako, sveštenici stalno ulaze u prvi *deo* Šatora da vrše bogoslužjenje.

⁷ U drugi *deo* Šatora ulazi samo Prvosveštenik, i to jednom godišnje, s krvlju žrtve koju prinosi za sebe i za grehe naroda učinjene u neznanju.

⁸ Time Sveti Duh pokazuje da put u Svetinju nad svetinjama još nije otvoren, budući da prvi Šator još postoji.

⁹ Ovo na slikovit način govori o sadašnjem vremenu, zato što žrtveni darovi i žrtve koje se prinosi, ne mogu savršeno očistiti savest onoga koji služi *Bogu*,

¹⁰ pošto se tiču samo telesnih pravednih zahteva, jela, pića, i raznih obrednih pranja, koja traju samo do vremena kada će *Bog* uspostaviti bolji poredak.

¹¹ A Hristos je došao kao Prvosveštenik sa dobrima, te ušao kroz bolji i savršeniji Šator koji nije sagrađen ljudskom rukom, to jest, od tvorevine.

¹² Kada je, pak, ušao u Svetinju nad svetinjama, on nije prineo krv jarčeva i teladi, već sebe, prolivši sopstvenu krv, i tako postigao večno otkupljenje.

¹³ Jer, ako krv jarčeva i bikova i pepeo junice, kojim se škrope oni koji su obredno nečisti, posvećuje radi telesne čistoće,

¹⁴ koliko će više krv Hristova, koji je posredstvom večnog Duha prineo sebe neporočnog Bogu, očistiti našu savest od mrtvih dela, da služimo živome Bogu?

¹⁵ On je posrednik Novog saveza da bi oni koji su pozvani primili obećanje večnog poseda, pošto je podneo smrt radi otkupljenja od prestupa učinjenih u prvom savezu.

¹⁶ Naime, pri otvaranju testamenta*, treba najpre da se potvrdi da je onaj koji ga je sastavio mrtav,

¹⁷ budući da testament postaje važeći tek po zaveštavaočevoj smrti. Sve dok je zaveštavalac živ, *testament* ne važi.

¹⁸ Zato je i prvi savez postao punovažan prolivanjem krvi žrtve.

¹⁹ Naime, kad je Mojsije izgovorio sve zapovesti celom narodu u skladu sa Zakonom, uzeo je krv teladi i jaraca s vodom, skerletnom vunom i isopom, te poškropio knjigu i sav narod.

²⁰ *Onda* je rekao: „Ovo je krv saveza koji vam je Bog odredio.“

²¹ Krvlju je takođe poškropio Šator i sve bogoslužbene posude.

²² Uistinu, po Zakonu se skoro sve čisti krvlju, to jest, bez prolivanja krvi nema oproštenja.

Hristova krv uklanja grehe

²³ Potrebno je, dakle, da se predmeti koji su načinjeni po uzoru na nebeske stvari očiste na ovaj način, ali nebeske stvari zahtevaju bolje žrtve od ovih.

²⁴ Jer, Hristos nije ušao u rukotvorenu Svetinju, koja je tek predstava prave *Svetinje*, nego u sâmo nebo, da se sad pojavi pred Bogom za nas.

²⁵ Prvosveštenik svake godine ulazi u svetinju i prinosi životinjsku krv. A Hristos nije ušao tamo da prinese sebe više puta,

²⁶ jer bi u tom slučaju morao više puta od postanka sveta da pretrpi patnju. On se pojavio sada, na svršetku vekova, da svojom žrtvom ukloni grehe jednom za svagda.

²⁷ Ljudima je određeno da jednom umru, i da zatim izađu na *Božiji* sud.

²⁸ Isto tako će se i Hristos, pošto je jednom prinet da ponese grehe mnogih, pojaviti po drugi put ali ne zbog greha, nego da donese spasenje onima koji ga željno iščekuju.

10

¹ Naime, pošto je Zakon tek senka budućih dobara, a ne i sam oblik stvari, on ne može jednim te istim žrtvama, koje se svake godine iznova prinose, usavršiti one koji pristupaju *Bogu*.

² Ako, dakle, oni koji su jednom očišćeni od greha ne bi više imali osećanje krivice za greh, onda se žrtve ne bi više prinosile.

³ Ovako, žrtve svake godine podsećaju na grehe,

⁴ zato što krv bikova i jaraca ne može da ukloni grehe.

⁵ Zato ulazeći u svet, *Hristos* govori:

„Žrtve i prinose nisi pozeleo,
ali si mi *zato* telo pripravo;

⁶ u žrtvama svespalnicama
i žrtvama za greh nisi uživao.

* **9:16** U Novom zavetu se ista reč upotrebljava za *zavet*, ili *savez*, i za *testament*.

⁷ Tada rekoh: 'Evo, dolazim, da izvršim volju tvoju, Bože, jer je tako napisano za mene u svitku.'"

⁸ Gore kaže: „Žrtve i prinose nisi poželeo, niti si u svespalnicama i žrtvama za greh uživao“ (ovo je rekao iako se žrtve prinose po Zakonu).

⁹ Onda nastavlja: „Evo, dolazim da izvršim tvoju volju.“ Time ukida prvo da bi uveo drugo.

¹⁰ A mi smo posvećeni tako što je Isus Hristos prineo svoje telo jednom za svagda.

¹¹ Svaki sveštenik, doduše, svakodnevno vrši svoju službu prinoseći uvek iznova iste žrtve, koje nikada ne mogu potpuno ukloniti grehe.

¹² A Hristos je jednom prineo *sebe* za grehe i zauvek seo s desne strane Bogu.

¹³ On tamo čeka sve dok njegovi neprijatelji ne budu postavljeni za postolje njegovih nogu.

¹⁴ Jer, on je jednom žrtvom zauvek doveo do savršenstva one koji su posvećeni.

¹⁵ A i Sveti Duh nam svedoči o tome pošto je rekao:

¹⁶ „Ovo je savez koji ću sklopiti sa njima, nakon tih dana, govori Gospod: staviću svoje zakone u njihova srca, i upisaću ih u njihov um,

¹⁷ i neću se više sećati njihovih greha i bezakonja.“

¹⁸ A kad su gresi oprošteni, žrtve se više ne prinose.

Nadmoćnost vere

Podsticanje na istrajnost

¹⁹ Prema tome, braćo, imamo punu slobodu da uđemo u *Svetinju nad* svetinjama po krvi Isusa,

²⁰ koji nam je otvorio novi i živi put kroz zavesu, to jest, kroz svoje telo.

²¹ I budući da imamo velikog Sveštenika koji služi nad domom Božijim,

²² pristupajmo *Bogu* s iskrenim srcem i s verom punom pouzdanja, pošto su nam srca očišćena od zle savesti, a tela oprana čistom vodom.

²³ Stoga se čvrsto držimo nade koju ispovedamo, jer je veran onaj koji je obećao.

²⁴ Usredsredimo se na to da podstičemo jedan drugoga na ljubav i dobra dela.

²⁵ Ne napuštajmo svoju zajednicu, kao što neki običavaju, nego ohrabrujmo jedni druge, tim pre što i sami vidite da se približava dan *Gospodnji*.

²⁶ Naime, ako svojevolumno grešimo i nakon što smo primili znanje o istini, nema te žrtve koja će ukloniti grehe.

²⁷ Za takve ostaje samo strašno iščekivanje Suda i jarosni oganj koji će proždreti protivnike.

²⁸ Jer, kad neko prestupi Mojsijev Zakon, bez milosti umire na osnovu svedočenja dva ili tri svedoka.

²⁹ A zamislite samo koliko će strožu kaznu primiti onaj koji prezre Sina Božijeg i smatra nečistom krv saveza kojom je posvećen, te uvredi Duha milosti?

³⁰ Mi, naime, poznajemo onoga koji je rekao: „Moja je osveta, ja ću uzvratiti“ i: „Gospod će suditi svome narodu.“

³¹ Strašno je pasti u ruke živoga Boga!

³² Sećajte se prošlih dana, kada ste, tek prosvetljeni, postojano podneli mnoge nevolje i patnje.

³³ S jedne strane ste bili javno izloženi vređanju i nevoljama, s druge ste se i sami pridružili onima s kojima se tako postupalo.

³⁴ Vi ste, naime, učestvovali u patnjama onih koji su utamničeni, i s radošću prihvatili kada su vam otimali imovinu, znajući da imate bolju i trajniju imovinu.

³⁵ Zato ne gubite svoje pouzdanje koje donosi veliku nagradu.

³⁶ Vama je, naime, potrebna istrajnost da činite Božiju volju kako biste mogli da primite ono što je Bog obećao.

³⁷ „Jer još malo, vrlo malo,
pa će doći onaj koji dolazi,
i neće zakasniti.

³⁸ A moj pravednik će živeti od vere,
a ako li odstupi,
moja duša neće uživati u njemu.“

³⁹ A mi nismo oni koji odstupaju na sopstvenu propast, nego oni koji veruju da sačuvaju svoju dušu.

11

¹ A vera je ostvarenje onoga čemu se nadamo, dokaz o stvarnosti koju ne vidimo.

² Po njoj su, naime, naši preci dobili priznanje.

³ Na osnovu vere shvatamo da je svet uređen Božijom rečju, i to tako da je vidljivo postalo od nevidljivog.

⁴ Na osnovu svoje vere je Avelj prineo ugodniju žrtvu Bogu nego Kajin, pa je dobio priznanje da je pravedan, jer je Bog prihvatio njegovu žrtvu. Po svojoj veri on još uvek govori, iako je mrtav.

⁵ Na osnovu svoje vere je Enoh bio vaznet, tako da nije iskusio smrt. Njega nisu našli, jer ga je Bog uzeo. A pre nego što je bio vaznet, dano mu je priznanje da je ugodio Bogu.

⁶ Naime, bez vere je nemoguće ugoditi *Bogu*, jer onaj koji pristupa Bogu treba da veruje da on postoji i da nagrađuje onoga koji ga traži.

⁷ Na osnovu svoje vere je Noje bio upućen u još neviđene stvari, pa je sa strahopoštovanjem sagradio plovilo da spase svoje ukućane. Svojom verom je osudio svet na propast, te je tako primio od Boga pravednost koja se zasniva na veri.

⁸ Na osnovu svoje vere je Avraham poslušao Boga koji ga je pozvao da ode u kraj koji je trebalo da primi u posed. Otišao je iako nije znao kuda da ide.

⁹ Verom se nastanio kao stranac u obećanoj zemlji i živio pod šatorom u tuđini. Tako su živeli i Isak i Jakov, naslednici istog obećanja.

¹⁰ *Avraham* je, naime, očekivao grad koji ima čvrste temelje, čiji je graditelj i tvorac Bog.

¹¹ Na osnovu svoje vere je Sara, nerotkinja, dobila moć da stvara potomstvo, iako više nije bila u dobu za rađanje, jer je smatrala vernim Boga koji joj je dao obećanje.

¹² Tako se od jednoga, skoro mrtvog čoveka, izrodilo *potomstvo*, „brojno kao zvezde na nebu i neizmerno kao pesak na morskoj obali.“

¹³ Svi su oni umrli s verom, ne primivši stvari koje je Bog bio obećao. Oni su ih izdaleka nazreli i pozdravili ih, te priznali da su stranci i došljaci na zemlji.

¹⁴ Naime, oni koji tako govore pokazuju da traže pravu domovinu.

¹⁵ Uistinu, da su mislili na zemlju iz koje su izašli, oni bi našli priliku da se tamo i vrate.

¹⁶ Ali oni sada čeznu za boljom *domovinom*, to jest, onom nebeskom. Zato se Bog ne stidi da se nazove njihovim Bogom, jer je on pripremio grad za njih.

¹⁷ Na osnovu svoje vere je Avraham, kada ga je Bog stavio na kušnju, prineo Isaka *na žrtvu*. *Avraham* je prineo svoga jedinca, iako je prihvatio obećanja za njega

¹⁸ Bog je, naime rekao: „Preko Isaka će se tvoje potomstvo nastaviti.“

¹⁹ On je bio uveren da je Bog u stanju da podigne *Isaka* iz mrtvih, i takoreći, dobio ga je natrag.

²⁰ Na osnovu svoje vere je Isak blagoslovio Jakova i Isava u pogledu budućnosti.

²¹ Na osnovu svoje vere je Jakov, na samrti, blagoslovio oba sina Josifova, pa se, oslonjen na svoj štap, duboko naklonio.

²² Na osnovu svoje vere je Josif, na samrti, napomenuo o izlasku Izrailjaca *iz Egipta* i zapovedio *da se tom prilikom ponesu* njegove kosti.

²³ Na osnovu vere svojih roditelja je Mojsije bio sakriven tri meseca. Videli su, naime, da je dete lepo, pa se nisu plašili careve zapovedi.

²⁴ Na osnovu svoje vere je Mojsije, kada je odrastao, odbio da se nazove „sinom faraonove ćerke“.

²⁵ Radije je izabrao da se zlopati sa Božijim narodom, nego da za kratko uživa u grehu.

²⁶ Zlopačenje radi Hrista smatrao je većim bogatstvom od sveg egipatskog blaga, jer je očekivao nagradu.

²⁷ Na osnovu svoje vere je odbacio Egipat i nije se uplašio carevog gneva, jer se držao Nevidljivoga, kao da ga vidi.

²⁸ Na osnovu svoje vere je proslavio Pashu, i uredio da se dovraci poprskaju krvlju, da se Pogubitelj ne bi dotakao prvorodenaca.

²⁹ Na osnovu svoje vere je prošao kroz Crveno more kao po suvoj zemlji. Kad su Egipćani pokušali isto, podavili su se.

³⁰ Na osnovu vere *Izrailjaca* pali su zidovi Jerihona, pošto su ovi sedam dana obilazili oko njih.

³¹ Na osnovu svoje vere je Rahava, bludnica, primila uhode s mirom, pa nije poginula sa onima koji su bili neposlušni *Bogu*.

³² I šta još da kažem? Ponestalo bi mi vremena kada bih počeo da govorim o Gedeonu, Varaku, Samsonu, Jeftaju, Davidu, Samuilu i prorocima.

³³ Oni su verom pobedili carstva, postigli pravdu, dobili što je *Bog* obećao i zatvorili usta lavovima.

³⁴ Oni su ugasili razbuktali oganj, izbegli oštrici mača, dobili snagu u slabosti, postali jaki u boju, tuđinske vojske naterali u beg,

³⁵ a žene su dobile natrag svoju rodbinu iz mrtvih. Drugi su, iako mučeni, odbili da budu oslobođeni, da bi dobili bolje vaskrsenje.

³⁶ Drugi su, opet, doživeli poruge i batine, a uz to i okove i tamnicu.

³⁷ Neki su bili kamenovani, prestrugani, ubijeni mačem, potucali se obučeni u ovčiji kožuh i kozju kožu, oskudevali, trpeli, zlopatili se.

³⁸ Oni kojih svet nije bio dostojan, tumarali su pustinjama i gorama, i krili se po pećinama i jamama u zemlji.

³⁹ Ipak, svi oni, koji su zbog svoje vere našli priznanje *u Svetom pismu*, nisu primili ono *što je Bog* obećao.

⁴⁰ To je zbog toga što je Bog predvideo za nas nešto bolje, a to je da oni, zajedno sa nama, dođu do savršenstva.

12

¹ Budući da smo okruženi tolikim oblakom svedoka, odbacimo svaki teret i greh koji nas sputava, te postojano trčimo trku koja nam predstoji.

² Uprite pogled na Isusa, začetnika i dovršitelja *naše* vere! On je zbog radosti, koja mu je sledovala, prezreo sramotu i podneo patnje na krstu, te seo s desne strane Božijeg prestola.

³ Promislite samo koliko je neprijateljstvo on podneo od strane grešnika, da vi ne budete obeshrabreni i da ne klonete.

⁴ Još se niste usprotivili do krvi u borbi protiv greha.

⁵ A zaboravili ste i ohrabrenje koje vam je upućeno kao deci:
„Sine moj, ne uzimaj olako Gospodnji odgoj,

i ne kloni kada te on kori,

⁶ jer Gospod kori onog koga voli,

i tuče svakog koga prihvata za sina.“

⁷ Podnesite stoga *Božiji* odgoj, *jer* Bog postupa s vama kao sa *svojom* decom. Kakvo je, naime, to dete koje otac ne odgaja?

⁸ A ako vas ne odgaja, kao što se sva deca *odgajaju*, onda ste kopilad, a ne *njegova* deca.

⁹ Dakle, ako smo poštovali svoje očeve po telu, koji su nas odgajali uz kažnjavanje, nećemo li se mnogo više pokoravati našem duhovnom Ocu da bismo živeli?

¹⁰ Naši očevi su nas za kratko vreme odgajali kako im se svidelo, a Bog nas odgaja na dobro, da učestvujemo u njegovoj svetosti.

¹¹ Ipak, čini se da svaka vaspitna mera u ovom trenutku donosi više žalosti nego radosti, ali kasnije rađa plod koji donosi mir i pravednost onima koji su odgojeni na taj način.

¹² Zato uspravite klonule ruke i učvrstite klecava kolena.

¹³ Poravnajte staze za svoje stope, da se slabe noge ne iščaše, već da se iscele.

Služite Bogu sa strahom i trepetom

¹⁴ Nastojte da budete u miru sa svima, i radite na svome posvećenju, bez kojeg niko neće videti Gospoda.

¹⁵ Gledajte da niko ne bude lišen Božije milosti, da ne iznikne kakav koren gorčine koji će izazvati nevolje i zaraziti mnoge.

¹⁶ Vodite računa da se među vama ne nađe neki bludnik ili bezbožnik, kao Isav, koji je za jedno jelo prodao svoje prvorodstvo.

¹⁷ Vi znate da je nakon toga hteo da dobije očev blagoslov, ali je bio odbijen, jer mu nije pružena prilika da ispravi ono što je učinio, iako ju je sa suzama tražio.

¹⁸ Vi, naime, niste pristupili opipljivoj *gori* zažarenoj od ognja, svoj u tami, pomrčini i oluji,

¹⁹ prilikom čega se začuo zvuk trube i glas koji je progovorio. Narod koji je taj glas čuo, molio je da im se više ne govori,

²⁰ jer nisu mogli da podnesu zapovest: „Ako i zver dotakne goru, biće zasuta kamenjem.“

²¹ Taj prizor je bio tako strašan da je i sam Mojsije rekao: „Uplašen sam i drhtim.“

²² Pristupili ste, naime, gori Sion i gradu živoga Boga, nebeskom Jerusalimu, te hiljadama anđela i svečanom zboru.

²³ *Vi ste pristupili* Crkvi prvenaca čija su *imena* zapisana na nebu, Bogu koji je sudija svih ljudi, i duhovima savršenih pravednika.

²⁴ *Vi ste pristupili* posredniku Novog saveza, Isusu, i škropljenoj krvi koja govori rečitije od Aveljeve krvi.

²⁵ Pazite da ne uskratite poslušnost onome koji govori! Jer ako nisu izbegli *kaznu* oni koji su se oglušili o onoga koji ih je opominjao na zemlji, kako ćemo izbeći *kaznu* mi, ako se odvratimo od onoga koji *nas* opominje s neba?

²⁶ Njegov glas je tada potresao zemlju, a sada obećava: „Još jednom ću uzdrmati ne samo zemlju, nego i nebo.“

²⁷ A to „još jednom“ ukazuje na uklanjanje onoga što je uzdrmano, to jest, onoga što je stvoreno, da ostane ono što se ne može uzdrmati.

²⁸ I pošto primamo Carstvo koje se ne može uzdrmati, zahvaljujmo Bogu, te mu sa zahvalnošću služimo da mu ugodimo, s poštovanjem i strahom.

²⁹ Jer, „Bog tvoj, oganj je koji spaljuje.“

13

Podsticanje na predani hrišćanski život

¹ Bratoljublje i dalje upražnjavajte.

² Gostoljubivost ne zanemarujte, jer su neki, i ne znajući, ugostili anđele.

³ Sećajte se onih koji su u tamnici, kao da ste i vi sami utamničeni. Sećajte se zlostavljanih, jer i sami prolazite kroz isto.

⁴ Brak *neka* svi poštuju, a supružnici neka budu verni jedno drugome, jer će Bog suditi bludnicima i preljubicima.

⁵ Klonite se ljubavi prema novcu, budite zadovoljni onim što imate, jer *Bog* je rekao: „Nikada neću odstupiti od tebe niti ću te ostaviti.“

⁶ Zato možemo smelo da kažemo: „Gospod je moj pomoćnik, neću se bojati; šta mi može učiniti čovek?“

⁷ Sećajte se svojih vođa koji su vam propovedali reč Božiju. Razmotrite kako su živeli i umrli, te podražavajte njihovu veru.

⁸ Isus Hristos je isti juče, danas i doveka.

⁹ Pazite da vas ne zavedu razna tuđa učenja. Jačajte srce milošću Božijom, jer je to dobro, a ne propisima o hrani od kojih nisu imali koristiti oni koji su ih se pridržavali.

¹⁰ Mi imamo žrtvenik sa kojeg nemaju prava da jedu oni koji vrše službu u Šatoru.

¹¹ Naime, tela životinja, čiju krv Prvosveštenik unosi u Svetinju kao žrtvu za greh, spaljuju se izvan tabora.

¹² Stoga je i Isus, da bi posvetio narod svojom krvlju, podneo patnju izvan *gradskih* kapija.

¹³ Izadimo, stoga, k njemu izvan tabora i ponesimo njegovu sramotu.

¹⁴ Jer mi nemamo stalni grad na zemlji, nego tražimo onaj koji je u budućnosti.

¹⁵ *Hristovim* posredstvom, dakle, prinosimo stalno hvalu Bogu *kao* svoju žrtvu, to jest, plod usana koje ispovedaju njegovo ime.

¹⁶ Ne zanemarujte zajedništvo i dobročinstva, jer takve žrtve ugađaju Bogu.

¹⁷ Slušajte svoje vođe i pokoravajte im se, jer oni bdiju nad vašim dušama kao oni koji će polagati račun za njih. Zato gledajte da to čine s radošću, a ne s uzdisanjem, jer vam to ne bi bilo na korist.

¹⁸ Molite se za nas. Mi smo, naime, uvereni da imamo čistu savest, budući da nastojimo da se u svemu dobro vladamo.

¹⁹ Utoliko vas više molim da činite ovo, da bih vam se što brže vratio.

²⁰ A Bog mira, koji je izveo iz mrtvih velikog Pastira ovaca, Gospoda našeg Isusa, zapečativši večni savez njegovom krvlju,

²¹ neka vas osposobi za svako dobro *delo* tako da činite njegovu volju, te da on čini među vama što je njemu ugodno, posredstvom Isusa Hrista, kome večna slava od sad i doveka. Amin.

Završna reč i pozdrav

²² Molim vas, braćo, da prihvatite ovu reč ohrabrenja, koju sam ukratko napisao.

²³ Znajte da je naš brat Timotej oslobođen. Ako uskoro dođe, posetiću vas zajedno s njim.

²⁴ Pozdravite sve vaše vođe i sve svete. A vas pozdravljaju *verujući* iz Italije.

²⁵ Milost *neka* je sa svima vama. Amin.

Poslanica Jakovljeva

Uvod

¹ Jakov, sluga Boga i Gospoda Isusa Hrista, pozdravlja dvanaest plemena Izrailjevih rasejanih po svetu.

Iskušanja

² Braćo moja, smatrajte za čistu radost kad god vas zadese svakojaka iskušanja,

³ znajući da kušanje vaše vere izgrađuje istrajnost.

⁴ Istrajnost, pak, neka se pokaže savršenom, da biste vi bili savršeni i potpuni i bez ikakvog nedostatka.

⁵ Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka traži od Boga koji svima daje velikodušno i bez prekora, i on će mu je dati.

⁶ Samo neka traži sa verom, bez ikakve sumnje, jer onaj koji sumnja sličan je morskom talasu koji vetar podiže i valja.

⁷ Takav čovek neka i ne pomišlja da će što primiti od Gospoda,

⁸ jer je kolebljiv, te stoga nepostojan u svim svojim postupcima.

⁹ Siromašni brat neka se hvali svojom uzvišenošću,

¹⁰ a onaj koji je bogat – svojom poniznošću, jer će svenuti kao cvet u travi.

¹¹ Jer, kad sunce grane sa žegom, trava se suši, a cvet u njoj vene, te mu lepota propada. Tako će i bogati proći sa svojim poslovima.

¹² Blažen je čovek koji istrajno odoleva iskušenjima, jer će, budući prekaljen, primiti venac života koji je *Bog* obećao onima koji ga vole.

¹³ Kada je neko izložen iskušenju, neka ne kaže: „Bog me iskušava“, jer Bog se ne može iskušavati zlom, niti on sam koga iskušava.

¹⁴ Svako, naime, podleže iskušenju tako što ga njegova vlastita zla želja odvlači i mami.

¹⁵ Zla želja, zatim, budući začeta, rađa greh, a učinjeni greh rađa smrt.

¹⁶ Ne varajte se, braćo moja voljena.

¹⁷ Svaki dobar dar i savršen poklon dolazi nam odozgo, od Oca svetlosti, koji se ne menja kao senka.

¹⁸ On nas je po svojoj volji rodio rečju istine, da budemo prvi među njegovim stvorenjima.

Slušanje i izvršavanje

¹⁹ A ovo znajte, voljena moja braćo: neka svako bude brz da čuje, spor da odgovori, i spor da se razgnevi;

²⁰ jer, čovekov gnev ne postiže pravednost koju Bog traži.

²¹ Zato odbacite svu nečistotu i preostalu zloću te krotko prihvatite reč usađenu u vas, koja može da vas spase.

²² Ne budite oni koji samo slušaju reč i tako sebe varaju; budite oni koji je izvršavaju.

²³ Jer onaj koji sluša reč, a ne izvršava je, sličan je čoveku koji posmatra svoje lice u ogledalu;

²⁴ pogledao se, naime, pa otišao, odmah zaboravljajući kako je izgledao.

²⁵ Ali ko se zagleda u savršeni Zakon slobode, te istraje u njemu, i ne bude zaboravni slušač, nego onaj koji ga izvršava – taj će biti blažen u onome što čini.

²⁶ Ako neko sebe smatra pobožnim, a ne zauzdava svoj jezik, taj vara sebe; njegova pobožnost ništa ne vredi.

²⁷ Ovo je čista i neokaljana pobožnost koju Bog i Otac prihvata: zauzimati se za siromašne i udovice u njihovim neprilikama i čuvati sebe neokaljanim od sveta.

2

Upozorenje protiv pristrasnosti

¹ Braćo moja, vi koji verujete u našeg slavnog Gospoda Isusa Hrista, ne budite pristrasni.

² Recimo da na vaš skup dođe čovek sa zlatnim prstenom i u skupocenoj odeći, a dođe i siromah u prljavoj odeći.

³ Vi pogledate na onoga što nosi skupocenu odeću, pa mu kažete: „Ti lepo sedi ovde“, a siromahu kažete: „Ti stani tamo, ili sedi tu dole kod mojih nogu.“

⁴ Niste li tako napravili razliku među sobom i postali sudije sa opakim mislima?

⁵ Čujte, voljena moja braćo! Nije li Bog izabrao one koji su siromašni u svetu da budu bogati u veri i naslednici Carstva koje je Bog obećao onima koji ga vole?

⁶ A vi ste prezreli siromaha. Pa nisu li upravo bogataši oni koji vas tlače i odvlače na sudove?

⁷ Ne blate li upravo oni lepo ime onoga po kome se zovete?

⁸ Ako zaista izvršavate carski Zakon prema Pismu: „Voli bližnjega svoga kao samoga sebe“, dobro činite.

⁹ Ali ako ste pristrasni, činite greh i Zakon vas kori kao prestupnike.

¹⁰ Jer ko vrši sav Zakon, a pogreši samo u jednom, kriv je za sve.

¹¹ Jer onaj koji je rekao: „Ne čini preljube“, takođe je rekao i: „Ne ubij.“ Prema tome, ako i ne učiniš preljubu, a ubiješ, prestupio si Zakon.

¹² Govorite i postupajte kao oni kojima će se suditi Zakonom koji oslobađa.

¹³ Jer sud je milosrdan prema onome koji nije iskazivao milosrđe; a milosrđe slavi pobedu nad sudom!

Vera i dela

¹⁴ Kakva je korist, braćo moja, ako neko kaže da ima veru, a ne čini *dobra* dela? Može li ga takva vera spasti?

¹⁵ Ako su neki brat i sestra neodeveni i ako oskudevaju u svakodnevnoj hrani,

¹⁶ a neko od vas im kaže: „Želim vam sve najbolje, ugrijte se i nasitite!“, a ne date im ono što je potrebno njihovom telu, kakva je korist od toga?

¹⁷ Tako i vera, ako nije spojena sa delima, sama po sebi je mrtva.

¹⁸ Inače, neko bi mogao da kaže: „Ti imaš veru, ja imam dela. Pokaži mi svoju veru bez dela, a ja ću ti po delima pokazati svoju veru.“

¹⁹ Ti veruješ da postoji jedan Bog? Dobro činiš. Ali i zli duhovi to veruju i drhte!

²⁰ Hoćeš li dokaz, zaludni čoveče, da je vera bez dela jalova?

²¹ Zar naš otac Avraham nije bio delima opravdan primevši svoga sina Isaka na žrtvenik?

²² Vidiš li da je vera sarađivala sa njegovim delima, i da je vera po delima postala potpuna?

²³ Tako se ispunilo Pismo koje kaže: „Poverova Avraham Bogu, pa mu je to uračunato u pravednost“, i tako bi nazvan Avraham „prijateljem Božijim“.

²⁴ Vidite da čovek ne postaje pravedan pred Bogom samo verom, nego i delima.

²⁵ Isto tako, nije li se i Rahava, bludnica, delima opravdala, tako što je ugostila uhode i zatim ih uputila na drugi put?

²⁶ Naime, kao što je telo bez duha mrtvo, tako je i vera bez delâ mrtva.

3

Zauzdavanje jezika

¹ Braćo moja, neka ne bude *među vama* mnogo učitelja, znajući da ćemo biti strože suđeni.

² Jer svi mi na mnogo načina grešimo. Ako ko u reči ne greši, taj je savršen čovek, sposoban da zauzda celo svoje telo.

³ Kada konjima stavljamo uzde u usta da bi nam se pokoravali, mi upravljamo celim njihovim telom.

⁴ Pogledajte i lađe: tako su velike i jaki vetrovi ih pokreću, a njima upravlja vrlo malo kormilo onamo kuda kormilar naumi.

⁵ Tako je i jezik mali ud ali se diči velikim delima. Gle, kako mala vatra zapali veliku šumu!

⁶ Tako je i jezik vatra, svet nepravde među našim udovima. On pogani čitavo naše telo i pali čitav životni tok, a pakao ga potpaljuje.

⁷ Sve vrste životinja, ptica, gmizavaca i morskih životinja daju se ukrotiti i čovek ih je ukrotio,

⁸ a jezik, to nemirno zlo puno smrtnog otrova, niko ne može ukrotiti.

⁹ Njim blagosiljamo Gospoda i Oca i njim proklinjemo ljude koji su stvoreni po slici Božijoj.

¹⁰ Iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo. To tako ne treba da bude, braćo moja.

¹¹ Može li sa istog vrela izvirati slatka i gorka voda?

¹² Može li, braćo moja, smokva rađati masline ili loza smokve? Tako ni slan izvor ne može dati slatku vodu.

Prava mudrost

¹³ Ko je mudar i razuman među vama? Neka dobrim življenjem pokaže svoja dela u mudroj krotkosti.

¹⁴ Ali ako u sebi nosite gorku zavist i sebično isticanje, onda se nemojte ponositi i govoriti ono što se protivi istini.

¹⁵ Takva mudrost ne dolazi odozgo, nego je zemaljska, ljudska, od zlog duha je.

¹⁶ Jer, gde je zavist i sebično isticanje, onde je nered i svako zlo.

¹⁷ A mudrost koja dolazi odozgo, pre svega je čista, zatim mirotvorna, krotka, prilagodljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, nepristrana, nelicemerna.

¹⁸ A pravednost je plod koji će ubrati oni koji seju u miru – oni koji čine mir.

4

Protiv nesloge

¹ Odakle ratovi, odakle sukobi među vama? Zar ne potiču od vaših žudnji koje ratuju u vašim udovima?

² Žudite i nemate, ubijate i zavidite – i ne možete da postignete, ratujete i sukobljavate se. Nemate, jer ne tražite.

³ Tražite, ali ne dobijate, zato što tražite što je zlo: da biste utrošili na svoje žudnje.

⁴ Preljubnici! Zar ne znate da je prijateljstvo sa svetom neprijateljstvo prema Bogu? Ko, naime, hoće da bude prijatelj sa svetom, postaje neprijatelj Bogu.

⁵ Ili smatrate da Pismo bez razloga govori: „Ljubomorno čezne Duh koji se nastanio u vama“,

⁶ ali daje veću milost. Zato Pismo govori:
„Bog se suprotstavlja oholima,
a poniznima iskazuje milost.“

⁷ Stoga se pokorite Bogu, a suprotstavite se đavolu, pa će pobeći od vas.

⁸ Približite se Bogu i on će se približiti vama.

Očistite ruke, grešnici! Očistite srca, vi podeljene duše!

⁹ Tugujte nad svojom bedom i zakukajte! Neka se vaš smeh u plač okrene, a vaša radost u žalost!

¹⁰ Ponizite se pred Bogom, i on će vas uzvisiti.

Ne osuđujte jedan drugoga

¹¹ Braćo, ne ogovarajte jedan drugoga. Onaj, naime, ko ogovara brata ili ga osuđuje, protiv Zakona govori i Zakon osuđuje. A ako osuđuješ Zakon, onda ga ne izvršavaš, već se postavljaš kao da si mu sudija.

¹² Samo je jedan Zakonodavac i Sudija, koji može da spase i pogubi. A ko si ti da osuđuješ bližnjega?

Planiranje bez Boga

¹³ A sad, vi što govorite: „Danas ili sutra poći ćemo u taj i taj grad. Tamo ćemo provesti godinu dana; trgovaćemo i zaradićemo“,

¹⁴ a ne znate ni šta će biti sutra. Šta je vaš život? On je kao magla koja se za kratko spusti, pa se potom razide.

¹⁵ Umesto da govorite: „Ako da Gospod da budemo živi, učinićemo ovo ili ono.“

¹⁶ A vi se još i hvalite svojom nadmenošću! Svako takvo hvalisanje je zlo.

¹⁷ Prema tome, ko zna da čini dobro, a ne čini, greh mu je.

5

Opomena bogatima

¹ De sad, vi bogataši, zaplaćite i zakukajte, zbog nevolja koje će vas zadesiti.

² Bogatstvo vaše istrunu, odeću vam moljci izjedoše,

³ zlato i srebro vaše rđa je prekrila, rđa njihova protiv vas će svedočiti, a oganj proždreti vaša tela. Blago ste zgrnuli u poslednje dane!

⁴ Evo! Viče plata radnika koji su želi vaše njive, koju ste im vi uskratili; vapaji žetelaca doprli su do ušiju Gospoda nad vojskama.

⁵ Živeli ste raskošno na zemlji i uživali; utovili ste svoja srca za dan pogubljenja.

⁶ Osudili ste i ubili pravednika, a on vam se nije protivio.

Patnja i istrajnost

⁷ Stoga, braćo, budite strpljivi, dok Gospod ne dođe. Pogledajte kako zemljoradnik iščekuje dragoceni rod zemlje, strpljivo čekajući na ranu i poznu kišu.

⁸ Stoga i vi istrajte, učvrstite svoja srca, jer se dolazak Gospodnji približio.

⁹ Ne gundajte, braćo, jedan protiv drugoga da ne budete suđeni. Gle, Sudija već stoji na vratima!

¹⁰ Za primer strpljivosti u zlopaćenju, uzmite, braćo, proroke koji su govorili u ime Gospodnje.

¹¹ Evo, blaženim nazivamo one koji su izdržali. Čuli ste za Jovovu strpljivost i videli ste šta je Gospod na kraju učinio, jer je Gospod veoma milostiv i milosrdan.

¹² Iznad svega, braćo moja, ne zaklinjite se ni nebom, ni zemljom, niti kojom drugom zakletvom. Vaše „da“ neka bude „da“, i vaše „ne“ – „ne“.

Molitva vere

¹³ Zlopati li se ko među vama? Neka moli. Raduje li se ko? Neka peva hvalospev.

¹⁴ Boluje li ko među vama? Neka pozove crkvene starešine, a oni neka se mole nad njim pomazujući ga uljem u ime Gospodnje,

¹⁵ pa će molitva vere isceliti bolesnika; Gospod će ga podići, i ako je počinio grehe biće mu oprošteno.

¹⁶ Stoga ispovedajte svoje grehe jedan drugome, i molite se jedni za druge da budete isceljeni. Mnogo može postići molitva pravednika.

¹⁷ Ilija je bio čovek kao i mi. On se žarko pomolio da ne bude kiše, i kiša nije pala na zemlju tri godine i šest meseci.

¹⁸ Onda se ponovo pomolio, i nebo je dalo kišu, te je zemlja donela svoj rod.

Vračanje zabludelih na pravi put

¹⁹ Braćo moja, ako ko od vas odluta od istine i neko ga vrati natrag,

²⁰ znajte da će onaj koji vrati grešnika s krivog puta spasti njegov život od smrti i pokriti mnoštvo greha.

Prva Petrova poslanica

Izvanredni Božiji blagoslovi za njegov narod

¹ Petar, apostol Isusa Hrista, *pozdravlja* izabrane došljake, rasejane po Pontu, Galatiji, Kapadokiji, *Maloj Aziji* i Vitiniji,

² koje je Bog Otac izabrao na osnovu svog predznanja, posvećenjem Duha, da budu poslušni Isusu Hristu, i poškropljeni njegovom krvlju: milost vam i mir u izobilju.

Životna nada

³ *Neka je* blagosloven Bog i Otac Gospoda našega Isusa Hrista, koji nas je po svom velikom milosrđu – posredstvom vaskrsenja Isusa Hrista iz mrtvih – ponovo rodio za živu nadu,

⁴ da ćemo primiti nasledstvo koje je nepropadljivo, neokaljano i koje ne vene. Ono se čuva na nebu za vas,

⁵ koje Božija sila čuva posredstvom vere za spasenje, spremno da se otkrije u poslednje dane.

⁶ Vi se ovome radujete, iako ste sad, kad već tako treba da bude, nakratko ožalošćeni raznim nevoljama koje vas snalaze.

⁷ Nevolje, naime, dokazuju iskrenost vaše vere, koja je dragocenija od zlata. Pa i zlato, iako propadljivo, mora da se ispita vatrom. Tako ćete po svojoj veri primiti hvalu, slavu i čast, kada se pojavi Isus Hristos.

⁸ Vi ga volite, iako ga niste videli, i verujete u njega, iako ga sada ne vidite, te se radujete neizrecivom i uzvišenom radošću,

⁹ jer postižete svrhu svoje vere: spasenje svojih duša.

¹⁰ Ovo spasenje su tražili i ispitivali proroci koji su prorokovali o milosti koja je vama namenjena.

¹¹ Oni su istraživali kada će se i kako to *spasenje* ostvariti. Na to vreme je ukazivao Duh Hristov koji je bio u njima, unapred najavljujući o Hristovim patnjama i slavi koja ga očekuje posle toga.

¹² Njima je Bog otkrio da, time što su govorili o ovim stvarima, nisu služili sebi, nego vama, kojima su to sada objavili glasnici Radosne vesti posredstvom Svetog Duha, poslanog s neba. U ove stvari i anđeli žele da zavire.

Poziv na sveto življenje

¹³ Zato, neka vaš um bude spreman, budite trezni, potpuno se pouzdajte u milost koju ćete dobiti po otkrivenju Isusa Hrista.

¹⁴ Kao poslušna deca, ne živite kao nekada u neznanju, kada ste bili vođeni *raznim* željama.

¹⁵ Naprotiv, vladajte se sveto kao što je svet *Bog* koji vas je pozvao.

¹⁶ Jer je u *Pismu* napisano: „Budite sveti, jer ja sam svet.“

¹⁷ Pa ako zovete Ocem *Boga* koji je nepristrasan, i koji sudi svakoga po njegovim delima, provodite vreme svog života u tuđini u strahu pred njim.

¹⁸ Vi, naime, znate da od svog ispraznog načina života, koji ste nasledili od svojih očeva, niste otkupljeni propadljivim srebrom ili zlatom,

¹⁹ nego dragocenom krvlju Hrista, koji je bio kao jagnje bez mane i nedostatka.

²⁰ On je predodređen još pre stvaranja sveta, ali se pojavio u poslednja vremena radi vas,

²¹ koji njegovim posredstvom verujete u Boga. On je Hrista vaskrsao iz mrtvih i dao mu slavu, tako da vaša vera i nada budu usmerene na Boga.

²² A sada, pošto ste očistili svoje duše poslušnošću istini, tako da imate iskrenu ljubav prema svojoj braći po veri, predano volite jedni druge iz čista srca.

²³ Naime, vi ste nanovo rođeni, ali ne od propadljivog semena, nego od ne-propadljivog, posredstvom reči živoga Boga koji ne umire.

²⁴ Jer *Pismo govori*:

„Svako je telo kao trava,
i sva mu je slava kao cvet poljski.

Sahne trava, cvet otpada,

²⁵ ali reč Gospodnja ostaje doveka.“

Ta reč je Radosna vest koja vam je propovedana.

2

Stena života i sveti narod

¹ Odbacite, dakle, sve što je zlo: svaku vrstu prevare, dvoličnosti, zavisti, i svakovrsne uvrede.

² Kao novorođenčad žudite za duhovnim mlekom, da biste njime uzrasli za spasenje,

³ ako ste zaista iskusili da je Gospod dobar.

⁴ Pristupite Isusu – živom kamenu, što su ljudi odbacili, ali koji je izabran i dragocen u Božijim očima,

⁵ pa se kao živo kamenje ugrađujte u duhovni hram. U njemu ćete služiti kao posvećeno sveštenstvo koje posredstvom Isusa Hrista prinosi duhovne žrtve ugodne Bogu.

⁶ Zato je napisano u Pismu:

„Evo, postavljam na Sionu

kamen ugaoni,

kamen izabran i dragocen.

Ko u njega poveruje,

neće se postideti.“

⁷ Vama koji verujete, njegova dragocena vrednost služi na korist, a onima koji ne veruju,

„kamen što su zidari odbacili,

postade kamen ugaoni.“

⁸ I,

„kamen za spoticanje

i stena za posrtanje.“

Oni se spotiču, jer se ne pokoravaju reči, na što su i određeni.

⁹ A vi ste izabrani rod, carsko sveštenstvo, sveti narod, narod koji pripada Bogu, određen da objavi slavna dela onoga koji vas je iz tame pozvao u svoju čudesnu svetlost.

¹⁰ Nekada niste bili narod, a sada ste Božiji narod, *nekada* niste uživali milosrđe, a sada ste primili milosrđe.

Hrišćansko vladanje među nehrišćanima

¹¹ Voljeni, molim vas da se kao stranci i došljaci u ovom svetu klonite telesnih želja koje se bore protiv duše.

¹² Vladajte se uzorno među mnogobošcima, da bi, pošto vas optužuju kao zločince, videli vaša dobra dela, te proslavili Boga na dan njegovog dolaska.

Odnos prema vlastima

¹³ Gospoda radi, pokoravajte se svakoj ljudskoj ustanovi: bilo caru kao vrhovnom glavaru,

¹⁴ bilo namesnicima, koje on postavlja da kažnjavaju zločince, i da pohvale one koji čine dobro.

¹⁵ Naime, Božija je volja da, čineći dobro, učutkate neupućene ljude koji govore o vama iz neznanja.

¹⁶ Iako ste slobodni, ne služite se slobodom kao izgovorom za zlo. Naprotiv, kao Božije slugе,

¹⁷ svakoga uvažavajte, bratstvo volite, Boga se bojte, cara poštujte.

¹⁸ Sluge, pokoravajte se svojim gospodarima s punim poštovanjem, i to ne samo onima koji su dobri i blagi, nego i surovima.

¹⁹ Naime, hvale je vredno kada neko podnosi nevolje i trpi nepravedno, svestan da to čini radi Boga.

²⁰ Jer kakve časti ima u tome ako vas tuku za vaše grehe, pa zbog toga trpite? Ali ako trpite čineći dobro, to je Bogu milo.

²¹ Na ovo ste pozvani, zato što je i Hristos trpeo za vas i ostavio vam primer da idete njegovim stopama.

²² „A niti je učinio greha,

niti se prevara našla na njegovim ustima.“

²³ Kada su ga vređali, on nije uzvratio uvredom, kada je patio – nije nikom pretio, nego je to prepustio *Bogu* koji pravedno sudi.

²⁴ On je na svom telu poneo naše grehe na drvo, da umrevši gresima živimo za pravednost. Njegovim ranama ste isceljeni.

²⁵ Jer ste lutali kao ovce, a sada ste se okrenuli Pastiru i Čuvaru svojih duša.

3

Bračni odnosi

¹ Tako i vi, žene, pokoravajte se svojim muževima, da bi, ako neki ne slede *hrišćansko* učenje, bez reči bili pridobijeni ponašanjem svojih žena,

² kada vide čistotu vašeg ponašanja i vašu bogobožnost.

³ Neka se vaša lepota ne sastoji samo u izgledu: u pletenju kose, u kićenju zlatom ili oblačenju haljina.

⁴ Umesto toga, krasite se unutrašnjom *lepotom* koja ne prolazi, krotkim i blagim duhom, jer je to dragoceno pred Bogom.

⁵ Jer, tako su se nekada pobožne žene, koje su se pouzdavale u Boga, krasile pokornošću svojim muževima.

⁶ Tako je i Sara bila pokorna Avrahamu, nazivajući ga „gospodarem“. Vi ste sada njene ćerke, ako činite dobro i ne dozvolite da vas išta zastraši.

⁷ Na isti način i vi, muževi, uzmite u obzir da su vaše žene sa kojima živite slabiji pol. Iskazujte im čast, jer su one, zajedno sa vama, naslednice dara života. Činite to da bi vaše molitve bile neometane.

Hrišćanske vrline

⁸ Na kraju, budite iste misli, imajte saosećanje jedni za druge, iskazujte bratsku ljubav, budite ljubazni i ponizni.

⁹ Ne vraćajte zlo za zlo, ili uvredu za uvredu, nego blagosiljajte, jer ste na ovo pozvani, da biste dobili blagoslov *od Boga*.

¹⁰ Jer *Pismo* kaže:

„Ko želi da uživa život

i da dobre dane vidi,

od zla govora neka se uzdrži,

i nek mu usne ne govore laži.

¹¹ Zla neka se kloni, a dobro neka čini,

neka traži mir i za njim neka ide.

¹² Jer oči Gospodnje motre na pravedne,

i uši njegove molitvu im čuju,

a na zlikovce mršti mu se lice.“

¹³ Jer ko će vam nauditi ako revnosno činite dobro?

¹⁴ Naime, blaženi ste ako trpite za pravednost. Ne dajte da vas uplaše niti zbune.

¹⁵ Slavite Hrista kao svetog Gospoda u svojim srcima. Budite uvek spremni da date odgovor svakom ko zatraži od vas da mu objasnite razlog vaše nade.

¹⁶ Ali činite to s blagošću i poštovanjem. Neka vam savest bude čista, da se oni koji izvrću ruglu vaše dobro hrišćansko vladanje, osramote u onom za šta vas kleveću.

¹⁷ Naime, bolje je i stradati čineći dobro, ako je to Božija volja, nego li čineći zlo.

¹⁸ Jer je Hristos jednom za svagda pretrpeo za grešnike, pravednik za nepravednike, da nas dovede k Bogu. Telo su mu ubili, ali je *Božijim* Duhom bio oživljen.

¹⁹ Duhom je takođe sišao u tamnicu da propoveda duhovima,

²⁰ koji su nekada, u Nojevo vreme, bili neposlušni *Bogu*. Bog je strpljivo čekao da se oni pokaju dokle god se gradilo plovilo u kome se nekolicina, to jest, osam duša spaslo kroz vodu,

²¹ koja je pralik krštenja, koje vas sada spasava. Krštenje nije uklanjanje telesne nečistoće, nego molitva Bogu za čistu savest, a zasniva se na vaskrsenju Isusa Hrista.

²² On je otišao na nebo i seo s desne strane Bogu, gde su mu potčinjeni anđeli, nebeske vlasti i sile.

4

Zahtevi novog života

¹ Pošto je, dakle, Hristos propatio telom, i vi se naoružajte istom mišlju. Naime, ko je propatio telom prestao je da greši.

² Zato provedite preostalo vreme svog života u telu po Božijoj volji, a ne u udovoljavanju ljudskim željama.

³ Jer dovoljno je da ste nekada živeli kao mnogobošci: u razvratu, požudi, pijančenju, orgijama, terevenkama, i užasnom idolopoklonstvu.

⁴ Njima je čudno što i vi sa njima ne hrlite u istu bujicu raskalašnosti, pa vas zato vređaju.

⁵ Zato će dati račun onome ko je spreman da sudi živima i mrtvima.

⁶ Naime, Radosna vest je i objavljena mrtvima, da bi, pošto su kao i svi ljudi osuđeni na telesnu smrt, mogli da žive duhom kao što i sam Bog živi.

Služite jedni drugima!

⁷ Približio se kraj svega. Budite pribrani i budni, da biste mogli da se molite.

⁸ Iznad svega, održavajte među sobom trajnu ljubav, jer ljubav pokriva mnoštvo greha.

⁹ Negujte uzajamnu gostoljubivost koja je lišena gunđanja.

¹⁰ Kao dobri upravitelji raznovrsnih Božijih darova, služite jedni drugima darom koji je svako od vas, milošću Božijom, primio.

¹¹ Ko propoveda, neka to čini kao *da propoveda same* reči Božije. Ko služi, neka to čini snagom koju daje Bog, tako da se u svemu proslavi Bog kroz Isusa Hrista. Njemu pripada slava i sila od sad i doveka. Amin.

Učestvovanje u Hristovim patnjama

¹² Voljeni *moji*, ne čudite se ognjenim nevoljama koje vas snalaze da vas kušaju. To što vam se događa nije ništa čudno.

¹³ Umesto toga, radujte se što učestvujete u Hristovim patnjama, da biste klicali od radosti kada se otkrije njegova slava.

¹⁴ Blaženi ste ako vas vređaju radi Hrista, jer Duh slave, Božiji *Duh*, počiva na vama.

¹⁵ Niko od vas da ne strada kao ubica, lopov, zločinac, ili kao čovek koji se plete u tuđa posla.

¹⁶ Ali ako neko *trpi* zato što je hrišćanin, neka se ne stidi toga, nego neka slavi Boga što nosi to ime.

¹⁷ Jer, došlo je vreme za Sud koji će započeti od Božijeg doma. A ako *Sud* počinje od nas, kakav tek kraj očekuje one koji su neposlušni Božijoj Radosnoj vesti?

¹⁸ Jer *Pismo kaže*:

„Ako se pravednik jedva spasava,
šta će biti s bezbožnikom i grešnikom?“

¹⁹ Stoga, neka oni koji po Božijoj volji trpe, povere svoje duše vernom Stvoritelju čineći dobra dela.

5

Odnos pastira prema crkvi

¹ One koji su starešine među vama molim ja, koji sam i sam starešina i svedok Hristovih muka, te učesnik u slavi koja treba da se otkrije,

² da napasate Božije stado koje vam je povereno. Ali ne činite to prisilno, nego dragovoljno, kako je Bogu po volji, i ne iz koristoljublja, nego iz oduševljenja.

³ Ne ponašajte se despotski prema onima koji su vam povereni, nego budite primeri stadu.

⁴ A kad se pojavi vrhovni Pastir, primićete slavni venac koji ne vene.

⁵ Tako i vi, mladići, pokoravajte se starešinama. A svi se zaodenite poniznošću, da služite jedni drugima, jer:

„Bog se suprotstavlja oholima,
a poniznima iskazuje milost.“

⁶ Stoga se ponizite pod moćnu ruku Božiju, da vas uzvisi u pravo vreme.

⁷ Prebacite svu svoju brigu na njega, jer se on brine za vas.

⁸ Budite trezveni, bdite, *jer* vaš neprijatelj, đavo, obilazi kao ričući lav i traži koga da proždere.

⁹ Budite čvrsti u veri, te mu se oduprite, znajući da i vaša braća po veri širom sveta prolaze kroz iste patnje.

¹⁰ A Bog, milostiv u svemu, koji vas je po Hristu Isusu pozvao u večnu slavu, on će vas, nakon vaše kratke patnje usavršiti, učvrstiti, osnažiti i utemeljiti.

¹¹ Njegova je sila doveka. Amin.

Zaključak i pozdrav

¹² Napisao sam vam ovo kratko pismo uz pomoć Silvana, koga smatram vernim bratom, da vas opomenem i potvrdim da je ovo prava milost Božija. Nje se držite.

¹³ Pozdravlja vas crkva u Vavilonu, koja je zajedno sa vama izabrana *od Boga*, i moj sin Marko.

¹⁴ Pozdravite jedni druge poljupcem ljubavi.

Mir sa svima vama koji ste u Hristu.

Druga Petrova poslanica

¹ Simon Petar, sluga i apostol Isusa Hrista, pozdravlja one koji su pravednošću našega Boga i Spasitelja Isusa Hrista, primili istu dragocenu veru kao i mi.

² Milost vam i mir u izobilju poznanjem Boga i Isusa, Gospoda našega.

Život dostojan Božijeg poziva

³ Njegova božanska sila dala nam je sve što je potrebno za život u pobožnosti, kroz poznanje onoga koji nas je pozvao svojom slavom i dobrotom.

⁴ Time nam je darovao dragocena i velika obećanja da pomoću njih umaknemo pokvarenim željama koje vladaju u svetu, te postanemo učesnici u božanskoj prirodi.

⁵ Zato uložite sav trud da svoju veru udružite sa dobrotom, dobrotu sa znanjem,

⁶ znanje sa uzdržljivošću, uzdržljivost sa postojanošću, postojanost sa pobožnošću,

⁷ sa pobožnošću bratoljublje, a sa bratoljubljem ljubav.

⁸ Jer ako posedujete ove *vrline* i razvijate ih, nećete biti besposleni i neplodni u poznanju Gospoda našeg Isusa Hrista.

⁹ A ko tih *vrlina* nema, taj je slep i kratkovid, jer je zaboravio da je bio očišćen od svojih predašnjih greha.

¹⁰ Zato, braćo, uložite truda da svojim životom potvrdite da vas je Bog pozvao i izabrao; ako tako činite, nikada nećete posrnuti.

¹¹ Tako će vam se, naime, velikodušno obezbediti siguran ulazak u večno Carstvo Gospoda našega i Spasitelja Isusa Hrista.

¹² Zato ću nastojati da vas uvek podsećam na sve to, iako vi to već znate i utvrđeni ste u istini koju ste primili.

¹³ Smatram ispravnim da vas, dok sam još u ovom telu, budim svojim podsećanjem.

¹⁴ Znam, naime, da ću ubrzo odložiti ovaj moj šator, kao što mi je to obznanio naš Gospod Isus Hristos.

¹⁵ Zato ću se neštedimice truditi da se vi i posle mog odlaska sećate ovih stvari.

Pouzdanost apostolskog svedočanstva

¹⁶ Jer, mi vam nismo obznanili silu i dolazak Gospoda našeg Isusa Hrista služeći se mudro smišljenim pričama, nego na osnovu toga što smo bili svedoci njegovog veličanstva.

¹⁷ Jer kada je primio čast i slavu od Boga Oca, začuo se glas *Boga koji je* veličanstven u svojoj slavi: „Ovo je Sin moj voljeni, koji mi je po volji!“

¹⁸ Mi smo čuli da je taj glas došao s neba kad smo bili s njim na Svetoj gori.

¹⁹ Po tome znamo da je poruka proroka pouzdana. Dobro je što se te poruke pažljivo držite, kao svetiljke koja svetli u mraku, dok ne svane dan i zvezda Danica ne zasvetli u vašim srcima.

²⁰ A pre svega znajte da se nijedno proroštvo Pisma ne može tumačiti samovoljno.

²¹ Naime, nijedno proroštvo nije poteklo od ljudske volje, nego su Duhom Svetim pokrenuti ljudi govorili od Boga.

2

Lažnih učitelja se treba čuvati

¹ Naime, među narodom bilo je i lažnih proroka, kao što će i među vama biti lažnih učitelja, koji će unositi pogubna učenja i poricati Gospodara koji ih je otkupio. Tako će na sebe navući brzu propast.

² Ipak, mnogi će se povesti za njihovom raskalašnošću, pa će se zbog njih zlo govoriti o Putu istine.

³ Vođeni pohlepom, oni će vas obmanjivati svojim izmišljotinama i iskorišćavati vas. Njihova osuda je odavno na snazi, i njihova propast neumorno čeka.

⁴ Jer Bog nije poštedeo ni anđele koji su sagrešili, nego ih je okovane bacio u mračno Podzemlje, gde su predati da se čuvaju za Sud.

⁵ Bog nije poštedeo ni stari svet, nego je sručio potop na bezbožne ljude, ali je spasao Noja, propovednika pravednosti, uz sedmoro njih.

⁶ Tako je i gradove Sodomu i Gomoru osudio na propast i uništio ih ognjem, učinivši ih primerom za ostale bezbožnike.

⁷ Ipak, izbavio je pravednog Lota kojeg je mučio razvratni život razuzdanih ljudi.

⁸ Živeći među njima, njegova pravedna duša je patila, dok je dan za danom gledao i slušao njihova bezakonička dela.

⁹ Gospod, dakle, zna kako da pobožne izbavi od iskušenja, i da nepravedne drži pod kaznom za Sudnji dan,

¹⁰ posebno one koji se povode za prljavim strastima tela i preziru gospodstvo.

To su drski i uobraženi ljudi koji se ne ustežu od vređanja slavnih.

¹¹ Pa čak ni anđeli, iako veći po sili i snazi, ne iznose uvredljive optužbe protiv njih pred Gospodom.

¹² Ti ljudi su kao nerazumne životinje, bića koja žive po nagonu prirode, rođena za lov i ubijanje, jer ne znaju koga vređaju. Stoga će kao životinje i biti istrebljeni,

¹³ snoseći kaznu za svoju nepravednost. Oni čine razvrat usred bela dana i nalaze uživanje u tome. Pogani su i bestidnici! Uživaju u svojim obmanama, bančeći na vašim gozbama.

¹⁴ Oči su im pune preljube, nezasite greha. Oni love kolebljive duše. Srce im je izvežbano pohlepom. *Božija* kletva leži na njima!

¹⁵ Zastranili su, napustivši pravi put, te krenuli putem Valama, sina Veorova, kojem je omilela plata za nepravedno delo.

¹⁶ Međutim, bio je ukoren za svoj prestup; nemušta magarica je progovorila ljudskim glasom i sprečila prorokovu ludost.

¹⁷ Oni su kao presahli izvori i kao oblaci gonjeni olujom. Za njih je pripremljena najcrnija tama.

¹⁸ Oni, naime, visokoparnim jezikom propovedaju besmislice, te telesnim strastima i porocima mame one koji su tek pobjegli od onih koji žive u zabludi.

¹⁹ Obećavaju im slobodu, a sami su robovi pokvarenosti. Naime, svako je rob onoga čime je svladan.

²⁰ Jer, ako se oni koji su pobjegli od pokvarenosti ovog sveta upoznavši Gospoda našeg i Spasitelja Isusa Hrista, ponovo upliću u njih i podležu im, njihovo poslednje stanje postaje gore nego prethodno.

²¹ Za njih bi bilo bolje da nikad nisu ni upoznali put pravednosti, nego što su se, upoznavši ga, odvratili od svete zapovesti koja im je predata.

²² Njima se dogodilo ono što kaže istinita poslovice: „Vratio se pas na svoju bljuvotinu“ i „okupana svinja vraća se u blato da se valja.“

3

Nada za hrišćane u (duhovnom) razvoju

¹ Voljeni *moji*, ovo je već druga poslanica koju vam pišem. U njima svojim podsećanjem budim vaš zdrav razum,

² da biste se setili reči koje su sveti proroci govorili, i zapovesti našega Gospoda i Spasitelja koje su vam apostoli predali.

³ Pre svega, treba da znate da će se u poslednja vremena pojaviti podrugljivci koji će živeti po sopstvenim željama. Oni će se rugati

⁴ i govoriti: „Nije li on obećao da će se vratiti? Pa gde je onda? Jer i naši preci su pomrli, a sve je isto od kako je svet stvoren.“

⁵ Oni svesno zanemaruju da su u davna vremena nebesa bila stvorena po reči Božijoj, i da se po istoj reči zemlja pojavila iz vode, te opstoji pomoću vode,

⁶ a vodom je i tadašnji svet bio poplavljen i uništen.

⁷ A sadašnje nebo i zemlja su istom Božijom rečju ostavljeni za uništenje. Oni se čuvaju za Sudnji dan kada će bezbožnici biti uništeni.

⁸ Ali ne gubite iz vida, voljeni *moji*, da je za Gospoda jedan dan kao hiljadu godina, a hiljadu godina kao jedan dan.

⁹ Gospod ne odlaže da ispuni obećanje, kako neki misle, nego je strpljiv prema vama, jer ne želi da iko propadne, nego da se svi pokaju.

¹⁰ Jer dan Gospodnji će doći kao lopov, i tada će nebesa sa silnom bukom nestati, i nebeske sile biti ognjem uništene, a zemlja sa svim što je na njoj biti opustošena.

¹¹ Budući da će se sve ovo dogoditi na ovakav način, kako tek sveto i pravedno morate da živite vi,

¹² koji očekujete i požurujete dolazak Dana Božijeg, kada će se nebesa u plamenu raspasti i nebeske sile zažarene rastopiti.

¹³ A mi po Božijem obećanju očekujemo nova nebesa i novu zemlju, gde pravednost prebiva.

Završne opomene

¹⁴ Stoga, voljeni *moji*, ne štedite truda da se nađete neokaljani i besprekorni pred *Bogom* i da budete u miru *sa njim*.

¹⁵ Smatrajte da je vaše spasenje u Gospodnjem strpljenju, kao što vam je i naš voljeni brat Pavle po danoj mu mudrosti pisao.

¹⁶ On o tome govori u svim svojim poslanicama. U njima ima nekih teško razumljivih stvari, koje neupućeni i nepostojani naopako tumače. Oni to čine i sa ostalim mestima u Pismu, na svoju sopstvenu propast.

¹⁷ Prema tome, voljeni *moji*, pošto ste unapred upozoreni, čuvajte se da vas ne zavede zabluda bezakonika, te da izgubite postojanost.

¹⁸ Rastite, stoga, u milosti i poznanju Gospoda našeg i Spasitelja Isusa Hrista. Njemu *neka je* slava sada i do Dana večnosti. Amin.

Prva poslanica Jovanova

Reč života

¹ Ono što je bilo od početka, što smo čuli, što smo svojim očima videli, što smo posmatrali i svojim rukama opipali, to je o njemu, Reči života.

² On, život, pokazao se vidljivim; mi smo ga videli, pa svedočimo i objavljujemo vam njega, večni život koji je bio sa Ocem i nama se objavio.

³ Što smo videli i čuli, to objavljujemo i vama, da i vi imate zajedništvo sa nama. A naše zajedništvo je sa Ocem i sa Sinom njegovim, Isusom Hristom.

⁴ Ovo pišemo da naša radost bude potpuna.

Bog je svetlost

⁵ Ovo je vest koju smo čuli od njega i javljamo je vama: Bog je svetlost i u njemu nema nikakve tame.

⁶ Ako kažemo da imamo zajedništvo sa njim, a živimo u tami, tada lažemo, i ne postupamo po istini.

⁷ Ali, ako živimo u svetlosti kao što je sam Bog u svetlosti, tada imamo zajedništvo jedan sa drugim, i krv njegovog Sina Isusa čisti nas od svakoga greha.

⁸ Ako kažemo da nemamo greha, sami sebe varamo i istine nema u nama.

⁹ Ako mu, pak, priznajemo svoje grehe, on je veran i pravedan: oprostiće nam grehe i očistiće nas od svake nepravde.

¹⁰ Ako kažemo da nismo zgrešili, pravimo ga lažljivcem i njegove reči nema u nama.

2

¹ Dečice moja, ovo vam pišem da ne zgrešite. Ali ako ko i zgreši, imamo Pomagača-Utešitelja pred Ocem, Isusa Hrista pravednika.

² On je žrtva prineta radi oprostjenja naših greha, i ne samo naših, već i radi *greha* celoga sveta.

³ A da smo ga upoznali, znamo po tome što se držimo njegovih zapovesti.

⁴ Ko god kaže da ga poznaje, a ne drži se njegovih zapovesti, taj je lažljivac i u njemu nema istine.

⁵ A ko se drži njegove reči, u njemu je ljubav *prema* Bogu zaista došla do savršenstva. Po tome znamo da smo u njemu.

⁶ Ko govori da je u njemu, dužan je da živi onako kako je on živeo.

Nova zapovest

⁷ Voljeni moji, ne pišem vam neku novu zapovest, nego staru zapovest koju ste imali od početka. Ta stara zapovest je poruka koju ste čuli.

⁸ No, ipak vam pišem novu zapovest, koja se ispunjava u njemu i u vama. Jer, tama prolazi, a istinita svetlost već svetli.

⁹ Ako neko kaže da je u svetlosti, a mrzi svoga brata, i dalje je u tami.

¹⁰ Ko voli svog brata ostaje u svetlosti, te nije uzrok njegovom posrtanju.

¹¹ Međutim, ko mrzi svoga brata, u tami je i po tami se kreće, i ne zna kuda ide, jer mu je tama zaslepela oči.

Odvajanje od grešnog sveta

¹² Ovo vam pišem, dečice, jer su vam gresi oprosteni radi njegovog imena.

¹³ Pišem vam, očevi, jer ste upoznali onoga koji je od početka.

Pišem vam, mladići,
jer ste pobedili Zloga.

¹⁴ Napisao sam vama, deco,
jer ste upoznali Oca,
Napisao sam vama, očevi,
jer ste upoznali onoga koji je od početka.
Napisao sam vama, mladići, zato što ste jaki,
i zato što Božija reč živi u vama,
i zato što ste pobedili Zloga.

¹⁵ Nemojte voleti svet niti ono što je u svetu. Ako neko voli svet, u njemu nema ljubavi prema Ocu.

¹⁶ Naime, sve što je u svetu: požuda tela, požuda očiju i oholost *zbog* imetka, ne potiče od Oca nego od sveta.

¹⁷ Jer, svet i požuda za svetom prolaze, a ko vrši volju Božiju živi zauvek.

Upozorenje protiv lažnih učitelja

¹⁸ Dečice, poslednja su vremena, i kao što ste čuli, dolazi antihrist. Mnogi antihristi su se već pojavili, i po tome znamo da su poslednja vremena.

¹⁹ Među nama su bili ali nisu bili naši. Jer da su bili naši sa nama bi i ostali. Ipak, trebalo je da se pokaže da nisu svi naši.

²⁰ Ali vas je pomazao Sveti, tako da svi imate znanje.

²¹ Napisao sam vam ovo ne zato što ne poznajete istinu, već zato što je poznajete; vi, naime, znate da ni jedna laž ne potiče od istine.

²² Ko je lažljivac ako ne onaj koji tvrdi da Isus nije Hristos? Onaj koji poriče Oca i Sina jeste antihrist.

²³ Ko poriče Sina, nema ni Oca, a ko priznaje Sina, ima i Oca.

²⁴ Neka ono što ste čuli od početka ostane u vama. Ako u vama ostane ono što ste čuli od početka, ostaćete u Sinu i Ocu.

²⁵ A ono što je Hristos obećao da će nam dati jeste večni život.

²⁶ Ovo sam vam napisao o onima koji vas zavode.

²⁷ Ali vi ste primili pomazanje* od njega, koje ostaje u vama, pa nije potrebno da vas ko poučava. Naime, njegov Duh uči vas svemu, i to je istina, a ne laž. Stoga, kako vas je Duh poučio, tako i ostanite u Hristu.

²⁸ Da, dečice moja, ostanite sada u njemu, da biste imali pouzdanje kada se on pojavi, te da se ne postidimo prilikom njegovog dolaska.

²⁹ Ako znate da je on pravedan, znate i da je svako ko čini pravdu od Boga rođen.

3

Deca Božija

¹ Pogledajte koliku nam je ljubav Otac darovao: toliku da se zovemo Božijom decom, kao što i jesmo. Svet ne zna ko smo mi, jer nije upoznao njega.

² Voljeni *moji*, sad smo deca Božija, a šta ćemo postati to nam još nije otkriveno. Međutim, znamo da ćemo kada se on pojavi biti njemu slični, jer ćemo ga videti onakvog kakav zaista jeste.

³ I svako ko polaže ovu nadu u njega, čisti sebe kao što je on sam čist.

⁴ Svako ko čini greh krši Zakon, jer greh je bezakonje.

⁵ Vi znate da se Hristos pojavio da ukloni grehe i da je on bez greha.

⁶ Niko ko ostaje u njemu ne živi u grehu, a ko živi u grehu nije ga ni video ni upoznao.

* 2:27 Pomazanje se u poslanici odnosi na Duha Svetog.

⁷ Dečice, ne dajte da vas ko zavede. Svako ko čini pravdu, pravedan je, kao što je sam Hristos pravedan.

⁸ Ko živi u grehu, od đavola je, jer đavo greši od početka. Sin Božiji je došao zbog ovoga: da uništi dela đavolska.

⁹ Niko ko je od Boga rođen ne živi u grehu, zato što njegovo seme prebiva u njemu. On ne može da živi u grehu, jer je rođen od Boga.

¹⁰ Po ovome se prepoznaju Božija deca i đavolja deca: ko god ne čini pravdu i ne voli svoga brata, ne pripada Bogu.

Volite jedan drugoga

¹¹ Ovo je, naime, poruka koju ste čuli od početka: „Volite jedni druge!“

¹² Ne budite kao Kajin koji je pripadao Zlome, pa je ubio svoga brata. I zašto ga je ubio? Zato što su njegova dela bila zla, a dela njegovog brata pravedna.

¹³ Ne čudite se, braćo, ako vas svet mrzi.

¹⁴ Mi znamo da smo prešli iz smrti u život po tome što volimo braću. Ko ne voli, i dalje je u smrti.

¹⁵ Svako ko mrzi svog brata, jeste bratoubica, a vi znate da ni jedan ubica nema večni život u sebi.

¹⁶ Ljubav smo poznali po tome što je *Hristos* položio svoj život za nas. Tako smo i mi dužni da položimo svoje živote za braću.

¹⁷ Ako neko živi u blagostanju i vidi svoga brata kako oskudeva, pa ostane ravnodušan prema njemu, može li u sebi imati ljubav prema Bogu?

¹⁸ Dečice, nemojmo voleti samo rečju i jezikom, već delom i istinom.

¹⁹ Po tome ćemo znati da pripadamo istini, pa ćemo umiriti našu savest pred Bogom,

²⁰ ako nas savest u bilo čemu osuđuje. Jer, Bog je veći od naše savesti i on zna sve.

²¹ Voljeni *moji*, ako nas savest ne osuđuje, tada imamo pouzdanje pred Bogom,

²² pa što god zatražimo od njega to i dobijamo, jer se njegovih zapovesti držimo i činimo ono što je njemu ugodno.

²³ Ovo je njegova zapovest: da verujemo u njegovoga Sina Isusa Hrista i da volimo jedan drugoga onako kako nam je zapovedio.

²⁴ Ko drži njegove zapovesti ostaje u Bogu, i Bog ostaje u njemu. A po ovome znamo da je on u nama: po Duhu kojeg nam je darovao.

4

Duhove treba proveravati

¹ Voljeni *moji*, ne verujte svakom duhu, nego proveravajte duhove dolaze li od Boga, jer je mnogo lažnih proroka izašlo u svet.

² Po ovome se poznaje *onaj koji ima* Božijeg Duha: svako ko ispoveda da je Isus Hristos došao u telu, dolazi od Boga,

³ a svaki duh koji ne priznaje Isusa ne dolazi od Boga. Taj ima duha antihristovog, za kojega ste čuli da će doći, i već sada je u svetu.

⁴ Dečice, vi ste od Boga i već ste nadvladali takve. Naime, moćniji je onaj koji je u vama, nego onaj koji je u svetu.

⁵ Oni su od sveta, pa zato govore ono što od sveta potiče, i svet ih sluša.

⁶ Ali mi smo od Boga. Ko poznaje Boga, nas sluša, a ko nije od Boga, ne sluša nas. Po tome prepoznavamo Duha istine i duha zablude.

Bog je ljubav

⁷ Voljeni *moji*, volimo jedni druge, jer ljubav dolazi od Boga. Svako ko voli, od Boga je rođen i poznaje Boga.

⁸ Ko ne voli, nije poznao Boga, jer Bog je ljubav.

⁹ Bog je pokazao svoju ljubav prema nama tako što je poslao u svet svoga jedinorođenoga Sina da bismo mi imali život njegovim posredstvom.

¹⁰ Ovo je ljubav: nismo mi zavoleli Boga, nego je Bog zavoleo nas i poslao svoga Sina da bude žrtva za oprostjenje naših greha.

¹¹ Voljeni moji, ako nas je Bog toliko zavoleo i mi smo dužni da volimo jedni druge.

¹² Boga niko nikada nije video, ali ako volimo jedni druge, Bog ostaje u nama, te ljubav njegova u nama biva savršena.

¹³ Po ovome znamo da ostajemo u njemu i on u nama: dao nam je svoga Duha.

¹⁴ A mi smo videli da je Otac poslao Sina *da bude* Spasitelj sveta.

¹⁵ Ko ispovedi da je Isus Sin Božiji, Bog ostaje u njemu i on u Bogu.

¹⁶ I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i poverovali u nju.

Bog je ljubav i ko živi u ljubavi, Bog ostaje u njemu i on u Bogu.

¹⁷ Ljubav je među nama došla do savršenstva, da bismo imali pouzdanje na Sudnji dan. Jer, kakav je on, takvi smo i mi na ovom svetu.

¹⁸ U ljubavi nema straha. Savršena ljubav izgoni strah, jer strah pretpostavlja kaznu. Ko god strahuje, nije došao do savršenstva u ljubavi.

¹⁹ Mi volimo, jer je on prvi zavoleo nas.

²⁰ Ako neko kaže: „Volim Boga!“, a mrzi svoga brata, lažljivac je. Ko ne voli svoga brata kojega vidi, ne može voleti ni Boga kojega ne vidi.

²¹ Ovu zapovest imamo od njega: ko voli Boga, da voli i svoga brata.

5

Pobedonosna vera u Hrista

¹ Svako ko veruje da je Isus Hristos, rođen je od Boga, i svako ko voli Oca, voli i onog koji je rođen od njega.

² A da smo deca Božija, znamo po tome što volimo Boga i držimo se njegovih zapovesti.

³ Ljubav prema Bogu znači ovo: držati njegove zapovesti. Njegove zapovesti nisu teške,

⁴ jer svi koji su rođeni od Boga pobeđuju svet. A ovo je sredstvo naše pobede: naša vera.

⁵ Ko pobeđuje svet, ako ne onaj koji veruje da je Isus Sin Božiji?

⁶ On, Isus Hristos, je onaj koji je došao vodom i krvlju. Ne samo vodom, nego vodom i krvlju. A sam Duh svedoči o ovome, jer Duh je istina.

⁷ Tako, imamo tri svedoka:

⁸ Duha, vodu i krv; a ovo troje se slažu.

⁹ Ako verujemo ljudskom svedočanstvu, *znajmo da* je Božije svedočanstvo veće. Ovo je Božije svedočanstvo kojim je Bog potvrdio svoga Sina:

¹⁰ ko veruje u Sina Božijega ima ovo svedočanstvo u svom *srcu*, a ko ne veruje Bogu, pravi od njega lažljivca, jer nije poverovao svedočanstvu kojim je Bog potvrdio svoga Sina.

¹¹ Ovo je svedočanstvo: Bog nam je dao život večni i ovaj život je u njegovom Sinu.

¹² Ko ima Sina ima život, a ko nema Sina Božijeg, nema života.

Večni život

¹³ Ovo sam napisao vama koji verujete u Sina Božijeg, da znate da imate večni život.

¹⁴ Ovo je pouzdanje koje imamo u njega: on nas sluša što god da zatražimo po njegovoj volji.

¹⁵ A ako znamo da nas sluša što god zatražimo, onda znamo da već imamo ono što smo tražili od njega.

Rođeni od Boga ne ostaje u grehu

¹⁶ Ako neko vidi svoga brata da čini greh koji ne vodi u smrt, neka moli za njega i Bog će mu dati život. To je za one koji ne čine smrtni greh. Međutim, postoji greh koji vodi u smrt. Za takav *greh* ne kažem da se moli.

¹⁷ Svaka je nepravda greh, ali postoji greh koji ne vodi u smrt.

¹⁸ Znamo da svako ko je od Boga rođen ne živi grešno, jer ga onaj koji je rođen od Boga čuva, i Zli ga se ne dotiče.

¹⁹ Mi znamo da smo od Boga, a da je sav svet u *vlasti* Zloga.

²⁰ Ali znamo da je Sin Božiji došao i dao nam razum da upoznamo Istinitoga. A mi smo u Istinitom – u njegovom Sinu Isusu Hristu. On je istinski Bog i večni život.

²¹ Dečice, čuvajte se idola!

Druga poslanica Jovanova

Uvodni pozdrav

¹ *Od starešine izabranoj gospođi i njenoj deci, koju u istini volim. I ne samo ja, nego i oni koji poznaju istinu,*

² *zbog istine koja živi u nama i biće sa nama doveka.*

³ *Milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Isusa Hrista, Očeva Sina, biće sa nama u istini i ljubavi.*

Život u istini i ljubavi

⁴ *Veoma sam se obradovao što sam među tvojom decom našao one koji žive u istini, upravo onako kako smo primili zapovest od Oca.*

⁵ *A sada te molim, gospođo: volimo jedni druge. Ovo ti ne pišem kao neku novu zapovest, nego zapovest koju smo imali od početka.*

⁶ *A ovo je ljubav: da živimo po njegovim zapovestima. A zapovest je ona koju ste čuli od početka: da živite u ljubavi.*

⁷ *Jer mnoge su se varalice pojavile u svetu, koji govore da Isus Hristos nije došao u telu. Ko god tako govori, on je varalica i antihrist.*

⁸ *Pazite da ne izgubite ono oko čega smo se mi trudili, nego da primite punu platu.*

⁹ *Ko ne ostaje u Hristovom učenju, već se udaljava od njega, nema Boga. Ko ostaje u njegovom učenju, on ima i Oca i Sina.*

¹⁰ *Ako neko dođe k vama, a ne donosi vam ovo učenje, ne primajte ga u svoju kuću, niti ga pozdravljajte.*

¹¹ *Svako ko ga pozdravlja, postaje saučesnik u njegovim zlim delima.*

Završne reči

¹² *Imam još mnogo toga da vam saopštim, ali to neću učiniti papirom i mastilom. Nadam se da ću doći k vama i da ću usmeno razgovarati sa vama, da se naša radost upotpuni.*

¹³ *Pozdravljaju te deca tvoje izabrane sestre.*

Treća poslanica Jovanova

Uvodni pozdrav

¹ Od starešine, voljenom Gaju, koga istinski volim.

² Voljeni *moj*, molim se da ti u svemu bude dobro, i da te zdravlje služi, kao što je tvojoj duši dobro.

Pohvala za dobročinstva

³ Veoma sam se obradovao kada su neka braća došla i potvrdila mi da si veran istini, kao što uvek i živiš po njoj.

⁴ Za mene nema veće radosti od one kada čujem da moja deca po istini žive.

⁵ Voljeni *moj*, verno postupaš u onome što činiš za braću, čak i za *one koji su* stranci.

⁶ Oni su posvedočili pred crkvom o tvojoj ljubavi. Dobro ćeš učiniti ako ih opremljene pošalješ na put kako je dostojno Boga.

⁷ Jer oni su radi *njegovog* imena krenuli na put, i ne primaju ništa od neznabožaca.

⁸ Prema tome, mi smo dužni da prihvatamo takve ljude, da bismo bili saradnici istine.

Diotrefova želja za vlašću

⁹ Pisao sam nešto i crkvi, ali nas ne prima Diotref, koji hoće da bude prvi među njima.

¹⁰ Zato ću ga, kada budem došao, podsetiti na ono što čini, te kako nas kleveće zlobnim rečima. I to mu nije dovoljno; šta više, on ne prima braću, te brani onima koji bi to hteli i isključuje ih iz crkve.

¹¹ Voljeni *moj*, ne ugledaj se na zlo, nego na dobro. Ko dobro čini, od Boga je, a ko čini zlo, *nikada* nije video Boga.

¹² Što se tiče Dimitrija, za njega su svi dali dobro svedočanstvo, pa i sama istina svedoči pohvalno o njemu. I mi svedočimo, pa znaš da je naše svedočanstvo istinito.

Završni pozdrav

¹³ Mnogo toga bih imao da ti saopštim, ali to neću učiniti perom i mastilom,

¹⁴ no se nadam da ću te uskoro videti, pa ćemo usmeno razgovarati.

¹⁵ Mir sa tobom! Pozdravljaju te prijatelji. I ti pozdravi prijatelje, svakog poimence.

Poslanica Judina

¹ Juda, sluga Isusa Hrista, a brat Jakovljevi, pozdravlja vas, izabrane, koji živite u ljubavi Boga Oca, i pod zaštitom Isusa Hrista.

² *Imajte obilje milosrđa, mira i ljubavi.*

³ Voljeni *moji*, iako sam sa velikim žarom hteo da vam pišem o našem zajedničkom spasenju, osetio sam potrebu da vas svojim pisanjem ohrabrim da se borite za veru koja je jednom zauvek predata svetima.

⁴ Jer ušunjali su se među *vas* neki ljudi, koji su davno određeni za sud. Oni su bezbožnici koji milost našega Boga izvrću u razuzdanost i poriču jedinog Gospodara, našeg Gospoda Isusa Hrista.

⁵ Želim da vas podsetim, iako znate sve ovo, da je Gospod izbavio svoj narod iz Egipta, a zatim uništio one koji nisu verovali.

⁶ A anđele koji se nisu držali svog poretka, nego su napustili mesto svoga boravišta, Bog čuva u večnim okovima pod mrakom za veliki dan kada će biti osuđeni.

⁷ Tako i Sodoma i Gomora, zajedno sa okolnim gradovima koji su se na isti način odavali bludu i žudeli za telom drugačije vrste, stoje kao primer, trpeći kaznu u večnom ognju.

⁸ Uprkos tome, ti što sanjaju viđenja, na isti način kaljaju svoje telo, preziru gospodstvo, i vređaju slavne *anđele*.

⁹ A čak se ni arhanđel Mihailo, dok se u svađi sa đavolom prepirao oko Mojsijevog tela, nije usudio da iznese pogrdan sud protiv njega, nego je rekao: „Neka te Gospod ukori!“

¹⁰ Ali ovi ljudi vređaju ono što ne razumeju; a ono što znaju nagonski, poput nerazumnih životinja, upravo je ono što ih vodi u propast.

¹¹ Teško njima! Oni su pošli Kajinovim putem, i zbog novca upali u zabludu kao Valam, i digli bunu kao Korej. Zato će tako i izginuti.

¹² Oni su kao ljage na vašim zajedničkim obedima; bestidno se goste sa vama, a vode brigu samo za sebe. Oni su kao bezvodni oblaci gonjeni vetrovima; *kao* stabla u poznu jesen, бесплодна, dvaput usahla i iz korena iščupana.

¹³ I kao što besni morski talasi izbacuju penu, tako oni iznose svoja sramotna dela. Oni su *kao* lutajuće zvezde kojima je pripremljena mrkla tama za večnost.

¹⁴ O ovima je prorokovao Enoh, sedmi od Adama, rekavši: „Evo, dolazi Gospod sa hiljadama svojih svetih,

¹⁵ da sudi svima i da osudi sve bezbožnike za sva bezbožna dela koja su učinili,

i za sve drske reči koje su bezbožni grešnici izrekli protiv njega.“

¹⁶ Ti ljudi uvek gundaju i žale se na sudbinu; oni žive po sopstvenim željama, razmeću se rečima i iz koristi laskaju ljudima.

¹⁷ Voljeni *moji*, setite se reči koje su prorokali apostoli našeg Gospoda Isusa Hrista.

¹⁸ Oni su vam rekli da će se u poslednja vremena pojaviti podrugljivci koji će živeti po svojim bezbožnim željama.

¹⁹ To su oni što prave razdore, telesnim čulima vođeni ljudi koji nemaju Duha.

Podsticaj na međusobnu ljubav

²⁰ A vi, voljeni *moji*, izgrađujte se na temeljima vaše najsvetije vere, moleći se u Duhu Svetom.

²¹ Držite se Božije ljubavi dok čekate milosrđe našeg Gospoda Isusa Hrista, koje vodi u večni život.

²² Prema onima koji se kolebaju budite milosrdni.

²³ Druge izbavljajte istržući ih iz ognja. Budite milosrdni prema takvima uz oprez, ali mrzite i samu odeću okaljenu telom.

²⁴ A onome koji je u stanju da vas sačuva od pada i dovede vas besprekorne i radosne u svoju slavu prisutnost,

²⁵ jedinome Bogu Spasitelju našem posredstvom Isusa Hrista, Gospoda našeg, pripada slava, veličanstvo, sila i vlast od prošlosti, sada i zauvek. Amin.

Otkrivenje Jovanovo

Uvod

¹ Ovo je otkrivenje koje je obznanio Isus Hristos. Bog mu je dao ovo otkrivenje da pokaže svojim slugama šta se mora uskoro dogoditi. To je obznanio preko svog anđela kojeg je poslao svome sluzi Jovanu,

² koji je u svojstvu svedoka preneo reč Božiju i poruku Isusa Hrista, sve što je video.

³ Blago onome koji čita reči ovog proroštva, i blago onome koji sluša i vrši ono što je u njemu zapisano, jer vreme se približilo!

Pozdrav crkvama u Maloj Aziji

⁴ Jovan pozdravlja sedam crkava u Maloj Aziji:

Milost vam i mir od onoga koji jeste, koji je bio, i koji će doći, i od sedam duhova koji su pred njegovim prestolom,

⁵ i od Isusa Hrista, vernog svedoka, Prvog koji je ustao iz mrtvih, i Vladara nad carevima zemaljskim.

Onome koji nas voli i koji nas je svojom krvlju oprao od naših greha,

⁶ i učinio nas carstvom sveštenika koje služi Bogu i Ocu njegovom, njemu slava i sila od sad i doveka. Amin.

⁷ Evo, on dolazi na oblacima

i gledaće ga svako oko,

i oni koji su ga proboli,

pa će zakukati zbog njega svi narodi zemaljski.

Da, Amin.

⁸ „Ja sam Alfa i Omega – govori Gospod Bog – Svedržitelj, onaj koji jeste, koji je bio, i koji će doći!“

Jovanovo viđenje na Patmosu

⁹ Ja, Jovan, vaš brat i sudeonik u nevoljama, Carstvu i postojanom podnošenju radi Isusa, nađoh se na ostrvu koje se zove Patmos, zbog propovedanja reči Božije i poruke o Isusu.

¹⁰ U dan Gospodnji, Duh me obuze, i ja začuh snažan glas iza sebe, sličan zvuku trube,

¹¹ kako govori: „Zapiši ono što vidiš i pošalji u sedam crkava: u Efes, Smirnu, Pergam, Tijatiru, Sard, Filadelfiju i Laodikiju.“

¹² Kad sam se okrenuo da vidim čiji je to glas, ugledao sam sedam zlatnih svećnjaka,

¹³ i usred svećnjaka nekoga „kao sin čovečiji.“ Bio je obučen u dugu odeždu i opasan zlatnim pojasem oko prsiju.

¹⁴ Kosa na njegovoj glavi bila je bela kao vuna, ili kao sneg, a njegove oči kao užareni oganj.

¹⁵ Noge su mu bile kao blistava bronza kaljena u peći, a njegov glas kao huk mnogih voda.

¹⁶ U svojoj desnoj ruci držao je sedam zvezda, a iz njegovih usta je izlazio mač oštar s obe strane. Lice mu je sijalo kao kad sunce sija punom snagom.

¹⁷ Kad sam ga video, pao sam pred njegove noge kao mrtav. Ali on položi svoju desnicu na mene i reče: „Ne boj se! Ja sam Prvi i Poslednji.

¹⁸ Ja sam Živi! Bio sam mrtav, ali, evo, živim od sad i doveka, i imam ključeve od smrti i od Sveta mrtvih.

¹⁹ Napiši, dakle, što si video, o sadašnjim zbivanjima i o onome što će se dogoditi posle toga.

²⁰ Ovo je značenje tajne o sedam zvezda koje si video u mojoj desnici i sedam zlatnih svećnjaka: sedam zvezda su anđeli sedam crkava, a sedam svećnjaka su sedam crkava.

2

Crkvi u Efesu

¹ Anđelu crkve u Efesu napiši:

'Ovo govori onaj koji drži sedam zvezda u svojoj desnici i hoda među sedam zlatnih svećnjaka.

² Znam tvoja dela, tvoj trud, i tvoju postojanost, te da ne možeš da podneseš zle ljude. Ti si iskušao one koji sebe nazivaju apostolima, a u stvari to nisu, i otkrio si da su lažljivci.

³ Znam i to da si postojan i da si mnogo podneo radi mene, a da nisi pokleknuo.

⁴ Ipak, imam nešto protiv tebe: izgubio si onu žarku ljubav koju si imao u početku.

⁵ Seti se, dakle, kakav si bio pre nego što si pao, pokaj se i čini dela koja si činio u početku. U protivnom, doći ću k tebi i ukloniću tvoj svećnjak s njegovog mesta, ako se ne pokaješ.

⁶ Ipak, ovo činiš *dobro*: mrziš dela nikolaita koja i ja mrzim.

⁷ Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama! A pobedniku ću dati da jede plod od drveta života, koje je u Božijem raju.'

Crkvi u Smirni

⁸ Anđelu crkve u Smirni napiši:

'Ovo govori Prvi i Poslednji, koji je bio mrtav, ali je oživeo.

⁹ Znam tvoju nevolju i siromaštvo. Ipak, ti si bogat! Znam i za uvrede koje su ti naneli oni koji sebe nazivaju Jevrejima, ali to nisu; oni su Satanina sinagoga.

¹⁰ Ne boj se onoga što treba da pretrpiš. Evo, đavo će neke od vas baciti u tamnicu da vas kuša, i bićete deset dana u nevolji. Budi veran do smrti, pa ću ti dati venac života.

¹¹ Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama! Pobedniku druga smrt neće nauditi.'

Crkvi u Pergamu

¹² Anđelu crkve u Pergamu napiši:

'Ovo govori onaj koji drži mač oštar sa obe strane.

¹³ Znam da živiš tamo gde je presto Satanin. Ipak, ti si mi veran i nisi se odrekao vere u mene ni u dane kada je moj verni svedok Antipa bio ubijen kod vas – gde Satana prebiva.

¹⁴ Ali imam nešto malo protiv tebe. Naime, imaš tamo neke koji drže učenje Valama, koji je poučio Valaka da navede na greh narod Izrailjev, da jedu hranu žrtvovanu idolima i da se odaju bludu.

¹⁵ Tako i ti imaš takve koji drže učenje nikolaita.

¹⁶ Pokaj se, dakle, jer ako nećeš, doći ću ti uskoro, pa ću zaratiti s njima mačem svojih usta.

¹⁷ Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama! Pobedniku ću dati skrivenu manu i beli kamen. Na kamenu je upisano novo ime, koje ne zna niko sem onoga koji ga prima.'

Crkvi u Tijatiri

¹⁸ Anđelu crkve u Tijatiri napiši:

'Ovo govori Sin Božiji, koji ima oči kao užareni oganj, a noge kao blistava bronza.

¹⁹ Znam tvoja dela, *tvoju ljubav, tvoju veru, tvoju službu i tvoju postojanost*. Znam i da tvoja sadašnja dela nadmašuju ona pređašnja.

²⁰ Ali imam nešto protiv tebe: dopuštaš, naime, ženi po imenu Jezavelja, koja sebe naziva proročicom, da uči i zavodi moje sluge da se odaju bludu i da jedu meso žrtvovano idolima.

²¹ Dao sam joj neko vreme da se pokaje, ali ona neće da se pokaje za svoje bludničenje.

²² Evo, baciću je na postelju, a one koji bludniče sa njom u veliku nevolju, ako se ne pokaju za svoja dela.

²³ A njenu decu izručiću smrti, pa će sve crkve znati da sam ja onaj koji ispituje bubrege* i srca. Ja ću svakome od vas platiti.

²⁴ A vama ostalima u Tijatiri, koji ne sledite ovo učenje i koji, po vašim rečima, niste upoznali satanske dubine, kažem: ne namećem vam dodatno breme.

²⁵ Samo držite čvrsto ono što imate, dok ja ne dođem.

²⁶ A pobedniku, onome koji do kraja čini što sam zapovedio, daću vlast nad narodima,

²⁷ da vlada nad njima gvozdenim žezlom, i da ih razbija kao zemljano posuđe.

²⁸ Tu vlast sam primio od svoga Oca. I još ću mu dati zvezdu Danicu.

²⁹ Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama!'

3

Crkvi u Sardu

¹ Anđelu crkve u Sardu napiši:

'Ovo govori onaj koji ima sedam Božijih duhova i sedam zvezda.

Znam tvoja dela. Nazivaju te živim, a u stvari si mrtav!

² Probudi se i učvrsti ostale koji su na umoru. Nisam, naime, našao da su tvoja dela savršena pred mojim Bogom.

³ Seti se onoga što si primio i čuo. Drži se toga i pokaj se. A ako ne budeš budan, doći ću kao lopov, pa nećeš znati u koji ću čas doći k tebi.

⁴ Ipak, imaš nekoliko njih u Sardu koji nisu okaljali svoju odeću; oni će hoditi sa mnom obučeni u belo, jer su dostojni.

⁵ Pobednika ću obući u belu odeždu i neću izbrisati njegovo ime iz Knjige života, nego ću izjaviti da mi pripada pred mojim Ocem i pred njegovim anđelima.

⁶ Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama!'

Crkvi u Filadelfiji

⁷ Anđelu crkve u Filadelfiji napiši:

'Ovo govori Sveti, Istiniti, koji ima ključ Davidov. Što on otvori, niko ne može da zatvori, i što zatvori, niko ne može da otvori.

⁸ Znam tvoja dela. Evo, otvorio sam vrata pred tobom koja niko ne može da zatvori. Jer, premda imaš malo sile, ipak si održao moje učenje i nisi se odrekao moga imena.

⁹ Evo, dovešću neke iz Satanine sinagoge koji za sebe govore da su Jevreji, a u stvari lažu, jer to nisu. Ja ću učiniti da dođu k tebi i da se poklone pred tvojim nogama, pa će razumeti da te volim.

* **2:23** Bubrezi kao središte ljudskih osećanja, ljudske ličnosti.

¹⁰ A pošto si postojano održao što sam ti zapovedio, sačuvaću te od časa iskušenja koji će doći na sav svet, da iskuša stanovnike zemlje.

¹¹ Evo, dolazim uskoro. Drži čvrsto ono što imaš, da niko ne uzme tvoj venac!

¹² Pobednika ću učiniti stubom u hramu svoga Boga, te nikada neće izaći iz njega. Napisaću na njemu ime svoga Boga i ime grada Boga svoga, novog Jerusalima, koji silazi sa neba od mog Boga, i moje novo ime.

¹³ Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama!'

Crkvi u Laodikiji

¹⁴ Anđelu crkve u Laodikiji napiši:

'Ovo govori Amin, Verni i Istiniti svedok, uzrok svemu što je Bog stvorio.

¹⁵ Znam tvoja dela. Ti nisi ni hladan ni vruć. Da si bar hladan ili vruć!

¹⁶ Ali pošto si mlak, ni vruć ni hladan, izbljuvaću te iz svojih usta.

¹⁷ Ti, naime, govoriš: „Bogat sam i prebogat; ništa mi ne treba!“, a ne znaš da si jadan i bedan, siromašan, slep i go.

¹⁸ Zato ti savetujem da kupiš od mene zlata žeženog da se obogatiš, i belu odeću da se obučeš, da se ne pokaže tvoja golotinja, pa da se osramotiš, i lekovitu mast da namažeš oči, te da progledaš.

¹⁹ Ja korim i kažnjavam one koje volim. Stoga, budi revnistan i pokaj se.

²⁰ Evo, stojim pred vratima i kucam; ko čuje moj glas i otvori vrata, ući će k njemu i večerati s njim, i on sa mnom.

²¹ Pobedniku ću dati da sedne sa mnom na moj presto, kao što sam i ja pobedio i seo sa svojim Ocem na njegov presto.

²² Ko ima uši, neka sluša šta Duh govori crkvama!''

4

Viđenje Božije slave

¹ Nakon toga sam video: gle, otvorena vrata na nebu. Glas sličan zvuku trube koji sam ranije čuo kad je govorio sa mnom, reče mi: „Popni se ovamo i pokazaću ti šta treba da se dogodi posle ovoga.“

² Istog trena me Duh obuze, te ugledah na nebu presto i nekoga kako sedi na njemu.

³ Taj što je sedeo na prestolu bio je kao dragi kamen, kao jaspis i sard, a oko prestola je bila duga boje smaragda.

⁴ Presto je okruživalo dvadeset četiri prestola na kojima su sedele dvadeset četiri starešine obučene u belo, sa zlatnim krunama na svojim glavama.

⁵ Iz prestola su izbijale munje; čuli su se glasovi i grmljavina. Ispred prestola gorelo je sedam buktinja, a to su sedam Božijih duhova.

⁶ Ispred prestola je još bilo nešto kao stakleno more, slično kristalu.

U sredini, oko prestola, stajala su četiri bića puna očiju spreda i straga.

⁷ Prvo biće bilo je slično lavu, drugo je bilo slično teletu, treće je imalo ljudski lik, a četvrto je bilo slično orlu u letu.

⁸ Svako od četiri bića imalo je po šest krila, punih očiju sa spoljne i unutrašnje strane. Oni i dan i noć bez prestanka govore:

„Svet, svet, svet
je Gospod Bog, Svedržitelj,
koji je bio, koji jeste i koji će doći.“

⁹ A kad su bića dala čast, slavu i zahvalnost onome koji je sedeo na prestolu, koji živi od sad i doveka,

¹⁰ padoše *ničice* dvadeset četiri starešine pred onim koji je sedeo na prestolu, pa se pokloniše onome koji živi od sad i doveka. Svoje krune staviše pred presto, govoreći:

¹¹ „Dostojan si, Gospode, Bože naš,
da primiš slavu, čast i silu,
jer ti si stvorio sve,
i tvojom je voljom nastalo i bilo stvoreno.“

5

Svitak zapečaćen sa sedam pečata i Jagnje

¹ Zatim sam u desnici onoga što je sedeo na prestolu video svitak, ispisan iznutra i spolja. Bio je zapečaćen sa sedam pečata.

² Tada sam video moćnog anđela kako objavljuje snažnim glasom: „Ko je dostojan da otvori svitak i da otpečati njegove pečate?“

³ I niko na nebu, na zemlji i pod zemljom nije mogao da otvori svitak i da pogleda u njega.

⁴ Gorko zaplakah što se niko nije našao dostojnim da otvori svitak i da pogleda u njega.

⁵ Jedan od starešina mi reče: „Ne plači! Evo, pobedio je Lav iz Judina plemena, Koren Davidov; on je u stanju da otvori svitak i njegovih sedam pečata.“

⁶ Potom sam video Jagnje sred prestola, i oko njega četiri bića i starešine. Izgledalo je kao zaklano. Imalo je sedam rogova i sedam očiju, a to su sedam Božijih duhova poslatih po svoj zemlji.

⁷ Jagnje je prišlo onome što sedi na prestolu i uzelo svitak iz njegove desnice.

⁸ A kada je uzelo svitak, četiri bića i dvadeset četiri starešine padoše *ničice* pred Jagnjetom. Svaki od njih je imao kitaru i zlatne zdele, pune tamjana, a to su molitve svetih.

⁹ Oni su pevali novu pesmu:

„Dostojan si da uzmeš svitak,
i otvoriš njegove pečate,
jer si bio zaklan,
te si svojom krvlju otkupio Bogu ljude
iz svakog plemena i jezika,
naroda i narodnosti.

¹⁰ Ti si ih učinio carstvom sveštenika Bogu našem,
i oni će vladati nad zemljom!“

¹¹ Tada sam oko prestola video mnoštvo anđela. Čuo sam njihove glasove, i glasove bića i starešina. Anđeli, kojih je bilo na hiljade i milione,

¹² klicali su snažnim glasom:
„Dostojno je Jagnje, koje je bilo zaklano,
da primi moć i bogatstvo,
mudrost i silu,
slavu, čast i blagoslov.“

¹³ Onda sam čuo sva živa bića na nebu, na zemlji, pod zemljom i sve što živi u moru i na njemu, kako govore:

„Onome koji sedi na prestolu i Jagnjetu,
pripada blagoslov i čast, slava i vlast od sad i doveka!“

¹⁴ A četiri bića rekoše: „Amin!“, a starešine padoše *ničice* i pokloniše se.

6

Otvaranje sedam pečata

¹ Zatim sam video da je Jagnje otvorilo jedan od sedam pečata. Čuo sam jedno od četiri bića kako gromkim glasom govori: „Dođi!“

² Pogledam, a ono beli konj. Onaj koji je sedeo na njemu imao je streljački luk. Njemu je dat venac, te on *kao* pobednik ode da pobedi.

³ Kad je Jagnje otvorilo drugi pečat, čuo sam drugo biće kako govori: „Dođi!“

⁴ Pojavi se drugi, riđi konj. Onaj koji je sedeo na njemu dobio je vlast da uzme mir sa zemlje, da se ljudi pokolju među sobom. Njemu je dat veliki mač.

⁵ Kad je Jagnje otvorilo treći pečat, čuo sam treće biće kako govori: „Dođi!“ Pogledam, a ono konj vranac. Onaj koji je sedeo na njemu držao je vagu u svojoj ruci.

⁶ Tada sam čuo neki glas koji kao da je dopirao između četiri bića. Glas je govorio: „Mera pšenice za srebrnjak, a tri mere ječma za srebrnjak. A ulju i vinu nemoj da naškodiš.“

⁷ Kad je Jagnje otvorilo četvrti pečat, čuo sam glas četvrtog bića kako govori: „Dođi!“

⁸ Pogledam, a ono konj zelenko. Onome što je sedeo na njemu ime je „Smrt“, i za njim ide Svet mrtvih. Njima je data vlast nad četvrtinom zemlje da ubijaju mačem, glađu, zarazom, i divljim životinjama.

⁹ Kad je Jagnje otvorilo peti pečat, video sam pod žrtvenikom duše zaklanih zbog propovedanja Božije reči i ustrajnog svedočenja.

¹⁰ Oni povikaše snažnim glasom: „O, sveti i istiniti Gospodaru, koliko će još proći dok ne osudiš ljude na zemlji i izvršiš osvetu nad onima koji su prolili našu krv?“

¹¹ Svakome od njih je data bela odeća, te im je rečeno da se strpe na kratko, dok se ne ispuni broj njihovih saradnika u službi i braće, koji treba da budu pobijeni kao i oni.

¹² Video sam kad je Jagnje otvorilo šesti pečat. Tada nastade veliki zemljotres; sunce je pocrnelo kao žalobna odeća, a mesec postao *crven* kao krv.

¹³ Zvezde padoše s neba na zemlju, kao nedozrele smokve kad popadaju s drveta, zaljuljane jakim vetrom.

¹⁴ Nebo se rascepi kao pocepana knjiga, a svaka planina i ostrvo pokrenuše se sa svog mesta.

¹⁵ A carevi zemaljski, velikaši, zapovednici, bogataši i moćnici, te svaki rob i slobodnjak, posakrivaše se po pećinama i po procepima planinskih stena.

¹⁶ Oni rekoše planinama i stenama: „Padnite na nas i sakrijte nas od lica onog koji sedi na prestolu i od gneva Jagnjetovog.

¹⁷ Jer došao je veliki dan njihovog gneva, i ko može da opstane?“

7

Sedam truba

¹ Nakon toga, video sam četiri anđela kako stoje na četiri ugla zemlje i zadržavaju četiri vetra na zemlji, da nijedan vetar ne duva ni na zemlju, ni na more, niti na ikakvo drvo.

² Zatim sam video drugog anđela koji je dolazio s istoka. Sa sobom je imao pečat živoga Boga. On doviknu snažnim glasom onoj četvorici anđela kojima je data vlast da naude zemlji i moru:

³ „Ne udite zemlji, ni moru, niti drveću, dok ne zapečatimo čela slugu našega Boga!“

⁴ Onda sam čuo broj zapečaćenih. Bilo ih je stotinu četrdeset četiri hiljade iz svakog plemena naroda Izrailjevog:

⁵ iz Judinog plemena dvanaest hiljada,
iz Ruvimovog plemena dvanaest hiljada,
iz Gadovog plemena dvanaest hiljada,

⁶ iz Asirovog plemena dvanaest hiljada,
iz Neftalimovog plemena dvanaest hiljada,
iz Manasijinog plemena dvanaest hiljada,

⁷ iz Simeunovog plemena dvanaest hiljada,

iz Levijevog plemena dvanaest hiljada,
iz Isaharovog plemena dvanaest hiljada,
8 iz Zavulonovog plemena dvanaest hiljada,
iz Josifovog plemena dvanaest hiljada, i
iz Venijaminovog plemena dvanaest hiljada.

Nepregledno mnoštvo naroda

9 Zatim sam video mnoštvo ljudi, koje niko nije mogao da izbroji. Bilo ih je od svake narodnosti, plemena, naroda i jezika. Stajali su pred prestolom i pred Jagnjetom obučeni u belu odeću i sa palmama u svojim rukama.

10 Oni gromko uskliknuše:

„Spasenje pripada našem Bogu
koji sedi na prestolu i Jagnjetu!“

11 A svi anđeli, starešine i četiri bića koji su stajali oko prestola, padoše ničice na zemlju pred prestolom, pa se pokloniše Bogu,

12 govoreći:

„Amin! Blagoslov i slava,
mudrost i zahvalnost,
čast, sila i snaga,
pripadaju našem Bogu, od sad i doveka.

Amin!“

13 Tada me jedan od starešina upita: „Znaš li ko su ovi u beloj odeći i odakle dolaze?“

14 Ja mu odgovorim: „To ti znaš, gospodaru moj.“

On mi reče: „To su oni što su prošli kroz velike nevolje. Oni su oprali svoju odeću i izbelili je Jagnjetovom krvlju.“

15 Zato stoje pred Božijim prestolom i danonoćno služe Bogu u njegovom hramu. A onaj koji sedi na prestolu nastaniće se među njima.

16 Oni nikad više neće biti gladni ni žedni, i neće ih peći sunce, niti ikakva žega,

17 jer će Jagnje, koje je nasred prestola, biti njihov Pastir. Ono će ih voditi na izvore vode života, a Bog će obrisati svaku suzu sa njihovih očiju.“

8

Otvaranje sedmog pečata

1 Kad je Jagnje otvorilo sedmi pečat, nastade tišina na nebu oko pola sata.

2 Zatim sam video sedam anđela koji stoje pred Bogom; njima je bilo dato sedam truba.

3 Došao je drugi anđeo sa zlatnom kadionicom i stao kod žrtvenika. Njemu je bilo dato mnogo tamjana da ga s molitvama svetih prinese na zlatni žrtvenik kod prestola.

4 Dim od tamjana iz kadionice u anđelovoj ruci podiže se k Bogu, zajedno sa molitvama svetih.

5 Onda je anđeo uzeo kadionicu, napunio je vatrom sa žrtvenika i izručio je na zemlju, nakon čega nastade gromovi, grmljavina, munje i zemljotres.

Odjekivanje sedam truba

6 Onih sedam anđela sa sedam truba pripremiše se da zatrube.

7 Kad je zatrubio prvi anđeo, grad i vatra pomešani s krvlju behu bačeni na zemlju, pa trećina zemlje, trećina drveća i trećina trave izgoreše.

8 Kad je zatrubio drugi anđeo, nešto kao ogromna planina užarena od ognja, bi bačena u more, te se trećina mora pretvori u krv.

9 Trećina živih bića u moru izgibe, a trećina brodova propade.

10 Kad je zatrubio treći anđeo, s neba pade velika zvezda, goreći kao buktinja. Zvezda je pala na trećinu reka i izvora.

¹¹ Toj zvezdi je ime „Pelen“. Trećina voda postala je gorka od nje, tako da mnogi ljudi pomreše od gorčine voda.

¹² Kad je zatrubio četvrti anđeo, nešto udari trećinu sunca, trećinu meseca i trećinu zvezda, tako da su za trećinu potamneli. Tako su i dan i noć ostali bez trećine sjaja.

¹³ Onda sam spazio orla kako leti posred neba i čuo kako govori jakim glasom: „Teško, teško, teško stanovnicima zemlje kad se oglasi zvuk preostalih truba one trojice anđela koji će zatrubiti!“

9

¹ Kad je zatrubio peti anđeo, video sam zvezdu koja je pala s neba na zemlju. Zvezdi je dat ključ od ždrelo bezdana.

² Ždrelo bezdana se otvori, i iz njega pokulja dim, kao dim iz velike peći, tako da su se sunce i vazduh pomračili od dima iz bezdana.

³ Iz dima izadoše na zemlju skakavci; njima je data moć zemaljskih škorpija.

⁴ Bilo im je rečeno da ne naškode travi na zemlji, ni zelenilu, niti ikakvom drvetu, nego samo ljudima koji na svojim čelima nemaju Božiji pečat.

⁵ Međutim, nije im bilo dozvoljeno da ih ubijaju, nego samo da ih muče tokom pet meseci. Njihovo mučenje slično je mučenju od uboda škorpije.

⁶ U te dane, ljudi će tražiti smrt, ali je neće naći; želeće da umru, ali će smrt bežati od njih.

⁷ Skakavci su izgledom bili slični konjima opremljenim za boj. Na glavama su imali nešto slično zlatnim krunama. Lica su im bila ljudska,

⁸ kosa im je bila ženska, a zubi kao u lava.

⁹ Na sebi su imali oklope kao od gvožđa, a šum njihovih krila bio je kao tutnjava bojnih kola sa mnoštvom konja koji hrle u boj.

¹⁰ Na repovima su imali žalc kao u škorpije, i u njima moć da naude ljudima tokom pet meseci.

¹¹ Oni imaju nad sobom cara, anđela bezdana, koji se na jevrejskom jeziku zove *Avadon*, a na grčkom *Apolion*.*

¹² Prva nevolja prođe; evo, dolaze još druge dve za njom.

¹³ Kad je zatrubio šesti anđeo, čuo sam jedan glas koji je dolazio iz četiri roga na zlatnom žrtveniku koji stoji pred Bogom.

¹⁴ Glas reče šestom anđelu s trubom: „Odreši četiri anđela koji su svezani na velikoj reci Eufrat.“

¹⁵ I odrešiše se četiri anđela koji su bili spremni za taj čas, dan, mesec i godinu, da pobiju trećinu čovečanstva.

¹⁶ Čuo sam da je broj te vojske bio dve stotine miliona konjanika.

¹⁷ A konji i njihovi konjanici, koje sam video u viđenju, izgledali su ovako: konjanici su imali na sebi oklope vatrene, plavetne i sumporne boje; glave konja bile su kao glave lavova, a iz njihovih usta izlazili su oganj, dim i sumpor.

¹⁸ Od ove tri pošasti – ognja, dima i sumpora – koje su izlazili iz njihovih usta, pogibe trećina čovečanstva.

¹⁹ Moć ovih konja bila je u njihovim ustima i u njihovim repovima. Naime, njihovi repovi bili su slični zmijskim glavama pomoću kojih mogu da naude.

²⁰ Ali ostali ljudi koji nisu izginuli od ovih pošasti, nisu se pokajali zbog idola koje su načinili svojim rukama. Oni nisu prestali da se klanjaju zlim duhovima i idolima od zlata, srebra, bronz, kamena i drveta, koji ne mogu ni da vide, ni da čuju, niti da hodaju.

²¹ Nisu se pokajali ni za svoja ubistva, ni za svoja vraćanja, ni za svoje bludničenje, niti za svoje krađe.

* 9:11 *Avadon* i *Apolion* znače *Uništitelj*.

10

Anđeo sa knjižicom

¹ Zatim sam video još jednog moćnog anđela kako silazi sa neba. Bio je obavijen oblakom, a oko svoje glave imao je dugu. Lice mu je bilo kao sunce, a njegove noge kao vatreni stubovi.

² U svojoj ruci je imao otvorenu knjižicu. Tada je stao desnom nogom na more, a levom na zemlju,

³ i povikao veoma glasno, kao kad riče lav. Kad je povikao, progovoriše sedam gromova kroz grmljavinu.

⁴ A kad su gromovi progovorili, hteo sam da pišem, ali sam začuo glas sa neba: „Ostavi skrivenim to što je reklo sedam gromova; to ne zapisuj!“

⁵ A anđeo koga sam video da stoji na moru i na zemlji, podiže svoju desnicu prema nebu,

⁶ pa se zakle onim što živi od sad i doveka, onim koji je stvorio nebo i što je na njemu, zemlju i što je na njoj, i more i što je u njemu, govoreći: „Neće biti odlaganja!“

⁷ Nego u dan kad zatrubi sedmi anđeo, Bog će privesti kraju svoj tajni naum, koji je objavio svojim slugama, prorocima.“

⁸ Zatim sam čuo glas sa neba koji mi je ponovo rekao: „Idi i uzmi otvorenu knjigu iz ruke anđela koji stoji na moru i na zemlji!“

⁹ Otišao sam k anđelu i rekao mu da mi da knjižicu. A on mi reče: „Uzmi i pojedi je; biće ti gorka trbuhu, ali će ti u ustima biti slatka.“

¹⁰ Uzeo sam knjižicu iz anđelove ruke i progutao je. Bila mi je slatka u ustima, a gorka u trbuhu.

¹¹ Onda mi rekoše: „Treba ponovo da prorokuješ o mnogim narodnostima, narodima, jezicima i carevima.“

11

Dva svedoka

¹ Zatim mi je data trska slična štapu, te mi je rečeno: „Ustani i izmeri hram Božiji i žrtvenik, te izbroj one što se klanjaju u njemu.“

² A spoljašnje dvorište hrama izostavi, ne meri ga, jer je dato mnogobošcima, koji će gaziti svetim gradom četrdeset dva meseca.

³ A ja ću poslati dvojicu svojih svedoka, da u kostreti prorokuju hiljadu dve stotine šezdeset dana.

⁴ Oni su dve masline i dva svećnjaka koji stoje pred Gospodarem zemlje.

⁵ A ako ko pokuša da im naudi, oganj izlazi iz njihovih usta i proždire njihove neprijatelje. Ako neko hoće da im naudi, mora ovako da pogine.

⁶ Oni imaju moć da zatvore nebo da ne pada kiša dok prorokuju, kao i moć da vodu pretvore u krv i da udare zemlju svakojakim pošastima, kad god to zažele.

⁷ A kad završe svoje svedočanstvo, Zver koja izlazi iz bezdana zaratiće protiv njih, pa će ih pobediti i ubiti.

⁸ Njihova telesa ležaće na trgu velikog grada, koji se u duhovnom smislu zove „Sodoma“ i „Egipat“, gde je i njihov Gospod bio razapet.

⁹ Ljudi iz raznih naroda, plemena, jezika, i narodnosti gledaće njihova telesa tri i po dana, i neće dozvoliti da se njihova telesa sahrane u grob.

¹⁰ A stanovnici zemlje likovaće nad njima i slaviti, te slati darove jedni drugima, jer su ta dva proroka namučila stanovnike zemlje.

¹¹ Ali nakon tri i po dana, Bog udahnu duh života u njih, te oni stadoše na svoje noge, pa veliki strah obuze one koji su ovo gledali.

¹² Tada začuše snažan glas sa neba kako im govori: „Uznesite se ovamo!“ Oni se uzneše na oblaku u nebo, dok su ih njihovi neprijatelji gledali.

¹³ U taj čas nastade veliki zemljotres, te sruši deseti deo grada i usmrti sedam hiljada ljudi. Ostali se uplašiše, pa proslaviše Boga nebeskog.

¹⁴ Druga nevolja prođe, evo, ubrzo dolazi treća.

¹⁵ Kad je sedmi anđeo zatrubio, odjeknuše snažni glasovi na nebu, koji su govorili: „Carstvo sveta postade Carstvo našeg Gospoda i njegovog Hrista.

On će vladati od sad i doveka.“

¹⁶ A dvadeset četiri starešine koje sede na svojim prestolima pred Bogom, padoše ničice na zemlju i pokloniše se Bogu,

¹⁷ govoreći:

„Zahvaljujemo ti, Gospode,

Bože, Svedržitelju,

koji jesi i koji si bio,

što si uzeo svoju veliku silu i zacario se.

¹⁸ Pobesneše narodi,

ali tvoj gnev dođe,

i vreme da sudiš mrtvima.

Dođe vreme da nagradiš tvoje sluge, proroke,

tvoj narod, i one što ti se klanjaju,

male i velike,

a da uništiš one što upropašćuju zemlju.“

¹⁹ Zatim se otvorio Božiji hram na nebu, i u njemu se pokazao Kovčeg njegovog saveza. Tada udariše munje, tutnjava, gromovi, potres i veliki grad.

12

Žena i crvena Aždaja

¹ Pojavi se veliki znak na nebu: žena odevena u sunce; mesec je bio pod njenim nogama, a na njenoj glavi bio je venac od dvanaest zvezda.

² Bila je trudna i vikala od porođajnih bolova i muka.

³ Zatim se pojavi drugi znak na nebu: ogromna crvena Aždaja sa sedam glava i deset rogova, i sa sedam kruna na svojim glavama.

⁴ Svojim repom ona povuče trećinu zvezda sa neba i baci ih na zemlju. Zatim stade pred ženu koja je trebalo da rodi, da proždere njeno dete – kad rodi.

⁵ Žena je rodila muško dete, koje će vladati svim narodima gvozdenom palicom. Ali dete bi uzeto k Bogu i njegovom prestolu.

⁶ Žena pobegne u pustinju, u sklonište koje je Bog pripremio za nju, da se brinu za nju hiljadu dve stotine šezdeset dana.

⁷ Onda nastane rat na nebu: Mihailo sa svojim anđelima zarati protiv Aždaje. Aždaja sa svojim anđelima stupi u rat,

⁸ ali su bili poraženi, te im više nije bilo mesta na nebesima.

⁹ Velika Aždaja je bila zbačena *sa neba*. On je ona Stara zmija, koja se zove „Đavo“ i „Satana“, koja dovodi u zabludu sav svet. I Aždaja i njeni anđeli s njom bili su bačeni na zemlju.

¹⁰ Zatim sam čuo snažan glas na nebu kako govori: „Sad je nastupilo spasenje, sila i Carstvo našega Boga i vlast njegovog Hrista!

Jer zbačen je optužitelj naše braće,

koji ih optužuje pred našim Bogom dan i noć.

¹¹ Ali oni su ga pobedili Jagnjetovom krvlju
i rečju svoga svedočanstva;
i umesto ljubavi prema životu,
izabrali su smrt!

¹² Radujte se, stoga,
nebesa i vi što živite na njima!

Ali teško zemlji i moru,
jer je đavo s velikim gnevom sišao k vama,
znajući da mu je ostalo još malo vremena.“

¹³ Kad je Aždaja videla da je bačena na zemlju, poče da proganja ženu koja je rodila muško dete.

¹⁴ Njoj su data dva krila velikog orla da odleti u pustinju, u svoje sklonište, gde će biti zbrinuta i zaštićena od zmije tri i po godine.

¹⁵ Zmija iz svojih usta izbaci za ženom reku vode da je odnese,

¹⁶ ali ženi priteče u pomoć zemlja, koja otvori svoje ždrelo i popi reku što je Aždaja izbaci iz svojih usta.

¹⁷ Aždaja se razbesni na ženu, pa ode da zarati na njeno ostalo potomstvo, na one koji vrše Božije zapovesti i drže svedočanstvo za Isusa.

¹⁸ Aždaja stade na obalu mora.

13

¹ Zatim sam video kako iz mora izlazi Zver. Imala je deset rogova i sedam glava. Na rogovima je imala deset kruna, a na njenim glavama su bila ispisana bogohulna imena.

² Zver koju sam video bila je slična leopardu, s nogama kao u medveda, a ustima kao u lava. Aždaja joj je dala svoju silu, svoj presto, i veliku vlast.

³ Jedna od njenih glava izgledala je kao smrtno ranjena, ali je ta smrtna rana zacelila. Sva se zemlja divila i sledila Zver,

⁴ pa su se svi poklonili Aždaji, jer je dala vlast Zveri. Ljudi su se poklonili i Zveri, govoreći: „Ko je kao Zver, i ko može ratovati s njom?!“

⁵ Zveri je bilo dozvoljeno da govori drsko i bogohulno četrdeset dva meseca.

⁶ Tada je počela da proklinje Boga, njegovo ime, i njegov Šator, kao i one koji žive na nebu.

⁷ Uz to joj je bilo dozvoljeno da zarati protiv svetih i da ih pobedi, i da ima vlast nad svakim plemenom, narodom, jezikom i narodnosti.

⁸ Svi stanovnici zemlje pokloniće se Zveri, svako čije ime nije upisano u Knjigu života Jagnjeta koje je zaklano pre postanka sveta.

⁹ Ko ima uši, neka sluša!

¹⁰ Treba li ko da ide u progonstvo,
u progonstvo će otići,
treba li ko da bude ubijen mačem,
mačem će biti ubijen.

U tom se ogleda postojanost i vera svetih.

¹¹ Zatim sam video da jedna druga Zver izlazi iz zemlje. Imala je dva roga kao jagnje, ali je govorila kao Aždaja.

¹² Ta Zver je izvršavala vlast prve Zveri u njenom prisustvu. Ona je učinila da se zemlja i njeni stanovnici poklone prvoj Zveri kojoj je bila zacelila smrtna rana.

¹³ Ta Zver je činila velike znake, bacajući čak i vatru s neba na zemlju pred ljude,

¹⁴ te je zavela stanovnike zemlje, služeći se moći koja joj je data da čini znake u prisustvu Zveri. Ona je govorila stanovnicima zemlje da načine kip Zveri kojoj je mačem zadata rana, ali je preživela.

¹⁵ *Druga Zver* je dobila moć da udahne život u kip prve Zveri, tako da kip može da govori i pogubi one koji mu se ne poklone.

¹⁶ Ona je prisilila sve – male i velike, bogate i siromašne, slobodne i robove, da im se utisne žig na desnu ruku ili na čelo,

¹⁷ tako da niko nije mogao ni da prodaje ni da kupuje, osim onog koji je na sebi imao žig sa imenom Zveri ili s brojem njenog imena.

¹⁸ Ovo zahteva mudrost. Ko je pronicljiv, neka dokuči značenje broja Zveri, jer taj broj predstavlja čoveka. Broj Zveri je šest stotina šezdeset šest.

14

Jagnje i njegov narod

¹ Zatim sam video Jagnje kako stoji na brdu Sion, i sa njim stotinu četrdeset četiri hiljade, na čijim je čelima bilo napisano njegovo ime i ime njegovoga Oca.

² Začuo sam glas sa neba sličan huku mnogih reka i odjeku jakog groma. Glas je bio sličan melodiji koju izvode svirači harfe na svojim harfama.

³ Tih stotinu četrdeset četiri hiljade pevalo je novu pesmu pred prestolom, pred četiri bića, i pred starešinama. Tu pesmu niko nije mogao da nauči, osim njih, otkupljenih sa zemlje.

⁴ Oni su očuvali sebe čistima, ne uzimajući sebi žena; to su, naime, devstvenici. Oni slede Jagnje kud god ono ide. Oni su otkupljeni od ostatka čovečanstva kao prvina koja pripada Bogu i Jagnjetu.

⁵ Laž nikad nisu izustili; oni su neporočni.

Čas Božijeg suda

⁶ Zatim sam video drugog anđela kako leti posred neba sa večnom Radosnom vešću da je objavi stanovnicima zemlje: svakoj narodnosti, plemenu, jeziku i narodu.

⁷ Govorio je snažnim glasom: „Bojte se Boga i dajte mu slavu, jer došao je čas njegovog suda. Zato se poklonite Stvoritelju neba i zemlje, mora i vodenih izvora.“

⁸ Drugi anđeo dođe za njim i reče: „Pade, pade, veliki Vavilon, jer je žestokim vinom svoga bludničenja napojio sve narode.“

⁹ Za njima je došao treći anđeo i progovorio snažnim glasom: „Ko god se klanja Zveri i njenom kipu, te prima žig na svoje čelo ili na svoju ruku,

¹⁰ i sam će piti vino Božijega gneva koje je nerazblaženo natočeno u čašu njegovoga gneva, pa će biti mučen u ognju i sumporu pred svetim anđelima i pred Jagnjetom.

¹¹ A dim od njihovog mučenja dizaće se od sad i doveka. Ti koji se klanjaju Zveri i njenom kipu i primaju žig sa njenim imenom, neće imati počinka ni danju ni noću.“

¹² Ovo zahteva postojanost svetih, koji drži Božije zapovesti i veru u Isusa.

¹³ Tada sam čuo glas sa neba kako govori: „Napiši: blago onima koji od sada umiru radi Gospoda! Da, govori Duh, oni će se odmoriti od svog mukotrpnog rada, jer njihova dela svedoče za njih.“

Zemaljska žetva

¹⁴ Tada sam pogledao, i gle, beli oblak. Na oblaku je sedeo neko „kao sin čovečiji“, sa zlatnim vencem na glavi i sa ostrim srpom u svojoj ruci.

¹⁵ Tada neki drugi anđeo izađe iz hrama vičući gromkim glasom onome što je sedeo na oblaku: „Uzmi srp i žanji, jer je došlo vreme za žetvu, dozreo je usev na zemlji.“

¹⁶ Onaj što je sedeo na oblaku baci svoj srp na zemlju i zemlja bi požnjivena.

¹⁷ Iz nebeskog hrama izađe drugi anđeo koji je takođe sa sobom nosio oštar srp.

¹⁸ Drugi, opet, anđeo, koji je imao vlast nad vatrom, dođe od žrtvenika i povika gromkim glasom onome sa ostrim srpom: „Zamahni svojim ostrim srpom, pa oberi grožđe sa zemaljskog čokota, jer je grožđe sazrelo!“

¹⁹ Anđeo baci svoj srp na zemlju, obere zemaljski čokot, a grožđe stavi u veliku muljaru Božijeg gneva.

²⁰ Grožđe u muljari bi izgaženo izvan grada, te iz muljare poteče krv konjima do uzda, nekih hiljadu šest stotina stadija* unaokolo.

15

Poslednjih sedam pošasti

¹ Zatim sam video drugi veliki i čudesni znak na nebu: sedam anđela sa sedam poslednjih zala, jer se sa njima završava Božiji gnev.

² Video sam i nešto nalik moru od stakla, pomešanom s ognjem, i tamo one koji su pobedili Zver, njen kip i broj njenog imena. Stajali su pokraj mora od stakla sa kitarama koje im je Bog dao.

³ Pevali su pesmu Mojsija, sluge Božijeg, i Jagnjetovu pesmu:

„Velika su i čudesna tvoja dela,
Gospode Bože, Svedržitelju;
pravedni su i istiniti tvoji putevi,
Care naroda.

⁴ Ko se ne bi bojao tebe
i slavio ime tvoje, Gospode?
Jer ti si jedini svet.

Zato će svi narodi doći k tebi
i pokloniti se pred tobom,
jer se pokazaše tvoja pravedna dela!“

⁵ Posle ovoga sam video da se otvorio hram na nebu, to jest, Šator svedočanstva.

⁶ Iz hrama izadoše sedam anđela sa sedam zala, obučeni u čist i svetao lan, i opasani zlatnim pojasevima oko prsiju.

⁷ A jedno od četiri živa bića dade sedmorici anđela sedam zlatnih zdela ispunjenih gnevom Boga koji živi od sad i doveka.

⁸ Tada se hram ispuni dimom od Božije slave i od njegove sile, tako da niko nije mogao ući u hram dok se nisu završila sedam zala sedmorice anđela.

16

¹ Onda sam čuo snažan glas iz hrama kako govori sedmorici anđela: „Idite i izlijte sedam zdela Božijeg gneva na zemlju!“

² Prvi anđeo ode i izli svoju zdelu na zemlju. Tada izbiše bolni i zloćudni čirevi na ljudima koji su imali žig Zveri i koji su se klanjali njenom kipu.

³ Drugi anđeo izli svoju zdelu u more, te se ono pretvori u krv kao u mrtvaca, te uginu svako živo biće u moru.

⁴ Treći anđeo izli svoju zdelu na reke i na vodene izvore, te se i oni pretvoriše u krv.

⁵ Onda sam čuo anđela *zaduženog za vode* kako govori:

„Pravedan si ti koji jesi i koji si bio,
Sveti, što si ovako presudio.

⁶ Oni su prolili krv svetih i proroka,
i zato si im dao krv da piju;
to su zaslužili!“

⁷ Tada sam čuo žrtvenik kako govori:

„Da, Gospode Bože, Svedržitelju,
istiniti i pravedni su tvoji sudovi!“

⁸ Četvrti anđeo izli svoju zdelu na sunce, kome je data moć da pali ljude vatrom.

* 14:20 Oko 300 km.

⁹ Paljeni velikom jarom, ljudi su proklinjali ime Boga koji ima vlast nad ovim zlima. Ipak, nisu se pokajali i dali mu slavu.

¹⁰ Peti *anđeo* izli svoju zdelu na presto Zveri. Njegovo carstvo utonu u tamu, a ljudi od muke počеше da grizu svoje jezike,

¹¹ i da proklinju Boga nebeskog zbog svojih muka i čireva. Ipak, nisu se pokajali za svoja dela.

¹² Šesti *anđeo* izli svoju zdelu na veliku reku Eufrat. Njegova voda presahnu, pripremajući put za careve koji dolaze sa istoka.

¹³ Onda sam video kako iz usta Aždaje, iz usta Zveri i iz usta lažnog proroka izlaze tri nečista duha, koji su ličili na žabe.

¹⁴ To su zli duhovi koji čine znake. Oni idu k carevima sveta da ih okupe na rat za veliki dan Boga Svedržitelja.

¹⁵ „Evo, dolazim kao lopov! Blažen je onaj koji bdije i čuva svoju odeću! Takav, naime, neće ići go, i neće se javno osramotiti.“

¹⁶ Oni okupiše careve na mesto koje se na jevrejskom zove „*Armagedon*“.

¹⁷ Sedmi *anđeo* izli svoju zdelu u vazduh. Tada se iz hrama, sa prestola, začu gromki glas, govoreći: „Svršeno je!“

¹⁸ Uto sevnu munje, prolomi se grmljavina i prasnu gromovi, te nastane veliki zemljotres kakvog nije bilo otkada je ljudi na zemlji. Bio je to zemljotres ogromnih razmera.

¹⁹ Veliki grad rascepi se na tri dela, a gradovi naroda se raspadoše. Bog se setio velikog Vavilona, te mu dade čašu vina svoga jarosnog gneva.

²⁰ Sva ostrva iščeznuše, a od gora ne osta ni traga.

²¹ Tada se na ljude sruči ogroman grad sa neba, i svaki je težio po talant*. Ljudi su proklinjali Boga zbog zla od grada, jer je ovo zlo bilo veoma veliko.

17

Kažnjavanje Vavilona - velike bludnice

¹ Zatim mi je jedan od onih anđela sa sedam zdela prišao i rekao mi: „Dođi, pokazaću ti kako će biti kažnjena velika Bludnica koja sedi na mnogim vodama.

² S njom su zemaljski carevi bludničili, a stanovnici zemlje se napili vinom njenog bludničenja.“

³ Tada me je *Božiji Duh* obuzeo, pa me je *anđeo* odveo u pustinju. Tamo sam video ženu gde sedi na skerletnoj Zveri, pokrivenoj bogohulnim imenima, sa sedam glava i deset rogova.

⁴ Žena je bila obučena u porfiru i skerlet, i okićena zlatom, dragim kamenjem i biserima. U svojoj ruci je imala zlatnu čašu punu gadosti i nečistote svoga bluda.

⁵ Na čelu joj je bilo napisano ime s tajnim značenjem:

veliki vavilon,
majka svih bludnica
i zemaljskih gadosti.

⁶ Video sam da se ta žena opija krvlju svetih, i krvlju onih koji ispovedaju veru u Isusa.

Silno sam se začudio videvši ovo veliko čudo.

⁷ A anđeo mi reče: „Zašto si se začudio? Ja ću ti reći šta znači tajna ove žene koju nosi Zver sa sedam glava i deset rogova.

⁸ Zver koju si video, koja je bila, ali više nije, ponovo će izaći iz bezdana i otići u propast. A stanovnici zemlje, čija imena nisu upisana u Knjizi života od postanka sveta, diviće se gledajući Zver, koja je bila, a više nije, ali koja će doći.

* 16:21 Oko 34 kg.

⁹ Ovde treba imati pameti s mudrošću. Sedam glava, sedam su brda na kojima žena sedi. To su takođe sedam careva.

¹⁰ Pet njih je već palo, a jedan je još tu. Drugi još nije došao, a kada dođe, neće zadugo ostati.

¹¹ A Zver koja je bila, ali više nije, jeste osmi car. Ona je među sedmoricom careva, i zato ide u propast.

¹² I deset rogova koje si video, deset su careva, koji se još nisu zacarili, ali će dobiti vlast da vladaju sa Zveri samo za jedan sat.

¹³ Namera im je ista: da predaju svoju silu i vlast Zveri.

¹⁴ Oni će ratovati protiv Jagnjeta, ali će ih Jagnje pobediti, jer je ono Gospodar nad gospodarima i Car nad carevima. Sa njim će biti njegovi pozvani, izabrani i verni.“

¹⁵ *Anđeo* nastavi: „Vode koje si video, na kojima Bludnica sedi, to su narodi, ljudi, narodnosti i jezici.

¹⁶ Video si i deset rogova i Zver. Oni će mrzeti Bludnicu, opustošiće je i ostaviti голу, pojesti njeno meso i spaliti je.

¹⁷ Jer Bog je stavio misao u njihova srca da ostvare njegov naum: da udruženi u jednoj nameri predaju svoja carstva Zveri, dok se ne ispune Božije reči.

¹⁸ A Žena koju si video, to je veliki grad koji vlada nad carevima zemaljskim.“

18

Pad Vavilona

¹ Posle ovoga sam video drugog anđela kako silazi sa neba sa velikom vlašću. Njegova slava obasjala je celu zemlju.

² Tada *anđeo* povika jakim glasom:

„Pade, pade, veliki Vavilon,
i postade prebivalište zlih duhova
i sklonište svih nečistih duhova,
sklonište svim nečistim pticama
i svim nečistim i mrskim zverima.

³ Jer svi su se narodi napojili
žestokim vinom njenoga bludničenja.

Carevi sveta s njom su bludničili,
a svetski se trgovci obogatili od njene silne raskoši!“

⁴ Zatim sam čuo drugi glas sa neba kako govori:

„Narode moj, izađi iz tog *grada*,
da ne budete učesnici u njegovim gresima,
i da vas ne snađu njegova zla.

⁵ Jer gresi se njeni nagomilaše do neba,
i Bog se setio njenih nepravdi.

⁶ Vratite joj istom merom,
vratite joj dvostruko više za njena dela;
ulijte joj u čašu dvostruku meru onog
što je zamešala *drugima*.

⁷ Zadajte joj muke i žalosti
onoliko koliko je sebi dala slave i raskoši!
Jer ona govori u svome srcu:

‘Sedim *na prestolu* kao carica,
nisam udovica i žalosti neću iskusiti.’

⁸ Zato će se u jedan dan sručiti na nju sva ova zla:
smrt, žalost i glad.

I proždreće je vatra,

jer je silan Gospod Bog koji joj sudi.“

⁹ Za njom će plakati i naricati svi carevi sveta koji su s njom bludničili i uživali u njenoj raskoši, kada vide dim i nju svu u plamenu.

¹⁰ Preplašeni njenim mukama, stajaće izdaleka i govoriti:

„Jao, jao, veliki grade Vavilone, silni grade,
jer u jedan čas nastaje tvoj sud!“

¹¹ A svetski će trgovci plakati i naricati za njom, jer niko više ne kupuje njihovu robu:

¹² zlato, srebro, drago kamenje, bisere, tanani lan, porfiru, svilu, skerlet, razna mirisna drveta, svakovrsne posude od slonovače, predmete načinjene od skupocenog drveta, bronz, gvožđa i mramora;

¹³ cimet, balzam, miomiris, mirisava ulja, tamjan, vino, ulje, belo brašno, pšenicu, stoku, ovce i konje, kola, robove i ljudske duše.

¹⁴ Ostala si bez voća za kojim si čeznula, sva tvoja raskoš i sjaj propali su i više ih nećeš povratiti.

¹⁵ Trgovci koji su ovim trgovali i obogatili se od nje, stajaće izdaleka obuzeti strahom zbog njenih muka, plačući i naričući.

¹⁶ Govoriće:

„Jao, jao, veliki grade,
koji si se oblačio u lan, porfiru i skerlet,
i kitio se zlatom, dragim kamenjem i biserima!

¹⁷ U jedan čas opuste toliko bogatstvo!“

I svi kormilari, svi mornari i moreplovci, stajali su izdaleka.

¹⁸ Videvši dim koji se podiže iz grada u požaru, jadikovali su i govorili: „Koji je grad bio kao ovaj veliki grad?“

¹⁹ Oni posuše prašinu na svoje glave jadikujući i plačući:

„Jao, jao, veliki grade!

Od njegovog izobilja se obogatiše
svi koji su imali brodove na moru,
a u jedan je čas opusteo.

²⁰ Veseli se nad njim, nebo!

Veselite se nad njim, vi sveti, apostoli i proroci,
jer ga je Bog kaznio *zbog onog što je učinio vama!*“

²¹ Tada je jedan moćni anđeo podigao kamen, velik kao mlinski, i bacio ga u more, govoreći:

„Ovako će biti bačen veliki grad Vavilon
i neće ga više biti.

²² Muzika kitariste, muzičara, flautista i trubača
neće se više čuti u tebi,

niti će se koji umetnik više naći u tebi,
a ni zvuk mlina se neće više čuti.

²³ Svetlost svetiljke

neće više zasjati u tebi,
niti će se glas mladoženje i neveste
ikad čuti u tebi,

zato što su tvoji trgovci bili svetski moćnici,
i zato što je tvoje vraćanje dovelo u zabludu sve narode.

²⁴ Uz to se u tebi prolila krv proroka i svetih,
i svih onih koji su ubijeni na zemlji.“

19

¹ Posle ovoga sam čuo nešto kao gromki glas mnoštva naroda na nebu kako govori:
„Aliluja!

Spasenje, slava i sila pripada našem Bogu.

² Jer istiniti su i pravedni Božiji sudovi,
zato što je osudio veliku Bludnicu
koja je kvarila zemlju svojim bludom,
i zato što je na njoj izvršio odmazdu
zbog krvi njegovih slugu koju je prolila.“

³ *Narod* reče po drugi put:

„Aliluja!

Dim sa njenog *zgarišta* diže se od sad i doveka!“

⁴ Tada dvadeset četiri starešine padoše ničice, pa se pokloniše Bogu koji sedi na prestolu, govoreći:

„Amin, aliluja!“

⁵ Uto se začu glas s neba:

„Slavite Boga našeg,
sve sluge njegove,
vi koji ga se bojite,
mali i veliki!“

⁶ Ponovo sam čuo glas mnoštva naroda i nešto kao huk mnogih reka i kao prasak jakog groma, kako govore:

„Aliluja!

Jer zacario se Gospod Bog naš, Svedržitelj.

⁷ Radujmo se i kličimo
i dajmo mu slavu,
jer došlo je vreme svadbe Jagnjetove;
spremila se njegova Nevesta.

⁸ Njoj bi dan čist i svetao lan
da se u njega obuče.“

(Lan, to su pravedna dela svetih.)

⁹ *Anđeo* mi reče: „Napiši: blago onima koji su pozvani na svadbenu gozbu Jagnjetovu!“
Još mi reče: „Ovo su istinite Božije reči.“

¹⁰ Ja padoh ničice pred njegove noge da mu se poklonim, ali on mi reče: „Ne čini to! Sluga sam, kao i ti i tvoja braća koja objavljuju poruku o Isusu. Bogu se pokloni! Jer svedočanstvo o Isusu – to je duh proroštva.“

Jahač na belom konju

¹¹ Onda sam video otvoreno nebo, a tamo, beli konj. Onaj koji ga jaše zove se „Verni i Istiniti“; on po pravdi sudi i ratuje.

¹² Oči su mu oganj što sažiže, a na glavi su mu mnoge krune. Na njemu je napisano ime, koje niko ne zna osim njega.

¹³ Obučen je u odeću natopljenu krvlju, a njegovo ime je Reč Božija.

¹⁴ Vojske nebeske su ga pratile, jašući na konjima obučenim u belu i čistu tkaninu od lana.

¹⁵ Iz njegovih usta izlazi oštar mač, kojim će poseći narode. On će vladati nad njima gvozdenom palicom i gaziti u muljari jarosnog gneva Boga, Svedržitelja.

¹⁶ Na svojoj odeći i na svome bedru napisano mu je ime:

car nad carevima i gospodar nad gospodarima.

¹⁷ Zatim sam video jednog anđela kako stoji na suncu. On doviknu veoma glasno svim pticama koje lete posred neba: „Dođite, okupite se na veliku Božiju gozbu,

¹⁸ da jedete meso careva, zapovednika i moćnika, i meso konja i njihovih konjanika, te meso slobodnih i robova, meso malih i velikih!“

¹⁹ Onda sam video Zver i zemaljske careve sa njihovim vojskama, okupljene da zarate sa onim što sedi na belom konju i sa njegovim vojskama.

²⁰ Zver je bila zarobljena, a sa njom i lažni prorok, koji je činio znake u njeno ime, kojima je zaveo one što primaju žig Zveri i klanjaju se njenom kipu. Oboje su bili živi bačeni u ognjeno jezero koje gori sumporom.

²¹ Ostale je mačem pogubio onaj što sedi na konju, onaj iz čijih usta izlazi oštar mač. Sve ptice nasitiše se njihovog mesa.

20

Hiljadugodišnje carstvo

¹ Zatim sam video anđela kako silazi sa neba. Ovaj je imao ključ od bezdana i veliki lanac u svojoj ruci.

² On uhvati Aždaju, Staru zmiju, koja je đavo i Satana, i okova je na hiljadu godina.

³ Onda je baci u bezdan, zaključa je i zapečati, tako da ne zavodi više narode, dok se ne navrši hiljadu godina. Posle ovoga ona ima da bude odrešena na kratko vreme.

⁴ Onda sam video prestole. Onima što su sedeli na njima dana je vlast da sude. Video sam i duše onih kojima su odrubljene glave, jer su svedočili za Isusa i zbog Božije reči, i one koji se nisu poklonili Zveri, ni njenom kipu; one koji nisu primili žig na svoju ruku i na svoje čelo. Ovi su oživali i vladali sa Hristom hiljadu godina.

⁵ (Ostali mrtvi nisu oživali, dok se nije navršilo hiljadu godina.) To je prvo vaskrsenje.

⁶ Blaženi su i sveti oni koji učestvuju u prvom vaskrsenju. Smrt nad njima nema vlast. Oni će biti sveštenici Božiji i Hristovi i vladati sa njim hiljadu godina.

Đavolov konačni poraz

⁷ A kad se navrši hiljadu godina, Satana će biti pušten iz svoje tamnice,

⁸ pa će izaći da zavede narode na sve četiri strane sveta, Goga i Magoga, i da ih okupi na boj. Oni su brojni kao pesak na morskoj obali.

⁹ Uspeše se oni na zaravan u zemlji, pa opkoliše tabor Božijeg naroda i njihov voljeni grad, ali siđe vatra s neba, pa ih proždre.

¹⁰ A đavo, koji ih je dovodio u zabludu, bio je bačen u ognjeno i sumporno jezero, gde su Zver i lažni prorok. Tamo će biti mučeni danju i noću od sad i doveka.

Konačni sud

¹¹ Zatim sam video veliki beli presto i onog koji sedi na njemu. Od njegovog lica pobegoše i zemlja i nebo; ne osta od njih ni traga.

¹² Onda sam video mrtve, velike i male, kako stoje pred prestolom. Otvoriše se knjige. Onda je jedna druga knjiga bila otvorena, Knjiga života, te su mrtvi bili suđeni po svojim delima, prema onome što je zapisano u knjigama.

¹³ More izvede svoje mrtve koji su bili u njemu, a Smrt i Svet mrtvih izvedoše mrtve koji su bili u njima, pa je svako bio osuđen po svojim delima.

¹⁴ Tada su Smrt i Svet mrtvih bili bačeni u ognjeno jezero. Ognjeno jezero – to je druga smrt.

¹⁵ Čije se ime ne nađe zapisano u Knjizi života, taj bi bačen u ognjeno jezero.

21

Novo nebo i nova zemlja

¹ Onda sam video novo nebo i novu zemlju. Prvo nebo i prva zemlja su nestali, a i more je iščezlo.

² Video sam i sveti grad, Novi Jerusolim, kako se spušta sa neba od Boga, opremljen kao nevesta ukrašena za svoga muža.

³ Uto sam čuo snažan glas sa prestola kako govori: „Evo Šatora Božijeg među ljudima! On će prebivati sa njima, a oni će biti njegov narod, i sam Bog će biti među njima!“

⁴ On će obrisati svaku suzu s njihovih očiju, jer smrti više neće biti. Neće više biti ni tuge, ni plača, ni bola, jer je prošlo ono što je bilo nekada.

⁵ A onaj što je sedeo na prestolu reče: „Evo, sve činim novo!“ Još reče: „Napiši: 'Ove reči su pouzdane i istinite.'“

⁶ Onda reče: „Svrši se! Ja sam Alfa i Omega, Početak i Svršetak. Žednome ću dati da zabadava pije s izvora vode života.

⁷ Pobednik će ovo primiti u posed. Ja ću mu biti Bog, a on će mi biti sin.

⁸ A kukavice, neverni, izopačeni, ubice, bludnici, vračari, idolopoklonici, i svi lažljivci, primiće svoju platu u jezeru koje plamti ognjem i sumporom. To je druga smrt.“

Novi Jerusolim

⁹ Zatim je došao jedan od sedam anđela, koji su imali sedam zdela napunjenih sa sedam poslednjih zala, i rekao mi: „Dodi, pokazaću ti nevestu, ženu Jagnjetovu.“

¹⁰ Tada me je Duh *Božiji* obuzeo, pa me je *anđeo* odveo na veliku i visoku planinu, i pokazao mi sveti grad Jerusolim kako silazi sa neba od Boga.

¹¹ Božija slava je zračila iz njega, blistajući kristalnim sjajem kao dragi kamen jaspis.

¹² Okruživao ga je veliki i visoki zid sa dvanaest vrata. Pred vratima je stajalo dvanaest anđela, a na vratima je bilo napisano dvanaest imena; to su imena dvanaest plemena Izrailjevih.

¹³ Grad je imao troja vrata na istočnoj strani, troja vrata na severnoj strani, troja vrata na južnoj strani i troja vrata na zapadnoj strani.

¹⁴ Zid je počivao na dvanaest temelja, na kojima su bila napisana imena dvanaest Jagnjetovih apostola.

¹⁵ A onaj što je govorio sa mnom imao je merni štap od zlata, da izmeri grad, njegova vrata i zid.

¹⁶ Grad se prostirao u obliku četvorougaoika, jednake dužine i širine. *Anđeo* je izmerio grad mernim štapom: bio je dugačak dvanaest hiljada stadija*; tolika mu je bila i širina i visina.

¹⁷ Izmerio je i gradski zid: debljina mu je bila stotinu četrdeset četiri lakta.† *Anđeo* se koristio ljudskom merom.

¹⁸ Zid je bio sagrađen od jaspisa, a grad je bio sav od čistog zlata – kao od čistog kristala.

¹⁹ Temelji gradskog zida bili su ukrašeni svakovrsnim dragim kamenjem: prvi temelj je bio od jaspisa, drugi od safira, treći od halkidona, četvrti od smaragda,

²⁰ peti od sardoniksa, šesti od sarda, sedmi od hrisolita, osmi od virila, deveti od topaza, deseti od hrisoprasa, jedanaesti od jakinta, dvanaesti od ametista.

²¹ A dvanaest vrata, dvanaest su bisera; svaka vrata bila su od jednog bisera. Gradski trg je bio sav od čistog zlata – kao od čistog kristala.

²² U gradu nisam video hram. Naime, sam Gospod Bog, Svedržitelj, i Jagnje, njegov su hram.

²³ Gradu nisu potrebni ni sunce ni mesec da mu svetle, jer ga je obasjala Božija slava, a Jagnje je njegova svetiljka.

²⁴ Narodi će hodati u njegovoj svetlosti, a zemaljski carevi donosiće u njega svoje bogatstvo.

* 21:16 2.200 km. † 21:17 72 m.

- ²⁵ Njegova vrata neće se zatvarati danju, i tamo noći neće ni biti.
²⁶ Raskoš i bogatstvo naroda biće doneseni u njega.
²⁷ Međutim, u njega neće ući ništa što je nečisto, niti iko ko čini što je gadno i neistinito, već samo oni koji su upisani u Jagnjetovoj Knjizi života.

22

¹ *Anđeo* mi je, zatim, pokazao reku vode života, bistru kao kristal, koja izvire iz prestola Božijeg i Jagnjetovog

² i protiče kroz glavnu ulicu grada. Na obe strane reke stajalo je drvo života koje rađa dvanaestostruki rod, jedan rod mesečno. Lišće ovog drveta je za isceljenje narodima.

³ Tamo neće biti nikakvog prokletstva. U gradu će biti Božiji i Jagnjetov presto, a njegove će mu se sluge klanjati.

⁴ Oni će gledati njegovo lice, i njegovo ime biće na njihovim čelima.

⁵ Noći više neće biti, a neće im više trebati ni svetlosti sunčeve ni mesečeve, jer će im sam Gospod Bog svetliti, a oni će vladati od sad i doveka.

⁶ *Anđeo* mi reče: „Ove reči su pouzdane i istinite. Gospod Bog, koji nadahnjuje proroke, poslao je svog anđela da pokaže svojim slugama šta mora da se dogodi uskoro.

⁷ Evo, dolazim ubrzo! Blago onom koji drži proročke reči ove knjige.“

⁸ Ja, Jovan, čuo sam i video sve ovo. Kad sam sve to čuo i video, pao sam ničice pred noge anđela koji mi je sve to pokazao, da mu se poklonim.

⁹ Ali on mi reče: „Ne čini to! Sluga sam kao i ti i tvoja braća proroci koji drže reči ove knjige. Bogu se pokloni!“

¹⁰ Još mi reče: „Nemoj da zapečatiš proročke reči ove knjige, jer se vreme približilo.

¹¹ Nepravедnik neka i dalje čini nepravdu, nečisti neka se i dalje kalja, a ko je pravedan neka i dalje čini što je pravedno, i ko je svet neka se i dalje posvećuje.“

¹² „Evo, dolazim ubrzo, i nosim platu sa sobom, da platim svakome po njegovim delima.

¹³ Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Poslednji, Početak i Svršetak.

¹⁴ Blago onima koji peru svoju odeću, jer će dobiti pravo da pristupe drvetu života i uđu na gradska vrata.

¹⁵ A napolju su psi, vračari, bludnici, ubice i idolopoklonici i svi koji vole i čine laž.

¹⁶ Ja, Isus, poslao sam svoga anđela da vam objavi ovu poruku za crkve. Ja sam Koren i Potomak Davidov, sjajna zvezda Danica.“

¹⁷ Duh i nevesta kažu: „Dođi!“ I ko sluša ovo, neka kaže: „Dođi!“ Ko god je žedan neka dođe; ko hoće, neka uzme vodu života zabadava.

¹⁸ Upozoravam svakog ko sluša proročke reči ove knjige: doda li im ko nešto, tome će Bog dodati zla zapisana u ovoj knjizi.

¹⁹ A oduzme li ko nešto od reči ove proročke knjige, Bog će oduzeti njegov deo od drveta života i od svetog grada, o kojima je napisano u ovoj knjizi.

²⁰ Onaj koji prenosi ovo svedočanstvo, kaže: „Da, dolazim ubrzo!“

Amin! Dođi, Gospode Isuse!

²¹ Milost Gospoda Isusa *neka bude* sa svima. Amin.